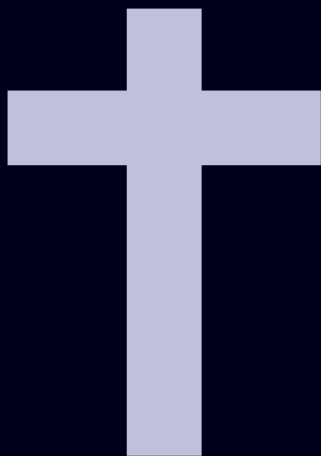

Yennu Gbouŋ Mɔɔr

Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

Yennu Gbouŋ Moor
Bimoba: Yennu Gbouŋ Moor Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d

Contents

Pinpiik	1
Nyinu	45
Liifai teeb	82
Nikant	106
Sennu	140
Joosua	170
Barbuura	191
Ruf	212
1 Samuel	215
2 Samuel	243
1 Kpanbara	268
2 Kpanbara	295
1 Barkperii	321
2 Barkperii	352
Esra	384
Nehemaya	394
Estaa	410
Job	417
Yan	438
Barjokit	541
Banntoo	564
Yankpanjii	571
Aisaya	578
Jeremaya	629
Fabinii	681
Esekiel	688
Daniel	731
Hosea	745
Joel	753
Amos	758
Obadia	764
Jona	766
Maika	768
Nahum	773
Habakuk	776
Sefania	779
Hagai	782
Sekaria	784
Malakai	793
Matiu	796
Mak	834
Luk	857
Joonn	895
Toona	921
Rom Teeb	955
1 Korint teeb	969
2 Korint teeb	982
Galasia teeb	991
Efesus teeb	996
Filipi teeb	1001

Kolosa teeb	1005
1 Tesalonika teeb	1009
2 Tesalonika teeb	1012
1 Timoti	1014
2 Timoti	1018
Taitus	1021
Filemonn	1023
Hiibru teeb	1024
Jeems	1035
1 Piita	1039
2 Piita	1043
1 Jõonn	1046
2 Jõonn	1050
3 Jõonn	1051
Juud	1052
Piitu	1054

PINPIIK

Ki jiin Pinpiik gboij na po

Gboij na beerit durinya na pinpiik nan nisaarii pinpiik nan Israel teeb pinpiik poe. Linba kur ki Yennu din nan na din ŋan. Gboij na beerit bianjamba ki yanbomm baar durinya na nie. Baatusir ni, bi yi gboij manje Jenesis.

Bianjamba ki Yennu din nan durinya

¹ Pinpiik ni dinn ki Yennu nan sanpaak nan tinj. ² Ki tinj na din ki mək ninnaun, ki bonfoor kaa. Li din tee bunbonne, ki nyun gbee li munn po, ŋaan ki Yennu manj Seek* be nyun na paapo. ³ Ki ŋoo Yennu yet a, "Ŋaant ki yentu-ii be." Ki yentu din be. ⁴ Ki u din la ki yentu na ŋan. Ki u bokit yentu nan bunbønn. ⁵ Ŋoo Yennu din pur yentu na "Yonnu" ni, ki pur bunbønn na mun "Nyiok." Ki nyiok bønn ki li yent, sinsinn daar.

⁶ Ki Yennu yet a, "Ŋaant sanpagbouj n door nyun nba be sanpaapo na, nan nyun nba be tinj ni na sinsuuk ni." ⁷ Ki ŋoo Yennu te ki sanpagbouj door ki bokit nyun nba be sanpagbouj louj ni na, nan nyun nba be sanpagbouj paapo na, ⁸ ki yiin yiar na "Sanpaak." Ki nyiok bønn, ki li yent, daa ŋanlee.

⁹ Ki Yennu yet a, "Ŋaant nyun nba be sanpagbouj louj ni na n taan kii be yennkoo boor, ki ŋaan ki tinkooj n door." Ki li din teen nna. ¹⁰ Ki u din yiin tinkooj na "Tingbouj," ki yiin nyun nba taan be boyennkoo na "Mokir," ki la ki li ŋan. ¹¹ Ki ŋoo Yennu yet a, "Ŋaant ki tinj na n pot nan bonpipiat kur, linba mək bin, nan tiinii nba pia ki loon loona kur, nan tiik loonbooru kur, ki loonn kur nan u tiik-ii be tingbouj na paak." Ki li din teen nna. ¹² Ki tingbouj na din pot nan mobooru kur, nan tiloonbooru kur, nan binbooru kur, nan tiik nba loon loona ki bin be lej kur, ki ŋoo Yennu la ki li ŋan. ¹³ Ki nyiok bønn, ki li yent, daa ŋantaa.

¹⁴ Ki Yennu yet a, "Ŋaant yentu-ii be yiar nba be sanpaapo na ni, ki bokit yonnu ni nan nyiok, kii tee nyina, kii want daa nan ŋmaarii nan bina nan marint saka. ¹⁵ Ŋaant ki bii be sanpaapo kii teen tinj yentu." Ki li din teen nna. ¹⁶ Ki ŋoo Yennu nan yentii bongbeja ŋanlee, a yentu nba yab-ii dia yonnu ni, ki yentu nba waar-ii munii dia nyiok; ki u bia nan ŋmaabira, ¹⁷ ki teemm sanpaapo, a bii teen tingbouj yentu, ¹⁸ kii dia yonnu ni nan nyiok, ki bia bokit yentu nan bunbønn. Ki ŋoo Yennu la ki li ŋan. ¹⁹ Ki nyiok bønn, ki li yent, daa ŋanna.

²⁰ Ki Yennu yet a, "Ŋaant nyun na n pot nan bonfoa, ki tingbouj na n mun pot nan bon-yuyukit nba sii yuuk sanpaapo." ²¹ Ki ŋoo Yennu nan bonfogbeja nba be nyun ni, nan linba kur mək manfoor ki lin nyun ni, bonfoor kur nan u booru, bonyuyuk kur nan u booru, ki la ki li ŋan. ²² Ki ŋoo Yennu teen piisin bi paak, ŋaan yet a, "Ti mar man, ki pot gbeen nyun, ki bon-yuyukit na n pot tingbouj na paak." ²³ Ki nyiok bønn ki li yent, daa ŋanŋmu.

²⁴ Ŋanne ki Yennu yet a, "Ŋaant ki tingbouj na n pot nan bonfoa nba sii lin, li bonkobit nan bonbubokit, nan muuk ni bonkobit nan bi booru." Ki li din teen nna. ²⁵ Nnae ki ŋoo Yennu nan muuk ni bonkobit kur, bonkobit nan bi booru, nan bonbubokit kur nba book tinj paak nan bi booru, ki la ki li ŋan.

²⁶ Ŋanne ki Yennu yet a, "Ŋaant man ki ti nan nisaarii† ki bii tee nan timm na, kii naant, ki ŋaan ki bii mək paŋ kii dia janii nba be nyun ni, nan bon-yuyukit nba yuuk sanpaapo, nan bonkobit nba somm, nan bonbubokit nba book tinj na paak." ²⁷ Ki ŋoo Yennu nan nisaarii ki bi tee nan u moŋ na. Yennu ninnaun nie ki u nan nisaarii, joo nan poo, ²⁸ ki teen piisin bi paak, ŋaan yetib a, "Ti pot man ki nɔbir, ki gbeen tingbouj na ki yentir. Ii mək janii nba be nyun ni na paŋ, nan bon-yuyukit nba yuuk sanpaapo, nan bonfoa nba kur be tinj ni na paŋ," ²⁹ ki bia yet a, "N turi bonbuburit kur nan li bin nba be tingbouj na paak, nan tiinii kur nan bi loona, lii tee i jeet. ³⁰ Ŋaan bonkobit kur nba be tingbouj na paak, nan bon-yuyukit kur nba yuuk, nan bonbubokit kur nba book tingbouj na paak, linba kur mək manfoor, n jii moot kur ki turib, ki li tee bi jeet." Ki li din teen nna. ³¹ Ki ŋoo Yennu la linba kur ki u nan na, ki li ŋan bonchiann. Ki nyiok bønn, ki li yent, daa ŋanloob niŋe na.

2

¹ Li yoo na, ki sanpaak nan tinj, nan linba kur be li ni na naamii gbenn. ² Daa ŋanlore daar ki soo Yennu gbenn u naamii toona kura, ki ji foi daa ŋanlore daar manj ni, ki ki

* **1:2** 1.2 Seek koo wouj. Bi maan ni, "seek" nan "wouj" mोजना tee yomme. † **1:26** 1.26 Nisaarii koo Adam. Adam paake tee "nisaarii."

tun naamii toonn, ³ ki teen piisin daa ñanlore daar mañ paak, ki teenir daganjir, kimaan li daar na ki soo ki u gbenn u namii toonawa.

Ki jiin Edenn kpaab na po

⁴ Biañinba ki Yennu din nan durinyae na: Waa din nan durinya na, ⁵ bonbubursiar daa din ki be, ki bonpipiasiar mun daa din ki pia, kimaan ñoo Yennu daa din ki te saak baa tij na paaki, ki nisaarik bia din kaa ki saa ko tij na, ⁶ ñaan nyun din tuu nyi tij nie ki maant tij na.

⁷ Ki ti Yomdaano Yennu mañ jii tant tij* ni, ki nan niro, ki foont manfoor foon ki teen u manbona ni, ki niro na piin ki fo, ki tee nisaarik.

⁸ Ki ti Yomdaano Yennu ñamm kpaab yondopo, ki bi yi lej Edenn. Leje ki u din jii nisaarik nba ki u namo na ki teeno. ⁹ Tij mañ nie ki u din nan tibooru kur nba ñan, ki bia loon loonjana nba tee jeet. Kpaab mañ sinsuuk nie ki manfoor tiik din be, nan tiik nba teen yan nba bokitir bonñann nan bonbiir na.

¹⁰ Mòkir din nyi Edenn ni ki maant kpaab na. Edenn tij po, mòkir mañ din bokite ki tee moka ñanna. ¹¹ Ki sinsinn mòkir na tee Pisonn, li din puub lintir yent nba ki bi yi Hafila nae, yent nba mòk salima na. ¹² Ki yent mañ ni salima ñan, ki bia din mòk tulaarii nba nubir fanu, nan tanbinyinyira nba daauk paar. ¹³ Ki mòkir nba pukin ñanlee na sann tee Gihonn. Li mun puub lintir yent nba sann tee Kus nae. ¹⁴ Mòkir nba pukin ñantaa tee Tigris. Li mun puub ki jir Asiria yondopoe. Ki mòkir nba pukin ñanna tee Yufrates.

¹⁵ Ki ti Yomdaano Yennu jii kpaab nba be Edenn na ki guun nisaarik, a wuu gorii, kii biaki ñamii, ¹⁶ ki beto a, “A mòk yaak ki saa di tiik nba kur be kpaab na ni, ¹⁷ ñaan a daa di tiik nba teen bannu ki gaan bonñann nan bonbiir po na. Daar nba ki a dii, a saa kpo nnae.”

¹⁸ Ñanne ki ti Yomdaano Yennu yet a, “Li ki ñan joo-ii be u kuuko. N saa nan sooe ki wuu tee u sommitoo nba jañ nano.” ¹⁹ U din jii tante ki nan bonkobit kur, nan noonii kur, ki baar namm nisaarik Adam† boor, a wun purib sana. Ki sann nba kur Adam pur, ñanne tee bi sana. ²⁰ U din pur bonkobit mañ kur sana, nan bon-yuyukit kur, nan muuk ni bonkobit nba be tingbouj na paak kur. Ñaan Adam din ki la sommitoo nba jañ nano.

²¹ Ki ti Yomdaano Yennu te ki gochiow soor Adam, ki u door goon, ki Yennu jii Adam mañ kapiru,‡ ñaan loon lej nan nant, yoo nba ki u doo goont na. ²² Kapiru§ nba ki ti Yomdaano Yennu nyinnir joo nin na, ki u jiir ki nan poo, ki jiiu kubin Adam mañ. ²³ Ñanne ki u yet a,

“Kpabir nba tee n kpabir,
nan gbanant nba tee n gbanante na.

U sanne sii tee poo,* kimaan u nyii joo nie.”

²⁴ Li paake, joo tuu nyik u baa nan u naa, ñaan koon u poo, ki bi niib banlee n taan ki teen gbananyennkoo.

²⁵ Bi kur din somm yanne, joo nan u ñaapoo, ki ki mi fei.

3

Ki jiin nisaarii moyetuk po

¹ Waauko din tee wunba mòk kpinkpanii yan ki gar bonkobit nba kur ki Yennu nan. Ñanne ki waauk mañ din tan boi poo na a, “Yennu set beti a i daa di tisiak loona kpaab na ni-i?”

² Ki poo na jiin a, “U yaa tii di tilooa kur nba be kpaab na ni, ³ ñaan tiik nba see kpaab sinsuuk ni na, Yennu yet a ti daa di tiik mañ loona, a ti-i siir gbaa ñaan see ki ti kpo.”

⁴ Ki waauk mañ yet poo na a, “Li ki tee monii kaa. I kan kpo, ⁵ kimaan Yennu mi nan daar nba ki i dii tiik na loona, i numpo saa yente, ki i ji tee nan Yennu mañ na, ki sii mòk yan nba bokitir bonñann nan bonbiir.”

⁶ Ki poo na la ki tiik na ñan nan dinu, ki u numm gboo tiik mañ, ki u mòk niow nan wun di loona na kii sub. Ki u poo tiik na loona ki dii, ki bia tur u sooro, ki u mun dii.

⁷ Li yoo na ki bi kur numpo yent, ki bi ji bann nan bi somm yanae. Ki bi ji konn faat ki nyaa bi toona po.

* 2:7 2.7 Bi maan ni, “niro” nan “tij” mabona naane. † 2:19 2.19 Bi maan ni, Adam paake tee “nisaarik.” ‡ 2:21 2.21 Kapiru: Bi maan ni, bi sob a “joo na lokir waan.” § 2:22 2.22 Kapiru, koo lokir waan. * 2:23 2.23 Bi maan ni, “joo” nan “poo” mabona naane.

⁸ Tɔn, li poorpo ki bi gbat ki Yennu somm kpaab na ni, daajoouk. Ki bi ji tiin bɔrii bi mɔŋ tiinii ni, kpaab na niŋ, ki ki loon Yennu n labi. ⁹ Njaan ki Yennu yiin Adam a, “A be lee?”

¹⁰ Ki Adam jiin a, “N gbat a sommire kpaab na ni, ki janmaanii mokin, ki n bɔrii, kimaan n be yanne.”

¹¹ Ki Yennu boio a, “Nmee beta nan a be yanni? A dii loona nba ki n beta nan a daa di na amii?”

¹² Nanne ki Adam jiin a, “Poo nba ki a turin a min nan ŋoo-ii be na, ŋooe turin loona maŋ, ki n dii.”

¹³ Ki ŋoo Yennu boi poo na a, “Bee ki a tun nna?”

Ki u jiin a, “Waauk nae kpannin, ki n dii.”

Bianjinba ki Yennu sat buut nisaarik paak

¹⁴ Ki ŋoo Yennu bet waauk na a, “Mɔtont be a paak, linba na paak, bonkobit kura, ŋaan a kuukoo paake ki mɔtont be. Laa nyii dinna ki saa, a sii book a poor paake, ki sii moo tant, a manfoor ni kur. ¹⁵ N saa teen dataar fin nan poo na sinsuuk ni, ki a yaaboona nan u yaaboona sii tee datai. U yaaboonn saa mat a yur, ki a mun saa jun u yaaboonn taagbinn.”

¹⁶ U din yet poo na mun a, “N saa tura daamii, poor sooru ni, nan matuk tonu. Linba na kur lek, a bia sii nian a soɔɔ, ki u sii tee a yomdaano,” ¹⁷ ki bia yet joo na mun a, “A gbiint a ŋaapoo mɔmaame, ki dii tiik loona nba ki n daan yet maa a daa di na. Faa tun nna na, mɔtont waa-a tiŋ na paak, a tuu saa tun bonchiannewa ki tan la jeet ki di. ¹⁸ Li tuu saa pia mɔbiit nan kunkoniie, a bia sii di faate. ¹⁹ A tuu saa tume bonchiann ki nyi naauka ki tiŋ n fit nan jeet, nan faa tan saa ŋmat tant nba ki a nyii na ni. Tante ki n jii nama, a bia tan saa ŋmat kpant tant maŋe.”

²⁰ Tɔn, ki Adam pur u ŋaapoo sann Iif,* kimaan ŋooe tee nisaarii kur naa. ²¹ Ki ti Yomdaano Yennu jii bonkobit gbant ki ŋammir bongbabkaa, ki tur Adam nan u ŋaapoo, ki bi gbat.

Bianjinba ki Yennu nyinn Adam nan Iif kpaab na ni

²² Ki ti Yomdaano Yennu yet a, “Motana, nisaarik tee nan timm nae, ki mok yan nba bokitir bonŋann nan bonbiir. Njaant ki u daa di manfoor tiik na loona, kii be mokmok nan mokmoki.” ²³ Nanne ki ti Yomdaano Yennu ber nyinnɔ Edenn kpaab na ni, ŋaan te ki u ko kpaab, tiŋ nba ki ŋoo Yennu jii namo na paak. ²⁴ Nanne ki Yennu te ki bonfoa nba mok kpinkpant† be Edenn kpaab na yondopo, ki mok jukbanjiak, ki li tee nan muu na, ki ŋmantir ki guu sɔnu nba saa manfoor tiik na boor.

4

Ki jiin Keenn nan Abel po

¹ Ki Adam doɔr nan u ŋaapoo, ki u soor poor ki mar bik, ki purɔ Keenn,* ki yet a, “Yennu sommir paake ki n la joo.” ² Li poorpo ki u mar u waaro Abel. Ki Abel din goon pei, ŋaan ki Keenn tee kpakooro. ³ Ki dasiar Keenn tan jii u kpaab jeet ki baar nann, a wun tur Yennu. ⁴ Ki Abel mun jii u sinsinn bonkobit matii yemm nant nba ŋan ki tur Yennu. Ki Yennu numm gboo Abel nan u piinii, ⁵ ŋaan ki u numm ki gboo Keenn piinii. Ki Keenn wutoor doo bonchiann, ki u numpo biir. ⁶ Ki Yennu boi Keenn a, “Bee ki a wutoor doo? Bee ki a numpo bi? ⁷ A-i bonni tun linba ŋan, n bo kan gaarani-i? Njaan faa tun linba ki ŋan na, bonbiir doo a toonn po, ki teen siir ki guua, ŋaan a yabir ki nyanno.”

⁸ Ki Keenn pak nan u waaro Abel a, (“Njaant ki tin saan muuk ni.”) Baa saan ki be muuk ni yoo nba, ki Keenn wor u waaro Abel ki kpiiu.

⁹ Ki Yennu boi Keenn a, “A waaro Abel be lia?”

Ki u jiin a, “N ki mi. Mine tee n waaro guuto-ɔ?”

¹⁰ Ki Yennu yet a, “Bee ki a tun nna? Gbiintir, a waaro sɔn yikin, ki nyi tiŋ ni ki baatin. ¹¹ Motana, a be mɔtont nie, ki ji kan fit ko tiŋ nba yaat u mɔb ki gaan a waaro sɔn, wunba ki a kpiiu na. ¹² Li-i tee ki a koo kpaab, li ji kan nan jeet ki turani, ki a sii tee nyiann nan nilinlinjir tingbouŋ na paak.”

¹³ Keenn din yet Yennu a, “N tubdatu saa gar n paŋ terika. ¹⁴ Dinna daar nba na, a beerin ki nyintin tiŋ na niŋ, ki n sii lin bakii, ki ki laata, ki sii tee nilinlinjir tingbouŋ na paak, ki wunba kur lan, u saa kpime.”

* **3:20** 3.20 Bi maan ni, “lif” nan “manfoor” mɔbona naane, ki bi bia yi nisaarii “manfoa.” Siab mun yiu Hawa.

† **3:24** 3.24 Bi maan ni, bi yib “cherubim.” Bi nyii Yennu boore. * **4:1** 4.1 Bi maan ni, “Keenn” nan “la” mɔbona naane.

¹⁵ Ki Yennu yeto a, “Li ki tee nna. Wunba kur kpil fin Keenn, biak be li daano paak, u saa la tubdatu taar munlore.” Nanne Yennu tur Keenn dok, a wunba kur lau, u daa kpiu. ¹⁶ Ki Keenn nyii Yennu boor, ki saan kar tin nba sann tee Nod,[†] ki li be Edenn yondo po na.

Ki jiin Keenn yaaboona po

¹⁷ Keenn din door nan u naapoo. Ki u soor poor, ki mar Enok. Keenn daa din maa dooe, ki din pur doo maj sann ki gaan nan u bik Enok. ¹⁸ Enok din mar Irad, ki Irad mar Mehujael, ki Mehujael din mar Metusael, ki Metusael mar Lamek. ¹⁹ Ki Lamek koon poob banlee. Poo yeno sann din tee Ada, ki loo sann mun tee Sila. ²⁰ Ki Ada din mar Jabal: njoo tee binba poon lanbont[‡] ki koo ki bia goon bonkobit na baa. ²¹ Ki u waaro sann din tee Jubal: njoo tee binba peeb naatuna nan naagbai na baa. ²² Sila mun din mar bik, ki puro Tubal Keenn, ki u kur saauk. Tubal Keenn waarpook din tee Naama.

²³ Lamek din yet u naapoob Ada nan Sila a:

“N naapoob, gbiintir man, n kpil naasimo, kimaan u turin danj.

²⁴ Li-i tee tubdatu njalore saa pa Keenn kpinu paak,

njan li-i tee wunba kpil min Lamek,

tubdatu piinlore nan njalore-e saa nyi pa n paak.”

Ki jiin Sef nan Enos po

²⁵ Ki Adam door nan u naapoo biak, ki u mar bik, ki yet a, “Yennu turin bik ki senn Abel, wunba ki Keenn kpil na taar niwa.” Li paak, ki u puro Sef.[§] ²⁶ Sef mun din mar bik ki puro Enos. Li yooe ki bi din piin ki dont* Yennu sann.

5

Laa nyii Adam ki saan tuu Nowa

(1 Barkperii 1.1-4)

¹ Biarjinba ki li sob wann Adam maarue na: Yennu nba din nan nisaarik, u din namo ki u tee njoo Yennu ninnauno. ² U din nan joo nan pooe, ki teen piisin bi paak, ki purib “Nisaarii.”* ³ Yoo nba ki Adam la bina kobik nan piintaa, ki u mar bik ki u tee u ninnaun, ki u puro Sef. ⁴ Adam nba din mar Sef, naan u din dii bina kobii njanniin, ki mok bonjai nan bonpoi. ⁵ Bina nba Adam din dii u manfoor ni tee kobii njanyia nan piintaae, ki kpo.

⁶ Ki Sef dii bina kobik nan njannmu ki mar Enos. ⁷ Sef nba din mar Enos, li poorpo u din dii bina kobii njanniin nan bina njalore, ki mok bonjai nan bonpoi. ⁸ Sef din dii bina kobii njanyia nan piik nan njanee-e, ki kpo.

⁹ Enos nba din dii bina piinyia na, ki u mar Kenann. ¹⁰ Enos nba din mar Kenann, li poorpo ki u ji tee bina kobii njanniin nan piik nan njannmu, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹¹ Enos din dii bina kobii njanyia nan njannmue, ki kpo.

¹² Ki Kenann dii bina piinlore ki mar Mahalalel. ¹³ Kenann nba din mar Mahalalel na, li poorpo ki u ji tee bina kobii njanniin nan piinna, ki mok bonjai nan bonpoi. ¹⁴ Kenann din dii bina kobii njanyia nan piike, ki kpo.

¹⁵ Ki Mahalalel dii bina piinloob nan njannmu ki mar Jared. ¹⁶ Mahalalel nba din mar Jared na, li poorpo ki u ji tee bina kobii njanniin nan piintaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹⁷ Mahalalel din dii bina kobii njanniin nan piinyia nan njannmue, ki kpo.

¹⁸ Ki Jared dii bina kobik nan piinloob nan njanee, ki mar Enok. ¹⁹ Jared nba din mar Enok, li poorpo ki u ji tee bina kobii njanniin ki mok bonjai nan bonpoi. ²⁰ Jared din dii bina kobii njanyia nan piinloob nan njanee-e, ki kpo.

²¹ Ki Enok dii bina piinloob nan njannmu ki mar Metusela. ²² Enok nba din mar Metusela, li poorpo ki u be nan Yennu fanu, ki dii bina kobii njantaa ki mok bonjai nan bonpoi. ²³ Enok din dii bina kobii njantaa nan piinloob nan njannmu. ²⁴ Enok din waa Yennu fanu, ki bi din tan ki lau, kimaan Yennu-e din jiu.

²⁵ Ki Metusela dii bina kobik nan piinniin nan njalore ki mar Lamek. ²⁶ Metusela nba din mar Lamek, li poorpo ki u ji tee bina kobii njalore nan piinniin nan njanee ki mok bonjai nan bonpoi. ²⁷ Metusela din dii bina kobii njanyia nan piinloob nan njanyiae, ki kpo.

²⁸ Ki Lamek dii bina kobik nan piinniin nan njanee ki mar bik, ²⁹ ki yet a, “Tin na nie ki Yennu sat motont, bik nae saa baar nan foon ti toona ni.” Li paak, ki u pur bik maj sann Nowa.[†] ³⁰ Lamek nba din mar Nowa, li poorpo ki u ji tee bina kobii njannmu nan

[†] 4:16 4.16 Ki Nod paak tee “niliinjir.” [‡] 4:20 4.20 Bi din jii bonkob-gbante ki poon bi lanbont. [§] 4:25 4.25 Bi maan ni, “Sef” nan “tur” mabona naane. * 4:26 4.26 Dont, koo moontir. * 5:2 5.2 Bi maan ni, nisaarik paake tee “Adam.” [†] 5:29 5.29 Bi maan ni, “foon” nan “Nowa” mabona naane.

piinya nan njanjmu, ki mək bonjai nan bonpoi. ³¹ Lamek din dii bina kobii njanlore nan piinlore nan njanlore-e, ki kpo.

³² Ki Nowa dii bina kobii njanjmu, ki mar bonjai bantaa, ki bi sana tee Sem nan Ham nan Jafef.

6

Ki jiin nisaarii tonu po

¹ Yoo din tan baar, ki niib pət durinya ni ki maar bonpoi. ² Ki nijaana* din laat nisaarii bonpoi na ki bi fan bonchiann, ki bi gani kəont. ³ Ki Yennu yet a, “N foon kii be niro ni yoo kuri, n kan sak ki niro-ii be məkmək nan məkməki, kimaan u kpan tee nisaarike, u bina sii tee kobik nan piinlee-e.” ⁴ Nifopaarit din be tingbounj na ni, yoo manj nan li poorpo, yoo nba ki nijaana din kəon nisaarii bonpoi, ki din mar waas na. Bi waas manj din tee nijaana nan paarib nba mək sann.

⁵ Ki Yennu la nisaarik tonu nba yabit tingbounj na ni, nan u dudukit kur nba tee bonbiir bianjinba, ⁶ ki li biir u par, ki u mə kəo nan waa nan nisaarik tingbounj na ni na. ⁷ Njanne ki u yet a, “N saa biir nisaarik nba ki n namə tingbounj na ni njan nawa, li niib nan bonkobit nan bonbubokit nan bon-yuyukit, kimaan n mə kəo nan maa namm nawa.” ⁸ Njan Yennu numm din gboo Nowa, ki u tinə ninbaauk.

Ki jiin Nowa po

⁹ Nowa labaare na: Nowa din tee nijanəe ki be nan Yennu fanu. Njəo kəe din tee nijanəo li yoo. ¹⁰ Nowa din mək bonjai bantaa, ki bi sana tee Sem nan Ham nan Jafef. ¹¹ Tingbounj na niib din biir, ki be nan njanbir nan mukisuk. ¹² Ki Yennu got tingbounj na, ki la ki li bi, kimaan nisaarii kur din be jakint nie.

¹³ Ki u yet Nowa a, “N saa boont nisaarii kur tingbounj na niwa. N saa biirib, kimaan bi toonbiit nan mukisuk paake te ki n yaa n biir njanm nan tingbounj na. ¹⁴ Jiin taabjana ki kpa a njan, ki teen diit li ni, ki taan nək ni nan poorpo nan kətaar. ¹⁵ Kpaan, ki li fəkint tij ni njan-ii tee taabana kobii njan na piinjan, ki li yarimu-ii tee taabana piinlore nan njanjmu, li fəkint sanpaapo-ii tee taabana piinna nan njanjmu. ¹⁶ Fi-i kpa a, fan pin njan njan na yur paak, njan nyik yiar taabann nan bonjinn lokir ni maar paak. Teent tamməkəkir lokir ni, njan teen ditətii njanlee. ¹⁷ N yaa n baar nan nyungbeeuko tingbounj na ni, ki lin di bonfoor kur. Linba kur mək manfoor tingbounj na ni saa kpo, ¹⁸ njan n sii dia n molor nana. A saa kəo njan na ni, fin nan a waas nan a njanpoo nan a sipoi, kii be lej. ¹⁹⁻²⁰ Bonkob-booru kur banlee-lee, jəo nan poo, nan bon-yuyukit booru kur banlee-lee, jəo nan poo, saa baar a boor, a bin foor, ki a kəomm njan na ni, ki bin foor. ²¹ Ki a saa jii jeet nba ki i sii di, ki taan bekir li kur njan na ni, ki li sii tee fin nan njanm jeet.” ²² Ki Nowa tun nan Yennu nba wannə bianjinba na.

7

Ki jiin nyungbeeuk na po

¹ Ki Yennu yet Nowa a, “Kəon njan na ni, fin nan a njaneeb kura, kimaan n la nan a kuukəe tuun fanu tingbounj na ni. ² Jiin bonkobit booru nba kur ki tee kəo, bonjai banlore-lore, nan bonnaanii banlore-lore, ki bia jii bonkobit booru nba kur tee kəo, banlee-lee, bonjak nan bonnaan, ³ ki bia jii bon-yuyukit booru kur bonjai banlore-lore, nan bonnaanii banlore-lore, ki njan bi booru kur-ii fo ki pət tingbounj na ni. ⁴ Daa njanlore poorpoe ki n saa te ki saak n baa tingbounj na paak, yonnu ni piinna, nan nyiək piinna, ki li saa biir bonfoor kur nba ki n din nan na.” ⁵ Ki Nowa tun linba kur ki Yennu wannə.

⁶ Nowa din mək bina kobii njanloobe, yoo nba ki nyun dii tingbounj na na. ⁷ Ki njan Nowa nan u bonjai, nan u njanpoo, nan u sipoi kəo njan na ni, kimaan nyungbeeuk na paak. ⁸ Ki bonkobit nba ki kəo, nan binba kəo, nan bon-yuyukit, nan linba kur bək tij na paak ⁹ mun bia kəo Nowa boor njan na ni banlee-lee, bonjak nan bonnaan, nan bianjinba ki Yennu wann Nowa na. ¹⁰ Ki daa njanlore na poorpo, ki saak baa tingbounj na paak.

¹¹ Binn nba pukin ki teen Nowa bina kobii njanloob na ni, li njanarii njanlee ni, daa piik nan njanlore daar nae, ki tingbounj na lokir kur po put nan jinjabii, ki sanpagbounj loot, ¹² ki saak baa tingbounj na paak yonnu ni piinna, nan nyiək piinna. ¹³ Daar manj njan ki Nowa nan u bonjai Sem nan Ham nan Jafef, ki pukin u njanpoo nan u sipoi

* 6:2 6.2-4 Nijaana, koo yennii bonjai, ki li paake tee “niib nba naan yennii.”

bantaa, ki bi koo njarun na ni. ¹⁴ Bi din koo nan muuk ni nan njaak ni bonkobit booru kur, nan bonfoor nba kur book tinj na paak booru kur, nan noonii booru kur, nan bonfoa nba yuuk booru kur. ¹⁵ Bonfoa kur din tok banlee-lee, bonjak nan bonnaan, ki baar Nowa boor, ki koo njarun na ni. ¹⁶ Bonfoor booru kur din koo, nan Yennu nba senn Nowa bianinba na. Nanne ki Yennu loon gann Nowa paak.

¹⁷ Ki saak baa dapiinna tingbouy na paak, ki nyun tan gbee ki yabit, ki njarun na pukit. ¹⁸ Ki nyun na pukin bonchiann tingbouy na paak, ki njarun na din puuk nyun na paak, ki lin purin. ¹⁹ Nyun na din pukin bonchiann tingbouy na ni, ki joot nan kunkona kur din piin. ²⁰ Nyun na din doo ki gar joot nan kunkona na, ki li gar taabatii piinleewa, ²¹ ki bonfoa kur nba din be tinj na paak kpo kpo, li noonii, nan njaak ni nan muuk ni bonkobit, nan bonbubokit kur nba book tinj na paak, nan nisaarii kur. ²² Linba kur foi, ki din be tinkoon na paak, ki li kpo. ²³ Ki Yennu boont bonfoor kur nba be tingbouy na ni, nisaarii nan bonkobit, nan bonfoa nba book tinj na paak, nan noonii nba yuuk sanpaapo, see Nowa nan binba kur be njarun ninj na kuukooe din biar. ²⁴ Nyun na din yent tingbouy na, daa kobik nan piinjmuue.

8

Ki jiin nyungbeeuk na gbennu po

¹ Yennu din ki tamm Nowa nan bonkobit nba kur be njarun ni na po, ki din te ki wounj da tingbouy na paak, ki nyun na foor, ² ki soo nyuntona nba nyi tinj ni, nan linba nyi sanpaapo na kur loona, ki saak bia nyik baanuwa. ³ Nyun na din warii waan waan ki saa tuu daa kobik nan piinjmu. ⁴ Nmaarii njanlore ni, li daa piik nan njanlore daar, ki njarun na din saa set jofook ki bi yir Ararat na paak. ⁵ Nyun na din waabite nan laa din tan baar nmaarii piik ni, li pinpiindaar, ki kunkona nan joot yura paak nyoot.

⁶ Li daa piinna poorpo, ki Nowa loot njarun na takorbonn, ⁷ ki nyinn kinkaauk, ki u ji ki jen Nowa boor, njan yuuk lin nan nyun nba tan foor ki gbenn. ⁸ Nowa ji din nyinn lanjerike, a wun laan nyun na foor gbenna-a. ⁹ Naan nyun na daa din be tinj paak, ki lanjerik na konj waa saa set sian, ki yukir nmat njarun na boor. Ki Nowa tant nuu ki sooro koon njarun na ni, ¹⁰ ki din guur daa njanlore ki pukin, ki namm nyinn lanjerik na biak. ¹¹ Ki lanjerik na tan jen u boor daajoouk, ki bab olif tutuuk. Ki Nowa ji bann nan nyun na foor. ¹² Ki u namm guur daa njanlore ki pukin, ki bia nyinn lanjerik na. Waa nyii, u ji ki jeni.

¹³ Nowa bina kobii njanloob nan yennkoo ni, li nmaasinsinn pinpiindaare, ki nyun na foor gbenn. Ki Nowa bakit linba baak yiar nba be maar paak na, ki got lint, ki la nan tinj na koote. ¹⁴ Nmaarik nba pukin njanlee na, li daa piinlee nan njanlore, ki tinj koor ki gbenn.

¹⁵ Ki Yennu bet Nowa a, ¹⁶ "Nyimin njarun na ni, fin nan a njaapoo, nan a bonjai, nan a sipoi. ¹⁷ Nyimin nan bonfoa kur, li bon-yuyukit, nan bonkobit nan bonbubokit nba kur be a boor, ki bin pot kii be tingbouy na kur po." ¹⁸ Ki Nowa nan u bonjai, nan u njaapoo, nan u sipoi din nyii njarun na ni. ¹⁹ Bonkobit kur, nan bonbubokit kur, nan bon-yuyukit kur, bonfoor booru kur nan u loo din nyii njarun na ninj.

Bianinba ki Nowa mann maruj

²⁰ Ki Nowa maa maruj binbintir ki tur Yennu, ki din nyinn bonkobit nba ki koo na booru kur ni siab, nan bon-yuyukit nba ki koo na booru kur ni siab, ki mann mujoonu maruj, binbintir na paak. ²¹ Maruj na nubiru din nubir koo Yennu, ki manj, ki u yet u moj a, "N lek mi nan laa nyii nisaarik bisin niwa, u dudukit tee biite, njan n ji kan ban mo tingbouy na motont, u biit paaki. N ji kan ban biir bonfoor kur nba be, nan maa tun motana na. ²² Nan durinya nba sii be na, burint yoo sii be, ki jaanu yoo be, ki waat yoo sii be, ki naauk yoo sii be, ki siok nan piar sii be, ki yonnu ni nan nyiok sii be."

9

Ki jiin Yennu molor po

¹ Yennu din teen piisin Nowa nan u bonjai paak ki yet a, "Ii mar man waas bonchiann, ki pot gbeen tingbouy na. ² Ki bonkobit nan bon-yuyukit, nan nyun ni bont kur sii tiini janmaanii, ki i sii diab, ki mok yiikoo bi paak. ³ Bonfoor kur nba be, i saa jiir ki lii tee i jeet, nan bonbuburit kur nba ki n turi. ⁴ Naan bonyennkooe ki i daa di, nanne tee nant nba ki u son biar u ni, kimaan bonfoor manfoor be u son nie. ⁵ Ki wunba nyinn niru manfoor, n tan saa boio manfoor manj powa, ki bonkobuk nba nyinn niru manfoor, n tan saa boio li powa. ⁶ Wunba nyinn niru manfoor, niru mun bia tan saa nyinn u manfoor, kimaan min Yennu ninnaujo ki n nan nisaarik.

7 “Yimm njarin, ii mar ki pot bonchiann. Ii mar ki pot gbeen tingbouj na.”

8 Ki Yennu namm pak Nowa nan u bonjai a, ⁹ “Mötana, n sent n molor nan yimm, nan i yaaboona nba tan saa wei i poorpo, ¹⁰ nan bonfoa kur nba be nani, li bon-yuyukit nan bonkobit kur nba nyii njarun na ni na, ¹¹ n sent n molor man nan yimme, a n ji kan ban biir bonfoor kur nan nyungbeeku. N bia kan ban ki biir tingbouj na nan nyumi. ¹² Molor nba ki n teen yimm nan bonfoor kur nba be i boor, ki li sii tee molor yaayoo nan yaayoo na nyinne na: ¹³ N saa boon naatooruk sanpaapo, ki li sii tee min nan tingbouj na molor na nyinn. ¹⁴ Ki li-i tee saak yin sanpagbant ni, ki naatooruk boon, ¹⁵ n saa tiar n molor nan yimm, nan bonfoor booru kur, ki nyun ji kan ban di boont bonfoor kuri. ¹⁶ Li-i tee naatooruk boon sanpagbana ni, n saa la, ki tiar molor kangbennuk nba be min Yennu nan bonfoor booru kur nba be tingbouj na paak sinsuuk ni. ¹⁷ Molor nba ki n senn min nan bonfoor kur nba be tingbouj na paak sinsuuk ni na nyinne na.”

Ki jiin Nowa bonjai po

¹⁸ Nowa bonjai nba din nyii njarun ni na tee Sem nan Ham nan Jafef. (Ham-e din tee Keenann baa.) ¹⁹ Nowa bonjai bantaa nae tee durinya niib kur yeejamm.

²⁰ Nowa din tee kpaaroe, njooe din tee sinsinn niro nba bur daan tilontii. ²¹ Ki u din nyuu u tiloona man daan, ki yib, ki yokit doo yann, u lanbouj* ni. ²² Yoo nba ki Ham, wunba tee Keenann baa na la ki u baa doo yann, ki u nyii ki saa kumii u ninjamm banlee na, Sem nan Jafef. ²³ Ki Sem nan Jafef jii chinchenn ki paan bi bopiat paak, njan somm koo lanbouj na ni potuntuna, ki saa bakin bi baa. Bi din ki jiant, bi din tor numme ki nmat nyii, ki ki la bi baa fei. ²⁴ Nowa nba din tan yerik u dayibint ni, ki bann u bijoontik na nba tun bianjinba, ²⁵ ki u yet a:

“Mötont be Keenann paak,
ki u sii tee daaba daabir u yoorib pen.
²⁶ Dontir be Yennu nba tee Sem Yennu na paak,
ki Keenann sii tee u daabir.

²⁷ Yennu saa tant Jafef yent,
njoon nan Sem sii mok motaauk,
ki Keenann sii tee Jafef daabir.”

²⁸ Ton, nyungbeek na poorpo, Nowa din dii bina kobii nantaa nan piinjnmue. ²⁹ U din be u manfoor ni bina kobii njanya nan piinjnmue, ki tan kpo.

10

Ki jiin Nowa yaaboona po

¹ Binba nae tee Nowa bonjai, Sem nan Ham nan Jafef. Nyungbeek na poorpo, bonjai man mun din mar bi bonjai.

Ki jiin Jafef yaaboona po

² Jafef bonjai din tee Gomer, nan Magog, nan Madai, nan Jafann, nan Tubal, nan Mesek, nan Tiras. Njamme ki bi yaaboona pur bi booru sana ki gaan namm na. ³ Gomer bonjai din tee Askenas, nan Rifaf, nan Togarma. ⁴ Jafann bonjai din tee Elisa, nan Speenn, nan Saiprus, nan Rodes. ⁵ Njamme din tee boorganu nba koo mokgbianu, nan tin nba nyun lintir na ni yeejamm. Bi kura din tee Jafef yaaboona, soo kur nan u naakuuk, nan u danmaan, nan u tijj.

Ki jiin Ham yaaboona po

⁶ Ham bonjai din tee Kus nan Ijpt nan Libia nan Keenann. Njamme ki bi yaaboona pur bi booru sana ki gaan namm. ⁷ Kus bonjai din tee Seba, nan Hafila, nan Sabta, nan Raama, nan Sab-teka. Raama bonjai din tee Seba nan Dedann. ⁸ Kus-e din tee Nimrod baa. Ki Nimrod din fir ki tee kunkonkonwakitir tingbouj na ni. ⁹ U din tee waarcheenne Yennu sommir paak. Li paak ki bi yeen a, “Ki tee nan Nimrod na, wunba tee waarcheen, Yennu sommir paak na.” ¹⁰ Sinsinn, u yent din tee Babilonn, nan Ereka, nan Akad, nan Kalne: li kur be Babilonn tingbouj ni. ¹¹ U din nyii yent man nje ki saan Asiria, ki saa sibir Nife, nan Rehobof Ir, nan Kala doi, ¹² nan Resenn doo nba be Nife nan Kala sinsuuk ni na. Kala din tee digbansaakare.

¹³ Ki Ijpt din mar Lidia teeb, nan Anam teeb, nan Lehab teeb, nan Naftu teeb, ¹⁴ nan Patrus teeb, nan Kaslu teeb, nan Kret teeb. (Kret teeb nie ki Filistia teeb nyii.)

¹⁵ Keenann bonjaie din tee Sidonn nan Hef. Sidonn-e din tee u bikperik. Njamme ki bi yaaboona pur bi booru sana ki gaan namm. ¹⁶ Keenann yaaboona din tee Jebus teeb, nan Amor teeb, nan Girgas teeb, ¹⁷ nan Hif teeb, nan Aak teeb, nan Sinn teeb, ¹⁸ nan

* 9:21 9.21 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

Afad teeb, nan Semar teeb, nan Hamaf teeb. Ki boorganu nba tee Keenann teeb na yat, ¹⁹ ki bi kpaar nyii Sidonn diitu po, ki saa tuu Gerar, doo nba kpia Gasa na, ki saa yondopo ki saa tuu Sodom, nan Gomora, nan Adma, nan Seboyim, ki li kpia Lasa. ²⁰ Booru na tee Ham yaaboonae, soɔ kur nan u naakuuk, nan u danmaan, nan u tij.

Ki jiin Sem yaaboono po

²¹ Ki Sem, wunba tee Jafef waarɔ* na, u yaaboonae tee Eber teeb. ²² Sem bonjai din tee Elam, nan Asur, nan Apaksad, nan Lud, nan Aram. Njamme ki bi yaaboono pur bi booru sana ki gaan namm na. ²³ Ki Aram yaaboono boorue tee niib nba din be Us, nan Hul, nan Geter, nan Mesek na. ²⁴ Apaksad-e din tee Sela baa, ki u mun tee Eber baa. ²⁵ Eber din mok bonjai banlee. Yeno sann yi Peleg, kimaan u mimmar binne ki durinya ni niib din bokit. Ki loo na sann tee Joktann. ²⁶ Joktann yaaboono din tee Almodad, nan Selef, nan Hasar-mafef, nan Jera, ²⁷ nan Hadoram, nan Usal, nan Dikla, ²⁸ nan Obal, nan Abimael, nan Seba, ²⁹ nan Ofir, nan Hafila, nan Jobab. Bi kur yeejae din tee Joktann. ³⁰ Tij nba ki bi koo na nyii Mesa, ki lat saan tuu Sefar kunkona nba be yondo po na. ³¹ Booru nae tee Sem yaaboono, soɔ kur nan u naakuuk, nan u danmaan, nan u tij.

³² Binba na kur din tee Nowa yaaboonae, booru booru, soɔ kur nan naakuuk nba ki u nyii. Nyungbeek na poorpo, niibooru kur nba be tingbounj na ni tee Nowa bonjai na yaaboonae.

11

Biajinba ki mabooru booru tan be

¹ Sinsinn, durinya niib kur din piak mabooryennkooe. Maganii din kaa ki pukin maan nba ki bi piak manj po. ² Baa din somm ki saa yondo po, bi din saa la paanu nba yab bonchiann, digbann nba ki bi yi Babilonn na yent ni. ³ Nanne ki bi pak nan bi leeb a, "Baat man, naant tin fib birikii ki pur birikii manj ki lin koor wakir kenkema." Bi din ki jii tana nan tantaakit kaa, naan jii birikii nan kpaboujo ki saa maa. ⁴ Baa teen siir gbenn yoo nba, ki bi yet bi leeb a, "Naant man ki ti maa njaasakak, ki naak man-ii fok bonchiann kii sakii tuut sanpagbana. Li saa te ki tin taan kii be yomm, kii mok sanjaann."

⁵ Naan Yennu din sik tan la bi doo nan bi njaasakak nba ki bi daa maa na, ⁶ ki yet a, "Li-i tee ki niibooryej nba piak mabooryej na piin tuun linba na, siar sii kaa ki bi saa gbar tumu. ⁷ Baat man, naant ti sik ki saa nmat bi maan nba ki bi piak na, ki bi soɔ ji daa gbia u loo maame." ⁸ Nanne ki Yennu sik ki tan nmat bi maan manj, ki yatib tingbounj na kura po, ki bi ji gbar bi doo manj maanu. ⁹ Nanne teen ki bi din pur doo manj sann Babel,* kimaan leje ki Yennu din nmat tingbounj na ni niib kur maan. Laa din nyii lej, Yennu din yat niib nae ki koomm tingbounj na kur po.

Ki jiin Sem yaaboono po
(1 Barkperii 1.24-27)

¹⁰ Sem yaaboono: Bina njanlee nba din gar nyungbeek na poorpo, ki Sem ji mok bina kobik, ki mar Apaksad. ¹¹ Waa mar Apaksad, ki u dii bina kobii njanjmu ki pukin, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹² Apaksad nba dii bina piintaa nan njanjmu na, ki u mar Sela. ¹³ Waa mar Sela, ki u dii bina kobii nanna nan bina njanjaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹⁴ Sela nba dii bina piintaa, ki u mar Eber. ¹⁵ Waa mar Eber, ki u dii bina kobii nanna nan bina njanjaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹⁶ Eber nba di bina piintaa nan nanna, ki u mar Peleg. ¹⁷ Waa mar Peleg, ki u dii bina kobii nanna nan piintaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

¹⁸ Peleg nba di bina piintaa, ki u mar Reu. ¹⁹ Waa mar Reu, ki u dii bina kobii njanlee nan bina njanjaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

²⁰ Reu nba dii bina piintaa nan njanlee, ki u mar Serug. ²¹ Waa mar Serug, ki u dii bina kobii njanlee nan bina njanlore, ki mok bonjai nan bonpoi.

²² Serug nba dii bina piintaa, ki u mar Nahor. ²³ Waa mar Nahor, ki u dii bina kobii njanlee, ki mok bonjai nan bonpoi.

²⁴ Nahor nba dii bina piinlee nan njanjaa, ki u mar Tera. ²⁵ Waa mar Tera, ki u dii bina kobik nan bina piik nan njanjaa, ki mok bonjai nan bonpoi.

²⁶ Tera nba dii bina piinlore, ki u mar Abram, nan Nahor, nan Harann.

Ki jiin Tera yaaboono po

* 10:21 10.21 Li saa fit tee u waarɔ koo u yoorɔ.

* 11:9 11.9 Bi maan ni, "Babel" nan "nmatir" mabona naane.

²⁷ Tera, wunba din tee Abram nan Nahor nan Harann baa na yaaboonae na: Harann din mar Lot. ²⁸ Li poorpo, ki u din tan kpo u dandoo nba ki li sann tee Ur, ki li be Babilonn yent ni na, njaan ki u baa Tera daa fo. ²⁹ Abram nan Nahor kura din koon poob, ki Abram njaapoo sann tee Sarai, ki Nahor njaapoo sann mun tee Milka. Milka marj nan Iska din tee Harann waase. ³⁰ Sarai din tee kanmatire.

³¹ Li yoo na, ki Tera jii u bija Abram nan u yaaboonn Lot, wunba tee Harann bija na, nan u sipook Sarai, wunba tee Abram njaapoo na, ki nyii namm Ur, Babilonn tij ni, ki saa namm Keenann, njaan baa baar doo nba ki bi yi Harann na ki bi kar lej. ³² Tera din dii bina kobii njanlee nan bina njanjmue, ki kpo, Harann tij manj ni.

12

Bianjinba ki Yennu yiin Abram

¹ Yennu din pak Abram a, "Nyin a tij ni, nan a niib, nan a baa njaateeb kura ni, kii saa tij nba ki n saa wanna na ni. ² N saa tura yaaboonaa bonchiann, ki bi tan sii tee boorgbenjir. N saa teen a sann sangbenjir, ki a sii tee piisin daano.

³ Binba kur teena piisin, n mun sii teemm piisin, njaan binba waanta mōbiit, n mun sii waantib mōbiit, ki a yaa paak, n saa teen piisin nisaarii kur paak."

⁴ Ki Abram yaat saan nan Yennu nba wannō bianjinba na; ki Lot weio. Abram nba din nyii Harann yoo nba na, u din mōk bina piinlore nan bina njanjmue. ⁵ U din jii u njaapoo Sarai, nan u ninja Harann bija Lot, nan bi niib nba ki bi mōk, ki pukin bi mōkint kur, ki yaat saa Keenann nan baa saa baar lej.

⁶ Abram din somm tij manj ni nan waa saa baar tisaakak nba see siaminba ki bi yi Mōre, ki lej tee Sekem tij kasii boor na. Li yoo na ki Keenann niib daa be tij manj ni. ⁷ Yennu din dōkit Abram paak, ki pako nan u tan saa jii tij manj ki teen nō Abram yaaboonaa nuu ni. Njanne ki Abram maa maruj binbintir lej, ki jiant Yennu nba dōkit u paak manj. ⁸ Waa nyii lej, u din saan siaminba po ki kunkona be na, digbann nba ki bi yi Betel na yondo po, ki saa chaan lanboun,* Betel nan Ai sinsuuk ni, ki Betel be yonbaa po, ki Ai mun be yondo po. Lej manj u bia din maa maruj binbintir ki jiant Yennu. ⁹ Li poorpo, ki nō Abram namm tukin u sommir, ki took tij nba be diitu po, ki bi yi Negef na.

Bianjinba ki Abram saan Ijpt tij ni

¹⁰ Kon din tan baa bi doo na ni bonchiann. Njanne ki Abram fiir saan Ijpt, a wun saa kar lej waan, kimaan kon na din tee konnaadaake. ¹¹ Waa saa per Ijpt yoo nba, ki u pak u njaapoo Sarai a, "N mi nan a tee poofaje. ¹² Li-i tee ki Ijpt niib la-a, bi saa yet a, 'U njaapooe na.' Li paak nna bi saa kpime, njaan fan biar. ¹³ Bi-i boia, fan yetib nan n waaroe teea. Njanne ki bi kan kpimi, ki a yaa paak n saa la manfoor, ki bi bia saa dian fanu." ¹⁴ Baa baar Ijpt yoo nba, ki lej niib na set la Sarai nba fan bianjinba. ¹⁵ Kpanbar Faaro saakab nba la nan Sarai fan na, ki bi piak u fant po nō kpanbar Faaro boor. Faaro nba tan gbat, ki u te ki bi baar nanc u njaak ni. ¹⁶ Sarai paak, Faaro din dia Abram fanu, ki turō nei, nan pei, nan bonii, nan laagumiinba, nan daabjai, nan daabpoi.

¹⁷ Njaan Sarai paak ki Yennu te ki yiarii baa kpanbar Faaro nan u njaateeb paak bonchiann. ¹⁸ Njanne ki kpanbar Faaro yiin Abram ki tan boio a, "A teen bee ki turin na? Bee ki a ki pakin nan Sarai tee a njaapooe, ¹⁹ njaan yet a u tee a waaroe, ki te ki n jiiu kun nanc n njaak ni maa n kōōō? Mōtana, a njaapooe na. Jiimo kii saa." ²⁰ Li yoo na ki Faaro tur u niib sennu ki jiin Abram po, ki bi chabō yaak, ki u jii u njaapoo nan u mōkint kur ki yaat.

13

Bianjinba ki Abram nan Lot yat leeb

¹ Li yoo na ki Abram nyii Ijpt ki saan Keenann tij diitu po. U din jii u njaapoo nan linba kur tee u yar, ki Lot weio ki saan. ² Abram din mōkit bonchiann. U din mōk bonkobit nan likirii nan salima, ki li kaa mōbu. ³ Ki u nyii lej, ki somm loon digbana nan waa saa baar Betel, ki kō Betel nan Ai sinsuuk ni, siaminba ki u din chaan lanboun,* ⁴ ki bia maa maruj binbintir na. Lej manje ki u jiant Yennu.

⁵ Lot, wunba din waa Abram ki bi lin na mun din mōk bonkobit nan niib. ⁶ Njaan baa lakin be na paak, tij na ji din pōoribe, kimaan bi bonkobit na din yabit paak nan bin

* 12:8 12.8 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont. * 13:3 13.3 12, 18 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

lakin kii bewa. ⁷ Nanne ki kunkonn tan baar Abram bonkob-kpaarii nan Lot bonkob-kpaarii sinsuuk ni. Li yoo na ki Keenann niib nan Peris niib kura be tij na ni.

⁸ Nanne ki Abram yet Lot a, "Ti tee ninjanne. Li ki nan ki ti bonkob-kpaarii-ii kon nan leebi. ⁹ Tij na kura ki be a nuu ni kaa-a? Naant ti yat leeb. Li-i tee ki a gaar ganj po, man gaar diitu po. Li-i muni tee ki a gaar diitu po, man gaar ganj po."

¹⁰ Lot nba got lint tij na, ki u la ki Joodann paaunj na nan bonchiann, ki naan nan Yennu kpaab na, koo Ijipt paaunj nba doo ki jiin Soann po na. (Li yoo na, ki soo ki Yennu daa din ki joo Sodom nan Gomora† muu.) ¹¹ Ki Lot gaar Joodann paaunj na kur ki teen u yar, ki fiir saan yondo po, Joodann paaunj manj ni. Nnae ki bi jab banlee na din yat leeb. ¹² Abram din be Keenann-e, ki Lot mun chaan u lanbounj Joodann paaunj na ni, ki kpian Sodom. ¹³ Sodom niib na din tee noonbiit damme, ki tuun bonbilankant ki teen Yennu.

¹⁴ Lot nba yaat, li poorpo ki Yennu pak Abram a, "Jiantir got toonn, nan poor, nan ganj, nan diitu. ¹⁵ Tij nba kur ki a laat na, min Yennu saa jii ki tura. Ki li sii tee fin Abram nan a yaaboon a yar yaayoo. ¹⁶ N saa te ki a yaaboon a sii yab ki tee nan tanbiinii na, ki wunba fit kan tanbiinii, wun mun fit kan a yaaboon a. ¹⁷ Saant ki nmaa tij man, kimaan n jikitir ki teen fine." ¹⁸ Ki Abram chaat u lanbounj, ki saan chaan kpian Mamre tijakpera nba be Hebronn na, ki maa maruj binbintir ki tur Yennu.

14

Biajinba ki Abram nyinn Lot mudinu ni

¹ Li yoo na ki Babilonn bat Amrafel, nan Elasar bat Ariok, nan Elam bat Kedolaomer, ² nan Goyim bat Tidal din faa tob ki took Sodom bat Beera, nan Gomora bat Birsra, nan Adma bat Sinab, nan Seboyim bat Semeber, nan Bela (koo Soar) bat. ³ Batnba na kur din piin konn Sidim yakir nie, linba tee Yaarin Møkgbenjir motana na. ⁴ Bina piik nan njanlee nba din gar na, bat Kedolaomer-e din tuu diab. Naan binn nba ji saa pukin piik nan njantaa na ni, ki niib na ji yeto. ⁵ Binn nba wei piik nan njanna ni na, ki bat Kedolaomer nan u bat leeb saan faa tob ki nyann Refa teeb, binba be Asterof Kanaim yent ni, nan Susi teeb, binba be Ham yent ni, nan Em teeb, binba be Kiriataim paanu ni, ⁶ nan Hor teeb, binba be Edom joot paak na, ki gar saa baar siaminba ki bi yi Elparann, ki li kpia nan kunkoouk na. ⁷ Li yoo na ki bi nmat saan En-mispat (ki bi bia yir Kades), ki kon nyann Amalek teeb nan Amor teeb yent ni kur, binba kur din be Hasasonn Tamar yakir ni na.

⁸ Nanne ki Sodom bat, nan Gomora bat, nan Adma bat, nan Seboyim bat, nan Beera bat nyii ki taan bi jab, ki teen siir Sidim baauk ni ⁹ a bin took Elam bat Kedolaomer, nan Goyim bat Tidal, nan Babilonn bat Amrafel, nan Elasar bat Ariok, batnba banna, ki bi tookit batnba banjmu. ¹⁰ Sidim baauk na mun din gbee nan kpabounj bootite, ki Sodom nan Gomora batnba nba chiar na sik kpabounj bootit na ni, njan ki leeb na chiar ki doo kunkona. ¹¹ Batnba banna na din fat Sodom nan Gomora bonjana, nan bi jeet kure, ki yaat. ¹² Bi bia din yent Lot, wunba tee Abram yooo bik na, nan u mokint kur, kimaan waa din be Sodom na.

¹³ Soo din nyii tob manj ni, ki tin paak ki tan baar Abram, wunba tee Hiibru niro na boor, ki wanno linba kur tun tob na ni. Li yoo na ki Abram daa koo ki kpia tijakpera nba tee Amor niro Mamre yar na. Mamre nan u ninjamm Eskol nan Aner din tee Abram tob faarae. ¹⁴ Abram nba gbat nan tob na jii u ninja Lot na, u din gann u tob kaanj ni kunkonkonna kobii njantaa nan piik nan banniime, ki bi wei batnba banna na, ki saa baar doo nba ki bi yi Dann na. ¹⁵ Leje ki u bokit u jab manj, ki bi fiir nyok ki sar bi datai na, ki weib halii nan Hoba nba be Damaskus niiganj po na. ¹⁶ U din fat Lot nan u mokint na kura. U bia din fat baa jii doo na ni mokint nba kur, nan poob, nan nisiab biak.

Biajinba ki bat Melkisedek teen piisin Abram paak

¹⁷ Abram nba din kon ki nyann bat Kedolaomer nan u bat leeb, ki ji kpent na, ki Sodom bat cheto. U din cheto baauk nba ki bi yi Kpanbar Baauk (koo Safe Baauk) na nie. ¹⁸ Nanne ki Salem bat Melkisedek baar nan jeet nan daan. U din tee Yabint Yennu manntooe. ¹⁹ Li yoo na ki u teen piisin Abram paak, ki yet a, "Yabint Yennu, wunba nan sanpaak nan tij na n teen piisin fin Abram paak. ²⁰ Njooe tee dontir Yennu, wunba jii a datai ki kubin a nuu ni na." Ki Abram jii bona nba ki u fat u datai boor ni na kur bokitu piik ni yenn ki turo.

²¹ Nanne Sodom bat na yet Abram a wun jii niib na ki turo, njan yent mokint na.

† 13:10 13.10 Sodom nan Gomora din be Joodann paaunj nie.

²² Njaan ki Abram jiinɔ a, “N poŋ senn mɔsonn ki tur Yabint Yennu, wunba nan sanpaak nan tinj ²³ nan n kan gaar siar a boori, nan gungunja gbaa ki boi taasaat ŋmiiuk. Nanne ki a tan kan fit yet a fine te ki Abram moki. ²⁴ N kan gaar siar a boor, see linba ki n poorpo jɔomu dii na, nan linba tee bi tora. Tɔn, Mamre nan Aner nan Eskol ŋarin, a yabir ki ŋamm n la bi tora.”

15

Bianjinba ki Yennu senn mɔsonn ki tur Abram

¹ Linba na poorpoe ki Yennu mɔmaan baar Abram, yirintu ni. Yennu maŋ din yeto a, “Abram, daa tiin janmaanii. N saa nyinna ninmɔnn ni, ki bia tura paab bonchiann.”

² Njaan Abram din jiin a, “Paŋ daanɔ Yennu, a paab maŋ nyɔɔt poŋ sii tee bee ki turimi, maa kaa bik ki u tan saa di n faar, see Elieser, wunba tee Damaskus niro nae kaa? ³ A ki turin bik ki u tan saa di n faari, n ŋaadaaba yencɔ tan saa teen n fadiiro.”

⁴ Nanne ki Yennu yeto a, “Jɔɔ maŋ kaa saa di a faari, ŋaan wunba saa di a faar saa nyi fin Abram tinj tinj gbanant niŋe.” ⁵ Yennu maŋ din jiiu ki nyii nanɔ nanyer, ki saa pako a wun got sanpaapo ki kan ŋmaabira na, a li-i tee ki u saa fit kan ŋmaabira maŋ, a ŋaan ŋɔɔ Abram yaaboona tan sii tee nnae.

⁶ Abram din teen Yennu yadae, ki u yada maŋ paak ki Yennu jiiu ki u tee niŋano u tɔonn.

⁷ Yennu din pako a, “Min Yennu-e nyinna Ur doo ni, Babilonn tinj ni, maa n tura tinj na ki lii tee a yent.”

⁸ Ki Abram jiin a, “N saa teen nlee ki bann nan li set sii tee n yenti?”

⁹ Nanne ki Yennu yeto a wun baar nan naasar, nan buuk, nan pejak, bi kur-ii tee bina ŋantaa-taa, ki bia pukin lanjerik nan ŋmann. ¹⁰ Ki Abram baar nan bonkobit maŋ Yennu boor, ki tan bokit bokit bonkobit na, ki jii bi boka na ki bir bokin bokin lia, ŋaan bon-yuyukit na, u din ki bokitibi. ¹¹ Juut din sik a bin di nant na, ŋaan ki Abram berib.

¹² Yonnu nba tan siik naanunmɔnn yoo nba, ki Abram dɔɔr gɔɔn, ki bunbonchiɔŋ nan janmaansooruk baar u paak. ¹³ Ki Yennu yeto a, “Bant nan a yaaboona tan sii tee saamm digbangann ni. Bi tan sii tee yommii, ki bi saa diab gbaka gbaka, bina kobii ŋanna. ¹⁴ Njaan li poorpo n saa dat binba diab maŋ tuba, ki tinj na damm saa turib yaak ki bin nyi tinj maŋ ni nan mɔkint bonchiann. ¹⁵ Fin Abram ŋarin, a saa di bina bonchiann ki kpet halliewa, ki tan kpo, ki bin piia. ¹⁶ A yaaboona mun yaa yaaboona tan saa tunn ki jen nna, kimaan n daa kan biir Amor teebi; bi biit daa ki jaŋ nan man dat bi tuba.”

¹⁷ Ki yonnu nba tan baa ki li piin bɔnnu yoo nba, ki munyuuk nan mupeenu baar ki gar nant na sinsuuk ni. ¹⁸ Li yoo maŋ ki Yennu senn mɔsonn ki tur Abram. U din yet a, “N jikit tinj na ki teen a yaaboona, laa nyii Ijpt mɔkir paak, ki saa tuu Yufrates mɔkir: ¹⁹ Laa jii Kenn teeb, nan Kenis teeb, nan Kadmonn teeb, ²⁰ nan Hef teeb, nan Peris teeb, nan Refa teeb, ²¹ nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Girgas teeb, nan Jebus teeb kura tinj na sii be a nuu ni.”

16

Ki jiin Hagar nan u bija Ismael po

¹ Abram nan u ŋaapoo Sarai din daa ki mɔk bik nan yenɔkɔɔwa, ŋaan Sarai maŋ din mɔk daabpook, ki u tee Ijpt bik, ki u sann tee Hagar. ² Sarai din pak Abram a, “Yennu nba ki turin bik na, dɔɔt nan n daabir Hagar. Li ki gar wun mar bik ki turimi.” Ki Abram sak Sarai mɔb. ³ Ki Sarai jii u daabir maŋ ki tur ŋɔɔ Abram, ki u kɔɔnɔ. (Abram nba baar Keenann li bina piik niŋe ki linba na din tun.) ⁴ Abram nba dɔɔr nan Hagar yoo nba, ki u soor poor. Hagar nba bann nan u mɔk poor na, ki u ji dont u mɔŋ, ŋaan sian u daanɔ Sarai.

⁵ Nanne ki Sarai yet Abram a, “Fine baar nan biit nba ki n di li fara na. Mine jii n daabir ki teen a nuu ni, ki mɔtana, waa bann nan u mɔk poor na, ki u ji yisimin. Yennu-e saa bu min nan fin buut.”

⁶ Ki Abram jiin a, “A daabir be a nuu ni. Fi-i dukin bianjinba, ki a tumo nna.” Ki Sarai ji din dia Hagar gbaka gbaka nna, ki u tan chiar yaat.

⁷ Yennu malaka din tan la Hagar bunbunn boor ni, fɔɔr niwa. Bunbunn na din kpia nan sonu nba saa digbann nba ki bi yi Sur nae. ⁸ Ki malaka na yet a, “Hagar, Sarai daabir, a nyii lee ki saa lia?”

Ki Hagar jiin a, “N tiin yaatir n daanɔ Sarai boore.”

⁹ Ki malaka na yeto a wun ŋmat kun u daanɔ Sarai boor, ki saa sikin u mɔŋ ki turo.

¹⁰ Malaka na bia din yeto a, “N saa tura yaaboona bonchiann, ki bi tan kii mɔk kanni.

¹¹ A porj mok poore na ki saa mar bonjak. A purɔ Ismael,* kimaan Yennu gbat faa di biak ki mok ninbaauk biajinbawa. ¹² A bik manj binbej sii tee nan boj binbej nae. Dataar sii be ɲoo nan nisaarii kur sinsuuk ni, u kii loon niib maami. Ki ɲoo nan nisaarik kan taan benu."

¹³ Hagar din tur Yennu nba pak nana na sann nba tee, "Yennu nba laatin," kimaan u din yet a, "N la Yennu nba laatin." ¹⁴ Nanne teen ki bi yi bunbunn nba be Kedes nan Bered sinsuuk ni manj "Manfoor Daano Yennu nba laatin na Bunbunn."

¹⁵ Hagar din mar Abram bonjak manj, ki ɲoo Abram pur u sann Ismael. ¹⁶ Abram din mok bina piinniin nan ɲanloobe, ki Hagar mar Ismael.

17

Ki jiin molor na nyinn po

¹ Abram nba din mok bina piinyia nan ɲanyia yoo nba, ki Yennu baar u boor ki tan yeto a, "Mine tee Yabint Yennu. Ii saak n mob, ki daa mok siara biti. ² N saa gbeen min nan fin molor na ki nobin a yaaboona." ³ Abram din baa fabin tij ni, ki Yennu yeto a, ⁴ "Min ɲarin, min nan fin molor na: Niib bonchiann baee sii teea. ⁵ Soɔ ji kan yiina Abram-i. A sann ji sii tee Abraham-e, kimaan n te ki a ji tee nibur baee. ⁶ N saa tura yaaboona bonchiann, ki siab sii tee kpanbara. A sii mok yaaboona bonchiann, ki bi tan sii tee booru booru.

⁷ "Ki moɣonn nba ki n senn ki tur fin nan a yaaboona na, n saa diar mokmok nan mokmok. Mine sii tee fin nan a yaaboona Yennu. ⁸ N saa jii tij nba ki a be lej ki tee saamo na, ki tur fin nan a yaaboona. Keenann tingbounj na kur sii tee fin nan a yaaboona yente, ki mine sii tee bi Yennu."

⁹ Ki Yennu ɲamm pak Abraham a, "Li kpaalalase ki fin nan a yaaboona n sak kii dia n molor na. ¹⁰ Fin nan a yaaboona kur n sak kii porii i bonjai puna. ¹¹⁻¹² Laa nyii dinna ki saa, i-i mar bonjak, yin tuu pot u punn, daa ɲanniin daar. Daaba nba ki bi marib i ɲei ni, nan daaba nba ki i daab siar po na kur, ii tuu pot bi puna. Linba nae saa wann nan molor be min nan yimm sinsuuk ni. ¹³ See ki soɔ kur pot u punn, ki lii tee nyinn nba see paanu ni nan n molor na sii tun be nani. ¹⁴ Wunba ki pot u punn, u kan pukin n nigannkab na po, kimaan u ki dia n molor na."

¹⁵ Yennu bia din yet Abraham a, "Laa nyii dinna ki saa, a ji daa yi a ɲaapoo Sarai, ɲaan u sanne tee Sara.* ¹⁶ N saa teen piisin u paak, ki saa te wun mar bonjak ki tura. N saa teen piisin u paak, ki u yaaboona tan sii tee booru booru, ki u yaaboona manj yemm tan sii tee kpanbarae."

¹⁷ Abraham din baa fabin tij ni, ki laa, ɲaan yeen a, "Joo nba dii bina kobika saa piin nleewa ki tan mar biki? Ki Sara nba dii bina piinyiawa na ji saa fit mar bika-a?" ¹⁸ Nanne ki u boi Yennu a bee ki u kan te Ismael n teen ɲoo Abraham fadiiro.

¹⁹ Ki Yennu jiin a, "Aaii. A ɲaapoo Sara saa mar bonjak, ki a saa pur u sann Aisak. N molor sii tun be ɲoo nan u yaaboona kur sinsuuk ni. Li molor sii tun bee yoo kur. ²⁰ N gbat a fabinii nba jiin Ismael po nawa. N saa teen piisin u paak, ki turo waas nan yaaboona bonchiann. U sii tee kpanbara piik nan banlee baee, ki u yaaboona tan sii tee boorgbenjir. ²¹ Nnaan n molor na ɲarin sii be nan Aisak-e, wunba ki Sara saa maro binn po, nna yoo na." ²² Yennu nba faa u labaar nan Abraham ki gbenn yoo nba, ki u yaat nyik Abraham.

²³ Li daar manj ki Abraham sak Yennu mob, ki pot u bija Ismael punn, nan jab nba kur be u ɲaak ni na. Daaba nba ki bi marib u ɲaak ni na, nan binba ki u daab na kur, u din pot bi punae. ²⁴ Abraham din mok bina piinyia nan ɲanyiae ki pot u punn, ²⁵ ki u bija Ismael mun mok bina piik nan ɲantaa. ²⁶ Bi banlee kur din pot bi puna dayennkoɔe, ²⁷ ki kpan nan Abraham daaba na kur.

18

Biajinba ki Yennu senn moɣonn ki tur Abraham

¹ Yennu din baar Abraham boor, siaminba kpia nan Mamre tijakpera nae. Dasiar yenlekire ki Abraham kar u lanbounj* tammob boor; ² ki tan jiant ki la jab bantaa, ki bi see ki ki fok nana. Waa lab yoo nba, ki u tin chetib ki saa baa fabin bi toɣonn, ³ ɲaan yet a, "N yomdam, daa gaar mani, n be nna ki saa sommi. ⁴ Nnaan ki n turi nyun ki yin wuur i taapant, ki kar tiinii na maasu, ki foi waan. ⁵ N bia saa turi jeet waan ki yin di

* 16:11 16.11 Bi maan ni, Ismael paake tee "Yennu gbat."

* 17:15 17.15 Bi maan ni, Sara paake tee "kpanbar

hipoo." * 18:1 18.1 6, 9, 10 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

ki tukin panj, ki lian fit gar. Yaa baar n njaak ni na, i turin baakira, li paak, njaant man sommi.”

Ki bi jiin a, “Ti saka, gaat niipoouk.”

⁶ Li taakpaak ni ki Abraham koo lanbouj ni, ki saa pak u njaapoo Sara a, “Kakitir, jiin botoouk nba ki li yon njan fanuwa, ki teen boroboro.” ⁷ Li yoo na ki Abraham saan u nei boor, ki saa soor naabir nba mok gbanant fanuwa, ki tur u toontunno, ki u kpiiu ki njammo yiama. ⁸ Baa teen jeet na ki gbenn, ki u jii naabikpan nan naabiin, ki pukin nant na po, ki tur jab manj. U tionso din jii jeet manj ki saan tiinii na maasu, ki saa turib ki bi di, njaan ki u see kpiab.

⁹ Li poorpo ki bi boio a u njaapoo Sara be lia. Abraham din jiin a u be lanbouj na ni. ¹⁰ Saamm† manj yeno din yet a, “Binn po, nna yoo, n saa jen, ki Sara sii mok bonjak.”

Sara mun din biak lanbouj na tammokpianue njaan gbiin. ¹¹ Abraham nan Sara kur din kpet bonchiann, ki Sara ponj ji ki siik pookpenu kaawa. ¹² Sara din laae, njaan dukin a, “Maa kpet ki jooka na, n saa la parpeenn manja-a? Ki jenna, n sorɔ mun bia kpeta.”

¹³ Nanne ki Yennu boi Abraham a, “Bee ki Sara laa njaan yet a waa tan kpeta na, u saa fit mar bikaani? ¹⁴ Siar be ki min Yennu kan fiti-i? Nan maa kpan pak bianjinba na, binn po, nna yoo, n saa jen, ki Sara sii mok bonjak.”

¹⁵ Janmaanii din soor Sara, ki u ji noi a u ki laa. Njaan ki Yennu yeto a, “Barmonii, a laawa.”

Bianjinba ki Abraham barin Yennu, Sodom paak

¹⁶ Jab na nba din fiir, ki Abraham chiantib a wun chabib; ki bi numm paan Sodom paak. ¹⁷ Yennu din dukin u par ni a, “N kan bor Abraham maa yaa n tun linba na. ¹⁸ U yaaboona tan sii tee boorgbenjire, ki u yaa paak, n saa teen piisin booru kur paak. ¹⁹ N ganno a wun pak u waas nan u yaaboona, ki bin sak n mob, ki bia tun linba njan ki took. Bi-i tun nna, n saa tun linba kur ki n senn mosonn nan n saa tun ki turɔ na.”

²⁰ Nanne ki u yet Abraham a, “Niib monii nan fabinii baar n boor bonchiann, ki jiin Sodom nan Gomora bichion na po. ²¹ N yaa n saan leje, ki laan maa gbat bianjinba ki jiin bi toonbiit manj po na, li tee monii amii faake.”

²² Ki jab banlee na seet ki saa Sodom po, njaan ki Yennu nan Abraham biar. ²³ Abraham din chat nakin Yennu ki boio a, “A set yaa a kpbab nibiit nan nijamm kur ki biiribe-e? ²⁴ Li-i tee ki nijamm baar niib piinjam doo manj ni, a saa biirira-a? A kan nyik doo manj biiru ki tinn nijamm piinjam na-a? ²⁵ A kan sak biir nijamm nan nibiit kur yommi. Li paar nan ki a tun nna. A kan teen nna. Li-i tee ki a teen nna, nijamm nan nibiit na kur saa di biak yomme. Li paaka. Tingbouj na kur barbuuro tee wuu tuun bona fanue.”

²⁶ Ki Yennu jiin a, “Mi-i la nijamm piinjam doo na ni, n kan biir doo manj, kimaan bi paak.”

²⁷ Ki Abraham yet a, “N Yomdaano, nyikin chabin nan maa mok par ki piak nana na. N tee nisaarika, n ki mok yaak nba ki n sii piak nanani. ²⁸ Njaan li ki gar fan la nijamm ki bi ki baar piinjam, njaan tee piinna nan banjam. A saa biir doo na kimaan niib banjam nba pot na paaka-a?”

Ki Yennu jiin a, “Mi-i la nijamm piinna nan banjam, n kan biir doo manj.”

²⁹ Abraham din njam yet a, “Li ki gar fan la nijamm piinna.”

Ki Yennu jiin a, “Mi-i la nijamm piinna, n kan biir doo na.”

³⁰ Abraham fan njam yet a, “N Yomdaano, daa dont wutoor n paaki, n saa njam paka, li-i tee ki a la nijamm piintaa doo manj ni, a saa biirira-a?”

Ki Yennu yet nan u-i la nijamm piintaa, u kan biir doo manj. ³¹ Abraham din yet a, “N Yomdaano, n barimae, nyikin chabin nan maa mok par nba ki tukin piak nana na. Li-i tee ki a la nijamm piinleeie-e?”

Ki u jiin a u-i la piinlee, u kan biir doo na.

³² Abraham din njam yet a, “N Yomdaano, daa dont wutoor n paak, ki man pak yomkoo pukin. Li-i tee ki a la nijamm piik kuukoo doo na ni, a saa biir doo manja-a?”

Ki Yennu jiin a, “Li-i tee ki n la nijamm piik lenj, n kan biir doo na.” ³³ Yennu nba faa nan Abraham labaar ki gbenn yoo nba, ki u yaat, njaan ki Abraham mun nmat kun u njaak ni.

19

Ki jiin Sodom nan Gomora biit po

¹ Malakanba banlee na nba baar Sodom yoo nba, ki soo Lot kar doo manj tammob ni. Waa lab na ki u fiir chetib sonu paak. U din baa fabin tij nie, njaan yet a, ² “N be nna ki

† **18:10** 18.10 Saamm manj yeno na din tee Yennu-e.

saa sommi. N̄aant tin saan n n̄aak ni, yin la nyun wuur i taapant, ki d̄oor lin fann. Li-i yent sanyiōk, yin ji fiir gar.”

Ki bi jiin a, “Aaii. Ti saa d̄oor nanyer poe, doo na ni.”

³ Lot din n̄amm pak namm halii nan baa tan too ki wei saan u n̄aak ni. U din pak u n̄aatoontunna ki bi teen boroboro nba ki datin̄ kaa lej, ki teen jaamm ki turib. Ki saamm man̄ dii jeet na.

⁴ Saamm na nba n̄mantir saa d̄oor yoo nba, ki Sodom doo man̄ ni jab tikir ki tan loon n̄aak na. Doo na ni jab kurewa din tikir, jakpera nan naasimm kur. ⁵ Jab na din yiin Lot ki boiō a, “Saamm nba baar a n̄aak nna a bin d̄oor na be lia? Nyin namm.” Sodom jab na din loon bin d̄oo nan saamm nae.

⁶ Lot din nyii n̄aan loon gann saamm man̄ paak, ⁷ ki yet doo man̄ ni jab na a, “N yoōnsba, n barimie, daa tuun n̄ōontont toonn na booru. ⁸ Gotiri, n m̄ok sapaanmuna banlee, bi daa ki mi d̄oor nan joō kaawa. N̄aant man nyinnib turi ki yin tumm yaa loon bian̄inba. N̄aan i daa tee jab na siari. Bi tee n n̄aasaamme, ki li kpāa talas man nyinnib biak ni.”

⁹ N̄anne doo man̄ ni jab na jiin a, “Seetir nna, fin digbangann nirō na. A mun tee n̄mee ki saa wannit taa sii tuun bian̄inba? Botir nna na, nna-i kaa, ti saa tuma bonbiir nba gar taa bo saa tun saamm na linba.” Li yoo na ki bi tut Lot ki bakinō, n̄aan ji yaa bin biir gann na. ¹⁰ Saamm banlee na din d̄oonte ki soor Lot ki dat k̄ōōō n̄aak na ni, n̄aan loon gann. ¹¹ Li yoo na ki bi te ki j̄ōosin baa jab nba see nanyer na kur paak, ki bi j̄ōon, ki ji ki fit la gann nba be sian.

Bian̄inba ki Lot nyii Sodom doo ni

¹² Jab banlee na din pak Lot a li-i tee ki u m̄ok u diamm, koo u n̄aajab, koo u bonpoi, koo u nikpiimm, wun te bin nyi doo na ni, ¹³ kimaan bi yaa bin biir doo man̄je, a Yennu gbat doo na biit nba jan bian̄inbawa, ki tumm a bin baar biir doo man̄je.

¹⁴ N̄anne ki Lot saan jab nba ki u waas yaa bin kumm na boor, ki saa pakib a bin teen yian ki nyi doo na ni, kimaan Yennu yaa wun biir doo man̄je. N̄aan bi din dukii nan Lot kpanne.

¹⁵ Ki laa tan yentir na, malakanba na din loon bin somm Lot ki wun nyi doo na ni yian. Bi din yetō a, “Kakitir. Jiin a n̄aapoo nan a bonpoi banlee na ki chiar. Chiat man, ki doo na biiru tan saa mann kpabi ki yin kpo.” ¹⁶ Lot din taantire. Yennu din m̄ok ninbatinu Lot paak, ki malakanba na soor Lot nan u n̄aapoo nan u bonpoi banlee na nii, ki dat nyinnib doo na ni. ¹⁷ Ki malaka yenō betib a, “Ti tiin man ki fat i manfoor. I daa jiantir, i bia daa see sōn̄ot ni. Chiat saan kunkona na boor man, ki la manfoor.”

¹⁸ Lot din jiin a, “Aaii. Chanbaa, n barimae, daa te ki ti tuun nna. ¹⁹ A sommin bonchiann ki nyinnin kuun niwa. N̄aan kunkona na fokita. Wahala na saa baarit ki ti daa ki baar kunkonn man̄ boori. ²⁰ A la digbanbik nba nawa-a? N̄anne kpiat. N̄aant man saan lej. A la nan li tee digbanmintik nnae. N saa saan leje ki fat n manfoor.”

²¹ Malaka na din jiin a, “N saka, n kan biir digbanbik man̄je. ²² Saant lej yian, kimaan n kan teen siar see ki a saa baar digbanbik man̄ niwa.”

Lot nba yiin doo man̄ digbanbik na paak, ki bi ji yir Soar.*

Ki jiin Sodom nan Gomora biiru po

²³ Yonnu din doe miia nna ki Lot baar Soar. ²⁴ Li yoo na ki Yennu te ki sarwuuta nan muu baar baa Sodom nan Gomora doi ni. ²⁵ Ki doi na kur dii muu: Niib, nan linba be lej kur, nan li bonpiiat kur din dii muue. ²⁶ Ton, ki Lot n̄aapoo din jiant got doo na, ki kpan̄t yaatann ki see.

²⁷ Laa fant sanyiōk, ki Abraham fiir ki saan siaminba ki n̄oō nan Yennu won see na. ²⁸ Waa got Sodom nan Gomora nan baauk na kur, ki u la ki munyuuk do jukjuk, ki naan nan baa tuu joō datuna ki li di bian̄inba na. ²⁹ Yennu nba din biir Sodom nan Gomora, n̄aan u din tian Abraham po, ki nyinn Lot.

Laa teen bian̄inba ki Moab teeb nan Amonn teeb tan be

³⁰ Lot din tiin janmaanii nan Soar benue, li paak ki n̄oō nan u bonpoi banlee na yaat doo kunkonn paak, ki saa k̄oō wontu ni. ³¹ Dasiar ki bonposaakak na tan yet u waarō a, “Ti baa kpef gbenna, ti mun bia kan la jab nba saa k̄ōonti. ³² Li paak, n̄aant tin tur ti baa daan wun nyu yib, ki tin d̄oo nan̄o, ki mar waas.” ³³ Li daar nyiōk ki bi yibinō, ki bonposaakak na d̄oo nan̄o. Waa yib ki li saa gar na, u din ki banni.

³⁴ Laa yent sanyiōk, ki saak̄oō na yet u waarō a, “N won d̄oo nan̄o wonna. N̄aant ti yaan yibinō ki fan mun d̄oo nan̄o, ki ti kura n mar ti baa waas.” ³⁵ Li daar nyiōk ki bi n̄amm yibin bi baa, ki waarō po na mun d̄oo nan̄o. Waa bia mantik yib na, u yaan din

* 19:22 19.22 Soar paake tee “bonbik.”

ki banni. ³⁶ Li din teen nnae ki Lot tur u waas na kur poa. ³⁷ Bonposaakak na din mar bonjak ki pur u sann Moab.† N̄ɔɔe din tee booru nba ki bi yi Moab na yeeja. ³⁸ Bonbik po na mun din mar bonjak ki pur u sann Benami.‡ N̄ɔɔe mun din tee booru nba ki bi yi Amonn na yeeja.

20

Ki jiin Abraham nan bat Abimelek po

¹ Abraham din fiir Mamre ki saan Keenann yent tirj po, ki saa kar Kades nan Sur sinsuuk ni. Li poorpo, yoo nba ki u ji din be digbann nba ki bi yi Gerar na, ² ki u yet nan u n̄aapoo Sara tee u niipooe. N̄anne ki bat Abimelek te ki bi jii Sara ki baar nanao u n̄aak ni. ³ Daasiar nyiok ki Yennu tan dokit Abimelek paak, damiit ni, ki yeto a, “A saa kpo nnae, kimaan faa jii poo na na paak. U ponj kun joōwa.”

⁴ N̄aan Abimelek din daa ki nakin Sara. N̄anne ki u yet a, “N Yomdaano, n ki mok biiti. A saa biir min nan n niiba-a?” ⁵ Abraham moje yet nan Sara tee u niipooe, ki n̄ɔɔ Sara mun bia pak nnae. N tun linba na nan n popeenne, n ki mok siara biiti.”

⁶ Ki Yennu jiin damiit na ni a, “N mi nan a tun nan popeenne, n̄anne teen ki n goora ki a ki siiu ki tun biit ki turin. ⁷ Motana, jiint poo manj ki tur u soro. U tee min Yennu sokiniie, ki saa miar min Yennu ki tura, ki a kan kpo. N̄aan n kpaanae, fi-i kii jiino, see ki a kpo, fin nan a niib kur.”

⁸ Laa yent sanyapob ni, ki Abimelek yiin u saakab kur, ki wannib linba kur tun. Ki janmaanii soorib bonchiann. ⁹⁻¹⁰ Li yoo na, ki Abimelek yiin Abraham ki tan boio a, “A tun bee ki turit na? N biira bee ki a tan yaa a baar nan wahala na ki tur min nan n niibi? Linba na ki tee linba ki soo saa mi tun turin kaa. Bee ki a tan tun nna?”

¹¹ Ki Abraham jiin a, “N dukin nan soo sii kaa doo na ki tee Yentinn̄oe, ki bi tan saa mann kpin, n̄aan yent n n̄aapoo manj. ¹² U set tee n niipooe. U tee n baa bike, n̄aan u ki tee n naa bik kaa, ki n koōo. ¹³ Li paak, Yennu nba nyinnin n baa tirj ni ki baar nanin digbansaann na ni, n pako a, ‘Soo kur-i boia, fan yet nan n niipooe tee-a, ki lin wann nan a set mok lomm nanin.’”

¹⁴ Li yoo na, ki Abimelek jii Sara ki jiin tur Abraham, n̄aan bia pukino pei, nan nei, nan daaba, ¹⁵ n̄aan pak Abraham a, “N yente doo na kur. Karin faa loon sian.” ¹⁶ Abimelek din yet Sara nan u teen u ninja Abraham salimpeebina tusire, ki li tee nyinn, a niib nba be lej na kur n bann nan n̄ɔɔ Sara ki tun siara biiti.

¹⁷⁻¹⁸ T̄on, Abraham n̄aapoo Sara paak, ki Yennu din te ki poob nba be Abimelek n̄aak ni kur ki maari. N̄anne ki Abraham miar Yennu, ki u teb Abimelek, ki bia teb u n̄aapooob nan u daabpoi kura, ki bi matuk ji loot.

21

Baa mar Aisak bianjinba

¹ Li poorpo Yennu din teen piisin Sara paak, nan waa senn mōsonn bianjinba na. ² Ki u soor poor ki mar bonjak, yoo nba ki Abraham ponj kpeta na. Bi din mar bik manj sakir nba ki Yennu senn mōsonn nan bi tan saa maro nae. ³ Ki Abraham pur bik na sann Aisak. ⁴ Waa din dii daa n̄anniin na, ki Abraham pot u punn, nan Yennu nba wann bianjinba na. ⁵ Baa din mar Aisak yoo nba na, ki soo Abraham mok bina kobik. N̄anne ki Sara yet a, ⁶ “Yennu turin parpeenn nan laata.* Wunba kur gbat li po saa taanin tin lawa,” ⁷ ki bia n̄amm yet a, “Nmee bo saa mi ki yet Abraham nan Sara tan saa mar biki? N̄aan n mar bonjak ki tur n̄ɔɔ jakper nae na.”

⁸ Aisak nba tan tukit biir daar nba, ki Abraham teen jaangbenjir.

Ki jiin Hagar nan u bik Ismael po

⁹ Daasiar ki Ismael, wunba ki Ijpt bik Hagar din mar tur Abraham na tan jerin nan Sara bija Aisak. ¹⁰ Sara nba lab na ki u pak Abraham a, “Nyint daabpook nan u bija na n̄aak na ni. Poo na bik kan di a faar nba tee n bija Aisak yar na nan waama.” ¹¹ Li din biir Abraham par bonchiann, kimaan Ismael mun bia tee n̄ɔɔ Abraham bijae. ¹² N̄aan ki Yennu pak Abraham nan u daa biir u par ki jiin u daabpook Hagar nan u bija na po, a, “Tumin linba kur ki Sara wanna, kimaan Aisak nie ki n yaa n tura yaaboona bonchiann nba ki n senn mōsonn nan n saa tura na. ¹³ N bia saa tur daabpook bija na waas bonchiann, ki bi mun tan sii tee boorgbenjir, kimaan u mun bia tee a bijae.”

¹⁴ Laa yent sanyapob ni ki Abraham jii jeet ki tur Hagar, ki bia liak nyun wajokoruk ni ki barimo, ki bia jii bik na ki pukino, ki nyinnib u n̄aak ni. Hagar din yaat koō muuko,

† 19:37 19.37 Moab paake tee “nyii n baa boor.” ‡ 19:38 19.38 Benami paake tee “n niib bija.” * 21:6 21.6 Bi maan ni, Aisak paake tee “u laa.”

ki saa lin Beerseba foor ni. ¹⁵ Nyun na nba tan gbenn yoo nba, ki u jii bik na ki kaano tituuk nyakir; ¹⁶ njaan nyat saan waama ki saa kar. U din pak tur u moŋ a, “N kan fit kii gorii n bik na nan waa tan saa kpo-o.” U ji din jak moniie ki mo, waa kar siaminba man.

¹⁷ Yennu din gbat bik na monii, ki u malaka pak Yendouŋ niwa ki tur Hagar a, “Hagar, bee paake te ki a biir a pari? Daa tiin jaŋmaanii. Yennu gbat bik na moniiwa. ¹⁸ Fiit, saan jii bik man ki korimo. N saa te ki u yaaboona-ii tee digbanjaanne.” ¹⁹ Li yoo na ki Yennu te ki Hagar numpo yent, ki u la bunbunn, ki jii koruk na saan luun nyun ki tan wat tur bik na. ²⁰ Yennu din be nan bik na u kpaatu ni. Ki bik na be Parann foor ni ki tan subir, ki tee wunba mi waaruk bonchiann. ²¹ Li yoo na, ki u naa kpaan Ijijit bik ki turo ki u koon.

Ki jiin Abraham nan bat Abimelek molor po

²² Li yoo na ki bat Abimelek jii u lanjimanba yudaano, ki bi yiu Fikol, ki bi saan Abraham boor, ki saa pako a, “Yennu be nanae linba kur ki a tuun ni. ²³ Li paak, porin nan a kan mi kpann min nan n waas nan n yaaboona kura. Sent moŋonnan a binberj sii njan ki tur min nan n tij nba ki a be lej na, nan n binberj nba njan ki tura biajinba na.”

²⁴ Ki Abraham jiin a, “N senn moŋonna.” ²⁵ Abraham din wann Abimelek bunbunn nba ki njo Abimelek toontunna fat na po. ²⁶ Ki Abimelek jiin a, “N ki mi wunbae tun nna. A ki pakin li po kaawa. Motanae ki a kpan daa piakin na.” ²⁷ Ki Abraham paat pei nan nei ki tur Abimelek, ki bi banlee lakin taan ki lor molor nan bi sii man nan leeb. ²⁸ Nanne ki Abraham gann pei banlore u pei ni. ²⁹ Ki Abimelek boio a, “Bee ki a tee nna?”

³⁰ Abraham fan jiin a, “Gaat pei banlore na ki lin wann nan mine gbiir bunbunn man.” ³¹ Ki bi din pur lej Beerseba,† kimaan leje ki bi banlee lor molor.

³² Baa senn moŋonnan man ki gbenn na, ki Abimelek nan Fikol ji nmat kun Filistia doo ni. ³³ Li poorpo ki Abraham bur tisiak nna lej, ki jiant Yennu, wunba tee yaayoo nan yaayoo Yennu na. ³⁴ Abraham din kar Filistia tij ni ki yukir bonchiann.

22

Biajinba ki Yennu bikin Abraham

¹ Sian yoo ki Yennu din tan bikin Abraham. U din yiinoe a, “Abraham,” ki Abraham toon a, “Mine na.”

² Ki Yennu yeto a, “Jiin a bija, a biyemmir Aisak, wunba ki a loono bonchiann na, kii saa Moria tij ni. Lej, n saa wanna kunkonn nba paak ki a saa jiiu ki mann muujoonu maruj ki turin.”

³ Laa yent sanyiok ki Abraham jii daat waan a wun saa mann mannu man. U din lor jika boŋ paak, ki jii Aisak nan u toontunna banlee ki pukin, ki bi gaar sonu ki saa siaminba ki Yennu wanno na. ⁴ Daa nantaa daar, ki Abraham la lej, ki li be banfokira. ⁵ Nanne ki u yet u toontunna na a, “Ii be nna nan boŋ na man, ki min nan Aisak n saan saa jiant Yennu ki jen.” ⁶ Nanne ki Abraham jii maruj daat na ki jinn Aisak, njan ki u moŋ jii jukbik nan musankoonn nba ki u saa joo muu. Baa lakin tok saa na, ⁷ ki Aisak saa yet a, “N baa.”

Ki u jiin a, “N bik, n gbiin.”

Ki Aisak boio a, “N la daat nan muuwa, njan peeuk nba ki a saa mann maruj be lia?”

⁸ Ki Abraham jiin a, “Yennu saa tur peeuk.” Ki bi banlee seet saa.

⁹ Baa saa baar siaminba ki Yennu wanno na, ki Abraham maa maruj binbintir, ki koon daat na paan li paak, ki soor Aisak ki lor u nii nan u taa, ki paano daat nba ki u bo paan binbintir na paak na, ¹⁰ ki jii juk na a wun koto. ¹¹ Ki Yennu malaka be Yendouŋ niwa njan tian yiinoe a, “Abraham, Abraham.”

Ki u jiin a “Mine na.”

¹² Ki malaka na yeto a, “Ii mi ki fan tur bik man dan. Motana, n bann nan a tiin Yennu, kimaan faa ki wuuno, a biyemmir na.”

¹³ Abraham din jiant ki soo ki pejak see, ki jagotuk lok u yina. Ki u saan lokito, ki baar nanao, ki tan mann mannu tur Yennu, ki li set u bija Aisak taaboouk ni. ¹⁴ Abraham din pur lej a, “Yennu teen.” Halii nan dinna, niib yeen a, “Yennu kunkonn paak, u teen.”

¹⁵ Nanne ki Yennu malaka na njamn yiin Abraham yendouŋ niwa ki yet a Yennu yet a, ¹⁶ “N por nan n moŋa nan n saa teen piisin bonchiann a paak, kimaan faa tun linba, ki ki minnin a biyemmir na paak, ¹⁷ n sent moŋonnan nan n saa tura yaaboona bonchiann,

† 21:31 21.31 Beerseba paake tee “molor bunbunn.”

ki bi tan sii tee nan n̄maabira nba tee bianjinba sanpaapo nae, koo m̄okgbianu paak tanbiij nba tee bianjinba na. A yaaboona tuu tan saa k̄on nyann bi datai. ¹⁸ Li saa nyi a yaaboona nie ki n teen piisin digbana kur paak, kimaan faa sak n m̄ob na paak.” ¹⁹ Li poorpo ki Abraham nan Aisak n̄mat jen u toontunna na boor, ki bi t̄ok kun Beerseba doo ni. Ki Abraham ji din kar Beerseba.

Ki jiin Nahor yaaboona po

²⁰ Li poorpo ki Abraham gbat nan u baa bik Nahor nan u n̄apoo Milka mar bonjai banniin. ²¹ U bikperik sann din tee Us-e, ki Bus waa u paak, ki Kemuel, wunba din tee Aram baa na waa u paak, ²² ki pukin Kesed, nan Haso, nan Pildas, nan Jidlaf, ²³ nan Betuel, wunba din tee Rebeka baa na. Milka din mar bonjai banniin nae ki tur Abraham ninja Nahor. ²⁴ Nahor n̄apooobik Ruma mun din mar Teba, nan Gaham, nan Tahas nan Maaka.

23

Ki jiin Sara kuun po

¹ Sara din dii bina kobik nan bina piinlee nan n̄anlore-e ki kpo. ² U din kpo Hebronn doo nie, Keenann tij ni, ki Abraham bui u kpem̄onii.

³ Li poorpo ki Abraham nyik Sara gbanant ki li d̄oo, n̄aan ki u saan Hef niib boor ki saa yet a, ⁴ “N tee saam̄oe ki be i boor ni na. N̄mitir tij waan ki k̄oi turin, ki man pii n n̄apoo.”

⁵ Ki bi jiin a, ⁶ “Gbiintir, chanbaa. Fine tee ti t̄oondaano, piin a n̄apoo kaaok nba ki a numm gboo ni. Ti kura na teen siir nan tin tura tij ki fan pii a n̄apooowa.”

⁷ N̄anne ki Abraham gbaan bi t̄oonn n̄aan yet a, ⁸ “Li-i tee ki i too nan yin set turin tij man pii n n̄apoo, yin pak nan Efronn bija Sohar, ⁹ ki wun k̄oi-n tanfiok nba be Makpela ki kpia nan u kpaab na. Pakim̄o ki wun wannin li daajar i numm ni na, ki man daar kii pii n niib.”

¹⁰ Efronn maɲ mun din be lej. Li din tee doo tamm̄ob nie, siaminba ki bi kaar ki lorin lora na. Ki u pak s̄oo kur numm ni a, ¹¹ “Chanbaa, gbiintir, n saa tura tij maɲ kur ki kpab nan tanfiok na. N ninjamm na numm ni, n saa tura tij na ki fan pii a poo maɲ.”

¹² N̄aan ki Abraham bia gbaan bi t̄oonn ¹³ ki pak Efronn, ki loon s̄oo kur n gbat a, “Dimin sukuru ki gbiint. N saa daa tij na kur. Gaat n likirii maɲ, n̄aan ki man yent tij na ki pii n poo.”

¹⁴ Efronn din jiino a, ¹⁵ “Chanbaa, tij daauk tee salimpeenbina kobii n̄anna, ki linba na tee bee ki tur min nan fini? Piin a n̄apoo.” ¹⁶ Abraham din sak nna, ki jii likirii nan Efronn nba wann bianjinba na, niib na numm ni, salimpeenbina kobii n̄anna, nan kpinkpenta nba kaan likirii bianjinba na, ki turo.

¹⁷ Li din tun n̄nae ki Efronn tij nba be Makpela ki kpia Mamre na ji teen Abraham yar. Li din kpab tij na, nan tanfiok nba be tij na ni, nan t̄inii nba be tij maɲ ni ki saa tuu tij maɲ paak. ¹⁸ Hef niib nba kur din be tintaanu na ni ji din mi nan tij na tee Abraham yare.

¹⁹ Li yoo na ki Abraham pii u n̄apoo Sara lej, Keenann tij ni. ²⁰ Hef teeb tij na nan tanfiok na ji din tee Abraham yente, ki u pii kuun lej.

24

Bianjinba ki Aisak k̄oon Rebeka

¹ Abraham ji din tee jakpere, n̄aan s̄oo ki Yennu teen piisin u paak, bont kur niwa. ² Dasiar ki Abraham tan pak u n̄aatoontunna saakoo, wunba ki u jii u n̄aak nan li bona kur yaak ki teen u nuu ni na, a, “Jiin a nuu ki sakin n pana ni, n̄aan por m̄opor. ³ N loon fan por m̄opore Yennu nba nan sanpaak nan tij na sann ni, nan a kan jii Keenann tij na ni sapaam̄o ki tur n bija ki wun k̄ooni. ⁴ N̄aan a saa n̄mat saan n t̄ion dandoo, siaminba ki bi din marin na, ki saa jii lej sapaam̄o ki tan tur n bija Aisak ki wun k̄oon.”

⁵ Ki u daabir maɲ n̄mat boio a, “Li-i tee ki n la sapaam̄o, n̄aan ki u ki sak saa baar nna, n saa teen nlee? N saa te ki a bija Aisak maɲ n n̄mat kun a doo maɲ ni amii?”

⁶ Abraham din jiin a, “Ti mi ki a saa te ki wun n̄mat lej. ⁷ Yennu, wunba tee yendouɲ ni Yennu-e nyinnin n chanbaa n̄aak, n dandoo ni, ki senn m̄osonn nan u saa jii tij na ki teen min nan n yaaboona nuu ni. U saa te ki u malaka n gar a t̄oonn, ki a saa la sapaam̄o lej ki tur n bija ki wun k̄oon. ⁸ Li-i tee ki a la sapaam̄o, n̄aan ki u ȳet a weiu, a ki m̄ok siara biit ki jiin a m̄opor na po. N̄aan ii mi ki a saa mann te ki n bija n n̄mat lej.” ⁹ N̄anne ki Abraham daabir na jii nuu ki sakin Abraham pana ni, n̄aan por ki senn m̄osonn nan u saa tun Abraham nba wann̄o bianjinba na.

¹⁰ Li poorpo, ki daabir man, wunba ki Abraham jii u mōkint yaak kur ki teen u nuu ni na, jii Abraham laagumiinba piik ki saan doo nba ki bi yi Mesopotamia na paapo, siaminba ki Nahor din tuu be na. ¹¹ Waa baar lej yoo nba, ki u te ki laagumiinba na sik gbaan tij ni, bunbunn boor, doo na kpɪn. Li din tee daajoyonmaasire, yoo nba ki poob tuu lu nyun na. ¹² Daabir na din miar Yennu a, “Yabint Yennu, fin nba tee n chanbaa Abraham Yennu, turin nyannu dinna, ki gbeen a mōsonn nba ki a senn tur n chanbaa na. ¹³ Bunbunn boore ki n be na, ki sapaamm sii baat lu nyun. ¹⁴ N saa yet bi yeno a, ‘N barimae, sikint a sōor ki dur nyun turin ki man nyu.’ Li-i tee ki u yet a, ‘Gaati ki nyu, ŋaan man bia dur tur a laagumiinba ki bin mun nyu,’ fan ŋaan ki wuu tee sapaamo nba ki a gann a wun teen a daabir Aisak ŋaapoo. Linba na-i tun, n set mi nan a dia a mōsonn nba ki a senn tur n chanbaa Abraham na.”

¹⁵ Ki u saa gbent Yenmiaru na, ki sōo Rebeka dokita, ki jii sōor. U din tee Betuel bipooe, ki Betuel mun tee Abraham baa bik nba ki bi din yiu Nahor na, nan u ŋaapoo Milka bija. ¹⁶ Rebeka din tee sapaanfaje, ki bia daa ki mi kpian joo. U din sik ki luun nyun ki ŋmat do, ¹⁷ ki daabir na chiar cheto ki yet a, “N barimae, turin nyun man nyu.”

¹⁸ Ki u jiin a, “Chanbaa, tan nyun,” ŋaan kakit ki jikit ki teeb ŋaan ki u nyu. ¹⁹ Waa nyuu gbenn ki Rebeka yeto a, “N saa ŋmat luun ki tan tur a laagumiinba na, ki bin nyu ki saa jan baa loon bianjinba.” ²⁰ Li yoo na ki u but nyun na, ki teen baa tee nyun siaminba ki bonkobit nyu na, ŋaan chiar sik ki saa ŋamm luun. U lu nnae nan laagumiinba na nba tan nyuu gboo. ²¹ Daabir na din see-e soon nna, ŋaan diis a wun laan Yennu turo nyannuwa-a.

²² Rebeka nba tun nna ki gbenn, ki daabir na nyinn salima tutuuta nba yaa daauk paar bonchiann ki turo, ki bia turo salima banii ŋanlee, ²³ ŋaan boio a, “A tee ŋmee bipooe? Diik sii be i ŋaak ni ki min nan n niib na saa dōor nyiook na-a?”

²⁴ Ki u jiin a, “N baa sanne Betuel, wunba tee Nahor nan Milka bija na. ²⁵ Bonkobit jeet, nan linba ki bi saa dōor li paak, be ti ŋaak ni, ki yiar bia be ki i saa dōor.”

²⁶ Nanne ki daabir na gbaan tij ni ki jiant Yennu, ²⁷ ŋaan yet a, “N piak Yennu, wunba tee n chanbaa Abraham Yennu ki dia u mōsonn nba ki u senn tur n chanbaa na. Yennu-e kpan jiin ki saan nanin Abraham nikpiimm boor.”

²⁸ Li taakpaak ni, ki sapaamo na chiar kun u naa ŋaak, ki saa kumii linba kur tun. ²⁹ Rebeka din mōk naa bik, ki u sann tee Labann, ki u nyii chiar saan bunbunn na boor, siaminba ki Abraham daaba be na, ³⁰ kimaan Labann din la tutuuta nan banii na, ki bia gbat linba kur ki Rebeka pak ki jiin joo man powa. Nanne ki u saan Abraham daabir man boor, bunbunn na penj, ki sōo ki u see nan u laagumiinba. ³¹ Ki u yeto a, “Ii waa ki tin kun ŋaak ni. A tee daansōo nba ki Yennu teen piisin a paake, ki bee teen ki a tan see muuk ni na? N mōk diiuk, ŋaak ni, ki saa tura, yiar bia be ki a laagumiinba saa dōor.”

³² Nanne ki daabir na wei saa koo ŋaak na ni, ki Labann lot jika nba bo lor laagumiinba na paak na, ŋaan jii jeet ki tur laagumiinba na, nan linba ki bi saa dōor li paak. U bia din finn nyun ki tur Abraham daabir na, nan u toknanleeb, ki bi wuur bi taapant. ³³ Baa teen jeet gbenn ki jii baar nann yoo nba, ki Abraham daabir na yet a u kii pak linba be u par ni ki wannib, u kan di jeet na. Ki Labann jiin a, “Ii piak.”

³⁴ Ki u piin paku a, “N tee Abraham daabire. ³⁵ Yennu teen piisin n chanbaa paak bonchiann, ki teeno mōkitoo. Yennu turo pei, nan buunii, nan nei, nan likirii, nan salima, nan daabjai, nan daabpoi, nan laagumiinba, nan bonii. ³⁶ Sara, wunba tee n chanbaa ŋaapoo na din maro bik yenokooe, bonjak, ki poŋ sōo ki Sara kpeta. Ki n chanbaa jii u mōkint kur ki tur u bonjak man. ³⁷ N chanbaa te bi n senn mōsonne nan n saa sak u mōb. U yetin a, ‘Daa jikit sapaamo Keenann tij na ni ki teen n bija na. ³⁸ Nnaan saant n tiŋj dandoo ni, n niib boor, ki saa kpaan poo, ki tan turo ki wun koon.’ ³⁹ Nanne ki n boio nan li-i tee ki sapaamo man yēt wun weimi, n saa teen nlee. ⁴⁰ Ki u jiin a, ‘Yennu nba ki n saak u mōb na saa tun u malaka ki wun gar a toonn ki tura nyannu. A saa la sapaamo n dantiŋ ni, n niib boor. ⁴¹ Bonyenn koo nba saa te ki a nyi mōsonn na ni tee, fi-i saan n niib boor ki bi yētiie, a nyii a mōsonn man nie na.’

⁴² “Maa baar bunbunn boor dinna, n miar Yennu ki yet a, ‘Yennu, fin nba tee n chanbaa Abraham Yennu, dimin sukuru ki turin nyannu, linba ki n tuun na ni. ⁴³ Bunbunn boore ki n be na. Li-i tee ki sapaamo baar a wun luun nyun, n saa miaro ki wun jii nan u sōor ki turin man nyu. ⁴⁴ Li-i tee ki u sak ki turin nyun, ki bia luun nyun ki tur n laagumiinba na, ŋaant ŋooe-ii tee sapaamo nba ki a gann a wun teen n chanbaa bija ŋaapoo.’ ⁴⁵ N tan gbent n miaru na, ki sōo Rebeka dokita, ki jii u sōor, ki saan bunbunn boor ki luun nyun. Nanne ki n pako a, ‘Dimin sukuru ki turin nyun man nyu.’ ⁴⁶ Ki u kakit ki jikit u sōor man, ki yet a, ‘Nyumin, ŋaan man bia luun ki tur a laagumiinba ki bin nyu.’ Maa gaar nyuu gboo yoo nba, ki u bia luun ki tur n laagumiinba na ki bi nyuu. ⁴⁷ Nanne ki n boio a, ‘A tee ŋmee bipooe?’ Ki u jiin a, ‘N baa sanne Betuel, wunba tee Nahor nan

Milka bija na.' Nanne ki n jii tutuuta nan banii ki turo, ⁴⁸ ŋaan gbaan tijŋ ni ki jiant Yennu. N dont Yennu nba tee n chanbaa Abraham Yennu ki gar n toonn, ki saan nanin Abraham niro boor, siaminba ki n la u bipoo ki saa tur n chanbaa Abraham bija na. ⁴⁹ Motana, li-i tee ki a loon fan tun a toonn ki jiin n chanbaa po, ki diau nan lomm, fan pakin. A mun-i kan tun nna, fan bia pakin ki man dukin maa saa tokin bianjinba."

⁵⁰ Nanne ki Labann nan Betuel jiin a, "Maan na nba nyii Yennu boor na, timm ŋarin kan fit pak siari. ⁵¹ Rebeka-e kar na. Jiimo kii kun. Naant wun teen a chanbaa Abraham bija ŋaapoo, nan Yennu tioŋ nba pak bianjinba na." ⁵² Abraham daabir na nba gbat linba na, ki u baa fabin tijŋ ni, ki jiant Yennu. ⁵³ Li poorpo, ki u nyinn tiat nan piinii nba ki bi jii salimmona nan salimpeena ki teen na, ki tur Rebeka. U bia din jii bona nba yaa daauk paar ki tur Labann nan u naa.

⁵⁴ Li yoo ki Abraham daabir na nan u toknanleeb ji dii ki nyuu, ki door ki li yent. Laa yent sanyioŋ ni, ki u yet a, "Naant man ŋmat kun n chanbaa boor."

⁵⁵ Naan ki Rebeka naa bik na nan u naa yet a wun ŋaan ki Rebeka n biar bi boor, ki di daa ŋanniin amii dapiika, ki lian fit wei. ⁵⁶ Ki daabir na jiin a, "Daa goiti. Yennu tur nyannu n sonu na niwa, ŋaant man ŋmat kun n chanbaa boor."

⁵⁷ Ki bi yeto a, "Naant tin yiin bonpook maŋ ki laan u mok lann ki saa paki." ⁵⁸ Ki bi yiin Rebeka ki tan boio a, "A loon fan wei joo na ki kuni-i?"

Ki u jiin a, "Nn, n loon."

⁵⁹ Ki bi chab Rebeka, ki ŋoo nan poo nba din yooŋo na wei Abraham daabir na nan u toknanleeb ki kun. ⁶⁰ Bi din teen piisin Rebeka paak ki yet a, "Ti niipoo, a tan sii tee niib tusbamm naae.

A yaaboona tuu tan saa kon ki nyann bi datai."

⁶¹ Li yoo na ki Rebeka nan u sapaanleeb teen siir ki jak laagumiinba na, ki wei Abraham daabir na, ki bi kur yaat saan.

⁶² Aisak din be bunbunn nba ki bi yi "Manfoor Daano Yennu nba laatin Bunbunn" na foor ni-e, ki li be Keenann tij diitu po. ⁶³ U din tan nyii dasiar daajomaasir, a wun lin somm somm, ki ji diin la ki laagumiinba somm baat. ⁶⁴ Rebeka nba la Aisak yoo nba, ki u jakit u laagumii paak ki sik set tijŋ ni, ⁶⁵ ŋaan boi Abraham daabir na a, "Jalanopoe saa somm ki che timm na?"

Ki daabir na jiin a, "N chanbaae." Nanne ki Rebeka jii saarik ki yir, ki doŋin u numpo.

⁶⁶ Nanne ki Abraham daabir na pak wann Aisak linba kur ki ŋoo daabir tun. ⁶⁷ Ki Aisak jii Rebeka ki kooŋo diiuk nba ki u naa din tuu be leŋ na, ki u ji teen u ŋaapoo. Aisak din mok lomm nan Rebeka bonchiann, ki li te ki u naa kuun daamiiu nyii u ni.

25

Ki jiin Abraham yaaboonlia po

¹ Abraham din ŋamm koon pooloo, ki u sann tee Ketura. ² Ketura maŋ din mar Simrann, nan Joksann, nan Medann, nan Midiann, nan Isbak, nan Sua. ³ Joksann mun din mar Sieba nan Dedann. Ki Dedann yaaboona tee Asur teeb nan Letus teeb, nan Leumm teeb. ⁴ Midiann waas mun din tee Efa, nan Efer, nan Hanok, nan Abida, nan Eldaa. Bi kura na din tee Ketura yaaboonae.

⁵ Abraham din jii waa mok linba kur ki teen Aisak nuu nie. ⁶ Naan waa daa din be u manfoor ni na, u din mok piinii ki piin u waas nba ki u pooleeb mar na. Li poorpo ki u te ki bi fir saan ki saa kar tijŋ nba be yondo po na ni, ŋaan nyik Aisak.

Ki jiin Abraham kuun po

⁷⁻⁸ Abraham din kpet tingbouŋ na ni bonchiann, u din dii bina kobik nan bina piinlore nan ŋanŋmuewa ki lian kpo. ⁹ Ki u waas Aisak nan Ismael piuu kaauk nba be Makpela, ki kpia Mamre, ki din tuu tee Soha bija Efronn yar na ni. ¹⁰⁻¹¹ Li tiŋe ki ŋoo Abraham din daa Hef teeb peŋ na. Bi din pii ŋoo nan u ŋaapoo Sara kur leŋe. Abraham kuun poorpo, Yennu din teen piisin Aisak paak bonchiann, ki u din be ki kpia nan bunbunn nba ki bi yir "Manfoor Daano Yennu nba laatin Bunbunn" na.

Ki jiin Ismael yaaboona po

¹² Abraham bija Ismael nba ki Sara daabir Hagar nba tee Ijpt bik mar na yaaboonae na: ¹³ Bi sana sob ki wei baa din marib bianjinbae: Nebayof, nan Kedar, nan Adbeel, nan Mibsam, ¹⁴ nan Misma, nan Duma, nan Masa, ¹⁵ nan Hadad, nan Tema, nan Jetur, nan Nafis, nan Kedema. ¹⁶ Namme din tee booru piik nan ŋanlee na yeejamm, ki bi jii bi sana ki pur bi digbana, nan bi kinkaano kura. ¹⁷ Ismael din dii bina kobik nan bina piintaa nan ŋanlore-e ki kpo. ¹⁸ Ismael yaaboona din kar Sur nan Hafila doi sinsuuk

nie, Ijpt yondopo, ki jiin Asiria sɔnu po. Namm nan Abraham yaaboonlia na din kar jiaak jiake, kimaan bi din ki man nan leebi.

Bianjinba ki bi mar Esɔɔ nan Jakob

¹⁹ Abraham bija Aisak labaaere na: ²⁰ Aisak din mɔk bina piinnae ki kɔɔn Rebeka, wunba tee Betuel bipoo. (Betuel din tee Aram booru ni nirɔe, ki nyii Mesopotamia.) Rebeka din tee Laban waarɔe. ²¹ Rebeka din ki mari. Li paak ki Aisak miar Yennu u paak. Yennu din gbat u miaru na, ki Rebeka soor poor. ²² U din yaa wun mar jaasinbae, ki waas na be u poor ni, njaan kɔn nan leeb ki kutib. Ki u yet a, “Bee ki linba na tan tuun ki teenimi?” Nanne ki u saan a wun boi Yennu ki bann li paak.

²³ Yennu din yetɔ a, “Booru njanlee-e be a poor ni. Niib banlee saa nyi a poor ni, njaan bi kii taa mɔbu. Yeno sii paar loɔ, ki saakɔɔ po tan sii tee waarɔ po na jiamɔ.”

²⁴ Rebeka matuk daar din baar, ki u mar jaasinba, bonjai. ²⁵ Saakɔɔ na din tee nimɔje, ki u gbanant tee kobit jukiriku nan bonkobuk yar na. Ki bi purɔ Esɔɔ.* ²⁶ Wunba din joont nyii na din waa dia Esɔɔ taagbinne, ki u sann mun tee Jakob.† Yoo nba ki Rebeka din marib na, ki Aisak mɔk bina piinloob.

Bianjinba ki Esɔɔ kɔi u matuk saakatuk

²⁷ Waas na nba din tan kpaat, ki Esɔɔ mi waaruk bonchiann, ki loon muuk ni halii, njaan Jakob narin din tee janminn nba ki kɔɔ muuko. ²⁸ Aisak yan din be Esɔɔ nie, kimaan Esɔɔ nba kpi muuk ni bonkobit ki u di kpint na, njaan u njaapoo Rebeka mun din loon Jakob-e.

²⁹ Dasiar ki Jakob tan kar ki njaan kpint, ki Esɔɔ nyii muuk ni ki kpen. Kon mun din mɔkɔ halii. ³⁰ Nanne ki u yet Jakob a, “Kon yaa lin saan nanima, turimin a kpinmɔj manj waan.” Li paak, ki bi din yiu Edom.‡

³¹ Ki Jakob jiin a, “Li-i tee ki a saa turin a saakatuk na narin, n mun saa tura kpint nawa.”

³² Ki Esɔɔ yet a, “Ton, kon nba porj yaa lin kpima na, saakatuk nyɔot tee bee ki turimi?”

³³ Ki Jakob jiin a, “Sinsinn, porin mɔpor nan a saa turin a saakatuk manj.” Ki Esɔɔ por mɔb ki jii u saakatuk na ki tur Jakob. ³⁴ Nanne ki Jakob jii jeet nan kpint na ki turɔ, ki u dii ki nyuu, ki fiir yaat. Esɔɔ yaa dudukit kuri na ki jiin u saakatuk po.

26

Bianjinba ki Aisak kar Gerar

¹ Kon bia din tan namm baa. Li ki tee kon nba din baa ki sɔɔ Abraham daa be na kaa. Ki Aisak saan Filistia teeb kpanbar Abimelek boor, Gerar yent ni. ² Ki Yennu tan baar Aisak boor ki yetɔ a, “Daa saa Ijpt, ii be siaminba ki n wanna na. ³ Ii be nna, ki n saa teen piisin a paak. N saa jii digbana na kura ki tur fin nan a yaaboona. N sii dia mɔsonn nba ki n senn tur a baa Abraham na. ⁴ N saa tura yaaboona, ki bi yabint tan sii tee nan njaaabira nba tee bianjinba sanpaapo na, ki n saa turib tinj na kur. Li saa nyii a yaaboona nie ki n teen piisin digbana kur paak. ⁵ N saa teen piisin a paak, kimaan a baa Abraham din sak n mɔb ki dia n sennu fanu.”

⁶ Aisak din tukin ki be Gerar yent ni. ⁷ Lej niib nba din tan boi u njaapoo po yoo nba, u din jiin a u tee u waarɔe. U din ki sak yet nan Rebeka tee u njaapoo, kimaan u din tiin janmaani nan wu pak nna, bi saa kpiue njaan yent u njaapoo manj, kimaan u njaapoo manj din fan bonchiann. ⁸ Aisak nba kar lej waan amii, ki dasiar bat Abimelek tan doont u takorbonn ni, ki la ki Aisak barin Rebeka paak. ⁹ Nanne ki bat na tun yiin Aisak ki tan boiɔ a, “U tee a njaapooe. Bee ki a daan yaa u tee a waarɔe?”

Ki Aisak jiin a, “N tiin nan mi-i yet a u tee n njaapoo, bi saa kpime.”

¹⁰ Abimelek din yetɔ a, “A tun bee ki turit na? N niib na sɔɔ bo saa kpet doɔ nanɔ, ki li ki paari. Naan li-i bonni tun nna, biit na kur bo sii jii a yur paake.” ¹¹ Abimelek din kpaan u niib, a wunba din jɔɔ na biak, koo ki dinn u njaapoo biak, see ki u te ki bi kpiiu.

¹² Li binn ni, Aisak nba koo kpaab, u jeet din nan bonchiann, kimaan Yennu piisin be u paak. ¹³ U toona din saa fanu, ki u mokit yiama. ¹⁴ Filistia teeb na ji din mɔk funfunne nanɔ, kimaan u din mɔk pei nan nei nan daaba bonchiann. ¹⁵ Li paak ki bi piin piin bunbuna nba kur ki Abraham din gbiir, yoo nba ki u din be u manfoor ni na.

¹⁶ Nanne ki Abimelek yet Aisak a, “Nyin ti doo na ni, kimaan a panj ji gar ti yara.” ¹⁷ Ki Aisak nyii ki saan saa be Gerar baauk nna ni daann. ¹⁸ U din piit bunbuna nba ki

* 25:25 25.25 Bi maan ni, “Esɔɔ” nan “kobit” mɔbona naane. † 25:26 25.26 Bi maan ni, “Jakob” nan “taagbinn” mɔbona naane. ‡ 25:30 25.30 Bi maan ni, “Edom” nan “bonmɔj” mɔbona naane.

Abraham din gbiir ñaan kpo ki Filistia teeb piin na. U din yi bunbuna mañ sana nba ki u baa Abraham poñ din purir nae.

¹⁹ Aisak daaba din gbiir bunbunn baauk na ni, ki baar nyun. ²⁰ Ki Gerar pekpaarii kɔn nan Aisak pekpaarii, ki yeen a, "Nyun na tee ti yare." Nñanne ki Aisak pur bunbunn na "Kunkɔnn."

²¹ Aisak daaba bia din ñamm gbiir bunbunleer, ki bi bia yaan kɔn li paak. Ki Aisak purir "Dataar." ²² U din fiir nyat waama ki bi saa gbiir bunbunn. Kɔnsiar din kaa li bunbunn paaki. Nñanne ki u pur bunbunn mañ "Yamani." U din yet a, "Yennu te ki ti be ti yamanie tij na ni, ki sii mokitir."

²³ Li poorpo ki Aisak fiir saan Beerseba. ²⁴ Li daar nyiɔk ki Yennu baar u boor ki tan yeto a, "Mine tee a baa Abraham Yennu. Daa tiin janmaanii, kimaan n be nana. N saa teen piisin a paak ki tura yaaboona bonchiann, kimaan maa din senn mɔsonn nba ki tur n daabir Abraham na paak." ²⁵ Ki Aisak maa maruñ binbintir lej ki jiant Yennu. Li poorpo ki u chaan lanbouj,* ki bi be lej, ñaan ki u daaba gbiir bunbunleer.

Bianjinba ki Aisak nan Abimelek lor molor

²⁶ Dasiar ki Abimelek nan u saakɔ nba teenɔ kpaanii, ki pukin u lanjimanba saakɔ Fikol, tan baar a bin la Aisak nan pinpakit. ²⁷ Ki Aisak boib a, "Bee teen ki i ji baat a i lami, ñaan poñ din ki loon n maan, ki te ki n nyii i doo ni?"

²⁸ Ki bi jiin a, "Ti la nan Yennu be nana, ki ti dukin nan li ñan turit nan fin nan timm n taan mɔb. ²⁹ Ti loon fan senn mɔsonn nan a kan teent tont, nan taa ki teena tont bianjinba na. Ti din dia-a nan baakire, ki a tan nyii ti doo ni nan parmaasir. Mɔtana, sɔɔ kur laan nan Yennu teen piisin a paaka." ³⁰ Ki Aisak teemm saauñ, ki bi dii ki nyuu. ³¹ Laa yent sanyiɔk, ki sɔɔ kur por ki senn mɔsonn. Li poorpo ki bi chab leeb nan naasinyɔosir, ki jab na yaat kun.

³² Li daar mañ ki Aisak daaba baar tan pako bunbunn nba ki bi gbiir na po, ki yeto a, "Ti gbiir ki baar nyuma." ³³ Ki u pur bunbunn mañ "Molor." Li din teen nnae ki digbann na la li sann, Beerseba.†

Ki jiin Esɔɔ boorganu poob po

³⁴ Esɔɔ nba din dii bina piinna yoo nba, ki u kɔɔn Hef booru ni waas banlee, ki yeno sann tee Judif, wunba tee Beeri bipoo, ki loɔ sann mun tee Basemaf, ki u tee Elonn bipoo. ³⁵ Bi binberj din te ki Aisak nan Rebeka be nan parbiire yoo kur.

27

Bianjinba ki Aisak teen piisin Jakob paak

¹ Aisak din kpet bonchiann ki ji tan jɔɔn. Dasiar ki Aisak tun yiin Esɔɔ ki tan yeto a, "N bija."

Ki u jiin a, "N gbia."

² Ki u pako a, "A la nan n kpeta, n kuun ji ki foki. ³ Jiin a torbann nan peenii ki saan muuk ni ki saa kpi bonkobuk ki turin. ⁴ Teent jemant nba ki n loon, ki turin. Mi-i dii gbenn, n saa teen piisin a paake ki lian kpo."

⁵ Aisak nba din piak nan Esɔɔ na, ki Rebeka gbiin. Esɔɔ nba saan muuk ni a wun saa waar nant yoo nba, ⁶ ki Rebeka pak Jakob a, "N gbat ki a baa piak Esɔɔ a, ⁷ 'Saant kpi bonkobuk ki teen jeet turin man diwa, ki teen piisin a paak, Yennu tɔɔnn, ñaan lian kpo.' " ⁸ Nñanne Rebeka tukin a, "N bija, gbiintir, mi-i pak linba tura, fan gaar ki tun nna. ⁹⁻¹⁰ Saant bulook ni, ki saa soor bukamma banlee, ki baar nann, ki man teen jeet nba ki a baa loon na, ki fan jii kɔɔ ki saa turo, ki wun diwa, ki tura u piisin ñaan lian kpo."

¹¹ Nñaan ki Jakob jiin a, "A mi nan Esɔɔ mɔk kobit u gbanant paak, ki n gbanant mun tee gbananñjar. ¹² N baa-i siin, u saa banna, u mun-i bann nan n kpannɔe, u saa turin mɔpore, li ji kii tee piisin kaa."

¹³ Ki u naa jiin a, "N bija, ñaant mɔpor nba bo saa weia kur n baa n paak, fin n tun linba ki n wanna na. Saant ki saa soor buunii mañ turin." ¹⁴ Ki u saan soor buunii na ki tan tur u naa, ki u teen jeet nba ki u baa loon mañ. ¹⁵ Li yoo ki Rebeka jii tiat nba tee Esɔɔ takpantii ki be ñaak ni na, ki lann Jakob, ¹⁶ ki jii bonkobit na gbant ki pin Jakob bɔpiat nan u nii, siaminba ki mɔk kobit na. ¹⁷ Li yoo ki u jii nant na, nan jeet nba ki u teen na, ki tur Jakob. ¹⁸ Ki Jakob saan u baa boor ki saa yiin a, "N baa."

* 26:25 26.25 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont. † 26:33 26.33 Beerseba paake tee "molor bunbunn."

Ki u baa toon njaan boi a, “N bilanəpoe?” ¹⁹ Ki Jakəb jiin a, “Min, a bija saakəə Esəə-e. N tun faa wannin bianjinba nawa. Fiit kar, ki di jeet nba ki n baar nann na, ki ji turin a piisin na.” ²⁰ Aisak din jiin a, “N bik, a piin nlee ki tun linba na yian yian nna?”

Ki Jakəb yet a, “A Yennu-e sommin ki n lar yama.”

²¹ Njanne ki Aisak yetə a, “Nakint n boor ni, ki man bara. A set tee Esəə-ee?” ²² Ki Jakəb nakin, ki u bar barə njaan yet a, “A kunkəor naan Jakəb kunkore, njaan ki a nii mun naan Esəə nii.” ²³ U din ki bann Jakəb-i, kimaan Jakəb nii paak din tee kobite nan Esəə nii paak na. Ki u ji din loon wun turə piisin, ²⁴ njaan njam boio a, “A set tee Esəə-ee?”

Ki u jiin a, “Nn.”

²⁵ Ki Aisak yetə a wun jii jeet na ki turə, ki wun diwa, ki turə piisin na. Ki Jakəb jii jeet man turə, ki bia jii tilontii daan waan ki turə a wun nyu. ²⁶ Li yoo na ki u yetə a wun nakin u boor ni ki moəto.* ²⁷ Jakəb nba nakin ki moəto yoo nba, ki Aisak nub u tiat, njaan turə piisin, ki yet a, “N bija nubiru man nan Yennu nba teen piisin tiŋ nba paak ki li nubiru man nae. ²⁸ Yennu saa sikin marin a tiŋ paak, ki a tiŋ saa kəə koorin. Yennu saa tura dii nan tiləona daan bonchiann. ²⁹ Nibooru bonchiann sii tee a jiamm, ki niib sii gbaant a təonn ki jiantira. Fine tan sii tee a nikpiimm kpanbar, ki a naa yaaboona tan saa gbaan ki jianta. Məpor sii be daansiab nba waanta moə paak; ki piisin mun sii be daansiab nba waanta piisin na paak.”

Bianjinba ki Esəə miar Aisak piisin

³⁰ Aisak nba din teen piisin Jakəb paak ki gbenn ki Jakəb seet nyi yoo nba, Esəə mun din nyii muuk ni ki baar kəə li yoəe. ³¹ U mun din teen jemant ki kəə nann, ki yet a, “N baa, fiit ki di jeet nba ki n baar nann nawa, ki ji turin piisin na.”

³² Ki Aisak boi a, “Nmee?”

Ki u jiin a, “Min, a bijakpere.”

³³ Ki Aisak yan nmat, ki u gbanant kur ji jekir, ki u boi a, “Nmee bo kpai bonkobuk ki teen jeet turin na? N bo dii jeet maŋa. N bia bo turə n piisin kura, ki li ji sii tun tee u yare.”

³⁴ Esəə nba gbat nna, ki u bui sanpaapowa, njaan yeen a, “N baa, mun turimin a piisin.”

³⁵ Ki Aisak yet a, “A waarə baar kpannin, ki n jii piisin nba bo tee a yar na ki turəwa.”

³⁶ Ki Esəə yet a, “U diin taar munlee-e na. U sann Jakəb na kunəwa. U daan gaar n saakatuk yaaka, ki bia gaar n piisin na. A ki tenn piisin waan ki saa turimi-i?”

³⁷ Ki Aisak pakə a, “N teenə a chanbaawa, ki teenə u nikpiimm kur yudaanəwa. N turə dii nan tiləona daama. N bija, siar ji kaa ki n saa tun turani.”

³⁸ Ki Esəə njam barin u baa ki boio a, “N baa, a kpan mək piisin yennkəəe-e? N baa, mun teent piisin n paak.” Li yoo na ki Esəə mo sanpaapo.

³⁹ Ki Aisak yetə a,

“Marin kan nyi sanpaapo ki baa a tiŋ ni.

A tiŋ sii tee tinfukirike.

⁴⁰ A jukbanjiak nae sii dia-a,

ki a sii tee a waarə yommik,

njaan fi-i tanji yət, a saa nyi u yiikoo ni.”

⁴¹ Esəə din ki loon Jakəb maan, kimaan u baa nba tur Jakəb piisin na paak. Njanne ki Esəə dukin a, “N baa poŋ ji ki fək nan kuumi. Wuu kpo, n ji saa kpi Jakəb-e.”

⁴² Njaan Rebeka nba gbat Esəə lor man yoo nba, ki u tun ki yiin Jakəb ki tan yetə a, “Gbiintir, a yəorə Esəə loon wun la yiare ki kpia. ⁴³ N bik, mi-i wanna bianjinba, fan tun nna. Chiat ki saan n yəorə Labann boor, Harann doo ni, ⁴⁴ kii sakii be u boor ki lin weiwa ki a yəorə wutoor n maak, ⁴⁵ ki wun tamm linba ki a tun turə na. Li poorpo, n saa tun toomu ki wun jen nana. Bee ki n waas banlee tan saa kpo daar yennkəə?”

⁴⁶ Njanne Rebeka pak Aisak a, “N bak nan Esəə njaapoob nba tee boorganu waas nawa. Li-i tee ki Jakəb mun bia kəəon Hef booru ni bik, n poŋ ji saa kpoe.”

28

¹ Aisak din yiin Jakəb ki tan foontə parmaasir foontii njaan yetə a, “Daa kəənt Keenann tiŋ ni na biki, ² njaan saant Mesopotamia tiŋ ni, a yeeja Betuel doo ni, ki saa jii leŋ bik, a yia Labann bipoo, ki tan kəəon. ³ Yabint Yennu n teen piisin a poəkəənt man paak, ki tura waas bonchiann, ki a yaaboona tan sii tee boorii bonchiann. ⁴ Yennu n teen piisin fin nan a yaaboona paak, nan waa din teen piisin Abraham paak na, ki a tan yent tiŋ nba ki a kar leŋ na, tiŋ nba ki u din jii ki tur a yeeja Abraham na.” ⁵ Ki Aisak te ki Jakəb saan Labann boor, Mesopotamia tiŋ ni. Labann baa din tee Betuel-e. Betuel mun din

* 27:26 27.26 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

tee Aram booru ni nirœ. Labann-e bia din tee Rebeka yœœœ na. Rebeka-e mun din tee Esœœ nan ŋœœ Jakob naa.

Bianjinba ki Esœœ kœœn poolœœ

⁶ Li poorpo ki Esœœ gbat nan Aisak teen piisin Jakob paak, ki te ki u saan Mesopotamia a wun saa lon bi booru ni bik ki tan kœœn. U bia din gbat nan u baa teen piisin Jakob paak, ki kpaano nan u daa kœœnt Keenann booru ni biki. ⁷ Li yoo ki u ji bann nan Jakob sak u baa nan u naa mœbe ki saan Mesopotamia, ⁸ ki li yent u numpo nan u baa Aisak numm ki gboo Keenann bonpoi na. ⁹ Njanne ki u saan saa kœœn Abraham bija nba ki bi yiu Ismael na bipoo, ki u sann tee Mahalaf, ki u tee Nebayof niipoo.

Ki jiin Jakob damiit po

¹⁰ Jakob din nyii Beerseba, ki gaar Harann poe. ¹¹ Yonnu din saa siik naanummœnne, ki u baar siar boor ki biar lej. U din dœœr ki kpakin u yur tann paak, ki gœœn, ¹² ki damii, ki damiit maŋ ni ki u la banlaanu ki li tii tiŋ na ni ki saa tuu Yendœœu ni. Ki malakanba ŋmaan li paak ki do Yendœœu ni, ki bia ŋmat siik tingbouŋ na ni. ¹³ Li yoo na ki u la ki Yennu see ki kpiau. Ki Yennu yet a, "Mine tee Yennu, wunba tee Abraham nan Aisak Yennu. N saa jii tiŋ nba ki a dœœ li paak na, ki tur fin nan a yaaboona. ¹⁴ A yaaboona tan sii yab ki tee nan tanbiinii nae. Bi tan saa pot ki kar lokir kur po, ki fin nan a yaaboona paak, n saa teen piisin niibooru kur paak. ¹⁵ I mi nan n sii be nana faa saa saan siaminba kur, ki saa nyinna bonbiir ni, ki tan tunn jen nana nna. N kan nyikaani, see ki n tan tun linba kur ki n senn mœsonn nan n saa tun na."

¹⁶ Jakob nba fiir gœœn ni yoo nba, ki u yet a, "Yennu be nna. U be siaminba na, ŋaan ki n ki mi." ¹⁷ Janmaanii din sooro bonchiann, ki u yet a, "Nna tee yanputuk boore. Li tee Yennu ŋaake, Yendœœu tammœbe na."

¹⁸ Laa yent, ki Jakob fiir sanyapor ni, ki jii tann nba ki u yur won kpaak na, ki chaan, ki li tee tiarin. Li poorpo ki u jii kpan ki mœœn li paak, ki li ji teen Yennu yar, ¹⁹ ŋaan pur lej Betel.* Doo maŋ sann din tuu tee Lus-e. ²⁰ Njanne ki Jakob por senn mœsonn ki yet Yennu a, "Li-i tee ki a sii be nanin ki nyinnin bonbiir ni, sœnu nba ki n somm na ni, ki bia turin bondikar nan bonliakar, ²¹ ki n tan ŋmat jen n baa tiŋ na ni nan laafia, fin kuukœœ sii tee n Yennu. ²² Tann nba ki n chaan ki li tee tiaru na sii tee a jiantu boor, ki linba kur ki a turin, n tuu saa nyinn li bokitu piik niŋ yenn ki tura."

29

Bianjinba ki Jakob baar Labann ŋaak

¹ Jakob din tukin u sœnu ki saa baar digbansiar nna, ki li be yondo po. ² Li yoo na ki u la bunbunn ki li be doo kpŋŋ, ki pei kœœn muntaa dœœ bunbunn na boor. Bi din lu nyun bunbunn na nie ki nyunt pei maŋ, ki tangbenjir bii li mœb paak. ³ Pei maŋ-i nakin bunbunn na boor yoo nba, pekpaarii na din tuu biit tann nae, ki nyunnib. Bi-i nyuu gbenn, bin jiin tann na ki biin.

⁴ Jakob din boi pekpaarii maŋ a, "N yœœsnba, i nyii lee?"

Ki bi jiin a, "Ti nyii Harann-e."

⁵ Ki u bia boib a, "I mi Nahor bija Labann-ii?"

Ki bi yet a, "Ti miu."

⁶ Ki u bia boib a, "Li manœœ?"

Ki bi yet a, "Li manœ. Gotir, u bipoo Rachel-e baat nan u pei na."

⁷ Li poorpo ki Jakob yetib a, "Laa daa ki jaŋ nan yin kœœn pei maŋ na, yii bonni nyunnib ŋaan ŋmat namm muuk ni."

⁸ Ki bi jiin a, "Ti kan fit teen nna, see ki pei na kur tikir nna, ki sœœ biit tann nawa, ki ti lian nyunnib."

⁹ Jakob kpan piak gbente, ki Rachel baar nan u pei. ¹⁰ Jakob nba la Rachel baat nan u yia Labann pei yoo nba, ki u saan bunbunn na boor, ki saa biit tann na, ki nyunn pei maŋ. ¹¹ Li poorpo ki u mœœt* Rachel tankpinn, ŋaan ji bui sanpaapowa, kimaan u par nba penn ki li saa gar na. ¹² U din yet Rachel a, "N tee a baa nikpiimœœ, n naae tee Rebeka." Ki Rachel chiar kun a wun saa kumii u baa. ¹³ U baa nba gbat u yia Jakob labaar maŋ na, ki u chiar chet ki tan puur lorœ ki mœœt† u tankpinn, ŋaan jiiu ki kun nana ŋaak ni. Jakob nba pak wann Labann linba kur tun, ¹⁴ ki u jiin a, "Nn, barmœœni, a tee n gbanant nan n sœme." Jakob din be Labann ŋaake ki saa kpai ŋmaarik.

Bianjinba ki Jakob kœœn Lea nan Rachel

* 28:19 28.19 Betel paake tee "Yennu ŋaak." * 29:11 29.11 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm. † 29:13 29.13 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm.

¹⁵ Labann din yet Jakob a, “Daa tuumin yann, a faa tee n nikpiimɔ na paaki. A loon ki n pa-a yinɲae?” ¹⁶ Labann din mɔk bonpoi banlee, ki saakɔ po sann tee Lea, ki bonbik na sann mun tee Rachel. ¹⁷ Lea din mɔk ninbina fant, ki Rachel mun mɔk gbananfent, ki bia tee sapaanfaj.

¹⁸ Li paak, Jakob din loon Rachel-e. U din yet Labann a, “Li-i tee ki a saa turin Rachel ki man kɔɔɔ, n bo saa tuma bina ɲanlore.”

¹⁹ Ki Labann jiin a, “Mi-i jiiu ki tura, li chee man jiiu ki tur sɔɔ. Li be n ɲaak nna.” ²⁰ Rachel paak, ki Jakob tun Labann bina ɲanlore, ɲaan ki li naan nan daa ɲanlee-e na, kimaan waa loon Rachel na paak.

²¹ ɲanne ki Jakob tan pak Labann a, “Yoo na baara. ɲaant man kɔɔn a bipoo maɲ.” ²² Ki Labann teen pookɔɔnt jaamm, ki yiin niib bonchiann. ²³ ɲaan nyiɔk nba bɔnn ki Labann nyik Rachel, ɲaan jii Lea ki tur Jakob, ki Jakob kɔɔɔɔ. ²⁴ (Labann din jii u daabpook Silpa-e ki tur Lea, a wuu sommitɔ.) ²⁵ Sanyiɔk din fannewa, ki Jakob ji bann nan li tee Lea-e. Li yoo na ki u saan saa boi Labann a, “Bee ki a teenin nna? N tuma Rachel paake. Bee ki a kparimi?”

²⁶ Ki Labann yet a, “Ti kaar ki tee tin jii bik ki turɔ jab ɲaan ki u yɔɔɔ daa kari. ²⁷ Ti tee soon ki pookɔɔnt daanjanlore maruɲ na n gara, ki fi-i sak ki saa ɲamm tumin bina ɲanlore, n bo saa tura Rachel.”

²⁸ Ki Jakob sak, ki pookɔɔnt daanjanlore maruɲ nba gar yoo nba, ki Labann jii Rachel ki pukin Jakob, ki u kɔɔɔɔ. ²⁹ (Labann din jii u daabpook Bilha ki tur Rachel, ki u tee u sommitɔ.) ³⁰ Ki Jakob kɔɔn Rachel ki pukin. U din loon Rachel-e ki gar Lea. Li poorpo, ki Jakob tun Labann bina ɲanlore biak.

Ki jiin Jakob waas po

³¹ Yennu nba la nan Jakob ki loon Lea fanu na, ki u tur Lea matuk, ɲaan ki Rachel ɲarin ji tee kanmatir. ³² Lea din soor poor ki mar bonjak. U din yet a, “Yennu la n daamiiuwa, ki mɔtana, n sɔɔɔ ji sii loonin.” Li paak ki u pur bik maɲ Rubenn.† ³³ U bia din ɲamm soor poor ki mar bonjak, ki yet a, “Yennu-e bia turin bik na, kimaan u gbat nan bi tuu ki loonimi.” Ki u pur bik maɲ Simeonn.§ ³⁴ Li poorpo ki u bia soor poor ki mar bonjak. U din yet a, “Mɔtana, n sɔɔɔ ji kan kpiatimi, kimaan n marɔ bonjai bantaae na.” Li paak ki u pur bik maɲ Liifai.* ³⁵ U din jen soor poor ki bia mar bonjak, ki yet a, “Mɔtana, n saa dont Yennu-e.” Li paak, ki u purɔ Juda,† ɲaan ki u matuk daa jit.

30

¹ ɲaan Rachel din ki mari; li paak, ki u ji din mɔk funfunn nan u yɔɔɔ, ki yet Jakob a, “Turimin waas, ɲaan li-i kii tee nnai kaa, n saa kpoe.”

² Jakob par din biir Rachel paak bonchiann, ki u yet a, “N kan fit kpant Yennu. ɲɔɔe te ki a ki maari.”

³ Ki Rachel yet a, “N daabpook Bilha-e na. Dɔɔt nanɔ ki wun mar bik turin. Li-i tun nna, u paak, n mun saa kpant binaa.” ⁴ ɲanne ki u jii Bilha ki tur u sɔɔɔ, ki u dɔɔr nanɔ. ⁵ Bilha din soor poor ki mar bonjak. ⁶ Ki Rachel yet a, “Yennu kɔn n paaka. U gbiint n fabinii ki turin bika.” Ki u pur u sann Dann.* ⁷ Bilha din bia soor poor ki mar bonjak. ⁸ Ki Rachel yet a, “N kɔn konpaarir nan n niipoo ki nyanna.” Ki u pur bik na Naftali.†

⁹ Ki Lea nba bann nan u ji ki maar na, ki u jii u daabpook Silpa ki tur u sɔɔɔ Jakob, ki u kɔɔɔɔ. ¹⁰ Ki Silpa soor poor ki mar bonjak. ¹¹ Ki Lea yet a, “N mɔk yumann.” ɲanne ki u pur bik maɲ Gaad.‡ ¹² Silpa bia din mar bonjaleek. ¹³ Ki Lea yet a, “N mɔk parpeenn bonchiann. Poob sii yin parpeendaanɔe.” ɲanne ki u pur bik na Aser.§

¹⁴ Ki jeet jaanu yoo nba baar, ki Rubenn saan muuk ni, ki saa la loonsiar nna, ki li teen poob matuk, ki u jii kpen nann ki tan tur u naa Lea. ɲanne ki Rachel pak Lea a, “Dimin sukuru ki turin a bija loona maɲ waan.”

¹⁵ Ki Lea jiin a, “Faa fat n sɔɔɔ na, li ki janani-i? Mɔtana, ki a bia loon ki a fat n bik loona.”

Ki Rachel yeto a, “Fi-i turin a bija loona na, fin nan Jakob-e bo saa dɔɔr dinna nyiɔk.”

¹⁶ Ki Jakob nba tan nyii kpaab ki kpent yoo nba, ki Lea chet ki pakɔ a, “Min nan fine saa dɔɔr nyiɔk na, kimaan n jii n bija loona ki pa a paaka.” Jakob din dɔɔr nanɔ li daar nyiɔk.

‡ 29:32 29.32 Bi maan ni, “Rubenn” nan “gotir, bonjak” mɔbona naane. § 29:33 29.33 Bi maan ni, “Simeonn” nan “gbat” mɔbona naane. * 29:34 29.34 Bi maan ni, “Liifai” nan “taabin” mɔbona naane. † 29:35 29.35 Bi maan ni, “Juda” nan “dontir” mɔbona naane. * 30:6 30.6 Bi maan ni, “Dann” nan “kon n paak” mɔbona naane.

† 30:8 30.8 Bi maan ni, “Naftali” nan “kɔnn” mɔbona naane. ‡ 30:11 30.11 Bi maan ni, Gaad paake tee “yumann.”

§ 30:13 30.13 Bi maan ni, Aser paake tee “parpeenn.”

¹⁷ Ki Yennu gbiint Lea fabinii, ki u soor poor ki mar bonjak, ki pukin maaru munjmu. ¹⁸ Lea din yet a, “Yennu turin nyoota, kimaan maa jii n daabpook ki tur n sorɔ na.” Li paak, ki u pur bik maɗ Isakar.* ¹⁹ Lea bia din ɗamm soor poor ki mar bonjak, ki pukin maaru munloob, ²⁰ ki yet a, “Yennu turin piinjanna. Mɔtana, n sorɔ par sii peen n paak, kimaan n marɔ bonjai banlooba.” Nanne ki u purɔ Sebulunn.† ²¹ Li poorpo ki u mar bonpook ki purɔ Daina.

²² Ton, Yennu din dakin Rachel po, ki gbiint u fabinii ki turɔ matuk. ²³ Ki u soor poor ki mar bonjak ki yet a, “Yennu turin bik ki nyinnin fei niwa. ²⁴ Wun ɗamm turin bonjak.” Nanne ki u pur bik na Joosef.‡

Bianjinba ki Jakob fir Labann boor

²⁵ Joosef maaru poorpoe ki Jakob yet Labann a, “Turimin yaak ki man ɗmat kun n tɔɗ doo ni. ²⁶ Jiin n poob nan waas nba ki n tuma ki la na ki turin, ki man kun. A mi maa tuma fanu bianjinba.”

²⁷ Ki Labann jiin a, “Naant ki n pak siar: N la jabaat ni nan a paake ki Yennu teen piisin n paak. ²⁸ Wantin a nyoot nba tee bianjinba ki man pa-a.”

²⁹ Ki Jakob yeto a, “A mi maa tuma bianjinba, nan maa bia got a bonkobit ki bi pot bianjinba. ³⁰ Waan nba ki a din moka ki n baar, li yabit ki kaa kanni. Mi-i saan siaminba kur, Yennu tuu teen piisin a paake. Ton, li jan nan man lon n mɔɗ yara.”

³¹ Ki Labann boiɔ a, “N saa pa-a bee?”

Ki Jakob jiin a, “N ki loon paatii kaa. Fi-i sak dudukit nba ki n loon man wanna na, n bo sii gorii a bonkobit na. ³² Naant man koo a bonkob-look ni dinna, ki gann peeuk kur nba mok lakbonii, nan pebira nba tee pebonii kur, nan buunii kur nba mok lakbonii, ki bii tee n yab. Paatii nba ki n loon kure ki n wanna na. ³³ Naan sianyoo a tan saa bann maa tee ninjano nan maa ki tee ninjano. Fi-i taji koo n bonkob-look ni ki la peeuk nba ki tee pelakii koo ki ki tee peboni, ki bia la buuk nba ki tee bulakii, fan bann nan u tee nanyukbonte.” ³⁴ Ki Labann jiin a, “N saka. Faa dakin bianjinba na, ti saa tun nnae.” ³⁵ Li daar ki Labann gann bujai nba mok lakii na, nan bunaanii nba mok lakii na, nan pebonii na, ki te ki u waas guu bonkobit maɗ. ³⁶ Ki u tan jiil ki somm namn daa ɗantaa. Ki Jakob biar ki gorii ɗoo Labann bonkobit nba tenn na.

³⁷ Nanne ki Jakob choo tisiak nna yiinmaata, ki pukit yenn-nba dapokii ki li ji peen. ³⁸ Ki u jii yiinii na ki bir bonkobit na tɔɗon po, baa nyu nyun siaminba na. U din teen nna, kimaan bonkobit na-i sik nyun nyunu, bi tuu do leebe. ³⁹ Ki buunii na-i doo leeb len, bi tuu mar bubilakii nan bonpuporii nan bontommii.

⁴⁰ Ki Jakob bokit pei nan buunii na, ki tokimm Labann bonkob-bonii nan bontommii na po. U din maa u tɔɗ bonkob-looko, ɗaan nyik Labann bonkob-look na.

⁴¹ Yoo nba ki bonkob-paarit na do leeb na, Jakob tuu jii yiinii nae ki bir bi tɔɗon po, bi nyunnyuboor, a bii do leeb yiinii maɗ boor. ⁴² Naan u din ki birin yiinii na bonkob-butimii na tɔɗonni. Li din ki wei kaawa, ki Labann bonkobit kur tee bonbutimii, ɗaan ki Jakob yab tee bonpaarit. ⁴³ Li din teen nnae ki Jakob mokit yiama. U din mok pei, nan buunii, nan daaba, nan laagumiinba, nan bonii.

31

Bianjinba ki Jakob nyii Labann ɗaak

¹ Ki Jakob gbat nan Labann bonjai yeen a, “Jakob jii linba tee ti baa bont kura. U faar kur nyii ti baa mokint nie.” ² U bia din la nan Labann ji ki man nanao nan waa tuu man nanao na. ³ Ki Yennu yeto a, “Nmatir kun a baanba doo ni, nan a nikpiimm boor. N sii be nana.”

⁴ Ki Jakob tur mob a Rachel nan Lea n cheto, u bonkobit nba be sian na. ⁵ U din yetib a, “N la nan i baa ji ki loon n maan nan waa tuu loon n maan na; ɗaan n baanba Yennu be nanin. ⁶ Bant nan n jii n paɗ kure ki tun ki tur i baa. ⁷ Naan u bia ɗmabime, ki lebit n paauk taar piik, ɗaan Yennu ki te ki u turin danj. ⁸ Yoo kur nba ki Labann yet a, ‘Bupuporii na sii tee a yabe,’ buunii na kur tuu mar bupuporie. Wuu yet a, ‘Bulakii na kur sii tee a yabe,’ buunii na kur tuu mar bubilakie. ⁹ Yennu-e jii i baa bonkobit ki turin.

¹⁰ “Bonkobit mimmar yoo, n damii, ki damiit na ni ki n la ki bujai nba do bunaanii na kur tee bonlakii, nan bonpuporii, nan bontommii. ¹¹ Yennu malaka pak nanin damiit ni ki yetin a, ‘Jakob,’ ki n jiin a, ‘Mine na.’ ¹² Ki u ɗamm yet a, ‘Bujai nba do bunaanii na tee bonlakii, nan bonpuporii, nan bontommie; n te ki linba na tuun, kimaan n la

* **30:18** 30.18 Bi maan ni, “Isakar” nan “nyoot” mɔbona naane. † **30:20** 30.20 Bi maan ni, “Sebulunn” nan “piinii” mɔbona naane. ‡ **30:24** 30.24 Bi maan ni, “Joosef” nan “pukin” mɔbona naane.

linba kur ki Labann tuun ki teenawa. ¹³ Mine tee Yennu nba din dokit a paak Betel na, siaminba ki a din chaan tann, ki mōon kpan li paak, ki teenir tiaru tann, ki bia por mōb ki turin na. Mōtana, teent siir ki nmat kun tij nba ni ki bi din mara na.’ ”

¹⁴ Ki Rachel nan Lea yet Jakob a, “Siara faar kaa ki ti saa di ti baa boori. ¹⁵ U diat nan ti tee saamm nae. U kōotite, ki mōtana u bia dii likirii nba kur ki u daan kōotit ki gaar nawa. ¹⁶ Mōkint nba kur ki Yennu jii ti baa boor ki tura na tee timm nan ti waas yare. Tumin linba kur ki Yennu wanna.”

¹⁷⁻¹⁸ Ki Jakob teen siir a wun nmat kun u baa boor, Keenann tij ni, ki jii u waas nan u n̄aapoob ki jakimm laagumiinba paak, n̄aan kpakir u bonkobit kur ki gaan tōonn po, nan linba kur ki u la Mesopotamia tij ni. ¹⁹ Ki Labann saan a wun koor u pei. Ki waa kaa na, ki Rachel kōo jan u baa mañ n̄aak pata. ²⁰ Jakob din kpar Labann, ki u ki bann nan u saa yaati. ²¹ Ki Jakob jii waa mōk linba kur ki yaat yama. U din poot Yufrates mōkir, ki saa tij nba mōk kunkona, ki bi yir Gilead na.

Biañinba ki Labann wei tōkii Jakob taa

²² Daa n̄antaa daare ki Labann gbat nan Jakob chiara. ²³ Ki u jii u jab, ki wei dinn Jakob paak daa n̄anlore, nan waa saa baarō tij nba mōk kunkona ki bi yir Gilead na ni. ²⁴ Li daar nyiok ki Yennu baar Labann boor damiit niñ ki yetō a, “Ti mi ki a teen siar ki jeen Jakob.” ²⁵ Jakob din teen u kañ Gilead tij nba mōk kunkona na ni, ki Labann mun teen u kañ lenj, n̄ōo nan u jab.

²⁶ Ki Labann boi Jakob a, “Bee ki a kpannin ki jii n bonpoi ki yaat namm, nan baa tuu soor niib nba tob ni na? ²⁷ Bee ki a kpannin ki mir bot, n̄aan ki ki chabimi? Fi-i bonni chabin, n bo saa chaba nan kpinkpammuko nan bonmumōot. ²⁸ A porj ki te ki n chab n yaaboona ki mōot* bi tankpina, a daan tun jat-toonna. ²⁹ N bo mōk yaak ki saa teena dan, n̄aan wonn nyiok, a baa Yennu won yakii nanin, a mi mi ki man teen siar ki jeena. ³⁰ N mi nan a daan yaat, kimaan a yan tunn a n̄aak niwa, n̄aan bee ki a jan n pata?” ³¹ Ki Jakob jiin a, “N daan dukin nan mi-i chaba, a saa fat a waase. ³² Li-i tee ki a la sōo nna ki u dia a pata mañ, bin kpi li daanō. Ti jab na sii tee siara damm ki fan got nna ki laan a bonlannpoe be-e, ki fan jii.” Jakob din ki mi nan Rachel jan Labann pata na.

³³ Ki Labann saan ki saa fiitir Jakob lanbouj,† ki li poorpo ki u kōo Lea lanbouj ni ki fiitir, ki bia kōo poobis banlee na lanbont ni ki fiitir, n̄aan ki ki la u pata mañi. Li poorpo ki u kōo Rachel lanbouj ni. ³⁴ Rachel din jii pata nae ki wuun laagumii kaanu tij po, n̄aan kar li paak. Labann din fiitir lanbouj na kur po, n̄aan din ki la pata na. ³⁵ Nanne ki Rachel yet u baa a, “N baa, daa dont wutoor nanin, kimaan n kan fit fiir set a numm ni na, n be nan poote.” Ki Labann lon u pata na hali, n̄aan ki ki la.

³⁶ Ki Jakob wutoor ji doo, ki u boi nan wutoor a, “N tun toonbilanne? N biir sennlanupoe ki li tura yaak ki a waan na? ³⁷ Faa fiitir n n̄aak na ki saa gbenn na, a n̄aak ni bonlannpoe ki a la? Jiin li bont ki bir paanu ni, ki a jab nan n jab na kura n la ki wann min nan fin wunba mōk monii. ³⁸ N kar a boor bina piinlee-e na, ki a pei nan a buunii maar ki pot. N̄aan n ki ban n̄man a pejaki. ³⁹ Bonkob-susoook nba din tuu soor a bonkobuk, li pann din tuu jii n yur paake. N din ki jikit li nanchiat ki baat nann a boor ki lin wann nan li ki tee n biiti. Linba kur ki bi jan yonnu ni, koo nyiok, a din tuu te ki man pa li paake ki tura. ⁴⁰ Yoo bonchiann ki n dii fara nan wōruk yonnu ni, ki bia dii fara nan waat nyiok; n din ki fit gōonti. ⁴¹ Li din tee nnae bina piinlee nba ki n din be a n̄aak ni na kur. N din jii bina piik nan n̄annae ki tun, a bonpoi banlee na paak, ki bia tun bina n̄anloob, a bonkobit paak. Li kura na n̄aan a bia tan lebit n paauko taar piik. ⁴² Li-i bonni tee ki n baanba Yennu, wunba tee Abraham nan Aisak Yennu na bo ki be nanin, a din bo nyinnin nan niikooniwa man. N̄aan Yennu la n fara nan toonn nba ki n tun nawa, ki gōor ki a ki tun nna.”

Ki jiin Jakob nan Labann molor po

⁴³ Ki Labann jiin Jakob a, “Poob na tee n waase, bi waas tee n yabe, ki bonkobit na bia tee n yabe. Barmōnii, linba kur ki a la na tee n yare. N̄aan maa kan fit teen siar ki yent n waas nan bi waas na, ⁴⁴ n teen siir nan man lor molor nana. N̄aan ki tin tikir tana ki poon, ki lii tee tiarin ki jiin ti molor mañ po.”

⁴⁵ Ki Jakob jii tann ki chaan, ki li tee tiarin, ⁴⁶ n̄aan yet u jab na a bin tikir tana ki poon. Li poorpo ki bi dii jeet, tankoruk nba ki bi poon na boor. ⁴⁷ Ki Labann pur lenj Jegar Sahaduta,‡ ki Jakob mun purir Galeed.§ ⁴⁸ Ki Labann yet Jakob a, “Tankoruk na sii tee tiarime ki tur ti banlee na.” Nanne ki bi pur lenj Galeed. ⁴⁹ Labann bia din yet a,

* **31:28** 31.28 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm. † **31:33** 31.33 34 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont. ‡ **31:47** 31.47 Labann maan ni, Jegar Sahaduta paake tee “tankoruk nba tianit.” § **31:47** 31.47 Jakob maan ni, Galeed paake mun tee “tankoruk nba tianit.”

“Yennu numm sii paa ti paak, yoo nba ki ti yat leeb.” Li paak ki bi bia pur leŋ Mispa.*
⁵⁰ Ki Labann bia ŋamm yet a, “Li-i tee ki a dia n bonpoi na diabiik, koo ki a koon poob ki pukin, maa lek ki mi li po na, ŋaan tiat nan Yennu goriit. ⁵¹ Tanae ki n poon ti sinsuuk ni na, ki tiaru tanne na biak. ⁵² Tankoruk na nan tiaru tann na kura tee linba sii tianite. N kan ban yakir tankoruk na paak ki worani, ki a mun kan ban yakir tankoruk nan tiaru tann na paak ki worimi. ⁵³ Abraham nan Nahor Yennu-e saa bu ti buut.” Ki Jakob por u baa Aisak Yennu sann ni nan u kan ban biir molor maŋi. ⁵⁴ Ŋanne ki u kot bonkobuk ki mann maruŋ ki tur Yennu, kunkonn na paak, ki yiin u jab na, a bin di jeet na. Baa dii ki gbenn, ki bi door kunkonn na paak nyiok maŋ. ⁵⁵ Laa yent sanyapob ni, ki Labann moot† u yaaboona nan u waas tankpina ki chabib, ŋaan ŋmat kun.

32

Jakob nba tee siir a wun chet Esoo bianjinba

¹ Jakob nba din yaat ki saa yoo nba, ki malakanba cheto. ² Waa lab na ki u yet a, “Yennu kaaje na,” ki pur leŋ Mahanaim.*

³ Ŋanne ki Jakob tun toonii u ninja Esoo boor, Edom tiŋ ni. ⁴ U din yet toonii na a bin saan ki saa pak u ninja Esoo a, “Chanbaa, min Jakob, a daabir nba mok mōsaku, piak fin n chanbaa Esoo nan n daan tuu be nan Labann-e, ki ki jen yian ki tan tuu dinna, ⁵ ki mok nei nan pei nan buunii nan daaba. Chanbaa, n teena mōbe maa n laan a saa sommimii.”

⁶ Toonii na nba tan jen Jakob boor yoo nba, ki bi yeto a, “Ti saan a ninja Esoo boor ki soo ki u tee siire a wun cheta. U poorpojoomu tee jab kobii ŋanna.” ⁷ Ki janmaanii soor Jakob bonchiann. Ki u bokit niib nba be u boor ni na, nan u pei nan buunii nan nei nan laagumiinba na taar munlee. ⁸ U din dukin a, “Li-i tee ki Esoo chet ki wor koonynn, koonn nba biar na saa fit bor.”

⁹ Jakob din miar Yennu ki yet a, “N yeeja Abraham nan n baa Aisak Yennu, gbiintir n miaru. Yennu, a pakin nan n ŋmat ki kun n dantiŋ ni, nan n nikpiimm boor ni, a ki a saa te ki bona kur n saan fanu ki turin. ¹⁰ N ki jan nan ŋamm, nan mamomm nba ki a tuun ki teen min nba tee a daabir na. Maa din poot Joodann mokir na, n din ki mok siar ki pukin n patu po, ŋaan motana ki n jent nan koonn munlee. ¹¹ N meia nan a nyinnin n ninja Esoo nuu ni. N tiin janmaaniie nan u saa baar ki tan lekit ki biirit, ki kpab poob nan waas na kura. ¹² Tiat nan a senn mōsonn nan a saa te ki bona kur n saan fanu ki turin, a ki a bia saa turin yaaboona bonchiann, ki soo kan fit ki kammi, ki bi kann yabint sii tee nan mōkgbianu tanbiuuŋ nae.”

¹³⁻¹⁵ Jakob nba door leŋ ki li yent, ki u gann bonkob-siat u bonkobit ni, a wun pi Esoo: Bunaant kobii ŋanlee, nan bujai piinlee, nan penaant kobii ŋanlee, nan pejai piinlee, nan laagumiinba piintaa nan bi bonbis, nan naanaanii piinna, nan naajai piik, nan bonnaanii piinlee, nan bonjai piik. ¹⁶ U din bokitib koonn koonne, ki jii u daaba ki waan koona maŋ, ŋaan yetib a, “Li gar n toonn po man, kii tok koonn koonn, ki donn nan leeb waan waama.” ¹⁷ U din yet daabir nba gar na a, “Li-i tee ki n ninja Esoo cheta ki boia a, ‘Ŋmee tee a chanbaa? A saa lee? Ŋmee bonkobite be a toonn po na?’ ¹⁸ fan yeto a, ‘A daabir Jakob bonkobite. U jii a wun pi u chanbaa Esoo-e. Jakob maŋ moŋ waa ki per na.’” ¹⁹ U bia din pak nnae ki tur koona nba waa na kur daaba, a, “Li saa pak nnae ki tur Esoo; yoo nba ki u cheti, ²⁰ ii kpan yeto a, ‘Nn, a daabir Jakob waa, ki per na.’” Jakob din dukin ki tur u moŋ a, “N saa jii piinii nae ki nyannō, ki mi-i cheto yoo nba, li ki gar wun nyik chabin.” ²¹ U din gaan piinii nae, ŋaan biar ki door kaan na ni li daar nyiok.

Bianjinba ki Jakob gbaa gbighaar Peniel doo ni

²² Li daar nyiok, ki Jakob jii u ŋaapoob banlee na, nan u poobis banlee na, nan u waas piik nan yeno na, ki poomm Jabok mokir. ²³ Waa din poomm na, ki u bia poon linba kur ki u mok, ²⁴ ŋaan biar u kuukoo. Ki jasoo baar ki gbaa nanao ki tan tuu sanyafaar. ²⁵ Ki joo na nba la na nan u kan nyann gbighaar maŋ na, ki u faa Jakob kpeeruk ki kpet. ²⁶ Joo na din yet a, “Ŋaant ki man saan, kimaan sanyiok yentire na.”

Ki Jakob jiin a, “Fi-i kii teen piisin n paak, n kan chaba ki fin saani.”

²⁷ Ŋanne ki joo na boi Jakob a, “A sann-i?”

Ki Jakob jiin a, “N sanne tee Jakob.”

* **31:49** 31.49 Bi maan ni, Mispa paake tee “boor nba ki bi sii be ŋaan goriit.” † **31:55** 31.55 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm. * **32:2** 32.2 Mahanaim paake tee “kaana ŋanlee.”

²⁸ Ki joo na yeto a, “A sann ji kii tee Jakob kaa, njaan a sann ji sii tee Israel-e,[†] kimaan a gbaa nan Yennu, ki bia gbaa nan nisaarii ki nyanna.”

²⁹ Ki Jakob yeto a, “Wantin a sann.”

Ki u jiin a, “Bee ki a loon fan bann n sannii?” Li poorpo ki u teen piisin Jakob paak.

³⁰ Ki Jakob yet a, “N la Yennu nan n ninbina, njaan bia mok manfoor,” ki din pur lej sann Peniel.[‡] ³¹ Yonnu din doe, ki Jakob mun nyi Peniel, njaan u din durie, kimaan u kpeeruk na din yiaroe. ³² Halii nan motana, njaan Israel teeb ki nman kpeeruk boor nanti, kimaan Jakob kpeeruk boor ni nant mane ki malaka na din faa.

33

Bianjinba ki Jakob chet Esoo

¹ Ki Jakob la ki Esoo baat nan u jab kobii nanna na, njanne ki u chent u waas na ki tur u njaapoob Lea nan Rachel nan u poobis banlee na. ² U din gaan poobis nae nan bi waas, ki waan Lea nan u waas, njaan ji joont Rachel nan u bija Joosef poorpo. ³ Jakob din gar bi toonn po, ki waa saa baar u ninja boor yoo nba, ki u gbaan ki tibin ki u yugbia siit tij, taar munlore. ⁴ Njaan ki Esoo chier ki cheto, ki puur lora, njaan moot* u tankpinn. Ki bi banlee kur bui. ⁵ Njanne ki Esoo jiant got ki la poob nan waas na, ki boi a, “Lamme waa-a na?”

Ki Jakob jiin a, “Chanbaa, Yennu nan u njant ni, waa turin niib nbae na.” ⁶ Ki Jakob poobis na nan bi waas baar ki tan gbaan; ⁷ ki Lea nan u waas mun baar ki tan gbaan; ki Rachel nan u bija Joosef mun joont baar ki tan gbaan.

⁸ Njanne ki Esoo boi a, “Ki koonn nba ki n chet na muni, li paak mun bo tee bee?”

Ki Jakob jiin a, “N bo loon man maan a pare.” ⁹ Njaan ki Esoo jiin a, “N naa bik, n mokint janjima, ii dia nann.”

¹⁰ Ki Jakob jiin a, “Aaii, chanbaa, li-i tee ki a par mei n paak, fan gaar n piinii na. Maa la a numpo na, li teen nan n la Yennu numpo nae, kimaan a gaarin nan parmaasira. ¹¹ Chanbaa, gaat n piinii nba ki n baar nann, maa n tura na. Yennu dian fanu ki turin linba kur ki n loona.” Jakob din tukin ki barimoe nan waa tan gaar piinii manj.

¹² Njanne ki Esoo yet a, “Njaant ki tin teen siir ki saan. N saa gar a toonn.”

¹³ Ki Jakob jiin a, “A mi nan waas na barja, ki li bia tee man dukin bonkobit nan bi waas na poe. Bi-i somm namm yian yian daar yennkoo ki pukin, bi saa kpowa. ¹⁴ Chanbaa, garin toonn po, ki n sii waa waan waan, bianjinba ki bonkobit na, nan waas na saa fit somm, nan maa tan saa wei ki baara, Edom tij ni.”

¹⁵ Ki Esoo yet a, “Nann njarin, njaant ki man nyik n jab na siab a boor.”

Njaan ki Jakob jiin a, “Linba na ki tee daamii, kimaan min kpan bo loon man maan a pare.” ¹⁶ Li daar ki Esoo nmat gaar sonu ki kun Edom. ¹⁷ Njaan ki Jakob saan doo nba ki bi yi Sukof na, ki saa maa njaak lej, ki bia teen maasu lej ki koont u bonkobit. Li paak ki bi pur lej Sukof.[†]

¹⁸ Jakob nba din nyii Mesopotamia ki kun na, u din saa baar Sekem doo nba be Keenann tij ni na, nan laafia, ki teen u kaar, doo na kpiij. ¹⁹ U din daa tij na Sekem bija Hamor yaaboona boore, ki pa salimpeenbina kobik. ²⁰ U din maa maruj binbintir lej, ki purir “Yennu nba tee Israel teeb Yennu na.”

34

Ki jiin Daina fatu po

¹ Daasiar ki Daina, wunba tee Jakob nan Lea bipoo na tan saan a wun foont Keenann teeb poob na. ² Ki Hamor nba tee Hif booru ni niro, ki bia tee yent man ni bat na bija, wunba sann tee Sekem na, din lau ki mukoo ki doo nanao. ³ U nian din koo Daina ni bonchiann, ki u loon wun dak ki nyanna, ⁴ ki yet njo Sekem baa a, “N loon fan gaar sapaamo nae ki turin ki man koono.”

⁵ Ki Jakob gbat nan bi dinn u bipoo Daina feiwa, njaan u bonjai nba be muuk ni ki gorii bonkobit na, u din ki tun siari nan baa tan kpen. ⁶ Ki Sekem baa Hamor saan Jakob boor, a wun saa pak nanao ki jiin li po. ⁷ Ki soo Jakob bonjai na mun kpan daa nyii muuk ni ki baate na. Baa gbat linba na yoo nba, ki bi yan yet, ki bi wutoor doo nan Sekem nba tun linba ki sukir Israel teeb na, kimaan waa muk Jakob bipoo ki doo nanao na. ⁸ Ton, Hamor din yet Jakob a, “Chanbaa, n bija Sekem niow koo a bipoo niwa, dimin sukuru ki chabo ki wun koono. ⁹ Njaant ki ti taan mob, ki sak nan ti sii koont leeb waas. ¹⁰ Ki a sii

[†] 32:28 32.28 Bi maan ni, “Israel” nan “u gbaa nan Yennu” mobona naane. [‡] 32:30 32.30 Bi maan ni, “Peniel” nan “Yennu numpo” mobona naane. * 33:4 33.4 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm. [†] 33:17 33.17 Sukof paake tee “maasu.”

be ti tinj na ni; a saa fit kar faa loon siaminba, kii kpentir kpinkpouŋ a yan ni, ki mək məkint.”

¹¹ Ki Sekem pak Daina baa nan u ninjamm a, “Turin sommir na, ŋaan ki man turi linba kur ki i loon. ¹² Wantin piinii nba kur ki i loon, ki bia jiar sapaamə paak paatii, ki lin janj yaa loon bianjinba. Li-i tee ki i saa chabin ki man kəonə, n saa turi linba kur ki i loon.”

¹³ Sekem nba dinn bi niipoo Daina fei na paak, ki Jakəb bonjai na kpənn ŋəə nan u baa Hamor. ¹⁴ Bi din yetib a, “Ti kan chab ti niipoo ki wun kun jəə nba ki u punn ki poti. Li sii tee feie ki turit. ¹⁵ Li-i tee ki i saa too ki pot i bonjai kur puna, kii tee nan timm na, ti bo saa sak ki fan kəonəwa. ¹⁶ Nnae ki ti bo saa sak ki tii kəont leeb waas. Ki ti bo saa kar i doo na ni, ki timm nan yimm-ii tee niibooryeŋ. ¹⁷ Ŋaan li-i tee ki i kan sak ti məbona na ki pot i bonjai puna, ŋənn ŋərin ti saa jiuu ki yaat.” ¹⁸ Məbona na din ŋan ki tur Hamor nan u bija Sekem. ¹⁹ Ki Sekem ki taantir baa wannə linba na tumu, kimaan u din loon Jakəb bipoo na bonchiann. U din tee bi ŋaak ni nijaanne. ²⁰ Hamor nan u bija Sekem din saan doo tintaanu boor, doo na tamməb ni, ki saa pak nan bi leeb nba be a, ²¹ “Niib na benu tee naasinyəosire. Ŋaantib ki bii be tinj na ni nan timm, kii lin bi yamani. Tinj na yaba, ki mun bia saa janjiba. Ti sii teemm ti waase ki bi kəont, ki bi mun teent bi waas. ²² Li-i tee ki ti sak ki pot ti bonjai puna nan baa porii nae, ki jab na saa sak ki kar nan timm kii tee niibooryeŋ nant. ²³ Bi bonkobit kur, nan linba kur ki bi mək bo kii tee ti yar kaa-a? Li paak, ŋaant man ki tin chabib ki bin kar ti tinj na ni.” ²⁴ Ki doo na ni niib kur sak gaar linba ki Hamor nan u bija Sekem pak na, ki pot bi jab kur puna.

²⁵ Ki daa ŋantaa daar, ki səə ki bi daa be nan fiat na, ki Jakəb bonjai banlee, Simeonn nan Liifai, binba tee Daina naa waas na, fiir ki jii bi saata, ki bor kəə doo na ni, ki kpui jab na kur, ²⁶ ki pukin Hamor nan u bija Sekem. Li porpo, ki bi jii Daina ki nyinno Sekem ŋaak ni, ki yaat. ²⁷ Baa kpui ki gbenn yoo nba, ki Jakəb bonjalei na jii doo na ni bona, ki li tee baa dinn bi niipoo fei na paak. ²⁸ Bi din jii pei, nan nei, nan bonii, nan linba kur be doo na ni, nan tinj na munn po. ²⁹ Bi din jii linba kur mək nyəote, ki soor poob nan waas kur, ki bia jii linba kur be ŋei ni.

³⁰ Ŋanne ki Jakəb yet Simeonn nan Liifai a, “I baar nan ninməonne n paak na. Mətana, Keenann teeb nan Peris teeb nan niib nba be tinj na ni kur ji sii namime. N ki mək jab saamii; li-i tee ki bi taan məb ki lekin, bi saa boont ti ŋaateeb kure.” ³¹ Ŋaan ki bi jiiŋ a, “Ti kan sak ki wuu dia ti niipoo nan u tee jantonn na.”

35

Bianjinba ki Yennu teen piisin Jakəb paak

¹ Tən, ki Yennu yet Jakəb a, “Li saa Betel yian, ki saa kəə leŋ. A saa maa maruŋ binbintir leŋ ki tur min Yennu nba din lekit a paak, yoo nba ki a din tiin ki yaatir, ŋaan nyikin a ninja Esəə na.”

² Ki Jakəb yet u ŋaateeb nan binba kur be u boor a, “Nyikin man pata nba ki i mək na. Wuut i məŋ ki lia tapaant. ³ Ti nyi nnae ki saa Betel, siaminba ki n saa maa maruŋ binbintir ki tur Yennu, wunba sommitin wahala yoo, ki be nanin siaminba kur ki n saa.”

⁴ Ki bi tur Jakəb bi pata nba kur ki bi mək, nan bi tutuuta* nba ki bi tuu. Ki u piir tinj ni, tijakper nyakir, ki li kpia Sekem.

⁵ Yoo nba ki Jakəb nan u waas piin ki nyi na, ki janmaanii soor digbana nba kpiab na niib, ki bi ki fit wei bi poori. ⁶ Ki Jakəb nan u niib kur baar Lus, doo nba ki bi yir Betel mətana, ki li be Keenann tinj ni na, ⁷ ki maa maruŋ binbintir leŋ, ki pur leŋ sann Betel Yennu, kimaan Yennu fiit u məŋ ki wannə leŋe, yoo nba ki u din tiin ki nyikin u ninja na. ⁸ Ki Deboora, wunba din yəə Rebeka na kpo, ki bi piiu tijakper nyakir, ki li jir Betel niidiitu po, ki bi pur tiik na “Məonii Tiik.”

⁹ Jakəb nba din nyii Mesopotamia ki jen, ki Yennu dokit u paak ki turo piisin, ¹⁰ ki yetə a, “A sanne tee Jakəb, ŋaan laa nyii dinna ki saa, a sann ji sii tee Israel-e.” Nnae ki Yennu puro Israel. ¹¹ Ki Yennu yetə a, “Mine tee Yabint Yennu. Ii mək waas bonchiann. A maaru sii tee booru bonchianne, ki kpanbara saa nyi a maaru ni. ¹² Tinj nba ki n jii ki tur Abraham nan Aisak na, n bia saa jiir ki tur a yaaboona nba saa wei a poor na.” ¹³ Li yoo na ki Yennu ji nyiko. ¹⁴ Ki Jakəb chaan tann, siaminba ki Yennu pak nano na, ki məon daan nan kpan li paak, ki li tee maruŋ, ¹⁵ ki pur leŋ sann Betel.

Ki jiiŋ Rachel kuun po

* 35:4 35.4 Li pasiar li din tee guuna tutuutae.

¹⁶ Tɔn, ki Jakob nan u ɲaateeb nyii Betel. Baa paa sɔnu paak ki li tenn waan nan bin baar Efrac, ki yoo baar nan Rachel n mar bik. Ki u matuk maɲ din paar hei. ¹⁷ Ki u matuk tonu nba din pukii na, ki maannaa na betɔ a, “Rachel, daa tiin jaɲmaanii, li tee bonjaleeke.” ¹⁸ ɲaan ki Rachel kpenna. Waa kpenn yoo nba, ki u pur bik na Benoni, ɲaan ki u baa purɔ Benjammn.[†]

¹⁹ Rachel nba kpo yoo nba, ki bi piiu ki kpian sɔnu nba saa Efrac na. (Mɔtana, Efrac sanne tee Betlehem.) ²⁰ Ki Jakob chaan tiaru tann leɲ, ki li dɔk ji tee Rachel kaauk nan dinna. ²¹ Ki Jakob chat ki chaan u kaan yakleer nba be Eder joonfook po na.

Ki jiin Jakob bonjai po
(1 Barkperii 2.1-2)

²² Jakob nba daa din be tiɲ maɲ ni na, ki Rubenn dɔɔ nan Bilha, wunba tee u baa ɲaapoob na yeno. Jakob din gbat li po, ki u wutoor doo bonchiann.

Tɔn, Jakob din mɔk bonjai piik nan banlee-e. ²³ Lea bonjai din tee Rubenn, wunba tee Jakob bikperik na, nan Simeonn, nan Liifai, nan Juda, nan Isakar, nan Sebulunn. ²⁴ Ki Rachel bonjai tee Joosef nan Benjammn. ²⁵ Ki Bilha, wunba tee Rachel biyɔɔɔ na bonjai tee Dann nan Naftali. ²⁶ Ki Silpa, wunba tee Lea biyɔɔɔ na bonjai tee Gaad nan Aser. Jakob din mar bonjai na Mesopotamia-e.

Ki jiin Aisak kuun po

²⁷ Ki Jakob saan u baa Aisak boor, Mamre doo ni, siaminba kpia nan Hebronn, ki Abraham nan Aisak din kɔɔ na. ²⁸ Ki Aisak dii bina kobik nan piinniin, ²⁹ ki kpo, ki tee nikpermonn. Ki u bonjai Esɔɔ nan Jakob piiu.

36

Ki jiin Esɔɔ yaaboona po
(1 Barkperii 1.34-37)

¹ Esɔɔ, wunba ki bi yiu Edom na yaaboona na: ² Esɔɔ din kɔɔn Keenann booru ni waase. U poob maɲ yeno tee Ada, wunba baa tee Hef booru ni niro Elonn na, ki loɔ tee Oholibama, ki u baa tee Ana, ki Ana baa mun tee Sibeonn, wunba tee Hif booru ni niro. ³ U bia din kɔɔn Basemaf, wunba tee Ismael bipoo na, ki Basemaf ninja tee Nebayof. ⁴ Ada din mar Elifas, ki Basemaf mar Rewel, ⁵ ki Oholibama mar Jeus nan Jalam nan Kora. Bi din mar bonjai na kur Keenann tiɲ niɲe ki tur Esɔɔ.

⁶ Ki Esɔɔ jii u poob, nan u bonjai, nan u bonpoi, nan niib nba kur be u ɲaak ni, ki pukin u bonkobit kur, nan u mɔkint nba kur ki u kpaan Keenann tiɲ ni, ki nyik u ninja Jakob, ɲaan saan tingaɲ ni. ⁷ U din nyii leɲ, kimaan tiɲ nba ki ɲɔɔ nan Jakob kɔɔ na ki jaɲibi. Bi din mɔk bonkobit bonchiann, ki ji ki fit lakin be ki li mani. ⁸ Ki Esɔɔ saan ki kɔɔ Edom kunkona tingbouɲ na ni.

⁹ Esɔɔ, wunba tee Edom teeb yeeja na yaaboona na: ¹⁰⁻¹³ Esɔɔ ɲaapoo Ada din marɔ bonjak yenɔkɔɔ, ki u tee Elifas, ki Elifas mɔk bonjai bannmu: bi tee Temann, nan Omar, nan Sefo, nan Gatam, nan Kenas. Ki u poolɔɔ Timna mun mar bonjayemmir, ki u sann tee Amalek. Esɔɔ ɲaapoo Basemaf din marɔ bonjak, Rewel, ki Rewel mar bonjai banna: bi tee Nahaf, nan Sera, nan Sama, nan Misa.

¹⁴ Esɔɔ ɲaapoo Oholibama bonjaie na: Poo maɲ din mar Jeus nan Jalam nan Kora ki tur Esɔɔ. Oholibama baee din tee Ana, ki Ana baa tee Sibeonn.

¹⁵ Boorunba nae nyii Esɔɔ maaru ni. Esɔɔ bijakper tee Elifas, ki u tee boorunba na yeeja: Temann, nan Omar, nan Sefo, nan Kenas, ¹⁶ nan Kora, nan Gatam, nan Amalek. Binba na kur tee Esɔɔ ɲaapoo Ada yaaboona.

¹⁷ Esɔɔ bija Rewel-e tee boorunba na yeeja: Nahaf, nan Sera, nan Sama, nan Misa. Binba na kur tee Esɔɔ ɲaapoo Basemaf yaaboona.

¹⁸ Binba biar na kur tee boorunba nba nyii Esɔɔ nan u ɲaapoo Oholibama nie. Oholibama baa din tee Ana-e. Ki ɲɔɔ Oholibama bonjai din tee Jeus, nan Jalam, nan Kora. ¹⁹ Booru na kur din nyii Esɔɔ nie.

Ki jiin Seir yaaboona po
(1 Barkperii 1.38-42)

²⁰⁻²¹ Binba din yen Edom tiɲ din bɔkite booru booru. Bi yeeja din tee Seir-e, ki u tee Hor booru ni niro. ɲamme tee Lotann, nan Sobal, nan Sibeonn, nan Ana, nan Disonn, nan Eser, nan Disann. Bi kura din tee Hor booru ni batnbae.

²² Lotann-e din tee Hori nan Hemann naakuut yeeja. (Lotann din mɔk niipoo, ki bi yiu Timna.)

[†] 35:18 35.18 Benoni paake tee, “n daamiiu bik,” ki Benjammn mun yaa paake tee, “n niidiitu bik.”

²³ Sobal-e din tee naakuut na yeeja. Njamme tee Alfann, nan Manahaf, nan Ebal, nan Sefo, nan Onam.

²⁴ Sibeonn din mok bonjai banlee, Aya nan Ana. Ana-e din tee wunba la nyuntona nba mok nyuntomm, muuk ni, yoo nba ki u din kpaar u baa bonii na. ²⁵⁻²⁶ Ana-e din tee Disonn baa. Nɔɔe din tee naakuut na yeeja: Hemdann, nan Esbann, nan Itrann, nan Kerann. Ana bia din mok bonpook, ki bi yiu Oholibama.

²⁷ Eser-e din tee naakuut na yeeja, njamme tee Bilhann, nan Saafann, nan Akann.

²⁸ Disann-e din tee naakuut na yeeja, njamme tee Us nan Arann.

²⁹⁻³⁰ Hor teeb nba be Edom tij ninje na: Lotann, nan Sobal, nan Sibeonn, nan Ana, nan Disonn, nan Eser, nan Disann.

*Ki jiin Edom batnba po
(1 Barkperii 1.43-54)*

³¹⁻³⁹ Batnba nae din tuu dia Edom tij. Yeno-i tani kaa ki loo n gaar, ki soo kpanbar daa kaa Israel tij ni. Baa din gaan ki waa leeb bianjinbae na:

Bela, ki u tee Beor bija, ki nyii Dinhaba;

nan Jobab, ki u tee Sera bija, ki nyii Bosra;

nan Husam, ki u nyii Temann yent ni;

nan Hadad, ki u tee Bedad bija, ki nyii Afif,

(u din kon ki nyann Midiann teeb tob ni, Moab yent ni);

nan Samla, wunba nyii Masreka na;

nan Sowul, wunba nyii Rehobof ki li be mokir po;

nan Baal Hanann, wunba tee Akbor bija na;

nan Hadad, ki u nyii Pau (u njaapoee din tee Mehetabel,

wunba tee Matred bipoo ki bia tee Mesahab yaaboonn na.)

⁴⁰⁻⁴³ Esɔɔ-e din tee Edom teeb na yeeja: Timna, nan Alfa, nan Jetef, nan Oholibama, nan Ela, nan Pinonn, nan Kenas, nan Temann, nan Mibsar, nan Magdiel, nan Iram. Yent nba kur ki niib na din koo na, bi din dia bi booru sanae ki yi bi yent man.

37

Ki jiin Joosef nan u ninjamm po

¹ Jakob bia daa din koo Keenann tij ni, siaminba ki u baa din tuu koo na. ² Jakob nan u njaateeb labaare na: Joosef din tee naasinbike, ki mok bina piik nan njanlore, ki kpaar pei nan buunii, nɔɔ nan u yoorib, binba din tee u baa poob Bilha nan Silpa waas na. Ki Joosef jent nan lababiuk ki teen u baa, linba kur ki u yoorib tuun.

³ Jakob din loon Joosef ki gar u bonjai kur, kimaan u din kpetewa ki maro. U din nyar liatfook ki li mok jabit, ki tur Joosef. ⁴ U yoorib nba la nan bi baa loon Joosef ki gar waa loomm na, ki bi nan bi waaɔ Joosef, ki kpan kan pak nanao nan lomm sɔnu ni.

⁵ Dasiar nyioɔ ki Joosef damii damiit. Waa yet u yoorib damiit man, ki nan njamm pukin. ⁶ U din yetib a, "Gbiintir man daamiit nba ki n damii na. ⁷ N damii ki ti saaka be ki jaan jeet ki bobint, ki n yar tan fiir set, ki i yar mun set gungounj ki lint n yar, njan gbaan ki tibin n yar na tɔonn."

⁸ Ki u yoorib na boio a, "A dukii nan a saa di naan kii diat amii?" Ki bi ji njamm namo bonchiann, kimaan u damiit na paak, nan linba ki u yet ki gaan bi po na.

⁹ Ki Joosef bia njamm damii damileet, ki yet u yoorib a, "N bia damii damiit, li ni ki n la yonnu nan njamaarik nan njmaabira piik nan yenn, ki bi gbaan n tɔonn po." ¹⁰ Ki u bia bet u baa damiit man. Ki u baa yakii nanao a, "Damiboorbee na? A dukii nan a naa, nan a yoorib, nan min tan saa baar ki gbaan ki tibin ki ti yugbia siit tij a tɔonn amii?"

¹¹ Joosef ninjamm din mok funfunn nanao, njan ki u baa njanin din dukie ki jiin li po.

Bianjinba ki bi koi Joosef

¹² Dasiar ki Joosef yoorib saan Sekem a bin kpaar bi baa pei. ¹³ Ki Jakob yet Joosef a, "N loon ki fin saan Sekem, siaminba ki a yoorib kpaar pei na."

Ki Joosef jiin a, "N teen siira."

¹⁴ Ki Jakob yeto a, "Ii saa ki saa got ki laan a yoorib mok laafia-a, nan bonkobit laafia po, ki jen ki tan betin." Nnae ki u baa din tumo, ki u soor sɔnu ki nyii Hebronn baauk ni, ki saa baar Sekem, ¹⁵ ki ji lin lintir, ki jasoɔ tan lau ki boio a, "A loon bee?"

¹⁶ Ki u jiin a, "N loon n yooribe, binba kpaar pei na. A saa fit wannin baa be siami-i?"

¹⁷ Ki joo na yeto a, "Bi doɔ saana. N bo gbat ki bi yeen a bi saa Dotann-e." Ki Joosef wei tokii u yoorib taa, ki saa lab Dotann.

¹⁸ Ki bi lau banfokira; nan waa tan baar bi boor na, ki bi lor baa saa teen bianjinba ki kpiuwa. ¹⁹ Bi din yet bi leeb a, "Damiit damiitoo nae baat na. ²⁰ Njaant man ki tin kpiu,

ki lu u gbanant bunbunkoona na yenn ni, ñaan yet a muuk ni bonkobuko sooro, ki tin ji la u damiit na nba tee linba.”

²¹ Ki Rubenn gbat baa yeen, ki koor a wun tinn Joosef, ki yet a, “Ti daa te ki ti kpii. ²² Kpan lumɔ bunbunn na ni, muuk ni na, ñaan daa teeu danj.” U yet nna, ki koor a wun fat Joosef manfoore u ninjamm boor, ki jiiu ki ñmat kunnɔ u baa boor. ²³ Joosef nba baar u yoorib penj yoo nba, ki bi liat u liatjabkir na, ²⁴ ñaan jiiu ki lu-u bunbunkoonn ni.

²⁵ Baa di jeet yoo nba, ki bi la Ismael teeb ki bi yaba, ki tee kpinkpenta, ki nyii Gilead ki saa Ijijpt. Ki bi laagumiinba jii tulaarii nan kpanunubit. ²⁶ Ki Juda yet u ninjamm a, “Li-i tee ki ti kpai ti waarɔ na ñaan bia dɔkin u kuun, nyolannpoe ki ti saa la?” ²⁷ Ñaant ki tin kɔio ki tur Ismael teeb na. Ñanne saa te ki ti kan turo danj, li kura ñaan u penj tee ti waarɔe, ti tɔɔɔ sɔn.” Ki u ninjamm na sak. ²⁸ Li yoo na ki Ismael kpinkpenta na siab gaar, ki Joosef yoorib datɔ ki donnɔ bunbunn ni, ki kɔio salimpeenkena piinlee ki tur Ismael teeb, ki bi jiiu ki saan nana Ijijpt.

²⁹ Rubenn nba jen bunbunn na boor yoo nba, ki u la nan Joosef kaa lej, ki u pat u tiat nan parbiir, ³⁰ ki ñmat u ninjamm boor ki yet a, “Bik na kaa lej. N saa teen nlee?”

³¹ Ñanne ki bi kpai buuk, ki gbar Joosef liatir sɔn na, ³² ñaan jii liatir na ki kun nann bi baa penj ki saa yet a, “Ti tɔkir linba nae, li tee a bik yare-e?”

³³ Ki bi baa bannir ki yet a, “Nn, li tee u yare. Muuk ni bonkob-sioko kpiiu. Muuk ni bonkobuk na pat n bik Joosef buri buriwa.” ³⁴ Ki Jakɔb pat u liant nan parbiir, ñaan lia botoliant, ki bui fabin u bik kuun, ki li wei bonchiann. ³⁵ Ki u bonjai nan bonpoi kur baar ki tan barimo, ki u yêɛ baruɔ na, ñaan yetib a, “N tan saa sik ki baar kpeentɔn, ñaan bia daa mɔ ki fabin n bik na paak.” Ki u bia ñammit mɔ ki fabin u bik Joosef paak.

³⁶ Ijijpt tingbouɔ ni ñe ki Ismael teeb mun din kɔi Joosef ki turo Potifar, wunba din tee kpanbar na lanjimanba saakab na yeno. Ñɔɔe din tee kpanbar ñaaguura yudaano.

38

Ki jiin Juda nan Tamar po

¹ Li yoo manje ki Juda din nyik u ninjamm, ñaan yaat ki saan kɔɔ nan jasɔɔ ki bi yiu Hira, ki u mun din nyii doo nba tee Adulam. ² Leje ki Juda la Keenann sapaamo, wunba ki u baa tee Sua. Ki Juda kɔɔɔ. ³ Ki u marɔ bonjak, ki u purɔ Er, ⁴ ki u bia ñamm soor poor, ki mar bonjak ki purɔ Onann, ⁵ ki bia ñamm mar bonjak, ki purɔ Sela. Yoo nba ki u din mar bik man na, Juda din be Aksib-e.

⁶ Juda din la sapaamo, ki u sann tee Tamar, ki u jiiu ki turo u bijakper Er. ⁷ Er binbenj ni din ki ñan, ki li ki man Yennu, li paak ki Yennu kpiiu. ⁸ Ki Juda yet Er waarɔ Onann a, “Faat a yoorɔ pakɔok, ki gbenn ti kaar nana nan a tee u soro waarɔ, ki te ki a yoorɔ-ii mɔk tennin.” ⁹ Ñaan ki Onann mi nan waas na kii tee u yabi. Li paak, yoo nba ki u doo nan u yoorɔ pakɔok na, u tuu ñaan ki jan na n kpaar ki moon tir nie, a lin te ki u yoorɔ daa mɔk waasi. ¹⁰ Linba ki u tuun na din ki man Yennu, ki u bia kpiiu. ¹¹ Ki Juda yet u sipook Tamar a, “Ñmatir ki kun a baa ñaak, kii daa kii tee pakɔok nan n bija Sela nba tan saa kpaat.” U din yet nna, kimaan u din tiin janmaaniie nan Sela saa kpo nan u yoorib nba kpo na. Li paak, ki Tamar ñmat kun.

¹² Ki li jii yoo waan ki Juda ñaapoo kpo. Waa mɔ ki fabin gbenn yoo nba, ki ñɔɔ nan u yook Hira, wunba nyii Adulam na saan Timna, leje ki bi din koor u pei. ¹³ Ki sɔɔ bet Tamar nan u sipojak saa Timna a wun saa koor u pei. ¹⁴ Ki u lebit u pakoliant nba ki u tuu lia na, ñaan yir saarik u numpo, ki ji kar Enaim kpɔn, ki li tee doo nba ki Timna sonu gaar lej. U din tun nna, kimaan u mi fanu nan Juda bijoontik Sela ji kpaata, ki bi mun bia daa ki jiiu ki turo ki bi kɔɔn leebi.

¹⁵ Yoo nba ki Juda lau, ki u mi a u tee poochonchonne, kimaan u dɔkin u numpowa. ¹⁶ Ki u saan u boor sonjokpɔn na, ki yet a, “Ñaant ki min dɔɔ nana. A gaan yinɔae?” (U din ki mi nan u sipook nae.)

Ki Tamar boio a, “A saa turin bee?”

¹⁷ Ki u jiin a, “N saa soor bupanj n bulook ni ki tura.”

Ki Tamar yeto a, “Li-i tee ki a saa turin siar motana ki mii dia, ki lii tee nyinn nan faa tan saa tur buuk na, li ñan.”

¹⁸ Ki Juda boio a, “N saa tura bee ki lii tee nyinni?”

Ki u jiin a, “A ban nba mɔk dɔk, nan li gbann na, nan a patu nba ki a somn nann na.” Ki Juda jiiir ki turo. Ki bi ji taan dɔɔnu, ki u soor poor. ¹⁹ Ki Tamar ñmat ki kun ñaak ni, ki dokit saarik na, ñaan ñamm gbab pakoliant.

²⁰ Li poorpo ki Juda tun u yook Hira nan buuk, a wun saan ki saa tur poo na, ñaan gaar u bona nba bo tee nyinn na. Ñaan ki Hira saan ki saa lomɔ, ki ki lau, ²¹ ki boi jasiab Enaim doo ni a, “Poochonchon na be lee, wunba daan be sonu na ni na?”

Ki bi jiin a, "Poochonchonsɔɔ daa ki ban be nna."

²² Ki u nmat Juda peɲ ki saa yetɔ a, "N kpaan poo na ki ki lau. Jab nba kɔɔ leɲ na yaa poochonchon daa ki ban be leɲ."

²³ Ki Juda yetɔ a, "Naant ki wuu dia bona na. Ti ki loon niib-ii tanji laati. N yabir man pauwa, nnaan ki a kpaano, ki ki lau."

²⁴ Nmaarii nntaa poorpo, ki sɔɔ yet Juda a, "A sipook Tamar tun bonchonchontoon-awa, ki motana u ji mɔk poor."

Ki Juda yet a, "Sootɔ ki nyi nana, ki joou muu, ki kpiu."

²⁵ Baa sooro ki nyi nana yoo nba, ki u tur mɔb a bin yet u sipook na a, "Jɔɔ nba yen bona nae turin poor. Gotirii, ki laan ban nan li gbann nan patu na tee nmeɛ yare na."

²⁶ Ki Juda bannir, ki yet a, "U mɔk monii. N gbar man gbeen n mɔbonawa. N daan bo saa jiiue ki turo n bik Sela ki wun kɔɔnɔ." Ki Juda ji din ki ban ki dɔɔ nana.

²⁷ Laa din tan daɲ nan wun mar yoo nba, ki bi bann nan u yaa wun mar jaasinbae. ²⁸ Waa kar matdaɲ paak, ki bi yeno tut nuu ki nyinin. Ki maannaa na soor nnaan lor gungun-mɔɲ ki lintir, ki yet a, "Wunba nae ki bi marɔ sinsinn."

²⁹ Ki bik na fɔɔ u nuu ki jiin, nnaan ki bi mar u lɔɔ na sinsinn. Ki maannaa na yet a, "Bianjinba ki a lon sɔnu ki nyiie na." Ki bi ji din purɔ Peres.* ³⁰ Ki li poorpo ki bi mar u ninja na, ki gungun-mɔɲ lor u nuu paak. Ki bi purɔ Sera.†

39

Ki jiin Joosef nan Potifar napaoo po

¹ Tɔn, ki Ismael teeb na jii Joosef ki saan nana Ijpt, ki saa kɔiɔ ki tur Potifar, ki u tee kpanbar Faaro lanjimanba saakab yeno, ki din tee kpanbar napaoo saakɔɔ. ² Ki Yennu be nan Joosef, ki u laat nyannu, ki kɔɔ u chanbaa, Ijpt niro na napaak. ³ Ki u chanbaa na la nan Yennu be nan Joosef, ki linba kur ki u tun, ki li pukiiɔ nyɔɔt. ⁴ Potifar din mɔk parpeenn nana, ki jiiu teeno u mɔɲ napaak guutoɔ, ki din te ki u gorii u napaak nan linba kur ki u mɔk. ⁵ Laa nyii ki saa, ki Yennu teen piisin Ijpt niro Potifar paak, nan linba kur be u napaak ni, nan u kpaab ni, kimaan Joosef paak. ⁶ Ki Potifar jii linba ki u mɔk ki pet Joosef. Ki u baka kaa siar kur ni, see jeet nba ki u saa di na. Joosef din nor ki bia njan. ⁷ Ki li jii yoo waan, ki Potifar napaoo piin ki nian Joosef, ki betɔ a wun nnaan ki bin dɔɔ nan leeb. ⁸ Ki Joosef ki saki, nnaan yetɔ a, "Gotirii, n chanbaa baka kaa linba kur be napaak na ni po, kimaan n be nna. U jii linba ki u mɔk ki guun mine. ⁹ N mɔk par nan yikoo napaak na ni, nan waa mɔk nae. Ki u ki wuunin siari see fin kɔɔ. Ki nlee ki n saa tun bonchonchon toonn na ki biir Yennu?" ¹⁰ Nnaan ki u kpan boi Joosef daar n tuu daar, nnaan ki Joosef tuu yet.

¹¹ Tɔn, dasiar ki Joosef biar napaak ni, u kuukoɔ, a wun tun u toona. Ki daaba nba be napaak ni na sɔɔ ki be. ¹² Ki poo na soor Joosef chinchenn nnaan yet a, "Baati ki dɔɔ nanin." Ki u fat chiar ki nyii nanyer, nnaan nyik u chinchenn manj* poo na nuu ni. ¹³ Poo na nba la nan Joosef nyik u chinchenn nnaan chiar ki nyii na, ¹⁴ ki u yiin u napaatoontunna, ki yet a, "Gotir na man. Hiibru niro na, wunba ki n sɔɔ baar nana napaak na nin na sukiite. U kɔɔ n diiuk ni a wun jan ki dɔɔ nanin, ki n tant ki yikin sanpaapo. ¹⁵ Waa gbat ki n yikin, ki u chiar ki nyii nanyer, nnaan nyik u chinchenn n boor." ¹⁶ Poo na din bor chinchenn nae nan u chanbaa nba tan kpen. ¹⁷ Ki u bia wanno li bannu, ki yet a, "Hiibru daabir nba ki a daan baar nana nna na kɔɔ n diiuk ni ki sukirin. ¹⁸ Maa yikin yoo nba, ki u chiar nyii nanyer, nnaan nyik u chinchenn n boor."

¹⁹ Ki Joosef chanbaa wutoor doo. ²⁰ Ki u te ki bi soor Joosef ki kɔɔnɔ dansarik. Ki u be siaminba kpanbar dansarii be na. ²¹ Nnaan ki Yennu be nan Joosef ki teen piisin u paak, ki te ki dansarguuro na par mei u paak. ²² Ki u te ki Joosef tee dansarkɔɔra na kur saakɔɔ, ki bia te ki u mɔk yikoo ki gorii linba kur tuun dansarik na ni. ²³ Dansarguuro na baka din kaa linba kur ki u pet Joosef na po, kimaan Yennu din be nan Joosef, ki te ki u laat nyannu toonn nba kur ki u tuun ni.

40

Bianjinba ki Joosef kpint dansarkɔɔra damiit

¹ Ki yoo saan waan, ki Ijpt tin kpanbar danaara saakɔɔ nan boroboro teera saakɔɔ tun biir kpanbar. ² Ki kpanbar na wutoor doo bi saakab banlee na paak. ³ Ki u kɔɔmm dansarik, u napaoo saakɔɔ na napaak ni, ki teemm siaminba ki bi kɔɔn Joosef na. ⁴ Ki bi

* **38:29** 38.29 Bi maan ni, "Peres" nan "lootu" mɔbona naane. † **38:30** 38.30 Sera paake tee "yeeɲ." * **39:12** 39.12 Bi binber ni, daaba yooɲ naan mɔkuurue.

wei bonchiann dansarik na ni. Ki kpanbar ɲaaguura saakoo jii Joosef ki teeno dansarii banlee na toontunno.

⁵ Ki dasiar nyiok, daɲaara nan boroboro teera saakab na damii damiit, dansarik na ni, soɔ kur nan u damiit, ki li paak be jiaak jiaak. ⁶ Ki Joosef baar bi boor sanyiok ni, ki gomm, ki la ki bi tee soon nna. ⁷ Ki u boib a, “Bee ki i gorii ninbaatir dinna?”

⁸ Ki bi jiin a, “Ti damii damiite, ki soɔ kaa nna na ki saa kpint damiit man paak ki turiti.”

Ki Joosef yetib a, “Yennu-e tee wunba kpintir damiit. Betirin i damiit man.”

⁹ Ki daɲaara saakoo na yet a, “N damiit ni, n la ki tilontik see n toonn. ¹⁰ Ki tiik man mok yiinii ɲantaa, ki li ki yanni ki li tutuut tuk, ki yinn puuk, ki lon ki mɔnn. ¹¹ Ki n dia kpanbar danman, ki jii tiloona na, ki ɲmakir li nyun danman na ni, ki turo.”

¹² Ki Joosef yet a, “Li paak nba tee-e na: yiinii ɲantaa na tee daa ɲantaae. ¹³ Daa ɲantaa ni, kpanbar na saa nyinna, ki nyik chaba, ki jiina a toonn ni. Ki a saa turo u danman nan faa din tuu teeno, yoo nba ki a tuu tee u ɲaadaɲaara saakoo na. ¹⁴ ɲaan tiat n po, yoo nba ki bont kur somm fanu nana, ki teen a burchint, ki tiar n po kpanbar na boor, ki sommin ki n nyi dansarik na ni. ¹⁵ Mamomm, bi din jamime Hiibru teeb* tij ni; ki nna gbaa, Ijpt tij ni na, n ki tun biir ki li jaɲ nan min koo dansariki.”

¹⁶ Boroboro teera saakoo na nba la nan daɲaara saakoo damiit na ɲan na, ki u yet Joosef a, “N mun bia damii, ki n jii boroboro kpanchibit ɲantaa n yur paak. ¹⁷ Kpanchibuk nba joont paapo na, ki boroboro booru booru be lej ki tee kpanbar na yar, ɲaan ki noonii di boroboro man n yur paak.”

¹⁸ Ki Joosef yet a, “Li paak nba tee-e na: kpanchibit ɲantaa na tee daa ɲantaae. ¹⁹ Daa ɲantaa ni, kpanbar na saa nyinna ki pot a yur, ɲaan jii a gbanant ki lor tabin daauk paak, ki noonii saa di a gbanant.”

²⁰ Ki daa ɲantaa daar baar, ki kpanbar tiar u maaru daar ki teen jaamm ki tur u ɲaasaakab, ki nyinn u ɲaadaɲaara saakoo, nan boroboro teera saakoo na dansarik ni, ki jiib ki baar namm u saak boor, ²¹ ki jiin u ɲaadaɲaara saakoo na u toonker ni, ²² ɲaan kpil boroboro teera saakoo na. Ki li kur tun nan Joosef nba daan kpint bi damiit na. ²³ ɲaan daɲaara saakoo na ki ban dukin Joosef burchint po. U din tamm Joosef powa.

41

Biaɲinba ki Joosef kpint kpanbar damiit

¹ Ki bina ɲanlee nba gar, ki Ijpt kpanbar damii ki u see Nail mokir paak, ² ki la naagbeɲa banlore, ki bi nyirii pir pir, ki nyii nyun na ni, ki piin ɲman moot. ³ Ki naalei banlore mun bia nyii nyun na ni, ki koon bak-baka, ki set nakin naalei na kpengbɔɲ. ⁴ Ki naakoonii na nak naagbeɲa na. Ki kpanbar na ji yerik goon ni, ⁵ ki ɲamm door ki bia damii taar munlee ni, ki karwantdaauk see ki taab karwanta ɲanlore, ki mok bin ki bia chee fanu. ⁶ Ki karwanta ɲanlore tuk, bonmirimii mirimii nba ki wɔruk koorira. ⁷ Ki karwant-mirimii na nak karwant-gbeɲa na. Ki kpanbar na fiir goon ni, ki ji bann nan u bo damiie. ⁸ Ki sanyiok fant, ki li daamiio, ki u tun ki bi yiin nyokdamm nan yan damm nba kur be Ijpt, ki betib u damiit na, ɲaan ki soɔ din kaa ki fit wann damiit na paaki.

⁹ ɲanne ki daɲaara saakoo na yet kpanbar na a, “See ki n kat n moɲ sariya nan n tun biira. ¹⁰ A din donn wutoor min nan boroboro teera saakoo paak, ki din kooɲt dansarik, a ɲaaguura saakoo ɲaak ni. ¹¹ Ki dasiar nyiok ki ti kura damii damiit, ki damiit man paak be jiaak jiaak. ¹² Ki Hiibru naasimoo din be nant, ki tee a ɲaaguura saakoo na ɲaadaabir. Ki ti beto ti damiit man, ki u kpintir turit. ¹³ Ki bona kur tun nan waa betit na: ki a jiinin n toonn ni, ɲaan kpil boroboro teera saakoo na.”

¹⁴ Ki kpanbar na tun yiin Joosef, ki bi nyinnɔ dansarik ni, ki baar nano yian. Ki u koor u yut, ki bia lebit u liant, ki ji baar kpanbar peɲ. ¹⁵ Ki kpanbar na yeto a, “N damii damiite, ki soɔ ki fit kpint ki turiti. Ki bi betin nan fine fit kpintir damiit.”

¹⁶ Ki Joosef jiin a, “Chanbaa, n kan fiti, ɲaan Yennu-e saa tur parmaasir kpintu.”

¹⁷ Ki Faaro yet a, “N damii ki n see Nail kpengbɔɲ, ¹⁸ ki la naagbeɲa banlore, ki bi nyirii pir pir, ki nyii nyun na ni, ki piin ɲman moot. ¹⁹ Ki naalei banlore mun bia nyii nyun na ni, ki koon bak-baka, ki tee naabutimii nba ki n ki ban la bi booru siar boor Ijpt tij ni na. ²⁰ Ki naakoonii na nak naagbeɲa na, ²¹ ɲaan soɔ kan bannib nan bi dii siari, kimaan bi bia tee nan sinsinn baa bo tee biaɲinba nae. Ki n yerik, ²² ki bia ɲamm damii, ki la karwanta ɲanlore ki li taab karwantdaauk paak, ki mok bin, ki bia chee fanu. ²³ Ki karwanta ɲanlore tuk bonmirimii mirimii nna, ki wɔruk koorira. ²⁴ Ki karwant-mirimii

* 40:15 40.15 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

na nak karwant-gbeɲa na. Ki n wann nyokdamm damiit maɲ, ɲaan ki soo ki fit wannin li paaki.”

²⁵ Ki Joosef yet Faaro a, “Damiit ɲanlee na paak tee yomme. Yennu beta waa loon ki wun tun bianɲinbawa. ²⁶ Naagbeɲa banlore na tee bina ɲanlore-e, ki karwant-gbeɲa ɲanlore na tee bina ɲanlore, li kura paak tee yomme. ²⁷ Naakoonii banlore nba baar poorpo na, nan karwanta ɲanlore nba tuk bonmirimii ki woruk koorira na, want nan kon saa baa bina ɲanlore. ²⁸ Li kpan tee nan maa beera nae. Yennu wanna waa loon wun tun bianɲinbawa. ²⁹ Jeet saa nan bonchiann bina ɲanlore na ni, Ijpti tinj kur po. ³⁰ Ki li poorpo, kon saa baa bina ɲanlore, ki i saa tamm bina nba ki i tuu laat na po, kimaan kon saa yokit tingbouɲ nawa. ³¹ I saa tamm yoo nba ki i tuu laat jeet na poe fas fas, kimaan kon nba baat na sii paar bonchiann. ³² Ki a damiit maɲ nba tee taar munlee na want nan Yennu-e senn, ki u saa te ki lin tun nna ki li kan wei.

³³ “Tɔn, li ɲan ki a nyinn jasoo, wunba mok yanfoon nan bannu, ki te ki wuu gorii tinj na. ³⁴ Ki a bia saa gann saakasiab, ki wannib ki bi sii gaan jeet bokitu munɲumu ni yenn koo, bina ɲanlore nba sii tee gboor bina na ni. ³⁵ Turimm yiikoo ki bi sii gaan jeet kur binɲana nba baat na ni, ki bia turib paɲ ki bii bekii jeet digbana ni kii guu. ³⁶ Ki jeet na-i tee bonbekirkaa kii guu tinj na, bina ɲanlore nba ki kon saa baar Ijpti tingbouɲ na paak na. Nnae saa te ki niib na kan kpo komi.”

Bianɲinba ki bi jii Joosef ki teeno Ijpti yudaano

³⁷ Ki Faaro nan u saakab kur sak lor na. ³⁸ Ki u yetib a, “Ti kan ban la soo ki wun gar Joosef-i, joo nba ki Yennu Seek be u ni na.” ³⁹ Ki kpanbar na yet Joosef a, “Yennu-e wanna linba na kura, ki li want nan fine mok yanfoon nan bannu nba yab ki gar soo kur nba be. ⁴⁰ N saa jii ki guuna n doo, ki n niib kura sii saak a sennu, see min kooe sii mok yiikoo ki gara. ⁴¹ Motana, n kaanta, ki a sii tee yudaano Ijpti kur po.” ⁴² Ki kpanbar pit baɲ nba pir u niibir ni ki mok yiikoo dok na, ki pirin Joosef niibir, ɲaan lanno liatɲann, ki bia lanno salima laamm, ⁴³ ki turo burchintaamm nan toruk nba waa u yar paak, ki Joosef kar toruk na ni, ki lanɲimanba liit u tɔonn, ɲaan tantir kunkɔpara a, “Turimo sonu, turimo sonu.” Nnae ki bi din teen Joosef yudaano, Ijpti tinj kur po. ⁴⁴ Ki kpanbar na yet a, “Mine tee kpanbar, ki li-i kii tee fini kaa tur yiikoo, soo kaa ki saa donn u nuu koo ki lakit u taar, Ijpti tinj na ni.” ⁴⁵⁻⁴⁶ Ki Faaro pur Joosef Ijpti teeb booru ni sann, ki yiu Safenaf Panea, ki bia turo poo, ki bi yiu Asenaf, ki u tee Potifera, wunba tee manntoo ki koo Heliopolis doo ni na bipoo.

Joosef din mok bina piintaee ki piin tuun teen Ijpti kpanbar. U din nyi kpanbar ɲaak, ki lin goɲt Ijpti tinj kur. ⁴⁷ Bina ɲanlore niɲ nba din tee gboor na, ki tinj na nan jeet bonchiann, ⁴⁸ ki Joosef taan li kur ki bekir digbana ni. Joosef din tuu taant digbana kur jeet, ki bekii li digbana yent niɲe. ⁴⁹ Jeet din be bonchiann, ki Joosef ji nyik ki ki bikii, li din tee nan moktant nae.

⁵⁰ Kon na nba din tan baat yoo nba, ki soo Joosef nan Asenaf mar bonjai banleewa. ⁵¹ Ki u yet a, “Yennu te ki n tamm n wahala kur, nan n baa ɲaateeb kura powa,” ki ji pur u bisinsinn Manase.* ⁵² Ki u bia yet a, “Yennu turin waas, tinj nba ki n la wahala na niwa,” ki bia pur u bik nba pukin banlee na Efraim.†

⁵³ Bina ɲanlore nba tee gboor yoo ki Ijpti teeb be bi yamani na din gar, ⁵⁴ ki bina ɲanlore nba sii tee kon na piin, nan bianɲinba ki Joosef din yet na. Kon din be tinlia kur ni, ɲaan jeet ɲarin din be Ijpti tinj kur po. ⁵⁵ Kom-i soor Ijpti teeb na, bi tuu moɲ nan kpanbar nae, jeet po. U din tuu ɲmakitibe a bin saan Joosef boor, ki saa tun Joosef nba saa wannib bianɲinba. ⁵⁶ Kon na din paakit ki pukii, ki saa gbenn Ijpti kur po. Ki Joosef loot jeet diit kur, ki koi jeet ki teen Ijpti teeb. ⁵⁷ Ki niib nyi durinya na kur po ki baat Ijpti a bin daa jeet Joosef boor, kimaan kon na din paar bonchiann lokir kur po.

42

Bianɲinba ki Joosef ninjamm saan Ijpti a bin daa jeet

¹ Yoo nba ki Jakob gbat nan jeet be Ijpti na, ki u boi u bonjai a, “Bee ki i kar ki gorii leebi? ² N gbat nan jeet be Ijpti. Ii saa man leɲ, ki saa daa, ki ti daa kpenn kon.” ³ Ki Joosef ninjamm piik fiir ki saan Ijpti a bin saa daa jeet. ⁴ Naan Benjaminn, wunba tee Joosef naa bik na, Jakob ki too ki u wei saani, kimaan u mok jijeet nan ninboɲ saa mann baaro.

⁵ Ki Jakob bonjai nan leeb baar Ijpti a bin daa jeet, kimaan kon din be Keenann tinj ni. ⁶ Ki Joosef tee Ijpti tingbouɲ yudaano, ɲoo maɲe bia din koi jeet ki teen tinj maɲ ni

* 41:51 41.51 Bi maan ni, “Manase” nan “tamm” mɔbona naane. † 41:52 41.52 Bi maan ni, “Efraim” nan “tur waas” mɔbona naane.

niib, nan binba nyi banfōka. Ki Joosef ninjamm na baar ki tan gbaan u tōonn, ki tibin bi yura tij ni. ⁷ Joosef nba la u ninjamm na, ki u bannib, ŋaan teen nan u ki bannib na, ki tian bi paak a, “I nyii lee?”

Ki bi yet a, “Ti nyii tij nba tee Keenann na nie a ti daa jeet.”

⁸ Joosef ŋarin din bann u ninjamm maŋa, ŋaan ŋamm din ki banno. ⁹ Ki Joosef tiar damiit nba ki u poŋ din damii ki jiin bi po na, ki yetib a, “I tee doonii teebe, ki baar a yin la ti doo na fei boor.”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Aaii, chanbaa, a daaba baar a bin daa jeete. ¹¹ Ti kura tee jayenokoo waase. Ti tee niburchimme, ti ki tee doonii teeb kaa.”

¹² Ki u bia betib a, “Barmōniie, i baar a yin tan la ti doo na fei boore.” ¹³ Ki bi jiin a, “A daaba tee ninjamm piik nan banlee-e, ki tee jayenokoo waas, Keenann tij ni. Yenokoo kpowa, ŋaan ki sanbian biar nan ti baa.”

¹⁴ Ki Joosef betib a, “Li paak ki n beeri maa i tee doonii teeb na. ¹⁵ Maa saa bikini bianjinbae na: n por tij na kpanbar sann ni, nan i kan nyi ki kuni, see ki i waarō na tan baar. ¹⁶ I yence saa ŋmat kun ki saa jii i waarō na ki baar nana. Ŋaan binba saa biar na sii be dilooore nan barmōni nba tan saa nyi. Nna-i kaa, n por kpanbar nba fo na sann ni, i tee doonii teebe,” ¹⁷ ŋaan loomm diloor, daa ŋantaa. ¹⁸ Ki Joosef tan yetib daa ŋantaa daar a, “N tee Yentinnōe, li paak, tumin nna man, ki la laafia. ¹⁹ Yi-i tee burchimm nan mōnii, ŋaant ki i yeno n biar dansarik diiuk ni, ŋaan ki yimm nba biar na n kun nan jeet ki saa dinn i niib. ²⁰ Ti jen nan i waarō na ki tan turin. Ŋanne saa wann nan i piak barmōni, ki i ji kan kpo.”

Ki bi sak ki tun nna. ²¹ Li yoo na ki bi piin nyiir leeb a, “Mōtana ti di wahala ti biit paake, linba ki ti din tun ki tur ti ninja na. Ti din la fabinii nba ki u din fabin a ti nyiko, ŋaan ki ti din ki gbiint ki turō, ŋanne teen ki ti ji be daamii na niŋ mōtana na.”

²² Ki Rubenn yet a, “N din beti maa i daa tee bik na dani, ŋaan i din ki gbiint ki turimi. Mōtana, Yennu jiint ki pat u kuun paake na.” ²³ Ki Joosef gbiin bi pinpakit na, ŋaan ki bi ki mi a u gbia bi maami, kimaan u din tuu piak Ijipt tee maame, ki bi kpintir. ²⁴ Ki Joosef nyikib ŋaan bakin ki bui. Waa bui ki jan u moŋ yoo nba, ki u jen bi boor, ki nyinn Simeonn, ki te ki bi lor u nii, bi kura numm ni.

Bianjinba ki Joosef ninjamm ŋmat kun Keenann

²⁵ Joosef din tur u toontunna mōb, a bin gbeen u ninjamm bōtoot jeet, ki bia jiin sōo kur likirii ki wuun jeet na ni, ŋaan nyar li paak, ki bia turib jeet nba ki bi sii di sōnu ni. Ki bi tun linba na kur. ²⁶ Ki u ninjamm na din lor bi jeet nba ki bi daa na bi bonii paak, ki soor sōnu ki kun. ²⁷ Baa saa baar siaminba ki bi saa dōor, ki bi yeno lot u bōtoouk a wun jii jeet ki dinn u boŋ, ki la likirii nba ki u bo pa jeet paak na, ki li wuu u bōtoouk ni. ²⁸ Ki u yet u ninjamm a, “Bi jiin u likiriiwa, ŋanne be n bōtoouk niŋ na.” Ki bi yan put, ki janmaanii soorib. Ki bi jiant leeb paak, ŋaan yet a, “Bee bonte na ki Yennu tun ki turiti?”

²⁹ Baa din kun ki baar bi baa Jakōb boor, Keenann tij ni na, ki bi wanno linba kur teenib. Bi din yet a, ³⁰ “Jōo nba tee tij na yudaano na pak nant nan wutoore, ki yaa ti tee doonii teebe, ³¹ ŋaan ki ti betō nan ti tee niburchimme, ti ki tee doonii teeb kaa, ³² ti tee ninjamm piik nan banlee-e, jayenokoo waas, yeno ki be nant, ki sanbian na biar nan ti baa, Keenann tij ni. ³³ Ki jōo maŋ betit a waa saa teen bianjinba ki bann nan ti tee niburchimme na, a ‘Ti saa nyik i ninja yeno, ki wun biar nanin, ŋaan ki yin kun nan jeet ki saa tur i niib nba be kon na. ³⁴ Ki yi-i kun, yin saa jii i baa sanbian na ki jen nana n boor, ki n ji bann nan i ki tee doonii teeb kaa, ŋaan i tee niburchimme, ki n saa jiin i ninja ki turi, ki i ji saa fit kii kpentir tij na ni.’ ”

³⁵ Baa sut bi jeet yoo nba, ki sōo kur la likirii nba ki u bo pa jeet paak na, ki li be u bōtoouk ni. Ŋamm nan bi baa nba la likirii na yoo nba, ki janmaanii soorib. ³⁶ Bi baa Jakōb din yetib a, “I boont n waasa. Joosef ji ki be, Simeonn mun bia kaa, ki mōtana i loon ki yin yaat nan Benjaminn, ki n ji biar kii di fara.”

³⁷ Ki Rubenn bet u baa a, “Li-i tee ki n ki jen nana, fan kpi n waas banlee. Jiimo ki kubin n nuu ni, ki n saa jen nana ki tura.”

³⁸ Ki u yet a, “N bik kan saan nanani, kimaan u yōoro kpowa, ki u biar u kōoe. Li-i tee ki ninboŋ baarō sōnu nba ki i somm na ni, maa tee jakper na, i saa te ki ninbaatir n kpime yiaa.”

43

Bianjinba ki Joosef ninjamm ŋmat Ijipt nan bi waarō Benjaminn

¹ Kon din pukiie Keenann tij ni. ² Baa din dii jeet nba ki bi nyii nann Ijipt ki gbenn na, ki bi baa yetib a, “Ŋmatir man ki daa jeet waan, ki jen nann.” ³ Ki Juda yetō a, “Jōo

na kpaant a ti kan la u numpo see ki ti waaro pukin ti po. ⁴ Fi-i saa sak ki ti waaro n wei, ti saa saan ki saa daa jeet ki tan tura. ⁵ Fi-i kan sak ki ti waaro n wei, ti mun kan saani, kimaan joo na yet nan ti kan la u numpo, see ki ti waaro pukin ti po.”

⁶ Ki Jakob yet a, “Bee teen ki i baar nan daamii ki turimi, ki pak joo na nan i mok waaro ki u biari?”

⁷ Ki bi jiin a, “Joo nae boi ki fitit ti moŋ po nan ti niib po, ki yaa ti baa be u manfoor ni-i? a ti mok waarloo ki u be-e? Ki ti jiin u buboit manj soon nna. Njaan ti saa teen nlee ki bann nan u saa yet a ti baar nan ti waaro u boor ni?”

⁸ Ki Juda yet u baa a, “Njaant ki a bik na n wein ki tin saan yomm. Nanne saa te ki timm nan fin nan ti waas n la manfoor ki kon kan kpiti. ⁹ N moŋ sii gorii u laafia ni. Ki li-i tee ki n ki jen nanao, fan soor n turu ni, ki n saa gaar nyiiruk kur nan n manfoor terik.

¹⁰ Laa ji tee nna na, ti-i bonni kii biir yoo nna man ti bo saan ki bia jen taar munleewa.”

¹¹ Ki bi baa yetib a, “Li-i saa tumi, teent nna man. Jiin tij na ni bonjana ki wuun botoot ni, kii dia ki saa tur joo manj, ki lii tee piinii. Jiin kpanunubit waan, nan siat waan, nan baarii, nan sinbooru booru. ¹² Pukint man likirii yabint taar munlee, kimaan ii saa nmat nan likirii nba ki bi daan jiin ki wuun i botoot ni nae. Li pasiar bi daan kpete teen. ¹³ Jiin i waaro kii saa man yian. ¹⁴ Yabint Yennu n te ki joo na-i mok ninbatinu nani, ki jiin i ninja loo na nan Benjaminn. Min narin, mi-i saa koŋ n waas, n saa konjibe.”

¹⁵ Ki bi jii piinii nan likirii yabint taar munlee, ki soor sonu ki saan Ijpt, namm nan Benjaminn, ki saa jii bi moŋ ki wann Joosef. ¹⁶ Yoo nba ki Joosef la Benjaminn ki u be namm na, ki u bet u njaadaaba na yeno a, “Jiin niib na kii saa namm n njaak ni. Min nan njamme saa di yonsuukin na. A kpi bonkobuk ki teen jeet.” ¹⁷ Ki daabir na tun nan waa beto na, ki jii jab na, ki saan namm Joosef njaak ni.

¹⁸ Ki jab na mok janmaanii, kimaan baa koo namm Joosef njaak ni na, ki bi dukin a, “Bi koo nant njaak na nij, kimaan likirii nba daan jiin ki wuun ti botoot ni sinsinn na paak amii. Bi saa jii naje ki lekit, ki teent daaba, ki bia fat ti bonii.” ¹⁹ Ki bi chat nakin Joosef daabir na tammokpianu, ki beto a, ²⁰ “Chanbaa, ti ban baar nna yomm ki daa jeet. ²¹ Njaan taa soor sonu ki kun yoo nba, ti saa kar siar boor ki loot ti botoot, ki soo kur la likirii nba ki u pa jeet paak na, ki li wuu u botooek ni. Nanne ki ti jen nann a tin jiin. ²² Ki ti bia dia likanii, a ti daa jeet. Ti ki mi wunba daan jiin ti likirii ti botoot ni.”

²³ Ki daabir na yet a, “I daa te ki li daamiini. I daa tiin janmaanii. Li pasiar i Yennu nba tee i baa Yennu nae sii wuun likirii na i botoot ni. Min narin daan gaar i likiriiwa.” Li poorpo ki u nmat jii Simeonn ki tan turib.

²⁴ Nanne ki daabir na jii jab na, ki koo namm Joosef njaak ni, ki turib nyun ki bi wur, ki bia dinn bi bonkobit. ²⁵ Ki bi gbat nan bi saa di jeet nan Joosef, yonsuuk ni. Li paak, ki bi tee siir nan piinii nba ki bi yaa bin turo na. ²⁶ Joosef nba tan koo njaak na ni, ki bi baar nan piinii na, ki gbaan u toonn ki tibin bi yura tij ni. ²⁷ Ki u boib bi laafia po, ki yet a, “Li man i baa, jakper nba ki i daan betin u po na-a? U bia daa be u manfoor ni-i?”

²⁸ Ki bi jiin a, “A daabir, wunba tee ti baa, bia daa be u manfoor ni, ki li mano.” Ki bi gbaan u toonn, ki turo baakir.

²⁹ Waa gokit u yur ki la u naa bik Benjaminn, ki u yet a, “I baa bijoontik nba ki i betin u po nae na-a? N bik, Yennu n teen piisin a paak,” ³⁰ njaan fiir yiama, ki koo u diiuk ni ki saa bui. Waa loon u waaro bonchiann na paak, ki u bo yaa wun kpir bui bi toonn. ³¹ Ki li poorpo ki u maan u par, ki yibir u numpo, ki nyii kar, njaan te ki bi biit jeet. ³² Ki bi biit jeet na ki senn Joosef yar li koo, nan u ninjamm yara mun li koo, ki Ijpt teeb nba be na, bi yara mun li koo. Li din tee koore ki tur Ijpt teeb nan bin taan di nan Hiibru niro. ³³ Ki Joosef ninjamm na kar ki tooko, ki kar saakatuk, laa nyii bikperik ki saa tuu sanbian. Ki li yaar litib nan waa kaanib bianjinba na. ³⁴ Bi din biitir jeet na, ki nyi nann Joosef boore ki teemm, njaan Benjaminn narin din gaar tor taar munjmu ki gar leeb nba be na. Ki bi dii ki bia nyuu nan Joosef tee-e nan baa tan gboo.

44

Ki jiin nyubitik nba bot na po

¹ Ki Joosef tur daabir nba be u njaak ni na mob a, “Gbeent jab na botoot nan jeet bianjinba ki bi saa fit jii, ki bia jiin wuun soo kur nan u likirii botoot na ni. ² Wuunt n salimpeena nyubitik, bijoontik na botooek yur paak, ki bia pukin likirii nba ki u pa jeet paak na.” Ki daabir na tun nan Joosef nba wanno bianjinba na. ³ Sanyapob ni ki bi nyinn u ninjamm na nan bi bonii, ki bi gaar sonu. ⁴ Baa nyii doo na ni ki somm waan, ki Joosef bet daabir nba be u njaak ni na a, “Wein ki baar jab na yian. Li-i tee ki a baarib, fan boib a, “Bee ki i jii biit ki pa namm paaki? ⁵ Bee ki i jan n chanbaa salimpeena nyubitiki? Li tee linba ki u dia nyue, ki bia tee linba ki u dia ki buntir. I tun ki biir bonchiann.”

⁶ Daabir na nba wei ki baarib yoo nba, ki u sokin mɔbona na. ⁷ Ki bi jiinɔ a, “Chanbaa, barboorbee ki a piak nna na? Ti por nan ti ki tun li bonbooru. ⁸ A mi nan ti jen nan likirii nba ki ti daan la ti bɔtoot ni Keenann nawa. Bee ki ti ji saa jan salimpeena koo salimmona a chanbaa ɲaaki? ⁹ Chanbaa, li-i tee ki a la wunba boor, yin kpiu, ɲaan timm nba biar, tin teen i daaba.”

¹⁰ Ki u yet a, “Chanbaa, ɲaan see wunba jii nyubitik nae saa teen n daabir, ɲaan yimm nba biar man ɲaai.” ¹¹ Ki bi sikin bi bɔtoot yama tiɲ ni, ki sɔɔ kur loot u botoouk. ¹² Ki Joosef daabir na fitir fanu, ki piin bikperik, ki saa joont sanbian, ki ji saa la Benjaminn botoouk ni. ¹³ Ki u ninjamm na kur pat bi tiat nan yanputuk, ki jiin paan bi jika bonii paak, ki ɲmat doo ni.

¹⁴ Juda nan u ninjamm nba baar Joosef ɲaak, ki sɔɔ ki u daa be, ki bi gbaan u tɔɔnn, ki tibin bi yura tiɲ ni. ¹⁵ Ki Joosef boib a, “I tun bee na? I ki mi nan nijaann nan min nna saa fit ki bunt buntiri-i?”

¹⁶ Ki Juda jiin a, “Chanbaa, ti ji saa yet a bee? Ti saa teen nlee ki noi? Ti saa teen nlee ki pak nyinn ti mɔɲ-i? Yennu bakit ti feiwa. Ti kura ji tee a daabae. ɲaan li ki tee wunba ki a la nyubitik u boor na kɔɔ kaa.”

¹⁷ Ki Joosef yet a, “Aaii. N kan ban teen nna. See wunba boor ki n la nyubitik na, ɲɔɔɔ saa teen n daabir. Yimm nba biar na saa ɲmat kun nan laafia, ki saa tuu i baa.”

Bianjinba ki Juda barin Benjaminn paak

¹⁸ Ki Juda fir ki doo Joosef boor ki betɔ a, “Chanbaa, turimin yaak ki min pak nana soon nna. A daa dont wutoor nanin. A tee nan kpanbar tiɔɲ nae. ¹⁹ Chanbaa, a daan boit a, ‘I ki mɔk baa koo ninja sɔɔ ki u biari-i?’ ²⁰ Ki ti jiin a, ‘Ti baa be, ɲaan u tee jakpere, ki ti baa sanbian mun bia be, wunba ki u kpeta ki marɔ. Ki sanbian man yɔɔɔ kpowa, ɲaan tenn u kuukɔɔe u naa nɔɔk ni. Ki u baa loonɔ he.’ ²¹ Chanbaa, ki a betit a ti baar nana nna, ki a tan lau. ²²⁻²³ Ki ti beta nan sanbian na kan fit nyik u baa, li-i tee ki u nyiko, u baa na saa kpowa. Ki a yet nan ti ji kan ban baar a perj see ti baa sanbian na baar a boor.

²⁴ “Taa ɲmat ki kun ti baa boor, ki ti wanno linba kur ki a betit, ²⁵ ki u jiin betit a tii ɲmat ki daa jeet waan. ²⁶ Ki ti yet a, ‘Ti kan fit ɲmati, jɔɔ na kan sak ki gaariti, see ki sanbian na wei ki pukin. Li-i tee ki sanbian na saa saan nant, ti saa ɲmata.’ ²⁷⁻²⁸ Ki ti baa betit a, ‘I mi nan n ɲaapoo Rachel marin bonjai banlee kɔɔɔ. Ki yeno dɔɲ bot ɲaan nyikin. Li pasiar muuk ni bonkob-biit din sii pat patɔwa, kimaan n ji ki lau nan dinna. ²⁹ Li-i tee ki i jii wunba na n boor, ki siar teenɔ, ninbaauk nba ki i saa te ki lin baarin tan saa kpima, kimaan maa kpet bianjinba na.’

³⁰⁻³¹ “Chanbaa, mɔtanara, li-i tee ki n ɲmat ki kun n baa boor, ɲaan ki sanbian na kaa, waa saa lat ki sanbian kaa yoo nba, u saa kpoe. U manfoor be sanbian laafia nie. Ki waa kpet bianjinba na saa te ki yanputuk n kpiuwa, ki li sii tee biite ki waan. ³² Linba pukin tee nnae: N pet n manfoore ki tur n baa, bik na paak. N betɔ nan li-i tee ki n ki jen nan bik na ki turɔ, min la nyiiruk nan n manfoor gbennu. ³³ Ki mɔtana, chanbaa, mine saa biar nna na kii tee a daabir, bik na paak, ɲaan ki a te ki wun ɲmat ki kun nan n ninjamm. ³⁴ Li-i tee ki bik na ki weimi, n saa teen nlee ki ɲmat kun n baa boori? N kan fit kii gorii dan na booru ki lii baat n baa.”

45

Bianjinba ki Joosef wann u ninjamm waa tee wunba

¹ Joosef din ki fit soor u mɔɲ, u toontunna tɔɔnni. Ki u din ber bi kur, ki bi nyii nanyer. Toontunna na sɔɔ ji din ki biar diiuk na ni, ki Joosef bet u ninjamm waa tee wunba. ² U din bui nan paɲewa, ki li te Ijpt teeb na gbat. Ki li mɔmaan mɔont ki baar kpanbar ɲaak. ³ Joosef din yet u ninjamm a, “Mine tee Joosef. N baa daa bee u manfoor ni-i?” ɲaan u ninjamm na nba gbat nna man, ki janmaanii soorib, ki bi ki fit jiin gatu. ⁴ Ki Joosef bia betib a, “N ninjamm, nakintin.” Ki bi nakin. Ki u yet a, “Mine tee i ninja Joosef, wunba ki i din kɔi ki tur Ijpt teeb na. ⁵ Mɔtana, i daa biir i para, koo ki nyiir i mɔɲ nan i din kɔin ki tur tiɲ na ni niibi. Yennu-e din tumin, a min gar i tɔɔnn ki tinn niib manfoa. ⁶ Bina ɲanlee kɔɔɔ na daann, ki ti be kon ni. ɲaan li tenn bina ɲanɲmu ki sɔɔ kan ko kpaab, koo ki jaami. ⁷ Yennu-e tumin i tɔɔnn po a wun turi bakitnauy sommir na, ki yimm nan i yaaboona-ii be manfoa ni. ⁸ Li paak, li din ki tee yimm kaa tumin nna, ɲaan Yennu-e tumin. U te ki n teen kpanbar na saakab yudaanɔ, ki gorii u tiɲ na kur. Mine dia Ijpt tingbouɲ.

⁹ “Mɔtana, ɲmatir man yian n baa boor, ki saa betɔ a linba nae ki u bik Joosef yaa: ‘Yennu teenin Ijpt tiɲ kur diatɔɔɔ. Baat yian, ki daa taantir. ¹⁰ Yimm, nan i waas, nan i yaaboona, nan i pei, nan i buunii, nan i nei, nan linba kur ki i mɔk saa fit kɔɔ kar

Gosenn yiar ni, siaminba ki i sii kpian. ¹¹ Li-i tee ki i be Gosenn, n saa fit ki gotiwa. Li tenn bina njanjmu ki kon sii be; ki n ki loon yimm nan i njei nan i bonkobit n kpo komi.’”

¹² Ki Joosef bia pak pukin a, “Motana, i kura, nan fin Benjaminn, i saa fit ki la nan n tee Joosef nan monii. ¹³ Betir n baa nan n mək paŋ bonchiann Ijipt tij na ni, ki bia beto linba kur ki i la, njan kakit ki baar nana nna.”

¹⁴ Ki Joosef jii u nii ki lor u waaro Benjaminn, njan piin mo. Ki Benjaminn mun mo njan lorɔ. ¹⁵ U kpan mo nnae, njan tuu saan ki lor u ninjamm na, yeno yeno, ki bia moɔtir* bi tankpina. Ki li poorpo ki u ninjamm na ji piin ki piak nana.

¹⁶ Labaar nba moɔnt ki baar kpanbar njaak nan Joosef ninjamm baar yoo nba, ki li man kpanbar nan u saakab na. ¹⁷ Ki u bet Joosef a, “Yetir a ninjamm ki bin jii bi jika ki paan bi bonii paak, ki nmat Keenann tij ni. ¹⁸ Njaant ki bin jii bi baa nan bi njaateeb ki jen nna. N saa turib tij nba kpai, Ijipt na ni, ki bi sii laat linba janjitib. ¹⁹ Yetirib ki bin jii torit Ijipt tij na ni, ki saa koon bi poob nan bi waas nan bi baa, ki baar namm. ²⁰ Bi daa biir bi para nan baa saa nyik bi məkint na. Bonjana nba be Ijipt tij na ni sii tee bi yare.”

²¹ Ki Jakob njaajab tun nan baa wannib na. Ki Joosef turib torit nan kpanbar na nba yet na, nan jeet nba ki bi sii di sonu ni, ²² ki tur soɔ kur liant, njan tur Benjaminn salinkuna kobii nantaa, nan liant fuunu munjmu, ²³ ki turib bonii piik, ki bi jii bonjana nba be Ijipt tij ni, a bin saa tur u baa, ki bia jii bonii piik, ki bi jii jebooru booru nan boroboro, a u baa-ii di sonu ni, ²⁴ ki chian u ninjamm man, ki saa nyikib sonu ni, njan betib a, “I daa kon man sonu ni.”

²⁵ Ki bi nyii Ijipt ki nmat kun bi baa Jakob boor, Keenann tij ni, ²⁶ ki beto a, “Joosef be u manfoor ni. Njooe tee Ijipt tij kur diatoo.” Ki Jakob yan put ki nmat, ki u daa ki teemm yada.

²⁷ Njan baa wannɔ linba kur ki Joosef yet, ki u bia la torit nba ki Joosef tur a bin jiiu ki baar nana Ijipt na, ki u yan jen li bannu ni, ²⁸ ki u yet a, “Joosef be u manfoor ni. Li janja. See ki n saan ki saa lauwa, ki fit lian kpo.”

46

Bianjinba ki Jakob nan u njaateeb saan Ijipt

¹ Ki Jakob lor u jika kur njan saan Beerseba, ki saa mann maruŋ ki tur Yabint Yennu, wunba ki u baa Aisak din jiantiro na. ² Ki Yennu pak nana nyiok, yirintu ni, ki yiino a, “Jakob, Jakob.”

Ki u toon a, “Mine na.”

³ Ki Yennu yet a, “Mine tee Yennu, ki tee a baa Yennu. Daa tiin janmaanii nan fin saan Ijipt tij ni. N saa te ki a yaaboona n pot tij man ni. ⁴ N sii be nana ki a saan Ijipt, ki n bia tan saa jen nan a yaaboona tij na ni. Joosef sii be nana, nan faa tan saa kpo yoo nba.”

⁵ Ki Jakob soor sonu ki nyii Beerseba. Ki u waas jiiu, nan bi waas nan bi poob, ki koonib torit nba ki Ijipt kpanbar tur na ni. ⁶ Ki bi jii bi bonkobit, nan bi məkint nba ki bi kpaan Keenann, ki fiir saan Ijipt. ⁷ Ki Jakob jii u bonjai, nan yaabonjai, nan u bonpoi, nan yaabonpoi, nan u maaru kur, ki saan namm.

⁸ Ton, ki Jakob nan u waas saan Ijipt. U waas man sanae na: Rubenn, wunba tee Jakob bijakper, ⁹ nan Rubenn bonjai, binba tee Hanok nan Palu nan Hesronn nan Karmi. ¹⁰ Simeonn nan u bonjai, binba tee Jemuel, nan Jaminn, nan Ohad, nan Jakinn, nan Sohar, nan Sawul, wunba naa tee Keenann booru ni bik. ¹¹ Liifai nan u bonjai, binba tee Gersonn, nan Kohaf, nan Merari. ¹² Juda nan u bonjai, binba tee Sela nan Peres nan Sera (Juda bonjalei, binba tee Er nan Onann din kpo Keenann-e.) Ki Peres bonjai tee Hesronn nan Hamul. ¹³ Isakar nan u bonjai, binba tee Tola nan Pua nan Jasub nan Simronn. ¹⁴ Sebulunn nan u bonjai, binba tee Sered nan Elonn nan Jaleel. ¹⁵ Bonjai nba nae ki Lea mar ki tur Jakob, Mesopotamia tij ni, ki pukin u bipoo Daina. Jakob nan Lea maaru kur taan ki tee piintaa nan bantaa.

¹⁶ Gaad nan u bonjai, binba tee Sefonn, nan Hagi, nan Suni, nan Esbonn, nan Eri, nan Arod, nan Areli. ¹⁷ Aser nan u bonjai, binba tee Imna, nan Isfa, nan Isfi, nan Beria, nan bi niipoo Sera. Ki Beria bonjai tee Heber nan Malkiel. ¹⁸ Silpa, wunba din tee Lea biyooɔɔ, ki Labann din jiiu ki tur na waas nan yaaboona din tee piik nan banloobe Jakob boor.

* 45:15 45.15 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

¹⁹ Jakob ñaapoo Rachel din maro bonjai banlee, ñamme tee Joosef nan Benjaminn. ²⁰ Joosef din mar bonjai banlee, Ijpt tinj ni. Ñamme tee Manase nan Efraim. Ki bi naa tee Asenaf ki tee Potifera bipoo, wunba tee manntoo ki be Heliopolis doo ni na. ²¹⁻²² Benjaminn bonjai tee Bela, nan Beker, nan Asbel, nan Gera, nan Naamann, nan Ehi, nan Ros, nan Mupim, nan Hupim, nan Ard. Rachel waas nan yaaboona din tee piik nan banna Jakob boor.

²³ Dann nan u bija Husim. ²⁴ Naftali nan u bonjai Jaseel, nan Guni, nan Jeser, nan Silem. ²⁵ Bilha, wunba ki Labann din jiuu ki tur u bipoo Rachel a wuu tee u biyoo, na, waas nan yaaboona din tee niib banlore-e Jakob boor.

²⁶ Binba din tee Jakob maaru chib chib ki u nyii ki saan namm Ijpt, tee piinloob nan banloob, ki u bonjai poob ki pukin. ²⁷ Joosef mun din mar bonjai banlee, Ijpt tinj ni. Ki bi kur tee piinlore, ki tee Jakob maaru nba saan lej.

Bianjinba ki Jakob nan u ñaateeb din be Ijpt

²⁸ Ki Jakob tun Juda a wun liit ki saa bet Joosef ki wun cheto Gosenn. Baa baar lej yoo nba, ²⁹ ki Joosef jii u taamm nan toruk ki saan Gosenn, a wun took u baa. Baa chet leeb, ki Joosef jii u nii ki kakin u baa turu ni, ñaan bui ki li weiwa. ³⁰ Ki Jakob yet Joosef a, "Motana, mi-i kpo, n sii mok parpeenn, kimaan maa ji la-a, ki mi nan a be a manfoor ni na."

³¹ Ki Joosef yet u yoorib nan u baa ñaateeb kur a, "See ki n ñmat ki saan bet kpanbar a n ninjamm nan n baa ñaateeb kur, binba tuu be Keenann na baar n boora. ³² N saa beto nan i tee bonkob-goonteebe, ki bia baar nan i bonkobit kurawa, nan linba kur tee i yar. ³³ Li-i tee ki kpanbar na yiini ki boi i toona nba tee linba, ³⁴ ii tiar man ki beto nan i goon bonkobite laa nyii i bisin niña, nan i yeejamm nba tuu tuun na. Ñanne saa te ki wun sak ki yin kar Gosenn yiar ni." Joosef yet nna, kimaan Ijpt teeb din ki yi bonkob-goonteeb siari.

47

¹ Ki Joosef nyinn u ninjamm na banjmu ki saan namm kpanbar na boor, ki yet a, "N baa nan n ninjamm nyii Keenann ki baar nan bi bonkobit nan linba kur ki bi moka. Motana bi be Gosenn yiar ni," ² ñaan jii u ninjamm na ki wann kpanbar na. ³ Ki kpanbar na boib a, "I toona tee bee?"

Ki bi jiin a, "Chanbaa, ti tee bonkob-goonteebe nan ti yeejamm nba din tee na. ⁴ Ti baar a ti kar doo na ni, kimaan kon baa Keenann doo ni bonbiir, ki moot ji kaa siar boor ki ti saa kpaar ti bonkobiti. Chanbaa, sakin ki gaarit ki tin kar Gosenn." ⁵ Ki kpanbar na yet Joosef a, "Motana, a baa nan a ninjamm baar na. ⁶ Ijpt tinj tee bi yare. Ñaant ki bin kar Gosenn yiar ni, tinjarj nba pukin doo na tiniu po. Ki li-i tee bonkob-kpaarjani be bi ni, fan guumm n bonkobit."

⁷ Ki Joosef baar nan u baa Jakob ki tan wanno kpanbar na. Ki Jakob teen piisin kpanbar na paak. ⁸ Ki kpanbar na boio a, "A tee bina ñanñae?"

⁹ Ki Jakob jiino a, "N manfoor nba ki n be nan linluj wei nan bina kobik nan piintaa nawa. Bina manj waar ki paar ki gar n yeejamm bina nba din tuu yab ki bi lin na."

¹⁰ Ki Jakob tur kpanbar na chabitiu piisin, ñaan fiir. ¹¹ Ñanne ki Joosef kaan u baa nan u ninjamm Ijpt tinj ni, ki turib tinj na bokir nba kpai, ki be tinj nba kpia Rameses doo na, nan kpanbar nba wann bianjinba na. ¹² Ki Joosef tur u baa, nan u ninjamm, nan u baa ñaateeb kur, nan binba tee bonbis na kur jeet.

Ki jiin kon biuk na po

¹³ Kon na din paar bonchiann, ki jeet ji ki be siar boori, ki kon din baj Ijpt nan Keenann teeb. ¹⁴ Baa daa jeet na ki Joosef taant likirii na kur, ki saa nann kpanbar ñaak. ¹⁵ Ijpt nan Keenann teeb nba daa jeet, ki bi likirii gbenn yoo nba, ki Ijpt teeb baat Joosef penj ki yeen a, "Turint jeet. A daa te ki ti kpenn. Teent siar. Ti likirii kur gbenna."

¹⁶ Ki Joosef betib a, "Li-i tee ki i likirii gbenn, baat nan i bonkobit, ki n saa kpenti jeet." ¹⁷ Ki bi baat nan bi bonkobit ki teen Joosef, li taanii, nan pei, nan buunii, nan nei, nan bonii, ki u teemm jeet li paak. Binn manj ni ki u turib jeet, ñaan gaar bi bonkobit kur.

¹⁸ Binn nba waa na ki bi baar u boor ki yet a, "Chanbaa, ti kan boora ti barmonii nan ti likirii kur gbenna. Ki ti bonkobit bia tee a yare. Siar ji ki biar ki ti saa tura, see ti gbanant nan ti tiniu. ¹⁹ A daa te ki ti kpenn. Teent siar. A daa te ki ti tinj biat yanni. Daan tumm nan ti tinj, ñaan turit jeet, ki ti sii tee kpanbar na daaba, ki u sii yen ti tinj. Turint jeet nba saa diat ki tii mok manfoor, ki bia turit bonboorii ki tin bur ti kpaant ni."

²⁰ Ki Joosef daa Ijpt tinj kur ki tur kpanbar na. Li din tee mukire ki tur Ijpt niro kur nan wun koi u tinj, kimaan kon na din paar bonchiann. Ki tinj na kur din kpanbar

na faar. ²¹ Ki Joosef te Ijpt teeb kpant daaba lokir kur po. ²² Tinj nba biar ki u din ki daa tee mannteeb yar na kooe. Bi din ki koi bi tinji, kimaan kpanbar na din teemm jeet, ki bi fit be. ²³ Ki Joosef yet niib na a, "I lawa-a? Motana, n daa yimm nan i tiniu ki tur kpanbar-a. Bonboorii na ki i saa bur i kpaant ni. ²⁴ Jinjaan-yoo ki yin tur kpanbar yaa jaan linba na bokitu munjmu ni yennkoo, njaan jii linba biar na ki lii tee bonboorii nan i jeet, yimm nan i njaateeb."

²⁵ Ki bi jiin a, "Chanbaa, a tinn ti manfoora; a njan ki turit, ki ti sii tee kpanbar na daaba." ²⁶ Ki Joosef baar nan sennu Ijpt tingboun ni, nan wunba jaan jeet, bokitu munjmu ni yennkoo tee kpanbar yare. Ki sennu na bia daa see ki tuun nan dinna. See mannteeb tinj na kooe ki tee kpanbar faar.

Ki jiin Jakob buboijoontik po

²⁷ Ki Israel teeb na kar Ijpt tinj ni, Gosenn yiar ni, siaminba ki bi mokit, ki bia mok waas bonchiann na. ²⁸ Jakob din kar Ijpt bina piik nan njanlore, ki ji din mok bina kobik nan piinna nan njanlore. ²⁹ Yoo nba din tan nakin nan u kuun na, ki u yiin u bija Joosef ki beto a, "Jiin a nuu ki sakin n pana ni, njaan por kat nan a tan kan piin Ijpt tinj na ni. ³⁰ N loon ki yin piin n baanba nba doo siame. Jiimin ki nyi nanin Ijpt, ki piin n baanba nba pii sian."

Ki Joosef jiin a, "N saa tun nan faa yet na."

³¹ Ki Jakob yet a, "Satir mob nan a saa tun." Ki Joosef sat mob, ki Jakob doo u doonu na paak, ki tur Yennu niipoouk.

48

Bianjinba ki Jakob teen piisin Efraim nan Manase paak

¹ Yoo din gar waan, ki bi bet Joosef nan u baa yiar. Ki u jii u waas banlee, Manase nan Efraim, ki saan namm a wun foont u baa. ² Baa yet Jakob nan u bik Joosef baat a wun foont, ki u paan u moŋ ki kar u doonu paak. ³ Jakob din yet Joosef a, "Yabint Yennu dokit n paak Lus, siaminba tee Keenann tinj ni, ki teen piisin n paak. ⁴ U betin a, 'N saa tura waas bonchiann, ki te ki a maaru n yabit, kii tee booru bonchiann. N saa jii tinj na ki tur a maaru, ki lii tee bi yar mokmok nan mokmok.' " ⁵ Ki Jakob nammit piak a, "Joosef, a waas banlee, binba ki a din marib Ijpt, ki soo ki n daa ki baar na, bi tee n yabe. Efraim nan Manase tee nan n waas Rubenn nan Simeonn nae. ⁶ Li-i tee ki a mok walei ki pukini, n kan jii nammi ki teemm n yabi; ki faar nba ki bi saa la saa nyi Efraim nan Manase nie. ⁷ N tee nna, kimaan a naa Rachel paake. Maa din nyii Mesopotamia ki jente, ki u kpo Keenann tinj ni, ki li ki fok nan Efrac, ki n piuu Efrac sonjokpinj. N din mok parbiir bonchiann." (Efrac, njanne tee Betlehem.)

⁸ Jakob nba la Joosef bonjai na, ki u boi a, "Walante na?"

⁹ Ki Joosef jiin a, "Bi tee n waase, binba ki Yennu turin Ijpt tinj na ni."

Ki Jakob yet a, "Baat namm n peŋ, ki min teen piisin bi paak." ¹⁰ Jakob ninjiinii din baŋa, kimaan u kpetuk paak. U din ki fit laat fanu, ki Joosef baar nan waas na u boor. Ki u lorib njaan moot* bi tankpina. ¹¹ Ki Jakob yet Joosef a, "N bo ki dukii nan n saa ban ki la-ani, njaan motana Yennu te ki n fit la a waas gbaa." ¹² Ki Joosef wokitib Jakob pana paak, njaan gbaan ki tibin u yur tinj ni, u toonn po.

¹³ Li poorpo ki u jii Efraim ki sennu Jakob niŋaŋ po, ki jii Manase ki sennu niidiitu po. ¹⁴ Njaan ki Jakob punn u nii, ki jii u niidiitu ki paan Efraim yur paak, njaan ki u lek tee waaroo po, ki jii u niŋaŋ ki paan Manase yur paak, wunba din tee bisaakak, ¹⁵ njaan teen piisin Joosef paak ki yet a:

"Ti Yennu, wunba ki n baanba Abraham nan Aisak din jiantir na, teent piisin waas na paak.

Yennu, wunba dia n manfoor ki tan tuu dinna na, teent piisin waas na paak.

¹⁶ Malaka nba nyinnin ninboŋ kur ni,

teent piisin waas na paak,

ki njaan n sann nan n baanba Abraham nan Aisak

sana-ii be waas na paak,

ki njaan bii mok waas nan yaaboona bonchiann."

¹⁷ Ki li biir Joosef par nan waa la ki u baa paan diitu nuu Efraim yur paak na. Ki u soor u baa nuu a wun paat Efraim yur paak, ki saan paan Manase yur paak, ¹⁸ ki bet u baa a, "N baa, nna kaa. Wunba nae tee bikperik. Jiin a niidiitu ki paan u yur paak."

* **48:10** 48.10 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

¹⁹ Ki u baa ki saki, njaan yet a, “N mi, n bija, n mi. Manase maaru mun saa fiir ki tee nijaanae. Njaan u waaro sii tee nijaann ki garo, ki u maaru sii tee boorgbenjir.”

²⁰ Ki u teen piisin bi paak li daar, ki yaa, “Israel teeb sii dia i sanae ki sat piisin. Bi tuu saa yet a, ‘Njaan Yennu n teena nan Efraim nan Manase na.’ ” Nna bannue ki Jakob jii Efraim ki gaan Manase toonn.

²¹ Ki Jakob yet Joosef a, “Faa kpan gorii na, n yaa man kpoe na, njaan Yennu sii be nana, ki u saa jii-i ki nmat nani, i yeejamm tinj na ni. ²² N jikit tinj nba yab ki gar a ninjamm yar ki teena, tinj nba ki n din fat Amor teeb boor nan n jukbanjiak nan n torbann na.”

49

Ki jiiin Jakob mabonjoontii po

¹ Ki Jakob yiin u bonjai, ki yet a, “Setir ki lintin, ki man paki linba saa baari dasiar:

² Yimm Jakob waas, baat ki lakin man, ki gbiint.

Gbiintir i baa Israel.

³ “N bisinsinn Rubenn, fine tee n panj,

ki tee n bikperik, n naasintuk ni,
ki mok parbifaant nan kpabir ki gar n waas kur.

⁴ A tee nan nyunmonn nba gaar nae,
njaan fin kaa sii tee wunba kpaalalasi,
kimaan a doo nan n njaapoowa, ki dinn min a baa fei.

⁵ “Simeonn nan Liifai tee naanooke,
bi jikit bi jiatat ki nyint son.

⁶ N kan pukin bi bunbori pinpakit ninji,
koo ki pukin bi labafaant ni,
kimaan bi wutoor nba din doo, bi din kpai niib,
ki bia wab naajai, njaan ki li kaa paaki.

⁷ Moppor be bi wutoor paak, kimaan li mok jat,
ki bi dudukit ni bi bonchiann.
N saa yatib Israel tinj kur po, ki bokitib bi tione niib ni.

⁸ “Juda, a ninjamm saa dont a sann.

A dia a datai turu ni.

A ninjamm saa gbaan a toonn.

⁹ Juda tee nan yanbor nba tuu soor u jeet,
njaan nmat u liar ni ki tantir u monj, ki doo tinj ni nae.
Ki soo ki mok par nan wun daamiio.

¹⁰ Juda-e saa dia doo dammir,
ki u maaru sii yoo dia tingbounj.

Ki digbana sii jiantiro,
ki gbaa u toonn nan mosaku.

¹¹ Ki u sii lorin u bonbik, daan tilontii nba njan ni,
ki wu u tiat tilontii daan nba mon nan son na ni.

¹² Ki u ninbina tuu tan saa monn, daan nyunu ni,
ki u nyana n penn, naabiin nyunu ni.

¹³ “Sebulunn sii koo ki kpia mokir.
Ki u gbingbann sii tee njarun sinsetboor.

Ki u yent saa fokit ki baar Sidonn.

¹⁴ “Isakar binbenj kan gar bonj yari,
bonj nba tuu door tant u monj

ki bontanpaati paa u paak,
¹⁵ njaan laat nan u funfoiboor njan,

ki bia bant nan tinj na njan,
ki ji tuu nii u boonn njaan jii jika,
ki bi mukisiro ki u tuun nan daabir na.

¹⁶ “Dann-e sii dia u niib,
ki bi tee nan boorleeb nba tee Israel teeb na.

¹⁷ Dann sii tee waauko ki be sonjokpinj,
ki tee waauk nba mok lobii ki be gingarboor,
ki junt taanii taagbina,
ki te ki taanjakira baa yinyana.

¹⁸ “Yennu, n guu a fatu.

¹⁹ “Fat-teeb saa lek Gaad,

ɲaan u tan saa ɲmant ki berib.

²⁰ "Aser tiɲ saa nan jeɲant,
ki u sii mək jeet nba ɲan nan kpanbar.

²¹ "Naftali tee nan piarɔ nae,
ki tiin nantaar u yamani,
ki maar waas nba ɲan.

²² "Joosef tee nan boɲ nba tuu be nyuntonn boor nae,
ki tee nan bonbik nba be kunkonn po na.

²³ Ki u datai tuu leko nan ninbinmɔnii,
ki wei berɔ nan bi torbana nan peenii,

²⁴ ɲaan u torbann tuu biar ki waki,
ki u kpinkpant bia daa tuu mək paɲ.
Yabint daano nba tee u baa Jakob Yennu-e teenɔ paɲ,
ki li nyii ɲɔɔ Yennu,

wunba tee Israel teeb goortɔɔ,
ki diab nan pekpaarik na boor.

²⁵ A baa Yennu-e sommita,
Yabint Yennu nba teena piisin nba te ki saak nyi sanpaapo,
ki bia te ki nyun nyi tiɲ pɔɔr ni,
nan piisin nba teen bonkobit nan waas bonchiann,

²⁶ piisin nba teen jeet nan tipuuk,
piisin nba nyi yaayoo ni ɲɔɔt paak,
nan bonɲana nba nyi kunkon-kangbennuk ni,
ɲaant piisin na kur-ii be Joosef paak,
ki kpaa ɲɔɔ Joosef nba ki bokitu be
ɲɔɔ nan u ninjamm sinsuuk ni na.

²⁷ "Benjaminn sii tee nan naamusootuk nae.
Sanyiok nan daajoouk, ki u kpi ki bia pat."

²⁸ Booru piik nan banlee nba tee Israel teebe na. Linba ki bi baa yete na, ki pak mɔbonɲana ki turib, bik kur nan u mɔmaan.

Ki jiin Jakob kuun nan u piinu po

²⁹ Ki Jakob tur u waas sennu a, "Mɔtana, n yaa man pukin n niib poe kuun ni. Piimin n baanba boor ni, tanfiok ni, linba be Efronn, wunba tee Hef booru ni niro sarwaauk ni na, ³⁰ ki be Makpela doo ni, Mamre yondo po, Keenann tiɲ ni. Abraham din daa tanfiok maɲ nan sarwaauk na Efronn boore, a lii tee u niib pinpiiboor. ³¹ Leɲe ki bi pii Abraham nan u ɲaapoo Sara; leɲe ki bi pii Aisak nan u ɲaapoo Rebeka; leɲe ki n pii Lea. ³² Sarwaauk nan tanfiok maɲ, Abraham din daa Hef teeb boore. Piimin leɲ." ³³ Jakob nba pak ki tur u bonjai ki gbenn yoo nba, ki u ɲamm doɔr ki ji kpo.

50

¹ Ki Joosef tibin ki mɔɔtir* u baa numpo ɲaan mɔ. ² Li poorpo ki u tur mɔb a bin nunn u baa gbanant nan nyɔku, ki li daa bati. ³ Bi din jii daa piinnae ki teen bianɲnba ki li kan bati. Ki Ijipt teeb mɔ ki fabin Jakob paak daa piinlore.

⁴ Kuun fabinii nba gbenn na poorpo, ki Joosef yet kpanbar ɲaasaakab a, "Chanbaanba, jiin maan na ki saan wann kpanbar a: ⁵ 'N baa nba daan yaa wun kpo, u daan te ki n sat mɔb ki turo nan n saa piiu kaaok nba ki u ɲammir Keenann tiɲ ni nae. Li paak, chanbaa, ɲaant ki min saan ki pii n baa, ki mi-i piiu, n saa jen.' "

⁶ Ki kpanbar na jiin a, "Ii saa ki pii a baa, nan faa sat mɔb a a saa tun na."

⁷ Ki Joosef saa a wun pii u baa. Ki kpanbar ɲaasaakab, nan nijaana kur, nan doo saakab nba be Ijipt, ki bi tok nan Joosef, ⁸ ki pukin u ɲaateeb, nan u ninjamm, nan u baa ɲaateeb nba be, ki bi kura saan. See bi waas nba tee bonbis, nan bi pei, nan bi buunii, nan bi nei-e din biar Gosenn yent ni. ⁹ Jab nba koɔ taanii torit, nan jab nba jak taanii paak, ki bi kur saan nano, ki tee nichioɲ.

¹⁰ Baa saa baar jarii nba be Atad, Joɔdann mɔkir yondo po na, ki bi biar leɲ ki mɔ fabin, ki li wei halii. Ki Joosef mɔ ki tɔɔtir kpemɔnii tɔta daaɲanlore. ¹¹ Keenann teeb nba gbat ki niib na mɔ ki fabin, Atad boor na, ki bi yet a, "Ninbamɔnjaann boorbee ki Ijipt teeb mɔk na?" Nanne teen ki bi pur leɲ Abel Misraim.†

¹² Ki Jakob waas tun nan waa sennib bianɲnba na. ¹³ Bi din jii u gbanant ki saan nann Keenann, ki saa piiu tanfiok nba be Makpela, ki li be Mamre yondo po na, tiɲ nba ki

* **50:1** 50.1 Bi binberɲ ni, bi din tee nnae ki want lomm. † **50:11** 50.11 Bi maan ni, "Abel Misraim" nan "Ijipt teeb fabinii" mɔbona naane.

Abraham din daar Efronn boor, wunba tee Hef booru niro na, a lii tee u niib pinpiiboor. ¹⁴ Joosef nba pii u baa ki gbenn yoo nba, ki ɲoo nan u ninjamm, nan binba kur saan nana kupiinu na ɲmat Ijpt.

Biaɲinba ki Joosef ɲamm ki chekin u ninjamm

¹⁵ Bi baa kuun poor poe ki Joosef ninjamm yet a, “Li-i tee ki Joosef nant, ki dukii a wun tun jiiɲt taa din tun ki biiro na paak, ti saa teen nlee?” ¹⁶ Ki bi tun toomu Joosef boor a, “Ti baa nba daan yaa wun kpo na, ¹⁷ u betit a tin yeta a, ‘Chanbaa, nyikin ki chab a ninjamm linba kur ki bi din tun ki biira na.’ Motana, chanbaa, nyikin ki chab biit nba ki timm, a baa Yennu daaba tun.” Ki Joosef bui yoo nba ki u gaar labaar maɲ.

¹⁸ Ki u ninjamm baar bi tiɔɲ ki tan gbaan u toɔnn, ki tibin bi yura tiɲ ni. Bi kur din yet a, “Timme na, ti be a toɔnn ki tee a daaba.”

¹⁹ ɲaan ki Joosef betib a, “I daa tiin jaɲmaanii. N kan fit jii n moɲ ki senn Yennu seenu ni. ²⁰ I din lor lorbiite n paak, ɲaan ki Yennu ɲmantir ki teen bonɲann, a lin te ki man tinn nichioɲ, binba be bi manfoor ni dinna daar nba na, kimaan linba tun na paak. ²¹ I daa tiin jaɲmaanii. N saa got yimm nan i waas.” Ki u ɲamm chekimm nan parmaasir moɓona, linba maan bi para.

Ki jiiɲ Joosef kuun po

²² Ki Joosef tukin ki be nan u baa ɲaateeb Ijpt tiɲ ni. U din dii bina kobik nan bina piike ki kpo. ²³ U din be u manfoor ni ki la Efrain waas nan u yaaboona. U bia din be ki la Makir, wunba tee Manase bik na waas, ki pukimm u ɲaateeb ni. ²⁴ U din bet u ninjamm a, “N yaa min kpoe na, ɲaan Yennu lek saa goti, ki nyinni, ki saan koɔni tiɲ nba ki u sat moɓ ki tur Abraham nan Aisak nan Jakɔb na ni.” ²⁵ Ki Joosef te ki u niib na sat moɓ ki tur Yennu nan li-i tee ki Yennu ɲmakitib ki bi saan doo maɲ niɲ, bi saa jii u gbanant ki saan nanna. ²⁶ Li poorpo ki Joosef kpo Ijpt tiɲ ni, ki tee bina kobik nan piik. Ki bi nunn u gbanant a li daa bati, ki teen kuun lakir ni.

NYINU

Ki jiin Nyinu gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit bianjinba ki Yennu fat u niib Israel teeb, ki nyinnib yommisin ni, Ijpt tiŋ nie. Baatusir ni, bi yi gbouŋ manje Eksodus.

Bianjinba ki Israel teeb dii biak Ijpt tiŋ ni

¹ Jakob bonjai nba din weiɔ ki saan Ijpt na, sɔɔ kur nan u ŋaateebe na, bi din tee: ² Rubenn, nan Simeonn, nan Liifai, nan Juda, ³ nan Isakar, nan Sebulunn, nan Benjaminn, ⁴ nan Dann, nan Naftali, nan Gaad, nan Aser. ⁵ Jakob waas nan u yaaboona man kur kann din tee piinlore-e. U bija Joosef ŋarin poŋ din gar be Ijpt-ewa. ⁶ Ki li din jii yoo ki Joosef nan u ninjamm nan binba tee u waakir na kur kpo, ⁷ ŋaan bi yaaboona nba tee Israel teeb na din mar waas ki pot yabit, ki bia mok paŋ bonchiann ki gbee Ijpt kur po.

⁸ Tɔn, jasɔɔ mun din dii naan, ŋaan tee wunba ki mi siar ki jiin Joosef po. ⁹ U din yet u niib na a, "Israel teeb na mantik pot yabit ki bia mok paŋ bonchiann, ki bi benu ji mokit janmaanii. ¹⁰ Li ki kɔɔ tɔb n tan baar ki bin taan ti datai po ki kɔn nant, ŋaan chiar nyi tiŋ na ni. Li tee tin lon sonsaue ki te ki bi daa pot ki yabitiri." ¹¹ Nanne ki Ijpt teeb na jiib ki teemm daaba, ki bi be guuteeb nuu ni, a bin diab nan toonpaara ki lin ŋmat bi yan. Ijpt teeb na din te ki Israel teeb na maa doi ŋanlee-e, ki li tee Pitom nan Rameses, ki tee kpanbar na bona binbirboor. ¹² Ijpt teeb na nba lek din dia Israel teeb man nan tonu na, ŋaan Israel teeb na bia din pote ki pukii, ki gbeet tiŋ na. Ijpt teeb na yan ji din pute, ¹³⁻¹⁴ ki bi ji toŋ Israel teeb na benu, ki te ki bi di biak bonchiann, bi daabisin ni. Bi din te ki Israel teeb na tuun bi tanmaanuu toona nan bi kpaant toona kur, ki ninbatinu kaa bi paaki.

¹⁵ Nanne ki Ijpt kpanbar na pak tur Israel maannaanba banlee nba tee Sifra nan Pua, ki din tuu sommit Israel poob ki bi maar na a, ¹⁶ "Li-i tee ki i somm Israel poo ki u mar, ki bik na tee bonjak, yin kpiu, ŋaan wuu tee bonpook na maa doi ŋanlee-e." ¹⁷ Nnan maannaanba na din tee yentinnae. Li paak bi din yet kpanbar na mɔbe, ŋaan nyikin bonjai na ki bi be. ¹⁸ Nanne ki kpanbar na tun ki yiin maannaanba na ki tan boib a, "Bee ki i tuun nna? Bee ki i nyikit bonjai na?"

¹⁹ Ki bi jiin a, "Israel teeb na poob ki tee nan Ijpt teeb poob na kaa; bi matuk ki paari, li paak bi tuu marewa, ki tin tan baar lej." ²⁰⁻²¹ Yennu par din mei maannaanba na paak, ki u turib niib, kimaan baa din tiinɔ na paak. Israel teeb na din ŋammit maar ki pot pukii, ki mok paŋ. ²² Ki li joontu, Ijpt kpanbar na ji din tan senn sennue ki tur u niib kur a, "Jiin Israel bonjabik kur ki lu-u Nail mɔkir ni, ŋaan nyik bonpoi na ki bii be."

2

Bianjinba ki bi mar Moses

¹ Li yoo na, jasɔɔ din be ki tee Liifai naakuuk ni niro, ki kɔɔn u booru ni sapaamo, ² ki u marɔ bonjak. Waa la ki bik na fan bonchiann na, ki u boro ŋmaarii ŋantaa. ³ Li poor po u ji din kan fit bor bik na, ŋanne ki u jii naamoɔnsai kpanchibuk, ki jii kpabouŋ ki por li fonii na, a nyun daa fit kɔɔ, ki jii bik na ki kpeenɔ chibuk na ni, ki saan buunir mɔfokit ni nyunkpin, Nail mɔkir ni. ⁴ Sanpantik na yɔɔro bonpook din chat waame ki saa see ŋaan gorii a wun la linba saa teen bik na.

⁵ Tɔn, kpanbar na bipoo mun din sik mɔkir na ni a wun wur, ŋaan ki u daabpoi mun somm ki kook kpengbiɔŋ. Li yoo na ki u la kpanchibuk na gur mɔfokit na ni, ki u tun u daaba na yeno ki u saan jii. ⁶ Kpanbar bipoo na din biit kpanchibuk na ki la sanpantik, ki u tee bonjak. Bik na din mɔe, ki ninbaauk sooro, ki u yet a, "Hiibru* sanpantii na yeno na."

⁷ Ki sanpantik na niipoo boio a, "N saan yiin Hiibru poosɔɔ ki wun tan wubiro turani-i?"

⁸ Ki kpanbar bipoo na jiin a, "Nn." Nanne ki sapaamo na saan yiin sanpantik na tɔŋ naa, ki u baar. ⁹ Ki kpanbar bipoo na yet poo na a, "Wubit sanpantik na ki turin, ŋaan ki n pa-a." Ki poo na jii sanpantik na ki wubiiɔ. ¹⁰ Li poor po, bik na nba tan tukit biir, ki u jiiu saan turo kpanbar bipoo na. Ki u gaaro, ki teenɔ u bija. U din pak ki tur u mɔŋ a, "N nyinnɔ nyun ninje, li paak ki n puro Moses."†

Bianjinba ki Moses saan bor Midiann yent ni

* 2:6 2.6 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb. † 2:10 2.10 Bi maan ni, "Moses" nan "nyinnɔ" mɔbona naane.

¹¹ Moses nba din tan subir, u din saan a wun gɔn u nikpiimm, ki saa la Ijpt teeb na miamm ki bi tuun toonpaara. U din la ki Ijpt nirɔ boɔ Israel nirɔ, wunba tee ɲɔɔ Moses booru ni nirɔ na. ¹² Ki Moses jiant ki got lint ki la nan sɔɔ ki gorii, ki u kp̄ii Ijpt nirɔ na, ki jii u gbanant ki bɔr buun tij̄ ni. ¹³ Laa yent sɔnyɔk, ki u bia ɲmat ki saa la ki Hiibru booru ni jab banlee kɔn. Ki u boi wunba mɔk kaat na a, “Bee ki a boɔ a booru ni nirɔ?”

¹⁴ Ƴanne ki ɲɔɔ na jiin a, “Sɔɔ ki teena ti diarɔɔ koo ti barbuuro. A yaan loon ki a kp̄in nan faa won kp̄ii Ijpt nirɔ nae-e?” Ƴanne ki janmaanii soor Moses, ki u yet u mɔɲ a, “Niib bann maa tun linbawa.” ¹⁵⁻¹⁶ Kpanbar na nba gbat linba kur tun yoo nba, ki u ji loon wun te ki bin kpi Moses, ki Moses chiar ki saan Midiann tij̄ ni.

Dasiar ki Moses saan kar bunnun boor, ki Jetro, wunba tee Midiann doo manntɔɔ na sapaamm banlore tan baar a bin luun nyun ki kpaar siaru ni, ki bi baa pei nan buunii n nyu. ¹⁷ Ƴaan ki pekpaarsiab beer Jetro sapaamm maɲ, ki Moses saan somm bonpoi na ki nyunn bi bonkobit na. ¹⁸ Baa ɲmat kun bi baa boor yoo nba, ki bi baa boib a, “Bee ki i jen yian dinna nna?”

¹⁹ Ki bi jiin a, “Ijpt nirɔe sommit ki fatit pekpaarii na nuu ni, ki bia luun nyun ki nyunn ti bonkobit ki turit.”

²⁰ Ki bi baa boib a, “U be lia? Bee ki i nyik ɲɔɔ maɲ lenji? Saant man ki saa yiino ki timm nan ɲɔɔ n tan lakin di jeet.”

²¹ Ƴanne ki Moses sak ki biar Jetro boor, ki Jetro turo u bipoo Sipora, ki u kɔɔɔ, ²² ki mar bonjak. Moses din yet a, “N tee boorganue tij̄ na ni, li paak ki n purɔ Gersom.”[‡]

²³ Li din dii nan bina ɲanɲaa naewa, ki Ijpt kpanbar kpo, ɲaan Israel teeb na din daa be bi daabisin ni, ki mɔ fabin loon somm̄ir, ki bi mɔɲ na doo Yennu boor, ²⁴ ki u gbat bi fabinii, ki tiar u mɔsonn nba ki u din senn ki tur Abraham nan Aisak nan Jakɔb na. ²⁵ U din la Israel teeb daabisin na, ki u baka be bi ni.

3

Biaɲinba ki Yennu yiin Moses

¹ Dasiar ki Moses kpaar u diam̄m Jetro, wunba tee Midiann manntɔɔ na pei nan buunii, ki jii bonkobit na ki gar tinkorik, ki saan Sainai jojaann nba tee Yennu ɲɔɔr na boor. ² Ki Yennu malaka dɔkit u paak lenj, ki tee nan muu na ki nyi tibik paak. Moses din la nan muu be tibik na paak, ɲaan ki tibik na bia ki di boontiri. ³ Ki u dukin a, “Linba na tee bonsaanne, li teen nlee ki tibik na ki di boontiri? N saa chat nakine ki got.”

⁴ Yennu nba la nan Moses baat lenj yoo nba, ki u be tibik na sinsuuk ni, ɲaan yiino ki yet a, “Moses, Moses.”

Ki u jiin a, “N gbia. Mine na.”

⁵ Ki Yennu yetɔ a, “Daa baat nakii. Pitir a taasaat, kimaan siaminba ki a see na tee kasii boore. ⁶ Mine tee a yeejamm Yennu, Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yennu.” Ki Moses dɔkin u numpo, kimaan u tiin janmaanii nan wun la Yennu.

⁷ Ƴanne ki Yennu yet a, “N la Ijpt teeb nba dint n niib biak biaɲinba, Ijpt tij̄ niwa. N gbat ki bi mɔ ki loon somm̄ir a bin nyi bi yomdamm nii ni. N mi bi fara kur dinu po. ⁸ Ƴanne ki n sik maa n nyinnib Ijpt teeb nuu ni, ki saan namm tinɲar̄ ni, tij̄ nba yab ki bia mɔk koorin, tij̄ nba ni ki Keenann teeb nan Hef teeb nan Amor teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb be motana na. ⁹ N setik gbat n niib mɔnii, ki la Ijpt teeb na nba dintib biak biaɲinbawa. ¹⁰ Motana, n tuumae Ijpt teeb kpanbar boor, a fan jii n niib na ki nyi namm u tij̄ maɲ ni.”

¹¹ Ki Moses yet Yennu a, “N ki tee siari, ki n saa teen nlee ki saan kpanbar na boor ki saa nyinn Israel teeb maɲ Ijpt tij̄ ni?”

¹² Ki Yennu yetɔ a, “N sii be nana, ki fi-i nyinn niib maɲ Ijpt tij̄ ni yoo nba, i saa jiantin ɲɔɔr na paak. Ƴanne sii tee nyinn ki wann nan mine set tuma.”

¹³ Ƴaan ki Moses jiin a, “Mi-i saan Israel teeb na boor ki saa yetib a, ‘I yeejamm Yennu nae tum̄in i boor,’ bi saa boin a, ‘U sann̄i-i?’ n saa pakib a bee?”

¹⁴ Ki Yennu yetɔ a, “N tee maa tee wunbae. Li kp̄aa talas fan pak linba na ki turib a wunba sann̄ yi ‘MINE TEE’ nae tum̄in i boor. ¹⁵ Pakin Israel teeb na nan min Yennu, wunba tee bi yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yennu nae tuma bi boor. N sanne na yaayoo nan yaayoo. Sann̄ nae ki nibooru nba waa kur sii yin. ¹⁶ Saant ki saa tikir Israel saakab na, ki betib nan min Yennu, wunba tee bi yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yennu-e dɔkit a paak. Pakimm nan n baar bi boor ki la Ijpt teeb na nba tuun biaɲinba ki teemma. ¹⁷ N dukin nan man nyinnib Ijpt tij̄ maɲ niɲe, siaminba ki Ijpt teeb dintib biak na, ki saan namm tij̄ nba ɲan, ki bia mɔk koorin ni, tij̄ nba ki Keenann teeb nan Hef teeb nan Amor teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb be na.

[‡] 2:22 2.22 Bi maan ni, “Gersom” nan “boorganu” mobona naane.

¹⁸ “N niib na saa gbiint faa saa pak linba ki turib. Ki fin nan Israel saakab na n saan Ijpt kpanbar na boor ki saa yeto a, ‘Yennu nba tee timm Hiibru teeb* Yomdaano nae fiit u moŋ ki turit. Turint yaak ki tin somm daa nŋntaa kunkoouk paak, ki saa mann maruŋ ki turo.’ ¹⁹ N mi nan Ijpt kpanbar na kan sak ki yin nyi, see ki n tan miauwa ki u sak. ²⁰ Nŋan n saa jii n yikoo ki tun bakitnaunŋ nan yaarlituk toona ki dat Ijpt teeb tuba. Li poor po u saa chabi ki yin nyi.

²¹ “N saa te ki Ijpt teeb na n turi baakir, ki yoo nba ki n niib na nyi, Ijpt teeb na kan te ki bin nyi niikoonii. ²² Ki Israel poo kur saa saan u loo nba tee Ijpt poo boor, koo Ijpt poo nba koo u ŋaak ni, ki boio a wun turo tiat nan likirii nan salima. Israel teeb na saa jii bona maŋ ki tur bi bonjai nan bi bonpoi, ki bin jii Ijpt teeb faar na ki yaat nann.”

4

Bianjinba ki Yennu tur Moses bakitnaunŋ yikoo

¹ Ki Moses yet Yennu a, “Nŋan li-i tee ki Israel teeb na ki teenin yada, ki yet n maan maŋ gbiintu, ki yet nan a ki dokit n paaki, n saa teen nlee?”

² Ki Yennu boio a, “A dia bee na?”

Ki u jiin a, “Patue.”

³ Ki Yennu yeto a, “Lumin tinŋ ni.” Ki Moses lur tinŋ ni, ki li kpanŋ waaŋ, ki Moses chiar nyikir. ⁴ Nanne ki Yennu pak Moses a, “Boont ki soor u joor ki tokiro.” Ki Moses boon ki sooro, ki u nmat kpanŋ patu biak. ⁵ Ki Yennu yeto a, “Tumin nna ki lin wann Israel teeb na nan bi yeejamŋ Yomdaano Yennu nba tee Abraham nan Aisak nan Jakob Yennu nae dokit a paak.”

⁶ Nanne ki Yennu bia nŋamm pak nan Moses a, “Kooŋt a nuu a liatir ni.” Ki Moses koon. Waa nyinn u nuu yoo nba, ki li yiar, ki gbee nan nara, ki peen nan wunn na. ⁷ Ki Yennu yeto a, “Nŋammit koon a nuu a liatir ni.” Ki u tun nna, ki waa nyinn u nuu yoo nba, ki li mok laafia, ki tee nan u gbananlia na. ⁸ Ki Yennu yeto a, “Li-i tee ki bi kan teena yada nan a sinsinn nyinn na, bi saa teena yada nyinn na niwa. ⁹ Li-i tee nyina na kur ni ki bi kan teena yada, ki bia yet bin gbiint faa piak linba ki teemmi, fan jii Nail mokir ni nyun ki moon kunkonn. Nyun na saa kpanŋ son.”

¹⁰ Nŋan ki Moses yet a, “Aaai, Yennu, a daa tuumin, n poŋ tuu ki fit piak fanu, ki faa bia piin ki piak nanin na, nŋan n lek daa ki fit pak fanu. N tee wunba ki fit piak fanue, ki mei nan paku, ki bia bitin.”

¹¹ Ki Yennu boio a, “Nmee teen niro mabi? Nmee tee niro tuukpaar koo muuki? Nmee tee niro jooŋ koo ninnyooŋtoŋ? Li tee min Yennu-e. ¹² Li saa. N saa somma ki fan pak, ki bia wanna faa saa pak linba.”

¹³ Nŋan ki Moses jiin a, “Aaai, n Yomdaano, tumin soo.”

¹⁴ Li yoo na ki Yennu wutoor doo Moses paak, ki u yeto a, “Ki a yooŋ Aaronn, wunba tee Liifai niro na muni-i? N mi nan u fit piak fanu. Barmonii u baat a wun cheta, li sii manŋ bonchiann wuu la-a yoo nba. ¹⁵ A pak nanaŋ ki wannŋ waa saa pak linba. N saa somm i banlee kur ki yin pak, ki n bia saa wann i banlee na yaa saa tun linba. ¹⁶ Njooe sii tee a barpaktŋ, ki saa pak nan niib na ki tura. Ki a sii tee nan Yennu nae, ki wanto waa saa pak linba. ¹⁷ Jiin patu na kii dia, kimaan a sii dia nŋanne ki tuun bakitnaunŋ toona.”

Bianjinba ki Moses nmat saan Ijpt

¹⁸ Nanne ki Moses nmat u diamŋ Jetro boor ki saa yeto a, “N barimae, dimin sukuru ki nŋan man nmat kun n nikpiimm boor, Ijpt tinŋ ni, ki saa laan li mammii.” Ki Jetro sak ki chabo.

¹⁹ Moses nba daa din be Midiann tinŋ ni na, ki Yennu yeto a, “Nmatir kun Ijpt, kimaan binba din loon bin kpia na kur kpowa.” ²⁰ Ki Moses jii u nŋapoo nan u waas ki jakimm boŋ, ki saa namm Ijpt, ki bia dia patu nba ki Yennu pako a wun jii na.

²¹ Yennu bia din yeto a, “Faa saa Ijpt na, a saa yabir tun bakitnaunŋ toona nba ki n tura yikoo maa a tun na kpanbar na boor, nŋan n saa teen kpanbar maŋ tubkangbatir, ki u kan sak ki n niib na n nyi. ²² Ki fan pako nan min Yennu-e yet a, ‘Israel teeb tee min Yennu bija sinsinne. ²³ Ki n paka nan a te ki n bija maŋ n saan ki fit jiantin, nŋan ki a yet. Ton, n yaa n kpi a bijakpere.’ ”

²⁴ Ki Yennu din saa loon wun kpi Moses,* Ijpt sonu ni, siaminba ki Moses maŋ din teen u kinkanboor na. ²⁵⁻²⁶ Ki njoŋ Moses nŋapoo Sipora jii tanchetinŋ ki pot u bija punn,

* 3:18 3.18 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.
u bija punn nae.

* 4:24 4.24 Yennu din loon wun kpi Moses, li pasiar waa ki pot

ki jii sɔn ki suu Moses taapant. Ki punpotu na paak ki u yet Moses a, “A tee sɔn sɔrɔe ki turin.”† Nanne ki Yennu din nyik Moses kpinu.

²⁷ Li yoo na ki Yennu poŋ doŋ pak nan Aarɔnn ki yeto a, “Saant kunkoouk paak ki saa chet a waarɔ Moses.” Ki u saan Yennu jɔɔr na boor a wun cheto, ki waa cheto yoo nba, ki u moɔt‡ u tankpinn. ²⁸ Nanne ki Moses wann Aarɔnn linba kur ki Yennu pako, yoo nba ki ŋɔɔ Yennu beto nan wun ŋmat Ijɔpt na, ki bia yet Aarɔnn bakitnaun nyina nba kur ki Yennu beto a wun saa tun na. ²⁹ Ki Moses nan Aarɔnn saan Ijɔpt ki saa taan Israel teeb toondamm na kur. ³⁰ Ki Aarɔnn pak wannib linba kur ki Yennu pak Moses, ki Moses mun tun bakitnaun nyina nba kur ki Yennu wannɔ na, niib na kur numm ni, ³¹ ki bi teen yada. Ki baa gbat nan Yennu baar bi boor ki la baa di biak bianjinba na, ki bi gbaan ki jiantɔ.

5

Bianjinba ki Moses nan Aarɔnn saan Ijɔpt kpanbar boor

¹ Ki Moses nan Aarɔnn saan Ijɔpt kpanbar na boor ki yeto a, “Timm Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, ‘Naant ki n niib na n nyi ki saan kunkoouk paak ki teen jaamm ki baakin.’”

² Ki kpanbar na boib a, “Nmee tee Yennu? Bee ki n saa gbiint u maan ki te ki Israel teeb n nyi? N ki mi Yennu maŋ, li paak, n kan sak Israel teeb na n nyi.”

³ Ki Moses nan Aarɔnn jiin a, “Timm Hiibru teeb* Yennu nae fiit u moŋ ki wannit. Turint yaak ki tin jii daa ŋantaa ki somm kunkoouk paak, ki saa mann maruŋ ki tur ti Yomdaano Yennu maŋ. Ti-i kii tun nna, u saa kpit tobii nie, koo wun te ki yiarii n baar ki kpit.”

⁴ Nanne ki kpanbar na jiin a, “I want a bee ki saa te niib na n nyik toontumu? Ii te ki niib na n ŋmat kii be bi toona ni. ⁵ Yimm Israel teeb na pot ki yabit gar Ijɔpt teeba, ki motana ki i bia loon yin nyik toontumu.”

⁶ Li daar maŋ ki kpanbar na yet Ijɔpt daabguura na, nan Israel teeb toonn saakab na a, ⁷ “I ji daa teemm moɔt ki bi ŋmat nan tant ki chibin birikii. Naant bin tuu saan ki lon moɔt ki tan chib. ⁸ Naan bin bia tuu chib birikii maŋ nan baa daan tuu chibin ki li yab bianjinba na, ki nan yenna daa pɔɔri. Bi toonn na ki jaŋibi, ŋanne teen ki bi boin yoo nan yoo a n chabib ki bin nyi ki saan kunkoouk paak ki saa mann maruŋ ki tur bi Yennu. ⁹ Ii te ki bi numm-ii mon ki bii tuun toonpaara, ŋanne saa te ki bi kan la yaak ki gbiintir faak nba jan na.”

¹⁰ Nanne ki daabguura na nan Israel teeb toona saakab na nyii ki saan pak Israel teeb na a, “Kpanbar yet a u ji kii teeni moɔti, ¹¹ a ii ji tuu saan ki lon moɔt ki tan chib, ŋaan ii bia tuu chib birikii maŋ ki lii yab nan yaa tuu chibin bianjinba na.” ¹² Ki niib na lin Ijɔpt tin kur po ki loon moɔt na. ¹³ Ki daabguura na miamm a bii chibin birikii na, ki li yabint-ii tee nan baa daan tuu teemm moɔt ki bi chibin bianjinba na. ¹⁴ Ki Ijɔpt daabguura na boo Israel toona saakab nba ki bi jii toonn ki teen bi nuu ni na. Bi din boib a, “Bee ki i ki chibin ki li yab nan sinsinn na?”

¹⁵ Ki toona saakab na saan kpanbar na boor ki saa nyiirɔ a, “Chanbaa, bee ki a tun nna ki turiti? ¹⁶ Motana bi ki teent moɔt, ŋaan bia miant a tii chibin birikii, ki bia boot, ŋaan li biit tee a niib na yare.”

¹⁷ Ki kpanbar na jiin a, “I tee gbannyakdamme ki ki loon toontumu, ŋanne teen ki i yeen a n chabi ki yin saan ki mann maruŋ ki tur Yennu. ¹⁸ Nmatir toonn ni man. Bi kan turi moɔti, ŋaan ii bia sii chibin nan yaa daan tuu chibin bianjinba nae.” ¹⁹ Ki toona saakab na bann nan bi be mukir nie, kimaan waa pakib nan bi tee sii chibin nan baa daan tuu chibin nae daar kur, nan yenna kan pot na.

²⁰ Baa ji nyii a bin kun na, ki bi la Moses nan Aarɔnn nba poŋ bo guuba na, ²¹ ki yetib a, “Yennu la yaa tun linbawa, ki saa dat i tuba nan yaa te ki kpanbar nan u ŋaasaakab nant na. I turib sɔnu nba ki bi saa kpite na.”

Bianjinba ki Moses nyiir Yennu

²² Ki Moses ŋmat saan Yennu boor ki saa yet a, “N Yomdaano, bee ki a dint a niib na biaki? Bee ki a tumin nna na? ²³ Laa nyii li piinu niwa, mi-i saan pak nan kpanbar maŋ faa wannin linba, u tuu ŋamm dinn niib na biake. A mun bia ki tun siar ki sommibi.”

† 4:25-26 4.25-26 Son sɔrɔ: Son nae din tinn Moses manfoor. ‡ 4:27 4.27 Bi binbeŋ ni, bi din tee nnae ki want lommm. * 5:3 5.3 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

6

¹ Nanne ki Yennu pak Moses a, “Motana a saa la maa saa tun linba ki tur kpanbar maṅ. N saa miau ki wun te ki n niib n nyi. Barmonii, n saa miau ki wun te ki bin nyi u tiṅ ni.”

Bianjinba ki Yennu yiin Moses

² Ki Yennu yet Moses a, “Mine tee Yennu. ³ N dokit Abraham paak, nan Aisak paak, nan Jakob paak, ki tee Yabint Yennu-e, ṅaan n ki wann n moṅ ki turib nan n kasii sann nba tee Yennu na. ⁴ N bia lor n moṅor namm ki senn nan n saa turib Keenann tiṅ, tiṅ nba ki bi din tee saamm leṅ na. ⁵ Motana, n gbat Israel teeb, binba ki Ijpt teeb diab daabisin ni na fabiniwa, ki tiar n moṅor na. ⁶ Li paak, pakin Israel teeb maṅ nan n piakib a, ‘Mine tee Yabint Yennu, n saa nyinni daabisin nba ki i be Ijpt teeb nuu ni na. N saa jii n panchioṅ ki baar nan tubdatu bi paak ki tinni. ⁷ N saa teeni n tiṅ niib, ki sii tee i Yennu. Ki i saa bann nan mine tee i Yomdaano Yennu, yoo nba ki n nyinni daabisin ni, Ijpt tiṅ ni na. ⁸ N saa jii-i ki baar nani tiṅ nba ki n por senn nan n saa tur Abraham nan Aisak nan Jakob na ni, ki set saa jii tiṅ maṅ ki turi, ki li sii tee i faar. Mine tee Yennu.’ ⁹ Ki Moses pak li kur ki tur Israel teeb, ṅaan ki bi ki gbiint, kimaan bi para poṅ doṅ biir nan biak nba ki bi di, bi daabisin ni nawa.

¹⁰ Nanne ki Yennu pak Moses a, ¹¹ “Saant ki pak Ijpt teeb kpanbar na a wun te Israel teeb na n nyi u tiṅ na ni.”

¹² Naan ki Moses jiin a, “Israel teeb na poṅ ki gbiintir n maan kaawa, ki tan boi Ijpt teeb kpanbar maṅ? N ki fit piak fanu.”

¹³ Ki Yennu yet Moses nan Aaronn a, “Pakin Israel teeb nan Ijpt teeb kpanbar na, a mine turi mob a yin nyinn ṅamm Israel teeb na Ijpt tiṅ ni.”

Ki jiin Moses nan Aaronn ṅaateeb sana po

¹⁴ Rubenn, wunba tee Jakob bijakper na, din mok bonjai banna, ki bi tee Hanok nan Palu nan Hesronn nan Karmi; ṅamme tee yeejamm nba ki bi naakuut sana gaa namm na. ¹⁵ Simeonn din mok bonjai banloobe, ki bi tee Jemuel nan Jaminn nan Ohad nan Jakinn nan Sohar, nan Sawul, ki u naa nyii Keenann booru ni, ṅamme tee yeejamm nba ki bi naakuut sana gaa namm na. ¹⁶ Liifai mun din mok bonjai bantaa, ki bi tee Gersonn nan Kohaf nan Merari, ṅamme tee yeejamm nba ki bi naakuut sana gaa namm na. Liifai din dii bina kobik nan piintaa nan ṅanlore-e ki kpo. ¹⁷ Gersonn din mok bonjai banlee-e, ki bi tee Libni nan Simei, bi din mok yaaboona bonchiann. ¹⁸ Kohaf din mok bonjai banna, ṅamme tee Amram nan Isar nan Hebronn nan Usiel. Kohaf din dii bina kobik nan piintaa nan ṅantaae ki kpo. ¹⁹ Merari din mok bonjai banlee-e, ṅamme tee Mali nan Musi. ṅamme tee Liifai naakuut nan bi yaaboona.

²⁰ Ki Amram koon u baa niipoo Jokebed, ki mar Aaronn nan Moses. Amram din dii bina kobik nan piintaa nan ṅanlore-e ki kpo. ²¹ Isar din mar bonjai bantaa, ṅamme tee Kora nan Nefeg nan Sikri. ²² Ki Usiel mun mar bonjai bantaa, ṅamme tee Misael nan Elsafann nan Sitri.

²³ Ki Aaronn koon Aminadab bipoo Eliseba, ki u tee Nasonn niipoo, ki mar Nadab nan Abihu nan Eleasar nan Itamar. ²⁴ Kora din mok bonjai bantaa, ṅamme tee Asir nan Elkana nan Abiasaf, ki bi tee Kora naakuut na yeejamm. ²⁵ Ki Aaronn bija Eleasar koon Putiel bipoo yeno, ki mar Finehas. Binba nae din tee Liifai booru ni naakuut yudamm.

²⁶ Aaronn nan Moses-e din tee binba ki Yennu yetib a, “Nyint Israel teeb na Ijpt tiṅ ni.” ²⁷ ṅamme din tee jab nba pak Ijpt kpanbar na a wun ṅaa Israel teeb na.

Bianjinba ki Yennu pak nan Moses nan Aaronn

²⁸ Yennu nba pak nan Moses, Ijpt tiṅ ni na, ²⁹ u din yeto a, “Mine tee Yennu. Betir Ijpt kpanbar linba kur ki n paka na.”

³⁰ Naan ki Moses jiin a, “A mi nan n ki fit piak fanu, bee saa te ki kpanbar na n gbiint ki turimi?”

7

¹ Ki Yennu yeto a, “N saa te ki a tee nan Yennu nae kpanbar na boor, ki a ninja Aaronn sii tee a sokinii ki piak teeno. ² Pakin Aaronn linba kur ki n wanna, ki u saa pak kpanbar na ki wun chab Israel teeb na ki bin nyi u tiṅ ni. ³ Naan n saa teen kpanbar na tubkangbatir, ki u kan gbiint ki turi, halii mi-i lekii tun jaarlituk toona bianjinba Ijpt tiṅ ni. ⁴ Li paak, ki n saa baar nan tubdatu nba kaa paak Ijpt, ki nyinn Israel teeb nba tee n yab na Ijpt tiṅ ni. ⁵ Ijpt teeb na saa bann nan mine set tee Yabint Yennu, yoo nba ki n jii n paṅ ki wannib, ki nyinn Israel teeb na bi tiṅ ni.” ⁶ Nanne ki Moses nan Aaronn tun bianjinba ki Yennu wannib na. ⁷ Moses din tee bina piinniime, yoo nba ki bi din pak nan kpanbar na, ki Aaronn mun tee bina piinniin nan ṅantaa.

Ki jiin Aarɔnn patu na po

⁸ Ki Yennu yet Moses nan Aarɔnn a, ⁹ “Li-i tee ki kpanbar na yet a yin tun baktinaun toonn ki wann i mɔɲje, fan bet Aarɔnn ki wun lu u patu na tij ni, kpanbar na numm ni, ki patu na saa kpant waauk.” ¹⁰ Ki Moses nan Aarɔnn saan kpanbar na boor ki saa tun nan Yennu nba wannib bianjinba na. Ki Aarɔnn lu u patu na tij ni, kpanbar nan u saakab na numm ni, ki li kpant waauk. ¹¹ Nanne ki kpanbar na yiin u subindamm nan nyɔkdamm, ki bi jii bi nyɔkii na ki mun tun nna. ¹² Bi din lu bi patii, ki li mun kpant wai. Naan ki Aarɔnn patu na nak bi patii na. ¹³ Kpanbar na lek din dia u tubkangbatin nae, ki ki gbiint linba ki Moses nan Aarɔnn pakɔ na, nan Yennu nba pak bianjinba na.

*Bianjinba ki biiru baar Ijipt paak**Sɔn*

¹⁴ Nanne ki Yennu pak Moses a, “Kpanbar na mantik teen tubkangbatire, ki yɛt wun chab niib na ki bin nyi. ¹⁵ Saant ki chetɔ sanyiɔk ni, yoo nba ki u siik Nail mɔkir na ni. Jiin patu nba daan kpant waauk na, ki sik guurɔ mɔkir manj kpinj, ¹⁶ ki yetɔ a, ‘Timm Hiibru teeb* Yomdaano Yennu nae tumin a n paka ki fan te ki u niib na n nyi, ki saa jiantɔ muuk ni. Naan li jii yoowa, nan mɔtana, a ki gbiinti. ¹⁷ Tɔn, chanbaa, Yennu yet nan a set saa bann waa tee wunba, kimaan waa yaa wun tun linba ki tura na. Gotirii, n yaa n jii patu nae ki faa nyun na, ki li saa kpant sɔn. ¹⁸ Janii nba be nyun na ni kur saa kpo, ki nyun na sii nubir bonchiann, ki Ijipt teeb na kan fit nyu nyun manj.’ ”

¹⁹ Ki Yennu pak Moses a wun bet Aarɔnn ki wun jii u patu na ki tantir kpenii na kur paak, nan bunii na kur paak, nan nyunbua kur paak, Ijipt tij kur po. Nyun na saa kpant some, ki tij na kur po saa gbee nan sɔn, bi kunkoa nan soa kur saa gbee nan some.

²⁰ Ki Moses nan Aarɔnn tun nan Yennu nba wannib bianjinba na. Aarɔnn din jii u patu nae ki faa mɔkir manj nyun, kpanbar nan u saakab na kura numm ni, ki nyun na kur kpant sɔn. ²¹ Janii nba din be nyun na ni kur din kpoe, ki nyun na poi bonchiann, ki sɔɔ kan fit nyu. Ijipt tij kur po din tee some. ²² Ki kpanbar na nyɔkdamm mun tun nna, ki u bia namm teen tubkangbatir, ki ki gbiint Moses nan Aarɔnn nba piak linba, nan Yennu nba yet bianjinba na. ²³ Kpanbar na din nmat kun u jaak nie, ki u baka poj ki be linba kur tun na ni. ²⁴ Ijipt teeb na kur din gbii mɔkgbiant, ki loon nyun bin nyu, kimaan bi din ki fit nyu mɔkir na ni nyuni.

²⁵ Yennu nba din biir nyun manj, daa njanlore-e din gar.

8*Pɔnta*

¹ Ki Yennu yet Moses a, “Saant ki yet kpanbar na a Yennu yet a, ‘Naant ki n niib na n saan ki jiantin. ² Li-i tee ki a yɛt, n saa dat a doo na tubir, ki te pɔnta n gbee a tingbouj na. ³ Nail mɔkir na saa gbee nan pɔntae, ki bi tan saa do ki baar a njaak ni, ki kɔɔ a didɔotuk ni, ki do a dɔonu paak, ki kɔɔ a saakab njei ni, nan a niib njei ni, halii nan a diit ni, nan a jeteenbona ni. ⁴ Bi tan sii yuuk do a paak, nan a niib paak, nan a saakab paak.’ ”

⁵ Yennu din namm yet Moses a, “Pakin Aarɔnn ki wun jii u patu na ki tant kpenii paak, nan bunbunii paak, nan nyunbua paak, ki te pɔnta n nyi ki gbee Ijipt tingbouj.”

⁶ Ki Aarɔnn jii u patu na ki tant nyun na kur paak, ki pɔnta nyii nyun manj ni ki piin Ijipt tij kur po. ⁷ Naan nyɔkdamm na mun din jii bi nyɔkii ki teen nnae, ki te pɔnta doo tij na paak.

⁸ Ki kpanbar na yiin Moses nan Aarɔnn ki yetib a, “Miat Yennu ki wun boon pɔnta na, ki n saa chab niib na ki bin nyi, ki saan mann maruj ki tur Yennu.”

⁹ Ki Moses jiin a, “N par sii man nan man miar Yennu tura. Want yoo nba ki n saa miar ki tur fin nan a niib nan a saakab, ki pɔnta na saa bot, ki nan yenɔkɔɔwa kan biari, see Nail mɔkir ni.”

¹⁰ Ki kpanbar na jiin a, “A won miar ki turin wonn.”

Nanne ki Moses yet a, “N saa tun nan faa loon bianjinba na, ki fan bann nan yensiar kaa ki tee nan ti Yomdaano Yennu na. ¹¹ Pɔnta na saa bot fin nan a niib nan a saakab boor, ki nan pɔntira kan biar see mɔkir ni kuukɔɔ.” ¹² Ki Moses nan Aarɔnn seet kpanbar na boor, ki Moses miar Yennu a wun boon pɔnta nba ki u te ki bi baar kpanbar paak na. ¹³ Ki Yennu tun nan Moses nba miar bianjinba na, ki te pɔnta nba be njei ni nan nanyera ni, nan tij na kur po kpo. ¹⁴ Doo na ni niib din bakir pɔnta manj ki poon poon, ki tij na kur po tan gbee nan pɔntkpeka, ki nubir poi. ¹⁵ Kpanbar na nba la nan pɔnta na kpo

* 7:16 7.16 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

yoo nba, ki u ɲamm teen tubkangbatir nan Yennu nba pak na, ki yê t wun gbiint Moses nan Aarɔnn nba pak linba na.

Kobiaba

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, "Pakin Aarɔnn ki wun jii u patu na, ki faa tin, ki Ijpt tin kur po tanbiinii saa kpan̄t kobiaba." ¹⁷ Ki Aarɔnn jii u patu na ki faa tin, ki Ijpt kur po tanbiinii kpan̄t kobiaba, ki junt niib nan bonkobit kur. ¹⁸ Ki nyɔkdamm na mun yabir a bin jii bi nyɔkii ki te kobiaba n baar, ɲaan bi din gbara. Kobiaba din bee Ijpt tin na kur po, ¹⁹ ki nyɔkdamm na yet kpan̄bar na a, "Yennu-e tun linba na." ɲaan ki kpan̄bar na teen tubkangbatir nan Yennu nba yet bianjinba na, ki ki gbiint Moses nan Aarɔnn nba piak linba na.

Kpajuut

²⁰ Ki Yennu yet Moses a, "Wonn sanyiɔk ni, a won saan chet kpan̄bar na, yoo nba ki u siik mɔkir, ki pako nan Yennu yet a, 'ɲaant ki n niib na n saan ki jiantin. ²¹ N kpaanae nan fi-i kii te ki bi nyii, n saa baar nan kpajuut i paak, ki dat fin nan a saakab nan a niib tuba. Ijpt teeb ɲei saa gbee nan kpajuut, ki tin na kur po saa gbee namm. ²² ɲaan n saa te ki kpajuut maɲ kan baar Gosenn yent ni, siaminba ki n niib be na. N saa tun linba nae ki yin bann nan min Yennu tuun siar tin na ni. ²³ N saa te ki bokitu be n niib nan a niib sinsuuk ni. Bakitnauy toonn na won saa tun wonne.' " ²⁴ Ki Yennu tun kpajuut bonchiann kpan̄bar na ɲaak ni, nan u saakab na ɲei ni, ki kpajuut na biir Ijpt tin kur.

²⁵ ɲanne ki kpan̄bar na tun yiin Moses nan Aarɔnn ki yetib a, "Saant man ki saa mann maruj ki tur i Yennu, Ijpt tin na ni."

²⁶ Ki Moses jiin a, "Li ki took nan tin tun nna. Ti-i jii bonkobit ki mann maruj ki tur ti Yomdaano Yennu, li saa donn Ijpt teeb na wutoawa. Ti-i jii bonkobit na ki mann maruj siaminba ki Ijpt teeb saa lat, bi saa donn wutoae ki jaatit tana kpit. ²⁷ Li tee tin somm daa ɲantaae ki saan kunkoouk paak ki saa mann maruj ki tur ti Yomdaano Yennu, nan waa wannit bianjinba na."

²⁸ Ki kpan̄bar na jiin a, "Li-i tee ki i kan saan fɔkit, n bo saa chabi, ki yin saan muuk ni ki saa mann maruj ki tur i Yomdaano Yennu-wa. Miatɔ ki turin."

²⁹ Ki Moses jiin a, "Mi-i nyii nna na, n saa miar Yennu, ki wonn kpajuut na won sii kaa, fin nan a saakab nan a niib boor. ɲaan a ji daa kpannit, ki goi niib na ki bi daa saa mann maruj ki teen Yennu."

³⁰ Ki Moses seet kpan̄bar na boor, ki miar Yennu, ³¹ ki Yennu tun nan Moses nba miar bianjinba na. Ki kpajuut na yaat kpan̄bar na boor, nan u saakab nan u niib na kur boor; ki kpajuuk nan yenokɔwa ki biari. ³² ɲaan kpan̄bar na bia din ɲamm teen tubkangbatire, ki poɲ ki sak ki niib na n saani.

9

Bonkob-kuuk

¹ Ki Yennu pak Moses a, "Saant ki yet kpan̄bar na a timm Hiibru teeb* Yomdaano Yennu na yet a, 'ɲaant ki n niib na n saan ki jiantin. ² Fi-i yaanni yê fan te ki bin nyi saan, ³ n saa dat a tubir, ki baar nan yiaru a bonkobit kur paak, a taanii nan bonii nan laagumiinba nan nei nan pei nan buunii kur. ⁴ N saa te ki bokitu be Israel teeb bonkobit nan Ijpt teeb bonkobit sinsuuk ni, ki Israel nirɔ bonkobuk kan kpo. ⁵ Min Yennu senn wonne ki li tee daar nba ki n saa tun linba na.' "

⁶ Ki li yent sanyiɔk, ki Yennu tun nan waa yet na, ki Ijpt teeb na bonkobit ji kpenn, ɲaan ki Israel teeb na bonkobit nan yenokɔwa ki kpo. ⁷ Ki kpan̄bar na boi linba tun na po, ki bi pako nan Israel teeb na bonkobit nan yenokɔwa ki kpo. ɲaan ki u bia teen tubkangbatir, ki yê t wun chab niib na ki bin saan.

Mora

⁸ ɲanne ki Yennu yet Moses nan Aarɔnn a, "Fint mutunn ni tanpent niipuk munɲaa nna, ki Moses n saa lur sanpaapo kpan̄bar na boor. ⁹ Li saa yat sanpaapo ki tee nan tangbiruj nae Ijpt tin kur po, ki lokir kur po, li jii baat nan mora niib paak, nan bonkobit paak, ki chat tee fiat." ¹⁰ Ki bi jii tanpent na ki saan set kpan̄bar na toonn po, ki Moses lur sanpaapo, ki li baar nan mora niib na paak, nan bonkobit na paak, ki chat teen fiat. ¹¹ Nyɔkdamm na ji din ki fit baar Moses boori, kimaan bi moɲ gbanant kur din tee mora, nan Ijpt nileeb na gbanant nba tee mora bianjinba nae. ¹² ɲaan Yennu din teen kpan̄bar na tubkangbatire, nan ɲɔɔ Yennu nba pak na, ki kpan̄bar na ki gbiint Moses nan Aarɔnn nba piako linba na.

* 9:1 9.1 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

Sakaana

¹³ Ki Yennu bia yet Moses a, “A won chet kpanbar na wonn sanyapob ni, ki pakɔ nan yimm Hiibru teeb” Yomdaano Yennu yet a, “N̄aant ki n niib n saan ki saa jiantin. ¹⁴ Fi-i kii te ki bi saan, n ji kan dat a saakab nan a niib kuukoo tuba kaa, n̄aan n saa dat a moɔj tubira, ki fan bann nan soo kaa tingboun na ni ki tee nan min na. ¹⁵ Mi-i bonni yaa man wokit n nuu ki baar nan yiaru fin nan a niib paak, i bo saa kpo gbenna. ¹⁶ N̄aan maa loon man wanna n yiikoo nae, ki n te ki a fo, a lin te ki n sann n tant tingboun na kur po. ¹⁷ N̄aan ki a teen garuk ki yēt fan chab n niib ki bin nyi saan. ¹⁸ Wonn nna yoo, n won saa tun sakaangberja nba daa ki mi baar Ijpt tingboun na ni, durinya pinpiik niwa. ¹⁹ Motana, turin mob ki bin koon i bonkobit nan linba kur be nanyer po, ki bii be loor ni. Sakaangberja saa baar niib nan bonkobit nba kur be nanyer, ki siar ki dookib na paak, ki bi kur saa kpo.” ²⁰ Kpanbar saakab na yemm din tin jarmaanii nan Yennu nba yet linba marj, ki loon bi daaba nan bi bonkobit diit ni, a lin goorib. ²¹ N̄aan leeb narin din ki gbiint Yennu maan na, ki nyik bi bonkobit nan bi daaba nanyer po.

²² Ki Yennu yet Moses a, “Dont a nuu sanpaapo ki tokin sanpagboun, ki sakaangberja saa baa Ijpt tin kur po, niib paak, nan bonkobit paak, nan bonbuburit kur nba be tin na ni paak.” ²³ Ki Moses donn u patu na sanpaapo, ki satianii nan sanyikintii nan sakaangberja baar, ki damm tin na. ²⁴ Yennu din tun sakaangberja, nan satianii nan sanyikintii, ki li nyii lokir kur po. Li din tee sakaangberja nba ki Ijpt teeb daa ki ban la pinpiik niwa. ²⁵ Ijpt tin kur po, sakaangberja na din kp̄ii bont kur, li niib nan bonkobit nba be yeenin ni. Li din koonn bonbuburit nan tiinii kure. ²⁶ N̄aan Gosenn yent ni, siaminba ki Israel teeb be na kooe, ki sakaana na din ki baari.

²⁷ Ki kpanbar na yiin Moses nan Aarɔnn, ki tan yetib a, “Motana n tun biira, Yennu mok monii, ki min nan n niib mok kaat. ²⁸ Miat Yennu. Saatianii nan sakaangberja na jarjita. N senn moosonn nan n saa chabi yin nyi saan, li ki tee yii ji kii taantir kaa.”

²⁹ Ki Moses yeto a, “Mi-i nyii doo na ni yoo nba, n saa donn nii sanpaapo ki miar Yennu, ki satianii na saa gbenn, ki sakaangberja ji kan baa, ki fan bann nan tingboun na tee Yennu yare. ³⁰ N̄aan n mi nan fin nan a saakab ki tiin Yomdaano Yennu.”

³¹ Linba naan gungunt ki bi yi flakis, nan jeet nba ki bi yi baale na din biire, kimaan baale din beera, n̄aan ki flakis narin yiin puuk. ³² N̄aan jeet nba ki bi yi wiit[‡] na narin din ki biir, kimaan n̄ann ki beet li yoo.

³³ Ki Moses fiir kpanbar na boor ki nyii doo na ni, ki saa donn nii sanpaapo ki miar Yennu, ki satianii nan sakaangberja nan saak na kur ji din goor. ³⁴ Kpanbar na nba la linba kur tun na, ki u bia tun ki biir, ki n̄oo nan u saakab na teen tubkangbatin, nan sinsinn na. ³⁵ U din ki chab ki Israel teeb na nyii saani, nan Yennu nba din yet ki Moses sokin na.

10

Naasuut

¹ Ki Yennu yet Moses a, “Saant ki saa la kpanbar na. N teen n̄oo nan u saakab na kur tubkangbatae, a lin te ki man fit tun baktinaun toona na bi boor ni, ² ki lin bia te ki yin tan fit pak i waas nan i yaaboona maa larj Ijpt teeb biarinba, yoo nba ki n tun baktinaun toona na. I kura na saa bann nan mine tee Yabint Yennu.”

³ Ki Moses nan Aarɔnn saan kpanbar na boor ki saa yeto a, “Timm Hiibru teeb* Yomdaano Yennu yet a, ‘Taar munjaae ki a saa yēt fan sikin a moɔj ki turimi? Chabin n niib ki bin saan ki jiantin. ⁴ Fi-i yēt bi chabu, n won saa baar nan naasuut a tin na paak. ⁵ Bi sii yab bonchiann ki piin tin na kur po. Bi saa n̄man linba kur tenn, ki sakaangberja na ki biiri, nan tiinii nba daan biar nawa. ⁶ Bi saa gbee fin kpanbar n̄aak, nan a saakab n̄ei, nan a niib na kur n̄ei. Bi sii yab ki gar linba kur ki i yeejamm mi la.’ ” Ki Moses yaat saan.

⁷ N̄anne ki kpanbar n̄aasaakab yet n̄oo kpanbar a, “Joo na mantik turit woribuk bonchiann. N̄aant ki Israel teeb na n nyi ki saan ki saa jiant bi Yomdaano Yennu na. A ki bann nan Ijpt boontire-e?”

⁸ N̄anne ki bi yiin Moses nan Aarɔnn ki jen namm kpanbar boor, ki u tan yetib a, “I saa fit saan ki saa jiant i Yabint Yennu na, n̄aan lamme tee bin saani?”

⁹ Ki Moses jiin a, “Ti kura saa saane, ti waas nan ti saakab kura. Ti saa jii ti bonjai nan ti bonpoi, nan ti pei nan ti buunii nan ti nei, kimaan li tee tin teen jaamme ki baak Yennu.”

† 9:13 9.13 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb. ‡ 9:32 9.32 Wiite ki bi dia tee boroboro. * 10:3 10.3 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

¹⁰ Ki kpanbar na yet a, “N por Yennu nan n kan sak ki yin jii i poob nan i waasi. Li want nan i lorin yin kɔn nante. ¹¹ Aaii. Li-i tee ki i loon yin jiant Yennu-ie, jab na kɔɔe saa saan.” U din pak nnae, ɲaan ber Moses nan Aarɔnn ki nyinnib.

¹² ɲanne Yennu yet Moses a, “Tantir a nuu Ijpt tingboun paak, ki lin te naasuut n baar. Bi saa baar ki tan ɲman linba kur pia, nan linba kur ki sakaangberɲa daan ki biirir-i.” ¹³ Ki Moses donn u patu na sanpaapo, ki Yennu te wouj nyii yondo po ki da tiɲ na paak, li daar yonnu nan nyiɔk kur. Li tan yentir na, ki sɔɔ wouj na baar nan naasuut nawa. ¹⁴ Bi din baar naasubure, ki be tiɲ na kur po. Li naasuut din yab ki gar naasuut nba kur mi baar, ki bia yab gar naasuut nba kur saa mi baara. ¹⁵ Bi din piin tiɲ nae, ki tiɲ na ji tan bɔn nan ɲamm kuukɔɔ, ki bi ɲman linba kur ki sakaangberɲa na daan tenn, nan tilɔɔna kur nba be tiinii paak. Famaatir din ki tenn tisiak, koo bonpipiasiok paak, Ijpt tiɲ ni.

¹⁶ Ki kpanbar na yiin Moses nan Aarɔnn yiama ki tan yetib a, “N tun ki biir i Yomdaano Yennu, ki bia tun biiriwa. ¹⁷ Mɔtana, nyikin chabin n biit biak, ɲaan miar i Yomdaano Yennu, ki wun nyinnin tubdatchiɔɲ na ni.” ¹⁸ Ki Moses fiir nyii ki saa miar Yennu. ¹⁹ Ki Yennu tann wouj nba bo nyii yondo po na, ki li ji nyii yonbaa po ki daa saa yondo po, ki tee wonpaaruk, ki jii naasuut na ki saan sikimm mɔkɲberɲir nba ki bi yi Mɔkmun na ni. ²⁰ Ki naasuuk nan yenɔkɔɔwa din ki biar tiɲ na paaki. ɲaan Yennu din teen kpanbar na tubkangbatire, ki u ki chab Israel teeb na ki bi nyii.

Bunbɔnchiɔɲ

²¹ Ki Yennu yet Moses a, “Dont a nuu ki tokin sanpaak, ki bunbɔnchiɔɲ saa dɔkin Ijpt tiɲ.” ²² Ki Moses donn u nuu ki tokin sanpaak, ki bunbɔnchiɔɲ baar Ijpt, daa ɲantaa. ²³ Ijpt teeb na ji din ki laat bi leebi, ki li daa ni, sɔɔ ki nyii u ɲaak ni ki saan siari. ɲaan yentu din be Israel teeb na boor.

²⁴ Ki kpanbar na yiin Moses ki yeto a, “Ti saa ki jiant Yennu, i poob nan waas kura n wei-i ki saan. ɲaan i pei nan i buunii nan i nei ɲarin saa biar nnae.”

²⁵ Ki Moses jiin a, “ɲann ɲarin, a saa turit bonkobit nba ki ti saa mann maruɲ, nan binba ki ti saa teen mujoonu piinii ki tur ti Yomdaano Yennu-e. ²⁶ Aaii, ti saa jii ti bonkobite, nan yenɔkɔɔwa kan biari. Timme kpan saa gann bonkobit nba ki ti saa jii ki jiant ti Yomdaano Yennu. Ti-i kii baar len, ti kan bann bonkobit nba ki ti saa mann maruɲ ki turo.”

²⁷ Yennu din teen kpanbar na tubkangbatir, ki u ki chab ki bi saan. ²⁸ Kpanbar na yet Moses a, “Botir nna na. Ii mi ki n ji la-a. Mi-i la-a daar nba, a saa kpoe.”

²⁹ Ki Moses jiin a, “A mɔk monii. A ji kan mi lami.”

11

Bianɲinba ki Moses pak bijakpera kuun po

¹ ɲanne ki Yennu yet Moses a, “N saa ɲamm tun tubdatu yenn kɔɔe Ijpt kpanbar nan u niib paak. Li poor po ki u saa chab ki yin nyi ki saan. Barmɔnii, u saa ber i kur ki nyinni nawa. ² Yetir Israel teeb na, a bin boi Ijpt teeb nba tee bi leeb, ki gaar likirii nan salima bona.” ³ Yennu din te ki Ijpt teeb na tur Israel teeb na baakir. Barmɔnii, saakab na nan niib na kur din mi nan Moses tee nijaanne.

⁴ Ki Moses yet kpanbar na a, “Yennu yet a, “Tansuunii, n saa lin Ijpt kur po, ⁵ ki bikperik nba tee bonjak kur Ijpt tiɲ na ni saa kpo, laa nyii kpanbar bijakper, wunba bo tan saa di u baa naan, ki saa tuu daabpook nba tee ninnanno na bijakper. Bonkobit bonjasinina kur bia saa kpowa. ⁶ Kpemonii sii be Ijpt kur po bonchiann, ki li kpemonii booru daa ki mi baar Ijpt, ki bia ji kan mi baari, ⁷ ɲaan nan bɔka gbaa kan gbekin Israel teeb, koo bi bonkobiti. ɲanne ki i saa bann nan min Yennu teen bɔkitu, Israel teeb nan Ijpt teeb sinsuuk ni.” ⁸ Ki Moses pak joont a, “I saakab kur tan saa baar ki gbaan n tɔɔnn, ki barimin a n jii n niib kur kii nyi kii saa. Li poor poe ki n saa yaat saan.” ɲanne ki Moses fiir nan wutochiɔɲ, ki nyii ɲaan nyik kpanbar na.

⁹ Yennu poɲ din pak Moses a, “Kpanbar na kan gbiint a maami, ki lin te ki man tun bakitnaunɲ toona bonchiann, Ijpt tiɲ na ni.” ¹⁰ Moses nan Aarɔnn din tun bakitnaunɲ toona na kura, kpanbar na boor ni, ɲaan Yennu din teen kpanbar na tubkangbatir, ki u ki chab Israel teeb na ki bi nyii Ijpt tiɲ ni.

12

Ki jiin yukitgar jaamm po

¹ Ki Yennu pak Moses nan Aarɔnn, Ijpt tiɲ ni a, ² “Binn kur ni, ɲmaarik nae sii tee i ɲmaasinsinn. ³ Jiin mɔmaan na ki tur Israel teeb na kur a: ɲmaarik na dapiik daar,

sɔɔ kur n jii pegann koo bugann ki ɲɔɔ nan u ɲaateeb n ɲman. ⁴ Li-i tee wunba yaa ɲaateeb ki yab, ki kan fit ɲman bonkob-munn gbenn, wun te ki ɲɔɔ nan u ɲakpiak n chent bonkobuk na, bianjinba ki bi ɲei niib yabint tee, nan bianjinba ki sɔɔ kur saa fit ɲman. ⁵ I saa fit gann peeuk koo buuk, ɲaan li kpaa talase ki bonkobuk na-ii tee bonjak, kii bia kii tee wunba dii binn yennkɔɔ, ki bia daa mɔk dan u gbanant paaki. ⁶ Ki ɲmaarik na dapiik nan ɲanna daar daajoouk, Israel teeb na kur n kpi bonkobit na. ⁷ Niib na n jii sɔn na waan, ki lia bi ɲei nba ni ki bi yaa bin ɲman nant na tammɔkpianii, nan tammɔi yura paak. ⁸ Li daar nyiɔko ki i saa pur nant na, ki ɲman nan titutont, nan boroboro nba ki datinj kaa leɲ. ⁹ I daa yak, koo ki ɲman kaati, ɲaan ii pur ki ɲman, li yur nan biana nan nɔɔk ni nant kur. ¹⁰ I daa tent siar ki li yentir sanyioku. Siar-i tenn ki li yent sanyiok, yin kabinir. ¹¹ Li tee yin dir yian yiame, kimaan i saa teen sommir siirewa, ki i taasaat be i taa ni, ki i patii be i nii ni. Li tee yukitgar jaamme ki teen min Yennu baakir. ¹² “N saa lin li daar nyiok Ijipt kur po, ki kpi bonjakperii kur, li niib nan bonkobit kur, ki dat yennii nba kur ki Ijipt teeb jiantir na tuba. Mine tee Yabint Yennu. ¹³ Sɔn nba be tammɔi paak nae sii tee nyinn, ki want yaa be ɲei nba ni. Mi-i la sɔn na, n saa yukir gare, ki kan paanii dan, yoo nba ki n daar Ijipt teeb tuba na. ¹⁴ Ii tuu tiar daar na ni, ki di jaamm, ki lii tiani min Yabint Yennu nba tun linba. Ii di jaamm maɲ binn kur.”

Ki jii boroboro nba ki mɔk datinj jaamm po

¹⁵ Ki Yennu yet a, “I daa di boroboro nba ki datinj be leɲ, ki saa tuu daa ɲanlore. Ii di boroboro nba kaa datinj. Sinsinn daar na ni, ii nyinn datinj kur nba be i ɲei ni, kimaan wunba dii boroboro nba mɔk datinj, daa ɲanlore maɲ ni, n ji kan pukinɔ n niib po. ¹⁶ Sinsinn daar na, nan daanlore daar na ni kur, ii tuu taan leeb ki jiantin. Sɔɔ daa tuun toonn li daa ni, ɲaan i tuu saa fit teen jeet. ¹⁷ Ii dia jaamm na, kimaan li daar niɲe ki n nyinn i booru na Ijipt tin ni. Binn kur, ii tuu teen jaamm daar na ni. ¹⁸ Laa nyii ɲmaasinsinn na dapiik nan ɲanna daar daajoouk, ki saa tuu li dapiinlee nan yenn daar daajoouk, sɔɔ daa di boroboro nba mɔk datinj. ¹⁹⁻²⁰ Li saa jii daa ɲanlore ki sɔɔ daa kɔɔ nan datinj u ɲaak ni, laa lek tee doo bik koo boorganu-i dii boroboro nba mɔk datinj, n ji kan pukinɔ n niib po.”

Sinsinn yukitgar jaamm

²¹ Ki Moses yiin Israel teeb tɔɔndamm kur ki yetib a, “Sɔɔ kur n gann pejagann koo bujagann ki kpiu, ki u ɲaateeb n di yukitgar tiaru jaamm. ²² Patir dufatlai ki sikin ɲman nba see nan bonkobit sɔn na ni, ki lia lia sɔn na i ɲei tammɔkpianii nan tammɔi yura paak. Sɔɔ daa nyi u ɲaak ni nan laa tan saa yent. ²³ Yennu-i lin Ijipt a wun kpi Ijipt teeb na, u saa la sɔn nae i tammɔkpianii nan i tammɔi yura paak, ki u kan te ki kuun malaka na n kɔɔ i ɲei ki kpiini. ²⁴ Yimm nan i waas na tee yin gaar sennu nae kii dia bina kur. ²⁵ Yi-i kɔɔ tin nba ki Yennu senn mɔsonn a wun turi na ni yoo nba, li kpaa talas yin mann maruɲ na. ²⁶ Li-i tee ki i waas boi-i a, ‘Maruɲ na paaki-i?’ ²⁷ yin jiiin a, ‘Li tee yukitgar tiaru maruɲo ki baakit Yennu, kimaan u din yakir Israel teeb ɲeie, Ijipt tin ni, ki kpii Ijipt teeb na, ɲaan nyikit.’ ”

Ki Israel teeb na gbaan ki jiant Yennu. ²⁸ Li poor po ki bi saan ki tun linba ki Yennu wann Moses nan Aaron a bin tun na.

Ki jii bijakpera kuun po

²⁹ Ki tansuuni nba tan baar, ki Yennu kpii bijakpera na kur Ijipt tin ni, laa nyii kpanbar bijakper, wunba tee u naan fadiiro, ki saa tuu dansarkɔɔɔ nba be dansarik ni bijakper, ki bonkobit na wakperii kur kpo. ³⁰ Li nyiok ki kpanbar na, nan u saakab, nan Ijipt niib na kur yerik. Ijipt kur po din gbee nan kpemɔniie, kimaan ɲasiak din kaa ki bonjak ki kpo-o. ³¹ Li nyiok na ki kpanbar na tun yiin Moses nan Aaron ki tan yetib a, “Ii nyi man, yimm nan i niib Israel teeb. Nyimin n tin na ni, kii saa ki saa jiant Yennu nan yaa pak bianjinba na. ³² Jiin i pei nan i nei nan i buunii kii nyi. Ii bia miar Yennu ki wun turin piisin.”

³³ Ki Ijipt teeb na korin Israel teeb na a bin teen yian yian ki nyi, ki yeen a, “I-i kii nyii, ti kur saa kpowa.” ³⁴ Ki Israel teeb na jii boroboro yonmaatuk nba ki datinj kaa leɲ, ki teen bi jeteenbona ni, ki jii pɔbin bi kaliit ni, ki buk. ³⁵ Israel teeb maɲ din tun nan Moses nba pakib bianjinba nae, ki boi bi leeb nba tee Ijipt teeb na salima nan likiri nan laanii nan liant po. ³⁶ Yennu din te Ijipt teeb na teen Israel teeb na baakir, ki turib linba kur ki bi boi na po. Li din teen nnae, ki Israel teeb na jii Ijipt teeb gor ki yaat nann.

Bianjinba ki Israel teeb nyii Ijipt tin ni

³⁷ Ki Israel teeb na nyii Ijipt ki somm taatin, ki nyii Rameses ki saa Sukof. Jab kann din tee nan tusaa kobii ɲanloob nae, ki poob nan waas kann ki pukin leɲ. ³⁸ Ki nileeɔ bonchiann din weib ki saan, ki pukin pei nan buunii nan nei. ³⁹ Bi din jii boroboro

yonmaatuk nba ki datinj kaa lej, ki bi nyii nann Ijpt nae ki pur, kimaan Ijpt teeb na din nyinnib berike, ki bi din ki mok yaak nba saa teen bi jeet siir, koo ki teen boroboro nba mok datinj.

⁴⁰ Israel teeb na din kar Ijpt tin ni bina kobii nanna nan bina piintaae. ⁴¹ Daar nba ki bina kobii nanna nan bina piintaa gbenn na, ki Yennu niib man booru kur nyii Ijpt. ⁴² Nyiooko ki Yennu din guur ki nyinnib Ijpt tin ni, ki nyiook mane ki bi jii tur Yennu, ki li tee nyiook nba kpaal talas ki tur Israel teeb, ki bi tuu sii nyoon binn kur.

Ki jiin yukitgar tiaru jaamm sennii po

⁴³ Ki Yennu yet Moses nan Aaronn a, "Yukitgar tiaru jaamm sennie na: Boorganu kan di yukitgar tiaru jaamm na. ⁴⁴ Naaan daabir nba ki i daau saa fit di jaamm na, li-i tee ki i doj pot u punn. ⁴⁵ Wunba tee boorganu-i baar ki kan kar, koo wunba ki i jiiu ki u tuun toonn ki gaan paauk, ki bia ki tee Israel niroo kan diri. ⁴⁶ Yaa teen jeet na njaak nba ni na, ii di lej, i daa nyi nann nanyer. I bia daa yee bonkobuk na kpaba. ⁴⁷ Li kpaa talas ki Israel niib kur-ii di jaamm na, ⁴⁸ naan wunba ki bi ki pot u punn, noo kan di. Boorganu-i koo nani ki tan loon wun di jaamm na ki baakit Yennu, yin sint pot noo nan u njaabonjai kura puna, ki u jii sii tee nan Israel teeb matik na, ki saa fit pukin jaamm na ni. ⁴⁹ Sennboor-yenne dia yimm Israel teeb nan boorganu nba baar koo nani na." ⁵⁰ Ki Israel teeb na sak ki tun linba kur ki Yennu wann Moses nan Aaronn na. ⁵¹ Li daar ki Yennu nyinn Israel teeb booru kur Ijpt tin ni.

13

Bianjinba ki bi jikit bi bijakpera ki teen Yennu

¹ Li poorpo ki Yennu yet Moses a, ² "Ii jiin i matsinsina bonjai kur ki turin, kimaan Israel teeb bikperik kur nba tee bonjak, nan bonkobit sinsinn matii nba tee bonjai tee n yabe."

Ki jiin boroboro nba kaa datinj jaamm po

³ Ki Moses yet niib na a, "Tiat dinna daar nba na man, daar nba ni ki i nyii Ijpt, siaminba ki i din tee daaba na. Daar na nie ki Yennu jii u panchioj ki nyinni. So daa di boroboro nba ki datinj be li ni. ⁴ I nyii Ijpt daar na nie, njaasinsinn nba tee Abib na ni. ⁵ Yennu por kat nan u saa tur i yeejamm tin nba ki Keenann teeb nan Hef teeb nan Amor teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb be lej na. Li-i tee ki u baar nani tinjan nba mok koorin na ni, li kpaa talas yii di jaamm na, binn kur njaasinsinn ni. ⁶ Ii tuu di boroboro nba kaa datinj na ki saan tuu daa njanlore, ki daanjanlore daar na, yin di jaamm na ki baakit Yennu. ⁷ Jiin daa njanlore na ki daa di boroboro nba mok datinj, kimaan datinj, koo boroboro nba mok datinj ki tee lii be siar boor, i tin ni. ⁸ Jaamm na-i piin yoo nba, yin pak wann i waas nan yaa tuun linba na kur paak tee Yennu nba din tun linba ki turi, yoo nba ki u nyinni Ijpt tin ni nae. ⁹ Jaamm na dinu sii tee tiarime, ki tee nan bont nba sii pir i nii ni, koo ki taab i yugbia paak na, li tuu saa tiari ki yin yet ki bia tumii Yennu sennu, kimaan Yennu jii u panchioj nae ki nyinni Ijpt tin ni. ¹⁰ Ii tuu di jaamm na, yoo nba ki n senn na, binn kur ni.

Ki jiin bijakpera po

¹¹ "Yennu saa jii-i ki baar nani Keenann teeb tin nba ki u por kat nan u saa jii tur yimm nan i yeejamm na ni. Wuu jii tin na ki turi yoo nba, ¹² li kpaa talas ki yin jii i matsinsina nba tee bonjai kur ki tur Yennu. I bonkobit matsinsina nba tee bonjai kur tee Yennu yabe. ¹³ Naaan li kpaa talas yin jii pejabir ki pa Yennu, naan gaar bonj sinsinn matik nba tee bonjak kur. Yi-i kii loon yin pa ki gaaro, yin nman konn u turu. Li kpaa talas yin tuu nmat daa i bijakpera kur Yennu boor. ¹⁴ Li-i tee ki i bonjak tan boi-i maruj na paak, yin pako a, 'Yennu jii u panchiojo ki nyinnit Ijpt tin ni, siaminba ki i din tee daaba na, ¹⁵ yoo nba ki kpanbar na din tee tubkangbatir ki yet wun chabit ki tin nyi na, Yennu din kpai bonjakperik kure Ijpt tin ni, li nisaarii nan bonkobit kur, nanne teen ki ti tuu jii bonkobit bonjakperii kur ki mann maruj ki tur Yennu, naan nmat daa ti bijakpera na Yennu boor. ¹⁶ Maruj na tee tiarue ki turit, ki tee nan bont nba sii lor niroo nuu ni, koo ki taab u yugbiar paak na. Li saa tiarit nan Yennu jii u panchiojo ki nyinnit Ijpt tin ni.' "

Ki jiin sanpagbouj nan mutootir po

¹⁷ Ijpt kpanbar nba chab Israel teeb na ki bi nyii yoo nba, Yennu din ki jiib ki tokin sonu nba kook mokgbenjir ki saa Filistia tin ni na kaa, naan sonu mane din tee sonjinjin. Yennu din dukin a, "N ki loon niib na n tan lebit bi dudukit ki nmat Ijpt, li-i tee ki bi

bann nan bi tan saa kɔnewa.”¹⁸ U din tɔkin namm songɔntiie ki gaar kunkoouk po ki took Mɔkmun na. Ki Israel teeb na dia bi jatiat ki teen siir nan tɔb.

¹⁹ Moses din jii Joosef kpaba, nan Joosef nba din te ki Israel teeb por senn nan bi saa tun bianjinba na, kimaan Joosef din yet a, “Yennu-i nyinni, yin jii n kpaba ki saan nann.”

²⁰ Israel teeb na din fiir Sukof ki saan kar Etam-e ki kpan kunkoouk na. ²¹ Yonnu ni, ki Yennu gar bi tɔonn, ki be sanpagbouj ni ki wantib sɔnu, ki nyiɔk mun ki u gar bi tɔonn ki tee nan mutootir na ki teemm yentu, a bii fit kii somm yonnu nan nyiɔk. ²² Sanpagbouj na din tun be-e bi tɔonn yonnu ni, ki mutootir na mun be nyiɔk.

14

Ki jiin Mɔkmun na pootu po

¹ Ki Yennu pak Moses a, ² “Betir Israel teeb na ki bin tunn saan kar Pi Hahirof nba be Migdol nan Mɔkmun sinsuuk ni, ki kpia Baal Sefonn na. ³ Kpanbar na saa dukin nan Israel teeb na lin turime yent na ni, ki kpaan sɔnu nba ki bi saa nyi kunkoouk na ni. ⁴ N saa teeno tubkangbatir ki u saa wei beri, ki maa saa nyann kpanbar na nan u lanjimanba na, li saa turin baakir. Nanne saa te Ijpt teeb na n bann nan mine tee Yennu.” Ki Israel teeb tun nan Yennu nba wannib bianjinba na.

⁵ Ijpt kpanbar na nba gbat nan niib na chiara na, ki ɔɔɔ nan u saakab lebit bi dudukit ki yet a, “Ti tun bee na? Ti ɔaan Israel teeb na saana, ti koɔ daabawa.” ⁶ Ki kpanbar na teen siir nan u kunkɔnn taantorit nan u lanjimanba. ⁷ U din teen siir nan u kunkontaantorit kur, ki taantorit kobii ɔanloob nba ɔan bonchiann na be leɔ, ki bi ɔmakit-teeb ɔmakitirib. ⁸ Yennu din teen kpanbar na tubkangbatir, ki u wei ber Israel teeb nba nyii nan parcheenn na. ⁹ Ijpt lanjimanba na, nan bi taanii nan taantorit nan li ɔmakit-teeb na, din wei baarib bi kaan ni, ki li be Mɔkmun na boor, ki kpia nan Pi Hahirof nan Baal Sefonn.

¹⁰ Israel teeb na nba la kpanbar na nan u lanjimanba baat bi boor yoo nba, ki janmaanii soorib, ki bi yikin yi Yennu a wun sommib, ¹¹ ki ɔmat nyiir Moses a, “Li tee fan baar nant muuk na nie ki tin tan kpo-o? Kaat daan kaa Ijpt-ee? Bee ki a nyinnit Ijpt tin ni? ¹² Ti daan paka nan linba na tan saa tumewa ki fit nyii. Ti daan yet a nan a nyikit ki tii be Ijpt tin ni, kii tee bi daaba. Ti-i bonni be leɔ ki tee daaba, li bo sɔ nan taa tan saa kpo muuk na ni na.”

¹³ Ki Moses jiin a, “I daa tiin janmaanii. Setir i taajaa paak man, ki la linba ki Yennu saa tun ki tinni dinna. I ji kan ban la Ijpt teeb na. ¹⁴ Yennu saa kɔn turi, li ki tee yin tun siar kaa.”

¹⁵ Ki Yennu pak Moses a, “Bee ki i mɔ ki loon sommiri? Pakin niib na ki bii saa tɔonn po. ¹⁶ Dont a patu kii diar sanpaapo ki tokin mɔkgbenjir na, ki nyun na saa bokit, ki Israel teeb na saa somm mɔkgbenjir na ni tinkoon, ki poot. ¹⁷ N saa teen Ijpt teeb na tubkangbata, ki bi saa wei-i ki sik, ki n saa la baakir, kimaan maa mɔk nyannu Ijpt kpanbar nan u lanjimanba nan taantorit nan li ɔmakit-teeb paak na. ¹⁸ Mi-i nyannib yoo nba, Ijpt teeb na saa bann nan mine tee Yennu.”

¹⁹ Ki Yennu malaka nba gar Israel teeb lanjimanba tɔonn na seet ki ɔmat bi poor, ki sanpagbouj na seet tee-e nan waa tan set ²⁰ Israel teeb nan Ijpt teeb na sinsuuk ni. Sanpagbouj na din teen bunbɔnne Ijpt teeb na po, ɔaan tur yentu Israel teeb na po, ki lanjimanba na ji ki fit nakin leeb, nyamunn.

²¹ Ki Moses tant u nuu mɔkgbenjir na paak, ki Yennu te wonpaaruk nyii yondo po ki da nyun na paak, ki li bokit. Wouj na din da nnae nan tinj na nba tan koor. Nyun na din bokite, ²² ki Israel teeb somm tinkoon, mɔkgbenjir na ni, ki poot, ɔaan ki nyunjoona see garj nan diitu po kura. ²³ Ki Ijpt teeb na weib ki sik mɔkgbenjir na ni, ɔamm nan bi taanii nan bi taantorit nan ɔmakit-teeb na kur. ²⁴ Laa per sanyafaar, ki Yennu be sanpagbouj nan mutootir na ni, ɔaan got Ijpt teeb lanjimanba na ki kɔomm janmaanii. ²⁵ U din te bi taantorit na fiia fere, ki bi ji ki fit saa yian yiami. Ki Ijpt teeb na yet a, “Yennu-e sommit Israel teeb na ki kɔn nant. Naaant ki tin ɔmat man.”

²⁶ Yennu din yet Moses a, “Wokitir a nuu ki tokin mɔkgbenjir na, ki nyun na saa jen ki piin Ijpt teeb na, nan bi taantorit nan li ɔmakit-teeb na.” ²⁷ Ki Moses tant nuu mɔkgbenjir na paak, ki li tan yentir sanyiok na, ki sɔɔ nyun gbee ki jen li bannuwa. Ijpt teeb na din loon bin chiar ki nyi nyun na nie, ɔaan ki Yennu te ki nyun na mubimm. ²⁸ Ki nyun na jen ki piin taantorit na nan li ɔmakit-teeb na, nan Ijpt tɔbfaara nba bo waa beer Israel teeb ki sik mɔkgbenjir ni na, nan bi yenɔkɔɔwa din ki tinni. ²⁹ Ki sɔɔ Israel teeb na ɔarin somm tinkoon ki poota, ki nyunjoona be garj nan diitu kur po.

³⁰ Li daar nie ki Yennu fat Israel teeb ki nyinnib Ijpt teeb nuu ni, ki Israel teeb na la Ijpt teeb na dɔɔ dɔɔ mɔkgbianu ki kpowa. ³¹ Israel teeb na nba la nan Yennu jii u

panchion nae ki nyann Ijpt teeb na, ki bi tin Yennu janmaanii, ki ji teen hoo Yennu nan u toontunno Moses yada.

15

Moses yan

¹ Li poor poe ki Moses nan Israel teeb na yin yan na ki tur Yennu a:

“N saa yin ki tur Yennu,

kimaan u nyann baakir nyannuwa.

U lu taanii nan taanjakira, mɔkgbenir niwa.

² Yennu-e tee paɲ daano nba kon n paak.

Nɔɔe tee wunba tinnin.

Nɔɔe tee n Yennu, ki n saa donto,

hooe tee n baa Yennu, ki n saa yin yan ki jiin u yabint po.

³ Yennu tee kunkonkonnoe, u sanne tee Yabint Yennu.

⁴ “U lu Ijpt lanjimanba nan bi taantorit mɔkgbenir ni.

Bi saakajaana na kpɪi Mɔkmun niwa.

⁵ Mɔksunsun na piimma, ki bi kpɪi sik tin po nan tann na.

⁶ “Yennu, a niidiitu mɔk yaarlituk paɲe,

ki but dataak buri buri nna.

⁷ A nyannchion nie ki a tuu ber fiin a datai.

A wutoor tuu yinne ki dib nan kinkauk na.

⁸ A da mɔkgbenir paake,

ki nyun ghab ki set sunsonn nan joonjouk na,

ki mɔkgbenir tin po nyɔont.

⁹ Ki datai na yet a, “Ti saa wei beribe ki soorib,

ki bokit bi mɔkint na ki gann taa loon linba.

Ti saa noot ti jukbanjaie ki jii baa mɔk linba kur.”

¹⁰ Naan fin Yennu foont a foon yommo,

ki Ijpt teeb na kur dii nyun,

ki kpɪi nan tann na nyunchion na ni.

¹¹ “Yennu, yenlanɔpoe tee nan fin na?

Nmee tee nan fin nba tee kasii yaa kasii na?

Nmee saa fit tun yaarlituk nan paɲ toona nan fin na?

¹² A tant a niidiitue, ki tingbouu na nak ti datai.

¹³ A dia a mɔsonn, ki gar a niib nba ki a fatib na tɔonn.

A jii a paɲe ki saan namm a kasii tin na ni.

¹⁴ Niib gbate, ki janmaanii jekib,

janmaaniie yent Filistia teeb na.

¹⁵ Yanputuko jek Edom tɔondamm.

Moab nipaarit na jekire,

ki Keenann teeb na ji ki mɔk parcheenni.

¹⁶ Yanputuk nan jijeet baar bi paaka.

Yennu, bi la a paɲe, ki janmaanii mɔkib,

ki bi see soon nna, nan a niib nba tan somm gar,

niib nba ki a nyinnib daabisin ni na.

¹⁷ A baar namme ki tan maamm a kunkonn paak,

siaminba ki fin Yennu gann ki li tee a doo na,

jiantu nasaakak nba ki a tion maa na boor.

¹⁸ Yennu, fine sii tun tee kpanbar yaayoo nan yaayoo.”

Miriam yan

¹⁹ Israel teeb na din somm tinkoon paake, mɔkgbenir na ni, ki poot. Naan ki Ijpt teeb na, nan bi taanii, nan bi taantorit, nan li nmakit-teeb na nba sik mɔkgbenir ni yoo nba, ki Yennu jiin nyun na, ki li piimm.

²⁰ Ki Yennu sokinii Miriam nba tee Aaronn niipoo na jii u bonfifaauk, ki pooleeb na wei u poor po, ki bi faa bonfifaat ki waa. ²¹ Ki Miriam yiin ki teemm a:

“Yinin yan ki tur Yennu, kimaan u nyann nyannjaann

ki lu taanii nan taanjakira mɔkgbenir niwa.”

Ki jiin nyunton po

²² Ki Moses jii niib na mɔkgbenir na boor, ki saan namm kunkoouk nba ki bi yir Sur na ni. Bi din somm kunkoouk na ni daa njantaa, njan ki ki la nyumi, ²³ ki din tan baar

siaminba ki bi yir Mara na, ɲaan leɲ nyun na din tone, ki bi ki fit nyuu. ɲanne teen ki bi pur leɲ sann Mara.* ²⁴ Ki niib na din nyiir Moses ki boio a, “Ti saa nyu bee?” ²⁵ ɲanne ki Moses miar Yennu nan u par kur, ki Yennu wannɔ dagbir, ki u jii lu nyun na ni, ki nyun na maɲ.

Leɲe ki Yennu turib sennu nba sii diab, ɲaan bia bikimm. ²⁶ U din yetib a, “Li-i tee ki i saa sak n mɔb fanu kii tuun linba ɲan, ki bia dia n sennii na, n kan jii yiarii nba ki n din jii ki dat Ijipt teeb tuba na nan yenna ki dat i tuba. Mine tee Yennu, wunba teeni laafia.”

²⁷ Li poor po, ki bi baar Elim, siaminba ki bunbuna piik nan ɲanlee be, ki kaatii piinlore bia be na, ki bi kar leɲ, ki kpian nyun.

16

Ki jiin jeet nba ki bi yi mana na nan pinpara po

¹ Ki Israel teeb na kur fiir Elim ki gaar sonu, ki baa nyii Ijipt, li ɲmaarii ɲanlee ni, dapiik nan ɲanɲmu daar, ki bi baar Sinn kunkoouk paak, ki li be Elim nan Sainai sinsuuk ni. ² Leɲe ki bi kur nyiir Moses nan Aarɔnn, ³ ki yeen a, “Ti sunman ki Yennu daan bo kpiit Ijipt tiɲ niwa. Leɲe ti daan tuu ɲman nant, ki bia di jeet nba ki ti loon, ɲaan ki i baar nant nna, a tii be kon ki tan kpo.”

⁴ Ki Yennu yet Moses a, “N saa te ki jeet n nyi sanpaapo ki baa, ki i kura n di. Niib na kur n tuu nyi sanyioƙ ni, ki tɔkir linba ki bi saa di li daar. Nna bannue ki n saa bikimm, ki bann baa saa wei n sennu, nan baa kan weiri. ⁵ Daa ɲanloob daar bin tuu tɔkir, ki li yabint-ii tee nan baa tuu tɔkii na fuunu munlee, ki ɲammir.”

⁶ Ki Moses nan Aarɔnn yet Israel teeb na a, “Dinna daajoouk na, i saa bann nan Yennu-e daan nyinni Ijipt tiɲ ni. ⁷ Sanyioƙ ni, i won saa la yabint Yennu yentsaakar. U gbat yaa nyiirɔ bianɲinbawa. Nn, i nyiir ɲɔɔe, kimaan timm kpan tee u masokinteebe. ⁸ Yennu-e saa turi nant daajoouk ki yin ɲman, ki bia turi boroboro sanyioƙ ni, yaa loon bianɲinba, kimaan u gbat yaa nyiirɔ bianɲinbawa. I-i nyiirit yoo nba, i ki nyiir timm kaa, ɲaan i nyiir Yennu-e.”

⁹ Ki Moses yet Aarɔnn a, “Pakin niib na kur ki bin baar ki tan set Yennu tɔɔnn, kimaan u gbat bi nyiiruka.” ¹⁰ Aarɔnn nba pak niib na kur yoo nba, ki bi ɲmant bi numm kunkoouk na po, ki li taakpaak ni ki Yennu maɲ yentchiɔɲ dɔkit sanpagbouɲ ni. ¹¹ ɲanne ki Yennu yet Moses a, ¹² “N gbat Israel teeb nyiiruk nawa. Yetirib nan daajoouk kur bi saa la nant ki ɲman, ki sanyioƙ kur bi bia saa la boroboro, baa loon bianɲinba, ki bann nan min Yennu-e tee bi Yennu.”

¹³ Daajoouk nba tan baar, ki pinparbur yukir baar baa, ki gbee kaɲ na kur po. Ki sanyioƙ ni ki marin bia baa ki lint kaɲ na kur po. ¹⁴ Marin na nba kpaar yoo nba, ki bi la ki bonsiar be kunkoouk na paak, ki tee bonfarimii bonɲinara nna. Li din ki paar nan yeeru. ¹⁵ Israel teeb na nba lar, ki bi ki bannir, ki boi bi leeb a, “Bee bonte na?”

Ki Moses yetib a, “Jeet nba ki Yennu turi a yin die na. ¹⁶ Yennu wann nan sɔɔ kur n tuu tɔkir bianɲinba saa jaɲɔ, ki u ɲaateeb sɔɔ kur n gaar bɔrik-gbinn.”

¹⁷ Ki Israel teeb na tun nna, ki siab tɔkir saama, ki siab mun tɔkir waan waan nna. ¹⁸ Baa bikin yoo nba, ki wunba bo tɔkir bonchiann na, u din ki dii tenni; ki wunba tɔkir waaminna na, li ki pɔtɔ, sɔɔ kur din tɔkir bianɲinba saa jaɲɔe. ¹⁹ Ki Moses yetib a, “Sɔɔ daa tɔki ki guunt wonni.” ²⁰ ɲaan siab din ki gbiint ki tur Moses-i, ki tenn waan ki guun wonn. Laa tan yent, ki sɔɔ li kɔɔ nanwubawa, ki pɔɔk ki ji nubir. Ki Moses wutoor doo bi paak. ²¹ Sanyioƙ kur, sɔɔ kur din tuu saane ki saa tɔkir ki jaɲ u mɔɲ, ɲaan yonnu-i toɲ yoo nba, linba tenn tiɲ ni na, lin mann ki bot.

²² Daa ɲanloob daar na, ki bi tɔkir, ki li yabint fuunu munlee-lee, sɔɔ kur yar bɔrik-gbina ɲanlee-lee. ɲanne ki Israel tɔɔndamm na baar Moses boor ki tan pako li po, ²³ ki u pakib a, “Yennu wann nan wonn tee foon daare, ki tee ɲɔɔ Yennu daar. Purin linba ki i saa pur dinna, ki bia ɲaa linba ki i saa ɲaa dinna. Linba tenn, yin bɔr ki guun wonn.” ²⁴ Ki bi bɔr linba tenn na nan Moses nba wannib bianɲinba na, ki li yent sanyioƙ, ki li ki biir ki bia ki kɔɔ nanwuba. ²⁵ ɲanne ki Moses yetib a, “Dimin na dinna man, kimaan dinna tee foon daare, daar nba tee Yennu daar, i kan la jesiat kunkoouk na paaki. ²⁶ Ii tuu saa tɔkir jeet na daa ɲanloobe, ɲaan daa ɲanlore daar nba tee foon daar na, i kan la jeet ki tɔkir kunkoouk na paak.”

²⁷ Daa ɲanlore na ni, ki siab saan muuk ni a bin tɔkir jeet, ɲaan bi din ki la siari. ²⁸ ɲanne ki Yennu yet Moses a, “Taar munɲaae ki yimm niib na ki sak n sennu? ²⁹ Tiat nan min Yennu-e turi foon daar, ɲanne teen ki daaɲanloob daar kur, ki n tuu turi jeet

* 15:23 15.23 Bi maan ni, Mara paak tee “ton.”

ki lin jarj daa njanlee dinu. Daanjanlore daar na, soɔ kur-ii be u njaak ni, ki daa nyi saa siari.”³⁰ Tɔn, ki niib na ki tuun siar daanjanlore daar kur.

³¹ Israel teeb na din yi jeet na manae.* Li din tee nan binpeeni nae, njaan marii nan baa tuu jii siat ki teen lilaat na. ³² Moses din yetib a, “Yennu wannit nan ti tenn mana na ki bor ki tan wann ti yaaboona, ki bin la jeet nba ki nɔɔ Yennu din teenit kunkoouk paak, waa din nyinnit Ijpti tinj ni yoo nba na.” ³³ Moses din yet Aarɔnn a, “Jiin soɔr ki wuun mana borik-gbinn lej, ki sennir Yennu tɔɔnn, ki lii bor, kii guu ti yaaboona.” ³⁴ Ki Aarɔnn jiir ki senn molor lakir na boor, nan Yennu nba senn Moses bianjinba na, a lii bor. ³⁵ Ki Israel teeb na din dii mana marj ki saa tuu bina piinna, nan baa tan baar Keenann tinj ni, siaminba ki bi kar na. ³⁶ (Li yoo, baa din dia linba ki bikii bona na saa kɔɔ borik-gbinn piike.)

17

Ki jiin nyun nba nyii tann ni na po

¹ Li poor po ki Israel teeb na fiir Sinn kunkoouk paak, ki somm kaar waan waan, nan Yennu nba wannib bianjinba na. Bi din chaan bi kaaj Refidim-e, njaan nyun din kaa lej ki bi sii nyu. ² Ki bi nyiir Moses ki yeen a, “Turit nyun ki tin nyu.”

Ki Moses jiin a, “Bee ki i nyiirimi? Bee ki i bikii Yennu?”

³ Njaan nyunnyukuru din soorib bonchiann, ki bi njamii nyiir Moses. Bi din yeen a, “Bee ki a daan nyinnit Ijpti-i? A loon ki nyunnyukuru n tan kpi timm nan ti waas nan ti bonkobite-e?”

⁴ Njanne ki Moses miar Yennu nan u par kur ki yet a, “N saa teen niib na nlee? Bi poŋ ji loon bin jaatin tanae.”

⁵ Ki Yennu yet Moses a, “Jiin Israel tɔɔndamm na ki pukin a po, ki yin gar niib marj tɔɔnn. Jiin patu nba ki a daan faa Nail mɔkir na kii dia. ⁶ N saa set tann paak, a tɔɔnn, Sainai jɔɔr paak. A faa tann na, ki nyun saa nyi tann na ni, ki niib na n nyu.” Ki Moses tun nna, Israel teeb tɔɔndamm na boor, ⁷ ki din pur lej sann Masa,* nan Meriba,† kimaan Israel teeb na din nyiir Yennu ki bikinɔ, yoo nba ki bi boi a, “Yennu be nant koo u kaa nanti-i?”

Bianjinba ki Israel teeb faa tɔb nan Amalek teeb

⁸ Li poor po ki Amalek teeb baar Refidim doo ni, ki wor Israel teeb na nan kɔnn. ⁹ Ki Moses yet Joosua a, “Nyint jasiab ki bin won saan kon nan Amalek teeb na. N won sii tɔɔ jɔɔr yur paake ki dia patu nba ki Yennu te ki n jii na.” ¹⁰ Ki Joosua tun bianjinba ki Moses wannɔ na, ki saan a bin kon nan Amalek teeb na, njaan ki Moses nan Aarɔnn nan Hur saan doo jɔɔr na paak. ¹¹ Moses-i donn u nii sanpaapo yoo nba kur, Israel teeb na tuu nyante, njaan wuu sikin u nii, ki Amalek teeb na mun laat nyannu. ¹² Moses nii nba tan bak yoo nba, ki Aarɔnn nan Hur jii tann ki turo, ki u kar li paak, njaan ki bi see ki tia u nii, ki diar fanu nan yonnu nba tan baa. ¹³ Li din teen nnae ki Joosua nyann Amalek teeb na.

¹⁴ Li poor po ki Yennu yet Moses a, “Sobin nyannu na mɔmaan, ki niib-ii tian li po. Pakin Joosua nan n saa biir Amalek teeb na kura.” ¹⁵ Ki Moses maa maruj binbintir ki pur li sann a, “Yennu-e tee n nyannu dɔk,” ¹⁶ ki yet a, “Dont Yabint Yennu nyannu dɔk na sanpaapo. Yennu saa tukin ki kon nan Amalek teeb na yaayoo siiyoo.”

18

Bianjinba ki Jetro gɔn Moses

¹ Ki Jetro, wunba tee Moses dianjak, ki bia tee Midiann tinj ni manntɔɔ na, din gbat linba kur ki Yennu tun ki tur Moses nan Israel teeb, yoo nba ki u gar bi tɔɔnn ki nyinnib Ijpti tinj ni na. ² Li paak ki u baar Moses boor, ki bia dia Moses njaapoo Sipora, wunba daan biar u njaak ni na, ³ nan Gersom nan Elieser, Moses njaapoo bonjai. Moses poŋ din yet a, “N tee boorganue digbangann na ni.” Li paak ki u pur bonjajen Gersom.*

⁴ U bia din yet a, “N baa Yennu sommin ki tinnin, ki Ijpti kpanbar ki fit kpiimi,” ki pur bonjaleek na Elieser.† ⁵ Jetro din baar nan Moses njaapoo nan u bonjai banlee na kunkoouk paak, Yennu jɔɔr nba ki Moses din kar na boor. ⁶ U poŋ din gaan mɔb ki tur Moses-ewa nan bi baat, ⁷ ki Moses saan ki cheto, ki gbaan u tɔɔnn, ki mɔɔt‡ u tankpinn.

* **16:31** 16.31 Bi maan ni, “mana” nan “bee na” mɔbona naane. * **17:7** 17.7 Bi maan ni, Masa paak tee “bikinu.”

† **17:7** 17.7 Bi maan ni, Meriba paak tee “nyiiruk.” * **18:3** 18.3 Bi maan ni, “Gersom” nan “boorganu” mɔbona naane. † **18:4** 18.4 Bi maan ni, “Elieser” nan “Yennu sommin” mɔbona naane. ‡ **18:7** 18.7 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

Li poor po ki bi boi leeb bi laafia po, n̄aan ji saan Moses lanboun[§] ni. ⁸ Ki Moses wanno linba kur ki Yennu tun ki tur Ijpt kpanbar nan u niib, a wun fit nyinn Israel teeb na Ijpt tirj ni. U bia din wanno biak nba ki Israel teeb na dii s̄onu ni, nan Yennu nba tinnib bianjinba. ⁹ Jetro nba gbat linba na kur, ki li manɔ bonchiann, ¹⁰ ki u yet a, “Ii dont Yennu sann, wunba tinni ki nyinni Ijpt kpanbar nan u niib nuu ni na. Ii dont Yennu sann, wunba nyinn u niib daabisin ni na. ¹¹ Motana, n mi nan Yennu-e tee Yenjaann ki gar yennii nba kur be, kimaan u tun linba na, yoo nba ki Ijpt teeb dia Israel teeb nan n̄ontont nae.” ¹² N̄anne ki Jetro jii bonkobit nba ki bi saa mann ki joo li kur muu, nan piinlia nba ki bi saa pi Yennu na, ki Aar̄onn nan Israel t̄ondamm na weio, ki saan a bin di kasii jeet nba tee Yenjiantu maruj na.

*Ki jiin barbuura gannu po
(Sennu 1.9-18)*

¹³ Laa yent sanyiōk, ki Moses n̄amii binba m̄ok k̄ona nan leeb na maan, ki gorii maan manj ni sanyiōk ni ki tan tuu nyiōk. ¹⁴ Ki Moses diam̄m Jetro nba la linba kur ki Moses tuun na, ki u boio a, “Linba na kur tee bee ki a tuun ki teen niib na? Bee ki a tuun na kur a kuukōo, ki niib see nna sanyiōk niwa ki tan tuu nyiōk na ki loon bin pak nanani?” ¹⁵ Ki Moses jiin a, “Li kpāa talase ki man tun nna, kimaan niib na baat n boor a bin tumii Yennu loomme. ¹⁶ Nirō nan u loo-i m̄ok gammuk, bi tuu baar n boore ki man wannib wunba m̄ok m̄onii, n̄aan tumiib Yennu m̄omaan nan u sennu.”

¹⁷ Ki Jetro yeto a, “A ki tuun li bannu kaa na. ¹⁸ A bakint a m̄oje, ki bia bakint niib na. Linba na yabit nan fii tuun a kuukōowa. ¹⁹ N̄aant ki n tura kpaan̄jani, ki Yennu sii be nana. Li n̄an fii tee niib na taatar Yennu boor, kii baat nan bi kunk̄ona maan u boor. ²⁰ Ii tumiib Yennu sennii, kii wantib baa sii tuun linba, nan baa sii be bianjinba. ²¹ N̄aan a gann jab nba tee nichinchiba, ki teemm niib na t̄ondamm; yemm-ii dia niib tusir tusir, ki yemm-ii dia niib kobik kobik, ki yemm-ii dia niib piin̄jmu-̄jmu, ki leeb-ii dia niib piik piik. T̄ondamm man-ii tee binba tiin Yennu, ki jan̄ nan niib n teemm yada, ki bia kii tee binba ki niib kan fit kōob nan likirii. ²² N̄aant ki bii tee niib na barbuura nba sii tun be. Bin tuu baar nan barii nba paar ki tura, n̄aan kii bu barbis na n̄arin. Bi-i chent a toonn na nna, n̄anne saa tura woruku waan. ²³ Fi-i tun nna, ki Yennu saki, a kan mantik bakin a m̄oji, ki niib na maan bia tuu saa pakewa bin fit kun.”

²⁴ Ki Moses gaar Jetro kpaanii na, ²⁵ ki gann jab nba tee nichinchiba Israel teeb na ni, ki teemm t̄ondamm, ki bi siab dia tusir tusir, ki siab dia kobik kobik, ki siab dia piin̄jmu-̄jmu, ki siab mun dia piik piik. ²⁶ N̄amme din tee barbuura nba sii bu niib na maan yoo kur, ki baat nan bargben̄a na Moses boor, n̄aan bu barbis na bi t̄iōj. ²⁷ Li poor po ki Moses chab Jetro, ki u n̄mat kun u doo ni.

19

Israel teeb benu Sainai jojaann boor

¹⁻² Ki Israel teeb na fiir Refidim. Baa nyii Ijpt li n̄maarii n̄antaa, dasinsinn daar, ki bi baar Sainai kunkoouk paak, ki chaan bi kaarj Sainai jojaann na nyakir ni, ³ ki Moses doo j̄oor na paak a wun chet Yennu. Ki Yennu be j̄oor na paak n̄aan yiin Moses, ki yeto a wun pak Israel teeb, Jak̄ob yaaboona na a: ⁴ “I la min Yennu nba tun linba ki tur Ijpt teeb, ki baar nani nna na, nan bianjinba ki baakir tuu jii u waas ki saan nam̄ na. ⁵ Motana, li-i tee ki i saa sak n m̄ob ki dia n m̄olor na, i sii tee n niibe. Tingboūj na kur tee n yare, n̄aan yimme sii tee n nigannkab, ⁶ niib nba tee n kuukōo niib, ki sii tee mannteeb ki tuun teenin.” ⁷ Ki Moses n̄mat sik ki saa yiin Israel t̄ondamm na, ki lakimm, ki wannib linba kur ki Yennu pak̄o. ⁸ Ki niib na kur jiin nan kunkoyenn a, “Linba kur ki Yennu wannit, ti saa tuma.” Ki Moses yet Yennu linba kur ki niib na pak.

⁹ Ki Yennu yet Moses a, “N sii be sanpagboun̄ben̄jir nie ki baar a boor, ki niib na n gbat ki n piak nana, ki bi ji saa teena yada, laa nyii m̄otana ki saa.”

Ki Moses pak Yennu linba ki niib na jiin. ¹⁰ Ki Yennu yeto a, “Saant ki saa yet niib na ki bin jii dinna nan wonn ki n̄amm bi m̄oj ki teen siir nan jiantii. Li kpāa talas bin wuur bi liant, ¹¹ ki teen siir kii guu daarpo. Li daar, n saa sik Sainai jojaann paak, siaminba ki niib na kur saa fit lan. ¹² Chaant terik ki lint j̄oor na ki niib na daa pootiri, ki betib ki bi daa baat j̄oor na boor kaawa, ki ji boi bin do-o. Nirō-i lakit u taar ki n̄maa j̄oor na paak, bin kpiu. ¹³ Bin jaato tana koo ki yekito peenii ki kpiu, ki sōo daa nobii u nuu ki siito. Sennu na tee niib nan bonkobit kur yare, ki bin kpiib. N̄aan bi-i peb naatunn na yoo nba, niib na n do j̄oor na paak.”

§ 18:7 18.7 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

¹⁴ Ki Moses nyii joor na paak, ki sik ki tan pak niib na, a bin teen jiantii siir. Ki bi wuur bi liant. ¹⁵ Ki Moses yetib a, "Ii tee siir kii guu daarpo, soo daa doo nan poo daanni."

¹⁶ Ki daanjantaa manj daar sanyiok ni, ki saak nyikint ki tian, ki sanpagbounghenir nna dokit joor na paak, ki bi gbat naatunn bui sanpaapowa, ki janmaanii soor binba be lerj na kur, ki bi jekir.

¹⁷ Ton, ki Moses nyii namm kaanj na ni, ki saan namm a bin chet Yennu, ki bi saa biar set joor na louj ni. ¹⁸ Sainai joor na kur po din loo nan munyuute, kimaan Yennu din sik nan muu, joor manj paake. Munyuut na din doo sanpaapo, ki tee nan mutunn munyuut nae, ki joor na damm bonchiann. ¹⁹ Naatunn na monii din nammit do sanpaapo. Ki Moses pak, ki Yennu jiin satianii ni. ²⁰ Ki Yennu sik Sainai joor na paak ki yiin Moses a wun do joor manj paak. Ki Moses doo. ²¹ Ki Yennu yeto a, "Sikin ki kpaan niib na ki bi daa yaak terik na ki baat a bin lami. Bi-i teen nna, bi bonchiann saa kpowa. ²² Nan mannteeb nba lek nakiin na gbaa, njaan bi-i kii nammit bi moj, n saa dat bi tubawa."

²³ Nanne ki Moses yet Yennu a, "Niib na kan fit do-o, kimaan a turit sennu a ti jii joor na ki lii tee kasii, ki chaan terik ki lintir."

²⁴ Ki Yennu jiin a, "Nmatir ki saa jii Aaronn ki baar nano, njaan mannteeb na nan niib na njarin daa yaak terik na ki do n boor na, nna-i kaa, n saa dat bi tubawa." ²⁵ Li poor po ki Moses nmat sik niib na boor, ki saa yetib linba kur ki Yennu pako.

20

Ki jiin Yennu sennii piik na po

(Sennu 5.1-21)

¹ Yennu din pak, ki u mobona manje na a: ² "Mine tee i Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijipt tinj ni, siaminba ki i daan tee daaba na.

³ "Daa jiantir yensau ki pukin n po.

⁴ "Daa naan ninnansiar ki teen i moj, linba be sanpaapo, koo tingbounj na ni, koo nyun ni. ⁵ Daa gbaa patsiar boor koo ki jiantiro, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu, ki ki saak mii mok loo. N daar binba namin na tuba, nan bi waas tuba, ki saa tuu bi yaaboontaa koo bi yaaboona njanna ni, ⁶ njaan want n lomm ki teen binba loonin ki saak n mob na yaaboona tusaa tusaa.

⁷ "Daa yi n sann ki tuun biit, kimaan min i Yomdaano Yennu saa dat wunba yiin n sann yann tubira.

⁸ "Tiat foon daar kii diar kasii. ⁹ A mok daa njanloobe ki saa jii tun a toona, ¹⁰ njaan daanjalore daar na tee foon daare, ki tee n daar. Li daar manj ni, soo daa tuun toonn: fin nan a waas nan a daaba nan a bonkobot nan boorganu nba kur koo a doo ni na. ¹¹ Daa njanloobe ki min Yennu jii ki nan tingbounj nan sanpaak nan mokgbenja nan linba kur be li ni, njaan ki daa njalore daar na ki n foi. Nanne ki min Yennu teen piisin foon daar manj paak, ki teenir kasii.

¹² "Turin a baa nan a naa baakir, ki a manfoor saa fokit tinj nba ki n teena na ni.

¹³ "Daa kpi niro.

¹⁴ "Daa chommi.

¹⁵ "Daa jaami.

¹⁶ "Daa di faak siara ki biir a loo.

¹⁷ "Daa mok nioj nan a loo njaak. Daa mok nioj nan a loo njaapoo, koo u daaba, koo u nei, koo u bonii, koo linba tee u yar kur."

Ki jiin niib na janmaanii po

(Sennu 5.22-33)

¹⁸ Niib na nba gbat satianii nan naatunn na monii, ki bia la sanyikintii, nan munyuut nba piin joor na yoo nba, ki janmaanii jekib, ki bi set banfokira. ¹⁹ Li yoo ki bi yet Moses a, "Fi-i pak turit, ti saa gbiinta, njaan ti tiin janmaanii nan Yennu-i pak turit, ti saa kpowa."

²⁰ Ki Moses jiin a, "Daa tiin janmaanii. Yennu baar a wun bikinie ki lin te yii yoo kii saak u mob, ki daa tuun biiti." ²¹ Niib na din see banfokirewa, njaan ki Moses kuukoo saan nakin sanpagbounj nba ki Yennu be li ni na.

Sennii ki jiin maruj binbinta po

²² Ki Yennu wann Moses a wun pak Israel teeb na a, "I la min Yennu nba be sanpaapo njaan pak nani bianjinba. ²³ I daa jikit salimpeena koo salimmona ki naan yennii ki jiantir ki pukii n po. ²⁴ Jiin tant ki maa maruj binbintir ki turin, kii paa i pei nan i nei li paak, ki lii tee maruj nba ki i saa kabin li kur, nan weinanleeb piinii na. Siaminba kur ki n gann a yii jiantirin na, n saa baar lerj ki teen piisin i paak. ²⁵ Li-i tee ki i jii tana ki

maa n maruŋ binbintir, i daa yakitir tana maŋ, kimaan yi-i jii sirik ki yakit tana, i biir tana maje na, ki li ji kii ŋan nan lin tun n toonni. ²⁶ I daa maa n maruŋ binbintir ki tee taanmaata nba sii ŋmaan do li paaki. Yi-i teen nna, i sii dint i moŋ feie, yoo nba ki i ŋmaan taanmaata na ki do.

21

Baa sii dia daaba bianjinba
(Sennu 15.12-18)

¹ “Want Israel teeb sennii na: ² Li-i tee ki a daa a booru Hiibru* niro, li tee wun tun a toonn bina ŋanloobe. Bina ŋanlore nani, fan ŋaau yann, ki u daa pa siari. ³ Li-i tee ki u ki mok poo yoo nba ki a daa u, fii ŋaau yoo nba, wun nyi yann ki daa jikit poo. Ŋaan li-i tee ki u bo koon poeewa ki a daau, fi-i ŋaau yoo nba, wun jii u poo kii saa. ⁴ Li-i tee ki u chanbaa turo poo ki u koono ki mar waas, poo na nan u waas na tee u chanbaa na yabe, daabir na saa nyi u kuukooe. ⁵ Ŋaan li-i tee ki daabir na wann nan u loon u chanbaa na nan u ŋaapoo nan u waas na, ki ki loon bin ŋaau, ⁶ ŋann ŋarin u chanbaa na n jiiu ki saan nanao Yenjiantu boor. Leŋe ki u saa sennu ki kpiano gann, koo tammokpianu, ŋaan fut u tubir. Li poor po ki u ji sii tee u daabir nan u manfoor gbennu.

⁷ “Li-i tee ki joo koi u bipoo ki bi teeno daabir, joo ki tee bin tan ŋaau nan daabjak na kaa. ⁸ Li-i tee ki bi kooto ki tur wunba loon wun tan koonoie, ŋaan ki u ji tan ki loono, ŋann ŋarin, wun kooto ki jiin tur u baa. Li ki tee u chanbaa na n kooto ki tur boorganu, kimaan waa dia bonpook na diabiik na paak. ⁹ Li-i tee ki joo daa daabpook a wun tur u bija, li tee wun diau nan u tiouŋ bipoo nae. ¹⁰ Li-i tee ki joo na koon poo ki pukin u poo sinsinn nba ki u daau na paak, li kpaal talas ki joo na-i teen u poo sinsinn na jeet nan tiat, ki lii jan nan waa daan tuu teeno bianjinba sinsinn na, ki wuu biaki mok yaak nan waa daan tuu mok yaak bianjinba na. ¹¹ Joo na-i kii tun linba na ki tur poosaakoo na, li kpaal talas wun nyik poo na ki wun yaat, ki daa te ki u pa siari.

Sennii nba jiin kunkona po

¹² “Wunba faa niro ki kpii, li tee bin mun kpiue. ¹³ Li-i tee ki u kpet faau-ie, u saa fit chiar ki saan siaminba ki n saa wannii na, ki leŋe ki u saa foor. ¹⁴ Ŋaan li-i tee ki niro miwa ŋaan faa u loo tonu ki kpiiu, li tee yin kpiue, u lek-i chiar saan n maruŋ binbintir paak ki loon manfoor, ŋaan yin kpiu.

¹⁵ “Wunba faa u baa koo u naa, li tee yin kpiue.

¹⁶ “Wunba soor niro a wun kooto, koo a wun teeno u daabir, yin kpiu.

¹⁷ “Wunba sat motont u baa koo u naa paak, yin kpiu.

¹⁸ “Li-i tee ki niib kon, ki yeno jii tann koo u niikur ki faa loo na, ŋaan ki u ki kpo, i daa daar u tubir. Ŋaan li-i tee ki wunba ki u faa-u na door baat diiuk, ¹⁹ ki li poor po, ki u tan fiir ki jii patu ki li sommito ki u somm nanyer poi-e, joo nba faau nae saa pa, u yoo nba biir na paak, ŋaan bia goto ki saa tuu yoo nba ki u saa la laafia.”

²⁰ “Li-i tee niro jii lanbann ki boo u daabjak, koo u daabpook, ki u kpo li yoo na, li tee yin dat joo na tubire. ²¹ Ŋaan li-i tee ki daabir na ki kpo dayenn, koo daa ŋanlee ni, i daa daar joo na tubir, waa kon u daabir na tee tubdatu nba janoe.

²² “Li-i tee ki jasiab kon ki tan kpet faa poo nba mok poor, ki u poor na biir, ŋaan ki u ji ki la dansiak ki pukin, ŋann ŋarin li tee yin ŋmaar wunba faau na panne, nan poo na soroo nba saa wann bianjinba, ki barbuura na n got li ni. ²³ Ŋaan li-i tee ki poo na tiouŋ la dan nba paar, li tubdatu sii tee manfoor n pa manfoor paaake, ²⁴ ki ninbinn n pa ninbinn paak, ki nyann n pa nyann paak, ki niipaun n pa niipaun paak, ki taapaun n pa taapaun paak, ²⁵ ki mudinu n pa mudinu paak, ki dan n pa dan paak, ki kpinn n pa kpinn paak.

²⁶ “Li-i tee ki niro faa u daabjak, koo u daabpook ninbinn ki li biir, u daano na n chabo ki wun saan, ki lin teen ninbinn na paak paatii. ²⁷ Li-i tee ki u faa u nyann ki fokit, wun chabo ki wun saan, ki lin teen nyann na paak paatii.

Ki jiin bondamm po

²⁸ “Li-i tee ki naab nyiar niro ki kpiiu, bin jaat naab maŋ tana ki kpiu, ki soo daa ŋman u nanti. Ŋaan soo daa daar naab na daano tubiri. ²⁹ Ŋaan li-i tee ki naab na yoo nya niib, ki bi yeen u daano ŋaan ki u ki loro, ki naab na tan nyiar niro ki kpiiu, bin jaat naab maŋ tana ki kpiu, ŋaan bia kpi u daano na. ³⁰ Li-i tee ki bi sak a naadaano na n pa likirii u manfoor paakie, wun pa baa saa jiaro bianjinba kur. ³¹ Li-i tee ki naab na kpii naasimo, koo sapaamo, sennu nae bia see. ³² Li-i tee ki naab nyiar soo daabjak koo

* 21:2 21.2 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

daabpook, naadaano na n pa salimpeena kuna piintaa[†] daabir na paak, n̄aan bin jaat naab na tana ki kpii.

³³ “Li-i tee ki niro biit bootuk ki yaan, koo ki gbiir bootuk n̄aan ki ki piin, ki soo naab koo bonj baa bootuk na ni, ³⁴ li tee wun pa bonkobuk na paake. Wun pa likirii na ki tur bonkobuk na daano n̄aan yent bonkob-kpeenn na. ³⁵ Li-i tee ki niro naab kpii u loo naab, bi jab banlee n koot naab nba fo na, ki chent li likirii, ki bia chent naakpeenn na nant. ³⁶ N̄aan li-i tee ki naab na yoo tuun nna ki bi piak u daano, n̄aan ki u ki lor naab na, li tee wun jii naafooke ki pa naadaano na, n̄aan gaar naakpeenn na.

22

Sennii nba jiin pann panu po

¹ “Li-i tee ki niro jan naab koo peeuk ki kpii, koo ki kooto, li tee wun pa nei banj̄mue naab na paak, koo pei banna peeuk na paak. ²⁻⁴ Li tee wun pa waa jan linba na paake. Li-i tee ki u ki mok siar, bin kooto ki teeno daabir, ki lii tee paatii, waa jan linba na paak. Li-i tee ki bi la waa jan bonkobuk nba na foot u boor, li-i tee naab koo peeuk koo bonj, wun pa banlee, yeno paak.

“Li-i tee ki nanyuko loot diiuk nyiok ki koo a wun jan, ki bi sooro ki kpii, wunba kpii na ki tun nikpinu biiti. N̄aan li-i tee yonnu ni-ie, u tun nikpinu biita.

⁵ “Li-i tee ki niro lu u bonkobit ki bi lin muuk ni, koo ki bi lin tilontii kpaab ni ki n̄man, ki tan saan koo soo kpaab ni ki n̄man jeet nba ki u bur na, li kpaas talas bonkobdaano na n jii u kpaab ni jeet, koo u tilontii loona, ki pa jeet nba ki u bonkobit n̄man na paak.

⁶ “Li-i tee ki niro fia u kpaab, ki li dii muuk ki saa loor u loo kpaab, ki dii u jeet nba ki u bur na, koo jeet nba ki u jaan bir na, wunba fia muu na tee wun pa linba kur biir na paake.

⁷ “Li-i tee ki niro sak ki dia u loo likirii, koo u bona nba mok nyoot, ki nanyuko tan jan bona na u n̄aak ni, ki bi sooro, nanyuko na n pa fuunu munlee. ⁸ N̄aan li-i tee ki bi ki la nanyuko na, n̄ann n̄arin bin saan nan joo nba tuu dia bona na, Yenjiantu diiuk ni, ki wun saa por nan n̄oo kaa jan bona manj.

⁹ “Maan nba kur tee gammuk ki jiin bona po, laa tee nei paak, koo bonii paak, koo pei paak, koo tiat paak, koo bont nba kur bot, jab banlee nba yaa bi yen bont manj na n baar Yenjiantu boor. Yennu-i tur wunba kaat, wun pa taar munlee ki tur loo na.

¹⁰ “Li-i tee ki joo sak ki dia u loo bonj, koo naab, koo peeuk, koo bonkob-booru nba kur ki u turo, ki bonkobuk na tan kpo, koo ki la danj, koo ki bi fato n̄aan ki siara daano kaa, ¹¹ joo na n saan Yenjiantu diiuk ni, ki saa por nan u ki jan u loo na bonkobuk na. Li-i tee ki u ki jan bonkobuk naie, bonkobdaano na n sak nan u bote, ki u loo na daa pau siari. ¹² N̄aan li-i tee ki u jan bonkobuk naie, joo na n pa bonkobdaano na. ¹³ Li-i tee muuk ni bonkobukue sooro ki kpii, joo na n baar nan nanchiat na ki lii tee siara; li ki tee wun pa linba ki muuk ni bonkobuk sooro na paaki.

¹⁴ “Li-i tee ki niro kpent u loo bonkobuk, ki bonkobuk na tan la danj koo ki kpo, ki bonkobdaano na kaa li yoo, joo na tee wun pa li paake. ¹⁵ N̄aan li-i tee ki li tun nna ki bonkobdaano be li yooie, joo na daa pa siari. Li-i tee ki bonkobuk na tuun toonn n̄aan ki u pa likiriie, likirii nae saa pa bonkobuk na paak.

Sennii ki jiin nisaarik binbey nan Yenjiantu po

¹⁶ “Li-i tee ki joo kpar sapaanmunn nba ki tee soo sarkpenj ki doo n̄ano, wun pa pookoot paatii n̄aan kooto. ¹⁷ N̄aan li-i tee ki sapaamo na baa yet wun chab joo na u bipoo na, joo na n pa likirii ki lii jan nan baa saa pa sapaanmunn paak bianjinba na.

¹⁸ “Niro nba kur tee jabaabuuro,* yin kpii.

¹⁹ “Niro nba kur doo nan bonkobuk, yin kpii.

²⁰ “Wunba kur mann maruj ki tur yenhik, ki li ki tee min Yennu, yin kpii.

²¹ “I daa dint boorganu biak, koo ki diau diabiuku. Ii tiar nan yimm Israel teeb mun din tee boorganue, Iijpt tij ni. ²² I daa dint pakook koo kpeebik biaki. ²³ Yi-i tun nna, ki bi mo ki yinin ki loon sommir, min Yennu saa turib gatu, ²⁴ ki n wutoor saa do, ki n kpi-i tob ni, ki i poob saa teen pakoi, ki i waas n koj baanba.

²⁵ “Li-i tee ki a kpent likirii ki tur n niib nba ki mok na yeno, a daa tee nan binba kpentir niib likirii na, ki waau a wun paan nyooti. ²⁶ Fi-i gaar niro liant ki lii tee m̄osonn nan u saa pa-a pann, fan jiin liant manja ki yonnu n baa, ²⁷ kimaan n̄anne tee linba ki u saa lia ki dakin waat. Fi-i kii turo, u ji saa lia bee ki doori? Li-i tee ki u bui fabin ki yinin ki loon sommir, n saa gat ki turowa, kimaan n mok ninbatinu.

[†] 21:32 21.32 Salimpeena kuna piintaa din tee daabir daauko.

* 22:18 22.18 Li paake tee niro nba dia narinbiit panj ki tuun toonn, koo ki mok li bannu.

²⁸ "I daa piak biit ki teen min Yennu, ki bia daa mo i niib tɔndaansoo mɔnti.

²⁹ "Ii turin i dii nan i daan nan i kpan piinii, yoo nba jaŋ nan turu.

"Ii jii i bijakpera ki turin. ³⁰ Ii jii i nei nan i pei matsinsina nba tee bonjara ki turin. Njaant matsinsinn nba tee bonjar na-i be nan u naa daa ŋanlore, ŋaan daa ŋanniin daar na, yin jiiu ki turin.

³¹ "I tee n niibe, li paak, i daa ŋman bonkobuk nba ki muuk ni bonkobuk sooro ki kpai,[†] ŋaan ii tuu jii ki tur boi.

23

Ki jiin mamomm nan binbenjaŋ po

¹ "Daa mɔontir faak, ki bia daa di faak siara ki sommit wunba mɔk kaati. ² Daa taa binba yab, yoo nba ki bi tuun biit, koo ki bi teen siara nba boont barmonii na po. ³ Daa want lukitin ki teen tarik, u buut yoo.

⁴ "Fi-i la a dataak naab koo u borŋ ki u tiin boor, fan sooro ki turo. ⁵ Fi-i la a loo nba nama ki u borŋ baa nan jika, fan taano ki yin fiino, ŋaan daa gaar ki nyikito.

⁶ "Tarik-i baar buut boor ki a la nan u mɔk monii, fan turo u monii. ⁷ Daa nyiir niro kaati, a bia daa kpi niro kaati, kimaan wunba tun nna, n saa biir li yooowa. ⁸ Daa gaan monyat, kimaan monyat tee niib jooonii, ki bi ki fit laat barmonii, ki bia biir ninjamm barii.

⁹ "Daa dia boorganu diabiiki. I mi laa ton bianinba, li-i tee ki a tee boorganu, kimaan i din tee boorganue Ijpt tij ni.

Ki jiin bina ŋanlore ni nan daanlore daar na po

¹⁰ "Ii tuu jii bina ŋanloob, kii buur i kpaant kii jaan i jeet, ¹¹ ŋaan bina ŋanlore na ni, ii ŋaan ki tij na n foi, ki i daa jaan jeet nba pia lejŋ. Tarii nae sii di linba pia lejŋ na, ki muuk ni bonkobit na n bia di linba tent na. Ii bia teen daan tilontii nan kpan tiinii kpaant nna.

¹² "Ii tuu jii daa ŋanloob ki tun i toona, ŋaan daanlore daar, yin foi, ki te i daaba nan boorganu nba tuun i toona na, nan i bonkobit n foi.

¹³ "Ii gbiint linba kur ki min Yennu piaki na. I daa mei yenbis, i poŋ daa puur bi sana kaawa.

Ki jiin jaangbeŋa ŋantaa na po

(Nyinu 34.18-26; Sennu 16.1-17)

¹⁴ "Ii tuu di jaangbeŋa ŋantaa binn nook ni ki turin baakir. ¹⁵ Njmaarik nba ki bi yir Abib ki i din nyii Ijpt na niŋe, ki ii tuu saa di boroboro nba ki mɔk datinj jaamm, nan maa wannii bianinba na. I daa di boroboro nba ki datinj be lejŋ, laa saa jii daa ŋanlore nba ki i di boroboro nba ki mɔk datinj jaamm marŋ na. Ii mi ki yin baar n boor a yin jiantin ŋaan ki ki dia piinii.

¹⁶ "Yoo nba ki i piin i jeet jaanu, yin teen jaanu jaamm.

"Ii tuu di lanbont jaamm sakoouk, yoo nba ki i po i kpaant ni tilooŋa. ¹⁷ Jaangbeŋa ŋantaa na ni binn kur, li kpaat talas i jab n tuu baar ki jiant min i Yomdaano Yennu.

¹⁸ "I daa teenin boroboro nba ki datinj be lejŋ, yoo nba ki i jii bonkobuk ki mann maruŋ ki turin na. I-i tuu kii jii bonkobuk ki mann maruŋ ki turin, jaamm na yoo, yaa daa te ki li kpan na yentir sanyoŋku.

¹⁹ "Binn kur, ii tuu baar nan i sinsinn jeet nba ki i jaan na, min i Yomdaano Yennu ŋaak na ni.

"I daa yak pebik koo bubik, u naa biin ni.*

Ki jiin mɔsona nan wannu po

²⁰ "N saa te ki malaka n gar i tɔonn, ki guuri i sommir ni, ki tan baar nani siaminba ki n ŋamm guuni na. ²¹ Gbiintir u maan ki sak u mob. I daa yeen u maan ki kon nano, kimaan mine tuma, ki u kan nyik chab i moyetuku. ²² Njaan li-i tee ki i sak u mob, ki sak linba kur ki n wanni, n saa kon nan i datai kur. ²³ N malaka saa gar i tɔonn ki saan nani Amor teeb, nan Hef teeb, nan Peris teeb, nan Jebus teeb, nan Keenann teeb, nan Hif teeb tij ni, ki n saa biirib. ²⁴ I daa gbaant bi tingbana tɔonn, koo ki jiantirib, ki bia daa gaan bi jiantu marima. Ii biir bi tingbana na, ki bia yeer bi jiantu tanchaaka na. ²⁵ Li-i tee ki i jiantir min, i Yomdaano Yennu, n saa teen piisin i paak, ki turi jeet nan nyun, ki bia nyinn yiarbooru kur i ni. ²⁶ I tij ni, poosoŋ poor kan biir, ki pookanmatir bia sii kaa i tij na ni. N saa turi manfofoouk.

[†] 22:31 22.31 Kimaan u son nba ki nyii na paak.

* 23:19 23.19 Li pasiar Keenann teeb din tee nnae ki li tee nyoŋku.

²⁷ “N saa te ki niib nba nami na-ii tiinin janmaanii. N saa baar nan nmatir, niib nba ki i kon namm na sinsuuk ni, ki bia te ki i datai kur n chiar njan nyiki. ²⁸ N saa te ki yanputuk n baar i datai. N saa ber nyinn Keenann teeb nan Hif teeb nan Hef teeb na, yoo nba ki i chari nakiib. ²⁹ N kan ber bi kur binyennkoo ni njan kaa, kimaan mi-i teen nna, tin na saa door yanne, ki muuk ni bonkubit n pot ki gbee lej, ki yin gbar koonu. ³⁰ Njan n sii beer nyintibe waan waan, nan yaa tan saa pot ki jan nan yin koo gbee tin marj ni ki yentir. ³¹ N saa tant i tin kpaar ki lin nyi Akaba mokgbianu ki saa tuu Sinsuuk ni mokgbenjir, ki nyi tin nba ki siar ki pia na ni, ki saa tuu Yufrates mokir. N saa teen tin na niib i nuu ni, ki i sii beerib njan koo. ³² I daa lorin siara lor namm, koo nan bi tingbana. ³³ I daa te ki niib marj kaar i yent ni, li-i teen nna, bi saa te ki yin tun ki biirime. Yi-i jiant bi tingbana na, li sii tee baruk nba gbenje ki turi.”

24

Bianjinba ki bi loon molor na

¹ Yennu din yet Moses a, “Baar n boor, jojaann na paak, fin nan Aaronn nan Nadab nan Abihu nan Israel toondamm piinlore, ki yi-i tan per n boor, yin gbaan ki jiantin. ² Soo ki tee saa baar ki nakin n boor, see fin kuukoo. Israel nileeb na ponj ki tee bin do joor na paak kaawa.”

³ Ki Moses saan saa wann niib na Yennu sennu nan u wannu kur, ki niib na kur jiin nan kunkoyenn a, “Ti saa tun linba kur ki Yennu yeta.” ⁴ Ki Moses sob Yennu sennii kur. Laa fann sanyapob ni, ki u maa maruj binbintir, joor na nyakir ni, ki chaan tana piik nan njanlee, ki li see Israel teeb booru piik nan njanlee na taar ni, booru kur nan li tann. ⁵ Li poor po ki u tun naasinsiab, ki bi saan mann maruj ki joo muu ki tur Yennu, ki bia jii naajai ki mann tur Yennu, ki li tee weinanleeb piinii. ⁶ Ki Moses jii bonkubit na son waan ki teen senii ni, njan linba tenn na, ki u moon maruj binbintir na paak. ⁷ Nanne ki u jii molor gbouj nba ki Yennu sennii sob lej na, ki karin sanpaapowa ki tur niib na. Ki bi kur jiin a, “Ti saa sak Yennu mob ki tun linba kur ki u senna.”

⁸ Ki Moses jii son na ki mii mii niib na paak njan yet a, “Linba nae tee son nba gbeen molor nba ki Yennu lor nani, yoo nba ki u turi u sennii na.”

⁹ Nanne ki Moses nan Aaronn nan Nadab nan Abihu nan Israel toondamm piinlore na doo joor na paak, ¹⁰ ki saa la Israel teeb Yennu na. U ta nba din see linba paak na din naan linba ki bi jii tanbinyinyira nba ki li daauk paar na ki sere, ki li nyirii nan mianu na, ki tee bonbonwuwur nan sanpagbouj na. ¹¹ Yennu din ki paan Israel toondamm na dani, bi din la Yennu, ki dii ki bia nyuu.*

Ki jiin Moses joor donu po

¹² Li poor po ki Yennu yiin Moses a, “Domin n boor, joor na paak, ki n saa tura tanpatlai njanlee, ki sennii nba tee wannu ki tur n niib na sob li paak.” ¹³ Ki Moses nan u sommtoo Joosua teen siir, ki Moses piin ki do joor marj a wun took Yennu. ¹⁴ Moses din yet toondamm na a, “Ti guut kaan na ni nan yoo nba ki ti tan saa jen. Aaronn nan Hur be i boor, ki wunba la maan ki loon li njamu, wun saan bi boor ni.”

¹⁵ Ki Moses doo Sainai joor na, ki sanpagbouj dokin joor na. ¹⁶⁻¹⁷ Ki yabint Yennu yentsaakar yent ki nyii joor na paak ki sik, ki li wann nan joo Yennu be lej. Israel teeb na din laat yeeuj na, ki li naan muue di joor na paak. Sanpagbouj na din dokin joor na daa njanloobe, ki daa njanlore daar ni, ki Yennu be sanpagbouj na ni njan yiin Moses. ¹⁸ Ki Moses chat doo joor na, ki koo sanpagbouj na ni. U din be lej damuna piinnae.

25

Ki jiin Yennu lanbouj na piinii po

(Nyinu 35.4-9)

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² “Betir Israel teeb ki bin baar nan piinii ki turin. Wunba kur par lakib ki u baar nan piinii a wun turin, fan set ki gaar n paak. ³ Faa saa gaar piinii nba bi boore na, li salimmona, nan salimpeena, nan kutmont, ⁴ nan chabnann, nan gungunbonwuwur, nan gungun-monwuwur, nan gungun-mon, nan chabir nba ki bi luur nan buuk kobit, ⁵ nan pejai gboujfabirmont, nan jangbenjir gbouj, nan naajjik taabii, ⁶ nan olif tiinii kpan* nba sii liakit fita ni, nan bonnunubit nba sii nmat kpan nba njammit na, nan bonnunubit nba nubiru man, ⁷ nan tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yi onik na, nan tanbinyinyiria nba daauk paar, ki li sii taab mannteeb yudaano na liatjak, nan parbiir paak chabir na paak. ⁸ A te niib na n namm kasii lanbouj, ki n sii

* **24:11** 24.11 Bi din mi nan niru-i la Yennu, li daano saa kpoe. A karin Nyinu 33.20. * **25:6** 25.6 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

be namm leŋ. ⁹ Ii ŋamm lanbouŋ nan bona nba kur sii be leŋ, ki lii tee nan maa saa wanna bianjinba na.

*Ki jiin molor lakir na po
(Nyinu 37.1-9)*

¹⁰ "Ii jii naajiik taabii ki kpaa lakir, ki li fokint-ii tee taabatii ŋantaa nan bonjinn, ki li yarimu-ii tee taabatii ŋanlee nan bonjinn, kii dokii taabatii ŋanlee nan bonjinn, ¹¹ ki por lakir na nook ni nan li poor po salima nba ŋan, ki bia por salima li mogbankookii, ¹² ki ŋamm salima banii ŋanna, ki tabin lakir na lotii ŋanna na taa, ki gaan banii ŋanlee chinchianyen, ki bia gaan ŋanlee leer po, ¹³ ki ŋamm naajiik dasoorkara ŋanlee nba sii jikit lakir na, ki por salima li paak, ¹⁴ ki tuun dasoorkara ŋanlee na banii nba gaa lakir na loka ni. ¹⁵ Dasoorkara na sii tun tuue lakir na ni, bi daa nyinti. ¹⁶ Ki tanpatlai ŋanlee nba ki n sob sennii piik li paak ki tura na, a jii kpeen lakir na ni, ¹⁷ ki jii salima nba ŋan ki teen li biitir, ki li fokint-ii tee taabatii ŋantaa nan bonjinn, kii yarin taabatii ŋanlee nan bonjinn, ¹⁸ ki jii salima nba ŋan ki nan bona nba mok kpinkpant banlee, ¹⁹ ki tabin yeno lakir na biitir kpinyen, ki tabin loo kpingleek po. Ŋammit bona banlee man ki bii taab ki kpab nan biitir na, kii tee bonyenn, ²⁰ ki te bona man-ii took leeb kii gorii lakir na biitir, ki bi kpinkpant n pobit kii baak lakir na biitir paak. ²¹ Tanpatlai ŋanlee nba ki n sob n sennii li paak na, i kpeen lakir na ni, ŋaan biin salima biitir na li paak. ²² Bona banlee nba be molor lakir paak na, n sii be li sinsuuk nie, ki teena sennii nba ki Israel teeb sii waa.

*Ki jiin teebul nba ki bi sii paa boroboro ki teen Yennu na po
(Nyinu 37.10-16)*

²³ "A jii naajiik taabii ki kpaa teebul, ki li fokint-ii tee taabatii ŋantaa, ki yarimu-ii tee taabatu nan bonjinn, kii dokii taabatii ŋanlee nan bonjinn, ²⁴ ki jii salima nba ŋan ki por li kur po, ki por salima nba ŋan ki lint li mogbankookii, ²⁵ ki teen guunu ki lii kpakii nan niibifoouk fokint na, ki lintir. Ki salima nba ŋan bonkokitir-ii kook li yur paak, ²⁶ ki ŋamm salima banii ŋanna ki gaan teebul na loka ni, ki lii be teebul na taa nba be saminba na, ²⁷ kii kpia kpini, ki tuun dasoorkara ŋanlee na, ki lin tuu fit wokit teebul na. ²⁸ A jii naajiik daat ki ŋamm dasoorkara ki porir salima ki lii wokitir teebul na, ²⁹ ki jii salinŋana ki maa saanmanii nan senii, ki bia maa soborii nan nyubitii, ki bii dia kii mann daan maruŋ. ³⁰ Ii tuu paan kasii boroboro nba ki i teenin yoo kur na, teebul paak, n toonn.

*Ki jiin fitsentir na po
(Nyinu 37.17-24)*

³¹ "Jiin salima nba ŋan ki kur fitsentir. A kur fitsentir na musur nan li nyakir. Li salima tipuuk-ii tee yomm nan fitsentir na. ³² Gbata ŋanloob-ii gaa ki pukin sinsuuk ni yar na paak, ki gbata ŋantaa-ii be chianyen, ki ŋantaa-ii be leer po. ³³ Ki gbata ŋanloob na kur-ii mok salima tipuuk nan wooka ŋantaa-taa, ki lii naan toorik puuk. ³⁴ Ki fitsentir na nyakir-ii mok salima tipuuk nan wooka ŋanna, ki lii naan toorik puuk. ³⁵ Ki wookir yenn-ii be gbata ŋanlee kur sinsuuk ni. ³⁶ A jii salima nba ŋan ki kur fitsentir nan li gbata nan li wooka, ki lii tee bonyenn. ³⁷ A kur salima fita ŋanlore ki toon fitsentir na paak, ki li-i tuu kii joo yoo nba, lin tur yentu toonn po. ³⁸ A jii salima nba ŋan ki kur li fita babitii nan sipai. ³⁹ Salinŋana nba saa kur fitsenta nan li bona kur na kpaiu-ii tee nan sinpenii borik-gbina piik nan ŋanlore kpaiu na. ⁴⁰ Ki a kurir ki lii tee nan maa wanna bianjinba, joo paak na."

26

*Ki jiin Yennu lanbouŋ na po
(Nyinu 36.8-38)*

¹ Ki Yennu ŋamm yet Moses a, "Ŋammit lanbouŋ na nook ni nan chabŋana piik nba ki bi luur nan pekob-bonwuwur nan pekobmonwuwur nan pekobmont, ki luu bona nba mok kpinkpant* li paak, ² ki ŋamm chabir kur ki li fokint-ii tee taakaabii piik nan ŋanna, ki yarimu-ii tee taakaabii ŋanlee. ³ Ki a kpab nyar chaba ŋanŋmu ki lii tee yenn, ki bia kpab nyar chaba ŋanŋmu nba tenn na ki lii munii tee yenn, ⁴ ki jii tanbonwuwur ki teenir nan banii na ki nyar tabin poor po mogbankooku, ki bia nyar nna leer na po, ⁵ ki teen banii piinŋmu chabgbenyenn mogbankooku, ki bia nyar piinŋmu chabgbenleer na

† 25:18 25.18 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, ŋaan mok kpinkpant.

* 26:1 26.1 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, ŋaan mok kpinkpant.

paak, ki lii yeek leer, ⁶ ki namm salima lokita piinŋmu ki gaan chabgbenyenn nan leer na, ki lii jik-ii tee yennkɔɔ.

⁷ “A luu bukobit, ki lii tee chaba piik nan yenn, ki paan lanbouŋ na paak. ⁸ Chaba nba sii tee boka piik nan yenn na, li kur-ii tee yomm, ki li fokint-ii tee taakaabii piik nan nŋanŋmu, kii yarin taakaabii nŋanlee. ⁹ Ki a nyar chaba nŋanŋmu ki tukin leer paak, ki lii tee bokyenn, ki bia nyar chaba nŋanloob nba biar na ki tukin leer paak, ki lii munii tee bokleer, ki a pɔbin chinchenbinn nba pukin nŋanloob ni na taar munlee, ki paan lanbouŋ na tɔɔnn po, ¹⁰ ki nyar kparchant banii piinŋmu chinchenyenn mɔgbankooku, ki bia nyar kparchant banii piinŋmu ki gaan chinchenleer na mɔgbankooku, ¹¹ ki namm kutmɔnt lokita piinŋmu ki gaan chinchena nŋanlee na, ki lii tee yenn. ¹² Jɔnt chinchenbinn nba tenn na lanbouŋ na poor po, ki lii sɔɔn. ¹³ Nyikin chinchenn nba tenn ki tee taabatu nan bonjinn na, ki lii sɔɔn kpini kii dɔɔkir.

¹⁴ “A namm bondokinkara nŋanlee, yenn-ii tee pejak gbounfabirmɔnt, ki leer na-ii tee jangbenir gbouŋ, ki lii tee lanbouŋ na bondokinkara.

¹⁵ “Nammit naajjik daat ki teen lanbouŋ na taabii. ¹⁶ Ki taabu kur fokint sanpaapo-ii tee taabatii piik nan nŋanŋmu, ki yarimu-ii tee taabatii nŋanlee nan waan. ¹⁷ Ki a kpeer taabii na gbata nŋanlee-lee, ki lii yeek nan leer, bianjiba taabii na saa fit tukin leer paak. Taabii na kur tee lii mɔk gbata nae. ¹⁸ A namm taabii piinlee ki chaanir lanbouŋ na diitu po, ¹⁹ ki namm salimpeena ki teenir boota ki tuun taabii na salimpeena boota na ni, ki taabu kur-ii be boota nŋanlee ni, ²⁰ ki namm taabii piinlee, ki chaan lanbouŋ na niigan po, ²¹ ki bia namm salimpeena boota piinna, ki taabu kur-ii be boota nŋanlee ni, ²² ki namm taabii nŋanloob ki chaan lanbouŋ na yonbaa po, ²³ ki bia namm taabii nŋanlee, linba sii be yonbaa po lotii na ni. ²⁴ Lotii nŋanlee na dachaata na kur-ii tee dakpaabaa, ki nyi tinj ni ki saa do paapo. Dachaata nŋanlee nba sii be lotii ni na, a nammir nna. ²⁵ Tɔn, taabii na sii tee nanniime, ki salimpeena boota na tee piik nan nŋanloob, ki taabu kur tuu boota nŋanlee kur ni.

²⁶ “A bia jii naajjik dafoot nŋanŋmu, ki lin pɔnn lanbouŋ na lokyenn po, ²⁷ ki bia jii dafoot nŋanŋmu ki lin pɔnn leer po, ki jii daat nŋanŋmu ki lin pɔnn yonbaa po lokir na ni. ²⁸ Dafoot nba saa kpar sinsuuk ni na, lin bokit taabii na binbeuŋ ni ki saan tuu lanbouŋ na kpɔn leer po, ²⁹ ki pɔr taabii na salima, ki namm salima banii ki gaan taabii na paak, ki lii dia dapɔnnkara na, ki bia pɔr salima dapɔnnkara na paak. ³⁰ Chaanir lanbouŋ na nan maa wanna bianjiba, jɔɔr paak na.

³¹ “A namm chinchenn ki jɔnn ki lin bokit kasii boor nan kasii yaa kasii boor. A jii chabŋann gunguŋ ki luu nmat pekob-bɔnwuwur nan pekobmɔnwuwur nan pekobmɔnt, ki luur chabŋann, ki nan bona nba mɔk kpinkpant† li paak, ³² ki chaanir naajjik gansenta nŋanna nba ki bi pɔr salima ki gann salima lokita na, salimpeena boota na ni, ki jɔnn chinchenn maŋ li paak. ³³ A jɔnn chinchenn dachaata na paak, nŋaan senn molor lakir na kasii yaa kasii boor, chinchenn na tɔɔnn. Jinjɔŋ nae saa bokit kasii boor nan kasii yaa kasii na boor. ³⁴ A paan biitir na molor lakir na paak, ³⁵ ki senn teebul na kasii boor lanbouŋ na ni niigan po, ki bia senn fitsentir na li niidiitu po.

³⁶ “A namm jinjɔŋ ki dokin lanbouŋ na tammɔb. A jii chabŋann gunguŋ ki nmat pekob-bɔnwuwur nan pekobmɔnwuwur nan pekobmɔnt ki luur, ki jab bonninnant li paak, ki lii tee linba saa jɔnn lanbouŋ na tammɔkɔɔkir, ³⁷ ki namm naajjik gansenta nŋanŋmu, ki pɔr salima ki gaan salima lokita dachaata maŋ paak, ki chaanir kutmɔnt boota nŋanŋmu na ni, ki jii chinchenn na ki jɔnn li paak.”

27

Ki jii maruŋ binbintir na po (Nyinu 38.1-7)

¹ Yennu namm yet Moses a, “Jiin naajjik taabii ki kpaar maruŋ binbintir, ki li fokint-ii tee kpinkpondukina nŋanŋmu, kii yarin kpinkpondukina nŋanŋmu, kii dokii kpinkpondukina nŋantaa, ² ki tabin gbata nŋanna paapo lotii na kur paak, ki te binbintir nan gbata na-ii taab kii tee yomm, ki a pɔr kutmɔnt, binbintir na kur po, ³ ki jii kutmɔnt ki namm binbintir na bona kur nba tee kutsɔnt, ki bi sii wo tanpent nan li sofira, nan kutsɔnt nba ki bi sii diar ki jikin son, nan diitmɔyaarii nba sii lot nant, nan kutsɔnt nba ki i sii mɔi muu, ⁴ ki jii kutmɔnt, ki teen kutlaana, ki luur tiak ki ter binbintir na sinsuuk ni, ki gaan kutmɔnt banii lotii nŋanna na kur po, ⁵ ki teen kutmɔnt kutlaana yekitik, binbintir na sinsuuk ni, ⁶ ki jii naajjik daat ki pɔrir kutmɔnt, ki lii tee dasoorkara, ⁷ ki jii dasoorkara maŋ ki tuun banii nba gaa binbintir loka ni na, ki lin tuu fit kii wokitir, ⁸ ki

† 26:31 26.31 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, nŋaan mɔk kpinkpant.

kpa a binbintir na, ki lii naan lakir, kii mək foolin, nan maa wanna bianjinba jɔɔr paak na.”

*Ki jiin gungouŋ nba lint Yennu lanbouŋ na po
(Nyinu 38.9-20)*

⁹ Ki Yennu ŋamm yet a, “Kpaan gungouŋ ki loon lanbouŋ na. Ki li jinjoŋ niidiitu bəkir fəkint-ii tee taakaabii piinŋmu, ¹⁰ ki jonn chabŋann jinjoŋ na, dachaata piinlee nba ki a pɔr kutmont na paak, ki tuunir kutmont boota piinlee na ni, ki gaan salimpeen-łokita ki tuun kutlaana dachaata na paak. ¹¹ Ki niigan po bəkir fəkint-ii tee taakaabii piinŋmu, ki a jonn chabŋann dachaata piinlee nba pɔr kutmont na paak, ki tuun kutmont boota piinlee na ni, ki gaan salimpeena łokita ki tuun li kutlaana dachaata na paak. ¹² Ki li yonbaa po bəkir na yarimu-ii tee taakaabii piinlee nan ŋanŋmu, leŋe ki a saa jonn chabŋann dachaata piik nba pɔr kutmont na paak, ki lii tuu kutmont boota piik na ni. Ki a gaan salimpeena łokita, ki tuun li kutlaana yur paak. ¹³ Ki gungouŋ na toonn po nba tee yonput po na-ii munii tee taakaabii piinlee nan ŋanŋmu. ¹⁴ Ki tamməkɔkɔkir gaŋ po yiar na, li chinchenjonnkar fəkint-ii tee taakaabii ŋanlore nan waan, kii mək dachaata ŋantaa nan li boota ŋantaa. ¹⁵ Ki diitu po na-ii munii biaki mək chinchenjonnkar, ki li fəkint-ii tee taakaabii ŋanlore nan waan, kii mək dachaata piintaa nan li boota piintaa. ¹⁶ A jii chabŋann nba ki bi jii pekob-bonwuwur, nan pekobmɔnwuwur, nan pekobmont, ki luur tammɔb na jinjoŋ, ki li fəkint-ii tee taakaabii piik, ki a nan bonninnant li paak, ki lii gaa gansenta ŋanna nba be boota ŋanna ni na. ¹⁷ Dachaata nba saa lint dindonjouk na, li kur-ii pɔr salimpeena nan li łokita. Daat na-ii tuu kutmont boota ni. ¹⁸ Dindonjouk na fəkint-ii tee taakaabii piinŋmu, ki yarimu-ii tee taakaabii piinlee nan ŋanŋmu, ki a ŋamm jinjoŋ ki lii tee chabŋann, kii fək paapo taakaabii ŋanlee nan waan. Ki dachaata na kur-ii mək li boota. ¹⁹ Bona nba kur tee lanbouŋ na yar, nan lanbouŋ na kpai, nan gungouŋ na kpai, a jii kutmonte ki ŋammir.”

*Ki jiin fitir gotu po
(Liifai teeb 24.1-4)*

²⁰ Ki Yennu ŋamm yet Moses a, “Betir Israel teeb na ki bin baar nan olif tiinii kpan* ki tura, ki a teen fitir ni, ki tuu joor daajoouk kur. ²¹ A te Aaronn nan u bonjai na-ii jokin fitir na, jinjoŋ nba dɔk molor lakir na toonn po, lanbouŋ na ni, siaminba ki n be na, ki lin tuu di ki tan yent sanyiok. Li tee sennu nba ki Israel teeb sii diae, kii tuun nna, nan bi yaaboona kur nba waa.”

28

*Ki jiin mannteeb liant po
(Nyinu 39.1-7)*

¹ Ki Yennu ŋamm yet Moses a, “A tun yiin a ninja Aaronn, ki wanno nan njoɔ nan u bonjai nba tee Nadab nan Abihu nan Eleasar nan Itamar-e tee binba ki n gannib Israel booru ni, a bii tee mannteeb. ² Nyarin mannteeb liant ki tur a ninja Aaronn, ki lin turo baakir nan fant. ³ A yet gbanjabira nba ki n turib yanfoon na, ki bin nyar liant maŋ ki turo, ki a kaano ki wuu tee manntoo. ⁴ Liant nba ki bi saa nyare na: Li parbiir paak chab-bɔɔrik, nan liatjak, nan liatfoouk, nan liatir nba ki bi nan bonninnant li paak, nan yufintu, nan tanbobitir. I saa nyar linba nae ki lii tee Aaronn nan u bonjai liant, ki lin te ki bi tee mannteeb ki tuun n toonn. ⁵ A te ki bin jii salima gunguŋ, nan pekob-bonwuwur, nan pekobmɔnwuwur, nan pekobmont, nan chabŋann, ki luu liant na.

⁶ “Bin jii pekob-bonwuwur, nan pekobmɔnwuwur, nan pekobmont, nan salima gunguŋ, nan chabŋann, ki luu liatjak, ki jab bona li paak, ⁷ ki nyar chaba ŋanlee ki tabin bɔpiat na paak. ⁸ Bin jii chab-booru nba ki bi jii pekob-bonwuwur, nan pekobmɔnwuwur, nan pekobmont, nan chabŋann, ki luu ŋmat salima gunguŋ li ni, ki teen gbanboobir, ki lii taa yomm nan liatjak na. ⁹ Jiin tannyinyira nba daauk paar na ŋanlee, ki sob Jakob bonjai na sana, ¹⁰ ki sob bonjai banloob sana, ki lii be tanyenn paak, ki banloob sana-ii munii be leer na paak, kii waa leer saakatuk saakatuk. ¹¹ Gbanjabiro nba mi jabit fanu n sob Jakob bonjai na sana tannyinyira ŋanlee na paak, ŋaan kokin salima li kpini, ¹² ki lor tana na ki tabin liatjak na bɔpiat paak, ki lii see Israel booru piik nan ŋanlee na tar ni. Nna bannue ki Aaronn sii jikin Israel booru sana na, u bɔpiat paak. Nanne saa te ki min Yennu kan tamm n niib po. ¹³ Gbanjabira na n jii salima bona ŋanlee, ¹⁴ ki luu salinŋann ŋmipiana ŋanlee ki lii naan jaruk, kii taab salima bona nba gaa na paak.”

* 27:20 27.20 Olif tiinii kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

*Ki jiin manntoo parbiir paak chab-boorik na po
(Nyinu 39.8-21)*

¹⁵ Ki Yennu namm yet a, "Jiin chabnann ki nyar parbiir paak chab-boorik, ki tur mannteeb yudaano, ki wuu dia kii bant maa loon bii tuun bianjinba. A te lii naan liatjak nba nmat salima, ki luu nan pekob-bonwuwur, nan pekobmonwuwur, nan pekobmont, nan chabnann. ¹⁶ Ki li fokint-ii tee nuubatu, ki yarimu-ii bia kii tee li bannu, ki lii pook. ¹⁷ Ki a ji tabin tanbinyinyira nba daauk paar na li paak, ki teen chaabii nanna. Ki sinsinn chaabu na, a tabin tanbinyinyira nba ki bi yir rubi nan topas nan beril na. ¹⁸ Ki chaabu nba pukin munlee ni-ii tee tanbinyinyira nba ki bi yir emeral nan safir nan takus. ¹⁹ Ki chaabu nba pukin muntaa ni-ii tee tanbinyinyira nba ki bi yir jasint nan agat nan ametis. ²⁰ Ki chaabu nba pukin munna ni-ii tee tanbinyinyira nba ki bi yir krisolat nan oniks nan jaspaa. Ki a kokin li kur salima. ²¹ Tanbinyinyira na sii tee piik nan njanlee-e, ki see Jakob bonjai piik nan banlee na paak, ki Israel* booru piik nan njanlee na sana yenn yenn-ii be tann kur paak. ²² A pian salinnann jarit, ki lii tee nan nmpipiana na, kii gaa parbiir paak chabir na paak, ²³ ki namm salima banii njanlee, ki gaan parbiir paak chabir man paapo mōgbankpinii, ²⁴ ki ji gaan salima nmpipiana njanlee na salima banii njanlee na paak, ²⁵ ki bia soor nmpipiana njanlee na moi nba tenn soon na, ki lor salima bona njanlee paak, ki lin fit tur nan liatjak na bopiat paak toonn po, ²⁶ ki teen salima banii njanlee ki gaan parbiir paak chabir na tinj po kpini, ki lii book liatjak na. ²⁷ Nammit salima banii njanlee biak, ki gaan liatjak na bopiat nmii na tinj po, ki kpian gbanboobir na. ²⁸ A jii gungunbonwuwur ki kpab lor banii nba gaa parbiir paak chabir na paak, nan liatjak banii na, gbanboobir na paapo, ki li daa te parbiir paak chabir na lian ki nyi liatjak na boori.

²⁹ "Yoo nba kur ki Aaronn saa koo kasii boor na, u sii lia chabir nba ki Israel booru piik nan banlee sana sob li paak na, u parbiir paak, ki n kan ban tamm n niib po. ³⁰ A bia wuun tana njanlee nba ki bi yir Yurim nan Tumim† na parbiir paak chab-boorik na ni, ki li tuu sii be Aaronn parpaak, yoo nba ki u koo kasii boor na. Nanne ki Aaronn tuu sii dia ki bant min Yennu loomm ki gaan n niib Israel teeb po.

*Ki jiin mannteeb liant nba pukin na po
(Nyinu 39.22-31)*

³¹ "Bin luu liatfook nba ki bi tuu saa liawa njan paan liatjak na nan gungunbonwuwur, ³² ki nyik yur kunkoo boor, ki ghab turu na ki nyar, ki li daa pari. ³³⁻³⁴ Pōbint gungunbonwuwur, nan gungun-mōnwuwur, nan gungun-mōj, ki lii naan punpoa, ki gaan liatfook na tinj po mōgbana, ki bia jonn salima gbekirii, ki foon li sinsuuk ni yenn yenn. ³⁵ Aaronn tuu saa lia liatfook man, yoo nba ki u tuu yaa wun mann maruj nae. Ki wuu koo kasii boor yoo nba, gbekirii na tuu sii mōe, wuu biaki nyi ki li mō, njanee saa te ki u kan kpo.

³⁶ "Jiin salinnann ki nammir bonpatiliak, ki sob li paak a, 'Yennu yar,' ³⁷ ki jii gungunbonwuwur ki lor tabin yufintu na yugbiar paak. ³⁸ Aaronn tuu saa yir u yugbiar paake, ki lin te min Yennu n gaar piinii nba ki Israel teeb teenin na, li-i lekii tee niib na mann maruj ki kpet.

³⁹ "Luun chabnann liatir, nan chabnann yufintu, nan gbann, ki jabir, ki jii tur Aaronn. ⁴⁰ "A nyar liata nan gbana nan fokirii ki tur Aaronn bonjai, ki lin turib fant nan baakir. ⁴¹ A jii liant man ki lann a ninja Aaronn nan u bonjai, ki mōon olif tiinii kpan‡ bi paak, ki kaamm ki bii tee mannteeb kii tuun n toonn. ⁴² Nyarin chabnann kurtajina, ki lin nyi siak ni ki dian duna, ki turib, ki lin te ki bi daa lubin bi mōji. ⁴³ Aaronn nan u bonjai na sii tun ki yokinire, yoo nba kur ki bi saa koo kasii lanbouj na ni, koo ki nakin maruj binbintir na, a bin mann maruj kasii boor, ki tan kan lu bi mōj ki kpo li paaki. Linba na tee sennu nba ki Aaronn nan u yaaboona sii tun diae mōkmōk nan mōkmōk.

29

*Sennii nba saa dia Aaronn nan u bonjai ki bii tee mannteeb
(Liifai teeb 8.1-36)*

¹ "Faa saa tun bianjinbae na ki kaan Aaronn nan u bonjai, ki bii tee mannteeb ki tuun n toonn: Jiin naajapan nan pejai banlee ki bi daa mōk dan bi gbanant paak, ² ki jii boroboro yon nba njan, ki teen boroboro nan olif tiinii kpan, ki bia teen boroboro leer ki daa nmat olif tiinii kpan li ni, ki bia lo lilaat ki mirir kpan, njan daa tee datinj li kura ni, ³ ki kpeenir kpanchibuk ni, ki jii turin, yoo nba ki a saa mann naajak nan pejai

* **28:21** 28.21 Jakob sanleere din tee Israel. † **28:30** 28.30 Bi din dia bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim nae ki bant Yennu loomm. ‡ **28:41** 28.41 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

banlee maruj na, ⁴ ki baar nan Aarɔnn nan u bonjai, n lanbouj na tammɔb ni, ki te bin wur ɲamm bi mɔɲ. ⁵ Ki a ji lann Aarɔnn manntɔɔ liant na, wun lia chabɲann liatir ki paan liatfoouk nba ki liatjak sii paa li paak na, ki ji paan liatjak na, nan parbiir paak chab-bɔɔrik na, nan gbanbobinkar na, ⁶ ki yirimɔ yufintu na, ɲaan lor tabin bonpatliak nba ki li paak sɔb a, 'Yennu yar' na li paak, ⁷ ki ji jii kpan nba saa kaano na, ki mɔɔn u yur paak.

⁸ "Baat nan u bonjai ki lannib liata, ⁹ ki bobin gbana bi sai ni, ki bia yirimm fokirii. Faa saa teen bianjinbae na ki kaan Aarɔnn na u bonjai, ki ɲamm nan bi yaaboona sii tuun n toonn, ki tee mannteeb yoo kur.

¹⁰ "Jiin naajak ki baar nana lanbouj na tɔɔnn, ki yet Aarɔnn nan u bonjai na ki bin paan bi nii naajak na yur paak. ¹¹ Ki a kpi naajak na n tɔɔnn, lanbouj na tammɔb boor, ¹² ki suunt a niibir sɔn na ni, ɲaan suu suu maruj binbintir na gbata na paak, ki ji kpaar sɔn nba tenn na ki mɔɔn lint maruj binbintir na nyakir ni. ¹³ Li poor po ki a bia jii kpapana nba taab nɔɔk ni bona paak na, nan kparib nba lint pɔɔr na, nan yaanninbina ɲanlee na, nan kpapana nba taab li paak, ki joor muu, maruj binbintir na paak, ki lii tee maruj ki turin, ¹⁴ ki joo naab na nant nan u gbouj nan u nɔɔnii muu, kaan ɲa kpɛn, ki lii tee maruj nba saa nyinn mannteeb na yanbɔmm.

¹⁵ "Jiin pejai na yeno ki yet Aarɔnn nan u bonjai na ki bin paan bi nii pejak na yur paak. ¹⁶ A kpiu, ki jii u sɔn ki lia maruj binbintir na loka ɲanna na kur po. ¹⁷ Potir pejak na nant buri buri, ki wuur u nɔɔk ni bona nan u nanii, ki paanir u yur nan nanleet na paak, ¹⁸ ki joo li kur muu, binbintir na paak, ki lii tee jeet piinii, ki jeet manj nubiru saa manjin.

¹⁹ "A yet Aarɔnn nan u bonjai ki bin paan bi nii pejaleek nba kii turin na yur paak. ²⁰ A kpiu, ki jii u sɔn waan ki suu suu Aarɔnn nan u bonjai na diitu tublɔn, nan bi niidiitu niibijaba, nan diitu taabijaba, ki jii sɔn nba tenn na ki lia binbintir na loka ɲanna na kur po. ²¹ Jiin sɔn nba be binbintir paak na waan, ki bia jii kpan nba saa kaamm na, ki mii Aarɔnn nan u bonjai na paak, nan bi liant paak. Aarɔnn nan u bonjai nan bi liant na sii tee n yare.

²² "A ɲmaar peeuk na kpapana, nan jokpikir, nan kpapana nba taab nɔɔk ni bona paak na, nan kparib nba lint pɔɔr, nan yaanninbina ɲanlee na, nan li kpapana, nan diitu po nan ɲa. Pejak na tee kaanu pejake. ²³ A nyinn boroboro booru muntaa nba be kpanchibuk ni, ki tee n yar, ki datɛn kaa li ni na, yenn yenn, linba ki olif tiinii kpan* be li ni, nan linba olif tiinii kpan kaa lenj, nan linba ki a teenir nan lilaauk na. ²⁴ Jiin jeet na kur ki kubin Aarɔnn nan u bonjai, ki betib ki bin jii turin, ki lii tee burchinpiinii. ²⁵ Ki a gaarir bi boor ki joor muu, binbintir na paak, ki wat mujoonu piinii na paak, ki lii tee jeet piinii kii teenin, ki jeet manj nubiru saa manjin.

²⁶ "A jii pejak na kubitir ki turin, ki lii tee burchinpiinii, ɲaan kubitir manj sii tee a yare.

²⁷ "Li-i tee ki i kaan manntɔɔ, ki kpɛii pejak ki jii u kubitir nan nanj ki lii tee burchinpiinii ki teenimi, a jiir ki lii tee mannteeb yar. ²⁸ Yoo nba kur ki n niib baar nan weinanleeb piinii ki teenin, a jii bonkobuk manj kubitir nan nanj, ki lii tee mannteeb tor, ɲanne tee Israel teeb piinii nba ki bi teen min Yennu. Sennu na tee linba ki n kan ban lebitire.

²⁹ "Aarɔnn-i tanj kpo yoo nba, fan jii u manntɔɔ liant ki tur u bonjai, ki bi-i kaamm, bin ji tuu liar. ³⁰ Aarɔnn bonjak nba saa set u seenu ni, kii tee manntɔɔ, ki tuu saa kɔɔ n lanbouj na ni, ki tuun kasii boor na, tuu saa lia liant manj daanjanlore-e.

³¹ "Faa saa kaan Aarɔnn nan u bonjai ki kpi pejak nba na, a yakin u nant kasii boor na. ³² Aarɔnn nan u bonjai na saa ɲman pejak na nant, nan boroboro nba be kpanchibuk ni na, lanbouj na tammɔb nie. ³³ Bi tuu saa ɲman pejak nba ki bi kpɛii ki kaamm ki bia wuur bi biit na. Bi kɔɔe tuu saa ɲmamir, kimaan lii tee kasii. ³⁴ Li-i tee ki nant na tenn, koo boroboro na siar biar ki li yent sanyiɔku, bi daa ɲmami, bin joor muu, kimaan lii tee kasii.

³⁵ "A jii daanjanlore ki mann maruj, ki kaan Aarɔnn nan u bonjai, nan maa wanna bianjinba na. ³⁶ Daar nɔɔk ni, a tuu kpi naajak ki mann maruj ki lin te yin la nyikin chab i biit paak, linba nae saa ɲamm maruj binbintir na. A jii olif tiinii kpan ki ɲamm binbintir na, ki lii tee kasii. ³⁷ A jii daanjanlore ki wuur ɲamm binbintir na, ki te binbintir na-ii tee kasii. Wunba kur saa siir, wuu tee kasii, koo linba kur saa siir, lii tee kasii.

*Ki jiin daar kur Yenpiinii po
(Nikant 28.1-8)*

* 29:23 29:23 Olif tiinii kpan ɲan, ki li daauk bia paar.

³⁸ “A tuu mann maruŋ daar nook ni ki kpi pei banlee, binba dii binn binn, binbintir na paak. ³⁹ A tuu kpi peyeuŋ sanyiook ni, ki tan kpi loo na daajoouk. ⁴⁰ Sinsinn peeuok nba ki a saa kpi na, a jii boroboro yonŋanin borik-gbinjinn, ki ŋmat olif tiinii kpan salena ŋanlee nan waan, ki bia moon daan salena ŋanlee nan bonjinn, ki lii tee piinii, ⁴¹ ki tan kpi peleek na daajoouk ki mann maruŋ, ki jii yon nan olif tiinii kpan nan daan, ki lii tee nan sanyiook ni yar na, ki tur min Yennu, ki lii tee jeet piinii, ki li nubiru saa manjin. ⁴² Mujoonu piinii na, ii sii tun tuun nnae, n lanbouŋ tammob ni, ki teenin, maaru n tuu maaru. Leje ki n sii be nan n niib ki piak nana. ⁴³ Leje ki n saa took Israel teeb maŋ, ki n yentsaakar na sii be bi boor, ki ŋamm leŋ, ki li sii tee kasii. ⁴⁴ Ki n saa ŋamm lanbouŋ na nan maruŋ binbintir na. Ki n saa gann Aaronn nan u bonjai, ki bi sii tee mannteeb ki tuun n toona. ⁴⁵ Ki n sii be nan Israel teeb maŋ ki tee bi Yennu. ⁴⁶ Ki bi saa bann nan mine tee bi Yomdaano Yennu nba nyinnib Ijpt tinj ni, a mii be namm. Mine tee bi Yomdaano Yennu.

30

Ki jiin bonnunubit maruŋ binbintir na po
(Nyinu 37.25-28)

¹ “A jii naajik taabii ki kpaa maruŋ binbintir ki bii jokin bonnunubit li paak. ² Li fokint-ii tee niibatii ŋanlee, kii yarin niibatii ŋanlee, kii dokii paapo niibatii ŋanna, ki gbata nba chaa binbintir na lotii ŋanna ni na, ŋann nan lakir na kur-ii tur yomm. ³ A por salinŋann li paapo nan loka ŋanna na, nan li lotii na gbata, ki teen salima guunu ki lintir, ⁴ ki ŋamm salima banii ŋanna ki gaan binbintir na binbeuŋ ni, ki ŋanlee-ii be yenn po, ki ŋanlee-ii be leer na po, ki lin tuu fit tuun dafoot kii jikin. ⁵ A jii naajik daat ki ŋamm dafoot ŋanlee na, ki porir salima. ⁶ A koon binbintir na ki senn chinchenn nba dook molor lakir na toonn po. Leje tee siaminba ki n saa tooka. ⁷ Aaronn tuu sii jokin bonnunubit binbintir na paake, sanyiook kur, yoo nba ki u baar a wun ŋamm fita na. ⁸ U bia tuu saa tun li bannue, li-i tee ki u joo fita na daajoouk. Ii jokin bonnunubit na yoo kur, ki daa nyikin. ⁹ A daa ban jikin bonnunubit nba koo, koo bonkobuk piinii, koo jeet piinii ki jokin binbintir na paak, ki bia daa mo daan piinii li paaki. ¹⁰ Aaronn tuu saa mann maruŋ na binn nook ni yomkooe ki ŋamm binbintir na. Ii tuu saa jii bonkobuk nba ki i kpii ki li tee biit paak na some, ki teen binbintir na gbata ŋanna na paak. Binbintir na sii tee kasii ki tee min Yennu yar.”

Lampo nba jiin Yennu lanbouŋ na po

¹¹ Yennu din ŋamm yet Moses a, ¹² “Yoo nba ki i saa kan Israel teeb nikant na, wunba kur ki i kano, li daano saa pa likirii ki turin, u manfoor paak, ŋanne saa te ki bonbiir kan baaro, nikant na yoo. ¹³ Wunba kur ki bi kano nikant, wun pa nan bianinba ki saakab saa wann na. Soɔ kur saa pa likirii nba na, ki lii tee n yar. ¹⁴ Joɔ nba kur ki bi kano nikant na, ki u baar bina piinlee koo ki gar nna, saa pa likirii maŋ. ¹⁵ Yoo nba ki bi saa pa likirii bi manfoa paak na, moƙitoo daa pa ki li gaar, ki nandaano mun daa pa ki li por. ¹⁶ A saa gaar likirii na Israel teeb boor, ki daa lanbouŋ na ni bonloŋa. Lampo na paatii sii tee n niib na manfoa paake, ki n sii tian bi po ki guub.”

Ki jiin kutmont kutsɔŋ po

¹⁷ Ki Yennu ŋamm yet Moses a, ¹⁸ “Ŋammit kutmont kutsɔŋ nan kutmont kantu, ki sennir lanbouŋ nan maruŋ binbintir na sinsuok ni, ki teen nyun kutsɔŋ na ni. ¹⁹ Aaronn nan u bonjai tuu saa nit nyun maŋe, ki bia wuur bi taapant, ²⁰ ki fit lian koo lanbouŋ na ni, koo ki mann jeet, maruŋ binbintir na paak, ki ji kan kpo. ²¹ Li kpaa talas ki bin wuur bi nii nan taapant. Ŋanne saa te ki bi kan kpo. Linba na tee sennu nba ki ŋamm nan bi yaaboona sii tun diae maaru n tuu maaru.”

Ki jiin kpan nba ŋammit na po

²² Ki Yennu yet Moses a, ²³ “Jiin bonnunubit nba ŋan ki bi yir mir, ki li kpaiu-ii tee nan sinpeonii borik-gbina ŋantaa kpaiu na, nan bonnunubit nba ki bi yi sinamonn na, ki li kpaiu-ii tee nan sinpeonii borik-gbinn nan waan na, nan kinkaka nba nubiru man, ki li kpaiu-ii tee nan sinpeonii borik-gbinn nan waan na, ²⁴ nan bonnunubit nba ki bi yi kasia na, ki li kpaiu-ii tee nan sinpeonii borik-gbina ŋantaa na, kii tee nan baa bikii bianinba Yennu lanbouŋ ni na, ki jii olif tiinii kpan* salena ŋanloob ki ŋmat li kur, ²⁵ ki lii tee kpanunubit nba tee Yennu yar ki saa ŋamm bona. ²⁶ A jii ki lin ŋamm n lanbouŋ nan molor lakir na, ²⁷ nan teebul nan li bona kur, nan fitir nan li bona kur, nan binbintir nba ki bi jokin bonnunubit li paak na, ²⁸ nan binbintir nba ki bi jokin piinii li paak na,

* **30:24** 30.24 Olif tiinii kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

nan li bona kur, nan kutsɔŋ na nan li kantu. ²⁹ A jii bona na ki tun li bannu ki ɲamm tur min Yennu, ki li saa teen kasii, ki wunba kur saa siir, wuu tee kasii, koo linba kur saa siir, lii tee kasii. ³⁰ A jii kpanunubit maŋ ki ɲamm Aarɔnn nan u bonjai ki kaamm, ki bii tee mannteeb kii tuun n toonn. ³¹ Betir Israel teeb na nan kasii kpanunubit nba sii ɲammit niib nan bona na, bii dia kii tuun n toona yoo n tuu yoo. ³² I tuu daa mo niyana paaki; sɔɔ ji daa jikit li bona ki naan li kpanunubit booru. Li teen kasiiwa, ki yin bann nan li tee kasii. ³³ Wunba kur teen kpanunubit maŋ booru, koo ki jii kpanunubit maŋ ki mɔɔn nirɔ paak, ɲaan ki u ki tee manntɔɔ, n saa nyinnɔ n niib niwa.”

Ki jii bonnunubit po

³⁴ Ki Yennu ɲamm yet Moses a, “Jiin bonnunubit nba na janjanbii, ɲanne tee suun nba ki li nubiru man, nan kunkoonwakii nba nubiru man, nan tutubira suun nba nubiru man, nan suun nba nubiru man ki bi yi frankinsens na, ³⁵ ki ɲmat teen bonnunubit. A pukin yaarin ki te ki lii ɲan, kii tee kasii. ³⁶ A jiir waan ki nann ki lii tee yon, ki a kɔɔ nann n lanbouŋ na ni, ki pukir mɔlor lakir na tɔonn po. Ii jii bonnunubit na ki lii tee kasii nan barmonii. ³⁷ I daa ban ɲmat bonnunubit na booru ki teen i mɔŋi. Ii jiir ki lii tee kasii bont, kii teen min Yennu. ³⁸ Li-i tee ki sɔɔ ɲamm bonnunubit nba na booru ki lii tee u mɔŋ yar, n saa nyinnɔ n niib niwa.”

31

Ki jii Yennu lanbouŋ na po

(Nyinu 35.30–36.1)

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² “N gann Besalel, wunba tee Hur yaaboonn, ki u baa tee Uri ki nyii Juda booru ni na, ³ ki gbeens n Seyeenja. N turo bannu nan yangɔrikin nan nuu toonbooru kur dudukita, ⁴ ki te ki u saa fit jii salimmɔna nan salimpeena nan kutmɔnt ki nannir ki nan bonjana, ⁵ kii jabii tanbinyinyira nba daauk paar, kii kokintir salima, kii kpee taabii, kii biaki tuun nuu toona kur. ⁶ N bia gann Oholiab, wunba tee Ahisamak bija ki nyii Dann booru ni na, a bii lakin kii tuun. N bia tur nuu toontunna kur yangɔrikima, ki bi saa fit ɲamm linba kur ki n wanna na: ⁷ ɲanne tee n lanbouŋ na, nan mɔlor lakir nan li biitir, nan lanbouŋ na ni bonmimaat kur, ⁸ nan teebul nan li bona kur, nan fitsentir nba ki bi jii salinjana ki nan, nan li bona kur, nan maruŋ binbintir nba ki bi jokin bonnunubit li paak na, ⁹ nan maruŋ binbintir nba ki bi jokin piinii nan li bona kur, nan kutsɔŋ nba ki bi sii fobitir nan li kantu, ¹⁰ ki bia pukin mannteeb liant nba mɔk fant, ki Aarɔnn nan u bonjai tuu sii lia ki tuun mannteeb toona, ¹¹ nan kpan nba saa ɲamm niib, nan bonnunubit nba nubiru man ki tee kasii boor yar na. Ki bin fit ɲamm linba na fanu, li ɲan ki bin weir fanu nan maa wanna bjarjinba na.”

Ki jii foon daar po

¹² Ki Yennu ɲamm yet Moses ¹³ a wun pak Israel teeb a, “Ti dia foon daar na, kimaan li tee mɔlore ki tur min nan yimm, yoo nba waa kur, a lin wann nan min Yennu-e teenii n tiɔŋ niib. ¹⁴ Li kpaal talas ki yin dia foon daar na, kimaan li tee kasii daare. Wunba kur ki diar ɲaan tuun toonn daar maŋ ni, yin kpiu. ¹⁵ N turi daanjanloobo a yin tun i toona, ɲaan daanjanlore daar na tee min Yennu daare, ki wunba kur tun toonn li daar, yin kpiu. ¹⁶ Israel teeb-ii dia daar maŋ ki lii tee mɔlor nyinn. ¹⁷ Li tee yoo kur mɔlor nyinne ki tur yimm Israel teeb nan min, kimaan min Yennu-e nan sanpaak nan tin, daa ɲanloob na ni, ɲaan nyik toonn ki foi daanjanlore daar.”

¹⁸ Yennu nba din pak nan Moses ki gbenn yoo nba, Sainai joɔr paak na, ki u ji turo tanjabirkara ɲanlee nba ki ɲɔɔ Yennu sɔb u sennii li paak na.

32

Ki jii salima naajabik po

(Sennu 9.6-29)

¹ Israel teeb nba din la nan Moses doo Sainai jojaann na paak ki wei nan jenu na, ki bi taan leeb ki baar Aarɔnn boor ki yetɔ a, “Ti ki mi linba teen Moses-i, wunba nyii nant Ijipt na, li paak, a maa yenbik ki turit, ki wuu ɲmakitirit.”

² Ki Aarɔnn betib a, “Tuutir salima tutuuta nba ki i poob nan i bonjai nan i bonpoi tuu na, ki baar nann ki turin.” ³ ɲanne niib na kur tuut bi salima tutuuta ki tur Aarɔnn, ⁴ ki u gaar salima tutuuta na ki nannir, ki maar salima naajabik, ki niib na yet a, “Israel teeb, ti Yennu-e na, wunba nyi nant Ijipt na.”

⁵ Ki Aarɔnn ji maa maruŋ binbintir ki li be salima naajabik na tɔonn, ki ji yet niib na a, “Wonn, ti saa teen jaamm ki baakit Yennu.” ⁶ Ki li yent sanyapob ni, ki niib na baar

nan bonkobit, ki kp̄ii mann mujooonu maruŋ, ki bia kp̄ii bonkob-lia a bin di, ki lii tee weinanleeb Yenpiinii. Ki niib na kar ki dii, ki nyuu, ki ji fiir ki dɔɔ nan leeb.

⁷ Ki Yennu yet Moses a, “Nmatir sik yian, kimaan a niib nba ki a nyii namm Ijpt na yēt̄in ki tun yanbomma. ⁸ Bi dɔŋ yēt̄ sɔnu nba ki n wannib maa bin wei nawa. Bi nann salimae ki maa naajabik, ki mann maruŋ ki jiantiro, ki yeen a bi yebik nba nae nyii namm Ijpt. ⁹ N bann niib na tubkangbatin nba teewa. ¹⁰ A daa koor a fan gɔɔrin mɔtana. N wutoor doo bi paaka, n yaa man biiribe, ŋaan n saa te ki fin nan a yaaboona n teen digbanjaann.”

¹¹ Ŋaan ki Moses barin u Yomdaano Yennu ki yet a, “Yennu, bee paake ki a mantik donn wutoor a niib nba ki a jii a panchian nan yiikoo ki nyinnib Ijpt na? ¹² Ti ki loon Ijpt teeb na-ii fit kii yeen a a nyinn a niib Ijpt tin ni ŋaan lor fan kp̄ib kunkona ni, ki boontib fas fasi. Nyikin wutoor, ŋaan lebit a dudukit, ki daa baat nan bonbiir a niib paakii. ¹³ A tiar a toontunna Abraham nan Aisak nan Jakɔb po. Tiat molor nba ki a lor namm, nan a saa te ki bi yaaboona n pɔt, kii tee nan ŋmaabira nba be sanpaapo na, ki bia yet nan a saa tur bi yaaboona tin na kur, ki lii tee bi faar mɔkmɔk nan mɔkmɔk.” ¹⁴ Ŋanne ki Yennu lebit u dudukit, ki ji ki baar nan bonbiir u niib paak, nan waa bo yaa wun tun na.

¹⁵ Ki Moses nyii jɔɔr na paak ki ŋmat sik, ki dia tanjabirkara ŋanlee nba ki Yennu sɔb u sennii li paak, li kur po na. ¹⁶ Yennu mɔŋe jabir tana na ki sɔb sennii maŋ li paak.

¹⁷ Ki Joosua gbat niib na yikin ki fu fuut, ki u yet Moses a, “Tɔb fuur be kaan na ni.”

¹⁸ Ki Moses jiin a, “Fuut na ki naan nyannu fuuti, li bia ki naan fabinii fuuti, li tee yanii fuute.”

¹⁹ Moses nba somm ki nakin kaan na yoo nba, ki la salima naajabik, ki bia la niib na waa waak na, ki u wutoor doo bonchiann. Ki u set jɔɔr na nyakir ni, ŋaan lu tana ŋanlee nba ki u bo dia u nuu ni na, ki li yeer; ²⁰ ki jii salima naajabik nba ki bi nan na, ki nannir ki li kp̄ant yon, ki u ŋmat nan nyun, ki te Israel teeb na nyuur; ²¹ ŋaan yet Aarɔnn a, “Niib na tun bee ki tura, a te ki bi tun yanbonboorik na?”

²² Ki Aarɔnn jiin a, “A daa dont wutoor nanimi, a mi niib na nba loon yanbomm tumu bianjinba. ²³ Bi betin a, “Ti ki mi linba teen Moses, wunba nyii nant Ijpt na. Li paak, a maa yebik ki wuu ŋmakitirit.’ ²⁴ Ki n wannib maa bin baar nan salima tutuuta, ki binba mɔk baar nann ki turin. Ki n jii lu muu ni, ki li nann ki ti jii nan naajabik na.”

²⁵ Ki Moses la nan Aarɔnn-e te ki niib na paako, ki tuun jat-toona, ki dint bi mɔŋ fei, bi datai numm ni. ²⁶ Ki Moses set kaan na tammɔb po ŋaan tant ki yet a, “Wunba kur taa Yennu po, wun nakinin.” Ŋanne Liifai teeb kur baar ki linto. ²⁷ Ki u betib a, “Timm Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, sɔɔ kur n jii u jukbanjiak, ki piin tammɔb na ni, ki somm lin kaan na kur po, ki kpi u ninjamm nan u yɔɔsɔnba nan u nikpiimm.” ²⁸ Ki Liifai teeb na sak, ki kp̄ii jab nan tusaa ŋantaa nawa li daar. ²⁹ Ki Moses yet Liifai teeb na a, “Dinna nba na, Yennu ŋammii ki teenii u yab, yaa fit kp̄ii i bonjai nan i ninjamm na paak. Li paak ki Yennu teen piisin i paak.”

³⁰ Laa yent sanyiok ki Moses yet niib na a, “I mantik tun yanbongbenjira, ŋaan n saa ŋmat saan Yennu boore, jɔɔr na paak, ki miaro. Li pasiar wun nyik chab i yanbomm.”

³¹ Ki Moses ŋmat Yennu boor ki saa yet a, “Niib na tun yanbongbenjira. Bi jii salima ki nann ki maa yebik, ki jiantirir. ³² Li paak, n barimae, nyikin chab bi yanbomm. Li-i tee ki a kan nyik chabibi, ŋann fan nyinn n sann, gbouŋ nba ki a sɔb a niib sana na ni.”

³³ Ki Yennu yet Moses a, “Niib nba tun ki biirin na, ŋamme ki n saa nyinn bi sana n gbouŋ ni. ³⁴ Mɔtana, ŋmatir ki ŋmakit niib na ki bin saan siaminba ki n wanna na. N saa te ki n malaka n liit i tɔɔnn, yoo baate ki n tan saa dat niib na tuba, bi yanbomm paak.”

³⁵ Yennu din te ki yiarbiik soor niib na, kimaan baa te ki Aarɔnn ŋamm salima naajabik na paak.

33

Bianjinba ki Yennu te ki Israel teeb nyii Sainai jɔɔr boor

¹ Ki Yennu yet Moses a, “Nyimin nna man, fin nan niib nba ki a nyii namm Ijpt tin ni, ki baar namm na, kii saa tin nba ki n sat mɔb ki tur i yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakɔb nan bi yaaboona na ni. ² N saa te ki n malaka n liit i tɔɔnn, ki ber Keenann teeb nan Amor teeb nan Hef teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb na. ³ I saa tinŋaŋ nba tee tinkpiasir na ni, ŋaan n mɔŋ kan tɔk ki saan nani, kimaan i tee tubkangbata damme, li pasiar ki n tan mann boonti sɔnjouk ni.”

⁴ Niib na nba gbat maan na yoo nba, ki bi bui fabin, ki ji ki lia salima tuliat nan li tutuuta, ⁵ kimaan Yennu-e poŋ din te Moses pak ki turib, ki betib a, “I tee tubkangbata

damme, li-i bonni tee ki n yaa n saan nani waamii, n bo saa boonti faba. Motana, liatir i tuliati na, ki n ji dukin maa saa tun linba ki turi.”⁶ Tɔn, Israel teeb nba din nyii Sainai jɔɔr boor, bi ji din ki ban lia tuliati koo tutuuta.

Ki jiin Yennu lanbouŋ na po

⁷ Yoo nba kur ki Israel teeb na chaan bi kaanji, Moses din tuu chat waamewa, ki fit chaan kasii lanbouŋ na, kaan na kpɛŋ. Bi din yir Yennu lanbouŋo, ki wunba loon wun bann Yennu loomm, wun saan lej. ⁸ Moses-i saan a wun kɔɔ kasii lanbouŋ na ni yoo nba, niib na tuu set bi lanbont tammɔi nie, ki goriɔ nan waa tan saa kɔɔ kasii lanbouŋ na ni. ⁹ Ki Moses-i kɔɔ lanbouŋ na ni ki gbenn yoo nba, sanpagbouŋ na tuu sike ki be lanbouŋ na tammɔb ni, ki Yennu n ji pak nan Moses sanpagbouŋ na ni. ¹⁰⁻¹¹ Niib na-i la ki sanpagbouŋ na sik ki be lanbouŋ na tammɔb ni yoo nba, bi tuu gbaan tiŋ nie. Yennu tuu tor ki pak nan Moses, nan niɔ nba tuu tor ki pak nan u yɔɔk bianjinba nae. Ki Moses tuu ŋmat kɔɔ kaan na ni, ŋaan u sommtɔɔ Joosua, wunba tee Nunn bija ki tee naasimɔ na, tuu biare lanbouŋ na ni.

Yennu senn mɔsonn nan u sii be u niib boor

¹² Ki Moses yet Yennu a, “Li tee barmɔniie ki a betin nan mii dia niib na ki saan namm tinjan na ni, ŋaan a ki wannin wunba saa tɔk nanin ki tin saani. A yet nan a min fanu, ki a numm gbooma. ¹³ Motana, li-i setiki tee ki a par mei n paak, fan wannin a dudukit nba tee, ki lin te min fit tun a toona ki a par-ii mei. Tiat nan booru nba nae ki a gannib ki bi tee a tiɔŋ niib.”

¹⁴ Ki Yennu yet Moses a, “Mine saa tɔk saan nana, ki te fan nyann.”

¹⁵ Ki Moses jiin a, “Li-i tee ki a kan tɔk saan nanti, a daa te ki ti nyi nna na. ¹⁶ Li-i tee ki a ki tɔk saan nanti, nlee ki sɔɔ saa bann nan a par mei min nan a niib paaki? A benu nante saa te ki tii mɔk bɔkitu nan durinya ni teeb nba biar na.”

¹⁷ Ki Yennu yet Moses a, “N saa tun nan faa boi bianjinba nawa, kimaan n mia fanu, ki n par mei a paak.”

¹⁸ Nanne Moses ŋamm boi a, “Chanbaa, ŋaant ki min la a baakir, yentsaakar na ni.”

¹⁹ Ki Yennu yet a, “N saa te ki n baakir ŋant na n gar a boor, ŋaan ki man wanna n sann. Min Yennu sii mɔk ninbatinu niib nba ki n gannib na paak, ²⁰ ŋaan n kan te ki a la n numpo, kimaan niɔ kaa ki saa la n numpo ŋaan be u manfoor ni.” ²¹ Yennu din ŋamm yet a, “A saa set tanpiituk nba kpian na paake, ²² ki n baakir yentsaakar na-i tanji gaar yoo nba, n saa kɔɔna tanfiɔk na ni, ki bakin n nuu a paak, nan maa tan saa gar gbenn, ²³ ki ji bakit n nuu a paak, ki te ki a la n poor po, ŋaan kan la n numpo.”

34

Ki jiin tanjabirkara taar munlee na po

(Sennu 10.1-5)

¹ Yennu din yet Moses a, “Jabit tanpatlai ŋanlee, ki lii tee nan sinsinn yar na, ki n saa sɔb n mɔbona nba daan be sinsinn yar nba ki a daan yeer na paak. ² Teent siir wonn sanyiɔk ni, ki won do nann Sainai jojaann, ki chetin li yur paak. ³ A daa te ki sɔɔ waa a poor, niɔ bia daa be siar boor, jɔɔr na paak, ki bia daa te ki bi kpaar bonkobit, jɔɔr na nyakir ni.” ⁴ Nanne ki Moses jabir tana ŋanlee, ki dɔŋ fiir sanyapob ni, ki jiir doo nann Sainai jɔɔr paak, nan Yennu nba wannɔ bianjinba na.

⁵ Ki Yennu kɔɔ sanpagbouŋ ni ki sik u boor, ki mɔont u kasii sann a, Yennu, ⁶ ki gar Moses tɔɔnn po ki mɔont a, “Min Yennu-e tee Yennu nba mɔk ninbatinu nan sukuru nan n niib, ki n lomm yab bonchiann, ki n niib saa fit teenin yada. ⁷ N mɔk lomm nba kaa gbennu ki teen niib tusaa tusaa, ki nyikin chabin tondamm nan moyɛtdamm nan biit damm; ŋaan n kan nyik biit damm tubdatu: n saa dat bi tuba, nan bi waas, nan bi yaaboona, nan bi yaaboona nba saa wei muntaa nan munna na ni, bi baanba biit paak.”

⁸ Ki Moses gbaan yama ki tibin ki u yugbia siit tiŋ ni, ki jiant Yennu, ⁹ ki yet a, “N Yomdaano, li-i tee ki a numm gboomi, ŋann fan tɔk saan nant. Niib na lek tee tubkangbatae, ŋaan a nyik chab ti toonbiit nan ti yanbɔmm, ki gaarit ki tii tee a tiɔŋ niib.”

Ki jiin Yennu mɔlor na ŋammu munlee po

(Nyinu 23.14-19; Sennu 7.1-15; 16.1-17)

¹⁰ Ki Yennu yet Moses a, “N yaa man lor mɔlore nan Israel teeb. Bi numm nie ki n saa tun toonjaana nba ki n daa ki ban tun ki tur boorsiar durinya na ni. Niib nba kɔɔ kpiai na saa la nan bi ninbina, toonjaana nba ki min Yennu saa tun, kimaan n yaa man tun jaarlituk toonae ki turi. ¹¹ Ii sak sennii nba ki n teeni dinna na. Ki n saa ber nyinn Amor teeb nan Keenann teeb nan Hef teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb

nba be i tɔɔnn po na. ¹² Ii mi, ki daa mɔk lor nan niib nba ki i saa kɔɔ kar bi doi ni na; nna-i kaa, bi sii tee tangbiatkarae i tɔɔnn. ¹³ Ii bet bet bi maruj binbinta, ki yeer yeer bi jiantu tanchaaka, ki chɔɔ chɔɔ bi chicherpook Asera na.

¹⁴ "I daa jiantir yensau, kimaan min Yennu nba tee i Yomdaano na tee funfunn daano. ¹⁵ Ii mi man ki daa mɔk lor nan digbana na ni niibi, kimaan li-i tee ki bi mann bi pata yoo nba, bi saa baanti ki i pukimm ki di jeet nba ki bi mannir pata nawa. ¹⁶ Ki i bonjai na-i tarji kɔɔn bi bonpoi yoo nba, njamme saa njmakit bonjai na ki bin yɛtin, njan jiant bi pata.

¹⁷ "I daa jikit kut ki naan bonnanja ki jiantiri.

¹⁸ "Ii tuu di boroboro nba ki mɔk datinj na jaamm. Ii tuu di boroboro nba ki mɔk datinj jaamm marj daanjanlore, njmaarik nba tee Abib na ni, nan maa wanni bianjinba na, kimaan li njmaarik nie ki i din nyii Ijijit.

¹⁹ "I bijakpera, nan i bonkobit sinsinn matii nba tee bonjara, tee min Yennu yare. ²⁰ Ii tuu njmat daa bonj nba ki bi sint marɔ, ki jii pebik ki senn u seenu ni, ki lii tee piinii. Yi-i kii njmat daau, yin njman kɔnn u turu. Ii tuu njmat daa i bijakper kur.

"Sɔɔ daa baat n boor niikoonii, ii tuu baar nan piinii.

²¹ "N turi daanjanloobe a yin tun i toona, njan i daa tuun daa njanlore daar, li-i lekii tee kunkoyoo koo dijaan-yoo, njan ii foi li daar.

²² "Ii tuu di jeet jaanu jaamm, yoo nba ki i sint jaan jeet, ii bia tuu di lanbont jaamm, yoo nba ki i pɔ i tilɔɔna.

²³ "I jab kur n tuu baar taar muntaa binn nɔɔk ni, ki jiant min nba tee yimm Israel teeb Yomdaano Yennu na. ²⁴ Ki mi-i ber nyinn digbana nba ki i tookitib na niib, ki yarik i tinj, sɔɔ kan bikin wun kɔn nyanni, yoo nba ki i di jaamm muntaa na.

²⁵ "Li-i tee ki i yaa yin mann bonkobuk maruj ki turimi, i daa pukii boroboro nba njmat datinji. I tuu daa tent bonkobuk nba ki i kpiiu yukitgar tiaru jaamm na nant ki li yentir sanyioku.

²⁶ "Binn nɔɔk ni, ii tuu baar nan jeet nba ki i jaan sinsinn na, min Yennu njak ni.

"I tuu daa yak pebik koo bubik, u naa biin ni."*

²⁷ Yennu din njam yet Moses a, "Sɔbin mɔbona nba na, kimaan n set li paake ki lor molor nan fin nan Israel teeb." ²⁸ Moses din be nan Yennu-e, jɔɔr paak, yontunmuna piinna nan nyɔtunmuna piinna, ki ki dii jeet, ki bia ki nyuu nyun. U din sɔb tanpatlai njanlee na paak, mɔbona nba tee molor ki tee sennii piik na.

Bianjinba ki Moses nyii Sainai jɔɔr paak ki sik

²⁹ Moses nba din nyii Sainai jɔɔr paak ki dia sennii piik ki siik yoo nba na, ki u numpo nyirii, kimaan u daan piak nan Yennu-e, njan ki u ki mi nan u numpo nyirii. ³⁰ Ki Aarɔnn nan Israel teeb na kur la nan Moses numpo nyirii, ki jaanmaanii soorib, ki bi gbar bin nakino. ³¹ Njan ki Moses yimm, ki Aarɔnn nan Israel tɔɔndamm na ji saan Moses boor, ki u saa pak namm. ³² Israel teeb na din lakin Moses boore, ki u turib sennii nba ki Yennu turɔ, Sainai jɔɔr paak na. ³³ Moses nba din pak namm ki gbenn yoo nba, u din jii chinchenne ki dakin u numpo. ³⁴ Ki li-i tee Moses kɔɔ Yennu lanbouj ni, a wun pak nan Yennu, u din tuu pint chinchenn nae. Ki u tarj-i nyii yoo nba, wun ji bet Israel teeb linba kur ki Yennu wannɔ a wun pakib, ³⁵ ki bin ji la Moses numpo nyirii, ki Moses n njam dakin u numpo nan chinchenn, ki guu yoo nba ki u yaan tan saa njmat a wun pak nan Yennu.

35

Sennii nba jiin foon daar po

¹ Ki Moses yiin Israel teeb na kur ki taamm bɔyennkɔɔ, ki yetib a, "Linba nae ki Yennu loon yin tun. ² I mɔk daa njanloobe ki saa tun i toona, njan daa njanlore daar, ii jii ki lii tee kasii ki tur min Yennu. Ii foi li daar: Ki wunba tun toon daar marj ni, ii kpiu. ³ Foon daar na ni, i daa jokin muu i nei ni gbaa."

Ki jiin Yennu lanbouj na piinii po
(Nyinu 25.1-9)

⁴ Ki Moses yet Israel teeb kur a, "Yennu nba senn linbae na. ⁵ Ii tur Yennu piinii, ki damm nba para lakib nan bin tur Yenpiinii, bin baar nan salimmɔna, koo salimpeena, koo kutmont, ⁶ koo chabjann, koo gungunbɔnwuwur, koo gungun-monwuwur, koo gungun-monj, koo chabir nba ki bi luur buuk kobit; ⁷ koo peuk gbounfabirmɔj, koo jangbenjir gbounj, koo naajiik taabii; ⁸ koo olif tiinii kpan* nba sii liakit fita ni, koo

* **34:26** 34.26 Li pasiar Keenann teeb din tee nnae ki li tee nyoku. * **35:8** 35.8 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

bonnunubit nba ki bi sii nmat kpan nba nhammit na ni, nan bonnunubit nba ki bi saa nann ki jokit, ⁹ koo tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yir onik, koo tanbinyinyirlia nba daauk paar, ki i sii tabint mannteeb yudaano liatjak, nan parbiir paak chabir na paak.

Ki jiin Yennu lanbouj na ni bona po

(Nyinu 39.32-43)

¹⁰ “Nuu toontunna kur nba be, bin baar ki tan nhamm toona nba ki Yennu wann na. ¹¹ Lanbouj marj bona tee li sinsinn bonpinkara nan linba waa li paak, nan kutlokita, nan taabii nan daponnkara, nan dachaata nan li boota, ¹² nan molor lakir nan dasoorkara nan li bona kur, nan teebul nan li dasoorkara nan li bona kur, nan boroboro nba teen Yennu; ¹⁴ nan fitsentir nan li bona, nan fita nan li kpan; ¹⁵ nan maruj binbintir nba ki bonnunubit sii jokin li paak nan li dasoorkara, nan kpan nba tuu saa nhamm niro nan li bona, nan bonnunubit nba nubiru man, ki bi sii jokit, nan chinchenjonnkara nba sii dook lanbouj na tammob; ¹⁶ nan maruj binbintir nba ki bi sii jokit Yenpiinii, ki pukin li kutmont tiak, nan li dasoorkara, nan li bona kur, nan tatilaaok nba sii be nan nyun ki bi fobitir, nan li kantu, ¹⁷ nan gungouj nan li chinchenjonnkara, ki pukin li dachaata nan li boota, nan gungouj na tammokookir chinchenjonnkar, ¹⁸ nan lanbouj na kpai nan li nmiit, nan gungouj na nmiit, ¹⁹ nan chinchenluuka liant nba ki mannteeb tuu saa lia, yoo nba ki bi tuun n toona, kasii boor na. Nanne tee kasii liant nba ki manntoo Aaronn nan u bonjai na tuu saa lia.”

Bianjinba ki Israel teeb baar nan bi Yenpiinii

²⁰ Israel teeb na kur seet Moses boore, ²¹ ki damm nba para lakib na kur baar nan piinii ki tur Yennu, a lin chaan Yennu lanbouj, ki bia baar nan piinii nba kur ki bi sii dia jiantir Yennu, nan chinchena nba saa nyar mannteeb na liant. ²² Ki jab nan poob nba ki bi para lakib na baar nan salinjana kur nba tee jabaabii, nan tutuuta, nan banii, nan laanii, nan salima bonjana kur ki tur Yennu. ²³ Niib nba kur mok chabjann, nan gungunbonwuwur, nan gungun-monwuwur, nan gungun-moj, nan chabir nba ki bi luur buuk kobit, nan pejak gbanfabirmont, nan jangbenjir gbouj, ki bi baar nan li kur. ²⁴ Niib nba kur din mok li salimpeena, koo kutmont na din baar nann ki tur Yennu, ki binba kur mok naajilk taabii mun baar nann, ki li saa nhamm lanbouj na. ²⁵ Poob nba din mi nuu toona kur din baar nan chabjana gungunt, nan gungunbonwuwur, nan gungun-monwuwur, nan gungun-mont nba ki bi takir, ²⁶ bi bia din jii buuk kobit ki takir gungunt. ²⁷ Toondamm na din baar nan tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yi onik na, nan tanbinyinyir booru nba ki bi saa tabin liatjak, nan parbiir paak chabir na paak, ²⁸ nan bonnunubit nan kpan nba sii liakit fita ni, nan kpan nba tuu saa nhamm niro, nan bonnunubit bonbuk nba ki bi sii wubint. ²⁹ Ki Israel teeb, li jab nan poob nba para lakib na kur baar nan bi piinii ki tur Yennu, a lin tun toonn nba ki Yennu wann Moses na.

Ki jiin nuu toontunna nba saa chaan Yennu lanbouj na po

(Nyinu 31.1-11)

³⁰ Ki Moses yet Israel teeb a, “Yennu gann Besalel-e, wunba tee Uri bija, ki u yeeja tee Hur, ki nyii Juda booru ni na. ³¹ Yennu turo u Seyeen, ki bia turo yanfoon nan dudukit nan bannu, ki u saa fit tun nuu toona kur. ³² Ki u tuu saa dukin ki jii salimmona, nan salimpeena, nan kutmont ki nhamm bonloja, ³³ ki bia jabir tanbinyinyira nba daauk paar, ki kpeer taabii, ki bia jab jabit booru kur. ³⁴ Yennu gann njooe nan Oholiab, wunba tee Ahisamak bija, ki nyii Dann booru ni na. U turib yan nba ki bi saa tumii leeba. ³⁵ U turib yan nba ki bi saa fit tun nuu toonna kur, li bonjjabit, nan bonninnant, nan chabjana, nan gungunbonwuwur, nan gungun-monwuwur, nan gungun-mont, nan chinchenbooru kur luunu. Ki bi mok yan ki fit tuun nuu toona kur nan li bonninnant.

36

¹ “Besalel nan Oholiab nan niib nba kur ki Yennu turib nuu toonn yanfoon nan bannu, a bin fit chaan u lanbouj na, saa tun toona na nan Yennu nba sennib bianjinba nae.”

Bianjinba ki niib na baar nan bi Yenpiinii ki li yab

² Ki Moses tun yiin Besalel nan Oholiab nan nuu toontunna nba kur ki Yennu turib yanfoon, ki bi bia mok nioj nan bin tun Yennu toona na. ³ Nuu toontunna marj din gaar piinii nba ki Israel teeb baar nann ki tur Moses a wun chaan Yennu lanbouj na. Israel teeb na din namii baat nan bi piinii sanyok ni kur, ki teen Moses. ⁴ Ki nuu toontunna nba chaant Yennu lanbouj na ⁵ tan saan yet Moses a, “Piinii nba ki Yennu wann niib na a bin baar nann ki lin chaan lanbouj na yabit paak niwa.”

⁶ Nanne Moses tur mɔb ki bi lin kaan na kur, ki yet niib na a soɔ ji daa baat nan Yennu lanbouy na piinii ki pukii. Li paak niib na ji din ki baar nan siar ki pukini, ⁷ kimaan niib na nba baar nan piinii nba na din yab ki saa tun lanbouy na toona njaan tenna.

*Ki jiin Yennu lanbouy na po
(Nyinu 26.1-37)*

⁸ Toontunna na ni, binba din mi nuu toona din luu lanbouy na chinchena. Bi din jii chabɔɔɔne ki luu nmat nan gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔɔ, ki li tee chaba piik, ki nan bona nba mɔk kpinkpant* li paak. ⁹ Chaba na kur din tee yomme, li fokint din tee taakaabii piik nan njanne, ki yarin taakaabii njanlee. ¹⁰ Bi din jii chaba na njanɔmue ki kpab nyar ki teen jinɔɔ yenn, ki jii chaba njanɔmu nba biar na ki bia teen nna. ¹¹ Bi din jii tanbɔnwuwure ki teenir nan banii na ki nyar tabin poor po mɔgbankooku, ki bia nyar nna leer na po. ¹² Bi din nyar banii piinɔmu chabɔɔɔyenn mɔgbankooku, ki bia nyar piinɔmu chabɔɔɔleer na paak, ki li yeek leer. ¹³ Bi din namm salima lokita piinɔmue ki tuu saa gaan jinɔɔnii njanlee na, ki li tee yennkɔɔ.

¹⁴ Tɔn, ki bi luu buuk kobit chaba piik nan yenn a bin lat lanbouy na paak. ¹⁵ Bi din luu li kur ki li jame, ki li fokint tee taakaabii piik nan njanɔmu, ki yarin taakaabii njanlee, ¹⁶ ki nyar chaba njanɔmu ki tukin leer paak, ki li tee bɔkyenn, ki bia nyar chaba njanloob nba biar na ki tukin leer paak, ki li tee bɔkleer, ¹⁷ ki nyar kparchant banii piinɔmu, ki gaan chinchenyenn mɔgbankooku, ki bia nyar kparchant banii piinɔmu, ki gaan chinchena njanlee na, ki li kur ji tee yomm, ¹⁹ ki bia namm bondɔkinkara njanlee ki pukin, ki yenn tee pejak gbounfabirmɔnt nan jangberjir gbouy, ki li tee lanbouy na bondɔkinkara, ²⁰ ki jii naajiiik daat ki namm lanbouy na taabii, ²¹ ki taabu kur fokint tee taabatii piik nan njanɔmu, ki yarin taabatii njanlee nan waan, ²² ki kpeer gbata njanlee ki li yeek nan leer, bianjinba ki taabii na saa fit tukin leer paak. Ki taabii na kur mɔk gbata na. ²³ Ki bi namm taabii piinlee a bin chaan lanbouy na diitu po, ²⁴ ki namm salimpeena boota piinna, ki tuun taabii na salimpeena boota na ni, ki taabu kur be boota njanlee ni.

²⁵ Ki bi namm taabii piinlee a bin chaan lanbouy na niigan po, ²⁶ ki namm salimpeena boota piinna, ki taabu kur be boota njanlee ni. ²⁷ Ki bi namm taabii njanloob a lin chaan lanbouy na yonbaa po, ²⁸ ki namm taabii njanlee a lin chaan yonbaa po lotii na ni. ²⁹ Lotii ni taabii na din tee dakpaabae, ki nyii tin ni ki doo paapo. Taabii njanlee nba be lotii ni na, bi din nammir nna bannue. ³⁰ Tɔn, bi din nammir taabii njaniiime, nan salimpeena boota piik nan njanloob, ki taabu kur tuu boota njanlee ni.

³¹ Ki bi namm naajiiik dafoot piik nan njanɔmu, ki li tee taabii na dapɔnnkara, a bin pɔnn njanɔmu lanbouy na lokyenn ni, ³² ki pɔnn njanɔmu lokleer ni, ki njanɔmu na n pɔnn yonbaa po lokir na ni. ³³ Sinsuuk ni dapɔnnkara na bɔkit taabii na binbeuy nie, ki piin mɔgban-yenn po ki saan tuu mɔgbanleer po, ³⁴ ki pɔr taabii na nan salima, ki gaan salima banii, taabii na paak, a lii dia dapɔnnkara na, ki bia pɔr salima dapɔnnkara na paak, ³⁵ ki jii chabɔɔɔann gunguɔ ki luu nmat pekob-bɔnwuwur, nan pekob-mɔnwuwur, nan pekobmɔnt, ki luu chabɔɔɔann ki nan bona nba mɔk kpinkpant li paak, ki li tee jinɔɔɔ, ³⁶ ki jii naajiiik taabii ki nammir dachaata nanna ki pɔr salima, ki namm salima lokita ki jɔnn chinchenn li paak, ki namm salimpeena boota nanna nba ki dachaata nanna na tuu saa tuun lej, ³⁷ ki jii chabɔɔɔann gunguɔ ki nmat pekob-bɔnwuwur nan pekob-mɔnwuwur nan pekobmɔnt ki luur, ki jab bonninnant li paak, ki li tee lanbouy na tammɔb jinɔɔɔ. ³⁸ Tammɔkɔkɔkir na ni ki bi namm dachaata njanɔmu ki gaan lokita, ki li dia chinchennjɔnnkar na, ki pɔr dachaata na yura na li dapantii nan salima, ki namm kutmɔnt boota njanɔmu, a bii sent dachaata na li ni.

37

*Ki jiin mɔlor lakir na po
(Nyinu 25.10-22)*

¹ Ki Besalel jii naajiiik taabii ki kpaa mɔlor lakir, ki li fokint tee taabatii nantaa nan bonjinn, ki yarin taabatii njanlee nan bonjinn, ki dokii taabatii njanlee nan bonjinn, ² ki pɔr lakir na nɔok ni nan li poor po salima nba njan, ki bia pɔr salima li mɔgbankookii, ³ ki namm salima banii nanna, ki tabin lakir na lotii nanna na taa, ki gaan banii njanlee chianyerj, ki bia gaan njanlee, leer na po.

* **36:8** 36.8 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, njan mɔk kpinkpant.

⁴ Ki u ɲamm naajjik taabfoot ɲanlee ki pɔr salima li paak, ⁵ ki tuun taabfoot ɲanlee na, banii nba gaa molor lakir loka ni na, ⁶ ki jii salinɲana ki teen li biitir, ki li fokint tee taabatii ɲantaa nan bonjinn, ki yarin taabatii ɲanlee nan bonjinn, ⁷ ki jii salima ki nan bona nba mɔk kpinkpant* ɲanlee, ⁸ ki tabin yeno lakir na biitir paak chianyen, ki tabin loɔ na leer po, ki bi taab nan biitir na, ki tee yomm. ⁹ Ki bona nba mɔk kpinkpant marj took leeb ki gorii lakir na biitir, ki bi kpinkpant pɔbit ki baak lakir na biitir paak.

Ki jii teebul nba ki bi sii paa boroboro ki teen Yennu na po
(Nyinu 25.23-30)

¹⁰ Ki u jii naajjik taabii ki kpaa teebul, ki li fokint tee taabatii ɲantaa, ki yarin taabatu nan bonjinn, ki dokii taabatii ɲanlee nan bonjinn, ¹¹ ki jii salima nba ɲan ki pɔr li kur po, ki pɔr salima nba ɲan ki lint li mɔgbankookii, ¹² ki teen guunu ki li kpakii nan niibifoook fokint na ki lintir, ki salima bonkokitir kook li yur paak, ¹³ ki ɲamm salima banii ɲanna ki gaan teebul na loka ni, ki li be teebul taa nba be siaminba na, ¹⁴ ki gaan banii teebul na kpini a bin tuun dasoorkara ɲanlee, ki lii fit kii wokitir teebul na, ¹⁵ ki jii naajjik daat ki ɲamm dasoorkara, ki pɔr salima ki li wokitir teebul na, ¹⁶ ki jii salinɲana ki maa bona ki bi sii toɔ teebul na paak. ɲanne tee soborii, nan senii, nan siarii, nan saanmanii, nan nyubitii nba ki bi sii dia mo daan.

Ki jii fitsentir na po
(Nyinu 25.31-40)

¹⁷ Ki u jii salima ki kur fitsentir, ki fitsentir na musur nan li nyakir tee salima tipuuk, ki tee yomm nan fitsentir na. ¹⁸ Ki gbata ɲanloob gaa ki pukin sinsuuk ni yar na paak, gbata ɲantaa be chianyen, ki ɲantaa be leer po. ¹⁹ Ki gbata ɲanloob na kur mɔk salima tipuuk nan wooka ɲantaa-taa, ki li naan toorik puuk. ²⁰ Ki fitsentir na nyakir mɔk salima tipuuk nan wooka ɲanna, ki li naan toopuuk, ²¹ ki wooyenn be gbata ɲanlee kur sinsuuk ni, ²² ki jii salima ki kur fitsentir nan li gbata nan li wooka, ki li tee bonyenn, ²³ ki jii salima ki kur fita ɲanlore, a bin toon fitsentir na paak, ki bia kur li babitii nan li sipai, ²⁴ ki jii salima ki li kpaiu tee nan sinpeenii borik-gbina piintaa nan ɲanna kpiauu na, ki kur fitsenta nan li bona kur.

Ki jii bonnunubit maruj binbintir na po
(Nyinu 30.1-5)

²⁵ Ki u jii naajjik taabii ki kpaa maruj binbintir ki bi sii jokin bonnunubit, ki li fokint tee niibatii ɲanlee, ki bia yarin niibatii ɲanlee ki dokii paapo niibatii ɲanna, ki gbata nba chaa binbintir na lotii ɲanna ni na, ki ɲann nan lakir na kur tee yomm. ²⁶ Ki u pɔr salinɲana li paapo, nan loka ɲanna na kur, nan li lotii nan gbata na, ki teen salima guunu ki lintir, ²⁷ ki ɲamm salima banii ɲanna ki gaan binbintir na binbeuj ni. Ki ɲanlee be yennpo, ki ɲanlee be leer na po, a lin tuu fit tuun dafoot ɲanlee kii jikin, ²⁸ ki jii naajjik daat ki ɲammir dafoot ɲanlee na ki pɔrir salima.

Ki jii kpan nba ɲammit, nan bonnunubit na po
(Nyinu 30.22-38)

²⁹ Besalel din ɲamm Yennu kpan nba ɲammit, nan bonnunubit nba nubiru man, ki bi wubint ki teen Yennu na.

38

Ki jii maruj binbintir na po
(Nyinu 27.1-8)

¹ Ki Besalel jii naajjik taabii ki kpaa maruj binbintir, ki bi sii jokin maruj bona, ki li fokint tee kpinkpondukina ɲanɲmu, ki yarin kpinkpondukina ɲanɲmu, ki dokii kpinkpondukina ɲantaa. ² Ki u tabin gbata ɲanna paapo lotii na kur paak, ki te binbintir nan gbata na kur taab ki tee bonyenn. Ki u pɔr kutmont binbintir na kur po, ³ ki jii kutmont ki ɲamm binbintir na bona kur, li kutsont nba sii wo tanpent, nan li sofira, nan kutsont nba ki bi dia jikin son, nan diit moyaarii nba sii dia lot nant, nan kutsont nba ki bi sii moi muu, ⁴ ki jii kutmont ki teen kutlaana ki luu tiak, ki ter binbintir na sinsuuk ni, ⁵ ki gaan kutmont banii ɲanna lotii na kur po, a lii tuunt dasoorkara nba sii jikindir, ⁶ ki jii naajjik daat ki pɔrir kutmont, ki li tee dasoorkara, ⁷ ki jii dasoorkara marj ki tuun banii nba gaa binbintir loka ni na, ki kpaa binbintir na, ki li naan lakir ki mɔk foolin.

* 37:7 37.7 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, ɲaan mɔk kpinkpant.

*Ki jii kutmɔnt kutsɔŋ po
(Nyinu 30.18)*

⁸ Ki u jii poob nba tuun Yennu lanbouŋ tammɔb ni na mianii,* ki kur kutsɔŋ nan li kantu.

*Ki jii gungouŋ nba lint Yennu lanbouŋ na po
(Nyinu 27.9-19)*

⁹⁻¹⁰ Li poor po ki u chaan gungouŋ ki lint lanbouŋ na. Ki li niidiitu bɔkir fɔkint tee taakaabii piinŋmu. Ki bi jonn chabŋann kutmɔnt dachaata piinlee na paak, ki dachaata maŋ tuu kutmɔnt boota piinlee ni, ki salimpeen-lokita gaa li paak, ki kutlaana paa dachaata maŋ paak. ¹¹ Ki li niigaŋ po bɔkir mun bia tee taakaabii piinŋmu, ki mɔk kutmɔnt dachaata piinlee, ki tuu kutmɔnt boota piinlee ni, ki gaan salimpeen-lokita, ki kutlaana paa dachaata na paak.

¹² Ki li yonbaa po bɔkir na yarin taakaabii piinlee nan ŋanŋmu, ki jonn chabŋann kutmɔnt dachaata piik na paak, ki dachaata maŋ tuu kutmɔnt boota piik na ni, ki salimpeen-lokita gaa dachaata na paak, ki li kutlaana paa dachaata na paak. ¹³ Ki gungouŋ na tɔonn po nba tee yonput po na, mun tee taakaabii piinlee nan ŋanŋmu. ¹⁴ Ki tammɔkɔkir gaŋ po yiar na chinchenjonkar fɔkint tee taakaabii ŋanlore nan waan, ki mɔk dachaata ŋantaa nan li boota ŋantaa. ¹⁵ Ki diitu po na mun bia mɔk chinchenjonkar, ki li fɔkint tee taakaabii piik nan ŋanlore nan waan, ki mɔk dachaata ŋantaa nan li boota ŋantaa. ¹⁶ Chinchenjonkara nba jonn ki lint gungouŋ na kur tee chabŋanne. ¹⁷ Ki u jii kutmɔnt ki ŋamm dachaata na boota, ŋaan jii salimpeena ki ŋamm li lokita nan li kutlaana, ki pɔr dachaata na yura paak nan salimpeena. Bi din jii kutlaanae ki paan dachaata na paak. ¹⁸ Ki u jii chabŋann gungouŋ ki luu ŋmat gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ, ki nan bonninnant li paak, ki li fɔkint tintann paak tee taakaabii piik, ki fɔk paapo taakaabii ŋanlee nan bonjinn, ki tee nan gungouŋ jinjonii na. ¹⁹ Ki u ŋamm kutmɔnt dachaata ŋanna nan li boota ŋanna, ki jii salimpeena ki ŋamm dachaata na lokita, ki pɔr dachaata na yura paak nan salimpeena, ki jii salimpeena ki teen li kutlaana, ki jonn jinjon maŋ tammɔb dachaata ŋanna na paak. ²⁰ Bi din jii kutmɔnte ki ŋamm Yennu lanbouŋ na kpai, nan li gungouŋ na kpai.

Ki jii kut bona nba ki bi chaan Yennu lanbouŋ na po

²¹ Kut bona nba ki bi din jii chaan Yennu lanbouŋ na yabinte na, ki tanjabirkara ŋanlee nba ki Yennu sennii piik sob li paak na din be lanbouŋ na ni. Moses din yet Liifai teeb na a bin sob li yabint nba tee, ki Itamar, wunba tee maanntɔ Aaronn bija na, wannib baa saa tun bianjinba.

²² Ki Besalel, wunba tee Uri bija ki bia tee Hur yaaboonn, ki nyii Juda booru ni na, ŋamm bont kur nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. ²³ U sommtɔ din tee Oholiab-e, ki Oholiab baa tee Ahisamak, ki nyii Dann booru ni. U din tee saauk daano nan gbanjabirɔe, ki fit jaab ki naan bonninnant, nan gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ, ki tee li chabŋana.

²⁴ Salima nba ki bi din tur a lin chaan Yennu lanbouŋ na, din tee nan sinpeenii bɔrik-gbina tusir kpaiu nae, ki li bikinu tee nan baa din tuu bikii bona, Yennu lanbouŋ ni bianjinba na. ²⁵ Salimpeena likirii nba ki jab nba ki bi din kamm nikant din tur na, li yabint din tee nan sinpeenii bɔrik-gbina tusaa ŋantaa nan kobii ŋanna na, ki li bikinu tee nan baa bikii bona, Yennu lanbouŋ ni bianjinba na. ²⁶ Jab nba din dii bina piinlee-lee, koo ki gar nna, ki bi kamm nikant na, din pa likirii nba nae deede, ki li kpaiu tee nan baa bikii bianjinba na. Jab na kur din tee tusaa kobii ŋanloob na tusaa ŋantaa nan kobii ŋanŋmu nan piinŋmue. ²⁷ Ki salimpeena tee nan sinpeenii bɔrik-gbina tusaa ŋantaa nan kobii ŋanna kpaiu na, ki bi din jii ki ŋamm lanbouŋ na nan jinjon na dachaata boota kobik, ki bootir kur dii salimpeena, ki li tee nan sinpeenii bɔrik-gbina piintaa nan ŋanna kpaiu na. ²⁸ Ki Besalel jii salimpeena nba biar na, ki li kpaiu tee nan sinpeenii bɔrik-gbina piinlee nan ŋanŋmu kpaiu na, ki ŋamm dachaata na lokita nan kutlaana, ki bia pɔr dachaata na yura paak.

²⁹ Kutmɔnt nba ki bi din tur Yennu na kpaiu din tee nan sinpeenii bɔrik-gbina tusaa ŋanlee nan kobii ŋanloob kpaiu nae. ³⁰ Bi din jii ŋanne ki ŋamm Yennu lanbouŋ na tammɔb dachaata boota, nan li kutmɔnt maruŋ binbintir, nan li kutmɔnt tiak, nan binbintir na bona kur, ³¹ nan li gungouŋ dachaata boota, nan li tammɔb dachaata boota, nan lanbouŋ nan gungouŋ na kpai.

* 38:8 38.8 Bi mianii din tee kutmɔnte.

39

*Ki jii mannteeb na liant po
(Nyinu 28.1-14)*

¹ Ki bi jii gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ ki luu mannteeb liant nba ki bi tuu saa lia ki tuun kasii boor, ki bia luu manntɔɔ liant ki tur Aarɔnn, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na. ² Bi din jii chabɔjanne, nan gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ, ki nmat salima gungun, ki luu liatjabik na. ³ Bi din jii salimae ki boor tantir, ki boorir ki li tee kut gungun, ki jii nmat gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔnt na ni, ki luur chabɔjann, ⁴ ki nyar chaba njanlee ki tabin liatjabik na bɔpiat paak, ki sikin loka ni, ki saa dian siak ni, a lin tuu lor. ⁵ Chabir nba ki bi luur liatjabik na, bi jii njanee ki luu gbanboobir ki tabin, ki njan nan liatjabik na kur taan ki tee yomm, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na, ⁶ ki njam tanbinyinyira nba daauk paar na njanlee, ki kokinir salima, ki sob Jakob bonjai piik nan banlee na sana li paak, ⁷ ki nyar tana na ki tabin liatjabik na bɔpiat paak, ki li see Israel* booru piik nan njanlee na taar ni, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na.

*Ki jii manntɔɔ parbiir paak chabir na po
(Nyinu 28.15-30)*

⁸ Gbanjabira na din jii gungunbooru nba ki bi luu liatjabik nae ki luu parbiir paak chabir na, ki bia nan bonninnant na, ki li tee booryeŋ. ⁹ Ki li fokint tee nuubatu, ki bia yarin li bannu, ki bi pɔbinir, ¹⁰ ki tabin tanbinyinyira nba daauk paar na guunii njan na li paak, ki tabin sinsinn guunu na tanbooru nba ki bi yir rubi nan topas nan beril na; ¹¹ ki guunu nba pukin munlee ni tee emeral nan safir nan takus; ¹² ki guunu nba pukin muntaa ni na tee jasint nan agat nan ametis; ¹³ ki guunu nba pukin munna na tee krisolat nan onik nan jaspaa, ki kokin li kur salima.

¹⁴ Tanbinyinyira na kur din tee piik nan njanlee-e, ki tanyenn kur see Jakob bonjai piik nan banlee na yeno paak, ki sob Israel booru piik nan njanlee na sana yenn yenn, tann kur paak, ¹⁵ ki pian salinjann, ki teenir jarit, ki gaan parbiir paak chabir na paak, ¹⁶ ki njam salima banii njanlee, nan salima bona njanlee, ki gaan parbiir paak chabir na paapo mɔgbankpinii, ¹⁷ ki gaan salima jarit njanlee na, salima banii njanlee na paak, ¹⁸ ki bia soor jarit njanlee man mɔi nba tenn soon na, ki lor salima bona njanlee na paak, ki fit gaan liatjabik na, bɔpiat paak tɔonn po, ¹⁹ ki njam salima banii njanlee, ki gaan parbiir paak chabir na kpini tiŋ po, ki li book liatjabik na, ²⁰ ki bia njam salima banii njanlee, ki gaan liatjabik na bɔpiat nmii na, tiŋ po, tɔonn po, ki kpian gbanboobir na, ²¹ ki jii gungunbɔnwuwur ki kpab lor banii nba gaa parbiir paak chabir na, nan liatjabik banii na gbann na paapo, a li daa te parbiir paak chabir na lian ki nyi liatjabik na boor, ki njamir nan Yennu nba wann Moses bianjinba na.

*Ki jii mannteeb liant nba pukin na po
(Nyinu 28.31-43)*

²² Ki bi luu gungunbɔnwuwur liatfoouk nba ki bi tuu saa lia, njan paan liatjabik na, ²³ ki luu tann ki kokin turu ni, a li daa pat, ²⁴⁻²⁶ ki pɔbin chabɔjann gungun, nan gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ, ki li naan punpoa, ki gaan liatfoouk na tiŋ po mɔgbana, ki bia jonn salima gbekirii ki foon li sinsuuk ni yenn yenn, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na, ²⁷ ki jii chabɔjann ki nyar liata ki tur Aarɔnn nan u bonjai, ²⁸ nan li yufintii, nan fokirii, nan kurtajina, ²⁹ nan gbanbooba nba ki bi jii chabɔjann ki luu nmat nan gungunbɔnwuwur, nan gungun-mɔnwuwur, nan gungun-mɔŋ, ki nan bonninnant li paak, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na, ³⁰ ki jii salinjann ki njamir bonpatliak ki sob li paak a, "Yennu yar," ki li tee kasii dok ki want nan bi tee Yennu yabe, ³¹ ki jii gungunbɔnwuwur ki lor tabin yufintu na yugbiar paak, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na.

*Ki jii Yennu toona na gbennu po
(Nyinu 35.10-19)*

³² Tɔn, ki Israel teeb tun nan Yennu nba wann Moses bianjinba na. Ki Yennu lanbouŋ na toona kur gbenn. ³³ Ki bi baar nan Yennu lanbouŋ na, nan li bona kur; Moses boor. Ki bona na tee li kutlokita, nan li taabii, nan dapɔnnkara, nan li dachaata nan li boota; ³⁴ nan bonpinkara nba tee pejai gbanfabirmont, nan bonpinkara nba tee jangbenir gbouŋ, nan chinchenjɔnnkara; ³⁵ nan molor lakir nba ki tanpatlai njanlee be li ni na, nan li dasoorkara, nan li biitir; ³⁶ nan teebul nan li bona kur, nan boroboro nba ki bi jikin

* 39:7 39.7 Jakob sanleere tee Israel.

teen Yennu; ³⁷ nan li fitsentir nba ki bi jii salinjann ki njammir, nan li fita nan li bona kur, nan fita na kpan; ³⁸ nan li salima maruḡ binbintir, nan kpan nba tuu sii njammit, nan bonnunubit nba nubiru man ki bi sii jokin, nan lanbouḡ na tammob chinchenjonnkara; ³⁹ nan kutmont maruḡ binbintir, nan li kutmont tiak, nan li dasoorkara, nan li bona kur, nan kutsḡn nba ki bi sii fobitir li ni, nan li kantu; ⁴⁰ nan gungouḡ na chinchenjonnkara nan li dachaata nan li boota, nan gungouḡ na tammokookir chinchenjonnkara nan li nmiit, nan lanbouḡ na kpai, nan bona nba kur ki bi sii dia tuun toonn lanbouḡ na ni; ⁴¹ nan tanant nba tee mannteeb liant, li kasii liante ki manntoo Aaronn nan u bonjai tuu saa lia, ki koo kasii boor. ⁴² Israel teeb na din tun toona nba kur ki Yennu wann Moses a bin tun na. ⁴³ Ki Moses lin gon lanbouḡ na bona kur, ki la nan bi tun bianjinba ki Yennu wann nawa. Li paak ki Moses miar Yennu ki teen piisin bi paak.

40

Ki jiin lanbouḡ marḡ chaanu po

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² "Binn pinpiindaar, a chaan lanbouḡ na ki turin. ³ A koon molor lakir nba ki sennii piik be li ni na, ki senn chinchenn nba joon ki dook kasii boor na poor po. ⁴ Kooont teebul na ki paan li bona li paak, ki bia koon fitsentir na, ki tooon fita li paak, ⁵ ki senn salima binbintir nba ki bi sii wubint bonnunubit na, molor lakir na tooon po, ki jonn jinḡn lanbouḡ na tammob paak, ⁶ ki senn binbintir nba ki bi sii jokin maruḡ bona na, lanbouḡ na tooon po, ⁷ ki senn kutmont kutsḡn nba ki i sii fobitir na, lanbouḡ nan binbintir na sinsuuk ni, ki gbeenir nyun. ⁸ Chaant gungouḡ ki lint lanbouḡ na, njaan jonn chinchenn li tammokookir ni.

⁹ "Jiin kpan nba njammit na, ki mii lanbouḡ na, nan li bona kur paak, ki lii tee kasii, ¹⁰ ki bia jii kpan marḡ, ki mii maruḡ binbintir na, nan li bona kur, ki lii tee kasii, ¹¹ ki bia mii njam kutsḡn nba ki i sii fobitir na, nan li kantu.

¹² "A te ki Aaronn nan u bonjai na n baar lanbouḡ na tammob boor, ki wur namm bi moḡ. ¹³ Lant Aaronn manntoo liant, ki jii kpan nba njammit na ki mool u yur paak, ki kaano ki wuu tee manntoo kii tuun kii teenin. ¹⁴ A te ki u bonjai na n baar, ki a lannib li liata. ¹⁵ A jii kpan nba njammit na ki mool bi yura paak, nan faa teen bi baa bianjinba na, ki lin te bii tee mannteeb. Bi paak njammu marḡ saa te ki bi tuunin ki tee mannteeb, yoo nba kur baat."

¹⁶ Ki Moses tun bona na kur nan bianjinba ki Yennu wannoo na. ¹⁷ Ton, baa din nyii Ijijit bina njanlee ni, li sinsinn njaarik pinpiindaar, ki bi chaan Yennu lanbouḡ na. ¹⁸ Moses din bir salimpeena boota, ki chaan li taabii, ki ponni li daponnkara, ki bia chaan li dachaata na, ¹⁹ ki lat bonpinkar lanbouḡ na paak, ki bia paan leer li paak, nan Yennu nba wannoo bianjinba na, ²⁰ ki jii tanpatlai njanlee nba sennii piik sob li paak na, ki kpeen molor lakir na ni, ki tuun dasoorkara na banii nba gaa lakir paak na ni, ki ji biin lakir na biitir, ²¹ ki koon lakir na lanbouḡ na ni, ki jonn chinchenn ki dokinir, nan Yennu nba wannoo bianjinba na, ²² ki senn teebul na lanbouḡ na nook ni, niigan po, jinḡn nba dook kasii boor na tooon, ²³ ki paan boroboro nba ki bi jikit teen Yennu na li paak, nan Yennu nba wannoo bianjinba na, ²⁴ ki senn fitsentir na, lanbouḡ na nook ni, niiditu po, ki li took teebul na, ²⁵ ki ji joo fita na Yennu tooon, nan Yennu nba wannoo bianjinba na. ²⁶ U din senn salima binbintir na lanbouḡ na nook nie, ki li be jinḡn na tooon, ²⁷ ki ji wubin bonnunubit nba ki li nubiru man na, nan Yennu nba wannoo bianjinba na, ²⁸ ki jonn chinchenn lanbouḡ na tammob ni, ²⁹ ki senn mujoonu binbintir na, jinḡn na tooon po, ki ji mann mujoonu maruḡ nan jeet maruḡ, nan Yennu nba wannoo bianjinba na, ³⁰ ki senn kutsḡn nba ki bi sii fobitir na, lanbouḡ nan binbintir na sinsuuk ni, ki gbeenir nyun. ³¹ Moses nan Aaronn nan u bonjai din tuu nit bi nii ki bia wu bi taapant, kutsḡn na nyun nie. ³² Bi din tuu wuur bi taapant nan niie, yoo nba kur ki bi koo lanbouḡ na ni, koo bi-i yaa bin nakin maruḡ binbintir na, nan Yennu nba wannoo bianjinba na. ³³ Moses din chaan gungouḡ nae ki lint lanbouḡ na, ki senn maruḡ binbintir, ki bia jonn jinḡn gungouḡ na tammob paak. Nnae ki Moses ji gbenn lanbouḡ na toona kur.

Ki jiin sanpagbouḡ nba dook Yennu lanbouḡ na po (Nikant 9.15-23)

³⁴ Nanne ki sanpagbouḡ dokin lanbouḡ na, ki yabint Yennu yentsaakar gbee lanbouḡ na ni. ³⁵ Li paake teen ki Moses din ki fit koo lanbouḡ na ni. ³⁶ Israel teeb na din tuu chaat bi kaanje ki saan kar leer po, yoo nba kur ki Yennu dokit sanpagbouḡ na. ³⁷ Sanpagbouḡ na-i be lanbouḡ na paak yoo nba, bi ki chaatir bi kaanji, see daar nba ki u tan saa dokit, ki bin ji fiir leḡ. ³⁸ Niib na linluḡ kur ni, Yennu din tuu be namme, ki bi laat sanpagbouḡ yonnu ni, ki li be lanbouḡ na paak, ki nyiok mun ki li tee mutootir, ki teemm yentu.

LIIFAI teeb

Ki jiin Liifai teeb gbouj na po

Liifai teeb na din tee Israel booru piik nan njanlee na yenne. Yennu din gann njamme ki bi tee toontunna nba sii mann maruŋ ki teeno. Mannteeb na din tee Liifai teebe. Gbouj na beerit Liifai teeb toona poe. Baatusir ni, bi yi gbouj manje Lefitikus.

Ki jiin maruŋ nba ki bi jokit munn na po

¹ Ki Yennu yiin Moses, ki pak nanao, njoɔ Yennu lanbouj na ni, ² ki turɔ sennu nba ki Israel teeb tuu sii waa, yoo nba ki bi yaa bin mann bi maruŋ.

Li-i tee ki bi soɔ yaa wun jii u bonkobuk ki mann maruŋ ki tur Yennu, li daano n baar nan u nei ni yeno, koo u pei ni yeno, koo u buunii ni yeno. ³ Li-i tee ki u jikit u nei na yenoie ki saa joo muu ki mann maruŋu, wun jii naajak nba ki mɔk dan u gbanu paak. U saa baar nann Yennu lanbouj na tammob nie, ki Yennu n fit gaaro. ⁴ Li joo saa paan u nii naab na yur paak. Ki Yennu saa gaar naab na, ki lii tee maruŋ nba saa wuur joo na biit. ⁵ Bi saa kpi naab na lej, ki mannteeb nba tee Aaronn bonjai na saa jii son na ki tur Yennu, njaan jii ki lia maruŋ binbintir lotii nanna nba be lanbouj tammob ni na. ⁶ U saa nya bonkobuk na ki pato. ⁷ Ki mannteeb na saa paan daat binbintir na paak njaan fia muu. ⁸ Ki bi saa paan bonkobuk na nant muu na paak, ki pukin u yur nan u kpapana. ⁹ Joo na saa wuur bonkobuk na nook ni nant nan u nanii taa, ki manntoo na n joo li kur muu maruŋ binbintir na paak. Ki Yenpiinii manj nubiru saa manj Yennu.

¹⁰ Li-i tee ki joo na jikit u pei ni yeno, koo u buunii ni yeno a wun mann maruŋ, lii tee bonjak, ki daa mɔk dan. ¹¹ U saa kpiu maruŋ binbintir na diitu po, ki manntoo na saa jii u son ki lia binbintir na lotii nanna na. ¹² Joo na-i pat pat ki gbenni, manntoo na saa jii nant na ki paan muu na paak, ki bia pukin yur nan kpapana. ¹³ Joo na saa wuur bonkobuk na nook ni nant, nan u nanii taa, ki manntoo na n jii ki tur Yennu, ki joo li kur muu, binbintir na paak. Ki Yenpiinii manj nubiru saa manj Yennu.

¹⁴ Li-i tee ki joo na jikit bonyuyukue a wun joo muu ki mann maruŋu, wun jii lanjerik koo nmann. ¹⁵ Ki manntoo na saa jii ki baar nann binbintir na boor. U saa fokit u yur, ki joor muu, binbintir na paak, ki u som-i toot binbintir na loka ni. ¹⁶ U saa liar u gbalinfiar nan linba be li ni, ki lu yondo po, siaminba ki tanpent doo na, ¹⁷ ki soor u kpinkpant ki lito, njaan daa tabitir u kpinkpant manj, ki ji joo muu, binbintir na paak. Ki Yenpiinii manj nubiru saa manj Yennu.

2

Ki jiin jeet Yenpiinii po

¹ Li-i tee soɔ baar nan jeet ki li tee Yenpiinii ki teen Yennu, li kpaal talas ki lii tee yonjanin, ki moon kpanjanin nan bonnunubit li paak, ² njaan ji baar nann mannteeb nba tee Aaronn bonjai na boor. Ki manntoo na saa finn yon nba nmat kpan na niipuk, ki bia jii bonnunubit na kur, ki joor muu, maruŋ binbintir na paak, ki lin wann nan bi jii li kur ki tur Yennu-wa. Ki jeet Yenpiinii manj nubiru saa manj Yennu. ³ Ki jeet nba tenn na ji sii tee manntoo yar. Li jeet tee kasiie, kimaan linba ki bi bo mann maruŋ na, li waame na.

⁴ Yenpiinii na-i tee boroboro nba ki bi pur li diiuk nin, i daa pukii datinj lenji. Ii njaan ki lii kpakii, ki nmat yon nan kpanjanin, koo ki teen lilaat ki mir kpanjanin.

⁵ Li-i tee ki Yenpiinii na tee boroboro nba siin sipiok ninjie, lin nmat yon nan kpanjanin ki sinnir, njaan daa tee datinj lenji, ⁶ ki potir buri buri, ki kpaar kpan li paak, ki jii pi.

⁷ Li-i tee ki Yenpiinii na tee boroboro nba siin seŋ ninjie, lin nmat yon nan kpanjanin. ⁸ Jiin ki baar nann ki tan tur manntoo ki lii tee Yenpiinii, ki manntoo na saa saan nann, maruŋ binbintir na boor, ⁹ ki bokitir waan, ki lin wann nan bi jii li kur ki tur Yennu-wa. Ki u saa joor muu binbintir na paak. Ki jeet Yenpiinii manj nubiru saa manj Yennu. ¹⁰ Njaan jeet nba saa biar na sii tee mannteeb yar; li jeet tee kasii, kimaan linba ki bi bo mann maruŋ na, li waame na.

¹¹ Jeet nba tee Yenpiinii ki i jikit ki teen Yennu na, datinj daa pukii lej. I daa ban jikit datinj, koo siat, ki pukii jeet po ki teen Yennu. ¹² Japaant nba ki i tuu saa jaan sinsinn, binn kur ni na, ii tuu jii ki tur Yennu, njaan i tuu daa jokitir muu binbintir na paaki. ¹³ Ii tuu teen yaarin, jeet nba tee Yenpiinii kur ni, kimaan yaarime see molor nba be yimm nan Yennu sinsuuk ni na taar ni. Ii tuu teen yaarin, jeet Yenpiinii kur ni. ¹⁴ I-i tuu kii jii

i sinsinn jepaant, ki yaa yin tur Yennu, yin pur ki turo. ¹⁵ Ii tuu pukin kpanjanin nan bonnunubit li paak. ¹⁶ Ki manntoo na saa jii jeet nan kpan na waan ki joo muu, ki lin wann nan li kur tee Yennu yare, ki bia joo bonnunubit na kur muu, ki lii tee jeet piinii ki tur Yennu.

3

Ki jiin weinanleeb Yenpiinii po

¹ Li-i tee ki i soo yaa wun pi u bonkobuk ki lii tee weinanleeb Yenpiinii, lii tee naajak koo naasar, naan daa mok danj. ² Li daano n paan u nii bonkobuk na yur paak, naan kpiu, Yennu lanbouj tammob ni. Ki mannteeb nba tee Aaronn bonjai na saa jii u son na, ki lia maruj binbintir lotii nanna na kur po, ³ naan jii u nant na, ki lii tee jeet piinii ki tur Yennu: Kpapana nba kur be u nook ni, ⁴ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan poot. ⁵ Ki manntoo na saa joo linba na kur muu, maruj binbintir na paak, ki bia pukin linba kur jokin muu. Ki jeet Yenpiinii marj nubiru saa marj Yennu.

⁶ Li-i tee ki i jii peeuk koo buukuie, ki saa teen weinanleeb piinii, u saa fit kii tee bonjak koo bonsar, naan daa mok danj. ⁷ Li-i tee ki joo piin u peeuk, ⁸ wun paan u nuu peeuk na yur paak, naan kpiu lanbouj na tammob ni. Ki manntoo na saa lia u son, maruj binbintir lotii nanna na kur po, ⁹ naan jii nant na, ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu: li kpapana, nan li jokpikir, ki lin nmaar nyi boonkoruj ni, nan kpapana nba kur taab nook ni bona paak, ¹⁰ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan poot. ¹¹ Ki manntoo nba tuun li yoo na saa joo li kur muu, maruj binbintir na paak. Ki li sii tee jeet Yenpiinii ki teen Yennu.

¹² Li-i tee ki joo piin u buuk, ¹³ wun paan u nuu buuk na yur paak naan kpiu, lanbouj na tammob ni. Ki manntoo na saa lia u son, maruj binbintir lotii nanna na kur po, ¹⁴ naan jii nant na ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu: kpapana nba kur taab nook ni bona paak, ¹⁵ nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak, nan poot. ¹⁶ Ki manntoo saa joo li kur muu, maruj binbintir paak, ki li sii tee jeet Yenpiinii nba saa marj Yennu. Kpapana na kur sii tee Yennu yare. ¹⁷ Israel nisoo daa di bonkobuk kpapana koo u somi. Linba na tee kooore ki tur Israel teeb, baa lek be siaminba kur mokmok nan mokmok.

4

Ki jiin Yenpiinii nba saa piin biit nba ki niru kpet tun po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun pak ki tur Israel teeb nan wunba tun yanbomm ki biir Yennu sennu, naan bo ki mi li po, waa saa teen bianjinbae na ki nyi biit ni.

³ Li-i tee mannteeb yudaano-e tun biit, ki baar nan jakint niib paaki, u saa baar nan naajabir nba ki mok danj, ki mann maruj ki tur Yennu, u biit paak. ⁴ U saa baar nan naajak na, lanbouj tammob ni, ki paan u nuu naajak na yur paak, naan kpiu Yennu toonn. ⁵ Ki mannteeb yudaano na saa jii naajak na son waan, ki koo nann lanbouj na ni. ⁶ U saa suunt u niibir son na ni, ki set kasii chinchenn nba joon na toonn po, naan mii taar munlore, ⁷ ki bia saa mii son na, bonnunubit binbintir na yina paak, linba be lanbouj na nook ni na. U saa kpaar son nba biar na, binbintir nba ki bi tuu jokin maruj bona li paak na nyakir ni, ki li be lanbouj tammob boor. ⁸ U saa jii naajak na kpapana kur, nan nook ni bona kpapana, ⁹ nan yaanninbina, nan kpapana nba taab li paak, nan poot. ¹⁰ Manntoo na saa jii kpapana na ki joor muu, maruj binbintir nba ki bi jokit muu li paak na, ki tun nan bianjinba ki u tuu jikit weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana ki tuun na. ¹¹ U saa jii u gbouj, nan u nant kur, nan u yur, nan u taa, nan u nook ni bona kur, ki pukin u noonii, ¹² ki nyi nann kaan na kpin, siaminba teen kasii, ki tee siaminba ki bi mo tanpent, leje ki u saa joor, daat muu ni.

¹³ Li-i munii tee ki yimm Israel teeb kurie tun yanbomm ki biir Yennu sennu, naan bo ki mi li po, ¹⁴ yoo nba ki i tan bann i biit na, i kur n baar nan naajabir, ki lii tee yanbomm Yenpiinii. Bi saa baar nann Yennu lanbouj boore. ¹⁵ I saakab saa paan bi nii naajabir na yur paak, naan kpiu lej. ¹⁶ Mannteeb yudaano na saa wat son na waan, ki koo nann lanbouj na ni, ¹⁷ ki suunt u niibir son na ni, ki set chinchenn nba joon na toonn po, naan mii taar munlore, ¹⁸ ki bia mii son na bonnunubit binbintir na yina paak, linba be lanbouj na nook ni na. U saa kpaar son nba biar na, binbintir nba ki bi tuu jokin maruj bona na nyakir ni, ki li be lanbouj na tammob boor. ¹⁹ Ki u saa jii kpapana na kur ki joor muu, maruj binbintir na paak. ²⁰ U saa jii naajak na, ki tun nan waa tuu jikit naajak nba tee yanbomm Yenpiinii ki tuun bianjinba nae. Nnae ki u saa tun ki lin wuur niib na biit, ki Yennu saa nyik chabib. ²¹ Ki u saa jii naajak na ki nyi nann kaan kpin, ki saa joo muu nan bianjinba ki u tuu joo naajak nba ki bi kpiu, joo manntoo biit paak na. Maruj marj boorue saa nyinn niib bi biit ni.

²² Ki li-i tee doo tóondaanoie tun biit, ki biir Yennu sennu, ñaan bo ki mi li po, ²³ yoo nba ki li tan fiit ki wannó nan waa tume na, wun baar nan u Yenpiinii, ki lii tee bujak nba ki mək danji. ²⁴ U saa paan u nuu bujak na yur paak, ñaan kpiu, maruñ binbintir tóonn po, siaminba bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na. Yenpiinii na maruño saa nyinn niib bi biit ni. ²⁵ Manntó na saa suunt u niibir bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu maruñ binbintir na yina paak, ñaan kpaar mɔɔn sɔn nba biar na, binbintir na nyakir ni, ²⁶ ki ji joo kpapana na kur muu, binbintir na paak, nan waa tuu joo weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana muu bianjinba na. Nna bannue, ki manntó na saa mann maruñ, ki li tee tóondaano biit paak. Ki Yennu saa nyik chabó.

²⁷ Li-i munii tee niib na yenoie bo kpet tun yanbómm ki biir Yennu sennu, ²⁸ yoo nba ki li tan fiit ki wannó, li tee wun baar nan bunaaje, wunba ki mək danj, ki mann maruñ. ²⁹ U saa paan u nuu buuk na yur paak, ñaan kpiu, maruñ binbintir na ganj po, siaminba ki bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi jokit muu na. ³⁰ Manntó na saa suunt u niibir bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu maruñ binbintir na yina paak, ñaan kpaar mɔɔn sɔn nba biar na, binbintir na nyakir ni, ³¹ ki paat kpapana na kur, nan waa tuu paatir weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana bianjinba na, ki joor muu, maruñ binbintir paak, ki li nubiru saa manj Yennu. Nna bannue ki manntó na saa mann maruñ, ki li tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabó.

³² Li-i tee ki joo baar nan peeuk a lii tee u yanbómm paak Yenpiinii, Yenpiinii manj sii tee penaaunjo, ñaan daa mək danji. ³³ U saa paan u nuu peeuk na yur paak, ñaan kpiu, maruñ binbintir na ganj po, siaminba bi tuu kpi Yenpiinii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na. ³⁴ Manntó na saa suunt u niibir bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu maruñ binbintir na yina paak, ñaan kpaar mɔɔn sɔn nba biar na, binbintir na nyakir ni, ³⁵ ki paat kpapana na kur, nan waa tuu paatir weinanleeb Yenpiinii bonkobit kpapana bianjinba na. Ki u saa joor muu, maruñ binbintir paak, ki pukin jeet nba tee Yenpiinii ki tur Yennu. Nna bannue ki manntó na saa mann maruñ, ki li tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabó.

5

Ki jiin yanbómm Yenpiinii po

¹ Barii nba na booree kpaat talas nan yanbómm Yenpiinii.

Li-i tee ki bi yiin sɔɔ, a wun tur siara ki jiin linba ki u la, koo ki bia gbat buut ni, ñaan ki u yét wun pak linba ki u ninbinn la, ki u tubir bia gbatii, wun la tubdatu li paak.

² Li-i tee ki sɔɔ kpet sii linba ki tee kasii, nan bonkob-kpeenn nna, u be jakint ni ki mək biit yoo nba ki u bann waa tun linba na.

³ Li-i tee ki sɔɔ kpet sii jakint nba nyii nisaarik ninj, ki tee bonbiir, laa lek tee linba kur, daano manj be jakint ni, yoo nba ki u bann waa tun linba na.

⁴ Li-i tee ki sɔɔ tur mɔsonn jatii, laa tee bonjann koo bonbiiri, ñaan yoo nba ki u bann nan u sat mɔb na jatiwa na, li tee biite.

⁵ Ki li-i tee linba na kur ki niro tumi, wun fiit u mɔñ yanbómm. ⁶ U biit paak, wun baar nan penaaunj koo bunaauñ, ki lii tee piinii ki tur Yennu, ki manntó na saa jii ki mann maruñ, ki li tee joo na biit paak.

⁷ Li-i tee ki joo na namii ki kan la peeuk koo buuk u biit paak, ñann wun baar nan ñmana banlee koo lanjerii banlee, yeno-ii tee u yanbómm Yenpiinii, ki loo na mun-ii tee maruñ nba jokit muu Yenpiinii. ⁸ Ki u saa baar nann ki tur manntó, ki wun sint jii yanbómm ñmann koo lanjerik na ki mann maruñ. U saa ñman konn ñmann na turu, ñaan nyik yur na ki daa fokitir. ⁹ U saa mii li sɔn waan maruñ binbintir na loka ni, ñaan sɔn nba biar na saa lo sik binbintir na nyakir ni. Maruñ nba nae saa nyinn biit. ¹⁰ Ki u bia saa jii ñmanleer koo lanjerleek na ki mann maruñ, ki li sii tee maruñ nba jokit muu nan bianjinba ki Yennu wann na. Nna bannu ki manntó na saa mann maruñ, ki lii tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabó.

¹¹ Li-i tee joo na kan fit la ñmana banlee koo lanjerii banlee, ñann wun baar nan yon bɔrik-gbinn, ki lii tee u biit Yenpiinii. U daa ñmat kpan li ni koo ki tee bonnunubit, kimaan li tee yanbómm Yenpiinii maruño, li ki tee jeet Yenpiinii maruñ kaa. ¹² U saa baar nann manntó boor, wunba saa finn yon na nan u niipauñ, ki li saa wann nan li kur jii ki tur Yennu-wa. Ki manntó na saa joor muu, maruñ binbintir na paak, ki lii tee jeet Yenpiinii maruñ. Ki li sii tee Yenpiinii nba saa nyinn biit. ¹³ Nna bannue ki manntó na saa mann maruñ ki li tee joo na biit paak, ki Yennu saa nyik chabó. Ki yon nba biar na sii tee manntó yar, nan jeet Yenpiinii maruñ nba tuu tee manntó yar na.

Ki jiin Yenpiinii pann panu po

¹⁴ Ki Yennu tur Moses sennii na: ¹⁵ Li-i tee ki sɔɔ kpet tun biit, nan waa ki tur Yennu linba tee u yar na, u saa baar nan pejak koo bujak nba ki mɔk daŋi, ki tur Yennu. Ki bonkobuk na pann sii tee nan baa tuu jiar niro paatii bianjinba na. ¹⁶ Ki u saa pa linba tee Yennu yar na, ŋaan bia pa li bɔkITU munŋmu ni yennkɔɔ ki pukin, ki jii tur manntɔɔ. Ki manntɔɔ na saa jii bonkobuk na ki mann maruŋ, ki li sii tee jɔɔ na biit paak, ki Yennu saa nyik chabo.

¹⁷ Li-i tee ki sɔɔ kpet ki tun biit ki biir Yennu sennii na yenn, u mɔk biit ki saa la tubdatu li paak. ¹⁸ U saa baar nan pejak koo buuk nba ki mɔk daŋ ki tur manntɔɔ, ki bonkobuk na pann sii tee nan waa bo saa pa biit Yenpiinii bianjinba na. Ki manntɔɔ na saa jii ki mann maruŋ, ki li sii tee jɔɔ nba tun ki biir ŋaan ki ki mi na paak, ki Yennu saa nyik chabo. ¹⁹ Ki li sii tee biit nba ki u tun ki biir Yennu na paatii.

6

¹ Yennu din tur Moses sennii nae: ² Li-i tee ki i sɔɔ tun ki biir Yennu, ki yêT wun jiin linba ki u lɔɔ Israel niro bo nyik u boor, koo ki jan u lɔɔ, koo ki ŋmab u lɔɔ, ³ koo ki tɔkir u lɔɔ bont ŋaan nɔi ki por nan u ki lar, ⁴⁻⁵ li-i tee ki i sɔɔ tun biit na booru, li ŋan ki wun jiin linba kur ki u dii fobit na, ki bia pukin li bɔkITU munŋmu ni yennkɔɔ ki tur bondaano, daar nba ki u biit nyii paanu na. ⁶ U saa baar nan pejak koo bujak nba ki mɔk daŋ, ki tur manntɔɔ ki lii tee u paatii ki teen Yennu. Bonkobuk na janir sii tee nan waa bo saa pa u biit Yenpiinii bianjinba nae. ⁷ Ki manntɔɔ na saa mann maruŋ, ki lii tee jɔɔ na biit paak, ki Yennu saa nyik chabo.

Ki jiin maruŋ nba ki bi jokin muu munn na po

⁸ Ki Yennu pak nan Moses ⁹ a wun tur Aarɔnn nan u bonjai sennu nba jiin Yenpiinii maruŋ joonu po. Yenpiinii nba ki bi sii jokin na sii biat maruŋ binbintir paake nyotunmunn, ŋaan ki muu kpan di. ¹⁰ Ki manntɔɔ nba sii lia liatfoouk nan kurtajinn na sii nyint tanpent nba biat maruŋ binbintir na paak, kii birin kii bɔkint binbintir na. ¹¹ Wun ŋamm ki lebit u liant, ŋaan nyinn tanpent na kaar na kpin, siaminba tee kasii boor. ¹² Muu nba be binbintir paak na kpan sii die, ki daa kpeenti. Ki sanyiok kur manntɔɔ na tuu saa paan daat li paak, ki ŋamm bir maruŋ nba saa joo muu na, ki ji joo krapana nba tee weinanleeb Yenpiinii. ¹³ Muu na-ii kpani di ki daa kpeenti.

Ki jiin jeet Yenpiinii po

¹⁴ Linba nae tee sennu ki jiin jeet Yenpiinii po: Aarɔnn bonjai-e tuu saa jii jeet Yenpiinii na, ki tur Yennu, maruŋ binbintir na tɔonn po. ¹⁵ U saa finn yon nan kpan na, nan u niipaun, ki bonnunubit na sii paa yon na paak, ki joor muu binbintir na paak, ki lin wann nan li kur jii ki tur Yennu-wa. Ki jeet Yenpiinii maŋ nubiru saa maŋ Yennu. ¹⁶⁻¹⁷ Jeet nba biar na, mannteeb na saa di li kur. Bin tuu teenir boroboro ŋaan daa ŋmat datij lej, ki dir siaminba tee kasii boor, Yennu lanbouŋ dindouŋ ni. Yennu-e tur mannteeb na, a lii tee bi jeet Yenpiinii tor. Li tee kasii nan yanbɔmm Yenpiinii nan biit pann panu Yenpiinii nba tee kasii bianjinba nae. ¹⁸ Aarɔnn yaaboona nba tee bonjai kur tuu saa di Yenpiinii nba ki bi jikit ki teen Yennu na. Bi sii tun mɔk bi tore, Yenpiinii nba kur teen Yennu na ni. Wunba kur saa siir, see ki u tee kasii.

¹⁹ Yennu-e tur Moses sennii nba na: ²⁰ Daar nba ni ki bi saa mɔon kpan Aarɔnn nan u bonjai yura paak, ki kɔomm Yennu toona ni, daar maŋ nie ki bi saa tur Yennu piinii, ki lii tee yon bɔrik-gbinn, kii tee nan daar kur jeet piinii na. Bi tuu saa bɔkitir waan sanyiok ni, ki tan tontir daajoouk. ²¹ Bin tuu ŋmat nan kpan ki sinnir sipiok ni, ki ŋmit-ŋmitir, ki jii tur Yennu, ki li tee jeet Yenpiinii, ki jeet maŋ nubiru saa maŋ Yennu. ²² Aarɔnn yaaboona ni, wunba tee mannteeb yudaano, sii yɔɔ mann Yenpiinii maruŋ nae, yoo nba baat kur. Bin tuu joo li kur muu, ki li tee maruŋ ki teen Yennu. ²³ Jeet Yenpiinii nba kur ki manntɔɔ tur, sɔɔ daa dir; ii tuu joo li kur muu.

Ki jiin yanbɔmm Yenpiinii po

²⁴ Ki Yennu yet Moses ²⁵ a wun tur Aarɔnn nan u bonjai sennu ki jiin yanbɔmm piinii po: Bonkobuk nba tee yanbɔmm Yenpiinii maruŋ yar, yin kpiu maruŋ binbintir tɔonn po, siaminba ki i tuu kpi bonkobit nba jokit muu na. Linba na tee kasii maruŋo. ²⁶ Mannteeb nba mann bonkobit maŋ maruŋ na n tuu ŋman nant na, kasii boor, Yennu lanbouŋ na dindouŋ ni. ²⁷ Wunba koo linba kur saa siir, see ki bi tee kasii. Li-i lekii tee liant tarin bonkobuk na sɔn, yin wuurir kasii boor. ²⁸ Li-i tee ki i yakin nant maŋ yɔkbobir ninjie, yin yeer bobir maŋ. Li-i munii tee kutbobir ninjie, yin sokirir fanu, ki garintir. ²⁹ Bonjai nba kur nyii mannteeb maaru ni saa fit ŋman maruŋ na nant, kimaan li tee kasiie. ³⁰ ŋaan li-i tee ki i jii bonkobuk na sɔn ki kɔɔ lanbouŋ na ni, ki mann maruŋ ki nyinn biit, ŋann i daa ŋman bonkobuk maŋ nant, ii joor muu.

7

Ki jiin Yenpiinii pann panu po

¹ Sennu nba nae tee yaa sii pa i biit paak Yenpiinii. Piinii marj set tee kasiie. ² Li kpi Yenpiinii bonkobuk na, maruj binbintir na tɔɔnn po, siaminba ki i kpi bonkobit nba ki bi jokin muu na. Li jii u sɔn ki lia binbintir na loka nanna na, ³ ki nyinn u kpapana na kur ki mann maruj binbintir na paak: Li jokpikir nan kpapana nba taab nɔɔk ni bona paak, ⁴ nan li yaanninbina nan kpapana, nan pɔɔr, ii nyinn li kur ki mann maruj. ⁵ Ki manntɔɔ na saa jii kpapana na kur ki joo muu, binbintir na paak, ki li sii tee jeet piinii ki teen Yennu, ki bia tee biit panu Yenpiinii. ⁶ Bonjai nba kur nyii mannteeb maaru ni saa fit di li jeet, nnaan ii tuu dir kasii boor, kimaan jeet na set tee kasiie.

⁷ Senn yennkɔɔe be ki kpaab dia yanbɔmm Yenpiinii nan biit panu Yenpiinii. Ki manntɔɔ nba mann li marujɔ yen li nant. ⁸ Manntɔɔ nba mann bonkobuk nba jokin muu na maruj, li gbouj tee u yare. ⁹ Jeet piinii nba kur ki i purir boroboro diiuk ni, koo ki sinnir sipiɔk niŋ, li tee manntɔɔ nba jii ki tur Yennu na yare, ¹⁰ nnaan jeet piinii nba tee jekaat, li-i lekii nmat nan kpan koo bonyanni, li tee Aarɔnn bonjai nba tee mannteeb na yare, bin biitir deedee bi tanmiɔj ni.

Ki jiin weinanleeb Yenpiinii po

¹¹ Linba nae tee sennu ki jiin weinanleeb Yenpiinii nba ki i saa jii ki tur Yennu na po. ¹² Li-i tee ki sɔɔ mann maruj na booru, ki li tee niipoturu, wun baar nan bonkobuk nan boroboro nba ki nmat datij. Li-i tee boroboro nba nmat kpan ki kpakii, koo lilaat nba ki bi far kpan, koo lilaat nba ki bi jii yon nba nmat kpan ki sinnir, ¹³ ki bia pukin boroboro nba nmat datij. ¹⁴ Ki manntɔɔ na saa nyinn kunn kunn li kur ni, ki mann maruj. Ki li sii tee piinii nba be li kuukɔɔ ki teen Yennu. Li tee manntɔɔ nba jii bonkobuk na sɔn ki mii binbintir paak na yare. ¹⁵ Li nman bonkobuk na nant daar nba ki i mann maruj na, ki daa tent u nant ki li yentir sanyioku.

¹⁶ Li-i tee ki i sɔɔ baar nan u weinanleeb Yenpiinii a wun gbeen u mɔsonn, koo ki li tee u yanbɔɔ Yenpiinii, li ki tee sennu kaa nan yin di li kur daar nba ki i mann maruj na, nnaan linba biar, i saa fit dir li sanyafannuk. ¹⁷ Nant nba kur tenn ki saa tuu daa ntaaa, yin joor muu. ¹⁸ Li-i tee ki sɔɔ nman nant marj daa ntaaa daar, Yennu kan gaar daano marj piinii, li kan pukino siari; nant na sii tee jakinte, ki wunba nmanir saa la tubdatu li paak. ¹⁹ Li-i munii tee ki nant na sii linba ki tee kasii, sɔɔ daa nman, ii joor muu.

Daano nba be fanu saa fit nman maruj na nant. ²⁰ Nnaan wunba ki tee kasii-i nmani, u ji kii tee Yennu niib na yeno. ²¹ Ki wunba mun bia sii linba ki tee kasii, nnaan nman maruj na nant, laa tee nisaarik jakint koo bonkobuk yarie, u ji kii tee Yennu niib na yeno.

²² Yennu tur Moses sennii nba waa nae ²³ a wun yet Israel teeb a: Sɔɔ daa nman naab koo peeuk koo buuk kpapana. ²⁴ Bonkobuk nba kpo u tiɔj, koo muuk ni bonkobuk sooro, bi daa nman u kpapana. Bi saa fit jiir ki tun nan siar, nnaan daa nman. ²⁵ Bonkobuk nba ki bi mann maruj, ki li tee jeet Yenpiinii ki teen Yennu, daano nba nman li kpapana, u ji kii tee Yennu niib na yeno. ²⁶ Siaminba kur ki Israel niib be, bii mi ki bin di bonyuyuk koo bonkobuk sɔn. ²⁷ Wunba kur biir sennu na, u ji kii tee Yennu niib na yeno.

²⁸ Ki Yennu namm tur Moses sennii nba waa na ²⁹ a wun yet Israel teeb a: Wunba kur baat nan weinanleeb Yenpiinii, wun nyinn u piinii marj ni waan ki tur Yennu. ³⁰ Wun diar u mɔj nuu ni, ki lii tee jeet Yenpiinii ki tur Yennu. Wun baar nan bonkobuk na kpapana nan kubitir, ki tur Yennu, ki lii tee burchinpiinii. ³¹ Ki manntɔɔ na saa joo kpapana na, maruj binbintir paak, nnaan ki kubitir na sii tee mannteeb yar. ³² Bi saa jii bonkobuk na diitu narj, ³³ ki tur manntɔɔ nba jii sɔn nan kpapana ki mann maruj, ki li tee weinanleeb Yenpiinii na. ³⁴ Bonkobuk na kubitir nan u diitu narj na tee burchinpiinii, ki Yennu nyinnir Israel teeb boor ki tur mannteeb. Linba nae ki Israel teeb kur sii teen mannteeb mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ³⁵ Jeet Yenpiinii bokitir nba nae ki bi din senn a lii tee Aarɔnn nan u bonjai yar, daar nba ni ki bi nyinnib a bii tee mannteeb na. ³⁶ Daar marj niije ki Yennu din senn Israel teeb a bii teen mannteeb Yenpiinii bokitir na. Ki li sii yɔɔ tee bi tor, maaru kur nba baat ni.

³⁷ Sennii nba nae dia mujoonu Yenpiinii, nan yanbɔmm Yenpiinii, nan biit Yenpiinii, nan mannteeb gannu Yenpiinii, nan weinanleeb Yenpiinii. ³⁸ Sennu nba nae ki Yennu tur Moses, Sainai jɔɔr paak, kunkoouk na paak, daar nba ni ki u wann Israel teeb a bii baat nan bi Yenpiinii kii teeno na.

8

*Aarönn nan u bonjai-e sii tee mannteeb
(Nyinu 29.1-37)*

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² "Jiin Aarönn nan u bonjai ki baar namm n lanbouy tammöb ni, kii dia mannteeb liant nan kpan nba ñammit na, nan naajapan nba sii tee yanbömm Yenpiinii na, nan pejai banlee, nan boroboro nba ki ñmat datinj, li mun kpanchibuk, ³ ki bia taan Israel teeb kur lej."

⁴ Ki Moses tun nan Yennu nba wannö na. Niib na nba taan böyennköö boor ki gbenn, ⁵ ki u yetib a, "Maa yaa man tun linba na tee linba ki Yennu wannin a man tume."

⁶ Tön, ki Moses nyinn Aarönn nan u bonjai na, niib na töönn po, ki wurib, ⁷ ki lann Aarönn liatbik nan liatfoouk, ki bia bobin gbanboobir u siak ni, ki lanno liatjabik ki li sik baar u siak ni, ñanne ki bi yir efod, ki bia bobin li gbanluukir u siak ni, ⁸ ki jii jafagbenjir ki lur tabin u parbiir paak, ki wuun bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim* jafaa man ni, ⁹ ki yirimö yufintu, ki tabin kasii salinbann, yufintu na paak, töönn po, nan bianjinba ki Yennu wannö na.

¹⁰ Moses din jii kpan nba ñammit nae ki mii mii Yennu lanbouy na ni, nan bona nba be lej kur paak. Nna bannue ki u teen li kur Yennu yar, ¹¹ ki jii kpan na waan ki mii maruj binbintir nan li bona kur nba paa li paak, nan kutsöy nan linba ki li sii töö li paak, taar munlore, ki teen nna, a wun teen li kur Yennu yar, ¹² ki möönn kpan man Aarönn yur paak, ki li wann nan u tee Yennu yööe. ¹³ Li poor po ki Moses yiin Aarönn bonjai na ki bi baar u töönn. Ki u lannib liata, ki bobin gbanbooba bi sai ni, ki bia yirin fokirii bi yura paak, nan bianjinba ki Yennu wannö na.

¹⁴ Ton, ki Moses jii naajapan nba tee yanbömm Yenpiinii na, ki te Aarönn nan u bonjai paan bi nii naab na yur paak. ¹⁵ Ki Moses kpiiu ki jii u sönn, ki suu u niibir sönn na ni, ñaan suu suu maruj binbintir yina ñanna na, a wun teenir Yennu yar, ki kpaar sönn nba biar na ki möönn binbintir na nyakir ni. U tun nna bannue a lii tee kasii, ki bia tee Yennu yar. ¹⁶ Ki Moses tabit kpapana nba kur taab nöök ni bona paak, nan pöör paak, nan yaanninbina nan li kpapana kur, ki joor muu, maruj binbintir na paak, ¹⁷ ki jii naajak na bonlia nan u gbouy nan nant ki joor muu, kaan na kpij, nan bianjinba ki Yennu wannö na.

¹⁸ Ki Moses bia baar nan pejak, ki li tee mujoonu Yenpiinii, ki Aarönn nan u bonjai paan bi nii peek na yur paak. ¹⁹ Ki Moses kpiiu ki lia u sönn maruj binbintir loka ñanna na kur po, ²⁰⁻²¹ ki pot pejak na buri buri, ki jii nyun ki wuun nöök ni bona nan nanii, ñaan joo yur muu nan kpapana nan nant nba kur biar binbintir na paak, nan bianjinba ki Yennu wannö na. Mujoonu maruj na din tee jeet Yenpiinie, ki li nubiru man Yennu.

²² Ki Moses bia ñamm baar nan pejak, ki li tee linba ki u saa jii ki kaan Yennu mannteeb. Ki Aarönn nan u bonjai paan bi nii peek na yur paak. ²³ Ki Moses kpiiu ki jii u sönn waan, ki suu Aarönn niidiitu tublön, ki bia suu u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir, ²⁴ ki bia yiin Aarönn bonjai na u boor, ki jii sönn na waan ki suu bi diitu tublön, ki suu bi diitu niibijabaa, nan diitu taabijaba, ñaan kpaar sönn nba biar na ki lia binbintir na loka ñanna na ni, ²⁵ ki jii kpapana na nan jokpikir nan nöök ni bona kpapana kur, nan pöör, nan yaanninbina nan li kpapana, nan diitu nan, ²⁶ ki nyinn boroboro kunn kpanchibuk nba ki bi teen boroboro nba ki möök datinj li ni ki jii tur Yennu na, nan boroboro nba ki bi ñmat kpan na yenn, nan lilaauk, ki paan li kur kpapana nan diitu nan na paak. ²⁷ Moses din jii jeet nba na kur ki kubin Aarönn nan u bonjai nuu nie, ki bi jii tur Yennu ki li tee burchinpiinii. ²⁸ Ki Moses gaar jeet na bi boor, ki joor muu binbintir na paak, ki pukin maruj nba jokit muu na paak, ki li tee mannteeb kaanu maruj. Linba na tee jeet Yenpiinii marujo, ki li nubiru man Yennu. ²⁹ Ki Moses jii kubitir na, ki li tee burchinpiinii ki tur Yennu. Li din tee Moses tore. Moses din tun bont kur nan bianjinba ki Yennu wannö nae.

³⁰ Ki Moses jii kpan nba ñammit na waan, nan sönn nba bo be binbintir paak na waan, ki mii Aarönn bonjai nan bi liant paak, ki jii Aarönn nan u bonjai nan bi liant ki tur Yennu, ³¹ ki yet Aarönn nan u bonjai a, "Jiin nant na kii saa nann Yennu lanbouy tammöb ni, ki yakin lej, ki ñman nan boroboro nba be kpanchibuk nba bo tee mannteeb kaanu Yenpiinii yar na, nan bianjinba ki Yennu wannin na. ³² Nant koo boroboro nba kur biar, yin joor muu. ³³ Ii be man lanbouy na tammöb ni daa ñanlore, ki saa tuu yöö nba ki i kaanu na maruj tan saa gbenn. ³⁴ Yennu-e sennit a ti tun linba ki ti tun na dinna, a lin nyinn i biit. ³⁵ See ki i biar lanbouy tammöb ni yontunmuna ñanlore, nan nyötunmuna ñanlore, kii tuun linba ki Yennu wannit. I-i kii tun, i saa kpoe. Linba nae ki Yennu

* 8:8 8.8 Bi din dia bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim nae ki bant Yennu loomm.

wannin.” ³⁶ Ki Aarõnn nan u bonjai na tun nan bianjinba ki Yennu wann Moses ki u wannib na.

9

Bianjinba ki mannteeb na piin bi toona

¹ Li daaanniin daar ki Moses yiin Aarõnn nan u bonjai nan Israel saakab na kur, ² ki bet Aarõnn a, “Jiin naajapan nan pejak, binba ki mæk dan, ki mann maruŋ ki tur Yennu. Naab na sii tee yanbõmm Yenpiinii, ki peeuk na mun tee mujoonu Yenpiinii, ³ ki yet Israel teeb na ki bin jii bujak ki kpi, ki lii tee yanbõmm Yenpiinii, ki jii naab nba dii binyennkoo, nan peeuk nba dii binyennkoo, binba ki mæk dan, ki lii tee mujoonu Yenpiinii. ⁴ Bin bia ñamm baar nan naajak nan pejak ki lii tee weinanleeb Yenpiinii. Bin jiiib ki mann maruŋ ki tur Yennu, ki pukin jeet Yenpiinii nba ñmat kpan li ni. Bin tun nna kimaan Yennu saa ðokit bi paak dinna.”

⁵ Ki bi taan linba kur ki Moses wann na ki baar nann, Yennu lanbouŋ tammob ni, ki niib na kur lakin lej ki set Yennu tõonn. ⁶ Ki Moses yetib a, “Linba nae ki Yennu senn a yin tun, ki u yentu saa ðokit i paak.” ⁷ Ñanne ki u yet Aarõnn a, “Ii saa binbintir na boor ki saa mann yanbõmm Yenpiinii maruŋ nan mujoonu Yenpiinii maruŋ, ki lin nyinn a biit, ki bia nyinn niib na bi biit ni. Mant niib na maruŋ, ki lin nyinnib bi biit ni, nan bianjinba ki Yennu senn na.”

⁸ Ki Aarõnn saan binbintir na boor ki saa kpai naapan na, ki lii tee u mɔŋ yanbõmm Yenpiinii maruŋ. ⁹ Ki u bonjai jii sɔn na ki turo, ki u suunt u niibir li ni, ki suu suu binbintir yina na, ki kpaar sɔn nba biar na binbintir na nyakir ni, ¹⁰ ki joo kpapana na nan yaanninbina nan pɔɔr na binbintir na paak, ki tun nan bianjinba ki Yennu wann Moses na, ¹¹ ñaan jii li nant nan gbouŋ ki joo muu kaan na kpiŋ.

¹² U din kpai bonkobuk nba tee u mɔŋ mujoonu Yenpiinii na, ki u bonjai jii sɔn na ki turo, ki u lia lia maruŋ binbintir loka ñanna na kur po. ¹³ Ki bi jii yur nan bonkobuk na nanleet na ki turo, ki u joor muu binbintir na paak, ¹⁴ ki bia wuur nɔɔk ni bona nan nanii, ki paan marunleer nba jokin muu na paak, ki joo muu.

¹⁵ Li poor po ki Aarõnn ji baar nan niib na Yenpiinii, ki jii buuk nba saa mann niib yanbõmm paak na, ki kpaii, ki mann maruŋ ki tun nan bianjinba ki u bo teen u mɔŋ yanbõmm maruŋ paak na, ¹⁶ ki bia baar nan Yenpiinii bonkobuk nba jokin muu na ki mann nan bianjinba ki sennu wann na, ¹⁷ ki jii jeet Yenpiinii na ki finn li yon nan niipauŋ ki joor muu, binbintir na paak. Linba na din pukin daar kur mujoonu maruŋ ni. ¹⁸ Ki u kpai naajak nan pejak na, ki lii tee niib na weinanleeb Yenpiinii. Ki u bonjai jii sɔn na ki turo, ki u lia lia maruŋ binbintir loka ñanna na kur po. ¹⁹ Ki Aarõnn jii naajak nan pejak na boka nba mæk kpapana, ²⁰ ki paan bonkobit na kubitir paak, ki saan nann binbintir na boor, ki joo kpapana na muu, binbintir na paak, ²¹ ki jii kubitir nan diitu nanii na, ki lii tee burchinpiinii ki tur Yennu, ki tee mannteeb yar, nan bianjinba ki Moses wann na.

²² Yoo nba ki Aarõnn mann maruŋ ki gbenn na, ki u jii donn nii ki teen piisin niib na paak, ki nyii binbintir na paak ki sik. ²³ Ki Moses nan Aarõnn koo Yennu lanbouŋ na ni. Baa nyii yoo nba, ki bi teen piisin niib na paak. Ki Yennu man yentsaakar ðokit niib na kur paak. ²⁴ Ki lii taakpaak ni ki Yennu te ki muu nyii sanpaapo ki sik binbintir na paak, ki dii mujoonu maruŋ nan kpapana na. Niib na nba la nna, ki bi yikin nan parpeenn, ñaan gbaan ki tibin ki bi yugbia siit tin.

10

Ki jiin Nadab nan Abihu yanbõmm po

¹ Tõn, ki Aarõnn bonjai nba tee Nadab nan Abihu na jii senderik ki teen musankõona li ni, ki bia pukin bonnunubit li paak, ki jii tur Yennu. Ñaan ki muu na ki tee kasi muu, kimaan Yennu ki wannib nan bin tun nna. ² Ki lii taakpaak ni ki Yennu te ki muu sik ki dii kpai ñoo Yennu tõonn po. ³ Ki Moses yet Aarõnn a, “Linba na boorue ki Yennu bo beerit na, ki yaa, ‘Daano nba kur jiantirin, wuu baakitin nan barmonii, kimaan n tee kasiie. See ki n niib kur turin baakir.’ ” Ki Aarõnn ki jiin siari.

⁴ Ki Moses yiin Misael nan Elsafann, binba tee Usiel bonjai, ki Usiel mun tee Aarõnn baa naa bik na, ki yetib a, “Baat man ki tan jii i ninjamm gbanankpeena Yennu lanbouŋ boor, ki nyi namm ki birib kaan na kpiŋ.” ⁵ Ki bi baar ki tan kpaab soorib nan bi liant ki nyii namm kaan na kpiŋ, nan bianjinba ki Moses wannib na.

⁶ Tõn, ki Moses yet Aarõnn nan u bonjai Eleasar nan Itamar a, “I daa nyikin i yut ki ki saatir, koo ki pat i liant, a lin want nan i mæk parbiiri. Li-i tee ki i tun nna, i saa kpowa, ki Yennu wutoor bia saa do niib na kur paaka. Ñaan i nikpiimm, Israel niib kur, saa fit mɔ ki fabin niib banlee nba ki Yennu te ki muu diib na kuuma. ⁷ I daa nyikin Yennu

lanbouy tammob na. I-i nyik, i saa kpoe, kimaan bi sennii ki moon Yennu kpan nba nammit i paaka.” Ki bi tun nan bianjinba ki Moses wannib na.

Sennu nba dia mannteeb

⁸ Ki Yennu yet Aaronn a, ⁹ “Fin nan a bonjai daa koo n lanbouy ni, li-i tee ki i nyuu daan. I-i tun nna, i saa kpowa. Linba na mun bia tee sennu nba ki i yaaboona sii diae mokmok nan mokmok. ¹⁰ Li tuu fit bann ki bokit linba tee Yennu yar nan linba tee soo kur yar, ki bia bokit linba koo nan linba ki koo. ¹¹ Li wann Israel teeb kur sennu nba ki n tur Moses maa wun wann na.”

¹² Ki Moses yet Aaronn nan u bonjai banlee nba biar na, namme tee Eleasar nan Itamar a, “Jiin i jeet Yenpiinii nba ki i mann maruj ki tur Yennu njan ki li tenn na, ki teenir boroboro nba ki mok datin, ki di maruj binbintir na boor, kimaan Yenpiinii na tee kasiie. ¹³ Li dir siaminba tee kasi, kimaan jeet manj tee fin nan a bonjai yare, ki nyii jeet nba ki i mann maruj ki tur Yennu na ni, linba ki Yennu wannimi na. ¹⁴ Njan yimm nan i njaateeb saa fit njan kubitir nan nanii taa nba ki bi tur, ki li tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee mannteeb yar na, i saa fit nmamir siaminba ki tee kasi boor. Yennu-e jii piinii na ki tur yimm nan i waas. Li tee i tore ki saa nyi Israel teeb weinanleeb Yenpiinii ni. ¹⁵ Bi saa baar nan nanj taar nan kubitir na, yoo nba ki bi jikit kpanana ki li tee jeet piinii ki teen Yennu na. Li bokir na sii tee yimm nan i waas nba ki i maar na tor, yoo nan yoo, nan bianjinba ki Yennu senn na.”

¹⁶ Ki Moses boi buuk nba tee yanbomm Yenpiinii na po, ki gbat nan bi ponj joor muuwa. Ki u wutoor doo Eleasar nan Itamar paak, binba tee Aaronn bonjai nba biar na. Ki u boib a, ¹⁷ “Bee teen ki i ki dii yanbomm Yenpiinii na kasi boori? Li tee kasiie ki Yennu jii ki turi, a lin nyinn niib na yanbomm. ¹⁸ Li son na nba bo ki koo Yennu lanbouy ni na, i bo saa njan li maruj nan leje, nan bianjinba ki n wannii na.”

¹⁹ Ki Aaronn gat a, “Li-i bonni tee ki n dii yanbomm Yenpiinii na dinna, Yennu par bo sii peena-a? Niib na baar nan bi yanbomm piinii ki tur Yennu dinna, ki bia baar nan bi mujoonu piinii, njan ki bonbilankant na bia tun ki turin.” ²⁰ Moses nba gbat nna ki u par ji maak.

11

*Ki jiin bonkobit nba ki koo nmamu na po
(Sennu 14.3-21)*

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aaronn sennu nba na ² a bin wann Israel teeb a, “Bonkobit nba nae ki i sii njan: ³ Bonkobit nba ki bi taawoka bokit ki bi njan moot ki wukitir. ⁴⁻⁶ Njan i daa njan laagumii nan lunlona koo wenii. Bi tee kooore ki turi, kimaan bi njan moot ki wukitir njan bi taawoka ki bokiti. ⁷ I daa njan doorik, u tee kooore. U taawoka bokita njan u ki di jeet ki wukitiri. ⁸ I daa njan bonkobit na koo ki siin bi gbanankpeena gbaa, kimaan li tee kooore ki turi.

⁹ “I saa fit njan janj nba kur mok kpinkpant nan wakii, ¹⁰ njan bonfoor nba kur be nyun ni ki ki mok kpinkpant ki bia ki mok wakii, yaa daa nmami. ¹¹ Li bonfoor booru, ii jiiu ki lii tee kooore ki turi. I daa njan koo ki siit bi gbanankpeena gbaa. ¹² I daa njan bonfoor nba kur be nyun ni njan ki mok kpinkpant nan wakii.

¹³⁻¹⁹ “I daa njan noonbooru nba na: Konbiat booru kur, nan juut booru kur, nan bankatuk booru kur, nan kpeen-noonii booru kur, nan kinkaat booru kur, nan kpikjabalii booru kur, nan nanjont booru kur, nan fiit booru kur, nan janboonlot booru kur.*

²⁰ “Bonbubokit nba kur yuuk tee kooore ki turi, ²¹ see linba mobit kuukoo. ²² I saa fit njan li naasuut nan paanii, nan lankpant, ²³ njan bonfoi nba mok kpinkpant njan book, ii jiiir ki lii tee kooore.

²⁴⁻²⁸ “Wunba kur sii bonkpeena na sii be jakint ni nan yonbaak: Bonkobit nba kur mok taawoka, li-i tee ki bi taawoka na ki bokit, ki bi bia ki njan moot ki wukitir, nan bonkobit nba kur mok taa njan na taanyarit, wunba kur sii li bonkpeenn, wun wuur u tiat, ki sii be jakint ni ki tan tuu daajoouk.

²⁹⁻³⁰ “Li naasoorii nan dayuut nan lanpora nan dabuna, ii jiiir ki lii tee kooore ki turi. ³¹ Wunba kur siib, koo bi gbanankpeena gbaa, sii be jakint nie nan yonbaak. ³² Ki bi gbanankpeena-i baa linba paak, li mun sii be jakint ni. Li-i lekii tee daaukue koo tiat koo bonkobuk gbouy koo botouoku, baa lek diar ki tuun linba kur, bin suuntir nyun ni, ki li sii be jakint ni nan yonbaak. ³³ Li-i munii tee ki bi gbanant baa yokbobir ni, linba kur be bobir manj ni sii tee jakinte, ki i saa yeer bobir manj. ³⁴ Jeet nba kur tee bondikar njan ki i finn nyun bobir manj ni ki wuurir, jeet manj tee kooore. Linba kur tee

* **11:13-19** 11.13-19 Noonii na yenn nba, ti ki bann fanu.

bonnyuukir ki be bobir maŋ ni tee kooɾe. ³⁵ Linba kur ki bonkpeena maŋ gbanant baa li paak, li be jakint nie, laa tee daantana paak, koo boroboro diiuku, ii yeerir. ³⁶ Linba kur ki bonkpeena na gbanant siir, li sii tee jakinte, see nyuntonn koo nyunbuur kuukoo. ³⁷ Li-i tee ki bonkpeena na yenn nba baa bonboorii nba saa bur paak, bonboorii maŋ sii ŋan. ³⁸ Ŋaan li-i tee ki bonboorii na woon nyun niŋjie, ki bonkpeenn na siar baa li paaki, ŋann li ji be jakint nie.

³⁹ “Li-i tee ki bonkob-ŋmaŋa na yeno kpo u kuukoo, ki wunba kur siir, u sii be jakint ni nan yonbaak. ⁴⁰ Li-i munii tee soo ŋman bonkobuk maŋ nant, wun wuur u tiat ŋaan kii be jakint ni nan yonbaak; ki wunba jii bonkob-kpeenn na gbanant mun saa wuur u tiat, ki mun bia sii be jakint ni nan yonbaak.

⁴¹ “I daa ŋman bonbubokit nba book tiŋ ni na, ⁴² li-i tee linba book, koo ki somm taa ŋanna paak, koo ki mok taa bonchianni, ⁴³ i daa ŋman ki tee i moŋ jakinti. ⁴⁴ Mine tee i Yomdaano Yennu, li ŋan ki yii tee kasii, kimaan n tee kasiie. ⁴⁵ Mine tee Yennu nba nyinnii Ijipt tiŋ ni, a mii tee i Yennu. Li paak, li kpaal talas ki yii tee kasii, kimaan n tee kasiie.

⁴⁶ “Ton, linba nae tee sennu nba jiin bonkobit, nan noonii, nan bonfoor nba kur be nyun ni, nan linba kur book tiŋ na paak. ⁴⁷ Ii mi man, kii bokitir linba koo nan linba ki koo, nan bonkobit ni linba ki i sii ŋman, nan linba ki i kan ŋman.”

12

Bianjinba ki poob saa ŋamm bi moŋ, matuk poor po

¹ Ki Yennu tur Moses sennii na ² a wun yet Israel teeb a: “Li-i tee ki poo mar bonjak, li daa ŋanlore niŋ, u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ŋmaarik ŋmaarik ki be nan jakint na. ³ Li daaŋanniin daar, bin pot bik na punn. ⁴ Poo na saa guur daa piintaa nan ŋantaa ki pukin, ki u saa ŋamm teen kasii ki nyi u nyint ni. U daa siin linba tee kasii, koo ki saa jiantu boori, nan yoo nba ki u tan saa ŋamm u moŋ ki gbenn.

⁵ “Li-i tee ki poo mar bonpookie, li daa piik nan ŋanna niŋ u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ŋmaarik ŋmaarik ki be nan jakint na. Wun guur daa piinloob nan daa ŋanloob ki u saa ŋamm teen kasii ki nyi u nyint ni.

⁶ “Li-i tee ki u ŋamm u moŋ ki gbenn yoo nba, bonjak koo bonpook matukie, wun jii peek nba dii binn ki baar nann Yennu lanbouŋ tammob ni, ki lii tee mujoonu Yenpiinii, ki jii ŋmann, koo lanjerik, ki lii munii tee yanbomm Yenpiinii. ⁷ Ki manntoo na saa gaar ki mann maruŋ ki tur Yennu. Ki maruŋ na saa nyinno jakint ni, ki u ji sii yeen. Linba nae ki poob sii tuun matuk poor po.

⁸ “Li-i munii tee ki poo na kan la peekue, wun baar nan lanjerii banlee koo ŋmana banlee, ki yeno-ii tee mujoonu Yenpiinii, loo na-ii munii tee yanbomm Yenpiinii, ki manntoo na saa mann maruŋ ki lin nyinno jakint ni, ki u ji sii yeen.”

13

Sennu nba jiin gbanant paak yiarii po

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aaronn sennu na a, ² “Li-i tee ki i soo mok nar u gbanu paak, koo bonmorkar, koo tana nba saa kpant gbanant paak yiar yoonn, ii baar nana manntoo Aaronn, koo u bonjai nba tee mannteeb na boor. ³ Ki manntoo na saa fiit nar na ki got, li-i tee nar na ni kobit lebit ki peenii, ki nar na bia lukir ki sunji, li tee gbanant paak yiar yoonne. Manntoo na saa moont nan u tee jakint daano. ⁴ Ŋaan li-i tee ki nar na peen, ki ki lukir sumii ki gar gbananboŋji, ki li ni kobit bia ki peenii, manntoo na saa gooro ki u be u kuukoo daa ŋanlore. ⁵ Ki manntoo na saa ŋamm fiito daa ŋanlore daar na ni. Ki li-i tee ki u la nan nar na bia tee li bannu ki ki pukii, wun bia gooro, ki wuu be u kuukoo daa ŋanlore biak. ⁶ Manntoo na saa ŋamm ki fiito daa ŋanlore daar na ni, ki li-i tee nar na waab, ki bia ki pukii gbanant paak, ŋann wun moont nan u ŋan, li tee nar yanne. Daano maŋ saa wuur u tiat, ki ji tee kasii. ⁷ Ŋaan li-i tee ki manntoo na fiit nar maŋ, ki moont nan li ŋan, ki li poor po ki li ŋamm yiti, wun jen manntoo na peŋ biak. ⁸ Manntoo na saa ŋamm ki bia fiito, li-i tee ki li yit, wun moont nan u mok jakint; li tee gbanant paak nar yoonn nae.

⁹ “Wunba kur mok nar yoonna, yin jiuu ki baar nana manntoo boor, ¹⁰ ŋooe saa fiito. Li-i tee nar na nan kobit nba be lej na peen, ki bia pir moti, ¹¹ li tee nar kpere na, ki manntoo na saa moont nan u mok jakint. I daa bokitiro ki u be u kuukoo, kimaan u jakint na be paanu ni. ¹² Li-i muni tee ki nara na be daano maŋ gbanant kur po, laa nyii u yur ki tan tuu u taapant, ¹³ manntoo na saa ŋamm fiito. Li-i tee ki u la nan li set gbenn u gbanant kuri, wun moont nan u yeen. Li-i tee ki u gbanu kur peeni, u kaa jakint. ¹⁴ Ŋaan li-i tee ki nar nba nyi nyun sooro, u be jakint ni. ¹⁵ Li-i tee ki manntoo la

nar nba nyi nyun, wun moont nan daano man be jakint nie. Nar nba nyi nyun kur tee gbanant paak nar yoonn nae, ki daano man sii be jakint ni. ¹⁶ Nar na-i bonni buurie, njan ki lej peen, daano man n saan manntoo penj. ¹⁷ Njooe saa fiito biak. Ki li-i tee nar na lebit ki peeni, daano man yeen, ki manntoo na saa moont nan u yeen.

¹⁸ "Wunba kur mok mōra ki li buur, ¹⁹ njan ki li poor po laa bo mōr siaminba na faant ki pent, koo ki mok bonmōntommii tommii, wun wann u mōj ki tur manntoo. ²⁰ Ki manntoo na saa fiitir, ki li-i tee ki li sumii gar gbananbōj na, ki li ni kobit peeni, manntoo na n moont nan u mok jakint. Li tee gbanant paak nar yoonn nae, ki put nyii siaminba bo mōr na. ²¹ Njan li-i tee ki manntoo na fiitir ki got, ki ki la kobit peen li ni, ki li bia ki sumii ki gar gbananbōji, ki bia mōni, njan manntoo na n gōoro ki wuu be u kuukoo daa njanlore. ²² Li-i muni pukii u gbanant paaki, manntoo na n moont nan u mok jakint, ki li tee yiaru nba loe. ²³ Njan li-i tee nar na be li bannu ki ki pukii, njan li tee mōra na niame, ki manntoo na saa moont nan u ki mok jakint.

²⁴ "Li-i tee ki i joo mok mufiok u gbanu paak, ki li mufiok pent, koo ki tee bonmōnwuwur nna, ²⁵ manntoo na n fiitir. Li-i tee ki li ni kobit lebit ki peeni, ki bia sumii gar gbananbōji, li tee gbanant paak nar yoonn nae njan nyii mufiok na ni, ki manntoo na saa moont nan u mok jakint. ²⁶ Njan li-i tee ki li ni kobit ki lebit ki peeni, ki bia ki sumii gar gbananbōji, njan mōn waan, manntoo na n gōoro ki wuu be u kuukoo daa njanlore. ²⁷ Manntoo na saa njam ki fiito daa njanlore daar na ni, li-i tee ki nar na pukii, njan li tee gbanant paak nar yoonne na, ki manntoo na saa moont nan u mok jakint. ²⁸ Njan li-i tee nar na be li bannu ni, ki ki pukii njan mōni, li ki tee gbanant paak nar yoonna kaa, manntoo na saa moont nan u yeen, kimaan li tee mufiok na niame.

²⁹ "Li-i tee ki i joo koo poo mok nar u yur paak koo u yaki, ³⁰ manntoo na n fiitir. Li-i tee ki li sumii gar gbananbōj na, ki li ni kobit tee bonmōnpupuka, ki bia tee bonmirimii nna, li tee gbanant paak nar yoonne, wun moont nan daano man mok jakint. ³¹ Yoo nba ki manntoo na fiito, ki nar na ki sumii gar gbananbōji, njan ki li ni kobit ki mok panj, manntoo na n gōoro ki wuu be u kuukoo daa njanlore. ³² Ki manntoo na saa njam ki fiit nar na daa njanlore daar na ni, ki li-i tee ki li ki pukin, ki ki mok kobmōnpupuka li ni, ki bia ki sumii gar gbananbōji, ³³ daano man n koor u kobit ki saa tenn siaminba ki nar be na kuukoo. Manntoo na saa njam gōoro daa njanlore ki pukin ki wuu be u kuukoo. ³⁴ Li daa njanlore daar ni, manntoo na saa njam fiit nar na, li-i tee ki li ki pukini, ki bia ki surj gar gbananbōji, u saa moont nan u yeen. Ki daano man saa wuur u tiat ki yeen. ³⁵ Li-i tee ki bi moont nan u yeen, njan li poor po ki nar na yiti, ³⁶ manntoo na n njam fiitir. Li-i tee ki li pukini, u ji daa yaa wun diit ki la kobmōnpupuka. Daano man poj mok jakint. ³⁷ Njan li-i tee manntoo na dukan nan nar na ki pukini, ki li ni kobit fiir ki mok panj, nar na buure na, manntoo na saa moont nan u yeen.

³⁸ "Joo koo poo-i mok tanpeena u gbanu paaki, ³⁹ manntoo n fiit daano man, ki tann man-i tee bonpeenkipiarir, li tee tanne ki nyii gbanant paak, daano man yeen.

⁴⁰⁻⁴¹ "Li-i tee ki joo yut kokir yur sinsuuk ni, koo yugbiar paaki, linba na ki teeno jakint. ⁴² Njan li-i tee ki nar piin ki tee bonpeenmōna nna yugbiar paak koo yur sinsuuk ni, njan li tee gbanant paak nar yoonne. ⁴³ Manntoo na saa fiito, ki li-i tee nar na tee bonpeenmōna, ⁴⁴ manntoo na saa moont nan u mok jakint, kimaan gbanant paak yiar yoonn be u yur paak.

⁴⁵ "Wunba kur mok gbanant paak nar yoonn, wuu lia liatchiat, kii nyikin u yut, ki daa saatir, ki pii u mōb njan kii yikin a, 'Jakint, jakint.' ⁴⁶ Ki u saa biar kii tee jakint nna, yoo nba kur ki gbanant paak nar yoonna be u paak na. U sii koo kaanj na kprij ki be u kuukoo.

Sennii ki jiin wunn po

⁴⁷ "Li-i tee ki wunn koo liant paak, laa tee bonkobit kobit liant koo gungunt lianti, ⁴⁸ koo li-i koo gungunt kparchant paaki, koo bonkobit kobit kparchant paaki, koo bonkobit gbant paaki, koo linba kur ki bi jii bonkobit gbant ki njamiri, ⁴⁹ ki wunn man-i bon nan moot na, koo ki tee bonmōnkipiarir nna, njan li tee wunn nba saa pote, ki ii jii ki wann manntoo. ⁵⁰ Ki manntoo na saa fiitir njan bōr bont manj daa njanlore. ⁵¹ Ki daa njanlore daar na ni, u saa njam ki fiitir, ki li-i tee wunn na pot, njan bont na mok jakint. ⁵² Ki manntoo na saa joor muu, ki boontir, kimaan li tee wunn nba pote.

⁵³ "Njan li-i tee manntoo na fiitir, ki la wunn na ki pot bont na paak, ⁵⁴ wun te ki bin wuur njan ki wun bōrir daa njanlore biak. ⁵⁵ Ki u bia saa fiitir, ki li-i tee wunn na ki lebit ninnauju, laa lek ki pukin na njan li mok jakint; yin joo bont manj muu, wunn na-i lekii be nook ni koo poor po. ⁵⁶ Njan li-i tee ki manntoo na fiitir, ki la wunn na kpiar, wun pat wunn manj bōkir ki nyinn. ⁵⁷ Li-i biaki tee ki wunn na njam ki jeni, njan li

pote na biak, li bondaano n joor muu. ⁵⁸ Li-i tee ki u wuurir ki wunn marj boti, wun bia namm ki wuur, ki li ji kii mok jakinti.”

⁵⁹ Ton, linba nae tee sennu nba jiin wunn nba koo liant paak, laa lek tee bonkobit kobit liant, koo gungunt liant, koo ki tee gungunt kparchant, koo linba kur tee bonkobuk kobit kparchanti, koo bonkob-ghant bona, nnae ki i saa bann bont nba yeen, nan bont nba ki yeeni.

14

Niro nba saa namm u moŋ bianjinba, gbanant paak yiar yoonn gbennu poor po

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu na ki jiin daano nba ki gbanant paak yiar yoonn sooro, ki tan gbenn, waa saa namm u moŋ bianjinba: Daar nba ki bi saa moont nan u ji yeen na, ii jiiu ki baar nanao manntoo boor. ³ Ki manntoo na saa jiiu ki nyi nanao kaaj na kprij ki fiito. Li-i tee ki yiaru na gbenni, ⁴ manntoo na n te ki bin baar nan nmana banlee, nan tiik nba ki u nubiru man daauk, nan njiemoy nan dufatlai. ⁵ Ki manntoo na saa te ki bin kpi nmanyenn yokbobir nba see nan nyunjanin na paak. ⁶ Ki u saa jii nmanleer na ki duru sinsinn nmann na son ni, ki kpaab nan daauk marj nan njiemoy na nan dufatlai na, ⁷ ki jiir nan son na ki mii wunba yiar ki loon wun nyi jakint ni na paak taar munlore, ki ji moont nan u yeen, njaan njaan nman nba fo na, ki wun yukir yaat. ⁸ Daano marj saa wuur u tiat, ki bia koor u yut kur njaan wur, ki ji sii yeen. Ki u ji saa fit koo kaaj na ni, njaan see ki u be u njaak nanyer daa njanlore. ⁹ Ki daanjanlore daar u bia saa namm koor u yut nan tiaj nan ninkaata nan kobit kur nba be u gbanant paak, ki saa wuur u tiat ki bia wur, ki ji sii yeen.

¹⁰ Ki daananniin daar wun ji baar nan pejai banlee nan pesar, binba dii binyennkoo ki bia ki mok daaj, nan yon nba nmat kpan, ki lii tee borik-gbina njanlee nan kpan kparibjinn. ¹¹ Ki manntoo na saa jii joo marj nan Yenpiinii na ki saan namm Yennu lanbouj tammob ni. ¹² Ki manntoo na saa jii pejai na yeno nan kpan na ki mann maruj ki lii tee biit paak maruj. Manntoo na saa jii tur Yennu ki lii tee burchinpiinii, ki tee manntoo yar. ¹³ Manntoo na saa kpi peeuk na kasii boor nba ki bi kpi bonkobit nba tee yanbomm Yenpiinii nan mujoonu Yenpiinii na. Wun tun nna kimaan biit paak Yenpiinii tee nan yanbomm paak Yenpiinii nae, ki sii tee manntoo yar, ki tee kasii. ¹⁴ Manntoo na saa jii pejak na son waan, ki suu joo na diitu tublon, nan diitu niibijabir, nan diitu taabijabir, ki lin wann nan u ji yeen. ¹⁵ Manntoo na saa jii kpan na waan, ki kpaar teen u moŋ garj niipauj ni, ¹⁶ njaan noob u diitu niibir ki suu kpan na, ki mii lej, Yennu toonn, taar munlore. ¹⁷ U saa jii kpan nba be u niipauj ni na waan, ki bia jii pejak na son waan, ki nmat suu joo na diitu tublon nan u diitu niibijabir nan u diitu taabijabir. ¹⁸ Kpan nba biar u niipauj ni na, u saa kpaar joo na yur paak. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki namm joo na.

¹⁹ Ki manntoo na saa mann yanbomm maruj, ki namm daano nba be jakint ni, ki li poor po wun kpi bonkobuk nba tee mujoonu Yenpiinii maruj na, ²⁰ ki pukin jeet maruj na po, binbintir na paak. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki namm joo na, ki u sii tee kasii.

²¹ Li-i tee ki joo na namii ki kan fit la bonloja na kuri, nann wun kpaan pejak ki lii tee biit paak maruj, ki tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntoo yar. Wun baar nan yon nba nmat nan kpan borik-gbinn, nan kpan kparibjinn ki lii tee jeet maruj. ²² Wun bia baar nan lanjerii banlee koo nmana banlee, ki yeno-ii tee yanbomm Yenpiinii, ki loo na mun-ii tee mujoonu Yenpiinii. ²³ Daa nanniin daar nba ki bi saa niipauj ni, wun baar nann, ki tan tur manntoo, lanbouj tammob ni, ²⁴ ki manntoo na saa jii pejak na nan kpan na, ki lii tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntoo yar. ²⁵ U saa kpi peeuk na, ki jii u son na waan, ki suu joo na diitu po tublon, nan u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir. ²⁶ Manntoo na saa jii kpan na waan, ki kpaar u moŋ niipauj ni, ²⁷ njaan noob u diitu niibir ki suu kpan na, ki mii lej Yennu toonn, taar munlore. ²⁸ U saa jii kpan nba be u niipauj ni na waan, ki suu wat pejak son nba ki u bo suu joo na diitu tublon na paak, nan u diitu niibijabir, nan u diitu taabijabir na paak. ²⁹ Kpan nba biar u niipauj ni na, u saa kpaar joo na yur paak. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki namm joo na. ³⁰ Ki manntoo na saa jii lanjerik koo nmanyenn, ³¹ ki mann, ki lii tee yanbomm Yenpiinii, ki loo na munii tee mujoonu Yenpiinii, ki pukin jeet Yenpiinii na po. Nna bannue ki manntoo na saa tun ki namm joo na. ³² Sennu nba nae dia daano nba ki gbanant paak yiar yoonn sooro, njaan ki u kan fit la bonloja nba saa nammoo na kuri.

Ki jiin diwoj po

³³ Yennu tur Moses nan Aaronn ³⁴⁻³⁵ sennu nba nae jiin jei nba mok dijon ki li pot na po. Israel teeb saa dia sennu na, yoo nba ki bi saa koo Keenann tij ni ki kar na, tij nba ki Yennu jikit ki teemm, ki li sii tee bi yar na. Li-i tee ki i soo tan la ki Yennu te ki dijon be u naak paaki, wun saan yet manntoo li po. ³⁶ Manntoo na saa te ki bin nyinn bont kur naak na niewa, ki wun fit koo ki fiit dijon na. Nna-i kaa, u saa yet nan linba kur be naak na ni mok jakint. Bi-i nyinn bont kur yoo nba, wun koo naak na ni, ³⁷ ki fiit dijon na. Li-i tee ki li bon nan moot na, koo ki tee bonmonkpiarir, ki koo dikpina niwa, ³⁸ wun nyik naak na, ki loonir, ki lii loo daa nanlore. ³⁹ Li daa nanlore daar, u saa nmat namm fiitir. Li-i tee ki dijon na poti, ⁴⁰ wun te bin nyinn naak na tana nba ki dijon baa li paak na, ki lu doo kpin, siaminba tee jakint boor. ⁴¹ Li poor po, manntoo na n te ki bin pokit diit nook ni tintaauk na kur, ki lu siaminba tee jakint boor, ki be doo kpin na, ⁴² ki ji lon tangana ki koon linba bo nyii na fona ni, naan bia taan dikpina man.

⁴³ Li-i tee dijon man bia namm ki nyii naak nba ki bi bo nyinn tana nba kur bo baa dijon na, ki bia bo pokit li tintaauk, ki jiin tangana ki bia bo namm taan tintaauk na ni, ⁴⁴ nann manntoo na n saan naak man ni ki saa fiit got, li-i tee ki dijon na pukii, naak na mok jakint. ⁴⁵ Yin toor naak man ki sikin tij ni, ki jii li tana nan yooka nan tintaauk ki nyi nann doo kpin, siaminba tee jakint boor. ⁴⁶ Bi-i loon naak nba mok dijon tammob, ki wunba loot koo, daano man sii be jakint ni nan yonbaak. ⁴⁷ Wunba doo koo ki dii naak man ni saa wuur u tiat.

⁴⁸ Naan li-i tee naak man bo taan tintaauka, ki manntoo baar ki tan fiit got, ki li la ki dijon poti, wun moont nan naak na nan, kimaan dijon na kur gbenna. ⁴⁹ Ki lian namm naak na, see ki u lon nmana banlee, nan tiik nba nubiru man daauk, nan nymimjon nan dufatlai, ⁵⁰ ki manntoo na saa kpi nmanyenn yokbobir nba see nan nyunjanin na paak. ⁵¹ Ki u saa jii tiik nba nubiru man daauk, nan dufatlai nan nymimjon, nan nmann nba tenn na, ki kpab li kur ki suunt sinsinn nmann na son ni, nan nyunjanin na ni, naan jiiir ki mii naak na paak, taar munlore. ⁵² Nna bannue ki manntoo saa jii nmann son nan nyunjanin, nan nmanfook, nan tiik nba nubiru man daauk, nan dufatlai, nan nymimjon, ki namm naak na, ⁵³ naan nyik nmanfook na, ki naau doo kpin ki wun yukir yaat. Nna bannue ki u saa tun namm naak na, ki li ji sii yeen.

⁵⁴ Sennu nba nae jiin gbanant paak yiarii po, ⁵⁵⁻⁵⁶ li nara, nan mora, nan gbanant paak yiar yona; ki bia jiin wunn, nan dijon nba koo tiat nan jei po. ⁵⁷ Sennu nba nae want bont nba nan linba ki nan.

15

Ki jiin wunba somm ki li luun po

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aaronn sennii na ² a wun yet Israel teeb a, "Li-i tee ki jasoo be ki nyunpeeun nyi u ni, li booru saa koono jakinte. ³ Li-i lekii tee ki u punn na toot ki ki gbenti, koo ki loon ki ji kan fit nyi, li mok jakint. ⁴ Gado nba paak ki joo man kar koo ki doori, li mok jakint. ⁵ Wunba kur sii gado man, ⁶ koo ki kar linba kur paak ki joo man kari, see ki u wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁷ Wunba kur sii daano nba ki nyunpeeun nyi u ni na, wun wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁸ Daano nba ki nyunpeeun nyi u ni na, wu-u siir mosant daano nba tee kasii paak, li yoo n wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ⁹ Bonpaati koo kaanu nba paak ki daano nba ki nyunpeeun nyi na kar, li mok jakint. ¹⁰ Wunba sii linba kur ki joo man kar li paak, u sii be jakint ni nan yonbaak. Wunba jii linba kur ki joo na kar li paak, wun wuur u tiat ki bia wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak. ¹¹ Li-i tee daano nba ki nyunpeeun nyi u ni na ki nit u nii naan sii soo, wunba ki u siiu na n wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ¹² Yokbobir nba kur ki joo man sii, ii yeerir, koo tikpeet nba kur ki u sii, ii sokir nan nyun.

¹³ "Ki li-i tee ki joo na teb, ki u yiaru na gbenni, wun guur daa nanlore, ki wuur u tiat ki bia wur nyunjanin, ki ji nyi jakint ni. ¹⁴ Ki daanjanin daar, wun baar nan lanjerii koo nmana banlee, Yennu lanbouj tammob ni, ki tur manntoo. ¹⁵ Ki manntoo na saa jii yeno ki mann maruj, ki li sii tee yanbomm Yenpiinii, ki loo na maruj mun sii tee mujoonu Yenpiinii. Nna bannue manntoo na saa mann ki nyinn joo na jakint ni.

¹⁶ "Li-i tee ki jasoo kpaar u jan ki moon, wun wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ¹⁷ Linba kur ki jan na sii, laa tee kparchant koo bonkobuk gbounfabirkari, ii wuurir nan nyun, ki li sii be jakint ni nan yonbaak. ¹⁸ Li-i tee ki joo nan poo taan doonu, li poor po bi kur n wur, naan sii be jakint ni nan yonbaak.

¹⁹ "Li-i tee ki poo sik pookpenu, u be jakint nie daa nanlore. Ki wunba siiu mun sii be jakint ni nan yonbaak. ²⁰ Linba kur paak ki u doo koo ki kar yoo nba ki u bo be nan poot na be jakint nie. ²¹⁻²³ Wunba kur sii poo na doonu, koo ki sii linba kur ki poo

na kar li paaki, wun wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ²⁴ Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan poo manj, yoo nba ki u daa be nan poot na, joo na sii be jakint ni daa ŋanlore, ki dɔɔnu nba paak ki u dɔɔr na mɔk jakint.

²⁵ “Poo-i siik ŋaan ki li ki baat u siku yoo, ki jikit daa bonchiann, ki li ki gbenti, u be jakint ni, ki li sii tee nan yoo nba ki u daan siik pookpenu nae. ²⁶ Dɔɔnu nba paak ki u dɔɔr koo linba kur paak ki u kar, yoo nba ki u be nan poot na, li bont mɔk jakint. ²⁷ Ki wunba kur siir saa wuur u tiat ki bia wur, ki sii be jakint ni nan yonbaak. ²⁸ Li-i tee ki u poot na gbenn, wun guur daa ŋanlore, ki ji sii kaa jakinti. ²⁹ Daananniin daar wun baar nan lanjerii banlee koo ŋmana banlee Yennu lanbounj tammɔb ni ki jii tur manntɔɔ. ³⁰ Ki manntɔɔ na saa jii yeno ki mann maruj ki li sii tee yanbɔmm Yenpiinii, ki loɔ na maruj mun sii tee mujoonu Yenpiinii. Nna bannue ki manntɔɔ na saa tun ki nyinno jakint ni.”

³¹ Yennu yet Moses a wun kpaan Israel teeb bi jakint po, ki bi daa kɔɔnt Yennu lanbounj nba be bi kaanj sinsuuk ni na jakinti. Bi-i tun nna, bi saa kpoe.

³² Sennii manj dia joo nba kpaan u jan ki yaar, koo wunba ki nyunpeeuj nyi u ni, ³³ ki bia dia poo nba siik pookpenu, koo joo nba dɔɔ nan poo ŋaan ki u poot daa ki gbenne.

16

Ki jiin biit piinu daar po

¹ Aarɔnn bonjai banlee nba din mann maruj nba ki took na kuun poor poe, ki Yennu pak nan Moses, ² ki yet a, “Betir a naa bik Aarɔnn ki u daa kɔɔ kasii boor nba ki chinchenn dɔɔk na yoo kuri, kimaan leje ki n dokitir sanpagbouj ni, molor lakir na biir paak. Li-i tee ki u mɔk moyɛtuk ki jiin li po, u saa kpoe. ³ Li-i tee ki u baar nan naajabir ki li tee yanbɔmm Yenpiinii, nan pejak nba tee mujoonu Yenpiinii maruj, li poorpo u tuu saa fit kɔɔ kasii boor na.”

⁴ Tɔn, ki Yennu tur sennu na, a Aarɔnn n tuu fit kɔɔ kasii boor na ni, see ki u wur ki bia lia mannteeb liant: li liatfoouk nan kurtajinn nan gbanbobinkar nan yufintu.

⁵ Ki Israel teeb saa tur Aarɔnn bujai banlee, ki li sii tee yanbɔmm Yenpiinii, nan pejak, ki li mun sii tee mujoonu Yenpiinii maruj yar. ⁶ U saa jii naajak na ki mann maruj ki lin nyinn ŋɔɔ nan u ŋaateeb jakint ni, ⁷ ŋaan jii bujai banlee na ki baar namm Yennu lanbounj tammɔb ni. ⁸ Leje ki u saa jii tana ŋanlee, ki dɔk yenn “Yennu yar,” ki dɔk leer na mun “Asasel yar,” ki tɔ tiatia nann. ⁹ Ki Aarɔnn saa jii buuk nba ki tann gannɔ ki u tee Yennu yar na, ki mann maruj, ki lii tee yanbɔmm Yenpiinii maruj; ¹⁰ ŋaan buuk nba ki tann gann ki u tee Asasel* yar na, u saa jiiu foot ki tur Yennu, ki saa ŋaau muuk ni, ki wuu tee Asasel yar, ŋanne saa nyinn niib na biit.

¹¹ Yoo nba ki Aarɔnn saa jii naajak ki mann maruj ki li tee ŋɔɔ nan u ŋaateeb yanbɔmm Yenpiinii maruj na, ¹² wun jii sipiɔk nan musankɔɔna, maruj binbintir na paak, ki yann bonnunubit niipaunj munlee, ki baar nann, kasii yaa kasii na boor. ¹³ Leje ki u saa teen bonnunubit na muu ni Yennu tɔɔnn, ki bonnunubit na munyuuk saa dɔkin molor lakir na biitir. ŋanne saa te ki u kan la lakir na ki kpo. ¹⁴ U saa jii naajak na sɔn waan nan u niibir, ki mii biitir na paak, ki bia mii sɔn manj waan, molor lakir na tɔɔnn po, taar munlore.

¹⁵ Ki li poor po wun ji kpi buuk nba tee niib na yanbɔmm Yenpiinii na, ki jii u sɔn ki kɔɔ nann kasii yaa kasii boor na ni, ki mii biitir na paak nan molor lakir na tɔɔnn po, nan bianjinba ki u bo jii naajak sɔn ki teen na. ¹⁶ Nna bannue ki manntɔɔ saa mann maruj ki ŋamm kasii yaa kasii boor na, ki li saa nyinn Israel teeb jakint, nan bi biit kur. Wun tun nna ki tur lanbounj na, kimaan li see kaan nba mɔk jakint sinsuuk nie. ¹⁷ Laa saa jii yoo nba ki Aarɔnn saa kɔɔ kasii yaa kasii boor a wun mann maruj ki wuur biit nan waa tan saa nyi yoo nba, sɔɔ daa be lanbounj na ni. Wu-u mann maruj nba saa ŋamm u biit nan u ŋaateeb nan Israel teeb kur biit ki gbenn yoo nba, ¹⁸ wun ŋmat nyi binbintir na boor, ki mann mujoonu maruj ki ŋammir. Wun jii naajak na sɔn waan, nan bujak na sɔn waan, ki lia maruj binbintir yina na kur paak, ¹⁹ ki suunt u niibir sɔn na ni, ki mii binbintir na paak taar munlore. Nna bannue ki u saa mann ki ŋamm binbintir na ki teenir kasii, ki nyinnir Israel teeb biit ni.

Ki jiin sarik buuk po

²⁰ Yoo nba ki Aarɔnn mann maruj ki ŋamm kasii yaa kasii boor na nan Yennu lanbounj na kur po nan binbintir na paak, wun ji jii baa bo gann buuk nba tee Asasel yar na foot, ki tur Yennu. ²¹ U saa paan u nii buuk na yur paak, ŋaan kat wann Israel teeb biit kur, nan yanbɔmm kur, nan tubkangbatin kur, ki gaan bi biit kur ki tur buuk na, ŋaan te ki

* 16:10 16:10 Motana ti ki mi “Asasel” paak nan barmonii. Li pasiar, li paake tee “wunba jii u loo biit.”

soo n piano ki koon muuk. ²² Buuk na saa gaar bi kura biit ki ji yaat koo nann muuk, siaminba ki niro ki koo.

²³ Ton, ki Aaronn saa koo lanbouy na ni, ki saa liat mannteeb liant nba ki u bo liawa ki fit koo kasii boor ni na, ki nyikir lej. ²⁴ U saa wur, kasii boor, ki lia u moŋ tiat. Li poor po ki wun ŋmat nyi ki saa mann mujoonu maruŋ, ki ŋamm u moŋ biit nan u niib biit. ²⁵ U saa jii yanbomm Yenpiinii bonkobuk na kpapan, ki joor muu, maruŋ binbintir na paak. ²⁶ Joo nba bo peen buuk na ki koon muuk ki u tee Asasel yar na, saa wuur u tiat ki bia wur, ki ji lian koo kaan na ni. ²⁷ Li nyinn yanbomm Yenpiinii naajak na, nan buuk nba son bo koon kasii boor a lin nyinn biit na, kaan na kpŋj ki joo muu. Li joo bonkobit marŋ gbant nan li nant nan noonii muu. ²⁸ Daano nba saa joor muu na n wuur u tiat ki bia wur, ki ji lian koo kaan na ni.

Ki jiin biit piinu daar dianu po

²⁹ Li tuu kii tian man ki tun sennii nba na kur yoo nan yoo: Nmaarii ŋanlore ni, li dapiik daar, ki Israel teeb nan boorganii nba koo namm na n tuu lor moi, ki daa tuun toonn, daar marŋ ni. ³⁰ Li daar, bin tuu mann kaar maruŋ, ki nyinn yanbomm, ki lin te bii yeen. ³¹ Li daar sii tee kasii, ki tee foon daar, ki tee daar nba ki bi saa lor moi ki kan tun toonn faba. Ii dia man sennu nba na, yoo nan yoo. ³² Mannteeb yudaano nba set u baa seenu ni, ki bi moon kpan u paak fanu, wun tun linba saa piin yanbomm na. Wun tuu lia mannteeb liant nawa, ³³ ki mann maruŋ nba saa ŋamm kasii yaa kasii boor, nan Yennu lanbouy, nan maruŋ binbintir, nan mannteeb, nan Israel teeb kur ki bii tee kasii. ³⁴ Ii tuu kii tian man kii tuun sennu nba na kur, yoo nan yoo. Ii tuu mann maruŋ na binn kur, ki lin nyinn Israel teeb kur yanbomm.

Ki Moses tun nan bianinba ki Yennu wanno na.

17

Koor nba jiin son dinu po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun pak wann Aaronn nan u bonjai nan Israel teeb kur sennii na. ³⁻⁴ Israel niro nba kpŋj naab, koo peeuk, koo buuk siar po, ki li tee piinii ki teen Yennu, ŋaan ki li ki tee Yennu lanbouy tammob na ni, li yoo biir Yennu sennuwa. U nyinn soma, ki ji kan pukin Yennu niib po. ⁵ Ki sennu na tee nnae: Israel teeb ji tuu saa baar nan bonkobit nba ki bi tuu kpi muuk ni nae ki tur Yennu. Bin ji tuu baar namm Yennu lanbouy tammob ni ki tur manntoo, ki wun kpib, ki lii tee weinanleeb Yenpiinii. ⁶ Manntoo na saa jii son na ki lia maruŋ binbintir nba be lanbouy tammob ni na loka ni, ki joo li kpapan muu, ki li nubiru n marŋ Yennu. ⁷ Israel teeb ji daa ban tee tubkangbata ki yeen Yennu mob, ki kpi bi bonkobit muuk ni, ki mann maruŋ ki teen narinbiiti. Israel teeb kur-ii dia sennu na kii tuun yoo nan yoo.

⁸ Israel niro nba kur, koo boorganu nba kur koo i kaann ni, wunba mann mujoonu maruŋ, koo ki mann maruŋ nba kur, ⁹ ki li tee Yenpiinii ki teen Yennu siar boori, ŋaan ki ki tee lanbouy na tammob ni, u ji kan ban pukin Yennu niib na po.

¹⁰ Li-i tee Israel niro nba kur, koo boorganu nba koo i kaann ni na ŋman nant nan li somi, Yennu saa lek u numm daano marŋ paaka, ki ji kan ban jiiu ki pukino u niib po. ¹¹ Bonfoor kur manfoor be u son nie, ki li paak teen ki Yennu senn nan ti tuu kpaar son kur ki moon binbintir paak, ki lin nyinn niib na yanbomm. Son tee manfoore, ki nyint niib yanbomm. ¹² Li paak teen ki Yennu bet Israel teeb a bii mi bi soo, koo boorganu nba koo bi kaann ni na n ŋman nant nan li son.

¹³ Li-i tee ki Israel niro, koo boorganu nba koo namm na soor bonkobuk, koo noon nba yeen, wun kpaar u son ki moon tij ni ki piin tant. ¹⁴ Bonfoor kur manfoor be u son nie, li paak teen ki Yennu bet Israel teeb nan bi daa ŋman son, a ki wunba tun nna ji kan ban pukin ŋoo Yennu niib na po.

¹⁵ Wunba kur tee Israel niro, koo boorganu nba ŋman bonkobuk nba kpo, koo ki muuk ni bonkobuk sooro, wun wuur u tiat ki bia wur, ŋaan guur nan yonbaak, ki ji sii yeen. ¹⁶ Wu-u kii wuur u tiat ki bia ki wur, u saa la tubdatuwa.

18

Ki jiin koor nba be nyabint ni

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wuu pak Israel teeb a, "Mine tee i Yomdaano Yennu. ³ I daa tuun nan Ijpt teeb nba tuun bianinba Ijpt tij ni, siaminba ki i tuu be na, ki bia daa tuun nan Keenann teeb nba tuun Keenann tij ni, siaminba ki n saa nani na. I daa waa bi marima. ⁴ Ii sak n sennu kii tuun maa wanni bianinba. Mine tee i Yomdaano

Yennu. ⁵ Wein man n sennu nan n kaar nba ki n teenii na. Li-i tee ki i sakir, i saa tinn i manfoawa. Mine tee Yennu.”

⁶ Ki Yennu tur sennu na a: I soo daa doo nan u nikpiimoo. ⁷ A daa dint a baa fei ki doo nan a naa, a bia daa dint a naa fei ki doo nanao. ⁸ A daa dint a baa fei ki doo nan u poo soo. ⁹ A daa doo nan a naa bik koo a baabik nba ki bi wubiroo i njaak ni, koo li-i lekii kii tee i njaak ni gbaa. ¹⁰ A daa doo nan a yaaboanni, li sii tee fei-e ki teena. ¹¹ A daa doo nan a baa poo soo bipoo, wunba ki a baa maroo; u tee a niipoo-e. ¹²⁻¹³ A daa doo nan a baa niipoo, koo a naa niipoo; bi tee a nikpiimme. ¹⁴ A daa doo nan a baa waar njaapoo, u tee a naa yantooe. ¹⁵ A daa doo nan a sipook, ¹⁶ koo a ninja njaapoo. ¹⁷ A-i doo nan poo nba, a ji daa doo nan u bipoo koo u yaaboanni, bi tee a waase; li paak, li tee yanbomme. ¹⁸ A daa jikit a njaapoo niipoo ki teeu a poo ki doo nanao, yoo nba ki a poo marj daa be u manfoor ni na.

¹⁹ A daa doo nan poo, yoo nba ki u be poot ni, kimaan u be nan jakinte. ²⁰ A daa doo nan jasoo njaapoo, ki li saa koono jakint. ²¹ A daa jikit a bisiake ki mann maruj ki teen yenbik Molek; a daa tuun nna ki biir min Yennu sannii. Mine tee Yennu. ²² A daa doo nan a jaloo nan joo nba tuu doo nan poo na. Li tee bonbilankante. ²³ Jasoo koo poosoo daa doo nan bonkobuk, ki li saa koono jakint ni.

²⁴ A daa tee a moj jakint nan linba na booru, kimaan linba na boorue ki niib nba ki i yaa yin lekib na tuun, ki be biit ni. Yennu saa ber niib marj tij nba ki bi be na ni njaan noob ki turi. ²⁵ Yennu saa dat tij na tubir, ki te lin yet niib nba koo lej na, kimaan bi binberj jakin tij nawa. ²⁶⁻²⁷ Bi tuun bonbiir na boorue ki jakin tij na, njaan yimm njarin daa tuun nna. I kura, faa lek tee Israel niroo koo boorganii nba koo nani, li kpaal talas ki yin dia Yennu sennu nan wannu na. ²⁸ Li-i tee ki i jakin tij na, li saa siiriwa, nan laa siir niib nba bo koo i liik lej na. ²⁹ I mi nan wunba kur tun bonbiir na booru ji kan ban pukin Yennu niib po.

³⁰ Ki Yennu yet a, “Sakin sennu nba ki n teenii na, njaan daa tokii niib nba bo koo lej i sinsinn na marima, ki daa tee i moj jakint ki tuun linba na nba. Mine tee i Yomdaano Yennu.”

19

Sennu nba jiin kasii nan barmoonii po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Israel teeb a, “Ii tee kasii man, kimaan min, i Yomdaano Yennu tee kasiie. ³ Soo kur n baakit u naa nan u baa, kii biaki tian foon daar po. Mine tee i Yomdaano Yennu.

⁴ “I daa nyikitin njaan jiantir pata. I daa jikit kut ki naanir pata ki jiantiri. Mine tee i Yomdaano Yennu.

⁵ “Yoo nba ki i mann maruj ki kpaii bonkobuk ki li tee weinanleeb piinii ki teen min Yennu, yin tun bianjinba ki n wannii na, ki n saa gaar i maruj. ⁶ Ii tuu nman bonkobuk marj nant li daar, koo li sanyafannuk, njaan nant nba kur biar ki saa tuu daa nantaa daar, ii joor muu. ⁷ Wunba nman nant marj daa nantaa daari, n kan gaar u maruju, kimaan nant na ji ki nani. ⁸ Wunba nman nant marj saa la tubdatu li paak, kimaan u jii min Yennu bont nba tee kasii ki koono jakinta, ki ji kan pukin n niib po.

⁹ “Li-i tee ki i jaan jeet i kpaant ni, i tuu daa jaan ki kpit nan i kpaakpini, koo ki nmat lei bonlootkara na. ¹⁰ I daa nmat i tilontii kpaab ni ki tokii tiloono nba ki i loot, koo linba joontir baa na. Ii nyikir, ki talas damm nan boorganii n tokirir. Mine tee i Yomdaano Yennu.

¹¹ “I daa jaan loo bont koo ki nmat leeb koo ki fa faak. ¹² I daa jikit n sann ki sent faak moosoni ki saa biir n sann. Mine tee i Yomdaano Yennu.

¹³ “A daa fiar koo ki nmat loo. Daa nmat wunba tun a toonn ki kan pau u likirii, a daa dia u likirii ki li yentir sanyiook. ¹⁴ A daa sarikit tuukpadaano, koo ki birin siar jooj toonna po ki i jarimi. Sakin n moob, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu.

¹⁵ “Ii piak barmoonii i maan bunu ni; i daa mok ninfamm nan talas damm njaan sommit paaribi. ¹⁶ A daa lin fa faak ki tabint leeb, ki li-i tee soo be maan ni ki kon u manfoor paak, ki li tee a siara saa fit sommo, fan pak a barmoonii. Mine tee Yennu.

¹⁷ “A daa nan soo a para ni, njaan yakii nanao bannu nba took, ki tan daa laat nyiiruk u biit ni. ¹⁸ A daa jikit biit ki pa biit paaki, ki bia daa nan a loo, njaan kii loon a loo nan faa loon a moj bianjinba na. Mine tee Yennu.

¹⁹ “Sakin kii dia n sennu. I daa nmat bonkobit nba ki taa nan leeb ki bi maar, i daa buur bonboorii nba ki taa nan leer boyennkoo boori. I daa lia tiat nba kparchant ki taa booru.

²⁰ “Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan loɔ sarkpeŋ nba tee daabir ki bi daa ki pa u daabisin paaki, bin soor jananyukoo na nan sapaamo na ki dat bi tuba, ŋaan daa kpibi, kimaan waa tee daabir na paak, u ki yen u moŋ. ²¹ Ki joo na saa baar nan pejake, n lanbounj tammob ni, ki lii tee u biit piinii ki teen min Yennu. ²² Ki manntoo na saa noob biit piinii peeuk na, ki mann maruŋ ki nyinn u biit, ki min Yennu saa nyik chaboo.

²³ “I-i koo Keenann tij ni ki bur tilontik nba kur, li-i piin lomm, ii jii li lomm na ki lii tee koo ki turi bina ŋantaa, ki daa di li loona. ²⁴ Ki bina ŋanna na ni, ii jii li loona kur ki turin, ki lii tee piinii ki wann i niipoturu. ²⁵ ŋaan li bina ŋanŋmu na ni, yin ji di li loona. I-i tun nna, i tiinii kur saa lon loona bonchiann. Mine tee i Yomdaano Yennu.

²⁶ “I daa ŋman nansiat nan li soŋ. I daa tuun nyoku nan ninnyoontoona. ²⁷ I daa kokitir i yura koo ki koor i tianii, ²⁸ koo ki teen i moŋ dokit ki li tee kaar, koo ki ŋma i moŋ kuun paaki. Mine tee Yennu.

²⁹ “A daa dint a bonpook fei, ki jikito ki u tee bonchonchonn. Li-i tee ki a tuun nna, a saa ŋmante ki jiant pata, ki a tij tan sii tee bonchonchonn, ki gbee nan noontont. ³⁰ Ii tian n foon daar po, kii baakit siaminba tee n jiant boor. Mine tee Yennu.

³¹ “I daa saa laat jabaabuura nan ninnyodamm. I-i tun nna, i sii be biit nie. Mine tee i Yomdaano Yennu.

³² “Yii baakit nikpera kii teemm jirima, kii saak n mob nan janmaanii. Mine tee Yennu.

³³ “I daa tee siar ki ŋmanjit boorganu nba koo i tij ni na. ³⁴ Ii tuun kii ŋamiib nan yaa ŋamii i leeb Israel niib na, kii loomm nan yaa loon i moŋ bianŋinba na. Ii tian man nan i din tee boorganu Ijipt tij ni. Mine tee i Yomdaano Yennu.

³⁵ “I daa dia faak jaŋa ki ŋmab leeb, laa tee i bona fokint ni, koo li kpiasu, koo li yabint ni. ³⁶ Ii bikii barmonii janjir, nan barmonii kpaiu. Mine tee i Yomdaano Yennu, ki nyinni Ijipt tij ni. ³⁷ Sakin man n sennu nan n wannu kur. Mine tee Yennu.”

20

Ki jiin moyetuk tubdatu po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Israel teeb a, “Li-i tee ki i soɔ, koo boorganii nba koo nani na jii u bik ki mann maruŋ ki tur yenbik Molek, yin kpiu. I doo na ni niib kur n jaato tana ki kpiu. ³ Li-i tee ki i soɔ jii u biyen ki tur Molek ki biir n kasii lanbounj ki bia dinn n sann fei, u saa teen n dataak, ki n ji kan jiiu ki pukin n niib po. ⁴ ŋaan li-i tee ki doo na ni niib baka kaa nan joo nba jii u waas ni yeno ki tur Molek na, ki ki kpiiu, ⁵ ŋann mine saa ŋmant u paak, ki biiro nan u ŋaateeb kur nan binba kur koo nano ki jiantir yenbik Molek na. Ki n saa nyinnib n niib ni.

⁶ “Li-i tee ki i soɔ saan jabaabuuro koo ninnyodaano boor, n saa lek n numm daano man paaka, ki ji kan pukino n niib po. ⁷ Ii tee kasii, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu. ⁸ Sakin n sennu, kimaan mine tee Yennu ki te ki i tee popeendam.”

⁹ Ki Yennu tur sennu nba na: “Wunba kur porintir u baa koo u naa mopora, yin kpiu; ŋooe bann u kuun.

¹⁰ “Li-i tee ki i jasoo dɔɔ nan u loɔ Israel niro pooi-e, yin kpi joo nan poo na. ¹¹ Joo nba dɔɔ nan u baa ŋaapoo yeno, u dinn u baa feiwa. Yin kpi li joo nan poo na. ŋamme bann bi kuun. ¹² Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan u sipooki, yin kpi bi kura. Bi tun fei bonta, ŋamme bann bi kuun. ¹³ Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan u jaloo, bi kur tun fei bonta, yin kpi bi kura. ŋamme bann bi kuun. ¹⁴ Li-i tee ki jasoo koon poo nan u biki, yin joo niib bantaa marj kur muu ki kpib, kimaan fei bont nba ki bi tun na paak. I daa saak ki li bonbooru tuun i ni. ¹⁵ Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan bonkobuk, yin kpi ŋoo nan bonkobuk manj. ¹⁶ Li-i muni tee ki poosoo dɔɔ nan bonkobuku, yin kpi ŋoo nan bonkobuk manj. ŋamme bann bi kuun.

¹⁷ “Li-i tee ki jasoo koon u niipoo, laa lek tee u baa bipoo koo u naa bipoo, bi tun fei bonta. Bin dinnib fei ki ber nyinnib bi niib ni, ki bin di fara bi biit paak. ¹⁸ Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan poo ŋaan ki u daa be nan pooti, yin ber nyinn bi banlee na kur bi niib ni, kimaan bi biir sennu nba jiin jakint po nawa.

¹⁹ “Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan u baa niipoo, koo u naa niipoo, bi tun fei bonta, bin la tubdatu li paak. ²⁰ Li-i tee ki jasoo dɔɔ nan u baa naa bik ŋaapoo, u dinn u baa naa bik feiwa, li joo nan poo na n la tubdatu, ki bi yenokoo gbaa kan mari. ²¹ Li-i tee ki jasoo fat u naa bik poo, u dinn u ninja feiwa, ki sii be jakint ni. Bi banlee tan saa kpoe yann, ki kii mok tennin.”

²² Ki Yennu yet a, “Sakin ki dia sennu nan wannu na kur, ŋanne saa te ki Keenann tij nba ki n teenii na tan kan siirini. ²³ I daa tokii niib nba koo leŋ na kaar. N beer niib mane ki nyintib, ŋaan saa te ki yin koo kar leŋ. Bi noontont toona na te ki bi nubir poie n boor. ²⁴ N sat mob nan n saa jii tinkpiasir nba tee mokint tij na ki turi, ki li sii tee i

faar. Mine tee i Yomdaano Yennu, ki n ganni ki i sii be i koo nan boorleeb. ²⁵ Li kpaal talas yin tuu bokit bonkubit nan bon-yuyukit nba koo nan binba ki koo. I daa nman bonkubit koo bon-yuyukit koo bonbubokit nba koo na. N kat wann nan bi koo wa. Li paak, i-i nmani, i sii be jakint nie. ²⁶ Ii tee kasii man, kii tee n yab, kimaan mine tee Yennu ki tee kasii, ki n ganni a yii be i kuukoo, ki daa taa nan leeb, naan kii tee n yab.

²⁷ “Joo koo poo nba kur tee jabaabuuro koo ninnyodaano, yin jaato tana ki kpiu. Wunba tun nna, njoce bann u kuun.”

21

Mannteeb nba sii tee kasii bianjinba

¹ Ki Yennu yet Moses a wun bet mannteeb nba tee Aaronn bonjai na a, “Manntoo daa be kuun marima ni ki tee u moŋ jakint, yoo nba ki u nikpiimo kpo, ² see ki li tee u naa, koo u baa, koo u bija, koo u bipoo, koo u ninja, ³ koo u niipoo nba daa ki kun joo, wunba ki u koo nana nayan koo ni. ⁴ U daa tee u moŋ jakint, kimaan njoce tee u niib tooondaano.*

⁵ “Manntoo daa koor u yur, koo ki poon u tiaŋ, koo ki nma u moŋ a lin wann nan u be parbiir ni. ⁶ Wuu tee popeendaano ki daa dint n sann fei. Waa mann jeet Yenpiinii maruŋ ki teenin na, li kpaal talas ki wuu tee popeendaano. ⁷ Manntoo daa kooŋ poo nba bo tee bonchonchon koo wunba ki tee poomunn, koo poo nba ki u soro yeŋto, kimaan mannteeb tee popeendamme ki teen min Yennu. ⁸ Niib na kur-ii chorin manntoo nan u tee popeendaano, kimaan u tuu jii jeet piinii ki mann maruŋ ki turin. Mine tee Yennu. N tee kasiie, ki te ki n niib tee kasii. ⁹ Li-i tee ki manntoo bipoo kpaŋ bonchonchonni, u dinn u baa feiwa, yin joo bonpook maŋ muu ki kpiu.

¹⁰ “Baa moŋ kpaŋ nba nmanit na mannteeb yudaano yur paak, ki turo yaak nan wuu lia mannteeb liant na, li paak u daa nyikin u yut ki kan saat, koo ki pat u liant ki lin wann nan u be parbiir ni. ¹¹⁻¹² Bi jiiu ki turima, u daa tee u moŋ jakinti, koo ki biir kasii lanbouŋ na ki nyi ki koo siaminba ki niro kpo doo, li-i lekii tee u baa koo u naa. Mine tee i Yennu. ¹³ Wun kooŋ poomunn, ¹⁴ naan daa kooŋ pakook, koo poo nba ki u soro yeŋto, koo poo nba ban chomm. Wun kooŋ poomunn, u booru ni. ¹⁵ Nna-i kaa, u waas nba bo sii tee kasii na sii mok jakint. Mine tee Yennu, ki ganno maa wuu tee mannteeb yudaano.”

¹⁶ Ki Yennu pak nan Moses ¹⁷ a wun yet Aaronn a: “Laa nyii motana nan i maaru nba saa wei poor, wunba kur mok daŋ u gbanant paak kan mann jeet piinii maruŋ ki turimi. ¹⁸ Joo nba kur mok daŋ u gbanant paak kan mann maruŋ: wunba kur tee jooŋ, koo wabik, koo wunba gbanant siar po mok daŋ, koo ki ki be fanu, ¹⁹ koo wunba ki u taayenn tee diaŋ, koo kpinkponkpeenn, ²⁰ koo wunba tee waagorik, koo wunba tee dekir, koo wunba ki u ninbinn yiar, koo wunba mok gbanant paak yiaru, koo wunba tee jatookir. ²¹ Aaronn maaru ni, wunba kur mok daŋ u gbanant paak kan mann jeet piinii maruŋ ki turimi. ²² Li nibooru saa fit di jeet piinii nba ki bi jikit ki teenin na, laa tee kasii jeet, koo jeet nba mantik tee kasii na, ²³ naan waa mok daŋ u gbanant paak na, u daa nakii kasii boor na, koo binbintir na boori. U daa kooŋ kasii bona maŋ jakint, kimaan mine tee Yennu, ki teenir kasii.”

²⁴ Linba nae ki Moses yet Aaronn nan Aaronn bonjai nan Israel niib kur.

22

Bianjinba ki Yenpiinii tee kasii

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Aaronn nan u bonjai a, “I daa dint n kasii sann na fei, li paak ii baakit kasii piinii nba ki Israel teeb jikit ki teenin na. Mine tee Yennu. ³ Li-i tee ki a maaru na ni ki bi soo be nan jakint naan nakin siaminba tee n kasii piinii nba ki Israel teeb teenin na, u ji kan ban mann binbintir na paak, laa jii motana nan yoo nba baat. Mine tee Yennu.

⁴ “Aaronn maaru na ni, wunba-i mok gbanant paak yiaryoonn koo ki u gbanant nyi nyun, u kan fit di kasii piinii na, see yoo nba ki u tan sii yeen. Ki manntoo nba sii linba mok jakint, u mun sii be jakint ni, waa sii kuumie, koo u jan yaari, ⁵ koo li-i tee ki u sii bonkobuk nba koo, koo niro nba mok jakint. ⁶ Ki manntoo nba sii linba mok jakint maŋ mun sii be jakint ni nan yonbaak. U ji daa di kasii piinii maŋ, see ki u tan wur. ⁷ Yonnu-i baa yoo nba, u ji sii yeen ki saa fit di kasii piinii maŋ, kimaan li tee u jeete. ⁸ U daa nman bonkobuk nba kpo u tioŋ, koo ki muuk ni bonkob-sioŋ kpiiu; ki li saa te ki u be jakint ni. Mine tee Yennu.

* 21:4 21.4 Bi maan ni, maan na paak bannu paar.

⁹ “Mannteeb kur n tiar ki dia sennu nba ki n teen na. Nna-i kaa, bi saa koo biit nie ki kpo kpo, kimaan baa yêṭ n kasii sennu na paak. Mine tee Yennu, ki te ki bi tee kasii.

¹⁰ “See binba nyii mannteeb maaru ni nae saa di kasii piinii maṅ, li-i lekii tee manntoo ṅaasaamoo koo u ṅaatoontunno, u daa di. ¹¹ Naan li-i tee ki manntoo na daa daabir ki pa likiriie, koo bi-i mar daabir maṅ u ṅaak ninjie, u saa fit di jeet nba ki manntoo gaan na. ¹² Manntoo bipoo-i saan kun joo nba ki tee manntoo, bonpook na kan fit di kasii jeet na. ¹³ Naan li-i tee ki manntoo bipoo soro kpo, koo ki u soro yêṭo, ki u ki mok biki, ki jen u baa ṅaak, nan waa din tee bik na, u saa fit di u baa jeet. Niganoo nba ki nyii manntoo maaru ni kan di jeet maṅ.

¹⁴ “Wunba kur kpet dii kasii piinii jeet maṅ, see ki u pa li mɔb, ki bia pukin siar li paak, li bokitu munṅmu ni yennkoo. ¹⁵ Manntoo na daa biir kasii piinii, ¹⁶ ki te binba ki kpiin nann na dir, ki saa baar nan biit ki tur bi mɔṅ, ki la tubdatu li paaki. Mine tee Yennu, ki teen piinii na kasii.”

¹⁷ Ki Yennu yet Moses ¹⁸ a wun wann Aaroon nan u bonjai nan Israel teeb kur sennu na a: “Li-i tee ki Israel niro, koo boorganii nba koo Israel tij ni na baar nan mujoonu Yenpiinii, laa lek tee ki u gbeent mɔsonnie, koo u yanbooo Yenpiinii, bonkobuk na daa mok daṅ. ¹⁹ Yennu kan gaar u piinii maṅ, see ki u baar nan bonkobjak nba ki mok daṅ, li nei koo pei koo buunii. ²⁰ I daa baat nan bonkobuk nba mok daṅ; Yennu kan gaari. ²¹ Li-i tee ki i soo baat nan weinanleeb Yenpiinii, a wun tur Yennu, ki loon Yennu n gaarir, li-i tee ki u gbeent mɔsonnie koo ki teen yanbooo Yenpiinii, bonkobuk na daa mok daṅ. ²² I daa jikit bonkobjooṅ, koo wunba wɔb, koo ki u gbanant siar boor ṅmit, koo wunba mok fakperuk, koo ki mok gbanant paak yiaru ki baat nann binbintir paak, a lii tee jeet Yenpiinii. ²³ Li-i tee yanbooo Yenpiinii, i saa fit baar nan naab koo peeuk nba tee gbananwaarik, koo ki u gbanant ki ṅan fanu, ṅaan li-i tee ki i gbeent mɔsonnie, Yennu kan gaarir. ²⁴ I daa baat nan bonkobuk nba ki bi tooo, koo ki nyinno, ki teen Yennu. I daa tuun nna, i tij ni.

²⁵ “I mun bia daa gaan bonkobit, boorganu nuu ni, ki jikit teen Yennu ki li tee Yenpiinii. Li bonkobuk booru mok daṅ.* Yennu kan gaarir.

²⁶⁻²⁷ “Li-i tee ki bi mar naabik koo pebik koo bubik, i daa nyinto u naa boor daa ṅanlore na ni. Li-i tee ki li daa gari, i ji saa fit jiiu ki li tee Yenpiinii, ki joou muu ki tur Yennu. ²⁸ I daa jikit naab nan u bik, koo peeuk nan u bik, koo buuk nan u bik ki mann maruṅ dayenn koo ni. ²⁹ Li-i tee ki i yaa yin mann maruṅ ki lii tee niipoturu ki tur Yennu, yin wei u sennu na, ki u saa gaar i maruṅ. ³⁰ Ii tuu ṅman li nant kur, ki daa tent siar ki li yentir sanyaleeuku.”

³¹ Yennu din ṅamm yet a, “Sakin n sennu man. Mine tee Yennu. ³² I daa dint n kasii sann na fei; Israel teeb kur n bann nan n tee kasii. Mine tee Yennu ki te ki i tee popeendamm. ³³ Ki n nyinnii Ijipt tij ni, a mii tee i Yomdaano. Mine tee Yennu.”

23

Ki jiiṅ jiantii jaamm po

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu nba sii dia jiantii jaamm, yoo nba ki Israel teeb kur saa taan a bin jianto a: ³ “I mok daaṅanloobe ki sii tuun i toona. Naan daa ṅanlore daar tee foon daare, ki i saa foi. Daar maṅ ni, i daa tuun siari, ii tuu taan leeb ki jiant Yennu. Yaa lek be siaminba kur, ṅaan foon daar na tee Yennu yare. ⁴ Ii tuu mɔont Yenjiantu jaamm na, li yoo-i baar.

Yukitgar tiaru nan boroboro nba ki mok datinj jaamm (Nikant 28.16-25)

⁵ “Yennu yukitgar* tiaru jaamm na piint ṅmaasinsinn, li daa piik nan ṅanna daar, daajobonne. ⁶ Li daa piik nan ṅanṅmu daar, ki boroboro nba ki ṅmat datinj na jaamm piint. Laa saa nyi li daar ki saa tuu daa ṅanlore, soo kan di boroboro nba mok datinj. ⁷ Li pinpiik daar na ni, ii tuu taan leeb ki jiant Yennu, ṅaan daa tuun siar daar maṅ ni. ⁸ Ii tuu noob i jeet piinii ki tur Yennu, daa ṅanlore nook ni. Ki daa ṅanlore daar, yin taan leeb ki jiant Yennu, ṅaan daa tuun siar, daar maṅ ni.”

⁹ Ki Yennu yet Moses ¹⁰ a wun yet Israel teeb a, “Yoo nba ki i koo tij nba ki n jikit ki teenii na ni, ki jaan i jeeti, yin jii sinsinn jeet na ki tur manntoo. ¹¹ Ki u saa jiiir ki tur Yennu ki li tee burchinpiinii, ki lin te wun gaari. Ki manntoo na saa jiiir ki pi Yennu, li foon daar sanyafannuk. ¹² Daar nba ni ki i saa pi i jeet piinii na, ii bia kpi li maruṅ pejak nba dii binyennkoo, ki ki mok daṅ, ki lii tee mujoonu Yenpiinii maruṅ, ¹³ ki jii

* 22:25 22.25 Boorganu din tuu too bi bonkobite. nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

* 23:5 23.5 Yennu malaka din kpii Ijipt teeb bijakpera, ṅaan

yon nba nmat nan kpanjanin borik-gbina njanlee ki pukin jeet Yenpiinii paak. Ki li nubiru saa marj Yennu. Ii bia tuu pukin tiloona dasoor Yenpiinii marj po. ¹⁴ I tuu daa di japaant marj, laa tee jekaata koo li boroboro purika, see ki yin baar nan i piinii na ki tur Yennu-wa. I maaru kur n tuu tiar sennu na kii tuun yoo nan yoo.

Jeet jaanu jaamm

(*Nikant 28.26-31*)

¹⁵ “Ii tuu piin foon daar nba ki i jikit i sinsinn jeet ki teen Yennu na, li sanyafannuk, ki kan bakoi muna njanlore. ¹⁶ Ki dapiinmu daar, li foon dajoontik sanyafannuk, ii tuu tur Yennu japaant piinii. ¹⁷ Njaak kur n tuu baar nan boroboro kuna njanlee ki tur Yennu, ki lii tee burchinpiinii. Ii tuu jii yon borik-gbina njanlee ki nmat datij ki njam boroboro kun-yennkoo, ki ji jii tur Yennu, ki li sii tee sinsinn jeet nba ki i jaan. ¹⁸ Ii tuu jii pei banlore, binba dii binyenn yenn, nan naajak, nan pejai banlee, binba ki mok dan, ki pukin boroboro na po, ki tur Yennu. Ki i saa jii mann ki joo muu, ki li tee piinii ki teen Yennu, ki kpub nan jeet Yenpiinii nan daan Yenpiinii na, ki piinii marj nubiru saa marj Yennu; ¹⁹ ki ji kpi bujak, ki li tee yanbomm Yenpiinii, nan pejagana banlee binba dii binn binn, lii muni tee weinanleeb Yenpiinii. ²⁰ Ki manntoo na saa jii sinsinn jeet boroboro nan pegana banlee na, ki lii tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki tee manntoo yar. Yenpiinii na teen kasiie. ²¹ Daar marj ni, i daa tuun i moŋ toonsiar, naan taan ki jiant Yennu. I maaru kur n tuu tiar sennu na kii tuun yoo nan yoo, baa lek be siaminba kur.

²² “Yoo nba ki i tuu jaan i jeet na, i tuu daa jaan i kpakpini, koo ki nmat lei yaa bo jaan siami. Ii nyikir ki tur talasdam nan boorganii. Yennu-e tee i Yomdaano.

Binpaann jaamm

(*Nikant 29.1-6*)

²³⁻²⁴ “Nmaarii njanlore ni, li pinpiindaar, ii tiar daar marj ki lii tee burchindaar nba tee foon, ki taan boyennkoo boor ki jiant Yennu, yoo nba ki i gbat naatunn mo. ²⁵ Ii jii jeet Yenpiinii ki joo muu ki tur Yennu, naan daa tuun i moŋ toonn li daari.”

Biit nammir daar

(*Liifai teeb 16.2-34; Nikant 29.7-11*)

²⁶ Ki Yennu yet Moses a, ²⁷ “Nmaarii njanlore ni, li daa piik daare tee biit nammir daar. Ki i saa manu maruj ki nyinn niib bi biit ni. Daar marj ni, i daa di siar faba. Ii taan leeb ki jiant min Yennu, naan jii i piinii ki joo muu ki tur min Yennu. ²⁸ I daa tuun i moŋ toonn li daar, kimaan li daare ki i saa mann maruj ki nyinn biit. ²⁹ Wunba dii jeet daar marj ni, n ji kan ban pukino n niib po. ³⁰ Ki li-i tee wunba mun tun u moŋ toonn daar marj ni, min Yennu tjoŋo saa kpiu. ³¹ I kpan daa tuun toonn na waama. Ki sennu nba na tee linba sii tun be-e ki tee yimm nan i yaaboona yar, yaa lek koo siaminba kur. ³² Laa nyii nmaarik marj ni daa nyanja daajobonn, ki saa tuu dapiik daar daajobonn, ii tiar man nan li tee burchindaare, ki tee foon daar ki turi, soo daa di jeet daar marj ni.”

Lanbont jaamm

(*Nikant 29.12-40*)

³³ Ki Yennu yet Moses ³⁴ a wun bet Israel teeb a: “Nmaarii njanlore ni, li dapiik nan njanmu daare ki Yennu lanbouj jaamm piint, ki saa dian daa njanlore. ³⁵ Ki daa njanlore na sinsinn daar, ii taan leeb ki jiant Yennu, naan daa tuun i moŋ toonn li daar. ³⁶ Li daa njanlore marj, ii tuu jii jeet piinii ki joo muu ki tur Yennu daar kur, ki daajanniin daar, yin taan leeb ki jiant Yennu, ki bia jii jeet piinii ki tur. Li daar tee jiantu daare, i daa tuun i moŋ toonn daar marj ni.

³⁷ “Linba na nbae tee Yenjiantu jaamm nba ki Yennu senn ki i sii baakito, yoo nba ki i taant leeb ki jiantiro, ki teeno i jeet piinii, nan mujoonu piinii, nan bonkobit piinii, nan daan piinii, nan bianjinba ki li kpaat talas ki i saa baar nann, daar kur nook ni na. ³⁸ Marint nba na pukin foon daar kur piinii, nan i yoo kur piinii, nan i Yenpiinii nba ki i gbeent i masona, nan i yanboo piinii nba ki i jikit ki teen Yennu na po.

³⁹ “Yoo nba ki i jaan i jeet ki gbenn, yin tiar ki di jaamm na, ki saa tuu daa njanlore. Ii tuu piin nmaarii njanlore ni, daa piik nan njanmu daar. Sinsinn daar na sii tee burchindaar, ki tee foon daar, ki daa njanin daar bia tee foon daar. ⁴⁰ Li sinsinn daar na, ii tuu gann tiloona nba njan i tiinii paak, ki bia choo kaatfaat nan tiik yiinii nba mok faat, ki piin kii kpanam nan parpeenn, kii baakit Yennu, ki saa tuu daa njanlore. ⁴¹ Ii tuu tiar ki mann maruj na daa njanlore, binn kur ni. Li tee i maarue-ii dia sennu na, mokmok nan mokmok. ⁴² Israel teeb kur tuu sii doo lanbont nie daa njanlore marj ni, ⁴³ ki lin te ki i yaaboona n bann nan Yennu bo te yimm Israel teeb koo lanbont ni, yoo nba ki u nyinni Ijpt tij ni na. Njoe tee i Yomdaano Yennu.”

⁴⁴ Nna bannue ki Moses din tur Israel teeb sennu na a bin tuu tiar Yenjiantii jaamm na ki baakit Yennu.

24

*Ki jiin fita gotu po
(Nyinu 27.20-21)*

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun tur Israel teeb sennu nba na: Ii baar nan olif tiik kpan,* ki lin te ki i fita na-ii di yoo nan yoo, lanbouŋ na ni. ³ Ki daajoouk kur Aarɔnn tuu saa joor, ki lin di ki yent sanyioŋ, Yennu tɔɔnn, siaminba ki chinchenn dook na, molor lakir na boor, siaminba tee kasii yaa kasii. Ii tian man sennu na yoo nan yoo. ⁴ Aarɔnn tuu sii gorii fita nba see salinŋana senta paak na, ki tuu sii diitir ki li di yoo nan yoo, Yennu tɔɔnn.

Ki jiin boroboro nba tee Yennu yar na po

⁵ Jiin yon borik-ɓbina piik nan ŋanlee ki teen boroboro kuna piik nan ŋanlee ki pur, ⁶ ki paan boroboro kuna maŋ chaabu munlee, teebul nba ki bi taanir nan salima na paak, ki paanir ŋanloob-loob, ki lii be Yennu tɔɔnn, ⁷ ki tɔɔn bonnunubit nba ŋan ki yekin nan chaabu kur, ki lii see boroboro seenu ni nan li tee piinii ki teen Yennu. ⁸ Foon daar kur ii tuu saan nan boroboro na ki paan Yennu tɔɔnn. Li tee Israel teeb toonne yoo nan yoo. ⁹ Boroboro na tee Aarɔnn nan u maaru yare, ki bi saa dir kasii na boor, kimaan li tee kasii yaa kasii jeet nba ki bi tur Yennu-e, ki tee mannteeb yar.

Ki jiin daano nba tun ki chirin ki bi jaato tana na po

¹⁰ Jasoo din be ki u baa tee Ijiipt niro ŋaan ki u naa tee Israel niro. Ki u naa sann tee Selomif ki tee Dibri bipoo ki nyii Dann maaru ni. ¹¹ Ki bi be kaanŋ ni ki joo na tan kon nan Israel niro. Kɔnn na niŋe ki u sat motont ki tur Yennu. Ki bi jiiu ki baar nana Moses boor. ¹² Ki u te ki bi kooŋ loor ni, ŋaan guu yoo nba ki Yennu tan saa wannib baa saa teeno bianŋnba.

¹³ Ki Yennu yet Moses a, ¹⁴ “Jiin joo na ki nyinno kaanŋ na kpini. Ki wunba kur gbat ki u sat min Yennu motont, wun paan u nii joo na yur paak, ki lin wann nan u tun biira. Ki niib na kur n jaato tana ki kpiu, ¹⁵ ŋaan yet Israel teeb kur nan wunba sat motont ki tur min Yennu, li daano saa la tubdatu li paaka, ¹⁶ ki bi saa kpiu. Israel niro koo boorganii nba kur koo Israel tiŋ ni ŋaan sat motont ki tur min Yennu, bin kpiu. Niib kur nba be kaanŋ ni n jaato tana ki kpiu.

¹⁷ “Wunba kur nyinn nisaarik manfoor, yin kpiu. ¹⁸ Wunba kur kpui u loo bonkobuk, yin te ki wun pa li paak. Li sennu tee manfoor-i nyii, manfoore n pa li paak.

¹⁹ “Li-i tee ki niro tur u loo dan, laa tee linba kur, yin mun teen nna ki turɔ. ²⁰ Li-i tee ki u jint kpabirie, yin mun jint u kpabir. Li-i tee ki u kpakir ninbinnie, yin mun kpakir u ninbinn. Li-i tee ki u faa fokit nyannie, yin mun fokit u nyann. Dan nba kur ki niro tur u loo, yin mun tun nna ki turɔ. ²¹ Wunba kur kpui bonkobuk, yin te ki wun pa li paak, ŋaan wunba kpui niro, yin mun kpiu. ²² Sennu na dia i kure, yimm Israel teeb nan boorganii nba koo nani na, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu.”

²³ Yoo nba ki Moses yet nna maŋ ki tur Israel teeb na, ki bi jii joo na ki nyii nana kaanŋ na kpini, ki saa jaato tana ki kpui. Nna bannue ki Israel teeb tun, nan bianŋnba ki Yennu wann Moses a bin tun na.

25

*Bina ŋanlore ni tee foon binne
(Sennu 15.1-11)*

¹ Ki Yennu pak nan Moses, Sainai joor paak ² a wun tur Israel teeb sennu na a, “Yoo nba ki i koo tiŋ nba ki Yennu teenii na ni, yin baakit Yennu, ki daa ko kpaant bina ŋanlore kur ni. ³ Ii tuu ko ki bur i kpaant ki bia ŋamm i tilontii, ŋaan kii taant i jeet, bina ŋanloob, ⁴ ŋaan bina ŋanlore na ni-ii tee foon ki tur tiŋ na, ki tee binn nba tee Yennu yar. I daa buur i kpaant, koo ki ŋamii i tilontii. ⁵ I daa jaan jeet nba ki soo ki bur, ŋaan ki li pia li tiŋŋ ki nami; i bia daa tikii tilontii nba ki i ki ŋammir na loona. Li tee foon binne ki tur tiŋ na. ⁶ Yaa lek ki koo tiŋ na binn maŋ ni na, ŋaan tiŋ na saa nan jeet ki turi, ki lin jaŋ yimm nan i ŋaadaaba, nan i ŋaatoontunna, nan boorganii nba koo nani na, ⁷ nan i bonkobit, nan muuk ni bonkobit. Ki linba kur nan, yin jii di.

Ki jiin faar jiinu po

* 24:2 24.2 Olif tiik kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

⁸ “Kanin bina njanlore li taar munlore, ki bina na kur sii tee bina piinna nan njanja. ⁹ Ton, ki njaarii njanlore ni, li dapiik daar tee biit njammir daare. Fan tun soo ki wun lin tinj na kur po kii peeb naatunn. ¹⁰ Nna bannue ki a saa nyinn binn nba pukin piinjmu na ki li be li koo, ki ji moont ki tur soo kur yent man ni nan woruku be. Binn manj ni sarwaat nba bo koi, bi saa jiin ki tur bondamm koo bi maaru, ki wunba kur ki bi bo koi, ki u tee daabir, u saa nmat kun u njaaniib boor. ¹¹ I daa buur i kpaant koo ki jaan jeet nba pia li tjoju, koo ki po tiinii nba ki i ki njamm na loona. ¹² Binn manj kur sii tee kasiie ki turi. I sii di jeet nba ki tinj na name.

¹³ “Nyikinchab binn na ni, soo kur sarwaaug saa nmat u boor. ¹⁴ Li-i tee ki i soo bo koi tinj ki tur u booru ni niroie, koo ki daa tinj, u booru ni niro boori, i daa nmab leebi. ¹⁵ Ii got ki laan tinj manj nba saa nan jeet bina bianjinba, ki saa tuu nyikinchab binleer nba baat na, ki yin di li daauk nna. ¹⁶ Li-i tee ki bina na yabi, fan pukin daauk, li-i muni tee ki bina na waari, fan wat daauk, kimaan linba ki u koi na tee bina nba ki li bo saa nan jeete. ¹⁷ I daa nmab i leeb. Ii mok man yentinu. Mine tee i Yomdaano Yennu.

Ki jiin bina njanlore na ni jeet po

¹⁸ “Sakin ki wei Yennu sennu nan wannu, ki i sii be i yamani tinj manj ni. ¹⁹ Ki tinj manj sii naan li jeet, ki i sii laat di linba kur ki i loon, ki sii be i yamani.

²⁰ “Naaan ki i saa boi a, ‘Ti saa di bee binn nba pukin bina njanlore na ni, li-i tee ki ti ki bur ki bia ki jaan jeeti?’ ²¹ Yennu saa teen piisime tinj na paak, binn nba pukin njanloob na ni, ki te jeet n nan ki lin fit diinnii ki jaaj bina njantaa. ²² Yaa tan sii buur bina njanniin ni na, njaan i sii di jekperit nba ki i din koo ki jaan bina njanloob ni nae, ki i sii mok jeet bonchiann ki di, nan yaa tan saa jaan li binn jeet.

Ki jiin sarwaat jiinu po

²³ “I daa koi tinj ki chabini, kimaan i ki yen, li tee Yennu yare, ki i tee nan saamm na, ki u turi, ki i tuun nann toonn.

²⁴ “Li-i tee ki soo koi tinj, u mok yaak ki tan saa nmat daa. ²⁵ Li-i tee ki talas koo Israel niro, ki li mabo, ki u koi u tinj ki tur soo, u ninyiar n tan daa ki jiino. ²⁶ Li-i tee ki wunba ki mok nikpiimo ki u saa daa ki jen nanni, li-i tee ki u tan mokit yoo nba, u saa fit daa tinj manj u tinj. ²⁷ U saa bikin bina nba biar nae ki saan tuu nyikinchab binn, ki bann joo na nba bo saa la nyoot bianjinba, ki pau likirii li bannu, ki ji yent u tinj. ²⁸ Naaan li-i tee ki u ki mok likirii saan ki saa pa ki gaar linba ki u bo koi na, lin kpakin wunba bo daa na boor ki saa tuu nyikinchab binn. Ki binn manj ni lin jiin tur wunba bo koi na.

²⁹ “Li-i tee ki jasoo koi u njaak, ki li be doo nba ki bi maa joonn ki lint ni-ie, u mok yaak nan wun nmat daa, laa jii daar nba ki u koi na ki tan tuu binyennkoo. ³⁰ Naaan li-i tee ki li binn gar ki u ki fit daa u njaak manj, wun koo, njaan ki lin kpakin daaro na penj, ki ji sii tee njoo nan u maaru faar, ki u ji daa jiint nyikinchab binn ni. ³¹ Naaan nei nba be doi nba ninj ki li ki maa joona na, ii jiir ki lii tee nan sarwaat na; binba bo yenir na mok yaak nan bin nmat daa bi nei; njaan li-i tee ki bi ki fit daa, ii tuu jiinir nyikinchab binn ni. ³² Liifai booru narin tuu saa fit nmat daa bi nei yoo nba kur, linba be bi doi ni ki bo tee bi yara. ³³ Li-i tee njaak nba be doi manj ni, ki Liifai booru ni niro bo koi, njaan ki ki fit daari, bin tan jiino nyikinchab binn na ni, kimaan nei nba ki Liifai teeb yen bi doi ninj na tee bi tinj faare, Israel teeb sinsuuk ni. ³⁴ Naaan tinj nba kook Liifai doi, ki bi joon bonkobit li ni na, soo daa koiiri. Li tee njamm Liifai teeb faare mokmok nan mokmok.

Ki jiin kpentu po

³⁵ “Li-i tee ki i loo Israel niro koo ki kpia-i, ki talas koo, ki u kan fit somm u moji, yin somm nan yaa bo saa somm boorganu niro koo saamo bianjinba na, ki lin te wun fit kii be nani. ³⁶ I daa gaan nyoot linba ki i turo kur paaki, kii mok yentinu ki te ki i loo Israel niro-ii be nani. ³⁷ I daa te ki u pa nyoot, likirii nba ki i kpentoo na paak, ki bia daa pukii nyoot, jeet nba ki i koo na paaki. ³⁸ I Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijipt a wun turi Keenann tinj, kii tee i Yennu na sennue na.

Ki jiin daaba njaanu po

³⁹ “Li-i tee ki a loo Israel niro koo kpia-a, ki talas koo, ki u koi u moji ki tura, a wuu tee daabiri, a daa te ki u tuun nan daabir na. ⁴⁰ Wuu koo nana nan joo nba saa tun ki a pau na, kii tuuma, ki saa tuu nyikinchab binn. ⁴¹ Sakir manj ni, a saa njaan njoo nan u waas, ki wun nmat kun u njaak ni, nan u yeejamm faar boor. ⁴² Israel teeb tee Yennu daabae, ki u din nyinnib Ijipt. Soo ji kan koiib ki bi be daabisin ni. ⁴³ I daa diinib kenken, njaan kii mok yentinu. ⁴⁴ Li-i tee ki i loon daaba, yin saan ki daab niib nba koo ki lintii na boor. ⁴⁵ I bia saa fit daa boorganii nba koo nani na waas. Wabooru nba ki bi marib i tinj ni na saa fit kpani i faar, ⁴⁶ ki i saa jiib ki tur i waas ki bii tee i waas faar. Ki bi sii tuumm nan bi kuun. Njaan i daa diin i loo Israel nisoo kenkemi.

⁴⁷ “Li-i tee nan boorganu koo nani ki tan mokit, njaan ki talas koo i loo Israel niro, ki u koi u moŋ nan daabir na ki tur boorganu na, koo boorganu manj nikpiinsoo, ⁴⁸ waa lek koi u moŋ na, njaan u mok yaak nan wun jen. U ninjam yeno saa fit daau ki jen nano njaak ni, ⁴⁹ koo u baa naa bik, koo u baa naa bik bija, koo u ninyiar, saa fit daau ki jen nano; koo u moŋ-i tuun ki laat likirii ki li janjito, u saa fit daa u moŋ. ⁵⁰ U saa yet wunba daau na ki bin kan bina nba ki u bo koi u moŋ ki turu na, ki saa tuu nyikinhab binn nba baat na. Likirii nba ki u saa pa njaan bin njaau na, sii tee nan baa tuu jii niro ki pau bianjiba nae. ⁵¹⁻⁵² U saa got bina nba tenne, ki pa jiin li likirii ki turu. ⁵³ Bin diau nan baa tuu jii toontunno binmunn bianjiba na, ki saa tuu li bina. Ii got ki u chanbaa daa diino kenkemi. ⁵⁴ Li-i lekii tee ki u ki la u moŋ njamkita na ni, njaan bi saa nja njo nan u waas nyikinhab binn nba baat na. ⁵⁵ Israel niro kii fit tee daabir yoo kuri, kimaan yimm Israel teeb tee Yennu daabae. Njoe nyinni Ijpt tij ni, ki tee i Yomdaano Yennu.”

26

Ki jiin mɔsaku piisin po
(Sennu 7.12-24; 28.1-14)

¹ Ki Yennu yet a, “I daa njamii pata koo ki sent siara ninnauju, koo tanchaaka, koo tanjabirkara, ki jiantiri. Mine tee i Yomdaano Yennu. ² Ii dia n foon daar na, kii baakit siaminba ki i jiantirin na. Mine tee Yennu.

³ “Li-i tee ki i gaar n sennii ki bia saak n wannu na, ⁴ n saa te saak n baa li binbaayoo, ki lin te tij n nan jeet, ki tiinii n mun lon loona. ⁵ Ki i bonbuburit saa nan bonchiann, ki i kpan sii jaan jeete ki saa tuu tiloona punpoor yoo. Ki i bia sii po tiloona ki saa tuu jeet bunburyoo. Ki i sii laat ki di linba kur ki i loon, ki bia sii be i yamani, i tij ni.

⁶ “N saa turi parmaasir i tij ni, ki i sii fit doo goont, ki kii tiin soo janmaanii. N saa nyinn bonkob-susoot nba be tij na ni, ki tobii ji sii kaa. ⁷ Ki i saa kon ki nyann i datai. ⁸ Ki i jab banjumu saa fit kon nyann i datai kobik, ki i jab kobik saa fit kon ki nyann i datai tusaa piik. ⁹ N saa teen piisin i paak, ki turi waas bonchiann; n sii dia n molor nani. ¹⁰ Ki i saa jaan jeet bonchiann, ki lin fit dia-i binmunn, ki i tuu tan saa nyinn jekperit na ki bakin, njaan koon jepaant. ¹¹ N sii be nani n kasii lanbouj na ni, n kan ban njaaini. ¹² N sii be nani, ki tee i Yennu, ki i mun tee n niib. ¹³ Mine tee i Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijpt tij ni, a i ji daa ban ki tee daaba, ki biir pan nba din sikinti tij ni na, njaan te ki i somm ki i yura goon.”

Ki jiin mɔyɛtuk tubdatu po
(Sennu 28.15-68)

¹⁴ Ki Yennu njamm yet a, “Li-i tee ki i ki sak n sennii, i saa la tubdatu. ¹⁵ Li-i tee ki i ki saak n sennii nan n wannu, ki biir molor nba ki n senni na, ¹⁶ n saa dat i tubawa, ki baar nan bonbilankant i paak, yiaru nba saa te ki i koot nan gbanantouj, linba saa jooni, ki bia biiri, ki yin tan kpo. Ki i saa bur i bonboorii, njaan li sii tee yanne, kimaan i datai saa nyanni ki di linba kur ki i bur. ¹⁷ N saa lek n numm, ki lin te bin nyanni, ki binba ki loon i maan na, njamme sii dia-i ki njamj. Ki i tan sii tiin, njaan ki soo ki waa beeri.

¹⁸ “Ki li-i lekii tee linba na kur tun, njaan ki i ki sak ki gaar n sennu, n saa njamm pukin i tubdatu taar munlore, i biit paak. ¹⁹ N saa goor i karinbaan-tubkpaasuk na; ki saa te saak kan ban baa, ki i tij saa koore ki wakir nan kut na. ²⁰ Ki i toontunchiŋ na sii tee yanne, kimaan i tij na kan nan jeet, ki i tiinii mun bia kan lon loona.

²¹ “I-i biaki njamm ki yɛtin ki ki saak n sennu, n bia saa njamm pukin i tubdatu fuunu munlore, nan bianjiba ki i toonbiit janjir tee na. ²² N saa tun bonkob-susoot bin lekii, ki kpi i waas, ki boont i bonkobit, ki yin tenn waaminna, ki lin te ki i sonii n biar yann.

²³ “Ki li-i tee tubdatu na kur baari, njaan ki i yɛtin, ki ki gbiint ki wei n sennu, ²⁴ njann n bia saa njamm dat i tuba taar fuunu munlore ki lin gar sinsinn yar na. ²⁵ N saa te ki tobii n faai ki lin dat i tuba, kimaan i biir min nan yimm molor nawa, ki yi-i tanj saan doi ni a yin paaki, n saa te yiarkanbant n baa i paak, ki li saa mukisi ki yin jii i moŋ ki tur i datai. ²⁶ N saa waan i jeet turu, ki lin te ki i poob piik tuu saa taan ki pur boroboro diiuk yennkoo ni, ki i tuu saa biit jeet waan waan ki tur leeb. Ki i saa di li kur njaan ki kon bia mokii.

²⁷ “Ki li-i lekii tee linba na kur tun njaan ki i ki sak gaar n sennu, ²⁸ n sii be wutoor ni, ki njamant i paak, ki te ki i tubdatu n pukin taar fuunu munlore ki gar sinsinn yar na. ²⁹ Ki kon tan saa paak nii, ki lin te ki yin njam i waas. ³⁰ N saa biir i tingbana nba be kunkona ni, ki bet i bonnunubit binbinta, ki lu i gbanankpeena na, i pata nba baa na paak. Ki i sii nubir n boor. ³¹ N saa te ki i doi n kpant langbent, ki biir i jiantboa, ki yɛt i marun. ³² N saa biir i tine fas fas, ki lin bakit i datai nba saa koo lej na nan li biiru.

³³ N saa te ki tobii n faai, ki yati, ki yin koo digbangana ni, ki i tiniu n biar yann, ki i doi n kpant langbent. ³⁴⁻³⁵ Ki i tinj na saa la foon, bina nba ki i bo ki turo foon na; ki li doo yann ki foi, njaan ki i be daabisin ni, i datai tinj ni.

³⁶ "N saa te ki jijeet n koo yimm nba be datai tinj ni na, ki li-i lekiu tee ki wouj da tutuuk paaki, njaan ki yin chiar. I saa chiare nan bi waa beeri tob ninj na, ki saa baa tinj ni, njaan ki dataak ki kpiaini. ³⁷ I saa liat leeb, njaan ki soo ki waaini. Ki i ji tan kan fit kon nan i datai. ³⁸ I tan saa kpo datai tinj nie, ki i datai tinj saa boonti. ³⁹ I waamina nba saa tenn ki mok manfoor i datai tinj ni na tan saa di fara, kimaan i yanbomm paak, nan i yeejamm yanbomm paak.

⁴⁰ "Njaan li-i tee ki i yaaboona kat wann bi monj yanbomm nan bi yeejamm yanbomm, binba din yetin ki biirin, ⁴¹ ki te ki n donn wutoor bi paak, ki te ki bi saan daabisin ni, bi datai tinj ni na, li-i tee ki i maaru sikin bi monj, baa la tubdatu bi yanbomm nan tubkpaasuk paak na poor po, ⁴² n saa tiar n molor nba ki n lor nan Jakob nan Aisak nan Abraham nawa, ki namm pant n mosonn nba ki n senn maa n tur n niib tinj na. ⁴³ Sinsinn daann, see ki tinj na biar li kuukoo, ki lin te ki wun la u foon, ki bin mun pa paatii nan baa yetin ki ki gaar n sennu nan n wannu na. ⁴⁴ Njaan baa lek daa be bi datai tinj ni na, n kan nyikib yann, koo ki boontibi. Ki li saa te n molor namm n pot. Mine tee bi Yomdaano Yennu. ⁴⁵ N saa namm pant n molor nba ki n din lor nan bi yeejamm nawa, yoo nba ki n din wann digbana kur n panj nba tee, ki nyinn n niib Ijpt tinj ni, a mii tee bi Yomdaano Yennu na."

⁴⁶ Linba na kur tee sennu nan wannu nba ki Yennu tur Moses, Sainai joor paak, a wun wann Israel teeb nae.

27

Sennu nba dia Yenpiinii

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu nba waa na, a wun wann Israel teeb: Li-i tee ki bi soo sat mob a u saa jii niro ki tur min Yennu, wuu tanj loon niro manj, wun pa likirii ki tur min Yennu njaan gaaro. ³⁻⁷ Ki paatii na n janj u kpetuk nba tee bianjinba:

Joo nba dii bina piinlee ki saan tuu binpiinloob,

u paatii sii tee salinkuna piinjmue.

Poosubirtoo paatii sii tee salinkuna piintaee.

Naasimo nba dii bina njanjmu ki saa tuu piinlee-e,

u paatii sii tee salinkuna piinlee.

Sapaamo paatii sii tee salinkuna piike.

Waas nba tee bonjai ki daa ki dii bina njanjmu,

bi paatii sii tee salinkuna njanjmue.

Waas nba tee bonpoi, bi paatii sii tee salinkuna njantaee.

Joo nba gar bina piinloob,

u paatii sii tee salinkuna piik nan njanjmue.

Ki poo nba gar bina piinloob, u paatii sii tee salinkuna piike.

⁸ Li-i tee ki joo nba sat mob na nami, ki kan fit pa paatii na, wun baar nan daano manj manntoo boor, ki manntoo na saa wat u paatii ki lin janj bianjinba ki joo na saa fit pa.

⁹ Li-i tee ki mosonn na gaan bonkobuk nba njan nan Yenpiinii, li bonkobuk tee Yennu yare, ¹⁰ ki joo nba bo sat mosonn na ji kan pa bonkob-oo njaan gaaro, li-i tee ki u tun nna, njann bi banlee kura tee Yennu yabe. ¹¹ Njaan li-i tee ki mosonn na gaan bonkobuk nba koo, linba kan fit mann maruj ki tur Yennu, joo na n jii bonkobuk na ki saan nann manntoo boor, ¹² ki manntoo na saa senn li paatii, ki janj li njant nan li biit. Waa saa yet linba, njanne sii see. ¹³ Ki li-i tee joo na loon wun njmat ki daaie, wun pa li daauk, ki bia pukin likirii li bokitu munjmu ni yennkoo.

¹⁴ Li-i tee ki soo jii u njak, ki yaa li tee Yennu yare, manntooe saa senn li njant nan li biit daauk. Ki manntoo nba saa senn linba kur, njanne sii see. ¹⁵ Ki li-i tee daano nba jikit ki teen Yennu na, ki u bia loon wun njmat daaie, wun pa li daauk, ki bia pukin likirii li bokitu munjmu ni yennkoo.

¹⁶ Li-i tee ki jasoo jii u tinj bokir ki tur Yennu, bin senn li daauk, ki lin janj nan bonboorii bianjinba saa bur li yiar ni, ki lii tee salinkuna piik borik-gbinn kur paak. ¹⁷ Li-i tee ki u jii tinj na ki tur Yennu nyikinhab binn na ninje, li daauk sii tee li mobe. ¹⁸ Njaan li-i tee ki nyikinhab binn gar ki gbenniewa, manntoo na saa bikin ki got bina nba tenn ki saa tuu nyikinhab binn nba waa na, ki ji senn tinj na daauk ki lii waar. ¹⁹ Ki li-i tee joo nba jii tinj na ki tur Yennu na loon wun njmat daaie, wun pa li daauk ki bia pukin likirii li bokitu munjmu ni yennkoo. ²⁰ Li-i tee ki tinj daano na ki njmat daa tinj na Yennu boorii, njaan koi ki tur soo-ie, wu-u tanj loonir, u ji kan fit daa. ²¹ Ki nyikinhab binleer nba

waa na, bi saa nyinn tiŋ na paanu ni, ki li sii tee kasii, ki tee Yennu faar, ki mannteeb sii yen.

²² Li-i tee ki jasoo jii u tiŋ nba ki u daa, a wun tur Yennu, ²³ manntoo na n bikin li daauk, laa nyii li yoo na, nan bina nba biar ki saa tuu nyikinhab binn, ki joo na saa pa li likirii daar maŋ ni; ki likirii na sii tee Yennu yar. ²⁴ Nyikinhab binn na ni, bi saa jii tiŋ na ki tur wunba bo koi na, koo u maaru.

²⁵ Bona kur daauk sii tee yomm nan bianjinba ki yudamm wann nae.

²⁶ Bonkobit kur sinsinn matii sii tee Yennu yare. Ki soo daa ban jikitir ki teen Yennu, ki yaa li tee yanboo Yenpiinii. Laa tee li naabik, koo pebik, koo bubiki, li tee Yennu yare. ²⁷ Naan bonkobit nba koo, li sinsinn matii, i saa fit daab, ki pa li daauk nba see, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo. Li-i tee bondaano ki ŋmat daau, manntoo na saa fit koi ki tur soo, ki wun pa li daauk nba tee bianjinba.

²⁸ Soo kan ban koi koo ki ŋmat daa linba kur ki u chab Yennu, laa tee li nisaarik, koo bonkobuk, koo tiŋ, li kpant Yennu yara. ²⁹ Li-i lekii tee nisaarik gbaa, wunba ki bi jiiu chab Yennu, i ji daa ŋmat daau, bin kpiu.

³⁰ Ii jii i bonbuburit piik ni yennkoo ki tur Yennu, laa tee jebin koo tilooŋa, li tee Yennu yare. ³¹ Ki li-i tee ki jasoo loon wun ŋmat ki daaie, wun pa li daauk nba see, ki bia pukin likirii li bokitu munŋmu ni yennkoo. ³² Naak ni bonkobuk booru kur kann piik ni yennkoo tee Yennu yare. ³³ Bonkobuk daano na daa lukitir ki gani bonkob-butimii, ŋaan nyikin bonkob-gbeŋa, wu-u yakir ki jii bonbutimii na ki li tee piik ni yennkoo, ŋaan bonkobit banlee maŋ kur tee Yennu yabe, u bia ji kan fit ŋmat daab.

³⁴ Sennu nba nae ki Yennu tur Moses, Sainai joo paak, a lii dia Israel teeb.

NIKANT

Ki jiin Nikant gbouj na po

Gbouj na beerit Israel teeb nba din somm kunkoouk paak bina piinna na poe, yoo nba ki bi din nyii Ijpt tij ni ki saa Keenann tij ni na. Kunkoouk paak, saak ki baa, ki nyun kaa, ki moot bia ki pia, ki jeet kaa. Bi yi gbouj na Nikant, kimaan li want bianjinba ki Moses din kan Israel teebe. Baatusir ni, bi yi gbouj manje Numbers.

Ki jiin Israel teeb sinsinn nikant po

¹ Moses din be Yennu lanbouj na ni, Sainai kunkoouk paak, bina njanlee niñ nba ki Israel teeb din nyii Ijpt na, li njaari njanlee sinsinn daar, ki Yennu yeto a, ² “Fin nan Aaronn n kan Israel teeb nikant. Ii kan naakuuk naakuuk nan njaak njaak. Ii sob joo kur sann, ³ jab nba dii bina piinlee koo binba gar nna, ki jarj nan bin saan tob. ⁴ Njaant ki naakuuk toondaano n nyi booru kur ni ki sommi.” ⁵⁻¹⁵ Jab nba saa sommi na, bi sanae na:

Booru	Naakuuk saako
Rubenn	Elisur, ki u tee Sedeur bija
Simeonn	Selumiel, ki u tee Surisadai bija
Juda	Naasonn, ki u tee Aminadab bija
Isakar	Netanel, ki u tee Suar bija
Sebulunn	Eliab, ki u tee Helonn bija
Efraim	Elisama, ki u tee Amihud bija
Manase	Gamaliel, ki u tee Pedasur bija
Benjaminn	Abidann, ki u tee Gideoni bija
Dann	Ahieser, ki u tee Amisadai bija
Aser	Pagiel, ki u tee Okrann bija
Gaad	Eliasaf, ki u tee Dewel bija
Naftali	Ahira, ki u tee Enann bija

¹⁶ Jab nba nae ki bi din gannib niib na ni, ki bi tee saakab nba be bi naakuut ni, ki bia nyii bi booru ni, njamme din tee Israel naakuut saakab. ¹⁷ Jab piik nan banlee na sommire din te ki Moses nan Aaronn ¹⁸ fit yiin ki taan niib na kur, njaari njanlee ni sinsinn daar, ki kamm naakuuk naakuuk nan njaak njaak. Jab nba kur dii bina piinlee koo ki gar piinlee, ki bi kamm ki sob bi sana, ¹⁹ nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. Moses din kamm Sainai muuk nie.

²⁰⁻⁴⁶ Ki jab nba kur dii bina piinlee-lee, koo binba gar nna, ki jarj nan bin saan tob, ki bi sob bi sana nan bi booru nan njei nba ki bi nyii, ki piin Rubenn, wunba tee Jakob bikperik na booru. Binba ki bi din kamm manje tee nnae:

Booru	Kann
Rubenn	tusaa piinna nan njanloob nan kobii njanjmu
Simeonn	tusaa piinjmu nan njanyia nan kobii njantaa
Gaad	tusaa piinna nan njanjmu nan kobii njanloob nan piinjmu
Juda	tusaa piinlore nan njanna nan kobii njanloob
Isakar	tusaa piinjmu nan njanna nan kobii njanna
Sebulunn	tusaa piinjmu nan njanlore nan kobii njanna
Efraim	tusaa piinna nan kobii njanjmu
Manase	tusaa piintaa nan njanlee nan kobii njanlee
Benjaminn	tusaa piintaa nan njanjmu nan kobii njanna
Dann	tusaa piinloob nan njanlee nan kobii njanlore
Aser	tusaa piinna nan yenn nan kobii njanjmu
Naftali	tusaa piinjmu nan njantaa nan kobii njanna,

ki bi kur taan ki tee tusaa kobii ñanloob nan tusaa ñantaa nan kobii ñanñmu nan piinñmu.

⁴⁷ Bi din ki kan Liifai teeb na, ⁴⁸ kimaan Yennu din yet Moses a, ⁴⁹ "A daa kaan Liifai booru, koo ki pukiib nikant ni, yoo nba ki a kaan Israel jab nba jaj nan bin saan tob na. ⁵⁰ Naan a guun Liifai teeb ki bii gorii kii ñammit n lanbounj nan linba kur be li ni, kii tuun lej, ki faa bi lanbont ki lintir. ⁵¹ Ki li-i tee ki i tuu chat kinkaaboar, Liifai teebe saa chaat n lanbounj marj ki saa chaan binbenpaanj boor. Ki wunba kur ki pukin bi po, ñaan nakin n lanbounj na boor, bin kpiu. ⁵² Ki Israel teeb nba biar na saa chaan bi lanbont kaann kaann, soɔ kur nan u bokitu nan li farinj. ⁵³ Naan ki Liifai teeb n chaan kii kor n kasii lanbounj, kii guu ki daa te ki soɔ baat ki nakii ki tan saa mann donn n wutoor ki n biir Israel teeb." ⁵⁴ Ki Israel teeb tun linba kur ki Yennu wann Moses na.

2

Booru kur nba saa chaan bi kaar bianjinba

¹ Ki Yennu tur Moses nan Aaronn mōmaan na a, ² "Li-i tee ki Israel teeb yaa bin chaan bi kaanii, bin chat Yennu lanbounj na boor waama, ki chaan lintir, soɔ kur nan u booru farinj nan u naakuuk farinj."

³⁻⁹ Li yondo po, binba tee Juda booru na, bii be nan bi farinj, kii be kaann kaann nan bi saakab. Baa sii kaar bianjinbae na:

Juda booru ni saakɔɔ tee Nasonn, ki u tee Aminadab bija, ki bi kann tee jab tusaa piinlore nan ñanna nan kobii ñanloob.

Ki Isakar booru ni saakɔɔ tee Netanel, ki u tee Suar bija, ki bi kann tee jab tusaa piinñmu na ñanna nan kobii ñanna.

Ki Sebulunn booru ni saakɔɔ tee Eliab, ki u tee Helonn bija, ki bi kann tee jab tusaa piinñmu nan ñanlore nan kobii ñanna.

Ki bi kur taan ki tee jab tusaa kobik nan piinniin nan ñanloob nan kobii ñanna. Juda booru paabue sii be liik.

¹⁰⁻¹⁶ Binba tee Rubenn booru na-ii be li diitu po nan bi farinj, kii be kaann kaann nan bi saakab. Baa sii kaar bianjinbae na:

Rubenn booru ni saakɔɔ tee Elisur, ki u tee Sedor bija, ki bi kann tee tusaa piinna nan ñanloob nan kobii ñanñmu.

Ki Simeonn booru saakɔɔ tee Selumiel, ki u tee Surisadai bija, ki bi kann tee tusaa piinñmu nan ñanya nan kobii ñantaa.

Ki Gaad booru ni saakɔɔ tee Eliasaf, ki u tee Dewel bija, ki bi kann tee tusaa piinna nan ñanñmu nan kobii ñanloob nan piinñmu.

Bi kur taan ki tee jab tusaa kobik nan piinñmu nan yenn nan kobii ñanna nan piinñmu. Rubenn booru paabue sii waa munlee.

¹⁷ Ton, sinsinn booru munlee nan booru munlee nba joont na sinsuuk nie ki Liifai teeb sii somm nan Yennu lanbounj na. Ki booru kur sii somm ki waa nan bianjinba ki bi chaant bi kaani na, ki soɔ kur be chaabu chaabu nan u farinj.

¹⁸⁻²⁴ Li yonbaa po, binba tee Efraim booru na, bii be nan bi farinj, kii be kaann kaann nan bi saakab. Baa sii kaar bianjinbae na:

Efraim booru ni saakɔɔ tee Elisama, ki u tee Amihud bija, ki bi kann tee tusaa piinna nan kobii ñanñmu.

Ki Manase booru ni saakɔɔ tee Gamaliel, ki u tee Pedasur bija, ki bi kann tee tusaa piintaa nan ñanlee nan kobii ñanlee.

Ki Benjaminn booru ni saakɔɔ tee Abidann, ki u tee Gideoni bija, ki bi kann tee tusaa piintaa nan ñanñmu nan kobii ñanna.

Ki bi kur taan tee jab tusaa kobik nan tusaa ñanniin nan kobik. Efraim boorue sii waa muntaa.

²⁵⁻³¹ Li niiganj po, binba tee Dann booru na, bii be nan bi farinj kii be kaann kaann nan bi saakab. Baa sii kaar bianjinbae na:

Dann booru saakɔɔ tee Ahieser, ki u tee Amisadai bija, ki bi kann tee tusaa piinloob nan ñanlee nan kobii ñanlore,

ki Aser booru ni saakɔɔ tee Pagiel, ki u tee Okrann bija, ki bi kann tee tusaa piinna nan yenn nan kobii ñanñmu.

Ki Naftali booru ni saakɔɔ tee Ahira, ki u tee Enann bija, ki bi kann tee tusaa piinñmu nan ñantaa nan kobii ñanna.

Bi kur taan ki tee jab tusaa kobik nan piinñmu nan ñanlore nan kobii ñanloob. Dann boorue saa joont.

³² Israel teeb kur nba ki bi din kamm booru booru nan kaann kaann din taan ki tee jab tusaa kobii ŋanloob nan tusaa ŋantaa, nan kobii ŋanŋmu nan piinŋmu. ³³ Bi din ki kan Liifai teeb ki pukin, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na.

³⁴ Ki Israel teeb tun nan bianjinba ki Yennu wann Moses a bin tun na, ki chaan lanbont ki be kaann kaann, soɔ kur nan u farinj, ki bia somm koonn koonn, naakuuk naakuuk nan bi ŋaateeb.

3

Ki jiin Aarɔnn bonjai po

¹ Aarɔnn nan Moses maarue na, yoo nba ki Yennu din pak nan Moses, Sainai joɔr paak na. ² Aarɔnn din mɔk bonjai banna, ki Nadab tee u bikperik, nan Abihu nan Eleasar nan Itamar. ³ Bi din kaamm ki mɔɔn kpan nba ŋammit bi paak, a bii tee Yennu mannteeb. ⁴ Ŋaan Yennu din kpai Nadab nan Abihu, yoo nba ki bi mann maruŋ nba ki took ki turo, Sainai kunkoouk paak na, ki bi soɔ daa ki mɔk biki; ki Eleasar nan Itamar ji din tee mannteeb, yoo nba ki bi baa Aarɔnn daa be u manfoor ni na.

Bianjinba ki bi nyinn Liifai booru ki bi tee mannteeb

⁵ Ki Yennu yet Moses a, ⁶ "Nyint Liifai booru ki sennib ki bii tee manntɔɔ Aarɔnn somnteeb, ⁷ ki bi sii tuun ki ŋamii n lanbouŋ na, ki bia kii tuun mannteeb toona, nan niib na paak toona. ⁸ Ki bi sii gorii ki ŋamii linba kur be lanbouŋ maŋ ni, ki bia ŋamii Israel teeb kur paak ŋamma. ⁹ Jiin Liifai teeb ki turib Aarɔnn nan u bonjai, ki li saa kpaa Liifai teeb talas ki bin tun ki turib. ¹⁰ A kaan Aarɔnn nan u bonjai ki bii tuun mannteeb toona, ŋaan wunba kur ji bikin nan wun tun li toonn, bin kpiu."

¹¹ Ki Yennu bia yet Moses a, ¹²⁻¹³ "Liifai teeb ji sii tee n yabe. Yoo nba ki n din kpai Ijijt teeb bijakpera kur na, ŋaan n din nyik Israel teeb bijakpera kur, nan bi bonkobit sinsinn matii kur; ki bi tee n tiɔŋ yab. Maa din gann Israel teeb bijakpera ki bi tee n yab na, mɔtana n ji gann Liifai teebe a bii see bijakpera na seenu ni, ki tee n yab. Mine tee Yennu."

Ki jiin Liifai booru nikant po

¹⁴ Yennu pak nan Moses, Sainai kunkoouk paak, ¹⁵ a wun kan Liifai booru naakuuk naakuuk nan ŋaak ŋaak, ki kan ki soɔ bonjak nba kur dii ŋmaarik koo ki gar nna sann, ¹⁶ ki Moses tun nna. ¹⁷⁻²⁰ Liifai din mɔk bonjai bantaee, ki bi tee Gersonn nan Kohaf nan Merari, ŋamme tee yeejamn nba ki bi naakuut gaa nan bi sana. Gersonn din mɔk bonjai banlee, ŋamme tee Libni nan Simej; ki Kohaf mɔk bonjai banna, bi mun tee Amram nan Isar nan Hebronn nan Usiel; ki Merari mɔk bonjai banlee, ki bi tee Mali nan Musi; ŋamme tee yeejamn nba ki bi naakuut gaa nan bi sana.

²¹ Gersonn naakuuk niŋe ki Libni nan Simej ŋei nyii. ²² Bonjai nba din dii ŋmaarik koo ki gaar nna, bi kur kann din taan ki tee tusaa ŋanlore nan kobii ŋanŋmue. ²³ Booru na din saan chaan bi kaan Yennu lanbouŋ na lanpoor, yonbaa po, ²⁴ ki jii Eliasaf, wunba tee Lael bija na, ki u tee naakuuk na niŋ saakɔɔ. ²⁵ Ŋamme din gorii Yennu lanbouŋ na, nan li noɔk ni bondɔkinkara, nan chinchenn nba sii doɔk tammɔb, ²⁶ nan chinchenn nba sii doɔk lanbouŋ na gungouŋ, ki lint lanbouŋ nan maruŋ binbintir na kur po, nan li chinchennɔnkara nba joɔn tammɔb ni, nan li ŋmiit, nan li toona kur.

²⁷ Kohaf naakuuk niŋe ki Amram nan Isar nan Hebronn nan Usiel ŋei nyii. ²⁸ Bonjai nba din dii ŋmaarik koo ki gar nna kur kann din taan ki tee tusaa ŋanniin nan kobii ŋanloobe. ²⁹ Naakuuk na din saan chaan bi kaan Yennu lanbouŋ na niidiitu poe, ³⁰ ki jii Elisafann, wunba tee Usiel bija na, ki u tee naakuuk na saakɔɔ. ³¹ Ŋamme din gorii molor lakir, nan teobul, nan fitsentir, nan maruŋ binbinta, nan bona nba ki mannteeb tuu sii dia ki tuun toonn kasii boor, nan chinchenn nba joɔn kasii yaa kasii tammɔb na. Ŋamme din tuu gorii linba kur kpiin nan li toona.

³² Manntɔɔ Aarɔnn bija Eleasar-e din tee Liifai booru kur saakɔɔ. Ŋɔɔe din gorii damm nba kur tuun kasii boor na.

³³ Merari naakuuk niŋe ki Mali nan Musi ŋei nyii. ³⁴ Bonjai nba din dii ŋmaarik ŋmaarik koo ki gar nna, bi kur kann din taan ki tee jab tusaa ŋanloob nan kobii ŋanlee.

³⁵ Naakuuk na din saan chaan bi kaan Yennu lanbouŋ na niigan poe, ki jii Suriel, wunba tee Abihail bija na, ki u tee naakuuk na saakɔɔ. ³⁶ Ŋamme din gorii Yennu lanbouŋ na dachaata nan dafoot nan daat nba mɔk boota, nan lanbouŋ maŋ bona kur. ³⁷ Ŋamme bia din gorii ki ŋamii gansenta na kpai, nan ŋmiit nba tee gungouŋ nan li lanpoor bonsoorkara.

³⁸ Moses nan Aarɔnn, nan Aarɔnn bonjai ŋarin din tee bin chaan bi kaan Yennu lanbouŋ na yondo poe. Ŋamme din gorii ki ŋamii kasii lanbouŋ na Israel teeb paak. Wunba kur

ki kpiin nann njan bikin ki tun nna din tee bin kpiue. ³⁹ Liifai booru ni bonjai nba kur din dii njaarik koo ki gar nna, ki Moses kamm nan Yennu nba wannu na. Bi kur din taan ki tee jab tusaa piinlee nan njanlee-e.

Bianjinba ki Liifai teeb set bijakperii yiar ni

⁴⁰⁻⁴¹ Ki Yennu yet Moses a, “Israel bonjai kur nba tee bisinsina tee n yabe, li paak kanin waas nba kur dii njaarik koo ki gar nna ki bia sob bi sana. N nyinn Israel teeb bijakperii nae, njan senn Liifai teeb ki bi teen n yab. N bia nyinn Israel teeb bonkobit sinsinn matii, njan senn Liifai teeb bonkobit bi yiar ni. Mine tee Yennu.” ⁴² Ki Moses sak ki kan Israel bonjai nba tee bikperii, ki bia sob bi sana, ⁴³ bonjai nba dii njaarik njaarik koo ki gar nna, ki bi kur taan ki tee jab tusaa piinlee nan njanlee nan kobii njanlee nan piinlore nan bantaa.

⁴⁴ Ki Yennu yet Moses a, ⁴⁵ “Jiin Liifai teeb ki bii tee n yab, ki set Israel teeb bijakperii seenu ni, ki bia jii Liifai teeb bonkobit ki turin, ki bin set Israel teeb bonkobit sinsinn matii seenu ni. ⁴⁶ Israel teeb bijakperii na nba yab ki gar Liifai jab kobii njanlee nan piinlore nan bantaa na, li paak, ii daa bijakperii manj ki yentib. ⁴⁷ Ii pa bijakper kur paak likbina njanjmu, nan baa bikii likirii bianjinba na, ⁴⁸ ki jii likirii manj ki tur Aaronn nan u bonjai.” ⁴⁹ Ki Moses sak, ki gaar likirii manj niib na boor, ⁵⁰ ki li tee likbina tusir nan kobii nantaa nan piinloob nan njanjmu, ⁵¹ ki jii tur Aaronn nan u bonjai na.

4

Ki jiin Kohaf naakuuk ni niib toona po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun kan Liifai teeb nba tee Kohaf naakuuk ni niib na nikant, maaru maaru, nan njaak njaak, ³ ki sob jab nba kur dii bina piintaa ki saa tuu bina piinjmu, ki jan nan saa tun Yennu lanbouj ni toona. ⁴ Njamme sii gorii kasii bona nba be lanbouj na ni.

⁵ Ki Yennu tur Moses mōmaan nba na a: Li-i tee ki yoo jan nan bin chaat kaan na, Aaronn nan u bonjai n koo lanbouj na ni, ki jont chinchenn nba dook molor lakir na, ki noob chinchenn manj ki pōbin molor lakir na. ⁶ Bin jii gbounfabirkar ki paan, ki bia pukin chinchenbonwuwur li paak, ki jii koon dasoorkara nba saa jii.

⁷ Bi bia saa lat chinchenbonwuwur teebul nba ki bi paa boroboro nba teen Yennu na paak. Bin toon kut soñii, nan bonnunubit senii, nan Yenpiinii senii, nan Yenpiinii dasoo na li paak. Boroboro-i tuu kii paa teebul na paak yoo kur. ⁸ Bin jii bakin chinchenmōj linba na kur paak, ki bia pukin gbounfabirkar li paak, njan jii tuun dasoorkara na.

⁹ Bin jii chinchenbonwuwur ki pin fitsenta na, nan li fita nan linba njanii fita na, nan li tatilatintant, nan linba kur ki bi tee olif tiinii kpan* li ni. ¹⁰ Bin jii gbounfabirkar ki pōbin bona manj, ki toonir lian paak, ¹¹ ki bia lat chinchenbonwuwur, salima binbintir na paak, ki bia pukin gbounfabirkar li paak, njan jii tuun dasoorkara. ¹² Bin jii bona nba kur ki bi dia ki tuun nann toonn kasii boor na, ki pōbinir chinchenbonwuwur ni, ki bia pukin gbounfabirkar, ki jii toon lian paak. ¹³ Bin wot tanpent nba be maruj binbintir paak na, njan lat chinchenmōwuwur li paak, ¹⁴ ki paan tiat nba kur ki bi dia ki tuun nann toon na li paak, li musipiat, nan kpalokitii, nan sofira, nan tatilaat, ki bakin gbounfabirkar, njan tuun dasoorkara. ¹⁵ Li-i tee ki yoo jan nan yin chaat kaan, Kohaf naakuuko tuu saa baar ki tan jii kasii bona na, yoo nba ki Aaronn nan u bonjai pin ki gbenn na. Kohaf naakuuk daa siin kasii bona manj; bi-i sii, bi saa kpowa.

Kohaf naakuuk nba sii tuun toona nbae na, yoo nba kur ki bi chaat lanbouj na.

¹⁶ Ki Eleasar, wunba tee manntoo Aaronn bija na, njoee sii gorii lanbouj na kur, linba kur ki bi jii ki tur Yennu ki li be lanbouj na ni, li kpan nba sii tee fita ni, nan bonnunubit nan jeet Yenpiinii, nan kpan nba njammit.

¹⁷ Ki Yennu njam yet Moses nan Aaronn a, ¹⁸ “I daa te ki Kohaf naakuuk ¹⁹ nakii kasii bona na boor, ki bi saa kpo. Ki yin fit goor bi kuun, see ki Aaronn nan u bonjai saan ki saa wann soo kur waa saa tun toonn nba, ki bia wann waa saa jii linba. ²⁰ Li-i tee ki Kohaf naakuuk ni soo koo n lanbouj na ni, ki la mannteeb ki bi njanii kasii bona na, yoo nba ki bi tee siir nan kaan chaatu na, u saa kpoe.”

Ki jiin Gersonn naakuuk po

²¹ Ki Yennu yet Moses ²² a wun kan Liifai teeb nba tee Gersonn naakuuk ni niib na nikant, maaru maaru, nan njaak njaak, ²³ ki sob jab nba kur dii bina piintaa ki saan tuu bina piinjmu, ki jan nan saa tun Yennu lanbouj ni toona. ²⁴ Njamme tuu sii jikit linba na nba: ²⁵ Lanbouj nan li nook ni bondokinkara, nan li lanpoor bondokinkara, nan gbounfabirkar nba paa lanbouj na paak, nan chinchenn nba jont tammob ni, ²⁶ nan

* 4:9 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

chinchennnkara nba tee lanbouj nan maruj binbintir na yara, nan chinchenn nba jont tammob nba koo gungouj ni na, nan nmiit, nan li bona nba kur ki mannteeb dia ki tee lanbouj na. Ki Gersonn naakuuk na tuu saa tun linba kur kpaa talas ki jiin bona nba na po. ²⁷ Baa sii tuun linba kur, laa tee bona jiinu, koo toonn nba kur, njan Aaronn nan u bonjaie tuu saa nmakitib, ki bi tuun, ki wannib linba kur ki bi sii jikit ki li tee bi toona. ²⁸ Gersonn naakuuk nba sii tuun toona nbae na n lanbouj ni. Itamar, wunba tee manntoo Aaronn bija nae tuu saa nmakitib bi toona ni.

Ki jiin Merari naakuuk toona po

²⁹ Ki Yennu yet Moses a wun kan Liifai teeb nba tee Merari naakuuk ni niib na nikant, maaru maaru, nan njaak njaak, ³⁰ ki sob jab nba kur dii bina piintaa ki saan tuu bina piinmmu, ki jan nan saa tun Yennu lanbouj na ni toona. ³¹ Njamme tuu sii jikin li liandaat, nan dasenta, nan dachaata, nan lanbouj senta, ³² nan dasenta nba kur kokint lanbouj na, nan li bonkparkara, nan lanbouj kutokita, nan nmiit, nan linba kur kpiin nann, ki bi dia ki chaant lanbouj na. A wann joo kur linba ki u sii jikit. ³³ Merari naakuuk nba sii tuun toona nbae na Yennu lanbouj ni. Itamar, wunba tee manntoo Aaronn bija nae tuu saa nmakitib bi toona ni.

Ki jiin Liifai teeb nikant po

³⁴⁻⁴⁸ Ki Moses nan Aaronn nan Israel saakab kan Liifai naakuut nantaa nba tee Kohaf naakuuk, nan Gersonn naakuuk, nan Merari naakuuk. Bi din kamm njaak njaak, ki bia sob jab nba kur dii bina piintaa ki saan tuu bina piinmmu, ki jan nan saa tun Yennu lanbouj ni toona. Naakuut man jab kanne na:

Naakuuk	Kann
Kohaf	tusaa njanlee nan kobii njanlore nan piinmmu.
Gersonn	tusaa njanlee nan kobii njanloob nan piintaa.
Merari	tusaa nantaa nan kobii njanlee.

Bi kur taan ki tee jab tusaa njanniin nan kobii njannmu nan piinniin.

⁴⁹ Bi din sob joo kur nan bianinba Yennu wann Moses nae. Yennu din wann Moses, ki u nmakit ki bia senn niib na, soo kur nan waa sii tuun ki bia jikit linba Yennu lanbouj na ni.

5

Ki jiin binba ki bi saa nyinnib kaaj na ni po

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² "Want Israel teeb na ki bin nyinn daano nba ki gbanant paak yiaryoonn sooro kaaj na ni, koo wunba ki u gbanant nyi nyun, koo wunba sii kuun ki koon u moj jakint. ³ Nyint joo koo poo nba be jakint ni, ki u daa biir kaaj nba ki n be nan n niib na ni." ⁴ Ki Israel teeb na sak, ki nyinn bi kur kaaj na ni.

Ki jiin binba tuun ki biir na po

⁵ Yennu din yet Moses ⁶ a wun pak tur Israel teeb a: Li-i tee joo koo poo tun siar ki biir u loo, li tee biite Yennu boor. ⁷ Daano man n pak ki kat u moj biit, ki pa biit paatii nba tee, ki bia pukin li bokitu munmmu ni yenn koo, ki tur wunba ki u biiro na. ⁸ Njan li-i tee daano nba ki bi tun biiro na kpoie, ki ki mok nikpiimo nba ki bi saa pa paatii ki turo, yin ji pa ki tur Yennu, ki li sii tee manntoo yar. Paatii na pukin pejak nba ki i tuu saa jii ki njamm biit daano na njammir po. ⁹ Israel teeb nba saa baar nan kasii pukinn nba kur ki teen Yennu, li sii tee manntoo nba saa gaar ki tur Yennu na yare. ¹⁰ Manntoo nba gaar Yenpiinii nba kur ki tur Yennu, li tee u yare.

Bikinu ki jiin poo nba ki u soroo birisoo po

¹¹ Ki Yennu yet Moses ¹² a wun pak tur Israel teeb ki yetib a: Li-i tee joo nba ki u njapoo lin yana yana, ki ki tee burchimo ki turo, ¹³ ki doo nan jaganoo, njan ki li bor u soroo, ki u jakint toona man soo ki mi, siara bia kaa ki saa biiro, ki soo bia ki lau li toonbooru ni, ¹⁴ li-i tee ki birisuk nan funfunn tan koo poo man soroo ki jiin poo na binben po, nan poo na teen u moj jakinti, koo birisuk nan funfunn koo u soroo, njan ki u ki tuun jakint toonn ki biir u moji, ¹⁵ joo na n jii u poo na, ki saan nana manntoo boor, kii dia dii yon borik-gbinn, ki daa njmat olif tiinii kpan,* koo ki tee bonnunubit li ni, kimaan laa tee jeet Yenpiinii ki gaan funfunn paak na; bi saa mann li maruj ki nyinn barmonii yeenin ni.

* 5:15 5.15 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

¹⁶ Manntōo na saa te poo na n baar, ki set Yennu tōonn, maruŋ binbintir na boor.
¹⁷ Manntōo na saa kpaar kasii nyun yokbobir ni, ki wot tant waan Yennu lanbouŋ ni
 ki teen nyun na ni, ki nyun na n torŋ. ¹⁸ Poo na-i see maruŋ binbintir na boor yoo nba,
 manntōo na n lot poo maŋ yut ki ŋaa, ki jii Yenpiinii yon na ki tebinō, ki manntōo na
 mun sii dia bobir nan nyun nba ton ki tee mōtont nyun na. ¹⁹ Manntōo na saa te ki poo
 na n sak mōpor nba ki manntōo na saa yet na a, “Li-i tee ki a ki tun bonchonchonsin
 ki biir a mōŋi, a kan la daamii nba ki mōtont nyun na saa baar nann na. ²⁰ Ŋaan li-i
 tee ki a tun bonchonchonn toonni, ki dōo nan jagano ki u ki tee a sōrō, ²¹ Yennu n sat
 mōtont a sann paak, a niib sinsuuk ni. Wun te ki a yaaka niŋ n pab, ki a poor n bia mōr.
²² Nyun nba tee mōtont nyun na, lin sik a nōok ni, ki te ki a poor n mōr, ki a yaaka niŋ
 n bia pab.”

Ki poo na saa toon a, “N saka. Yennu n te ki lin tun nna.”

²³ Ki manntōo na saa sōb mōtont na gbouŋ paak, ki wuur gbouŋ na sōbinii ki sikin nyun
 nba ton na ni. ²⁴ Ki wun fit te poo na n nyu nyunton nba teen mōtont, ki saa fit turō
 daamii nba sii ton bonchiann na, ²⁵ manntōo na saa gaar yon Yenpiinii nba tee funfunn
 paak na poo na nii ni, kii dia kii ŋaantir maruŋ binbintir paak, ki li tee u teen Yennu-e,
 ki ji tan paan maruŋ binbintir na paak. ²⁶ Manntōo na saa finn jeet Yenpiinii na nan u
 niipauŋ, ki joor muu maruŋ binbintir na paak, ki li sii tee tiarin Yenpiinii, ki ji te poo
 na n nyu nyun na. ²⁷ Li-i bonni tee ki u tun bonchonchonn toonniie, ŋaan ki bi te ki u
 nyuu nyunton nba teen mōtont na, ki li sik u nōok ni, li saa turō daamii bonchiann; u
 poor saa mōre, ki yaaka niŋ n bia pab, ki u sann sii be nan mōtont u niib sinsuuk ni.
²⁸ Li-i muni tee ki poo na ki tun biir u mōŋ, ki tee kasii, u kan la li daamii, ki bia saa fit
 mar waas.

²⁹⁻³⁰ Sennu nae jiin jōo nba ki birsuk nan funfunn saa kōou ki gaan u ŋaapoo binberŋ po,
 nan u tun bonchonchonsin. Manntōo na n te ki poo na n set maruŋ binbintir na tōonn
 po, ŋaan wun tun linba na kur. ³¹ Poo sōrō na kii be biit ni, ŋaan li-i tee ki poo na biiri,
 u saa la tubdatu bonchiann.

6

Ki jiin Nasar niib po

¹ Ki Yennu wann Moses ² a wun tur Israel teeb sennii nba na a: Li-i tee ki jōo koo poo
 senn mōsonn ki tur Yennu nan u saa nyinn u mōŋ ki teen Nasar* niro, ki jii u mōŋ ki
 tur Yennu, ³ wun kōon u mōŋ daan kur, ki bia daa nyu damiituk nba mōk datin. U daa
 nyu tilōona nba ki bi dia ki tee daan na nyun, ki bia daa mōo li lōona. ⁴ Waa daa tee
 Nasar niro na, u daa di linba kur nyii daan tiik paak, laa lek tee li bin koo li wakii.

⁵ Waa nyinn u mōŋ ki daa tee Nasar niro na, u daa pōon u yut koo ki koor u tianj, wun
 ŋaan ki u yut nan tianj n kpaat kii mun, ki u sii tee kasii ki saa tuu yoo nba ki u senn
 mōsonn ki tur Yennu na. ⁶⁻⁷ U yut nae tee nyinn ki want nan u jii u mōŋ ki tur Yennu.
 U daa siin kuun ki tee u mōŋ jakint, li-i lekiu tee u baa, koo u naa, koo u ninja, koo u
 niipoo gbanankpeenn gbaa. ⁸ Laa saa jii yoo nba kur ki u tee Nasar niro na, u sii tee
 Yennu yōoe.

⁹ Li-i tee sōo tan kpir kpo Nasar niro na numm ni, li kōonō jakinte na, wun guur daa
 ŋanlore ki ji koor u yut nan tianj na; ki ji sii yeen. ¹⁰ Li daa ŋanniin daar wun baar
 nan lanjerii banlee koo ŋmana banlee, ki tan tur manntōo, Yennu lanbouŋ tammōb ni.
¹¹ Manntōo na saa jii lanjeriyerŋ koo ŋmanyen, ki li tee yanbōmm Yenpiinii, ki jii lōo
 na mun ki li tee mujoonu Yenpiinii, ki mann maruŋ ki ŋamm Nasar nba ki niro kpo u
 numm ni na, ki li sii tee daar nba niŋ ki Nasar na ŋamm jii u yut ki tur Yennu, ¹² ki u
 bia saa ŋamm jii u mōŋ ki tur Yennu nan u tee Nasar niroe. U daa kaan yoo nba ki u
 bo dōŋ jii u mōŋ ki tur Yennu na ki pukii, kimaan yut nba ki u bo jii tur Yennu na kōo
 jakinta. Ki wun ŋamm wuur u biit, li tee wun baar nan peeuk nba dii binne.

¹³ Sennu nba waa nae dia Nasar niro nba senn yoo ki jii u mōŋ ki tur Yennu. Li-i tee
 yoo na paak jii, wun mann maruŋ na. Bin baar nānō lanbouŋ tammōb na ni. ¹⁴ Leŋe
 ki u saa jii u Yenpiinii bonkobit bantaa nba ki mōk dan. Yeno sii tee pejabir nba dii
 binn ki li tee mujoonu Yenpiinii, lōo mun sii tee pesar nba dii binn ki li tee yanbōmm
 Yenpiinii, lōo na mun sii tee pejak ki tee weinanleeb Yenpiinii yar. ¹⁵ U bia saa baar nan
 jeet Yenpiinii, ki li sii tee boroboro nba ki ŋmat datin li ni kpanchibuk, nan lilaat nba
 ki bi far olif tiinii kpan,† nan boroboro nba ki bi jii yon nan olif tiinii kpan ki teenir ki
 li kpakii, ki pukin Yenpiinii nba tee dii nan daan.

* 6:2 6.2 Nasar niro tee wunba sat mōb ki jii u mōŋ ki tur Yennu. † 6:15 6.15 Olif tiinii kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

¹⁶ Manntoo na saa jii linba na kur ki tur Yennu, ki namm yanbomm Yenpiinii nan mujoonu Yenpiinii namma. ¹⁷ U saa jii boroboro nba ki mok datinj, ki be nan kpanchibuk na nan pejak na, ki mann maruj, ki li sii tee weinanleeb Yenpiinii ki tur Yennu, ki bia pukin dii Yenpiinii nan daan Yenpiinii na. ¹⁸ Yennu lanbouj tammob na nie ki Nasar niru na saa koor u yut nba ki u bo jii ki tur Yennu na, ki jii yut na ki teenir muu nba di weinanleeb Yenpiinii na ni.

¹⁹ Li-i tee ki Nasar niru na koor u yut nba ki u bo jii tur Yennu na ki gbenni, manntoo na saa jii pejak nba ki bi yakin na boouk taar, nan boroboro nba kpakii yennkoo, nan lilaaok nba be kpanchibuk na ni, ki li kura daa mok datinj, ki tebin Nasar niru na nii ni. ²⁰ Ki manntoo na saa jii ki naant, naan tur Yennu, ki li tee burchinpiinii ki teen Yennu, ki sii tee kasii jeet ki tee manntoo yar, ki bia jii pejak na kar nan nanj ki tur Yennu, naan ki li tee manntoo yar. Li poorpo Nasar niru na ji saa fit nyu tiloona daan.

²¹ Nasar niib sennie na. Li-i tee ki Nasar niru senn mosonn nan u saa tur Yennu piinii, ki senn ki li gar waa bo tee saa tur bianjinba, li nan ki wun tun gbeen u mosonn nba ki u sat na.

Ki jii mannteeb piisin turu po

²² Yennu yet Moses ²³ a wun pak tur Aaronn nan u bonjai a, "Yaa tuu saa yet piisin bianjinbae na ki tur Israel teeb a:

²⁴ Yennu n teen piisin i paak, kii biaki gorii-i.

²⁵ Yennu-ii mok burchint nani, kii biaki looni.

²⁶ Yennu-ii gorii-i nan ninkpabaun, ki bia turi parmaasir."

²⁷ Ki Yennu namm yet a, "Li-i tee ki bi sat piisin n sann ni ki tur Israel teebi, n saa teen piisin bi paaka."

7

Ki jii saakab Yenpiinii po

¹ Daar nba ki Moses chaan Yennu lanbouj ki gbenn na, ki u jii kpan ki nammir, nan linba kur be li ni, nan maruj binbintir, nan bona nba kur kpiin nann, ki jii tur Yennu.

² Ki naakuut saakab nba tee Israel booru ni toondamm, ki bia bo tee saakab nikant yoo na, ³ ki bi baar nan bi piinii ki tur Yennu, ki li tee naatorit nanloob nan naajai piik nan banlee, ki saakab banlee kur tur naatoruk yenn, ki saakoo kur tur naajak. Baa tur bi Yenpiinii manj ki gbenn na, ⁴ ki Yennu yet Moses a, ⁵ "Gaata piinii na bi boor, kii dia kii tuun lanbouj na ni toona. Jii bona manj ki tur Liifai teeb na, ki bi saa tun nann, nan soo kur toonn nba tee." ⁶ Ki Moses jii naatorit nan naajai na ki tur Liifai teeb na; ⁷ ki u jii naatorit nanleee nan naajai banna ki tur Gersonn naakuuk, ⁸ ki jii naatorit nanna nan naajai banniin ki tur Merari naakuuk. Aaronn bija Itamar-e din tuu nmakitir soo kur ki bi tuun bi toona. ⁹ Naan Moses din ki tur Kohaf naakuuk naatorit koo naajai, kimaan kasii bona nba ki bi din gorii na tee bii tuu kii bukin bi bopiat paake.

¹⁰ Baa namm maruj binbintir na ki gbenn yoo nba, ki saakab na baar nan bi Yenpiinii a bin mann maruj, binbintir na paak. Baa teen siir nan bin tur bi piinii yoo nba, ¹¹ ki Yennu yet Moses a, "Betir saakab na nan daar kur ni, saakoo yenc n tuu baar nan u piinii ki turin, ki saa tuu daapiik nan nanleee, ki lin namm maruj binbintir na."

¹²⁻⁸³ Baa din tur bi Yenpiinii ki wei leeb paak daar daar bianjinbae na:

Sinsinn daar, Juda booru, ki bi saakoo tee Nasonn,

ki u tee Aminadab bija.

Daanjanlee daar, Isakar booru, ki bi saakoo tee Netanel,

ki u tee Suar bija.

Daanantaa daar, Sebulunn booru, ki bi saakoo tee Eliab,

ki u tee Helonn bija.

Daananna daar, Rubenn booru, ki bi saakoo tee Elisur,

ki u tee Sedeur bija.

Daanannmu daar, Simeonn booru, ki bi saakoo tee Selumiel,

ki u tee Surisadai bija.

Daanjanloob daar, Gaad booru, ki bi saakoo tee Eliasaf,

ki u tee Dewel bija.

Daanjanlore daar, Efraim booru, ki bi saakoo tee Elisama,

ki u tee Amihud bija.

Daananniin daar, Manase booru, ki bi saakoo tee Gamaliel,

ki u tee Pedasur bija.

Daananyia daar, Benjaminn booru, ki bi saakoo tee Abidann,

ki u tee Gideon biija.

Daapiik daar, Dann booru, ki bi saakoo tee Ahieser,
ki u tee Amisadai bija.

Daapiik nan yenn daar, Aser booru, ki bi saakoo tee Pagiel,
ki u tee Okrann bija.

Daapiik nan njanlee daar, Naftali booru, ki bi saakoo tee Ahira,
ki u tee Enann bija.

Saakab na kur nba din tur bi piinii bianjinbae na: Salimpeena kut sont, ki li kpaiu tee nan simpeenii borik-gbinn na, nan salimpeena tatilabik, ki li kpaiu tee nan simpeenii borik-gbinjinn na, ki tee bianjinba ki bi senn; ki li kur gbee nan yon ki nmat kpama, ki tee jeet Yenpiinii; nan salima senii, ki li kpaiu tee nan jani borik-gbinjinn na, ki bonnunubit gbee li ni; nan naajabir nan pejak nan pegann nba dii binn, ki li tee mujoonu Yenpiinii; nan buuk, ki li tee yanbomm Yenpiinii; nan naajai banlee nan pejai banjmu nan buunii banjmu nan pei banjmu, binba dii binn binn, ki li tee weinanleeb Yenpiinii.

⁸⁴⁻⁸⁸ Yenpiinii nba ki saakab piik nan banlee na din taan ki baar nann a bin jii ki njam maruj binbintir na, ki tur Yennu din tee:

salimpeena kutsonii piik nan njanlee, nan salimpeena tatilaat piik nan njanlee, ki li kur kpiasu taan ki tee nan simpeenii borik-gbina piinlee nan njanlore na;

nan salima senii piik nan njanlee ki li kpiasu taan ki tee nan simpeenii borik-gbinn na, ki gbee nan bonnunubit,

nan naajai piik nan banlee, nan pejai piik nan banlee, nan pegana piik nan banlee nba di binn binn, nan jeet Yenpiinii, ki li kura tee mujoonu Yenpiinii,

nan buunii piik nan banlee, ki li tee yanbomm Yenpiinii;

nan naajai piinlee nan banna, nan pejai piinloob, nan buunii piinloob, nan pegana piinloob nba dii binn binn, ki li tee weinanleeb Yenpiinii.

⁸⁹ Moses nba koo lanbouj na ni a wun pak nan Yennu yoo nba, ki u gbat ki Yennu pak nanc molor lakir na biitir paapo, ki be bonninnant njanlee nba mok kpinkpant* na sinsuuk ni.

8

Ki jii fita sinsennboa po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun bet Aaronn nan li-i tee ki u joo fita njanlore na, wun senn fitsentir paak, ki li yentu na-ii yeen toonn po. ³ Ki Aaronn sak, ki tun nan waa wannu na. ⁴ Bi din boor salimae ki nan fitsenta na, laa nyii li yur po ki tan sik musur ni, ki li tee salima kuukoo, ki tee nan bianjinba ki Yennu wann Moses na.

Ki jii Liifai teeb gannu po

⁵ Ki Yennu yet Moses a, ⁶ "Bokitir Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb kur ni, ki njammbi.

⁷ Faa saa tun bianjinbae na, a mii nyun nba njammit na bi paak, ki koor bi gbanant paak kobit, ki bia te ki bin wuur bi tiat, ki bi ji sii yeen. ⁸ Njaant ki bin jii naajapanj, nan dii yon nba nmat olif tiinii kpan* li ni, ki a mun saa jii naajapanleek, ki lii tee yanbomm Yenpiinii, ⁹ ki a yiin Israel teeb kur, ki taamm boyenn koo boor, ki te ki Liifai teeb na n

set n lanbouj tammob ni, ¹⁰ njaan te Israel teeb na n paan bi nii Liifai teeb yura paak. ¹¹ Ki Aaronn saa jii Liifai teeb ki turin, ki li sii tee Israel teeb burchinpiinii ki teen min Yennu, ki lin fit te bin tun n toona. ¹² Liifai teeb na saa paan bi nii naajai banlee na yura paak, ki i saa jii naajayeno ki mann yanbomm maruj, ki jii naajaleek ki mann mujoonu maruj ki tur min Yennu, ki lin nyinn Liifai teeb bi biit ni.

¹³ "A te ki Liifai teeb n set Aaronn nan u bonjai numm ni, ki bin jiib ki tur min Yennu. ¹⁴ Nna bannue ki a saa bokit Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb ni; ki Liifai teeb sii tee n yab. ¹⁵ Li-i tee ki a njam Liifai teeb ki bia jiib ki turin ki gbenn yoo nba, bi ji saa fit tun bi toona, min Yennu lanbouj na ni. ¹⁶ N gannib, ki bi see Israel teeb bijakperii nba ki bi marib na seenu ni. ¹⁷ Maa din kpai Ijpt teeb bijasinsina na, njaan n din gann Israel teeb bijasinsinae, nan bi bonkobit sinsinn matii, ki bi tee n yab. ¹⁸ N jii jikit Liifai teebe ki sentib Israel bijasinsina seenu ni. ¹⁹ N nyinn Liifai teeb na Israel booru ni ki tur Aaronn nan u bonjai, ki li tee piinii, ki bi sii tuun min Yennu lanbouj na ni, ki guu Israel teeb na ninboj nba saa baarib, li-i tee ki bi nakin kasii na boor."

²⁰ Ki Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur jii Liifai teeb na ki tur Yennu, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. ²¹ Ki Liifai teeb wuur bi tiat ki njam bi moj, ki Aaronn jiib ki tur Yennu, ki li tee burchinpiinii, ki bia njam bi paak namma. ²² Li poorpo ki Liifai

²³ "A te ki Liifai teeb n set Aaronn nan u bonjai numm ni, ki bin jiib ki tur min Yennu. ²⁴ Nna bannue ki a saa bokit Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb ni; ki Liifai teeb sii tee n yab. ²⁵ Li-i tee ki a njam Liifai teeb ki bia jiib ki turin ki gbenn yoo nba, bi ji saa fit tun bi toona, min Yennu lanbouj na ni. ²⁶ N gannib, ki bi see Israel teeb bijakperii nba ki bi marib na seenu ni. ²⁷ Maa din kpai Ijpt teeb bijasinsina na, njaan n din gann Israel teeb bijasinsinae, nan bi bonkobit sinsinn matii, ki bi tee n yab. ²⁸ N jii jikit Liifai teebe ki sentib Israel bijasinsina seenu ni. ²⁹ N nyinn Liifai teeb na Israel booru ni ki tur Aaronn nan u bonjai, ki li tee piinii, ki bi sii tuun min Yennu lanbouj na ni, ki guu Israel teeb na ninboj nba saa baarib, li-i tee ki bi nakin kasii na boor."

³⁰ Ki Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur jii Liifai teeb na ki tur Yennu, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. ³¹ Ki Liifai teeb wuur bi tiat ki njam bi moj, ki Aaronn jiib ki tur Yennu, ki li tee burchinpiinii, ki bia njam bi paak namma. ³² Li poorpo ki Liifai

³³ "A te ki Liifai teeb n set Aaronn nan u bonjai numm ni, ki bin jiib ki tur min Yennu. ³⁴ Nna bannue ki a saa bokit Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb ni; ki Liifai teeb sii tee n yab. ³⁵ Li-i tee ki a njam Liifai teeb ki bia jiib ki turin ki gbenn yoo nba, bi ji saa fit tun bi toona, min Yennu lanbouj na ni. ³⁶ N gannib, ki bi see Israel teeb bijakperii nba ki bi marib na seenu ni. ³⁷ Maa din kpai Ijpt teeb bijasinsina na, njaan n din gann Israel teeb bijasinsinae, nan bi bonkobit sinsinn matii, ki bi tee n yab. ³⁸ N jii jikit Liifai teebe ki sentib Israel bijasinsina seenu ni. ³⁹ N nyinn Liifai teeb na Israel booru ni ki tur Aaronn nan u bonjai, ki li tee piinii, ki bi sii tuun min Yennu lanbouj na ni, ki guu Israel teeb na ninboj nba saa baarib, li-i tee ki bi nakin kasii na boor."

⁴⁰ Ki Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur jii Liifai teeb na ki tur Yennu, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. ⁴¹ Ki Liifai teeb wuur bi tiat ki njam bi moj, ki Aaronn jiib ki tur Yennu, ki li tee burchinpiinii, ki bia njam bi paak namma. ⁴² Li poorpo ki Liifai

⁴³ "A te ki Liifai teeb n set Aaronn nan u bonjai numm ni, ki bin jiib ki tur min Yennu. ⁴⁴ Nna bannue ki a saa bokit Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb ni; ki Liifai teeb sii tee n yab. ⁴⁵ Li-i tee ki a njam Liifai teeb ki bia jiib ki turin ki gbenn yoo nba, bi ji saa fit tun bi toona, min Yennu lanbouj na ni. ⁴⁶ N gannib, ki bi see Israel teeb bijakperii nba ki bi marib na seenu ni. ⁴⁷ Maa din kpai Ijpt teeb bijasinsina na, njaan n din gann Israel teeb bijasinsinae, nan bi bonkobit sinsinn matii, ki bi tee n yab. ⁴⁸ N jii jikit Liifai teebe ki sentib Israel bijasinsina seenu ni. ⁴⁹ N nyinn Liifai teeb na Israel booru ni ki tur Aaronn nan u bonjai, ki li tee piinii, ki bi sii tuun min Yennu lanbouj na ni, ki guu Israel teeb na ninboj nba saa baarib, li-i tee ki bi nakin kasii na boor."

⁵⁰ Ki Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur jii Liifai teeb na ki tur Yennu, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na. ⁵¹ Ki Liifai teeb wuur bi tiat ki njam bi moj, ki Aaronn jiib ki tur Yennu, ki li tee burchinpiinii, ki bia njam bi paak namma. ⁵² Li poorpo ki Liifai

⁵³ "A te ki Liifai teeb n set Aaronn nan u bonjai numm ni, ki bin jiib ki tur min Yennu. ⁵⁴ Nna bannue ki a saa bokit Liifai teeb ki bin nyi Israel teeb ni; ki Liifai teeb sii tee n yab. ⁵⁵ Li-i tee ki a njam Liifai teeb ki bia jiib ki turin ki gbenn yoo nba, bi ji saa fit tun bi toona, min Yennu lanbouj na ni. ⁵⁶ N gannib, ki bi see Israel teeb bijakperii nba ki bi marib na seenu ni. ⁵⁷ Maa din kpai Ijpt teeb bijasinsina na, njaan n din gann Israel teeb bijasinsinae, nan bi bonkobit sinsinn matii, ki bi tee n yab. ⁵⁸ N jii jikit Liifai teebe ki sentib Israel bijasinsina seenu ni. ⁵⁹ N nyinn Liifai teeb na Israel booru ni ki tur Aaronn nan u bonjai, ki li tee piinii, ki bi sii tuun min Yennu lanbouj na ni, ki guu Israel teeb na ninboj nba saa baarib, li-i tee ki bi nakin kasii na boor."

* **7:89** 7.89 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, njaan mok kpinkpant. * **8:8** 8.8 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

teeb na baar Yennu lanbouj na ni, ki Aaronn nan u bonjai nmakitib ki bi tun bi toona. Israel teeb na din tun ki tur Liifai teeb nan bianjinba ki Yennu wann Moses nae.

²³ Ki Yennu yet Moses a, ²⁴ "Liifai joo nba kur dii bina piinlee nan njanjmu koo ki gar nna, u saa fit koo min Yennu lanbouj ni ki tun toona. ²⁵ Naan wunba dii bina piinjmu, wun kar kii foi. ²⁶ Bi tuu saa fit somm bi ninjamm ki bin tun lanbouj na ni toona, njan bi daa tuun toona manj bi tjoju. Faa saa wann Liifai teeb ki bi tuun bi toona bianjinbae na."

9

Ki jiin yukitgar jaamm munlee na po

¹ Ki Yennu pak nan Moses, Sainai kunkoouk paak, bina njanlee nin nba ki Israel teeb din nyii Ijijt na, li sinsinn nmaarik ni ki yet a, ²⁻³ "Nmaarik manj dapiik nan nanna daar daajouok, Israel teeb n piin ki di yukitgar* tiaru jaamm na, nan li sennii nan nmakita nba tee bianjinba na." ⁴ Ki Moses yet Israel teeb a bin di yukitgar tiaru jaamm na. ⁵ Li nmaasinsinn dapiik nan nanna daar daajouok, ki bi tun nna, Sainai kunkoouk paak. Niib na din tun linba kur ki Yennu wann Moses nae.

⁶ Naan bi jasiab din be ki ki fit dii yukitgar tiaru jaamm na li daar, kimaan bi din sii kuuma, ki li koomm jakint. Ki bi saan Moses nan Aaronn boor, ⁷ ki saa yet a, "Ti mok jakint, kimaan ti sii kuuma, bee saa teen ki ti kan pukin Israel teleeb po ki tur Yennu ti piinii?"

⁸ Ki Moses jiin a, "Ti guur ki njan ki min la gatu Yennu boora."

⁹ Ki Yennu yet Moses ¹⁰ a wun bet Israel teeb a, "Li-i tee ki bi soo koo bi yaaboona sii kuun ki be jakint ni, koo ki bi soo be digbann banfokira, njan loon wun di yukitgar tiaru jaamm manj, ¹¹ li daano saa fit di nmaarii njanlee ni, li dapiik nan nanna daar daajouok. Bi saa nman peeuk na nant, nan boroboro nba ki mok datij nan tututont. ¹² I tuu daa nyikin li jesiat ki tent ki li yentir sanyioku; i bia tuu daa yee bonkobok manj kpaba. Ii tuu tiar ki di yukitgar jaamm na nan bianjinba ki sennu tee na. ¹³ Wunba ki mok jakint, ki bia ki nyii saan sonu, njan yet ki ki tiar dii yukitgar jaamm na, u ji kan pukin n niib po, kimaan u ki jii u piinii ki turin daar nba ki n gann na, ki u saa la tubdatu, u yanbomm paak.

¹⁴ "Li-i tee boorganu nba koo nani na loon wun di yukitgar tiaru jaamm na, u saa fit wei sennu nan wannu nba tee bianjinba, ki di. Sennu na dia soo kure, laa tee doo yoo, koo boorganu nba kur."

Bianjinba ki sanpagbouj dokin Yennu lanbouj

(Nyinu 40.34-38)

¹⁵⁻¹⁶ Daar nba ni ki bi chaan Yennu lanbouj na ki gbenn, ki sanpagbouj dokit ki piinir, ki naan nan muu na nyiook. ¹⁷ Yoo nba kur ki sanpagbouj dokit Yennu lanbouj na paak, Israel teeb na tuu fiin bi kaarj nae, ki saan chaan siaminba ki sanpagbouj na set. ¹⁸ Israel teeb din tuu dia Yennu sennue nan waa wantib bianjinba na, ki chaatir bi kaarj ki chari, ki bia njammit chaant. Sanpagbouj na nba tuu baak Yennu lanbouj na paak ki wei bianjinba, nnae ki Israel teeb mun tuu wei ki be bi kaarj ni. ¹⁹ Li-i tee ki sanpagbouj na jii daa bonchiann ki baak Yennu lanbouj na paaki, Israel teeb na din tuu sak Yennu sennue, ki biar be lej. ²⁰ Sanpagbouj na din tuu bakin lanbouj na paak daa waaminnae yenn yoo. Ki bi saak Yennu mok ki chaatir bi lanbont ki bia njammit chaant. ²¹ Yenn yoo sanpagbouj na din tuu bakin lanbouj na paak daajouoko ki tan yent sanyiok, li sanyiok ni wun dokit Yennu lanbouj na paak, bin fiir li kaarj ni. Laa lek tee yonnu ni koo nyioke ki sanpagbouj na dokit, bi tuu fiire. ²² Sanpagbouj na nba sii baak Yennu lanbouj na paak yoo bianjinba kur, laa lek tee daa njanlee, koo nmaarik, koo binn, koo ki wei gar nna, njan sanpagbouj na nba sii baak lanbouj na paak ki wei bianjinba, nnae ki bi sii be bi kaarj ni. Wuu tarj dokit Yennu lanbouj na paak yoo nba, bin mun chaat bi kaarj. ²³ Israel teeb din tuu saak Yennu mabe ki chaant bi lanbont, ki bia chaatir bi lanbont. Bi din mok mosaku nan sennu nba ki Yennu tur Moses ki u ji wannib na.

10

Ki jiin salimpeena naatuna po

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² "Jiin salimpeena ki kur naatuna njanlee kii dia kii yi kii taant Israel teeb, ki bia tuu te ki bin lee kaarj. ³ Ki li-i tuu kii tee ki niib na gbat naatuna njanlee na monii, bi tuu saa taan kii be a toonn, min Yennu lanbouj tammob na ni. ⁴ Li-i

* 9:2-3 9.2 Yennu malaka din kpil Ijijt teeb bijakpera, njan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

tuu kii tee ki bi gbat naatunn yennkoo monii, bi naakuut saakab na n tuu taan kii be a tōonn. ⁵ Li-i tuu kii tee ki bi gbat naatunn monii bonjinii jinii nna, booru nba kar yondo po na, bin nyi ki liit tōonn. ⁶ Bi-i gbat naatunn monii bonjinii taar munlee ni, booru nba kar niiditu po na n nyi ki wei paan. Naatunn na monjinjiniie sii tee nyinn ki want bi nyinu. ⁷ Ii tuu peb naatuna na ki lin wei ki yiin Israel teeb kur. ⁸ Aarōnn bonjai nba tee mannteeb nae tuu saa peb naatuna na, ki li sii tee kaar ki tur yimm nan i yaaboona nba saa fiir.

⁹ “Li-i tuu kii tee ki i be i tij ni, ki i datai leki, ki kōn nani, yin tuu peb naatuna na, ki lii tee nyinn nan i be tōb ni, ki min i Yomdaano Yennu saa sommi ki nyinni i datai marj nuu ni. ¹⁰ Li-i biaki tee ki i be i yamani, ki di i ŋmaapaan jaamm, koo i jiantu jaamm nba kuri, yin tuu peb naatuna na yoo nba ki i tuu jikit i mujoonu piinii nan weinanleeb piinii ki teen min Yennu na, ki li sii tee tiarin nan n be nani. Mine tee i Yomdaano Yennu.”

Biajinba ki Israel teeb nyii Sainai kunkoouk paak

¹¹ Israel teeb nba din nyii Ijpt bina ŋanlee ni, ŋmaarii ŋanlee, dapiinlee daar, ki sanpagbouŋ na dokit Yennu lanbouŋ na paak, ¹² ki Israel teeb soor sonu ki nyii Sainai kunkoouk paak ki somm, ki sanpagbouŋ na saa sik ki joon lanbouŋ na paak, Parann kunkoouk paak.

¹³ Ki bi piin ki somm nan biajinba ki Yennu wann Moses na. ¹⁴ Yoo nba kur ki bi chat ŋaan bi din tuu somm maaru maarue. Binba din tee Juda booru na din liie nan bi farinj, ki saak koonn koonn, ki Nasonn, wunba tee Aminadab bija na, tee bi tōondaano, ¹⁵ ki Netanel, wunba tee Suar bija na tee Isakar booru ni tōondaano, ¹⁶ ki Eliab, wunba tee Helonn bija na tee Sebulunn booru ni tōondaano.

¹⁷ Ki bin ji chaat Yennu lanbouŋ na, ki Gersonn nan Merari naakuut jikin ki somm nann.

¹⁸ Binba din tee Rubenn booru na din tuu nyie nan bi farinj, ki saak koonn koonn, ki Elisur, wunba tee Sederu bija na tee bi tōondaano, ¹⁹ ki Selumiel, wunba tee Surisadai bija na tee Simeonn booru ni tōondaano, ²⁰ ki Eliasaf, wunba tee Dewel bija na tee Gaad booru ni tōondaano.

²¹ Ki naakuuk nba tee Kohaf ki nyii Liifai booru ni na tuu jii Yennu kasii bona na, ki nyi wei. Niib na din tuu chaan Yennu lanbouŋ ki ghennewa ki bin fit baar.

²² Binba din tee Efraim booru na din tuu nyie nan bi farinj ki wei, ki saak koonn koonn, ki Elisama, wunba tee Amihud bija na tee bi tōondaano, ²³ ki Gamaliel, wunba tee Pedasur bija na tee Manase booru ni tōondaano, ²⁴ ki Abidann, wunba tee Gideoni bija na tee Benjamm booru ni tōondaano.

²⁵ Binba joont din tee Dann boorue, ki tuu nyi nan bi farinj ki saak koonn koonn, ki Ahieser wunba tee Amisadai bija na tee bi tōondaano, ²⁶ ki Pagiel, wunba tee Okrann bija na tee Aser boor ni tōondaano, ²⁷ ki Ahira, wunba tee Enann bija na tee Naftali booru ni tōondaano. ²⁸ Israel teeb nba din tuu saak biajinbae na, yoo nba kur ki bi fiir kaan ni.

²⁹ Ki Moses yet u siini Hobab, wunba tee Rewel bija, ki u tee Midiann booru ni niro na a, “Ti ji yaa tin koo siaminba ki Yennu yet a u saa turit nae, siaminba ki u senn mōsonn ki tur timm Israel teeb a tin mokit na, li paak, ii waa na ki tin biit ti mokit marj.”

³⁰ Ki Hobab jiin a, “Aaii, n ŋmat kun n damm tij nie.”

³¹ Ki Moses yeto a, “N siini, a daa nyikinti. A mi taa sii kaar sian, kunkoouk na ni, ki a sii tee ti sōŋmakit-tō. ³² Li-i tee ki a wei ki saan nanti, timm nan fine saa biit bonjana nba kur ki Yennu saa turit.”

Biajinba ki niib na nyii soor sōnu

³³ Yoo nba ki niib na nyii Yennu joor Sainai boor na, ki bi somm daa ŋantaa, ki Yennu molor lakir na be bi tōonn po, ki kpaan siaminba ki u saa te ki bin chaan bi kaan. ³⁴ Baa din tuu fiir ki chaat kaan na, ŋaan Yennu sanpagbouŋ na din tuu dōok bi paake, yonnu ni.

³⁵ Yoo nba kur ki bi din tuu liit nan Yennu molor lakir na, Moses din tuu yete a, “Yennu, fiit, ki ber a datai ki yatib, ki te binba nama na n chiar.” ³⁶ Ki li-i tee yoo nba kur ki lakir na set, u tuu yet a, “Yennu, jenin Israel teeb nba tee tusbamm na boor.”

11

Ki jiin Tabera sann puru po

¹ Ki niib na piin piak ki want bi fara nba tee, ki teen Yennu. Yennu nba gbat bi pinpakit marj, ki u donn wutoor bi paak, ki te muu gaar bi kaan na kpj. ² Ki niib na bui fabin

ki tur Moses ki loon sommir. Ki Moses miar Yennu, ki muu na kpeen. ³ Li paak ki bi pur leŋ sann Tabera, kimaan leŋe ki Yennu din te ki muu dii bi boor ni.*

Biaŋinba ki Moses gann tɔɔndamm piinlore

⁴ Boorganu din pukin Israel teeb po, ki niaru din tan mɔkib ki bi loon nant, ki Israel teeb na gbaa din fabin nant po ki yaa a “Li-i bonni tee ki ti saa la nant, ti bo saa ŋmama.

⁵ Taa din be Ijipt tiŋ ni, ti din ŋman janii nba kur ki ti loon, ti din ki pa siar li paak. Ti tian li kana nan naopera nan gab nan kpinfraat nba kur ki ti din laat. ⁶ Mɔtana ti ji ki laat li siari, see mana kuukɔɔ, ki tankpinii ji mokit.”

⁷ Mana na din tee bin peenpupuka nnae, ⁸⁻⁹ ki ŋann nan marin tuu baa nyiok, kaan na ni, ki li-i yent sanyiok ni, niib na tuu lin kaan na nie, ki tɔkirir. Bi din tuu nannire koo ki toorir ki lin kpant yon, bin ji yakin ki teen nan lilaat na. Ki li man nan bi ŋmat boroboro nan olif tiinii kpame[†] ki pur na.

¹⁰ Ki Moses gbat niib na nba see koonn koonn, ki burin bi lanbont tammɔi ni na, ki li biir u par, kimaan Yennu wutoor doo bi paaka. ¹¹ Ki Moses boi Yennu a, “Bee teen ki a baar nan parbibooru na a daabir paaki? N tun bee ki li ki maŋa, ki a jii niib na kur jika ki jinnimi? ¹² Mine namm koo ki maribi-i? Bee teen ki a yaa n diab n nii ni nan biaŋinba ki binaa tuu dia u bik na, ki saan namm tiŋ nba ki a senn mɔsonn ki tur bi yeejamm na ni. ¹³ N saa la nant lee ki tur niib na kuri? Bi ŋammit fabine ki boin nant po. ¹⁴ N kan fit jii niib na kur jika n kuukɔɔ, li saa yabit ki paakima. ¹⁵ Li-i tee nna bannue ki a yaa diamii, ŋann fii mɔk ninbatinu nanin ki kpɩn mɔtana, ŋaan daa te ki n laat n mɔŋ joontu ki li tee yanni.”

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, “Gant niburchimm piinlore, binba ki bi niib mib nan bi tee tɔɔndamm, ki baar namm min Yennu lanbounj tammɔb ni, ki te bin set leŋ ki kpiana.

¹⁷ N saa sik leŋ ki pak nana, ki jii Seek nba ki n tura na mun ki turib, ki bi saa somma ki jii niib na jika, ki a ji kan jii a kuukɔɔ. ¹⁸ Yetir niib na a bin ŋamm bi mɔŋ fanu ki teen siir, ki wonn bi saa ŋman nant, a Yennu gbat baa mɔ fabin ki yaa bi nian nant nawa, ki yaa baa din be Ijipt na din sɔ nan nna na, a mɔtana Yennu saa turib nant, ki bin ŋman. ¹⁹ Bi kan ŋman nant marj dayenn kɔɔ kaa, koo daa ŋanlee kaa, koo daa ŋanymu kaa, koo dapiik kaa, koo dapiinlee kaa, ²⁰ ŋaan bi saa ŋman ŋmaamunne nan laa tan sii nyi bi miana ni, ki bi saa miat. Linba na saa tun kimaan baa yɛt min Yennu, wunba be namm, ki mɔ fabin, ki yaa bi-i diŋi be Ijipt-e sɔ na paak.”

²¹ Ki Moses yet Yennu a, “Mine na, ki n be niib tusaa kobii ŋanloob sinsuuk ni ki somm namm, ki a yet nan a saa turib nant ki bin ŋman ki janj ŋmaarik. ²² Nei nan pei be ki saa janjiba-a? Janii kur nba be nyun ni saa janjiba-a?”

²³ Ki Yennu jiin Moses a, “Min Yennu paŋ ki yabi-i? Mɔtana, a ji saa la nan linba ki n yet na saa teen mɔnii koo li kan tumi.”

²⁴ Ki Moses nyii nanyer ki saa bet niib na linba ki Yennu yetɔ. Moses din taan tɔɔndamm piinlore na, ki bi set lint Yennu lanbounj na. ²⁵ Ki Yennu dɔkit sanpagbounj ni ki pak nan Moses, ki jii Seek nba ki u tur Moses na mun, ki tur tɔɔndamm piinlore na. Seek na nba baa bi paak yoo nba, ki bi piin piak nan sɔkiniinba na, ŋaan ki ki pak wei.

²⁶ Tɔɔndamm banlee din biar bi kaan ni, ki ki baar Yennu lanbounj na boor. Bi din tee Eldad, nan Medad-e, ki Yennu Seek sik bi paak, kaan na ni, ki bi yikin ki piak nan Yennu sɔkiniinba na. ²⁷ Ki naasinsɔɔ chiar nyii ki tan yet Moses a Eldad nan Medad biar kaan na ni, ki sɔkint Yennu maan.

²⁸ Ki Joosua, wunba tee Nunn bija, ki be nan Moses ki sommito u bisiniŋa na yet Moses a wun bet jab na ki bin ŋmin.

²⁹ Ki Moses jiin a, “N paake ki li mɔka funfunni-i? N sunman ki Yennu n bo jii u Seek ki tur u niib kure, ki te ki bi kur-ii piak nan sɔkiniinba na.” ³⁰ Moses nan Israel tɔɔndamm piinlore na ji din ŋmat kaan na nie.

Biaŋinba ki Yennu turib nant

³¹ Ki Yennu te wounj da ki pebir pinpara, ki bi nyii mɔkgbenjir ni, ki yuuk ki diab nan tiŋ nan taabana ŋantaa na, ki din baa kaan na kur po, ki saa dian siaminba ki niro saa fit somm daar sommir. ³² Ki yonnu nan nyiok kur, ki saa tuu dalee na kur, niib na din tuu so pinparae, sɔɔ din ki so ki li ki baat bɔtoouku. Bi din tuu latibe kaan na kur po, a lin koor. ³³ Nant bonchiann daa din biar ki bi saa ŋman, ki Yennu din donn wutoor niib na paak, ki te yiarbiik baa kaan na kur po. ³⁴ Leŋ maŋ bi din purir Kibrof Hatafa (ki li paak tee “nianbiik kaat”), kimaan baa din pii binba mɔk nianchion leŋ na.

³⁵ Niib na din fiir Kibrof Hatafa-e ki saan Haserof, ki saa chaan bi kaan leŋ.

* **11:3** 11.3 Bi maan ni, Tabera nan “mudinu” mɔbona naane. † **11:8-9** 11.8 Olif tiinii kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

12

Biajinba ki Miriam la tubdatu

¹ Moses din koon poo, ki u tee Kus booru ni bonpook, ki Miriam nan Aaronn pak ki sariko ki jiin poo man po. ² Bi din yet a, "Yennu kpan piak nan Moses kuukooe-e? U ki pak nan timm narimi-i?" Ki Yennu gbat linba kur ki bi yet na. ³ (Moses din tee sikin-n-mon daano, ki gar soo kur tingbouy na ni.)

⁴ Li taakpaak ni, ki Yennu yet Moses nan Aaronn nan Miriam a, "N loon i bantaa na n nyi ki baar n lanbouy tammob ni." Ki bi saan, ⁵ ki Yennu sik ki be sanpagbouy ni, ki set u lanbouy tammob na ni, ki yiin Aaronn nan Miriam. Ki bi banlee chat ki set toonn po.

⁶ Ki Yennu yet a, "Gbiintir linba ki n yaa n beti na: Li-i tee ki n sokiniinba be nani, n fiitir n mon ki teemm yirintu ni, ki bia piak namm damiit ni. ⁷ Ki li be li koo nan biajinba ki n piak nan n toontunno Moses; n jiuu, ki te ki u guu Israel teeb kuraewa. ⁸ Li paak n tuu pak nano yeenin ni, ki li ki tee buntir ni kaa, u laat n ninnauy. Bee ki i ki tiin nan yin pak ki biir n toontunno Moses-i?"

⁹ Ki Yennu wutoor nba doo bi paak na ki u yaat nyikib, ¹⁰ ki sanpagbouy na yaat lanbouy na paak. Li taakpaak ni ki yiaryoonn soor Miriam gbanant kur po, ki peen nan gbent na. Ki Aaronn jiant ki goto ki la ki gbanant paak yiaryoonn na soorowa. ¹¹ Ki Aaronn yet Moses a, "Chanbaa, a daa te ki ti jat-yanbomm nba ki ti tun na n biiriti. ¹² A daa te ki Miriam tee nan sanpantik nba ki bi tuu maro, ki soo ki u kpo ki bat chianu, u naa poor niwa na."

¹³ Ki Moses miar Yennu nan kunkopaarir a, "Yennu, turimo laafia."

¹⁴ Ki Yennu jiin Moses a, "Li-i tee ki u baa bo siir mosant u numpo, u bo saa di feie daanjanlore. Ii njan ki wuu be u kuukoo, kaan na kpin daanjanlore, li poorpo ki yin jen nano kaan na ni." ¹⁵ Ki Miriam be u koo, kaan na kpin daanjanlore. Niib na din ki lebit kaan nan waa din tan jen kaan na ni. ¹⁶ Li poorpo ki niib na fiir Haserof, ki saan namm chaan bi kaan Parann kunkoouk paak.

13

Ki jiin doonii teeb po (Sennu 1.19-33)

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² "Gant saakab ki bin nyi booru kur ni yeno yeno, ki tumm ki bin saan fiitir Keenann tij nba ki n jikit ki teen Israel teeb na." ³⁻¹⁵ Ki Moses sak Yennu mab, ki tun saakab na, a bin nyi Parann kunkoouk paak ki saan Keenann tij ni, ki saa chekit ki got. Binba din saane na:

Booru	Saakoo
Rubenn	Sammua, ki u tee Sakur bija
Simeonn	Safat, ki u tee Hori bija
Juda	Kaleb, ki u tee Jefune bija
Isakar	Igal, ki u tee Joosef bija
Efraim	Hosea, ki u tee Nunn bija
Benjamins	Palti, ki u tee Rafu bija
Sebulunn	Gadiel, ki u tee Sodi bija
Manase	Gadi, ki u tee Susi bija
Dann	Amiel, ki u tee Gemali bija
Aser	Setur, ki u tee Maikel bija
Naftali	Nabi, ki u tee Fofsi bija
Gaad	Gewel, ki u tee Maki bija

¹⁶ Jab nba ki Moses din tumm a bin saan ki fiit Keenann tije na. U din lebit Hosea sann, wunba tee Nunn bija na ki puro Joosua.

¹⁷ Moses nba tuunib yoo nba, ki u yetib a, "Ti saa man niigan po ki saa baar Keenann niidiitu po, kii saa kunkona tinii po, ¹⁸ ki laan digbanboorik nbae ki li tee, ki la niib na yabint, nan baa mok pan biajinba. ¹⁹ Ii fiitir ki got ki la bi tij na nba njan nan laa ki njan, ki laan lej niib na koo doyaana nie koo bi maa joona ki lintu. ²⁰ Ii fiitir ki laan lej tij kpai koo li mok tiuku, njan yabir ki poor lej tiloona ki jen nann." (Li sakir din tee daan tiloona mummonn yooe.)

²¹ Jab na din nyii saan niigan po, ki saa koo Sinn niidiitu po kunkoouk paak na, ki saa baar Rehob, ki jiin Lebo Hamaf niigan po, ²² ki saan tij man diitu po, ki bia saa baar Hebron, ki li tee siaminba ki Ahimann nan Sesai nan Talmal naakuut ni niib koo na,

ki tee niwakita nba ki bi yib Anak teeb na yaaboona. (Baa din sibir Hebronn doo li bina njanlore poorpoewa ki bi tan sibir Soann doo nba be Ijpt na.)²³ Baa din tan baar Eskol baauk na ni, ki bi choo daan tiloosokitir nan yiinu, ki li kpai, ki jab banlee tuun daauk ki buk. Bi bia din poor tiloonlia nba man ki pukin.²⁴ (Bi din pur lej man Eskol baauk, kimaan Israel teeb nba din choo daan tiloona yiinu lej na paak.)*

²⁵ Jab na din jii dapiinnae ki fiit Keenann tij na, ki nmat jen²⁶ Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur boor, Kades doo ni, ki li be Parann kunkoouk paak. Bi din pakib linba kur ki bi la, ki bia wannib tiloona nba ki bi nyii nann tij man ni.²⁷ Bi din bet Moses a, "Ti saan fiit tij nawa, ki la nan li kpai, ki bia mok mokint. Lej tiloona na."²⁸ Nnan niib nba be lej na mok panii bonchiann, ki maa joona ki lint bi doi, ki bi doi na mun bia yab. Ki ti bia la niwakita nba tee Anak teeb yaaboona na lej.²⁹ Amalek teeb koo niidiitu po yiar na nie, ki Hef teeb nan Jebus teeb nan Amor teeb mun koo kunkona tini na ni, ki Keenann teeb mun koo ki kpia mokgbenjir nba ki bi yir Sinsuuk ni mokgbenjir, nan Joodann mokir na."

³⁰ Ki Kaleb te Israel niib nba burin ki biir Moses na nmin, njan ki u yet a, "Nnaant ki tin lek niib man ki gaar tij na, kimaan ti mok panj ki saa fit kon nyinniba."

³¹ Ki jab nba daan saan nan Kaleb na yet a, "Aaii, ti ki mok panj nba saa lek niib na, ki kon nammii; niib na mok panj ki garita."³² Ki jab na ji piak linba ki took ki teen Israel teeb ki jii tij nba ki bi saan fiit na po, ki yet a, "Tij nba ki ti saan fiit na ki mok jeet nba ki lej niib di gbooti. Binba ki ti lab na kur tee nifokite."³³ Ti bia la niwakita lej, ki bi tee Anak teeb yaaboona, ki ti got ti moj ki ti naan nan naasulankpant na bi boor, ki bi mun gorii ki ti naan nna."

14

Niib na nba mok bunburimii bianjiba

¹ Li daar nyiook ki niib na kur bui nan parbiir; ² ki nyiir Moses nan Aaronn ki yet a, "Li din bo sii njan ki tin kpo Ijpt, koo tin kpo kunkoouk na paak. ³ Bee ki Yennu jikiti ki saa nant tij nba na ni. Bi saa kpit tob niwa, ki soor ti poob nan ti waas. Ti-i bonni nmat Ijpt, li bo kii so-o?" ⁴ Ki bi pak nan leeb a, "Nnaant ki tin gann toondaano ki nmat Ijpt."⁵ Ki Moses nan Aaronn gbaan ki tibin niib na toonn, ki bi yugbia siit tij, a bin barin Yennu. ⁶ Ki toonii nba banlee nba din tee Joosua, ki u tee Nunn bija na, nan Kaleb, ki u mun tee Jefune bija na, mun pat bi liant nan parbiir; ⁷ ki yet niib na kur a, "Tij nba ki ti saan fiit na tee tinjane. ⁸ Li-i tee ki Yennu par peen ti paaki, u saa jii ki tin koo ki yent tinkpiasir nba tee mokint tij manja. ⁹ I daa piak ki biir Yennu, i bia daa tiin niib nba koo lej na janmaani, kimaan ti saa kon ki nyannib dafure. Yennu be nant, ki poj kon ki nyann tinghana nba guub nawa. Li paak, i daa tiimm janmaani."¹⁰ Ki niib na dukii nan bin jaatib tana ki kpib; ki li taakpaak ni ki Yennu man yentsaakar dokit bi kur boor, u lanbouj na paak.

Bianjiba ki Moses barin Yennu, Israel teeb na paak

¹¹ Ki Yennu yet Moses a, "Taar munjaae ki niib na saa yetimi? Taar munjaae ki bi saa yet ki kan teenin yada, nan maa lek tun baktinauj toona bi sinsuuk niwa na?"¹² N saa tun yiarkanbant ki boontib, njan fiina, ki teena digbanjaann, ki a sii yab, ki bia mok panj ki garib."

¹³ Ki Moses bet Yennu a, "A nyinn niib na Ijpt tij ni nan a panchiojo. Li-i tee ki Ijpt teeb gbat faa tun linba ki tur a niibi,¹⁴ bi saa wann niib nba koo tij na ni nae. Niib na poij gbat nan fin Yennu be nant, nan a dokitir ti paak, ki ti laat a numpo, ki a sanpagbouj dokit ti paak, ki a be ti toonn sanpagbouj ni ki somm nant yonnu ni, ki be muu ni nyiook ki somm nant."¹⁵ Motana, li-i tee ki a kpai a niib na kur, digbana nba bo gbat a toonjaana nba ki a tun na saa yet¹⁶ nan a ki fit jii a niib ki koo namm tij nba ni ki a senn mosonn nan a saa turib na, njan kpiib muuk ni.¹⁷ Li paak, Yennu, n meia, a wannit a panj nba tee, ki tun nan faa din senn mosonn ki yaa,¹⁸ 'Min Yennu ki dont wutoor yian yian; n bia teen n lonchioj nan barmonii, ki nyikin chabit yanbomm nan moyetdamm, njan n kan nyik ki kan dat binba biub nba. Yeejamm nba din tun biit na, n saa dat bi waas nan bi yaaboona tuba li paak, ki saa tuu yaabonna.'¹⁹ Yennu, a lomm nba yab, ki a bia ki lebitir bianjiba na, n meia, nyikin chab niib na yanbomm nan faa din nyik chabit bianjiba, yoo nba ki bi nyii Ijpt ki tan tuu motana na."

²⁰ Ki Yennu jii a, "N nyik chabit nan faa barin nawa,²¹ njan n por kat nan barmonii nan maa fo na, ki n yabint panj gbee tingbouj na na,²² nan niib na, bi soo kii be u manfoor ni, ki tan koo tij man ni. Bi tee damm nba la n yentsaakar nan baktinauj

* 13:24 13.24 Eskol paak tee "daan tiloosokitir."

toona nba ki n tun Ijpt nan kunkoouk paak nawa, ñaan yêt ki ki sak n mɔb, ki bikinin taar piik. ²³ Bi sɔɔ nan yenɔkɔɔwa gbaa kan la tiñ nba ki n senn mɔsonn ki tur bi yeejamn na. Wunba kur yêtin kan la tiñ mañ. ²⁴ Ñaan n toontunno Kaleb dudukit be li kɔɔ, ki u waan nan barmɔnii. Li paak, n saa baar nanɔ tiñ nba ki u saan ki fiit na ni, ki u yaaboona saa yent tiñ na. ²⁵ Ñanne tee baat nba ki Amalek teeb nan Keenann teeb kɔɔ li ni motana na. Wonn, a won ñmat a poorpo kii saa kunkoouk po, kii took Mɔkmun.”

Bianjinba ki Yennu dat niib na tuba

²⁶ Ki Yennu yet Moses nan Aaronn a, ²⁷ “Li saa wei nlee ki nitont na sii nyiirimi? N gbat bonchiann nan baa pak ki biirin nawa. ²⁸ Betirib a, “N sent mɔsonjaann nan n saa tun turi nan bianjinba ki i boi nawa. Min Yennu-e pak na. ²⁹ Yaa nyiirin na paak, i saa kpo kunkoouk na paak, ki i gbanant saa yat ki dɔɔ kunkoouk na kur po. Wunba kur gar bina piinlee, u kan kɔɔ tiñ mañ ni. ³⁰ N din sat mɔb nan n saa te ki yin kɔɔ kar tiñ mañ ni, ñaan i sɔɔ ji kan kɔɔ li ni, see Kaleb, wunba tee Jefune bija, nan Joosua ki u mun tee Nunn bija na kuukɔɔ, ³¹ ñaan i waas nba ki i yaa bi saa soorib tob niñ na, n saa jiib ki kɔɔmm tiñ nba ki i yêt kɔɔnu na ni, ki li sii tee bi doo. ³² I saa kpo nnae kunkoouk na paak. ³³ I waas sii yirib kunkoouk na paak ki di biak bina piinna, kimaan i yada kanpɔɔna paak, ki tan tuu yoo nba ki i kur saa kpo gbenn. ³⁴ I saa di biak bina piinna, i biit paak, ki binyennkɔɔ kur sii see dayennkɔɔ paak, dapiinna nba ki i fiit tiñ na; ki i saa bann nan i-i kɔn nanin, li tee bonbiir nba kaa paake. ³⁵ N por nan n saa tun linba na ki tur nitont nba taant leeb ki piak ki nyiirin nawa. Bi saa la bi joontu kunkoouk na paak. Bi saa kpowa. Min Yennu-e pak na.”

³⁶⁻³⁷ Jab nba ki Moses tumm a bin saan fiit ki got tiñ na din jen nan faak bariie, ki te niib na nyiir ki biir Yennu, ki Yennu te ki yiaryoona baa jab mañ paak ki kpiib.

³⁸ Toomii piik nan banlee nba ki Moses din tumm a bin fiit ki la tiñ na, Joosua nan Kaleb kuukɔɔe din tenn ki mɔk manfoor.

Baa sint bikin bianjinba a bin kɔɔ tiñ na ni

(Sennu 1.41-46)

³⁹ Moses nba wann Israel teeb linba ki Yennu betɔ na, li yooe ki bi bui fabin nan ninbaatir, ⁴⁰ ki yet a, “Ti tun yanbɔmma, see ki ti saan siaminba ki Yennu sennit na.” Ki li yent sanyapob ni, ki bi fiir saan kunkona tiniu po.

⁴¹ Ki Moses yet a, “Bee ki i yèen Yennu sennu? I kan nyanni. ⁴² I daa saa man; i datai saa kɔn nyanniwa, kimaan Yennu ki be nani. ⁴³ Yaa saa took Amalek teeb nan Keenann teeb tob ni na, i saa kpowa. Yennu kii be nani, kimaan yaa yêt ki ki wei u sennu na.”

⁴⁴ Ki bi bia lek yêt ki saan kunkona tiniu na po, ñaan ki Moses nan Yennu mɔlor lakir na lek ki chat ki nyii kaañ na ni. ⁴⁵ Ki Amalek teeb nan Keenann teeb nba kɔɔ jɔot tiinii mañ ni na tookib, ki kɔn nyannib, ki berib ki saa kɔɔmm Horma.

15

Sennii ki jiin maruj po

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun pak ki tur Israel teeb ki yet a: Li-i tee ki i tan kɔɔ tiñ nba ki n jikit ki teeni ki li tee i doo na ni, ³ i saa fit jii naajak koo pejak koo peeuk koo buuk ki mann maruj ki joo muu ki tur Yennu, koo li-i tee ki i yaa yin mann maruj ki gbeen mɔsonn, koo li-i tee yanbɔɔ Yenpiinii, koo ki tee i Yenpiinii nba ki i sii yɔɔ mann ki li tee jiantii maruj, ki Yenpiinii mañ nubiru saa mañ Yennu. ⁴⁻⁵ Daano nba jikit peeuk koo buuk ki li tee mujoonu piinii ki teen Yennu, wun pukin bonkobuk na paak yon bɔrik-gbinn, ki ñmat olif tiinii kpan* salena ñanlee, ki lii tee jeet Yenpiinii, ki pukin tilɔɔna daan salena ñanlee. ⁶ Li-i munii tee ki i jikit pejakie ki li tee Yenpiinii, yin pukin yon bɔrik-gbina ñanlee, ki ñmat olif tiinii kpan salena ñantaa, ki jii tur ki lii tee jeet Yenpiinii, ⁷ ki pukin tilɔɔna daan salena ñantaa, ki Yenpiinii maruj mañ nubiru saa mañ Yennu. ⁸ Li-i munii tee ki i jikit naajakie ki li tee mujoonu Yenpiinii, koo ki i gbeent mɔsonnie, koo ki li tee weinanleeb Yenpiinii, ⁹ yin pukin yon bɔrik-gbina ñantaa, ki ñmatir nan kpan salena ñanna, ki jii tur ki lii tee jeet Yenpiinii, ¹⁰ ki pukin tilɔɔna daan salena ñanna, ki maruj mañ nubiru saa mañ Yennu.

¹¹ Yaa sii dia naajak koo peeuk koo buyenɔkɔɔ ki mann maruj bianjinbae na. ¹² Li-i tee ki i mann maruj ki li gar bonkob-yenɔkɔɔ, yin tun bonkobuk kur nan u maruj nba tee. ¹³ Wunba kur tee Israel son saa tun bianjinba na, li-i tee ki u baar nan mujoonu Yenpiinii, ki jeet mañ nubiru saa mañ Yennu. ¹⁴ Boorganu nba kɔɔ nani na, waa saa kɔɔ nani yoo waame, koo waa sii be yoo kure, wuu yaa wun jii u maruj ki tur Yennu yoo

* 15:4-5 15.4 Olif tiinii kpan ñan, ki li daauk bia paar.

nba kur, wun tun nan yaa tuun bianjinba na, ki jeet marj nubiru saa marj Yennu. ¹⁵ Yoo nba baat kur, sennu na sii tee kaare ki tur yimm nan boorganu nba koo nani na. Yimm nan boorganu na sii tee yomm Yennu boor. ¹⁶ Senn-yennkooe dia yimm nan boorganu nba koo nani na.

¹⁷ Ki Yennu yet Moses ¹⁸ a wun pak Israel teeb a: Li-i tee ki i koo tij nba ki n jikiti ki saa nani na ni, ¹⁹ tij marj-i nan jeet ki i saa di, yin bokit jeet marj waan ki lii tee i burchinpiinii ki tur Yennu. ²⁰ Yaa saa jaan i sinsinn jeet ki pur li sinsinn boroboro nba na, ii jii tur Yennu, ki lii tee burchinpukinn. Ii jii burchinpukinn na ki tur Yennu nan yaa tuu boor dii ki tur bianjinba na. ²¹ I maaru nan maaru nba baat, i tuu saa jii piinii na booru, ki lii tee i sinsinn jeet nba ki i jaan ki tur Yennu.

²² Li-i tee ki soo ki mi, ki ki wei Yennu sennii nba ki u tur Moses na yenn-nba, ²³ koo ki lii tee sianyoo ki niib na ki wei sennii nba ki Yennu tur Moses na, ²⁴ ki toonkpeta marj tuun, ki lii tee niib na ki mi li poie, njann niib na kur saa baar nan naajake ki lin joo muu, ki lii nubiru saa marj Yennu, ki bia pukin jeet nba tee li maruj jeet nan daan Yenpiinii, ki bia pukin bujak, ki lii tee yanbomm Yenpiinii. ²⁵ Manntooe tuu saa njamm Israel teeb kur paak njammir, ki bin la nyikin chab, kimaan bi bo ki mie ki tun kpet, ki ji baar nan bi Yenpiinii nba jokin muu ki teen Yennu, bi biit paak, ki lii tee yanbomm Yenpiinii. ²⁶ Israel teeb nan boorganu nba koo namm na saa la nyikin chab, kimaan soo kur bo pukin toonkpeta marj niwa.

²⁷ Li-i tee ki i yeno kpet tun yanbomm, wun baar nan busar nba dii binyennkoo, ki lii tee yanbomm Yenpiinii. ²⁸ Ki manntooe saa njamm daano nba tun yanbomm na, maruj binbintir na boor; li-i tee ki bi njamm u paak ki gbenn, u saa la nyikin chab. ²⁹ Sennu na dia wunba kur kpet tun yanbomme, waa lek tee Israel niro koo boorganu nba koo nani. ³⁰ Naan wunba miwa njann tun yanbomm, waa lek tee Israel niro koo boorganu, u tun ki yisin Yennu-wa. Bin kpiu, ³¹ kimaan u yet Yennu mob, ki bia biir u sennuwa. Ii nyinn daano marj Yennu niib ni. Njooe lon u kuun.

Ki jiin daano nba biir foon daar sennu po

³² Israel teeb nba din daa be kunkouk paak na, ki bi din tan la jasoo ki u yi daat foon daar. ³³ Binba din lau ki u yi daat foon daar na din baar nanno Moses nan Aaronn nan Israel teeb kur boor, ³⁴ ki bi koono dipabik ni njann guu-u, kimaan bi daa din ki mi baa saa teeno bianjinba. ³⁵ Ki Yennu yet Moses a, "Joo na tee wun kpoee. Niib na kur n jaato tana ki kpiu kaan na kpinj." ³⁶ Ki niib na jiuu ki nyii nanno kaan na kpinj, ki jaato tana ki kpiiu, nan bianjinba ki Yennu wann Moses na.

Ki jiin liant mɔgbankookii po

³⁷ Ki Yennu yet Moses ³⁸ a wun pak tur Israel teeb a: "Yimm nan maaru nba saa wei tuu saa nyar chab-bonwuwura gbenta i liant mɔgbankookii paak. ³⁹ I tuu saa got ki la i liant mɔgbankookii gbenta na, ki lii sii tee tiarin ki turi, ki i sii dia n sennii kui saakir, ki lii saa te ki i ji kan nyikin njann tun i yanbootoona. ⁴⁰ Liant mɔgbankookii gbenta na tuu sii tee tiarin ki turi, ki i saa dia n sennii na fanu, ki i sii tee n niib nan barmonii. ⁴¹ Mine tee i Yomdaano Yennu, ki tee wunba nyinni Ijpt tij ni, a mii tee i Yennu. Mine tee i Yomdaano Yennu."

16

Ki jiin Kora nan Datann nan Abiram moyetuk po

¹⁻² Ki Kora, wunba tee Isar bija, ki nyii Liifai booru nba tee Kohaf naakuu na ni, nan Rubenn booru ni niib nba tee Datann nan Abiram, ki tee Eliab bonjai na, nan Onn, ki u mun tee Pelef bija, ki bi fir yet Moses saakatuk paak. Jab kobii njanlee nan piinjmu din pukin bi po, ki tee saakab nba ki Israel teeb din gannib ki bi tee tɔondamm, ³ ki bi kur taan ki baar Moses nan Aaronn boor, ki yetib a, "I donn i moj bonchianii. Niib na kur tee kasiie, ki Yennu be namm. Moses, bee teen ki i donn i moj Yennu niib na boori?"

⁴ Moses nba gbat nna marj, ki u baa fabin tij ni, ki miar Yennu, ⁵ njann yet Kora nan u poorpojomu a, "Wonn sanyiok ni, Yennu won saa fiit ki wannit binba tee u niib ki tee kasii. Ki wunba tee u niro ki u ganno na, u saa te wun nakino, maruj binbintir na boor. ⁶⁻⁷ Wonn sanyiok ni, fin Kora nan a poorpojomu, ii won jii sipiat ki teen musankooona nan bonnunubit li ni, ki baar nann maruj binbintir na boor, ki ti won saa la daano nba ki Yennu ganno. Yimm Liifai teebe tee damm nba donn i moj."

⁸ Ki Moses bia njamm pak nan Kora a, "Gbiintir man, yimm Liifai teeb. ⁹ I dukii nan lii tee toonbike ki Israel teeb Yennu bokiti ki nyinni Israel teeb ni, ki baar nani u lanbouj ni, a yin tuu set ki mann maruj ki turo, niib na paaki-i? ¹⁰ U te ki yimm nan Liifai teeleeb kur mok baakir na, ki motana ki i bia loon yin gaar mannteeb yudantuk na. ¹¹ Li-i tee ki i pak biir Aaronn, njann fin nan a poorpojomu marj pak ki biir Yennu-e."

12 Ki Moses tun yiin Datann nan Abiram, binba tee Eliab bonjai na. Ki bi jiin a, “Ti kan baari. 13 Faa nyinnit Ijpt tiñ nba ni ki siat nan naabiin puub, a a tan kpit kunkoouk na paak na ki janani-i? Ki a bia loon ki a diat nan daaba na-a? 14 A ki baar nant tiñ nba puub siat nan naabiin na ni, koo ki turit tiñ nba kpai ki mək tilontii ki li sii tee ti faari. Ki mətana ki a ji loon ki a kpannit. Ti kan baarii.”

15 Ki Moses wutoor doo, ki u yet Yennu a, “A daa gaan jab na piinii nba ki bi saa baar nann. N ki fat bi soo bonji; n bia ki biir bi soo siari.”

16 Ki Moses yet Kora a, “Fin nan a poorpojoomu nba tee jab kobii ñanlee nan piinñmu na, ii won baar Yennu lanbouñ tammob ni; Aaronn mun bia won sii be lej. 17 Soo kur won sii dia u sipiak nan muu, ki teen bonnunubit li ni, ki jii baar nann maruñ binbintir na boor. Ki Aaronn mun won saa baar nan u musipiak nan bonnunubit.” 18 Ki joo kur jii u sipiak ki teen musankoonna nan bonnunubit li ni, ki saan set ki kpian Moses nan Aaronn, Yennu lanbouñ tammob na ni. 19 Ki Kora taan niib na kur, ki bi set ki took Moses nan Aaronn, Yennu lanbouñ tammob ni. Li taakpaak ni ki Yennu man yentsaakar yent niib na paak. 20 Ki Yennu yet Moses nan Aaronn a, 21 “Ñmatir i poorpojoon ñaan nyik niib na, ki n boontib yiana.”

22 Ki Moses nan Aaronn gbaan ki tibin, ki bi yugbia siit tiñ, ki yet a, “Yennu, fin Yennu nba tee nisaarii kur daano, li-i tee ki niyenokoo biir, a saa donn wutoor niib kur paake-e?”

23 Ki Yennu yet Moses a, 24 “Betir niib na ki bin seet Kora nan Datann nan Abiram lanbont boor.”

25 Ki Israel teeb saakab wei Moses poor, ki bi saan Datann nan Abiram lanbouñ ni. 26 Ki Moses yakii nan niib na, ki yet a, “Seetir man nifobiit na lanbont boor. I daa siit bont nba kur tee bi yar, nna-i kaa, i saa kpab namm ki boonta, kimaan bi biit paak.” 27 Ki niib na seet Kora nan Datann nan Abiram lanbont boor.

Ki Datann nan Abiram poj nyii ki see bi lanbont tammoi boor, ñamm nan bi poob nan bi waas. 28 Ton, ki Moses yet Israel teeb na a, “Yaa saa bann bianjinbae na nan Yennu-e set tumin a min tun toona nba na kur, ñaan li ki tee n tiñ dudukit kaa, 29 li-i tee ki niib na kpo Yenñaak kuun ñaan ki ki la Yennu tubdatu, ñann li ki tee Yennu kaa tumin. 30 Ñaan li-i tee ki Yennu tun bonsaann, ki tingbouñ na bokit ki nak niib na nan bi məkint kur, ki bi sik foot kaat ni, ñanne ki i saa bann nan jab na tun ki biir Yennu-wa.”

31 Waa pak nna ki gbenn yoo nba, ki siaminba Datann nan Abiram see na bokit, 32 ki yaat mɔb, ki nak ñamm nan bi ñaateeb nan bi məkint kur, ki pukin Kora nan u joomu nan bi məkint kura; 33 ki bi kura sik foot kaat ni nan bi məkint kur, ki tingbouñ na mubin bi paak. Ki bi bot niib na sinsuuk ni ki kpakin yann. 34 Bi monii nan wuyikiniñ din te ki Israel teeb na kur tiin, ki yikin wuyikiniñ a, “Ti tiin man, tingbouñ yaa wun nakite mun.”

35 Ki Yennu bia tun muu ki li sik ki tan dii jab kobii ñanlee nan piinñmu nba bo dia bi bonnunubit ki teen ñoo Yennu na.

Ki jiin musipai po

36 Ki Yennu yet Moses a, 37 “Betir Eleasar, wunba tee manntoo Aaronn bija na, a wun saan jii jab nba dii muu na musipai, ki yat sankoonna na siar po banfokira, kimaan musipai na tee kasiie. 38 Li bo teen kasii yoo nba ki bi bo jikit ki tur Yennu maruñ binbintir na boor. Jiin jab nba kpo bi biit paak na musipai, ki faa tant, ki lii tee kutsontantii bontintana, kii tee maruñ binbintir na bondokinkar, ki li sii tee nyinn ki tur Israel teeb.”

39 Ki manntoo Eleasar jii kutmont musipai nba ki jab nba dii muu bo baar nann na, ki faa tantir, ki teenir maruñ binbintir na bondokinkar 40 nan bianjinba ki Yennu te Moses wannoo a wun tun na. Linba na din tee kpaanii ki teen Israel teeb, nan bi soo daa baat maruñ binbintir na boor ki jikin bonnunubit ki teen Yennu, see wuu tee Aaronn maaru ni niro; nna-i kaa, u saa kpoe, nan Kora nan u poorpojoomu na.

Bianjinba ki Aaronn tinn niib na

41 Laa yent sanyiok ki Israel teeb na kur piak ki biir Moses nan Aaronn, ki yeen a, “I kpai Yennu niib na siaba.” 42 Ki bi kur taan ki piak biir Moses nan Aaronn, ñaan ñmant ki took Yennu lanbouñ, ki la ki sanpagbouñ dokintir, ki Yennu man yentsaakar na dokintir. 43 Ki Moses nan Aaronn saan set Yennu lanbouñ na toonn po, 44 ki Yennu yet Moses a, 45 “Nyimin niib na sinsuuk ni, ki n boontib yian.”

Ki bi banlee gbaan ki bi yugbia tibin tiñ ni; 46 ki Moses yet Aaronn a, “Jiin a musipiak ki moor muu nba be maruñ binbintir paak na ki teen li ni, ki bia pukin bonnunubit li ni, ki chiar saan nann niib na pen, ki saa ñamm niib na ki bin nyi biit ni. Teent yian, ki Yennu wutoor piin donu, ki yiaryoonn nyiwa.” 47 Ki Aaronn sak ki jii u musipiak ki chiar saan niib na sinsuuk ni. Waa saa la nan yiaryoonn na piin ki sob na, ki u jii bonnunubit na, ki ñamm niib na biit. 48 Linba na din goor yiaryoonn na, ki Aaronn ji biar see footib nan

kpeemm sinsuuk ni. ⁴⁹ Niib nba din kpo tee tusaa piik nan njanan nan kobii njanlore; binba din kpo Kora-nba moyëtuk ni, ki pukin kann manj ni. ⁵⁰ Yiaryoonn manj nba din gbenn yoo nba, ki Aarönn nmat Moses boor, Yennu lanbouj na tammöb ni.

17

Ki jiiin Aarönn patu po

¹ Yennu din yet Moses a, ² "Pakin Israel teeb ki bin tura patii piik nan njanlee, booru saakö kur saa tur patu, ki a söb joo kur sann u patu paak, ³ ki söb Aarönn sann Liifai patu paak, ki te ki booru saakö kur-ii mök patu, ⁴ ki a jii köo nann n lanbouj ni, ki bir n mölor lakir na töönn po, siaminba ki n tuu cheti na, ⁵ ki mi-i gann joo nba patu, li saa tuk tutuut. Nna bannue ki n saa boon mabiit nba ki Israel teeb piak ki biiri na."

⁶ Ki Moses pak tur Israel teeb, ki bi booru ni saakö kur turö patu, ki li see u booru sann ni, ki taan ki li tee patii piik nan njanlee, ki Aarönn patu be lej. ⁷ Ki Moses bir patii na mölor lakir na töönn po, Yennu lanbouj na ni.

⁸ Laa yent sanyiok ni, ki Moses köo lanbouj na ni, ki la ki Aarönn patu nba see Liifai teeb seenu ni na tuk tutuut, ki yinn puuk, ki lon tilöna nba tee liabir lööna na, ki mönn. ⁹ Ki Moses nyinn patii na kur Yennu lanbouj na ni, ki jii wann Israel teeb, ki bi la linba tun. Ki söo kur jii u patu. ¹⁰ Ki Yennu yet Moses a, "Jiint Aarönn patu na ki lii be mölor lakir na töönn po. Li sii be leje ki tee kpaanii ki teen Israel teeb nba tee kpikpiruk damm na, nan bi-i kii nyikii, see ki bi kpo." ¹¹ Ki Moses tun nan bianjinba ki Yennu wannö na.

¹² Ki Israel teeb yet Moses a, "Li-i tee nna, njann ti saa kpowa. ¹³ Li-i tee ki wunba kur lek nakin Yennu lanbouj na see ki u kpoi-e, ti kur saa kpowa."

18

Ki jiiin mannteeb nan Liifai teeb toona po

¹ Ki Yennu yet Aarönn a, "Lanbouj na ni biit njammir nyiiruk sii jii fin nan a bonjai nan Liifai teeb na yura paake, njann fin nan a bonjai kööe sii jii mannteeb toona paak nyiiruk. ² Baat nan a nikpiimm nba tee Liifai teeb na, ki bii tuun kii sommita, ki fin nan a bonjai na-ii tuun lanbouj na ni toona. ³ Ki bi sii tuun toona nba ki a saa wannib lanbouj na ni. Bi daa siit min Yennu bona nba tee kasii, koo ki nakii n maruj binbintir na. Li-i tee ki bi sii bona manj, yimm nan njamm saa kpowa. ⁴ Bi saa pukin i po kii gorii ki njammit n lanbouj na. Daano nba ki janj nann, i daa te ki u tuun nani. ⁵ Fin nan a bonjai kööe sii tuun ki njamii kasii boor nan maruj binbintir boor. Nanne saa te ki min Yennu wutoor kan do Israel teeb paak. ⁶ Min tiöno gann i nikpiimm Liifai teeb a bin nyi Israel teeb ni, kii tee piinii ki turi. Bi tee min Yennu yabe, ki saa fit tun lanbouj na ni. ⁷ Fin nan a bonjai kööe sii tee mannteeb, ki njamii njamma nba kur be maruj binbintir na paak, nan bona nba be kasii yaa kasii boor na. N jii mannteeb toonn na ki turi, ki li tee piinii. Wunba kur nakin kasii boor na, njann ki janj nann, see ki bi kpiiu."

Ki jiiin mannteeb tor po

⁸ Tön, ki Yennu yet Aarönn a, "Min tiöno senna, a fii gorii piinii nba ki bi jikit ki teenin na; piinii nba kur tee kasii ki Israel teeb teenin na, n jii tur fin nan a bonjai ki lii tee i biitir, ki tee i tor yoo kur. ⁹ Ki kasii yaa kasii piinii nba kur tuu kan joo muu maruj binbintir paak na tee i yare: li jeet piinii nan yanbomm piinii nan pann panu piinii. Linba kur ki bi jii turin, ki li tee kasii piinii, sii tee fin nan a bonjai yare. ¹⁰ Ii tuu di jeet manj kasii boor. Jab kuuköe tuu saa di; ii jiiir ki lii tee kasii.

¹¹ "Linba kur ki Israel teeb nyinn senn ki li tee burchinpukinn ki teenin na sii tee i yare. N jiiir ki tur fin nan a bonjai nan a bonpoi, yoo nan yoo nba baat kur ni. Wunba kur nyii a maaru ni ki be fanu saa fit di jeet manj.

¹² "N teenii sinsinn jējant nba kur ki Israel teeb tuu saa baar nann binn kur ni ki teenin, ki li tuu sii tee i yar, li olif tiinii kpan* nan tilöna daan, nan jeet. ¹³ Li kur sii tee i yar. Wunba kur nyii a maaru ni, ki be fanu, saa fit dir.

¹⁴ "Linba kur be Israel tij ni ki bi jii tur min Yennu tee i yare.

¹⁵ "Sinsinn matik, li-i tee niro koo bonkobuk ki Israel teeb jii ki turin sii tee i yare, njann ii tuu te ki bidaano n pa ki gaar bisinsinn kur. Bonkobuk daano n tuu njmat daa bonkob-sinsinn matik nba ki yeen. ¹⁶ I tuu saa fit njmat daa bik nba dii njmaarik, ki u daauk sii tee salinkuna njannmu, nan baa janjit likirii bianjinba na. ¹⁷ Njan i daa te ki niib na njmat daa nei nan pei nan buunii sinsinn matii, kimaan bi tee n yabe, ki i saa jii ki mann maruj. Ii jii bi son ki lia maruj binbintir na, ki jii bi kpapana ki joo muu, ki li nubiru

* 18:12 18.12 Olif tiinii kpan njann, ki li daauk bia paar.

saa maṅ min Yennu. ¹⁸ Ki li nant sii tee i yar, nan bianṅinba ki kubitir nan diitu naṅ nba tee burchinpiinii tee i yar na.

¹⁹ “Linba kur ki Israel teeb nyinn ki senn ki teenin ki li tee kasii, n jii tur fin nan a bonjai nan a bonpoi ki li sii tee i tor yoo kur. Linba na tee molor nba kan ban lote ki n senn ki tur fin nan a yaaboona.”

²⁰ Ki Yennu ṅamm yet Aarōnn a, “I kan ban la tiṅ faar koo ki la tor Israel teeb boori. Mine tee i tor nan i faar Israel teeb boor.”

Ki jiiṅ Liifai teeb tor po

²¹ Ki Yennu yet a, “N jii Israel teeb bona piik ni yennkōō nba ki bi teenin na ki tur Liifai teeb, ki li sii tee baa tuun toona nba n lanbouṅ ni na paatii. ²² Laa nyii motana ki saa, Israel teeb daa nakii n lanbouṅ na. Bi-i nakin, bi saa la tubdatu li paak, ki kpo. ²³ Liifai teebe tuu sii tuun n lanbouṅ na ni toona, ki bia tuu saa gaar leṅ nyiiruk. Linba na tee sennu nba sii tun be-e ki dia maaru nan maaru nba baat. Bi kii mōk bi tiōṅ faar Israel tiṅ ni. ²⁴ Li paak ki n jii Israel teeb bona piik ni yennkōō nba ki bi teen min Yennu na ki turib, ṅanne teen ki n pak jiiṅ bi po, nan bi kii mōk faar Israel tiṅ ni.”

Ki jiiṅ Liifai booru po

²⁵ Ki Yennu yet Moses ²⁶ a wun pak tur Liifai teeb, ki yet a, “I-i tuu kii gaar Israel teeb bona piik ni yennkōō nba ki n jii turi ki li tee i faar na, ii mun jii bona maṅ piik ni yennkōō, ki lii tee i piinii ki tur min Yennu. ²⁷ I piinii tuu sii tee nan bianṅinba ki niib na tuu teen jeet piinii nan tilōōna daan piinii nae, ²⁸ ki i mun bia tuu saa jii li bannue ki lin nyi bona piik ni yennkōō nba ki i gaar na, ki saa tur min Yennu ki li tee i piinii. Bona piik ni yennkōō na, i saa jii min Yennu yar na ki tur manntōō Aarōnn. ²⁹ Bi-i tuu kii turi linba kur, ii tuu jii bonṅana nan linba teen kasii ki tur min Yennu. ³⁰ Yi-i tuu kii nyinn bonṅana ki tur min Yennu, ṅaan linba tenn na sii tee i yar nan bianṅinba ki kpaarō tuu nyinn ki tur min Yennu, ki linba biar tee u yar na. ³¹ Yimm nan i ṅaateeb saa di linba biar na, siaminba kur ki i be, kimaan li tee toona nba ki i tuun lanbouṅ ni na paatii. ³² Yaa saa jii bonṅana nba ki tur min Yennu na, yi-i jikii dii linba biar na, i kan kōō biit ni. ṅaan ii mi man, ki daa biir Israel teeb kasii piinii na, ki jikit piinii maṅ ki di, ṅaan daa ki jii bonṅana na ki tur min Yennu. Li-i tee ki i tun nna, i saa kpowa.”

19

Ki jiiṅ naamōṅ tanpent po

¹ Yennu diṅ yet Moses nan Aarōnn ² a bin tur Israel teeb sennu nba na. Betir Israel teeb na ki bin baar nan naasarmōṅ nba ki mōk daṅ ki turi, ki wuu biaki tee wunba ki ban tun toonn, ³ ki i saa jiiu ki tur manntōō Eleasar; ki bi saa nyinn naab na kaan na kpiṅ, ki sōō saa kpi naab na, u numm ni. ⁴ Ki ṅōō manntōō Eleasar saa jii u niibir ki pak sōn na waan, ki mii lanbouṅ na tōōnn po taar munlore. ⁵ Manntōō na sii see ki gorii, ṅaan ki bin joo naab na kur muu, li gbouṅ, nan nant, nan sōn, nan u tōōnii kur. ⁶ Manntōō na saa jii kpek daauk nan dufatlai nan gungun-mōṅ ki lu muu nba di naab na ni. ⁷ Li poorpo, manntōō na saa wuur u tiat, ṅaan wur, ki ji kōō kaan na ni, kii be jakint ni nan yonbaak. ⁸ Ki jōō nba saa joo naab na saa wuur u tiat, ṅaan wur, kii muni be jakint ni nan yonbaak. ⁹ Ki jōō nba yeen saa wot naab na tanpent, ki saan teen siaminba tee kasii ki be kaan na kpiṅ, ki bi tuu sii dia tanpent na, ki ṅamii nyun nba sii wu Israel teeb yanbōmm. ¹⁰ Jōō nba saa tikin ki wot naab na tanpent mun saa wuur u tiat, kii be jakint ni nan yonbaak. Sennu nba nae sii yōō dia Israel teeb nan boorganu nba kōō namm.

Ki jiiṅ kuun siinu po

¹¹ Daano nba sii kuun sii be jakint ni daanṅalore. ¹² U saa wur ṅammir nyun na, daa ṅantaa daar; ki daanṅalore daar wun bia ṅamm wur, ki ji sii yeen. U kii wur ṅamm u mōṅ daanṅantaa daar nan daanṅalore daar na ni, u kii yeeni. ¹³ Wunba kur sii kuun, ki yēt wun ṅamm u mōṅ, sii be jakint ni; i daa pukiio Yennu niib na po, kimaan u ki wur ṅammir nyun na, ki saa biir Yennu lanbouṅ.

¹⁴ Li-i muni tee ki niro kpo lanbouṅ ni, ki sōō be li yoo, koo wunba kōō kuun na paak, sii be jakint ni daanṅalore. ¹⁵ Bobir koo sōōr nba ki mōk biitir, ki be lanbouṅ maṅ ni, mōk jakint. ¹⁶ Li-i tee sōō sii niro nba ki bi kpiiu, koo wunba kpo yennaakuun, koo wunba sii nisaarik kpabir, koo kaauk, u sii be jakint ni daanṅalore.

¹⁷ Ki jakint daano na n lian wur ki nyi biit ni, see ki ii jii naasarmōṅ nba ki i joo muu na tanpent waan, ki teenir bobir ni, ki pukin nyunṅamm li paak. ¹⁸ Ki jōō nba yeene saa jii dufatlai ki suunt nyun na ni, ki mii mii lanbouṅ na nan linba kur be li ni, nan niib nba be li ni. Wun bia mii daano nba sii nisaarik kpabir, koo kaauk, koo niro nba ki sōō kpiiu, koo wunba kpo yennaakuun paak. ¹⁹ Jōō nba yeen na saa mii nyun na jōō

nba mək jakint na paak, daanjaataa daar nan daanjaanlore daar; ki daanjaanlore daar u saa ɲammɔ. Daano nba ki bi ɲammɔ na saa wuur u tiat ki bia wur, ki li daar daajouok u sii yeen.

²⁰ ɲaan li-i tee wunba ki yeen, ki bia ki ɲamm u mɔɲ, u be jakint ni; i daa pukiio Yennu niib po, kimaan u ki wur ɲammir nyun na, ki saa biir Yennu lanbounj. ²¹ Linba na tee sennu nba sii tun be-e, ki bi diar. Joɔ nba mii nyun ki ɲamm wunba be jakint ni na mun saa wuur u tiat, ki wunba sii ɲammir nyun na sii be jakint ni nan yonbaak. ²² Linba kur ki jakint daano sii, li mun sii tee jakint, ki wunba kur sii bont manj, li daano mun sii be jakint ni nan yonbaak.

20

*Biaɲinba ki nyun nyii tanpiiuk ni
(Nyinu 17.1-7)*

¹ Israel teeb kur din baar Sinn kunkoouk paak, sinsinn ɲmaarik na ni, ki chaan bi kaan Kades. Leɲe ki Miriam kpo, ki bi piiu.

² Nyun din kaa siaminba ki bi chaan kaan na, ki niib na kur tikir Moses nan Aarɔnn boor, ³ ki kɔn nan Moses ki yeen a, “Ti-i bonni kpo Yennu tɔɔnn, yoo nba ki ti ninjamm din kpo na, li bo sii sɔ. ⁴ Bee ki a baar nant kunkoouk na paak a timm nan ti bonkobit n kpo nna na? ⁵ Bee ki a nyii nant Ijpt ki tan baar nant ninbaatir boor nba ki siar ki pia na, siaminba ki jeet kaa, ki tilontii kaa na? Ki nyun bia kaa ki ti saa nyu.” ⁶ Ki Moses nan Aarɔnn nyii niib na ni, ki saan Yennu lanbounj tammɔb na ni, ki saa gbaan ki tibin, ki bi yugbia siit tiɲ; ki Yennu manj yentsaakar dɔkit bi paak.

⁷ Ki Yennu yet Moses a, ⁸ “Jiin patu nba be mɔlor lakir tɔɔnn po na, ki fin nan a yɔɔro Aarɔnn n yiin niib na kur ki taamm, ki a pak tur tanpiiuk na bi numm ni, ki nyun saa nyi tanpiiuk na ni. Nna bannue ki a saa nyinn nyun tanpiiuk ni ki tur niib na, ki ɲamm nan bi bonkobit n nyu.” ⁹ Tɔn, ki Moses jii patu na mɔlor lakir na boor, nan biaɲinba ki Yennu wannɔ na.

¹⁰ Ki ɲɔɔ nan Aarɔnn taan niib na kur, tanpiiuk na boor. Ki Moses manj yetib a, “Gbiintir man, yimm kpikpiruk damm na. Ti nyinn nyun tanpiiuk na niɲ ki turi ni-i?” ¹¹ Moses din jii patu na ki donn sanpaapo, ki faa tann na taar munlee. Ki nyunchioɲ nyii, ki niib na nan bi bonkobit kur nyuu.

¹² Ki Yennu yakii nan Moses nan Aarɔnn ki yet a, “Yaa ki mək yada nanin, ki ki baakit n kasii paɲ niib na numm ni na, n beeri nan i kan jii niib na ki kɔɔ namm tiɲ nba ki n sat mɔb nan n saa jii ki turib na ni.”

¹³ Linba na din tun Meriba-e, siaminba ki Israel teeb pak ki biir Yennu na, leɲe ki u din wannib nan u tee kasii Yennu.

Biaɲinba ki Edom kpanbar ki sak Israel teeb n gar

¹⁴ Ki Moses tun toonii ki bi nyii Kades ki saan Edom kpanbar boor, ki saa yetɔ a, “A ninjamm Israel boorue tunt nan mɔmaan na. A mi fara kur nba baarit. ¹⁵ Ti yeejamm din saan Ijpt ki kɔɔ leɲ ki li wei bonchiann; ki Ijpt teeb na daamii ti yeejamm, ki bia tan daamiit. ¹⁶ Ki ti fabin tur Yennu ki boi sommir po, ki u gbat ti fabinii, ki tun malaka ki u nyii nant Ijpt tiɲ ni. Motana ti ji be Kades-e, ki li tee doo nba kpia a tiɲ kpaar. ¹⁷ Chanbaa, sakin ki tin gar a tiɲ ni. Timm nan ti bonkobit kan nyik sɔnu tɔkinu, ɲaan somm i kpaant ni, koo ki somm i tilontii nyaka. Ti bia kan nyu i bunbuna ni nyun. Ti saa somm sɔnu ni kɔɔe, nan taa tan saa nyi a tiɲ ni.”

¹⁸ Ki Edom teeb na jiin a, “Ti yɛta. Ti kan sak ki yin gar ti tiɲ ni. Li-i tee ki i bikini, ti saa nyie ki tooki nan jatiat.”

¹⁹ Ki Israel teeb na yet a, “Ti sii somm sɔnu ni kɔɔe, ɲaan li-i tee ki ti nyuu i nyun, koo ki ti bonkobit nyuu, ti saa pa li paaka. Ti kpan loon ki tin tɔkin sɔnu ni kɔɔe ki gar, siar ki pukini.”

²⁰ Ki Edom teeb na bia ɲamm jiin a, “Ti yɛta,” ɲaan te ki bi kunkɔnkɔnna nyii ki yaba, ki saa a bin took Israel teeb. ²¹ Edom teeb nba poɲ yet nan Israel teeb kan gar bi tiɲ ni na, ki Israel teeb lok ki gar gann po.

Ki jiin Aarɔnn kuun po

²² Israel teeb kur din nyii Kades ki saan Hor joɔr boor. ²³ Baa be Hor joɔr nba kpia Edom tiɲ na, ki Yennu yet Moses nan Aarɔnn a, ²⁴ “Aarɔnn kan kɔɔ tiɲ nba ki n jikit ki teen Israel teeb na ni. U saa kpoa, kimaan i banlee na yɛt n mɔb, Meriba nyun boora.

²⁵ Jiin Aarɔnn nan u bija Eleasar ki saan namm Hor joɔr paak, ²⁶ ki saa liat Aarɔnn liant leɲ ki lann u bija Eleasar, kimaan Aarɔnn saa kpo leɲe.” ²⁷ Ki Moses tun biaɲinba ki Yennu wannɔ na. Ki bi fiir niib na kur numm ni, ki doo Hor joɔr paak. ²⁸ Ki Moses liat

mannteeb liant na Aarõnn paak, ki lann u bija Eleasar. Aarõnn din kpo jòòr na paake. Ki Moses nan Eleasar sik jòòr na, ki jen niib na boor. ²⁹ Niib na kur nba gbat nan Aarõnn kpowa na, ki bi bui fabin u kuun po daapiintaa.

21

Biajinba ki bi kòn nyann Keenann teeb

¹ Arad kpanbar, wunba tee Keenann niro na, ki koo Keenann niidiitu po na, nba gbat nan Israel teeb tok sonu ki saa Atarim, ki u lekib, ki soor bi siab. ² Ki Israel teeb tur Yennu mɔsonn a, “Li-i tee ki a saa te ki tin nyann niib na, ti saa biir bi doiwa.” ³ Ki Yennu gbat ki sommib, ki bi kòn nyann Keenann teeb na, ki boontib, ki bia biir bi doi; ki pur lej sann Horma.*

Ki jiin kutmont waauk na po

⁴ Israel teeb na din fiir Hor jòòr boor, ki soor sonu nba saa Mòkmun po, a bin kokin lint Edom tij. Bi sommir ni ki niib na ki la sukuru, ⁵ ki piak biir Yennu nan Moses ki yeen a, “Bee ki i jiit ki nyii nant Ijijt, a tin tan kpo kunkoouk na paaki, siaminba ki jeet kaa, ki nyun bia kaa? Ti miat jebiit nawa.” ⁶ Ki Yennu te ki waalabirrii koo bi ni, ki junt niib na, ki bi bonchiann kpo. ⁷ Ki niib na tan baar Moses boor, ki yet a, “Ti tun yanbomm, yoo nba ki ti bo pak ki biir Yennu nan fin nawa. Miat Yennu ki wun nyinn wai na ti ni.” Ki Moses miar Yennu niib na paak. ⁸ Ki Yennu yet Moses a, “Jiin kutmont ki nan waauk, ki lakino dachaatir paak; ki wunba kur waauk jumɔ, wun gokit got ki la laafia.” ⁹ Ki Moses jii kutmont ki nan waauk, ki lakin dachaatir paak. Wunba kur ki waauk jumɔ, ki u gokit got kutmont waauk na, wun la laafia.

Biajinba ki bi nyii Hor jòòr boor ki saan Moab tij ni

¹⁰ Ki Israel teeb na fiir ki saan chaan bi kaan Obof, ¹¹ ki fiir Obof ki saan chaan bi kaan Abarim langbent ni, kunkoouk paak, ki jir Moab tij yondo po, ¹² ki tan nyii lej ki saan chaan bi kaan Sered baauk ni, ¹³ ki fiir lej ki saan chaan bi kaan Arnonn mòkir gan po, kunkoouk nba jiin Amor teeb kpaar po na. Arnonn mòkire tee Moab tij nan Amor tij kpaar. ¹⁴ Li paake teen Yennu tobii gboun na piak li po ki yaa, “Waheb doo be Sufa yent ni nan li baat, nan Arnonn mòkir, ¹⁵ nan baat nba tant ki saan tuu Ar doo, ki bia jir Moab kpaar po na.”

¹⁶ Ki Israel teeb nyii lej ki saan siaminba ki bi yi Bunbunn. Leje ki Yennu yet Moses a, “Taant niib na ki baar namm, ki n turib nyun.” ¹⁷ Li yoo manje ki Israel teeb yin yan na a:

“Bunbunn, putir man nyun, ki ti saa fountir nan yan.

¹⁸ Li tee bunbunn nba ki nijaana nan niib na tɔndamm gbiire,

ki bi jii kpanbar dammir nan patii ki gbiire.”

Ki bi fiir kunkoouk na paak ki saan Matana, ¹⁹ ki nyii Matana ki saan Nahaliel, ki nyii Nahaliel ki saan Bamof, ²⁰ ki nyii Bamof ki saan baauk nba be Moab teeb yent ni, ki kpia Pisga jòòr nba be kunkoouk boor na.

Biajinba ki bi kòn nyann kpanbar Sihonn nan kpanbar Og (Sennu 2.26-3.11)

²¹ Tɔn, ki Israel teeb tun toonii, ki bi saan Amor teeb kpanbar Sihonn boor, ki saa yeto a, ²² “Njaant ki tin somm gar a tij ni. Timm nan ti bonkobit kan nyik sonu tokinu, njaan somm i kpaant ni, koo ki somm i tilontii nyaka, ti bia kan nyu i bunbuna ni nyun. Ti saa somm sonu ni kooe, nan taa tan saa nyi a tij ni.” ²³ Njaan kpanbar Sihonn ki sak Israel teeb n tokin gar u tij ni, ki yiin u kunkonkonna kur ki saan namm Jahas nba be kunkoouk paak na, ki saa kòn nan Israel teeb. ²⁴ Ki Israel teeb kpai bi datai man bonchiann tob na ni, ki fat bi tini, laa nyii Arnonn mòkir niigan po, ki saa tuu Jabok mòkir nba tee Amonn kpaar, kimaan Amonn teeb din guu bi doo fanu. ²⁵ Ki Israel teeb fat Amor doi kur, ki kar li ni, ki bia fat Hesbonn doo nan digbana nba kpiar, ki koo li ni. ²⁶ Hesbonn din tee Amor teeb kpanbar Sihonn digbansaakare, ki u din kòn nan Moab teeb kpanbarkperɔ ki fat u tij kur ki saa tuu Arnonn mòkir. ²⁷ Li paake teen ki bi yeen barɔn na a:

“Baat Hesbonn man, ki te ki lin njaan maa.

Njaant ki kpanbar Sihonn doo man n njaan maa.

²⁸ Kpanbar Sihonn kunkonkonna din nyii u digbangbenjir nba tee Hesbonn na ni, ki naan nan muu nba tuu di na, ki dii Moab doo nba tee Ar na,

* 21:3 21.3 Horma paak tee “biiru.”

ki bia dii niib nba be Arnonn kunkona paak na.

²⁹ Li sii paar ki tur yimm Moab teeb.

Yimm nba jiantir yenbik nba tee Kemos na,
i kpakin yanne na.

U te ki i jab chiar,

ki i poob teen yommii ki tur Amor teeb kpanbar Sihonn.

³⁰ Naan motana bi yaaboona ji boonta,

ki ti biir Hesbonn ki saan tuu Dibonn.

Ti bia biir Nasim ki saan tuu Nofa, ki li kpia Medeba."

³¹ Ki Israel teeb kar Amor teeb yent ni. ³² Ki Moses tun doonii teeb a bin saan ki got laan baa saa teen bianjinba ki koo Jaser doo na ni ki lekib. Ki Israel teeb kon ki fat doo man nan digbana nba kpiar, ki ber Amor teeb nba be lenj na.

³³ Ton, ki Israel teeb nmannt soor sonu ki saa Basann; ki kpanbar Og, wunba tee Basann kpanbar na fir nan u kunkonkonna a bin tookib, Edrei doo ni. ³⁴ Ki Yennu yet Moses a, "A daa tiin janmaanii, kimaan n jiuu ki kubin a nuu niwa, hoo nan u niib nan u tinj. Teento nan faa din tun bianjinba ki tur Amor teeb kpanbar Sihonn, wunba din kar Hesbonn na." ³⁵ Israel teeb din kpai kpanbar Og nan u bonjai nan u jab kur, ki ki tenn bi soo ki u mok manfoor, njan ji kar tinj na ni.

22

Bianjinba ki Moab kpanbar tun ki boi Balam po

¹ Ki Israel teeb fir ki saan chaan bi kaan Moab yent ni, ki li be Joodann mokir yondo po, Jeriko yakleer na po.

² Yoo nba ki Sipor bija Balak, wunba tee Moab kpanbar na gbat linba ki Israel teeb tun ki tur Amor teeb, nan bianjinba ki Israel teeb yabint tee na, ³ ki janmaanii soor hoo nan u niib kur. ⁴ Ki Moab teeb na yet Midiann teeb saakab a, "Niburchioj na saa boont linba kur lintit motanawa, nan naajak nba tuu nman mot muuk ni bianjinba na." Li paak ki kpanbar Balak ⁵ tun toonii a bin saan ki yin Balam, wunba tee Beor bija, ki koo Petor, ki kpia Yufrates mokir, ki li be u dandoo nba tee Amau na. Ki bi baar nan moamaan, ki li nyii Balak boor, ki yet a, "N loon ki a bann nan digbanmunn niib nyii Ijpt ki baar, ki niib manj tant loka kur po, ki loon bin fat ti yent. ⁶ Bi yab garita, li paak, baat ki tan sat motont bi paak ki turin; li pasiar tin ji nyannib, ki ber nyinnib tinj na ni. N mi nan binba ki a sat piisin bi paak, bi tuu la piisime, ki binba ki a satib motont ki lin biirib."

⁷ Ki Moab saakab nan Midiann saakab na jii likirii nba saa pa jabaat na paak, ki fir saan Balam boor, ki saa yeto Balak moamaan manj. ⁸ Ki Balam yetib a, "Ti door dinna nyiok na, ki n won saa turi jiuu nba ki Yennu saa turin." Ki Moab teeb na ji biar u boor

⁹ Ki Yennu tan baar Balam boor ki boio a, "Jalame be nana na?"

¹⁰ Ki Balam jii Yennu a, "Sipor bija Balak, wunba tee Moab kpanbar nae tun toonii n boor nan moamaan na, ¹¹ a niib nyii Ijpt tinj ni ki tan koo yat ki be tinj kur po, ki u loon ki min sat motont bi paak, ki wun fit kon namm, ki ber nyinnib."

¹² Ki Yennu yet Balam a, "A daa tokii nan niib na; a bia daa sat motont Israel teeb paaki, kimaan n piisin be bi paak."

¹³ Laa tan yent sanyiok ni, ki Balam fir ki saan Balak toonii na boor ki saa yet a, "Ti nmat kii kun man i doo ni, kimaan Yennu ki sak nan man tok nani." ¹⁴ Ki bi nmat Balak boor ki saa yet nan Balam yet a u kan baari.

¹⁵ Ki Balak namm tun saakab nba yab, ki bia tee nijaana ki gar sinsinn yab na. ¹⁶ Ki bi saan Balam boor ki yeto moamaan nba ki Sipor bija Balak yet na a, "A daa te ki siar goi-a ki a kan fit baar n boori, ¹⁷ kimaan n saa pa paatii nba kpai ki tura, ki bia tun linba kur ki a loon min tun. Baat ki tan sat motont niib na paak."

¹⁸ Ki Balam yetib a, "Li-i lekii tee ki Balak saa jii lik-kut nan salima nba kur be u njaak ni na ki turin, njan n kan yet Yennu mob nan bonmintika. ¹⁹ Njan biat ki door dinna nyiok na, nan bianjinba ki sinsinn yab daan teen na, ki n laan Yennu saa betin siari."

²⁰ Li daar nyiok ki Yennu baar Balam boor ki yeto a, "Niib na nba sat baar a boor, ki yaa a saan namm na, a wei ki saan, njan a tun linba ki n saa wanna kuukoo." ²¹ Ki li yent sanyiok, ki Balam fir jii u bonj, ki tok namm ki saan.

Ki jii Balam nan u bonj na po

²² Ki Yennu wutoor doo nan Balam nba saa na. Balam nba jak u bonj paak, ki u toontunna banlee pukin, ki bi somm na, ki Yennu malaka tan set sonjouk ni ki loon sonu. ²³ Bonj na nba la malaka see sonu ni ki dia jukbanjiak na, ki bonj na nyik sonu njan bot ki tokin muuk; ki Balam faa bonj na, ki u nmat jen sonu ni. ²⁴ Ki malaka na set son-yebik ni, kpaant njanlee terik paak, siaminba ki tanjagbent njanlee book leer na sinsuuk ni. ²⁵ Bonj

na nba la Yennu malaka na, ki u bokin tanjagbouy na, ki Balam taar faa tann manj, ki u bia namm faa boŋ na. ²⁶ Ki Yennu malaka na chat ki saan toonn, ki saa set sonjoyebik ni, ki leŋ ji ki mok wun lek ki tokin diitu koo ganj po. ²⁷ Boŋ na nba la Yennu malaka na yoo nba, ki u baa door. Ki Balam wutoor doo, ki u jii u patu ki jak boou. ²⁸ Ki Yennu tur boŋ na mapaku yiikoo, ki u yet Balam a, “N teena bee? Bee paake ki a boon taar muntaa na?”

²⁹ Ki Balam yet boŋ na a, “Kimaan faa te ki n wutoor do na. Mi-i bonni dia jukbanjiak, n bo saa kpieae yiamaa.”

³⁰ Ki boŋ na yet a, “Min kaa tee a boŋ nba ki a yoo jakitin ki tan tuu dinna daar nba na-a? N ban tun nna ki turani-i?”

Ki Balam jiin a, “Aaii.”

³¹ Ki Yennu te ki Balam la malaka na see leŋ, ki dia jukbanjiak; ki Balam baa fabin tinj ni. ³² Ki Yennu malaka na boio a, “Bee paake ki a boo a boŋ taar muntaa na? Mine baar ki tan loon sonu na, kimaan li ki tee ki fin saan sonu manji. ³³ Boŋ na bo la mine ki lek taar muntaa na. U bonni kii lek ki koo muuku nna man n bo kpiiawa, njan tinn boŋ na manfoor.”

³⁴ Ki Balam yet Yennu malaka na a, “N tun yanbomma. N bo ki mi a fine see sonu ni a fan berimi. Li-i tee ki a ki loon nna, n saa nmat kune.”

³⁵ Ki malaka na yeto a, “Saant nan niib na, njan a pak maan nba ki n wanna kuukoo.” Ki Balam wei kpanbar Balak tontii na ki saan.

Bianjinba ki Balak gaar Balam saauj

³⁶ Kpanbar Balak nba gbat nan Balam baat yoo nba, ki u saan a wun cheto doo nba tee Ar na ni, ki li be Arnonn mokir nba tee Moab kpaar na boor. ³⁷ Ki kpanbar Balak yet Balam a, “Bee bo teen ki n tun ki yiina sinsinn, ki a ki baari? A bo dukii nan n kan fit pa-a paatii ki lin janæe-e?”

³⁸ Ki Balam yeto a, “Motana n ji baar a boora, njan n saa fit pak maan kurawa-a? N saa pak linba ki Yennu jii teen n mob ni kooe.” ³⁹ Ki Balam wei kpanbar Balak, ki bi saan Husof doo ni. ⁴⁰ Leŋe ki kpanbar Balak saa kpii nei nan pei, ki jii li nant waan ki tur Balam nan saakab nba be nano na.

Ki jiin Balam sinsinn masokinkar po

⁴¹ Ki li yent sanyok ni, ki kpanbar Balak jii Balam, ki bi saan Bamof Baal, siaminba ki Balam fit la Israel nisiab.

23

¹ Ki Balam yet kpanbar Balak a, “Maan maruj binbinta njanlore nna ki turin, ki bia baar nan naajaj banlore nan pejai banlore.”

² Ki kpanbar Balak tun nan bianjinba ki u wannoo na, ki njoon nan Balam jii naajak nan pejak ki mann maruj, binbintir kur paak. ³ Ki Balam yet kpanbar Balak a, “Ii see nna kii kpia a mujoonu Yenpiinii, njan ki n saan ki laan Yennu saa chetimi. Linba kur ki u fiit ki wannin, n saa betawa,” njan saan u kuukoo ki doo jooor na yur paak. ⁴ Ki Yennu cheto. Ki Balam yet a, “N maa maruj binbinta njanlore nawa, ki mann naajak nan pejak, binbintir kur paak.”

⁵ Ki Yennu wann Balam waa saa pak linba, ki te ki u nmat kpanbar Balak boor, a wun saa turo u moaan. ⁶ Ki u nmat ki saa la Balak nan Moab saakab, ki bi see kpia u mujoonu Yenpiinii na.

⁷ Ki Balam ji yet masokinkara na a:

“Balak, wunba tee Moab kpanbar nae nyii nanin Siria yent ni,

ki li be yondo po kunkona paak, ki yet a,

‘Baat ki tan pak turin.

Satir motont ki teen Israel teeb paak.’

⁸ Nlee ki n saa sat motont ki teen binba paak

ki Yennu ki sat motonti,

koo ki pak biir binba ki Yennu ki biiri?

⁹ N be tanpigbent na paak ki laatib;

n be jokunkonn na paak ki bariib.

Bi tee digbann nba koo bi kuukooe;

bi mi nan piisin be bi paak, ki chee digbanlia.

¹⁰ Israel maaru na tee nan tanbiinii nae,

bi yab ki kaa kanni.

Njaant ki n tan joont nan Yennu niib na;

njaant ki min kpo nan parmaasir nan nijamm na.”

11 Ki kpanbar Balak yet Balam a, "A tun bee na ki turimi? N jiia ki baar nana nna, maa a sat motont ki teen n datai paak, ki a ki tun nna, njan sat piisin ki teen bi paak."

12 Ki Balam jiin a, "N daa piak linba ki Yennu wukin n mob ni-i?"

Ki jiin Balam masokinkar munlee po

13 Ton, ki kpanbar Balak yet Balam a, "Ti waa ki tin saan siaminba ki a saa fit la Israel teeb na siabe, ki a set lej njan sat motont bi paak ki turin." 14 Ki u jii Balam ki saan nana Sofim muuk ni, ki li be Pisga kunkonn paak. Lej marj ki u maa maruj binbinta njanlore, ki jii naajak nan pejak, ki mann maruj binbintir kur paak.

15 Ki Balam yet kpanbar Balak a, "Ti see nna, kii kpia a mujoonu Yenpiinii, njan ki n saan ki chet Yennu nna po."

16 Ki Yennu chet Balam, ki wukino linba ki u saa yet, ki te ki u nmat kpanbar Balak boor a wun saa turo u momaan. 17 Ki u nmat ki saa la Balak nan Moab teeb saakab, ki bi daa see kpia u mujoonu Yenpiinii na; ki Balak boio linba ki Yennu wannu. 18 Ki Balam yet masokinkar na a:

"Baat na, Balak, fin nba tee Sipor bija,

ki tan gbiint linba ki n yaa man paka.

19 Yennu ki tee nan niru na kaa, ki saa faar faaki,
koo ki tee nan nisaarik bik na, ki saa lebit u dudukiti.

Linba kur ki u senn mosonn, u tuu tume. U yeen, ki li tuun.

20 Yennu wannin a man sat piisin,

ki wunba Yennu teen piisin u paak, n kan fit lebiti.

21 N laat ki ninbonsiar kan baar Israel maaru paak,

ki bi kan di fara. Bi Yomdaano Yennu be namm,

ki bi moontir ki yaa njoee tee bi kpanbar.

22 Yennu-e nyinnib Ijijt,

ki kon bi paak nan monaab nba tuu kon na.

23 Jabaabusiar ki be ki saa fit biir Israel maaru,

koo nyoksiaar ki be ki saa fit biir Israel teeb marj.

Ki niib tan saa yet a,

'Gotir linba ki Yennu tun ki somm Israel teeb.'

24 Israel teeb tee nan yanbor nba mok pan,

ki ki foi see ki u tan pat pat, ki dii,

ki bia nyuu linba kur ki u kpia na son nae."

25 Ki kpanbar Balak yet Balam a, "A yet nan fin sat motont ki teen Israel teeb paaka, njan a mun daa sat piisin ki teenib."

26 Ki Balam jiin a, "N ki beta nan see ki n yet linba kur ki Yennu wannimi-i?"

Ki jiin Balam masokinkar muntaa po

27 Ki kpanbar Balak yet Balam a, "Ti waa ki tin saan leer po. Li pasiar lej njan, Yennu sii loon ki a sat motont bi paak ki turin." 28 Ki kpanbar Balak jii Balam ki saan nana Peor joor paak, siaminba ki bi laat kunkoouk na. 29 Ki Balam yet kpanbar Balak a, "Maan maruj binbinta njanlore nna ki turin, ki bia baar nan naajai banlore nan pejai banlore."

30 Ki kpanbar Balak tun nan Balam nba wannu bianjinba na, ki mann naajak nan pejak maruj binbintir kur paak.

24

1 Yoo nba na ki Balam ji bann nan Yennu loon wun teen piisin Israel teeb paake, li paak ki u ji ki boi jabaabunu po nan sinsinn yara na. Ki u nmant u numm ki tokin kunkoouk na po, 2 ki la Israel teeb, ki bi kar kaarj na ni booru booru. Ki Yennu Seek sik u paak, ki u sokin Yennu maan, 3 ki yet a:

"Balam, wunba tee Beor bija na masokinkare na,

momaaan na tee joo nba ki u ninbina laat fanu na yare,

4 ki tee daano nba gbia Yennu momaaan na masokinkar,

daano nba laat Yabint Yennu yirintu,

ki tee daano nba tuu baa ki faab tin ni,

njan ki u ninbina nyoon.

5 Israel teeb lanbont njan bonchiann, ki tee bi binbeboor,

6 ki lat tee nan baat na,

ki tee nan kpabis nba kpia mokir na,

ki tee nan tebuk tutuuk nba ki Yennu buru na,

ki tee nan kpek nba see kpia nyun na.

7 Ki bi saa la saak bonchiann,

ki saa bur bi bonbuburit siaminba kur mək maatuk,
 ki bi kpanbar sii mək yikoo ki gar Agag,
 ki bi yent sii yarin ki bia fək.

⁸ Yennu-e nyinnib Ijpt,

ki kən bi paak nan mōnaab nba tuu kōna,
 ki bi tuu kōn nyann bi datai, ki jintir bi kpaba buri buri,
 ki jikit bi peenii ki yekitib.

⁹ Ki Israel booru maŋ tee nan yanbər wəkitek na,
 ki li-i tee ki u gōonti, sōo ki mək par nba saa fiinō.

Wunba sat piisin Israel teeb paak mun saa gaar piisin,
 ki wunba mun sat mōtont Israel teeb paak mun saa gaar mōtont.”

¹⁰ Ki kpanbar Balak ŋmaan u nii nan wutoor, Balam paak, ki yet a, “N yiina maa a tan sat mōtont n datai paak, ŋaan taar muntaa na, a sat piisime bi paak. ¹¹ Fiit mōtana kii kun. N bo yet nan n saa pa paatii ki tura, ŋaan Yennu bera ki a kan gaar paatii maŋi.”

¹² Ki Balam yeto a, “N bo bet toonii nba ki a tumm n boor ni na nan ¹³ li-i lekii tee ki Balak saa turin lik-kut nan salimmōna nba be u ŋaak ni kur, ŋaan n kan yēt Yennu mōb ki tun n mōŋ nba loon bianŋinba, n saa pak linba ki Yennu turin kōoe.”

Balam masōkinu munna ni

¹⁴ Ki Balam yet kpanbar Balak a, “Mōtana, n ŋmat n niib boore na. Ŋaant ki n kumiia linba ki Israel teeb saa tun ki tur a niib, yoo nba baat.” ¹⁵ Ki Balam ji yeen masōkinkar na a:

“Min nba tee Beor bija na masōkinkare na,
 mōmaan na tee jōo nba ki u ninbina laat fanu na yare,

¹⁶ daanō nba gbia Yennu mōmaan na masōkinkare na,
 ki tee daanō nba ki u bannu nyi Yabint Yennu boor,

ki tee daanō nba laat Yabint Yennu yirintu,
 ki tee daanō nba tuu baa ki faab tiŋ ni, ŋaan ki u ninbina nyōon.

¹⁷ N gorii yoo nba baat,

ki laat Israel teeb kpanbar nba tee nan ŋmaajar na,
 ki nyi niib na ni.

Dammir saa nyi Israel teeb ni;
 ki u saa yakit Moab saakab yura, ki faa bir Sef niib kur.

¹⁸ U saa kōn nyann u datai, Edom tiŋ ni,

ki jii bi tiŋ ki lin kpant u faar,

ki Israel teeb sii yōo mək paŋ.

¹⁹ Israel niib saa biirib,

ki boont binba biar be bi manfoor ni, doo maŋ ni na.”

²⁰ Balam yirintu ni ki u la Amalek teeb, ki yet masōkinkar na a:

“Amalek teebe din mək paŋ ki gar sōo kur,
 ŋaan bi tan saa boont, ki ji kan ban fiiri.”

²¹ U yirintu maŋ ni ki u la Kenn teeb, ki yet masōkinkar na a:

“A binbeboor na ŋan,
 ki li bər nan nōōŋ tiōk nba be tanfiōk ni na,

²² ŋaan yimm Kenn teeb, i saa boonta,
 yoo nba ki Asiria teeb tan saa soori na.”

²³ Ki Balam ŋamm yet masōkinkar na a:

“Ŋmee saa tinni, li-i tee ki Yennu lor linba na?

²⁴ Fat-teeb saa nyi Kitim ki baar nan burgbeta;

bi saa kōn nyann Asiria nan Eber tinii,

ŋaan bi mōŋ tan saa boonte ki kpakin yann.”

²⁵ Tōn, ki Balam fiir ki ŋmat kun u doo ni, ki kpanbar Balak mun gaar u sōnu.

25

Linba ki Israel teeb tun Peor doo ni

¹ Israel teeb nba din be bi kaanŋ ni, Akasia* baauk ni yoo nba, ki bi jab na piin ki dōo nan Moab poob nba kōo lej na. ² Poob na din poib bi tingbann jaamm maruŋo, siaminba ki Moab teeb jiantir bi tingbann na; ki Israel teeb na dii li jeet, ki bia jiant tingbann maŋ. ³ Israel teeb din pukin niib na po, ki bi jiant Peor yenbik nba tee Baal na, ki Yennu

* 25:1 25.1 Akasia tee tiik nba yiin puuke.

wutoor doo bi paak. ⁴ Ki u yet Moses a, "Soot Israel saakab na kur, ki kpib yeenin ni, n tɔɔnn, ki n wutoor n maak Israel teeb paak." ⁵ Ki Moses yet tɔɔndamm na a, "Sɔɔ kur n kpi u mɔŋ booru jab kur nba jiant Peor yenbik Baal."

⁶ Ki Israel jasɔɔ jii Midiann poo ki kɔɔ nanɔ u lanbouŋ ni, ki li tee Moses nan niib na kur numm ni, ki tee yoo nba ki bi kur mɔ fabin, Yennu lanbouŋ tammɔb ni na. ⁷ Ki Finehas, wunba tee Eleasar bija, ki bia tee manntɔɔ Aarɔnn yaaboonn na, nba la nna yoo nba, ki u kakit ki nyii niib na ni, ki jii kpann, ⁸ ki wei Israel jɔɔ na, ki kɔɔ lanbouŋ na ni, ki saa yek kpann na ki saar bi kur. Waa din tun nna na, ki li gɔɔr yiaryoonn nba yaa lin boont Israel teeb na. ⁹ Naan yiaryoonn na din dɔŋ kpɔi niib tusaa piinlee nan ŋannawa.

¹⁰ Ki Yennu yet Moses a, ¹¹ "Finehas, wunba tee Eleasar bija, ki bia tee manntɔɔ Aarɔnn yaaboonn na, maan n wutoor nba bo do Israel teeb paak nawa, kimaan u numm mɔn n baakir paak bi sinsuuk ni, nan n numm nba mɔn bianjinba nae, li paak, n ki boontib nan n wutoori. ¹² Li paak, yetirɔ nan n lorin mɔlor nba tee gbananmaasu nanɔ. ¹³ N senn mɔsonn nanɔ nan u maarue sii tun ki tuun mannteeb toona, kimaan u numm mɔn min Yennu baakir paak, ki u tun linba wuur Israel teeb yanbɔmm."

¹⁴ Israel jɔɔ nba ki bi din soorɔ nan Midiann poo ki kpɔii na sanne tee Simri, ki u tee Salu bija, ki tee Simeonn booru ni saakɔɔ. ¹⁵ Ki Midiann poo nba ki u din kpɔii na sann tee Kosbi, ki u tee Sur bipoo, ki Sur tee Midiann naakuuk saakɔɔ.

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, ¹⁷ "Ii lek Midiann teeb na ki boontib, ¹⁸ kimaan bi din tun bonbiir ki turi, ki kpanni Peor doo ni, nan bi niipoo Kosbi, wunba din tee Midiann saakɔɔ yeno bipoo, ki Finehas kpɔii, yoo nba ki yiaryoonn baa Peor doo ni na paak."

26

Ki jiin nikant munlee po

¹ Yennu din yet Moses nan Eleasar, wunba tee manntɔɔ Aarɔnn bija na, yiaryoonn nba din baa na poorpo a, ² "Kanin ŋaak ŋaak nikant, ki lii tee Israel jab nba kur dii bina piinlee koo ki gar nna, ki jan nan bin saan kunkonn." ³⁻⁴ Ki Moses nan Eleasar sak ki yiin sɔɔ kur, jɔɔ nba kur baar bina man, ki bi taan Moab paanu ni, ki li be jɔɔdann mɔkir yakleer nba jiin Jeriko po na.

Israel teeb nba din nyii Ijɔpt-e na: ⁵ Rubenn booru (Rubenn-e din tee Jakɔb bikperik,) ki bi tee Hanok nan Palu, ⁶ nan Hesronn nan Karmi naakuut. ⁷ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinna nan ŋantaa nan kobii ŋanlore nan piintaa. ⁸ Palu bija din tee Eliab, ⁹ ki Eliab bonjai tee Nemuel nan Datann nan Abiram. (Datann nan Abiram nba nae ki niib na din gannib ki bi tee bi tɔɔndamm. Ki bi din tun kpikpiruk ki tur Moses nan Aarɔnn, ki din pukin Kora po ki bi yet Yennu sennu. ¹⁰ Tiŋ din bɔkɔte ki nakib, ki bi kpo, ŋamm nan Kora, wunba ki muu din dii u niib kobii ŋanlee nan piinŋmu na. Ŋamme din tee kpaanii ki teen Israel teeb. ¹¹ Naan Kora waas ŋarin din ki kpo.)

¹² Simeonn booru ni naakuute na: ŋamme tee Nemuel nan Jaminn nan Jakinn ¹³ nan Sera nan Sawul naakuut. ¹⁴ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinlee nan ŋanlee nan kobii ŋanlee.

¹⁵ Gaad booru ni naakuute na: ŋamme tee Sefonn nan Hagi nan Suni, ¹⁶ nan Osni nan Eri, ¹⁷ nan Arod nan Areli naakuut. ¹⁸ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinna nan kobii ŋanŋmu.

¹⁹⁻²¹ Juda booru ni naakuute na: ŋamme tee Sela nan Peres nan Sera nan Hesronn nan Hamul naakuut. (Juda bonjai banlee nba din tee Er nan Onann din kpo Keenann tiŋ niŋe.) ²² Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinlore nan ŋanloob nan kobii ŋanŋmu.

²³ Isakar booru ni naakuute na: ŋamme tee Tola nan Pua, ²⁴ nan Jasub nan Simronn naakuut. ²⁵ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinloob nan ŋanna nan kobii ŋantaa.

²⁶ Sebulunn booru ni naakuute na: ŋamme tee Sered nan Elonn nan Jaleel naakuut. ²⁷ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinloob nan kobii ŋanŋmu.

²⁸ Joosef, wunba din mar bonjai banlee, ki bi tee Manase nan Efraim na boorue na.

²⁹ Manase boorue na: Makir, wunba tee Manase bija na mun din mar Gilead. Gilead naakuute na: ³⁰ ŋamme tee Yeser nan Helek ³¹ nan Asriel nan Sekem, ³² nan Semida nan Hefer naakuut. ³³ Ki Selofehad, wunba tee Hefer bija na din ki mɔk bonjai, u din mɔk bonpoi kɔɔe; bi sana din tee Mala nan Nowa nan Hogle nan Milka nan Tirsaa.

³⁴ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinŋmu nan ŋanlee nan kobii ŋanlore.

³⁵ Efraim booru ni naakuute na: ŋamme tee Sutela nan Beker nan Tahann naakuut.

³⁶ Erann naakuuk ni niib nyii Sutela maaru nie. ³⁷ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piintaa nan ŋanlee nan kobii ŋanŋmu.

Naakuut na niib nyii Joosef niŋe.

³⁸ Benjaminn booru ni naakuute na: njamme tee Bela nan Asbel nan Ahiram ³⁹ nan Sefufam nan Hufam naakuut. ⁴⁰ Ki Ard nan Naamann naakuut ni niib nyii Bela maaru ni. ⁴¹ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinna nan njanymu nan kobii njanloob.

⁴² Dann boorue na: Bi kur din tee Suham naakuuk ni niibe, ⁴³ ki bi kann tee jab tusaa piinloob nan njanna nan kobii njanna.

⁴⁴ Aser booru ni naakuute na: njamme tee Imina nan Isifi nan Beria naakuut. ⁴⁵ Ki Heber nan Malkiel naakuut ni niib nyii Beria maaru ni. ⁴⁶ Ki Aser mok bonpook ki bi yiu Sera.

⁴⁷ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinjmu nan njantaa nan kobii njanna.

⁴⁸ Naftali booru ni naakuute na: njamme tee Jaseel nan Guni ⁴⁹ nan Jeser nan Silem naakuut. ⁵⁰ Naakuut na jab taan ki tee tusaa piinna nan njanymu nan kobii njanna.

⁵¹ Israel jab kur din taan ki tee tusaa kobii njanloob nan yenn nan kobii njanlore nan piintaa.

⁵² Ki Yennu yet Moses a, ⁵³ "Bokitir tij na kii teen booru booru na, kii janjit bi yabint nba tee, ki lii tee bi faar. ⁵⁴⁻⁵⁶ Bokitir tij na kii gani kii teemm. A tuu jii tij nba yab ki tur booru nba yab, ki jii tij nba waar ki tur booru nba waar."

⁵⁷ Liifai booru nba ki bi din kamm naakuuk naakuuke na: njamme tee Gersonn nan Kohaf nan Merari naakuut. ⁵⁸ Naakubis na nyii bi maaru nie: njamme tee Libni nan Hebronn nan Mali nan Musi nan Kora naakuut. Kohaf-e din tee Amram baa, ⁵⁹ njooe din koon Liifai bipoo nba tee Jokebed, ki bi din maro Ijijpt na; ki Jokebed maro bonjai banlee nan bonpook, ki bi sana tee Aaronn nan Moses nan Miriam. ⁶⁰ Aaronn din mar bonjai bannae, ki bi tee Nadab nan Abihu nan Eleasar nan Itamar. ⁶¹ Yennu din kpii Nadab nan Abihu, yoo nba ki bi mann mujoonu maruj nba ki took ki turu nae. ⁶² Bi din kan Liifai bonjai nba dii njmaarik koo ki gar nna, ki bi tee jab tusaa piinlee nan njantaa. Bi din ki kamm ki pukin Israel teleeb ni, kimaan njamm din ki gaar tij faari.

⁶³ Israel naakuut nba nae ki Moses nan manntoo Eleasar din kamm nikant, yoo nba ki bi be Moab paanu ni, ki li be Joodann mokir yaklee nba jijn Jeriko po na. ⁶⁴ Jab nba ki Moses nan Aaronn din kamm sinsinn nikant, Sainai kunkoouk paak na, bi soo ki biar nan yenokowa, ⁶⁵ see Kaleb, wunba tee Jefune bija, nan Joosua, ki u mun tee Nunn bija na kuukoo, kimaan Yennu din yet nan bileeb kur saa kpo kunkoouk na paaka.

27

Ki jijn Selofehad bonpoi po

¹ Mala nan Nowa nan Hogla nan Milka nan Tirsa din tee Selofehad bonpoie, ki Selofehad baa tee Hefer, ki Hefer baa tee Gilead, ki Gilead baa tee Makir, ki Makir baa tee Manase, ki Manase baa tee Joosef. ² Ki bonpoi na saan Yennu lanbounj tammob ni, ki set Moses nan manntoo Eleasar nan saakab nan Israel teeb kur tooon, ki yet a, ³ "Ti baa din kpo kunkoouk paaka, njaan u din ki pukin Kora poorpoweiteeb nba din pak ki biir Yennu na po. U din kpo u moj yanbomm paake. U din ki mar bonjaki. ⁴ Bee ki ti baa sann saa piin, kimaan waa ki mok bonjak na paaki? Ii turit tij ki lin nyi ti baa nikpiimm yent ni."

⁵ Ki Moses jii bi barii manj ki baar nann Yennu boor. ⁶ Ki Yennu yeto a, ⁷ "Linba ki Selofehad bonpoi yeen na tee moniie. Ii turib tij ki lin nyi bi baa nikpiimm yent ni, kii tee bi faar, ki njaan bi baa faar n njmat bi boor. ⁸ Betir Israel teeb nan li-i tee ki jasoo kpo njaan ki ki mok bonjaki, yin jii u mokint na ki tur u bonpoi. ⁹ Li-i tee ki u bia ki mok bonpookie, u naa waas n di faar manj. ¹⁰ Li-i tee ki u ki mok naa waas, yin jii u faar na ki tur u baa naa waas. ¹¹ Li-i tee ki u baa ki mok naa waas, yin jii u faar na, ki tur u ninyiar nba be u yeeja naakuuk ni, ki u saa di faar na ki yentir. Israel teeb tuu sii yoo ki dia sennu nae, kii tuun nan bianjinba ki min Yennu jikit ki teena na."

Biajinba ki bi gann Joosua (Sennu 31.1-8)

¹² Ki Yennu yet Moses a, "Saant ki do Abarim kunkona na yenn paak, ki got lint tij nba ki n jikit ki teen Israel teeb na. ¹³ Ki li-i tee ki a la tij manj, li poor po a saa kpo, nan a ninja Aaronn nba kpo nae, ¹⁴ kimaan i banlee kur din yet n sennu, Sinn kunkoouk paaka, yoo nba ki niib na kur din piak ki biir n sann, Meriba nyun boor na; i din yet yin wann n kasii panj bi numm niwa." (Meriba nyun din be Kades-e, ki be Sinn kunkoouk paak.)

¹⁵ Ki Moses miar Yennu a, ¹⁶ "N Yomdaano Yennu, wunba tee manfoor kur daano, n meia, a gann joo niib na sinsuuk ni, ki wun liit bi tooon, ¹⁷ kii biaki njmakitirib tobii ni, ki li kan te ki a niib-ii tee nan pei nba ki mok pekpaarik na."

¹⁸ Ki Yennu yet Moses a, "Gant Joosua, wunba tee Nunn bija na, ki tee joo nba ki n Seek be u ni, ki paan a nii u yur paak. ¹⁹ Njaant ki wun set manntoo Eleasar nan Israel teeb

kur tóonn, ki fan móont nan hóoe saa gaar a seenu. ²⁰ Turimo a yíikoo na waan, ki lin te Israel teeb na kur n sak u mób. ²¹ Ki u sii maa manntóo Eleasar paak, ki Eleasar tuu sii jikit bont nba ki bi yir Yurim nan Tumim na, ki bant n dudukit. Nna bannue ki manntóo Eleasar tuu saa nmakit Joosua nan Israel teeb kur, bi toona ni.” ²² Ki Moses tun nan Yennu nba wannóo bianjinba na, ki te ki Joosua set manntóo Eleasar nan niib na kur tóonn. ²³ Ki u paan nii Joosua yur paak, njan móont nan hóoe saa gaar hoo Moses seenu. U din tun bianjinba ki Yennu wannóe.

28

Ki jiin daa kur Yenpiinii po (Nyinu 29.38-46)

¹ Ki Yennu yet Moses ² a wun wann Israel teeb a: “Ii tuu baar nan jeet piinii nba ki bi saa joo muu na ki tur min Yennu, yoo nba ki n senn na, ki li nubiru saa marj min Yennu. ³ “Yetirib a mujoonu piinii nba nae ki i saa jii ki tur min Yennu: Pejaj banlee nba dii binn binn ki ki mók danj; ⁴ ki i saa mann pejayeno maruj sanyiook ni, ki tan mann peleeok na maruj daajoouk. ⁵ Ii tuu mann maruj kur nan jeet piinii nba tee yon borik-gbinn, ki nmat nan olif tiinii kpan* salena njanlee. ⁶ Linba na tee daakur piinii nba ki i tuu saa joo li kur muue, ki li sii tee nan baa din sint ki mann maruj Sainai joor paak na; ki jeet na nubiru saa marj min Yennu; ⁷ ki tuu pukin daan salena njanlee, sinsinn pejak maruj na ni, ki móon maruj binbintir na paak, ⁸ ki bia tan mann daajoouk pejak maruj nan sanyiook ni maruj na, ki pukin li daan mun biak. Ki li sii tee jeet piinii, ki li nubiru saa marj min Yennu.

Ki jiin foon daar Yenpiinii po

⁹ “Foonbaar, ii jii pejaj banlee, binba dii binn ki ki mók danj, nan yon nba nmat olif tiinii kpan borik-gbina njanlee, nan li maruj daan, ki mann maruj. ¹⁰ Linba na tee foon daar mujoonu piinii; li pukin daar kur piinii nan li daan po.

Ki jiin njaarik kur pinpiik daar Yenpiinii po

¹¹ “Njaarik kur sinsinn daar, ii tuu baar nan mujoonu maruj piinii, lii tee naajabira banlee, nan pejak, nan pejabira banlore nba dii binn ki bia ki mók danj. ¹² Naajak kur piinii maruj ni, ii tuu pukin yon borik-gbina njanlee, ki nmat olif tiinii kpan li ni; pejak na piinii maruj ni, ii tuu pukin yon borik-gbina njanlee ki nmat olif tiinii kpan li ni. ¹³ Ki pejabir kur piinii maruj ni, ii tuu pukin yon borik-gbinn ki nmat olif tiinii kpan li ni. Sennu na tee mujoonu piinii yare, ki li mujoonu piinii nubiru saa marj min Yennu. ¹⁴ Naajak kur piinii maruj ni, ii tuu pukin tiloona daan salena njanlee li ni; pejak na piinii maruj ni, ii tuu pukin tiloona daan salena njanlee li ni; ki pejabira kur maruj ni, ii tuu pukin tiloona daan salena njanlee. Sennu na tee mujoonu piinii nba ki i sii tun tuune njaarik kur sinsinn daar, binn kur ni. ¹⁵ Ki pukin i daar kur mujoonu piinii nan li daan po, ii tuu jii bujak ki mann maruj ki lii tee yanbómm piinii ki tur min Yennu.

Ki jiin yukitgar tiaru jaamm po

(Liifai teeb 23.5-14)

¹⁶ “Nmaa sinsinn dapiik nan njanlaa daar, ii tuu tiar ki di yukitgar tiaru jaamm, ki baakit Yennu. ¹⁷ Li njaarik dapiik nan njanmu daar, ii tuu piin kii di jaamm ki saa tuu daa njanlore. Ii tuu pur boroboro nba ki i sii di na, njan daa tee datinj li ni. ¹⁸ Ii tuu taan leeb sinsinn daar na ni, kii jiantir min Yennu, ki daa tuun toonn daar marj ni, ¹⁹ ki jii naajabira banlee nan pejak nan pejagana banlore nba dii binn binn, ki ki mók danj, ki mann mujoonu maruj, ki lii tee piinii ki tur min Yennu. ²⁰ Naajak piinii maruj kur ni, ii tuu jii yon nba njan borik-gbinn nan waan, ki nmat kpan li ni, ki pejak na piinii maruj ni, ii jii yon borik-gbinn. ²¹ Ki pejagana banlore na maruj kur ni, ii jii yon borik-gbinjin jinn ki nmat kpan, ²² ki bia jii bujak ki mann maruj, ki wuur i biit, ²³ ki mann maruj na ki pukin sanyiook ni mujoonu piinii maruj na po. ²⁴ Nna bannue ki i tuu saa mann jeet piinii maruj nba sii jokin muu, ki saa tuu daanjanlore, ki jeet piinii marj nubiru saa marj min Yennu. Ii tuu mann linba na ki pukin daar kur mujoonu piinii nan daan piinii po. ²⁵ Ii tuu taan leeb ki jiant min Yennu daanjanlore daar, njan daa tuun i mój toona.

Ki jiin jeet jaanu jaamm po

(Liifai teeb 23.15-22)

²⁶ “Jaanu jaamm na, sinsinn daa nba ni ki i jikit i sinsinn jeet nba ki i jaan ki teen min Yennu na, ii taan leeb ki jiant min Yennu, njan daa tuun toonn li daar, ²⁷ ki jii naajabira banlee, nan pejak, nan pejagana banlore nba dii binn binn, ki ki mók danj, ki mann

* 28:5 28.5 Olif tiinii kpan njan, ki li daakub bia paar.

maruḡ, ki li nubiru saa maḡ min Yennu. ²⁸ Naajak kur piinii maruḡ ni, ii tuu pukin yon bōrik-gbina ḡnataa ki ḡmat olif tiinii kpan li ni; pejak na piinii maruḡ ni, ii tuu pukin yon bōrik-gbina ḡnlee ki ḡmat olif tiinii kpan li ni; ²⁹ ki pejegana banlore na maruḡ kur ni, ii jii yon bōrik-gbinn yenn yenn; ³⁰ ki bia jii bujak ki mann maruḡ, ki lii tee i yanbōmm piinii ki wuur i biit. ³¹ Ii tuu mann maruḡ nba na nan li daan piinii, ki pukin daar kur mujoonu piinii, nan li jeet piinii po.

29

Ki jiiḡ binpaann jaamm po

¹ "Ii tuu taan leeb ḡmaarii ḡnlore ni sinsinn daar, ki jiant min Yennu, ḡaan daa tuun toonn li daar. Daar maḡ niḡe ki i saa peb naatuna, ² ki jii naajabir, nan pejak, nan pejegana banlore nba dii binn binn, ki ki mōk daḡ, ki mann maruḡ ki tur min Yennu. Ki maruḡ maḡ nubiru saa maḡ min Yennu. ³ Naajak na piinii maruḡ ni, ii jii jeet nba ḡan yon bōrik-gbinn nan waan, ki ḡmat kpan li ni; pejak piinii maruḡ ni, ii jii yon bōrik-gbinn; ⁴ ki pejegana banlore na maruḡ kur ni, ii jii yon bōrik-gbinjinn jinn, ⁵ ki bia jii bujak ki mann maruḡ ki lii tee yanbōmm piinii, ki wuur i biit. ⁶ Ii tuu mann maruḡ na ki pukin ḡmaasinsinn pinpiindaar, nan daar kur mujoonu piinii, nan li jeet piinii, nan li daan piinii po; ki jeet maruḡ na nubiru saa maḡ min Yennu.

Ki jiiḡ yanbōmm wuuru daar na po

(Liifai teeb 23.26-32)

⁷ "ḡmaarii ḡnlore na ni, li dapiik daar, ii tuu taan leeb ki jiant min Yennu, ki daa di jeet, ki bia daa tuun toonn. ⁸ Ii tuu baar nan naajabir, nan pejak, nan pejegana banlore nba dii binn binn, ki ki mōk daḡ, ki lii tee mujoonu maruḡ ki tur min Yennu, ki li nubiru saa maḡ min Yennu. ⁹ Naajak piinii maruḡ ni, ii pukin yon bōrik-gbinn nan waan, ki ḡmat olif tiinii kpan* li ni; pejak na piinii maruḡ ni, ii pukin yon bōrik-gbinn, ki ḡmat olif tiinii kpan li ni, ¹⁰ ki pejegana banlore na maruḡ kur ni, ii tuu pukin yon bōrik-gbinn jinn, ki ḡmat olif tiinii kpan li ni, ¹¹ ki bia jii bujak ki mann maruḡ, ki lii tee yanbōmm piinii, ki pukin daar kur mujoonu piinii nan jeet piinii nan daan piinii na po, li ki saa wuur i biit.

Ki jiiḡ lanbont jaamm Yenpiinii po

(Liifai teeb 23.33-44)

¹² "ḡmaarii ḡnlore na ni, li dapiik nan ḡanḡmu daar, ii tuu taan leeb ki jiant Yennu. Ii di jaamm na kii baakit Yennu, ḡaan daa tuun toonn daa ḡnlore maḡ ni. ¹³ Sinsinn daar, ii tuu baar nan naajabira piik nan bantaa, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki ki mōk daḡ, ki lii tee jeet piinii, ki joo muu ki tur min Yennu, ki li nubiru saa maḡ min Yennu. ¹⁴ Naajak piinii maruḡ kur ni, ii tuu ḡamm jeet nba ḡan yon bōrik-gbinn nan waan, ki ḡmat olif tiinii kpan li ni; pejak piinii maruḡ ni, ii jii yon bōrik-gbinn; ¹⁵ pejegana maruḡ kur ni, ii jii yon bōrik-gbinjinn jinn, ki pukin nan li maruḡ daan, ¹⁶ ki bia jii bujak ki mann, ki lii tee yanbōmm piinii maruḡ, ki pukinir daar kur mujoonu piinii ni, nan jeet piinii ni, nan li daan piinii maruḡ ni.

¹⁷ "Daanḡlee daar, yin baar nan naajabira piik nan banlee, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ¹⁸⁻¹⁹ ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

²⁰ "Daanḡntaa daar, yin baar nan naajabira piik nan yeno, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ²¹⁻²² ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

²³ "Daanḡanna daar, yin baar nan naajabira piik, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ²⁴⁻²⁵ ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

²⁶ "Daanḡḡmu daar, yin baar nan naajabira banyia, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ²⁷⁻²⁸ ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

²⁹ "Daanḡloob daar, yin baar nan naajabira banniin, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ³⁰⁻³¹ ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

³² "Daanḡnlore daar, yin baar nan naajabira banlore, nan pejai banlee, nan pejegana piik nan banna nba dii binn binn, ki bi kur daa mōk daḡ, ³³⁻³⁴ ki jiib ki mann maruḡ ki pukin sinsinn daar piinii maruḡ na kur po.

* **29:9** 29.9 Olif tiinii kpan ḡan, ki li daauk bia paar.

³⁵ “Ki daananniin daar, yin taan leeb ki jiant min Yennu, njaan daa tuun toonn li daar, ³⁶ ki jii naajabir, nan pejak, nan pejagana banlore nba dii binn binn, ki bi kur daa mək dan, ki jii bi kur ki joo muu, ki lii tee jeet piinii, ki li nubiru saa maŋ min Yennu, ³⁷⁻³⁸ ki mann maruŋ na ki pukin sinsinn daar piinii maruŋ na kur po.

³⁹ “Sennu nba nae sii dia-i ki jiin i mujoonu piinii po, nan jeet piinii po, nan daan piinii po, nan weinanleeb piinii nba ki i sii jikit ki teen min Yennu, i jaanganja ni. Linba na pukin piinii nba ki i sii jikit ki gbeent i mɔsona, nan i yanboɔ piinii nba ki i teen min Yennu na po.”

⁴⁰ Ki Moses bet Israel teeb sennu kur nba ki Yennu wanno na.

30

Sennii nba jiin mɔsona po

¹ Ki Moses bet Israel teeb saakab a linba ki Yennu wanne na: ² Li-i tee ki i jasɔɔ senn mɔsonn nan u saa tur Yennu siar, koo ki por kat ki kɔɔn u mɔŋ bonsiari, u daa biir u mɔsonn maŋi, wun tun gbeen u mɔsonn maŋ.

³ Li-i tee sapaamɔ daa be u baa njaak, njaan senn mɔsonn nan u saa tur Yennu siar, koo ki por kat ki kɔɔn u mɔŋ bonsiari, ⁴ li njan ki wun tun gbeen u mɔsonn maŋ, li-i tee ki u baa gbat u mɔsonn maŋ po, njaan ki ki yɛti. ⁵ Li-i tee ki u baa gbat mɔsonn maŋ po, ki yɛt, u daa diar u par ni. Yennu saa nyik ki chabɔwa, kimaan u baee ki sak nan wun diar.

⁶ Li-i tee ki poo daa ki kun jab, njaan senn mɔsonn koo ki u mɔb fatɔ ki u kɔɔn u mɔŋ bonsiari, njaan tan kun jɔɔ, ⁷ u sɔrɔ-i gbat mɔsonn maŋ, njaan ki ki yetɔ siari, njaan u mɔsonn koo mɔpor na sii see-e. ⁸ Li-i muni tee ki u sɔrɔ gbat mɔsonn nba ki u bo sat, koo ki u mɔb fatɔ na, ki yɛtir, poo na daa diar. Yennu saa nyik chabɔwa.

⁹ Li njan ki pakɔɔk koo poo nba ki u sɔrɔ nyikɔ n gbeen mɔsonn koo mɔpor nba ki u sat ki kɔɔn u mɔŋ bonsiar na.

¹⁰ Li-i tee ki njaapoo senn mɔsonn koo ki por kat ki kɔɔn u mɔŋ bonsiar, ¹¹ wun tun gbeen u mɔsonn maŋ, nɔkira u sɔrɔ gbat u mɔsonn maŋ koo mɔpor na ki yɛt. ¹² Li-i tee ki u sɔrɔ gbat mɔsonn maŋ ki ki sak wun gbeeni, u daa diari. Yennu saa nyik chabɔwa, kimaan u sɔrɔe ki sak wun gbeen u mɔsonn maŋi. ¹³ U sɔrɔ mək yiiikoo nan wun piin mɔsonn koo mɔpor nba kur ki u sat. ¹⁴ Li-i tee ki u sɔrɔ gbat mɔsonn na ki ki yet siar ki saa tuu wonleer, wun gbeen u mɔsonn maŋ. U sɔrɔ na sak nan wun gbeen u mɔsonae, ki ki yet siari daar nba ki u gbat na. ¹⁵ Li-i muni tee li poorpowa ki u sɔrɔ tan piin mɔsonn na, njaan ki li ki tee yoo nba ki u bo gbat mɔsonn na po, u saa la tubdatu, poo na-i kii gbeen mɔsonn na koo mɔpor maŋi.

¹⁶ Sennu nba nae ki Yennu tur Moses, ki jiin jɔɔ nan u njaapoo sinsuuk ni, ki bia jiin jɔɔ nan u bipoo nba ki u kɔɔ nanɔ po.

31

Ki jiin kunkɔnjaann nba ki Midiann teeb took na po

¹ Ki Yennu yet Moses a, ² “Datir Midiann teeb tuba nan baa tun linba ki tur Israel teeb na paak. Bi tubdatu maŋ poorpo, ki a saa kpo.”

³ Ki Moses yet Israel teeb na a, “Teent siir nan tɔb, ki saan lek Midiann teeb na, ki dat bi tuba nan baa tun linba ki biir Yennu na paak. ⁴ Ii gann kunkɔnkonna tusir tusir Israel booru kur ni.”

⁵ Ki bi gann jab tusir tusir booru kur ni. Ki bi taan ki tee jab tusaa piik nan njanlee, ki teen siir nan tɔb. ⁶ Ki Moses te Finehas, wunba tee manntɔɔ Eleasar bija na, teen bi tɔɔndaano, ki gorii kasii bona, nan naatuna nba teen nyina na. ⁷ Ki bi lek Midiann teeb nan Yennu nba wann Moses bianjinba nae, ki kpai bi jab kur. ⁸ Ki Midiann batnba banŋmu pukin binba ki bi kpaiib na po, batnba maŋ tee Efi, nan Rekem, nan Sur, nan Hur, nan Reba. Bi bia din kpai Balam wunba tee Beor bija nawa.

⁹ Ki Israel jab soor Midiann poob nan waas, ki jii bi nei nan pei nan bi mɔkint, ¹⁰ ki joo bi doi kur nan bi kaan kur muu. ¹¹ Bi din jii yommii nba kur ki bi soorib nan li bonkobit nan mɔkint na ¹² ki baar namm Moses nan manntɔɔ Eleasar nan Israel teleeb boor, ki bi be bi kaan nba be Moab paanu ni, ki li be Jɔɔdann mɔkir pootleer nba jir Jeriko po na.

Ki jiin kunkɔnkonna jenu po

¹³ Ki Moses nan manntɔɔ Eleasar nan Israel saakab nyii kaan na kpaij a bin tookib; ¹⁴ ki Moses donn wutoor kunkɔnkonna saakab nba gorii koonn tusir tusir nan koonn kobik kobik ki nyii tɔb ni ki jen na paak, ¹⁵ ki u boib a, “Bee ki i te poob na kur be bi manfoor ni? ¹⁶ Ii tiar man nan poob manje din sak gaar Balam kpaanii, ki tee binba din njan

Israel teeb yan ki bi nyik Yennu, ki jiant yenbik Peor, ki li te ki yiaryoonn soor Yennu niib na. ¹⁷ Li paak, kpimin bonjak kur, ki bia kpi poo nba kur dɔɔ nan jɔɔ. ¹⁸ Naan tenn bonpoi nba kur biar ki daa ki mi dɔɔ nan jɔɔ. ¹⁹ Mɔtana, wunba kur kpil niro koo ki sii kuun, wun biar kii be kaan na kpin daa njanlore, ki daananta daa nan daa njanlore daa, yimm nan yommii nba ki i soorib na n wur ki namm i mɔɔ. ²⁰ Li bia wuur ki namm i liant nba kur ki i mɔk, nan linba kur ki bi jii bonkobuk gbouj ki nammir, koo ki li tee buuk kobit, koo ki li tee tikpeet.”

²¹ Ki manntɔ Eleasar yet kunkonkonna nba saan tob ki jen na a, “Yennu nba tur Moses sennu nbae na: ²²⁻²³ Bona nba kur kan fit di muu: salimmɔna nan salimpeena nan kutmont nan chent nan kutleernba, ii pur muu ni, ki nammir. Linba kur biar, ii wuurir nan nyun ki lii njan. ²⁴ Ki daanjanlore daa yin wuur i tiat; ki i sii yeen ki ji saa fit kɔɔ kaan na ni.”

Ki jiin datai tiat na bitu po

²⁵ Ki Yennu yet Moses a, ²⁶ “Fin nan manntɔ Eleasar nan Israel saakab kur n kan linba kur ki i nyii nann tob ni, li yommii nan li bonkobit, ²⁷ ki bokit linba kur ki bi jen nann na taar munlee, ki yenn-ii tee kunkonkonna na yar, ki leer na mun-ii tee Israel teeleb na yar. ²⁸ Tor nba tee kunkonkonna yar na, ii nyinn bona kobii njanjmu kur ni yennkɔɔ, ki lii tee Yennu yar, laa lek tee niib, koo nei, koo bonii, koo pei, koo buunii, ²⁹ ki a jii ki tur manntɔ Eleasar, ki lii tee burchinpiinii ki teen Yennu. ³⁰ Ki bokleer nba tee Israel teeleb yar na, ki a nyinn bona piinjmu kur ni yennkɔɔ, laa lek tee niib, koo nei, koo bonii, koo pei, koo buunii, koo bonkob-lia nba kur be, ki a jii tur Liifai teeb; njamme tee damm nba gorii Yennu lanbouj na.” ³¹ Ki Moses nan manntɔ Eleasar tun nan Yennu nba wannib bianjinba na.

³²⁻³⁵ Linba ki kunkonkonna din nyii nann tob ni ki jen nann na: Ki pei nan buunii tee tusaa kobii njanloob nan tusaa piinlore nan njanjmu, ki nei tee tusaa piinlore nan tusaa njanlee, ki bonii tee tusaa piinloob nan yenn, ki bonpoi nba tee poomuna na tee tusaa piintaa nan njanlee. ³⁶⁻⁴⁰ Kunkonkonna na tor din tee pei nan buunii tusaa kobii njanntaa nan piintaa nan tusaa njanlore nan kobii njanjmu, ki bi nyinn pei nan buunii kobii njanloob nan piinlore nan banjmu, ki li tee Yennu yar. Kunkonkonna na tor din tee nei tusaa piintaa nan njanloob, ki bi nyinn nei piinlore nan banlee ki li tee Yennu yar; kunkonkonna na tor bia din tee bonii tusaa piintaa nan kobii njanjmu, ki bi nyinn piinloob nan yenn, ki li tee Yennu yar. Kunkonkonna na tor din tee poomuna tusaa piik nan njanloob, ki bi nyinn piintaa nan banlee ki bi tee Yennu yab. ⁴¹ Ki Moses jii linba ki bi nyinn na, ki tur manntɔ Eleasar, ki li tee burchinpiinii ki teen Yennu, nan Yennu nba wannɔ bianjinba na.

⁴²⁻⁴⁶ Israel teeleb na tora din tee deede-e nan kunkonkonna yar na. Ki pei nan buunii tee tusaa kobii njanntaa nan piintaa nan tusaa njanlore nan kobii njanjmu, ki nei tee tusaa piintaa nan tusaa njanloob, ki bonii tee tusaa piintaa nan kobii njanjmu, ki poomuna tee tusaa piik nan njanloob. ⁴⁷ Ki Moses nyinn yommii piinjmu kur ni, nan bonkobit piinjmu kur ni yenokɔɔ, ki tun nan Yennu nba wannɔ bianjinba na, ki jii tur Liifai teeb; njamme tee binba gorii Yennu lanbouj na.

⁴⁸ Ki kunkonkonna saakab nba guu koonn tusir tusir na, nan binba guu koonn kobik kobik na baar Moses boor, ⁴⁹ ki yet a, “Chanbaa, ti kan jab nba kur be ti nuu niwa, ki soɔ ki boti. ⁵⁰ Li paak ti baat nan salima bona nba ki soɔ kur nyii nann kunkonn na nie, a tin tur Yennu, ti manfoor paak, ki lin te wuu guut: li nii ni banii, nan siak ni laanii, nan banii, nan tutuuta, nan tuliati.” ⁵¹ Ki Moses nan Eleasar gaar bona nba kur ki bi nammir nan salima. ⁵² Salima bona nba kur ki Moses nan Eleasar gaar kunkonkonna saakab boor ki jii tur Yennu na, taan ki tee salinkuna tusaa piik nan njanloob nan kobii njanlore nan piinjmu. ⁵³ Jab nba din ki tee kunkonkonna saakab na narin din yent linba ki bi jii. ⁵⁴ Ki Moses nan manntɔ Eleasar jii salima na ki saan nann Yennu lanbouj ni, a lii tee tiarin ki Yennu-ii guu Israel teeb.

32

*Ki jiin booru nba be Jɔɔdann makir yondo po na
(Sennu 3.12-22)*

¹ Rubenn nan Gaad booru din mɔk bonkobit bonchiann, ki bi la nan Jaser nan Gilead tij njan nan bonkobit joonn, ² ki bi baar Moses nan manntɔ Eleasar nan Israel saakaleeb boor ki yet a, ³⁻⁴ “Yent nba ki Yennu somm Israel teeb ki bi gaar, ki li tee Atarof nan Dibonn nan Jaser nan Nimra nan Hesbonn nan Eleale nan Sibma nan Nebo nan Beonn doi na njan nan bonkobjoonn, ki ti mun mɔk bonkobit bonchiann. ⁵ Chanbaa, li-i tee ki

li saa gboo a nummi, turint tij manj ki lii tee ti faar, ki daa te ki ti pootir Joodann mokir ki kaar lenji.”

⁶ Ki Moses bet Gaad nan Rubenn booru na a, “I loon ki yin biar nnae, njaan ki i ninjamm Israel teleeb n saan tobi-i? ⁷ Bee teen ki i biir Israel teleeb para, ki bi kan fit koo tij nba ki Yennu jikit ki teemm na ni? ⁸ Linba ki i baanba din tume na, yoo nba ki ti din be Kades Banea, ki n tumm a bin saan fiit ki got tij na. ⁹ Baa saan Eskol baaak na ni ki la tij na, ki bi jen ki tan pak biir Israel teleeb para nan bi kan fit koo tij nba ki Yennu jikit ki teemm na ni. ¹⁰ Ki Yennu wutoor doo daar manj ni, ki u sat motont na a, ¹¹ ‘Niib na nba ki wein nan bi para kur na, n por nan bi jab nba dii bina piinlee koo ki gar nna, ki n nyinnib Ijpt tij ni na, kan la tij nba ki n sat mob nan n saa tur Abraham nan Aisak nan Jakob na.’ ¹² Yennu din yaa bi soo kan lar see Kaleb, wunba tee Jefune bija, nan Joosua, ki u mun tee Nunn bija, kimaan njamme waa Yennu nan bi para kur. ¹³ Yennu wutoor din doo Israel teeb paak, ki u te ki bi lin yirib kunkoouk paak bina piinna, nan nikpera manj nba tan kpo ki gbenn. ¹⁴ Ki motana, i tee nipaauu ki see i baanba seenu ni, ki tee yanbondamm, ki teen siir nan yin te Yennu wutoor n doo Israel teeb paak. ¹⁵ Li-i tee ki yimm Gaad nan Rubenn booru ki sak weio motana, u saa namm nyik niib na kur ki bin biar kunkoouk na paak, ki i sii tee damm nba ki bi saa nyiiri bi biiru paak.”

¹⁶ Ki bi nakin Moses boor ki yeto a, “Naant ki tin maa bonkobloi ki koon ti bonkobit, ki bia maa lint ti doi ki tur ti poob nan waas, ¹⁷ njaan ji teen siir nan ti jatiat ki chian Israel teleeb, ki saa dian baa saa kar siaminba. Ti poob nan waas saa biar kii be doi nba ki ti maa lint na nie, ki sii be bi yamani. ¹⁸ Ki ti ji kan nmat kun ti nei ni, see ki Israel niru kur tan gaar u monj faar. ¹⁹ Ti kii mok fasiar bi boor Joodann mokir pootleer po, kimaan ti mok faar ki li be Joodann mokir yondo po.”

²⁰ Ki Moses yetib a, “Li-i tee yaa yeen linba na tee monii, njaan teent siir man Yennu numm ni na, ki saan tob. ²¹ I kunkonkonna kur saa poot Joodann mokir, ki lek i datai, nan Yennu nba wann bianjinba na tee-e nan Yennu nba tan saa nyannib ki turi, ²² ki yin gaar tij na, ki li poorpo ki i saa fit nmat, kimaan i gbeen i mosonn nan Yennu-wa, ki bia gbeen i mosonn nan Israel teleeba, ki Yennu sii mi nan tij na tee i faare. ²³ Njaan li-i tee ki i ki gbeen i mosonni, i sii tun biire Yennu boor, ki i biite tan saa nyinni paanu. ²⁴ Ton, ii maa doi ki koon i poob nan waas, ki maa bonkobloi ki koon i bonkobit, njaan tun fanu nan yaa sat mob bianjinba na.”

²⁵ Ki Gaad booru nan Rubenn booru yet Moses a, “Chanbaa, ti tee a toontunnae, ti saa tun bianjinba ki a wannawa. ²⁶ Ti poob nan waas nan ti bonkobit kur saa biar Gilead doi na ni, ²⁷ njaan ti jab kur teen siir nan tin saan tob, nan Yennu nba wann bianjinba na. Ti saa poot Joodann mokir ki kon nan faa yet na.”

²⁸ Ki Moses yet manntoo Eleasar nan Joosua, wunba tee Nunn bija na, nan Israel saakaleeb na a, ²⁹ “Li-i tee ki Gaad booru nan Rubenn booru poot Joodann mokir ki teen siir nan bi jatiat, nan Yennu nba wann bianjinba na, ki sommi ki i kon ki nyann ki gaar tij na, yin njaan ki Gilead tij na-ii tee bi yar. ³⁰ Njaan li-i tee ki bi ki jii bi jatiat ki poot Joodann mokir ki kon sommi, yimm nan namm n biit faar Keenann tij ni.”

³¹ Ki Gaad booru nan Rubenn booru jiin a, “Chanbaa, ti tee a toontunna ki saa tun nan Yennu nba wann bianjinba nawa. ³² Nan waa wann bianjinba na, ti saa teen siir nan jatiat ki koo Keenann tij ni, ki ji fit yent ti faar nba be Joodann mokir yondo po na.”

³³ Ton, ki Moses jii kpanbar Sihonn, wunba tee Amor teeb kpanbar na yent kur, nan kpanbar Og, ki u mun tee Basann teeb kpanbar na yent kur, nan doi nan kpaant nba kur kpiab, ki tur Gaad booru nan Rubenn booru, nan Manase booru bokir. ³⁴ Ki Gaad booru namm maa Dibonn nan Atarof nan Aroer, ³⁵ nan Atof nan Sofann nan Jaser nan Jogbeha, ³⁶ nan Bef Nimra nan Bef Harann doi nan li joona ki lint, ki bia maa bi bonkobloi ki koo ti bonkobit. ³⁷ Ki Rubenn booru mun namm maa Hesbonn nan Eleale nan Kiriataim, ³⁸ nan Nebo nan Baal Meonn nan Sibma doi. Doi nba ki bi namm maa na, bi din lebit bi sanae ki ji pur sangana.

³⁹ Manase bija nba tee Makir na, u naakuuk ni niib din saan Gilead ki saa ber Amor teeb nba koo lenj na, ki kar li ni. ⁴⁰ Ki Moses jii Gilead tij ki tur Makir naakuuk, ki bi koo lenj. ⁴¹ Ki Jair, wunba nyii Manase booru ni na, mun lek ki fat digbanlia, ki pur doi manj Jair doi. ⁴² Ki Noba mun lek ki fat Kenaf nan li doi nba kpiar, ki namm purir Noba, ki gaan nan u sann.

¹ Moses nan Aaron-e din tee Israel teeb t'ondamm. Baa din nyii Ijpt ki somm kaar kaann kaann na, ² ki Moses sob kaann kaann nba niŋ ki bi kar sana, nan Yennu nba wann'o na.

³ Israel teeb din nyii Ijpt binn pinpiik ŋmaasinsinn dapiik nan ŋanŋmu daare, ki li tee sinsinn yukitgar tiaru jamm sanyafannuk. Yennu din guub ki bi nyii Ijpt tiŋ ni, ki Ijpt teeb kur goriib, ki bi nyii nan parcheenn. ⁴ Ki Ijpt teeb na gbaa nan bi bijakpera nba ki Yennu kpiib na piinu. U din tun nna, a lin wann nan u m'ok paŋ ki gar Ijpt tingbana.

⁵ Israel teeb din nyii Ijpt tiŋ ni ki saan chaan bi kaan Sukof-e; ⁶ kaan nba din pukin munlee na tee Etam, ki li be kunkoouk na kpiŋ; ⁷ ki bi nyii Etam, ki ŋmant saan Pi Hahirof, ki li be Baal Sefonn yondo po, ki chaan bi kaan ki kpiian Migdol; ⁸ ki nyii Pi Hahirof, ki poot M'okmuŋ, ki saa baar Sur kunkoouk paak, ki somm daa ŋantaa ki din saa chaan bi kaan Mara; ⁹ ki nyii Mara ki saan Elim. Leŋe ki bi din chaan bi kaan, kimaan nyuntona piik nan ŋanlee nan kaatii piinlore din be leŋ.

¹⁰ Bi din nyii Elim, ki saan chaan bi kaan ki kpiian M'okmuŋ, ¹¹ ki nyii M'okmuŋ na boor ki saan chaan bi kaan Sinn kunkoouk paak, ¹² ki nyii Sinn kunkoouk paak ki saan chaan bi kaan Dofka, ¹³ ki nyii Dofka ki saan chaan bi kaan Alus, ¹⁴ ki nyii Alus ki saan chaan bi kaan Refidim. Leŋ din ki m'ok nyun nba ki bi saa nyu.

¹⁵⁻³⁷ Ki bi nyii Refidim ki saan Hor j'oor boor, ki saa chaan bi kaan boa boa nba na ni: Sainai kunkoouk paak, nan Kibrof Hatafa (ki li paak tee Niarbiiuk Kaat), nan Haserof, nan Ritma, nan Rimonn Peres, nan Libna, nan Risa, nan Kehelata, nan Sefer j'oor boor, nan Harada, nan Makelof, nan Tahas, nan Tera, nan Mitka, nan Hasmona, nan Moserof, nan Bene Jaakann, nan Hor Hagid-gad, nan Jot-bata, nan Abrona, nan Esion-geber, nan Sinn kunkoouk paak (ki li tee Kades), nan Hor j'oor nba be Edom tiŋ kpiŋ na boor.

³⁸⁻³⁹ Mannt'oo Aaron din doo Hor j'oor paak, nan Yennu nba wann bianjinba na, ki kpo leŋ. U din m'ok bina kobik nan piinlee nan ŋantaae ki kpo. Li din tee binpiinna niŋ nba ki Israel teeb nyii Ijpt na, li ŋmaarii ŋanŋmu sinsinn daare.

⁴⁰ Arad kpanbar nba koo Keenann gaŋ po na din gbat nan Israel teeb baat.

⁴¹⁻⁴⁹ Ki Israel teeb nyii Hor j'oor boor ki saan Moab yiar ni, ki saa chaan bi kaan boa boa na ni: Salmona, nan Punonn, nan Obof, nan Abarim langbent ni, ki li be Moab yent ni, nan Dibonn Gaad, nan Almonn Diblataim, nan Abarim kunkona nba kpia Nebo kunkonn na, nan Moab paanu nba yakir J'oodann m'okir ki saa Jeriko po, ki be Bef Jesimof nan Akasia baauk sinsuuk ni na.

Baa saa tun linba Keenann tiŋ ni

⁵⁰ Moab paanu nba kpia nan J'oodann m'ok-pootir nba jir Jeriko po na niŋe, ki Yennu yet Moses ⁵¹ a wun pak Israel teeb a, "Li-i tee ki i poot J'oodann m'okir ki koo Keenann tiŋ ni, ⁵² yin ber niib nba kur koo tiŋ maŋ ni na. Ii biir tana nan kut pata nan bi jinjiantboa kur. ⁵³ Ii yent bi tiŋ ki kar li ni, kimaan mine jikit ki teeni. ⁵⁴ Ii to naat'oot ki fit biit tiŋ na, i booru nba tee bianjinba. Ii jii tiŋ nba yab ki tur naakuuk nba yab, ki jii tiŋ nba waar ki tur naakuuk nba waar. ⁵⁵ Li-i tee ki i ki ber niib nba koo tiŋ maŋ ni na, binba ki i nyikib maŋ sii tee peeniie ki chokit i ninbina ni, ki bia tee kunkonii ki be i loka ni. Bi saa turi daamii ki kon nani, tiŋ nba ki i saa koo ki kar na ni. ⁵⁶ Li-i tee ki i ki ber nyinnibi, n saa biirie nan maa bo loon ki man biirib bianjinba na."

34

Ki jii Keenann tiŋ kpaar po

¹ Ki Yennu tur Moses ² sennu nba na, a wun yet Israel teeb a, "Li-i tee ki i koo Keenann tiŋ nba ki n teeni na ni, soo kur nan u yent kpaar nba sii tee-e na. ³ I niiditu po yent saa nyi Sinn kunkoouk ki saan tuu Edom kpaar, ki nyi yondo po ki saan tuu M'ok-kpeenn na diitu po, ⁴ ki ŋmant ki jir niiditu po bokir ki saan Akrabim sonu po, ki ŋamm tukin saan Sinn ki saa tuu Kades Banea niiditu po, ki ŋmat nyi niigaŋ po ki saan Hasar Adar ki saa tuu Asmonn, ⁵ ki ŋmant ki took baauk po ki jir Ijpt terik po, ki saa joont Sinsuuk ni m'okgbenjir boor.

⁶ "I yonbaa po terik sii tee Sinsuuk ni m'okgbenjir nae.

⁷ "Ki niigaŋ po terik saa sont ki nyi Sinsuuk ni m'okgbenjir na, ki saan tuu Hor j'oor; ⁸ ki nyi leŋ ki gar saan Hamaf sonu. Ton, kpaar na bia saa gar saan Sedad, ⁹ ki bia toot saan Sifronn ki saa joont Hasar Enann. Linba nae sii tee gaŋ po yent terik.

¹⁰ "Ki yondo po kpaar saa sont ki nyi Hasar Enann ki saan tuu Sefam, ¹¹ ki ŋmat saan diitu po ki saa tuu Harbel, ki li be Ainn doo yondo po, ki toot do kunkona nba be yondo po na, ki tokin saan Galilii m'okir po. ¹² Kpaar na saa nyi J'oodann m'okir ki saa sik M'ok-kpeenn.

"Linba nae sii te i tiŋ kpaar terii ŋanna."

¹³ Ki Moses yet Israel teeb na a, “Tinj nba ki i saa to naatoot ki fit koo li ninje na, tinj nba ki Yennu jikiti ki teen i booru munyia nan boorjinne na, ¹⁴ kimaan Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir donj gaar bi faar, ki biit nan bi naakuut nba tee bianjinbawa. ¹⁵ Booru munlee nan boorjinn na gaar bi tinj faar, ki li be Jooddann mokir yondo po, ki jir Jeriko po.”

Toodamm nba sii biitir tinje na

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, ¹⁷ “Manntoo Eleasar nan Joosua, wunba tee Nunn bija nae saa biit tinj na ki tur niib na, ¹⁸ ki bia nyinn saakoo yeno yeno naakuuk kur ni, ki bin somm ki biit tinj na.” ¹⁹⁻²⁸ Jab nba ki Yennu din gannibe na:

Booru	Naakuuk saakoo
Juda	Kaleb, ki u tee Jefune bija
Simeonn	Selumiel, ki u tee Amihud bija
Benjaminn	Elidad, ki u tee Kislonn bija
Dann	Buki, ki u tee Jogli bija
Manase	Haniel, ki u tee Efod bija
Efraim	Kemuel, ki u tee Siftann bija
Sebulunn	Elisafann, ki u tee Parnak bija
Isakar	Paltiel, ki u tee Asann bija
Aser	Ahihud, ki u tee Selomi bija
Naftali	Pedahel, ki u tee Amihud bija

²⁹ Jab nba nae ki Yennu din gannib a bin biit Keenann tinj ki tur Israel teeb.

35

Ki jiin doi nba tee Liifai teeb yar na po

¹ Moab paanu nba kpia nan Jooddann mok-pootir nba jir Jeriko po nae, ki Yennu yet Moses a, ² “Want Israel teeb na ki bin tur Liifai teeb doi ki bii koo, nan bonkobit joonboa ki lin lint doi na, ki lin nyi tiniu nba ki bi biit ki li tee bi faar na ni. ³ Ki doi manj sii tee Liifai teeb yar, ki bi sii koo li ni, ki bi bonkobit joonboa na sii tee bi bonkobit kur yar. ⁴ Bonkobit joonboa nba ki i saa tur Liifai teeb ki lin lint bi doi na, li fokint saa nyi doo na joonn boor, kii tee taakaabii kobii njannmu-nmu loka kur po. ⁵ Ii bikin doo nanyer po ki lii tee taakaabii tusir ki jiin yondo po, ki bikin taakaabii tusir ki jiin garj po, ki bikin taakaabii tusir ki jiin yonbaa po, ki bikin taakaabii tusir ki jiin diitu po, ki doo na-ii be sinsuuk ni. Ki bi sii mok yiar manj, ki li tee bi bonkobit joonboa, doo kur ni. ⁶ Ii jii doi njanloob-loob ki tur Liifai teeb, ki lii tee sindant doi. Li-i tee ki jasoo tan kpet kpui u loo, u saa fit bor doi manj ni, ki bia pukimm doi piinna nan njanlee, ⁷ ki li kur saa taan ki tee doi piinna na njanniin, nan li bonkobit joonboa. ⁸ Doi nba ki Israel teeb saa tur Liifai teeb bi tiniu ni na, booru kur n got u yabint nan tinj bianjinba ki u mok ki fit tarib. Booru nba mok doi bonchiann, ii nyinn doi saama, ki booru nba ki mok doi saami, ii nyinn waaminna.”

Ki jiin sindant doi po

(Sennu 19.1-13; Joosua 20.1-9)

⁹ Ton, ki Yennu yet Moses a ¹⁰ wun pak Israel teeb a, “Li-i tee ki i poot Jooddann mokir, ki koo Keenann tinj ni, ¹¹ yin gann sindant doi, ki li-i tee soo tan kpet kpui loo, u saa fit bor doi manj ni. ¹² Leje ki u saa foor, li-i tee ki kpeemmoo na nikpiimoo bo loon wun kpiu, sindant boa sii be-e, ki li-i tee soo tan kpet ki kpui u loo, bi daa kpiu, njan ki wun set niib na kur tooonn ki bin bu u buut; ¹³ ki doi njanloob nba ki i saa tur na sii tee i sindant boa. ¹⁴ Ii nyinn doi njantaa Jooddann mokir yondopo, ki nyinn doi njantaa Keenann yent ni, ki lii tee sindant doi. ¹⁵ Doi njanloob na sii tee yimm Israel teeb, nan boorganu nan nileeb nba sii koo nani na sindant boae, ki li-i tee soo tan kpet kpui u loo, u saa fit bor doi manj ni.

¹⁶ “Li-i tee ki soo jii kut lanbann ki faa u loo ki u kpo, li daano tee nikpiiruko; ii mun kpi nikpiiruk manj. ¹⁷ Koo li-i tee ki soo jii tann nba saa fit kpi niro, ki jaar u loo ki kpuii, li daano tee nikpiiruko, ii mun kpi daano manj. ¹⁸ Koo li-i tee ki soo jii daauk nba saa fit kpi u loo, ki faa soo ki u kpo, li daano tee nikpiiruko, ii mun kpiu. ¹⁹ Li tee kpeemmoo na nikpiimoo toonne ki wun kpi daano nba kpui u niro na. Li-i tee ki u lau, wun kpiu.

²⁰ “Li-i tee ki soo nan u loo ki nyiau tinj ni ki kpuii, koo ki jii siar ki luuro, ²¹ koo ki faau niikur ki u kpo, li daano tee nikpiiruko, ii mun kpiu. Li tee kpeemmoo na nikpiimoo toonne ki wun kpi daano nba kpui u niro na. Li-i tee ki u lau, wun kpiu.

²² “Naan li-i tee soo ki nan u loo, njaan tan kpet kpiiu, laa lek tee ki u nyia-u tij ninjie, koo ki jaarɔ siarie, ²³ koo li-i tee ki u ki mi a niro be ki jaar tann ki li kpiiu-ie, ki u ki tee u dataak koo wunba ki u namo, ²⁴ doo saakab n got li maan booru ni, ki pak somm wunba kpii u loo na, ki daa te ki kpeemmɔ na nikpiimɔ kpiu. ²⁵ Doo na saakab n guur wunba kpet ki kpii loo na, ki te ki wun nmat sindant doo nba ki u bo saan na ni, ki daa te ki kpeemmɔ na nikpiimɔ jiinto panni. Wun biar kii be doo man ni tee-e nan mannteeb yudaano nba ki bi moon nammir kpan u yur paak ki u be li yoo, nan waa tan saa kpo yoo nba. ²⁶ Li-i tee ki nikpiiruk na tan kpet ki nyii sindant doo nba ki bi jiino na ni, ²⁷ ki kpeemmɔ na nikpiimɔ lau ki kpiiu, pann na booru ki tee nikpinu kaa. ²⁸ Joɔ nba kpet ki kpii u loo na daa sii be sindant doo na nie. Li-i tanj tee ki mannteeb yudaano na kpo, u ji saa fit nmat kun u doo ni. ²⁹ Sennu nba nae ki i sii diar, siaminba kur ki i be, yimm nan i yaaboona nba saa wei.

³⁰ “Wunba kur kpii u loo, ki siara damm fit teen banlee koo ki gar nna ki la, ki pak biiro, yin kpiu, njaan daano nba kpii u loo ki siara daano tee yenokoo, i daa kpi daano man, kimaan yenokoo siara ki janj nan wun kpo. ³¹ Ii kpi nikpiiruk na, u kan fit pa likirii ki turi ki lin nyinno kuun na ni. ³² I daa te ki daano nba kpii niro ki chiar saan sindant doo ni na pa paatii a lin te ki wun fit jen u njaak ni, yoo nba ki mannteeb yudaano daa be u manfoor ni na. ³³ Li-i tee ki i tun linba na, i saa biir tij nba ki i be nawa. Nikpinu biir tij, li-i kii tee ki i mun kpii daano nba kpii u loo na-i kaa, siar kaa ki i saa fit jii ki namm tij nba ki bi kpii niro na. ³⁴ I daa biir tij nba ki i be li ni na, kimaan mine tee Yennu, ki be nan n niib Israel teeb.”

36

Ki jiin Selofehad bonpoi po (Nikant 27.1-11)

¹ Gilead din tee Makir bijae, ki bia tee Manase yaaboonn, ki Manase mun tee Joosef bija, ki Gilead naakuuk ni saakab baar ki yet Moses nan Israel saakab a, ² “Yennu wanni nan ii to naatoot ki biit tij na ki tur Israel teeb, ki bia beti nan ii jii ti nikpiimɔ Selofehad faar ki tur u bonpoi. ³ Tiat man, li-i tee ki u bonpoi na kun jab naakuganj ni, bi faar saa biar naakuuk manj ninje, ki linba bo sii tee ti faar na ji saa waabe. ⁴ Li-i tee ki Israel teeb gboor binn na baar, ki tee yoo nba ki mokint kur bo koi, ki bondamm saa nmat ki gaar linba kur ki bi bo koi na, Selofehad bonpoi na faar saa biar naakuuk nba ki bi kumm na boore, njaan ki tin baa.”

⁵ Ki Yennu yet Moses a wun tur Israel teeb sennu na a, “Joosef naakuuk nba yet maan nba na tee moniie. ⁶ Sennu nba ki Yennu tur Selofehad bonpoie na: Bi saa fit ki kun jab nba ki bi loon, njaan ki lii tee bi naakuuk ni kuukoo. ⁷ Faar nba tee Israel niro yar, lin tuu biar kii be u naakuuk ni. Israel niro kur tuu sii dia tij faar nba ki u dii u yeejamm boore. ⁸ Bonpook nba kur dii Israel tij faar, wun kun joɔ ki wuu tee u baa naakuuk ni niro. Nna bannue saa te ki Israel niro kur n di u yeejamm faar, ⁹ ki li bia kan fit te ki naakuganj n di loo faar, ki naakuuk kur sii fit di bi faar ki lont bi waas.”

¹⁰⁻¹¹ Ki Selofehad bonpoi nba tee Mala nan Tirsa nan Hogla nan Milka nan Nowa na tun nan Yennu nba wann Moses na, ki kun jab, bi baa naakuuk ni. ¹² Bi din kun jab Manase booru nie, wunba tee Joosef bija na, ki bi faar kpakin bi baa naakuuk ni.

¹³ Yennu nba din tur Moses sennu nan wunu nbae na, a wun yet Israel teeb, yoo nba ki bi be Moab paanu nba poot Joɔdann mokir, ki jir Jeriko po na ni.

SENNU na turu munlee ni

Ki jiin Sennu gbouj na po

Gbouj na beerit bianjinba ki Moses din namm wann Israel teeb Yennu sennu nawa ki kpo'e. Li yoo man, Israel teeb na din yaa bin poot joodann makire ki koo Keenann tij ni. Baatusir ni, bi yi gbouj manje Duteronomi.

¹ Momaan nae ki Moses pak ki tur Israel teeb, yoo nba ki bi be kunkoouk nba be joodann makir yondo po, paanu nba be ki kpia Suf ki foo ki Parann be chianu, ki Tofel nan Labann nan Haserof nan Disahab mun be chianu na. ² Seir joor sonu nba nyi Horeb na, li jikit dapiik nan yenne ki bi somm baat Kades Banea. ³ Baa nyii Ijipt binpiinna ni, njaarii piik nan yenn dapinpiik, ki Moses pak momaan ki tur Israel teeb sennu nba ki Yennu yaa wun wannib. ⁴ Waa din kon ki nyann bat Sihonn, wunba tee Amor teeb bat, ki din koo Hesbonn doo ni na, nan bat Og, wunba tee Basann bat ki koo Astarof, Edrei tingbouj ni na poor poe, ki Moses pak momaan man. ⁵ Moab yent nba be joodann makir yondo po na, leje ki Moses wann Israel teeb sennu na, ki yet a:

⁶ "Ti Yomdaano Yennu pak nant Horeb joor paak, ki yaa, 'I wei bonchiann joor na paaka. ⁷ Tootir man, ki soor sonu kii saa Amor teeb kunkona doi ni, ki bia saan niib nba kpia na boor, li joodann makir baauk ni, nan kunkona po, nan paanu ni, nan li tij po yent ni, nan li mokgbenjir gbianu po, ki bia saan Keenann teeb tinii po, nan Lebanonn jojaana po ki saa tuu Yufrates makir. ⁸ Gotirii, n jii tij nae ki turi. Ii saa man ki saa koo yent tij man, tij nba ki min Yennu senn mosonn ki tur i baanba Abraham nan Aisak nan Jakob nan bi maaru kur nba saa wei bi poor na.' "

*Ki jiin saakab gannu po
(Nyinu 18.13-27)*

⁹ Moses din namm yet Israel teeb a, "Li yoo man ki n beti a, 'I kpiasu yabit nan min jii-i n kuukoo'wa. ¹⁰ I Yomdaano Yennu te ki i pota, li paak, dinna i yabint tee nan njaabira nba be sanpaapo nae. ¹¹ I Yomdaano Yennu, wunba tee i baanba yoo na, wun teeni yabint tusaa ki gar yaa tee bianjinba, ki teen piisin i paak nan waa senn mosonn bianjinba na. ¹² Nlee ki n kuukoo saa jii i daamii nan i jika kii pat i kunkona? ¹³ Gant subindamm nba gbia maan paak ki mok jirima, ki bin nyi booru kur ni, ki n teemm yudamm ki bii gorii-i.' ¹⁴ Ki i jiin ki yet a maa yaa min teen bianjinba na nan. ¹⁵ Nanne ki n jii i booru ni saakab nba tee subindamm ki mok jirima, ki sennib a bii mok yikoo i paak. Ki bi siab-ii gorii koonn tusir tusir, siab kobik kobik, siab mun piinmu-nmu, siab mun piik piik, ki siab mun tee booru booru yikoo damm. ¹⁶ Ki n tur barbuura na yaak ki yaa, 'Gbiintir man i ninjamm maan, kii bu bi barii fanu, soo kur nan u ninja nan boorganu nba be namm na. ¹⁷ I daa mok ningannii i maan bunu ni, njaan kii gbiintir tarii nan nijaana maan; i daa tiin nisaarik numpo, kimaan buut na tee Yennu yare. Njaan barii nba paaki, yin baar nann n boor, ki n saa gbiint ki bu turi.' ¹⁸ Ki li yoo na ki n beti linba kur ki i saa tun.

*Ki jiin doonii teeb na po
(Nikant 13.1-33)*

¹⁹ "Ki ti tun nan ti Yomdaano Yennu nba wann bianjinba na, ki nyii Sainai joor boor, ki tokin koo kunkoouk nba yarin ki mok janmaanii, ki saa Amor teeb kunkona doi na, ki saa baar Kades Banea. ²⁰ Li yoo ki n yeti a, 'I baar Amor teeb kunkona doiwaa, linba ki ti Yomdaano Yennu, wunba tee ti yeejamm Yennu na jikit ki teent na. ²¹ Gotirii, Yennu turi tij nawa. Ii saa man ki saa yentir, nan Yennu nba yet bianjinba na. Daa tiin janmaanii, i bia daa mok birsuku.'

²² "Naaan ki i kur baar n boor ki betin a ti saa tun toomiie ki bin saan ki pikii nmaa tij na ki jen betit taa saa paan sian, nan taa saa koo digbana nba nij. ²³ Ki maan na manin, ki n gann niib piik nan banlee, booru kur ni niro yenokoo. ²⁴ Ki bi yaat saan kunkona po, ki saa sik baar baauk nba ki bi yi Eskol na, ki fiitir fanu, ²⁵ ki poor lejt tiinii loona ki jen nann, ki bia yaa tij nba ki ti Yomdaano Yennu teent na tee tinjane.

²⁶ "Naaan ki i yet i Yomdaano Yennu sennu. Li paak ki i ki koo tij man ni. ²⁷ Ki i burin nan i leeb i jei ni, ki yaa 'Yennu ki loon ti maan, li paak ki u nyinnit Ijipt tingbouj ni, a wun jiit ki kubint Amor teeb nuu ni ki bin boontit. ²⁸ Bee saa teen ki tin saan leje? Janmaanii makit. Ti ninjamm nba ki ti tumm na koont birsuka. Bi yaa niib nba be leje

na tee niwakita ki garita, ki bi doi joona bia fok ki saa tuu sanpagbant, ki bia yaa niib na tee nipaarit ki mok panj ki garit.'

²⁹ 'Nanne ki n beti a, 'I daa tiin niib manj janmaanii. ³⁰ Ti Yomdaano Yennu saa liit i toonn, ki saa kon ki turi, nan waa tun bianjinba Ijijpt na, ³¹ nan kunkoouk paak na, siaminba ki u sommi nan baa nba tuu somm u bik na, sonu nba kur ki i tokin, nan yaa tan baar nna.' ³² Nnaan linba kur ki n yeen na, i lek ki teen Yennu yada, ³³ nan waa lek gar i toonn po ki wanti yaa sii doo sian, ki teeni muu nyiok, ki bia te ki sanpagbant wanti yaa saa tokin sian yonnu ni nawa.

Ki jiin Yennu nba dat Israel teeb tuba po
(*Nikant 14.20-45*)

³⁴ 'Yennu gbat i bunburimii ki donn wutoor, ki yet a, ³⁵ 'Monii, i soo kan nyi maarbiuk na ni ki tan koo tinj nba ki n tur i yeejamm na ni, ³⁶ see Kaleb, wunba tee Jefune bik na kooe saa koo lej, ki n saa turo tinj manj, kimaan u waan nan u par kur. Ki n saa tur hoo nan u yaaboona tinj nba ki u tokii ki la na.' ³⁷ I paake te ki Yennu donn wutoor nanin ki yet a, 'Fin Moses gbaa, a kan koo tinj manj ni. ³⁸ Nnaan Joosua, wunba tee Nunn bija, ki tee a sommoo na, a turo kpanj-n-moj, kimaan hooe saa jii Israel teeb ki bin koo ki yent tinj manj.'

³⁹ 'Ki Yennu yet ti kur a, 'I waas nba tee nipaauj ki ki mi bonjann nan bonbiir bokitu, ki i yaa bi tan saa jiib ki teen daaba na, namme ki n saa turib tinj na ki bin koo. ⁴⁰ Nnaan yimm narin, nmatir man kii saa yiar nba tee kunkoouk ki jir Moxmuj po na.'

⁴¹ 'Ki i jiin a, 'Moses, ti biir Yennu-wa, nnaan motana ti saa took ti dataie nan ti Yomdaano Yennu nba sennit bianjinba na,' ki soo kur teen siir nan konn, ki dukii nan li sii tee dafure nan kunkona doi manj leku.

⁴² 'Ki Yennu betin a, 'Yetirib ki bi daa koni, kimaan n kii be nammi. Bi datai saa nyanniba.' ⁴³ Li paak ki n beti, nnaan ki i ki gbiinti, ki yet Yennu sennu nan karinbaanii, ki soor sonu ki took doi manj. ⁴⁴ Ki Amor teeb nba koo kunkona doi manj ni na nyii ki pikini nan sapook na, ki wei-i halii ki saa tuu Horma, ki saa nyanni Edom kunkona doi na ni, ⁴⁵ ki i bui fabin ki tur Yennu ki loon u sommir, nnaan u ki gbiint koo ki gat ki turini. ⁴⁶ Ki li poor po, ki i kar Kades ki wei bonchiann.

2

Bina nba ki Israel teeb kar kunkoouk paak

¹ 'Ki ti nmat tokin sonu ki do kunkoouk ki took Moxmuj po, nan Yennu nba wannit bianjinba na. Ki ti jii daa bonchiann ki lin lintir kunkona nba be Edom yent ni na.

² 'Ki Yennu pak nanin, ki yet a, ³ 'I jii yoo bonchiann ki lin lintir kunkona na. Motana, nmatir kii saa i ganj po. ⁴ Want niib na sennu na: I per i ninjamm Esoo maaru nba koo Edom na doo kpaara. Bi sii tiini janmaaniie. ⁵ Nnaan i daa piint kunkonn nammii, kimaan n ki yaa min nmit bi tinj na ki turini, koo taanmaatir gbaa n kan turini. N jii Edom yent na ki tur Esoo yaaboona. ⁶ Ii sii daa jeet nan nyun bi boore.'

⁷ 'Tiat nan i Yomdaano Yennu teen piisin linba kur ki i tuun paak, ki goti fanu, yoo nba ki i lintir kunkoouk nba yab paak na. U din be-e nani bina piinna, ki i laat linba kur ki i loon.

⁸ 'Ki ti tan baar ki gar ti ninjamm Esoo yaaboona yent na ni. Ki ti nyik Araba sonu, linba nyi Elaf nan Esion-Geber na, nnaan tokin sonu nba saa Moab. ⁹ Ki Yennu betin a, 'I daa daamii Moab niibi, bi tee Lot yaaboona, i daa kon nammii. N jii Ar tinj na ki turiba. N ki yaa min nmit bi tinj na ki turini.' "

¹⁰ (Em teeb din tuu koo Are. Bi din tee niib nba mok panii ki bia yabe. Bi bia din fok nan Anak teeb nae. ¹¹ Bi din tee niwakita nan Anak teeb nae. Moab teeb narin din yib Em teebe. ¹² Hor teebe din koo Edom, ki Esoo yaaboona tan berib ki nyinnib. Bi din kpiibe nnaan koo bi doi ni, nan bianjinba ki Israel teeb din tan ber bi datai nnaan kar tinj nba ki Yennu turib na ni.)

¹³ 'Ki Yennu yetit a, 'Motana, fiit ki poot Sered baauk na.' Ki ti poot baauk manj. ¹⁴ Li din tee bina piintaa nan nanniime, taa nyii Kades Banea na poor po. Binba din tee li yoo kunkononna din kpo ki gbenna, nan Yennu nba din yet bianjinba na. ¹⁵ Njoo Yennu din biiribe nan waa tan boontib.

¹⁶ 'Bi kur nba din tan kpo ki gbenn yoo nba, ¹⁷ ki Yennu yetit a, ¹⁸ 'Dinna daar nba na, i saa gar Moab kpaar paak ki tokin nyi Ar. ¹⁹ I-i saa kii per Amonn teeb, binba tee Lot yaaboona na yent, i daa daamiib koo ki piint kunkona nammii, kimaan n ki yaa min nmit tinj nba ki n turib na ki turini.' "

²⁰ (Yent manj, bi din tuu yi niwakita yente, kimaan niwakitae din tuu koo lej. Nnaan ki Amonn teeb din yib Samsun teeb. ²¹ Niib nba din tee nikakira, ki fok nan Anak teeb

(Basann tij na, bi din yir niwakita yente. ¹⁴ Ki Manase yaaboonn nba tee Jair na gaar Argob yiar kur nba ki bi bia yir Basann na, ki saa tuu Gesur nan Maaka kpaar paak, ki pur doi manj ki gaan nan u sann, ki tan tuu dinna bi mir Jair digbanae.)

¹⁵ “Ki n jii Gilead ki tur Makir naakuuk nba nyii Manase booru ni na, ¹⁶ njaan tur Rubenn nan Gaad booru tij nba nyii Gilead ki saa tuu Arnonn mokir. Mokir na sinsuuk nie tee bi niidiitu po terik, njaan paapo terik mun tee Jakob mokir. Ki li bokleer tee Amonn kpaar. ¹⁷ Li yonbaa po bi kpaar tant ki saa tuu Joodann mokir, laa nyii Galilii mokgbenir ganj po ki saa tuu Mok-kpeenn, niidiitu po, ki bia saa dian Pisga joor, yondo po.

¹⁸ “Li yoo manj ki n turib kpaanii a: ‘Ti Yomdaano Yennu turi tij nba be Joodann mokir yondo po na a yii yen. Motana, barint i jab kunkontiat ki tumm ki bin poot Joodann, ki gar i naa waas Israel teleeb toonn, ki sommib ki bin gaar yiar ki yent. ¹⁹ See i poob nan i waas nan i bonkobite saa biar doi nba ki n turi na ni. N mi nan i mok bonkobit bonchiann. ²⁰ Sommit i naa waas Israel teleeb ki bin gaar tij nba Yennu turib, ki li be Joodann mokir yonbaa po na, ki yabir nan Yennu nba tan saa te ki bin kar nan laafia, nan waa tun bianjinba ki turi nna na. Li poor po ki yin jen tij nba ki n turi na ni.’

²¹ “Li yoo na ki n yet Joosua a: ‘A la bianjinba ki i Yomdaano Yennu tun ki tur batnba banlee nba tee Sihonn nan Og nawa. Ki u bia saa tun soo kur nnae, tij nba kur ki i lek. ²² I daa tiimm janmaanii, kimaan i Yomdaano Yennu-e saa kon ki turi.’

Bianjinba ki Moses kan koo Keenann

²³ “Li yoo na ki n miar Yennu nan n par kur ki yet a, ²⁴ ‘Yabint daano Yennu, n mi nan a fiit ki wannin a toongbeja nan bakitnauj toona nba ki a yaa a tuma. Yensau kaa sanpaapo koo tingbouj na ni ki saa fit tun a panj toona na leere. ²⁵ Yennu, n meia, njaant ki min gar ki poot Joodann mokir, ki la tinjan nba be bokleer po na, tinjan nba mok kunkona na, ki bia la kunkona nba fok ki be Lebanonn tij na ni.’

²⁶ “Njaan i paake te ki Yennu donn wutoor n paak ki ki gbiint turin. Ki u yet a, ‘Li jan nnawa. A ji daa piak nna ki teenimi. ²⁷ Saant ki do Pisga joor paak, ki got toonn nan poor, nan diitu po nan ganj po, ki got linba ki a la fanu, kimaan a kan ban poot Joodann mokiri. ²⁸ Chekint Joosua nan kpaanii na, ki kpanjo, kimaan njooe saa gar niib na toonn, ki poot namm, ki gaar tij nba ki a saa la na.’

²⁹ “Ki ti biar baauk ni ki kpia doo nba tee Bef-peor na.”

4

Bianjinba ki Moses kpaan Israel teeb a bii mok mosaku

¹ Ki Moses njamm yet Israel teeb a, “Sakin man sennii nba kur ki n wanti, ki i sii mok manfoor, ki kar doo nba ki i Yomdaano Yennu nba tee i baanba yoo na jikit ki teeni na ni. ² I daa pukii siar linba ki n teeni na po, ki bia daa nyint siari. Sakin man i Yomdaano Yennu sennii nba ki n wanti na. ³ I moj la linba ki Yennu tun, Peor joor boor nawa. U din biir soo kur nba jiantir yenbik Baal lej. ⁴ Njaan i siab nba din be fanu nan i Yomdaano Yennu na bia daa be i manfoa ni dinna.

⁵ “N wanni sennii na kura, nan bianjinba ki n Yomdaano Yennu betin a n tun na. Sakin sennii manj, yoo nba ki i be tij nba ki i yaa yin lek na ni. ⁶ Sakin ki weir man fanu, njanne saa wann boorganu nba kpia-i na nan i sub. Ki bi-i gbat sennii na kur, bi saa yet a, ‘Yanfoon nan bann boorbee na ki niib na mokii?’

⁷ “Digbansiar kaa, li-i tee ki u yabint tee bianjinba, njaan u ki mok Yennu nba naako nan ti Yomdaano Yennu nba be nant na. Yoo nba kur ki ti miaro, u tuu gat ki turite. ⁸ Digbansiar kaa, li-i tee ki u yabint tee bianjinba, njaan u ki mok sennii nba tee fanu nan linba ki n wanti dinna na. ⁹ I mi ki daa tammit linba ki i la nan i ninbina, yaa daa be i manfoor ni na, ki tan wann i waas nan i yaaboona ¹⁰ ki gaan daar nba ki i daan set i Yomdaano Yennu toonn, Sainai joor boor, ki u betin a, ‘Taant niib na boyennkoo boor. N loon ki bin gbiint maa yaa n pak linbae. Ki bi saa tumii kii saak n mob, baa daa be bi manfoor ni na, ki tan fit wann bi waas ki bii mok mosaku.’

¹¹ “Betir i waas bianjinba ki i din saan set joor nba ki munyuuk doo ki tee nan sanpagbouj ki dokin, ki muyerpeeu do sanpaapo na. ¹² Betirib bianjinba ki Yennu pak nani muu na ni, nan bianjinba ki i gbat ki u piak nani, njaan ki i ki laat ninnaunj siar nan waama. ¹³ Ki u wanni linba ki i saa tun ki gbeen u molor nba ki u senn nan yimm. Ii mok man mosaku nan sennii piik nba ki u sob teen tanpatlai njanlee paak na. ¹⁴ Yennu betin a min wanni sennii na kur, ki yin sak gaarir tij nba ki i yaa yin lek ki fat kar na ni.

Kpaanii ki jiin patmannu po

¹⁵ “Yoo nba Yennu pak nani, muu ni, Sainai joor paak na, i din ki la ninnauy siari. Li paak, ii mi man, ¹⁶ ki daa tuun biit ki maa patsiar ki teen i monj, laa tee joo koo poo, ¹⁷ koo bonkobit koo noonii, ¹⁸ koo bonbubokit koo janiin ninnauju. ¹⁹ I daa te ki soo kpanni nan yin gbaan ki jiant linba ki i laat sanpaapo na, laa tee yonnu koo nmaarik koo nmaabira. Ti Yomdaano Yennu jiir ki tur nilee nba tenn nae, a bii jiantir. ²⁰ Naan yimme tee niib nba ki u nyinni Ijipt, waruk ni na. U nyinni, a wun jii-i ki teeni u niibe nan yaa tee bianjinba dinna daar ni na. ²¹ I paake teen ki ti Yomdaano Yennu din donn wutoor nanin, ki por kat nan n kan poot Joodann mokir ki koo tinngan nba ki u teeni na ni. ²² N saa kpo tin na niije, n kan gar yakir Joodann mokiri, naan yimm narin saa gar ki loora, ki gaar tinngan na. ²³ Ii mi man, ki daa tammit i Yomdaano Yennu molor nba ki u lor nani na po. Sakin u mob, ki daa naan siar ki li tee patiri, ²⁴ kimaan i Yomdaano Yennu tee nan muyeruk nae. U tee funfunn Yennu-e.

²⁵ “I-i lekii wei tin man ni bianjinba, ki mar waas nan yaaboona, naan i daa tuun biit, ki maa patsiar ki teen i monj. Li tee bonbiire Yennu toonn, ki saa donn u wutoor. ²⁶ N yiin sanpaak nan tingbouy a bin di n siara dinna. Li-i tee ki i yet n mob, i saa boonte yiama tin na ni. I kan wei i manfoor ni, tin nba ki i yaa yin koo Joodann mok-pootir po na, i saa boonte yiama. ²⁷ Yennu saa yati digbana kur po, siaminba ki i waaminnae saa tenn ki mok manfoor. ²⁸ Leje ki i sii jiantir yennii nba ki niib naan nan bi nii, yennii nba tee tikpeet nan tana, yennii nba ki laat, ki ki gbia, ki ki di, ki bia ki gbia nubiru. ²⁹ Leje ki i saa lon i Yomdaano Yennu. Li-i tee ki i lomoo nan i par kur, i saa lauwa. ³⁰ Li-i tee ki i be daamii ni nan linba kur baati, yin ji nmant Yennu paak, ki sak u mob. ³¹ U tee ninbatinu Yennu-e. U kan nyiki yann, koo ki biirini. U bia kan tamm molor nba ki u monj lor nan i yeejamm na.

³² “Boin ki fiit yoo nba gar, yoo nba ki bi daa ki mari, ki nmat poor po ki saa tuu yoo nba ki Yennu nan nisaarik tingbouy na paak. Fiitir tingbouy na kur po, ki laan bonjaann na booru ban tuma-a, koo soo ban gbat li booruwa-a, ³³ koo siab ban gbat ki Yennu* be muu ni ki piak namm, naan ki bi fo, nan yaa gbia bianjinba nawa-a? ³⁴ Yensau ban bikin nan wun saan digbansiar ki saa nyinn boorsau ki teem u yab, nan i Yomdaano Yennu nba tun ki turi Ijipt nawa-a? I ninbina nie ki u jii u pangarisuk nan yiikoo ki baar nan yiarrii nan tobii, ki tun yaarlituk nan bakitnaun toona, ki te ki janmaanbona tun. ³⁵ Yimme ki u tun ki turi a lin wannu nan u kooe tee Yennu, ki soo ji ki be ki tee nan hoo na. ³⁶ U te ki i gbat u kunkor ki li nyii yendouy ni, a lin te wun fit kpaani. Tingbouy na paak u din te ki i la u kasii muu, ki u pak nani muu man ni. ³⁷ Kimaan waa loon i yeejamm na paak ki u ganni, ki jii u panchion ki nyinni Ijipt tin ni. ³⁸ Yoo nba ki i nyarii koo na, ki u ber digbanjaana nba mok panii ki gari, a wun kooni bi tini ni ki lii tee i yar. Tin manje tee i yar dinna na. ³⁹ Baat dinna daar nba na, ki daa ban tammit nan Yennu-e tee Yomdaano, yendouy ni nan tingbouy na ni, ki yensau ji ki be. ⁴⁰ Sakin u sennu kur nba ki n teeni dinna daar na, ki bont kur saa somm fanu ki tur yimm nan i yaaboona, ki i saa tukin kii be tin nba ki i Yomdaano Yennu turi na ni, ki li sii tee i yar mokmok nan mokmok.”

Ki jiin sindant digbana nba be Joodann mokir yondo po

⁴¹ Ki Moses gann digbana nantaa Joodann mokir po, ki jiin yondo po, ⁴² siaminba ki niro saa fit bor, li-i tee ki u kpet kpil soo, wunba ki tee u dataaki. U saa bor digbana nantaa na yenn nie ki bi ji daa kpii. ⁴³ Rubenn booru ni, bi digbann tee Beser; ki li be dokitir paak, kunkook. Gaad booru ni, digbann tee Ramof, ki li mun be Gilead tin ni. Ki Manase booru ni digbann tee Golann, ki li mun be Basann tin ni.

Ki jiin Yennu sennu po

⁴⁴ Ki Moses tur Israel teeb Yennu sennii nan wannu. ⁴⁵ Linba nae tee sennii nba ki Moses pak tur Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ijipt tin ni, ⁴⁶ ki din be baauk nba be Joodann mokir yondo po ki kpia Bef-peor, ki li be Amor teeb bat Sihonn tin ni na. Njooe din koo Hesbonn, ki Moses nan Israel teeb kon ki nyanno, yoo nba ki bi nyii Ijipt na. ⁴⁷ Bi din yent u tiije, nan Basann bat Og tin. Njamme din tee Amor teeb batnba banlee, ki koo Joodann mokir yondo po na. ⁴⁸ Li tin tant ki nyii Aroer doo nba be Arnonn kpengbion ki tok nna gan po ki saa tuu Sirionn kunkonn, njanne tee Hermonn kunkonn, ⁴⁹ ki bia pukin yent nba be Joodann mokir yondo po na, ki sik diitu po ki saa tuu Mok-kpeenn, ki bia jir yondo po ki saa tuu Pisga joor na.

* 4:33 4.33 Yennu koo yennii.

5

*Ki jiin sennii piik na po
(Nyinu 20.1-17)*

¹ Ki Moses yiin Israel teeb kura, ki betib a, "Israel teeb, gbiintir sennii nba kur ki n teeni dinna na, ki tumii kii diar kii mok mosaku. ² Sainai joor paake ki ti Yomdaano Yennu lor molor. ³ U ki lor molor na ti baanba kuukoo paak kaa, njaan nan timm nba kur be manfoor ni dinna na paak. ⁴ Njoo Yennu din be muu ni, joor paak, ki pak nani u tjoŋ. ⁵ Ki n set yimm nan Yennu sinsuuk ni li yoo na, maa n wannu linba ki u yet, kimaan i tiin muu na janmaaniie, ki ki sak nakin joor na.

⁶ "Yennu yet a, 'Mine tee i Yomdaano Yennu, wunba nyinni daabisin ni, Ijpt tingboun ni.

⁷ " 'I daa jiantir yensau ki pukin n po.

⁸ " 'I daa naan ninnaun siar ki teen i moŋ ki li tee linba be sanpaapo, koo tingboun na ni, koo nyun ni, koo tinpoo ni. ⁹ I daa baakit koo ki jiantir patsiari, kimaan mine tee i Yomdaano Yennu, ki tee funfunne Yennu. N baat nan tubdatu ki teen binba namin, nan bi maaru, ki saa tuu bi yaaboontaa nan yaaboonna ni. ¹⁰ Njaan n mok ninbatinu ki teen yaaboona tusaa tusaa nba saa wei ki loonin ki dia n sennu.

¹¹ " 'Daa yi n sann ki tuun biit, kimaan min, a Yomdaano Yennu saa dat wunba yiin n sann yann yann tubira.

¹² " 'Ii dia foon daar na fanu, ki lii tee kasii, nan min, a Yomdaano Yennu nba wanna na. ¹³ A mok daa njanloobe ki saa jii ki tun a toona, ¹⁴ njaan daajanlore daar tee foon daare ki turin. Daar man, soo daa tuun toonn, laa tee fin, koo a waas, koo a daaba, koo boorganii nba koo a doo ni, koo a bonkobit. A daaba n foi nan fin na. ¹⁵ Tiat nan a din tee daabire Ijpt tij ni, njaan min, a Yomdaano Yennu-e fata nan n yiikoo, nan n pangarisuk. Li paak teen ki n yaa maa a dia foon daar man fanu.

¹⁶ " 'Turin a baa nan a naa baakir nan min, a Yomdaano Yennu nba senna bianjiba na, ki bont kur saa somm fanu nana, ki a saa wei bonchiann a manfoor ni, tij nba ki n teena na ni.

¹⁷ " 'Daa kpi niro.

¹⁸ " 'Daa chommi.

¹⁹ " 'Daa jaami.

²⁰ " 'Daa di faak siara ki biir a loo.

²¹ " 'Daa nian a loo poo, koo ki nian a loo njaak, koo a loo tij, koo u njaadaabir, koo u bonkobit, koo linba kur tee a loo yari.'

²² "Sennu nba nae ki Yennu tur i kura, yoo nba ki i din taan be Sainai joor boor na. U din be muu ni nan sanpagboun nba bon bonchiann ni, ki pak nani nan kunkopaarir, ki ji ki pukin siari, njaan sobir tanpatlai njanlee paak ki jii turin.

*Ki jiin niib na janmaanii po
(Nyinu 20.18-21)*

²³ "Yoo nba ki joor na kur di muu ki i gbat kunkor, ki li nyii bunbonn na sinsuuk ni, ki i booru kur saakab nan toondamm baar n boor, ²⁴ ki yet a, "Ti Yomdaano Yennu fiit u yentchion nan u yabint, ki ti gbat u kunkor ki li nyii muu sinsuuk ni. Ki ti la dinna daar nba na, nan Yennu fit piak nan niro, njaan ki u be u manfoor ni. ²⁵ Ki motana, bia paake ki ti saa kpo? Li-i tee ki ti Yomdaano Yennu njamm pak nant, ti saa kpo nnae. Muchion na saa dite. ²⁶ Nisaarik ban gbat ki Yennu nba fo na be muu ni ki pak nano, nan taa gbat na, njaan bia be u manfoor ni-i? ²⁷ Moses, njamatir ki saa gbiint linba kur ki ti Yomdaano Yennu saa yet, ki jenna ki tan wannit linba ki u yet, ki ti saa gbiint kii mok mosaku.'

²⁸ "Ki Yennu gbat momaan na, ki betin a, 'N gbat linba kur niib na yet nawa, bi mok monii linba kur bi yet na ni. ²⁹ Li-i tee ki bi sii mok dudukbooru na yoo kur, ki baakitin, ki saak n sennu kur, njann bont kur saa somm fanu namn nan bi waas, mokmok nan mokmok. ³⁰ Saant ki betib ki bin njmat koo bi diit ni. ³¹ Njaan fin Moses, setir nna kii kpian, ki n saa wanna n sennu kur. Wantib sennu man, ki bi saa sakir, tij nba ki n teemm na ni.'

³² "Israel teeb, ii chej fanu, ki tun linba kur ki i Yomdaano Yennu wannu. I daa yeen sennii na nan yenna. ³³ Ii wei sennu nba kur ki i Yomdaano Yennu wannu, ki i sii mok manfoor, ki bont kur saa teen fanu ki turi. Ki i bina saa pukin, tij nba ki i yaa yin kar na ni.

6

Ki jiin sennaann na po

¹ “Sennii nae ki i Yomdaano Yennu wannin, a min jii ki tumii-i. Ii sakir, tij nba ni ki i saa koo ki yent na. ² I manfoor nij kur, yimm nan i waas nan i yaaboona-ii baakit i Yomdaano Yennu, kii saak u sennu nba ki n teeni na, ki i saa wei bonchiann tij man ni. ³ Gbiintir man, Israel teeb, ki sakir, ki bont kur saa somm fanu nani, ki i sii tee digbanjaann, ki koo mokint nan tinkpiasir man ni, nan bianjinba ki i Yomdaano Yennu nba tee i yeejamm yoo na senn u mosonn na.

⁴ “Israel teeb, gbiintir man: ti Yomdaano Yennu tee Yen-yenokooe. ⁵ Ii loono nan a par kur, nan a seek kur, nan a pañ kur. ⁶ Daa tammitt sennu nba ki n teeni dinna daar nba na. ⁷ A tumii a waas fanu. A namm tiarir yoo nba ki a be njaak ni, nan yoo nba ki a somm sonu ni, nan yoo nba ki a foi, nan yoo nba ki a tuun toona. ⁸ A lor tabinir a nii ni, ki tabin a yugbiar paak, ki lii tiana. ⁹ A sobir a diit tammoi paak, nan a njaak tammob paak.

Ki jiin moyetuk kpaanii po

¹⁰ “Ti Yomdaano Yennu saa turi tij nba mok digbanjaana nba mok mokint, nan doi nba ki i ki maa, nan bianjinba ki u senn mosonn ki tur ti yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na. ¹¹ Li nei sii gbee nan bonjana nba ki i ki kooone, ki bunbuna bia sii be lej, linba ki i ki gbiir, nan jeburkat nan tilontii nba ki i ki bur. Li-i tee ki Yennu baar nani tij man ni yoo nba, i sii mok linba kur ki i loon yii di. ¹² Li yoo man, i daa tammitt Yennu nba nyinni Ijpt tij ni, siaminba ki i din tee daaba na po. ¹³ A baakit a Yomdaano Yennu kii jiantir u kuukoo, kii sent a mosona u kuukoo sann ni. ¹⁴ A daa jiantir niib nba kpia-i na yennii. ¹⁵ Li-i tee ki i jiantir yensau, Yennu wutoor saa baar i paak nan muu nae, ki saa di-i ki boonti yama, kimaan i Yomdaano Yennu, wunba be nani na, tee funfunn Yennu-e.

¹⁶ “I daa bikii i Yomdaano Yennu, nan yaa din bikino Masa tij ni na. ¹⁷ Ii dia sennu kur nba ki i Yomdaano Yennu turi na fanu. ¹⁸ Ii tuun linba kur ki u yet a li njan ki bia took na fanu, ki bont kur saa somm fanu ki turi, ki i saa fit ki yent tinkpiasir nba Yennu senn mosonn nan i yeejamm nan u saa turib na. ¹⁹ Ki i saa ber i datai nan waa senn mosonn bianjinba na.

²⁰ “Yoo baat ki i waas tan saa boi-i a, ‘Bee ki ti Yomdaano Yennu yet nan tii saak sennu na kuri?’ ²¹ yin betib a ‘Ti din tee daabae kpanbar Faaro yent ni, Ijpt tij ni, ki Yennu nyinnit nan u pangarisuk, ²² ki tun bakitnaun nan yaarlituk toona, nan jarjmaansooruk bona, Ijpt teeb nan bi kpanbar nan u tij saakab kura paak, ki ti la nan ti ninbina. ²³ Ki u nyinnit Ijpt tij ni, a wun baar nant ki tan turit tij na, nan waa senn mosonn ki tur ti yeejamm ki yaa u saa tun na. ²⁴ Ki ti Yomdaano Yennu sennit a tii saak kii tuun sennu na kur, kii biaki baakitoo. Ki ti-i tuun nna, u sii guu ti yent, ki tin mokit. ²⁵ Li-i tee ki ti mok mosaku fanu Yennu sennu kur ni, u sii mok parpeenn nant.’

7

Ki jiin Yennu tioj niib po

(Niyuu 34.11-16)

¹ “I Yomdaano Yennu saa baar nani tij nba ki i saa kar na ni. Ki u saa ber nyinn booru bonchiann tij man ni. Yaa saa na, u saa ber digbanjaana njalore, binba mok panii ki gari. Namme tee Hef teeb, nan Girgas teeb, nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. ² Ki li-i tee i Yomdaano Yennu jii niib na ki kubin i nuu ni, ki i nyannib yoo nba, yin kpi bi kura. I daa lorin namm molor siari, koo ki timm ninbaauku. ³ I daa kooont bi bonpoi, ki i bonpoi muu bia daa kummi. ⁴ Li-i tee ki i kooont leeb, bi tan saa lebiti, ki i kan jiant Yennu, njaan jiant yenbis, ki Yennu saa donn wutoore ki biiri yama. ⁵ Njaan yaa saa tun bianjinbae na ki turib: Ii bet bet bi maruj binbinta, ki yeer yeer bi jiantu tanchaakaa, ki choo choo bi chicherpook Asera na, ki joo bi pata muu, ⁶ kimaan i tee kasii damme ki tur i Yomdaano Yennu. Njooe ganni durinya nibooru kur ni, a yii tee u niib nba be i koo, ki gar soo kur tingbouj na ni.

⁷ “Yennu ki looni ki ganni yabint paak kaa. Yimme waar gar booru kur tingbouj na ni. ⁸ Njaan Yennu looni, ki bia saa gbeen u mosonn nba ki u senn i yeejamm na. Li paak ki u nyinni nan u pañ, daabisin nij, kpanbar Faaro nuu ni, Ijpt tingbouj ni. ⁹ Ii mi man nan i Yomdaano Yennu kooe tee Yennu, ki tee barmonii daano, ki dia u molor nan u ninbatinu ki teen binba loono motana, nan yaaboona nba saa wei tusir. ¹⁰ U ki taantir nan wun dat binba namo tuba. U saa pa soo kur u biit paaka. ¹¹ Li paak, gaat linba ki n tumii-i na, kii mok mosaku nan sennu nba kur ki n teeni dinna na.

Ki jiin mosaku piisin po

(Sennu 28.1-14)

¹² “Li-i tee ki i gbiint sennu na ki sakir fanu, njann i Yomdaano Yennu saa tukin nan u molor, ki bia wannu i lomm nba yoo be na, nan waa senn mōsonn tur i yeejamm na. ¹³ U sii looni, ki teen piisin i paak, ki te ki yin pot kii mok waas bonchiann. Ki u saa teen piisin i tij paak, ki i sii mok jeet nan tilōona daan nan kpan nan bonkobit bonchiann. U saa turi piisin na kur, tij nba ki u senn mōsonn ki tur i yeejamm a li sii tee i yar na ni. ¹⁴ Sōo kaa durinya na ni ki saa la piisingbenir nan yimm na. Sōo kaa ki sii tee joo koo poo ki tee kanmatir, koo bonkobit ni ki tee bonjiritii. ¹⁵ Yennu saa nyinn yiarii kur i ni, ki kan ban teen Ijpt yiarbooru na i paaki, jaan u saa baar nann, i datai kur paak. ¹⁶ Ii boont booru kur nba ki i Yomdaano Yennu saa jiiib ki kubini. I daa tiimm ninbaauk. I daa jiantir bi tingbana, kimaan njamme saa turimi.

¹⁷ “I daa dukii nan niib na yabint gari, ki i kan fit beribi. ¹⁸ I daa tiimm janmaanii, tiat linba ki i Yomdaano Yennu tun ki tur kpanbar Faaro nan Ijpt teeb na. ¹⁹ Tiat man yaa la yiarkanbant nan pangarisuk nan yiikoo nan baktinau, toona nba ki i Yomdaano Yennu tun ki nyinni. Nnae ki u bia saa tun tur binba ki i tiimm janmaanii na. ²⁰ U saa baar nan yanputuk bi paak, ki bia boont binba kur saa chiar ki bōr na. ²¹ Li paak, i daa tiin niib ma, kimaan i Yomdaano Yennu be nani. U tee Yenjaanne, ki tee wunba ki i sii tiino ki teeno baakir. ²² Njooe sii beer binba ki i saa bi doi ni na waan waan. I daa boontirib yommi. Li-i tee ki li tun nna, njann muuk ni bonkob-susoot saa yabite ki tee da, ki turi. ²³ Njoo Yennu saa jii i datai ki kubin i nuu ni, ki bi sii lin turin nan yaa tan saa boontib. ²⁴ U saa jii bi batnba ki kubini, ki i saa kpib. Ki bi sana ji kii taan tingboun na ni. Ki sōo kan fit gōori, ki i saa kpi sōo kur. ²⁵ Ii joo bi pata muu, ki daa kōont i mōj salima nan likirii nba paa li paak na. I daa jikit ki li tee i yari. Li-i tee ki i jiiir, njann li saa biiriwa, kimaan Yennu ki loon patmannu. ²⁶ I daa jikit pata ma, ki kōont i njei ni, nna-i kaa, li mōtont booru saa baa i paak nan laa be li paak bianinba nae. Ii yēt ki sarik pata ma, kimaan li be Yennu mōtont nie.

8

Ki jiin tinna nba ki bi saa gaar na po

¹ “Sakin man fanu, sennu nba kur ki n teeni dinna na, ki i sii mok manfoor, ki saa pot bonchiann, ki kōo yent tij nba ki Yennu senn mōsonn ki tur i yeejamm na. ² Tiat bianinba ki i Yomdaano Yennu njakiti sōfoouk nba ki i tokin bina piinna nba gar, kunkoouk paak na, ki baar nan wahala ki bikini, ki loon lin fiit i para, ki wun bann yaa saa sak ki dia u sennu na koo yaa kan dia. ³ U te ki kon soori, ki bia dinni mana,* jeet nba yimm nan i yeejamm daa din ki ban dii na. U din teen nna a wun wannu nan nisaarik daa maa jeet kuukoo paak kaa, njann kii maa mōsonn nba kur saa nyi njoo Yennu mōb ni paak. ⁴ Bina piinna na ni, njann i liant ki kpet, koo ki i taa faanti. ⁵ Tiat man, i Yomdaano Yennu-e njakitiri, ki bia daar i tuba nan bianinba ki baa tuu dat u bik tubir na. ⁶ Li paak, ii sak i Yomdaano Yennu sennu, kii somm u sōnu ni fanu nan janmaanii, ⁷ kimaan u kōonti tinna, nie, tij nba mok nyuntona nan kpenii, nan mōktona ki li puub saa baat nan kunkona nyaka ni, ⁸ tij nba naan jeet bonchiann, ki mok tilontii bonchiann nan olif tiinii kpan† nan siat, ⁹ tij nba ni ki i sii mok jeet ki kan ban kōj siar, tij nba ki li tana mok kut, ki li jōot niye ki i saa gbiir ki nyinn kutmōkpiara. ¹⁰ I tan saa di gboo, ki tur i Yomdaano Yennu niipoouk nan tinkpiasir nba ki u turi na.

Kpaanii nba jiin tintammii po

¹¹ “Ii mi man ki yin tamm i Yomdaano Yennu po. I daa yēen u sennu nba ki n teeni dinna daar na ni dianu nan waama. ¹² Yoo nba ki i mok jeet nba kur ki i saa di, ki bia maa njannii ki kōo, ¹³ ki i bonkobit kur pot, ki i salima nan i mōkint kur nōbir, ¹⁴ njann ii mi man ki daa mok karinbaanii ki tamm i Yomdaano Yennu po, wunba nyinni Ijpt, siaminba ki i din tee daaba na. ¹⁵ Njooe gar i tōonn fōonbiuk nba mok wai nan nani lobii kuukoo, nan tinkoonin, siaminba ki nyun kaa, njann ki u te ki nyun nyii tana ni ki turi na. ¹⁶ Kunkoouk paake ki u dinni mana, jeet nba ki i yeejamm din ki ban dii, ki baar nan bikina bonchiann a wun bikini, ki li-i tee ki i sikin i mōj, u saa teen piisin i paak, ki turi bonjana. ¹⁷ Li paak, daa ban dukii nan i tōj pa, nan yiikoo nie ki i mōkiti. ¹⁸ Njann ii tiar nan i Yomdaano Yennu-e teeni pa, ki i mōkitir. U tuun nna, kimaan u see fanu nan u molor nba ki u din lor nan i yeejamm na. ¹⁹ I daa tamm i Yomdaano Yennu po, koo ki jiantir yensau. N kpaani dinna nan li-i te ki i tun nna, i saa boonte ki kpakin. ²⁰ Li-i tee ki i ki sak Yennu ma, sennu, i saa boonte nan booru booru nba ki u saa biirib i tōonn po na.

* **8:3** 8.3 Mana tee jeet nba ki Yennu din turib kunkoouk paak nae. † **8:8** 8.8 Olif tiinii kpan njann, ki li daauk bia paar.

9

Ki jiin Israel teeb moyétuk po

¹ "Israel teeb, gbiintir man, i per Jooddann mækir pootuwa, ki saa koo kar tin nba ki lej niib yabi ki bia mæk panj ki gari. Ki bi doi yab, ki li joona fok ki saa tuu sanpagbant. ² Ki niib na moŋ fok ki mæk panii. Bi tee niwakitae. Ki i gbat bi yeen bi po nan soƕ kan fit tookibi. ³ Nnaan motana i saa la nan i ninbina nan i Yomdaano Yennu saa liit i toonn nan muyeruk na. U saa nyannib yoo nba ki i saa na. Ki i saa berib ki boontib yiama, nan waa senn bianjinba na.

⁴ "I Yomdaano Yennu nba saa berib ki turi na, i daa yeen i para ni nan i toonŋana paake ki Yennu kooni doo na ni, ŋaan bi toonbiit na paake te ki ŋoo Yennu berib ki nyinnib doo na ni. ⁵ Li ki tee i toonŋana nan yaa tuun linba took paak kaa ki Yennu saa turi tin na, ŋaan u saa ber nyinnib kimaan bi biit paak, nan waa loon ki wun gheen u moosonn nba ki u sat nan ti yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na. ⁶ Ii bann nan Yennu ki teeni tinkpiasir na i toonŋana paak kaa. Aaii, i tee tubkangbatae.

⁷ "Tiat, ki daa tammit bianjinba ki i te i Yomdaano Yennu donn wutoor kunkoouk paak na. Laa nyii daar nba ki i nyii Ijpt ki tan tuu daar nba ki i baar nna na, ki i yeen Yennu mób. ⁸ Sainai jojaann na boor gbaa ki i donn u wutoor, ki u par bee, ki u yaa wun boonti. ⁹ Maa doo joor maŋ paak maa n gaar tanpatlai nba ki Yennu sob u molor li paak ki turi na, ki n saa be lej yontunmuna piinna nan nyotunmuna piinna, ki ki dii ki bia ki nyuu. ¹⁰ Ki Yennu turin tanpatlai ŋanlee nba ki u sob nan u moŋ nuu, móbona nba ki u din pak turi, ki li nyii muu ni daar nba ki i taan be joor peŋ na. ¹¹ Barmonii, yonnu ni piinna nan nyioƕ piinna na poor poe ki Yennu turin tanpatlai ŋanlee nba ki u sob u molor li paak na.

¹² "Ki Yennu betin a, 'Fiit ki sik joor na yian, kimaan niib nba ki a nyii namm Ijpt na, bi mæk tonu ki biir bi moŋa. Bi doŋ yét sennu nba ki n wannib maa bii dia nawa, ki maa bi moŋ yenbik.'

¹³ "Ki Yennu bia ŋamm betin a, 'N mi niib na nba tee tubkangbata bianjinba. ¹⁴ A daa biki a goorimi. N saa biiriba, ki soƕ ji kan ban tiar bi po. N saa fiina, ki fii tee digbansaakar nba sii mæk panj ki garib.'

¹⁵ "Ki n ŋmat sik joor na paak, ki tanpatlai ŋanlee nba ki sennu sob li paak na be n nuu ni, ki joor na gaar muu. ¹⁶ Ki n la nan i tun ki biir i Yomdaano Yennu-wa, ki maa naabik ninnaun. I nyik ŋoo Yennu sennu nba ki u wannii nae yiama. ¹⁷ I numm niŋe ki i jii tanpatlai ŋanlee na ki lu, ki li but but. ¹⁸ Ki n yaan baa fabin Yennu toonn, yontunmuna piinna nan nyotunmuna piinna, ki ki dii, ki bia ki nyuu. N tun nna kimaan i tun biir Yennu, ki u wutoor doowa. ¹⁹ Ki janmaani mækin nan Yennu parbiir nan wutoor nba ki u bo yaa wun boonti na, ŋaan ki u ŋamm gbiint ki turin. ²⁰ Ki ŋoo Yennu bia donn wutoor Aaronn paak ki yaa wun kpiu, li yoo na ki n bia miar Aaronn paak. ²¹ Ki n nyinn yanbõnbont nba ki i nan nan salima ki li tee naabik ninnaun na, ki joor muu, ki nannir ki li tan tenn waamina ki tee nan tant na. Ki n lu tant maŋ kpenu nba puub ki nyi joor ni na.

²² "I donn i Yomdaano Yennu wutoor, yoo nba ki i be Tabera nan Masa nan Kibrof Hatafa na. ²³ Ki u tumi ki i nyii Kades Banea, ki yeti a ii saa ki koo tin nba ki u teeni na ni. Ki i yét u maan, ki ki teeno yada, ki ki sak u mób. ²⁴ Maa banniwa, i tee moyétdamme ki tur Yennu.

²⁵ "Li paak ki n baa fabin Yennu toonn, daa piinna nan nyioƕ piinna, kimaan n bann nan u yaa wun boontie. ²⁶ Ki n miaro ki yet a, 'Yabint Yennu, daa boontir a tiõŋ niibi, niib nba ki a nyinnib Ijpt nan a panchioŋ nan a yiikoo nuu na. ²⁷ Tiat a daaba Abraham nan Aisak nan Jakob po, ŋaan daa gbiin tubkangbata nba tee tondamm nan biit damm na po. ²⁸ Nna-i kaa, Ijpt teeb saa yet nan a ki fit jii a niib ki koo namm tin nba ki a senn moosonn ki yaa a saa turib na ni. Bi saa yet nan a jii a niib ki saan namm kunkoouk paak a a saa kpibe, kimaan a ki loon bi maan. ²⁹ Li kura ŋaan bi tee a niibe, ki tee a faar, ki tee binba ki a nyinnib Ijpt nan a yabint panj.'

10

Bianjinba ki Moses ŋamm gaar sennu na (Nyinu 34.1-10)

¹ "Ki Yennu betin a, 'Jabit tanpatlai ŋanlee ki lii tee nan sinsinn yar na, ki kpa a taabii lakir ki teenir lej, ki baar nann joor na paak. ² Ki n saa sob tana maŋ paak móbona nba ki n daan sob sinsinn yar nba ki a yeer na paak na, ki a saa jiir ki teen lakir na ni.'

³ "Ki n jii kpek taabii ki ŋammir lakir, ki jabir tanpatlai ŋanlee ki li tee nan sinsinn yar na, ki jii doo nann joor na paak. ⁴ Ki Yennu sob tana maŋ paak móbona nba ki u daan

sob sinsinn yar paak na, sennii piik nba ki u din turi, waa din pak nani muu ni, daar nba ki i din taan leeb ki be joor peɗ na. ⁵ Ki n nyii joor na paak ki sik, ki jii tanpatlai ɗanlee na ki koon lakir nba ki n ɗamm na ni, nan Yennu nba wann bianjinba na. Ki li be leɗ nan dinna.”

⁶ (Ki Israel teeb soor sonu ki nyii bunbuna nba tee Jaakann teeb yar na boor, ki saan Mosera. Leɗe ki Aaronn kpo, ki bi piuu, ki u bija Eliasar set u seenu ni ki tee manntoo. ⁷ Ki bi nyii leɗ ki saan Gud-goda, ki nyii Gud-goda ki saan Jot-bata, tiɗ nba mok nyun bonchiann na. ⁸ Joor manɗ peɗe ki Yennu bokit Liifai maaru, a bii guu molor lakir na, ki bia kii tee mannteeb, kii sat piisin u sann ni. Nanne tee bi toona nan dinna. ⁹ Li paak, Liifai booru ki mok tiɗ faar nan boorlia nba mok na. Bi mok yaak nan bii tee Yennu mannteeb nan ɗoo i Yomdaano Yennu nba sennib bianjinba na.)

¹⁰ Ki Moses bia ɗamm yet a, “N biar joor na paak yonnu ni piinna nan nyiok piinna nan sinsinn na. Ki Yennu bia gbiint ki turin, ki sak nan u kan biiri, ¹¹ ki betin a, ‘Fiit, ki jii niib na ki bin saan gaar tiɗ nba ki n senn masonn ki tur bi yeejamm na.’

Yennu nba loon linba

¹² “Israel teeb, gbiintir man linba ki i Yomdaano Yennu loon i boor. Ii jianto kii saak u sennu nba kur ki u teeni, kii loono, kii jiantiro nan i para kur, ¹³ kii mok mosaku nan u sennii kur nba ki n teeni dinna na, ki lin sommi. ¹⁴ Li sanpaak, nan tingbouɗ, nan linba kur be li ni tee Yennu yare. ¹⁵ Naan Yennu nba din loon i yeejamm bonchiann na paak ki u ganni ki gar niibooru nba kur be. Ki i bia daa tee u niganakab. ¹⁶ Li paak, laa nyii motana ki saa, ii mok mosaku nan Yennu, ɗaan daa tee tubkangbata, ¹⁷ kimaan i Yomdaano Yennu-e tee Yennu nba gar yennii kur, ki bia gar panii kura. U gberɗ ki mok panchioɗ ki tee bii tiino. U ki mok ningannii, u bia ki gaan fobit. ¹⁸ U te ki kpeebii nan pakoɗ laa bi barmonii, ki loon boorganii nba koo nant na, ki teemm jeet nan liant. ¹⁹ Li paak ii loon boorganii na, kimaan i moɗ din tee boorganue Ijpt tiɗ ni. ²⁰ Sakin kii jiantir i Yomdaano Yennu kuukoo, kii be fanu nana, kii sent i masona u kuukoo sann ni. ²¹ Ii dont u sann, ɗooe tee i Yennu. Ki i la nan i ninbina toonjaana nan yaarlituk bona nba ki u tun ki turi. ²² Yoo nba ki i yeejamm saan Ijpt na, bi din tee niib piinlore kooe. Naan motana i Yomdaano Yennu te ki i nobir ki tee nan ɗmaabira nba be sanpaapo nae.

11

Ki jii Yennu paɗ po

¹ “Li paak, ii loon i Yomdaano Yennu, kii saak u sennii yoo kur. ² Tiat dinna daar nba na linba ki i tumii ki jii Yennu po, linba ki u tun ki turi na paak. Li din ki tee i waas kaa la linba ki u tun na, ɗaan yimme din la u yabint nan u panchioɗ nan bakitnauy toona. ³ Ki i la linba ki u tun ki tur Ijpt kpanbar Faaro nan u niib kura. ⁴ Ki i la bianjinba Yennu boon Ijpt kunkonkonna nan bi taanii nan torit, ki dinnib nyun, Mokmuɗ ni, yoo nba ki bi din beeri na. ⁵ Ki i mi linba ki Yennu tun ki turi kunkoouk na paaka, ki i fit lian baar nna. ⁶ I tiar linba ki u tun ki tur Datann nan Abiram, nba tee Eliab waas ki nyii Rubenn booru ni. Soɗ kur numm niɗe ki tingbouɗ bokit ki mubin ɗamm, nan bi ɗaateeb, nan bi ɗei, nan bi daaba, nan bi bonkobit kur paak. ⁷ Barmonii, yimme tee damm nba la bakitnauy toona kur nba ki Yennu tun.

Piisin nba be tingannkar na ni

⁸ “Li paak, ii sak sennu nba kur ki n teeni dinna daar na, ki i sii mok paɗ ki fit poot mokir na, ki koo yent tiɗ nba ki n teeni na. ⁹ Ki i manfoa saa fokit tiɗ nba ki Yennu din senn masonn a u saa tur i yeejamm nan bi yaaboona na, tiɗ nba ki siat nan naabiin puub na ni. ¹⁰ Tiɗ nba ki i saa koo ki yent na ki tee nan Ijpt tiɗ nba ki i din be ki ko kpaant ki maant i bonburkara nyun na kaa. ¹¹ Naan tiɗ nba ki i tee siir ki saa koo na tee tiɗ nba mok kunkona nan baate, ki tee tiɗ nba ki saak baa, ¹² tiɗ nba ki i Yomdaano Yennu guu, ki u ninbina kpaal li paak yoo kur, laa nyii binn pinpiik ki saa tuu li joontu.

¹³ “Li paak, sakin sennu nba ki n teeni dinna na. Ii loon i Yomdaano Yennu kii jiantiro nan i para nan i sei kura. ¹⁴ Li-i tee ki i tun nna, u saa te saak n baa i tiɗ paak kpaafuur ki saa tuu sakoouk, ki i saa la jeet nan tiloona daan nan kpan. ¹⁵ Ki moot saa kpaat, ki i bonkobit ɗman, ki i sii di gboot. ¹⁶ Ii mi man, ki daa gaan kpinkpanii, kii tan saa mann nyik Yennu jiantu ɗaan wei ki jiant pata. ¹⁷ Li-i tee ki i tun nna, Yennu saa donn wutoore i paak, ki soor saak, ki i tiɗ saa koor, ki bonburkara n koor, ki yin kpo yian leɗ, ɗaan ki li lek tee tinɗaje ki u jii ki turi.

¹⁸ “Ti tian man sennu na i para nan i dudukit ni. Lorin i nii paak, ki tabin i yugbia paak, ki lii tiani. ¹⁹ Ii tumii i waas sennii na, kii piak li po i ɗei ni, nan sonii ni, nan toona ni, nan i foon yoo. ²⁰ Ii sobir i diit tammoi paak nan i ɗei yaɗa paak. ²¹ Nanne

saa te ki yimm nan i waas n wei bonchiann tij nba ki i Yomdaano Yennu senn mōsonn ki tur i yeejamm na ni. Sanpaak nba tun jōon bianjinba na, i mun sii tun be lej nnae.

²² "Li-i tee ki i saa sak ki dia sennii nba ki n teeni na kur, kii loon i Yomdaano Yennu, kii somm u sōnu kur ni, kii naako, ²³ ḡann Yennu saa ber niib nba ki i baatib, ki bi yabi ki mōk panii ki gari na, ki i saa kōo ki yent bi tij maḡ. ²⁴ Tij nba ki i saa ḡmaa kur sii tee i yare, ki i kpaar saa nyi kunkoouk ki saa tuu Lebanonn jojaana boor, ki bia nyi Yufrates mōkir ki saa tuu Sinsuuk ni mōkgbenjir. ²⁵ Ki siaminba kur ki i saa tōkin tij na ni, i Yomdaano Yennu saa te ki niib na tiini janmaanii, nan waa senn mōsonn bianjinba na, ki sōo kan fit ḡoori.

²⁶ "Dinna daar nba na, ii gann piisin koo mōtont. ²⁷ Piisin tee, li-i tee ki i sak gaar i Yomdaano Yennu sennu nba ki n teeni dinna na. ²⁸ Ki mōtont mun tee, li-i tee ki i yēt sennu nba na ḡaan ḡmant jiantir tingbana nba ki i ki ban jiant. ²⁹ Li-i tee ki Yennu baar nani tij nba ki i saa kōo kar na ni, yin mōont piisin, Gerisim jōor paak, ḡaan mōont mōtont, Ebal jōor paak. ³⁰ Jōot ḡanlee na be Jōodann mōkir yonbaa poe, ki be Keenann teeb nba kōo Jōodann baauk ni na yent ni. Jōot maḡ jir yonbaa poe, ki kpia nan More tiinii nba tee tijakpera na, ki ki fōk nan Gilgal doo. ³¹ I per Jōodann mōkir pootuwa, ki saa kōo tij nba ki i Yomdaano Yennu teeni na, ki kar lej. ³² Yoo nba ki i kar lej, li kpaat talas ki yii mōk mōsaku nan sennii nba ki n teeni dinna daar na.

12

Boyennkōo nba tee jiant boor

¹ "Sennii nba ki i sii mōk mōsaku nanne na, yoo nba ki i be tij nba ki i Yomdaano Yennu nba tee i yeejamm yōo na jikit ki teeni na. ḡbiintir man. ² Tij nba ni ki i saa kōo kar na, ii bet bet bi tingbana jinjiantboa, li kunkona nba fōk nan kunkonlia paak, nan li tiinii nyaka. ³ Ii bet bet bi maruḡ binbinta, ki yeer yeer bi jiantu tanchaakaa, ki joo bi chicherpook Asera muu, ki bia biir bi pata nan siaminba ki bi jiantir kur, ki niib na ji daa ban ki jiantir lej.

⁴ "I daa jiantir i Yomdaano Yennu nan bianjinba niib na jiantir bi yennii na. ⁵ I booru kur nba be yent kur po, ḡōo Yennu saa gann boyennkōo boor nba ki i sii jiantirōe. ⁶ Leḡe ki ii sii jikit i maruḡ nba ki bi sii jokitir muu, nan marunlia, nan i bona piik ni yenn, nan i piinii nba ki i senn mōsonn ki saa tur Yennu, nan i yanbōo piinii, nan i nei nan pei sinsinn matii. ⁷ Leḡe ki i sii be i Yomdaano Yennu tōonn, wunba teen piisin i paak na, yimm nan i waas sii di ki mōk parpeenn linba kur ki i tun paak.

⁸ "Li yoo-i baar, i ji daa tuun nan yaa tuu tuun ki sōo kur jiantir waa loon bianjinba, ⁹ kimaan i daa ki kōo tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, siaminba ki i sii be nan parpeenn. ¹⁰ Yoo nba ki i poot Jōodann mōkir, Yennu saa te ki yin kōo ki kar tij maḡ ni; u saa ḡoor i datai ki i sii be laafia ni. ¹¹ Yennu saa gann boyennkōo nba ki i sii jiantirōe. Leḡe ki i saa baar u boor nan linba kur ki n wanni na: I maruḡ nba kur saa joo muu, nan marunlia, nan i bona piik ni yenn, nan i Yenpiinii, nan i piinii nba kur ki i senn mōsonn ki saa tur Yennu. ¹² Ki i sii mōk parpeenn u tōonn po, yimm nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nba kōo i doi ni na. Ii tian man nan Liifai booru kii mōk bi tiōḡ tij. ¹³ I daa mann maruḡ siaminba kur ki i la, ¹⁴ ḡaan ii mann boyennkōo boor nba ki Yennu saa gann i booru ni yeno yent ni. Leḡ kuukōe ki i sii mann i maruḡ nba saa joo muu, ki bia tun linba kur ki n wanni na.

¹⁵ "Naan yaak be ki turi ki i saa fit kpi ki ḡman i bonkobit siaminba ki i be na. I saa fit kpi ki ḡman linba kur Yennu turi na. I kura, wunba tee kasii koo wunba ki tee kasii, i saa fit ḡman nan bianjinba ki i tuu ḡman muuk ni bonkobuk na. ¹⁶ Naan i daa jikit bi sōn ki li tee jeeti. Ii tuu mōon sōn na tij ni, nan nyun na. ¹⁷ Siar kaa ki i saa mann maruḡ ki tur Yennu ḡaan bia dir i ḡei ni, laa tee i dii bōkitu piik ni yenn, koo tilōona daan, koo kpan, koo nei nan pei sinsinn matii, koo piinii nba ki i senn mōsonn nan i saa tur Yennu, koo i yanbōo piinii, koo piinii nba kur be. ¹⁸ Yimm nan i waas, nan i daaba, nan Liifai teeb nba kur be i doi ni n di maruḡ na, i Yomdaano Yennu tōonn, boyennkōo boor nba ki u gann na. Ki ii sii mōk parpeenn tōonn kur nba ki i tuun paak. ¹⁹ Ii yabir man ki daa tammit Liifai teeb na po, yaa saa wei tij maḡ ni bianjinba.

²⁰ "Li-i tee ki i Yomdaano Yennu tant i yent nan waa senn mōsonn bianjinba na, i saa fit ḡman nant, yoo nba kur ki i loon. ²¹ Li-i tee ki boyennkōo jiantu boor na fōk nani, ḡann i saa fit kpi nei koo pei nba Yennu turi na, ki ḡman i ḡei ni nan maa beti bianjinba na. ²² Sōo kur, wunba tee kasii, koo wunba ki tee kasii, saa fit ḡman nant maḡ, nan waa saa fit ḡman muuk ni bonkobuk nant bianjinba na. ²³ Naan i daa ḡman bonkobuk nan u sōmi, kimaan manfoor be sōn na nie. Ki li paak, i daa kpaab manfoor nan nant ki ḡmami. ²⁴ I daa jikit sōn na ki li tee jeeti, ḡaan ii kpaar mōon tij ni nan nyun na.

²⁵ Li-i tee ki i sak gaar sennu na, Yennu sii mək parpeenn, ki bont kur saa somm fanu nani nan i yaaboona. ²⁶ Jiin man i piinii nan masona nba ki i senn ki tur Yennu na, kii saa nann boyennkoo nba tee jiant boor na. ²⁷ Leje ki i saa mann maruŋ, ki joor muu, Yennu maruŋ binbintir na paak, ki bia mann maruŋ nba ki i saa ŋman li nant na, ŋaan kpaar sɔn na moon, maruŋ binbintir na paak. ²⁸ Sakin man fanu linba kur ki n wanni na, ki bont kur saa somm fanu nani nan i yaaboona mokmok nan mokmok, kimaan i sii tuun linba took, nan linba sii pent i Yomdaano Yennu pare.

Kpaanii ki jiin patjiantu po

²⁹ "I Yomdaano Yennu saa biir digbana nba ki i saa lek na niib, ki yin koo yent bi tinii. ³⁰ Li-i tee ki Yennu biir doi marŋ, ii mi man ki i saa tokii ki jiant bi yennii, ki bia daa fiitir ki boi a yin bann baa jiantir bi yennii bianjinba, ki i tan saa mann ki yet a i saa tun nae, ki li saa biiri. ³¹ I daa jiantir i Yomdaano Yennu nan baa jiantir bi yennii bianjinba na, kimaan bi yenjiantii niŋe ki bi tuun linba ki ŋan ki biir Yennu par. Bi fit kpi bi waas ki jokitib muu, bi maruŋ binbinta paak.

³² "Tumin linba ki n wanti na; i daa pukii siar li paaki, i bia daa nyint siar li ni.

13

¹ "Sokinii koo damiit buntitoo saa fit ki paka baktinauŋ koo chin chin maan, ² a wun kpanna ki a jiant yennii nba ki a ki ban jianti. Li-i tee maan nba ki u yet set tan gbeeni, ³ ŋaan a daa gbiin. Yennu-e jiiu a wun bikina, ki laan a loon ŋoo Yennu nba a par kurii. ⁴ Wein man Yennu kii baakitoo, ki sak kii dia u sennu, kii jiantiro, kii waa ŋoo kuukoo. ⁵ ŋaan faa kpi damiit buntitoo, koo ninnyoon daano nba beeri a i yet Yennu, wunba nyinni Ijpt tin ni, siaminba ki i din tee daaba na. Li nibooru tee nibiiuko, ki koor a wun nyinni binbenŋar nba ki Yennu senni a yii be li ni na. Ii kpiu man, ki fit lian fat i moŋ binbenbiik na ni.

⁶ "Li-i tee ki a ninja gbaa, koo a bija, koo a bipoo, koo a ŋapoo nba ki a loono fanu, koo a yonanmono korima a fan jiant tingbana nba ki fin nan a yeejamm ki ban jianti, daa saaki. ⁷ Bi yeno saa korimi kii jiant niib nba kpia-i na yennii, koo niib be banfoka na yennii, ⁸ ŋaan i daa te ki u kpanni, i daa gbiintir u maan, i daa tiino ninbaauk, i bia daa dok u paak, ⁹ ii kpiu. Ii tee binba saa jaaro tann sinsinn, ki bia te ki soɔ kur n jaato. ¹⁰ Ii jaato tana ki kpiu, kimaan waa koor a wun turimi ki i daa jiantir i Yomdaano Yennu nba nyinni Ijpt tin niŋ, siaminba ki i din tee daaba na paak. ¹¹ Ki binba tee Israel teeb kura saa gbat linba tun, ki janmaanii sii mokib, ki soɔ ji kan ban tun li bonbiir booru.

¹² "Yoo nba ki i koo doi nba ki i Yomdaano Yennu teeni na ni, i saa gbat ¹³ nan niyoonsiab be i niib ni ki kpann bi doi niib, ki bi jiantir yennii nba ki i ki ban jianti. ¹⁴ Li-i tee ki i gbat maan marŋ booru, yin boi ki fiitir fanu; li-i tee barmonii nan bonbiibooru marŋ tumiie, ¹⁵ yin kpi niib nba kur be doo marŋ ni, nan bi bonkobit kura. Ii biir doo marŋ, ¹⁶ ki taan niib na mokint kur doo na sinsuuk ni, ki joo doo marŋ nan linba kur be leŋ, ki lii tee maruŋ ki tur i Yomdaano Yennu. Li saa nyinte ki kpat langbent, ki ji daa ban tee doo. ¹⁷⁻¹⁸ I daa jikit siar; linba bo tee ki yin biir, ki Yennu saa lebit u wutoor ki tinii ninbaauk. Li-i tee ki i gbiint ki sak Yennu sennu nba ki n wanti dinna na, ki tun linba ŋan, u saa tini ninbaauk ki te yin pot nan waa senn moosonn ki tur i yeejamm na.

14

Koor nba be kuun marima ni

¹ "Yimme tee i Yomdaano Yennu niib. Li-i tee ki i mo ki fabin kuun paak, ŋaan i daa ŋma i moŋ, koo ki koor i yugbia, nan nileebe nba tuun bianjinba na, ² kimaan yimme tee i Yomdaano Yennu niburchimm nba ki u gann, a yii tee u moŋ niib ki gar niib nba kur be tingbouŋ na ni.

Bonkobit nba koo nan binba ki koo

(Liifai teeb 11.1-47)

³ "I daa ŋman nant nba ki Yennu nyinnir ki yaa li koo na. ⁴ I saa fit ŋman bonkobit na: nei nan pei nan buunii, ⁵ nan piarii booru booru. ⁶ I saa fit ŋman bonkobit nba ki bi taawoka bokit, ki bi bia ŋman moot ki wukitir. ⁷ ŋaan daa ŋman bonkobuk kur nba ki u taawoka ki bokit, ki u bia ki ŋman moot ki wukitir. I daa ŋman laagumii nan wonii nan lunlona, kimaan bi ŋman moot wukitir ŋaan mok taawokmuna. Ii jiib ki bii tee koor ki turi. ⁸ I daa ŋman doorik, kimaan u taawoka bokita ŋaan ki u ki wukitir. I daa ŋman nant na booru koo ki siit bi gbanankpeena. Jiin ki lii tee koor.

⁹ "I saa fit ŋman jan booru kur nba mok kunkonii loka ni, nan wakii, ¹⁰ ŋaan linba kur be nyun ni ŋaan ki mok kunkonii nan wakii, i daa ŋman, li tee koor ki turi.

¹¹ "I saa fit nman nɔɔnii nba kur ki kɔɔ. ¹²⁻¹⁸ Njaan nɔɔnbooru nba nae ki i daa nman, li kɔnbiat nan bi booru, nan juut nan li booru, nan nmanantakarit nan bi booru, nan kpeen-nɔɔnii nan bi booru, nan fiit nan bi booru, nan kinkaant nan bi booru, nan baakaan nan bi booru, nan nanjɔnt nan bi booru, nan janbɔɔnlot nan bi booru.

¹⁹ "Bonbubɔkit nba kur yuuk tee kɔɔre, i daa nman, ²⁰ njaan i saa fit nman bonbubɔkit nba ki kɔɔ.

²¹ "I daa nman bonkpeena. Njaan binba tee boorganu i doi ninj saa fit nman, koo yin koi ki tur boorganu nba be dighanlia ni. Njaan yimm tee i Yomdaano Yennu yabe ki tee u niib. I daa njaap pebik koo bubik u naa biin ni.

Ki jiin bona piik ni yenn sennu po

²² "Nyint bona piik ni yenn linba kur ki a tun ki la binn nɔɔk ni, ²³ ki saan nann boyennkɔɔ boor nba ki i Yomdaano Yennu gann a lii tee u jiantboor na. Leje ki i saa di u tɔɔnn po, i jeet, bona piik ni yenn, nan i tilɔɔna daan, bona piik ni yenn, nan i kpan, bona piik ni yenn, nan i nei nan pei sinsinn matii. Tumin nna, njaanne saa te ki yin tumii bianjinba ki i sii baakit i Yomdaano Yennu yoo kur. ²⁴ Li-i tee boyennkɔɔ nba tee jiantboor na fɔk nan i njei, ki i kan fit dia i bona nba ki Yennu sommi ki i la na li piik ni yenn ki saan nanni, ²⁵ njaan ii koi bona piik ni yenn man kur, ki jii li likirii ki saan nann boyennkɔɔ jiantboor man, ²⁶ ki daa linba kur ki i loon, li naanant nan pei nant, nan tilɔɔna daan, ki di i Yomdaano Yennu tɔɔnn. Yimm nan i waas saa di kii mɔk parpeenn.

²⁷ "I daa tammit Liifai teeb nba kɔɔ i doi ni na, kimaan bi ki mɔk faar nba tee bi tɔɔn yari. ²⁸ Bina nantaa joontik kur, ii baar nan i jeet nba tee piik ni yenn kur ki bekirir i doi ni. ²⁹ Jeet mane sii tee Liifai teeb yar, kimaan bi ki mɔk faari; ki bia sii tee boorganu nan kpeebii nan pakoi nba kɔɔ i doi ni na yar, ki bi kur saa baar ki tan gaar linba kur ki bi loon. Tumin nna, ki i Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki i tun paak.

15

*Ki jiin binn nba pukin njanlore na po
(Liifai teeb 25.1-7)*

¹ "Bina njanlore gbennu kur, yin tuu nyik chab i pandiira kur nba dia i likirii. ² Yaa tuu saa teen bianjinbae na: Wunba kur kpent likirii ki tur u ninja Israel niro, wun nyik ki piin pann man, ki daa gaan likirii man, kimaan Yennu piin pann man panuwa. ³ I tuu saa fit gaar linba ki boorganu kpent na, njaan i daa gaan linba ki i ninjamm kpentii.

⁴ "I Yomdaano Yennu saa teen piisin i paak, tinj nba ki u teeni na ni. Ki i sɔɔ tan kii tee nandaano. ⁵ Li-i tee ki i mɔk mɔsaku ki bia wei linba kur ki n wanti dinna na fanu, ⁶ Yennu saa teen piisin i paak nan waa senn bianjinba na, ki i tan sii kpentir likirii ki teen digbana bonchiann niib, njaan i tan kan saan ki kpent sɔɔ boori. I tan sii dia doi bonchiann ki njamakirib, njaan dosau tan kii njamakitiri ni.

⁷ "Li-i tee ki a ninja Israel niro be doi nba be tinj nba ni ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na, ki namii, a daa mɔk jawuuk ki miino, ⁸ njaan te ki a nuu-ii yaa, ki kpentɔ linba kur ki u loon. ⁹ A daa yeen nan fin kpentɔ siari, njaan yaa pann piinu binn per na. I daa te ki dukubiit man kɔɔ i yur ni. Li-i tee ki a yet nan fin kpentɔ, u saa fabine ki lin baar Yennu, ki fin kɔɔ biit ni. ¹⁰ Turin nan a par kur njaan daa mɔk jawuuk, ki Yennu saa teen piisin linba kur ki a tuun paak. ¹¹ Israel tesiab sii tun be talase, ki namii, li paak ki n beeri maa i daa mɔk jawuuku.

*Bianjinba ki i saa dia daaba
(Nyinu 21.1-11)*

¹² "Li-i tee ki a loɔ Israel niro, jɔɔ koo poo, koi u mɔn ki tura nan daabir na, wun tun a toona bina njanloob; bina njanlore na ni, fin ji nyiko ki wuu saa. ¹³ Li-i tee ki a nyiko, daa te ki u saa niipia, ¹⁴ njaan nyinn siar, linba kur Yennu tura na ni ki turo, li pei nan li jeet nan li tilɔɔna daan. ¹⁵ Ii tiar nan i din tee daabae Ijijt tinj ni, ki i Yomdaano Yennu nyinni ki njaai yann. Njaanne teen ki n teeni sennu na.

¹⁶ "Njaan a njaadaabir-i kii loon ki wun nyi, kimaan u loon fin nan a njaateeb maan, ki u benu mano, ¹⁷ fan jiiu ki saan nakino a njaak gann boor, ki fut u tubir, ki u ji sii tee a daabir nan u kuun. A bia teen a njaadaab-pook li bannu. ¹⁸ A daa te ki li tona nan faa saa nyik daabir yann na paaki, kimaan waa tuma toona bina njanloob na, njaan li gar faa saa jii niro ki wun tuma bina piik nan njanlee ki a pau bianjinbawa. Tumin nna, ki i Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki a tuun paak.

Ki jiin bonkobit sinsinn matii po

¹⁹ “Nyint i bonkobjara nba tee sinsinn matii, li nei koo pei koo buunii, ki lii tee i Yomdaano Yennu yar. I daa jikit nei manj ki tuun namm toona, koo ki pori pei na kobit. ²⁰ Binn kur, yimm nan i njaateeb tuu saa nman bonkobit manj, Yennu toonn, siaminba tee boyennkoo jiantboor na. ²¹ Njaan li-i tee ki siar daamii bonkobit manj: Bi-i tee taakperii, koo ki joon, koo ki mok danj bi gbanant paaki, i daa mann maruŋ ki teen i Yomdaano Yennu. ²² Ii kpi bonkobit manj booru i njei ni ki nman, i kura, wunba tee kasii nan wunba ki tee kasii. Ii nmanim nan yaa nman muuk ni bonkobit bianjinba na. ²³ Njaan i daa jikit bi son ki li tee jeet ki turi, njaan ii tuu kpaar moon tij ni, nan nyun na.

16

Ki jiin yukitgar tiaru jaamm po
(Niyinu 12.1-20)

¹ “Ii baakit i Yomdaano Yennu, kii di yukitgar tiaru jaamm na, njaamarik nba ki bi yir Abib na ni; njaamarik manj dasiar nyioko ki u din nyinni Ijijt. ² Saant man boyennkoo boor nba tee Yenjiantboor na, ki kot peeuk koo naab lej, ki lii tee yukitgar* tiaru jaamm, ki baak i Yomdaano Yennu. ³ I daa dir nan boroboro nba nmat datiji. Ii di boroboro nba kaa datij ki saa tuu daanjanlore, nan yaa din tun bianjinba ki nyii Ijijt nan kakisin na. Ii di boroboro na, ki li sann sii tee wahala boroboro, ki i manfoor kur ni ki i sii tian daar nba ki i nyii Ijijt, siaminba tee wahala boor na. ⁴ Soo daa dia datij i yent ni ki saa tuu daanjanlore. Bonkobit nba ki i kpii sinsinn daar daajoouk na, ii nman nant na kur li daar nyiok.

⁵ “Ii kot yukitgar tiaru jaamm bonkobit na boyennkoo boor nba tee Yenjiantboor na. Li daa tee siar boor tij nba ki i Yomdaano Yennu saa turi na ni, ⁶ njaan kii tee siaminba ki i Yomdaano Yennu saa gann ki li tee u binbeoor na. Leŋ koo ki i saa mann yukitgar tiaru jaamm maruŋ, daajoouk po, ki li tee yoo nba ki i din nyii Ijijt na. ⁷ Ii pur nant na ki nman siaminba ki i Yomdaano Yennu saa gann ki li tee jiantboor na. Ki li-i yent sanyiok ni, yin nmat kun i njei ni. ⁸ Laa jii daanjanloob, ii kpaŋ-ii di boroboro nba ki mok datiji, njaan daa njanlore daar yin taan boyennkoo ki jiant i Yomdaano Yennu, ki daa tuun toonn, daar manj ni.

Ki jiin jaanu jaamm po
(Niyinu 34.22; Liifai teeb 23.15-21)

⁹ “Piint yoo nba ki i piin dijaanu na ki kan bakoi njanlore, ¹⁰ ki ji di dijaanu jaamm ki lin baak i Yomdaano Yennu, ki bia baar nan i yanboo piinii ki turo, nan waa teen piisin i bona kur paak bianjinba na. ¹¹ Ii mok man parpeenn Yennu boor, yimm nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nan boorganu nan kpeebii nan pakoi nba be i yent ni na. Tumin nna boyennkoo nba tee jiantu boor na. ¹² Ii mi man fanu ki sak sennu na, ki daa tammitt nan i din tee daabae Ijijt tij ni.

Ki jiin lanbont jaamm po
(Liifai teeb 23.33-43)

¹³ “Li-i tee ki i boor i jeet kur, ki bia nmakir i daan tiloona nyun ki gbenn, yin di lanbont jaamm daa njanlore. ¹⁴ Ii di nan i waas nan i daaba nan Liifai teeb nan boorganu nan kpeebii nan pakoi nba be i doi ni na. ¹⁵ Baakit i Yomdaano Yennu ki di jaamm na daanjanlore, boyennkoo nba tee jiantboor na, kii mok parpeenn, kimaan Yennu teen piisin i toona nan i jaaŋ paaka.

¹⁶ “Jab nba be i doo ni kur saa baar ki tan jiant Yennu taar muntaa binn nok ni, siaminba tee boyennkoo jiantboor na, li yukitgar tiaru jaamm, nan dijaanu jaamm, nan lanbont jaamm. Joo kur tuu saa baar nan piinii ¹⁷ waa fit bianjinba kur, ki li tee i Yomdaano Yennu nba teen piisin u paak bianjinba.

Ki jiin barbuura po

¹⁸ “Gant barbuura nan saakab ki bii be doi kur ni, doi nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na. Jab man-ii bu niib buut fanu. ¹⁹ Bi daa mok burkoknu koo ningannii bi buut bunu ni. Bi bia daa gaan fobit piinii, kimaan li pinboorik te ki yandamm nan niburchimm ki fit piak barmonii, ki te ki bi piak makpeta. ²⁰ Njaant ki barmonii-ii waa yoo kur, ki yin fit koo kar tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ki i sii be lej nan i kuun.

²¹ “Li-i tee ki i maa maruŋ binbintir ki teen i Yomdaano Yennu-ie, i daa sent chicherpook Asera na ki bokintir, ²² ki bia daa chaant jiantu tanchaakaa. Li tee bonbiire ki tur i Yomdaano Yennu.

* **16:2** 16.2 Yennu malaka din kpii Ijijt teeb bijakpera, njaan nyik Israel yab. (Niyinu 12.29)

17

¹ “I daa jikit naab koo peeuk nba mək dan j u gbanu paak ki mann maruj ki teen i Yomdaano Yennu. Li tee bonbiire ki turo.

² “Li-i tee ki i gbat nan i doi ni joo koo poo tun siar ki kpet Yennu sennu, ³ ki li tee mannu, koo ki jiantir tingbanaie, koo yenbis koo nmaarik koo yonnu, koo nmaabira, linba ki Yennu yet nan i daa tuun na, ⁴ yin boi fiitir fanu. Li-i tee monii nan li toonbiit tun Israel tij ni, ⁵ njann yin jii daano manj ki nyi nanao doo kpij ki jaato tana ki kpiu. ⁶ Li-i tee ki siara damm teen banlee koo ki gar nna, ki pak biiro, yin kpiu, njann siara daano-i tee yenokoo, i daa kpiu. ⁷ Siara damm nae saa jaato tana sinsinn, ki niib nba biar na n wei ki jaato pukin. Nna bannue ki i saa boon toonbiit manj.

⁸ “Li pasiar mayenn nba sii paar ki tur doi ni buut teeb na. Li yenn nba sii tee nan faar paak, koo gbanant paak dan, koo nikpinu maan; li-i tee ki linba na teeni, saant boyennkoo nba tee Yenjianthoor na, siaminba ki i Yomdaano Yennu gann, ⁹ ki tur mannteeb nan Liifai teeb nan barbuuro nba tuun li toonn li yoo manj na boor, ki njann bin gbiint maan manj. ¹⁰ Ki bi-i tura gatu, fan tun nan baa wanna bianjinba na. ¹¹ Gaat bi wannu, ki wei bi kpaanii nyik nyik. ¹² Wunba kur ki mək mosaku nan mannteeb koo barbuteeb nba tuun bi toonn, bin kpiu. Nna bannue ki i saa fit nyinn toonbiit na Israel tij ni. ¹³ Ki soo kur saa gbat li po, ki tin janmaanii, ki ji kan ban tun li booru.

Kpaanii nba jii kpanbara po

¹⁴ “Yoo nba ki i koo kar tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, li yooe ki i tan saa dukin a i loon bat, nan digbanlia nba kpia-i na. ¹⁵ I mi man nan wunba ki i saa ganno ki u tee i bat na, njoo tee wunba ki Yennu ganno. I saa gann i tiorj niroe. I daa gani boorganu ki u tee i bati. ¹⁶ Bat na daa mək taanii bonchiann ki teen u kunkonkonna, u bia daa tuun niib ki bi saa Iijit ki saa daa taanii, kimaan Yennu yet nan u niib ji daa ban saa lej. ¹⁷ Bat na daa kooont poob ki pukii, kimaan li boorue saa njmant u yan ki u kan jiant Yennu. U bia daa pukii u likirii məkint koo salima məkinti. ¹⁸ Li-i tee ki u dii ki kar u naan kok paaki, u saa sob Yennu sennu nan wannu gbouj nba ki Liifai mannteeb dia na ki lonn leeb na, ki lii be u boor. ¹⁹ U sii mək gbouj manj ki li kpiau, ki u sii karin yoo kur. Njanne saa tumiio ki wun baakit Yennu, ki bia sii mək mosaku nan linba kur be li ni, ²⁰ ki li saa gooro ki u kan donn u moj nan u chee u leeb Israel teeb, ki bia kii mək moyetuk nan Yennu sennu. Ki u saa fit dia doo bina bonchiann, ki u waas saa dia Israel teeb paabu nan paabu nba baat.

18

Ki jii mannteeb tor po

¹ “Mannteeb nba tee Liifai booru na daa gaan tij bokitir tor Israel teeb boor, njann bi sii di Yenpiinii nan maruj nba jikit ki teen Yennu nae. ² Bi daa mək tij faar nan boorlia nba mək na. Bi tor tee baa mək yaak ki sii tee Yennu mannteeb nae, nan njoo Yennu nba senn moosonn bianjinba na.

³ “Yoo nba kur ki i mann maruj ki kpai naab koo peeuk, li tee yin jii boouko nan yiak nan nook ni nant ki tur mannteeb na. ⁴ Njamme tuu saa gaar sinsinn jeet nba ki i jaan, nan tiloo na daan, nan kpan, nan sinsinn pekobit nba ki i koor. ⁵ I booru nba kur be, njann Yennu nyinn Liifai teeb kooe, a bii tee u mannteeb mokmok nan mokmok.

⁶ “Wunba kur tee Liifai niro ki nyii Israel doo nba ni ki saan boyennkoo nba tee Yenjianthoor na, ⁷ u saa fit teen Yennu manntoo, nan Liifai leeb nba mann lej na. ⁸ ki sii gaan jeet na deede nan mannteeb na, njann u tuu saa gaar linba ki u njanteeb baar nann na ki yent.

Kpayakit ki jii binba ki waa Yennu na marima po

⁹ “Li-i tee ki i baar tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, i daa waa niib nba be doo manj nij na marinbiiti. ¹⁰ I daa jikit i waas ki mann maruj i binbinta paak ki jokitib muu, ki bia daa te ki i niib tokii ki di nyokii, koo ki lor niibi, ¹¹ koo ki di bandaknyoku, koo ki tee jabaabuuro, koo ninnyodaano, koo ki piak nan kpeemmi. ¹² I Yomdaano Yennu ki loon niib nba tuun bonbiir na booru. Li paak teen ki u saa ber nyinn niib manj doi nba ki i saa na ni. ¹³ Yi-i waa Yennu fanu nan i par kur.”

Mosonn nba jii Yennu sokinii baaru po

¹⁴ Ki Moses njamm yet a, “Tij nba ni ki i saa koo na, lej niib waa ninnyodamm ki bia bu jabaat, njann i Yomdaano Yennu ki sak yin tun nna. ¹⁵ Njoo Yennu saa turi sokinii, ki u sii tee nan min na, ki saa nyi i booru ni. Ii sak u mob man.

¹⁶ “Daar nba ki i din taan leeb ki be Sainai joo boor na, i din barin ki yaa i ji ki ban loon yin gbat Yennu kunkor, koo ki la u moyeruku, kimaan i din tiin janmaaniie a i saa

kpo. ¹⁷ Li paak ki Yennu betin a, 'Niib na boi linba njan poe. ¹⁸ N saa turib sokinii nba sii tee nan fin na, ki u saa nyi bi booru ni. N saa wannoo linba ki u saa pak, ki u saa bet niib na n sennu kur. ¹⁹ U saa pak n sann nie, ki n saa dat wunba kur yet gbiintu tubir. ²⁰ Njaan sokinii nba jerintir ki pak n sann ni, maan nba ki n ki wannoo, u saa kpo nnae li paak, koo wunba kur pak yenbis nba yaa sann ni, see ki li sokinii kpo li paak.'

²¹ "Li ki gar yin dukin ki yaa 'Nlee ki ti saa bann nan moomaan na ki nyii Yennu boori?'
²² Li-i tee ki sokinii pak Yennu sann ni, ki linba ki u pak na ki tumii, njann li ki tee Yennu moomaan kaa. Sokinii manj pak u moŋ yiikoo nie, i daa tiino janmaanii.

19

Ki jiin sindant doi na po

(*Nikant 35.9-34; Joosua 20.1-9*)

¹ "Yoo nba ki i Yomdaano Yennu biir niib nba ki u jikit bi tinj ki teeni na, ki i koo kar bi doi nan bi nei ni, ²⁻³ yin bokit yent manj taar muntaa ki gann yent kur sinsuuk ni doo, ki li-i tee soo kpuii loo, u saa fit chiar bor li doi yenn ni. ⁴ Li-i tee ki niro kpet kpuii loo nba ki tee u dataaki, u saa fit chiar ki bor doi nba na ni yenn ki la manfoor. ⁵ Ti bikin nan li-i tee jab banlee saan muuk ni a bin saa choo daat, ki yeno saan choon tiik a wun lu, ki pajar na fokit ki saan lia loo na ki u kpo, wunba choon na saa fit chiar ki koo doi na yenn ninj, ki la manfoor. ⁶ Li-i bonni tee doyennkooie, li bo sii fok bonchiann nan wun baar yian, ki kpeemmo na nikpiimm bo saa donn wutoore ki sooro ki kpuii yian, njann ki li bo daa ki janj nan wun kpo, u bo kpete ki kpuii loo na, njann bi bo ki kon kaa. ⁷ Li paake teen ki n yaa maa ii nyinn doi njantaa.

⁸ "Li-i tee i Yomdaano Yennu yabin i yent nan waa senn mosonn ki tur i yeejamm bianjinba na, ki turi yent na kur nan waa yet na, ⁹ njann i bia saa gann doi njantaa ki pukin. Li-i tee ki i sak ki tun maa beeri sennu nba dinna na, ki loon i Yomdaano Yennu, ki bia dia u wannu fanu, u saa jii tinj na ki turi. ¹⁰ Tumin nna man, ki binba ki tee bin kpo na daa kpenn yann yanni, ki i mun daa laat nyiiruk bi kuun paak, tinj nba ki Yennu jikit ki teeni na ni.

¹¹ "Njaan li-i tee ki niro lor ki kpuii u loo, ki chiar koo doi manj ni a wun tinn u manfoori, ¹² njann u doo ninj saakab n lon u boor. Bi-i lau, bin jiiu kubino joo nba ki u kpuii na niib, ki bin kpuii. ¹³ Bi daa tiino ninbaauk. Nyint Israel teeb nikpiibooru na ni, ki bont kur saa somm fanu nani.

Ki jiin yaayoo ni kpateri po

¹⁴ "I tan daa chari i leeb kpateri nba boor yaayoo niwa, tinj nba i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni.

Ki jiin siara dinu po

¹⁵ "Niyenokoo-i dii siara a lin soor wunba tun toonbiit kan janj, see banlee koo bantaee saa di siara, ki lin lian fit soor wunba tun toonbiit na. ¹⁶ Li-i tee ki soo loon wun biir u loo, ki dii faak siara nan u biir toonn, ¹⁷ njann bi banlee n saan boyennkoo nba tee Yenjiantboor na, ki mannteeb nan barbuura nba tuun toonn li yoo na n bu li buut. ¹⁸ See ki barbuura fiit maan manj ni fanu. Li-i tee ki joo manj dii faak siaraie ki tur u loo Israel niro, ¹⁹ u saa gaar u loo nba ki u bo dii faak siara nan u tun toonbiit na tubdatue. I-i tuun nna, njanne saa boon bonbiir i ninj. ²⁰ Njanne saa te ki soo kur n gbat linba tun. Ki bi sii tiin janmaanii, ki soo ji kan ban tun li bonbibooru. ²¹ Li maan booru, i daa tiin ninbaauk. Li tubdatu tee, fi-i nyinn a loo manfoor bin mun nyinn a yar, fi-i kpakir loo ninbinn bin mun kpakir a yar, fi-i fokit loo nyann bin mun fokit a yar, fi-i konn loo nuu bin mun konn a yar, fi-i konn loo taar bin mun konn a yar.

20

Ki jiin tob faanu po

¹ "Li-i tee ki i nyii a yin faa i datai tob ki la bi taanii nan bi torit nan kunkonkonna yab ki garini, njann i daa tiimm janmaanii. I Yomdaano Yennu, wunba nyinni Ijipt tinj ninj na sii be nani. ² Ki yin fit piin konn, see ki manntoo set kunkonkonna na toonn ki betib a, ³ Israel teeb, gbiintir man. Dinna daar nba na ni, i tookit tobe. I daa tiin i datai janmaanii, koo ki biris, koo ki i yan puti, ⁴ kimaan i Yomdaano Yennu saa saan nani, ki saa turi nyannu.'

⁵ "Ki kunkonkonna saakab na saa boi jab na a, 'Soo be nna ki maa njak njann daa ki jii tur Yennu-u? Li-i tee ki soo be, li daano n njmat kun njak ni. Nna-i kaa, bi-i kpuii tob ni, sooe tan saa jii u njak na ki tur Yennu. ⁶ Soo be nna ki koo kpapaanj njann daa ki la yaak ki jaani-i? Li-i tee ki soo be, li daano n njmat kun njak ni. Nna-i kaa, bi-i kpuii tob

ni, sɔɔe tan saa di u kpaab na jeet. ⁷ Sɔɔ be nna ki bo tee siir a wun koon sarkpenji-i? Li-i tee ki sɔɔ be, li daano n nmat kun njaak ni. Nna-i kaa, bi-i kpiiu tɔb ni, sɔɔe tan saa koon u sarkpenj na.'

⁸ "Ki kunkonkonna saakab bia saa namm ki boi jab na a, 'Sɔɔ be nna, ki u yan put, ki janmaanii mɔkɔ-ɔ? Li-i tee ki sɔɔ be, li daano n nmat kun njaak ni. Nna-i kaa, u saa nmat leeb yama.' ⁹ Yoo nba ki kunkonkonna saakab na pak ki tur jab na ki gbenn, bin gann yudamm nba sii gorii kaann kaann.

¹⁰ "Li-i tee ki i saan a yin lek doo, ii sint tur lej niib yaak ki bin njaak faauk. ¹¹ Bi-i loot bi tammɔi ki njaak faauku, yin soor bi kura ki bii tee i yommii, kii tuun mukir toona kii teeni. ¹² Nnaan doo nba nin niib ki sak faauk naku, nnaan sak ki gaari konni, yin jii i kunkonkonna ki lintib. ¹³ Yoo nba ki i Yomdaano Yennu te ki i kon ki nyannibi, yin kpi joo nba kur be lej, ¹⁴ nnaan i saa fit jii poob nan waas nan bonkobit nan linba kur be doo manj ni. I saa fit jii linba kur tee i datai yar. Yennu-e jiiir turi. ¹⁵ Yaa saa tun bianjinbae na ki tur doi nba fok nan tinj nba ki i saa kar li ni na.

¹⁶ "Nnaan yi-i kon ki nyann doo nba be tinj nba ni ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na, yin kpi sɔɔ kur, ¹⁷ ki boont sɔɔ kur nba be lej, nan njo Yennu nba wann na: Li Hef teeb, nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. ¹⁸ Kpimina bi kur. Nna-i kaa, bi saa tumii-i ki yin wei bi sennii nba ki njan nae, ki jiant bi tingbana, ki tun biir Yennu.

¹⁹ "Li-i tee ki i gbaa a i kon nyann doo nba, i daa chɔɔn li tilontii, li-i lekii tee ki konn na wei bianjinba. Ii di man li loona, nnaan i daa chɔɔn tiinii na, tiinii na ki tee i datai kaa. ²⁰ I saa fit chɔɔ tiinii nba ki loon loona ki bir dakpeka ki diin doo na joona, kii nmaan kii do nan yaa tan saa nyann.

21

Ki jiin kuun nba dɔɔ ki sɔɔ ki mi wunba kpii po

¹ "Li-i tee ki bi kpii sɔɔ tinj nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ki i ki mi wunba kpiiu, ² i saakab nan barbuura n nyi ki saan bikin kpeemmo na nba dɔɔ sian nan doi nba naak nann. ³ Ki doo nba naak nan kpeemmo na, li saakab saa gann naasar nba daa ki ban tun toonn. ⁴ Ki bi saa jii ki sik nann kpenu nba ki koot, baauk nba ki bi daa ki ban ki koo ni, leje ki bi saa faa naasar na turu ki konn. ⁵ Liifai mannteeb na mun bia saa saan lej, kimaan njamme saa pak ki namm maan nba tee konn maan kur. I Yomdaano Yennu-e gannib a bii mann, ki bia kii sat piisin u sann ni. ⁶ Ki saakab nba kur be doo nba ni ki kpeemmo kpia na, saa nit bi nii naab na paak, ⁷ nnaan yet a, 'Ti ki kpii niro na, ti bia ki mi wunba kpiiu. ⁸ Yennu, nyikin chab a niib Israel teeb, binba ki a nyinnib Ijijit tinj ni na. Nyikin ki chabit, ki daa daar ti tuba, wunba ki biir siar na kuun paaki.' ⁹ Yaa tun Yennu nba loon bianjinba, nann u kan dat i tuba kuun na paaki.

Ki jiin poob nba ki bi saa soorib tɔbii ni po

¹⁰ "Li-i tee ki i Yomdaano Yennu sommi ki i kon nyann tɔbii ki soor yommii, ¹¹ li ki gar ki i sɔɔ n la poofan nba ki u loon wun koon, ¹² wun jiiu ki kun nann u njaak ni. Leje ki poo na saa koor u yut, ki bia diat u niinyarit, ¹³ ki bia lebit u liant. U sii be joo na njaak nie, ki daa mɔ fabin u nidamm po njaamarik, li poor po ki joo na n lian koono. ¹⁴ Li-i tanj tee ki joo na ki loonoie, wun nyiko ki wuu saa yann, kimaan joo na mukisɔe ki koono, u ji kan fit diau nan daabir na ki tan koi-ɔ.

Ki jiin bikperik faar dinu po

¹⁵ "Li-i tee ki joo mɔk poob banlee, ki bi kura marɔ bonjai, nnaan ki u bijakper na ki tee u poolonjir biki, ¹⁶ ki joo na dukin nan wun biit u mɔkint ki tur u bonjai manj, u daa mɔk ningannii ki jiin u poolonjir bik po, ki jikit u bikperik tor ki teen poolonjir biki. ¹⁷ Li loon ki wun biit u faar na ki tur bikperik na tor munlee, wu-u leki kii tee poolonjir biki. Li njan ki joo n bann u bikperik, ki jii linba tee bikperik yar ki turo.

Ki jiin bik nba mɔk mɔyɛtuk po

¹⁸ "Li-i tee ki joo mɔk bonjak ki u tee tubkangbatir, ki bia mɔk mɔyɛtuk, ki bi-i lekii dat u tubir gbaa, nnaan ki u ki saak u damm mɔb, ¹⁹ u nidamm n jiiu ki saan nann doo na saakab boor, doo na tammɔb ni, ²⁰ ki yetib a, 'Ti bik na tee tubkangbatire, ki bia mɔk mɔyɛtuk, ki ki saak ti mɔbi, ki biir likirii, ki bia tee danyuuruk.' ²¹ Ki doo na ni jab kur saa jaato tana ki kpii. Nnae ki i saa nyinn bonbiir manj booru i ni. Ki wunba kur be Israel tinj ni saa gbat linba kur tun, ki sii tiin janmaanii.

Ki jiin sennu booru booru po

22 “Soo-i biir, ki bi kpiiu ki tabino daauk paaki, ²³ u gbanant daa biat daauk na paak ki li yentiri. Bin piuu daar man ni, kimaan gbanant na-i joo daauk paaki, li baat nan Yennu motonte tin na paak. Piin gbanant na, ki li daa torjit tin nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na.

22

1 “Li-i tee ki a la a loo Israel niro naab koo peeuk tiin boor, a daa nyikino, sooto ki jiiin turo. ² Naaan li-i tee ki bondaano na koo banfokirie, koo ki a ki mi bondaano, fan sooro ki kun nano. Ki bondaano na-i tani kpaan, fan jii turo. ³ Li-i bia kii tee boj, koo chinchenn, koo linba kur tee a loo Israel niro bont ki li bot, fan tun nna.

4 “Li-i tee ki a loo Israel niro boj koo naab baa tin ni, a daa nyikino. Sommito ki wun fin bonkobuk na.

5 “Poob daa lia jab tiat, ki jab mun daa lia poob tiati. I Yomdaano Yennu ki loon niib nba tuun nna.

6 “Li-i tee ki a la noontok ki li be tiik paak, koo ki li be tin ni, ki noonnaauj waak jena paak, koo noonbira paaki, a daa jikin noonnaauj na. ⁷ A saa fit jii noonbira na, naan nyik noonnaauj ki wuu saa. Nanne saa te ki a wei a manfoor ni ki mokit. ⁸ Li-i tee ki a maa napaan, teent joonjin ki lint maaru na paak,* ki tan daa laat nyiiruk, li-i tee ki soo nyii li paak ki baa kpo.

9 “A daa buur siar ki nmat nan tilontii boyennkoo ni. A-i tun nna, nann a koo fin di tilontii na, koo bonbuburleer nba ki a bur lej na.

10 “A daa kpaab ki yokint boj nan naajak a bii koo kpaabi.

11 “A daa lia liant nba ki bi nmat pekobit nan gungunt ki luu.

12 “Nyarin gbenta ki gaan a liant mogbana nanna na paak.

Sennu ki jiiin pookoot po

13 “Li-i tee ki joo koon poo, naan ki li poor po ki u tan ki loono, ¹⁴ ki ji baat nan barnaji nan u bo ki tee poomunn kaa ki bi koon leebi, ¹⁵ nann bonpook na nidamm n jii doonu nba ki bi daan ter doo ki koon leeb, ki son too li paak na, ki wann doo na saakab, ki lin wann nan bonpook na daan tee poomunne. ¹⁶ Bonpook na baa saa bet saakab na a, ‘N jii n bipoo ki tur joo na, ki u koono, naan motana u ji ki loono, ¹⁷ ki jikit barnaji ki paau, ki yaa u bo ki tee poomunn kaa, yoo nba ki u koono na, naan linba nae want nan n bipoo bo tee poomunne, gotir son nba too pookoot doonu paak na.’ ¹⁸ Ki doo na ni saakab saa soor bonpook na sooro ki boo u, ¹⁹ ki bia wannoo paatii salimpeena kobik, ki gaar likirii man ki tur bonpook na baa, kimaan joo na bo yaa wun dinn Israel bonpook na fei-e. Nnaan u bia sii yoo tee joo na pooe, ki u kan ban nyiko yaayoo siiyoo.

20 “Nnaan li-i tee ki pootuk na tee monii, ki siara bia kaa nan bonpook na bo tee poomunni, ²¹ nann bin jiiu ki nyi nano u baa naananyer, siaminba ki u doo ni jab saa jaato tana ki kpiu, kimaan u tun fei bont Israel teeb sinsuuk niwa, ki doo nan joo, yoo nba ki u daa be u baa njaak ki daa ki kun jab na. Nna bannue saa te ki yin boon bonbiir na booru.

22 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan u loo naapoo, yin kpi bi kura. Nna bannue saa te yin boon bonbiir na booru.

23 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan sapaamo doo nook ni, ki u tee u loo sarkpenj, ²⁴ yin jiiib ki nyi namn doo kpin ki jaatib tana ki kpiib. Bonpook na saa kpo, kimaan u ki yikin ki boi sommir po, naan ki li lek tee doo niije, bi bo saa gbat u wuyikiniwa. Ki joo na mun saa kpo, kimaan waa doo nan soo sarkpenj na. Nna bannue ki i saa boon bonbiir na booru.

25 “Li-i tee ki joo soor soo sarkpenj muuk ni ki doo nano, nann yin kpi joo na kuukooe. ²⁶ I daa tee bonpook na narin siari, kimaan u ki tun bonbiir nba jan nan kuumi. Maan na booru tee nan joo nba saa lek u loo muuk ni ki kpiu nae. ²⁷ Joo manj bib sapaamo nae muuk ni ki doo nano, wu-u leki boji yikin naan soo bo ki be lej ki saa fato.

28 “Li-i tee ki bi soor joo ki u doo nan sapaamo nba ki mok sooro, ²⁹ li tee wun pa salimpeena piinjmue, bianjinba ki bi pa sapaamo paak, ki tur sapaamo na baa, naan ki wuu tee u naapoo, kimaan u mukisoee ki tan doo nano. U ji kan ban nyiko yaayoo siiyoo.

30 “Jasoo daa ban dint u baa fei ki doo nan u baa poo soo.

23

Ki jiiin binba kan fit pukin Yennu niib po

* 22:8 22.8 Bi jei yura paak, bi din tuu sere.

¹ "Jatookir koo wunba ki bi jiar u punn kur, u kan pukin Yennu niib po.
² "Kpiabir koo yaaboona nba nyii u maaru ni, li-i lekii tee yaaboona piik ni gbaa, bi daa pukiib Yennu niib po.
³ "Amonn booru koo Moab booru niro, koo bi yaaboona, li-i lekii tee yaaboona piik ni gbaa, bi daa pukiib Yennu niib po. ⁴ Bi din yet bin turi jeet nan nyun, yoo nba ki i din nyii Ijipt ki paa sonu paak na, ki din joon Balam, wunba tee Beor bija, ki nyii Petor ki li be Mesopotamia tij ni na, a wun moi motont. ⁵ Naan i Yomdaano Yennu din ki gbiint ki tur Balam naan nmant motont man ki li teen piisin, kimaan waa looni na paak. ⁶ Nan yaa tee digbann na, i daa tuun siar ki li sommit Amonn booru nan Moab booru, koo ki te ki bi mokitiri.
⁷ "I daa yeen Edom teeb na; bi tee i nikpiimme. I bia daa yeen Ijipt teeb na, kimaan i ban koo bi tij niija. ⁸ Laa nyii bi yaaboona muntaa ni, i saa fit pukin bi maaru, Yennu niib na po.

Bianinba ki jakint sii kaa tob kaaj na ni

⁹ "Li-i tee ki i be kaaj ni ki li tee tob yooie, i daa tuun siar ki li saa kooni jakint ni.
¹⁰ Li-i tee ki i jab nin yeno dami damiit nyiak ki kpaar u jan ki mooni, u be jakint niije na. Wun nyi nanyer ki daa be kaaj na ni. ¹¹ Ki li-i tee daajook tan baati, wun wur nyun, ki yonnu-i tanj baa, wun jen koo kaaj na ni.
¹² "Ti sii mok boyennkoo boor, kaaj na nanyer po, siaminba ki i sii nyann. ¹³ I tuu sii dia daauko ki li tee bondiakar yena, ki li-i tee ki i yaa i saan nyarin, yin gbiir bootuk, ki nyann naan jiin piin. ¹⁴ Naant ki i kaaj na ni daa mok jakint, kimaan i Yomdaano Yennu be nani, ki guui, ki bia saa te yin nyann i datai. Li paak, ii te ki tob kaaj na-ii be kasii, ki Yennu daa laat siara biit i ni, ki lekin u numm nani.

Ki jiin sennii booru booru po

¹⁵ "Li-i tee ki daabir chiar nyii u chanbaa boor ki baar koo-a sindanti, a daa jiinto u chanbaa boori. ¹⁶ U saa fit koo doo nba ni ki u loon ki gann, naan i daa diino.
¹⁷ "Israel joo koo poo daa jikit u monj ki tee bonchonchonn, yenbik diiuk ni. ¹⁸ Ki likirii nba kur ki niro kpaan sonbooru man ni, i daa jikit ki baat nann i Yomdaano Yennu naak ni a yin gbeen i mosona nba ki i senn na. Yennu ki loon bonchonchonsin.
¹⁹ "Li-i tee ki a kpent a loo Israel niro likirii koo jeet koo linba kuri, a daa puki nyoot li paaki. ²⁰ Li-i tee ki a kpent linba kur ki tur boorganu, a tuu saa fit pukin nyoot li paak, naan linba ki a kpent ki tur a loo Israel niro, a daa puki nyoot li paaki. Sakin sennu na, ki a Yomdaano Yennu saa teen piisin linba kur ki a tun paak, tij nba ki a saa koo kar na ni.
²¹ "Li-i tee ki a senn mosonn nan a saa tur a Yomdaano Yennu piinii, a daa taantir nan turu. Yennu saa soora mosonn man paaka. Fi-i kii tur, li sii tee biite ki waa-a. ²² Li-i tee ki a ki senn mosonn nan Yennu, li ki tee biit ki waa-ani, ²³ Naan li-i tee ki a senn mosonn a yama niiji, li nan fan gbeen.
²⁴ "Li-i tee ki a gaar niro daan tilontii kpaab ni, a saa fit di tiloonna nba kur ki a loon ki jan a monj, naan a daa jikit kun nann. ²⁵ Li-i tee ki a gaar niro kpaab ni, a saa fit jii a nuu ki koon jeet ki di, naan daa jaan nan juki.

24

Ki jiin ki yet poo naan bia tan koono po

¹ "Li-i tee ki joo koon poo, ki li poor po ki u numm ki gboo poo na, kimaan u la poo na binbey ki man u po, ki u ji ki loono, ki sob pooyetuk gbounj ki turo, ki nyinno u naak ni, ² ki li-i tee poo na namm kun jaloo, ³ ki u mun bia tan dukin nan u ki loono, ki sob pooyetuk gbounj ki turo, ki nyinno u naak ni, koo li-i tee ki u soro taar munlee na kpo, ⁴ u sinsinn joo na ji kan fit jiuu ki teeno u naapoo, kimaan poo na mok jakint. Li-i tee ki u namm koono, li tee biite Yennu boor. I daa tuun na booru ki biir tij nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni ki li sii tee i faar na.

Ki jiin sennii booru booru po

⁵ "Li-i tee ki joo koon poopaaji, bi daa jikit joo na ki saa tobi, koo ki te ki u tuun niib ni toonsiari. Bin nyinno toona na booru ni binyennkoo. Ki u sii be naak ni, ki te u poo na mok parpeenn."
⁶ "Li-i tee ki a kpent siar ki tur a loo, naan a daa gaan u naar ki sent waa gaar linba na paaki. Nna saa te ki u naateeb n kooj linba ki bi saa jii teen jeet ki di ki la manfoor.
⁷ "Bi-i soor wunba ki u jan u loo Israel niro, ki teeno yommik, koo ki koo, bin kpi nanyuko man. Nanne saa te ki yin boon bonbiir na booru i sinsuuk ni.

⁸ "Ii mi man, li-i tee ki gbanant paak yiaryoonn soor soo, yin sak ki tun nan bianjinba ki Liifai mannteeb saa wannu na. Wein man sennii nba ki n jii turib na. ⁹ Tiat man linba ki i Yomdaano Yennu din tun ki tur Miriam, yoo nba ki i din nyii Ijpt ki baat na.

¹⁰ "Li-i tee ki a kpent siar ki tur a loo, njaan a daa koo u njaak ni ki gaan u chinchenn ki sent li paaki. ¹¹ Setir nanyer po ki njaan wun nyi nann, u tjoŋ. ¹² Wu-u tee nandaanoie, a daa bekii u chinchenn ki li baat nyioku. ¹³ A tuu jiin turɔ daajoouk kur ki wun door ki pin, ki u sii mok parpeenn nana, ki Yennu par mun sii mei a paak.

¹⁴ "A daa nmab daabir nba tee nandaano nan fara daano, waa tee a loo Israel niro, koo boorganu nba koo i doi yenn ni. ¹⁵ Daar n tuu daar, pamɔ u daar toonn paaka ki yonnu n baa. U loon likirii mane ki gaa li paak. Li-i tee ki a ki pau, u saa fabine tur Yennu, ki a sii be biit ni.

¹⁶ "I daa kpi bibaanba bi waas toonbiit paaki, ki bia daa kpi waas, bi baanba toonbiit paaki; njaan soo kura saa kpo u moŋ toonbiit paake.

¹⁷ "I daa nmab boorganu nan kpeebii bi monii ni. Li-i tee pakook kpent siar a boori, a daa gaan u chinchenn ki sent li paaki. ¹⁸ Ii tiar man nan i din tee daabae Ijpt tin ni, ki i Yomdaano Yennu fati ki njaai yann. Li paak ki n turi sennu na.

¹⁹ "Li-i tee ki i jaan i jeet, ki loot yenn nba, i ji daa nmat lei; nyikin ki boorganii nan kpeebii nan pakoi n leer. Njanne saa te ki Yennu n teen piisin linba kur ki i tuun paak. ²⁰ Li-i tee ki i pɔor kpan tiloona njaan loot yenn nba, i ji daa nmat lei linba biar na; nyikin ki boorganii nan kpeebii nan pakoi n pɔor. ²¹ Li-i tee ki i pɔor daan tiloona yomm, i ji daa nmat li tiinii nyaka ki lei linba biar na; nyikin ki boorganu nan kpeebii nan pakoi n pɔor. ²² I daa ban tammit nan i din tee daabae Ijpt tin ni. Li paake ki n turi sennu na.

25

¹ "Li-i tee ki Israel niib banlee mok maan nan leeb, ki saan buut, ki yeno bu ki dii monii, ki loo na bu ki baa, ² ki wunba baa na tubdatu-i tee bootie, barbuuro na n te ki wun door kii faab tin ni, njaan ki bin boou. Kpaasir kann bianjinba ki u saa gaar na saa nyi toonbiit booru nba ki u tume. ³ I saa fit boou nan kpaasir piinna na, njaan li daa gaar nna, kimaan li-i tee ki li gar nna, i saa dinno fei niib na nija.

⁴ "Daa bobint naajak mɔb, yoo nba ki u boo dii.*

Ki jiin kpeemmo ninja toona po

⁵ "Li-i tee ki ninjamm banlee lakin koo, ki yeno kpo njaan ki mok bonjak, u pakook daa nyi nanyer ki kun joo. U soro ninja nae saa faaro ki wuu tee u poo. ⁶ Bi bija sinsinn nba ki bi saa mar na sii see kpeemmo na sann nie, njanne kan te ki kpeemmo na sann n bot Israel maaru ni. ⁷ Njaan li-i tee ki kpeemmo na ninja ki loon wun faar u ninja pakooki, pakook na n saan doo na saakab toonn, ki saa yet a, 'N soro ninja yet wun tun linba kpaau talasa; u ki sak nan u ninja-i mok tennin Israel booru ni.' ⁸ Ki doo na saakab saa tikiro ki pak nana. Wu bia kii yet ki ki faaro, ⁹ njann u ninja pakook na n saan ki pit joo na taasaauk, saakab na numm ni, njaan bia sat mosant u numm po, ki yet a, 'Linba nae saa tun ki tur daano nba yet wun te ki u ninja-i mok tennin.' ¹⁰ Ki soo kur sii mi u njateeb Israel booru ni nan 'Joo nba ki bi pit u taasaauk na njateebe na.'

Sennii nba pukin

¹¹ "Li-i tee ki jab banlee kon, ki yeno poo loon wun taan u soro po, ki ji soor jaloo na kalana, ¹² i daa tiino ninbaaauku, ii pot poo na nuu.

¹³⁻¹⁴ "I daa nmab leeb ki bikii linba yab ki li tee i yara, njaan teemm linba waari. ¹⁵ Ii janit barmonii bikinu, njanne saa te ki yin wei, tin nba ki Yennu jikit ki teeni na ni. ¹⁶ Yennu ki loon damm nba njamaab.

Sennu nba jiin Amalek teeb kpinu po

¹⁷ "Tiat man linba ki Amalek teeb din tumi, yaa din nyii Ijpt ki baat na. ¹⁸ Bi din ki mok yentinu, ki din leki yoo nba ki i bak ki choka na, ki kpui binba din biar poor na kur. ¹⁹ Li paak, yoo nba ki i Yomdaano Yennu turi tin na, ki te ki i nyann i datai nba kur koo ki kpia nani na, yin kpi Amalek teeb kur, ki soo ji daa ban tian bi po. I daa tammit linba na.

26

Ki jiin jeet jaanu piinii po

¹ "Yoo nba ki i tan koo ki kar tin nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni na ni, ² soo kur saa jii sinsinn jeet nba ki u jaan na ki teen kpanchibok ni, ki saan nann siaminba tee boyennkoo Yenjiantoor na, ³ ki saan nann manntoo nba be toonn ni li yoo na boor, ki

* 25:4 25.4 Bi booru ni, nei-i boo dii.

yet a, 'Mamommm, n ji la dinna nan n koo tij nba ki n Yomdaano Yennu din senn mosonn ki tur ti yeejamm nan u saa turit na niwa.'

⁴ "Ki manntoo na saa gaar jeet nan kpanchibuk na u boor; ki jii tooon Yennu maruj binbintir na tooon po. ⁵ Ki Yennu tooon poe ki joo na saa yet mobona na a, 'N yeeja din tee Aram bonsunsommuko, ki din jii u njaateeb ki saan namm Ijpt tij ni, ki saa koo lej. Bi din ki yab yoo nba ki bi din saan na, njaan ti ji yabita ki bia tee digbanjaanne. ⁶ Ki Ijpt teeb ji mukisit bonchiann, ki ti tuun nan daaba na ki teemm. ⁷ Ki ti bui fabin ki tur ti Yomdaano Yennu, wunba tee ti yeejamm yoo na. Ki u gbiint ki turit, ki la ti daamii nan ti ninbaauk. ⁸ Ki u yabint parj nan u yiikoo nije ki u nyinnit Ijpt tij ni, ki tun bakitnaun nan jaarlituk nan jaarmaansooruk toona, ⁹ ki baar nant nna, ki tan turit tinkpiasir na. ¹⁰ Li paak ki n ji baar nan n sinsinn jeet nba ki n jaan, maa n tur Yennu, ki li tee linba ki n nyii nann tij nba ki u turin na ni.'

"Ki u saa jii ki sennir Yennu tooon, njaan jiantoo lej. ¹¹ Ii mok parpeenn nan bonjana nba ki a Yomdaano Yennu jii tur fin nan a waas na. Njaan ki yimm nan Liifai teeb nan boorganii nba koo nani na n taan kii mok parpeenn.

¹² "Bina nantaa kur; ii tuu nyinn jeet bokitu piik ni yennkoo, ki tur Liifai teeb nan boorganii nan kpeebii nan pakoi. Ki li saa te ki jeet-ii be doi kur ni, ki bi kur sii di ki gboot. Li-i tee ki i tun nna ki gbenni, ¹³ yin bet Yennu a, 'Jeet nba tee a yar na; n ki nann siar n nuu ni. N jii li kur ki tur Liifai teeb nan boorganii nan kpeebii nan pakoi, nan faa wannin bianjinba a n tun nae. N ki yet ki bia ki tamm a sennii na yenn, ki jiin n bona piik ni yennkoo na po. ¹⁴ N ki dii li yenn, yoo nba ki n fabin kuun fabinii na, n ki nyii nan li siar n njaak ni yoo nba ki n ki be kasii na, ki n bia ki jii li siar ki tur piinii a lii teen kpeemmi. Yennu, n sak a moba; n tun linba kur ki a yaa man tun ki jiin bona piik ni yenn po nawa. ¹⁵ I be yendoun ni, siaminba tee a kasii boor na, njaan got a niib Israel teeb ki teen piisin bi paak. Bia teent piisin tinkpiasir na paak, linba ki a jii turit na, nan bianjinba ki a senn mosonn ki tur ti yeejamm na.'

Ki jiin Yennu tjoj niib po

¹⁶ "Dinna daar nba na ni, i Yomdaano Yennu beeri a yii mok mosaku nanao nan u sennii kurawa; li paak, sakin man nan i para kur nan barmonii. ¹⁷ I sak dinna daar na niwa nan Yennu-e tee i Yomdaano, ki i sii mok mosaku nanao, nan u sennii kur; ki bia saa tun linba kur ki u wannii. ¹⁸ Yennu gaari dinna nan i tee u tjoj niibe, nan bianjinba ki u senn mosonn, ki yeti a yii saak u sennii kur na. ¹⁹ U saa te ki yin teen digbanjaann ki gar binba kur ki u namm. Ki i saa tur u sann dontir nan baakir, kii tee u tjoj niib nan waa senn na."

27

Ki jiin Yennu sennu nba sob tana paak na po

¹ Ton, ki Moses nan Israel saakab pak tur niib na, ki yet a, "Sakin man sennii nba kur ki n teeni dinna na. ² Daar nba ki i tan saa poot Joodann mokir ki koo tij nba ki i Yomdaano Yennu teeni na, yin chaan tangbenja, ki taanir tintaauk, ³ ki sob Yennu sennu nan wannu na kur li paak. Yoo nba ki i tan koo tinkpiasir nba ki i yeejamm Yomdaano Yennu man senn mosonn ki turi na ni, ⁴ ki ji be Joodann mokir yakleer po na, yin chaan tana man Ebal joo paak nan maa wanti dinna na, ki bia taanir, ⁵ ki maa maruj binbintir lej nan tana, ki tur i Yomdaano Yennu, njaan daa jikit kut ki yakitir tana man. ⁶ I daa jikit tanjabirkara ki maa maruj binbintir ki teen i Yomdaano Yennu. Ii sii jikit i maruj nba jokit muu nae, ki jokit binbintir na paak. ⁷ Leje ki i saa mann i maruj ki bia di i weinanleeb piinii, kii mok parpeenn i Yomdaano Yennu tooon. ⁸ Ii sob Yennu sennu mobona, tana nba ki i taanir tintaauk na paak fanu." ⁹ Ki Moses nan Liifai mannteeb pak ki tur Israel teeb kur a, "Israel teeb, nminin soon nna, njaan gbiint ki turit. Dinna daar nba na, i ji tee i Yomdaano Yennu niibe, ¹⁰ li paak, ii sak u mob man, ki dia u sennu kur nba ki ti teeni dinna na."

Ki jiin motont nba be moyetuk damm paak po

¹¹ Ki Moses yet Israel teeb a, ¹² "Yoo nba ki i poot Joodann mokir, booru nba na n set Gerisim joo paak, yoo nba ki bi sat piisin ki want niib na: Njamme tee Simeonn booru, nan Liifai booru, nan Juda booru, nan Isakar booru, nan Jooset booru, nan Benjaminn booru. ¹³ Ki booru nba na n mun set Ebal joo paak, yoo nba ki bi sat motont ki want niib na: Njamme tee Rubenn booru, nan Gaad booru, nan Aser booru, nan Sebulun booru, nan Dann booru, nan Naftali booru. ¹⁴ Liifai teeb n pak momaan na nan kunkopaarir a: ¹⁵ " Yennu motont-ii be daano nba jii tann, koo daauk, koo kut ki nan patir ki bori jiantir paak; Yennu ki loon patmannu.'

"Ki niib na kur saa jiin a, 'Lii tee nna.'

- 16 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba ki baakit u baa nan u naa paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 17 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba chat u loo kpaterik paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 18 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba n̄mant jooj songanu paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 19 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba n̄mab boorganii, koo kpeebii, koo pakoi, bi monii ni paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 20 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba dinn u baa fei ki doo nan u baa n̄aapoo paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 21 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba doo nan bonkobuk paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 22 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba doo nan u baa bik, koo u naa bik paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 23 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba doo nan u diamm paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 24 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba bōr ki kp̄ii u loo paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 25 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba sak ki gaar likirii n̄aan saa kpi wunba ki biir siar paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’
- 26 “ ‘Yennu mɔ̄tont-ii be daano nba ki m̄ok m̄osaku nan Yennu sennii nan wannu kur paak.’
 “Ki niib na kur saa jiin a, ‘Lii tee nna.’

28

Piisin nba be m̄osaku ni

(Liifai teeb 26.3-13; Sennu 7.12-24)

- 1 “Li-i tee ki i m̄ok m̄osaku nan i Yomdaano Yennu fanu, ki dia sennii nba kur ki n teeni dinna na, u saa te ki yin teen digbanjaann ki gar soo kur tinj na paak. ² Ii m̄ok m̄osaku nan i Yomdaano Yennu, ki piisin na kur sii tee i yar.
- 3 “Yennu saa teen piisin i doi nan i kpaant paak.
- 4 “Yennu saa teen piisin i paak, ki i sii m̄ok waas nan jeet nan bonkobit bonchiann.
- 5 “Yennu saa teen piisin i bonbuburit nan jeet nba kur ki i di paak.
- 6 “Yennu saa teen piisin linba kur ki i tun paak.
- 7 “Yennu saa k̄on nyann i datai, li-i tee ki bi leki. Ki bi saa nyi lokyennkoo poe ki leki, n̄aan tan saa chiar loka kur po.
- 8 “I Yomdaano Yennu saa teen piisin i toona paak, ki gbeen i naapaat nan jeet. U saa teen piisin i paak, tinj nba ki i teeni na ni.
- 9 “Li-i tee ki i m̄ok m̄osaku nan i Yomdaano Yennu, ki tun linba kur ki u wannu, u saa teeni u tiɔj niib, nan waa senn m̄osonn biarjinba na. ¹⁰ Ki niib kur tinghouj na ni saa bann nan Yennu-e ganni a yii tee u tiɔj niib, ki bi sii tiini janmaanii. ¹¹ Yennu saa turi waas nan bonkobit bonchiann, nan jeburuj, tinj nba ki u senn m̄osonn tur i yeejamm nan u saa turi na ni. ¹² U sii teeni saak siok kur, ki lin nyi u sanpagbounkpiasir nba m̄ok nyun na ni, ki teen piisin i toona kur paak. Ki i saa fit kpent jeet ki tur digbana bonchiann. N̄aan yimm kii loon siar soo boori. ¹³ I Yomdaano Yennu saa te ki yii tee yudamm digbana bonchiann ni, n̄aan i kii tee binba waa leeb poor kaa, i sii m̄okitire yoo kur, i kii k̄onj̄it siar, li-i tee ki i m̄ok m̄osaku fanu nan u sennii nba ki n teeni dinna na. ¹⁴ N̄aan i daa yeen sennu manj, koo ki jiantir ki bia baakit yensau.

Ki jiin tubdatu nba be m̄oȳetuk ni

(Liifai teeb 26.14-46)

- 15 “N̄aan li-i tee ki i ki m̄ok m̄osaku nan i Yomdaano Yennu fanu, ki ki dia u sennu nan u wannu kur nba ki n teeni dinna na, bonbiir nba na kur saa baariwa.
- 16 “Yennu saa sat m̄otont i doi nan i kpaant paak.
- 17 “Yennu saa sat m̄otont i bonbuburit nan li jeet nba kur ki i jikit ki di paak.
- 18 “Yennu saa sat m̄otont i paak, ki turi waas waaminna, ki jeet kan nan fanu, ki i bonkobit kii yabi.
- 19 “Yennu saa sat m̄otont linba kur ki i tuun paak.
- 20 “Li-i tee ki i tuun bonbiir n̄aan ȳet Yennu sennu, u saa baar nan parbiir i paak, nan pikpiruk nan daamuk linba ki i tuun kur ni tee-e nan i kur nba tan saa boont. ²¹ U saa

tun yiarbooru booru i paak, ki li saa soor i kur; ki soo tan kan tenn ki koo tin nba ki u jikiti ki teeni na ni. ²² Yennu saa beri nan yiarankanbant nan gbanantouj nan mɔra. U saa turi yonkoonin nan wɔruk ki lin biir i bonbuburit. Bonbiir na booru sii be nani halii nan yaa tan saa kpo. ²³ Saak kan ban baa, ki i tinj saa koor wakiti nan kut na. ²⁴ Saak nba bo saa baa na, njaan Yennu saa tun tangbirujo, ki li sii baa i paak, halii nan yaa tan saa boont.

²⁵ "Yennu saa tur i datai paŋ ki bin nyanni. Ki i saa nyi lokyennkoo poe ki lekib, njaan tan saa chiar loka kur po. Ki tingbouj na niib kur tan sii mi i po, ki i tee janjmaankooɔntuk ki turib. ²⁶ Ki li-i tee ki i kpo, noonii nan muuk ni bonkobite tan saa di i gbanant, ki soo kii be ki beribi. ²⁷ Yennu tan saa te ki mɔra n baa i paak nan waa din te ki li baa Ijpt teeb paak bianjinba na. Tana nan fiat saa soor i gbanant kur po ki i kpai, ki li sii kaa tebuk. ²⁸ Yennu saa te ki i yura n labir, u saa te yin jooɔ, ki bia nmat i dudukit. ²⁹ Ki i sii lin turin yonnu ni nan jooɔ nba tuu turin bianjinba na. Ki i saa lon i soɔu ki koɔ. Ki i kan mokit toona nba kur ki i tuun ni. Ki i datai kpan sii diini ki bia fiari. Ki soo kii be ki sommitini.

³⁰ "Ki a sii mok sarkpen, njaan sooɔe tan saa kooɔ; ki i saa maa nei, njaan kan koo li ni. Ki i saa bur tilontii njaan tan kan di li loona. ³¹ I numm niŋe ki bi tan saa kot i bonkobit, njaan i kan nman bi nanti. Ki bi saa dat i bonii ki yaat namm, njaan ki i gorii, ki bi bia kan jen namm ki turi ni. Ki i datai saa gaar i pei, njaan soo kii be ki sommini. ³² Ki bi saa jii i bonjai nan bonpoi ki tur boorganu, ki bin teemm bi yommii, njaan ki i gorii. Ki i tuu sii gorii daa kur, i waas jenu po, ki i nunii n tan koor, njaan i kan labi. ³³ Tingarj niibe tan saa di i jeet kur nba ki i koo nan ninbinmonii na, i kan gaar siari see mukisuk nyoo nyoo. ³⁴ I nabsuk saa te ki i yura n labr. ³⁵ Yennu saa te ki mɔra n gbar gbar i taa, li bia saa soor i yura ki saa sikin taapant, ki li sii ton bonchiann, njaan i kan la li tebuk. ³⁶ "Yennu saa jii yimm nan i kpanbar ki yaat saan nani tingarj ni, siaminba ki yimm koo i yeejamm ki ban koo. Leŋe ki i saa sii jiantir yennii nba ki bi jii daat nan tana ki namir na. ³⁷ Tinj nba ki Yennu saa yati ki saan nani na, li saa bakit leŋ niib nan linba tumi na. Ki bi saa sariki, ki bia dinni butinn.

³⁸ "I tuu saa bur bonboorii saama, njaan tan saa jaan jeet waaminnae, kimaan naasuut tuu saa nman ki kokii i bonbuburita. ³⁹ I tuu saa wuu daan tilontii, ki bia gotib fanu ki bin teen tiinii, njaan i kan pɔɔr li loona ki moo, koo ki nyu li daami, kimaan dundura saa moo li nyakawa. ⁴⁰ Kpan tiinii sii be-e i tinj kur po, njaan i kan la li kpami, kimaan li loona saa siir bonporbiite. ⁴¹ Ki i sii mok bonjai nan bonpoi, njaan bi kii tee i yabi, datai sii sobe ki teeb yommii. ⁴² Bonjmiŋmabite sii nman i tiinii nan bonbuburita kur.

⁴³ "Boorganii nba koo i tinj ni na sii laat yiikoee ki gaari, njaan ki i yar warii yoo kur. ⁴⁴ Ki bi sii mok likirii ki kpentir teeni, njaan ki yimm kii mok siar ki kpentir ki teemm. Ki li joontu bi tan sii diai, ki i baakitib.

⁴⁵ "Motont na kur tan saa baar i paake tee-e nan yaa tan saa boont, kimaan i ki sak ki gaar i Yomdaano Yennu sennii nba ki u turi na. ⁴⁶ Ki li tan sii tee Yennu buut tubdatu nyinn ki tur yimm nan i yaaboona mokmok nan mokmok. ⁴⁷ Yennu teen piisin i bont kur paak, njaan i ki jianto nan parpeenn nan i para kuri. ⁴⁸ Li paak, i saa tun tur i datai nba ki Yennu jikiti ki teemm nae. Ki i saa koɔ bont kur; kon saa soori, ki nyunyuukuru sii moki, ki i bia saa somm yann ki kan yoo siari. Yennu saa te ki bi diini nan yaa tan saa boont. ⁴⁹ Yennu saa nyi nan nisiab banfokira, niib nba ki i ki mi bi maami, ki bi saa lan i paak nan konbakper na. ⁵⁰ Ki bi baka kii be soo po, bi kii mok ninbatinu nan soo, laa tee bik koo nikperi. ⁵¹ Ki bi saa nman i bonkobit nan i bonbuburit, ki i saa kpo kon. Ki bi kan tenn i jeet koo tilooɔna daan koo kpan koo nei koo pei, ki i saa kpo. ⁵² Bi saa lek doi kur, tinj nba ki Yennu jikiti ki teeni na ni, ki i joonjaana nba linti, ki i maa bi paak na saa baa tinj ni.

⁵³ "Li-i tee ki i datai koo liak i doi, kon saa baa i paak bonbiir, ki i poŋ ji tan sii nman waas nba ki i Yomdaano Yennu turi nae. ⁵⁴⁻⁵⁵ Ki jaburchimo nba nyii mokita njaak ni gbaa tan saa nman u tinj bik, sakir nba ni ki fara marj tan saa baar na, kimaan u ji ki mok jesiat. U tan kan sak ki nmit u bisiak nant ki tur u ninja, koo u poolonjir, koo waas nba biar, ki bin njamii. ⁵⁶⁻⁵⁷ Ki pooburchimo nba nyii mokita njaak ni gbaa, ki tuu mok bonchiann, ki ki saak wun somm ki saan siar, mun bia tan saa tun nnae, yoo nba ki datai na tan saa liak doo na. U tan saa njaakit jeet paak, ki tan saa boɔr ki nman u sanpantik nan bar. U tan kan biit ki tur u soɔo nba ki u loono na, koo u waas nba biar na siari.

⁵⁸ "Li-i tee ki i ki wei Yennu sennu nba sob gbouj na nin fanu, ki bia ki baakit i Yomdaano Yennu bakitnauj sanjaann na, ⁵⁹ u saa tur yimm nan i yaaboona yiarii nba kaa tebuk, nan yiarloorkar nba ki i kan fit teb. ⁶⁰ U saa te yiarankanbant nba ki i bo tiinir Ijpt na ki lin soori, ki i kan la laafia. ⁶¹ U saa turi yiarloorkara, nan yiarbooru nba kur be, njaan ki li sana ki taa Yennu sennu nan wannu gbouj na ni, ki lin boonti. ⁶² Yi-i lekki

pot ki tee nan njaabira na, njaan i waaminnae tan saa tenn, kimaan i ki mək mōsaku nan i Yomdaano Yennu. ⁶³ Nan laa maŋ Yennu ki u te ki i mək ki bia pot na, njaan li bia saa maŋ nnae ki u saa te yin boont. Ki u saa njabiri tiŋ nba ki i koo a yin kar na ni.

⁶⁴ “Yennu saa yati digbana kur po, tingbouŋ na paak, ki leŋe ki i saa sii jiantir yennii nba ki bi jii daat nan tana ki nan, yennii nba ki yimm koo i yeejamm ki ban jiantir. ⁶⁵ Ki i kan ban la parmaasir siar boor, ki bia kan ban la tiŋ nba sii tee i yari. Ki Yennu saa te ki i yura n gbee nan dudukit, ki i sii be parbiir ni, ki bia kii mək dindanni. ⁶⁶ Ki i manfoor sii laŋ, ki i be nan jaŋmaanii yonnu nan nyiok kur. Ki i sii yoo mək jijeet kuun po. ⁶⁷ Ki i yan paak sii put linba kur ki i laa; ki li-i yent sanyiok ni, i tuu sii sunman daajoouk baara; ki daajoouk mun biak, ki i sunman ki li yenta. ⁶⁸ Yennu saa kooni njaŋgbeja ni ki yin nmat Ijipt. Njaan ki li tee sonu nba ki Yennu din yet nan i bo kan ban somme. Leŋe ki i saa yabir a yin koi i moŋ ki tur i datai, a bin daa-i ki i sii tee bi daaba, njaan bi soo kan daa-ini.”

29

Ki jiiŋ Yennu molor nan Israel teeb, Moab tiŋ ni po

¹ Mōbona nba nae tee molor nba ki Yennu tur Moses a wun wann Israel teeb, Moab tiŋ ni; linba na kur pukin molor nba ki Yennu din turib, yoo nba ki bi be Sainai jooor boor na.

² Ki Moses yiin Israel teeb kura, ki yetib a, “I moŋ la nan i ninbina, linba ki Yennu tun ki tur Ijipt kpanbar nan u saakab nan u tingbouŋ kur. ³ I la yiarbiuk nan yaarlituk toona nba ki Yennu tun nawa. ⁴ Njaan nan dinna Yennu ki te ki i bann fanu linba tuun na paak. ⁵ Li jii bina piinnae ki Yennu somm nani kunkoouk paak, njaan ki i chinchena nan i taasaat ki chati. ⁶ I ki la boroboro ki njan, ki bia ki nyuu daan koo dapaarimi, njaan Yennu-e teeni linba kur ki i loon. U tun nna a yin bann nan njoce tee i Yennu. ⁷ Taa tan baar nna, ki bat Sihonn, wunba tee Hesbonn bat, nan bat Og, wunba mun tee Basann bat na fir ki tookit ki kon nant. Njaan ki ti kon nyannib, ⁸ ki fat bi tini ki biit ki tur Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir. ⁹ Ii mək mōsaku fanu nan mōbona nba be molor na ni, njanne saa te ki yin la nyannu, linba kur ki i tuun ni.

¹⁰ “Dinna daar nba na, i kura see i Yomdaano Yennu tōonne: I tōondamm, nan i saakab, nan i jab, ¹¹ nan i poob, nan i waas, nan boorganii nba kur be nani ki choon daat ki bia lu nyun ki teeni. ¹² I be nna dinna na, a yin koo molor nba ki i Yomdaano Yennu jikit ki teeni, a yin gaarir ki sakir fanu na nie. ¹³ Njanne saa te ki njoce Yennu n gbeen u mōson motana, nan i tee u niib, ki u mun tee i Yennu, nan waa senn yimm nan i yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob bianjinba na. ¹⁴ Yimm kuukooc kaa ki Yennu jikit u molor nan u sennu ki teen a yin weir fanu, ¹⁵ u teen ti kura nba see u tōonn dinna daar nba nae, nan ti yaaboona nba ki ti saa marib.

¹⁶ “I tian binben nba ki i din be Ijipt, nan bianjinba ki i din somm loon digbangana na ni. ¹⁷ I din laa bi yennii nba ki bi namir nan daat nan tana nan salimpeena nan salimmona, linba ki Yennu ki loon na. ¹⁸ Ii mi man ki i joo, koo poo, koo i njaateeb, koo i booru niŋ nba see nna dinna na, ki wun yēt ti Yomdaano Yennu, njaan jiant digbanlia yennii. Li-i tun nna, li sii tee nan lobuk nba tuu pia, ki u kur tee lobii nae. ¹⁹ Ii mi man, i kur nba be nna dinna, ki gbat sennu na. Soo daa kpann u moŋ nan li-i tee ki u tun u yanbooc, bont kur saa somm fanu ki tur. Li toonbooru saa biir i kur nba tee niŋamm nan niibiit nawa. ²⁰ Yennu kan nyik chab li daano, njaan u wutoor saa doe daano maŋ paak, ki bonbiir nba kur sob gbouŋ na ni saa baa u paak, ki di boont. ²¹ Yennu saa te ki li daano-i tee nyinn ki tur Israel booru kur, ki njoce Yennu saa te parbiir nan motont nba kur be molor nba sob u sennu gbouŋ na ni n baa li daano paak.

²² “I yaaboona nba saa fir ki tee nipaauŋ, nan boorganii nba saa nyi digbanbanfoka na, saa la nabsuk nan biiru nba ki Yennu jii tur i tiŋ. ²³ Ki i sarwaat saa saate, ki ji gbee nan sarwuuta nan yaarin; ki i kan fit bur siari, moot gbaa kan pia leŋ. Ki i tiŋ ji sii tee nan Sodom nan Gomora nan Adma nan Seboyim doi nba ki Yennu biirir, yoo nba ki u wutoor din doo na. ²⁴ Ki durinya teeb kur ji sii boi a, ‘Bee ki Yennu tun nna ki tur tiŋ na? Li paak tee bee ki u wutoor doo?’ ²⁵ Li jiinu sii tee nnae, ‘Yennu niib na biir molor nba ki njoce Yennu, wunba tee bi yeejamm Yennu na lor namm, yoo nba ki u din nyinnib Ijipt nawa. ²⁶ Bi ji jiantir yennii nba ki bi ki ban jiante. Yennu ki sak a bii jiantir yennii, ²⁷ njanne te ki u wutoor doo niib na paak, ki u lu motont nba kur sob gbouŋ na ni, bi tiŋ paak. ²⁸ Yennu wutoor doo bonchiann, ki u wutoor donu maŋ niŋe ki u njabirib bi tiŋ ni, ki saan lub tingar ni, siaminba ki bi ji be motana.’

²⁹ “Ti Yomdaano Yennu bor mayena nbae ki li be woonin ni, njaan fiit u sennu ki turit, a timm nan ti yaaboona n weir mokmok nan mokmok.

30

Baa saa teen bianjinba ki la piisin

¹ “Ton, mótana n teeni gannue ki jiin piisin nan mótont po. Li-i tee linba na kur baari, ki i ji be tij nba ki i Yomdaano Yennu yati na ni, ki i saa tiar linba ki n wannu na. ² Li-i tee yimm nan i yaaboonaa saa n̄mant Yennu paak, ki sak gaar nan i para kur sennu nba ki n teeni dinna na, ³ n̄ann n̄oo i Yomdaano Yennu sii m̄ok ninbatinu i paak, ki u saa nyinni tij nba ki u yati ki i be na, ki jen nani, ki te yin m̄okit biak. ⁴ Li-i lekii tee ki i yat ki saa be durinya kpini po, n̄aan i Yomdaano Yennu saa tikiri ki jen nani boyennkoo boor, ⁵ ki yin bia yent tij nba ki i yeejamm din koo na. Ki u saa te yin m̄okit ki bia p̄ot bonchiann ki gar i yeejamm nba din be na. ⁶ I Yomdaano Yennu saa tur yimm nan i yaaboonaa mosaku par. Ki li saa te ki i loono nan i para munn, ki i sii fit be tij na ni. ⁷ Ki u saa lebit mótont na kur ki lin baa i datai paak, binba ki loon i maan ki bia diini na. ⁸ Ki i bia saa n̄amm sak ki dia u sennu kur nba ki n teeni dinna na. ⁹ Yennu saa te ki yin m̄okit toona nba kur ki i tuun ni. Ki i sii m̄ok waas nan bonkobit bonchiann, ki i tij saa nan jeet bonchiann. Ki u sii m̄ok parpeenn nan wun te ki yin m̄okit, nan waa din m̄ok parpeenn nan i yeejamm n m̄okit bianjinba na. ¹⁰ N̄aan see ki i sak ki dia u sennu nan u wannu nba sob gbonj na ni na. Li tee ki yin gaaroe nan i para kur.

¹¹ “Sennu nba ki n teeni dinna na ki paari, li bia kan gar i pañ teriki. ¹² Li ki be sanpagbant ni kaawa ki i sii yaa, ‘N̄mee saa do sanpagbant ni ki saa jiir ki tan turit, ki tin gbiint ki ji sakiri?’ ¹³ Koo li ki be m̄ok-pootir, ki i sii yaa, ‘N̄mee saa poot m̄okgbenjir manj ki saa jiir ki tan turit, ki tin gbiint ki ji sakiri?’ ¹⁴ Aaii, m̄omaan na be i boor ni. I mir ki bia saa fit tiara. Li paak, sakin man.

¹⁵ “Dinna daar nba na, n teeni gannue, ii gann manfoor nan bonjann, koo kuun nan bonbiir. ¹⁶ Li-i tee ki i sak ki gaar i Yomdaano Yennu sennu nba ki n teeni dinna na, ki loono, ki sak u m̄ob, ki wei u sennu kur, n̄ann i saa m̄okite, kii tee digbanjaann. N̄oo Yennu saa teen piisin i paak, tij nba ki i yaa yin koo na ni. ¹⁷ N̄aan li-i tee ki i ki sak yin gbiint, ki n̄mant ki jiantir yennii, ¹⁸ dinna daar na ni, n kpaaniie, i saa boonta. I kan wei i manfoor ni, tij nba ki i saa poot Joodann m̄okir ki koo kar na ni. ¹⁹ Mótana n teeni yaa ke ki i gann manfoor koo kuun; i gann Yennu piisin koo Yennu mótont. N yi sanpaak nan tij maa bin di siara nan linba ki i gann. Gant manfoor. ²⁰ Lomin i Yomdaano Yennu kii m̄ok mosaku n̄ano fanu, ki yimm nan i yaaboonaa saa wei, tij nba ni ki u din senn m̄osonn a u saa tur i yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob na.”

31

Bianjinba ki Joosua set Moses seenu ni

¹ Ki Moses n̄ammit piak teen Israel teeb a, ² “Mótana n dii bina kobik nan piinleewa, ki ji kan fit teen i t̄oondaano. Ki linba pukin na po tee nnae, Yennu betin nan n kan poot Joodann m̄okir. ³ I Yomdaano Yennu t̄oño saa liit i t̄oonn ki biir digbana nba be lej na, ki lin fit te yin kar bi tij ni. Ki Joosua sii tee i t̄oondaano nan Yennu nba yet bianjinba na. ⁴ Yennu saa biir niib manja, nan bianjinba ki u din k̄on ki nyann Amor teeb batnba Sihonn nan Og, ki biir bi doi na. ⁵ Yennu saa te yin nyannib, kii diab nan maa wannu bianjinba na. ⁶ Ii wakii man, ki chee i para. I daa tiimm janmaanii. I Yomdaano Yennu t̄oño sii be nani. U kan n̄aai, u bia kan nyikini.”

⁷ Ki Moses yiin Joosua ki tan pak n̄ano Israel teeb kur t̄oonn a, “Ii wakii ki bia chee a par; fine tee daano nba saa gar niib na t̄oonn ki bin koo kar tij nba ki Yennu senn m̄osonn a u saa tur bi yeejamm na ni. ⁸ Yennu t̄oño saa liit a t̄oonn, ki sii be nana, u kan n̄aa-a, u bia kan nyikaani. Li paak, a daa tiin janmaanii, cheen a par.”

Ki jiin sennu na karuj po

⁹ Ki Moses sob Yennu sennu na ki jii tur Liifai teeb nba tee mannteeb na, binba din gorii Yennu m̄olor lakir na, nan Israel teeb saakab, ¹⁰ ki yetib a, “Bina n̄anlore gbennu kur, yoo nba tuu tee pana piinu yoo na, ii karin sennu na sanpaapo, lanbont jaamm ni. ¹¹ Ii karin sennu manj ki tur Israel teeb, yoo nba ki bi baar a bin jiant i Yomdaano Yennu boyennkoo boor na ni. ¹² Ii yiin ki taan jab, nan poob, nan waas, nan boorganu nba koo i doi nij na kur. N̄anne saa te ki soo kur n gbat ki tumii bianjinba ki u saa baakit i Yomdaano Yennu, ki bia sak gaar u wannu fanu. ¹³ Nnae saa te ki i yaaboonaa nba ki ban gbat i Yomdaano Yennu sennu na saa gbat, ki tumii, ki sii m̄ok mosaku n̄ano, baa saa wei bianjinba, tij nba ki i saa poot Joodann m̄okir ki kar na ni.”

Yennu pinpakjoontik nan Moses

¹⁴ Tɔn, ki Yennu yet Moses a, “A ji ki mɔk yoo saan ki sii be a manfoor ni. Yiint Joosua ki koo nɔnɔ n jiantu lanbounj ni, ki min pak nano.” Ki Moses nan Joosua koo lanbounj manj ni. ¹⁵ Ki Yennu dɔkit bi paak, ki be sanpagbounj nba see lanbounj na tammɔb ni.

¹⁶ Ki Yennu yet Moses a, “A saa kpo mɔtana, ɲaan a kuun poor po, niib na kii jiantirin, bi saa biir n molor nba ki n lor namm nawa. Bi saa nyikin, ɲaan jiant yennii nba be tij nba ki bi yaa bin koo kar na ni. ¹⁷ Li-i tee ki li tun nna, n wutoor saa do bi paake, ki n nyikib ki bin boont. Bonbilankant booru booru saa baarib. Ki bi ji saa bann nan bonbibooru na kur baat bi paak kimaan min Yennu ji ki be nammi. ¹⁸ N saa yete, ki kan sommib, kimaan bi tun bonbiir nba tee yenbis jiantiwa.

¹⁹ “Tɔn, sɔbin yan na. Jiin ki tumii Israel teeb, ki li sii be ki tee siara ki teemm. ²⁰ Ki n saa jiib ki saan namm mɔkint nan tinkpiasir nba ki n senn mɔsonn a n saa tur bi yeejamm na ni. Lej bi sii laat jeet nba kur ki bi loon, ki sii be bi yamani. ɲaan bi saa ɲmante ki jiantir yenbis, ki yetin ki biir n molor. ²¹ Ki bonbilankant bonchiann saa baarib. ɲaan bi bia sii tian ki yiin yan manj, ki li sii tee siara ki teemm. Mɔtana gbaa, n mi bi dudukit nba tee linba ɲaan daa ki jiib ki saan namm tij nba ki n senn mɔsonn maa n saa turib na ni.”

²² Moses din sɔb yan na daar manj niɲe, ki jii tumii Israel teeb.

²³ Ki Yennu pak nan Joosua, wunba tee Nunn bija, ki yet a, “Ii wakii ki bia chee a par. A sii be Israel teeb tɔonn, ki jiib, ki saan namm tij nba ki n senn mɔsonn maa n saa turib na ni, ki n sii be nana.”

²⁴ Ki Moses mint sɔb Yennu sennu ki teen gbounj ni, ki ki nyik siari. ²⁵ Waa gbenn yoo nba, ki u yet Liifai mannteeb nba gorii ɲoo Yennu molor lakir na a, ²⁶ “Jiin gbounj nba tee Yennu sennu gbounj na ki kpeen molor lakir nba tee ɲoo Yennu yar na ni, ki li sii be lej ki tee tiarin ki tur u niib. ²⁷ N mi bi tubkpaasin nan mɔyɛtuk nba tee bianjinba. Bi yet Yennu mɔb yoo nba ki n be n manfoor ni nawa, ki bi bia sii mɔk mɔyɛtuk bonchiann, n kuun poor po. ²⁸ Yiint ki taan i booru yudamm kur nan bi saakab ki bin baar n tɔonn, ki n betib linba na kur. N saa yiin sanpaak nan tij ki bi sii tee siara ki turib. ²⁹ N mi nan n kuun poor po, niib na sii mɔk tonu, ki bia saa yet linba ki n tumiib nawa. ɲaan li kan yukiri ki bonbilankant saa baarib, kimaan bi saa tun linba ki Yennu yaa bi daa tuume, ki li saa te ki u wutoor n do.”

Moses yanj

³⁰ Ki Moses pak yan na mɔbona kur, ki Israel teeb kur gbiin. Li mɔbonae na:

32

¹ “Sanpaak nan tij, gbatir n mɔmaan,
gbiintir fanu linba ki n yeen.

² N wannu sii toot nan saak nba tuu toot nae,
ki saa baa tij na paak nan marin na.

N mɔmaan saa baa nan nyun nba ki bi tuu maant bonbuburit nae,
ki sii tee nan samimmiiuk nba tuu baa mɔot paak na.

³ N saa dont Yennu sanne,
ki u niib saa wann u yabint nba tee bianjinba.

⁴ “Yennu-e tee i guutoo nba yab,
ki tee kasii nan barmonii u sɔnu kur ni.

I Yomdaano be fanu nan barmonii,
ki tuun linba kur ɲan fanu.

⁵ ɲaan i ki be fanu, ki ki janj nan wun yiini u niibi.
I tee nibiit nan kpinkpanni damme.

⁶ Yimm jatit nan yankaarin damm na,
yaa saa dia Yennu bianjinbae na-a?

U tee i baa nan i naamii daano, ki nami ki i tee digbann.

⁷ “Tiat man linba gar yaayoo niwa;
boin i baanba ki bin wannu linba din tun.

Boin nikpera ki bin wannu linba gar.

⁸ Yabint daano tur digbann kur li yente,
ki bokit nibooru kur nan bi kpaar,

⁹ ɲaan gann Jakob yaaboona ki bi tee u mɔɲ niib.

¹⁰ “U lab muuk ni, ki bi lin yirib saminba tee kunkoouk
ki wounj da yoo kur,

ki u guub ki goriib fanu, nan waa saa got u mɔɲ bianjinba na.

¹¹ Nan baakir nba tuu tumii u bonbira yukiru bianjinba,

- ki goib ki tiab nan u kpinkpant na,
 nnae ki Yennu guur Israel teeb ki bi ki baa.
- 12 Yennu kooe dia u niib, njaan ki boi yensau sommir po.
- 13 “U te ki bi gorii tingbouj na, ki di linba kur pia kpaant ni,
 ki laa siat tanfiat ni, ki bi kpan tilontii pia tansakirii ni.
- 14 Ki bi nei nan buunii teemm biin bonchiann.
 Ki bi mok perjanii nan bujanii nan naanjanii,
 ki mok jeet nba njan, nan danjanin.
- 15 “Yennu niib kpaatir nan mokint, njaan mok moyetuk;
 ki gbenit ki nor nan jeet, ki nyik Yennu, bi naamii daano,
 ki yet bi yabint tinntoo.
- 16 Ki bi yenbis jiantu na koon Yennu funfunn,
 ki toonbiit nba ki bi tun na donn u wutoor.
- 17 Ki bi jiantir narinbiit nba ki tee Yennu
 nan yenbis nba ki bi yeejamm din ki mi,
 yennii nba ki Israel teeb din ki sakir.
- 18 Bi din tamm Yennu po,
 wunba tee yabint tinntoo ki turib manfoor na.
- 19 “Yennu nba din la nna na, ki u wutoor doo;
 ki u yet u bonjai nan u bonpoi,
- 20 ki yet a, ‘N ji kan ban sommib, njaan la linba saa baarib,
 damm nba tee tubkangbata ki ki waan fanu na.
- 21 Bi patmannu nae donn n wutoor.
 Li mokin funfunn nan bi yenbis na; yensau kaa ki mok nyooti.
 N saa jii digbanjmanjire ki donn bi wutoor,
 n saa jii digbanliij nnae ki koomm funfunn.
- 22 N wutoor saa doe nan muyeruk na,
 ki di linba kur be tij na paak.
 Li saa di ki baar tinpooor ni, ki bia di kunkona nba fok fiaka.
- 23 “ ‘Ki n saa te ki bonbiir n baarib ki sii kaa gbennu.
 Ki n saa to n peenii kur bi paak.
- 24 Ki kon nan gbanantouj nan yiarbiit saa kpib.
 N saa tun bonkob-susoot ki bin lekib, nan waatont ki bin juntib.
- 25 Ki tobii saa faa ki kpi niib, doi sonjot ni;
 ki janjmaanii saa soor niib, nei ni.
- Naasimm nan sapaamm saa kpo;
 li sanpantii koo nikpera gbaa kan tenni.
- 26 N bo saa biiribe fas fas, ki soo kii tian bi po,
 27 njaan n ki loon ki bi datai n donn bi moj nan namme kon
 ki nyann n niib na, njaan ki li tee n moje biiribi.’
- 28 “Israel teeb tee digbann nba ki mok yame;
 bi ki mok yanfoon nan waama.
- 29 Bi ki bann linbae teen ki bi datai nyannib.
 Bi kan fit bann linba tumi.
- 30 Nlee ki yeno kon ki nyann bi tusiri,
 ki banlee kon ki nyann bi tusaa piiki?
- Linba na tun kimaan bi Yomdaano Yennu nyikiba.
 Bi Yabint Yennu jiib ki turib bi dataiwa.
- 31 Bi datai na mi nan bi moj yennii na ki mok panji,
 ki ki tee yenjaana nan Israel teeb Yennu na.
- 32 Ki bi datai na tuun ki biir nan Sodom nan Gomora teeb na,
 ki tee nan tilontii nba tuu lon loona ki li ton ki tee lobii na,
 33 ki tee nan daan nba ki bi jii walabiri lobii ki njaan na.
- 34 “Yennu tian linba ki bi datai tun na po.
 U guue a li yoo n baara ki wun dat bi tuba.
- 35 Yennu saa nmant bi paak ki dat bi tubawa;
 yoo baate ki bi saa njat baa, bi biiru daar per na.
- 36 Yennu saa fat u niib, yoo nba ki u la ki bi panj gbenn.
 U sii mok ninbatinu nan damm nba jiantiro na,
 yoo nba ki u la baa chok bianjinba.
- 37 Yennu saa boi u niib a, ‘Yenbis nba ki i teemm yada na be lee?
- 38 I jii i bonkob-kpamma ki mann maruj ki turib,

ki bia mōon tilōona daan bi paak a bin nyu.
 Naant ki bin baar ki tan fati mōtana,
 ŋaant ki bin chiar ki tan sommi.

³⁹ “Bant mōtana nan min kuukōoe tee Yennu,
 yensau kaa ki tee barmōnii Yennu.

Min Yennu kpi, ki bia teen manfoor,
 n teen daŋ, ki bia teen laafia,
 ki sōo ki be ki saa fit fati n nuu ni.

⁴⁰ Barmōnii nan maa tee Yennu nba tun be na,
 n donn n nuu sanpaapoe ki por
⁴¹ nan n saa ŋat n jukbanjiak ki tun buut toonn.

N saa ŋmat took n dataiwa, ki dat binba ki loonin na tuba.

⁴² N saa te ki n peenii n nyu bi sōn,
 ki n jukbanjiak na saa kpi wunba kur biirin.

N kan nyik bi sōo nba kōn nanin.
 Binba la danii nan yommii na kur saa kpowa.’

⁴³ “Digbana teeb, ii dont Yennu niib,
 Yennu saa dat binba kpib na kur tuba.

U tuu dat u datai tubae, ŋaan nyik chab u niib bi biit.”

⁴⁴ Ki Moses nan Joosua, wunba tee Nunn bija na ŋamm yet yaŋ na mōbona, a Israel teeb na n gbat.

Ki jiin Moses kpaanjoontii po

⁴⁵ Moses nba wann niib na Yennu sennu na ki gbenn yoo nba, ⁴⁶ ki u yetib a, “Ii bann i yan ni man, ki sak wei sennu nba ki n teeni dinna na kur fanu. Ii jiir ki wann i waas ki bii dia Yennu sennii maŋ kur. ⁴⁷ Wannu na ki tee mōbonkoona kaa, li tee i manfoore. Ii mōk mōsaku nann, ki i saa wei tiŋ nba be jōodann mōk-pootir, ki i saa kōo kar na ni.”

⁴⁸ Daar maŋ niŋe ki Yennu yet Moses a, ⁴⁹ “Ii saa Abarim kunkona peŋ, linba be Moab tiŋ ni, ki yeek nan Jeriko doo na. Damin Nebo kunkonn ki got diit Keenann tiŋ, linba ki n jikit ki teen Israel teeb ki li sii tee bi yent na. ⁵⁰ Ki a saa kpo kunkonn maŋ paak, nan a ninja Aarōnn nba din kpo Hor jōor paak bianjinba na, ⁵¹ kimaan i banlee na ki sak n mōb, Israel teeb tōonn, yoo nba ki i din be Meriba nyun boor, ki kpia Kades doo, Sinn kunkoouk paak na, ki i ki baakitin niib na tōonn. ⁵² A saa la tiŋ maŋ banfōkira, ŋaan a kan kōo tiŋ maŋ ni, tiŋ nba ki n jikit ki teen Israel teeb na.”

33

Bianjinba ki Moses sat piisin Israel teeb paak

¹ Piisin nba ki Moses, wunba tee Yennu nirō na sat ki tur Israel teeb ŋaan kpoe na:

² Yennu nyii Sainai jōor paak ki dōkit Edom tiŋ paak
 nan yonnu nba tuu do na,
 ki nyii Parann jōor po, ki nyikint u niib paak.

Ki malakanba tusaa piik be nano;
 ki u dia muyeruk nan mulanbaabii u niidiitu.

³ Yennu loon u niib, ki guu binba tee u yab,
 ki ti gbaant u tōonn ki saak u sennu.

⁴ Ti saak sennu nba ki Moses turit na,
 linba tee ti tiŋ burchinmōkint na.

⁵ Yennu teen kpanbar ki tur u niib Israel teeb,
 yoo nba ki bi booru booru nan bi saakab taan ki be na.

⁶ Ki Moses yet ki jiin Rubenn booru po a,
 “Rubenn booru daa ban kpenn ki boontiri,
 ŋaan u niibe lek waar.”

⁷ Ki u yet jiin Juda booru po a,
 “Yennu, gbiintir bi fabinii ki sommib,
 turimm mōtaauk nan bi boorleeb na.
 Yennu, kōnin ki turib, ki bia somm ki fatib bi datai nuu ni.”

⁸ Ki u yet ki jiin Liifai booru po a,
 “Fin Yennu, jiin a bona nba ki bi yi Yurim nan Tumim na
 ki fiit a loomm ki wann Liifai teeb nba ki a bikimm Masa doo ni,
 ki kat wann bi mōnii nba tee bianjinba, Meriba nyun boor;

⁹ ki bi set a poor po ki gar baa bo saa set bi damm
 nan bi ninjamm nan bi waas poor po na.

Bi sak ki gaar a sennu nan a molor kura nan bi para munn.

¹⁰ Bi saa wann a niib ki bin sak a sennuwa.

Bi saa mann maruŋ, a maruŋ binbinta paaka.

¹¹ Yennu, sommit bi booru ki turib paŋ,

yii mək parpeenn nan linba ki bi tuun.

Faan kɔnn bi datai kur; ki daa te ki bi ji mək manfoori.”

¹² Ki u yet jiin Benjaminn booru po a,

“Booru nba nae ki Yennu loomm ki bia guub;

u goriib daar kur ni, ki be bi sinsuuk ni.”

¹³ Ki u yet jiin Joosef booru po a,

“Yennu n teen piisin bi tiŋ paak, ki te ki saak-ii baa,

ki bia te ki nyun-ii nyi tinpɔɔr ni.

¹⁴ Naant ki piisim-ii be bi tiŋ paak, ki yonnu-ii nyikintir,

ki lii loon loonjana, loonjana nba sii yab bonchiann li loona yoo.

¹⁵ Naant ki yaayoo ni kunkona na n gbee nan jegaŋa.

¹⁶ Naant ki bi tiŋ na n gbee nan bonjana kur.

Yennu nba din be muyeruk ni,

jagotuk paak na n teen piisin bi paak.

Naant ki piisin nae-ii be Joosef booru paak,

kimaan u din tee u ninjamm yudaanɔe.

¹⁷ Joosef booru paŋ tee nan naajak paŋ nae,

ki u yiikoo tee nan naajakookir yina na.

Ki u saa jii ŋanne ki tut nyinn niib ki saan namm banfɔka.

Ki u paŋ tee Manase maaru tusaa tusaa

nan Efraim maaru tusaa piik piik.”

¹⁸ Ki u yet jiin Sebulunn nan Isakar booru po a,

“Sebulunn saa mokit, məkgbenir paak kpinkpouŋ nie,

naan ki Isakar gor saa pukin ŋaak ni.

¹⁹ Bi saa poi boorganii ki bin baar bi kunkonn ni,

leŋe ki bi saa mann barmonii maruŋ.

Bi sii laat bi məkint, məkgbenir na nie

nan tanbiinii nba kook mək-kpiŋ na ni.”

²⁰ Ki u yet jiin Gaad booru po a,

“Pakin Yennu, wunba te ki bi yent yarik.

Gaad booru dɔɔ ki guue nan yanbɔr nba tuu guu

ki teen siir nan wun tabit boouk koo yur na.

²¹ Bi gann tinŋaŋe ki tur bi mɔŋ;

bi jii tɔondamm tor ki turib.

Bi sak gaar Yennu wannu nan sennu, yoo nba

ki Israel tɔondamm taan ki be boyennkɔɔ boor na.”

²² Ki u yet jiin Dann booru po a,

“Dann booru tee yanbɔr paaje,

ki yuuk mobit Basann yent ni.”

²³ Ki u yet jiin Naftali booru po a,

“Yennu teen piisin Naftali booru paak bonchiann.

Ki bi yent nyii Galilii məkgbenir boor ki siik niidiitu po.”

²⁴ Ki u yet jiin Aser booru po a,

“Aser booru la piisin ki gar boorleeba.

Naant ki u ninjamm numm n gboou,

ki u tiŋ-ii kpai kii mək kpan tiinii,

²⁵ ki te ki u doi tammɔi-ii loo kut gana

ki wuu yɔɔ kii be u yamani.”

²⁶ Israel teeb, yensau ki tee nan i Yennu na,

wunba purin sanpaapo nan u bonjana,

ki bia purin sanpagbant ni ki teen siir nan i sommir.

²⁷ Yennu nba tun be na yɔɔ tee i sindant boore,

ki u nuu yɔɔ teebi.

Ki u saa ber i datai ki bin fokit naan nyiki,

ki beti a yin biir bi kur.

²⁸ Jakob maaru be parpeenn ni, ki be bi yamani

tiŋ nba gbee nan jeet nan tilɔona daan na ni,

siaminba ki marin nyi sanpaapo ki baa maant leŋ tiŋ na.

²⁹ Israel teeb, i mək parpeenne.

Soo ki be ki tee nan yimm na.

I tee digbann nba ki Yennu tinnie.

Nɔɔe tee i naagbankɔŋir nan jukbanjiak,

ki guu-i ki bia saa turi nyannu.

Ki i datai tan saa baar i boor ni ki barimi a yin nyikib,

ki i tan saa ŋmaatib tiŋ ni.

34

Ki jiin Moses kuun po

¹ Ki Moses nyii Moab paanu ni ki saan Nebo kunkonn paak, ki saa doo porii Pisga jooɔ nba be Jeriko yondo po na. Leŋe ki Yennu wannɔ tiŋ na kur, ki li tee Gilead yent, ki fokit jir niigan po ki saa tuu Dann doo, ² laa nyii Naftali yent kur, nan Efraim nan Manase yent, nan Juda yent ki fokit ki jir yonbaa po ki saa tuu Sinsuuk ni məkɔberjir, ³ laa nyii Juda niidiitu po; nan paanu nba be Soar ki saa tuu Jeriko nba mək kaatii na po. ⁴ Ki Yennu yet Moses a, “Tiŋ nba nae ki n senn moɔonn ki tur Abraham nan Aisak nan Jakob nan n saa tur bi yaaboona na. N te ki a la tiŋ maŋa, ŋaan n kan te ki a taar n ŋmaa leŋi.” ⁵ Yennu toontunnɔ Moses din kpo Moab tiŋ nie, nan bianinba ki Yennu yet a u saa kpo na. ⁶ Ki ŋɔɔ Yennu piiu, Moab baauk ni, ki li be Bef-peor doo bokleer po, ŋaan nan dinna, soo ki mi Moses kakur boor. ⁷ Moses nba din kpo yoo nba na, u din tee bina kobik nan bina piinlee-e; ŋaan u din daa paar bonchiann, ki bia laat fanu. ⁸ Israel teeb din mɔ ki fabin u kuun, daa piintaee, Moab tiŋ ni.

⁹ Joosua, wunba tee Nunn bija din gbee nan yanfoon, kimaan Moses paan nii u paak a wun gaar u seenu, u kuun poorpo. Ki Israel niib kur din sak Joosua mɔb, ki wei sennu nba ki Yennu din tur Moses a wun turib na.

¹⁰ Sokinii daa ki ban be Israel tiŋ ni ki tee nan Moses na; ki Yennu pak nano numm nan numm ni. ¹¹ Sokinii soo daa ki ban tun bakiŋnaun nan chinchin toona nan bianinba ki Yennu din te ki Moses tun ki tur Ijpt kpanbar; nan u saakab, nan u tiŋ kur na. ¹² Soo daa ki ban tun toonjaana nan jaarlituk toonbooru nba ki Moses din tun, Israel teeb nunii ni na.

JOOSUA labaar

Ki jiin Joosua gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit bianjinba ki Israel teeb din poot Joodann mōkir ki koo Keenann tinj ni, ki kōn nyann niib bonchiann nba be leŋ nae. Joosua-e din tee Israel teeb tōondaano li yoo maŋ.

Bianjinba ki Joosua kōn nyann Keenann teeb

¹ Moses nba din tee Yennu toontunno na kuun poor poe ki Yennu pak nan Joosua, wunba tee Nunn bija ki tee Moses sommtōo na, ² ki yeto a, “N toontunno Moses kpowa. Mōtana, fin nan Israel teeb na kur n teen siir ki poot Joodann mōkir; ki koo tinj nba ki n teeni na ni. ³ N tur fin nan n niib maŋ tinj na, siaminba kur ki i taar saa ŋmaa, nan bianjinba ki n yet Moses na. ⁴ I tinj terii saa nyi kunkoouk na paak niidiitu po, ki saan tuu Lebanonn jojaana na niigaŋ po, ki nyi Yufrates mōkir na yondo po, ki nyi Hef teeb yent na, ki baar Sinsuuk ni mōkgbenjir na yonbaa po. ⁵ Joosua, soo kan ban nyanna. N sii be nana nan maa din be nan Moses bianjinba na. N sii be nanae yoo kur; ki kan ban nyika. ⁶ Ii mōk paŋ nan parcheenn, kimaan fine sii tee niib na tōondaano, ki kōn nyann tinj nba ki n sat mōb ki tur bi yeejamm na. ⁷ Ii kpaŋji mōk paŋ ki chee par; ki yabir sak sennii nba kur ki n toontunno Moses daan wanna na fanu. A daa yēen sennii na nan waama, ŋanne saa te ki a nyann, siaminba kur ki a saan. ⁸ Yabit ki tuu te sennu gbouŋ na-ii karin jiantii ni yoo kur. A tumii gbouŋ maŋ yonnu nan nyiok kur; ki sak linba kur sob gbouŋ na ni, ŋanne saa te ki a mōkit ki bia nyann. ⁹ Tiat nan n daan beta a ii mōk paŋ nan parcheenn. A daa tiin jaŋmaanii koo ki ŋaan tama, kimaan min a Yomdaano Yennu be nana siaminba kur ki a saa saan.”

Bianjinba ki Joosua tur niib na ŋmakita

¹⁰ ŋanne Joosua wann tōondamm na ¹¹ a bin lin kaarj na ni ki bet niib na a, “Lomin jeet man ki teen siir; kimaan daaŋantaa sinsuuk ni, i saa poot Joodann mōkir ki koo tinj nba ki i Yomdaano Yennu teeni na ni.”

¹² Ki Joosua yet Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bōkir a, ¹³ “Tiat man Yennu toontunno Moses nba daan beti nan i Yomdaano Yennu yet a u saa turi tinj nba be Joodann mōkir yondo po na, ki li sii tee i yent na. ¹⁴ I poob nan waas nan bonkobit saa biar nna, ŋaan ki i kunkonkonna nba mōk jatiat na saa gar poot ki somm bi leeb Israel teeb na, ¹⁵ nan baa tan saa koo kar tinj nba ki i Yomdaano Yennu turib, ki li be Joodann mōkir yonbaa po na. Wu-u tarji tur Israel booru kur nyannu yoo nba, yin jen kar i mōŋ tinj nba ki Yennu toontunno Moses turi, ki li be Joodann mōkir yondo po na ni.”

¹⁶ Ki bi yet Joosua a, “Ti saa tun linba kur ki a wannit, ki bia saan siaminba kur ki a tunta. ¹⁷ Ti saa sak a mōb nan taa din saak Moses mōb bianjinba nae. A Yomdaano Yennu-ii be nana nan waa din be nan Moses bianjinba na. ¹⁸ Wunba kur pak biit ki jiin a tōondantuk na po, koo ki yēt a sennii na yenn, bin kpi li daano. Ii mōk paŋ nan parcheenn.”

2

Bianjinba ki Joosua tun dobie teeb Jeriko doo ni

¹ Tōn, ki Joosua tun dobie teeb banlee, ki bi nyii Akasia* kaarj ni, a bin saan fiit Keenann tinj, mantik Jeriko doo. Baa baar doo na ni yoo nba, ki bi saan koo poo jantonn nba ki bi yiu Rahab na ŋaak ni. ² Ki Jeriko bat gbat nan Israel tesiab koo doo na ni nyiok, a bin fiit tinj na. ³ ŋanne ki i tun toonii Rahab boor ki yeto a, “Jab nba be a ŋaak ni na baar a bin fiit tinj na kure. Jiimm ki baar namm.”

⁴⁻⁶ Ki Rahab jiin a, “Jasiab baar n boora, ŋaan n ki mi baa nyii siaminba, bi bo nyii doo na ni ki yonnu daa ki baa, ki doo na gann bia daa bo ki looni. N bo ki boi bann baa saa siaminba, li-i tee ki i wei berib mōtana, i saa sooriba.” Li yoo na ki soo ki Rahab jii jab banlee na, ki doo namm u ŋaak yur paak† ki saa jii kinkaka ki bakin bi paaka. ⁷ Ki bat na te jab nyii doo na ni, ŋaan ki bi loon gann. Ki bi lin lon Israel dobie teeb na, ki saan tuu siaminba ki sonu pootir Joodann mōkir na.

* 2:1 2.1 Akasia tee tiik nba yiin puuk. † 2:4-6 2.4-6 Bi ŋei yura paak, bi din tuu sere.

⁸ Laa tan bønn, ki dobie teeb na yaa bin door yoo nba, ki Rahab doo ñaak na yur paak, ⁹ ki saa yetib a, "N mi nan Yennu jii tinj na turiwa, wunba kur be tinj na ni, li ji moko jarmaaniie, kimaan i paak. ¹⁰ Ti mi gbat Yennu nba din te ki Møkmunj foor i numm ni, yoo nba ki i din nyii Ijijpt nawa. Ti bia ban gbat bianjinba ki i din kpil bat Sihonn nan bat Og, Amor teeb batnba banlee nba din be Jooddann møkir yondo po nawa. ¹¹ Taa din tan gbat li po na, jarmaaniii din soorite, ki ti kura ji ki møk parcheenn, kimaan i paak. I Yomdaano Yennu-e yen sanpaak nan tinj. ¹² Motana, ii sat møb Yennu sann ni nan i tan saa dia n ñaateeb nan burchint, nan bianjinba ki n dia-i na, ki bia turin nyinsiar ki n teeni yada. ¹³ Li sat møb nanin nan i saa tinn n baa nan n naa, ki bia tinn n ninjamm nan n niipoob nan bi ñaateeb kurawa. I daa te ki bi kpiti."

¹⁴ Ki jab banlee na jiin a, "Yennu n nyinn ti manfoor, li-i tee ki ti ki tun nan taa saa paka bianjinba na. Li-i tee ki a kan kumii soo taa lorin bianjinba, ti sat møb nan Yennu-i jii tinj na ki turiti, ti saa dia-a fanuwa."

¹⁵ Rahab ñaak din taab doo na joonne, li paak ki u nyinn ñmiiuk takorbonn ni, ki jab na soor sik. ¹⁶ Njaan soo ki Rahab yetib a, "Ti saa man kunkona na ni, ki bor kii be lej daantaana, nan yoo nba ki jab na tan saa jen nna. Li poor po ki ii ji soor i sonu kii saa, nna-i kaa, bat na jab saa sooriwa."

¹⁷ Ki Israel jab banlee na yeto a, "Ti saa dia molor nba ki a te ki ti lor nawa. ¹⁸ Faa saa tun linbae na: Yoo nba ki ti saa lek doo na na, lorin ñmimøn na takorbonn nba ki a nyinnit li ni na paak, ki yiin a baa nan a naa nan a ninjamm nan a baa ñaateeb kur, ki taamm a ñaak ni. ¹⁹ Ki wunba nyii ñaak na nanyer po, wu-u kpo, li sii tee u biite, ki ti kan la nyiiruk. Li-i munii tee binba be nana na soo la dañ, ñann li nyiiruk sii tee ti yare. ²⁰ Li-i tee ki a kumii soo taa lorin linba na, ñann ti kan fit dia molor nba ki a te ki ti lor na." ²¹ Ki Rahab sak, ñaan nyinnib. Baa nyii yoo nba, ki u jii ñmimøn na ki lor takorbonn na paak.

²² Ki dobie teeb na saan ki bor kunkona na ni, ki bat jab na lin ki kpaanib tinj na kur po daantaana, ñaan ki ki labi, ki ji ñmat jen Jeriko. ²³ Ki dobie teeb banlee na nyii kunkona na ni, ki poot møkir na, ki ñmat Joosua boor, ki saa beto linba kur tun, ²⁴ ki bia yet a, "Ti mi nan Yennu jii tinj na kur ki turita. Niib nba kur be lej na tiinit jarmaaniie."

3

Bianjinba ki Israel teeb poot Jooddann møkir

¹ Laa yent sanyiok, ki Joosua nan Israel teeb kur doñ fiir, ki nyii Akasia kaanj na ni, ki saan Jooddann møkir boor. Leje ki bi teen bi kaanj ñaan guu bin poot. ² Daa ñantaan gare, ki toondamm na lin kaanj na kur po, ³ ki yet niib na a, "Li-i tee ki i tan la mannteeb jii i Yomdaano Yennu molor lakir na yoo nba, yin fiir kii waab. ⁴ I ki ban baar nna na, li paak bi saa wannii sonu ki yin tokin. Njaan i daa nakii molor lakir na; lii fok nani nan maar jinn nawa."

⁵ Ki Joosua yet niib na a, "Ñammit i moñ man, kimaan Yennu won saa tun bakitnaunj toona i sinsuuk ni," ⁶ ki ji yet mannteeb na a bin jii molor lakir na ki gar niib na toonn. Ki bi tun nan waa wannib bianjinba na.

⁷ Ki Yennu bet Joosua a, "Maa saa tun linba dinna nae saa te ki Israel teeb kur n piin kii baakita na a tee niijaanne, ki bia bann nan min Yennu be nana nan maa din be nan Moses bianjinba na. ⁸ Yetir mannteeb nba jii molor lakir na, nan li-i tee ki bi baar møkir na boori, bin sik nyun na ni kii see."

⁹ Njanne ki Joosua yet niib na a, "Baat nna man, ki tan gbiint linba ki i Yomdaano Yennu saa yeti. ¹⁰ Yaa saa na, u set saa ber nyinn Keenann teeb nan Hef teeb nan Hif teeb nan Peris teeb nan Girgas teeb nan Amor teeb nan Jebus teeb nawa. ¹¹ I saa bann nan Yennu nba fo na be nani, yoo nba ki ñoo Yennu nba yen tingbouñ kur na molor lakir na gar i toonn, ki poot Jooddann møkir. ¹² Ton, yin ji gann jab piik nan banlee, yenokoo kur n nyi Israel booru kur ni. ¹³ Li-i tee ki mannteeb nba jilkin Yennu nba yen tingbouñ kur na molor lakir tan ñmaa Jooddann møkir na ni, li nyun saa jite, ñaan taant poot boyennkoo ni."

¹⁴⁻¹⁵ Li din tee jejaan-yooe, ki møkir na gbee muu.

Niib na nba din nyii kaanj na ni, ki saa a bin poot Jooddann møkir yoo nba, ki mannteeb na jii molor lakir na, ki gar bi toonn. Mannteeb na taa nba kpan ñmaa møkir na ni yoo nba, ¹⁶ ki nyun na jit, ki taant poo, ki kpia nan doo nba ki bi yir Adam, ki li kpia Saretann doo na. Ki møkir manj nyun nba tuu puub ki siik Møk-kpeenn ni na jit, ki li te niib na fit somm poot, siaminba naak Jeriko na. ¹⁷ Niib na nba somm tinkoon paak ki pootir yoo nba, ki mannteeb nba jii Yennu molor lakir na see Jooddann møkir na sinsuuk ni, tinkoon manj paak, nan niib na kur nba tan poot gbenn.

4

Ki jiin tantiarkara na chaanu po

¹ Niib na kur nba poot Jooddann mōkir ki gbenn yoo nba, ki Yennu pak nan Joosua a, ² “Gant jab piik nan banlee, ki yeno yeno n nyi booru kur ni, ³ ki wannib ki bin tōkir tana piik nan ŋanlee, Jooddann mōkir sinsuuk ni, siaminba ki mannteeb bo see na. Betirib ki bii dia tana maŋ kii somm nann, ki tuu tan bir siaminba ki bi chaan kaan, a bin door nyiok.”

⁴ Tōn, ki Joosua yiin jab piik nan banlee nba ki u gann na, ⁵ ki yetib a, “Ti saa man Jooddann mōkir ni, ki liit kii be Yennu molor lakir na tōonn, ki joo kur-ii buk tann u bopiok paak, ki tann kur-ii see Israel booru yenn kur paak. ⁶ Tana maŋ tuu saa tiar niib na linba ki Yennu tun na poe. Ki li-i tee dasiar ki i waas tan boi-i a tana maŋ paak tee bee, ⁷ i saa betib nan Jooddann mōkir ni nyun din jite, yoo nba ki Yennu molor lakir pootir mōkir maŋ na. Tana nba na tuu sii tian Israel teeb linba tun nna na poe.”

⁸ Ki jab na gaar Joosua wannu na, ki tōkir tana piik nan ŋanlee, Jooddann mōkir sinsuuk ni, ki yennkoo kur see Israel booru yenn kur paak, ki bi jii saan nann kaan na boor, ki saa bir lej, nan bianjinba ki Yennu pak nan Joosua na. ⁹ Joosua din chaan tana piik nan ŋanlee nba bo be Jooddann mōkir sinsuuk ni, siaminba ki mannteeb nba jii molor lakir bo set na. Tana maŋ bia daa be lej nan dinna. ¹⁰ Mannteeb na din see Jooddann mōkir sinsuuk ni nnae, nan bont kur nba tan tun gbenn nan Yennu nba yet Joosua ki u wann niib na, a bin tun na. Linba nae ki Moses din wannib.

Niib na din kakite ki poot mōkir na. ¹¹ Niib na kur nba poot mōkir yoo nba, ki mannteeb nba dia Yennu molor lakir na gar niib maŋ tōonn. ¹² Ki Rubenn booru ni jab nan Gaad booru ni jab nan Manase booru bokir jab nba teen siir nan tōb na, gar Israel teeleb na tōonn, ki poot mōkir, nan bianjinba ki Moses din wannib na. ¹³ Jab na kur din tee nan tusaa piinna naewa, ki teen siir nan tōb, ki Yennu be namm, ki bi poot be paanu nba naak Jeriko na ni. ¹⁴ Linba ki Yennu din tun li daar na te Israel teeb na bann nan Joosua tee niijaanne. Bi din baakitō u manfoor kur ni, nan bianjinba ki bi din baakit Moses na.

¹⁵ Tōn, ki Yennu ji yet Joosua ¹⁶ a wun wann mannteeb nba jikit molor lakir na, ki bin fiir yaat Jooddann mōkir. ¹⁷ Ki Joosua tun nna. ¹⁸ Yoo nba ki mannteeb na poot gbenn, ki mōkir na ŋamm puub, ki tan gbee ki muu.

¹⁹ Niib na din poot Jooddann mōkir, ŋmaasinsinn na ni dapiik daare, ki chaan bi kaan Gilgal, ki li be Jeriko yondo po. ²⁰ Leŋe ki Joosua chaan tana piik nan ŋanlee nba ki bi jii Jooddann mōkir ni na. ²¹ Ki u ji yet Israel teeb na a, “Li-i tee dasiar ki i waas tan boi-i tana na paak nba tee, ²² i saa betib bianjinba ki yimm Israel teeb din poot Jooddann mōkir tinkooŋe. ²³ Ii betib nan i Yomdaano Yennu-e din te ki Jooddann mōkir nyun na jit, ki i fit somm poot, nan waa din bokit Mōkmun ki turit bianjinba na. ²⁴ Linba nae saa te soo kur nba be tingboun na paak n bann Yennu bakitnauj yiikoo nba tee bianjinba, ki i ji sii baakit i Yomdaano Yennu mōkmōk nan mōkmōk.”

5

¹ Amor batnba, binba din be Jooddann mōkir yonbaa po na kur, nan Keenann batnba, binba din be ki kook Sinsuuk ni mōkgbenjir na nba gbat nan Yennu te ki Jooddann mōkir jit, ki Israel teeb poot ki tan gbenn na, ki janmaanii soorib, ki bi ji ki mōk siara parcheenn, kimaan Israel teeb na paak.

Ki jiin punpotu po Gilgal doo ni

² Nanne ki Yennu yet Joosua a, “Kpeet tana ki lii di nan barii na, ki pot Israel teeb puna.” ³ Ki Joosua tun nan Yennu nba wannō na, ki pot Israel teeb na kur puna, siaminba ki bi yi Punpotu Joor na paak. ⁴⁻⁶ Israel teeb nba din nyii Ijipt yoo nba na, jab na kur poŋ din pot bi punaewa, ŋaan bina piinna nba ki bi ji din be kunkoouk na paak ki somm saa na, bonjai nba ki bi din maarib na puna din ki poti, ki bia jenna, jab nba din jaŋ nan bin saan tōb binn nba ki bi din nyii Ijipt na kur ji din kpowa, kimaan bi din yēt Yennu mōbe. Nan Yennu nba por na, yaak din ki chabib nan bin la tinŋaŋ nba kpai ki Yennu din senn mōsonn nan u saa jii ki tur bi yeejamm na. ⁷ Jab na bonjai maŋ puna din ki poti. Nipaauŋ maŋe ki Joosua din pot bi puna.

⁸ Punpotu na nba gbenn yoo nba, niib na din biar be kaan na nie nan fiat na nba tan buur. ⁹ Ki Yennu yet Joosua a, “Yaa din tuu be Ijipt ki tee yommii na, li din tuu tee fei-e ki turi, ŋaan motana n nyinni fei maŋ niwa.” Nanne teen ki bi din pur lej Gilgal,* bi bia daa yi lej nnae.

* 5:9 5.9 Bi maan ni, Gilgal nan “bi nyinn” mōbona naane.

¹⁰ Yoo nba ki Israel teeb daa din be Gilgal paanu nba kpia nan Jeriko na, bi din dii yukitgar† tiaru jaamm, nmaarik na ni, li dapiik nan nanna daar daajoouko. ¹¹ Li daar sanyafannuko, ki bi din sint dii jeet nba bur Keenann tinj ni, li jepurkit nan boroboro nba ki datinj kaa lej. ¹² Li yoo na jeet nba ki bi yi mana na ji din ki nyi sanpaapo baa, ki Israel teeb na ji din ki mok li jeeti. Laa din nyii li yoo ki saa, Israel teeb ji din di jeet nba buur Keenann tinj nie.

Ki jiin Joosua nan joo nba dia jukbanjiak na po

¹³ Yoo nba ki Joosua din per Jeriko na, ki u la jasoo see u toonn ki dia jukbanjiak. Ki Joosua saan u boor ki saa boio a, “A tee ti jab na yeno amii a tee ti dataake?”

¹⁴ Ki joo na jiin a, “N ki tee i jab na yeno kaa, n bia ki tee i dataak kaa, min narin tee Yennu kunkonkonna nmakit-tooe.”

Ki Joosua baa fabin ki jianto, njaan yet a, “Chanbaa, n tee a toontunnoe. A loon ki n tun bee ki turani?”

¹⁵ Ki Yennu kunkonkonna nmakit-too na yeto a, “Pitir a taasaat, kimaan a see kasii boore.” Ki Joosua tun nan waa wanno na.

6

Ki jiin Jeriko biiru po

¹ Jeriko teeb din loon bi doo ganae ki kpar, ki bia guu, a Israel teeb na daa koo. Soo din kan fit koo, koo ki nyi doo na ni. ² Ki Yennu yet Joosua a, “N jikit Jeriko digbann nan li kpanbar nan li kunkonkonna na kur ki tee a nuu ni. ³ Fin nan a kunkonkonna tuu saa somm ki lint doo na taar yomkooe, daar kur ni, ki saa tuu daa njanloob. ⁴ Mannteeb banlore-e tuu saa gar molor lakir na toonn, ki soo kur-ii dia naatunn. Ki daa njanlore daar na, fin nan a jab na n somm ki lint doo na taar munlore, ki mannteeb na-ii peeb naatuna na. ⁵ Li poor po bin pebir ki lin wei. Yi-i gbat nna yoo nba, ki i jab na kur n yikin nan kunkopaara, ki doo na joonjot na saa baa. Ki i jab na kur n koo doo na ni.”

⁶ Ki Joosua yiin mannteeb na ki yetib a, “Jiin molor lakir na man, ki i banlore n gar toonn po kii dia naatuna.” ⁷ Li poor po ki u te ki u jab na piin somm ki lintir doo na, njaan soo jab nba dia jatiat na siab ponj donj gar molor lakir na toonn powa.

⁸ Joosua nba pak nan niib na ki gbenn yoo nba, ki mannteeb banlore nba dia naatuna njanlore na gar toonn po, ki peeb naatuna na, ki bi waa nan Yennu molor lakir na poor po. ⁹ Ki jasiab dia jatiat ki gar mannteeb nba peeb naatuna na toonn, ki jab nba biar na ji waa molor lakir na poor po. Yoo nba na kur ki naatuna kpan duune. ¹⁰ Ki Joosua pak nan niib na, a bi daa hooti ki bia daa piak, ki tan tuu yoo nba ki u saa chabib yaak ki bin ji hoot. ¹¹ Ki u pak niib na a bin jii Yennu molor lakir na, ki somm lint doo na taar yomkoo, li poor po bin ji nmat kaan na ni ki door.

¹²⁻¹³ Laa yent, ki Joosua fiir sanyapob ni, ki mannteeb nan kunkonkonna na namm somm lint doo na nan baa won tun na. Ki kunkonkonna na siab gar toonn, ki mannteeb banlore na waa ki peeb naatuna njanlore, ki mannteeb nba jii Yennu molor lakir na waa bi paak, ki kunkonkonna nba biar na ji joont. Linba na kur tuun njaan ki naatuna na kpan duune. ¹⁴ Daa njanlee daar marj ni, bi din somm lint doo na yomkooe, njaan nmat saan bi kaan ni. Bi din tun nnae ki saa tuu daa njanloob.

¹⁵ Ki daa njanlore daar na ni, ki bi fiir sanyiook ni, ki ji somm lint doo na taar munlore. Li daar kooe ki bi din lint taar munlore. ¹⁶ Lintu nba saa pukin munlore na ni, ki mannteeb yaa bin pebir naatuna na, ki Joosua chab u jab na yaak a bii hoot, ki yetib a, “Yennu jii doo na ki teen i nuu niwa. ¹⁷ Doo na nan linba be lej kur tee lin biire, kii tee piinii ki tur Yennu, njaan jantonn nba tee Rahab nan u njaateeb kooe saa tinn, kimaan waa daan bor ti doobii teeb na paak. ¹⁸ Yaak ki chab nan yin jii linba bo tee yin biir na nan li yennkoowa. Li-i tee ki i tun nna, i saa baar nan wahala nan biiru Israel teeb kaan niwa. ¹⁹ Linba kur ki bi jii salimmona, koo lik-kut, koo kutmont, koo salimpeena ki nan, li tee Yennu yare, ki tee lin saan Yennu bekir ni.”

²⁰ Ki mannteeb na peb naatuna na, ki jab na nba gbat naatuna na yoo nba, ki bi hoot, ki doo na joonjot na kur baa. Li yoo na ki kunkonkonna na doo joo na paak, ki koo doo na ni ki nyannir. ²¹ Bi din jii bi jukiie ki kpai doo na niib kur, li jab nan poob, nan waas nan nikpera kur, ki bia kpai nei nan pei nan bonii.

²² Ki Joosua yet jab banlee nba daan chekit doo marj na a, “Saant jantonn na njaak ni ki saa nyinn joo nan u njaateeb, nan yaa daan senn msonn bianjinba na.” ²³ Nanne ki bi saan nyinn Rahab nan u baa, nan u naa, nan u ninjamm, nan u njaateeb nba be kur, ki jii u njaateeb nan daaba kur ki saan namm sindandiiuk boor, ki li kpia Israel teeb

† 5:10 5.10 Yennu malaka din kpai Ijipt teeb bijakpera, njaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

kaan na. ²⁴ Li poor po ki bi joo doo na ki li dii li munn po ki boont, ki kpaan nan linba kur be doo na ni, njaan jii salimmona, nan kut, nan kutmont, nan salimpeena ki teen Yennu bekir ni. ²⁵ Njaan Joosua din tinn janton Rahab nan u njaateeb kur, kimaan waa daan bor doo teeb banlee nba ki njo Joosua daan tumm Jeriko na paak. Njo Rahab yaaboona daa be Israel tinj ni nan motana.

²⁶ Yoo nba na paak ki Joosua tur kpaanii nba ki tee sii jerimi a, "Wunba kur bikin a wun njaan ki maa Jeriko doo, u sii be Yennu motont ni.

Wunba kur fokin li fiakir, u bijakper saa kpoe, wunba kur maa li tammokooka, u sanbian saa kpoe."

²⁷ Ki Yennu be nan Joosua, ki Joosua sann tant tinj na kur po.

7

Ki jiin Akann biit po

¹ Niib na din ki dia Yennu sennu nba ki u din sennib, a bi daa jikit linba ki u yet a bin biir Jeriko doo ni na. Jasoo din be ki bi yiu Akann, u din ki dia sennu manj. Li paak ki Yennu wutoor doo Israel teeb paak bonchiann. Akann din tee Karmi bijae njaan tee Sabdi yaaboonn, ki nyii Sela naakuuk ni, njaan tee Juda booru.

² Ki Joosua tun jasiab ki bi nyii Jeriko ki saan Ai, doo nba be Betel yondo po, ki kpia nan Betafenn na. U din turib mabe a bin saan ki nmaa tinj na. Baa tun nna ki gbenn, ³ ki bi nmat ki saa wann Joosua baa la bianjinba a, "Li ponj ki kpaan talas ki ti kur n saan ki lek Ai. Tumin jab tusaa njanlee koo nantaa. A daa tuun kunkonkonna na kur a bin saan ki koni, li ki tee doo nba yab kaa." ⁴ Nanne Israel teeb na tee nan tusaa nantaa na ki saan lek doo na, njaan bi din tan nmat chiare, ⁵ ki Ai doo ni jab na weib, ki ber nyinnib doo na ni, ki fokit namm ki saa baar siaminba ki bi koi tana na. Ai jab na din kpai Israel jab nan piintaa nan banloob nae, yoo nba ki bi siik joo na. Janmaanii din soor Israel teeb na bonchiann, ki bi ji ki mok parcheenn.

⁶ Li yoo na ki Joosua nan Israel toondamm na pat pat bi liant nan yanyetuk, ki baa faab tinj ni Yennu molor lakir na boor, njaan pukin bi yura tant, ki saa tuu daajoouk, ki li want bi para nba biir bianjinba. ⁷ Ki Joosua tan yet a, "Yabint Yennu, bee ki a daan jiiit ki poont joodann mokir ki baar nant nna? A daan loon fan tan jiiit ki tur Amor teeb ki bin biirite-e? Bee teen ki ti daan bo kii be joodann mok-pootir na po?" ⁸ N Yomdaano, n saa pak a bee motana nba ki Israel teeb datai tan weib ki bi nmat chiar na? ⁹ Keenann teeb nan binba kur be tinj na ni saa gbat linba nawa. Bi saa tikir ki loonte ki kpi ti kur. Li saa teen nlee ki a sann n la baakiri?"

¹⁰ Nanne Yennu yet Joosua a, "Fiit. Bee teen ki a doo tinj ni nna? ¹¹ Israel teeb tun biire. Bi biir lor nba ki n daan sennib maa bii dia nawa. Bi jii bona nba ki n daan yet maa bin biir na yenn nbawa. Bi jame, ki faar faak ki jiin bona manj po, ki jiiir ki pukin bi tiat ni. ¹² Nanne teen Israel teeb na ki fit took bi datai. Bi chiar bi datai boor, kimaan bi moj jii tee man biiribe. Yi-i kii biir linba kur ki n daan senni nan i daa jikit njaan ki i tan jii na, n kii be nanini. ¹³ Fiit. Nammit niib na ki teemm siir ki bin baar n boor. Yetirib ki bin won teen siir, kimaan min Israel teeb Yomdaano Yennu yaa man pakib linba nae a, 'Israel teeb, linba ki n daan senni nan i biir na yenn nba be i mokint ni. I kan fit took i datai, see ki i tan nyinn bona manj.' ¹⁴ Li paak, yetirib nan wonn, bin won baar n boor, booru booru. Booru nba ki n gann, njamme saa baar toonn po, naakuuk naakuuk. Ki naakuuk nba ki n gann, njamme saa baar toonn po, njaak njaak. Ki njaak nba ki n gann, njamme saa baar toonn po, jayeno yeno. ¹⁵ Joo nba ki n ganno ki la bona nba ki n daan yaa bin biir na u boor, bi saa joo njo nan u njaateeb nan bona nba kur ki u mok muue, kimaan u baar nan fei Israel teeb paaka, ki bia biir n molor nawa."

¹⁶ Ki li yent sanyapob ni, ki Joosua te Israel teeb booru booru baar, ki Yennu tan gann Juda, ¹⁷ ki u te Juda booru na baar naakuuk naakuuk, ki Yennu gann Sera naakuuk na, ki u te Sera naakuuk na baar njaak njaak, ki Yennu gann Sabdi njaak, ¹⁸ ki u te Sabdi njaak na baar jayeno yeno, ki Yennu gann Akann, wunba tee Karmi bija, njaan tee Sabdi yaaboonn na. ¹⁹ Nanne ki Joosua yeto a, "N bija, pakin mamomm kur, Israel teeb Yomdaano Yennu boor ni na, ki wann a biit. Pakimin linba kur ki a tun. A daa boriin siari."

²⁰ Ki Akann jiin a, "Li tee moniie. N tun ki biir Israel teeb Yomdaano Yennu-wa. Linba ki n tun tee nnae. ²¹ Bona nba ki ti daan fat na ni, n daan la Babilonn doo liant ki li njan, ki bia la salimpeena, ki li kpaii sii tee nan sinpeeni borik-gbina njanlee na, nan salimmona laaku, ki li kpaiu tee nan sinpeeni borik-gbinn kpaiu na. N nioj daan be lej bonchiann, ki n jiiir. Li pii n lanbouj* ni, ki salimpeena na be tinj po."

* 7:21 7.21 Bi din jii bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

²² Ki Joosua tun jasiab, ki bi chiar saan Akann lanbouŋ ni, ki saa la linba ki Yennu daan yaa bin biirir na, ki li set pii leŋ, ki salimpeena na be tiŋ po. ²³ Ki bi jiiir ki saan nann Joosua nan Israel teeb na kur boor, ki saa birir Yennu tɔonn. ²⁴ Ki Joosua nan Israel teeb na kur soor Akann, ki jii salimpeena nan salimmona laaku na, ki pukin u bonjai, nan u bonpoi, nan u nei, nan u bonii, nan u pei, nan u lanbouŋ, nan linba kur ki u mɔk, ki saan namm Ninmɔnn Baauk ni. ²⁵ Ki Joosua saa yet a, "Bee ki a baar nan ninmɔnboorik na ti paaki? Yennu saa te ninmɔnn n baara mɔtana." Ki niib na kur jaat Akann tana ki kpii; ki bia jaat u ŋaateeb ki kpiib, ki joo ŋamm nan bi mɔkint kur muu, ²⁶ ki kpekin tankɔruk u paak, ki li kpek leŋ nan dinna. Ŋanne teen ki bi bia daa yi leŋ Ninmɔnn Baauk.

Ki Yennu wutoor ji maak.

8

Ki jiin Ai nyannu nan biiru po

¹ Ki Yennu yet Joosua a, "Jiin kunkɔnkɔnna na kur ki saan namm Ai doo ni. A daa tiin janmaanii, koo ki mɔk gbananchɔkinti. N saa te ki a nyann Ai bat, ki u niib nan u doo nan u tiŋ na kur sii tee a yar. ² A saa teen Ai nan li bat nan faa teen Jeriko nan li bat bianjinba nae, ŋaan ii jii li faar nan li bonkobit ki teen i yar. Teent siir ki nyi doo na poor powa ki tan lekib."

³ Ki Joosua teen siir ki jii u kunkɔnkɔnna kur ki lek Ai. U din jii jab nba mi kɔnn fanu tusaa piintaee ki gaamm nyiɔk ⁴ nan mɔbona na a, "Ii bɔr i mɔŋ doo na yakleer po, ŋaan daa fɔk nan doo maŋ, ki teen siir nan leku. ⁵ Min nan n jab saa lek doo na. Ki Ai jab-i nyii ki tookit, ti saa ŋmat chiare nan taa daan chiar sinsinn na. ⁶ Bi saa weite nan taa tan saa nyi doo na kpɔŋ. Bi sii dukii nan ti yaan tiine. ⁷ Li yoo na yin laat i bɔra ni, ki nyann doo na. I Yomdaano Yennu-e saa jii doo na ki turi. ⁸ I-i yent doo na yoo nba, yin joor muu, nan Yennu nba wann na. Sennii nba ki u turie na." ⁹ Ŋanne Joosua te ki bi nyii saan bi bunbɔr boor, Ai yonbaa po, ki li be Ai nan Betel sinsuuk ni, ki saa guu. Joosua din biar kaan na nie nyiɔk maŋ.

¹⁰ Laa tan yent sanyapob ni, ki Joosua lakin kunkɔnkɔnna na, ki ŋɔɔ nan Israel tɔondamm na saan namm Ai. ¹¹ Kunkɔnkɔnna na nan Joosua din saan doo na tammɔjar poe, ki teen bi kaan Ai niigan po, ki baauk na be ŋamm nan Ai sinsuuk ni. ¹² Joosua poŋ din doŋ jii jab nan tusaa ŋanŋmu naewa, ki bi bɔr muuk ni, Betel nan Ai sinsuuk ni, doo na yonbaa po. ¹³ Bi din te ki kunkɔnkɔnna na set bi seenii nie, binba be kaan ni na din set ki jiin gan po, ki binba be bɔr ni na set ki jiin yonbaa po. Nyiɔk maŋ ki Joosua sik baauk na ni. ¹⁴ Ai bat nba gbat nna na, ki ŋɔɔ nan Ai jab kur fiir sanyiɔk ni a bin took Israel teeb nan kɔnn, siaminba ki fɔk nan Joɔdann mɔkir baauk na. Ŋaan u din ki mi nan jab doo muuk ni ki guu-u, doo na poor po. ¹⁵ Joosua nan Israel teeb kur din tiine ki ŋmat poor, ki do kunkoouk paak. ¹⁶ Ki Ai teeb yiin bi leeb kur a bin wei Israel teeb. Ki bi din wei Joosua nan u jab ki fɔkit namm doo na. ¹⁷ Ai nan Betel jab kur din wei Israel teeb nae. Bi din yaan bi dooe, ki soɔ ki biar guu, ŋaan waa Israel teeb.

¹⁸ Ŋanne ki Yennu yet Joosua a, "Jiin kpann nba be a nuu ni na ki tekin Ai po, kimaan n saa jii doo maŋ ki teen a nuu niwa." Ki Joosua tant u kpann na ki tekin Ai po. ¹⁹ Waa teen nna yoo nba na, ki jab nba bo bɔr muuk ni na fiir bi bɔra ni yiama, ki kakit ki kɔɔ doo na ni ki nyannir, ki joor muu. ²⁰ Ki Ai jab na jiant ki la bi doo di muu, ki munyuuk do sanpaapo, ŋaan yiar din kaa nan bin tɔkin siar po ki paaki, kimaan Israel teeb nba ki bi din waab ki saa kunkoouk po na bia ji ŋmant bi paake, ²¹ kimaan Joosua nan Israel teeb na nba la nan binba bo laa muuk ni na yent doowa, ki munyuut do na, bi din ŋmant ki wor Ai jab nae nan kɔnn. ²² Ki jab nba bo laa na mun nyii doo na ni ki bia worib. Ki Israel teeb be tɔonn nan poor kur, ki bi ji be sinsuuk ni. Ki Israel teeb na kpai bi kur, ki bi soɔ ki fit chiari, koo ki be u manfoor ni. ²³ Ŋaan bi din soor Ai bat na foote, ki baar nana Joosua boor.

²⁴ Ki Israel teeb kpai Ai teeb na kpaant ni, nan kunkoouk na paak, baa weib ki saan sian na, ki ŋmat kɔɔ doo ni ki kpai binba be leŋ kur. ²⁵ Jab nan poob tusaa piik nan ŋanlee-e din kpo li daar, ki tee Ai niib kur. ²⁶ Joosua din teek u kpann nae nan yoo nba ki bi tan biir Ai teeb ki gbenn. ²⁷ Ki Israel teeb na ji jii doo na ni bonkobit nan bonjana nba be, ki yent, nan Yennu nba wann Joosua na. ²⁸ Ki Joosua joo Ai, ki li yɔɔ tee langbent nan dinna. ²⁹ U din jonn Ai bat na kpeente tiik paak nan daajoouk. Yonnu nba tan baa na, ki Joosua tur mɔb a bin jont u gbanant na tiik paak, ki saan bir doo na tammɔb ni. Ki bi teen nna ki tikir tana ki poon u paak, ki li tankɔruk daa be nan dinna.

Ki jiin sennu na nba karin Ebal jɔɔr paak na po

³⁰ Li poor po ki Joosua maa maruŋ binbintir, Ebal joor paak, ki tur Israel teeb Yomdaano Yennu, ³¹ nan Yennu marj toontunno Moses nba din senn Israel teeb bianjinba na. U din maar nan Moses sennu gbouŋ ni nba sob ki wann nae, ki li tee binbintir nba ki bi ki jii kut ki kpeer li tana. Bi din jikit mujoonu piinii nan weinanleeb piinii maruŋ ki teen Yennu li paake. ³² Ki Joosua namm sob sennu nba ki Moses din sob na, tana paak, Israel teeb na kur numm ni. ³³ Israel teeb kur: doo yab, nan boorganu, nan saakab, nan toondamm, nan barbuura na din see Yennu molor lakir na loka kur poe, ki took binba jilkin molor lakir na. Namme tee mannteeb ki tee Liifai booru na. Niib na bokir din see Gerisim joor toonn poe, ki bokleer na mun see Ebal joor toonn po, nan Yennu toontunno Moses nba poŋ din doŋ wannib bianjinba, yoo nba ki u din yetib a bii tee piisin Israel teeb paak na.

³⁴ Li poor po ki Joosua karin Yennu maan na kur, li piisin nan motont na kur, nan laa kpan sob sennu gbouŋ ni na. ³⁵ Joosua din karin Moses sennu na kure ki tur Israel teeb na kur, li poob nan waas nan boorganu nba koo nan Israel teeb na.

9

Bianjinba ki Gibeonn teeb kpann Joosua

¹ Yoo nba na, ki batnba nba be Joodann mokir yonbaa po na kur gbat Israel teeb nyannu na po, binba be kunkona doi ni, nan li kunkonbis doi ni, nan binba be Sinsuuk ni mokgebenjir gbianu na, ki saan ki saa tuu Lebanonn tingbouŋ, namme din tee Hef teeb bat, nan Amor teeb bat, nan Keenann teeb bat, nan Peris teeb bat, nan Hif teeb bat, nan Jebus teeb bat. ² Ki bi taan mob, ki jii bi kunkonkonna a bin kon nan Joosua nan Israel teeb na.

³ Naan ki Gibeonn niib nba tee Hef teeb na gbat Joosua nba tun Jeriko nan Ai bianjinba, ⁴ ki bi lor a bin kpanno. Bi din kpaan jesiata, ki wuun botochiat ni, ki bia jii daan ki liak dalenkpera ni, ki jinn bi bonii. ⁵ Bi din lia tachiata, ki bia pir taasachiat, ki bi jeet nba ki bi dia na koor ki nyiit nyana. ⁶ Nanne ki bi fiir saan Joosua nan Israel teeb kaarj na ni, Gilgal doo ni, ki saa yet joo nan Israel teeb na a, "Ti nyii digbanbanfokirewa, ki baar a timm nan fin n taan mob."

⁷ Naan ki Israel jab na yet a, "Bee saa teen ki timm nan yimm n taan mobi? Li ki gar i doo kpia nnae." ⁸ Nanne ki bi yet Joosua a, "Ti tee a daabae."

Ki Joosua boib a, "I tee lamme? I nyii lee?"

⁹ Ki bi pako a, "Chanbaa, ti nyii digbanbanfokirewa, kimaan ti gbat a Yomdaano Yennu poe. Ti gbat linba kur ki u tun Ijpt tinj ni, ¹⁰ nan waa tun linba ki tur Amor batnba banlee nba be Joodann mokir yondo po na, namme tee Hesbonn bat Sihonn, nan Basann bat Og, ki u din be Astarof doo ni. ¹¹ Ti toondamm nan binba kur be ti tinj ni betit a ti kpaan jeet ki teen sonu siir ki baar tan pak nana. Bi betit a ti jii ti moŋ ki tura jaan pak nana, ki fan taan mob nant. ¹² Gotir ti jeet, taa daan nyii ti tinj ni yoo nba ki baat a tin tan la-a na, ti jeet na daan tone, jaan gotir, li maake ki koor nyiit nyana. ¹³ Yoo nba ki ti wuun daan dalena na ni, li daan tee bonpaanae, jaan gotir, li yeer yeera. Sonu na fokinte ki ti taasaat nan ti tiat pat ki gbenn."

¹⁴ Ki Israel jab na ki boi Yennu, jaan gaar bi jeet na waan. ¹⁵ Ki Joosua taan mob nan Gibeonn teeb marj ki soorib yoo, ki chabib a bii be. Ki Israel teeb toondamm na senn mosonn nan bi saa dia naasinyoosir na.

¹⁶ Bi naasinyoosir mosonn na daanjantaa daare, ki Israel teeb na gbat nan niib marj nba koo sian na ki fok nan waama. ¹⁷ Ki Israel jab na fiir gaar sonu, ki daanjantaa daar ki bi baar Gibeonn teeb marj nba koo sian, ki bi digbana tee Gibeonn nan Kefira nan Beerof nan Kiriaf Jearim. ¹⁸ Israel teeb na din ki fit kpiib, kimaan bi poŋ din doŋ jii Yennu sann ki senn mosonn ki turiba, ki Israel teeb na ji nyiir bi toondamm na. ¹⁹ Njaan ki bi jiin a, "Ti jii timm Israel teeb Yomdaano Yennu sann ki senn mosonn ki turiba, motana ti kan fit paamm daji. ²⁰ Ti mosonn na paak, li kpaal talase ki tin nyikib ki bii be, jaan ti-i teemm siar, Yennu saa dat ti tubawa. ²¹ Naantib ki bii be, jaan bi sii choon daate ki lu nyun ki teent." Toondamm na nba ji din lore na.

²² Ki Joosua tur mob ki bi baar nan Gibeonn niib na u boor, ki u boib a, "Bee ki i kpannit a i nyii banfokirewa, jaan ki i doo kpia nna?" ²³ Linba ki i tun na paak, Yennu biiriwa. I niib sii yoo tee daabae, ki choon daat, ki bia lu nyun ki baat nann Yenjiantu jaak ni."

²⁴ Nanne ki bi jiin a, "Chanbaa, ti tun nna kimaan ti gbat a li tee barmoniie nan a Yomdaano Yennu din tur u toontunno Moses mob a wun jii tinj na kur ki turi ki yin kpi lenj niib na, jaan kii tantir kii saa. Ti tun nna kimaan janmaaniie soorit; ti jee ti tjoŋ manfoor paake. ²⁵ Motana ti be a nuu nie, jiin timm ki tun faa loon bianjinba." ²⁶ Linba

Joosua din tume na, u din gaaribe, ki ki sak ki Israel teeb kpiibi, ²⁷ njaan teenib daaba, ki bi choon daat, ki bia lu nyun ki teen Israel teeb na, ki bia saa nann Yennu maruj binbintir boor. Nan motana, njaan bi bia tuun nnae, siaminba ki Yennu gann ki li tee jiantu boor na.

10

Bianjinba ki yonnu set ki biar see

¹ Jerusalem bat Adonisedek din gbat nan Joosua lek Ai ki biirir, ki bia kpii lej bat, nan waa biir Jeriko ki bia kpii lej bat bianjinba na. U bia din gbat a Gibeonn teeb taan mob nan Israel teeb, ki bi lakin koo. ² Jerusalem teeb yan din nmat bonchiann, kimaan Gibeonn tee digbann nba yarin bonchianne nan digbana nba mok batnba na. Li din yab ki gar Ai, ki li jab na bia mi kunkonn fanu. ³ Ki bat Adonisedek tun toonii Hebronn bat Hohamm boor, nan Jarmuf bat Piramm boor, nan Lakis bat Jafia boor, nan Eglonn bat Debir boor, ki yetib a, ⁴ "Baat man ki tan sommin ki man lek Gibeonn teeb, kimaan lej niib saan ki taan mob nan Joosua nan Israel teeba." ⁵ Ki Amor batnba banjmu nba tee Jerusalem bat, nan Hebronn bat, nan Jarmuf bat, nan Lakis bat, nan Eglonn bat na taan kunkonkonna ki njaan lint Gibeonn digbann ki lekir.

⁶ Ki Gibeonn jab na tun toonii Joosua boor, Gilgal kaan ni, ki yet a, "Chanbaa, daa tammit ti po. Baat yiama ki tan sommit. A tinnit. Amor batnba nba be kunkonn paak doi ni na taan kunkonkonnae ki baar lekit."

⁷ Ki Joosua nan u kunkonkonna kur, ki pukin u kunkonkonna nba mi konn fanu, din nyii Gilgal ki saa. ⁸ Ki Yennu yet Joosua a, "Daa tiimm janmaanii. N ponj tura nyannuwa. Nan bi yenokowa kan fit kon nana." ⁹ Ki Joosua nan u jab na somm nyotunmunni ki saan Gibeonn, ki saa lek Amor teeb na, ki li yaar litib. ¹⁰ Ki Yennu te ki janmaanii soor Amor teeb, yoo nba ki bi la Israel teeb na. Ki Israel teeb na kpiib Gibeonn doo ni, ki ber tokimm kunkonn loonu ki sikimm ki gar Bef-horonn, ki weib nna ki fokit ki saa baar Aseka nan Makeda. ¹¹ Ki Israel teeb kunkonkonna nba waa Amor teeb, ki bi tiin siik na, ki Yennu te sakaangberja baa ki jaat Amor teeb man nan baa saa baar Aseka. Sakaana na din kpii Amor teeb na ki gar Israel teeb kunkonkonna nba kpiib bianjinbawa.

¹² Daar nba ki Yennu te Israel teeb nyann Amor teeb na, ki Joosua miar Yennu, Israel teeb na numm ni, ki yet a,

"Yennu, a te ki yonnu-ii see nna, Gibeonn doo yur paak, ki te ki njaarik mun-ii see nna, Aijalonn baauk yur paak."

¹³ Ki yonnu biar set, ki njaarik mun ji ki chat, ki tan tuu yoo nba ki Israel teeb na nyann bi datai, nan laa sob Jasar gbouj ni. Ki yonnu set yonsuuk ni boyennkoo boor, ki ki nyat damunn, ¹⁴ Li din ki ban tun nna durinya pinpiik niwa, ki bia ki ban tun nna li poor po, ki Yennu ghiint nisaarik mob nna. Yennu din kon ki taan Israel teeb poe.

¹⁵ Baa kon kon na ki gbenn, ki Joosua nan u kunkonkonna na nmat kun bi kaan ni, Gilgal doo ni.

Bianjinba ki Joosua nyann Amor teeb batnba banjmu na

¹⁶ Amor teeb batnba banjmu na din mir bote ki saan bor Makeda tanfiok ni. ¹⁷ Ki Joosua jab na siab lab, ki pako baa bor siaminba. ¹⁸ Ki u yet a, "Birintir tangberja ki dokin tanfiok man mob, ki te siab-ii guu, ¹⁹ njaan i kur daa biat leni. Ii waa datai na ki lekih poor po. I daa te ki bi koo bi doi ni. I Yomdaano Yennu nyannib ki turiwa."

²⁰ Ki Joosua nan u jab kpiib, njaan siab lek din bor ki chiar koo bi doi nba ki bi maa joona nae, ki bi ki fit kpiib. ²¹ Li poor po ki Joosua jab na kur nmat jen u boor, Makeda kaan ni, nan laafia.

Tij na ni, soo din ki ban pak siar ki biir Israel teebi.

²² Ki Joosua yet a, "Lootir tanfiok na ki nyinn batnba banjmu na ki turin." ²³ Ki bi loot ki nyinn Jerusalem bat nan Hebronn bat nan Jarmuf bat nan Lakis bat nan Eglonn bat na, ²⁴ ki saan namm Joosua boor, ki u ji yiin Israel jab na kur, ki bi baar u boor. Ki u yet u kunkonkonna saakab nba bo weib ki saan tob na, a bin baar ki tan jii bi taa ki nmaa batnba na turi ni. Ki bi tun nna. ²⁵ Ki Joosua yet u saakab man a, "I daa tiin janmaanii, koo ki mok gbananchokinti. Ii mok dindann nan parcheenn, kimaan nnae ki Yennu yaa wun tun ki tur i datai kur." ²⁶ Ki Joosua kpii batnba na, ki jonnib tiinii njanjmu paak, ki bi gbanant joon lej ki tan tuu daajoouk. ²⁷ Ki yonnu tan siik, ki Joosua tur mob ki bi jont batnba na gbanant, ki saan lu tanfiok nba ki bi bo chiar saan bor na ni. Bi din jii tangberjae ki loon li mob, ki tana man bia daa be lej nan dinna.

Bianjinba ki Joosua nyann Amor teeb doi ki pukin

²⁸ Ki Joosua kɔn nyann Makeda nan li bat, li daar. U din kpɔi doo na niib kure; sɔɔ din ki biar ki mɔk manfoori. U din teen Makeda bat nan waa teen Jeriko bat bianjinba nae.

²⁹ Li poor po ki Joosua nan u jab nyii Makeda ki saan Libna, ki saa lek lej niib. ³⁰ Ki Yennu tur Israel teeb na nyannu, ki bi nyann doo na nan li bat. Bi din kpɔi lej niib na kure, nan yenɔkɔɔwa din ki tenni. Bi din teen lej bat na nan baa teen Jeriko bat bianjinba nae.

³¹ Li poor po ki Joosua nan u jab nyii Libna ki saan Lakis, ki saa ɲaa lint ki lekir. ³² Ki Yennu tur Israel teeb nyannu, ki bi kɔn nyann Lakis teeb daa ɲanlee daar. Bi din ki tenn niɔɔ nan yenɔkɔɔwa, bi din kpɔi doo na ni niib kure nan baa tun bianjinba Libna doo ni na. ³³ Ki Geser bat Horam baar a wun somm Lakis teeb, ɲaan ki Joosua kɔn nyann ɲɔɔ nan u jab kur, ki ki tenn nan yenɔkɔɔwa.

³⁴ Li poor po ki Joosua nan u jab nyii Lakis, ki saan Eglonn, ki saa ɲaa lint ki lekir. ³⁵ Li daar nie ki bi din nyann Eglonn ki kpɔi lej niib kur, nan baa tun bianjinba Lakis doo ni na.

³⁶ Li poor po ki Joosua nan u jab nyii Eglonn ki doo kunkona paak, ki saan Hebronn doo ni ki lekir ³⁷ ki nyannir. Bi din kpɔi lej bat nae nan niib na kur, ki kpab nan doi nba kpia lej na niib kur. Joosua din biir doo nae perrr, nan waa biir Eglonn bianjinba na. Sɔɔ din ki biar doo na ni ki mɔk manfoori.

³⁸ ɲanne ki Joosua nan u jab ɲmat saan lek Debir. ³⁹ U din nyann doo na nan li bat, nan doi nba kpia na kur, ki kpɔi lej niib kur. Joosua din tun Debir nan li bat na nan waa tun Hebronn nan Libna nan bi batnba bianjinba nae.

⁴⁰ Joosua din nyann tinj na kure. U din nyann batnba nba be kunkona paak doi na ni, nan binba be sinsikir ki jiin yondo po na, nan binba be kunkonbis ni ki jiin yonbaa po na, nan binba be kunkoouk paak ki jiin niidiitu po nawa. U din ki nyik niɔɔ nan yenɔkɔɔwa; u din kpɔi bi kure, kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu-e turɔ mɔb a wun tun nna. ⁴¹ Joosua din kɔn ki nyii Kades Banea, niidiitu po, ki saan tuu Gasa, ki li kpia mɔkgbianu, ki kpab nan Gosenn yiar na, ki fɔkit doo niiganj po ki saan tuu Gibeonn. ⁴² Joosua din nyann batnba na, nan bi tinj kur, tɔb yennkɔɔ niɲe, kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu-e kɔn ki tur Israel teeb na. ⁴³ Linba na kur poor po ki Joosua nan u jab ɲmat kun bi kaanj ni, Gilgal doo ni.

11

Bianjinba ki Joosua nyann bat Jabinn nan u poorpojɔɔmu

¹ Yoo nba ki Hasor bat Jabinn gbat nan Israel teeb laat nyannu tɔbii ni na, ki u tun toonii Madonn bat Jobab boor, nan Simronn nan Aksaf batnba boor, ² nan batnba nba be kunkona doi ni ki jiin niiganj po na, nan batnba nba be Joɔdann mɔkir baauk ni, Galilii mɔkgbenjir niidiitu po na, nan batnba nba be kunkonbis ni, nan batnba nba be mɔkgbianu ki kpia Dor, ³ ki bia tun toomu Keenann teeb nba be Joɔdann mɔkir bɔka ɲanlee kur po na boor, nan Amor teeb boor, nan Hef teeb boor, nan Peris teeb boor, nan Jebus teeb nba be kunkona doi ni na boor, nan Hif teeb nba kɔɔ Hermonn jɔɔr lɔɲ ni, Mispa tinj ni na boor. ⁴ Ki bi baar nan bi kunkonkonna kur, ki bi jab na yab nan tanbiinii na. Bi bia din mɔk taanii nan taantorit bonchiann. ⁵ Batnba na kur din taan bi jab, ki bi baar kar Merom kpenu boor a bin faa Israel teeb tɔb.

⁶ Ki Yennu yet Joosua a, "Daa tiimm janmaanii, li won sii tee nna yoo na, ki sɔɔ ki n ponj kpɔi bi kur ki tur Israel teeba. A te ki bi taanii n wab, ki joo bi taantorit na muu."

⁷ ɲanne Joosua nan u jab saan kpir lekib, Merom kpenu na boor, ⁸ ki Yennu te Israel teeb na nyannib; ki Israel teeb na lekib ki weib, ki bi chiar saan niiganj po ki saa baar Misrefof mɔkir, nan Sidonn digbana ni, ki bia chiar fɔkit yondo po ki saa baar Mispa baauk ni. Kɔnn na din tukin nnae nan Israel teeb nba tan kpɔi bi datai na ki gbenn, ki nan yenɔkɔɔwa ki biari. ⁹ Ki Joosua teemm nan Yennu nba turɔ mɔb bianjinba na. U din wab bi taaniie ki joo bi taantorit kur muu.

¹⁰ Li poor po ki Joosua ɲmat u poor, ki nyann Hasor doo ki kpɔi lej bat na. (Li yoo na Hasor-e din tee doo nba mɔk paɲ ki gar digbanlia yent na kur ni.) ¹¹ Ki bi kpɔi niib na kur ki nan yenɔkɔɔwa ki foori, ki bia joo doo na muu.

¹² Joosua din nyann doi na kur nan li batnba, ki kpɔi sɔɔ kur, nan bianjinba Yennu toontunno Moses din tur mɔb na. ¹³ ɲaan Israel teeb na din ki joo doi nba be dokita paak na muu, see Hasor kuukɔɔe, ki Joosua din joor muu. ¹⁴ Israel teeb na din jii bonɲana nan bonkobit nba be doi na ni ki teen bi yar, ɲaan kpɔi niib na kur, ki sɔɔ ki foori. ¹⁵ Yennu din tur u toontunno Moses mɔb, ki Moses mun jii ki tur Joosua, ki Joosua dia fanu. U din tun linba kur ki Yennu wann Moses-e.

Ki jiin yent nba ki Joosua gaar na po

¹⁶ Ki Joosua nyann yent na kur: Kunkona paak digbana nan li kunkonbis ni, niigan nan niidiitu po kur; nan Gosenn yiar ni kur; nan kunkoouk paak tinj nba be li niidiitu po na, nan Joodann mokir baauk na. ¹⁷⁻¹⁸ Yent na din tant ki nyii Halak kunkonn boor niidiitu po, ki kpia Edom doo ki fokit ki baar Baalgad doo niigan po, ki li be Lebanonn baauk ni, Hermonn kunkonn niidiitu po. Joosua din kon nan yent na batnba ki li jiuu yoo bonchiann, naan u din tan nyann bi kur ki kpiba. ¹⁹ Doo nba din taan mob nan Israel teeb din tee Gibeonn doo kooe, ki tee siaminba ki Hif teeb na siab din be. Naan doi nba tenn na kur, Joosua din nyanniba. ²⁰ Yennu-e din te ki bi yabir kon nan Israel teeb, a Israel teeb n kpib ki daa tiimm ninbaauk, ki bin boont gbenn. Yennu nba din senn Moses bianjinbae na.

²¹ Li yoo na ki Joosua saan ki saa biir jafopaarit booru nba ki bi yib Anak teeb, ki bi koo kunkona paak doi nba tee Hebronn nan Debir nan Anab doi, nan kunkona paak doi nba be Juda nan Israel tinj ni na. Joosua din biir niib nae nan bi doi kur. ²² Anak teeb na din ki tenn nan yenokowa Israel tinj ni, bi banja nnae din tenn Gasa nan Gaaf nan Asdod doi ni.

²³ Joosua din nyann yent na kur, nan Yennu nba wann Moses bianjinba na. Ki Joosua jii yent manj ki tur Israel teeb, ki li tee bi yar, ki chentib booru kur nan bi yent.

Ki niib na ji foi nan tob.

12

Ki jiin batnba nba ki Moses nyannib na po

¹ Israel teeb ponj din kon nyann ki kar yiar nba be Joodann mokir yondo po nawa, laa nyii Arnonn mokir baauk ki saa tuu Joodann mokir baauk, ki nmat niigan po ki saan tuu Hermonn kunkonn. Bi din nyann batnba banlee-e. ² Yence tee Amor teeb bat Sihonn, wunba din kar Hesbonn doo ni na. Gilead bokyenn din pukin u yent ni, laa nyii Aroer, Arnonn mokir baauk mogbann, nan doo nba be baauk na sinsuuk ni na, ki saan tuu Jabok mokir nba tee Amonn teeb tinj kpaar paak; ³ ki pukin Joodann mokir baauk, ki nyii Galilii mokgbenjir niidiitu po ki saa baar Bef Jesimof, ki li be Mok-kpeenn na yondo po, ki saan Pisga jolourj po.

⁴ Bi bia din kon nyann Basann bat Og, wunba din tee Refa niwakita nba joont na yeno, ki din kar Atarof nan Edrei doi ni na. ⁵ U yent din tee Hermonn kunkonn nan Saleka nan Basann kur; ki saan saa baar Gesur nan Maaka kpaar, nan Gilead bokyenn, ki saan ki saa baar Hesbonn bat Sihonn yent ni.

⁶ Moses nan Israel teebe din kon ki nyann batnba banlee na. Njo Moses nba tee Yennu toontunno na din jii tinj na ki tur Rubenn booru nan Gaad booru, nan Manase booru bokire, a lii tee bi yent.

Ki jiin batnba nba ki Joosua kon nyannib na po

⁷ Joosua nan Israel teeb din kon nyann batnba nba be yent nba jiin Joodann mokir yonbaa po na kure, laa nyii Baalgad nba be Lebanonn baauk ni na, ki saan tuu Halak kunkonn niidiitu po, ki li kpia Edom tinj na. Joosua din chent tinj nae ki tur Israel booru na, ki li teen bi yent yaayoo siiyoo. ⁸ Yiar na din kpaab nan kunkonn paak digbann na, nan yonbaa po kunkonbis na, nan Joodann mokir baauk na, nan li kunkonbis, nan sinsikir nba be yondo po na, nan kunkoouk nba be niidiitu po na. Tinj na din tee Hef teeb, nan Amor teeb, nan Keenann teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb yente. ⁹ Israel teeb nba din kon nyann batnba nba na doie na: Jeriko nan Ai, ki li kpia Betel, ¹⁰ nan Jerusalem nan Hebronn ¹¹ nan Jarmuf nan Lakis ¹² nan Eglonn nan Geser ¹³ nan Debir nan Geder ¹⁴ nan Horma nan Arad ¹⁵ nan Libna nan Adulam ¹⁶ nan Makeda nan Betel ¹⁷ nan Tapua nan Hefer ¹⁸ nan Afek nan Lasaronn ¹⁹ nan Madonn nan Hasor ²⁰ nan Simronn Meronn nan Aksaf ²¹ nan Taanak nan Megido ²² nan Kedes nan Jokneam, ki li be Kamel, ²³ nan Dor, ki li be mokgbianu, nan Goyim, ki li be Galilii, ²⁴ nan Tirsas. Bi kur din tee batnba piintaa nan yenokooe.

13

Ki jiin tinii nba ki bi daa ki fat na po

¹ Ton, Joosua ji din kpeta, ki Yennu yeto a, "A kpet bonchiann, naan tinj nba tee lin fat na biar yaba. ² Nanne tee Filistia nan Gesur yent na kur; ³ nan Afim yent na kur; ki jiin niidiitu po na. (Tinj nba nyii Sihor kpenbik po, ki jiin Ijpt tinj kpaar po, ki saan ganj po ki saa baar Ekronn kpaar na, din tee Keenann teeb yente; ki Filistia batnba be Gasa, nan Asdod, nan Askelonn, nan Gaaf, nan Ekronn.) ⁴ Keenann teeb tinj mun bia be, nan Meara, linba tee Sidonn teeb yar, ki saan saa tuu Afek, ki li be Amor teeb kpaar boor,

⁵ nan Gebal teeb tij, nan Lebanonn tij kur, ki li be yondo po, ki nyii Baalgad nba be Hermonn kunkonn niidiitu po, ki saan tuu Hamaf joor loonu. ⁶ Sidonn teeb yent kur din pukin lej, Sidonn teeb nba din be Lebanonn kunkona nan Misrefof mokir sinsuuk ni na. N saa ber nibooru na kur ki nyinnib, yoo nba ki Israel teeb chari ki baat nae. Li kpaas talas fan chent tij na ki tur Israel teeb na, nan maa wanna bianjinba na. ⁷ Motana, chentir tij na ki tur booru njanyia nba tenn na, nan Manase booru bokir nba tenn na, ki lii tee bi yar."

Ki jiin Joodann mokir yondo po tij na chentu po

⁸ Rubenn booru, nan Gaad booru, nan Manase booru bokir ponj din gaar tij nba ki Yennu toontunno Moses turib nawa, ki li be Joodann mokir yondo po. ⁹ Bi yent na din tant ki saan tuu Aroer, ki li be Arnonn mokir baaug mogbann, nan doo nba be baaug marj sinsuuk ni na, ki kpaab nan paanu na kur, ki nyii Medeba ki saan tuu Dibonn. ¹⁰ Li din fokit ki saa tuu Amonn kpaar nan doi nba kur ki Amor teeb bat Sihonn nba din kar Hesbonn din dia na, ¹¹ ki pukin Gilead nan Gesur nan Maaka yentnba, nan Hermonn kunkonn kur, nan Basann yent kur, ki tant ki saan tuu Saleka, ¹² ki li tee bat Og yent, wunba tee Refa booru niyoontik, ki din dia Astarof nan Edrei doi na. Moses din nyann niib na kure ki ber nyinnib. ¹³ Njan Israel teeb lek din ki ber Gesur nan Maaka teeb na; bi bia daa koo Israel tij ni.

¹⁴ Moses din ki tur Liifai booru na tinji. Nan Yennu nba din pak Moses na, bi din tee bii gaan bi tor mujoonu maruj nba ki bi sii mann binbintir paak ki teen Israel teeb Yomdaano Yennu nae, ki li tee bi yent.

Ki jiin Rubenn yent po

¹⁵ Moses ponj din jii tij na bokir ki tur Rubenn booru naakuute, a lii tee bi yent. ¹⁶ Bi yent na din tant ki saan tuu Aroer, ki li be Arnonn mokir baaug mogbann, nan doo nba be baaug na sinsuuk ni, ki kpaab nan paanu nba lint Medeba na, ¹⁷ ki kpaab nan Hesbonn, nan doi nba be paanu na ni kur, li Dibonn, nan Bamof Baal, nan Bef Baalmeonn, ¹⁸ nan Jahas nan Kedemof nan Mefaf, ¹⁹ nan Kiriataim, nan Sibma, nan Seref Sahar, kunkonn paak, baaug na ni, ²⁰ nan Bef-peor nan Pisga joor sinsika, nan Bef Jesimof. ²¹ Li din kpaab nan paanu doi na kura, nan Amor bat Sihonn, wunba din dia Hesbonn doo na yent kur. Moses din kon nyann joo nan Midiann batnba na: ki bi tee Efi nan Rekem nan Sur nan Hur nan Reba. Bi kur na din dia tij na ki sommit bat Sihonn-e. ²² Jabaabuuro Balam, wunba tee Beor bija na, din pukin niib nba ki Israel teeb kpiib na ni. ²³ Joodann mokire din tee Rubenn booru yent na yonbaa po kpaar. Doi nan digbanbis nba ki bi din tur Rubenn booru naakuut, ki li tee bi yare na.

Ki jiin Gaad booru yent po

²⁴ Moses bia din jii tij na bokir ki tur Gaad booru naakuut ki li tee bi yent. ²⁵ Bi yent na din kpaab nan Jaser nan Gilead doi kur, nan Amonn tij bokir, ki saan Aroer, ki li be Raba yondo po; ²⁶ Bi tij na din tant ki nyii Hesbonn ki saan tuu Ramaf Misper nan Betonim, ki nyii Mahanaim, ki saan tuu Lodebar kpaar. ²⁷ Joodann mokir baaug ni mun, ki li kpaab Bef Haram nan Bef Nimra nan Sukof nan Safonn, ki kpaab nan Hesbonn bat Sihonn yent kur. Ki yonbaa po kpaar tee Joodann mokir, ki doo niiganj po ki saa tuu Galilii mogbenjir. ²⁸ Doi nan digbanbis nba nae ki bi din jii tur Gaad booru naakuut, ki li tee bi yent.

Ki jiin Manase booru nba be yondo po na yent po

²⁹ Moses din jii tij na bokire ki tur Manase booru bokir na naakuut, a lii tee bi yent. ³⁰ Bi yent din tant ki saa tuu Mahanaim ki kpaab nan Basann yent kur, ki li tee bat Og nba din dia Basann na yent, nan Jair digbanbis piinloob Basann yent ni, ³¹ ki kpaab nan Gilead bokir nan Astarof nan Edrei, ki li tee Og digbangbenja nba din be Basann. Bi din jii yent na kure ki tur Manase bija Makir yaaboona naakuut na bokir.

³² Bianjinba nae ki Moses din biit tij nba be Jeriko nan Joodann mokir yondo po, yoo nba ki u din be Moab paanu ni na. ³³ Njan Moses din ki tur Liifai booru na tinji. U din yetib a bi tor sii nyi Yenpiinii nba ki bi sii gaan ki teen Israel teeb Yomdaano Yennu na nie.

14

Ki jiin Joodann mokir yonbaa po tij na chentu po

¹ Linba waa na tee bianjinba ki bi biit Keenann tij nba be Joodann mokir yonbaa po na ki tur Israel teebe. Eleasar, wunba din tee manntoo na, nan Nunn bija Joosua, nan Israel booru booru naakuut toondamme, din taan ki chent tij na ki tur Israel teeb. ² Booru njanyia nan booru bokir nba be Joodann mokir yonbaa po nae din to tiatia ki biit tij na,

nan Yennu nba wann Moses bianjinba na. ³⁻⁴ Moses ponj din jii tij nba be Joodann mokir yondo po na ki tur booru njanlee nan booru bokir nawa. (Joosof maaru din bokit ki tee booru munlee-e, njamme tee Manase booru nan Efraim booru.) Moses din ki tur Liifai booru na tij, naan bi din gaar doi ki koo, ki bia mok yiar ki kpaar bi bonkobit. ⁵ Israel teeb din chent tij na nan Yennu nba wann Moses bianjinba nae.

Bianjinba ki bi jii Hebronn doo ki tur Kaleb

⁶ Dasiar ki nisiab nyii Juda booru ni ki baar Joosua boor, Gilgal. Bi yeno sann din tee Kaleb ki u tee Jefune nba tee Kenis niru na bija. U din yet Joosua a, "A mi Yennu nba din pak linba ki jiin min nan fin po ki tur Moses nba tee njo Yennu niru na, Kades Banea doo ni. ⁷ N din mok bina piinnae, ki Yennu toontunno Moses tumin ki n nyii Kades Banea ki baar a n tan pikii tij na. N din jen nan barmonii gatue u boor. ⁸ Jab nba ki min nan njam din tok saan na njan din jen ki tan koon ti niib janmaaniie, njan min din wei n Yomdaano Yennu mobe fanu. ⁹ Maa tun nna na, li paak ki Moses din senn mosonn nan min nan n waas saa gaar tij nba ki n nmaa na, ki lii tee ti yar. ¹⁰ Motana, gotir, Yennu nba din pak nna ki tur Moses, li ji baar bina piinna nan njanmuwa. Li din tee yoo nba ki Israel teeb somm kunkoouk paak nae, njan Yennu nba senn mosonn bianjinba na, ki u tinnin ki tan tuu motana. Gotirin, n bina piinniin nan njanmuae na, ¹¹ njan ki n bia daa mok panj ki tee nan yoo nba ki Moses din tumin na. N bia daa mok panj ki saa fit saan tob, koo ki tur linba kur be. ¹² Motana, turimin tij nba mok kunkona ki Yennu din senn mosonn nan u saa turin, daar nba ki min nan n leeb din jen ki tur gatua na. Ti din pak nan niwakita booru nba ki bi yib Anak teeb na be doo nba ki bi maa joonjot ki loon na ni. Li ki gar Yennu n taan n po ki man ber nyinnib, nan njo Yennu nba yet bianjinba na."

¹³ Ki Joosua teen piisin Jefune bija Kaleb paak, njan turu Hebronn doo ki li teen u yar. ¹⁴ Hebronn lek bia daa tee Kenis niru Jefune bija Kaleb yaaboona yare, kimaan waa din sak Israel teeb Yomdaano Yennu mob fanu na paak. ¹⁵ Sinsinn, Hebronn sann din tee Arba dooe. (Arba-e din tee nijaann Anak booru ni.)

Li poor po parmaasir ji din be tij na ni.

15

Ki jiin Juda booru yent po

¹ Juda booru ni naakuut nba din gaar tij nbae na:

Tij na din tant ki saan niidiitu po, ki saa tuu kunkoouk nba ki bi yi Sinn na niidiitu po, Edom kpaar paak. ² Tij po kpaar na din nyii Mok-kpeenn na kpinj poe ki sik, ³ ki saa nyii Akrabim loonu ki saan tuu Sinn, ki sik Kades Banea diitu po, ki gar Hesronn, ki baar Adar, ki nmat Karka po, ⁴ ki saan Asmonn, ki waa Ijpt kpaar paak kpenbik na, ki saa baar Sinsuuk ni mokgbenjir na, siaminba ki kpaar na dian. Nanne tee Juda diitu po kpaar:

⁵ Ki yondo po kpaar mun nyii Mok-kpeenn na ki saan tuu siaminba ki Joodann mokir puub ki taant nan Mok-kpeenn na.

Ki ganj po kpaar mun piin lej, ⁶ ki tant saan Bef Hogla, ki doo ganj po ki gar Joodann mokir baauk na, ki doo nna ki saa baar Bohann tann, (Bohann din tee Rubenn bijae), ⁷ ki nyii Ninmonn Baauk ki saan tuu Debir, ki nmat ganj po ki took Gilgal ki li yeek nan Aduminn loonu, baauk na diitu po, ki saan nna ki saa baar En Semes nyuntona, ki saan tuu En Rogel, ⁸ ki gar Hinom baauk ki saan niidiitu po sinsikir nba ki Jebus teeb doo Jerusalem be na. Kpaar na din gaar nnae ki doo kunkonn na paak, Hinom baauk na yonbaa po, ki jiin Refaim baauk na niiganj po kpinj. ⁹ Laa nyii lej, ki li saan ki baar Neftoa nyuntona, ki gar saan doi nba kpia nan Efronn kunkonn na, ki ji nmat saan Baala (koo Kiriaf Jearim), ¹⁰ ki kook Baala yonbaa po, ki saa kunkona paak digbann nba ki bi yi Seir na, ki doo Jearim kunkonn niiganj po (koo Kesalonn), ki sik baar Bef Semes, ki gar baar Timna. ¹¹ Ki kpaar na bia doo kunkonn na po, Ekronn niiganj po, ki nmat Sikeronn po ki gar Baala kunkonn, ki saa baar Jamnia, ki saan dian Sinsuuk ni mokgbenjir, ¹² ki li teen yonbaa po kpaar.

Yiar na nie ki Juda booru naakuut niib din kar.

Bianjinba ki Kaleb kon nyann Hebronn nan Debir doi

(Barbuura 1.11-15)

¹³ Joosua din jii Juda yent waan ki tur Jefune bija Kaleb, wunba tee Juda booru ni niru na, nan Yennu nba wanno bianjinba na. U din gaar Hebronn-e, doo nba tee Anak baa Arba yar na. ¹⁴ Ki Kaleb ber Anak yaaboona nba tee Sesai njaateeb, nan Ahimann njaateeb, nan Talmai njaateeb na, ki nyinnib doo na ni. ¹⁵ U din nyii leje ki saan lek

Debir teeb. (Bi din tuu yi doo manje Kiriaf Sefer.) ¹⁶ Ki Kaleb yet a, “N saa jii n bipoo Aksa-e ki tur joo nba fit kon nyann Kiriaf Sefer, ki wun kooɔɔ.” ¹⁷ Ki Otniel, wunba tee Kaleb ninja Kenas bija na, kon nyann doo na, ki Kaleb jii u bipoo Aksa ki turɔ, ki u kooɔɔ. ¹⁸ Aksa yunyoodaar ki Otniel yetɔ a wun boi u baa ki wun turɔ tinj. Aksa nba jakit u boj paak ki sik yoo nba, ki u baa Kaleb boiɔ a, “A loon ki n tun bee ki turani?” ¹⁹ Ki u hin a, “N loon nyuntona. Tinj nba ki a turin na ki mok nyume.” Ton, ki Kaleb turɔ paapo nan tinj po nyuntona.

Ki jii Juda doi po

²⁰ Tinj nae ki Juda booru naakuut din gaar ki li tee bi yent. ²¹ Doi nba tant saan diitu po ki tee bi yar, nan linba din kpia Edom kpaar ki tee Kabseel nan Eder nan Jagur, ²² nan Kina nan Dimona nan Adada ²³ nan Kedes nan Hasor nan Itnann ²⁴ nan Sif nan Telem nan Bealof ²⁵ nan Hasor Hadata nan Kiriof Hesronn (koo Hasor) ²⁶ nan Amam nan Sema nan Molada ²⁷ nan Hasar Gada nan Hesmonn nan Bef-pelet ²⁸ nan Hasar Sual nan Beerseba nan Bisotia ²⁹ nan Baala nan Iim nan Esem ³⁰ nan Eltolad nan Kesil nan Horma ³¹ nan Siklag nan Madmana nan Sansana ³² nan Lebaof nan Silhim nan Ayinn nan Rimonn: Ki li tee digbana piinlee nan npanyia, ki pukin doi nba kookir na.

³³ Kunkonbis ni kunkona doi na mun din tee Estaol nan Sora nan Asna ³⁴ nan Sanoa nan En-ganim nan Tapua nan Enam ³⁵ nan Jarmuf nan Adulam nan Soko nan Aseka ³⁶ nan Saraim nan Aditaim nan Gedera nan Gederotaim: Ki li tee digbana piik nan nanna ki pukin doi nba kook ki lintir na.

³⁷ Doi nba na bia din pukin: Senann nan Hadasa nan Migdal-gad ³⁸ nan Dileann nan Mispa nan Jakteel ³⁹ nan Lakis nan Boskaf nan Eglonn ⁴⁰ nan Kabonn nan Lamam nan Kitlis ⁴¹ nan Gederof nan Bef-dagonn nan Naama nan Makeda: Ki li tee digbana piik nan njanloob ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁴² Ki pukin Libna nan Eter nan Asann ⁴³ nan Ifta nan Asna nan Nesib ⁴⁴ nan Keila nan Aksib nan Maresa: Ki li tee digbana npanyia ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁴⁵ Ekronn doo din be nan li digbangberja nan li digbanbis, ⁴⁶ nan doi nba din kpia Asdod, ki nyii Ekronn ki saan tuu Sinsuuk ni mokgbenjir na.

⁴⁷ Asdod nan Gasa din be nan bi digbangberja nan digbanbis, ki nyii Ijpt kpaar paak kpenbik na, ki saan tuu Sinsuuk ni mokgbenjir na kpinj.

⁴⁸ Tinj nba ki kunkona be bonchiann na doi mun din tee Samir nan Jatir nan Soko ⁴⁹ nan Dana nan Kiriaf Sefer (koo Debir), ⁵⁰ nan Anab nan Estemoa nan Anim ⁵¹ nan Gosenn nan Holonn nan Gilo: Ki li tee digbana piik nan yenn, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁵² Ki bia pukin Arab nan Duma nan Esann ⁵³ nan Janim nan Bef Tapua nan Afeka ⁵⁴ nan Humta nan Hebronn nan Sior: Ki li tee digbana npanyia, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁵⁵ Ki bia pukin Maonn nan Kamel nan Sif nan Juta ⁵⁶ nan Jesreel nan Jokdeam nan Sanoa ⁵⁷ nan Kainn nan Gibeana nan Timna: Ki li tee digbana piik, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁵⁸ Ki bia pukin Halhul nan Bef-sur nan Gedor ⁵⁹ nan Maaraf nan Betanof nan Eltekonn: Ki li tee digbana njanloob, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁶⁰ Ki bia pukin Kiriaf Baal (koo Kiriaf Jearim), nan Raba: Ki li tee digbana njanlee, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁶¹ Ki bia pukin kunkoouk na paak digbana, ki li tee Bef Araba nan Midinn nan Sekaka ⁶² nan Mibsann nan Yaarin Doo nan Engedi: Ki li tee digbana njanloob, ki pukin doi nba kook ki lintir na.

⁶³ Nnaan Juda teeb na din ki fit ber Jebus teeb nba din be Jerusalem na ki nyinnibi. Jebus teeb manj nan Juda teeb bia daa lakin koo.

16

Ki jii Efraim nan Manase booru bokleer na tinj yent po

¹ Tinj kpaar nba be niidiitu po ki bi din jii tur Joosef yaaboona na piin Joodann mokir boore, ki li kpia Jeriko nyuntona na kpinj, yondo po, ki saa baar kunkoouk. Li din nyii Jeriko ki saan doo tinj nba mok kunkona ni, ki fokit ki saa tuu Betel. ² Laa nyii Betel ki li saan tuu Lus ki gar baar Atarof Adar, siaminba ki Ark teeb din be na, ³ ki nmat saan yonbaa po ki saa baar Jaflet teeb koonn, halii ki saa baar Bef Horonn nba be tinj po na. Li din nyii leje ki saa baar Geser, ki dian Sinsuuk ni mokgbenjir na.

⁴ Joosef yaaboona nba tee Efraim nan Manase bokleer na din gaar tinj manje, ki li tee bi yent.

Ki jiin Efraim yent po

⁵ Efraim naakuut yente na, bi kpaar din nyii Atarof Adar yondo poe, ki saa baar Bef Horonn nba be paapo na, ⁶ ki nyii leŋ ki saan tuu Sinsuuk ni mɔkgbenjir na, ki Mikmetaf be bi ganj po, ki li yondo po kpaar na gɔnt ki saan Taanaf Silo, ki gar li yondo po ki saa baar Janoa, ⁷ ki nyii Janoa ki sik baar Atarof nan Naara, ki fiar Jeriko ki saan tuu Joɔdann mɔkir. ⁸ Kpaar na din nyii Tapua ki saan yonbaa po ki saa baar Kana kpenbik, ki saan dian Sinsuuk ni mɔkgbenjir na. Tin manje bi din jii tur Efraim booru naakuut, ki li tee bi yent, ⁹ ki kɔab nan digbangbeŋa nan digbanbis nba be Manase yent ni, ŋaan tee Efraim teeb yar na. ¹⁰ Ŋaan bi din ki ber Keenann teeb nba kɔɔ Geser na, ki Keenann teeb manj bia daa lakin kɔɔ nan Efraim teeb, ŋaan Efraim teeb na miamme ki bi tuun nan daaba na.

17*Ki jiin Manase booru bɔkleer nba be yonbaa po na tin yent po*

¹ Tin na chianu nba jiin Joɔdann mɔkir yonbaa po na din tee Joosef bijakper Manase ŋaateeb yare. Gilead baa Makir-e din tee Manase bijakper, ki bia tee kunkonkonna yudaano, li paak ki bi jii Gilead nan Basann yentnba ki teen u nuu ni, ki li be Joɔdann mɔkir yondo po. ² Tin nba be Joɔdann mɔkir yonbaa po na, bi din tur Manase ŋaateeb nba tenn nae. Nanne tee Abieser nan Helek nan Asriel nan Sekem nan Hefer nan Semida. Joosef bija Manase yaaboonjaie na, ki bi tee naakuut yudamm. ³ Ŋaan Manase bija Makir, u mun yaa bija Gilead, u mun yaa bija Hesar, u mun yaa bija Selofehad din ki mɔk bonjai, u waas kur din tee bonpoie. Bi sanae tee Mala nan Nowa nan Hogla nan Milka nan Tirsaa. ⁴ Nanne ki bi tan saan manntɔɔ Eleasar nan Nunn bija Joosua nan tɔondamm na boor ki yet a, "Yennu din senn Moses a wun mun turit tin nan ti ninjamm nba gaar tin bianjinba na, ki lii tee ti yar." Ki bi turib tin nan baa tur bi ninjamm na, nan Yennu nba senn bianjinba na. ⁵ Manase din la chentu piik ki pukin Gilead nan Basann nba be Joɔdann mɔkir yondo po na, ⁶ kimaan u yaaboonpoi nan u yaaboonjai nba din gaar tin tora na paak. Bi din jii Gilead tin ki tur Manase yaaboonlia nae.

⁷ Manase yent din nyii Aser ki saan baar Mikmetaf, ki li be Sekem yondo po. Kpaar na din saan diitu poe ki kɔab nan En Tapua* teeb. ⁸ Tin nba lint Tapua na din tee Manase yaaboon yente, ŋaan Tapua doo nba din kpia kpaar na tee Efraim yaaboon yare. ⁹ Ki kpaar na sik baar Kana kpenbik, ki digbana nba be kpenbik manj diitu po na tee Efraim yar, ŋaan be Manase yent ni. Ki Manase kpaar tokin saan kpenbik na ganj po, ki saan dian Sinsuuk ni mɔkgbenjir na. ¹⁰ Efraim yent din saan diitu poe, ki Manase yent saan ganj po, ki Sinsuuk ni mɔkgbenjir na tee bi yonbaa po kpaar. Aser booru yent din be ganj poe ki jiin yonbaa po, ki Isakar booru yent mun be ganj po ki jiin yondo po. ¹¹ Isakar nan Aser yent ni, Manase din yen Bef-sann nan Ibleam, ki kɔab nan doi nba kookir, nan Dor (linba din be mɔk-kpiŋ na,) nan Endor nan Taanak nan Megido ki pukin doi nba kookir na. ¹² Manase booru na din ki fit ber niib nba be doi manj ni ki nyinnibi, li paak Keenann teeb na din tukin kɔɔ leje. ¹³ Israel teeb na nba lek din tan kɔɔ paŋ na, ŋaan bi din ki ber Keenann teeb na ki nyinnib, bi din miamme ki bi tuun toonpaara.

Bianjinba ki Efraim nan Manase booru bɔkir bia loon tin

¹⁴ Nanne ki Joosef yaaboon yent Joosua a, "Bee ki a turit tin na bɔkyennkɔɔ a lii tee ti yari? Ti yab bonchiann, kimaan Yennu teen piisin ti paaka."

¹⁵ Ki Joosua jiin a, "Li-i tee ki i yab bonchiann, ki Efraim kunkona yent waabi, yin kɔɔ fɔɔr ni ki saa chɔɔ Peris teeb nan Refa teeb tin na ni ki teen i yar."

¹⁶ Nanne ki bi jiin a, "Kunkona paak tin na ki janjiti, ŋaan Keenann teeb nba be paanu ni na mɔk kut taantorite, binba be Bef Sann nan li digbankpinii na, nan binba be Jesreel baauk ni na."

¹⁷ Ki Joosua pak tur Efraim booru nan Manase booru nba be yonbaa po na a, "I yab ki bia mɔk paŋ bonchiann. Li ŋan ki i tor n gar yennkɔɔ. ¹⁸ Kunkona paak tin na sii tee i yare. Laa lek tee fɔɔr na ŋaan i saa chɔɔe ki yentir, laa nyii li kpini ki saa tuu li kpindleer. Keenann teeb na ŋarin, i saa fit ber nyinniba, nan baa lek mɔk kut taantorit, ki mɔk paŋ nawa."

18*Ki jiin tin nba tenn na chentu po*

¹ Baa kɔn ki yent tin na yoo nba, ki Israel teeb taan leeb Silo ki chaan Yennu lanbour. ² Israel teeb na booru munlore din tenn, ki bi daa ki turib tinj. ³ Nanne ki Joosua yet

* 17:7 17:7 En Tapua paake tee Tapua nyuntonn

Israel teeb maŋ a, “Nlee yoee ki i yaa yin saan gaar tiŋ nba ki Yennu, wunba tee i yeamann Yomdaano na jii ki turi na? ⁴ Gant jab bantaa-taa booru kur ni, ki te bin nyi ki ŋmaa tiŋ na ki dok yent nba ki bi sii loon bii yen. Li poor po bin ŋmat jen n boor. ⁵ Tiŋ na sii tee chentu munlore-e ki tee bi yar. Juda booru sii be u yent nie diitu po, ki Joosef booru be u yent ni gaŋ po. ⁶ Sobin chentu munlore na bibiuk ki turin. Li poor po, n saa to naatoot ki boi ti Yomdaano Yennu ki turi. ⁷ Liifai teeb na ŋarin kaa tor tiŋ chentu ni, kimaan bi tor sii tee baa tee Yennu mannteeb nae, ŋaan Gaad booru nan Rubenn booru nan Manase booru nba be yondo po na ŋarin poŋ la bi torawa, ki li be Joodann mokir yondo po, linba ki Yennu toontunno Moses din turib na.”

⁸ Joosua nba pakib ki gbenn, ki bi yaat saan a bin saa dok tiŋ na, nan Joosua mabona nba tee bianjinba na a, “Saant tiŋ na kur po ki dokir, ki jen n boor, ki man to naatoot Siilo doo na ni, ki boi Yennu ki turi.” ⁹ Nanne ki jab na kak lin tiŋ na kur po, ki dok tiŋ na, ki sob baa chent tiŋ na taar munlore bianjinba, ki bia sob doi na sana. Li poor po ki bi ŋmat jen Joosua boor, kaarj nba be Siilo na ni. ¹⁰ Ki Joosua to naatoot ki boi Yennu ki chent tiŋ na ki tur Israel booru nba biar na.

Ki jiin Benjamin yent po

¹¹ Benjamin booru ni, ŋaak ŋaake din sint la tiŋ tor chentu na ni. Bi tiŋ maŋ din be Juda booru tiŋ nan Joosef booru tiŋ sinsuuk nie. ¹² Bi kpaar din piin Joodann mokir paake ki jiin gaŋ po, ki doo gaŋ Jeriko gaŋ po, ki saan yonbaa po ki saa baar kunkona paak tiŋ na, ki saa baar Betafenn kunkoouk na paak. ¹³ Kpaar na din sik Lus diitu po (Lus sanleere tee Betel), ki sik baar Atarof Adar, ki li be kunkonn na paak, ki jiin tiŋ po Bef Horonn diitu po. ¹⁴ Ki kpaar na bia gont, ki nyii kunkonn na yonbaa po, ki saa diitu po nan Kiriaf Baal po (bi bia yir Kiriaf Jearim-e), ki li tee Juda booru yent. Nanne din tee yonbaa po kpaar. ¹⁵ Diitu po kpaar din piin Kiriaf Jearim kpiŋe ki saan ki saa baar Neftoa nyuntona, ¹⁶ ki sik fiar kunkonn nba tor Hinom baauk na, ki li be Refaim baauk diitu po na, ki ŋmat sik tiŋ po ki gar Hinom baauk na, Jebus doo kpiŋ diitu po, ki saan En Rogel po, ¹⁷ ki ŋmant gaŋ po ki baar En Semes, ki gar baar Gelilof, ki li yeek nan Aduminn loonu. Kpaar na din ŋmat sik ki saa baar Bohann Tann, (Bohann din tee Rubenn bijae), ¹⁸ ki gar doo gaŋ po joor na paak ki fiar Joodann mokir baauk, ki ŋmat sik baauk na ni, ¹⁹ ki gaar Bef Hogla sinsikir gaŋ po, ki saan tuu Mok-kpeenn gaŋ po, siaminba ki Joodann mokir nyun siik ki taant na. Diitu po kpaare na dinn. ²⁰ Joodann mokire din tee yondo po kpaar. Tiŋ terii nba nae ki Benjamin booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

²¹ Benjamin boorue din yen doi nba tee Jeriko nan Bef Hogla nan Emek Kesis ²² nan Bef Araba nan Semaraim nan Betel ²³ nan Afim nan Para nan Ofra ²⁴ nan Kefaramoni nan Ofni nan Geba: Ki li tee digbana piik nan ŋanlee, ki pukin doi nba kook lintir na. ²⁵ Digbana nba na bia din pukin: Gibeonn nan Rama nan Beerof ²⁶ nan Mispa nan Kefira nan Mosa ²⁷ nan Rekem nan Ir-peel nan Tarala ²⁸ nan Sela nan Haelef nan Jebus (bi bia yir Jerusalem-e), nan Gibeana nan Kiriaf Jearim: Ki li tee digbana piik nan ŋanna, ki pukin doi nba kook lintir na. Tiŋ nba nae ki Benjamin booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

19

Ki jiin Simeonn booru yent po

¹ Tiŋ tor nba din wei munlee ni tee Simeonn booru ni naakuut yente. Bi yent maŋ din tant ki saan koo Juda booru yent nie. ² Li din kpaar nan Beerseba nan Sieba nan Molada ³ nan Hasar Sual nan Bala nan Esem ⁴ nan Eltolad nan Betul nan Horma ⁵ nan Siklag nan Bef Maakabof nan Hasar Susa ⁶ nan Bef Lebaof nan Saruhenn: Ki li tee digbana piik nan ŋantaa, ki pukin doi nba kook lintir na.

⁷ Digbana nba na bia din pukin; ŋamme tee Ayinn nan Rimonn nan Eter nan Asann: ki li tee digbana ŋanna, ki pukin doi nba kook lintir na. ⁸ Linba na din kpaar nan doi nba kur lint digbana nae ki saa baar Baalaf Beer (bi bia yir Rama-e), ki li be diitu po. Tiŋ nba nae ki Simeonn booru naakuut din gaar ki li tee bi yent. ⁹ Juda yent nba din yab ki gar baa loon bianjinba na, bi din ŋmit tiŋ maŋe waan ki tur Simeonn booru.

Ki jiin Sebulunn booru yent po

¹⁰ Tiŋ tor muntaa ni din tee Sebulunn booru naakuut yare. Tiŋ nba ki bi din gaar na din saan ki saa baar Sarid. ¹¹ Kpaar na din nyii leŋ ki saan yonbaa po ki saa baar Mareal, ki saa fiar Dabeseŋ nan Jokneam yondo po kpenbik na. ¹² Sarid bokleer na, kpaar maŋ din saan yondo po, ki saa baar Kislof Tabor, ki ŋmat saan Daberat ki doo baar Jafia. ¹³ Li din nyii leŋ ki saan yondo po ki saa baar Gaaf Hefer nan Ef-kasinn ki ŋmat Nea yakir ki

jiin Rimonn sonu po. ¹⁴ Ki garj po kpaar mun nmant ki took Hanatonn po, ki saan dian If-tahel baauk. ¹⁵ Li din pukin Kataf nan Nahalal nan Simronn nan Idala nan Betlehem: Ki li tee digbana piik nan njanlee, ki pukin doi nba kook ki lintir na. ¹⁶ Digbana nba na nan li doie ki Sebulunn booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

Ki jiin Isakar booru yent po

¹⁷ Tinj tor munna ni din saan Isakar booru naakuut boore. ¹⁸ Bi yent na din tee Jesreel nan Kesulof nan Sunem ¹⁹ nan Hafaraim nan Sionn nan Anaharaf ²⁰ nan Rabif nan Kisionn nan Ebess ²¹ nan Remef nan En-ganim nan En-hada nan Bef-pases. ²² Kpaar manj din saan baar Tabor nan Sahasuma nan Bef Semes ki saan dian Jooddann mokir: Li din tee digbana piik nan njanloobe, ki pukin doi nba kook ki lintir na. ²³ Digbana na nan li doie ki Isakar booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

Ki jiin Aser booru yent po

²⁴ Tinj tor nba pukin munjmu ni din tee Aser booru naakuut yente. ²⁵ Bi yent din tee Helkaf nan Hali nan Betenn nan Aksaf ²⁶ nan Alam Melek nan Amad nan Misal. Li yonbaa po ki li fiar Kamel nan Sihor Libnaf. ²⁷ Laa nmant yondo po, ki kpaar na saan baar Bef-dagonn, ki gar saan Sebulunn nan Ifta-el baauk, ki tokin saan garj po ki baar Betemek nan Neyel. Li din tukin garj po ki saa baar Kabul ²⁸ nan Ebronn nan Rehob nan Hamonn nan Kana, ki saan ki saa baar Sidonn, ²⁹ ki nmant saan Rama, ki gar baar digbann nba mok joonjouk, ki bi yir Taya na, ki nmant saan Hosa ki saa dian Sinsuuk ni mokgbenjir na. Li digbana din tee Mahalab nan Aksib ³⁰ nan Yuma nan Afek nan Rehob: Ki li tee digbana piinlee nan njanlee, ki pukin doi nba kook ki lintir na. ³¹ Digbana nba na nan li doie ki Aser booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

Ki jiin Naftali booru yent po

³² Tinj tor nba pukin munloob ni din tee Naftali booru naakuut yente. ³³ Li kpaar din nyii Helef ki saan baar tjakper nba din be Sananim na, ki gar baar Adami-nekeb nan Jamnia, ki saan ki saa baar Lakum, ki saan dian Jooddann mokir. ³⁴ Kpaar na din gont lej ki saan yonbaa po ki baar Asnof Tabor, ki nyii lej ki baar Hukok ki gar fiar Sebulunn booru tinj niidiitu po, ki saan yonbaa po ki baar Aser booru tinj yonbaa po, ki nmant yondo po ki baar Jooddann mokir. ³⁵ Digbana nba ki bi maa joona ki lint na din tee Sidim nan Ser nan Hamaf nan Rakaf nan Kineref ³⁶ nan Adama nan Rama nan Hasor ³⁷ nan Kedes nan Edrei nan En-hasor ³⁸ nan Yironn nan Migdal-el nan Horem nan Bef Anaf nan Bef Semes-e; ki li tee digbana piik nan npanyia, ki pukin doi nba kook lintib na. ³⁹ Digbana nba na nan li doie ki Naftali booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

Ki jiin Dann booru yent po

⁴⁰ Tinj tor nba pukin munlore ni din tee Dann booru naakuut yente. ⁴¹ Li yent din tee Sora nan Estaol nan Ir-semes ⁴² nan Saalbim nan Aijalonn nan Itla ⁴³ nan Elonn nan Timna nan Ekronn ⁴⁴ nan Elteke nan Gibetonn nan Baalaf ⁴⁵ nan Jehud nan Beneberak nan Gaf-rimonn ⁴⁶ nan Me-jarkonn, nan Rakonn, ki pukin yent nba kook Joopa na. ⁴⁷ Njan Dann booru nba din konj tinj na, ki bi saan lek Laís, ki nyannir, ki kpui lej niib, njan yent doo manj. Bi din kar leje ki lebit li sann ki yir Dann njan piin Laís. Bi din purir ki gaan nan bi yeeja Dann-e. ⁴⁸ Digbana nba na nan li doie ki Dann booru naakuut din gaar, ki li tee bi yent.

Ki jiin tinj na tor joontik po

⁴⁹ Israel teeb nba chent tinj na ki gbenn yoo nba, bi din tur Nunn bija Joosua tinj na waan ki li tee u yent. ⁵⁰ Bi din turu doo nba ki u ganne, nan Yennu nba din senn na. Li sann din tee Timnaf Sera, ki li be Efraim booru kunkona yent na ni. U din namm maa digbann manje ki kar lej.

⁵¹ Manntoo Eleasar, nan Nunn bija Joosua, nan Israel booru na naakuut saakab din be Siiloe, Yennu lanbouj tammob ni, ki boi Yennu njan to naatoot ki chent tinj na. Nna bannue ki bi din chent tinj manj ki gbenn.

20

Ki jiin sindant doi po

(*Nikant 35.9-34; Sennu 4.41-43; 19.1-13*)

¹ Nanne Yennu yet Joosua ² a wun pak Israel teeb na a, "Gant sindant doi nba ki n wann Moses maa wun paki li po na. ³ Niro nba tan kpet kpui u loo saa fit chiar ki saan lej ki saa bor, ki wunba loono a wun kpiu ki jiin pann na daa laato. ⁴ U saa fit chiar ki saan doi na yenn ni, siaminba ki bi bu buut, doo na tammob boor, ki wann toondamm na linba teen. Li poor po bi saa chabo ki wun koo doo na ni, ki bin turu binbeboor ki u

be. ⁵ Li-i tee ki wunba waau a wun kpiu ki jiin pann na wei baar doo manj ni, doo na ni niib daa jikito ki kubint wunba waau na nuu ni. Li tee bii guu-ue, kimaan u ki mie ki kpii u loo na, u wutoor kaa doo, ki u kpiiu. ⁶ Li tee wuu be doo na nie nan baa tan saa bu u buut, nan mannteeb yudaano nba be li yoo na nba tan saa kpo. Li poor po ki niru na n ji njmat kun u tjonj doo nba ki u daan chiar nyii ki baar na."

⁷ Joodann mokir yonbaa po ki bi gann Kedes, ki li be Galilii tinj ni, ki tee Naftali booru yent nba mok kunkona na ni, nan Sekem, ki li be Efraim booru yent nba mok kunkona na ni, nan Hebronn, ki li be Juda booru yent nba mok kunkona na ni. ⁸ Kunkooouk paanu nba be Jeriko yondo po ki jir Joodann mokir yondo po, ki bi gann Beser, ki li be Rubenn booru yent ni, nan Ramof, ki li be Gilead tinj ni, ki tee Gaad booru yent, nan Golann, ki li be Basann tinj ni, ki tee Manase booru yent. ⁹ Sindant doi nae ki bi din gann ki tur Israel teeb kur nan boorganu nba koo namm, a wunba kur kpet kpii u loo wun chiar saan leje ki saa bor, ki bi kan fit kpiu, see ki bi sint bu u buut, ki la waa mok monii nan waa ki moka.

21

Ki jiin Liifai booru doi po

¹ Li poor po ki Liifai booru naakuut saakab saan manntoo Eleasar nan Nunn bija Joosua nan Israel booru naakuut saakab boor, ² Siilo doo ni, ki li be Keenann tinj ni, ki yetib a, "Yennu sennu ki tur Moses a li tee bin turit doie, ki tii koo, ki bia turit tinj ki tii kpaar ti bonkobit." ³ Ki Israel teeb na tur Liifai booru na digban-yena, nan bonkobit kpaar boa, bi tjonj tinii na ni, nan Yennu nba senn na.

⁴ Liifai teeb nba tee Kohaf naakuuk nae din sint gaar tinj tor. Aaronn yaaboona naakuut din gaar doi piik nan njantaee, ki li nyii Juda yent ni, nan Simeonn yent ni, nan Benjaminn yent ni. ⁵ Kohaf naakuuk ni, binba tenn na din gaar doi piike, ki li nyii Efraim booru nan Dann booru nan Manase booru bokir nba be yonbaa po na yentnba ni.

⁶ Gersonn naakuuk din gaar doi piik nan njantaee, ki li nyii Isakar booru nan Aser booru nan Naftali booru, nan Manase booru bokleer nba be yondo po na yentnba ni.

⁷ Ki Merari naakuuk mun gaar doi piik nan njanlee, ki li nyii Rubenn booru nan Gaad booru nan Sebulunn booru yentnba ni.

⁸ Israel teeb na din to naatoote ki chent doi na, nan li bonkobit kpinkpaar boa, ki tur Liifai teeb, nan Yennu nba din senn Moses bianjinba na.

⁹ Digbana nba ki bi din nyinn Juda booru nan Simeonn booru yentnba ni, ¹⁰ ki tur Aaronn maaru nba nyii Kohaf naakuuk ni, ki tee Liifai yaaboona na. Namme din sint gaar tinj tor. ¹¹ Bi din turib Arba doie, (Arba din tee Anak baee), bi ji yi doo manj Hebronn-e, ki li be Juda yent nba mok kunkona na ni, nan bi bonkobit kpinkpaar boa, ki li lintir. ¹² Digbann na tinii nan li doi poj din tee Kaleb, wunba tee Jefune bija na yarewa.

¹³ Digbanlia din be ki pukin Hebronn nba tee sindant doo na po. Digbana nba nae ki bi din tur Aaronn nba tee manntoo na yaaboona, njanne tee Libna ¹⁴ nan Jatir nan Estemoa ¹⁵ nan Holonn nan Debir ¹⁶ nan Ayinn nan Juta nan Bef Semes nan bi bonkobit kpinkpaar boa, ki tee digbana njanyia, ki nyii Juda booru nan Simeonn booru yentnba ni. ¹⁷ Benjaminn booru yent ni, bi din nyinn doi njanae, ki li tee Gibeonn nan Geba ¹⁸ nan Anatof nan Almonn nan bi bonkobit kpinkpaar boa ki turib. ¹⁹ Doi piik nan njantaee ki bi din tur mannteeb nba tee Aaronn yaaboona, nan bi bonkobit kpinkpaar boa.

²⁰ Liifai yaaboona nba tee Kohaf naakulia nba tenn na, din la tinj tor Efraim booru yent nie. ²¹ Bi din gaar doi njanae, ki li tee Sekem, nba be Efraim booru kunkona tinj ni, ki tee sindant doi na yenn, nan Geser, ²² nan Kibsaim, nan Bef Horonn, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ²³ Dann booru yent ni, bi din nyinn doi njanae; ki li tee Elteke nan Gibetonn ²⁴ nan Aijalonn nan Gaaf Rimonn, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ²⁵ Ki Manase booru bokir nba be yonbaa po na, ki bi nyinn doi njanlee; ki li tee Taanak nan Gaaf Rimonn nan li bonkobit kpinkpaar boa. ²⁶ Kohaf naakuuk niib manj nba din gaar doi nba tee piike nan li bonkobit kpinkpaar boa.

²⁷ Liifai booru ni siab, binba tee Gersonn naakuuk na din gaar doi njanlee-e, ki li nyii Manase booru bokleer nba be yondo po na yent ni, ki tee Golann, ki li be Basann tinj ni (ki tee sindant doi na yenn), nan Be Estera, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ²⁸ Isakar booru yent ni, bi din nyinn doi njanae; ki li tee Kisionn nan Daberaf ²⁹ nan Jarmuf nan En-ganim, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ³⁰ Aser booru yent ni, bi din nyinn doi njanae: Ki li tee Misal nan Abdonn ³¹ nan Helkaf nan Rehob, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ³² Naftali booru yent ni, bi din nyinn doi njantaee; ki li tee Kedes, ki be Galilii tinj ni, (ki tee sindant doi na yenn), nan Hamof Dor nan Kartann, nan li bonkobit kpinkpaar

boa. ³³ Gersonn naakuut nba din gaar doi nba tee piik nan nantaee, nan li bonkobit kpinkpaar boa.

³⁴ Liifai booru nba biar ki tee Merari naakuuk na din gaar doi nannaee, ki li nyii Sebulunn booru yent ni, ki tee Jokneam nan Karta ³⁵ nan Dimna nan Nahalal, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ³⁶ Rubenn booru yent ni bi din nyinn doi nannaee; ki li tee Beser nan Jahas ³⁷ nan Kedemof nan Mefaf, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ³⁸ Gaad booru yent ni bi din nyinn doi nannaee; ki li tee Ramof ki be Gilead tij ni, (ki li tee sindant doi na yenn), nan Mahanaim ³⁹ nan Hesbonn nan Jaser, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ⁴⁰ Merari naakuuk din gaar doi piik nan nantelee-e.

⁴¹⁻⁴² Tij nba ki Israel teeb din yent na ni, bi din nyinn doi piinna nan nanniime, nan li bonkobit kpinkpaar boa, ki tur Liifai booru.

Bianjinba ki Israel teeb yent tij na

⁴³ Tɔn, ki Yennu tur Israel teeb tij nba kur ki u senn mɔsonjaann ki tur bi yeejamm nan u saa turib na. Baa yentir yoo nba ki bi kar lej, ⁴⁴ ki Yennu turib parmaasir tij na kur po, nan waa senn mɔsonn bianjinba ki tur bi yeejamm na. Bi datai na kur nan yenoƙɔƙowa din ki fit nyannib, kimaan Yennu-e din tur Israel teeb na nyannu bi datai kur paak. ⁴⁵ Yennu din dia u mɔsona kur nba ki u senn ki tur Israel teeb nae.

22

Bianjinba ki Joosua jiin kunn booru nba nyii yondo po na

¹ Nanne Joosua yiin Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir nba nyii yondo po na, ki taamm, ² ki yetib a, "I tun linba kur ki Yennu toontunnɔ Moses wannɩ, ki bia sak n mɔba. ³ Yoo na kura, i ki yɛt i leeb Israel teeb sommiri. I chek ki saak i Yomdaano Yennu mɔb. ⁴ I Yomdaano Yennu tur i leeb Israel teeb parmaasir nan waa senn mɔsonn bianjinba nawa. Ii nmat kii kun tij nba ki i gaar ki li tee i yar na ni man, tij nba be Jɔɔdann mɔkir yondo po, ki i din boi, ki Yennu toontunnɔ Moses turi na. ⁵ Ii yabir kii dia sennu nba Moses din turi na, kii loon i Yomdaano Yennu, kii tuun u loomm, kii saak u sennu, kii be fanu nano, ki gaaro nan i para nan i sei kur." ⁶⁻⁸ Joosua din jii piisin mɔbona nae ki kunnib a: "I tee mɔkitae, ki nmat kun na, ki dia bonkobit bonchiann nan salimmona nan salimpeena nan kutmɔnt nan kutlia nan liant. Ii saa biit linba ki i fat i datai boor na ki tur i ninjamm." Li yoo na ki bi soor sɔnu ki kun.

Moses din tur Manase booru bokyenn, tij nba be Jɔɔdann mɔkir yondo po nae, njan bokleer na narin, Joosua-e din turib tij, Jɔɔdann mɔkir yonbaa po, siaminba ki u tur boorlia na.

⁹ Booru nba din kun Jɔɔdann mɔkir yondo po na din tee Rubenn boorue, nan Gaad booru, nan Manase booru bokir. Bi din nyik Israel teeb nba tenn na kur Silo-e, ki li be Keenann tij ni, njan gaar sɔnu ki saa bi tij ni, ki li tee Gilead tij nba ki bi din gaar yent, nan Yennu nba din pak nan Moses, ki u wannib bianjinba na.

Ki jiin maruj binbintir nba be Jɔɔdann mɔkir boor na po

¹⁰ Rubenn booru, nan Gaad booru, nan Manase booru bokir nba be yondo po na nba baar Geliɔf yoo nba, ki lek daa be Jɔɔdann mɔkir yonbaa po na, ki bi maa maruj binbintir nba yab bonchiann, ki bia fan, ki kpian mɔkir na. ¹¹ Li yoo na ki bi pak Israel booru nba tenn na a, "Gbiintir man. Rubenn booru, nan Gaad booru, nan Manase booru bokleer nba nyii yondo po na niibe maa binbintir nba be Geliɔf doo ni, ki kpian Jɔɔdann mɔkir na." ¹² Israel teeb na nba gbat nna, ki bi taan ki baar Silo, a bin faa tɔb nan booru nba be yondo po man.

¹³ Nanne ki Israel teeb tun Finehas, wumba tee manntɔ Eleasar bija na, a wun saan Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir nba be yondo po, Gilead tij ni na boor. ¹⁴ Ki saakab piik chian Finehas ki saan, ki nyii booru kur nba be yonbaa po na yeno yeno, ki tee naakuut nan nei saakab. ¹⁵ Ki bi baar Gilead tij ni, Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir nba be yondo po na boor, ¹⁶ ki piak Yennu niib na kur paak, ki yetib a, "Bee ki i tun bonbiir na ki tur Israel teeb Yennu? I yɛt Yennu mɔbe ki maa maruj binbintir ki tur i mɔɲ. I poɲ ji ki waa. ¹⁷ Ii tiar biit nba ki ti tun Peor tij ni na, yoo nba ki Yennu din jii yiarbiuk ki dat ti tuba na. Li paake ki ti bia daa di fara na. Biit man din ki jaje-e? ¹⁸ I loon yin yɛt u weie mɔtana-a? I-i yɛt Yennu mɔb dinna, wonn na, u wutoor saa do Israel teeb kur paake. ¹⁹ I tij na-i kii njan nan yin jiantɔ, yin baar nɔɔ Yennu tij ni, siaminba ki u lanbouɲ be na. Gaat yiar waan man ti boor, njan daa yɛen Yennu mɔb, koo ki maa maruj binbintir ki pukii binbintir nba tee ti Yomdaano Yennu yar na po, ki li saa te ki ti tee mɔyɛtɔk damm. ²⁰ Tiat bianjinba ki

Sera bija Akann din yê sennu nba jiin linba ki Yennu biirir na po; Israel teeb kur din gaar tubdatue li paak, Akann koo kaa din kpo u biit paaki.”

²¹ Ki Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase yondo po booru bokir na kur din yet yonbaa po booru ñei saakab na a, ²² “Yabint daanoe tee Yennu, ñooe tee ti Yomdaano. Yabint daanoe tee Yennu, ñooe tee ti Yomdaano. U mi linba paak ki ti maa maruj binbintir na, ñanne teen ki ti loon yin mun bann. Li-i tee ki ti yêt ki ti dia Yennu fanu, i daa te ki ti be ti manfoor ni. ²³ Li-i tee ki ti yêt Yennu mœbie ki maa ti yur po binbintir, a tii jokit maruj li paak, koo kii mann jeet Yenpiinii maruj, koo weinanleeb Yenpiinii maruj, Yennu tjon n dat ti tuba. ²⁴ Aaii. Linba te ki ti tun na tee nnae, ti tiine nan i yaaboona tan saa yet ti yaaboona a, ‘I mœk kpilanne nan Israel teeb Yomdaano Yennu na? ²⁵ U jii Joodann mœkire ki teen timm nan yimm nba tee Gaad booru nan Rubenn booru na kpaar. I ki mœk siara kpiir nan Yennu;’ ki i yaaboona tan saa te ki ti yaaboona n nyik Yennu jiantu. ²⁶ Ñanne te ki ti maa binbintir, ki li ki tee ti yaa tii mann maruj kii jokit muu, koo kii piin Yenpiinii li paak kaa, ²⁷ ñaan ti loon lli tee nyinne ki tur ti niib nan i niib nan nipaauñ nba saa wei ti poor na, nan ti din tuu jiantir Yennu u kasii lanbouñ na nie, ki teen ti Yenpiinii ki bi jokit muu, nan ti marint nan weinanleeb Yenpiinii. Ti tun nna a lin te ki i yaaboona daa fit yeen a ti yaaboona ki kpiin nan Yennu-e. ²⁸ Li tee ti dudukite nan li-i tee ki li tun nna, ti yaaboona saa fit yet a, ‘Gotirii, ti yeejam din maa binbintir, ki li tee nan Yennu yar na. Li din ki tee bi jokit piinii koo ki mann maruj li paak kaa, ñaan li din tee nyinne ki tur i niib nan ti yab.’ ²⁹ Ti kan ban nyik Yennu jiantu, koo ki yêt u mœb, ki li tee ti maa binbintir ki jokit Yenpiinii li paak, koo ki teen jeet Yenpiinii maruj li paaki. Ti kan maa binbintiar ki pukin ti Yomdaano Yennu binbintir nba be u lanbouñ boor na po.”

³⁰ Ki manntoo Finehas, nan saakab piik nba tee Israel saakab ki be nana, ki tee ñei saakab nba nyii booru kur nba be yonbaa po na gbat maan nba ki Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir nba be yondo po pak na, ki bi para maak. ³¹ Ki manntoo Eleasar bija Finehas yetib a, “Motana ti ji bann nan Yennu be nant. I ki yêt u mœbi, i tinn Israel teeb, ki nyinnib Yennu tubdatu niwa.”

³² Li poor po ki Finehas nan saakab na nyik Rubenn booru nan Gaad booru na, Gilead tij ni, ñaan ñmat kon Keenann tij ni, Israel teleeb na boor, ki saa wannib baa la bianjinba. ³³ Ki li marj Israel teeb na, ki bi dont Yennu. Bi ji din ki ban dukin nan bin saan ki faa tob nan Rubenn booru nan Gaad booru, ki biir bi tij nba ki bi kar lej na.

³⁴ Rubenn nan Gaad booru na din yet a, “Maruj binbintir na tee siarae, ki beerit nan Yennu-e tee ti Yomdaano.” Li paake te ki bi purir “Siara.”

23

Ki jiin Joosua chabitii mœmaan po

¹ Yennu nba din nyinn Israel teeb bi datai nuu ni, ki bi la fat-n-mœñ na, ki soo Joosua kpet bonchiann. ² Ñanne ki u yiin Israel teeb kur, li saakab nan tœondamm nan barbuura nan ñmakit-teeb kura, ki tan yetib a, “Motana n kpet bonchiann. ³ I la linba kur ki i Yomdaano Yennu tun ki tur digbana kurawa, kimaan i paak. I Yomdaano Yennu tuu kon i paake. ⁴ N jii tij na ki chent i booru kur, ki li tee i faar, ki bia jii boorlia nba tenn, nan binba ki n kon nyannib, ki li foo Joodann mœkir nan Sinsuuk ni mœkgbenjir nba jiin yonbaa po na, ki li tee i yar. ⁵ I Yomdaano Yennu saa te ki bi bin ñmat chiar ñaan nyiki, ki u sii beerib kii chari nakii. I saa yent bi tij, nan i Yomdaano Yennu nba senn mœsonn bianjinba na. ⁶ Li paak, ii chek man, kii dia ki bia tun linba kur sob Moses sennu gbouñ ni na. Ii mi ki i saa nyik li yenn. ⁷ I daa jikit i mœñ ki ñmat nan niib nba biar ki be nani na, ki yi bi pata sana, koo ki jii li sann ki por senn mœsona, koo ki jiantib, koo ki gbaan bi boori, ⁸ ñaan kii waa Yennu fanu nan yaa tuu be bianjinba ki tan tuu motana na. ⁹ Yennu-e ber digbanjaana nba mœk par ñaan ki i koo, ki bi soo daa ki fit set ki kon nani. ¹⁰ I yenokoo saa fit te ki jab tusir n chiara, kimaan i Yomdaano Yennu-e kon teeni, nan waa senn mœsonn bianjinba na. ¹¹ Li paak, ii chek man, kii loon i Yomdaano Yennu. ¹² Li-i tee ki i mœk mœyêtuk, ki bia taan nan boorlia nba tenn na ki i kœont leeb waas, ¹³ ii mi nan i Yomdaano Yennu ji kan ber digbana na ki nyinnib ñaan yin koo. Bi sii tee daje ki turi, ki tee nan baruk koo bootuk na, ki bia ton nan lanbanne siik i bœona ni, koo kunkoniie be i ninbina ni na. Ki li sii tee nna ki wei halii nan yoo nba ki i kur saa kpo gbenn, ki nan i yenokooowa kan tenn tinñan nba ki i Yomdaano Yennu turi na ni.

¹⁴ “Motana, n kuun yoo baara. I kura mi i para ni, nan i sei ni, nan i Yomdaano Yennu turi bonñana nba kur ki u din senn mœsonn nan u saa turi nawa. U dia u mœsonn nba kur ki u senne; nan li yennkooowa ki teen yanni. ¹⁵ Waa dia u mœsona nani bianjinba na,

nnae ki u bia saa dia u ninmōnn nani. ¹⁶ Li-i tee ki i ki dia mōlor nba ki i Yomdaano Yennu senn a yii dia na, ŋaan gaar yenbis ki jiantir, u wutoor saa doe, ki wun dat i tuba, ki li kan yann kaawa, ki i sōō kan biar tinŋan nba ki u turi na ni.”

24

Bianjmba ki Joosua pak nan Israel teeb, Sekem doo ni

¹ Nanne Joosua taan Israel booru na kur, Sekem doo ni. U din yiin saakab nan toondamm nan barbuura nan ŋmakit-teeb, ki bi kur baar Yennu toonn. ² Ki Joosua pak ki tur niib na kur a, “Linba nae ki Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na loon wun pak: ‘Bina nba gar, i yeejamm din kōō Yufrates mōkir yakleer poe, ki jiantir yenbis. Yeejamm man yenoe tee Tera, wunba tee Abraham nan Nahor baa na. ³ Ki n tan jii Abraham, Yufrates kpenpootir po tij na ni, ki somm nano Keenann tij na kur po. N turo yaaboona bonchiann. N turo Aisak, ⁴ ki tur Aisak mun Jakob nan Esōō, ki tur Esōō kunkona tij nba tee Edom na, ki li tee u yent, ŋaan ki i yeeja Jakob nan u waas saan Ijpt. ⁵ Li poor po ki n tan tun Moses nan Aaronn, ki te wahala bonchiann baar Ijpt teeb paak, ŋaan nyinni Ijpt tij man ni. ⁶ N din nyinn i yeejamm Ijpt tij ni, ki Ijpt teeb na wei dinn nan taantorit nan taanjakira. Ki Israel teeb na nba baar Mōkmuŋ boor yoo nba, ⁷ ki bi fabin yiinin, ki n te bunbōnn dōor ŋamm nan Ijpt teeb sinsuuk ni, ki te mōkbenjir na mubin Ijpt teeb paak ki diib. I mi linba ki n tun ki tur Ijpt teeb.

“ I din be muuk nie ki li wei bonchiann. ⁸ Li poor po ki n jii-i ki baar nani Amor teeb nba be Joōdamm mōkir yondo po na tij ni. Bi din kōn nanie, ŋaan ki n te ki i nyannib. I din gaar bi tije, ki n biirib, ŋaan ki i kar lej. ⁹ Ki Sipor bija Balak, wunba din tee Moab teeb kpanbar na, kōn nani. U din tur Beor bija Balam mōb, a wun mōi mōtont, ¹⁰ ŋaan n din ki sak ki tur Balam yaak. N din te ki u teen piisme i paak, ki nyinni Balak nuu ni. ¹¹ Ki i poot Joōdamm mōkir ki kōō Jeriko, ki Jeriko teeb kōn nani, ki Amor teeb nan Peris teeb nan Keenann teeb nan Hef teeb nan Girgas teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb mun bia kōn nani, ŋaan ki n te ki i nyann bi kura. ¹² Yaa din chari kōō, n din te ki bi yan pute a man fit ber Amor teeb kpanbara banlee na. I jukbanjai nan i tōrbana kaa tun linba na. ¹³ N turi tij nba ki i ki ban koee, nan doi nba ki i ki maa. Motana i kōō leje na, ki mōō lōōna nba ki i ki bur li tiinii, ki bia pō kpan tiinii nba ki i ki bur.’ ”

¹⁴ Nanne ki Joosua ŋamm tukin u labaar a, “Ti baakit Yennu man, kii jiantiro nan barmoni, ki teeno yada. Nyikin yenbis nba ki i yeejamm din tuu jiantir Mesopotamia tij ni, nan Ijpt tij ni na, ŋaan jiant ŋōō Yennu kuukōō. ¹⁵ Li-i tee ki i ki loon yin jiantō, yin dukin dinna yaa sii jiantir wunba, laa tee yenbis nba ki i yeejamm din jiantir Mesopotamia naie, koo Amor teeb nba ki i kar bi tij ni na yenbisie, ŋaan min nan n ŋaateeb ŋarin sii jiantir Yennu-e.”

¹⁶ Ki niib na jiin a, “Ti kan ban nyik Yennu ŋaan jiant yenbis. ¹⁷ Ti Yomdaano Yennu-e nyinn timm nan ti baanba daabisin ni, Ijpt tij ni, ki ti la jaarlituk toona nba ki u tun, ki diat fanu siaminba kur ki ti gar, ki li tee niibooru kur boor. ¹⁸ Taa chari kōō tij na ni, Yennu-e ber nyinn Amor teeb kur nba tuu kar tij na ni. Li paak, ti mun saa jiant Yennu-e, kimaan ŋōōe tee ti Yomdaano.”

¹⁹ Ki Joosua yet niib na a, “I ki fit jiant Yennu, u tee kasii Yennu-e, li paak u kan nyik chab i biit, u ki loon yensau n pukin u po. ²⁰ Li-i tee ki i nyiko ŋaan jiantir yenbis, u saa ŋmant i paake ki dat i tuba, waa lek tuu ŋan ki turi na, ŋaan u saa biiriwa.”

²¹ Ki niib na yet Joosua a, “Aaii, ti saa jiant Yennu-e.”

²² Nanne ki Joosua yetib a, “Yimme di i mōŋ siara nan i gann ki saa jiant Yennu-e.”

Ki bi jiin a, “Nn, ti dii ti mōŋ siarawa.”

²³ Ki Joosua betib a, “Ii lu boorganu pata nba ki i dia na, ŋaan senn mōsonn nan i saa jiant timm Israel teeb Yomdaano Yennu na kuukōōe.”

²⁴ Ki niib na yet Joosua a, “Ti saa jiant ti Yomdaano Yennu-e. Ti saa sak u sennuwa.”

²⁵ Ki Joosua lor mōlor li daar ki tur niib man, ki bia turib sennii nan ŋmakita, Sekem doo na ni, a bii waa. ²⁶ Joosua din sob sennu nae, Yennu sennu gbouŋ ni. Li poor po ki u jii tangbenjir ki chaan tijakper nyakir, ki li kpia Yennu kasii boor. ²⁷ U din pak tur niib na kur a, “Tann nae sii tee ti siara. Ti gbat mōbona nba kur ki Yennu pak ki turita. Li paak, li sii tee siarae ki turi ki guuri, ki i daa yēen Yennu mōbi.” ²⁸ Li poor po, ki Joosua chab niib na, ki bi yaat, ki sōō kur kun u ŋaak ni.

Ki jiin Joosua nan Eleasar kuun po

²⁹ Linba na poor po, ki Yennu toontunno Joosua, wunba tee Nunn bija na kpo, ki tee bina kobik nan piik. ³⁰ Ki bi piuu, u tiōŋ tij ni, Timnaf Sera doo ni, ki li be Efram kunkona yent ni, ki jiin Gaas kunkonn na niigan po.

³¹ Joosua nba daa din be u manfoor ni, Israel teeb na din tuu jiantir Yennu-e. Waa bia din tan kpo n̄aan saakab biar ki tee binba din la linba kur Yennu tun ki tur n̄amm Israel teeb na, Israel teeb maŋ bia din tukiŋ ki jiantir Yennu-e.

³² Joosef gbanant nba ki Israel teeb din jii ljipt tiŋ ni, ki baar nann na, bi din piir Sekem-e, yiar nba ki Jakob din daa Hamor nba sibir Sekem doo na bonjai boor na ni. U din daa tiŋ na likbina kobike. Joosef yaaboonae din dii tiŋ na faar.

³³ Aarōnn bija Eleasar din kpo, ki bi piuu Gibeaa, ki li be Efraim kunkona yent ni. Bi poŋ din jii doo maŋ ki tur u bija Finehas-ewa.

BARBUURA

Ki jiin Barbuura gbowŋ na po

Gbowŋ na beerit Israel teeb tɔɔndamm poe, laa nyii Joosua yoo ki tan tuu yoo nba ki Yennu din gann kpanbar ki turib. Tɔɔndamm maŋ, bi din yib barbuurae. Baatusir ni, bi yi gbowŋ maŋe Jaajes.

Baa kɔn nyann bat Adoni-besek bianjinba

¹ Joosua kuun poor poe ki Israel teeb boi Yennu a, “Boorlannpoe saa liit ki kɔn nan Keenann teeb ki turiti?”

² Ki Yennu jiin a, “Juda boorue saa liit. N jikit tiŋ na ki kubint bi nuu ni.”

³ Ki Juda booru na yet bi ninjamm Simeonn booru a, “Ŋaant ki timm nan yimm n saan ki kɔn nan Keenann teeb nba ki Yennu jii bi tiŋ ki turit na. Ki ti mun n tan saan kɔn taani tiŋ nba ki bi jii ki turi na ni.” Tɔn, ki Simeonn ⁴ nan Juda booru lakin saan tɔb na, ki Yennu te ki bi kɔn nyann Keenann nan Peris teeb, ki kpiib tusaa piik, Besek tiŋ ni. ⁵ Leŋe ki bi din la Adoni-besek ki kɔn nana. ⁶ Ki u din tan chiar, ki bi weiɔ ki saa sooro, ki pot u niibijaba nan u taabijaba. ⁷ Ki Adoni-besek yet a, “Batnba piinlore tuu be n teebul loŋ ni,* ki bi niibijaba nan taabijaba pota, ki bi tɔkii jebura; mɔtana Yennu jiintin linba ki n bo tun ki turib nae.” Ki bi din jiiu ki saan nana Jerusalem, ki u saa kpo leŋ.

Bianjinba ki Juda booru kɔn nyann Jerusalem nan Hebronn teeb

⁸ Ki Juda jab lek Jerusalem, ki kɔn fatir, ki kpai leŋ niib, ki bia joo doo maŋ muu. ⁹ Ki li poorpo ki bi bia saan ki kɔn nan Keenann teeb nba kɔɔ tiŋ nba mɔk kunkona na ni, nan yonbaa po kunkonbis ni, nan kunkoouk doi nba be niidiitu po na, ¹⁰ ki wei Keenann teeb nba kɔɔ Hebronn doo ni, ki bi tuu yir Kiriaf Arba na. Ki Juda teeb bia kɔn nyann Sesai nan Ahimann nan Talmal naakuut.

Bianjinba ki Otniel kɔn nyann Debir doo

(Joosua 15.13-19)

¹¹ Li poorpo, ki Juda teeb bia lek Debir jab, li yoo bi din tuu yir Kiriaf Sefer-e, ¹² ki jasɔɔ be bi ni, ki bi yiu Kaleb, ki u yet a, “N saa jii n bipoo Aksa-e ki tur jɔɔ nba fit kɔn nyann Kiriaf Sefer, ki wun kɔɔnɔ.” ¹³ Ki Otniel, wunba tee Kaleb waarɔ Kenas bija na, kɔn nyann doo na, ki Kaleb jii u bipoo Aksa ki turo, ki u kɔɔnɔ. ¹⁴ Aksa yunyoodaar ki Otniel yeto a wun boi u baa ki wun turo tiŋ. Aksa nba jakit u boŋ paak ki sik yoo nba, ki u baa Kaleb boiɔ a, “A loon ki n tun bee ki turani?” ¹⁵ Ki u jiin a, “N loon nyuntonae. Tiŋ nba ki a turin na ki mɔk nyume.” Tɔn, ki Kaleb turo paapo nan tiŋ po nyuntona.

Ki jiin Juda nan Benjaminn booru nyannu po

¹⁶ Ki Kenn niro nba tee Moses diammm yaaboonn na lakin nan Juda teeb, ki nyii Jeriko, doo nba mɔk kaatii na, ki saan kunkoouk nba be Arad diitu po, Juda yent ni na. Leŋe ki bi kar, ŋamm nan Amalek teeb. ¹⁷ Ki Juda nan Simeonn jab lakin saan ki kɔn nyann Keenann teeb nba kɔɔ Sefaf doo ni na, ki biir doo na fanu, ki pur doo maŋ sann Horma.† ¹⁸⁻¹⁹ Ki Yennu somm Juda teeb, ki bi fat kunkona tiŋ na. Ŋaan bi din ki fit nyann Gasa nan Askelon nan Ekronn doi nan bi digbana nba kpiab. Niib na din kɔɔ mokgbiante, ki mɔk kut taantorit. Li paak teen ki Juda teeb din ki fit ber leŋ ni. ²⁰ Bi din jii Hebronn ki tur Kaleb-e, nan Moses nba senn na, ki Kaleb ber nyinn naakuut ŋantaa nba tee Anak yaaboona ki be leŋ na. ²¹ Benjaminn booru ni niib din ki fit ber nyinn Jebus teeb nba kɔɔ Jerusalem na. Jebus teeb nan Benjaminn teeb bia daa kɔɔ leŋ nan dinna.

Bianjinba ki bi kɔn nyann Betel doo

²²⁻²³ Yennu din somm Efraim booru nan Manase booru ki bi kɔn nyann Betel. Li yoo maŋ bi din tuu yir Lus-e. Bi din tun chekit teebe, ki bi saan doo maŋ ni, ²⁴ ki saa la jasɔɔ nna, ki u nyii doo maŋ ni, ki bi yeto a, “Wantit taa saa teen bianjinba ki kɔɔ doo na ni, ki ti saa dia-a fanu.” ²⁵ Ki u wannib, ki Efraim booru nan Manase booru kpai sɔɔ kur, doo maŋ ni, ki tan tenn jɔɔ na nan u ŋaateeb kuukɔɔ. ²⁶ Ki jɔɔ na nyii ki saan Hef teeb tiŋ ni, ki saa sibir doo leŋ ki purir Lus, ŋanne tee doo maŋ sann ki tan tuu dinna.

Ki jiin niib nba ki Israel jab din ki ber na po

* 1:7 1.7 Li pasiar, “teebul loŋ ni” paake tee bi mei ŋɔɔe jeet ki di. † 1:17 1.17 Horma paake tee “biiru.”

²⁷ Manase booru din ki ber nyinn niib nba din koo Bef-sann nan Taanak nan Dor nan Ibleam nan Megido doi, nan digbana nba kpiab na. Ki Keenann teeb tukin ki kar lej.

²⁸ Yoo nba ki Israel teeb din tan la paŋ ki pukin na, ki bi mukis Keenann teeb, ki te ki bi tuun toona ki teemm, ŋaan bi bia din ki ber nyinnibi.

²⁹ Efraim booru mun din ki ber Keenann teeb nba koo Geser na, ki Keenann teeb maŋ ŋamm koo namm.

³⁰ Sebulunn booru mun din ki ber Keenann teeb nba koo Kitronn nan Nahalal doi ni na, bi din mukisibe ki te ki bi tuun toona ki teemm, ki Keenann teeb na tukin ki koo namm.

³¹ Aser booru mun din ki ber Keenann teeb nba koo Akoo nan Sidonn nan Alab nan Aksib nan Helba nan Afek nan Rehob doi ni na. ³² Aser booru din ki ber Keenann teebi, li paake ki bi lakin koo namm.

³³ Naftali booru mun din ki ber Keenann teeb nba koo Bef-seses nan Bef-anaf doi ni na. Naftali niib na din koo nan Keenann teeb nae, ki mukisib ki bi tuun toona ki teemm.

³⁴ Amor teeb din mukis Dann boorue, ki bi doo tiŋ nba mok kunkona na ni, bi din ki te ki bi sik paanu ni. ³⁵ Amor teeb na din tukin ki koo Aijalonn nan Saalbm doi ni, nan Heres kunkonn paake. Yoo nba ki Efraim booru nan Manase booru paŋ din tan pukin na, ki bi mukisib, ki te ki bi tuun toona ki teemm.

³⁶ Amor teeb tiŋ terik din nyii Akrabim loonu, ki saan Sela, ki bia gaar saa.

2

Yennu malaka nba baar Bokim bianjinba

¹ Ki Yennu malaka nyii Gilgal ki saan Bokim, ki saa yet Israel teeb a, “N nyinni Ijijt tiŋ ni ki baar nani tiŋ nba ki n sat mob nan n saa tur i yeejamm na ni, ki yet a, ‘N kan ban biir n molor nan yimmi. ² Ki i mun daa lorin i molor nan tiŋ na ni niibi. Li bet bi pata.’ Ki i yet ki ki tun nan maa wanni bianjinba na. Ki i tunn ki tuun maa ki wanni linba. ³ Li paak ki n beeri motana nan n ji kan sommi ki yin ber niib nba ki i saa a yin lekib na. Ki bi sii tee nan kunkonii na, ki be i loka ni, ki bi pata saa soori nan barit na.”

⁴ Yennu malaka na nba pak linba na ki gbenn yoo nba, ki Israel teeb na kur bui nan kunkopaara. ⁵ Ki bi pur lej sann Bokim.* Leje ki bi mann maruŋ ki tur Yennu.

Ki jiin Joosua kuun po (Joosua 24.29-31)

⁶ Joosua nba yat Israel teeb yoo nba, soo kur din saane ki jii tiŋ nba tee u faar. ⁷ Joosua nba daa din be u manfoor ni na, Israel teeb din jiantir Yennu, ki u kuun poor po, bi bia din jiantir Yennu, yoo nba ki saakab nba din la Yennu toonjaana nba ki u tun ki tur Israel teeb na daa be bi manfoa ni. ⁸ Yennu toontunno Joosua, wunba tee Nunn bija na, din dii bina kobik nan piike, ki kpo. ⁹ Bi din piiu u tiŋ tiŋ nba tee Timnaf Sera doo na nie, ki li be Efraim yent nba mok kunkona ni, Gaas kunkonn na gaŋ po. ¹⁰ Nighbouŋ maŋ kur din tan kpoewa, ki nighbounleer fiir, ŋamm din ki mi Yennu, koo waa tun linba ki tur Israel teebi.

Bianjinba ki Israel teeb nyik Yenjiantu

¹¹ Ki Israel teeb tun ki biir Yennu, ki jiantir tingbana nba tee Baal nba na. ¹² Bi din nyik ki ki jiantir bi Yomdaano Yennu, wunba tee bi yeejamm yoo, ki nyinnib Ijijt tiŋ ni na, ŋaan jiantir niib nba koo lintib na tingbana, ki gbaant ki jiantir tingbana maŋ, ki li donn Yennu maŋ wutoor. ¹³ Baa din nyik Yenjiantu ŋaan jiantir tingbana nba tee Baal nan Astarte nba nae, ¹⁴ ki Yennu wutoor ŋamm doo Israel teeb paak, ki u te fat-teeb lekib ki fat bi mokint, ki jiib ki koib tur bi datai. Ki Israel teeb ji din ki fit goi bi mon. ¹⁵ Yoo nba kur ki Israel jab saan kunkonni, Yennu din tuu tookibe, ki bin baa nan waa din yet a u saa tun bianjinba na. Ki bi ji be parbiir ni.

¹⁶ Yennu din tur Israel teeb na saakab, binba din nyinnib fat-teeb nuu ni. ¹⁷ Israel teeb din ki gbiint ki tur saakab na, ki nyik Yennu jiantii, ŋaan jiantir tingbana. Bi yeejamm din mok mosaku nan Yennu, ŋaan nighbouŋ na ŋarin nyik ŋoo Yennu jiantiiwa. ¹⁸ Yennu din tuu tur Israel teeb na saakooe, ki bia din tuu somm saakoo maŋ, ki bia tinn u niib bi datai nuu ni, yoo nba ki saakoo na daa be u manfoor ni. Yennu din tuu mok ninbatinu namm, yoo nba ki bi fabin nanao, bi mukisuk nba ki bi datai tuu mukisib na po. ¹⁹ Li-i tee ki Israel teeb maŋ saakoo kpo, bi ji din tuu ŋmat binbenkperik na nie. Ki bi marima bi, ki gar bi baanba marima. Bi din tuu waa jiantir tingbanae, ki tee tubkangbata, ki tuun bi dudukbiit nba wantib linba. ²⁰ Yennu din tuu donn wutoor Israel teeb paak, ki yet a, “Kimaan digbann na nba biir molor nba ki n lor nan bi yeejamm, ki bia ki gbiint

* 2:5 2.5 Bokim paake tee “binba bui.”

ki turin na, ²¹ n ji kan sommib ki ber digbana nba ki Joosua nyik njan kpo na. ²² N saa jii digbana mane kii bikii Israel teeb, ki laan bi saa wei n sennu ki bia somm li ni nan bi yeejamm nba din tuu waa nawa." ²³ Yennu din te ki digbana mar biare. U din ki jii digbana mar ki tur Joosua ki u nyanni. Joosua kuun poorpo, Yennu bia din ki berib yiami.

3

Ki jii digbana nba biar tinj na ni po

¹ Ton, Yennu din tenn digbansia tinj na ni, a lii bikii Israel teeb nba din ki la tobii nba faa Keenann tinj ni na. ² U din tun nna a lin tumii Israel nigbourj na ki jii tobii poe, mantik binba ki ban saan tob. ³ Binba din biar tinj na ni din tee Filistia teeb doi njanjmue, nan Keenann teeb kur, nan Sidonn teeb, nan Hif teeb nba ko Lebanonn kunkona nba fok ni na, ki jir Baal Hermonn kunkonn po, ki saan tuu Hamaf loonu. ⁴ Digbana marj din biare a lii bikii Israel teeb, ki laan bi saa wei sennu nba ki Yennu din tur Moses a wun wann bi yeejamm nawa. ⁵ Israel teeb din ko nan Keenann teeb nan Hef teeb nan Amor teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teebe. ⁶ Bi din koon niib marj bonpoi, ki jii bi moj bonpoi ki tur niib marj bonjai, ki bia jiantir bi tingbana.

Ki jii Otniel po

⁷ Israel teeb din tun ki biir Yennu, ki tamm bi Yomdaano Yennu marj powa, ki jiantir tingbana nba tee Baal nan chicherpook Asera ninnant. ⁸ Ki Yennu wutoor di nan muu na, Israel teeb paak. Ki u te ki Mesopotamia teeb bat nba sann tee Kusann Risataim na kon ki nyannib, ki diab, ki bi tuun u toona ki saa tuu bina njanjin. ⁹ Yoo nba ki Israel teeb na tan bui fabin ki tur Yennu na, ki Yennu nyinn soo ki u tee bi tinnoo, ki u tinnib. Daano mane din tee Otniel, ki tee Kaleb waaro Kenas bija. ¹⁰ Yennu Seek din sik u paak, ki u teen Israel teeb saako, ki saan tob, ki Yennu te ki u kon nyann Mesopotamia bat. ¹¹ Ki parmaasir ji be tinj na paak bina piinna, nan Otniel nba tan kpo.

Ki jii Ehud po

¹² Ki Israel teeb bia tun ki biir Yennu. Baa din tun ki biir na paake teen ki Yennu tur Moab bat Eglonn parj ki gar Israel teeb. ¹³ Ki bat Eglonn taan Amor teeb nan Amalek teeb po, ki bi kon nyann Israel jab, ki fat Jeriko, doo nba mok kaatii na. ¹⁴ Ki Israel teeb teen bat Eglonn yommii ki saa tuu bina piik nan njanjin.

¹⁵ Ki Israel teeb bui fabin ki tur Yennu. Ki u turib tinnoo. Daano mane din tee Ehud, ki u tee garj, ki tee Gera bija, ki nyii Benjaminn booru ni. Ki Israel teeb din tumo nan piinii a wun tur Moab bat nba tee Eglonn na. ¹⁶ Ehud din kur jukbanjiak nba fokint tee kpinkpandukinne, ki jii bokin u pann, liatir ni, niidiitu po, ¹⁷ ki ji jii piinii na ki saan nann Moab bat Eglonn boor. ¹⁸ Ehud nba din tur piinii na ki gbenn yoo nba, ki u yet jab nba bo jii piinii na a bii nmat kii kun. ¹⁹ Naan ki Ehud nyii Gilgal tangbenja na boor ki nmat ko u kuuko, bat Eglonn boor ki yeto a, "Chanbaa, n mok bunbori maan ki loon man beta."

Li paak ki bat na yet u toontunna a, "Nyimin man njan nyik ti kuuko." Ki bi kur nyii.

²⁰ Ton, bat na nba ji biar ki kar dimaatuk ni, u binbintir paak, u kuuko na, ki Ehud nakin u boor, ki yet a, "N dia Yennu momaame ki yaa man tura." Ki bat na fiir set. ²¹ Ki Ehud jii u niigarj ki saat jukbanjiak nba be diitu po na, ki nmuu bat na poor paak. ²² Ki jukbanjiak na kur kpai nan li sunsoorboor kur, ki kpapana piinir. Ehud din ki nyinn juk na, bat na poor ni, ki li din gar pont u poor poe. ²³ Ki Ehud nyii njan loon gann, ki bia kpar u paak, ²⁴ ki yaat. Ki bat na toontunna baar ki tan la gann na kpara, ki bi dukii a bat na daa nyanne. ²⁵ Ki bi guur ki li wei bianjinba ki bi dukin nan bi saa guur. Baa ji ki la ki u lootir gann na, ki bi jii li peenu ki loot, ki ji la bi bat doo lej ki kpowa.

²⁶ Yoo nba ki bi bo guu bat na lootu na, ki Ehud bakin gar tangbenja na boor, ki chiar saan Seir-a. ²⁷ Waa saa baar Efraim, yent nba mok kunkona na ni, ki u pib naatunn, ki yin Israel jab a bin teen siir nan tob, ki liit bi toonn, ki sik namm kunkona na paak, ²⁸ ki betib a, "Ti waan maa. Yennu te ki i nyann i datai nba tee Moab teeb nawa." Ki bi wei Ehud poor, ki sik ki saa guur siaminba ki Moab jab chiar a bin saa poot joodann mokir na. Bi din ki te ki niyenoko gbaa pooti. ²⁹ Li daar bi din kpai Moab jab nba tee kunkonkonjaana nan tusaa piik na. Bi soo din ki chiar paaki. ³⁰ Israel teeb din nyann Moab teeb daar marj ni. Ki parmaasir ji be tinj marj paak ki saa tuu bina piinnin.

Ki jii Samgar po

³¹ Saako nba din wei paan Ehud paak din tee Samgar-e. U din tee Anaf bijae, ki mun bia din tinn Israel teeb. U din jii gbajare ki kpai Filistia teeb kobii njanloob.

4

Ki jiin Deboora nan Barak po

¹ Ehud kuun poor poe ki Israel teeb bia din tun ki biir Yennu, ² ki Yennu te ki Keenann bat Jabinn kon ki nyannib. U din kar Hasor doo ni, ki Sisera tee u kunkonkonna saakoo, ki koo Harosef Hagoyim. ³ Jabinn din mok taantorit kobii npanyia, ki dia Israel teeb ki nmanjitib, ki saa tuu bina piinlee, ki Israel teeb ji bui fabin ki boi Yennu sommir po.

⁴ Ki Lapidof njaapoo Deboora, wunba tee Yennu sokinii na, njooe bia din tee Israel teeb saakoo yoo manj. ⁵ U din tuu kaar kaatik nna nyakire ki bu maan, ki li foo Rama nan Betel sinsuuk ni, ki be Efraim, yent nba mok kunkona na ni. Ki Israel teeb tun baat u boor, ki u bu bi maan. ⁶ Dasiar ki u tan tun yiin Barak, wunba tee Abinoam bija, ki koo Kedes doo ni, ki li be Naftali booru yent ni na, ki yeto a, "Timm Israel teeb Yomdaano Yennu-e tura sennu na a, 'Jiin kunkonkonna tusaa piik, ki bin nyi Naftali booru nan Sebulunn booru ni, ki saan namm Tabor kunkonn boor. ⁷ N saa te ki Jabinn kunkonkonna nan bi saakoo Sisera n cheti nan bi taanii nan torit, Kisonn mokir ni, ki kon nani, ki i saa kon nyannib.' "

⁸ Ki Barak yet Deboora a, "Li-i tee ki a saa tok ki saan nanin, n saa saana, njan fi-kan saan, n mun kan saani."

⁹ Ki Deboora yet a, "Li njan, n saa saana, njan faa tuun bianjinba na, li-i tee ki ti kon nyann Sisera, baakir na kii tee a yari, kimaan Yennu saa jii Sisera ki tur pooe, ki wun kpiu." Ki Deboora fiir soor sonu, ki saa Kedes, njoo nan Barak. ¹⁰ Ki Barak yiin Naftali booru nan Sebulunn booru, ki kunkonkonna tusaa piik wei u poor, ki Deboora saan nanao.

¹¹ Ton, ki Heber, wunba tee Kenn booru ni niro, ki tee Moses siinii Hobab maaru ni niro na, din nyii u booru Kenn teeb nba be sian na, ki saan chaan u lanbouj* tijakper nyakir, Sananim doo ni, ki li kpia Kedes.

¹² Ki Sisera gbat nan Barak, wunba tee Abinoam bija na doo Tabor kunkonn paaka, ¹³ ki Sisera taan u kut taantorit kobii npanyia, nan u kunkonkonna kur, ki nyii namm Harosef Hagoyim, ki saan namm Kisonn mokir ni.

¹⁴ Ki Deboora yet Barak a, "Ii saa, Yennu be a toonn. Dinna daar nba na, u te ki a kon nyann Sisera." Ki Barak jii u kunkonkonna tusaa piik ki sik namm Tabor kunkonn. ¹⁵ Barak nan u kunkonkonna nba lek yoo nba, ki Yennu te ki nmatir baar Sisera nan u taantorit nan u kunkonkonna sinsuuk ni. Ki Sisera sik u taantoruk paak ki chiar taatiij ki yaat. ¹⁶ Ki Barak wei ber taantorit nan bi kunkonkonna ki saa tuu Harosef Hagoyim doo. Bi din kpii Sisera jab kur, ki bi joo nan yenowa ki biari.

¹⁷ Sisera din chiar taatiije ki saan Jael lanbouj boor, wunba tee Heber njaapoo, ki u tee Kenn booru ni niro na, kimaan naasinyoo kpiiir be Hasor bat nba sann tee Jabinn na, nan Kenn teeb nba tee Heber naakuuk ni niib na sinsuuk ni. ¹⁸ Ki Jael din chet Sisera ki yeto a, "Chanbaa, ii saana. Koon n lanbouj ni. Daa tiin janmaani." Ki Sisera koo poo manj lanbouj ni, ki u boro chinchendokitir ni. ¹⁹ Ki Sisera yet a, "Channaa, nyunnyukuru mokin, turin nyun ki man nyu." Ki Jael saan biit bujakor, ki naabiin be li ni, ki u jii turu ki u nyuu, ki bia namm boro. ²⁰ Ki Sisera yet a, "Saant set lanbouj na tammob ni, ki li-i tee soo tan baar ki boia a, 'Soo be nna-a?' fan yet a, 'Aaii.' " ²¹ Sisera din bak bonchiann, ki goon kpo. Ki Jael jii jaar nan kpaar ki saan u boor soon nna, ki saa kpa a yur, ki li gar pont ki kpiiu. ²² Barak nba din tan baar ki kpaan Sisera na, ki Jael nyii chet ki yeto a, "Baat nna, ki n saa wanna joo nba ki a kpaano na." Ki u din koo nanao lanbouj na ni. Leje ki Sisera doo ki kpowa, ki kpaar kpa a yur ki saara.

²³ Yennu din te ki Israel jab nyann Keenann bat Jabinn daar manj ni. ²⁴ Israel jab din weio nan berike nan baa ji din tan biiro.

5

Ki jiin Deboora nan Barak yaj po

¹ Ki Deboora nan Barak, wunba tee Abinoam bija na, din yin yaj na li daar a:

² Pakin Yennu man. Israel jab bo teen siir nan kunkonn, ki niib na nyinn bi moij a bin kon.

³ Gbiintir man, yimm batnba, gbiintir, yimm doo diara. N saa yin yaj ki tur Yennu.

N saa yin yaj nan kunkomann ki tur Yennu, wunba tee Israel teeb Yomdaano na.

⁴ Yennu, yoo nba ki a din nyii Seir joot paak,

* 4:11 4.11 17, 18, 20, 22 Bi din dia bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

- siaminba tee Edom teeb yent na,
 ki tingboun damm, ki saak nyii sanpaapo ki baa tiŋ na ni.
 Barmōniie, nyun dīn nyii sanpagboun ni ki sik.
- ⁵ Kunkona nba fōk na dīn jekir,
 Yennu nba dīn sik nan satianii Sainai joor paak na tōonn.
 Njōe tee Israel teeb Yomdaano Yennu.
- ⁶ Samgar, wunba tee Anaf bija na daar ni, nan Jael daar ni,
 ki sōnjot biar yann, ki sunsomm teeb tōkin sōnbuka.
- ⁷ Doo binberj nba tuu be Israel tiŋ ni bot,
 ki bot tee-e nan min Deboora nba tan fiir,
 ki tee nan naa na ki tur Israel teeb.
- ⁸ Yoo nba kur ki Israel teeb wei pata, tobii dīn tuu faae doi ni,
 ŋaan a dīn kan la kpann koo naagbankōjir ki li be
 Israel jab nba dīn tee nan tusaa piinna ni.
- ⁹ N par mei Israel tōondamm paak
 nan niib nba nyinn bi mōŋ ki tun toona. Pakin Yennu.
- ¹⁰ Mōontir man, yimm nba jakit bonpeenii ki kaar bonkokit paak na nan damm nba
 somm sōnii ki saa siaminba ki i saa na.
- ¹¹ Gbiintir kunkōra nba yiin bunbuna boor na.
 Li want Yennu nyannu nan Israel teeb nyannu poe.
 Nanne ki Yennu niib nyii bi doi ni ki yet a:
- ¹² Fiit, Deboora, fiit. Fiit ki yin yaŋ.
 Fiit Barak, wunba tee Abinoam bija na, ki jii binba ki a nyannib.
- ¹³ Ki binba tuun toonŋana baar bi tōondamm boor.
 Ki Yennu niib na baar u boor, ki teen siir nan kunkōnn.
- ¹⁴ Bi siab nyii Efraim booru yent ni,
 linba dīn tuu tee Amalek yent na.
 Ki Benjaminn booru ni jab wei pukin,
 ki kunkōnkōnna saakab nyii Makir,
 ki binba dia saakab patii na nyii Sebulunn booru ni.
- ¹⁵ Ki Isakar booru ni saakab tōk nan Deboora.
 Nn, ki Isakar booru be nan Barak, ki bi weiō ki saan baauk ni.
 ŋaan ki mōniok kōō Rubenn booru ni, ki bi ki fit dukin ki wei.
- ¹⁶ Bee teen ki bi biar be nan pei a bin gbiint pekpaarii
 nba sii yi bi pei?
 Nn, Rubenn booru mōk mōniok, bi ki fit dukin ki wei.
- ¹⁷ Ki Gaad booru biar Jōodann mōkir yondo po,
 ki Dann booru mun biar be burgbeta ni.
 Ki Aser booru mun biar be mōkgbiant ki kpakin lej.
- ¹⁸ Ki Naftali booru nan Sebulunn booru chibin bi saarmanii
 ki be tob ni.
- ¹⁹ Ki Keenann batnba baar ki kōn kōnn, Taanak doo ni,
 ki li kpia Megido mōkir, ŋaan bi ki jii salima ki kun nanni.
- ²⁰ Ki ŋmaabira nba chari ki saa na kōn tur Israel jab,
 ki kōn nan Sisera.
- ²¹ Ki Kisonn mōk-kper dii u jab ki saan namm.
 See ki n somm nan paŋ ki saan.
- ²² Ki taanii tiin yian yian ki chibit bi taawoka nan tiŋ.
²³ Yennu malaka yet a, "Satir mōtont Meros paak.
 Satir mōtont u niib paak nan ninbinmōnii,
 kimaan bi ki baar ki somm Yennu,
 bi ki baar ki kōn nan u datai ki turo."
- ²⁴ Poo nba mantik mōk yumann poob ni tee Jael-e,
 ki u tee Kenn booru ni niro nba sann tee Heber na ŋaapoo.
 U mōk yumann ki gar poob nba kōō lanbont* ni kur.
- ²⁵ Ki Sisera boi nyun po, ŋaan ki u turo naabiin.
 Nyubitik nba ki niburchimm nyu na nie
 ki u teen naabijerikin ki baar turo,
- ²⁶ Ki ŋōō Jael soor kpaar niijen, ki bia soor toontunno jaar niileer,
 ki kpaā Sisera, ki yakit u yukpabuk ki gar saar.

* 5:24 5.24 Bi dīn dia bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

27 Sisera din gbaane ki baa dɔɔ kpia Jael taapant po ki kpowa.

28 Ki ɲɔɔ Sisera naa got takoru ni ki set takoru fona ni,
ki boi sanpaapo a,

“Bee teen ki u taantoruk wei ki ki baati?

Bee teen ki u taamm mei ki ki jenti?”

29 Ki poob nba tee subindamm na turɔ gatu

ki u bia ɲamii piak nan u mɔɲ a,

30 “Bi lek ki kpaan bona kaa a bin fat ki biiti-i?

Kunkɔnkɔnɔ kur sii mɔk sapaan-yenɔ koo banlee,

ki Sisera sii mɔk taɲant nba saa kɔɔ u ɲaapoo turu ni.”

31 “Yennu, ɲaant ki a datai kur n kpakin yann,

ki ɲaan binba loona na, bii nyirii nan yonkpana na.”

Li poor po parmaasir ji din be tiɲ na paak, bina piinna.

6

Ki jiin Gideonn po

¹ Ki Israel teeb bia ɲamm tun ki biir Yennu, ki u te Midiann teeb diab ki saa kpaan bina ɲanlore. ² Midiann teeb na din mɔk panii ki gar Israel teeb, ki Israel teeb din tuu tiimm ki bɔri tanfiat ni, nan siaminba kur tee gungurboa kunkona na ni. ³ Yoo nba kur ki Israel teeb tuu bur bi bonburkara, Midiann teeb, nan Amalek teeb, nan niib nba kɔɔ kunkoouk paak na din tuu baare ki tan lekib. ⁴ Bi din tuu chaan bi kaanɛ tiɲ na ni, ki biir bonburkara na, laa nyii niidiitu po yent ki saan tuu Gasa. Bi din jikit Israel teeb pei nan nei nan bonii, ki ki tent siar ki Israel teeb sii di ki be. ⁵ Bi din tuu baare ki dia bi bonkobit nan lanbont* bondɔkinkara, ki tan mirib nan naasuut na, ɲamm nan laagumiinba din tuu yab ki kaa kann. Bi din tuu baare ki tan kokir tiɲ na. ⁶ Midiann teeb na din butin Israel teeb, ki bi tan bui fabin ki tur Yennu ki loon u sommir.

⁷ Yoo nba ki Israel teeb din bui ki fabin ki tur Yennu a wun fatib Midiann teeb nuu ni na, ⁸ ki Yennu turib sɔkinii. Sɔkinii manɲ din yet a, “Mɔmaan nae ki timm Israel teeb Yomdaano Yennu yet a: ‘Mine nyinni daabisin ni, Ijipt tiɲ ni. ⁹ ki fati Ijipt teeb nuu ni, nan niib nba bo kɔn nani, tiɲ na ni na. Yoo nba ki i din lekib na, ki n ber nyinnib, ɲaan jii bi tiɲ ki turi. ¹⁰ Ki n beti nan mine tee i Yomdaano Yennu, ki i daa jiantir Amor teeb tingbana, binba yaa tiɲ ki i kɔɔ mɔtana na, ki i ki gbiint ki turin.’ ”

¹¹ Ki Yennu malaka baar Ofra doo ni, ki kar tijakper nba tee Joas yar na nyakir, wunba tee Abieser naakuuk ni nirɔ, leɲe ki u bija Gideonn din bɔr ki boo dii, siaminba ki bi ɲmakii daan tilɔɔna na, a Midiann teeb na daa laato. ¹² Ki Yennu malaka na dɔkit Gideonn paak leɲ ki yet a, “Yennu be nana, fin parcheenn daano nba tee nijaann na.”

¹³ Ki Gideonn yet malaka na a, “Chanbaa, li-i tee ki Yennu be nant, bee teen ki linba na kur baat ti paaki? Yennu nba ki ti baanba tuu yaa wu tuun bakitnaun toona ki teemm na ji gaar lia? Yennu manɲ kaa nyii nant Ijipt ki tan baar nant nna na-a? Yennu nyikit mɔtanawa, ki jii ki teen Midiann teeb nuu ni.”

¹⁴ Ki Yennu betɔ a, “I saa tinn Israel teeb, ki fatib Midiann teeb nuu ni nan paɲ nba ki a mɔk na. N mɔɲe tuuma.”

¹⁵ Ki Gideonn jiin a, “N Yomdaano, nlee ki n saa tinn Israel teebi? Ti naakuuk niɲe ki mɔk paɲ ki be Manase booru ni, ki n mun bia ki tee sɔɔ ti ɲaak ni.”

¹⁶ Ki Yennu yetɔ a, “A saa fit tuma, kimaan n saa somma, ki a saa biir Midiann teeb yian, ki li sii tee nan niyenɔkɔɔe na.”

¹⁷ Ki Gideonn jiin a, “Li-i setiki tee ki a mɔk parpeenn nanin, fan tun nyinn ki lin wann nan fine tee Yennu ki piak nanin na. ¹⁸ Chanbaa, a daa saa siari, ki man baar nan jeet piinii ki tan tura.”

Ki Yennu yetɔ a, “N saa biar kii be nan faa tan saa jen.”

¹⁹ Ki Gideonn kɔɔ u ɲaak ni, ki kpai bupaɲ ki ɲaau, ki bia jii yon bɔrik-gbinn ki teen boroboro, ki ki teen datin li ni, ki jii nant na ki kpeen kpanchibuk ni, ki jii kpinnyun na ki teen bobir ni, ki ji jii ki baar nann, ki tur Yennu malaka, tijakper na nyakir. ²⁰ Ki malaka na yet Gideonn a, “Paant nant nan boroboro na tanpiiuk na paak, ki kpaar kpinnyun na li paak.” Ki Gideonn tun nna. ²¹ Ki Yennu malaka jii dammir nba ki u dia na, ki tant li jook po ki sii nant nan boroboro nba ki ɲmat datin na, ki muu nyii tanpiiuk na ni ki dii nant nan boroboro na. Ki Yennu malaka na ji bot.

²² Ki Gideonn ji bann nan Yennu malakae ki u bo lau na. Ki u yikin nan yanputuk ki yet a, “Yabint Yennu, n la a malaka nan mɔniwa.”

* 6.5 Bi din dia bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

²³ Ki Yennu beto a, "Parmaasir be. A daa tiin jarjamaanii. A kan kpo." ²⁴ Ki Gideonn maa maruj binbintir lej ki tur Yennu, ki purir, "Yennu tee parmaasir." Ki li daa see Ofra doo nba tee Abieser naakuuk ni teeb yar, nan dinna.

²⁵ Ki Yennu yet Gideonn li daar nyiook a, "Jiin a baa naajarjan wunba waa banlee ni, wunba dii bina rjanlore, ki bet Baal maruj binbintir nba ki a baa maa na, ki bia choo sikin chicherpook Asera nba be li boor na, ²⁶ ki ji maa maruj binbintirjann, dokitir marj paak, ki tur min a Yomdaano Yennu, ki jii naajak marj ki mann maruj, ki jii chicherpook Asera nba ki a choo na, ki joor muu, ki lii tee mujoonu piinii." ²⁷ Ki Gideonn jii u rjatoontunna piik ki tun bjarjanba Yennu wanno na. Waa din tiin u rjaaniib nan doo ni niib jarjamaanii na paak, ki u ki mann maruj na yonnu ni. U din mann maruj na nyiooko.

²⁸ Laa yent sanyiook ni, ki doo na ni niib fiir, ki la ki Baal maruj binbintir nan chicherpook Asera na biira, ki bia la ki naajarjan nba pukin banlee na, ki bi manno maruj ki joou muu, binbintir-paann nba maa na paaka na, ²⁹ ki bi boi leeb a, "Njme tun na?" ki boi fiitir fanu ki tan bann nan Gideonn, wunba tee Joas bija nae tun. ³⁰ Ki doo na ni jab yet Joas a, "Baat nan a bija Gideonn ki tin kpiu, kimaan u bet tingbann Baal maruj binbintir, ki bia choo chicherpook Asera nba bo be li boor nawa."

³¹ Ki Joas yet damm nba kur baat u boor ki boio Gideonn po na a, "I noi taant Baal poe-e? I koor a yin tinnoe-e? Wunba kon u paak, li sii baat wonn sanyiook ni na ki bi kpiiuwa. Li-i tee ki Baal tee Yennu-ie, ii rjaan ki wun kon u moj paak, kimaan u maruj binbintire ki bi bet." ³² Laa nyii li daar ki niib na pur Gideonn sann a, "Jerubaal,"† kimaan Joas yet a, "Ii rjaan ki Baal n kon u moj paak; u binbintire ki bi bet."

³³ Ton, ki Midiann teeb, nan Amalek teeb, nan boorii nba be kunkoouk na paak kur taan bi kunkonkonna, ki somn poot joodann mokir, ki chaan bi kaarj Jesreel baauk ni. ³⁴ Ki Yennu Seek sik Gideonn paak, ki u peb naatunn ki yiin Abieser naakuuk ni jab a bin weio, ³⁵ ki tun toonii a bin saan Manase booru yent kur po, ki yiimm ki bin baar tan kon ki sommo, ki bia tun toonii a bin saan Aser booru yent kur po, nan Sebulunn booru yent kur po, nan Naftali booru yent kur po, ki bi kur baar ki pukin.

³⁶ Ki Gideonn yet Yennu a, "A yet nan a saa jii mine ki tinn Israel teeb. ³⁷ Li rjan, n yaa man bir gbente siaminba ki ti boo dii na, ki li-i yent sanyiook ni, ki marin be gbent na paak rjaan kaa tij ni, rjann n saa bann nan a loon ki a jii mine ki n tinn Israel teeb."

³⁸ Ki Gideonn fiir sanyiook ni ki la ki li set tun nna, ki u rjmakir gbent na ki marin nyii li ni ki saa gbree rjamaa. ³⁹ Ki Gideonn yet Yennu a, "A daa dont wutoor n paaki, rjaant ki man barima yomko ki pukin. Rjaant ki man jii gbent na ki rjamm bikin yommu, yoo nba na rjaant ki gbent na-ii koon, rjaan ki marin n matik tij kuuko." ⁴⁰ Ki Yennu te ki li tun nna li daar nyiook. Gbent na koee din koon, rjaan tij na kur din matik nan marime.

7

Bjarjanba ki Gideonn kon nyann Midiann jab

¹ Ki li yent sanyiook, ki Gideonn nan u kunkonkonna kur fiir ki saan chaan bi kaarj ki kpian Harod nyuntonn. Ki Midiann jab kaarj be bi niigarj po, baauk nba naak nan More joor na.

² Ki Yennu yet Gideonn a, "Jab nba ki a mok na yabit nan min jii Midiann jab ki yin kon nyanniba. Bi tan saa dukin nan bi tijon parj nie ki bi kon nyann, ki kan turin baakiri.

³ A moont ki tur niib na a, 'Wunba kur tiin jarjamaanii, wun rjmat kun, rjaan ki tin bjar nna Gilead kunkonn na paak.' " Ki jab tusaa piinlee nan rjanlee rjmat kun, ki tusaa piik biar ki be.

⁴ Ki Yennu bia yet Gideonn a, "Jab na bia yabita. Jiimm ki sik namm kpenu ni, leje ki n saa bokitib ki tura. Li-i tee ki n yet nan wunba na saa saana, rjaant ki wun saan, rjaan mi-i yet nan wunba na kan saani, u daa saa." ⁵ Ki Gideonn jii jab na ki sik namm kpenu ni, ki Yennu beto a, "Bokitir wunba kur nyuu nan bok na, nan wunba kur gbaan ki nyuu." ⁶ Ki jab kobii rjantaa kabii nyun nan bi nii ki nyu. Ki binba biar na kur gbaan tij ni ki nyuu. ⁷ Ki Yennu yet Gideonn a, "Jab kobii rjantaa nba kabir nyun nan bi nii ki nyuu na, a saa jii rjamme ki bin kon nan Midiann teeb na, ki a saa nyannib. Yetir wunba biar kur, wun rjmat kun." ⁸ Ki Gideonn te ki Israel jab na kun bi rjei ni, rjaan nyik jab kobii rjantaa. Ki jab kobii rjantaa na gaar binba rjmat ki kun na tiat nan bi naatuna. Ton, ki Midiann teeb kaarj be baauk na ni.

⁹ Ki Yennu pak Gideonn li daar nyiook a, "Fiit ki lek kaarj na, n jikit ki teena ki a saa kon nyannib. ¹⁰ Li-i munii tee ki a tiin jarjamaanii nan fin lekib, fan sik Midiann teeb kaarj na ni, fin nan a toontunno Pura, ¹¹ ki a saa gbat baa yeen linba, ki li saa chekina,

† 6:32 6.32 Jerubaal paak tee, "Rjaant ki Baal n kon u moj paak."

ki a fit lehib.” Ki Gideonn nan u toontunno Pura fiir sik, ki saa kpian datai na kaan.¹² Ki Midiann teeb, nan Amalek teeb, nan kunkoouk na paak niibooru kur yat baauk na kur po, ki mirib nan naasuut na, ki mok laagumiinba, ki bi yab kaa kann, ki tee nan mokgbenjir ni tanbiinii na.

¹³ Gideonn nba baar len, ki u gbat jasoo yeen u yook u damiit a, “N damii damiit, ki dii boroboro kunn koo ti kaan ni ki jirintir, ki tan jaar lanbounj.* Laa jaar lanbounj na nan paaj na, ki lanbounj na baa tij ni.”

¹⁴ Ki u yook na jiin a, “Linba na ki tee siar ki gar Gideonn, wunba tee Joas bija, ki tee Israel niro na jukbanjiaki. Yennu jii Midiann teeb nan bi kaan kur ki kubin u nuu niija.”

¹⁵ Gideonn nba gbat ki bi yet damiit na, ki bia wann li paak yoo nba, ki u gbaan tij ni ki jiant Yennu, ki fiir nmat Israel jab na boor, ki saa yiin bi kur ki yet a, “Fiit man. Yennu jii Midiann teeb ki kubin i nuu niija.” ¹⁶ Ki u bokit u kunkonkonna kobii nantaa na, ki bi tee koonn muntaa, ki kubin joo kur naatunn nan soborik, ki muu be li ni, ¹⁷ ki yetib a, “Li-i tee ki n baar Midiann teeb kaan na, yii goriiin kii biaki tuun linba ki n tuun. ¹⁸ Li-i tee koonn nba be nanin na peb naatuna, yin mun peb i naatuna kaan kur po, njan yikin ki yet a, ‘Konin tur Yennu, ki bia kon tur Gideonn.’ ”

¹⁹ Ki Gideonn nan u kunkonkonna nba tee kobik na baar kaan na kpaj, ki li yann waaminna ki tansuunii baar, yoo nba ki bi lebit binba guu kaan na, ki bi peb bi naatuna, ki bia yeer soborii nba be bi nii ni na. ²⁰ Ki koonn munlee na mun bia peb bi naatuna ki bia yeer soborii nba be bi nii ni na. Ki bi kur dia mulanbaabii ganj nii, ki soor naatuna nba ki bi saa peb na diitu nii, njan yikin ki yet a, “Jukbanjiak nba tee Yennu yar nan Gideonn yar.” ²¹ Ki Gideonn kunkonkonna na biar see bi seenu ni ki lint kaan na, ki Midiann teeb na kur tiin nyi, njan yikin. ²² Gideonn kunkonkonna kobii nantaa na nba peb bi naatuna yoo nba, ki Yennu te ki bi datai na took bi leeb nan bi jukbanjai. Ki bi kunkonkonna na chiar saan Saretann, ki saa gar saan Bef-sita, ki bia saa baar digbann nba tee Abel Mehola, ki kpia Tabaf na kpaar paak.

²³ Israel kunkonkonna na din nyii Naftali booru nie, nan Aser booru ni, nan Manase booru kur, ki bi kur baar ki ber Midiann teeb na. ²⁴ Gideonn din tun toomiie ki bi saan Efraim, yent nba mok kunkona na doi kur po, ki yetib a, “Baat na ki kon nan Midiann teeb, ki fat Joodann mokir nan li kpenii nba be, ki saan tuu Bef-bara, ki lin goor Midiann teeb ki bi ji daa pootiri.” Ki bi yiin Efraim booru na, ki bi baar ki tan fat Joodann mokir nan li kpenii nba be ki saan tuu Bef-bara. ²⁵ Bi din soor Midiann kpanbara banlee nba tee Oreb nan Seeb, ki kpai Oreb, Oreb tanpiit boor, ki kpai Seeb, siaminba ki bi yir Seeb tilontii daan nminnmakir boor. Bi din ber Midiann teeb na, ki jii Oreb nan Seeb yura ki baar nann Gideonn boor; li yoo ki u daa be Joodann mokir yondo po.

8

Bianjinba ki bi kon nyann Midiann teeb ki joont

¹ Ton, ki Efraim booru ni niib yet Gideonn a, “Bee teen ki a yaa kon nan Midiann jab, njan ki bet timmi? Bee ki a tun nna?” ki piak nyiiru.

² Ki u jiin a, “Linba ki n fit tun, li kan fit yekin nan linba ki i tun na. Waaminna nba ki yimm Efraim booru tun na yab ki gar n naakuuk kur nba tun linba. ³ Li kur njan Yennu paaj nija ki i kpai Midiann batnba banlee nba tee Oreb nan Seeb na. N tun bee ki li saa yekin nan linba na?” Waa yet nna man, ki bi ji ki donn wutoa.

⁴ Yoo nba na ki Gideonn nan u kunkonkonna kobii nantaa na ji baar Joodann mokir ki bia poot mokir manja, bi din bak bonchiann, njan bia daa waa beer bi datai na. ⁵ Baa din saa baar Sukof, ki Gideonn yet doo na ni niib a, “Chanbaanba, tur n jab na jeet. Bi bak bonchiann; n waa beer Midiann teeb kpanbara banlee nae, njamme tee Seba nan Salmuna.”

⁶ Ki Sukof saakab na jiin a, “Bee saa teen ki tin tur a kunkonkonna jeeti? I daa ki fit nyann Seba nan Salmuna daanni.”

⁷ Ki Gideonn yet a, “Ton, li njan. Li-i tee ki Yennu te ki n nyann Seba nan Salmuna, n saa jii jagotuk kunkoniie ki booi.” ⁸ Ki Gideonn bia saan Penuel, ki saa boi sommir manj po. Ki Penuel niib na jiin nan Sukof teeb nba yet bianjinba na. ⁹ Ki Gideonn yetib a, “Mi-i saan ki kon nyanni, n saa jen ki bet i joonfoouk na.”

¹⁰ Yoo nba na paak, ki Seba nan Salmuna ji be Kakor doo nie nan bi kunkonkonna tusaa piik nan njanmu, njamme ji din biar ki tee kunkoouk na paak kunkonkonna. Njan ki bi kpai bi jab tusaa kobik nan tusaa piinlee. ¹¹ Ki Gideonn tokin bonkob-kpaarii sonu nba be Noba nan Jogbeha yondo po na, ki saa lek u datai na, ki li baktib. ¹² Ki

* 7:13 7.13 Bi din dia bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

Midiann kpanbara banlee nba tee Seba nan Salmuna na chiar, ki u wei berib ki saa nyannib, ki bi kunkonkonna na ji turin.

¹³ Gideonn nba nyii kunkonk ki tokin Heres loonu ki nmat kun yoo nba, ¹⁴ ki u soor naasimo ki u nyii Sukof, ki u boio saakab nba be Sukof na po, ki naasimo na sob saakab piinlore nan banlore nba be Sukof na sana, ki tur Gideonn. ¹⁵ Ki Gideonn saan Sukof saakab boor ki yetib a, "Tiat man yoo nba ki i daan yet yin sommin na. I daan yet nan i kan sommin nan jeet ki n tur n kunkonkonna nba bak bonchiann na, a n daa ki kon nyann Seba nan Salmuna. Motana, njamme na jik." ¹⁶ Ki Gideonn ji jii jagotuk kunkonii ki boo Sukof saakab na, ¹⁷ ki bia bet Penuel joonfoouk ki sikin, ki kpui doo na ni jab.

¹⁸ Li poorpo ki u boi Seba nan Salmuna a, "Niboorbee ki i din kpiib Tabor-i?"

Ki bi jiin a, "Bi din naan fine, ki bi soo kur tee nan bat bija na."

¹⁹ Ki Gideonn yet a, "Bi din tee n ninjamme, ki tee n naa waas. N por kat nan i bonni kii kpiibi, n bo kan kpiini," ²⁰ njaan njant ki yet u bijakper Jeter a, "Ti saa ki kpiib." Ki bik na ki saat u jukbanjiaki, kimaan u daa din tee bike ki tiin janmaani.

²¹ Ki Seba nan Salmuna yet Gideonn a, "Baat ki tan kpit a tior. Jooe fit ki tuun joo toonn." Ki Gideonn saan kpiib, njaan jii tuliat nba be bi laagumiinba turi ni na.

²² Li poor po ki Israel teeb yet Gideonn a, "Ti tee ti diatoo. Fin nan a bija nan a yaaboonae sii yoo diat, kimaan a fatit ki tinnit Midiann teeb nuu niya."

²³ Ki Gideonn jiin a, "N kan teen i diatoo, koo n bik gbaa kan teen i diatoo. Yennu-e sii tee i diatoo," ²⁴ ki bia yet a, "N mok maan ki yaa man beti. Soo kur n turin tutuuta nba ki i gaar Midiann teeb boor na." Tutuuta din tee Midiann teeb nan boorlia nba koo kunkoouk paak na kaare.

²⁵ Ki Israel teeb jiin a, "Ti sii mok parpeenn nan tin tura." Ki bi lat chinchenn tin ni, ki soo kur jii tutuuta nba ki u bo jii tob ni na, ki lu chinchenn na paak. ²⁶ Salima tutuuta nba ki Gideonn gaar na taan, ki li kpiasu tee nan salinkuna piik nan njanlore nae. Midiann batnba salima tuliat nan bi chinchennawuwura din ki pukin salinkuna kpiau na kann ni, koo salima banii nba din tuu be bi laagumiinba turi ni na din ki pukin.

²⁷ Gideonn din jii salima tutuuta na ki nann ki njammir tingbann ki sennir u doo ni, Ofra. Israel teeb kur din nyik Yennu-e njaan saan jiantir tingbann marj. Li din tee baruko ki tur Gideonn nan u njaateeb.

²⁸ Israel jab nba din kon nyann Midiann jab na, bi ji din ki daamiib. Ki tinj na be parmaasir ni, ki saa tuu bina piinna, nan yoo nba ki Gideonn din tan kpo.

Ki jiin Gideonn kuun po

²⁹ Ki Gideonn, wunba tee Joas bija na nmat kun njaak ni ki saa be. ³⁰ U din mar bonjai piinlore, kimaan u din koon poob bonchiann. ³¹ Ki u poobik nba din nyii Sekem na, mun maro bonjak, ki u puro Abimelek. ³² Gideonn, wunba tee Joas bija na, din tan tee nikpermonnewa ki kpo. Ki bi piuu u baa Joas kaauk ni, ki li be Ofra nba tee Abieser naakuuk ni doo na ni.

³³ Gideonn din kpo, ki li ki wei kaawa ki Israel teeb din ki be fanu nan Yennu, ki nmat jiantir tingbana nba tee Baal na, ki maa tingbann nba sann tee Molor Baal na, ki li tee bi yennii, ³⁴ ki ji ki jiantir bi Yomdaano Yennu nba din fatib datai nba din lintib na nuu ni na. ³⁵ Bi bia din ki tun burchint ki tur Gideonn njaateeb, ki jiin njamm nba kur ki Gideonn tun ki turib na po.

9

Ki jiin Abimelek po

¹ Ki Gideonn bija Abimelek din saan Sekem doo ni, siaminba ki u naa nikpiimm kur be na, ² ki saa boi Sekem teeb a, "Lanne sii njan ki turini, i sii loon Gideonn bonjai piinlore nae-i dia-i, koo joo yenkooe-i dia-i ni? Ii tiar man nan min Abimelek tee i tior gbanant nan some." ³ Ki u naa ninjamm pak nan Sekem teeb na ki jiin u po, ki Sekem teeb sak ki waa joo Abimelek, kimaan bi din yaa u tee bi nikpiimmoe. ⁴ Bi din jii lik-kuna piinlore, bi tingbann Molor Baal jiantu diiuk ni ki turo, ki u gaar lik-kuna na ki joon jab nba ki mok yura, ki bi tee u poorpoweiteeb. ⁵ Ki u fiir kun u baa doo nba tee Ofra na, ki saa kpui u ninjamm piinlore nba tee Gideonn bonjai na, tanyennkoo paak. Njaan ki Gideonn bijoontik nba tee Jotam na bor, ki u ki kpui. ⁶ Ton, ki Sekem nan Bef-milo niib kur lakin saan tijakper nba be Sekem na nyakir, ki saa dinn Abimelek naan.

⁷ Jotam nba gbat linba tun na yoo nba, ki u saan set Gerisim joo paak, ki pak nan kunkopaarir a, "Yimm Sekem teeb, gbiintir ki turin, ki Yennu mun saa gbat turi. ⁸ Yosaue din be, ki tiinii tan taan leeb ki yet nan bi yaa bin gann bi bate. Ki bi yet kpai saanj a, 'Ti tee ti bat.' ⁹ Ki kpai saanj na jiin a, 'Ki mi-i tee bat ki dia-i, n saa fit nyik loona nba ki n tuu loon ki bi tee kpan nawa-a? Bi tuu dia kpan nae ki baakit yennii nan niib.'" ¹⁰ Ki

tiinii namm yet kinkan a, 'Fine saana ki tan teen ti bat.' ¹¹ Ki kinkan na betib a, 'Mi-i tee bat ki dia-i, n saa fit nyik loonmana nba ki n tuu loon nawa-a?' ¹² Ki tiinii na bia namm yet daan tilontik a, 'Ti saana ki tan teen ti bat.' ¹³ Ki daan tiik na betib a, 'Mi-i tee bat ki dia-i, n saa fit nyik loona nba ki n tuu loon ki tee daan nawa-a? Daan nae tuu maant yennii nan niib para.' ¹⁴ Ki tiinii na kur ji joont ki yet baankunkonj a, 'Ti saana ki tan teen ti bat.' ¹⁵ Ki baankunkonj na yetib a, 'Li-i tee ki i set loon min teen i bat kii dia-i, nann yin baar ki tan set n maasu, nna-i kaa, muu saa nyi n kunkonii nie ki di larin Lebanonn kpekii kur.' "

¹⁶ Ki Jotam nammitt piak a, "Yoo nba na paak, i tee ninjamm nan burchimme ki jii Abimelek ki teeno bat na-a? I tiar ki chorin Gideonn njaateeb nan waa bo tun linba ki turi nawa-a? ¹⁷ Ii tiar man nan n baa bo kon ki turi, ki chibin u saanjmanj njaan kon ki fati Midiann teeb nuu ni. ¹⁸ Ki dinna nba na, ki i ji nmat n baa njaateeb paak ki kpui u bonjai piinlore tanyennkoo paak, ki dinn Abimelek nba ki u naa bo tee n baa poobik na naan, kimaan u naa nba tee i niipoo na paak, ki i dinnu a wuu dia yimm Sekem teeb. ¹⁹ Motana, linba ki i tun ki tur Gideonn nan u njaateeb dinna na, li-i njan nan barmonii, nann yii mok man parpeenn nan yaa dinn Abimelek ki u tee i bat na, ki u mun-ii biaki mok parpeenn nani. ²⁰ Njan li-i kii tee nnai kaa, muu n nyi Abimelek boor ni ki di boont Sekem teeb nan Bef-milo teeb, ki bia nyi Sekem teeb nan Bef-milo teeb boa ki di boont Abimelek." ²¹ Jotam nba din tiin u ninja Abimelek janmaanii na paak, ki u chiar saan Beer ki saa koo lej.

²² Abimelek din dia Israel teeb bina nantaee. ²³ Ki Yennu te ki sebiik koo Abimelek nan Sekem teeb sinuuk ni, ki bi yet a bi kan weio. ²⁴ Yennu din te ki linba na tun, a lin te Abimelek nan Sekem teeb nba din te ki u kpui Gideonn bonjai piinlore n la tubdatue li paak. ²⁵ Sekem teeb nba din ki loono na din tuu do kunkona paake ki saa bor muuk ni, ki fiar songata nba kur tokin bi boor. Ki Abimelek din tan gbat linba tuun na.

²⁶ Ton, ki Gaal, wunba tee Ebed bija na baar Sekem, ki tok nan u ninjamm, ki Sekem teeb niin koo u ni, ki bi loon u maan. ²⁷ Ki bi kur tan saan kpaant ni ki saa poor tiloona ki nja daan ki dii jaamm, ki koo bi tingbann jiantdiiuk ni. Baa di ki bia nyu yoo nba, ki bi ji piak ki sarikit Abimelek. ²⁸ Ki Gaal yet a, "Ti tee nibooree ki koo Sekem-i? Bee paake ki ti sii baakit Abimelek-i? U tee nmeee? Gideonn bija-a? Sebul kaa waa paa u paaki-i? Bee paakiie ki ti sii waa Abimelek-i? Ii baakit Hamor, wunba tee Sekem baa na njaateeb. ²⁹ Li-i bonni tee niib na saa gbat n mob, n bo saa ber Abimelek-a, n saa beto ki wun nyi nan kunkononna ki tin kon."

³⁰ Ki Sebul, wunba tee doo na guuro na gbat Gaal nba pak maan nba na, ki u wutoor doo, ³¹ ki u bor ki tun toonii Abimelek boor, ki bi saan Aruma ki saa yet a, "Gaal, wunba tee Ebed bija na koo Sekem doo ni, ki tok nan u ninjamm, ki biir niib nan bi daa waa-ani. ³² Li paak, fin nan a kunkononna na n fiir ki somm nyiook ki tan laa kpaant ni, ³³ ki li-i wonni yent sanyiook ni ki yonnu do, yin ji lek doo na. Ki li-i tee Gaal nan u kunkononna na fiir a bin tooki, yin jii linba kur be i nuu ni ki faab."

³⁴ Ki Abimelek nan u kunkononna fiir ki somm nyiook, ki baar bor Sekem doo kpui, ki bokit doo koonn munna. ³⁵ Yoo nba ki Abimelek nan u kunkononna na la Gaal nyii set doo tammob ni na, ki bi laat bi lia ni, ³⁶ ki Gaal lab ki yet Sebul a, "Gotirii. Niibe nyii kunkona yur paak ki somm baat na."

Ki Sebul jiin a, "Li ki tee niib kaa, li tee kunkona na yunyunte."

³⁷ Ki Gaal bia namm yet a, "Gotirii. Niibe nyii kunkonn paak ki baat na. Koonn yenne nyii jabaabuura tijakper na po na."

³⁸ Ki Sebul beto a, "A japamaan na ji be lia motana? Fine daan yeen nan bee paake ki i sii waa Abimelek-i. Niib nba ki a daan piak ki biirib nae na. Nyimin motana ki kon namm." ³⁹ Ki Gaal taan Sekem jab, ki bi kon nan Abimelek. ⁴⁰ Ki Abimelek beru, ki u chiar, ki niib bonchiann la dani kon na ni, nan binba be doo tammob ni na gbaa. ⁴¹ Ki Abimelek daa biar Aruma, njan ki Sebul wei Gaal nan u ninjamm ki nyinnib Sekem, ki bi ji ki fit koo li ni.

⁴² Laa yent sanyiook ni ki Abimelek gbat nan Sekem teeb loriin nan bin saan kpaant ni. ⁴³ Li paak ki u bokit u kunkononna na taar muntaa, ki bi laa muuk ni ki guub. Waa tan la ki Sekem teeb nyii doo na ni ki baat, ki u laat u bor ni a wun kpib. ⁴⁴ Abimelek nba be nan koonn nba na din chiare ki saa guur doo na tammob, njan koonn munlee nba biar muuk ni na wor Sekem teeb na ki kpui bi kur. ⁴⁵ Daar manj ni ki Abimelek kon nan doo na ni niib ki saa baa yonnu ki kpui lej niib, ki fat doo na, ki yeer li nei, njan yar yaarin doo manj ni.

⁴⁶ Sekem doo yudamm nba gbat linba tun na, ki bi saan bor naganberir nba kpia tingbann Molor Baal diiuk na ni. ⁴⁷ Ki Abimelek gbat nan bi be lej. ⁴⁸ Ki u jii u jab ki doo namm Salmonn kunkonn paak, ki saa jii pajar ki choo tiik yiuu, ki paan u bopiook

paak, ki yet u niib na a bin teen yian ki tun li bannu. ⁴⁹ Ki jab na kur choo yiini ki wei Abimelek poor, ki saa bir lint ngbenjir na, ki ji joo muu, njaan ki niib na be li nook ni. Niib nba be njaak man ni na, li jab nan poob teen nan tusir nawa, ki bi kur kpo.

⁵⁰ Li poor po ki Abimelek saan Tebes doo ni ki nyannir. ⁵¹ Ki ngbenjir be lej, ki bi maa ki donn sanpaapo, ki doo man ni jab nan poob kur, nan yudamm kur tin ki koo li ni, ki kpar gann bi moŋ paak, njaan doo ki saa be maaru na joontik paak. ⁵² Yoo nba ki Abimelek baar a wun biir njafoouk na, ki saan li tammob boor a wun saa joor muu na, ⁵³ ki poo lu naar, ki li sik u yur paak ki put. ⁵⁴ Ki Abimelek kakit ki yin naasimo nba dia u kunkontiat na, ki yeto a, "Saatir a jukbanjiak ki kpin. N ki loon bin tan yet nan poe kpiimi." Ki naasimo na nmuu ki saaro, ki u kpo. ⁵⁵ Yoo nba ki Israel teeb gbat nan Abimelek kpowa na, ki bi kur nmat ki kun bi doo ni.

⁵⁶ Nnae ki Yennu pa ki jiin Abimelek, u biit nba ki u din tun ki tur u baa, ki kpui u ninjamm piinlore na. ⁵⁷ Yennu bia din te ki Sekem teeb dii biak bi tonu paak, ki li tun nan Gideonn bija Jotam nba din yet a bi saa di biak, yoo nba ki u din sat motont bi paak na.

10

Ki jiin Tola po

¹ Abimelek kuun poor poe ki jasoo nyii Isakar booru ni, ki u sann tee Tola, ki u tee Pua bija, ki Pua mun tee Dodo bija, ki u fiir a wun tinn Israel teeb. U din koo Samir-e, ki li be kunkona tij nba tee Efraim yent na ni. ² U din dia Israel teeb bina piinlee nan njantaae ki kpo, ki bi piiu Samir.

Ki jiin Jair po

³ Tola kuun poor poe ki Jair lekit. U din nyii Gilead-e, ki dia Israel teeb bina piinlee nan njantaa. ⁴ U din mok bonjai piintaa, ki bi tuu jakit bonii piintaa. Bi din mok doi piintaa, Gilead tij ni, ki bi daa yir Jair doi nan dinna. ⁵ Jair din kpo, ki bi piiu Kamonn-e.

Ki jiin Jefta po

⁶ Ki Israel teeb bia namm tun ki biir Yennu, ki jiantir tingbana nba tee Baal nan Astarte na, ki bia jiantir Siria teeb tingbana, nan Sidonn teeb tingbana, nan Moab teeb tingbana, nan Amonn teeb tingbana, nan Filistia teeb tingbana, njaan nyik Yennu jiantu. ⁷ Li paak ki Yennu wutoor doo Israel teeb paak, ki u te ki Filistia teeb nan Amonn teeb kon ki nyannib. ⁸ Bi din dia Israel teeb bina piik nan nanniin, ki diimm nan mukisuk. Namme tee Israel teeb nba koo Amor yent nba be yonput po, ki jir Jooodann mokir po ki be Gilead na. ⁹ Amonn teeb na gbaa din fit poot Jooodann mokir ki kon nan Juda booru, nan Benjamin booru, nan Efraim booru. Namm Israel teeb din be parbiir nie.

¹⁰ Ki Israel teeb man din fabin ki tur Yennu, ki yet a, "Ti tun biirawa, ki nyik fin Yennu jiantii, njaan jiantir tingbana nba tee Baal."

¹¹ Ki Yennu turib gat u a, "Ijii teeb, nan Amor teeb, nan Amonn teeb, nan Filistia teeb, ¹² nan Sidonn teeb, nan Amalek teeb, nan Maonn teeb nba din diini ki mukisi, ki i fabin nanin na, n din ki fati ki nyinni bi nii ninji-i? ¹³ Njaan ki i yetin ki nmat ki jiantir tingbana; n ji kan sommini. ¹⁴ Ii saa man ki saa fabin ki tur tingbana nba ki i gann na. Ii njaan ki bin sommi, i daamii ni."

¹⁵ Ki Israel teeb na bia namm yet Yennu a, "Ti tun yanbomma. Chanbaa, tumin faa loon bianjinba ki turit, njaan tinnit dinna." ¹⁶ Ki bi lu tingbana nba kur ki bi jiantir na, njaan jiant Yennu. Li din daamii Yennu nan Israel teeb nba be parbiir ni na.

¹⁷ Ton, ki Amonn kunkonkonna teen siir nan tob, ki chaan bi kaan Gilead, ki Israel jab mun taan leeb ki chaan bi kaan Mispa, ki li be Gilead yent ni. ¹⁸ Ki Israel jab nan bi yudamm kur kar lej ki boi leeb a, "Nmee saa liit ti toonn ki tin kon nan Amonn teeb na? Wunba liit ti toonn ki ti kon nammi, njooe tan sii tee ti yudaano, Gilead yent kur ni."

11

¹ Jefta din tee tobfaaro, ki u baa tee Gilead, ki u naa tee jantonn. ² Ki u baa Gilead nan u njaapoo mar bonjai ki pukin. Bonjai na nba din tan kpaat yoo nba, ki bi ber Jefta ki nyinno bi njaak ni. Bi din yeto a, "A kan di faar ti njaak na ni, kimaan a tee poogano bike." ³ Ki Jefta nyik u ninjamm na, njaan saan koo Tob tij ni. Leje ki niyana nna tan baar u boor ki waa u poor.

⁴ Li din yann waamewa ki Amonn teeb na fiin tob nan Israel teeb. ⁵ Laa din teen nna man, ki Gilead teeb saakab saan a bin saa jii Jefta, Tob tij ni, ki jen nana. ⁶ Bi din beto a, "Ii saa na ki tan liit ti toonn, ki tin kon nan Amonn teeb."

⁷ Ki Jefta jiin a, "I bo ki namin kaa ki ber nyinnin n baa njaaki-i? Bee ki i ji baat n boor motana na ki yaa i be mukir ni?"

⁸ Ki bi yeto a, “Ti la nnawa, njan ti ji baar a boor motana, a fan tok nante ki tin kon nan Amonn teeb, ki a sii tee ti yudaano, Gilead yent kur po.”

⁹ Ki Jefta yetib a, “Li-i tee ki n nmat nani ki saa kon nan Amonn teeb, ki Yennu sommin ki n nyannib, i set saa te ki man teen i doo diarowa-a?”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Ti saka. Yennu-e tee ti siara.” ¹¹ Ki Jefta fiir wei Gilead saakab na, ki niib na saa teeno bi diaroo nan tooondaano. Ki Jefta namm ki pak u moomaan ki turib, Yennu boor, Mispa doo ni.

¹² Ton, ki Jefta tun toonii Amonn bat boor ki boi a, “Bee paake ki a kon nanti?”

¹³ Ki Amonn bat na jiin Jefta toonii na a, “Yoo nba ki Israel teeb din nyii Ijpt, bi din gaar n tin, ki li nyii Arnonn mokir ki saan tuu Jabok mokir. Jiint ki turin soon nna.”

¹⁴ Ki Jefta bia namm tun toonii, ki bi nmat Amonn bat boor ¹⁵ ki saa yet a, “Li ki tee monii nan Israel teeb din gaar Moab tin, koo Amonn tin. ¹⁶ Linba teene na, Israel teeb nba din nyii Ijpt na, bi din somm ki gar kunkoouk paak, ki saa baar Mokmur, ki bia gar ki saa tuu Kades. ¹⁷ Ton, ki Israel teeb tun toonii, ki bi saan Edom bat boor, a wun sak ki bin somm ki gar u tin ni, ki Edom bat din ki sak nna. Ki bi bia tun toonii ki bi saan Moab bat boor, ki u mun bia saa yet, ki Israel teeb ji biar ki kar Kades. ¹⁸ Ki bi ji din tan fiir ki somm kunkoouk na paak, ki kook ki lintir Edom tin nan Moab tin, nan baa tan baar Moab tin yondo po, ki kar Arnonn mokir yakleer na po. Bi din ki koo Moab tin ni, kimaan Moab kpaar din ter nan Arnonn kpaare. ¹⁹ Ton, ki Israel teeb tun toonii ki bi saan bat Sihonn boor, wunba tee Amor teeb bat ki koo Hesbonn na, ki saa yet a wun sak ki bin somm ki gar u tin ni, ki fit koo bi yar ni. ²⁰ Ki Sihonn ki teen Israel teeb yada, ki din ki sak nan bin gar u tin ni, ki taan u kunkonkonna kur, ki saan chaan u kaaj Jahas, ki ji kon nan Israel teeb. ²¹ Ki Israel teeb Yomdaano Yennu namm tur Israel jab paaj, ki bi kon nyann Sihonn nan u kunkonkonna, ki fat tin nba ki Amor teeb din koo na, ²² ki yent Amor tin kur, laa nyii Arnonn mokir niigan po ki saan tuu Jabok mokir, niidiitu po, ki bia nyii kunkoouk, yondo po, ki saan tuu Joodann mokir, yonbaa po. ²³ Israel teeb Yomdaano Yennu-e din ber ki nyinn Amor teeb ki tur u niib Israel teeb na. ²⁴ A loon ki a yabir ki gaare-e? A saa fit kii dia linba ki a tingbann Kemos tura na. Linba mun ki Yennu turit na sii tee ti yar. ²⁵ A dukii nan fine chee Sipor bija Balak nba din tee Moab bat na-a? U din ban pakir nan Israel teeb, koo ki kon nammi-i? ²⁶ Bina kobii nantaade na ki Israel teeb kar Hesbonn, nan Aroer, nan doi nba kpiab na, nan digbana nba kur kook Arnonn mokir na. Bee teen ki a tuu ki gaanir yoo nba gar na? ²⁷ N ki tun biira, njan a biirime na, ki lorin fan faan tob na. Naant ki Yennu-ii tee ti butoo, wun gat Israel teeb nan Amonn teeb sinsuuk ni.” ²⁸ Ki Amonn bat na ki fiint moomaan nba ki Jefta tun toonii ki beto na po.

²⁹ Ki Yennu Seek sik Jefta paak, ki u fiir ki gar Gilead nan Manase yentnba ni, ki nmat jen Mispa, Gilead yent ni, ki nyii lej ki ji took Amonn teeb. ³⁰ Jefta din senn mosonn ki tur Yennu a, “Li-i tee ki a jii Amonn teeb na ki kubin n nuu ni, ³¹ ki n kon nyann ki nmat kun, ki wunba nyii n njaak ni ki tookin sinsinn, li daano sii tee fin Yennu yooe. N saa jiiu ki mann mujoonu maruj ki tura.”

³² Ton, ki Jefta fiir ki poot mokir na a wun kon nan Amonn teeb, ki Yennu turo nyannu. ³³ U din biir digbana piinlee, laa nyii Aroer ki saan tuu Minif, ki bia gar baar Abel Keramim. Ki jab bonchiann kpo, ki Israel jab nyann Amonn jab na.

Ki jiin Jefta bipoo po

³⁴ Jefta nba nmat ki kun Mispa na, ki u bipoo nyii njaak ni, ki waa waak, ki bia njan siiyak, ki tookit. U kookooe din tee u bik. Noo-i kaa, u ji ki mok bonjak, koo bonpooki. ³⁵ Waa la u bipoo yoo nba, ki u pat u liant nan parbiir, njan yikin a, “N bipoo, a turin parbiira. Bee ki a te ki li tonjin nna? N senn mosonn ki tur Yennu-wa, n kan fit biirir.”

³⁶ Ki u bipoo na yet a, “N baa, li-i tee ki a senn mosonn ki tur Yennu, teentin nna, kimaan Yennu-e te ki a nyann a datai Amonn teeb na.” ³⁷ Ki u bipoo na bia yet a, “N mei bonyennkooe, a turin nmaarii njanlee, ki min nan n sapaan-yoosnba n saan muuk ni, ki lin kunkona ni, ki bui fabin, kimaan n kan kun jabi.” ³⁸ Ki u baa yeto a, “A saa fit kii saa,” ki te ki u yaat nmaarii njanlee, ki njo nan u bonpolei saan muuk ni, ki saa lin kunkona paak ki fabin, kimaan waa kan kun jab, ki bia kan mar bik njan kpo na paak. ³⁹ Nmaarii njanlee na poor po, ki u jen u baa boor, ki u jiiu ki tun nan waa sat mob ki tur Yennu bianjinba na, ki u tee sapaanmunn.

Li nyii leje ki li teen Israel teeb kaar, ⁴⁰ nan binn nook ni, Israel sapaamm tuu saa nyi ki koo muuk daanjanna, ki fabin ki tiar Gilead niru nba tee Jefta bipoo na po.

¹ Ki Efraim booru kunkonkonna teen siir nan tob, ki poot Joodann mokir, ki saan Safonn, ki saa boi Jefta a, "Bee teen ki a saan ki kon nan Amonn teeb njaan ki yiint, ki timm nan fin n bo saani? Ti saa joo a njaak muuwa."

² Ki Jefta jiin a, "Min nan n niib bo kon nan Amonn teeb, ki n yiini, ki i ki baar ki tan sommimi." ³ Maa la nan i kan baar na, ki n chibin n saanmanj ki poot kpaar ki kon namm, ki Yennu te ki n nyannib. Bee teen ki i ji baat a yin kon nanin dinna?" ⁴ Ki Jefta yiin ki taan Gilead jab kur, ki bi kon nan Efraim jab ki nyannib, kimaan Efraim teeb na din yet a, "Yimm Gilead yent ni niib nba kaa nyoot na yet Efraim nan Manase booruwa, ki bokit i monj." ⁵ Ki Gilead jab guu sonii nba pootir Joodann mokir ki saa Efraim tij ni na, ki li-i tee Efraim joo nba tinn ki baar betib a, "Njaant ki min poot," Gilead jab na tuu boioe a, "A tee Efraim booru ni niroe-e?" wun yet a, "Aaii," ⁶ bin namm ki beto a wun yiin "Shibolef," wun yiin "Sibolef," kimaan waa ki fit yiinir fanu na, bin ji sooro Joodann mokir punpootboor manj, ki kpiu. Bi din kpii Efraim booru ni jab tusaa piinna nan njanlee li yoo.

⁷ Jefta din dia Israel teeb binmuna njanloob ki tan kpo, ki bi piiu Gilead, u dandoo ni.

Ki jiin Ibsann nan Elonn nan Abdonn po

⁸ Jefta kuun poor po, ki Ibsann nba nyii Betlehem na dia Israel teeb. ⁹ U din mar bonjai piintaa nan bonpoi piintaa, ki jii u bonpoi piintaa na ki tur naakugant ki bi koomm, ki gaar naakugant manj sapaamm piintaa ki tur u bonjai na, ki bi mun koomm. Ibsann din dia Israel teeb bina njanlore, ¹⁰ ki tan kpo, ki bi piiu Betlehem.

¹¹ Ibsann kuun poor po, ki Elonn, wunba nyii Sebulunn booru ni na dia Israel teeb bina piik, ¹² ki tan kpo, ki bi piiu Aijalonn, ki li be Sebulunn yent ni.

¹³ Elonn kuun poor po, ki Hilel bija nba sann tee Abdonn, ki nyii Piratonn na, din dia Israel teeb. ¹⁴ U din mar bonjai piinna ki mok yaaboonjai piintaa, bi tuu jakit bonii piinlore. Abdonn din dia Israel teeb bina njaniiin. ¹⁵ Ki Abdonn, wunba tee Hilel bija manj kpo, ki bi piiu Piratonn, ki li be Efraim yent ni, kunkona tij nba din tee Amalek teeb yar na ni.

13

Ki jiin Samsonn matuk po

¹ Israel teeb bia din namm tun ki biir Yennu, ki Yennu te ki Filistia teeb diab bina piinna.

² Li yoo manj ki jasoo din be ki bi yiu Manoa, ki u koo Sora doo ni. U din tee Dann booru ni niroe, ki u njaapoo ki ban mar biki. ³ Ki Yennu malaka tan dokit poo na paak ki yet a, "A daa ki ban mar biki, njaan li kan wei ki a saa soor poor ki mar bonjak. ⁴ Ii mi ki a nyu dabooru kur, koo ki di jeet nba koo. ⁵ Ki a tanji mar bonjak na, a daa te ki bi koor u yut, kimaan daar nba ki a saa maro na, u sii tee Yennu yooe, ki tee Nasar nirō.*" Ki u saa tinn Israel teeb Filistia teeb nuu ni."

⁶ Ki poo na saan ki saa bet u soro a, "Yennu nirō baar n boor, ki naan nan Yennu malaka, ki mok janmaansooruk. N ki boio waa nyii siami, ki u mun bia ki betin u sanni. ⁷ Njaan u betin nan n saa soor poor ki mar bonjak, ki betin nan n daa nyu dabooru kur, ki daa di jeet nba koo, kimaan bonjak na sii tee Yennu yooe, ki tee Nasar nirō nan u manfoor gbennu."

⁸ Ton, ki Manoa miar Yennu ki yet a, "N Yomdaano, njaant ki joo nba ki a bo tumo na n jen ki tan wannit taa sii dia bonjak nba ki ti saa maro na bianjinba."

⁹ Ki Yennu gbat Manoa miaru, ki te ki u malaka jen poo na boor, yoo nba ki poo na be kpaab ni, njaan ki u soro Manoa ki be leji. ¹⁰ Ki poo na chiar yian ki saa yet u soro a, "Gotirii, joo nba daan dokit n paak na bia namm jenna."

¹¹ Ki Manoa fiir ki wei u njaapoo poor, ki saa baar joo na boor ki yet a, "Fine tee joo nba pak nan n njaapoo na-a?"

Ki joo na jiin a, "Nn, mine."

¹² Ki Manoa yeto a, "Ton, yoo nba ki a momaan na tan gbee, bik manj binberj nan u toonn sii tee bee?"

¹³ Ki Yennu malaka na jiin a, "Li njan ki a njaapoo n sak tun linba kur ki n wannō na. ¹⁴ U daa di tiloona nba kur ki bi tee daan na, u daa nyu dabooru kur, koo ki di jeet nba koo. Wun sak wei sennu nba kur ki n wannō na."

¹⁵⁻¹⁶ Ki Manoa daa ki bann nan joo na tee Yennu malakae, ki yeto a, "Chanbaa, a daa saa daanni, njaant ki tin kpi bupanj ki teen jeet tura."

* **13:5** 13.5 7 Nasar nirō tee nirō nba senn mōsonn a u kan nyu dabooru kur, koo ki koor u yut, koo ki sii nikpeenn.

Ki malaka na yet a, “Li-i tee ki n biar, njaan n kan di i jeet. Li-i tee ki i njammir, yin jii ki joor muu, ki lii tee piinii ki tur Yennu.”

¹⁷ Ki Manoa bia yet a, “A sanni, ki tin tan fit ki baaka, yoo nba ki a mōmaan na gbee?”

¹⁸ Ki malaka na boi a, “Bee ki a loon ki a bann n sanni? Li tee baktinauj sanne.”

¹⁹ Ki Manoa jii buparj nan jeet waan, ki mann maruj tanpiiuk paak ki tur Yennu. Ki Yennu tun baktinauj toonn, ki Manoa nan u njaapoo gorii. ²⁰⁻²¹ Muu nba put tanpiiuk paak ki di na, ki Manoa nan u njaapoo la Yennu malaka na tokin muyeruk na ni ki doo yendouj ni, ki Manoa ji bann nan joo na bo tee Yennu malakae. Ki njoon nan u njaapoo baa ki fabin tij ni. Bi ji din ki la malaka na.

²² Ki Manoa yet u njaapoo a, “Ti saa kpowa, kimaan ti la Yennu-wa.”

²³ Ki u njaapoo jiin a, “Li-i bonni tee ki Yennu loon wun kpiti, u bo kan gaar ti mujoonu nan jeet piinii nba ki ti turɔ na, ki bia bo kan wannit koo ki betit linba na kuri.”

²⁴ Li poor po, poo na din mar bonjak ki purɔ Samsonn, ki Yennu teen piisin u paak, ki u din kpaat. ²⁵ Yennu Seyeen din piin ki teenɔ paŋ, yoo nba ki u be Dann kaanj ni, ki li be Sora nan Estaol sinsuuk ni na.

14

Ki jiin Samsonn pookɔont po

¹ Dasiar ki Samsonn tan saan Timna, ki saa la Filistia booru ni sapaamɔ, ² ki nmat kun njaak ni ki saa yet u baa nan u naa a, “N la Filistia bonposiak, ki u be Timna, ki n numm gboou. Saant ki gaarɔ turin, ki man kɔonɔ.”

³ Ki u baa nan u naa boio a, “Bee ki a saa loon poo, Filistia teeb nba tee patmannteeb na boori? A kan la poo nba saa gboo a numm ti booru ni, koo ti nikpiimm ni ki kɔoni-i?”

Ki Samsonn bet u baa a, “Njooe njan nanin, ki n loon ki a gaarɔ ki turin. N loon njooe.”

⁴ Ki u baa nan u naa ki mi nan Yennu-e njamakitir Samsonn ki u tuun nna. Li din tee yoo nba ki Filistia teeb dia Israel teeb nae, ki Yennu din kpaan sɔnu nba ki u saa kɔn nan Filistia teeb.

⁵ Ki Samsonn sik Timna, ki tok nan u baa nan u naa. Baa saa baar Timna kpaant ni, ki yanbɔr paanj fiir ki beet baat u boor. ⁶ Ki Yennu Seek sik Samsonn paak, ki u la paŋ, ki soor yanbɔr na nan u nii, ki pat patɔ nan u tee bubike na, njaan u din ki yet u baa nan u naa linba ki u tun na.

⁷ Li poor po ki u saan pak nan sapaamɔ marj, ki loono. ⁸ Ki daa gar waan, ki Samsonn tan nmat a wun saa kɔon poo na. U saanu niije ki u saa bot muuk, a wun got yanbɔr nba ki u daan kpii u na, ki saa la sai ki bi luu siat, ki be yanbɔr kpeenn na ni, ki li bakito. ⁹ Ki u liar siat na nan u nii ki ji somm di. Waa saa wei baar u baa nan u naa, ki u jii siat na ki turib ki bi dii, njaan u ki betib nan u nyinn siat na yanbɔr kpeenn gbanant niije.

¹⁰ Ki u baa saan bonpook na njaak, ki Samsonn saa teen jaamm lej, nan pookɔont kaar nba tee bianjinba na. ¹¹ Filistia teeb nba lau na, ki bi te jab piintaa biar ki be nano. ¹² Ki Samsonn yetib a, “Njaant ki min tan tianbukitkara. N yaa man pooni poote, li-i tee ki i fit bukit poochiann jaamm daanjanlore na sinsuuk ni, n saa turi chinchennana piintaa, nan liant nba njan piintaa. ¹³ Li-i tee ki i ki fit wannin li paak, njann yimme saa turin chinchena piintaa nan liant piintaa.”

Ki jab na yet a, “Betirit tianbukitkar marj ki tin gbatir.”

¹⁴ Ki Samsonn yet a,

“Siar nyii bondiirɔ ni ki tee dinu,

ki siar nyii paarɔ ni ki man.”

Daanantaa gar, ki bi ki fit turɔ li bukitir.

¹⁵ Daananna daar ki bi yet Samsonn njaapoo a, “A saan ki korin a sɔrɔ ki wun wannit tianbukitkar na paak. Nna-i kaa, ti saa joo a muue, ki kpab nan a baa njaak. A yiin jaamm na ni, a fin tan njab tee?”

¹⁶ Ki poo na saan u sɔrɔ Samsonn boor nan monii, ki yeen a, “A namime, a ki loonin nan monii. A tur n doo ni niib tianbukitkar, njaan ki ki wannin li paak nba tee.”

Ki Samsonn yet a, “Gotirii, n ki wann n baa nan n naa gbaa, ki nlee ki n saa betani?”

¹⁷ Ki poo na bui ki saan tuu daa njanlore na, ki daar nba pukin njanlore na ni, ki Samsonn ji betɔ tianbukitkar na paak, kimaan poo na nba daamiio nyoo nyoo na.

Ki poo na mun saan ki wann Filistia teeb na tianbukitkar na paak. ¹⁸ Ki daanjanlore daar na daajoouk, ki doo na ni niib ji baar Samsonn boor ki tan yetɔ a,

“Bee man ki gar siati?

Bee mɔk paŋ ki gar yanbɔri?”

Ki Samsonn jiin a,

“Li-i bonni kii tee ki i yokin ki ko nan n naabi kaa,

i bo kan bann tianbukitkar na paaki.”

¹⁹ Li taakpaak ni ki Yennu Seek sik u paak, ki turo paŋ, ki u saan Askelonn ki saa kpɛi jab piintaa, ki jii bi taŋant na ki tur jab nba fit bunt buntir na. Li poor po ki u ŋmat kun nan wutoor bonchiann, linba tun na paak. ²⁰ Ki bi jii Samsonn poo na ki tur u pookɔɔnt naasinyɔɔk na.

15

¹ Ki li yann waan, ki Samsonn saan a wun gon u ŋaapoo dijaan-yoo, ki dia bupaŋ, ki yet u dianjak a, “N loon ki man kɔɔ n ŋaapoo diiuk niŋe.”

Ki u diamn na ki sak nan wun kɔɔ diiuk na ni, ² ki yet a, “N bo dukin nan a ki loonɔe, ki n jiiu turo a naasinyɔɔk, ŋaan u waarɔ na ki ŋan ki garɔ-ɔ? A saa fit jii u waarɔ na ki kɔɔn.”

³ Ki Samsonn yetib a, “Mɔtana, mi-i tun siar ki biir Filistia teeb, n kan la nyiiruku.”
⁴ Ki Samsonn nyii yaat, ki saa soor lunlona kobii ŋantaa, ki taamm banlee lee, ki lor bi joa nan mulanbaabii, ⁵ ki fia mulanbaabii nba be lunlona joa paak na muu, ŋaan nyikib ki bi kɔɔ Filistia teeb kpaant ni. Waa teen nna na, ki muu na dii jeet nba ki bi jaan bir, nan jeet nba daa see kinkauk paak, nan daan tilontii nan olif kpan tiinii na. ⁶ Ki Filistia teeb na boi a, “Ŋmee tun linba na-a?” Ki bi yet a, “Samsonn, wunba dantir nan Timna niro nae tun, kimaan joo na jii Samsonn ŋaapoo ki tur u jalɔɔ.” Ki Filistia teeb na saan ki joo poo na nan u baa ŋaateeb muu ki kpiib.

⁷ Ki Samsonn betib a, “Yaa tun bianjinba na, n pora, n kan nyikini see ki n jiin pann,”
⁸ ki pikib nan konn, ki kpiib bonchiann, ŋaan chɛar saan Etam ki saa be joyirin, tanfiok ni.

Bianjinba ki Samsonn kɔn nyann Filistia teeb

⁹ Tɔn, ki Filistia teeb na fiir, ki saan chaan bi kaan Juda booru yent ni, ki tan saan ki lek Lehi doo. ¹⁰ Ki Juda jab na boib a, “Bee ki i baar a yin tan kon nanti?”

Ki Filistia teeb na jiin a, “Ti baar a tin soor Samsonn-e, ki teeno nan waa tun bianjinba ki turit na.” ¹¹ Ki Juda jab tusaa ŋantaa nyii ki saan tanfiok nba be Etam na, ki saa yet Samsonn a, “A ki mi nan Filistia teebe diati-i? Bee ki a teen nna?”

Ki u yetib a, “Baa tun linba ki turime ki n tun jiimm.”

¹² Ki bi bet Samsonn a, “Ti baar a tin soora ki lora, ki jiia kubin Filistia teeb na.”

Ki Samsonn yetib a, “Ti sat mɔb nan i kan kpin i tiɔŋ.”

¹³ Ki bi sak a, “Ti saa lora kɔɔe, ti kan kpiani.” Ki bi sooro, ki jii ŋmipaant ŋanlee ki loro, ki nyii nanao tanfiok na ni.

¹⁴ Baa saa per Lehi, ki Filistia teeb na tiin ki che ŋaan yikin, ki tantir u paak. Ki li taakpaak ni ki Yennu Seek sik u paak ki turo paŋ, ki u cheer ŋmiit nba lor u nii nan u kpinkpant na, ki li naan nan muu nba tuu gabir gungunt na.

¹⁵ Ki Samsonn la boŋ yia, ki li tee boŋ nba kpo ki li daa ki yukiri. Ki u tokir ki kpɛi Filistia teeb tusir. ¹⁶ Li paak ki Samsonn yin yaŋ na a:

“N jii boŋ yia ki kpɛi niib tusir:

N jii boŋ yia ki poomm tuna tuna.”

¹⁷ Li poor po ki u lu yia na. Siaminba ki linba na tun na, bi yi leŋe Ramaf Lehi.*

¹⁸ Ki nyunnyukuru sooro, ki u yikin ki tur Yennu a, “A tur a daabir nyannuwa, ki mɔtana ki n ji yaa man kpo nyunnyukuru, ki kɔɔ patmannteeb na nuu ni-i?” ¹⁹ Ki Yennu loot nyuntonn, Lehi doo ni, ki nyun nyii leŋ, ki Samsonn nyuu, ki u paŋ ŋamm jen, ki u foor. Ki bi pur nyuntonn maŋ sann Hakore,[†] ki li bia daa be Lehi nan dinna.

²⁰ Yoo nba ki Filistia teeb din dia tin na, ki Samsonn tee Israel teeb tɔɔndaano bina piinlee.

16

Samsonn nba tun linba Gasa

¹ Dasiar ki Samsonn tan saan Filistia teeb doo nba ki bi yir Gasa na, ki saa la jantonn ki doo nanao. ² Ki Gasa teeb na bann nan Samsonn be leŋ, ki bi kaan lint ŋaak nba ki u be na, ki guur doo na tammɔb nyɔtunmun, ki be soon nna, ki yeen leeb a, “Li saa yentewa, tin kpiu.” ³ Ki Samsonn doɔr ki li tan baar tansuunii, ki u fiir ki soor doo na ganjara, ki kpaab nan tammɔb na gansenta ŋanlee, ki konn ki fukit li kur nan li gankpata, ki wokit paan u boŋiok paak, ki saan nann, kunkonn nba tor Hebron na paak.

Ki jiin Samsonn nan poo nba ki bi yiu Delila po

* **15:17** 15.17 Bi maan ni, Ramaf Lehi paak tee “yia, joo:” † **15:19** 15.19 Hakore paak tee “yiintoo.”

⁴ Linba na poor poe ki Samsonn niŋj din koo poo nba koo Sorek baak ni, ki bi yiu Delila na ni. ⁵ Ki Filistia teeb batnba banjmu baar poo na boor ki yeto a, “A korin Samsonn ki wun wanna waa tee bianjinba ki mok paŋ, ki tin fit sooro, ki lora ki teeno yann. Ki ti kur na saa tura salimpeena kuna piik nan yenn yenn.”

⁶ Ki Delila yet Samsonn a, “Betirin faa tee bianjinba ki laat paŋ, ki li-i tee ki soo yaa wun lora, ki teena yann, u saa teen nlee?”

⁷ Ki Samsonn jiin a, “Li-i tee ki bi fit lorin nan torbann ŋmimaata ŋanlore nba ki denn, n ji saa baje ki tee nan jaleeb na.”

⁸ Ki Filistia teeb batnba na lon torbann ŋmimaata ŋanlore nba daa ki denn ki tur Delila, ki u jii ki lor Samsonn, ⁹ ki te ki jasiab bor ki guu digauj ni. Ki u ji tant ki yiin a, “Samsonn, Filistia teebe baat na.” Ki Samsonn dat cheer torbann ŋmiit na, ki li tee nan muu nba tuu gabir gungunt ki lin cheer na. Ki bi bia ki fit bann Samsonn paŋ na nba nyi siaminba.

¹⁰ Ki Delila yet Samsonn a, “A tun kpannime ki ki piakin barmonii. Chanbaa, betirin bianjinba ki soo saa fit lora.”

¹¹ Ki Samsonn beto a, “Li-i tee ki soo fit lorin fanu nan ŋmipaant nba daa ki ban lor siar, n saa baje ki tee nan jaleeb na.”

¹² Ki Delila lon ŋmipaant ki lora, ki te ki jasiab bor guu digauj ni. Ki u ji tant ki yiin a, “Samsonn, Filistia teebe baat na.” Ki u dat cheer ŋmiit na u nii ni, ki li tee nan gungunt na.

¹³ Ki Delila yet Samsonn a, “Li daamiima nan motana ki a tun kpannin ki ki piakin barmonii. Betir bianjinba ki soo saa fit lora.”

Ki u beto a, “Li-i tee ki a fit taanin n yut firta ŋanlore na, ki jii gungunt ki kpaŋ pian nann ki dat ŋaan kpaar kpaak, n saa baje ki tee nan jaleeb na.”

¹⁴ Ki Delila te ki Samsonn door goon, ki u soor u yut firta ŋanlore na, ki kpaŋ nan gungunt ki pianir, ki dat ŋaan kpaar ki li soor. Ki u ji tant yiin a, “Samsonn, Filistia teebe baat na.” Ki Samsonn fiir goon ni, ki dat u yut, ki li pit nyii kpaar na ni.

¹⁵ Ki Delila yeto a, “Nlee ki a yaa a loonin ŋaan ki ki piakin barmonii? Taar muntaae na ki a kpannin, ki ki wannin a paŋ nba nyi siami.” ¹⁶ Ki poo na ŋammit boi Samsonn daa kur, ki u tan miat nan buboit, ¹⁷ ki ji tat yeto barmonii, ki yaa, “Barik daa ki ban doo n yur paak ki koor. Baa marin sanpantika, bi jiime ki tur Yennu nan n tee Nasar nirœ.* Li-i bonni tee ki bi koor n yut, n paŋ bo saa nyie. N bo saa baje ki tee nan jaleeb na.”

¹⁸ Yoo nba na ki Delila bann nan u ji pako barmonii, ki u tun toonii a bin saan Filistia teeb batnba boor ki yetib a, “Ii jent na man, u pak barmonii ki turima.” Ki batnba na jen, ki dia likirii na. ¹⁹ Ki Delila te Samsonn kpakin u pana paak ki goon; ki u yiin jaso ki u tan koor Samsonn yufirta ŋanlore na. Ki Delila ji nukir Samsonn, kimaan u paŋ na nyiiwa. ²⁰ Ki Delila ji tant yiin a, “Samsonn, Filistia teeb na baat.” Ki Samsonn fiir goon ni ki dukii a, “N saa fat n moŋe kii be n yamani nan maa tuu tee na,” ŋaan ki ki mi a Yennu ji ki be nana. ²¹ Ki Filistia teeb na sooro, ki kpakir u ninbina, ki jiiu ki saan nana Gasa, ki saa baano jarmoj dansarik ni, ki te ki u naan dii lej. ²² Waa koo lej nan yupaanu na, ki u yut na piin ki pia.

Ki jiin Samsonn kuun po

²³ Ton, ki Filistia batnba taan leeb, a bin di jaamm ki mann maruj ki tur bi tingbann nba tee Dagonn na, ki yiin paŋ ki yaa, “Ti tingbann te ki ti nyann ti dataak Samsonn na.” ²⁴ Niib na nba lau, ki bi yiin ki dont bi tingbann, ki yaa, “Ti tingbann te ki ti nyann ti dataaka; joo na kpiit bonchiann, ki ti tinj teen langbent.” ²⁵ Ki bi kur kpamm, ki yikin nan paŋ ki yeen a, “Nyint Samsonn na ki wun tan jerin turit.” Ki bi nyinno dansarik ni, a wun jerin ki turib, ki senna diiuk na ni, jaantarii ŋanlee sinsuuk ni. ²⁶ Ki Samsonn yet bik nba dia u nuu na a, “Ŋaant ki man soor jaantarii ŋanlee nba dia diiuk na, ki denn.” ²⁷ Li yoo na ki diiuk na ji gbee nan jab nan poob, ki Filistia batnba banjmu na kur mun bia be lej. Ki jab nan poob teen nan tusaa ŋantaa nawa, ki be diiuk na yur† paak, ki ji gorii Samsonn nba yaa wun jerin bianjinba.

²⁸ Ton, ki Samsonn miar Yennu a, “Yabint daano Yennu, tiat n po, turimin paŋ yomkoo ki pukin, ki min jii niikur yenn, ki jiin pa Filistia teeb nba nyinn n ninbina na paak.”

²⁹ Ki Samsonn jii u nii ki soor jaantarii ŋanlee nba dia diiuk na, ki tutir, ³⁰ ŋaan yikin ki yet a, “Ŋaant ki min kpo nan Filistia teeb na,” ki tut nan u paŋ kur, ki diiuk na baa, batnba banjmu na paak, nan wumba kur be lej. Samsonn din kpii niib bonchiann u kuun yoo, ki gar waa din be u manfoor ni.

* 16:17 16.17 Nasar nirœ tee nirœ nba senn moosonn a u kan nyu dabooru kur, koo ki koor u yut, koo ki sii nikpeenn.

† 16:27 16.27 Bi diit yur din tee sere.

³¹ Ki u ninjamm nan u baa nikpiimm baar ki tan jii u gbanant, ki nmat ki saa piuu, u baa Manoa kaauk ni, ki li be Sora nan Estaol sinsuuk ni. Samsonn din tee Israel toondaanoe ki diab bina piinlee.

17

Ki jiin Maika pata po

¹ Jasoo din be, ki u sann tee Maika, ki u koo kunkonn doo nba be Efraim yent ni na, ² ki din tan yet u naa a, "A salimpeenkuna tusir nan kobik nba ki soo daan jan na, n gbat ki a sat motont ki waan nanyuko na. Likirii na be n boor. Mine jii."

Ki u naa jiin a, "N bik, Yennu n teen piisin a paak." ³ Ki Maika jiin likirii na ki tur u naa. Ki u naa na yet a, "Ki man fit nyinn motont na fin n bik paaki, n mone jikit likirii na ki teen Yennu. N saa jiiir ki namm chicherike ki tabin salimpeena li kura po. N saa jii salimpeena na ki jiin tura." ⁴ Ki Maika jii likirii na ki tur u naa, ki u naa jii salima kobii njanlee ki tur saauk daano, ki u kpee daauk chicherik, ki nann salimpeena manj ki por li kura po, ki bi jii koon Maika njaak.

⁵ Maika din mok poochianfeek, ki din maa patlia, ki bia namm manntoo liatjabik, ki koon li ni, ki din te ki u bonjai na yeno tee manntoo. ⁶ Li yoo manj bat soo daa din kaa Israel tinj ni; ki soo kur tuun waa loon bianjinba.

⁷ Ki Liifai naasimo nna din nyii Betlehem, ki li be Juda tinj ni, ki u din koo nan Juda booru, ⁸ ki din nyii doo manj ni, ki lin kpaan waa saa kar sian. U sommir ni ki u din tan baar Maika njaak nba be Efraim, yent nba mok kunkona na ni. ⁹ Ki Maika boio a, "A nyii lee?"

Ki u jiin a, "N tee Liifai niroe ki nyii Betlehem nba be Juda tinj ni. N loon kinkarboore man kar."

¹⁰ Ki Maika yeto a, "Ti be nanin, kii tee n kpaantoo nan manntoo, ki n sii teena salimpeena kuna piik binn nook ni, nan liant, nan jeet nba ki a sii di." ¹¹ Ki Liifai naasimo na sak ki biar be nan Maika, ki Maika diau nan u bonjai na yeno na. ¹² Maika din kaanoe ki u tee manntoo, ki be u njaak ni. ¹³ Ki njo Maika tan yet a, "Motana nba ki n mok Liifai niru ki u tee n manntoo na, n mi nan Yennu saa te ki bont kur n somm fanu ki turima."

18

Ki jiin Maika nan Dann booru ni niib po

¹ Bat soo din kaa Israel tinj ni li yoo, ki Dann booru ni niib lin ki loon baa saa kar sian, ki lii tee bi yar, kimaan bi daa din ki mok tinj, Israel teeb biitir ni. ² Dann teeb na din gann pardamm banjmu, ki bi nyii naakuuk kur nba be Dann booru ni, ki tumm ki bi nyii Sora nan Estaol doi ni, a bin fitir tinj na ki got. Ki bi saan ki saa baar kunkona tinj nba tee Efraim yent na, ki koo Maika njaak ni. ³ Baa din koo Maika njaak ni na, ki bi diit ki bann Liifai niru na kunkor, ki saan u penj ki saa boio a, "Nmee baar nana nna? A tuun bee nna? A toonn tee bee?"

⁴ Ki u jiin a, "Maika-e joonin ki n tee u manntoo, ki u teenin paauk."

⁵ Ki bi yeto a, "Chanbaa, boin Yennu ki laan taa saa na, ti saa nyanna-a?"

⁶ Ki manntoo na jiin a, "Siar kaa ki saa daamiini. Yennu-e sii gorii-i sonu manj ni."

⁷ Ki jab banjmu na nyikib, njan gar saan Lais, ki saa la nan lej niib na guu bi moj fanu nan Sidonn niib nae, ki be soon nna, nan parmaasir, ki ki mok moniook nan soo, ki laat linba kur ki bi loon, ki mok mokint, ki koo ki fok nan Sidonn teeb, ki bia ki mok kpiir nan soo. ⁸ Jab banjmu manj nba din tan jen Sora nan Estaol na, ki bi ninjamm na boib baa saan ki la linba. ⁹ Ki bi betib a, "Ti waa na man, ki tin lek Lais. Ti saan la tinj na njan. I daa be nna ki ki tuun siari; teent yian, kii saa ki saa gaarir. ¹⁰ I-i sakii baar lej, i saa la nan lej niib ki dukii nan siar be. Li tee digbanjaanne, ki mok bont kur nba ki nisaarik sii loon. Yennu jii yent na ki turiwa."

¹¹ Ki Dann booru ni kunkonkonna kobii njanloob nyii Sora nan Estaol, ki teen siir nan tob, ¹² ki saan bi toonn po waan, ki chaan bi kaaj Kiriaf Jearim yonbaa po, Juda tinj ni. Li paak ki bi yi lej Dann kaaj nan dinna. ¹³ Ki bi fiir lej ki saa baar Maika njaak, ki li be Efraim kunkona tinj na ni.

¹⁴ Ki jab banjmu nba daan saan ki fiit la Lais na yet bi leeb a, "I mi nan daauk chicherik be njaak na ni, ki bi por salimpeena li kur po-o? Pata nan manntoo liatjabik bia be lej. I dukin ti saa teen nlee?" ¹⁵ Ki bi koo Maika njaak, siaminba ki Liifai niru be na, ki saa boio nan u benu lej man. ¹⁶ Ki Dann booru ni kunkonkonna kobii njanloob na see doo na tammob ni, ki teen siir nan tob. ¹⁷ Ki pikii teeb banjmu na koo njaak na ni, ki saan jii daauk chicherik nba ki bi por salimpeena li kur po na, nan patlia, nan

manntoo liatjabik na, ki manntoo nan kunkonkonna kobii njanloob na biar see doo na tammob ni.

¹⁸ Yoo nba ki jab na koo Maika njaak ki jii jiantu bona na, ki manntoo na boib a, "I tuun bee na?"

¹⁹ Ki bi beto a, "Nminin soon nna, a daa yeen siar. Wein ti poor kii tee ti kpaantoo nan manntoo. A kii loon ki fii tee Israel booryennkoo manntoo, ki chee fii tee nayanjoo manntoo-oo?" ²⁰ Ki moomaan na manj manntoo na, ki u jii jiantu bona na ki weib saan.

²¹ Ki bi jii bi waas nan bonkobit nan bi mokint ki yaat. ²² Baa nyii Maika njaak ki fokit waan, ki Maika yiin u njakpiasnba, a bin teen siir nan tob, ki bi ber baar Dann booru na, ²³ ki tantir ki yib. Ki Dann boor na jiant ki boi Maika a, "Bee baari, ki a tan tok nan niburchionj na?"

²⁴ Ki Maika jiin a, "Bee ki i jii n manntoo nan pata nba ki n njamm na, ki yaat nanni? N jii biar nan lanne? Nlee ki i bia boin a bee baari?"

²⁵ Ki Dann boor na yeto a, "A daa noi nanti, ki niib na siab wutoa saa do ki bin leka, ki fin nan a njaaniib kur saa koj i manfoa." ²⁶ Dann booru na soor sonu ki saae, ki Maika gotib ki bann nan bi paaroo, ki u njmat ki soor u njaak sonu.

Biajinba ki Dann booru kar Lais doo ni

²⁷ Ton, Dann booru nba jii bona nba ki Maika njamm na, nan u manntoo na poor poe, ki bi saan ki kon nan Lais teeb nba ki loon maan, ki tee binba ki dukii nan siar be na, ki kpui doo na ni niib, ki bia joo doo na muu. ²⁸ Soo din kaa ki saa fatib, kimaan Lais doo din fok nan Sidonn, ki bi bia din ki mok kpiir nan soo. Lais doo din be baauk nba ki Bef Rehob be na nie. ²⁹ Ki Dann booru njamm maa Lais doo, ki kar li ni, ki lebit li sann, ki pur Dann, ki gaan nan bi yeeja Dann, wunba ki Jakob din maroo na. ³⁰ Ki Dann booru na fikin pata na lej ki jiantir. Ki manntoo Jonatann, wunba tee Gersom bija, ki Gersom mun tee Moses bija na, ki njoo Jonatann nan u yaaboona din tee Dann booru ni mannteeb, ki tan tuu yoo nba ki bi datai soorib ki teemm yommii na. ³¹ Ki Maika patir na din biar ki be lej yoo nba kur ki Yennu lanbourj be Siilo doo ni, ki bi din tuu jiantir patir manj.

19

Ki jiin Liifai niroo nan u poobik po

¹ Liifai jasooe din koo Efraim yent nba mok kunkona na ni, ki din mok u poobik ki u nyii Betlehem, ki li be Juda tinj ni. Israel teeb din ki mok bat li yoo. ² Poo na wutoor din tan doo u paak, ki u nyiko njaan chiar njmat u baa njaak Betlehem, Juda tinj ni, ki din saa be lej njmaarii njanna. ³ Ki u soroo din tan wei baar a wun kun nanc, ki tok nan u njatoontunno nan bonii banlee. Ki poo na saan nanc u baa boor, ki u baa saa la joo na, ki gaaroo nan parpeenn. ⁴ U baa na din goor joo manj, ki u door daa njantaa, ki di ki bia nyu. ⁵ Ki daanjanna daar, ki bi fiir sanyapob ni a bin kun, ki poo na baa yet u diamm a, "Gaat siar ki di, ki a gbanant n maak, ki a fit kun."

⁶ Ki bi jab banlee lakin kar, ki dii ki bia nyuu, ki li poor po ki poo na baa yetib a, "Biat man ki door nyiok na ki nian i mooj."

⁷ Ki Liifai niroo na fiir a wun kun, ki u diamm na gooroo, ki u tat door. ⁸ Laa yent sanyiok daanjannmu daar ki u fiir a wun kun, ki poo na baa bia gooroo ki yet a, "Dimin, ki bia nyu. Guut ki tan kun yenlekir." Ki bi jab banlee lakin dii ki bia nyuu.

⁹ Ki joo na nan u njapoo nan u njatoontunno na nba fiir a bin kun yoo nba, ki poo na baa yet a, "Gotirii, li bonna, yoo gara, doot man, ki nian i mooj, ki won fiir kun sanyiok ni."

¹⁰ Ki joo na ji ki loon wun biar ki door. Ki njoo nan u poo na, nan bi njatoontunna na fiir, ki soor sonu nan bi bonii banlee, ki took Jerusalem. ¹¹ Baa saa per Jerusalem, ki yonnu siik joo, ki daabir na bet u chanbaa a, "Njaant ki tin biar ki door Jebus teeb doo na ni."

¹² Ki u chanbaa na yet a, "Aaii, ti kan koo booru nba ki tee Israel teeb doo ni. Ti saa saan Gibeae," ¹³ ki bia yet pukin a, "I waana, yabit ki tin baar Gibeae koo Rama, ki door dighana manj yenn ni nyiok na." ¹⁴ Ki bi somm gar Jerusalem, ki saa per Gibeae, Benjaminn booru yent ni, ki li bont. ¹⁵ Ki bi njaan sonu njaan saan doo ni, a bin saa door, ki saan kar doo sinsuuk ni, ki soo ki jiib ki gaarib saauju.

¹⁶ Laa bont yoo nba, ki jakper nna nyii u kpaab ni ki kun, njaan u din nyii Efraim kunkona tinj na nie, ki koo Gibeae doo ni. Doo na niib din tee Benjaminn boorue. ¹⁷ Ki jakper na got ki bann nan sunsommtooe kar doo sinsuuk ni na, ki u boio a, "A nyii lee, ki saa lia?"

¹⁸ Ki Liifai niroo na jiin a, “Ti nyii Betlehem-e, Juda yent ni, ki motana ti saa kunkona doo Efraim-e. Leje tee n doo. Soo lek ki fit gaarit saaru u nyaak ni. ¹⁹ Ti mok kaka nan moot ki saa tur ti bonii, ki timm nan ti daabir mok jeet nan tiloona daan ki saa di ki nyu. Min nan n nyaapoo nan n daabir ji kii loon siari.”

²⁰ Ki jakper na yet a, “N saa gaari n nyaak ni. N saa goti fanu; i kan fit doo doo sinsuuk ni na,” ²¹ ki jiib, ki kun namm u nyaak ni, ki saa dinn bi bonii, ki turib nyun ki bi wur, ki bia dii jeet.

²² Baa yaa bin foi yoo nba, ki jasiab nna tee nitont ki nyii doo na ni, ki baar lint nyaak na, ki boo yanjir gann, ki beer jakper na a, “Jiin joo nba be nna na ki turit ki tin doo nano.”

²³ Ki jakper na nyii nanyer ki yetib a, “Aaii, n yooonba, i daa tuun bonbibooru na. Joo manj tee n nyaasaamo na, i daa tuun fei bont na. ²⁴ Gotirii, n sapaanmunne na, nan joo manj pooe na. N saa nyinnib ki turi ki yin doo namm, ki bia teemm linba kur ki i loon, nyaan joo na njarin, i daa tuun fei bont na ki teeno.” ²⁵ Doo na nij jab na din ki gbat ki tur jakper na. Ki Liifai joo na nyinn u poo na, ki turib nanyer, ki jab na fato, ki doo nano nyiook na kur, ki li tan yent.

²⁶ Li sanyafaar, poo na nyii ki nmat u soro nba be nyaak nba na ni, ki baa li yanjir tammob ni, ki li tan yento. ²⁷ Ki poo na soro fiir li sanyiook ni, ki loot gann a wun nyi saan u sonu, ki la u poo na doo nyaak na nanyer po, ki u nii tant ki saa yaa lin sii tammokor. ²⁸ Ki joo na yet u poo na a, “Fiit, ki tin saan.” Ki poo na ki jiin siar. Ki joo na jiiu ki paano boj na paak, ki soor sonu ki kun. ²⁹ Baa saa baar nyaak, ki u jii jukbik, ki pot u poo na gbanant kuna piik nan njanlee, ki jii kunn kunn ki tur Israel booru piik nan njanlee na. ³⁰ Niib na kur nba la nna na, ki bi yet a, “Ti daa ki ban gbat linba na boorik tumii, laa nyii yoo nba ki Israel teeb din nyii Ijipt nawa. Ti dukin fanu ki jiin li po. Ti saa teen nlee?”

20

Bianjinba ki Israel jab teen siir nan tob

¹ Israel jab kur, laa nyii Dann booru nba be niiganj po, ki saan tuu Beerseba, li niidiitu po, ki bia pukin yondo po tin nba tee Gilead yent na, ki bi taan leeb Mispa doo ni, ki teen moyomm, Yennu toonn. ² Israel booru saakab kur din be Yennu niib tituk kaann na ni, ki kunkonkonna tee tusaa kobii njanna, ki somm taatinj. ³ Ton, ki Benjaminn booru ni niib gbat nan Israel jab kur taan leeb ki be Mispa.

Ki Israel jab na yet Liifai niroo na a, “Betirit laa piin bianjinba ki bonbibooru na tan tun.” ⁴ Ki Liifai niroo manj, wunba ki bi kpui u nyaapoo na jiin a, “Min nan n nyaapooe saan Gibea, a tin saa doo, ki li be Benjaminn yent ni, ⁵ ki Gibea doo ni jab tan baar ki lint nyaak na nyiook, a bin soorin, ki lor nan bin kpin, ki mia n nyaapoo ki doo nano ki u tan kpo. ⁶ Ki n jii n nyaapoo manj gbanant ki potir kunn kunn, ki jii kunn kur ki tur Israel booru piik nan njanlee na, kimaan niib na tun bonbilankant nan fei toonn ki tur Israel teeba. ⁷ I kura nba be nna tee Israel teebe. Ti saa teen nlee?”

⁸ Ki niib na kur fiir set ki yet a, “Ti soo kan nmat kun u nyaak nij, koo ki koo u lanboun* ni. ⁹ Taa saa tun linba ki tur Gibea teebe na: Ti saa to naatoote ki gann niib nba saa lek Gibea doo. ¹⁰ Timm Israel teeb kur bokitu piik ni, ti saa nyinn yennkooe, ki bii tee binba sii teen kunkonkonna na jeet, ki binba biar na n saan ki subin Gibea teeb nba koo Benjaminn yent ni na, nan bonbilankant nba ki bi tun ki biir Israel teeb na.” ¹¹ Ki Israel jab na kur taan leeb nan dukuyennkoo, a bin kon nan doo manj.

¹² Ki Israel jab manj tun toomii, ki bi saan Benjaminn booru yent kur ni ki saa yet a, “Bonbilankant boor bee ki i tun na? ¹³ Soot nitont nba be Gibea na ki turit, ki tin kpib ki nyinn biit nba be Israel teeb sinsuuk ni na.” Ki Benjaminn teeb na ki fiint bi leeb Israel teeb nba pak linba na po. ¹⁴ Benjaminn jab nba be doi nba ni kur din taan bi leeb Gibea, a bin kon nan Israel jab. ¹⁵ Li taakpaak ni ki Benjaminn niib na taan bi kunkonkonna, ki bi tee tusaa piinlee nan njanloob, ki nyii bi doi kur ni, ki Gibea kuukoo gann kunkonkonna kobii njanlore, ki bi tee ganii, ¹⁶ ki bi kur na saa fit jii naaluubuk ki jaar tann, ki lin soor yukobuk ki kan noti. ¹⁷ Israel teeleeb din taan be kunkonkonna tusaa kobii njanna.

Bianjinba ki bi faa Benjaminn teeb tob

¹⁸ Ki Israel jab saan Betel, doo nba ki bi tuu jiantir Yennu na ni. Leje ki bi saa boi Yennu a, “Naakulanne saa liit ki kon nan Benjaminn teebi?”

Ki Yennu jiin a, “Juda teebe saa liit.”

* **20:8** 20.8 Bi din dia bonkob-gbante ki faa bi lanbont.

¹⁹ Ki li sanyafannuk ki Israel jab saan chaan bi kaan ki kpian Gibeaa, ²⁰ ki senn bi kunkonkonna koonn koonn ki bi took doo na, a bin kon nan Benjaminn teeb. ²¹ Ki Benjaminn jab na nyii bi doo ni ki kpai Israel kunkonkonna tusaa piinlee nan njanlee li daar. ²²⁻²³ Ton, ki Israel jab na saan Yenjiantboor, ki saa bui fabin ki tur Yennu, ki yonnu tan baa, ki bi boi Yennu a, "Ti nmat kon nan ti ninjamm Benjaminn teeb na-a?"

Ki Yennu jiin a, "Nn."

Ki Israel jab chee para, ki namm senn bi kunkonkonna koonn koonn, nan sinsinn konn, baa bo senn na. ²⁴ Ki Israel jab na somm ki nakin Benjaminn kunkonkonna taar munlee ni. ²⁵ Ki Benjaminn jab nyii Gibeaa doo ni, ki kon namm, ki kpai Israel jab tusaa piik nan njanin. ²⁶ Ki Israel jab na kur nmat saan Betel ki saa bui fabin, ki kar Yennu toonn, ki mann maruŋ, ki teen mujoonu piinii nan weinanleeb piinii ki tur Yennu. ²⁷⁻²⁸ Yennu molor lakir na din be Betel-e bina maŋ ni, ki Finehas, wunba tee Eleasar bija, ki bia tee Aaronn yaaboonn nae din guu molor lakir na. Ki Israel jab boi Yennu a, "Ti saan ki kon nan ti ninjamm Benjaminn teeb amii ti daa saa?"

Ki Yennu betib a, "Ii saa kon namm, wonn n saa jiib ki kubin i nuu ni."

²⁹ Ki Israel jab na door lint Gibeaa doo. ³⁰ Ki daa nantaa daar, ki bi lek Benjaminn kunkonkonna, ki senn bi jab koonn koonn, ki bi took Gibeaa nan baa daan teen sinsinn na. ³¹ Ki Benjaminn jab na nyii doo na ni a bin kon nan Israel jab, njan yaan doo na. Ki bi piin ki teen Israel jab dani, nan baa daan tun sinsinn na, ki kpiib nan jab piintaa nawa. Ki siab doo muuk ni, nan sonii nba saa Betel nan Gibeaa na ni. ³² Ki Benjaminn jab na ji yeen a, "Ti nyante na, nan sinsinn yar na."

Ki Israel jab na mun yeen a, "Naant ki bin berit ki nyi doo na ni kii be sonii niwa." ³³ Ton, ki Israel kunkonkonna na seet baa be sian na, ki lebit ki saan set Baal Tamar, ki bi siab nba laa Gibeaa yonbaa po na ji laa. ³⁴ Ki Israel kunkonkonna tusaa piik saan ki lek Gibeaa doo. Konn na din paar bonchiann, ki Benjaminn jab na ki bann nan biiru baatibi. ³⁵ Yennu din te ki Israel jab na nyann Benjaminn jab. Israel jab din kpai Benjaminn kunkonkonna tusaa piinlee nan njanmu nan kobik, binba din dia jatiat, daar maŋ ni. ³⁶ Ki Benjaminn jab na ji din bann nan Israel jab nyanniba.

Israel jab nba din nyann bianjiba

Ki Israel jab na ji din nmat poor Benjaminn jab toonn, kimaan bi din maa bi leeb nba biar ki laa Gibeaa muuk ni na paake. ³⁷ Ki Israel kunkonkonna nba laa muuk ni na laat ki took Gibeaa teeb, ki yat doo na kur po, ki kpai soo kur. ³⁸ Israel jab nba din kon na, bi din nak nan binba laa nae, ki tur nyinn nan yoo nba ki bi tan la munyuuk nyii doo na ni ki doo sanpaapo, ³⁹ Israel jaleeb nba be tob toonn na n nmant kii tookitib.

Yoo nba na paak, ki Benjaminn teeb doŋ kpai Israel jab piintaawa, ki yet bi moŋ a, "Ti nyannib nan sinsinn nawa." ⁴⁰ Ton, ki nyinn na lekit, ki tee munyuuk ki do doo na ni, ki Benjaminn jab na jiant ki la moyeruk di doo na kur po, ki munyuuk do sanpaapo. ⁴¹ Ki Israel jab na nmant bi paak, ki janmaani soor Benjaminn jab na, kimaan bi bann nan bi yaa bin boonte na. ⁴² Ki bi chiar Israel jab toonn ki saan kunkoouk po, njan bi din ki fit chiar paaki. Benjaminn jab na din be Israel kunkonkonna nba tookitib nan binba nyii doo na sinsuuk nie, ki bi kpiib. ⁴³ Bi din wei berit ki jiin Gibeaa yondo poe ki waa kpiib. ⁴⁴ Bi din kpai Benjaminn kunkonkonna tusaa piik nan njanin. ⁴⁵ Ki binba biar chiar ki saan Rimonn tanpiuuk nba be kunkoouk paak na boor. Ki bi kpiib tusaa njanmu sonu ni. Ki Israel jab na wei ber binba biar na ki saan Gidom, ki saa kpiib tusaa njanlee. ⁴⁶ Israel jab din kpai Benjaminn jab tusaa piinlee nan njanmu li daar. Binba ki bi din kpiib na kur din tee pardamme.

⁴⁷ Njan jab kobii njanloob din fit chiar saan Rimonn tanpiuuk boor, kunkoouk paak, ki saa kar leŋ nmaarii nanna. ⁴⁸ Ki Israel jab na nmat ki kpai Benjaminn niib nba biar na, li jab nan poob nan waas nan bi bonkobit kur, ki joo doi na kur muu, yent maŋ ni.

21

Bianjiba ki Benjaminn jab la poob

¹ Israel jab nba taan leeb Mispa yoo nba ki bi por mob a, "Ti soo kan jii u bonpook ki tur Benjaminn niro ki wun kooni." ² Ki Israel jab na saan Betel ki saan kar Yennu toonn ki mo ki yikin, ki yonnu tan baa, ³ ki yeen a, "Yennu nba tee timm Israel teeb Yomdaano, bee teen ki linba na tumi? Bee teen ki booryenn kaa Israel teeb sinsuuk ni dinna nba na?"

⁴ Ki li yent sanyiok ni, ki niib na maa maruŋ binbintir leŋ, ki jii mujoonu piinii nan weinanleeb piinii ki tur Yennu, ⁵ ki boi a, "Naakulanne tee Israel teeb njan ki baar Yennu toonn, Mispa na?" (Njan soo bi doŋ por nan wunba ki saan Mispa, bin kpi li daano.) ⁶ Ton, ki ninbaauk ji soor Israel teeb, bi ninjamm Benjaminn booru paak, ki bi

yet a, “Dinna, booryenn kaa Israel teeb sinsuuk ni. ⁷ Ti saa teen nlee ki lon poob ki tur ti ninjamm Benjaminn booru nba biar na? Ti por por ki kat ki tur Yennu nan ti kan turib ti bonpoi ki bin kooni.”

⁸ Baa boi a, “Naakulanne tee Israel teeb nyaan ki lakin Mispa na?” ki bi got ki la nan Jabes naakuuk nba be Gilead na ki pukin bi po. ⁹ Ki bi kan niib na, ki yiin bi sana ki saa ki gbat ki soo toon Jabes naakuuk ni. ¹⁰ Ki bi kur taan ki tun jab nba tee pardamm, tusaa piik nan nyaanee, ki betib a, “Ti saa man ki kpi wunba kur be Jabes doo ni, Gilead yent ni, ki kpi li poob nan waas. ¹¹ Ii kpi jab kur nan poob nba ki tee poomuna.” ¹² Ki bi saan Jabes ki la poob nba tee poomuna kobii nyaana, ki jiib ki baar namm, bi kaan nba be Siilo ki be Keenann tij ni na.

¹³ Ki Israel niib na kur tun toonii, ki bi saan Benjaminn jab nba be Rimonn tanpiiuk boor na, nan kunkomann, ki yet nan koon ji kaa bi sinsuuk ni. ¹⁴ Ki Benjaminn jab na jen Israel teeb boor li yoo, ki bi jii poomuna nba ki bi daan nyikib, ki nyii namm Jabes doo ni, Gilead tij ni na, ki turib, ki bi koon, nyaan poob na din ki jan jab nba tee bianjiba.

¹⁵ Ninbaauk din soor Israel teeb na, Benjaminn booru paak, kimaan Yennu din te ki booryennkoo kaa bi sinsuuk ni. ¹⁶ Ki Israel saakab na yet a, “Benjaminn poob nba kpo ki gbenn na, ti saa teen nlee ki la poob ki tur jab nba biar na?” ¹⁷ Ki bi yet a, “See ki siab tenn Benjaminn booru ni. Nyanne kan te ki naakusiok n tan boont Israel teeb ni. ¹⁸ Ti mun bia kan fit jii ti bonpoi ki turib ki bin kooni, kimaan timm Israel teeb por ki kat a biak be daano nba jii u bonpook ki tur Benjaminn niro ki u koon paak.”

¹⁹ Ki bi kur yet a, “Gotirii, Yennu binn kur jaamm nba di Siilo na baate daa na ni.” (Siilo be Betel niiganj poe, ki be sonu nba nyi Betel ki saa Sekem yondo po na, ki bia be Lebona diitu po na.) ²⁰ Ki bi yet Benjaminn jab a, “Saant man ki bor daan tilontii kpaant ni ²¹ kii guu. Yoo nba ki Siilo sapaamm tan saa nyi a bin waa waak jaamm na ni, yin laat kpaant na ni, ki soo kur n soor sapaamo ki mabo, ki chiar saan nanao yimm Benjaminn teeb yent ni. ²² Ki li-i tee ki bi baanba, koo bi ninjamm baar ki boi, ti saa betib a, ‘Dimin sukuru ki te bin koomm, kimaan tob nba faat na ti ki la poob ki turibi, ki i mun bia ki mok biit, kimaan i ki jii i bonpoi ki turib ki biir i mopor na.’ ”

²³ Benjaminn jab nba din tume na. Siilo sapaamm nba waa waak yoo nba, ki soo kur soor sapaamo ki chiar nanao, ki nmat kun bi dantiij ni, ki saa maa bi doi ki kar li ni. ²⁴ Li yoo manje ki Israel jab kur fiir lenj, ki soo kur kun u booru tij ni, nan u baa nyaaniib nba be sian, nan u faar nba be siaminba.

²⁵ Bat soo daa din kaa Israel tij ni, yoo manji, ki soo kur tuun waa loon bianjiba.

RUF labaar

Ki jiin Ruf gbouj na po

Gbouj na beerit poo nba ki bi din yiu Ruf na poe. U din nyii Moab tij ni ki saan Israel tij ni, ki saa kun Israel nirɔ, ki marɔ bonjak, ki u tan tee Defid yeeja.

Ki jiin Nawomi nan Ruf po

¹ Bina nba ki Israel teeb daa din ki mɔk kpanbar, ɲaan ki bi doo diara tee barbuura na, kon din tan baa bi tij ni bonchiann. Jasɔɔ din be, ki u sann tee Elimelek. ɲɔɔ nan u ɲaateeb din tee Efrat naakuuk ni niibe, ki be Betlehem, Juda yent ni. ɲɔɔ nan u ɲaapoo nan u bonjai banlee din nyii Betlehem ki saan kar Moab tij ni. ² Jɔɔ man ɲaapoo sann din tee Nawomi, ki u bonjai na sana mun tee Maalonn nan Killionn. ³ Leɲe ki Nawomi sɔɔ Elimelek kpo, ɲaan nyikɔ nan u bonjai banlee na. ⁴ U bonjai man din tan kɔɔn Moab booru bonpoie. Yeno sann din tee ɔpa, ki lɔɔ na sann mun tee Ruf. Li din dii nan bina piik nae ⁵ ki Maalonn nan Killionn mun bia kpo ɲaan nyikib. Nawomi ji din biar be-e, u sɔɔ kpowa-a, u waas bia kpowa.

⁶ Nawomi nba din tan gbat nan Yennu somm u niib, ki bi jeet nan bonchiann na, ɲɔɔ nan u sipoi banlee na din teen siire a bin ɲmat kun u doo ni. ⁷ Bi din lakin tok sɔnu nba saa Juda nae, ⁸ ki Nawomi tan yetib a, “Nmatir kun i naanba boor man kii sakii be. Yennu n dia-i nan yaa din dia min nan i sɔrib nba kpo na fanu bianjinba na. ⁹ Yennu n sommi ki yin la sɔrib ki la kinkarboor.”

ɲanne ki Nawomi mɔɔt bi tankpina,* ɲaan chabib. Li yoo na ki bi ji mɔ, ¹⁰ ɲaan yeen a, “Aaii, ti saa weiae ki saan a niib boor.”

¹¹ Ki Nawomi jiin a, “N waas, bia po? Nmatir kii kun man. I dukin nan n saa mar bonjai ki bin tan kɔniwa-a? ¹² Ii kun man, kimaan n kpet gar nan jakunta. Mi-i lekii dukin nan dindand be ki n kun jɔɔ nyikɔ na ki mar bonjai, ¹³ ɲaan i saa sak guur ki tan kumma-a? Linba na saa fit gɔori ki i daa kun jaba-a? Aaii, n sipoi, i mi nan li paar. Yennu-e teenin nna. N tuu dukin i po ki li daamiin.”

¹⁴ ɲanne ki bi ɲamm jak monii. Li poor po ki ɔpa mɔɔt u sipook Nawomi tankpin ki chabɔ, ɲaan ɲmat kun. ɲaan ki Ruf yɛt ɲmatu ki lor u sipook Nawomi ki diau. ¹⁵ ɲanne ki u yetɔ a, “Ruf, a yantɔɔ ɲmat kun u damm nan u yennii boora. Ii waa kii kun.”

¹⁶ Ki Ruf jiin a, “Daa yeenin nan n nyikaani. ɲaant man weia. Siaminba kur ki a saa, n saa saan; siaminba kur ki a be, n mun sii be leɲe. A niib sii tee n niibe, ki a Yennu tee n Yennu. ¹⁷ A kpo sian, n mun saa kpo leɲe, ki bi bia saa piin leɲe. Yennu n dat n tubir, li-i kii tee kuumi kaa ɲaan ki n kpiat a boor.”

¹⁸ Nawomi nba bann nan Ruf lor wun set weioe na, ki u ji biar ɲmin.

¹⁹ Bi ji din yaate ki saa baar Betlehem. Baa baar Betlehem, ki leɲ niib na ji kpamm, ki poob yeen a, “Nawomi-e na-a?”

²⁰ Ki u jiin a, “Daa yin Nawomi† mani, ii yin Mara,‡ kimaan yabint daano Yennu te ki n binberj toja. ²¹ Maa din nyii doo na ki saa, n din mɔke, ɲaan Yennu tan jen nanin yanne. Bee ki i yin Nawomi, yabint daano Yennu nba biirin ki nyikin nan farawa na?”

²² Bianjinba ki Nawomi nan u sipook na din jene na. U sipook man din tee Moab booru ni bike. Bi din jen jeet nba ki bi yi baale na jinjaan-yooe.

2

Bianjinba ki Ruf la Boas

¹ Jasɔɔ din be, ki u sann tee Boas. U din tee Nawomi sɔɔ Elimelek ninjae. Boas man din tee nijaanne, ki u nuu bia kpai. ²⁻³ ɲanne dasiar ki Ruf tan yet u sipook Nawomi a, “Njaant ki n saan kpaant ni, mi-i sakii la wunba mɔk ninbatinu nanin, mii waa kii lei baa jaan ɲaan lootir jeet nba na.”

Ki Nawomi jiin a, “N bipoo, ii saa.”

Ki Ruf saan sɔɔ kpaab ni ki bi saa jaan, ki u waa lei baa lootir linba na, ɲaan ki ki mi a u lei jeet man u sipook Nawomi nikpiimɔ Boas kpaab nie.

⁴ Li din ki yann kaawa ki Boas man nyii Betlehem ki baar. Waa baar yoo nba ki u tur binba jaan jeet na niipoouk, ɲaan yetib a, “Yennu-ii be nani.”

Ki bi mun jiin a, “Yennu n teen piisin a paak.”

* 1:9 1.9 Bi binberj ni, bi din tee nnae ki want lomm. † 1:20 1.20 Nawomi paake tee “manu.” ‡ 1:20 1.20 Mara paake tee “ton.”

⁵ Boas din boi jejaanteeb saakoo na a, "Poopaan na nyii lee?"

⁶⁻⁷ Ki joo na jiin a, "U tee saamoe, joo nan Nawomi-e daan nyii Moab yent ni ki tok jen. U barimime a n chaboo yaak ki wuu lei jeet nba ki bi lootir na. Sanyiook niwa, u waa leie. Motanae ki u tan kar maasu a wun foi waan."

⁸ Boas din yet Ruf a, "N bipoo, gbiintir, daa saa soo kpaab ni, a bia daa yaatir saa siar po. Ii be poob na boor kii lei. ⁹ Ii gorii baa jaan siaminba po, kii waa kii lei. N pak naasimm na nan bi daa daamiia. Nyunnyukuru-i soora, fan saan finn nyun nba see nan soor na ki nyu."

¹⁰ Waa pak nna gbenn ki Ruf baa fabin, rjaan yeto a, "Li teen nlee ki a baka be n po, ki a dia min saamo na nna?"

¹¹ Ki Boas jiin a, "N gbat a soroo nba kpo rjaan ki a biar dia a sipook bianjinba nan dinna, nan faa nyik a naa nan a baa nan a doo, rjaan baar tan be saanjaak na bianjinba. ¹² A toonjana paak, Yennu saa donna. Timm Israel teeb Yomdaano Yennu nba ki a baar u boor, a wun somma na, saa tura nyoot bonchiann."

¹³ Ki Ruf jiin a, "A dian fanuwa, chanbaa. N leeb ki tee a toontunna na, rjaan faa pak nanin bianjinba na, li manjin bonchiann."

¹⁴ Jediyoo nba tan baar, ki Boas yet Ruf a wun baar tan gaar jeet, ki kpinnubirii. Ki u baar kar jejaanteeb na kpinj, ki Boas turo jeet ki u dii ki saa dian u poor bannu, rjaan ki jeet na tenn. ¹⁵⁻¹⁶ Ruf nba din fiir rmat leeru, Boas din yet u toontunna na a bin rjaan ki Ruf-ii waa kii lei nan siaminba ki jeet poo poo nawa, a bi bia daa piako maan nba saa beroo, a rjaan paat jeet tina na ni ki bir ki wuu tokii.

¹⁷ Ruf din leer jeet na ki saa tuu daajoook. Waa boor yoo nba ki li be nan tatilaauk. ¹⁸ Ki u jii kun nann ki saa wann u sipook. U bia din jii jeet nba ki u dii kpaab ni rjaan tenn na ki kun nann ki saa tur u sipook na. ¹⁹ U sipook Nawomi din boio a, "A leer rjeme kpaab niye? Yennu saa teen piisin daano nba somma na paak."

Ki Ruf jiin nan u leer joo nba ki u sann tee Boas na kpaab nie.

²⁰ Ki Nawomi yet a, "Yennu n teen piisin Boas paak. Joo Yennu mok ninbatinu, footib nan kpeemm paak." Nawomi bia din yet a, "Joo manj tee ti nikpiimoe, li tee wun gotite."

²¹ Ruf din pak Nawomi a, "Linba pukin tee nnae, joo na betin nan mii lei u kpaab ni nan u jejaanteeb nba tan saa jaan jeet na ki gbenn."

²² Nawomi nba gbat nna, ki u jiin a, "N bipoo, li rjan fii tuun nan Boas toontunna nba tee poob na, u kpaab ni. Fi-i saan soo kpaab ni, bi tan saa kpet daamiawa." ²³ Ruf din tukin ki lei Boas kpaab nie nan baa tan jaan jeet manj ki gbenn, ki u be nan u sipook Nawomi.

3

Ki jiin Ruf jakunt po

¹ Daa rjanjaa nna nba din gar, ki Nawomi yet Ruf a, "N saa lon joo ki tura, ki fii mok a yur po rjaak. ² Bant nan Boas tee ti nikpiimoe, wunba yaa rjaateeb ki a daan tuu tuun namm na. Gbiintir, daajoook na u sii boo jeet. ³ Li paak, wurin ki soor tulaarii ki lia a tanant. A teen nna gbenn, fan saan waa boo jeet sian na. Njaan a daa te ki u bant nan a be, ki wun di ki bia nyu ki gbenna. ⁴ Yabit ki bann waa saa door sian. Wu-u goon yoo nba, fan saan bakit u bonpinir na, ki koo door u taa poo. U saa wanna faa saa teen bianjinba."

⁵ Ki Ruf jiin a, "Linba ki a wannin na kur, n saa tuma."

⁶ Li yoo na ki Ruf teen siir ki saan jarik paak, ki saa tun bianjinba ki u sipook wanno na. ⁷ Boas nba dii ki nyuu gbenn yoo nba, u ji din be u yamanie, ki saan door kpian jekpekir ki goont. Ki Ruf lomii ki baar tan dekin bakit u bonpinir na, rjaan door bokin u taa po. ⁸ Ki Boas tan yerik nyiook na ki labir, ki la ki poo doo bokoko, ki li yaar litoo. ⁹ Ki u boi a, "Njeme na?"

Ki Ruf jiin a, "Min Ruf, a daabire. Li tee fine-ii goriiin, kimaan a tee Elimelek nikpiimoe. Li paak, yabit ki faarin."

¹⁰ Ki Boas jiin a, "N bipoo, Yennu n teen piisin a paak. Bannu nba ki a tuun motana na, a wann kpiir ki li ponj gar faa din be nan a sipooka. A bo saa fit lin lon naasimo, waa mok, koo waa ki moki, ki kuno, rjaan a ki teen nna. ¹¹ Ruf, a daa biir a pare. Faa loon bianjinba kur, n saa tuma. Doo na niib kur mi nan a tee ninjanae. ¹² Li tee moniie nan n tee i nikpiimoe, ki bia tee mii gorii-i, rjaan jasoo be ki mantik kpiin nani. ¹³ Doort, ki sanyiook ni tin won laan u saa sak kii gorii, koo u kan saki. Li-i tee ki u sak, li rjan. Njaan li-i tee ki u yet, n por Yennu nan n saa gotawa. Doort ki lin yenta."

¹⁴ Ki Ruf doort Boas taa po, ki li tan yentir ki u fiir. Li din ki yent gbenn kaawa ki u fiiri, kimaan Boas din ki loon niib n bann nan u won doort u boori. ¹⁵ Waa fiir yoo nba

ki Boas pakɔ nan wun yit u saarik ki lat tij ni. Ki u teen nna, ki Boas teen jebin ki li tee nan tatilaauk na, ki lor jinnɔ, ki u kun nann. ¹⁶ Waa baar ɲaak ki u sipook boio a, “N bipoo, a la nlee?”

Ki u wannɔ Boas nba tun bianjinba ki turo. U bia din beto a, ¹⁷ “U yet a n kan ɲmat a boor niipia, ki turin jeet na.”

¹⁸ Nawomi din pak Ruf a, “Ruf, maakit a moɲ ki tin la laa saa dɔɔr bianjinba. Boas kan kar dinna, see ki u yabir ɲamm maan na kur.”

4

Bianjinba ki Boas kɔɔn Ruf

¹ Boas din saan doo na tammɔb nie, baa kaar siaminba ki piak maan ki bia so sooru na, ki saa kar. Ki Elimelek nikpiimɔ nba ki Boas pak u po na tan baar gaar. Ki u yiino a, “N yɔɔk, baat ki tan kar nna.” Ki u baar kar. ² Waa kar yoo nba ki Boas yiin saakab piik ki bi baar kar pukin. ³ Ki Boas yet u nikpiimɔ na a, “Nawomi nyii Moab tij ni ki jenna. U loon wun kɔɔt ti ninja Elimelek tij nae. ⁴ ɲanne ki n ɲaan man wanna, ki fii mi tij maɲ kɔɔtu po. Li-i tee ki a saa daa tij maɲ, fan pak, ki saakab nba kar nna na n gbat, ɲaan li-i tee ki a mun bia ki loon, fan bia pak, kimaan fine yen li daanu yaak sinsinna, ki n lian waa.”

Jɔɔ na din jiin a u saa daa tij maɲa.

⁵ Ki Boas yet jɔɔ na a, “Li-i tee ki a saa daa tij na, a saa kpab daa nan Ruf, Nawomi sipook nba ki u sɔɔɔ din kpo nae, ki tij na-ii be kpeemmɔ na ɲaateeb nuu ni.”

⁶ Boas nba yet nna, ki jɔɔ na jiin a, “Li-i tee nnaie, n saa jii tij na daanu yaak ki tura, ki fan daa tij maɲ, kimaan li want nan mi-i daa tij na ɲaan tan kpo, n waas kii mok yaak nba saa yent tij maɲi. Daan tij maɲ, min ɲarin kan daa.”

⁷ Tɔn, li bina ni li din tee bi kaare nan niro-i yaa wun kɔɔt siar, wun pit u taasaat ki tur wunba yaa wun daa na. ɲanne want nan u turo yaaka.

⁸ Jɔɔ na nba chab Boas a wun daa tij na yoo nba, u din pit u taasaate ki turo. ⁹ Ki Boas pak saakab nan binba kur be lej na a, “I teen siara damm nan dinna n daa linba kur tee Elimelek yar, nan u bonjai Kilionn nan Maalonn yar, Nawomi boora. ¹⁰ N bia daa Maalonn pakɔɔk Ruf, wunba tee Moab booru ni bik nawa, ki u ji tee n ɲaapooue. ɲanne saa te ki Ruf sɔɔɔ sann kan bot, ki faar na bia tan sii tee Ruf nba saa mar waas nba na yar. Ki u sann sii yɔɔ be u niib ni nan u doo ni. Yimme tee siara damm dinna.”

¹¹ Saakab na, nan binba din be lej na kura din jiin a, “Nn, ti teen siara damma. Yennu n teen piisin a ɲaapoo Ruf paak, ki wuu taji tee nan Rachel nan Lea, binba din tee Jakɔb ɲaapoob ki din marɔ waas bonchiann na. A tan sii tee niyikire Efrata niib booru ni, ki bi sii tun tian a sann Betlehem. ¹² Waas nba ki Yennu saa tur fin nan Ruf na sii tee nan Juda nan u ɲaapoo Tamar bija Peres waas nae.”

Ki jiin kpanbar Defid yaadindoun po

¹³ Boas din kɔɔn Ruf, ki Yennu teen piisin u paak, ki u soor poor ki mar bonjak. ¹⁴ Ki lej poob na ji yeen Nawomi a, “Dontin Yennu, u tura yaaboonjak dinna ki u tan saa gota. U tan sii tee nijaanne, Israel niib booru ni. ¹⁵ A sipook loona bonchiann. Waa tun linba tura, li gar bonjai banlore paaka. Motana u bia mara yaaboonn na, wunba saa tura binbenpaan, a kpetuk ni, ki a bia ji sii be a yamani.” ¹⁶ Ki Nawomi ji din dia bik maɲ ki goriio nan waa tan subir.

¹⁷ Bi ɲakpias poob din pur bik maɲ sann Obed, ɲaan ji din kumii niib nan Nawomi la yaaboonn na.

Obed din tan mar Jese, ki Jese mun mar Defid.

¹⁸ Laa nyii Peres ki tan tuu Defid: Peres bijae din tee Hesronn, ¹⁹ ki Hesronn bija mun tee Ram, ki Ram bija mun tee Aminadab, ²⁰⁻²¹ ki Aminadab bija mun tee Nasonn, ki Nasonn bija mun tee Salmonn, ki Salmonn bija mun tee Boas, ki Boas mun ji din mar Obed, ²² ki Obed-e din mar Jese, ki Jese mun mar Defid.

SAMUEL sinsinn labaar

Ki jiin 1 Samuel gbowj na po

Gbowj na beerit Samuel nba din tee Yennu sokinii na poe. U bia din tee Israel teeb tooondaanjaanne, ki sommib ki bi kon nyann bi datai.

Bianjinba ki Elkana nan u nyaateeb jiantir Yennu, Siilo doo ni

¹ Jasoo nnae din be, ki bi yiu Elkana, ki u tee Efraim booru ni niro, ki din koo Rama doo nba be Efraim, yent nba mok kunkona na. U din tee Jeroham bijae, ki tee Elihu yaaboonn, ki bi nyii Tohu maaru ni, ki tee Suf yeeja nyaak bokir. ² Elkana din koon poob banlee, ki bi yi yeno Hana, ki yi loo Penina. Penina din mok waas, nyaan ki Hana narin ki moki. ³ Binn n tuu binn, Elkana din tuu nyi Rama-e ki saan Siilo, ki saa jiant ki bia mann maruj ki tur Yabint Yennu. Leje ki Eli nba tee Yennu manntoo na bonjai banlee nba tee Hofni nan Finehas na din tee Yennu mannteeb. ⁴ Yoo nba kur ki Elkana mann maruj, u din tuu tur Penina nan u waas kur nantora. ⁵ Waa din mantik loon Hana bonchiann na paak, ki u tuu turo tor nba mok jirima, nyaan Yennu din soor u matuk ki u ki maar. ⁶ Ki Penina, wunba tee u yantoo na din tuu sarikitoe, ki bia nyikitiro, kimaan Yennu nba din ki turo bik na paak. ⁷ Li din tuun nnae binn n tuu binn, yoo nba ki bi saan Yennu nyaak na ni. Penina din tuu daamii Hana-e, ki Hana n tan bui ki yet jeet dinu. ⁸ Ki u soro Elkana tuu boio a, "Hana, bee teen ki a bui? Bee teen ki a ki di jeeti? Bee ki a tun ki be parbiir ni? N ki chee waas piik a boori-i?"

Ki jiin manntoo Eli nan Hana po

⁹⁻¹⁰ Dasiar, baa dii jeet ki gbenn Yennu nyaak nba be Siilo doo ni na, ki Hana fiir saan set, ki u par biir, ki u bui fabin, ki mei Yennu. Ki manntoo Eli kar u kok paak, Yennu nyaatammob ni. ¹¹ Ki Hana senn mosonn ki yet a, "Yabint Yennu, gotir a daabir nba be ninbaatir, a daa tammit n po, ii tian n po. N senn mosonn nan li-i tee ki n mar bonjak, n saa jiiu ki pi fin Yennu nan u manfoor gbennu, ki bia kan ban te barik n do u yur paaki."*

¹² Hana din tukin ki mei Yennu ki li wei bonchiann, ki Eli gorii ki diitir u mogbana. ¹³ Hana din mei u par nie, ki u mogbana damm, nyaan ki kunkor ki do. ¹⁴ Ki Eli tan boio a, "A jia saa yib ki lin wei nlee? Nyikin a danyuutir manj."

¹⁵ Ki Hana jiin a, "Li ki tee nna kaa, chanbaa, n tee poo nba be parbiir nba kaa bikinu niije. N ki nyuu daan kaa, n mei Yennu-e ki nyint n daamii ki teeno. ¹⁶ A daa dukii nan n tee poo nba ki mok nyooto. N tun mei nnae kimaan n be parbiir nie."

¹⁷ Ki Eli yet a, "Ii saa nan parmaasir. Yennu nba tee Israel teeb Yennu na n tura linba ki a boi li po na."

¹⁸ Ki Hana yet a, "Ii tun kii dukii bonjann ki jiin n po," ki seet saan ki dii jeet, ki ji ki be parbiir ni.

Samuel matuk nan baa jiiu ki tur Yennu bianjinba

¹⁹ Laa yent, ki Elkana nan u nyaateeb fiir sanyapob ni ki jiant Yennu, ki li poor po, ki bi nmat kun bi doo ni Rama. Ki Elkana door nan u nyaapoo Hana, ki Yennu gbat u miaru, ²⁰ ki u soor poor, ki mar bonjak, ki puro Samuel, ki yet a, "N boi Yennu-e u po."

²¹ Yoo bia din tan jan nan Elkana nan u nyaateeb n nmat Siilo ki saa mann binn kur maruj, ki bia gbeen u mosonn. ²² Hana din ki saan. U din bet u soro a, "Bik na-i chekit, n saa jiiu ki saan nanao Yennu nyaak ni, ki u sii be lej nan u manfoor gbennu."

²³ Ki Elkana jiin a, "Li njan, tumin faa loon bianjinba, biat ki got a bik wun chekit. Yennu n nyaan ki a mosonn n gbee." Ki Hana biar nyaak ni ki gorii u bik. ²⁴ Hana nba got bik na, ki u chekit yoo nba, ki u jiiu, ki dia naajak nba dii bina nantaa, nan yon bokrik-gbina piik, nan tilooona daan ki li gbee bujakora, ki saan nanao Yennu nyaak nba be Siilo na. ²⁵ Baa saa kpai naajak na ki gbenn, ki bi ji jii bik na ki saan nanao Eli boor. ²⁶ Ki Hana yet Eli a "Chanbaa, a bannima-a? Mine tee poo nba din see nna, ki a lan ki n mei Yennu na. ²⁷ N miar Yennu bik na paak, ki u turin linba ki n boi nawa. ²⁸ Li paak, n jikit bik na ki teen Yennu. Waa sii be u manfoor ni ki wei bianjinba, u sii tee Yennu yooe."

Ki bi jiant Yennu lej.

* **1:11** 1.11 Baa kan koor u yut na want nan bi jiiu ki tur Yennu-e.

2

Ki jiin Hana Yenmiaru po

¹ Ki Hana miar Yennu ki yet a:

“Yennu turin parpeenna.

Li manjin bonchiann nan waa tun linba turin na.

N laa n dataie, ki bia mək parpeenn,
kimaan Yennu sommima.

² “Soo ki be ki tee kasii nan Yennu na;

soo kaa ki tee nan ɲoo na,

soo ki be ki tee guutoo nan ti Yennu na.

³ Nyikin dont-n-moɲ pinpakit na.

A daa te ki a mɔb piak li karinbaanmaan,

kimaan Yennu tee Yennu nba mi,

ki saa bu niib nba tuun linba kur buut.

⁴ Kunkonkonpaara torbana cheene,

ɲaan binba ki paar na laat paɲe ki pukii.

⁵ Niib nba bo laat ki di gboot na, ɲamme ji lin ki mei jeet,

ki binba kon bo məkib na, ki bi di gboot.

Ki poo nba bo tee kanmatir na mar waas banlore,

ɲaan ki wunba bo mək waas bonchiann na biar yann.

⁶ Yennu-e kpi ki bia teen manfoor,

u te ki niib saa kpeentɪɲ, ki bia te ki bi jent bi manfoa ni.

⁷ U te ki siab namii, ki siab mun məkkitir.

U sikint siab, ɲaan tee siab niijaana.

⁸ U fiint talasdamm nba doo tant ni,

ki bia fiint binba namii ki doo tanpenkpeka paak na,

ki te ki bi tokii nan nadiira, ki gaan naan baakir.

Tingbouɲ na fiakir tee Yennu yare,

ki fiakir na paake ki u toon durinya.

⁹ “U guu niɲamm manfoa,

ɲaan te ki nibiit na kpakin bunbonn ni.

Niro paɲ kaa te ki u laat nyannu.

¹⁰ Binba tee Yennu datai na, u saa biiriba.

U saa te ki satianii n nyi sanpaapo ki tian bi paak.

Yennu saa bu durinya niib kur buut.

U saa jii paɲ ki tur u kpanbar,

ki te ki u kpanbar ganntoo maɲ n nyann.”

¹¹ Ton, ki Elkana ɲmat kun Rama ɲaan ki Samuel biar Siilo, manntoo Eli boor, ki tuun Yennu toona.

Ki jiin Eli bonjai po

¹² Eli bonjai din tee wayoonae, bi din ki gaan Yennu kpaanii, ¹³ koo sennii nba jiin bona nba ki mannteeb tuu wann niib ki bi baat nann na. ɲaan li-i tee soo baar ki mann maruɲu, manntoo Eli waas na tuu tun toomue, ki u dia diitik nba mək moɲaarii ɲantaa. Yoo nba ki nant na daa yaak muu paak na, ¹⁴ u tuu tun bobir na nie ki ɲmuu lot nant, ki yet a li tee manntoo yare. Israel teeb kur nba din tuu baat Siilo ki mann maruɲ na, bi din tuun nnae ki teemm. Bi-i ɲmuu ki soor linba kur, bin jii. ¹⁵ Baa daa tuu ki joo kpapana na muu ki tur Yennu yoo nba na, manntoo toomu na bia tuu baar wunba mann maruɲ na boore, ki yeto a, “Nmitir nant na waan ki tin tur manntoo ki wun pur, u kan gaar nanyakinkar i boor, see nankaat.”

¹⁶ Ki li-i tee wunba mann na jiin a, “Naant ki tin tun linba took ki joo kpapana na muu sinsinna ɲaan ji nyinn linba ki i loon na,” manntoo toomu na tuu yet a, “Aaii, turimin motana. Nna-i kaa, n saa jii nan mabire.”

¹⁷ Eli waas binbenbiit na booru din tee yanbongbenjire Yennu toonn, kimaan bi din ki chorin piinii nba ki niib teen Yennu na.

Ki jiin Samuel benu Siilo doo ni po

¹⁸ Li yoo maɲ ki Samuel ɲammit tuun Yennu toona, ki lia kasii liatjabik. ¹⁹ Ki binn kur, u naa tuu nyar liatire; wuu taɲi chian u soro Elkana a wun saa mann binn maruɲ, wun jii liatir maɲ ki tur Samuel. ²⁰ Ton, Eli din tuu teen piisime Elkana nan u ɲapoo paak, ki yet Elkana a, “Yennu n tur fin nan a poo na waas ki pukin, ki bin tan set bik nba ki i jiuu ki jiin tur Yennu na taar ni.”

Bi-i mann maruŋ ki gbenn, bin ji ŋmat kun.

²¹ Yennu set din teen piisin Hana paak, ki u mar bonjai bantaa nan bonpoi banlee ki pukin, ki bonjabik Samuel kpaatir nan Yennu toona.

Ki jiin Eli nan u bonjai na po

²² Yoo nba na, Eli ji din kpeta. U din tuu gbia linba kur ki u bonjai tuun ki teen Israel teeb na, nan baa dɔɔ nan poob nba tuun Yenjiantu lanbouŋ tammɔb boor na. ²³ Li paak, ki u boib a, "Bee ki i tuun toonbiit nba na? Sɔɔ kur yeenin toonbiit nba ki i tuun na po. ²⁴ Nyikin man, n waas. Li tee bonbilankant nba ki Yennu niib piak li poe. ²⁵ Li-i tee ki niro biir u loɔ, Yennu saa nyik chabɔwa, ŋaan li-i tee ki niro tun biir Yennu, ŋmee saa kɔn u paaki?"

Waas na lek din ki gbiint bi baa kpaanii, kimaan li din tee Yennu loomme nan wun kpib.

²⁶ Samuel din ŋammit ki kpaatir, ki mɔk binbenŋaŋ, ki li gboot Yennu nan nisaarii numm.

Yennu masɔkinkar nba jiin Eli ŋaak po

²⁷ Yennu sɔkinii din baar Eli boor, ki yetɔ a, "Linba nae ki Yennu yet a: Yoo nba ki a yeeja Aarɔn nan u ŋaateeb din tee yommii ki be Ijpt na, n din fiit n mɔŋ ki turo. ²⁸ Israel booru ni kur, n gann u ŋaateeb kɔɔe a bii tee mannteeb, kii tuun maruŋ binbintir na boor, kii wubint bonnunubit, ki bia kii lia mannteeb yudaano liatjabik na, kii boi n ŋmakita po. Ki n turib yaak nba ki bi sii mɔk tor, piinii maruŋ nba ki Israel teeb tuu saa joo muu binbintir paak na ni. ²⁹ Bee teen ki i mɔk jawuuk nan maruŋ nan piinii nba ki n yaa n niib n jii ki turin na? Eli, bee teen ki a baakit a bonjai ki garin, ki te ki bi di nanŋant nba ki n niib mann maruŋ ki teenin na, ki gbenjiti? ³⁰ Min Yabint daano nba tee Israel teeb Yennu, mine bo senn mɔsonn sianyooowa, nan i ŋaateeb nan i naakuuk ni niibe sii tee mannteeb ki tuun mannteeb toona yoo n tuu yoo, ŋaan mɔtana n ji kan chabi yaaki. N sii baakit binba baakitime, ŋaan kii yisin binba yisimin na. ³¹ Gbiintir, yoo baat ki n tan saa kpi i ŋaanaasimm kur, nan i yeeja ŋaanaasimm kur, ki li saa te i ŋaak ni, sɔɔ kan kpet kaawa ki tan kpo. ³² Ki li saa daamiia, ki a sii gorii, ki funfunn mɔka nan piisin nba ki n saa teen Israel teeleeb paak na, ŋaan sɔɔ kii be a ŋaak ni ki saa kpeta ki kpo. ³³ ŋaan n lek saa tenn a maaru ni sɔɔ ki wuu mɔk manfoor, u sii tee n manntɔɔe, ŋaan u sii mɔe yoo kur, ki ji kii mɔk dindann, ki a maaru ni leeb na saa kpo jat kuume. ³⁴ Yoo nba ki a bonjai banlee Hofni nan Finehas tan saa lakin ki kpo dayenn kɔɔ na, ŋanne saa wann nan linba kur ki n yet na saa teen mɔniwa. ³⁵ N saa gann manntɔɔ nba sii tee niŋano n boor, ki bia tuun linba kur ki n tuu sii loon wun tun ki turin. N saa turo yaaboona, ki bi sii yɔɔ ki jiantirin, n kpanbar ganntɔɔ na boor. ³⁶ Ki a maaru ni, wunba tan saa tenn ki mɔk manfoor na, tan saa saan manntɔɔ marj boor, ki miar likirii nan jeet, ki tuu saa barin manntɔɔ na a wun te ki wun tun ki tur mannteeb na ki fit la jeet ki di."

3

Bianjinba ki Yennu dɔkit Samuel paak

¹ Bina nba niŋ ki Samuel din be Eli boor ki tuun Yennu toona na, yirintu nan Yennu masɔkinkar din waar li yoo. ² Dasiar nyiɔk ki Eli, wunba ki u ninjiinii din ban ki u ki nyɔɔn fanu na din dɔɔ u diiuk ni ki gɔɔnt, ³ ki Samuel mun dɔɔ kasii boor nba ki mɔlor lakir be na ki gɔɔnt, li kojomɔk, ki sɔɔ fitir daa di, ⁴ ki Yennu yiin Samuel, ki u toon a, "Mine na," ⁵ ŋaan chiar ki kɔɔ Eli boor, ki saa yet a, "Faa yiinin na, mine na."

Ki Eli jiin a, "N ki yiinani. Ii ŋmat ki saa dɔɔr." Ki Samuel ŋmat ki saa dɔɔr.

⁶⁻⁷ Ki Yennu ŋamm yiin Samuel, ki Samuel ki bann nan Yennu-e yiu, kimaan Yennu daa ki ban pak nana. Li paak, ki u fiir ki saan Eli boor ki saa yet a, "Faa yiinin na, mine na."

Ki Eli jiin a, "N bik, n ki yiina. Ii ŋmat ki saa dɔɔr."

⁸ Ki Yennu yiin Samuel taar muntaa ni, ki u fiir ki saan Eli boor ki saa yet a, "Faa yiinin na, mine na."

Li yooe ki Eli ji bann nan Yennu-e yi bik na. ⁹ Ki u bet Samuel a, "Ii ŋmat ki saa dɔɔr. Li-i tee ki u ŋamm yiina, fan yet a, 'Yennu, ii piak, a daabir gbiin.' " Tɔn, ki Samuel ŋmat ki saa dɔɔr.

¹⁰ Ki Yennu baar ki set lej, ki yiin nan waa bo yi bianjinba na a, "Samuel, Samuel."

Ki Samuel jiin a, "Ii piak, a daabir gbiin."

¹¹ Ki Yennu yetɔ a, "Dasiar, n yaa man tun siara bonbilankante, ki tur Israel teeb, ki wunba kur tan gbatir, waat saa sooro. ¹² Daar marj ni, n tan saa baar nan biiru nba

kur ki n senn nae ki tur Eli nan u njaateeb, ki li siar kan tenni. ¹³ N porj betowa nan n saa dat u njaateeb tuba, haliu nan yoo nba kaa paak, kimaan u bonjai tun yanbomm ki biirima. Ki Eli mi nan bi tuun bonbiir man, njan ki u ki gooribi. ¹⁴ Li paak, ki n por kat nan marunsiar koo piinsiar kaa ki saa fit nyinn Eli njaateeb biit na tubdatu ni.”

¹⁵ Ki Samuel biar ki doo u doonu paak, ki li tan yent sanyiook, ki u fiir ki loot Yennu njaak tammoi, njan ki janmaanii moko nan wun bet Eli, Yennu nba beto linba, yirintu na ni. ¹⁶ Ki Eli yiino a, “N bija Samuel.”

Ki Samuel toon a, “Mine na.”

¹⁷ Ki Eli boio a, “Yennu yet a bee? A daa boiriin siari. Yennu saa dat a tubir bonbiir, li-i tee ki a ki pakin maan nba ki u yeta na kuri.” ¹⁸ Ton, ki Samuel yeto maan na kur, ki ki boro siari. Ki Eli yet a, “Njoo tee Yennu, u saa fit tun linba kur njan nano.”

¹⁹ Ki Yennu be nan Samuel ki u kpaatir, ki te linba kur Samuel yet, tan gbee. ²⁰ Ton, ki Israel teeb kur, laa nyii bi tij bokir yenn po, ki saa tuu leer po, ki soo kur mi nan Samuel tee Yennu sokiniie nan barmonii. ²¹ Ki Yennu njammit ki fiitir u moŋ ki teen Samuel, Siilo doo ni, siaminba ki u lekit ki pak nano na. Ki yoo nba kur ki Samuel pak, Israel teeb kur tuu gbiinte.

4

Bianjinba ki Filistia teeb fat molor lakir na

¹ Li yooe ki Filistia teeb taan leeb ki nyii a bin kon nan Israel teeb. Ton, ki Israel teeb mun nyii a bin took ki kon namm. Ki Israel teeb na chaan bi kaan Ebeneser, ki Filistia teeb mun chaan bi kaan Afek. ² Ki Filistia teeb na lek Israel teeb ki kon namm nan ninmonn, ki nyann Israel teeb man, ki kpiib nan tusaa nanna na tob man ni. ³ Israel kunkonkonna nba din tenn na din nmat bi kaan ni, ki bi toondamm na boi bi leeb a, “Bee teen dinna Yennu te Filistia teeb na nyanniti? Njaant ki tin saan Siilo ki saa jii Yennu molor lakir na, ki lin te ki wuu be nant kii sommitit, ki tin nyann ti datai.” ⁴ Ki toondamm na nyinn jab ki tumm Siilo, ki bi saan jii Yabint Yennu molor lakir na ki jen nann. Ki njo Yennu be bona nba mok kpinkpant* banlee na sinsuuk ni. Ki Eli bonjai banlee nba tee Hofni nan Finehas na baar nan molor lakir na.

⁵ Yoo nba ki Yennu molor lakir na koo Israel teeb kaan na ni, ki Israel teeb man mok parpeenn ki ji hoot nan kunkopaara, ki li te tij jek. ⁶ Ki Filistia teeb na gbat hootii na, ki yet a, “Hoot boor bee be Hiibru teeb† kaan ni na? Li paak tee bee?” Baa gbat nan Yennu molor lakir na koo Hiibru teeb kaan ni na, ⁷ ki janmaanii koo Filistia teeb na, ki bi yaa, “Yennu sik bi kaan niwa, ti be maan nie, linba na booru daa ki ban tun ti boor ni. ⁸ Bonbiir be ti paak, nmeee saa fit nyinnit tingbanpaara na nuu ni? Bi tee tingbana nba din kpi Ijijt teeb kunkoouk paak nae. ⁹ Filistia teeb, cheen i para man, ii kon nan i tee jab na, nna-i kaa, ti saa teen Hiibru teeb yommie nan taa diab ki bi tee yommii bianjinba na. Li paak, ii kon nan jab na.”

¹⁰ Ki Filistia teeb na kon nan panj ki tan nyann Israel teeb, ki bi chiar yarik yarik, ki kun bi nei ni. Israel teeb bonchiann din kpo. Bi din kpil Israel kunkonkonna tusaa piintaa. ¹¹ Bi din fat Yennu molor lakir nae, ki bia kpil Eli bonjai banlee na, njamme tee Hofni nan Finehas.

Ki jii Eli kuun po

¹² Jasooe din be ki tee Benjaminn boor ni niro, ki din chiar tob na ni, ki saan Siilo doo ni, li daar, ki pat u tiat, ki bia puk tanpent a lin wann nan u be parbiir ni. ¹³ Waa baar lenj yoo nba, ki soo Eli kar sonjokpin, kok paak, ki gorii, kimaan u yan din put Yennu molor lakir na paake. Joo na nba koo doo na ni, ki yet linba tun tob ni yoo nba, ki doo na niib kur faa wuyikini. ¹⁴ Ki Eli gbat wuyikini na ki boi a, “Wuyikini na paak tee bee?” Ki joo na kakit saan Eli boor ki saa yeto labaar man. ¹⁵ Eli din mok bina piinyia nan nanniime, ki u ninjiinii ji banj ki u ki nyoon fanu. ¹⁶ Joo man din yet Eli a, “N nyii tob na ni dinnae ki chiar baar.”

Ki Eli boio a, “N bija, bee baari?”

¹⁷ Ki joo na jiin a, “Israel teeb chiar ki nyik Filistia teeba. Li tee kunkonbiire, jab bonchiann kpo. Linba pukin, a bonjai banlee nba tee Hofni nan Finehas na kpowa, ki bi bia fat Yennu molor lakir nawa.”

¹⁸ Yoo nba ki joo na taa Yennu molor lakir sann na, ki Eli nyii kok paak ki baa yinyann, tammob na boor. U din gben ki bia kpet bonchiann, li paak, waa baa na ki u turu konn, ki u kpo. U din tee Israel teeb toondaano bina piinnae.

* 4:4 4.4 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, njan mok kpinkpant. † 4:6 4.6-9 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

Ki jiin Finehas pakɔɔk kuun po

¹⁹ Eli sipook, wunba tee Finehas naapoo na din mɔk poore, ki jan maaruwa. Yoo nba ki u gbat nan bi fat Yennu molor lakir na, ki u sipojak nan u sɔrɔ bia kpowa na, ki u mɔ matyiaru, ki mar, n̄aan matuk na din daamiio bonchiann. ²⁰ Waa kpenn yoo nba, ki maannaanba nba be nana na yetɔ a, "Cheen a par, a mar bonjake." Naan ki matnaa na din ki fiini. U din ki jimm siari. ²¹ Matnaa na din pur bik na sann Ikabod-e,‡ ki yet a, "Yennu baakir nyii Israel teeb boora." Ki li gaan nan Yennu molor lakir nba ki bi fat na, nan u sipojak nan u sɔrɔ kuun paak. ²² Poo maɲ din yet a, "Yennu baakir nyii Israel teeb boora, kimaan bi fat Yennu molor lakir nawa."

5

Bianjinba ki Yennu molor lakir be Filistia teeb boor

¹ Filistia teeb nba nyann ki fat Yennu molor lakir na, li poor po ki bi jiir Ebeneser ki saan nann Asdod doo ni, ² ki saa kɔɔn bi tingbann nba ki bi yir Dagonn na diiuk ni, ki bir kpian tingbann nba ki bi maa ki senn maɲ. ³ Ki li yent sanyioɲ, ki Asdod teeb la bi tingbann Dagonn maɲ baa ki faab tiɲ ni, Yennu molor lakir na tɔɔnn. Tɔn, ki bi fiino ki n̄amm senn waa tuu see sian. ⁴ Laa bia yent sanyaleeuk, ki bi la tingbann Dagonn na baa ki dɔɔ tiɲ ni, Yennu molor lakir na tɔɔnn. N̄aan n̄arin ki u yur nan u kpinkpant pota ki saa kpaak tammokɔr, n̄aan nyik gbanant ki li dɔɔ li kɔɔ. ⁵ Li paak, ki Dagonn mannteeb nan u jiant-teeb kur nba be Asdod doo ni, ji ki n̄maan li tammokɔr paak nan dinna.

⁶ Yennu din dat Asdod teeb tuba bonbiir, ki kɔɔmm janmaanii, ki dat n̄amm nan binba kur kpiab na tuba, ki te mɔra* soorib. ⁷ Niib na nba la linba ji teeb na, ki bi yet a, "Israel teeb Yennu nae daar timm nan ti tingbann Dagonn tuba. Ti ji kan n̄aan ki Yennu molor lakir na n biar nanti." ⁸ Li paak, ki bi tun toomii ki bi lin yiin Filistia teeb batnba banɲmu na, ki tan boib a, "Ti saa teen Israel teeb Yennu molor lakir na nlee?"

Ki bi jiin a, "Ii jii Israel teeb Yennu molor lakir na ki saan nann Gaaf." Tɔn, ki bi jii Yennu molor lakir na ki saan nann Gaaf. Li mun bia din tee Filistia teeb doi na yenne. ⁹ Baa jii ki saan nann doo na ni yoo nba, ki Yennu par bee doo maɲ paak, ki u dat bi tuba ki te ki mɔra soor bi nipaauɲ nan nikpera kur, ki li te janmaanii soorib. ¹⁰ Tɔn, ki bi nyinn Yennu molor lakir na ki saan nann Ekronn, ki li mun bia tee Filistia teeb doo. N̄aan molor lakir na nba baar leɲ yoo nba ki niib na faa wuyikij ki yaa, "Bi baar nan Israel teeb Yennu molor lakir doo na ni, a bin kpi ti kure." ¹¹ Li paak, ki bi yiin Filistia yudamm kur, ki tan yetib a, "Nyint Israel teeb Yennu molor lakir na ti pen. N̄aant ki lin n̄mat laa tuu be sian, nna-i kaa, li saa kpi timm nan ti niib gbenna." Bi yet nna kimaan Yennu-e din daar bi tuba bonbiir, ki li te janmaanii soorib bonchiann. ¹² Niib nba lek din ki kpo na, n̄aan mɔra din soorib bonchiann, ki bi fabin ki yi bi yennii a bin sommib.

6

Bianjinba ki Yennu molor lakir jen Israel teeb boor

¹ Yennu molor lakir na nba be Filistia yent ni n̄maarii n̄anlore na poor poe, ² ki Filistia teeb yiin mannteeb nan nyɔkdamm ki tan boib a, "Ti saa teen Yennu molor lakir na nlee? Li-i tee ki ti saa jiir ki jiin laa nyii sian, n̄ann ti saa jiin nan bee?"

³ Ki bi yet a, "Li-i tee ki i yaa yin n̄mat nan Israel teeb Yennu molor lakir na, see ki i saan nann nan piinii ki saa turɔ, ki lin pa i yanbomm paak. I daa jiint Yennu molor lakir na yanni. Jiintir nan piinii. N̄anne saa te ki yin la tebu, ki i bia saa la linba paak ki u daar i tuba."

⁴ Ki Filistia teeb na boi a, "Piinboor bee ki ti saa saan nanni?"

Ki bi jiin a, "I saa saan nan mɔra salinkuna n̄anɲmue nan lanpora salinkuna n̄anɲmu, ki Filistia batnba banɲmu na saa tur yenn yenn, kimaan li yiar boorike bo baa yimm nan i batnba banɲmu na paak. ⁵ Mɔra nan lanpora nba biir i tiɲ na, ii n̄amm li ninnauɲ, ki tur Israel teeb Yennu chɔruɲ. Li pasiar u saa nyik ki ji kii nabis yimm nan i tingbana nan i tiɲi. ⁶ Bee ki i tee tubkangbata nan Ijipt kpanbar nan u niib nba din tee na? Yennu nba din n̄makirib kenken na, bi din ki n̄aa Israel teeb kaa ki bi nyii Ijipt tiɲ ni-i? ⁷ Li paak, ii lon naatoruk nan nei banlee, binba mɔk naabis, ki bi daa ki ban yokin yokit bi turi ni, ki gaamm nan toruk na, n̄aan loon naabis na naaloor ni, ⁸ ki jii Yennu molor lakir na ki paan toruk na paak, n̄aan boninnant nba tee piinii ki saa nyinni biit ni na, ii teenir lakir ni, ki senn kpian molor lakir na, ki n̄mant toruk na, ki te ki lii saa li kuukɔɔ,

‡ 4:21 4.21 Ikabod paake tee "baakir kaa."

* 5:6 5.6 Bi yaa li din tee yiarbiik nba nyii loorii nie, ki baat nan mɔra niib paak, ki kpi yian yian.

⁹ ɲaan kii gorii. Li-i tee ki li saa took Israel teeb doo Bef Semes-ie, li want nan Israel teeb Yennu-e te ki yiar kanbant soorit. Li-i munii tee ki li ki tɔkɪn li po, ɲɔɔ kaa tun yiar yoonna na, ɲaan li kpan tan baee.”

¹⁰ Ki bi tun nan baa wannib bianɲinba na, ki jii nei banlee ki gaamm toruk na, ɲaan loon naabis na naaloor ni, ¹¹ ki paan Yennu mɔlor lakir na toruk na paak, ki pukin lakir nba ki bi ɲamm salima mɔrkuna nan salima lanpora ki teen li ni na. ¹² Tɔn, ki nei na soor sɔnu ki took Bef Semes, ki ki bot muuk nan waama, ki mɔ saa, ki Filistia batnba banɲmu na waa bi poor ki saa baar Bef Semes kpaar paak.

¹³ Bef Semes teeb din jaan jeete baauk ni, ki tan la Yennu mɔlor lakir na, ki ji mɔk parpeenn ki kpamm. ¹⁴ Toruk na din baar ɲɔɔ nba ki bi yiu Joosua ki u kɔɔ Bef Semes na sarwauk niɲe, ki set leɲ ki kpian tanɲigbenɲir, ki leɲ niib na chɔɔ taabii toruk maɲ ki teen daat, ki kpɪi nei na, ki joob muu, ki li tee mujoonu maruɲ ki tur Yennu. ¹⁵ Ki sɔɔ Liifai teeb wokit Yennu mɔlor lakir na, nan lakir nba ki salima bonninnant be li ni na, ki paanir tanɲigbenɲir na paaka. Li daar maɲ ki Bef Semes teeb mann mujoonu maruɲ nan marunlia ki tur Yennu. ¹⁶ Filistia batnba banɲmu na din la baa tun linba na kurewa, ki ji ɲmat kun Ekronn li daar.

¹⁷ Filistia teeb salinkuna ɲanɲmu na din tee piiniie ki teen Yennu, a lin pa bi biit paak. Salinkunn kur din see doynenn paake. Ki doi maɲ tee Asdod nan Gasa nan Askelonn nan Gaaf nan Ekronn. ¹⁸ Bi bia din tur salima lanpora, ki salinkunn kur see batnba banɲmu nba dia Filistia teeb doi ɲanɲmu na yenn kur paak, li digbangbenɲa nba mɔk joona nan digbanbis nba ki mɔk joona kur. Tangbenɲir nba ki bi paan Yennu mɔlor lakir li paak na daa tee siara ki jiin linba din tun na po nan dinna, ki be Joosua sarwauk ni, Bef Semes doo ni.

¹⁹ Yennu din kpɪi Bef Semes jab piinlore, kimaan baa got mɔlor lakir na nɔɔk ni na, ki niib na ji din bui fabin, kimaan Yennu te ki nikuuk kɔɔ bi niwa.

Bianɲinba ki Yennu mɔlor lakir na be Kiriaf Jearim

²⁰ Tɔn, ki Bef Semes teeb boi a, “Nɲmee saa fit set Yennu nba tee kasii na tɔɔnni, ɲmee doo niɲe ki ti saa saan nan mɔlor lakir na ki lin fɔkit nanti?” ²¹ Ki bi tun toomii, ki bi saan Kiriaf Jearim niib boor, ki yetib a, “Filistia teeb jiin Yennu mɔlor lakir nawa. Baat man, ki tan gaar ki kun nann.”

7

¹ Tɔn, ki Kiriaf Jearim teeb saan gaar ki saan nann ɲɔɔ nba kɔɔ kunkonn paak ki bi yiu Abinadab na ɲaak ni, ki ɲamm kaan u bija nba ki bi yiu Eleasar na, a wuu goriiir.

Bianɲinba ki Samuel teen Israel teeb diarɔɔ

² Yennu mɔlor lakir na din be Kiriaf Jearim, ki dii nan bina piinlee nawa, yoo nba na kur ki Israel teeb kura mɔ, ki yi Yennu a wun sommib.

³ Ki Samuel yet Israel teeb na a, “Li-i tee ki i loon yin ɲmat kii be Yennu boor, see ki i nyik tingbanmannu nan tingbann nba tee Astarte na ninnant jiantii. Jiin i mɔɲ ki tur Yennu nan barmɔnii, kii jiantir ɲɔɔ kuukɔɔ, ki u saa nyinni Filistia teeb nuu ni.” ⁴ Tɔn, ki Israel teeb nyik tingbana nba tee Baal nan Astarte na mannu, ɲaan jiantir Yennu kuukɔɔ.

⁵ Ki Samuel yiin Israel teeb na kur a bin chet Mispa, ki betib nan u saa miar Yennu bi paak leɲ. ⁶ Tɔn, bi kur nba taan leeb Mispa yoo nba ki bi luun nyun ki mɔɔn, ki li tee piini ki teen Yennu, ki lor mɔi li daar maɲ, ki pak kat bi yanbomm ki yet a, “Ti tun biir Yennu-wa.” (Mispa-e ki Samuel din bu Israel teeb maan.)

⁷ Yoo nba ki Filistia teeb gbat nan Israel teeb taan ki be Mispa na, ki Filistia batnba banɲmu na tikir bi kunkɔnkɔnna, a bin lek Israel teeb. Ki Israel teeb na gbat nna maɲ, ki janmaanii kɔɔb. ⁸ Ki bi yet Samuel a, “Ii kpaɲ-ii mei ti Yomdaano Yennu ki wun tinnit Filistia teeb nuu ni.” ⁹ Ki Samuel kpɪi pebik ki joo u kur muu, ki li tee mujoonu piini maruɲ ki teen Yennu, ki miarɔ a wun somm Israel teeb, ki u gat u miar maɲ. ¹⁰ Yoo nba ki Samuel daa mann maruɲ na, ki Filistia teeb na nakin waan a bin lekib. Li taakpaak ni, ki Yennu te saak tian sanpaapo, ki yaar litib, ki ɲmat bi yan, ki bi chiar nan janmaanii. ¹¹ Ki Israel teeb nyii Mispa ki berib, ki kpɪib sɔnu ni ki saa baar Bef Kar.

¹² Tɔn, ki Samuel jii tann ki chaan Mispa nan Senn doi sinsuuk ni, ki yet a, “Yennu-e sommit nan mɔtana,” ki purir Ebeneser,* ¹³ Tɔn, ki Israel teeb nyann Filistia teeb, ki Yennu gɔɔr Filistia teeb, ki bi ji din ki fit kɔɔ Israel tin ni, yoo nba ki Samuel daa din be na. ¹⁴ Doi nba ki Filistia teeb din fat ki li be Ekronn nan Gaaf sinsuuk ni na, Israel teeb

* 7:12 7.12 Ebeneser paake tee “Sommir tann.”

din gaara. Tɔn, bi din n̄mat gaar bi yent kurawa, ki parmaasir ji be Israel nan Keenann teeb sinsuuk ni.

¹⁵ Samuel-e din tee Israel teeb diarɔɔ, yoo nba ki u din be u manfoor ni na. ¹⁶ Binn kur, u din tuu lin Betel nan Gilgal nan Mispā-e ki kaar bu maan. ¹⁷ U din tuu tan n̄mat kun Rama, u doo ni, ki bia din tuu tee barbuurɔ leŋ, ki din maa Yennu maruŋ binbintir leŋ.

8

Bianjinba ki Israel teeb loon kpanbar

¹ Yoo nba ki Samuel din tan kpet na, u din te ki u bonjai nae tee Israel teeb barbuura. ² U hijakper sann din tee Joel-e, ki bonbik sann tee Abija. Bi din tee barbuurae ki be Beerseba. ³ N̄aan Samuel bonjai na din ki tee nan bi baa nba tee bianjinba na. Bi baka din be lik-kpaann nie, ki bi gaan fobit ki ki bu maan fanu.

⁴ Tɔn, ki Israel saakab kur taan leeb, ki saan Samuel boor Rama, ⁵ ki saa yetɔ a, “Gotirii, a kpeta, ki a bonjai na mun ki tee nan fin na. Li paak, a nyinn sɔɔ ki wuu tee ti kpanbar kii diat nan digbanlia nba mɔk kpanbara bianjinba na.” ⁶ Samuel par din biir bi paak nan baa yaa bi loon bi tɔŋ kpanbar nawa, ki u miar Yennu. ⁷ Ki Yennu betɔ a, “Gbiintir maan nba ki niib na beera na. Li ki tee fin kaa ki bi yēeni, bi yēen mine nan n ki tee bi kpanbari. ⁸ Laa nyii daar nba ki n din nyinnib Ijpt nawa, bi din yētime, n̄aan n̄mat ki jiantir pata, ki mɔtana, bi bia teea nan baa din tuu teen bianjinba nae. ⁹ Li paak, gbiintir ki turib, n̄aan turib kpaanjara, ki wannib kpanbar na nba saa diab bianjinba.”

¹⁰ Ki Samuel yet niib nba baar u boor ki yaa wun turib kpanbar na mɔmaan nba ki Yennu betɔ a wun yetib. ¹¹ Ki Samuel n̄amm fiit ki wannib a, “I kpanbar na nba saa dia-i bianjinbae na: U saa jii i bonjai siab ki teemm kunkɔnkɔna, siab mun sii tee u tob taantorit n̄makit teeb, ki bi siab tee u tob taanjakira, ki leeb mun tee binba tuu saa liita ki u taanii n wei. ¹² U saa nyinn bi siab ki bi tee tɔɔndamm, kii gorii koonn jab tusir tusir, ki leeb mun gorii jab piin̄mu-n̄mu. I bonjai sii ko u kpaab ki jaan li jeet, ki siab mun kur u jatiat, ki bia n̄amii u torit. ¹³ Ki i bonpoi sii n̄amii tulaarii ki teenɔ, ki tee u jeet, ki bia pur u boroboro. ¹⁴ U saa jii i sarwaat nba kpai na, ki bia jii i tilontii nan olif kpan tin̄anii na ki tur u toontunna saakab na. ¹⁵ U saa gaar i jeet nan i tilontii piik ni yennkɔɔ ki tur u n̄aasaakab nan toontunna saakab. ¹⁶ U tan saa gaar i n̄ei toontunna, nan i nei nba n̄an, nan i bonii nba n̄an ki te ki bi tuun u toona. ¹⁷ U saa gaar i bonkubit piik ni yennkɔɔ, ki i mɔŋ saa teen u daaba. ¹⁸ Li yoo-i tanji baar, i saa mɔ kɔɔ bonchiann, kpanbar nba ki i gannɔ na paak, n̄aan Yennu tan kan gbat i fabinii.”

¹⁹ N̄aan ki niib na yēt bin gbiintir Samuel maan na, ki yet a, “Aaii, ti loon kpanbare ki wuu diat. ²⁰ Ti sii mɔk ti tɔŋ kpanbare ki u diat, ki li saa te ki ti mun tee nan digbanlia na. U tuu saa gar ti tɔonne ki tin faa tob.” ²¹ Ki Samuel gbiint linba kur ki bi yet, ki n̄mat wann Yennu. ²² Ki Yennu jiin a, “Tumin nan baa loon bianjinba na, ki turib kpanbar.” Tɔn, ki Samuel yet Israel jab maŋ kur a bin n̄mat kun bi n̄ei ni.

9

Bianjinba ki Samuel la Sɔɔl

¹ Benjaminn booru ni niro n̄nae din be, ki tee mɔkitɔɔ, ki bia mɔk yiikoo, ki u sann tee Kis. U din tee Abiel bijae, ki u mun tee Seror bija, ki Seror baa tee Bekoraf, ki Bekorof baa tee Afia, ki Afia mun tee Benjaminn booru ni niro. ² Kis din mɔk bonjak, ki u sann tee Sɔɔl. Sɔɔl din tee naasin̄jane, ki u lɔɔ din ki be. U din fɔk ki gar Israel teeb na kura, ki bia n̄an bonchiann ki gar sɔɔ kur.

³ Kis din mɔk bonii, ki bi siab tan bot. Ki u yet Sɔɔl a, “Jiin toontunna na yeno, ki fin nan n̄ɔɔ n saan ki lon bonii na.” ⁴ Ki bi saan ki lin kunkona doi nba be Efraim nan Salisa yent ni kur, n̄aan bi din ki la bonii na. Tɔn, ki bi bia saan Saalimm yent ni, ki bonii na bia kaa leŋ. Ki bi lin Benjaminn yent kura ni, n̄aan bia ki lab. ⁵ Yoo nba ki bi din tan baar Suf yent ni, ki Sɔɔl yet u toontunno na a, “N̄aant ki tin n̄mat kun n̄aak ni, nna-i kaa, n baa saa nyik bonii na dudukite, n̄aan ji dukii ti po.”

⁶ Ki u toontunno na betɔ a, “Gotirii, Yennu niro be doo nba na ni, ki niib chorimo, kimaan linba ki u yet, li tuu tan teen mɔniie. N̄aant ki tin saan u boor. Li pasiar u saa fit wannit taa saa lon bonii na siaminba ki laba.”

⁷ Ki Sɔɔl boio a, “Li-i tee ki ti saani, ti saa tur jɔɔ maŋ bee? Ti jeet gbenn paka niŋa, ti ki mɔk piinsiari. Ti mɔk bee ki saa tur Yennu niro na?”

⁸ Ki toontunno na jiin a, “N mɔk likbinn nna. N saa jiir ki turo ki wun ji wannit taa saa lon bonii na sian.”

⁹⁻¹¹ Ki Sool yet a, “Li tee dudukjante, rjaant ki tin saan.” Ki bi saan doo nba ki Yennu niro be na ni. Njaan baa daa somm kunkonn paak ki saa doo na ni na, ki bi took sapaamm ki bi nyii doo na ni a bin luun nyun, ki bi boi sapaamm na a, “Ninnyoon daano be doo na ni-i?”

(Bina manj ni bi din tuu yi Yennu sokinii ninnyoon daano. Li paak, li-i tee ki soo loon wun boi Yennu siar, u tuu yet a, “Njaant ki tin saan ninnyoon daano boor.”)

¹²⁻¹³ Ki sapaamm na jiin a, “Nn, u be. Barmonii, u be i toonn po. Li-i tee ki i kakit, i saa baarowa. I-i koo doo na ni, i saa lauwa. U koo doo ni dinnae, kimaan niib na yaa bin saan kunkonn paake ki saa mann maruj, binbintir nba be lej na paak. Niib nba ki bi yiimm na daa kan piin dinu, see ki u tan baar, kimaan u saa teen piisin jeet na paakewa ki bin di. Li-i tee ki i saan motana, i saa lauewa ki wun fit do kunkonn na paak ki di jeet.” ¹⁴ Ton, ki Sool nan u toontunno na saan doo na ni. Baa koo lej yoo nba, ki bi la Samuel baat a wun saan kunkonn na paak, ki saa jiant Yennu.

¹⁵ Njaan soo wonn, Yennu won yet Samuel a, ¹⁶ “Wonn nna yoo, n saa tun jasoo, ki u tee Benjamin booru ni niro, ki a moon kpan u paak ki dinno naan, ki wuu dia n niib Israel teeb. Njooe saa fatib Filistia teeb nuu ni. N la n niib na daamiiwa, ki bia gbat fabinii nba ki bi fabin ki turin nawa.”

¹⁷ Yoo nba ki Samuel ninbina paan Sool paak na, ki Yennu beto a, “Joo nba ki n beta u po nae na, njooe saa dia n niib.” ¹⁸ Ki Sool wei baar Samuel, doo na tammob ni, ki boio a, “Chanbaa, a saa fit wannin ninnyoon daano na nba be siami-i?”

¹⁹ Ki Samuel jiin a, “Mine tee ninnyoon daano manj. Liitir n toonn, kii saa Yenjiantboor, kimaan dinna min nan fine saa lakin di. Wonn sanyiook ni, n won saa tura a buboit jiinu, rjaan te ki a kun. ²⁰ Bonii nba daan bot daar powa na, a daa te ki li daamii li po. Bi laba. Njaan njmee ki Israel teeb mantik loono? Li tee fin nan a baa rjaaniib kure.”

²¹ Ki Sool jiin a, “N tee Benjamin booru ni niro, timme tee booru nba waar Israel teeb ni, ki ti naakuuk bia ki kpaak talas. Ki bee ki a piak maan nba na ki teenimi?”

²² Ton, ki Samuel jii Sool nan u toontunno na, ki bi saan koo digbenir na ni, ki u te ki bi kar jirima kaanii ni, ki saamm nba ki bi yiimm na kar, ki teen nan piintaa nawa. ²³ Ki Samuel yet jeteentoo na a, “Baat nan nant nba ki n bo tura, maa a teen li kuukoo na.” ²⁴ Ton, ki jeteentoo na jii nangannkar nba tee nan na, ki baar paan Sool toonn. Ki Samuel yet a, “Nantor na tee a yare ki n bo bor. Nmamin. N bo bor maa a njmamir motanae, niib nba ki n yiimm na toonn.”

Ton, ki Sool nan Samuel lakin dii, daar manj ni. ²⁵ Baa tan nyii Yenjiantboor ki sik doo ninj yoo nba, ki bi njamm gado ki senn rjaak yur paak,* ki tur Sool, ki u doo door lej.

Bianjinba ki Samuel moon naandinu kpan Sool paak

²⁶ Sanyafaar ki Samuel yiin Sool, ki yeto a, “Fiit ki teen siir ki n chiana ki a kun.” Ki Sool teen siir, ki njoo nan Samuel tok saa. ²⁷ Baa saa baar doo kpinj yoo nba, ki Samuel yet Sool a, “Betir a toontunno na ki wun gar ti toonn, rjaan fan biar waan, ki n beta moamaan nba ki Yennu yet.” Ki toontunno na gar.

10

¹ Ton, ki Samuel jii olif tiinii kpan, ki li be salenn ni, ki moon Sool yur paak, ki puur luro ki moot u tankpinn,* rjaan yeto a, “Yennu-e dinna naan ki teena Israel teeb nba tee u niib na diatoo. Fine sii dia u niib, ki sii guub ki bin nyi bi datai kura nuu ni. Linba nae tee siara nan Yennu-e ganna, a fii tee u niib diatoo. ² Min nan fin-i nyik leeb dinna, a saa took jab banlee, Rachel kaaok nba be Selsa na boor, ki li be Benjamin kpaar paak. Bi saa paka nan bonii nba ki a lin kpaamm na, bi laba, ki motana a baa ji ki dukii bi po. A poe ki li ji daamii, ki u boi yoo kur a, ‘N saa teen nlee bik na po?’ ³ Ki a saa nyi lej ki saan tee-e ki saa baar tijakper nba be Tabor na. Leje ki a saa chet jab bantaa, ki bi saa a bin mann maruj ki tur Yennu, Betel doo ni. Niib bantaa manj ni, yeno sii kpakii bupanii bantaa, ki loo sii jii boroboro rjantaa, ki loo na mun sii dia tiloon daan ki li gbee bujakora. ⁴ Bi saa foonta ki tura boroboro rjanlee, ki a gaar. ⁵ Ki li poor po ki a saa saan Yennu kunkonn nba be Gibea na boor, leje ki Filistia teeb teen bi kaanj. A sakii koo doo na tammob ni, a saa chet Yennu sokiniinba, ki bi yaba, ki nyii maruj binbintir nba be kunkonn paak na, ki faa gingana nan biat, ki peeb naatuna nan yerii, ki waa ki yikin wuyikini. ⁶ Li taakpaak ni, Yennu Seek saa koo a ni, ki a saa taamm nan bi jiantii waak nan wuyikini manj, ki a binbenj saa lebit, ki ji be li koo. ⁷ Yoo nba ki linba na kur baara, fan tun nan Yennu nba saa wanna bianjinba na. ⁸ A saa gar n liik ki saan

* 9:25 9.25 Bi nei yura paak, bi din tuu sere. * 10:1 10.1 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm.

Gilgal. Leŋe ki n saa wei baara ki tin mann mujoonu Yenpiinii maruŋ, nan weinanleeb Yenpiinii maruŋ. A guurin daa ŋanlore, ki n tan baar ki wanna faa saa tun linba.”

⁹ Yoo nba ki Sool ŋmantir a wun saan ŋaan nyik Samuel na, ki Yennu turo binbenpaar, ki maan nba ki Samuel bo doŋ beto na set tun nna daar maŋ ni. ¹⁰ Yoo nba ki Sool nan u toontunna baar Gibeaa na, ki Yennu sokiniinba yaba ki tooko, ki li taakpaak ni ki Yennu Seek sik u paak, ki u saan pukin bi jiantii waak nan wuyikini na ni. ¹¹ Niib nba tuu miuwa na nba la ki u tuun nna maŋ, ki bi boi bi leeb a, “Bee baar Kis bija na paaki? Sool ji tee Yennu sokiniie-e?” ¹² Ki jasoo koo kpia leŋ, ki boi a, “Sokiniinba na ŋarimi, bi baanba tee lamme?” Ki li ji teen barnar a, “Sool mun ji tee Yennu sokiniie-e?” ¹³ Sool nba nyik u jiantii waak nan wuyikini na poor poe, ki u saan maruŋ binbintir nba be kunkonn paak na.

¹⁴ Ki u baa naa bik la ŋoo nan u toontunno, ki boib a, “I bo saan lee?”

Ki Sool jiin a, “Ti bo lin kpaan bonnie. Taa ki lab na, ki ti saan a tin la Samuel.”

¹⁵ Ki Sool baa naa bik na boi a, “U beta bia?”

¹⁶ Sool jiin a, “U betit nan i la bonii nawa,” ŋaan u ji ki yet u baa naa bik maan nba ki Samuel wanno ki jiin u naandinu po na.

Sool nba dii naan bianjinba

¹⁷ Ki Samuel yiin Israel teeb, ki bi baar ki taan leeb Yenjiantu boor, Mispa, ¹⁸ ki u yetib a, “Momaan nba nae ki ti Yomdaano Israel teeb Yennu yet a, ‘Mine nyinni Ijpt tin ni, ki fati Ijpt teeb nuu ni, nan nilee nba din diini na nuu ni. ¹⁹ Mine tee Yennu nba nyinti wahala nan daamii ni, ŋaan motana i yetima ki ji beerin a n turi kpanbar. Li ŋan, ii taan i moŋ kii be Yennu toonn, kii kar booru booru nan naakuuk naakuuk.’ ”

²⁰ Ton, ki Samuel te booru kur nyii, ki Yennu saa gann Benjaminn booru. ²¹ Ki Samuel bia te ki Benjaminn booru nyii naakuuk naakuuk, ki u bia saa gann Matri naakuuk, ki Matri naakuuk nyii set, ki u gann Kis bija Sool, ki bi lomo, ki ki lau. Baa ki lau na, ²² ki bi ŋamm boi Yennu a, “Daano maŋ be nna-a?”

Ki Yennu jiin a, “Gotir, ŋooe gur jika niŋ na.”

²³ Ki bi chiar ki saan jiu ki baar nana niib na ni. Waa set yoo nba, ki bi la nan u fok wunba be leŋ kur. ²⁴ Ki Samuel yet niib na a, “Joo nba ki Yennu ganno na. So ki be ti sinsuuk ni na ki tee nan ŋoo na.”

Ki niib na kur yikin sanpaapo ki yet a, “Manfofoouk tee kpanbar na yare.”

²⁵ Ki Samuel ŋamm fiit ki wann niib na naan chakita nba tee bianjinba, ki sobir ki teen gbouŋ ni, ki birir Yenjiantu boor. Li poor po ki Samuel ji yat niib na, ki soo kur kun u ŋaak ni. ²⁶ Ki Sool mun ŋmat kun Gibeaa, ki jajaana nba Yennu sii bi para na chiano. ²⁷ Ki siab be ki tee niyoona, ki yet a, “Joo na yaa wun tun bee ki tinniti?” ki yisimo, ki ki baar nan piinii ki turo, ŋaan ki Sool ŋmina.

11

Bianjinba ki Sool kon nyann Amonn teeb

¹ Nmaarik poorpoe, ki Amonn teeb bat Nahas din jii u kunkonkonna a bin lek ki biir Jabes, ki li be Gilead yent ni. Ki Jabes jab yet bat Nahas a, “Ŋaant ki timm nan fin-ii mok lor, ki ti saa sak nan fii tee ti kura bat.”

² Ki Nahas jiin a, “N saa sak ki i mok lor nani, li-i tee ki i saa sak ki min nyinn soo kur diitu ninbinn, ki lin dinn Israel teeb kur fei.”

³ Ki Jabes toondamm na yeto a, “A turit daanlore ki tin wann Israel teeb kur. Li-i tee ki ti ki la soo ki u saa sommiti, ŋann ti saa jii ti moŋ ki tura.”

⁴ Yoo nba ki maan na baa Gibeaa, siaminba ki Sool be na, ki niib na piin ki mo fabin. ⁵ Ki soo Sool nyii u kpaab ni nan naakookii, ki boi a, “Bee baari? Bee teen ki soo kur mo?” Ki bi wanno labaar nba nyii Jabes na. ⁶ Yoo nba ki Sool gbat maan maŋ, ki Yennu Seek sik u paak, ki u wutoor doo bonchiann. ⁷ Ki u jii naakookii banlee ki potib buri buri, ki jii bura maŋ, ki tun toomii nann, a bin lin wann Israel teeb kur, ki li tee kpaanii nan wunba ki wei Sool nan Samuel ki saan tobi, baa saa teen li daano naajai bianjinbae na.

Ki Israel teeb ji din tin janmaanii nan linba Yennu saa tun ki turib. Ki bi kur nyii taan moyomm, ki soo ki tenni. ⁸ Ki Sool taamm ki bi be Besek. Tusaa kobii ŋantaee din nyii Israel booru ni, ki tusaa piintaa mun nyii Juda booru ni. ⁹ Ki bi yet Jabes teeb toomii na a, “Ii ŋmat ki saa yet i niib nan li won sii baat yonsuuk ni na, ki bi la fatuwa.” Yoo nba ki Jabes teeb na gaar moamaan na, ki bi ji kpaamm. ¹⁰ Ki bi ji yet bat Nahas a, “Wonn ti won saa jii ti moŋ ki turi, ki yin ji teent yaa loon bianjinba.”

¹¹ Li daar nyiok ki Sool bokit u jab na koonn muntaa, ki li tan yentir, ki bi saan koo Amonn teeb kaar na ni, ki lekib, ki li tan per yonsuuk na, ki bi kpiib bonchiann. Amonn teeb nba din tenn ki mok manfoor na din chiare, ki yat yarik yarik.

¹² Ki Israel teeb na boi Samuel a, "Niib nba yaa Sool kan teen ti kpanbar na be lee? Jiimm ki turit ki tin kpib."

¹³ Ki Sool yet a, "Soo kan kpo dinna, kimaan dinna nba nae ki Yennu fat Israel teeb." ¹⁴ Ton, ki Samuel yet niib na a, "Baat man ki tin saan Gilgal ki saa namm gbeen nan Sool-e tee ti kpanbar." ¹⁵ Ki bi kur saan Gilgal ki saa gbeen Sool naan, Yenjiantu boor. Leje ki bi mann weinanleeb Yenpiinii marur, Yennu toonn. Ki Israel teeb kur dii li jaamm ki mok parpeenn.

12

Ki jiin Samuel chabiti kpaanii po

¹ Ki Samuel yet Israel teeb na a, "N tun linba ki i loon man tun ki turiwa. N turi kpanbara, ki u sii dia-i. ² Ki motana i ji mok kpanbar, ki u sii tee i toondaano. Min narin kpet ki yur penna, ki n bonjai be nani. Maa fiir n bisin niija, mine tee i toondaano nan motana. ³ Mine see i toonn na, li-i tee ki n tun biir siar, yin wannin motana na, Yennu nan kpanbar nba ki u ganno na toonn. N fat soo naabi-i? N fat soo bonji-i? N nmab soo, koo ki mia soo-o? N gaar fobit piinii soo penji-i? Li-i tee ki n bo tun linba na nba, n saa pae ki jiin li damm maa bo gaar linba."

⁴ Ki niib na jiin a, "Aaai, a ki nmab ti soo, koo ki mia ti soo. A ki gaar siar soo penji."

⁵ Ki Samuel yet a, "Yennu nan kpanbar nba ki u ganno ki turi na dii siara dinna nan n ki mok biit i boori."

Ki niib na jiin a, "Nn, Yennu set tee siara."

⁶ Ki Samuel tukin ki yet niib na a, "Yennu-e din gann Moses nan Aaronn, njooe bia din nyinn i yeejamm Ijpt tin ni. ⁷ Motana, ii see yaa be siaminba na man, kimaan n yaa min tiari toonjaana nba ki Yennu din tun ki tinn yimm nan i yeejamm nae, ki lin wann i biit. ⁸ Yoo nba ki Jakob nan u njaateeb din saan Ijpt, ki Ijpt teeb miamm na, bi din bui fabine ki tur Yennu, ki Yennu tun Moses nan Aaronn, ki bi nyinnib Ijpt tin ni, ki kaamm tin na ni. ⁹ Njaan niib na din tamm bi Yomdaano Yennu poe. Li paak ki u din te Sisera, wunba tee Hasor doo kunkonkonna saakoo na, nan Filistia teeb, nan Moab bat, kon namm ki nyannib. ¹⁰ Ki bi din bui fabin ki tur Yennu ki boi sommir po, ki yet a, 'Ti tun yanbomma, kimaan ti nyik fin Yennu-wa, njaan nmat jantir tingbana nba tee Baal nan Astarte nae. Motana, fi-i fatit ki ti nyii ti datai nii ni, ti saa jiantawa.' ¹¹ Ki Yennu tun Gideon nan Barak nan Jefta, ki tan joont min Samuel. Ti kura na fati i datai nii niwa, ki i ji be i yamanie. ¹² Njaan yoo nba ki i la nan Amonn teeb bat Nahas yaa wun kon nani na, ki i yet nan Yennu ki tee i kpanbare, njaan betin a, 'Ti loon kpanbare ki wuu diat.'

¹³ "Motana, kpanbar nba ki i ganno nae na, yimme boi u po, ki Yennu jiiu ki turi. ¹⁴ Bont kur saa somm fanu nani, li-i tee ki i chorin i Yomdaano Yennu, ki jiantiro, ki gbiin u kpaanii, ki bia saak u wannu, ki li-i bia kii tee yimm nan kpanbar na waa, li sii njan, ¹⁵ njaan li-i tee ki i ki gbiint Yennu sennu, ki yetiri, u wutoor saa do i paake nan laa din doo i yeejamm paak bianinba na. ¹⁶ Li paak, ii see yaa be sian na man, ki i saa la toonjaann nba ki Yennu saa tun. ¹⁷ Motana ti be piare, li ki tee nna kaa-a? njaan n saa miar Yennu ki wun te saak n baa nan satianii. Li-i tee ki linba na tumi, i saa bann nan i tun yanbongbenjir ki tur Yennu, yoo nba ki i bo boi a i loon kpanbar nawa."

¹⁸ Ton, ki Samuel miar Yennu. Li daar marj ki Yennu tun saak nan satianii, ki janmaanii soor niib na kur, ki bi tin Yennu nan Samuel. ¹⁹ Niib na kur din yet Samuel a, "Miat a Yomdaano Yennu ki turit, ki ti daa kpenni. Motana ti ji bann nan taa boi a ti loon kpanbar na, li tee yanbomme ki pukin biit nba ki ti tuu tuun na po."

²⁰ Ki Samuel jiin a, "I daa tiin janmaanii. Yaa lek tun yanbomboorik na, i daa nyikin Yennu, njaan jianto nan i para kur. ²¹ I daa lin kpaan yennii nba ki tee Yenmonii na, bi kan fit sommini, ki bia kan fit tinni, kimaan bi ki fo. ²² Yennu senn masonjaann nan u kan ban nyikini, kimaan u lor nan u saa jii-i, ki i sii tee u tion niib. ²³ Min narin, Yennu n bor ki n daa tuun yanbomm ki nyikin i paak Yenmiaru, njaan n sii wanti linba njan ki bia tooke. ²⁴ Li mok mosaku nan Yennu, kii tuun u toonn nan barmonii nan i para kur. Li tiar toonjaana nba ki u tun ki turi na po. ²⁵ Li-i tee ki i namii tuun yanbommi, yimm nan i kpanbar na saa kpoe."

13

Bianinba ki Samuel yakii nan Sool

¹ Sool din tee bina piintaae ki dii naan, ki dia Israel teeb bina piinna nan ñanlee. ² U din tan gann Israel jab tusaa ñantaa, ki din be nan jab tusaa ñanlee, Mikmas doo ni, nan kunkona nba kpia Betel doo na ni, ñaan te ki u bija Jonatann jii jab tusir ki saan namm Gibeaa, ki li be Benjaminn booru yent ni. Jab nba biar na, ki Sool te ki bi kun.

³ Jonatann din kpil Filistia teeb kunkonkonna saako, Geba doo ni, ki Filistia teeb kur gbat. Tõn, ki Sool te ki u toomii peb naatuna, ki yiin Hiibru teeb* digbana kur ni a bin tikir ki saan tob. ⁴ Israel teeb kur din gbat nan Sool kpil Filistia kunkonkonna saako nawa, li paak ki Filistia teeb ji ki loomm. Tõn, ki niib na gbat yiinii na, ki baar Gilgal, Sool boor.

⁵ Filistia teeb na din taan leeb a bin kon nan Israel teeb. Bi din mok kunkontorit tusaa piintaa, nan taanjakira tusaa ñanloob, nan jab nba tee kunkonkonna, ki bi yab nan moktanbiinii na, ki bi saan Mikmas, ki li be Betafenn yondo po, ki chaan bi kaarj. ⁶ Ki bi ji sar Israel teeb nan konn, ki Israel teeb nba la nan konn na paar na, ki bi siab gur tanfiat nan forii ni, ki siab mun bor bootit nan bunbuna ni, ⁷ ki siab mun tin ki poot Joodann mokir ki saa ko Gaad nan Gilead yentnba ni.

Sool lek daa din be Gilgal-e, ki janmaani soor niib nba be nano na, ki bi jekir. ⁸ Sool din guur Samuel daanlore, nan waa din wanno bianjinba na, ñaan ki Samuel lek bia daa ki baar Gilgal-i, ki Sool jab na piin ki yat. ⁹ Tõn, ki u yetib a, "Baat nan mujoonu Yenpiinii nan weinanleeb Yenpiinii na." Ki u mann mujoonu maruj. ¹⁰ U mann ki gbente, ki Samuel baar. Ki Sool nyii a wun tooko ki gaaro saaru, ¹¹ ñaan ki Samuel boia a, "A tun bee na?"

Ki Sool jiin a, "Yoo nba ki a wann nan a saa baar na, n ki la-ani, ki jab na piin ki yat, ki jenna, Filistia teeb na tikii leebe, ki be Mikmas. ¹² Li paak teen ki n dukin nan Filistia teeb na baat a bin lekime Gilgal na, ñaan ki n daa ki boi Yennu sommir po, ñanne teen ki n dukin nan n saa mann marujo ki turo."

¹³ Ki Samuel yeto a, "A tun jatiwa. A ki dia sennu nba ki a Yomdaanu Yennu tura na. Li-i bonni tee ki a mok mosaku, u bo saa te ki fin na maarue-i dia Israel teeb mokmok nan mokmok. ¹⁴ Motana, a naan na kan wei, kimaan a ki mok mosaku nano. Yennu saa lon joo nba ki u par mei u paake, ki dinno naan man, ki u sii dia u niib."

¹⁵ Ki Samuel nyii Gilgal, ki yaat saan Gibeaa, ki li be Benjaminn yent ni. Ki Sool kan jab nba be nano na, ki bi tee nan kobii ñanloob na. ¹⁶ Ki Sool nan u bija Jonatann nan jab nba tee u yab na kar Geba, ki li be Benjaminn yent ni, ki Filistia jab mun kar Mikmas. ¹⁷ Ki Filistia kunkonkonna na bokit koonn muntaa, ki lin fiar. Ki koonyenn gaar Ofra po, ki li be Sual yent ni, ¹⁸ ki koonleer gaar Bef Horonn po, ki koonleer na mun tokin ki jir kpaar po, ki took kunkoouk nba be Sebeyim baauk po na.

¹⁹ Saaum damm din kaa Israel tij ni, kimaan Filistia teeb din wun Hiibru teeb† a bi daa kur jatiat. ²⁰ Nanne te ki Israel teeb din tuu saan Filistia jab boor ki saa tai bi koo nan pai nan gotit. ²¹ Li paatii din tuu tee likbinne, li-i tee ki a yaa a tiar piak, koo ki ñamm peenii, ñaan souk koo kuur paatii tee likbina ñanlee-e. ²² Tõn, ki daar nba tan tee tob daar na, ki Israel jab na, bi soo ki mok jukbanjiak koo kpanni, see Sool nan u bija Jonatann kuuko.

²³ Ki Filistia jab na te ki bi kunkonkonna koonn saan a bii sakii guu Mikmas loonu na.

14

Ki jiin Jonatann partoonn po

¹ Dasiar ki Sool bija Jonatann tan yet naasimo nba jikit u jatiat na a, "Ñaan ki tin loor koo Filistia jab kaarj na ni." Naaan Jonatann din ki yet u baa. ² Sool din kar tilontik nna nyakire, ki li be Migronn, ki ki fok nan Gibeaa doo. U din be nan jab kobii ñanloobe. ³ Naaan Ahija-e din lia manntoo liatjak na. Noo Ahija din tee Ahitub bike, ki Ahitub tee Ikabod ninja, ki bia tee Finehas bija, ki u mun tee Eli bija, wunba din tee Yennu manntoo ki be Silo na. Sool jab man, bi soo din ki mi nan Jonatann yaati.

⁴ Sonu nba ki Jonatann din koor a wun tokin ki koo Filistia jab kaarj ni na, jokunkona ñanlee din be li sonu ni. Yenn sann din tee Boses, ki leer sann tee Sene. ⁵ Yenn din be niiditu poe, ki took Mikmas, ki leer na mun be niigan po ki took Geba.

⁶ Ki Jonatann yet naasimo nba jikit u jatiat na a, "Ñaan ki tin loor koo Filistia jab nba ki waa Yennu na kaarj ni. Li pasiar Yennu saa sommita. Li-i tee ki u sommiti, siar kaa ki saa dokin ki ti kan nyanni. Taa lek ki yab na, ñaan li kan biir siar."

⁷ Ki naasimo na jiin a, "Teent linba kur ki a loon, n sii be nana."

* 13:3 13.3 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb. † 13:19 13.19 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

⁸ Ki Jonatann yet a, "Li ñan, ti saa loore ki ñaan Filistia jab na n lat. ⁹ Li-i tee ki bi betit a, "Biat leñ ki tin baar i boor," ñann ti saa biar kii see-e ki ji kan saan bi boori, ¹⁰ ñaan li-i tee ki bi yet a, "Ti do na man," ñann ti saa doe, kimaan ñanne sii tee nyinn ki turit nan Yennu jiiib ki kubin ti nii niwa."

¹¹ Ki bi kur lekit, ki Filistia jab na lab, ki yet a, "Gotirii, Hiibru teebe*" nyii tanfiat nba ki bi tuu bor li ni ki ji baat na." ¹² Ki bi yiin Jonatann nan naasimo nba jikit u jatiat na ki yet a, "Ti do na man ki tin beti siar."

Ki Jonatann yet naasimo na a, "Ti waan. Yennu tur Israel teeb nyannuwa." ¹³ Ki Jonatann bok ki doo jokunkonna na, ki naasimo na waa u poor po. Ki Jonatann lek Filistia jab na ki faa faab bir, ki naasimo na kpiib. ¹⁴ Sinsinn leku man, ni, Jonatann nan naasimo na din kpil nan jab piinlee nawa, taabana piintaa nan ñanjmu sinsuuk ni. ¹⁵ Ki ñanjmaani soor Filistia jab nba be yent na ni na, li jab nba lin fiar nan jab nba be kaan ni ji jekir, ki tinj damm, ki ñmatir be bonchiann, kimaan Yennu-e teen nna.

Bianjinba ki Israel jab nyann Filistia jab

¹⁶ Ki Sool jab nba be Gibeaa doo ni, ki li be Benjamins yent ni na, la nan ñmatir baar Filistia jab, ki bi tiin. ¹⁷ Ton, ki Sool yet u jab na a, "Kanin kunkonkonna na ki laan lamme kaa." Ki bi kan jab na ki saa ki la Jonatann nan naasimo nba jikit u jatiat na. ¹⁸ Ki Sool yet manntoo Ahija a, "Baat nan Yennu molor lakir na." Li yoo man, li din tuu be Israel teeb boore. ¹⁹ Sool nba daa piak nan manntoo na, ki ñmatir na ñammit pukii Filistia kaan na ni. Ki Sool bet manntoo na a yoo ji kaa nan bin boi Yennu. ²⁰ Ki Sool nan u jab saan lek Filistia jab nba kon bi tanmion ni na. ²¹ Ki Hiibru jasiab nba pon tuu be nan Filistia jab ki koo bi kaan ni na, lebit bi sinsetboa, ki saan taan Sool nan Jonatann. ²² Ki leeb nba tuu bor Efraim kunkona ni na gbat nan Filistia jab na tiine, ñanne ki bi mun koon bi mon tob na ni ki wei Filistia jab na. ²³ Ton, ki Yennu somm Israel teeb li daar, ki bi kon halii ki saa gar Betafenn.

Ki jiiin Jonatann siat dinu po

²⁴ Kon din soor Israel jabe daar man, ki bi ban, kimaan Sool din senn sennu ki por kat a, "Mi-i kii boont n datai dinna nba na daann, ñaan ki wunba dii jeet, motont sii be u paak." Li paak, soo din ki lemm jeet li daari. ²⁵ Ki kunkonkonna na kur koo tiuuk ni, ki la siat, ki li be tin na kur po. ²⁶ Tiiuk na din gbee nan siate, ñaan bi soo din ki lemmi, kimaan bi kur din tiin ñanjmaani Sool mopor na po. ²⁷ Jonatann ñarin din ki gbat mopor nba ki u baa por ki tur jab na, li paak ki u din jii u patu ki tuu sagbouy, ki ji dii, ki u kon soob li taakpaak ni. ²⁸ Ki kunkonkonna na yeno beto a, "A baa por kat nan motont sii be daano nba dii jeet dinna paak. Li paak teen ki kon bar jab na."

²⁹ Ki Jonatann jiiin a, "Danboor-bee ki n baa tur niib na? Gotir maa dii siat na ki li soobin bianjinba. ³⁰ Li bo sii tee nlee dinna, li-i bonni tee ki bi dii jeet nba ki bi fat bi datai boor na? Dukint ki laan bi bo saa kpi Filistia jab bianjinba ki pukin?"

³¹ Li daar man ki Israel jab kon nyann Filistia jab, ki kpiib, laa nyii Mikmas, ki saa tuu Aijalon. Yoo nba na ki kon soor Israel jab, ki bi ban. ³² Ton, ki bi ji chiar saan bonkobit nba ki bi fat datai boor na pen, ki saa jii li pei nan nei ki kpiib tin-yann ni, ki ñman li nant nan son. ³³ Soo din saan ki bet Sool a, "Gotirii, niib na tun ki biir Yennu-wa, bi ñman nante nan li son."

Ki Sool yet a, "I tee niyoona. Birintir tangbenjir ki baar nann n numm ni." ³⁴ Ki u ji yetib a, "Nyimin man ki yet soo kur ki bin baar nan bi nei nan pei ki tan kpiib tann na paak ki ñman. I daa tuun ki biir Yennu ki ñman nant nan li somi." Ton, ki soo kur din baar nan bonkobok nyiook man, ki kpiiu tann na paak. ³⁵ Sool din maa maruy binbintir leñ ki tur Yennu, ñanne din tee sinsinn binbintir nba ki u maa.

³⁶ Sool din yet u jab na a, "Ñaant ki tin saan Filistia jab boor nyiook, ki saa lekit ki lin tan yent sanyiook, ki kpi bi kur."

Ki bi jiiin a, "Tumin faa loon bianjinba."

Ki manntoo na yet a, "Ñaant ti sint boi Yennu-wa."

³⁷ Ton, ki Sool boi Yennu a, "N saan lek Filistia jab na-a? A saa turit nyannuwa-a?" Ñaan Yennu ki turo gatu li daari. ³⁸ Ki Sool ñamm yet kunkonkonna saakab na a, "Baat man ki tin fiit ki laan yanbomm nba ki ti tun dinna. ³⁹ N por nan Yennu nba fo ki teen Israel teeb nyannu na, nan wunbaie tun yanbomm na, bin kpiu, li-i leki tee n bija Jonatann gbaa," ñaan ki bi soo ki yet siari. ⁴⁰ Ki Sool bia yet Israel teeb na kur a, "Yimm-ii see nna po, ñaan ki min nan Jonatann-ii see nna na."

Ki jab na jiiin a, "Tumin faa loon bianjinba."

* 14:11 14.11 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

⁴¹ Ki Sool miar Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na a, “Bee ki a ki turin gatu dinna? Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano, turimin gatu, a tana nba tee Yurim nan Tumim na ni. Li-i tee n bija Jonatann koo n biitie, fan gat tann nba tee Yurim na ni, rjaan li-i muni tee a niib Israel teebiie, fan gat tann nba tee Tumim† na ni.” Ki li soor Sool nan Jonatann, rjaan nyik niib na. ⁴² Ki Sool yet a, “Want min nan n bija Jonatann sinsuuk ni.” Ki tann na soor Jonatann. ⁴³ Ki Sool boi Jonatann a, “A tun bee na?”

Ki Jonatann jiin a, “N jii patu nba ki n bo dia nae ki lemm siat. Mine na, n teen siir nan kuuma.”

⁴⁴ Ki Sool yeto a, “Yennu n kpin, li-i tee ki n ki te ki bi kpiiani.”

⁴⁵ Naan ki jab na yet Sool a, “Jonatann nba te ki Israel teeb la nyannjaann na saa kpowa-a? Aaii, ti por senn nan Yennu nba fo na, nan u yur paak kobuk gbaa kan rjabiri. Waa tun linba daar na ni, li tee Yennu sommir nie ki u tun.” Ki jab na fat Jonatann manfoor, ki bi ji din ki kpiiu.

⁴⁶ Nanne ki Sool ji nyik Filistia jab weiu, ki Filistia jab na rmat saan bi yent ni.

Ki jiin Sool doo dianu nan u rjaateeb po

⁴⁷ Sool nba dii Israel naan, li poor poe ki u kon nan bi datai lokir kur po: Li Moab teeb nan Amonn teeb, nan Edom teeb, nan Soba batnba, nan Filistia teeb. Ki wuu kon nan siaminba kur, u tuu nyanne. ⁴⁸ Ki u kon nan parcheenn ki nyann Amalek teeb na gbaa, ki fiar Israel teeb na, bi datai-i lekib yoo nba.

⁴⁹ Sool bonjai din tee Jonatann nan Isifi nan Malkisua. U bipoo nba tee saakoɔ din tee Merab, ki wunba joont tee Mikal. ⁵⁰ U rjaapoo din tee Ahinoam, ki tee Ahimaas bipoo, ki rjoo Sool kunkonkonna saakoɔ din tee Abner, wunba tee Sool baa naa bik Ner bija na. ⁵¹ Sool baa Kis nan Abner baa Ner din tee Abiel waase.

⁵² Sool nba din be u manfoor ni ki wei bianjinba na, u din kon nan Filistia jab bonbiir, u-u din-i la joo nba Israel teeb ni, ki u mok parj ki bia mok par, u din tuu pukinoe ki u ji tee u kunkonkonna na yeno.

15

Bianjinba ki Sool kon nyann Amalek teeb

¹ Ki Samuel yet Sool a, “Mine tee daano nba ki Yennu tumin a min dinna naan, ki fii tee Israel teeb kpanbar: Gbiintir linba ki Yabint Yennu yet. ² U yaa u saa dat Amalek teeb tuba, kimaan bi yeejamm din lek Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ijijt ki baat na. ³ Ii saa ki lek Amalek teeb na, ki biir linba kur ki bi mok. I daa nyikitib. Ii kpi bi kur, li jab nan poob nan waas nan sanpantii, nan li nei nan pei nan laagumiinba nan bonii.”

⁴ Ki Sool tikir u jab na Telem, ki bi be boyennkoɔ ni, ki kamm. Ki Israel jab tee tusaa kobii rjanlee, ki Juda jab mun tee tusaa piik. ⁵ Ton, ki Sool nan u jab na saan Amalek teeb doo ni, ki saa laa kpenkoouj ni, ⁶ ki tun toomii ki bi saan Kenn teeb boor, binba din tun burchint ki tur Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ijijt na, ki betib a, “Ii nyi Amalek teeb na ni, nna-i kaa, ti tan saa mann kpib ki kpab nani.” Li paak ki Kenn teeb na din nyii rjaan nyik Amalek teeb.

⁷ Ki Sool kon nan Amalek teeb, ki lekib Hafila, ki nyannib ki weib halii ki saa diammm Sur, ki li be Ijijt yondo po. ⁸ Sool din soor Amalek teeb bat Agag, ki ki kpiiu, rjaan kpii u niib kur. ⁹ Sool nan u kunkonkonna na din ki nyinn bat Agag manfoor, ki bia ki kpii bi bonkob-kpamma, li pei nan nei nan li naabigbekita, nan pebigbekita, linba kur din rjan, bi din nyike. Bi din kpii ki bia biir linba ki mok nyooɔte.

Bianjinba ki Yennu yet Sool

¹⁰ Ki Yennu yet Samuel a, ¹¹ “N mo koɔ nan maa teen Sool kpanbar na, kimaan u yetima, ki ki mok mosaku nan n sennu.” Li din daamii Samuel, ki u fabin li daar nyioɔ kur ki tur Yennu. ¹² Laa yent sanyapob ni, ki Samuel fiir saan a wun la Sool. Ki bi yeto nan Sool saan Kamel, siaminba ki u te bi maa siar ki senn u sann ni na, ki li poor po ki rjoo Sool bia yaat saan Gilgal. ¹³ Yoo nba Samuel baaro, ki Sool foonto rjaan yeto a, “Yennu teen piisin a paaka. N sak Yennu maba.”

¹⁴ Ki Samuel boio a, “Bee teen ki n gbia nei nan pei monii?”

¹⁵ Ki Sool jiin a, “N kunkonkonna nae fatib Amalek teeb boor. Bi tenn pekamma nan naakpammae, a bin mann maruj ki tur a Yomdaano Yennu, rjaan binba biar na, ti kpiiba.”

¹⁶ Ki Samuel bet Sool a, “Teent soon ki min beta linba ki Yennu won wannin nyioɔk.”

Ki Sool yet a, “Betirin.”

† **14:41** 14.41 Bi din dia bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim nae ki bant Yennu loomm.

¹⁷ Ki Samuel yet a, “A lek din got a moŋ ki a ki tee siar, ŋaan fin kaa tan tee Israel teeb yudaano na-a? Yennu-e dinna ki a tee Israel teeb kpanbar, ¹⁸ ki tuma, a fan saan ki tun u toona, ki kpi nitont nba tee Amalek teeb na. U yeta nan a koŋ koŋn na, hali nan faa tan saa kpi bi kur. ¹⁹ Ki bee teen ki a ki sak u mobi? Bee ki a kakit ki fat bona, ki bia tun linba ki marj Yennu?”

²⁰ Ki Sool jiin a, “N sak Yennu mɔba. N saan tun toonn nba ki Yennu wannin nawa. N kp̄ii Amalek teeb kura, ŋaan nyik Agag-e, wunba tee bi bat na. ²¹ N kunkonkonna nae jii pekpamma nan naakpamma nba ki bi soor tob ni na, ki baar namm Gilgal na, a bin mann maruj ki tur a Yomdaano Yennu.”

²² Ki Samuel yeto a, “Yennu loon bee? U loon moŋaku amii ti mann maruj ki turɔe? Li ŋan ki tii moŋ moŋaku ki gar taa saa jii pekpamma ki mann maruj turɔ. ²³ Moŋetuk tee yanboŋme ki naan soouk, ki gotkangboouk tee bonbiir nan patmannu na, kimaan faa yet ki ki wei Yennu sennu na, u yetawa, ki a ji kii tee kpanbar.”

²⁴ Ki Sool jiin a, “Barmonii, n tun yanboŋma. N ki sak ki gaar Yennu sennu nan a wannu nba ki a turin na. N bo tin n jab nae jarjmaanii, ki tun baa loon bianjinba, ²⁵ ŋaan motana, n barimae ki a nyik chab n yanboŋm, ŋaan ŋmat nanin ki n fit jiant Yennu.”

²⁶ Ki Samuel jiin a, “N kan ŋmat nanani. A yet Yennu sennuwa, ki Yennu mun yete, nan a kii tee Israel teeb kpanbari.”

²⁷ Samuel nba ŋmant a wun seet, ki Sool soor u liatir moŋbann, ki li pat. ²⁸ Ki Samuel beto a, “Dinna nba na, Yennu gaar Israel tingbouŋ a boora, ki jiiir ki tur a ninja nba ŋan gara. ²⁹ Yennu nba tee Israel teeb baakir na ki fa faak, u bia ki lebitir u dudukit. U ki tee nisaarik kaa ki saa lebit u dudukiti.”

³⁰ Ki Sool jiin a, “N tun biita, ŋaan turimin choŋruŋ Israel saakab toonn nan Israel teeb kur toonn. A ŋmat nanin ki n fit jiant a Yomdaano Yennu.” ³¹ Toŋ, ki Samuel ŋmat nan Sool, ki u saa jiant Yennu.

³² Ki Samuel ji yeto a, “Baat nan Agag, wunba tee Amalek teeb bat na.” Ki Agag baat u boor, ŋaan ki u yan put, ki u dukii u moŋ benu po, nan li tee bontonne nan nirɔ n kpo. ³³ Ki Samuel yeto a, “A jatiok nba te ki binaanba koŋ bi waas na, nnae mun ki a naa saa koŋ u waas,” ŋaan kp̄ii Agag, ki potɔ buri buri, maruj binbintir nba be Gilgal na toonn po.

³⁴ Toŋ, ki Samuel yaat saan Rama, ki Sool mun ŋmat kun u doo ni Gibe. ³⁵ Samuel manfoor ni kur ŋaan u ji din ki ban la kpanbar Sool. Samuel din tun fabin Sool poe. Yennu din mo koŋ nan waa dinn Sool naan ki u tee Israel teeb kpanbar nawa.

16

Bianjinba ki Yennu gann Defid a wuu tee kpanbar

¹ Ki Yennu yet Samuel a, “A saa fabin Sool po ki lin wei nlee? N yetowa nan u ki tee Israel teeb kpanbar jikii. Motana, lomin olif tiinii kpan, ki wuun yinn ni, kii saa Betlehem, joo nba ki bi yiu Jese na boor, kimaan n gann u waas na yenɔe ki u sii tee kpanbar.”

² Ki Samuel boi a, “Nlee ki n saa saani? Li-i tee ki Sool gbat, u saa kp̄ima.” Ki Yennu yet a, “Jiin naasar kii saa nann, ki yet nan a yaa a mann marujo ki tur min Yennu, ³ ki yiin Jese ki wun baar maruj na boor, ki n saa wanna faa saa teen bianjinba. A moŋn kpan joo nba ki n saa wanna na paak, ki dinnɔ naan.”

⁴ Ki Samuel tun nan Yennu nba wanno bianjinba na, ki fiir saan Betlehem. Waa saa baar lej yoo nba, ki jarjmaanii soor doo na ni saakab, ki bi tooko ki boi a, “Chanbaa, a baar parmaasir baarue-e?”

⁵ Ki Samuel jiin a, “Nn, parmaasire. N baar maa n mann marujo ki tur Yennu. Nammit i moŋ man ki wein saan.” Ki u bia bet Jese nan u bonjai na a bin ŋamm bi moŋ, ki yiimm a bin baar maruj na boor.

⁶ Baa baar lej yoo nba, ki Samuel la Jese bija Eliab, ki yet u moŋ nan joo nba see Yennu toonn na, ŋooe ki Yennu sii ganno. ⁷ ŋaan ki Yennu yet Samuel a, “A daa bikii joo na ŋant koo u fokinti. N ki ganno, kimaan n ki gani nan nisaarik na kaa. Nisaarik gorii gbanante, ŋaan min ŋarin gorii nisaarik par nie.”

⁸ Toŋ, ki Jese yiin u bija Abinadab ki baar nana Samuel boor. ŋaan ki Samuel yet a, “Aaii, Yennu ki ganno.” ⁹ Ki Jese bia baar nan Sama, ki Samuel yet a, “Aaii, Yennu bia ki ganno.” ¹⁰ Nna bannue ki Jese din yiin u bonjai banlore na ki baar namm Samuel boor. Ki Samuel yeto nan Yennu ki gann bi soo. ¹¹ Ki Samuel ŋamm boi Jese a, “A bonjai kure na-a?”

Ki Jese jiin a, “Sanbian biar, ŋaan ŋoo ŋarin kpaar pei-e.”

Ki Samuel yeto a, “Yiinto ki wun baar. Ti kan mann maruŋ na see ki u tan baar.” ¹² Ki Jese tun ki boi Defid po. U din tee naasinŋaŋe, ki mək laafia, ki u ninbina nyirii ki ŋan. Ki Yennu yet Samuel a, “Joo mane na. Fiit ki moon kpan u paak.” ¹³ Ton, ki Samuel jii kpan na ki moon u paak, u ninjamm toonn. Laa nyii li daar ki Yennu Seek sik Defid paak nan yiikoo. Samuel ji din ŋmat kun Rama-e.

Bianjinba ki Defid be Sool ŋaak ni

¹⁴ Ki Yennu Seyeen nyii Sool ni, ki Yennu te sebiik baar ki daamiio. ¹⁵ Ki Sool ŋaatoontunna yeto a, “Gotirii, sebiik nba nyii Yennu boore daamiia na. ¹⁶ Chanbaa, ŋaant ki tin kpaan wunba saa fit faa konn, ki li-i tee yoo nba sebiik na sik a paaki, li daano saa faa konn na, ki lin ji werika.”

¹⁷ Ki Sool yetib a, “Lomin joo nba saa fit faa konn fanu ki baar nano.”

¹⁸ Ki u toontunna na yeno beto a, “N la Jese nba nyii Betlehem na bija, ki u tee wunba saa fit faa konn fanu. U mək par, ki tee kunkonkonno, ki piak ki ki bitin, ki bia tee naasinŋaŋ, ki Yennu be nano.”

¹⁹ Ton, ki Sool tun toomii, a bin saan Jese boor ki saa yeto a, “A turin a bija nba ki bi yiu Defid ki u kpaar pei na.” ²⁰ Ki Jese te Defid saan Sool boor, ki dia bupaŋ nan boŋ, ki boŋ na jii boroboro nan bujakor, ki li gbee tiloona daan. ²¹ Ki Defid saan Sool peŋ, ki teen u toontunno. Ki Sool loon u maan bonchiann, ki te ki u gorii u jatiat. ²² Ki Sool tun toomii ki bi ŋmat Jese boor ki saa yeto a, “N numm gboo Defid-a, ŋaant ki wun biar nna kii tuun n boor.” ²³ Laa nyii li daar, yoo nba kur ki Yennu tun sebiik na ki li sik Sool paaki, Defid tuu jii u konn nae ki faa, ki sebiik na n nyi Sool ni, ki lin ji weriko, ki u mək laafia.

17

Bianjinba ki Goliaf fo konfoot ki teen Israel teeb

¹ Filistia jab din teen siir nan tob, ki tikir leeb, ki be Juda doo nba tee Soko na ni, ki chaan bi kaan siaminba ki bi yi Efes Damim, ki li be Soko nan Aseka sinsuuk ni na. ² Ki Sool nan Israel jab tikir leeb ki chaan bi kaan Ela baauk ni. Leŋe ki bi teen siir nan bin kon nan Filistia jab. ³ Ki Filistia jab set kunkon-yenn paak, ki Israel jab mun set kunkonleer paak, ki baauk ji foo bi sinsuuk ni.

⁴ Ki jasoo nyii doo nba ki bi yir Gaaf na, ki u sann tee Goliaf, ki u nyii Filistia jab kaan na ni, ki lekit set a wun fo konfoot nan Israel jab. U fokint din gar taakaabii ŋantaawa. ⁵ Ki u din yir kut fokirik, ki bia lia kutmont liatir, ki li kpiasu tee nan naasingann kpaiu na, ⁶ ki u taafintii tee kutmont, ki u buk kut kpanporuŋ. ⁷ U kpandaauk na gber nan daauk nba tuu poon ki bi dia luu tana na, ki li kpann yur kpaiu tee nan jaar nba gber kpiasu na, ki kunkonkonno lii u toonn po ki dia naagbankonjir. ⁸ Ki Goliaf set ŋaan tant Israel jab paak ki yet a, “Yimm Sool yommii na, bee ki i nyii ki teen siir nan tobi? N tee Filistia niroe. Ii gann joo yenokoo ki wun tookin ki kon nanin. ⁹ Ki li-i tee ki u fit kon nanin ki kpiimi, timm Filistia teeb saa kpani i yommii, ki mi-i muni fit kpaiu, ŋann yimm Israel teeb saa kpani timm Filistia teeb yommii. ¹⁰ Dinna nba na, n pakir nan yimm Israel jab na. Ii gann joo yenokoo, ki min nan ŋoo n kon.” ¹¹ Ki Sool nan Israel jab nba gbat Filistia niro na mobona man, ki janmaanii soorib.

Linba ki Defid tun Sool kaan ni

¹² Defid din tee Jese bijae, ki tee Efrat naakuuk ni niro, ki nyii Betlehem, ki li be Juda yent ni. Jese din mək bonjai banniime, ki poŋ ji din tee jakpere yoo nba ki Sool tee kpanbar na. ¹³ Jese bonjasaakai bantaa din wei Sool ki saan toba. Bikperik din tee Eliab, ki wunba waa u paak tee Abinadab, ki wunba wei paan bantaa ni, ki bi yiu Sama. ¹⁴ Defid-e din joont ki tee sanbian. Wakperii bantaa nba din wei Sool ki saan tob na, ¹⁵ ŋaan Defid din tuu ŋmat kun Betlehem-e, ki saa gon u baa pei.

¹⁶ Ki Filistia jab na fo konfoot Israel jab paak dapiinna, li nyiok nan yonnu ni kur.

¹⁷ Dasiar ki Jese yet u bija Defid a, “Jiin disina nba sii tee tatilabik, nan boroboro piik na, ki saan nann ki saa tur a yoorib, tob kaan ni, ¹⁸ ki bia jii naabijerikin kuna piik, ki saa tur kunkonkonna saakoo. A saa got, ki la a yoorib nba be bianjinba, ki jen nan bi siara ki betin. ¹⁹ Kpanbar Sool nan a yoorib nan Israel jaleeb kur be Ela baauk ni, ki kon nan Filistia jab.”

²⁰ Ki Defid guun soo ki u kpaar pei na, ŋaan fiir sanyapob ni ki jii jeet na, ki yaat saan nan u baa Jese nba wanno bianjinba na. U saa baat kaan na niŋe, ki soo Israel jab nyi, a bin saan kon, ki yeentir tob yeentii. ²¹ Ki Filistia nan Israel kunkonkonna kur set, ki teen siir nan tob, ki took leeb. ²² Ki Defid jii jeet na ki tur saakoo nba gorii Israel jab jeet na, ŋaan chier saan baa kon siaminba na, ki baar u yoorib boor, ki foontib. ²³ Waa baar ki piak namu yoo nba, ki Goliaf nyii set ki pak butin Israel jab nan waa poŋ tuu piak

bianjinba na. Ki Defid gbat u pinpakit na. ²⁴ Yoo nba ki Israel jab la Goliaf, ki janmaanii soorib, ki bi chyar, ²⁵ ki ji yeen bi leeb a, "Gotiro, gbiintir u garuk maan nba ki u piak na. Ki kpanbar Sool senn mosonn nan joo nba fit kpai Goliaf, u saa tur li daano piinii nba yab, ki bia turo joo kpanbar bipoo ki wun koon, ki bia nyinn u baa nateeb ki bi kan pa lampo."

²⁶ Ki Defid boi jab nba see ki kpiau na a, "Li-i tee ki wunba fit kpai Filistia joo na, ki nyinn Israel teeb fei na ni, bi saa turo bee? Naan Filistia niro nba ki waa Yennu na mun tee nmee ki saa fit pak biir Yennu nba fo na kunkonkonna?" ²⁷ Ki bi namm wannoo baa saa teen linba ki tur joo nba fit kpai Goliaf.

²⁸ Yoo nba ki Defid yooriker Eliab gbat ki Defid piak nan jab na, ki u wutoor doo Defid paak, ki u yet a, "A tuun bee nna na? Nmee gorii a pei nba be kunkoouk paak na? A tee dont-n-moj daano, ki bia mok buksin. Li paak ki a baar a tan barii tob na."

²⁹ Ki Defid boio a, "N biir bee? N ki mok yaak ki saa paki-i?" ³⁰ Ki Defid nmat jiant jaloo nna paak, ki bia boi li buboit. Ki wuu boi wunba kur, bi tuu turo jiinu ki li tee yomme.

³¹ Ki jasiab gbat Defid nba piak maan nba na, ki bi saan wann Sool, ki Sool yiino. ³² Ki Defid bet Sool a, "Chanbaa, soo daa tiin Filistia niro na. N saa saan ki kon nanowa."

³³ Ki Sool yeto a, "Aaai, a saa teen nee ki kon nan joo na? A daa tee bike, naan joo na narin tee kunkonkonnoe u bisin niya."

³⁴ Ki Defid bia lek yet Sool a, "Min a toontunoo tuu kpaar n baa pei-e, ki li-i tee yanbor koo naamuuk tan baar ki soor pei na, ³⁵ n tuu wei beroo ki saa faau, ki fat peuk na u mob ni, ki li-i tee ki u nman n paaki, n tuu soor u turue ki faa kpiu. ³⁶ Min a daabir ban kpai yanbora nan naamuuta, ki Filistia niro nba ki waa Yennu na sii tee nan bi yeno nae, kimaan u butin Yennu nba fo na kunkonkonnawa. ³⁷ Yennu nba nyinnin yanbora nan naamuut moi ni na, njooe bia saa te ki man nyi Filistia niro na nuu ni."

Ki Sool bet Defid a, "Li saa, ki Yennu-i be nana." ³⁸ Ton, ki Sool jii u tion jatiat ki lann Defid: U lanno kut liatir, ki bia yirimo u kut fokirik. ³⁹ Ki Defid noon Sool jukbanjiak, kut liatir na paak; ki koor a wun somm, naan gbar sommir, kimaan u ki liar ki li maani. Ki u yet Sool a, "N kan fit jii linba na nba ki kon konni. N ki lia tiat nba na ki li maani." Li paak ki u liat li kur, ⁴⁰ naan jii u pekpaargbiak, ki gann tanjijara njanmu, kpenu ni, ki wuun u pakir ni, ki kub naaluubuk u nuu ni, ki ji saan a wun took Goliaf.

Bianjinba ki Defid nyann Goliaf

⁴¹ Ki Filistia niro Goliaf chari ki nakii Defid, ki joo nba dia u naagbankonjir na somm u nuntoor ni, ki chari nakii. ⁴² Yoo nba ki Goliaf tan nakin Defid ki lau fanu na, ki u yisimo kimaan u la nan Defid tee bike ki bia tee naasinjan. ⁴³ Ki u boi Defid a, "N tee boke, ki a dia lanbann ki baat n boori-i?" Ki u ji yi u tinghana sana, ki sat motont Defid paak, ⁴⁴ ki yet a, "Baat nna, ki min jii a gbanant ki tur noonii nan muuk ni bonkubit, ki bin nmama."

⁴⁵ Ki Defid jiin a, "A tookitin nan takoobuko nan kpannan kpanporuj, naan min narin tookita nan Yabint daano sann nie, wunba tee Israel kunkonkonna Yennu nba ki a sarikito na. ⁴⁶ Dinna nba na, Yennu saa jii, ki kubin n nuu ni, ki n saa nyanna ki pot a yur, naan jii Filistia kunkonkonna nba biar na gbanant ki tur noonii nan muuk ni bonkubit ki bin nman, ki durinya na kur saa bann nan Israel teeb mok Yennu, ⁴⁷ ki soo kur nba be nna saa la nan Yennu ki kpaan kpana nan takoobii kaawa, ki fit tint u niibi. Tob na tee Yennu yare, ki u saa nyann, ki jii i kur ki kubin ti nuu ni."

⁴⁸ Goliaf nba chari ki nakii Defid na, ki Defid chyar yan ki cheto, ⁴⁹ ki tun pakir na ni ki jii tann, ki wuun naaluubuk na ni, ki fuun jaar Goliaf, ki tann na soor u yugbiar ki put u yukpabir, ki u baa ki fabin tij ni.

⁵⁰ Ton, ki Defid ki mok jukbanjiaki, naan nyann Goliaf, ki kpaiu nan naaluubuk tann. ⁵¹ Ki Defid chyar saan u boor, ki saa njamaa, naan saat joo Goliaf jukbanjiak, ki pot u yur, ki u kpo.

Yoo nba ki Filistia jab na bann nan bi yudaano kpowa na, ki bi ji chyar. ⁵² Ki Israel jab nan Juda jab ji yikin ki waab, ki weib halii ki saa diammm Gaaf, ki bia saa baar Ekronn doo tammoo boor, ki kpiib, ki bi gbanankpeena doo sonii ni, laa nyii sonu nba saa Saaraim, ki saan tuu Gaaf nan Ekronn na. ⁵³ Israel jab nba wei Filistia jab ki jen yoo nba, ki bi saat Filistia jab kaan na. ⁵⁴ Ki Defid jii Goliaf yur ki saan nann Jerusalem, naan bir Goliaf jatiat na joo Defid lanbouj ni.

Bianjinba ki bi jii Defid ki baar nana Sool boor

⁵⁵ Yoo nba ki Sool bo la Defid ki u saa a wun kon nan Goliaf na, ki Sool boi Abner, wunba tee kunkonkonna saakoo na a, "Nmee bike na?"

Ki Abner yeto a, "Chanbaa, n ki mi."

⁵⁶ Ki Sool yet a, "Boin ki laan nmeee bike."

⁵⁷ Tɔn, Defid nba kpɔii Filistia niro na ki jen yoo nba, ki Abner jiiu ki baar nana Sool boor, ki Defid bia daa dia Goliath yur, u nuu ni. ⁵⁸ Ki Sool boi Defid a, "Naasimɔ, a tee nmeee bike?"

Ki Defid jiin a, "N tee a toontunna nba ki bi yiu Jese, wunba nyii Betlehem na bijae."

18

¹ Defid nba pak nan Sool ki gbenn na poor poe, ki Sool bija Jonatann niɔɔ Defid ni, ki u loonɔ nan waa loon u moɔɔ bianjinba na. ² Laa nyii li daar, ki Sool dia Defid, ki ki te ki u nmat kun u baa nkaaki. ³ Ki Jonatann por kat nan Defid sii tee u yooke, kimaan u loon Defid maan nan u moɔɔ nae. ⁴ Ki Jonatann liat liatir nba ki u bo lia na ki tur Defid, ki bia pukinɔ kunkɔnliatir nan u jukbanjiak nan tɔrbann nan gbanbobinkar. ⁵ Siaminba kur ki Sool din tuu tun Defid, u tuu saan ki nyanna. Li paak, ki Sool jiiu ki teenɔ u kunkɔnkɔnna saakab yeno. Linba na din maɔ Sool jab nan bi saakab kur.

Sool nba mɔk funfunn nan Defid bianjinba

⁶ Defid nba din kpɔii Goliath na poor poe, ki jab na ji din nmat kun bi doi ni, ki Israel doi kur ni, poob nyii a bin took kpanbar Sool, ki yiin parpeenn yanii ki waa waak, ki nkan siiyakii, ki bia faa kɔna. ⁷ Poob na nba kpanbar nae ki bi yiin yan na a, "Sool kpɔii tusire, nnaan ki Defid kpɔii tusaa piik piik." ⁸ Ki Sool ki loon nna, ki u wutoor doo bonchiann, ki u yet a, "Bi dontir Defid ki teenɔ tusaa piik piik, nnaan teen min tusir. U ji saa gaar bee, li-i kii tee naangbouɔ na kaa-a?" ⁹ Laa nyii li daare ki Sool kɔɔ funfunn, ki ji gorii Defid ninbiik.

¹⁰ Laa yent sanyiok, ki sebiik nyii Yennu boor ki kɔɔ Sool ni ki mukisiro, ki u be u nkaak ni ki piak nan waato na. Defid din faa kɔnne nan waa tuu faa daar kur bianjinba na. Sool din dia kpanne u nuu ni, ¹¹ ki yet u moɔɔ a, "N saa yekɔe ki saar tabinɔ nan dikpinn," nnaan yek Defid kpann na taar munlee, ki Defid lii li kurawa.

¹² Sool ji din tiin Defid janmaaniie, kimaan Yennu din be nana, nnaan nyik nɔɔ Sool. ¹³ Li paak ki u ji din te Defid bokit u moɔɔ nana, ki turo kunkɔnkɔnna tusir. Ki Defid jii jab maɔ ki saan namm tob. ¹⁴ Ki linba kur Defid tun, u din tuu nyanne, kimaan Yennu be nana. ¹⁵ Sool din diit ki la Defid nyannu nba tee, ki janmaanii namm kɔɔu. ¹⁶ Ki binba kur be Israel nan Juda tin ni din loon Defid maan, kimaan u din tee toondaana nba laat nyannue.

Bianjinba ki Defid kɔn Sool bipoo

¹⁷ Tɔn, ki Sool yet Defid a, "N bipoo Merab-e na. N saa jiiu tura ki a kɔnɔ, li-i tee ki a sii tuunin ki mɔk par ki bia taa n po, ki fit kɔn tob nba tee Yennu yar na." (Sool din dukin nan u saa teen nnae ki Filistia teeb na n kpi Defid, nnaan ki u daa kpiu u tiɔɔu.)

¹⁸ Ki Defid jiin a, "N tee nmeee, koo n naakuuk ni niib tee lamme, ki n tan sii tee kpanbar diammi?" ¹⁹ Tɔn, laa din tan jan nan Sool n jii u bipoo ki tur Defid na, ki bi ji din kpint ki jiiu tur jɔɔ nba ki bi yiu Adriel, ki u nyii Mehola na.

²⁰ Sool bipoo bonbik po Mikal niɔɔ din kɔɔ Defid ni, ki bi yet Sool ki jiin li po, ki Sool mɔk parpeenn, ²¹ ki din dukin ki tur u moɔɔ a, "N saa jii Mikal ki tur Defid ki u sii tee baruk ki sooro, ki Filistia jab na n ji tan kpiu." Tɔn, taar munlee niɔɔ ki Sool bet Defid a, "A ji sii tee n diamme." ²² Ki Sool yet u toontunna saakab a bin bɔr pak nan Defid, ki yet a, "Kpanbar mɔk parpeenn nana, ki u saakab mun loon a maan, ki mɔtana li ji tee yoo nba nane nan fin kɔn u bipoo."

²³ Saakab na din namm pak mɔbona maɔ ki tur Defid. Ki Defid yet a, "I dukii nan li tee jeruko nan niro-ii tee kpanbar diammi, ki n namii, ki bia ki tee nijaann."

²⁴ Ki Sool toontunna na saan ki wann Sool maan nba ki Defid yet. ²⁵ Ki Sool yet a, "Betir Defid nan kpanbar na ki loon poo diiuk, see Filistia kpeena punjoot gbananbɔɔ kobik, ki lin te ki wun fit pa jiin nɔɔ Sool datai." Sool nba din lor bianjinbae na, a lin te Filistia teeb na n kpi Defid. ²⁶ Ki Sool toontunna na yet Defid maan nba ki Sool pak. Ki Defid ji din mɔk parpeenn nan waa sii tee kpanbar diamm na. Pookɔnt daar nba din per na, ²⁷ ki Defid nan u jab nyii ki kpɔii Filistia jab kobii njanlee ki pot bi punjoot na, ki saan nann kpanbar na boor, ki saa kan li kur u numm ni, a lin te wun teen kpanbar diamm. Ki li te Sool jii u bipoo Mikal ki turo.

²⁸ Ki Sool ji bann fanu nan Yennu be nan Defid, ki bia bann nan u bipoo Mikal loon Defid. ²⁹ Ki janmaanii namm kɔɔ Sool, ki u tiin Defid, ki ji din tee u dataak nan nɔɔ Sool kuun.

³⁰ Filistia kunkɔnkɔnna din tuu baare ki kɔn namm, nnaan tob kur ni Defid din tuu nyanne ki gar Sool kunkɔnkɔnna saakab kur. Li paak ki Defid sann din doo.

19

Sool nba din koor bianjinba a wun kpi Defid

¹ Sool din yet u bija Jonatann-e nan u kunkonkonna saakab kur a bin kpi Defid, njan Jonatann din loon Defid maan, ² ki din kumiio, ki yet a, "N baa kpaan soniie a wun kpiia. Ii guu a moŋ wonn sanyiok ni, ki saan bor siar po, kii be leŋ. ³ N saa nyi ki saan set kpiian n baa, muuk ni, ki lii tee siaminba ki a bor na, ki n saa pako ki jiin a po. Ki mi-i la linba kur, n saa te ki a bann."

⁴ Ki Jonatann pak ki dont Defid, Sool numm ni, ki yet a, "Chanbaa, a daa biir a toontunno Defid. U ki ban tun siar ki biirani. Waa tun linba kur, li tura sommire. ⁵ U din chibin u saanmanje, yoo nba ki u din kpui Goliaf na, ki Yennu te Israel teeb kur la nyannu. Faa din la nna na, ki a mok parpeenn, ki bee teen ki a loon fan kpi ninjano Defid, ki li ki mok paak nan waama?"

⁶ Sool din gbiint Jonatann pinpakit na, ki por kat, ki yet a, "N por Yennu nba fo na sann ni, n kan kpi Defid." ⁷ Ton, ki Jonatann ji yiin Defid ki wannoo maan na kur, njan jiiu ki saan nanno Sool boor, ki Defid ji tuun Sool toona nan waa poŋ tuu tuun na.

⁸ Li poor po ki tob njamm fiir, ki Defid saan ki kon nan Filistia jab na, ki nyannib, ki bi chiar.

⁹ Dasiar ki sebiik nba nyii Yennu boor na koo Sool ni, ki mukisiro. U din kar u njaak nie ki dia kpann u nuu ni, ki Defid mun be leŋ ki faa konn. ¹⁰ Ki Sool koor a wun yek Defid kpann na ki saar tabino nan dikpinn, ki Defid lii, njan kpann na saan yek dikpinn, ki Defid chiar bor.

¹¹ Li daar nyiok ki Sool tun nisiab, a bin saan guur Defid njaak, ki won kpiu sanyiok ni. Ki Mikal, wunba tee Defid njapoo na kumiio a, "Li-i tee ki a ki yaat nyiok na a manfoor paaki, bi won saa kpia wonna." ¹² Ki Mikal nyinn Defid takoru ni, ki u chiar bot. ¹³ Ki Mikal jii njaak patir, ki paan gado paak, ki bir yukpakitir nba ki bi jii buunii kobit ki wuunir na, ki li doo yur po, njan pinnir chinchenn. ¹⁴ Yoo nba ki Sool toonii baar a bin soor Defid na, ki Mikal yetib a, "Defid yiare." ¹⁵ Ki Sool njamm tun toonii na a bin njat ki saa la Defid nan bi numm, ki bia yetib a, "Ii jiuu nan u doonii ki baar nana, min tan kpiu." ¹⁶ Njan jab na nba koo diiuk na ni, ki bi la patir na paa gado paak, ki buunii kobit yukpakitir na be li yur po. ¹⁷ Ki Sool boi Mikal a, "Bee ki a kpannin ki te ki n dataak boti?"

Ki Mikal beto a, "U yaa mi-i kii sommo ki u chiari, u saa kpime."

¹⁸ Ki Defid chiar saan Samuel boor, Rama doo ni, ki saa wannoo linba ki Sool tun turo. Ki Defid nan Samuel saan Nayof ki saa be leŋ. ¹⁹ Ki bi din tan bet Sool nan Defid be Nayof nba be Rama doo ni na. ²⁰ Ton, ki u din tun jasiab a bin saan soor Defid. Ki jab na la Yennu sokiniinba ki bi waa waak ki yikin, ki Samuel be namm ki tee bi toondaano. Ki Yennu Seek sik Sool jab na paak, ki bi mun jak waak ki yikin ki hoot. ²¹ Sool nba gbat nan bi tun nna na, ki u njamm tun toonii, ki bi mun bia saa jak waak ki yikin ki hoot. Ki Sool njamm tun toonii taar muntaa ni, ki li bia saa baarib nna. ²² Ki u moŋ fiir ki soor Rama sonu. Yoo nba ki u saa baar bunbungbenir nba be Seku na, ki u boi Samuel nan Defid nba be sian, ki bi beto nan bi be Nayof. ²³ Waa saa ki saa per yoo nba, ki Yennu Seek sik u pak mun, ki u ji waa waak ki yikin ki hoot ki saa Nayof, ²⁴ ki liat u liant ki waa ki yikin Samuel toonn, ki doo yann tinj ni, li daar nan li nyiok kur. Li paak teen ki niib yaa, "Sool mun ji tee Yennu sokiniie-e?"

20

Jonatann nba somm Defid bianjinba

¹ Ton, ki Defid nyii Nayof nba be Rama na, ki saan Jonatann boor ki saa boio a, "N tun bee? N tun bonbilanne? N tun ki biir a baa bee, ki u loon wun kpimi?"

² Ki Jonatann yet a, "Yennu n bor, a kan kpo. N baa ki tuun siar ki boriiimi, laa tee toongbenir koo toonbiki, ki nlee ki u saa borin linba na? Li ki tee nna kaa."

³ Ki Defid yet a, "A baa mi fanu nan a loon n maan, ki u ji lor nan u kan wanna waa dukii wun tun linba, kimaan li saa daamiiwa. N por nan Yennu nba fo na nan n ji ki fok nan kuumi."

⁴ Ki Jonatann yet Defid a, "Linba kur ki a loon ki min tun, n saa tun ki turawa."

⁵ Ki Defid yeto a, "Gotirii, wonne tee njamaapaan jaamm, ki li tee min won di nan kpanbar na, njan li-i tee ki a sak nna, n won saa gare ki saan bor ki saa tuu daarpo daajoouk. ⁶ Li-i tee ki a baa ki lan jeet dindiboori, fan beto nan n miar sonu ki saan Betlehem, n dandoo niwa, kimaan yoo jar nan n jaateeb n di binn maruj jaamma. ⁷ Li-i tee ki u yet a, 'Li njan,' njann n saa tinna. U wutoor-i muni doo, a ji saa bann nan u lor a wun kpime. ⁸ Fin n tun a lomm ki wann min a yook, kii dia molor nba ki a sat

nanin na, njaan li-i tee ki n mək biit, fan kpın a tıoŋ. Bee ki a saa jiin ki tur a baa ki wun kpimin?”

⁹ Ki Jonatann jiin a, “A daa ban dukii nna. Li-i bonni tee ki n mi fanu nan n baa loon wun kpiani, n bo kan betani-i?”

¹⁰ Ki Defid boi a, “Nmee saa kumiimi, li-i tee ki a baa jiin nan wutoori?”

¹¹ Ki Jonatann yet a, “Baat ki tin saan muuk ni.” Ki bi kur lakin saan. ¹² Ki Jonatann bet Defid a, “Yabint daano nba tee Israel teeb Yennu na-ii tee ti siara nan daar po nna yoo, n saa boi n baa. Ki li-i tee ki u binben nani, n saa tura mɔb. ¹³ Li-i muni tee ki n baa lor a wun kpiaa, njaan ki n ki wanna ki te ki a chiari, Yennu n faa kpın. Yennu-ii be nana, nan waa din be nan n baa bianjinba na. ¹⁴ Li-i tee ki n mək manfoori, fi dia mɔlor nba ki a lor nanin na, kii man nanin; njaan li-i tee ki n kpo, ¹⁵ fan dia mɔlor man nan n njaateeb ki saa tuu yoo nba kaa gbennu. Yoo nba ki Yennu tan boont a datai kuri, ¹⁶ njaan mɔlor nba ki ti sat nan leeb na daa biir. Li-i tee ki a biirir, Yennu saa dat a tubir.”

¹⁷ Ki Jonatann bia njam te Defid sat mɔb nan u sii loon u maan yoo kur, kimaan Jonatann loon Defid nan u mɔŋ nae. ¹⁸ Tɔn, ki Jonatann yeto a, “Wonn nba tee njaapaan jaamm na, bi won saa la nan a kaa, kimaan a kaanu won sii doo yanne. ¹⁹ Ki daar po bi bia saa njam la nan a kaa. Li-i baat yenlekir po, fan saan siaminba ki a daan bor na, ki bor tana nba poo na poor po. ²⁰ Ki n saa yekir torbann peenii nanta, ki li-i tee nan poot na, ²¹ ki n saa yet n njaatoontunno ki wun saan ki kpaanir, ki li-i tee ki n yeto a, ‘Gotirii, peenii na be a poor po, jiin ki baar nann nna na,’ ki li saa wann nan a tinna, ki a ji nyi. N por Yennu nba fo na nan a kan koo dan ni. ²² Njaan li-i tee ki n beto a, ‘Peenii na be a tɔonn po,’ fan nyi yaat, kimaan Yennu loon fan yaate. ²³ Njaan mɔlor nba ki ti sat nan leeb na, Yennu-e saa te ki tin diar nan yoo nba kaa gbennu.”

²⁴ Ki Defid bor muuk na ni. Ki yoo nba tan jaŋ nan njaapaan jaamm na dinu, ki kpanbar Sool baar a wun di jeet, ²⁵ ki saan kar waa tuu kaar siaminba, ki li kpia dikpinn. Ki Abner kar ki kpiano, ki Jonatann kar ki took u baa. Ki Defid yiar doo yann. ²⁶ Ki Sool ki yet siar li daar, kimaan u dukin nan siare sii teeno ki u ki be fanu. ²⁷ Ki li yent sanyiok njaapaan daanjanlee ni, ki Defid yiar bia doo yann, ki Sool boi Jonatann a, “Bee teen Defid ki baar jeet na dinu li wonn, koo dinna?”

²⁸ Jonatann jiin a, “Defid miar sonue a wun saan Betlehem, ²⁹ ki yet a, ‘Chanbaa, njaant ki min saan, kimaan ti njaateeb yaa bin mann maruŋo doo na ni, ki n yooŋo yiinin a mii be lej. Li paak, li-i tee ki a tee n yooŋi, njaant ki min saan ki saa gon n nikpiimm.’ Nanne teen ki u ki be u kaanu ni.”

³⁰ Ki Sool wutoor doo Jonatann paak, ki u yeto a, “Fin nba tee nan poo moyetuk daano nba kan pak monii na, motana n ji bann nan a mək lor nan Defid. A ki mi nan a dint a mɔŋ nan poo nba mara na feie-e? ³¹ A ki mi nan Defid-i be u manfoor ni, a kan ban di doo na naami-i? Ii saa motana ki saa lommɔ ki baar nana nna, kimaan li tee wun kpoe.”

³² Ki Jonatann boi u baa a, “Bee paake ki u saa kpo? U biir bee?”

³³ Li yoo na ki Sool yek Jonatann kpann a wun kpiu, ki Jonatann ji bann nan u baa set lor a wun kpi Defid-e. ³⁴ Ki Jonatann wutoor doo, ki u fiir yiama u kaanu ni, ki ki dii siar li daar. Ki li daar tee njaapaan daanjanlee daar. Ki u par biir nan linba saa baar Defid na paak, kimaan u baa dinn Defid feiwa. ³⁵ Laa yent sanyiok, ki Jonatann saan muuk ni a wun took Defid, nan baa won lor bianjinba na, ki jii naasinbik ki saan nana, ³⁶ ki yet naasinbik na a, “Chiat ki saan kpaan peenii nba ki n yaa man yek na.” Bik na chiar, ki Jonatann yek peenu, ki li gar liit bik na. ³⁷ Yoo nba ki bik na saa baat siaminba ki peenu na baa na, ki Jonatann tant u paak a, “Peenu na yakir faa be sian nawa. ³⁸ A daa kpan see lej. Ii kakii.” Ki bik na tokir peenu na, ki jen nann u chanbaa boor, ³⁹ njaan ki mi li paak nba tee linba, see Jonatann nan Defid kooe mi. ⁴⁰ Ki Jonatann jii u jatiat ki tur naasinbik na, ki yeto a, “Jiin kii nmat nann doo ni.”

⁴¹ Naasinbik na nba yaat saan yoo nbae, ki Defid fiir tankoruk na niigan po, ki gbaan taar muntaa, Jonatann tɔonn, ki u numm tiib tij ni. Ki Defid nan Jonatann kur mo njaan mootir leeb tankpina.* Defid par din biir ki gar Jonatann yara. ⁴² Ki Jonatann yet Defid a, “Ii be nan parmaasir, kimaan ti por kat nan leeb, Yennu sann niwa. Yennu sii be min nan fin sinsuuk ni, ki bia sii be n yaaboona nan a yaaboona sinsuuk ni, ki te ki bin dia mɔlor nba ki ti sat nan leeb Yennu sann ni na.” Ki Defid yaat, ki Jonatann mun nmat saan doo ni.

21

Bianjinba ki Defid chiar Sool boor ki saan Nob

* 20:41 20:41 Bi binben ni, bi din teen nnae, ki li want lomm.

¹ Ki Defid saan Nob, manntoo Ahimelek boor, ki Ahimelek gbanu jek, waa lau yoo nba, ki boio a, "Bee ki a somm a koo, ki ki tok nan soo?"

² Ki Defid jiin a, "Kpanbare tumin nan moomaan, njaan yaa n daa te ki soo bant waa yaa n tun linba. N jab njarin, n betib maa bin chetin siar po. ³ Ton, a mok bee a nuu ni? Turimin boroboro kuna njanjmu, koo linba kur ki a mok."

⁴ Ki manntoo na yet Defid a, "N ki mok boroboro yanni, njaan n mok Yennu boroboro kooe. A saa fit gaarir, li-i tee ki a jab na ki doo nan poob daaranlee nna."

⁵ Ki Defid yet a, "Barmonii, bi ki nakin poobi. N jab na tuu soor bi moje ki be fanu, li-i lekii tee ki bi gorimi, njaan ji boi dinna sommir nba be li koo na."

⁶ Ki manntoo na tur Defid Yennu boroboro na, kimaan njaane din tenn ki tee boroboro nba ki u jikit ki teen Yennu. Bi din nyinn Yennu boroboro nba tuu paa kasii sentir paak nawa, njaan toon boroboro paann.

⁷ Ki Sool pekpaarbat, wunba ki bi yiu Doeg, ki u nyii Edom na be lej li daar, a wun njamm u moje.

⁸ Ki Defid yet Ahimelek a, "A ki mok kpann koo jukbanjiak nna ki turimi-i? Kimaan kpanbar na tontii te ki n nyii yama, n ki la yoo ki jii n jukbanjiak koo jatioko."

⁹ Ki Ahimelek jiin a, "N mok Goliaf, wunba din tee Filistia niro ki a din kpuii Ela baauk ni na jukbanjiake. Li be manntoo liat jabik na poor po, ki poob chinchenn ni. Li-i tee ki a loon, fan jii, njaane tee jatiok nba be nna."

Ki Defid yet a, "Jiin turin, jatiok ji ki be siar boor ki gar na."

¹⁰ Ki Defid yaat lej ki saan Gaaf, ki saa be bat Akis boor, kimaan Sool paak. ¹¹ Ki bat Akis saakab na yeto a, "Defid nba na kaa tee kpanbar u tin ni na-a? Joo nae ki poob yiin yanii ki waa waak, ki yaa Sool kpuii tusire, njaan ki Defid kpuii tusaa piik piik na."

¹² Bi mobona na din daamii Defid bonchiann, ki janmaanii sooro, ki u tiin bat Akis. ¹³ Li paak, yoo nba kur ki Defid be nammi, u tuu tee nan u yur labir nae, ki bii koor a bin dijo ki u tee nan waato na, ki bo boonii doo na tammoi nan gana paak, ki sut mosant ki lant u tianj. ¹⁴ Ki bat Akis yet u njaasaakab a, "Gotirii, joo na waate. Bee ki i baar nano ki turimi? ¹⁵ Waatib ki janjime-e? Bee ki i baar nan loo ki u daamiin nan u waat marima n njak na niji?"

22

Bianjinba ki Defid be Adulam nan Mispa doi ni

¹ Defid din nyii Gaaf doo ni, ki yaat saan koo tanfiok nba kpia Adulam doo na. Ki u yoorib nan u njaateeb nba din tan gbat nan u be lej na, ki bi saan pukino. ² Binba kur din be ninbaatir nin, nan binba ki pana soorib, nan binba be parbiir ni, ki bi saan u boor. Bi kur din teen nan niib kobii njanna nawa, ki u tee bi toondaano.

³ Defid din nyii lej ki saan Mispa, ki li be Moab booru yent ni, ki saan yet Moab bat a, "Chanbaa, a kan te n baa nan n naa n baar kii tanj be a boor ni, ki saa tuu yoo nba ki n tan saa bann linba ki Yennu saa tun turimi-i?" ⁴ Ton, ki Defid nyik u damm, ki bi biar be Moab bat boor, yoo nba kur ki Defid din bor tanfiok ni na.

⁵ Yennu sokinii Gaad din baar Defid boor ki yeto a, "A daa be tanfiok na niji. Fiit yama ki saan Juda tin ni." Ki Defid nyii li ni ki saan Heref foor ni.

Bianjinba ki Sool kpuii mannteeb, Nob doo ni

⁶ Dasiar ki Sool be Gibe, ki kar naan tiik nyakir, ki li be kunkonn paak, ki dia kpann u nuu ni. Saakab kur din see u boor ki lintowa. Bi din tan bet Sool nan bi la Defid nan u jab nba be siama. ⁷ Ki Sool yet u saakab na a, "Gbiintir man, yimm Benjamins jab, Defid saa fit tur i kur sarwaat nan tilontii kpaanta-a? U saa fit teeni u kunkonkonna saakaba-a?" ⁸ Li paake ki i lorin a yin biirimi-i? I soo ki ban betin nan n tior bik mok lor nan Defid-i. I soo baka kaa n po, ki ki fit betin nan n bija lor nan Defid, a wun kpaan sonii ki kpin, nan waa tun bianjinba dinna na."

⁹ Ki Edom niro nba ki bi yiu Doeg na see nan Sool saakab, ki yet a, "N la Defid yoo nba ki u saa Ahimelek boor, wunba tee Ahitub bija ki be Nob na. ¹⁰ Ki Ahimelek boi Yennu, Defid nba saa tun linba po, ki bia tur Defid jeet nan Goliaf nba din tee Filistia niro na jukbanjiak."

¹¹ Ki kpanbar Sool te ki bi saan yiin manntoo Ahimelek nan u njaateeb kur nba tee mannteeb ki be Nob na, ki bi kur baar u boor. ¹² Ki Sool yet Ahimelek a, "Gbiintirii, Ahimelek."

Ki Ahimelek jiin a, "N gbiin, chanbaa."

¹³ Ki Sool boio a, "Bee ki fin nan Defid lorin a yin kpimi? Bee ki a turo jeet nan jukbanjiak, ki bia boi Yennu waa saa tun linba? Motana u njant n paake, ki kpaan sonii a wun kpin."

¹⁴ Ki Ahimelek jiin a, "Defid kooe tee a nimono ki gar saakab nba ki a mok na, u tee a tjon diamme, ki tee binba guua na saako, ki binba kur be a naak na ni chorimo. ¹⁵ Nn, n boi Yennu ki turowa. N daa ki piin kaa na, njaan chanbaa, a daa biirin koo n njaasoo a ti lorin tin kpiiani, kimaan n ki mi maan na po."

¹⁶ Ki kpanbar na yet a, "Ahimelek, a saa kpo nnae, fin nan a nikpiimm kur." ¹⁷ Ki kpanbar na yet binba guu-u ki see kpiuu na a, "Kpimin Yennu mannteeb na, kimaan bi mun bia lor nan Defid-a. Bi mi nan u yaatir ki nyikinime, njaan ki bi ki betimi." Ki kpanbar njaasaakab na ki loon bin jii bi nii ki sii Yennu mannteeb na. ¹⁸ Ton, ki Sool yet Doeg a, "Fin n kpib." Ki Doeg kpui bi kur. Li daar ki u kpui mannteeb piinniin nan banjmu, binba saa fit lia parbiir paak liatjabik. ¹⁹ Ki Sool bia te ki bi kpui niib kur nba be Nob, ki li tee mannteeb doo na: Li jab nan poob nan waas nan sanpantii nan nei nan bonii nan pei, ki bi kpui bi kura.

²⁰ Ki Ahimelek bija nba ki bi yiu Abiatar na bot, ki saan taan Defid, ²¹ ki beto bianjinba ki Sool kpui Yennu mannteeb. ²² Ki Defid yeto a, "Daar nba ki n la Doeg ki u be lej na, ki n mi nan u saa yet Sool-a. N paake ki bi kpui a nikpiimm kur. ²³ Ii be n boor ki daa tiin janmaanii. Sool loon wun kpi min nan fine; a be n boor, a saa tinna."

23

Bianjinba ki Defid tinn Keila doo

¹ Defid din gbat nan Filistia teeb tuu lek Keila dooe, ki fiar bi jepaant nba ki bi jaan na. ² Ki u boi Yennu a, "N saan ki lek Filistia teeb na-a?"

Ki Yennu jiin a, "Nn, ii saa ki leki, ki tinn Keila doo."

³ Njaan Defid jab na beto a, "Taa be Juda tij ni na, ti mok janmaanii, ki ti-i ji kii saan Keila doo ni ki kon nan Filistia teeb na, li saa pukine." ⁴ Ki Defid bia namm boi Yennu, ki Yennu beto a, "Ti saa Keila, kimaan n saa te ki a nyann Filistia teeb nawa." ⁵ Ton, ki Defid nan u jab saan Keila ki saa lek Filistia teeb, ki kpiib bonchiann, ki jii bi bonkubit, ki tinn Keila niib.

⁶ Yoo nba ki Ahimelek bija Abiatar din bot ki saan taan Defid, Keila doo ni na, u din jii mannteeb liatjabik nae ki saan nann.

Bianjinba ki Sool waa beer Defid

⁷ Bi din bet Sool nan Defid saan Keila-wa, ki Sool yet a, "Yennu jii Defid ki kubin n nuu niija. Defid soor u moij baruk, kimaan u koo doo nba ki bi maa joona ki linta, ki li tammoi mok gankparkara." ⁸ Ki Sool yiin u kunkonkonna kur, ki bi teen siir nan bin faa tob, ki saan Keila doo ni a bin saa soor Defid nan u jab.

⁹ Yoo nba ki Defid gbat nan Sool lorin a wun leko na, ki u yet manntoo Abiatar a, "Baat nan manntoo liatjabik na." ¹⁰ Ki Defid yet a, "N Yomdaano, Israel teeb Yennu, n gbat nan Sool lorin a wun baar Keila na ki tan biirir, min yaa paak. ¹¹ Keila doo ni niib na saa jiin ki kubin Sool-aa? Sool set saa baar nan maa gbat nawa-a? N Yomdaano, Israel teeb Yennu, n barimaa, a turin gatu."

Ki Yennu jiin a, "Sool saa baara."

¹² Ki Defid namm boi a, "Keila doo ni jab saa jii min nan n jab ki kubin Sool-aa?"

Ki Yennu yeto a, "Bi saa teena."

¹³ Ki Defid nan u jab tee nan kobii njanloob na, ki nyii Keila doo ni yiama, ki somm kaar. Yoo nba ki Sool gbat nan Defid nyii Keila doo niija na, ki u ji ki saan leji.

Ki jiin Defid benu, kunkona tij na ni po

¹⁴ Defid din bor kunkona tij nie, ki li be kunkoouk nba kpia Sif na. Sool lek din koor a wun lon u boore, njaan Yennu din ki jii Defid ki turoo. ¹⁵ Defid din la nan Sool yaa wun kpiue.

Ki Defid be Hores, kunkoouk nba kpia Sif na. ¹⁶ Ki Jonatann saan u boor lej, ki saa turoo chekini ki jiin Yennu sommir po, ¹⁷ ki beero a, "A daa tiin janmaanii. N baa Sool kan fit kpiiani, u mi fanu nan fine sii tee Israel teeb kpanbar, ki n sii waa a paak."

¹⁸ Ki bi niib banlee na sat mob ki tur Yennu, nan bi naasinyoosir sii tun be-e. Ki Defid biar Hores, njaan Jonatann mun nmat kun u doo ni.

¹⁹ Ki nisiab nyii Sif ki saan Sool boor, Gibeaa doo ni, ki saa yeto a, "Defid bor ti yent nie, Hores doo nba be Hakila kunkonn paak na, ki li be niigan po, Judea muuk ni. ²⁰ Chanbaa, ti mi faa loon ki a sooro bianjinba. Baat ti yent ni, yoo nba kur ki a loon, ki tin somma ki a sooro."

²¹ Ki Sool jiin a, "Yennu n teen piisin i paak nan yaa loon n maan na. ²² Ii saa man ki saa namm fiit fanu, ki bann Defid nba be siaminba, nan waa gorin sian, nan wunba lau. N gbat nan u sub halii. ²³ Ii lomo fanu, siaminba ki u kpan bor, njaan yabir jen na,

ki tan kumiin yama, ki min nan yimm n saan. Li-i tee ki u be yent na ni, mi-i lekii saa lomɔ Juda tinj kur po, see ki n lau.”

²⁴ Ton, ki bi nmat saan Sif ki liit Sool. Defid nan u jab din be Maonn muuk ni, ki li be baauk nba dɔɔ yann na ni, Judea muuk nba be niiganj po na. ²⁵ Ki Sool nan u jab piin ki kpaan Defid. Yoo nba ki bi yet Defid li po na, ki u saan kɔɔ jɔkunkonn nba be Maonn kunkoouk paak na. Sool nba gbat nan u be lej na, ki u saan Moann ki waa beerɔ. ²⁶ Sool nan u jab din be kunkonn na bɔkire, ki Defid nan u jab mun be bɔkleer, ki koor a bin nyi Sool nuu ni. Sool nan u jab nba nakii Defid nan u jab a bin soorib yoo nba, ²⁷ ki toonii baar yet Sool a, “Jenin yian na, ki Filistia teeb yaa bin kɔɔ ti tinj nie.” ²⁸ Ki Sool nyik ki ji ki waa Defid, njan nmat ki saa kon nan Filistia teeb na. Li paak teen ki bi yi lej Bɔkutu Kunkonn. ²⁹ Defid din nyii leje ki saan En-gedi yent ni, ki saa bɔr li tanfiat ni.

24

Bianjinba ki Defid nyik ki ki nyinn Sool manfoor

¹ Sool nba din saan kon nan Filistia teeb ki jen yoo nba, ki bi betɔ nan Defid be En-gedi kunkoouk paak. ² Ki Sool jii Israel kunkonkonjaana tusaa nantaa ki saan namm yondopo, ki jiin piarii tanpiit na po, a wun kpaan Defid nan u jab, ³ ki saa baar tanfiɔk nna boor, ki li be sonjokpinj ki kpia peloi, ki u kɔɔ tanfiɔk na ni a wun fat u moɔj, njan sɔɔ Defid nan u jab dɔɔj kɔɔ tanfiɔk manj niwa, ki be li linn po. ⁴ Ki Defid jab na yet a, “Daar nba nae ki Yennu din paka nan u saa jii a dataak ki kubin a nuu ni, ki a saa fit teenɔ faa loon bianjinba.” Ki Defid bok soon nna ki saa bɔkin, ki pot Sool liatir mɔgbann, ki Sool ki banni. ⁵ Li poor poe ki Defid yan nmat nan waa pot Sool liatir mɔgbann na. ⁶ Ki u bet u jab na a, “Yennu n bɔr ki n daa nyint n chanbaa manfoori, koo ki jii n nuu ki siino, kimaan nɔɔe tee wunba ki Yennu ganno ki teenɔ kpanbar na.” ⁷ Defid jii mɔbɔna nae ki yakii nan u jab, a bii mi ki bin lek Sool.

Ki Sool nyii tanfiɔk na ni ki soor sɔnu ki saa. ⁸ Ki Defid nyii ki wei Sool poor ki yiino a, “N kpanbar.” Ki Sool jiant ki got, ki Defid baa fabin tinj ni nan jirima, ⁹ ki yetɔ a, “Bee teen ki a gbia niib nba yeena nan n koor a n kpiiiani? ¹⁰ Dinna daar nba na, a la nan a numm, bianjinba ki Yennu jii ki kubin n nii ni, tanfiɔk na ni, ki n jab na siab yaa min kpiiia, njan ki ninbaauk soorin nana, ki n yet a, ‘N kan ban jii n nuu ki sii fin chanbaa, kimaan fine tee daano nba ki Yennu gann, a fii tee kpanbar.’ ¹¹ Gotir, n baa. A la a liatchabir nba ki n dia nawa. N bo saa fit kpiiia, ki n nyika, njan pot a liatir mɔgbann. Motana, a ji bann nan n ki dukii bonbiir ki jiin a po, n bia ki yeen a mɔb. N ki biir a siar, njan ki a waa beerin a fan kpin. ¹² Yennu n bu min nan fin buut, ki wann wunba biir loɔ. Yennu n te linba ki a tun turin na, ki lin jir a paak, kimaan n kan ban jii n nuu ki siiani. ¹³ A mi barnar na, nan baa yaa, ‘Toonbiit nyi nibiik nie.’ Li paak ki n kan jii n nuu ki siia. ¹⁴ Gotir, Israel kpanbar nba koor a wun kpi bona nba na. Gotir bona nba ki u waa beer. Li tee bɔkpeenne, koo biabike-e? ¹⁵ Yennu-e saa bu ti buut ki wann daano nba biir loɔ. Yennu n got maan manj ni ki kon n paak, ki te man nyi a nuu ni.”

¹⁶ Defid nba pak ki gbenn yoo nba, ki Sool yet a, “Fin n bija Defid-ee?” ki piin bui sanpaapowa, ¹⁷ ki yet Defid a, “A mɔk mɔni, mine mɔk biit. A tun ki nammima, njan ki min tuun biira. ¹⁸ Motanae ki a wannin faa tun ki nammim bianjinba. Yennu-e jiin ki kubin a nuu ni, njan ki a ki kpiimi. ¹⁹ Taar munjaae ki niro saa soor u dataak ki njan yann ki kan turɔ danji? Yennu saa teen piisin fanu a paak, nan faa tun linba ki turin dinna na. ²⁰ N mi nan a set saa di Israel naama, ki naangbounj na saa wei a dianu yoo. ²¹ Njan satir mɔb ki turin, Yennu saan ni, nan a saa nyik n maaru ki bii be, ki lin te ki n sann nan n baa njaateeb sana daa boori.” ²² Ki Defid sat mɔb ki tur Sool.

Ki Sool ji nmat kun u njaak ni, ki Defid nan u jab mun nmat saan bi bunbɔr boor.

25

Ki jiin Samuel kuun po

¹ Ki Samuel kpo, ki Israel teeb kur taan ki bui fabin u po, njan piiu u njaak ni, Rama doo ni.

Bianjinba ki Abigail somm Defid

Li poor po ki Defid saan Parann kunkoouk paak. ²⁻³ Jasɔɔ nnae din be, ki tee Kaleb booru ni niro, ki u sann tee Nabal, ki nyii Maonn doo ni, ki din mɔk tinsiar, ki li kpia doo nba ki bi yi Kamel na. U din tee jakpaatire, ki mɔk pei tusaa nantaa nan buunii tusir: U njaapoo Abigail din fan, ki bia mɔk yan bonchiann, njan ki nɔɔ Nabal tee jawudaano ki bia tee nitouj. U din be Kamel ki koor u pei.

⁴ Ki Defid nba din be kunkoouk paak na gbat li po, ⁵ ki tun toomii, ki bi tee jab piik, a bin saan Kamel ki saa lon chanbaa Nabal boor; ki turɔ foontii, ⁶ ki betɔ a, “A yɔɔk Defid teena foontii, u foont fin nan a n̄aateeb ki teen linba kur be a n̄aak ni na laafia foontii. ⁷ U gbat nan a koor a peie, ki u loon fan bann nan a pekpaarii nba din be ti boor na siar din ki daamii. Yoo nba kur ki bi din be Kamel na, bi siar din ki bot. ⁸ Fin n boi a toontunna na, ki bi saa beta. Ti baar a jaamm daare, ki a bija Defid yet nan a gaarit saauŋ fanu, ki turit linba kur ki a saa fit tur.”

⁹ Yoo nba ki Defid jab na baar Nabal boor, ki yetɔ Defid mɔmaan na, n̄aan guur waan. ¹⁰ Ki Nabal jiin Defid toomii na a, “N̄mee tee Defid-i? N daa ki ban gbat u sanni. Daanjanlee na, digbann na ji gbeen nan daaba nba nyikin bi chanbaanbae. ¹¹ N ki yaa man jii n boroboro nan nyun nan bonkobit nba ki n kpiib ki bo yaa man tur binba koor pei na, ki tur jab nba ki n ki mi baa nyii sian.”

¹² Ki Defid jab na n̄mat u boor ki saa kumii linba ki Nabal yet. ¹³ Ki Defid yet u jab na a, “Jiin i jukbanjai man.” Ki jab na jii bi jukbanjai, ki Defid mun jii u jukbanjiak. Ki Defid fiir yaat nan jab kobii n̄anna, n̄aan nyik jab kobii n̄anlee ki bi guu bi tiat.

¹⁴ Ki Nabal n̄aatoontunyenɔ yet Nabal n̄aapoo Abigail a, “A gbat maan nawa-a? Defid tun toomii ki bi nyii kunkoouk paak ki baar a bin foont chanbaa, n̄aan ki u jak sukiib. ¹⁵ Niih na tuu n̄an ki turit. Bi tuu ki diat yana yana, ki yoo nba kur ki ti be muuk ni na, ti siar bia ki ban boti. ¹⁶ Ki bi tuu guut yonnu nan nyiɔk kur, yoo nba ki ti tuu be namm ki kpaar pei na. ¹⁷ Ti naa, tiat linba na po, n̄aan dukin faa saa teen bianjiba. Linba na saa fit biir ti chanbaa nan u n̄aateeb kur. U tee nitouŋ nba kan sak ki gaar kpaaniiie.”

¹⁸ Ki Abigail kakit yian ki taan boroboro kuna kobii n̄anlee, nan tilɔna daan bujakɔra n̄anlee, nan pepurika bann̄mu, nan dibinsin̄a tatilanmanbana n̄anlee, nan tilɔnkoonsokita kobik, nan tilɔnkoonsokitlia kobii n̄anlee, ki jii li kur ki paan bonii paak, ¹⁹ n̄aan bet u toontunna a, “Yimm n liit kii gaar, ki n saa wei,” n̄aan u din ki yet u sɔɔ Nabal-i.

²⁰ Abigail nba jak u boŋ ki lintir kunkonn na, li taakpaak ni ki u took Defid nan u jab, ki bi baat. ²¹ Ki Defid dukii a, “Bee paake ki n daan gorii niro nba na faar kunkoouk na paaki, ki u siar bonmintik nna gbaa ki boti, waa ji tun linbae na ki pa jiinin sommir nba ki n sommo na paak? ²² Yennu n faa kpin, li-i tee ki li yent, ki n ki kpii n̄ɔɔ nan u jab kuri.”

²³ Yoo nba ki Abigail la Defid na, ki u kakit ki sik u boŋ paak yama, ki baa fabin tin ni, Defid tɔonn, ²⁴ ki yetɔ a, “Chanbaa, gbiintir ki turin. N̄aant nyiiruk na-i be n paak.

²⁵ A daa fiin Nabal* po, nifoyann nba ki mɔk nyɔɔt na, u kpan tee-e nan u sann nba tee na, jatuk. Chanbaa, n daan ki be yoo nba ki a toomii baar na. ²⁶ Yennu-e te ki a ki lek ki kpii a datai na, ki motana, n por kat nan Yennu nba fo na sann ni, a datai nan binba kur biira saa la tubdatu nan Nabal na. ²⁷ Chanbaa, gaat piinii nba ki n baar nan maa min tura, ki fan tur a jab na. ²⁸ Chanbaa, nyikin chab n biit nba kur ki n tun biira. Yennu saa dinna naan, ki bia tan dinn nan a yaaboonawa, kimaan a kɔn u kɔnae, ki kan tun bonbisiar nan faa tan saa kpo. ²⁹ Li-i tee ki wunba kur tan leka, a wun kpiiia, n̄aan ti Yomdaano Yennu-e saa tinna, ki guura nan jɔɔ nba tuu guu u mɔkint na. A datai n̄arin, u saa lube nan jɔɔ nba tuu jii tann ki teen naaluubuk ni ki luur na. ³⁰ Ki li-i te yoo nba Yennu tan tun bonjana nba ki u sat mɔb nana na ki gbenni, ki dinna Israel naami, ³¹ a par sii mei nan faa ki kpii binba ki biir a siar, koo ki pa jiinib na. Chanbaa, yoo nba Yennu tan teen piisin a paaki, fan tiar n po.”

³² Ki Defid yet Abigail a, “Pakin Yennu, wunba tee Israel teeb Yennu, ki tuma a fan chetin dinna na. ³³ Yennu n gaar niipoouk nan a yan nba ki a mɔk, nan linba ki a tun dinna ki gɔɔrin, ki n ki nyinn sɔn daar na ni ki jiin pann na. ³⁴ Yennu-e gɔɔrin ki n ki turi dani, n̄aan n por nan Yennu nba fo ki tee Israel teeb Yomdaano na, nan fi-i bonii kii kakit ki tookin yiami, li won bo tan sii yentir na, ki Nabal koo u jasɔɔ ji ki biar be u manfoor ni.” ³⁵ Tɔn, Defid nba gaar piinii na yoo nba, ki u yetɔ a, “Ii kun nan parmaasir, n gbat a mɔmaama. N saa tun faa loon bianjiba.”

³⁶ Yoo nba ki Abigail n̄mat Nabal boor na, ki Nabal di jaamm nan u tee kpanbar na, ki nyuu yib, ki ji tan ki mi u mɔŋ boor. Li paak ki Abigail din ki fit pakɔ siar nan laa tan yent. ³⁷ Li sanyioɔk ni nba ki Nabal numpo yent na, ki u n̄aapoo ji pakɔ linba tun, ki u yan put, ki u gbanant kpo. ³⁸ Li din jii nan daapiik naewa, ki Yennu faa n̄ɔɔ Nabal ki kpiiu.

³⁹ Yoo nba ki Defid gbat nan Nabal kpowa na, ki u yet a, “Pakin Yennu man, wunba bu Nabal buut nan waa sukiin na paak, ki bia gɔɔrin ki n ki tun bonbiir na. Yennu-e te ki Nabal biit n̄mat u paak.”

* 25:25 25.25 Nabal paake tee “jatuk.”

Ki Defid jii tun bet Abigail a wun sak kii tee u ñaapoo. ⁴⁰ Ki u toontunna na saan Abigail boor, Kamel doo ni, ki saa yeto a, "Defid-e tunt a tin baar jiia ki wun koonna ki fii tee u poo."

⁴¹ Ki Abigail baa fabin tinj ni, ñaan yet a, "N tee u daabire, ki teen siir nan min wuur u toontunna taawa." ⁴² Ki Abigail fiir yiama ki jak u boŋ, ki u daabpoi banŋmu wei ki chiano, ki bi tok nan Defid toomii na ki saan, ki Abigail saa teen Defid poo.

⁴³ Defid din koon Ahinoam wunba nyii Jesreel naewa, ki Abigail tan kuno. ⁴⁴ Ñaan soo Sool din jii u bipoo Mikal, wunba ki Defid koonowa na, ki tur Lais bija Palti, wunba nyii Galim doo ni na.

26

Biaŋinba ki Defid ki nyinn Sool manfoor taar munlee ni

¹ Ki jasiab nyii Sif ki saan Sool boor, Gibea tinj ni, ki saa yeto a, "Defid boŋ Hakila kunkonn, tanfiok ni, ki li kpia Judea kunkoouk." ² Sool din fiire yiama, ki jii Israel kunkonkondaana tusaa ñantaa, ki saa namm Sif kunkoouk paak, a bin saa kpaan Defid, ³ ki saan chaan bi kaan sɔnjokpin, ki li kpia Hakila kunkonn. Defid lek daa din be kunkoouk na niŋe, ñaan yoo nba ki u gbat nan Sool baar ki kpaano na, ⁴ ki u tun dobiiteeb, ki bi saan dooii ki la nan Sool set baar leŋa. ⁵ Ki ñoo Defid saan yiama ki saa got la siaminba ki Sool nan Ner bija Abner, wunba tee Sool kunkonkonna saako na dindoo boor. Sool din doo kaan na niŋe, ki u kunkonkonna na doo ki linto.

⁶ Ki Defid boi Ahimelek, wunba tee Hef booru ni niro na, nan Joab naa bik nba ki bi yiu Abisai, ki bi naa tee Seruya na a, "I banlee na ñmee ki min nan ñoo saa saan Sool kaan ni?"

Ki Abisai yet a, "N saa saana."

⁷ Ton, li daar nyiok, ki Defid nan Abisai koo Sool kaan na ni, ki la Sool doo goont kaan na sinsuuk ni, ki u kpann chaa, ki kpia u yur, ki Abner nan kunkonkonna na doo ki lintowa.

⁸ Ki Abisai yet Defid a, "Yennu jii a dataak ki kubin a nuu ni dinna nyiok nawa, motana ñaant man ñmuu-u nan u kpann na yomkoo, ki tabino nan tinj, ki daa pukii munlee."

⁹ Ki Defid yet Abisai a, "A daa teeu danj. Ñmee saa jii u nuu ki sii Yennu niganntoo na, ñaan kan koo biit ni?" ¹⁰ Ki Defid tukin ki yet a, "Barmonii nan Yennu nba fo na, n mi nan Yennu tɔŋo saa kpi Sool. Laa sii tee u yooe tan saa baar ki wun yiar ki kpo, koo u tan saa saan tobe ki saa kpakin li ni. ¹¹ Yennu n boŋ ki n daa jikit n nuu ki siin Yennu niganntoo na. Ñaant ki tin jii u kpann nan u nyun lenn nba see ki kpia u yur na, ki yaat nann." ¹² Ki Defid jii kpann nan nyun lenn nba see ki kpia Sool yur na, ki bi yaat nann. Ki soo ki bann koo ki la linba tumi, koo ki bi soo fit fiiri. Ki bi kur goont, kimaan Yennu-e te ki bi goon kpo.

¹³ Ton, ki Defid loor baaok na bokleer po, ki doo joor na paak, ki chat fokit waama, ¹⁴ ñaan tant yiin Sool kunkonkonna nan Ner bija Abner a, "Abner, a kan tooni-i?"

Ki Abner yet a, "A tee ñmee ki tantir ki fiint kpanbari?"

¹⁵ Ki Defid jiin a, "Abner, a ki tee nijaann kaa Israel tingbouŋ na ni-i? Ki bee teen ki a ki guu a chanbaa kpanbar na? Motamotanae, ki soo koo kaan na ni, a wun kpi a chanbaa kpanbar na. ¹⁶ Abner, a gbar a toonna. N por Yennu nba fo na sann ni nan fin nan a niib kur tee yin kpoe, kimaan i ki fit guur i chanbaa nba ki Yennu ganno ki teeno kpanbar na. Gotiri, kpanbar kpann na be lia? Ki u nyun lenn nba bo see kpia u yur na be lia?"

¹⁷ Ki Sool bann Defid kunkor, ki boi a, "N bija Defid, li tee fine-e?"

Ki Defid jiin a, "Nn, mine, kpanbar," ¹⁸ ki bia yet pukin a, "Bee ki n yomdaano waa beer min u daabiri? N tun bee? N tun bonbilanne?" ¹⁹ Kpanbar, gbiintir maa saa yet linba na. Li-i tee Yennu-e ñmanta ki yaa a tookimii, Yenpiiniie ki ti saa jii turo ki lebit u dudukit; ñaan li-i tee nisaariie tun nna, ñann Yennu motont n baa bi paak, kimaan bi ber nyinnin Yennu tinj na niwa, ki yetin a, 'Saant ki jiant pata.' ²⁰ I daa te ki bi kpın tinj gan nba fok nan Yennu boori. Bee paake ki Israel kpanbar baar a wun kpi min biabik na? Bee paake ki u saa wei berin nan kpanyuur na?"

²¹ Ki Sool jiin a, "N tun yanbomma. I jent na, n bija Defid, n kan ban tura danj, kimaan a ki nyinn n manfoor nyiok na. N tuu tee jatuko, ki tun kpet bonchiann."

²² Ki Defid yeto a, "Bat kpanne na, ñaant jab na yeno n baar ki tan gaar. ²³ Yennu pa paatii ki teen damm nba tee nimomm ki tee kasiie. Yennu jiia ki kubin n nuu ni dinna nba na ni, ñaan ki n ki jii n nuu ki sii fin nba ki Yennu gann ki teena kpanbar na. ²⁴ Nan maa ki nyinn a manfoor dinna biaŋinba na, Yennu n mun tun nna ki turin, ki te ki min nyi daamii kura ni."

²⁵ Ki Sool yet a, “Yennu saa teen piisin fin n bija Defid paak. A saa tun toongbenja ki set nyann.”

Tɔn, ki Defid soor u sɔnu, ki Sool mun nmat kun.

27

Bianjinba ki Defid be Filistia teeb boor

¹ Defid dukin ki tur u mɔŋ a, “Sool saa kpin daa na niwa. Maa saa tun linba ki lin werikin tee man bot ki saan Filistia teeb boore, ki Sool saa nyik ki kii kpaanin Israel tinj ni, ki n ji saa la laafia.” ² Li paak ki Defid nan u kunkonkonna kobii njanloob nyii yama ki saan Maok bija Akis boor, wunba tee Gaaf bat na. ³ Ki Defid nan u kunkonkonna nan bi njaateeb kur saan kar Gaaf. Defid din mɔk poob banlee, ki bi be u boor. Bi tee Ahinoam, ki u nyii Jesreel, nan Abigail ki u mun nyii Kamel, ki tee Nabal pakɔok. ⁴ Yoo nba ki Sool gbat nan Defid chiar saan Gaaf-a na, ki u ji nyik, ki ki kpaan u boori.

⁵ Ki Defid yet Akis a, “Li-i tee ki a tee n yɔok, njaant ki min gaar digbanbik kii kar lej. Li ki kpaal talas ki min nan fin n lakin kii be digbansaakar na ni.” ⁶ Ki Akis jii Siklag doo ki turo, ki li ji teen Juda teeb tinj nan dinna. ⁷ Defid din kar Filistia teeb yent ni njaamaari piik nan njanloobe.

⁸ Li yoo maŋ Defid nan u kunkonkonna din tuu lek Gesur teeb nan Girsi teeb nan Amalek teebe, binba din be yent maŋ ni sianyooowa na, ki saan sik baar Sur doo nan Ijijt tinj. ⁹ Yoo nba kur ki Defid saan lek yent nba ni, u din tuu kpi li jab nan poobe, njaan jii li pei nan nei nan bonii nan laagumiinba nan li chinchena, ki ji nmat jen bat Akis boor. ¹⁰ Akis-i tani boi yoo nba kur a, “A saan lee ki fat bona dinna?” Defid tuu yet nan u saan Juda yent niidiitu poe, koo u saan Jerameel booru yent nie, koo Kenn teeb nba koo sian na. ¹¹ Defid din tuu kpi sɔɔ kure, li jab nan poob, ki li te sɔɔ ki saa Gaaf ki want bat Akis linba ki Defid nan u jab tuun na. Defid nba din tun toona nbae na, yoo nba ki u din be Filistia yent ni na. ¹² Akis din teen Defid yada, ki yet u mɔŋ a, “Defid tinj niib Israel teeb yetɔwa, li paak, li kpaal talas ki wuu tuunin nan u kuun.”

28

¹ Binn maŋ ni ki Filistia teeb taan bi kunkonkonna a bin kon nan Israel teeb. Ki Akis yet Defid a, “Li loon ki fin bann nan fin nan a jab saa pukin ti po, ki tin saan tɔb na.”

² Ki Defid jiin a, “Li kpan tee nnae. N tee a toontunnɔe. A saa la maa saa tun linba ki tura.”

Ki Akis yeto a, “Li njan, n saa te ki fii guun yoo kur.”

Bianjinba ki kpanbar Sool saan ninnyodaano boor

³ Li yoo maŋ ki sɔɔ Samuel kpo, ki Israel teeb kur bui ki fabin u kuun po, ki piiu u doo ni, Rama-wa. Sool din ber jabaabuura nan ninnyodamm ki nyinnib Israel tinj ni.

⁴ Ki Filistia teeb taan leeb ki chaan bi kaan ki kpan Sunem doo, ki Sool mun taan Israel jab kur, ki bi chaan bi kaan Gilboa kunkonn paak. ⁵ Yoo nba Sool la Filistia jab na, ki janmaani sɔɔrɔ. ⁶ Ki u boi Yennu waa saa teen bianjinba, njaan Yennu ki turo gatɔ damiit ni, koo ki sokin ki tur sokiniinba ni, koo tana nba ki bi yir Yurim nan Tumim* na ni. ⁷ Ki Sool yet u toontunna na a, “Ii kpaan poo nba tee ninnyodaano, ki min saan u boor ki saa bu.”

Ki bi yeto a, “Yeno be Endor doo ni.”

⁸ Ki Sool lebit u liant a lin te ki bi daa bantɔ. Li daar ki nɔɔ nan jab banlee fiir nyiok ki saan poo na boor, ki saa yeto a, “N loon fan boi kpeemme ki turin, ki bin wannin linba saa tun. A yiin kpeemmɔ nba ki n saa tura u sann.”

⁹ Ki poo na yeto a, “Barmonii, a mi toonn nba ki Sool tun. U mukis jabaabuura nan ninnyodamm, ki bi nyii Israel tinj ni. Bee ki a yaa a piin baruk, ki bin kpimi?”

¹⁰ Ki Sool por kat ki tur Yennu a, “Sɔɔ kan dat a tubir, li-i tee ki a yiin kpeemmɔ.”

¹¹ Ki poo na boi a, “Nmee ki n saa yiino turani?”

Ki Sool jiin a, “Yiint Samuel.”

¹² Poo na nba la Samuel yoo nba, ki u yikin kunkopaarir ki yet Sool a, “Bee ki a kpannimi? Fine tee kpanbar Sool.”

¹³ Ki kpanbar Sool yet poo na a, “A daa tiin janmaani, a la bee?”

Ki poo na jiin a, “N la kpeemmɔe, ki u nyii tinj ni.”

¹⁴ Ki kpanbar na boi a, “A la ki u tee nlee?”

Ki poo na jiin a, “N la jakpere, ki u nyii tinj ni ki do, ki lia baaɔɔj.”

Ki Sool bann nan li tee Samuel-e, ki u gbaan nan choruj, ki u numm faab tinj ni.

* 28:6 28.6 Bi din dia bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim nae ki bant Yennu loomm.

¹⁵ Ki Samuel yet Sool a, "Bee ki a daamiin, ki fiinimi?"

Ki Sool jiin a, "N be parbiir nie. Filistia teeb nyii a bin faan tɔbe, ki Yennu mun nyikima, u ji ki gat teenin ki li nyi u sokiniinba masokinkar, koo damiit ni. Li paake teen ki n yiina, maa a wannin maa saa teen bianjinba."

¹⁶ Ki Samuel yet a, "Bee teen ki a yiinin, ɲaan Yennu nyikawa, ki tee a dataake? ¹⁷ Yennu tun toonn nba ki u din wannin, ki n beta nae. U nyinn naangbourj na a nuu niwa, ki jii tur a loo Defid, ¹⁸ kimaan faa ki sak Yennu mob ki ki kpui Amalek teeb kur, ki bia ki biir linba kur ki bi mok na paake, ki Yennu ji tuun linba na kur ki teena. ¹⁹ U saa jii fin nan Israel teeb ki tur Filistia teeb. Wonn, fin nan a bonjai won sii be n boor. Yennu bia saa jii Israel kunkonkonna ki tur Filistia jab."

²⁰ Li taakpaak ni, ki Sool baa ki tant tij ni, ki jek, nan maan nba ki Samuel yet na. U din baɲe, kimaan u din ki dii jesiat li yonnu ni nan li nyiok kur. ²¹ Ki poo na saan u boor ki saa la nan janmaanii sooro bonchiann. Ki u yeto a, "Chanbaa, n chibin n saanjanje ɲaan tun faa boin bianjinba. ²² Li paak, tumin maa saa wanna linba. ɲaant ki man senna jeet. See ki a dii, ki la paɲ ki fit saan sonu na."

²³ Ki Sool yet jeet na dinu ɲaan yet a, "N kan di." ɲanne ki Sool jab banlee na beto a wun di jeet na. Ki u ji sak ki fiir tij ni, ki kar kok foouk paak. ²⁴ Ki poo na kakit ki soor naagann nba ki u tuu goon na, ki kpui, ki jii yon ki ɲammir, ki pur boroboro ki ki teen datij li ni, ²⁵ ki jii jeet na, ki senn Sool nan u jab banlee na toonn, ki bi dii. Li daar nyiok ki bi fiir yaat.

29

Bianjinba ki Akis ɲaan Defid ɲmat Siklag doo ni

¹ Ki Filistia teeb na taan bi kunkonkonna kur, ki bi be Afek, ki Israel jab mun chaan bi kaan ki kpian nyuntonn nba be Jesreel baauk ni na. ² Filistia batnba banɲmu nba nyii nan bi jab ki somm namm koonn kobik kobik nan tusir tusir na, ki Defid nan u jab lakin ki somm nan bat Akis, ki waa bi poor po. ³ Ki Filistia saakab na lab ki boi a, "Hiibru teeb* na tuun bee nna na?"

Ki Akis jiin a, "Li tee Defid-e. U din tee Israel teeb kpanbar Sool ɲaasaakayenoe. U be n boor ki li gar binn na, ɲaan waa nyii Sool boor ki baar nna na, n ki la bisiat u ni."

⁴ Ki Filistia kunkonkonna saakab na wutoor doo Akis paak, ki bi yet a, "Joo na n ɲmat doo nba ki a turo na ni. A daa te ki u waat ki saa tobi. U tan saa ɲmant ti paake tob nani. Sonjouk lannpoe ki u saa jii ki maan u chanbaa pari, li-i kii tee ki u kpui ti niib kaa-a? ⁵ Defid nba ki bi jiu sann ki yin yanii ki waa waak na, ki yiin a, 'Sool kpui tusire, ki Defid kpui tusaa piik ni na.'"

⁶ Ton, ki Akis yiin Defid ki yeto a, "N por nan Israel teeb Yennu nba fo na sann ni nan a tee nimone, ki li bo sii manin, li-i tee ki a pukin n kunkonkonna na po. Laa nyii daar nba ki a baar n boor ki tan tuu dinna na, n ki la bisiat a ni, ɲaan doo na kunkonkonna saakab ki sak nana. ⁷ Li paak, ɲmatir kii kun nan parmaasir. A daa tuun siar ki li saa biir Filistia saakab na para."

⁸ Ki Defid yeto a, "Chanbaa, bonbilann poe ki n tumi? Li-i tee nan faa yet nan a ki la bisiat n ni, laa nyii daar nba ki n tuun a toona ki tan tuu dinna, bee ji saa teen ki n kan saan nan fin nba tee n chanbaa, ki bia tee n bat na, ki kon nan a datai?"

⁹ Ki Akis yeto a, "N saka. Barmonii, n numm ghoona a tee Yennu malaka nae, ɲaan Filistia saakab nae yet nan fin Defid kan tok ki saan nant tobi. ¹⁰ Li paak, Defid, fin nan a jab nba kur din nyik Sool ɲaan baar n boor ni na, li ɲan ki yin won fiir sanyapob ni, ki yaat."

¹¹ Ton, ki Defid nan u jab don fiir sanyapob ni, ki ɲmat saan Filistia yent ni, ki Filistia jab na mun saan Jesreel.

30

Bianjinba ki Defid faa tob nan Amalek jab

¹ Daanjanlee poor poe ki Defid nan u jab baar Siklag, ki soo Amalek jab saan lek Juda teeb nba be niidiitu po na, nan Siklag doo, ki joo Siklag doo muu, ² ki soor doo manj poob nan waas kur. Bi din ki kpui bi soo, bi din ji bi kure ki yaat saan namm. ³ Yoo nba ki Defid nan u jab jen Siklag na, ki bi la Siklag dii muuwa, ki bia ki la bi poob nan waas, ki siab sooriba. ⁴ Ton, ki Defid nan u jab na bui, halii ki paɲ ji tan kaa nan moni. ⁵ Defid poob banlee nba tee Ahinoam ki u nyii Jesreel na, nan Abigail, ki u mun tee Nabal pakook ki nyii Kamel na gbaa, bi din sooriba.

* 29:3 29.3 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

⁶ Defid ji din be parbiir nie, kimaan u jab na para din biir nan baa kɔŋ bi bonjai nan bonpoi na, ki bi ji piak nan bin jaat Defid tana. Ki ti Yomdaano Yennu chee Defid par. ⁷ Ki Defid yet manntoo Abiatar, wumba tee Ahimelek bija na a, “Jiin manntoo liatjabik na ki baar nann n boor.” Ki u jii baar nann. ⁸ Ki Defid boi Yennu a, “N wei ber fat-teeb na-a? N saa sooriba-a?”

Ki u jiin a, “Wein. A saa sooriba, ki fat niib nba ki bi soorib na.”

⁹ Ki Defid nan u jab nba tee kobii ŋanloob na nyii soor sonu, ki saa baar Besor kpenu ni, ki siab biar leŋ. ¹⁰ Ki Defid jii jab kobii ŋanna ki yaat namm, ŋaan nyik kobii ŋanlee na, kimaan bi din bak, ki kan fit poot kpenu na. Ki Defid nan jab kobii ŋanna maŋ wei ber datai na. ¹¹ Ki jab nba tok nan Defid na saa la Ijpt naasinbik muuk ni, ki jiiu baar nana Defid boor, ki turo nyun nan jeet nan tiloonkoona, ¹² ki u dii ki nyuu foor, kimaan u din ki dii jeet, ki bia ki nyuu nyun yontunmuna ŋantaa nan nyotunmuna ŋantaa. ¹³ Ki Defid boio a, “A yomdaano tee ŋmee? ki a nyii lee?”

Ki u yet a, “N tee Ijpt nirɔe, ki tee Amalek nirɔ daabir. N daan yiare, ki n chanbaa nyikin daanŋantaa nba gar na. ¹⁴ Ti daan lek Cheref teeb nba be Juda niidiitu po na, nan Kaleb booru ni yent, ki bia joo Siklag doo muu.”

¹⁵ Ki Defid boio a, “A saa fit wannin sonu, ki n saan fat-teeb na boori-i?”

Ki u jiin a, “N saa fit wanna, li-i tee ki a saa por kat nan Yennu nan a kan kpimi, koo ki kan jiin ki kubin n chanbaa.” ¹⁶ Ki u ŋmakit Defid sonu, ki bi saan Amalek teeb boor.

Amalek teeb maŋ din yate ki be lokir kur po, ki di, ki nyu, ki kpamm, kimaan tiat bonchiann nba ki bi fat Filistia nan Juda tin ni na paak. ¹⁷ Ki li tan yentir sanyafaar na, ki Defid lekib ki kon namm yonnu tan baa. Bi soo din ki biari, see jab kobii ŋanna nba din jak laagumiinba nae din chiar yaat. ¹⁸ Ki Defid fat niib nan tiat nba kur ki Amalek teeb jan na, u poob banlee na din pukin. ¹⁹ Bi siar din ki boti, Defid din wei gaar u kunkonkonna na bonjai nan bonpoi nan mokint nba kur ki Amalek teeb nyiar na. ²⁰ U bia din gaar bonkobit na kura, ki u jab na piamm ki liimm, ŋaan waa ki yeen a, “Linba na tee Defid yare.”

²¹ Ton, ki Defid tan jen jab kobii ŋanlee nba bo bak ki ki fit wei ki saan nana, ŋaan biar Besor kpenu ni na boor, ki bi nyii a bin chet Defid nan jab nba be nana na. Ki Defid saan bi boor ki saa foonit fanu. ²² Naan jab nba waa Defid poor na, bi siab tee noontont nan pikpiruk damm, ki bi yet a, “Jab kobii ŋanlee nba biar na, bi kan la tiat na tori, kimaan bi ki wei saani. Baa saa gaar bi poob nan bi waas na, li saa janjiba.”

²³ Ki Defid jiin a, “Aaii, n ninjamm, i kan fit jii linba ki Yennu turit na ki teen nna. Yennu-e guut, ki te ki ti nyann binba lekit ki fatit na. ²⁴ Soo kaa ki saa sak linba ki i yeen na. I kur saa biite deedee, wumba kur biar ki guu tiat saa gaar tor deedee nan wumba saan tob na.” ²⁵ Defid din jii ki li tee sennue, ki li bia daa be nna Israel tin ni, ki tan tuu dinna.

²⁶ Yoo nba ki Defid din tan ŋmat Siklag na, u din jii tiat nba ki u fat na waan, ki tur u yooŋnba nba tee Juda booru saakab na, nan moomaan na a, “Piinii na tee tiat nba ki ti fat Yennu datai boor nae.” ²⁷ U din jii piinii maŋ, ki bi saan nann Betel niib boor, nan Rama niib nba be Juda niidiitu po na, ki bia saan nann niib nba be Jatir ²⁸ nan Aroer nan Sifmof nan Estemoa ²⁹ nan Rakal doi ni na, ki bia tur Jerameel booru nan Kenn teeb, ³⁰ nan niib nba koo Horma nan Borasann nan Atak ³¹ nan Hebronn. U din jii piinii na ki te ki bi saan nann, doi nba kur ki ŋoo nan u jab din tuu lin na ni.

31

*Ki jiin Sool nan u waas kuun po
(1 Barkperii 10.1-12)*

¹ Filistia jab din faa tob nan Israel jab, Gilboa kunkonn paak. Bi din kpai Israel jab bonchiann leŋ. Ki kpanbar Sool nan u bonjai nan Israel jab nba biar na chiar. ² Naan Filistia jab na din wei soor Sool bonjai bantaa ki kpiib, ŋamme tee Jonatann nan Abinadab nan Malkisua. ³ Tob na din paar ki tur Sool, ki u datai piinii sooro ki turo dan. ⁴ Ki u yet naasimo nba dia u jatiat na a, “Saatir a jukbanjiak ki ŋmuu kpin, ki daa te ki Filistia jab nba ki waa Yennu na dintin biak ki kpimi.” Naan ki janjamaanii soor naasimo na, ki u ki fit tun nna. Nanne Sool jii u moŋ jukbanjiak ki chaan ŋaan baa li paak. ⁵ Ki naasimo na la nan Sool kpowa, ki u mun jii u jukbanjiak ki chaan ŋaan baa li paak, ki lakin kpo nan Sool. ⁶ Sool nan u bonjai bantaa nan u jatiat jikiro na, nan u jab kur lakin ki kpo dayenn koo. ⁷ Israel teeb nba din koo Jesreel baauk ni, nan binba din be Joodann mokir pootir yondo po na nba la nan Israel jab chiara, ki Sool nan u bonjai mun kpowa na, ki bi nyik bi doi ŋaan chiar. Nanne Filistia teeb baar ki koo bi doi maŋ ni.

⁸ Tɔb na sanyafannuko, ki Filistia jab saan a bin jii nikpeena na tiat, ki la Sool nan u bonjai bantaa na gbanant, ki li doo Gilboa kunkonn paak. ⁹ Ki bi pot Sool yur, ki bia liat u jatiat, n̄aan tun toonii ki bi lin Filistia tin kur po, ki moont labamann man ki tur bi pata nan bi niib na, ¹⁰ ki koon Sool kunkonliatir na, tingbann nba tee Astarte n̄asaakak ni, ki kpaas Sool gbanant ki tabin Bef-sann doo dikpinn.

¹¹ Jabes doo niib nba be Gilead yent ni na nba gbat Filistia teeb nba tun Sool bianinba na, ¹² ki bi pardamm fiir ki somm nyiook ki saan Bef-sann, ki saa jont Sool nan u bonjai gbanant Bef-sann doo dikpinn paak, ki n̄mat jen nann Jabes, ki joor muu len, ¹³ ki jii bi kpaba ki pii naantiik nyakir, ki li see doo na ni, n̄aan lor moi daanjanlore.

SAMUEL labaar munlee

Ki jiin 2 Samuel gbouj na po

Gbouj na beerit Israel teeb kpanbar Defid binberj poe. Bi yi gbouj na Samuel gbouj njanlee, kimaan Samuel gbounsinsinn nan Samuel gbouj njanlee din tee gbounyemmiere, ki bi tan bokit ki li tee gbant njanlee.

Bianjinba ki Defid gbat Sool kuun po

¹ Sool kuun poor poe, ki Defid nyii Amalek tob nba ki u nyann na ni, ki kun kar Siklag daanjanlee. ² Daanjantaa daar, ki naasinsoo nyii Sool kaanj ni, ki u pat u liant, ki puk tanpent u yur paak, a wun wann u parbiir nba tee, ki baar Defid boor, ki baa fabin tij ni ki pukii. ³ Ki Defid boio a, "A nyii lee?"

Ki u jiin a, "N nyii Israel teeb kaanj ni je chiari bot."

⁴ Ki Defid boio a, "Bee baari? Betirin."

Ki u yet a, "Ti kunkonkonna na chiari ki nyii tob ni ja, ki bi kpai ti niib bonchiann, ki Sool nan u bija Jonatann kpowa."

⁵ Ton, ki Defid boi naasimo man a, "A teen nlee ki bann nan Sool nan u bija Jonatann kpowa?"

⁶ Ki naasimo yet a, "N bo be Gilboa kunkonn paake, ki la Sool wook u kpann paak, ki taantoruk nan taanjakira nakinowa. ⁷ Ki u jiant ki lan, ki yiinin, ki n toon a, 'Chanbaa, mine na.' ⁸ Ki u boi a n tee n mee, ki n beto maa n tee Amalek niroe. ⁹ Ki u yetin a, 'Baat ki tan kpai. Bi turin danj bonchiann, ki n yaa man kpoe.' ¹⁰ Li paak ki n saan u boor ki saa kpai, kimaan na nan waa baa na, u ji kan tinni. Ki n yit naan fokirik nba yir u yur paak na, nan ban nba pir u nuu ni na, ki baar nann maa n tan tura, chanbaa." ¹¹ Ki Defid nan niib nba be u boor na para biir; ¹² ki bi pat bi liant, ki bui fabin, ki lor moi ki yonnu tan baa, ki jiin Sool nan u bija Jonatann nan Israel kunkonkonna nba tee Yennu niib na kuun po, kimaan niib bonchiann din kpo tob na ni.

¹³ Ki Defid boi naasimo nba baar nan labaar na a, "A nyii lee?"

Ki u jiin a, "N tee Amalek niroe, ki koo a tij ni."

¹⁴ Ki Defid boio a, "Bee teen ki a ki tin janmaani ni jaan jii a nuu ki kpai Yennu niganntoo na?" ¹⁵ Ton, ki Defid yiin u kunkonkonna na yeno, ki beto a, "Baat ki kpi naasimo na." Ki kunkonkono na baar ki kpai nan u jukbanjiak. ¹⁶ Ki Defid yet Amalek niru na a, "Fine te linba na baara, kimaan a pak ki biir a mon, yoo nba ki a bo yet nan fine kpai daano nba ki Yennu ganno ki teeno kpanbar na."

Bianjinba ki Defid bui fabin Sool nan Jonatann kuun po

¹⁷ Ki Defid yin fabini jaan na ki jiin Sool nan u bija Jonatann kuun po, ¹⁸ ki senn nan bin tumii Juda teeb, (ki jaan man sob Jasar gbouj ni) a:

¹⁹ "Israel kunkona paake ki ti yudamm kpo.

Ti kunkonkonna nba tee pardamm kpowa.

²⁰ I daa moontir li maan Gaaf doo ni koo Askelonn sonjot ni.

I daa te ki Filistia poob mok parpeenni.

I daa te binba ki waa Yennu na bonpoi kpanni.

²¹ "Saak koo marin daa baa Gilboa kunkonn paaki,

ki li tij daa ban naan jeeti,

kimaan leje ki kunkonkwakita jiatat kpakin nan fei,

ki Sool naagbankonjir ji ki ban soor kpanni.

²² Jonatann torbann din tuu paar bonchiann,

ki Sool jukbanjiak ki mok ninbatinu,

ki faa bonpaarit ki birin, ki kpi datai.

²³ "Sool nan Jonatann din jan, ki niib loomm.

Baa be bi manfor ni, ki bia tan kpenn, bi ki bokit leeb.

Bi tuu kakii ki gar baakir, ki bia paar ki gar yanborawa.

²⁴ "Israel poob, ii bui ki fabin Sool kuun po.

Njoe ghabini tiat nba daauk paar,

ki yonni laanii nba tee salima.

²⁵ "Kunkonkonna nba tee pardamm na kpowa.

Bi kpiib tob nie. Jonatann kpo ki doo kunkonn paak.

²⁶ "N ninja Jonatann, n par biir a kuun paaka;

n tuu niana bonchiann.

Faa tuu loonin bianjinba na gar poo nba tuu loon u joõwa.

²⁷ “Kunkonkonna nba tee pardamm na kpowa.

Bi jatiat biare ki ki mok nyooti.”

2

Bianjinba ki bi dinn Defid naan ki teeno Juda teeb kpanbar

¹ Linba na poor poe ki Defid boi Yennu a, “N saan Juda doi na yenn ni-i?”

Ki Yennu yeto a, “Ii saa.”

Ki Defid bia boi a, “Mii saa digbanlann ni?”

Ki Yennu jiin a, “Ii saa Hebronn.” ² Ton, ki Defid fiir nan u poob banlee na, Ahinoam, wunba nyii Jesreel na, nan Abigail, ki u mun nyii Kamel ki tee Nabal pakook. ³ Defid bia din jii jab nba be nanao na nan bi nyaateeb, ki bi saan kar Hebronn nan li digbanbis ni.

⁴ Ton, ki Juda teeb baar Hebronn ki tan dinn Defid naan, ki u tee Juda teeb kpanbar.

Defid nba din tan gbat nan Gilead teeb nba koo Jabes nae din pii Sool na, ⁵ ki u tun toomii ki bi saan Jabes niib na boor, Gilead yent ni, ki saa yet a, “Yennu n teen piisin i paak nan yaa wann i baakir nan i kpanbar Sool ki piiu na. ⁶ Motana, Yennu n ji tiniu ninbaauk, ki dia-i nan burchint, ki n mun saa dia-i fanu, kimaan yaa tun linba na paak. ⁷ Sool nba tee i chanbaa na kpowa, ki Juda teeb dinnin naan, a mii tee bi kpanbar, li paak, ii wakii ki chee i para.”

Bianjinba ki bi dinn Isbosef naan ki teeno Israel teeb kpanbar

⁸ Sool kunkonkonna saakoo nba tee Abner, ki tee Ner bija na, jii Sool bija Isbosef ki chiah loor Joodann mokir, ki saan Mahanaim. ⁹ Leje ki Abner saa dinn Isbosef naan, ki u tee Gilead yent ni nan Aser yent ni nan Jesreel yent ni nan Efraim yent ni nan Benjaminn yent ni nan Israel teeleb kur kpanbar. ¹⁰ U din tee bina piinnae ki dii Israel naan ki diab bina njanlee.

Juda teeb din sak gaar Defid fanu, ¹¹ ki u din kar Hebronn doo ni, ki dia Juda teeb bina njanlore nan bonjinn.

Bianjinba ki tob fiir Israel nan Juda teeb sinsuuk ni

¹² Ki Abner nan bat Isbosef saakab nyii Mahanaim ki saan Gibeonn doo ni, ¹³ ki Joab, wunba naa tee Seruya na, nan Defid saakaleeb, took Abner nan u jab gbeek boor. Leje ki yemm kar gbeek na chianu ki leeb kar bokleer. ¹⁴ Ki Abner yet Joab a, “Njaant ki tin nyinn naasinyemm, ki bin jii jatiat ki kon ti numm ni na.”

Ki Joab yet a, “Li njan, njaant ki bin teen nna.”

¹⁵ Ki bi fiimm ki gann jab piik nan banlee, ki bi see Benjaminn nan Isbosef taar ni, ki gann piik nan banlee, ki bi see Defid taar ni. ¹⁶ Ki joo kur took u loo, ki saat bi jukbanjai ki nmuu leeb loka ni ki saar saar, ki bi niib piinlee nan banna lakin baa ki kpo. Li paak, bi yi lej Jukbanjai Tinje, ki li be Gibeonn doo ni.

¹⁷ Li yoo na ki kunkonjaann fiir lej man, ki Defid jab nyann Abner nan Israel jab na. ¹⁸ Seruya bonjai bantaa din be lej, ki tee Joab nan Abisai na Asahel. Asahel din fit tiin ki gar kook, ¹⁹ ki u din chiah ki wei ber Abner, ki saa peroo. ²⁰ Ki Abner jiant ki got, njan yet a, “Fin Asahel-e na-a?”

Ki u jiin a, “Nn, mine.”

²¹ Ki Abner yeto a, “Nyikin ki daa waan, nmatir wei kunkonkonna na yeno, ki fat waa dia linba na.” Njan Asahel bia lek waa. ²² Ki Abner namm yeto a, “Nyikimin weiu. Bee ki a mukisin a min kpiani? Nlee ki n saa fit took a ninja Joab-i?” ²³ Njan ki Asahel ki nyikii. Ton, ki Abner tan nmuu kpann u poor paak, ki kpann na saar Asahel poor, ki nyii poor po, ki u baa kpo, ki binba kur baar waa doo sian na set, ki biar see lej.

²⁴ Ki Joab nan Abisai wei ber Abner, ki daajoouk ki bi tan baar Ama kunkonn, ki li be Gia yondopo, ki be Gibeonn kunkoouk sonu po. ²⁵ Ki Benjaminn jab taan leeb ki set lint Abner, kunkonn na yur paak. ²⁶ Ki Abner yiin Joab ki yet a, “Ti sii fit kon mokmok nan mokmoka-a? A ki la nan li joontu tan kii mok siar see parbiire-e? Ti tee ninjanne. Bia yooe ki a tan saa goor a jab na ki bin nyik ti weiu?”

²⁷ Ki Joab jiin a, “N por Yennu nba fo na, li-i bonni kii tee a paki kaa, n jab na bo saa wei ki berii hali nan wonn sanyiok ni.” ²⁸ Ki Joab ji peb naatunn ki li tee nyinn, ki want u jab a bin nyik Israel jab weiu, ki konn na gbenn.

²⁹ Ki Abner nan u jab na somm Joodann mokir baauk ni li daar nyiok kur, ki poot Joodann mokir, ki somm li daar sanyiok ni kur, ki nmat jen Mahanaim.

³⁰ Joab nba nyik Israel jab weiu yoo nba, ki u taan u jab kur ki kamm, ki la nan jab piik nan banyia kaa, ki pukin Asahel. ³¹ Defid jab din kpui Benjaminn booru ni jab nba

ki Abner diab na kobii nantaa nan piinloob. ³² Ki Joab nan u jab na jii Asahel ghanant ki pii, u baanba kaat nba be Betlehem na, ki somm li daar nyiok, ki li tan yentir ki bi baar Hebronn doo ni.

3

¹ Sool jab nan Defid jab konn din wei bonchiann. Defid naan yent din laat paje ki puki, njan ki Sool naan yent banjt.

Ki jiin Defid bonjai po

² Bonjai banloob nba na be saakatuk saakatuko, ki Defid din marib Hebronn. Bikperik tee Amnonn, ki u naa sann tee Ahinoam, ki u nyii Jesreel; ³ ki Chileab waa paa, ki u naa tee Abigail, ki tee Nabal pakook, njan nyii Kamel; ki paan Absalom, ki u naa tee Maaka, ki tee bat Talmai bipoo, ki koo Gesur; ⁴ ki Adonija waa paa, ki u naa tee Hagif; ki paan Sefatia, ki u naa tee Abital; ⁵ nan Iream, ki u naa tee Eglā. Bonjai na kur; Defid din marib Hebronn-e.

Bianjinba ki Abner pukin Defid po

⁶ Sool jab nan Defid jab kunkona yoo na, Abner din be Sool jab poe ki laat panj ki gaar Sool kunkonkonna na kur.

⁷ Ki dasiar Isbofef, wunba tee Sool bija na tan kpir Abner, a u doo nan Sool pakook nba tee poobik ki bi yiu Rispa, ki u tee Aya bipoo na. ⁸ Ki Abner wutoor doo nan Isbofef nba yet maan nba na. Ki Abner yet a, "A dukii nan n saa fit nyi Sool poora-a? A set dukii nan n tuun ki teen Juda kpanbare-e? Pinpiik niwa, n bo tuun fanu ki teen a baa Sool nan u ninjamm nan u yooosnba, ki bo goi, ki ki te Defid jab fit nyanti, ki dinna ki a tan laat n biit poo paakii. ⁹⁻¹⁰ Yennu sat mob nan Defid, nan u saa liat Sool nan u maaru naan, ki dinn Defid ki wuu tee Israel nan Juda teeb kpanbar, lokir kur po. Motana, Yennu n faa kpin, li-i tee ki n ki somm ki li tun nna." ¹¹ Janmaanii din soor Isbofef bonchiann, ki u ki fit jiin Abner mobonni.

¹² Ton, ki Abner tun toonii ki bi saan Defid boor, li yoo ki u daa din be Hebronn, ki bi saa boio a, "Nmee yen tij na? Lorin nanin ki min somma, ki a dia Israel niib kur ki pukin a yab po."

¹³ Ki Defid yet a, "Li njan, n saa lor nanawa, njan n sii loon bonyennkooe a boor. A daa kan la n numm po, see ki a baar nan Mikal wunba tee Sool bipoo na." ¹⁴ Ki Defid tun toonii ki bi saan Isbofef boor, ki saa yeto a, "Jiin n poo Mikal ki turin, wunba ki n din kpui Filistia jab kobik ki paa u paak a man koono na." ¹⁵ Ton, ki Isbofef tur mob, ki bi saan ki nyinno u soro Paltiel, wunba tee Lais bija na boor. ¹⁶ Bi din saa nana, ki u soro Paltiel waae ki mo, ki saa baar Bahurim. Ki Abner yeto a, "Ii nmat kii kun njaak ni." Ki u ji nmat.

¹⁷ Ki Abner saan Israel saakab boor ki saa betib a, "Li wei bonchiann ki i tuu loon Defid-ii tee i kpanbar, ¹⁸ Motana i yooe na, teent nna man, kimaan Yennu-e sat mob ki lor nan Defid a, 'N saa jii n toontunno Defid ki fat n niib Israel teeb, ki bin nyi Filistia teeb nan bi datai kur nuu ni.' " ¹⁹ Abner bia din tor ki pak nan Benjaminn booru kur, ki fiir saan Hebronn, a wun saa bet Defid linba kur ki Israel teeb nan Benjaminn teeb lor a bin tun.

²⁰ Abner din tok nan jab piinlee, ki bi saan Hebronn, Defid boor, ki Defid teemm jaamm. ²¹ Ki Abner yet Defid a, "Chanbaa, njaant ki min nmat yian ki saa tikir Israel teeb ki tura, ki bi saa sak ki a sii tee bi kpanbar, ki a saa dia bi kur nan faa tuu loon bianjinba na." Defid din chab Abner, ki u nmat nan parmaasir.

Bianjinba Joab kpui Abner

²² Li poor poe ki Joab nan Defid saakaleeb nyii siar po, ki jen nan mokint bonchiann nba ki bi saan fat na, njan soo Abner ji ki be Defid boor, Hebronn doo ni, kimaan Defid dorj chab Abner, ki u yaat nan parmaasira. ²³ Joab nan kunkonkonna na kur nba jen yoo nba, ki bi beto nan Abner, wunba tee Ner bija na baar kpanbar Defid boor, ki Defid chabo, ki u nmat nan parmaasira. ²⁴ Ki Joab saan kpanbar na boor ki saa boio a, "A tun bee na? Abner baar a boor, ki bee ki a te ki u nmat nna?" ²⁵ U baar nna na a wun tan kpannae, ki diit ki bann faa tuun linba, ki bia tokii bann a sonii. A ki mi nna-a?"

²⁶ Joab nba nyii kpanbar Defid boor yoo nba, ki u tun toonii a bin wei yiin Abner. Ki bi wei, ki saa baar Sira bunbunn boor ki jen nana. Ki Defid ji ki mi labaari. ²⁷ Abner nba jen Hebronn yoo nba, ki Joab jiu ki saan nana doo tammob po, ki teen nan u loon wun bor pak nanae na, njan nmuu u poor paak, ki u kpo. Ton, Joab din kpui Abner, kimaan u mun din kpui Joab naa bik Asahel. ²⁸ Defid nba din tan gbat labaar na yoo nba, ki u yet a, "Yennu mi nan min nan n saakab ki mi Abner kpinu po. ²⁹ U kpinu tubdatu n nmat baa Joab nan u njaateeb kur paak, ki u maaru kur ni jasoo tuu sii be

bi ni, ki mək fiok nba luun chəuŋ, koo sɔɔ sii mək gbanant paak yiarbiiuk, koo sɔɔ sii be ki tuun poob toona kuukɔɔ, koo bin kpi sɔɔ tɔb ni, koo sɔɔ sii be ki kii laat di ki li janjito.”³⁰ Tɔn, linba na paak ki Joab nan u ninja Abisai kp̄ii Abner, kimaan waa kp̄ii bi ninja Asahel, tɔb nba din be Gibeonn doo ni na.

Ki jiin Abner piinu po

³¹ Ki Defid yet Joab nan niib nba kur be u boor na, a bin pat bi liant ŋaan lia botoliant, ki bui fabin Abner kuun po. U piinu yoo, ki kpanbar Defid somm ki waa u kuun lakir na poor.*³² Bi din pii Abner, Hebronn doo ni, ki kpanbar Defid bui kpemɔnii, u kaaok boor. Niib na kur mun bia din bui nnae.³³ Defid din yin Abner kuun ninbayan na a: “Bee teen Abner tan kpo nan bonliiŋ na?”

³⁴ Ki bi ki lor u nii ŋmiiti, ki bia ki lor u taa,

ki u tan kpo nan daano nba ki toonbiit damm kp̄iiu na.”

Ki niib na ŋamm bui u kuun po.

³⁵ Li daar, ki niib baar ki tan korin Defid a wun di jeet, ki u por kat ki yet a, “Yennu n faa kp̄in, li-i tee ki n dii jeet ŋaan ki yonnu daa ki baa.”³⁶ Niib na kur din la linba na, ki mək parpeenn, ki linba kur ki kpanbar tun na manjib.³⁷ Tɔn, laa nyii li daar, Defid niib kur nan Israel teeb kur din bann nan ŋɔɔ Defid nuu kaa Abner kuun ni.³⁸ Kpanbar Defid din yet u saakab a, “I ki mi nan Israel tɔɔndaanjaanne kpo daar nba na ni-i?”³⁹ Yennu lek gann mine ki n tee kpanbar, ŋaan n gbanant chɔke, kimaan Seruya bonjai na jatuk paakima. Yennu n dat toonbiit damm na tuba nan laa janjib bianjinba.”

4

Baa kp̄ii Isbosef bianjinba

¹ Sɔɔl bija Isbosef nba din gbat nan bi kp̄ii Abner, Hebronn doo ni yoo nba, ki janmaanii sooro, ki Israel teeb kur yan put.² Sɔɔl bija Isbosef din mək saakab banlee, ki bi tee tɔɔndamm kunkonkonna ni. Ki bi yi yeno Baana, ki yi loo Rekab. Bi din tee Beerof niro nba ki bi yiu Rimonn na bonjaie, ki nyii Benjaminn booru ni. (Beerof tee Benjaminn doi na yenne,³ kimaan Beerof niib din chiar saan Gitaim-e, ki be leŋ ki tee saamm nan dinna.)

⁴ Sɔɔl bija Jonatann din mək bonjak, ki u tee wabik. U din tee bina ŋanŋmue, yoo nba ki bi nyii nan labaar Jesreel doo ni, ki jiin Sɔɔl nan Jonatann kuun po na, ki wunba yooɔo na fiir jiuu ki chiar nanao, ki loon yian, ki bik na fat baa ki ji wab. Ki u sanne tee Mefibosef.

⁵ Tɔn, ki Rekab nan Baana tan saan Isbosef ŋaak, ki saa baar leŋ yonsuuk ni, ki sɔɔ Isbosef doo foi.⁶ Ki poo nba be ŋaak tammɔb ni na bakii dii ki tan goon. Tɔn, ki Rekab nan Baana borint koo ŋaak na ni,⁷ ki saan koo Isbosef didoɔtuk ni, ki sɔɔ ki u doo gado paak ki goont, ki bi ŋmuu u poor paak ki kp̄iiu, ki pot u yur ki jiir somm nann nyotunmunnn, ki tɔkin Jɔɔdann məkir baaok na ni,⁸ ki baar nan u yur manj Hebronn doo ni, ki tan tur kpanbar Defid, ŋaan beto a, “A dataak Sɔɔl nba tuu koor a wun kp̄ia na, u bija Isbosef yure na. Chanbaa, dinna nba na, Yennu te ki a pa Sɔɔl nan u maaru bi biit paaka.”

⁹ Ki Defid jiin Rekab nan u ninja Baana a, “N por Yennu nba fo na, wunba tuu nyintin bonbiir kur ni na, nan n ki loon linba ki i tun na.¹⁰ Toonii nba din baar n boor Siklag ki tan kumiin Sɔɔl kuun na din dukin a u teenin labamanne, ŋaan n din sooroɔe ki kp̄iiu. Kuume din tee u tankun paatii.¹¹ Li ji sii tee bonbilankante ki tur nibiit nba saa koo niro nba ki mək biit ŋaak ni, ki saa kp̄iu goon ni. N saa ŋmat i paake, ki boon i sana tingbouŋ na ni, kimaan yaa kp̄iiu na paak.”¹² Ki Defid chab u kunkonkonna na yaak, ki bi kp̄ii Rekab nan Baana, ki pot bi nii nan taa, ki jii bi gbanant ki jonn kp̄ian gbueek, Hebronn doo ni, ŋaan jii Isbosef yur na ki pii Abner kaaok ni, ki li be Hebronn doo ni.

5

Bianjinba ki bi teen Defid, Israel nan Juda teeb kpanbar

(1 Barkperii 11.1-9; 14.1-7)

¹ Tɔn, ki Israel teeb kur saan Defid boor, Hebronn doo ni, ki saa yeto a, “Ti tee a tiŋŋ gbanant nan some.² Sianyooowa dinn, ki sɔɔ Sɔɔl tee ti kpanbar na gbaa, ŋaan fine din tee daano nba ŋmakitir Israel jab tobii ni, ki Yennu din senn mɔsonn nan fine saa dia u niib kii tee bi kpanbar.”³ Li paake ki Israel saakab kur din saan Defid boor, Hebronn doo ni, ki Defid soor sooru ki lor namm nan harmonii. Ki bi din mɔon kpan u paak, ki u ji teen Israel teeb kpanbar.⁴ Defid din tee bina piintaee ki dii naan, ki din tee kpanbar

* 3:31 3.31 Linba na want baakire.

bina piinna. ⁵ Waa din be Hebronn doo ni, u din dia Juda booru bina ñanlore nan ñmaarii ñanloobe, ki be Jerusalem ki dia Israel nan Juda teeb bina piintaa nan ñantaa.

Bianjinba ki Defid kɔn nyann Jerusalem doo

⁶ Ki Defid nan u jab tan saan lek Jerusalem doo. Jebus teeb nba din koo lej na, din dukii nan Defid kan fit nyann ki gaar doo na. Li paak ki bi beto a, “A kan ban koo nna na. Joonii nan wabii gbaa saa berawa.” ⁷ Naan Defid din kɔn nyann bi digbanpaarir Sayonn manja, ki soo kur ji yir “Defid doo.”

⁸ Daar manj ni ki Defid boi u kunkonkonna na a, “Soo be nna na, ki nan Jebus teeb nan maa namm na ki saa kpibi-i? Nann wuu tok nyun gaana na kii do ki saa kɔn nan talas damm nba tee joonii nan wabii na.” (Li paak teen ki bi yeen a, “Joonii nan wabii kan fit koo naan ñaak ni.”)

⁹ Defid nba din fat digbanpaarir manj yoo nba, u din kar lej ki pur doo manj sann, “Defid doo,” ki maa ñei ki pukii, ki piin maa ñei siaminba ki bi piint bootit, ki li be kunkonn na yondo po na. ¹⁰ U naan din kpaatir nan panje yoo kur, kimaan Yabint daano Yennu din be nana.

¹¹ Taya bat Hiram din tun toomiie Defid boor, ki bi saan nan kpek taabii nan kanpintanba nan tanmaara, a bin maa Defid naan ñaak. ¹² Ki Defid ji bann nan Yennu-e set ganno a wuu tee Israel teeb kpanbar, ki bia te ki u naangbouj kpiakit, kimaan ñoo Yennu niib na paak.

¹³ Defid nba din nyii Hebronn ki saan koo Jerusalem na, u din ñamm koon poobis ki mar bonjai nan bonpoi pukin. ¹⁴ Waas nba nae ki u din marib Jerusalem: Nämme tee Samua nan Sobab nan Natann nan Solomonn, ¹⁵ nan Ib-har nan Elisua nan Nefeg nan Jafia ¹⁶ nan Elisama nan Eliada nan Elifelet.

Bianjinba ki Defid kɔn nyann Filistia teeb

(1 Barkperii 14.8-17)

¹⁷ Filistia teeb din gbat nan bi dinn Defid naan ki teeno Israel teeb kpanbar, li paak ki bi kunkonkonna nyii a bin sooro. Defid nba din gbat nna manj yoo nba, ki ñoo nan u jab saan doo joor nba paar. ¹⁸ Filistia teeb din tan baar Refaim baauk nie ki yent lej. ¹⁹ Defid din boi Yennu a, “N saan lek Filistia teeb na-a? A saa te ki man nyanniba-a?”

Ki Yennu jiin a, “Nn, li saa ki leki. N saa tura nyannuwa.”

²⁰ Ton, ki Defid saan Baal Perasim, leje ki u kɔn nyann Filistia teeb na, ki ji yet a, “Yennu koo n datai ni nan nyunmɔnn nae.” Li paak ki bi yi lej Baal Perasim.* ²¹ Filistia teeb nba din chiar yoo nba, bi din nyik bi patae, ki Defid nan u jab jiir ki yaat nann.

²² Li poor po ki Filistia jab na ñmat jen Refaim baauk ni, ki kar lej. ²³ Ki Defid bia ñamm boi Yennu nan wun lekibii? Ki u jiin a, “A daa lekimm lokir na ni. Linin bi poorpo ki leki nyankpanii na po. ²⁴ Fi-i tarji gbat fuur tiinii na niij, ki li naan niibe somn li ni, fan ji leki, kimaan n sii be a toonn, ki te ki a nyann Filistia kunkonkonna na.” ²⁵ Ki Defid tun bianjinba Yennu wanno na. U din fit ber Filistia teeb na, ki nyinnib Geba, ki kpib ki saa baar Geser.

6

Bianjinba ki bi baar nan Yennu molor lakir na Jerusalem

(1 Barkperii 13.1-14; 15.25-16.6, 43)

¹ Defid bia din ñamm yiin Israel kunkonkɔncheena tusaa piintaa, ² ki jiib saan Baala, ki li be Juda tij ni, a bin saa jii Yennu molor lakir nba ki ñoo Yabint Yennu sann be li paak, ki u be bona nba mok kpinkpant* ki taab lakir manj paak paapo na. ³ Ki bi jii Yennu molor lakir na, ki nyii nann Abinadab ñaak nba be kunkonn paak na, ki paan torpaann paak; ki Usa nan Ahio, binba tee Abinadab bonjai na ñmakitir toruk nba ki Yennu molor lakir be li paak na, ⁴ ki Ahio gar li toonn. ⁵ Defid nan Israel teeb kur din yiin yanii, ki waa waak nan bi para kur, ki baakit Yennu. Bi din faa biate nan kona nan gangana nan naamani nan siyakii.

⁶ Baa din tan baar Nakonn jarik ni, ki nei na gbiatir, ki Usa tant u nii ki soor molor lakir na. ⁷ Li taabaak ni ki Yennu wutoor doo Usa paak, ki u kpuii, kimaan u ki chorin lakir na. Usa din kpo ki kpia molor lakir nae. ⁸ Li paake teen nan dinna ki bi yi lej Peres Usa.† Defid din mok parbiir nan Yennu nba dat Usa tubir nan wutoor na.

⁹ Defid din tin Yennu janmaanii daar manj ni, ki yet a, “Nlee ki Yennu molor lakir na saa ban baar n boori?” ¹⁰ U ji din ki loon wun jii molor lakir na ki saan nann Jerusalem-i,

* **5:20** 5.20 Baal Perasim paake tee “Yomdaano koo saar”. * **6:2** 6.2 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ñaan mok kpinkpant. † **6:8** 6.8 Peres Usa paake tee “Usa tubdatu.”

ɲaan ji din jii saan nann, Gaaf niro nba ki bi yiu Obed Edom na ɲaak. ¹¹ Yennu molor lakir na din be Obed Edom ɲaak ni ɲmaarii ɲantaæ, ki Yennu teen piisin Obed Edom nan u ɲaateeb paak.

¹² Kpanbar Defid din gbat nan molor lakir na nba be Obed Edom ɲaak ni na paake teen ki Yennu teen piisin Obed Edom nan linba kur ki u mɔk paak. Li paak ki u saan jii molor lakir na Obed Edom ɲaak, ki saan nann Jerusalem nan kpinkpammuk. ¹³ Binba jii molor lakir na saan nan taabana ɲanloob nae, ki kpanbar Defid te ki bi set, ki u mann maruɲ ki kpil naajak nan naabikpammir. ¹⁴ Defid din lia manntɔɔ liatjake, ki waa waak nan u paɲ kur, ki baakit Yennu. ¹⁵ Tɔn, Defid nan Israel teeb kur nba jii molor lakir na, ki baat nann Jerusalem yoo nba, ki bi peeb naatuna ki hoot nan parpeenn.

¹⁶ Molor lakir na nba kɔɔ Jerusalem doo ni yoo nba, ki Defid ɲaapoo Mikal, wunba tee Sɔɔl bipoo na, dɔont takoru ni. Waa la ki Defid yuuk ki waa waak, ki baakit Yennu yoo nba, ki u yisimo u par ni. ¹⁷ Ki bi tan baar nan molor lakir na, ki kɔonɲ lanbouɲ nba ki Defid chaan na ni, ki Defid mann mujoonu maruɲ nan weinanleeb maruɲ ki tur Yennu. ¹⁸ Waa mann maruɲ na ki gbenn yoo nba, ki u ji teen piisin niib na paak, Yabint Yennu sanni, ¹⁹ ki biit jeet ki tur bi kur, ki tur Israel ɔɔ nan poo kur boroboro kunn nan nanpurkir nan tilɔonkoona nba mari, ki niib na kur ji ɲmat kun bi ɲei ni.

²⁰ Defid nba kun ɲaak ni a wun foont u ɲaateeb yoo nba, ki u ɲaapoo Mikal, wunba tee Sɔɔl bipoo na nyii chetɔ, ki yetɔ a, "Dinnae ki Israel teeb kpanbar dinn u mɔɲ fei, ki lu u mɔɲ nan jatuk na, u saakab-daabpoi tɔonn."

²¹ Ki Defid yet Mikal a, "N bo waa ki baakit Yennu nba gannin a mii tee Israel teeb kpanbar nae; u ki gann a baa koo u ɲaanisɔɔ kaa. N sii ɲammit waae ki baakit Yennu, ²² ki bia ɲamm dinn n mɔɲ fei ki pukin. Fin kɔɔe saa dukin nan n ki tee siari, ɲaan daabpoi na ɲarin saa dukin nan n tee siare."

²³ Sɔɔl bipoo Mikal din ki ban mar bik nan waa din tan kpo.

7

Bianjinba ki Yennu lor molor nan Defid

(1 Barkperii 17.1-15)

¹ Yennu din te Defid foi nan u datai; ki Defid kar naan ɲaak ni, ² ki yet Yennu sɔkinii Natann a, "Maa kɔɔ ɲaak nba ki bi jii kpek taabii ki kpaa na, ɲaan Yennu molor lakir na be lanbouɲ nie."

³ Ki Natann jiin kpanbar na a, "A saa fit tun faa loon bianjinba, kimaan Yennu be nana." ⁴ ɲaan li daar nyɔk ki Yennu yet Natann a, ⁵ "Li saa ki wann n toontunno Defid nan min Yennu-e yet a, 'Fin Defid kaa saa maa ɲaak ki man kɔɔ li ni. ⁶ Laa nyii daar nba ki n din nyinn Israel teeb yommisin ni, ljipt tin ni na, ki tan tuu dinna, n ki kɔɔ ɲaak ni kaa. N line, ki lanbouɲ tee n binbeboor. ⁷ Yoo nba ki n tuu somm nan Israel teeb na, n ki ban yet Israel tɔondaansɔɔ nba ki n ganno, a bee ki u ki maa kpek taabii ɲaak ki turimi.'

⁸ "Li paak, betir n toontunno Defid nan min Yabint Yennu yet a, 'Mine nyinna pekpaaru ni, ki dinna naan, maa fii dia n niib Israel teeb. ⁹ N tun be nana siaminba kur ki a saa, ki a nyant a datai kur nba ki a tookitib. N saa teena yudaanjaann nan yudaanjaana nba be durinya na ni na. ¹⁰⁻¹¹ N gann binbeboore ki tur n niib Israel teeb, ki kaamm lej, ki li sii tee siaminba ki bi kɔɔ, ki sɔɔ kii diimm jikii. Yoo nba ki bi din kɔɔ tin na nin na, nibiit din tun lekimme, ɲaan motana, linba na jii kan ban tumi. N sat mɔb nan n saa goor a datai ɲaan tura yaaboona. ¹² Li-i tee ki a kpo ki bi piia a yeejamm boor yoo nba, n saa nyinn a bonjai na yeneɔ ki dinno naan, ki u naangbouɲ-ii mɔk paɲ. ¹³ ɲɔɔe sii tee daano nba saa maa ɲaak ki turin, ki n saa te ki u naangbouɲ n yukir nan yoo nba kaa paak. ¹⁴ Ki n sii tee u baa, ki u mun tee n bija, ki li-i tee ki u tun ki biiri, n saa dat u tubire nan bibaa nba tuu dat u bik tubir bianjinba na. ¹⁵ ɲaan n kan nyik u sommir nan maa din nyik Sɔɔl sommir ki liatɔ ɲaan te ki a teen kpanbar na. ¹⁶ A sii tun mɔk yaaboona, ki a naangbouɲ sii be ki kan ban gbenni. A yaaboonaee sii tun di naan.' "

¹⁷ Natann din wann Defid linba kur ki Yennu fiit turo.

Ki jiin Defid niipoturu Yenmiaru po

(1 Barkperii 17.16-27)

¹⁸ Tɔn, ki kpanbar Defid kɔɔ Yennu lanbouɲ ni, ki saa kar ki miar Yennu ki yet a, "Yabint Yennu, n ki jaɲ, koo n yeeja ɲaak ki jaɲ nan mii tee daano nba ki a teenin na. ¹⁹ Yabint Yennu, ki a bia tuun ki li gar nna, ki senn a mɔsonn ki turin ki jiin n yaaboona nba saa wei poor po. Yennu, a mantik tuun ɲant nae, ki teen niro-ɔ? ²⁰ Bee biar ki n saa betani. A mi min a toontunno. ²¹ A mɔbona paak nan a tiɔɲ lomm nie ki a tun toonjaann na, ki fiit wannin. ²² Yabint Yennu, a tee Yenjaanne, sɔɔ ki be ki tee nan fin

na, ki ti mi nan fin kooe tee Yennu. ²³ Digbansiar ki be tingbounj na ni, ki tee nan Israel teeb nba ki a nyinnib yommisin ni, ki teemm a tionej niib na. Toonjaana nan bakitnaunj toona nba ki a tun ki turib na moont a sann ki gbenn durinya na kur powa. A niib nba ki a fat nyinnib Iijpt tinj ni, a bii tee a yab na nba koo digbanlia tinj ni yoo nba, ki a ber nyinn digbanlia manj niib nan bi tingbana. ²⁴ Fin Yennu-e te ki Israel teeb teen a tionej niib, ki a tee bi Yennu.

²⁵ “Mötana, n Yomdaano Yennu, ii dia a moosonn nba ki a senn nanin, nan n yaaboona na yoo kur, ki tun linba ki a yaa a saa tun na. ²⁶ A sann sii gbenj yoo kur, ki niib sii yoo yeen a, ‘Yabint Yennu-e tee Israel Yomdaano,’ ki a tuu saa foon n maaru ki bii tee kpanbara yoo n tuu yoo. ²⁷ Yabint Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano, n mok par nba saa fit miar yenmiarboorik na ki tura, kimaan a fiit linba na kur ki turima, ki bia betin nan a sii dint n maaru naan.

²⁸ “Yabint Yennu, fine tee Yennu. A tun gbeent a moosona, ki sat moosnjaann na ki turin. ²⁹ N boia maa a teen piisin n maaru paak, ki lin te bii laat a sommir yoo kur. Yabint Yennu, fine sat mob na, ki a piisin sii be n maaru paak mokmok nan mokmok.”

8

*Ki jiin Defid nyannu po
(1 Barkperii 18.1-17)*

¹ Yoo din saan waame, ki kpanbar Defid saan ki lek Filistia jab biak, ki nyannib ki fat Meteg Ama yent bi boor.* ² Defid bia din kon nyann Moab teeb. U din te ki bi door tinj nie, ki u tuu kan niib bantaa ki kpi banlee, njan nyik yeno. Li paak ki Moab teeb din teen u jiamm, ki pa lampo teeno.

³ Defid bia din kon nyann Soba yent nan bat nba be Siria tinj ni na. U sann din tee Hadadeser, wunba tee Rehob bija na. Li yoo na ki Hadadeser tok sonu ki saa Yufrates mokir paapo, a wun gaar u yent. ⁴ Ki Defid soor u taanjakira tusir nan kobii njanlore, nan kunkonkonna nba somm taatinj na tusaa piinlee. U din nyik taanii nba daar torite kobik, njan teen leeb na wabii.

⁵ Siria teeb nba din be Damaskus na nba din tun kunkonkonna, a bin saan somm bat Hadadeser na, ki Defid chet ki kpiib tusaa piinlee nan njanlee, ⁶ ki din chaan kunkonkonna kaanj bi yent ni, ki Siria teeb teen Defid jiamm ki pa lampo ki teeno. Yennu din te Defid nyante lokir kur po. ⁷ Defid din fat salima naagbankonir nba ki bat Hadadeser kunkonkonna saakab din tuu dia nae, ki baar nann Jerusalem. ⁸ U bia din jii kutmont bonchiann, Beta nan Berotai doi nba ki Hadadeser yen na ni.

⁹ Hamaf bat Toi nba din gbat nan Defid kon nyann Hadadeser nan u kunkonkonna kur yoo nba, ¹⁰ ki u tun u bija Joram a wun saan foont kpanbar Defid ki kpakito, ki turo bona nba ki bi jii salimmona nan salimpeena nan kutmont ki nan na, kimaan bat Toi din kon nan Hadadeser nan taar munjaa naewa, njan ki ki fit nyanno. ¹¹ Defid din jii bona nba ki Joram turo nae, ki pukin salimpeena nan salimmona nba ki u din fat digbanlia boor na ki tur Yennu, a bii dia kii jiantir Yennu, ¹² li digbana tee Edom nan Moab nan Amonn nan Filistia nan Amalek, ki bia tur Yennu tiat nba ki u fat Hadadeser boor na.

¹³ Defid nba din kpii Edom jab tusaa piik nan njanniin yaarin baauk ni ki jen yoo nba, ki u sann njamm moont. ¹⁴ U din chaan kunkonkonna kaanj Edom yent kur po, ki lenj niib na teen u jiamm. Yennu din te ki Defid nyante lokir kur po.

*Ki jiin kpanbar Defid saakab po
(1 Barkperii 18.14-17)*

¹⁵ Defid din dia Israel teeb kur, ki tuun linba njan ki bia took ki teen u niib yoo kur. ¹⁶ Joab wunba naa din tee Seruya na, hooe din tee kunkonkonna saakoo, ki Jehosafat, wunba tee Ahilud bija na mun gorii gbansobira paak, ¹⁷ ki Sadok, wunba tee Ahitub bija na, nan Ahimelek ki u mun tee Abiatar bija nae din tee mannteeb, ki Seraya mun tee kpanbar gbansobiro, ¹⁸ ki Benaya, wunba tee Jehoyada bija nae din tee binba guu kpanbar Defid na saakoo, ki Defid bonjai tee u njaasaakab.

9

Ki jiin kpanbar Defid nan Mefibosef po

¹ Dasiar ki Defid tan boi a, “Soo ki biar be Sool njaak ninji-i? Li-i tee soo biari, n sii loon man tun burchint ki turo, kimaan Jonatann paak.”

² Li yoo na, Sool njaatoontunyenoo din be, ki u sann yi Siba, ki bi jiiu ki baar nanao kpanbar Defid boor. Ki kpanbar na boio a, “Fine tee Siba-a?”

* 8:1 8.1 Meteg Ama, koo “ki nyii bi nii ni.”

Ki u jiin a, “Nn, chanbaa.”

³ Ki kpanbar na boio a, “Soo ki biar Sool n̄aak nin̄, ki sii tee wunba ki n saa tun n̄amm nan burchint ki turo, nan maa sat m̄ob ki tur Yennu nan n saa tun na-a?”

Ki Siba jiin a, “Jonatann bija yeno biar, ki tee wabik.”

⁴ Ki kpanbar na boio a, “U be lia?”

Ki Siba yeto a, “U be Makir; wunba tee Amiel bija ki koo Lodebar na n̄aak ni.” ⁵ Ton, ki kpanbar Defid tun ki bi saan Lodebar, Amiel bija Makir n̄aak, ki saa jii Mefibosef ki baar n̄ano.

⁶ Sool yaaboonn Mefibosef, wunba tee Jonatann bija na nba baar yoo nba, ki u gbaan Defid tooonn nan jirima. Ki Defid yeto a, “Mefibosef.” Ki u toon a, “Chanbaa, a toontunno be.”

⁷ Ki Defid yeto a, “A daa tiin janmaan̄ii, kimaan a baa Jonatann paak, n saa dia-a nan burchint. N saa jiin tin̄ nba tee a yeeja Sool yar na ki tura, ki a sii tun kaar ki di nanin.”

⁸ Ki Mefibosef n̄amm gbaan n̄aan yet a, “Chanbaa, bee paake ki a sii n̄ammit min bokpeenn, ki somi?”

⁹ Ton, ki kpanbar na yiin Siba, wunba din tee Sool toontunno na ki yeto a, “N jikit linba kur tee a chanbaa Sool nan u n̄aateeb faar ki teen u yaaboonn Mefibosef-e. ¹⁰ Fin nan a bonjai nan a toontunnae sii ko u kpaab ki teeno, ki tuu saa baar nan jeet nba ki i jaan ki turo, ki Mefibosef, wunba tee a chanbaa yaaboonn na sii tun kaar ki di nanin.” (Siba din mok bonjai piik nan ban̄nmue, ki u n̄aatoontunna tee piinlee.)

¹¹ Ki Siba jiin kpanbar na a, “Chanbaa, n saa tun bianjinba ki fin kpanbar saa wannin a n tuma.”

Ton, ki Mefibosef ji din kaar ki di nan kpanbar Defid, nan u tee kpanbar bike na.

¹² Mefibosef din mok bonjabike ki bi yiu Mika. Siba n̄aateeb kur din tee Mefibosef n̄aatoontunnae. ¹³ Mefibosef nba ki u taa kur din wab na din koo Jerusalem-e, ki kaar ki di nan kpanbar yoo kur.

10

Bianjinba ki Defid kon nyann Amonn nan Siria teeb

(1 Barkperii 19.1-19)

¹ Li din yann waame ki Amonn teeb bat Nahas kpo, ki u bija Hanunn gaar u naan. ² Defid din dukin a, “N saa n̄amm wann n naasinyoōsire ki tur Hanunn, nan u baa Nahas nba din tun bianjinba ki turin na.” Ton, ki Defid tun toonii a bin saan Hanunn boor ki saa foonto u baa kufoontii.

Defid tontii nba baar Amonn teeb tin̄ ni yoo nba, ³ ki Amonn doo saakab na yet bat Hanunn a, “A dukii nan Defid baakit a baee ki tun jab na a bin foontani-i? Aaai, u teen toonii na doonii teebe, a bin fiit tin̄ na, ki wun kon nant ki nyannit.”

⁴ N̄anne ki bat Hanunn soor Defid toonii na, ki koor joo kur tian̄ bokir, ki pot bi liant siak po, n̄aan kunnib. ⁵ Fei din soorib bonchiann, ki bi gbar bin kun bi doo ni. Defid nba din gbat linba tun na yoo nba, ki u nakin ki betib a bin biar Jeriko nan bi tianii nba tan saa pia yoo nba bin fit kun.

⁶ Amonn teeb na nba bann nan bi tun dataar toonne ki tur Defid na, ki bi saan jooon Siria kunkonkonna tusaa piinlee, ki bi nyii Bef-rehob nan Soba, nan kunkonkonna tusaa piik nan n̄anlee, ki bi nyii Tob yent ni, ki bia jooon Maaka bat nan u jab tusir. ⁷ Defid din gbat nna, ki tun Joab nan u kunkonkonna na kur. ⁸ Ki Amonn jab na nyii set bi digbangben̄ir nba tee Raba na nanyer po, ki Siria yent ni nan Tob yent ni jab, nan Maaka jab mun set guur muuk ni.

⁹ Joab din la nan bi datai na saa lekiib tooonn nan poorpowa, li paak ki u din gann Israel kunkoncheena ki sennib ki bi took Siria jab na. ¹⁰ U din jii u kunkonkonna nba biar nae ki guun u nin̄ja Abisai, ki sennib ki bi took Amonn jab. ¹¹ Ki Joab yet Abisai a, “Li-i tee ki a la ki Siria jab na nyantimi, fan baar ki tan taanin, li-i muni tee ki Amonn jab na yaa bin nyanna, n mun saa baar ki taana. ¹² Ii wakii ki chee a par. N̄aant ki tin̄ kon ti niib paak nan ninmonn, ki bia kon Yennu doi paak, ki Yennu loomm n tun.”

¹³ Ki Joab nan u jab saan a bin took Siria jab na, ki bi chiar. ¹⁴ Amonn jab nba la Siria jab tiin yoo nba, ki bi mun nyik Abisai n̄aan chiar koo bi doo ni. Joab nan Amonn teeb konn na poor po, ki Joab ji din n̄mat kun Jerusalem.

¹⁵ Siria jab nba la nan Israel jab nyanniba na, ki bi yiin bi kunkonkonna na kur ki taamm. ¹⁶ Bat Hadadeser din tun ki bi yiin Siria jab nba din be Yufrates mokir yondo po na, ki u kunkonkonna saakoo nba ki bi yiu Sobak na jii jab na ki baar namm Helamm. ¹⁷ Defid nba gbat nna yoo nba, ki u taan Israel kunkonkonna kur, ki poot namm Joodann mokir ki baar Helamm, siaminba ki Siria jab na tookitib. Li yoo na ki konn na piin.

¹⁸ Israel jab din waa Siria kunkonkonna, ki bi tiin nmat poor. Defid nan u kunkonkonna din kpui Siria kunkonkonna nba be taantorit paak kobii njanlore, nan taanjakira tusaa piinna, ki tur Sobak nba tee bi kunkonkonna saakoo na danj. U din kpo tob na nie. ¹⁹ Batnba nba din jiantir bat Hadadeser na nba la nan Israel jab nyanniba na, ki bi ji din marj nan Israel teeb, ki teen bi jiamm. Ki Siria teeb na ji tiin janmaanii, ki ki loon bin ban somm Amonn teeb na.

11

Bianjinba ki Defid tun bonchonchonsin nan Baf-seba

¹ Li din tee bi dijaan-yoore, ki tee yoo nba ki batnba nyi ki faa tobii, ki Defid tun Joab nan u saakab nan Israel kunkonkonna, ki bi saan kon ki nyann Amonn teeb, ki bia door lint Raba doo, njan Defid tjonj din biar Jerusalem-e.

² Dasiar daajoouk, ki Defid nyii u diiuk ni, ki somm u njaak yur paak,* ki la poo wuur. Poo na din fan bonchiann. ³ Ki Defid tun toonii a bin la waa tee wunba. Bi din beto nan u tee Eliam bipoo Baf-seba-e, ki tee Yuria nba tee Hef booru ni niro na njaapoo. ⁴ Ki Defid tun ki bi saan yiino. Baa baar nanao ki tur Defid yoo nba, ki u door nanao. (Njaan soo ki u kpan daa sik pookpenu ki li gbenne na.) Ki poo na nmat kun. ⁵ Li poor poe ki u hann nan u seta, ki nakin ki bi yet Defid.

⁶ Ki Defid tun toonii Joab boor a, "Naant ki Yuria, wunba tee Hef niro na n jen n boor." Ton, ki Joab te Yuria nmat Defid boor. ⁷ Yuria nba baar Defid boor yoo nba, ki Defid boio a, "Li man Joab-ii? Ki kunkonkonna na be nlee, ki tob na mun tee nlee?" ⁸ Defid bia din yet a, "Sikin kii kun a njaak ni ki saa foi." Ton, ki Yuria seet, ki Defid te ki bi wei nan piinii a bin turo. ⁹ Njaan Yuria din ki kun u njaak ni. U din door kpanbar njaatammob nie, njo nan kpanbar njaaguura. ¹⁰ Defid nba gbat nan Yuria ki kun u njaak ninj yoo nba, ki u boio a, "A nyii sonu nba foke, ki bee teen ki a ki kun njaak ni?"

¹¹ Ki Yuria jiin a, "Israel jab nan Juda jab yaat be tob ni, ki molor lakir na bia be namm, ki n saakoo Joab nan u saakab be muuk ni. Nlee ki min saa kun ki di ki nyun, ki bia door nan n njaapoo? N por nan n kan ban tun linba na booru."

¹² Ton, ki Defid beto a, "Nann doot nyiook yennkoo pukin, ki wonn n saa te ki a nmat." Ki Yuria biar Jerusalem li daar. ¹³ Ki daajoouk ki Defid tan yiino, ki u dii nanao, ki bia turo daan ki u nyuu yib. Li nyiook, Yuria bia ki kun njaak ni, njan door kuntir paak, kpanbar njaaguura nba doo diiuk nba na ni.

¹⁴ Laa yent sanyiook ki Defid sob gbounj, ki tun Yuria nann, a wun saa tur Joab. ¹⁵ Gbounj marj ni ki u yet a, "Gaant Yuria konn nba paar sian, ki nyiook lej, ki bi saa yeko ki kpiu."

¹⁶ Ton, Joab nan u jab nba door lint doo na yoo nba, ki u gaan Yuria siaminba ki u mi nan konn na paar bonchiann. ¹⁷ Yoo nba ki doo na ni jab nyii ki kon nan Joab kunkonkonna na, ki Joab kunkonkonna na siab kpo, ki Yuria, wunba tee Hef niro na pukin lej.

¹⁸ Ki Joab tun toonii a bin saan wann Defid linba tun tob na ni, ¹⁹ njaan wann toonii na a, "Li-i tee ki a kumii kpanbar tob na nba saa bianjinba, ²⁰ li ki gar wun donn wutoor, ki boi a, 'Bee ki i nakin doo nawa ki kon nammi? I ki mi nan bi sii be joona paak ki yekiti peenii ki kpiini-i? ²¹ I ki tian baa din kpui Gideonn bija Abimelek bianjinba na-a? Li din tee Tebes doo kpinje ki poo din be joonn paak ki lu naar, ki li kpiuu. Ki bee teen ki i mantik nakin joonn na?' Ki li-i tee kpanbar na boia linba na, fan bia beto nan bi bia kpui u kunkonkonna saakoo Yuria-wa."

²² Ton, ki toonii na saan Defid boor ki saa wanno bianjinba ki Joab yet na. ²³ Toonii na din yet Defid a, "Ti datai na paakita. Bi nyii doo na ninje ki tookit nanyer po, ki ti weib ki bi koo doo na tammoi ni, ²⁴ njaan ji be doo na joona paak ki to peenii, ki kpui a kunkonkonna saakasiab. Bi bia kpui a kunkonkonna saakoo Yuria-wa."

²⁵ Ki Defid yet toonii na a, "Maant Joab par, ki u daa te ki u par biiri, kimaan i bo kan fit bann wunba saa kpo tob ni. Betiro a wun namm baan ki lek doo na fanu ki nyannir."

²⁶ Baf-seba nba gbat nan bi kpui u sorowa na, ki u bui fabin u po. ²⁷ Kuun fabinii nba gbenn yoo nba, ki Defid te ki bi baar nanao u njaak ni, ki u jiuu teeno u njaapoo, ki Baf-seba mar bonjak. Njaan Yennu par din ki penn Defid nba tun linba na paaki.

12

Bianjinba ki Natann kpaan Defid ki u lebit binben

¹ Yennu din tun u sokinii Natann, a wun saan Defid boor. Ki u saan ki saa yeto a, "Jab banlee nnae din lakin koo digbanyennkoo ni, ki yeno tee mokitoo, ki loo na tee nandaano.

² Mokitoo na din mok bonkobit bonchiann, ³ njaan ki nandaano na mok pebiyemmir nba

* 11:2 11.2 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

ki u daau ki diau fanu u n̄aak ni, ki n̄ɔɔ nan u waas lakin be, ki u dinto jebura, ki bia nyuntɔ nyun u mɔŋ nyubitik ni, ki tuu yɔɔɔ u taa paak, ki pebik na tee nan u bipoo na. ⁴ Dasiar ki saamo tan baar mɔkitɔɔ na n̄aak, ki mɔkitɔɔ na yaa wun teen jeet, n̄aan ki loon wun kpi u mɔŋ bonkobit na yeno, ki ji soor nandaano pebik na, ki kpiiu ki teen jeet ki tur saamo na.”

⁵ Ki Defid wutoor doo mɔkitɔɔ na paak. Ki u bet Natann a, “N por Yennu nba fo na sann ni, joo nba tun nna maŋ, li tee wun kpoe. ⁶ Li n̄an ki wun pa pebik na paak taar munnae, kimaan waa tun bonbilankant nba, ki ki mɔk ninbatinu na paak.”

⁷ Tɔn, ki Natann yet Defid a, “Fine tee daano maŋ. Linba ki timm Israel teeb Yomdaano Yennu yete na a, ‘Mine dinna naan, a fii tee Israel teeb kpanbar, ki bia fat nyinna Sool nuu ni, ⁸ ki jii u naangbouŋ nan u poob ki tura, ki teena Israel nan Juda teeb kpanbar. Linba na-i bonni kan jaŋi, n poŋ bo saa pukina bonchiann. ⁹ Bee ki a yêť min Yennu maami? Bee ki a tun yanbɔmm na, ki te ki Amonn teeb kpii Yuria, tɔb ni; ki a kɔɔn u n̄aapoo? ¹⁰ Mɔtana, a maaru nba saa fiir kur ni, bi siab sii kpenn jat kuume, kimaan faa yêť n mɔb, n̄aan kɔɔn Yuria poo na paak. ¹¹ Linba nae ki min Yennu yet, n saa te ki soɔ n nyi a n̄aak niib niŋ ki tura daamii. A saa la nan a numm ki man jii a poob ki tur a n̄kipiimo, ki u saa dɔɔ nan poob maŋ yonsupeer ni. ¹² Fin bɔre ki tun yanbɔmm na, n̄aan min saa te ki lin tun yonsupeer nie, ki Israel teeb kur n la.’ ”

¹³ Ki Defid bet Natann a, “N tun biir Yennu-wa.”

Ki Natann jiin a, “Yennu nyik chabawa, a kan kpo, ¹⁴ n̄aan faa tun linba na, li te ki Yennu datai sarikɔɔwa. Poo na nba mar bik nba ki tura na saa kpowa.”

Ki jiin Defid bija maŋ kuun po

¹⁵ Natann nba n̄mat kun na poor poe, ki Yennu te yiaru soor bik nba ki Yuria n̄aapoo mar ki tur Defid na. ¹⁶ Defid din miar Yennu a wun te bik na n la laafia. U din lor mɔbe, ki nyiɔk kur wun kɔɔ diiuk ni ki dɔɔ tiŋ ni. ¹⁷ U n̄aatoontunna saakab din tuu baare ki barimo a wun fiir, ki wun yêť, ki bia kan di jeet. ¹⁸ Li daaŋanlore nie ki bik na kpo. Jaŋmaanii din soor Defid toontunna na, ki bi gbar bin turɔ labaar nan bik na kpowa, ki yet leeb a, “Bik na nba bo mɔk manfoor ki ti pak nan Defid n̄aan ki u ki gbiint ki turit na, ti ji saa teen nlee ki betɔ nan bik na kpowa? Li pasiar wun tur u mɔŋ daŋ.”

¹⁹ Ki Defid la u toontunna na burin nan leeb, ki u bann nan bik na kpoe, ki u boib a, “Bik na kpoe-e?”

Ki bi jiin a, “Nn, u kpowa.”

²⁰ Tɔn, ki Defid fiir tiŋ ni ki wur, ki saat u yut, ki lebit u liant, ki saan Yennu n̄aak ki saa jiantɔ. Waa jen u n̄aak ni yoo nba ki u boi jeet po, ki bi turɔ ki u dii.

²¹ Ki toontunna na yetɔ a, “Ti ki bann a marima na paaki, bik na nba bo fo yoo nba, a bo mɔe ki lor mɔb, n̄aan waa kpo yoo nba, ki a fiir ki dii jeet.”

²² Ki Defid jiin a, “Nn, bik na nba bo mɔk manfoor, n bo lor mɔbe ki bia mɔ u paak, ki dukin nan Yennu saa tinin ninbaauk, ki kan te bik na n kpo. ²³ N̄aan mɔtana nba ki u kpo na, bee paake ki n ji saa lor mɔbi? N saa fit te bik na n jen u manfoor niŋa-a? Dasiare ki n tan saa wei baaro, n̄aan n̄ɔɔ ji kan fit jen n boori.”

Baa mar Solomonn bianjinba

²⁴ Tɔn, Defid din maan u n̄aapoo Baf-seba par, ki dɔɔr nano, ki u mar bonjak, ki Defid purɔ Solomonn, ki Yennu nian bik na, ²⁵ ki wann u sɔkinii Natann a wun pur bik na sann Jedidia. Li paak tee “Yennu niano.”

Bianjinba ki Defid nyann Raba doo

(1 Barkperii 20.1-3)

²⁶ Joab bia din tukin ki kɔn nan Raba, ki li tee Amonn teeb digbansaakar. Li din kaa waan nan wun nyann. ²⁷ Joab din tun toonii Defid boor ki yet a, “N lek Raba-wa, ki fat bi nyunnyuboawa. ²⁸ Mɔtana, taant kunkɔnkonna nba tenn na kur, ki baar dɔɔr lint doo na ki nyannir a tiɔŋ. Nna-i kaa, mi-i nyann doo maŋ, li sii tee n baakire.” ²⁹ Li paak ki Defid taan kunkɔnkonna na kur ki saan namm Raba, ki saa lek ki nyannir. ³⁰ Defid din jii fokirik nba yir Amonn teeb tingbann nba ki bi yir Molek na yur paak, ki bi jii salima ki n̄ammir, ki li kpaiu tee nan salinkuna piintaa nan n̄an̄jmu nawa. Ki tann nba daauk paar na be li ni, ki u jii tann maŋ ki kɔɔn u mɔŋ fokirik ni. U bia din fat tiat bonchiann doo na ni, ³¹ ki soor niib nba be lej na ki miamm ki bi chɔɔn naajikoona, ki ko kpaant, ki bia chibin birikii. Defid bia din tun nnae ki tur Amonn dolia na kur niib, ki n̄ɔɔ nan u jab kur ji n̄mat Jerusalem.

¹ Li poorpo ki Defid bija Amnonn niɔŋ koo Tamar ni, wunba tee Absalom naa bik ki fan na. Absalom mun din tee Defid bijae. ² Amnonn din mantik loon Tamar bonchiann, ki li din tan teeno baatuk. Li din paar bonchiann nan wun lau, kimaan Tamar din tee sapaanmunne, ki bi din ki saak ki u tokii nan bonjai. ³ Naa Amnonn din mok nasinyook ki u sann yi Jonadab, ki tee Defid naa bik nba ki bi yiu Sama na bija. Jonadab din tee selinboŋe, ⁴ ki boi Amnonn a, "A tee kpanbar bijae, ki bee teen daar kur ki n laat ki a be parbiir ni? Bee daamiiani?"

Ki u jiin a, "N mantik nian Tamar-e, wunba tee n baa bik, naan tee Absalom naa bik na."

⁵ Ki Jonadab yeto a, "Teent a moŋ nan a yiare na, kii doo gado paak, ki li-i tee ki a baa baar a wun gonani fan beto a, 'Chanbaa, naant ki n niipoo Tamar n baar ki dinnin jeet. N loon ki wun baar teen jeŋante n boor, ki mii gorioo, ki di u nuu ni.'" ⁶ Ton, ki Amnonn teen nan u yiare na, ki koo doo gado paak.

Ki kpanbar Defid saan a wun goŋo. Ki Amnonn yeto a, "Chanbaa, naant ki n niipoo Tamar n baar ki teen chinchaa siaminba ki n sii laato, ki wun tan turin ki min di."

⁷ Ki Defid tun toonii Tamar boor, naan naak, ki yeto a, "Ii saa a ninja Amnonn boor ki saa teen jeet ki turo." ⁸ Ki Tamar saan Amnonn naak ki saa lau, ki u doo gado paak. Ki Tamar jii yon ki lo chinchaa, ki Amnonn gorioo. ⁹ Waa lo chinchaa na ki gbenn yoo nba, ki u lotir sipiok ni ki jii turo a wun nman; ki u yet nmanu, naan yet a, "Naant soo kur n nyi diiuk na ni." Ki soo kur nyii. ¹⁰ Ki Amnonn ji yet Tamar a, "Jiin jeet na ki koo nann n didootuk ni na, ki min gaar a nuu ni ki di." Ki Tamar jii jeet nba ki u teen na ki koo nann u ninja Amnonn diiuk ni. ¹¹ Naa waa koo ki baar nann u boor yoo nba, ki Amnonn bibo, naan yet a, "N niipoo, baat ki n doo nana."

¹² Ki Tamar jiin a, "Aaai, n yooŋo, a daa mabin. Li fei toonn ki tee saa tun Israel tingbouŋ na ni. A daa tuun noontont toonn na. ¹³ N saa ban teen nlee ki donn n yur niib niŋi? Ki a mun bia saa di fei bonchiann Israel tiŋ na ni. N barimae, yetir kpanbar, ki u saa sak ki jiin ki turawa." ¹⁴ Naa Amnonn ki gbat turo. Amnonn paŋ nba gar Tamar yar na, ki u mabo ki fato.

¹⁵ Li yooe ki Amnonn niɔŋ saat, ki u ji nan Tamar ki li gar waa bo niano bianjinba sinsinn na, ki yet Tamar a, "Fiit kii nyii."

¹⁶ Ki Tamar jiin a, "Aaai, fi-i nyinnin nna, li tee bonbilankant ki gar faa tun linba ki turin na."

Naan ki Amnonn ki gbat turo, ¹⁷ ki yiin u moŋ naatoontunno, ki yeto a, "Nyint poo na nna, naan kpar gann." ¹⁸ Ki toontunno na nyinn poo na, naan kpar gann.

Tamar din lia liatfoouko, ki li tee kpinkpanfokit ki bia yarin, ki tee kpanbar bipoo nba daa ki kun jab liant bina maŋ ni. ¹⁹ Tamar din puk tanpent u yur paak, naan pat pat liant nba ki u lia na, ki yir nii ki mo saa. ²⁰ U naa bik Absalom nba lau yoo nba ki u boio a, "N niipoo, Amnonn biirae-e? A daa te ki li daamia bonchianni, u tee a baa bike, a daa yeen soo." Ton, ki Tamar ji be u naa bik Absalom naak ni, ki tee soon nna nan parbiir.

²¹ Kpanbar Defid nba gbat linba tun na yoo nba, ki u wutoor doo. ²² Ki Absalom par bee Amnonn paak bonchiann nan waa fat u naa bik Tamar ki doo nana na, ki u kpan ji kan pak nana.

Bianjinba ki Absalom kpai Amnonn

²³ Bina njanlee poor poe ki Absalom din koor u pei Baal Hasor, ki li kpia Efraim doo. U din poi kpanbar bonjai kur a bii be lej. ²⁴ U din saan kpanbar Defid boor ki saa beto a, "Chanbaa, n poi pekoorue, ki n loon fin nan a saakab-ii be ki di li jaamm."

²⁵ Ki kpanbar na jiin a, "Aaai, n bija, ti kur kan fit saan, ti sii tee jikire ki tura." Ki Absalom namii barin, ki kpanbar na yet, naan teen piisin u paak.

²⁶ Ki Absalom bia yet a, "Li-i tee ki a kan fit baari, naan a te ki n ninja Amnonn n baar."

Ki kpanbar na boi a, "Bee paake ki u saa saani?" ²⁷ Ki Absalom namii barin, ki kpanbar na tan te ki Amnonn nan goo kpanbar bonjalei na kur wei saan.

²⁸ Ki Absalom yet u naatoontunna na a, "Gbiintir man, ii diitir kii gorii yoo nba ki Amnonn tan saa nyu daan ki lin gaaro, mi-i tanji turi moŋ, yin kpiu. I daa tiin jaamaanii. Mine saa gaar li jikir. Ii chee i para, ki daa forii." ²⁹ Ton, ki Absalom naatoontunna na sak ki kpai Amnonn, ki kpanbar bonjai na kur fir ki jii bi bontaanii ki chiar.

³⁰ Bi daa be sonu paake ki kun, ki kpanbar gbat nan Absalom kpai goo kpanbar bonjai na kura, a ki bi soo ki biar. ³¹ Ki kpanbar na fir set ki pat pat u liant nan parbiir, naan baa ki doo tiŋ ni. Ki toontunna nba be nana na mun bia pat pat bi liant. ³² Naa ki Jonadab, wunba tee Defid naa bik Sama bija na yet a, "Chanbaa, bi ki kpai a bonjai na

kuri. Amnonn kuukooe kpo. Absalom tun lorime a wun tun linba na, laa nyii yoo nba ki Amnonn bo fat u niipoo Tamar ki saa yet a, ³³ Li paak, a daa tee labaar na yada nan bi kpui a bonjai na kura; Amnonn kuukooe kpo.”

³⁴ Naaan soo Absalom chiar yaata.

Li yoo na ki guuro na la nibur tok Horonaim sonu ki nyii kunkonn paak ki siik. Ki guuro na saan kpanbar boor ki saa yet a, “N la jab tok Horonaim sonu ki nyii kunkonn paak.” ³⁵ Ki Jonadab bet kpanbar na a, “A bonjai nae baat na, nan maa wanna bianjinba na.” ³⁶ U kpan pak ghenne, ki kpanbar Defid bonjai na koo, ki piin mo kpemonii. Ki Defid nan u saakab mun mo ki fabin.

³⁷⁻³⁸ Ki Absalom chiar saan Gesur bat, wunba tee Amihud bija ki bi yiu Talmai na boor, ki saa be lej bina nantaa. Defid din bui fabin u bija Amnonn kuun paak, ki li wei bonchiann. ³⁹ Kpanbar na nba bui fabin u bik Amnonn kuun paak ki u par tan maak yoo nbae, ki u lomm tunn Absalom po.

14

Bianjinba ki Absalom jen Jerusalem

¹ Ki Joab, wunba tee Seruya bija na nba bann nan kpanbar Defid lomm tunn Absalom po na, ² nanne ki u tun ki bi saan yiin poo nba sub ki be Tekoa na, ki u baar. Ki Joab beto a, “Teent nan a be nan kuume na, ki lia kuun tiat, ki daa saatir a yut, ki te ki a marima-ii tee nan poo nba be kuun ni ki li wei na, ³ ki ji saan kpanbar boor, ki saa pako maan nba ki n yaa man tura na.” Ki Joab jii wukin poo na mobona na.

⁴ Poo nba nyii Tekoa na nba saan kpanbar Defid boor yoo nba, ki u baa fabin tij ni u toonn, ki li tee baakir ki teeno, ki yet a, “Chanbaa, sommitin.”

⁵ Ki kpanbar na boio a, “Bee daamiiani?”

Ki poo na jiin a, “N tee pakotarike, n soro kpowa. ⁶ Chanbaa, n din mok bonjai banlee-e, ki dasiar ki bi tan kon muuk ni, siaminba soo kaa ki saa patibi, ki yeno tan kpui u loo. ⁷ Ki motana n jaak niib kur fiir n paak, a man jii bileek na ki turib ki bin kpui, kimaan u ninja nba ki u kpuii na paak. Ki bi-i tun nna, n ji kii mok biki. Ki bi saa boont n dindann nba joonte, ki bia nyik n soro ki u kii mok tennimi.”

⁸ Ki kpanbar na jiin a, “Li nmat kii kun ki man got a maan man ni.”

⁹ Ki poo na yet a, “Chanbaa, bi-i nyiira faa bu bianjinba, njaant li nyiiruk-ii be min nan n jaak niib paak, njaan daa te ki nyiiruk na be fin kpanbar nan a jaak niib paaki.”

¹⁰ Ki kpanbar na jiin a, “Li-i tee ki soo daamiia, fan jiu baar nanao, ki u ji kan ban daamiia.”

¹¹ Ki poo na yet a, “Chanbaa, miat a Yomdaano Yennu, ki u daa te ki n nikpiimm nba ki li kpaab nan bin kpi n bik ki jiin pann na tuun bonbilankant na.”

Ki Defid yet a, “N por nan Yennu nba fo na, nan siar kan damm a bija na nan waama.”

¹² Ki poo na namm yet a, “Chanbaa, njaant ki min pak siar ki pukin.”

Ki kpanbar na yet a, “Li piak.”

¹³ Ki poo na yet a, “Bee teen ki a tun bonbiir man booru ki tur Yennu niibi? A ki te ki a tior bik nba chiar na jen a jaak ni, li paak, faa pak maan nba na, li nmat soor fine.

¹⁴ Ti kur saa kpowa. Ti tee nan nyun nba tuu yat tij ni, ki ji kan fit wot nae. Yennu ki nyint niib nba ki u loon manfoori, njaan u tuu lon soniie, ki niro nba ki bi bero na n jen.

¹⁵ Ton, chanbaa, n niib na daamiie. Li paak teen ki n dakin nan n saa baar ki wannae, ki daan nan a saa tun maa wanna bianjinba nawa. ¹⁶ N dakin nan a saa gbiint ki turin, ki fat nyinnin daano nba yaa wun kpi min nan n bik ki boontit tij nba ki Yennu tur u niib na nuu niwa. ¹⁷ N yet n mojon nan a mosonn na saa tinnima, kimaan fin kpanbar tee nan Yennu malaka nae, ki fit bant bonjann nan bonbiir. Yabint daano Yennu-ii be nana.”

¹⁸ Ki kpanbar Defid yet poo na a, “N yaa man boia buboite, ki a pakin barmonii ki daa borin siari.”

Ki poo na yet a, “Chanbaa, pakin.”

¹⁹ Ki kpanbar na boi a, “Joab-e tumani-i?”

Ki poo na yet a, “Chanbaa, n pora, siar kaa ki saa berin ki n kan tura gatu. Barmonii, a kunkonkonna saakoo Joab-e wannin maa saa teen bianjinba, ki bia wukinin mobona na. ²⁰ Joab-e tun linba na, a lin namm maan manj. Chanbaa, a mok yanfoon nan Yennu malaka nae, ki bia mi linba kur tuun tij na paak.”

²¹ Li poor po, ki kpanbar na yet Joab a, “Li njan, n saa tun faa loon bianjinbawa, ii saa ki jii Absalom ki baar nanao.”

²² Ki Joab baa fabin tij ni, kpanbar na toonn, ki li tee baakir, njaan yet a, “Chanbaa, Yennu n teen piisin a paak. Motana, n ji mi nan a par mei nanin, kimaan faa tun linba

ki n loon ki turin na.” ²³ Tɔn, ki Joab ji fiir saan Gesur, ki saa jii Absalom ki baar nano Jerusalem. ²⁴ Ki kpanbar na tur mɔb nan Absalom daa kɔɔ ɲɔɔ kpanbar ɲaak na ni, ki yet a, “N ki loon min lau.” Li paak ki Absalom din be u tiɔɲ ɲaak ni, ki ki nakii kpanbar na boor.

Bianjinba ki Defid nyik chab Absalom ki gaarɔ

²⁵ Sɔɔ din kaa Israel tingbounj ni ki fan nan Absalom na. Laa nyii u yur ki sik u taabira, li din kaa kpetiri. ²⁶ U din tee yumunte, ki tuu potir binn kur, kimaan li din tuu kpaate ki kpai. U din tuu bikinire, ki li kpiasu tee nan dii bɔrik-ghinn na. ²⁷ Absalom din mar bonjai bantaae nan bonpook. Bonpook na sann din tee Tamar, ki u din tee sapaanfanj.

²⁸ Absalom din kɔɔ Jerusalem bina ɲanlee, ɲaan ki la kpanbar na nan u ninbinn. ²⁹ Ki u din tun yiin Joab a wun tumɔ kpanbar boor, ɲaan Joab din yɛt u boor baaruwa. Ki u bia ɲamm tun tontii, ki Joab bia yɛt baaru. ³⁰ Absalom din yet u ɲaatoontunna a, “Gotirii, Joab kpaab kpia n yare, u mɔk jeet ki li be leɲ. Ii saa man ki saa fiar muu.” Ki bi saan joor muu.

³¹ Tɔn, ki Joab ji saan Absalom ɲaak ni ki saa boiɔ a, “Bee teen ki a toontunna fia n kpaab muu?”

³² Ki Absalom yet Joab a, “Gotir, n tun toonii a boor ki yet a fan baar n boor, ki man tuma kpanbar boor, ki a boiɔ a, ‘Bee paake ki n nyii Gesur ki baar nna na? Mi-i bonni be leɲ, li bo sɔ ki turin.’ N loon ki a tɔkin soniie ki min la kpanbar, ki li-i tee ki n biir siarie, wun kpɪn.”

³³ Li paak ki Joab saan kpanbar Defid boor ki saa wannɔ linba ki Absalom yet. Ki kpanbar na tun ki yiin Absalom. Ki u baar ki tan baa fabin tinj ni, ɲɔɔ kpanbar tɔɔnn, ki kpanbar na gaarɔ ki mɔɔt u tankpinn.*

15

Bianjinba ki Absalom baar nan kpikpiruk

¹ Linba na poor poe ki Absalom din lon u mɔɲ taantorit nan taanii, nan jab piinjmu ki bi somm nano. ² U din tuu fiir sanyapob nie, ki saan set doo na tammɔb ni, ki li-i tee sɔɔ baar leɲ ki mɔk maan ki loon kpanbar n ɲamm maan manji, Absalom tuu yiin daano mane ki boiɔ waa nyii sian. Li-i tee ki li daano wannɔ booru nba ki u nyii ni, ³ Absalom tuu yete a, “Gotirii, fine mɔk mɔnii, ɲaan sɔɔ kaa kpanbar ɲaak ki saa bu a maan na,” ⁴ ki bia ɲamm pukin a, “N sunman ki n bo tee barbutɔɔe, ki wunba kur mɔk maan ki baar nann n boor, man turɔ mɔnii.” ⁵ Niro-i baar Absalom boor yoo nba kur, ki gbaan u tɔɔnn, Absalom tuu puur wɔbɔe, ki mɔɔt u tankpin.* ⁶ Absalom din tuun nae ki teen Israel teeb kur nba mɔk maan ki baar nann kpanbar boor a wun turib mɔnii, ki lebitir bi dudukit, ki bi loon u maan.

⁷ Bina ɲanna poor poe ki Absalom yet kpanbar Defid a, “Chanbaa, ɲaant man ɲmat Hebronn, ki saa gbeen n mɔsonn nba ki n sat tur Yennu na. ⁸ Yoo nba ki n din be Gesur, Siria yent ni na, n din senn mɔsonn nan li-i tee ki Yennu jen nanin Jerusalem-i, n saa jiantɔ, Hebronn doo ni.”

⁹ Ki kpanbar na yetɔ a, “Ii saa nan parmaasir.” Ki Absalom ji saan Hebronn, ¹⁰ ɲaan bɔr tun toomiie Israel booru kur ni ki yet a, “Li-i tee ki i gbat naatuna mɔnii, yin hoot ki yet a, ‘Absalom dii naan ki be Hebronn.’ ” ¹¹ Jab kobii ɲanlee-e ki bi din poiɔ, ki bi nyii Jerusalem ki wei Absalom poor. Bi din ki mi Absalom lor na po, ɲaan din saan nan yada. ¹² Absalom nba din yaa wun mann maruɲ yoo nba, u din tun boi Ahitofel poe, wunba tee Defid kpaantɔɔ, ki nyii Gilo doo ni na. Absalom jɔɔmu din yabitir ki pukiie, ki u lor nba saa kpɪr kpanbar na laat paɲ.

Bianjinba ki Defid chiar nyii Jerusalem

¹³ Toonii din baar yet Defid nan Israel teeb kur baakit Absalom-e, ki taa u po.

¹⁴ Tɔn, ki Defid yet saakab kur nba be u boor Jerusalem na a, “Baat man, ki tin nyi yian chiar. Nna-i kaa, ti sɔɔ kan nyi Absalom nuu ni; u saa kɔɔ doo na ni motana ki soorit, ki kpi ti kur.”

¹⁵ Ki kpanbar ɲaasaakab na yet a, “Chanbaa, nn, ti teen siir nan tin tun linba ki a wannita.” ¹⁶ ɲanne ki kpanbar na nyii chiar yaat, ɲɔɔ nan u ɲaateeb kur nan u ɲaasaakab kur, ɲaan te ki u poobis piik biar, a bii guu u ɲaak.

¹⁷ ɲaan kpanbar nan u niib na kur nba yaa bin nyi doo na ni yoo nba, ki bi taan set ɲaak nba joont ki be kpɪɲ na boor. ¹⁸ Kpanbar ɲaasaakab na kur din sete ki bɔkino, ki kunkɔnkɔnna nba tun guu-u, ki tee Keref teeb nan Pelef teeb ki pukin Gaaf teeb nba

* **14:33** 14.33 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm. * **15:5** 15.5 Bi binbenj ni, bi din tuu tee nnae ki want lomm.

tee kobii ñanloob, ki nyii Gaaf ki wei u poor na, somm gar kpanbar na tóonn po. ¹⁹ Ki kpanbar na yet Itai, wunba tee Gaaf jab saakó na a, “Bee teen ki a tok nanti? Nmatir kii be nan kpanbar Absalom. A tee saamóe, ki nyik a tiñ ki baar nna, ²⁰ ki tee wunba baar daanyanlee-lee nna. Nlee ki n saa te ki a lin yirib nanimi, ñaan ki n daa ki mi maa saa sian na? Nmatir kii be nan a doo ni niib. Yennu n ñaan ki u burchint nan ñant-ii be nana.”

²¹ Ñaan ki Itai jiin kpanbar na a, “Chanbaa, n por Yennu sann ni ki teena nan n sii tun be nana, siaminba kur ki a be. Li-i lekii tee kuumi, ñaan n sii be lej.”

²² Ki Defid yet a, “Li ñan, ii somm.” Ki Itai ji somm nan u jab kur nan bi maaru. ²³ Defid jóom nba din yaat ki saa yoo nba, ki niib na mó sanpaapowa. Kpanbar na din poot Kidronn kpenue, ki u niib na kur waa u poor, ki bi kur somm saan kunkoook po.

²⁴ Sadok, wunba tee manntó na, din be lej. Ki Liifai teeb nba din jii Yennu molor lakir na mun be lej. Bi din senn molor lakir nae, ki Abiatar mann maruj nan niib na kur nba tan nyii doo na ni ki gbenn. ²⁵ Ki kpanbar na ji bet Sadok a, “Jiin Yennu molor lakir na ki ñmat nann doo ni, ki li-i tee Yennu numm gboon, u tan saa te ki min jen dasiar ki lar, ki bia la laa be siaminba. ²⁶ Ñaan li-i tee ki u numm ki gboomi, ñann wun jiin ki teenin waa loon bianjinba.” ²⁷ Kpanbar na din ñamm yet Sadok, wunba tee manntó na a, “A ki tee Yennu sokinii kaa-a? Jiin a bija Ahimaas, nan Abiatar bija Jonatann kii ñmat doo na ni nan parmaasir. ²⁸ Ñaan n daa sii guua mókir na punpothoor, muuk na ni, ki gbiin nan fan turin labaar.” ²⁹ Ñanne ki Sadok nan Abiatar jii Yennu molor lakir na ki ñmat Jerusalem, ki saa be nann lej.

³⁰ Defid din tukin ki saa Olif Tiinii kunkonn paake, ki mó ñaan saa. U din somm taa yanae, ki dókin u yur kur, ki li want nan u be parbiir ni. Niib nba kur din waa u poor mun din dókin bi yurae ñaan mó. ³¹ Defid nba din gbat nan Ahitofel pukin Absalom kpiikipiruk lor po yoo nba, ki u miar Yennu ki yet a, “Chanbaa Yennu, ñaant Ahitofel kpaanii n teen yann.”

³² Yoo nba ki Defid tan doo kunkonn na paak, ki baar siaminba ki paanu be, ki bi jiant Yennu, ki u yonannmóy Husai, wunba tee Ark booru ni niro na cheto lej, ki u liant pat pata, ki tanbiinii yir u yur paak. ³³ Ki Defid yeto a, “Li-i tee ki a waan n poor, a kii mók nyósiati, ³⁴ ñaan a saa fit sommin, li-i tee ki a ñmat doo na ni, ki saa bet Absalom nan a sii waa kii jiantiro fanu, nan faa din jiantir u baa bianjinba na. Ñaan yabir a móy paak, ki tuu yét kpaanii nba kur ki Ahitofel saa tur Absalom. ³⁵ Mannteeb nba tee Sadok nan Abiatar sii be lej, ki a tuu wannib linba kur ki a gbat kpanbar ñaak. ³⁶ Bi be nan bi bonjai Ahimaas nan Jonatann lej, ki i tuu saa fit tumm nan labaar nba kur ki i gbat, ki bin tan wannin.”

³⁷ Ñanne ki Husai, wunba tee Defid yóok na ñmat Jerusalem, ki sóo Absalom daa baat doo na ni.

16

Ki jiin Defid nan Siba po

¹ Defid nba somm kunkonn na paak waan, ki u took Siba, wunba tee Mefibosef toontunno na, ki u dia bonii, ki bi jii boroboro kuna kobii ñanlee, nan tilóonkoonsookita kobik, nan tilóonsookitlia kobik, nan tilóona daan ki li gbee bujakor. ² Ki kpanbar Defid boio a, “Linba kur ki a dia na, a yaa fan teenir bee?”

Ki Siba jiin a, “Chanbaa, a ñaateebe sii jakit bonii na kur, ki boroboro nan tilóona na tee jab na jeete, ki daan na mun, li-i tee ki bi tan bak muuk ni, bin nyu.”

³ Ki kpanbar na boio a, “Ki Mefibosef, wunba tee a chanbaa Sóol yaaboonn na be lia?”

Ki Siba jiin a, “U be Jerusalem, kimaan u dukin nan Israel teeb saa jiin turo u yeeja Sóol naan nawa.”

⁴ Ki kpanbar na yet Siba a, “Linba kur tee Mefibosef yar na ji sii tee a yare.”

Ki Siba jiin a, “Chanbaa, n tee a toontunnóe, n loon ki mii tuun kii pent a pare yoo kur.”

Ki jiin Defid nan Simei po

⁵ Kpanbar Defid nba koo Bahurim doo ni yoo nba, ki jasoo nna tee Sóol naakuuk ni niro, ki bi yiu Simei, ki u tee Gera bija, ki nyii a wun tooko. Waa tookit Defid yoo nba ki u ji waanto móbonbiit, ⁶ ki jaat Defid nan u saakab tana, ñaan kunkonkonna nba guu Defid na lek din be u gar nan diitu po kur. ⁷ Simei din waanto mótonte ki yeen a, “Nyimin nna, nyimin nna, fin nikpiiruk na, son niro na. ⁸ Yennu-e jiint ki paa-a son nba ki a nyinn Sóol ñaak ni na, ki bia fat Sóol naan yent ki dia na paak. Yennu jii naan yent marj ki tur a bija Absalom-a, u liatawa, kimaan a tee nikpiiruko.”

⁹ Ki Abisai, wunba naa din tee Seruya na, yet kpanbar na a, “Chanbaa, bee ki a te bok na waanta motonti, ñaant ki min baarɔ leŋ ki pot u yur.”

¹⁰ Ki kpanbar na yet Abisai nan u naa bik Joab a, “Li ki tee i toonn kaa. Li-i tee Yennu-ei yaa wuu waantin motont manji, ñmee saa fit boio a bee teen ki u tee nna?” ¹¹ Ki Defid yet Abisai nan u saakab kur a, “N tɔŋ bike koor a wun nyinn n manfoor, ki bee teen ki li bakitii nan Benjamin booru ni nirɔ na. Nyikin man, ñaant ki wuu waantin motont, kimaan Yennu-e yaa wuu tee nna. ¹² Li pasiar u sii tee nnae ki Yennu n la n ninbaatir ki teen piisin n paak, ñaan nyinn motont nba ki n gaan na.” ¹³ Tɔn, ki Defid nan u niib bia somm sɔnu na ni, ki Simej bia bookib kunkonleer na po, ki waant motont, ki jaat tana, ki bia lubin tant bi paak. ¹⁴ Ki kpanbar nan u niib na kur nba baar Joodann mokir boor yoo nba, ki bi bak, ki ji kar leŋ a bin foi.

Ki jiin Husai nan Ahitofel kpaanii po

¹⁵ Li yoo manje ki Absalom nan Israel teeb nba kur be u boor na baar Jerusalem, ki Ahitofel be namm. ¹⁶ Defid yook Husai nba din took Absalom yoo nba, ki u yet sanpaapo a, “Kpanbar na manfoor-ii fɔk, kpanbar na manfoor-ii fɔk.”

¹⁷ Ki Absalom boio a, “Bee teen ki a ki waa a yook Defid-i? Bee teen ki a ki be nana?”

¹⁸ Ki Husai jiin a, “Nlee ki n saa teen nna? N saa wei daano nba ki Yennu ganno, ki niib na ganno, ki Israel teeb kur bia ganno. Fine ki n sii be nana. ¹⁹ Ki ñmee ki n saa jianto, li-i kii tee n chanbaa bijai kaa? Maa din tuun ki teen a baa bianjinba na, nnae ki n sii tuun ki teena motana biak.”

²⁰ Ki Absalom ñmat jiant Ahitofel paak ki yet a, “Motana, taa ji be nna na, turint kpaanii taa saa teen bianjinba.”

²¹ Ki Ahitofel yeto a, “Saant ki doo nan a baa poobis nba ki u nyikib a bii guu u ñaak na, ki li saa te sɔɔ kur n bann Israel tin ni nan a baa tee a dataak, ki bia kpanj a poorpojomu ki bii waa-a.” ²² Li paak ki bi chaan lanbouj,* ñaak na yur paak† ki tur Absalom. Ki Absalom koo doo nan u baa poobis na, Israel teeb kur numm ni.

²³ Kpaanii nba ki Ahitofel tur bina man ni, bi din gaarire nan li tee Yennu mobe, ki Absalom waar nan u baa Defid nba din weir na.

17

Ki jiin Husai kpaanii nba boon Absalom na po

¹ Li din ki weie, ki Ahitofel bet Absalom a, “Ñaant ki min gann jab tusaa piik nan ñanlee ki bin wei ber Defid, nyiok na. ² Yoo nba ki u bak ki banj na, man ji lekɔ. U sii jekir nan janmaanii, ki u niib na kur saa chiar ki nyiok, ki man kpi ñoo kpanbar kuukoo, ³ ñaan baar nan u jab na kur ki tan tura, nan pooyookir nba tuu jen u soro boor bianjinba na. Joo nba ki a kpaano na, wu-u kpo, ñanne saa te niib na kur n jen, ki bia kan la dani.” ⁴ Linba na din tee nan kpaanjanii nae ki tur Absalom nan Israel saakab kur.

⁵ Ki Absalom yet a, “Yiint Husai ki wun baar motana, ki tin gbiint waa saa betit linba.”

⁶ Husai nba baar yoo nba, ki Absalom yeto a, “Ahitofel nba turit kpaanii nbae na, ti tun waa yet bianjinba na amii ti nyiki. A wannit taa saa teen bianjinba.”

⁷ Ki Husai jiin a, “Ahitofel nba tur kpaanii nba na ki ñani. ⁸ A mi nan a baa Defid nan u jab tee kunkonkoncheenae ki ton nan naamuuk nba ki bi tuu soor u bik na. A baa tee kunkonkonno nba sube, u kan sak ki lakin door nan u jab nyioku. ⁹ Motana gbaa, li pasiar u laa wontu ni, koo u bor siar po na. Li-i tee ki ñoo Defid lek a jab sinsinn, wunba kur saa gbat saa yet nan bi nyannawa, ¹⁰ ki li saa te kunkonkonna nba mok para nan yanbora na, janmaanii n soorib, kimaan Israel teeb kur mi nan a baa tee kunkonkonjaanne, ki u jab na bia mok para. ¹¹ N kpaanii tee nnae: A yiin Israel teeb kur nba be lokir kur po, ki bi yabint tee nan tanbiinii na, ki taamm boyennkoo, ki a moŋ n jiib ki saan namm tɔb, ¹² ki saa wor Defid siaminba kur ki ti lau, ki u kan banni, ki ñoo koo u jasoo kan biar ki mok manfoori. ¹³ Ki li-i tee ki u chiar ki koo doo ni, ti niib na kur saa jii ñmiite ki dat doo na sikin baauk ni, ki tanyennkoo gbaa kan tenn kunkonn na paaki.”

¹⁴ Ki Absalom nan Israel niib na kur yet a, “Husai kpaanii nae ñan ki gar Ahitofel yar,” kimaan Yennu-e din te ki bi yet Ahitofel kpaanii na, a lin biir Absalom.

Bianjinba ki Husai ñmaa Defid taar ki u bor

¹⁵ Tɔn, ki Husai wann mannteeb Sadok nan Abiatar kpaanii nba ki ñoo Husai tur Absalom nan Israel saakab, nan kpaanii nba ki Ahitofel din turib. ¹⁶ Ki Husai ñamm

* 16:22 16.22 Bi din jii bonkob-gbante ki chaan lanbont. † 16:22 16.22 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

yet a, "Kakitir man yian ki saan wann Defid ki u daa dɔɔ Jɔɔdann mɔkir nna na pootir nyiɔk na, ɲaan poot yiama ki lin te ki bi daa so ɲɔɔ nan u jab ki kpibi."

¹⁷ Ki Jonatann, wunba tee Abiatar bija na, nan Ahimaas nba mun tee Sadok bija na bɔr ki guu En Rogel nyuntona boor, ki li be Jerusalem doo kpɪɲ, kimaan bi din jee nan niib na sii laatik bi ki kɔɔ Jerusalem. Daabpooke din tuu saan ki wannib maan, ki bin mun saan ki wann kpanbar Defid. ¹⁸ ɲaan dasiare ki bonjabik nna tan lab, ki saan wann Absalom. Ki Jonatann nan Ahimaas kakit yian ki saan bɔr jasɔɔ nna ɲaak, ki li be Bahurim. Ki jɔɔ manj mɔk bunbunn, ki li be dindouɲ sinsuuk ni, ki bi sik li ni. ¹⁹ Ki jɔɔ na ɲaapoo jii bont ki bakin bunbunn na, ɲaan denn jeet li paak, ki sɔɔ ki fit bann nan bi be li ni. ²⁰ Ki Absalom kunkɔnkɔnna na baar ɲaak na ni ki boi poo na a, "Ahimaas nan Jonatann be lia?"

Ki poo na jiin a, "Bi poot kpennuwa." Ki jab na kpaanib ki ki labi, ki ji ɲmat Jerusalem. ²¹ Jab na yaatewa, ki Ahimaas nan Jonatann nyii bunbunn na ni, ki saan pak kpanbar Defid labaar na ki wanno bianjinba ki Ahitofel lor u paak, ki yet a, "Teent yian ki loɔr mɔkir na." ²² Nanne ki Defid nan u jab na piin ki pootir mɔkir na, ki li tan yentir sanyiɔk ni na, ki sɔɔ bi kur poot gbenna.

²³ Ahitofel nba tan bann nan bi ki gaan u kpaanii yoo nba na, ki u jii u boɲ ki jak kun u doo ni, ki saa chakit ɲaak chakita, ɲaan jɔnn u mɔɲ ki kpo, ki bi piuu u baanba kaat ni.

²⁴ Yoo nba ki Absalom nan Israel jab kur poot Jɔɔdann mɔkir na, ki sɔɔ Defid baar kɔɔ Mahanaim doo niwa. ²⁵ Absalom din nyinn Amasa-e ki sennɔ Joab seenu ni, ki u tee kunkɔnkɔnna saakɔɔ. Amasa din tee Jeter bijae, ki u tee Ismael booru ni niro, ɲaan kɔɔn Abigail, ki u tee Nahas bipoo. Ki Abigail niipoo tee Seruya, ki Seruya tee Joab naa. ²⁶ Absalom nan u jab din chaan bi kaan Gilead yent nie.

²⁷ Yoo nba ki Defid din baar Mahanaim na, ki Nahas bija Sobi tookɔ. Sobi din nyii Raba doo nba be Amonn yent ni nae. Ki Amiel bija Makir nba nyii Lodebar, nan Barsilai ki u mun nyii Rogelim, ki li be Gilead yent ni na, mun bia din tooko. ²⁸⁻²⁹ Bi din dia senii nan yɔk boba nan dɔɔnii, ki bia dia jeet a bin tur Defid nan u jab. Bi din mi nan Defid nan u jab saa bak, ki kon nan nyunnyukuru saa soorib muuk niwa. Li paak ki bi din dia boroboro yon, nan dibooru kur yon, nan dipurikii, nan toa, nan sinpeenii, nan siat, nan naabiin, nan naabikpan, nan pei, ki tan turib.

18

Bianjinba ki bi nyann Absalom ki kpɪuu

¹ Kpanbar Defid din taan u jab boyyennkɔɔ ni, ki bokitib tusir tusir nan kobik kobik, ki nyinn kunkɔnkɔnna saakab, ki bi ɲmakitirib. ² U din bokitib koonn muntaae, a bin saan faa tob, ki te Joab ɲmakitir koonyenn, ki Joab naa bik Abisai, ki u bia tee Seruya bija na ɲmakitir koonleer na, ki Itai, wunba tee Gaaf booru ni niro na ɲmakitir koonleer mun. Kpanbar Defid din yet kunkɔnkɔnna na nan u saa tɔk saan namm.

³ Ki jab na yet a, "A kan tɔk saan nanti. Li-i tanji paakit ki ti ɲmat chiari, datai na baka kii be ti po. Bi-i lekii fit kpɪi ti bɔkiri, ɲaan bi baka kii be. Fin kɔɔe ki bi mantik loon bin kpi. Fin kpanbar kɔɔ chee ti tusaa piik. Li bo sii ɲan ki fin biar doo ni, kii teent sommir."

⁴ Ki kpanbar na jiin a, "N saa tun bianjinba ki i dukin li ɲane." U yet nnae ɲaan saan set doo na yanir boor, ki jab na nyi koonn koonn, li tusir tusir nan kobik kobik. ⁵ Kpanbar na din tur Joab nan Abisai nan Itai mɔb a, "N yaa paak, ii mi ki yin tur n bik Absalom danj." Kunkɔnkɔnna na kur din gbat Defid nba beer kunkɔnkɔnna saakab maan nawa.

⁶ Defid kunkɔnkɔnna na din nyii saan muuk nie, ki saa kon nan Israel teeb, Efraim muuk ni. ⁷ Defid jab din nyann Israel kunkɔnkɔnna na, ki Israel jab tusaa piinlee kpo li daar. ⁸ Tɔb na din yat tin na kur poe, ki jab bonchiann kpo muuk ni ki chee binba ki bi kpɪib tɔb na ni.

⁹ Li yoo mane ki Absalom tookit Defid jab na siab, ki jak bontaamm, ki bontaamm na nba yaa wun gar tijakper nyakir, ki Absalom yut lok tiik na yiinii, ki bontaamm na saan, ɲaan ki Absalom biar jɔɔn sanpaapo. ¹⁰ Ki Defid jab na yenc lau, ki saan wann Joab a, "Chanbaa, n la Absalom, ki u jɔɔn tijakper loɲ ni."

¹¹ Ki Joab jiin a, "A-i bonni lau, bee teen ki a ki kpɪuu li boori. N mɔɲe bo saa tura salinkuna piik nan tob faaro gbann."

¹² Ki jɔɔ na jiin a, "A lekii bonni saa turin salinkuna tusir, ɲaan n bo kan jii n nuu ki sii kpanbar bik na. Ti kura bo gbat kpanbar nba bo yeen fin nan Abisai nan Itai bianjinbawa, nan u yaa paak, sɔɔ daa tee u bija Absalom danj. ¹³ Mi-i bonni yet kpanbar

mòb ñaan kpíi Absalom, kpanbar na bo tan saa gbata, kimaan u gbía bont kur, ki a bo kan fit pak ki sommimi.”

¹⁴ Ki Joab yet a, “N ki yaa man biir yoo bonchiann nana ni,” ñaan jii kpana ñantaa ki saan ñmuu Absalom parbiir, yoo nba ki u daa fo ki jooñ tjakper paak na. ¹⁵ Ki Joab kunkonkonna piik lint Absalom, ki ñmuu kpiiu.

¹⁶ Ki Joab ji pèb naatunn ki gòòr tòb na, ki u kunkonkonna na nyik Israel teeb weiu, ñaan ñmat jen u boor. ¹⁷ Bi din jii Absalom gbanant ki lu bootsunsun, nba be muuk na nie, ki piin tanjagbent u paak, ki Israel teeb na kur chiar kun bi ñei ni.

¹⁸ Absalom nba daa din be u manfoor ni yoo nba na, u din maa joonfoouk ki senn kpanbara baauk ni, ki li tian u sann, kimaan u din ki mòk bik ki u sii see u sann ni. Li paak ki u din pur joonn man, ki gaan nan u sann, ki bi bia daa yir Absalom Tiaru nan dinna.

Defid nba gbat Absalom kuun ki bui fabin bianjinba

¹⁹ Li taakpaak ni ki Ahimaas, wunba tee Sadok bija na, yet Joab a, “Naant ki man chiar nan labamann na, ki saa wann kpanbar nan Yennu nyinnò u datai nuu niña.”

²⁰ Ki Joab yeto a, “Li ki tee fin kaa saa saan nan labaar na dinna. A tan saa saan nan labaganne dasiar, ñaan li ki tee dinna kaa, kimaan kpanbar bik kpowa,” ²¹ ñaan tun u ñaatoontunno, wunba tee Itiopia niro na a, “Ii saa ki wann kpanbar faa la linba.” Ki toontunno na gbaan tin ni nan baakir, ñaan fiir chiar saan.

²² Ki Sadok bija Ahimaas yet Joab a, “Li-i lekii tee bianjinba, n baka kaa nan linba saa baari, chanbaa, ñaant ki man saan nan labaar na ki saa wann kpanbar.”

Ki Joab boio a, “N bik, bee teen ki a loon ki a saan ki saa yeti? A kan la paatii li paaki.”

²³ Ki Ahimaas bia ñamm yet a, “Li-i lekii tee bianjinba, ñaan n loon ki min saane.”

Ki Joab yeto a, “Ñann ii saa.” Tòn, ki Ahimaas chiar tokin joodann mòkir baauk po, ki don baar kpanbar Defid boor.

²⁴ Defid din kar doo na nanyer po tammòb, nan nòok ni tammòb sinsuuk nie, ki guura na yeno doo ditootii na yur paak, ki saa set tammòb na yur paak. Waa got nanyer po, ki u la jasoo tiin ki baat, u kuukoo. ²⁵ Ki u tant ki yet kpanbar waa la linba. Ki kpanbar na yet a, “Li-i tee niyeno kooie, u baat nan labamanne.” Ki nantatinno na tiin ki baat.

²⁶ Ki guuro na bia la jaloo ki u tiin baat u kuukoo, ki u yet tammoguuoro na a, “Gotirii, jalooe tiin u kuukoo ki baat na.”

Ki kpanbar na yet a, “U mun bia baat nan labamanne.”

²⁷ Ki guuro na yet a, “Sinsinn yoo na tiin nan Ahimaas nae.”

Ki kpanbar na yet a, “U tee ninjanoe, ki baat nan labamann.”

²⁸ Ki Ahimaas baar kpanbar na boor, ki baa fabin tin ni, u toonn, ki foonto, ñaan yet a, “Pakin a Yomdaano Yennu wunba te ki a nyann jab nba baar nan moyetuk a naangbouj paak na.”

²⁹ Ki kpanbar na boi a, “Li man n bija Absalom-ii?”

Ki Ahimaas jiin a, “Chanbaa, yoo nba ki a kunkonkonna saakoo Joab bo tumin na, n bo la ñmatir be, ñaan n ki fit bann laa bo tee linba.”

³⁰ Ki kpanbar na beto a, “Ii saa ki set nna po.” Ki u saan set li po.

³¹ Nanne ki Itiopia joo na baar ki tan yet kpanbar a, “Chanbaa, n mòk labamanne ki yaa n wanna. Dinna, Yennu te ki a nyann binba kur yet a mòb nawa.”

³² Ki kpanbar na boi a, “Li man n bija Absalom-ii?”

Ki Itiopia joo na jiin a, “Chanbaa, n sunman linba teeno na, lin mun bia teen a datai na kurawa, nan binba kur yet a mòb na.”

³³ Ki kpanbar na gbanu jek, ki u fiir doo diiuk nba be tammòb na yur paak, ki saa bui. Waa do yoo nba nae ki u yeen a, “N bija, n bija Absalom. N bija Absalom, mi-i bonni gaar a paak ki kpo, ñaan ki a be, li bo sii so. N bija Absalom, n bija.”

19

Joab nba tur Defid kpaanii bianjinba

¹ Bi din kumii Joab nan kpanbar Defid mo fabin Absalom kuun paak.

² Ki Defid kunkonkonna nba din mòk parpeenn li daar, nyannu paak na la parbiir, kimaan bi din gbat li daar nan kpanbar Defid bui fabin, u bija Absalom kuun paak.

³ Kunkonkonna na din ñmat koo doo ni soon nnae, nan kunkonkonna nba ki bi tuu nyannib ki bin chiar koo doo ni nan fei bianjinba na. ⁴ Kpanbar na din pin u numpoe ñaan bui sanpaapowa, ki yeen a, “N bija, n bija Absalom. Absalom, n bija.”

⁵ Ki Joab saan kpanbar na ñaak ki saa yeto a, “Dinna nba na, a dinn a jab feiwa, jab nba fat a manfoor, nan a bonjai nan bonpoi, nan a poob nan a poobis manfoa na. ⁶ Ki a ki loon binba loona maan, ñaan ji loon binba nama. A fiit paanu ni nan a kunkonkonna

na ki tee siar a boori. N bann nan ti kur-i bonni kpo, njaan ki Absalom be, li bo sii mana. ⁷ Mɔtana, ii saa ki saa korin a kunkonkonna na. N por Yennu sann ni nan li-i tee ki a ki tun nna, li won sii baat wonn sanyioƙ na, ki bi soƙ ki biar a boori. Njanne ji sii tee bonbiir nba ki a daa ki ban la a bisin niƙa.” ⁸ Ki kpanbar na fiir saan kar doo na yanjir boor, ki u jab na gbat nan u be leƙ, ki bi kur saan taan ki linto.

Bianjinba ki Defid njam Jerusalem

Tɔn, ki soƙ Israel teeb na kur kun bi njei niwa. ⁹ Israel booru ni kur, niib na din noi nan leeb moƙiate ki yaa, “Kpanbar Defid-e fatit ki nyinnit ti datai nuu ni, ki bia nyinnit Filistia teeb nuu ni. Mɔtana, u chɛr nyik digbann nawa, kimaan Absalom paak. ¹⁰ Absalom nba ki ti dinno naan a wuu diat na kpakin toƙ niwa. Bee teen ki i ki piak siar ki jiin yin jen nan kpanbar Defid-i?”

¹¹ Ki maan nba Israel teeb kur piak na baar kpanbar Defid. Tɔn, ki u tun mannteeb Sadok nan Abiatar, a bin saan boi Juda saakab a, “Bee teen ki i mei nan yin jiin n njaak ni? ¹² Yimme tee n nikpiimm, ki tee n tietɔn booru niib, ki bee ki i ki kakii nan yin jen nanin n njaak ni?” ¹³ Defid bia din betib a bin wann Amasa a, “Fine tee n ninyiar, ki n jikita ki sent Joab seenu ni. Laa nyii dinna ki saa, ki a sii tee kunkonkonna saako. Li-i tee ki n ki tun nna, Yennu n faa kpin.” ¹⁴ Kpanbar Defid moƙmaan na din man Juda teeb kur, ki bi tun toomii u boor, a wun njam jen nan u saakab kur.

¹⁵ Defid din jente, ki chet Juda teeb nba din baar Gilgal a bin sommo ki poono Jɔɔdann moƙir na. ¹⁶ Li yoo marje ki Gera bija Simeɪ, wunba tee Benjaminn booru ni niro, ki nyii Bahurim na kakit ki baar Jɔɔdann moƙir boor, a wun chet kpanbar Defid, nɔɔ nan Juda teebe din toƙ. ¹⁷ U din be nan jab tusire, ki bi tee Benjaminn booru ni niib. Ki Siiba nba tee Soƙ njaatoontunno na mun din baar nan u bonjai piik nan bannmu, nan u njaatoontunna piinlee, ki bi baar kpanbar Defid boor, Jɔɔdann moƙir ni. ¹⁸ Bi din poot moƙir nae a bin jii kpanbar nan u njaateeb ki poomm, ki bia tun waa loon bianjinba.

Defid nba tun njam ki tur Simeɪ bianjinba

Defid nba yaa wun poot moƙir na yoo nba, ki Gera bija Simeɪ baa fabin tin ni, u toƙon, ¹⁹ ki yet a, “N yomdaano, a nyik chabin biit nba ki n daan tun tura, daar nba ki a daan nyii Jerusalem na. Kpanbar, a nyinnir a yur ni, ki daa tian li po. ²⁰ Chanbaa, n mi nan n tun biira, li paake ki n tee sinsinn niro nba nyii Israel booru ni ki baar maa min chet fin n yomdaano dinna nba na.”

²¹ Ki Seruya bija Abisai yet a, “Li njan ki tin kpi Simeɪ, kimaan u daan sat moƙont ki tur daano nba ki Yennu ganno a wuu tee ti kpanbar nawa.”

²² Ki Defid jiin Abisai nan u naa bik Joab a, “Li lai lee. Dinna nba na, i tee n dataie. Li njan ki niro n kpo Israel tin na ni dinna nba na-a? Min kaa tee Israel kpanbar dinna nba na-a?” ²³ Njanne ki u yet Simeɪ a, “N pora, a kan kpo.”

Defid nba tun njam ki tur Mefibosef bianjinba

²⁴ Ki Mefibosef, wunba tee Soƙ yaaboonn na mun sik a wun chet kpanbar na, njaan ki ki wuur u taa, ki bia ki saat u tian, ki bia ki wuur u liant, laa nyii daar nba ni ki kpanbar na nyii Jerusalem, ki tan tuu waa nyann yoo nba ki ji kunt. ²⁵ Mefibosef nba din nyii Jerusalem ki baar a wun chet kpanbar na yoo nba, ki kpanbar na boio a, “Mefibosef, bee teen ki a bo ki wein saani?”

²⁶ Ki u jiin a, “N yomdaano kpanbar, a mi nan n tee wabike. N daan yet nan n saa jak n boje ki wei n kpanbar poor, njaan ki Siba, wunba tee n toontunno na kpannin. ²⁷ U daan faar faak ki tura ki jiin n po, njaan a tee nan Yennu malaka nae. Li paak, tumin linba ki a mi nan li njan. ²⁸ N yomdaano, min nan n yeeja njaateeb kur bo jan nan ki a kpita, njaan ki a daan te ki ti kaar ki di nana. N ki njan nan man boia sommir po jikii.”

²⁹ Ki kpanbar na yet a, “A daa yeen siar jikii. N lor nan fin nan Siiba-e saa biit Soƙ faar.”

³⁰ Ki Mefibosef jiin kpanbar a, “Njaant ki Siiba n gaar li kur. N yomdaano, faa jen njaak ni nan laafia na, li janjima.”

Defid nba tun njam ki tur Barsilai bianjinba

³¹ Ki Barsilai, wunba tee Gilead niro na mun nyii Rogelim, ki baar a wun tan somm kpanbar na, ki poono Jɔɔdann moƙir. ³² Barsilai din tee nikpere, ki dii bina piinniin. U din tee gordaano, ki tuu teen kpanbar Defid jeet, yoo nba ki u daan be Mahanaim na. ³³ Ki kpanbar na tan yeto a, “Weimin ki tin saan Jerusalem ki mii saa kii dia-a.”

³⁴ Ki Barsilai jiin a, “N manfoor ji kan wei bonchianni, ki bee saa teen ki man weia ki saan Jerusalem-i? ³⁵ N pon ji tee bina piinniime na, ki siar ki teenin manti. Mi-i dii ki bia nyuu linba kur, n ki bant li mant. Yanyinna na-i yiin, n bia kan gbat. N kpan sii tee jikir koƙe ki teen fin n yomdaano kpanbar. ³⁶ N ki njan nan paatii. Li paak, n saa chiana

ki gar Jooddann mōkir waaminnae, ³⁷ ḡaan ḡmat kun n dandoo ni ki saa kpo. Leḡe kpia n baa nan n naa kaat. N bija Kimham-e na, jiiḡo ki wuu sii tuun toonn ki teena, ki a saa ḡammō faa loon bianjinba.”

³⁸ Ki kpanbar na jiin a, “N saa jii Kimham, ki u sii be nanin, ki n saa ḡammō faa loon bianjinba. Linba kur ki a loon, n bia saa tun ki tura.” ³⁹ Nanne ki Defid nan u jab na kur poot Jooddann mōkir, ki Defid mōot Barsilai tankpin,* ki teen piisin u paak, ki Barsilai ḡmat kun u dandoo ni.

Bianjinba ki Juda jab nan Israel jab kōn, kpanbar Defid paak

⁴⁰ Kpanbar na nba din poot mōkir na ki baar Gilgal yoo nba, ki Kimham poot ki be u boor. Juda jab kur nan Israel jab bōkire din somm ki poonō. ⁴¹ Li din ki weie, ki Israel jab na kur baat kpanbar na boor ki yeen a, “Bee teen ki ti ninjamm nba tee Juda teeb na dukii nan li kpaa ḡamme nan bin somm ki jii fin nan a ḡaateeb nan a jab kur ki pooni Jooddann mōkiri?”

⁴² Ki Juda jab na kur jiin a, “Ti tun nna, kimaan kpanbar na mantik kpiin nante. Bee teen ki i para bee linba na paaki? U ki pat jeet paaki, u bia ki turit siari.”

⁴³ Ki Israel jab na ḡamm yet Juda jab a, “Kpanbar Defid lek tee i nikpiimōe, ḡaan ti kpiin nanō taar piik ki gari. Bee teen ki i ki goriit ki gbooti? I daa tammit nan timme tee binba bo sint yet nan ti jen nan kpanbar na.”

Nanne Juda jab na ḡammit want nidantuk nan ninbinḡonii, ki gaar Israel jab na.

20

Ki jiin Seba moyētuk po

¹ Kpikpiruk daano nnae din be Gilgal, ki u sann tee Seba, ki tee Bikri bija, ki nyii Benjaminn naakuuk ni. U din peb naatunn ki yiin Israel jab ki yet a, “Defid ki tee ti yōō. Ti kan weio. Njaant ki tin kun man.” ² Li paake ki Israel jab na ji din yēt Defid weiu, ḡaan wei Seba. Juda jab na ḡarin din sak ki biar waa Defid-e, laa nyii Jooddann mōkir ki tan tuu Jerusalem.

³ Defid nba din tan baar u ḡaak ni Jerusalem yoo nba, u din jii poobis piik nba ki u guumm u ḡaak nae ki kōōmm ḡaagan, ḡaan te ki u kunkonkonna na guub. U din teemm jeete nan bi bonlonḡa, ḡaan u ji din ki ban dōō nammi, ki bi tee nan pakōi na ki be ḡaak na ni nan bi kuun.

⁴ Kpanbar na din yet Amasa a, “Yiint Juda jab na kur, ki fin nan ḡamm n baar n boor, daanjantaa sinsuuk ni.” ⁵ Amasa din saan a wun yiinibe, ḡaan ki jen yoo nba kpanbar wannō na. ⁶ Tōn, ki kpanbar na yet Abisai a, “Mōtana, Bikri bija Seba saa daamiit ki gar Absalom nba bo daamiita. Jiin kunkonkonna ki wei bero; nna-i kaa, u saa kōō doi nba mōk joonpaara na ni, ki botita.” ⁷ Tōn, ki Joab jab nan Keref booru ni jab, nan Pelef booru ni jab, nan kunkonkonneena na kur nyii ki saan, ki Abisai tee bi saakōō. Bi din nyii Jerusalem-e ki wei ber Bikri bija Seba. ⁸ Baa din tan baar tanjagboun nba be Gibeonn na yoo nba, ki Amasa chetib. Joab din lia jatiate ki teen siir nan tob. U din mōk jukbanjiak, ki li be took ni ki gaa gbann paak u siak ni. Waa saan tōōnn yoo nba ki u jukbanjiak na tō nyii, ⁹ ki u yet Amasa a, “N yōōk, li manani-i?” ḡaan jii u niidiitu ki soor Amasa tianḡ, ḡaan yaa wun mōot u tankpin.* ¹⁰ Amasa din ki guu u mōḡ nan jukbanjiak nba ki Joab soor u niileu na. Ki Joab ḡmuu u poor paak, ki u nōot nyii. U din kpo li taakpaak nie, ki Joab ji ki ḡmuu pukini.

Tōn, ki Joab nan u naa bik Abisai ji din wei ber Bikri bija Seba. ¹¹ Joab kunkonkonna na yeno din biar set Amasa gbanant boor ḡaan yet a, “Wunba kur taa Joab po, nan wunba kur tee Defid jōō, wun wei Joab.” ¹² Amasa din dōō sonu sinsuuk nie, ki sōn pubir ki lintō. Joab jōō na din la nan kunkonkonna na, wunba kur baar leḡ, din biat see-e, ki u din fuuro ki kōōnō muuk, ki jii chinchenn ki pinō. ¹³ Amasa gbanant nba din kōō muuk yoo nba, sōō kur ji din waa Joab poore, ki bi wei ber Seba, wunba tee Bikri bija na.

¹⁴ Seba din chiar ki gar Israel teeb yent kur ni, ki din tan baar Abel Bef Maaka doo ni, ki Bikri yeeja ḡaateeb kur lakin ki weio, ki bi kōō doo na ni. ¹⁵ Joab jab na din gbat nan Seba be doo na ni, ki bi saan a bin loon doo na. Bi din maa dindenne ki lint doo na joonfoouk, ḡaan piin gbii joonn na nyakir a bin lu tiḡ ni. ¹⁶ Poo nba sub din be doo na ni, ki dōōnt joonn na paak, ḡaan tant a, “Gbiintir man, gbiintir man, betir Joab ki wun baar nna. N loon ki min pak nanōe.” ¹⁷ Joab din saan, ki poo na boio a, “Fine tee Joab-ii?”

* 19:39 19.39 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

* 20:9 20.9 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

Ki Joab yet a, "Nn, mine na."

Ki poo na yet a, "Chanbaa, gbiintir maa yaa n paka linba na."

Ki Joab yet a, "N gbiin."

¹⁸ Ki poo na yet a, "Sian yoo bi din tuu yeen a, 'Li-i tee ki a loon yan gatu, fan saan Abel doo ni.' Baa set din tuu tee-e na. ¹⁹ Ti doo tee digbanjaanne, li tee Israel mɔsaku nan parmaasir doi na yenne. Bee ki i koor a yin bitiri? I loon yin biir linba tee Yennu yare-e?"

²⁰ Ki Joab jiin a, "Aaai, n kan ban bit koo ki biir i doo. ²¹ Ti lor ki tee nna kaa. Jasɔɔɔ be ki bi yiu Seba, ki u tee Bikri bija, ki nyii Efraim yent nba mɔk kunkona na ni, ki piin kpikpiruk ki ki sak kpanbar Defid mɔb. Jiin jayenɔkɔɔɔ manɔ ki turin, ki man nyi doo na ni."

Ki poo na jiin a, "Ti saa jii u yur ki lu gaan joon na paak." ²² Poo na ji din lin niib na boor, doo na ni, ki lor namm, ki bi pot Seba yur ki lu joonn na paak ki tur Joab. Ki Joab ji peb naatunn, ki te ki u jab na nyii doo na ni, ki sɔɔ kur kun u ɔaak ni. Ki Joab mun ɔmat saan Jerusalem, kpanbar na boor.

Ki jiin Defid saakab po

²³ Joab-e din tee Israel kunkɔnkɔnna saakɔɔ; ki Jehoyada bija Benaya din ɔmakitir Keref booru nan Pelef booru nba guu kpanbar Defid na. ²⁴ Adoniram-e din gorii mabir toontunna. Ahilud bija Jehosafat-e din tee doo na gbounsɔbiriɔ, ²⁵ ki Sefa tee kpanbar gbounsɔbiriɔ, ki Sadok nan Abiatar tee mannteeb, ²⁶ ki Ira, wunba din nyii Jair doo ni na mun bia tee Defid mannteeb na yeno.

21

Baa kpɔii Sɔɔl yaaboona biajinba

¹ Defid nba din tee kpanbar yoo nba nae, ki kon baa u yent ni binmuna ɔntaa. Nanne ki Defid miar Yennu, ki Yennu jiin a, "Sɔɔl nan u ɔaateeb biir nan baa kpɔii Gibeonn teeb ki nyinn sɔn nawa." ² (Gibeonn teeb din ki tee Israel booru kaa. Bi din tee Amor booru nie, ki tee waaminna, ki tee binba ki Israel teeb din senn mɔsɔnn nan bi sii guub, ɔaan ki Sɔɔl koor a wuu boontib, kimaan waa loon Israel niib nan Juda niib na paak.) ³ Tɔn, ki Defid tun yiin Gibeonn teeb na, ki tan boib a, "N saa tun bee ki turini? N loon man piin bonbiir nba ki bi tun turi nae, ki yin fit teen piisin Yennu niib na paak."

⁴ Ki Gibeonn teeb na yetɔ a, "Likirii nan salima kan fit ɔamm timm nan Sɔɔl ɔaateeb maami, ti mun bia ki loon ki tin kpi Israel nisɔɔ."

Ki kpanbar Defid bia boi a, "Ki i ji loon man tun bee ki turini?"

⁵ Ki bi jiin a, "Sɔɔl nba bo loon wun boontit, ki bo kan tenn ti sɔɔ ki u mɔk manfoor ki be Israel tin ni na. ⁶ a jii u yaaboona bonjai banlore ki turit, ki tin saan namm Gibe, Yennu niganntɔɔ Sɔɔl dandoo ni, ki saa jɔnnib Yennu tɔɔnn."

Ki kpanbar na yet a, "N saa jiib ki turiwa."

⁷ ɔaan Defid nba din senn mɔsɔnn ki tur Jonatann na paak, ki u din nyik Jonatann bija Mefibosef nba tee Sɔɔl yaaboonn na. ⁸ U lek din jii Armoni nan Mefibosef, ki bi tee bonjai banlee nba ki Aya bipoo Rispa marib ki tur Sɔɔl na. U bia din jii Sɔɔl bipoo Merab bonjai banɔm nba ki u marib ki tur Barsilai bija Adriel, wunba din nyii Mehola na, ⁹ ki kubimm Gibeonn teeb. Ki bi lakin kpɔii bi banlore manɔ, ki jɔnnib kunkonn paak, Yennu tɔɔnn. Li din tee yoo nba ki bi piin ki jaan jeet nba tee baale nae.

¹⁰ Ki Rispa, wunba tee Aya bipoo, ki tee Sɔɔl poobik na, din jii bɔtoot ki faa u mɔɔ lanbouɔ tanpiuk paak, siaminba ki gbanankpeena na dɔɔ, ki guu yonnu ni, ki mɔɔni ki siimm, ki nyiɔk mun bonkobit ki fit diibi. U din be dijaan-yooe halii nan naalɔnsaak nba tan baa.

¹¹⁻¹² Filistia teeb poɔɔ din kpɔii Sɔɔl nan Jonatann, Gilboa kunkonn paaka, ki jɔnn bi gbanant Bef-sann doo ni. Ki Jabes teeb nba be Gilead na bor jii bi gbanant maje. Tɔn, Defid nba tan gbat Sɔɔl ɔaapoo Rispa nba tun linba na, ki u saan Jabes tɔɔndamm boor, ki saa gaar Sɔɔl nan u bija Jonatann kpaba, ¹³ ki jii kpaba manɔ, ki bia tikir jab banlore nba ki bi kpɔii na kpaba. ¹⁴ Ki bi ji din pii bi kur kpaba, Sɔɔl baa Kis kaaok ni, ki li be Sela, ki tee Benjaminn yent ni. Bi din tun bianinba ki kpanbar Defid wannibe. Li poor po ki Yennu gat bi miaru ki teen piisin digbann na paak.

Biajinba ki Defid jab faa tɔbii nan Filistia niwakita

(1 Barkperii 20.4-8)

¹⁵ Tɔb leer bia din be Filistia teeb nan Israel teeb sinsuuk ni. Ki Defid nan u jab saan ki kɔn nan Filistia teeb na. Tɔbii manɔ yenn nie ki Defid din bak. ¹⁶ Jawakitir nna din be, ki bi yiu Isibi-benob, ki u kpanyur nba tee kutmont na kpiasu tee nan dii bɔrik-gbina

ɲantaa kpiasu na. Ki u bia kub takoobpaann, ki dukin nan u saa fit kpi Defid-a. ¹⁷ Naan Abisai, wunba tee Seruya bija na, din baar ki taan Defid, ki wor jawakitir na ki kpiiu. Defid jab na ji din te ki Defid por nan u ji kan ban saan tɔbi. Bi din yet a, “Fine tee Israel dindann, ti ki loon ki a kpo.”

¹⁸ Li din ki wei kaawa, ki ɲamm nan Filistia teeb bia faa tɔb, Gob doo ni. Li yoo maɲe ki Sibekai, wunba nyii Husa na din kpui jawakitir nba ki bi yiu Saf na.

¹⁹ Tɔb leer bia din faa ɲamm nan Filistia teeb maɲ sinsuuk ni, Gob doo ni. Ki Elhanann, wunba tee Jair bija ki nyi Betlehem na, kpui jawakitir nba nyii Gaaf, ki u sann tee Goliaf na. Goliaf kpandaauk din gben nan daauk nba tuu pɔon ki bi dia luu tana nae.

²⁰ Ki tɔb leer bia faa Gaaf doo ni, ki jawakitir nna be leɲ ki loon kɔnn, ki mɔk niibira ɲanloob-loob, ki bia mɔk taabira ɲanloob-loob, ki li kur taan tee piinlee nan ɲanna. ²¹ U din pak butin Israel teeb, ki Jonatann, wunba tee Defid ninja Sama bija na kpiiu.

²² Jawakita banna maɲ din tee jawakita nba nyii Gaaf na yaaboonae, ki Defid nan u jab kpiib.

22

Ki jiin Defid nyannu yaɲ po

(Yaɲ 18)

¹ Yennu nba din tinn Defid ki u nyii Sɔɔl nan u datalei nuu ni yoo nba, Defid din yin yaɲ nae ki tur Yennu a:

² Yennu-e tee n guutɔɔ, ki tee n sommtɔɔ nan fat-tɔɔ.

³ Yennu-e tee n guutɔɔ, u nie ki n la fatu;
u guun nan naagbankɔɲir nae, u fiarin ki tintin.

ɲɔɔe tee n tintnɔɔ, u guun ki nyintin bonbiir ni.

⁴ N tuu yiin Yennu nba ɲan nan dontir nae,
ki u nyintin datai nuu ni.

⁵ Kuun fuunn lintima, ki biiru dɔk be n paak.

⁶ Kuun daɲ kaane ki lintin; ki kaauk pii u baruk ki guun.

⁷ Maa tuu be parbiir ni, n tuu boi Yennu-e sommir po.

U be u ɲasaakak nie ki gbat n kunkɔɔ,
ki gbiint n mɔnii nba jiin sommir po na.

⁸ Yennu din donn wutoore, ki tingbounɲ na damm ki jekir,
ki sanpaak bia damm, ki jekir.

⁹ Munyuuk din nyii u miana nie,
ki muyeruk di mupeenu ki nyi u mɔb ni.

¹⁰ U din pat sanpagbounɲo ki sik, ki bunbɔncheenn be u taa po.

¹¹ U din be bona nba mɔk kpinkpant* paake,
ki li yukir yiama, ki wonpaaruk saan nanɔ.

¹² U din jii bunbɔnne ki dɔkin u mɔɲ,
ki sanpagbounbɔnn nba gbee nan nyun linto.

¹³ Ki mupeenu nyi sanyikintii nba be u tɔɔnn po na ni.

¹⁴ Yennu din tant Yendounɲ ni, ki ti gbat Yabint Daanɔ maɲ kunkɔɔ.

¹⁵ U tɔ u peenii ki yat u datai, ki jii sanyikitii ki yatib.

¹⁶ Ki mɔkgbenɲir tinɲ po ji dɔɔ yann,
ki tingbounɲ na fiakir nyɔɔnt,
yoo nba ki Yennu yakii nan u datai
ki tantir bi paak nan wutoor na.

¹⁷ Yennu tant u nii ki sikin ki nyinnin nyunsunsunɲ ni.

¹⁸ U fatin n datai nba paar
nan binba namin, ki bi paɲ garin na nuu ni.

¹⁹ Daar nba ki n be parbiir ni na ki bi worin,
ɲaan Yennu-e din guurin.

²⁰ Yennu din sommime, ki n nyii ninbɔɲ ni,
u din tinnin, kimaan u par mei n paak.

²¹ Yennu teenin paatii, kimaan n tuun linba ɲan.

U teenin piisin, kimaan n ki mɔk bisiatii.

²² N din mɔk mɔsaku nan Yennu sennii,
ki ki tun bonbiir ki turo.

* **22:11** 22.11 Bi maan ni, bi yib “cherubim.” Bi nyii Yennu boore.

- 23 N sak ki wei u sennii na kurawa. N ki yê t u wannu na.
 24 U mi nan n ki mək bisiat u boori,
 ki soor n mɔŋ ki ki tun biiti.
 25 Yennu pan paatii, n par nba yeen na paak,
 kimaan u mi nan n ki mək bisiat u boor.
 26 Yennu, a loon binba loona nae,
 ki tuun ŋant ki teen binba kaa biit na.
 27 A ŋan ki tur binba para yeen, ŋaan kɔn nan biit damm.
 28 A tuu tinn damm nba sikin bi mɔŋe,
 ŋaan sikint damm nba donn bi mɔŋ.
 29 Yennu, fine tee n fitir, ki te bunbɔnn kpantir yentu ki teenin.
 30 Fine teenin paŋ, ki n tuu lek n datai,
 ki teenin yiikoo, ki n tuu nyann bi paŋ.
 31 Yennu ŋarin, u sɔnu ŋane, ki u mɔmaan tee barmonii,
 u tee nan naagbankɔŋir nae ki tur binba kpaano sommir po.
 32 Yennu kɔɔe tee Yomdaano, Yennu kɔɔe tee ti guutoɔ.
 33 Yennu-e teenin paŋ, ki te ki n sɔnu ŋan.
 34 U te ki n tiin fanu nan piaro na,
 u guun fanu, kunkona nba fɔk na paak.
 35 U tumiin maa saa kɔn bianinba, ki n saa fit tɔ kut tɔrbann.
 36 Yennu, fine guun ki tuu tinnin;
 a sommire teenin nijaann.
 37 Fine guun, ki bi ki fit nyannimi, ki te ki n ki ŋat baa.
 38 N wei ber n datai ki nyannib,
 ki n ki nyikitib nan maa tuu tan biirib,
 39 N faa ki biribe tir ni, ki bi ji kan fit fiir,
 ki n nyannib, ki bi dɔɔ n tɔɔnn.
 40 Fine turin paŋ nba ki n kɔn kɔnn na,
 ki te ki n nyann n datai na.
 41 Fine te ki n datai na chian ki nyikin
 ki n biir binba namin na.
 42 Ki bi yikin ki loon sommir, ŋaan sɔɔ kaa ki saa fatib,
 ki bi yi Yennu, ŋaan ki u ki teemm gatu.
 43 Ki n nannib ki bi tan tee nan tanbiinii na;
 ki n ŋmaat bi paak nan sɔnɔjouk ni tant na.
 44 Fine fat nyinnin niib nba lekin na nuu ni,
 ki ŋamm ŋmakitin, ki n dia n niib,
 ki niib nba ki n ki mib na kpant n jiamm.
 45 Ki boorganu gbaa n tɔɔnn;
 bi-i gbat n kunkɔr, ki bi saak n mɔb.
 46 Bi yan put ŋmate ki bi nyi bi digbanpaara ni,
 ki baat ŋaan jekir.
 47 Yennu fo. Pakin n fat-tɔɔ Yennu,
 ki mɔɔnt ŋɔɔ nba paar ki tinnin na po.
 48 Yennu-e te ki n nyann n datai,
 ki sikin niib na kur, ki bi be n lɔŋ ni.
 49 Yennu-e nyintin n datai nuu ni, ki te ki n paar n datai,
 ki guun, ki n nyi biit damm nuu ni.
 50 Li paak, n saa pak u sanne, niib sinsuuk ni,
 n saa yin yaniie ki pak u sann.
 51 Yennu-e teen min kpanbar Defid nyannjaann,
 ki jikit u lom nba kaa paak na,
 ki teen min nba ki u gannin na,
 nan n yaaboona, ki saa tuu yoo nba kaa paak.

23

Ki jiin Defid mɔbonjoontii po

¹ Defid tee Jese bijae, ŋɔɔe ki Yennu din teeno nijaann, ki u tee wunba ki Jakɔb*
 Yennu man ganno ki dinno naan. Nɔɔe mane din yin yanmanii ki tur Israel teeb. Defid
 mɔbonjoontkaa mane na a:

* 23:1 23.1 Jakɔb sanleere tee Israel.

² Yennu Seek te ki n pak, ki u mɔbona be n jerin paak.

³ Israel teeb Yennu-e pak, wunba guu Israel teeb nae betin a:

“Kpanbar nba dia u niib nan barmonii, ki bia diab nan Yentinu

⁴ tee nan yonnu nba tuu nyikintir sanyio̅k ni,

daar nba ki sanpagbant kaa nae,

ki bia tee nan saak nba tuu baa gbenn,

ki yonnu n nyi ki nyirikit mɔot nae.”

⁵ Nna bannue ki Yennu saa teen piisin n maaru paak,

kimaan u lor molor nba kaa gbennu nanima,

ki li tee lor nba kan ban biir, ki tee mɔsonn nba kan ban lebit.

Maa loon linba kure na, njanne sii tee nyannu,

ki Yennu set saa te ki lin teen monii.

⁶ Binba ki mi Yennu narin tee nan kunkonii nba ki bi tuu lu nae;

sɔɔ kan fit siir nan niyani.

⁷ Nirɔ n fit sii kunkonii see ki li daano jii kut daauk

koo kpann. Bi saa joo kunkonii na muue ki lin di boont.

Ki jiin Defid kunkonkɔnwakita po

(1 Barkperii 11.10-41)

⁸ Defid kunkonkɔnwakita sanae na: sinsinn kunkonkɔnwakitir tee Joseb Basebef, ki u nyii Takemonn, nɔɔe din tee toondaano, jab bantaa na ni. U din jii kpanne ki kon nan jab kobii njanin, ki kpai bi kur, tob yennkɔɔ ni.

⁹ Wunba din pukin banlee ni ki tee kunkonkɔnwakitir bantaa maɲ ni sann tee Eleasar, ki u tee Dodo bija, ki nyii Aho naakuuk ni. Dasiar nɔɔ nan Defid din pakir nan Filistia teeb nba taan leeb ki teen siir nan tob, ki be Pas Damim na, ki Israel jab chiar, ¹⁰ njan ki nɔɔ set ki kon nan Filistia teeb na tee-e nan u nii nba tan kar, ki u ki fit kubit u jukbanjiaki. Yennu din tur nyannjaann li daar. Laa din gar nna, ki Israel jab na nmat jen Eleasar nba be siaminba na, ki liat nikpeena na kunkontiat.

¹¹ Wunba din pukin kunkonkɔnwakita bantaa na ni sann tee Sama, ki u tee Agee bija, ki nyii Harar. Ki Filistia jab din taan be Lehi, siaminba ki toa kpaab be na. Ki Israel jab na din chiar, ¹² njan ki Sama set kpaab maɲ ni ki kon nan Filistia jab ki kpaiib. Yennu din tur nyannjaann li daar.

¹³ Laa din tan jaj nan bin piin jeet jaanu na, kunkonkɔnwakita bantaa din nyii kunkonkɔnwakita piintaa ni ki saan Defid boor, Adulam tanfiok na ni, ki Filistia jab na taan be Refaim baauk ni. ¹⁴ Li yoo maɲ Defid daa din be jojaann paake, njan sɔɔ Filistia jasiab yent Betlehem-a. ¹⁵ Nyunnyukuru din soor Defid, ki u yet a, “N sunman ki sɔɔ n saan bunbunn nba kpia Betlehem tammɔb na ni finn nyun turin, man nyu.” ¹⁶ Ki kunkonkɔnwakita bantaa na yabir ki koo Filistia jab kaaj na ni, ki saa finn nyun, bunbunn nba kpia Betlehem tammɔb na ni, ki tan tur Defid. Ki Defid ki nyuu, njan kpaar mɔon tin ni, ki li tee piinii ki teen Yennu, ¹⁷ njan yet a, “Yennu, n kan fit nyu nyun nba na. Mi-i nyuu, li sii tee nan n nyuu jab bantaa nba chibin bi saanmanii na son nae,” ki yet nyunu.

Linba nae din tee toonjaana nba ki kunkonkɔnwakita bantaa na tun.

¹⁸ Joab naa bik nba tee Abisai, ki bi naa tee Seruya na, nɔɔe din tee kunkonkɔnwakita piintaa na toondaano. U din jii u kpann ki kon nan jab kobii nantaa ki kpai bi kur. Bi piintaa na nin, u sanne din woot ki gar leeb na kur. ¹⁹ Nɔɔe din tee kunkonkɔnwakitir nba ki u sann doo piintaa na ni, ki bi teenɔ bi toondaano, njan u sann din ki wokit ki baar kunkonkɔnwakita bantaa na.

²⁰ Benaya, wunba tee Jehoyada bija ki nyii Kabseel na, mun din tee kunkonkɔnwakitire. U din tun par toona bonchiann. U din kpai Moab kunkonkɔnwakita banlee. U ban sik bootuk ni samaatuk daar, ki kpai yanbor, ²¹ ki bia kpai Ijpt niwakitir. Ijpt nirɔ na din kub kpanporuɲ, njan ki Benaya worɔ nan gbajar, ki fat kpann na u nuu ni, ki kpaiu nan kpann maɲ. ²² Par toona nba ki Benaya, wunba din pukin jab piintaa na ni tume na. ²³ U sann din woot ki gar bi kur, njan u sann din ki woot baar kunkonkɔnwakita bantaa na. Defid din te ki u tee u guura saakɔɔ.

²⁴⁻³⁹ Binba nae din tee kunkonkɔnwakita piintaa na:

Asahel, ki u tee Joab naa bik,

nan El-hanann, ki u tee Dodo bija ki nyii Betlehem,

nan Sama nan Elika ki bi nyii Harod,

nan Heles, ki u nyii Pelet,

nan Ira, ki u tee Ikes bija ki nyii Tekoa,

nan Abieser, ki u nyii Anatof,

nan Mebunnai, ki u nyii Husa,
 nan Salmonn, ki u nyii Aho,
 nan Mahari, ki u nyii Netofa,
 nan Heleb, ki u tee Baana bija ki nyii Netofa,
 nan Itai, ki u tee Ribai bija ki nyii Gibeaa nba be Benjaminn yent ni na,
 nan Benaya, ki u nyii Piratonn,
 nan Hidai, ki u nyii baat nba kpia Gaas na ni,
 nan Abialbonn, ki u nyii Araba,
 nan Asmafef, ki u nyii Bahurim,
 nan Eliaba, ki u nyii Saalbonn,
 nan Jasenn bonjai,
 nan Jonatann,
 nan Sama, ki u nyii Harar,
 nan Ahiam, ki u tee Sarar bija ki nyii Harar,
 nan Elifelet, ki u tee Ahasbai bija ki nyii Maaka,
 nan Eliam, ki u tee Ahitofel bija ki nyii Gilo,
 nan Hesro, ki u nyii Kamel,
 nan Paarai, ki u nyii Arab,
 nan Igal, ki u tee Natann bija ki nyii Soba,
 nan Bani, ki u nyii Gaad,
 nan Selek, ki u nyii Amonn,
 nan Naharai, ki u nyii Beerof ki tee Joab jatiat diaroo,
 nan Ira nan Gareb, ki bi nyii Jafir,
 nan Yuria ki u tee Hef booru niro.
 Defid kunkonkonwakita din taan tee piintaa nan banlore-e.

24

Defid nba kan nikant bianjinba (1 Barkperii 21.1-27)

¹ Yennu wutoor din doo Israel teeb paak sakyenn ni, ki u te Defid daamiib. Yennu din yet Defid a, "Saant kan Israel teeb nan Juda teeb." ² Ton, ki Defid yet Joab, wunba tee kunkonkonna saakoo na a, "Jiin a kunkonkonna saakab na, ki lin namm Israel tinj kur po, laa nyii ganj po ki saa tuu diitu po, ki kan kunkonkonna na. N loon man bann baa tee bianjinbae."

³ Ki Joab yet Defid a, "Chanbaa, njaant ki a Yomdaano Yennu n te ki Israel teeb n pot taar kobik ki gar baa tee bianjinba motana, faa daa be a manfoor ni na. Chanbaa, bee ki a loon ki a kan nikanti?" ⁴ Njaan ki kpanbar Defid te Joab nan u kunkonkonna saakab na sak u mob. Ki bi nyii u boor, ki saan a bin kan Israel teeb nba tee kunkonkonna na.

⁵ Bi din poot Joodann mokir ki chaan bi kaan Aroer niidiitu po, ki li be baaok na sinsuuk ni, ki tee Gaad yent, ki nyii lej ki saan niiganj po ki saa baar Jaser, ⁶ ki bia saan Gilead, ki toot baar Kades, Hef booru yent ni. Bi bia din saan Dann, ki nyii Dann, ki ji saan yonbaa po ki jiin Sidonn po. ⁷ Bi bia din saan doo nba ki bi maa lintir ki li tee Taya nae, ki bia saan Hif booru doi nan Keenann booru doi kur, ki tan joont baar Beerseba, ki li be Juda niidiitu po. ⁸ Bi din jii njaarii njanya nan daapiinlee-e ki lin digbana na kur po, ki njat jen Jerusalem. ⁹ Joab din jen ki tan wann kpanbar man binba jar nan bin saan tob. Ki Israel booru ni tee jab tusaa kobii njanniin, ki Juda booru ni mun tee jab tusaa kobii njannmu.

¹⁰ Njaan Defid nba din kan niib na ki gbenn yoo nba, u par din biire, ki u yet Yennu a, "Yennu, n biir nan maa tun linba nawa. Nyikin n biit ki chabin. N tun jatiwa."

¹¹⁻¹² Yennu din pak nan u sokinii Gaad, wunba tee kpanbar Defid ninnyodaano na a, "Ti saa pak Defid nan n saa wannoo tubdatu booru muntaae, ki wun gann yennkoo, ki n saa tun linba ki u gann man." Defid nba fiir sanyiok ni yoo nba, ¹³ ki Gaad saan u boor ki saa wannoo linba ki Yennu yeto, ki boi Defid a, "A loon ki kome n baa a tinj ni bina njantaa, koo a loon ki a datai n wei bera ki a chiah ki nyikib njaarii njantaa, koo a loon yiarbiuko n baa a tinj ni daanjantaa? Motana, dukint li po, ki turin gatu, ki man fit njat wann Yennu."

¹⁴ Ki Defid yet Gaad a, "Barmonii, n be daamii nie. N ki loon niib n dat n tubiri. Njaant Yennu moje n dat n tubir, kimaan u mok ninbatinu." ¹⁵ Njanne ki Yennu te yiarbiuk baa Israel teeb paak, li daar sanyiok ni ki tan tuu yoo nba ki njo Yennu senn na. Ki Israel teeb tusaa piinlore kpo, laa nyii ganj po, ki tan tuu diitu po. ¹⁶ Yennu malaka nba din tant u nuu a wun biir Jerusalem yoo nba, ki ninbaaok soor Yennu nan waa daar

niib na tuba na, ki u yet malaka nba kpi niib na a, “Nyikin, nna jarja.” Malaka na din be Jebus niro nba ki bi yiu Arauna na jarik nie.

¹⁷ Yoo nba ki Defid la malaka nba kpi niib na, ki u yet Yennu a, “Mine tee daano nba biira, mine tun ki kpet. Tatimm na biir bee? A dat min nan n jaateeb tuba.”

¹⁸ Li daar manje ki Gaad saan Defid boor ki saa yeto a, “Saant Arauna jarik ni ki saa maa maruŋ binbintir leŋ ki tur Yennu.” ¹⁹ Defid din gaar Yennu wannu nba ki Gaad beto na, ki fiir saan. ²⁰ Arauna din got ki la kpanbar Defid nan u saakab baat u boor, ki u baa fabin tinj ni, Defid toonn, ²¹ jaan boi a, “Chanbaa, bee paake ki a baat n boori?”

Ki Defid jiin a, “N baat maa n daa a jarik nae, ki maa maruŋ binbintir ki tur Yennu, ki lin te Yennu n goor yiarbiiuk nba kpi niib na.”

²² Ki Arauna yet Defid a, “Chanbaa, yentir tinj na, ki mann maruŋ ki tur Yennu nan faa loon bianjiba. Naajai nba ki a saa joob muu ki mann maruŋ binbintir paake na, yokit nan diboolanbanae na ki a jii joo muu.” ²³ Arauna din jii li kur ki tur kpanbar Defid jaan yeto a, “A Yomdaano Yennu n gaar a maruŋ.”

²⁴ Ki kpanbar na yeto a, “Aaai, n saa pa bona manj paaka. N kan jii linba ki n ki pa li paak ki tur n Yomdaano Yennu, ki li tee maruŋu,” jaan daa jarik nan naajai na, salimpeenkuna piinŋmu, ²⁵ ki maa binbintir leŋ ki tur Yennu, ki mann maruŋ, ki li tee mujoonu Yenpiinii nan weinanleeb Yenpiinii, binbintir na paak. Ki Yennu gaar u miaru, ki yiarbiiuk nba kpi Israel teeb na gbenn.

KPANBARA sinsinn labaar

Ki jiin 1 Kpanbar gbouj na po

Gbouj na beerit kpanbar Defid bina nba din tan joont na poe, nan kpanbar-lia nba din dii naan u poor po. Li bia beerit bianjinba ki Israel naan yent din bokit munlee, ki bokyenn be tij na gan po, ki bi yir Israel naan yent, ki bokleer na be tij na diitu po, ki bi yir Juda naan yent. Baatusir ni, bi yi gbouj manje 1 Kins.

Ki jiin kpanbar Defid kpetuk po

¹ Tɔn, kpanbar Defid ji din kpet bonchiann, ki u n̄aatoontunna lek tuu pino chinchena, n̄aan ki waat bia moko. ² N̄anne ki u n̄aasaakab na tan yeto a, “Chanbaa, n̄aan ki tin lon poobik ki wuu sommita. Wun tuu door kpiana ki a gbanu-ii ton.” ³ Ki bi din lin Israel yent kur po ki loon sapaanfaj, ki din saa la sapaanfaj Sunem doo ni, ki u sann tee Abisak, ki baar n̄ano ki tan tur kpanbar Defid. ⁴ U din fan bonchiann, ki dia kpanbar Defid ki gorio, n̄aan kpanbar Defid din ki kɔɔnɔ.

Bianjinba ki Adonija loon naan

⁵⁻⁶ Absalom din kpoe, ki Adonija ji biar ki tee Defid nan u n̄aapoo Hagif bonjasaakak nba be u manfoor ni. U mun din tee naasinfaje. Defid din ki kpaano, ki u nunii mun din mon nan wun di naan. Ki u kpaan taanii nan taantorit ki bia kpaan jab piinjmu a bin chiano. ⁷ Ki u din pak nan Joab, wunba naa tee Seruya na, nan Abiatar wunba din tee manntoo na, ki bi sak a bi saa sommo. ⁸ N̄aan manntoo Sadok, nan Jehoyada bija Benaya, nan Yennu sokinii Natann, nan Simej nan Rei nan Defid guuteeb na n̄arin din ki taa Adonija po.

⁹ Dasiar ki Adonija mann maruj ki kp̄ii pei nan naajai nan naajabikpamma, siaminba ki bi yi Waauk Tann, ki li kp̄ia nan En Rogel nyuntona na. U din yiin kpanbar Defid bonjalei nae nan kpanbar saakab nba nyii Juda na, a bin baar u mannu jaamm manj. ¹⁰ N̄aan u din ki baant u baa bik nba tee Solomonn na, nan Natann, wunba tee Yennu sokinii na, koo Benaya, koo Defid guuteeb na.

Bianjinba ki Solomonn dii naan

¹¹ Ki Natann saan Solomonn naa Baf-seba boor ki saa boio a, “A ki gbat nan Hagif bija Adonija dinn u moɔj naami-i? Kpanbar Defid ki mi siar ki jiin li po nan waama. ¹² Li-i tee ki a loon fan tinn a manfoor ki bia tinn a bija Solomonn manfoor, n kpaanae ¹³ ki fan saan kpanbar Defid boor ki saa boio a, ‘Chanbaa, a ki senn moɔsonjaann nan n bija Solomonn-e tan saa gaar a naami-i? Ki li teen nlee ki Adonija ji tan gaar naan manji?’” ¹⁴ Natann bia din yeto a, “Fi-i boio yoo nba, n saa koo ki pak gbeen a maan manj.”

¹⁵ N̄anne ki Baf-seba koo kpanbar Defid didoɔkauk ni a wun lau. U din kpet bonchiann, ki sapaamo nba tee Abisak, ki nyii Sunem nae din gorio. ¹⁶ Ki Baf-seba gbaan kpanbar na toonn. Ki n̄oo kpanbar boi Baf-seba a, “A loon bee?”

¹⁷ Ki u jiin a, “Chanbaa, a turin moɔsonn, a Yomdaano Yennu sanni, nan n bija Solomonn-e tan saa gaar a naan, ¹⁸ n̄aan Adonija ponj dii naan nawa, ki a ki mi siar ki jiin li po. ¹⁹ U mann marujo ki kp̄ii pei nan naajai nan naajabikpamma, ki yiin a bonjai nan manntoo Abiatar nan a kunkonkonna saakoo Joab a bin baar jaamm manj, n̄aan ki yiin a bija Solomonn-i. ²⁰ Chanbaa, Israel teeb kur gorioe a bin la wunba saa gaar a naan na. ²¹ Fi-i kii tun siar motana n̄aan tan kpo, bi sii dia min nan n bija Solomonn nan ti tee nikpiira nae.”

²² U daa ki pak gbenn kaawa, ki Natann wei baar kpanbar n̄aak na ni. ²³ Ki bi yet kpanbar na nan Yennu sokinii na be. Ki Natann koo ki baa fabin tij ni, kpanbar toonn, ²⁴ ki yet a, “Chanbaa, a yet nan Adonija-e saa gaar a naami-i? ²⁵ Dinna daar na ni, u saan mann marujo ki kp̄ii naajai nan pei nan naajabikpamma bonchiann. U yiin a bonjai kure, nan a kunkonkonna saakoo Joab, nan manntoo Abiatar, ki motana bi be lej ki di jaamm, ki hoot a, ‘Kpanbar Adonija manfoor n fokit.’ ²⁶ Chanbaa, u ki yiin min n̄arimi. U bia ki yiin manntoo Sadok koo Benaya koo Solomonn-i. ²⁷ Chanbaa, a sak linba na n̄aan ki ki wann a saakab wunba yaa wun gaar a naami-i?”

²⁸ Ki kpanbar Defid yet a, “Yiint Baf-seba ki wun jen koo.” Ki u koo ki tan set kpiano. ²⁹ Ki u yeto a, “N sat moɔb Yennu nba fo na sann ni, wunba nyinnin n daamii kur ni, ³⁰ nan dinna n saa dia moɔsonn nba ki n jii Israel teeb Yomdaano Yennu sann ki senn ki tura nan a bija Solomonn-e saa gaar n naan na.”

³¹ Ki Baf-seba baa fabin tij ni, kpanbar na tɔɔnn, njaan yet a, “N Chanbaa kpanbar na manfoor n fokit.”

³² Ki kpanbar Defid tun ki yiin Sadok nan Natann nan Benaya. Baa kɔɔ yoo nba ³³ ki u yetib a, “Jiin n saakab ki te ki n bija Solomonn n jak n tiɔɔ bontaamm ki yin saan nana Gihonn nyuntonn boor. ³⁴ Lej maɲe, Natann nan Sadok saa dinnɔ Israel naan. Li poor po yin pebir naatunn ki hoot a, ‘Kpanbar Solomonn manfoor n fokit,’ ³⁵ ki yimm nan nɔɔ n tɔk jen ki wun tan kar n naan binbintir na paak. Nɔɔe saa gaar n naan, kimaan n gann nɔɔe maa wuu tee Israel teeb nan Juda teeb kpanbar.”

³⁶ Ki Benaya jiin a, “Li saa tuma, ki a Yomdaano Yennu n gbeenir. ³⁷ Nan Yennu nba be nana bianjinba na, u bia kii be nan Solomonn nna, ki njaan ki u naan n tant ki gar a yar.”

³⁸ Ki Sadok nan Natann nan Benaya nan kpanbar guuteeb na jii Solomonn, ki kaano kpanbar bontaamm na paak, ki saan nana Gihonn nyuntonn na boor. ³⁹ Ki Sadok jii kpan nan seɲ nba ki u bo nyii nann kasii lanbouɲ ni na, ki mɔɔn Solomonn paak. Ki bi pebir naatunn na, ki niib na kur hoot a, “Kpanbar Solomonn manfoor n fokit.” ⁴⁰ Li poor po ki bi kur waau ki kun, njaan hoot nan parmaasir, ki faa bonmumɔɔt, ki fu fuut nba nik tij.

⁴¹ Ki Adonija nan u saamm na nba gbenn bi jaamm yoo nba, ki bi gbat fuut na. Joab nba gbat naatunn mɔnii yoo nba ki u boi a, “Fuut nba fu doo ni na paak tee bee?” ⁴² U saa piak ki gbent na, ki sɔɔ manntɔ Abiatar bija Jonatann dɔkita. Ki Adonija yeto a, “Kɔɔn, a tee niɲanɔe, a sii baat nan barɲaniie.”

⁴³ Ki Jonatann jiin a, “Aaii, ti yomdaano kpanbar Defid dinn Solomonn naama. ⁴⁴ U te Sadok nan Natann nan Benaya nan kpanbar guuteeb nae chiano. Bi jakino kpanbar tiɔɔ bontaamme; ⁴⁵ ki Sadok nan Natann dinnɔ naan, Gihonn nyuntonn boor. Li poor po ki bi kɔɔ doo ni ki ji hoot nan parmaasir, ki niib na ji yuuk mobit. Li fuute ki i gbia na. ⁴⁶ Solomonn-e ji tee kpanbar. ⁴⁷ Linba bia pukin, kpanbar saakab saan a bin foonit ti yomdaano kpanbar Defid, ki yet a, ‘Chanbaa, Yennu n tant Solomonn sann ki lin gar a yar, ki Solomonn naam-ii kpai ki gar a yar.’ Ki kpanbar Defid gbaan u dɔɔnu paak, ki jiant Yennu ⁴⁸ njaan miar a, ‘Naaant ki tin dont Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba te ki n waas na yeno gaar n naan ki lia, ki nɔɔ Yennu te ki n mɔk manfoor ki tan la nna.’ ”

⁴⁹ Tɔn, jaɲmaanii ji din soor Adonija saamm nae, ki bi yat, ki sɔɔ kur soor u sɔnu. ⁵⁰ Ki Adonija mun ji tiin Solomonn jaɲmaanii, ki saan kɔɔ Yennu lanbouɲ ni, ki soor maruɲ binbintir na kpini. ⁵¹ Kpanbar Solomonn din gbat nan Adonija tino jaɲmaanii ki saan soor maruɲ binbintir na kpini ki dia, njaan yet a, “Sinsinn, n loon kpanbar Solomonn-e n por ki turin nan u kan te ki bin kpimi.”

⁵² Ki Solomonn jiin a, “Li-i tee ki u sikin u mɔɲ ki waan, u yut nan yennkɔɔwa kan guti; njaan wu-u kii sikin u mɔɲ, u saa kpowa.” ⁵³ Li poor po ki kpanbar Solomonn te ki bi baar nan Adonija, ki Adonija tan gbaan u boor, ki Solomonn yeto a, “Ii kun.”

2

Defid kpaanjoontik nba ki u tur Solomonn

¹ Defid nba ji din yaa wun kpo yoo nba, ki u yiin u bija Solomonn ki turɔ u kpaanjoontik a: ² “N kuun yoo baara. Ii mɔk parcheenn kii wakii, ³ ki tun linba ki a Yomdaano Yennu wanna. Sakin u sennii kur nan laa sɔb Moses gbouɲ ni na. Ki fi-i saan siaminba kur, a sii doe bont kur ni. ⁴ Li-i tee ki a sak Yennu mɔb, u saa dia mɔsonn nba ki u senn, yoo nba ki u pakin nan n yaaboona saa dia Israel teeb nan yoo nba kaa paak, li-i tee ki bi saak u mɔb, ki dia u sennu fanu nan bi para kur nan bi dudukit kur.

⁵ “Siar bia be ki pukin. I tian linba ki Joab din tun ki turin na, ki kpai Israel kunkɔnkɔnna saakab banlee, ki bi tee Ner bija Abner, nan Jeter bija Amasa na. I tian waa din kpai bianjinba, ki sɔɔ ki tɔb ji kaa, ki jiin pann baa din kpai niib nba tɔb yoo na. U din kpai niib nba ki mɔk biite, ki mɔtana mine jii li jikir, ki di li biak. ⁶ A mi faa saa teen bianjinba. Daa te ki u kpenn u Yenɲaak kuumi.

⁷ “Naaan a dia Barsilai nba nyii Gilead na waas fanu kii goriib, kimaan bi din dian fanu, yoo nba ki n din tiin ki bɔrii a yɔɔrɔ Absalom na.

⁸ “Ki pukin Gera bija Simei, ki u nyii Bahurim doo ni, Benjamin booru ni, u din porin mɔpora bonchiann, daa nba ki n din saan Mahanaim na, njaan waa din tan chetin Joɔdann mɔkir ni yoo nba, n din jii Yennu sann ki senn mɔsonjaann ki turɔ nan n kan kpui. ⁹ Naaan a daa te ki u konɲit tubdatu. A mi faa saa teen bianjinba. A te bin kpui.”

Ki jiin Defid kuun po

¹⁰ Defid din kpo, ki bi piiu doo nba ki bi yi Defid doo na ni. ¹¹ U din dii Israel naan ki kar bina piinnae; u din kar Hebronn bina njanlore-e, ki bia kar Jerusalem bina piintaa nan nantaa. ¹² Ki Solomonn gaar u baa naan na, ki u naan marj kpaat bonchiann.

Ki jiin Adonija kuun po

¹³ Ki Hagif bija Adonija saan Solomonn naa Baf-seba boor, ki Baf-seba marj boio a, "A fountii na tee manuu fountiie-e?"

Ki u jiin a, "Nn," ¹⁴ njaan yet a, "N mək siar ki loon ki n boia."

Ki poo na jiin a, "Bia?"

¹⁵ Ki u yet a, "A mi nan n bo tee saa di Israel naame, ki sɔɔ kur daan loon nnae, njaan li tan tune ki n waarɔ dii naan na, kimaan li tee Yennu loomme. ¹⁶ Ki motana, bonyenn kɔɔe ki n yaa man miar, ki a di sukuru, ki daa miinimi."

Ki Baf-seba boio a, "Bia bonti?"

¹⁷ Ki u jiin a, "N barimae ki a boi kpanbar Solomonn, n mi nan u kan yɛt a mɔbe, ki wun turin Abisak, wunba nyii Sunem na, ki man kɔɔnɔ."

¹⁸ Ki poo na jiin a, "Li njan, n saa pak nan kpanbar ki somma."

¹⁹ Ki Baf-seba kɔɔ kpanbar boor a wun saa pak ki somm Adonija. Ki kpanbar na fiir set a wun foont u naa, ki gbaan u tɔɔnn. Li poor po ki u nmat kar u kok paak, njaan te ki bi jii kaanu ki tur u naa; ki u naa kar u niidiitu po. ²⁰ Ki u naa yet a, "N loon sommire waan a boor ki yaa n boia; dimin sukuru ki daa yɛeni."

Ki u boi a, "Li tee bee, n naa, n kan yɛti."

²¹ Ki u naa jiin a, "Njaant ki a ninja Adonija n gaar Abisak ki kɔɔnɔ."

²² Ki kpanbar na boio a, "Bee ki a beerin nan n jii Abisak ki turɔ? A bia tan saa pakin nan n jii naan na ki turɔwa. U ponj tee n yɔɔrɔe, ki manntɔɔ Abiatar nan Joab ponj taa u poe." ²³ Nanne ki Solomonn jii Yennu sann ki sat mɔb a, "Yennu n faa kpin, li-i tee ki n ki te ki Adonija jii u manfoor ki pa waa boi linba po na paaki. ²⁴ Yennu-e kaanin fanu n baa Defid naangboun na paak; u dia u mɔsonn ki jii naan na ki tur min nan n yaaboona. N sat mɔb, Yennu nba fo na sann ni, nan Adonija saa kpo dinnae."

²⁵ Nanne ki kpanbar Solomonn tur Benaya yaak, ki u nyii ki saa kpai Adonija.

Ki jiin Abiatar beru nan Joab kuun po

²⁶ Li poor po ki kpanbar Solomonn yet manntɔɔ Abiatar a, "Li kun a dandoo Anatof. A tee fan kpoe, njaan n kan te ki bin kpia motana, kimaan yoo nba ki a din be nan n baa Defid na, a din tee wunba gorii Yennu molor lakir na-e, ki fin nan n baa din chentir n baa ninmɔnn kur." ²⁷ Li yoo na ki Solomonn ber Abiatar ki nyinno Yennu mannteeb toona ni, ki li te Yennu nba din pak linba Siilo doo ni, ki jiin mannteeb yudaanɔ Eli nan u yaaboona po na teen monii.

²⁸ Li yoo na ki Joab gbat linba tun na, (u din somm Adonija-e njaan ki somm Absalom-i), ki chiar saan Yennu lanboun ni, ki saa soor maruj binbintir na kpini. ²⁹ Ki labaar marj nba baar kpanbar Solomonn nan Joab chiar ki saan kɔɔ Yennu lanboun ni, ki be maruj binbintir na boor yoo nba, ki Solomonn tun toomu a wun saan ki saa boi Joab ki laan bee ki u chiar saan binbintir boori. Ki Joab jiin a, "N chiar saan Yennu boor, kimaan n tiin Solomonn-e." Nanne ki kpanbar Solomonn tun Benaya a wun saan kpi Joab. ³⁰ Ki u saan kɔɔ Yennu lanboun ni ki yet Joab a, "Kpanbar yet a fan nyi."

Ki Joab jiin a, "Aaii, n saa kpo nnae."

Ki Benaya nmat kpanbar boor ki saa wannɔ Joab nba pak bianjinba.

³¹ Ki Solomonn jiin a, "Tumin nan nɔɔ Joab nba pak bianjinba na. Kpimɔ ki piiu, ki sɔɔ ji daa ban nyiir min koo Defid yaaboonsɔɔ, Joab nba din kpai niib nba kaat na paaki. ³² Yennu saa dat Joab tubir, niib marj kpinu paaka, kimaan u din kpai, ki n baa Defid ki mi li po. Joab din kpai jab banlee nba ki bi binber njan ki gar u yar. Nanne tee Abner, wunba din tee Israel kunkɔnkɔnna saakɔɔ na, nan Amasa, wunba din tee Juda kunkɔnkɔnna saakɔɔ na. ³³ Bi kuun tubdatu saa baa Joab nan u yaaboona paake yaayoo nan yaayoo. Njaan Yennu sii tun teen Defid yaaboona nba sii kaar u naangboun na paak nyannu."

³⁴ Ki Benaya saan kɔɔ Yennu lanboun ni ki kpai Joab, ki bi piiu u doo ni, kunkoouk na paak. ³⁵ Kpanbar ji din senn Benaya-e Joab taar ni, ki u tee kunkɔnkɔnna saakɔɔ, ki jii Sadok nba tee manntɔɔ na ki senn Abiatar taar ni.

Ki jiin Simei kuun po

³⁶ Li yoo na ki kpanbar tun ki yiin Simei ki yetɔ a, "Maan a njaak Jerusalem na, kii be lerj ki daa saa siar. ³⁷ Fi-i yaat ki chat gar Kidronn kpenu na, a saa kpoe, njaan fine bia sii mək biit."

³⁸ Ki Simei jiin a, “Chanbaa, li njan. N saa tun faa yet linba na.” Simei ji din kar Jerusalem-e.

³⁹ Bina nantaa poor po ki Simei daaba banlee chyar saan Gaaf bat Akis, wunba tee Maaka bija na boor. Ki Simei nba gbat nan bi be Gaaf na, ⁴⁰ ki u jak u boj ki saan bat Akis boor, Gaaf doo ni, ki lon u daaba, ki saa lab ki jen namm. ⁴¹ Ki Solomonn nba gbat linba ki Simei tun na, ⁴² ki u tun yiinɔ ki tan yetɔ a, “N daan te ki a senn mɔsonn Yennu sann ni nan a kan nyi Jerusalem-i, ki n daan kpaana nan fi-i tanj tun nna, a saa kpoe. A daan ki sak kaa ki yetin nan a saa wei n mɔbi-i? ⁴³ Bee teen ki a ji tan biir mɔsonn na ki yet n sennu? ⁴⁴ A mi biit nba kur ki a tun ki tur n baa Defid. Yennu saa dat a tubir li paak. ⁴⁵ Njan u saa teen piisime n paak, ki te Defid naam-ii kpai yaayoo nan yaayoo.”

⁴⁶ Li poor po ki kpanbar tur Benaya mɔb, ki u nyii ki saa kpai Simei. Yiikoo kur ji din be kpanbar Solomonn nuu nie.

3

Bianjinba ki Solomonn miar Yennu yanfoon po (2 Barkperii 1.3-12)

¹ Solomonn din kɔɔn Ijiipt kpanbar bipooe ki taan mɔb nan Ijiipt kpanbar na. U din jii sapaamɔ nae ki baar nanɔ, ki u be Defid doo ni nan waa tan maa u njaak, ki maa Yenjiantu nasaakak, ki bia maa joonjouk ki lint Jerusalem ki gbenn. ² Yenjiantu nasaakak daa din kaa, ki niib mann marint binbinta paak jiaak jiaak. ³ Solomonn din loon Yennu, ki gaar u baa Defid kpaanii na, njan u mun bia din kpai bonkobit ki mann marint binbinta jiaak jiaak paaka.

⁴ Sian yoo ki u tan saan Gibeonn, ki saa mann maruj, kimaan maruj binbint-gbenjir din be leje. Yoo nba gar, u din mann mujoonu maruj kobii kobii lej. ⁵ Li daar nyiɔk ki Yennu dɔkit u paak damiit ni, ki boiɔ a, “A loon bee ki man turani?”

⁶ Ki Solomonn jiin a, “A tun a lonchiɔj ki tur a toontunnɔ, n baa Defid, yoo nba gar, ki u din njan, ki mɔk mɔsaku nan baakir, fin nan nɔɔ binbenj ni, ki a tukin ki wannɔ a lonchiɔj nba kaa paak, ki turo bonjak ki u kar u naan binbintir paak dinna na. ⁷ N Yomdaanɔ Yennu, maa lek tee bik ki kan fit dia niib na, njan a te ki n dii n baa naame ki ji tee kpanbar. ⁸ Mine ji be niib nba ki a gannib ki teemm a yab na sinsuuk ni na, ki niib na yab ki kaa kanni. ⁹ Li paak, turimin yanfoon nba ki n saa fit dia a niib marj nan barmɔni, ki bia fit bann bonjann nan bonbiir bɔkitu. Nna-i kaa, n saa teen nlee ki fit dia a niib nba kaa kann na?”

¹⁰ Li din marj Yennu bonchiann nan Solomonn nba boi yanfoon po na; ¹¹ ki u yetɔ a, “Faa ki boi a tiɔj manfofook po, ki bia ki boi mɔkint po, koo a datai kuun po, njan boi yanfoon nba ki a saa fit dia niib fanu na, ¹² n saa tun linba ki a boi nawa. N saa tura yanfoon nan bannu bonchiann nba ki sɔɔ daa ki mi mɔk li booru, koo ki sɔɔ bia kan mi la li booru. ¹³ N bia saa tura linba ki a ki boi li po. A manfoor ni kur a sii mɔk mɔkint, ki niib teena baakir ki gar kpanbara kur. ¹⁴ Li-i tee ki a sak n mɔb ki wei n sennii, nan a baa Defid nba din tuun na, n saa tura manfofook.”

¹⁵ Ki Solomonn yerik gɔɔn ni, ki bann nan Yennu-e pak nanɔ damiit ni. Ki u saan Jerusalem ki saa set Yennu mɔlor lakir na tɔɔnn po, njan mann mujoonu maruj nan weinanleeb maruj ki tur Yennu. Li poor po ki u teen jaamm ki tur u toontunna saakab kur.

Bianjinba ki Solomonn bu barii nba paar

¹⁶ Dasiar ki poochonchona banlee baar kpanbar Solomonn boor nan maan. ¹⁷ Ki yeno yet a, “Chanbaa, min nan poo na be nayej kɔɔ nie, ki n mar bonjak ki sɔɔ ki u be. ¹⁸ Li daa nantaa daar ki u mun mar bonjak. Ti banlee na kɔɔe daan be njaak na ni, sɔɔ daan kaa ki pukin ti po. ¹⁹ Dasiar nyiɔk ki u tan kpet labir ki nyakin u bik na, ki u kpo. ²⁰ Ki u fiir nyiɔk na ki wokit n bifook na, ki sɔɔ ki n gɔɔna, ki u saan birɔ u dɔɔnu paak, njan wokit u bikpeenn na ki baar birɔ n dɔɔnɔ paak. ²¹ Laa yent sanyiɔk ki n fiir man mɔɔn n bik yoo nba, ki sɔɔ ki li tee bikpeenne, ki n njam got bik na, ki sɔɔ ki li ki tee n bik na kaa.”

²² Nanne poo lɔɔ na yet a, “Aaii, bik nba fo nae tee n bik, ki bikpeenn na mun tee a yɔɔ.”

Ki wunba pak sinsinn na mun yet a, “Aaii, bik nba fo nae tee n bik, njan ki bikpeenn na tee a yɔɔ.”

Ki bi noi nan leeb kpanbar Solomonn numm ni.

²³ Ki kpanbar Solomonn tan yet a, “Yeno yaa bifook na tee u yɔɔe, njan bikpeenn na ki tee u yɔɔ, ki lɔɔ mun yaa bifook na tee u yɔɔe, njan bikpeenn na ki tee u yɔɔ.”

²⁴ Nanne ki u te ki bi koo ki saa jii saatir. Baa baar nann yoo nba, ²⁵ ki u yet a, "Potir bik nba fo na jina njanlee, ki jii jin-yenn ki tur pooyeno, ki jii leer ki tur pooloo na."

²⁶ Ki bifook na tioon naa na nba mantik loon u bik na ki li saa gar na, ki u yet kpanbar a, "Chanbaa, daa kpi bik na; jii mo ki tur pooloo na."

Naan ki pooloo na jii a, "Daa jikit bik na ki teen ti yeno; potir bik man jina njanlee."

²⁷ Nanne ki Solomonn yet a, "Daa kpi bik na. Jii mo ki tur poo nba bo pak sinsinn na. Njooe tee bik na naa."

²⁸ Israel niib nba gbat Solomonn dudukit na yoo nba, ki bi turo baakir bonchiann, kimaan bi bann nan Yennu turo yanfoon nba ki u sii bu barii fanuwa.

4

Ki jii kpanbar Solomonn toontunna saakab po

¹ Solomonn-e din tee Israel teeb kur kpanbar, ² ki binba na tee u toontunna saakab: Mannteeb yudaano din tee Sadok bija Asaria.

³ Ki gbansobira mun tee Sisa bonjai, Elihoref nan Ahija.

Ki doo gbansobiro mun tee Ahilud bija Jehosafat,

⁴ ki kunkonkonna saakoo mun tee Jehoyada bija Benaya,

ki mannteeb mun tee Sadok nan Abiatar.

⁵ Ki yent saakab yudaano tee Natann bija Asaria.

Ki kpanbar maaruk tee manntoo Sabud, ki u tee Natann bija.

⁶ Ki kpanbar naatoontunna saakoo tee Ahisar,

ki wunba gorii doo motaauk toonn paak mun tee Abda bija Adoniram.

⁷ Kpanbar Solomonn din nyinn jab piik nan banlee-e ki teemm yent saakab Israel tin ni. Namme din tuu jii jeet bi yent ni, ki baar nann ki tan tur joo kpanbar nan u naateeb, ki bi di. Bi din dint kpanbar nan u naateeb nmaarik nmaarike ki lont leeb.

⁸ Yent saakab man sanae na, nan bi yent nba ki bi gorii:

Ben-hur, ki u dia Efraim yent nba mok kunkona na.

⁹ Ben-deker, ki u dia Makas nan Saalbim nan Bef Semes nan Elonn nan Bef Hanann doi.

¹⁰ Ben-hesed, ki u dia Arubof nan Sokof nan doi nba kur be Hefer yent ni.

¹¹ Ki Ben-abinadab, wunba din koon Solomonn bipoo Tafaf na mun dia Dor yent kur.

¹² Ki Ahilud bija Baana mun dia Taanak nan Megido nan yent nba kur kpia Bef Sann, ki li kpia Saretann doo nba be Jesreel niigan po, ki saan saa baar Abel Mehola doo, nan Jokmeam doo.

¹³ Ki Ben-geber mun dia Ramof nba be Gilead tin ni na, nan doi nba be Gilead ki tee Jair booru ni yent na, (ki Jair mun tee Manase yaabonn), ki be Argob yent ni ki li be Basann tin ni. Li din tee digbangbera piinloobe, ki bi maa joojot, ki loon doi man kur, ki jii kutmont ki teen li tammoi gankpata.

¹⁴ Ido bija Ahinadab mun din dia Mahanaim yent.

¹⁵ Ki Ahimaas, wunba din koon Solomonn bipooloo Basemaf na mun dia Naftali yent.

¹⁶ Ki Baana din tee Husai bija wunba mun din dia Aser yent nan Bealof doo na.

¹⁷ Ki Parua bija Jehosafat mun dia Isakar yent.

¹⁸ Ki Ela bija Simei mun dia Benjaminn yent.

¹⁹ Ki Uri bija Geber mun dia Gilead yent. Amor teeb bat Sihonn nan Basann bat Oge din tuu dia yent nba na.

Saakab piik nan banlee na, naan saakoo yenokooe din be ki tee bi kura saakoo, ki gorii Israel tingboun kur paak.

Biajinba ki Solomonn mokint tant

²⁰ Israel nan Juda niib din yab ki tee nan mokgbianu tanbiinii nae, ki di, ki nyu ki mok parpeenn. ²¹ Solomonn yent din nyii Yufrates mokir ki saan tuu Filistia nan Ijijt teeb kpaar. U yent niib kur din pa lampo ki teen njooe, ki tee u jiamm, u manfoor ni kur.

²² Solomonn nba din loon jeet biajinba daar nok ni din tee yonnanin ankora piinlee nan njanlee-e, nan dii yon ankora piinna nan njanmu, ²³ nan nei nba ki bi joomm naak ni piik, nan nei nba ki bi kpaarib muuk ni piinlee, nan pei kobik, ki pukin piarii booru booru nan korii.

²⁴ Solomonn din dia tin nba be Yufrates mokir yonbaa po na kure, laa nyii Tifsa doo ni ki saan yonbaa po ki saa baar Gasa doo. Batnba nba din be Yufrates mokir yonbaa po na kur din be u nuu nie. Njoo nan digbana nba kook lint na kur din tee yooe. ²⁵ U manfoor ni kur, Israel nan Juda niib kur din be bi yamanie, soo kur nan u kpaab nan u tilontii.

²⁶ Solomonn din mok taanii nba daar torit taanloa tusaa piinnae, nan taanjakitii taanloa tusaa piik nan njanlee. ²⁷ Ki u yent saakab piik nan banlee na, soo kur nan

u nmaarik, ki u baat nan jeet nba ki kpanbar nan u njaak kur saa di. Bi din tuu baat nan linba kur ki kpanbar na loone. ²⁸ Bi din tuu baat nan dimonii nan kinkaka, siaminba ki bi sii loone, yent kur ni saakoɔ nan u daar, ki bi dint taanii nba daar taantorit na, nan bonkobit nba tuun toona na.

²⁹ Yennu din tur Solomonn yanfoon nan sukuru nan bannu, ki li kaa bikinu. ³⁰ Solomonn din sub ki gar yandamm nba din nyii yondo po nawa, ki bia sub ki gar Ijijit tij ni subindamm kura. ³¹ Njooe din sub ki gar nisaarii kur. U din sub ki gar Esra niro Etann, nan Mahol waas nba tee Hemann nan Kalkol nan Darda na, ki u sann tant digbanlia kur po. ³² Solomonn din pak bardindena tusaa nantaa, ki u yanii gar tusira. ³³ U din pak tiinii nan bonpipiat po, laa jii Lebanonn kpekii nan bonpipiat nba pia dikpina paak, ki bia pak bonkobit nan noonii nan bonbubokit nan janii po. ³⁴ Batnba nba be durinya kur po din gbat u yanfoon man po, ki tun toonii a bin gbiint u momaan man.

5

Bianjinba ki Solomonn teen siir a wun maa Yenjiantu nasaakak (2 Barkperii 2.1-18)

¹ Taya kpanbar Hiram porj din tuu tee kpanbar Defid yookewa. Waa tan gbat nan Solomonn dii u baa Defid naan yoo nba, ki u tun u taatara Solomonn boor. ² Ki Solomonn jii momaan na ki tur Hiram a: ³ "A mi nan kunkona nba ki n baa Defid din kon nan datai doi nba kook lint na paake teen ki u ki fit maa jiantu nasaakak ki tur u Yomdaano Yennu, halii nan Yennu nba din tan nyann u datai man kur. ⁴ Nnaan motana n Yomdaano Yennu tur parmaasir doo kur powa. N ki mok datai, ki janmaanii kaa ki jii kpiqipiruk po. ⁵ Yennu din senn moosonn ki tur n baa Defid a, 'A bija nba ki a tan sii kaa a manfoor ni ki man jii a naan ki turo nae tan saa maa jiantu njaak ki turin.' Motana n loon man maa jiantu njaak nba ki bi sii jiantir n Yomdaano Yennu leje. ⁶ Li paak, tumin a jab Lebanonn ki bin saa choo kpekii turin. Namm nan n jabe sii lakin tuun, ki fii loon man pa bianjinba ki tura, n saa pa li bianje. A mi nan n jab ki mi tichoonu nan a jab nba mi bianjinba na."

⁷ Hiram nba din gbat Solomonn maan man, u paar din man bonchiann, ki u yet a, "Pakin Yennu man nan waa tur Defid bonjak nba sub bonchiann, ki u gaar u naan ki ji tee digbanjaan na kpanbar na." ⁸ Nanne ki Hiram tur Solomonn momaan na a, "N gbat a momaan nawa, ki teen siir nan man tun linba kur ki a loon, ki saa tur kpekii nan naajii. ⁹ N jab saa jii daat man Lebanonn ki saan nann mokgbenjir paak, ki saa lor lor ki pukin mokgbenjir man paak, ki lin tokin nyun ki sik baar faa loon sian. Li-i baar len, n jab na saa lotir ki jii tur a jab na. A toonn sii tee fii teen n jab na jeete."

¹⁰ Hiram din tur Solomonn kpekdaat nba ki u loon kur; ¹¹ ki Solomonn mun tur Hiram dii nba ki bi dia tee boroboro na, ki li tee baajii tusaa piinna nan njanna, ki bia turo olif tiinii kpan, ki li tee galint tusaa kobik nan piik, ki u dint u jab binn kur.

¹² Yennu din dia u moosonn na ki tur Solomonn yanfoon. Manu din be Solomonn nan Hiram sinsuuk ni; ki bi senn moosona ki tur leeb.

¹³ Kpanbar Solomonn din nyinn jab tusaa piintaa Israel tij ni, ki teemm mukir toontunna, ¹⁴ ki jii Adoniram ki teeno bi saakoɔ. U din bokitib koonn muntaae tusaa piik piik, ki koonn kur tuu di nmaarik Lebanonn, njan jen ki tan di nmaarii njanlee njaak ni. ¹⁵ Solomonn bia din mok jab tusaa piinniin, ki bi be joot paak ki koi tana, ki tusaa piinlore mun jikit, ¹⁶ ki jab tusaa nantaa nan kobii nantaa mun tee toonn toondamm, ki gorii toon na. ¹⁷ Kpanbar Solomonn din tur mob, ki bi kpeer tangbeja nba njan, ki li tee Yenjiantu nasaakak na fiakir yar. ¹⁸ Solomonn toontunna, nan Hiram toontunna, nan Biblos doo ni niibe din namm tana nan daat nba saa maa jiantu nasaakak na.

6

Bianjinba ki Solomonn maa Yenjiantu nasaakak na

¹ Israel teeb nba din nyii Ijijit na, li bina kobii njanna nan piinniin poor po, ki tee Solomonn nba din dii Israel naan li bina njanna nmaarii njanlee ni, ki bi yi nmaarik man Sif, ki Solomonn piin Yenjiantu nasaakak na maanu. ² Li nook ni fokint din tee taakaabii piintaa, ki li yarimu tee taakaabii piik, ki li sanpaapo fokint mun tee taakaabii piik nan njanjmu. ³ Kunkooboore diiuk na din tee taakaabii njanjmu, ki tur nan nasaakak na, ki li yarimu tee taakaabii piik. Li yarimu man nan diiuk na tiorj din jame. ⁴ Dikpina na din mok fonae loka ni, ki li waar nanyer po njan yab nook ni. ⁵ U bia din maa ditootii, ki li deen Yennu nasaakak na loka ni nan lanpoor po dikpina, ki ditootuk kur fokint sanpaapo tee taakaabii njanlee, ⁶ ki tij po diit na kur yarimu tee taakaabii njanlee, ki

sinsuuk ni yara na yarimu tee taakaabii nantaa, ki linba joont na yarimu tee taakaabii nantaa nan waan. Nasaakak na paapo maarii din farin ki gar tinj po maarii, a lin te ditootii na n fit toon njan ki li yokaa daa koo dikpinn na ni.

⁷ Tana nba ki bi din jii maa jiantu nasaakak man na, bi din nammir tankpeer-boorewa, a lin te ki jaar nan pai nan kut fuut daa be siaminba ki bi maa njaak man na.

⁸ Tinj po diiuk na tammob din be jiantu nasaakak na diitu poe, ki taanmaata be ki do diiuk nba waa njanlee na ni nan nantaa na ni. ⁹ Kpanbar Solomonn din gbenn jiantu nasaakak na maanu, ki jii kpek taabii ki pin njaak man. ¹⁰ Ki ditootii nantaa nba ki li kur fokint sanpaapo tee taakaabii njanlee na, bi din maar ki dennir jiantu nasaakak na nanyer po dikpinne, ki jii kpek taabii ki turir.

¹¹ Ki Yennu yet Solomonn a, ¹² "Li-i tee ki a sak n sennii nan n wannu, n saa tun masonn nba ki n din senn ki tur a baa Defid na ki tura. ¹³ N sii be nan n niib Israel teeb, jiantu nasaakak nba ki a maa na ni, ki n bia kan ban nyikib."

¹⁴ Ki Solomonn gbenn Yenjiantu nasaakak na maanu.

*Ki jii nasaakak na nook ni nammu po
(2 Barkperii 3.8-14)*

¹⁵ Bi din jii kpek taabiie ki piin nook ni dikpinn na, laa nyii li tinj po ki saa tuu paapo, ki jii naajik taabii ki namm diiuk na tinj ni. ¹⁶ Diiuk nba be nook ni ki bi yi kasii yaa kasii boor na, bi din maar jiantu nasaakak na linn poe. Li fokint din tee taakaabii piike, ki bi jii kpek daat ki chaan ki bokitir, ki daat na nyii paapo ki saa tuu tinj. ¹⁷ Diiuk nba din be kasii yaa kasii diiuk na toonn po na fokint din tee taakaabii piinlee-e. ¹⁸ Kpek taabii nba din chaa ki tee dikpina na, bi din jab daat na paake, ki li naan tipuuk nan lena. Bi din jii kpek taabiie ki piin njaak na nook ni dikpina kur, ki li te tana na ji ki nyooni.

¹⁹ Ki kasii yaa kasii diiuk nba ki bi namm njaak na nook ni na tee siaminba ki bi sii sent molor lakir na. ²⁰ Diiuk na fokint din tee taakaabii piike, ki li yarimu tee taakaabii piik, ki li fokint sanpaapo tee taakaabii piik, ki bi taan li kur po nan salima. Bi din jii kpek taabiie ki piin maruj binbintir na. ²¹ Bi din jii salimae ki taan jiantu nasaakak na nook ni, ki jii salima jarit ki jonn nook ni diiuk na tammob paak, ki nook ni diiuk man mun bia taan nan salima. ²² Jiantu nasaakak na nook ni kur, nan maruj binbintir nba be kasii yaa kasii diiuk ni na din taan nan salimae.

²³ Bi din jii Olif daate ki nan bona nba mok kpinkpant banlee, ki teemm kasii yaa kasii diiuk na ni, ki bi paapo fokint tee taakaabii nannmu. ²⁴⁻²⁶ Bi din jame ki bia naan. Bi din mok kpinkpant njanlee-lee, ki kpinkpouj kur fokint tee taakaabii njanlee nan waan. Ki kpinkpouj kpin nan kpinkponleuk kpin fokint tee taakaabii nannmu. ²⁷ Bi din sennib kasii yaa kasii diiuk na nie, ki bi book leeb, ki bi kpinkpant nba tian njanlee na chet leer, diiuk na sinsuuk ni, ki njanlee na mun siit dikpina. ²⁸ Ki bi jii salima ki taan bona nba mok kpinkpant na.*

²⁹ Jiantu nasaakak na nook ni dikpina nan nook ni diiuk na dikpina, bi din nan bona nba mok kpinkpante, nan kaatii, nan tipuuko li paak. ³⁰ Nan sakii paaka din tee salimae.

³¹ Bi din jii olif taabiie ki kpa gankpaaba, ki koon kasii yaa kasii diiuk na tammob, ki tammob na yur paak tee bonporij. ³² Bi din fan gana na nan bonninnant nba tee bona nba mok kpinkpante, nan kaatii, nan tipuut, ki jii salima ki taan gana na, nan bona man, nan kaatii na. ³³ Tammob nba koo jiantu nasaakak ni na, bi din jii olif daate ki teen li ganchaata bonpaba. ³⁴ Bi din jii naajik daate ki kpa ganpobinkara njanlee, ³⁵ ki nan kaatii nan tipuut nan bona nba mok kpinkpant li paak, ki taanir nan salima.

³⁶ Bi din namm dindoujo jiantu nasaakak na toonn po, ki maa joona ki loon; joona man, bi din tuu teen tanchaabii nantaae, njan wei nan kpek daat chaabu.

³⁷ Bi din fokin njaak na njaarik nba waa njanlee ni ki bi yir Sif na nie, Solomonn naan bina nanna ni. ³⁸ Ki njaarii nanniin ni, li njaarrike ki bi yi Bul, Solomonn naan bina piik nan yenn ni, ki bi gbenn Yenjiantu nasaakak na maanu toona kur, nan baa din lor na. Solomonn din jii bina njanlore-e ki maa jiantu nasaakak man.

7

Ki jii Solomonn njaak maanu po

¹ Solomonn din jii bina piik nan nantaae ki maa u tinj njaak. ²⁻³ Ki digbenjir nba ki bi din jii Lebanonn foor ni daat ki maa na fokint tee taakaabii piinmu, ki li yarimu tee taakaabii piinlee nan nannmu, ki li fokint paapo tee taakaabii piik nan nannmu. Li din mok kpek dachaata chaabii nantaae, ki chaabu kur tee dachaata piik nan nannmu, ki

* 6:28 6.28 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, njan mok kpinkpant.

kpek dapaatii bia paa li paak. Bi bia din jii kpek daate ki pin, ki li tant ki baar bonbibirit diiuk nba ki dachaata diar na. ⁴ Ki dikpinjara ñanlee na din mɔk takorbona chaabii ñantaa-taa. ⁵ Ki ganchaata nan takorbonchaata na tee bonpaba, ki takorbona nba be chaabii na took leer.

⁶ U din teen kinkarboor, ki li fɔkint tee taakaabii piinlee nan ñanñmu, ki li yarimu tee taakaabii piik nan ñanñmu. U din maa dibik li tɔɔnn po, ki dachaata dia dibik na ki li pin.

⁷ Bi din maa naakuuk, ki li tee siaminba ki u naan gbant be, ki u kaar bu maan, ki bi yir Buut Diiuk. Bi din jii kpek taabiie ki senn dɔkin li dikpina, ki piin tinj po ki saa tuu yokaa.

⁸ Ki Solomonn didɔɔtuk nba be barbudiik na poor po na, u din maar nan baa maa dileet nae. U bia din maa li ñaaboore ki tur u ñaapoo nba tee Ijijt kpanbar bipoo na.

⁹ Maarii na kur, ki kpaab nan ñaak na dindongbenjir, bi din jii tanñanae ki maa, laa nyii li fiakir ki saa tuu li paapo. Bi din ñamm tana manj jɔɔr paakewa. Bi din bikine, ki jii sirik ki kpeer ñamm li nɔɔk ni nan li nanyer po kur. ¹⁰ Bi din ñamm tangbenja na jɔɔr paake ki jii teen li fiakir, ki tanyena fɔkint tee taakaabii ñanna-na, ki leer nba mun tee taakaabii ñanñmu-ñmu. ¹¹ Bi din bikin ki ñamm tanliae ki paan li paak, nan kpek daat. ¹² Kpanbar ñaadindoun nan Yenjiantu ñasaakak nɔɔk ni dindoun, nan jiantu ñasaakak na tammɔkɔkir na maarii kur, bi din tuu teen tana guunu muntaae ki paan kpek daat chaabu.

Ki jiin Huram toonn po

¹³ Ki kpanbar Solomonn tun ki yiin Huram, wunba tee saauk daano, ki be Taya doo ni, ki din mi kutmɔnt toonn bonchiann na. ¹⁴ U baa din nyii Taya-e, ñaan li yoo manj u baa din kaa u manfoor ni, u mun bia din tuu tee wunba mi kutmɔnt toonne. U naa mun din tee Naftali booru ni niroe. Huram din tee saauk toontunno nba mɔk yame, ki bia mɔk bannu, ki u din sak Solomonn yiinii na, ki sii tee sakurteeb kur saakoɔ.

Ki jiin kutmɔnt toota ñanlee na po

(2 Barkperii 3.15-17)

¹⁵ Ki Huram ñamm kutmɔnt toota ñanlee, ki li fɔkint sanpaapo tee taakaabii ñanyia, ki gbenj taakaabii ñanloob, ki jiir senn kpian Yenjiantu ñaak na tammɔb. ¹⁶ U bia din jabir kutmɔnt ñanlee ki yirin dachaata ñanlee nba kpia tammɔb na, ki li fɔkint tee taakaabii ñanlee nan waan waan. ¹⁷ U din nan jarite ki li tuuk leer dachaata na paak, ¹⁸ ki jii kutmɔnt ki ñamm tilɔɔna ki tabin yenn kɔɔ kur paak.

¹⁹ U din jii kutmɔnt ki jabir, ki li naan tipuuk, ki li fɔkint tee taakaabii ñanlee, ²⁰ ki jii tɔɔn dachaata nba ki li yura tee bonkunkuna na paak. U din jii kutmɔnt tilɔɔna nba ki u ñamm nae ki tɔɔnir, chaabu kur kobik kobik dachaatir kur paak.

²¹ Huram din jii kutmɔnt dachaata na ki sennir jiantu ñasaakak na tammɔb boore. Linba din be diitu po na sann tee Jakinn,* ki linba be ganj po na sann mun tee Boas.†

²² Ki kutmɔnt nba ki u ñammir ki li naan tipuuk na mun tɔɔ dachaata na paak.

Ki dachaata na toonn ji gbenn.

Ki jiin kutmɔnt nyunbuuk po

(2 Barkperii 4.2-5)

²³ Huram din maa kutmɔnt nyunbuuk ki li tee bonkunkunn, ki li sumiiu tee taakaabii ñanlee nan waan, ki yarimu nɔɔk ni tee taakaabii ñanñmu, ki li loka ni yarimu tee taakaabii piik nan ñanñmu ki lint. ²⁴ Li nanyer po mɔgbana paak, ki u nan kutmɔnt lena ki sennir chaabii ñanlee, ki li kur nan nyunbuuk na tee yor. ²⁵ Nyunbuuk na din tɔɔ kutmɔnt naajai piik nan banlee yur paake. Bantaa din tor bi numm niiganj poe, ki bantaa tor yonbaa po, ki bantaa tor niidiitu po, ki bantaa tor yondo po. ²⁶ Nyunbuuk manj kpakiiu din tee nan niibifoouk fɔkint nae, ki li mɔgbana tee nan buuk yar nba tee bianjinba na, ki li mɔgbankookii naan tipuuk. Nyunbuuk manj kɔɔ nyun nan bokit tusaa ñanlee nawa.

Ki jiin kutmɔnt torit po

²⁷ Huram bia din nan kutmɔnt torit piik. Li kur fɔkint din tee taakaabii ñanlee-lee, ki li yarimu tee taakaabii ñanlee-lee, ki li fɔkint paapo tee taakaabu nan waan waan. ²⁸ Bi din jii dapabae ki kpaa tukin leer paak ki teenir torit. ²⁹ Ki yanbora ninnant nan naajai ninnant nan bona nba mɔk kpinkpant ninnant be linba ki bi jii teen torit na paak. Bonninnant na paapo nan li tinj po, bi din nan bonninnanliae. ³⁰ Toruk kur din

* 7:21 7.21 Bi maan ni, Jakinn nan “u sent” mɔbona naane. † 7:21 7.21 Bi maan ni, Boas nan “u panj paak” mɔbona naane.

mok kutmont fiia nanna na kutmont aksir. Li lotii nanna na, kutmont guuta din be ki guu kutsɔŋ na, ki guuta na paak ki bi nan bonninnant. ³¹ Toruk kur din mok kantue, ki kutsɔŋ saa fit toon li paak. Kantu na dokiiu din tee taanmaun nan bonjinne, ki li tij po tee niibatu. Bi din nan bonninnante ki lint. ³² Li fiia kpakiiu din tee taanmant njanlee-e. Li din be torit na loŋ nie, ki li aksir tur nan toruk na. ³³ Li fiia na din naan taantorit fiiae, ki li aksir nan sipukis nan li tukinya kur tee kutmont. ³⁴ Toruk kur din mok dabona nba diar nanna na tij po lotii na ni, ki nann nan toruk na tur leer. ³⁵ Bonsiar din be li yur paak, ki li yarimu tee nuubatu, ki linba diar ki lintir na, li bondiakara na nan daat na tur nan torit na yomm. ³⁶ Bi din nan bona nba mok kpinkpante bondiakara nan daat na paak, nan yanbora nan kaatii siaminba kur ki yiar be, ki bia jab jab li kpini. ³⁷ Nna bannue ki bi din nan torit na, bi kur din jame ki naan, ki bia taa booru.

³⁸ Huram bia din nan tatilanmanbana piik, ki toruk kur mok tatilanmanbann. Ki li yarimu tee kpinkpandukina nanna na, ki koo nyun bokit piinna na. ³⁹ U din senn torit nannmue niidiitu po, ki senn nannmu nba biar na niigan po, ki jii nyunbuuk na ki senn niidiitu po ki jii yondo po.

*Bona nba din be Yenjiantu nasaakak na nie na
(2 Barkperii 4.11–5.1)*

⁴⁰⁻⁴⁵ Huram bia din namm boba nan sofira nan senii. U din gbenn toonn kur nba be Yennu nasaakak na ni, ki kpanbar Solomonn wannɔ a wun tun na. Waa din tun linba mane na:

Toota njanlee

nan li bona nba naan nmanii ki be toota na paak,

nan jarit nba ki bi luur ki li tuuk leer na,

ki paan dachaatir kur paak nan kutmont tilona kobii nanna,

ki li kur too chaabii njanlee-lee, ki lint dachaatir kur,

nan torit piik

nan tatilanmanbana piik

nan nyunbuuk

nan naajai ninnant piik nan banlee, ki bi deen nyunbuuk na,

nan boba nan sofira nan senii.

Huram din jii kutmonte ki namm bona nba na kur ki tur kpanbar Solomonn, a lii be Yenjiantu nasaakak na ni. ⁴⁶ Kpanbar na din te ki bi namm li kur, yokboouk nba be Sukof nan Saretann doi sinsuuk ni, Joodann mokir baauk ni na. ⁴⁷ Solomonn din ki te ki bi bikin kutmont na yabinti, kimaan li din yab bonchiann, li paak, bi ki bann laa tee bianjiba.

⁴⁸ Solomonn bia din te ki bi teen salima bona na, Yenjiantu nasaakak na ni: li maruj binbintir, nan teebul nba ki bi paa boroboro nba ki bi teen Yennu na, ⁴⁹ nan fitsenta piik nba see kasii yaa kasii boor ni na, ki nannmu be niidiitu po ki nannmu be niigan po, nan tipuuk, nan fita, nan mubabtii, ⁵⁰ nan nyubitii, nan fita bonnmakint kara, nan senii, nan senii nba ki bi sii jokit bonnunubit lej, nan sipai nba ki bi moi muu, nan kasii yaa kasii diiuk na gantabita, nan Yenjiantu nasaakak na nanyer po gantabita. Bi din namm linba na kur nan salimae.

⁵¹ Yoo nba ki kpanbar Solomonn gbenn Yenjiantu nasaakak na ni toona, u din jii linba kur ki u baa Defid din jii ki tur Yennu nae, ki koon bonbibirit diit na ni, li salimpeena nan li salimmona nan bona nba kur be.

8

*Bianjiba ki bi baar nan molor lakir na Yenjiantu nasaakak na ni
(2 Barkperii 5.2–6.2)*

¹ Ki kpanbar Solomonn yiin Israel booru saakab nan naakuut saakab kur a bin baar u boor Jerusalem, ki tan jii Yennu molor lakir na, Sayonn nba tee Defid digbann na ni, ki saan nann Yenjiantu nasaakak na ni. ² Ki bi kur tikir lanbont jaamm na sakir ni, nmaarii njanlore nba ki bi yi Etanim na ni. ³ Toondamm na kur nba tikir yoo nba, ki mannteeb na wokit molor lakir na, ⁴ ki jii saan nann nasaakak na boor. Ki Liifai teeb nan mannteeb na bia jii Yennu lanbouj na nan li bona kur, ki saan nann jiantu nasaakak na boor, ⁵ ki kpanbar Solomonn nan Israel niib na kur lakin molor lakir na boor, ki mann maruj, ki kpaii pei nan nei bonchiann, bonkobit na din kaa kann. ⁶ Li poor po, ki mannteeb na jii molor lakir na ki koon nasaakak na ni, ki saa bir kasii yaa kasii na ni, bona nba mok kpinkpant na louj ni, ⁷ ki bi kpinkpant piin lakir na, nan daat nba ki bi puun lakir na ki jii na. ⁸ Wunba kur set ki yekin tammob ki took kasii yaa kasii boor na saa fit la daat na joot po, nann wunba set gann po narin kan fit la. (Daat man

bia daa be lej nan dinna.) ⁹ Siar din kaa molor lakir na ni ki pukin tanpatlai njanlee nba ki Moses din kpeen Sainai jooor boor na, siaminba ki Yennu din lor molor nan Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ijipt na.

¹⁰ Yoo nba ki mannteeb din nyii jiantu nasaakak na ni, ki sanpagbouj gbee yent diiuk na, ki nyirii, kimaan Yennu baakir be u njaak ni. ¹¹ Ki mannteeb ji gbar bin nmat koo ki saa tun bi toona. ¹² Solomonn din miar Yennu a:

“Fin Yennu-e jii yonpeeuj na ki teenir sanpagbouj ni,
njan ki a loomm ni ki a gann ki be sanpagbant ni nan bunbonn ni.

¹³ Motana, n maa jiantu nasaakak nba yabe ki tura,
siaminba ki a sii be yaayoo siiyoo.”

Bianjinba ki Solomonn pak maan ki tur niib na
(2 Barkperii 6.3-11)

¹⁴ Niib na nba see lej na, ki kpanbar Solomonn nmant u numm ki torib, njan miar Yennu piisin bi paak. ¹⁵ U din yet a, “Pakin Israel teeb Yomdaano Yennu. U dia u masonn nba ki u din senn ki tur n baa Defid, yoo nba ki u din yet a, ¹⁶ ‘Laa nyii yoo nba ki n din nyinn n niib Ijipt tin ni na, n din ki gann digbansiar Israel tin na ni ki li tee siaminba ki bi saa maa nasaakak kii jiantirimi, njan n gann fin Defid-e maa fii dia n niib.’ ”

¹⁷ Solomonn din namm yet a, “N baa Defid din lor nan wun maa nasaakake ki bii jiantir Israel teeb Yomdaano Yennu lej. ¹⁸ Njan ki Yennu yeto a, ‘A mok monii nan faa loon fan maa jiantu njaak ki turin na, ¹⁹ njan a kan ban maari. A tion bijae tan saa maa n jiantu njaak man.’

²⁰ “Ki motana, Yennu dia u masonn manj. Mine gaar n baa ki tee Israel teeb kpanbar, ki bia maa jiantu boor ki tur Israel teeb Yomdaano Yennu. ²¹ N bia namm siar boor Yenjiantu nasaakak na ni, ki li tee molor lakir na nba be sian, molor lakir nba ki tanpatlai njanlee be li ni na, ki tee linba ki bi din sob molor nba ki Yennu lor nan ti yeejamm, yoo nba ki u din nyinnib Ijipt na.”

Ki jii Solomonn Yenmiaru po
(2 Barkperii 6.12-42)

²² Niib na numm ni ki Solomonn saan set binbintir na toonn po, ki donn nii ²³ njan miar Yennu a, “Israel teeb Yomdaano Yennu, yensau ji kaa sanpaapo koo tingbouj na ni, ki tee nan fin na. A dia a molor nan a niib, ki bia wantib a lomm, yoo nba ki bi sak a mob nan bi para kura. ²⁴ A dia a masonn nba ki a din senn ki tur n baa Defid na, kimaan dinna a mobonn kur teen moniiwa. ²⁵ Ki motana, Israel teeb Yomdaano Yennu, n meia nan a bia dia masonleer nba ki a din senn ki tur n baa, ki yet nan yoo kur u yaaboonne sii yoo tee Israel kpanbar, li-i tee ki bi yoo saak a mob nan waa din saak bianjinba na. ²⁶ Li paak, Israel teeb Yennu, njaant ki bont kur n tun nan barmonii nan faa senn ki tur n baa Defid, wunba din tee a toontunn na.

²⁷ “Njan Yennu, a set saa fit kii be tingbouj na paaka-a? Sanpaak na kur gbaa ki yarin ki janj nan fii be leji, ki nlee nasaakak nba ki n maa na sii yarin ki janani? ²⁸ N Yomdaano Yennu, n tee a toontunnoe. Gbiintir n miaru, ki tun maa mei ki loon linba dinna na. ²⁹ Li guu nasaakak na yonnu nan nyiok kur, li tee siaminba ki a gann, a bii jiantirae. Mi-i set tor nasaakak na yoo nba ki miara, fan gbiint n miaru. ³⁰ A gbat n miaru nan a niib miaru yoo nba ki bi set tor njaak na po ki miara. Faa be a binbeboor yendouj ni na, a gbat ti miaru ki nyik chab ti biit.

³¹ “Li-i tee ki bi yet a niro tun ki biir u loo, ki bi baar nana a maruj binbintir boor, nasaakak na ni, a wun por mob nan u ki biir siar, ³² Yennu, faa be yendouj ni na, a gbiint ki bu ki tur a daaba. A dat wunba mok biit na tubir ki lin janjo, njan nyik wunba mok monii na.

³³ “Li-i tee ki a niib Israel teeb datai nyannib, kimaan baa tun ki biira na paak, ki bi jen a boor ki baar nasaakak na ni, ki miara nan sikin-n-moj ki loon nyikin chab, ³⁴ faa be yendouj ni na, a gbat bi miaru manj. Nyikin chab a niib ki jen namum tin nba ki a din jii ki tur bi yeejamm na ni.

³⁵ “Li-i tee ki a niib tun ki biira, ki a soor saak, ki bi nyik bi yanbomm ki set tor nasaakak na ki miara nan sikin-n-moj, ³⁶ faa be yendouj ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chab bi kpanbar yanbomm nan namm Israel teeb yanbomm, ki wannib ki bii tuun linba njan. Li poor po ki fin Yennu n te ki saak n baa a tingbouj na paak, tingbouj nba ki a tur a niib ki li yoo tee bi faar na.

³⁷ “Li-i tee ki kon baa tin na paak, koo ki yiarbiiuk baar, koo ki woruk baar ki koor bonbuburit, koo ki naasuut baar, koo ki a niib datai worib, koo ki yarii nan baatuk baar bi sinsuuk ni, ³⁸ fan gbiint bi miaru. Li-i tee ki a niib Israel teeb yeno dudukit daamiio, ki u be parbiir ni, ki bi tant bi nii jiantu nasaakak na po ki miara, ³⁹ fan gbiint bi miaru

marj. Faa be a binbeboor yendouj ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chabib, njan sommib. Fin kooe mi nisaarik yan nan u dudukit. A teen soo kur linba janjioe, ⁴⁰ ki li te ki a niib saak a mob yoo kur nba ki bi be tij nba ki a din tur ti yeejamm na ni.

⁴¹⁻⁴² "Li-i tee ki digbangann niro nba be banfokira gbat a sanjaann na po, nan toonjaana nba ki a tun ki tur a niib, ki baar a wun jianta ki miara, a jiantu nasaakak na boor, ⁴³ fan gbiint u miaru. Faa be Yendouj ni na, a gbat u miaru ki tun linba ki u loon, ki nibooru kur nba be tingbouj na ni saa banna, ki sak a mob, nan a niib Israel teeb nba tuun na. Njanne ki bi saa bann nan jiantu nasaakak nba ki n maa nae set tee siaminba ki bi sii jiantira.

⁴⁴ "Li-i tee ki a yet a niib a bin saan kon nan bi datai, ki bi miara, baa lek be siaminba kur, njan set tor digbann nba ki a gann na po, nan jiantu nasaakak nba ki n maa ki tura na, ⁴⁵ fan gbiint bi miaru. Faa be yendouj ni na, a gbat bi miaru ki turib nyannu.

⁴⁶ "Li-i tee ki a niib tun biit ki jiin a po, soo porj kaa ki ki tuun biiti, ki a wutoor doo, ki a te ki bi datai nyannib, ki teemm yommii, ki saan namm digbangann ni, digbann na-i lekii be banfokira, ⁴⁷ fan gbiint a niib miaru. Baa be tij na ni, bi-i nyik bi yanbomm, njan miara ki fiit bi biit nan baa tee noontont nan yanbondamm bianjinba, Yennu, fan gbat bi miaru. ⁴⁸ Li-i tee ki bi mo koo bi biit paak nan barmonii, tij marj ni, ki set tokin tij nba ki a din tur bi yeejamm na, nan digbann nba ki a gann na, nan njaak nba ki n maa ki tura na, ⁴⁹ fan gbiint bi miaru. Faa be a binbeboor yendouj ni na, a gbat bi miaru, kii mok ninbatinu namm. ⁵⁰ A nyik chab bi biit nan bi moyetuk, ki njan bi datai-ii be namm binberj nba njan. ⁵¹ Bi tee a tiorj niibe, niib nba ki a din nyinnib Ijpt, siaminba ki biak bonchiann be na.

⁵² "Yabint Yennu, ii mok ninkpabaouj yoo kur, a niib Israel teeb nan bi kpanbar paak, kii gbia bi miaru yoo nba kur ki bi yiina ki loon sommir. ⁵³ Fine gannib booru kur sinsuuk ni, a bii tee a niib nan faa din pak a toontunno Moses ki u pakib, yoo nba ki a din nyinn ti yeejamm Ijpt tij ni na."

Miarjoontik

⁵⁴ Solomonn nba miar Yennu ki gbenn, ki u set maruj binbintir na toonn po, siaminba ki u bo gbaan njan donn u nii sanpaapo na, ⁵⁵ ki pak nan kunkosaakar, ki teen Yennu piisin niib nba kur lakin lej na paak. U din yet a, ⁵⁶ "Pakin Yennu nba tur u niib parmaasir nan waa din pak a u saa tun na. U dia u mosonjana nba ki u din tur u toontunno Moses na. ⁵⁷ Ti Yomdaano Yennu-ii be nan timm, nan waa din be nan ti yeejamm bianjinba na. U daa ban nyikitit koo ki tammit ti po; ⁵⁸ wun te ki tii saak u mob, ki lin te ki tii be nan waa loon tii be bianjinba na, kii dia u sennii nan u wannu nba ki u din tur ti yeejamm na. ⁵⁹ Ti Yomdaano Yennu-ii yoo kii tian miaru nan baruuj nba ki n turo na, kii mok ninbatinu nan Israel teeb nan bi kpanbar yoo kur, nan baa sii loon linba daar kur; ⁶⁰ ki tingbouj na niib kur n bann nan Yennu kooe tee Yennu, ki soo kaa ki pukin. ⁶¹ Yimm nba tee u niib na, yii yoo kii saak u mob, kii saak u sennii nan u wannu nan yaa tuun bianjinba motana na."

Bianjinba ki bi jii jiantu nasaakak na ki tur Yennu (2 Barkperii 7.4-10)

⁶² Ton, ki kpanbar Solomonn nan niib na kur mann maruj ki tur Yennu. ⁶³ U din kpai nei tusaa piinlee nan njanlee, nan pei tusaa kobik nan piinlee, ki li tee weinanleeb Yenpiinii. Nna bannue ki kpanbar na nan niib na kur din jii jiantu nasaakak na ki tur Yennu. ⁶⁴ Li daar marj ki u bia namm dindonjouk na sinsuuk ni nan jiantu nasaakak na toonn po. Leje ki u mann maruj nba jokij muu munn na, nan jeet Yenpiinii nan bonkobit kpapana, ki li tee weinanleeb Yenpiinii ki tur Yennu. U din mann maruj marj lej, kimaan kutmont maruj binbintir nba ki u maa na din waab nan Yenpiinii na kura n paana.

⁶⁵ Ki Solomonn nan niib na kur dii lanbont jaamm, jiantu nasaakak na boor daa njanlore. Nibur din lakin lej, ki nyii Hamaf loonu nba be niiganj po na, nan Ijpt kpaar nba be niidiitu po na. ⁶⁶ Daananniin daar ki Solomonn kunn niib na, ki bi kur dontir Yennu ki kun, kimaan piisin nba ki Yennu teen u toontunno Defid nan u niib Israel teeb paak na.

9

Bianjinba ki Yennu namm dokit Solomonn paak (2 Barkperii 7.11-22)

¹ Kpanbar Solomonn nba maa Yenjiantu nasaakak, nan naan njaak, nan linba kur ki u loon wun tun na ki gbenn yoo nba, ² ki Yennu namm dokit u paak nan waa din tun

bianjinba Gibeonn na, ³ ki yeto a, “N gbat a miaru nawa. N njam jiantu nasaakak nba ki a maa na, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin yaayoo nan yaayoo. N sii goriir ki guur yoo kur. ⁴ Li-i tee ki a saa jiantin nan barmonii nan yanjanin nan a baa Defid nba din tee na, ki saa dia n sennii ki tun linba kur ki n wanna, ⁵ n saa dia mosonn nba ki n din senn ki tur a baa Defid, yoo nba ki n din yeto nan u yaaboonae sii yoo dia Israel teeb na. ⁶ Naan li-i tee fin koo a yaaboonae na yet n weiu, koo li-i tee ki a yet n sennii nan n mob nba ki n tura na, njan jiantir yenbis, ⁷ njan njanin n saa nyinn n niib Israel teeb tin nba ki n teemm na nie, ki bia nyik jiantu nasaakak nba ki n njamir ki li tee n jiantu boor na. Tingbourj na ni nisaarii kur saa yisin Israel teeb, ki diab nan noontont. ⁸ Jiantu nasaakak na saa kpant langbenn, ki wunba gar lej kur, li saa yaar lit, ki u gbanant saa jek ki wun boi a, ‘Bee ki Yennu tun nna ki tur tin na nan jiantu nasaakak na?’ ⁹ Ki niib saa jiin a, ‘Kimaan bi nyik bi Yomdaano Yennu nba din nyinnib Ijpt ki baar namm nna nae. Bi baakit yenbise ki jiantirib. Nanne teen ki Yennu baar nan biak na bi paak.’ ”

Ki jiin Solomonn nan Hiram molor po

(2 Barkperii 8.1-2)

¹⁰ Solomonn din jii bina piinlee-e ki maa Yenjiantu nasaakak nan u naan njaak na. ¹¹ Ki Taya kpanbar Hiram turo kpek nan naajjik daat nan salima nba kur ki u din jii ki tun njei na toona. Laa din gbenn yoo nba ki kpanbar Solomonn jii doi piinlee, ki li be Galilii tin ni, ki tur Taya kpanbar manj. ¹² Ki Hiram saan ki saa la doi na, njan u din ki loon doi manj. ¹³ Nanne ki u yet Solomonn a, “N ninja, doi nae ki a turimi-i?” Li paak ki bi yi doi manj Kabul.* ¹⁴ Hiram din tur Solomonn salinkuna ki li per botoot kobika.

Linba ki Solomonn tun pukin

(2 Barkperii 8.3-18)

¹⁵ Kpanbar Solomonn din jii ninmonne, ki toontunna maa jiantu nasaakak nan naan njaak na, ki bia jii tant ki gbeen baauk nba be Jerusalem yondo po na, ki bia maa doo manj joojook. U bia din te ki bi namm maa doi nba tee Hasor nan Megido nan Geser. ¹⁶ Ijpt kpanbar poɔj din wor Geser ki nyannir ki kpai lej niib, ki joor muuwa. Li poor po, ki u jii doo manj ki tur u bipoo, ki li tee u poochianpiinii, yoo nba ki u bipoo manj din kun Solomonn na. ¹⁷ Ki Solomonn tan njam maa doo na. U bia din jii ninmonne ki maa Bef Horonn nba be tin po na, ¹⁸ nan Baalaf nan Tamar, ki li be Juda muuk ni, ¹⁹ nan doi nba ki u birin u jeet, nan doi nba ki u taanii nan u taantorit be na, ki bia maa linba kur ki u loon, Jerusalem nan Lebanonn nan siaminba kur tee u yent. ²⁰⁻²¹ Solomonn din mian Keenann teeb nba ki Israel teeb ki kpaiib yoo nba ki bi din gaar bi tin na yaaboonae. Njamme din tee Amor teeb nan Hef teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb. Bi yaaboonae tee yommie nan dinna. ²² Solomonn din ki jii Israel teeb na ki teemm yommii; bi din tee u kunkonkonnae nan saakab nan nmakit-teeb nan taantorit saakab nan taanjakira.

²³ Saakab kobii njanjmu nan piinjmuie din dia niib nba tuun miar toonn nba tee Solomonn tanmaanu na.

²⁴ Solomonn njaapoo nba tee Ijpt kpanbar bipoo na nba din nyii Defid doo ni ki baar naan njaak nba ki Solomonn maa ki turo na ni, li poor poewa ki Solomonn din jii tant ki gbeen baauk nba be Jerusalem yondo po na.

²⁵ Binn nok ni Solomonn din tuu mann mujoonu maruj nan weinanleeb maruj taar muntaae, binbintir nba ki u maa ki tur Yennu na paak; u bia din jokit bonnunubit ki teen Yennu. Nna bannue ki u din gbenn Yenjiantu nasaakak na maanu.

²⁶ Kpanbar Solomonn bia din kpaar njanin, Esion-geber doo ni, ki li kpia Elaf, ki be Akaba mok-kpaj, Edom tin ni. ²⁷ Ki kpanbar Hiram tun binba tuun mokgbenjir paak toonn ki mok li yan na, a bin saan kii tuun nan Solomonn jab nba tuun mokgbenjir paak toona na. ²⁸ Ki bi saan nan njanin ki saa baar Ofir tin ni, ki jen nan salinkuna, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobik nan piinloob nawa, ki tan tur Solomonn.

10

Bianjinba ki Sieba poobat saan Solomonn boor

(2 Barkperii 9.1-12)

¹ Ki Sieba poobat gbat Yennu nba te ki Solomonn sann doo bianjinba, ki baar Jerusalem a wun tan boi Solomonn buboit nba paar, ki bikin. ² U din tok nan niib bonchiann nan laagumiinba, ki bi jii bonnunubit, nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan salima bonchiann. Waa baar Solomonn boor yoo nba, ki u boi Solomonn buboit nba kur ki u dukin. ³ Ki Solomonn jiin u buboit na kur. Siar din kaa ki paar nan Solomonn n wann

* **9:13** 9.13 Bi maan ni, Kabul nan “yann” mabona naane.

li paaki. ⁴ Ki Sieba poobat na bann Solomonn yanfoon nba tee, ki bia la naan njaak nba ki u maa na. ⁵ U bia din la baa teen jeet nba ki senn ki bi saa di na, nan saakab binbeboor nba ki Solomonn maa, nan waa nmakitir u njaatoontunna benu bianjinba, nan tiat nba ki bi lia na, nan toontunna nba baat nan jeet na liant, nan maruŋ nba ki u mann Yenjiantu njaasaakak na ni, ki li yaar lito, ki u gbar foon. ⁶ Nanne ki u yet kpanbar Solomonn a, “Maa gbat linba n tɔŋ doo ni ki jiin a po nan a yanfoon po na, li set tee barmoniie. ⁷ N daan ki teen yada, njaan maa baar n tɔŋ ki tan la nan n ninbina nae, ki n ji sak, njaan n daan poŋ ki gbat li bɔkiri; a yanfoon nan a mɔkint na yab ki gar maa daan gbat linbawa. ⁸ A njaapoob yura man bonchiann; ki a toontunna yura bia man nan baa yoo be nana, ki mɔk yaak ki gbiintir a yanfoon maan na. ⁹ N piak dont a Yomdaano Yennu, kimaan u wanna u par nba peen a paak bianjinbawa, li paak, ki u nyinna ki a tee Israel teeb kpanbar. U lomm nba be Israel teeb paak na kaa gbennu, li paak ki u teena bi kpanbar, a fii diab fanu kii bu barmonii buut.”

¹⁰ Li yoo na ki u jii piinii nba ki u dia na ki tur kpanbar Solomonn: ki salinkuna gar baajii kobika, ki bonnunubit nan tanbinyinyira nba daauk paar mun bia yab hali. Poo na nba din tur Solomonn bonnunubit nba, li din yab ki gar Solomonn nba mi gaar bonnunubit nba kur niib boora.

¹¹ (Ki bat Hiram narint nba din jii salima nba Ofir tinj ni ki baar nann na, mun din jii langberj daat nan tanbinyinyira nba daauk paar ki tan turɔ. ¹² Ki Solomonn jii daat na ki teen jaantarii, Yenjiantu njaasaakak na ni, nan naan njaak na ni, ki bia jii teen bonnumoot nba tee kɔna nan duuntii ki tur yanyinna. Nanne mantik din tee langberj danant nba ki bi mi baar nann Israel tinj ni. Soɔ bia ji din ki ban la li boora.)

¹³ Solomonn din tur Sieba poobat na linba kur ki u loon ki boi li po, ki linba tee kaar piinii ki u piu na daa ki pukin lej. Li poor po ki poobat na nan u poorpo joomu nmat kun Sieba.

*Ki jiin kpanbar Solomonn mɔkint po
(2 Barkperii 9.13-28)*

¹⁴ Binn kur ni Solomonn tuu la nan salinkuna baajii kobii njanjmu na, ¹⁵ ki pukin lampo nba ki kpinkpenta pa na po, nan kpinkpouŋ nyoot, nan Arabia tinj ni kpanbara nba pa linba ki teeno u yent paak, nan Israel tinj ni yentnba saakab nba pa linba ki teeno.

¹⁶ Solomonn din kur naagbankoŋgberja kobii njanlee, ki tuu jii nan salinkuna njanlore nawa ki taan naagbankoŋjir yennkoo paak. ¹⁷ U bia din kur naagbankoŋbis kobii njaantaa, ki tuu jii salinkuna njanlee ki taan naagbankoŋ yenn. U din jii li kur na ki teenir njaak nba ki bi jii Lebanonn tinj ni daat ki maa na nie.

¹⁸ U bia din te ki bi namm naan kok-gberjir, ki jii loobnyana ki namm chianyerj, ki jii salima ki namm chianleer na. ¹⁹⁻²⁰ Naan kok na din mɔk taanmaata njanloobe ki bi nmaat ki do li paak, ki bi bia kpeer yanbora ninnant ki senn taanmaatir kur kpɔŋ, ki yanbora ninnant manj tee piik nan njanlee. Bi din nan naajak yure naankok na poor po, ki nan yanbora naankok na ganj po nan diitu po. Bi ki mi namm naan kok manj booru siar po, tingbouŋ na ni.

²¹ Bi din jii salimae ki namm Solomonn nyunyuubona kur, ki jeteenbona nba be Lebanonn tinj ni daat digberjir ni na kur tee salima bona. Bi din ki jii salimpeena ki nan siari, kimaan salimpeena din ki tee siar Solomonn yoo na. ²² U din mɔk narint, ki u narint nan bat Hiram narint lakin tuun. Ki bina njaantaa kur narint na din tuu jen nan salimmona nan salimpeena nan loobnyana nan kpataa nan waaniie.

²³ Kpanbar Solomonn din mɔk yanfoon, ki bia mɔk mɔkint ki gar kpanbara kur, ²⁴ ki tingbouŋ na niib kur din tuu loon bin baar ki tan gbiint yanfoon nba ki Yennu turɔ na. ²⁵ Ki wunba kur baat din tuu dia piiniie, li salimpeena nan salimmona nan liant nan jatiat nan bonnunubit nan taanii nan bontaanii. Li din yoo tuun nnae binn kur.

²⁶ Solomonn din mɔk taantorit tusir nan kobii njanna, nan taanii nba ki bi jakit tusaa piik nan njanlee. U din te ki yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanlia ni. ²⁷ U naan yoo na, salimpeena din nyor Jerusalem nan tana nba nyor bianjinba nae, ki kpekii bia gbee ki yab nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak bianjinba na. ²⁸ Kpanbar na toontunnae din gorii ki nmakitir taanii nba nyi Musri nan Silisia ki koo u doo ni, ²⁹ nan taantorit nba din nyi Ijpt ki koo na. Ki bi din koi Hef nan Siria kpanbara taanii nan taantorit, ki taantoruk daauk tee likbina kobii njanloob, ki taamm daauk mun tee likbina kobik nan piinjmu.

¹ Solomonn din koon boorganu waas bonchiann. U din koon Hef teeb bonpoi nan Moab teeb bonpoi nan Amonn teeb bonpoi nan Edom teeb bonpoi nan Sidonn teeb bonpoi ki pukin Ijpt kpanbar bipoo na po. ² U din tan kooontib na, njaan soo Yennu ponj pakibewa nan bi daa kooont nibooru manj bonpoi, a bi tan saa te ki namm Israel teeb n jiant bi pata na. ³ Solomonn din koon batnba bonpoi kobii njanlore-e, ki bia koon poobis kobii nantaa ki pukin, ki poob na benu te ki u nyik Yenjiantu, ⁴ ki u din tan kpet na, ki soo ki bi ponj te ki u jiantir patae, linba din tee boorganu na yenbis. U din ki waa u Yomdaano Yennu fanu nan u baa Defid nba din waa na. ⁵ U din jiantir Sidonn teeb yebik Astarte, nan Amonn teeb yenbibiiuk nba tee Molek nae. ⁶ U din tun ki biir Yennu-e, ki ji ki waa fanu nan u baa Defid nba din waa na. ⁷ U din maa jiantboor, kunkonn paak, Jerusalem yondo po, a bii jiantir Moab teeb yenbibiiuk nba tee Kemos na, ki bia maa leer a bii jiantir Amonn teeb yenbibiiuk nba tee Molek na. ⁸ U bia din maa siar boor ki li tee siaminba ki u poob nba tee boorganu bonpoi na sii jokit bonnunubit ki bia mann maruj ki teen bi tjon yenbis.

⁹⁻¹⁰ Israel teeb Yomdaano Yennu nba lek din dokit taar munlee Solomonn paak, ki yakii nana a u daa jiantir boorganu yenbis na, njaan Solomonn din ki sak Yennu mobi, u din yet Yennu jiantue. Li paak, ki Yennu wutoor doo Solomonn paak, ¹¹ ki u yet a, "Kimaan faa miwa, njaan yet ki biir molor nba ki a din lor nanin na, ki bia biir n sennu na, n sent masonn nan n saa jii a naangboun na ki tur a saakab na yeno. ¹² Njaan a baa Defid paak, n kan tun linba na yoo nba ki a daa be a manfoor ni na, njaan n saa tumir yoo nba ki a bija tan saa gaar naan nae. ¹³ N kan gaar a naangboun na kur u boori, n saa tenn booru yennkooe, kimaan n toontunno Defid paak, nan Jerusalem doo nba ki n gann ki li tee n yar na paak."

Ki jiin Solomonn datai po

¹⁴ Nanne Yennu te ki Hadad, wunba nyii Edom teeb naan njaak ni na kon nan Solomonn. ¹⁵⁻¹⁶ Bina nba din gar na, Defid din kon nyann Edom, ki Joab, wunba tee u kunkonkonna saakoo na saan lenj a wun saa pii bi niib. Njo nan u jab din biar lenj njaarii njanloob, ki li yoo manj bi din kpui joo nba be Edom yent ni kur, ¹⁷ see Hadad nan u baa toontunna nba tee Edom teeb, ki chiar saan Ijpt tinj ni na. (Li yoo na Hadad din tee bike.) ¹⁸ Bi din nyii Midiann ki saan Parann ki jaleeb chet, ki taamm lenj. Li yoo na ki bi somm ki saan Ijpt, ki baar kpanbar na boor. U din tur Hadad tinj nan njaak nan jeet. ¹⁹ U din soor kpanbar na yooe, ki kpanbar na turo u siinii nba tee u napaoo Tapenes waaro na, ki u koono, ²⁰ ki mar bonjak, ki u sann tee Jenubaf, ki Tapenes manj dia bik na kpanbar njaak, ki njo nan kpanbar na njaawaas lakin be.

²¹ Ki momaan nba tan koo Hadad tubir ni, Ijpt tinj ni, nan kpanbar Solomonn kpowa, ki kunkonkonna saakoo Joab bia kpowa na, ki Hadad yet kpanbar na a, "Njaan ki man nmat kun n doo ni."

²² Nanne ki kpanbar na boio a, "Bee? N minna siare ki a loon fan nmat kun a doo ni-i?"

Ki Hadad jiin a, "Fin n njaan ki man kun." Li yoo na ki u kun u doo ni.

Hadad nba din tee Edom teeb kpanbar na paak, u din tee Israel teeb databiiuko.

²³ Yennu bia din te ki Eliada bija Resonn kon nan Solomonn. Resonn din chiar ki nyii u chanbaa Soba bat Hadadeser-e boore, ²⁴ ki ji teen u moun kangaarnba tooondaano. (Linba na din tun, ki soo Defid kon nyann Hadadeser-a, ki kpui u jab nba nyii Siria na kur.) Resonn nan u niib din saan kar Damaskus-e, ki u niib na dinno Siria naan. ²⁵ U din tee Israel teeb dataake, yoo nba ki Solomonn din be u manfoor ni na.

Bianjinba ki Yennu tur Jeroboam masonn

²⁶ Jaloo nba bia kon nan Solomonn tee u njaasaakab yenoe, Nebat bija, ki u sann tee Jeroboam, ki u nyii Sereda, ki li be Efraim tinj ni. U naa din tee pakooke, ki u sann tee Serua.

²⁷ Moyoetuk manj labaare na: Solomonn din jikit tant ki gbeent baauk nba be Jerusalem yondo po nae, ki bia njamii maa doo na joojook.

²⁸ Jeroboam mun din tee naasimoo nba mok panje, ki Solomonn bann nan u tuun fanu, ki jiiu teeno ninmonn toontunna na saakoo, Manase nan Efraim booru yent ni kur.

²⁹ Dasiar ki Jeroboam tan nyii Jerusalem ki paa sonu, ki Yennu sokinii Ahija, wunba nyii Siilo na cheto, u kuuko, sonu paak, muuk niwa. ³⁰ Nanne ki Ahija liat u liatpaann nba ki u lia na, ki pat patir chaba piik nan njanlee, ³¹ njaan yet Jeroboam a, "Jiin chaba piik ki teen a yar, kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu piak a, 'N saa fat naan na Solomonn boore ki tura booru piik. ³² Solomonn saa biar nan booru yennkoo, kimaan n toontunno Defid paak, nan Jerusalem nba ki n gannir ki li tee n tjon doo Israel tingboun kur ni na paak. ³³ N tuun linba na, kimaan Solomonn nba yetin, njaan jiantir boorganu yenbis

nba tee Sidonn poochiankerik Astarte, nan Moab teeb tingbann Kemos, nan Amonn teeb tingbann Molek na paak. Solomonn yê n mōba. U tun biit ki turima, ki ki dia n sennii nan n ŋmakita, nan u baa Defid nba din dia na. ³⁴ N̄aan n kan fat naan na kur Solomonn boori, n saa te ki wuu mōk yiikoo u manfoor ni kur. N saa tun linba na kur, kimaan n toontunno Defid nba ki n ganno ki u dia n sennu nan n ŋmakita fanu na paak. ³⁵ N tan saa fat naan na Solomonn bija boore, ki tura booru piik. ³⁶ N̄aan n saa te ki Solomonn bija-ii dia booru yennkōoe, ŋanne saa te ki mii mōk Defid yaaboonn yoo kur, ki u dia Jerusalem doo nba ki n gann ki bi jiantirin leŋ na. ³⁷ Jeroboam, n saa dinna Israel naan, ki a sii dia yent maŋ kur, faa loon bianjinba. ³⁸ Li-i tee ki a sak n mōb fanu ki waa n sennu ki tuun linba saa maŋin, ki li-i tee ki a tuun linba ki n wanna, nan n toontunno Defid nba din tuun na, n sii yōō be nanae. N saa dinna Israel naan, ki te ki a yaaboona-ii yōō kii di Israel naan, nan maa tun bianjinba ki tur kpanbar Defid na. ³⁹ Solomonn biit paake ki n saa dat Defid yaaboona tuba, ŋaan li bia kii tee yoo kur kaa.’

⁴⁰ N̄anne ki Solomonn ji loon wun kpi Jeroboam, ki u chiar ki saan bōr Ijpt kpanbar Sisak boor, ki be leŋ nan yoo nba ki Solomonn tan kpo.

*Ki jiin Solomonn kuun po
(2 Barkperii 9.29-31)*

⁴¹ Linba kur ki Solomonn din tun pukin, u binbeŋ nan u yanfoon po, li sōb ki be ŋōō Solomonn Barkperii gbouŋ ni. ⁴² U din tee kpanbar, ki be Jerusalem ki dia Israel tingbouŋ bina piinna. ⁴³ U din tan kpo, ki bi piiu Defid doo nie, ki u bija Rehoboam gaar u naan.

12

*Ki jiin booru nba be gaŋ po na mōyêtuk po
(2 Barkperii 10.1-19)*

¹ N̄anne ki Rehoboam saan Sekem, siaminba ki Israel teeb nba be gaŋ po na tikir a bin dinno naan. ² Yoo nba ki Nebat bija Jeroboam, wunba din chiar saan Ijpt ki saa bōr, a kpanbar Solomonn daa laato na nba tan gbat nna maŋ, ki u nyii Ijpt ki jen. ³ N̄anne booru nba be gaŋ po na tun ki yiin Jeroboam, ki bi kur tōk saan Rehoboam boor ki saa yeto a, ⁴ “A baa Solomonn din diat nan tonue, ki jintit jik-kpiata. Li-i tee ki a saa sak ki jika maŋ n fukit, ki binbeŋ-ii ban ki turit, ti bo sii tee a jiamme, ki baakita.”

⁵ Ki u yetib a, “Ii jen daa ŋantaa daar ni, ki n saa turi gatun.” Ki bi yaari kur.

⁶ Ki kpanbar Rehoboam pak nan saakab nba tuu ŋmakitir u baa, kpanbar Solomonn na a, “Kpaanlanne ki n saa jiin tur niib na?”

⁷ Ki bi turō gatun a, “Li-i tee ki a loon fan dia niib na fanu, turimm gatŋanu, ki jiin bi loomm po, ki bi sii waa-ae yoo kur.”

⁸ N̄aan u din yê saakab kpaanii nae, ŋaan saan u leeb nba tee u waakir, ki bia ji tee u ŋmakit teeb na boor, ⁹ ki boib a, “Ii saa kpaanin ki man tun nlee? N saa pak nlee ki tur niib nba yaa man ŋaan ki bi jika-ii fukii na?”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Linba ki a saa pakibe na: ‘N niibisiikpatik gbeŋ ki gar n baa siak,’ ¹¹ ki bia wannib a: ‘N baa din jinti jik-kpiatae, ŋaan min ŋarin saa jinni linba kpai ki gar nna. U din dia mimmiinne ki booi, ŋaan min ŋarin sii dia gbanne ki booi.’ ”

¹² Daa ŋantaa daar ni ki niib na nan Jeroboam jen kpanbar Rehoboam boor, nan waa daan sennib bianjinba na. ¹³ Ki kpanbar Rehoboam yê nikpera kpaanii na, ŋaan pak nan niib na kunkōchiok. ¹⁴ U din gaar naasimm na nba wannō bianjinba nae, ki yet a, “N baa din jinti jik-kpiatae, min saa ŋamm pukin jika na kpiasue. U din booi mimmiinne, ŋaan min sii booi naagbanne.” ¹⁵ Li din tee Yennu loomme, nan wun tun linba ki u din te ki u sōkinni Ahija, wunba nyii Siilo na, pak ki tur Nebat bija Jeroboam na. N̄anne din teen ki kpanbar na ki gbiint niib nba loon linba na.

¹⁶ Ki niib na nba la nan kpanbar na kan sak ki turib na, ki bi gaan jat ki yeen a, “Defid nan u ŋaateeb n sik tin ni. Bi ban tun lanne ki turiti? Israel teeb, ŋaant ki tin kun man, ŋaant ki Rehoboam-ii dia u mōy.”

Li yoo na ki Israel teeb na yê Rehoboam, ¹⁷ ki nyikō, ki u ji dia niib nba be Juda yent ni na kuukō.

¹⁸ N̄anne ki kpanbar Rehoboam tun Adoniram, wunba din tee ninmōnn toona saakō na Israel teeb boor, ŋaan bi din jaato tanae ki kpiiu. Li yoo na ki Rehoboam kakit ki kōō u taantoruk ni, ki chiar saan Jerusalem. ¹⁹ Laa nyii li yoowa, Israel digbana nba be gaŋ po na niib ji tee mōyêtdamme ki tur Defid naangbouŋ.

²⁰ Israel teeb na nba gbat nan Jeroboam nyii Ijpt ki jen na, ki bi yiino bi tintaankaanu ni, ki dinno Israel naan. Juda booru ni kōoe din biar ki waa Defid yaaboona.

*Ki jiin Semaya nba buntir Yennu maan na po
(2 Barkperii 11.1-4)*

²¹ Rehoboam nba din baar Jerusalem yoo nba, ki u yiin jab nba mi konna fanu, tusaa kobik nan piinniin, ki bi nyii Juda booru nan Benjaminn booru ni. U din loon wun faa tobe, ki la nyannu ki gaar Israel teeb yent nba be garj po na. ²² Nanne Yennu yet u sokinii Semaya ²³ a wun pak mɔmaan na ki tur kpanbar Rehoboam, nan Juda booru kur, nan Benjaminn booru kur a, ²⁴ "I daa kon nan i tiɔŋ ninjamm nba tee Israel teeb na. I kur-ii kun man. Linba tun na tee n loomme." Ki bi sak Yennu mɔb ki ji nmat kun.

Bianjinba ki Jeroboam yet Yennu mɔb

²⁵ Israel booru kpanbar Jeroboam din namm Sekem doo, ki li be Efraim yent nba tee kunkona na ni, ki kar lejɔr waan. Li poor po ki u fiir lejɔr ki saan namm Penuel doo. ²⁶⁻²⁷ U din pak ki tur u mɔŋ a, "Laa tee bianjinba mɔtana na, li-i tee ki n niib na saan Jerusalem ki saa mann maruŋ ki tur Yennu, jiantu nasaakak ni, bi saa jii baakir na ki tur Juda kpanbar Rehoboam-e, njaan kpɔn."

²⁸ Waa dukin nna ki u jii salima, ki maa naajabis banlee, ki yet u niib na a, "Li paar ki turi nan yii tuu kii saa Jerusalem kii jiantir Yennu. Israel teeb, i yennii nba nyinni Ijɔt nae na." ²⁹ U din senn salima naajabis na yeno Betel-e, ki senn loo na Dann. ³⁰ Ki niib na saa jiantir naajabis marj, Betel nan Dann doi ni, ki li tee biit. ³¹ Jeroboam bia din maa jiantboaa kunkona paak, ki gann niib nba ki tee Liifai booru ki teemm mannteeb.

Ki jiin Betel doo ni jiantu biiru po

³² Jeroboam bia din nyinn jiantu jaamm daar, ki li baat njaarii nanniin, dapiik nan njanjmu daar, ki li tee nan Juda jaamm na. U din tuu mann maruŋo, binbintir nba be Betel na paak, ki tur salima naajabis nba ki u maa na, ki jii mannteeb ki kaamm Betel marj, ki bi tuun mannu boa nba ki u maa na ni. ³³ Ki njaarii nanniin ni, dapiik nan njanjmu daar, daar nba ki u tiɔŋ gann na, ki u saan Betel marj ki saa mann maruŋ binbintir na paak, ki li tee jaamm nba ki u senn ki tur Israel teeb na.

13

¹ Ki Yennu te ki u sokinii nyii Juda ki saan Betel ki saa baar soo Jeroboam see binbintir na boor, a wun mann maruŋ. ² Sokinii na din sak Yennu mɔb ki pak biir maruŋ binbintir na a, "Binbintir, binbintir, Yennu nba yet linbae na: Bi saa mar bik Defid njaak ni, ki u sann sii tee Josaya. Mannteeb nba tuun tingbandiit na ni, ki mann maruŋ a paak na, u tan saa kpib a paake, ki joo nisaarii kpaba a paak." ³ Sokinii na bia din yet a, "Binbintir na saa bet ki baa, ki tanpent nba be li paak na saa yat. Nnae ki i saa bann nan Yennu-e pak." ⁴ Kpanbar Jeroboam nba gbat nna yoo nba, ki u wannɔ nuu njaan yet a, "Soot joo na man." Li taakpaak ni ki kpanbar na nuu kpo, ki u gbar poru. ⁵ Li yoo na ki binbintir na pat, ki baa baa, ki tanpent na yat, nan Yennu sokinii na nba bunt bianjinba, Yennu sann ni na. ⁶ Nanne ki kpanbar Jeroboam yet Yennu sokinii na a, "Dimin sukuru ki miar a Yomdaano Yennu na ki turin, ki pako ki wun teb n nuu na."

Ki Yennu sokinii na miar Yennu, ki kpanbar na nuu na ji por. ⁷ Nanne kpanbar na yet Yennu sokinii na a, "Baat n njaak ni ki la jeet ki di. N saa pa-a linba ki a tun na paaka."

⁸ Ki Yennu sokinii na jiin a, "Li-i lekii tee ki a yaa fan turin a mokint na bokir gbaa, njaan n kan weia, koo ki di, koo ki nyu siar nana. ⁹ Yennu sennin nan n daa di koo ki nyu siar, a n bia daa tokii sonu nba ki n bo tokin na ki jenti." ¹⁰ Li paak, u din ki tokin sonu nba ki u bo tokin na kaa ki nmati, njaan u din tokin songanue.

Ki jiin Yennu sokiniikper nba be Betel na po

¹¹ Li yoo na ki Yennu sokinii jakper soo be Betel. Nanne ki u bonjai baar, ki tan yeto linba ki Yennu sokinii nba nyii Juda na tun Betel doo ni li daar, nan waa pak linba ki tur kpanbar Jeroboam. ¹² Ki u boi waas na a, "U bo yaat tokin lia poe?"

Ki bi wannɔ sono na. ¹³ Ki u yetib a bin baan u boŋ ki turɔ. Ki bi baano, ki u jak ¹⁴ ki tokin sonu na, ki waa Yennu sokinii nba nyii Juda na, ki saa lau ki u kar naantiik nyakir. Ki u boɔ a, "Fine tee Yennu sokinii nba nyii Juda na-a?"

Ki joo na jiin a, "Mine na."

¹⁵ Ki u yeto a, "Baat n njaak ni, ki min nan fin n di jeet."

¹⁶ Ki Yennu sokinii nba nyii Juda na jiin a, "N kan weia ki saan a njaak ni, koo ki gaar a saauŋ. N bia kan di koo ki nyu siar nana nna, ¹⁷ kimaan Yennu betin nan n daa di koo ki nyu siari, ki bia daa tokii sonu nba ki n bo tokin na ki nmati."

¹⁸ Ki Yennu sokinii jakper nba nyii Betel na yeto a, "N mɔŋ mun tee Yennu sokiniie nan faa tee bianjinba na. Yennu-e te ki malaka pak nanin a n jiia ki saan nana n njaak ni, ki saa teena saauŋ." Njaan Yennu sokinii jakper marj din faare.

¹⁹ Njanne ki Yennu sokinii nba nyii Juda na wei Yennu sokinii jakper na, ki saan u nyaak ni, ki saa dii jeet nana. ²⁰ Baa kar jeet paak yoo nba, ki Yennu mōmaan baar sokinii jakper na, ²¹ ki u yikin ki yet sokinii nba nyii Juda na a, "Yennu yet nan a ki sak u mōbi, ki bia ki tun linba ki u senna na. ²² A nimate ki saa dii jeet siaminba ki u wanna nan a daa di na. Linba na paak, a saa kpo, ki a gbanant kan pii a niib kaat ni."

²³ Baa dii ki fiir yoo nba, ki Yennu sokinii jakper na baan boŋ ki tur sokinii nba nyii Juda na, ²⁴ ki u jak ki soor sonu. Ki yanbōr cheto sonu ni ki kpiiu. Ki u gbanant dōo sonu ni, ki boŋ na nan yanbōr na see ki kpiiu. ²⁵ Ki siab gaar ki la u gbanant na dōo, ki yanbōr na see ki kpiiu. Ki bi saan Betel ki saa wann baa la linba.

²⁶ Yennu sokinii jakper na nba gbat nna yoo nba, ki u yet a, "Sokinii nba yēt Yennu mōb nae na. Ki Yennu tun yanbōr ki u sooro ki kpiiu, nan njoŋ Yennu nba yet a u saa tun na." ²⁷ Njanne ki u yet u waas a, "Baant n boŋ ki turin." Ki bi baan boŋ na ki turo, ki u jak saan ki saa la Yennu sokinii na gbanant dōo, ki boŋ nan yanbōr na see ki kpiiu. ²⁸ Yanbōr na din ki nman Yennu sokinii na gbanant, koo ki soor boŋ na. ²⁹ Ki Yennu sokinii jakper na jii gbanant na ki paan boŋ na paak, ki baar nann Betel, a bin tan mō u kpemōnii njan piiu. ³⁰ U din piiu u njaakaauk nie, njan ki njoŋ nan u bonjai na mō u kpemōnii ki yeen a, "N ninja, n ninja." ³¹ Baa piiu gbenn yoo nba, ki Yennu sokinii jakper na yet u bonjai na a, "Mi-i kpo yoo nba, yin piin kaaok marj ni, ki bir n gbanant ki kpian u yar. ³² Yennu nba wannō maan nba ki u pak ki biir maruj binbintir nba be Betel na, nan tingbandiit nba be Samaria doi ni na saa teen barmōniwa."

Ki jii Jeroboam biit po

³³ Israel kpanbar Jeroboam lek din ki nyik u biit tumu, njan njam tuki ki gani mannteeb ki nyi namn binba ki tee mannteeb njei ni, ki te ki bi mann maruj, binbinta nba ki u maa na boor. Wunba kur loon wun teen manntōo, u din tuu gannōe ki teeno manntōo. ³⁴ U tiorj biit nae din baar nan u naan yiikoo biiru chain chain.

14

Ki jii Jeroboam bija kuun po

¹ Li yoo na ki kpanbar Jeroboam bija Abija yiar. ² Ki Jeroboam yet u njaapoo a, "Fiit lia tayana ki sōo daa banta, ki fan saan Siilo, siaminba ki Yennu sokinii Ahija be na. Njōe din yet nan n tan saa di Israel naan na. ³ Jii boroboro kuna piik, nan chinchaa waan, nan siatbobir ki saa turo. A boio ki laan bee yaa lin teen ti bija na, ki u saa wanna."

⁴ Ki u saan Ahija njaak, Siilo doo ni. Kpetuk din jōon Ahija-wa. ⁵ Yennu din dōŋ pako nan Jeroboam njaapoo baat a wun boio ki jii bi bija nba yiar na po. Yennu din wann Ahija waa saa pak linbawa.

Jeroboam njaapoo nba kōo yoo nba, ki u kpant u mōŋ nigano. ⁶ Njan Ahija nba gbat ki u kōo tammōb ni na, ki u yet a, "Kōon. N mi nan a tee Jeroboam njaapooe. Bee ki a loon fan kpant a mōŋ nigano? N mōk lababiiuko ki yaa n wanna. ⁷ Ii kun ki saa wann Jeroboam nan linba nae ki Israel teeb Yomdaano Yennu piak ki teeno a, 'Mine ganna niib sinsuuk ni, ki teena n niib Israel teeb kpanbar. ⁸ N fat naan na Defid yaaboona boore ki tura. Naan a ki tee nan n toontunno Defid, wunba din waan fanu, ki saak n sennu ki bia tuun linba ki n loon na. ⁹ A tun biit ki gar binba din dia naan na ki a tan gaar nawa. A yētime ki donn n wutoor, kimaan faa ji kut ki nan tingbana ki jiantir na. ¹⁰ Linba na paak, n saa baar nan biiru a naan paak, ki kpi a yaaboona nba tee bonjai na, li waas nan nikpera na kur. N saa boont a njaak, ki wouj n piarib nan mōot na. ¹¹ A njaak niro nba kpo doo ni, boie saa njamō, ki wunba kpo muuk ni, juute saa diu. Min Yennu-e pak na.'"

¹² Ki Ahija bia yet Jeroboam njaapoo na a, "Ii kun. Fi-i baar doo yoo nba, a bik na saa kpo li yooe. ¹³ Ki Israel teeb kur saa mō u kpemōnii, ki piiu, njoŋ kōoe sii tee Jeroboam njaak ni niro nba ki bi saa piiu fanu, kimaan u kōoe ki Israel teeb Yomdaano Yennu par mei u paak. ¹⁴ Yennu yaa wun dinn kpanbar, Israel tij ni, ki wun biir Jeroboam naan na. ¹⁵ Yennu saa dat Israel teeb tubir, ki bi saa nij nan kaar nba tuu nij kpenu ni na. U saa njabir Israel teeb, tinjan nba ki u jii tur bi yeejamm na ni, ki saa yatib ki poonib Yufrates mōk-pootir, kimaan bi donn u wutoor nan baa kpeer chicherpook Asera ninnauj nawa. ¹⁶ Yennu saa yēt Israel teeb, kimaan Jeroboam tun biit, ki kōomm biit niwa."

¹⁷ Ki Jeroboam njaapoo nmat kun Tirsā. Waa kōo u njaak ni yoo nba, ki u bik na kpo. ¹⁸ Ki Israel teeb mō u kpemōnii njan piiu, nan Yennu nba pak bianinba, ki li nyii u toontunno nba tee sokinii Ahija mōb ni na.

Ki jii Jeroboam kuun po

¹⁹ Linba pukin ki kpanbar Jeroboam din tun, tobii nba ki u faa, nan waa dia doo bianinba, li kur na sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ²⁰ Jeroboam din dii naan ki kar gbant paak, bina piinlee nan njanlee-e. U din kpo ki bi piuu, ki u bija Nadab dii naan manj.

*Ki jiin Juda kpanbar Rehoboam po
(2 Barkperii 11.5-12.15)*

²¹ Solomonn bija Rehoboam din mok bina piinna nan yenne, ki dii Juda naan, ki be Jerusalem ki dia Juda yent bina piik nan njanlore. Jerusalem-e tee siaminba ki Yennu gann Israel tingbouj ni kur, a bii jiantiro. Rehoboam naa sanne tee Naama, ki u nyii Amonn.

²² Juda teeb na din tun bonbilankant ki tur Yennu, ki u donn wutoor bi paak, ki li gar bi yeejamm nba din tuma. ²³ Bi din maa jiantu boae ki tur pata, ki bia chaan jiantu tanchaakaa nan chicherpook Asera ninnant, ki jiantir kunkona paak nan tiinii nyaka. ²⁴ Li bonbilankant mantik din tee baa jii jab nan poob ki teemm patjiantu boa jantona nae. Juda teeb na din tun fei marima nba kur ki niib nba ki Yennu berib njan te ki namm Juda teeb gaar bi tinj na tuu tuune.

²⁵ Kpanbar Rehoboam naan bina njanmu ni, ki Ijijt kpanbar Sisak wor Jerusalem. ²⁶ U din jii bonjana nba be Yenjiantu nasaakak ni kur, nan linba be kpanbar njaak na, ki kpab nan salima naagbankonjir nba ki Solomonn kur na. ²⁷ Rehoboam din kur kutmont naagbankonjae ki senn li fonni ni, ki li be saakab nba guu kpanbar njaatammob na nuu ni. ²⁸ Yoo nba kur ki kpanbar koo Yenjiantu nasaakak na ni, guuteeb na din tuu jii naagbankonja nae ki chiano jiantu njaak na ni, njan tan nmat jiin njaak nba ki bi guu na ni.

²⁹ Linba kur ki kpanbar Rehoboam din tun ki pukin, li sob ki be Juda kpanbara barkperii gbouj ni. ³⁰ Bina na kur ni, kpanbar Rehoboam nan kpanbar Jeroboam din yoo faa leeb tobii. ³¹ Rehoboam din tan kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Abija dii u naan na.

15

*Ki jiin Juda kpanbar Abija po
(2 Barkperii 13.1-14.1)*

¹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan, u bina piik nan nannin niye, ki Abija dii Juda naan, ² ki kar Jerusalem bina nantaa. U naa sann din tee Maaka, ki u tee Absalom bipoo. ³ Noo Abija mun din tun biit nan u baa nae, ki din ki jii u moj ki tur Yennu fanu, nan u yeeja Defid nba din tun na. ⁴ Njan Defid paak, ki u Yomdaano Yennu tur Abija bonjak nba tan saa gaar Jerusalem naan, ki dia Jerusalem fanu, u baa kuun poopo. ⁵ Yennu din tun linba na, kimaan Defid din ki yet u mob, njan tuun linba man, ki saak noo Yennu sennu, see Hef niro Yuria maan na kuukoo. ⁶ Tob nba din piin Rehoboam nan Jeroboam sinsuuk ni na din tukin nnae, Abija manfoor ni kur. ⁷ Linba kur ki Abija tun, li sob ki be Juda kpanbara barkperii gbouj ni.

⁸ Abija din kpo, ki bi piuu Defid doo ni, ki u bija Asa dii u naan na.

*Ki jiin Juda kpanbar Asa po
(2 Barkperii 15.16-16.6)*

⁹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan li bina piinlee nie, ki Asa dii Juda naan, ¹⁰ ki dia Jerusalem bina piinna nan yenn. U yaae din tee Maaka, wunba tee Absalom bipoo na. ¹¹ Asa din tuun linba mei Yennu par, nan u yeeja Defid nba din tuun na. ¹² U din ber jab nan poob nba tee bonchonchona, ki be patjiantboae nae, njan biir pata nba ki u baa din maa na. ¹³ U din liat u yaa nba tee u baa naa na saakatuku, kimaan noo din kpeer chicherpook Asera ninnauj nba tee matuk chicherik na. Asa din pot pot chicherik mane ki joor muu, Kidronn baauk ni. ¹⁴ Asa lek din ki biir tingbanjant boa na kur tinj na ni, njan u din waa Yennu fanu, u manfoor ni kur. ¹⁵ U din jii bona nba kur ki u baa jii tur Yennu nae, ki koon Yenjiantu nasaakak ni, ki kpab nan bona nba tee salimmona nan salimpeena, ki u moj jii ki tur Yennu na.

¹⁶ Juda kpanbar Asa nan Israel kpanbar Baasa din yoo kone, yoo nba ki bi din tee kpanbara na. ¹⁷ Baasa din saan lek Juda teebe, ki piin ki namii Rama doo, a wun goor binba koo Juda yent ni, nan binba nyi li ni. ¹⁸ Nanne ki kpanbar Asa jii likirii nan salima nba kur be Yenjiantu nasaakak ni, nan kpanbar njaak ni na, ki tun u saakab Damaskus doo ni, Siria kpanbar Ben-hadad nba tee Tab-rimonn bija na boor, ki u yeeja tee Hesionn na, nan momaan na a, ¹⁹ "Njaant ki tin taan leeb nan bianinba ki ti baanba din be na.

Salimpeena nan salimmona nba na tee piiniie ki n teena. Motana, potir fin nan kpanbar Baasa motaauk na, ki lin te ki wun nyinn u kunkonkonna na n tinj ni.”

²⁰ Ki kpanbar Ben-hadad sak u dudukit manj, ki tun u kunkonkonna saakab nan bi kunkonkonna, ki bi saan wor Israel digbana. Bi din nyann Aijonn nan Dann nan Abel Bef Maaka, nan yiar nba kpia Galili mokgbenjir na, nan Naftali yent kur. ²¹ Baasa nba gbat linba tun na, ki u nyik Rama jammu, njaan saan Tirsa doo ni.

²² Nanne ki kpanbar Asa tur mob Juda kur po, a soo kur n somm ki bin jii tana nan taabii nba ki bi dia maa Rama na, ki yaat nann. Asa din jii tana nan taabii mane ki maa Mispa nan Geba nba be Benjaminn yent ni.

²³ Linba kur ki kpanbar Asa din tun, u par toona, nan doi nba ki u namm ki li wakii, li kur sob ki be Juda kpanbara barkperii gbouj ni. Njaan u kpetuk ni, yiaru din soor u taa, ki u wob. ²⁴ Nsoo Asa din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Jehosafat gaar u naan.

Ki jii Israel teeb kpanbar Nadab po

²⁵ Kpanbar Asa nba din dii naan li bina njanlee ni, ki kpanbar Jeroboam bija Nadab mun dii Israel naan, ki kar gbant paak bina njanlee. ²⁶ U din tun ki biir Yennu-e, ki koon Israel teeb biit ni, nan u baa nba din tun bianjinba na.

²⁷ Ahija bija Baasa nba din tee Isakar booru ni niru na din lor ki kon nan Nadab, ki kpiiu yoo nba ki Nadab manj nan u jab din kon nan Gibetonn doo nba be Filistia yent ni na. ²⁸ Linba na din tun ki soo Juda kpanbar Asa nba kar gbant paak li bina njanlee na. Baasa din dii Nadab naan na ki teen Israel kpanbar. ²⁹ Li taakpaak ni ki u piin ki kpi Jeroboam njaateeb, nan Yennu nba din te ki u sokinii Ahija, wunba nyii Sillo, pak na. Bi din kpii Jeroboam njaateeb kure, ki nan yenokooowa ki tenni. ³⁰ Linba na din tun, kimaan Jeroboam din tun biit ki koon Israel teeb biit ni, ki li donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor.

³¹ Linba kur ki Nadab din tun ki pukin, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ³² Juda kpanbar Asa nan Israel kpanbar Baasa din yoo faa leeb tobe, yoo nba ki bi din be bi naan ni na.

Ki jii Israel kpanbar Baasa po

³³ Juda kpanbar Asa naan bina njanlee ni njaane ki Ahija bija Baasa dii Israel kur naan, ki kar Tirsa, bina piinlee nan njanla. ³⁴ U mun bia din tee nan kpanbar Jeroboam nae, ki tun biir Yennu, ki koon Israel teeb biit ni.

16

¹ Yennu din pak nan Hanani bija Jehu, wunba tee nsoo Yennu sokinii na motaan na, a wun yet kpanbar Baasa a, ² “A din ki tee siar, njaan ki n jii Israel naan ki tura, ki motana ki a tun biir nan Jeroboam na, ki koon Israel teeb biit ni. Bi biit manj donn n wutoora, ³ ki n saa boon fin nan a njaateeb, nan maa tun bianjinba ki tur Jeroboam na. ⁴ A njaniru nba kur kpo doo ni, boie saa njamoo, ki wunba mun kpo muuk ni, juut n diu.”

⁵ Linba kur ki kpanbar Baasa tun ki pukin, nan u par toona kur sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ⁶ Baasa din kpo, ki bi piiu Tirsa doo ni, ki u bija Ela dii u naan na.

⁷ Yennu din jii maan nba jii Baasa nan u njaateeb po ki tur sokinii Jehu, kimaan Baasa nba din tun biit nba ki tur Yennu na. Li ki tee waa din tun biit nba nan kpanbar Jeroboam na koo kaa donn Yennu wutoori, njaan waa din kpii Jeroboam njaateeb kur na paak.

Ki jii Israel kpanbar Ela po

⁸ Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan njanloob ni, ki Baasa bija Ela dii Israel naan, ki kar Tirsa bina njanlee. ⁹ Nanne ki Simri, wunba tee u toontunna saakayeno, ki gorii kpanbar taantorit bokitu munlee ni yenn na, din lor bonbiir u paak. Dasiar ki kpanbar Ela be Tirsa doo ni, Arsa njaak, ki nyuu yib. Arsa-e din tee wunba gorii naan njaak na. ¹⁰ Ki Simri koo ki kpii Ela, njaan gaar u naan na. Linba na din tun Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan njanlore nie.

¹¹ Yoo nba ki Simri dii naan na, ki u kpii Baasa njaateeb kur. U bia din kpii Baasa naasinyoosnba nan u nikpiimm nba tee jab kur. ¹² Simri din kpii Baasa njaateeb kure, nan Yennu nba pak sokinii Jehu bianjinba ki u pak biir Baasa na. ¹³ Bi patmannu nae din te ki Israel teeb koo biit ni. Baasa na u bija Ela din donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoore. ¹⁴ Ela nba tun linba ki pukin, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni.

Ki jii Israel kpanbar Simri po

¹⁵ Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan ñanlore nie ki Simri dii naan, ki kar Tirsra ki dia Israel teeb daa ñanlore. Li yoo na ki Israel kunkonkonna wor Gibetonn doo, Filistia tinj ni. ¹⁶ Baa gbat nan Simri lor ki kprii kpanbar na yoo nba, ki bi kur nyinn bi tɔɔndaano Omri, ki teeno kpanbar, Israel tinj ni. ¹⁷ Li poor po ki Omri nan u jab nyii Gibetonn ki saan wor Tirsra. ¹⁸ Simri nba la nan bi nyann doo nawa na, ki u chiar koo naakutok ni, ki joo naakutok manj muu, ki li diiu, ki u kpo. ¹⁹ Biit nba ki u tun ki tur Yennu na paake din te ki linba na tun. U mun din tee nan kpanbar Jeroboam nae ki biir Yennu par, kimaan u tɔɔnj biit, nan waa te ki Israel teeb tun biit na paak. ²⁰ Linba kur ki Simri tun ki pukin, nan u lorbiik nba ki u lor na, li kur sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni.

Ki jiin Israel kpanbar Omri po

²¹ Israel teeb na din bokite: siab din loon bin dinn Ginaf bija Tibni-e naan, ki leeb mu loon Omri. ²² Li joontik ni, binba din loon Omri nae din dii, ki Tibni kpo, ñaan ki Omri dii naan na. ²³ Juda kpanbar Asa naan bina piintaa nan yenn ni, ki Omri dii Israel naan ki kar bina piik nan ñanlee. Sinsinn bina ñanloob na u din kar Tirsra-e, ²⁴ ki din daa Samaria kunkonn na likbina tusaa ñanloob, joo nba ki bi yiu Semer na boor. Omri din maa doo, kunkonn manj paak, ki te ki li wakii, ki purir Samaria, kimaan wunba tuu yen kunkonn na sanne tee Semer.

²⁵ Omri din tun ki biir Yennu par ki gar Israel kpanbara nba din dii u liik kur. ²⁶ Nan Jeroboam nba din tee na, Omri din donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor halii, kimaan u tɔɔnj biit paak, nan waa te ki Israel teeb tun biit ki bia mann pata na paak. ²⁷ Linba ki Omri tun ki pukin, nan toonjaana nba ki u din tun na, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ²⁸ Ki Omri kpo, ki bi piuu Samaria, ki u bija Ahab gaar u naan na.

Ki jiin Israel kpanbar Ahab po

²⁹ Juda kpanbar Asa naan bina piintaa nan ñanniin niñe, ki Omri bija Ahab dii Israel naan, ki din kar Samaria bina piik nan ñanlee. ³⁰ U din tun biir Yennu ki gar Israel kpanbara nba dii u liik kura. ³¹ Waa din tun biit nba nan Jeroboam nba din tun na ki janjo; ki u koon Sidonn kpanbar Et-baal bipoo Jesebel, ki jiant tingbann nba ki bi yi Baal na. ³² U din maa Baal jiantu diiuk, Samaria yent ni, ki maa maruj binbintir ki tur Baal, u jiantu diiuk manj ni. ³³ U bia din kpeer chicherpook Asera ninnauj ki jiantiro, ki tun bona bonchiann ki li donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor, ki gar Israel teeb kpanbara nba din dii u liik nawa. ³⁴ Waa din tee kpanbar yoo nba nae ki Hiel, wunba nyii Betel na din ñamm maa Jeriko. Nan Yennu nba din doñ yet bianjinba, ki li nyii Nunn bija Joosua ni na, Hiel bijakper Abiram din kpoe, yoo nba ki u din fokin Jeriko fiakir na, ki u sanbian Segub mun tan kpo, waa maa Jeriko tammoi ki gbenn yoo nba.

17

Ki jiin Elaija nan yonkoonin po

¹ Yennu sokinii nba sann tee Elaija, ki u nyii Tisbe, Gilead yent ni na, din pak kpanbar Ahab a, "Israel teeb Yomdaano Yennu nba fo, ki n jiantiro na sann ni, n piaka nan marin koo saak kan baa bina ñanlee koo ñantaa, nan maa tan saa yet ki saak n baa."

² Nanne ki Yennu yet Elaija a, ³ "Nyimin nna ki saan yondo po, ki saa bor a moñ Kerif kpenbik nba be Joodann mokir yondo po na ni. ⁴ A sii laat nyun leñe ki nyu, ki n bia pak kinkaata, ki bi sii baat nan jeet ki teena."

⁵ Ki Elaija sak Yennu mob, ki saan ki saa be Kerif kpenbik na ni. ⁶ U din nyu leñe, ki kinkaata baat nan jeet nan nant ki teeno sanyiok kur, nan daajouk kur. ⁷ Li poor po, ki nyun na foor, kimaan saak nba ki baa na paak.

Ki jiin Elaija nan Sarefaf doo ni pakɔɔk po

⁸ Nanne ki Yennu pak Elaija a, ⁹ "Ii saa Sarefaf, doo nba kpia Sidonn yent na, kii be lenj. N pak pakɔɔk lenj maa wuu teena jeet." ¹⁰ Ki Elaija saan Sarefaf. Waa baar lenj yoo nba, ki u chet pakɔɔk ki u yi daat. Ki u yeto a, "Yabit ki turin nyun." ¹¹ Pakɔɔk na nba saa a wun finn nyun na, ki u bia yeto a, "Ki bia turin jeet waan."

¹² Ki pakɔɔk na jiin a, "N por a Yomdaano Yennu nba fo na nan n ki mok jeet nan waama. Linba ki n mok kur tee yon niipuko, ki li be ñmanj ni, nan olif tiinii kpaliari, n kpasirik ni. N baar nna man yiir daate, ki kun ki saa tont linba tenn manj ki teen ki min nan n bik n di. Nanne sii tee ti jejoontik nba ki min nan n bik saa di, ñaan ji pab kon ki tan kpo."

¹³ Ki Elaija yeto a, "A daa te ki li daamiia. Ii kun ki saa teen a jeet, ñaan sinsinn, a jii yon manj waamina ki lo chinchaar ki baar nann ki turin, ñaan ji teen linba biar na

ki fin nan a bik n di. ¹⁴ Kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, 'Yon na kan gbenn yonfanman na ni, koo kpan na kan gbenn kpasirik na ni kaawa, ki min Yennu n tur saaki.' "

¹⁵ Ki pakook na tun nan Elaija nba wannɔ na, ki bi kura din laat jeet ki di ki gboot yoo kur. ¹⁶ Yon na din ki gbent nman na ni, ki kpan na mun bia ki gbent kpasirik na ni, nan Yennu nba din senn mosonn bianjinba ki tur Elaija, ki u pak pakook man na.

¹⁷ Li poor po ki pakook na bija na tan yiar, ki yiaru na pukii nan waa tan kpo. ¹⁸ Ki pakook na yet Elaija a, "Yennu nirɔ, bee ki a tun nna ki turimi? A baar nna a fan tiar Yennu n biit poe, ki te ki n bik n kpo-o?"

¹⁹ Ki Elaija yetɔ a, "Jiin bik man ki turin." Ki Elaija gaar bik na ki doo nanao ditootii paak, ki saa koo nanao diiuk nba ki u be na ni, ki paano gado paak, ²⁰ ki miar Yennu nan kunkosaakar a, "N Yomdaano Yennu, bee ki a tun bontonn na ki tur pakook na? U tee nijanoe ki gorin, ki a ji kpui u bik na." ²¹ Nanne ki Elaija tant u moɔn taar muntaa bik na paak, njan miar Yennu ki yet a, "N Yomdaano Yennu, jiint bik na manfoor ki koon u ni." ²² Ki Yennu gbat Elaija miaru, ki bik na piin ki foi, ki jen u manfoor ni.

²³ Nanne ki Elaija jii bik na, ki nmat sik nanao u naa boor, ki saa yet a, "Gotir, a bik mok manfoor."

²⁴ Ki pakook na yet a, "Motana n mi nan a tee Yennu nirɔe, ki Yennu set piak nana."

18

Ki jiin Elaija nan Baal sokiniinba po

¹ Yonkoonin na bina nantaa ni, ki Yennu yet Elaija a, "Saant ki wann a moɔn kpanbar Ahab, ki n saa tun saak." ² Ki Elaija fiir ki saan.

Kon man din paar bonchiann, Samaria yent ni. ³ Ki kpanbar Ahab yiin Obadia, wunba tee u naan njaak yudaano na. (Obadia din tee wunba waa Yennu fanue. ⁴ Ki Jesebel nba din kpi Yennu sokiniinba na, ki Obadia jii sokiniinba kobik ki saan namn ki bokitib paabu munlee, ki borib tanfiat ni piinjmu-nmu, ki teemm jeet nan nyun.) ⁵ Ahab din pak Obadia a, "Naant ki tin saan ki saa got nyuntona kur boa, nan kpenbis ni, ki laan ti saa la moot ki tur ti bonkobiti-i. Li pasiar li ji kii kpaal talas ki tin kpi ti bonkobuku." ⁶ Ki bi kur sak, soo kur nba saa tokin chianu nba, ki bi yaat ki tokin jiak jiak.

⁷ Ki Obadia nba saa na, ki u chet Elaija. U din banno ki baa fabin njan boio a, "Chanbaa, fine setiki-i?"

⁸ Ki u jiin a, "Nn, min Elaija-e. Ii saa ki saa pak a chanbaa kpanbar nan n be nna."

⁹ Ki Obadia jiin a, "N tun bee ki a loon fan koonin dan ni, ki kpanbar Ahab n kpimi?" ¹⁰ A Yomdaano Yennu nba fo na sann ni, n por nan kpanbar na loma digbann kur ni tingbouɔ na kur powa. Toondaano nba kur yet nan a kaa u doo ni, kpanbar Ahab tuu te ki toondaano man n pore nan u ki ban la-a u doo ni. ¹¹ Motana ki a loon man saan yet kpanbar na nan a be nna-a? ¹² Li-i tee ki n yaat njan ki Yennu Seek jii ki saan nana saminba ki soo ki mi, n saa teen nlee? Li-i teen nna, ki n pak Ahab nan a be, njan ki bi loma ki tan ki la-a, u saa kpime. Tiat nan n tee wunba jiantir Yennu fanue, n bisin niwa. ¹³ A ki gbat nan Jesebel nba din kpi Yennu sokiniinba na, n din bor sokiniinba kobik, ki bokitib koon munlee, ki koomm tanfiat ni piinjmu-nmu, ki teemm jeet nan nyumi-i? ¹⁴ Ki nlee ki a saa pakin a man saan ki yet kpanbar nan a be nnae? U saa kpima."

¹⁵ Ki Elaija jiin a, "N por Yabint Yennu nba fo, ki n waa na, nan n saa jii n moɔn ki wann kpanbar na dinna."

¹⁶ Ki Obadia saan kpanbar Ahab boor, ki saa wannɔ, ki u fiir ki tookit Elaija. ¹⁷ Ahab nba saa cheto yoo nba, ki u yetɔ a, "Fine na, fin nba baat nan daamii nba kaa gbennu, Israel teeb paak."

¹⁸ Ki Elaija jiin a, "Min kaa tee wunba baat nan daamii. Fine baat nan daamii, fin nan a baa. A yeen Yennu moɔbe njan jiantir Baal tingbana. ¹⁹ Pakin Israel teeb kur ki bin chetin Kamel kunkonn boor. A bia baar nan Baal sokiniinba kobii nanna nan piinjmu na, nan chicherpook Asera sokiniinba kobii nanna nba ki bat njaapoo Jesebel see bi siak po na."

²⁰ Nanne ki Ahab yiin Israel teeb kur nan Baal sokiniinba na, ki bi baar Kamel kunkonn boor. ²¹ Ki Elaija baar niib na boor ki yet a, "Li saa jii-i yoo nlee ki yin dukin ki gann wunba ki i saa jianto? Li-i tee ki Yennu tee Yomdaano, yin jianto, njan Baal-ie mun bia tee Yomdaano, yin jianto." Njan niib na din ki jiin siari. ²² Nanne ki Elaija yet a, "Min kooe tee Yennu sokiniinba nba tenn. Njan Baal sokiniinba tee kobii nanna nan piinjmu. ²³ Baat nan naajai banlee, ki njan Baal sokiniinba na n jii yeno ki kpi ki pot potɔ ki paan daat paak, njan daa tee muu lenji. N mun saa jii naajaleek na ki teen nna. ²⁴ Njant

Baal sokiniinba na n miar bi yenbik Baal, ki man mun miar Yennu. Ki wunba gat ki tun muu, ɲɔɔe tee Yenmɔnu.”

Ki niib na sak nan kunkɔsaakar.

²⁵ ɲanne ki Elaija pak Baal sokiniinba na a, “Yimm nba yab na, ii sint jii naajak ki kpi, ki miar i yenbik Baal, ɲaan i daa jokit daat na muu.”

²⁶ Ki bi jii naajak nba ki bi turib na, ki kp̄ii ki ɲammɔ, ki miar Baal tee-e ki tan tuu yonsuuk ni. Bi din hoote ki yeen a, “Baal, turint gatu.” Bi din waae ki lintir maruɲ binbintir nba ki bi maa na, ɲaan bi din ki la gatu.

²⁷ Yonu nba set yonsuuk yoo nba, ki Elaija piin ki laab ki yeen a, “Ti mei sanpaapowa man. U tee yenbike. Li ki gar u dukii dudukite, koo u tuun toonne, koo u saan sɔnue, koo u gɔɔnte ki yin fiino.” ²⁸ Ki sokiniinba na miar nan kunkɔpaara, ki ji saa ɲma bi mɔɲ jukii, nan bi maruɲ nba wantib bianjinba na, ki sɔn tan nyi. ²⁹ Bi din yikin sanpaapo nnae nan yenlekir, ɲaan bi din ki la gatu, siar din ki teen nan waama.

³⁰ ɲanne Elaija yet niib na a, “Baat ki nakinin man.” Ki bi nakinɔ, ki u piin ki ɲamii Yennu maruɲ binbintir nba bet bet na. ³¹ U din jii tana piik nan ɲanlee-e, ki tann kur see booru piik nan ɲanlee nba tee Jakob yaabooa na seenu ni. ɲɔɔ Jakob-e ki Yennu din pak nana a, “A sann sii tee Israel-e.” ³² Elaija din jii tana mane ki ɲamm maa maruɲ binbintir ki tur Yennu, ki teen gbeek ki lint binbintir na, ki li yarɪn ki saa kɔɔ nyun nan galonn munna nawa, ³³ ki ji paan daat na binbintir na paak, ki pot naajak na nant buri buri ki paan daat na paak, ɲaan yet a, “Gbeent nyun kunkoa ɲanna, ki kpaar maruɲ nan daat na paak.” Ki bi tun nna. ³⁴ Ki u yet a, “ɲammit teen nna man.” Ki bi ɲamm pukin. Ki u bia yet a, “Teent ki pukin man.” Ki bi teen pukin, ³⁵ ki nyun na gbee ki lint binbintir na.

³⁶ Ki yenlekir maruɲ yoo baar, ki Elaija saan binbintir na boor ki miar a, “Yennu, fin nba tee Abraham nan Aisak nan Jakob Yennu, want a mɔɲ motana nan a set tee Israel teeb Yennu-e, ki n tee a toontunno, ki fine yetin a man tun linba na kur. ³⁷ Turimin gatu. Yennu, turimin gatu, ki niib na n bann nan fin Yennu-e set tee Yennu, ki bia bann nan a jent namm a tiɔɲ boore.”

³⁸ Ki Yennu tun muu, ki li nyii sanpaapo ki sik, ki tan dii maruɲ nant na, nan daat na, nan tana na, ki tiɲ na kab, ki nyun na fɔɔr gbeek na ni. ³⁹ Niib na nba la linba na yoo nba, ki bi baa fabin tiɲ ni ɲaan yikin a, “Yennu-e set tee Yennu, Yennu kɔɔe tee Yennu.”

⁴⁰ Ki Elaija tur mɔb a, “Soot Baal sokiniinba na man. I daa te nan bi yenɔkɔowa tiin paakitii.” Ki niib na soor bi kur; ki Elaija jiib ki saan namm Kisonn mɔkir ni, ki saa kp̄ii bi kur.

Ki jiin yonkoonin na gbennu po

⁴¹ Li poor po ki Elaija pak kpanbar Ahab a, “Ti saa di jeet. N gbat saak fu ki baat.” ⁴² Yoo nba ki Ahab saan a wun di na, ki Elaija doo Kamel kunkonn paak ki saa boon, ki u yur be u duna ni, ⁴³ ki yet u toontunno na a, “Saant ki saa got mɔkgbenjir po.”

Ki u toontunno na saan ki tan jen ki yet a, “N ki la siar.” Elaija din te ki u saan taar munlore ki saa got. ⁴⁴ Taar munlore ni ki u jen ki yet a, “N la sanpagbouɲo ki li tee bonbik nna, li gbenju tee nan nisaarik nuu nae, ki do mɔkgbenjir na paak.”

Ki Elaija bet u toontunno na a, “Saant ki saa pak kpanbar Ahab, a wun kɔɔ u taantoruk kii kun, ki saak daa sou sɔnu ni.”

⁴⁵ Laa yann waan, ki sanpagbanbont piin sanpaak, ki wonpaaruk fukit, ki saak baar. Ki Ahab kɔɔ u taantoruk ni ki kun Jesreel. ⁴⁶ ɲanne ki Yennu yiikoo baar Elaija paak, ki u soor u tiat ki lor siak ni, ɲaan chiar ki liit Ahab, ki saa baar Jesreel.

19

Ki jiin linba tun Sainai jɔɔr paak na po

¹ ɲanne ki kpanbar Ahab wann u ɲaapoo Jesebel linba kur ki Elaija tun, nan waa kp̄ii tingbann Baal sokiniinba na. ² Ki poo na tur mɔb ki yet Elaija a, “Li-i tee ki li won tan baar nna yoo ki n ki teena nan faa teen sokiniinba bianjinba na, ɲann ɲarin yenbis na n faa kp̄in.” ³ Ki janmaanii soor Elaija, ki u chiar a wun tinn u manfoor, ki jii u toontunno ki saan nana Beerseba doo ni, Juda tiɲ ni.

Elaija din nyik u toontunno na leje, ⁴ ɲaan somm datunmunni ki kɔɔ muuk. U din saa kar tiik maasue ki sun wun kpo. U din miar Yennu ki yet a, “Yennu, li gar n paɲ terika. Nyint n manfoor, kimaan n tee nisaarika nan n yeejamm nba din tee na.”

⁵ U din dɔɔr tiik na boore ki gɔɔn. Li yoo na ki malaka siiu ɲaan yet a, “Fiit ki di jeet.”

⁶ Ki u got ki la boroboro kunn nan nyun, ki li see nan sɔɔr, ki kp̄ia u yur; ki u dii ki nyuu ki ɲamm dɔɔr. ⁷ Ki Yennu malaka na jen ki tan fiino munlee ni, ki yetɔ a, “Fiit ki di, nna-i kaa, sɔnu na saa paakawa.” ⁸ Ki Elaija fiir, ki dii ki nyuu; ki jeet na turo paɲ nba

ki u saa somm dapiinna, ki saan Sainai joor nba tee Yennu joor na boor. ⁹ Leje ki u din saa koo tanfiok ni ki door li daar nyiok.

Li nyioko ki Yennu pak nana a, "Elaija, a tuun bee nna na?"

¹⁰ Ki u jiin a, "Yomdaano, Yabint Yennu, yoo kur n jiantir fine, fin kuukooe ki n jiantir, njan Israel teeb na bir molor nba ki a lor namm nawa, ki bit a maruj binbinta, ki bia kpai a sokiniinba. Min kooe tenn, ki bi bia loon bin kpai."

¹¹ Ki Yennu yeto a, "Nyimin ki do joor na paak ki saa set n toonn po." Ki Yennu gar ki baar nan wonpaaruk nba bokit joor ki yeer tana, njan Yennu din kaa wouj na ni. Li poor po ki wouj na maak, njan ki tinjekiruk baar. Yennu bia lek din kaa tinjekiruk na ni. ¹² Tinjekiruk na poor poe ki muu baar, njan Yennu din kaa muu na ni. Ki muu na poor po ki kunkor lokin soon nna.

¹³ Elaija nba gbat nna man ki u jii u liatir ki dokin u numpo, njan nyii ki saa set tanfiok na tammob ni. Ki kunkor na yeto a, "Elaija, a tuun bee nna?"

¹⁴ Ki u jiin a, "Yomdaano, Yabint Yennu, yoo kur n jiantir fine, fin kuukooe ki n jiantir, njan Israel teeb na bir molor nba ki a lor namm nawa, ki bit a maruj binbinta, ki bia kpai a sokiniinba. Min kooe tenn, ki bi bia loon bin kpai."

¹⁵ Ki Yennu yeto a, "Nmatir saan Damaskus muuk ni, ki koo doo na ni, ki moon kpan Hasael yur paak, ki u sii tee Siria teeb kpanbar, ¹⁶ ki moon kpan Nimsi bija Jehu yur paak, ki u sii tee Israel teeb kpanbar, ki moon kpan Safat bija Elaisa yur paak, wunba nyii Abel Mehola na, ki u sii tee n sokinii ki gaara. ¹⁷ Niro nba nmiat ki Hasael ki fit kpai, njan Jehu-e saa kpai, ki wunba nmiat ki Jehu ki fit kpai, njan Elaisa-e saa kpai. ¹⁸ Njan n nyik niib tusaa njanlore Israel tin ni, ki bi sii mok manfoor. Bi tee binba waan fanu ki ki ban jiant tingbann Baal."

Ki jiin Elaisa yiinii po

¹⁹ Ki Elaija yaat ki saa la Elaisa ki u dia naajai banlee ki ko tammonn. Naajai banlee nan naasokit piik nan yenne din gar u toonn, ki u joont poor ki ko. Ki Elaija liat u liatir ki lann Elaisa. ²⁰ Nanne ki Elaisa nyik tammonn na njan chiar wei Elaija, ki yeto a, "Naant man chab n naa nan n baa, njan ji weia ki saan."

Ki Elaija jiin a, "Li njan, n kan goorani. Ii nmat."

²¹ Ki Elaisa saan saa kpai u naajai banlee na, ki jii naayokit na, ki joo muu, ki yakin naajai na nant. U din jii nant na ki tur niib nae, ki bi njan. Li poor po ki u wei Elaija ki tee u somtto.

20

Biajinba ki Siria teeb nan Samaria teeb faa leeb tob

¹ Ki Siria teeb kpanbar Ben-hadad taan u jab, ki digbana piintaa nan njanlee batnba nan bi taanii nan taantorit sommoo, ki bi saan set ki lint Samaria doo ki lek doo na. ² U din tun toomii, ki bi koo doo na ni ki pak Israel kpanbar Ahab a, "Kpanbar Ben-hadad loon ³ ki fan jii a salimpeena nan a salimmona nan a poob nan a waas nba mok pan, ki teen u nuu ni."

⁴ Ki Ahab jiin a, "A pak n chanbaa Ben-hadad nan n saka; wuu yenin, kii biaki yen linba kur ki n mok."

⁵ Li poor po ki kpanbar Ben-hadad namm tun toonii kpanbar Ahab boor ki yeto a, "N tura mob nan a turin salimmona nan salimpeena nan a poob nan a waas. ⁶ Motana see ki n tun saakab ki bin saat a jaak, nan a saakab jei, ki jii linba kur mok nyoot. Wonn nna yooe ki bi saa baar."

⁷ Ki kpanbar Ahab yiin Israel tingboun na toondamm kur ki tan yetib a, "I la nan joo na loon wun biirite. U tur mob nan u loon n poob nan n waas, nan n salimpeena nan salimmona na, ki n sak."

⁸ Ki toondamm nan niib na jiin a, "Daa ghiin u po, daa saki."

⁹ Nanne ki Ahab jiin Ben-hadad toonii na a, "Ii pak n chanbaa kpanbar na nan n sak u sinsinn loomm nawa, njan n kan fit sak u joontik loomm na."

Ki toonii na nmat Ben-hadad boor. ¹⁰ Ki Ben-hadad namm ki tumm nan momaleer a, "N saa baar nan jab bonchiannewa ki tan biir a doo na, ki bi sii yab ki fit jii li tangbiina bi nii ni. Mi-i kii tun nna, yenbis n faa kpai."

¹¹ Ki kpanbar Ahab jiin a, "Ii yet kpanbar Ben-hadad nan tob faaro nan harmonii tuu faa tobewa ki fit faa parbiir; njan li ki tee u tuu faa parbiir kaawa ki tan faa tobi."

¹² Yoo nba ki Ben-hadad gbat Ahab maan na, ki soo joo nan batnba nba tee u sommteeb na kar bi lanbont ni ki nyu daan. Ki u pak u jab a bin teen siir ki saan lek doo man. Nanne ki bi fiir bi taajai paak.

¹³ Njaan soo Yennu sokinii poŋ saan ki saa wann Ahab nan Yennu yet a u daa tiin jaymaanii nan Ben-hadad kunkonkonna nba yab bonchiann na, a u saa te ki Ahab n nyannib dinna, ki Ahab saa bann nan njoŋe set tee Yennu.

¹⁴ Nanne ki Ahab boi a, "Nmee saa gar toonn, tob na faanu ni?"

Ki Yennu sokinii na jiin a, "Yennu wann nan kunkonkonnaanii nba be yent saakab nuu ni nae saa liit."

Ki kpanbar na boi a, "Nmee sii nmakitir kunkonkonna na tiŋŋu?"

Ki Yennu sokinii na jiin a, "Fin."

¹⁵ Ki kpanbar na yiin kunkonkonnaanii nba be yent saakab nuu ni na, ki bi kann tee kobii njanlee nan piintaa nan banlee. Li poor po ki u yiin Israel kunkonkonna na, ki bi kann tee tusaa njanlore.

¹⁶ Konn na din piin yonsuuk nie, yoo nba ki kpanbar Ben-hadad nan u sommteeb nba tee batnba piintaa nan banlee na piin dayibu, bi lanbont ni na. ¹⁷ Ki kunkonkonnaanii na gar toonn. Ki Ben-hadad toonii na jen ki pako nan kunkonkonna nyii Samaria doo ni ki baat. ¹⁸ Ki u tur moɓ a, "Baa baat a bin faa tob koo ki barimie, njan yimm n soorib foot."

¹⁹ Ki kunkonkonnaanii na gar toonn, ki Israel kunkonkonleeb na waa, ²⁰ ki soo kur din kpil dataak nba ki u kon nana. Ki Siria teeb na chiar, ki Israel kunkonkonna na waa nan ninmonn, njan ki Ben-hadad jak taamm, ki taanjakira chiano, ki u chiar bot. ²¹ Ki kpanbar Ahab wei berib ki saa soor bi taanii nan taantorit ki nyann Siria teeb maŋ, ki tumm bontonn.

²² Nanne Yennu sokinii na saan kpanbar Ahab boor ki yet a, "Ii kun ki saa namm a kunkonkonna na ki lor subinii lora, kimaan Siria kpanbar na saa namm leka, siok nba baat nawa."

Siria teeb nba namm lek Israel teeb bianjinba

²³ Ki kpanbar Ben-hadad saakab na yeto a, "Israel teeb yenbis na tee kunkona ni yenbise, njanne teen ki Israel teeb daan nyann timm, njan li-i tee ki ti kon namm paanu ni, ti saa nyanniba. ²⁴ Ton, nyint batnba piintaa nan banlee na, njan jii kunkonkonna toondaanleeb ki senn bi taar ni. ²⁵ Li poor po, fan yiin kunkonkonna, ki bi kann-ii yab nan binba daan chiar na, ki taanii nan taantorit kann-ii munii tee nna. Ti saa kon nan Israel teeb na paanu nie, ki motana ti saa nyanniba."

Ki kpanbar Ben-hadad sak ki wei baa wanno bianjinba na. ²⁶ Siok nba tan baar yoo nba, ki u yiin u jab, ki bi somm ki saan Afek doo ni, a bin lek Israel teeb. ²⁷ Ki kpanbar Ahab yiin Israel teeb na ki teemm siir. Ki bi somm ki saan kar paabu munlee, ki took Siria teeb na. Israel teeb na din waar ki naan nan bulobis njanlee buunii nae, njan ki Siria teeb na mirib yent na ni.

²⁸ Nanne ki Yennu sokinii na saan kpanbar Ahab boor ki yeto a, "Yennu yet a, 'Siria teeb nba pak nan n tee kunkona ni Yennu-e, njan ki ki tee paanu ni yoo na, li paak, n saa tura nyannu ki fan nyann bi kunkonkonna nba yab na, ki fin nan a niib saa bann nan mine tee Yennu.'" "

²⁹ Siria teeb nan Israel teeb na din be bi kaanii nie daanjanlore ki gorii leeb. Ki daanjanlore maŋ daar, ki bi piin konn, ki Israel teeb na kpil Siria teeb tusaa kobik. ³⁰ Ki binba tenn na chiar ki koo Afek doo ni, ki Afek joojook baa ki nyak bi jab tusaa piinleeb nan njanlore.

Kpanbar Ben-hadad moŋ din chiar ki koo doo na nie, ki boɓ nsiak nna ni. ³¹ Nanne ki u saakab tan koo u boor ki yeto a, "Ti gbat nan Israel kpanbara na moɓ ninbatinu. Turint yaak ki tin lia nmiit ti turi ni, ki gbab botoot ti sai ni, ki saan Israel kpanbar boor, li ki gar wun chaba, ki fan foori." ³² Nanne ki bi gbab botoot bi sai ni, ki lia nmiit bi turi ni, ki saan Ahab boor ki saa yet a, "A daabir Ben-hadad meia a fan nyik u manfoor."

Ki Ahab jiin a, "U be u manfoor ni-i? Li njan. U ji tee nan n ninja nae."

³³ Ben-hadad toonii na din cheŋe, a bin la nyinn nba njan. Ki Ahab nba yet a, "Ninja" na, ki bi gaar yama ki yet a, "Faa yet bianjinba na, Ben-hadad tee a ninjae."

Nanne ki Ahab yet a, "Baat nana n boor." Ki Ben-hadad nba baar yoo nba, ki Ahab yiino a wun koo ki kar u boor, taantoruk ni. ³⁴ Ben-hadad din yet a, "N saa jiin doi nba ki n baa din gaar a baa boor na ki tura, ki a saa fit loot kpinkpouŋ boor, Damaskus doo ni, ki tur a moŋ, nan n baa nba din teen bianjinba Samaria doo ni na."

Ki Ahab jiin a, "Mosonn nba na nie ki n saa nja-a." Ki u din lor molor nana, njan njaau, ki u yaat.

Bianjinba ki Yennu sokinii pak ki biir Ahab

³⁵ Yennu din yet u sokiniinba yeno a wun yet u loo ki wun faau. Ki u loo na yet.

³⁶ Nanne ki sokinii maŋ yeto a, "Faa yet Yennu moɓ na paak, yanboɓ saa soora ki kpia,

yoo nba ki a saa seet n boor ki saa na." Waa seet yoo nba, li taabaak ni ki yanbör cheto ki kpiiu.

³⁷ Ki li sokinii bia saan jaloo boor, ki saa yeto a wun faau. Ki joo na faau nan paña ki turo danj. ³⁸ Ki sokinii na jii tann ki fin u numpo, a bi daa banto, ki saan ki saa see sonu ni, ki guu Israel kpanbar Ahab nba saa gar yoo nba. ³⁹ Kpanbar na nba tan gaar yoo nba, ki sokinii na yiino ki yeto a, "Chanbaa, n bo kon konne tob ni, ki kunkonkonna na baar nan dataak nba ki bi nyanno, ki tan turin, ñaan yetin a, 'Ti guu joo na, li-i tee ki u bot, a manfoore saa pa u paak, nnae kaa, a saa pa salimpeena tusaa ñantaæ.' ⁴⁰ Ñaan n nunii nba tan monn bonlia paak yoo nba, ki joo na chiar bot."

Ki kpanbar Ahab jiin a, "A porj bu a moñ buuta. Li tee fan gaar li tubdatue."

⁴¹ Li yoo na ki sokinii na pat tann nba boob u numpo na, ki kpanbar na ji banno nan u tee Yennu sokiniiinba na yenoe. ⁴² Ki sokinii manj ji yet kpanbar na a, "Yennu momaame na; faa nyik joo nba ki n yet maa a kpiu, ki u bot na, a tiñ manfoore saa pa li paak, ki a kunkonkonna bia saa kpo, kimaan baa nyik u kunkonkonna ki bi chiar na."

⁴³ Ki kpanbar Ahab ñmat kun Samaria nan wutoor nan parbiir.

21

Ki jiin Nabof kpaab po

¹ Jasoo din be ki bi yiu Nabof, ki u tilontii kpaab be Jesreel ki kpia nan kpanbar Ahab ñaak. ² Dasiar ki Ahab tan yet Nabof a, "Naant ki man gaar a kpaab na, kimaan li kpia nan n ñaake, ki n loon man bur kpint leñ. N saa tura tinñarj li paak, koo li-i tee ki a loon, n saa pa-a likirii nba yab." ³ Ki Nabof jiin a, "N dii kpaab na faar, n yeejamm boore. Yennu ki sak nan man te fan yenti."

⁴ Ki kpanbar Ahab kun nan wutoor nan parbiir, Nabof nba jiino bianjinba na paak, ki koo door, ki ñmant u numm ki tor dikpinn, ki yet wun fiir ki di jeet. ⁵ Ñanne ki u ñaapoo Jesebel tan koo u boor ki boio a, "Bee ki a par mantik biir nna? Bee ki a kan di jeeti?"

⁶ Ki u jiin a, "N lor man daa Nabof kpaab nae, koo li-i tee ki u loon, man turo tinj siar po li paak, ñaan ki u pakin nan n kan la."

⁷ Ki Jesebel jiin a, "A tee kpanbar, koo a ki tee? Fiit doonu paak, ii mok parpeenn ki di jeet. N saa gaar Nabof kpaab na ki tura."

⁸ Li poor po ki u sob gbansiat, ki joont nan Ahab sann, ki jii ñoo Ahab dintir ki dinn li paak, ki tur toondamm nan saakab nba be Jesreel doo ni. ⁹ U din sob a, "Ti moont moloru daar, ki yiin niib kur, ki kaan Nabof baakir kaanu paak. ¹⁰ Ii lon nibiit banlee ki bin tan pak ki biir Nabof nan u daan por Yennu nan kpanbar na mōpora. Li poor po, yin jiiu ki nyi nana doo kpñj, ki saa jaato tana ki kpiu."

¹¹ Ki Jesreel doo saakab nan toondamm na tun nan Jesebel nba wannib bianjinba na. ¹² Bi din moont moloru daar, ki taan niib na, ki tur Nabof baakir kaanu. ¹³ Ki nibiit banlee na set paanu ni, ki pak biir Nabof nan u daan por Yennu nan kpanbar Ahab mōpora. Ki bi jiiu ki nyii nana doo kpñj ki saa jaato tana ki kpiiu.

¹⁴ Maan na din baar Jesebel boor a, "Bi kpñj Nabof-a."

¹⁵ Jesebel nba gbat maan na yoo nba, ki u pak Ahab a, "Nabof kpowa. Ton, saant ki saa yent kpaab nba ki u daan yet wun koia na." ¹⁶ Li yoo na ki Ahab saan kpaab na ni, a wun saa yent.

¹⁷ Ñanne ki Yennu pak nan Elaija, wunba tee u sokinii ki nyii Tisbe na a, ¹⁸ "Saant Samaria doo ni, kpanbar Ahab boor. A saa lau Nabof kpaab ni; u yaa wuu yent kpaab mañe. ¹⁹ Pakimo nan min Yennu yeen a, 'A kpñj jooowa ñaan bia yaa fan jii u faari-i?' Pakimo nan maa yet linba tee nnae: 'Siaminba ki boi lenn Nabof son na, leñe ki boi mun bia saa lenn a son.'"

²⁰ Ahab nba la Elaija yoo nba ki u yet a, "N dataak, a wei baarima-a?"

Ki Elaija jiin a, "Nn. Fin kpan nyinn a moñ ki tuun linba bi Yennu boor kooe. ²¹ Li paak Yennu yet a, 'N saa baar nan biak a paak. N saa boona, ki boon bonjak nba kur nyii a ñaak ni, naasimm nan subirteeb kur. ²² A ñaak tan sii tee nan kpanbar Jeroboam nba tee Nebat bija ñaak nae, ki bia tee nan kpanbar Baasa nba tee Ahija bija ñaak na, kimaan faa koon Israel teeb biit ni na, a donn n wutoora.' ²³ Ki jiin Jesebel po mun, Yennu yet a boie saa ñman u gbanant, Jesreel doo ni. ²⁴ I niro nba kur kpo doo ni, boie saa ñman u gbanant, ki wunba kpo muuk ni, juut n diu."

²⁵ (Soo din kaa ki nyinn u moñ ki tun biit Yennu toonn nan Ahab na, ñaan u ñaapoo Jesebel-e din te ki u tun biit mañ. ²⁶ U din tun bonbilankant ki jiantir tingbana, nan Amor teeb nba din tuun na, ñamm Amor teeb nba ki Yennu din ber nyinnib, yoo nba ki Israel teeb din nyarii ki baat na.)

²⁷ Elaija nba pak gbenn yoo nba, ki Ahab pat u liant ki liat, n̄aan lia b̄otoot liant. U din lor m̄obe, ki d̄oo nan b̄otoot liant na soon nna nan parbiir.

²⁸ Ki Yennu yet u s̄okinii Elaija a, ²⁹ "A la Ahab nba s̄ikin u m̄oŋ b̄ianjinba ki turima-a? Waa tun nna na, n kan baar nan biak na u paak, yoo nba ki u daa be u manfoor ni. Li tan sii tee u bija manfoor niewa ki n saa baar nan biak maŋ u n̄aateeb paak."

22

Bianjinba ki Yennu s̄okinii Mikaya kpaan nan Ahab (2 Barkperii 18.2-27)

¹ Manu din be Siria teeb nan Israel teeb sinsuuk ni, bina n̄anlee nba wei na, ² n̄aan binn nba wei n̄antaa na ni, ki Juda kpanbar Jehosafat saan ki foont Israel kpanbar Ahab.

³ Ki Israel kpanbar Ahab boi u saakab a, "Bee ki ti ki tun siar ki gaar Ramof nba be Gilead yent ni na Siria kpanbar boori? Li tee ti yente." ⁴ N̄anne Ahab boi Jehosafat a, "A saa chianin ki man saan wor Ramof-aa?"

Ki Jehosafat jiin a, "Yoo nba kur ki a teen siir, n mun teen siira, min nan n kunkonkonna nan n taanjakira. ⁵ N̄aan n̄aant ki tin boi Yennu sinsinna."

⁶ Li yoo na ki Ahab tun yiin yenbis s̄okiniinba, ki bi tee nan kobii n̄anna nawa, ki tan boib a, "N saan wor Ramof amii n daa saa?"

Ki bi jiin a, "Saant ki saa worir, Yomdaano saa tura nyannuwa."

⁷ N̄aan ki Jehosafat boi a, "S̄okinii s̄oo ji kaa ki ti saa fit te wun boi Yennu ki turiti-i."

⁸ Ki Ahab jiin a, "Yenokoo biar, n̄ooe tee Mikaya, ki tee Imla bija, n̄aan n namoe, kimaan u ki mi s̄okin barjanii ki jiin n po; u yoo s̄okint bonbiire ki jiin n po."

Ki Jehosafat jiin a, "A daa yeen nna."

⁹ N̄anne ki Ahab yiin u n̄aatoontunna saakoo, ki tumo a wun saan yiin Mikaya ki baar nanao yian.

¹⁰ Ki kpanbara banlee maŋ lia bi naan liant ki kar bi gbant paak, jarik ni, doo na nanyer po, ki kpia Samaria doo maŋ tammob, ki yenbis s̄okiniinba na be lej, ki s̄okint maan bi toonn. ¹¹ Ki s̄okiniinba maŋ yeno, wunba sann tee Sedekaya, ki u baa tee Kenaana na, din jii kut ki nan yina ki yet Ahab a, "Yennu nba pak linbae na: A saa jii nae ki kon nan Siria teeb na ki biirib chain chain." ¹² Ki s̄okiniinba na kur mun bia yet nna, a wuu somm kii took Ramof po, ki u saa nyannira, a Yennu saa turo nyannuwa.

¹³ N̄aan s̄oo toontunna saakoo nba saan a wun saa yiin Mikaya na ponj saa yeto a, "S̄okiniinba kur pak linba n̄ane ki jiin kpanbar na po, li n̄an ki fan mun tun nna."

¹⁴ N̄aan ki Mikaya jiin a, "N por Yennu nba fo na sann ni nan linba ki u wannin kooe ki n saa pak."

¹⁵ Waa dokit kpanbar Ahab paak yoo nba, ki kpanbar na boio a, "Mikaya, min nan kpanbar Jehosafat n saan wor Ramof amii ti daa saa?"

Ki Mikaya jiin a, "Saant ki wor. A saa nyanna. Yennu saa tura nyannuwa."

¹⁶ Ki Ahab yet a, "Li-i tee ki a piak nanin Yennu sann ni, fan pak barmonii. Taar munnae ki n saa paka linba na?"

¹⁷ Ki Mikaya jiin a, "N la Israel kunkonkonna lin kunkona paak, ki tee nan pei nba ki mok pekpaarik na, ki Yennu yet a, 'Jab na ki mok toondaano. N̄aant ki bin kun nan parmaasir.' "

¹⁸ Ki Ahab yet Jehosafat a, "N ki paka nan u ki ban pak siar ki li tee bonnann ki jiin n po-o? U yoo piak bonbiire ki jiint n po."

¹⁹ Ki Mikaya n̄amii yeen a, "Ton, gbiintir linba ki Yennu piak. N la ki Yennu kar u binbintir paak Yendounj ni, ki u malakanba see u boor ni. ²⁰ Ki Yennu boi a, 'Nmee saa saan ki kpann Ahab ki wun saan Ramof, ki bin saa kpiu?' Ki malakanba na yemm tuu bikin yenn, ki leeb n mun bikin leer, ²¹ nan seek nba tan baar ki yet Yennu a, 'Min saa kpannoowa.' ²² Ki Yennu boio a, 'A saa kpanno nlee?' Ki seek na jiin a, 'N saa saane ki te Ahab yenbis s̄okiniinba na kur n faar faak.' Ki Yennu yet a, 'Ii saa ki saa kpanno. A saa nyanna.' "

²³ Li yoo na ki Mikaya n̄amm pak a, "Linba tume na. Yennu te ki a yenbis s̄okiniinba na faare ki tura. N̄aan u m̄oŋ n̄arin senn nan biirue saa baar."

²⁴ Li yoo na ki s̄okinii Sedekaya saan Mikaya boor ki saa pebo, n̄aan boio a, "Nlee yooe ki Yennu Seek nyii n boor ki baar tan pak nanani?"

²⁵ Ki Mikaya yeto a, "A tan saa bannir, yoo nba ki a gar lanpoor po diiuk na ni a fan bor nae."

²⁶ Ki kpanbar Ahab tur u saakayeno m̄ob a, "Soot Mikaya ki saan nanao Amonn boor, wunba tee doo yudaano na, nan n bija Joas boor. ²⁷ A betib ki bin koono dansarik kii teeno jarpeenn nan nyun kuukoo nan yoo nba ki n tan saa jen nan laafia."

²⁸ Ki Mikaya jiin a, “Li-i tee ki a jen nan laafia, nann narin li wann nan Yennu ki pak nanime na,” ki bia yet a, “Soo kur n gbiint linba ki n piak na.”

*Ki jiin Ahab kuun po
(2 Barkperii 18.28-34)*

²⁹ Ton, ki Israel kpanbar Ahab nan Juda kpanbar Jehosafat saan a bin lek Ramof nba be Gilead yent ni na. ³⁰ Naan soo Israel kpanbar Ahab pon yet Jehosafat a, “Taa saa tob na, n saa lia tayanae, nnaan fin n lia naan liant.” Ki Israel kpanbar man lia tayana ki saan tob.

³¹ Naan soo Siria kpanbar na don tur u taantorit nmakit-teeb saakab nba tee piintaa nan banlee na mob nan bi daa loon soo bin kpi, see Israel kpanbar na kuukoo. ³² Baa la kpanbar Jehosafat yoo nba, ki bi kur mi a nsoe tee Israel kpanbar na, ki bi nmant a bin lek, nnaan waa yikin yoo nba, ³³ ki bi bann nan nsoo kaa tee Israel kpanbar na, ki ji nyiko, ³⁴ ki taan soo Siria kunkonkonna man yeno yek peenu, ki li soor kpanbar Ahab man tobliatir nba tee kut na tintaanoor, ki gar soor u par paak, ki u mo nan wunba nmakitir u taantorok na a, “N la daa. Nmantir ki nyi tob na ni.”

³⁵ Yoo nba ki tob nunii mon na, ki Ahab ji kar deen taantorok na ni, ki took Siria teeb na. Waa la daa na, ki son nyii ki wakin ki lint toruk na tin po, ki daajoouk tan baar ki u kpo. ³⁶ Yonnu nba tan siik naanunmonn yoo nba, ki monaan lint Israel kunkonkonna kur boor a, “Joo kur n nmat kun u yent ni nan u doo ni.”

³⁷ Nna bannue ki kpanbar Ahab din kpo, ki bi jii u gbanant ki saan nann Samaria, ki saa pii. ³⁸ Bi din saan nan u taantorok na ki saa wuur Samaria nyundooukar nie, siaminba ki bonchonchona wuur na, ki boi lenn u son, nan Yennu nba daan yet bianjinba na.

³⁹ Linba kur pukin ki kpanbar Ahab tun, nan waa din jii loobnyana ki fan u naan njaak na, nan doi nba ki u maa kur, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ⁴⁰ U kuun poor po ki u bija Ahasia gaar u naan na.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehosafat po
(2 Barkperii 20.31-21.1)*

⁴¹ Kpanbar Ahab naan bina nanna nie ki Asa bija Jehosafat dii Juda naan, ⁴² ki soo ki u daa tee bina piintaa nan nannmu, ki kar Jerusalem bina piinlee nan nannmu. U naa sann din tee Asuba ki tee Sili bipoo. ⁴³ U din tee nan u baa Asa nba din tee bianjinba nae, ki tun linba nann Yennu toon; nnaan ki yeer patmannboa, ki niib na nannii mann marun ki jokin bonnunubit lej. ⁴⁴ Jehosafat din soor Israel kpanbar yoo.

⁴⁵ Linba kur pukin ki Jehosafat din tun, laa tee u partoonn nan tob faanu, li sob ki be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁴⁶ U din ber jab nan poob nba tee bonchonchona ki tuun pata binbinta paak ki pon din be u baa Asa naan yoowa na.

⁴⁷ Edom tin din ki mok kpanbari; Juda kpanbare din nyinn u taatar ki u dia Edom tin.

⁴⁸ Kpanbar Jehosafat din kpeer narin, a bii saa Ofir tin ni, kii jikit salima, nnaan bi narin man din biire mokgbenir ni, Esion-geber boor, ki gbar saanu. ⁴⁹ Ki Israel kpanbar Ahasia loon ki u jab nan Jehosafat jab-iu lakin kii tuun nan narin na, nnaan ki Jehosafat ki saki.

⁵⁰ Jehosafat din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni. Ki u bija Jehoram gaar u naan na.

Ki jiin Israel kpanbar Ahasia po

⁵¹ Juda kpanbar Jehosafat naan bina piik nan nannlore nie, ki Ahab bija Ahasia dii Israel naan, ki kar Samaria bina nannlee. ⁵² U din tun ki biir Yennu, ki wei u baa Ahab taaboot, nan u naa Jesebel taaboot, nan kpanbar Jeroboam nba din kon Israel teeb toonbiit ni na taaboot, ⁵³ ki din waa tingbann nba ki bi yiu Baal na ki jiantiro, ki donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor, nan u baa nba din teen bianjinba na.

KPANBARA **labaar munlee**

Ki jiin 2 Kpanbar gbowj na po

Gbowj na beerit Israel naan yent nan Juda naan yent poe, ki tan tuu yoo nba ki Yennu te ki bi datai kɔn nyann yent ŋanlee maŋ, ki soor li niib ki yaat saan namm tinganii ni, kimaan bi din yoo jiantir yenbise, ki ki waa Yennu kuukoo. Kpanbara sinsinn gbowj nan kpanbara gbowj ŋanlee din tee gboun-yemmire, ki bi tan bokit ki li tee gbant ŋanlee. Baatusir ni, bi yi gbowj mane 2 Kiŋs.

Ki jiin Elaija nan kpanbar Ahasia po

¹ Israel kpanbar Ahab kuun poor poe ki Moab teeb yet Israel teeb jiantu.

² Israel kpanbar Ahasia din nyii u ŋaak paak, Samaria doo ni, ki tan baa ki la daŋ bonchiann, ki din tun siab a bin saan la Baal-sebub, wunba tee Filistia teeb doo Ekronn yenbik na, a ki laan u saa la laafiawa-a? ³ Ŋaan ki Yennu malaka pak Elaija, wunba tee Yennu sokinii ki nyii Tisbe na, a wun chet kpanbar Ahasia toonii na ki boib a, "Bee ki i saa a yin la Baal-sebub, wunba tee Ekronn yenbik na? I dukii a Yennu kaa Israel tiŋ na nie-e?" ⁴ Ii pak kpanbar na a Yennu yet a, 'A kan la laafia a daŋ na ni. A saa kpowa.' "

Ki Elaija tun nan Yennu nba wannɔ bianjinba na. ⁵ Ki toonii na ŋmat kpanbar na boor, ki kpanbar na boib a, "Bee ki i ŋmat jeni?"

⁶ Ki bi jiin a, "Jasoo nna chetit ki yetit a ti jen ki tan paka nan Yennu piak ki teena a, 'Bee ki a tun toonii a bin saan ki la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yenbik na? A dukii nan Yennu kaa Israel tiŋ na nie-e? A kan la laafia a daŋ na ni. A saa kpowa.' "

⁷ Ki kpanbar na boib a, "Joo maŋ ninnauj tee nlee?"

⁸ Ki bi jiin a, "U bo lia bonkobit gbant liatfoouko, ki bia boob bonkobuk gbann."

Ki kpanbar na yet a, "Li tee Elaija-e."

⁹ U din tun tɔndaano nan u jab piinŋmu, a bin saan ki jen nan Elaija. Ki tɔndaano na saan la Elaija, ki u kar jɔkunkonn paak. Ki u yet Elaija a, "Yennu nirɔ, kpanbar na yeena a fan sik."

¹⁰ Ki Elaija jiin a, "Mi-i tee Yennu nirɔ, muu n nyi sanpaapo ki sik tan di fin nan a jab na." Li yoo na ki muu nyii sanpaapo ki sik tan dii tɔndaano na nan u jab na.

¹¹ Ki kpanbar na bia tun tɔndaanolɔ nan u jab piinŋmu, ki bi doo ki saa yet Elaija a, "Yennu nirɔ, kpanbar na yeena a fan sik motana."

¹² Ki Elaija jiin a, "Mi-i tee Yennu nirɔ, muu n nyi sanpaapo ki sik ki tan di fin nan a jab na." Li yoo na ki Yennu te muu nyii sanpaapo ki sik tan dii tɔndaano na nan u jab na.

¹³ Ki kpanbar na bia ŋamm tun tɔndaano nan u jab piinŋmu. Ki tɔndaano na doo jɔkunkonn na paak, ki saa gbaan duna paak Elaija tɔonn, ŋaan fabin nan Elaija a, "Yennu nirɔ, ii mɔk ninbatinu min nan n jab na paak. A tinn ti manfoa. ¹⁴ Muu nyii sanpaapo ki dii tɔndamm banlee nan bi jab nawa, ŋaan yabit kii mɔk ninbatinu nanin."

¹⁵ Ki Yennu malaka na pak Elaija a, "Fin nan ŋoo-ii siik. A daa tiin ŋaŋmaanii." Ki Elaija nan tɔndaano na tɔk ki sik kpanbar na boor. ¹⁶ Ki Elaija saa yet kpanbar na a, "Yennu nba piaka linbae na, 'Faa tun toonii a bin saan la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yenbik na, ki li tee nan Yennu kaa Israel tiŋ ni ki a bo saa lau na, a kan la laafia. A saa kpowa.' "

¹⁷ Kpanbar Ahasia din kpo nan bianjinba ki Yennu te Elaija pak nae. Ahasia din ki mɔk bonjak, li paak, ki u ninja Joram gaar u naan. Li din tee Juda kpanbar Jehosafat bija Jehoram naan bina ŋanlee nie.

¹⁸ Linba kur ki kpanbar Ahasia din tun pukin, li sob Israel kpanbara barkperii gbant ni.

2

Bianjinba ki Yennu jii Elaija ki doo nana yendɔuj ni

¹ Yoo din baar nan Yennu n jii Elaija saŋaperinn ni ki donno yendɔuj ni. Elaija nan Elaisa din saa Gilgal, ² ki Elaija saa yet Elaisa a, "Ii bee nna; Yennu wannin a man saan Betel."

Ŋaan ki Elaisa jiin a, "Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika." Ki bi tɔk saan Betel.

³ Ki Yennu sokiniinba nba be Betel na baar Elaisa boor ki boiɔ a, "A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat nana dinna-a?"

Ki Elaisa jiin a, "Nn, n mi, n̄aan i daa te ki ti piak li po."

⁴ Ki Elaija yet Elaisa a, "Ii be nna. Yennu wannin a n saan Jeriko."

N̄aan ki Elaisa jiin a, "Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika." Ki bi tok saan Jeriko.

⁵ Ki Yennu sokiniinba nba be leŋ na boio a, "A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat nanao dinna-a?"

Ki Elaisa jiin a, "Nn, n mi, n̄aan i daa te ki ti piak li po."

⁶ Ki Elaija yet Elaisa a, "Ii be nna. Yennu wannin a man saan Joodann m̄okir boor."

N̄aan ki Elaisa jiin a, "Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika." Ki bi tok saan. ⁷ Ki Yennu sokiniinba na piin̄ŋmu weib ki saan Joodann m̄okir boor. Ki Elaija nan Elaisa saan set kpīan m̄okir na, n̄aan ki sokiniinba na see ki f̄ok namm waama. ⁸ Ki Elaija liat u liatfoouk ki p̄obinir, n̄aan jiir ki faa nyun na, ki nyun na b̄okit, ki n̄oo nan Elaisa somm tinkooŋ paak ki poot. ⁹ Leŋe ki Elaija pak Elaisa a, "Wantin faa loon man tun linba ki turawa, ki Yennu n jiin ki yaat nanin."

Ki Elaisa jiin a, "N̄aant ki man gaar a yiikoo na b̄okitu taar munlee, linba saa te ki n teen a gaartoo."

¹⁰ Ki Elaija jiin a, "Linba ki a boi li po na turu paar, n̄aan li-i tee ki a lan yoo nba ki Yennu jiin ki yaatir nanin a boor na, a saa gaarira; n̄aan fi-i kii lan, a kan gaariri."

¹¹ Ki bi piak n̄aan saa; ki li taakpaak ni, ki taantorit nba ki muu di, nan taanii nba ki muu di na daarir na baar bi sinsuuk ni, ki sajaperinn jii Elaija ki doo nanao yendouŋ ni. ¹² Ki Elaisa lar, ki yikin, ki pak tur Elaija a, "N baa, n baa, Israel teeb fat-tojaann, a saana." U ji din ki mi la Elaija.

Elaisa par din biir, ki u pat u liatfoouk na chena n̄anlee. ¹³ Li poorpo ki u t̄okir Elaija liatfoouk nba baa na, ki n̄mat set Joodann m̄okir boor, ¹⁴ ki jii Elaija liatfoouk na ki faa nyun na, n̄aan yet a, "Elaija Yomdaano Yennu na be lia?" n̄aan n̄amm faa nyun na, ki li b̄okit, ki u somm ki poot. ¹⁵ Ki Yennu sokiniinba piin̄ŋmu nba nyii Jeriko na lau, ki yet a, "Elaija yiikoo na be Elaisa paak," ki saan a bin cheto, ki baa fabin tinj ni, u t̄oon, ¹⁶ ki yet a, "Ti tee piin̄ŋmue nna na, ki tee pandamm. N̄aant ti saan ki lon a chanbaa. Li ki gar Yennu Seeke jiiu ki yaat nanao ki saa nyiko kunkonn nba f̄ok na paak, koo baasiok ni."

Ki Elaisa jiin a, "Aaii, i daa saa."

¹⁷ N̄aan ki bi nunii mon nan waa tan tat chabib ki bi saan. Sokiniinba piin̄ŋmu na din saa lon Elaija, gar nan diitu po, ki saa jaŋ daa n̄antaa, n̄aan bi din ki lau. ¹⁸ Li poorpo ki bi jen Elaisa nba be Jeriko ki guub na boor. Ki u yetib a, "N daan ki paki nan i daa saa-a?"

Ki jiin Elaisa bakitnauŋ toona po

¹⁹ Ki Jeriko jasiab saan Elaisa boor ki saa yeto a, "Chanbaa, a poŋ mi doo na tee doo nba fane, n̄aan li nyun na ki n̄ani, li te bona ki poti."

²⁰ Ki Elaisa yetib a, "Teent yaarin senpaan ni ki baar nann ki tan turin." Ki bi baar nann turo. ²¹ Ki u saan nyuntonn boor, ki lu yaarin na nyun na ni, n̄aan yet a, "Linba nae ki Yennu piak a, 'N teen nyun na kasii, ki li ji kan kpi kuun, koo ki biir poa.'" ²² Ki nyun na din yoo tee nyun̄nanin nan Elaisa nba yet a li sii tee na.

²³ Elaisa din nyii Jeriko ki saa Betel, ki bonjasai nyii dosau ni ki cheto sonu paak, ki laau ki yeen a, "Yukokiruk na, nyimim nna."

²⁴ Ki Elaisa n̄mant ki gotib, n̄aan jii Yennu sann ki mo m̄otont, ki naamunaant banlee nyii tiinii ni, ki pat pat bonjai na piinna nan banlee.

²⁵ Ki Elaisa ji saan Kamel kunkonn paak, ki li poorpo ki u n̄mat saan Samaria.

3

Biajinba ki Israel jab nan Moab jab faa t̄ob

¹ Juda kpanbar Jehosafat naan bina piik nan n̄anniin nie, ki Ahab bija Joram dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan n̄anlee. ² U din tun biit ki tur Yennu, n̄aan u din ki mantik tee nibiiuk nan u baa, koo u naa Jesebel na; u din bet Baal tingbann nba ki u baa din maa ki jiantir nawa. ³ N̄aan u din tee nan Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din gar ki u wei nae, ki koon Israel teeb biit ni, ki poŋ ki sak wun nyik u toonbiiti.

⁴ Moab kpanbar Mesa din joon pei, ki binn kur u din tuu pa pegana tusaa kobik, nan pei tusaa kobik kobit, ki teen Israel teeb kpanbar, ki li tee u pann. ⁵ N̄aan Israel kpanbar Ahab nba kpo yoo nba, Mesa ji din m̄ok m̄oȳetuko nan Israel teeb. ⁶ Ki kpanbar Joram nyii Samaria ki taan u kunkonkonna yiama. ⁷ U din tur Juda kpanbar Jehosafat m̄ob a, "Moab teeb kpanbar ȳet n m̄oba, a kan sommin ki man faau tobi-i?"

Ki kpanbar Jehosafat jiin a, “Nn, n saa saka. N be a nuu ni, ki n jab nan n taanii kur bia be a nuu ni. ⁸ Ti saa tokin nlee ki woribi?”

Ki Joram jiin a, “Ti saa tokin sonfoouk nae, ki gar Edom kunkoouk paak.”

⁹ Ki kpanbar Joram nan Juda nan Edom kpanbara nyii tokin sonu. Baa somm daa njanlore na ki bi nyun gbenn, ki nan nyun tiintika kaa ki jab na saa nyu, koo ki bi bonkobit saa nyu. ¹⁰ Ki Israel kpanbar na yet nan kunkopaarir a, “Bee na? Yennu nyinn timm kpanbara bantaa na a wun tan jiit ki teent Moab jab nuu nie-e?”

¹¹ Ki kpanbar Jehosafat boi a, “Yennu sokinii be nna ki ti saa lau ki wun pak nan Yennu turiti-i?”

Ki kpanbar Joram kunkonkonna saakoo jiin a, “Safat bija Elaisa be nna. U din tee Elaija sommtooe.”

¹² Ki kpanbar Jehosafat gat a, “U tee Yennu sokiniie nan monii.” Nanne ki kpanbara bantaa na saan Elaisa boor.

¹³ Ki Elaisa yet Israel kpanbar na a, “Bee paake ki n saa sommani? Ii saa ki pak nan yenbis sokiniinba nba ki a baa nan a naa din piak namm na.”

Ki Joram jiin a, “Aaii, Yennu jii timm kpanbara bantaa na ki teent Moab teeb kpanbar nuu niwa.”

¹⁴ Ki Elaisa jiin a, “Manfoor Yennu nba ki n jiantiro na sann ni, n por nan mi-i bonni kii teen a loo Juda kpanbar Jehosafat baakir, n bo kii mok siar ki saa tun tura. ¹⁵ Yiint bafaaro ki turin.”

Ki bafaaro na nba faa biok yoo nba, ki Yennu yikoo sik Elaisa paak, ¹⁶ ki u yet a, “Yennu nba pak linbae na; LUKIT bunbuna baauk na kur po. ¹⁷ Yaa lek kan la saak koo wouj na, njaan baauk na saa gbee nan nyume, ki yimm nan i bonkobit sii mok nyun bonchiann ki nyu.” ¹⁸ Ki Elaisa bia yet a, “Naa linba na tee bonbike ki Yennu saa tun, u bia saa turi nyannu Moab jab boor. ¹⁹ I saa nyann bi digbanjana nba tee digbanpaara na, ki choo bi tilontii, ki saa jit bi nyuntona, ki bia gbeen bi tinjan na tana ki biirir.”

²⁰ Laa fant sanyaleeuk, ki jan nan yoo nba ki bi tuu mann sanyiok ni maruj na, ki nyun pubir ki nyii Edom po ki baar piin tinj na.

²¹ Moab jab nba gbat nan kpanbara bantaa na baar a bin leki na, ki bi jab nba saa fit dia jatiat kur, laa nyii nikpera ki saan tuu nipaauj, bi din nyinnibe ki bi saan be kpaar paak. ²² Laa fant sanyiok ki bi fiir, ki yonnu nyikint nyun na paak, ki li mon ki naan son. ²³ Ki bi pak nan kunkopaara a, “Li tee some. Kpanbara bantaa na kunkonkonnae sii kon ki kpil bi leeb. Ii njaan ti saan ki saa jii bona nba be bi kaan ni na.”

²⁴ Naa baar baar kaan na ni yoo nba, ki Israel jab na worib ki ber jiimm. Israel jab na din waa Moab jab na ki kpib, ²⁵ ki biir bi doi. Israel jab na-i gar kpaab nba mok koorin ni, soo kur tuu jii tanne ki lu lej, nan tinj na nba tan saa gbee nan tana; bi bia din biir bi nyuntona nan bi tilontiiwa. Ki li joontik digbansaakar nba tee Kir Heres nae tan biar, ki tanluur-teeb na bia gob ki worir.

²⁶ Ki Moab kpanbar na nba bann nan u kan nyann na, ki u jii jab kobii njanlore nba kon nan takoobii, a wun yabir gar u datai na sinsuuk ni ki chiar, njaan u din ki fiti. ²⁷ Ki u jii u bijakper, wunba tan saa gaar naan, ki kpiiu ki mann maruj doo na joonjouk paak ki tur Moab teeb yenbik. Janmaanii din soor Israel jab na, ki bi nyii doo na ni ki nmat kun bi tiouj doo ni.

4

Bianjinba ki Elaisa somm pakotalas daano

¹ Ki Yennu sokiniinba na yeno pakook nyi saan Elaisa boor ki yeto a, “Chanbaa, n sorgo kpowa. Barmonii, u tuu tee wunba waa Yennu-e, njaan tuu dia jasoo pann, ki joo na baar a wun soor n bonjai banlee ki teemm daaba, pann na paak.”

² Ki Elaisa boio a, “A loon man tun nlee ki turani? A mok bee njaak ni?”

Ki u jiin a, “N ki mok siar ki pukin olif tiinii kpan ki li be kpasobik ni.”

³ Ki Elaisa beto a, “Saant a leeb boor ki kpent kpasokoona ki lii yaba. ⁴ Li poorpo fin nan a bonjai na n koo diiuk ni ki loon tammob, njaan kii liakit kpan na kpasoo manj ni. Soor nba tuu gbee, yin jii ki bakin kpinj.”

⁵ Ki poo na nan u bonjai na koo diiuk ni ki loon tammob, njaan jii kpasobik nba be nan olif tiinii kpan na, ki u kpaan kpan na ki liakit soa na ni, ki u waas na jikit sokoona na ki teeno. ⁶ Baa gbeen soa na kur, ki u boi ki laan solia bee. Ki u bonjai na yeno yet a, “Li kuri na.” Ki olif tiinii kpan na ji nyik nyinu. ⁷ Ki poo na nmat Yennu sokinii Elaisa boor, ki u yeto a, “Koin olif tiinii kpan manj ki pa a pana kur, njaan likirii bia saa tenn ki yaba, ki fin nan a bonjai na sii di.”

Bianjinba ki Elaisa somm Sunem poo

⁸ Dasiar ki Elaisa saan Sunem, siaminba ki pookpaatir nna be. Ki poo na gaar Elaisa saan, ki wuu jikii baar Sunem yoo nba kur, u tuu di, poo na njaake. ⁹ Ki poo na tan pak u soro a, "N dukin joo nba yoo baat nna na tee Yennu niroe. ¹⁰ Njaant ki ti maa dibik ti njaak yur paak,* ki koon doonu nan kok nan teebul nan fitir len, ki yoo nba kur ki u tuu baar, wun door len."

¹¹ Dasiar ki Elaisa jen Sunem ki koo u diuk ni a wun foi. ¹² U din tun u toontunno Gehasi a wun saan yiin poo na. Waa baar yoo nba ¹³ ki Elaisa pak Gehasi a, "Boimo ki laan n tun bia ki turo, kimaan waa di wahala nba ki tuun taa loon linba na paak. Li ki gar u loon man saan kpanbar boor, koo lanjimanba saakoo boor, ki saa pak mabonjansiar ki jiin u po."

Ki poo na jiin a, "N be n niib boore ki laat linba kur ki n loon."

¹⁴ Ki Elaisa boi Gehasi a, "N saa tun bee ki turo yenni?"

Ki Gehasi jiin a, "Ton, u yen ki mok bonjaki, ki u soro bia kpeta."

¹⁵ Ki Elaisa yet a, "Pakimo ki wun baar nna." Ki u baar ki tan set tammob boor. ¹⁶ Ki Elaisa pako a, "Binn po, nna yoo, a sii dia bonjak a nuu ni."

Ki u jiin a, "Chanbaa, daa fa ki teenin. A tee Yennu niroe."

¹⁷ Nan Elaisa nba yet na, binn po li yoo nba baar, ki u mar bonjak.

¹⁸ Laa teen bina njanjaa nna ki dijaan-yoo, bik na tan saan u baa kpaab ni, sanyok ni, ki soo ki u baa nan dijaanteeb be. ¹⁹ U din tan yikin ki yiin u baa a, "N yur yiare, n yur yiare."

Nanne ki u baa yet toontunna na yeno a, "Jiin bik na ki kun turo u naa." ²⁰ Ki u kun nana ki saa turo u naa, ki u naa diau pana paak, ki saa tuu yonsuuk ni, ki bik na kpo. ²¹ Ki u jiin ki doo nana Elaisa diuk na ni, ki saa biro doonu paak, njan nmat nyii ki loon tammob. ²² Li poorpo ki u yiin u soro ki pako a, "A te ki a toontunna na yeno n baar nan boj nna. N loon man saan Yennu sokinii Elaisa boore. N saa jen motana."

²³ Ki u soro boio a, "Bee teen ki a loon fan saan dinna? Li ki tee foon daar, li bia ki tee njaapaanj jaamm daari."

Ki u jiin a, "Daa te ki li daamii." ²⁴ Nanne ki poo na te ki bi lor bonkokit, ki u yet toontunno na a wun te boj na-ii saa yian yian, ki daa dinjt, li-i kii tee ki u tan wannoo nna-i kaa. ²⁵ Ki u yaat saan Kamel kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na.

Waa daa be banfokira na ki Elaisa lau, ki yet u toontunno Gehasi a, "Gotir, Sunem poo nae baat na. ²⁶ Kakitir ki cheto, ki laan bont kur njan ki tur joo nan u soro nan u bija-a."

Ki u bet Gehasi a bont kur njan, ²⁷ njan waa baar Elaisa boor, ki u gbaan Elaisa toonn ki soor Elaisa taa. Ki Gehasi yaa wun tuto, njan ki Elaisa pak Gehasi a, "Nyikimo. A ki la nan u be yanyetuk nba yab nie-e? Njan Yennu ki pakin siar ki jiin li po."

²⁸ Ki poo na yet Elaisa a, "Chanbaa, n din boia bonjak po-o? N din ki paka nan a daa fiint n dindanni-i?"

²⁹ Ki Elaisa nmat Gehasi paak ki yeto a, "Kakitir. Jiin n patu kii saa. A daa see sonu ni ki foon wunba kur ki a chet, ki wunba chet ki foonta, a daa biir yoo ki gaan u fontii. Li saa ki saa koo njaak na ni, ki donn n patu na kii goon bik na paak."

³⁰ Ki poo na yet Elaisa a, "N por fin nan Yennu nba be na sann ni nan n kan nyika." Nanne ki bi banlee soor sonu ki nmat. ³¹ Ki Gehasi gar ki saa goon Elaisa patu na, bik na paak. Njan siar din ki damm, koo nyinsiar din kaa ki jiin manfoor po. Ki u nmat took Elaisa ki yeto a, "Bik na ki fiiri."

³² Elaisa nba baar yoo nba, ki u koo siaminba ki bik na doo kpeent na, u kuukoo, ki la ki bik na doo doonu paak kpeent. ³³ Ki u loon gann njan miar Yennu. ³⁴ Li poorpo ki u fabin bik na paak, ki u mob nan u ninbina nan nii took nan bik na mob nan ninbina nan nii. Waa door njan tant bik na paak yoo nba, ki bik na gbanant piin ki tonjt. ³⁵ Ki Elaisa fiir ki somm somm diuk na ni, njan nmat ki yaan tant u monj bik na paak. Ki bik na chisin taar munlore, njan munt. ³⁶ Ki Elaisa yiin Gehasi a wun yiin bik na naa. Waa koo yoo nba ki Elaisa yeto a, "A bijae na." ³⁷ Ki poo na baa fabin tinj ni, Elaisa toonn. Li poorpo ki u jii bik na ki nyii.

Ki jiin bakitnauj nyina njanlee po

³⁸ Kon din baa tinj na kur po binsiar, ki Elaisa nmat saan Gilgal. Waa want Yennu sokiniinba Yennu maan yoo nba, ki u pak u toontunno a wun yakin bob-gbenjir muu paak, ki njaak kpint ki turib. ³⁹ Ki bi yeno saan muuk ni a wun jii kpinfraat, ki saa la tunpori, ki poor bonchiann ki kun nann, ki tan biir biir ki teen kpint na ni, njan u din ki ni laa tee linba. ⁴⁰ Baa bat kpint na, a bin di, ki lemm yoo nba, ki bi yet Elaisa a, "Li tee lobiie," ki yet dinu. ⁴¹ Ki Elaisa boi yon waan po, ki jii lu kpint na ni, njan yet a, "Njammit bat ki turib." Li yoo na ki bi la kpint na ji man.

* 4:10 4:10 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

⁴² Li poorpo ki jasoo nyii Baal Salisa, ki baar nan boroboro kuna piinlee, ki li tee sinsinn dii nba ki bi jaan li binn ni na boroboro, nan karwant-paana, a wun tur Elaisa; ki Elaisa pak u toontunno a wun jiir ki dinn Yennu sokiniinba na. ⁴³ Njan ki u boi Elaisa a, "A dukin nan linba na saa jan jab kobika-a?"

Ki Elaisa jiin a, "Churimm ki bin di, kimaan Yennu yet a bi saa di ki tan gooe." ⁴⁴ Njanne ki toontunno na tent jeet na ki turib. Jab na din dii jeet man ki saa gooe, nan Yennu nba yet bianjinba na.

5

Bianjinba ki kunkonkonna saakoo Naamann la laafia

¹ Naamann din tee Siria kunkonkonna saakooe, ki Siria kpanbar teeno baakir nan choruj bonchiann. Yennu din somm Naamann, ki joo nan u kunkonkonna na laat nyannu. U din tee yudaanjaanne, njan ki njaauk* be u paak bonchiann. ² Namm nan Israel jab din kon nan leeb, ki bi soor Israel sapaanbik ki kun nano, ki u teen Naamann njaapoo yommik. ³ Dasiar ki yommik na tan yet Naamann njaapoo a, "N sunman ki n chanbaa n saan Yennu sokinii nba be Samaria na boore. U bo saa te ki u yiaru na n gbenna." ⁴ Naamann nba gbat nna, ki u saan yet kpanbar na linba ki sapaanbik na pak. ⁵ Ki kpanbar na jiin a, "Ti saa Israel kpanbar boor nan gbouj na."

Ki Naamann jii likbina tusaa piintaa nan salinkuna tusaa njanloob nan chinchennjana piik. ⁶ Gbouj nba ki Naamann din dia na sob a, "Gbouj nae saa wanna nan kunkonkonna saakoo Naamann-e na. N loon ki fan te ki u njaauk na n gbenne."

⁷ Israel kpanbar nba karin gbouj man, ki u pat u tiat nan yanyetuk, njan pak sanpaapo a, "Nlee ki Siria kpanbar saa dukin nan man te ki joo na n la laafia? U dukii nan n tee Yennu-e, ki mok manfoor nan kuun panji-i? Li want nan u loon wun bannin nan konne."

⁸ Ki Yennu sokinii Elaisa nba gbat linba tun na, ki u tur kpanbar na mob a, "Bee ki a yan mantik puti? A te joo na n baar n boor, ki n saa wannoo nan Yennu sokinii be Israel tij ni."

⁹ Ki Naamann jii u taanii nan taantorit ki saan ki saa set Elaisa njaak tammob ni. ¹⁰ Ki Elaisa tun u toontunno a wun pak Naamann ki wun saan Joodann mokir ni, ki saa kpil nyun na ni taar munlore, ki u njaauk saa gbenn. ¹¹ Njan ki Naamann jia seet nan wutoor ki yeen a, "Min bo dukii nan u saa nyi baar n boore, ki miar u Yomdaano Yennu, ki jak u nuu fiat na paak ki man la laafia. ¹² Ki jenna, Abana mokir nan Farpar mokir nba be n doo ni Damaskus na ki chee Israel moka kuri-i? N daan bo saa kpil leje ki la laafia."

¹³ Ki u toontunna nakin u boor ki yet a, "Chanbaa, Yennu sokinii na-i bonni wanna bonpaarir, a bo saa tuma. Bee ki a kpan kan kpil nan waa yeta na ki la laafia?" ¹⁴ Ki Naamann saan Joodann mokir ni, ki sik kpil taar munlore, nan Elaisa nba wannoo bianjinba na, ki u njaauk na gbenn fas, ki u gbanant narik ki fan, ki naan bik gbanant. ¹⁵ Ki joo nan u jab kur nmat Elaisa boor ki yeto a, "Motana, n mi nan Yennu kaa siar boor, see Israel teeb Yennu na kuukoo; li paak, chanbaa, gaat n piinii na."

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, "N por Yennu nba fo, wunba ki n jiantiro na sann ni, nan n kan gaar piinii."

Ki Naamann gbaa a Elaisa n gaar, njan ki Elaisa yet. ¹⁷ Ki Naamann yet a, "Li-i tee ki a kan gaar n piinii, njan fan chabin ki man jii tij na tant ki lii tee bonii banlee jika, ki kun nann, kimaan laa nyii motana ki saa, n kan mann maruj, koo mujoonu piinii ki tur yensiar see Yennu koo. ¹⁸ N mok dindann nan Yennu saa nyik chabin, li-i tee ki n chian n kpanbar ki saan tingbann Rimonn jiantu diuk ni, linba tee Siria teeb yar na, ki gbaan u toonn, Yennu n nyik chabin."

¹⁹ Ki Elaisa yeto a, "A kun manuwa." Ki Naamann yaat kun.

U din saan waaminnae, ²⁰ ki Elaisa toontunno Gehasi yet u moj a, "N chanbaa te ki Naamann yaat njan ki pa siar. U bo saa gaar linba ki Siria niro man turo nae. Yennu nba fo na sann ni, see ki n chiar wei gaar siar u boor." ²¹ Njanne ki u wei dinn Naamann paak. Naamann nba la ki niro waa tiin na, ki u jakit taantoruk paak ki sik cheu, ki boio a, "Labaari-i?"

²² Ki Gehasi jiin a, "Siar kaa, njan n chanbae tumin a man paka nan Yennu sokiniinba banlee nyii Efraim teeb kunkona tij na ni ki baar motana, ki u loon fan turib likbina tusaa nantaa nan chinchennjana njanlee."

²³ Ki Naamann yeto a, "Gaat likbina tusaa njanloob." Ki Naamann gbaa a Gehasi n gaar, ki jii likirii na wuun botoot njanlee ni ki lor, ki pukin chinchennjana njanlee na po, ki

* 5:1 5.1 Bi maan ni, njaauk paak tee gbanant paak yiar yoonne.

tur u toontunna banlee, ki bi jii gar Gehasi toonn. ²⁴ Baa baar kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na, ki Gehasi gaar botoot na ki koo nann njaak ni, njaan chab Naamann toontunna, ki bi nmat Naamann boor. ²⁵ Li poorpo ki u koo njaak na ni. Ki Elaisa boiso a, "A bo saan lee?"

Ki u jiin a, "Chanbaa, n ki saan siari."

²⁶ Njaan ki Elaisa yeto a, "N seek bo kaa a boor yoo nba ki joo na jakit u taantoruk paak ki cheta na-a? Yoo na kaa tee sii gaan likirii nan chinchena nan kpan tilontii, nan daan tilontii kpaant, nan pei nan nei, koo toontunna. ²⁷ Motana, Naamann njaauk na saa baa a paak, ki fin nan a yaaboona kur sii yoo be nan njaauk."

Ki njaauk baa Gehasi paak, ki u nyii. U gbanu din penn nan gbent nae.

6

Biajinba ki bi la pabin nba bot

¹ Dasiar ki Yennu sokiniinba nba ki Elaisa tee bi saakoo na pak Elaisa a, "Taa be siaminba na waabita. ² Turint yaak ki tin saan Joodann mokir boor ki saa choo tiinii ki tan chaan binbeboor kii be."

Ki Elaisa jiin a, "Ii saa man."

³ Ki bi yeno yet a Elaisa n chianib. Ki Elaisa too, ⁴ ki bi tok saan. Baa baar Joodann mokir boor, ki bi piin toonn. ⁵ Bi yeno nba choon tiik na, ki u pabin tan fokit ki baa nyun ni; ki u yet Elaisa a, "Chanbaa, n saa teen nlee? Li tee pakpentkare."

⁶ Ki Elaisa boi a, "Li baa lee?"

Ki joo na wannoo laa baa sian, ki Elaisa choo lanbann, ki lur nyun na ni, ki li te pabin na pukit paan. ⁷ Ki u yet a, "Jiin." Ki joo na boon jii.

Biajinba ki bi nyann Siria kunkonkonna

⁸ Siria kpanbar din faa tob nan Israel jab. U din pak nan u saakab ki gann waa saa teen u kaanj sian. ⁹ Njaan Elaisa din tur Israel kpanbar mob ki kpaano a u daa nakii len, kimaan Siria jab na laa muuk nie. ¹⁰ Njanne ki Israel kpanbar kpaan u jab nba be li po na ki bi teen siir. Linba na din tun fuunu munjaeewa.

¹¹ Siria kpanbar wutoor din doo bonchiann, ki u yiin u saakab ki boibo a, "I ni na, njmee see Israel kpanbar poorpo?"

¹² Ki yeno yet a, "Chanbaa, ti soo ki see u poorpo. Yennu sokinii Elaisa-e piak Israel kpanbar na linba ki a bor pak a diiuk ni gbaa."

¹³ Ki kpanbar na tur mob a bin lon Elaisa, ki wun te bin sooro.

Baa pako nan Elaisa be Dotann na, ¹⁴ ki u tun kunkonkonna saama nan taanii nan taantorit. Bi din baar doo na ni nyioko ki nja loonir. ¹⁵ Laa yent sanyapob ni, ki Elaisa toontunno fiir ki nyii, ki la Siria kunkonkonna nan bi taanii nan taantorit, ki bi nja loon doo nawa. Ki u nmat koo Elaisa boor ki yeto a, "Chanbaa, ti koo biak niwa. Ti saa teen nlee?"

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, "Daa tiin janmaanii. Binba be nante yab ki gar binba be namm na." ¹⁷ Njanne ki Elaisa miar Yennu a, "Yennu, muntir u ninbina ki njaan wun la." Ki Yennu gat Elaisa miaru, ki u toontunno na gokit got kunkonn na paak ki la ki li gbee nan taanii nan taantorit nba tee muu ki lint Elaisa.

¹⁸ Siria jab nba worib na, ki Elaisa miar Yennu a, "Yennu, a te ki jab na n joo." Ki Yennu gat u miaru ki te jab na joo. ¹⁹ Ki Elaisa saan bi boor ki yetib a, "I tok songanue na; doo nba ki i loon na kaa na. Ii waan man, ki man saan nani joo nba ki i loono na boor," ki jiib ki saan namm Samaria.

²⁰ Baa koo doo na ni yoo nba, ki Elaisa miar Yennu a, "Yennu, muntir bi ninbina ki te bin la." Ki Yennu gat u miaru na, ki munt bi ninbina, ki bi la nan bi be Samaria doo nie.

²¹ Israel kpanbar nba la Siria jab man, ki u boi Elaisa a, "Chanbaa, n kpibi-i? N kpibi amii?"

²² Ki u jiin a, "Aaii. Fi-i soor kunkonkonna tob ni gbaa, a kan kpibi. Turimm jeet nan nyun ki bin di ki nyu, ki nmat kun bi kpanbar boor." ²³ Ki Israel kpanbar teen jaamm ki turib. Baa dii ki nyuu na ki u kunnib ki tur Siria kpanbar. Laa nyii len, Siria jab ji ki kon nan Israel jab.

Ki jiin Samaria leku po

²⁴ Li poorpowa ki Siria kpanbar Ben-hadad din tan jii u kunkonkonna kur, a bin kon nan Israel jab, ki doo lint Samaria doo. ²⁵ Baa doo guu na paak, ki jeet din poor doo na ni bonchiann, ki bi koi bonyur likbina piinniin, ki noon-naatoa waamina tee likbina njanymu.

²⁶ Nanne ki Israel kpanbar somm doo joonjouk paak, ki poosoo yikin a, “Sommitin, chanbaa.”

²⁷ Ki u jiin a, “Li-i tee ki Yennu kan somma, n saa tura bee? N mok dii, koo daami-i? ²⁸ Bee daamiiani?”

Ki u jiin a, “Wonn, poo na won yet a ti nman n bik, a ki li-i yent, tin nman u yoo. ²⁹ Ki ti yakin n bik ki nman. Laa yent, ki n pakoo nan ti nman u bik na, ki u jii u bik na ki bor.”

³⁰ Kpanbar nba gbat nna ki u pat u tiat nan yanyetuk, ki binba kpia lenj la ki u lia botoot liatir u tiat tinj po. ³¹ Kpanbar na din pak nan kunkopairir a, “Yonnu-i baa dinna ki n daa ki kpui Elaisa, Yennu n faa kpin.” ³² Li yoo na ki u tun toomu a wun baar nan Elaisa.

Ki soo ki Elaisa be njaak ni nan saakasiab nba baar a bin foontoo. Kpanbar toomu din tan koo na, ki soo Elaisa yet saakab na a, “Nikpiiruk na tun soo a wun kpin. Wu-u nakin, yin loon gann ki daa te ki u koo. Kpanbar na moɲ sii be u poorpo.” ³³ U ki pak gbenn kaawa, ki kpanbar na tɔɲ dokit ki yet a, “Yennu-e baar nan daami na ti paak. Bee ki n saa guur ki wun tun siari?”

7

¹ Ki Elaisa jiin a, “Gbiintir linba ki Yennu piak: Wonn nna yoo, i won saa daa boroboro yonnanin yonnann nman muntaa, koo yonlia yonnann nman munloob salimpeenn yennkooe.”

² Ki kpanbar njaasaakoo nba be nana na yet Elaisa a, “Yennu tɔɲ-u lekii loot Yendounj gana taakpaak nna, njan linba na kan tun.”

Ki Elaisa jiin a, “A saa la ki lin tun, njan a kan di jeet manj.”

Ki jiin Siria kunkonkonna na yaatu po

³ Jab banna din yiar njaak ki be Samaria doo na nanyer po, ki tan yet bi leeb a, “Bee ki ti sii be nna ki tan kpo yanni? ⁴ Ti-i koo doo ni, li ki mok nyoot, kimaan kome saa kpit; njan ti-i biaki be nna, ti bia saa kpowa. Njaant ki tin saan Siria jab kaan na ni. Baa saa tun bontonn nba mantik ki turint tee bin kpote; njan li ki gar bin nyik ki tinn ti manfoa.” ⁵ Tɔn, laa piin bonnu yoo nba, ki bi saan Siria jab kaan na ni, njan baa baar lenj na, ki bi ki la soo. ⁶ Yennu bo te ki Siria kunkonkonna na gbat fuur, ki li naan nan kunkonkonna bonchianne baat nan taanii nan taantorit na, ki Siria jab na dukin a Israel kpanbar sii jii Hef nan Ijpt kpanbara nan bi kunkonkonna, ki bi baat a bin worib. ⁷ Li daajoouk ki Siria jab chiar a bin tinn bi manfoa, njan nyik bi lanbont nan bonii nan taanii, ki nyik bi kaan na nan laa tuu tee na.

⁸ Ki jab banna na nba baar kaan na ni, ki bi koo lanbounj ni, ki dii ki nyuu linba be lenj, ki jii likirii nan salima nan liant nba ki bi la, ki saan borir. Li poorpo ki bi jen ki koo lanbonleer ni ki tun nna, ⁹ ki ji yet bi leeb a, “Ti daa tuun nna. Ti mok labamann, ti daa diar ti kuukoo. Ti-i guur a lin yenta tin kumii, ti saa la tubdatuwa. Njaant ti saan yian ki wann kpanbar njaasaakab.” ¹⁰ Ki bi nyik Siria jab kaan na, njan saan Samaria, ki saa yet binba guu tammob na a, “Ti saan Siria jab kaan ni ki ki la soo, koo ki gbat siari. Taanii nan bonii ki loti, kaan na bia tee nan Siria jab nba yaat njan ki li tee bianjinba nae.”

¹¹ Ki tammoguura na moont maan manj, ki li baar kpanbar njaak. ¹² Li lek din daa tee nyokoo, njan ki kpanbar na fir doonu paak ki yet u saakab a, “N saa wannii linba ki Siria jab lorin. Bi mi doo na kon po, li paak ki bi yaat a bin saan bor doo kpin. Bi dukii a ti saa nyik ti dooe njan saan kpakin jeet lomu ni, bin soorit foot ki nyann ti doo.”

¹³ Ki u saakab na yeno yet a, “Niib nba be doo na ni ponj koo biiru niwa, nan binba kpo na. Li paak, njaant ki ti tun jasiab nan taanii nba bjar na banjmu, ki bann linba baar.” ¹⁴ Ki bi gann jasiab; ki kpanbar na tumm nan taantorit njanlee, a bin saan Siria jab kaan na ni, ki saa laan bee baar Siria kunkonkonna. ¹⁵ Ki jab na saan ki saa baar Joodann mokir; ki laa tiat nan liant nba ki Siria jab tiin lubin na sonu ni. Li poorpo ki bi jen ki tan wann kpanbar na. ¹⁶ Ki Samaria niib chiar saan ki jii bona Siria jab kaan na ni. Boroboro yonnanin yonnann nman muntaa, koo yonlia yonnann nman munloob din daa salimpeenn yennkooe nan Yennu nba daan yet na.

¹⁷ Tɔn, ki Israel kpanbar na jii u saakoo nba be nana na, ki teenoo doo tammoguura na saakoo, ki niib na din njaat saakoo manj paak lenj, ki u tan kpo, nan bianjinba ki Elaisa bunt buntir, yoo nba ki kpanbar na din baar a wun lau na. ¹⁸ Elaisa din pak kpanbar na a wonn nna yoo boroboro yon yonnann nman muntaa, koo yonlia yonnann nman munloob saa daa salimpeenn yennkooe, Samaria doo ni, ¹⁹ ki saakoo na din jiin a, “Li-i lekii tee ki Yennu loot yendounj gana taakpaak na ni, njan li kan tun.” Ki Elaisa jiin a,

“A saa la ki lin tun, ñaan a kan di li jeet.” ²⁰ Li kpan din tun nnae ki turo. Niibe din ñmaat u paak, doo na tammob ni, ki u tan kpo.

8

Ki jiin Sunem poo na jenu po

¹ Elaisa din pak Sunem poo nba ki u din fiin u bija kuun ni na, a Yennu saa te kon n baa doo na ni bina ñanlore, a ki wun nyi nan u niib ki saan digbansiar. ² Ki poo na sak Elaisa kpaanii na, ki saan nan u niib Filistia tij ni bina ñanlore.

³ Bina ñanlore na poorpo ki u jen Israel tij ni, ki saan kpanbar na boor a wun boi u ñaak nan u tij po, ki bin jiin turo. ⁴ U din baar ki soo kpanbar na piak nan Elaisa toontunno Gehasi-e. Kpanbar na din loon wun bann siar ki jiin Elaisa yaarlituk toona po. ⁵ Yoo nba ki Gehasi want kpanbar bianjinba ki Elaisa fiin kpeemmo kuun ni na, ki poo na baar nan u baruñ kpanbar boor. Nanne ki Gehasi yet kpanbar na a, “Chanbaa, poo na bonjake ki Elaisa din fiin kuun ni na. U bonjak manje na biak.” ⁶ Kpanbar na din boi poo na li po, ki u wann nan li tee barmoniie. Ki kpanbar na yiin u saako ki pako a wun te bin jiin linba kur tee poo na yar ki turo, nan jeet nba ki tij na nan bina ñanlore nba kur ki poo na tuu kaa na.

Ki jiin Elaisa nan Siria kpanbar Ben-hadad po

⁷ Elaisa din saan Damaskus, yoo nba ki Siria kpanbar Ben-hadad yiar na. Baa pak kpanbar nan Elaisa be yoo nba, ⁸ ki u pak u saakab na yeno, wunba ki bi yiu Hasael na a, “Jiin piinii ki saan Yennu sokinii na boor ki saa turo, ki wun boi Yennu ki laan n saa la laafia amii n kan la laafia.” ⁹ Ki Hasael jii laagumiinba piinna nan bonjana booru booru nba be Damaskus ki saan Elaisa boor. Hasael nba baar Elaisa boor yoo nba ki u yet Elaisa a, “A daabir kpanbar Ben-hadad-e tumin a man boia ki laan u saa la laafia koo u kan la.”

¹⁰ Ki Elaisa jiin a, “Yennu fiit wannin nan u saa kpowa, ñaan ñmatir kun ki saa pako nan u saa la laafiawa.” ¹¹ Li yoo na ki Elaisa kpa a u ninbina Hasael paak halii nan fei nba tan sooro. Ki Elaisa ji piin ki mo. ¹² Ki Hasael boio a, “Chanbaa, bee ki a mo?”

Ki Elaisa jiin a, “N mi bontona nba ki a saa tun tur Israel teeb. A saa joo bi ñapaara muuwa, ki kpi bi naasinfanii, ki fibir bi waas ki kpib, ki pit bi podamm poa.”

¹³ Ki Hasael boio a, “Nlee yoee ki n mun tan saa la pañ na booru? N ki tee soo.”

Ki Elaisa jiin a, “Yennu wannin nan a tan saa di Siria naama.”

¹⁴ Ki Hasael ñmat kpanbar Ben-hadad boor; ki u boio a, “Elaisa yet a bia?”

Hasael din jiin a, “U yet nan a saa la laafiawa.” ¹⁵ Nnaan laa yent sanyiok, ki Hasael jii kuntir ki suunt nyun ni, ki dokin kpanbar na numpo, ki u gbar foon ki kpo.

Li poorpo ki Hasael gaar Ben-hadad naan ki teen Siria kpanbar.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoram po

(2 Barkperii 21.1-20)

¹⁶ Ahab bija Joram nba dii Israel naan, li bina ñanñmu ni, ki Jehosafat bija Jehoram dii Juda naan, ¹⁷ ki mok bina piintaa nan ñanlee, ki kar Jerusalem bina ñanniin. ¹⁸ U ñaapoo din tee Ahab bipooe, li paak, ki ñoo Jehoram tuun Israel kpanbara biit na booru, nan Ahab ñaateeb nba din tuun na. U din tun biit ki tur Yennu, ¹⁹ ñaan Yennu din ki loon wun biir Juda, kimaan u din senn moosonn ki tur u toontunno Defid nan u yaaboonae sii yoo dia u niib.

²⁰ Jehoram nba din tee Juda kpanbar yoo nba na, ki Edom teeb yet bin weio, ñaan dinn bi tioon kpanbar. ²¹ Ki Jehoram jii u taantorit ki saan Sair doo ni. Waa baar leñ yoo nba ki Edom kunkonkonna ñaa loon ñoo nan u kunkonkonna. Nyiok na ki ñoo nan u taantorit ñmakit-teeb gbaa ki saa nyii bot, ki u kunkonkonna na mun yat ki kun bi doi ni. ²² Edom ji din nyii Juda yent nie li yoo na. Li yoo manje ki Libna doo mun bia yet Juda weiu.

²³ Linba kur ki Jehoram din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁴ Jehoram din kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahasia dii naan.

Ki jiin Juda kpanbar Ahasia po

(2 Barkperii 22.1-6)

²⁵ Ki Ahab bija Joram nba tee kpanbar ki dia Israel teeb, li bina piik nan ñanlee nie, ki Jehoram bija Ahasia dii Juda naan, ²⁶ ki tee bina piinlee nan ñanlee, ki kar Jerusalem binyennkoo. U naa din tee Atalia, ki tee kpanbar Ahab bipoo, ki tee Israel kpanbar Omri yaaboonn. ²⁷ Ahasia diammm nba din tee Ahab na, u din tun ki biir Yennu nan Ahab ñaateeb nba din tun nae.

²⁸ Kpanbar Ahasia din taan Israel kpanbar Joram po, ki bi faa tob ki took Siria kpanbar Hasael. Kunkonkonna na din took leeb, Ramof doo nba be Gilead tinj ni na, ki Joram la darj tob na ni. ²⁹ U din jen Jesreel doo nie a wun teb u moŋ, ki Ahasia saan lej a wun foonto.

9

Bianjinba ki bi dinn Jehu naan

¹ Yennu sokinii Elaisa din yiin sokinpaanii na yeno ki yeto a, "Teent siir ki saan Ramof doo nba be Gilead tinj ni na. Jiin olif tiinii kpan soor; ² ki fi-i baar lej, fan lon Jehu boor, wunba tee Jehosafat bija, ki tee Nimsi yaaboonn na. Nyinto u leeb boor ki koo nano diiuk ni, i banlee, ³ ki kpaar olif tiinii kpan na u yur paak, njaan yeto a, 'Yennu yeen nan u dinta Israel naan.' Li poor po fan yaat yiama."

⁴ Ki Yennu sokiniipaanj na saan Ramof, ⁵ ki saa la kunkonkonna saakab mok tintaanu. Ki u yet a, "Chanbaa, n mok nakinii ki loon man wanna."

Ki Jehu boio a, "A piak nan ti nje?"

Ki u jiin a, "Chanbaa, n piak nan fine." ⁶ Ki bi banlee koo diiuk ni, ki sokiniipaanj na kpaar olif tiinii kpan na ki moon Jehu yur paak, njaan yeto a, "Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na yeen a, 'N dinna naan, ki a teen n niib Israel teeb kpanbar dinna. ⁷ A kpi a chanbaa kpanbar, wunba tee Ahab bija na, ki man fit dat Jesebel tubir, kimaan waa din kpai n sokiniinba nan n toontunlia na paak. ⁸ Ahab njaateeb nan u yaaboona kur tee bin kpoe; see ki n boon u booru ni jab kur, saakab nan waas kur yomm. ⁹ N saa tun u njaateeb nan maa tun Israel kpanbara nba tee Jeroboam nan Baasa njaateeb bianjinba nae. ¹⁰ Bi kan pii Jesebel. Boie saa di u gbanant, Jesreel yent ni.' " Sokiniipaanj na nba pak gbenn, ki u nyii chiar.

¹¹ Jehu din nmat u saakaleeb na boor; ki bi boio a, "Labaarii? Waato manj yaa bee a boori?"

Ki Jehu jiin a, "I mi waa loon linba."

¹² Ki bi yet a, "Aaii, ti ki mi. Pakin timm waa yet linba."

Ki u jiin a, "U pakin nan Yennu yeen a u dinnin Israel naama."

¹³ Li yoo na ki Jehu saakaleeb na lat bi liata taanmaata paak, a Jehu n set li paak, ki peeb naatuna ki hoot a, "Jehu-e tee kpanbar."

Ki jiin Israel kpanbar Joram kpinu po

¹⁴⁻¹⁵ Jehu din lor bonbiir ki jiin Joram po, ki soo ki Joram be Jesreel, ki teeb u darj nba ki u din la tob ni, Ramof, yoo nba ki bi kon nan Siria kpanbar Hasael na. Jehu din yet u saakaleeb a, "Li-i tee ki i see n poorpo, yii mi ki soo saa nmiat ki nyi Ramof ki saan kpaan binba be Jesreel na." ¹⁶ Waa yet nna, ki u koo u toruk ni ki saa Jesreel. Joram din daa ki la laafia, ki Juda kpanbar Ahasia be lej ki foonto.

¹⁷ Guutoo nba be toonn ni, difoouk paak, Jesreel na, din la Jehu nan u jab baat. Ki u yet a, "N la jasiab baat."

Ki Joram jiin a, "Tumin taanjakiro ki wun saan laan bi tee yoonsba amii dataie."

¹⁸ Ki toomu na jak u taamm ki saan yet Jehu a, "Kpanbar na loon wun bann faa baat naasinyoosir koo dataare."

Ki Jehu jiino a, "Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor."

Ki guutoo nba be difoouk paak na yet a toomu na baar niib nawa, njaan u ki jenti. ¹⁹ Ki bi namm tun toomu, ki u saan boi Jehu li buboit booru; ki Jehu jiin a, "Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor."

²⁰ Ki guutoo na namm yet a toomu na baar niib nawa, njaan u ki jenti; a wunba gar toonn na nmakitir u toruk nan u tee waato nae, nan Jehu nba nmakitir bianjinba na.

²¹ Ki kpanbar Joram tur mob a bin teen u taantoruk siir. Ki bi teen siir, ki njo nan kpanbar Ahasia koo, soo kur nan u toruk, ki saan a bin chet Jehu. Bi din saa cheto Nabof sarwaauk nie. ²² Ki Joram boio a, "A baat manu baaru amii?"

Ki Jehu jiin a, "Manu saa piin nlee ki be, yoo nba ki jabaabunu nan patmannu nba ki a naa Jesebel din piin na bia daa be na?"

²³ Ki Joram pak nan kunkosaakar a, "Ahasia, nabiiuk, nabiiuk." U yet nnae, njaan nmant u taantoruk ki chiar. ²⁴ Ki Jehu jii u torbann nan peenu ki to soor Joram bopiat ni, ki li saar u wub, ki u baa u taantoruk ni ki kpo. ²⁵ Ki Jehu pak Bidkar, wunba tee u sommto na a, "Jiin u gbanant na ki lu Nabof sarwaauk na ni. Tiat nan min nan fin nba daan waa kpanbar Joram baa Ahab poorpo na, Yennu daan pak mobona nae ki tur Ahab a, ²⁶ 'N won la Nabof nan u bonjai kpinu, ki senn nan n mun saa dat a tubir sarwaauk na ni.' " Ki Jehu pak u sommto Bidkar a, "Jiin Joram gbanant ki lu Nabof sarwaauk na ni, ki lin gbeen Yennu moosonn na."

Ki jiin kpanbar Ahasia kpinu po

²⁷ Kpanbar Ahasia nba la linba tun na, ki u be u taantoruk paak ki chiar saan Bef Hagann, ki Jehu waa beero. Jehu din pak u jab a, "Kpin u mun man." Ki bi paano dan, yoo nba ki u be u taantoruk paak ki tok sonu nba saa Gur, ki li kpia nan Ibleam doo na, nnaan u din yabir ki saan ki saa baar Megido dooewa, ki ji kpo. ²⁸ U saakab din jii u gbanant ki kpeen toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa pii kpanbara kaat ni, Defid doo ni.

²⁹ Ahab bija Joram nba din dii Israel naan, li bina piik nan yenn nie, ki Ahasia dii Juda naan.

Ki jiin kpanbar njaapoo Jesebel kpinu po

³⁰ Jehu din baar Jesreel. Jesebel din gbat linba tun kur, ki lon chorɔ, ki namm u yut, ki ji be kpanbar njaadiiuk ni sanpaapowa, nnaan doon takorbonn ni, ki gorii sonu paak. ³¹ Ki Jehu nba tan baar koo doo na tammɔb na, ki Jesebel yikin ki yeto a, "Fin nba tee a toondaano kpiiro nan Simri nba din tee bianjinba na, a loon bee nna?"

³² Ki Jehu gokit got nnaan tian a, "Nmee taa n po?" Ki kpanbar njaasaakab banlee koo bantaa doont takorbonn ni ki got Jehu. ³³ Ki Jehu yetib a, "Lumin poo manj tij ni na man." Ki bi jiiu ki lu-u; ki u son put ki lann dikpinn nan taanii na. Ki Jehu jii u taanii nan taantorit ki nmaa u gbanant, ³⁴ ki gar koo kpanbar njaak ki dii jeet. Li poor poe ki u yet a, "Jiin poo nba ki motont waa na ki piiu, kimaan u tee kpanbar bipooe." ³⁵ Nnaan binba din sik a bin jiiu ki pii na din ki la u gbananti, see yukpabuk kuuko, ki pukin u nii nan u taa kpaba. ³⁶ Baa wann Jehu linba na ki u yet a, "Yennu nba wann nan linba saa tume na, yoo nba ki u din te ki u toontunno Elaija pak a, 'Boie saa nman Jesebel gbanant, Jesreel yent ni. ³⁷ U gbanant saa biar doo nan naabint nae, ki soo kan fit yet a, Jesebel gbanante na.' "

10*Ki jiin Ahab yaaboona kpinu po*

¹ Ahab yaaboona din tee piinlore-e, ki kar Samaria doo ni. Jehu din sob gbant ki tur doo na diateeb nan toondamm, nan Ahab waas got-teeb. ² Gbouj manj moamaan din tee a: "Kpanbar yaaboona na be i nuu nie, ki taanii nan taantorit nan jatiat nan digbanpaara na bia be i nuu ni. Li paak, yi-i la gbouj na yoo nba, ³ yin nyinn kpanbar yaaboona na ni wunba jan, ki dinno naan, ki tuu kon sommo."

⁴ Jajmaanii din soor Samaria doo diara na, ki bi piak a, "Ti saa teen nlee ki kon nyann Jehu? Kpanbar Joram nan kpanbar Ahasia gbaa din ki fit kon nyanno." ⁵ Ki saakoo nba gorii kpanbar njaak na nan saakoo nba gorii doo na paak, nan toondamm nan kpanbar waas got-teeb na kur taan ki tur Jehu mob nba na a, "Ti tee a toontunnae, ki teen siir nan tin tun linba kur ki a wann. Nnaan ti kan dinn soo naami. Tumin linba kur ki a loon."

⁶ Ki Jehu namm sob gbouj ki yetib a, "Li-i tee ki i mi nan i see n poor ki teen siir nan yin tun linba kur ki n wanni, wonn nna yoo, ii won baar nan kpanbar Ahab yaaboona yura ki turin, Jesreel doo ni."

Ahab yaaboona piinlore na din be Samaria toondamm na nii nie, ki bi wubiib. ⁷ Baa la Jehu gbounleer na yoo nba, ki bi kpai Ahab yaaboona piinlore na kur, ki jii bi yura kpeen kpanchibit ni, ki saan tur Jehu, Jesreel doo ni.

⁸ Ki Jehu nba gbat nan bi baar nan Ahab yaaboona yura na, ki u yetib a bin poonir kpeka njanlee, doo na tammɔb ni, ki lii doo ki saa tuu sanyaleeuk. ⁹ Laa yent sanyiok, ki u baar tammɔb na ni ki tan pak niib nba be lej na a, "Mine din lor bonbiir kpanbar Joram paak, ki kpaii. Li biit ki waa i soo; nnaan lamme kpaii niib na kuri? ¹⁰ Nae want nan Yennu nba din pak linba kur ki jiin Ahab yaaboona po na saa mann monii. Yennu tun linba ki u din senn moosonn ki te ki u sokinii Elaija pak nawa." ¹¹ Li yoo ki Jehu kpaii binba kur din tee Ahab nikpiimm, ki be Jesreel doo ni na kur, nan u toona saakab, nan u yooosnba, nan u patmannteeb kur. Nan yenokooowa din ki biari.

Ki jiin kpanbar Ahasia nikpiimm kpinu po

¹² Ki Jehu nyii Jesreel ki saa Samaria, ki saa baar siaminba ki bi yi "Pekpaarii Kaan" na, ¹³ ki chet Ahasia nba din tee Juda kpanbar na nikpiimm, ki boib a, "I tee lamme?"

Ki bi jiin a, "Ti tee kpanbar Ahasia nikpiimme. Ti saa Jesreel-e a ti saa foont kpanbar njaapoo Jesebel waas, nan binba tee nnaan diira na." ¹⁴ Ki Jehu yet u jab na a, "Sootib foot." Ki bi soorib, ki u kpaii bootuk nba be lej na boor. Bi kur din tee niib piinna nan banlee-e. Nan yenokooowa din ki biari.

Ki jiin Ahab nikpiimm nba biar na kpinu po

¹⁵ Jehu din n̄amm soor s̄onu ki saa ki saa chet Jonadab, ki u tee Rekab bija. Jehu din foont̄o n̄aan yet a, “Min nan fin dukukit tee yommo. A saa set n̄ poora-a?”

Ki Jonadab jiin a, “N saa set a poora.”

Ki Jehu ji yet a, “Tantir a nuu.” Ki u tant u nuu, ki Jehu dat̄o ki donn̄o toruk na paak, ¹⁶ ki yet̄o a, “Baat ki tan la nan a ninbinn maa jii n̄ m̄oj̄ ki tur Yennu bianjinba.” Ki bi kur jak toruk na ki saan Samaria. ¹⁷ Baa baar leŋ̄ yoo nba ki Jehu kp̄ii Ahab nikpiimm kur, ki nan yenok̄oowa ki biari. Yennu din por̄ pak Elaija nan linba na tan saa tuma.

Ki jiin tingbann Baal jiant-teeb kpinu po

¹⁸ Ki Jehu yiin Samaria niib kur ki yetib a, “Kpanbar Ahab din jiant tingbann Baal na waame, n̄aan min Jehu saa jiant̄o bonchiann. ¹⁹ Yiint Baal s̄okiniinba na kur, nan u jiant-teeb kur, nan u mannt̄eeb kur, ki bin lakin. S̄oo daa biati; n̄ yaa n̄ mann marunjaanne ki tur Baal, ki wunba ki baar leŋ̄, see ki bi kp̄iiu.” (Jehu din teen selimiie, a wun kpi Baal jiant-teeb na kur.) ²⁰ Li poorpo ki Jehu yet a, “Sent Baal jiantu daar man, ki lin tur Baal baakir.” Ki bi m̄on daar man, ²¹ ki Jehu tur m̄ob Israel kur po. Binba din jiantir Baal na kur din baare; nan yenok̄oowa din ki biar. Ki bi kur k̄oo Baal jiantu diiuk na ni, ki gbee li kur po. ²² Li yoo na ki Jehu pak mannt̄oo nba gorii Baal jiantu liant paak na, a wun baar nann, ki tan tur Baal jiant-teeb na. ²³ Li poor po ki Jehu nan Rekab bija Jonadab k̄oo Baal jiantd̄iuk ni, ki pak niib na a, “N̄aant man ki binba jiantir Baal na kuuk̄ooe-ii be nna. I daa te ki binba jiantir Yennu na pukii nna.” ²⁴ Ki n̄joo nan Jonadab k̄oo a bin mann marun, ki joo piinii ki tur Baal, n̄aan s̄oo ki u senn jab piinniin nanyer ki yetib a, “Ti kpi niib na kur; wunba n̄aan ki bi yenok̄oo paak, li daano manfoore saa pa wunba chiar na paak.”

²⁵ Jehu nba jii piinii nan marun̄ na ki tur Baal ki gbenn, ki u yet guuteeb nan toona saakab na a, “K̄oon man ki kpi bi kur. I daa te ki bi s̄oo paakiti.” Ki bi noot̄ bi jukbanjai ki k̄oo kp̄ii bi kur, ki nyinn bi gbanant nanyer. Li poorpo ki bi k̄oo n̄ook ni diiuk na ni, ²⁶ ki nyinn tingbann Baal na ki joor muu, ²⁷ ki biirir nan u jiantu diiuk na, ki kp̄int jiantu diiuk na ki teenir baanjira; li daa tee baanjira nan dinna.

²⁸ Jehu din teen nnae ki piin Baal jiantu, Israel tij̄ ni. ²⁹ N̄aan u din tokii kpanbar Jeroboam, wunba din k̄oon Israel teeb biit ni, ki bi jiantir salima naajabis nba ki u din senn Betel nan Dann doi ni na. ³⁰ Ki Yennu yet Jehu a, “Linba kur ki n loon fan tun ki tur Ahab maaru, a tuma. Li paak n̄ sent m̄osonn ki teena, nan a yaaboona ki saa tuu yaaboonna ni, bi sii tee Israel kpanbara.” ³¹ N̄aan Jehu din ki sak Israel teeb Yomdaano Yennu na m̄ob nan u par kur; u din tokii Jeroboam nba din k̄oon Israel teeb biit ni na marimae.

Ki jiin Jehu kuun po

³² Li yoo Yennu din piin ki waant Israel teeb yente. Siria kpanbar Hasael din k̄on nyann Israel yent̄ ³³ nba be J̄oodann m̄okir yondo po na, ki saan diitu po ki saa baar Aroer doo nba be Arnonn m̄okir po na. Linba na din kp̄ab nan Gilead nan Basann yent, siaminba ki Gaad nan Rubenn nan Manase booru yent din be na.

³⁴ Linba kur ki Jehu tun ki pukin, nan u par toona, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ³⁵ U din kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Jehoahas gaar u naan. ³⁶ Jehu din dii Israel naan ki kar Samaria bina piinlee nan n̄anniime.

11

Ki jiin Juda poobat Atalia po

(2 Barkperii 22.10-23.15)

¹ Yoo nba ki kpanbar Ahasia naa Atalia gbat u bija kpinu man̄ po na, ki u tur m̄ob a bin kpi niib nba kur tee naan n̄aateeb na. ² Ahasia bija Joas k̄ooe din tan tinn. Bi din yaa bin kpi n̄joo nan leeb nae, n̄aan ki u pooro Jehoseba tinn̄o. Jehoseba din tee kpanbar Jehoram bipooe, n̄aan tee Ahasia niipoo. U din jii n̄joo nan wunba ȳooe nae ki k̄oomm did̄ootuk ni, Yenjiantu n̄asaakak na ni, ki b̄oro, ki Atalia ki kp̄iiu. ³ Jehoseba din b̄oro bina n̄anloobe ki gorii, ki u be Yenjiantu n̄asaakak na ni, li yoo na ki Atalia tee poobat.

⁴ N̄aan bina n̄anlore ni ki Yennu mannt̄oo Jehoyada tun boi kpanbar guuteeb, nan kpanbar n̄aak guuteeb saakab po, ki pakib nan bin baar Yenjiantu n̄asaakak boor. Leŋ̄e ki u te ki bi por̄ ki lor m̄olor nan bi saa sak waa yaa wun tun linba na. U din wannib kpanbar Ahasia bija Joas, ⁵ n̄aan turib sennu na a: “Yi-i baar toonn̄ jiantu daar, i bokitu muntaa ni yenn̄ sii guu kpanbar n̄aake, ⁶ ki bokleer na guu Sur tamm̄ob, ki bokir nba biar na mun guu tamm̄ob nba be guuteeb poorpo na. ⁷ Koonn̄ munlee nba foi jiantu daar na tee bii guu kpanbar Joas-e, Yenjiantu n̄asaakak na boor. ⁸ Li tee yin nyinn i jukbanjaie kii guu kpanbar na, siaminba kur ki u saa. Ii kpi wunba kur nakini.”

⁹ Ki saakab na sak Jehoyada mob, ki baar nan bi jab u boor, binba foi jiantu daar marj nan binba tuun toonn kur. ¹⁰ U din jii kpana nan naagbankonja nba tee kpanbar Defid yar, ki din tuu be Yenjiantu nasaakak ni na ki turib, ¹¹ ki senn jab na nan bi saata Yenjiantu nasaakak na toonn po, a bin guur kpanbar na. ¹² Ki Jehoyada nyinn kpanbar Joas nanyer, ki jii naan fokirik ki yirimɔ, ki jii gbouɗ nba ki mɔmaan nba nmakitir naan be lej na ki turo. Li yoo ki bi kaan Joas naangbant paak, ki mɔont, ki niib na poi niipoot ki hoot a, “Kpanbar na manfoor n fakit.”

¹³ Ki poobat Atalia gbat fuut nba ki guuteeb nan niib fu na, li paak ki u kakit saan Yenjiantu nasaakak na boor, siaminba ki nibur tikir na. ¹⁴ Leje ki u la kpanbarpaan marj see ki kpia jiantu nasaakak na kunkoo boor, nan bi kaar nba tee na. Saakab nan naatunpebira din see ki lintowa, ki niib na yikin nan kpinkpammuk, ki peeb naatuna. Atalia wutoor din doo, ki u pat u tiat njan tantir a, “Nabiiuk, nabiiuk.”

¹⁵ Jehoyada din ki loon bin kpi Atalia Yenjiantu nasaakak na boori. Nanne ki u yet kunkonkonna saakab na a, “Jiimo ki gar nanc guuteeb na sinsuk ni. Wunba loon wun tinno, yin kpi li yoo.” ¹⁶ Ki bi sooro ki saan nanc kpanbar njaak, ki saa kpriu taamm tammob na ni.

Bianjinba ki Jehoyada lebit niib na binben

(2 Barkperii 23.16-21)

¹⁷ Ki manntoo Jehoyada te kpanbar Joas nan niib na lor molor nan Yennu, a bi sii tee Yennu niib; u bia din te ki kpanbar na nan u niib lor molora ki tur bi leeb. ¹⁸ Nanne niib na saan yeer tingbann Baal jiantu diiuk na, ki bet maruɗ binbinta nan pata, ki kprii Baal manntoo Matann, binbinta na toonn po.

Jehoyada din senn guuteeb, Yenjiantu nasaakak na boore, ¹⁹ njan ki njo nan kunkonkonna saakab na, nan kpanbar guuteeb na, nan kpanbar njaak guuteeb na chian kpanbar na, ki nyii nanc Yenjiantu nasaakak ni, ki saan nanc u njaak ni, ki niib na wei saan. Joas din koo guuteeb tammob na ni, ki kar naan gbant paak. ²⁰ Niib na kur din gbee nan parpeenne, ki doo na njan, kimaan bi kprii poobat Atalia, naan njaak niwa.

²¹ Joas din mok bina njanlore-e ki dii Juda naan.

12

Ki jiiin Juda kpanbar Joas po

(2 Barkperii 24.1-16)

¹ Israel kpanbar Jehu naan bina njanlore nie, ki Joas dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinna. U naa sann din tee Sibia-e, ki nyii Beerseba. ² Joas manfoor ni kur, u din tuun linba mei Yennu par, kimaan manntoo Jehoyada-e din kooontɔ yan, ³ njan u din ki biir patmannboa na, ki niib na din mann maruɗ ki jokit bonnunubit lej.

⁴ Ki Joas tun yiin mannteeb na, ki tan betib a bii borii likirii nba ki bi gaan ki jiiin Yenjiantu nasaakak maruɗ po, linba ki niib na pa ki li tee yoo kur maruɗ, nan yanbooo piinii po na. ⁵ Manntoo kur tee sii dia waa mann binba maruɗ na likirii, bi sii dia likirii mane ki njammi Yenjiantu nasaakak na, laa kpa talas bianjinba na.

⁶ Njan mannteeb na din ki njam siar, Yenjiantu nasaakak na ni, ki saa tuu Joas naan bina piinlee nan nantaa ni. ⁷ Nanne ki kpanbar na yiin Jehoyada nan mannteeb ki boib a, “Bee ki i ki njam jiantu nasaakak na? Laa nyii motana ki saa, i ji kan dia likirii marj, ii jii tur, ki bii njamii jiantu nasaakak na.” ⁸ Ki mannteeb na sak maan na, ki bia sak nan bi kan njam siar bi tɔɗ jiantu nasaakak na.

⁹ Ki Jehoyada jii lakir ki fut fonɗ li yur paak, ki sennir maruɗ binbintir na boor, jiantu nasaakak na tammob diitu po, ki mannteeb nba guu tammob boor na jii likirii nba ki jiant-teeb tur na kur, ki teen lakir na ni. ¹⁰ Yoo nba kur ki likirii na yabit lakir na ni, kpanbar njaagbansobiro nan mannteeb yudaanc na tuu baare, ki kan likirii na ki wuun botoot ni. ¹¹ Bi-i sob li mob yoo nba, bin jii ki tur binba gorii jiantu nasaakak njammu toona na, ki bin pa kanpintanba na, nan tanmaara na, ¹² nan tankpeerteeb na, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii njam nasaakak na, ki bia pa panlia nba be. ¹³ Bi din ki nyint likirii marj ni ki naan nyubitii, koo kutsonii, koo naatuna, koo fita bona, koo salimpeena koo salimmona bonsiari. ¹⁴ Bi din dia li kur ki pa toontunna nae, ki bia daa Yenjiantu nasaakak na njammu bona. ¹⁵ Binba din gorii toonn na paak na din tee nimomme, li paak li din ki kpa talas ki bin wann saakab na baa jii likirii na ki tun toona bianjinba. ¹⁶ Likirii nba ki niib tur ki li tee pann panu piinii, nan biit paak Yenpiinii na, bi din ki tee njan lakir na ni; njan tee mannteeb na yare.

¹⁷ Li yoo na, kpanbar Hasael nba tee Siria kpanbar na lek Gaaf doo ki nyannir. Li poor po ki u lor a wun lek Jerusalem. ¹⁸ Ki Juda kpanbar Joas jii piinii nba kur ki kpanbara nba din gar, ki tee Jehosafat nan Jehoram nan Ahasia na, din tur Yennu na, ki pukin u

piinii nan salima nba kur be Yenjiantu n̄asaakak ni, nan kpanbar n̄aak, ki turir ki li tee piinii ki teen kpanbar Hasael. Li yoo na ki kpanbar Hasael jii u kunkonkonna ki nyii namm Jerusalem.

¹⁹ Kpanbar Joas nba tun linba kur ki pukin, li s̄ob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

²⁰⁻²¹ Kpanbar Joas saakab din lor bonbiir ki jiiin u po, ki bi ni banlee nba tee Simeaf bija Josakar, nan Somer bija Jehosabad din kpiiu, n̄aak nba ki bi maa tin̄ nba ki bi din gbeen na ni, ki li be Jerusalem yondo po, ki kpia sonu nba saa Sila na. Bi din pii Joas kpanbara kaat nie, Defid doo ni, ki u bija Amasia gaar u naan.

13

Ki jiiin Israel kpanbar Jehoahas po

¹ Ki Ahasia bija Joas nba dii Juda naan li bina piinlee nan n̄antaa nie, ki Jehu bija Jehoahas dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan n̄anlore. ² U din tee nan kpanbar Jeroboam nba gara ki u wei nae, ki tun biir Yennu ki koon Israel teeb biit ni; u din ki nyik u yanbontoona. ³ Li paak ki Yennu wutoor doo Israel teeb paak, ki u te ki Siria kpanbar Hasael nan u bija Ben-hadad kon ki nyant Israel teeb yoo nan yoo.

⁴ Ki Jehoahas miar Yennu, ki Yennu nba la Siria kpanbara dia Israel teeb nan biak na, ki u gbat u miaru. ⁵ Yennu din tur Israel teeb toondaano, ki u nyinnib Siria teeb nuu ni, ki Israel teeb na ji din be bi yamani nan sinsinn na. ⁶ Naan bi din ki nyik bi biit nba ki kpanbar Jeroboam din koomm li ni na, ki tukin tee biit damm, ki te chicherpook Asera ninnauj na be Samaria.

⁷ Jehoahas kunkonkonna nba din tenn na tee taanjakira piin̄mue, nan taantorit piik, nan kunkonkonna tusaa piik nba somm taatin, kimaan Siria kpanbar din kp̄ii binba biar na kura, ki n̄maa yotib nan tant na.

⁸ Linba kur ki kpanbar Jehoahas tun pukin, nan u par toona kur s̄ob be Israel teeb barkperii gbant ni. ⁹ U din kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Jehoas gaar u naan.

Ki jiiin Israel kpanbar Jehoas po

¹⁰ Juda kpanbar Joas naan bina piintaa nan n̄anlore nie, ki Jehoahas bija Jehoas dii Israel naan ki kar Samaria bina piik nan n̄anloob. ¹¹ U mun bia din tun biir Yennu, ki wei kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na taa. ¹² Linba ki kpanbar Jehoas tun, ki pukin u parcheenn konn nba ki u din kon nan Juda kpanbar Amasia na, li s̄ob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹³ Jehoas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni Samaria, ki u bija Jeroboam nba pukin banlee na gaar u naan.

Ki jiiin Elaisa kuun po

¹⁴ Yiarjaann din soor Elaisa, ki waa doo ki tee saa kpo na, ki Israel kpanbar Jehoas baar a wun foonto, ki mo n̄aan yeen a, “N baa, n baa. Fine tuu tee Israel fat-too nba paar.”

¹⁵ Ki Elaisa yeto a, “Lomin torbann nan peenii waan.” Ki Jehoas lon. ¹⁶ Ki Elaisa yet a wun teen siir nan tonu, ki kpanbar na teen nna, ki Elaisa jii u nii ki paan kpanbar na nii paak. ¹⁷ Kpanbar na din wei Yennu sokinii na nba wann̄o bianjinba ki loot takorbonn nba took Siria po na, ki Elaisa yeto a, “Ton peenu maj.” Kpanbar na nba to peenu na yoo nba ki Elaisa pak nan kunkosaakar a, “Fine tee Yennu peenu nba ki u saa jii ki nyann Siria teeb. A saa kon nan Siria jab na Afek doo ni nan yoo nba ki a tan saa nyannib.”

¹⁸ Elaisa din yeto a wun jii peenii nba biar na ki faa tin̄. Ki kpanbar na jii faa tin̄ taar muntaa n̄aan nyik. ¹⁹ Ki Elaisa wutoor doo, ki u yet kpanbar na a, “A bo saa faa mun̄mu koo munloobo, ki a bo saa nyann Siria jab fas fas, n̄aan a ji saa nyannib muntaa kooe.”

²⁰ Elaisa din kpo, ki bi piiu.

Binn kur, Moab jab din kon nan Israel jabe. ²¹ Dasiar ki Israel teeb tan yaa bin pii niro, ki la Moab jab na baat a bin lekib, ki bi jii kuun na ki lu Elaisa kaaok ni, n̄aan chiar, ki kpeemmo na gbanant nba sii Elaisa kpaba yoo nba, ki kpeemmo na yeent ki fiir kuun ni ki see.

Ki jiiin Israel nan Siria tob po

²² Kpanbar Jehoahas naan yoo, Siria kpanbar Hasael din tuu dia Israel teeb diabiike, ²³ n̄aan Yennu din n̄an ki bia mok ninbatinu namm. Yennu din ki chab ki Siria teeb biirib, n̄aan u din sommitibe, kimaan u molor nba ki u lor nan Abraham nan Aisak nan Jakob na paak. U din ki ban tamm u niib po.

²⁴ Siria kpanbar Hasael kuun poorpo, u bija Ben-hadad-e din gaar u naan. ²⁵ Ki Israel kpanbar Jehoas kɔn nyann Ben-hadad taar muntaa, ki fat doi nba ki Ben-hadad din gaar, yoo nba ki Jehoas baa Jehoahas dia Israel yent na.

14

Ki jiin Juda kpanbar Amasia po (2 Barkperii 25.1-24)

¹ Jehoahas bija Jehoas nba dii Israel naan bina njanlee ni, ki Joas bija Amasia dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee nan njanmu. U din kar Jerusalem bina piinlee nan njanvia. U naa din nyii Jerusalem-e, ki u sann tee Jehoadinn. ³ U din tuun linba gboot Yennu numm, njan u din ki tee nan u yeeja kpanbar Defid na; u din tun linba ki u baa Joas din tun na boorue. ⁴ U din ki bet patjiantboa na, ki niib na tukin ki mann maruj lej, ki jokit bonnunubit.

⁵ Amasia nba gaar yiikoo ki gbenn na, ki u kpai kpanbar njaasaakab nba din kpai u baa na. ⁶ U din ki kpai bi waasi. U din tun nan Yennu nba wann Moses sennu ni nae a, “Wadamm ki tee bin kpo bi waas toonbiit paaki; ki waas mun ki tee bin kpo bi baanba toonbiit paaki, nisaarik tee wun kpo toonbiit nba ki u mɔɔ tun paake.”

⁷ Amasia din kpai Edom kunkɔnkɔnna tusaa piik, Yaarin Baauk ni. U din nyann Sela doo tɔb ni, ki purir Jokteel, ki li tee li sann nan dinna.

⁸ Amasia din tun toonii Israel kpanbar Jehoas boor, ki loon bin kɔn. ⁹ Njan ki kpanbar Jehoas jiin mɔb a, “Sianyoo ki Lebanonn kunkonn paak kunkonj tun toomu kpek boor a, ‘Jiin a bipoo ki tur n bija ki wun kɔn;’ ki muuk ni bonkobuk gaar ki nmaa kunkonj na ki kpai. ¹⁰ Tɔn, fin Amasia nyann Edom jaba, ki ji mɔk parbifaant. Njan ki a japaat man n jaja, ki fii be njaak ni. Bee ki a kpaan biak nba saa di fin nan a niibi?”

¹¹ Njan Amasia din ki sak ghiinti, ki kpanbar Jehoas jii u jab ki saan kɔn nanɔ, Bef- semes, Juda tij ni. ¹² Bi din nyann Amasia jab na, ki u jab man kur chiar kun bi doi ni. ¹³ Jehoas din soor Amasia, ki kɔɔ Jerusalem, ki bet joonjouk na, laa nyii Efraim Tammɔb boor ki saa tuu Lɔtik Tammɔb boor, ki li fɔkint tee taakaabii kobii njanlee. ¹⁴ U din jii likirii nan salima nba ki u la kur, nan Yenjiantu njaasaakak ni bona kur, nan kpanbar njaak ni mɔkint kur, ki kun nann Samaria, ki bia soor siab ki kun namm.

¹⁵ Linba kur pukin ki kpanbar Jehoas din tun, ki kpaɔ nan u partɔb nba ki u faa Juda kpanbar Amasia na, li kur sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Jehoas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Samaria doo ni, ki u bija Jeroboam gaar u naan.

Ki jiin Juda kpanbar Amasia kuun po (2 Barkperii 25.25-28)

¹⁷ Ki Israel kpanbar Jehoas kuun poorpo, Juda kpanbar Amasia din dii bina piik nan njanmu. ¹⁸ Linba kur pukin ki kpanbar Amasia din tun, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

¹⁹ Jerusalem teeb din lor a bin kpi Amasia, ki u chiar ki saan Lakis, njan ki u datai na wei lej ki saa kpai. ²⁰ Bi din paan u gbanant taamm paake, ki nmat nann Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni. ²¹ Ki Juda teeb dinn u bija Yusia naan, ki sɔɔ ki u tee bina piik nan njanloob. ²² Yusia baa kuun poorpo, u din namm fat Elaf ki namm maar.

Ki jiin Israel kpanbar Jeroboam-lɔɔ na po

²³ Ki Joas bija Amasia nba dii Juda naan bina piik nan njanmu ni, ki Jehoahas bija Jeroboam dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinna nan yenn. ²⁴ U din tun ki biir Yennu, ki wei kpanbar toj Jeroboam nba tee Nebat bija ki din kɔɔn Israel teeb biit ni na taatɔk. ²⁵ U din kɔn fat yent nba kur yoo tee Israel teeb yar sinsinn na, laa nyii Hamaf gaanu gan po, ki saa tuu Mɔk-kpeenn na diitu. Linba nae ki Israel teeb Yomdaano Yennu din senn mɔsonn ki te ki u toontunno Jona, wunba tee u sɔkiiii na pak. Jona baa din tee Amitai-e, ki nyii Gaaf Hefer.

²⁶ Yennu din la Israel teeb nba di biak bonchiann bianjinba, ki sɔɔ din kaa ki saa sommibi. ²⁷ Njan li din ki tee Yennu lor kaa nan wun biir Israel teeb chain chaini. Li paak ki u te ki kpanbar Jeroboam nba tee Jehoas bija na nyinnib biak man ni.

²⁸ Linba ki Jeroboam man din tun ki pukin, u partɔbii nba ki u faa, nan waa din fat Damaskus nan Hamaf doi ki tur Israel teeb na, li kur sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Jeroboam din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, ki u bija Sekaria gaar u naan.

15

Ki jiin Juda kpanbar Yusia po
(2 Barkperii 26.1-23)

¹ Israel kpanbar Jeroboam-łoo na naan bina piinlee nan njanlore niŋe, ki Amasia bija Yusia dii Juda naan, ² ki mək bina piik nan njanloob, ki kar Jerusalem bina piinŋmu nan njanlee. U naae din tee Jekolia, ki nyii Jerusalem. ³ Yusia din tuun toonŋana Yennu toonn nan u baa nba din tuun nae. ⁴ Naan u din ki biir tingbann jiant boa na, ki niib na tukin ki mann maruŋ lej, ki jokit bonnunubit. ⁵ Yennu ji din te nnauk baa Yusia paak, ki saa tuu u kuun. U din koo u kooe, ki bi bia te ki u nyik toona kur, njan ki u bija Jotam ji dia tinj na.

⁶ Linba kur ki Yusia tun ki pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁷ Yusia din kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni; ki u bija Jotam gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Sekaria po

⁸ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan njanin niŋe, ki Jeroboam-łoo na bija Sekaria dii Israel naan, ki kar Samaria nmaarii njanloob. ⁹ U din tee nan kpanbara nba gar ki u wei nae, ki tun biir Yennu. U din tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel yanbomm ni na toonbiite. ¹⁰ Jabes bija Salum din lor biit ki jiin Sekaria po, ki kpuii Ibleam doo ni, njan gaar u naan.

¹¹ Linba kur ki Sekaria tun, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹² Ki Yennu nba din senn moosonn nba tur Jehu na gbee. U din yet a, "A yaaboonna ki saa tuu maaru munna ni sii yoo di Israel naame."

Ki jiin Israel kpanbar Salum po

¹³ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan njanin niŋe, ki Jabes bija Salum dii Israel naan ki kar Samaria nmaayenkoo.

¹⁴ Gadi bija Menahem din nyii Tirsa ki saan Samaria ki kpui Salum, njan gaar u naan. ¹⁵ Linba kur ki kpanbar Salum tun ki pukin, u lorbiit nba jiin kpanbar Sekaria po na sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Menahem nba din nyii Tirsa ki saa na, ki u biir Tapua doo na fas fas, nan li niib nan yent nba lintir kur, kimaan doo maŋ niib din ki jii bi moŋ ki turu. U bia din pit poob nba mək poa nae.

Ki jiin Israel kpanbar Menahem po

¹⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan njanin niŋe, ki Gadi bija Menahem dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik. ¹⁸ U din tun biir Yennu, kimaan u tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiite nan u kuun. ¹⁹ Asiria kpanbar Tiglaf Pileser din lek Israel, ki Menahem turu salimpeena ankora piintaa nan njanin, a wun turu sommir, ki njo Menahem-ii mək yikoo tinj na paak. ²⁰ Menahem din mia Israel mokitae, ki soo kur pa salimpeena kuna piinŋmu-ŋmu. Ki Tiglaf Pileser ji nmat kun u doo ni.

²¹ Linba kur ki Menahem din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²² U din kpo, ki bi piuu, ki u bija Pekahia gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Pekahia po

²³ Juda kpanbar Yusia naan bina piinŋmu niŋe, ki Menahem bija Pekahia dii Israel naan, ki kar Samaria bina njanlee. ²⁴ U din tun biir Yennu, ki tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit. ²⁵ Pekahia kunkonkonna saakoo nba ki u sann tee Peka, ki u baa sann tee Remalia na, din lor nan Gilead jab piinŋmu, ki kpui Pekahia, naan njaak dipaaruk na ni, Samaria doo ni, njan gaar u naan.

²⁶ Linba kur ki Pekahia din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki jiin Israel kpanbar Peka po

²⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piinŋmu nan njanlee niŋe, ki Remalia bija Peka dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinlee. ²⁸ U din tun ki biir Yennu, ki wei Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit.

²⁹ Yoo nba ki Peka din tee kpanbar nae, ki Asiria kpanbar Tiglaf Pileser kon nyann Ijonn nan Abel Bef Maaka nan Janoa nan Kedes nan Hasor doi, nan Gilead nan Galilii nan Naftali yentnba, ki jii niib na ki saan namm Asiria, ki teenib yommii.

³⁰ Juda kpanbar Yusia bija Jotam naan bina piinlee niŋe, ki Ela bija Hosea lor lorbiik, ki kpui kpanbar Peka, njan gaar u naan. ³¹ Linba kur pukin ki Peka tun, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki jiin Juda kpanbar Jotam po

³² Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina njanlee niye, ki Yusia bija Jotam dii Juda naan, ³³ ki tee bina piinlee nan njanmu, ki kar Jerusalem bina piik nan njanloob. U naae din tee Jerusa, ki u tee Sadok bipoo. ³⁴ Jotam din wei u baa Yusia binbenje, ki tun linba njan Yennu tɔɔnn. ³⁵ Njan u din ki bet tingbann jiant boa na; ki niib na tukin ki mann maruɲ, ki jokit bonnunubit leɲ. Jotam-e din njanm maa Yenjiantu njasaaak gan po tammɔb na.

³⁶ Linba kur ki Jotam tun ki pukin, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ³⁷ Waa din tee kpanbar yoo nba nae, ki Yennu sint tun Siria kpanbar Resinn, nan Israel kpanbar Peka, ki bi saan wor Juda. ³⁸ Jotam din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahas gaar u naan.

16

Ki jiin Juda kpanbar Ahas po (2 Barkperii 28.1-27)

¹ Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina piik nan njanlore niye, ki Jotam bija Ahas dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee, ki kar Jerusalem bina piik nan njanloob. U din ki tuun u yeeja kpanbar Defid toonjana na booru, njan tuun linba ki mei Yennu par, ³ ki tokii Israel kpanbara toonbiit. U din fit kpui u tiɔɲ bija ki mann mujoonu maruɲ ki tur tingbann, ki tokii marinbiit nba ki niib na tuun. Niib mane ki Yennu din ber nyinnib tij na ni, njan ki Israel teeb kɔɔ na. ⁴ Tingbann jiant boa kur, li kunkona paak nan tijakpera nyaka, Ahas din mann maruɲo ki jokit bonnunubit.

⁵ Siria kpanbar Resinn nan Israel kpanbar Peka din njaalon Jerusalem ki lekir, njan bi din ki nyann Ahas-i. ⁶ (Li sakir niye ki Edom kpanbar din nmat fat Elaf doo yiikoo, ki ber nyinn Juda teeb nba kɔɔ leɲ. Edom teeb na din kɔɔ Elaf-e, ki bia daa be leɲ.)

⁷ Ahas din tun toonii Asiria kpanbar Tiglaf Pileses boor nan mɔmaan na a, "N tee a daabire nan a bija. Baat ki tan fatin Siria nan Israel kpanbara nba lekin na nuu ni."

⁸ Ahas din jii likirii nan salima nba be Yenjiantu njasaaak ni na, nan kpanbar njaak beka ni, ki tur kpanbar na, ki li te piinii. ⁹ Tiglaf Pileses din tun Ahas loomm na, ki jii kunkɔnkɔnna ki lek Damaskus, ki nyannir, ki kpui kpanbar Resinn, ki soor u niib ki teemm yommii, ki saan namm Kir.

¹⁰ Ki kpanbar Ahas nba saan Damaskus a wun chet kpanbar Tiglaf Pileses na, ki u la maruɲ binbintir leɲ, ki tun toonii nan li ninnauɲ ki wann manntɔɔ Yuria laa naan bianinba chib chib. ¹¹ Ki Yuria maa maruɲ binbintir nba tee nan njan na, ki gbennira ki Ahas fit jen. ¹² Ahas nba nyii Damaskus ki jen, ki u la nan bi maa binbintir nawa, ¹³ ki u joo bonkobit maruɲ nan jeet piinii li paak, ki bia mɔon daan piinii nan weinanleeb piinii maruɲ na sɔn li paak. ¹⁴ Kutmɔnt binbintir nba ki bi din jii tur Yennu na din see binbint-paann na nan Yenjiantu njasaaak na sinsuuk nie, ki Ahas chatir ki senn binbint-paann na gan po. ¹⁵ Li poorpo ki u tur Yuria mɔb a, "Li mann sanyiok ni mujoonu maruɲ, nan daajoouk jeet maruɲ, nan mujoonu piinii, nan jeet piinii nba tee kpanbar yar, nan niib na yar, nan niib na daan piinii, n binbint-gbenjir na paak. A jii bonkobit nba kur ki a kotib na sɔn ki mɔon li paak. Njan a nyik kutmɔnt binbintir na ki lii tee buntir." ¹⁶ Ki Yuria tun nan kpanbar nba wanno na.

¹⁷ Kpanbar Ahas din tukit tukit kutmɔnt torit nba be na, ki jii kutsɔnt nba tuu be li paak na. U bia din tɔot kutmɔnt nyunbuuk nba tɔɔ kutmɔnt naajai piik nan banlee poorpo na, ki sennir tana fiakir paak. ¹⁸ Ahas nba bia din loon wun maan Asiria kpanbar par na, ki u nyinn naan binbintir taanmaata nba be Yenjiantu njasaaak ni na, njan loon kpanbar yur po tammɔkɔokir nba kɔɔ Yenjiantu njasaaak ni na.

¹⁹ Linba kur ki kpanbar Ahas din tun, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁰ Ahas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Heskia gaar u naan.

17

Ki jiin Israel kpanbar Hosea po

¹ Juda kpanbar Ahas naan bina piik nan njanlee niye, ki Ela bija Hosea dii Israel naan ki kar Samaria bina njanja. ² U din tun biir Yennu-wa, njan u biit na din ki baar kpanbara nba din dia Israel teeb sinsinn na yari. ³ Asiria kpanbar Salmaneser din faa kpanbar Hosea tɔb, ki Hosea jii u mɔɲ ki chabɔ, ki teeno jioɲ binn kur. ⁴ Njan binsiar Hosea din tun toonii Ijpt kpanbar nba ki bi yiu So na boor, ki boi sommir po, ki jii nyik binn kur jioɲ nba ki u tuu pa teen kpanbar Salmaneser na. Yoo nba ki Salmaneser bann linba na, ki u te ki bi soor Hosea ki kɔonɔ dansarik.

Ki jiin Samaria baak po

⁵ Salmaneser din wor Israel ki njaaloon Samaria. Waa njaaloon na, li bina njaantaa ni, ⁶ ki li tee Hosea naan bina njanjia ni, ki Asiria kpanbar Salmaneser nyann Samaria, ki soor Israel teeb na ki teenib yommii, ki kun namm Asiria yent ni, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor mokir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

⁷ Samaria din baa, kimaan Israel teeb tun ki biir bi Yomdaano Yennu nba din fatib Ijpt kpanbar boor, ki nyinnib Ijpt tij ni nawa. Bi din jiantir patae, ⁸ ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib njaan ki bi koo na marinbiit, ki bia waa marinbiit nba ki Israel kpanbara tuun na. ⁹ Israel teeb na din tuun linba ki bi Yomdaano Yennu yet nan li ki njan nae. Bi din maa tingbana jiant boae bi doi kur ni, laa nyii li digbanbis ki saa tuu li digbangbenja. ¹⁰ Joor kur paak nan tijakper kur nyakir ni, bi din chaan jiantu tanchaakaa, nan chicherpook Asera ninnant, ¹¹ ki jokit bonnunubit, tingbana maruj binbinta paak, ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib na marinbiit. Bi toonbiit na din donn Yennu wutoore. ¹² Bi din yet Yennu sennu nba yaa bi daa jiantir yenis nawa.

¹³ Yennu poŋ din tun u toonii nan u sokiniinba a bin kpaan Israel nan Juda teeb na a, "Nyikin i toonbiit na, njaan sak n sennii nba ki n din tur i yeejamm, ki tan gaan tur n toontunna nba tee sokiniinba, ki bi turi na." ¹⁴ Njaan bi din ki saki, ki tee tubkangbata nan bi yeejamm nba din tee, ki ki teen bi Yomdaano Yennu yada na. ¹⁵ Bi din yet Yennu wannue, ki ki dia molor nba ki Yennu lor nan bi yeejamm na, ki ki fiin u kpaanii na po. Bi din jiantir yenbise, linba kaa nyooti, ki bi moŋ tan kaa nyooti, ki waa niib nba koo kpiab na taa, ki yet Yennu sennu nba ki u yet a bi daa tokii leeb na. ¹⁶ Bi din biir bi Yomdaano Yennu sennii kur, njaan nan kut naajabis banlee, ki bia kpeer chicherpook Asera ninnauj, ki jiantir njaabira nan tingbann Baal. ¹⁷ Bi din kpi bi bonpoi nan bonjaie ki li tee mujoonu maruj ki teen tingbana. Bi din saa tanbiinpoorii nan ninnyoon damm boa, ki tuun toona nba ki mei Yennu pari, ki u wutoor doo. ¹⁸ Yennu marj wutoor din doo njam Israel teeb paak, ki u ber yatib u boor, njaan nyik Juda booru koo.

¹⁹ Njaan Juda teeb na mun bia din ki sak bi Yomdaano Yennu mobi, bi din tokii Israel teeb marimae. ²⁰ Ki Yennu yet Israel teeb na kur, ki dat bi tuba, ki jiib kubin databiit nuu ni, nan waa tan boontib ki gbenn fas fas.

²¹ Yennu nba din bokit Israel teeb ki nyinnib Juda teeb ni na, ki Israel teeb jii Nebat bija Jeroboam ki teeno bi kpanbar. Jeroboam din te ki bi yet Yennu, ki te ki bi koo yanbongbenjir ni. ²² Bi din wei Jeroboam, ki tun biit nba kur ki u tun na, ²³ ki tan tuu yoo nba ki Yennu yat bi kur fas fas; nan waa din kpaanib bianjinba, ki li nyii u toontunna nba tee sokiniinba na mo ni, a u saa teemm na. Ki Asiria jab soor Israel teeb na, ki saan namm yommisin ni, njam Asiria teeb tij ni, siaminba ki bi daa be na.

Bianjinba ki Asiria teeb kar Israel tij ni

²⁴ Asiria kpanbar din nyinn niib Babilonn nan Kuf nan Ifa nan Hamaf nan Sefarfaim doi ni, ki kaanib Samaria doi ni, ki bi set Israel teeb nba ki bi nyinnib na taar ni. Bi din yent doi na ki koo lej. ²⁵ Baa din sint kar lej na, bi din ki jiantir Yennu, ki njo Yennu tun yanbora, ki bi kpai niib marj siab. ²⁶ Asiria kpanbar na din gbat nan niib nba ki u kaamm Samaria doi ni na ki mi tij na tingbann sennii, a li paak ki tingbann na tun yanbora ki bi kpai niib marj, ²⁷ nanne ki kpanbar na tur mob a, "Mannteeb nba ki ti baar namm, ki bi tee yommii na, yii te bi yeno n nmat lej, kii tumiib tij na tingbann sennii." ²⁸ Ki Yennu mannteeb nba ki bi din soorib Samaria ki yaat namm na yeno nmat saan kar Betel, ki tumii niib na bianjinba ki bi sii jiantir Yennu.

²⁹ Njaan niib nba be Samaria na din tukin maa yenbis ki sent jiantu diit nba ki Israel teeb din maa na ni, ki kaann kur niib maa bi yenbis, doi nba ki bi koo na ni: ³⁰ Babilonn teeb din maa bi tingbann Sukof Benof yenbik ninnauj nie, ki Kuf teeb maa bi tingbann Nergal yenbik ninnauj ni, ki Hamaf teeb maa bi tingbann Asima yenbik ninnauj ni, ³¹ ki Ifa teeb maa bi tingbana Nibas nan Tartak yenbis ninnant ni, ki Sefarfaim teeb kpi bi waas ki mann mujoonu maruj ki teen bi yenbis Adra-melek nan Ana-melek. ³² Niib na bia din jiantir Yennu, ki gann bi ni booru booru ki teemm mannteeb, tingbann jiantu boa, a bii mann maruj lej kii teemm. ³³ Bi din jiantir Yennu, njaan bia jiantir tingbana, nan bi digbana nba ki bi nyii na kaar nba tee.

³⁴ Bi bia daa dia bi kaar marj nan dinna. Bi ki jiantir Yennu, bi bia ki dia u sennu nan u wannu nba ki u din tur Jakob nba ki u puro Israel na yaaboona na. ³⁵ Yennu din lor molore nan Israel teeb ki yetib a: "I daa jiantir pata. I daa gbaant bi toon koo ki jiantib, koo ki mann maruj ki teemm. ³⁶ Li tee yin sak min Yennu mabe. Mine nyinni Ijpt tij ni nan yikoo nan panchioŋ; li tee yin jiant mine ki mann maruj ki turin. ³⁷ Yoo kur, ii saak n sennu nan n moamaan nba ki n sob turi na. I daa jiantir yenbis. ³⁸ I daa tammit molor nba ki n lor nani na. ³⁹ Ii saak min i Yomdaano Yennu mob man, ki n saa nyinni

i datai nuu ni.”⁴⁰ Nnaan boorganu nba kar Israel tij ni na din ki gbiinti, nnaan waa bi moŋ kaar.

⁴¹ Niib maŋ din jiantir Yennu nnaan bia jiantir yenbis; ki bi yaaboona bia daa tuun nna nan dinna.

18

*Ki jiin Juda kpanbar Hesekia po
(2 Barkperii 29.1-2; 31.1)*

¹ Ela bija Hosea nba din dii Israel naan bina nantaa niŋe, ki Ahas bija Hesekia dii Juda naan, ² ki moŋ bina piinlee nan njanŋmu, ki kar Jerusalem bina piinlee nan npanyia. U naa sanne tee Abija, ki tee Sekaria bipoo. ³ U din wei u yeeja kpanbar Defid taar, ki tun linba njan Yennu boor. ⁴ U din biir tingbann jiant boa, ki yeer tanchaakaa na, ki bia biir chicherpook Asera ninnant na. U bia din biir kutmont waauk nba ki Moses nan, ki li sann tee Nehustann na. Li yoo maŋ niib bia din jokit bonnunubit ki teenir baakir. ⁵ Hesekia din teen Israel teeb Yomdaano Yennu yada. Juda teeb ki mi la kpanbar ki u tee nan Hesekia na, waa din daa ki dii naan, nan u naan poorpo kurawa. ⁶ U din saak Yennu moŋ ki gaan u maan, ki dia sennii nba kur ki Yennu tur Moses na fanu, ki ki ban yeŋ Yennu moŋ. ⁷ Ki Yennu be nana, ki u laat nyannu linba kur ki u tuun ni. U din kon nan Asiria kpanbar ki yeŋ u moŋ. ⁸ U din nyann Filistia teeb ki saat bi kaan kur, laa nyii digbanbis ki saan tuu digbangbeja, ki kpaŋ Gasa nan li yent kur.

⁹ Hesekia naan bina nanna ni, Hosea nba din dii Israel naan bina njanlore niŋe na, ki Asiria kpanbar Salmaneser wor Israel tij ki nna loon Samaria. ¹⁰ Baa nna loonir li bina nantaa nie, ki bi nyannir. Hesekia naan bina njanloob niŋe na, ki li mun tee Hosea naan bina npanyia ni. ¹¹ Asiria kpanbar na din soor Israel teeb ki teenib yommii, ki saan namm Asiria, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor moŋir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

¹² Samaria doo din baa, kimaan Israel teeb na din ki sak bi Yomdaano Yennu moŋ, nnaan biir molor nba ki u lor namm na, ki bia yeŋ sennii nba ki Yennu toontunno Moses turib na. Bi din ki gbiinti, ki bia ki sakiri.

*Bianjiba ki Asiria jab yaa bin lek Jerusalem
(2 Barkperii 32.1-19; Aisaya 36.1-22)*

¹³ Kpanbar Hesekia naan bina piik nan nanna niŋe, ki Asiria kpanbar Senakerib lek Juda doi nba ki bi maa joona ki lint na, ki nyannib. ¹⁴ Ki Hesekia tur Senakerib moŋ, Lakis doo ni a, “N tun biira, nyikin konn na, ki n saa pa-a linba kur ki a loon.” Kpanbar na gatu din tee a Hesekia n turɔ salimpeena tusaa piik, nan salimmona tusir. ¹⁵ Hesekia din turɔ likirii nba kur be Yenjiantu nasaakak ni, nan u naan likborboor. ¹⁶ U bia din jii salimmona nba ki u tiorɔ din teen gana nan ganchaata paak, Yenjiantu nasaakak ni na ki tur Senakerib. ¹⁷ Ki Asiria kpanbar na nyinn kunkonkonna bonchiann, ki bi nyii Lakis, ki saan wor Hesekia, Jerusalem doo ni. Ki u saakaajana bantaa nba nmakitir kunkonkonna na nba baar Jerusalem yoo nba, ki bi yent sonu nba ki tanluura be, ki li kpia bunbuŋ nba ki nyun tokii ki nyi paapo nyundoonn ni na. ¹⁸ Ki bi tun ki yiin kpanbar Hesekia, ki u saakab bantaa chetib. Nnamme tee Eliakim, ki u te Hilkia bija ki gorii kpanbar na njaak paak; nan Sebna, ki u tee kpanbar na gbansobiro, nan Asaf bija Joa, wumba sobin naan maan na. ¹⁹ Asiria saakab na yeno din yetib nan kpanbar na loon wun bann linbae tur Hesekia parcheenn nna. ²⁰ U din yet a, “I dukin nan mobona saa fit set tob yan nan tob paŋ niwa-a? I dukii nmeee saa taani ki yin kon nan Asiria teebi? ²¹ I dukii nan Ijpt-e saa taani; nann sii tee nan niro nba saa jii moonpeenn ki teen patu nae; li saa jinte ki sor li daano nuu. Ijpt kpanbar tee nnae ki tur wunba kur maa u paak.”

²² Asiria toondaano na din namm yet a, “Koo i saa fit pakin nan i jii i moŋ ki gaan i Yomdaano Yennu paake-e? Yenjiantu diit nan u maruŋ binbintae ki Hesekia din biir, yoo nba ki u yet Juda nan Jerusalem teeb a bii jiantir Yennu, maruŋ binbintir nba be Jerusalem na kuuko boor. ²³ N saa jii kpanbar na sann ni ki pooni. N saa turi taanii tusaa njanlee, li-i tee ki i saa fit la jab ki bin jakib. ²⁴ I poŋ kan fit nmaa Asiria saako nba joont taar ni, nnaan loon Ijpt teeb n turi taantorit nan taanjakira. ²⁵ I dukin nan Yennu kaa sommin ki n kon nyann i tij na-a? Yennu tiorɔ pakin nan man lek i tij na ki biirir.”

²⁶ Ki Eliakim nan Sebna nan Joa pak toondaano na a, “Chanbaa, pakin Aram teeb maan ni ki turit. Ti gbia li maan. Daa piak Hiibru teeb maami, niib nba kur be joonjouk paak na gbiine.”

²⁷ Ki tɔndaano maŋ jiin a, “I dukii a yimm nan kpanbar kuukoɔ paake te ki kpanbar na tumin a man tan pak linba na ki turini-i? Aaii. N bia piak ki teen binba kar joonjouk paak nae; bi tan saa di bi tiɔŋ bint ki nyu bi tiɔŋ nyarin, nan yaa tan saa di i bint ki bia nyu i nyarin bianjinba.”

²⁸ Li poorpo ki tɔndaano maŋ fiir set, ŋaan pak Hiibru maan ni nan kunkɔsaakar a, “Gbiintir linba ki Asiria kpanbar piakii na. ²⁹ U kpaani nan i daa te ki kpanbar Heseikia kparimiini. Heseikia kan fit tinni. ³⁰ I daa te ki u daaki ki i maa Yennu paaki. I daa dukii nan Yennu saa tinni, ki ber Asiria kunkɔnkonna ki bi kan kon nyann i doo. ³¹ I daa gbiin Heseikia maami. Asiria kpanbar piaki a yin nyi doo na ni, ki jii i moŋ ki turɔ. U bo saa chabi ki yin di i tiinii loona, ki bia nyu i bunbuna ni nyun, ³² ki tan tuu yoo nba ki kpanbar maŋ saa kaani tinj nba tee nan i yar na, siaminba ki daan tiinii kpaant be, ki i sii laat daan, ki boroboro dii be, ki i sii tee boroboro; li tee tinj nba gbee nan kpan tiinii, kpan nan siat be leŋ. Li-i tee ki i tun linba ki u wannu na, i kan kpo, ŋaan i sii be-e. I daa te ki Heseikia kpanni ki i dukii nan Yennu saa tinni. ³³ Digbansiar tingbann mi tinnir Asiria kpanbar nuu ni-i? ³⁴ Hamaf nan Arpad tingbana na be lia motana? Sefarfaim nan Hena nan Ifa tingbana na be lia? Bi sɔɔ din tinn Samaria-waa? ³⁵ Nlee yooe ki digbana na kur tingbana din ban tinnib, ki nyinnib ti kpanbar na nuu ni? Ki bee teen ki i dukii nan Yennu saa fit tinn Jerusalem-i?”

³⁶ Niib na din ŋmine, nan kpanbar Heseikia nba wannib na, ki ki pak nan mɔbɔna. ³⁷ Eliakim nan Sebna nan Joa din pat bi tiate nan parbiir, ŋaan saan ki wann kpanbar Heseikia linba kur ki Asiria tɔndaano na pak.

19

Bianjinba ki kpanbar na boi Aisaya kpaanii po (Aisaya 37.1-7)

¹ Kpanbar Heseikia nba gbat maan na yoo nba, ki u pat u tiat nan parbiir, ŋaan lia bɔtoouk liatir,* ki saan kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak ni. ² U din tun Eliakim, wunba tee u ŋasaakak; nan Sebna nan mannteeb saakab, a bin saan Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sɔkini na boor. Bi mun bia din lia bɔtoot liatae. ³ Waa din turib mɔb nba a bin tur Aisaya-e na a: “Dinna tee biak daare; bi dat ti tuba, ki ti dii feiwa. Ti tee nan poo nba tuu yaa wun mar, ŋaan paŋ kaa nan matuk nae. ⁴ Asiria kpanbar tun u saakawakitire, ki u baar sukii Yennu nba fo na. A Yomdaano Yennu n gbat sukut na, ki dat binba sukii na tuba. Li paak, a miar Yennu ti niib nba tinn na paak.”

⁵ Aisaya nba gbat kpanbar Heseikia mɔb na, ⁶ ki u tur gatu na a, “Yennu beera nan a daa te ki Asiria jab na jeenta, nan baa yeen a ŋɔɔ Yennu kan fit tinna na. ⁷ Yennu saa te ki kpanbar maŋ n gbat biyaa maan, ki ŋmat kun u tiɔŋ doo ni, ki ŋɔɔ Yennu n te ki bin kpiu leŋ.”

Ki jiin jeenu munlee na po (Aisaya 37.8-20)

⁸ Asiria tɔndaano na din gbat nan kpanbar na nyii Lakis-a, ki kɔn nan doo nba kpia nan Lakis, ki bi yir Libna nae; ki u saan leŋ a wun pak nana. ⁹ Mɔmaan din baar Asiria jab na, a Sudann kpanbar Tirhaka gar Ijikt kunkɔnkonna tɔonn, ki baat a bin worib. Kpanbar na nba gbat nna, ki u tur Juda kpanbar Heseikia gbouŋ, ¹⁰ ki yetɔ a, “Yennu nba ki a teeno yada na paka nan a kan baa n nuu ni, ŋaan a daa te ki li kpannani. ¹¹ A gbia linba kur ki Asiria kpanbar tuun ki teen digbann nba kur ki u dukin a wun biirir. A dukii nan a saa fit mir bota-a? ¹² N yeejamm din biir Gosann nan Harann nan Resef doi, ki kpii Bef-edenn niib nba din be Telasa na, ki bi tingbana din ki fit tinnibi. ¹³ Doi nba tee Hamaf nan Arpad nan Sefarfaim nan Hena nan Ifa na bat nba be lia?”

¹⁴ Ki kpanbar Heseikia gaar gbouŋ na toonii na boor ki karin. Li poorpo ki u saan Yenjiantu ŋasaakak ni, ki saa paan gbouŋ na Yennu tɔonn, ¹⁵ ŋaan miar Yennu a, “Yennu nba tee Israel teeb Yennu, fin nba kar a naan binbintir paak, bona nba mɔk kpinkpant† na paapo, fin kɔɔe tee Yennu, ki dia durinya na digbana kur. Fine nan tingbouŋ nan sanpaak. ¹⁶ Yennu, gotir linba tuun ki teent motana na. Gbiintir linba ki Senakerib piak ki sukii fin Yennu nba fo na. ¹⁷ Yennu, ti kur mi nan Asiria kpanbara maŋ biir digbana bonchiann, ki yaan li doi, ¹⁸ ki joo bi tingbana nba tee bonninnant nan tikpeet nan tana ki nisaarii teen, ki li kaa nyɔot na. ¹⁹ Ti Yomdaano Yennu, nyintir Asiria jab na nuu ni, ki tingbouŋ na ni digbana kur n bann nan fin Yennu kɔɔe tee Yennu.”

* **19:1** 19.1 Li want nan u mɔk parbiire. † **19:15** 19.15 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ŋaan mɔk kpinkpant.

*Ki jiin kpanbar Senakerib baak po
(Aisaya 37.21-38)*

²⁰ Ki Aisaya nakin ki pak kpanbar Hesekia a Yennu yet a, "N gbat a miaru ki jiin kpanbar Senakerib powa. ²¹ Min Yennu yeen a: Jerusalem doo la fin Senakerib-e ki yisima. ²² A dukii a tuu sukii ki fiakit nmee na? A ki tur min Israel teeb kasii Yennu baakiri. ²³ A tun toomii a bii dont bi mɔŋ n boor, nan fin nan a taantorit kon nyann Lebanonn jojaana. A want a mɔŋ nan a chɔɔ leŋ kpek-foot nan leŋ tijanii, ki kɔɔ ki saa baar tiuuk na sinsuuk ni. ²⁴ A want a mɔŋ nan a gbiir bunbuna digbangana ni, ki nyuu li nyun, a ki a kunkonkonna taa tɔŋ Nail mɔkir nyun, ki foorir.

²⁵ "A ki mi gbat nan n lor linba na sianyooewa-a? Ki motana ki n ji tumir. Mine tura yiikoo, ki a tunn dojaana ki teenir langbent. ²⁶ Binba din kɔɔ leŋ na din kaa paŋ. Bi din tiin janmaaniie ki yorib. Bi din tee nan kpaab ni mɔɔt nae, koo mɔɔt nba pia mɔpinn paak na, ki wɔruk baar koorib.

²⁷ "Naan n mi a benu kur, faa tuun linba nan faa saa sian. N mi faa donn wutoor n paak bianjinba. ²⁸ N gbat labaar ki jiin a wutoor nan a parbifaant maŋ powa, ki motana n saa tuun janpeenu a miar ni, ki kɔɔn garika a mɔb ni, ki tɔkin nana sonu nba ki a tɔkin baar na, ki jiina."

²⁹ Ki Aisaya yet kpanbar Hesekia a, "Linba saa tun na sii tee nyinne. Binn na nan binn nba waa na, i daa sii di muuk ni bonpiiate. Naan binn nba ji saa wei na, i saa bur i dii ki jaanir, ki bur tiinii ki di li loona. ³⁰ Binba tinn ki be Juda na sii bintir nan tiik nba jiina tuu sik tinpoor ni ki u loon loona nae. ³¹ Niih sii be Jerusalem nan Sayonn kunkonn paak ki tee binba tinn, kimaan Yennu loon linba na n tume.

³² "Yennu nba pak linba ki jiin Asiria kpanbar na poe na: 'U kan kɔɔ doo na ni, koo ki tɔ peenu ki jiin li po. Kunkonkonna nba lia naagbankɔŋa kan nakin doo na, koo ki maa tɔb taanmaata ki lintiri. ³³ Sonu nba ki u bo tɔkin baar na, u saa nmat tɔkin li sonue ki kun, ki poŋ kan kɔɔ doo ni kaawa. Min Yennu-e pak na. ³⁴ N saa kɔn doo na paak, ki saa tekirir, kimaan n tiɔŋ baakir paak, nan mɔsonn nba ki n senn ki tur n toontunnɔ Defid na paak.' "

³⁵ Li daar nyiɔk ki Yennu malaka saan Asiria jab kaan na ni, ki saa kpai kunkonkonna tusaa kobik nan piinnii nan njanjmu. Li tan yent sanyiɔk, ki bi dɔɔ kpowa. ³⁶ Ki Asiria kpanbar Senakerib chiar saan Ninefe. ³⁷ Dasiar ki u tan jiantir u tingbann Nisrok, li jiantu diiuk ni, ki u bonjai banlee nba tee Adra-melek nan Sareser na jii bi takooibii ki kpiiu, njan chiar saan Ararat tij ni. Ki u bonjaleek, wunba sann tee Esar-hadonn na gaar u naan.

20

*Ki jiin Hesekia baatuk nan u paaku po
(Aisaya 38.1-8, 21-22; 2 Barkperii 32.24-26)*

¹ Yoo na ni ki kpanbar Hesekia dɔɔ nan baatuk, ki ki fok nan kuun. Ki Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sokinii na saan a wun lau, ki yetɔ a, "Yennu piaka nan li tee fan nmakit bont kur fanue, kimaan a kan paaki. Teent siir nan kuun."

² Ki Hesekia nmant u numm ki tor dikpinn, njan miar Yennu a, ³ "Yennu, tiat nan n waa-a fanu nan baakir, ki yiah yoo kur a man tun linba ki a loon." Li yoo na ki Hesekia piin ki mɔ nan parbiir.

⁴ Ki Aisaya yaat kpanbar na boor, nan waa tan gaar kpanbar njaasinsuuk ni dindoun na, ⁵ ki Yennu pako a wun nmat Hesekia, wunba dia nɔɔ Yennu niib na boor, ki pako a, "Min Yennu nba tee a yeeja Defid Yennu na gbat a miaru, ki bia la a ninnyuut nawa. N saa tura laafia, ki daa nantaa ni a saa saan Yenjiantu nasaakak ni. ⁶ N saa te ki a manfoor n fokit ki pukin bina piik nan njanjmu. N saa tinn fin nan Jerusalem doo na, Asiria kpanbar nuu ni. N saa kɔn doo na paak, kimaan n tiɔŋ baakir, nan mɔsonn nba ki n senn tur n toontunnɔ Defid na paak."

⁷ Ki Aisaya pak kpanbar njaatoontunna na a bin jii kinkana ki nann ki por u fiok na, ki u saa la laafia. ⁸ Ki kpanbar Hesekia boi a, "Lanne sii tee nyinn ki wann nan Yennu saa turin laafia, ki daa nantaa ni n saa saan Yenjiantu nasaakak ni?"

⁹ Ki Aisaya jiin a, "Yennu saa tura nyinn ki lin wann nan u saa dia u mɔsonn. Tɔn, a loon ki taanmaata yunyuj n saan tɔonn piik koo ki nmat poor piike?"

¹⁰ Ki Hesekia jiin a, "Li ki paar nan taanmaata yunyuj n saan tɔonn piiki, njaant lin nmat poor piik."

¹¹ Ki Aisaya miar Yennu, ki u te ki taanmaata nba ki Ahas nmaa na yunyuj nmat poor piik.

*Ki jiin toonii nba nyii Babilonn na po
(Aisaya 39.1-8)*

¹² Li sakir ni ki Babilonn kpanbar Merodak Baladann, wunba tee Baladann bija na, gbat nan Heskia kaa laafia, ki u turɔ gbouj nan piinii. ¹³ Heskia din gaar toonii na, ki wannib u mɔkint, nan likirii nan salima nan bonnunubitan tulaarii, nan u jatiat kur, siar din ki biar u bonbibekit diit ni, koo u yent ni, ki u ki wannibi. ¹⁴ Ki Yennu sokinii Aisaya baar u boor ki boio a, "Jab na nyii lee, ki bi pak bee ki turani?"

Ki Heskia jiin a, "Bi nyii Babilonn-ewa."

¹⁵ Ki Aisaya boio a, "Bi la bee fin kpanbar njaak na ni?"

Ki Heskia yet a "Bi la bont kura. Siar ki tenn bonbibekit diit na ni ki n ki wannibi."

¹⁶ Ki Aisaya pak kpanbar na a, "Yennu piak ¹⁷ nan yoo baat ki linba be a njaak na ni, linba ki a yeejamm din bɔr ki tan tuu dinna, Babilonn jab tan saa jiir ki kun nann. Siar tan kan biar. ¹⁸ Bi tan saa jii a tion yaaboona na siab ki saan namm Babilonn, ki bi tan sii tee jatɔka, Babilonn kpanbar njaak."

¹⁹ Heskia din bann maan manj paak, ki mi nan parmaasir nan manu sii be yoo nba ki u be u manfoor ni na, njanne ki u jiin a, "Maan nba ki Yennu paka ki a wannin na njan."

*Ki jiin Heskia naan joontu po
(2 Barkperii 32.32-33)*

²⁰ Linba kur pukin ki kpanbar Heskia din tun, u par toona, nan waa din bir nyunbuur ki bia bir nyunbuuru ki koon doo na ni, li kur sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²¹ Heskia din kpo, ki u bija Manase gaar u naan.

21

*Ki jiin Juda kpanbar Manase po
(2 Barkperii 33.1-20)*

¹ Manase din mɔk bina piik nan njanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinjmu nan njanjmu. U naa sanne din tee Hefsiba. ² Manase din wei niib nba ki Yennu ber nyinnib tij manj ni njan ki u niib kar na toonbilankante, ki tun biir Yennu. ³ U din namm maa tingbana jiantboa nba ki u baa Heskia din bet na; u din maa tingbann Baal maruj binbinta, ki kpeer chicherpook Asera ninnaun, nan Israel kpanbar Ahab nba din tun na. Manase bia din jiantir njaabirae. ⁴ U din maa tingbana maruj binbinta, Yenjiantu njaasaakak ni, siaminba ki Yennu wann nan bii jiantiro na. ⁵ Yenjiantu njaasaakak dindont njanlee na ni, u din maa njaabirae jiantu binbinta. ⁶ U din kpui u bija ki li tee mujooon maruj. U din waa tanbiinporii nan nyokdam, ki saa jabaabunu nan kpinkpaarii damm boa. U din biir Yennu bonchiann ki donn u wutoor. ⁷ U din senn chicherpook Asera ninnaun, Yenjiantu njaasaakak ni, siaminba ki Yennu pak ki tur Defid nan u bija Solomonn a, "Jerusalem, jiantu njaasaakak na nie, ki n gann Israel booru piik nan njanlee na yentnba ni, ki li tee n jiantu boor. ⁸ Li-i tee Israel teeb na saa sak n maan, ki dia n sennii kur nba ki n toontunno Moses turib na, n bo kan te ki siab n berib ki nyinnib tij nba ki n tur bi yeejamm na ni." ⁹ Njan Juda teeb na din ki sak Yennu mɔb, ki Manase bia te ki bi tun toonbiit nba gar niib nba ki Yennu din ber nyinnib njan te ki u niib koo na yar.

¹⁰ Yennu din te ki u sokiniinba pak niib na a, ¹¹ "Kpanbar Manase tun bonbilankanta, ki li gar Keenann teeb nba din tun linba nawa, ki jiant yenis ki koon Juda teeb biit ni. ¹² Li paak, min Israel teeb Yomdaano Yennu saa baar nan biak Jerusalem nan Juda paak, ki wunba kur gbat li po saa wɔb nii. ¹³ N saa dat Jerusalem teeb tuba nan maa dat Samaria teeb tuba na, nan maa bia dat Israel kpanbar Ahab nan u yaaboona tuba na. N saa piar Jerusalem niib nan baa tuu sokir saanjmanj ki fiar chibin nae. ¹⁴ N saa yet niib nba tinn na, ki jiib kubin bi datai nuu ni, ki bin nyannib ki yent bi tij. ¹⁵ N saa tun linba na ki tur n niib kimaan bi tun biirin, ki donn n wutoor, yoo nba ki bi yeejamm din nyii Ijijit nawa ki tan tuu motana."

¹⁶ Manase din kpui niib bonchiann, binba ki mɔk biit, ki Jerusalem sonii ji tan puub nan son. U din tun nna ki pukin waa koon Juda teeb yenis jiantu ni, ki te ki bi tun biir Yennu.

¹⁷ Manase nba din tun linba, ki pukin u biit nba ki u tun na po, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁸ Manase din kpo, ki bi piuu naan kpaabik nba tee Usa yar na, ki u bija Amonn gaar u naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Amonn po
(2 Barkperii 33.21-25)*

¹⁹ Amonn din mok bina piinlee nan njanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina njanlee. U naae din tee Mesulemef, ki tee Harus bipoo, ki nyii Jotba doo ni. ²⁰ U din tun biir Yennu nan u baa Manase nae. ²¹ U din gaar u baa marimae, ki jiantir yenbis nba ki u baa din jiantir na. ²² U din yet u yeejamm Yomdaano Yennu nae, ki bia yet u sennii.

²³ Amonn saakab din lor biit ki jiin u po, ki kpiiu naan njaak na ni. ²⁴ Juda niib na din kpi u ni kpiirit na kure, njan jii u bija Josaya ki dinnu naan.

²⁵ Linba kur ki Amonn tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁶ Bi din pii Amonn, Usa kpabik nie, ki u bija Josaya gaar u naan.

22

*Ki jiin Juda kpanbar Josaya po
(2 Barkperii 34.1-2)*

¹ Josaya din mok bina njanime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piintaa nan yenn. U naa sanne din tee Jedida, ki u tee Adaya bipoo, ki nyii Boskaf doo ni. ² Josaya din tuun linba njan Yennu boor. U din waa u yeeja kpanbar Defid binber, ki saak Yennu sennii fanu fanu.

*Ki jiin sennu gbouj na lanu po
(2 Barkperii 34.8-28)*

³ Kpanbar Josaya naan bina piik nan njanin niye ki u tun u njaagbansobiro Safann, wunba tee Asalia bija, njan tee Mesulam yaaboonn na, Yenjiantu nasaakak ni nan momaan na a: ⁴ "Saant mannteeb yudaano Hilikia boor, ki saa di labaar ki jiin likirii nba ki mannteeb nba be toonn ni gaan niib boor, Yenjiantu nasaakak tammob boor na po. ⁵ A pako ki wun jii likirii man ki tur binba gorii Yenjiantu nasaakak njammu paak toona na. Li tee bin pa ⁶ kanpintanba nan maara nan serteeb nae, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii njam njaak na. ⁷ Jab nba gorii toonn man paak na tee nimomme. Li paak, li ki kpaal talas ki bin te bin wann baa jii likirii na ki tun nann toonn bianjinba."

⁸ Safann din saan nan kpanbar momaan na ki tur Hilikia. Ki Hilikia beto nan u la Yennu sennu gbouj na, Yenjiantu nasaakak na ni. Hilikia din jii gbouj na ki tur Safann, ki u karin. ⁹ Li poorpo ki u nmat kpanbar na boor ki yeto a, "A toontunna jii likirii nba be Yenjiantu nasaakak ni na ki tur binba gorii li njammu toona paak nawa," ¹⁰ ki bia yet a, "Hilkia turin gbouj, ki n dia nna," njan karin gbouj man ki wann kpanbar na.

¹¹ Kpanbar na nba gbat gbouj na momaan, ki u yan put, ki u pat u tiat, ¹² njan jii momaan na ki tur manntoo Hilikia nan Safann bija Ahikam nan Mikaya bija Akbor, nan Safann, wunba tee naan gbangsobiro, nan Asaya, wunba tee kpanbar nasaakoo a: ¹³ "Saant man ki pak nan Yennu, n paak nan Juda teeb kur paak, ki jiin gbouj na tumiiu po. Yennu wutoor doo ti paake, kimaan ti yeejamm din ki tun linba ki gbouj na want na."

¹⁴ Ki Hilikia nan Ahikam nan Akbor nan Safann nan Asaya saan a bin la poo nba ki u sann tee Hulda, ki u tee Yennu sokinii, ki koo Jerusalem bok-paann po na. (U soro din tee Salum, ki tee Tikfa bija, njan tee Harhas yaaboonn. U soro mane din gorii Yenjiantu nasaakak ni liant paak.) Bi din wann poo na linba tun, ¹⁵ ki u yetib a bin nmat ki saa pak kpanbar na ¹⁶ momaan nba nyii Yennu boor na a: "N yaa n dat Jerusalem nan li niib kur tubae, nan laa sob sennu gbouj ni bianjinba ki kpanbar karin na. ¹⁷ Bi yetime, njan mann maruj ki teen tingbana, ki donn n wutoor nan linba ki bi tun kur. N wutoor doo Jerusalem paaka, ki kan maaki. ¹⁸ Kpanbar na tior njan, min Israel teeb Yomdaano Yennu yeeno a: A gbiint linba sob gbouj na ni, ¹⁹ ki lebit, ki mo koo biit man paak, ki sikin a mo n boor, ki pat a tiat njan bui, yoo nba ki a gbat maa lor man dat Jerusalem nan li niib tuba bianjinba na. N saa teenir boor nba sii mok yanputuko, ki nisaarii saa jii boor man sann ki teen motont. Njan fin njan, n gbat a miaruwa, ²⁰ ki tubdatu nba ki n saa baar nann Jerusalem paak na kan baar motana. A saa kpowa ki lin tan baar. N saa te ki fan tan kpo nan parmaasire."

Ki jab na jii momaan na ki nmat nann kpanbar Josaya boor.

23

*Bianjinba ki Josaya biir tingbann jiantu boa
(2 Barkperii 34.3-7, 29-33)*

¹ Kpanbar Josaya din tun yiin Jerusalem nan Juda saakab kur, ² nan mannteeb, nan Yennu sokiniinba, nan niib nba be kur, li paarib nan tarii, ki bi saan Yenjiantu nasaakak ni. Kpanbar man din karin gbouj nba ki bi lar Yenjiantu nasaakak ni na momaan kur, niib na kur numm ni. ³ U din set naan tootir boore, njan senn masonn ki tur Yennu

nan u saa sak Yennu mɔb, ki dia u sennu nan u wannu na, nan u par nan u seek kur, ki saa tun linba ki molor na wann, nan laa sob gbouj manj ni na. Ki niib na kur senn mɔsonn nan bi saa dia molor na.

⁴ Ki Josaya yet mannteeb yudaano Hilkia, nan mannteeb nba waa u paak, nan guuteeb nba be toonn ni, Yennu n̄asaakak tammɔb boor na, a bin nyinn tingbann Baal jiantu bona, nan chicherpook Asera jiantu bona, nan n̄maabira nyantu bona nba be Yenjiantu n̄asaakak ni na. Kpanbar na din joo bona manj kure doo na nanyer po, ki li kpia nan Kidronn baauk, ki jii li tanpent ki saan nann Betel. ⁵ U din ber mannteeb nba ki Juda kpanbara kaanib ki bi mann maruj tingbann binbinta paak, Juda doi ni, nan boa nba kpia Jerusalem nae, n̄amme tee mannteeb nba kur mann maruj ki teen tingbann Baal, nan yonnu nan n̄maarik nan n̄maajara nan n̄maabira. ⁶ U din jii chicherpook Asera ninnauj Yenjiantu n̄asaakak na ni, ki nyii nann doo kpɪj ki saa joor muu Kidronn kpenu baauk ni, ki nann li tanpent ki li banj dɔk dɔk, ki u jiir ki yatir kaat ni. ⁷ U din yeer didɔɔtuk nba be Yenjiantu n̄asaakak ni, ki tingbann jiantu bonchonchona be lej na. (Leje ki poob din luu tiat nba ki bi lia ki jiantir chicherpook Asera na.) ⁸ U din jii mannteeb nba tuu be Juda doi ni na ki baar namm Jerusalem, ki biir digbann na munn po binbinta nba ki niib na din tuu mann maruj li paak na. U bia din yeer binbinta nba ki bi maa ki tur narinbiit, ki li kpia tammɔb nba ki Joosua, wunba tee doo yudaano na din maa, ki li be ganj po na, li-i tee ki a koo doo na ni. ⁹ U din ki sak ki mannteeb manj ji tuun toonn Yennu n̄asaakak ni, n̄aan bi din mɔk yaak ki saa di boroboro nba kaa datin, ki tee mannteeb yeer na.

¹⁰ Kpanbar Josaya bia din biir tingbann jiantu boor nba be Hinom baauk ni, ki bi yir Tofef na, a soo daa fit kpi u bija koo u bipoo ki li tee mujoonu piinii ki teen tingbann Molek. ¹¹ U bia din nyinn taanii nba ki Juda kpanbara jii tur, ki li tee yonpeeuj jiantu taanii na, ki joo torit nba ki bi dia jiantir na. (Linba na din be Yenjiantu n̄asaakak dindouj na nie, ki kpia tammɔb, ki bia ki fok nan Natann Melek nba tee saakoo na diiuk.) ¹² Kpanbar Josaya din bet binbinta nba ki Juda kpanbara maa kpanbar n̄aayur paak, ki li be kpanbar Ahas diiuk yur paak* na, ki kpaab nan kpanbar Manase nba maa binbinta nba ki li be Yenjiantu n̄asaakak dindont n̄anlee ni na. U din yeer binbinta na ki lur Kidronn baauk ni. ¹³ Josaya din biir tingbana binbinta nba ki kpanbar Solomonn maa, ki li be Jerusalem yondo po, n̄aan tee Olif tiinii kunkonn diitu po na. Li din tee tingbanbiit na jiantu yare. N̄amme tee Sidonn tingbanpook Astarte, nan Moab teeb tingbann Kemos, nan Amonn teeb tingbann Molek. ¹⁴ Kpanbar Josaya din fukit tanchaaka na ki yeerir, ki choo choo chicherpook Asera ninnant na ki lu, ki jii nisaarii kpaba ki gbeen laa tuu see siaminba na. ¹⁵ N̄oo Josaya bia din biir Nebat bija Jeroboam nba din maa tingbann jiantu boor nba Betel doo na. Jeroboam manj din koon Israel teeb biit ni. Josaya din biir tingbann maruj binbintir na, ki yeer li tana na buri buri, ki nannir yon, ki bia joo chicherpook Asera ninnauj na muu. ¹⁶ Li poorpo ki u jiant ki la kaat kunkonn paak, ki te ki bi nyinn kpaba kaat manj ni, ki joor muu tingbann na maruj binbintir paak. U din teen nnae ki biir tingbann binbintir na, nan bianjinba ki Yennu sokinii din wann, yoo nba ki kpanbar Jeroboam din see ki kpia binbintir manj, jaamm yoo na. Kpanbar Josaya din n̄mant ki la Yennu sokinii nba din bunt maan manj na kaauk, ¹⁷ ki boi a, “N̄mee kaauko na?”

Ki Betel teeb na jiin a, “Sokinii nba din nyii Juda ki bunt linba kur ki a tun ki tur binbintir na na kaauko.”

¹⁸ Ki Josaya yet a, “Nyikin ki lii tee nna, soo daa nyint u kpaba.”

Bi din ki nyinn u kpaba, ki bia ki nyinn Yennu sokinii nba din nyii Samaria na kpaba.

¹⁹ Israel doi kur po, Josaya din biir tingbann jiantu boa na kure, linba ki Israel kpanbara din maa ki li donn Yennu wutoor na. U din biir binbinta manj nan waa biir Betel binbinta nae. ²⁰ U din kpai tingbann mannteeb na kur, binbinta nba ki bi tuu mann maruj na paake, ki joo nisaarii kpaba binbinta manj paak. Li poorpo ki u n̄mat Jerusalem.

*Bianjinba ki Josaya dii yukitgar tiaru jaamm
(2 Barkperii 35.1-19)*

²¹ Kpanbar Josaya din wann niib na a bin di yukitgar tiaru jaamm na ki baak bi Yomdaano Yennu, nan laa sob molor gbouj ni na. ²² Israel kpanbara koo Juda kpanbara ki mi dii yukitgar† tiaru jaamm na booru, laa nyii yoo nba ki barbuura din dia doo nawa. ²³ Josaya naan bina piik nan n̄anniin nie, ki bi dii yukitgar tiaru jaamm na, Jerusalem doo ni.

* **23:12** 23.12 Bi diit yura paak, bi din tuu seere. † **23:22** 23.22 Yennu malaka din kpai ljipt teeb bijakpera, n̄aan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

Ki jiin bonlia nba ki Josaya lebit po

²⁴ Kpanbar Josaya nba din loon waa saa teen bianjinba ki niib n dia sennu nba be gboun nba ki mannteeb yudaano Hilkia la Yenjiantu nasaakak ni na, ki u boon jabaabuura nan kpinkpaarii damm nan n̄aak yenbis nan tingbana nan yenbis jiantbona kur, Jerusalem nan Juda dolia ni. ²⁵ Kpanbar soɔ din ki mi kar ki wei Yennu nan u par kur nan u seek kur nan u paɔ kur, nan Josaya na. U din saak Moses sennii kur. Li poorpo, kpanbar soɔ din kaa ki tee nan n̄oɔ na.

²⁶ N̄aan Yennu wutochion poɔ din doo Juda paak, ki daa ki maak, kimaan kpanbar Manase nba din tun linba na paak. ²⁷ Yennu din yet a, “N saa tun ki tur Juda nan maa din tun bianjinba ki tur Israel nae. N saa ber Juda niib n boor, ki saa yēt Jerusalem doo nba ki n din gann na, nan jiantu n̄asaakak nba ki n yet a bii jiantirin lej na.”

Ki jiin Josaya naan joontu po

(2 Barkperii 35.20–36.1)

²⁸ Linba kur ki kpanbar Josaya din tun pukin, li soɔ be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Yoo nba ki Josaya din tee kpanbar na, Ijpt kpanbar Neko din jii u kunkonkonna, ki bi saan Yufrates mokir boor a bin somm Asiria kpanbar. Kpanbar Josaya din yabir a wun goor Ijpt kunkonkonna na Megido, n̄aan ki bi kp̄iiu toɔ na ni. ³⁰ U saakab din kpeen u gbanant toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa piuu kpanbara kaat ni.

Juda teeb na din gann Josaya bija Joahas-e ki dinn̄o naan.

Ki jiin Juda kpanbar Joahas po

(2 Barkperii 36.2–4)

³¹ Joahas din mok bina piinlee nan n̄antaee ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem n̄maarii n̄antaa. U naa sanne din tee Hamutal, ki u tee Jeremaya bipoo, ki nyii Libna. ³² Joahas din wei u yeejamm taatoke ki tun biir Yennu. ³³ U naan din gbenn, yoo nba ki Ijpt kpanbar Neko teeno yommik, Ribla doo, Hamaf tinj ni, ki te ki Juda teeb pa salimpeena tusaa n̄antaa nan kobii n̄anna, nan salimm̄onkuna piintaa nan n̄anna, ki li tee jion̄ nae. ³⁴ Kpanbar Neko din dinn̄ Josaya bija Eliakim-e Juda naan, ki u gaar u baa Josaya, ki Neko lebit Eliakim sann ki li tee Jehoyakim. Kpanbar Neko din jii Joahas ki saan nano Ijpt, ki u saa kpo lej.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoyakim po

(2 Barkperii 36.5–8)

³⁵ Kpanbar Jehoyakim din gaar niib na lampo ki jaɔ nan bi mokint nba tee bianjinba, a bin fit la likirii ki pa naan jion̄ nba ki Ijpt kpanbar jiarib na.

³⁶ Jehoyakim din mok bina piinlee nan n̄ann̄mue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sann din tee Sebida, ki u tee Pedaya bipoo ki nyii Ruma doo ni. ³⁷ Jehoyakim din wei u yeejamm taaboote ki tun biir Yennu.

24

¹ Yoo nba ki Jehoyakim din tee kpanbar na, ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Juda, ki mia Jehoyakim, ki u teeno jion̄ ki saa tuu bina n̄antaa, n̄aan li poorpo ki u ji yēt wun turo jion̄. ² Ki Yennu te ki kunkonkonna bonchiann nyii Babilonn nan Siria nan Moab nan Amonn, a bin kon nan Jehoyakim ki biir Juda tinj, nan n̄oɔ Yennu nba din te ki u toontunna nba tee sokiniinba pak na. ³ Yennu-e din te ki linba na tun, a wun ber Juda niib na u boor, kimaan kpanbar Manase nba din tun ki biir na paak, ⁴ mantik nan waa din kp̄ii nikaat nba na, Yennu din ki fit nyik chab Manase li paaki.

⁵ Linba ki kpanbar Jehoyakim din tun, li soɔ be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁶ Jehoyakim din kpo, ki u bija Jehoyachinn gaar u naan.

⁷ Ijpt kpanbar nan u kunkonkonna ji din ki ban kon konni, kimaan Babilonn kpanbare ji din dia yent nba tuu tee Ijpt kpanbar yar, ki nyii Yufrates mokir ki saa tuu Ijpt gaɔ po kpaar na.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoyachinn po

(2 Barkperii 36.9–10)

⁸ Jehoyachinn din mok bina piik nan n̄anniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem n̄maarii n̄antaa. U naa sanne din tee Nehusta, ki u tee El-natann bipoo, ki nyii Jerusalem. ⁹ Jehoyachinn din wei u baa marima ki tun biir Yennu.

¹⁰ U naan sakir niɔe ki Babilonn kunkonkonna nba ki kpanbar Nebukanesar kunkonkonna saakab din n̄makitirib na baar, ki n̄aa lint Jerusalem. ¹¹ Li leku niɔe, ki Nebukanesar tion̄ din baar Jerusalem, ¹² ki kpanbar Jehoyachinn nan u naa nan u waas nan u saakab nan u nijaana kur jii bi moɔ ki chab Babilonn jab na. Nebukanesar naan bina n̄anniin nie ki u soor kpanbar Jehoyachinn, ¹³ ki jii mokint nba be Yenjiantu

ɲasaakak ni, nan linba be kpanbar ɲaak ni kur, ki saan namm Babilonn. Nan Yennu nba din pak na, Nebukanesar din jii salima bona nba ki kpanbar Solomonn din koon Yenjiantu diiuk ni ki bi dia tuun toona na kure. ¹⁴ Nebukanesar din soor Jerusalem niib nae ki teemm yommii, ɲamme tee kpanbar na nijaana kur nan tɔondamm na, ki bi tee tusaa piik, ki kpab nan binba mi nuu toona na, nan binba kur sauk kur, ɲaan nyik binba kan fit teen siar na koo Juda tij ni.

¹⁵ Nebukanesar din soor Jehoyachinn ki teeno yommik, ki kpab u naa nan u ɲaapoob nan u saakab nan Juda tɔondamm kur, ki saan namm Babilonn. ¹⁶ Nebukanesar din jii nijaana na kure ki saan namm Babilonn; bi kur din tee tusaa ɲanlore; nan binba mi toona, nan binba kur sauk mun tusir, ki bi kur na tee pandamm nba saa fit saan tɔb.

¹⁷ Nebukanesar din dinn Jehoyachinn baa naa bik Matania-e Juda naan, ki lebit u sann, ki puro Sedekaya.

*Ki jiin Juda kpanbar Sedekaya po
(2 Barkperii 36.11-12; Jeremaya 52.1-3a)*

¹⁸ Sedekaya din mɔk bina piinlee nan yenne ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sanne din tee Hamutal, ki tee Jeremaya bipoo, ki u nyii Libna. ¹⁹ Kpanbar Sedekaya din tun ki biir Yennu nan Jehoyakim nba din tun na. ²⁰ Yennu wutoor din doo Jerusalem teeb nan Juda teeb paak bonchiann, ki u din berib u boor ni.

25

*Ki jiin Jerusalem baak po
(2 Barkperii 36.13-21; Jeremaya 52.3b-11)*

¹ Kpanbar Sedekaya din yet Babilonn kpanbar Nebukanesar weiu, ki Nebukanesar baar nan kunkonkonna, ki wor Jerusalem, Sedekaya naan bina ɲanya ni, li ɲmaarii piik, dapiik daar. Bi din teen bi kaan doo na nanyer poe, ki maa taanmaata ki lint doo na, ² ki ɲaa loonir ki saa tuu Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. ³ Binn marj ni, ɲmaarii ɲanna ni, daa ɲanya daar, ki soo kon din be bonchiann, ki niib ki laat jeet ki di na. ⁴ Ki kunkonkonna na yeer doo na joonjot. Babilonn kunkonkonna na nba lek loon doo marj na, ɲaan ki Sedekaya kunkonkonna na kur chiar ki nyii nyiok. Bi din tɔkin naan kpabik na poe, ki yaat ki tɔkin doo tammɔb nba ki joonjot ɲanlee na che leer na, ki chiar tɔkin Joodann mɔkir baauk po. ⁵ ɲaan Babilonn kunkonkonna na din wei ber kpanbar Sedekaya, ki saa sooro paanu nba kpia Jeriko na ni, ki u kunkonkonna na chiar ɲaan nyiko. ⁶ Bi din jii kpanbar Sedekaya ki saan nanno Nebukanesar boor, Ribla doo ni; ki Nebukanesar bu u buut lenj. ⁷ Sedekaya numm niɲe ki bi din kpai u bonjai. Li poorpo ki Nebukanesar te ki bi kpakir Sedekaya ninbina, ki baano bant, ki saan nanno Babilonn.

*Ki jiin Yenjiantu ɲasaakak biiru po
(Jeremaya 52.12-23)*

⁸ Babilonn kpanbar Nebukanesar naan bina piik nan ɲanya ni, li ɲmaarii ɲanɲmu daa ɲanlore daare, ki Nebusaradann, wunba tee kpanbar na ɲmakit-tɔo, ki bia tee kunkonkonna ɲmakit-tɔo na din koo Jerusalem. ⁹ U din joo Yenjiantu ɲasaakak na muu, nan kpanbar ɲaak nan Jerusalem nijaana kur ɲei. ¹⁰ Ki u kunkonkonna bet doo na joonjot. ¹¹ Li poorpo ki Nebusaradann soor niib nba biar doo na ni, nan nuu toontunna, nan binba jii bi mɔɲ ki tur Babilonn kunkonkonna na kur, ki saan namm Babilonn, ¹² ɲaan nyik nandamm nba ki mɔk faar na Juda, ki te ki bi gorii daan tiinii ki tuun kpaab toona.

¹³ Babilonn jab na din yeer kutmɔnt toota nan torit nba be Yenjiantu ɲasaakak ni na, ki kpab nan kutmɔnt nyunbuuk na, ki jii kutmɔnt marj ki saan nann Babilonn. ¹⁴ Bi bia din yaat nan sofira nan tanpent sipiat nba ki bi tuu dia ɲamii maruɲ binbintir nae, nan baa dia linba ki ɲamii fita na, nan baa dia senii nba ki tekint maruɲ bonkobit son na, nan baa tee bonnunubit senii nba ni ki jokit na, nan kutmɔnt bona nba kur ki bi dia ki tuun Yenjiantu ɲasaakak ni toona. ¹⁵ Bi din jii linba kur tee salimpeena koo salimmɔna bont ki kpab nan senbis nan sipiat nba ki bi mɔi muu na. ¹⁶ Kutmɔnt bona nba ki kpanbar Solomonn din kur ki teen Yenjiantu ɲasaakak ni na, ki li tee toota ɲanlee, nan torit, nan nyunbuuk na din kpai paak nan bkinuwa. ¹⁷ Toota ɲanlee na din jame. Yenn kur fokint sanpaapo din tee taabatii piinlee nan ɲanlore, ki kutmɔnt bont be li yur paak, ki li fokint tee taabatii ɲanna nan bonjinn sanpaapo, ki bi fanjir nan kutmɔnt bonluluut nan kutmɔnt bona nba naan loona.

*Bianjinba ki bi soor Juda teeb ki saan namm Babilonn
(Jeremaya 52.24-27)*

¹⁸ Kunkonkonna nmakit-too Nebusaradann din soor mannteeb yudaano Seraya, nan Sefania, ki u tee wunba waa Seraya paak, nan tammogura bantaa na, ki yaat namm. ¹⁹ U bia din soor wunba nmakitir kunkonkonna na, nan kpanbar kpaanteeb banjmu nba biar be doo na ni, nan wunba waa paa nmakit-too na paak ki gorii kunkonkonna gbant paak na, ki pukin nijaana piinloob doo na ni. ²⁰ Nebusaradann din jii niib na ki saan namm Babilonn kpanbar boore, Ribla doo ni, ²¹ ki li be Hamaf yent ni. Leje ki kpanbar na te ki bi kpiib.

Nna bannue ki bi din jii Juda teeb ki yaat namm ki teemm yommii.

Bianjinba ki Gedalia tee Juda yudaano
(Jeremaya 40.7-9; 41.1-3)

²² Li poorpo ki Babilonn kpanbar Nebukanesar jii Gedalia, wunba tee Ahikam bija, njaan tee Safann yaaboonn na, ki teeno Juda yudaano, ki jii binba ki u din ki saan namm Babilonn na ki teen u nuu ni. ²³ Ki Juda kunkonkonna saakab nan kunkonkonna nba din ki jii bi moŋ chab Nebukanesar na nba gbat linba na, ki bi baar Mispa ki pukin Gedalia po. Njamme din tee Netania bija Ismael, nan Karea bija Johanann, nan Tanhumef bija Seraya, ki u nyii Netofa, nan Jesania ki u nyii Maaka. ²⁴ Gedalia din yetib a, "N teeni mosonn nan i daa tiin Babilonn saakabi. Karin tin na ni man, kii tee Babilonn kpanbar jiamm, ki bont kur saa saan fanu ki turi."

²⁵ Njaan binn man njaarii njanlore ni, ki Ismael, wunba tee Netania bija njaan tee Elisama yaaboonn, ki tee kpanbar nikpiimo na, jii jab piik ki saan Mispa ki saa lek Gedalia ki kpiiu. U bia din kpai Israel jab nan Babilonn jab nba koo lej na. ²⁶ Li yoo na ki Israel teeb na, paarib nan tarii kur, ki kpaab nan kunkonkonna saakab na, din yaat ki saan Ijpt, kimaan bi tiin Babilonn jab na.

Bianjinba ki bi nyinn Jehoyachinn dansarik ni
(Jeremaya 52.31-34)

²⁷ Binn nba ki Efil Merodak dii Babilonn naan na, u din wann Juda kpanbar Jehoyachinn lomm ki nyinno dansarik ni. Linba na din tun Jehoyachinn dansarik koonu bina piintaa nan njanlore ni, li njaarii piik nan njanlee, dapiinlee nan njanlore daare. ²⁸ Efil Merodak din dia Jehoyachinn nan lomm, ki turo baakir nba gar kpanbarlia nba ki bi mun din soorib ki saan namm Babilonn nawa. ²⁹ Jehoyachinn ji din liat u dansarik liant nae ki lia tanant, ki bia kar nan kpanbar na ki di jeet daar kur, u manfoor ni kur. ³⁰ Daar kur bi din teeno u bonlojae, u manfoor ni kur.

Kpanbara sinsinn BARKPERII

Ki jiin 1 Barkperii gbouj na po

Gbouj na beerit Israel teeb barkperii bonchiann nba be, ki namm want mayena nba sob Kpanbara sinsinn gbouj ni nan Kpanbara gbouj njanlee ni nae. Gbouj na bia mɔk Israel teeb yeejamm sana, laa nyii Adam ki tan tuu kpanbar Sool. Baatusir ni, bi yi gbouj manje 1 Kronikils.

Laa nyii Adam ki tan tuu Abraham

(Pinpiik 5.1-32; 10.1-32; 11.10-26)

¹ Adam-e din tee Sef baa, ki Sef tee Enos baa, ki Enos tee Kenann baa, ² ki Kenann tee Mahalalel baa, ki Mahalalel tee Jared baa, ³ ki Jared tee Enok baa, ki u mun tee Metusela baa, ki Metusela tee Lamek baa, ⁴ ki u mun din tee Nowa baa; ki Nowa mar bonjai bantaa, ki bi tee Sem nan Ham nan Jafef.

⁵ Jafef bonjai din tee Gomer nan Magod nan Madai nan Jafann nan Tubal nan Mesek nan Tiras: njamme tee yeejamm nba ki bi booru sana gaa namm na. ⁶ Gomer yaaboonae tee Askenas nan Rifaf nan Togarma teeb. ⁷ Ki Jafann yaaboonae tee Elisa nan Speenn nan Saiprus nan Rodes teeb.

⁸ Ham yaaboonae tee Kus nan Ijpt nan Libia nan Keenann: njamme tee yeejamm nba ki bi booru sana gaa namm na. ⁹ Ki Kus yaaboonae tee Seba nan Hafila nan Sabta nan Raama nan Sab-teka teeb. Ki Raama yaaboonae tee Sieba nan Dedann teeb. ¹⁰ (Kus din mɔk bonjak, ki bi yiu Nimrod, nɔɔe din fiir ki tee sinsinn nipaaruk.) ¹¹ Ijpt din tee Lidia nan Anam nan Lehab nan Naftu ¹² nan Patrus nan Kaslu booru yeeja, ki pukin Kret, wunba tee Filistia teeb yeeja na. ¹³ Keenann-e din tee Sidonn nan Hef baa, ki Sidonn tee u bikperik: njamme din tee yeejamm nba ki bi booru sana gaa namm na. ¹⁴ Keenann-e bia din tee booru nba na yeeja: njamme tee Jebus teeb nan Amor teeb nan Girgas teeb ¹⁵ nan Hif teeb nan Ark teeb nan Sinn teeb ¹⁶ nan Arfad teeb nan Semar teeb nan Hamaf teeb.

¹⁷ Sem bonjaie tee Elam nan Asur nan Arpaksad nan Lud nan Aram: njamme tee yeejamm nba ki bi booru sana gaa namm na. Ki Aram bonjai tee Us nan Hul nan Geter nan Mesek: njamme tee yeejamm nba ki bi booru sana gaa namm. ¹⁸ Ki Arpaksad tee Sela baa, ki u mun tee Eber baa. ¹⁹ Ki Eber mar bonjai banlee, bi din yi yeno Peleg,* kimaan li yoo manje ki durinya na niib din piin bokitu, ki bonjaleek sann mun tee Joktann. ²⁰ Joktann yaaboonae tee Almodad nan Selef nan Hasar-mafef nan Jera ²¹ nan Hadoram nan Usal nan Dikla ²² nan Ebal nan Abimael nan Sieba ²³ nan Ofir nan Hafila nan Jobab.

²⁴ Laa nyii Sem yaaboonae ki tan tuu Abram-e tee Sem nan Arpaksad nan Sela ²⁵ nan Eber nan Peleg nan Reu ²⁶ nan Serug nan Nahor nan Tera ²⁷ nan Abram (nɔɔe bia tee Abraham).

Ki jiin Ismael yaaboonae po

(Pinpiik 25.12-16)

²⁸ Abraham din mar bonjai banlee, ki yeno sann tee Aisak, ki loo sann tee Ismael. ²⁹ Ismael bonjai tee piik nan banlee. Njamme tee booru piik nan banlee na yeejamm. Nebayof tee bikperik, ki paan Kedar nan Adbeel nan Mibsam ³⁰ nan Misma nan Duma nan Masa nan Hadad nan Tema, ³¹ nan Jetur nan Nafis, ki joont Kedema.

³² Abraham din mɔk poobik, ki u sann tee Ketura, ki nɔɔ nan Abraham mar bonjai banloob, ki bi sana tee Simrann nan Joksann nan Medann nan Midiann nan Isbak nan Sua. Ki Joksann bonjai tee Sieba nan Dedann. ³³ Ki Midiann bonjai tee Efa nan Efer nan Hanok nan Abida nan Eldaa. Binba na kur tee Ketura maarue.

Ki jiin Esɔɔ yaaboonae po

(Pinpiik 36.1-19)

³⁴ Abraham-e din tee Aisak baa, ki Aisak bonjai tee Esɔɔ nan Jakɔb. ³⁵ Esɔɔ bonjai din tee Elifas nan Rewel nan Jeus nan Jalam nan Kora. ³⁶ Elifas-e din tee booru nba na yeeja: Njamme tee Nemann nan Omar nan Sefi nan Gatam nan Kenas nan Timna nan Amalek. ³⁷ Ki Rewel tee booru nba na yeeja: Njamme tee Nahaf nan Sera nan Sama nan Misa.

* **1:19** 1.19 Bi maan ni, "Peleg" nan "bokitu" mɔbona naane.

Ki jiin sinsinn niib nba din be Edom na po
(*Pinpiik 36.20-30*)

³⁸⁻⁴² Niib nba din sibir Edom tij din tee Seir yaaboona.

Seir biyej din tee Lotann, ki u tee Hori nan Homam naakuut yeeja. Ki Lotann niipoo be, ki bi yiu Timna.

Ki u bileek tee Sobal, ki u tee naakuut na yeeja: Njamme tee Alfann nan Manahaf nan Ebal nan Sefi nan Onam.

Ki Seir bileek tee Sibeonn, ki u mok bonjai banlee: njamme tee Aya nan Ana. Ana din tee Disonn baa, ki Disonn tee naakuut na yeeja: Njamme tee Hamrann nan Esbann nan Itrann nan Kerann.

Ki Seir bileek tee Eser, ki u tee naakuut na yeeja: njamme tee Bilhann nan Saafann nan Jaakann.

Ki bileek tee Disann, ki u tee naakuut na yeeja: njamme tee Us nan Arann.

Ki jiin Edom batnba po
(*Pinpiik 36.31-43*)

⁴³⁻⁵⁰ Kpanbara nae din tuu dia Edom tij ki waa leeb paak, ki soo kpanbar soo daa kaa Israel tingbouj ni:

Bela, ki u tee Beor bija ki nyii Dinhaba.

Bela nba kpo yoo nba, ki Jobab, wunba tee Sera bija ki nyii Bosra na dii naan.

Jobab nba kpo yoo nba, ki Husam, wunba nyii Temann yent ni na dii naan.

Husam nba kpo yoo nba, ki Bedad bija Hadad nba din kon nyann

Midiann teeb nba din koo Moab tij ni na dii naan,

ki u doo sann tee Affi.

Hadad nba din tan kpo yoo nba, ki Samla, wunba nyii Masreka na dii naan.

Samla nba din kpo yoo nba, ki Sawul, wunba din nyii Rehobof,

ki li be mokir paak na dii naan.

Sawul nba tan kpo yoo nba, ki Baal Hanann, wunba tee Akbor bija na dii naan.

Baal Hanann nba din tan kpo yoo nba, ki Hadad dii naan, ki u doo tee Pau, ki u njapoo sann tee Mehetabel, ki tee Matred bipoo,

ki Matred tee Mesahab bipoo. Ki bat Hadad mun tan kpo.

⁵¹ Edom naakuute na: Njamme tee Timna nan Alfa nan Jetef ⁵² nan Oholibama nan Ela nan Pinonn ⁵³ nan Kenas nan Temann nan Mibsar ⁵⁴ nan Magdiel nan Iram. Njamme din tee Edom naakuut.

2

Ki jiin Jakob bonjai po
(*Pinpiik 35.23-26*)

¹ Jakob bonjai piik nan banlee na: Njamme tee Rubenn nan Simeonn nan Liifai nan Juda nan Isakar nan Sebulunn, ² nan Dann nan Joosef nan Benjamin nan Naftali nan Gaad nan Aser.

Ki jiin Juda bonjai po
(*Ruf 4.18; Matiu 1.3-6*)

³ Juda din mok bonjai banjmue, ki u njapoo tee Keenann booru ni niru, ki bi yiu Baf-sua, ki u maru bonjai bantaa: njamme tee Er nan Onann nan Sela. U bikperik din tee Er-e, ki u tee nitouj, ki Yennu kpiiu. ⁴ Ki Tamar, wunba din tee Juda sipook na, ki njoo nan Juda marj mar bonjai banlee, njamme tee Peres nan Sera.

⁵ Peres din mar bonjai banlee, njamme tee Hesronn nan Hamul. ⁶ Ki Peres naa bik Sera mar bonjai banjmu, njamme tee Simri nan Etann nan Hemann nan Kalkol nan Darda. ⁷ Ki Karmi bija Akann tee Sera yaaboonn, ki u din jii linba ki bi tur Yennu, ki li baar nan biiru Israel teeb paak.

⁸ Etann din mar bonjayeje, ki u sann tee Asaria.

Ki jiin Defid yeeja njak po

⁹ Bonjai nba ki Hesronn din maribe na: Njamme tee Jerameel nan Ram nan Kaleb.

¹⁰ Ram-e din tee Aminadab baa, ki Aminadab tee Naasonn baa; njooe din tee Juda teeb tondaano. ¹¹ Ki Naasonn tee Salmonn baa, ki Salmonn tee Boas baa, ¹² ki Boas tee Obed baa, ki Obed tee Jese baa.

¹³ Jese din mar bonjai banlore: njamme waa leeb paak saakatuk saakatuk na: Eliab nan Abinadab nan Sama ¹⁴ nan Netanel nan Radai ¹⁵ nan Osem nan Defid. ¹⁶ Jese bia din mar bonpoi banlee, njamme tee Seruya nan Abigail.

Jese bipoo Seruya din mar bonjai bantaa: Njamme tee Abisai nan Joab nan Asahel. ¹⁷ Jese bipooloo Abigail din kunn Jeter-e, ki u tee Ismael booru ni niro, ki bi din mar bonjak ki puro Amasa.

Ki jiin Hesronn yaaboona po

¹⁸ Hesronn bija Kaleb din koon Asuba, ki u maro bonpook, ki u sann tee Jeriof. Asuba din mar bonjai bantaa ki tur Kaleb: Njamme tee Jeser nan Sobab nan Ardonn. ¹⁹ Asuba kuun poor poe ki Kaleb koon Efrac, ki u din mar bonjak, ki bi puro Hur. ²⁰ Hur din tee Uri baa, ki Uri tee Besalel baa.

²¹ Hesronn nba din dii bina piinloob yoo nba, ki u koon Makir bipoo, wunba din tee Gilead niipoo na; ki poo na din mar bonjak, ki bi puro Segub. ²² Ki Segub tee Jair baa. Jair-e din dia digbana piinlee nan nantaa nba din be Gilead yent ni na. ²³ Naan Geser nan Aram batnba din kon nyann Jair doo, ki pukin Kenaf nan digbanbis nba kook ki lintir na. Doi na kur din tee piinloobe. Li kura na din tee Makir yaaboona doie; njooe din tee Gilead baa na. ²⁴ Hersronn nba din kpo na poor poe, ki u bija Kaleb faar Efrac, u baa pakook, ki mar bonjak, ki u sann tee Asur; njooe din sibir Tekoa doo.

Ki jiin Jerameel yaaboona po

²⁵ Jerameel-e din tee Hesronn bikperik, ki u din mar bonjai banjmu, ki Ram tee u bikperik, ki paan Buna nan Orenn nan Osem nan Ahija. ²⁶⁻²⁷ Ram din mar bonjai bantaa: njamme tee Maas nan Jaminn nan Eker. Jerameel bia din koon pooloo pukin, ki u sann tee Atara, ki bi din mar bonjak, ki puro Onam. ²⁸ Onam din mar bonjai banlee, njamme tee Samai nan Jada; Samai mun din mar bonjai banlee, njamme tee Nadab nan Abisur.

²⁹ Abisur din koon poosoo, ki bi yiu Abihail, ki u mar bonjai banlee, njamme tee Abann nan Molid. ³⁰ Abisur naa bik Nadab mun din mar bonjai banlee, njamme tee Seled nan Apaim; ki Seled kpo njaan daa ki mok biki. ³¹ Apaim-e din tee Isi baa, ki Isi tee Sesann baa, ki Sesann tee Alai baa.

³² Jada nba din tee Samai naa bik na din mar bonjai banlee, njamme tee Jeter nan Jonattan; ki Jeter kpo njaan daa ki mok biki. ³³ Jonattan din mar bonjai banlee, njamme tee Pelef nan Sasa. Binba na kur tee Jerameel yaaboona.

³⁴ Sesann din ki mar bonjaki, u din mar bonpoi kooe. U din dia Ijipt niro, ki u tee u njaatoontunno, ki bi yiu Jarha. ³⁵ Njooe ki u din turo u bipoo yeno, ki u koon, ki bi din mar bonjak ki puro Atai. ³⁶ Atai-e din tee Natann baa, ki Natann tee Sabad baa, ³⁷ ki Sabad tee Ef-lal baa, ki Ef-lal tee Obed baa, ³⁸ ki Obed tee Jehu baa, ki Jehu tee Asaria baa, ³⁹ ki Asaria te Heles baa, ki Heles tee Eleasa baa, ⁴⁰ ki Eleasa tee Sismai baa, ki Sismai tee Salum baa, ⁴¹ ki Salum tee Jekamia baa, ki Jekamia tee Elisama baa.

Ki jiin Kaleb yaaboonlia po

⁴² Kaleb nba tee Jerameel naa bik na bikperik sanne tee Mesa. Mesa-e din tee Sif baa, ki u mun tee Maresa baa, ki Maresa tee Hebron baa. ⁴³ Hebron din mar bonjai banna: njamme tee Kora nan Tapua nan Rekem nan Sema. ⁴⁴ Ki Sema tee Raham baa, ki Raham tee Jorkeam baa, ki Rekem nba tee Sema naa bik na din tee Samai baa, ⁴⁵ ki Samai bik tee Maonn, ki Maonn tee Bef-sur baa.

⁴⁶ Kaleb din koon poobik, ki u sann tee Efa, ki mar bonjai bantaa ki pukin: njamme tee Harann nan Mosa nan Gases. Harann mun din mar bonjak ki puro Gases.

⁴⁷ Jasoo din be ki bi yiu Jada, ki u mok bonjai banloob, njamme tee Regem nan Jotam nan Gesann nan Pelet nan Efa nan Saaf.

⁴⁸ Kaleb bia din koon poobileek, ki bi yiu Maaka, ki Maaka maro bonjai banlee: njamme tee Seber nan Tirana. ⁴⁹ Li poor poe ki Maaka bia maro bonjai banlee ki pukin. Yeno sann tee Saaf, njooe din sibir Madmana. Ki loo sann tee Sefa, ki u mun sibir Mak-bena nan Gibea do.

Kaleb bia din mar bonpook, ki bi yiu Aksa.

⁵⁰ Niib nba sana waa na bia pukin ki tee Kaleb yaaboona:

Hur-e din tee Kaleb nan u njaapoo Efrac bikperik. Hur bija Sobal-e din sibir Kiriaf Jearim doo. ⁵¹ Ki Hur bik nba pukin banlee ni sann tee Salma, ki u sibir Betlehem doo; ki bik nba pukin bantaa ni sann tee Haref, ki u mun sibir Bef-gader doo.

⁵² Sobal nba din sibir Kiriaf Jearim doo na, njooe din tee Haroe booru nan niib nba koo Menuhof na bokir yeeja, ⁵³ nan niib nba koo Kiriaf Jearim na yeeja: njamme tee Itri teeb nan Puf teeb nan Sumaf teeb nan Misra teeb. (Niib nba koo Sora nan Estaol na tee naakuut na ni niibe.)

⁵⁴ Ki Salma, wunba din sibir Betlehem doo na, ɲɔɔe din tee Netofaf booru yeeja, nan niib nba koo Atrɔf Bɛf Joab, nan Sor niib yeeja: ɲamme tee booru nba din pukin ki be Manahaf.

⁵⁵ Booru nba nae din fant gboun sobu, ki be Jabes doo ni: ɲamme tee Tiraf teeb nan Simeaf teeb nan Sukaf teeb. ɲamme tee Kenn teeb nba ki ɲamm nan Rekab teeb din kooɲ teeb na.

3

Ki jiin kpanbar Defid waas po

¹ Defid nba din be Hebronn ki mar waas nbae na, ki bi waa leeb paak saakatuk saakatuk:

Amnonn-e din tee bikperik, ki u naa tee Ahinoam, ki nyii Jesreel.

Daniel, ki u naa tee Abigail, ki nyii Kamel.

² Absalom, ki u naa tee Maaka, ki Maaka tee bat Talmai bipoo,

ki nyii Gesur.

Adonija, ki u naa tee Hagif.

³ Sefatia, ki u naa tee Abital.

Itream, ki u naa tee Egla.

⁴ Defid din mar bonjai banloob na kur Hebronn-e. U din marib bina ɲanlore nan ɲmaarii ɲanloob nba ki u kar u naan kok paak lej nae.

Defid din koo Jerusalem ki tee kpanbar ki dii bina piintaa nan ɲantaae ⁵ ki mar waas bonchiann lej.

U ɲaapoo Baf-seba, wunba tee Amiel bipoo na din marɔ bonjai banna: ɲamme tee Simea nan Sobab nan Natann nan Solomonn.

⁶ Defid bia din mar bonjai banyia ki pukin, ɲamme tee Ib-har nan Elisua nan El-pelet ⁷ nan Noga nan Nefeg nan Jafia ⁸ nan Elisama nan Eliada nan Elifelet. ⁹ Defid poobis na bia din mar waalei ki pukin. U bia din mar bonpook, ki bi yiu Tamar.

Ki jiin kpanbar Solomonn yaaboona po

¹⁰ Kpanbar Solomonn yaabonae na: Solomonn-e din mar Rehoboam, ki Rehoboam mar Abija, ki Abija mar Asa, ki Asa mar Jehosafat, ki Jehosafat mar Jehoram, ¹¹ ki Jehoram mar Ahasia, ki Ahasia mar Joas, ki Joas mar Amasia, ¹² ki Amasia mar Yusia, ki Yusia mar Jotam, ki Jotam mar Ahas, ¹³ ki Ahas mar Hesehia, ki Hesehia mar Manase, ki Manase mar Amonn, ¹⁴ ki Amonn mar Josaya. ¹⁵ Josaya din mar bonjai banna: ɲamme tee Johannan nan Jehoyakim nan Sedekaya nan Joahas. ¹⁶ Ki Jehoyakim mar bonjai banlee: ɲamme tee Jehoyachinn nan Sedekaya.

Ki jiin kpanbar Jehoyachinn yaaboona po

¹⁷ Binba na nbae tee kpanbar Jehoyachinn yaaboona. ɲɔɔe ki Babilonn teeb din sooro ki teeno yommik na. Jehoyachinn din mar bonjai banlore: ɲamme tee Sealtiel ¹⁸ nan Malkiram nan Pedaya nan Senasar nan Jekamia nan Hosama, nan Nedabia. ¹⁹ Ki Pedaya mar bonjai banlee: ɲamme tee Serubabel nan Simeil. Ki Serubabel mar bonjai banlee: ɲamme tee Mesulam nan Hanania nan bonpook, ki bi yiu Selomif. ²⁰ U bia din mar bonjai banɲmu ki pukin: ɲamme tee Hasuba nan Ohel nan Berehia nan Hasadia nan Jusab Heseid.

²¹ Hanania din mar bonjai banlee: ɲamme tee Pelatia nan Jesaya. Ki Jesaya tee Refaya baa, ki Refaya tee Arnann baa, ki Arnann tee Obadia baa, ki Obadia tee Sekania baa, ²² ki Sekania mar bonjayenn, ki u sann tee Semaya, nan yaaboona banɲmu: ɲamme tee Hatus nan Igal nan Baria nan Nearia nan Safat. ²³ Ki Nearia mar bonjai bantaa: ɲamme tee Eliwenai nan Hiskia nan Asrikam. ²⁴ Ki Eliwenai mar bonjai banlore: ɲamme tee Hodafan nan Eliasib nan Pelaya nan Akub nan Johannan nan Delaya nan Anani.

4

Ki jiin Juda yaaboona po

¹ Juda yaabon-yemme na: ɲamme tee Peres nan Hesronn nan Karmi nan Hur nan Sobal. ² Ki Sobal tee Reaya baa, ki Reaya tee Jahaf baa, ki Jahaf tee Ahumai nan Lahad baa. ɲamme tee niib nba koo Sora na yeejamm.

³⁻⁴ Hur-e din tee Kaleb nan u ɲaapoo Efrac bikperik, ki u yaabonae din sibir Betlehem doo. Hur din mar bonjai bantaae: ɲamme tee Etam nan Penuel nan Eser. Ki Etam mar bonjai bantaa: ɲamme tee Jesreel nan Isma nan Id-bas nan bonpook, ki bi yiu Hasel-elponi. Penuel-e din sibir Gedor doo, ki Eser mun sibir Husa doo.

⁵ Asur, wunba din sibir Tekoa doo na, din koon poob banlee; bi sana tee Hela nan Naara. ⁶ Asur nan Naara din mar bonjai banna: njamme tee Ahusam nan Hefer nan Temeni nan Haahastari. ⁷ Ki Asur nan Hela mar bonjai bantaa: njamme tee Seref nan Isar nan Et-nann.

⁸ Kos-e din tee Anub nan Sobeba baa, ki bia tee naakuut nba tee Harum bija Ahar-hel yaaboona na yeeja.

⁹ Jasoo nna din be, ki bi yiu Jabes; bi din chorimo ki gar u ninjamm kur. U naa din puro Jabes, kimaan u matuk din ton bonchiann.* ¹⁰ Ki Jabes miar namm Israel teeb Yennu, ki yet a, "Yennu, teent piisin n paak, ki te n yent-ii yab; naant ki a nuu-ii paa n paak, kii guun, ki bonbiir daa baatin, ki mii fok nan tont." Ki Yennu gat turo linba ki u miar na.

Yaaboona nba pukin sanae na

¹¹ Kaleb nba ki u naa bik tee Suha na din tee Mehira baa, ki Mehira tee Estonn baa. ¹² Estonn din tee Bef-rafa nan Pasea nan Tehina baa. Tehina-e din sibir Nahas doo. Jab nba na yaaboona koo Reka doo ni.

¹³ Kenas din mar bonjai banlee: njamme tee Otniel nan Seraya. Otniel mun din mar bonjai banlee: njamme tee Hataf nan Meonotai. ¹⁴ Meonotai din tee Ofra baae.

Seraya din tee Joab baa. Joab-e din sibir Gbanjabira Baauk. Bi din pur lej sann nna, kimaan lej niib din tee gbanjabirae.

¹⁵ Kaleb nba tee Jefune bija na din mar bonjai bantaa: njamme tee Iru nan Ela nan Naam; ki Ela tee Kenas baa.

¹⁶ Jehalelel din mar bonjai banna: Njamme tee Sif nan Sifa nan Tiria nan Asarel.

¹⁷⁻¹⁸ Esra din mar bonjai banna: njamme tee Jeter nan Mered nan Efer nan Jalonn. Ki Mered koon Bitia; u din tee Ijpt kpanbar bipooe. Bi din mar bonpook, ki bi yiu Miriam, nan bonjai banlee, ki bi yib Samai nan Isba. Isba-e din sibir Estemoa doo. Mered bia din koon poo soo, ki u tee Juda booru ni niro, ki bi din mar bonjai bantaa. Yeno tee Jered; hooe din sibir Gedor doo; nan Heber, ki u din sibir Soko doo, nan Jekutieli, ki u mun sibir Sanoa doo.

¹⁹ Hodia din koon Naham niipooe. Bi yaaboona tee Garim naakuuk, ki bi koo Keila doo ni, nan Maakaf naakuuk, ki bi koo Estemoa doo ni.

²⁰ Simonn din mar bonjai banna: njamme tee Amnonn nan Rina nan Ben-hanann nan Tilonn.

Isi din mar bonjai banlee: Njamme tee Sohef nan Ben-sohef.

Ki jiin Sela yaaboona po

²¹ Sela din tee Juda bonjai na yeno. U yaaboonn yeno tee Er, ki u din sibir Leka doo. Loo tee Laada, ki u sibir Maresa doo; bi naakuuko din luu chaba, bi din koo doo nba ki bi yi Bef Asbea nae. ²² Ki leeb tee Jokim nan niib nba din koo Koseba doo ni na; nan Joas nan Saraf, wunba din koon Moab bonpoi ki saan kar Betlehem na. Bari naa tee yaayoo niwa maame. ²³ Njamme din tuu tee kpanbar yokmaara, ki koo Netaim nan Gedera doi ni.

Ki jiin Simeonn yaaboona po

²⁴ Simeonn din mar bonjai banjammue: Njamme tee Nemuel nan Jaminn nan Jarib nan Sera nan Sawul. ²⁵ Ki Sawul tee Salum baa, ki Salum tee Mibsam baa, ki Mibsam tee Mimsa baa, ²⁶ ki Mimsa tee Hamuel baa, ki Hamuel tee Sakur baa, ki Sakur tee Simeiri baa. ²⁷ Ki Simeiri mar bonjai piik nan banloob, nan bonpoi banloob, naan u ninjamm na din ki mar waas ki bi yabe. Li paak Simeonn booru din ki fit pot nan Juda booru na.

²⁸ Laa nyii li yoo ki tan tuu kpanbar Defid yoo, Simeonn maaru din koo doi na nie; njamme tee Beerseba nan Molada nan Hasar-suwal, ²⁹ nan Bilha nan Esem nan Tolad, ³⁰ nan Betuel nan Horma nan Siklag, ³¹ nan Bef Markabof nan Hasar-susimm nan Bef-biri nan Saaraim. ³² Bi bia din koo digbana nanjammu na ni; njamme tee Etam nan Ayinn nan Rimonn nan Tokenn nan Asann, ³³ nan digbana nba kook lintir; ki saan diitu po ki saa baar Baalaf doo. Bi din sob barkperii nba nae, ki li tee bi yeejon ni niib sana, nan digbana nba ki bi din kar.

³⁴⁻³⁸ Jab nba waa nae din tee bi naakuut ni saakab: Njamme tee Mesobab nan Jamlek nan Josa, ki u tee Amasia bija; nan Joel, nan Jehu, ki u tee Josibia bija, ki Josibia tee Seraya bija, ki Seraya tee Asiel bija; ki pukin Eliwenai nan Jaakoba nan Jesohaya nan Asaya nan Adiel nan Jesimiel nan Benaya, nan Sisa, ki u tee Sifi bija; ki Sifi tee Alonn bija, ki Alonn tee Jedaya bija, ki Jedaya tee Simri bija, ki Simri tee Semaya bija.

* 4:9 4.9 Bi maan ni, "Jabes" nan "ton" mobona naane.

Ki bi booru ñammit pot. ³⁹ Bi din tante ki jir yonbaa po ki saa tuu Gerar, ki kpaar bi pei yondo po baaug nba ki Gerar doo be lej na. ⁴⁰ Bi din la bonkob-kpaar boor nba yab, ki bia kpai, ki tee tij nba ki daamii kaa, ki tee parmaasir boor. Niib nba din doŋ kar lej na tee Ham teebe.

⁴¹ Kpanbar Hesekia din tee Juda kpanbar yoo nba ki niib nba sana sob na, din saan Gerar ki saa biir Ham teeb nba koŋ lej na lanbont, nan bi dindoŋboa, ki ber nyinnib, ñaan kar tij na ni, kimaan bonkob-kpaar boor din be lej bonchiann ki bi sii kpaar. ⁴² Simeonn booru ni nilee kobii ñanŋmu mun bia din nyii ki saan Edom yondo po. Bi saakab din tee Isi bonjaie. Ki bi sana tee Pelatia nan Nearia nan Refaya nan Usiel. ⁴³ Bi din kpil Amalek teeb nba biar lej na, ñaan kar nan dinna.

5

Ki jiin Rubenn yaaboona po

¹ Niib nba nae tee Rubenn yaaboona; ñooe din tee Jakob bikperik, ñaan u din doŋ nan u baa Jakob poobik, li paak ki u din koŋ u saakatuk baakir, ki baakir mar saan Joosef boor. ² Juda boorue din paar ki gar boor leeb na kur, ki dint kpanbara ki bi dia bi kur. ³ Ki Rubenn, wunba tee Jakob bikperik na mar bonjai banna: ñamme tee Hanok nan Palu nan Hesronn nan Karmi.

⁴⁻⁶ Joel yaaboona na, laa nyii maaru ki tuu maaru: Semaya mar Gog, ki Gog mar Simei, ki Simei mar Maika, ki Maika mar Reaya, ki Reaya mar Baal, ki Baal mar Beera. Asiria kpanbar Tiglaf Pileser din soor Beera, wunba tee booru na tɔondaano, ki yaat nana.

⁷ Rubenn booru saakab nba ki bi din sob bi sana paabu paabue na: Jeyel, ki u tee bi yudaano, nan Sekaria, ⁸ nan Bela, ki u tee Asas bija, ki Asas tee Sema bija, ki Sema tee Joel bija. Booru na din kar Aroer nan yent nba be li gar po, ki saan tuu Nebo nan Baal Meonn na. ⁹ Bi din mok bonkobit bonchiann Gilead tij ni; li paak ki bi din gaar lej tij, ki saan tuu yondo po kunkoouk nba tant ki tuu Yufrates mokir na.

¹⁰ Kpanbar Sool yoee, ki Rubenn booru din faa Hagar teeb tob, ki kpil, ñaan yent bi tinii ki kar li ni; ki li be Gilead yondo po bokir.

Ki jiin Gaad yaaboona po

¹¹ Gaad booru din kar Rubenn booru yent niigan poe, ki li be Basann tij ni, ki saan yondo po ki tuu Saleka. ¹² Joel naakuuko din tee naakujaann nba gar, ki Safam naakuuk wei paan. Ki Janai nan Safat naakuut wei ki be Basann. ¹³ Jab banlore nba nae tee bi naakuut saakab: ñamme tee Maikel nan Mesulam nan Sieba nan Jorai nan Jakann nan Sia nan Eber. ¹⁴ Bi din nyii Abihail yeeja ñaake; ki Abihail baa tee Huri, ki Huri baa tee Jaroa, ki Jaroa baa tee Gilead, ki Gilead baa tee Maikel, ki Maikel baa tee Jesisai, ki Jesisai baa tee Jaado, ki Jaado baa tee Bus. ¹⁵ Ahi-e din tee naakuut na saako; ki ñoo Ahi tee Abdiel bija, ki Abdiel tee Guni bija. ¹⁶ Bi din kar Basann nan Gilead yent niŋe, ki koŋ li doi ni nan li bonkob-kpaar boa nba be Saronn na. ¹⁷ Sana nba na din sob Juda kpanbar Jotam nan Israel kpanbar Jeroboam-oo na yoee.

Ki jiin kunkonkonna nba be yondo po na po

¹⁸ Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase bokleer nba be yondo po na din tumii bi kunkonkonna, ki bi mi konn fanu, ki tee tusaa piinna nan ñanna nan kobii ñanlore nan piinloobe, ki saa fit jii naagbankoŋa nan takoobii nan torbana ki kon konn. ¹⁹ Bi din saan tob ki kon nan Hagar teeb nba tee Jetur booru nan Nafis booru nan Nodab booru na. ²⁰ Bi din teen Yennu yada, ki miarɔ sommir po; ki Yennu sommib, ki bi nyann Hagar teeb nan bi yoosnba nba kon taamm na. ²¹ Bi din fat Hagar teeb laagumiinba tusaa piinŋmu, nan pei tusaa kobii ñanlee nan piinŋmu, nan bonii tusaa ñanlee, ki soor niib tusaa kobik tob na ni, ki teemm yommii. ²² Bi din kpil bi datai na bonchiann, kimaan Yennu-e din kon sommib; ki bi din kar tij na ni, nan Asiria jab nba din tan soorib yoo nba.

Ki jiin Manase booru bokir nba be yondo po na po

²³ Manase booru bokir nba be yondo po na din kar Basann tij nie, ki tant jir niigan po, ki saan tuu Baal Hermonn nan Senir nan Hermonn kunkonn. Bi din pot bonchiann. ²⁴ Jab nba nae din tee bi naakuut saakab: ñamme tee Efer nan Isi nan Eliel nan Asriel nan Jeremaya nan Hodafia nan Jadiel. Bi din tee kunkonkonwakita nba niib mi bi poe, ki bi tee naakuut na saakab.

Ki jiin yondo po booru nba ki bi soorib na po

²⁵ Niib na din ki waa Yennu; bi din yêt bii jiantir bi yeejamm Yennu maŋe, ŋaan jiantir niib nba ki Yennu ber nyinnib tinj na ni tingbana. ²⁶ Li paake ki Yennu te Asiria kpanbar Pul (bi yi ŋɔɔe Tiglaf Pileses na) lek Rubenn booru nan Gaad booru nan Manase booru bokir, ki soorib saan kaamm Hala nan Habor nan Hara, ki kpian siab Gosann mokir, ki bi daa kɔɔ lej nan dinna.

6

Ki jiin Liifai yaaboona po

¹ Liifai din mar bonjai bantaae: Ŋamme tee Gersonn nan Kohaf nan Merari.

² Ki Kohaf mar bonjai banna: Ŋamme tee Amram nan Is-har nan Hebronn nan Usiel.

³ Ki Amram mar bonjai banlee: Ŋamme tee Aaronn nan Moses nan bonpook, ki u sann tee Miriam.

Aaronn din mar bonjai banna: Ŋamme tee Nadab nan Abihu nan Eleasar nan Itamar.

⁴ Eleasar yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Eleasar-e din te Finehas baa, ki Finehas tee Abisua baa, ⁵ ki Abisua te Buki baa, ki Buki tee Usi baa, ⁶ ki Usi tee Serahia baa, ki Serahia tee Merayof baa, ⁷ ki Merayof tee Amaria baa, ki Amaria tee Ahitub baa, ⁸ ki Ahitub tee Sadok baa, ki Sadok tee Ahimaas baa, ⁹ ki Ahimaas tee Asaria baa, ki Asaria tee Johanann baa, ¹⁰ ki Johanann tee Asaria baa, (ŋɔɔe din tee manntɔɔ, Yenjiantu ŋasaakak nba be Jerusalem ki Solomon din maa na ni.) ¹¹ Asaria din tee Amaria baa, ki Amaria tee Ahitub baa, ¹² ki Ahitub tee Sadok baa, ki Sadok tee Salum baa, ¹³ ki Salum tee Hilkia baa, ki Hilkia tee Asaria baa, ¹⁴ ki Asaria tee Seraya baa, ki Seraya tee Jehosadak baa. ¹⁵ Yennu din te ki kpanbar Nebukanesar soor Jehosadak-e nan Juda nan Jerusalem teeb, ki yaat namm.

Ki jiin Liifai yaaboonlia po

¹⁶ Liifai din mar bonjai bantaae, ŋamme tee Gersonn nan Kohaf nan Merari. ¹⁷ Bi bantaa na kur mok waas. Gersonn-e din tee Libni nan Simei baa, ¹⁸ ki Kohaf tee Amram nan Is-har nan Hebronn nan Usiel baa, ¹⁹ ki Merari mun tee Mali nan Musi baa.

²⁰ Gersonn yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Gersonn-e din tee Libni baa, ki Libni tee Jahaf baa, ki Jahaf tee Sima baa, ²¹ ki Sima tee Joa baa, ki Joa tee Ido baa, ki Ido tee Sera baa, ki Sera tee Jeaterai baa.

²² Kohaf yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Kohaf-e din tee Aminadab baa, ki Aminadab tee Kora baa, ki Kora tee Asir baa, ²³ ki Asir tee Elkana baa, ki Elkana tee Ebiasaf baa, ki Ebiasaf tee Asir baa, ²⁴ ki Asir tee Tahaf baa, ki Tahaf tee Uriel baa, ki Uriel tee Yusia baa, ki Yusia tee Sawul baa.

²⁵ Elkana din mar bonjai banlee-e: Ŋamme tee Amasai nan Ahimof. ²⁶ Ahimof yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Ahimof din tee Elkana baa, ki Elkana tee Sofai baa, ki Sofai tee Nahaf baa, ²⁷ ki Nahaf tee Eliab baa, ki Eliab tee Jeroham baa, ki Jeroham tee Elkana baa, ki Elkana tee Samuel baa.

²⁸ Samuel din mar bonjai banlee-e: Ŋamme tee Joel, ki u tee bikperik, nan Abija, ki u joont.

²⁹ Merari yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Merari din tee Mali baa, ki Mali tee Libni baa, ki Libni tee Simei baa, ki Simei tee Usa baa, ³⁰ ki Usa tee Simea baa, ki Simea tee Hagia baa, ki Hagia tee Asaya baa.

Ki jiin Yenjiantu ŋasaakak ni yan-yinna po

³¹ Jab nba nae ki kpanbar Defid din jiib ki sennib yan-yinu ni, a bii be Yenjiantu boor Jerusalem, yoo nba ki bi din jii molor lakir ki saan nann lej na. ³² Bi din tuu yiin yanii, Yennu lanbouŋ nba be Jerusalem na nie, ki sɔɔ kpanbar Solomon daa ki maa Yenjiantu ŋasaakak na. Bi din tuu tuun bi toona nan sennu nba wann nae. ³³ Jab nba din tuu tuun yanii toona na maarue na:

Kohaf naakuuk ni, Hemann-e din tee sinsinn yan-yinna mɔtaauk na saakɔɔ. U din tee Joel bijae. U yeeja ŋaak nyii Jakob maaru nie. Hemann baa din tee Joel, ki Joel baa tee Samuel, ³⁴ ki Samuel baa tee Elkana, ki Elkana baa tee Jeroham, ki Jeroham baa tee Eliel, ki Eliel baa tee Toa, ³⁵ ki Toa baa tee Suf, ki Suf baa tee Elkana, ki Elkana baa tee Mahaf, ki Mahaf baa tee Amasai, ³⁶ ki Amasai baa tee Elkana, ki Elkana baa tee Joel, ki Joel baa tee Asaria, ki Asaria baa tee Sefania, ³⁷ ki Sefania baa tee Tahaf, ki Tahaf baa tee Asir, ki Asir baa tee Ebiasaf, ki Ebiasaf baa tee Kora, ³⁸ ki Kora baa tee Is-har, ki Is-har baa tee Kohaf, ki Kohaf baa tee Liifai, ki Liifai baa tee Jakob.

³⁹ Asaf-e din tee yan-yinna mɔtaauk nba waa munlee ni saakɔɔ. U yeeja ŋaak nyii Liifai maaru nie. Asaf baa din tee Berekia, ki Berekia baa tee Simea, ⁴⁰ ki Simea baa tee Maikel, ki Maikel baa tee Baaseya, ki Baaseya baa tee Malkija, ⁴¹ ki Malkija baa tee

Etni, ki Etni baa tee Sera, ki Sera baa tee Adaya, ⁴² ki Adaya baa tee Etann, ki Etann baa tee Sima, ki Sima baa tee Simei, ⁴³ ki Simei baa tee Jahaf, ki Jahaf baa tee Gersonn, ki Gersonn baa tee Liifai.

⁴⁴ Etann, wunba nyii Merari naakuuk ni na, ɲɔɔe din tee yan-yinna motaauk nba wei muntaa ni na saakɔɔ. U yeeja ɲaak nyii Liifai maaru nie. Etann baa din tee Kisi, ki Kisi baa tee Abdi, ki Abdi baa tee Maluk, ⁴⁵ ki Maluk baa tee Hasabia, ki Hasabia baa tee Amasia, ki Amasia baa tee Hilikia, ki Hilikia baa tee Amsi, ⁴⁶ ki Amsi baa tee Bani, ki Bani baa tee Semer, ⁴⁷ ki Semer baa tee Mali, ki Mali baa tee Musi, ki Musi baa tee Merari, ki Merari baa tee Liifai.

⁴⁸ Bi din biit toona nba biar Yennu lanbouŋ ni nae ki tur bi leeb nba tee Liifai booru na.

Ki jiin Aarɔnn yaaboona po

⁴⁹ Aarɔnn nan u yaaboonae din tuu jikit bonnunubit Yenpiinii nan mujoonu Yenpiinii ki jokit muu maruŋ binbintir paak. Li din kpaɔ ɲamme nan bii mann maruŋ kur kasii yaa kasii boor na, nan maruŋ nba saa te Yennu n nyik chab ɲamm Israel teeb yanbɔmm. Bi din tuu tuun linba na nan bianinba ki Yennu toontunno Moses wannib nae. ⁵⁰ Tɔn, Aarɔnn yaaboonae na: Aarɔnn din tee Eleasar baa, ki Eleasar tee Finehas baa, ki Finehas tee Abisua baa, ⁵¹ ki Abisua tee Buki baa, ki Buki tee Usi baa, ki Usi tee Serahia baa, ⁵² ki Serahia tee Merayof baa, ki Merayof tee Amaria baa, ki Amaria tee Ahitub baa, ⁵³ ki Ahitub tee Sadok baa, ki Sadok tee Ahimaas baa.

Ki jiin siaminba ki Liifai teeb kɔɔ na po

⁵⁴ Tiŋ nba nae ki bi din biit tur Aarɔnn yaaboona nba nyii Kohaf naakuuk ni na. ɲamme din gaar sinsinn tor nba ki bi biit tur Liifai teeb na. ⁵⁵ Bi din gaar Hebron doo nba be Juda yent ni, nan li bonkobit kpinkpaar boor nba kook lintir nae. ⁵⁶ Doo na fɔɔr nan li digbanbis nba kpiar na, bi din biit tur Kaleb-e, wunba tee Jefune bija na. ⁵⁷⁻⁵⁹ Doi nba nae ki bi din jii tur Aarɔnn yaaboona: Hebron, ki li tee sindant doo, nan Jatir nan Libna nan Estemoa nan Hilenn nan Debir nan Asann nan Bef Semes doi, nan li bonkobit kpinkpaar boa. ⁶⁰ Bi bia din tur Aarɔnn yaaboona doi nba nae, nan bi bonkobit kpinkpaar boa, Benjamin booru yent ni. ɲanne tee Geba nan Alemef nan Anatof doi. Li din taan tee doi piik nan ɲantaae, ki ɲamm nan bi ɲaateeb saa fit kɔɔ kar. ⁶¹ Bi din nyinn doi piike Manase booru bokir nba be yonbaa po yent na ni, ki to naatɔt ki biit tur Kohaf naakuuk nba biar na, ɲaak ɲaak.

⁶² Bi din nyinn doi piik nan ɲantaae, Isakar nan Aser nan Naftali booru yentnba ni, nan Manase booru bokir nba be yondo po na, Basann yent ni, ki biit tur Gersonn naakuuk, ɲaak ɲaak. ⁶³ Bi bia din biit doi piik nan ɲanlee-e, Rubenn yent ni, nan Gaad yent ni, nan Sebunn yent ni, ki biit tur Merari naakuuk, ɲaak ɲaak. ⁶⁴ Nna bannue ki Israel teeb din biit doi nan li bonkobit kpinkpaar boa nba lint doi na, ki tur Liifai teeb ki bi kɔɔ. ⁶⁵ Doi nba be Juda booru, nan Simeonn nan Benjamin booru yentnba ni, ki ti doŋ taa bi sana na, bi bia din to naatɔte ki biit doi maŋ.

⁶⁶ Bi bia din tur Kohaf naakuuk ni ɲasai doi nan li bonkobit kpinkpaar boa, ki li be Efraim booru yent ni. ⁶⁷ Doi maŋ din tee Sekem, kunkonn doo nba be Efraim yent ni, ki tee sindant doo na, nan Geser, ⁶⁸ nan Jokmeam, nan Bef Horonn, ⁶⁹ nan Aijalonn nan Gaaf Rimonn, ⁷⁰ ki bia nyinn doi Manase booru bokir yent nba be yonbaa po na, ki li tee Aner nan Bileam doi nan li bonkobit kpinkpaar boa, ki tur Kohaf naakuuk ni niib maŋ.

⁷¹ Bi din tur Gersonn naakuuk ni niib doi nba nae nan li bonkobit kpinkpaar boa. Bi din nyinn doi Manase booru bokir nba be yondo po na, ki li tee Golann doo nba be Basann tiŋ ni, nan Astarof doo nan li bonkobit kpinkpaar boa.

⁷² Ki Isakar yent ni, ki bi nyinn Kedes nan Daberaf ⁷³ nan Ramof nan Anem.

⁷⁴ Ki Aser yent ni, ki bi nyinn Masal nan Abdonn, ⁷⁵ nan Hukok nan Rehob.

⁷⁶ Ki Naftali yent ni, ki bi nyinn Kedes, ki li be Galilii tiŋ ni, nan Hamonn nan Kiriataim doi.

⁷⁷ Ki Merari naakuuk ni niib nba biar na, ki bi turib doi nba waa na nan li bonkobit kpinkpaar boa.

Ki Sebunn yent ni, ki bi nyinn Rimono nan Tabor.

⁷⁸ Ki Rubenn yent nba be Joɔdann mokir yondo po, ki yeek nan Jeriko na, ki bi nyinn Beser doo nba be kunkoouk paak na, nan Jaasa, ⁷⁹ nan Kedemof nan Mefaf doi.

⁸⁰ Ki Gaad yent ni, ki bi nyinn Ramof nba be Gilead tiŋ ni na, nan Mahanaim, ⁸¹ nan Hesbonn, nan Jaser doi, nan li bonkobit kpinkpaar boa.

7

Ki jiin Isakar yaaboona po

¹ Isakar din mar bonjai bannae: njamme tee Tola nan Pua nan Jasub nan Simronn.

² Ki Tola mar bonjai banloob, njamme tee Usi nan Refaya nan Jeriel nan Jamai nan Ibsam nan Semuel. Bi din tee Tola naakuuk ni njei saakabe, ki tee kunkonkonwakita nba ki niib mi bi po. Kpanbar Defid yoo na ki bi kur taan ki tee jab tusaa piinlee nan njanlee nan kobii njanloob.

³ Usi din mar bonjayenne, njoce tee Israhia, ki Israhia mar bonjai banna: njamme tee Maikel nan Obadia nan Joel nan Isia, bi kura din tee njei saakabe. ⁴ Bi din mok poob nan waas bonchiann, ki li te bi maaru mok jab nba saa fit saan tob, ki tee tusaa piintaa nan njanloob.

⁵ Isakar maaru ni jab nba din be ki jarj nan bin saan tob din tee tusaa piinniin nan njanlore.

Ki jiin Benjamin nan Dann yaaboona po

⁶ Benjamin din mar bonjai bantaa: njamme tee Bela nan Beker nan Jedia-el.

⁷ Ki Bela mar bonjai bannmu: njamme tee Esbonn nan Usi nan Usiel nan Jerimof nan Iri. Bi din tee naakuuk na ni njei saakabe, ki bia tee kunkonkonwakita nba ki niib mi bi po. Bi din taan tee jab tusaa piinlee nan njanlee nan jab piintaa nan banna, ki tee binba jarj nan bin saan tob.

⁸ Beker din mar bonjai banyia: njamme tee Semira nan Joas nan Elieser nan Elenai nan Omri nan Jeremof nan Abija nan Anatof nan Alemef. ⁹ Bi din taan tee jab tusaa piinlee nan kobii njanlee, ki tee binba jarj nan bin saan tob. Bi kur sana be bi yeeja njaak gbouj ni.

¹⁰ Jedia-el din mar bonjayenne, ki u sann tee Bilhann, ki Bilhann mar bonjai banlore: njamme tee Jeus nan Benjamin nan Ehud nan Kenaana nan Setann nan Tarsis nan Ahisahar. ¹¹ Bi din tee naakuuk na ni njei saakabe, ki tee kunkonkonwakita nba ki niib mi bi po. Bi din taan tee jab tusaa piik nan njanlore nan kobii njanlee, ki tee binba jarj nan bin saan tob. ¹² Sup niib nan Hup niib din tee Ir yaaboona.

Hus niib din tee Aher yaaboona.*

Ki jiin Naftali yaaboona po

¹³ Naftali din mar bonjai bannae: njamme tee Jasiel nan Guni nan Jeser nan Salum. Bi din tee Jakob poobik Bilha yaaboona.

Ki jiin Manase yaaboona po

¹⁴ Manase din koon Aram sapaamoe, ki u maro bonjai banlee: njamme tee Asriel nan Makir. Ki Makir tee Gilead baa. ¹⁵ Makir din lon poob ki tur Hupim nan Supim. Ki Makir niipoo sann tee Maaka; ki Makir bonjaleek sann tee Selofehad. Selofehad din mar bonpoi kooe.

¹⁶ Makir njaapoo Maaka din mar bonjai banlee-e, ki pur bi sana Peres nan Seres. Peres din mar bonjai banlee: njamme tee Ulam nan Rakem. ¹⁷ Ki Ulam mar bonjayenn ki puro Bedann. Binba na kur tee Gilead yaaboona. Gilead baa din tee Makir, ki Makir baa tee Manase.

¹⁸ Gilead niipoo Hamolekef din mar bonjai bantaa: njamme tee Isod nan Abieser nan Mala. ¹⁹ Semida din mar bonjai bannae: njamme tee Ahiann nan Sekem nan Liki nan Aniam.

Ki jiin Efraim yaaboona po

²⁰ Efraim yaaboona nba nyii maaru ki tuu maarue na: Efraim-e tee Sutela baa, ki Sutela tee Bered baa, ki Bered tee Tahaf baa, ki Tahaf tee Eleada baa, ki Eleada tee Tahaf baa, ²¹ ki Tahaf tee Sabad baa, ki Sabad tee Sutela baa. Efraim bia din mar bonjai banlee pukin Sutela po: njamme tee Eser nan Elead, ki bi din tan kpiib yoo nba ki bi yaa bin jan Gaaf niib bonkobit na. ²² Bi baa Efraim din bui fabin bi kuun po bonchiann; ki u nikpiimm tan baar ki maan u par. ²³ Ki Efraim door nan u njaapoo biak, ki u soor poor, ki mar bonjak, ki u puro Beria, kimaan parbiir nba koo njaak na paak.[†]

²⁴ Efraim din mok bonpook, ki bi yiu Seera, ki u din sibir paapo nan tinj po Bef Horonn doi, nan Usenn Seera doo.

²⁵ Efraim bia din mok bonjak, ki bi yiu Refa; njoce tee niib nba waa na yeeja: Refa din mar Resef, ki Resef mar Tela, ki Tela mar Tahann, ²⁶ ki Tahann mar Ladann, ki Ladann mar Amihud, ki Amihud mar Elisama, ²⁷ ki Elisama mar Nunn, ki Nunn mar Joosua.

* 7:12 7.12 Koo: Hupim nan Supim din tee Ir yaaboona. Husim din tee Aher yaaboona. † 7:23 7.23 Bi maan ni, "Beria" nan "parbiir ni" mabona naane.

²⁸ Baa din gaar tinj yent nba ki kar li ni din tee Betel, nan doi nba kook ki lintir, ki tant saan Naarann nba be yondo po, nan Geser nba be yonbaa po, nan doi nba lint Geser na. Sekem nan Aya nan li digbanbis din pukin lej.

²⁹ Manase yaaboonae din kar digbana nba tee Bef-sann nan Taanak nan Megido nan Dor, nan digbanbis nba kookib.

Doi nba na kur tee siaminba ki Joosef, wunba tee Jakob bija na yaaboonae din kooe.

Ki jiin Aser yaaboonae po

³⁰ Aser yaaboonae na: U din mar bonjai bannae: njamme tee Imna nan Isifa nan Isifi nan Beria, nan bonpook ki bi yiu Sera.

³¹ Beria din mar bonjai banlee: njamme tee Heber nan Malkiel. Malkiel-e din sibir Birsaif doo.

³² Heber mun din mar bonjai bantaa: njamme tee Jaflet nan Somer nan Hotam, nan bonpook ki bi yiu Sua.

³³ Jaflet din mar bonjai bantaa: njamme tee Pasak nan Bimhal nan Asfaf.

³⁴ Ki u naa bik Somer mun mar bonjai bantaa: njamme tee Roga nan Jehuba nan Aram.

³⁵ Ki u naabileek Hotam mun mar bonjai banna: njamme tee Sofa nan Imna nan Seles nan Amal.

³⁶ Sofa yaaboonae tee Sua nan Harnefer nan Sual nan Beri nan Imra ³⁷ nan Beser nan Hod nan Sama nan Silsa nan Itrann nan Beera.

³⁸ Ki Jeter yaaboonae tee Jefune nan Pispaa nan Ara. ³⁹ Ki Ula yaaboonae tee Ara nan Haniel nan Risaa.

⁴⁰ Niib na kur din tee Aser yaaboonae. Bi din tee jei saakab nba yiabe, ki tee kunkonkonwakita, ki niib mi bi po. Aser yaaboonae nba din jan nan bin saan tob din tee jab tusaa piinlee nan janloob.

8

Ki jiin Benjaminn yaaboonae po

¹ Benjaminn din mar bonjai banjmue: njamme paa leeb paak saakatuk saakatuk na. Bi tee Bela nan Asbel nan Ahara, ² nan Noha nan Rafa.

³ Ki Bela yaaboonae tee Adar nan Gera nan Abihud, ⁴ nan Abisua nan Naamann nan Ahoa, ⁵ nan Gera nan Sefufann nan Huraam.

⁶⁻⁷ Ehud yaaboonae tee Naamann nan Ahija nan Gera. Bi din tee jei saakab nba be Geba-e. Bi datai din miabe ki bi nyii saan koo Manahaf. Ki Gera, wunba te Usa nan Ahihud baa nae din jiib ki saan namm.

⁸⁻⁹ Saharaim din ber u njaapoob banlee: njamme tee Husim nan Baara. Li poor poewa ki u din tan koo Moab tinj ni na. Ki u koon Hodes, ki bi din mar bonjai banlore: njamme tee Jobab nan Sibia nan Mesa nan Malkam, ¹⁰ nan Jeus nan Sakia nan Mirma. U bonjai na kur din tee jei saakabe.

¹¹ Noo nan u njaapoo Husim ponj din mok bonjai banlee-ewa: njamme tee Abitub nan Elpaal.

¹² Elpaal din mar bonjai bantaa: njamme tee Eber nan Misam nan Semed. Semed-e din sibir Ono nan Lod doi nan digbanbis nba kook ki lintir na.

Ki jiin Benjaminn niib nba be Gaaf nan Aijalonn na po

¹³ Beria nan Sema-e din tee naakuut na saakab nba kar Aijalonn doo ni, ki din ber niib nba koo Gaaf doo ni na. ¹⁴ Beria yaaboonae tee Ahio nan Sasak nan Jeremof, ¹⁵ nan Sebadia nan Arad nan Eder, ¹⁶ nan Maikel nan Isaf nan Joha.

Ki jiin Benjaminn niib nba be Jerusalem na po

¹⁷ Elpaal yaaboonae tee Sebadia nan Mesulam nan Hiski nan Heber, ¹⁸ nan Ismerai nan Islia nan Jobab.

¹⁹ Simei yaaboonae tee Jakim nan Sikri nan Sabdi ²⁰ nan Elienai nan Siletai nan Eliel, ²¹ nan Adaya nan Beraya nan Simraf.

²² Sasak yaaboonae tee Ispann nan Eber nan Eliel, ²³ nan Abdonn nan Sikri nan Hanann, ²⁴ nan Hanania nan Elam nan Antotija, ²⁵ nan Ifdeya nan Penuel.

²⁶ Jeroham yaaboonae tee Samserai nan Seharia nan Atalia, ²⁷ nan Jaaresia nan Elaija nan Sikri.

²⁸ Niib na kur din tee naakuut saakabe, ki njamman bi yaaboonkpera be Jerusalem, ki bi sana sob gbouj na ni.

Ki jiin Benjaminn niib nba be Gibeonn nan Jerusalem na po

²⁹ Jeyel-e din sibir Gibeonn doo ki kar lenj, ki u njaapoo sann tee Maaka, ³⁰ ki bi bijakper sann tee Abdonn, ki wei paan Sur nan Kis nan Baal nan Ner nan Nadab, ³¹ nan Gedor nan Ahio nan Sekaria, ³² nan Miklof, wunba din te Simea baa na. Bi din koo Jerusalem-e ki kpia bi naakuut ni niib.

Ki jiin kpanbar Sool njaateeb po

³³ Ner-e din tee Kis baa, ki Kis tee kpanbar Sool baa. Sool din mar bonjai banna: njamme tee Jonatann nan Malkisua nan Abinadab nan Esbaal. ³⁴ Ki Jonatann tee Meribaal baa, ki Meribaal tee Maika baa.

³⁵ Maika din mar bonjai banna: njamme tee Pitonn nan Melek nan Tarea nan Ahas. ³⁶ Ki Ahas tee Jehoada baa. Jehoada din mar bonjai bantaa: njamme tee Alemef nan Asmafef nan Simri. Simri-e din tee Mosa baa, ³⁷ ki Mosa tee Binea baa, ki Binea tee Rafa baa, ki Rafa tee Eleasa baa, ki Eleasa tee Asel baa.

³⁸ Asel din mar bonjai banloob: njamme tee Asrikam nan Bokeru nan Ismael nan Searia nan Obadia nan Hanann. ³⁹ Asel naa bik Esek din mar bonjai bantaae: njamme tee Ulam nan Jeus nan Elifelet.

⁴⁰ Ulam bonjai din tee tob faarae; bi din mi torbantonu fanu. Ki u waas nan u yaaboona din yab bonchiann. Bi kur kann din tee niib kobik nan piinŋmu. Niib na kur din tee Benjaminn yaaboona.

9

Ki jiin Israel teeb nba din nyii Babilonn ki jen na po

¹ Bi din sob Israel niib kur sanae, njaak n tuu njaak, ki teen bi kpanbara ghouj ni.

Bi din soor Juda teebe ki saan namm Babilonn, kimaan baa yet Yennu mob na paak. ² Niib nba din sint jen bi dandoo ni na din tee Israel nileebe nan mannteeb nan Liifai teeb nan Jiantu Nasaakak ni toontunnae. ³ Booru nba na niibe din saan Jerusalem ki saa kar lenj: njamme tee Juda booru nan Benjaminn booru nan Efraim booru nan Manase booru.

⁴ Juda booru naakuut saakab nba din jene na:

Utai nan u naakuuk ni niib. Utai baa din tee Amihud, ki Amihud baa tee Omri, ki Omri baa tee Imri, ki Imri baa tee Bani, ki Bani mun tee Peres yaaboonn, ki Peres baa tee Juda.

⁵ Asaya nan u naakuuk ni niibe na: Asaya yeeja din tee Sela, ki Sela baa tee Juda.

⁶ Jewel nan u naakuuk ni niibe na: Jewel yeeja din tee Sera. Ki Sera baa tee Juda.

Juda booru ni niib nba din kar Jerusalem din tee kobii njanloob nan piinyiae.

⁷⁻⁸ Ton, Benjaminn booru naakuut saakab nba din jen ki kar Jerusalem na, njamme tee:

Salu, ki u tee Mesulam bija, ki Mesulam tee Hodafia bija, ki Hodafia tee Hasenua bija; ki pukin Ibneya, ki u tee Jeroham bija; ki pukin Ela, ki u tee Usi bija, ki Usi tee Mikri bija; ki pukin Mesulam, ki u tee Sefatia bija, ki Sefatia tee Rewel bija, ki Rewel tee Ibnija bija.

⁹ Benjaminn booru ni njei din taan tee kobii njanvia nan piinŋmu nan njanloobe. Niib nba sana be na tee bi naakuut saakabe.

Ki jiin mannteeb nba jen ki koo Jerusalem na po

¹⁰ Mannteeb nba nae din koo Jerusalem, njamme tee:

Jedaya nan Jehoyarib nan Jakinn

nan Asaria wunba tee Hilikia bija na. U din tee Yenjiantu Nasaakak na ni toontunna saakooe. ¹¹ Hilikia baa din tee Mesulam, ki Mesulam baa tee Sadok, ki Sadok baa tee Merayof, ki Merayof baa tee Ahitub;

¹² nan Adaya, ki u baa tee Jeroham, ki Jeroham baa tee Pasur, ki Pasur baa tee Malkija; nan Masai, ki u baa tee Adiel, ki Adiel baa tee Jasera, ki Jasera baa tee Mesulam, ki Mesulam baa tee Mesilemif, ki Mesilemif baa tee Imer.

¹³ Mannteeb nba din tee njei saakab din tee niib tusir nan kobii njanlore nan piinloob. Bi din mi Yenjiantu Nasaakak ni toona fanu.

Ki jiin Liifai teeb nba jen kar Jerusalem na po

¹⁴ Liifai teeb nba nae din jen kar Jerusalem:

Semaya, ki u baa tee Hasub, ki Hasub baa tee Asrikam, ki Asrikam baa tee Hasabia; ki bi tee Merari naakuuk ni niib;

¹⁵ ki pukin Bak-bakar nan Heres nan Galal

nan Matania, ki u baa tee Maika, ki Maika baa tee Sikri, ki Sikri baa tee Asaf;

¹⁶ ki pukin Obadia, ki u baa tee Semaya, ki Semaya baa tee Galal, ki Galal baa tee Jedutunn;

ki pukin Berekia, ki u baa tee Asa, ki Asa baa tee Elkana. Njamme din koo doo nba be Netofa teeb yent ni na.

Tammoguura nba din jen kar Jerusalem-e na

¹⁷ Niib nba nae din tee Yenjiantu Nasaakak tammoguura, ki kar Jerusalem: Salum nan Akub nan Talmonn nan Ahimann nan bi ninjamm. Ki Salum tee bi saakoo. ¹⁸ Laa nyii sian yoowa, bi naakuuk ni niibe din guu Kpanbar Tammokookir nba be yondo po na. Bi din tuu tee tammoguurae, ki be tammoi nba saa Liifai teeb kaaj na ni.

¹⁹ Salum baa din tee Kore, ki Kore baa tee Ebiasaf, ki Ebiasaf baa tee Kora. Salum nan u nyaatebe din tee binba guu Yennu lanbouj tammob, nan bi yeejamm nba din tuu guu Yennu lanbouj marj tammob bianjiba na. ²⁰ Sianyoo Finehas, wunba tee Eleasar bija nae din tuu nmakitir tammoguura, ki Yennu be nanao.

²¹ Sekaria nba ki u baa tee Meselemia na mun din guu Yennu lanbouj na tammob.

²² Bi din gann jab kobii njanlee nan piik nan banlee, ki bi kur tee binba guu yanja nan tammokooka. Bi din sob bi sana ki waan baa koo doi nbae. Kpanbar Defid nan Yennu sokinii Samuel-e din tur bi yeejamm toonjaann na. ²³ Njamm nan bi yaaboonae din tee binba sii tun guu Yennu nasaakak tammoi. ²⁴ Tammoguura marj din be loka njanna na kur po, li yondo po nan yonbaa po nan niiganj po nan niidiitu po. ²⁵ Tammoguura na nikpiimm din tuu nyi digbanbis nie, ki baat ki lebitirib daa njalore ni kur. ²⁶ Tammoguura saakab banna na din tee Liifai teebe. Bi din mok bi yur paak toonjaanne ki tuun; njanne tee Yennu njadiit nan tiat binbir boa gotu. ²⁷ Bi din tun guu Yenjiantu Nasaakak nae yonnu nan nyiok, kimaan li din tee bi toonne. Njamme din dia jiantu Nasaakak na peenii, ki tuu loot sanyiook ni kur.

Ki jiin Liifai teeb nba biar na toonn po

²⁸ Liifai teleeb nba biar nae din tuu gorii bona nba ki bi dia ki jiantir Yennu na. Yoo nba kur ki bi yaa bin tun nann toona, bi din tuu kane ki tur, ki bi-i gbenn, bin bia gaar ki kan. ²⁹ Bi din te bi siab gorii kasii bona nba be Yennu nasaakak ni na, nan li yon nan tiloona daan nan olif tiinii kpan nan bonnunubit nan li tulaarnba. ³⁰ Njan mannteeb toonne din tee bin tuu jii tulaarnba na ki njmat.

³¹ Ki Liifai niro nba ki bi yiu Matitia, ki u tee Salum bikperik, ki nyii Kora naakuuk ni na, njooe din yen boroboro nba teen Yennu na puru. ³² Kohaf naakuuk ni siabe din tee binba sii pur kasii boroboro nba sii toont teebul paak, jiantu daar kur.

³³ Liifai njasaie din yen Yenjiantu Nasaakak ni yan-yinu. Niib marj saakabe din tuu be Yenjiantu nasaakak diit na ni. Bi din ki pukimm toonlia ni, kimaan bi din tuu be bi toona nie, yonnu nan nyiok kur.

³⁴ Niib nba sana sob na din tee Liifai booru ni naakuut saakabe, ki li sob waan bi yeejamm nba tee bianjiba. Njamme din tee saakab nba kar Jerusalem.

Ki jiin kpanbar Sool yeejamm nan u yaaboona po

(1 Barkperii 8.29-38)

³⁵ Jeyel-e din sibir Gibeonn doo, ki kar li ni. Ki u njapoo sann tee Maaka. ³⁶ Jeyel bikperik din tee Abdonn-e, ki u bonjalei tee Sur nan Kis nan Baal nan Ner nan Nadab ³⁷ nan Gedor nan Ahio nan Sekaria nan Miklof, ³⁸ ki Miklof tee Simea baa. Bi mun din koo ki kpia bi nikpiimme, Jerusalem.

³⁹ Ner-e din tee Kis baa, ki Kis tee Sool baa. Sool din mar bonjai banna: njamme tee Jonatann nan Malkisua nan Abinadab nan Esbaal.

⁴⁰ Jonatann-e din tee Meribaal baa, ki Meribaal tee Maika baa. ⁴¹ Ki Maika mar bonjai banna: njamme tee Pitonn nan Melek nan Tarea nan Ahas. ⁴² Ki Ahas tee Jara baa. Ki Jara mar bonjai bantaa: njamme tee Alemef nan Asmafef nan Simri; ki Simri tee Mosa baa, ⁴³ ki Mosa tee Binea baa, ki Binea tee Refaya baa, ki Refaya tee Eleasa baa, ki Eleasa tee Asel baa.

⁴⁴ Asel din mar bonjai banloob. Bi sanae na: Asrikam nan Bokeru nan Ismael nan Searia nan Obadia nan Hanann.

10

Ki jiin kpanbar Sool kuun po

(1 Samuel 31.1-13)

¹ Filistia jab din faa tob nan Israel jab, Gilboa kunkonn paak. Bi din kpai Israel jab bonchiann lej, ki kpanbar Sool nan u bonjai nan Israel jab nba biar na chiar, ² njan Filistia jab na din wei kpai Sool bonjai bantaa: njamme tee Jonatann nan Abinadab nan

Malkisua. ³ Tòb na din paar Sool boor, ki u datai peenii sooro, ki turo danj. ⁴ Ki u yet naasimo nba dia u jatiat na a, "Saatir a jukbanjiak ki nmuu kpin, ki daa te Filistia jab nba ki waa Yennu faba na dintin biak ki kpimi." Naan ki janmaanii soor naasimo na, ki u ki fit tun nna. Nanne ki Sool jii u moɔj jukbanjiak ki chaan, naan baa li paak. ⁵ Ki naasimo na nba la nan Sool kpowa na, ki u mun jii u jukbanjiak ki chaan, naan baa li paak, ki kpo. ⁶ Ki Sool nan u bonjai bantaa lakin kpo, ki u maaru ni soɔ ji ki ban dii naan. ⁷ Israel teeb nba din koo Jesreel baauk ni na nba tan gbat nan bi kunkonkonna na chyar, ki Sool nan u bonjai na kpo yoo nba, ki bi nyik bi doi naan chyar. Nanne ki Filistia jab baar ki koo bi doi ni.

⁸ Tòb na sanyafannuko, ki Filistia jab saan a bin jii nikpeena na tiat, ki la Sool nan u bonjai bantaa na gbanant, ki li doo Gilboa kunkonn paak, ⁹ ki bi pot Sool yur, ki bia liat u jatiat, naan tun toonii, ki bi lin Filistia tinj kur po, ki moont labamann manj, ki tur bi tingbana nan bi niib na. ¹⁰ Bi din jii u jatiat nae ki koonir bi poochianfei na yenn ni, naan jonn Sool yur na, bi tingbann Dagonn diiuk ni. ¹¹ Jabes doo niib nba be Gilead yent ni na nba gbat Filistia teeb nba tun Sool bianjinba na, ¹² ki bi pardamm fiir saan, ki saa jii Sool nan u bonjai gbanant, ki baar nann Jabes, ki piib naantiik nyakir, naan lor moi daa njanlore.

¹³ Sool din kpo, kimaan u ki mok mosaku nan Yennu. U din yet Yennu mabe, naan yabir ki kpaan ninnyodaano a wun nmakito, ¹⁴ ki ki boi Yennu sommir po. Yennu din kpiiu, naan jii u naangbouj ki tur Defid, wunba tee jese bija na.

11

Bianjinba ki bi dinn Defid naan ki teeno Israel nan Juda teeb kpanbar
(2 Samuel 5.1-10)

¹ Israel teeb kur din saan Defid boor, Hebronn doo ni, ki saa yeto a, "Ti tee a tionj gbanante nan son. ² Sianyooowa dinn ki soɔ Sool daa din tee ti kpanbar na gbaa, naan fine din tee daano nba nmakitir timm Israel jab tobii ni, ki a Yomdaano Yennu senn moosonn nan a saa dia u niib, kii tee bi kpanbar." ³ Li paake ki Israel saakab kur din saan Defid boor, Hebronn doo ni. Ki Defid din soor sooru ki lor namm nan barmonii, ki bi moon kpan u paak ki dinno naan, ki Defid ji tee Israel teeb kpanbar nan bianjinba ki Yennu din pak ki tur Samuel na.

⁴ Kpanbar Defid nan Israel jab kur din tan saan lek Jerusalem doo. Bi din yir Jebus-e li yoo. Jebus teeb nba din tee tinj na damm na, daa din koo li ni. ⁵ Jebus teeb na din bet Defid a, "A kan ban koo doo na ni," naan Defid din nyann ki fat Sayonn digbanpaarir nawa, ki soɔ kur ji din yir Defid doo. ⁶ Defid din yet a, "Wunba fit kpui Jebus niro sinsinn, njooe sii tee n kunkonkonna na saakoo." Ki Joab, wunba ki u naa tee Seruya na saan ki lek sinsinn. Li paak, njooe din gaar saakatuk na. ⁷ Defid nba din saan kar digbanpaarir manj ni na, li paak ki bi ji din yir Defid doo. ⁸ Defid din namm maa njei doo na ni, ki piin maa njei siaminba ki bi piint bootit, ki li be kunkonn yondo po na, ki Joab mun namm maa doo na bokleer na. ⁹ Defid din namii laat panje, kimaan Yabint Yennu din be nano.

Ki jii Defid kunkonkwakita po
(2 Samuel 23.8-39)

¹⁰ Defid kunkonkwakita sanae na. Namm nan Israel teleeb na din sommo ki u dii naan, nan Yennu nba din senn bianjinba na. Ki bi din sommo, ki u naangbouj na mok panj.

¹¹ Sinsinn niwakitir din tee Jasobeam-e, ki u nyii Hakmonn naakuuk ni, njooe din tee saakoo, jab bantaa na ni. U din jii kpanne ki kon nan jab kobii nanta, ki kpui bi kur, tob yennkoo ni. ¹² Wunba pukin banlee, niwakita "bantaa" na ni, din tee Eleasar-e, ki u tee Dodo bija, naan nyii Aho naakuuk ni. ¹³ U din kon taan Defid-e, Pas Damim doo ni. Ki Filistia teeb taan leeb len, a bin kon nan Israel teeb. Eleasar din be jeet kpaab nie, ki Israel teeb piin ki tiin. ¹⁴ Nanne Eleasar nan u jab set kpaab na sinsuuk ni, naan kon nan Filistia teeb na. Yennu din turo nyanngebijir.

¹⁵ Dasiar kunkonkwakita piintaa na ni jab bantaa din saan tanpiiu nba ki Defid be na boor, ki li kpia Adulam tanfiok na, naan soɔ ki Filistia jab yaba, ki be Refaim baauk ni; ¹⁶ li yoo manj Defid din be jojaann paake, naan soɔ Filistia jasiab yent Betlehem-a. ¹⁷ Nyunnyukuru din soor Defid, ki u yet a, "N sun ki soɔ n saan bunbunn nba kpia Betlehem tammob na boor, ki finn nyun man nyu." ¹⁸ Ki kunkonkwakita bantaa na yabir ki koo Filistia kaan na ni, ki saa finn nyun bunbunn nba kpia Betlehem tammob na ni, ki tan tur Defid. Ki Defid yet nyunu, naan kpaar moon tinj ni, ki li tee piinii ki teen Yennu, ¹⁹ naan yet a, "Yennu, n kan fit nyu nyun nba na. Mi-i nyuu, li sii tee nan

n nyu jab bantaa nba chibin bi saanmanii na some," ki yêť nyun na nyunu. Linba nae tee toonjaana nba ki kunkonkwakita bantaa na din tun.

²⁰ Joab naa bik Abisai-e din tee kunkonkwakita piintaa na saakoo. U din jii u kpanne ki kon nan jab kobii nantaa, ki kpaii bi kur. Bi piintaa na ni, u sanne din wokit ki gar leeb na kur. ²¹ Njooe din tee kunkonkwakitir nba ki u sann doo piintaa na ni, ki bi teeno bi tondaano, njaan u sann din ki wokit ki baar kunkonkwakita bantaa na.

²² Benaya, wunba tee Jehoyada bija, ki nyii Kabseel na mun din tee kunkonkwakitire. U din tun partoona bonchiann: U din fit kpaii Moab kunkonkwakita banlee. U ban sik bootuk ni samaatuk daar ki kpaii yanbor. ²³ U bia din kpaii Ijpt niwakitir, ki u fokint tee taakaabii njanlee nan bonjinn. Ijpt niro na din kub kpanporujo, njaan ki Benaya woro nan gbajar, ki fat kpann na Ijpt niro na nuu ni, njaan kpaii nan kpann maj. ²⁴ Par toonn nba ki Benaya, wunba din pukin niib piintaa na nba din tume na. ²⁵ U sann din wokit ki pukin bi po, njaan u sann din ki wokit ki baar kunkonkwakita bantaa na. Ki Defid te ki u tee u guuteeb saakoo.

²⁶ Jab nae tee kunkonkwakitilia na:

Asahel, ki u tee Joab naa bik,
nan Elanann, ki u tee Dodo bija, ki nyii Betlehem,

²⁷ nan Samof, ki u nyii Harod,

nan Heles, ki u nyii Pelet,

²⁸ nan Ira, ki u tee Ikes bija, ki nyii Tekoa,

nan Abieser, ki u nyii Anatof,

²⁹ nan Sebekai, ki u nyii Husa,

nan Iilai, ki u nyii Ahoo,

³⁰ nan Maharai, ki u nyii Netofa,

nan Heled, ki u tee Baana bija, njaan nyii Netofa,

³¹ nan Itai, ki u tee Ribai bija, ki nyii Gibe,

ki li be Benjaminn yent ni,

nan Benaya, ki u nyii Piratonn,

³² nan Hurai, ki u nyii baat nba kpia Gaas na,

nan Abiel, ki u nyii Arba,

³³ nan Asmafef, ki u nyii Bahurum,

nan Eliaba, ki u nyii Saalbonn,

³⁴ nan Hasem, ki u nyii Gisonn,

nan Jonatann, ki u tee Sagee bija, ki nyii Harar,

³⁵ nan Ahiam, ki u tee Sakar bija, njaan nyii Harar,

nan Elifal, ki u tee Ur bija,

³⁶ nan Hefer, ki u nyii Mekera,

nan Ahija, ki u nyii Pelonn,

³⁷ nan Hesro, ki u nyii Kamel,

nan Naarai, ki u tee Esbai bija,

³⁸ nan Joel, ki u tee Natann naa bik,

nan Mibar, ki u tee Hagri bija,

³⁹ nan Selek, ki u nyii Amonn,

nan Naharai, ki u nyii Beerof, ki tee Joab jatiat jikiro,

⁴⁰ nan Ira nan Gareh, ki bi nyii Jatir,

⁴¹ nan Yuria, ki u tee Hef niro,

nan Sabad, ki u tee Ahalai bija,

⁴² nan Adina, ki u tee Sisa bija, ki nyii Rubenn booru ni; njooe din tee Rubenn booru ni yudaano. U din mok u tjon jab ki bi tee piintaa ki be u boor;

⁴³ nan Hanann, ki u tee Maaka bija,

nan Josafat, ki u nyii Mitann,

⁴⁴ nan Yusia, ki u nyii Astera,

nan Sama nan Jeyel, ki bi tee Hotam bonjai ki nyii Aroer,

⁴⁵ nan Jedia-el nan Joha, ki bi tee Simri bonjai ki nyii Tis,

⁴⁶ nan Eliel, ki u nyii Mahafa,

nan Jeribai nan Josafia, ki bi tee Elnaam bonjai,

nan Itma, ki u nyii Moab,

⁴⁷ nan Eliel nan Obed nan Jaasiel, ki bi nyii Soba.

12

Bianjinba ki kunkonkwakita baar pukin Defid po

¹ Defid din koo Siklag-e, leŋe ki u din saan ki bər kpanbar Sool, wunba tee Kis bija na, ki kunkonkonna nba mi konn fanu din baar ki be u boor. Bi din sommoe ki kon konn. ² Bi din bar torbanae, ki saa fit to peenii, ki bia fit luur naaluubuk niidiitu nan gar kur. Bi din tee kpanbar Sool ninjamme, ki nyii Benjaminn booru ni. ³ Ahieser nan Joas nba ki bi baa tee Semaa, ki bi nyii Gibeaa na, ŋamme din tee bi saakab.

Kunkonkonna nba pukiin tee:

Jesiel nan Pelet, ki bi baa tee Asmafef,
nan Beraka nan Jehu, ki bi nyii Anatof,

⁴ nan Ismaya, ki u nyii Gibeonn ki din tee kunkonkonna saakooe,

ki u sann doo; ki bia tee kunkonkonwakita piintaa na ni yeno, ŋooe din tee bi saakoo,
nan Jeremaya nan Jahasiel nan Johanann nan Josabad,
ki bi nyii Gedera,

⁵ nan Elusai nan Jerimof nan Bealia nan Semaria nan Sefatia,
ki u nyii Haruf,

⁶ nan Elkana nan Isia nan Asarel nan Jo-eser nan Jasobeam,
ki bi nyii Kora naakuuk ni,

⁷ nan Joela nan Sebadia, ki bi tee Jeroham bonjai,
ki nyii Gedor.

Gaad booru ni niib nba baar ki pukiin Defid po

⁸ Sana nba na tee niib nba nyii Gaad booru ni, ki din baar pukiin Defid po, yoo nba ki u din be tanfiok ni, kunkoook paak nae. Kunkonkonna na din kakii, ki fit kon nan naagbankonja nan kpana, ki bi jatuk tee nan yanbora yar na, ki bia kakii nan piaro nba be joofook paak na. ⁹ Bi din waa leeb paak saakatuk saakatuko, ki Eser tee bi saakoo, ki Obadia waa paa; nan Eliab, ¹⁰ nan Mis-mana nan Jeremaya, ¹¹ nan Atai nan Eliel, ¹² nan Johanann nan Elsad, ¹³ nan Jeremaya nan Mak-banai.

¹⁴ Gaad booru ni niib na din tee kunkonkonna saakabe, ki bi siab gorii koonn kobik kobik, ki leeb mun gorii tusir tusir. ¹⁵ Ki binn yennkoo na ni, li sinsinn ŋmaarik ni, yoo nba ki joodann mokir gbee yat nan li gbingbana, ki bi din poot mokir na, ki ber niib nba koo baat na ni, nan li yondo po, nan mokir na yonbaa po.

Benjaminn nan Juda booru ni niib nba baar ki pukiin Defid po

¹⁶ Ki Benjaminn nan Juda booru ni nisiab din baar Defid boor, tanfiok na ni. ¹⁷ Defid din tookib ki yet a, "Li-i tee ki i baat parpeenn baaruie, a yin sommin, n teen siir nan min gaariwa, ŋaan li-i tee ki i baat a yin la n boorie ki wann n datai, ŋaan ki n lek ki dukin nan man niiriini, ŋann ti yeejamm Yennu na n bann ki dat i tubir."

¹⁸ Ŋanne ki Yennu Seyeen koo bi yenokoo nba ki bi yiu Amasai na ni, wunba din tan tee niib piintaa na ni saakoo na, ki u yet a,
"Jese bija Defid, ti tee a yabe.

Nyannu tee a yare nan binba saa somma na yar,
kimaan Yennu saa sommawa."

Ki Defid gaarib, ki teenib kunkonkonna saakab.

Bianjinba ki Manase booru ni siab baar pukiin Defid po

¹⁹ Manase booru ni siab din saan taan Defid po, yoo nba ki u nyii nan Filistia teeb a bin kon nan kpanar Sool na. Barmonii, Defid din ki somm Filistia teebi, kimaan Filistia batnba na din mok jaŋmaaniie, a u tan saa tukin ŋamm nan Sool, li paak ki bi din te ki u ŋmat Siklag. ²⁰ Kunkonkonna din nyii Manase booru ni, ki saan taan Defid, yoo nba ki u din jent na: Ŋamme tee Adna nan Josabad nan Jedia-el nan Maikel nan Josabad, nan Elihu nan Siletai. Ŋamme din tee binba gorii kunkonkonna tusir tusir, Manase booru ni. ²¹ Bi din tee pardamme, ki tee Defid kunkonkonna saakab. Li poor po ki u tan jiiib ki teemm Israel kur kunkonkonna saakab. ²² Daar kur, niib din tuu baate ki pukii Defid kunkonkonna po, ki li din te ki u kunkonkonna yab ki kaa kanni.

Nisiab nba baar ki pukiin Defid po, Hebronn doo ni

²³ Defid nba din be Hebronn yoo nba nae, ki kunkonkonna bonchiann nba la tumiiu din baar a bin liat Sool naan, ŋaan dinn Defid, nan bianjinba ki Yennu yet na.

²⁴ Juda booru ni jab nba din dia naagbankonja nan kpana, ki teen siir nan tob, tee jab tusaa ŋanloob nan kobii ŋanniin.

²⁵ Ki Simeonn booru ni jab tee tusaa ŋanlore nan kobik.

²⁶ Ki Liifai booru ni jab tee tusaa ŋanna nan kobii ŋanloob,

²⁷ nan Jehoyada, ki u tee Aaronn naakuuk ni saakoo, ki mok jab tusaa ŋantaa nan kobii ŋanlore,

²⁸ nan Sadok, wunba tee kunkonkon-naasimo ki kon konn fanu na, mok kunkonkonna saakab piinlee nan banlee.

²⁹ Ki Benjaminn booru ni, Sool naakuuk ni jab tee tusaa nantaa. Bi siab din biar be Sool naak nie nan li yoo manj.

³⁰ Ki Efraim booru ni jab tee kunkonkonna nba mok para, ki bi sann doo bi naak ni, ki bi tee jab tusaa piinlee nan kobii nanniin.

³¹ Ki Manase booru bokir nba be yonbaa po na, ki bi gannib a bin saan ki saa dinn Defid naan, ki bi tee jab tusaa piik nan nanniin.

³² Ki Isakar booru jab nba mi yoo janir nan Israel teeb nba saa tun toonn nba, ki bi mok saakab kobii nanlee, ki bi nikpiimm tee bi toondamm.

³³ Ki Sebulunn booru ni jab tee tusaa piinnmu, ki bi tee kunkonkonna nba teen siir nan konn, ki bi tumiib, ki bi saa fit jii jatiok kur ki kon.

³⁴ Ki Naftali booru ni kunkonkonna saakab tee jab tusir, ki pukin binba dia naagbankonja nan kpana, ki bi tee tusaa piintaa nan nanlore.

³⁵ Ki Dann booru ni jab tee tusaa piinlee nan nanniin nan kobii nanloob.

³⁶ Ki Aser booru ni kunkonkonna nba teen siir nan konn tee tusaa piinna.

³⁷ Ki booru nba be Jooddann mokir yondo po, ki tee Rubenn nan Gaad nan Manase booru bokleer na bar jatiat nba kur saa fit kon konn, ki tee jab tusaa kobik nan piinlee.

³⁸ Niib nba na kur din tee kunkonkonna nba teen siir nan tobe, ki saan Hebronn ki loon bin dinn Defid naan, ki wuu tee Israel teeb kur kpanbar. Israel niib na kur mun bia din mok dudukyennkooe nan bin dinn Defid naan. ³⁹ Niib na kur din be Defid boor daanantaae, ki di jeet, ki bia nyu bonnyunyut nba ki bi niib teemm ki baar nann ki tan turib na. ⁴⁰ Bi nikpiimm din nyii banfoka, ki tee Isakar booru nan Sebulunn booru nan Naftali booru, bi kur din paant jeete bonii nan laagumiinba nan bontaanii nan naajai paak, ki baat nann: li yon nan kinkana nan tiloonkoonna nan tiloonna daan nan olif tiinii kpan. Bi bia din baar nan nei nan pei a bin kpi ki nman. Linba na kur din want nan bi mok parpeenne, Israel tij kur po.

13

Bianjinba ki Yennu molor lakir na nyii Kiriaf Jearim (2 Samuel 6.1-11)

¹ Kpanbar Defid din pak nan kunkonkonna saakab nba kur gorii niib kobik kobik nan tusir tusir na, ² ki yiin Israel teeb kur ki yet a, "Li-i sii nan i po, koo li-i tee Yennu loomm, yin nan ki tin tun yiin Israel teeb nba kur be banfoka, nan binba naakit, nan mannteeb, nan Liifai teeb nba koo ti doi ni, ki bin baar taant, ³ ki tin saan jii Yennu molor lakir nba ki bi din nyik kpanbar Sool yoo na." ⁴ Niib na kur din mok parpeenne, ki sak nan bin saan jii molor lakir na.

⁵ Nanne ki Defid din taan Israel teeb doo na kur po, laa nyii Sihor mokir nba be Ijpt niidiitu po, ki saan tuu Lebo Hamaf, ki li be niigan po, a bin saan Kiriaf Jearim ki saa jii Yennu molor lakir na, ki baar nann Jerusalem. ⁶ Defid nan Israel niib nba din be nano na kur din fiir saan Baala doo nie, nannee tee Kiriaf Jearim, ki li be Juda yent ni, a bin saa jii Yennu molor lakir nba ki njo Yennu be li bona nba mok kpinkant* na paapo na. ⁷ Bi din saan Abinadab naake ki saa jii molor lakir na, ki nyii nann, ki paan naatoruk paann paak, ki Usa nan Ahio nmakitir toruk na. ⁸ Ki Defid nan Israel teeb kur jerin ki kpamm nan bi para kur ki teen Yennu. Bi din yiin yaniee, ki faa bonmumoot, li biat nan gingana nan siiyakii nan naatuna nan naamai.

⁹ Baa din tan baar Kidonn jarik ni, ki nei na gbiatir, ki Usa tant u nuu ki soor molor lakir na. ¹⁰ Li taakpaak ni ki Yennu wutoor doo Usa paak, ki u kpiiu, kimaan waa sii molor lakir na paak. Usa din kpo leje, Yennu toonn. ¹¹ Li paake teen nan dinna ki bi yi lej Peres Usa. Defid din mok parbiir nan Yennu nba dat Usa tubir nan u wutoor na.

¹² Ki Defid tin Yennu janmaanii li daar manj ni, ki din yet a, "Nlee ki Yennu molor lakir saa ban baar n boori?" ¹³ Defid din ki jii molor lakir na ki saan nann Jerusalem-i, nan jii ki saan nann Gaaf doo ni niro nba ki bi yiu Obed Edom na naak ni. ¹⁴ Yennu molor lakir na din be Obed Edom naak ni njaarii nantaae, ki Yennu teen piisin u naateeb paak, nan linba kur tee u yar.

14

Ki jiin Defid nan u naateeb po

* 13:6 13.6 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, nan mok kpinkant.

¹ Ki Hiram wunba tee Taya bat na din tun toonii Defid boor, ki turo kpek taabii nan tanmaara nan kanpintanba, a bin maa ñaak ki tur Defid. ² Ñanne Defid ji bann nan Yennu-e kaano a wuu tee Israel teeb kpanbar, ki te niib na somnito ki u naangbouŋ na kpaatir pukii.

³ Defid nba din be Jerusalem doo ni na, u din koon poob ki pukin, ki mar bonjai nan bonpoi ki pukin. ⁴ Waas nba ki u din marib Jerusalem sanae na: Samua nan Sobab nan Natann nan Solomonn, ⁵ nan Ib-har nan Elisua nan El-pelet, ⁶ nan Noga nan Nefeg nan Jafia, ⁷ nan Elisama nan Beeliada nan Elifelet.

Bianjinba ki Defid nyann Filistia teeb
(2 Samuel 5.17-25)

⁸ Filistia teeb nba din gbat nan bi dinn Defid naan ki teeno Israel kpanbar na, ki bi kunkonkonna nyii a bin sooro. Defid nba din gbat nna manj yoo nba, ki u doo josiar paak.

⁹ Filistia teeb din tan baar Refaim baauk ni, ki lin kpaano. ¹⁰ Ñanne Defid boi Yennu a, "N saan ki lek Filistia teeb na-a? A saa te ki min nyanniba-a?"

Ki Yennu jiin a, "Nn, ii saa ki lekib. N saa tura nyannuwa."

¹¹ Ton, ki Defid nan u jab ji saan lekib Baal Perasim, ki kon nyannib, ki u yet a, "Yennu turin panj, ki n koo saar n datai nan nyunmonn na." Ñanne teen ki bi yi lej Baal Perasim.* ¹² Filistia teeb nba din chiar yoo nba, bi din nyik bi yenbise, ki Defid tur mob a bin joor muu.

¹³ Filistia teeb bia din ñamm jen baauk na nie, ki fiar bona. ¹⁴ Li paak Defid bia din ñamm boi Yennu. Ki Yennu yeto a, "A daa piint nna na ki lekimm, ñaan linin bi poorpo, ki ji lekib lokleer nba kpia nyankpanii na po. ¹⁵ Fi-i tanj gbat fuur tiinii na ninj, ki li naan niibe somm li ni yoo nba, fan ji lek, kimaan n sii be a toonn, ki te fan nyann Filistia kunkonkonna na." ¹⁶ Ki Defid tun bianjinba ki Yennu wanno na. U din fit ber Filistia teeb na ki nyinnib Gibeonn, ki fokit namm ki saa baar Geser. ¹⁷ Ñanne teen ki Defid sann din doo tinj kur po, ki Yennu te digbana kur tiino janmaanii.

15

Baa teen siir bianjinba a bin jii molor lakir na

¹ Defid nba din maa u moŋ kunkoo boor Jerusalem doo ni ki gbenn yoo nba, u bia din ñamm lanbouŋo, ki li tee molor lakir na nba sii be siaminba. ² Ki Defid ji yet a, "Liifai teebe sii jikin Yennu molor lakir na, kimaan ñamm kooe ki Yennu gannib a bii jikin, kii bia kii tuun ñoo Yennu toona yoo n tuu yoo." ³ Ñanne Defid ji taan Israel teeb kur Jerusalem, a bin fit saan ki jii Yennu molor lakir na, ki baar nann siaminba ki u ñammir a wun koon na. ⁴ U bia din yiin Aaronn maaru, nan Liifai teeb ki pukin. ⁵ Liifai teeb nba din nyii Kohaf maaru ni na din tee niib kobik nan piinlee, ki Uriel tee bi ñaasaakoo; ⁶ ki Merari naakuuk ni, ki bi tee niib kobii ñanlee nan piinlee, ki Asaya tee bi ñaasaakoo; ⁷ ki Gersonn naakuuk ni, ki bi tee kobik nan piintaa, ki Joel tee bi ñaasaakoo; ⁸ ki Elisafann naakuuk ni, ki bi tee niib kobii ñanlee, ki Semaya tee bi ñaasaakoo; ⁹ ki Hebronn naakuuk ni, ki bi tee niib piinniin, ki Eliel tee bi ñaasaakoo; ¹⁰ ki Usiel naakuuk ni, ki bi tee kobik nan niib piik nan banlee, ki Aminadab tee bi ñaasaakoo.

¹¹ Defid din tun ki yiin mannteeb Sadok nan Abiatar nan Liifai teeb banloob, ñamme tee Uriel nan Asaya nan Joel nan Semaya nan Eliel nan Aminadab, ¹² ki yetib a, "Yimme tee Liifai booru ni saakab, yimm nan i Liifai leeb, ii ñamm i moŋ ki saan jii Israel teeb Yennu molor lakir na, ki baar nann, ki tan koonir siaminba ki n ñamm na. ¹³ Yimm Liifai teeb nba din ki jii molor lakir na sinsinn na paake, ki Yennu donn wutoor ti paak, ki dat ti tuba, kimaan ti ki jiantiro nan taa bo sii jiantiro bianjinba na."

¹⁴ Ñanne ki mannteeb nan Liifai teeb ñamm bi moŋ a bin saan jii Israel teeb Yennu molor lakir na. ¹⁵ Liifai teeb na din kpar daate ki jii Yennu molor lakir na, ki paan bi bopiat paak, nan Yennu nba din senn Moses ki wannib na.

¹⁶ Defid din yet Liifai naakuuk ni saakab nae, a bin gann bi ninjamm nba sii tee yanyinna, ki bii yiin parmaasir yanii, kii faa bonmumoot, li kona nan yerii nan gingana. ¹⁷ Ki Liifai teeb gann Hemann, wunba te Joel bija na, nan Asaf, ki u mun tee Berekia bija, ki nyii Merari naakuuk ni, nan Etann, ki u tee Kusaya bija: ñamme din sii peeb naagbanaauj. ¹⁸ Bi bia din gann niib nba na, a bii sommitib kii faa linba jat: Ñamme tee Sekaria nan Jaasiel nan Semiramof nan Jehiel nan Uni nan Eliab nan Benaya nan Maaseya nan Matitia nan Elifelehu nan Mikneya nan Asasia, nan tammoguuru nba tee

* 14:11 14.11 Baal Perasim paake tee "Yomdaano koo saar".

Obed-Edom nan Jeyel. ¹⁹ Yanyinna nba tee Hemann nan Asaf nan Etann-e din tee binba peeb naagbai, ²⁰ ki Sekaria nan Asiel nan Semiramof nan Jehiel nan Uni nan Eliab nan Benaya nan Maaseya tee binba peeb naagbajai ki jat.

²¹ Ki Matitia nan Elifelehu nan Mikneya nan Obed-Edom nan Jeyel nan Asasia faa konnaant.

²² Ki Kenania, wunba tee Liifai teeb saakoo na gorii yanyinna na; ñanne din tee u toonn, kimaan u mi li ñmakitu. ²³ Berekia nan Elkana-e din tee tammoguura, ki guu molor lakir na. ²⁴ Ki Sebania nan Josafat nan Netanel nan Amasai nan Sekaria nan Benaya nan Elieser nba tee mannteeb na, din peeb naatuna, ki be Yennu molor lakir na toonn po. Ki Obed-Edom nan Jehia mun din tee Yennu molor lakir na tammoguura.

Bianjinba ki molor lakir na nyii ki saan Jerusalem

²⁵ Ton, ki kpanbar Defid nan Israel saakab nan kunkonkonna saakab ji saan Obed-Edom ñaak ni, a bin saa jii Yennu molor lakir na, ki jerin ki mok parpeenn. ²⁶ Bi din kpui naajai banlore-e nan pei banlore ki mann maruj, a lin te Yennu n somm Liifai teeb na ki bin fit jii molor lakir na. ²⁷ Defid din lia liant nba ki li gungunt ñane. Ki Liifai teeb nba din jii molor lakir, nan yanyinna na kur, nan Kenania, wunba tee yan-yinna motaauk saakoo na mun lia li bianj. Defid bia din lia kasii liatjak. ²⁸ Ki Israel teeb kur ji din jii Yennu molor lakir na, ki saan nann Jerusalem nan parpeenn nan tintantpaarii, ki peeb pejai yina nan naatuna nan naagbai nan yerii ki faa biat.

²⁹ Baa din tan baar Jerusalem, ki koo nan molor lakir na, ki Sool bipoo Mikal got takoru ni ki la kpanbar Defid waa waak, ki yuuk nan parpeenn, ki Mikal yisimo u par ni.

16

¹ Bi din jii Yennu molor lakir na ki baar koon lanbouy nba ki Defid ñamm na nie, ki ji mann mujoonu maruj nan piinii maruj ki tur Yennu. ² Defid nba din mann maruj na ki gbenn yoo nba, ki u sat piisin ki teen niib na paak Yennu sann ni. ³ ki ji biit jeet ki tur bi kur. U din tor Israel joo nan poo kur boroboro kunn kunn, nan nanpuririk nan tiloonkoona.

⁴ Defid din gann Liifai teebe ki bi tuu set Yennu molor lakir na toonn ki ñmakitirib, ki bi yiin yanii ki dontir Israel teeb Yennu. ⁵ U din gann Asaf-e ki u te bi saakoo, ki Sekaria waa paa u paak, ki wei paan Jeyel nan Semiramof nan Jehiel nan Matitia nan Eliab, nan Benaya nan Obed-Edom nan Jeyel. Ñamme din tee binba peeb naagbajai ki faa kona. Asaf-e din tee wunba faa duunu, ⁶ ki Benaya nan Jahasiel nba tee mannteeb na peeb naatuna yoo kur, Yennu molor lakir na toonn. ⁷ Li daare ki Defid din sint senn Asaf nan u leeb Liifai teeb, a bii tuu kii yiin dontir yanj nba na kii teen Yennu.

Dontir yanj

(Yanii 105.1-15; 96.1-13; 106.1, 47-48)

⁸ Turin Yennu niipoouk, kii moontir u sann,
kii want niib toona nba ki u tun.

⁹ Yinin yanj ki pak u sann,
ki wann u bakitnauj toona nba ki u tun.

¹⁰ Ii mok parpeenn man, nan ti tee u yabe,
ki te niib nba kur jiantiro-ii kpanmm.

¹¹ Saant Yennu boor ki la sommir,
kii biaki jiantiro nyoo nyoo.

¹² Ii tiar bakitnauj nan yaar lituk toona nba ki u tun,
nan buut nba ki u bu,

¹³ yimm nba tee Yennu toontunno Jakob yaaboona,
ki tee Israel yaaboona ki Yennu ganni na.

¹⁴ Njooe tee ti Yomdaano Yennu,
ki u sennii be tinj na kur po.

¹⁵ I daa ban tammit Yennu molor nba ki u lor,
ki li sii be yaayoo siiyoo na,

¹⁶ molor nba ki u din lor nan Abraham,
nan masonn nba ki u din senn nan Aisak na.

¹⁷ Yennu din lor molor nan Jakob,
ki li tee molor nba kaa gbennu,

¹⁸ ki yet a, "Fine ki n saa tura Keenann tinj,
ki li sii tee faar nba ki a saa di."

¹⁹ Yennu niib din ki yabi, ki tee saamm ki be Keenann tinj ni.

²⁰ Bi din lin yiribe ki tuu saan doiyenn ni ki ñmat saan leer ni,

- ki bia nyi tinyen ni, ki nmat koo leer ni.
 21 Yennu din ki te soo diimmi;
 bi yaa paak ki u yakii nan kpanbara a,
 22 "I daa siin n nigannkab na,
 i bia daa tee n sokiniinba na danji."
 23 Tingbouj na kur n yin yarj ki tur Yennu,
 kii moontir u tinnu labamann na po, daar n tuu daar.
 24 Ii mooot u baakir ki tur digbana,
 ki wann u toonjaana ki tur niib kur.
 25 Ti Yennu-e tee yabint daano, ki njan nan tin pakoo;
 ki njan ki tii tiino ki gar yennii kur,
 26 kimaan digbanlia yenbis na kur tee yanne,
 njan Yennu-e nan sanpaak,
 27 ki baakir nan dontir tee u yar,
 ki parj nan parpeenn be u njaak ni.
 28 Pakin Yennu man, niib nba kur be tingbouj na ni,
 ki pak dont u yabint baakir nan parj nba tee.
 29 Pakin ki dont Yabint Yennu parj.
 Baat nan piinii ki koo nann u njaak ni.
 Ii gbaan ki jiant kasii daano man, wuu lekit yoo nba.
 30 Tingbouj na niib kur-ii be u toonn, kii jekir.
 Tingbouj na see kenken, ki kan mi chati.
 31 Ii njan ki sanpaak nan tij-ii mok parpeenn,
 kii kpamm ki te niib na kur n yet a,
 "Yennu deen u naan kok paak."
 32 Ii njan mokgbeja nan bonfoa nba kur be li ni na n dun;
 njaant foor nan bonfoa nba kur be li ni-ii kpamm,
 33 ki lin te tiinii nba be foor ni na n yin yanii.
 Bi saa yin yanii nan parpeenne ki tur Yennu,
 kimaan u baat a wun bu tingbouj na buute.
 34 Turin Yennu niipoouk, kimaan u njan;
 ki u lomm kaa gbennu.
 35 Ii yikin man ki yet a, "Ti tintoo Yennu, a tinnit,
 a taant boyennkoo ni, ki fatit tingbouj na niib nuu ni,
 ki lin te tin fit tur a kasii sann niipoouk,
 ki dont a kasii sann na."
 36 Pakin ki dont Yennu, wunba tee Israel teeb Yomdaano na.
 Ii pako motana, nan yoo nba kaa gbennu.
 Ki niib na kur ji yet a, "Li-i tee nna," ki pak Yennu.

Bianjinba ki bi jiant Yennu, Jerusalem nan Gibeonn doi ni

37 Kpanbar Defid din senn Asaf nan u leeb Liifai teeb, a lii tee bi toonn yoo kur, ki bii be Yennu molor lakir toonn, kii nmakitir, ki bi jiantir daakur. 38 U bia din senn Obed Edom nba tee Jedutunn bija na, nan u naakuuk ni niib piinloob nan banniin, a bii sommitib. Njo Obed Edom nan Hosa-e din tee tammoguura.

39 Defid bia din senn manntoo Sadok-e nan u mannteleeb, a bii gorii jiantii nba be Gibeonn na. 40 Sanyiook ni nan daajoouk kur, bin tuu mann mujoonu piinii, maruj binbintir na paak, ki tur Yennu, nan bianjinba ki li sob sennu gbouj nba ki Yennu din tur Israel teeb na ni. 41 Bi din be nan Hemann nan Jedutunn nan leeb nba ki bi din gannib, a bii yiin donta yarj kii teen Yennu nae, kimaan u lomm kaa gbennu. 42 Hemann nan Jedutunn-e bia din tuu gorii naatuna nan duunii nan bonnumoot nba kur ki bi tuu dia peeb, yoo nba ki bi yiin donta yanii. Jedutunn naakuuk ni niibe din tee binba guu tammoi.

43 Niib na kur ji din yaate ki kun bi jei ni, ki Defid mun nmat kun u njaak ni, a wun saa nian u njaateeb.

17

*Ki jiin Yennu molor nan Defid po
 (2 Samuel 7.1-17)*

1 Kpanbar Defid nba din kun kar u njaak ni na, li poor poe, ki u tun ki yiin Yennu sokinii Natann, ki yeto a, "Mine doo kpek taabii njaak ni na, njan ki Yennu molor lakir doo lanbouj ni."

² Ki Natann jiin a, “Tumin linba kur ki a dukin, kimaan Yennu be nana.”

³ Li daar nyioko, ki Yennu pak nan Natann ki beto a, ⁴ “Ti saa ki wann n toontunno Defid nan min Yennu-e yet a, ‘Fin Defid kaa saa maa nyaak ki man koo li ni. ⁵ Laa nyii daar nba ni ki n din nyinn Israel teeb Ijpt tij ni na, ki tan tuu dinna, n ki koo nyaak ni kaa. N tuu line, ki lanbouy tee n binbeboor. ⁶ Yoo nba ki n tuu somm nan Israel teeb na, n ki ban yet Israel toondaansoo nba ki n ganno, a bee ki u ki maa kpek taabii nyaak ki turimi.’

⁷ “Li paak, betir n toontunno Defid nan min Yabint Yennu yet a, ‘Mine nyinna pekpaaru ni, ki dinna naan, maa fii dia n niib Israel teeb. ⁸ N tun be nana siaminba kur ki a saa, ki nyant datai kur nba tookita. N saa teena yudaanjaann nan yudaanjaana nba be durinya na ni na. ⁹⁻¹⁰ N gann binbeboore ki tur n niib Israel teeb, ki kaamm lej, ki li sii tee siaminba ki bi koo, ki soo kii diimm jkii. Ki yoo nba ki bi din koo tij na niy na, nibiit din tun lekimme, nyaan motana, linba na ji kan ban tumi. N sat mob nan n sii guu a datai, nyaan tura yaaboona. ¹¹ Li-i tee ki a kpo ki saan a yeejamm boor yoo nba, n saa nyinn a bonjai na yeno e ki dinno naan, ki te ki u naangbouy-ii paar. ¹² Njooe sii tee daano nba saa maa nyaak ki turin, ki n saa tee ki u naangbouy-ii be nan yoo nba kaa paak, ¹³ ki n sii tee u baa, ki u mun sii tee n bik. N kan ban nyik n sommir nanao, nan maa din nyik Sool bianjiba na, wunba ki n din nyinno, nyaan te ki a tee kpanbar na. ¹⁴ N saa kaano ki wuu gorii n niib nan n naangbouy na, ki saa tuu yoo nba kaa paak. Ki u naangbouy kii mok ghennu.’ ”

¹⁵ Natann din wann Defid momaan nba kur ki Yennu fiit ki turo.

Ki jiin Defid niipoturu Yenmiaru po
(2 Samuel 7.18-29)

¹⁶ Ton, ki kpanbar Defid koo Yennu lanbouy ni, ki saa kar ki miar Yennu, ki yet a, “Yabint Yennu, n ki jarj nan linba ki a tun ki turin na, koo n nyaateeb gbaa ki jarj nann. ¹⁷ N Yomdaano Yennu, ki a bia tuun nna ki pukiin, ki pak a mosonn ki turin ki jiin n yaaboona po. Ki a tuun nna ki teenin nan n tee nijaanne na. ¹⁸ Bee biar ki n saa betani? A mi min, a toontunno, nyaan lek chorimin. ¹⁹ A mobona paak, nan a tiorj loomm nie, ki a tun toonjaann na ki fiit wannin. ²⁰ Yennu, nmee tee nan fin na? Ti porj mi nan fin kooe tee Yennu. ²¹ Dighann siar ki be tingbouy na ni ki tee nan Israel teeb nba ki a nyinnib yommisin ni, ki teemm a tiorj niib na. Toonjaana nan bakitnauy toona nba ki a tun ki turib na moont a sann, ki gbenn durinya kur powa. A niib nba ki a fat nyinnib Ijpt tij ni, baa yaa bin koo bi tij ni na, ki a ber nyinn digbanlia na niib. ²² Fin Yennu-e te ki Israel teeb tee a tiorj niib, ki a tee bi Yomdaano.

²³ “Motana, Yennu, a set gbeen a mosonn nba ki a senn nanin nan n yaaboona na, ki tun linba ki a yaa a saa tun na, ²⁴ ki a sann sii gberj yoo kur, ki niib sii yoo yeen a, ‘Yabint Yennu-e tee Israel teeb Yennu,’ ki a tuu saa tenn n maaru ki bii tee kpanbara yoo n tuu yoo. ²⁵ Yennu, n mok par nba saa fit miar Yenmiarboorik na ki tura, kimaan a fiit linba na kur ki turima, ki bia betin nan a sii dint n maarue naan. ²⁶ Yennu, fine tee n Yomdaano, ki sat mosonjaann na ki turin. ²⁷ N boia maa a teen piisin n maaru paak, ki lin te ki bii tuun linba saa gboo a numm. Yabint Yennu, fine sat mob nan a piisin sii be n maaru paak mokmok nan mokmok.”

18

Ki jiin Defid nyannu po
(2 Samuel 8.1-18)

¹ Yoo din saan waame, ki kpanbar Defid saan ki lek Filistia jab biak, ki nyannib, ki fat Gaaf doo nan digbanbis nba kook lintir. ² U bia din kon nyann Moab teeb, ki bi teen u jiamm, ki pa lampo ki teeno.

³ Defid bia din lek Hadadeser, wunba tee Soba bat na, ki li kpia Hamaf yent, kimaan Hadadeser din koor a wun fat yent nba be Yufrates mokir paapo na. ⁴ Defid din soor taantorit tusir, nan taanjakira tusaa nyaanlore, nan kunkonkonna nba somm taatinii tusaa piinlee. U din gann taanii nba saa fit yokin taantorit kobik, nyaan wob binba biar na ta.

⁵ Siria teeb nba din be Damaskus na nba tun kunkonkonna a bin saan somm Hadadeser na, ki Defid chet ki kpiib tusaa piinlee nan nyaanlee, ⁶ ki chaan kunkonkonna kaarj bi yent ni, ki Siria teeb teen Defid jiamm, ki pa lampo teeno. Yennu din te Defid nyante siar kur po. ⁷ Defid din fat salima naagbankona nba ki Hadadeser kunkonkonna saakab din tuu dia nae, ki baar nann Jerusalem. ⁸ Defid bia din fat kutmont bonchiann, Tib-haf nan Kunn doi ni, ki li tee doi nba ki Hadadeser dia. Solomon din tan jii li kutmonte ki nannir ki namm kutbuuk, ki bia namm toota, nan kutmont bondiakara, ki li be Yennu nasaakak ni.

⁹ Hamaf bat Toi nba din gbat nan Defid kɔn nyann Hadadeser nan u kunkɔnkɔnna kur yoo nba, ¹⁰ ki u tun u bija Joram a wun saan ki foont kpanbar Defid ki kpakito, nan waa nyann Hadadeser nba ki ɔɔ bat Toi din kɔn nano nan taar munɔaa nawa, ɔaan ki ki fit nyanno na. Joram din baar nan piinii ki tur Defid, ki li tee salimmona nan salimpeena nan kutmɔnt. ¹¹ Bona nba ki Joram din tur Defid na, ki Defid jii bona maɔ ki pukin kutmɔnt nan salima nba ki u din fat digbanlia boor na ki tur Yennu, a bii dia kii jiantir Yennu. Li digbana din tee Edom teeb nan Moab teeb nan Amonn teeb nan Filistia teeb nan Amalek teeb.

¹² Ki Abisai, wunba naa din tee Seruya* na, din kɔn nyann Edom teeb, Yaarin Baauk ni, ki kpiib tusaa piik nan ɔanniin. ¹³ U din chaan kunkɔnkɔnna kaanɔ ki lint Edom tiɔ kur po, ki Edom tiɔ ni niib kur teen kpanbar Defid jiamm. Yennu din te Defid nyante siar kur po.

¹⁴ Defid din dia Israel teeb kur ki tuun linba ɔan ki bia took, ki teen u niib yoo kur. ¹⁵ Abisai naa bik Joab, wunba naa tee Seruya nae din tee kunkɔnkɔnna saakɔɔ. Ki Jehosafat, wunba tee Ahilud bija na gorii gbant sobu paak. ¹⁶ Ki Sadok, wunba tee Ahitub bija, nan Ahimelek, ki u mun tee Abiatar bija na, tee mannteeb; ki Seraya tee kpanbar gbounsobiro. ¹⁷ Ki Benaya, wunba tee Jehoyada bija na, tee binba guu Defid na saakɔɔ. Ki ɔɔ kpanbar Defid bonjai tee u toontunna saakab.

19

Bianɔinba ki Defid kɔn nyann Amonn nan Siria teeb (2 Samuel 10.1-19)

¹ Li din yann waan, ki bat Nahas, wunba din tee Amonn teeb bat na kpo, ki u bija Hanunn gaar u kok. ² Ki kpanbar Defid dukin a, "N saa ɔamm ki wann n naasinyɔɔsir ki tur Hanunn, nan u baa Nahas nba din tun bianɔinba ki turin na." Tɔn, ki Defid tun toonii ki bi saan Hanunn boor ki saa foontɔ, u baa kufoontii.

Defid toonii nba baar Amonn tiɔ ni yoo nba, ³ ki Amonn doo saakab na yet bat Hanunn a, "A dukii nan Defid baakit a baae, ki tun jab na a bin foontani-i? Aaii, u teen toonii na doonii teebe, a bin fiit tiɔ na, ki wun kɔn nant ki nyannit."

⁴ Li paak ki bat Hanunn soor Defid toonii na, ki koor ɔɔ kur tiaɔ bokir, ki pot bi liant siak po, ɔaan kunnib. ⁵ Fei din soorib bonchiann, ki bi gbar bin kun bi doo ni. Defid nba din gbat linba tun na yoo nba, ki u nakin ki betib a bin biar Jeriko nan bi tianii nba tan saa pia yoo nba, ki bin fit kpen.

⁶ Bat Hanunn nan Amonn teeb nba bann nan bi tun dataar toonne ki tur Defid yoo nba, ki bi saan ɔɔn Siria kunkɔnkɔnna, ki pa likirii nba tee salimpeenn kuba tusaa piintaa nan ɔanna ki turib, ki bi nyii Mesopotamia nba be paapo na, nan Siria teeb nba be Maaka nan Soba yent ni na, ki baar nan taantorit nan li ɔmakit-teeb. ⁷ Taantorit tusaa piintaa nan ɔanlee nba ki bi din saan ɔɔn na, nan Maaka bat kunkɔnkɔnna na nyii ki chaan bi kaanɔ ki kpian Medeba-e. Ki Amonn teeb na mun nyii bi doi kur ni, ki teen siir nan bin kɔn.

⁸ Defid nba gbat linba tuun na yoo nba, ki u tun Joab nan u kunkɔnkɔnna na kur. ⁹ Ki Amonn jab na nyii set bi digbangbenjir nba tee Raba na tɔonn po; ki batnba nba baar a bin taamm na, mun set digbann na kpɔɔ.

¹⁰ Joab din la nan bi datai na saa lekiɔ tɔonn nan poor powa, ɔanne ki u gann Israel kunkɔnkɔnna nba mi kɔnn fanu, ki sennib ki bi took Siria jab. ¹¹ U din jii kunkɔnkɔnna nba biar nae ki guun u naa bik Abisai, ki sennib ki bi took Amonn jab. ¹² Ki Joab yet Abisai a, "Li-i tee ki a la Siria jab na nyantimi, fan baar ki taanin. Li-i muni tee ki Amonn jab na yaa bin nyannani, n mun saa baar ki taana. ¹³ Ii wakii ki chee a par. Nyaant ki tin kɔn ti niib paak nan ninmɔnn, ki bia kɔn Yennu doi paak, ki Yennu loomm n tun."

¹⁴ Ki Joab nan u jab saan a bin took Siria jab na, ki bi chiar. ¹⁵ Amonn jab nba din la Siria jab tiin yoo nba, ki bi mun seet Abisai boor ki chiar kɔɔ doo ni. Ki Joab ji ɔmat saan Jerusalem.

¹⁶ Siria teeb nba la nan Israel jab nyannib na, ki bi saan jii kunkɔnkɔnna nba be Siria doi nba be Yufrates mɔkir yondo po na, ki tan guumm Sobak, wunba din tee Hadadeser kunkɔnkɔnna saakɔɔ, ki be Soba na. ¹⁷ Defid nba din gbat nna yoo nba, ki u taan Israel kunkɔnkɔnna kur, ki poot namm ɔɔdann mɔkir, ki saan sennib ki bi took Siria jab. Li yoo na ki kɔnn na piin. ¹⁸ Ki Israel jab wei Siria kunkɔnkɔnna na ki jiumm poor. Defid nan u jab din kpɔɔ Siria taanjakira tusaa ɔanlore, nan kunkɔnkɔnna nba somm taatinii tusaa piinna. Bi bia din kpɔɔ Siria kunkɔnkɔnna saakɔɔ Sobak-a. ¹⁹ Kpanbara nba din

* **18:12** 18.12 Seruya din tee kpanbar Defid niipooe.

jiantir Hadadeser na nba la nan Israel jab nyanniba na, ki bi ji man nan Defid, ki teen u jiamm. Siria jab na ji din ki ban loon bin taan Amonn teeb.

20

Bianjinba ki Defid nyann Raba doo
(2 Samuel 12.26-31)

¹ Li din tee piare, ki tee yoo nba ki batnba tuu faa tōbi; ki Joab jii kunkonkonna ki bi saan lek Amonn tinj, ki gar saan koo Raba doo ki biirir, ki li kpant langbent. Naaan ki Defid biar be Jerusalem. ² Amonn teeb din mok tingbann, ki bi yir Molek, ki li yir salima fokirik, ki li kpaiu tee nan salinkuna piintaa nan nanna na, ki tanbinyinyir nba daauk paar be fokirik man paak. Ki Defid nyinnir ki tabin u mon fokirik paak. U bia din fat tiat bonchiann doo man ni, ³ ki soor doo man niib ki te ki bi tuun nan kanpinta jukii, nan pajara, nan koa. U bia din soor niib nba koo Amonn digbanlia ni ki teemm nna. Li poor po ki njo nan u jab na kur ji nmat saan Jerusalem.

Bianjinba ki Defid jab faa tobii nan Filistia niwakita
(2 Samuel 21.15-22)

⁴ Linba na poor poe, ki tob faa Filistia teeb, Geser doo ni, ki tee yoo nba ki Sibekai, wunba nyii Husa na, din kpai niwakitir nba ki bi yiu Sipai na, ki bi ji nyann Filistia teeb.

⁵ Tobleer bia din be, ki faa Filistia teeb; ki El-hanann, wunba tee Jiar bija na, din kpai niwakiteer, ki bi yiu Lami, ki u tee Goliath naa bik, ki nyii Gaaf. Ki u kpanbin kpakiu tee nan daauk nba ki bi dia luu tana na.

⁶ Tobleer bia din faa Gaaf. Ki niwakitir nna be lenj, ki mok niibira njanloob-loob, nan taabira njanloob-loob. U din tee niwakita nba din be yaayoo niwa na yaaboonne. ⁷ U din sukii Israel teeb na, ki Defid naa bik Sama bija Jonatann kpaiu.

⁸ Niib bantaa nba ki Defid nan u jab din kpiib na din tee Gaaf niwakita na yaaboonae.

21

Defid nba kan nikant bianjinba
(2 Samuel 24.1-25)

¹ Sintaanii din loon wun baar nan daamii Israel teeb paak, ki te Defid dukin a wun kan Israel teeb nikant. ² Li paak Defid din yet Joab nan kunkonkonna saakab a, "Saant Israel tinj kur po, laa nyii Beerseba ki saan tuu Dann booru, ki yin kan kunkonkonna na. N loon ki man bann baa tee bianjinbae."

³ Ki Joab yeto a, "Yennu n te Israel teeb n namm pot taar kobik ki gar baa tee bianjinba motana. Chanbaa kpanbar, bi ki tee a jiamm kaa-a? Bee teen ki a loon ki a tun linba na, ki baar nan biit Israel teeb paaki?" ⁴ Kpanbar na din te Joab sak u momaan nae. Joab din nyii ki lin Israel tinj kur poe, ki tan nmat jen Jerusalem, ⁵ ki wann kpanbar Defid jab nba jan nan bin saan tob, ki bi tee jab tusbamm nan tusaa kobik ki be Israel tinj ni, ki Juda tinj ni mun tee tusaa kobii nanna nan piinlore. ⁶ Joab din ki pukin Liifai booru nan Benjaminn booru na nikant ni, kimaan kpanbar nba din wanno bianjinba na ki njan turo.

⁷ Yennu par din ki man nan baa tun bianjinba na, li paak ki u dat Israel teeb tuba. ⁸ Ki Defid yet Yennu a, "Yennu, n biir nan maa tun linba nawa. Nyikin n biit ki chabin, n tun jatiwa."

⁹ Yennu din pak nan Gaad, wunba tee njo Yennu sokinii na ki yet a, ¹⁰ "Ii saa pak Defid nan n saa wanno tubdatu booru muntaae ki wun gann yennkoo, ki n saa tun linba ki u gann."

¹¹ Ki Gaad saan Defid boor, ki saa wanno Yennu nba yet linba, njan boio a, "A loon ki wun tun lanne ki turani?" ¹² A loon ki kome n baa a tinj ni bina nantaa amii a loon ki a dataie n wei bera nmaarii nantaa, ki a chiar ki nyikib, koo a loon yiarbiuko n baa a tinj ni daanjantaa, ki u malaka n lin Israel tinj kur po ki kpi-ini? Turimin gatu, ki man nmat wann Yennu."

¹³ Defid din jiin Gaad a, "N be parbichonj nie. N ki loon man koo niib nuu ni; njaant Yennu tōjo n dat n tubir, kimaan u mok ninbatinu."

¹⁴ Nanne Yennu din te ki yiarbiuk baa Israel teeb paak, ki kpiib tusaa piinlore. ¹⁵ Yennu din tun malakae, a wun biir Jerusalem, njan malaka na nba yaa wun biir na, ki Yennu lebit u dudukit, ki yet malaka na a, "Nyikin, nna janja." Malaka na din be Jebus niro nba ki bi yiu Arauna na jarik nie.

¹⁶ Defid din gokit got paapo ki la Yennu malaka na see sanpagbouj nan tingbouj sinsuuk ni, ki dia jukbanjak u nuu ni, ki teen siir nan wun biir Jerusalem. Ki Defid

nan Israel saakab lia botoliant, ki baa fabin tij ni. ¹⁷ Defid din miar Yennu ki yet a, “Yennu, mine tun yanbomm na, mine te ki bi kan nikant na, ki tatimm na mun tun bia? N Yomdaano Yennu, datir min nan n njaateeb tuba, njaan nyik niib na.”

¹⁸ Yennu malaka na din yet Gaad a wun wann Defid ki wun saan Arauna jarik boor, ki saa maa maruj binbintir ki tur Yennu. ¹⁹ Defid din sak Yennu wannu nba ki Gaad beto na, ki fiir saan. ²⁰ Jarik na boore, ki Arauna nan u bonjai banna be ki boo dii. Baa la malaka na yoo nba, ki bonjai na chiar ki saan bor. ²¹ Li yoo marje ki Arauna la kpanbar Defid baat, ki u seet jarik na boor, ki baa fabin tij ni. ²² Ki Defid yeto a, “Koin a jarik na ki turin, ki man maa maruj binbintir ki tur Yennu, ki lin te yiarbiik nba be niib paak na n gbenn. Koin ki turin, li daauk nba tee bianjinba.”

²³ Ki Arauna yet Defid a, “Kpanbar, yentir tij na, ki mann maruj ki tur Yennu nan faa loon bianjinba na; naajaie na ki a saa jii ki joob muu, ki lii tee mujoonu Yenpiinii, ki diboolanbanae na ki a kuun muu; diie na, ki n teena; li kur tee piiniie.”

²⁴ Njan ki Defid jiin Arauna a, “Aaii, n saa pa li daauk nba tee bianjinbae. N kan jii linba tee a yar ki tur Yennu ki li tee Yenpiinii, koo ki ji linba tee dafur ki mann mujoonu marujo.” ²⁵ Nanne Defid pa Arauna salimmona likbina kobii njanloob, jarik na paak, ²⁶ ki maa maruj binbintir lej ki tur Yennu, ki mann mujoonu Yenpiinii nan weinanleeb Yenpiinii maruj. U din miar Yennu-e, ki Yennu turo gat u ki te ki muu nyii sanpaapo ki tan dii maruj nba be binbintir na paak.

²⁷ Yennu din bet malaka na a wun jiin u jukbanjiak na li toouk ni, ki u sak. ²⁸ Li yoo marje ki Defid la nan Yennu gat u mjaruwa, li paak ki u ji mann maruj Arauna jarik boor. ²⁹ Yennu lanbouj nba ki Moses din nammir kunkoouk paak na, nan binbintir nba ki bi din tuu jokit maruj li paak na din be jiant boor, Gibeonn, li yoo marj. ³⁰ Njan Defid din ki fit saa lej ki jiantir Yennu, kimaan u din tiin Yennu malaka jukbanjiak nae.

22

¹ Ton, ki Defid yet a, “Ti Yomdaano Yennu nasaakak na sii be nna nae. Binbintir nba nae ki Israel teeb sii mann mujoonu maruj li paak.”

Ki jiin Yennu nasaakak maanu siir po

² Nanne Defid tur mob, ki bi taan boorganu nba koo Israel tij ni na, ki turib toonn, ki te bi siab koi tana nba saa maa Yennu nasaakak na. ³ U din turib kut ki li yab bonchiann, ki saa namm kpai nan ganlokita, nan kutmont ki li yab ki kaa bikinu. ⁴ U din te ki Taya nan Sidonn teeb baar nan kpek taabmuna, ki li yaba, ki tan turo. ⁵ Ki Defid yet a, “Yennu nasaakak nba ki n bija Solomonn tan saa maa na sii yab ki bia njan, ki mok sann tij kur po, njan n bik Solomonn daa ki mok yan nba saa fit maa. Li paak, n daa sii tee siire.” Nanne Defid tur bonmaakara ki li yaba, yoo nba ki u daa bi u manfoor ni na.

⁶ Defid tun yiin u bija Solomonn, ki tan beto a wun maa nasaakak ki tur Israel teeb Yomdaano Yennu. ⁷ Defid din yeto a, “N bik, n loon ki n maa jiantu nasaakake ki baakit n Yomdaano Yennu, ⁸ njan Yennu betin nan n kpai niib ki bia faa tobii bonchiann; li paak son bonchiann nba ki n nyinna, u kan te ki n maa jiantu nasaakak ki turo; ⁹ njan u turin mosonn a, ‘A saa mar bik; njoee saa dia doo, ki parmaasir nan foon sii be, kimaan n saa te ki wun la parmaasir nan foon, u datai kur boor. U sann sii tee Solomonn,* kimaan n saa te Israel teeb para-ii mei u naan yoo. ¹⁰ Njoee tee daano nba saa maa njaak ki turin. Ki u sii tee n bik, ki n mun sii tee u baa. Ki n saa kaan u maaru, ki bi sii dia Israel teeb nan yoo nba kaa paak.’ ”

¹¹ Defid bia din namm tukin ki yet a, “Motana, n bija, a Yomdaano Yennu-ii be nana, ki te ki a nyann ki fit maa nasaakak ki turo, nan waa senn bianjinba na. ¹² A Yomdaano Yennu n tura yanfoon nan bannu, ki lin te ki a fit dia Israel teeb nan u sennu nba tee bianjinba na. ¹³ Li-i tee ki a sak sennii nba kur ki Yennu din tur Moses a lii tee Israel teeb yar na, njan a saa nyanna. Cheen a par, kii see kenken. A daa tiin janmaanii ki biir a pari. ¹⁴ Ki jiin Yennu nasaakak na maanu po, n yabir ki lon salimmona kuna tusaa kobik, nan salimpeena kuna tusbamm nawa, ki bia pukin kutmont nan kutlia nba be ki li ki mok kann, ki bia teen siir nan taabii nan tanawa, njan a lon ki pukin. ¹⁵ A mok toontunna bonchiann: Niib be ki sii koi tana; ki maara nan kanpintanba be, ki siab be ki fit tuun toona kur, ¹⁶ ki tuun nan li salimmona nan salimpeena nan kutmont nan kutlia. A ji piin toonn marj, ki Yennu sii be nana.”

¹⁷ Defid din wann Israel saakab kur a bin somm u bija Solomonn. ¹⁸ U din betib a, “I Yomdaano Yennu be nani, ki turi foon lokir kur po. U te ki n kon nyann niib nba tuu koo tij na ni na, ki bi ji tee yimm nan Yennu jiamme. ¹⁹ Motana, ii jiant i Yomdaano

* **22:9** 22.9 Solomonn paake tee “parmaasir nan foon.”

Yennu nan i para nan i sei kur. Piint kii maa Yennu nasaakak na, ki koon Yennu molor lakir nan kasii bona nba tee Yennu yar li ni, ki bi sii dia ki jiantir Yennu, nasaakak nba ki i saa maa ki tur ηoo Yennu na ni.”

23

Ki jiin Liifai teeb toona po

¹ Defid nba din tan kpet yoo nba, u din dinn u bija Solomonn naame, ki teeno Israel teeb kpanbar.

Ki jiin Liifai teeb toona po

² Kpanbar Defid din yiin Israel saakab, nan mannteeb, nan Liifai teeb kur, ki taamm. ³ Liifai jab nba din dii bina piintaa koo ki gar nna, u din kamm nikante, ki bi kur taan tee tusaa piintaa nan nanniin. ⁴ Defid din gann tusaa piinlee nan nanna, a bii ηmakitir Yennu nasaakak ni jiantii toona, ki gann tusaa ηanloob, a bii gorii gbant paak, kii bia kii bu barii; ⁵ ki gann tusaa nanna, a bii tee tammoguuru yonnu nan nyiok kur, ki bia gann tusaa nanna, a bii dia bonnumoot nba ki kpanbar na jii tur a bii yiin yanii kii dontir Yennu na.

⁶ Defid din bokit Liifai teeb na paabu muntaae, nan Liifai bonjai nba tee bianjinba na: ηamme tee Gersonn nan Kohaf nan Merari.

⁷ Gersonn din mar bonjai banlee-e: ηamme tee Ladann nan Simei; ⁸ ki Ladann mar bonjai bantaa: ηamme tee Jehiel nan Setam nan Joel; ⁹ ηamme din tee naakuut nba nyii Ladann maaru ni saakab. (Ki Simei mar bonjai bantaa: ηamme tee Selomof nan Hasiel nan Harann.) ¹⁰⁻¹¹ Li poor po ki Simei mar bonjai banna ki pukin: ηamme tee Jahaf nan Sina nan Jeus nan Beria, ki bi waa leeb paak saakatuk saakatuk. Jeus nan Beria maaru din ki yabi, li paak ki bi din taan bi kur ki bi tee naakuyenn.

¹² Kohaf din mar bonjai banna: ηamme tee Amram nan Is-har nan Hebronn nan Usiel. ¹³ U bijakper Amram-e din tee Aaronn nan Moses baa. Aaronn nan u yaaboona na, Yennu din bokitib bi kooe, ki bi gorii kasii bona, ki jokin bonnunubit Yenjiantu yoo, ki ηamii Yennu nasaakak ni jiantii, ki sat piisin niib na paak, Yennu sanni, mōkmōk nan mōkmōk. ¹⁴ Yennu toontunnō Moses bonjai din pukin Liifai teeb poe. ¹⁵ Moses din mar bonjai banlee-e: ηamme tee Gersonn nan Elieser. ¹⁶ Ki Gersonn yaaboona ni, Sebu-el-e din tee bi saakoo. ¹⁷ Ki Elieser mar bonjayemmir, ηooe tee Rehabia, ηaan Rehabia din mōk yaaboona bonchiann.

¹⁸ Kohaf bija nba wei banlee ni tee Is-har-e, ki u mar Selomif, ηooe din tee naakuuk na saakoo. ¹⁹ Ki Kohaf bija nba wei bantaa ni tee Hebronn, ki u din mar bonjai banna: ηamme tee Jeria nan Amaria nan Jasiel nan Jekameam. ²⁰ Kohaf bija nba wei banna ni tee Useil-e, ki u mar bonjai banlee: ηamme tee Maika nan Isia.

²¹ Merari din mar bonjai banlee-e: ηamme tee Mali nan Musi; ki Mali mun mar bonjai banlee: ηamme tee Eleasar nan Kis. ²² Ki Eleasar kpo, ηaan ki mōk bonjaki, see bonpoi kuuko. U bonpoi na din kun bi baa waar Kis waase. ²³ Merari bija nba wei banlee ni tee Musi-e. U din mar bonjai bantaa: ηamme tee Mali nan Eder nan Jeremof.

²⁴ Niib nba nae din tee Liifai yaaboona, ki tee naakuuk naakuuk nan ηaak ηaak. Bi din kan bi kur ki sob bi sana. U yaaboona maη, wunba kur din dii bina piinlee koo ki gar nna din mōk toonne ki tuun Yennu nasaakak ni.

²⁵ Defid din yet a, “Timm Israel teeb Yomdaano Yennu tur u niib parmaasira, ki u moη saa koo Jerusalem mōkmōk nan mōkmōk. ²⁶ Ki Liifai teeb ji kii jikin Yennu lanbouη nan bona nba kur ki bi dia jiantir na.” ²⁷ Nan Defid sennu joontik na nba tee na, bi din kan Liifai teeb nba dii bina piinlee, koo ki gar nna, a bii tuun toona. ²⁸ Liifai teeb maη toonn din tee bii sommit Aaronn yaaboona, Yennu nasaakak ni, kii gorii nasaakak na dindouη nan li diit, kii ηamii kasii bona nan toonlia nba be nasaakak na ni. ²⁹ ηamme din gorii ki ηamii boroboro nba ki bi jikit teen Yennu, nan yon nba tee jeet Yenpiinii, nan boroboro nba ki ηmat datin, nan boroboro leer nba pur, nan yon nba ηmat olif tiinii kpan* na kur; ki bi tuu bikii ki janit Yennu nasaakak ni piinii, ³⁰ ki bia tee bin set ki tur Yennu niipoouk, ki pakō sanyiok ni nan daajoouk kur, ³¹ nan yoo nba ki bi jikit piinii ki jokit muu ki teen Yennu, li jiantu daar, koo ηmaapaan jaamm daar, koo jaanlia daar. Sennu din bee ki wann Liifai teeb kan nba sii tee bianjinba, ki bi tuun toonn na yoo kur. Bi din tur Liifai teeb nae Yenjiantu toona, ki li tee bi toonn yoo kur. ³² Li din kpaab talase nan bii ηamii Yennu lanbouη nan kasii bona nba ki bi dia jiantir Yennu na, kii bia kii sommit bi nikpiimm nba tee Aaronn yaaboona na, Yenjiantu nasaakak ni.

* 23:29 23:29 Olif tiinii kpan ηan, ki li daauk bia paar.

24

Ki jiin toona nba tee mannteeb yar po

¹ Aarõnn yaaboona bokitu nba tee-e na. Aarõnn din mar bonjai bannae: Njamme tee Nadab nan Abihu nan Eleasar nan Itamar. ² Ki Nadab nan Abihu kpo bi baa liik, ñaan ki mɔk waasi, ki bi ninjamm Eleasar nan Itamar biar tee mannteeb. ³ Kpanbar Defid din bokit Aarõnn maarue koonn koonn, ki wann sɔɔ kur toonn nba tee. Ki Sadok, wunba tee Eleasar yaaboonn, nan Ahimelek, ki u tee Itamar yaaboonn nae, din tee u sommteeb, yoo nba ki u bokitir niib na ki teemm bi toona. ⁴ Bi din bokit Eleasar yaaboona koonn piik nan ñanloobe, ñaan bokit Itamar yaaboona koonn munniin. Bi din tun linba na, kimaan jab nba tee ñei saakab na din yab Eleasar maaru nie. ⁵ Bi din tɔ naatɔɔte ki fit biit toona na deede, kimaan Yennu ñasaakak na ni saakab, nan Yennu toontunna saakab din be Eleasar nan Itamar yaaboona kura ni. ⁶ Eleasar nan Itamar naakuute din tɔ naatɔɔt man, ki lebitir leeb.* Ki gbounsɔbiriɔ Semaya, wunba tee Netanel bija, ki tee Liifai niro nae, din sɔb bi sana. Ki kpanbar nan u saakab nan manntɔɔ Sadok, nan Ahimelek, ki u tee Abiatar bija, nan Liifai teeb saakab kur, nan mannteeb saakab kur dii siara.

⁷⁻¹⁸ Baa din biit koonn piinlee nan ñanna naakuuk na ni bianjinbae na, ki bi waa leeb paak, sɔɔ kur nan u toonn:

Naatɔɔt na din sint baa Jehoyarib paake,
 ki taar munlee ni, ki li baa Jedaya paak,
 ki Harinn wei muntaa ni, ki Seorim wei munna,
 ki Malkija wei munñmu, ki Mijaminn wei munloob,
 ki Hakos wei munlore, ki Abija wei munniin,
 ki Jesua wei munyia, ki Sekania wei piik,
 ki Eliasib wei piik nan yenn,
 ki Jakim wei piik nan munlee,
 ki Hupa wei piik nan muntaa,
 ki Jesebeab wei piik nan munna,
 ki Bilga wei piik nan munñmu,
 ki Imer wei piik nan munloob,
 ki Hesir wei piik nan munlore,
 ki Hapises wei piik nan munniin,
 ki Petahia wei piik nan munyia,
 ki Jeheskel wei piinlee,
 ki Jakinn wei piinlee nan yenn,
 ki Gamul wei piinlee nan munlee,
 ki Delaya wei piinlee nan muntaa,
 ki Maasia wei piinlee nan munna.

¹⁹ Bi din sɔb niib na sanae, nan toona nba ki bi turib, Yennu ñasaakak ni, nan Israel teeb Yomdaano Yennu nba din senn bi yeeja Aarõnn, ki u wannib bianjinba na.

Liifai teeb sanae na

²⁰ Liifai booru ñei saakaleeb sanae na:

Jedeya, ki u baa tee Sebucl, ki u yeeja tee Amram,

²¹ Isia, ki u yeeja tee Rehabia,

²² Jahaf, ki u baa tee Selomif, ki u yeeja tee Isar,

²³ Hebronn bonjai, ki bi tee Jeria nan Amaria nan Jehasiel nan Jekameam, ki bi paa leeb paak saakatuk saakatuk,

²⁴ Samir, ki u baa tee Maika, ki u yeeja tee Usiel,

²⁵ Sekaria, ki u baa tee Isia, ki u yeeja tee Usiel, ki tee Maika ninja.

²⁶ Merari yaaboona, ki bi tee Mali nan Musi, nan Jaasia. ²⁷ Ki Jaasia mar bonjai bantaa, ñjamme tee Soham nan Sakur nan Ibri. ²⁸⁻²⁹ Mali mar bonjai banlee, ki bi tee Eleasar nan Kis. Eleasar din ki mar bonjaki, ñaan ki Kis mar bonjayenn, ki u sann tee Jerameel.

³⁰ Musi din mar bonjai bantaa: Njamme tee Mali nan Eder nan Jeremof.

Liifai teeb maarue na.

³¹ Bi mun bia din tɔ naatɔɔte ki gann toona, nan bi ninjamm nba tee Aarõnn yaaboona ki tee mannteeb na nba din tun bianjinba na, ki kpanbar Defid nan Sadok nan Ahimelek nan mannteeb ñei saakab nan Liifai teeb ñei saakab kur be ki dii siara. Bi din tun nnae ki tur sɔɔ kur ki li ki mɔk saakɔɔ ki boi biki.

* **24:6** 24.6 Koo: Bi din gann ñayenn-yenn Eleasar nan Itamar naakuut ni.

25

Ki jiin yanyinna nba be Yenjiantu nasaakak ni na po

¹ Kpanbar Defid nan Liifai saakab din gann Liifai naakuut nae, a bin tuu liit kii n̄makitir Yenjiantii toona: N̄amme tee Asaf nan Hemann nan Jedutunn naakuut. N̄amme sii s̄okint Yennu maan, kii biaki faa k̄ona nan duunii. Sana nba waa na tee niib nba ki bi din gannib a bin tuu liit jiantii nae, nan toona nba ki koonn kur saa tun:

² Asaf bonjai bannae na: Sakur nan Joosef nan Netania nan Asarela. Asaf nba din s̄okint Yennu maan yoo nba kur ki kpanbar wann̄o nae din n̄makitirib.

³ Ki Jedutunn bonjai tee banloob, n̄amme tee Gedalia nan Seri nan Jesaya nan Simeil nan Hasabia nan Matitia, ki bi baa Jedutunn tee bi n̄makit-t̄o, ki bi s̄okint Yennu maan ki bia faa k̄ona ki dontir Yennu, ki teen̄o niipoouk.

⁴ Hemann bonjai din tee piik nan bannae: N̄amme tee Bukia nan Matania nan Usiel nan Sebuell nan Jerimof nan Hanania nan Hanani nan Eliata nan Gidalti nan Romamti Eser nan Josbekasa nan Maloti nan Hotir nan Mahasiof. ⁵ Hemann nba din tee Yennu s̄okinii ki tur kpanbar na, ki Yennu tur̄o bonjai piik nan banna, nan bonpoib bantaa, nan n̄o Yennu nba din senn m̄osonn a u saa tun ki tur Hemann paɲ na. ⁶ Hemann bonjai na kur din tuu faa duunii nan k̄onae, ki bi baa Hemann n̄makitirib jiantii yoo, Yennu n̄asaakak ni. Asaf nan Jedutunn nan Hemann din tuu gaan n̄makita kpanbar boore.

⁷ Jab piinlee nan banna na kur din tumiie ki mi yanyinu nan bona faanu fanu, ki bi leeb Liifai teeb mun tumii li bian. Bi kur din taan ki tee jab kobii n̄anlee nan piinniin nan banniime.

⁸ Ki bin fit bann toonn nba ki s̄o kur saa tun, bi din tuu t̄o naat̄oote, faa lek tee nipaap̄ koo nikperi, faa lek tee wann̄t̄o koo tumiit̄o.

⁹⁻³¹ Jab kobii n̄anlee nan piinniin nan banniin na, bi din b̄okitibe n̄aak n̄aak, koonn piinlee nan n̄anna, ki koonn kur m̄ok niib piik nan banlee, ki bi yeno tee bi saak̄o. Baa din waa leeb paak bian̄inbae na ki tuun bi toona:

Sinsinn n̄ir̄o din tee Joosef-e, ki u nyii Asaf naakuuk ni,

ki Gedalia waa banlee ni, ki Sakur waa bantaa,

ki Seri waa banna, ki Netania waa ban̄mu,

ki Bukia waa banloob, ki Asarela waa banlore,

ki Jesaya waa banniin, ki Matania waa banyia,

ki Simeil waa piik, ki Usiel waa piik nan yeno,

ki Hasabia waa piik nan banlee,

ki Sebuell waa piik nan bantaa,

ki Matitia waa piik nan banna,

ki Jerimof waa piik nan ban̄mu,

ki Hanania waa piik nan banloob,

ki Josbekasa waa piik nan banlore,

ki Hanani waa piik nan banniin

ki Maloti waa piik nan banyia,

ki Eliata waa piinlee,

ki Hotir waa piinlee nan yeno,

ki Gidalti waa piinlee nan banlee,

ki Mahasiof waa piinlee nan bantaa,

ki Romamti Eser wei piinlee nan banna.

26

Ki jiin Yennu nasaakak na tamm̄oguura po

¹ Bi din gann Liifai teeb nba nae, a bii tee Yennu n̄asaakak na tamm̄oguura: Meselemia, ki u nyii Kora naakuuk ni, ki u baa tee Kore, ki Kore tee Asaf bonjai na yeno. ² Meselemia din mar bonjai banlore, bi sanae waa leer paak saakatuk saakatuk na: Sekaria din tee bikperik, ki Jedia-el waa, nan Sebadia nan Jatniel, ³ nan Elam nan Jehohanann nan Elihoenai.

⁴ Ki Yennu teen piisin Obed Edom paak, ki u mar bonjai banniin, bi sanae waa leer paak saakatuk saakatuk na: Semaya nan Jehosabad nan Joa nan Sakar nan Netanel, ⁵ nan Amiel nan Isakar nan Peuletai.

⁶⁻⁷ Ki Obed Edom bikperik Semaya mar bonjai banloob, n̄amme tee Otni nan Refael nan Obed nan Elsabad nan Elihu nan Semakia. Bi din tee niyurae bi naakuuk ni, kimaan bi din mi toona bonchiann, n̄aan Elihu nan Semakia din mantik mi toona ki gar bi kura.

⁸ Obed Edom bonjai nan bi nikpiimm kur din taan tee niib piinloob nan banlee. Bi din fit bi m̄oɲ, ki m̄ok paɲ nan bin tun toonn na.

⁹ Meselemia njaateeb kur din taan tee piik nan banniime, ki fit bi moŋ nan toonn na. ¹⁰ Hosa nba nyii Merari naakuuk ni na din mar bonjai banna: Namme tee Simri, (ki u baa teeno saako, njan njo kaa din tee u bikperiki,) ¹¹ nan Hilikia nan Tebalia nan Sekaria. Hosa njaateeb kur din tee niib piik nan bantaae, ki bi kur tee Yennu njaasaakak na tammoguura.

¹² Yennu njaasaakak tammoguura na, bi din bokitibe njaak njaak, ki bi be koonn koonn, ki wann soo kur u toonn njaasaakak na ni, nan baa wann Liifai boorleeb bianjina na. ¹³ Liifai maaru kur din tuu to naatote ki gann tammob nba ki bi sii guu, ki li ki mok binba yab koo binba waari. ¹⁴ Selemia din to ki gaar yondo po tammokookir; ki u bija Sekaria, wunba din tuu teen niib kpaanjanii na, to ki gaar gan po tammokookir, ¹⁵ ki Obed Edom to ki gaar diitu po tammokookir, ki u bonjai to ki gaar jeet diit guunu na. ¹⁶ Supim nan Hosa din to ki gaar yonbaa po tammob nan Salekef tammob, ki li be paapo sonu na ni. Bi din tuu bokitir guuteebe, ki bi gaan leeb yoo kur. ¹⁷ Niib banloobe din tuu guu yondo po tammokookir na daar nook ni, ki niigan po tammoguura tee niib banna, ki niidiitu po tammoguura tee niib banna. Ki jeet diit guura tee niib banna, daar kur ni, ki niib banlee guu diiuk kur. ¹⁸ Yonbaa po dindouŋ na, guura banna din guu sonu nba gaar koo li ni na, ki guura banlee mun guu li nook ni. ¹⁹ Toona nba nae ki bi din bokit ki tur tammoguura nba tee Kora nan Merari yaaboona.

Ki jiin Yennu njaasaakak na ni toonlia nba pukin po

²⁰ Liifai booru ni siab mun din tuu guu Yennu njaasaakak likirii diit, nan piinii nba ki bi jii tur Yennu na diit. ²¹ Ladann, wunba din tee Gersonn bonjai na yeno din tee naakuut bonchiann yeeja, ki pukin u bija Jehiel naakuuk. ²² Ladann bia din mar bonjai banlee pukin, ki bi sana tee Setam nan Joel, njamme din tuu guu Yennu njaasaakak likirii diit nan jeet diit na.

²³ Bi bia din bokit toona ki tur Amram yaaboona nan Is-har yaaboona nan Hebronn yaaboona nan Usiel yaaboona.

²⁴ Ki Sebuel, wunba tee Gersom yaaboonn, ki u mun tee Moses bija nae, din tee binba gorii Yennu njaasaakak likirii na saako. ²⁵ Li din nyii Gersom baa bik Elieser-e ki Gersom kpiin nan Selomif. Elieser din tee Rehabia baae, ki Rehabia tee Jesaya baa, ki Jesaya tee Joram baa, ki Joram tee Sikri baa, ki Sikri tee Selomif baa. ²⁶ Selomif nan u njaateebe din gorii Yenpiinii nba ki kpanbar Defid, nan nei saakab, nan naakuut saakab, nan kunkonkonna saakab jii ki tur Yennu na. ²⁷ Bi din jii tiat nba ki bi fat tob ni nae ki tur Yennu, a bii dia kii tuun nann toonn, Yennu njaasaakak ni. ²⁸ Selomif nan u njaateebe din tee binba gorii bona nba ki Yennu sokinii Samuel jii ki tur Yennu, nan kpanbar Sool nba tur linba, nan Ner bija Abner nba tur linba, nan Seruya bija Joab nba tur linba, nan linba kur ki niib tur Yennu, a bii dia kii tuun toona, jiantu njaasaakak na ni.

Ki jiin Liifai teleeb toona po

²⁹ Is-har yaaboona nba tee Kenania nan u bonjai nae, ki bi din turib baatutoonn, njamme din tuu sobin gbant, ki bia bu Israel teeb maan.

³⁰ Ki Hebronn yaaboona tee Hasabia nan u nikpiimm, ki bi tee tusir nan kobii njanlore, ki tee nijaana, njamme din gorii Yenjantii maan nan bat na maan, nan maan nba kur be Israel tij ni, Joodann mokir yonbaa po na. ³¹ Jeria din tee Hebronn yaaboonsaakar. Kpanbar Defid nba din dii naan, li bina piinna nie, ki bi din fiit la Hebronn yeeja njaak, ki la nan kunkonkonjaana nyii naakuuk na ni, ki koo Jaser, ki li be Gilead yent ni. ³² Jeria nan u nikpiimm kur din tee niib tusaa njanlee nan kobii njanlore, ki saa fit tun toona kur, ki tee nei saakab. Ki kpanbar Defid din gannib a bii be Rubenn booru ni, nan Gaad booru ni, nan Manase booru bokir nba be Joodann mokir yondo po na, kii njamii Yenjantii maan nan bat njaamaan kur.

27

Ki jiin kunkonkonna toona bokitu po

¹ Israel teeb saakab sana na nan bi naakuut saakab nan kunkonkonna saakab nba din dia tingbouŋ na toonae na. Njaarik kur, binn nook ni, jab tusaa piinlee nan njannee din tuu be toona ni ki gaan leeb koonn koonn. Ki saakab nba njakitirib na mun gaan leeb njaarik kur.

²⁻¹⁵ Saakab nba nae din tuu tuun njaarik kur ni:

Sinsinn njaarik saako din tee Jasobeam-e, ki u tee Sabdiel bija, ki nyii Peres naakuuk ni, ki Peres naakuuk nyii Juda booru ni. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan njanne.

Njaarik nba pukin munlee tee Dodai yar, ki u tee Ahoi yaaboonn. Ki Miklof tee wunba waa u paak. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan njanne.

Ki nmaarii nantaa ni tee Benaya yar, ki u tee manntoo Jehoyada bija, nooe din tee nijaana piintaa na saakoo, ki u bija Amisabad gaar u setu. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanna ni tee Asahel yar, ki u tee Joab naa bik, ki u bija Sebadia gaar u setu. U koonn tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanjmu ni tee Samhuf yar, ki u tee Is-har yaaboonn. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanloob ni tee Ira yar, ki u tee Ikes bija, ki nyii Tekoa. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanlore ni tee Heles yar, ki u tee Efraim booru ni niro, nnaan nyii Pelonn. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanniin ni tee Sibekai yar, ki u nyii Husa doo ni, nnaan tee Sera naakuuk nba nyii Juda booru ni na niro. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii nanyia ni tee Abieser yar, ki u nyii Anatof, ki li be Benjamin booru yent ni. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii piik ni tee Maharai yar, ki u nyii Netofa. U din nyii Sera naakuuk nie. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii piik nan yenn ni tee Benaya yar, ki u nyii Piratonn ki li be Efraim booru yent ni. U koonn din tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Nmaarii piik nan nanlee ni tee Heldai yar, ki u nyii Netofa, (u din tee Otniel yaaboonne), ki u koonn mun tee jab tusaa piinlee nan nanna.

Ki jiin Israel booru saakab po

16-22 Sana nba nae tee Israel booru piik nan nanlee na toondamm:

Booru	Toondaano
Rubenn	Elieser, ki u tee Sikri bija;
Simeonn	Sefatia, ki u tee Maaka bija;
Liifai	Hasabia, ki u tee Kemuel bija;
Aaronn	Sadok;
Juda	Elihu, ki u tee kpanbar Defid ninja;
Isakar	Omri, ki u tee Maikel bija;
Sebulunn	Ismaya, ki u tee Obadia bija;
Naftali	Jeremof, ki u tee Asriel bija;
Efraim	Hosea, ki u tee Asasia bija;
Manase	yonbaa po bokir Joel, ki u tee Pedaya bija,
Manase	yondo po bokir Ido, ki u tee Sekaria bija;
Benjamin	Jaasiel, ki u tee Abner bija;
Dann	Asarel, ki u tee Jeroham bija;

²³ Kpanbar Defid din ki kan naasinpaauj nba ki baar bina piinlee na nikanti, kimaan Yennu din senn mosonn nan u saa te Israel teeb n pot nan nmaabira nba be sanpaapo nae. ²⁴ Ki Joab, wunba naa tee Seruya na din piin ki kaan nikant, nnaan u din ki gbenn kaawa. Ki Yennu dat Israel teeb tuba, nikant na paak, li paak, niib na munn kann din ki sob teen kpanbar Defid gbounsaakauk ni.

Ki jiin saakab nba din gorii naan mokint paak na po

²⁵ Niib nba din tee saakab ki gorii naan mokint paak na sanae na:

Asmafef, wunba tee Adiel bija nae din gorii tiat diit nba be naan njaak,

ki Jonatann, wunba tee Yusia bija na gorii tiat diit nba be digbangbenja nan li digbanbis ni, tinj na kur po.

²⁶ Ki Esri, wunba tee Kelub bija na gorii kpaant toona paak.

²⁷ Ki Simej, wunba din nyii Rama na, gorii daan tiloona kpaant.

Ki Sabdi, wunba din nyii Sefam na, gorii tiloona daan toona paak.

²⁸ Ki Baal Hanann, wunba din nyii Geder na, gorii kpai saanii nan tilontii nba be yonbaa po kunkonbis po na.

Ki Joas mun gorii olif tiinii kpan diit.

²⁹ Ki Sitrai, wunba nyii Saronn na din gorii bonkob-kpaarii nba kpaar bonkobit, Saronn paanu ni na.

Ki Safat, wunba tee Adlai bija na din gorii bonkob-kpaarii nba kpaar bonkobit baat ni na,

³⁰ Ki Obil, wunba nyii Ismael booru ni na din gorii binba kpaar laagumiinba na.

Ki Jedeya, wunba nyii Meronof na din gorii binba kpaar bonii.

³¹ Ki Jasis, wunba nyii Hagar booru ni na, din gorii binba kpaar pei nan buunii.

Ki jiin Defid kpaanteeb po

³² Jonatann, wunba tee kpanbar Defid baa waar na din tee kpaantoo nba mok yame, ki bia tee gbounsobiro. Ki Jehiel, wunba tee Hakmoni bija na din tuu tumii kpanbar na bonjai. ³³ Ahitofel-e din tuu tee kpanbar kpaantoo; ki Husai, wunba nyii Ark na din tee kpanbar na yook nan u maaruk. ³⁴ Ahitofel nba din kpo na poor poe, ki Abiatar nan Jehoyada, wunba tee Benaya bija na, ji din teen kpanbar na kpaan teeb. Joab-e din tee kunkonkonna saakoo.

28

Ki jiin Yenjiantu nasaakak na maanu po

¹ Kpanbar Defid din tun yiin Israel saakab kur, a bin taan Jerusalem: njamme tee saakab nba gorii booru kur paak, nan saakab nba gorii tingboun na toona paak, nan saakab nba gorii naakuut paak, nan saakab nba gorii mokint nan bonkobit nba tee kpanbar nan u bonjai yar, ki pukin kpanbar nasaakab kur nan kunkonkonna saakab nan nijaana kur, ki bi taan leeb Jerusalem.

² Kpanbar Defid din fiir set bi tooonne ki yet a, "N naa waas nan n niib, gbiintir ki turin. N loon ki n maa njaake ki lii tee ti Yomdaano Yennu molor lakir nba tee u taakpakitir na dindoooor. N teen siir nan min maa njaak ki baakowa, ³ njaan Yennu manj betin a min kaa saa maa njaak ki turo, kimaan n tee kunkonkonnoc, ki kpai niib bonchiann. ⁴ Timm Israel teeb Yomdaano Yennu-e gannin n baa njaateeb ni, a min nan n yaaboonae saa dia Israel teeb nan yoo nba kaa gbennu. U din nyinn Juda boorue a bii tee tooondamm, ki Juda njaak ni ki u gann n baa njaateeb. Njaak na teeb kura, njaan u par din peen nan wun gannin ki teenin Israel teeb kur kpanbar. ⁵ Yennu turin bonjai bonchiann; bi kur manj, njaan Yennu gann Solomon-e a wuu tee daano nba saa di Israel naan nba tee njo Yennu yar na.

⁶ "Yennu betin a, 'A bija Solomon-e saa maa n njaak. N gann njooc ki u sii tee n bik, ki n mun tee u baa. ⁷ N saa te ki u naangboun n wei, li-i tee ki u dia n wannu nan sennu nan waa diar motana bianjinba na.'

⁸ "Li paak, n niib, i be Yennu nan Israel teeb kur tooonne na. N beeri maa yii saak i Yomdaano Yennu sennii nba ki u wannit na fanu, ki lin te ki i fit koo tinngan na ni yoo kur, ki tan gaan tur i yaaboonae nba saa wei poor na."

⁹ Ki Defid yet Solomon a, "N bija Solomon, n beera nan ii mi a baa Yennu, kii jiantiro nan a par munn nan a yan kur. U mi ti dudukit nan taa loon linba kur. Fi-i baar u boor, u saa gaarawa, njaan fi-i turo kpinkpaar; u saa nyikae fas fas. ¹⁰ Li njan ki fan bann nan Yennu-e ganna, a fan maa u kasii njaak. Li paak, ii wakii ki maa nan parcheenn."

¹¹ Defid din wann u bija Solomon bianjinba ki u saa maa Yennu nasaakak na, nan li tiat binbeoor, nan dileet nba pukin, nan Kasii yaa Kasii Boor, siaminba ki Yennu sii nyikin chabin yanbomm. ¹² U bia din turo lora nba kur ki u mok u dudukit ni, ki jiin dindont nan diit nba kur lintir, nan diit nba ki Yennu njaatiat nan piinii nba ki bi teen Yennu na sii bi li ni. ¹³ Defid bia din wanno bianjinba ki u saa taan mannteeb nan Liifai teeb ki wannib baa tuu sii tuun bi toona bianjinba, Yennu nasaakak na ni, nan baa bia sii njamii Yenjiantu toontunbana bianjinba. ¹⁴ Defid din wann salimpeena nan salimmona bianjinbae ki bi saa jii ki njamm jiantu toontunbona manj, ¹⁵ nan bianjinba ki bi saa jii njamm fitir kur, nan fitsenta, ¹⁶ nan salimpeena teebula, nan salimmona teebula nba ki bi tuu saa jii boroboro kuna ki paan li paak ki tur Yennu. ¹⁷ U bia din wannib baa saa jii salinjana ki li yab bianjinba, ki njamm li diitmoyaaarii nan senii nan boba, nan baa bia saa jii salimpeena nan salimmona ki li yab bianjinba ki njamm senii, ¹⁸ nan baa bia saa jii salinjana ki li yabint tee bianjinba ki njamm binbintir nba ki bi sii dia bonnunubit ki jokin muu li paak. U din wannib baa saa teen bianjinba ki nan salima toruk ki tur bona nba mok kpinkpant* nba lat Yennu molor lakir na paak. ¹⁹ Kpanbar Defid din yet a, "Linba na kur tee njamakita nba ki Yennu moj din wannime ki n sob."

²⁰ Kpanbar Defid din njamm yet u bija Solomon a, "Ii wakii ki chee a par. Piint toonn na kii tuun, ki daa te soo goi-ani, ki ti Yomdaano Yennu nba ki n jiantiro na sii be nana. U kan nyikaani, njaan u sii be nana nan faa tan saa gbenn jiantu nasaakak na paak toona.

²¹ Mannteeb nan Liifai teebe yen toona nba sii tuun Yennu nasaakak na ni. Toontunna be, ki soo kur fit tuun toonn nba ki u tumii, ki teen siir nan bin somma; saakab nan niib na kur be a nuu ni."

* **28:18** 28.18 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, njaan mok kpinkpant.

29

Ki jiin piinii nba ki bi saa jii maa Yennu n̄asaakak na po

¹ Kpanbar Defid din yet niib na kur a, “N bija Solomonn-e tee daano nba ki Yennu ganno, n̄aan u pota ki daa ki mok yami. Toonn nba tee lin tun na paar bonchiann, kimaan n̄asaakak na ki tee nisaarik yar kaa, n̄aan li tee ti Yomdaano Yennu yare. ² N yabir bonchiann ki lon tiat nba saa maa Yennu n̄asaakak nawa, li salimm̄ona, nan salimpeena, nan kutm̄ont, nan kutlaana, nan taabii, nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan tanjabirkara, nan tanpeena, nan tanbooru kur, ki li yab bonchiann. ³ Maa lek lon linba na, n̄aan n bia nyinn salimpeena nan salimm̄ona n tiɔŋ jafaa ni ki pukin, kimaan n mok lomm nan Yennu n̄asaakak na paak. ⁴ N tur salima nba n̄an, kuna tusaa kobik, nan salimpeena kuna tusaa kobii n̄anlee nan piinna, a lin jii n̄amm Yennu n̄asaakak dikpina, ⁵ nan salimm̄ona nan salimpeena nba ki toontunna saa jii ki nan bona. I n̄mee mun teen siir nan wun jii u piinii ki tur Yennu dinna?”

⁶ N̄anne ki naakuut saakab, nan booru na saakab, nan kunkonkonna saakab, nan saakab nba gorii kpanbar mokint na, tur nan bi para kur. ⁷ Bi din tur linba nae, a lin maa Yennu n̄asaakak, salimm̄onkuna tusaa kobik nan piinlore, nan salimpeenkuna tusaa kobii n̄antaa nan piinna, nan kutm̄ont kuna tusaa kobii n̄anloob nan piinlee, nan kutlaana tusbamm n̄antaa nan kobii n̄anna. ⁸ Binba din mok tanbinyinyira nba daauk paar na din jii tur wunba gorii Yenjiantu n̄asaakak likiriie, ki bi yiu Jehiel, ki u tee Liifai booru, ki nyii Gersonn naakuuk ni na. ⁹ Niib na din tur nan bi para kure, ki mok parpeenn, linba ki bi tur Yennu ki li yab na paak. Kpanbar Defid mun bia din k̄amme.

Bian̄inba ki Defid pak Yennu

¹⁰ Niib na kur t̄onne ki kpanbar Defid din pak Yennu, ki yet a, “Yennu nba tee ti yeeja Jakob Yomdaano na, dontir tee a yare mokm̄ok nan mokm̄ok. ¹¹ Yennu, fine tee Yenjaann, ki mok yiikoo, ki a baakir yab, ki a mok nyannu nan n̄ant bonchiann. Fine yen tingbouy nan sanpaak kur, ki tee kpanbar gbenjir nba dia bona kur. ¹² Mokint nan sanjann kur nyi a boore, ki a dia bona kur nan a paŋ nan yiikoo; ki a fit dont niro ki u tee nijaann, ki mok paŋ. ¹³ Motana, Yennu, ti teena niipoouk, ki dontir a sann nba tee baakir na.

¹⁴ “Min nan n niib kan fit tura siari, kimaan bona kur tee piiniie ki nyii a boor, ki ti jiin tura linba tee a yara. ¹⁵ Yennu, a mi nan ti manfor na ni, ti tee nan saamm nae tingbouy na ni, nan ti yeejamm nba din tuu tee na. Ti tee nan yunyuy nba tuu gar nae, ki ti kan fit lok kuumi. ¹⁶ Ti Yomdaano Yennu, ti baar nan mokint na kur, a tin maa a jiantu n̄aake ki baakit a kasii sann, n̄aan li kur lek nyii a boor nie, ki bia tee a yar. ¹⁷ N mi nan fin Yennu bikint soɔ kur par, ki mok parpeenn nan binba mok binben̄aŋ. Bona nba na kur, n tura nan n par kur nan barm̄oniie, ki motana n jii la parpeenn nba ki niib na mok nan baa tura bi piinii nan bi para kur nawa. ¹⁸ Yennu nba tee ti yeejamm Abraham nan Aisak nan Jakob Yomdaano na, n̄aant ki lomm na booru-ii be a niib para ni mokm̄ok nan mokm̄ok, ki te ki bi mok mosaku nana. ¹⁹ Turin n bija Solomonn par nba ki u sii loon wuu saak sennu nba ki a turit na nan u par kur, ki bia maa n̄asaakak nba ki n teen siir nanna.”

²⁰ T̄on, ki Defid yet niib na kur a, “Pakin i Yomdaano Yennu.” N̄anne niib na kur pak ki dont Yennu, wunba tee bi yeejamm Yomdaano Yennu na, ki baa fabin tiŋ ni ki tur Yennu baakir, ki bia tur kpanbar na baakir.

²¹ Laa yent sanyiok, ki bi baar nan bonkobit ki mann maruj ki tur Yennu, ki bia turo mujoonu maruj; naajai tusir, nan pejai tusir, nan pegana tusir, nan bonnyunyut Yenpiinii, nan Yenpiinia nba be kur, ki li jaŋ Israel teeb kur paak. ²² Li daar bi din mok parpeenn bonchiann ki dii ki bia nyuu Yennu t̄onn.

Bi din m̄oont taar munlee-e nan Solomonn-e tee kpanbar. Yennu sannie ki bi din m̄oon kpan u paak nan n̄ooe tee bi kpanbar, ki bia m̄oon kpan Sadok paak ki u tee bi manntoo. ²³ T̄on, ki Solomonn ji gaar u baa Defid seenu ki tee kpanbar, nan Yennu nba wann bian̄inba na. U din tee kpanbar nba laat nyannue, ki Israel teeb kur saak u mob. ²⁴ Kunkonkonna saakab kur, nan nijaana kur, nan kpanbar Defid bonjai kur, din sat mob nan bi saa sikin bi moŋ kii waa kpanbar Solomonn. ²⁵ Yennu din te ki Israel teeb kur tiin Solomonn, ki baakitɔ ki gar kpanbara nba tuu diab nawa.

Ki jiin kpanbar Defid kuun po

²⁶ Defid, wunba tee Jese bija na din dii naan ki dia Israel teeb ²⁷ bina piinna. U din kar Hebronn bina n̄anlore-e, ki kar Jerusalem bina piintaa nan n̄antaa. ²⁸ U din tan k̄petewa ki kpo. U din dii manu u manfor ni, ki mok mokint, ki bia la baakir niib boor; ki u bija Solomonn-e din gaar u setu ki dii naan. ²⁹ Kpanbar Defid bisin ni ki tan tuu u k̄petuk labaar sob Yennu sokiniinba bantaa na gbant ni, n̄amme tee Samuel nan Natann

nan Gaad. ³⁰ U labaar man want waa din dia doo bianjinba, nan waa paar bianjinbae, nan linba kur baarɔ, ki bia baar Israel teeb nan digbana nba kur kpiab.

Kpanbara BARKPERII munlee

Ki jiin 2 Barkperii gbouj na po

Gbouj na tukin ki beerit Israel naan yent nan Juda naan yent poe. Barkperii gbounsinsinn nan Barkperii gbouj njanlee na din tee gboun-yemmire, ki bi tan bokit ki li tee gbant njanlee. Baatusir ni, bi yi gbouj manje 2 Kronikils.

Bianjinba ki kpanbar Solomonn miar Yennu yanfoon po

(1 Kpanbara 3.1-15)

¹ Solomonn, wunba tee kpanbar Defid bija na din dia Israel tingbouj ki nmakitir fanu, ki u Yomdaano Yennu teen piisin u paak, ki te ki u naangbouj kpai.

² Kpanbar Solomonn din pak nan Israel teeb nba tee kunkonkonna saakab ki gorii niib tusir tusir nan kobik kobik, nan barbuura, nan Israel booru saakab, nan naakuut saakab nan nilee nba be Israel tij ni, ³ a bin wei u poor, ki bin saan Gibeonn, kimaan Yennu lanbouj nba ki njan Yennu toontunno Moses njanmir kunkoouk paak na din be leje. ⁴ Yennu molor lakir na din be Jerusalem-e. Li din be lanbouj nba ki kpanbar Defid din chaan, yoo nba ki u nyii nan molor lakir man Kiriaf Jearim ki baar nann na nie. ⁵ Kutmont binbintir nba ki Besalel, wunba tee Uri bija, ki u yeeja tee Hur na din njanmir na mun din be Gibeonn-e, Yennu lanbouj na toonn. Leje ki kpanbar Solomonn nan niib na kur din jiantir Yennu. ⁶ Kpanbar Solomonn din saan Yennu lanbouj na boore, ki saa mann mujoonu Yenpiinii maruj, kutmont binbintir na paak, ki jiant Yennu. U din kpai bokobit tusir ki joor muu li paak.

⁷ Li daar nyiook ki Yennu dokit Solomonn paak ki yeto a, "A loon bee ki man turani."

⁸ Ki Solomonn jiin a, "A tun a lonchion ki tur a toontunno, n baa Defid, yoo nba gar, ki motana ki a te ki n set u seenu ni ki dii naan. ⁹ N Yomdaano Yennu, gbeent masonn nba ki a sat ki tur n baa Defid na. Fine dinnin naan a mii dia niib nba yab ki kaa kann na. ¹⁰ Li paak, turimin yanfoon nan bannu nba ki n saa fit dia niib na. Nna-i kaa, n saa teen nlee ki dia a niburuj na?"

¹¹ Ki Yennu yet Solomonn a, "A gann linba nana. A bo saa fit boin mokint koo likirii po, koo yudantuk po, koo a datai n kpo po, ki bia fit boi a manfofoouk po, njan ki a boi yanfoon nan bannu po, a lin te ki a fit dia n niib nba ki n teena bi kpanbar na. ¹² N saa tura yanfoon nan bannu, ki bia pukina gor nan likirii nan yudantuk, ki lin gar kpanbara nba dii a liik, nan binba saa wei a poor."

Ki jiin Kpanbar Solomonn pan nan mokint po

(1 Kpanbara 10.26-29)

¹³ Nanne ki Solomonn nyii Yennu lanbouj nba be Gibeonn, ki li tee Yenjiantboor na, ki saan Jerusalem. Leje ki u din saa dia Israel teeb. ¹⁴ U din mok taantorit tusir nan kobii nanna, nan taanjakitii tusaa piik nan njanlee. U din te yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanlia ni. ¹⁵ U naan yoo, salimpeena nan salimmona din nyor Jerusalem nan tana nba nyor bianjinba nae, ki kpekii bia gbee ki tee nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak bianjinba na. ¹⁶ Kpanbar na toontunnae din gorii ki nmakitir taanii nba nyi Musri nan Silisia ki koo u doo ni, ¹⁷ nan taantorit nba nyi ljipt ki koo na. Ki bi din koi Hef nan Siria kpanbara taanii nan taantorit, ki taantoruk daauk tee salimpeenkuna piik nan njanmu, ki taamm daauk mun tee salimpeenkuna nanna.

2

Ki jiin Yenjiantu nasaakak maanu siir teenu po

(1 Kpanbara 5.1-18)

¹ Kpanbar Solomonn din dukin nan wun maa nasaakak ki lii tee siaminba ki bi sii jiantir Yennu, ki bia maa u man njaak. ² U din gann jab tusaa piinlore, ki bi sii jikin tanmaabona, ki gann jab tusaa piinniin, ki bi sii koi tana joct ni, ki jab tusaa nantaa nan kobii njanloob tee binba sii gorii toontunna na.

³ Solomonn din tun toonii Taya kpanbar Hiram boor ki yet a, "Njan ti lakin kii di daak nan faa din tuu be nan n baa Defid bianjinba ki din koi kpek taabii a wun maa u njaak na. ⁴ N yaa man maa njaake ki baakit n Yomdaano Yennu. Njaak na sii tee kasii boor nba ki min nan n niib sii jiantir Yennu-e, ki jikit bonnunubit ki jokin, siaminba ki ti sii teeno kasii boroboro yoo kur na, leje ki ti sii teeno mujoonu Yenpiinii sanyiok ni

nan daajoouk kur, nan li foon daar kur, nan nmaapaan jaamm kur, nan kasii daa kur, ki baakit ti Yomdaano Yennu. U wannit a tii dia sennu man yoo kur. ⁵ Naak nba ki n yaa man maa na, li sii yab bonchiann, kimaan Yennu tee Yenjaann ki gar yennii nba be. ⁶ Soƿ kan fit maa njaak ki tur Yennu, kimaan sanpaak nan sanpagbant yabint njaan u kan fit koo li ni. Ki maa yaa n maa Yenjiantu nasaakak na, li tee siaminba ki n sii jokin bonnubite ki teeno. ⁷ Ton, turimin niro nba mok yan ki saa fit jii salimmona nan salimpeena nan kutmont nan kutlia ki tun nann toonn, ki bia jii gungunbonwuwur nan gungun-monwuwur nan gungun-mon ki luur. Li daano saa tun nan toontunna nba be Juda nan Jerusalem, ki n baa Defid din gannib nae. ⁸ N mi nan a jab na mi tichoonu fanu, li paak, turimin kpek nan langberj nan naaseek taabii nba be Lebanonn. N teen siir nan man te n jab na n baar ki somm a yab ⁹ ki bin choo linba sii yab, kimaan njaak nba ki n yaa man maa na sii yab, ki bia njan bonchiann. ¹⁰ N saa tura jeet nba saa dinn tichooora na, ki li tee dii nba ki bi dia tee boroboro baajii tusaa piinna nan nanna, nan dimonii baajii tusaa piinna, nan tiloona daan galint tusaa kobik, nan olif tiinii kpan* galint tusaa kobik.”

¹¹ Kpanbar Hiram din jiin Solomonn gbouj ki yet a, “Kimaan Yennu nba loon u niib na paak, ki u teena bi kpanbar. ¹² Pakin Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba nan sanpaak nan tij. U tur kpanbar Defid bik nba mok yanfoon, ki gbee nan bannu nan subinii, ki u dukin nan wun maa njaak ki tur Yennu, ki bia maa u mon njaak. ¹³ N jikit nuu toontunno nba sub, ki bia mi toonn fanu, ki bi yiu Hiram na, ki teena. ¹⁴ U naa nyii Dann booru nie, njaan ki u baa nyii Taya. U tumii waa saa jii salimmona koo salimpeena koo kutmont koo kutlia koo tana koo taabii ki namm bonawa. U bia saa fit jii gungunbonwuwur koo gungun-monwuwur koo gungun-mon koo chabnann, ki tun nann toonn. U saa fit kpeer ki bia jab ninnaun nba kur ki bi tur. Njaant ki wun tun nan a nuu toontunna na, ki bia kii tuun nan binba din tuun ki teen a baa Defid na. ¹⁵ Li paak, a jii turit boroboro dii nan dimonii nan daan nan olif tiinii kpan nba ki a sat mob nan a saa turit na. ¹⁶ Ti saa choo kpekii nba be Lebanonn kunkona ni, ki a loon na kur. Ti saa taanire ki lor ki paanir mokgbenjir paak, ki lin pukit saan Jopa. Leje ki a saa jii daat man ki saan nann Jerusalem.”

Baa piin Yenjiantu nasaakak na maanu bianjinba

(1 Kpanbara 6.1-38)

¹⁷ Kpanbar Solomonn din kan boorganu nba be Israel tij ni na nikant, ki li naan nan nikant nba ki u baa Defid din kan na. Boorganu jab din tee tusaa kobik nan piinnyu nan nantaa nan kobii njanloob. ¹⁸ U din gann jab na ni tusaa piinlore a bii jikit njaak na maanu tiat, ki gann tusaa piinniin a bii koi tana joot ni, ki tont jab tusaa nantaa nan kobii njanloob na, a bii gorii toontunna na, ki toonn-ii tuun.

3

¹ Ki Kpanbar Solomonn maa Yenjiantu nasaakak na Moria kunkonn nba be Jerusalem na paak, ki tee siaminba ki Yennu din dokit u baa Defid paak na. Lej din tee Jebus booru niro nba ki bi yiu Arauna na jarike. ² U din piin maanu, u naan bina nanna ni, li nmaarii njanlee, daanjanlee daare. ³ Nasaakak manj fiakir fokint tintann paak din tee taakaabii piintaa, ki yarin taakaabii piik. ⁴ Li naakutal din yarin taakaabii piik, ki njaak na sanpaapo fokint tee taakaabii piik.* Bi din taan salimae njaak na nook ni kur po. ⁵ Bi din kpaa kpek taabie ki dokin njaak na nook ni dikpina kur, ki taanir salinjana, ki nan kaatii nan jarit salima na paak. ⁶ Kpanbar na din namm Yenjiantu nasaakak na, ki li njan bonchiann nan burchintana, nan salima nba ki u nyii nann Parfaim tij ni. ⁷ U din jii salimae ki taan njaak na dikpina, nan li yoka, nan li tammoi, nan li gana paak. Nuu toontunna na din nan bona nba mok kpinkpante† ki tabin dikpina na paak. ⁸ Li nook ni diiuk nba ki bi yir Kasii yaa Kasii boor na fokint din tee taakaabii piike, ki yarin taakaabii piik, ki li tee nasaakak na yarimu kur. U din jii salinkuna, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobii njanlee nan piinnyu nawa, ki taan Kasii yaa Kasii boor dikpina na, ⁹ ki jii salima ki li yabint tee nan borik gbinn na, ki njammir kpai, ki bia taan li sanpaapo diit na nan salima.

¹⁰ Kpanbar na din te ki u nuu toontunna na jii kut ki njammir bona nba mok kpinkpant banlee, ki porib salima, ki toonir Kasii yaa Kasii boor. ¹¹⁻¹³ Ki bi see lej ki kpia leeb ki tor tammob. Ki yenokoo kur mok kpinkpant njanlee, ki kpinkpouj kur fokint tee taakaabii njanlee nan waan, ki bi kpinkpant pobit diiuk na sinsuuk ni ki siit leer, ki bia tant, ki

* 2:10 2.10 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar. * 3:4 3.4 Siab yaa li tee taakaabii piinloobe. † 3:7 3.7 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, njaan mok kpinkpant.

tuu dikpina na, ki li kur taan tee taakaabii piik. ¹⁴ Chinchenn nba din jooŋ ki bokit Kasii yaa Kasii boor na, bi din jii chabŋanne nan chablia, ki jii gungunbonwuwur, nan gungun-monwuwur, nan gungun-moŋ, ki luu bona nba moŋ kpinkpant na li paak.

*Ki jiin kutmont toota ŋanlee na po
(1 Kpanbara 7.15-22)*

¹⁵ Kpanbar na din maa toota ŋanlee, ki sennir Yennu ŋasaakak na tɔɔnn, ki yenn kur fokint tee taakaabii piik nan ŋanlore, ki li yur fokint tee taakaabii ŋanlee nan waan. ¹⁶ U din nan bona nba naan jarit, nan linba naan tiik loona na, toota na yur paak. ¹⁷ U din senn toota na Yenjiantu ŋasaakak tammɔb kpiŋe. Linba din be niidiitu po na sann tee Jakinn, ki linba mun be niigaŋ po na sann tee Boas.

4

*Ki jiin Yenjiantu ŋasaakak na tiat po
(1 Kpanbara 7.23-51)*

¹ Kpanbar Solomonn din jii kutmonte ki maa maruŋ binbintir, ki li fokint tee taakaabii piik piik loka na kur po, ŋaan dokii taakaabii ŋanŋmu. ² U bia din jii kutmont ki maar nyunbuuk bonkunkunn, ki li sumii taakaabii ŋanlee nan waan, ki yarin nook ni taakaabii ŋanŋmu, ki loka ni yarin taakaabii piik nan ŋanŋmu ki lint. ³ Bi din nan naajai ninnaujo, ki lint buuk na guunii ŋanlee. ⁴ Nyunbuuk na din tɔɔ kutmont naajai piik nan banlee paake, bantaa din tor bi numm niigaŋ poe, ki bantaa tor yonbaa po, ki bantaa tor niidiitu po, ki bantaa tor yondo po. ⁵ Nyunbuuk na kpakiiu din tee nan niibifoouk fokint nae, li moŋbana din naan koŋ yare, ki yat paapo nan tipuuk nba tuu yit bianjinba na. Nyunbuuk na din saa fit koŋ nan galint tusaa piik nan ŋanŋmu nawa. ⁶ Bi bia din ŋamm kutsont piik, a bii dia kii wu bonkobit nant nba ki bi saa joor muu ki li tee maruŋ yar na, ki senn kutsont ŋanŋmu ŋasaakak na niidiitu po, ki senn kutsont ŋanŋmu niigaŋ po. Nyun nba din be buuk na ni din tee mannteeb nae-ii dia kii wu bi moŋ.

⁷⁻⁸ Bi din ŋamm salima fitsenta piike, nan sennu nba wann bianjinba na, nan teebula piik, ki koŋ sennir ŋasaakak na ni, ki senn fitsenta ŋanŋmu niidiitu po, ki bia senn fitsenta ŋanŋmu niigaŋ, ki senn teebula ŋanŋmu niidiitu po, ki bia senn ŋanŋmu niigaŋ po. Bi bia din ŋamm salima senii kobike, ki bi sii dia mii.

⁹ Bi bia din ŋamm nook ni dindonjouk, ki li tee mannteeb yar, ki bia ŋamm nanyer po dindonjouk. Gana nba din be dindonjot sinsuuk ni na, bi din taanir kutmonte. ¹⁰ Bi din senn nyunbuuk na Yenjiantu ŋasaakak na niidiitu po lotik nie.

¹¹⁻¹⁶ Hiram mun bia din ŋamm boba nan sofira nan senii. U din gbenn bona nba ki u sat moŋ ki tur kpanbar Solomonn nan u saa ŋamm ki tur ŋasaakak na. Li din tee:

toota ŋanlee,

nan li yura ŋanlee nba naan senii, ki tɔɔ toota na paak,

nan kut jarit nba ki bi luu ki paa toota yura paak,

nan kutmont loona kobii ŋanna, ki li kur tɔɔ chaabii ŋanlee-lee, ki lint toota na yura paak,

nan torit piik,

nan tatilanmanbana piik,

nan nyunbuuk,

nan naajai ninnant piik nan ŋanlee nba ki nyunbuuk tɔɔ li paak na,

nan boba nan sofira nan diitmɔyaarii.

Hiram, wunba tee nuu toontunna saako nae, din jii kutmont nba ki bi ŋammir ki nan bona nba na kur, nan kpanbar Solomonn nba din wannɔ a wun ŋammir, ki bii diar Yenjiantu ŋasaakak ni bianjinba na.

¹⁷ Kpanbar na din te ki bi ŋamm li kur, saauk boor nba be Sukof nan Sereda sinsuuk ni, Joɔdann moŋkir baaok ni nae. ¹⁸ Bi din ŋamm bonloŋa bonchiann leŋ, ki bi soɔ din kan fit bikin ki la kutmont nba ki bi jii ŋamm bona maŋ yabint nba tee.

¹⁹ Kpanbar Solomonn din jii salimae ki ŋamm bona nba be Yenjiantu ŋasaakak na ni: li maruŋ binbintir, nan teebul nba ki bi paa boroboro ki teen Yennu, ²⁰ nan fitsenta, nan salinjana fita nba ki bi sii dia jokin Kasii yaa Kasii tɔɔnn, nan sennu nba wann bianjinba na, ²¹ nan tipuuk bonnankara, nan fita nan babitii, ²² nan fita bonŋmakint-kara, nan senii, nan sipiat nba sii tee bonnunubit li ni, nan tatilaat nba sii jikin musankooŋa. Bi din jii salinjanae ki nan linba na kur. Yenjiantu ŋasaakak na nanyer po gana, nan Kasii yaa Kasii boor gana na, bi din taanir salimae.

5

¹ Kpanbar Solomonn nba din tun Yenjiantu n̄asaakak na toona ki gbenn yoo nba, ki u ji jii bona nba ki u baa Defid din jii tur Yennu na, ki koon Yenjiantu n̄asaakak na ni: li salimpeena, nan salimm̄ona nan bona nba kur be.

Bianjinba ki bi baar nan molor lakir na ki koon n̄asaakak na ni
(1 Kpanbara 8.1-9)

² Ki kpanbar Solomonn tun yiin Israel booru saakab nan naakuut saakab a bin taan Jerusalem, ki saan Defid doo nba tee Sayonn na ki be Jerusalem man na, ki jii Yennu molor lakir na ki koon n̄asaakak na ni. ³ Ki bi kur tikir Lanbont Jaamm na yoo. ⁴ Israel saakab na kur nba din tikir yoo nba, ki Liifai teeb wokit Yennu molor lakir na, ⁵ ki saan nann n̄asaakak na boor, ki mannteeb nan Liifai teeb na bia chaat Yennu lanbouy nan li bona kur, ki saan nann n̄asaakak na ni. ⁶ Kpanbar Solomonn nan Israel teeb kur din taan leeb molor lakir na boor, ki kot pei nan nei bonchiann ki mann maruj. ⁷ Ki mannteeb na ji jii molor lakir na ki koon n̄asaakak na ni, ki saa sennir Kasii yaa Kasii boor, ki li be bona nba mok kpinkpant na* loy ni. ⁸ Bona man kpinkpant din lat piin molor lakir nan daat nba ki bi tuu soor ki jii nawa. ⁹ Dasoorkara na nba din fok bianjinba na, nir̄o-i set kpian Kasii yaa Kasii tammob nae ki u saa lar, n̄aan wuu fokit u kan lari. Daat man bia daa be lej nan dinna. ¹⁰ Siar din kaa molor lakir na ni ki pukin tanpatlai n̄anlee nba ki Moses din kpeen Sainai joor boor na, siaminba ki Yennu din lor nan Israel teeb, yoo nba ki bi nyii Ijijt ki baat na.

Ki jiin Yennu man yentchiay po

¹¹ Mannteeb na kur din seet Kasii na boore. Mannteeb nba din be lej na din n̄amm bi moje, ki li ki mok waa nyii koon nba ni.

¹² Liifai teeb na yanyinna din tee Asaf nan Hemann nan Jedutunn nan bi bonjai nan bi nikpiimm, ki din lia tapeenii* ki saan set yondo po, binbintir na boor, ki faa duunii nan kona, ki mannteeb kobik nan piinlee peeb naatuna. ¹³ Ki naatunpebira nan yanyinna kur taan yomm ki yiin kunkoyenn ki dontir, ki bia teen Yennu niipoouk. Bi din peeb naatuna nan duunii nan bonmumoot nba kur be, ki leeb waa ki yiin ki dont bi kunkora ki piak Yennu, ki yeen a,
"Pakin Yennu man, kimaan u n̄an,
ki u lomm kaa gbennu."

Ton, ki sanpagbouy gbee Yenjiantu n̄asaakak na ni. ¹⁴ Mannteeb na ji din ki fit tukin ki tun jiantii toona, kimaan sanpagbouy nba be nan yabint Yennu yentchiay ki gbee n̄asaakak na paak.

6

Bianjinba ki Solomonn pak maan ki tur niib na
(1 Kpanbara 8.12-21)

¹ Nanne ki kpanbar Solomonn miar Yennu, ki yet a,
"Yennu, fine yet nan a sii be sanpagbouy nan bunbon̄nie.

² Motana, n maa n̄asaakak nba n̄ane ki tura,
siaminba ki a sii be yaayoo siiyoo."

³ Ki Israel teeb na kur see lej, ki kpanbar na n̄mant u numm ki tokinib, n̄aan miar Yennu piisin bi paak, ⁴ ki yet a, "Pakin timm Israel teeb Yomdaano Yennu nba din dia u mosonn nba ki u senn ki tur n baa Defid, yoo nba ki u din yeto a, ⁵ 'Laa nyii yoo nba ki n din nyinn n niib Ijijt tij ni ki tan tuu dinna na, n din ki gann digbansiar Israel tij ni, ki li tee siaminba ki bi saa maa n̄asaakak kii jiantirimi, n bia ki gann soo a wun dia n niib Israel teebi. ⁶ N̄aan motana n ji gann Jerusalem-e, a bii jiantirin lej, ki bia gann fin Defid a fan dia n niib Israel teeb.' "

⁷ Solomonn din n̄amm tukin ki yet a, "N baa Defid din dukin nan wun maa n̄asaakak, ki bii jiantir timm Israel teeb Yomdaano Yennu lej, ⁸ n̄aan ki Yennu yeto a, 'A din mok monii nan faa loon fan maa jiantu n̄asaakak ki turin na. ⁹ N̄aan a kan ban maari. A t̄ion bijae tan saa maar; n̄ooe saa maa n n̄asaakak man.'

¹⁰ "Ti Yomdaano Yennu gbeen mosonn nba ki u senn nawa, ki motana n gaar n baa setuwa ki dii Israel naan, ki bia maa n̄asaakak nba ki ti sii jiantir timm Israel teeb Yomdaano Yennu leja. ¹¹ N jii molor lakir nba ki tanpatlai be li ni, ki tee linba ki Yennu din sob u molor nba ki u din lor nan Israel teeb li paak na, ki koon n̄asaakak na niwa."

* 5:7 5.7 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, n̄aan mok kpinkpant. † 5:12 5.12 Bi yi tiat man "linenn", ki li maakit gbanant.

*Ki jiin Solomonn Yenmiaru po
(1 Kpanbara 8.22-53)*

¹² Ton, Solomonn din set Yennu maruŋ binbintir na boore, Israel teeb kur tɔɔnn, ŋaan donn u nii ki miar Yennu. ¹³ Solomonn din ŋamm kutmɔnt binbintir nba ki bi see li paak ki piak maan na, ki bir ŋaak na dindonjouk sinsuuk ni, li fɔkint nan yarimu din tee taakaabii ŋanlee-lee nan waan, ŋaan dokii taakaabu nan waan. U din doo binbintir na paak, ki gbaan siaminba ki niib kur saa lau, ŋaan donn nii sanpaapo, ¹⁴ ki miar Yennu ki yet a, "Timm Israel teeb Yomdaano Yennu, yensau ji kaa sanpaapo nan tij na ni, ki tee nan fin na. A dia a mɔlor nan a niib, ki bia wantib a lomm, yoo nba ki bi sak a mɔb nan bi para kur. ¹⁵ A dia a mɔsonn nba ki a din senn ki tur n baa Defid na, kimaan dinna a mɔbonn kur teen mɔniwa. ¹⁶ Mɔtana, timm Israel teeb Yomdaano Yennu, ii dia a mɔsonleer nba ki a din senn ki tur n baa ki yeto nan yoo kur u yaaboonne sii yoo tee Israel teeb kpanbar, li-i tee ki bi yoo saak a mɔb nan waa din saak bianjamba na. ¹⁷ Li paak, timm Israel teeb Yomdaano Yennu, a ŋaan ki bont kur n tun nan barmɔnii nan faa din sat ki tur a toontunnɔ Defid na.

¹⁸ "Ŋaan Yennu, a saa fit kii be nisaarii sinsuuk ni, tingboun na paaka-a? Sanpaak na kur gbaa ki yarin jan nan fii be lenji, ki nlee ŋasaakak nba ki n maa na sii yarin ki janani? ¹⁹ N Yomdaano Yennu, n tee a toontunnɔe, gbiintir n miaru ki tun maa mei ki loon linba dinna na. ²⁰ Ii guu ŋasaakak na, yonnu ni nan nyiok kur. A sat mɔb nan siaminba nae ki a niib sii jiantira, li paak, a gbiint ki turin yoo nba ki n tor numm ŋaak na paak ki meia. ²¹ A gbat n miaru, nan a niib Israel teeb miaru, yoo nba ki bi set tor ŋasaakak na po, ki miara; faa be a ŋaak ni, Yendouŋ ni na, a gbat ti miaru ki nyik chab ti biit.

²² "Li-i tee ki bi yet a niro tun ki biir u loo, ki bi baar nana, a maruŋ binbintir boor ŋasaakak na ni, a wun por mɔb nan u ki biir siar, ²³ Yennu, faa be Yendouŋ ni na, a gbiint ki bu ki tur a daaba. A dat wunba mɔk biit na tubir, ki lin janɔ, ŋaan nyik wunba mɔk mɔnii na.

²⁴ "Li-i tee ki a niib Israel teeb datai nyannib kimaan baa tun ki biira na paak, ki bi jen a boor, ki baar ŋasaakak na ni, ki meia nan sikin-n-mɔŋ, ki loon nyikin chab, ²⁵ faa be Yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru ki nyik chab a niib bi yanbɔmm, ki jen namm tij nba ki a jii tur ŋamm nan bi yeejamm na ni.

²⁶ "Li-i tee ki a niib tun yanbɔmm ki biira, ki a soor saak, ki bi nyik bi yanbɔmm ki set tor ŋasaakak na po, ki meia nan sikin-n-mɔŋ, ²⁷ Yennu, faa be yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chab a daaba Israel teeb yanbɔmm, ŋaan wannib ki bin tun linba ŋan, ki a te saak n baa tingboun na paak, tingboun nba ki a tur a niib, ki li tee bi faar na.

²⁸ "Li-i tee ki kon baa tij na paak, koo ki yiarlɔɔrkara baar, koo ki woruk baar ki koor bonbuburit, koo ki naasut baar, koo ki datai wor a niib na, koo li-i tanji tee yiarbiik, koo baatuk be bi sinsuuk ni, ²⁹ fan gbiint bi miaru. Ki li-i tee a niib Israel teeb na yeno set tor ŋaak na, ki donn u nii, ŋaan miara nan fabinii, ³⁰ fan gbat u miaru. Faa be a ŋaak ni, yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chabib. Fin kooe mi soo kur par ni nba tee bianjamba. A teen soo kur linba janjitee, ³¹ a lin te ki a niib n saak a mɔb, ki chorima yoo kur nba ki bi be tij nba ki a din tur ti yeejamm na ni.

³² "Li-i tee ki boorganu niro nba be digbangann banfɔkira, ŋaan gbat a yabint nan a paŋ nba tee bianjamba, nan faa kakii nan a toona bianjamba, li daano-i baar ki miara ŋasaakak na ni, ³³ fan gbat u miaru. Faa be yendouŋ ni na, a gbiint u miaru, ki tun linba ki u loon, ki nibooru kur nba be tingboun na ni saa banna, kii saak a mɔb, nan a niib Israel teeb nba tuun na. Ŋanne ki bi saa bann nan ŋasaakak nba ki n maa nae tee siaminba ki bi sii jiantira.

³⁴ "Li-i tee ki a yet a niib a bin saan kon nan bi datai, baa lek be siaminba kur, ŋaan set tor digbann nba ki a gann na po, nan ŋasaakak nba ki n maa ki tura na, ki miara, ³⁵ fan gbiint bi miaru. Faa be Yendouŋ ni na, a gbat bi miaru ki turib nyannu.

³⁶ "Li-i tee ki a niib tun biit ki tura -- soo poŋ kaa ki ki tun biiti -- ki a wutoor doo, ki a te ki bi datai kon nyannib, ki teemm yommii ki saan namm digbangann, digbann na-i leki be banfɔkira, ³⁷ ŋaan fan gbiint a niib miaru. Li-i tee ki bi be tij maŋ ni, ki nyik bi yanbɔmm, ŋaan miara, ki fiit baa tun ki biir, nan baa tee nɔontont nan yanbɔndamm bianjamba, Yennu, fan gbiint bi miaru. ³⁸ Li-i tee ki bi mɔ koo bi toonbiit paak nan barmɔnii, tij maŋ ni, ki set tor tij nba ki a din tur ti yeejamm na, nan digbann nba ki a gann na, nan jiantu ŋasaakak nba ki n maa ki tura na ki miara, ³⁹ a gbiint bi miaru. Faa be a ŋaak ni yendouŋ ni na, a gbat bi miaru kii mɔk ninbatinu bi paak, ki nyik chab a niib na bi yanbɔmm kur.

⁴⁰ "Yennu, ŋaant ki a ninbina-ii kpa a ti paak, ki bia gbiint taa meia nna na. ⁴¹ N Yomdaano Yennu, fiit motana nan a mɔlor lakir nba see a paŋ taar ni na, ki koo ŋasaakak

na ni, kii be lej məkmək nan məkmək. Teent piisin a mannteeb paak, nan toonn nba kur ki bi tuun, ki te ki a niib kur-ii mək parpeenn, kimaan faa ɲan ki turib na paak. ⁴² N Yomdaano Yennu, a daa yēen kpanbar nba ki a ganno na. Tiat lomm nba ki a bo mək nan a toontunnə Defid na.”

7

Bianjinba ki bi jii jiantu ɲasaakak na ki teen Yennu nuu ni
(1 Kpanbara 8.62-66)

¹ Kpanbar Solomonn nba din miar Yennu ki gbenn yoo nba, ki muu nyii sanpaapo ki sik tan dii Yenpiinii marint nba ki u mann na, ki Yennu marj yentsaakar ji gbee ɲasaakak na. ² Mannteeb na din ki fit koo ɲasaakak na ni, kimaan Yennu yentsaakar marj nba gbee ɲasaakak na. ³ Israel teeb nba din la ki muu nyii sanpaapo, nan yentsaakar na ki li be ɲasaakak na yur paak yoo nba, ki bi baa fabin sakii paak, ki jiantir Yennu, ki teeno niipoouk, u ɲant nan u lomm nba kaa gbennu na paak. ⁴ Ki Solomonn nan u niib na kur mann marint ki tur Yennu. ⁵ Kpanbar Solomonn din kot nei tusaa piinlee nan banlee, ki kot pei nan buunii tusaa kobik nan piinlee, ki li tee weinanleeb Yenpiinii marint. Nnae ki Solomonn nan niib na kur ji jii jiantu ɲasaakak na ki tur Yennu. ⁶ Mannteeb na din saan set siaminba ki bi wannibe, ki Liifai teeb mun set ki tookib nan bi bonmumoot, ki faa ki yiin yanii ki dont Yennu nan bonmumoot nba ki kpanbar Defid din ɲammir a bii kpakitir Yennu nann na, ki yiin a, “U lomm kaa gbennu,” nan Defid nba din senn bianjinba na. Mannteeb na din peeb naatunae, ɲaan ki niib na kur see.

⁷ Solomonn din ɲamm dindonjouk na sinsuuk nie, Yenjiantu ɲasaakak na toonn. Leɲe ki u din mann maruj nba jokit muu munn, nan jeet Yenpiinii, nan bonkobit kpapana nba tee weinanleeb Yenpiinii na. U din tun linba na, kimaan kutmont binbintir nba ki u maa na din waab nan Yenpiinii na kura n paana.

⁸ Ton, ki Solomonn nan Israel teeb na kur dii lanbont jaamm daanlore. Niburchionɲ din lakin lej, laa nyii Hamaf loonu nba be niiganj po, ki saa tuu Ijpt kpaar nba be niidiitu po na. ⁹ Bi din jii daanlore ki mann marint, ki jii binbintir na ki tur Yennu, ki bia pukin daanlore ki dii jaamm. ¹⁰ Ki ɲmaarii ɲanlore ni, li daapiinlee nan ɲantaa daare, ki Solomonn kunn niib na. Bi din mək parpeenn nan piisin nba kur ki Yennu tur ɲamm, u niib Israel teeb, nan Defid, nan Solomonn na paak.

Bianjinba ki Yennu ɲamm dokit Solomonn paak
(1 Kpanbara 9.1-9)

¹¹ Kpanbar Solomonn nba din maa Yenjiantu ɲasaakak nan naan ɲaak nan linba kur ki u loon wun tun ki gbenn yoo nba, ¹² ki Yennu ɲamm dokit u paak nyioƙ ki yeto a, “N gbat a miaru nawa, ki bia sak nan jiantu ɲasaakak na nie ki i sii mann marint ki teenin. ¹³ Ki yoo nba kur ki n soor saak, koo ki te naasuut baa tinj na paak ki ɲman bonbuburiti, koo ki te yiaryoonn soor niib naie, ¹⁴ ki li te ki n niib na miarin, ki mo koo bi biit paak, ki nyik bi toonbiit nba ki bi tuun na, maa be yendouj ni na, n saa gbat turib, ki nyik chab bi yanbomm, ɲaan ɲamm bi tinj ki turib. ¹⁵ N sii guu ɲasaakak na, ki teen siir nan miaru nba kur sii mei nna na, ¹⁶ kimaan mine gannir ki ɲammir, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin nan yoo nba kaa gbennu. N sii goriir ki guur yoo kur. ¹⁷ Li-i tee ki a waan nan barmonii, nan a baa Defid nba din waan bianjinba na, ki mək mɔsaku nan n sennii, ki bia tuun linba kur ki n wanna na, ¹⁸ n sii dia mɔsonn nba ki n din lor nan a baa Defid, ki yet nan n saa te ki u yaaboonne yoo dia Israel teeb na. ¹⁹ ɲaan li-i tee fin nan a niib na yet, ki ki mək mɔsaku nan n sennii nan wannu nba ki n turi na, ki jiantir yenbis, ²⁰ ɲann ɲarin, n saa nyinni tinj nba ki n turi na ni, ki nyik jiantu ɲasaakak nba ki n ɲammir ki n niib sii jiantirin li ni na, ki li saa biar yann, ki niib nba be tingbouj na kur po saa pak biirir, ki bia yisinir.

²¹ “Jiantu ɲasaakak na mək choruj motana, ɲaan wunba kur tan saa gar lej, li saa yaar lito, ki wun boi a, ‘Bee teen ki Yennu tun linba na ki tur tinj na nan ɲasaakak na?’ ²² Niib saa jiin a, ‘Kimaan baa yet bi Yomdaano Yennu nba din nyinn bi yeejamm Ijpt tinj ni na mɔb na paak. Bi jikit baakir na ki teen yenbise ki jiantirib, ɲanne teen ki Yennu baar nan biak na bi paak.’ ”

8

Ki jiin Solomonn toona po
(1 Kpanbara 9.10-28)

¹ Solomonn din jii bina piinlee-e ki maa Yenjiantu ɲasaakak nan u moɲ ɲaak. ² U bia din ɲamm maa doi nba ki kpanbar Hiram din turo na, ki te ki Israel teeb saan kar li ni. ³ Solomonn din fat Hamaf nan Soba yent, ⁴ ki ɲamm maa Palmira doo nba be

kunkoouk paak na, ki namm maa Hamaf doi nba kur ki bi din tuu bekii jeet li ni na. ⁵ Solomonn bia din namm maa doi na: li paapo Bef Horonn, nan tinj po Bef Horonn, ki namm li joona nan li tammob kookaa nan gankparinkaa, ⁶ ki namm maa Baalaf nan digbana nba kur ki bi bekii jeet, ki bia maa doi nba ki u taanii nan taantorit sii be. Waa din lor a wun maa linba kur Jerusalem nan Lebanonn, nan doi nba kur be u yent ni na, u din maawa. ⁷⁻⁸ Keenann teeb yaaboona nba ki Israel teeb din ki kpiib yoo nba ki bi din bi tinj na, Solomonn din te ki bi tuun mukir toonae. Namm din tee Hef teeb, nan Amor teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. Bi yaaboonae bia tee daaba ki tan tuu motana. ⁹ Solomonn din ki te Israel teeb na tuun mukir toona, u din teemm kunkononnae, nan yudamm, nan taantorit saakab, nan taanjakira. ¹⁰ Kpanbar Solomonn bia din mok toontunna saakab kobii njanlee nan piinjmu nba din gorii niib nba tuun mukir toonn nba tee tanmaan na paak.

¹¹ Solomonn din nyinn u njaapoo, wunba tee Ijpt kpanbar bipoo na, Defid doo ni, ki baar kooɔɔ njaak nba ki u maa ki turɔ na ni, ki yet a, “N njaapoo kan koo Israel kpanbar Defid njaak ni, kimaan siaminba ki Yennu molor lakir din tuu be na kur tee kasii boore.”

¹² Solomonn din mann mujoonu maruj ki tur Yennu, binbintir nba ki u maa, ki li be njaasaakak na toonn po na paak, ¹³ ki kasii daar kur ni ki u mann mujoonu maruj, nan Moses nba wann bianjinba, ki li tee Yennu sennu na: Li foon daar nan li njaapaan jaamm daar, nan binn kur jaamm muntaa nba tee boroboro nba ki datinj kaa li ni na jaamm, nan jeet jaanu jaamm, nan lanbont jaamm na. ¹⁴ U din wei sennu nba ki u baa Defid din senn nae, ki nmakit mannteeb na, soɔ kur nan u daar toonn, nan Liifai teeb nba sii yiin yanii, ki bia sommit mannteeb ki bi tuun bi toona. U bia din nmakit Yenjiantu njaasaakak na guura, ki biitib, ki bi guu tammoi daar kur, nan Defid, wunba tee Yennu nirɔ na nba din wann bianjinba na. ¹⁵ Toona nba kur ki Defid din biit mannteeb nan Liifai teeb, ki jiin jeet binbeboa nan toonlia na, bi din tumir fanu.

¹⁶ Laa nyii daar nba ni ki Solomonn bir Yenjiantu njaasaakak fiakir na, bi din maare nan kakisin ki tan gbennir fanu. Yenjiantu njaasaakak na maanu ji din gbenne na.

¹⁷ Ton, ki Solomonn ji saan Esion-geber nan Elaf, ki li be Akaba mokgbenjir kpin, Edom tinj ni. ¹⁸ Kpanbar Hiram din tun u toontunna nba mi mokgbenjir paak toonae fanu, nan njarint, ki namm nan Solomonn toontunna lakin saan Ofir tinj ni, ki tan jen nan salinkuna, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobik nan piinloob nawa, ki tan tur Solomonn.

9

Ki jiin Sieba poobat baaru Solomonn doo ni po (1 Kpanbara 10.1-13)

¹ Sieba poobat din gbat kpanbar Solomonn nba la sanjaann bianjinba, ki u baar Jerusalem, a wun tan boi Solomonn buboit nba paar, ki bikino. U din tok nan niib bonchiann, nan laagumiinba, ki bi jii bonnunubit, nan tanbinyinyira nba daauk paak, nan salima nba yab bonchiann. Waa baar Solomonn njaak yoo nba, ki u boi Solomonn buboit nba kur ki u dukin. ² Ki Solomonn gat u buboit na kur, siar din kaa ki paar nan Solomonn n wann li paaki. ³ Ki Sieba poobat na bann Solomonn yanfoon nba tee, ki bia la naan njaak nba ki u maa na. ⁴ U din la baa teen jeet nba ki toon Solomonn teebul paak, ki Solomonn saa di na, nan saakab binbeboor nba ki Solomonn maa, nan waa nmakit u njaatoontunna benu bianjinba, nan tiat nba ki bi lia, nan toontunna nba baat nan jeet teebul boor na liant, nan maruj nba ki u mann, Yenjiantu njaasaakak ni na, ki li yaar lito.

⁵ Nanne ki u yet kpanbar Solomonn a, “Maa gbat linba n tione doo ni ki jiin a po nan a yanfoon po na, li set tee barmonie. ⁶ N daan ki sak niib nba beerin linba na, njaan maa baar n tione ki tan la nan n ninbinn nae, ki n ji sak, njaan n daan ponj ki gbat li bokiri, a yanfoon na yab ki gar maa daan gbat linba ki jiin a po nawa. ⁷ Jab nba tuun ki teena, ki be a boor yoo kur, ki gbiin a yanfoon maan yoo kur na mok yumann. ⁸ Pakin dont a Yomdaano Yennu, kimaan u wanna u par nba peen a paak bianjinbawa, li paak, ki u nyinna ki a tee Israel teeb kpanbar. Waa loon u niib Israel teeb bianjinba, ki loon bii yoo kii be na paak, ki u teena bi kpanbar a fii dia popeensin nan barmonii.”

⁹ Li yoo na ki u jii piinii nba ki u bo dia na ki tur kpanbar Solomonn, ki salinkuna kpaiu tee nan karwanta baajii piinjmu na, ki bonnunubit nan tanbinyinyira nba daauk paar yab bonchiann, ki bonnunubiat daa ki ban njan ki tee nan linba ki Sieba poobat din tur kpanbar Solomonn na.

¹⁰ Kpanbar Hiram nan kpanbar Solomonn jab nba din saan Ofir tinj ni ki saa jii salima na bia din baar nan langbenj taabii, nan tanbinyinyira nba daauk paar. ¹¹ Solomonn din

jii taabii nae ki teen n̄asaakak na tamm̄oṛmaataa, nan u moṛ n̄aak tamm̄oṛmaataa, ki bia jii li daat ki ṛamm̄ k̄ona nan biat ki tur yanyinna. Bona maṛ booru, bi din daa ki ban lar Juda tiṇ ni.

¹² Kpanbar Solomonn din tur Sieba poobat na bona nba kur ki u loon ki boi li poe, ki kaar piinii nba ki u piu na daa ki pukin leṇ. Li poor po ki poobat na nan u poor po joomu na ṛmat kun Sieba tiṇ ni.

*Ki jiin kpanbar Solomonn m̄okint po
(1 Kpanbara 10.14-25)*

¹³ Binn kur ni, kpanbar Solomonn tuu la salinkuna ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobii ṛanlee nan piinṛmu nawa, ¹⁴ ki pukin lampo nba ki kpinkpenta pa na po. Arabia batnba nan Israel yent yudamm̄ mun din baat nan salimpeena nan salimmona ki teeno. ¹⁵ Kpanbar Solomonn din jii salinkuna ṛanlore-lore-e, ki nannir, ki ṛamm̄ naagbank̄oṅbena kobii ṛanlee. ¹⁶ U bia din jii salinkuna ṛantaa-taae nan waan, ki nannir, ki ṛamm̄ naagbank̄oṅbis kobii ṛantaa. U din k̄oon li kur digbenṛ nba ki bi jii Lebanonn daat ki ṛamm̄ na nie.

¹⁷ Kpanbar na bia din te ki bi ṛamm̄ naan kok gbenṛ ki jii loobnyana ki p̄or chianeyṇ, ki jii salima nba ṛan ki ṛamm̄ chianleer na. ¹⁸ Naan kok na din m̄ok taan̄maata ṛanloobe, ki bi jii salima ki ṛamm̄ kok bik nba ki taa sii t̄oo li paak. Niikpakita din taab naan kok na niidiitu nan niigay kur po, ki yanbora ninnant be lokir kur po. ¹⁹ Yanbora ninnant piik nan ṛanlee din taab kok na taan̄maata paak, ki yanb̄or kur taab taan̄maatir kp̄iṇ kur. Naan kok na booru daa din kaa siar boor tingbouṇ na ni.

²⁰ Bi din jii salimae ki ṛamm̄ Solomonn nyubitiṇ kur, ki jeteenbona nba be Lebanonn daat digbenṛ ni na kur tee salima nba ṛan. Kpanbar Solomonn bina ni na, bi din ki jii salimpeena ki li mantik m̄ok nyooti. ²¹ Kpanbar Solomonn ṛaruṇ nan kpanbar Hiram ṛaruṇ din lakin tuune ki saa banf̄oka. Bina ṛantaa kur, ki bi jent nan salimmona, nan salimpeena, nan loobnyana, nan kpataa, nan waanii.

²² Kpanbar Solomonn din m̄ok m̄okint ki bia sub gar kpanbara nba kur be durinya na ni. ²³ Tingbouṇ na kpanbara kur din tuu baat kpanbar Solomonn boore ki gbiin yanfoon maan nba ki Yennu tur̄o na. ²⁴ Ki wunba kur baat din tuu dia piinii ki tan tur Solomonn: salimpeena, nan salimmona, nan liant, nan jatiat, nan bonnunubit, nan taanii, nan bontaanii. Li din yoo tuun nnae binn kur.

²⁵ Kpanbar Solomonn bia din m̄ok taanloa tusaa ṛanna, ki k̄oont taanii nan taantorit, ki bia m̄ok taanii tusaa piik nan ṛanlee. U din te ki yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanbis ni. ²⁶ N̄ooe din tee kpanbar jaann nba dia kpanbarleeb nba kur be Yufrates m̄okir po, ki saan dian Filistia nan Ijpt teeb kpaar. ²⁷ Kpanbar Solomonn naan yoo na, salimpeena din nyor Jerusalem nan tana nba nyor bianjinba nae, ki kpekii bia gbee ki yab nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak bianjinba na. ²⁸ Kpanbar Solomonn din nyi nan u taanii Ijpt tiṇ nie, nan digbanlia kur ni.

*Ki jiin kpanbar Solomonn kuun po
(1 Kpanbara 11.41-43)*

²⁹ Solomonn naan pinpiik ki saa tuu li joontu s̄ob Yennu s̄okinii Natann barkperii gbouṇ ni, nan Yennu s̄okinii Ahija, wunba nyii Siilo na mas̄okinkar ni, nan Yennu s̄okinii Ido yirintu gbouṇ ni. Ki Ido gbouṇ maṇ bia pak jiin Nebat bija, kpanbar Jeroboam po. ³⁰ Solomonn din kar Jerusalem ki dia Israel teeb bina piinnae. ³¹ U din kpo, ki bi piu, u baa Defid doo ni. Ki u bija Rehoboam gaar u naan.

10

*Ki jiin nibooru nba be gaṇ po na moȳetuk po
(1 Kpanbara 12.1-20)*

¹ Nanne ki Rehoboam saan Sekem, siaminba ki Israel niib nba kur be gaṇ po na tikir a bin dinn̄o naan. ² Yoo nba ki Nebat bija Jeroboam, wunba din chiar saan Ijpt ki saa b̄or, a kpanbar Solomonn daa laato na nba tan gbat nna maṇ, ki u nyii Ijpt ki jen. ³ Nanne booru nba be gaṇ po na tun ki jiin Jeroboam, ki bi kur t̄ok saan Rehoboam boor, ki saa yeto a, ⁴ "A baa Solomonn din diat nan tonue, ki jintit jik-kpiata. Li-i tee ki a saa sak ki jika maṇ n fukit, ki ti binbeṇ-ii ban ki turiti, ti bo sii tee a jiamme, ki baakita."

⁵ Ki Rehoboam jiin a, "Ii turin daa ṛantaa ki min dukin maan maṇ po, ki i tan jen ki n turi gatū." Nanne ki niib na seet.

⁶ Ki kpanbar Rehoboam pak nan saakab nba din tuu ṛmakitir u baa Solomonn na a, "Kpaanlanne ki i saa turin ki man tur niib na gatū?"

⁷ Ki bi yeto a, “Li-i tee ki a sii mək burchint nan niib na ki maan bi para, bi sii waa-ae yoo kur.”

⁸ U din yê saakab kpaanii nawa, ŋaan boi u leeb nba tee u waakir, ki bia ji tee u ŋmakit-teeb nae a, ⁹ “I saa kpaanin ki man tun nlee? N saa pak nlee ki tur niib nba yaa man ŋaan ki bi jika-i fukii na?”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Linba ki a saa pakibe na a, ‘N niibisiikpatik gbenj ki gar n baa siak,’ ¹¹ ki bia wannib a, ‘N baa din jinti jik-kpiatae, ŋaan min ŋarin saa jinni linba kpai ki gar nna. N baa din dia lanban-mimmiinae ki booi, ŋaan min ŋarin saa booi naagbanne.’ ”

¹² Daa ŋantaa na poorpoe, ki Jeroboam nan niib na kur jen kpanbar Rehoboam boor, nan waa daan sennib bianjinba na. ¹³ Kpanbar na din yê nikpera na kpaaniie, ŋaan pak nan niib na kunkochiok, ¹⁴ ki gaar naasimm na nba wanno bianjinba na, ki yet a, “N baa din jinti jik-kpiatae, ŋaan min saa ŋamm pukin jika na kpiasue; u din booi lanban-mimmiinae, ŋaan min sii booi naagbanne.” ¹⁵ Li din tee Yennu loomme nan wun tun linba na, a lin te Silo doo ni sokinii Ahija nba din pak maan nba ki tur Nebat bija Jeroboam na n teen barmonii, ŋanne teen ki kpanbar Rehoboam din ki fiin niib na nba loon linba n tun na po.

¹⁶ Ki niib na nba la nan kpanbar na kan sak ki turib na, ki bi gaan jat ki yeen a, “Defid nan u ŋateeb n sik tin ni. Bi ban tun lanne ki turiti? Israel jab, ŋaant ki tin kun man. ŋaant ki Rehoboam-i dia u moŋ.”

Li yoo na ki Israel teeb na yê kpanbar Rehoboam, ¹⁷ ki nyikɔ, ki u ji dia niib nba be Juda yent ni na kuukɔ.

¹⁸ ŋanne ki kpanbar Rehoboam tun Adoniram, wunba din tee ninmonn toona saakɔ na, Israel teeb boor, ki bi saa jaato tana ki kpiiu. Li yoo na ki kpanbar Rehoboam kakit ki jii u taantorit ki kɔɔ li ni, ki chiar saan Jerusalem. ¹⁹ Laa nyii li yoowa, Israel digbana nba be garj po na niib ji tee moyêdamme ki tur Defid naangboun.

11

Semaya nba bunt Yennu maan bianjinba

(1 Kpanbara 12.21-24)

¹ Kpanbar Rehoboam nba din baar Jerusalem yoo nba, ki u yiin jab nba mi kɔnn fanu tusaa kobik nan piinniin, ki bi nyii Benjaminn nan Juda booru ni. U din loon wun faa tobe, ki la nyannu ki gaar Israel teeb yent nba be garj po na. ² ŋanne ki Yennu yet sokinii Semaya ³ a wun pak mɔmaan na ki tur kpanbar Rehoboam, nan Juda booru, nan Benjaminn booru kur a, ⁴ “I daa kɔn nan i tiŋ ninjamm, i kur-i kun man. Linba tun na tee n loomme.” Ki bi sak Yennu mɔb na, ki ji ki saan kɔn nan Jeroboam-i.

Bianjinba ki kpanbar Rehoboam din ŋamm pant Juda doi

⁵ Kpanbar Rehoboam din biar Jerusalem-e ki maa joona ki lint Juda booru nan Benjaminn booru doi na. ⁶ Doi mane tee Betlehem nan Etam nan Tekoa, ⁷ nan Bef Sur nan Soko nan Adulam, ⁸ nan Gaaf nan Maresa nan Sif, ⁹ nan Adoraim nan Lakis nan Aseka, ¹⁰ nan Sora nan Aijalon nan Hebronn. ¹¹ U din ŋamm pant li kur fanu, ki kaan saakab yeno yeno doi na kur ni, ki bia gbeen jeet nan olif tiinii kpan nan tilɔna daan, doi manj ni, ¹² ki bia kɔɔn naagbankɔŋa nan kpana doi na ni. U din teen nnae ki fit dia Juda nan Benjaminn teeb manj.

Bianjinba ki mannteeb nan Liifai teeb baar Juda yent ni

¹³ Mannteeb nan Liifai teeb na din nyii Israel teeb yent kur ni, ki saan niidiitu po yent nba tee Juda booru yar na. ¹⁴ Liifai teeb na din nyik bi bonkobit kpinkpaar boae nan bi sarwaat, ŋaan saan Jerusalem, nan Juda dolia ni, kimaan Israel teeb kpanbar Jeroboam nan u bonjai din ki sak nan bii tee mannteeb kii tuun Yennu toona. ¹⁵ Jeroboam din gann mannteeb u tiŋ, a bii tee tingbandamm, kii jiantir narinbiit nan tingbana nba ki u ŋamm, ki li tee naajabik ninnant na. ¹⁶ Israel booru kur ni, binba ki bi para lakib nan bin jiant ŋamm Israel teeb Yomdaano Yennu na din wei Liifai teeb, ki saan Jerusalem, a bin mann maruŋ ki tur bi yeejamm Yomdaano Yennu na. ¹⁷ Linba nae din tur Juda naan pan, ki bi jii bina ŋantaa ki somm kpanbar Rehoboam, wunba tee kpanbar Solomonn bija na, ki li te bi be bi yamani, nan baa din be bianjinba, kpanbar Defid nan kpanbar Solomonn naan yoo na.

Ki jiin kpanbar Rehoboam ŋateeb po

¹⁸ Kpanbar Rehoboam din kɔɔn Mahalaf-e, wunba ki u baa tee Defid bija Jerimof, ŋaan ki u naa tee Eliab bipoo Abihail, ki Abihail tee Jese yaaboonn. ¹⁹ Bi din mar bonjai bantaae; ŋamme tee Jeus nan Semaria nan Saham. ²⁰ Li poor po ki Rehoboam kɔɔn Maaka, wunba tee Absalom bipoo na, ki u marɔ bonjai banna; ŋamme tee Abija nan

Atai nan Sisa nan Selomif. ²¹ Rehoboam din koon poob piik nan banniime, ki u poobis tee piinloob. U din mok bonjai piinlee nan banniin, ki bonpoi tee piinloob. U poob nan u poobis na kur, njaan u din mantik loon Maaka-e. ²² Rehoboam din mantik loon Maaka bija Abija-e ki gar u bonjai na kur, ki ganno ki u tan saa set njo kpanbar seenu ni ki di naan, u kuun poor po. ²³ Rehoboam din teen yan, ki tur u bonjai na yudant ki biit Juda nan Benjaminn digbanjaana na ki kaanib. U din turib bi bonloja kur, ki bia kpaan poob bonchiann ki turib.

12

Bianjinba ki Ijpt kpanbar Sisak lek Juda teeb (1 Kpanbara 14.25-28)

¹ Rehoboam nba din dii naan ki gaar yiikoo yoo nba, ki njo nan u niib na kur nyik ki ki dia Yennu sennu na. ² Rehoboam nba din dii naan bina njanjmu nie, ki Ijpt kpanbar Sisak faa Jerusalem tob, kimaan Yennu-e loon wun dat bi tuba, bi moyetuk paak. ³ Sisak din mok taantorit tusir nan kobii njanlee, nan taanjakira tusaa piinloob, nan kunkonkonna ki bi yab ki kaa kann, ki pukin Libia nan Sukof nan Sudann kunkonkonna, ⁴ ki fat digbanjaana nba be Juda, nan digbanlia nba saan tuu Jerusalem na.

⁵ Nanne Yennu sokinii Semaya fiir saan kpanbar Rehoboam, nan Juda saakab nba tin Sisak janmaanii ki saan Jerusalem na boor, ki yetib a, "Yennu-e beeri maan na: 'I nyikima, njanne ki n mun jii-i ki kubini Sisak nuu ni.' "

⁶ Ki kpanbar na, nan toondamm na sak nan bi tun biita, ki ji yet a, "Yennu nba tuun linbae njan."

⁷ Yennu nba la nna yoo nba, ki u namm pak nan Semaya ki beto a, "Kimaan baa sak nan bi tun biita na, n ji kan biiribi, ki li-i tee ki Sisak faab tobi, bi siab lek saa tinna. N wutoor kan mantik do Jerusalem paaki, ⁸ njaan Sisak lek saa nyanniba, njanne saa te ki niib na n bann bokitu nba be, baa bo sii jiantirin, nan baa jiantir tingbouj na yudamm na."

⁹ Ki kpanbar Sisak faar koo Jerusalem, ki jii likirii nan bonjana nba kur be Yenjiantu nasaakak na ni, nan naan njaak na ni, ki bia jii salima naagbankonja nba ki Solomonn din namm na. ¹⁰ Nanne ki Rehoboam ji din jii kutmont ki nammir naagbankonja ki sennir salima naagbankonja na fonn ni. U din jii ki guun saakab nba gorii naan njaatammoi nae. ¹¹ Kpanbar na-i koo jiantu nasaakak na ni yoo nba kur, guuteeb na din tuu jii naagbankonja nae, ki chian kpanbar na, jiantu nasaakak na ni, njaan tan nmat jiiinir diiuk nba ki bi guu na ni. ¹² Kimaan Rehoboam nba din sakin u moj na paake teen ki Yennu wutoor maak, ki u ki boontib fasi, ki bont kur njam fanu ki tur Juda teeb.

Ki jiiin Rehoboam naan joontu po

¹³ Rehoboam din kar Jerusalem, ki dia u niib, ki u naangbouj panj pukin. U din tee bina piinna nan yenne ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan njanlore. Jerusalem-e tee doo nba ki Yennu gannir, ki nyinnir yent nba kur be Israel tin ni, a lii tee siaminba ki bi tuu sii jiantiro. Rehoboam naa sann din tee Naama-e, ki u nyii Amonn tin ni. ¹⁴ U din tun linba ki njan, kimaan u din ki yabir a wuu be Yenwei-binbenji.

¹⁵ Rehoboam naan pinpiik ki saa tuu li joontu, nan u njaateeb sana sob ki be Yennu sokinii Semaya barkperii gbouj ni, nan Yennu sokinii Ido barkperii gbouj ni. Rehoboam nan Jeroboam din kon nan leebe yoo kur. ¹⁶ Rehoboam din tan kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Abija dii u naan na.

13

Bianjinba ki Abija faa Jeroboam tob (1 Kpanbara 15.1-8)

¹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan, li bina piik nan njanin niye ki Abija dii Juda naan, ² ki kar Jerusalem bina nantaa. U naa sanne din tee Mikaya, ki u tee Uriel bipoo, ki nyii Gibeaa doo ni.

Tob din tan fiir Abija nan Jeroboam sinsuuk ni. ³ Abija din gann u kunkonkonna tusaa kobii njanne, ki Jeroboam tooko nan kunkonkonna tusaa kobii njanin.

⁴ Ki kunkonkonna na took leeb, Efraim kunkona yent na ni, ki Abija saan doo Semaraim kunkonn paak, ki set njaan yiin Jeroboam nan Israel teeb na, ki yet a, "Gbiintir man. ⁵ I ki mi nan Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na lor nan Defid nan u yaaboona, molor nba kan ban lot, ki jii Israel tin naangbouj ki tur njo nan u yaaboona mokmok nan mokmoki-i? ⁶ Jeroboam, wunba tee Nebat bija na din yet u tin kpanbar Solomonn moba. ⁷ Li poor po, ki u taan niyoona ki lor namm, ki bi yet Rehoboam wunba tee Solomonn bija na. Rehoboam yan din ki chee, li paak ki u din ki fit tookibi. ⁸ Motana, ki

i ji loon yin kɔn nan Yennu naan yent nba ki u tur Defid yaaboona, ki mɔk kunkɔnkɔnna bonchiann, ki bia mɔk salima naajabira nba ki Jeroboam nammir ki li tee i tingbana na. ⁹ Ki i ber nyinn Yennu mannteeb nba tee Aarɔnn yaaboona, ki bia ber nyinn Liifai teeb njan gann manntesiab ki sennib bi seenu ni, nan boorlia nba tuun bianjinba na, ki wunba kur baar nan naajak koo pejai banlore saa namm u mɔŋ, ki fit teen i tingbana na manntɔɔ.

¹⁰ “Naa timm narin bia daa jiantir ti Yomdaano Yennu, ti ki yêto. Mannteeb nba nyii Aarɔnn maaru ni na, nammee tuun bi toona, ki Liifai teeb sommitib. ¹¹ Ki sanyiok ni nan daajoouk kur, ki bi mann bonkɔbit maruj nan bonnunubit maruj, ki jokit muu munn, ki jikit boroboro nba tee Yenpiinii ki paa teebul nba tee kasii na paak, ki daajoouk kur ki bi jokin muu, salima fitsenta na paak. Timm narin tuun linba ki Yennu wannit a tin tume, njan yimm yêt waa wannii linbawa. ¹² Yennu tiŋŋo tee ti tɔndaano, ki u mannteeb na be nant ki dia bi naatuna, ki teen siir nan bin pebir ki yiint tɔb po, ki tin kɔn nani. Israel teeb, i daa kɔn nan i yeejamm Yomdaano Yennu. I kan nyanni.”

¹³ Naa sɔɔ Jeroboam dɔŋ tun u kunkɔnkɔnna na siab, ki bi saan bor dɔɔr ki lint Juda kunkɔnkɔnna nawa, ki leeb set bi tɔonn po. ¹⁴ Ki Juda teeb na got ki la nan bi lintiba. Ki bi yikin fabin ki boi Yennu sommir po, ki mannteeb na mun pebir bi naatuna. ¹⁵ Juda teeb na din yikin nan kunkɔpaarire. Abija-e din tee bi tɔndaano, ki bi leki. Yennu din te ki Abija nan Juda teeb na nyann Jeroboam nan Israel kunkɔnkɔnna na. ¹⁶ Israel teeb na din chiare ki nyik Juda teeb. Yennu-e din te ki Juda teeb kɔn paak Israel teeb. ¹⁷ Abija nan u kunkɔnkɔnna din kɔn nyann Israel teeb bonbiir, ki Israel kunkɔnkɔncheena tusaa kobii njanmu kpo. ¹⁸ Juda teeb din paak Israel teeb, kimaan bi din maa bi yeejamm Yomdaano Yennu paake.

¹⁹ Abija din ber Jeroboam kunkɔnkɔnna nae, njan gaar bi doi na yenn nba, njan tee Betel nan Jesana nan Efronn nan digbanbis nba kpiab. ²⁰ Jeroboam din ki fit gaar u naan yent, yoo nba ki Abija kar u naan kok paak na. Li joontu ni, Yennu ji din faa Jeroboam-e ki u kpo.

²¹ Abija din nammitt laat pane ki pukii. U din kɔn poob piik nan banna, ki mar bonjai piinlee nan banlee, ki bonpoi tee piik nan banloob. ²² Abija barkperii nba kur be, ki tee waa pak linba, nan waa tun linba, li be Yennu sokinii Ido barkperii gbouj ni.

14

Bianjinba ki kpanbar Asa kɔn nyann Sudann teeb

¹ Kpanbar Abija din kpo, ki bi piiu, u baanba kaat ni, ki li be Defid doo ni, ki u bija Asa gaar u naan. Asa naan yooe ki doo na din be parmaasir ni bina piik. ² Asa din tuun linba njan ki bia tooke, ki u Yomdaano Yennu par mei u paak. ³ U din biir yenbis maruj binbintae nan tingbanjiant boa, ki yeer yeer jiantu tanchaakaa na, ki bia chɔɔ chɔɔ chicherpook Asera na. ⁴ U din wann Juda teeb a bii tuun bi yeejamm Yomdaano Yennu loomma, kii biaki saak u wannu nan sennii na. ⁵ Kimaan waa din boon tingbana minmann boa nan li bonnunubit binbinta Juda doi ni na paak, ki u yent be parmaasir ni, u naan yoo. ⁶ U din maa joona ki lint Juda doi, u naan yoo, ki li jii bina bonchiann ki tobii ki faa, kimaan Yennu-e turo parmaasir. ⁷ Asa din yet Juda teeb a, “Naa ki tin namm doi na, ki maa joona nan ditɔotii ki lintir, ki namm tammɔl, ki lii fit kii loo, kii kparin. Ti mɔk tinj na yikoo, kimaan ti tun ti Yomdaano Yennu loomma. U guut, ki sɔɔ ki daamiiti.” Tɔn, ki bi maa lint doi na ki gbenn. ⁸ Kpanbar Asa din mɔk kunkɔnkɔnna tusaa kobii nantaa, ki bi nyii Juda booru ni, ki bi kur dia naagbankɔŋa nan kpana. Ki kunkɔnkɔnna tusaa kobii njanlee nan piinniin nyii Benjaminn booru ni, ki mun bia dia naagbankɔŋa nan torbana. Bi kura din mɔk para, ki bia mi kɔnn fanu.

⁹ Sudann nirɔ nba ki bi yiu Sera na din mɔk kunkɔnkɔnna tusaa tusir, nan taantorit kobii nantaa, ki lek Juda teeb ki weib, ki bi saa baar Maresa. ¹⁰ Ki Asa nyii a wun kɔn nana, ki bi kur saan set bi sinsetboa, Sefata baauk ni, ki kpia Maresa. ¹¹ Ki Asa miar u Yomdaano Yennu, ki yet a, “Yennu, a saa fit somm kunkɔnkɔnna nba ki mɔk panj ki bin kɔn nyann binba mɔk panj. Ti Yomdaano Yennu, sommitit mɔtana, kimaan ti maa a paake, ki a sann nie ki ti nyii a tin took kunkɔnkɔnna nba yabit na. Yennu, fine tee ti Yomdaano, sɔɔ kaa ki saa fit kɔn nyanna.”

¹² Yoo nba ki Asa nan Juda kunkɔnkɔnna din took Sudann kunkɔnkɔnna na, Yennu din kɔn nyann Sudann kunkɔnkɔnna, ki bi chiar; ¹³ ki Asa nan u kunkɔnkɔnna weib, ki bi saa baar Gerar. Sudann teeb na din kpo bonchiann, ki li te bi kunkɔnkɔnna na ji ki fit kɔn kɔnn. Yennu nan u kunkɔnkɔnna na din paakibe, ki kunkɔnkɔnna na jii mɔkint bonchiann tɔb na ni. ¹⁴ Yennu din te janmaanii soor lej niib, ki Juda kunkɔnkɔnna na fit biir doi nba kpia Gerar na, ki saat doi na kur, ki nyinn mɔkint bonchiann. ¹⁵ Bi bia

din lek bonkob-kpaarii nna kaan, ki fat bi pei nan laagumiinba bonchiann, ki ji nmat kun Jerusalem.

15

Bianjinba ki Asa te Israel teeb namm bi binber

¹ Yennu Seek din baar Asaria wunba tee Oded bija na paak, ² ki u chet kpanbar Asa, ki yeto a, "Kpanbar Asa, nan yimm Juda teeb, nan Benjaminn teeb kur, gbiintir man. Li-i tee ki i be nan Yennu, u mun sii be nani. Li-i tee ki i loono, u saa te ki yin lau, njan li-i tee ki i yeto, u saa njaaiwa. ³ Li din wei bonchiann ki Israel teeb ki waa barmonii Yennu, ki bia ki mok mannteeb nba sii wantib. Bi bia din ki mi Yennu sennu na. ⁴ Njan yoo nba ki daamii tan baarib, bi din tuu nmante ki kpaan namm Israel teeb Yomdaano Yennu, ki lau. ⁵ Bina man ni, soo din kaa ki saa fit saan sonu nan parmaasir, kimaan daamii nan kpikpiruk din be tij na kur po. ⁶ Ki digban-yenn mukis digbanleer, ki doyenn mukis doleu, kimaan Yennu-e din baat nan daamii nan parbiir ki teemm. ⁷ Njan yimm njarin, cheen i para ki daa njan i moŋ, kimaan toonn nba ki i tuun na, i saa la li paatiwa."

⁸ Yoo nba ki Asa gbat masokinkar nba ki Oded bija Asaria pak na, ki u chee par. U din nyik tingbana nba kur be Juda yent ni nan Benjaminn yent ni, nan tingbana nba kur be doi nba ki u fat, ki li be kunkona doi nba be Efraim yent ni na. U bia din namm maa maruj binbintir nba din see Yenjiantu nasaakak dindonbik ni na.

⁹ Niib bonchiann din nyii Efraim nan Manase nan Simeonn yentnba ni, ki baar Asa boor, ki tan kar u naan yent ni, kimaan bi din la nan Yennu be nana. Asa din tikir niib mar kur, namm nan Juda teeb nan Benjaminn teeb, ¹⁰ ki bi kur lakin Jerusalem, njaarii njantaa ni, Asa naan bina piik nan njanmu nie na. ¹¹ Li daare nie ki bi din jii bonkobit nba ki bi fat tob ni na, ki mann maruj. Ki li tee nei kobii njanlore, nan pei tusaa njanlore. ¹² Bi din mok moloro ki sak nan bi sii jiantir bi yeejamm Yomdaano Yennu nan bi para nan seek kur, ¹³ a daano nba kur yet wun jiant Yennu, bin kpiu, waa lek tee nipaaj koo nikper, koo joo koo poo. ¹⁴ Bi din taan ki yet nan kunkopaire, Yennu sann ni, nan bi sii dia molor na, njan peb naatuna sanpaapowa. ¹⁵ Li din man Juda teeb na kur, kimaan bi lor molor na nan bi para kure. Bi din mok parpeenn nan baa jiantir Yennu na, ki u gaarib ki te parmaasir be tij na kur po.

¹⁶ Kpanbar Asa din liat u yaa Maaka saakatuku, kimaan njoje din kpeer chicherpook Asera,* ki li tee bonbilankant. Asa din choo chicherpook manje ki joor muu, Kidronn kpenu baauk ni. ¹⁷ Asa lek din ki biir tingbana jiantboa kur tij na ni, njan u din waa Yennu fanu u manfoor ni kur. ¹⁸ U din koon bona nba kur ki u baa Abija din jii ki teen Yennu nuu ni nae, jiantu nasaakak na ni, ki kpab nan bona nba tee salimmona nan salimpeena ki u moŋ jii ki tur Yennu na. ¹⁹ Waa din dii naan, parmaasir din be-e ki saa tuu bina piintaa nan njanmu.

16

Ki jiin tobii nba din be Israel nan Juda teeb sinsuuk ni na po

(1 Kpanbara 15.17-22)

¹ Juda kpanbar Asa nba dii naan, li bina piintaa nan njanloob nie, ki Israel kpanbar Baasa saan lek Juda teeb, ki piin namii Rama doo, a wun goor binba koo Juda yent ni, nan binba nyi li ni. ² Li paak ki Asa din jii salimpeena nan salimmona Yenjiantu nasaakak na ni, nan naan njaak na ni, ki tun toonii a bin saan nan Damaskus, ki saa tur Siria kpanbar Ben-hadad nan momaan na a, ³ "Njaant ki tii mok lor nan leeb, nan bianjinba ki ti baanba din be na, ki salimpeena nan salimmona nba na tee piinnie ki n teena. Motana, potir fin nan Israel kpanbar Baasa motaauk na, ki lin te wun nyinn u kunkononna na n tij ni."

⁴ Ki Ben-hadad sak Asa dudukit man, ki tun u kunkononna saakab nan bi kunkononna a bin saan lek Israel digbana. Bi din nyann Aijonn nan Dann nan Abel Bef Maaka doi, nan Naftali doi nba kur ki bi birin jeet li ni. ⁵ Kpanbar Baasa nba din tan gbat linba tun na yoo nba, ki u nyik, ki ji ki namii maa Rama doo. ⁶ Ton, ki kpanbar Asa taan jab nba kur be Juda tij ni, ki te ki bi saan jii tana nan taabii nba ki Baasa tuu dia ki namii maa Rama doo na, ki bi jiir ki saan namm maa Geba nan Mispa doi, ki li mok pan.

Ki jiin Yennu sokinii Hanani po

⁷ Li yoo manje ki Yennu sokinii Hanani saan kpanbar Asa boor ki yeto a, "Kimaan faa deen Siria kpanbar paak, njan ki ki deen a Yomdaano Yennu na paake teen ki Siria

* 15:16 15.16 Chicherpook Asera din tee matuk tingbann.

kunkonkonna na chiar paaka. ⁸ Sudann teeb nan Libia teeb din mok kunkonkonna nan taantorit nan taanjakira bonchiann. Naan yaa maa Yennu paak nae teen ki u te ki i nyannib. ⁹ Yennu-e laat durinya na niib kur, ki teen binba para be nana fanu na panj. I tun jatiwa, li paak, laa nyii motana ki saa, i sii tun be tob nie." ¹⁰ Ki motaan na te Asa wutoor mantik doo Yennu sokinii na paak, ki u te ki bi sooro ki baano baann. Yoo nba nae ki Asa din piin ki mantik mukisir niib na siab.

Ki jiin Asa naan joontu po
(1 Kpanbara 15.23-24)

¹¹ Toona nba kur din tun Asa naan piinu ki saa tuu li joontu, li kur sob ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ¹² Asa nba din dii naan, li bina piintaa nan nanyia nie, ki yiaru soor u taa, ki u wob, njan u lek din ki boi Yennu sommir po, njan saa tebira boor. ¹³ Bina njanlee poor poe ki u kpo. ¹⁴ Bi din piu tanpiuk kaauk nba ki u moj din lukir, ki li be Defid doo ni nae. Bi din jii bonnunubit nan kpanunubite ki namm u gbanant ki piu. Bi din joo mutunne, ki li tee u baakir.

17

Bianjinba ki Jehosafat dii Juda naan

¹ Jehosafat din gaar u baa Asa seenu ki dii naan, ki chekin u niib, ki bi paar, ki saa fit kon nan Israel teeb. ² U din tun kunkonkonna, ki bi saan Juda doi nba ki bi maa joonn lint na ni, nan Juda dolia, nan doi nba ki Asa din fat ki li be Efraim yent ni na. ³ Yennu din teen piisin Jehosafat paak, kimaan u din gaar u baa Asa naan pinpiik binbene, ki ki jiant tingbann nba tee Baal na. ⁴ U din jiantir u baanba Yennu-e, ki sak u mob, ki ki waa Israel teeb kpanbara nba tuun bianjinba. ⁵ Yennu din tur Jehosafat panj, ki u fit dia Juda yent, ki niib na kur baat nan piinii ki teeno, ki li te ki u mokitir ki bia laat baakir bonchiann. ⁶ U din waa Yennu nan ninmonn ki biir tingbanjiantboa, nan chicherpook Asera na ninnant, Juda tij ni.

⁷ Waa din dii naan bina nantaa niye ki u tun saakab nba na, a bin saan Juda doi ni, ki sakii wantib Yennu sennu: njamme tee Ben-hail nan Obadia nan Sekaria nan Netanel nan Mikaya. ⁸ Ki Liifai teeb banyia nan mannteeb banlee din chianib ki saan. Liifai teeb na din tee Semaya nan Netania nan Sebadia nan Asahel nan Semiramof nan Jehonatann nan Adonija nan Tobija nan Tob-adonija, ki mannteeb na mun tee Elisama nan Jehoram. ⁹ Bi din jii Yennu sennu gbouj na, ki lin nann Juda doi kur ni ki tumii niib na.

Ki jiin Jehosafat nijaantin po

¹⁰ Yennu din te janmaanii soor digbana nba kook na ni niib, ki bi ki faa kpanbar Jehosafat tob. ¹¹ Ki Filistia siab din baat nan salimpeena nba yab, nan piinlia, ki teeno. Ki Arab siab mun baar nan bi piinii, ki li tee pei tusaa njanlore nan kobii njanlore, ki buunii tee tusaa njanlore nan kobii njanlore. ¹² Nanne ki Jehosafat namii laat panj ki pukii, ki maa napaara nan doi Juda tij kur po, ¹³ ki li tee siaminba ki bi din tuu bekii jeet bonchiann.

Jerusalem doo niye ki u din kaan kunkonkonna saakab, ¹⁴ ki bi be naakuuk naakuuk. Adna-e din tee kunkonkonna nba nyii Juda naakuut ni na saakoo. U din dia kunkonkonna tusaa kobii nantaee. ¹⁵ Wunba waa paa u paak din tee Jehohanann-e, ki u dia kunkonkonna tusaa kobii njanlee nan piinniin. ¹⁶ Wunba paa bantaa ni tee Amasia, ki tee Sikri bija, ki dia kunkonkonna tusaa kobii njanlee. Njoo Amasia-e din nyinn u moj nan u saa tun Yennu toona. ¹⁷ Wunba din tee kunkonkonna saakoo nba nyii Benjaminn naakuut ni na din tee Eliada-e. U din tee kunkonkonna nba yiabe, ki dia kunkonkonna tusaa kobii njanlee, ki bi dia naagbankonja nan torbana. ¹⁸ Wunba din waa paa u paake tee Jehosabad, ki u dia kunkonkonna tusaa kobik nan piinniin, ki bi mok jatiat fanu. ¹⁹ Jab nba na kur din be Jerusalem-e ki tuun teen kpanbar na. U bia din kaan kunkonkonna, digbanjaanlia nba be Juda tij ni.

18

Bianjinba ki Yennu sokinii Mikaya kpaan kpanbar Ahab
(1 Kpanbara 22.1-28)

¹ Yoo nba ki Juda kpanbar Jehosafat din mokit, ki u sann bia doo na, ki u lor pookoont, ki li tee u bija nan Israel kpanbar Ahab bipoo. ² Ki bina gar waan, ki Jehosafat tan saan Samaria doo ni, a wun foont Ahab. Ahab din loon wun teen Jehosafat nan binba waa u poor na jirima, ki kpai pei nan nei bonchiann, ki teen jaamm. U din yabir a wun korin Jehosafat ki wun sommo ki bin lek Ramof doo nba be Gilead na, ³ ki boio a, "A saa chianin ki man saan lek Ramof-aa?"

Ki Jehosafat jiin a, “Yoo nba kur ki a teen siir, min nan n kunkonkonna mun teen siira.”⁴ ki bia namm yet a, “Naant ki tin boi Yennu sinsinna.”

⁵ Li yoo na ki Ahab tun yiin yenbis sokiniinba, ki bi teen nan kobii nanna nawa, ki tan boib a, “N saan lek Ramof koo n daa saa?”

Ki bi jiin a, “Saant ki lekir. Yennu saa tura nyannuwa.”

⁶ Nanne ki Jehosafat boi a, “Yennu sokinii soo kaa ki ti saa fit te wun boi Yennu ki turiti-i?”

⁷ Ki Ahab jiin a, “Yenokoo be, hooe tee Mikaya, ki tee Imla bija, naan n namoe, kimaan u ki mi sokin barnanii ki jiin n po; u yoo sokint bonbiire ki jiint n po.” Ki Jehosafat jiin a, “A daa yeen nna.”

⁸ Nanne ki kpanbar Ahab yiin u naatoontunna saakoo, ki tumo a wun saan yiin Mikaya ki baar nanao yian.

⁹ Ki kpanbara banlee manj lia bi naan liant ki kar bi gbant paak, jarik ni, doo na nanyer po, ki kpia Samaria doo manj tammob, ki yenbis sokiniinba na be lej, ki sokint maan bi toonn. ¹⁰ Sokiniinba manj yeno, wunba sann tee Sedekaya, ki u baa tee Kenaana na, din jii kut ki nan yina, ki yet Ahab a, “Yennu nba pak linbae na, ‘A saa jii nae ki kon nan Siria teeb na ki biirib chain chain.’ ” ¹¹ Ki sokiniinba na kur mun bia yet nna, ki bia yeto a wuu somm kii took Ramof po, ki u saa nyannira, a Yennu saa turo nyannuwa.

¹² Naan soo ki toontunna saakoo nba saan a wun yiin Mikaya na ponj saa yeto a, “Sokiniinba kur pak nyannu poe ki tur kpanbar na, li nan ki fan mun tun nna.”

¹³ Nanne ki Mikaya jiin a, “N por Yennu nba fo na sann ni, n saa pak linba ki Yennu wannin a man pake.”

¹⁴ Waa dokit kpanbar Ahab paak yoo nba, ki kpanbar na boio a, “Mikaya, min nan kpanbar Jehosafat, ti saan lek Ramof koo ti daa saa?”

Ki Mikaya jiin a, “Saant ki lek, a saa nyanna. Yennu saa tura nyannuwa.”

¹⁵ Ki Ahab yeto a, “Li-i tee ki a piak nanin Yennu sann nie, fan pak barmonii. Taarmunjae ki n saa paka linba na?”

¹⁶ Ki Mikaya jiin a, “N la ki Israel teeb kunkonkonna yat kunkona paak nan pei nba ki mok pekpaarik na, ki Yennu yet a, ‘Jab na ki mok tondaano, naant ki bin kun nan parmaasir.’ ”

¹⁷ Ki Ahab yet Jehosafat a, “N ki paka nan u ki ban pak siar ki li tee bonjann ki jiin n po-o? U yoo piak bonbiire ki jiint n po.”

¹⁸ Ki Mikaya namii yeen a, “Gbiintir linba ki Yennu piak. N la ki Yennu kar u naan binbintir paak Yendoun ni, ki u malakanba kur see u boor ni. ¹⁹ Ki Yennu boi a, ‘Nmee saa saan kpann Ahab ki wun saan Ramof, ki bin saa kpui?’ Ki malakanba na yemm tuu yet yenn, ki leeb mun n pak leer, ²⁰ nan seek nba tan baar ki yet Yennu a, ‘Min saa kpannowa.’ Ki Yennu boio a, ‘A saa kpanno nlee?’ ²¹ Ki seek na jiin a, ‘N saa saane ki te Ahab yenbis sokiniinba na kur n faar faak.’ Ki Yennu yet a, ‘Ti saa ki saa kpanno. A saa nyanna.’ ”

²² Li yoo na ki Mikaya namm pak a, “Linba tume na, Yennu te ki sokiniinba manj faar faake ki tura, naan u moj narin senn nan biirue saa baara.”

²³ Li yoo na ki sokinii Sedekaya saan Mikaya boor ki saa pebo, naan boio a, “Nlee yooe ki Yennu Seek nyii n boor ki baar tan pak nanani?”

²⁴ Ki Mikaya yeto a, “A tan saa bannir yoo nba ki a gar lanpoor po diiuk ni ki saa bor nae.”

²⁵ Ton, ki kpanbar Ahab yet u saakayeno a, “Soot Mikaya ki saan nanao Amonn, wunba tee doo yudaano na, nan n bija Joas boor. ²⁶ A betib ki bin koono dansarik, kii teeno jarpeenn nan nyun kuukoo, ki tan tuu yoo nba ki n tan saa jen nan laafia.”

²⁷ Ki Mikaya jiin a, “Li-i tee ki a jen nan laafia, nann narin, li wann nan Yennu ki pak nanime na,” ki bia yet a, “Soo kur n dok linba ki n pak na.”

Ki jiin Ahab kuun po

(1 Kpanbara 22.29-35)

²⁸ Ton, ki Israel kpanbar Ahab nan Juda kpanbar Jehosafat fiir saan a bin lek Ramof doo nba be Gilead yent ni na. ²⁹ Naan soo ki Ahab ponj yet Jehosafat a, “Taa saa tob na, n saa lia tayanae, naan fin n lia naan liant.” Ki Israel kpanbar na lia tayana ki saan tob.

³⁰ Naan soo Siria kpanbar na donj tur u taantorit saakab na mob nan bi daa loon soo bin kpi, see Israel kpanbar na kuukoo. ³¹ Baa la kpanbar Jehosafat yoo nba, ki bi kur dukin nan hooe tee Israel teeb kpanbar, ki bi nmant a bin leko, ki Jehosafat yikin sanpaapo, ki ti Yomdaano Yennu fato, ki te leku na yakiro. ³² Ki taantorit saakab na bann nan hoo kaa tee Israel kpanbari, nanne ki bi nyik ki ji ki weio. ³³ Ki taan soo, Siria kunkonkonna yek peenu, ki li soor kpanbar Ahab manj tob liatir nba tee kut na tintaanboor, ki gar soor

u par paak. Ki u mɔ nan wunba ɲmakitir u taantoruk na a, “N la daɲa, ɲmantir ki nyi tɔb na ni.” ³⁴ Yoo nba ki tɔb nunii mɔn na, ki Ahab ji kar deen taantoruk na ni, ki took Siria teeb na. Ki yonnu tan baa, ki u kpo.

19

Bianjinba ki Yennu sɔkinii tur Jehosafat kpaanii.

¹ Juda kpanbar Jehosafat din ɲmat kun u ɲaak ni nan laafia, Jerusalem doo ni. ² Yennu sɔkinii Jehu, wunba tee Hanani bija na, din saan kpanbar na boor, ki yetɔ a, “A dukin li ɲan nan fan somm tondamm nan binba ki loon Yennu-u? Faa tun linba na te Yennu wutoor doo a paaka. ³ Naan bonɲansiar lek be a ni. A boon chicherpook Asera ninnant nba ki niib na tuu jiantir nawa, ki bia yabir tuun Yennu nba loon bianjinba.”

Bianjinba ki Jehosafat te niib na ɲamm bi mɔɲ

⁴ Kpanbar Jehosafat din kɔɔ Jerusalem-e, ɲaan u din lin gɔnt niib yoo kur, u yent ni, laa nyi Beerseba, niidiitu po, ki saa dian Efraim kunkona yent na peɲ, niigaɲ po, a wun te niib na n jen bi yeejamm Yomdaano Yennu boor. ⁵ Kpanbar Jehosafat din gann barbuura ki bi be Juda digbanjaana na ni, ⁶ ki turib kpaanii a, “Ti mi yaa sii bu maan bianjinba. I ki dia nisaarik yiikoo kaa ki bu buuti, ɲaan i dia Yennu yiikooe, ki u sii be nani yoo nba ki i yaa yin pak gbint maan. ⁷ Ii baakit Yennu kii tuun fanu, kimaan ti Yomdaano Yennu ki loon yii ɲmaab, koo kii mɔk lukitin, koo kii gaan mɔnyati.”

⁸ Jerusalem doo nie ki Jehosafat din gann Liifai teeb, nan mannteeb, nan tɔɔndaansiab, a bii tee barbuura, kii bu binba biir Yennu sennu na, nan doo maan. ⁹ U din turib kpaanii nba nae a: “Li kpaat talas ki yii tuun i toona kii tiin Yennu janmaanii, kii saak u mɔb nan barmɔnii, toonn nba kur ki i tuun ni. ¹⁰ Ki li-i tee yoo nba kur ki i ninjasɔɔ tan nyii doi na yenn ni, ki baar nan u maan, ki li tee nikpinu maan, koo ki tee wunba biir sennu, koo wannu na, yin wannib fanu baa saa dia bi mɔɲ bianjinba, buut yoo, ki li daa te bi ɲamii kɔɔ biit ni ki biir Yennu. I-i kii sak nna, ɲann yimm nan i ninjamm na saa te Yennu wutoor n do i paaka, ɲaan li-i tee ki i tun i toona fanu, i kan kɔɔ biit ni. ¹¹ Mannteeb yudaano Amaria-e sii mɔk yiikoo ki gorii Yenjiantii maan kur ni, ki Sebadia, wunba tee Ismael bija, ki tee Juda yudaano na, sii mɔk yiikoo ki bu maan nba biar, ki Liifai teeb toonn tee bii gorii ki tuu te maan nba ki barbuura pak na, lin tun nna. Cheen i para ki dia kpaanii na, ki Yennu saa somm binba tuun toonɲana.”

20

Bianjinba ki Edom teeb faa Juda teeb tɔb

¹ Li din yann waame, ki Moab nan Amonn kunkɔnkɔnna, ki pukin bi somm teeb nba tee Meun teeb na, ki bi lek Juda, ² ki toomiinba siab saan ki saa bet Jehosafat a, “Kunkɔnkɔnna nyii Edom, Mɔk-kpeenn na yakleer po, ki baat yaba, a bin leka. Bi dɔɲ fat Hasasonn Tamar-a.” (Doo na sanleere tee Engedi.) ³ Janmaanii din soor Jehosafat, ki u miar Yennu ki boi sommir po, ɲaan te ki bi lor mɔi digbann na kur po. ⁴ Ki Juda doi kur ni niib kakit ki saan Jerusalem a bin boi Yennu sommir po, ⁵ ki ɲamm nan Jerusalem teeb taan ki be Yenjiantu ɲasaakak dindonjopaann na ni. Ki kpanbar Jehosafat saan ki set bi tɔɔnn, ⁶ ɲaan miar Yennu sanpaapo ki yet a, “Ti yeejamm Yomdaano Yennu, fine be Yendɔɲ ni, ki dia doi nba kur be durinya na ni. A mɔk paɲ nan yiikoo, ki sɔɔ kaa ki saa fit kon nana. ⁷ Fine tee Yennu. Yoo nba ki a niib, timm Israel teeb, din chari kɔɔ tiɲ na ni na, fine din ber nyinn niib nba din be nna na, ɲaan jii tiɲ na ki tur a yɔɔk Abraham yaaboona, a lii tee bi faar mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁸ Ki bi kar tiɲ na ni, ki maa ɲasaakak nba ki bi sii baakita li ni. Ki bi mi fanu ⁹ nan li-i tee ki bonbisiar baarib, ki tee tɔb, koo yiarbiiuk, koo kon, a lin dat bi tuba, bi saa fit kɔɔ ki tan set ɲasaakak na tɔɔnn po, siaminba ki bi jiantira na. Bi saa miara, yoo nba ki bi be daamii ni, ki a saa gbat ki fatib.

¹⁰ “Mɔtana, Amonn teeb nan Moab teeb nan Edom teeb lekita. Yoo nba ki ti yeejamm din nyii Ijipt na, a din ki sak ki bi kɔɔ tiɲ maɲ niɲi, bi din kokin lint tiɲ maɲe ki ki biiriri. ¹¹ Baa pa ki jiiintit bianjinbae na. Bi baar a bin ber nyinnit tiɲ nba ki a turit na nie. ¹² Fine tee Yennu. Datir bi tuba, kimaan ti ki mɔk paɲ nba saa took kunkɔnkɔnna nba yab ki saa lekit na. Ti ki mi taa saa teen bianjinba, ɲaan ti gorii fine ki loon sommir.”

¹³ Ki Juda jab na kur nan bi poob nan bi waas see Yenjiantu ɲasaakak na boor. ¹⁴ Ki Yennu Seek sik Liifai niro nba pukin ki see nibur na ni paak, ki u sann tee Jahasiel, ki tee Sekaria bija, ki Sekaria tee Benaya bija, ki Banaya tee Jeyel bija, ki Jeyel tee Matania bija, ki bi nyii Asaf naakuuk ni. ¹⁵ Ki Jahasiel yet a, “Chanbaa kpanbar, nan yimm nba kur tee Juda teeb, nan Jerusalem teeb, Yennu yet nan i daa ɲaan tama, koo ki tiin kunkɔnkɔnna

nba yab na jarmaanii nan yin tookibi. Tob na tee Yennu yare, li ki tee i yar kaa. ¹⁶ Ii won lekiw wonn, bi-i wonji baar Sis loonu ni yoo nba, i won saa chetib baauk nba kook kunkoouk doo na kpinj, ki li kpia Jeruel na. ¹⁷ Li ki tee yimm kaa n kon konn na, yimm n lon sinsethoa, kii guu, ki i saa la nyannu nba ki Yennu saa turi. Juda nan Jerusalem teeb, i daa taantir koo ki tiin jarmaanii. Nyimin ki tookib man, ki Yennu sii be nani.”

¹⁸ Nanne ki Jehosafat baa fabin tinj ni, ki niib na kur mun baa fabin tinj ni, ki bi jiant Yennu. ¹⁹ Ki Liifai teeb nba nyii Kohaf nan Kora naakuut ni na fiir set ki tant nan kunkopaara, ki pak namm Israel teeb Yomdaano Yennu.

²⁰ Laa yent sanyapob ni, ki niib na nyii ki saa kunkoouk nba kpia Tekoa na. Baa saa yoo nba, ki Jehosafat pak namm momaan na a: “Juda nan Jerusalem teeb, teent i maalin i Yomdaano Yennu ni, ki li saa te yin set fanu. Teent yada man nan momaan nba ki u sokinii beeri na, ki i saa la nyannu.” ²¹ Waa pak nan niib na ki gbenn yoo nba, ki u te yanyinna na lia bi liant nba ki bi lia Yenjiantii ni na, ki somm kunkonkonna na toonn po, ki yiin yanj a, “Pakin Yennu man. U lomm kaa gbennu.”

²² Baa piin ki yiin yanj na yoo nbae, ki Yennu te jarmaanii soor kunkonkonna nba yaa bin lekiw na. ²³ Ki Amonn teeb nan Moab teeb na lek Edom kunkonkonna na, ki kpiib, ki saa boontib, ki li poor po, ki bi tan njmat leeb paak nan konbiir. ²⁴ Yoo nba ki Juda teeb na doo baar kunkonn nba be kunkoouk paak na, ki bi la bi datai na kur doo tinj ni ki kpowa. Ki nan yenokoowa ki tenni.

²⁵ Ki Jehosafat nan u kunkonkonna na chat ki saan a bin jii mokint, ki la bonkobit nan jeet nan liant, ki li yab bonchiann, nan bonlia nba be ki li daauk paar, ki bi jii daanjantaa ki tikii mokint na. Njan tiat na din yab bonchiann, ki bi din ki fit jii li kuri. ²⁶ Daanjanna daar, ki bi taan leeb, Beraka baauk ni, ki pak dont Yennu nan waa tun linba ki turib na. Nanne teen ki bi yi baauk manj “Beraka.”* ²⁷ Jehosafat din jii u kunkonkonna na ki njmat namm Jerusalem nan parpeenn, kimaan Yennu te ki bi nyann bi datai nawa. ²⁸ Baa baar doo na ni yoo nba, ki bi somm chunchuuntuk ki koo Yenjiantu nasaakak na ni, ki yiin yanii ki faa biat, ki bia peeb naatuna. ²⁹ Ki jarmaanii soor digbana nba kur gbat bianjinba ki Yennu te ki Israel teeb nyann bi datai na. ³⁰ Jehosafat ji din dia u yent na nan parmaasir, ki Yennu guu-u lokir kur po.

*Ki jiin kpanbar Jehosafat naan joontu po
(1 Kpanbara 22.41-50)*

³¹ Jehosafat din tee bina piintaa nan njannmue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem doo ni bina piinlee nan njannmu. U naae din tee Asuba, ki tee Silhi bipoo. ³² Jehosafat din tee nan u baa Asa nba din tee bianjinba nae, u din tuun linba njan Yennu toonn, ³³ njan u din ki yeer tingbann mann boa. Niib na lek din ki lebit bi para kur a bin jiant bi yeejamm Yennu na.

³⁴ Linba kur ki Jehosafat tun, u naan pinpiik ki saan tuu li joontu, sob ki be Jehu nba tee Hanani bija na barkperii gbant ni, ki li tee Israel kpanbara barkperii bokir.

³⁵ Sakyenn, Juda kpanbar Jehosafat din tan mok lor nan Israel kpanbar Ahasia, wunba din tun toonbiit bonchiann na. ³⁶ Ki Esion-geber mokgbianue ki bi din maa njaringbeja. ³⁷ Njan Elieser, wunba tee Dodafahu bija, ki nyii Maresa na, din yakii nan Jehosafat ki yet a, “Kimaan faa mok lor nan Ahasia na, Yennu saa biir linba ki a maa nawa.” Ki njarint na biir, ki ji ki fit somm nyun paak.

21

¹ Jehosafat din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Jehoram gaar u naan na.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoram po
(2 Kpanbara 8.17-24)*

² Ki Jehoram, wunba ki u baa din tee Juda kpanbar Jehosafat na, din mok ninjamm banloob. Namme tee Asaria nan Jehiel nan Sekaria nan Asariahu nan Maikel nan Sefatia. ³ Bi baa din turib piinii nba yab, ki li tee salimmona nan salimpeena nan bona nba daauk paar, ki bia kaan soo kur ki u gorii digbanjaana nba be Juda tinj ni na yenn. Jehoram nba din tee Jehosafat bikperik na paake ki u gaar u baa setu, ki dii naan. ⁴ Jehoram nba din kar u naan kok paak ki gbenn yoo nba, ki u nyinn u ninjamm na kur, nan Israel saakasiab manfoa.

⁵ Jehoram din tee bina piintaa nan njanlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem doo ni bina njanniin. ⁶ U din tokii ki mok tonu nan kpanbar Ahab nan Israel kpanbarlia nae, kimaan

* 20:26 20.26 Beraka paake tee “Dontir.”

u din koon Ahab bonpoi na yence. U din tun ki biir Yennu, ⁷ naan Yennu lek din ki loon wun boont Defid maaru, kimaan u din lor nan Defid a u yaaboonae sii tun di naan.

⁸ Jehoram naan yooe ki Edom teeb din yet Juda teeb, naan bokit bi naangboun. ⁹ Nanne ki Jehoram nan u saakab fiir nan bi taantorit ki saan lek Edom. Lene ki Edom kunkonkonna fiir ki loon lintib, ki nyok ki Juda teeb pat, ki chiar bot. ¹⁰ Laa nyii li yoo ki tan tuu dinna, Edom teeb bokit bi monje, ki nyii Juda teeb yiikoo ni. Li yoo manje, ki Libna doo teeb mun bia bokit bi monje, kimaan Jehoram din yet u yeejamm Yomdaano Yennu jiantuwa. ¹¹ U bia din maa tingbanjiantboa, Juda kunkona paak, ki bia nmakit Juda teeb nan Jerusalem teeb ki bi tun yanbomm ki biir Yennu.

¹² Ki Yennu sokinii Elaija sob gbounj ki tur Jehoram, ki yet a, "A yeeja Defid Yomdaano Yennu nae pak biira, kimaan a ki wei a baa kpanbar Jehosafat binbenj, koo a yeeja kpanbar Asa binbenji. ¹³ Naan a wei Israel kpanbara binbenje, ki nmakit Juda teeb nan Jerusalem teeb ki bi ki waa Yennu, nan bianjinba ki Ahab nan binba wei u poor din nmakit Israel teeb ki bi ki waa Yennu na. A bia kpai a tion ninjamm nba din tee popeeddamm ki chee fin nae. ¹⁴ Li paak, Yennu saa dat a niib, nan a waas, nan a poob tuba, ki biir yaa mok linba kur. ¹⁵ A monj saa la fara nan nook ni yiarbiuuk, ki a noot tan saa nyi."

¹⁶ Ki Filistia siab nan Arab teeb nba koo ki kpia Sudann teeb nba be mokgbenjir gbianu na, ki Yennu te ki bi faa Jehoram tob. ¹⁷ Bi din lek Juda, ki saat kpanbar nyaak, ki soor kpanbar poob nan bonjai na kur ki teemm yommii, naan nyik Ahasia koo, wunba tee kpanbar sanbian na.

¹⁸ Ton, linba na kur poor poe ki Yennu te ki nook ni yiarbiuuk soor kpanbar na, ¹⁹ ki li jii bina njanlee ki yiaru na te ki u noot nyi, ki u tan kpo nan tont. Kpanbar Jehoram manj niib din ki joo mutunn ki tur baakir, nan baa din tuun bianjinba ki teen u yeejamm na.

²⁰ Jehoram din dii naan ki tee bina piintaa nan njanlee-e, ki kar Jerusalem, ki dia u niib bina njaniiin. Waa din tan kpo yoo nba, soo din ki mok parbiir, u kuun paaki. Bi din piiu Defid doo nie, naan ki li ki tee naan kaat ni.

22

Ki jiiin Juda kpanbar Ahasia po (2 Kpanbara 8.25-29; 9.21-28)

¹ Jerusalem teeb din dinn Ahasia naan, wunba tee Jehoram sanbian na, ki u set u baa seenu ni, kimaan dolekteeb nan Arab niib na koo bi kaan ni, ki kpai Jehoram bonjai kurawa. Nanne Ahasia, wunba tee Jehoram bija na teen Juda kpanbar, ki piin dia Juda teeb. ² Ahasia din tee bina piinlee nan njanlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem binyennkoo ki dia niib. U naa din tee Atalia-e, ki tee kpanbar Omri yaaboonn. ³ Ahasia mun bia din gaar kpanbar Ahab njaateeb marimae, kimaan u naae din turimo, ki u tuun bonbiir. ⁴ U din tun ki biir Yennu, kimaan u baa kuun poor poe ki kpanbar Ahab njaateeb teen u kpaanteeb, ki li te ki u naan siik. ⁵ U din gaar bi kpaaniie, ki taan Israel kpanbar Joram po, ki bi faa tob nan Siria kpanbar Hasael. Kunkonkonna na din took leeb Ramof-e, Gilead tinj ni, ki Joram la daj tob na ni. ⁶ U din nmat Jesreel doo nie a wun teb u monj, ki Ahasia saan lej a wun gonoo.

⁷ Ahasia nba din gon Joram yoo nbae, ki Yennu dat Ahasia tubir. Ahasia nba saan yoo nba, ki njo nan Joram fiir a bin chet Jehu, wunba tee Nimsi bija, ki Yennu ganno a wun biir kpanbar Ahab nyaak na. ⁸ Jehu nba din sak Yennu mob ki saa a wun biir kpanbar Ahab njaateeb na, ki u din tan chet nisiab, ki bi tee Juda booru ni saakab, nan Ahasia nikpiimm nba chianto a wun gon Joram na, ki Jehu kpai bi kur. ⁹ Bi din lin lon Ahasia-e ki tan lau ki u bor Samaria, ki bi jiu saan nanao Jehu boor, ki u saa nyinn u manfoor, naan bi din pii u gbanant, kimaan u yeeja Jehosafat wunba din yiab u monj paak ki waa Yennu na choruj paak.

Soo din ki biar Ahasia nyaak ni ki saa fit dia naan na.

Ki jiiin Juda poobat Atalia po (2 Kpanbara 11.1-3)

¹⁰ Ahasia naa Atalia nba gbat nan bi kpai u bijawa na, ki u tur mob nan bin kpi niib nba kur nyii Juda naan nyaak na ni. ¹¹ Ahasia din mok niipoosoo, naan ki bi ki taa baa, ki bi yiu Jehoseba, ki u din kun manntoo nba ki bi yiu Jehoyada na. Jehoseba din jii Ahasia bonjai na yeno, ki u sann tee Joas, ki nyinnoo kpanbar waas nba ki bi yaa bin kpib na ni, ki saan bor njo nan poo nba wubiio na, Yenjiantu nasaakak didootuk ni. U din te ki u be bor nie, ki nyii Atalia nikpinu ni. ¹² U din biar be bor nie, Yenjiantu nasaakak na ni, bina njanloob, ki Atalia daa tee poobat ki dia tinj na.

23

Bianjinba ki bi dinn Joas naan
(2 Kpanbara 11.4-16)

¹ Manntɔɔ Jehoyada din guur bina ŋanloobewa ki ji dukin nan li jan wun tun siara. U din lor nan kunkonkonna saakab banɔmu. Ŋamme tee Asaria, ki u tee Jeroham bija, nan Ismael, ki u tee Jehohanann bija, nan Asaria, ki u tee Obed bija, nan Maaseya, ki u tee Adaya bija, nan Elisafat, ki u tee Sikri bija. ² Bi din lin Juda doi kur po ki taan Liifai teeb nan naakuut saakab kur, ki jen namm Jerusalem.

³ Ki bi kur taan be Yenjiantu ŋasaakak ni, ki lor nan Joas, wunba tee kpanbar bija na. Ki Jehoyada yetib a, “Kpanbarkperɔ na bijae na. Ŋɔɔe ji sii tee kpanbar mɔtana, nan bianjinba ki Yennu senn mɔsonn nan kpanbar Defid yaabooae sii diat na. ⁴ Taa saa teen bianjinbae na: Li-i tee ki mannteeb nan Liifai teeb baar toonn, foon daari, bi bɔkitu muntaa ni yenn saa guur Yenjiantu ŋasaakak na tammɔie, ⁵ ki bɔkitu muntaa na ni yenn saa guur kpanbar ŋaak, ki binba biar na saa guur Fiakir Tammɔb. Niib na kur saa taan leeb kii be Yenjiantu ŋasaakak na dindonjouk nie. ⁶ Sɔɔ kaa ki saa fit kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak na ni, see mannteeb nan Liifai teeb nba be toonn ni na. Ŋamme saa fit kɔɔ, kimaan bi ŋamm bi mɔɔa, ŋaan niib nba biar na n sak Yennu mɔb, ki biar nanyer. ⁷ Liifai teeb na n set ki lint kpanbar na, kii guu-u, ki saat jukbanjai kii dia. Ki bi sii be nan kpanbar na, siaminba kur ki u saa. Ki wunba kur bikin a wun kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak na ni, bin kpiu.”

⁸ Ki Liifai teeb nan Juda teeb tun Jehoyada nba wannib bianjinba na. Ki saakab na gɔɔr binba kaa toonn ni foon daar na, ki bi pukin binba be toonn ni na, kimaan manntɔɔ Jehoyada din ki ŋaan bi sɔɔ. ⁹ Jehoyada din tur kunkonkonna saakab kpana nan naagbankɔɔa nba din tee kpanbar Defid yar, ki bi bekir Yenjiantu ŋasaakak ni na. ¹⁰ U din te niib na set Yenjiantu ŋasaakak na tɔonne nan bi jukbanjai, a bin guur kpanbar Joas. ¹¹ Tɔn, ki Jehoyada nyii nan Joas nanyer, ki yirimɔ naan fokirik, ŋaan turɔ Yennu sennu gbouɔ na. Li yoo na ki bi ji dinnɔ naan. Ki manntɔɔ Jehoyada nan u bonjai mɔɔn kpan Joas paak, ki sɔɔ kur pak nan kunkɔpaarir a, “Kpanbar na-ii mɔk manfofoouk.”

¹² Ki Atalia gbat niib na nba kpakitir kpanbar na bianjinba, ŋanne ki u kakit ki saan Yenjiantu ŋasaakak na boor, siaminba ki niib na tikir ki be na. ¹³ U din la kpanbar paan na see ŋasaakak na tammɔb ni, jaantarik nba tee kpanbara yar na boor, ki kunkonkonna saakab nan naatunpebira see ki lintɔ. Ki niib na kur yikin nan kpinkpammuk ki peeb naatuna, ki Yenjiantu ŋasaakak na ni yanyinna dia bi bonpipebit ki ŋmakitir niib, ki bi dontir. Ki Atalia pat pat u liant nan parbiir ŋaan yikin a, “Nabiuk, nabiiuk.”

¹⁴ Manntɔɔ Jehoyada din ki loon bin kpi Atalia Yenjiantu ŋasaakak na boori. Li paak ki u yiin kunkonkonna saakab na ki yetib a, “Sootɔ ki nyinno guura na sinsuuk ni, ki kpi wunba kur koor a wun fato.”

¹⁵ Ki bi sooro ki saa nano kpanbar ŋaak. Baa saa baar Taanii Tammɔb boor yoo nba ki bi kpiiu.

Bianjinba ki Jehoyada te niib na ŋamm bi mɔɔ
(2 Kpanbara 11.17-20)

¹⁶ Ki manntɔɔ Jehoyada te kpanbar Joas nan niib na kur senn mɔsonn nan bi sii tee Yennu niib. ¹⁷ Ŋanne ki bi kur fiir saan tingbann Baal jiantu ŋaak, ki saa betir, ki bet bet maruɔ binbinta nan yenbis nba be lej, ŋaan kpii Matann, wunba tee Baal manntɔɔ na, binbinta na tɔonn. ¹⁸ Jehoyada din tur mannteeb nan Liifai teebe toona nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na yudant. Li din tee bii tuun toona nba ki kpanbar Defid wannib nae, kii bia kii jokin piinii maruɔ nba ki bi teen Yennu na, nan bianjinba ki Moses sennu tee na. Ŋamme bia din gorii yanyinna, yoo nba ki bi yiin ki kpamm na. ¹⁹ Jehoyada bia din te ki guura guu Yenjiantu ŋasaakak na tammɔi, a bin gɔɔr wunba ki ŋamm u mɔɔ ki be jakint ni.

²⁰ Kunkonkonna saakab, nan nijaana, nan niib na saakab, nan tin na niib kur din wei Jehoyada, ki bi nyii nan kpanbar na, Yenjiantu ŋasaakak ni, ki saan kɔɔnɔ naan ŋaak. Bi din kɔɔ tammɔjar na nie, ki kpanbar na saan kar naan kok paak. ²¹ Niib na kur din gbee nan parpeenene, ki doo na maak, kimaan Atalia kpowa.

24

Ki jiin Juda kpanbar Joas po
(2 Kpanbara 12.1-16)

¹ Joas din tee bina njanlore-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem doo ni bina piinna. U naae din tee Sibia, ki nyii Beerseba doo ni. ² Joas din tun linba nan ki tur Yennu, yoo nba ki manntoo Jehoyada be u manfoor ni na. ³ Jehoyada din lon poob banlee ki tur kpanbar Joas, ki bi maro bonjai nan bonpoi.

⁴ Joas nba din dii naan ki li yann waaminnae, ki u dukin nan wun namm Yenjiantu nasaakak. ⁵ U din yet mannteeb nan Liifai teeb na a bin saan Juda doi ni, ki lin niib na kur boor, ki bin taan likirii ki namm maa Yenjiantu nasaakak na. U din yet niib na a bin teen yian, njan Liifai teeb na din mei. ⁶ Nanne ki u yiin bi toondaano Jehoyada ki boio a, "Bee teen ki a ki te Liifai teeb na saan Juda nan Jerusalem teeb boor, ki gaar lampo nba ki Yennu toontunno Moses din yaa niib na-ii pa, ki lii nmii Yennu lanbou nba?"

⁷ Atalia nba tee pootou n pa poorpoweiteeb biir Yenjiantu nasaakak nawa, ki jii kasii bona nba be lej na ki dia jiantir tingbann Baal.

⁸ Kpanbar na din yet Liifai teeb a bin kpaal lakir, ki sennir Yenjiantu nasaakak na tammob ni, ki bii taant likina lej. ⁹ Bi din tur mob, Jerusalem nan Juda tin kur po, a soo kur n pa lampo nba ki Yennu toontunno Moses din gaan Israel teeb boor, kunkoouk paak na. ¹⁰ Linba na din man Israel teeb nan bi saakab, ki bi baar ki pa bi lampo, ki tan gbeen lakir na. ¹¹ Liifai teeb na din jikit lakir nae daa kur, ki teen kpanbar nasaakoo nba gorii lakir manj paak na. Ki yoo nba kur lakir na gbee, kpanbar gbansobiroo nan mannteeb yudaano toontunna yense tuu nyinn likirii na lakir na ni, njan jiin senn li sinsetboor. Nna bannue ki bi din gaar likirii bonchiann.

¹² Kpanbar na nan Jehoyada din tuu jii likirii na ki tur binba gorii Yenjiantu nasaakak na nammue, ki bin jooon tana maateeb, nan kanpintanba, nan binba kur saauk, ki bin namm Yenjiantu nasaakak na. ¹³ Toontunna na kur din tun nan ninbinmonnie, ki namm Yenjiantu nasaakak na ki tan gbenn. Ki li jen li bannu ni, ki wakii, ki kaa biiru. ¹⁴ Yenjiantu nasaakak na nammu nba gbenn yoo nba, ki salimmona nan salimpeena nba tenn na, ki bi jii tur kpanbar na nan Jehoyada, ki bi jii ki namm Yenjiantu nasaakak na senii nan bonlia nba sii be li ni.

Baa lebit Jehoyada sennii bianjinba

Jehoyada nba din be u manfoor ni yoo nba, bi din tuu mann marujo, nasaakak na boor yoo kur. ¹⁵ Jehoyada din dii bina kobik nan piintaee, ki tee nikper ki ji kpo. ¹⁶ Bi din piuu kpanbara kaat nie, ki li be Defid doo ni, kimaan toonjana nba ki u din tun ki tur Israel teeb nan Yenjiantu nasaakak na paak.

¹⁷ Njan Jehoyada nba kpo yoo nba, ki Juda toondamm nmakit kpanbar Joas dudukit, ki u gaar bi maan. ¹⁸ Nanne ki niib na nyik ki ki jiantir namm Israel teeb yeejamm Yomdaano Yennu na nasaakak ni, njan jiantir tingbana nan chicherpook Asera ninnant. Bi yanbomm na paake teen ki Yennu wutoor doo Juda nan Jerusalem teeb paak, ¹⁹ ki u tun sokiniinba a bin yakii namm ki bin jen u boor, njan niib na lek din yet, ki ki gbiint. ²⁰ Ton, Yennu Seek din sik Sekaria, wunba tee manntoo Jehoyada bija na paak. U din set siaminba ki niib na saa laue, njan yet a, "Ti Yomdaano Yennu boi a bee teen ki i ki sak u sennii, ki baat nan biiru i moj paakii. I nyikoe, ki u mun nyiki." ²¹ Kpanbar Joas din lor nan niib nae, ki bi piak biir Sekaria. Ki kpanbar na tan tur yaak, ki niib na jaat Sekaria tana, Yenjiantu nasaakak na dindonjouk ni, ki kpiu. ²² Kpanbar Joas din tamm Sekaria baa Jehoyada toonjana nba ki u din tun ki turo nawa, njan te ki bi kpui Sekaria. Sekaria nba kpenn yoo nba, ki u yet a, "Yennu n la yaa tun linba na, ki dat i tuba."

Bianjinba ki Joas naan gbenn

²³ Piar nba piat yoo nba, ki Siria kunkononna lek Juda nan Jerusalem teeb, ki kpui toondamm na kur, ki jii mokint bonchiann ki saan nann Damaskus.

²⁴ Siria kunkononna na din waar, njan Yennu-e din te ki bi nyann Juda kunkononna nba yab na, kimaan Juda teeb din yet bi yeejamm Yomdaano Yennu-wa. Linba na paake te ki kpanbar Joas din la tubdatu. ²⁵ Siria kunkononna din tan nyikin konn na, njan soo Joas la dan bonbiir. U saakab banlee din bor lor u paak, ki kpui doonu ni, ki jiin pann, waa din kpui manntoo Jehoyada bija na paak. U din kpo, ki bi piuu Defid doo ni, njan bi din ki piuu kpanbara kaat ni kaa. ²⁶ Binba din lor u paak na din tee Sabab, ki u naa tee Simeaf ki nyii Amonn booru ni, nan Jehosabad, ki u naa tee Simrif, ki nyii Moab booru ni. ²⁷ Makperii na kur be kpanbara barkperii gbou n, ki tee kpanbar Joas bonjai labaar, nan Yennu sokiniinba maan nba kur pak ki jiin Joas po, nan bianjinba ki u namm maa Yenjiantu nasaakak. Li poor po ki u bija Amasia set u seenu ni ki dii naan.

25

*Ki jiin Juda kpanbar Amasia po
(2 Kpanbara 14.2-6)*

¹ Amasia din tee bina piinlee nan njanpmue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinlee nan npanyia. U naa din tee Jehoadinn-e ki nyii Jerusalem. ² Amasia din tuun linba njan ki teen Yennu, njan u din ki jii u par kur ki tur Yennu. ³ Amasia nba din kar u naan kok paak ki la paɲ ki gbenn yoo nba, ki u soor saakab nba din kpai u baa na, ki kpaiib. ⁴ U din ki kpai bi waas, njan tun bianjinba ki Yennu senn, ki li be Moses sennu gboun ni na a, “Bi daa kpi bibaa, u bik toonbiit paaki, ki bia daa kpi bik, u baa toonbiit paaki; niro saa kpo toonbiit nba ki u moɲ tun na paake.”

*Bianjinba tob faa Edom teeb
(2 Kpanbara 14.7)*

⁵ Ki kpanbar Amasia tikir Juda booru nan Benjaminn booru jab kur, ki taamm, ki bi tee kunkonkonna koonn koonn, nan baa nyii bi naakuut ni bianjinba na. U din gann saakab ki bi gorii koonn koonn, siab tee jab tusir tusir, ki leeb gorii jab kobik kobik. Niib na din tee binba dii bina piinlee-lee koo ki gar nnae, ki bi taan ki tee jab tusaa kobii nantaa. Bi din tee kunkonkonna nba ki bi gannib, ki bi teen siir nan tobe. Bi din tumii ki mi kpana nan naagbankonja dianu. ⁶ U bia din saan jooɲ Israel kunkonkonna tusaa kobik ki pukin, ki pa salimpeena ki li kpaii tee nan karwanta baajii piinna na bi paak. ⁷ Njan ki Yennu sokinii soɔ saan kpanbar na boor ki yeto a, “Chanbaa, a daa jikit Israel kunkonkonna na ki saa nammi. Yennu ki be nan kunkonkonna nba nyii niiganj po yent ni na. ⁸ A sii dukii nan bi saa taan a po ki a la paɲ tob ni, njan Yennu-e mok yiiikoo ki te ki niro laat nyannu, ki bia konjit, ki u saa te ki a datai na n nyanna.”

⁹ Ki Amasia boi Yennu sokinii na a, “Njan salimpeena nba ki n doɲ pa Israel teeb paak na?”

Ki Yennu sokinii na jiin a, “Yennu saa fit pa jiina ki lin gar nna.” ¹⁰ Nanne Amasia yet kunkonkonna nba ki u joomm na, a bii kun. Linba na paak ki bi nmat kun, njan ki bi wutoo doo bonbiir Juda teeb paak.

¹¹ Amasia din chee par ki jii u kunkonkonna ki saan namm Yaarin Baauk ni. Leje ki bi saa kon ki kpai Edom kunkonkonna tusaa piik, ¹² ki bia soor siab foot tusaa piik, ki doo namm jooɲ nba be Sela doo ni na, ki saa tutib ki sikin jayirin, ki bi baa tana paak ki kpo.

¹³ Yoo nba na paak, ki Israel kunkonkonna nba ki Amasia bo ki sak ki bi lakin saan tob na lek Juda teeb doi nba be Samaria nan Bef Horonn sinsuuk ni na, ki kpai niib tusaa nantaa, njan fat mokint bonchiann.

¹⁴ Amasia nba kon nyann Edom teeb ki jen yoo nba, ki u jen nan bi yenbis, ki bir ki jiantirib, ki bia jokit bonnunubit ki teemm. ¹⁵ Linba nae din donn Yennu wutoo. Li paak, ki u tun u sokinii, Amasia boor, ki sokinii na saa boio a, “Bee teen ki a jiantir yennii nba bo ki fit tinn bi tiɔɲ niib a nuu ni na?”

¹⁶ Ki Amasia jiin yiam ki yet a, “Bia yoee ki ti jiia ki a tee kpanbar kpaantoo? Nminin, nna-i kaa, n saa te ki bin kpia.”

Ki sokinii na tan nmin na, njan yet a, “Motana, n ji mi nan Yennu lor a wun biirae, kimaan faa tun linba na, ki bia yet n kpaanii na.”

*Bianjinba tob faa Israel teeb
(2 Kpanbara 14.8-20)*

¹⁷ Juda kpanbar Amasia nan u saakab din lor konn nan Israel teeb. U din tun toomii Israel kpanbar Jehoas boor, wunba din tee Jehoahas bija, njan tee Jehu yaaboonn na. Amasia din foɔ konfoɔ, ki loon bin kon. ¹⁸ Ki Jehoas jiin moamaan na ki tur Amasia a, “Sian yoo dinn ki Lebanonn kunkona ni kunkonj tun toomii kpek boor, ki yet a, ‘Jiin a bipoo ki tur n bija, ki wun kooɔo.’ Ki muuk ni bonkobuk gaar ki nmaa kunkonj na ki bir tij ni. ¹⁹ Motana, Amasia, fine dont a moɲ nan a kon nyann Edom teeb na, njan n kpaana nan a biar kii be njaak ni. Bee teen ki a kpaan daamii nba saa baar nan biiru fin nan a niib paaki?”

²⁰ Njan ki Amasia yet ki ki gbiint turo. Li din tee Yennu lore nan Amasia n la biiru, kimaan waa din jiantir Edom teeb yenbis na paak. ²¹ Nanne Israel kpanbar Jehoas din saan tob ki kon nan Juda kpanbar Amasia. Bi din took leeb Bef Semes-e ki li be Juda tij ni. ²² Bi din nyann Juda kunkonkonna, ki bi chiar kun bi nei ni. ²³ Kpanbar Jehoas din soor Amasia ki saan nana Jerusalem, ki saa bet doo na jooonn nba nyii Efraim Tammob boor, ki saa tuu Lotik Tammob boor na, ki li fokint teen nan taakaabii kobii njanlee nawa. ²⁴ U din jii salimmona nan salimpeena nba kur be Yenjiantu nasaakak na ni,

nan n̄asaakak maŋ ni bona nba ki Obed Edom yaaboona din guu na, nan kpanbar n̄aak m̄okint, ki bia soor siab ki kun namm Samaria.

²⁵ Israel kpanbar Jehoas kuun poorpo, ki Juda kpanbar Amasia be u manfoor ni bina piik nan n̄an̄ŋmu. ²⁶ Toonlia nba kur pukin ki Amasia tun, laa nyii u naan pinpiik ki saa tuu li joontu, li s̄ob be Juda nan Israel kpanbara barkperii gboun ni. ²⁷ Laa nyii sakir nba ni ki Amasia din ȳet Yennu jiantii na, bi din lor lorbiuk u paak, Jerusalem doo ni. U din chiar saan Lakis, n̄aan u datai na lek din wei ki saa kpiiu leŋa. ²⁸ Bi din paan u gbanant taamm paake, ki jiiu saan nano Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni, ki li be Defid doo ni.

26

Ki jiin Juda kpanbar Yusia po (2 Kpanbara 14.21-22; 15.1-7)

¹ T̄on, Juda niib kur din gann Yusia-e, wunba tee binpiik nan n̄anloob bik, ki dinno naan, ki u set u baa seenu ni. ² (Amasia kuun poor poe ki Yusia fat Elaf, ki n̄amm maa doo maŋ.)

³ Yusia din tee bina piik nan n̄anloobe ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piin̄ŋmu nan n̄anlee. U naa din tee Jekolia-e, ki nyii Jerusalem. ⁴ Yusia din tun linba n̄an, ki li penn Yennu par, nan u baa Amasia nba din tun bianjinba na. ⁵ Yoo nba ki Sekaria din be ki wann̄o ki jiin Yenweiu po na, ki u waa Yennu fanu, ki Yennu teen piisin u paak.

⁶ Yusia din faa t̄ob nan Filistia teeb, ki bet doi nba na joona: li doie tee Gaaf nan Jamnia nan Asdod. U din maa doi nba ki joona lintir na ki kpian Asdod nan Filistia dolia. ⁷ Yennu din somm̄o ki u fit nyann Filistia teeb, nan Arab teeb nba k̄oo Gur Baal na, nan Meun teeb na. ⁸ Amonn teeb din baar nan bi jiaun̄ ki tur Yusia, ki u la paŋ bonchiann ki li te ki u sann m̄oont ki saa baar l̄ijpt gbaa.

⁹ Yusia din maa difoot Jerusalem doo ni, ki li be Lotik Tamm̄ob boor nan Baauk Tamm̄ob boor, nan siaminba ki joonn na ḡont. ¹⁰ U bia din maa difoot kunkoouk paak, ki bia lukir gbeet bonchiann, kimaan u din m̄ok bonkob-burun̄, ki bi be yonbaa po, kunkonbis ni nan paanu ni. Waa din loon kpaab maan na paake teen ki u din chekint niib na, a bii buur tilontii, kunkona tiŋ na ni, kii ko tiniu nba m̄ok koorin na ni.

¹¹ N̄oo Yusia din m̄ok kunkonkonna nba mi k̄onn fanu, ki teen siir nan t̄ob. Bi gbans̄obira din tee Jeyel nan Maaseya, n̄amme din dia bi kann gboun̄, ki Hanania, wunba din tee kpanbar n̄asaakab na yenc̄, tee bi saak̄o. ¹² Niib nba din tee n̄ei saakab ki gorii kunkonkonna na din tee tusaa n̄anlee nan kobii n̄anloob. ¹³ Kunkonkonna nba ki n̄ei saakab goriiib na din tee tusaa kobii n̄antaa nan tusaa n̄anlore nan kobii n̄an̄ŋmu, ki tee kunkonkonna nba saa fit taan kpanbar po ki k̄on nan u datai. ¹⁴ Kpanbar Yusia din tur u kunkonkonna naagbank̄oŋa, nan kp̄ana, nan kutfokirii, nan t̄ob liatgbakita, nan torbana nan peenii, nan naaluubuk tana. ¹⁵ Ki saauk damm nba be Jerusalem doo ni n̄amm jatiat nba ki niro s̄ii fit be difoot paak, nan doo na joona gunḡont paak, ki dia t̄o peenii, ki bia jaat tangbenja. U sann din m̄oont tiŋ na kur po, ki u n̄amm la paŋ, kimaan somm̄ir nba ki u la Yennu boor na paak.

Bianjinba ki Yusia la tubdatu, u dont-n-m̄oŋ paak

¹⁶ Yoo nba ki Yusia la paŋ na, ki u donn u m̄oŋ, ki Yennu sikin̄o. U din ȳet Yennu m̄ob, ki k̄oo Yenjiantu n̄asaakak na ni ki joo bonnunubit maruŋ binbintir na paak. ¹⁷ Ki Yennu mannt̄oo Asaria, nan mannteeb banniin, binba paar ki bia m̄ok para na wei kpanbar na poor, ¹⁸ a bin ḡoōo. Bi din yeto a, "Yusia, a ki m̄ok yiikoo nan fin joo bonnunubit ki tur Yennu, see mannteeb nba nyii Aar̄onn maaru ni na, n̄amme ki Yennu n̄ammib a bii tuun nna. Seetir kasii boor nna. A tun biir ti Yomdaano Yennu-wa, ki a ji kan ban la u piisin."

¹⁹ Ki Yusia see Yenjiantu n̄asaakak na ni, ki kpia bonnunubit binbintir na, ki dia sipiak a wun joo bonnunubit. U wutoor din doo mannteeb na paak, ki li taakpaak ni, ki gbanant paak yiaryoonn soor u yugbiar. ²⁰ Asaria nan mannteeb na ji biar see ki gorii kpanbar na yugbiar, ki jarjamaanii m̄okib. Bi din mukis̄o a wun nyi Yenjiantu n̄asaakak na ni, ki u m̄oŋ koor a wun nyi, kimaan Yennu dat u tubira.

²¹ Kpanbar Yusia yiaru na paak, ki u din be jakint ni nan u kuun. U ji din ki fit k̄oo Yenjiantu n̄asaakak na ni. U din be u m̄oŋ n̄aak nie, ki ki tuun siar, n̄aan ki u bija Jotam dia digbann na.

²² Yennu s̄okinii Aisaya, wunba tee Amos bija na, din s̄ob linba kur ki kpanbar Yusia tun yoo nba ki u kar naan kok paak na. ²³ Yusia din kpo, ki bi piiu baa din pii kpanbara tiŋ nba na nie, kimaan u yiaryoonn na paak ki bi din ki fit piiu kpanbara kaat ni. Ki u bija Jotam set u seenu ni ki dii naan.

27

*Ki jiin Juda kpanbar Jotam po
(2 Kpanbara 15.32-38)*

¹ Jotam din tee bina piinlee nan njanjmuɛ ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan njanloob. U naa sanne din tee Jerusa, ki u tee Sadok bipoo. ² Jotam din tun linba njan ki tur Yennu nan u baa Yusia nba din tun bianjinba na. Njoo narin din ki koo Yenjiantu nasaakak ni ki joo bonnunubiti. Niib na narin lek din namii ki tuun toonbiite.

³ Jotam din namm maa Yenjiantu nasaakak niigar po tammob, ki bia tun toongbenjir ki namm Jerusalem bokir nba ki bi yi Ofel na jonn paak, ⁴ ki maa doi Juda kunkona paak, ki maa joonfoot nan difoot muuk ni. ⁵ Njoo Jotam bia din kon nan Amonn kpanbar nan u kunkonkonna ki nyannib, ki miab ki bi pa jiaun ki teeno, ki saa tuu bina nantaa. Amonn teeb din pa salimpeena ki li kpaiu teen nan karwanta baajii piinna na, nan boroboro dii baajii tusaa piinlee nan njanjmu, nan dimonii baajii tusaa piinlee nan njanjmu. ⁶ Jotam din laat panj ki pukii, kimaan u din gaar u Yomdaano Yennu maan fanu. ⁷ Bonlia nba pukin Jotam naan yoo, ki tee u tobii nan toonlia nba ki u din tun, li sob ki be Israel nan Juda kpanbara barkperii gbouj ni. ⁸ Jotam din tee bina piinlee nan njanjmu ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan njanloob. ⁹ Jotam din kpo, ki bi piuu Defid doo ni, ki u bija Ahas set u seenu ni ki dii naan.

28

*Ki jiin Juda kpanbar Ahas po
(2 Kpanbara 16.1-4)*

¹ Ahas din tee bina piinlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem ki dia Juda tinj bina piik nan njanloob. U din ki gaar u yeeja Defid binbenj, njan tuun linba ki njan, ki biir Yennu, ² ki gaar Israel kpanbara binbenj, ki namm kutyenbis ki li tee Baal ninnau, ³ ki jokin bonnunubit, Hinom baauk ni, ki bia fit jikit u tounj bonjai ki mann mujooonu maruj ki teen tingbana, ki tokii niib nba ki Yennu ber nyinnib tinj nba ni ki Israel teeb koo na binbenj. ⁴ Ahas din mann maruj, ki jokin bonnunubit tingbanjiantboa, nan kunkona paak, nan tiinii nyaka.

*Bianjinba ki Siria teeb nan Israel teeb faa Juda teeb tob
(2 Kpanbara 16.5)*

⁵⁻⁶ Kpanbar Ahas nba din tun yanbomm na paake ki u Yomdaano Yennu te ki Siria kpanbar kon nyanno, ki soor Juda teeb bonchiann ki saan namm Damaskus, ki teemm yommii. Yennu bia din te Israel kpanbar Peka, wunba tee Remalia bija na, kon nyann Ahas, ki kpaii Juda kunkonkonna tusaa kobik nan tusaa piinlee, dayenkoo ni. Bi yeejamm Yomdaano Yennu-e din te linba na baarib, kimaan Juda teeb na din nyik Yennu jiantiiwa. ⁷ Israel kunkonkonno nba ki bi yiu Sikri na din kpaii Ahas bija Maaseya, nan kpanbar nasaakoo nba tee Asrikam, nan Elkana, wunba waa paa kpanbar paak na. ⁸ Juda teeb na lek din tee Israel nikpiimme, njan ki Israel kunkonkonna din soor bi poob nan bi waas tusaa kobii njanlee, ki teemm yommii, ki jiib pukin bona bonchiann nba ki bi fat na po, ki saan namm Samaria.

Ki jiin Yennu sokinii Oded po

⁹ Yennu sokinii din be ki bi yiu Oded, ki u koo Samaria doo ni. U din chet Israel kunkonkonna nba nmat kun Samaria nan Juda teeb nba tee yommii na, ki bi yaa bin koo doo ni, ki u yetib a, "I yeejamm Yomdaano Yennu donn wutoor Juda teeb paak, ki te ki i kon nyannib, njan u ji tan la yaa kpiib bonchiann bianjinbawa. ¹⁰ Ki motana ki i bia loon yin jii Jerusalem nan Juda jab nan poob ki teemm i yommii. I ki mi nan i mun bia tun biite na ki biir i Yomdaano Yennu-u? ¹¹ Gbiintir! Yommii nba na tee i ninjamm nan i niipoobe. Naant ki bii saa, nna-i kaa, Yennu saa donn wutoor ki dat i tuba-a."

¹² Nanne ki Israel toondamm banna nba nyii Efraim booru ni, ki tee Asaria, ki u tee Jehohanann bija, nan Berekia, ki u tee Mesilemof bija, nan Jehiskia, ki u tee Salum bija, nan Amasa, ki u tee Hadlai bija na, mun bia din ki sak linba ki kunkonkonna tun na. ¹³ Bi din yet a, "I daa baat nan yommii na doo na ni. Ti tun biir Yennu ki njan ki u wutoor doo ti paak, ki li jarj nan wun dat ti tubawa; motana i loon yin tun biite ki pukin ti tubdatu." ¹⁴ Nanne ki kunkonkonna na jii yommii nan bona nba ki bi fat na, ki tur niib na nan bi saakab. ¹⁵ Bi din gann jab banna na, a bii teen yommii na liant ki lii nyi bona nba ki bi fat na ni. Bi din turib liant nan taasaat, ki bi lia ki bia piir, ki turib jeet nan nyun, ki bi di gbout, ki turib olif tiinii kpan ki bi maant bi fiat. Binba din barj ki kan fit somm na, bi din jakimm bonii paake, ki jii yommii na kur ki nmat namm Jeriko, ki li be Juda teeb yent ni, ki tee kaatii doo. Nanne ki Israel teeb na jii din nmat kun Samaria.

Bianjinba ki kpanbar Ahas boi Asiria teeb sommir po
(2 Kpanbara 16.7-9)

¹⁶⁻¹⁷ Edom teeb din lek Juda teebe ki soor bi niib ki teemm yommii. Nanne kpanbar Ahas din boi Asiria kpanbar Tiglaf Pileses a wun sommo. ¹⁸ Li yoo ki Filistia teeb lek doi nba be yonbaa po kunkonbis paak, nan Juda niidiitu po yakir na. Bi din fat doi nba na: nanne tee Bef Semes nan Aijalonn nan Gederof, ki bia fat Soko nan Timna nan Gimso doi nan bi digbanbis, ki kar lenj, ki li teen bi doi. ¹⁹ Juda kpanbar Ahas nba din ton nan u niib, ki bia yet Yennu sennii na paake ki Yennu te daamii baar Juda teeb paak. ²⁰ Ki Asiria kpanbar Tiglaf Pileses nba bo saa somm kpanbar Ahas na, ki u nmat u paak nan daamii. ²¹ Nanne kpanbar Ahas nyinn salima nba be Yenjiantu nasaakak ni na, nan salima nba be naan njaak, nan salima nba be niib na saakab njei ni na, ki jii tur Asiria kpanbar, njaan linba na lek din ki sommo.

Ki jii kpanbar Ahas yanbomm po

²² Yoo nba ki kpanbar Ahas daamii din pukin na, njaan u lek din namii tuun biite ki teen Yennu. ²³ U din mann maruj ki tur Siria tingbana nba din nyanno na, ki u yet a, "Siria teeb tingbana nba sommit Siria kpanbara na, mi-i munii mann maruj ki turibi, bi saa sommima," njaan linba nae din sikin njo nan Israel teeb tinj ni. ²⁴ Ahas bia din taan Yenjiantu nasaakak kasii bona kur ki yeer yeer, ki kpar li gana, ki bia maa tingbana binbinta sonjokpini, Jerusalem doo kur po, ²⁵ ki maa tingbanjiantboa Juda digbangbenja ni, nan digbanbis kur ni, siaminba ki bonnunubit sii jokin ki teen siab yennii. U din tun linba nae, ki li te u yeejamm Yomdaano Yennu donn wutoor u paak.

²⁶ Toonlia nba ki u din tun u naan yoo, laa nyii u pinpiik ki tan tuu li joontu, sob ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ²⁷ Kpanbar Ahas din kpo, ki bi piuu Jerusalem, njaan bi din ki piuu kpanbara kaat ni. Ki u bija Heskia set u seenu ni ki dii naan.

29

Ki jii Juda kpanbar Heskia po
(2 Kpanbara 18.1-3)

¹ Heskia din tee bina piinlee nan njanymue, ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinlee nan npanyia. U naa sanne din tee Abija, ki tee Sekaria bipoo. ² Heskia din tun linba njan ki penn Yennu par, nan u yeeja kpanbar Defid nba din tun bianjinba na.

Ki jii Yenjiantu nasaakak na nammu po

³ Binn na ni sinsinn njaamarik nba Heskia din dii naan na, u din nammm loot Yenjiantu nasaakak tammoie ki nammir. ⁴ U din taan mannteeb nan Liifai teebe, Yenjiantu nasaakak yondo po dindonjouk na ni ki pak nammm, ⁵ ki yet a, "Liifai teeb, gbiintir man, ii nammm i moj ki bia nammm i yeejamm Yomdaano Yennu nasaakak na motana, ki nyinn bona nba kur mok biit ki be nasaakak na ni. ⁶ Ti yeejamm din ki wei ti Yomdaano Yennu, njaan tun linba ki njan ki biir u par. Bi din nyikoe, ki lek bi nummm, ki tur kpinkpaar siaminba ki bi jiantiro na. ⁷ Bi din loon nasaakak na tammoie, ki bia kpeen fita na, ki ji ki jokin bonnunubit na, ki bia ki jokin maruj Yenpiinii na, nammm Israel teeb Yenjiantu nasaakak na ni. ⁸ Li paak, ki Yennu wutoor doo Juda nan Jerusalem teeb paak, ki waa tun linba ki turib jek soo kur ki kommm janmaanii, ki i mi linba na fanu. ⁹ Bi din kpai ti yeejamm tob ni, njaan soor ti poob nan waas ki teemm yommii.

¹⁰ "Motana, n ji loon mi mok molor nan timm Israel teeb Yomdaano Yennu-e, ki lin te ki u daa dont wutoor nanti. ¹¹ N waas, i daa biir yoo jikii. Yimme ki Yennu gann, a yii jokin bonnunubit kii teeno, kii bia kii nmakitir niib ki bii jiantiro."

¹²⁻¹⁴ Liifai teeb nae din be toona marj ni:

Binba nyii Kohaf naakuuk ni tee Mahaf, ki u tee Amasai bija,
nan Joel, ki u mun tee Asaria bija.

Binba nyii Merari naakuuk ni tee Kis, ki u tee Abdi bija,
nan Asaria ki u mun tee Jehalelel bija.

Binba nyii Gersonn naakuuk ni tee Joa, ki u tee Sima bija,
nan Edenn, ki u mun tee Joa bija.

Binba nyii Elisafann naakuuk ni tee Simri nan Jewel.

Binba nyii Asaf naakuuk ni tee Sekaria nan Matania.

Binba nyii Hemann naakuuk ni tee Jehuel nan Simei.

Binba nyii Jedutunn naakuuk ni tee Semaya nan Yusiel.

¹⁵ Jab nba nae din yiin bi ninjamm Liifai teeb, ki bi kur nammm bi moj. Bi din koo Yenjiantu nasaakak na ni ki nammir, nan kpanbar nba yetib, ki li tee Yennu sennu nba wann bianjinba na. ¹⁶ Mannteeb na din koo Yenjiantu nasaakak na nie a bin nammir.

Bi din nyinn bona nba kur be n̄asaakak na ni ki ki teen kasii, ki bir dindoun ni. Ki Liifai teeb na nyinn li kur doo na kp̄in, ki lu Kidronn baauk ni.

¹⁷ Bi din piin ki n̄amii n̄maasinsinn pinpiik daare, ki li tan baat daan̄anniin daar na, ki bi n̄amm jiantu n̄asaakak, nan li tammokokir niwa, ki bia jii daan̄anniin ki n̄amm tun n̄asaakak na nok ni. Ki n̄maarik na daapiik nan n̄anloob daar, ki bi gbenn n̄asaakak na n̄ammu toonn.

Baa jii jiantu n̄asaakak na ki jiin tur Yennu bianjinba

¹⁸ Liifai teeb na din saan nan m̄omaan nae ki wann kpanbar Heskia a, “Ti n̄amm Yenjiantu n̄asaakak na ki gbenna, li binbintir nba ki bi sii jokin maruŋ Yenpiinii, nan li bona kur, nan teebul nba ki bi sii paa kasii boroboro, nan li bona kur. ¹⁹ Ti bia n̄amm koon bona nba ki kpanbar Ahas din nyinnir yoo nba ki u din ki waa Yennu na, ti n̄amm jiin tur Yennu-wa. Li kur be Yennu maruŋ binbintir na toonn.”

²⁰ Laa yent sanyapob ni, ki kpanbar Heskia taan doo na toondamm kur, ki bi saan Yenjiantu n̄asaakak na ni. ²¹ Bi din baar nan naajai banlore-e, nan pejai banlore, nan pegana banlore, nan bujai banlore, a bin mann maruŋ ki lin nyinn kpanbar n̄aniib biit nan Juda teeb biit, ki bia n̄amm n̄asaakak na. Kpanbar na din yet mannteeb nba tee Aaronn yaaboon na, a bin jii bonkobit na ki mann maruŋ, binbintir na paak. ²² Mannteeb na din kp̄ii naajai nae sinsinn, ki wei paan pejai, ki joont pegana na, ki jii maruŋ na kur son, ki mii binbintir na paak, ²³ ki tan joont jii bujai nba saa nyinn biit na, ki saan nann kpanbar na boor, nan niib na boor, ki bi paan bi nii buunii na paak. ²⁴ Mannteeb na ji din kp̄ii buunii nae, ki kpaar bi son m̄oon binbintir na paak, ki li tee maruŋ nba saa nyinn niib na biit, kimaan kpanbar na din senn nan bin mann mujoonu maruŋ, nan yanbomm maruŋ, ki lii tee Israel teeb kur paak.

²⁵ Kpanbar na din wei sennu nba ki Yennu tur u sokinii Gaad nan u sokinii Natann, ki bi din wann kpanbar Defid nae, ki senn Liifai teeb n̄asaakak na ni, ki bi dia naatuna nan duunii nan kona. ²⁶ Bonmumoot nae, ki kpanbar Defid din te ki bi dia jiantir Yennu. Mannteeb mun bia din be leŋ nan bi naatuna. ²⁷ Heskia din tur m̄ob a bin mann mujoonu Yenpiinii maruŋ binbintir na paak. Yoo nba ki maruŋ na piin na, ki yanyinna mun yiin yanii, ki naatunpebira peeb naatuna, ki bi bia faa bonfifaat ki dontir Yennu. ²⁸ Ki binba kur be leŋ taan ki jiantir Yennu, ki bia yiin yanii, ki bonfifaat kur faa tee-e nan maruŋ na nba tan dii muu boont. ²⁹ Nanne ki Heskia nan niib na kur gbaan tinj ni ki jiant Yennu. ³⁰ Kpanbar Heskia nan u saakab din yet Liifai teeb a bii yiin kii dontir Yennu, donta yanii nba ki kpanbar Defid nan Yennu sokinii Asaf din sob na. Ki soɔ kur yiin nan kp̄inkpamjaann, ki gbaa tinj ni n̄aan jiantir Yennu.

³¹ Ki Heskia yet niib na a, “M̄otana nba ki i ji n̄amm i moŋ ki yeen na, baat nan marint nan niipoturu piinii ki tur Yennu.” Niib na din sak ki baar nan marint nan niipoturu Yenpiinii, ki siab jii bi yanboot ki baar nan mujoonu Yenpiinii ki pukin. ³² Bi din baar nan naajai piinlore, nan pei kobik, nan pegana kobii n̄anlee, ki li tee mujoonu piinii ki teen Yennu. ³³ Niib na din baar nan naajai kobii n̄anloob, nan pei tusaa n̄antaa, a bin mann maruŋ, ki bin di. ³⁴ Mannteeb nba din ki yab ki saa fit kot bonkobit na kur na, ki Liifai teeb sommib ki bi tun bi toona ki gbenn, ki soɔ ki mannteeb mun n̄amm bi moŋ ki pukina. Liifai teeb na nunii din tuu m̄on bi moŋ n̄ammu paak ki gar mannteeb nunii nba m̄on bianjinba. ³⁵ Yenpiinii nba din tuu jokin li kur muu na, li din tee mannteeb toonne nan bin joo marint maŋ muu, nan kpapana nba saa nyi nant nba ki niib saa n̄man na ni, ki bia kpaar daan nba ki bi baar nann ki pukin mujoonu Yenpiinii na po ki m̄oon.

Nna bannue ki Yenjiantu n̄asaakak ni jiantii n̄amm fiir. ³⁶ Kpanbar Heskia nan niib na din mok parpeenn, kimaan Yennu nba sommib ki bi tun linba na yian yian na paak.

30

Ki jiin yukitgar jaamm siir teenu po

¹⁻³ Niib na din ki fit dii yukitgar* tiaru jaamm n̄maasinsinn nba tee li sakir na ni, kimaan mannteeb nba din n̄amm bi moŋ li yoo din waar, ki niib bia din ki taan Jerusalem ki yabi. Li paak ki kpanbar Heskia nan u saakab, nan Jerusalem doo ni niib kur lor nan bin di jaamm na n̄maarii n̄anlee ni, ki kpanbar na tun toonii ki wann Israel nan Juda niib kur. U din kpaan n̄amm Efraim nan Manase booru yentnba paake, ki turib gbant, a bin baar Yenjiantu n̄asaakak ni, ki di Yukitgar tiaru jaamm, ki baakit n̄amm Israel teeb Yomdaano Yennu. ⁴ Ki kpanbar nan niib na mok parpeenn nan bi lor na. ⁵ Nanne ki bi yiin Israel booru kur, laa nyii Dann yent ki li be niigan po, ki saan tuu Beerseba ki li

* **30:1-3** 30.1 Yennu malaka din kp̄ii ljipt teeb bijakpera, n̄aan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

mun be niidiitu po, a bin baar Jerusalem, kii yab ki gar baa tuu taant bianjinba na, ki di Yukitgar tiaru jaamm, nan sennu nba tee bianjinba na. ⁶ Kpanbar na nan u saakab din tur mɔb, ki bi lin Israel nan Juda tiŋ kur po nan gbant, ki baantib ki yet a:

“Israel teeb, yimm nba nyii Asiria nikpinu na ni na, motana jenin man Yennu nba tee Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yomdaano na boor, ki u saa jen i boor. ⁷ I daa tee nan i yeejamm nan i neeleb Israel teeb nba tee na, binba din nyik bi Yomdaano Yennu na. U din dat bi tuba bonbiir nan yaa laat bianjinba na. ⁸ I daa tee tubkangbata nan baa din tee bianjinba na, ŋaan ii saak Yennu mɔb. Baat man Yenjiantu ŋasaakak nba be Jerusalem na ni, linba ki i Yomdaano Yennu teen kasii yaayoo siiyoo, ki jianto, ki u wutoor ji daa do i paaki. ⁹ Li-i tee ki i baar Yennu boori, ŋann niib nba jii i nikpiimm ki yaat namm ki teemm yommii na, bi sii mɔk ninbatinu namm, ki ŋaan bin kun bi doo ni. I Yomdaano Yennu mɔk burchint nan ninbatinu, ki li-i tee ki i baar u boori, u saa gaariwa.”

¹⁰ Toonii na din saan doi nba kur be Efraim nan Manase booru yent ni na, ki saan dian niigan po booru tee Sebulunn na, ŋaan niib na din tuu laabe ki sarikitib, ¹¹ ŋaan siab lek din nyii Aser nan Manase nan Sebulunn booru ni, ki sikin bi mɔŋ ki saan Jerusalem-a. ¹² Yennu bia din maan Juda teeb para, ki te bi mɔk motaauk ki saak u mɔb, ki bia gaan kpanbar nan u saakab na maan.

Ki jii Yukitgar tiaru jaamm dinu po

¹³ Niib din yab bonchiann ki taan Jerusalem ŋmaarii ŋanlee ni, a bin di boroboro nba kaa datin na jaamm. ¹⁴ Bi din nyinn tingbann marint binbinta kur nba be Jerusalem, ki bi din tuu mann maruŋ ki bia jokin bonnunubit li paak ki teen tingbana na, ki lu Kidronn baauk ni. ¹⁵ Ki li ŋmaarik dapiik nan ŋanna daar, ki bi kpai pegana nba tee Yukitgar tiaru maruŋ yar, ki mannteeb nan Liifai teeb nba be jakint ni na dii fei bonchiann, ki ji din ŋamm bi mɔŋ ki saa fit mann mujoonu maruŋ, Yenjiantu ŋasaakak na ni. ¹⁶ Bi din set bi sinsetboa Yenjiantu ŋasaakak na ni, nan bianjinba ki Yennu nirɔ Moses sennu gbouŋ wann na. Liifai teeb na din jii maruŋ na son ki tur mannteeb, ki bi mii mii binbintir na paak. ¹⁷ Niib na bonchiann nba din be jakint ni, ki ki fit kpai Yukitgar tiaru jaamm pegana na, ki Liifai teeb din sommib ki kpai pegana na ki tur Yennu. ¹⁸ Niburun na ni siab nba tee Efraim booru, nan Manase booru, nan Isakar booru, nan Sebulunn booru na, din ki ŋamm bi mɔŋ fanu nan sennu nba wann bianjinba na, ŋaan dii Yukitgar jaamm na, ki Hesekia miar Yennu bi paak ki yet a, ¹⁹ “Yennu nba tee ti yeejamm Yomdaano, fin nba tee ŋant daano na, nyikin chab damm nba jiantira nan bi para kur na, nan baa lek be jakint ni na gbaa.” ²⁰ Ki Yennu gbat Hesekia miaru, ki nyik chab niib na biit, ki ki biirib. ²¹ Israel teeb nba din taan be Jerusalem na din jii daanlore ki dii boroboro nba ki mɔk datin jaamm nan kpinkpammuk, ki daar n tuu daar kur ki Liifai teeb nan mannteeb tuu dont Yennu nan bi paŋ kur. ²² Hesekia din kpakitir Liifai teeb na kur, binba din jii dudukŋant ki ŋmakitir ki bi jiantir Yennu na. Bi din ji daa ŋanlore ki di jeet bokitir nba ki bi turib na, ki bia tur weinanleeb Yenpiinii, ki pak Yennu nba tee bi yeejamm Yomdaano na.

Ki jii Yukitgar jaamm dinu munlee po

²³ Ki niib na kur lor nan bin di jaamm na daanlore ki pukin. Ki bi ŋamm jii daanlore ki dii jaamm na nan kpinkpammuk. ²⁴ Kpanbar Hesekia din tur naajai tusir nan pei tusaa ŋanlore, a niib na n kpi ki di, ki u saakab na mun bia tur naajai tusir nan pei tusaa piik. Mannteeb bonchiann din ŋamm bi mɔŋ ki be fanu. ²⁵ ŋanne ki soɔ kur mɔk parpeenn; li Juda niib, nan mannteeb, nan Liifai teeb, nan niib nba nyii niigan po yent, nan boorganu nba kar Israel nan Juda yent ni na. ²⁶ Jerusalem doo kur din gbee nan parpeenne, kimaan linba na booru daa ki ban teenii, laa nyii kpanbar Solomonn nba tee Defid bija na yoowa. ²⁷ Ki mannteeb nan Liifai teeb na set ki miar Yennu piisin po niib na paak, ki bi miaru na baar u boor Yendouŋ ni, ki ŋoo Yennu gaarib.

31

Bianjinba ki Hesekia ŋamm Yenjiantii binben

¹ Baa dii jaamm na ki gbenn yoo nba, ki Israel teeb na kur yaat saan Juda doi kur ni, ki saa yeer yeer jiantu tanchaakaa, ki choɔ choɔ chicherpook Asera ninnant na, ki bet bet maruŋ binbinta nan tingbanjiantboa. Bi din tun nnae biak Juda tiŋ kur po, nan Benjaminn nan Efraim nan Manase tini kur po. Israel teeb na nba bet bona marj ki gbenn, ki bi ji ŋmat kun.

² Kpanbar Hesekia din ŋamm wann mannteeb nan Liifai teeb bi toona nba tee-e, soɔ kur nan u toonn, a bii mann mujoonu maruŋ, nan weinanleeb maruŋ kii jiantir Yennu, kii yiin yanii kii dont Yennu, kii teenɔ niipoouk, u ŋasaakak ni. ³ U din nyinn bonkobit,

u mɔŋ bonkob-loi ni ki tur, a bii mann mujoonu marint, sanyiok kur nan daajooak kur, nan linba tee foon daar maruj yar, nan ŋmaapaan jaamm yar, nan jaamm nba kur pukin ki sob be Yennu sennu gbouŋ ni.

⁴ Kpanbar Heseikia din yet Jerusalem teeb na, a bin baar nan Yenpiinii nba tee mannteeb nan Liifai teeb yar na ki pukin, ki lin te bin fit jii bi yoo kii be Yennu toona ni, nan sennu nba tee bianjinba na. ⁵ Mɔmaan na nba nyii yat yoo nba, li taakpaak ni ki Israel teeb baar nan bi sinsinn jeet Yenpiinii, nan tilooɔa daan, nan olif tiinii kpan, nan siat, nan kpaab jeet nba be, ki bia baar nan bona nba ki bi mɔk, piik ni yennkɔɔ. ⁶ Niib nba kur din kɔɔ Juda doi ni na din baar nan bi nei nan pei, piik ni yennkɔɔ, bi bia din baar nan piinii nba yab bonchiann, ki jii teen bi Yomdaano Yennu nuu ni. ⁷ Bi din piin piinii turu ŋmaarii ŋantaa nie, ki tan gbenn ŋmaarii ŋanlore ni. ⁸ Yoo nba ki kpanbar Heseikia nan u saakab baar ki la baa tur ki li yab bianjinba na, ki bi pak Yennu, ŋaan teen piisin Israel teeb paak. ⁹ Kpanbar Heseikia din pak nan mannteeb nan Liifai teeb piinii na po, ¹⁰ ki mannteeb yudaano Asaria nba tee Sadok yaaboona na jiin a, "Niib na nba piin ki baat nan bi piinii Yenjiantu ŋasaakak ni na, ti mɔk jeet ki di janit, ki bonchiann biat; ti di ki tent, kimaan Yennu teen piisin u niib paaka."

¹¹ Kpanbar Heseikia din te ki bi maa jeet binbir boa, Yenjiantu ŋasaakak na ni, ¹² ki din kɔɔn piinii na, nan piik ni yennkɔɔ na kur ki bir, ki li be bekir man ni. Bi din kaan Liifai nirɔ nba ki bi yiu Konania nae, a wuu goriir, ki te ki u baa bik Simeɪ paa u paak. ¹³ Liifai teeb piike din tuun bi boor: ŋamme tee Jehiel, nan Asasia nan Nahaf nan Asahel nan Jerimof nan Josabad nan Eliel nan Ismakia nan Mahaf nan Benaya. Kpanbar Heseikia nan mannteeb yudaano Asaria-e din turib toona manj. ¹⁴ Liifai nirɔ nba ki bi yiu Kore, ki u tee Imna bija na, ŋɔɔe din tee tammɔguura nba be Yenjiantu ŋasaakak yonput po na saakɔɔ, ŋɔɔe din goriir binba gaan piinii nba ki niib teen Yennu na, ki bia goriir ki bi biitir. ¹⁵ Digbanlia nba ki mannteeb be na, Liifai siab din be lej ki sommit Kore fanu: ŋamme tee Edenn nan Miniaminn nan Jesua nan Semaya nan Amaria nan Sekania. Bi din biit jeet nae deedee ki tur bi leeb Liifai teeb, ki li tee nan baa waa leeb paak toona ni na, ¹⁶ ŋaan li din ki waa naakuut kaa. Bi din tur bonjai nba kur dii bina piintaa-taa, koo ki gar nna, ki tee binba tuun Yenjiantu ŋasaakak ni toonbooru kur nba be daar kur ni. ¹⁷ Bi din biit toona na ki tur mannteeb ki waan bi naakuute, ki Liifai teeb nba dii bina piinlee-lee koo ki gar nna, ki bi biit bi toona koonn koonn, ki waan toonbooru nba kur ki bi tuun. ¹⁸ Bi din sob bi kura sanae, nan bi poob nan waas nan bi ŋaaniib nba kur pukin, kimaan bi mun din tuu ŋamm bi mɔŋewa, ki fit tun kasii toonn yoo nba kur. ¹⁹ Mannteeb nba din kɔɔ doi nba ni ki bi din biit tur Aarɔnn yaaboona na, koo bonkobit kpinkpaar boa nba tee doi manj niŋ yara na, bi din nyinn bisabi, ki bi tee binba biitir jeet ki teen jab nba kur be mannteeb naakuuk ni, ki bia teen binba kur ki bi sana sob Liifai naakuut gbant ni na.

²⁰ Kpanbar Heseikia din tun linba ŋan, Juda tinj kur po, ki li gboo u Yomdaano Yennu numm. ²¹ Linba kur ki u din tun Yenjiantu ŋasaakak na ni, u din mɔk mɔsaku nan Yennu sennu nan wannu. U din waa Yennu-e ki tuun nan u par kur. Li paak ki u din tun laat nyannu.

32

Asiria teeb nba yaa bin lek Jerusalem teeb bianjinba

(2 Kpanbara 18.13-37; 19.14-19, 35-37; Aisaya 36.1-22; 37.8-38)

¹ Kpanbar Heseikia nba lek din tun linba nan u par kur ki tur Yennu na, ŋaan ki Asiria kpanbar Senakerib saan lek Juda. U din ŋaa loon doi nba mɔk joona ki lint na, ŋaan yet u kunkɔnkɔna na, a bin yeer joona na ki kɔɔ. ² Yoo nba ki Heseikia bann nan Senakerib loon wun bia lek Jerusalem doo na, ³⁻⁴ ki ŋɔɔ nan u saakab lor nan bin piin nyuntona nba be doo na kpɪŋ, ki lin fit gɔɔr Asiria teeb na, ki bi daa laat nyun, bi-i tanj nakin Jerusalem yoo nba. Saakab na din nyii nan niib bonchiann ki saa piin nyuntona manj, ki li te nyun ji ki puubi. ⁵ Kpanbar na din ŋamm maa joona nba bet bet nae, ki bia ŋamm maa difoot li paak, ki bia maa nanyer po joonn, ki bia ŋamm dindenn nba gɔɔr Defid doo na. U din kur kpna ki bia ŋamm naagbankɔŋa bonchiann ki pukin. ⁶ U din gann kunkɔnkɔna saakab ki bi goriir kunkɔnkɔna na, ki te ki bi taan be doo na tammɔb boor, ki yetib a, ⁷ "Ii paar, ki chee i para. I daa tiin Asiria kpanbar janmaani, koo kunkɔnkɔna nba ki u diab na. Paŋ be ti bɔkire ki gar u yar. ⁸ U mɔk nisaarik paŋ kɔɔe, ŋaan timm ŋarin mɔk ti Yomdaano Yennu, ki u saa sommit ki kɔn kɔnn na ki turit." Kpanbar na mɔmaan din chekin niib na.

⁹ Linba na poorpoe ki Asiria kpanbar Senakerib, nan u kunkɔnkɔna na kur ŋaa lint Lakis doo, a wun lekir. Ki ŋɔɔ Asiria kpanbar tun u saakab nan mɔmaan, a bin saan

Jerusalem, ki saa wann Juda kpanbar Hesehia, nan Juda teeb nba kur be Jerusalem a: ¹⁰ “Mɔmaan nba ki min Asiria kpanbar yete na: I mɔk maalin bee paake nan i saa biar Jerusalem ŋaan ki n kunkɔnkɔnna ŋaa lintira? ¹¹ Yoo nba ki Hesehia bo yet a i Yomdaano Yennu saa tinni ki yin nyi min Asiria kpanbar nuu ni na, u bo kpannie, ki saa te yin kpo kon nan nyunnyukuru. ¹² Hesehia tɔŋ kaa bet Yenjiantii boa nan binbinta, ŋaan yet Juda nan Jerusalem teeb a bii jiantir kii biaki jokin bonnunubit binbint-yennkoɔ paak na-a? ¹³ I mi n yeejamm nan min nba tun linba ki tur digbanlia. Digbanlia tingbana ban nyinn bi niib min Asiria kpanbar nuu niŋa-a? ¹⁴ Bia yooe ki digbana na tingbana ban fat bi niib ti nuu ni? Bee mantik te ki i dukii nan i tingbann saa tinnini? ¹⁵ Mɔtana, i daa te ki Hesehia kpanni koo ki boonti nna mantiki. I daa teuu yada. Digbana na tingbansiar daa ki ban fat u niib Asiria kpanbar soɔ nuu ni. Li paak, i tingbann nba na kan fit fat ki nyinni ti nuu ni.”

¹⁶ Asiria doo saakab din mantik pak ki biir ti Yomdaano Yennu nan Hesehia, wunba tee Yennu toontunɔ na hali. ¹⁷ Kpanbar na bia din sob gbouŋ ki sukii Israel teeb Yomdaano Yennu, ki gbouŋ na mɔmaan tee, “Digbana na niŋ tingbana nba ki fit tinn bi niib, ki nyinnib n nuu ni na, li paak, Hesehia tingbann kan fit fat u niib ki nyinnib n nuu ni.” ¹⁸ Asiria saakab na din pak Hiibru* maan ni, nan kunkɔpaarir ki tur Jerusalem niib nba be joonn boor na, a lin jeemm ki kɔɔmm janmaanii, ki lin ji teen dafur nan bin nyann doo na. ¹⁹ Bi din piak biir Jerusalem teeb Yennu, nan baa piak ki biir digbanlia tingbana nba ki li niib ŋammir nan bi nii nae.

²⁰ Nanne kpanbar Hesehia nan Yennu sakinii Aisaya, wunba tee Amos bija na, miar Yennu sanpaapo, ki loon sommir, ²¹ ki Yennu tun malaka ki u baar kpɔi Asiria kunkɔnkɔnna na, nan bi saakab. Li paak, ki Asiria kpanbar na din ŋmat kun u doo ni nan fei. Dasiar ki u tan be u tingbann ŋaak ni, ki u bonjayenii kpiiu nan bi jukbanjai.

²² Nna bannue ki Yennu tinn kpanbar Hesehia nan Jerusalem teeb, ki nyinnib Senakerib, wunba tee Asiria kpanbar na nuu ni, nan bi datalia nuu ni. U din te niib na kur be parmaasir nan digbanlia nba kur kpiab. ²³ Niib bonchiann din baar Jerusalem, ki dia piinii ki teen Yennu, ki bia teen Hesehia. Laa nyii sakir maŋ ni, digbana kur din baakit Hesehia-e.

Ki jiin Hesehia dont-n-mɔŋ po

(2 Kpanbara 20.1-3, 12-19; Aisaya 38.1-3; 39.1-8)

²⁴ Yoo nba na paak ki baatuk baa Hesehia paak, ki u saa per kuun, ki miar Yennu, ki Yennu turo nyinn ki wann nan u saa la laafia. ²⁵ ŋaan Hesehia din mɔk karinbaanii, ki ki tur Yennu niipoouk nan waa tun linba ki turo na, li paak, ki Yennu wutoor doo, ki u dat ŋoo Hesehia nan Juda nan Jerusalem teeb tuba. ²⁶ Nanne Hesehia nan Jerusalem teeb siki bi mɔŋ, ki li te Yennu ji ki dat bi tuba, hali ki tan tuu Hesehia kuun.

Ki jiin Hesehia mɔkint nan u baakir po

²⁷ Kpanbar Hesehia din mɔk mɔkint bonchiann, ki li te soɔ kur baakitɔ. U din maa diit ki kɔɔnt salimmɔna nan salimpeena, nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan bonnunubit, nan naagbankɔŋa, nan bonlia nba daauk paar. ²⁸ U bia din maa diit ki sent jeet nan tilɔna daan nan olif tiinii kpan, ki bia maa bonkob-loi nan naakuut. ²⁹ Yennu bia din turo bonkobit nan mɔkint bonchiann, ki u fit maa doi bonchiann. ³⁰ Hesehia-e din kɔr Gihonn nyuntona nba be paapo, ki li nyun ji ki siik ki saa foru nba be Jerusalem joona fiakir ni, ki koo Jerusalem nɔok ni na. Hesehia din laat nyannue toonn nba kur ki u tun. ³¹ ŋaan yoo nba ki Babilonn doo saakab baar ki boi ki loon bin bann yaarlituk toona nba tun tiŋ na paak, Yennu nyiko ki u tuun waa loon bianjinba, a wun la u binbey nba tee.

Ki jiin Hesehia naan gbennu po

(2 Kpanbara 20.20-21)

³² Toona nba kur ki Hesehia tun, nan waa jii u mɔŋ tur Yennu bianjinba, li sob Yennu sakinii Aisaya, wunba tee Amos bija na yirintu sobinii ni, ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni. ³³ Hesehia din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, kunkonn paak. Juda nan Jerusalem teeb kur din turo jirinjoontik, u kuun poorpo. U bija Manase din set u seenu ni, ki dii naan.

33

Ki jiin Juda kpanbar Manase po
(2 Kpanbara 21.1-9)

* 32:18 32.18 Hiibru din tee Israel teeb maame.

¹ Manase din tee bina piik nan ñanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinjmu nan ñanjmu. ² U din tun biir Yennu ki gaar niib nba din kar doi mañ ni ki Yennu berib na binbenbiit. ³ U din ñamm maa tingbanjiantboa nba ki u baa Hesekia din bet na. U din maa binbinta nba ki bi sii jiantir tingbann Baal, ki ñamm chicherpook Asera ninnant, ki bia jiantir ñmaabira. ⁴ Nɔɔ Manase din maa tingbana maruj binbintir, Yenjiantu ñasaakak ni, siaminba ki Yennu yet a leje ki bi sii jiantirɔ nan yoo nba kaa gbennu na, ⁵ ki maa maruj binbinta, Yenjiantu ñasaakak dindonjot ñanlee na ni, a bii jiantir ñmaabira. ⁶ U din kot u bonjai ki mann mujoonu maruj, Ben Hinom baauk ni. U din tuun ninnyoon toona, ki saa bu jabaat, ki bia koo jabaabis. U din tun yanbomm bonchiann ki biir Yennu, ki li donn Yennu wutoor. ⁷ U din jii ninnauñ nba ki u ñamm nae ki koon Yenjiantu ñasaakak nba ki Yennu yet tur Defid nan u bija Solomonn a, "Ñasaakak nba be Jerusalem na nie ki n gann Israel booru piik nan ñanlee na yent ni, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin. ⁸ N kan ban ber nyinn n niib Israel teeb tij nba ni ki n tur bi yeejamm na, li-i tee ki bi sak gaar sennii nan wannu nba ki n toontunno Moses turib na." ⁹ Naa Manase din turin Juda nan Jerusalem teeb, ki bi tun yanbongbenjir ki gar digbana nba ki Yennu ber nyinn li niib tij na ni, ñaan ki u niib koo kar nawa.

Bianjinba ki Manase ñamm u moñ

¹⁰ Yennu lek din pak nan Manase nan u niib, ñaan ki bi yet bin gbiint. ¹¹ Nanne Yennu te ki Asiria kunkonkonna saakab lek Juda yent, ki soor Manase ki teeno yommik, ki gaan baj u miar ni, ki baano kutmont jaruk, ki jiiu saan nabo Babilonn. ¹² Ninbaatir nba ki u be na niñe, ki u sikin u moñ ki jen u Yomdaano Yennu boor ki barin sommir po. ¹³ Waa miar Yennu yoo nba, ki Yennu got u ninbaatir ki turɔ gatu, ki te ki u ñmat jen Jerusalem, ki ñamm dia u niib. Linba na te ki Manase bann nan Yennu-e tee Yomdaano.

¹⁴ Li poor po, ki Manase ñamm maa toon Defid doo nanyer po joonn nba be yondo po na, ki nyii kpjñ po baauk nba kpia nan nyuntonn nba be Gihonn niiganj po na, ki saan dian Janj Tammob nan Jerusalem bokir nba ki bi yi Ofel na. U bia din kaa kunkonkonna saakab, ki bi gorii kunkonkonna koonn koonn, Juda digbanpaara ni. ¹⁵ U din nyinn siab yennii nan tingbana ninnant nba ki u din koon Yenjiantu ñasaakak ni na, nan tingbana maruj binbinta nba be kunkonn nba ki ñasaakak mañ be na, nan siaminba kur ki tingbana maruj binbinta na be Jerusalem. U din jii bona nba na kur ki nyii nann doo na kpjñe ki lu. ¹⁶ U din ñamm maa maruj binbintir nba ki bi sii jiantir Yennu, ki mann weinanleeb maruj nan niipoturu maruj li paak, ñaan yet Juda teeb kur, a bii jiantir ñamm Israel Yomdaano Yennu. ¹⁷ Niib na din ñamii mann maruj siaminba kur tee yenjiantboa, ñaan bi din mann ki teen Yennu kooe.

Ki jiiñ Manase naan gbennu po

(2 Kpanbara 21.17-18)

¹⁸ Toona nba kur ki Manase din tun, nan waa din miar Yennu, nan momaan nba ki Yennu sokiniinba din pak nabo, Israel teeb Yomdaano Yennu sann ni na, li kur sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouj ni. ¹⁹ Kpanbar na Yenmiaru, nan bianjinba ki Yennu turɔ gatu, nan u toonbiit nba ki u tun ñaan tan lebit na, nan noontont toona nba ki u tun, nan tingbanjiantboa nba ki u maa, nan chicherpook Asera ninnant nba ki u ñamm, nan tingbana 1nba ki u jiantir, li kur sob Yennu sokiniinba barkperii gbouj ni. ²⁰ Manase din kpo, ki bi piuu u ñaak ni, ki u bija Amonn set u seenu ni, ki dii naan.

Ki jiiñ Juda kpanbar Amonn po

(2 Kpanbara 21.19-26)

²¹ Amonn din tee bina piinlee nan ñanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina ñanlee. ²² U din tun ki biir Yennu, nan u baa Manase nba din tun bianjinba na, ki mann tingbana nba ki u baa din tuu mann na. ²³ U din ki sikin u moñ ki tur Yennu nan u baa na ñarimi. U din tun toonbiit ki gar u baawa.

²⁴ Amonn saakab din lor u paak, ki tan kpuii, u ñaak ni. ²⁵ Nanne ki Juda teeb kpuii niib nba kpuii Amonn na, ñaan jii u bija Josaya ki dinno naan, ki u set u baa mañ seenu ni.

34

Ki jiiñ Juda kpanbar Josaya po

(2 Kpanbara 22.1-2)

¹ Josaya din tee bina ñanniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piintaa nan yenn. ² U din tun linba ñan, ki penn Yennu par, ki wei u yeeja Defid binbej, ki mok mosaku nan Yennu sennii kur

Bianjinba Josaya biir yenbis jiantii

³ Josaya naan bina nanniin niŋ nba ki u daa tee naasinbik na, ki u piin jiantir u yeeja kpanbar Defid Yennu, ki bina nanna gar, ki u piin bet tingbanjiantboa, nan chicherpook Asera ninnant, nan tingbana nba kur be. ⁴ U din tur u niib mɔb, ki bi bet bet tingbann Baal maruŋ binbinta nan bonnunubit maruŋ binbinta nba kpiar, ki chɔɔ chɔɔ chicherpook Asera ninnant, ki yeer yeer tingbanlia kur, ki li kpant tant, ki jii li tant ki yat niib nba din tuu mannib na kaat paak, ⁵ ki jii tingbana mannteeb marŋ kpaba, ki joo muu, binbinta nba ki bi tuu mann na paak. U din tun linba nae, ki namm Juda yent nan Jerusalem doo. ⁶ U din tun nna bannue digbangbenja nan digbanbis nba be Manase nan Efraim nan Simeonn yentnba ni, ki saan tuu niigaŋ po yent nba tee Naftali na, ⁷ ki saan Israel teeb yent kur po, ki yeer yeer maruŋ binbinta, ki chɔɔ chɔɔ chicherpook Asera na ninnant, ki nann tingbana ki li kpant tant, ki bia bet bonnunubit maruŋ binbinta na buri buri. Li poor po ki u nmat Jerusalem.

Baa la sennu gbouŋ na bianjinba

(2 Kpanbara 22.3-20)

⁸ Josaya naan bina piik nan nanniin niŋ, ki sɔɔ ki u boon tingbanjiantii, ki pit namm tiŋ na, nan Yenjiantu nasaakak nawa, ki nɔɔ Josaya tun jab bantaa, a bin namm u Yomdaano Yennu nasaakak: namme tee Safann, ki u tee Asalia bija, nan Maaseya, ki u tee Jerusalem doo toondaano, nan Joa, ki u tee Joahas bija, ki tee doo na gbansɔbiro. ⁹ Likirii nba ki Liifai teeb nba tee tammɔguura gaar niib boor na, ki bi jii tur mannteeb yudaano Hilikia. Bi din gaar likirii na Efraim nan Manase niib, nan Israel teleeb nba kur be, ki bia gaar Juda nan Benjaminn nan Jerusalem niib boor. ¹⁰ Bi din jii likirii na ki tur jab bantaa nba gorii Yenjiantu nasaakak nammu nae, ki bi gaar tur ¹¹ kanpintanba nan tanmaara, a bin daa nbaar na tana nan taabii nba ki bi saa jii ki namm Yenjiantu nasaakak nba ki Juda kpanbar din nyikir, ki li pat baa baa na. ¹² Jab nba din tun li toonn na din tee burchimme. Ki Liifai jab banna din tee saakab ki goriib: namme tee Jahaf nan Obadia, ki bi nyii Merari naakuuk ni, nan Sekaria nan Mesulam, ki bi nyii Kohaf naakuuk ni. Liifai teeb kur din tee yan-yinnae. ¹³ Liifai teeb na siab din gorii ki bi jikin bonmaakara, ki bia gorii toontunna nba be toonbooru kur ni, ki siab gorii gbant, koo ki tee guura.

¹⁴ Baa nyint likirii, tiat diiuk na ni yoo nbae, ki manntɔɔ Hilikia la Yennu sennu gbouŋ na, sennu nba ki Yennu din tur Moses na. ¹⁵ Hilikia din yet Safann a, "N la sennu gbouŋ na, Yenjiantu nasaakak na ni," ki jii gbouŋ na ki tur Safann; ¹⁶ ki Safann gaar ki saan nann kpanbar boor, ki saa yetɔ a, "Ti tun toona kur nan faa wann bianjinba nawa. ¹⁷ Ti jii likirii nba tuu bor nasaakak ni na, ki tur toontunna nan bi saakaba," ¹⁸ ki bia yet a, "Hilikia turin gbouŋ na ki n dia," njan karin gbouŋ na kpanbar numm ni.

¹⁹ Kpanbar na nba gbat gbouŋ na mɔmaan yoo nba, ki u pat u liant nan parbiir, ²⁰ ki tun Hilikia, nan Ahikam, ki u tee Safann bija, nan Abdonn, ki u tee Mikaya bija, ki bia tur Safann, wunba tee gbansɔbiro na, nan Asaya, ki u tee kpanbar nasaakak a, ²¹ "Saant man ki boi Yennu ki turin, ki bia boi ki tur niib nba biar ki be Israel nan Juda tiŋ ni. Li fiitir ki bann wannu nba be gbouŋ na ni. Yennu donn wutoor ti paak, kimaan ti yeejamm din ki mɔk mɔsaku nan u mɔmaan, ki ki tun nan bianjinba ki gbouŋ na yet a bin tun na."

²² Ki Hilikia nan jab nba ki kpanbar tumm na fiir saan, a bin boi poo nba tee Yennu sokinii ki bi yiu Hulda, ki u tee Salum njaapoo na, ki Salum tee Tokaf bija, ki Tokaf tee Hasra bija na, ki nɔɔ Salum gorii Yenjiantu nasaakak na ni tiat. Poo na din kɔɔ Jerusalem-e, yent nba waa munlee na ni. ²³ Ki u betib a bii nmat kpanbar na boor ki saa yetɔ a, "Mɔmaan nba ki timm Israel teeb Yomdaano Yennu yete na a: Want joo nba tumii n boor ni na ²⁴ nan mɔmaan nba ki Yennu yete na a: 'N yaa man baar nan bonbilankante Jerusalem nan li niib kur paak, ki li tee motont nba sɔb gbouŋ na ni, ki bi bo karin Juda kpanbar numm ni na. ²⁵ Bi yɛtima, njan jikit bi piinii ki mann tingbana. Baa tun linba kur, ki li donn n wutoor. N wutoor doo ki lint Jerusalem-a, ki li kan maak yanni. ²⁶ Mɔmaan nba ki min Israel teeb Yomdaano Yennu yete na: A gbiint linba sɔb gbouŋ na ni, ²⁷ ki sikin a mɔŋ, ki lebit a binben n boor, ki pat pat a liant ki bui fabin, yoo nba ki a gbat maa yaa n dat Jerusalem niib tuba bianjinba. N gbat a miaruwa, ²⁸ ki tubdatu nba ki n bo yaa man baar nann Jerusalem paak na, n ji kan te lin baari, see a kuun poor po. N saa te ki a kpo nan parmaasire.' "

Ki jab na nmat nan mɔmaan na, ki saa wann kpanbar na.

Bianjinba ki Josaya lor nan u sii mɔk mɔsaku nan Yennu

(2 Kpanbara 23.1-20)

²⁹ Kpanbar Josaya din yiin Juda nan Jerusalem saakab kure ki taamm, ³⁰ ki bi kur lakin saan Yenjiantu nasaakak boor, ki mannteeb pukin namm nan Liifai teeb nan niib na

kur, li mōkita nan nandamm kur. Bi kur numm nie, ki kpanbar na karin mōlor gbouj nba ki bi la Yenjiantu n̄asaakak ni na sanpaapo. ³¹ Kpanbar na din set ki kpian naan jaantarik nae, n̄aan lor nan Yennu nan u sii mōk mōsaku n̄ano, ki sii dia u sennii nan u wannu, nan u par nan seek kur, ki bia sii tuun wannu nba kur sob gbouj na ni. ³² U din te ki Benjamin niib kur, nan binba kur be Jerusalem na sat mōb nan bi sii dia Yennu mōlor na. Nanne ki Jerusalem teeb kur sak mōlor nba ki bi lor nan bi yeejamm Yennu na. ³³ Kpanbar Josaya din bet tingbana nba kur be Israel teeb yent na ni. Waa din be u manfoor ni ki wei bianjinba, u din te niib na jiantir bi yeejamm Yomdaano Yennu-e.

35

Bianjinba ki Josaya teen Yukitgar tiaru jaamm (2 Kpanbara 23.21-23)

¹ Kpanbar Josaya din dii Yukitgar tiaru jaamm na Jerusalem, ki baakit Yennu, n̄maasinsinn dapiik nan n̄anna daar, ki kot pegana ki dii li jaamm. ² U din senn mannteeb na toona nba ki bi sii tuun Yenjiantu n̄asaakak ni, ki chekimm ki bi sii tuun fanu. ³ U bia din tur Liifai teeb nba tee Israel wannteeb ki bi din jii tur Yennu na kpaanii, ki yet a, "Jiin Yennu mōlor lakir na ki koonir Yenjiantu n̄asaakak nba ki kpanbar Solomonn, wunba tee Defid bija din maa na ni. I ji daa ban jikitir ki chari kaar nann. Mōtana, yimme sii tuun ki teen i Yomdaano Yennu nan u niib Israel teeb. ⁴ Taant i leeb naakuuk naakuuk, kii tuun Yenjiantu n̄asaakak na ni, nan bianjinba ki kpanbar Defid nan u bija Solomonn wann soo kur nan u toonn nba tee na. ⁵ Ii set i toona boor, ki somm niib na naakuuk kur, yoo nba ki bi baar Yenjiantu n̄asaakak ni nan bi maruj bona. ⁶ Ii kot Yukitgar maruj pegana nan buunii na. Ii n̄amm i mōj mōtana kii be fanu, ki mann maruj na, ki lin te i leeb Israel teeb n fit wei sennii nba ki Yennu tur Moses ki u wannii na."

⁷ Kpanbar Josaya din tur niib nba be lej na pei nan buunii tusaa piintaa, nan naajai tusaa n̄antaa, ki li tee Yukitgar maruj Yenpiinii. ⁸ U saakab mun bia din jii bi pukina ki tur niib na, nan mannteeb nan Liifai teeb na, a bin mann maruj. Ki saakab nba gorii Yenjiantu n̄asaakak, ki tee mannteeb yudaano Hilikia, nan Sekaria, nan Jehiel, ki bi tur mannteeb na pegana nan bupanii tusaa n̄anlee nan kobii n̄anloob, nan naajai kobii n̄antaa, a bin jii mann maruj, jaamm na yoo. ⁹ Ki Liifai tōondamm nba tee Konania, nan Semaya nan u baa bik Netanel, nan Hasabia nan Jeyel nan Josabad, din tur bi pukina pegana nan bupanii tusaa n̄ann̄mu, nan naajai kobii n̄ann̄mu, a Liifai teeb na n jii ki mann maruj.

¹⁰ Bona kur nba din teen siir ki jan nan Yukitgar tiaru jaamm na yoo nba, ki mannteeb nan Liifai teeb na set bi toona boa, nan kpanbar nba wannib bianjinba na. ¹¹ Ki pegana nan buunii nba ki bi kotib na, ki Liifai teeb na nyab, ki mannteeb na mun jii bi sonn ki mii mii binbintir na paak. ¹² Nanne ki bi ji biit mujoonu maruj bonkobit na ki tur niib na naakuuk naakuuk, a lin te bin fit mann, nan Moses sennu nba tee bianjinba na. ¹³ Liifai teeb na din pur Yukitgar tiaru jaamm nant na muu paae, nan sennu nba tee bianjinba na, n̄aan yakin kasii Yenpiinii nant boba ni, nan siarii ni, nan sipiat ni, ki biit nant na ki tur niib na yian yian. ¹⁴ Baa tun linba na ki gbenn na poor poe, ki Liifai teeb na biit nant na ki tur bi mōj, ki bia biit ki tur mannteeb nba tee Aarōn yaaboona na, kimaan mannteeb na din tun toonae ki yonnu tan baa, ki jokin maruj bonkobit muu munn, nan maruj kpanana kur muu. ¹⁵ Liifai teeb nba tee Asaf naakuuk, ki tee yanyinna na din be bi toona boor nba ki kpanbar Defid din sennib na: n̄amme tee Asaf nan Hemann, nan Jedutunn, ki u tee Yennu sokinii ki piak teen kpanbar na. Tammōguura nba din be Yenjiantu n̄asaakak tammōi ni na, li din ki kpaal talas nan bin seet tammōi na ni, kimaan bi leeb Liifai teeb nae din n̄amii bi Yukitgar tiaru jaamm jeet ki teenib. ¹⁶ Tōn, daar marj nie ki bi din tun maruj toona, ki dii Yukitgar tiaru jaamm, a bin baakit Yennu, ki bia mann mujoonu Yenpiinii maruj, nan bianjinba ki kpanbar Josaya senn na. ¹⁷ Israel teeb nba din be lej na, din jii daanjanlore ki dii Yukitgar tiaru jaamm nan boroboro nba kaa datij na jaamm. ¹⁸ Laa nyii Yennu sokinii Samuel bina niina, bi daa ki ban dii Yukitgar tiaru jaamm nan linba na na; ki Israel kpanbara na soo daa ki ban dii Yukitgar tiaru jaamm nba ki Josaya nan mannteeb nan Liifai teeb nan Juda teeb nan Israel teeb nan Jerusalem niib dii na booru. ¹⁹ Bi din dii Yukitgar tiaru jaamm na, Josaya naan binpiik nan n̄anniin n̄ine.

Ki jiin Josaya kuun po (2 Kpanbara 23.28-30)

²⁰ Kpanbar Josaya nba din n̄amm Yenjiantu n̄asaakak na ki gbenn na poor poe, ki Ijipt kpanbar Neko jii u kunkonkonna, ki bi saan Karkemis, ki li kpia mōkir nba ki bi yi

Yufrates na. Ki Josaya koor a wun gooro, ²¹ njaan ki Neko tun nan moomaan na a bin yet Josaya a, "Tob nba ki n yaa man kon na, li ki la fin Juda kpanbari, n ki baar maa n kon nan fin kaa, n baar maa n kon nan n dataie, ki Yennu betin a man kakit yian. Yennu taa n po, li paak, a daa goimi. Nna-i kaa, u saa biirawa." ²² Josaya din yet nan wun nyik, ki ki gbiint maan nba ki Yennu te Neko pak nana na, njaan lebit u moɲ, ki saan Megido paanu ni a wun kon nan Neko.

²³ Tob na niɲe, ki Ijpt niro din yek kpanbar Josaya peenu, ki u yet u toontunna a, "Jiimin, ki yaat nanin, n laa dan bonbiir." ²⁴ Ki bi wokito u taantoruk ni, ki koono u taantorleer nba be leɲ na, ki saan nana Jerusalem. Leɲe ki u saa kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni. Ki Juda nan Jerusalem teeb kur bui fabin u kuun po.

²⁵ Ki Yennu sokinii Jeremaya yin kuun yan ki jiin kpanbar Josaya kuun po, ki li teen kaar Israel tin ni, ki tur yanyinna, li jab nan poob kur, a bin tuu yin yan na, ki tiar u kuun po. Bi din sob yan maɲ kuun fabinii yanii gboun ni.

²⁶ Linba kur ki Josaya din tun u naan yoo, ki li tee waa loon Yennu bianjinba, nan waa saak Yennu sennii bianjinba, ²⁷ nan linba kur ki u tun, u pinpiik ki saa tuu u joontu, li kur sob be Israel nan Juda kpanbara barkperii gboun ni.

36

Ki jiin Juda kpanbar Joahas po

(2 Kpanbara 23.30-35)

¹ Juda teeb din gann Josaya bija Joahas-e ki dinnɔ naan Jerusalem doo ni. ² Joahas din tee bina piinlee nan njantaee ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem njamaarii njantaa. ³ Ijpt kpanbar Neko din sooro ki teeno yommik, ki te Juda teeb pa salimpeena, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii na ki turo. ⁴ Neko din dinn Joahas baa bik Eliakim-e, Juda naan, ki ji lebit u sann ki purɔ Jehoyakim. Neko din jii Joahas ki saan nana Ijpt.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoyakim po

(2 Kpanbara 23.36-24.7)

⁵ Jehoyakim din tee bina piinlee nan njanɲmue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U din tun biir u Yomdaano Yennu. ⁶ Ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Juda teeb ki soor Jehoyakim, ki baano baant, ki saan nana Babilonn. ⁷ Kpanbar Nebukanesar din jii Yenjiantu nasaakak na ni bonyena nba daauk paar, ki saan nann u njak ni, Babilonn. ⁸ Linba kur ki Jehoyakim din tun, ki li tee bonbilankant nan yanbomm nba ki u tun, li sob be Israel nan Juda kpanbara barkperii gbant ni. Ki u bija Jehoyachinn set u seenu ni ki dii naan.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoyachinn po

(2 Kpanbara 24.8-17)

⁹ Jehoyachinn din tee bina piik nan njanniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem njamaarii njantaa nan dapiik. U mun bia din tun biir Yennu-wa. ¹⁰ Sioɔ nba din baar yoo nba, ki kpanbar Nebukanesar soor Jehoyachinn ki saan nana Babilonn, ki saa teeno yommik. U bia din jii Yenjiantu nasaakak na ni mokint, ki saan nann. Nebukanesar din jii Jehoyachinn baawaar Sedekaya-e ki teeno Juda nan Jerusalem kpanbar.

Ki jiin Juda kpanbar Sedekaya po

(2 Kpanbara 24.18-20; Jeremaya 52.1-3a)

¹¹ Sedekaya din tee bina piinlee nan yenne, ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. ¹² U din tun biir Yennu, ki ki sikin u moɲ ki gbiint Yennu sokinii Jeremaya, wunba din pak Yennu maan ki turo na kpaanii.

Ki jiin Jerusalem baak po

(2 Kpanbara 25.1-21; Jeremaya 52.3b-11)

¹³ Nebukanesar din te Sedekaya por Yennu sann ni nan u sii tuumoe nan barmonii, njaan Sedekaya din tan yet Nebukanesar maɲ mɔba. Sedekaya din tee tubkangbatir ki yet wun lebit ki jen Israel teeb Yomdaano Yennu boora. ¹⁴ Ki bia jenna, mannteeb nan Juda toondamm nan niib na din wei digbana nba lintib na yanbomm binber, ki jiantir tingbana, ki biir jiantu nasaakak nba ki Yennu tior teenir kasii na. ¹⁵ Ki bi yeejamm Yomdaano Yennu njamii tuun sokiniinba, a bii kpaan u niib, kimaan u mok ninbatinu nan u niib nan u nasaakak na, ki ki loon wun biiribi. ¹⁶ Bi lek din sarikit Yennu toonii nae, ki yet u maan, njaan laa u sokiniinba na tee-e nan Yennu wutoor nba tan doo u niib paak, ki li ji ki mok gooro.

¹⁷ Li paak, Yennu din te Babilonn kpanbar lekib. Babilonn teeb din kp̄ii Juda naasinpaaun, jiantu ɲasaakak na ni. U din ki m̄ok ninbatinu nan bi soo, li nipaaun, koo nikpera, koo joo, koo poo, koo baato, koo wunba m̄ok laafia. Yennu din jii Juda teeb kur ki kubin Nebukanesar nuu ni. ¹⁸ Nebukanesar din saat Yenjiantu ɲasaakak na, ki jii m̄okint nba kur be li ni, ki bia jii kpanbar na m̄okint, nan u saakab na m̄okint kur, nan linba kur be, ki saan nann Babilonn. ¹⁹ Nebukanesar din joo Yenjiantu ɲasaakak na, nan Jerusalem doo, nan li naanjei, nan m̄okint nba kur be li ni na muu, ki bia bet doo na joona. ²⁰ U din soor niib nba biar ki m̄ok manfoor na, ki saan namm Babilonn; leɲe ki bi saa tee yommii, ki tuun teen ɲoo nan u yaaboona tee-e nan Peesia naangboun nba din tan la paɲ. ²¹ Yennu nba din tokin u sokinii Jeremaya ni, ki pak maan nba na, li din tan gbeewa a: “Tiɲ na saa biar yann kii foi bina piinlore, ki siara toonn kii tuun li paak nan bina maɲ nba tan saa gbenn.”

*Bianjinba ki kpanbar Sairus te Juu teeb jen bi doo ni
(Esra 1.1-4)*

²² Sinsinn binn nba ni ki Peesia kpanbar Sairus dii naan na, Yennu din te momaan nba ki u sokinii Jeremaya pak na, ki li teen barmonii. U din te Sairus sob momaan nba nae, ki tur u yent kur po, a bin karin sanpaapowa.

²³ U din sob a: “Maan nba ki Peesia kpanbar Sairus yete na: Yennu nba tee Yomdaano ki be yendoun ni nae dinnin durinya na kur naan, ki turin mob a man maa u ɲasaakak nba be Jerusalem, Juda tiɲ ni na. Motana, yimm nba kur tee Yennu niib, i kur-ii saa man leɲ, ki i Yomdaano Yennu sii be nani.”

ESRA labaar

Ki jiin Esra ghouj na po

Ghouj na beerit bianjinba ki Israel teeb din nyii boorganu tij ni ki jen Jerusalem, a bin namm maa doo na nan Yenjiantu nasaakak nae. Ghouj na ni, bi yi Israel teeb na Juu teebe, ki bi tɔndaano tee Esra, ki u tee yentinnɔ, ki mi Yennu sennu fanu, ki din tumii u niib sennu manj.

Bianjinba ki kpanbar Sairus jiin kunn Juu teeb

¹ Sairus, wunba din tee Peesia kpanbar na naan dinu binyennkɔɔ nie, ki Yennu tee linba ki u sɔkinii Jeremaya pak na tun. U din te ki kpanbar Sairus sɔb sennu na ki bi karin sanpaapowa u yent na kur po ki yet a,

² "Sennu nba nae ki min Sairus nba tee Peesia kpanbar na senn. Yennu nba tee sanpaapo Yennu nae turin durinya na kur naan, ki bia yetin a man maa jiantu nasaakak na Jerusalem nba be Juda tij ni na ki turɔ. ³ Yennu-ii be nan yimm nba tee u niib na kura. Ii saan Jerusalem ki namm maa jiantu nasaakak ki tur Israel teeb Yennu na, nɔɔe tee Yennu nba ki bi sii jiantirɔ Jerusalem. ⁴ Li-i tee ki u niib nba be tij na ni na sɔɔ loon sommir a wun nmat u niib boorie, u leeb n turɔ sommir manj. Bin turɔ salimmɔna nan salimpeena nan bonlia nan bonkobit nba saa jii u jika, ki bia turɔ piinii nba ki u saa tur Yennu, jiantu nasaakak nba be Jerusalem na ni."

⁵ Juda nan Benjaminn booru ni naakuut saakab, nan mannteeb nan Liifai teeb nan binba kur ki Yennu lebit bi para na din teen siir ki saan Jerusalem a bin saa namm maa Yenjiantu nasaakak na. ⁶ Bi Juuteeleeb* na din sommib ki turib piinii bonchiann, ki li tee kutsɔnii nba tee salimpeena nan salimmɔna nan bonlia nan bonkobit nan piinii nba nan nan Yenjiantu nasaakak na piinii.

⁷ Kpanbar Nebukanesar nba din jii senii nan nyubitii nba be Jerusalem, Yenjiantu nasaakak ni, ki kɔɔn u tingbann diiuk ni na, kpanbar Sairus din jiir ki jiin turib.

⁸ Kpanbar na din jiin salima senii nan nyubitii na ki tur Mitredaf, wunba tee kpanbar nɔak likbɔrteeb saakɔɔ nae, ki u kan senii nan nyubitii na, Juda doo diarɔɔ nba din tee Sesbasar na numm ni. ⁹⁻¹⁰ Senii nan nyubitii nba ki kpanbar na jiin na kann din tee:

salimmɔna senii piintaa,
nan salimpeena senii tusir,
nan senlia piinlee nan nɔnya,
nan salimmɔna senborii piintaa,
nan salimpeena senborii kobii nanna nan piik,
nan kutsɔnli tusir.

¹¹ Salimmɔna nan salimpeena senii nan bonlia na kur taan tee tusaa nannmu nan kobii nanna, ki Sesbasar din jiir yoo nba ki nɔɔ nan u Juuteeleeb na din nyii Babilonn ki saa Jerusalem na.

2

Juuteeb nba din nmat kun na sanae na

(Nehemaya 7.4-7.3)

¹ Juu teeb na bonchiann din nyii Babilonn yent na ni, ki nmat Juda nan Jerusalem, ki sɔɔ kur kun u dandoo ni. Bi nateeb din kar Babilonn, laa nyii yoo nba ki kpanbar Nebukanesar din soorib ki teemm yommii naewa. ² Bi tɔndamm din tee Serubabel nan Joosua nan Nehemaya nan Seraya nan Reelaya nan Mordekai nan Bilsann nan Mispar nan Bigfai nan Rehum nan Baana.

Israel booru naakuut nba nae din nyii Babilonn ki kun nan bi niib:

³ Paros naakuuk ni niib din tee tusaa nɔnlee nan kobik nan piinlore nan banlee.

⁴ Ki Sefatia naakuuk ni niib tee kobii nantaa nan piinlore nan banlee.

⁵ Ki Ara naakuuk ni niib tee kobii nɔnlore nan piinlore nan banjmu.

⁶ Ki Pahaf-Moab naakuuk ni niib tee tusaa nɔnlee nan kobii nanniin nan piik nan banlee, ki bi yeejamm tee Jesua nan Joab.

⁷ Ki Elam naakuuk ni niib tee tusir nan kobii nɔnlee nan piinjmu nan banna.

⁸ Ki Satu naakuuk ni niib tee kobii nɔnya nan piinna nan banjmu.

⁹ Ki Sakai naakuuk ni niib tee kobii nɔnlore nan piinloob.

* 1:6 1.6 Israel teeb sanleere tee Juu teeb.

- 10 Ki Bani naakuuk ni niib tee kobii ŋanloob nan piinna nan banlee.
 11 Ki Bebai naakuuk ni niib tee kobii ŋanloob nan piinlee nan bantaa.
 12 Ki Asgad naakuuk ni niib tee tusir, nan kobii ŋanlee nan piinlee nan banlee.
 13 Ki Adonikam naakuuk ni niib tee kobii ŋanloob nan piinloob nan banloob.
 14 Ki Bigfai naakuuk ni niib tee tusaa ŋanlee nan piinŋmu nan banloob.
 15 Ki Adinn naakuuk ni niib tee kobii ŋanna nan piinŋmu nan bantaa.
 16 Ki Ater, wunba ki bi bia din yiu Hesekia na naakuuk ni niib tee piinyia nan banniin.
 17 Ki Besai naakuuk ni niib tee kobii ŋantaa nan piinlee nan bantaa.
 18 Ki Jora naakuuk ni niib tee kobik nan piik nan banlee.
 19 Ki Hasum naakuuk ni niib tee kobii ŋanlee nan piinlee nan bantaa.
 20 Ki Gibar naakuuk ni niib tee piinyia nan banŋmu.
 21 Niib nba ki bi yeejamm din nyii doi nba na ni mun bia din jenna:
 Betlehem doo ni niib din tee kobik nan piinlee nan bantaa. 22 Ki Netofa doo ni niib
 tee piinŋmu nan banloob.
 23 Ki Anatof doo ni niib tee kobik nan piinlee nan banniin.
 24 Ki Asmafef doo ni niib tee piinna nan banlee.
 25 Ki Kiriaf Jearim nan Kefira nan Beerof doi ni niib tee kobii ŋanlore nan piinna nan
 bantaa.
 26 Ki Rama nan Geba doi ni niib tee kobii ŋanloob nan piinlee nan yenokoo.
 27 Ki Mikmas doo ni niib tee kobik nan piinlee nan banlee.
 28 Ki Betel nan Ai doi ni niib tee kobii ŋanlee nan piinlee nan bantaa.
 29 Ki Nebo doo ni niib tee piinŋmu nan banlee.
 30 Ki Magbis doo ni niib tee kobik nan piinŋmu nan banloob.
 31 Ki doleer nba ki bi din yi Elam na niib tee tusir nan kobii ŋanlee nan piinŋmu nan
 banna.
 32 Ki Harim doo ni niib tee kobii ŋantaa nan piinlee.
 33 Ki Lod nan Hadid nan Ono doi ni niib tee kobii ŋanlore nan piinlee nan banŋmu.
 34 Ki Jeriko doo ni niib tee kobii ŋantaa nan piinna nan banŋmu.
 35 Ki Senaa doo ni niib tee tusaa ŋantaa nan kobii ŋanloob nan piintaa.
 36 Mannteeb naakuuk ni niib nba din nyii Babilonn ki jene na:
 Jedaya, ki u nyii Jesua yeeja ŋaak, ki u naakuuk ni niib tee kobii ŋanyia nan piinlore
 nan bantaa.
 37 Ki Imer naakuuk ni niib tee tusir nan piinŋmu nan banlee.
 38 Ki Pasur naakuuk ni niib tee din tusir nan kobii ŋanlee nan piinna nan banlore.
 39 Ki Harim naakuuk ni niib tee tusir nan piik nan banlore.
 40 Liifai booru naakuuk ni niib nba din nyii Babilonn ki jene na:
 Jesua nan Kadmiel yeeja din tee Hodafia, ki bi naakuuk ni niib tee piinlore nan banna.
 41 Ki Yenjiantu ŋasaakak ni yanyinna yeeja tee Asaf, ki bi naakuuk ni niib tee kobik
 nan piinlee nan banniin.
 42 Ki Yenjiantu ŋasaakak na tammoguura yeejamm tee Salum nan Ater nan Talmonn
 nan Akub nan Hatita nan Sobai, ki bi naakuuk ni niib tee kobik nan piintaa nan banyia.
 43-54 Yenjiantu ŋasaakak na ni toontunna na naakuuk nba din nyii Babilonn ki jene na,
 ŋamme tee:
 Siha nan Hasufa nan Tabaof nan Keros
 nan Siaha nan Padonn nan Lebana nan Hagaba
 nan Akub nan Hagab nan Samlai nan Hanann
 nan Gidel nan Gahar nan Reaya nan Resinn
 nan Nekoda nan Gasam nan Usa nan Pasea
 nan Besai nan Asna nan Meunim nan Nefisim
 nan Bakkuk nan Hakufa nan Harhur nan Basluf
 nan Mehida nan Harsa nan Barkos nan Sisera
 nan Tema nan Nesia nan Hatifa.
 55-57 Kpanbar Solomonn toontunna naakuuk nba din nyii Babilonn ki jene na, ŋamme
 tee:
 Sotai nan Hasoferef nan Peruda nan Jaala
 nan Darkonn nan Gidel nan Sefatia nan Hatil
 nan Pokeref-Hasebaim nan Ami.
 58 Yenjiantu ŋasaakak na ni toontunna nan kpanbar Solomonn ŋaatoontunna nba din
 nyii Babilonn ki jene na. Bi din taan ki tee niib kobii ŋantaa nan piinyia nan banlee.
 59-60 Delaya nan Tobia nan Nekoda naakuuk ni niib din tee kobii ŋanloob nan piinŋmu
 nan banlee. Bi din nyii doi nba tee Tel Mela nan Tel Harsa nan Kerub nan Adann nan
 Imer; ŋaan bi din ki fit wann nan bi nyii Israel booru ni.

⁶¹⁻⁶² Mannteeb naakuut nba na njarin din ki mok gbant nba fit wann bi yeejamm nba tee binba, njamme tee Habaya nan Hakos, nan Barsilai naakuut. (Mannteeb naakuuk nba tee Barsilai na, bi yeeja din koon Barsilai nba nyii Gilead na booru ni bike, ki din gaar u diamn naakuuk sann.) njaan bi din ki la gbant nba wann naakuut nantaa na yeejamm nba tee binba, li paak ki bi din ki sakib nan bi soo-ii tuun mannteeb toona. ⁶³ Ki Juu teeb tij diaroo na betib nan bi kan fit di jeet nba ki bi jii tur Yennu na, see manntoo tan baar ki bunt buntir nba ki bi yi Yurim nan Tumim na.

⁶⁴⁻⁶⁷ Niib nba din nyii Babilonn ki jen na, bi kur taan tee tusaa piinna nan njanlee nan kobii nantaa nan niib piinloob.

Bi toontunna na, jab nan poob, din tee tusaa njanlore nan kobii nantaa nan piintaa nan banlore.

Yanyinna, jab nan poob din tee kobii njanlee.

Ki taanii tee kobii njanlore nan piintaa nan banloob.

Ki bontaanii tee kobii njanlee nan piinna nan banjmu.

Ki laagumiinba tee kobii njanna nan piintaa nan banjmu.

Ki bonii tee tusaa njanloob nan kobii njanlore nan piinlee.

⁶⁸ Niib na nba din nyii Babilonn ki baar Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na yoo nba, ki naakuut na toondaansiab tur bi yanboopiinii a lin somm ki njamm maa nasaakak na, li langbenkper paak. ⁶⁹ Bi din tur baa saa fit bianjinbae, a lin tun toonn na, ki li kur taan tee salimmona, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii piik nan njanlee, nan salimpeena, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii piintaa, nan mannteeb liant kobik.

⁷⁰ Ki mannteeb nan Liifai teeb nan niib na siab din kar Jerusalem doo ni, koo ki koo kpia Jerusalem, ki yanyinna nan Yenjiantu nasaakak ni tammoguura, nan jiantu nasaakak na ni toontunna na kar doi nba din kpia na, njaan ki Israel teeb nba biar na kar doi nba ki bi yeejamm din koo na ni.

3

Bianjinba ki bi njamm maa maruj binbintir na

¹ Laa din tan baat binn na ni njamaarii njanlore na, ki Israel teeb kur nba kar bi doi ni na fiir saan Jerusalem. ² Ki Joosua, wunba din tee Jehosadak bija na, nan u mannteeb, nan Serubabel, wunba tee Sealtiel bija na, ki pukin u nikpiimm, ki bi njamm maa binbintir ki tur njamm Israel teeb Yennu na, a bin tuu fit joo maruj bona li paak, nan bianjinba ki li sob wann Moses nba tee Yennu niru na sennu gbouj ni na. ³ Binba din nyii Babilonn ki jen na, bi lek daa din tiin binba tuu koo tij man ni na janmaanii, njaan bi din njamm maa binbintir na siaminba ki li tuu be na. Ki bi njamm piin jokin maruj bona li paak, sanyok ni nan daajoouk kur. ⁴ Bi din dii lanbont jaamm, nan bi kaar nba tee bianjinba, ki tuu mann maruj nan daar nook ni maruj nba tee bianjinba na. ⁵ Bi bia din tur yoo kur maruj nba jokin muu munn, ki pukin linba sii mann njamaapaanj jaamm ni nan marunlia nba ki bi mann yoo nba ki bi tikir a bin jiant Yennu, nan marinlia nba kur ki bi teen Yennu nan bi para na. ⁶ Niib na lek daa din ki piin ki njamii maa Yenjiantu nasaakak na, njaan piin ki jokin maruj bona ki teen Yennu, njamaarii njanlore ni, u dasinsinn.

Bianjinba ki bi piin Yenjiantu nasaakak na maanu

⁷ Niib na din tur likirii a bin pa binba maa nan tana na, nan kanpintanba, ki bia tur jeet nan bonnyunyuyut nan olif tiinii kpan a bin saan nann Taya nan Sidonn doi ni, ki saa kpent naajjik dajina nba ki bi nyii nann Lebanonn foor ni, ki paanir nyun paak ki saan nann Jopa. Linba din tun na kur, njaan Sairus wunba tee Peesia kpanbar nae din tur yiikoo. ⁸ Ton, baa din jen Jerusalem ki baar siaminba ki Yenjiantu nasaakak tuu be na, li bina njanlee, li njamaarii njanlee niewa, ki bi tan piin toonn. Serubabel nan Joosua, nan bi jaleeb, nan mannteeb, nan Liifai teeb, nan binba kur din nyii Babilonn ki jen Jerusalem na din taan ki tun toonn na. Liifai teeb kur nba din dii bina piinleelee, koo ki gar nna, bi din te ki bi gorii toontunna nba njamii maa Yenjiantu nasaakak na. ⁹ Joosua nba tee Liifai niru na, nan u bonjai, nan u nikpiimm, nan Kadmiel, nan u bonjai binba tee Hodafia naakuuk ni niib na, din taan gorii toontunna nba njamii maa Yenjiantu nasaakak na. Liifai teeb nba din nyii Henada naakuuk ni nae din sommib.

¹⁰ Tanmara na nba piin ki birin nasaakak na fiakir yoo nba, ki mannteeb na lia bi liant ki see dia naatuna, ki Liifai teeb nba nyii Asaf naakuuk ni na see dia duunii, ki yiin ki dontir Yennu nan sennu nba tee bianjinba, laa nyii kpanbar Defid yoowa, ¹¹ ki bi njamii yiin donta yanii a,

“Yennu njan, ki u lomm nan Israel teeb kaa gbennu,”

ki soo kur hoot nan u panj kur ki dontir Yennu, kimaan bi piin Yenjiantu nasaakak na fiakira. ¹² Mannteeb nikpera nan Liifai teeb nikpera nan naakuut saakab nba din la

sinsinn Yenjiantu nasaakak na, ki bia tan la Yenjiantu nasaakak na fiakir biru yoo nba, ki bi bonchiann hui fabin, naan ki leeb nba biar na narin hoot nan parpeenn. ¹³ Soɔ din kan fit bokit parpeenn hootii nan parbiir fabinii, kimaan fuut na din yab bonchiann, ki niro-i be banfokira naan u saa gbata.

4

Bianjinba ki bi namm maa Yenjiantu nasaakak na

¹ Juda nan Benjaminn teeb datai na din gbat nan binba nyii Babilonn ki jen na njamii maa Israel teeb Yomdaano Yennu jiantu nasaakak na. ² Li paak, bi din saan ki la Serubabel nan naakuut yudamm na ki yet a, "Naant ki ti taani ki tin maa Yenjiantu nasaakak na. Ti jiantir Yen-yeno koo nba ki i jiantiro nae. Laa nyii yoo nba ki Esarhadonn, wunba din tee Asiria kpanbar ki te ki ti baar nna ki kar na, Yennu manje ki ti mann maruj teeno."

³ Ki Serubabel nan Joosua nan naakuut yudamm na yetib a, "Ti ki loon ki yin sommit ki tin maa jiantu nasaakak na ki tur ti Yomdaano Yennu. Ti saa maa ti tɔŋo nan Peesia kpanbar Sairus nba daan turit yikoo bianjinba na."

⁴ Tɔn, ki niib nba tuu koo tinj na niwa na ji koor a bin nmat Juuteeb yan, ki bia jeentib a lin goorib ki bi daa maa. ⁵ Bi bia din tur Peesia kpanbar taatara fobit piinii a bin kon taanib. Bi din tuu yoo tuun nnae, laa nyii kpanbar Sairus yoowa ki tan tuu kpanbar Darius yoo.

Bianjinba ki kpikpiruk baar Jerusalem maanu taar munlee ni na po

⁶ Kpanbar Serses naan pinpiik na nie, ki niib nba koo Juda nan Jerusalem na datai baar nan nmatir maan, ki li sob gbouj ni ki biirib.

⁷ Yoo nba ki Artaserses din tee Peesia kpanbar nae, ki Bislam nan Mitredaf nan Tabeel nan bi toontunleeb na sob gbouj ki tur kpanbar manj. Bi din sob gbouj manj Aram booru maan nie, ki li tee bi-i karin yoo nba, bii kpintir.

⁸ Ki Rehum wunba tee tinj yudaano na, nan Simsai wunba tee yent na ni gbansobiro na mun din sob gbouj nba nae, ki tur kpanbar Artaserses, ki jiin Jerusalem po a:

⁹ "Timm nba sobin gbouj na tee Rehum wunba tee tinj yudaano, nan Simsai ki u tee yent na ni gbansobiro, nan ti toontunleeb nan barbuura na saakaleeb kur nba nyii Ereki nan Babilonn nan Susa ki li be Elam tinj ni na, ¹⁰ ki kpanbar nan nileeb nba ki kpanbar jaann nba tee Asurbanipal na te ki bi nyii bi nei ni, ki saan kar Samaria doo ni nan dolia nba be Yufrates mokir yonbaa po yent na ni na."

¹¹ Gbouj na momaame na:

"Li nyii a toontunna nba be Yufrates yonbaa po na boore, ki teen fin kpanbar Artaserses. ¹² Chanbaa, ti loon ki fan banne nan Juuteeb nba nyii a dolia ni na baar kar Jerusalem-e, ki njamii maa digbanbiiuk nan moyetuk doo manj. Bi piin ki njamii maa li joonae, ki saa gbennir yama. ¹³ Chanbaa, li-i tee ki bi namm maa doo na nan li joona ki gbenn, niib na ji saa nyik lampo panue, ki a doo lampo likirii n waab. ¹⁴ Tɔn, taa gaa a paak na, ti ki loon ki tii laat linba na-i tuumi, li paak ki ti yeen ¹⁵ nan a te ki bin fiit ki got gbankperit nba ki a yeejamm din sob na, ki a saa la nan doo manj yoo be moyetuk nie, ki li niib dianu tuu paar ki tur kpanbara nan yent diara yaayoo niwa. Linba na paake ki doo manj din boont. ¹⁶ Li paak ti mi nan doo na nan li joona-i namm maa gbenn, fin chanbaa ji kan fit dia yent nba be Yufrates yonbaa po manj.

¹⁷ Ki kpanbar na jiin gatu na ki tur ki yet a:

"N foon Rehum wunba tee tinj na yudaano, nan Simsai, wunba tee yent na ni gbansobiro, nan bi leeb nba be Samaria nan dolia nba be Yufrates mokir yonbaa po na.

¹⁸ "Gbouj nba ki i daan turin na, bi kpintir ki karin ki turima. ¹⁹ N tur mob maa bin fiit ki got, ki bi fiit ki la nan Jerusalem teeb yoo tee binba yeen kpanbara moie yaayoo niwa, ki doo manj yoo gbee nan kpikpiruk nan daamii damme. ²⁰ Kpanbar jaana kar lera, ki bia dia yent kur nba be Yufrates mokir yonbaa po na, ki gaar lampo booru booruwa. ²¹ Li paak, a senn sennu ki jab nba maa doo na, bin daa nyik maanu kii guu maa tan saa tur yikoo yoo nba. ²² Teent nna yama ki daa te ki li biir n naami."

²³ Baa din karin gbouj nba nyii kpanbar Artaserses boor ni na ki tur Rehum nan Simsai nan bi leeb yoo nba, ki bi kakit ki saan Jerusalem ki saa mia Juuteeb ki bi nyik doo na maanu.

Ki jiin Yenjiantu nasaakak na maanu po

²⁴ Bi din nyik Yenjiantu nasaakak na maanu, ki li biar see ki saa tuu Peesia kpanbar Darius naan dinu bina nanlee ni.

5

¹ Li yoo na ki Yennu sokinii Hagai nan Yennu sokinii Sekaria, wunba tee Ido bija na din piin ki piak Israel teeb Yennu sann ni, ki teen Juuteeb nba be Juda nan Jerusalem na. ² Ki Serubabel, wunba tee Sealtiel bija, nan Joosua wunba mun tee Jehosadak bija na nba gbat Yennu sokiniinba na maan yoo nba, ki bi namm ki piin Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na maanu, ki Yennu sokiniinba banlee na sommib.

³ Li taakpaak ni ki Tatenai, wunba din tee yent nba be Yufrates mokir yonbaa po na yudaano, nan Setar-Bosenai nan bi yudaanleeb na baar Jerusalem ki tan boi a, “Nmee turi yiikoo a yin maa Yenjiantu nasaakak na ki nammiri?” ⁴ Bi bia din boi jab nba kur sommit ki bi maa jiantu nasaakak na sana po. ⁵ Naan Yennu din guu Juuteeb toondamm na, ki Peesia yudamm na lor nan bi daa kan teen siari, a see ki bi sob ghouj ki tur kpanbar Darius, ki gaar u jinuwa. ⁶ Maan nba ki bi din sob ki tur kpanbar manje na:

⁷ “Fin kpanbar Darius, a naam-ii be parmaasir ni.

⁸ “Chanbaa, ti loon ki fan bann nan ti daan saan Juda yent ni, ki saa la nan bi nammit maa Yenjaann na jiantu nasaakak nae nan tangbenja, ki bia kpaan taabii maar na paak. Bi tuun toonn na fanu ki li saa yian yian.

⁹ “Ton, ki ti ji boi niib na toondamm a bin betit wunbae turib yiikoo ki bi namii maa Yenjiantu nasaakak na, ki namiiir. ¹⁰ Ti bia daan boib bi sana po, a lin te ki tin fit wanna bi toondamm manj sana.

¹¹ “Ki bi jiin a, “Ti tee Yennu nba yen sanpaak nan tinj na toontunnae, ki ti namii maa Yenjiantu nasaakak nba ki Israel kpanbar jaann din maa ki namir bina bonchiann nba gar na. ¹² Naan ti yeejamm manje din donn Yennu nba yen sanpaak na wutoor, ki u te Babilonn kpanbar Nebukanesar, wunba tee Kaldii booru na kon nyannib, ki biir jiantu nasaakak na, naan soor niib na ki saan namm yommii ni, Babilonn. ¹³ Ton, Sairus nba din tee Babilonn kpanbar na naan dinu sinsinn binn nie ki u tur yiikoo a bin namm maa Yenjiantu nasaakak na. ¹⁴ Sairus din jii salimmona nan salimpeena senii nba ki Nebukanesar din jii Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na ni, ki saan nann Babilonn, ki saa teenir tingbann diiuk na ni. U din jii senii manj ki tur Sesbasar-e, joo nba ki u din ganno ki teeno Juda yent ni yudaano na. ¹⁵ Kpanbar na din yeto a wun jii senii manj ki jiin teen Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na ni, ki bia namm maa jiantu nasaakak manj, laa tuu see siaminba. ¹⁶ Ki Sesbasar ji din baar ki bir jiantu nasaakak na fiakir, ki bi ji tukin li maanu nan motana, naan li daa ki gbenni.’

¹⁷ “Chanbaa, li-i tee ki li njan a po, fan njan ki fiit-teeb n fiit naan maan gbant nba be Babilonn na, ki la laa tee monii koo faak nan kpanbar Sairus-e din tur yiikoo a bin namm maa jiantu nasaakak nba be Jerusalem na, naan bia wannit faa loon bianjinba, maan na ni.”

6

Baa din fiit ki la kpanbar Sairus nba tur yiikoo bianjinba

¹ Nanne ki kpanbar Darius tur yiikoo a bin fiit naan gbant nba din be Babilonn na. ² Naan doo nba ki bi yi Ekbatana, ki li be Media yent ni nae, ki bi din saa la ghouj, ki linba na sob lenj a:

³ “Kpanbar Sairus naan dinu sinsinn binn na ni, ki u din tur yiikoo a bin namm maa Yenjiantu nasaakak na Jerusalem, ki lii tee siaminba ki bi sii mann maruj ki jokin Yenpiinii. Nasaakak manj fokint-ii tee taakaabii piintaa, ki yarimu-ii tee taakaabii piintaa, ⁴ ki maa li joona nan daat guunu, ki paan tana guunii nantaa li paak. Li maanu pann kur, bin nyinn naan likiri ni ki pa, ⁵ ki bia jiin salimmona nan salimpeena senii nba ki kpanbar Nebukanesar din jii Yenjiantu nasaakak ni Jerusalem ki saan nann Babilonn na, ki teen li binbeboor Jerusalem, jiantu nasaakak na ni.”

Ki jiin Darius yiikoo nba te ki toonn na namii tuun na po

⁶ Ton, kpanbar Darius ji din jiin gatu na a:

“Fin Tatenai nba tee Yufrates yonbaa po yent daano, nan Setar Bosenai, nan yudaanleeb nba be Yufrates yonbaa po yent na ni, soot i mon man, ki daa biir Yenjiantu nasaakak na maanu. ⁷ I daa lebir li maanu ni. Naant ki Juda yent ni yudaano, nan Juuteeb toondamm na n namm maa Yenjiantu nasaakak manj, laa din be siaminba na. ⁸ Motana, n ji beerie maa yin somm binba namii maa Yenjiantu nasaakak na. Baa saa di likirii bianjinba, li kur saa nyi naan likirii nba ki bi gaan, ki li tee lampo likirii, ki nyi Yufrates mokir yonbaa po yent ni nae, ki li daa te toonn na jir poori. ⁹ Daar kur ni, i daa gbaar nan yin tuu tur mannteeb nba be Jerusalem na linba kur ki bi yeti a bi

loon: Ii turib naajabira nan pei, koo pejabira, ki bin joob muu ki lii tee maruj ki teen Yennu nba be sanpaapo na, koo ki turib boroboro dii, nan yaarin, nan tilɔna daan, nan olif tiinii kpan. ¹⁰ Ii tun linba na ki tur mannteeb ki bin mann maruj nba njan, ki tur Yennu nba be sanpaapo na; ki miarɔ ki wun teen piisin min nan n bonjai paak. ¹¹ N bia njam yet nan wunba ki sak sennu na, bin kpat u njaayokir, ki yenn porik chianu ki njam saarɔ, ki u njaak n kpant langbouj. ¹² Yennu nba gann Jerusalem ki lii tee siaminba ki bi sii jiantirɔ na, wun biir bat koo digbann nba yet sennu na, ki koor a wun biir jiantu njaasaakak nba be lej na. Min Darius-e tur sennu na. Ii sakir fanu.”

Bianjinba ki bi jii jiantu njaasaakak na ki tur Yennu

¹³ Nanne ki yudaanɔ Tatenai nan Setar-Bosenai nan bi yudaanleeb na din tun nan kpanbar Darius nba tur yiikoo bianjinba na. ¹⁴ Juuteeb* tɔndamm na din saa nan njaasaakak na maanu fanu, kimaan Yennu sokiniiinba Hagai nan Sekaria-e din chekin bi para. Bi din maa jiantu njaasaakak na ki gbenn nan Israel teeb Yennu nba sennib bianjinba na, ki bia tee nan Peesia kpanbara Sairus, nan Darius nan Artaserses nba wannib bianjinba na. ¹⁵ Kpanbar Darius naan dinu bina njanloob nie ki bi din gbenn Yenjiantu njaasaakak man toonn, njaarik nba tee Ada na daanjantaa daar. ¹⁶ Ki Israel teeb nba tee mannteeb, nan Liifai teeb, nan binba kur nyii Babilonn ki jen na din jii jiantu njaasaakak na ki tur Yennu nan kpinkpammuk. ¹⁷ Yoo nba ki bi din jii njaasaakak na ki tur Yennu na, bi din kpai naajai kobik, nan pei kobii njanlee, nan pejabira kobii njanba, ki lii tee maruj ki tur Yennu, ki kpai buunii piik nan banlee, ki lii tee yanbomm paak maruj, ki buuk kur see Israel booru piik nan njanlee na yennkɔ kur paak. ¹⁸ Ki bi senn mannteeb nan Liifai teeb na a bii tuun Yenjiantu njaasaakak nba be Jerusalem na toona, nan bianjinba ki Moses gbouj wann na.

Ki jii yukitgar tiaru jaamm na po

¹⁹ Niib nba din nyii Babilonn ki jen na din dii yukitgar† tiaru jaamm na, sinsinn njaarik na, li dapiik nan njanba daare. ²⁰ Ki mannteeb nan Liifai teeb kur njam bi moɔ ki jii yeen, ki Liifai teeb na kpai yukitgar tiaru jaamm bonkobit na, ki mann maruj ki tur niib nba nyii Babilonn ki jen na, nan mannteeb na, nan bi moɔ. ²¹ Israel teeb nba din nyii Babilonn ki jen na, nan binba kur be tin na ni ki nyik yenbis jiantu njan jiantir Israel teeb Yomdaanɔ Yennu na din taan ki dii maruj na jeete. ²² Bi din jii daa njanlore-e ki dii boroboro nba kaa datir na jaamm nan parpeenn. Bi din mok kpinkpammuk nan Yennu nba te ki Asiria kpanbar chekintib ki fit sommib ki bi maa njam Israel teeb Yenjiantu njaasaakak na.

7

Ki jii Esra baaru Jerusalem doo ni po

¹ Bina bonchiann din garewa ki tan tuu yoo nba ki Artaserses tee Peesia kpanbar na, ki jasɔɔ din be ki bi yiu Esra. U din nyii Aaronn, wunba tee mannteeb yudaanɔ na naakuuk nie. Esra yeejam sanae na: Esra baa din tee Seraya, ki Seraya baa tee Asaria, ki Asaria baa tee Hilikia, ² ki Hilikia baa tee Salum, ki Salum baa tee Sadok, ki Sadok baa tee Ahitub, ³ ki Ahitub baa tee Amaria, ki Amaria baa tee Asaria, ki Asaria baa tee Merayof, ⁴ ki Merayof baa tee Serahia, ki Serahia baa tee Usi, ki Usi baa tee Buki, ⁵ ki Buki baa tee Abisua, ki Abisua baa tee Finehas, ki Finehas baa tee Eleasar, ki Eleasar baa tee Aaronn.

⁶⁻⁷ Esra din tee banntɔɔe, ki mi sennu nba ki Israel teeb Yomdaanɔ Yennu din tur Moses na bonchiann. Esra Yomdaanɔ Yennu din teen piisin u paak, ki kpanbar na teenɔ linba kur ki u boi li po. Kpanbar Artaserses naan dinu bina njanlore nie ki Esra din nyii Babilonn, ki soor sɔnu ki saa Jerusalem nan Israel teeb. Ki bi siab tee mannteeb nan Liifai teeb, nan jiantu njaasaakak ni yanyinna, nan jiantu njaasaakak guura, nan lii toontunna. ⁸⁻⁹ Bi din nyii Babilonn sinsinn njaarik na pinpiik daare, ki Yennu sommib, ki bi tan baar Jerusalem njaarii njanjam pinpiindaar. ¹⁰ Esra din jii u yoo kure ki tumii Yennu sennu na, ki diar, ki bia want Israel teeb na sennu nan wannu na kur.

Ki jii yiikoo gbant nba ki kpanbar Artaserses tur Esra na po

¹¹ Yiikoo gbant nae ki kpanbar Artaserses din tur Esra, manntɔɔ nba din tee banntɔɔ nba mok bannu bonchiann ki jii Yennu sennii nan u wannu nba ki u tur Israel teeb na po.

* **6:14** 6.14 Israel teeb sanleere tee Juu teeb. † **6:19** 6.19 Yennu malaka din kpai Ijipt teeb bijakpera, njan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

¹² “Gbouj na nyii kpanbar Artaserses boore ki teen manntoo Esra nba tee Yennu nba be sanpaapo na sennu banntoo na.

¹³ “N tur yikoo nan Israel teeb kur nba be n yent na ni, baa tee mannteebe koo Liifai teebe, bi saa fit tok nana ki saan Jerusalem, li-i tee ki bi loon. ¹⁴ Min nan n nmakit-teebe banlore nae tuma, a fin saan Jerusalem nan Juda ki saa fiit bi binberj ki laan bi saak Yennu sennu nba ki u din tura na-a. ¹⁵ A jii salimmona nan salimpeena Yenpiinii nba ki min nan n nmakit-teebe na loon ki tin tur Israel teeb Yennu na, wunba ki u jiantu nasaakak be Jerusalem na. ¹⁶ A bia jii salimpeena nan salimmona nba kur ki a gaan Babilonn yent ni na, nan piinii nba ki Israel teeb nan bi mannteeb teen, ki li tee bi Yennu jiantu nasaakak nba be Jerusalem na yar.

¹⁷ “A di likirii maj fanu ki daa naajai nan pejai nan pejegana nan jeet nan daan, ki mann maruj, Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na binbintir paak. ¹⁸ Salimpeena nan salimmona nba tenn, fin nan a niib na n jii tun linba ki i loon, ki lii tee i Yennu na loomm ni. ¹⁹ Kutsonii nba kur ki bi tura, a fii dia kii tuun toonn jiantu nasaakak nba be Jerusalem na ni, a jii ki tur Yennu, ²⁰ njan linba pot jiantu nasaakak na ni, fan boi doo likirii diara na.

²¹ “N tur likidiara kur nba be Yufrates yonbaa po yent na ni yikoo a bin tur Esra, wunba tee manntoo ki mi Yennu nba be sanpaapo na sennii na, linba kur ki u boi li po. ²² Ii tur salimpeena, ki li kpaui-ii tee nan karwanta piintaa nan njanlore na, nan jebin borik-gbina tusaa njanloob, nan tiloona daan ankora piik nan yenn, nan olif tiinii kpan ankora piik nan yenn, nan yaarin bianjinba saa janjib. ²³ Ii got fanu ki tur bont kur nan Yennu nba be sanpaapo na nba loon ki lii tuun bianjinba, u jiantu nasaakak ni na, kii mii ki wun ban donn wutoor nanin, koo binba saa wei poor ki dia doo na. ²⁴ Li tee koore nan yin gaar lampo siar li mannteeb nan Liifai teeb nan jiantu nasaakak ni yanyinna nan guura nan toontunna, koo wunba kur tuun li toona na boor.

²⁵ “Fin Esra, jiin yan nba ki Yennu tura na, ki nyinn toontunsaakab nan barbuura nba mi Yennu sennu na, ki bii dia niib nba be Yufrates yonbaa po yent na kur. Wunba kur ki mi sennu na, fan wannoo. ²⁶ Wunba kur yet Yennu sennii, koo kpanbar sennii na, fan dat u tubir yiama, ki lii tee kuun, koo ki ber nyinno doo ni, koo ki fat u mokint, koo ki koono dansarik.”

Ki jiin Esra Yenpaku po

²⁷ Ki Esra yet a, “Pakin ti yeejamm Yomdaano Yennu na. U te ki kpanbar na mok nion ki baakit Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na. ²⁸ Yennu ninbatinu paak, ki kpanbar na, nan u kpaanteeb, nan u toontunna saakajaana na kur sommin. N Yomdaano Yennu-e chekinin, ki n fit te ki Israel teeb naakuut yudamm bonchiann wein ki jen Jerusalem.”

8

Ki jiin niib nba din nyii Babilonn ki jen na po

¹ Naakuut yudamm nba din be Babilonn na, binba din wei Esra ki nmat Jerusalem, yoo nba ki Artaserses tee kpanbar na sanae na:

²⁻¹⁴ Gersom, ki u nyii Finehas naakuuk ni,
 nan Daniel, ki u nyii Itamar naakuuk ni,
 nan Hatus, ki u tee Sekania bija na, ki nyii Defid naakuuk ni,
 nan Sekaria, ki u nyii Paros naakuuk ni, ki u jab tee kobik nan piinumu. (Gbant din sob ki gaa nan bi nqaateeb),
 nan Eliehoenai, ki u tee Serahia bija ki nyii Pahaf-Moab naakuuk ni, ki mok jab kobii njanlee,

nan Sekania, ki u tee Jahasiel bija, ki nyii Satu naakuuk ni, ki mok jab kobii njanntaa,
 nan Ebed, ki u tee Jonatann bija, ki nyii Adinn naakuuk ni, ki mok jab piinumu,
 nan Jesaya, ki u tee Atalia bija, ki nyii Elam naakuuk ni, ki mok jab piinlore,
 nan Sebadia, ki u tee Maikel bija, ki nyii Sefatia naakuuk ni, ki mok jab piinniin,
 nan Obadia, ki u tee Jehiel bija, ki nyii Joab naakuuk ni, ki mok jab kobii njanlee nan piik nan banniin,

nan Selomif, ki u tee Josifia bija, ki nyii Bani naakuuk ni, ki mok jab kobik nan piinloob,
 nan Sekaria, ki u tee Bebai bija, ki nyii Bebai naakuuk ni, ki mok jab piinlee nan banniin,

nan Johanann, ki u tee Hakatann bija ki nyii Asgad naakuuk ni, ki mok jab kobik nan piik,

nan Elifelet nan Jewel nan Semaya, ki bi nyii Adonikam naakuuk ni, ki mok jab piinloob, (namm din tan nmat jen li poorpoe.)

nan Yutai nan Sakur, ki bi nyii Bigfai naakuuk ni, ki mok jab piinlore.

Bianjinba ki Esra la Liifai teeb ki bi sii tuun jiantu nasaakak na ni

¹⁵ Taa din daa be Babilonn na, ki n taan niib na kur mokir nba puub ki saa Ahafa doo ni na boor, ki kar lej daanjantaa. N din la nan mannteeb be lakinn na ni njan ki Liifai teeb kaa. ¹⁶ Ki n tun boi toondamm banyia na po, ki bi tee Elieser nan Ariel nan Semaya nan El-natann nan Jarib, nan El-natann, nan Natann nan Sekaria nan Mesulam, nan wanteeb banlee, ki bi tee Joyarib nan El-natann, ¹⁷ ki te ki bi saan Ido, wunba tee Kasifia teeb toondaano na boor, a bin boi njan nan u leeb nba tee Yenjiantu nasaakak na ni toontunna, ki bin turit niib nba sii tuun Yenjiantu nasaakak na ni. ¹⁸ Yennu piisin te ki bi turit Serebia wunba tee Liifai niro, ki nyii Mali naakuuk ni, ki mi toonn fanu, ki u baar nan u bonjai nan u ninjamm piik nan banniin. ¹⁹ Bi bia din tun Hasabia nan Jesaya ki bi nyii Merari naakuuk ni, nan bi nikpiimm piinlee. ²⁰ Bi bia din baar nan jab kobii njanlee nan piinlee ki pukin, ki bi tee Yenjiantu nasaakak na toontunna. Kpanbar Defid nan u toontun-yudamm porj din gann bi yeejammewa, a bii sommit Liifai teeb na. Bi din sob bi kura sanae.

Bianjinba ki Esra nan niib na lor moi ki miar Yennu

²¹ Ahafa mokir na boore ki n din tur soo kur mob a tin sikin ti moŋ ki lor moi Yabint Yennu toonn, ki boio ki wun gar ti toonn sonu nba ki ti saa na ni, ki bia guur timm nan ti waas nan ti mokint kur. ²² Fei bo sii mokin, li-i bonni tee ki n boi kpanbar na kunkonkonna po, a bin guurit ki tin nyi ti datai ni yoo nba ki ti be sommir paak na, kimaan n beto nan Yennu teen piisin daano nba kur teeno yadae, njan u par ki mei daano nba lek numm nano, ki u daar li daano tubir. ²³ Nanne ki ti lor moi ki miar Yennu a wun guurit, ki u gat ti miaru manj.

Ki jiin Yenjiantu nasaakak na piinii po

²⁴ Mannteeb saakab na ni, n din gann Serebia nan Hasabia, nan bi leeb piik, ²⁵ ki jan salimpeena nan salimmona nan maruj senii nba ki kpanbar na nan u nmakit-teeb nan toontunna saakab na Israel teeb na din tur a bii dia kii tuun toona, Yenjiantu nasaakak na ni, ki jii tur mannteeb na.

²⁶⁻²⁷ Maa din turib linbae na: salimpeena, ki li kpaui tee nan karwanta baajii kobii njanlee nan piinjmu, nan salimpeena senii kobik, ki li kpaui tee nan karwanta baajii piinlore nan njanjmu na, nan salimmona, ki li kpaui tee nan karwanta baajii piinlore nan njanjmu, nan salimmona senii piinlee, ki li kpaui tee nan karwanta borik-gbina nanna na, nan kutmont nba njan senii njanlee, ki li daauk tee yomm nan salimmona senii na.

²⁸ Ki n yetib a, "Nan yaa tee kasii ki tur i yeejamm Yomdaano Yennu na, nnae mun ki salimpeena nan salimmona senii nba ki i baar nann, ki li tee yanbooo piinii ki tur Yennu na tee. ²⁹ Ii guur fanu nan yaa tan saa baar Yenjiantu nasaakak na ni. Lenj manj, ii janjir mannteeb diit na ni, ki jii tur mannteeb toondamm, nan Liifai teeb toondamm, nan Israel toondamm nba be Jerusalem na." ³⁰ Nanne ki mannteeb nan Liifai teeb na gaar salimpeena nan salimmona nan senii na ki jii saan nann Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem na ni.

Bianjinba ki bi nmat Jerusalem

³¹ Sinsinn nmaarik na dapiik nan njanlee daare ki ti daan nyii Ahafa mokir na boor ki ji saa Jerusalem. Yennu daan be nant, ki guut, ki ti datai nan fat-teeb ki teent siar, taa paa sonu ki saa na. ³² Taa baar Jerusalem yoo nba, ki ti foi daa nantaa. ³³ Ton, ki daa nanna daar ki ti saan Yenjiantu nasaakak na ni, ki jan salimpeena nan salimmona nan senii na, ki jii tur manntoo Meremof, wunba tee Yuria bija na. U din be nan Eleasar, ki u tee Finehas bija, nan Liifai teeb banlee, njamme tee Jesua bija Josabad, nan Binnui bija Noadia. ³⁴ Bi din kan bont kur ki janjir, ki sob li kur li yoo.

³⁵ Binba kur din nyii Babilonn ki jen na ji din baar nan Yenpiinii a bin joor muu, ki lii tee maruj ki tur njamm Israel teeb Yennu. Bi din kpai naajai piik nan banlee ki li tee Israel teeb kur paak, nan pejai piinyia nan banloob, nan pegana piinlore nan banlore; ki bia kpai buunii piik nan banlee a bin njamm bi moŋ yanboomm. Bi din joo bonkobit na kur ki li tee maruj ki teen Yennu, ³⁶ ki bia jii yiikoo gbouj nba ki kpanbar na din turib na ki tur Yufrates yent nba be yonbaa po doi toondamm, nan toontunna saakab, njamme din tur niib na nan Yenjiantu nasaakak na jiantii sommir.

¹ Linba na kur nba din tun ki gbenn yoo nba, ki Israel tɔndamm na siab baar ki betin a niib na nan mannteeb nan Liifai teeb na ki bokit bi mɔŋ nan boorganu nba koo ki kpiat, ki tee Amonn teeb nan Moab teeb nan Ijpt teeb nan Keenann teeb nan Hef teeb nan Peris teeb nan Jebus teeb, nan Amor teeb na. Bi tuun fei toona nba ki niib na tuun nae. ² Juu jab na kɔont boorganu waase, ŋamm Yennu kasii niib na tuun nnae ki ŋmat bi mɔŋ. Bi tɔondamm nan toona saakab nae mantik tun biir. ³ Maa din gbat linba na yoo nba ki n par biir, ki n pat pat n liant, ki bia ŋabir n yut nan n tian, ŋaan ji kar tinj ni, ki yaa n kpo nan parbiir; ⁴ ki biar kar leŋ nan parbiir nan yoo nba tan jaŋ nan bin mann daajoouk maruŋ, ki niib piin ki tikii lintirin, ŋamme tee binba ki jaŋmaanii soorib, kimaan baa gbat linba ki ŋamm Israel teeb Yennu yet ki jiin binba nyii Babilonn ki jen na yanbɔmm po na.

⁵ Yoo nba din tan jaŋ nan bin mann daajoouk maruŋ na, ki n fiir maa bo kar siaminba nan parbiir na, ki bia daa lia n liatchiat na, ki gbaan ki tant n nii, ki miar n Yomdaano Yennu, ⁶ ki yet a, “Yennu, fei mokin bonchiann nan man donn n yur a tɔonn po. Ti yanbɔmm na kpek ki yab ki fok gar ti yurawa, li fok ki baar sanpagbanta. ⁷ Laa nyii ti yeejamm yoo ki tan tuu motana, timm nba tee a niib na tun yanbɔmm bonchiann. Ti yanbɔmm na paak, ki timm nan ti kpanbara nan mannteeb na koo boorganu batnba nuu ni, ki bi kpiit, ki fatit ki soorit ki teent yommii. Ti mantik dii fei halii nan dinna. ⁸ Ti Yomdaano Yennu, a tuu mok ninbatinu nant yoo waan, ki te ti siab nyii yommisin ni ki ji be ti yamani, kasii boor na. A te ki ti nyii yommisin ni, ki turit manfopaann. ⁹ Ti tuu tee yommii, ŋaan fine nyinnit yommisin ni. Fine te ki Peesia kpanbara tinit ninbaauk ki sak ki ti be ti manfoor ni, ki ŋamm maa a jiantu nasaakak nba tuu biar ki tee langbenn na, ki bia yaa tii be ti yamani, Juda nan Jerusalem na.

¹⁰ “Yennu, ti saa yet a bee nan linba kur tun ki gar na po? Ti bia ŋamm yet a sennii ¹¹ nba ki a te ki a sokiniinba nba tee a toontunna turit nawa. Bi din betit nan tinj nba ki ti saa a tin kar li ni na tee jakint tije, kimaan niib nba koo leŋ na gbee nan binben-yanae, laa nyii kpin yeŋ ki saan tuu kpin leer po. ¹² Bi din betit nan ti daa kɔont leeb waasi, a tii biaki mi ki ti somm niib maŋ ki bin mokit koo ki doo nyoot, li-i tee ki ti loon tin la tinj na manu, ki bia gaan tur ti yaaboona yaayoo siiyoo. ¹³ Linba kur lek teent ki tee tubdatu, ti yanbɔmm nan bonkpeti na paak, ti mi nan fin nba tee ti Yennu nae dat ti tuba, ki li ki jaŋ faa bo saa dat ti tuba bianjinba, ŋaan te ki ti mok manfoor. ¹⁴ Ton, nlee ki ti bia saa yet a sennii na ŋaan kii biaki kɔont niyoona na? Li-i tee ki ti tuun nna, a saa mantik donn wutoor ki lin biirite fas fas, ki kan te nan yenokooɔwa n tenni. ¹⁵ Timm Israel teeb Yomdaano Yennu, a mok mɔnii ŋaan bia te ki ti mok manfoor. Ti fiitir ti biit ki teena, ti ki ŋan nan tin baar a tɔnni.”

10

Ki jiin lor nba saa piin boorganu kɔonu po

¹ Esra nba din gbaa ki mei Yennu, jiantu nasaakak tɔonn po, ki mo, ki piak fiitir niib na yanbɔmm na, ki Israel nibur, li jab nan poob nan waas, ki bi lakin set lintɔ, ki mun mo nan paŋ. ² Ki Sekania, wunba tee Jehiel bija, ki nyii Elam naakuuk ni na yet Esra a, “Ti biir Yennu-wa, nan taa kɔont boorganu waas na, ŋaan timm Israel teeb bia lek daa mok dindann. ³ ŋaan motana, ti sat mobe ki tur Yennu nan ti saa nyinn poob nae nan bi waas, ki bin yaat. Ti saa tun bianjinba ki fin nan a leeb nba chorin Yennu sennii na kpaanit a ti tun nae. Ti saa tun nan Yennu sennu nba loon bianjinba. ⁴ Li tee a toonne nan fan tun. Ti see a poor po, li paak, ŋaant ki lin tun.”

⁵ Nanne ki Esra piin ki te mannteeb tɔondamm nan Liifai teeb nan niib nba be na por kat nan bi saa tun bianjinba ki Sekania yet nawa. ⁶ Ki Esra ji seet Yenjiantu nasaakak na nanyer po, ki koo Jehohanann, wunba tee Eliasib bija na diiuk ni, ki li nyiok ki u door leŋ, ki be parbiir ni ki jiin moyɛtdamm nba din nyii Babilonn ki jen na po. U din ki dii koo ki nyuu siari.

⁷ Mɔmaan din nyii saan Jerusalem nan Juda kur po, a binba kur nyii Babilonn ki jen na n taan Jerusalem, ⁸ ki li tee sennu ki nyii niib na tɔondamm boor. Ki li-i tee wunba yet baaru daa ŋantaa sinsuuk ni, bi saa fat u mokint kur, ki wun koŋ mɔnii, ki ji kan pukin Israel teeb booru ni. ⁹ Daanantaa na nok ni, ki Juda nan Benjaminn jab kur taan ki be Jerusalem. Ki nmaarii nyanja ni dapiinlee daar, ki niib na kar Yenjiantu nasaakak na tɔonn, ki soɔ kur jekir, kimaan tintaanu na din kpaat talas, ŋaan ki saak bia baa bonchiann.

¹⁰ Ki manntoo Esra fiir set, ŋaan pak namm a, “I yet Yennu mob nan yaa kɔont boorganu waas, ki li te ki biit baar Israel teeb paak nawa. ¹¹ Tɔn, motana, katir i

yanbomm ki tur i yeejamm Yomdaano Yennu na, n̄aan tun linba saa maŋo. Bokitir i m̄oŋ ki nyii boorganii nba k̄oo ti tinj na ni, ki bia ber boorganii waas nba ki i k̄oon na.”

¹² Ki niib na jiin nan kunkopaara a, “Fii yet linba, ti saa tun n̄anne,” ¹³ n̄aan bia pukin a, “Tikir na yab bonchiann, ki saak bia baa halli. Ti kan fit kii see paanu ni nna. Linba na ki tee dayenn koo daa n̄anlee toonn kaa, kimaan ti bonchiann pukin yanbomm nba na ni. ¹⁴ N̄aant ki ti saakab n biar Jerusalem na ki got maan maŋ ni, ki senn yoo ki tur soɔ kur nba k̄oon boorganu bik, ki wun baar nan u doo t̄oondamm nan barbuura, nan yoo nba ki bi wann̄o na. Nna bannue ki Yennu wutoor nba doo maan na paak na saa maak.” ¹⁵ Soɔ din ki ȳet lor na see Jonatann nba tee Asahel bija na, nan Jaseya nba tee Tikfa bija, ki bi sommteeb tee Mesulam nan Sabetai, ki u tee Liifai n̄ir̄o na.

¹⁶ Binba nyii Babilonn ki jen na din sak lor maŋ. Ki Esra, wunba tee mannt̄oo na ji gann jab nba tee naakuuk naakuuk yudamm, ki soɔ bi sana. Ki n̄maarii piik na ni sinsinn daar, ki bi piin maan na fiitu. ¹⁷ Bi din jii n̄maarii n̄antaee ki fiit la jab nba k̄oon boorganu na waas.

Ki jiin jab nba din k̄oon boorganu waas na po

¹⁸ Jab nba din k̄oon boorganu waas na sanae na:

Mannteeb nba nyii naakuut nba nie na:

Joosua nan u ninjamm, ki bi tee Jehosadak bonjai, ki bi naakuuk ni jab tee Maseya nan Elieser nan Jarib nan Gedalia. ¹⁹ Bi din sat m̄oɔb nan bi saa ber bi poob nba tee boorganu waas na, ki soɔ kur tur pejak, ki li tee u yanbomm paak maruŋ.

²⁰ Ki Imer naakuuk ni jab tee Hanani nan Sebadia.

²¹ Ki Harim naakuuk ni jab tee Maaseya nan Elaija nan Semaya nan Jehiel nan Yusia.

²² Ki Pasur naakuuk ni jab tee Eliwenai nan Maseya nan Ismael nan Netanel nan Josabad nan Elasa.

Ki Liifai booru ni jab tee:

²³ Josabad nan Simei nan Kelaya, wunba ki bi bia yiu Kelita na, nan Petahia nan Juda nan Elieser.

Ki yanyinn̄o tee:

²⁴ Eliasib.

Ki jiantu n̄asaakak na tamm̄oguura tee:

Salum nan Telem nan Uri.

Israel teeb nba din biare na:

²⁵ Paros naakuuk ni jab tee Ramia nan Isia nan Malkija nan Mijamin̄n nan Eleasar nan Malkija nan Benaya.

²⁶ Ki Elam naakuuk ni jab tee Matania nan Sekaria nan Jehiel nan Abdi nan Jeremof nan Elaija.

²⁷ Ki Satu naakuuk ni jab tee Eliwenai nan Eliasib nan Matania nan Jeremof nan Sabad nan Asisa.

²⁸ Ki Bebai naakuuk ni jab tee Jehohanann nan Hanania nan Sabai nan Atlai.

²⁹ Bani naakuuk ni jab tee Mesulam nan Maluk nan Adaya nan Jasub nan Seal nan Jeremof.

³⁰ Ki Pahaf-Moab naakuuk ni jab tee Adna nan Amram nan Yuel nan Benaya nan Maseya nan Matania nan Besalel nan Binnui nan Manase.

³¹⁻³² Ki Harim naakuuk ni jab tee Elieser nan Isija nan Malkija nan Semaya nan Simeonn nan Benjamin̄n nan Maluk nan Semaria.

³³ Ki Hasum naakuuk ni jab tee Matenai nan Matata nan Sabad nan Elifelet nan Jeremai nan Manase nan Simei.

³⁴⁻³⁷ Ki Bani naakuuk ni jab tee Maadai nan Amram nan Yuel nan Benaya nan Bedeya nan Keluhi nan Fania nan Meremof nan Eliasib nan Matania nan Matenai nan Jaasu.

³⁸⁻⁴² Ki Binnui naakuuk ni jab tee Simei nan Selemia nan Natann nan Adaya nan Makna-debai nan Sasai nan Sarai nan Asarel nan Selemia nan Semaria nan Salum nan Amaria nan Joosef.

⁴³ Ki Nebo naakuuk ni jab tee Jeyel nan Matitia nan Sabad nan Sebina nan Jadai nan Joel nan Benaya.

⁴⁴ Jab nba na kur din k̄oon boorganu waase. Bi din ber poob na nan bi waas ki nyinnib.*

* **10:44** 10.44 Bi din ber poob na nan bi waas ki nyinnib, koo “Poob na siab din mar waasa.”

NEHEMAYA labaar

Ki jiin Nehemaya gbouj na po

Gbouj na beerit bianjinba ki Nehemaya din nyii boorganu tinj ni ki jen, a wun kpan Israel niib na ki sommib ki bin njamm maa Jerusalem doo joona nae.

¹ Mɔmaan nba ki Nehemaya, wunba tee Hakalia bija na din sɔbe na.

Nehemaya baka nba be Jerusalem po bianjinba

Artaserses, wunba din tee Peesia kpanbar na naan dinu bina piinlee ni, njmaarik nba ki bi yir Kislef na ni, ki min Nehemaya be Susa nba tee digbansaakar na ni. ² N din boi Hanani nba tee n ninjamm na yeno, nan jaleeb nba nyii Juda ki baar na, ki jiin Jerusalem nan ti leeb Juu teeb nba din nyii Babilonn ki njmat na po. ³ Ki bi betin nan binba daan tinn ki jen be bi dantiŋ ni na be mabir ni bonchiann, ki boorganu nba din koo ki kpiab na ki chorimmi. Bi bia din betin nan Jerusalem joona na yeer ki doo tinj nie, a ki li gana nba ki bi din joor muu na, bi ki njammir, laa nyii li yoowa.

⁴ Maa gbat linba na kur yoo nba, ki n kar bui. N din jii daa bonchiann ki lor mɔb ki fabin, ki miar Yennu a, ⁵ "N Yomdaano Yennu nba be Yendouŋ ni, a tee Yenjaanne, ki ti tiina janmaanii. A dia a molora fanu nan binba loona ki bia saak a mɔb. ⁶ Yennu, gotirin ki gbiint n miaru, nan maa mei yonnu nan nyiok ki teen a toontunna nba tee Israel teeb na. N pak kat nan timm Israel teeb tun yanbomma. Min nan n yeejamm tun yanbomma. ⁷ Ti tun bonbiir ki turawa, ki ki tun nan faa wannit bianjinba na. Ti ki dia sennii nba ki a turit, ki li nyii a toontunno Moses boor na. ⁸ Motana, tiat linba ki a din yet Moses na a, 'Li-i tee yimm Israel teeb na ki sak n mɔb, n saa yatie, ki yin koo digbanlia ni. ⁹ Njan li-i tee ki i jen n boor, ki tun linba ki n senn na, maa lek bo yatit tingbouj na kur po na, njan n saa te yin jen siaminba ki n gann maa yii jiantirin na.'

¹⁰ "N Yomdaano, a toontunnae na, a tjoŋ niib, ki a jii a yikoo nan a panchioŋ na ki tinnib. ¹¹ Motana, gbiintir min nan a toontunlia nba kur loon tin jianta na miaru. Turimin nyannu dinna, ki te kpanbar na-ii mɔk ninbatinu nanin."

Mine din tee kpanbar na daturto.

2

Bianjinba ki Nehemaya saan Jerusalem

¹ Li njmaarii njanna poorpo, dasiar ki kpanbar Artaserses tan di jeet, ki n jii daan ki turo. U din daa ki ban lan ki n gorii ninbanummi. ² Nanne ki u boi a, "Bee ki a mantik gorii ninbaatiri? A ki yiar kaa, njan a kii mɔk parpeenae."

Ki li soorin janmaanii, ³ ki n jiin a, "Chanbaa, Yennu n tura manfofoouk. Nlee ki n kii gorii ninbaatiri, li-i tee doo nba ki bi din pii n yeejamm na ji tee langbent motana, ki li gana bia dii muuwa?"

⁴ Ki kpanbar na boin a, "A loon bee?"

Ki n miar Yennu nba be Yendouŋ ni na, ⁵ njan yet kpanbar na a, "Chanbaa, li-i tee ki a par mei n paak, ki a saa sak nanin, fan njan man saan Juda tinj ni, doo nba ki bi din pii n yeejamm na, ki saa njamm maa doo man."

⁶ Ki kpanbar na sak nan wun tun maa boi linba na, ki poobat na kar booko; ki kpanbar na boin maa saa jii yoo bianjinba ki saan, nan maa tan saa jen yoo nba; ki n beto.

⁷ Ton, n din yeto maa wun sommin ki turin gbant ki n saan tur toontunna saakab nba be Yufrates yonbaa po yent na ni, ki bin chabin ki n saan Juda tinj ni. ⁸ N bia din yeto maa wun turin gbouj ki n saan tur Asaf, wunba guu kpanbar foer na, ki beto ki wun turin taabii ki tin njamm njapaaruk nba be Yenjiantu njasaakak boor na tammɔi, ki bia njamm doo na joona, nan njak nba ki n saa koo li ni na. Ki kpanbar na turin linba kur ki n loon, kimaan Yennu be nanin.

⁹ Kpanbar na din turin kunkonkonna saakab, nan kunkonkonna, ki bi jak taanii ki chianin saan Yufrates mɔkir yonbaa po. Leje ki n din tur tinj na yudamm gbant nba ki kpanbar turin na. ¹⁰ Njan Sanbalat, wunba din nyii Bef Horonn doo ni na, nan Tobia wunba tee toontunna saakoo, ki nyii Amonn teeb yent ni na nba gbat nan soo baar a wun tun toonn ki lin njamm Israel teeb na, ki bi wutoa doo.

¹¹ Ki n saan Jerusalem, ki daa njantaa na kur ¹² n din ki bet soo linba ki Yennu wannin a n tun ki tur Jerusalem na po. Ton, ki n tan fiir tansuuni ki jii n leeb waan, ki ti nyii nanyer. Bonkobuk nba ki ti din jii u tee boŋ nba ki n jako nae. ¹³ N din fiir doo na ni nyioko, ki tokin nyii doo na tammob nba ki bi yir Baauk po tammob na, ki li be yonbaa

po, ki bia gar saan niidiitu po, ki gar baar nyuntonn nba ki bi yir Waauk Nyuntonn na, ki saan tammob nba ki bi yir Tanpenn Tammob na. Maa saa na, ki n got la doo na joona nba baa na, nan li gana nba ki muu dii ki biirir na. ¹⁴ Tɔn, n din tokin doo na yondo poe, ki saa li niiganj po, ki baar tammob nba ki bi yir Nyuntonn Tammob na, ki gar baar Kpanbar Nyun boor. Boŋ nba ki n jak na din ki la yiar nan wun gar tangbiina na ni. ¹⁵ Nanne ki n jakɔ sik Kidronn baauk na ni, ki lin gorii joonn na, ki tan nmat tokin sonu nba ki n bo baar na, ki tan koo tammob nba ki bi yir Baauk Tammokookir na, ki koo doo na ni.

¹⁶ Toontunna saakab na, bi soo din ki mi maa saan siaminba, koo maa tun linba, ki tan tuu li yoo. N din ki yet siar ki tur n leeb Juu teeb na, li mannteeb nan toondamm nan toona saakab, koo wunba kur saa pukin toona na tumu ni. ¹⁷ Tɔn, ki n ji yetib a, "Gotir man taa be daamii nba ni na, kimaan Jerusalem ji tee langbente, ki li joona yeera. Naant ki tin namm maa doo man joona ki nyi fei ni." ¹⁸ Ki n ji betib Yennu nba be nanin, ki bia sommin bianjinba, nan kpanbar na nba yetin linba.

Ki bi jiin a, "Naant ki ti namm maa." Ki bi teen siir a bin piin bi toonn.

¹⁹ Ki Sanbalat nan Tobia nan Arab niro nba ki bi yiu Gesem na nba gbat taa lor a tin tun linba na yoo nba, ki bi laa, njan yet a, "I dukii a i tuun bee? I loon yin kon nan kpanbar nae-e?"

²⁰ Ki n jiin a, "Yennu nba be Yendounj ni nae saa turit nyannu. Ti tee u toontunnae, ki yaa ti piin kii maa. Njan yimm njan, i nuu kaa faar nba be Jerusalem na ni, ki i bia ki pukin li kaar ni."

3

Bianjinba ki bi namm maa Jerusalem joonn

¹ Baa din maa doo na joonn bianjinbae na. Eliasib, wunba din tee mannteeb yudaano na, nan u mannteeb din namm maa Pei Tammob na joonn, ki koon li gana ki jii jiin tur Yennu. Bi din jii joonn nba saa difoouk nba ki bi yir Kobik na, nan difoouk nba ki bi yir Hananel na, ki jiin tur Yennu.

² Ki Jeriko jab maa bokir nba waa na.

Ki Sakur, wunba tee Imri bija na maa bokleer.

³ Hasena naakuuk ni teeb din maa Janii Tammob na joonn. Bi din chaan ganchaatae, ki koon li gana nan gankpata.

⁴ Ki Meremof, wunba tee Yuria bija, njan tee Hakos yaaboonn na maa bokir nba waa na.

Ki Mesulam, wunba tee Berekia bija, njan tee Mesesabel yaaboonn na maa bokir nba waa na.

Ki Sadok, wunba tee Baana bija na maa bokir nba waa na.

⁵ Ki jab nba nyii Tekoa na maa bokir nba waa na, njan Tekoa toondamm na din yet doo toonn nba ki toonn saakab sennib a bin tun nawa.

⁶ Joyada, wunba tee Pasea bija na, nan Mesulam, wunba tee Besodeya bija na, din namm maa Jesana Tammob na joonn. Bi din chaan ganchaata, ki koon li gana nan gankpata.

⁷ Melatia, wunba nyii Gibeonn na, nan Jadonn, wunba nyii Meronof na, nan jab nba nyii Gibeonn nan Mispa na, din maa bokir nba waa na, ki saa tuu Yufrates yonbaa po yent yudaano njaak.

⁸ Ki Usiel, wunba tee Har-haya bija, ki tee salima saauk kurtoo na, maa bokir nba waa na.

Ki Hanania, wunba njamii tulaarii na maa bokir nba waa na, ki saa tuu joonn nba ki bi yir Joon-yarunj na.

⁹ Ki Refaya, wunba tee Hur bija ki dia Jerusalem yent bokir na maa bokir nba waa na.

¹⁰ Ki Jedaya, wunba tee Harumof bija na, din maa bokir nba waa, ki kpia nan u monj njaak na.

Ki Hatus, wunba tee Hasab-neya bija na maa bokir nba waa na.

¹¹ Ki Malkija, wunba tee Harim bija na, nan Hasub, wunba tee Pahaf Moab bija, din lakin maa bokir nba waa na, nan difoouk nba ki bi yir Bonpur-diiuk na.

¹² Ki Salum, wunba tee Haloheh bija ki dia Jerusalem yent bokleer na maa bokir nba waa na. (U bonpoie din sommo ki u tun toonn na.)

¹³ Hanunn nan Sanoa doo ni niib din namm maa Baauk Tammob na. Bi din chaan ganchaata, ki koon li gana nan li gankpata, ki bia namm joonn na, ki li yarimu tee taakaabii kobii njanmu, ki saan tuu Tanpenn Tammob.

¹⁴ Malkija, wunba tee Rekab bija nba dia Bef Hakerem yent na, din namm maa Tanpenn Tammob na, ki chaan ganchaata, ki koon gana nan gankpata.

¹⁵ Ki Salum, wunba tee Kol-hose bija ki dia Mispa yent na, namm maa Nyuntonn Tammob na. U din pin tammob na yur paake ki namm senn li gana, ki koon gankpata. U bia din maa joona na ki nyii Sela nyun boor ki gar naan kpaab na boor, ki saa tuu sonsau naa; ki sonu marj nyi siaminba ki bi yi Defid doo na.

¹⁶ Ki Nehemaya nba tee Asbuk bija ki dia Bef-sur yent bokir na maa bokir nba waa na, ki saan tuu Defid kaauk nan nyundoonn na, ki dian kunkonkonna njaak na.

Ki jiin Liifai teeb nba din maa joonn na po

¹⁷ Liifai teeb nae din namm maa joonn na boklia nba waa na:

Rehum, wunba tee Bani bija nae din maa bokir nba waa na.

Ki Hasabia, wunba dia Keila yent bokir na set u yent paak, ki maa bokir nba waa na.

¹⁸ Ki Bafai, wunba tee Henadad bija, ki dia Keila yent bokleer na maa bokir nba waa na.

¹⁹ Ki Eser, wunba tee Jesua bija, ki dia Mispa doo na maa joonn nba be tob tiat diiuk toonn po na, ki saan tuu siaminba ki joonn na gont.

²⁰ Ki Baruk, wunba tee Sabai bija na maa bokir nba waa na, ki saan tuu mannteeb yudaano Eliasib njaatammokookir.

²¹ Ki Meremof, wunba tee Yuria bija ki tee Hakos yaaboonn na maa bokir nba waa na, ki saan dian Eliasib njaak kpinj.

Ki jiin mannteeb nba din maa joonn na po

²² Mannteeb nba nae din namm maa joonn na bokla nba waa na:

Mannteeb nba din koo kpia Jerusalem nae din maa bokir nba waa na.

²³ Ki Benjamins nan Hasub maa bokir nba waa ki be bi nei toonn po na.

Ki Asaria nba tee Maseya bija ki tee Anania yaaboonn na maa bokir nba waa, ki be u njaak toonn po na.

²⁴ Ki Binnui, nba tee Henadad bija na maa bokir nba waa na, laa nyii Asaria njaak ki saan tuu siaminba ki joonn na gont.

²⁵⁻²⁶ Palal, wunba tee Usai bija na din maa bokir nba waa na, laa nyii joonn na nba gont siaminba, nan difoouk nba be naan njaak nba be paapo na, ki kpia nan guuteeb dindounj na.

Ki Pedaya, wunba tee Paros bija na maa bokir nba waa ki jiin yondo po, ki li kpia Nyun Tammob na, nan difoouk nba kpia Yenjiantu nasaakak na, (li din kpia doo na bokir nba ki bi yi Ofel nae, siaminba ki Yenjiantu nasaakak toontunna be na.)

Ki jiin tanmaaleeb na po

²⁷ Jab nba nyii Tekoa nae din maa bokir nba waa na, bi taar munlee nie na; bi din nyii difoouk nba kpia Yenjiantu nasaakak na poe, ki maa ki saa tuu joonn nba kpia doo marj bokir nba ki bi yir Ofel na.

²⁸ Manntesiab din taan ki maa bokir nba waa na, laa nyii Taanii Tammob na, ki saan tuu niiganj po, ki soo kur maa bokir nba be u njaak toonn po.

²⁹ Sadok, wunba tee Imer bija na din maa bokir nba waa ki be u njaak toonn po na.

Ki Semaya, wunba tee Sekania bija, ki guu yondo po tammob na maa bokir nba waa na.

³⁰ Ki Hanania, wunba tee Selemia bija, nan Hanunn, wunba waa Salaf bonjai banloob ni na maa bokir nba waa na, bi taar munlee nie na.

Ki Mesulam, wunba tee Berekia bija na maa bokir nba waa ki be u njaak toonn po na.

³¹ Ki Malkija, wunba tee salima saauk kurtoo na maa bokir nba waa na, ki saan tuu njaak nba ki Yenjiantu nasaakak toontunna nan kpinkpenta be na, ki li kpia Yenjiantu nasaakak tammob nba ki bi yir Guura Tammob na, ki li kpia diiuk nba be niiganj po ki jiin yondo po joonn na gungont boor na.

³² Ki salima saauk kurteeb na, nan kpinkpenta na maa bokir nba joont na, laa nyii gungont boor diiuk na, ki saan tuu Pei Tammob na.

4

Bianjinba ki Nehemaya nyann u datai

¹ Sanbalat nba gbat nan timm Juu teeb namii maa joonn na yoo nba, ki u wutoor doo, ki u piin ki sukiit, ² ki yet u leeb nan Samaria kunkonkonna na numm ni a, "Juu teeb nba tee bonbutimii na dukii a bi tuun bee? Bi lor a bin namm maa doo nae-e? Bi dukii nan bi maruj nae saa te ki bin gbenn toonn na dayenn koo-o? Bi saa fit nyinn tanmaakara tangbiinkpeka nba dii muu na niwa-a?"

³ Ki Tobia, wunba tee Amonn niro ki see lej ki kpiaw na mun bia yet a, "Bi saa fit maa joonboorbee? Lunlonn gbaa saa fit tut luwa."

⁴ Ki n miar Yennu a, "Yennu, gbiintir baa sukiit bianjinba. Njaant ki bi sukut na n nmat bi yura paak, ki njaan siab n fat bi mokint kur, ki bia soorib ki saan namm boorganu tin ni, ki teemm yommii. ⁵ Bi toonbiit nba ki bi tuun na, a daa nyikin chabitibi, ki bia daa tammit bi yanbom na po, kimaan bi sukii timm nba maa nae."

⁶ Ton, ki taa tukin joonn na maanu, li ki wei kaawa ki ti koo li sinsuuk ni, kimaan niib na ninbina din mon toonn na paak.

⁷ Ki Sanbalat maa Tobia nan Arab teeb nan Amonn teeb nan Asdod teeb na nba gbat nan ti namii maa Jerusalem joonn, ki li saa fanu, ki joonn na yiar mubint yian yian na, ki bi wutoor mantik doo, ⁸ ki bi kur taan leeb ki lor a bin baar lek Jerusalem, ki nmatir n baar. ⁹ Ki ti miar Yennu, njaan ji te ki jab guu yonnu nan nyiok.

¹⁰ Juda teeb na din tuu mok bi yarj ki yiin a:

"Ti jii jik-kpiata ki baka.

Tangbiina na yabit nan tin jiiwa,

ki nlee ki ti saa maa joonn na dinna?"

¹¹ Ti datai na dukin nan ti kan labi, koo ti kan bann baa tuun linba, see ki bi tan baar nan ti namii maa Jerusalem joonn, ki li saa fanu, ki joonn na yiar mubint yian yian na, ki bi wutoor mantik doo, ⁸ ki bi kur taan leeb ki lor a bin baar lek Jerusalem, ki nmatir n baar. ⁹ Ki ti miar Yennu, njaan ji te ki jab guu yonnu nan nyiok.

¹⁴ N din la nan niib na para biire; ki n yet namm nan bi toondamm nan bi toontunna saakab a, "I daa tiin ti datai na janmaanii. Tiat man Yennu nba tee Yenjaann, ki bia tuun bakitnaun toona bianjinba, ki kon ki tur i doo teeb nan i waas nan i njaapoob nan i njei." ¹⁵ Ki ti datai na gbat nan ti bann linba ki bi lorin nawa, ki bi ji bann nan Yennu biir bi lora manja. Ton, ki ti kur ji nmat saan ki namii maa joona na.

¹⁶ Laa din nyii li yoo man, n jab na bokir din tuune, njaan ki bokleer see ki guut, ki lia kut tobliata, ki dia kpana nan naagbankona nan torbana; ki ti toondamm na din teen niib ¹⁷ nba namii maa joonn na bi sommir. Binba lek din jikit tanmaa bona na din tuun niijeye, ki niileu dia jatiok. ¹⁸ Ki binba maa na kur yoo jukbanjai bi sai ni, ki joo nba saa peb naatunn na be n boor ni. ¹⁹ Ki n bet niib na nan bi toondamm nan bi toontunna saakab na a, "Toonn na tant ki fokita, ki te ki ti yat leeb joonn na kur po. ²⁰ I-i tanj gbat naatunn na, ii taan n boor ni. Ti Yennu saa kon ki turit." ²¹ Li paak, daar kur, laa tuu nyi sanyafaar ki saa tuu nyiok, ti bokir tuune joonn na paak, njaan ki bokleer see nan kpana ki guut.

²² Li yoo na, ki n yet jab nba tee toonn saakab na, nan bi sommir teeb na kur, a bii be Jerusalem, ki tuu guur doo na nyiok, kii biaki tuun toonn na yonnu ni. ²³ N din ki liatir n liant na nyioku, njeeme ji boi n leeb na, koo n toontunna na, koo binba guun na. Ti kur din dia jatiate ti nii ni.

5

Ki jiin nandamm na talas dinu po

¹ Li poor poe ki niib na bonchiann, li jab nan poob, piin ki baat nan bi daamii ki jiin bi leeb Juu teeb po. ² Bi siab yeen a, "Ti njaateeb yab bonchiann, ki ti loon jeet ki lin foorit."

³ Ki leeb yaa, "Ti jii ti sarwaat, nan ti daan tiinii kpaant, nan ti njeie ki senn njaan gaar jeet nba saa jarjit ki tin nyi kon ni."

⁴ Ki siab mun yaa, "Ti kpentir likiriie ki fit pa naan lampo nba ki bi gaan ti sarwaat nan ti daan tiinii kpaant paak na. ⁵ Timm nan ti Juu leeb na tee booryeye. Ti waas ki njan nan bi waas na kaa-a? Njaan ti teen ti waas na daabae. Ti koi ti bonpoi na siabe ki teemm daaba. Ti ji ki mok panj, kimaan bi gaar ti kpaant nan ti daan tiinii sarwaata."

⁶ Maa gbat bi maan man yoo nba, ki n wutoor doo, ⁷ ki n lor nan man got bi barii man ni. Ki n yakii nan toondamm nan toontunna saakab na, ki betib a, "I diin i ninjamme."

N din yiin niib na tintaanu maa min got barii man ni, ⁸ ki yet a, "Ti tuu nmat daa ti ninjamm Juu teeb nba koi bi mon ki teen boorganu nae, nan taa fit bianjinba na. Motana, i mukis i ticij ninjamm nae ki bi koi bi mon ki teen yimm nba tee bi leeb Juu teeb na." Ki toondamm na ji kon baa saa yet linba, ki nmin soon nna.

⁹ Ton, ki n yet a, "Linba ki i tuun na ki nani. See ki i sak Yennu mob ki tun linba njan, njaane saa te ki ti datai nba tee boorganu na kan la yaak ki sukii. ¹⁰ Min nan n saakaleeb nan jab nba tuun n boor na, ti kpentir likirii nan jeet ki teen niib na. Motana, njaant ki ti chabib ki bi daa pa. ¹¹ Li kpi baa mok i pana nba kur, laa tee likirii amii jeet

amii tiloona daan amii olif tiinii kpmie, ki jiin bi sarwaat, nan bi daan tiinii na kpaant, nan kpan tiinii, nan bi njei, ki turib yama.”

¹² Ki tɔondamm na jiin a, “Ti saa tun nan faa yet bianjinba nawa. Ti saa jiin bi faar nawa, ki kan mi boib pana na po.”

Ki n yiin mannteeb na, ki te tɔondamm na por bi numm ni nan bi saa dia mɔsonn nba ki bi senn nawa. ¹³ Nanne ki n bobit tann nba boob n siak ni na, ki pinnir; njan yet a, “Yennu tan saa pinn daansɔɔ nba ki dia u mɔsonn nan maa pinn n tann na bianjinba nae. Yennu saa gaar i njei nan linba kur ki i mɔk na njan nyiki yann.”

Ki sɔɔ kur nba be lej na yet a, “Lii tee nna,” njan pak Yennu. Ki tɔondamm na ji gbeen bi mɔsona.

Nehemaya nba ki wuun bianjinba

¹⁴ Kpanbar Artaseres naan bina piinlee niŋe ki bi din turin Juda yudant, ki tan tuu u naan bina piintaa nan njanlee ni, ki li tee n yudant bina piik nan njanlee ni, njan min koo n nikpiimm na sɔɔ ki dii jeet nba bo kpaal talas nan min yudaano n di. ¹⁵ Wunba kur din teen yent yudaano n liik tuu tee jikire niib na paak. U tuu gaan salimpeena piinnae daar kur ni, ki li tee jeet nan daan paak. Bi toontunna na gbaa mun bia tuu diin niib nae, njan min njan ki tuun nna, kimaan n tiin Yennu, ¹⁶ ki jii n paŋ kur ki waan joonn na maanu njan ki boi faar po. Wunba kur tuun n boor taanin ki ti njamii maa joonn na. ¹⁷ N din yɔɔ dint Juu teeb nan bi tɔondamm kobik nan piinŋmue n njaak ni, ki pukin binba kur nyi digbangana ki baat n boor. ¹⁸ Ki daar kur ni, n tuu tur naab nan pei nba njan banloobe, nan korii bonchiann, ki dapiik kur ni ki n teemm dabooru booru. N por din mi talas nba ki niib na dii, li paak ki n ki boi sommir nba ki doo yudaano bo saa gaar na po.

¹⁹ Yennu, n meia maa fii tian maa tun linba kur ki tur niib na ki njammin.

6

Baa lor Nehemaya paak bianjinba

¹ Ki Sanbalat nan Tobia nan Gesem nan ti datalei na gbat nan ti maa joonn na ki gbenna, ki yiar ji ki biar, njan ki ti daa ki kɔɔn ganae tammɔkɔɔka na ni. ² Nanne ki Sanbalat nan Gesem turin mɔb a n tookib Ono paanu ni, digbanbis na yenn ni. Linba na din tee kpare, ki bi koor a bin biirin. ³ Ki n tun toonii ki betib a, “N kan baari, n tuun toonn nba kpaal talase. N kan fit nyik toonn maŋ njan baar ki tan laini.”

⁴ Bi din tun toonii taar munna n boor, njan yoo kur n din teemm gatyemmir.

⁵ Ki Sanbalat njam tun u toontunna na yeno n boor nan mɔmaan nba pukin munŋmu ni, ki li sɔb gbouŋ nba ki loon ni. ⁶ Ki gbouŋ na yet a:

“Gesem betin nan bunburimii be niib nba kɔɔ nant na sinsuuk ni, a fin nan Juu teeb na lor yin yet kpanbar mɔbe, li paake ki i maa joonn na. U bia yet nan a lor fan teen a mɔŋ bate, ⁷ ki a lor nan Yennu sɔkiniinba siab a bin mɔont Jerusalem nan fine ji tee Juda bat. Kpanbar na saa gbat maan nawa. Li paake ki n dukin nan min nan fin n taan leeb ki got maan nar ni.”

⁸ Ki n turɔ gat u, “Linba ki a yeen na kur ki tee barmɔnii, fine dukin na kur a tiɔŋ.”

⁹ Bi din koor a bin jeenite ki tin nyik toonn na. Ki n miar Yennu a, “Turimin paŋ mɔtana.”

¹⁰ Yoo nba nae ki n din saan gɔn Semaya, wunba tee Delaya bija, njan tee Mehetabel yaaboonn na. U din ki tee u nyii u njaak ni. U din yetin a, “See fin nan min lakin saan bor Yenjiantu nasaakak na ni, njan kpar li gana, kimaan bi baat a bin kpia. Bi saa baar nyiɔko ki tan kpia.”

¹¹ Ki n jiin a, “N ki tee nibooru nba tiin ki bori kaa. A dukin nan n sii koor a man bor Yenjiantu nasaakak na nie ki tinn n manfoori-i? N kan teen nna.”

¹² Maa dukin li po yoo nba, ki n bann nan Yennu kaa pak ki tur Semaya, njan li tee Tobia nan Sanbalat-e kɔɔu a wun turin li kpaan booru. ¹³ Bi jɔɔnɔe a wun jeenin ki n tun biit, ki lin te n sann n biir, ki man di fei.

¹⁴ Ki n miar Yennu a, “Tiat linba ki Tobia nan Sanbalat tun na po, ki dat bi tuba. Tiat poo nba sann tee Noadia na po, nan sɔkiniileeb nba kur koor a bin jeenin na.”

Ki jiin toonn na gbennu po

¹⁵ Ti din jii daa piinŋmu nan njanlee-e, ki tun joonn na toonn ki gbenn, njaarik nba ki bi yir Elul na, li dapiinlee nan njanŋmu daar. ¹⁶ Ti datai nba din kɔɔ digbana nba kpiat na nba gbat linba na yoo nba, ki bi bann nan bi kɔŋ nyannuwa, kimaan sɔɔ kur bann nan ti tun toonn na nan Yennu sommir.

¹⁷ Yoo nba na kur, ñaan Juu teeb tɔɔndamm na nan Tobia din sɔb gbant bonchiann ki tur bi leeb. ¹⁸ Juda teeb bonchiann din taa u po, kimaan waa diantir nan Juu nɔɔ Sekania, wunba tee Ara bija na paak. Linba pukin, u bija Jehohanann din kɔɔn Mesulam, wunba tee Berekia bija na bipooe. ¹⁹ Niib din tuu piak Tobia toonjana poe n boor, ki bia kumiio maa yet linba kur, ki u teenin gbant ki yiab a wun jeenin.

7

¹ Tɔn, taa ñamm maa joonn na, ki kɔɔn li gana na poor poe, ki ti wann Yenjiantu ñasaakak na tammɔguura, nan yanyinna, nan Liifai teeb, bi toona. ² Ki n jii jab banlee ki teemm Jerusalem doo yudamm, ki bi tee n ninja Hanani, nan Hanania nba tee kunkɔnkɔnna yudaano na. Hanania din tee nimɔnɔe ki bia tiin Yennu, ki u loɔ kaa. ³ N din betib maa bi tuu daa lootir Jerusalem tammɔi sanyapob ni, ki yonnu n toɔa. Ki daajoouku baar, bin bia tuu loon ki kpar tammɔi nawa, ki tammɔguura nan n fit seat. N bia din yet a bin jii binba kɔɔ Jerusalem doo ni nae ki teemm guura, ki te siab-ii guu siar po, ñaan ki leeb-ii guu kii kpia bi mɔɔɔ ñei.

*Binba din nyii Babilonn ki jen na sanae na
(Esra 2.1-70)*

⁴ Jerusalem din tee digbangbenjire, ñaan niib din ki yab lenj, ki ñei bia daa ki yabi. ⁵ Yennu din turin yan ki n tikir niib na, nan bi tɔɔndamm, nan bi toontunna saakab, ki got bi sana ñaak ñaak. N din la binba nyii Babilonn sinsinn ki jen na sana gbant. Mɔmaan nba ki n la leje na:

⁶ Niib bonchiann din nyii Babilonn yent ni ki ñmat kun Jerusalem doo nan Juda yent ni, ki sɔɔ kur kun u tɔɔɔ doo ni. Bi ñaateeb poɔɔ din be Babilonn tin ni, laa nyii yoo nba ki kpanbar Nebukanesar soorib ki teemm yommii nawa. ⁷ Bi tɔɔndamm din tee Serubabel nan Joosua nan Nehemaya nan Asaria nan Ramia nan Nahamani nan Mordekai nan Bilsann nan Misperef nan Bigfai nan Nehum nan Baana.

⁸⁻²⁵ Israel naakuut nba din nyii Babilonn ki jen na sana, nan bi niib kanne na:
Paros naakuuk ni niib din tee tusaa ñanlee nan kobik nan piinlore nan banlee.
Ki Sefatia naakuuk ni niib tee kobii ñantaa nan piinlore nan banlee,
ki Ara naakuuk ni niib tee kobii ñanloob nan piinɔmu nan banlee,
ki Pahaf-Moab naakuuk ni niib tee tusaa ñanlee nan kobii ñanniin nan piik nan banniin; ki bi tee Jesua nan Joab yaaboona,
ki Elam naakuuk ni niib tee tusir nan kobii ñanlee nan piinɔmu nan banna,
ki Satu naakuuk ni niib tee kobii ñanniin nan piinna nan banɔmu,
ki Sakai naakuuk ni niib tee kobii ñanlore nan piinloob,
ki Binnui naakuuk ni niib tee kobii ñanloob nan piinna nan banniin,
ki Bebai naakuuk ni niib tee kobii ñanloob nan piinlee nan banniin,
ki Asgad naakuuk ni niib tee tusaa ñanlee nan kobii ñantaa nan piinlee nan banlee,
ki Adonikam naakuuk ni niib tee kobii ñanloob nan piinloob nan banlore,
ki Bigfai naakuuk ni niib tee tusaa ñanlee nan piinloob nan banlore,
ki Adinn naakuuk ni niib tee kobii ñanloob nan piinɔmu nan banɔmu,
ki Ater, wunba ki bi bia yiu Hesekia na, naakuuk ni niib tee piinyia nan banniin,
ki Hasum naakuuk ni niib tee kobii ñantaa nan piinlee nan banniin,
ki Besai naakuuk ni niib tee kobii ñantaa nan piinlee nan banna,
ki Harif naakuuk ni niib tee kobik nan piik nan banlee,
ki Gibeonn naakuuk ni niib tee piinyia nan banɔmu.

²⁶⁻³⁸ Niib nba ki bi yeejamm din kɔɔ doi nba na ni mun bia din jenna:
Betlehem nan Netofa doi teeb din tee niib kobik nan piinɔin nan banniin,
ki Anatof doo ni niib tee kobik nan piinlee nan banniin,
ki Bef Asmafef doo ni niib tee piinna nan banlee,
ki Kiriaf Jearim nan Kefira nan Beerof doi ni niib tee kobii ñanlore nan piinna nan bantaa,

ki Rama nan Geba doi ni niib tee kobii ñanloob nan piinlee nan yenɔkɔɔ,
ki Mikmas doo ni niib tee kobik nan piinlee nan banlee,
ki Betel nan Ai doi ni niib tee kobik nan piinlee nan bantaa,
ki Nebo digbanleer na niib tee piinɔmu nan banlee,
ki Elam digbanleer na niib tee tusir nan kobii ñanlee nan piinɔmu nan banna,
ki Harim doo ni niib tee kobii ñantaa nan piinlee,
ki Jeriko doo ni niib tee kobii ñantaa nan piinna nan banɔmu,
ki Lod nan Hadid nan Ono doi ni niib tee kobii ñanlore nan piinlee nan yenɔ,
ki Senaa doo ni niib tee tusaa ñantaa nan kobii ñanyia nan piintaa.

³⁹⁻⁴² Mannteeb naakuut nba din nyii Babilonn ki jena: na:

Jedaya, ki u naakuuk ni niib tee kobii npanyia nan piinlore nan bantaa, ki tee Jesua yaaboona,

ki Imer naakuuk ni niib tee tusir nan piinymu nan banlee,

ki Pasur naakuuk ni niib tee tusir nan kobii njanlee nan piinna nan banlore,

ki Harim naakuuk ni niib tee tusir nan piik nan banlore.

⁴³⁻⁴⁵ Liifai naakuut nba din nyii Babilonn ki jene na:

Jesua nan Kadmiel, ki bi naakuut ni niib tee piinlore nan banna, ki tee Hodafia yaaboona,

ki Yenjiantu nasaakak na ni yanyinna tee kobik nan piinna nan banniin, ki tee Asaf yaaboona,

ki Yenjiantu nasaakak na guura tee kobik nan piintaa nan banniin, ki tee Salum nan Ater, nan Talmonn, nan Akub, nan Hatita nan Sobai yaaboona.

⁴⁶⁻⁵⁶ Yenjiantu nasaakak na ni toontunna naakuut nba nyii Babilonn ki jena din tee:

Siha nan Hasufa nan Tabaof nan Keros

nan Sia nan Padonn nan Lebana nan Hagaba

nan Salmal nan Hanann nan Gidel nan Gahar

nan Reaya nan Resinn nan Nekoda nan Gasam

nan Usa nan Pasea nan Besai nan Meunim

nan Nefusesim nan Bakbuk nan Hakufa nan Harhur

nan Baslif nan Mehida nan Haras nan Barkos

nan Sisera nan Tema nan Nesia nan Hatifa naakuut.

⁵⁷⁻⁵⁹ Solomonn toontunna na naakuut nba din nyii Babilonn ki jene na:

Sotai nan Soferef nan Perida nan Jaala

nan Darkonn nan Gidel nan Sefatia nan Hatil

nan Pokeref-Hasebaim nan Amonn naakuut.

⁶⁰ Yenjiantu nasaakak na toontunna yaaboona, nan Solomonn toontunna yaaboona nba din nyii Babilonn ki jene na, bi kur kann din tee niib kobii nantaa nan piinyia nan banlee.

⁶¹⁻⁶² Delaya nan Tobia nan Nekoa naakuut ni niib din tee kobii njanloob nan piinna nan banlee, bi din nyii doi nba tee Tel Mela nan Tel Harsa nan Kerub nan Adonn nan Imer-e ki jen, njan bi din ki fit wann nan bi set tee Israel teeb yaaboona.

⁶³⁻⁶⁴ Mannteeb naakuut nba na narin din ki la gbant nba sob ki wann bi yeejamm sana: Njamme tee Hobaya nan Hakos nan Barsilai naakuut. (Mannteeb naakuuk nba yi Barsilai na, bi yeejae din koon poo ki u nyii Barsilai naakuuk ni, Gilead tin ni, ki u ji din pur u sann ki gaan nan u diamn naakuuk sann.) Baa din ki la gbant nba want bi yeejamm sana na, Juu teeb yudaano na din ki sak ki bi teen mannteebi. ⁶⁵ U din betib a bi kan fit di jeet nba ki bi mann maruŋ ki tur Yennu na, see ki manntoo tan be ki jii bona nba ki bi yir Yurim nan Tumim na ki bann Yennu loomm.

⁶⁶⁻⁶⁹ Binba din nyii Babilonn ki jen na kur din tee niib tusaa piinna nan njanlee nan kobii nantaa nan piinloob.

Bi toontunna, jab nan poob, din tee tusaa njanlore nan kobii nantaa nan piintaa nan banlore.

Yanyinna nba din tee jab nan poob din tee kobii njanlee nan piinna nan banymu.

Taanii din tee kobii njanlore nan piintaa nan banloob.

Bontaanii din tee kobii njanlee nan piinna nan banymu.

Laagumiinba din tee kobii nanna nan piintaa nan banymu.

Ki bonii tee tusaa njanloob nan kobii njanlore nan piinlee.

⁷⁰⁻⁷² Niib bonchiann din lakin likiri nan bona ki somm, ki bi saa namm maa Yenjiantu nasaakak na:

Juu teeb yudaano na din tur:

salimmona, ki li kpaiu tee nan karwanta boric-gbina nanna na

nan maruŋ senii piinymu

nan mannteeb liatfoot kobii njanymu nan piintaa.

Ki naakuut yudamm na tur:

salimmona, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii nan waan na

nan salimpeena, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii piik nan njanloob na.

Ki niib nba biar na tur:

salimmona, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii nan waan na

nan salimpeena, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii piik nan nanna na nan mannteeb liatfoot piinloob nan njanlore.

⁷³ Ki Israel teeb kur, li mannteeb, nan Liifai teeb, nan Yenjiantu na n̄asaakak na guura, nan yanyinna, nan Israel nisiab, nan Yenjiantu n̄asaakak na toontunna, din kar Juda digbangbenja nan li digbanbis ni.

8

Bianjinba ki Esra karin sennu gbouj ki tur niib na

¹ Li din tan baat n̄maarii n̄anlore na, ki soɔ Israel teeb na kur ji kar bi doi niɲe. N̄maarik maɲ sinsinn daar, ki bi kur taan leeb Jerusalem, bi tintaanboor nba ki bi yir Nyun Tammɔb na. Ki bi yet Esra, wunba tee manntɔɔ, ki bia tee sennu banntɔɔ na, a wun lon sennu gbouj na, sennu nba ki Yennu din tur Moses a wun tur Israel teeb na. ² Nanne ki Esra baar nan sennu gbouj maɲ, siaminba ki niib na taan be na; li jab nan poob nan waas nba chekit ki mɔk yan na din be leɲ. ³ Bi tintaanboor nba be tammɔkɔkɔkir po na nie, ki u din karin sennu na ki turib, ki piin sanyapob ni, ki saa tuu yonsuuk ni, ki bi kur gbiint fanu.

⁴ Esra din see daat binbintir nba ki bi kpaɔ, ki li tee tintaanu maɲ yar na paake. Jab nba nae din see u niidiitu po: Matitia nan Sema nan Anaya nan Yuria nan Hilkia nan Maaseya. Ki binba na mun see u niigaɲ po: Pedaya nan Misael nan Malkija nan Hasum nan Has-badana nan Sekaria nan Mesulam.

⁵ Esra nba din see binbintir paak na, u din fok gar niib na, ki bi kur ninbina paa u paak. Waa pɔbit gbouj na yoo nba, ki bi kur fiir set. ⁶ Ki Esra yet a, “Pakin ti Yomdaano Yabint Yennu na.”

Ki niib na kur donn bi nii sanpaapo n̄aan jiin a, “Li tee mɔniie.” Bi kur din baa fabin tinɲ ni, ki jiant Yennu.

⁷ Tɔn, bi ji din fiir ki set bi sinsetboa, ki Liifai teeb na kat sennu na ki wantib: N̄amme tee Jesua nan Bani nan Serebia nan Jaminn nan Akub nan Sabetai nan Hodia nan Maaseya nan Kelita nan Asaria nan Josabad nan Hanann nan Pelaya. ⁸ N̄amme din kpint Yennu sennu na ki tur niib na, ki wannib li paak, ki bi bann.

⁹ Yoo nba ki niib na gbat sennu na nba loon bianjinba na, ki li damm bi para, ki bi jak mɔnii. Ki Nehemaya, wunba tee yent yudaano na, nan Esra, wunba tee manntɔɔ ki bia tee sennu maɲ banntɔɔ na, nan Liifai teeb nba wantib sennu na, bet niib na kur a, “Dinna tee kasii daare ki tur ti Yomdaano Yennu, li paak, i daa fabin koo ki mɔ. ¹⁰ Motana, ii kun man ki saa teen jaamm. Biitir i jeet nan i daan ki tur binba ki mɔk ki li yab na. Dinna tee kasii daare ki tur ti Yomdaano, li paak i daa mɔk parbiiri. Parpeenn nba ki Yennu teeni na saa turi paɲ.”

¹¹ Liifai teeb na din lin ki maant niib na para, ki beerib nan bi daa mɔk parbiir, kimaan li daar maɲ tee kasii daare. ¹² Nanne niib na kur ji din kun ki saa dii, ki nyuu, ki mɔk parpeenn, ki chentir baa mɔk linba ki teen bi leeb, kimaan bi din bann baa karin linba ki turib na paaka.

Ki jiin Lanbont jaamm po

¹³ Li daa n̄anlee daar, ki naakuut tɔondamm, nan mannteeb, nan Liifai teeb na saan Esra boor, a bin tumii sennu na nba want bianjinba. ¹⁴ Sennu nba ki Yennu tur Moses a wun wann Israel teeb na ni, bi din la sennu nba wann a bin tuu faa lanbont kii kɔɔ, lanbont jaamm yoo na. ¹⁵ Li paak, ki bi din lin nan maan na ki tur Jerusalem kur po, nan li digbanlia ni, nan digbanbis ni a, “Saant man kunkona paak, ki saa choɔ kpek yiinii nan Olif yiinii nan yanpɔɔk yiinii nan kaatii yiinii nan tilei nba be, ki faa lanbont, nan sennu na nba wann bianjinba na.”

¹⁶ Ton, ki niib na lon yiinii na ki faa lanbont bi n̄ei yura paak,* nan bi dindont ni, nan Yenjiantu n̄asaakak na dindonjouk ni, nan niib tintaanboor nba kpia Nyun Tammɔb, ki bia kpia Efraim Tammɔb na. ¹⁷ Niib nba kur din nyii Babilonn ki jen na din chaan lanbonte ki daa kɔɔ leɲ. Laa din nyii Nunn bija Joosua yoowa, bi sinsinn lanbont chaanue na, ki soɔ kur mɔk parpeenn ki kpamm. ¹⁸ Bi din tuu karin Yennu sennu na waame, daar kur ni, laa nyii jaamm na piinu daar ki saa tuu li joontu. Bi din dii jaamm na daa n̄anlore-e, ki daar nba pukin n̄anniin na ni, ki bi kar li gbennu tintaankaanu, nan sennu nba wann bianjinba.

9

Bianjinba ki niib na pak kat bi yanbomm

¹⁻² N̄maarik maɲ dapiinlee nan n̄anna daare, ki Israel teeb na din taan leeb a bin lor mɔi, ki lin wann bi parbiir nba tee bianjinba, bi yanbomm paak. Bi poɲ din bɔkit bi mɔɲ

* **8:16** 8.16 Bi n̄ei yura paak, bi din tuu sere.

nan boorganu kurawa. Bi din lia bōtoote ki puk bi yura tanpent, ki li wann bi parbiir, ki bi ji din fiir set, ŋaan piin ki piak kat yanbōmm nba ki ŋamm nan bi yeejamm din tun na. ³ Bi din jii awa ŋantaae ki karin bi Yomdaano Yennu sennu ki turib, ki awa ŋantaa nba din wei na, ki bi jii ki kat bi yanbōmm ŋaan jiant bi Yomdaano Yennu.

⁴ Binbintir din be ki tee Liifai teeb sinsetboor, ki Jesua nan Bani nan Kadmiel nan Sebania nan Buni nan Serebia nan Bani nan Kenani, doo ki set. Bi din miar bi Yomdaano Yennu sanpaapoewa.

⁵ Liifai teeb nae din tuu be bi tōonn, jiantii ni. Ŋamme tee Jesua nan Kadmiel nan Bani nan Hasab-neya nan Serebia nan Hodia nan Sebania nan Petahia. Bi din yet a:

“Fiit set ki pak i Yomdaano Yennu.

li pak donto nan yoo nba kaa gbennu.

Ŋaant ki soo kur n pak u baakir sann na,
ŋaan nisaarik dontir lek kan janɔ.”

Ki jiin dontir Yenmiaru po

⁶ Ki Israel teeb na miar Yennu a:

“Yennu, fin kooe tee Yennu,

fine nan sanpaak nan ŋmaabira nba be sanpagbouŋ paak na.

Fine nan tiŋ nan mōkgeŋa nan linba kur be li ni na,

fine tur bonfoor kur manfoor.

Sanpaapo bona kur gbaant ki jiantira.

⁷ Yomdaano Yennu, fine gann Abram ki nyii nano Ur nba be Babilonn tiŋ ni,

fine din lebit u sann ki teen Abraham.

⁸ A din la nan u tee nimōnoe, ki a lor nano,

ki senn mōsonn nan a saa turo Keenann teeb, nan Hef teeb,

nan Amor teeb, nan Peris teeb, nan Jebus teeb,

nan Girgas teeb tinii, ki lii tee tiŋ nba ki u yaaboona sii koo.

A dia a mōsona, kimaan a tee barmōnpakirōe.

⁹ “A la ti yeejamm nba dii biak Ijipt bianjinbawa,

ki bi din boia sommir po, Mōkmun na boor, ki a gbiint.

¹⁰ A din tun bakitnaun toonjaana ki biir Ijipt kpanbar na,

nan u toontunna saakab, nan tiŋ na niib kura,

kimaan a mi baa dinn a niib na biak bianjinba.

A din nyann, ki gaar sann nba ki a mōk dinna na.

¹¹ A din bir sōnu mōkgeŋir na ni ki tur a niib,

ki bi somm tinkooŋ paak ki poot,

ki binba din waa beerib na dii nyun

nan tann nba tuu baa mōkgeŋir ni ki kp̄ii bianjinba na.

¹² A din tuu dia sanpagbouŋo ki wantib sōnu yonnu ni,

ki nyiok ki a dia muu ki yentir bi sōnu.

¹³ A din nyii sanpaapo ki sik Sainai joor paak, ki pak tur a niib,

ki turib sennii nba ŋan, nan wannu nba took.

¹⁴ Fine din wannib a bii dia a foon daar na fanu, ki teenir kasii.

A din jii a sennii nae ki tur a toontunno Moses, ki u tur a niib.

¹⁵ “Kon nba din soorib yoo nba, ki a turib jeet, ki li nyii sanpaapo.

Ki nyunnyukuru nba soorib yoo nba, ki a turib nyun, ki li nyii tanpiik ni.

A din betib a bin yent tiŋ nba ki a senn nan a saa turib na.

¹⁶ Ŋaan ki ti yeejamm na donn bi mōŋ ki teen tubkangbata,

ki yēt bin sak a sennii na.

¹⁷ Bi din yēt mōsakuwa, ki tamm linba kur ki a tun nawa,

ki bia tamm bakitnaun toona nba ki a tun na.

Bi karinbaanii paak, ki bi gann tōndaano

a wun jiib ki ŋmat namm daabisin ni, Ijipt tiŋ ni,

ŋaan a tee Yennu nba nyikin ki chabite,

ki bia mōk parmaasir nan lomm, ki a wutoor ki do yian,

ki a ninbatinu yab, ki a ki nyor nyikibi.

¹⁸ Bi din maa tingbanne, ki li naan naajabik,

ki yet a ŋanne tee bi yennu nba daan nyii namm Ijipt na.

Yennu, bi din sukiaa bonchiann.

¹⁹ Ŋaan a din ki nyikib kunkoouk na paaki,

kimaan a ninbatinu yab.

A din ki jii sanpagbouŋ koo muu nba gar bi tōonn

- ki wantib sɔnu yonnu nan nyɔk na ki yaat nanni.
- ²⁰ A binbenɲaɲ paak, ki a din wannib baa saa teen bianjinba.
A din dinnib jeet nba tee mana na,* ki bia turib nyun ki bi nyuu.
- ²¹ Bina piinna nba ki bi din be kunkoouk paak na,
ɲaan a din teemm bi bonlorɲa kur; bi liant din ki ban kpet,
ki bi taa din ki mɔɔr bi sommir paaki.
- ²² “A te ki bi nyann digbana nan naan yent,
nan tiniɲ nba ter namm.
- Bi din kɔn nyann Hesbonn tiɲ nba ki Sihonn din dia na,
nan Basann tiɲ nba ki Og din tee leɲ bat na.
- ²³ A turib waas ki bi yab nan ɲmaabira nba be sanpaapo
bianjinba nae,
ki te ki bi kɔn nyann ki kɔɔ tiɲ nba ki a din senn
nan a saa tur bi yeejamm na ni.
- ²⁴ Bi din nyann Keenann tiɲ, fine nyann niib nba kɔɔ leɲ na.
A din tur a niib na yiikoo a bin tun bianjinba ki bi loon
ki tur Keenann teeb nan bi kpanbara.
- ²⁵ A niib na din nyann digbana nba mɔk joonpaara, nan tinkpiasa,
ki li ɲei gbee nan mɔkint, ki bunbuna poɲ gbiira ki be li ni,
nan kpan tiinii nan daan tilontii kpaant nan tilontilia,
ki bi di baa loon bianjinba ki gbeɲit,
ki laaɲ bonɲana nba kur ki a teemm, ki bi di nan parpeenn.
- ²⁶ “Naaɲ a niib na din yɛt a mɔbe, ki lin a poor.
Bi din kpɲii a sɔkɲiniinba nba tuu teemm kpaanii na,
binba beerib a bin ɲmat jen a boor na.
A niib na tuu sukɲiaɛ yoo n tuu yoo.
- ²⁷ Li paak ki a te ki bi datai nyannib, ki ji diab.
Baa be wahala ni na, ki bi boia sommir po,
ki a be sanpaapo ki gat turib.
- A ninbatinu nba yab na paak, ki a turib tɔɔndamm nba fatib bi datai boor.
- ²⁸ Parmaasir nba din tan be yoo nba na,
ki niib na bia ɲamm tun yanbɔmm,
ki a bia te ki bi datai na nyannib;
ɲaan baa tan kat bi yanbɔmm ki lebit bi binben
ki boia sommir po yoo nba, ki a be sanpaapo ki gbiint,
ki teenib gatu, ki tintib yoo nan yoo,
a ninbatinu nba yab na paak.
- ²⁹ A din kpaanib a bin sak a wannu,
ki bi karinbaanii paak ki bi yɛt a sennii,
ɲaan a sennu na dianue tee manfoor sɔnu.
- Bi mɔyɛtuk nan bi tubkangbatin na paake,
ki bi ɲmant bi poor ki tura.
- ³⁰ Binn n tuu binn, a teemm kpaanii nan sukuru.
A te ki a sɔkɲiniinba pak, ɲaan a niib na tee tuukpaae,
li paak ki a te ki digbanlia nyannib.
- ³¹ Naaɲ a ninbatinu nba yab na paak, ki a ki nyɔr nyikib,
koo ki boontibi.
A tee parmaasir nan ninbatinu Yennu-e.
³² “Yennu, ti Yennu, a mantik tee Yenjaanne.
A tee janmaansooruk nan yiikoo daanɔe.
A dia a mɔlor nba ki a din senn na nan barmɔnii.
Laa nyii yoo nba ki Asiria kpanbara din dintit biak na
ki tan tuu mɔtana, ti mantik dii farawa.
Ti kpanbara, nan ti tɔɔndamm, nan mannteeb, nan a sɔkɲiniinba,
nan ti yeejamm, nan ti niib na kura dii biaka.
Tiat taa mantik dii fara bianjinba.
- ³³ Faa dat ti tuba na, a tun fanuwa, nan taa lek tun yanbɔmm na,
ɲaan fin ɲarin tuun ɲante.
- ³⁴ Ti yeejamm, nan ti kpanbara, nan ti tɔɔndamm,
nan mannteeb na din ki dia a sennu na.

* 9:20 9.20 Mana tee jeet nba nyi sanpaapo ki baa tiɲ na paak.

Bi din ki gbiint a sennii nan a kpaanii na.

³⁵ Fine tee piisin kpanbara paak, ki bi dia a niib.

Ki a turib tiŋ nba yarin ki bia kpai, ki bi be leŋ,
naan ki bi yêť bin nyik bi yanbomm ki jianta.

³⁶ Ki mótana ki ti ji tee yommii, tiŋ nba ki a turit na ni,
ki li tee tinkpiasir nba teent jeet.

³⁷ Linba ki tiŋ na naan na,
li tee kpanbara nba ki a sennib ki bi diat na yarae,
kimaan ti yanbomm paak.

Bi diat nan ti tee bonkobit nae,
ki tuun nant baa loon bianjinba, ki ti be parbichioŋ ni.”

Ki jiin lor nba ki niib na din taan ki sob na po

³⁸ Laa tun nna paak, ki timm Israel teeb taan leeb ki lor lor, ki sob teenir gbant ni, ki ti tɔondamm, nan Liifai teeb, nan mannteeb na dinn bi yiikoo dinta li paak.

10

¹ Wunba din sint sob u sann gbouŋ na ni tee min Nehemaya nba tee Hakalia bija na, ki tee tiŋ na yudaano; ki Sedekaya mun bia sob u sann. Ki niib nba na mun bia sob bi sana:

annteeb tee:

²⁻⁸ Seraya nan Asaria nan Jeremaya
nan Pasur nan Amaria nan Malkija
nan Hatus nan Sebania nan Maluku,
nan Harim nan Meremof nan Obadia,
nan Daniel nan Ginetonnan nan Baruk
nan Mesulam nan Abija nan Mijaminn
nan Maasia nan Bilgai nan Semaya.

Liifai teeb tee:

⁹⁻¹³ Joosua, wunba tee Asania bija na,
nan Binnui, ki u nyii Henadad naakuuk ni,
nan Kadmiel nan Sebania nan Hodia
nan Kelita nan Pelaya nan Hanann
nan Mika nan Rehob nan Hasabia
nan Sakur nan Serebia nan Sebania
nan Hodia nan Bani nan Beninu.

Ki niib na tɔondamm tee:

¹⁴⁻²⁷ Paros nan Pahaf Moab
nan Elam nan Satu nan Bani
nan Buni nan Asgad nan Bebai
nan Adonija nan Bigfai nan Adinn
nan Atir nan Hesehia nan Asur
nan Hodia nan Hasum nan Besia
nan Harif nan Anatof nan Nebai
nan Mag-pias nan Mesulam nan Hesir
nan Mesesabel nan Sadok nan Jadua
nan Pelatia nan Hanann nan Anaya
nan Hosea nan Hanania nan Hasub
nan Halohes nan Pilha nan Sobek
nan Rehum nan Hasabna nan Maaseya
nan Ahia nan Hanann nan Anann
nan Maluku nan Harim nan Baana.

Ki jiin lor na po

²⁸ Timm Israel teeb, nan mannteeb, nan Liifai teeb, nan Yenjiantu ŋasaakak na guura, nan li yanyinna, nan li toontunna, nan leeb nba kur mɔk mɔsaku nan Yennu sennu, ki pukin ti poob nan ti waas nba chekit ki mɔk yan na, bɔkit ti mɔŋ nan boorganu nba kɔɔ ti tiŋ ni nawa. ²⁹ Ki ti taan leeb ki lor nan ti tɔondamm lorjaann nan ti saa dia Yennu sennu na, linba ki Yennu turit, ki li nyii u toontunno Moses boor na. Ti saa sak linba kur ki ti Yomdaano Yennu senn nawa, ti bia saa dia u sennii nan linba kur ki u wannit, ŋaan li-i tee ki ti tan yêť lorjaann man, biak sii be ti paak.

³⁰ Timm nan boorganu nba koo ti tij ni na, ti kii kooont leeb waas.

³¹ Li-i tee boorganu baar nan jeet, koo linba kur a bin koi turit, ki li tee foon daar, koo kasii daa ni, ti kan daa.

Ki bina njanlore kur ni, ti tuu kan ko kpaant, ti tuu saa piin pana nba ki niib diie, ki bi daa pa.

³² Binn kur ni, soo kur tuu saa lakin salimpeena waan, ki lin jii tun Yenjiantu nasaakak na toona.

³³ Ti saa tur Yenjiantu nasaakak na ni jiantii bona nba nae: kasii boroboro, nan daar kur jeet Yenpiinii, nan bonkobit nba ki bi saa joob muu, ki li tee daar kur maruj, nan kasii Yenpiinii nba tee foon daar yar, nan nmaapaan jaamm yar, nan jaanlia yara, nan kasii Yenpiinii bonlia, nan Yenpiinii nba saa nyinn Israel teeb biit, nan linba kur ki bi sii loon Yenjiantu nasaakak na ni.

³⁴ Timm nba tee mannteeb, nan Liifai teeb, nan nileeb na tuu saa to naatooto binn kur, ki nyinn naakuut nba tuu saa tur daat, ki lin joo maruj bona nba ki bi mann ki teen ti Yomdaano Yennu, nan sennu na nba wann bianjinba na.

³⁵ Binn kur, ti tuu saa baar nan ti sinsinn jeet nba ki ti jaan nae, nan sinsinn tiloona nba monn na, Yenjiantu nasaakak na ni.

³⁶ Soo kur saa jii u bikperik nba tee bonjak, ki saan nana mannteeb boor, Yenjiantu nasaakak na ni, ki saa jiiu tur Yennu nan sennu nba wann bianjinba na. Ti bia tuu saa jii naabis nba ki ti nei sint marib na, koo pebis koo bubis nba ki ti pei nan buunii sint ki marib nae ki tur Yennu.

³⁷ Binn kur, ti bia tuu saa jii ti sinsinn jeet nba ki ti jaan na yon, ki tur manntoo, Yenjiantu nasaakak na ni, ki pukin Yenpiinii nba tee tiloona daan nan olif tiinii kpan, nan tiloonbooru kur nba be.

Ti saa jii ti jeet nba ki ti ko na, li piik ni yennkoo, ki tur Liifai teeb, binba gaan ti kpaant ni jeet piik ni yennkoo na. ³⁸ Mannteeb nba tee Aaronn yaaboona na tuu sii be nan Liifai teeb, yoo nba ki bi gaan bona piik ni yennkoo na, ki Liifai teeb na tuu saa jii piinii na piik ni yennkoo ki koon Yenjiantu nasaakak jeet diit na ni, ki bii dia kii tuun Yenjiantu nasaakak na toona. ³⁹ Ki Liifai teeb na nan Israel nileeb na tuu saa baar nan bi libina nba tee jeet, nan tiloona daan, nan olif tiinii kpan, ki koonir tiat binbir boa, siaminba ki Yenjiantu nasaakak kutsonii be na, ki li tee siaminba ki mannteeb nba tuun toona, nan Yenjiantu nasaakak na guura, nan Yenjiantu nasaakak yanyinna be na.

Ti kan nyik Yennu nasaakak na sommiri.

11

Ki jiin niib nba din koo Jerusalem na po

¹ Toondamm na din kar Jerusalem, ki leeb nba biar na to naatoot ki gann nayennkoo, nei piik kur ni, a bin saan koo Jerusalem, kasii doo na ni, naan ki leeb nba biar na n koo digbangbeja nan digbanbis nba biar na ni. ² Niib na din pak kpakit wunba kur biar sak ki saa koo kar Jerusalem, u tiorj lomm ni. ³ Digbangbeja nan digbanbis nba din biar na nie ki niib na, nan mannteeb, nan Liifai teeb na, nan Yenjiantu nasaakak na ni toontunna, nan Solomonn naatoontunna yaaboona na din koo. Ki soo kur koo u njaak ni, u tiorj doo ni.

Niib nba nae din tee toondamm nba nyii Juda yent ni, ki koo Jerusalem:

Juda booru ni niibe tee:

⁴ Ataya, ki u baa tee Yusia, ki Yusia baa tee Sekaria, ki u yeejaleeb tee Amaria nan Sefatia, nan Mahalalel, ki bi waa leeb paak ki tee Juda bija Peres yaaboona.

⁵ Maaseya, ki u tee Baruk bija, naan tee Kol-hose yaaboonn, ki u yeejaleeb tee Hasaya, nan Adayar, nan Joyarib, nan Sekaria, ki bi waa leeb paak ki tee Juda bija Sela yaaboona.

⁶ Ki Peres yaaboona ni jab kobii nanna nan piinloob nan banniin nba tee nijaana din kar Jerusalem.

Benjaminn booru ni niibe tee:

⁷ Salu, ki u tee Mesulam bija, naan tee Joed yaaboonn, ki u yeejaleeb tee Pedaya, nan Kolaya, nan Maaseya, nan Itiel, nan Jesaya, ki bi waa leeb paak, ⁸ nan Gabai nan Salai, ki bi mantik kpiin nan Salu.

Benjaminn booru nba din koo Jerusalem na kur din tee niib kobii nanyia nan piinlee nan banniime. ⁹ Joel, wunba din tee Sikri bija nae din tee bi toondaano, ki Juda, wunba tee Hasenua bija na tee wunba waa paa doo na yudaano paak.

Mannteebe tee:

¹⁰ Jedaya, ki u tee Joyarib bija, nan Jakinn.

¹¹ Seraya, ki u tee Hilkia bija, ñaan tee Mesulam yaaboonn. Ki u yeejamm bia tee Sadok, nan Merayof, nan Ahitub, ki bi waa leeb paak, ki Ahitub tee mannteeb yudaano. ¹² Niib kobii ñanniin nan piinlee nan banlee-e din nyii naakuuk na ni, ki tee Yenjiantu ñasaakak na ni toontunna.

Adaya, ki u tee Jeroham bija, ñaan tee Pelalia yaaboonn. U yeejamm bia din tee Amsi, nan Sekaria, nan Pasur, nan Malkija, ki bi waa leeb paak. ¹³ Niib kobii ñanlee nan piinna nan banlee-e din tee ñei toondamm naakuuk na ni.

Amasai, ki u tee Asarel bija, ki tee Asai yaaboonn. U yeejamm din tee Mesilemof nan Imer. ¹⁴ Naakuuk nba na ni din mok kunkonkonwakita kobik nan piinlee nan banniin, ki bi toondaano tee Sabdiel, ki u tee nijaann bik.

Liifai teebe tee:

¹⁵ Semaya, ki u tee Hasub bija, ñaan tee Asrikam yaaboonn, ki u yeejamm tee Hasabia nan Buni ki bi waa leeb paak.

¹⁶ Sabetai nan Josabad, ki bi tee Liifai teeb yudamm nba din gorii Yenjiantu ñasaakak na nanyer po toona paak.

¹⁷ Matania, ki u tee Mika bija, ki tee Sabdi yaaboonn, ki Sabdi mun tee Asaf yaaboonn. Ñoo Matania-e din ñmakitir Yenjiantu ñasaakak na ni yanyinna, ki bi yiin niipoturu nan Yenmiaru yanii.

Bakbukia, ki u din tee Matania sommtoo.

Abda, ki u tee Samua bija, ki tee Galal yaaboonn, ki Galal mun tee Jedutunn yaaboonn.

¹⁸ Liifai teeb nba din kar Jerusalem, kasii doo na ni, bi kur din tee kobii ñanlee nan piinniin nan banna.

Yenjiantu ñasaakak na guuraa tee:

¹⁹ Akub nan Talmonn nan bi nikpiimm, ki bi kur tee kobik nan piinlore nan banlee.

²⁰ Ki mannteeb nan Liifai teeb nba biar na, nan Israel nileeb na din kar bi tior ñei ni, digbanlia nba be Juda yent ni na. ²¹ Yenjiantu ñasaakak na toontunna din koo Jerusalem, bokir nba ki bi yi Ofel nae, ki Siha nan Gispa tee bi saakab nba gorii toonn na paak.

²² Saakoo nba gorii Liifai teeb nba be Jerusalem na sann din tee Usi, ki u tee Bani bija, ñaan tee Hasabia yaaboonn, ki u yeejamm bia din tee Matania nan Mika, ki ñoo Usi tee Asaf naakuuk ni niro; naakuuk manje din yen ñasaakak na ni yanyinu. ²³ Naan sennu din be ki want bianinba ki naakuut na sii yiin yanii ki gaan leeb, Yenjiantu ñasaakak na ni, daar kur.

²⁴ Ki Petahia nba tee Mesesabel bija, ki nyii Sera naakuuk ni, ki tee Juda booru na, ñooe din see Israel teeb paak, Peesia kpanbar boor.

Ki jiin niib nba koo digbanlia ni na po

²⁵ Niib na bonchiann din kar doi nba kpia nan bi kpaante. Binba din nyii Juda booru ni na din kar Kiriaf Arba, nan Dibonn, nan Jekabseel nan digbanbis nba kpia digbangbenja na. ²⁶ Bi bia din kar Jesua nan Molada nan Bef-pelet, ²⁷ nan Hasar-sual, nan Beerseba, nan digbanbis nba kookir. ²⁸ Bi din koo Siklag doo ni, ki li be Mekona yent ni, nan li digbanbis ni, ²⁹ ki bia koo En-rimonn nan Sora nan Jarmuf ³⁰ nan Sanoa nan Adulam, nan digbanbis nba kpia digbangbenja na. Bi bia din koo Lakis nan kpaant nba kpiar na, nan Aseka nan li digbanbis ni. Li wann nan Juda teeb din koo yent nba be Beerseba, ki li be niidiitu po na, nan Hinom baauk nba be niiganj po na sinsuuk nie.

³¹ Niib nba din nyii Benjaminn booru ni na din koo Geba, nan Mikmas, nan Ai, nan Betel, nan digbanbis nba kpiar nae, ³² nan Anatof, nan Nob, nan Anania, ³³ nan Hasor, nan Rama, nan Gitaim, ³⁴ nan Hadid, nan Seboyim, nan Nebalat, ³⁵ nan Lod, nan Ono, nan Tikpeera Baauk na ni. ³⁶ Liifai teeb nba din tuu kar Juda yent ni na, bi din bokit bi siab, ki bi saan koo nan Benjaminn booru ni niib.

12

Mannteeb nan Liifai teeb sanae na

¹ Mannteeb nan Liifai teeb nba din nyii Babilonn, ki ñamm nan Serubabel, wunba tee Sealtiel bija, nan Joosua, ki u tee mannteeb yudaano na, tok jen na sanae na:

Mannteeb na sanae tee:

²⁻⁷ Seraya, nan Jeremaya, nan Esra, nan Amaria nan Maluk nan Hatus nan Sekania, nan Rehum nan Meremof nan Ido, nan Ginnetoi, nan Abija, nan Mijaminn, nan Madia nan Bilga,

nan Semaya nan Joyarib nan Jedaya
nan Salu nan Amok nan Hilkia nan Jedaya.

Jab nba nae din tee mannteeb marj kura tɔɔndamm, mannteeb yudaano Joosua yoo.

Liifai teeb:

⁸ Liifai teeb nae tee binba din gorii ki bi yiin niipoturu yanii. Njamme tee Jesua nan Binnui nan Kadmiel nan Serebia nan Juda nan Matania.

⁹ Binba nae din tee mɔtaauk yanyinna nba din tuu gaan yanii. Njamme tee Bakbukia, nan Uno, nan bi Liifai-leeb.

Ki jiin mannteeb yudaano Joosua yaaboona po

¹⁰ Joosua-e din tee Joyakim baa, ki Joyakim tee Eliasib baa, ki Eliasib tee Joyada baa, ¹¹ ki Joyada tee Jonatann baa, ki Jonatann tee Jadua baa.

Ki jiin tɔɔndamm nba nyii mannteeb naakuut ni na po

¹²⁻²¹ Yoo nba ki Joyakim din tee mannteeb yudaano na, ki mannteeb nba na tee tɔɔndamm nba be mannteeb naakuut ni:

Maraya din tee Seraya naakuuk yudaano
ki Hanania tee Jeremaya naakuuk yudaano
ki Mesulam tee Esa naakuuk yudaano
ki Jehohanann tee Amaria naakuuk yudaano
ki Jonatann tee Maluki naakuuk yudaano
ki Joosef tee Sebania naakuuk yudaano
ki Adna tee Harim naakuuk yudaano
ki Helkai tee Merayof naakuuk yudaano
ki Mesulam tee Ginetonn naakuuk yudaano
ki Sikri tee Abija naakuuk yudaano
ki Miniaminn naakuuk yudaano sann kaa,
ki Piltai tee Moadia naakuuk yudaano
ki Samua tee Bilga naakuuk yudaano
ki Jehonatann tee Semaya naakuuk yudaano
ki Matenia tee Joyarib naakuuk yudaano
ki Usi tee Jedaya naakuuk yudaano
ki Kalai tee Salai naakuuk yudaano
ki Eber tee Amok naakuuk yudaano
ki Hasabia tee Hilkia naakuuk yudaano
ki Netanel tee Jedaya naakuuk yudaano

Ki jiin mannteeb nan Liifai teeb jei saakab po

²² Bi din sob Liifai teeb nan mannteeb jei saakab sana na, yoo nba ki mannteeb yudamm daa din be na. Njamme tee Eliasib, nan Joyada, nan Jonatann nan Jadua. Sana na din sob yoo nba ki Darius tee Peesia kpanbar nae.

²³ Liifai teeb jei saakab sanae na, bi din sob teen maan gbant nie ki tan tuu Jonatann, wunba tee Eliasib yaaboonn na yoo.

Ki jiin Yenjiantu nasaakak na ni toona biitu po

²⁴ Hasabia nan Serebia, nan Jesua nan Binui nan Kadmiel-e din tee saakab nba bokit Liifai teeb na koonn koonn. Koonn munlee din tuu lakin, ki koonyenn yiin ki dontir Yennu, ki leeb na gaan ki teeno niipoouk nan kpanbar Defid, wunba tee Yennu nirɔ na nba wann bianjinba na.

²⁵ Yennu nasaakak guura nba nae din guu tiat diit nba kpia nan nasaakak tammɔi na, njamme tee Matania nan Bakbukia, nan Obadia, nan Mesulam nan Talmonn, nan Akub.

²⁶ Niib nba na din be Joyakim, wunba tee Joosua bija, njan tee Jehosadak yaaboonn na yoo, ki bia be min Nehemaya nba tee yent na yudaano na yoo, ki bia be Esra nba tee manntɔɔ ki tee sennu banntɔɔ na yoo.

Bianjinba ki min Nehemaya jii doo na joonn ki tur Yennu

²⁷ Yoo nba ki bi din jii Jerusalem doo joonn ki tur Yennu na, ki bi tun siaminba kur ki Liifai teeb be, ki yiimm a bin taan tintaanu ki jiin baa jikin joonn na ki teen Yennu na po, ki yin niipoturu yanii nan bonmumɔɔt nba tee duunii nan kɔna. ²⁸ Liifai naakuut nba tee yanyinna na din nyii baa kar siaminba kur, ki li kpia Jerusalem, ki bia nyii doi nba kpia Netofa, ²⁹ ki bia nyii Bef-gilgal nan Geba nan Asmafef, ki baar Jerusalem. ³⁰ Mannteeb nan Liifai teeb na din njamm bi mɔɔj nan niib na, nan tammɔi, nan doo na joonn.

³¹ Ki n te Juda t̄ondamm na doo jooon na yur paak, ki n b̄okit yanyinna na koonjaana nanlee, a bin somm lint doo na kii teen Yennu niipoouk.

Ki sinsinn koonn na gaar niidiitu po, jooon na yur paak, ki jiin Tanpenn Tamm̄ob na po. ³² Ki Hosaya somm waa yanyinna na poor po, ki Juda t̄ondamm b̄okir waa paa. ³³⁻³⁵ Ki mannteeb nba din peeb naatuna, ki waa paa na tee Asaria, nan Esra nan Mesulam nan Juda, nan Benjaminn, nan Semaya nan Jeremaya. Wunba din wei pukin tee Sekaria, ki u tee Jonatann bija, n̄aan tee Semaya yaaboonn. (Ki u yeejaleeb tee Matania nan Mikaya, nan Sakur, ki bi waa leeb paak ki nyii Asaf naakuuk ni.) ³⁶ Niib nba din wei paan Sekaria paak na nyi u naakuuk nie, ki bi sana tee Semaya nan Asarel, nan Milalai, nan Gilalai, nan Maai nan Netanel, nan Juda, nan Hanani. Bi kur din dia bonnum̄ōot booru nba ki Yennu niro, kpanbar Defid din faa nae. Esra, wunba tee bannt̄ō nae din lii koonn na t̄ōonn. ³⁷ Baa din baar tamm̄ob nba ki bi yir Nyuntonn Tamm̄ob na, ki bi t̄okin s̄onu nba do Defid doo ninj na, ki baar gar kpanbar Defid n̄aak, ki n̄mat doo jooon na tamm̄ob nba ki bi yir Nyun Tamm̄ob na boor, ki li be doo na yondo po.

³⁸ Ki koonleer nba yiin niipoturu yarj na gaar ganj po, jooon na yur paak, ki min nan niib na b̄okir wei bi poor. Ki ti somm difoouk nba ki bi yir Bonpur Difoouk na paak, ki saa gar ki baar Joon-yarinn na boor, ³⁹ ki nyii lej ki somm ki saa gar tamm̄ob nba ki bi yir Efraim tamm̄ob na, nan Jesana tamm̄ob na, nan Janii tamm̄ob na, nan Hananiel difoouk, nan Kobik difoouk na, ki ji baar tamm̄ob nba ki bi yir Pei tamm̄ob na. Ti din gbenn ti sommir na Yenjiantu n̄asaakak tamm̄ok̄okir na boore.

⁴⁰ Ki koonn munlee nba teen Yennu niipoouk na baar Yenjiantu n̄asaakak na boor. T̄ondamm na b̄okir din be n boor, ⁴¹ ki pukin mannteeb nba peeb naatuna, ki bi sana tee: Eliakim, nan Maaseya nan Miniamin, nan Mikaya nan Eliwenai nan Sekaria, nan Hanania. ⁴² Ki Maaseya nan Semaya nan Eleasar nan Usi nan Jehohanann nan Malkija nan Elam nan Eser din wei paan bi paak. Ki Jesrahia n̄makitir yanyinna na, ki bi yiin nan kunk̄opaara.

⁴³ Li daar manj bi din mann marint bonchiann, ki niib na ji m̄ok kpinkpammuk, kimaan Yennu-e te ki bi m̄ok parpeenn bonchiann. Ki poob nan waas na kur taamm ki kparam, ki fuur nba ki bi fu na saa banf̄okir bonchiann.

Biajinba ki bi lon Yenjiantu n̄asaakak na ni Yenjiantbona

⁴⁴ Li yoo na ki bi nyinn jab nba sii gorii Yenjiantu n̄asaakak na ni tiat nba ki bi lib na binbir boor, ki li tee bona piik ni yennk̄ō, nan binn ni jeet kur sinsinn jaauj, nan sinsinn loona nba ki bi poor. Jab nba nae ki li din kpaab nan bii gaan jeet libina nba nyi kpaant nba be bi yentnba ni, ki li tee mannteeb nan Liifai teeb yara, nan sennu na nba wann biajinba na. Ki Juda niib na kur m̄ok parpeenn, mannteeb nan Liifai teeb na paak, ⁴⁵ kimaan baa din mann yanbomm wuuru maruj, nan toonlia nba ki Yennu senn paak na. Yenjiantu n̄asaakak na ni yanyinna, nan Yenjiantu n̄asaakak manj guura na mun din tun bi toona, ki li wei nan kpanbar Defid nan u bija Solomonn nba din wann biajinba na. ⁴⁶ Laa nyii kpanbar Defid nan Asaf, wunba tee yanyinn̄o na yoowa, yanyin-t̄ondamme din tuu n̄makitir yanyinna, ki bi yiin ki dontir Yennu, ki bia teeno niipoouk. ⁴⁷ Serubabel nan Nehemaya yooe, ki Israel teeb na kur din tuu teen daar kur piinii, a lin somm Yenjiantu n̄asaakak na yanyinna nan guura na. Niib na din tuu teen Liifai teeb na bi tora, ki Liifai teeb na mun teen mannteeb bi tora.

13

Biajinba ki bi b̄okit bi m̄oj nan boorganu

¹ Yoo nba ki bi din karin Moses sennu sanpaapo ki tur niib na, ki bi tan baar s̄obu na ni siar boor, ki li yet nan bii mi ki bin gaar Amonn koo Moab niro ki wun pukin Yennu niib na po, ² kimaan Amonn nan Moab teeb na din ki tur Israel teeb na jeet nan nyun, baa din nyii Ijijt ki paa s̄onu paak na, n̄aan bi din pa likir̄ie ki tur Balam a wun m̄o Israel teeb motont, n̄aan ki Yennu tunn motont na ki li tee piisin. ³ Yoo nba ki bi din karin sennu na, ki Israel teeb gbat na, ki bi b̄okit bi m̄oj nan boorganu nba k̄ōo namm na.

Biajinba ki Nehemaya n̄amm niib na binbej

⁴ Mannt̄ō nba ki bi yiu Eliasib, ki u gorii Yenjiantu n̄asaakak na tiat binbir boor na, din man nan Tobia ki li yukir bonchiann. ⁵ U din sak ki Tobia d̄ōo digbenjir nba ni ki bi tuu birin Yenpiinii jeet nan bonnunubit, nan bona nba ki bi sii dia tuun nann Yenjiantu n̄asaakak ni, nan Yenpiinii nba tee mannteeb yar, nan jeet piik ni yennk̄ō, nan li til̄oona daan nan li kpan nba ki bi teen Liifai teeb, ki bia teen Yenjiantu n̄asaakak na ni yanyinna, nan Yenjiantu n̄asaakak na guura na. ⁶ Laa din tun nna yoo nba, ki s̄ōo

ki n kaa Jerusalem, kimaan Artaserses, wunba din tee Babilonn kpanbar na naan dinu bina piintaa nan njanlee nie, ki n din nmat wann n mɔɔɔ ki turo. Li din jii yoo waamewa ki u turin yaak, ⁷ ki n nmat Jerusalem. Li yooe ki n ji bann bonbiir nba ki Eliasib tun, kimaan waa chab Tobia diyoun, Yenjiantu nasaakak na ni, ki u doo na. ⁸ Ki n wutoor doo, ki n nyinn Tobia tiat kur ki lu, ⁹ ki tur mɔb a bin wuur namm diit na, ki jiin koon Yenjiantu nasaakak na tiat nan Yenpiinii jeet nan bonnunubit na.

¹⁰ Ki n bia gbat nan Yenjiantu nasaakak na ni yanyinna, nan bi Liifai leeb nyik Jerusalem njan nmat bi kpaant ni, kimaan niib na ki teemm jeet nba janjiti. ¹¹ Ki n yakii nan toondamm na, nan baa njan ki nasaakak na biar yann na, njan ji te Liifai teeb nan yanyinna na nmat jen nasaakak na ni, ki namm piin bi toona. ¹² Ton, ki Israel teeb na kur namm piin ki baat nan bi jeet kur piik ni yennkoo, nan tiloona daan nan kpan, ki koon Yenjiantu nasaakak tiat diit na ni. ¹³ Ki n jii jab nba na ki sennib ki bi gorii tiat diit na: Namme tee Selemia, ki u tee manntoo, nan Sadok, ki u tee sennu banntoo, nan Pedaya, ki u tee Liifai niro. Ki Hanann, wunba tee Sakur bija, njan tee Matania yaaboonn na din tee bi somntoo. N din mi nan jab nba nae ki n saa teemm yada nan bi tee nimomm, ki sii biitir jeet fanu ki teen bi toontunleeb.

¹⁴ Yennu, tiat linba kur ki n teen ki tur a jiantu nasaakak na nan li toona.

¹⁵ Li yoo na ki n la niib be Juda ki nmakii daan tiloona, foon daar, ki siab paant jeet, nan daan, nan daan tiloona, nan kinkana, nan jiklia bi bonii paak, ki saa nann Jerusalem; ki n kpaamm nan bi daa koi siar foon daar. ¹⁶ Nisiab din nyii Taya doo ni ki koo Jerusalem ki baat nan janii nan tabooru kur ki tan koi teen ti niib na foon daar. ¹⁷ Ki n yakii nan Juu teeb toondamm na ki yetib a, "Gotir bonbiir nba ki i tuun na. I koon foon daar na jakinte. ¹⁸ Linba na booru paake ki Yennu din dat i yeejamm tuba, yoo nba ki u din baar nan biiru, doo na paak na. Njan ki i bia lek yiab ki koon foon daar na jakint, ki te Yennu wutoor nmii doo Israel teeb paak."

¹⁹ Li paak ki n din tur mɔb nan bin tuu loon doo na tammokooka na gana, foon daar kur, ki daa lootir ki tan tuu yoo nba ki foon daar saa gar. N din jii n jab na siabe ki bi guu tammoi man, a bi daa te ki soo koo nan siar doo na ni, foon daari. ²⁰ Taar yomm koo munlee-e ki kpinkpenta nba koi tabooru kur na doo doo na joonn nanyer po nyiok, ki li saa yent foon daar. ²¹ Ki n yakii namm a, "Li ki mok nyosiat nan yin tuu baar ki doo lej ki guu sanyiok yentu-u. Yi-i jikii namm tun linba na, n saa baar nan mabire i paak." Laa din nyii li yoo ki saa, bi ji din ki jen foon daari. ²² Ki n tur Liifai teeb na mɔb a bin namm bi mɔɔɔ, ki saan kii guu tammoi na, ki lin te foon daar na-ii tee kasii.

Yennu, ii tian n po, linba na paak, ki tinin ninbaauk, kimaan a lomm nba yab na paak.

²³ Li yoo na, ki n bia bann nan Juu jab na bonchiann koon poob, ki bi tee binba nyii Asdod nan Amonn nan Moab booru ni. ²⁴ Ki bi waas na bokir piak Asdod danmaan koo maboorganii, njan ji kan fit pak ti danmaami. ²⁵ Ki n yakii nan jab na ki porib mɔb, ki boob, ki gut bi yut, ki te bi lor molor Yennu sann ni nan namm koo bi waas kan ban koon boorganu. ²⁶ Ki n betib a, "Li din tee boorganu bonpoi koonu paake ki kpanbar Solomonn tun yanbomm. Njoe din tee kpanbarjaann ki gar kpanbara kur nba be digbanlia ni. Yennu din loono ki teeno Israel teeb kura kpanbar, njan u lek din tan tun yanbomm na booruwa. ²⁷ Ti wei i binben na njan yet Yennu mɔb, kii jiki koon boorganu bonpoi-i?"

²⁸ Joyada din tee mannteeb yudaano nba ki bi yiu Eliasib na bija, njan Joyada bonjai na yeno din koon Sanbalat wunba nyii Bef Horonn doo ni na bipooe. Li paake ki n te Joyada nyii Jerusalem.

²⁹ Yennu, tiat niib na nba biir mannteeb toona nan molor nba ki a din lor nan mannteeb nan Liifai teeb na.

³⁰ N namm niib na ki nyinnib linba kur tee jakint niwa, ki turib sennii nba tee mannteeb nan Liifai teeb yar, ki li te soo kur mi u toonn. ³¹ N te ki bi sii baat nan daat nba ki bi sii jokin Yenpiinii nba ki bi baat nann na yoo nba jan, ki bia te niib na sii baat nan bi Yenpiinii nba tee binn ni jeet kur sinsinn jaauj.

Yennu, tiat linba na kur ki njammin.

ESTAA labaar

Ki jiin Estaa gbouj na po

Gbouj na beerit Juu teeb sapaamɔ nba ki bi yiu Estaa, ki u din be Peesia tinj ni na poe. U din fan bonchiann, ki Peesia kpanbar gannɔ a wuu tee u njaapoo. Njoo Estaa din tinn Juu teeb nba be Peesia na, ki bi datai ki kpiib.

Bianjinba ki kpanbar Serses njaapoo Fasti yêť u mɔb

¹⁻² Laa din nyii Susa nba tee Peesia teeb digbansaakar na, ki saan tuu India nan Itiopia kur din tee kpanbar Serses yente, ki tiniu kobik nan piinlee nan njanlore be u yent man ni.

³ Waa din dii naan bina nantaa ni, ki u teen jaamm ki tur u toontunna saakab nan gbansobira, ki Peesia nan Media tiniu kunkonkonna be lej, ki bia pukin tiniu na diara nan nijaana. ⁴ U din jii njaamuna njanloobe ki wann u mokit nan u yudant nba tee bianjinba.

⁵ Li poor poe ki kpanbar na teen jaamm ki tur niib nba be Susa digbansaakar na ni, li mokita nan li nandamm kur. Bi din dii jaamm man daanjanlore, kpanbar njaak dindouj ni. ⁶ Ki dindonjouk na mok jinjonii nba ki bi luu gungunbɔnwuwura nan gungunpeeni, ki jii gungun-mɔnwuwura ki pian nmipiana ki bobinir, ki gaan salimpeena banii li dachaata paak, ki jii salimmona nan salimpeena ki nammir kokdenkara, ki sennir dindonjouk nba ki bi ser nan tanbinyinyira nba daauk paar, ki li tee tanpeenpupuka nan tanmonii nan tanpeeni nan tanbɔnwuwura, ki li nyirii ki fan bonchiann. ⁷ Bi din dia salima kobii ki nyu daan njan kobii na din ki naan leeri. Kpanbar na din tur daan bonchiann. ⁸ Daan man din ki mok gbennu, kimaan kpanbar na din tur u njaatoontunna na yaak, a bin njan ki soɔ kur n nyun waa loon bianjinba.

⁹ U njaapoo Fasti mun din tee jaamme ki teen poob, njoo kpanbar njaak diiuk ni.

¹⁰ Jaamm na daanjanlore daare ki kpanbar na nyuu daan ki mok parpeenn, li paak ki u yiin jatɔka banlore nba tee u njaatɔndamm na, ki bi sana tee Mehuma nan Bista nan Harbona nan Bikta nan Abakta nan Setar nan Karkas. ¹¹ Kpanbar na din yet jatɔka na a bin saan yiin u njaapoo Fasti ki baar nana, ki wuu yir u naan fokirik. Poo na din tee poofane, ki kpanbar na loon wun jiiu ki wann u toontunna nan saamm na kur nan u fan. ¹² Njan toontunna na nba wann Fasti kpanbar na mɔbona yoo nba, ki u yêť baaru. Linba na din donn kpanbar na wutoor bonchiann.

¹³ Li din tee kpanbar na kaare nan wun boi gatjanu po ki jiin sennu nan benu po, li paak ki u yiin u kpaanteeb ki bi tee binba saa wann waa saa tun bianjinba. ¹⁴ Binba ki u mantik tuu jiantir bi paak ki gaan kpaanii na din tee Karsena nan Setar nan Admata nan Tarsis nan Meres nan Mar-sena nan Memukann. Jab banlore nae din tee yudamm nba be Peesia nan Media tiniu ni, ki tee toontunna saakab. ¹⁵ U din yet jab na a, "Min kpanbar Serses tun n toontunna n njaapoo Fasti boor nan yikoo yiinii, njan ki u yêť baaru. Sennu yet a ti teen poo booru nlee?"

¹⁶ Ki Memukann yet kpanbar nan u saakab na a, "A njaapoo Fasti ki sukii fin kpanbar kuukɔ kaa, njan u sukii nan a saakabewa, nan joo nba kur be yent na ni. ¹⁷ Poo kur nba be yent na ni ji kan chorin u soro, li-i tee ki u gbat linba ki a njaapoo Fasti tun na. Bi sii yeene a, 'Kpanbar Serses tur u njaapoo mɔb a wun baar u boor, njan ki u yêť.' ¹⁸ Li-i tee ki kpanbar njaasaakab nba be Media nan Peesia na poob gbat linba ki Fasti tun na, bi saa kumii bi sorib, ki kan taantire. Poob nba be lokir kur po ji kan chorin bi soribi, ki jab saa donn wutoor bi poob paaka. ¹⁹ Chanbaa, li-i tee ki li man a par ni, fan tur naan mɔontii nan Fasti ji daa ban nakii fin kpanbar boori. A te ki bin soɔ Media nan Peesia sennii gbouj ni, ki li ji daa ban lebitir, njan jii a njaapoo naan na ki tur poo nba garɔ. ²⁰ Li-i tee ki bi gbat a mɔontii na digbanjaann na kur po, poo kur saa tur u soro chorun, u soro man-i lekii tee mokitoo koo nandaano."

²¹ Ki kpanbar na nan u saakab na gaar nmakitir man, ki kpanbar na ji tun nan bianjinba ki Memukann wann na. ²² U din tun toomiie nan gbant, ki li soɔ yentnba man danmaan ni, nan bi sobinii ni, ki yet a joo kur-ii mok yaak u njaak paak, kii piak nan yikoo.

2

Bianjinba ki Estaa teen kpanbar na njaapoo

¹ Li poorpoe ki kpanbar na wutoor tan maak, ñaan ki u bia daa dukii linba ki Fasti tun ki turɔ na, nan ñoo kpanbar nba mun moont linba ki jiin u po na. ² Ki kpanbar na kpaantesiab nba be u boor yoo kur na yeto a, "Bee ki a kan te ki ti lon sapaanfaniï nba tee poomuna?" ³ A saa fit gann saakab doi nba be a yent na ni, ki te ki bin baar nan sapaanfaniï, ki tan kooom poob ñaak nba be Susa digbansaakar na ni, ki teenib Hegai, jatookir nba guu poob na nuu ni, ki te ki bii fanjitib. ⁴ Ki a ji tan gann sapaamo nba ki a numm gboou, ki teeno a ñaapoo, ki wun set Fasti seenu ni."

Kpanbar na din dukin nan kpaanii na ñan, ki u gaarir.

⁵ Jasoo din be Susa ki u sann tee Mordekai, ki tee Jair bija, ki tee Juu niro, ki nyii Benjaminn booru ni, ñaan tee Simei yaaboonn, ki Simei mun tee Kis bija. ⁶ Yoo nba ki Babilonn kpanbar Nebukanesar soor Juda kpanbar Jehoyachinn nan u niib Jerusalem doo ni, ki teemm yommii Babilonn tij ni na, Mordekai din pukin bi po. ⁷ U baa waar bipoo din be, ki bi yiu Estaa, ki u sanleer tee Hadasa. U din tee poofaje, ki u gbanu bia ñan. Estaa baa nan u naa kuun poorpoe, ki Mordekai jiiu ki wubiro, ki teeno u bipoo.

⁸ Kpanbar nba din tur u sennpaann na, ki bi baar nan sapaamm bonchiann Susa, ki Estaa pukin bi ni. Bi din kooono kpanbar ñaak na ni, ki u be Hegai nuu ni, wunba guu kpanbar poob na. ⁹ Estaa binberj din gboo Hegai numm, ki u loon u maan. U din ki taantir ki piin ki fanjito ki teeno ñejant. Hegai din turɔ diiuk nba ñane poob diit na ni, ki bia gann sapaamm banlore kpanbar ñaak na ni, ki bi tuun teeno.

¹⁰ Mordekai din tur Estaa kpaanii nan wuu mi ki wun ban yet soo nan u tee Juu niro, ki u mun set ki pak nan u tee Juu niro. ¹¹ Mordekai din tuu somm poob diit na dindonjouk na boore daa kur, a wun laan Estaa nba be bianjinba, nan linba tuun teeno.

¹² Bi din jii binne ki fanj poob na. Bi din fanjib nan kpanunubit nba ki bi yir mir na ñmaarii ñanloob, ki wei nan kpanunubit nba ki bi yir balsam na ñmaarii ñanloob. Linba na poor po ki bi jikit sapaamm na yeno yeno, ki koo namm kpanbar boor. ¹³ Sapaamo nba kur din tuu nyi poob diit na ni ki koo kpanbar boor yoo nba na, u tuu lia liant nba ki u loone. ¹⁴ Sapaamo manj din tuu saan kpanbar na boor daajoouko, ki li-i yent, bin saan teeno poob dileeuk na ni, ki teeno Saasgas, jatookir nba guu kpanbar poobis na nuu ni. Kpanbar na-i kii put sapaamo nba yaa sann ki yiino-i kaa, u kan fit ñmat kpanbar na boori.

¹⁵ Estaa din tee Abihail bipooe, ki Abihail mun tee Mordekai baa waar; ki Mordekai jii Estaa ki teeno u tiioj bik, ki soo kur numm gboo Estaa. U yoo nba din tan baar nan wun saan kpanbar na boor, ki u lia liant nba ki Hegai, wunba tee jatookir nba guu kpanbar poob na kpaano a wun lia na. ¹⁶ Ton, kpanbar Serses manj nba din dii naan, li bina ñanlore ni, li ñmaapiik ni, ñmaarik nba ki bi yiu Tebet na nie, ki bi din baar nan Estaa, kpanbar Serses manj boor. ¹⁷ Kpanbar na din loon Estaa ki gar sapaanleeb na kura, ki Estaa binberj man kpanbar na po, ki kpanbar numm gboou ki gar sapaanleeb na. Kpanbar na din yirin Estaa naan fokirike ki teeno u ñaapoo, ki u set Fasti seenu ni. ¹⁸ Kpanbar na din teen jaangbenjire ki tur Estaa, ki yiin u toontunna saakab nan toondamm kur. U din teen li daar foon daare, u naan yent na kur po, ki tur niib piinii nba yab.

Bianjinba ki Mordekai tinn kpanbar na manfoor

¹⁹ Li yoo na ki kpanbar na teen Mordekai toondaano. ²⁰ Estaa lek din ki wann soo nan u tee Juu niroe. Mordekai poñ din beto nan u daa yeen soo, ki u sak u mob nan bianjinba ki u din saak u mob, waa din tee bik ki be u boor yoo nba na.

²¹ Mordekai nba din tee toondaano yoo nba nae, ki kpanbar ñaajatooka nba guu kpanbar ñaatammoi nba gaar ki koo kpanbar diit ni na din donn wutoor kpanbar Serses paak, ki lor a bi nyinn u manfoor. Ñamme tee Bigtana nan Teres. ²² Mordekai din bann bi lor manj ki saan kumii kpanbar na ñaapoo Estaa, ki Estaa ji wanno Mordekai nba la linba. ²³ Kpanbar na ji din nyinn fiit teebe, ki bi fiit la nan li set tee barmoniie. Li paak, bi din jonn jab banlee na daat paake. Kpanbar na din te ki bi sob li kur ki teen tij na naan barii gbant ni.

3

Bianjinba ki Hamann lor a wun boont Juu teeb

¹ Li din Yann waan, ki kpanbar Serses tur Hamann panj, ki teeno tij yudaano. Hamann din tee Hamedata bijae ki bia tee Agag yaaboonn.* ² Kpanbar na din tur u toontunna saakab na kur sennue nan bii teen Hamann jirima ki tuu gbaan ki jianto. Bi kur din sak ki tuun nna, see Mordekai kuukooe din ki tuumi. ³ Ki saakaleeb na boio linba paak ki

* 3:1 3.1 Agag din tee Amalek teeb kpanbare, ki bi tee Juu teeb datai.

u ki sak kpanbar sennu na. ⁴ Ki bi barimɔ daar kur, a wun sak kpanbar mɔb, ɲaan ki u ki gbiint ki turibi. U tan wannib a, “N tee Juu nirɔe. Li paak n kan fit gbaan Hamann toonn.” Ki bi wann Hamann li kur, a bin laan u saa sak Mordekai binberj maɲa-a. ⁵ Hamann wutoor din doo bonchiann, yoo nba ki u bann nan Mordekai kan gbaan ki jiantɔ na. ⁶ Waa ji din bann nan Mordekai tee Juu nirɔe na, u dukin a u kan kpi Mordekai koo kaa, ɲaan ji lor a wun kpi Juu teeb nba be Peesia yent ni na kur.

⁷ Kpanbar Serses naan bina piik nan ɲanlee niɲ, li binn ɲmaasinsinn nba ki bi yir Nisann na ni, ki Hamann te ki bi to naatoɔt nba ki bi yir Purim na, a bin bann daar nba ki bi saa piin ki tun u lora na toona. Ki ɲmaarii piik nan ɲanlee niɲ nba ki bi yir Ada na, u dapiik nan ɲantaa daare ki bi gann.

⁸ Hamann ji din yet kpanbar na a, “Nisiab yat gbee a yent na ni lokir kur po, ki tee nigamm. Bi binberj ki taa nan nileebi, ki bia ki waa sennu nba be a yent na niɲ. Li paak, li ki ɲan ki fan chabib ki nilee be. ⁹ Chanbaa, li-i ɲan a po fan tur mɔb ki bin kpib. Ki li-i tun nna, n saa fit koon salimpeena botoot tusaa ɲanlore nan kobii ɲanɲmu a doo likirii bekir ni, ki lin jii tun tiɲ na toona.”

¹⁰ Ki kpanbar na pit u baɲ nba tee yiikoo dintir nba ki u tuu dinn gbouɲ paak ki lin tur paɲ na, ki jii tur Juu teeb dataak Hamann, wunba tee Hamedata bija, ɲaan tee Agag yaaboonn na. ¹¹ Kpanbar na din yetɔ a, “Niib na nan bi likirii kura tee a yare. Teentib faa loon bianjinba.”

¹² Ton, ki sinsinn ɲmaarik na dapiik nan ɲantaa daar, ki Hamann yiin kpanbar gbansobira ki tan wannib sennu na, a bin kpintir mabooru kur ni, nan baa sobin bi gbant bianjinba bi yent maɲ ni, ki jii tur doo diara nan toondamm nan toontunna saakab kur. Bi din sob sennu maɲ, kpanbar Serses sann niɲe, ki jii u yiikoo dintir nba tee baɲ na ki dinn. ¹³ Ki toonii jii gbant na ki lin nann yent na kur po. Ki li dia sennu a bin jii dayenn koo nba tee Ada ɲmaarik dapiik nan ɲantaa daar na, ki kpi Juu teeb kur, li nipaauɲ nan nikpera, li poob nan waas. Bin kpib, ki ninbatinu daa be, ɲaan jii bi mokit kur. ¹⁴ Sennu na din tee bin wannir paanu nie yent na kur po, ki lin te soɔ kur n teen siir kii guu daar na baaru.

¹⁵ Kpanbar na din tur mɔb a bin mɔn sennu na ki tur binba be Susa, digbansaakar na ni. Ki toonii jii labaar na ki saan nann yent na ni. Kpanbar na nan Hamann din kar ki nyu bonnyunyute, ɲaan ki ɲmatir be Susa doo ni.

4

Bianjinba ki Mordekai boi Estaa sommir po

¹ Mordekai nba din tan bann linba ki bi tun na yoo nba, ki u pat u liant nan parbiir, ɲaan ji jii botoouk ki lia,* ki puk u yur tanpent, ki somm lin doo na ni, ki mɔ ki fabin sanpaapo nan parbiir, ² nan waa tan baar kpanbar ɲaak tammɔb ni, ɲaan u din ki koo kpanbar ɲaaki, kimaan soɔ ki lia botoouk ki koo kpanbar ɲaaki. ³ Kpanbar sennu na nba din tuu mɔont siaminba kur yent na ni, Juu teeb din tuu mɔ kpemɔnie sanpaapowa. Bi din tuu lor mɔie ki bui fabin, ki bi bonchiann lia botoot, ki kar tanpent ni.

⁴ Estaa daabpoi nan jatooaka na nba din wannɔ linba ki Mordekai tuun na, u par biir bonchiann; ki u tur tiat a bin saan tur Mordekai, ki wun liat botoouk na ɲaan lia tiat na, ɲaan Mordekai din ki gaari. ⁵ Ki Estaa ji yiin Hatak, wunba tee kpanbar ɲaajatooaka na yeno, ki kpanbar din jiiu ki turo ki u tee u ɲaatoontunno na, ki yetɔ a wun saan Mordekai boor ki saa boi laan linba paake ki u tuun nna. ⁶ Hatak din saan Mordekai boor, siaminba ki doo na niib tikii kaar, ki li be kpanbar ɲaatammɔb ni na. ⁷ Ki Mordekai yetɔ linba kur teeno, nan Hamann nba lor nan kpanbar waa saa koon likirii bianjinba, kpanbar likirii binbir boor, a li-i tee ki bi fit kpi Juu teeb kur. ⁸ U din tur Hatak sennu gbouɲ nba ki bi mɔont Susa doo ni, a bin boont Juu teeb na. Mordekai din yetɔ a wun ɲmat Estaa boor ki saa wannɔ u daamii; ki Estaa n saan ki barin kpanbar ki wuu mɔk ninbatinu, ɲoo Estaa niib paak. ⁹ Hatak din tun nan bianjinba ki Mordekai wannɔ na. ¹⁰ Ki Estaa te Hatak ɲmat Mordekai boor nan mɔmaan na a, ¹¹ “Li-i tee wunba kur, joo koo poo, koo nook ni dindonjouk na a wun la kpanbar na ɲaan ki kpanbar ki yiino, li daano tee wun kpoe. Linba nae tee sennu maɲ. Laa nyii kpanbar ɲaakpaanteeb na ki tan tuu niib nba be yent na ni, bi mi li po. Sono yennkooe be ki dia sennu maɲ; ki li-i tee kpanbar jii u salima dammir ki tant wunba kur paak, li daano manfoor saa tinna; ɲaan li teen ɲmaarika ki kpanbar ki yiinin.”

¹² Mordekai nba din gaar Estaa mɔmaan na yoo nba, ¹³ ki u ji turo kpaanii a, “A daa dukii nan fin ɲarin tinn ki gar a Juu teleeb nba be yent na ni, ki yaa fin be kpanbar ɲaake. ¹⁴ Li-i tee ki a ɲmin ki ki tun siar yoo nba na ki tinnit, ɲaan sommir saa nyi

* 4:1 Li want nan u mok parbiire.

sarpaapo ki tan tinn Juu teeb nawa, njaan fan kpo, ki a baa njaak n boont. Ton, nmeeme mi, li ki koo bonbiir na booru gooru paake ki a tee kpanbar njaapoo.”

¹⁵ Estaa din tur Mordekai gatu na a, ¹⁶ “Ti saa ki taan Juu teeb nba be Susa na boyenn koo ni, ki yin lor moi kii mei Yennu n paak. I daa di koo ki nyu siar yontunmuna nantaa nan nyotunmuna nantaa, ki min nan n toontunsapaamm na mun saa tun li bannu, li poor po ki n ji saan kpanbar boor; laa lek ki chab nan man tun nna na, njaan mi-i lekii saa tun njaan kpo, n saa tume ki kpo.”

¹⁷ Mordekai din nyii ki saan tun linba kur ki Estaa yeto a wun tun na.

5

Bianjinba ki Estaa yiin kpanbar nan Hamann jaamm dinu

¹ Estaa moloru daanjantaa daar, ki u lia naan liant, ki koo set kpanbar njaak nook ni dindonjouk nba kpia naan diiuk na. Kpanbar na din kar u naan gbant paake, diiuk ni, ki u numm tor tammokookir na. ² Kpanbar na nba din la u njaapoo Estaa see dindoun ni yoo nba, ki u par penn, ki u jii u naan salima dammir na ki tant toro; ki Estaa koo ki tan sii dammir na jook po. ³ Ki kpanbar na ji boio a, “N njaapoo Estaa, bee tee a daamii? Betirin faa loon linba, ki n saa tura, li-i lekii tee ki a loon, n saa bokit n naan yent na bokir ki tura.”

⁴ Ki Estaa jiin a, “Chanbaa, li-i tee ki li penn a par, n sii loon fin nan Hamann n baar n boor ni dinna nyiok, ki tan di jaamm nba ki n teen ki guuna na.”

⁵ Kpanbar na ji din te ki bi yiin Hamann-e, a wun baar yian, ki bin saan di Estaa jaamm na. Nanne ki kpanbar na nan Hamann ji saan Estaa jaamm dinu. ⁶ Baa din kar nyu daan yoo nba nae, ki kpanbar boi Estaa a, “Betirin faa loon linba, ki a saa la. N saa tun faa loon bianjinba ki tura, a lekii boi n naan yent na bokir gbaa, njaan n saa bokit ki turawa.”

⁷ Ki Estaa jiin a, ⁸ “Chanbaa, li-i tee ki li penn a par ki a saa tun maa yaa n boi linba na ki turimi, fin nan Hamann n won jen ki tan namm di jaamm nba ki n saa teen turi na, li yoewa ki n ji saa beta linba ki n loon.”

Bianjinba ki Hamann lor a wun kpi Mordekai

⁹ Hamann nba din nyii jaamm na ni yoo nba, u din mok parpeenn bonchiann. Li yoo na ki u la Mordekai be kpanbar njaak tammob na ni. Waa yaa wun gar yoo nba ki Mordekai ki fiir set, koo ki turo choruju; ki Hamann wutoor doo u paak. ¹⁰ Njaan Hamann din soor u moje ki kun u njaak ni, ki yiin u yoonsba a bin baar u njaak ni, ki te ki u njaapoo Seres pukin bi po. ¹¹ Ki Hamann ji faa parbiir ki wantib u mokint nba tee bianjinba, nan waa mok bonjai bianjinba, nan kpanbar nba pukino yudant bianjinba, nan waa mok yikoo ki gar kpanbar njaasaakaleeb na bianjinba. ¹² Hamann din tukin yet a, “Linba mantik gar tee, kpanbar njaapoo Estaa teen jaamm, ki ki tur soo see kpanbar nan min kuuko. U bia yiint a ti won jen ki di. ¹³ Linba na kur lek ki man n par nan maa laat Mordekai nba tee Juu niro, ki u kaar kpanbar njaatammob ni na.”

¹⁴ Nanne ki u njaapoo nan u yoonsba na kur nmakito a, “Chaant dafouok ki li fokint-ii tee taakaabii piinlee nan njanjmu. A won yet kpanbar ki wun te bin jonn Mordekai li paak; ki a ji fit saan di jaamm na nan parpeenn.” Ki Hamann gaar, nan li tee duduknjante, li paak ki u te ki bi chaan daauk na.

6

Bianjinba ki kpanbar na baakit Mordekai ki turo paj

¹ Li daar nyiok man ki kpanbar na ki fit goon, nanne ki u te ki bi baar nan yent na maan gbant ki tan karin turo. ² Baa karin bokir nba na wannib bianjinba ki Mordekai din likit niib nba lor a bin kpi kpanbar na, ki bi tee Bigtana nan Teres, ki tee jatooka banlee nba guu kpanbar njaadiit na. ³ Ki kpanbar na boi a, “Ti teen bee ki baakit koo ki pa Mordekai linba na paaki?”

Ki u toontunna na jiin a, “Ti ki teen siar ki turo.”

⁴ Ki kpanbar na boi a, “N njaasaakab na soo be nna-a?”

Li yoo na ki Hamann koo dindonjouk na ni. U din baar a wun yet kpanbar ki wun te bin jonn Mordekai-e dachaaitir nba ki u teen siir li po na paak. ⁵ Nanne ki kpanbar njaatoontunna na yet a, “Hamann be nna ki guu, a wun la-a.”

Ki kpanbar na yet a, “Betiro ki wun koo.”

⁶ Nanne ki Hamann koo kpanbar boor. Ki kpanbar na yeto a, “Nisoo be ki n loon min baakit. N saa tun bee ki tur li daano?”

Ki Hamann dukin ki tur u mɔŋ a, “Ŋmee ki kpanbar na ji loon ki wun turɔ baakir nba yabi? Li poŋ sii tee mine.”

⁷⁻⁸ Li paak ki u jiin kpanbar na a, “A te ki bin baar nan naan liant ki a tur li daano, ki lii tee liant nba ki a mɔŋ lia. A te ki bin baar nan naan taankokit ki paan a mɔŋ taamm paak, ⁹ ki te nijaana na yeno n lanno liant na, ki jakino taamm na paak, ki te wun lin nanao digbansaakar na kur po, ki nijaann na-ii mɔɔntir yoo nba ki bi lin na a, ‘Gotir man, kpanbar nba dont daano nba ki u par mei nan wun dontɔe na.’ ”

¹⁰ Ton, ki kpanbar na yet Hamann a, “Kakitir ki saan jii liant nan taamm na, ki lann Mordekai nba tee Juu niro na, ki lin baakitɔ. Teent bont kur ki turɔ nan faa yet bianjinba na. A saa lau ki u kar n ŋaatammɔb na ni.”

¹¹ Ki Hamann lon liant nan taamm na, ki lann Mordekai liant na, ki Mordekai jak taamm na, ki Hamann jiiu lin nanao doo na ni. Baa somm saa na, ki Hamann mɔɔntir ki teen niib a, “Gotir man kpanbar nba dont daano nba ki u par mei nan wun dontɔe na.”

¹² Li poor po, Mordekai din ŋmat saan kpanbar ŋaatammɔb na ni. Ki Hamann ji dɔkin u numpo ki kun u ŋaak ni nan fei, ¹³ ki yet u ŋaapoo nan u yɔɔsna na linba kur teeno. Ton, ki u ŋaapoo nan u yɔɔsna, binba tee subindamm na yetɔ a, “A piin kɔŋit yiikoo Mordekai, wunba tee Juu niro na boore na. A kan fit nyanno, kimaan waa tee Juu niro na, ŋɔɔe saa nyanna.”

¹⁴ Yoo nba ki bi din kar piak na, ki sɔɔ kpanbar ŋajatɔoka na taan kɔɔ yiana a bin jii Hamann ki saan nanao Estaa jaamm na ni.

7

Bianjinba ki bi kpɔi Hamann

¹ Ki kpanbar na nan Hamann fiir saan a bin di jaamm nan Estaa ² taar munlee ni. Baa din kar ki nyu daan yoo nba na, ki kpanbar bia ŋamm boio a, “N ŋaapoo Estaa, a loon bee? Betirin, ki a saa lawa. Li-i lekii tee n naan yent na bɔkiri, n saa tura.”

³ Ki Estaa jiin a, “Chanbaa, li-i tee ki li maŋa, fan tur n sikin-n-mɔŋ miaru na gatu. Maa loon linba tee manfoor, ŋanne ki n niib-ii bia kii mɔk manfoor. ⁴ Kimaan bi koi min nan n niib na, a bin kpit. Li-i bonni tee ki bi kɔit ki teent daabaie, n bo sii ŋmine ki kan daamia ki jiin li po, ŋaan bi loon bin boontite fas fas.”

⁵ Ŋanne ki Kpanbar Serses boi u ŋaapoo Estaa a, “Ŋmee saa tun toonbiit nba na booru? Li daano be lia?”

⁶ Ki Estaa yet a, “Ti dataak nba tee nikpiiruk na, ŋɔɔe tee Hamann, nibiiuk na.”

Ki janmaani soor Hamann, kpanbar nan u ŋaapoo na boor. ⁷ Kpanbar na din fiir nan wutoor, diiuk na ni, ki nyii nanyer. Hamann din bann nan kpanbar na lor a wun dat u tubire linba na paak, ŋanne ki u biar poor, a wun barin kpanbar ŋaapoo Estaa ki wun tinn u manfoor. ⁸ Waa kpan baa gbaan Estaa kok boor yoo nba, a wun boi ninbatinu po na, li yooe ki kpanbar na nyii nanyer po ki kɔɔ diiuk na ni. Kpanbar na nba la nna na, ki u tant sanpaapo a, “Jɔɔ na loon ki wun fat n ŋaapoo nae, n numm ni, n mɔŋ ŋaak na niŋi-i?”

Kpanbar na ki yet gbenn kaawa, ki jatɔoka na dɔkin Hamann numpo. ⁹ Ton, ki bi yeno nba ki bi yiu Harbona na yet a, “Chanbaa, Hamann poŋ dɔŋ chaan dachaatir u ŋaak ni, a wun jonn Mordekai, wunba din tinn a manfoor na, ki li fɔkint tee taakaabii piinlee nan ŋanŋmu.”

Ki kpanbar na tur mɔb a, “Jɔnt Hamann li paak.”

¹⁰ Ŋanne ki bi jonn Hamann dachaatir nba ki u chaan ki guun Mordekai na paak. Ton, ki kpanbar na wutoor ji maak.

8

Bianjinba ki bi wann Juu teeb a bin kɔn bi mɔŋ paak

¹ Li daar maŋe ki kpanbar Serses jii Hamann, wunba tee Juu teeb dataak na faar kur ki tur Estaa. Li daar maŋ ni biak, ki Estaa yet kpanbar na nan Mordekai tee u nikpiimɔe. Laa nyii li yoo ki saa, ki kpanbar na ji saak ki Mordekai kɔɔ u boor. ² Ki kpanbar na pit u baŋ nba tee yiikoo dintir na, linba ki u din gaar Hamann boor na, ki tur Mordekai. Estaa din jii Hamann faar na kur ki teen Mordekai nuu nie.

³ Estaa bia din baa gbaan kpanbar Serses tɔonn, ki barimo ŋaan mɔ, a wun teen siar ki gɔɔr lor biiuk nba ki Hamann, wunba tee Agag yaaboonn lor, a lin biir Juu teeb na. ⁴ Ŋanne ki kpanbar na jii u naan salima dammir na ki tant u paak. Ki Estaa ji fiir set, ŋaan yet a, ⁵ “Chanbaa, li-i tee ki li maŋa, li-i biaki tee ki a baka be n po, koo ki a got ki li ŋanie, fan sob yiikoo gbant ki lin piin Hamann sennii na. Ŋanne tee sennii nba ki Agag yaaboonn Hamedata bija Hamann din sob a bin boont Juu teeb kur nba be yent

na ni na. ⁶ N sii be nlee, li-i tee ki bonbibooru na baar n niib paak, ki n moŋ nikpiimm kpo?"

⁷ Nanne ki kpanbar Serses jiin u ŋaapoo Estaa nan Mordekai, wunba tee Juu niro na a, "Gotirii, n jonn Hamann, kimaan waa lor a wun biir Juu teeb na paak, ki jii u faar ki tur fin Estaa. ⁸ Ŋaan yikoo gbouŋ nba ki bi sobir kpanbar sann ni, ki jii naan dintir ki dinn li paak na, li gbouŋ booru, soɔ kan fit lebitiri, ŋaan n turi yikoo a i sob yaa dukin linba ŋan ki saa sommi; ki ii sob n sann ni ki jii naan dintir na ki dinn li paak."

⁹ Linba na din tun ŋmaarik nba pukin ŋantaa ni, ki bi yiu Sifann na, u dapiinlee nan ŋantaa daare. Ki Mordekai yiin kpanbar ŋaagbansobira ki pakib nan bin sob gbant ki tur Juu teeb, nan yent saakab, nan toondamm, nan toona saakab nba be yent nba nyii India ki saa tuu Itiopia, ki tee yent kobik nan piinlee nan ŋanlore na. Bi din sob gbant na ki tur yent kur nan bi booru maan ni, nan baa sobin bianjinba, ki bia sob tur Juu teeb, bi booru maan ni, nan baa sobin bianjinba. ¹⁰ Mordekai din te ki bi sob gbant na kpanbar Serses sann nie, ki u jii naan dintir ki dinn li paak. Bi din jii gbant na ki tur taanjakirae, ki bi nyinn taanii nba mi nantaar, kpanbar ŋaataanloi ni, ki bi lin nann.

¹¹ Gbant na din wann nan kpanbar tur Juu teeb yikoo doo kur ni, a bin kon bi moŋ paak, ki li-i tee kunkonkonna nyii siar po ki tee boorganu, ki lek Juu jab, koo bi waas, koo bi poobi, Juu teeb na saa fit kon bi moŋ paak ki kpi binba lekib na; bi saa fit boontib ŋaan jii bi mokint. ¹² Sennu na din saa piin ki tun toonn, kpanbar Serses yent kur ni, daar nba ki bi din yaa bin kpi Juu teeb nae. Li daare tee ŋmaarik nba pukin piik nan ŋanlee, ki bi yiu Ada na, li dapiik nan ŋantaa. ¹³ Li din tee sennue nan bin moont, ki soɔ kur n gbat sennu maŋ yent kur po, ki lin te Juu teeb na n teen siir ki kon nan bi datai, daar maŋ ni. ¹⁴ Taanjakira na din sak kpanbar moɔ, ki ji jak naan taanii na, ki chiar saan. Sennu na bia din moont, Susa nba tee digbansaakar na ni.

¹⁵ Mordekai ji din nyii kpanbar ŋaak na ni, ki lia naan liant nba tee kpaakutu, ki mok chab-bonwuwur nan chabpeenn nan chabmonwuwur; ki yir salima naan fokirik nba ŋan, ki Susa doo na sonjot gbee nan parpeenn, ki bi hoot nan kpinkpammuk. ¹⁶ Juu teeb na din la tinnu ki mok kpinkpammuk, ki parpeenn be, ki bi mi nan bi la yanuuwa. ¹⁷ Doi kur nan yent kur ni, siaminba ki bi din tuu karin kpanbar gbant na, Juu teeb na din tuu teen li daar foon daare, ki di jaamm nan kpinkpammuk, ki mok parpeenn. Barmonii, niib bonchiann din kpan Juu teeb, kimaan bi din tiin Juu teeb na janmaanii li yoo.

9

Bianjinba ki Juu teeb kpil bi datai

¹ Ŋmaarik nba ki bi yiu Ada na, u dapiik nan ŋantaa daare din tee daar nba ki bi senn naan sennu a bin kpi Juu teeb na. Li daare ki Juu teeb datai na din loon bi nyannib, ŋaan Juu teeb nae tan ŋmat ki nyannib. ² Juu teeb nba din be doo kur ni, yent na ni, bi kur din taan moɔ a bin kon nan binba koor a bin kon namm na. Niib din tiin Juu teeb na janmaaniie lokir kur po, ki soɔ kaa ki saa fit tookibi. ³ Barmonii, yent saakab, nan doo diara, nan toontunna saakab, nan kpanbar taatara kur din somm Juu teeb na, kimaan bi din tiin Mordekai janmaanii. ⁴ Soɔ kur nba din be yent na ni mi nan Mordekai ji tee yikoo daano, naan ŋaak na ni, ki u yikoo na tantir ki pukii. ⁵ Li paak, ki Juu teeb na din dia bi datai na baa loon bianjinba; bi din lekibe ki kpiib nan jukbanjai.

⁶ Juu teeb na din kpil niib kobii ŋanŋmu, Susa nba tee digbansaakar na ni. ⁷ Bi bia din kpil Parsandata, nan Dalfonn, nan Aspata, ⁸ nan Porata, nan Adalia, nan Aridata, ⁹ nan Par-masta, nan Arisai, nan Aridai, nan Faisata, ¹⁰ ki bi tee Hamann bonjai piik. Hamann din tee Hamedata bijae, ki tee Juu teeb dataak. Ŋaan Juu teeb din ki jii niib nba ki bi kpiib na siari.

¹¹ Juu teeb nba din kpil niib nba Susa na, bi din saan ki wann kpanbar bi kanne. ¹² Ton, ki kpanbar na yet u ŋaapoo Estaa a, "Susa doo ni kuukoo ki Juu teeb na kpil jab kobii ŋanŋmu, ki Hamann bonjai piik na pukin. Bi sii tun nlee digbanlia ni? Motana, a loon bee? Betirin linba ki a loon ki pukin, ki a saa lawa."

¹³ Ki Estaa jiin a, "Chanbaa, li-i tee ki li maŋa, a ŋaan Juu teeb nba be Susa na n won ŋamm tun nan bianjinba ki bi tun dinna na, ki bia te bin jonn Hamann bonjai piik na gbanant dachaata paak." ¹⁴ Kpanbar na din tur moɔ a lin tun nna, ki tur yikoo ki bi moont ki lint digbanjaann nba tee Susa na kur po. Bi din jii Hamann bonjai piik nba ki bi kpiib na, ki jonnib dachaata paak, paanu ni. ¹⁵ Ŋmaarik nba ki bi yiu Ada na, u dapiik nan ŋanna daare, ki Juu teeb nba din be Susa doo ni na bia ŋamm taan leeb, ki kpil jab kobii ŋantaa, digbansaakar maŋ ni. Ŋaan Juu teeb na din ki jii niib nba ki bi kpiib na siari.

¹⁶ Juu teeb nba din be yentnba na ni mun bia taan leeb ki kɔn bi mɔŋ paak, ki fat bi mɔŋ, bi datai na boor, ki kp̄ii niib tusaa piinlore nan ŋanŋmu, ŋaan bi din ki jii bi siari. ¹⁷ Linba na din tun ŋmaarik nba ki bi yiu Ada na, u dapiik nan ŋantaa daare. ŋaan laa yent ŋmaarik maŋ dapiik nan ŋanna daar na, bi ji din ki kp̄ii sɔɔ; bi din teen jaamme li daar, ki dii nan parpeenn. ¹⁸ Juu teeb nba din be Susa na ŋarin din jii ŋmaarik na dapiik nan ŋanŋmu daare ki teen foon daar, ki dii jaamm nan parpeenn, kimaan baa din jii ŋmaarik na dapiik nan ŋantaa nan u dapiik nan ŋanna ki kp̄ii bi datai, ŋaan ji nyik dapiik nan ŋanŋmu daar na. ¹⁹ Linba na paake ki Juu teeb nba kɔɔ digbanbis ni na jii ŋmaarik nba ki bi yir Ada na, u dapiik nan ŋanna daar, ki teen kp̄inkpammuk foon daar, ki teenir jaamm dinu daar, ki piin bi leeb jeet piinii.

Ki jii Purim jaamm dinu po

²⁰ Mordekai din sɔb linba kur tun na, gbant ni, ki tur Juu teeb kur nba naak nan binba be banfɔka, kpanbar Serses yent kur ni, ²¹ ki beerib a bin jii ŋmaarik nba tee Ada na, u dapiik nan ŋanna nan u dapiik nan ŋanŋmu daa, ki teenir jaamm daa, binn kur ni. ²² Daa nba na niŋe ki Juu teeb din fat bi mɔŋ bi datai boor; ŋmaarik na nie din tee parbiir nan dindann kɔŋir sakir, ki ji tan kpant kp̄inkpammuk nan parpeenn sakir. Bi din betib a bin ji daa maŋ ki di jaamm, kii piin leeb jeet piinii, kii biaki teen talas damm piinii. ²³ ŋanne ki Juu teeb na gaar Mordekai wannu na, ki li jaamm dinu ji teen bi kaar, binn kur ni.

²⁴ Hamann, wunba din tee Hamedata bija, ki tee Agag yaaboonn, ŋaan tee Juu teeb dataak na poŋ din tɔ naatɔt nba ki bi yir "Purim", a bin bann daar nba ki bi saa kp̄i Juu teeb na, nan waa lor a wun boontib bianjinba na. ²⁵ ŋaan ki Estaa saan kpanbar boor, ki u saa turɔ yiikoo gbant, ki te ki bi jonn Hamann, nan waa din lor bianjinba ki jii Juu teeb po na. Bi din jonn ŋɔɔ nan u bonjai nae dachaata paak. ²⁶ Li paake ki bi yi li jaamm daa maŋ Purim. Gbant nba ki Mordekai din sɔb, nan linba kur din baarib na paak, ²⁷ Juu teeb na din jii ki li tee sennue ki tur bi mɔŋ nan bi yaaboona nan wunba kur saa kpant Juu nirɔ, nan binn kur ni daa nba ŋanlee na, sakir maŋ ni, bin di jaamm na, nan Mordekai nba wann bianjinba na. ²⁸ Li din tee Juu nirɔ kur n tuu tiar ki di daa nba tee Purim jaamm na, yoo n tuu yoo, maaru kur nba be yent kur ni, nan doo kur ni.

²⁹ Tɔn, ki Estaa, wunba din tee Abihail bipoo na mun bia kar nan Mordekai, ki bi sɔb gbouŋ ki tur Juu teeb na yiikoo ki jii Purim jaamm daa na po, nan bianjinba ki Mordekai din dɔŋ sɔb na. ³⁰ U din sɔb gbouŋ maŋ ki tur Juu teeb kur nba be tini kobik nan piinlee nan ŋanlore nba be kpanbar Serses yent ni na. Gbouŋ na din yaa parmaasir nan laafia-ii be bi paak. ³¹ Gbouŋ na din wann Juu teeb nan bi yaaboona a bii dia Purim jaamm daa na, binn kur ni. Li yoo-i baar, bin diar nan bianjinba ki bi dia moloru nan kuun fabinii na. Sennu na nyii Mordekai nan kpanbar ŋaapoo Estaa boore. ³² Estaa nba din senn sennu nba, a lin gbenn Purim jaamm daa na, bi din sɔb ki teen naan maan gbouŋ nie.

10

Ki jii kpanbar Serses nan Mordekai yiikoo po

¹ Kpanbar Serses din te niib nba kp̄ia mɔkgbenjir, u yent ni, nan binba be tinj sinsuuk ni na tuun mabir toonn. ² Toonjaana nan yiikoo toonn nba kur ki kpanbar Serses din tun na, ki bia pukin waa din donn Mordekai ki turɔ paŋ na, li labaar kur sɔb ki be Peesia nan Media kpanbara barkperii gbant ni. ³ Mordekai nba tee Juu nirɔ nae din waa paa kpanbar Serses paak. U leeb Juu teeb din baakito, ki loon u maan. U din tuun linba ŋan ki teen u niib, nan linba saa somm bi yaaboona kur.

JOB labaar

Ki jiin Job gbouj na po

Gbouj na beerit jasoo poe, ki bi yiu Job. U din tee mokitooe ki bia tee Yentinnoo. Sintaanii din tan lek Job ki biir u mokint, ki bia kpai u waas, ki bia turo baatuk, naan ki Job bia waa Yennu fanu; ki li joontu, Yennu tan teen piisin Job paak, ki li gar sinsinn yar na.

Sintaanii nba bikin Job bianjinba

¹ Jasooe din be, ki bi yiu Job, ki u koo Us tin ni, ki jiantir Yennu ki waau fanu, ki tee ninjano, ki dia u moŋ fanu, ki ki tuun biit. ² U din mok bonjai banlore nan bonpoi bantaa. ³ U bia din mok pei tusaa njanlore, nan laagumiinba tusaa nantaa, nan nei tusir, nan bonii kobii njanmu. U bia din mok toontunna ki bi yab bonchiann. U din mantik tee jakpaatir nba be yondo po yent na nie.

⁴ Job bonjai na din tuu tee jaamme yeno yeno, ki yi bi niipob bantaa na, ki bi lakin di. ⁵ Ki jaamm kur sanyafannuk, Job din tuu doŋ fiire, ki mann maruŋ u waas na kur paak, a lin nammib. U din tuu tun linba na, kimaan u tuu dukin nan bi yeno tan saa mann tun biit, ki sukii Yennu naan kan bann nan u sukii.

⁶ Daar nba din tan baar nan malakanba* n baar Yennu boor, ki Sintaanii tok namm ki baar. ⁷ Ki Yennu boio a, "A bo be lee?"

Ki Sintaanii jiin a, "N bo somme ki lin gorin tingbouj na kur po."

⁸ Ki Yennu boio a, "A la n toontunno Job nba tee bianjinbawa-a? Soo ki be tingbouj na paak ki waan fanu, ki bia tee ninjano nan hoo na. U jiantirin, ki dia u moŋ fanu, ki ki tuun biiti."

⁹ Ki Sintaanii jiin a, "Li-i tee ki Job ki laat siar a boor, u saa fit jiantawa-a? ¹⁰ A tun guue, hoo nan u naateeb nan linba kur ki u mok, ki tee piisin linba kur ki u tuun paak, fine bia turo bonkobit bonchiann ki bi gbee tin na kur po. ¹¹ Naan motana, li-i tee ki a nyinn bona nba kur ki u mok na, u saa sat motante a paak."

¹² Ki Yennu yet Sintaanii a, "Ton, linba kur ki u mok na, li be a nuu ni, naan a daa biir u gbananti." Nanne ki Sintaanii yaat.

Bianjinba ki Job kɔŋ u waas nan u mokint kur

¹³ Dasiar ki Job waas di jaamm, bi yoorkeeper naak, ¹⁴ ki toonii tin ki baar Job boor, ki yeto a, "Ti bo dia naajaie ki ko kpaab, ki ti bonii na nman moot, muuk nba kpiat na ni, ¹⁵ ki Saba teeb tan lekit, ki fat bi kur, ki kpai a toontunna na kur, see min kooe biar ki chiar paak, ki baar maa min beta."

¹⁶ U yeen ki saa gbent na, ki soo toontunloo baara, ki yet a, "Saak sik pei nan pekpaarii na paaka, ki kpai bi kura, ki min kooe biar ki baar maa min beta."

¹⁷ U yeen ki saa gbent na, ki soo toontunloo baara, ki yet a, "Kaldii fat-teeb tee koonn muntaa, ki baar lekit, ki yaat nan laagumiinba nawa, ki bia kpai a toontunna na kurawa, see min kooe biar ki chiar paak, ki baar maa min beta."

¹⁸ U yeen ki saa gbent na, ki soo toontunloo baara, ki yet a, "A waas na bo di jaamme a bijakper naak, ¹⁹ ki wonpaaruk nyii tin nba ki siar ki pia na po, ki daa naak na, ki kpai bi kur, min kooe biar, ki chiar baar maa min beta."

²⁰ Ton, ki Job ji fiir set ki pat u liant nan parbiir, ki koor u yut, ki baa fabin tin ni, ²¹ ki yet a, "Bi din marin yanne, n bia tan saa kpo yanne. Yennu-e din turin, ki motana u jii yaat nann na. Yennu sann n la dontir."

²² Linba kur lek din baar Job na, naan u din ki nyiir Yennu ki tun yanbommi.

2

Bianjinba ki Sintaanii namm bikin Job

¹ Daar nba din tan baar nan malakanba* na n namm baar Yennu boor na, ki Sintaanii tok namm ki baar. ² Ki Yennu boio a, "A bo be lee?"

Ki Sintaanii jiin a, "N bo somme ki lin gorin tingbouj na kur po."

³ Ki Yennu yeto a, "A la n toontunno Job nba tee bianjinbawa-a? Soo ki be tingbouj na paak, ki waan fanu ki bia tee ninjano nan hoo na. U jiantirin, ki dia u moŋ fanu, ki

* 1:6 1.6 Bi maan ni, bi sob "Yennu waas."

* 2:1 2.1 Bi maan ni, bi sob "Yennu waas."

ki tuun biiti. A wei tukilin a man te ki a leko, ki li ki mok paak nan waama, njan u lek tee wunba waan fanue nan waa tuu waan na.”

⁴ Ki Sintaanii jiin a, “Nisaarik saa nyik bont kur u manfoor paaka. ⁵ Li paak, li-i tee ki a toj u gbanant, u saa sat motonte a paak.”

⁶ Nanne ki Yennu yet Sintaanii a, “Ton, u gbanant be a nuu ni, njan li ki tee ki a kpiu kaa.”

⁷ Nanne ki Sintaanii seet Yennu boor, ki saan te mora soor Job gbanant kur po. ⁸ Ki Job fiir saan kar tanpenn paak, ki jii sipachabir ki chat u mora na. ⁹ Ki u njapoo yeto a, “A lek bia daa waa Yennu nan faa tuu waa na-a? Bee ki a kan sukir Yennu ki kpo?”

¹⁰ Ki Job jiin a, “A piak baryanae na. Li-i tee ki Yennu turit bonjansiar, ti tuu gaarire fanu, ki nlee ki ti sii piak biiro, li-i tee ki u te daamii baariti.” Daamii nba na kur ni lek, njan Job ki yet siar ki biir Yennu.

Ki jiin Job naasinyoosnba baaru po

¹¹ Job naasinyoosnba bantaa na din tee Elifas, ki u nyii Temann doo ni, nan Bildad, ki u nyii Sua tij ni, nan Sofar, ki u nyii Naama tij ni. Baa gbat nan Job yiar na, ki bi lor a bin saan ki maan u par. ¹² Baa daa be banfokira na, ki bi la Job njan ki ki banno. Baa tan banno yoo nba, ki bi piin ki mo fabin, ki pat bi liant nan parbiir, ki yat tant sanpaapo nan bi yura paak, ¹³ ki ji tan kar u boor tij ni datunmuna njanlore nan li nyiok kur, njan ki ki fit yet mobonn ki turo, kimaan baa la waa di fara bianjinba na.

3

Bianjinba ki Job jii u daamii ki tur Yennu

Job motaan

¹ Li poor po ki Job yaat u mob, ki sat motont ki jiin daar nba ki bi din maro na po. ² U din yet a:

³ Yennu, a te motont-ii be daar nba ki bi din marin na paak, ki te motont-ii be nyiok nba ki bi din soor n poor na paak. ⁴ Yennu, lebitir li daar ki teenir bunbonn, ki ji daa ban tian daar man po, ki ji daa ban te yentu yentir li paaki. ⁵ A teen li daar ki lii tee bunboncheenn, ki dokinir nan sanpagbou, ki lin piin yonnu, ⁶ ki nyinn nyiok man li binn ni, ki ji daa te ki bi ban kaaniri. ⁷ A teenir nyoyann ki li daa be parpeenn ni. ⁸ A te jabaabuura n sat motont daar man paak, njamme mi nyun ni bonsusoouk nba ki bi yiu Lefiatann na dianu. ⁹ Soot sanyafaar njmaajar na ki u daa yentir; ki daa te ki li nyiok mok dindann nan sanyiok yentu. ¹⁰ A te motont-ii be nyiok man paak, nan waa te ki bi marin u ni, ki te daamii nan parbiir dokit n paak na.

¹¹ N sunman ki n din bo kpo n naa poor niwa, koo ki n din kpo baa marin yoo nba na. ¹² Bee teen ki n naa din dian u taapaaki? Bee teen ki u din motont u biimi? ¹³ Li-i tee ki n din bo kpoie, n ji bo foie motana man, ¹⁴ ki ji bo sii goont nan kpanbara nan doodiara nba din njamm maa yaayoo ni naan jei na. ¹⁵ Ki n ji bo sii goont nan toondamm nba tuu gbeen bi jei nan salimmona nan salimpeena na, ¹⁶ koo ki goont nan bik nba ki bi tuu maro kpeent na. ¹⁷ Kaat ninewa ki nitont na tuu nyik bi toonbiit, ki jab nba tun bak na tuu tan la foon. ¹⁸ Leje ki dansarkora gbaa laat parmaasir, ki foi nan tintantii nan mukir sennii. ¹⁹ Ki soo kur be nni, binba tee nijaana nan tarii, ki daaba kur be bi yamani lej.

²⁰ Bee ki a te niib be ninbaatiri? Bee ki a teen niib nba be parbiir ni na yentu? ²¹ Bi guu kuume, njan ki li ki baatib. Bi mantik loon kaauko ki gar mokint kur. ²² Bi ki mok parpeenni, see bi tan kpo ki bi piib. ²³ Yennu-e borin bi toonn po binbej, ki njan ki bi be mabir ni, lokir kur po. ²⁴ Maa sii di jeet na, ki n be monii paak, ki kan fit nyik kukura. ²⁵ Ki linba kur ki n tiinir janmaanii, li jijekit n tan teen barmonii, ²⁶ ki n ki laat parmaasir, ki bia ki laat foon, ki n daamii ki mok gbennu.

4

*Sinsinn labafaant
(4.1–14.22)*

Elifas motaan

¹ Ki Elifas, wunba nyii Temann doo ni na jiin a: ² Job, li-i tee ki n pak, a saa donn wutoora-a? N ji kan fit njmini. ³ A tumii niib bonchiann, ki bia tur binba ki bi nii ban na pan. ⁴ Niro-i jat baantir kimaan waa bak ki ban na, njan a motaame tuu kpano ki wun set fanu. ⁵ Njan motana li baar a paaka nan fii be daamii ni, ki a mantik ban nan fin gaarira. ⁶ A tuu jiantir Yennu, ki a binbej ki mok bisiati. Li paak, a chee par kii mok

dindann. ⁷ Dukint motana ki jiiin poor, ki laan li mi biir nirjano-o. ⁸ N ban la niib tuun toonbiit nan bi ko kpaant na, ki buur tonu nan bonboorii na, ki tan jaan tont nan biit. ⁹ Yennu saa donn wutoor ki biirib nan wonpaaruk nae. ¹⁰ Tondamm na sii duun ki beet nan yanbora nae, rjaan Yennu saa te ki bin rjmin ki saa konn bi nyana. ¹¹ Bi sii tee nan yanbora nba be ki ki mok siar nan bin di nae, ki bi saa kpo, ki bi waas kur saa yat.

¹² Bi turin bunbori maan, ki li gbatu paar. ¹³ N gcon gochon, rjaan ki damiit daamiin. ¹⁴ Ki janmaanii nan jijekit konn, ki n gbanant kur jekir. ¹⁵ Ki seek* gar n numpo, ki wajeerii fiir n paak. ¹⁶ Ki n la siar see n boor, ki n got sirrr, rjaan ki bann laa tee linba. Ton, ki li rjmin soon, ki n tan gbat kunkor yet a, ¹⁷ "Soo kaa ki sii fit be fanu Yennu tcon, koo ki yeen u naamii daano boori. ¹⁸ Yennu ki teen yada nan u Yendouj ni toontunna na, u laa u malakanba na toonkpeti gbaa. ¹⁹ A dukin nan u saa teen yada nan nisaarik nba tee ncon, bont nba tee tant, ki saa mat nan wobmaann nawa-a? ²⁰ Nisaarik sii fit mok manfoor sanyiak ni, ki daajouk tan baat na ki u kpowa, rjaan bo ki mi li po. ²¹ Ki waa mok linba kur, bin jii yaat nann. U tuu kpo, ki daa ki mok yanfoon."

5

¹ Job, yiint, ki laan soo saa toona-a? Malaka soo be ki a saa jiant u paaki-i? ² Li tee jatiie ki a te dudukit nan wutoor n tan kpia. Li ki tee linba ki niro nba mok subinii saa tun. ³ N la jatiit nba gorii nan bi be fanu na, rjaan motont sat bi rjei paaka. ⁴ Ki bi waas kan ban la fat-n-moj, ki soo kaa ki saa fit set ki pak bi paak, buut boori. ⁵ Kommae saa di jatiit jeburkara, nan jeet nba lek bur kunkonii niwa, ki binba nunii mon nan bin la mokint na sii fumm bi mokint paak. ⁶ Bonbiir ki nyi tant ni, koo daamii ki nyi tij ni. ⁷ Barmonii, nisaariki te ki daamii baat u moj paak, nan musankoon nba tuu put ki nyii muu ni ki do sanpaapo bianjinba na.

⁸ Li-i tee ki n bo tee fin, n bo saa jiant Yennu paake, ki jii n daamii ki turo. ⁹ Ti kan fit bann toonjaana nba ki u tuun na, ki u bakitnauj toona na ki mok kann. ¹⁰ U te saak baa tij na paak, ki bia maant kpaant nyun. ¹¹ Barmonii, Yennu dont sakin-n-moj damm, ki bia teen binba mo fabin na parpeenn. ¹²⁻¹³ Njoe rjmat kpinkpannii damm lora, ki te barit nba ki subindamm pii na rjmat sob, ki te baa tuun linba kur, ki bi ki laa nyannu. ¹⁴ Ki yonsuuk ni gbaa, ki bi be bunbonn ki barin. ¹⁵ Naan Yennu-e tint nandamm ki nyintib kuun ni; ki tint talas damm, ki soo ki diimm. ¹⁶ Njoe teen nandamm na dindann, rjaan te tondamm na rjmin soon.

¹⁷ Parpeenn be daano nba ki Yennu rjmakitiro na paak. A daa biir a par, li-i tee ki u yakii nana. ¹⁸ Yennu-e bobint nar nba ki u fet, ki wuu tura dan, rjaan u nuue bia saa tura laafia. ¹⁹ Yoo kur u saa tinna ki nyinna dan ni. ²⁰ Yoo nba ki kon tan baar, u saa dia-a ki a la manfoor, kii guua tob ni, ki a nyi kuun ni. ²¹ Yennu saa fat ki nyinna, yoo nba ki bi piak ki biira; u bia saa tinna, yoo nba biiru baara. ²² Ki a sii laa, tob nan kon yoo, ki a kii tiin muuk ni bonkobit janmaanii. ²³ Ki tana sii kaa tij nba ki a ko na ni, ki muuk ni bonkobit na ji kan ban lekani. ²⁴ Ki a ji sii be a rjaan ni nan parmaasir, yoo nba ki a got a pei, a saa lab ki bi mok laafia. ²⁵ Ki a sii mok waas bonchiann, ki bi yab nan tanbiinii na. ²⁶ Ki a saa wei bonchiann, ki a gbanant sii mok parj ki tan tuu yoo nba ki a saa kpo. ²⁷ Job, ti tumii linba na ki li weiewa, ki tan bannir. Li tee barmonii, li paak, gaatir.

Job momaan

6

¹ Ki Job jiiin a: ² Li-i tee ki n daamii nan n parbiir kpiasu bo mok bikiniuie, ³ li kpiasu bo sii yab ki gar mokgbenjir ni tanbiiniiwa. Li paak, a daa te ki n mobongbeja na n yaar litani. ⁴ Yabint Yennu yekin peenii, ki li lobii na saat n gbanant kur powa. Yennu-e bir biiru na chinchuuntuk a lin biirin.

⁵ Boj-i rjman moot, li tuu manoe, ki naab-i rjman sinkpinkoont, u tuu rjmine. ⁶ Njme sa fit di jesisabuk nba ki yaarin kaa lejij? Manlante be jenpeenn ni? ⁷ N ki mok nioj nan li jebooru, ki mi-i dii linba na kur, n par paak tuu pukire.

⁸ Bee Yennu kan turin linba ki n boi li po na? Bee teen ki u kan jiiin n miaru? ⁹ N sunman wun bo kpimi. ¹⁰ Li-i tee ki n bo bann nan u saa tun nna, n bo sii yuuk ki mobite nan kpinkammuk, n bo kan boi n gbananyekitir nba tee bianjinba. N mi nan Yennu tee kasiie. N ki ban yet u sennii. ¹¹ Panboorbee ki n moki, ki li saa te ki n be n manfoor ni? Bee paake ki n sii be manfoor ni, yoo nba ki dindann kaa na? ¹² Yennu jii tanne ki namimi-i? N gbanant tee kutmonte-e? ¹³ Pansiar ki be ki n saa fit tinn n moj, siar boor ki be ki n saa saan boi sommir po.

* 4:15 4.15 Bi maan ni, seek nan wouj tee mobon-yenne.

¹⁴ Mi-i be daamii na booru nie, ki n loon yonanmonii, laa lek tee ki n yê Yennu koo ki n ki yêto. ¹⁵ Njaan yimm nba tee n yooŋnba na tee kpinkpannii damm, nan bunii nba tuu koon bianjinba, yoo nba ki saak ki baa nae. ¹⁶ Ki sakaana nan nyuntana kor bunii na, ¹⁷ njaan yonnu-i nyikint, lin bot, ki bunii na n biar doo yann, ki koon. ¹⁸ Ki niib bonchiann kpaan nyun ki bot, ki lin lintir kunkoouk paak ki tan kpo. ¹⁹ Ki niib bonchiann nyii Sieba nan Tema doi ni ki kpaanir; ²⁰ ki bi dindann na kpo bunkoonii na boor. ²¹ I tee nan bunii maŋ nae n boor. I la linba baarima, ki nmat jir poor nan jaŋmaanii. ²² N ban boi-i maa i turin piinii, koo i tur soo fobit piinii n paaki, ²³ koo i tinnin ki n nyi dataak, koo tondaano nuu ni-i?

²⁴ Ton, ii tumiin, ki wannin n biit nba tee linba, ki n sii tee soon nna, ki gbiint turi. ²⁵ Barmonpakue lebitir dudukit, njaan i yeen baryanae na, ²⁶ ki dukii nan n ki piak siari, njaan wouno da; ki bee teen ki i jiint n mabona nba kaa dindann na? ²⁷ I tan saa to naatoote ki fit gaar kpeebii, ki kpar i yonanmonii ki mokit. ²⁸ Gotir n numpo, n kan faar faaki. ²⁹ I mantik dukin fokit bonchiann; nyikin ki daa fa faak ki paami. I daa biirimi; n mok monii, ³⁰ njaan ki i dukii nan n faa faake. I dukii nan n kan fit bokit bonjann nan bonbiiri.

7

¹ Nisaarik binbej tee nan ninmonn kunkonkonna toona nae, ki tee nan paŋ toonn na, ² ki bia tee nan daabir nba lin loon maasu boor na, ki tee nan toontunno nba tuu guu a wun gaar paauk bianjinba na. ³ Ki njaarik n tuu njaarik, li ki mok linba paak te ki n be, ki nyiook n tuu nyiook, ki li teenin parbiir. ⁴ Li-i tee ki n door man goon yoo nba, sanyiook ki yentir yian, ki n labin nyiook na kur, ki guu lin yent. ⁵ N gbanant gbee nan nanwubaae, ki por narwaka, ki mot nyi nara na ni. ⁶ Ki daa na saa njaan ki n ki mok dindann, ki saa yian yian nan pek pek na.

⁷ Yennu, tiat nan n manfoor tenn waaminnae, ki n parpeenn poŋ gbenna. ⁸ Bi laatin motana, njaan ji kan ban lami. Li-i tee ki bi kpaanin, n sii kaa. ⁹⁻¹⁰ Ki ti tee nan sanpagbouŋ nba tuu penn ki yant nae, ki nisaarik tuu kpo ki ji ki jenti, ki niib nba kur tuu miu na n ji tamm u po. ¹¹ Li paak, n kan fit ki nmini. N wutoor doo ki li tonin, see ki n pak.

¹² Bee ki a guumi? A dukii nan n tee nyun ni bonsusoouko-o? ¹³ N doo tinj ni ki koor a man foi, ki loon fatu, a lin nyinnin gbananyekitir ni. ¹⁴ Njaan fine jeentin nan damiit; ki te ki n laat yirintu, ki bia damii damibiit. ¹⁵ Fi-i chek n turu, li chee nan n gbanant-ii be parbibooru na ni. ¹⁶ N bak nan miu be n manfoor na niwa, n ji ki loon miu mok manfoori. Nyikimin. N binbej ki mok nyosiati.

¹⁷ Bia paake ki nisaarik kpaat talas ki tura ni? Bia paake ki a baka be waa tuun linba po? ¹⁸ A fiitiro sanyiook ni kur, ki bia bikinto yoo kur. ¹⁹ A kan paat a numm n paak, ki man fit nak mosanti-i? ²⁰ Mi-i tun yanbommi, n tun bee ki biir fin dansarguuro? Bee ki a jiin ki teenin jabenni? N tee jikire ki be a paaki-i? ²¹ A kan ban nyik n yanbomm ki chabimi-i? A kan tinin ninbaauk, maa tun kpet na paaki-i? Li kan wei ki n sii be kaaok ni ki tan sii kaa, yoo nba ki a kpaanin.

8

Bildad moamaan

¹ Ton, ki Bildad, wunba tee Sua booru ni niro na, jiin a: ² A saa pak li mabonbooru ki lin wei nlee? A mabona tee nan woun nba da ki gaar nae. ³ Yennu ki lebitir barmonii, u ki gbaar nan wun tun linba nani. ⁴ A waas na sii tun yanbomme ki biir Yennu; li paake ki u dat bi tuba laa janib bianjinba. ⁵ Njaan nmantir ki barin Yabint Yennu. ⁶ Li-i tee ki a mantik tee niŋano ki tee kasii, njaan Yennu saa baar ki somma, ki bia fiin a njaak, ki li tee a paatii. ⁷ Ki mokint nba kur ki a korj na kii tee siar, li kan yekin nan linba ki Yennu saa njaam ki tura na.

⁸ Boin ti yeejamm nba din gar na, ki laan bi baanba din tumii bee, ⁹ kimaan bi marit wonne, ki ti ki mi siari, ki daa nba ki ti mok tingbouŋ na paak tee nan yunyun nae. ¹⁰ A njaan ki yaayoo ni yandamm na n wanna; a gbiint baa saa yeta linba a:

¹¹ "Gartuut kan fit set siaminba ki nyun kaa. A kan ban lar siaminba ki bakir kaa. ¹² Ki li-i tee nyun na tan foori, njaane tuu sint koor, ki ki kpaat jarj nan bin choor ki tun nann toonn. ¹³ Niib nba ki mi Yennu tee nan gartuut na nae; baa ki mi Yennu na, bi ki mok dindanni. ¹⁴ Bi dindann tee na poruk nmiiuk nae. ¹⁵ Li-i tee ki bi deen poruk nmiiuk paak, li saa fit diaba-a? Li-i tee ki bi bib soor gungun, li saa fit sommib ki bin seta-a?"

¹⁶ Toonbiit damm kpaatire nan moot nba ki yonnu nyi li paak na, ki bia tee nan moot nba tuu lat kpaab kur po na. ¹⁷ Ki bi jiina tuu lor lint tana, ki soor tann kur kenken,

¹⁸ ɲaan fi-i jikii ɲabirir, soɔ ji kan ban bann nan li bo see lenji. ¹⁹ Nn, kpinkpammuk nba kur ki toonbiit damm moke na, nigamme ji tuu baar ki gaar bi setu.

²⁰ ɲaan Yennu kan ban nyik binba waa u fanu na, koo ki tur toonbiit damm na sommiri.

²¹ U saa te ki a la laat, ki bia hoot, ²² ɲaan te fei n di damm nba ki loon a maan na, ki tondamm na ɲei saa boont.

Job moamaan

9

¹ Ki Job jiin a: ² N mi nan linba na tee barmoniie, ɲaan nisaarik saa teen nlee kii be fanu Yennu toonni? ³ Nlee ki niro saa fit noi nana monioku? U saa fit boi buboit tusir, ki soɔ kan fit jiin li siar. ⁴ Yennu mantik sub, ki bia mok paɲ; ki nisaarik kan fit tooko. ⁵ Ki u chari jojaana ɲaan ki ki beerib, ki biirib nan u wutoor. ⁶ Yennu-e te ki tin jekin, ki ɲakin jaantarii nba dia tingboun na. ⁷ U saa fit goor yonnu ki u kan do, ki bia goor ɲmaabira ki bi kan yent nyiok. ⁸ Soɔ ki somm Yennu ki u lat sanpagbanti, koo ki sommo ki u ɲmaat nyun ni bonsusoouk paaki. ⁹ ɲooe nan ɲmaabira ki jonn sanpaapo, ki nan ɲmaabira nba ki bi yib Woun nan Bok na, ki bia nan ɲmaalore, nan naanyuɲmaarik, nan ɲmaabira nba be niidiitu po na. ¹⁰ Ti kan fit bann toonjaana nba ki u tuun na paak, ki u bakitnaun toona ki mok terik.

¹¹ Yennu-i gaar n boor, ɲaan n kan fit lau. ¹² U jikit waa loon linbae, ki soɔ kan fit gooro, ki bia ki fit boɔ a, "A tuun bee na?" ¹³ Yennu wutoor-i doo, li ki maakit, ki biir u datai nba sommit nyun ni bonsusoouk Rahab ki u ki saak u moɔ. ¹⁴ Li paak, n saa la moɔbana lee, ki tur Yennu gatu? ¹⁵ N ki tuun biiti, ɲaan maa saa tun linba tee ki man miar Yennu, wunba tee n buut daano na, ninbatinu poe. ¹⁶ Li-i tee ki u te ki n pak n maan lek, ɲaan n kan teen yada nan u saa gbiint ki turimi. ¹⁷ U tuun wonpaaruk, ki li fibitin, ki teenin dan, ɲaan ki li ki mok paak nan waama.

¹⁸ U kan te man foi, ki gbeen n binber nan tont. ¹⁹ N saa fit mab ɲoo Yennu-u? N jiiu ki saan nana buut boori-i? Soɔ saa fit te ki wun saana-a? ²⁰ N ki biir siari, ki tee nimono, ɲaan n moɔbana nyi ki tee nan n biir nae, ki linba kur ki n pak, ki li biirin. ²¹⁻²² N ki biir siari. N baka kaa linba tuunin na; ki n manfoor benu ni ki man turin. Li ki daami; taa biir koo taa ki biiri, Yennu saa boontita. ²³ Niɲano-i kpir kpo, Yennu tuu laae. ²⁴ Yennu-e jii durinya na ki tur toonbiit damm. ɲooe te ki barbuura na joon. Ki li-i kii tee Yennu-i kaa teeni, ɲmee teeni?

²⁵ N daa na baate yian yian, ki li yenn koo gbaa ki ɲani. ²⁶ N manfoor tiine yian yian nan burgbetir nba mantik tiin na, ki saa yian yian nan baakir nba tuu laan a wun soor weɲ na. ²⁷⁻²⁸ Ki mi-i laa moɔmiin, ki koor a man tamm n gbanantont na po yoo nba, n daami na kur tuu jen ki jeentime. N mi nan Yennu-e bu n buut ki biirin. ²⁹ Waa poɲ bu ki biirima na, bia paake ki li sii daamiimi? ³⁰ Cheeb kaa ki saa fit wuur n yanboɔmmi. ³¹ Yennu-e lun bootuk nba mok jakint ni, ki n liant gbaa tiinin fei. ³² Yennu-i bonii tee nisaarik, n bo saa turɔ gatuwa; ki ti bo saa jii leeb ki saan buut boor, ki saa pak ti konn po. ³³ ɲaan soɔ kaa ki saa set ti sinsuuk ni; soɔ kaa ki saa bu min nan Yennu maami. ³⁴ Yennu, nyikin ki daa daar n tubiri. Nyintin yanputuk ni. ³⁵ N ki tiin janmaanii. N yaa man pake, kimaan n mi n moɲ par ni.

10

¹ N bak nan n manfoor benuwa. Gbiintir n parbiir maan na. ² Yennu, a daa biirimi. Betirin n bonkpetir nba tee linba. ³ Li mana nan fin te ki n di fara-a? A saa biir a tɔɔɲ nba nan linbawa, ki laa moɔmiin toonbiit damm lora paaki-i? ⁴ A laat bona nan nisaarik na-a? ⁵ A manfoor jin nan ti yara nae-e? ⁶ Tɔn, ki bee paake ki a waa fiitir n yanboɔmm kura, ki waa beerin biit nba kur ki n tun ni? ⁷ A mi nan n ki biir, ki soɔ kan fit fatin a nuu ni.

⁸ A jii a niie ki namin, ki nii maɲe bia biirin motana na. ⁹ Tiat nan a jii koonne ki namin; ki a ji yaa a nannime ki man ɲmat kpant tanbiinii-i? ¹⁰ Fine tur n baa paɲ ki u marin, fine te ki n kpaat n naa poor ni. ¹¹ Fine nan n gbanant, ki koon kpaba nan jiina, ki jii gbananboɲ nan nanbona ki dokin kpaba na paak. ¹² Fine turin manfoor nan lomm nba kaa gbennu, ki a gotu nae dian, ki n mok manfoor. ¹³ Ki n ji mi motana nan a bor lorin a fan turin daj. ¹⁴ Ki a diitirin, a fan laan n saa tun kpeti, ki lin te ki a yet ki kan nyik chabin. ¹⁵ Mi-i tun ki kpet yoo nba, biak be n paak, ɲaan mi-i tun linba ɲan yoo nba, n kan la paku. N be ninbaatire, ki fei piinima. ¹⁶ Li-i tee ki n lek la nyannu, a tuu waa beerin nan yanbor nba tuu waa nant a wun soor nae. A tuu tun bakitnaun toonae a lin turin daj. ¹⁷ A yoo mok siara damme ki bi biirin, ki a wutoor do n paak ki pukii, ki a lorin lorpaana nba saa lekin.

¹⁸ Yennu, bee paake ki a te ki bi marimi? N din bo saa fit kpo, ki soo daa ki lami. ¹⁹ Mi-i din bo nyii poor ni ki saan kaauk ni yiama, li bo sii njan ki gar maa be na. ²⁰ N manfoor ki per gbennu-u? Nyikimin. Njaant ki n di manu, n manfoor nba biar na ni. ²¹ N yaatire yian, ki ji kan ban jeni. N saa tinj nba tee bunbõncheenn na nie, ²² ki tee tinj nba gbee nan bunbõnn nan dindankõnjir nan nmatir, ki yentu na gbaa tee bunbõnn.
Sofar mōmaan

11

¹ Tõn, ki Sofar wunba tee Naama booru ni nirõ na jijn a: ² Mõbona na kur sii fit nyi, ki jjiin daa jjiinta-a? Machiõnj kan fit tur nirõ monii. ³ Job, a dukii ti kan fit tura gatue-e? A baryana na saa fit te ki ti nmina-a? ⁴ A want a mõnj nan faa piak linba kur tee barmõniie, ki want a mõnj nan a tee popeenn daano Yennu boor. ⁵ N sunman ki Yennu n bo tura gatu. ⁶ U saa beta nan bonbõrkara bonchiann be yanfoon ni; ki bonyena be ki mantik sumii ki gar nisaarik bannuwa. Yennu-e daar a tubir ki li ki janj waa bo saa dat a tubir bianjinba.

⁷ A saa fit bann Yennu yaarlituk toona nan u yabint nan yiikoo nba teewa-a? ⁸ Sanpagbõnj na, Yennu mi li paak, ki li fõk kaa terik nan nirõ n baar. Yennu mi kpeentij, njan fin narin ki mi. ⁹ Yennu yabint yarin ki gar tingbõnj na, ki bia yarin ki gar mõkgbenjir. ¹⁰ Li-i tee Yennu soora, ki saan nana a wun bu a buuti, nmeee be ki saa fit gooro? ¹¹ Yennu mi niib nba ki mæk nyõõ; u laat bi toonbiit kur. ¹² Bõnj nba kan fit mar nirõ bianjinba na, nnae mun ki jatuk kan fit subiri.

¹³ Job, njaant ki a par-ii be nan Yennu, ki fii meio. ¹⁴ Nyint toonbiit nan bonkpeti nba be a njaak ni, ¹⁵ ki njam took durinya na fanu nan parcheenn, ¹⁶ ki a tan saa tamm a daamii powa, ki li saa gar nan nyunmõnn nba tuu gar, ki bin tamm li po na. ¹⁷ A binberj ni sii yeen ki gar yonnu nba tuu nyikintir yonsuuk ni nawa, ki a binberj nba be bunbõnn ni na tan saa yent nan sanyafaar nae, ¹⁸ ki a tan sii be weriku ni, ki gbee nan dindann; ki Yennu saa guura ki tura foon. ¹⁹ Ki a tan kii tiin a datai janjmaanii; ki niib bonchiann tan saa boia sommir po. ²⁰ Njan tondamm na tan saa got lint ki kõnj bi dindann, ki bi saa la nan sõnu kaa ki bi saa paak, ki dindanyemmir nba ki bi mæk na tee kuume saa baarib.

Job mōmaan

12

¹ Ki Job jijn a: ² Nn, yimme piak ki teen niib. Li-i tee ki i kpo, yanfoon mun saa kpoe. ³ Njan n mæk yan nan yaa mæk nae. I ki cheemi. Soo kur mi linba kur ki i yet na. ⁴ Ki n yõõsnba gbaa laan motana. Bi laame, njan ki n be fanu, ki ki mæk bisiat; yosau din be ki Yennu gat n miaru. ⁵ Yaa ki mæk daamii nae, ki i laan, ki liat nirõ nba yaa wun baa na. ⁶ Njan nanyukii nan binba ki mi Yennu na be parmaasir nie, ki bi yennii tee panii nba ki bi mæk na.

⁷ Nõõnii nan bonkõbit gbaa, njan bi mæk linba ki bi saa fit wanna. ⁸ Boin bonfoa nba be tingbõnj na paak, nan nyun ni bonfoa na, ki bin tura yanfoon. ⁹ Bi kura mi nan Yennu jii u yiikooe ki namm. ¹⁰ Yennu-e njmakitir u naamii manfoa; ki nisaarik kur manfoor be nõõ Yennu yiikoo ni. ¹¹ A lamm nba bant jeet manu bianjinba na, nnae ki a tuba gbia maan.

¹²⁻¹³ Nikpera mæk yanfoon, njan Yennu-e mæk yanfoon nan panj. Nikpera sub, njan Yennu sub ki mæk panj ki tuun u toona. ¹⁴ Li-i tee ki Yennu bet yoo nba, nmeee be ki saa fit njamm maa? ki nmeee bia saa fit fat daano nba ki Yennu kõõõõ dansariki? ¹⁵ Yennu-i soor saak yoo nba, yonkoonin tuu baare, ki wuu tanj nja saak yoo nba, nyunmõnn n pubir. ¹⁶ Yennu paar, ki nyant yoo kur; ki binba ki bi kpannib na, nan kpinkpannii damm kur be u panj nie. ¹⁷ U nyint doo diara yanfoon, ki bia te tõõndamm na tuun nan jatit na. ¹⁸ U liatir kpanbara, ki teeb yommii. ¹⁹ U sikint mannteeb nan niib nba be panj ni. ²⁰ Ki kpaanteeb nba ki niib teemm yada na, ki u loont bi mõi, ki nyint nikpera na yanfoon. ²¹ Ki binba be panj ni na, ki u dintib fei, ki bia goi doo diara yiikoo, ²² ki te yentu saa bunbõnn nba naan kpeentij na ni. ²³ U teen digbana panj nan yabint, njan u tuu tan te ki bin nyannibe ki bia biirib, ²⁴ ki te digbana tõõndamm na kpantir jatit, ki te li njmatib, ki bi lin lintir ²⁵ ki turin bunbõnn ni, ki lian nan dayibira na.

13

¹⁻² Yaa piak linba kur, n ban gbata, n bann li kur paaka. N sub nan yaa sub nae. I ki cheemi. ³ Min nan Yennu-e mæk maan, li ki tee min nan yimm kaa; n loon man jii n maame ki pak nano. ⁴ I dõkint yaa ki mi linba nae nan fai; i tee nan tebira nba kan fit teb soo nae. ⁵ Li njmin ki daa yeen siar, ki soõe n tan dukin nan i mæk yan.

⁶ Gbiintir mii piak n maan yoo nba. ⁷ Bee ki i fa faaki? I dukii nan i faak na saa somm Yennuwa-a? ⁸ I koor a yin pak sommœ-e? I yaa yin pak ki sommœ buut boore-e? ⁹ Li-i tee ki Yennu goti sirrr; u saa la bonɲansiar i niwa-a? I dukii a i saa fit kpann Yennu nan yaa kpann nisaarii bianjinba nae-e? ¹⁰ I lukitin lek bore, ɲaan u saa yakii naniwa, ¹¹ ki u paɲ nae saa kooni jijeet. ¹² I barjokit na ki mœk nyoot nan tanpent nae; ki i moniat na ki mœk paɲ nan kpiaruk na. ¹³ Nminin man, ɲaan turin yiar ki man pak, ki laan li joontu nba lek sii tee bianjinba.

¹⁴ N teen siir nan man chibin n saanmaɲa. ¹⁵ N dindann kur bota, Yennu-i jikii kpiin, bee saa teeni? N saa pak n maan ki turœ. ¹⁶ Li pasiar n parcheenn nae tan saa tinnin, kimaan nibiiuk kaa ki saa fit set Yennu tœnni. ¹⁷ Li paak, gbiintir ki la n maan na paak. ¹⁸ N teen siir nan man pak n mœmaama, kimaan n mi nan n mœk monii.

¹⁹ Yennu, a baat a fan pak ki biirime-e? Li-i tee ki a tun nna, n teen siir nan mii ɲmin, ɲaan kpo. ²⁰ Naant man boi bona ɲanlee po, ki a sak nanin, ki n ji kii koor a mii bœriani: ²¹ nyikin ki daa daar n tubir, ki bia daa te ki janmaanii kpimi.

²² Yennu, pakin sinsinn, ki man tur gatu, koo ki a ɲaan man pak, ɲaan ki a turin gatu. ²³ N yanbœmm tee bee? N tun bee ki biirani? N biit tee bee ki a bu nanimi?

²⁴ Bee paake ki a tiin bœrimi? Bee paake ki a ɲmanjintin nan n tee dataak na? ²⁵ A koor a fan jeenime-e? N tee nan tutuuk nae, ki a lekin kinkak-koonne.

²⁶ Bee ki a biirin toonbilankant tumu paaki, halii nan toonbiit nba ki n din tun bisin niɲa na? ²⁷ Ki a baan jarit n taa ni, ki gorii taanmaatir nba kur ki n ɲmaan, ki fiitir n taanmant. ²⁸ Ki li paak, ki n but but nan dadutinn na, ki bia tee nan tintœok tœ liatgbakituk na.

14

¹ Nisaarik daa tee waaminnae ki gbee nan daamii. ² Ti kpaatire, ki suur yian yian nan tipuuk na. Ti boore nan yunyuɲ nba boor bianjinba na. ³ Yennu, a saa gotin koo ki sennin ki bu n buuta-a? ⁴ Bonɲansiar ki fit nyi linba ki yeen ni. ⁵ Yennu daan senn nisaarik manfoor ki jaɲ u ɲmaarii kann nba tee-e, ki u kan fit yakir. ⁶ Lekin a numm ɲaan nyikœ; ɲaant ki wuu be u binbenpaarir ni, li-i tee ki u saa fit.

⁷ Bi-i chœ tiik ki lu, ɲaan dindann be u paak, u tuu jen u manfoor nie ki kpaatir. ⁸ U jiina-i lekii kpet bianjinba, ki u nyakir na kpo tir ni, ⁹ wuu laat nyun, u tan saa binte nan tipaɲ na. ¹⁰ Naan nisaarik tuu kpœ, ki u joontu kure na; ki wuu kpo, u ji be lee?

¹¹ Kpenii nba jit ki ki puub bianjinba, ki mœka koor na, ¹² nnae mun ki niib kpenn, ki ji ki fi. Bi kan ban fir durinya na ni, bi kan ban yerik bi goon ni.

¹³ N sunman ki a bœrin kpeentije, ki ɲaan ki mii bœr leɲ ki saa tuu yoo nba ki a wutoor saa maak, ki a ji senn yoo, ki tan tiar n po. ¹⁴ Niro-i kpo, u saa fit jen u manfoor niwa-a? Naan min saa guur ki la yoo nba ɲane, ki guur nan daamii yoo na nba tan saa gbenn. ¹⁵ Ki a ji kii yiinin, man toon, ki a sii mœk parpeenn nanin, min nba tee a naamii na. ¹⁶ Ki a sii gorii taanmaatir nba kur ki n ɲmaan, ɲaan a kan kan n toonbiiti; ¹⁷ ki a saa nyik chabin, ki tamm n biit po, ki saa piin biit nba kur ki n tun.

¹⁸ Yoo baate ki jojaana tan saa bet baa, ki tanpiit n chat. ¹⁹ Nyun saa lukir tana, ki sajakpera saa baa ki piar tir; nnae ki a biir nisaarik dindann, u manfoor po. ²⁰ Ki a tuu nyann niro, ki yaato ki u ji ki be, ki u numm tuu gbitik kuun ni. ²¹ Ki u waas tuu tan la baakir, ɲaan ki u ki bant, koo u waas na-i dii fei, ki bi ki kumiio. ²² U tuu kpan bant u mœɲ gbanantont nan u ninbadudukit na kœœ.

15

¹ Ki Elifas nba nyii Temann doo ni na jiin a: ² Mayana, Job, mayana. ³ Yandaansœ ki be ki saa pak nan faa yeen bianjinba na, koo ki pak somm u mœɲ nan mœbon-yana nba na. ⁴ Li-i tee ki a bo fit, sœ kaa ki bo saa tin Yennu janmaani; sœ kaa ki bo saa miar Yennu. ⁵ Faa yeen linba na, ɲanne want faa tee nibiiuk bianjinba; a koore a fan dœkin a mœɲ nan yan mœbona. ⁶ Li ki kpaas talas ki man pak biirani; mœbona nba kur ki a pak na, li poɲ biirawa.

⁷ A dukii nan fine tee sinsinn niro nba ki bi mari-i? Yennu nba din nan jojaana na, a din be-e? ⁸ A din gbia lora nba ki Yennu lorimi-i? Yanfoon tee a kuukœ yare-e? ⁹ Siar kaa ki a mir, ɲaan ki ti ki miri. ¹⁰ Ti tumii yanfoon yupeent boore, ki bi tee niib nba ki bi marib a baa liik.

¹¹ Yennu teena parmaasire, ki bee teen ki a yœniri? Ti piak u paak nan sikin-n-mœɲ mœbonae, ¹² ki a mantik donn wutoor ki goriit nan ninɲmitik. ¹³ A donn wutoor nan Yennu-e ki piak biiro.

¹⁴ Nisaarik sii mantik tee popeenn daanœwa-a? Sœ sii fit be fanu nan Yennuwa-a? ¹⁵ Yennu ki teen u malaka nba na yada gbaa. Bi mœɲ ki be kasii u tœonn ni. ¹⁶ Ki

nisaarik nyu toonbiit nan li tee nyun na. Nn, nisaarik tee n̄mabir daano, nisaarik ki m̄ok nyooŋi.

¹⁷ Job, ji gbiintir maa mi linba. ¹⁸ Yandamm wannin barmonii maame, ki li tee baa tumii linba bi yeejamm boor, ki bi ki nyik woonin ni maan ki li b̄ori. ¹⁹ Ki boorganu din kaa bi tiŋ ni, ki soo ki be, ki saa turimm ki bin f̄okit nan Yennu.

²⁰ Nibiiuk nba diin leeb sii be wahala nie, u manfoor ni kur. ²¹ Janmaansooruk fuut tan sii mo u tuba ni, ki fat-teeb tan saa leko yoo nba ki u dukii nan u be u yamani na. ²² Ki u ki m̄ok dindann nan wun nyi bunb̄onn ni, kimaan jukbanjiak guue siar po, ki saa kpiu. ²³ Ki juut guu, a bin di u gbanant. U mi nan u manfoor be daŋ nie; ²⁴ ki biiru tee nan kpanbar jaann na, ki guu a lin leko.

²⁵ Biiru nba na boorike baat daano nba sakin nan Yabint daano Yennu, ki piak biiru. ²⁶⁻²⁷ Ki daano maŋ m̄ok garuk nan m̄oȳetuk; ki teen tub-kpaasuk, ki dia u naagbankoŋir; ki took a wun k̄on nan Yennu.

²⁸ N̄ooe tee joo nba k̄on nyann doi, ki fat n̄ei nba ki li damm chiar ki nyik na, n̄aan tobe tan saa biir doi nan n̄ei maŋ. ²⁹ U kan biar ki m̄okit, ki lin wei; ki linba ki u m̄ok na kan yukiri, ki u yunyūŋ gbaa saa bota. ³⁰ Ki u kan fit nyi bunb̄onn ni. Ki u sii tee nan tiik nba ki muu tuu di u yiini, ki wouŋ n̄ pebir li puuk ki yaat nann nae. ³¹ Li-i tee ki u mantik jatik ki teen toonbiit tumu yada, n̄ann toonbiite sii tee u paauk, ³² ki u yoo n tan fit baari, u saa koore, nan yiinu nba tuu koor bianjinba na, ki ji kan ban binti. ³³ U sii tee nan tiik nba loona tuu suur bonkaa nae, ki bia sii tee nan kpan tiik nba tuu suur li puuk bianjinba na. ³⁴ Binba ki mi Yennu na tan kii m̄ok yaaboona, ki muue tan saa di ki biir n̄ei nba ki bi n̄mab ki maa na. ³⁵ N̄amme tee damm nba lorin toonbiit, ki bia tuun toonbiit maŋ, ki bi para yoo gbee nan kpinkpanii na.

Job m̄omaan

16

¹ Ki Job jiin a: ² N ban gbat m̄obona nba na booruwa, ki chekinii nba ki i teenin na tee gbanantonte. ³ I kpan yaa yii piake yoo kuri-i? I sii loon m̄obonjoontkara yoo kuri-i? ⁴ Li-i bonni tee ki i be n binbeŋ na booru ni, ki n mun be i binbeŋ na ni, n bo saa fit yet yaa piak linba na kurawa. N bo sii gumii n yure nan subinii, ki pak nani m̄obona bonchiann. ⁵ N bo saa chekini nan kpaanii, ki bo sii n̄ammit piak, a lin maan i para.

⁶ N̄aan mi-i yet siari, li ki sommitin; ki li-i tee ki n n̄mini, li ki maakit n gbanantonti. ⁷ Yennu, a te ki n ch̄oka, ki bia te ki bi kpii n n̄aateeb. ⁸ A soorima ki tee n dataak. N tee gbouŋ nan kpaba kuuko, ki niib jiir ki li tee n toonbiit nyinn.

⁹ Ki Yennu jii wutoor ki pat patin, ki goriin nan naŋ. ¹⁰ Ki niib yisimin ki see lintirin, ki pebitin tanpakii. ¹¹ Yennu-e jiin ki kubinin nibiit nuu ni. ¹² N din be parmaasir ni, n̄aan ki Yennu soor n turu ni, ki but butin ki nannin. U jii mine ki n tee jabenn, ¹³ ki yekitin peenii ki li nyi lokir kur po, ki tee peenii nba koo saatin ki teenin daŋ. Linba na lek, n̄aan u ki m̄ok ninbatinu nanin. ¹⁴ U teenin daŋ yoo nan yoo, ki lekinin nan kunk̄onk̄onn̄o na. ¹⁵ Ki n m̄o fabin ki lia liant nba tee botoot liant, ki koŋ dindann, ki kar tanbiinii ni, ¹⁶ ki bui, ki n ninbina tan m̄onn, ki faant, ¹⁷ n̄aan ki n ki tun jat-toonsiari, ki n Yenmiaruu tee barmonii.

¹⁸ Tingbouŋ, a daa b̄orii wahala nba baarimi. A daa te yiinii nba ki n yi, ki li tee barmonii po na kpakint yanni. ¹⁹ Soo be Yendouŋ ni ki saa set n paak, ki pak turin. ²⁰ N yooŋnba laame, ki n nunii nyi ninnyuut, a Yennu n la. ²¹ N loon soo n set n paak ki barin Yennu, nan niro nba tuu barin u yook paak bianjinba na. ²² N bina na saae, ki n ji tok sonu nba saa, n̄aan ki ki jent na.

17

¹ N manfoor gbennu nakina, ki n ji ki fit foi, siar ki tenn ki tee n yari, see kaaok kooe tee n yar. ² Ki n laat soo kur sarikitin bonchiann. ³ Yennu, n piak barmonii, ki a gaar n maan maŋ. Soo kaa ki saa fit pak sommin nan maa yeen linba na. ⁴ A dokin bi yame, ki bi ki banntii. A daa te ki bi nyantimi. ⁵ Barjara ni yet a niro koi u loo ki gaar likirii, ki u waas tan dii fara li paak. ⁶ Ki niib ji dia barjar maŋ motana ki piak biirin, ki baat ki sat m̄osant n numpo; ⁷ N parbiir na n̄man jooŋima, ki n kpinkpant nan taa koor ki tee nan m̄oonii na. ⁸ Binba yaa bi tee niŋamm na, li jekibe, ki bi kur piak ki biirin, ki yeen a n ki tee yentinn̄o kaa. ⁹ Binba dukii a bi be fanu na kpan set dukii nan bi m̄ok monii. ¹⁰ Li-i tee ki bi kur baar set n t̄oonn, n̄aan n kan la nan bi yenokoowa m̄ok yami.

¹¹ N daa gara, ki n lora biir; ki n dindann yaat. ¹² N̄aan ki n yooŋnba yeen a nyiok tee yonsupeen nie, ki yaa yentu naake, n̄aan ki n mi nan n biar bunb̄onn niwa. ¹³ Ki dindann nba ki n m̄ok na tee kpeentiŋe, ki tee siaminba ki n saa door goon, ki li tee bunb̄onn ni. ¹⁴ Ki n saa yiin kaaok na n baa, ki nanwuba nba m̄oon na, ki n saa yiimm

n naa nan n niipoob. ¹⁵ Dindann ji be lee ki n sii daani? Nj mee lari? ¹⁶ Dindann tan kan tok nanin, yoo nba ki n siik kpeentij na.

Bildad mōmaan

18

¹ Ki Bildad, wunba tee Sua booru ni nirɔ na jiin a: ² Job, i booru kii fit njmini-i? Li-i tee ki a nyik ki gbiini, ti bo saa fit pak nanawa. ³ Bee teen ki a dukii nan ti mantik jatik nan bonkobit nae? ⁴ A dont wutoor ki mantik daamii a mɔje. Tingboun na saa fit dɔɔr yann, a wutoor donu paaka-a? Yennu saa chat jojaana na, a lin maɲawa-a?

⁵ Nibiuk muu na saa kpeena, ki li muyeruk ji kan ban di. ⁶ Ki fitir nba be u ɲaak ni na sii tee bunbɔnne. ⁷ U taakaabii tuu be fanue, ɲaan mɔtana u ji gbiatire, ki u mɔɲ kpaanii na te ki u baa tij ni. ⁸ U somm ki kɔɔ laauɲ ni, ki li fir u taa. ⁹ Ki baruk soor u taagbina ki diau. ¹⁰ Bi pii baruk u sɔnu nie, ki baruk na dɔɔ tij ni ki be bɔr ni, ¹¹ ki janmaanii guu lintɔ, ki waa u taanmaatir kur ni.

¹² U tuu mɔke, ɲaan mɔtana u ji be kome; ki biiru see ki guu-u sɔnu ni. ¹³ Ki nar yoona yat u ghanant kur po, ki te ki u kpinkpant nan taa pɔok, ¹⁴ ki nyinno ɲaak nba ki u be u yamani na ni, ki daaro a wun took kpanbar nba tee kuun na. ¹⁵ Ki muu nan sarwuuta saa di u ɲaak, ki lin kpant tanpent. ¹⁶ Ki u ji saa biar ki tee nan tiik nba tuu koor nan jiinawa na. ¹⁷ Ki u sann saa bot durinya na ni, ki sɔɔ ji kan ban tiar u po. ¹⁸ Ki bi saa ber nyinno footib tij ni, ki bia ber nyinno yentu ni, ki kɔɔɔ bunbɔn ni. ¹⁹ Ki u kii mɔk yaaboona, koo tennini. ²⁰ Laa nyii yondo po ki saan tuu yonbaa po, binba kur saa gbat u biiru na po, waat saa kɔɔb ki bin jekir nan janmaanii. ²¹ Linba nae tee toonbiit damm biiru, binba yaa baka kaa nan Yennu na.

Job mōmaan

19

¹ Ki Job jiin a: ² Bee ki i mantik biir n par nan maami? ³ I sukiin yoo nan yoo, ki ki tiin fei nan yaa sukiin bianjinba na. ⁴ Mi-i lekii tun kpetiie, li biiri nlee? ⁵ I dukii nan i cheeme, ki jikit n daamii na ki sent, ki li tee n toonbiit paaki. ⁶ I ki laat nan Yennu-e tuun linba na-a? U pii baruko, a lin soorin. ⁷ Ki n pak u biiru na paak, ɲaan sɔɔ ki gbiint turimi; sɔɔ ki gbat mɔnii nba ki n mɔ loon barmɔnii na. ⁸ Yennu gɔɔr n sɔnuwa, ki n ji kan fit saan; u bɔr n sɔnu ki li be bunbɔn ni. ⁹ U jii n mɔkint kur ki yaat nann na, ki biir n sann. ¹⁰ Ki u boon lokir kur po, ki ɲabir n dindann kur; ki nyikin a man koor ki kpo. ¹¹ Yennu donn wutoor nanin ki li saa yakira, ki dian nan n tee u dataake nan barmɔnii na. ¹² U tuun kunkɔnkɔnna ki bi lekinin, ki gbii bunbunii ki lintir n ɲaak, ki guutin a bin lekin.

¹³ Yennu te ki n ninjamm yɛtima; ki n tee saamo ki tur binba bo mima na; ¹⁴ ki n nikpiimm nan n yɔɔsnba na seet n boor. ¹⁵ Binba ki n bo gaamm saauɲ n ɲaak ni na tamm n powa; ki poob nba tee n ɲaatoontunna na ji dian nan n tee saamo, koo boorganue na. ¹⁶ Ki mi-i yiin n toontunno, u ki toon, mi-i lekii barimɔ maa wun sommin gbaa. ¹⁷ N nubiru paak n ɲaapoowa, ki n mɔɲ ninjamm ki fit nakiimi. ¹⁸ Ki waas yisimin ki laan, yoo nba ki bi lan. ¹⁹ Ki n yɔnanmɔnii goriiin ninkplanii; ki binba ki n mantik lom n na yɛtin; ²⁰ ki n gbananbɔɲ laak n kpaba paak; ki li tenn waan nan n manfoor n bo gbenn.

²¹ Yimme tee n yɔɔsnba. Tinimin ninbaauk. Yennu nuue faa birin. ²² Bee ki i waa mukisin nan Yennu nba mukisin bianjinba na. Yaa turin parbiir bianjinba na, li ki janji-i?

²³ N sunman ki sɔɔ n bo tiar n mɔbona nae, ki sɔbir gbouɲ ni, ²⁴ koo ki bo jii sirik ki jab n mɔbona na tann paak, ki lin te lii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ²⁵ N mi nan n Tinntɔɔ be, ki tan saa baar tingboun na ni li joontu, ki sommin. ²⁶ Yiaru-i lekii biir n gbananbɔɲ na, ɲaan n sii be n ghanant nie ki la Yennu. ²⁷ N saa lau nan n mɔɲ ninbina, ki u ji kii tee saamo.

Ki n kɔɲ pardɔonn, kimaan yaa yet a, ²⁸ "Nlee ki ti saa teeno tonti-i?" Ki i kpaan yaa saa jii linba ki nyiirin ki lekin. ²⁹ Mɔtana i ji tin jukbanjiak na janmaanii, kimaan yanbomm paak ki Yennu saa donn wutoor, ki jii u jukbanjiak na ki dat niib tuba, ki li saa te yin bann nan sɔɔ be ki tee buut daano.

Sofar mōmaan

20

¹ Ki Sofar, wunba tee Naama booru ni nirɔ na jiin a: ² Job, a ɲmat n yame, ɲaan n mɔk sukuru ki saa tura gatu. ³ Faa yet linba na tee sukite, ɲaan n mi maa saa jiina bianjinba.

⁴ Barmɔnii, a mi nan laa nyii yaayoo ni, yoo nba ki Yennu din nan nisaarik tij na paak ki tan tuu mɔtana, ⁵ nibiuk ki ban mɔk parpeenn ki li yukii. ⁶ Ki u dont-n-mɔɲ saa

fit kpaat ki tuut sanpaak, ki u yur siit sanpagbant, ⁷ njaan u tan saa bote nan tanbiinii na, ki binba tuu miiwa na ji sii birise nan waa saan siaminba. ⁸ U saa bote nan damiit na, koo nan faa tuu la yirintu bianjinba nyiok na, ki soo ji kan ban lau. ⁹ Ki u saa yaat siaminba ki u tuu koo na, ki bot. ¹⁰ Ki u waas tan saa jiin waa fat linba nandamm boor na. ¹¹ U gbanant tuu paane, ki mok pan, njaan li kan yukiri ki li saa kpanat tanbiinii.

¹²⁻¹³ Toonbiit tumu mantik man ki turɔ, ki u tent siar u mok ni, a li man u manɔ. ¹⁴ Njaan jeet na tuu toje u poor ni, ki toj ki tee nan lobii nba tee bianjinba. ¹⁵ Nibiik tuu tan wukit mokint nba ki u jan nae; Yennu-e tuu tan nyinnir; wuu lekii nakir u poor ni. ¹⁶ Nibiik nba nak linba tee nan lobii nae, li kpiue nan waatouj nba junt ki kpi bianjinba na. ¹⁷ U kii be u manfoor ni ki tan la kpan nba sii puub nan moka na, koo ki la naabiin nan siat puub nan kpenii na. ¹⁸ U tan saa jii waa tun la linba kure ki tur; ki tan kii mok yaak nba saa di u mokint na, ¹⁹ kimaan u tuu diin nandamm nae, ki bi be fara ni, ki bia fiar jei nba ki leeb maa na. ²⁰ Ki siar ki kpeent u nianchiɔj na. ²¹ Wuu dii yoo nba, siar ki tenti. Motana, u mokint gbennue na. ²² U mokint na nba yab bianjinba na, njaan ninbaatir saa baarɔ ki biirɔ. ²³ Njaant ki wuu di linba kur ki u loon. Yennu saa donn wutobiir ki dat u tubir. ²⁴ Yoo nba ki u koor a wun chiar nyi kutbin jukbanjiak ni na, kutmont torbanne saa yeko ki birɔ. ²⁵ Ki peenii na daat saa nmuu saar u gbanant, ki li mɔporimii nba nmuu siaminba na, sɔn sii nyi lej, ki u yan saa put, ki janmaanii n soorɔ. ²⁶ Ki linba kur ki u mok na saa biir; muu nba ki niro ki joo na saa di nɔɔ nan u njaateeb kur. ²⁷ Sanpaake fiitir joo na toonbiit, ki tingbouj na di siara ki biirɔ. ²⁸ Ki u mokint na kur saa biir; yoo nba ki Yennu wutoor saa do na.

²⁹ Linba nae tee nibiit nyɔɔt, ki tee joontu nba ki Yennu sennib.

Job mɔmaan

21

¹ Ki Job jiin a: ² Gbiintir maa yeen linba na, li tee pardɔnn maan nba ki n boi-i li poe. ³ Ii turin yaak ki man pak, ki mi-i pak gbenn yoo nba, yi-i looni, i saa fit mia i moi.

⁴ N ki kɔn nan nisaarii kaa, n mi linba paake ki n ki mok sukuru. ⁵ Gotirin man. Nna ki jan nan yii gorin jia-a nan janmaanii-i? ⁶ Mi-i tanji dakin linba teenin na yoo nba, janmaanii nan jjekit tuu soorime.

⁷ Bee teen ki Yennu te toonbiit damm be bi manfoa ni, ki tuu tan kpet, ki bia mokitiri? ⁸ Bi mok waas nan yaaboona, ki be bi manfoa ni ki laatib ki bi kpaatir. ⁹ Yennu ki te bonbiir baat bi jei paaki, bi ki ban be ki janmaanii mokibi. ¹⁰ Nn, bi bonkobit kur pote, ki maar bonbis, njaan ki ki laat daamii. ¹¹ Toonbiit damm na waas lin ki jerime nan pebis na, ¹² ki bia waa kɔnn nan naagbai mɔnii waak. ¹³ Toonbiit damm be bi manfoa ni nan parmaasire, ki tuu tan kpo soon nna, ki daamii kaa.

¹⁴ Toonbiit damm na beer Yennu a wun nyikib. Bi ki loon bin bann Yennu sɔnii. ¹⁵ Bi dukii nan li ki kpaat talas nan bin wei Yennu, koo li ki mok nyɔɔt nan bin miarɔ. ¹⁶ Bi yeen nan bi tɔj pan paake ki bi mokitir, njaan bi mɔj dudukit nba ki bi dukii na, n kan saki.

¹⁷ Taar munjaae ki Yennu donn wutoor, ki te biiru nan bunbɔnn baar toonbiit damm paak a wun dat bi tuba? ¹⁸ Taar munjaae ki u pebirib nan wonpaaruk nba tuu yat mɔpɔnt, koo nan bianjinba ki wonpaaruk tuu pebir tanbiinii ki yaat nann na?

¹⁹ Ki i yeen nan Yennu daar bik tubir, u baa toonbiit paake. Aaii. Njaant Yennu n dat toonbiit damm na tɔj tuba. Njaant ki wun tun nna ki lin wann nan li tee bi tɔj toonbiit paake. ²⁰ Njaant ki toonbiit damm na n gaar bi mɔj tubdatu; njaant ki bin la Yabint Yennu wutoor tonu. ²¹ Li-i tee ki niro manfoor gbenn yoo nba, u baka tuu mantik be u waas po nan bi mok parpeenni-i? ²² Nisaarik saa fit tur Yennu nba dia yent damm nba tee yiikoo damm na kpaaniwa-a?

²³⁻²⁴ Nisiab tuu be ki mok laafia ki saa tuu daar nba ki bi saa kpo na; ki bi tuu kpo nan parpeenn, ki kpenn dafur; ki be gbanannant ni. ²⁵ Nisiab mun tuu be ki parpeenn kaa nan waama; bi tuu be bi manfoa ni, ki tan kpo nan parbiire. ²⁶ Njaan bi kur lek tuu tan kpo ki bin piibe, ki nanwuba n koo bi kur.

²⁷ N mi dudukbiit nba ki i mok ki jiin n po na. ²⁸ Ki i boi a, "Nijaann nba na njaak be lee motana? joo nba tuu tuun toonbiit na." ²⁹ I tuu ki piak nan bonsunsommiti-i? I mi labaar nba ki bi tuu piaki-i? ³⁰ Daar nba ki Yennu wutoor tuu do ki wun dat niib tuba na, toonbiit daanɔe tuu tan foon. ³¹ Soo kaa ki saa fit pak biir toonbiit daanɔ, koo ki pa jiinɔ waa tun linba kur. ³² Yoo nba ki bi tuu jiuu saa nana kaat ni, ki saa birɔ kaauk ni na, niibe tuu guu u kaauk na. ³³ Niib tusaee tuu be u kupiinu ni, ki tant tuu tan paan u paak soon nna.

³⁴ Ki yimm, ki i koor a yin maan n par nan baryana. Gatunba ki i teenin na kur tee faake.

22

Labafaant taar muntaa
(22.1-27.23)

Elifas mōmaan

¹ Ki Elifas nba nyii Temann doo ni na jiin a: ² Nisoo be-e, halii nan binba mantik tee subindamm nawa, bi soo be ki mok nyoot Yennu boori-i? ³ A toonjana mok nyoot Yennu boori, koo faa be ninjantin binbej na mok sommir ki teeno-o? ⁴ Li ki tee faa mantik waa Yennu na paak kaa, ki u yakii nana, ki bu a buuti. ⁵ Aaai, faa mantik biir na paake; li tee toonbiit nba kur ki a tun na paake. ⁶ Faa saa te ki a ninja n pa likirii ki jiina na, ki a ji gaar u liant njaan nyiko yann, ki u ki mok waa saa lia linba. ⁷ A yet, ki ki tur binba bak na nyun, ki bia yet ki ki dinn binba ki kon mokib na. ⁸ Ki a jii yiikoo nan pan ki fat tij na kur. ⁹ Li ki tee a yet fan somm pakoi kuukoo kaa, njaan a bia fat kpeebii bona ki njanjib. ¹⁰ Nanne teen ki bootit lint, ki a ji gbee nan janmaanii. ¹¹ Ki li mantik bon, ki a kan fit la, ki nyunmōnn piina.

¹² Yennu ki be Yendouj ni kaawa-a? Ki njaabira na be sanpaapo, njaan ki u gorii sikint bi paaki. ¹³ Njaan ki i bia lek boi a, "Yennu mi bee? U buu sanpagbant nie, ki tan saa teen nlee ki bu ti buuti?" ¹⁴ I dukii a sanpagbant na dōkinoe, ki u lin somm sanpaapo ki ki laati.

¹⁵ A loon fan somm sōnjot nba ki toonbiit damm yoo tokii nae-e? ¹⁶ Nyunmōnn diibe yiama, njaan ki bi yoo daa ki baari. ¹⁷ Namme tee niib nba yet Yennu, njaan dukii nan u kan fit teenib siar na. ¹⁸ Yennu nae lek te ki bi mokitir. N ji ki fit bann toonbiit damm na dudukit nba tee. ¹⁹ Ninjamm na kparamme, ki binba ki tuun biit na laa, yoo nba ki bi la toonbiit damm na laat tubdatu. ²⁰ Barmōnii, Yennu biir ti datai nae, ki muu dii biir bi mokint a.

²¹ Li paak, Job, manjot nan Yennu, ki nyik, ki daa nyiirō nan u tee a dataake na; li-i tee ki a tun nna, njaan u saa teen piisin a paaka. ²² A gaar u wannu nba ki u teen; ki teen u maan na a par ni. ²³ Nn, a sikin a mōj ki jen Yennu boor, ki nyinn toonbiit nba kur tuun a njaak ni. ²⁴ Lubin a salima na, ki lu a salima nba njan na kpenkoouj na tanbiinii ni. ²⁵ Njaan ki Yabint Yennu-ii tee a salimmōna nan salimpeena, kii kpek kii guua. ²⁶ Ki a sii yoo tee Yennu yada, ki bia bann nan hōoe tee a parmaasir nyakir. ²⁷ Yoo nba ki a miarō, u saa tura gat, ki a mun sii dia mōsonn nba ki a lor nana. ²⁸ Ki a saa nyann linba kur ki a tuun, ki yentu sii yentir a sōnu ni. ²⁹ Yennu-e sikint karinbaandaano, njaan tint sikin-n-mōj daano. ³⁰ U saa fat nyinna, li-i tee ki a ki tun kpet, njaan tuun linba njan.

Job mōmaan

23

¹ Ki Job jiin a: ² N bia lek daa yeene, ki jikit n daamii ki beer Yennu. N kan fit nyik ki daa kurii. ³ N sunman ki n bo mi maa saa lomō siaminba, kii mi maa saa tokin sian ki saan u boor. ⁴ N bo saa jii n daamiie ki turo, ki noi moniak kur a lin sommin. ⁵ N loon man bann linba ki u saa yete, nan waa saa turin gat, bianjinba. ⁶ Yennu saa jii u pan na kur ki kon nanima-a? Aaai, u saa gbiint ki turime, li-i tee ki n pak. ⁷ N tee ninjano, n saa fit pak nan Yennu-wa; ki u saa njaan yann nan n ki mok biiti.

⁸ N lon Yennu yondo po, njaan ki u kaa lej, ki bia lomō yonbaa po, ki ki lau. ⁹ Yennu be u toona ni niigaj po nan niidiitu po, njaan ki n bia lek ki lau. ¹⁰ Njaan Yennu mi taanmaatir nba kur ki n njaama. Li-i tee ki u bikinin, u saa la nan n yeene. ¹¹ N waa sōnu nba ki u gann na nan barmōnii, ki ki turin siar po.

¹² N yoo tuun linba ki Yennu senn nae. N tuun waa loon bianjinbae; n ki tuun n mōj nba loon bianjinba kaa.

¹³ Yennu ki ban lebitir. Soo kaa ki saa fit kon nana, koo ki gōor waa loon wun tun linba. ¹⁴ U saa gbeen waa lor a wun tun linba ki turima; lor manj tee u lora nba ki u mok na yenne; ¹⁵ li paak teen mi-i dukin linba na kur po, ki n jekir ki tiino janmaanii. ¹⁶ Yabint Yennu te ki n parcheenn bot, ki li kōnin jijeet. ¹⁷ Njaan bunbōnn na kan fit te ki n njmini, bunbōncheenn nba dōok n numpo na.

24

¹ Bee teen Yennu ki senn buut daar nan li yoo ki tur binba waa na, ki bia bu buut ki turib bi mōnii?

² Ki niib chari tij terii tana, a bin gaar tinii ki pukin; ki jaan pei ki pukiib bi mōj pei po. ³ Bi njaab bonii nba tee kpeebii yara, ki bia gaan pakoi naakookii ki sent pana nba ki pakoi dii na paak. ⁴ Bi fiar nandamm ki miinib bi mōnii, ki mukis talasdammi ki bi tiin borii.

⁵ Li paak ki nandamm na ji kpaan jeet kunkoouk paak nan bonii na, ki siar boor ji kaa ki bi saa lon jeet ki tur bi waasi. ⁶ Ki li kpaab talas nan bii jaan jeet, siab kpaant ni, ki bia pɔ loona, toonbiit damm kpaant ni. ⁷ Ki bi doo goont nyiok yann, ki ki mok baa pin linba; bi ki mok siar ki pin waati. ⁸ Ki saak nba baa joot ni na matikitib, ki bi tikii tanfiat ni a bin gur.

⁹ Ki toonbiit damm na jikit waas nba ki bi baanba kaa na, ki teeb yommii, ki gaan nandamm waas ki sent pana nba ki namm nandamm dii na paak. ¹⁰ Ki nandamm na nyi yann, ki ki mok liant nba ki bi saa lia, ki jaan jeet, njan lin kon, ¹¹ ki to kpai ki war kpan, ki nmakii daan tiloona ki tee daan, njan ki nyunyukuru mokib. ¹² Ki doo na ni, binba la dani nan binba kpenn na mo fabin sanpaapowa, njan Yennu ki gbiin bi miaru.

¹³ Nisiab yet yentu nawa; bi ki bann li paaki, ki bia ki waa laa saa siaminba po. ¹⁴ Ki nikpiiruk tuu fiir sanyafaar ki saan kpi nandamm, ki nyiok ki u tee nanyuko. ¹⁵ Joonbaaruk tuu guu daajobonbiir n baare, ki wun dokin u numpo, a soo ji daa banto. ¹⁶ Nanyukii koo nei ni nyioko, njan borii bi moɲ yonnu ni, bi ki loon yentu. ¹⁷ Bi tiin yonnu ni yentu na janmaaniie, njan bunbonn ki mokib janmaanii.

((Sofar mɔmaan))*

¹⁸ Ki Sofar jiin a: Nyunmonn tuu tan di toonbiit daano, ki tin nba tee u yar na, Yennu motont be li paak; ki u ji kan ban saan ki tun u kpaab na ni. ¹⁹ Bianjinba waruk nan yonkoonin tuu koor marin na, nnae mun ki yanbondaano tuu tan bot tin na ni. ²⁰ Ki u naa gbaa ji ki tian u po, ki nanwuba tuu moou, ki biiro nan tibiauɲ na. ²¹ Li tuu baar nna, kimaan waa tuu njanjit pakoi na, ki bia ki mok ninbatinu nan kanmata na paak. ²² Yennu tuu jii u paɲe ki biir nijaana; Yennu tuu tume, ki toonbiit daano n kpo. ²³ Yennu saa fit te ki u be u yamani, njan ki u ninbina paa u paak yoo kur. ²⁴ Toonbiit daano mokitik ki wei, njan u tuu tan koore nan moot na, ki bia koor nan kinkakir nba ki bi tuu choo na. ²⁵ Soo be ki saa fit noi nan linba na ki tee nna-a? Soo be ki saa fit pak nan n mɔmaan na ki tee barmonii-i?

Bildad mɔmaan

25

¹ Ki Bildad, wunba tee Sua booru ni niro na jiin a: ² Yennu-e mok yikoo, li njan ki ti kur n tino janmaanii; u te ki parmaasir be yendouɲ ni. ³ Soo be ki saa fit kan malakanba, binba tuun u boor nawa-a? Siar boor be ki yabint Yennu yentu na ki yentir leni-i? ⁴ Soo sii fit be fanu koo ki yeen Yennu boora-a? ⁵ Nmaarik yentu koo nmaabira yentu gbaa, li ki yeen Yennu boori, ⁶ nja ji boi nisaariki, wunba tee nanwubir ki tee bonnumook na? Nisaarik nyoot tee be Yennu boori?

Job mɔmaan

26

¹ Ki Job jiin a: ² A mantik mok sommir nlee ki teen min janandaano nan butimoo na? ³ Nlee ki a mantik teen kpaanjanii ki biitir a bannu ki teen min jatuk na? ⁴ A dukii nan nmeee saa fit gbiint a mɔmaan na kuri? Nmeee somma, ki a fit pak nna?

((Bildad mɔmaan))*

⁵ Ki Bildad jiin a: Kpeemm sei nba be nyun ni, tinpoor ni na jekire. ⁶ Kpeen tin na loot yaee Yennu boor; ki siar ki dookir u boori. ⁷ Yennu-e tant sanpaak nba be niɲarɲ po na, ki jonɲ tingbounɲ na, ki siar ki diari. ⁸ Yennu-e gbeent sanpagbounɲ na nan nyun, ki diar, ki li kpiasu na ki te li puti. ⁹ Njoo lat sanpagbounɲ, ki li dook nmaarik. ¹⁰ Njoo te ki sanpaak nan mokgbenjir chet leer, ki bia bokit yentu ki nyinnir bunbonn ni. ¹¹ Wuu tani njan jaantarii nba dia sanpaak na yoo nba, ki bi damm ki jekir nan janmaanii. ¹² U paɲe ki u jii ki nyann mokgbenjir, ki bia jii u bannue ki biir mokgbenjir ni bonsusoouk nba ki bi yiu Rahab na. ¹³ U foome te ki sanpaak yeen. U nuue kpui bonsusoouk nba tiin a wun paak na. ¹⁴ Njan linba na kur tee u paɲ na waame, njanne tee lokinii nba ki ti gbat. Nmeee saa fit bann Yennu nba mantik mok paɲ bianjinba?

Job mɔmaan

27

¹ Ki Job jiin a: ² N por Yabint Yennu nba fo na, wunba ki sak ki turin monii, ki te ki n binberɲ tonɲ na sann ni, ³ Yennu nba daa turin manfoor ki n be na, ⁴ n kan ban jii n mob ki pak bonbiir, ki n jerin bia kan ban faar faaki. ⁵ N kan yet a linba ki i piak na tee

* 24:17 24.17 Sofar sann kaa bi sobu ni; njan ti mi nan u mɔmaame na.

* 26:4 26.4 Bildad sann kaa bi sobu ni; njan ti mi nan u mɔmaame na.

barmonii. N sii kpan see nan n ki biir siare, ki saa tuu n kuun daar. ⁶ N sii yoo yeene nan n mok monii, kimaan n dudukit beerin daa kur nan n ki biir siari.

⁷ Binba kur tee n datai ki kon nanin na, bin la tubdatu nan toonbiit damm na. ⁸ Dindann boor bee ki toonbiit damm moki, yoo nba ki Yennu tan saa boi bi manfoor po na? ⁹ Yennu saa gbat bi monii, yoo nba ki daamii baariba-a? ¹⁰ Bi bo sii loon parpeenn nba ki u teemm nae, ki meio yoo kur.

¹¹ Naan ki man wanna Yennu panj yabint nba tee bianjinba, ki bia kat wanna Yabint Yennu nba lor bianjinba. ¹² Naan i ponj la linba kur ki u tuma, ki bee teen ki i piak baryana na?

*((Sofar momaana))**

¹³ Ki Sofar jiin a: Yabint Yennu nba daar tondamm nan toonbiit damm tuba bianjinbae na. ¹⁴ Bi saa fit mar waas bonchiann, naan bi tan saa kpi bi kur tobii nie, koo bi waas tan kii di gboot. ¹⁵ Ki binba saa tenn na, yiarie saa kpib, ki bi pakoi tan kan mo fabin bi kuun po gbaa. ¹⁶ Toonbiit damm na tan sii mok likirii nba ki bi kan fit kan, ki bia sii mok liant bonchiann, ¹⁷ naan ninanoe tan saa liar, ki niburchimo n yent u likirii manj. ¹⁸ Toonbiit damm na maa jei, ki li tee nan nanaat gbandiat nae, koo ki tee nan sukir nba ki kpaguuro be li ni na. ¹⁹ Toonbiit damm manj tan saa door goon ki bi mokint na be-e, bi-i tarji fiir yoo nba, bin ji got kon bi mokint manj. ²⁰ Janmaanii tan saa kpirib nan nyunmonn nba tuu sik bianjinba nae, ki wouj n pebirib nyiook ki yaat namm. ²¹ Yondo po wouj nae saa pebir ki nyinnib bi jei ni; ²² ki li saa da gar bi paak, ki kan tinib ninbaauk, ki bi lek sii koor a bin chiar paak. ²³ Baa sii tiin na, wouj na fuur sii waas beerib, ki jeentib nan biiru panj.

28

Ki jiin yanfoon dontir po

¹ Kut bootit be ki tee siaminba ki bi gbii salimpeena. Boa be ki tee siaminba ki bi jammi salimmona. ² Niib gbii tij ki nyint kut li ni, ki naan tana ki nyint kutmont li ni. ³ Niib gbii boot sunsunt, ki baat tinpoor ni, ki kpaan kut nba be bunboncheenn ni, ⁴ ki li fok nan niib nba koo siaminba, koo ki fok nan siaminba ki nisaarik saa baar. Ki niib gbii kut boot-tintant, ki saa tuun lej bi kuukoo, ki tob nmiit ki siik bootit na ni. ⁵ Tij nba ki jeet nyi li ni na, li tije bia di muu tinpoor niwa. ⁶ Ki tij na tana mok tanbinyinyira nba daauk paar, ki li tanbiinii mok salima, ⁷ ki kanbiok kaa ki laat sonu nba saa kut bootit na ni. Ki juuk bia kaa ki ban yukir ki gar li paak. ⁸ Yanbor koo bonkob-susoleeuk taar ki ban nmaa sonii nba ki soo kaa lej manj.

⁹ Nisaarii gbii tana nba paar paake, ki gbii joot nyaka ni. ¹⁰ Baa gbii ki faa sonii tana ni na, ki bi laat tanbinyinyira nba daauk paar. ¹¹ Bi gbii ki baat kpen yur po, ki nyint linba be bor ni paanu. ¹² Naan lia nie ki a saa la yanfoomi? Lia nie ki ti saa tumii ki banni?

¹³ Ti kan la yanfoon nisaarii boori. Soo ki mi li nant nan barmonii. ¹⁴ Ki mokgbenja nan moka nba sumii yeen a, a kan la yanfoon bi ni. ¹⁵ A kan fit jii salimpeena koo salimmona ki daa yanfoomi. ¹⁶ Ki salima nba nan nan tanbinyinyira nba daauk paar, naan li nyoot kan fit yekin nan yanfoomi. ¹⁷ Li mok nyoot ki gar salima, ki bia mok nyoot ki gar salima seŋ, koo seŋ leer nba daauk paar. ¹⁸ Yanfoon nyoot yab gar tanbinyinyira nba kur be ki li daauk paara. ¹⁹ Ki tanbinyinyira nba daauk paar nan salinjana na, naan li nyoot kan fit yekin nan yanfoon nyooti.

²⁰ Yanfoon nyi lia nie jikii? Lia nie ki ti saa tumii ki banni? ²¹ Bonfosiar kaa ki saa fit lari; noon nba lek yuuk sanpaapo na, naan u kan fit lar. ²² Ki kuun nan biiru yeen a bi gbia bi yaae ki jiin yanfoon po.

²³ Yennu kuukooe mi li sonu, ki mi siaminba ki u saa lon yanfoon, ²⁴ kimaan u laat tingbouj na kpini, ki laat linba kur be sanpabouj na lon ni. ²⁵ Yoo nba ki Yennu din tur wouj yiikoo, ki bia bikin mokgbenjir yabint nba tee bianjinba na; ²⁶ yoo nba ki Yennu din senn sennu ki tur saak, nan satianii nba sii tokii siaminba na; ²⁷ li yooe ki u din got yanfoon, ki bikin li kpaiu, ki sak nan li nan.

²⁸ Ki Yennu yet nisaarik a, "A tin min Yennu janmaanii, nannee tee yanfoon; ki bia nyik toonbiit tumu, nannee tee bannu."

29

Job majoontik ki jiin u binbej po

* **27:12** 27.12 Sofar sann kaa bi sobu ni; naan ti mi nan u momaame na.

Job mɔmaan

¹ Ki Job piin ki ŋamii piak a: ² N sunman ki n binbeŋ na bo saa ŋmat ki tee nan Yennu nba din guun bianjinba nae. ³ Yennu din yoo be nanin, ki teenin yentu, yoo nba ki n somm bunbɔnn ni na. ⁴ Li din tee sakir nba ni ki n mɔkitire, ki Yennu yookit nanin, ki tee piisin n ŋaak paak, ⁵ ki Yabint Yennu be nanin li yoo, ki n waas kur be n boor ki lintin. ⁶ Ki nei nan buunii teenin biin bonchiann, ki n kpan tiinii pia nan tana niŋa. ⁷ Yoo nba kur ki doo na saakab lakin, ki n saa maa n kar bi sinsuuk ni; ⁸ naasinpaauŋ na tuu fiir chate yoo nba ki bi lan, ki jakpera na n fiir set, ki li want nan bi chɔrimin. ⁹ Niib na tɔɔndamm tuu ŋmin fuute; ¹⁰ binba tee nijaana na mɔŋ tuu ŋmine.

¹¹ Ki binba kur lan, koo ki gbat n labaari, bi tuu piak linba ŋane ki jmin maa tun linba po. ¹² Nandamm na-i mɔ yoo nba, n tuu sommibe, ki bia sommit kpeebii nba ki mɔk sommteeb. ¹³ Ki jab nba mantik be ninbaatir ni na piakin, ki n sommit pakoi ki bi laat fat-n-mɔŋ. ¹⁴ Ki n be popeenn binbeŋ kur, ¹⁵ ki tee jɔɔnii ninbinn, ki bia tee wobii taa. ¹⁶ N daan tee nan kpeebii baa nae, ki nyint saamm daamii ni, ¹⁷ ki biir nitont yiikoo, ki fiar binba ki bi diimm na ki nyintib bi nuu ni, ¹⁸ ki yoo dukii nan man wei n manfoor ni, ki tan kpo n ŋaak ni nan pardɔɔnn. ¹⁹ N daan tuu tee nan tiik nba jiina be nyun ni nae, ki bia tee nan tiik nba yiinii mei nan marin na. ²⁰ Ki sɔɔ kur piak ki dontirin, ki n mɔk paŋ yoo kur. ²¹ Ki mi-i tanj kpaan kpaanii yoo nba, niib tuu ŋmine, ŋaan gbiint linba ki n piak na fanu. ²² Ki mi-i pak gbenni, ki bi ki mɔk siar ki pukii li paaki. ²³ Ki n mobona na maant bi para nan bianjinba ki kpaara tuu la saak kpafuur yoo, ki bi para mei na. ²⁴ Ki n tuu laa mɔmiin, yoo nba ki bi kɔɔ birisuk ni, ki n maanunyeen na chekintib. ²⁵ Ki n be bi tɔɔnn ki teemm ŋmakita, ki gar bi tɔɔnn nan kpanbar nba tuu gar u kunkɔnkɔnna tɔɔnn bianjinba na, ki maant bi para yoo nba ki bi be parbiir ni.

30

¹ ŋaan mɔtana, jab nba ki n kperib na laame. Bi baanba mantik tuu ki mɔk nyɔɔt, li paake ki n tuu kan te bin somm n boi ki bin kpakir pei. ² Bi tuu tee jakpera nba mantik ban, ki kan fit tun toonsiar ki turime. ³ Bi mantik tuu tee nandamme, ki kon waab, ki bi ŋman jiin koona nyiok, muuk ni, kunkoouk paak. ⁴ Bi tuu ŋab tutubirae ki ŋman kunkoouk paak, mantik gbetnaatunn jiina nba ki man na. ⁵ Ki sɔɔ kur beerib nan hootii, ki li tee nan bi hoot nanyukie na. ⁶ Ki bi ji kɔɔ tanfiat ni, bootii nba ki bi gbiir jɔɔt loka ni na. ⁷ Ki bi be muuk na ni, ki beet nan bonkobit na, ki taan leeb tiik na ni, ⁸ ki tee nan niib nba ki mɔk yan ki kaa nyɔɔt na, ki bi ber nyinnib tiŋ na ni.

⁹ Mɔtana ki bi ji baat ki laan, ki n ki tee siar, ŋaan tee nilaakir bi boor; ¹⁰ ki bi sarikitin, ki dukii nan bi mantik ŋan ki garime, ki lek baat ki siin mɔsant n numpo. ¹¹ Kimaan Yennu nba te ki n banj ki ki mɔk paŋ na, ki bi ŋmat n paak nan wutobiir. ¹² Ki niib maŋ lekin nan paŋ, ki te ki n ŋmat poor, ki bi koor a bin kpin, ¹³ ki gɔɔr maa saa bot siaminba po, ŋaan koor a bin biirin; ki sɔɔ kaa ki saa gɔɔrib. ¹⁴ Ki bi lekin loka kur po, ki baat ki tan do n yur paaka; ¹⁵ ki janmaanii soorin; ki n baakir bot nan wamaasin na, ki n mɔkint gar nan sanpagbounj na.

¹⁶ Mɔtana, n ji yaa man kpoe na, ki weriku kaa n daamii po, ¹⁷ ki n kpaba chɔɔn nyiok kur, ki n gbanant nba junt nan tont na ki maakit. ¹⁸ Ki Yennu soorin, liatir turu ni, ki ŋmakir n liant ki li tor tor. ¹⁹ Ki u lun bakir ni, ki n ji tee nan tant na.

²⁰ Yennu, mi-i yiina, ŋaan a ki gat jiintin; ki mi-i bia kii miara yoo nba, a ki fiin n po. ²¹ Ki a ŋmanjitin nan daamii; ki diinin nan a paŋ kur. ²² A te wouŋ pebirin, ki te wonpaaruk na lianin. ²³ N mi nan a jikitin ki saa nanin kuun boore, siaminba tee sɔɔ kur kunkunboor na. ²⁴ Bee ki a lekin jabutiŋi? ki u tee daano nba kan fit tun siar, see wun miar ninbatinu po. ²⁵ N tuu ki mɔ sommit niib nba be daamii ni, ki bia mɔk ninbatinu nan talas dammi-i? ²⁶ N daan parpeenn nan yentu poe, ŋaan ki parbiir nan bunbɔnn ji baatin. ²⁷ Ki daamii nan gbananyekitir mantik gbatin, ki daar n tuu daar, ki n be daamii ni. ²⁸ Ki n be bunbɔncheenn ni, ki ki laat yonnu yentu; ki see niwor ni, ki mei sommir po. ²⁹ Ki n piak nan parbiir kunkɔr, ki li mɔnii tee nan mɔbɔk, koo naamioŋ nba mɔ bianjinba na. ³⁰ Ki n gbanant bɔnn, ki di muu nan gbanantouŋ. ³¹ Siaminba ki n tuu gbia jinjeruk nan kpinkpammuk na, mɔtana n ji gbia fabinii nan mɔniie lej.

31

¹ Ki n por kat nan n kan ban got sapaamo ki n niɔŋ n kɔɔu.

² Yabint Yennu yaa wun tun bee ki turiti? U yaa wun pa ki jiin nisaarik nlee, u toona paaki? ³ Yennu te ki parbiir nan biiru baat damm nba tuun toonbiit nae. ⁴ Yennu mi linba kur ki n tuun, u laat taanmaatir nba kur ki n ŋmaan.

⁵ N por nan n ki ban tun bonbiiri, n bia ki ban bikin maa n kpann n leebi. ⁶ ŋaant Yennu n bikinin, bonbikinkar nba ŋan paak, ki u saa la nan n ki tun bonkpetiri. ⁷ Ki

mi-i tun ki kpetiie, koo ki te toonbiit soorin, koo ki n nii tarin jakintie, ⁸ njann ki a njann ki n jeet n biir, koo ki a njann siab n di jeet nba ki n bur na.

⁹ Li-i tee ki n niɔŋ ban koo n loo njapoo ni, ki n bɔr guu-u u diiuk tammɔb ni, ¹⁰ njann ki a njann ki n njapoo n kpant soɔ yoo, kii biaki doo jaloo gado paak. ¹¹ Kuume sii tee tubdatu, li toonbibooru paak. ¹² Li toonbibooru tee muu nba di ki boontire, ki li saa di linba kur ki n mɔk.

¹³ Li-i tee ki n toontunna na yeno baar nan bunburimii n boor, n tuu gbiinte ki diau fanu. ¹⁴ Li-i tee ki n ki tun nna, nlee ki n saa fit baar Yennu boori? Yennu-i tanj baar yoo nba a wun bu n buuti, n saa yet a bee? ¹⁵ Yennu nba turin manfoor na, li Yennu-e bia tur n toontunna manfoor.

¹⁶ N ki ban yet ki ki somm nandammi, n bia ki ban te ki pakɔi be parbiir ni, ¹⁷ koo ki te kpeebii lin kon, njann ki min di. ¹⁸ Laa nyii n bisin niɔa, n tuu diabe fanu.

¹⁹ Ki yoo nba ki n la soɔ be talas ni, ki namii, ki kan fit daa lianti, ²⁰ n tuu turo liant nba ki bi luur nan pekobit nba nyii n pelook nie, ki wun ji pakin nan u par kur.

²¹ Ki li-i tee ki n ban njmab kpeebik, njann mi nan n tan saa di u monii buut boori, ²² njann n kpinkpant n konn, ki tukit nyi n bɔpiat ni. ²³ N kan ban tun li toonbiit booru, kimaan n tiin Yennu tubdatu janmaanii.

²⁴ Ki li-i tee ki n tuu maa salima paak, koo ki yet salima man a, "Fine tee n fat-oo," ²⁵ koo ki piak dont n mɔŋ, n mɔkint na paaki, ²⁶ koo ki ban jiant yonnu, u yentu na paaki, koo ki jiant njmaarik u njant na paaki, ²⁷ a lin te ki n par n chorimm, koo ki turib baakiri, ²⁸ njann yanbɔnboorik na tubdatu-i tee kuun; kimaan maa yet Yabint Yennu weiu na paak.

²⁹ Li ki ban manin yoo nba ki n datai be daamii ni, koo ki li manin yoo nba ki biiru baaribi. ³⁰ N ki ban miar Yennu a bin kpo-o. ³¹ Ki jab nba kur tuun n boor na mi nan n tun gaan saamme. ³² N tun gaan songatae n njak ni, ki ki saak bi doo sonjot ni.

³³ Jasiab koor a bin bɔr bi yanbomme, njann min ki ban dokin n yari. ³⁴ Min ki tiin janmaanii nan niib nba saa yet linba. N tuu ki njmin, koo ki loo diloor kimaan bi sukut paaki.

³⁵ Soɔ kan gbiint maa yeen linba na-a? N pora nan mɔbona nba kur ki n yeen na tee barmoniie. Njant Yabint Yennu n gat turin.

Li-i tee linba kur ki n biirtoo saa pak ki biirin na bo sob siar paak, ki n bo saa lar, ³⁶ n bo saa barir n bɔpiok paak nan parbifaant, ki bo yirir n yur paak nan fokirik nae. ³⁷ N saa yet Yennu-e linba kur ki n tun, ki gonn n yur sanpaapo kii be u toonn.

³⁸ Li-i tee ki n jan tin nba ki n ko naie, koo ki fat bondaano boori, ³⁹ li-i tee ki n dii jeet nba bur li ni naie, njann te kpaara nba bur na kpenn komi, ⁴⁰ njann a te motont nan kunkonii n pia lej, ki daa tee jeet kaa.

Job mɔmaan kure na.

32

Elihu mɔmaan

(32.1–37.24)

¹ Jab bantaa na ji din ki pak siar ki tur Job, kimaan Job din mi u mɔŋ fanu nan u tee popeandaano. ² Njan ki jasoo see ki bookib, ki bi yiu Elihu, ki u wutoor doo; ki u ki fit soor u mɔŋ, kimaan Job din piak ki njamii u mɔŋ, njann nyiirii Yennu-e. (Elihu din tee Barakel bijae, ki tee Bus yaaboonn, ki nyii Ram naakuuk ni.) ³ U wutoor bia din doo Job yooɔnba bantaa na paaka. Bi din ki la sonu nba ki bi saa paan ki gat Job-i; njanne ki li naan nan Yennu tun ki bote na. ⁴ Elihu-e din tee bik lej manj, li paak ki u din guur ki soɔ kur tan pak gbenna. ⁵ Yoo nba ki u la nan jab bantaa na ki fit tur Job gat u na, ki u wutoor doo, ⁶ ki u piin ki piak.

Elihu mɔmaan

N tee bike, njann ki i tee saakab, li paak ki n bo tiin janmaanii nan man beti maa dukii linba. ⁷ Ki n yet n mɔŋ nan n saa te ki yin pak gbooe, yimm nba tee jakpera na n biit i yan nan leeb. ⁸ Njan Yabint Yennu Seeke teen niib yanfoon, ⁹ li ki tee kpetuk kaa teen niib subinii, koo bi kpetuk na n sommib ki bin ban linba njani. ¹⁰ Li paak, n loon ki yin gbiint ki turin. Ii njann man beti linba ki n dukii.

¹¹ N bo gbiine nan sukuru njann ki i piak, ki n guui ki i kpaan mɔbonnjana. ¹² Ki n tee soon nna ki gbiin, ki la ki i gbar, ki ki fit wann nan Job nba yet linba na, u faare. ¹³ Nlee ki i piak nan i la yanfoon boora? Yennu-e tee wunba saa gat ki tur Job, kimaan yimm gbara. ¹⁴ Job bo piak ki teen yimme, u bo ki piak ki teen min kaa, njann n bo kan jiin nan yaa gat bianjinba na.

¹⁵ Job, bi kɔŋ maama, bi ki mɔk jiiinu nba ki bi saa turani. ¹⁶ Baa lek ŋmina na, ŋaan mi-i kpaŋi guu-u? Bi see-e len, ki ji ki mɔk maan nba ki bi saa paki. ¹⁷ Aaii, mɔtana, n ji saa turi n mɔŋ jiiinue, ki beti maa dukii linba. ¹⁸ N kan fit guur nan yoo nba ki n tan saa pakii. N kan fit dia n mɔbona. ¹⁹ Li-i tee ki n tan ki la yiar nan man paki, n saa pute nan kunkɔɔr nba ki bi tuu gbeenir dapaanin na. ²⁰ N kan fit guuri, li tee man pake. ²¹ N kan fit taan i sɔɔ po mɔniok na ni. N ki yaa man pak ki maan i sɔɔ pari. ²² N ki mi baa piak mɔmant bianjinba. Yennu saa dat n tubira, li-i tee ki n tun nna.

33

¹ Job, mɔtana, gbiintir linba ki n yaa man beta na fanu. ² N teen siir nan man yet linba kur be n dudukit niwa. ³ N maan kur yeene, ki n piak barmonii. ⁴ Yennu Seeke namin, ki turin manfoor.

⁵ A turin gatu, li-i tee ki a saa fit. Teent siir ki nɔi nanin. ⁶ Min nan fin tee yomme Yennu boor. Ti kura na, Yennu jii nɔɔnne ki nant. ⁷ Li paak, li ki ŋan ki fii tiinin janmaanii. N kii diinani.

⁸ Maa gbat linba ki a pake na a: ⁹ “N ki tun biiri. N ki tun siar ki biiri. N ki tun kpeti, n nyii biit niwa, ¹⁰ ŋaan ki Yennu la nyiiruk nba ki u jii lekin, ki ŋmanjin nan n tee u dataake na. ¹¹ Ki u bobin jarit n taa ni; ki gorii taanmaatir nba kur ki n chat.”

¹² Ŋaan Job, n yaa man yeta nan a biira. Yennu yab ki gar nisaarik kur. ¹³ Bee teen ki a nyiir Yennu man linba paak teen ki u ki gat nisaarik miaru? ¹⁴ Yennu lek yoo piak, ŋaan sɔɔ ki gbiin maan nba ki u piak na. ¹⁵ Nyiok nba ki niib tuu gɔɔnt na, Yennu piak damiit nan yirintu nie. ¹⁶ U tuu te ki bin gbiint waa piak linbae, ki bi tuu tin janmaanii nan kpaanii nba ki u teemm na. ¹⁷ Yennu piak a lin te bin nyik toonbiit tumue, ki bia gɔɔrib, ki bi daa mɔk dont-n-mɔŋ. ¹⁸ U kan te ki bin la biiru. U saa tinnib ki bin nyi kuun ni. ¹⁹ Yennu teen niro yiaru, ki yekitir u gbanant nan tont, a lin ŋmakitɔ u binberŋ ni. ²⁰ Baatɔɔ mɔb ni ki man, ki u jekpanjit gbaa tuu tone. ²¹ U gbanant tun fɔore, ki u ki naan niro, ki a fit laat u kpaba kur; ²² ki li kan wei nan wun saan kpeentiŋ.

²³ Li pasiar Yennu malakanba, binba tee tusaa tusaa na yeno nba tian niib bi toona po nae saa baar ki tan sommo. ²⁴ Ki malaka na sii mɔk ninbatinu ki yet a, “Ŋaamo, li ki tee wun saan kpeentiŋi. Paatii nba saa pa ki ŋaue na.” ²⁵ Ki u gbanant saa ŋamm pant ki mɔk pan, ²⁶ ki wuu miar Yennu yoo nba, Yennu saa gat turo, ki u saa jiantɔ nan kpinkpammuk, ki Yennu saa ŋamm ŋmant bont kur fanu ki turo. ²⁷ Ki u saa yet niwor ni a, “N tun yanbomma. N ki tun linba ŋani, ŋaan ki Yennu tinnin. ²⁸ U fat nyinnin, ki n ki saan kpeentiŋi, ki daa mɔk manfoor.”

²⁹ Yennu yoo tuun linba nae yoo kur, ³⁰ ki tint nisaarik manfoor, ki teeno parmaasir u manfoor benu ni.

³¹ Job, ji gbiintir mɔtana linba ki n yaa n beta; ŋminin ki ŋaan man pak. ³² Ŋaan li-i tee ki a mɔk siar ki saa yeti, ŋaant man gbatir, ki n sii mɔk parpeenn ki sak nan a mɔk mɔnii. ³³ Ŋaan li-i kii tee nna, fan ŋmin, ki gbiint ki turin, ki n saa wanna faa saa la yan bianjinba.

34

¹ Ki Elihu ŋamm yet a: ² Yimm subindamm, gbiintir n mɔmaan; yimm nba tumii na, ii gbiint man. ³ I mi jemant yoo nba ki i lemmir, ŋaan i ki fit bant yan maan, yoo nba ki i gbatiri. ⁴ Li ji tenn timme n bann linba ŋan. ⁵ Job yeen nan u ki mɔk biiti, a ŋaan ki Yennu yet nan wun turo mɔnii. ⁶ Ki Job boi a, “Nlee ki n sii fa faak nan n mɔk biiti? N mantik la dan bonchiann, ŋaan li ki tee n biit paak kaa.”

⁷ I ban la sɔɔ ki u tee nan Job na-a? U ki ban chɔrin Yennu. ⁸ U biir u yoo nan toonbiit damme, ki lin nan yanbɔndamm. ⁹ U yeen nan li ki ban mɔk nyɔsiat nan niro-i koor a wun tun Yennu loommi.

¹⁰ Gbiintirin man, yimm nba tee bannteeb na. Yabint Yennu saa fit tun bonbiira-a? ¹¹ U pa niib paatii, ki li nyi toona nba ki bi tume, ki diab nan laa kpaab bianjinba. ¹² Yabint Yennu ki tuun toonbiiti. U ki ban tun linba ki ŋan ki tur sɔɔ. ¹³ Yennu gaan u yiikoo sɔɔ boore-e? Sɔɔe guun Yennu durinya na-a? ¹⁴ Li-i tee u loriie, ki u te ki foon jiti, ¹⁵ nisaarii kur saa lakin kpoe, ki ji ŋmat tant ni.

¹⁶ Li-i tee ki a mɔk bannu, fan gbat linba na, ki gbiint linba ki n yeen na. ¹⁷ A piak ki biir kasii Yennu nae-e? A dukii nan u ki loon barmoniie-e? ¹⁸ Yennu piak ki biir kpanbara nan doo diara, yoo nba ki bi ki mɔk nyɔɔt, ki tee tondamm. ¹⁹ U ki taant doo diara po, koo ki sommit mokitɔ ki gar nandamm, kimaan ŋɔɔe teen sɔɔ kur manfoor. ²⁰ Nisaarik saa fit kpir ki kpo nyiok. Yennu-e tuu faa nisaarii ki birib, ki bi kpenn; u tuu kpi nijaann, ki li ki paari. ²¹ U laat taanmaatir nba kur ki niro ŋmaan. ²² Bunbɔnn siar ki be ki bɔn ki yanbondaano saa fit bɔr Yennu li ni. ²³ Li ki kpaa talas nan Yennu n senn

yoo nba ki nisaarii tan saa saan ki wun bu namm. ²⁴ Li ki kpaau talas nan wun fiita ki fit nyinn tɔɔndamm, ɲaan senn siab bi seenu ni. ²⁵ U tuu beribe, ki biirib nyiɔk, kimaan u mi baa tuun toona nba. ²⁶ U daar yanbɔndamm tuba, siaminba ki sɔɔ kur saa fit lae, ²⁷ kimaan bi nyik ki ki waau, ki bia yɛt u sennii weiuwa. ²⁸ Bi mukis nandamm, ki bi fabin ki teen Yennu, ki u gbia bi fabinii nba loon sommir na.

²⁹ Yennu-i kii lor wun tun siar faba, ɲaan sɔɔ kaa ki saa pak ki biiro. Li-i tee ki u lek u numm, nisaarii saa biar yanne. ³⁰ Siar sii kaa ki digbana niib saa fit tumii, ki lin goɔr tondamm, ki bi daa diab ki ɲmanjitibi.

³¹ Job, a pak kat a biit ki tur Yennu, ki sat mɔb nan a ji kan ɲamm tun ki biira-a? ³² A boi Yennu ki u wanna a biita-a? ki a sak nan a saa nyik toonbiit tumuwa-a? ³³ Faa yɛt toona nba ki Yennu tuun na, nlee ki a dukii nan u saa tun faa loon linba? Li tee fine n dukin, n yar kaa; betirit mɔtana faa dukin linba.

³⁴ Yandaano kur set saa sak nanime, ki subirtɔɔ nba kur gbat n maan na saa yet a ³⁵ Job piak waa ki mi linbae; ki waa piak linba kur, yan kaa lenji. ³⁶ Dukint linba kur ki Job yeen na fanu; a saa la nan u pinpakit na tee nan toonbiit daano pinpakit nae. ³⁷ U pukii mɔyɛtuko u toonbiit na po, ti tɔɔnne ki u piak sarikit Yennu.

35

¹ Ki Elihu ɲamm yet a: ² Job, li ki ɲan ki fin yet nan a ki tun ki biir Yennu, ³ koo ki boi Yennu nan, “N toonbiit daamii nlee? Maa ki tun biit na, n nyɔɔt tee lanne?” ⁴ N loon ki man gat fin nan a yɔɔsnba nae mun.

⁵ Gotir sanpaapo, a saa la nan sanpagbant na fɔk nanawa. ⁶ Li-i tee ki a tun bonbiir, li kan teen Yennu siar. A lekii tun ki kpet taar munjaawa, ɲaan li kan daamii Yennu. ⁷ Faa tee popeenn daano na, li sommit Yennu-u? Yennu ki loon siar a boori. ⁸ A yaa toonbiit paake ki a lɔɔ di fara, ki toonɲana nba ki a tuun na, ki li sommitɔ.

⁹ Li-i tee ki niib be mabir ni, bi tuu duune, ki fabin ki loon sɔɔ n sommir. ¹⁰ ɲaan bi ki baat Yennu boor, wunba tee bi naamii daano, ki teemm dindann yoo nba ki bi be werebuk ni na. ¹¹ Bi ki baat Yennu boor, wunba teent subinii na, ki te ki ti mɔk yan ki gar bonkobuk, koo nɔɔɲ nba be kur. ¹² Bi tun buie ki loon sommir, ɲaan ki Yennu ki teemm gatu, kimaan bi mɔk garuk, ki tee toonbiit damm. ¹³ Li ki mɔk nyɔɔt nan bii mɔ mɔnii; Yabint Yennu ki laatib, koo ki gbia bi miaru.

¹⁴ Job, a yet nan a kan fit la Yennu, ɲaan dimin sukuru, a maan be u boor. ¹⁵ A dukii nan Yennu ki daar niib tuba, ki bia ki fiin toonbiit po. ¹⁶ Li ki mɔk nyɔɔt nan fii tun kii piak; li tee barmonii nan a ki mi faa piak linba.

36

¹ Ki Elihu ɲamm yet a: ² Job, dimin sukuru waan, ki gbiint linba ki n yaa man pak Yennu taar ni na. ³ N bannu yab, n yaa man jii maa mi linbae ki wann nan Yennu nba tee n naamii daano na tuun linba ɲan. ⁴ Maa beera linba na, siar kaa ki tee faaki. Faa laat min nba a tɔɔnn po na tee yandaano nan barmonii.

⁵ Yennu mantik mɔk paɲ halii, u ki yisin sɔɔ; siar kaa ki u ki bant li paak. ⁶ U ki te ki toonbiit damm be mɔkmɔki, ɲaan u tuun linba ɲane ki teen nandamm. ⁷ U guu binba tee popeenn damm; u teemm yaak, ki bi dia niib nan kpanbara nba dia na, ki bia te niib teemm choruj mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁸ ɲaan li-i tee ki niib be baana ni, ki di fara, baa tun linba paaki, ⁹ Yennu-e wantib bi toonbiit nan bi garit. ¹⁰ U te ki bi gbiin u kpaanii, ki nyilkin toonbiit tumu. ¹¹ Li-i tee ki bi mɔk mɔsaku nan Yennu, ki waau, bi sii be bi manfoor ni nan parmaasir, ki mɔkitir. ¹² ɲaan li-i kii tee nna, bi tan saa kpoe yann ki saan kpeentij.

¹³ Binba ki mi Yennu na, bi wutoa yɔɔ doe, ki bi-i lekii la tubdatu gbaa, ɲaan bi ki mei Yennu sommir po. ¹⁴ Bi kpenne, ɲaan daa paan, kimaan feie te ki bi kpet yama. ¹⁵ ɲaan Yennu subint niib nan farae, ki dia wahala ki lootir bi tuba.

¹⁶ Yennu-e nyinna daamii ni, ki te ki a la fat-n-mɔɲ a yamani; ki dokin jeet a dindiboor. ¹⁷ ɲaan mɔtana a la tubdatu nan laa jaɲa bianjinbae. ¹⁸ Ii mi ki daa te fobit piinii kpannani, koo ki mɔkint n ɲmanta ki a tan boti. ¹⁹ Li tan kii mɔk nyɔɔt nan fii mɔ kii loon sommir; ki a paɲ na kur ji kan somma li yoo. ²⁰ A daa sun ki nyiɔk n baari, ki tee yoo nba ki digbana niib tan saa kpo na. ²¹ Ii mi ki a tan saa mann tun toonbiit. Yennu tura wahala na, a lin goɔr ki nyinna toonbiit tumu nie.

²² A tiar Yennu paɲ nba yab bianjinba. ɲɔɔe tee wantɔɔ nba chee sɔɔ kur. ²³ Sɔɔ kaa ki saa yet Yennu waa saa tun linba, koo ki pak biiro nan u tun bonbiiri. ²⁴ U yɔɔ laat dontire nan toona nba ki u tuun, li ɲan ki a mun pak donto. ²⁵ Sɔɔ kur la waa tun linbawa; ki ti sii fit be banfɔkira ɲaan lar. ²⁶ Ti kan fit mantik bann u yabint nba jaɲ bianjinba, koo ki bann u bina kann nba tee bianjinba.

²⁷ Yennu-e foon nyun tinj ni, ki te ki li kpantir saak. ²⁸ U te saak nyi sanpagbant ni ki baa, ki teen nisaarii. ²⁹ Soɔ ki mi sanpagbant na nba chari bianjinba, koo bianjinba ki satianii na nyi sanpagbant na ni, siaminba ki Yennu be na. ³⁰ U te sanyikintii yentir sanpagbouj na kur po, naan ki nyun tinj po tee bunbɔnn. ³¹ Yennu nba teen niib jeet bianjinbae na, ki teen jeet ki li yab ki kaa bannu. ³² U tuu kub sanyikintii na u nuu nie, ki tuu tan te lin yek jabenn na. ³³ Satianii na tuu moont wouj baaru poe, ki bonkobit gbaa mi u baaru po.

37

¹ Wouj na tuu te ki n yan n put bonchiann. ² I kura n gbiint Yennu kunkɔr, ki bia gbiint satianii nba nyi u mɔb ni na. ³ Yennu te sanyikintii na purin sanpagbouj ni, ki nyi tingbouj na bokyenn po, ki saa tuut leer po. ⁴ Ki bi tuu gbat u kunkɔr na tintantii, ki li tee u yabint satianii na fuur, ki li sanyikintii yentir yoo kur. ⁵ Ki Yennu piak, ki yaarlituk nan bakiɔnauj toona tuun, ki ti kan fit bann li paak. ⁶ U te sakaana baa tingbouj na paak, ki bia te saajakpera baa. ⁷ U te ki niib toona pɔr, ki wantib ɔɔo Yennu nba saa fit tun linba. ⁸ Ki muuk ni bonkobit na saa bi dindɔɔboa. ⁹ Ki wouj na da ki nyi niidiitu po, ki waat da nyi niiganj po. ¹⁰ Yennu foome maakit nyun na, ki te ki li kpantir nyuntana. ¹¹ Ki sanyikintii yentir ki nyi sanpagbant ni, ¹² ki chari nan Yennu nba loon bianjinba. Ki bi tuun Yennu nba senn bianjinba, durinya na kur po. ¹³ Yennu-e te saak baa ki maant tingbouj; li pasiar u saa te saake n baa, ki dat niib tuba, koo ki lin wannib u lomm nba tee bianjinba. ¹⁴ Job, teent soon waan, naan gbiint. Dukint bakiɔnauj toona nba ki Yennu tuun. ¹⁵ A mi Yennu nba senn bianjinba ki te sanyikintii yentir ki nyi sanpagbant ni-i? ¹⁶ A mi sanpagbant nba jɔɔn bianjinba sanpaapo-o? Li tee Yennu bannchion yaarlituk toona nba tee-e. ¹⁷ Naauko tuu gbata, yoo nba ki niidiitu po wouj tuu da gar tinj na paak na. ¹⁸ A saa fit somm Yennu ki wun lat sanpaak na, ki ɔmmir ki lii wakii nan kut nawa-a? ¹⁹ A wannit taa saa yet Yennu linba; ti yan na liira, ki ti ki mɔk taa saa yet linba. ²⁰ N kan boi man pak nan Yennu. Bee paake ki n saa turɔ yaak ki wun biirimɔ?

²¹ Ki motana yonnu yentu nba be sanpaapo na nyɔkite, ki mantik yeen ki ti kan fit gotiri; ki wouj na da ki yat sanpagbouj na. ²² Ki yabint Yennu nyi niiganj po nan u yentu nba nan, ki baat nan u yentsaakar, ki li mɔk janmaani. ²³ Yennu yiikoo mantik yab, ki ti kan fit baar nakino; u tee popeenn daano ki tuun linba nan ki teen niib. ²⁴ Li paak ki niib kur baakitɔ, u baka kaa binba dukii nan bi tee yandamm na po.

38

Bianjinba ki Yennu tur Job gatu

Yennu mɔmaan

¹ Yennu kunkɔr nyii wouj ni ki pak tur Job, ki yet a:
² A tee ɔmee ki biris n yanfoon po, ki ki mi siar, naan piak mɔbon-yana na? ³ Motana, teent siir na jɔɔ na, ki jiin n buboit nba ki n yaa n boia na. ⁴ A din be yoo nba ki n nan durinya na-a? Li-i tee ki a mi fanu, fan betin. ⁵ Nma poe senn li yabint nba sii tee bianjinba? ɔmee jii ɔmiiuk ki bikin li fokinti? A mi buboit na jiinu kuri-i? ⁶ Bee tee jaantarii ki dia tingbouj na? ɔmee fokin durinya na fiakiri? ⁷ Li daar sanyafaare ki ɔmaabira lakin ki yin yan, ki malakanba yikin nan kpinkpammuk. ⁸ ɔmee goɔr mɔkgbenja na nyun, yoo nba ki li put nyii tinpɔɔr ni na? ⁹ Mine din dokin mɔkgbenja na nan sanpagbant ki pɔbinir, ki li be bunbɔnn ni. ¹⁰ Mine dok ki bir mɔkgbenjir kpaar, ki kpar li tammɔkɔɔka, ¹¹ ki yetir a, "A tuu saan ki dian nna, naan daa gaar, ki a nyunpana na n tuu dian nna na." ¹² Job, faa be a manfoor niwa, a tan ban yet dasiar ki li yenti-i? ¹³ A tan ban yet sanyɔk ki li yent tingbouj na paak, ki nyinn toonbiit damm bi bora niwa-a? ¹⁴ Ki yonnu yentir tingbouj na paak nan li kunkona nan baat na ni, ki li nyɔɔn fanu nan liatir paak nyarimu na, ki bia nyɔɔn fanu nan yɔk paak booni na. ¹⁵ Daar yentu mantik yeen ki tur toonbiit damm, ki li goib, ki bi ji ki fit tuun toonbiiti.
¹⁶ A ban saan nyuntana nba be mɔkgbenjir tinj po na boori-i? A tan ban somm mɔknynun tinj po-o? ¹⁷ Soɔ ban wanna tammɔkɔɔka nba loo kpeentinj nba tee bunbɔnn nawa-a? ¹⁸ A fit bann durinya na yabint nba tee bianjinbawa-a? A jiin turin gatu, li-i tee ki a mi.
¹⁹ A mi yentu koo bunbɔnn nba nyi siaminba-a? ²⁰ A saa fit wannib bianjinba ki bi saa saan fokit koo ki bia jen namma-a? ²¹ N mi nan a saa fita, kimaan a mantik kpet halii, ki din be yoo nba ki n nan durinya na!
²² A tan ban saan ki gon diit nba ki n bekii saak nan sakaana nawa-a? ²³ N bekirire ki guun daamii yoo, nan kunkona nan tobii yoo. ²⁴ A ban saan siaminba ki yonnu nyi nawa-a, koo ki saan siaminba ki yondo po wouj da ki nyi nawa-a?

²⁵ Nmee gbiir bootuk nba ki saak tokii li ni ki baa na, ki bia namm sonu nba ki satianii tokii na? ²⁶ Nmee te saak baa siaminba niro ki koo na? ²⁷ Nmee maant tinkoon na nyumi, ki li te moot kpaatiri? ²⁸ Saak koo marin mok baa-a? ²⁹ Sakaana nan waat naa tee nnee? ³⁰ Nmee te ki nyu wakii nan tana na, yoo nba ki waat baar bonchianni?

³¹ A saa fit taan nmaalore ki lakin loribi, koo ki bobit linba dia nmaajari-i? ³² A saa fit kii nmakitir nmaajara sakir n tuu sakiri, kii biaki nmakitir bob-gbenja nan bob-bis na ki bii chari-i? ³³ A mi sennu nba dia sanpaaki-i? Ki a saa fit te sennu marj n dia tingbouj na-a?

³⁴ A saa fit te saak n yin sanpagbant ni, ki tan baa-a? ³⁵ Ki li-i tee ki a yet sanyikintii a wun nyikint, li kan baar a boor ki beta a, "Timme na." ³⁶ Nmee teen noonii nan korii yanfoomi?

³⁷ Nmee mantik sub ki saa fit kan sanpagbanti, ki labirir ki bin te saak n baa? ³⁸ Saak nae tuu te tant n matik.

³⁹ A loon jeet ki teen yanbora ki bi di, koo ki fit dint yanborbis na ki bi gbooti ⁴⁰ yoo nba ki bi bor be bi tanfiat ni, koo ki doo bi dindoboa ki guu-u? ⁴¹ Nmee dint kinkaati, yoo nba ki bi lin ki kpaan jeeti, ki tee yoo nba ki bi bonbis mo nanin ki loon jeeti?

39

¹ A mi pawann nba maar yoo nba-a? A ban diit ki la paborj matuku-u? ² A mi baa tuu soor poor ki lin wei bianjinba bin tan mari-i? A mi yoo nba ki bi tuu tan maari-i? ³ A mi yoo nba ki bi tuu tan door, ki mar bonbik durinya na ni-i? ⁴ Bi tuu be muuk nie, ki bi waas tuu kpaat ki mok paaj, ki tan yaat, ki ji ki jent.

⁵ Nmee te ki bonii na be muuk ni bi yamani-i? ⁶ Mine turib kunkoouk na, a lii tee bi binbeboor, ki te bi be tinfukirik na ni. ⁷ Ki bi koo ki fok nan doi, kimaan fuut paak; ki soo kaa ki saa fit soorib ki te bin tun toonni. ⁸ Kunkona na paake tee bi linlin boor, ki bi sii di, ki tee siaminba ki bi sii kpaan momaatit ki nman.

⁹ Monaajak saa fit ko kpaab ki turawa-a? U sii loon wun door a naaloor ni nyoyemmira-a? ¹⁰ A saa fit dia bi yeno nan nmiik ki wun ko kpaaba-a? koo ki te wun dat naasok a kpaab nija-a? ¹¹ A sii fit maa u pangarisuk paak ki dukii nan wun tun a toonpaara ki turawa-a? ¹² A dukii nan wun jaan a jeet ki bia tikir jeet na, a jarik paaka-a?

¹³ Naamioj kpinkpant kakii ki yuuk yian yian, njaan u kan fit yukir nan janboonlot na. ¹⁴ Naamioj tuu nyik u jenn tin-yann nie, ki te yonnu n nyikint li paak tanbiinii na ni, ki li tan buun. ¹⁵ U ki mi nan taar saa liar, koo muuk ni bonkobuk saa mann yeerir. ¹⁶ Ki u binbenj tee nan jena marj ki tee u yar na, ki u baka bia kaa nan u paaj saa teen yanni. ¹⁷ Mine din namo jatuk, ki ki turo yanfoomi. ¹⁸ Njaan li-i tee ki u piin nantaar yoo nba, u laa taamm nan taanjakiro nba saa tin bianjinbae. ¹⁹ Job, fine din nan taanii ki bi mantik mok panii, ki turib taanganni-i? ²⁰ Fine namm ki bi fit mobit nan naasuut na, ki bia te ki bi tuu foont foon ki jeent niib na-a? ²¹ Ki bi tuu dia bi taawoka ki parii tij, ki tiin nan bi panii kur ki saa tob. ²² Bi ki mi janmaanii, ki jukbanjiak kaa ki saa te bin tunii. ²³ Ki jatiat nba ki bi taanjakira dia na sii damme ki mok fuut ki nyirii. ²⁴ Naatuna-i tanj peb yoo nba, bi tuu jekire ki kpamm ki loon bin saan. ²⁵ Ki naatunn-i peb kur, bin foont ki jiin, ki bann tob nubiruwa ki tan fit nakinir, ki gbia kunkonkonna saakab nba hoot ki teen sennii nba. ²⁶ Job, kanbiok tumii a boore ki fit yuuk, yoo nba ki u lat u kpinkpant ki tor niiditu po na-a? ²⁷ Baakir tuu guu wun gbat a mobewa, ki tan fit tia u tiok jojaana ni-i? ²⁸ Bi tia bi tiat joot paake ki bia doo tanjagbent paak joot ni, ²⁹ ki tuu be lej njaan gorii laa banfokira, ki guu siar n gar ki bin kpi ki di. ³⁰ Juut tuu tikir ki lint gbanankpeenae, njaan ki jubis na ji nyu son.

40

¹ Ki Yennu namm pak nan Job a: ² Fin nba pakir nan min Yabint Yennu na, a saa nmin amii a saa jiinin gatue-e?

Job moomaan

³ Ki Job jiin a: ⁴ Yennu, n pak jatiwa; n saa jiin a bia? N ji kan bikin nan man yet siari. ⁵ N pon doj pak, ki li gar maa bo saa pak linbawa.

Yennu moomaan

⁶ Ki Yennu namm pak nan Job, ki li nyii wonpaaruk ni ki yet a:

⁷ Motana, teent siir na joo na, ki gat n buboit na. ⁸ A koor a fan wann nan n ki tuun linba nane, ki sennin biit ni, njaan senn a moj nant ni-i? ⁹ A paar nan maa paar bianjinba nae-e? A kunkor saa fit tant sanpaapo nan n yar nawa-a? ¹⁰ Li-i tee nnaie, fan fiir set nan a baakir nan dont-n-moj, ki tur a moj yabint nan nant. ¹¹ Gotir binba mok

* **38:32** 38.32 Li tee nmaajara nba be gan poe.

dont-n-moŋ na, ki kpaar a wutoor bi paak, ki sikinib. ¹² Nn, gotirib ki sikinib, ki biir toonbiit damm, baa see siaminba na, ¹³ ki piin bi kura tiŋ ni, ki baanib kpeentiŋ, ¹⁴ ki n sii tee sinsinn daano nba saa pak donta, ki yet nan a nyann nyannu na a tiorŋ.

¹⁵ Gotir bonkob-gbenjir nba tee yeenn na; mine namo, ki bia nama. U nman moote nan naab na. ¹⁶ Paŋ ki namii u gbanant ni, ki yikoo gbee u nanbona ni. ¹⁷ U joor see sinsonne nan kpek na, ki u taa nanbona mok paŋ. ¹⁸ U kpaba wakiie nan kutmont na, ki u taa tee nan kut laana na.

¹⁹ Njoo mantik tee yaarlituk, n naamii na ni. Ki wunba namo na kooe saa fit nyanno. ²⁰ Ki moot nba saa dinno na pia kunkona paak, ki tee siaminba ki muuk ni bonkobit jerin. ²¹ U doo kunkonii nyakae, ki borii kaar nba see bakir ni na. ²² Ki kunkonii nan warii nba see ki kpia kpenu na linto ki teeno maasu. ²³ U ki tiin nyunmonn janmaanii; ki li-i tee joodann mokir nyun na liato yoo nba, ki u nmin soon nna. ²⁴ Nmee saa fit jooŋ u ninbina njaan sooro? Nmee saa fit soor ki fut u miana?

41

¹ A saa fit soor nyun ni bonsusoouk nba ki bi yiu Lefiatann na nan janpeenu, koo ki bobin u mob nmiiuku-u? ² A saa fit gaan nmiiuk u miana ni, koo ki lok u yak nan janpeenu-u? ³ U saa barima, a fan nyiko ki wun saana-a? U saa barin ninbatinu powa-a? ⁴ U saa lor nana, ki bia sat mob nan u sii tuuna nan yoo nba kaa gbennu-u? ⁵ A saa fit diau nan noonbik na, ki u tuun linba sii maant a toontunna bonpoi na parawa-a? ⁶ Jansooraa saa senn u daauka-a? Ki kpinkpenta saa fit pato ki koiwa-a? ⁷ A saa fit nmuu u gbouŋ na nan jansoorkana, koo ki soor u yur nan kpanporuŋ-aa? ⁸ Siimo yomkoo, ki a ji kan ban bikin a fan siiu, ki a bia kan ban tamm u konn po.

⁹ Ki wunba kur la bonsusoouk manj, u yan tuu nmate ki wun baa tiŋ ni. ¹⁰ Ki bonsusoouk na wutoor-i doo yoo nba, ki li mok janmaanii, ki soo kaa ki saa bikin a wun set u toon. ¹¹ Nmee saa fit leko njaan kan la danji? Soo kaa durinya ni ki saa fit tun nna.

¹² Naant ki man beta ki jiin bonsusoouk na taa po, ki bikin waa gbenj, ki bia mok paŋ bianjinba. ¹³ Soo kaa ki saa fit pokit u poor po wakir, koo ki fut gbakituk nba ki u lia na. ¹⁴ Nmee saa fit te wun yabit u yiaki, u yak nba mok janmaansooruk nyana na? ¹⁵ Waka chaa chunchuuntuko u poor po, ki lakin taab nan leer, njaan wakii nan tann na. ¹⁶ Ki yennkoo kur tur nan leer fanu, ki wamaasin kan fit gar li sinsuuk ni; ¹⁷ ki lakin taab nan leer kenken, ki siar kaa ki saa ban dat ki bokitiri. ¹⁸ Ki wuu chitin yoo nba, muu tuu nyie, ki u ninbina nyirii nan sannayonmonn na. ¹⁹ Ki muyeruk nyi u mob ni, ki musanporii to nyi. ²⁰ Ki munyuut kpan nyi u miana ni, ki tee nan moote di muu bobir loŋ ni na. ²¹ Ki u foon te muu di, ki muyeruk lenii ki nyi u mob ni. ²² Ki u turu na mantik paar, ki wunba tooko, janmaanii tuu soor li daano. ²³ Ki u gbanant kur mok paŋ, li wakiie ki see sinsonn nan kut na. ²⁴ Ki u par wakii, ki u ki tiin janmaanii, ki wakii nan naar na. ²⁵ Ki wuu fiir yoo nba, binba mok panii na gbaa, njaan bi tuu tiin janmaaniie, ki kan fit teen siari. ²⁶ Ki jukbanjiak kaa ki saa fit turu danji, ki kpann, koo peenu, koo kpanchinchimmir kaa ki saa fit turu danji. ²⁷ Njoo njarin, kut fukii nan kinkakir nae u boor, ki kutmont ban nan dakpeeuŋ na. ²⁸ Ki peensau kaa ki saa te wun chiar; ki tana nba ki bi saa jaato tee nan kinkak-lansont na. ²⁹ U yaa boor, gbajar tee nan kinkakjinn nae, ki jab-i yekito kpana yoo nba, ki u laa. ³⁰ Waka nba taab u poor paak na tee nan sipa chaba nae; ki li tuu gbii tinmaatik, ki tee nan diboolanbann na. ³¹ U tuu gbii mokgbenjir na, ki li tee nan nyume daan na, ki te li nmikin, ki tee nan kpame be bobir ni na. ³² Ki wuu saa, punposopeeuŋ nyirii u poor po, mokgbenjir na paak. ³³ Siar kaa tingbouŋ na ni, ki tee nan njo na; u tee bonfoor nba ki tiin janmaaniie. ³⁴ U gorii ki ki gboot bonkobuk nba tee garuk daano gbaa. Njooe tee muuk ni bonkobit kura bat.

42

¹ Ton, ki Job jiin Yennu a:
Job mmaan

² Yennu, n mi nan fine mantik tee paŋ daano, ki mi nan a saa fit tun bona kur nba ki a loon. ³ Ki a boi a n tee nnee ki biris a yanfoon po, njaan ki ki mi siari? Barmonii, n bo piak linba ki n ki bant li paake. Li mantik teen baktinauŋ nan mii mi li paaka. ⁴ Ki fi Yennu yet a man nmin, njaan ki fin pak, ki bia yabir ki jiin a buboit. ⁵ Yoo nba gar, n tuu mi linba ki leeb beerin ki jiin a poe, njaan motana n ji la-a nan n moŋ ninbinawa. ⁶ Li paak, n dii fei nan linba ki n yet nawa, ki mo koo, ki puk tanbiinii nan tanpent.

⁷ Yennu nba pak nan Job ki gbenn na poor poe, ki u yet Elifas a, “N wutoor doo fin nan a yooŋnba banlee na paaka, kimaan i ki pak barmōnii ki jiin n po, nan bianjinba ki n toontunno Job pak na. ⁸ Li paak, jiin naajai banlore nan pejai banlore ki tur Job, ki lii tee maruŋ i moŋ paak. Job saa miar min Yennu i paak, ki n saa gat u miaru na, ki kan dat i tuba nan ki li bo jaŋ nan man dat i tubawa. I ki pak barmōnii ki jiin n po nan Job nba pak bianjinba na.”

⁹ Nanne Elifas nan Bildad nan Sofar teen nan Yennu nba wannib bianjinba na, ki Yennu ji gat Job miaru.

¹⁰ Ton, Job nba miar Yennu, u yooŋnba bantaa na paak na poor poe, ki Yennu te ki u ŋamm mokit, ki li mokit yab gar waa din mōk bianjinba na taar munlee. ¹¹ Ki Job ninjamm nan u niipoob nan u yokperii na kur baar a bin gōno, ki tan dii jaamm u ŋaak ni. Bi din wann bi ninbatinu, ki maan u par nan daamii nba kur ki Yennu teeno na. Ki soo kur turo likirii nan salima baŋ.

¹² Yennu din teen piisin Job binben joontu ni, ki li gar waa din teen piisin u pinpiik niwa. Ki Job ŋamm la pei tusaa piik nan ŋanna, nan laagumiinba tusaa ŋanloob, nan nei tusaa ŋanlee, nan bonii tusir. ¹³ U din ŋamm mar bonjai banlore nan bonpoi bantaa, ¹⁴ ki pur bonposaakak na sann Jemima, ki wunba pukin banlee na tee Kesia, ki bonbik po tee Kerenn Hapuk.* ¹⁵ Poo soo din ki be durinya na ni ki fan nan Job bonpoi na. Bi baa din biit faare ki turib nan bianjinba ki u tur bi ninjamm na.

¹⁶ Job bikinu na poor poe ki u din dii bina kobik nan piinna. U din la yaaboona nan yaaboonlee, ¹⁷ ki ji tan kpet bonchiann ki kpo.

* **42:14** 42.14 Jemima paak tee “ŋmann,” ki Kesia paak tee “bonnunubit nba man,” ki Kerenn Hapuk paak tee “lakbik.”

YAN

Ki jiin Yan gbouj na po

Gbouj na ni mɔk yanii nba ki a sii fit yiin, koo ki piak ki mei Yennu. Yanii man bonchiann, Defid-e din yin. Yan gbouj na bokit paabu munɔmɔe: Gbouj yenn, nan gbouj njanlee, nan gbouj nantaa, nan gbouj nanna, nan gbouj njanɔmu. Baatusir ni, bi yi gbouj mane Saams.

GBOUJ YENN

1

(Yanii 1 -- 41)

Barmɔnii parmaasir

- ¹ Daansiab nba ki gaan biit damm maan
ki bia ki tokii bi binben,
koo ki ki tokii nan binba yaa Yennu kaa na,
parmaasir tee bi yare.
- ² Bi parmaasir nyi baa saak Yennu sennu na niɔe,
kimaan bi dukii sennu man poe yoo kur.
- ³ Li ni booru tee nan tiik nba see kpengbiɔɔ nae,
kimaan u lomm yoo-i baar, u tuu lone,
u tituut bia ki siiri.
Bi toona kur saa fanue.
- ⁴ Naan li ki tee nna kaa biit damm boori.
Biit damm narin tee nan fouj nae,
ki wouj tuu da ki piar yaatir.
- ⁵ Yennu tan saa biir biit damm,
ki namm nan Yennu niib kan lakin taan benu.
- ⁶ Yennu-e nɔmakitir ni namm na ki nyintib bonbiir ni,
naan nibiit na narin kpan tok bi biiru sɔnue.

2

Ki jiin kpanbar nba ki Yennu gannɔ na po

- ¹ Bee ki niib lorin mɔyɛtuk lora?
- ² Bee ki niib lorin lora nba kaa nyɔɔti?
Ki bi kpanbara nan bi yudamm lorin lorbiit
ki jiin Yennu nan daanɔ nba ki u gannɔ na po,
- ³ ki yeen a, "Naant tin nyinn ti mɔɔ bi nuu ni.
Ti nyinn ti mɔɔ bi yent ni."
- ⁴ Yennu kar u naan binbintir paak yendouj ni,
naan laab nan bi lorkpeena man.
- ⁵ U dia wutoore ki teemm kpaanii,
ki jii parbiir ki jek bi gbanu.
- ⁶ U yet a, "N kasii kunkonn Sayɔnn paake* ki n dinn n kpanbar."
- ⁷ Nanne ki kpanbar na yet a, "N saa mɔɔnt linba ki Yennu pake.
U pakin a, 'Fine tee n bija, ki dinnae ki n teen a baa.
- ⁸ Boimin ki man tura digbana na kur,
tingbouj na kur sii tee a yare.
- ⁹ A saa jii kutgbianue ki yeerib,
ki but butib nan boba na.' "
- ¹⁰ Gbiintir man, yimm kpanbara,
jiin linba na ki tumii yan man,
yimm tingbouj na kpanbara:
- ¹¹ Ii jiantir Yennu nan janmaanii,
- ¹² ki gbaan jiantɔ nan gbananjekiruk.

* 2:6 2.6 Sayɔnn din tee Jerusalem bokire.

Nna-i kaa, u wutoor saa doe yiama ki yin kpo.
Parmaasir be daansiab nba baat Yennu boor
a wun nyinnib ninbɔŋ ni na paak.

3

Sanyɔk ni Yenmiaru ki jiin sommir po

- ¹ Yennu, n mɔk datai bonchiann,
binba kon nanin yab halii.
² Bi piak n po ki yeen a, “Yennu kan sommo.”
³ Naan Yennu, fine tee n sommtɔɔ, ninbɔŋ kur ni,
fine teenin nyannu nan parcheenn.
⁴ N yi Yennu-e ki loon sommir,
ki u be u kasii kunkonn paak, ɲaan teenin gatu.
⁵ N tuu dɔɔ nyiɔk ki gɔont, ɲaan ki Yennu guume.
⁶ N ki jee n datai tusaa tusaa nba kook lintin na.
⁷ Yennu, baat. Tintin, n Yomdaano. Dint n datai na biak,
ki te ki bi daa mɔk par ɲba saa paanin dari.
⁸ Nyannu nyi Yennu boor nie.
Wun teen piisin u niib paak.

4

Daajoouk Yenmiaru ki jiin sommir po

- ¹ Yennu, fin nba tee n fat-tɔɔ,
turimin gatu yoo nba ki n fabin tura.
Maa bo be daamii ni, fine bo sommin.
Ii tee burchimo n boor mɔtana, ki gbiint n miaru.
² Yimm niib na, taar munjaae ki i sii dintin fei?
Taar munjaae ki i sii loon linba kaa nyɔti,
ki bia waa linba ki tee barmɔnii?
³ Bant nan Yennu gann niɲamm nae ki teemm u yab.
U gbiintir n fabinii, yoo nba ki n yiino.
⁴ Ii jekir nan yanputuk ki nyik toonbiit man.
Ii tuu kii dɔɔ i dɔɔnii paak soon nna,
yin dukiin linba na fanuwa.
⁵ Mant maruɲ nba took ki tur Yennu,
ɲaan teeno yada.
⁶ Niib bonchiann fabin ki yeen a,
“Yennu, teent piisin ti paak.
Ii mɔk ninbatinu nan timm.”
⁷ Naan faa turin parpeenn nba na chee bi dii
nan bi tilɔna daan nba saa turib linba.
⁸ Mi-i dɔɔr, n tuu gɔɔn n yamanie,
kimaan fin Yennu kɔɔe guun ki dian fanu.

5

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

- ¹ Gbiintir n mɔmaan ki gbat n duna,
² gbiintir n mɔnii ki sommin,
fin nba tee n Yennu nan n kpanbar.
N meia, Yennu.
³ Fine gbia n kunkor sanyɔk ni,
ki yondoer ki n tuu fabin nana, ɲaan ji guu a gatu.

⁴ A tee Yennu nba ki loon biite.

A ki saak biit a boor ni.

⁵ A porj ki loon fan la dont-n-mɔŋ damm.

A ki loon binba tee nɔɔntont damm na maami.

⁶ A tuu biir faak damm nae,
ki bia yisin kpikpiruk nan kpinkpannii damm.

⁷ Naaan a yaa lonchiɔŋ paak ki n fit baat a boor.

N fit jiantira, a kasii nasaakak ni,
ki bia gbaant a tɔɔnn ki teena baakir.

⁸ Yennu, n datai yab bonchiann.

Sommitin ki man tun a loomm.

Nammit a sɔnu fanu ki man tɔkin.

⁹ N datai nba piak linba kur ki tee barmɔnii.

Namm kpan loon bin biire.

Bi mɔmaan kur mariie,

naan ki bi para gbee nan faak nan kpinkpannii.

¹⁰ Yennu, datir bi tuba ki biirib.

Naaan ki bi tiɔŋ lorbiit na n biirib.

Berimm a boor ni, kimaan bi toonbiit kaa bannu,
nan bi mɔyɛtuk nba ki bi mɔk ki jiin a po na paak.

¹¹ Naaan binba kur teena yada na be nan parpeenn,

ki saa fit yin parpeenn yanii.

Ii guu daansiab nba loona na,

kimaan a paaake ki bi mɔk parpeenn.

¹² Yennu, a teen daansiab nba saak a mɔb nae piisin,
ki a lomm tee nan naagbankɔŋir na ki nyintib daŋ ni.

6

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, daa jikit wutoor ki yakii nanimi.

Daa jikit wutoor ki daar n tubiri.

² Yennu, ii mɔk ninbatinu n paak, kimaan n ki mɔk paŋi.

Turimin paŋ, kimaan n bak bonchiann,

³ ki n binbeŋ kur gbee nan daamii.

A saa taantir n sommir po nlee?

⁴ Yennu, baat ki tan tinnin,

jiin a ninbatinu na ki nyinnin kuun ni.

⁵ Sɔɔ ki tian a po kpeentiŋi,

Nmee saa jianta kpeentiŋi?

⁶ N bak nan parbiira,

nyioɔk kur, n dindɔɔnu tuu pɔɔk ninnyuut nie.

N ninnyuut tuu borik n yukpakitire.

⁷ N ninbina mɔr piina, ki n ji ki nyɔɔni,

kimaan n datai nba te ki n mɔ na paak.

⁸ Seetir n boor ni man, yimm biit damm na,

kimaan Yennu gbia n mɔŋ.

⁹ U gbiin n bubuuk ki jiin sommir po,

ki saa gat n miaruwa.

¹⁰ Fei saa di n datai, ki bi mɔi n toŋ bonchiann,

kimaan Yennu nba saa nyannib na paak.

Bi saa nmat nan feie.

7

Yenmiaru nba jiin fatu po

¹ N Yomdaano Yennu, n baar a boor a fii nyintin bonbiir nie;

a nyinnin binba waa beerin na nuu ni.

² Nna-i kaa, bi saa bibin nan yanbor nae,
ki saan nanin siaminba ki soo kaa ki saa gaarin,
lejewa ki bi saa pat n gbanant yoni yoni.

³⁻⁴ N Yomdaano Yennu, li-i tee ki n tun ki biir soo,
li-i tee ki n nyii n yosiak poor,

koo ki n ki mok ninbatinu nan daansoo nba biirin,

li-i tee ki n tun linba na yenn,

⁵ fan njaan ki n datai maj n wein ki soorin;
njaant bin nyannin ki kpin, ki n gbanant-ii soo
ki daa mok manfoori.

⁶ Yennu, fiit nan wutoor,

setir a taajaa paak, ki took n datai bi wutoor ni,

ki sommin, kimaan a tee wunba waa barmonii sonue.

⁷ Tikit niib na kur a boor ni, kii diab.

⁸ Yennu, fine tee nisaarii kur barbuuro,
a bu ki sommin; a mi nan n ki mok biiti.

⁹ A tee popeenn Yennu-e,

ki bu ti para ni nan ti dudukit ni buut.

Potir noontont damm binberj na,

njaan tur nijamm na nyoot.

¹⁰ Yennu-e nyintin ninborj ni,

u tint daansiab nba saak u mob.

¹¹ Yennu tee popeenn barbuuroe; u tuu biir nibiit nae.

¹² Bi-i kii lebit bi binberj, Yennu saa njat u jukbanjiak nae.

U daar u torbanne ki tee siir.

¹³ U jikit u jatiat nba kpi kuun nae;

u yekit u peenii nba mok muu nae.

¹⁴ Gotir nibiit na nba dukii biit po,

bi lorin kpikpiruko ki dukii kpinkpanii.

¹⁵ Njaan baa pii barit nba na, bi moje bia siik lej.

¹⁶ Bi tubdatu nyi bi tiorj toonbiit nie;

bi danii nyi bi tiorj kpikpiruk nie.

¹⁷ N teen Yennu niipoouk, u njamm paak.

N yiin yanj ki dont Yennu, wunba tee Yabint Daano na.

8

Ki jiin Yennu nan nisaarik po

¹ Yennu, fin nba tee ti Yomdaano na,

tingbouj na munn laat a yabint nba tee bianjinba.

A dontir do ki baat sanpagbant.

² Ki waas nan sanpantii yiinir yanj.

A biir a dataiwa, ki tuu ber binba biira na,

ki bin nyik a biiru.

³ Maa tuu got sanpaak nba ki a nan na, nan njaaarik,

nan njaaabira nba ki a teemm bi binbeboor na,

⁴ nisaarik tee bee ki a baka be u po,

nisaarik mun ki a gbiin u po?

⁵ A din te ki u po waan malakanba boor,

ki bia te ki u la dontir nan paku.

⁶ Fine ganno a wuu gorii tingbouj na ni bonfoa

nba ki a nan kur, ki teeno bonnajir kur yudaano.

⁷ Nanne tee nei nan pei nan muuk ni bonkobit

⁸ nan noonii nan janii nan nyun ni bonfoa kur.

⁹ Yennu, fin nba tee ti Yomdaano na,
tingbouj na munn laat a yabint nba tee bianjinba.

9

Ki jiin niipoturu po

- ¹ Yennu, n saa donta nan n par kur.
N saa pak wann bakitnauj toona nba kur ki a tun.
- ² N Yabint Yennu, n sii yiin nan parpeenne kimaan a paak,
n sii yiine ki dontira.
- ³ Fi-i lekit, n datai tuu nmat poore; bi tuu baa tinj nie ki kpo.
- ⁴ A njan ki bia waa monii a buut ni, ki bu fanu ki taa n po.
- ⁵ A biir yanbondamm nan noontont damm nawa.
Soo kan mi tiar bi po.
- ⁶ Ti datai boonte fas fas.
A biir bi digbana, ki ti tamm bi powa.
- ⁷ Njan Yennu-e tee kpanbar yoo kur,
u maa u naan binbintir a wuu bu buut.
- ⁸ U dia tingbouj na nan popeenne,
ki bu niib buut nan li sonu.
- ⁹ Yennu-e tee binba di biak na sindandiiuk.
U boore tee gungurboor ninmonn yoo.
- ¹⁰ Yennu, binba mia na saa teena yadawa,
a ki yeen wunba baar a boori.
- ¹¹ Yinin dontir yan ki dont Yennu,
wunba tee kpanbar ki be Sayonn digbanjaann ni na,
pakin wann soo kur waa tun linba.
- ¹² Yennu tian daansiab nba be fara ninj na po,
u ki tammit bi monii po, u daar binba dintib biak na tuba.
- ¹³ Yennu, ii mok ninbatinu nanin,
gotir n datai nba koonin biak nba ni na.
Yennu, nyintin kuun ni,
- ¹⁴ ki man fit set a niib boor Jerusalem,
ki wannib linba paak ki n dontira na.
N sii kparamme, kimaan a tinnima.
- ¹⁵ Binba ki jiantira na gbiir bootite, ki bia nmat baa lej;
bi tjon baruko soorib.
- ¹⁶ Yennu kasii buut niye ki u fiit u moej ki wann.
Njan biit damm na tuu baa bi tjon toona nie.
- ¹⁷ Biit damm nan binba ki mi Yennu na njarin,
kuume tee bi joontu.
- ¹⁸ Yennu kan tamm talas damm po,
ki nandamm dindann mun kan teen yanni.
- ¹⁹ Baat, Yennu, daa te ki nisaarii nyanti.
Baat nan binba ki mia na a boor ki tan bu bi buut.
- ²⁰ Naant ki bin tin jarmaanii.
Naant ki bin bann nan bi tee niibe ki tan saa kpowa.

10

Yenmiaru nba jiin fatu po

- ¹ Yennu, bee ki a fok nant nna?
Bee ki a tuu bor a moej yoo nba ki ti be mabir ni?
- ² Biit damm na mok yuwannue ki dint tatimm biak;

sootib bi barit nba ki bi bar na ni.

³ Biit daano want u mɔŋe, u yanbɔnlɔr na ni;
bonlonbiik daano poor Yennu mɔporae ki yéeno.

⁴ Biit daano baka kaa Yennu po.
U yuwannu ni, u dukii nan Yennu ki kpaalalasi.

⁵ Biit daano bona kur saa fanue.
U ki bant Yennu buut nba tee bianjinba;
U laa u dataie.

⁶ U tuu pak ki tur u mɔŋ a,
“N kan mi ki baa, n kan mi koo mabir ni.”
⁷ U mɔmaan tee mɔtont nan faak nan janmaankɔontuk kooe.

U kakii nan nan biit maan paku halii. ⁸ U tuu bɔr digbanbis nie
ki guu a wun kpi niib nba ki mɔk biit na.

U tuu chakin binba ki mɔk sommteeb nae.
⁹ U tuu doo u bɔr niŋ nan yanbɔr nae.
U dooe ki guu tatimm na, ki u baruk tuu tan soorib,
ki wun jiib ki yaat namm.

¹⁰ Niib nba kaa sommteeb na, u faabe bir tiŋ ni;
u jii u panjatuk nae ki nyann talas damm na.

¹¹ Biit damm yeen a, “Yennu baka kaa,
u mun u ninbinawa, u kan mi lati.”

¹² Yennu, datir biit damm na tuba.
Tiat tatimm na po.

¹³ Li saa teen nlee ki biit daano n yisin Yennu,
ki pak tur u mɔŋ a, “U kan dat n tubiri.”

¹⁴ Naaan a laat, a chakin mabir nan biak kure,
ki teen siir nan fan somm.
Talas daano jikit u mɔŋ ki teenae.
A yoo sommit fara damme.

¹⁵ A biir biit damm nan nɔontont damm paŋ na,
datir bi tuba, baa tun biit na paak,
halii nan baa tan saa nyik biit tumu.

¹⁶ Yennu-e sii tun tee kpanbar,
binba jiantir tingbana na saa bot u tiŋ ni.

¹⁷ Yennu, a saa gbiint binba sikint bi mɔŋ na miaruwa.
A saa turib parcheenna.

¹⁸ A saa gbiint kpeebii nan binba be mabir ni na moniwa.
A saa bu ki sommiba, ki nisaarii nba baat nan kpiikipiruk na
ji kan baar nan kpiikipiruku.

11

Dindann nba be Yennu ni

¹ N maa Yennu paake, ki u nyintin mukir ni.
I tee jatite ki piak teenin a, “Yukit nan nɔoŋ na ki do jojaana,

² kimaan biit damm jii bi tɔrbana ki be bunbɔnn ni
ki tekin peenii a bin yek niŋamm na.

³ Li-i tee ki bonsiar kur biir, niŋano saa tee nlee?”

⁴ Yennu be u kasii jiantu nasaakak ni.
U naangbouŋ be yendouŋ ni, ki u gorii niib siar kur po,
ki mi linba kur ki niib tuun.

⁵ U bikii niŋamm nan biitdamm kure.
U ki loon tubkangbata damm na.

⁶ U sikint mupeenu nan sarwuuta nitont paak.
 U daar bi tuba nan wartouŋ nba koot bona nae.
⁷ Yennu tee kasiie ki loon toonjana.
 Binba tuun toonjana sii tun be Yennu tɔɔnne.

12

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, sommitit. Niŋanɔ nan yenɔkɔɔwa ki biari,
 a ji kan la nimɔnɔ kotaa.
² Bi kur fa faie ki teen bi leeb, bi dia momante ki kparin bi leeb.
³ Yennu, a te bin ŋmin bi fai mɔi maŋ.
 Mubint bi dont-n-mɔŋ mɔi nba yeen a,
⁴ "Ti tuu jii ti mɔbonae ki la linba ki ti loon.
 Ti sii piak ti yanbɔɔte, ŋaan sɔɔ kaa ki saa te ki tin ŋmini."
⁵ Ŋaan Yennu yeen a, "N saa baar mɔtana,
 kimaan talas damm di biake,
 ki binba be mabir ni na kurii nan gbananyekiti.
 N saa turib yandɔɔn binbeŋ nba ki bi tuu daan nawa."
⁶ Yennu mɔsonae ŋan ki tin teenir yada,
 kimaan li tee nan lik-kut nba ki bi purir saauk muu ni
 taar munlore nae.
⁷⁻⁸ Nitont be siar kur po, sɔɔ kur dont linba tee bonbiire.
 Yennu, ii diat fanu, ki nyinnit li nibooru nuu ni.

13

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, a saa tamm n po ki lin wei nlee?
 Yoo kur amii?
 Taar munjaae ki a saa lek a numm ŋaan nyikimi?
² N sii be mabir ni ki lin wei nlee?
 Parbiir saa gbee n par ni yonnu nan nyiɔk ki lin wei nlee?
 N datai saa nyannin ki lin wei nlee?
³ N Yomdaanɔ Yennu, gotirin ki turin gatu.
 Turimin paŋ ki daa te ki n kpenni.
⁴ Daa te ki n datai yeen a, "Ti nyannɔwa."
 Daa te ki bi kpamm n baak paaki.
⁵ N gaa a lomm nba tun ki be na paake.
 N sii kpamme, kimaan a saa nyinnin biit niwa.
⁶ N saa yin yaŋ ki tura, kimaan a ŋan ki turin.

14

Ki jiin nisaarii nɔɔntont po *(Yan 53)*

¹ Jatit dukii bi para ni a, "Yennu kaa."
 Bi kur tee niyoonae ki tun bonbilankanta,
 sɔɔ kaa ki tuun linba tooki.
² Yennu be sanpaapo ŋaan gorii nisaarii
 a wun laan siab be ki sub ki bia jiantiro.
³ Ŋaan bi kur tun ki kpeta; bi kur tee nibiite, jinjan-youŋ.
 Sɔɔ kaa ki tuun linba ŋan, nan yenɔkɔɔwa.
⁴ Yennu boi a, "Bi ki mi-ii?"
 Toonbiit damm maŋ ki mi-ii?
 Bi di n niib nan niro nba tuu di jeet na,

ki bia ki meimi.

⁵ Njan bi yan saa puta;

kimaan Yennu be nan binba saak u mɔb na.

⁶ Toonbiit damm na kut labin sikin-n-mɔŋ daano loraе,
njan Yennu-e tee u fat-tɔɔ.

⁷ N mei Yennu-e a nyannu n nyi Sayonn

ki baar u niib Israel teeb paak.

Yoo nba ki Yennu saa te ki Israel teeb na n mokit na,
bi tan sii mɔk parpeenn bonchiann.

15

Ki jiin Yennu nba loon linba po

¹ Yennu, nmeе saa fit kɔɔ a jiantu nasaakak ni?

Nmeе saa fit jianta, a kasii kunkonn Sayonn na paaki?

² See niro nba saak fin Yennu mɔb,

ki bia yoo tuun linba took,

wunba mɔbona tee barmonii, ki faak kaa leŋ;

³ Wunba ki gbii tinj u leeb paak.

U ki tuun biit ki teen u leebi, u bia ki gbiin biya.

⁴ U yisin binba ki Yennu yeemm nae;

njan baakit binba saak Yennu mɔb na.

Wuu senn mɔsonn, u tuu tume, li pann-i lekii jan bianjinba.

⁵ Wuu kpent bont ki tur niro, u ki boi nyoot po.

U ki saak ki bi nyar u mɔb ki u piak ki biir wunba mɔk monii.

Wunba tuun linba na kur, u sii yoo be fanue.

16

Ki jiin pardɔonn Yenmiaru po

¹ Yennu, nyintin ninboŋ ni;

n dindann be a nie ki jiin sommir po.

² N yet Yennu a, "Fine tee n Yomdaano,

bonjana nba kur ki n mɔk, li nyii a boore."

³ Yennu niib nba teeno yada na, njamme be fanu.

N parmaasir kur tee mii be bi boore.

⁴ Binba tiin ki saa tingbana boor na baat nan mabire bi mɔŋ paak.

N kan pukin bi maruŋ ni, n kan jiant bi tingbana maŋi.

⁵ Yennu, n mɔk fin kuukooe, fine teenin maa loon linba kur.

N tɔonn po benu kur be a nuu nie.

⁶ A piinii nba ki a pin kur mɔk bakitnaun; a piinii kur nane.

⁷ N dont Yennu, kimaan u nmakitirin.

Ki nyiok n dudukit teenin kpaanii.

⁸ Yoo kur n tian Yennu benu po;

u naakin, ki siar kaa ki saa daamimi.

⁹ Li paak, n mɔk parpeenn ki teeno niipoouk,
n mi nan n see chinchin,

¹⁰ kimaan fine nyintin kuun paŋ ni;

a kan te ki a kasii niro gbanant n bat,

koo wun nyint kpeentiji.

¹¹ A saa wannin sonu nba saa manfoor niŋa.

A benu teenin kpinkpammuk bonchiann,

ki baat nan parmann n boor yoo kur.

17

Ki jiin nijano Yenmiaru po

¹ Yennu, gbiintir maa fabin fabinii nba ki jiin buut nba njan po na.

Gbatir monii nba ki n mo ki loon sommir na.

Gbiintir n miarmonu na.

² A saa bu ki sommima, kimaan a mi linba took.

³ A mi n dudukit, faa baar n boor nyioƙ,

a bikinin fanue ki ki la yanbɔndudukit n ni.

⁴ N ki piak biit nan leeb nba piak bianjinba na.

N sak a maame ki yet min wei kpikpiruk sonii.

⁵ N yoo tok a sonue; n ki mi kpat nyii kpini.

⁶ Yennu, n meia, kimaan a teenin gatu,

li paak, gbiintir n mɔbona.

⁷ Wantin a bakitnauy lomm na ki tinnin.

Li-i tee ki n be a boor, n nyii n datai nuu niwa.

⁸ Ii guun nan faa saa guur a tiɔɔ ninbinn bianjinba na.

Jiimin ki gurin a boouk ni,

⁹ ki nitont na daa fit teen siari.

Databiit na kaan lintima.

¹⁰ Bi ki tiin ninbaaaku, njan piak ki dont bi moɔ.

¹¹ Bi nja lintima, mi-i nmant siar kur po, bi bee,

ki loon yaak bin dat sakinin.

¹² Bi tee nan yanbora nae ki guun;

ki loon bin chat-chatin.

¹³ Yennu, baat, tookit n datai ki nyannib.

Jiin a jukbanjiak ki fatin tondamm nuu ni.

¹⁴ Nyintin binba moƙ linba kur ki bi loon na nuu ni.

Datir bi tuba nan biak nba ki a bir guumm na.

A njan ki lii yaba ki baar bi waas nan bi yaaboona.

¹⁵ Njan n saa la fin Yennu-wa, kimaan n ki tun biit nan waama;

ki mi-i goon tan yerik, a benu tuu turin kpinkpammuk bonchiann.

18

Yan nba jiin nyannu po

¹ Yennu, n loona bonchiann, fine tee wunba kon n paak.

² Yennu-e tee n guutoo, ɔoo tee n digbanpaarir,

ki mi-i be u boor, n be n yamanje.

U guun nan naagbankɔɔɔr nae,

ki kon n paak, ki dian fanu.

³ N tuu yiin Yennu-e ki wun tinnin ki nyinnin n datai nuu ni.

Pakin Yennu man.

⁴ Kuun daɔ kaane ki lintin,

ki biiru yuuk ki gaar n paak nan nyunpana na.

⁵ Kuun daɔ kaane ki lintin; ki kaauk pii u baruk ki guun.

⁶ Maa be mabir ni, n yiin Yennu-e.

N yiin Yennu ki loon sommir,

ki u be u nasaakak ni, njan gbat n kunkɔr,

ki gbiint n moɔ nba ki n mo ki loon sommir na.

⁷ Nanne ki tingbouɔ damm ki nik, ki jojaana fiaka bekint ki jekir;

kimaan Yennu wutoor doowa.

⁸ Ki munyuut nyii u manbonii ni,

ki mupeenu nan musankɔona nyii u moɔ ni.

- 9 Nanne ki u pat sanpagboun ki nyii sik;
ki sanpagbounbɔŋ be u taa po.
- 10 Ki u kar u bonfoa nba mɔk kpinkpant* paak ki bi yukir,
ki wouŋ saa nana.
- 11 U jii bunbɔnne ki dɔkin u mɔŋ,
ki sanpagboun-gbakisir nba gbee nan nyun na
kaan lint u munn po.
- 12 Ki sakaana nan mukpana nyii sanyikintii ni,
u tɔɔn po, ki baar tan bɔkit sanpagboun na ki gar.
- 13 Nanne Yennu tian; ki sɔɔ kur gbat Yabint daano Yennu kunkɔr;
14 ki u yek u peenii ki yat u datai.
U jii sanyikintiie ki weib, ki bi chiar.
- 15 Yennu, yoo nba ki a gaar jat a datai paak,
ki yakii namm nan wutoor na,
ŋanne ki mɔkgebenir tiŋ po ji dɔɔ yann, ki tingboun fiakir nyɔɔnt.
- 16 Yennu tant nuu ki li nyii sanpaapo ki sik ki tan soorin,
ki dat nyinnin nyun nba sumii ni.
- 17 Ki u fatin, ki n nyii n datai nba mɔk paŋ na nuu ni,
ki bia fatin ki n nyii binba namin,
ki bia tee binba mɔk paŋ ki garin na nuu ni.
- 18 Maa be daamii ni yoo nba, ki bi worin,
ŋaan ki Yennu tinnin.
- 19 Ki u sommin, ki n nyii ninbɔŋ ni,
ki tinnin, kimaan u par mei n paak.
- 20 Yennu pa paatii ki teenin, kimaan n tuun linba tooke,
u tee piisin n paak, kimaan n ki mɔk biiti.
- 21 N mɔk mɔsaku nan Yennu sennu na;
N ki yêť n Yomdaano Yennu.
- 22 N sak wei u sennii na kurawa;
N ki mɔk mɔyêťuk nan u sennii na.
- 23 U mi nan n ki mɔk biiti,
ki bia mi nan n soor n mɔŋ ki ki tun kpeti.
- 24 Ki u pa paatii ki teenin,
kimaan n tuun linba tooke, ki u bia mi nan n ki tun biiti.
- 25 Yennu, a tuun toonŋanae ki teen damm nba ŋan na,
a mantik ŋanne ki tur binba ŋan.
- 26 A mantik want a yeenu ki teen binba yeen,
ŋaan tee tondamm dataak.
- 27 A tuu tinn damm nba sikin bi mɔŋe,
ŋaan sikint damm nba donn bi mɔŋ.
- 28 Yennu, fine teenin yentu,
fine boon bunbɔnn nba bo be n boor na.
- 29 Fine turin paŋ, ki n fit lek n datai,
ki bia turin yiikoo ki n fit nyann bi jatuk.
- 30 Yennu, a toona mantik ŋan halii.
A mɔbona mantik waa leer.
A tee nan naagbankɔŋir nae ki tur sɔɔ kur nba loon a sommir.
- 31 Yennu kuukɔɔe tee ti Yomdaano
Yennu kuukɔɔe tee ti sommtɔɔ.
- 32 Nɔɔe tee Yennu nba teenin paŋ,
ki ŋamii n sonjot ki li yeen.
- 33 U te ki n tiin fanu nan piarɔ na,
u guun fanu, jojaana paak,
- 34 ki tumiin ki n teen siir nan tɔb,

* **18:10** 18.10 Bi maan ni, bi yib "cherubim." Bi nyii Yennu boore.

ki te ki n saa fit to torbanpaarir.

35 Yennu, fine guun, ki tinnin,
 a baka nba be n po na paake ki n tee nijaann,
 ki a yiikoo na dian, ki n tinn.
 36 Fine borin, ki bi ki fit soorin, ki n bia ki baa tij ni,
 37 ki n tuu wei ber n datai ki soorib,
 ki n ki nyikitib nan maa tuu tan biirib,
 38 ki n tuu faa birib tij ni, ki bin gbar fiiru,
 ki n nyannib, ki bi doo n toonn.
 39 Fine turin paɗ tob ni, ki te ki n nyann n datai na;
 40 ki a te ki n datai na chiar ki nyikin
 ki n biir binba namin na.
 41 Ki bi yikin ki loon sommir, ɗaan soo kaa ki saa fatib;
 ki bi yi Yennu, ɗaan ki u ki teemm gatu.
 42 Ki n biirib, ki bi naan nan tanbiinii nba ki wouɗ
 tuu pebir yaat nann na.
 Ki n ɗmaatib nan tant nba tuu doo soɗɗot ni na.

43 Ki a fatin ki n nyii moyêtdamm nuu ni,
 ki teenin digbana na diaroo;
 niib nba ki n tuu ki miib na, ɗamme ji tee n jiamm.
 44 Ki boorganu-i gbat n kunkor yoo nba, ki bi mok mosaku,
 ki gbaant n toonn,
 45 ki bi gbanant banjit, ki bi nyi bi digbanpaara ni, ki jekir.

46 Yennu fo; pakin n sommtoo.
 A moont Yennu nba tinnin na yabint nba tee.
 47 U te ki n nyant n datai, u banjit digbana nba ki n diab na,
 48 ki fiarin, ki n nyi n datai ni.

Yennu, fine te ki n fit nyant n datai,
 ki fiarin ki n nyi nikpiirit nuu ni.
 49 Li paak, ki n dontir a sann, digbana niib sinsuuk ni.
 N saa yin yanɗ ki dont fine.

50 Yennu-e teen min kpanbar Defid nyannjaann,
 ki jikit u lomm nba kaa paak na,
 ki teen min nba ki u gannin na,
 nan n yaaboona, ki saa tuu yoo nba kaa paak.

19

Ki jiin Yennu baakir po

1 Sanpaak want Yennu baakir nba tee bianjinbae;
 ki sanpagbant moontir u nii nba ɗamm linba.
 2 Daar kur moontir ki teen daar nba waae,
 nyiok n tuu nyiok want Yennu bannu nba tee-e.
 3 Ki momaan ki piak, ki kunkosiar bia ki yeen,
 4 ɗaan ki momaan nyi ki saa durinya kur po,
 ki soo kur gbia tingbouɗ na kur po.
 Yennu ɗamm binbeboor sanpagbouɗ ni ki tur yonnu;
 5 ki u nyi sanyiok ni,
 ki naan nan pooyookir sooro nba mok parpeenn na,
 ki bia tee nan nantatinoo nba teen siir a wun tin na,
 6 ki nyi sanpaapo chian yeɗ po, ki tuu puur ki saan leer po.
 Siar kaa ki saa fit bor nyi li yekitu ni.

Ki jiin Yennu sennu na po

7 Yennu sennu ɗan, ki teen panpaanɗ.
 Yennu wannue tee barmonii,
 ki teen damm nba pot yan na subinii.
 8 Yennu senniie tee barmonii,

ki binba sakir mək parpeenn.
Yennu wannu ɲan, ki teen niro bannu.

⁹ Li ɲan ki tin baak Yennu,
ki lii tee nna mək mək nan mək mək.

Yennu sennii ɲan ki took yoo kur,
¹⁰ ki mək nioŋ ki gar salima,
ki man chee siat nba tuu be sagbent ni na.

¹¹ Ki min nba tee a daabir na, ki li teenin bannu.
Ki n mək məsaku ki laat nyoot li paak.

¹² Soɔ kaa ki saa fit bann u biit.

Yennu, nyikin chab n biit nba ki n ki mi li po.
¹³ Dəkint min a daabir, ki min nyi garuk yanbomm ni.
A daa te ki n yanbomm diinin, ki n sii fit be fanu,
ki nyi yanbontoona ni.

¹⁴ Yennu, ɲaant ki n mɔmaan nan n dudukit-ii man a po.
Fine tee n sindandiiuk nan n tinntoo.

20

Yenmiaru nba jiin nyannu po

¹ Yennu n gat a miaru, yoo nba ki a be daamii ni.

Ŋoo nba tee Jakɔb Yennu na-ii guua,

² ki tura sommir, ki lin nyi u ɲasaakak ni,
Sayonn kunkonn na paak.

³ Wun gaar a maruŋ kur nan a mujoonu piinii kur,

⁴ ki tura faa loon linba kur,
ki ɲmakit a bont kur, ki fan la nyannu,

⁵ ki ti tan saa yikin nan parpeenn, yoo nba ki a la nyannu na,
ki ti saa donn ti farimii ki dont Yennu.

Yennu n gat a miaru kur.

⁶ Mɔtana, n ji bann nan Yennu tint u niganntoo,
ki teeno gatu, ki tee ki u niganntoo na laat nyannu.

⁷ Nisiab teen yada nan bi taantorite,
ki leeb mun teen yada nan bi taanii,

ɲaan timm ɲarin teen yada nan ti Yomdaano Yennu sanne.

⁸ Li nibooru sii gbiatire, ki baa,
ɲaan ki timm n fiir, ki see kenken.

⁹ Yennu, turin a kpanbar nyannu.
Gbiintir, ki turit gatu yoo nba ki ti yiina.

21

Yenmiaru nba jiin dontir po

¹ Yennu, kpanbar kɲamme, kimaan a turo paɲa.

U kɲamme, kimaan a te ki u la nyannuwa,

² A turo u par nba loon linbawa, ki gaar u miaru.

³ A gaaro, ki turo piisin nba yab,
ki yirin salima fokirik u yur paaka.

⁴ U boi manfoor po, ki a turo manfoor nba kaa gbennu.

⁵ U baakir yab, kimaan faa turo sommir ki u nyann na paak.
Ki a turo yugontir nan sann.

⁶ Barmonii, a set turo piisin nba kaa gbennuwa,
ki a benu te ki u mək parpeenn.

⁷ Kpanbar jikit u yada ki tee yabint daano Yennu niɲe,
kimaan Yennu lomm paak, ki siar kan ban dammo.

⁸ Ki u tuu saa nyann u datai kur,
ki nyann wunba kur ki loon u maan.

⁹ Ki u tan saa lekit bi boor ki dib,
ki boontib nan muyeruk nba saa di siar na.

Yennu saa donn u wutoor bi paak, ki di boontib.

¹⁰ Ki kpanbar na saa kpi bi maaru kur,
ki boontib tingbouŋ na paak.

¹¹ Bi lorin bonbiir u paak, a bin biiro, ŋaan bi kan t̄oorii.

¹² Kpanbar na saa yekit u peeniie ki bin ŋmat chiar.

¹³ Yennu, ti piak dontira, kimaan a panchioŋ paak.

Ti saa yin yarj, ki dont a sann.

22

Tont m̄onii nan dontir yarj

¹ Yennu, Yennu, bee ki a nyikimi?

Ki n m̄o fabin ki loon a sommir, ki a ki turin sommiri.

² Yennu, n bui yonnu ni nan nyiook kur, ki ki foi,
ŋaan ki a ki turin gatu,

³ ŋaan fine kar a naangbouŋ paak ki tee kasii,
ki Israel teeb dontira.

⁴ Ti yeejamm din teen fine yada.

Bi din teena yada, ki a tinnib.

⁵ Bi din yi a sann, ki laat tinnu,
ki teena yada ki ki koŋit a sommir.

⁶ N ji ki tee nisaarik kaa, n tee nanwubire,
ki niib piak ki butimin, ki bia sarikitin.

⁷ Binba kur laatin, ki bi sarikitin, ki sukiin, ki laan,

⁸ ki yeen a, "U teen Yennu yadae, ŋaant Yennu maŋ n tinn̄o;
Yennu maŋ-i loon̄o, bee ki u kan sommo?"

⁹ Fine din te ki n naa marin soona,
ki te ki n teena yada, n sanpantin niŋa.

¹⁰ N maa a paake daar nba ki n naa marin nawa,
ki a tee n Yennu nba guun yoo kur.

¹¹ A daa fokitir nanin;
wahala baara, ki soo kaa ki saa sommin.

¹² Datai bonchiann lintima, ki tee nan naajai na,
ki naan nan naaja-nyiatii nba nyii Basann tij ni na.

¹³ Ki bi yaatir bi moi a bin patin,
ki li naan nan yanb̄or nba tuu yaat u m̄ob na.

¹⁴ N paŋ ghenne, ki tee nan baa tuu kpaar nyun
ki lin yat tij ni na, ki n kpaba tukit ki nyii dukina ni,
ki n wub tee nan kpan nba tuu nann na,

¹⁵ ki n kunk̄or koor nan tankoont na,
ki n lamm tab dindak ni, ki a nyikin tant ni nan n kpoe na.

¹⁶ Ki nibiit lintin ki tee nan bojote taan ki lintin na,
ki lont lont n niipant nan taapant.

¹⁷ Ki n kpaba kur nyooŋ, ki n datai goriin ki kparam;

¹⁸ ki bi t̄o naat̄oot ki biit n liant.

¹⁹ Yennu, a daa fok nanin, baat yian ki tan fatin.

²⁰ A fatin ki man nyi kuun ni; a nyinnin boi na ni.

²¹ A fatin yanb̄ora na ni.

N paŋ gbenna, ki a nyinnin naaja-nyiatii na ni.

²² Ki n saa wann n niib faa tun ŋamm nba ki turin,
ki saa dont a sann bi tintaanu ni.

23 Yimm nba tiin Yennu janmaanii, ii dont u sann.
 Binba tee Jakob maaru kur, ii baakit u sann;
 yimm nba tee Israel teeb, ii jianto.
 24 U ki yéen talas damm nba be mukir ni,
 u ki nyor nyikib bi wahala ni;
 u ki lekin u numm bi paak, ñaan gbiintir ki teemm,
 yoo nba ki bi fabin ki turo.

25 Nibur tintaanu niñe ki n saa pak a sann
 linba ki a tun turin na paak,
 ki jii n piinii nba ki n senn moosonn na,
 ki mann maruñ niib nba jiantira na tooonn.

26 Ki talas damm saa di ki gboo bi yamani,
 ki binba baar Yennu boor saa pak u sann.
 Bin mokit nan yoo nba kaa gbennu.

27 Digbana kur saa tiar Yennu po.
 Durinya munn saa ñmant u paak, ki booru kur saa jianto.
 28 Yennu-e tee kpanbar, ki dia digbana kur.

29 Karinbaandamm kur saa gbaan u tooonn;
 nisaarii kur tan saa gbaan u tooonn, ki jianto.

30 Maar paanu nba tan saa fiir saa jianto,
 ki bi tan saa pak tur maar paanu nba saa fiir na
 ki jiin Yennu po.

31 Bi tan saa yet niib nba ki bi saa marib na a,
 "Yennu tinn u niiba."

23

Yennu-e tee ti gotitoo

1 Yennu-e tee n gotitooñano, n laat linba kur ki n loon.
 2 U te ki n doo siaminba mok jeet, ki ñmakitirin,
 ki n saa siaminba nyun be.
 3 U ñammit teenin pañ.
 U sanjann paak, ki u ñmakitirin soñjouk nba ñan ni.
 4 Yennu, mi-i lekii somm baaok nba ki kuun yinyuñ be na ni,
 n ki tiin janmaanii, kimaan a be nanin
 ki dia a dammir ki teenin parcheenn,
 5 ki sent n jeet, siaminba ki n datai laatin.
 A gaarin saauñ, ki n nyubitik gbee ki mo.
 6 N mi nan a ñamm nan lomm sii yoo be n boor,
 ki n sii be a ñaak ni, n manfoor kur ni.

24

Ki jiin kpanbarjaann na po

1 Durinya na nan linba kur be li ni tee Yennu yare.
 Li tingbouñ nan wunba kur be li ni tee Yennu yare.
 2 Ki u nan tingbouñ ki paan mokgbenja paak,
 ki teen li fiakir ki li be nyun tinj po.
 3 Ñmee mok yaak nba saa fit do Yennu kunkonn paaki?
 Ñmee saa fit koo u kasii ñasaakak ni?
 4 See binba toona ñan, ki bi tee popeenn damm,
 ki tee binba ki jiantir yenbis, ki bia ki sent faak moosona.
 5 Yennu saa teen piisin bi paak, ki tinnib.
 Yennu saa wann nan bi kaa biiti.
 6 Li nibooree tee binba jiantir Yennu,
 wunba ki Jakob mun din jiantir na.
 7 Lootir gana. Lootir yaayoo ni gana na,
 ki kpanbarjaann na n koo.

⁸ N̄mee tee kpanbarjaann mañi?
 N̄ɔɔe tee Yennu, ki mək pañ ki kɔn ki nyant tɔbii,
 ki tee Yabint daano.

⁹ Lootir gana. Lootir yaayoo ni gana na,
 ki kpanbarjaann na n kɔɔ.

¹⁰ N̄mee tee kpanbarjaann mañi?
 N̄ɔɔe tee Yabint daano Yennu,
 ki tee kpanbarjaann mañ.

25

Yenmiaru nba saa guur nirɔ

¹ Yennu, n jikit n par ki meia.

² A nie ki n teen yada. Fatirin, ki nyinnin fei ni.

A daa te ki n datai laat pañ ki gaarimi.

³ Sɔɔ ki be ki sii mək dindann a paak ki tan di fei.
 Binba tee mɔyɛtuk damm na, ŋamme saa di fei.

⁴ Yennu, wantin a sɔnii, fiitir ki wannin.

⁵ Wantin ki mii be a barmɔnii sɔnii ni,
 kimaan fine tee Yennu, ki tee n tinntɔɔ,
 ki n dindann be a ni daa kur.

⁶ Yennu, tiat a ninbatinu nan a lonjaann na po,
 linba ki a din tur yaayoo niwa na.

⁷ Nyikin chab yanbɔmm nan toonkpeta nba ki n tun
 naasint niŋa na,
 Yennu, a lomm nan a ŋant paak, a tiar n po.

⁸ Kimaan Yennu nba be fanu, ki u toona ŋan na paak,
 ki u want yanbɔndamm sɔnjanu nba ki bi saa tokin,

⁹ ki dia binba sikin bi mɔŋ, ki wantib u sɔnu.

¹⁰ Yennu dia u barmɔnii binbeŋ nan lomme,
 ki ŋmakitir damm nba waa u mɔlor ki saak u sennu.

¹¹ Yennu, nyikin chab n yanbɔmm nba yab na,
 kimaan a ŋant paak.

¹² Niib nba tiin Yennu,

ŋamme saa tumii ki bann u sɔnii nba ki bi saa tokin,

¹³ ki bi saa mokit bi manfoor ni,

ki bi maaru tan saa di bi tiŋ faar.

¹⁴ Yennu yɔɔsnbae tee damm nba mək mɔsaku nano,
 ki u gbeent u mɔlor namm.

¹⁵ N̄ gorii Yennu-e n sommir po yoo kur,
 ki u nyintin daŋ ni.

¹⁶ Yennu, ŋmantir n paak ki tinin ninbaauk,
 kimaan n tee n kɔɔe ki di biak.

¹⁷ Nyintin parbiir ni,

ki bia sommin ki min nyi daamii ni.

¹⁸ Gotir n ninbaatir nan daamii nba tee,
 ki nyik chab n yanbɔmm.

¹⁹ Gotir n datai nba yab bianjinba;
 gotir baa namin bianjinba.

²⁰ Ii guun, ki tinnin, ki daa te ki bi nyantini ki n di fei,
 kimaan n baar a boor maa a sommime.

²¹ N̄ toonjana nan n barmɔnii binbeŋ n tinnin,
 kimaan n dindann kur be a paake.

²² Yennu, tint a niib Israel teeb,
 ki bin nyi bi daamii kur ni.

26

Ki jiin niḡanɔ Yenmiaru po

¹ Yennu, a bu n buut ki turin mɔnii,
kimaan n tuun linba ḡan, ki teena yada,
ki ki biris nana.

² Yennu, fiitir n par ki bikinin,
katir n binbeḡ nan n dudukit,

³ kimaan a lomm yɔɔ be n tɔɔnn po,
ki a ḡant yɔɔ ḡmakitirin.

⁴ N ki tɔkii nan niyana,
koo ki mɔk lor siar nan kpinkpanni damm.

⁵ N ki loon toonbiit damm maan,
n bia ki kaar nan nitont.

⁶ Yennu, n wuur n nii ki li want nan n ki mɔk biiti,
ki somm lintir a binbintir na ki jiantira,

⁷ ki yiin yanii ki dontir a sann,
ki want a bakitnaunḡ toona kur.

⁸ Yennu, n loon ḡaak nba ki a be na;
ki li tee siaminba ki a baakir be na.

⁹ A daa biirin ki kpab nan yanbɔndammi.
Daa teen nan faa tee nikpiirit bianjinba na.

¹⁰ Bi tee niib nba tuun toonbiite yoo kur,
ki tee damm nba gaan fobit piinii yoo kur.

¹¹ Min ḡarin tuun linba ḡan. Tinin ninbaauk, ki tinnin.

¹² N nyii ninbɔḡ kura niwa;
ki Yennu niib tintaanu niḡe ki n saa dont u sann.

27

Dontir Yenmiaru

¹ Yennu-e tee n yentu ki bia tee n tinntɔɔ;
n kan tin sɔɔ ḡaḡmaanii.

Yennu-e guun ki nyintin bonbiir kur ni;
n kii mɔk ḡaḡmaanii.

² N datai-i pikinin a bin kpin yoo nba
bi sii gbiatire ki baa tiḡ ni.

³ Li-i lekii tee ki nibur set ki lintin, n yan kii puti.
N datai-i lekii pikinin, n kii tiin ḡaḡmaanii;

Yennu-e ki n teenɔ yada.

⁴ N boi Yennu bonyenn kɔɔ poe, bonyenn kɔɔe ki n loon:
N loon mii be Yennu ḡasaakake n manfoor ni kur,
kii bari Yennu ḡant nba tee, ḡaan boi u sommir po.

⁵ Ki n wahala yoo ki u tuu saa dɔkin n paak.
U tuu saa bɔrin fanu, u ḡasaakak ni,
ki donnin jɔfoouk paak.

⁶ Ki n saa nyann n datai nba lintin na;
ki u ḡasaakak niḡe ki n saa yikin nan kpinkpammuk,
ki mann marunḡ, ki yin yanḡ ki dont Yennu.

⁷ Yennu, gbiintir ki turin, yoo nba ki n yiina.
Tinimin ninbaauk ki turin gatu.

⁸ Yoo nba ki a yet a, "Baat ki tan jiantin" na,
ki n jiin a, "Yennu, n baate."

⁹ A daa bɔrii a numm nanimi,
a daa dont wutoor nanin, koo ki beer min a daabiri.

N tinntoo Yennu, fine tun ki tee n sommtoo,
a daa yeenin ki nyikinimi.

¹⁰ N baa nan n naa saa fit ki yetin,
naan Yennu saa gaarima.

¹¹ Yennu, wantin faa loon man tun linba tura,
ki nmakitin ki man tokin sonjanu,

kimaan n mok datai bonchiann.

¹² A daa naanin ki te ki n datai tuun linba ki bi loon ki teenimi,
kimaan faak siara damm fiir ki biirin, ki nyint mabiit.

¹³ N mi nan n sii be n manfoor ni,
ki la Yennu bonjana nba be tin na paak.

¹⁴ Teent Yennu yada, cheen a par, kii wakii.
Teent Yennu yada.

28

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, fine tee n sommtoo, ki n yia.

A daa nyar a tuba nanimi.

Li-i tee ki a nmin ki ki turin gatu,
n sii tee nan binba sik kpeentij nae.

² Gbiintir ki turin, yoo nba ki n fabin ki loon sommir,

yoo nba ki n donn n nii ki jiin a kasii nasaakak po.

³ A daa biirin ki kpab nan noonbiit damm nba tee
toonbiit dammi, binba piak kunkomana ki teen leeb,
naan mok noon nmiant na.

⁴ Datir bi tuba toonbiit nba ki bi tun,
nan yanbontoona nba ki bi tun na paak.

Datir bi tuba ki pab biit nba ki bi nii tun paak,
ki jiin turib linba kpaab.

⁵ Bi ki diitir ki bant linba ki Yennu tun nan linba ki u nami,
li paak ki u saa dat bi tuba, ki boontib, ki bi ji sii kaa.

⁶ Dontir tee Yennu yare,
kimaan u gbat n fabinii ki tinin ninbaauka.

⁷ Yennu-e tee n guutoo ki kon n paak.
N teeno yada, ki u sommitin, ki n mok parpeenn,
ki saa yin kpinkpammuk yan, ki turo niipoouk.

⁸ Yennu-e guu u niib,
ki kon u niganntoo paak, ki teeno tinnu.

⁹ Yennu, tint a niib, ki teen piisin bi paak,
kii kpaarib nan yoo nba kaa paak.

29

Ki jiin Yennu kunkor nba nyii wonpaaruk ni po

¹ Pakin Yennu man, yendouj ni naamii,
pakin Yennu, u baakir nan u par paak.

² Pakin Yennu, u baakir sann paak.
Gbaant man tin ni ki jiant Kasii Daano,
wuu taji lekit yoo nba.

³ Yennu kunkor toon mokgeba paak;
ki tee baakir Yennu tintantii.

Yennu tintantii be mokgeba paak.

⁴ Yennu kunkor mok par bonchiann.
Yennu kunkor mok yabint baakir.

⁵ Yennu kunkor yakitir kpekii.

Yennu kunkor yakitir Lebanonn kpekii buri buri,
⁶ ki te Lebanonn jojaana mobit nan naabis na,
 ki bia te Hermonn kunkonn yuk nan naajagann na.

⁷ Yennu kunkor tantir, ki saak nyikintir.

⁸ Yennu kunkor te ki kunkoouk damm.
 Yennu kunkor damm Kades kunkoouk.

⁹ Yennu kunkor konii naajii,
 ki suur tutuut nba be tiinii man paak,
 njaan ki binba be Yennu nasaakak ni na yikin a,
 "Baakir tee Yennu yare."

¹⁰ Yennu mok yikoo mokgbenja na paak.

Yennu-e tee kpanbar mokmok nan mokmok.

¹¹ Yennu jikit panj ki teen u niib;

Yennu tee piisin u niib paak, ki teemm parmaasir.

30

Ki jiin niipoturu Yenmiaru po

¹ Yennu, n piak a sann, kimaan a fatima,
 a ki te ki n datai laami.

² Yennu, n yikin ki loon sommir, ki a turin laafia.

³ Yennu, a nyinnin kaaok niwa.

N bo paa sonue ki siik tinpooor ni, ki a tinn n manfoor.

⁴ Binba kur waa Yennu fanu, yinin yaj ki donto,
 Tiat man linba ki Kasii Daano tun na, ki turo niipoouk.

⁵ U wutoor ki wei nan maaku,

njaan ki u njant wei ki saa dian manfoor terik.

Bubuuk sii be nyioko, njaan ki kpinkpammuk be sanyiok ni.

⁶ Yoo nba ki n gbanant maak na, ki n yet n moor a,
 "N kan ban gbarii."

⁷ Yennu, a bo njan ki turin,

ki bo guun kenken nan jotankpaaok na,

njaan yoo nba ki a bor a numm nanin, ki janmaanii soorin.

⁸ Yennu, n yiin fine, n barimae ki a sommin.

⁹ "Mi-i kpo, nyolante ki a saa la?"

N kaaok ni siku nyoot sii tee bee?

Kpeemm fit piak ki dontir a sann-i?

Bi saa fit moont a barmonii njant nba teewa-a?

¹⁰ Yennu, gbiintir, ki tinin ninbaauk. Yennu, sommitin."

¹¹ A lebit n parbiire ki li tee parpeenn sawaak,

ki nyinn n parbiir, njaan turin parpeenn,

¹² ki n ji saa yin yanje ki pak a sann, n kii njmini.

Yennu, fine tee n Yomdaano,

n saa tura niipoouko nan yoo nba kaa paak.

31

Yenmiaru nba jiin yada teenu po

¹ Yennu, n baar a boor ki loon sommire,

a daa te ki soo nyantin.

Nyintin, kimaan a tee kasii daano. N meia, fatirin.

² Gbatir ki turin. Sommitin motana.

Ii tee n guutoo ki fatin, kii leekin ki tinnin.

³ Fine tee n sommtoo nan n tinntoo,

ki a sii dian ki njmakitirin, a sanjann paak.

⁴ A nyinnin baruk nba ki bi pii ki guunin na ni,

kimaan fine tee n sommtɔɔ.

⁵ N jikit n seek ki kubint a nuu ni,
Yennu, barmɔnii Yennu, a tinnin.

⁶ A ki loon binba jiantir tingbana na.
Fine ki n teena yada.

⁷ N sii mɔk parpeenn, ki kpamm,
kimaan a mɔk lomm yoo kur,
ki laat ki bia mi n daamii nba tee.

⁸ A ki te ki n datai nyannimi,
ki te ki n la woruku ki saa fit saan maa loon siaminba.

⁹ Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan n be wahala nie.

N ninbina bak nan mɔniwa, ki n mun bia chɔka;

¹⁰ ninbaatir chɔkima, ki mɔnii jin n manfoor,
ki n daamii kur te ki n bak, ki n kpaba ban.

¹¹ Ki n datai kur, mantik n leeb na, dian diabiike.
Binba min fanu, ki bi tiinin janmaanii,
bi-i lan sɔnu ni, bin chiar.

¹² Ki sɔɔ kur tamm n po, nan n kpoe na;
ki n ji tee nan baa tuu jii bont nba biir ki lu na.

¹³ Ki n gbia ki n datai burin ki biirin lokir kur po,
ki kɔɔntin janmaanii, ki lorin lora n paak, a bin kpin.

¹⁴ Yennu, fine ki n teena yada,
ki yet a, "Fine tee n Yomdaano."

¹⁵ N sii yɔɔ be a nuu ni, ki a fatin n datai boor,
ki bia fatin binba waan a bin biirin na boor.

¹⁶ Naant ki a ntant-ii be min, a toontunno paak.
A jii a lomm nba be yoo kur na ki tinnin.

¹⁷ Yennu, a daa te ki n di fei,
kimaan n fabin ki turawa.

Naant ki nɔɔnbiit damm n di fei,
ki sik dɔɔr soon nna kaauk ni.

¹⁸ A te ki bi fai mɔi na n kpakin,
binba tee fai damm nan biir teeb,
ki piak biir niɲamm na kur.

¹⁹ A ntant yab bonchiann ki a jii guun binba baakita.

Sɔɔ kur mi faa ntan bianjinba, ki a guu binba teena yada,

²⁰ ki nyintib bi datai lora ni, ki bɔriib a boor ni,
ki bi nyi bi datai sukut ni.

²¹ Pakin Yennu, kimaan u tun u lomm nba kaa paak nae
ki turin, yoo nba ki n datai bo lekin ki n be bi sinsuuk ni na.

²² Janmaanii bo soorime, ki n yet a,
"Yennu-e berin, ki n fɔkit nanao."

Naan ki u gbat n fabinii, yoo nba ki n yiin ki loon sommir na.

²³ Ii loon Yennu man, yimm nba tee u niib na.

Yennu mane guu niɲamm,
ntaan daar karinbaandamm tuba nan laa kpaab bianjinba na.

²⁴ Ii wakii man, ki chee i para,
yimm nba mɔk dindann nan Yennu na.

32

Ki jin yanbomm katu nan nyikinhab po

¹ Damm nba ki Yennu nyik chab bi yanbomm,
ki bia piin bi biit na, parpeenn tee bi yare.

² Daano nba ki Yennu ki pak biirɔ nan u tun biir,
ki bia ki mɔk kpinkpannii na, parpeenn tee u yare.

³ Yoo nba ki n bo ki kat n yanbømm ki wann na,
n gbanant bo baj ki chøke,
kimaan mōnii nba ki n mō daa kur na paak.

⁴ Yennu, a daar n tubir yonnu ni nan nyiøk kur,
ki n paj gbenn nan piar yonnu nba tuu koor tinj bianjinba na.

⁵ Ki n ji kat n yanbømm ki wanna, n ki bōr n toonbiiti.
N dukin ki kat n yanbømm ki tur fin Yennu, ki a nyik chabin.

⁶ Li paak, wunba be fanu nana,
wun miara, yoo nba ki u be mukir ni;
wahala mañ-i lekii pir nan nyunpana na
ñaan li kan teeno siar.

⁷ Fine tee n gungurboor, ki a saa nyinnin wahala ni.
N saa yin yañ nan kunkopaarir, a tinnu na paak,
kimaan fine guun.

⁸ Ki Yennu yet a, "N saa wanna faa sii be bianjinba,
ki sii kpaana ki goriia.

⁹ A daa jatikit nan taamm koo boñ nba ki møk yan,
ki bi ñmakitiro nan taanbobit nan taangarikawa,
ki u fit saak mōb na."

¹⁰ Nōonbiit damm saa di fara,
ñaan binba teen Yennu yada na,
u sii guub nan u lomm nba be yoo kur na.

¹¹ Yimm nba tee niñamm na, yii møk parpeenn kii kparam,
kimaan Yennu nba tun linba ki turi na paak.
Yimm nba saak u mōb na, ii yikin nan parpeenn.

33

Ki jiin dontir yañ po

¹ Ii yin yañ nan parpeenn ki tur Yennu,
yimm nba tee niñamm na.

Li ñan ki niñamm na n jianto.

² Ii faa kōnn ki tur Yennu niipoouk.

Ii yin yañ ki faa biøk ki turo.

³ Ii yin yanpaan ki turo,
ki faa kōnn fanu ñaan yikin nan parpeenn.

⁴ Yennu mōmaan took ki bia tee barmōnii;
ki toona nba kur ki u tuun na be fanu.

⁵ Yennu loon kasii toona nan toonñana,
ki u lomm nba yoo be na gbee tingbouñ.

⁶ Yennu yet mōmaame ki nan sanpaapo,
ki bia yet mōbonn ki li nan yonnu
nan ñmaarik nan ñmaabira,

⁷ ki u taan mōkgbeña kur bōyenn koo boor,
ki taan mōkgbeña nba sumii mañ, ki li dōo yomm.

⁸ Ñaant ki tingbouñ na bont kur n jiant Yennu.
Ñaant tingbouñ na niib kur n baakit Yennu.

⁹ U din pake, ki tingbouñ na nan,
ki u yet mōmaan, ki bont kur lekit ki set.

¹⁰ Yennu-e ñmat tingbouñ na niib dudukit,
ki te niib na ki fit tuun bi lora,

¹¹ ñaan Yennu lora see-e kenken yoo kur,
ki waa loon bianjinba tuun yoo n tuu yoo.

¹² Parpeenn be digbann nba ki Yennu tee bi Yomdaano na paak.
Parpeenn be niib nba ki u gannib ki bi tee u yab na paak.

¹³ Yennu be yendouŋ ni ki tibin got ki la nisaarik kur.

¹⁴ U be u naan gbant paak,
ki gorii wunba kur be tingbouŋ na ni.

¹⁵ Nɔɔe nan sɔɔ kur yan, ki mi baa tuun linba kur.

¹⁶ Kpanbar sɔɔ kaa ki saa fit kɔn ki nyann tob
kimaan waa mɔk kunkɔnkɔnna bonchiann na paaki;

koo kunkɔnkɔnnɔ sɔɔ kaa ki saa kɔn nyann

kimaan waa mɔk paŋ na paaki;

¹⁷ Tob taamm ki tee dindann ki jiin nyannu po,
u paŋ kan tinni.

¹⁸ Yennu gorii binba saak u mɔbe,
ki bia gorii binba mɔk dindann nan u lomm
nba ki u teen yoo kur na.

¹⁹ Ki u nyintib kuun ni,
ki teemm manfoor kon sakir ni.

²⁰ Ti dindann maa Yennu paake,
nɔɔe tee ti guutoɔ nan ti sommtɔɔ.

²¹ U nie ki ti mɔk parpeenn,
kimaan ti teen yada u kasii sann na nie.

²² Yennu, ŋaant ki a lomm nba yɔɔ be na-ii be nant
nan taa maa ti dindann a paak bianjinba na.

34

Dontir nba jiin Yennu ŋamm po

¹ N sii tun teen Yennu niipoouko,
n kan ban nyik u dontiri.

² N saa pak u sanne, kimaan waa tun linba ki turin na.
Ŋaant ki binba kur ki li diimm na n gbiint kii mɔk parpeenn.

³ Taantin ki tin pak Yabint Yennu.
Ŋaant ki tin lakin dont u sann.

⁴ N miar Yennu, ki u gat ki turin,
ki fat nyinnin jarjamaanii kur ni.

⁵ Ki binba kur ki li diimm na kpaan numm ki goriiɔ,
ki li maŋib; bi kan ban di fei.

⁶ Ki fara damm fabin ki turɔ,
ki u turib gat u ki nyinnib bi wahala kur ni.

⁷ Yennu malaka guu damm nba baakit nɔɔ Yennu,
ki u nyintib ninbɔŋ ni.

⁸ Bikint ki la Yennu nba ŋan bianjinba.
Piisin be daanɔ nba kur gur u mɔŋ Yennu boor paak.

⁹ Ii baakit Yennu, yimm nba tee u niib,
kimaan binba saak Yennu maan ki kɔŋit siar.

¹⁰ Yanbɔra saa fit kɔŋ jeet, ki kon n soorib,
ŋaan binba saak Yennu maan ki kɔŋit bonŋana.

¹¹ Ii saana, n yɔɔsnba, ki tan gbiint,
ki n saa wannii ki yin baak Yennu.

¹² I ŋmee loon ki wun la manfoor manu?
I loon manfofoouk nan parpeenn-ii?

¹³ Ŋann ii nyik mabiit paku, ki bia daa fa faak.

¹⁴ Nyikin toonbiit, ŋaan kii tuun toonŋana.
Lomin parmaasir nan i yan kur.

¹⁵ Yennu ninbina gorii niŋamm nae,
ki u tuba bia gbiin bi fabinii.

¹⁶ Yennu kɔn nan binba tuun toonbiit,

ki bi-i kpo, bi sann tuu bote.

¹⁷ Niḡamm na tuu fabine ki tur Yennu,
ki wun gbat ki nyintib bi daamii ni.

¹⁸ Yennu naak damm nba ki bi para biir,
ki sommit binba ki mək dindann nan waama na.

¹⁹ Niḡano mək daamii bonchiann,
ḡaan Yennu-e nyintō daamii maḡ kur ni.

²⁰ Yennu-e guu u kpaba, ki nan yennkōowa ki jintiri.

²¹ Toonbiite saa kpi nōonbiit damm;
ki binba ki loon niḡamm na saa la tubdatu.

²² Yennu saa tinn u niib;

ki binba baat u boor ki gurin na saa la tinnu.

35

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, yētir damm nba yēenin na,
ki bia kōn nan damm nba kōn nanin na.

² Jiin a naagbankōḡir ki baar fatin.

³ Wokitir a kpann nan pajar ki took binba waan na.
Satir mōb nan a saa tinnima.

⁴ ḡaant ki binba koor a bin nyinn n manfoor na, bin gbar ki di fei.
ḡaant ki binba lorin n paak bonbiir na, lin ḡmatib ki bin ḡmat.

⁵ Yennu malaka n wei berib nan fouḡ nba ki wouḡ tuu pebir na.

⁶ ḡaant ki bi sōnu-ii bōn, kii biaki ḡarii,
ki te ki Yennu malaka n faab ki birib tiḡ ni.

⁷ Bi pii barit ki guuntin, ki li ki mək paaki;
ki bia gbiir bootsunsuḡ a bin soorin.

⁸ Bi tan sii bant na ki biiru tunn bi paaka,
ki barit nba ki bi pii na, lin soorib,
ḡaant ki bin baa bootuk na ni, ki lin biirib.

⁹ N par ji sii mei nan Yennu,
ki n sii mək parpeenn, waa tinnin na paak,

¹⁰ ki n saa yet Yennu nan n par kur a,
“Yennu, sōo ki be ki tee nan fin na,
ki a nyint butimm, paḡ damm nuu ni,
ki bia nyint fara damm nan nandamm
binba ḡmaabib na nuu ni.”

¹¹ Toonbiit damm di siara ki biirin,
ki boin buboit nba ki n ki mi li po;

¹² ki bi pa biit ki jiintin ḡamm paak,
ki te ki n ki mək dindann.

¹³ ḡaan baa bo yar yoo nba, n bo lia parbiir liante
ki sikin n mōḡ ki lor mōb,
ki tibin n yur tiḡ ni ḡaan mei Yennu

¹⁴ nan maa bo saa miar ki tur n yōok koo n naa bik bianjinba na,
ki n lin mō fabin nan niro nba tuu mō fabin
u naa paak bianjinba na.

¹⁵ ḡaan daamii nba tan baarin yoo nba,
ki bi kur mək parpeenn, ki taan leeb ki lintin,
ki sarikitin, ki saamm boon, ki faan yoo kur,

¹⁶ ki nyiitir bi nyana nan naḡ
nan niib nba sii sarikit wabik bianjinba na.

¹⁷ Yennu, a saa tamm n po ki lin wei nlee?
Fatir n manfoor ki nyinnin bi biiru na ni.

Fatir n manfoor ki nyinnin yanbora na ni.

¹⁸ N saa tura niipoouk a nibur tintaanu ni,
bi kura sinsuuk niye ki n saa tura dontir.

¹⁹ A daa te ki n datai kpamm n biiru paaki.

Bi tee fai damme.

A daa te binba namin ki li kaa paak na laa n parbiir paaki.

²⁰ Bi ki piak parmaasir maami,

ɲaan piak ki fa fai ki biir binba be soon nna, tiɲ na ni na,

²¹ ki piak ki biirin nan kunkɔpaara a,

“Ti la faa tun linbawa.”

²² Yennu, a la linba nawa, li paak, a daa ɲmini.

Yennu, a daa fɔkitir nanimi.

²³ Yennu, fiit a mɔɲ ki kɔn turin. Yennu, fiit ki pak turin.

²⁴ Yennu, a be fanu,

li paak, want nan n ki mɔk biiti, ki daa te ki n datai laami.

²⁵ A daa te ki bi yeen ki teen bi leeb a,

“Ti nyannɔwa. Taa loon bianjinbae na.”

²⁶ ɲaant ki binba kpamm n wahala ni na,

bin nyannib ki lin ɲmatib.

ɲaant ki binba want bi mɔɲ na, bin di fei ki kɔɲ baakir.

²⁷ ɲaant binba loon ki min nyi wahala ni na,

bii yikin nan parpeenn, ki tuu ɲamm yet a,

“Yennu-e yen dontir, ki u par mei nan u daabir n la nyannu.”

²⁸ N sii mɔɔntir a kasii binberɔ po,

kii dontir a sann daar kur ni.

36

Ki jiin nisaarik nɔɔnbiit po

¹ Yanbɔmm piak nan nɔɔnbiit daano u par niɲewa;

U yê Yennu, ki ki tiino janɲaamarii,

² kimaan u dont u mɔɲe,

ki dukii nan Yennu kan bann u yanbɔmm ki biiro.

³ Ki u mɔmaan tee nɔɔnbiit, ki gbee nan kpinkpanii,

ki u ki fit tuun siar ki li tee subinii ki bia ɲani.

⁴ Wuu be u dɔɔnu ni gbaa, u lorin bonbiire.

U ki tuun siar ki li ɲani, u bia ki yêen linba ki ɲani.

Ki jiin Yennu ɲant po

⁵ Yennu, a lomm nba be yoo kur na saa tuut sanpaake,

ki a ɲant yat sanpagbant ni,

⁶ ki a kasii binberɔ na fɔk nan jojaana na,

ki a barmɔnii buut sumii nan mɔkgberɔ na,

ki a dia nisaarii nan bonkobit a nuu ni.

⁷ Yennu, a lomm nba kaa gbennu na ɲan,

li nigberɔ nan nibutumii kur gurin a kpinkpant maasue.

⁸ Jeet nba ki a turit na, ɲanne ki ti di ti yamani.

Ki a te ki ti nyu a mɔkir nba tee ɲant na ni nyun.

⁹ A niɲe ki manfoor kur nyi.

Ki a yentu nie ki ti laat yeenin.

¹⁰ A ɲamm kii loon binba mia,

ki bia tun ɲamm ki tur binba be kasii.

¹¹ A daa te ki karinbaandamm lekinimi,

koo ki nɔɔnbiit damm na te ki n tiini.

¹² Gotir toonbiit damm nba baa dɔɔ,

ki dɔɔ ki kan fit fiiri.

37

Ki jiin nibiit nan niɣamm joontu po

¹ A daa te ki li daamiia nɔɔnbiit damm toona paaki.

A daa te ki li mɔka funfunn binba tuun toonbiit na paaki.

² Bi tan saa boonte nan mɔɔt nba tuu koor na,

ki bia kpo nan mɔmaata nba tuu tan koor na.

³ Teent Yennu yada kii tuun linba ɲan,

ki li saa te ki a be tiɲ na paak nan laafia.

⁴ Lomin parpeenn Yennu boor,

ki u saa tura a par nba loon linba.

⁵ Jiin a mɔɲ ki tur Yennu.

Teent Yennu yada, ki u saa somma.

⁶ U saa te ki a kasii binben ɲa n nyirik nan sanyayondoor na,

ki te ki a barmɔnii binben-ii yeen nan yonsupeeuɲ ni na.

⁷ Teent sukuru ki guur Yennu ki wun tun.

A daa te ki li daamiia binba tuun toonbiit,

ki mɔkitir na paaki.

⁸ A daa te ki li daamiia ki a dont wutoor ki gbɪt a kpak,

ɲanne baat nan toonbiit.

⁹ Yennu saa boon toonbiit damm nawa,

ɲaan binba mɔk dindann ki guu Yennu nae tan saa yent tiɲ na.

¹⁰ Li kan yann kaawa ki nɔɔnbiit damm na ji tan sii kaa.

Ki i tan saa lon bi boor ɲaan kan la.

¹¹ Binba sikin bi mɔɲe tan saa yent tiɲ na.

Ki li mɔkint nan parmaasir sii tee bi yar.

¹² Nɔɔnbiit damm lorin bi lora, a bin biir niɣamm nae,

ki namm ki ɲman nyana.

¹³ Yennu laa nɔɔnbiit damm nae,

kimaan u mi nan bi boontu daar per na.

¹⁴ Nɔɔnbiit damm saatir bi jukbanjai

ki bia daar bi tɔrbana,

a bin kpi talas damm nan nandamm biak ni,

ki bia kpi binba tuun toonɲana na,

¹⁵ ɲaan bi tiɔɲ jukbanjai maɲe saa kpib,

ki bi tɔrbana n bia kɔnn.

¹⁶ Niɲano mɔkint-i waar,

ɲaan li chee nɔɔnbiit damm kur mɔkint nba yab.

¹⁷ Kimaan Yennu saa nyinn nɔɔnbiit damm paɲa,

ɲaan somm binba tuun toonɲana.

¹⁸ Yennu saa guur binba saak u maan,

ki te tiɲ na-ii tee bi yar mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

¹⁹ Ki bi kan di fara, biak yoo,

ki kon yoo, bi sii laat jeet ki li ɲarjitib.

²⁰ ɲaan nɔɔnbiit damm na ɲarin saa kpoe,

ki Yennu datai na saa bote nan tipuuk na.

Bi saa yate nan munyuuk na.

²¹ Nɔɔnbiit daano kpentir, ɲaan ki ki pa jiint,

niɲano ɲarin teen nan u par kure.

²² Damm nba ki Yennu teen piisin bi paak na,

ɲamme saa yent tiɲ na,

ɲaan binba ki u sat mɔtont bi paak na, u saa ber nyinniba.

²³ Li-i tee ki Yennu par peen wunba paak,

u n̄makitirɔ sɔniie.

²⁴ Ki li-i tee ki u baa, u kan kpakin tij ni,
kimaan Yennu saa sommo ki wun fiir.

²⁵ N tee nikpere ki wei bonchiann,
n̄aan n ki ban la niɲano nba Yennu nyikɔ yann,
koo ki te ki u waas mei jeeti.

²⁶ U tuu piine, ki bia kpentir ki teen u leeb yoo kur,
ki u waas tee piisin ki turo.

²⁷ Nyikin toonbiit n̄aan kii tuun toonjana,
ki fin nan a waas saa wei tij na ni,

²⁸ kimaan Yennu loon linba n̄an,
li paak, ki u ki nyikin niib nba tuun u loomm na yanni,
ki guub yoo kur, n̄aan beer n̄oonbiit damm maaru ki nyintib.

²⁹ Niɲamm nae saa yent tij na,
ki kar li ni mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

³⁰ Mɔbonjana nyi niɲano boor ki tee subinii maame,
ki u lamm piak linba took,

³¹ ki u dia Yennu sennu u par ni, ki ki nyikin.

³² N̄oonbiit daano guu niɲanoɛ,
ki koor a wun nyinn u manfoor.

³³ N̄aan Yennu kan nyikib bi datai nuu ni,
koo bii saan namm buut ni, bi kan pak biiribi.

³⁴ Guut Yennu yoo, kii dia u sennu,
ki u saa donna ki a yent tij na,
ki a tan saa la n̄oonbiit damm biiru yoo.

³⁵ N ban la n̄oonbiit daano nba ton bonchiann,
ki bia laat yiikoo nan kpek nba tuu la sinsetboor
ki mɔk yiikoo bianjinba na.

³⁶ Ki li poor po ki n tan gar ki ji ki la u lerji,
ki n lommɔ, n̄aan ki ki lau.

³⁷ Dukint niɲano po, daano nba be kasii binbenj;
parmaasir daano mɔk yaaboona.

³⁸ Yanbɔndamm kur saa boonta, ki bi maaru bia saa boonta.

³⁹ Yennu-e tint niɲamm, ki guub yoo nba ki bi be fara ni.

⁴⁰ Ki u sommitib, ki fiarib; u fiarib n̄oonbiit damm boor,
ki tint bi manfoa, kimaan bi baat ki gurin u niɲe.

38

Ki jiin talasdaano Yenmiaru po

¹ Yennu, a daa daar n tubir nan wutoori,

² kimaan a peenii na n̄muu ki saarima,
ki a nuu faa ki birin.

³ Ki a wutoor paak, ki laafia ji kaa n gbanant ni,
ki n kpaba ji ki mɔk paɲ, kimaan n yanbɔmm paak.

⁴ Ki n biit kpiakin nan jikir nba tuu kpiak nan jiinu
bianjinba na.

⁵ N jatii paak ki n nara lukir ki pɔɔk.

⁶ Bi dinnin ki n faab tij ni, ki mɔ fabin daa kur.

⁷ Ki n gbanant di muu nan yuyeeuk, ki n ki mɔk laafia.

⁸ Ki n banj, ki ki mɔk paɲ nan waama,
ki n par biir, ki n fabin nan tont.

⁹ Yennu, a mi maa loon linba, ki a gbiin n fabinii.

¹⁰ N parpaak toe, ki n paŋ gbent;
ki n ninbina jii ki nyirii.

¹¹ Ki n yooŋnba nan n toknanleeb tiinin,
nan n ŋaateeba ki nakiin, kimaan n nara na paak.

¹² Binba loon ki bin nyinn n manfoor na pii barite ki guuntin,
ki binba loon bin paanin daŋ na lorin daa kur a bin biirin.

¹³ N tee nan tuukpaar nae ki ki gbia maan,
ki bia tee nan muuk nba kan fit pak maan na.

¹⁴ Ki n kpant nirɔ nba kan fit pak jii
kimaan waa ki gbia na paak.

¹⁵ Yennu, n teena yada ki guu a gatu,
fin, n Yomdaano Yennu-e saa turin gatu.

¹⁶ N meia ki yet a, "A daa te ki n datai laan, laa biirin na paaki,
koo ki bi dont bi moŋ maa baa na paaki."

¹⁷ N ji yaa man baee ki be nan tont yoo kur.

¹⁸ Ki n pak ki kat n yanbomm, ki n biit maŋ daamiin.

¹⁹ N datai mɔk laafia ki bia mɔk panii.

Ki n datai yaba ki namin, ki li ki mɔk paaki.

²⁰ Ki binba jikit biit ki pa n ŋamm paak na piak ki biirin,
kimaan maa koor a man tun linba ŋan na paak.

²¹ Yennu, a daa ŋaanin; Yennu, daa fokitir n boor.

²² Yennu, n tinntɔɔ, baat yian ki tan sommin.

39

Ki jii wunba be wahala ni yanbomm fiitu po

¹ N yet a, "N saa soor n moŋ nan toona nba ki n tuune,
ki bia soor n jerinn nan mabiit paku.

N kan yet mɔbonsiar, yoo nba ki noonbiit damm kpiani."

² Ki n ŋmin soon nna, ki ki yet siari,

ki lek ki pak nan bonŋanna, ŋaan ki n fara na ŋamii pukii.

³ Ki n par biir, ki mi-i dukin li po, parbiir n ŋamm pukin.

Ki n ki fit nyik buboiti a,

⁴ "Yennu, n manfoor saa wei nlee? N saa kpo nlee yooe?

Ŋaant ki mii mi n manfoor nba saa wei biaŋinba."

⁵ A te ki n manfoor jiiŋa.

N manfoor fokint ki tee siar a boor,

nisaarik manfoor tee waaminnae.

⁶ Nisaarik tee nan yinyuy nae,

waa tuun linba kur tee yanne.

U kpaan mɔkint, ŋaan ki mi wunba tan saa yent.

⁷ Yennu, n ji sii loon bee? N mɔk dindann a ni.

⁸ Sommitin, ki min nyi yanbomm ni;

A daa te ki n tee jatit nilaakiri.

⁹ N ŋmine, n kan yet mɔbonsiari,

kimaan fine te ki n di fara na.

¹⁰ A ji daa daar n tubiri;

N yaa man kpoe nan niikura nba ki a faan na.

¹¹ A tubdatu nba ki a daar nisaarik tubir

u yanbomm paak na tee kpaaniie,

ki a biir linba ki u loon nan dundura na.

Mamomm, nisaarik tee nan wamaasin nae.

¹² Yennu, gbiintir n miaru ki bia gbiint n fabinii;

mi-i mɔ, fan baar ki tan sommin.

N be a boor ki tee nan saamo nae,

ki tee nan n yeejamm nba din tuu tee na; n kan wei.
 13 Nyikimin ki n sii mək parpeenn nan maa tan saa yaat
 ki ji sii kaa.

40

Dontir yarj

1 Ki n guur Yennu sommir po soon nna,
 ki u gbiint ki gbat n mōnii,
 2 ki dat nyinnin daŋ bootuk ni, ki bia nyinnin bakir nba sumii ni,
 ki tōonin tanpiiuk paak, ki te ki n set siaminba ŋan;
 3 ki u wannin ki n yin yanpaan, dontir yarj nba teen ŋoo Yennu.
 Niib bonchiann saa la nna ki lii tee kpaanii,
 ki bi saa teen Yennu yada.

4 Damm nba teen Yennu yada, ki tee binba ki jiantir pata,
 koo ki ki pukin tingbann jiantdamm po na, parpeenn tee bi yare.
 5 Ti Yomdaanoo Yennu, a tun bona bonchiann ki turit;
 soo ki be ki tee nan fin na. A lor lorŋana bonchiann ki jiin ti po.
 N kan fit kan li kur, li yab bonchiann.

6 A ki loon maruŋ nan piinii,
 a ki boi bonkobit mujoonu maruŋ po,
 koo maruŋ nba saa nyinn biit po,
 ŋaan a turin tubae a man gbiint a mōmaan.
 7 Ki n toon ki yet a, "Mine na. N baara.
 A kpaanii nba ki a teenin na be sennu gbouŋ ni.
 8 Yennu, n loon man tun a loomm,
 ki a sennu be n par ni."

9 Yennu, a niib kur tintaanu niŋe,
 ki n pak a barŋanii nba jiin faa tinnit na po.
 A mi nan n kan fit nyik li paku.
 10 N ki woon a tinnu maan na n par ni.
 N tun piak a barmōnii binbeŋ nan a sommir poe.
 N ki ŋmin nan mōmaan na paku, a niib kur tintaanu ni,
 ki piak a lomm nan barmōnii nba tee bianjinba.

11 Yennu, n mi nan a kan nyik a ninbatinu nanimi,
 ŋaant ki a lomm nan barmōnii-ii guun yoo kur.

Yenmiaru nba jiin sommir po (Yarj 70)

12 Fara bonchiann lintima, li yab ki kaa kann.
 N yanbōmm kōonin fara niwa, ki n ji ki laat,
 li yab ki gar yut nba be n yur paaka,
 li te ki n ji ki mək parcheenn.
 13 Yennu, tintin, baat yian ki tan sommin.
 14 ŋaant niib nba kur kpaanin a bin kpin na,
 bin di fei ki lin bia ŋmatib;
 ŋaant binba mək parpeenn n baak po na, bin ŋmat ki di fei.
 15 ŋaant ki binba kur laan na, lin bakiitib bi baak ni.
 16 ŋaant ki binba kur baat a boor-ii mək parpeenn kii kpaamm.
 ŋaant ki binba kur mək niipoturu a tinnu paak-ii tun kii yeen a,
 "Yennu tee Yenjaanne."

17 Yennu, n tee nibutiŋe ki tee tarik, ŋaan a ki tamm n po.
 Fine tee n tinntoo ki tee n Yennu.
 Baat yian ki tan sommin.

41

Ki jiin baatoo Yenmiaru po

1 Wunba baka be fara damm po na, parpeenn tee u yare.

Yennu saa sommo yoo nba ki u be daamuk ni.

2 Yennu sii guu-u ki u mok manfoor,
u saa te ki u be tin na ni, ki mok parpeenn,
u kan njaau yann ki te ki u datai diau.

3 Yennu saa sommo yoo nba ki u be baatdiuk ni,
ki saa turo laafia.

4 N yet a, "Yennu, n tun ki biirawa, njan tinimin ninbaauk,
ki turin laafia."

5 N datai yeen linba ki nane ki teenin.

Bi loon man kpoe ki bin tamm n po.

6 Binba baat ki foontin na tee fai damme,
ki tabintin barbiit, ki tuu nyi nann ki piak soo kur.

7 Binba ki loon na lokine ki teen leeb,
ki biirin ki bikii bonbiir nba saa baarin bianjinba.

8 Ki bi kur yeen a, "Baatbiuk soorowa;
u kan ban paaki."

9 N yomow gbaa, wunba ki n teeno yada,
ki min nan njo tun ki tuun saarman ni na nyii n poora.

10 Yennu, tinimin ninbaauk ki turin laafia,
ki n saa pa jiin n datai.

11 N mi nan a mok parpeenn nanin,
ki n datai kan fit nyannimi.

12 A saa sommima, kimaan n tuun linba njan,
ki a saa te ki mii be a boor yoo kur.

13 Pakin ki dont Israel teeb Yomdaano Yennu man.
Pakin ki donto motana nan yoo nba kaa paak.
Mamomm, lii tee nna.

GBOUN N'ANLEE

42

(Yanii 42 -- 72)

Ki jiin wunba be digbangann Yenmiaru po

1 Yennu, n lin kpaana nan n par kur
nan piaro nba tuu lin kpaan nyunmaasin bianjinba nae.

2 Fin Yennu nba fo na, n niana.

Nlee yooe ki n sii be a toonn ki jantirani?

3 Yonnu ni nan nyiok kur ki n mo ki ninnyuut tee n jeet.
Ki n datai yoo ki boin a, "A Yennu na be lia?"

4 Mi-i tiar linba gar, n yan tuu yet bonchiann,
njanne tee maa tuu lakin saan nan nibur Yennu nasaakak ni na.

Ki n tuu nmakitir nibur man, ki bi somm nan parpeenn,
ki yiin yanii ki dontir Yennu nan kunkopaara.

5 Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?

N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa namm donto,
Njoe tee n tinntoo nan n Yennu.

6 N be parbiir nie, li paak,

mi-i dukin Joodann mokir po, n tuu tiar a poe,
mi-i dukin Hermonn kunkonn po, n tuu tiar a poe,
mi-i bia kii dukin Misar kunkonn po, man tiar a po.

7 Sutik yi sutik nan fuur, ki pir n paak nan nyunmannon na,
ki tee nan nyunpana nba tuu lakitir na, ki pir piinin.

8 Yennu want u lomm yonnu ni,
ki n fit yiin yan nyiok ki teeno,

ki miar njo Yennu nba teenin manfoor na.

⁹ N yet Yennu, wunba tee n guutoo na a,
 “Bee ki a tamm n po? Bee ki n sii lin di fara,
 ki n datai dia ki nmanjitimi?”

¹⁰ Ki bi choon n kpaba nan sukit, ki boin daa kur a,
 “A Yennu na be lia?”

¹¹ Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?
 N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa namm donto,
 njooe tee n tinntoo nan n Yennu.

43

Ki jiin wunba be digbangann Yenmiaru po

¹ Yennu, want nan n ki mok biiti,
 ki bu nyinnin binba ki jiantira na ni,
 a fatin ki min nyi fai damm nan nibiit na ni.

² Fine tee n sommtoo; bee ki a nyikimi?
 Bee ki n sii lin di fara, ki n datai dia ki nmanjitimi?

³ A tun a yentu nan a barmonii ki lin nmakitin,
 ki jiin ki jen nanin Sayonn, a kasii kunkonn na boor,
 nan a binbeboor nba ki a be na.

⁴ Yennu, n saa saan a maruj binbintir boore,
 fine tee n parpeenn nyakir,
 ki n saa faa konn ki yin yarj ki donta.
 Yennu, fine tee n Yennu.

⁵ Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?
 N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa namm donto.
 Njooe tee n tinntoo nan n Yennu.

44

Yenmiaru nba saa goor bonbiir

¹ Yennu, ti gbat nan ti tubawa,
 ti yeejamm betit faa din tun linba ki turib sianyoo nawa.

² A din ber nyinn binba ki jiantira na bi tinj ni,
 ki dat bi tuba,

njaan kaan a niib lej, ki te ki bi mokit.

³ Li din ki tee a niib na jatiat paak kaa

ki bi kon ki nyann tinj na,
 bi din ki nyann nan bi moŋ paŋ kaa,

li din tee a yiikoo nan a paŋ nie,
 nan a moŋ benu paak, ki li wann nan a loomm.

⁴ Fine tee n kpanbar, ki bia tee n Yennu,
 ki teen timm Israel teeb nyannu.

⁵ Fine turit a paŋ ki ti nyann ti datai.

⁶ N dindann ki be n torbann ni kaa,
 n jatiat kan fit te ki man nyann,

⁷ njaan fine te ki ti nyann ti datai,
 ki te binba ki loon ti maan na dii fei.

⁸ Ti sii tun dontir a sanne daar kur,
 kii bia kii teena niipoouk nan yoo nba kaa paak.

⁹ Ki motana a ji nyikita, ki te ki ti datai nyannit,
 a ji ki somm nan ti kunkonkonna na,

¹⁰ ki te ki ti chiar njaan nyik ti datai, ki bi jii ti mokint.

¹¹ Ki a te ki bi kpiit nan pei na,
 ki te ki ti yat koo digbangana.

¹² Ki a koi a niib daabaun,
 ki li tee nan bi nyoot ki yab na.

- 13 Ki boorganu la faa teent bianjinba,
ki bi ji sarikitit ki bia laat.
- 14 Ki a te ki ti kpant nilaaka digbana kur ni,
ki bi sarikitit.
- 15 N tun be fei nie, ki fei piinin murirr.
- 16 Ki n gbia binba namin, nan n datai nba yisimin
ki bia sukiin na.
- 17 Ti lek ki tamm a po,
ki bia ki biir molor nba ki a lor nant na,
ɲaan ki linba na kur teenit.
- 18 Ti ki nyik a weiu,
ti bia ki mək møyëtuk nan a sennii,
- 19 ɲaan ki a nyikit yann bonkob-susoot ni,
ki ɲaat bunbɔncheenn ni.
- 20 Li-i bonni tee ki ti nyik ki ki jiantir fin Yennu,
ɲaan jiantir tingbana,
- 21 a set bo saa banne, kimaan a mi ti dudukit.
- 22 ɲaan a paake ki bi kpit yoo kur,
ki ti tee nan peeuk nba ki bi tuu tee siir a bin kpiu na.
- 23 Yennu, fiit, bee ki a gɔɔnti?
Kakitir a mɔɲ, ki daa yéent kɔtaa-a.
- 24 Bee ki a lek a numm nanti?
A daa tammit ti fara nan ti daamii po.
- 25 Ti baa ki but tiɲ niwa,
ki bi nyannit ki ti dɔɔ tanbiinii ni.
- 26 Fiit ki tan sommit, ki tinnit,
kimaan a lomm nba ki gbent na paak.

45

Kpanbar pookɔɔnt yarj

- 1 Mɔbɔnɲanae gbee n yur, ki n yin yarj na ki tur kpanbar,
ki li tee nan sobtɔɲanɔ sobinii na.
Ki n lamm teen siir nan lin yin.
- 2 Fine tee jafarj ki gar jab kur,
ki Yennu teen piisin a paak,
ki a mɔb farik nan maan paku.
- 3 Kpanbar jaann, fine mək baakir, ki a yur goon.
- 4 Ii be taamm paak kii saa ki saa nyann,
ki guur barmonii nan sikin-n-mɔɲ nan kasii binbenj.
ɲaant ki a nuu-ii tuun toonjaana.
- 5 A torbann peenii porin,
ɲaant ki lin yek saar a datai parbiia,
digbana niib n baa a taa po.
- 6 Naangbouj nba ki Yennu tura na saa wei
mɔkmɔk nan mɔkmɔk.
Ki a saa dia a niib nan barmonii.
- 7 A loon toonjana, ɲaan ki loon toonbiit,
li paak ki Yennu ganna, ki tura parpeenn,
ki li gar kpanbarlia nba be.
- 8 Ki tulaarii nba tee mir nan alos na be a liant paak,
ki yan-yinna yiin yanii ɲaak nba ki bi ɲammir nan loobnyana na ni, ki a mək parpeenn.
- 9 Kpanbara bonpoi pukin pooburchimm nba be a ɲaak ni na po.
Ki pooyookir na see a naangbouj diitu po, ki lia salima liant.
- 10 Kpanbar pooyookir, gbiintir maa yaa man beta linba:

Tammit a niib po nan a baa ŋaaniib po.

¹¹ A fante saa te kpanbar na loona,
turimo baakir, kimaan ŋɔɔe tee a chanbaa.

¹² Taya doo ni niib saa baar nan piinii ki tura,
ki məkita sii koor a bin maŋ nana.

¹³ Kpanbar pooyookir be ŋaak nie,
ki fan bonchiann ki lia salima liant.

¹⁴ Ki u saa lia baaŋ nba mək gungunbooru kur na,
ki somm saan kpanbar boor,
ki u poochiann sapaan-yɔɔsnba sii be u poor po ki chiantɔ,
ki bi kur saa baar kpanbar boor.

¹⁵ Ki bi saa somm nan parpeenn nan parmaasir,
ki saa kɔɔ kpanbar ŋaak.

¹⁶ Ki fin nba tee kpanbar na, a saa mar bonjai bonchiann,
ki bi saa set a yeejamm seenu ni kii tee kpanbara,
ki a saa teemm yudamm tiŋ na kur po.

¹⁷ N yan saa te ki niib-ii tian a sann yoo kur.
Ki sɔɔ kur saa dont a sann yoo nan yoo.

46

Yennu be nant

¹ Yennu-e tee ti paŋ daano nan ti guutoɔ,
ki teen siir nan wun sommit daamii ni, yoo kur.

² Li-i lekii tee ki tiŋ damm,
ki jojaana baa məkɔɔbeŋa nba sumii ni,

³ Li-i lekii tee məkɔɔbeŋa na damm, ki mək fuur,
ki li jek kunkona, ŋaan ti kii tiin jaŋmaanii.

⁴ Məkisiar be ki teen yabint daano Yennu doo nba tee
u kasii binbeboor na parpeenn.

⁵ Yennu be doo maŋ ni, ki li kan biiri;
u tuu saa baar ki sommir sanyafaar.

⁶ Yennu kunkɔr tant, ki tingbouŋ nann,
ki jaŋmaanii soor niib na, ki digbana baa.

⁷ Yabint daano Yennu be nant,
wunba tee Jakob Yennu na, ŋɔɔe tee ti gungurboor.

⁸ Baat ki tan got Yennu toona.
Gotir yaarlituk toona nba ki u tun tiŋ na paak.

⁹ U te tobii gbent tingbouŋ na kur po,
ki kɔnii tɔrbana, ki jintir kpana,
ki bia jokit naagbankɔŋa muu,

¹⁰ ki yet a, "Nyikin kɔnn man,
ki bann nan mine tee Yennu,
ki saa la dontir digbana kur ni,
ki bia saa la dontir tingbouŋ kur po."

¹¹ Yabint daano Yennu be nant,
wunba tee Jakob Yennu na, ŋɔɔe tee ti gungurboor.

47

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Digbana niib kur n poi niipoouk nan parpeenn,
kii bia kii dont Yennu nan kunkɔpaara.

² Ŋaan ki tin chɔrin yabint daano Yennu nba gar sɔɔ kur na,
ŋɔɔe tee kpanbar jaann nba dia tingbouŋ munn.

³ U te ki ti nyann niib na, ki te ki ti dia digbana,

⁴ ki gann tiŋ nba ki ti kɔɔ na ki turit,

ki li tee Israel teeb nba ki u loomm na japaat tij.

⁵ Yennu do u naangbant paak.

Waa do na ki niib tantir ki peeb naatuna nan parpeenn.

⁶ Yinin yan ki dont Yennu, yinin ki dont ti kpanbar man, yinin donta yanii,

⁷ kimaan ɲɔɔ Yennu-e tee tingbouɲ na kur kpanbar, yinin yan ki dontɔ.

⁸ Yennu kar u kasii naangbant paak ki dia digbana kur.

⁹ Digbana diateeb kur taan be nan niib nba tee

Abraham Yennu niib na,

kimaan kpanbara nba be tingbouɲ na paak tee Yennu yabe. U ɲan nan dontir.

48

Ki jiin Yennu digbanjaann Sayɔnn po

¹ Yennu tee yabint daanoɔ,

ki ɲan tin dontɔ, u doo nba be u kasii kunkonn paak na ni.

² Sayɔnn tee Yennu kunkonne, li fɔk ki bia ɲan;

kpanbar jaann nba tee Yennu na,

u dooe tee durinya kur parpeenn boor.

³ Yennu be doo man ni, ki wann nan yamani benu be u boor.

⁴ Ki kpanbara taan leeb ki baar

a bin kɔn nan Sayɔnn kunkonn doo na.

⁵ Baa la doo man, ki li yaar litib, ki janmaanii soorib, ki bi chiar,

⁶ ki ji jekir nan poo nba tuu mo matyiaru na,

⁷ ki lian nan wonpaaruk nba tuu tut ɲaringbeɲa
ki li lian bianjinba na.

⁸ Ti gbat ki bia la linba ki yabint daano Yennu tun
doo man niwa.

U sii guu doo man, ki li be li yamani,
nan yoo nba kaa paak.

⁹ Yennu, a ɲasaakak niɲe,

ki ti dukii a lomm nba kaa gbennu na po,

¹⁰ ki niib kur dontir a sann durinya kur po,

ki a dia a doo nan barmonii.

¹¹ ɲaant ki Sayɔnn niib-ii mɔk parpeenn,

ɲaant ki parpeenn-ii be Juda doo ni,

kimaan a buut ɲan.

¹² Yennu niib, ii somm lint Sayɔnn, ki kan li difoot.

¹³ Gotir li joona, ki fiitir li maarpaara fanu,

ki tan fit wann maarpaanu nba waa na a,

¹⁴ "Yennu na tee ti Yennu-e mɔkmɔk nan mɔkmɔk,
ki sii tee ti ɲmakit-tɔɔ nan durinya gbennu."

49

Fi-i teen mɔkint yada, li tee jatiie

¹ ɔɔ kur n gbat na man,

gbiintir, niib nba kur be tingbouɲ na paak,

² li niijaana nan tarii, li mɔkita nan nandamm kur.

³ N dudukit be paanu ni, ki n saa pak yanfoon maan.

⁴ Ki n saa ɲmat got barjokit ni,

ki faa biɔk ki yin yan ki wann li paak.

⁵ Li-i tee ki n datai lintin ki n be ninboɲ ni,
n ki tiin janmaanii.

⁶ Bi tee binba teen bi məkint yada,
ki bia dont bi mən, bi likirii paake.

⁷ Nisaarik kan fit tinn u mən,
u kan fit pa Yennu, u daauk nba tee bianjinba,
ki li tee u manfoor paaki,

⁸ kimaan nisaarik manfoor paak pann yab bonchiann.
U lekii pa linba, n̄aan li kan jaŋ

⁹ nan u ji daa kpenn ki siik kaauk ni.

¹⁰ Soɔ kur saa la nan yandamm kpenn,
ki jatit kpenn, ki bonliinii bia kpenn.

Bi kur tuu nyik bi məkinte ki tur siab.

¹¹ Bi kaat saa teen bi n̄ei nan yoo nba kaa paak,
ki bi sii be leŋ yoo n tuu yoo,
n̄aan bo mək bi yur paak tiniie.

¹² Nisaarik məkint kan fit nyinnɔ kuun ni,
u bia lek saa kpoe nan bonkobuk nba kpenn na.

¹³ Gotir linba tuun ki teen damm nba teen bi mən yada,
nan bi leeb nba saak baa piak linba na.

¹⁴ Bi saa kpoe nan pei nba kpenn na,
ki kuun sii tee bi kpaartɔ.

Binba be kasii na saa nyannib,

ki bi gbanant saa bat yian kpeentij, siaminba fɔk nan bi n̄ei.

¹⁵ N̄aan Yennu saa fatin kuun nuu ni,
ki saa jiin, ki mii be u boor.

¹⁶ Li-i te ki a la ki niro məkitiŋ,
koo u məkint maŋ yabitiri, a daa te ki li daamiia.

¹⁷ U tan kan fit jii ki saan nann yoo nba ki u kpenni,
u məkint na tan kan weiɔ ki saan kaauk ni.

¹⁸ Niro numm-i lekii gboo waa mək linba,
ki niib kpakitirɔ, u məkint na paaki,

¹⁹ u lek tan saa kpoe ki wei u yeejam,
ki kan ban la yentu.

²⁰ Nisaarik-i mək məkint n̄aan ki mək bannu,
u bia lek saa kpoe nan bonkobuk nba kpenn na.

50

Ki jiin barmonii Yenjiantu po

¹ Yabint daano nba tee Yennu na piak.

U yi tinghouŋ na kur,

laa nyii yondo po ki saa tuu yonbaa po.

² Yabint Yennu yentu nyi Sayonn doo nba fan na ni.

³ Ti Yennu baate, n̄aan u kan baar soon nna,
muu sii die ki be u tɔonn, ki wonpaaruk da ki lintirɔ.

⁴ Ki u saa yiin sanpaak nan tiŋ ki bin di siara,
ki la waa saa bu u niib buut bianjinba.

⁵ U yet a, "Taant niib nba n̄amm bi mən na ki turin,
binba mann maruŋ ki senn mɔsonn nanin."

⁶ Sanpagbant mɔontir nan Yennu-e tee Kasii Daano,
ki saa bu buut.

⁷ "N niib, gbiintir, ki man pak.

N niib Israel teeb, n saa di siara ki biiri.

Mine tee Yennu, ki tee i Yennu.

⁸ N ki yakii nani i maruŋ paak,
koo i mujoonu piinii nba be n tɔonn po na paak kaa.

⁹ N ki loon naajai nba be i naagotit ni,

koo buunii nba be i buloi ni na,

¹⁰ kimaan bonkobit nba kur be muuk ni na tee n yabe,

nan nei nba kur be kunkona tusaa paak na.

¹¹ Nɔɔnii nba kur be tee n yabe,
ki bonfoa nba kur be muuk ni na tee n yabe.

¹² “Kom-i bonni mokin, n bo kan betini,
kimaan durinya nan linba kur be li ni tee n yare.
¹³ N nman naajai nantii? Koo n nyu buunii sɔmii?
¹⁴ Ii njaan ki i niipoturu-ii tee i maruŋ ki teen min Yennu,
ki bia tuu tur min Yabint Daano linba kur ki i senn mɔsonn.
¹⁵ Ii tuu yiin min Yennu yoo nba ki i la daamii,
ki n saa fati, ki i sii baakitin.”

¹⁶ Yennu yeen nɔɔnbiit damm a:
“I la yaak lee ki sii piak n sennu po?
Bee ki i sii piak n molor po?
¹⁷ I ki sak nan min nmakiti, ki yêt n sennu.
¹⁸ Nanyukii nba kur ki i lab, ki i sob yɔɔs,
ki pukin i mɔŋ bonchonchona ni.

¹⁹ “I teen siir nan mabiit pakue, ki i mɔi farik nan faak,
²⁰ ki teen siir nan yin pak ki biir i tiɔŋ ninjamm,
ki paab maan.
²¹ I tun linba na kurawa, njaan n ki yet siari,
ki i ji dukin nan n mun tee nan yimm nae.
Motana, n saa yakii naniwa, ki kat wannii, i numm ni.

²² “Gbiintir linba na man, yimm nba yêtin na,
nna-i kaa, n saa boontiwa, ki sɔɔ kii be ki saa tinniini.
²³ Niipoturue tee maruŋ nba baakitin,
ki n set saa tinn binba kur saak n mɔb.”

51

Yenmiaru nba jiin nyikin chab po

¹ Yennu, tinimin ninbaauk,
kimaan a lomm nba yɔɔ be na paak.
A wuur n yanbɔmm nan biit kur,
kimaan a ninbatinchiɔŋ na paak.
² Wuutin fanu, ki man nyi yanbɔmm nan biit kur ni.
³ N bann nan n be yanbɔmm nan biit nie yoo kur.
⁴ N tun ki biirawa, n biir fin kuukɔɔe,
ki tun linba ki a yaa li tee bonbiir na ki tura.
Li paak, a mɔk mɔnii nan fan bu n buut.
N kan nyiira, li-i tee ki a biirin.
⁵ N din tee yanbɔndaano yoo nba ki bi marin na,
ki bia tee biit daano yoo nba ki bi din soor n poor nawa.

⁶ A kpaan mamɔmm nan barmɔnie nisaarik ni.
Kɔɔnt a bannu n dudukit ni.
⁷ Nyint n yanbɔmm ki mii yeen,
a wuurin ki mii peen nan sakaana na.
⁸ Naant ki man gbat parpeenn nan parmaasir fuur,
faa lek kɔnn n kɔabawa na, njaan n bia sii mɔk parpeenn.
⁹ Bɔrin a numm ki daa laat n yanbɔmmi,
njaan wuur n biit kur.

¹⁰ Yennu, njammit n par ki lii njan,
ki pant n seek nan binbenjan.
¹¹ A daa beer ki nyintin a boor,
koo ki nyinn a Seyeen na n ni.
¹² A namm turin a tinnu pinkpammuk na,
ki te ki mii loon a mɔsaku.

¹³ Ki n saa wann yanbõndamm a sennii,
ki bi saa jen a boor.

¹⁴ Yennu, nyikin n manfoor ki tinnin,
ki n saa jii parpeenn ki mõont a kasii binberj.
¹⁵ Yennu, lootir n mõb, ki man pak dont a sann.

¹⁶ A ki loon maruj, nna-i kaa, n bo saa jiie ki tura.
A baka bia kaa mujoonu piinii ni.

¹⁷ Yennu, n maruj tee sikin-n-mõj binberje.
Ki a kan yêt daano nba sikin u mõj ki lebit u pari.

¹⁸ Yennu, tinin Sayõnn doo ninbaauk ki sommir,
njammit maa Jerusalem joona.
¹⁹ Ki li saa te ki a mõk parpeenn nan maruj nba njan,
nan mujoonu piinii,
ki bi sii kpi naajai ki mann maruj, a binbintir na paak.

52

Yennu buut nan u ninbatinu

¹ Bee ki a dont a mõj nan toonbiiti, fin nijaann na?

Yennu lomm be-e mõkmõk nan mõkmõk.*

² A lorin a fan biir leeb, ki a mõb di nan bilepaann na,
ki a fa fai,

³ ki loon bonbiir ki gar bonnann, ki loon faak ki gar barmõnii,
⁴ ki loon faak nba saa pak ki biir a leeb, faak daano na.

⁵ Barmõnii, Yennu saa biirae fas fas;
u saa soorae ki dat nyinna a njaak ni;
u saa nyinna nisaarii tin na ni,

⁶ ki nijamm saa la linba na ki tin janmaanii,
ki bi saa laa laat ki yet a,

⁷ "Gotir, joo nba nae ki jii u mõj tur Yennu,
njan maa u mõkint paak, ki dukii nan nõonbiite saa sommo."

⁸ Min njarin tee nan kpan tiik nae, ki see Yennu nasaakak ni.
N yada yoo be u lomm nba be mõkmõk nan mõkmõk na nie.

⁹ Yennu, n sii tun ki teena niipoouko,
faa tun linba ki turin na paak,
a sann nie ki n mõk dindann, kimaan a sann njan,
ki n saa dont a sann manj, a niib tõonn.

53

*Ki jii nisaarii nõontont po
(Yan 14)*

¹ Jatit dukii bi para ni a, "Yennu kaa."
Soo kur tee niyoonne, ki tun bonbilankanta,
soo kaa ki tuun linba tooki.

² Yennu be sanpaapo njan gori nisaarii,
a wun laan siab be ki sub, ki bia jiantiro-o?

³ njan bi kur nmante ki tuun toonbiit,
ki bi soo kaa ki tuun linba njan, nan yenokõowa gbaa.

⁴ Yennu boi a, "Bi ki mi-i?
Toonbiit damm manj ki mi siari-i?
Bi di n niib nan nirõ nba tuu di jeet nae,
ki bia ki meimi."

* 52:1 52.1 Koo "Bee ki a dont a mõj daa kur ki saa di fei Yennu boori?"

⁵ Jarḡmaanii bia saa ḡamm soorib ki gar baa tuu mi bianjinba.
Yennu saa kpi u niib datai ki yat bi kpaba.
Yennu yêtibē, ki saa te ki Israel teeb na n nyannib.

⁶ N mei Yennu-e a nyannu n nyi Sayōnn
ki baar u niib Israel teeb paak.
Yoo nba ki Yennu saa te ki Israel teeb na n mōkit na,
bi tan sii mōk parpeenn bonchiann.

54

Yenmiaru nba jiin datai gōoru po

¹ Yennu, jiin a paḡ ki tinnin, jiin a paḡ na ki ḡaan yann.
² Yennu, gbatir n miaru, ki gbiint n mōmaan.
³ Karinbaandamm fiir n paaka, ki nitont koor a bin kpin;
ḡamme tee binba baka kaa nan fin Yennu na.

⁴ ḡaan barmōnii, Yennu-e tee n sommtōō.
Ti Yomdaanōē tee n fat-tōō.

⁵ Yennu n te ki n datai na toonbiit n ḡmat kii tee bi tubdatu.
U saa boontib, kimaan u kasii binbeḡ na paak.

⁶ Yennu, n saa mann parpeenn maruḡo ki tura.
N saa pak ki dont a sann, kimaan a ḡan.
⁷ A nyinnin n daamii kura niwa, ki n la ki n datai baa.

55

Jōō nba ki u naasinyōōk fukit u paak na Yenmiaru

¹ Yennu, gbiintir n miaru;
a daa lekin a numm n fabinii na paaki.
² Gbiintir, ki turin gatu; n dudukit bak nan daamiiwa.
³ Ki jarḡmaanii mōkin nan n datai nba jeentin na.
Ki nōōnbiit damm goriin ninḡmōḡ,
ki baat nan daamii ki teenin, ki dont wutoor nanin ki namin.

⁴ Ki n yan put ki ḡmat, ki n nubir kuun;
⁵ ki jarḡmaanii te ki n jekir nan yanputuk,
⁶ ki n ji sunman ki n mōk kpinkpant nan ḡmann na
ki bo yukir ki saan banfōkir ki saa foi.
⁷ N bo saa yukire ki saan banfōkir,
ki saa ḡamm n binbeboor muuk ni.
⁸ N bo saa kakite ki faa lanbouḡ
ki nyi wonpaaruk nba baat na ni.

⁹ Yennu, ḡmatir nōōnbiit damm na pinpakit,
kimaan n laat kunkōna nan kpikipiruk doo ni.

¹⁰ Ki yonnu nan nyiōk kur ki bi lin doo na ni,
ki tuun toonbiit, ki bia sukii niib ki daamiib.

¹¹ Ki biiru be siar kur po doo na ni,
ki li sōnii gbee nan fat-teeb nan fai damm.

¹² Li-i bonni tee dataakie sukiin, n bo sii ḡmine,
li-i bonni tee ki n dataakie want u mōḡe,
n bo saa bōr n mōḡe ki u kan lami,

¹³ ḡaan li tee fine, nisaarik nan min na,
ki tee n lōō, n yōnanmōḡ.

¹⁴ Ki min nan fin tuu lakin mōk pinpakit nan leeb
ki lakint ki jiantir Yennu, u ḡasaakak ni.

¹⁵ ḡaant ki n datai n kpo yian,
ḡaant ki bin piib foot kaat ni,
kimaan toonbiit ḡōrin ḡaan dōō bi boore.

16 Ki n yiin n Yomdaano Yennu ki boi sommir po,
ki u saa tinnin.
17 Li daajoouk, nan sanyiok, nan yonsuuk ni kur,
ki n bui fabin ki teeno, ki u gbia n kunkor.
18 Maa tookit tob nba na, u saa te man jen nan laafia,
datai bonchiann nba lek kon nanin na.
19 Yennu nba bo tee kpanbar pinpiik niwa na
saa gbat n miaru ki nyannib turin,
kimaan bi yet bin lebit bi binbera, ki bia ki tiin Yennu.

20 N yokperik lek u yooosnba,
ki biir molor nba ki u lor namm na.

21 Ki u mob ban ki gar kpan,
naan ki nan gbee u para;
ki u moamaan nari ki gar kpan,
naan porii yian nan jukbanjai na.

22 Jiin a daamii kur ki tur Yennu, ki u sii guua;
u kan ban te ki binba be fanu na n baa.

23 Yennu, fine saa sikin nikpiirit nan fai damm na bi kaat ni;
a kan te ki bii be ki baar bi manfoor bonjinni.
Min narin, fine ki n teena yada.

56

Yenmiaru nba jiin yada teenu po

1 Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan niib mukisime.
N datai diinime yoo kur.

2 Ki n sanbiirteeb mukisin daa kur, ki niib bonchiann kon nanin.

3 Yabint daano Yennu, mi-i tiin janmaanii yoo nba,
fine ki n saa teen yada.

4 N teen Yennu-e yada ki ki mok janmaanii,
ki dontir u sann, kimaan u mosonn na paak.
Nisaarik saa fit teenin bee?

5 Daa kur ki n datai labii n maan,
ki yoo dukii baa saa teen bianjinba ki biirin.

6 Ki bi taant leeb ki boriin,
ki gorii n sommir ni, nan baa saa teen bianjinba ki kpin.

7 Yennu, bi biit na paak, a dat bi tuba,
ki nyann niib maj nan wutoor.

8 A mi n fabinii nba tee bianjinba,
ki la n ninnyuut kann nba tee bianjinba,
ki sob teen a gbouj ni.

9 Daar nba ki n saa boia sommir po na, n datai saa baae.
Nanne ki n saa bann nan fin Yennu ta n po.

10 Yennu, a mosonn paake ki n dontira.

11 Yennu, fine ki n teen yada, n kii tiin janmaanii.
Nisaarik saa fit teenin bee?

12 Yennu, n saa tura mosonn nba ki n sat nae.
N saa tura niipouko,

13 kimaan a nyinnin kuun niwa, ki guun, ki n ki gbiatir;
ki n saa somm nan fin Yennu, kii be a manfoor yentu ni.

57

Yenmiaru nba jiin sommir po

1 Tinimin ninbaauk, Yennu, tinimin ninbaauk,
kimaan a niije ki n seek gur.
A kpinkpant maasue ki n laat fatu,

daamii nba tuu baarin nan laa tuu tan gar.

² N fabin ki tur Yabint Yennu,

Yennu nba teenin linba kur ki n loon.

³ U saa toon Yendouŋ ni ki tinnin, ki nyann n datai.

Yennu saa turin u lomm nan u barmonii.

⁴ N datai lintima, ki naan nan yanbora nba so niib na,

ki bi nyana tee nan kpana nan tɔrbann peenii na,

ki bi jerima di nan jukbanjai na.

⁵ Yennu, want a yabint sanpagbant ni,

ki ŋaan a baakir-ii be tingbouŋ na kur po.

⁶ N datai lu laaunjo a bin soorin, ki n be nan parbiir,

ki bi gbii bootuk, sɔnu nba ki n tɔkii na ni,

ŋaan ki bi mɔŋ tan baa li ni.

⁷ Yennu, n be nan parcheenne; n saa yin yan ki donta.

⁸ N seek, fiit ki faa kɔnn nan bonmumɔɔt.

N saa fiir sanyafaare ki faa.

⁹ Yennu, n saa pak a sann, digbana kur ni.

N saa yin yan ki tura, niib kur boor,

¹⁰ kimaan a lomm yab ki saa tuu sanpaak,

ki a kasii binbeŋ bia tuu sanpagbant.

¹¹ Yennu, want a yabint, sanpagbant ni,

ki ŋaan a baakir-ii be tingbouŋ na kur po.

58

Yenmiaru nba saa te Yennu n dat nɔɔnbiit damm tuba

¹ Yimm nba tee yudamm na, i bu buut fanu-u?

I bu buut nan barmonii ki teen sɔɔ kuri-i?

² Aaii, i dukii toonbiit nba ki i saa tun na kɔɔe,

ki tuun ki biir leeb tiŋ na paak.

³ Toonbiit damm fiir bi bisin niŋewa,

ki fa fai nan bi manfoor gbennu.

⁴ Ki bi mɔi gbee nan lɔbiie, nan waalabirii yar na,

ki kpa a bi tuba nan waajiant nba kpa a bi tuba bianjinba na,

⁵ ki ji kan gbat daano nba manjit wai para na yeriki,

daano man-i lekii sub bianjinba.

⁶ Yennu, a faa kɔnn nibiit man nyana.

⁷ Ŋaant ki bin bot nan nyun nba tuu fɔɔr na;

bi-i dat bi tɔrbana yoo nba, fan ŋaan ki bi peenii na n gbitik.

⁸ Bi-i saa, bii tee nan jayeruk nba tuu saa ki mian na,

kii bia kii tee nan sanpantik nba ki bi tuu marɔ kpeent

ki u ki la yentu na.

⁹ Bi tuu tan bant na, ki sɔɔ ki bi chɔɔb nan mɔɔt nawa;

Yennu saa pebirib ki yaat namm nan u wutoor,

baa lek be bi manfoor ni gbaa.

¹⁰ Kasii damm sii mɔk parpeenn,

li-i tee ki bi la yanbɔndamm be tubdatu ni,

li yooe ki bi saa somm toonbiit damm sɔn ni.

¹¹ Ki niib ji saa yet a, "Barmoniie, kasii damm gaan bi paatii;

barmonii, Yennu nba bu tingbouŋ na buut na set be."

59

Yenmiaru nba jiin fat-n-mɔŋ po

¹ Yennu, nyintin n datai nuu ni.

Goot datai nba fiir n paak na.

² Nyintin toonbiit damm boor; ki tinnin nikpiirit nuu ni.

³ Gotir baa doo ki guu bianjinba, a bin kpin.

Toonbiit damm tikii a bin biirin.

Li ki tee a n tun yanbomm koo ki biir siar kaa.

⁴ N ki tun ki biir siari, njan ki bi tee siir a bin lekin.

Fiit ki sommin. Gotir n ninbaatir.

⁵ Yabint daano Yennu, wunba tee Israel teeb Yennu,
fiit ki dat binba ki jiantira na tuba;

a daa tiin toonbiit damm ninbaauk.

⁶ Bi tuu tan nmat ki jen daajoouk, ki koo doo ni,
ki nmuut nan boi nae ki lin.

⁷ Gbiintir sukut nan mabiit nba nyi bi moi ni.

Ki bi jerima tee nan jukbanjai na ki nyi bi moi ni,

ki bi dukii nan soo ki gbia baa yeen linba na.

⁸ Yennu, fin narin laabe, ki sarikit binba ki jiantira man.

⁹ Yennu, n mok parcheenn a pan nibe; fine tee n gungurboor.

¹⁰ Yennu loonin ki saa baar n boor,

ki te ki man nyann n datai.

¹¹ Yennu, a daa kpibi.

Li-i tee ki a kpiib, n niib saa tamm bi tubdatu na poe.

A yatib nan a pan ki bii lin, ki fan nyannib,

fin Yennu nba tee ti guutoo.

¹² Yanbomm be bi para ni, ki bi momaan kur tee biit.

Naant ki bi moindib, kimaan bi sat motont ki bia fa fai.

¹³ A boontib nan a wutoor, ki boontib fas fas,

ki soo kur n bann tingbour na kur po

nan fin Yennu-e dia Israel teeb,

ki a pan bia yat be tingbour na kur po.

¹⁴ N datai tuu tan jen daajoouk ki koo doo ni,

ki nmuut nan boi nae ki lin

¹⁵ nan boi nba tuu lin ki kpaan jeet bianjinba na,

ki mo, li-i tee ki bi ki dii jani.

¹⁶ N saa yin yan ki jiin a pan po,

sanyiook ni kur, n saa yin yan sanpaapo

ki jiin a lomm nba kaa gbennu na po,

kimaan fine tee n gungurboor,

ki tee n bunbor boor yoo nba ki n be daamii ni.

¹⁷ N saa yin yan ki dont a sann; n pan nyi a boore.

Yennu-e tee n gungurboor; ki tee Yennu nba loonin.

60

Yenmiaru nba jiin fatu po

¹ Yennu, a yetita, ki te ki ti baa.

A donn wutoor ti paaka; motana, jiantir ki tinnit.

² A te ki tin na jeke, ki a lootir yaan.

Li paak, a teb li fiat, kimaan li bokit dooe jak jak.

³ A te ki a niib dii fara bonchiann

ki te ki ti nmaan gbenjit nan ti yib daan na.

⁴ Ki binba baakita na, ki a teemm kpaanii,

a bin tan nyi biiru ni.

⁵ A tinnit nan a pan, ki turit gatu,

ki lin te binba ki a lomm na n la woruku.

⁶ Yennu be u kasii boor ki yet a,

"N saa jii nyannu ki bokit Sekem doo,

ki biit Sukof baauk ki tur n niib.

⁷ Gilead yent tee n yare,
 ki Manase yent bia tee n yar.
 Efraim yent tee n kut fokirike,
 ki Juda yent tee n naan dammir.
⁸ N saa jii Moab teebe ki bii tee tatilaaok nba
 ki n sii sokii bona li ni,
 ki sii birin n taasaat Edom yent ni,
 ki li sii tee nyinn nan mine yen yent man,
 ki hoot man nyann Filistia teeb na paak.”

⁹ Nmee saa jiin ki saan nanin digbanpaarir na ni?
 Nmee saa jiin ki saan nanin Edom yent ni?

¹⁰ Yennu, a set yêтите-e?

 A ji kii be nan ti kunkonkonna na-a?

¹¹ Turint sommir ki tin nyann ti datai,
 kimaan nisaarik sommir tee yann na.

¹² Yennu-i be nant, ti saa nyanna;
 u saa nyann ti datai ki turita.

61

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, gbatir n fabinii, ki bia gbiint n miaru.

² N be parbiir nie, ki bia fok nan ñaak ki yia.

Jiimin ki saan gurin siaminba ñan ni,

³ kimaan fine tee n sommtɔɔ,

 ki tee joonpaarir nba leek n datai.

⁴ Ñaant ki mii be a kasii boor nan n manfoor gbennu;
 ñaant ki mii gur a kpinkpant maasu.

⁵ Yennu, a gbat mɔsona nba ki n sat nawa,
 ki turin bona nba ki a teen niib nba baakita na.

⁶ Pukint kpanbar na manfoor bina bonchiann;
 ñaant ki u naan-ii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

⁷ Yennu, ñaant ki wuu tee kpanbar kii be a tɔonn
 nan yoo nba kaa gbennu.

Guuto nan a kasii binbenj nan a lomm nba kaa gbennu na.

⁸ Ki n sii tun yiin yanii ki dontir a sann,
 ki bia sii yoo teena piinii nba

 ki n senn mɔsonn li po na daa kur.

62

Yennu-e guut

¹ N tee soonnae ki guu maa Yennu n tinnin,
 u niije ki n tinnu saa nyi.

² U kuukɔɔe guun, ki bia saa tinnin,
 ñɔɔe tee n sommtɔɔ, ki n kan ban baa.

³ I saa lek jɔɔ ki lin wei nlee?

I kur na saa taan ki nyiauwa-a?

U kaa paɲ nan joonkpeeuj nae.

⁴ Yimme loon yin sikin u jirima,
 ki fa fai ki li mani, ki piak nyint piisin mɔmaan,
 ñaan ki i para ni, ki i sat motont ki teenɔ.

⁵ N maa Yennu kuukɔɔ paake, u niije ki n mɔk dindann.

⁶ U kuukɔɔe guun, ki bia saa tinnin,
 ñɔɔe tee n sommitɔɔ, ki n kan ban baa.

⁷ N tinnu nan baakir saa nyi Yennu boore,
 ñɔɔe tee n guuto nba ñan, ki tee n gungurboor.

⁸ N niib, teent Yennu yada yoo kur,
ki beto i daamii kur, kimaan nɔɔe tee ti sindandiiuk.

⁹ Nisaarik tee nan wamaasin nae,
li nijaana nan tarii kur kaa nyɔɔti.
Fi-i jiiɓ ki paan bikir paak, bi ki mɔk kpiasu,
ki fukii nan wamaasin na.

¹⁰ A daa tee yada a fatuk ni,
a bia daa mɔk japaat nanyuk bona paaki.
A mɔkint-i lekii pukin bianjinba, ŋaan a daa maa li paaki.

¹¹ N gbat ki Yennu yet nan taar munŋaa nawa,
a paŋ tee u yare,

¹² ki u lomm kaa gbennu.
Barmɔnii, u saa pa sɔɔ kura u paauk
nan u toona nba tee bianjinbae.

63

Ki jiin waa loon Yennu bianjinba po

¹ Yennu, fine tee n Yennu. N loon fine.
Nan tinkooŋ nan tinsaatik nba tuu loon nyun na,
nnae ki n gbanant nan n seek kur kpenn a paak.

² Ŋaant ki mii laata a kasii binbeboor,
kii bia kii laata a yabint nan baakir nba tee bianjinba.

³ A lomm nba mɔk nyɔɔt ki gar manfoor na,
li paak ki n saa dont a sann.

⁴ N manfoor ni kur, n saa dont a sanne.
N saa donn n nii ki miara.

⁵ N seek saa di jeŋant ki gboo,
ki n mɔb saa yin parmaasir yanii ki dont a sann.

⁶ Ki mi-i dɔɔ n dɔɔnu paak, n sii tian a po;
nyɔɔtunmunn n sii dukii a po,

⁷ kimaan a tun tee n sommtɔɔe;
ki n sii be a kpinkpant maasu ki yin parpeenn yanj.

⁸ N taab nana, ki a nuu dian ki tinnin.

⁹ Binba koor a bin kpin na saa sik kpeentiŋ.

¹⁰ Bi saa kpib tɔbii ni, ki kinkata saa ŋman bi gbanant.

¹¹ Yennu nba saa tur kpanbar nyannu na, u sii kпамme.

Binba sent mɔsona Yennu sann ni na saa dontɔ;
ki binba fa faak na saa pɔbin bi mɔi kii ŋmin.

64

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, gbatir n miaru, n be daamii niŋe.
Gɔɔt n datai ki bi daa nyint n manfoor.

² Guutin, ki min nyi nɔɔnbiit damm lora ni
nan toonbiit damm tintaanu ni.

³ Bi ŋat bi jerima, ki li di nan jukbanjai nae,
ki bia nyint bi mɔbonbiit, ki li tɔ nan tɔrbanpeenii na,

⁴ ki kakii ki mɔɔntir bi faak maan nba tee fei
ki dia sanbiik ki biir niŋamm,

⁵ ki korin leeb nan lorbiit,
ki bikii baa saa pii bi barit siaminba,
ŋaan yaa, "Ŋmee saa lati?"

⁶ ki lorin lorbiit, ki yaa, "Ti lor ki soor linba ŋane na."
Barmɔnii, nisaarik par nan u dudukit tee linba sumiie.

⁷ Yennu saa yekib u peenii, ki li saa turib dani yama.

⁸ Yennu saa biirib, kimaan bi mɔbonbiit na paak,
ki binba kur saa lab saa pak bi yura,

⁹ ki jaŋmaanii saa soor nisaarik kur,
 ki bi saa moont Yennu toona nba tee,
 ki bia dukin waa tun toona nba.
¹⁰ Ki niŋamm kur sii kpamm
 nan toonjana nba ki Yennu tun.
 Bi saa la gungurboor u nie,
 ki binba kur para yeen saa dont u sann.

65

Ki jiin dontir nan niipoturu po

¹ Yennu, li ŋan ki tin dont a sann Sayonn doo ni.
 Fine ki ti saa jii ti moosona ki tura,
² kimaan fine gat miaru,
 ki niib nba be lokir kur po saa baar a boor.
³ Taa bo be yanbomm ni na, ki a bo nyik chab ti biit.
⁴ Damm nba ki a gannib na, parpeenn tee bi yare;
 ŋamme tee binba ki a baar namm a bii be a kasii boor na,
 ki ti saa gboo nan bonjana nba be a ŋaak ni na,
 ki tee piisin nba be a kasii ŋasaakak ni na.
⁵ Yennu nba tee ti tinntoo, a teent gatu,
 a bakitnaun toonjana ni,
 Niib nba be durinya kur po,
 nan binba be moŋgbeŋa pootir, banfokira na,
 bi kur maa a paake.
⁶ Fine bir jojaana nan a paŋ,
 ki wann a yabint paŋ nba tee bianjinba.
⁷ Moka nyunpana nba fi bianjinba, ŋaan fine te ki li banjit,
 ki fit so nyunpana fuur;
 ki niib-1 too jat paak, fine fit sikint bi wutoa.
⁸ Durinya niib kur mok jaŋmaanii,
 toongbeŋa nba ki a tun na paak,
 ki toona nba ki a tun na te parpeenn fuur be
 tingbouŋ na kur po.

⁹ A baka be tij na paak, ki te saak baa,
 ki bia te ki li mok koorin, ki kpai.
 Ki a gbeen bi kpennii nyun, ki te ki tij na naan jeet.
 Faa tun bianjinbae na:
¹⁰ a te saak baa yoo kur kpaant ni,
 ki nyun borikit tij na;
 a te samimmiiuk baa ki maant tij, ki te bonbuburit kur pia.
¹¹ Ki a te jeet naan binn kur ni,
 ki tii saan siaminba kur, ki jeet be li kura po.
¹² Ki bonkobit kpinkpaar boor gbee nan bonkobit,
 ki kunkona na gbee nan parpeenn,
¹³ ki bonkob-kpaan na gbee nan pei,
 ki baat na mun gbee nan jeet;
 ki bona kur kpamm ki yiin yanii nan parpeenn.

66

Ki jiin dontir nan niipoturu yaj po

¹ Tingbouŋ na niib kur n pak Yennu,
 ki yikin nan kpinkpammuk,
² ki yin yaj ki baakit u sann,
 ki turo dontir nan baakir,
³ ki yet Yennu a, "Toona nba ki a tuun na teen bakitnaun.
 A paŋ yab bonchiann,
 ki li te ki a datai gbaa a tooon nan jaŋmaanii.
⁴ Soo kur nba be tingbouŋ na ni jiantira.
 Bi yiin yanii ki dontira. Bi yiin yanii ki dontir a sann."

⁵ Saana man ki tan got linba ki Yennu tun.
U tuun bakitnaun toona, nisaarik yaa paak.

⁶ U te ki məkgeñir kpant tinkoon,
ki ti yeejamm somm tij mañ ni ki poot.
Ñanne ki ti ji kpamm waa tun nna mañ.

⁷ Yennu-e dia durinya nan u pañ,
ki u ninbina gorii digbana kura,
Moyêtdamm daa fi ki tookito.

⁸ Digbana niib kur n pak Yennu man;
Ii ñaan ki niib n gbat i dontir fuur.

⁹ U te ki ti mək manfoor, ki guut, ki ti ki baa.

¹⁰ Yennu, fine bikint na;
a bikint nan saauk daano nba tuu pur kut bianjinba nae.

¹¹ A te ki ti sik baruk ni, ki bia nyakin jik-kpiasir ti poor po,

¹² ki te ki ti datai diint,
ki ti somm ki gar muu nan nyunmōna ni;
mōtana, a ji baar nant siaminba ki manu bewa.

¹³ N saa baar nan mujoonu piinii a ñaak ni.
N saa tura linba ki n senn mōsonn nan n saa tura na.

¹⁴ Maa bo be daamii ni ki sat mōb
nan n saa tura piinii nba na, see ki n tura.

¹⁵ N saa baar nan pei ki lin joo muu a maruñ binbintir na paak.
N saa baar nan naajai nan buunii ki mann maruñ,
ki li munyuuk saa do sanpagbouñ ni.

¹⁶ Yimm nba kur tiin Yennu jarmaanii na,
baat man ki tan gbiint, ki n saa beti waa tun linba ki turin.

¹⁷ N bui fabin sommir po, ki dontiro nan yanii.

¹⁸ Li-i bonni tee ki n ki fiit n yanbōmm,
Yennu bo kan gbiint ki turimi.

¹⁹ Ñaan barmōnii, Yennu gbat ki turima, ki gbiint n miaruwa.

²⁰ Paku tee Yennu yare, kimaan u ki yêt n miaru;
u bia ki yêt wun turin u lommi.

67

Niipoturu yan

¹ Yennu, a tinit ninbaauk, ki teen piisin ti paak,
ki gotit nan burchint,

² ki lin te durinya teeb kur n bann a yanboot,
ki bia te digbana teeb kur n la a tinnu.

³ Yennu, ñaant niib n donta, ki bia te niib kur n paka.

⁴ Ñaant ki digbana teeb-ii mək parpeenn
ki yin yanii nan kpinkpammuk,
kimaan a bu niib buut nan barmōnii,
ki bia ñmakitir digbana kur tingbouñ na paak.

⁵ Yennu, ñaant niib kur n donta, ki bia te niib kur n paka,

⁶ ki li saa te tij na n nan jeet.

Yennu, fin nba tee ti Yennu na, teen piisin ti paaka.

⁷ Yennu saa teen piisin ti paak,
ki tingbouñ na niib kur saa baako.

68

Dontir nan niipoturu yan

¹ Yennu, fiit ki te ki a datai n yat,
ñaant ki a datai n chiar ki yaat a boor.

² A pebirib ki yatib nan wouñ nba tuu pebir munyuut

ki yatir bianjinba na,
 ki te biit damm na n bot fin Yennu boor,
 nan kpan nba tuu kpian muu ki nann bianjinba na.

³ Ninjamm na narin-ii mək parpeenn,
 kii kpamm Yennu tɔɔnn.

Bii mək parpeenn kii yikin nan kpinkpammuk.

⁴ Yinin yanii ki tur Yennu, yinin ki dont u sann,
 yinin ki dont daano nba jaak sanpagbouŋ paak;
 ki u sann tee Yennu na. Ii mək parpeenn u tɔɔnn.

⁵ Yennu nba be u kasii nasaakak ni na,
 u baka be kpeebii nan pakoi po, ki u goriib.

⁶ U teen binba ki mək kunkɔɔ boor na n̄ei, ki bi kɔɔ,
 ki nyint dansarkɔɔra, ki bi be nan parpeenn,
 n̄aan binba tee moyɛtdamm na sii kɔɔ tin nba saat nie.

⁷ Yennu, yoo nba ki a din n̄makit a niib
 ki somm gar namm kunkoouk paak na,

⁸ tingbouŋ din jeke, ki sanpagbouŋ loot, ki saak baa,
 kimaan fin Yennu nba yen Sainai jɔɔr na din baate,
 fin nba tee Israel teeb Yennu na.

⁹ Yennu, a din te saak baa bonchiann,
 ki n̄amm pant tin nba bo saat na.

¹⁰ Ki a niib jii tin maŋ ki teen bi doo.

Yennu, a n̄ant paak, ki a teen talas damm linba ki bi loon.

¹¹ Yennu tur u sennu, ki poob bonchiann mɔɔnt maan maŋ a,

¹² “Kpanbara nan bi kunkɔnkɔnna chiar yaat.”

Ki poob nba be n̄ei ni na biit məkint nba ki bi chiar
 n̄aan nyik na,

¹³ ki li tee n̄mana ki bi nan ki jii salimpeena ki taanir,
 ki jii salimmɔna ki teen bi kpinkpant paak na.

Bee ki i siab biar be pei sinsuuk ni tɔb daari?

¹⁴ Yoo nba ki Yabint Yennu din yat kpanbara
 tin na paak na,

li din tee nan sakaana nba baa Salmonn kunkonn paak nae.

¹⁵ Basann jɔɔt tee jɔjaanae ki tee porik porik.

¹⁶ Bee ki jɔjaana nba porin na fumm nan kunkonn nba
 ki Yennu gann ki sii be leŋ nan yoo nba kaa paak na?

¹⁷ Yennu saa jii taantorit tusbamm,

ki nyi Sainai jɔɔr paak, ki kɔɔ u kasii binbeboor.

¹⁸ U saa jii binba ki u nyann ki soorib na,

ki do namm sanpaapo, ki saa gaar piinii niib boor,

niib nba tee moyɛtdamm na gbaa, u saa gaar bi piiniiwa.

Yabint Yennu, a sii be leŋe.

¹⁹ Pakin Yennu, wunba jikin ti jik-kpiata daar n tuu daar na;
 u tee Yennu nba saa tinnite.

²⁰ Ti Yennu-e tee Yennu nba saa tinnit,

n̄ɔɔe tee Yennu, ki tee ti Yomdaano ki nyintit kuun ni.

²¹ Barmɔnii, Yennu saa yeer u datai yura,

n̄amme tee binba yɔɔ be bi yanbɔmm sɔnu ni na.

²² Yennu yet a,

“N saa nyinn i datai Basann ki jen namm,

ki bia nyinnib mɔkgbeŋa ni ki jen namm,

²³ ki te yin somm bi sɔn ni,

ki bia te ki i boi n lenii bi sɔn, baa loon bianjinba.”

²⁴ Yennu, niib kur la a nyannu sommira.

N la a nichionj na somm saa

fin Yennu nba tee n kpanbar na kasii ŋaak ni,

²⁵ ki yanyinna be tɔɔnn po,

ki binba peeb bonpipebit joont poor;

ki sapaamm nba jeen naayaka foo sinsuuk ni.

²⁶ “Pakin Yennu man, u nibur sinsuuk ni;

pakin Yennu man, yimm nba kur tee Jakob yaaboona.”

²⁷ Benjaminn boorue saa liit, ŋamme ki yab;

ki Juda saakab nan bi booru saa wei bi poor;

ki Sebulunn nan Naftali saakab saa wei paan.

²⁸ Yennu, want a paŋ nan a yiikoo,

a yiikoo nba ki a tuu dia ki sommitit na,

²⁹ A jiantu ŋasaakak nba be Jerusalem na paak,

ki kpanbara saa baar nan piinii ki tura.

³⁰ A yakii nan Ijijpt nba naan nan bonkob-gbenjir

nba be kinkauk niŋ na,

ki bia yakii nan digbana nba naan nan naajai

nba ŋmat nan naabis na,

ki te ki bi kur n sikin bi moŋ ki jii bi likirii ki tura;

ki yat niib nba mɔk niɔŋ ki loon tobii faanu na.

³¹ Taatara nba see digbanlia taa ni na saa nyi Ijijpt

ki baar Yennu boor;

ki Itiopia teeb saa donn bi nii ki miar Yennu.

³² Yinin yarj ki tur Yennu, durinya teeb,

yinin ki dont Yennu maŋ,

³³ ki tur ŋɔɔ nba jaak yaayoo ni sanpagbourj paak na.

Gbiintir u satian-paarii.

³⁴ Ii mɔont Yennu yiikoo,

wunba yaa yabint paŋ be Israel teeb paak na,

ki u yiikoo be sanpagbant ni na.

³⁵ Yennu baakir yab, ki u be u kasii binbeboor.

Ŋɔɔ Israel teeb Yennu teen u niib paŋ nan yiikoo.

Pakin Yennu man.

69

Ki jiin fabinii nba loon sommir po

¹ Yennu, a tinnin, kimaan nyun na dian n yiake.

² N fer kpai bakir niŋe, ki n taa ki siit tiŋi.

N baar nyunsunsuŋ niŋa, ki nyunpana yaa lin piinin.

³ N bake nan maa yikin ki loon sommir,

ki n kunkɔr ji ton, ki n ninbina mɔnn ki n kpaan fin Yennu.

⁴ Binba namin ki li ki mɔk paak na yab

ki gar n yur paak yuta;

niib bonchiann tee n datai ki namin, ki li ki mɔk paaki,

ki tee binba loon ki bin biirin,

ki mianin a man jiin maa ki jan linba.

⁵ Yennu, n yanbomm ki bɔr a boori,

ki a mi maa jatik bianjiba.

⁶ N Yomdaano Yabint Yennu, a daa te ki n baat nan fei

ki teen binba teena yada na.

Israel teeb Yennu, a daa te ki n dint binba jiantira na fei,

⁷ kimaan a yaa sann paak, ki bi sukiin ki dintin fei.

⁸ Ki n tee nan saamo na, n ninjamm boor,

ki bia tee nan boorganu na, n ŋaateeb boor.

⁹ Maa loon a ŋaak bianjiba na, n par di muue,

ki sukut nba bo sii tee a yar na, ki li baa n paak.

¹⁰ Ki n sikin n moŋ ki lor mɔb, ki niib sukiin;

11 ki n lia kuun fabinii liant, ki bi laan.
 12 Ki bi piak n paak sonjot ni, ki dayibira yinin yanii.

13 N Yomdaano Yennu, min njarin saa miarawa.
 A turin gatu yoo nba ki a loon;
 gatir ki turin kimaan a lomm paak,
 nan faa gbeent a mosonn ki tint niib na paak.

14 A tinnin ki n daa kpai bakir na ni,
 ki tinnin ki min nyi n datai na ni,
 ki bia nyinnin nyunsunsun na ni.

15 A daa te ki nyunpana na piintin,
 koo ki te ki n di nyun, sunsun na ni,
 koo ki n fer kpai kaauk na ni.

16 Yennu, jiin a lomm nba ki gbent na ki turin gatu;
 jiin a ninbatinchioŋ na ki nmant n paak.
 17 A daa lekin a numm min a toontunno paak;
 n be wahalbiuk niŋe, a turin gatu motana.
 18 Baat n boor ki tan tinnin, ki nyinnin n datai nuu ni.

19 A mi baa sukiin bianjinba, ki mi maa di fei,
 ki bi butimin bianjinba; a laat n datai kur.

20 Sukit biir n pare, ki te ki n biar yann.
 Ki n kpaan wunba saa maan n par, njaan n ki la soo;

21 Ki kpaan wunba saa korimin, ki bia ki la soo.
 21 Ki kon nba mokin yoo nba, ki bi turin lobii,
 ki nyunnyukuru soorin, ki bi turin damiituk.

22 A te ki bi diina jaamm n kpant barit,
 ki te bi marun jaamm na n baanib.

23 A te ki bin jooŋ, ki te bi sai ni-ii tun kii yiar.

24 A donn wutoor bi paak, ki te a wutobiuk na n boontib,

25 ki njaan bi kaan na n biar yann,
 ki daa te soo koo bi binbeboor na jikii,

26 Bi dint binba ki a dat bi tuba nae biak,
 ki bia piak niib nba ki a turib danii na wahala po.

27 Sobin bi yanbomm kur ki bir;
 a daa te ki bi laat tor a tinnu na ni.

28 A piin bi sana manfoor gboun na ni;
 a daa te ki bi sana pukii a niib na ni.

29 N be nan gbanantont nan ninbaatire;
 Yennu, njaant ki a tinnu na-ii guun.

30 N saa yin yanje ki dont Yennu sann,
 ki bia moont u yabint ki turo niipoouk.

31 Linba na saa man Yennu ki chee mi-i turo naab
 ki li tee piinii,

ki bia chee mi-i jii naajak nan yina ki mann marun.

32 Talasdam na-i la nna, bi sii mok parpeenne;
 ki binba jiantir Yennu na mok kpan-n-moŋ.

33 Yennu-e gbiintir talas damm miaru,
 ki ki tammit u niib nba be dansarii ni na po.

34 Sanpaak nan tingboun nan mokgbeŋa,
 nan bonfoa nba kur be li ni, pak Yennu man,

35 kimaan u saa tinn Jerusalem-a,
 ki bia namm maa Juda dolia,
 ki u niib saa koo kar lej ki yent tij na;

36 ki u toontunna na yaabona saa yent tij na,
 ki niib nba loono, namme saa koo lej.

- ¹ Yennu, gbiintir ki tinnin;
N Yomdaano, baat yian ki tan sommin.
- ² A te ki damm nba koor a bin kpın na,
bin baa, ki ŋmat bi moŋ.
Ŋaant damm nba mək parpeenn n biak dinu po na,
bin ŋmat ki di fei.
- ³ A te damm nba laan ki sarikitin na,
lin bakitib bi baak ni.
- ⁴ Ŋaan niib nba kur baat a boor na,
bii mək parpeenn kii kpamm.
Ŋaant ki binba kur mək niipoturu a tinnu paak na-ii yeen a,
“Yennu-e tee yabint daano.”
- ⁵ Yennu, n namii ki talas waan, li paak baat n boor yian,
fine tee n tinntoo,
Yennu, baat ki tan sommin; a daa te ki li wei.

71

Nikper Yenmiaru

- ¹ Yennu, n baar a boor ki loon fatue. A daa te ki n di fei.
² Kimaan faa tee popeendaano na, a sommin ki bia fatin.
Gbiintirin ki tinnin.
- ³ Ii tee n gungurboor, kii tee siaminba ki n sii yoo be.
Yetir a kunkor ki lin tinnin,
kimaan fine tee n gungurboor nan n guutoo.
- ⁴ Yennu, a fatin noonbiit damm nuu ni,
ki bia nyinnin nitont nan toonbiit damm paŋ ni.
- ⁵ Yabint Yennu, a nie ki n mək dindann,
ki teena yada, laa nyii n bisin niŋa.
- ⁶ Laa nyii n maaru niŋa, n maa a paake,
fine nyinnin n naa poor ni.
N sii tun piak a sanne.
- ⁷ N manfoor tee nyinne ki tur niib bonchiann,
kimaan a guun fanu.
- ⁸ N sii dontira daa kur, ki moontir a yabint.
- ⁹ A daa yeenin motana ki yaa n kpeta;
a bia daa nyikinin ki yaa n gbanant baŋa,
- ¹⁰ kimaan n datai loon bin kpime,
bi piak ki lorin a bin biirime,
- ¹¹ ki yeen a, “Yennu nyikowa,
ŋaant ki tin weio ki sooro,
kimaan soo ji kaa ki saa fato.”
- ¹² Yennu, a daa fokitir nanimi.
Yennu, baat yian ki tan sommin.
- ¹³ A te ki n datai n kpakin nan fei;
ki binba loon bin biirin na n di fei ki boont.
- ¹⁴ Min ŋarin, n sii tun mək dindann nana,
ki piak a sann yoo n tuu yoo.
- ¹⁵ N saa pak a popeensin nba tee,
ki bia pak a tinnu po daar kur,
li lek yab gar n bannu nba teewa.
- ¹⁶ N saa tokin n Yomdaano Yennu paŋ nie,
ki moont u ŋant, u yar kooe ki n saa moont.
- ¹⁷ Yennu, maa din tee bika, ki a tumiin a mōmaan,
n bia daa tian ki piak a bakitnauj toona po.
- ¹⁸ Yennu, motana n ji kpet, ki n yut penna, a daa nyikinimi.
Ii be nanin, ki mii moontir a paŋ nan a yiikoo,

kii teen maaru nba waa kur.

- 19 Yennu, a popeensin saa tuu sanpagbante.
Fine tee daano nba tun toonjaana,
ki soo ki be ki tee nan fin na.
- 20 A lek te daamii nan wahala baa n paak,
njaan a saa njammin ki te min la laafiawa;
a kan te ki man sik kaaok ni.
- 21 A saa te ki man teen nijaann ki gar maa bo teewa,
ki a bia saa njamm ki maan n para.
- 22 Yennu, n saa faa konn ki donta,
kimaan a popeensin paak.
N saa yin yan ki donta nan bonffaat,
fin nba tee Israel teeb Kasii Daano.
- 23 N saa yikin nan parpeenn,
yoo nba ki n yiin ki dontira na, kimaan a tinnima.
- 24 N saa pak a popeensin po daa kur,
kimaan niib nba koor a bin turin dan na,
n nyannib, ki bi dii feiwa.

72

Yenmiaru nba jiin kpanbar po

- 1 Yennu, a wann kpanbar ki wuu bu nan a popeensin na;
turimo a tiouj barmonii,
- 2 ki lin te wun fit dia a niib nan barmonii,
ki bia dia talas damm na nan popeensin.
- 3 A te tij na n tur niib na mokint,
ki niib na-ii be lej kii tee popeendamm.
- 4 Ki kpanbar na sii bu tarii buut nan barmonii,
kii sommit talas damm,
njaan kii sikint binba dint tarii biak na.
- 5 A te a niib na-ii yoo kii jiantira nan yonnu nba yoo do na,
kii biaki jiantira nan njmaarik nba yoo do na,
ki saa tuu yoo nba kaa gbennu.
- 6 A te kpanbar na-ii tee nan saak nba tuu baa kpaant ni na,
kii biaki tee nan samimmiiuk nba tuu baa tij paak na.
- 7 A te ki popeensin n yabit u manfoor yoo,
ki bia te mokint-ii yoo kii be
nan njmaarik nba yoo be bianinba na.
- 8 Ki u tingbouj yent saa lat ki nyi mokgbenjir
ki saa tuu mokgbenleer;
ki nyi Yufrates mokir ki saa tuu tingbouj kur po.
- 9 Ki niib nba be kunkoouk paak na saa gbaan u toonn,
ki u datai saa baa fabin tij ni.
- 10 Ki Speenn kpanbara nan binba koo tini nba be
mokgbenja sinsuuk ni na saa jianto;
ki Sieba nan Seba kpanbara saa baar nan piinii;
- 11 ki kpanbara kur saa gbaan u toonn,
ki digbana kur saa jianto.
- 12 Ki u saa somm talas damm nba miaro
nan nandamm nba ki niib yetib na.
- 13 Ki u sii mok ninbatinu nan talas damm,
nan nandamm, ki bia saa tinn tarii manfoa.
- 14 Ki u saa fat damm nba ki bi njmanjib ki bia diimm,
kimaan bi manfoor mok nyoot ki turo.
- 15 Kpanbar na manfoor n wei;
ki Sieba salima-ii tee u yar;

ki niib-ii mei Yennu u paak yoo kur;
 ki Yennu piisim-ii be u paak yoo kur;
 16 ki jeet-ii be tij na ni, ki kunkona n gbee nan bonbuburit,
 ki lon loona nan Lebanonn yar na, ki li doi n gbee nan niib,
 ki lii tee nan moot nba tuu pia tij paak na;
 17 ki daa te bi tammitt kpanbar na sann po;
 ki te ki u sann n wei nan yonnu na;
 ki digbana kur n boi Yennu ki wun teen piisin bi paak
 nan waa teen kpanbar na paak bianjinba na.

18 Dontir-ii be timm Israel teeb Yomdaano Yennu na paak,
 Noo kooe tuun bakitnaun toona.
 19 Ii dont u baakir sann, nan yoo nba kaa gbennu.
 Tingbouj na kur n gbee nan u baakir.

Mamomm nan mamomm.

20 Linba nae joont ki tee Jese bija Defid Yenmiaru.

GBOUN NANTAA

73

(Yanii 73 -- 89)

Yennu barmonii gatu

1 Yennu set nan ki tur Israel teeb,
 u nan ki tur binba para yeen na.
 2 Min narin, li bo kaa waan ki n ji bo kii mok dindann u ni,
 n yada bo baa gbenn na,
 3 kimaan n bo fumm nan dont-n-moj damm,
 yoo nba ki n la nan noonbiit damm mokitir na.
 4 Bi ghanant ki yekitir, ki bi wakii ki mok laafia.
 5 Bi ki di fara nan nileeb na,
 bi bia ki laat daamii nan nileeb na.
 6 Li paak ki bi jii garuk ki tuun ki li tee tuliat,
 ki jii kpikpiruk ki pin ki li tee nan chinchenn na;
 7 ki bi para nyint bonbiir,
 ki bi yan dukii toonbiit tumu ki ki bakitii.
 8 Ki bi laa leeb ki piak mabiit ki teemm,
 ki mok karinbaanii, ki lorin a bin biir leeb,
 9 ki piak bonbiir ki jii Yennu nba be yendouj ni na po,
 ki dia garuk ki want tingbouj na niib baa sii tuun bianjinba,
 10 ki li te Yennu niib nmant ki teemm yada
 nan linba kur ki bi yeen.
 11 Bi yeen a, "Yennu kan banni;
 wunba tee Yabint Daano na kan banni."
 12 Noonbiit damm nba tee bianjinbae na;
 bi mok mokint bonchiann ki bia laat ki li pukiib.
 13 Maa soor n moj ki ki tuun toonbiit na, li tee yanne-e?
 14 Yennu, a te ki n bakiit daa kur,
 ki sanyok ni kur ki a daar n tubir.
 15 Li-i bonni tee ki n yet mabooru na,
 n bo saa jurin a niibe.
 16 Maa yabir ki dukin daamii na po, li paakime tee-e
 17 nan maa tan koo a nasaakak na ni,
 ki n ji bann linba tan saa baar noonbiit damm paak.

18 A tan saa sennib siaminba narii, ki bin baa yot.

19 Li kpan biiribe ki bi ji siik ki saa woribuk ni.

20 Bi tee nan damiit nba tuu bot sanyok ni nae;

Yennu, fi-i fiir, bi tuu bote.

- 21 Yoo nba ki n par bo biir na, n dudukit bo daamiimi,
 22 n bo jatike nan peeuk na, ki ki bant a maan paaki,
 23 ñaan n lek be nanae yoo kur, ki a soor n niidiitu ki dian.
 24 Ki a dian nan kpaanii, ki li joontik, a tan saa gaarin nan baakir.
 25 N ji mək bee yendouŋ ni, li-i kii tee fini kaa?
 Ki tingbouŋ na paak, n kii loon siar ki pukin a po.
 26 N gbanant nan n yan saa baŋ,
 ñaan Yennu-e saa turin paŋ, ɲoo kooe ki n sii loon.
 27 Niib nba nyik Yennu na saa kpakin yanne,
 u saa biir binba ki be fanu nano nawa.
 28 Min ɲarin, li ɲan bonchiann nan maa naak Yennu na,
 n jii Yabint daano Yennu ki u teen n gungurboor.
 N saa pak wann u toona kur.

74

Yenmiaru nba jii Israel teeb po

- 1 Yennu, bee ki a nyikit nna?
 A wutoor saa do a niib paak mək mək nan mək mək-aa?
 2 Ii tian niib nba ki a bo gannib sianyoowa na po,
 ki bi tee binba ki a bo nyinnib daabisin ni,
 ki teemm a tiouŋ niib na.
 Ii tian Sayonn kunkonn nba ki a bo koo li ni na po.
 3 A somm tanghiina nba doo na paak;
 ti datai biir linba kur be a ɲasaakak niwa.
 4 A datai yikin ki kparam a ɲasaakak ni,
 ki chaan bi farimii leŋ, ki li want nyannu nyinn.
 5 Ki bi tee nan niib nba tuu dia pai ki choon tiinii na,
 6 ki dia pajara ki choon taabii dikpina,
 7 ki joo a ɲasaakak na muu,
 ki biir a niib nba jiantira siaminba na,
 8 ki yet bi para ni a bi saa biirite fas fas,
 ki joo kasii boor kur muu, tingbouŋ na ni.
 9 Ki ti ki la ti kasii bona, ki a sokiniinba soo ki biar,
 ki ti soo mun ki mi laa sii tee nna ki wei bianjina.
 10 Yennu, ti datai saa sarika ki lin wei nlee?
 Datai na saa biir a sann mək mək nan mək mək-ee?
 11 Bee ki a yêt fan sommiti?
 Bee ki a lor a nii poor po? Lotir a nii ki biirib turit.
 12 Yennu, fine tee ti kpanbar pinpiik niwa,
 ki tinnit nan taar munɲaa nawa tiŋ na ni,
 13 ki jii a panchiouŋ ki te mək gbenjir bokit,
 ki faa yeer bonsusoot nba be nyun ni na yura.
 14 Fine din faa but bonsusook nba ki bi yiu
 Lefiatann na yura,
 ki jii u gbanant ki dinn bonkobit nba be muuk ni na.
 15 Fine din loot nyuntona nan məktona,
 fine bia din te ki kpengbeŋa foor.
 16 Fine din nan yonnu nan nyiok,
 ki senn yonnu nan ɲmaarik, ki bi be bi binbeboa.
 17 Fine din bokit tiŋ na terii, ki te ki piar nan siok be.
 18 Yennu, tiat nan a datai sarikitae,
 bi teen jatite ki biir a sann.
 19 A daa ɲaan a niib ki teen bi databiit na,
 a bia daa tammit a niib nba la daamii na po.
 20 Tiat molor nba ki a lor nant na po,

kimaan toonbiit yat gbee tingbounj na lotii kur powa.

- ²¹ A daa te ki niib nba ki bi diimm na di fei,
a te nandamm nan talas damm n dont a sann.
- ²² Yennu, fiit a tiɔŋ ki somm a niib,
tiat nibiit nba sarikita bianjinba daar kur na.
- ²³ A daa tammit a datai nba donn wutoa ki tian tintianii na,
nan fuut nba ki a datai fu yoo kur na po.

75

Yennu-e tee buut daano

- ¹ Yennu, ti teena niipoouk,
ti teena niipoouk, kimaan a naak nant.
Ti piak a yabint nba tee bianjinba,
ki bia want a bakitnaunj toona nba ki a tuun.
- ² Yennu yet a, “N senn buut yooe,
ki saa bu nan barmɔnii.
- ³ Tiŋ na, nan li niib kur-i tanj jek yoo nba,
ŋaan mine sii diab, ki bi kan damm.
- ⁴ N beer nɔɔnbiit damm na, maa bin nyik tonu,
⁵ ki bia daa dont bi mɔŋ, ki mɔk yuwannu.”
- ⁶ Sɔɔ kaa ki saa nyi yondo po koo yonbaa po
koo niidiitu po koo niiganj po ki fit donn nisaariki;
- ⁷ Yennu kɔɔe tee buut daano,
u bu ki teen yeno kaat, ki bia bu ki teen loɔ mɔnii.
- ⁸ Yennu dia nyubitike,
ki li gbee nan daamii nba tee u wutoor,
ki u kpaan mɔ, ki tingbounj na nɔɔnbiit damm nyu;
bi nyuu li kur ki gbenn.
- ⁹ Min ŋarin kan nyik nan man pak ki dont Yennu,
wunba ki Jakob din jiantir na,
n bia saa yin yanii ki dontɔ.
- ¹⁰ U saa pot nɔɔnbiit damm paŋ,
ŋaan pukin kasii damm yar.

76

Yennu-e tee nyannu daano

- ¹ Yennu sann nyɔɔnt Juda yent ni,
ki u sann la baakir Israel tingbounj ni,
- ² ki u ŋaak be Jerusalem,
ki u binbeboor tee Sayɔnn kunkonn paak.
- ³ Leŋe ki u kɔnn datai na peenii,
ki kɔnn bi naagbankɔŋa nan jukbanjai,
barmɔnii, u bia kɔnn bi jiatat kurawa.
- ⁴ Yennu, a gbee nan yentue, ki a yabint ŋan,
ki a nyii kunkona tiŋ nba ki a nyann a datai na ni.
- ⁵ Ki bi jii kunkɔnkɔnna maŋ nba mɔk linba kur,
ki bi ji biar gɔɔnt kuun gɔɔn,
ki bi paŋ nan bi bannu kur teen yann.
- ⁶ Fin Yennu nba ki Jakob din jiantir na,
yoo nba ki a yakii namm na,
ki bi taanii nan taanjakira baa ki kpo kpo.
- ⁷ Yennu, fin kuukɔɔe ki ti sii tiina janmaanii;
li-i tee ki a wutoor doo, sɔɔ kan fit set a tɔɔnni.
- ⁸⁻⁹ Yennu, a mɔɔnt a buut yendounj niŋa,
yoo nba ki a fiir a fan bu ki somm binba ki bi diimm

tiŋ na paak na,
ki jaŋmaanii koo tingbouŋ na, ki u ŋmin soon.

¹⁰ Barmōnii, a wutoor-i baa a datai paak,
niib tuu tura dontire,
ki niib nba nyii tob na ni saa tiar ki teen jaamm.

¹¹ Turin i Yomdaano Yennu linba ki i senn mōsonn
a i saa turo na. Ii baar nan i piinii ki turo.
Digbana nba kur kpiai na n baar nan bi piinii
ki tur Yennu nba ki nisaarik tiino na.

¹² U te ki doo diara sikint bi mōŋ,
ki te tingbouŋ na kpanbara tiino jaŋmaanii.

77

Pardōonn nba be daamii yoo

¹ N yikin nan kunkōpaarir ki tur Yennu.
N yikin nan kunkōpaarir, ki u gbiint turin.

² N wahala yoo, n mei Yennu,
ki dont n nii nyotunmunn ki meio,
ŋaan ki ki laat pardōonni.

³ Mi-i dukin Yennu po yoo nba, n tuu kuriie.
Mi-i dukin Yennu po, n gbanu tuu choke.

⁴ U te ki n ningbouŋ ki mun, ki li daamiin, ki n ki fit piak.

⁵ N dukii daa nba gar, ki bia tian bina nba gar sianyooowa.

⁶ N tiar yanii nba ki n tuu yiin na nyioŋ,
ki dukin ki boi n mōŋ a,

⁷ “Yennu saa nyikit fas fas, ki ji kii mōk ninbatinu nantii?”

⁸ U lomm nba kaa gbennu na ji bote-e?
U mōsonn na saa nyikite yoo kurii?

⁹ Yennu tamm u ninbatinu na poe-e?
Wutoor yent u ninbatinu na boore-e?”

¹⁰ Ki n ji yet a, “Linba daamiin bonchiann tee nnae:
Yennu ji ki dia u panchioŋ na ki sommiti.”

¹¹ Yennu, n saa tiar a toonjaana na po.
N bia saa tiar a bakitnauŋ toona nba ki a tun
sianyooowa na.

¹² N sii tian linba kur ki a din tun,
ki bia dukin a toonjaana na po.

¹³ Yennu, a sōnii tee kasii;
yensau ki be, ki yab nan fin Yennu na.

¹⁴ Fin Yennu fit tuun bakitnauŋ toona,
ki fiitir a yiikoo ki teen a niib,

¹⁵ ki tint a niib nba tee Jakōb nan Joosef maaru na
nan a paŋ.

¹⁶ Yennu, yoo nba ki nyun din la-a na,
jaŋmaanii din sooroowa,
ki mōkgbeŋa nba sumii na, ki li jekir.

¹⁷ Ki saak nyii sanpagbant ni ki baa,
ki satianii tant, ki sanyikintii yent lokir kur po.

¹⁸ Satianii na jek tiŋ, ki sanyikintii na yent durinya
kur po, ki tingbouŋ jek, ki damm.

¹⁹ Ki a somm gaar nyunpana ni,
ki tokin poot mōkgbenjir, ŋaan soo ki laat a taaboota.

²⁰ Ki a ŋmakit a niib nan pekpaarik nba tuu ŋmakit u pei na,
ki teemm Moses nan Aarōnn nii ni.

78

Ki jiin Yennu nan u niib po

- 1 N niib, ghiintir n wannu manj,
kii tee soon nna ki gbat maa yaa man beti linba.
- 2 N saa pakii barjokite,
ki fiit bunbor bona nba bo be sianyoowa na,
3 linba ki ti gbat ki bia mi, linba ki ti baanba din betit na.
- 4 Ti kan bor ti waas maan manji,
ti bia saa wann maaru nba waa ki jiin bakitnauj toona
nba ki Yennu tun, nan u pañ na po.
- 5 Ki u tur Jakob maaru nba tee Israel teeb na sennu,
ki bia turib wannu,
ki kpaan ti yeejamm a bin wann bi waas sennu manj,
6 a lin te maaru nba waa n tumii, ki mun wann bi waas.
- 7 Ki bi-i tun nna, li saa te bin teen Yennu yada,
ki kan tamm toona nba ki u tun na po,
ñaan sii mok mosaku nan u sennu.
- 8 Bi kii tee nan bi yeejamm nba din tee tubkangbata
nan moyëtdamm na kaa;
ñamm yaa yada din ki gbee nan Yennu,
ki bi bia din ki waa Yennu fanu.
- 9 Efraim jab lek din bar loa nan torbana,
ñaan bi din tan chiar tob daara.
- 10 Bi din ki dia bi molor nan Yennu,
ki yët bin gaar u sennu na.
- 11 Bi din tamm waa tun linba ki turib nawa,
li bakitnauj toona nba ki u din tun ki bi la na.
- 12 Bi yeejamm din goriie ki Yennu tun bakitnauj
toona manj, Soann paanu nba be Ijipt tinj ni na.
- 13 Yennu din bokit mokgbenjir ki te ki bi somm gar li ni,
ki te nyunpana set nan joona na.
- 14 U din liin sanpagboujo, ki li ñmakitirib yonnu ni,
ki u bia ñmakitirib nyok nan muu yentu.
- 15 U din yee tangbeña, kunkoouk na paak,
ki teemm nyun, ki li yab nan moka ni nyun na.
- 16 U din te ki nyun nyi tanpiiuk ni ki puub nan mokir na.
- 17 Bi bia lek din tuun yanbomm ki biir Yennu,
ki mok moyëtuk nan Yabint Yennu, kunkoouk na paak.
- 18 Bi lek din miewa ñaan bikin Yennu,
ki boi jeet nba ki bi nian po.
- 19 Bi din pak ki biir Yennu ki yet a,
“Yennu saa fit turit jeet kunkoouk na paaka-a?”
- 20 Li tee moniie nan u faa tanpiiuk, ki nyun nyii
ki puub bonchiann, ñaan u saa fit turit jeeta-a?
U saa fit tur u niib nanta-a?”
- 21 Li paak, ki Yennu wutoor ji doo yoo nba ki u gbat
bi pinpakit manj, ki din lekib nan muu.
U wutoor din doo Israel teeb na paak bonchiann,
22 kimaan bi din ki teeno yada,
ki bia ki mok yada nan u saa fit tinnibi.
- 23 U lek din pak nan sanpagbouj,
ki te ki li takorbona loot,
- 24 ki te jeet nyii sanpagbant ni ki sik,
ki tee mana ki bi dii.
- 25 Yennu din turib linba kur ki bi loon,
ki bi dii malakanba jeet.
- 26 U din te ki wouj daa ki nyii yondo po,

- ki bia jii u paŋ ki te ki wouŋ nyii niigan po ki daa,
 27 ki nyinn pinpara, ki bi yab nan tanbiinii na, ki tur u niib.
 28 Pinpara na din baa kaan na sinsuuk ni,
 nan lanbont* na kur po.
 29 Niib na din ŋman ki tan gboo,
 kimaan u din turib baa nian linbawa.
 30 Bi bia lek din ki fit nyinn bi niɔŋ,
 ŋaan bia daa ŋman,
 31 li yooe ki Yennu wutoor doo bi paak;
 ki u kp̄ii bi nipaarit, binba tee Israel naasinchinchiba na.
 32 Linba na kur, ŋaan niib na bia lek din tuun yanbɔmm.
 Yennu bakitnaun toona nba ki u tuun na kur lek,
 bi din ki teenɔ yada.
 33 Li paak ki u din jin bi daa ki li tee nan foon na,
 ki bia jii biak ki jin bi manfoa.
 34 Yoo nba kur ki u kp̄ii bi siabi,
 leeb nba biar na tuu mɔ kɔɔbiae,
 ki lebit bi binbeŋ ki miar ŋɔɔ Yennu nan ninbinmɔnii.
 35 Bi tuu tiar nan Yennu-e tee bi guutoɔ,
 ki tee Yabint daanɔ nba baar ki sommitib.
 36 Ŋaan bi mɔbona kur din tee faie;
 bi din ki piak siar ki li tee barmɔnii.
 37 Bi para din ki yeen nanɔ,
 bi din ki dia bi mɔlor fanu nanɔ.
 38 Ŋaan Yennu lek bia din mɔk ninbatinu nan u niib na,
 ki nyik chab bi yanbɔmm, ki din ki biiribi.
 Yoo n tuu yoo u din tuu gɔɔr u wutoore, ki ki fiint u jati.
 39 U din mi nan bi tee nisaariie,
 ki tee nan wamaasin nba tuu gar ki ji ki jent na.
 40 Bi din tuu baar nan kp̄ikipiruko ki biirɔ yoo kur
 kunkoouk na paak, ki teenɔ parbiir, muuk na ni.
 41 Bi din bikii Yennu-e yoo kur,
 ki dont Israel teeb Kasii Daanɔ maŋ wutoor.
 42 Bi din tamm u yabint paŋ
 nan daar nba ki u din fatib bi datai boor nae,
 43 ki din tun u bakitnaun nan yaarlituk toona,
 Soann paanu nba be Ij̄ipt tin ni na.
 44 U din te ki mɔka nyun kpant sɔn,
 ki Ij̄ipt teeb kɔŋ nyun nan nyunu.
 45 U din te kpajui baa bi ni, ki daamiib,
 ki te ponta yabit ki biir bi tin.
 46 U din tun naasuut, ki bi baar ŋman bi bonbuburit,
 ki bia biir bi kpaant kur.
 47 U din tun sakaana, ki li biir bi tilontii,
 ki te sakaana baa bi kinkanii paak, ki li kpo.
 48 U din te sakaana nan sanyikintii kp̄ii bi bonkobit.
 49 U din kpaar u wutoor ki paan bi paak,
 ki li tee kuun malakae baar bi paak,
 ki bi be parbiir ni.
 50 U din ki gɔɔr u wutoor koo ki tinn bi manfoa,
 ŋaan kp̄iib nan yiarbiit.
 51 U din kp̄ii Ij̄ipt nirɔ kur bija sinsinn.
 52 U din gare ki u niib na waa nan pekpaarik nba tuu gar
 ki u pei waa na, ki ŋmakitirib kunkoouk na paak.
 53 U din ŋmakitirib nan laafia, ki bi ki mɔk janmaanii,
 ŋaan ki u te ki mɔkgbeŋir mubin bi datai na paak,

* 78:28 78.28 Bi din dia bonkobit gbante ki faa bi lanbont.

- 54 ki din diab ki baar namm u kasii tij kpaar boor,
ki li tee kunkona tij nba ki u kon ki nyann na ni.
- 55 U din ber niib nba koo lej na ki nyinnib,
yoo nba ki u nigannkab Israel teeb baat na,
ki biit tij na ki tur bi booru kur,
ki koomm niib nba din koo lej na jei ni.
- 56 Naan Israel teeb na lek din mok moyetuk
ki biir Yabint Yennu, ki bia bikiio, ki ki saak u sennu na.
- 57 Bi din tee moyetdamme, ki ki mok mosaku,
nan bi baanba nba din ki mok na.
Bi din tee nan torbanjmarima nae.
- 58 Bi din dont Yennu wutoor nan bi tingbanjiant boa,
ki gbit u kpak nan bi pata.
- 59 Yennu din donn wutoor nan waa la nna na,
li paak, ki u yet u niib fas fas.
- 60 U din yaan u kasii boor nba be Siilo na,
ki li tee u lanbouj nba ki u tuu koo nant na,
- 61 ki din te ki ti datai fat molor lakir nba tee nyinn
ki want u paj nan baakir na.
- 62 U din donn wutoor nan u tijj niib,
ki te ki bi datai kpiib.
- 63 Bi din kpai naasimm tobii ni,
ki sapaamm koj jab nan bin kumm.
- 64 Bi mannteeb din kpo tobii ni,
ki bi datai na ki saak ki pakoi na fabinii.
- 65 Li joontik, ki Yennu fiir ki tee nan u bo goonte na,
ki tee nan nipaaruk nba tuu nyu daan ki njamm la paj na,
- 66 ki ber u datai ki nyinnib, ki bi dii fei nba kaa paak.
- 67 U din yet Joosef maaru; u din ki gann Efraim booru,
68 naan gann Juda booru
nan Sayonn kunkonn nba ki u mantik loon na.
- 69 Leje ki u maa u nasaakak,
ki li fok nan sanpaak na,
ki te ki li yoo be nan tingbouj nba yoo be na.
- 70 U din gann Defid, ki u tee u toontunno,
ki u nyinno bonkob-look ni,
- 71 waa sii kpaar pei na, ki u jiu ki teeno kpanbar,
ki u sii gorii u niib Israel teeb, binba tee noo Yennu faar na.
- 72 Ki Defid jii u par kur ki diab nan barmonii,
ki soorib fanu, ki njakitirib.

79

Yenmiaru nba jii Israel teeb po

- 1 Yennu, binba ki waa-a na lek a tijja.
Bi biir a kasii nasaakak nawa ki but Jerusalem.
- 2 Bi jii a niib gbanant ki tur juut nan muuk ni bonkobit,
a bin di.
- 3 Bi kpai a niib ki bi son puub nan nyun na.
Son puube nan nyun na Jerusalem kur po,
ki soo ki be ki saa pii niib na gbanant.
- 4 Digbana nba kpiat na sukiite ki bia laat, ki sarikitit.
- 5 Yennu, a wutoor saa do ti paak ki lin wei nlee?
A wutoor sii tun ki dite nan muu na-a?
- 6 Nmantir a wutoor ki paan digbana nba ki jiantira na paak,
niib nba ki meia na.
- 7 Bi kpai a niib, ki boont a tingbouja.
- 8 A daa daar ti tuba, ti yeejamm yanbomm paaki,

a tint ninbaauk motana, ti ji ki mok dindanni.

⁹ Yennu, a sommit, ki tinnit.

A fatit ki nyik chab ti yanbomm, kimaan a moŋ sanŋann paak.

¹⁰ Bee teen ki boorganu na boit a, "I Yennu na be lee?"

Yennu, ŋaant ki tin la nan ti ninbina,

ki a dat binba kp̄ii a niib na tuba.

¹¹ Gbiintir dansarkoora na fabinii,

ki jii a paŋ ki fat binba ki bi pak biirib ki loon bin kpib na.

¹² Yennu, digbanlia nba sukii ki biira na,

jiint pab taar munlore bi biit paak.

¹³ Ki timm nba tee a niib, ki tee a pelook ni pei na

sii teena niipoouk nan yoo nba kaa paak,

ki bia sii dontira yoo kur.

80

Yenmiaru nba jiin Israel teeb finu po

¹ Yennu, fin nba din ŋmakitir Israel teeb

nan pekpaarik nba tuu ŋmakitir pei bianjinba na,
gbiintir ki turit.

Fin nba kar a naangbouŋ paak,

bonninnant banlee nba mok kpinkpant na* paapo,

² fitir a moŋ ki wann Efraim booru nan Benjaminn booru
nan Manase booru, ki jii a paŋ ki baar tinnit.

³ Yennu, ŋaant ki tin jen a boor,

a tinit ninbaauk ki tin la tinnu.

⁴ Yabint daano Yennu, a saa donn wutoor

ki lin wei nlee, ki tan fit gbat a niib miaru?

⁵ A te ki ti di ninbaauk,

ki turit ninnyuut nan nyubitgbenjir ki ti nyuu.

⁶ A te ki ti datai kon nant, a bin fat ti tini ki sukiit.

⁷ Yabint Yennu, a tinit ninbaauk

ki ŋaan ki tin jen a boor ki la tinnu.

⁸ A nyii nan tiik nyakir Ijpt tiŋ nie, ki ber digbanlia,

ki nyinnib, ŋaan bur nyakir maŋ bi tiŋ ni.

⁹ A din poŋ ŋamm yiare leŋ ki burir, ki te ki li kpaat,

ki li jiina mii sik, ki lat ki gbenn tiŋ na kur po.

¹⁰ Tiik na maasu din bakin kunkona nawa,

ki li yiinii bia piin kpek-kpera na.

¹¹ Li yiinii din lat baar Sinsuuk ni mokgbenjir na boora,

ki bia tant ki saa tuu Yufrates mokira.

¹² Bee ki a yeer joona nba maa ki lintiri?

Motana, wunba kur gaar saa fit jan li loona.

¹³ Modoorii biirire, ki muuk ni bonkobit bia di ŋanne.

¹⁴ Yabint Yennu, jenin ti boor

Tibint yendouŋ ni, ki got sikin ti paak;

baat ki tan tinn a niib.

¹⁵ Baat ki tan tinn tilontik nba ki a burɔ,

ki u tee tipaŋ, ki a te ki u kpaat nan paŋ na.

¹⁶ Ti datai choor ki bir tiŋ ni, ki joor muuwa;

gotirib nan wutoor ki biirib.

¹⁷ Guut ki tinn niib nba ki a gannib,

ki bi tee digbann nba ki a te ki bi paar na.

¹⁸ Ki ti ji kan ban lek ti numm nanani.

* **80:1** 80.1 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, ŋaan mok kpinkpant.

A te ki tii mək manfoor, kii yi a sann kii dontira.

¹⁹ Yabint daanɔ Yennu, a tinit ninbaauk,
ki ɲaan ki tin jen a boor, ki la tinnu.

81

Yenjiantu jaamm yan

¹ Yinin yan sanpaapowa nan kpinkpammuk
ki tur ti guutoɔ Yennu.

Yinin dontir yan ki tur ɲoo Yennu nba ki Jakob din jiantir na.

² Piint bonmumɔot faanu kii ɲakin siiyak,
ki pinn kunkɔmana nba be kɔnn nan biok paak na.

³ Pebin jaamm na naatunn, yoo nba ki ɲmaarik paan,
nan yoo nba ki u tee ɲmaamunn na.

⁴ Linba nae tee Israel teeb sennu,

ki tee wannu nba nyii Yennu nba ki Jakob* din jiantir na boor,

⁵ ki u sennir ki li tee Israel teeb sennu
yoo nba ki u din lek Ijpt tin na.

N din gbat magamm nba ki n ki mi,

⁶ ki li yet a, "N paat jika nba paa i bɔpiat paak nawa.

N te ki i bir i jika kurawa.

⁷ I yiinin yoo nba ki i be wahala ni, ki n tinni,

ki n be wonpaaruk ni, ɲaan gat ki turi,

ki bikini Meriba nyun boor.

⁸ Gbiintir man, n niib, ki n turi kpaanii.

Israel teeb, n bo sunman yin gbiint ki turime.

⁹ I daa ban jiantir yensau.

¹⁰ Mine tee i Yomdaanɔ Yennu,

mine din nyinni Ijpt tin ni;

yaatir i mɔb man, ki n dinni.

¹¹ "ɲaan n niib na kan gbiint ki turimi.

Israel teeb na kan sikin bi mɔɲ ki turin.

¹² Li paak ki n te ki bi be tuukpaatuk benu,

ki tuun bi mɔɲ nba loon bii be bianjinba.

¹³ N niib-i bonni saa gbiint ki turin,

Israel teeb maɲ-i bonni saa wei n wannu,

¹⁴ n bo saa kɔne yian ki nyann bi datai,

ki biir bi datai maɲ kur.

¹⁵ Ki binba ki loonin na, janmaanii saa soorib,

ki bin gbaan n tɔɔnn,

ki bi tubdatu sii be yaayoo nan yaayoo.

¹⁶ ɲaan n saa dinni jeet nba ɲan,

ki bia gbooni nan siat nba saa nyi tanfiok ni."

82

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Yennu kar u naangbouɲ paak,

ki barbuura bonchiann be u tɔɔnn,

ki u bu bi buut ki yaa,

² "I daa nyikin barmɔnii bunu,

I daa bu ki teen tondamm na mɔnii.

³ Bumin barmɔnii buut ki somm nandamm nan kpeebii,

pakin barmɔnii ki somm talas damm nan binba ki li diimm na.

⁴ Fatirib ki nyinnib biit damm nuu ni.

⁵ "Bi ki mi siari, bi bia ki bant siar paaki,

ki tee ɲmabir damm,

ki barmɔnii paku bot durinya na teeb boor.

* 81:4 81.4 Jakob sanleere tee Israel.

⁶ Ki min Yennu yet a, 'I tee barbuuraa, i kur tee Yennu waase,'
⁷ ɲaan i kur tan saa kpoe nan nilee na,
 ki bia kpo nan doo guuteleeb na."

⁸ Yennu, setir ki bu tingbouj na buut,
 kimaan digbana na kur tee a yare.

83

Yenmiaru ki jiin Israel teeb datai nyannu po

¹ Yennu, a daa ɲmini, a daa ɲmin ki taantir.

² Gotir, a datai nba yéen ki ki saak a mɔb.

³ Bi borii ki lorin lora a bin biir a niib;

bi lorin a bin biir binba ki a guub na,

⁴ ki yeen leeb a, "Ii saana man ki tin boont digbann na,
 ti daa te ki Israel sann ji puuri."

⁵ Ki bi kur taan dudukyent ki lor a bin biira.

⁶ Ki Edom teeb, nan Ismael teeb, nan Moab teeb,
 nan Hagar booru ni niib,

⁷ nan Gebal teeb, nan Amonn teeb, nan Amalek teeb,
 nan Filistia teeb, nan Taya doo ni niib taan a bin kɔn nana.

⁸ Ki Asiria teeb mun taan Amonn teeb
 nan Moab teeb nba tee Lot yaaboona na po.

⁹ Teentib nan faa din tun bianjinba ki tur Midiann teeb,
 nan faa bia din tun bianjinba ki tur Sisera nan Jabinn,
 Kisonn mɔkir ni na,

¹⁰ binba ki ti din biirib Endor doo ni,
 ki bi gbanant doo ki tan bat na.

¹¹ Teent bi nijaana nan faa din tun bianjinba
 ki tur bat Oreb nan bat Seeb na,

ki nyann bi tɔɔndamm kur nan faa din tun bianjinba
 ki tur bat Seba nan bat Salmuna na.

¹² ɲamme din yet a, "ɲaant ki tin fat Yennu tiɲ na ki yent."

¹³ Yennu, ɲaant ki bii tee nan tangbiruɲ na,
 kii biaki tee nan fouj nba ki wouj tuu pebir na.

¹⁴⁻¹⁵ Wein ki berib nan wonpaaruk,
 ki da wonpaaruk ki fibitib,

ki kɔɔmm ɲaɲmaanii nan muu nba tuu di muuk na,
 koo nan muu nba tuu di ki lenn kunkona na.

¹⁶ Yennu, dintib fei, ki lin te niib kur n lon a boor.

¹⁷ A te ki bii di fei yoo kur, kii tiin ɲaɲmaanii.
 ɲaant bin kpo nan fei.

¹⁸ ɲaant ki bin bann nan fine tee Yennu,
 ki tee yabint daano, tingbouj na kur po.

84

Parpeenn nba be Yenjiantu ni

¹ Yabint daano Yennu, a ɲasaakak mantik ɲan bonchiann.

² N mantik loon ki mii be leɲ,

n seek kur loon ki mii be Yennu ɲasaakak nie,
 kii yiin parmaasir yanii nan n par kur
 kii teen Yennu nba fo na.

³ Yabint daano nba tee n kpanbar nan n Yennu,
 jablankpiitii gbaa, ɲaan bi mɔk bi ɲei,
 ki tabilantianii mun bia luu bi tiat ki kaatir bi waas li ni,
 ki li kpia a maruɲ binbintir.

⁴ Parpeenn be binba koo a ɲaak ni na paak,
 bi sii tun yiin yaniiie ki dontira.

- ⁵ Binba ki bi paŋ nyi a boor na, parpeenn tee bi yare,
ki tee binba jii bi para ki teen siir nan bin saan
Sayonn kunkonn boor na.
- ⁶ Baa somm ki gar Baka baakoouŋ na ni na,
ki bi te leŋ teen nyuntona.
Siok-i baar, ki saak baa, nyunboa tuu doore,
⁷ ki bi saa ki ŋammit laat paŋ tee-e
nan baa tan saa baar Yennu boor, Sayonn kunkonn na paak.
- ⁸ Yabint daano Yennu, gbatir n miaru,
Fin nba ki Jakob din jiantir na, gbiintirin.
- ⁹ Yennu, kpanbar nba ki a ganno na, teent piisin u paak.
- ¹⁰ Mi-i door daar yennkoo a ŋasaakak ni,
li chee nan man door siar po daa tusir.
Mi-i see Yennu ŋasaakak boor ki guu tammob,
li chee nan man koo nibiuk ŋaak.
- ¹¹ Kimaan Yennu-e tee ti guutoo nan ti kpanbar,
ki tee piisin ti paak, ki ti laat burchint nan baakir,
ki binba tuun linba ŋan, u ki miimm bonŋana.
- ¹² Yabint Yennu, parpeenn be damm nba teena yada paak.

85

Yenmiaru nba saa somm Israel teeb

- ¹ Yennu, a mok ninbatinu nan a tij.
A te ki Israel teeb bia ŋamm mokita.
- ² A nyikchab a niib bi yanbomma,
ki bia piin bi biit kurawa.
- ³ A nyik ki ji ki dont wutoor nammi,
ki soor a parbeenn na.
- ⁴ Yennu, fine tee ti tinntoo,
jenin nant, ki nyik, ki daa dont wutoor nanti.
- ⁵ A saa donn wutoor ti paak ki li ki mok yoo-o?
A kan ban nyik a wutoor manji-i?
- ⁶ A ŋammit, ki tii paar,
ki timm nba tee a niib na n dont a sann.
- ⁷ Yennu, want a lomm nba be yoo kur na,
ki bia sommit, ki tinnit.
- ⁸ N saa gbiint linba ki ti Yomdaano Yennu yete;
li-i tee ki ti ki ŋmat ti jat binbeŋ ni,
u senn moonn a u saa tur timm u niib parmaasira.
- ⁹ Barmonii, u teen siir nan wun tinn binba baakito,
ki u baakir saa kpakin ti tij ni.
- ¹⁰ Lomm nan barmonpakue che leeb,
ki kasii binbeŋ nan parmaasir barin leeb.
- ¹¹ Binbenŋaŋ saa nyi tingbouŋ na nie,
ki popeensin n nyi yendouŋ ni.
- ¹² Yennu saa turit linba ŋan,
ki te ki ti tij n kpiak ki nan jeet.
- ¹³ Popeensime tuu lii Yennu toonn, ki ŋammit sono ki teeno.

86

Yenmiaru nba jiin sommir po

- ¹ Yennu, gbiintir ki turin gatu,
kimaan n tee tatimooe, ki namii.
- ² Ii guu n manfoor, kimaan n jii n moŋ ki turawa.
Fine tee n Yennu, ki a tinn a daabir nba teena yada na.
- ³ Yennu, a tinin ninbaauk, kimaan n meia yoo kur.

- 4 Yennu, a te ki a daabir-ii mək parpeenn,
kimaan n jikit n miaru ki teen fine.
- 5 Yennu, a mək nyikinçhab, ki njan turit,
ki a lomm gbee nan wunba kur miara.
- 6 Yennu, gbiintir n miaru,
ki gbiint n fabinii nba loon sommir.
- 7 N wahala yooe ki n saa yiina, kimaan a saa turin gatuwa.
- 8 Yennu, yensau kaa ki tee nan fin na,
soo daa ki ban tun siar ki li tee nan a yar na.
- 9 Yennu, digbana nba kur ki a nan na tan saa baar
ki gbaan a toonn, ki jianta; bi tan saa tur a sann baakir.
- 10 A tee yabintdaano, ki tuun bakiinauy toona, fin koo tee Yennu.
- 11 Yennu, a wannin a sonii, ki n saa somm nan barmonii.
A wannin ki n jianta nan n par kur, kii tiin a sann janmaanii.
- 12 N Yomdaano Yennu, n saa jianta nan n par kure.
N sii baakit a sann nan yoo nba kaa gbennu.
- 13 A mək lomm bonchiann nanin, ki tinnin,
ki n ki sik kaauk ni.
- 14 Yennu, karinbaandamm fiir a bin biirin,
ki tee nikpiirit nba taan leeb a bin kpin;
bi tee niib nba baka kaa a poe.
- 15 Naan fin n Yomdaano, fine tee ninbatinu nan lomm Yennu,
ki mək sukuru nan barmonii nan burchint.
- 16 Jiantir n paak, ki tinin ninbaauk, a chekinin, ki tinin,
kimaan n jiantira nan n naa nba din jiantira bianjinba nae.
- 17 Yennu, turimin a namm siara, ki n datai n la, ki di fei,
kimaan fin Yennu-e sommin ki maan n par.

87

Dontir nba jiin Jerusalem po

- 1 Yennu maa u doo Jerusalem kasiu kunkona paak.
2 U loon Jerusalem man ki gar Israel teeb nba koo siaminba kur.
3 Yennu doo, gbiintir bonjana nba ki bi piak ki jiint a po na.
- 4 “Yoo nba ki n tan saa sob digbana nba saak n mob na,
n tan saa pukin Ijijt nan Babilonn.
Mi-i tanji sob Jerusalem teeb sana, n saa pukin Filistia
nan Taya nan Itiopia teeb sana.”
- 5 Ki bi tan saa pak Sayonn po ki yet nan digbana kur nyii u nie,
ki Yabint Daano saa te ki u mək panj.
- 6 Yennu tan saa sob niib sana ki pukin Jerusalem teeb po.
7 Ki bi waa waak ki yiin yanii a, “Ti piisin kur nyi Jerusalem-e.”

88

Yenmiaru nba jiin sommir po

- 1 N Yomdaano Yennu, fine tee n tinntoo,
n mo fabin ki teena yonnu nan nyiok kur.
- 2 Gbatir n miaru, gbiintir n fabinii ki sommin.
- 3 Parbiir bonchiann baarima, ki n ji naak nan kuun.
- 4 N ji tee nan nilee nba tuu yaa bin kpo nae,
ki n panj kur gbenn.
- 5 Ki n nyint kpeemm boor,
ki ji tee nan binba ki bi tuu kpib ki bi doo kaat ni,
ki tee binba ki a ji ki tian bi po na,
binba ki a ji kan sommibi.
- 6 Ki a jiin ki lun kasunsuj ni,

ki li tee siaminba tee bunbõncheenn ki bia sumii chib.

⁷ A wutoor paa n paak ki kpai, ki n dõõ nyunpana loj ni.

⁸ A te ki n yõnanmõnii nyikin, ki te ki n nubir bi boor,
ki n be diloor, ki ji kan fit chïar.

⁹ N ninbina dij nan wahalawa.

Yennu, n yia daa kur, ki dont n nii ki meia.

¹⁰ A tuun bakitnauj toona ki teen kpeemmi-i?

Kpeemm fit fi ki dontirani-i?

¹¹ A lomm nba kaa gbennu na, bi piak li po kaat ni-i?

koo ki piak a binbenjaj, biiru boori-i?

¹² Bi laat a yaarlituk toona bunbõn ninji-i?

koo ki laat a toonjana tij nba ni ki bi tamm a po na ni-i?

¹³ Yennu, n yi fine, maa a sommin; n meia sanyio̅k kur.

¹⁴ Yennu, bee ki a yõtimi? Bee ki a lek a numm nanimi?

¹⁵ Maa fiir ki tee bika, n di wahala ki per man kpowa;

a tubdatu jikir na chõkima,

¹⁶ ki a wutobiik na butima,

ki a janmaansooruk leku na biirin.

¹⁷ Daar n tuu daar, li tuu lintime nan nyunmõn na,

ki set loonin lokir kur po.

¹⁸ A te ki n yõnanmõnii nyikin,

ki bunbõncheenn kõõe ji tee n yõnanmõj.

89

Israel teeb daamii yoo yarj

¹ Yennu, n sii tun yiin yaniie

ki jiin a lomm nba kaa gbennu na po.

N saa jii mõbe ki mõont a barmõnii binbenj po,

maaru n tuu maaru kur ni.

² N saa wann nan a lomm see-e kenken yoo kur,

ki bia wann nan a barmõnii binbenj be-e fanu

nan sanpagbouj na.

³ A din yet a, "N senn n mõlor nan nirõ nba ki n ganne.

N senn mõsonn nan n toontunno Defid-e a,

⁴ 'A maaru ni nirõe sii tun tee kpanbar.

N saa te ki a naangbouj-ii mõk panj, maaru n tuu maaru kur ni.' "

⁵ Yennu, sanpagbant yiin yanii ki dont a bakitnauj toona,

ki kasii damm yiin a barmõnii binbenj po.

⁶ Yennu, sõõ ki be yendõuj ni ki tee nan fin na;

malakanba nba be yendõuj ni, bi sõõ ki tee a loõ.

⁷ Kasii damm sinsuuk nie ki yentinu be bonchiann,

a mõk baakir ki gar binba linta na kur.

⁸ N Yomdaano Yennu, sõõ ki be ki tee nan fin na.

Yennu, fine tee yabint daano, ki mõk barmõnii binbenj bona kur ni.

⁹ Ki a njmakitir mõkgbejaj,

ki yoo nba ki li nyunpana fiiri, ki a tuu te lin dij.

¹⁰ A din faa but bonsusoouk Rahab ki kpïiu;

ki jii a panchio̅j ki nyann a datai.

¹¹ Sanpaak nan tingbouj na kur tee a yare.

Fine nan durinya nan linba kur be li ni.

¹² Fine nan li niidiitu nan nigaj po kur.

Tabor kunkonn nan Hermonn kunkonn kur yiin parpeenn yanii

ki dontir fine.

¹³ A kpinkpouj be nan yiikooe, ki a nuu mõk panj,

ki a diitu nuu be sanpaapo.

¹⁴ Kasii nan barmõnii binbenje tee a naangbouj fiakir,

ki lomm nan barmõnii binbenj be a tõõnn po.

15 Yennu, niib nba tumii ki sii jiantira nan yanii,
 parpeenn tee bi yare; ñamme tee binba somm a yentu ni na.
 16 Bi kparamm a sann nie daa kur, ki dontira, a toonjana paak,
 17 ki ti baakir nan pañ nyi a boor, ki a lomm niñe te ki ti nyann.
 18 Yennu-e gann ti guutoo,
 fin nba tee timm Israel teeb kasii Yennu na,
 fine turit ti kpanbar.

Yennu molor nan Defid

19 Sianyoo ki a din pak yirintu ni ki tur a barmonii toontunno,
 ki yet a, "N somm kunkonkonno nan paña,
 n jii naangbounj ki tur daano nba ki n ganno niib na niña.
 20 Mine jii n toontunno Defid
 ki moun kasii kpan u yur paak ki teeno kpanbar.
 21 N pañ sii yoo be nana; barmonii, n yiikoo saa te ki u wakii.
 22 U datai kan ban nyanno; nitonsoo kan ban nyanno.
 23 N saa faa but u datai, ki bia kpi wunba kur namo.
 24 N sii loono ki be fanu nana, ki te ki u laat nyannu yoo kur.
 25 N saa yarik u naangbounj,
 laa nyii Sinsuuk ni Mokgberjir ki saan tuu Yufrates mokir.
 26 Ki u saa betin a, 'Fine tee n baa nan n Yennu,
 ki bia tee n guutoo nan tinntoo.'
 27 Ki n saa jiiu ki teeno n bijakper,
 ki u sii tee wunba gar kpanbar kur;
 28 ki n sii tun dia n mosonn nana,
 ki n molor sii yoo be nana nan yoo nba kaa gbennu.
 29 N saa ñamm senn u naan ki lii be mokmok nan mokmok,
 ki u yaaboonne sii tun tee kpanbar.

30 "Naan li-i tee ki u yaaboonna na ki mok mosaku nan n sennu,
 ki bia ki waa n wannu na,
 31 li-i tee ki bi ki saak n kpaanii, ki bia ki dia n sennu na,
 32 ñann n saa dat bi tubae, kimaan bi yanbomm paak.
 N saa te ki bin di fara bi biit paak,
 33 ñaan n kan nyik n lomm nan Defid-i,
 koo ki kan dia n molor nana.
 34 N kan biir n molor nana,
 koo ki nyinn molor nba ki n lor nana na ni siari.

35 "N por nan n kasii sann nae ki kat,
 nan n kan ban faar faak ki tur Defid-i.
 36 U sii tun mok yaaboonae,
 ki mine sii gorii u naangbounj nan yoo nba kaa gbennu,
 37 ki li sii yoo be nan ñmaarik nba yoo be sanpagbounj ni
 bianjinba na."

Fabinii ki jiiin baa nyann kpanbar na po

38 Motana, a donn wutoor nan a kpanbar ganntoo nawa,
 ki yeto, ki ji tabito taar.
 39 A biir molor nba ki a lor nan a toontunno nawa,
 ki lu u naan fokirik jakint ni,
 40 ki yeer u doo joona, ki biir u ñapaara ki li teen yann.
 41 Ki binba kur gar lej jaan u bona, ki u leeb ji laau.
 42 Ki a te ki u datai nyanno, ki te bi kur mok parpeenn.
 43 A te ki u kunkontiat teen yann, ki te ki bi nyanno tob ni.
 44 A tiit u naan dammira, ki faa yeer u naan kok ki bir tinj ni,
 45 ki te ki u kpet yian, ñaan ki u yoo daa ki baari,
 ki te ki u dii fei.

Yenmiaru nba jiiin fatu po

46 Yennu, a saa bor a moñe ki saa tuu yoo nba kaa gbennu-u?
 A wutoor saa di nan muu na ki lin wei nlee?
 47 A tiar n manfoor nba jin bianjinba.

A tiar nan fine nant, ki ti tee nisaarii.

⁴⁸ Nmee sii yoo be u manfoor ni, ki kan ban kpo?

Nisaarik saa teen nlee, ki kan sik kaaug ni?

⁴⁹ N Yomdaano, a lomm nba din be na, li siara be lia?

Mosonn nba ki a din lor nan Defid na be lia?

⁵⁰ A daa tammit baa sukii min, a toontunno bianjinba,
nan maa bia gaar tingbouj na motont kur bianjinba.

⁵¹ Yennu, a dataie sukii a kpanbar ganntoo na.

Siaminba kur ki u saa, ki bi waa sukii.

⁵² Pakin Yennu man ki saa tuu yoo nba kaa gbennu.

Lii tee nna.

GBOUN NANNA

90

(Yanii 90 -- 106)

Ki jiin Yennu nan nisaarik po

¹ N Yomdaano, fine tun tee ti binbeboor.

² Faa daa din ki nan kunkona nan durinya na,
njaan soo ki a ponj din tee Yennu nba kaa gbennue,
ki bia sii tun tee Yennu yaayoo siiyoo.

³ A te ki nisaarik nmat waa bo be sian,
ki lebitiro ki u kpanfir tant.

⁴ Bina tusir tee nan daar yennkoo nae a boor,
li tee nan wonn nba tuu gar nae, koo ki jin nan nyiok na.

⁵ A jikitit ki yaatir nant nan nyunmonn nba tuu pubir nae.
Ti manfoor jin nan damiit nae,
ki tee nan sanyiok ni momaatuk na.

⁶ Li lek tuu fiir sanyiok ni ki paane, ki yit puuk,
njaan daajoouk po lin koor ki suur.

⁷ A wutoor di ki boontirite, ki a parbiir na jek ti gbanu.

⁸ A bir ti yanbomm a toonn po,
ki bir ti bumbor yanbomm yeenin ni, siaminba ki a sii laatir.

⁹ A wutoor choo jin ti manfoawa,
ki ti bina tuu bot yiama nan kukura na.

¹⁰ Ti manfoor tee bina piinlore-e,
koo li-i tee ki ti mok panj, tin baar bina piinniin,
njaan li kur na teent bakint nan ninbaatire;
ti manfoor tuu gbenne yian, ki ti ji ki be.

¹¹ Nmee mi a wutoor panj nba tee?

Nmee mi a wutoor nba saa baar nan janmaansooruk nba?

¹² A wannit ti manfoor nba tenn ki jin bianjinba,
ki tin la yan kii sub.

¹³ A wutoor saa do ki wei nlee?
Yennu, tinin timm a daaba ninbaaak.

¹⁴ Kootit a lomm nba kaa gbennu na ni sanyiok kur,
ki li saa te ki ti mok parpeenn kii yiin yanii nan ti manfoor terik.

¹⁵ Naant ki tii mok parpeenn ki lin wei
nan faa bo turit parbiir ki li wei bianjinba na.

¹⁶ Naant timm a daaba na n la a toonjaana,
ki ti yaaboona n la a baakir yabint.

¹⁷ Ti Yomdaano Yennu, naant ki a piisim-ii be nant,
ki te ki tin nyann linba kur ki ti tuun ni.

91

Yennu-e tee ti guutoo

- 1 Wunba baar Yennu boor ki loon fatu;
wunba biar Yabint Yennu maasu,
2 ɲooe saa fit yet a, "Yennu, fine tee n guutoo nan n fat-too.
Fine te n Yennu; ki n teena yada."
3 U saa nyinna woonin ni ninboŋ nan yiarkanbant kur ni.
4 U saa jii u kpinkpante ki bakina, ki sii guua ki a be fanu,
ki u barmonii saa guura ki bia kon tura.
5 A daa tiin nyiook ninboŋi, koo binba saa pikina yonnu ni,
6 koo yiarkanbant nba baat nyiook, koo yiarbiit nba kpi yonnu ni.
7 Tusir saa kpo ki doo linta,
ki tusaa piik n kpo ki linta, ɲaan a kan la danj.
8 A ninbinn saa la biit damm nba laat tubdatu bianjinba.
9 A jii Yennu-e ki teeno wunba kon a paak,
ɲooe tee Yabint daano, ki tee a guutoo;
10 li paak, ninmonn kan baara,
ninmonn kan nakin a ɲaaki.
11 Yennu saa jii u malakanba ki bin guua,
kii goriiia siaminba kur ki a saa.
12 Bi sii dia-a nan bi niie, ki a taar kan gbiat tann gbaa.
13 A saa ɲmaat yanbora nan wai, yanbortont nan waalabirii.
14 Yennu yet a, "N saa tinn binba mok lomm nanin na,
ki guur binba min ki n tee bi Yennu na.
15 Bi-i yiinin, n saa turib gatu; bi-i koo daamii ni,
n sii be namm, ki nyinnib, ki te bin la baakir.
16 N saa turib manfofoouk, ki tinnib."

92

Dontir yan

- 1 Yennu, li ɲan ki tin tura niipoouk bonchiann.
Yabint Yennu, li ɲan ki tin yin yan ki tura baakir,
2 ki moont a lomm nba kaa gbennu na, sanyiook kur;
nan a mamomm na, nyiook kur,
3 ki jii bonmumoot nan naagbai ki yin yanii ki donta.
4 Yennu, a paŋ toona teenin parpeenne;
faa tun linba nae te ki n yiin kpinkpammuk yanii.
5 Yennu, a toona tee toonjaanae.
A dudukit sumii bonchiann.
6 Jatuk kan fit bann linba na,
yankaarin daano kan fit bann linba na paaki.
7 Biit damm lek sii kpaatir nan moot nae;
binba tuun toonbiit na lek sii makitire,
ɲaan fin Yennu tan saa biiribe fas,
8 kimaan fin Yennu-e tee yiikoo daano yaayoo siiyoo.
9 Ti mi nan a datai kur saa kpowa,
ki a saa nyann biit damm na kura.
10 A te ki n mok paŋ nan monaab nae,
a tee parpeenn piisime n paak.
11 N la ki a nyann n dataiwa,
n gbat biit damm moniiwa.
12 Niɲamm saa yit nan kaatii nae,
bi sii kpaatir nan Lebanonn kpekii nae.
13 Bi tee nan tiinii nba ki bi burib Yennu ɲasaakak ni nae,
ki bi kpaatir ki yit Yenjiantu ɲasaakak ni,

- 14 ki tuu kpeta, n̄aan bia loon loona,
ki bi faat mei yoo kur, ki bi m̄ok paŋ.
15 N̄anne want nan Yennu n̄an,
n guutoo maŋ ki m̄ok siara biit u ni.

93

Yennu-e tee kpanbar

- 1 Yennu-e tee kpanbar, u gbee nan yabinte nan paŋ,
u senn tingbouŋ na fanue, ki li kan ban nyat.
2 Yennu, a naan binbintir na maa fanue pinpiik niwa,
a din be ki soo durinya daa kaa.
3 Yennu, m̄oksunsunt dont bi kunkoraе sanpaapo;
bi dont bi kunkoraе ki tantir.
4 Yennu-e tee kpanbar sanpaapo,
ki m̄ok yiikoo ki gar m̄okgbeŋa jat,
ki m̄ok paŋ ki gar m̄okgbeŋa nyunpana.
5 Yennu, a sennii yoo be-e;
ki a jiantu n̄asaakak na tee barm̄onii kasii boor yaayoo siiyoo.

94

Yennu-e tee soo kur barbuuro

- 1 N Yomdaano, fine tee Yennu nba daar niib tuba,
fiitir a wutoor ki wann.
2 Fine tee nisaarii kur barbuuro,
fiit ki tur biit damm na, baa jaŋ nan linba.
3 Biit damm na parmaasir saa wei nlee?
Yennu, li saa wei nlee?
4 Biit damm na parbifaanu saa wei nlee?
ki bi faa parbia ki jiint bi toonbiit po.
5 Yennu, bi dint a niib biake;
bi mukis binba tee a yab nae.
6 Bi kpi pakoi nan kpeeibiе,
ki kpi saamm nba koo ti tiŋ ni na.
7 Bi yeen a, "Yennu ki laatiŋ;
Israel teeb Yennu maŋ ki mi linba ki ti tuun na."
8 N niib na, bee ki i mantik tee bonliinii nna?
I tan saa subir nlee yooe?
9 Yennu-e nan ti tuba, u ki gbia-a?
N̄ooe nan ti ninbina, u ki laati-i?
10 Digbana kur be u nuu nie, u kan dat bi tuba-a?
N̄ooe tee nisaarik kur wantoo, u koŋit bannu-u?
11 Yennu mi baa dukii linba kur;
u mi bi yankaarin dudukit nba tee.
12 Yennu, parpeenn be daano nba ki a tumiio na paak,
wunba ki a wanto a sennu na.
13 A tuu turo foome ki nyinno biak ni,
halii nan daar nba ki bi saa gbiir bootuk
ki biit damm n baa li ni na.
14 Yennu kan nyik u niibi;
u kan nyik damm nba tee u yab na.
15 Barm̄onii saa n̄amm kii be buut damm boor,
ki binba tee kasii na kur saa gaarir.
16 N̄mee set n poor ki took biit damm na?
N̄mee gaar n paak ki took toonbiit damm na?
17 Li-i bonni kii tee ki Yennu sommin,

- n bo saa saan kpeentije yiama.
 18 Ki n yet a, "N yaa man baae na,"
 nyaan ki fin Yennu lonchiɔŋ na fiinin ki sennin.
 19 Yoo nba ki n gbee nan dudukit ki li daamiin,
 a tuu chee n pare, ki turin parmaasir.
 20 A ki loon barbuura nba di fobit piinii na maami,
 binba tuun linba ki sennu yaa bi daa tuun,
 21 binba lorin lorbiit niɲamm paak,
 ki te ki bi kpi binba kaa biit na.
 22 Nyaan Yennu-e kɔn n paak, ɲɔɔe guun.
 23 U saa dat bi tuba bi biit paak,
 ki biirib bi yanbɔmm paak.
 Ti Yomdaano Yennu saa biiriba.

95

Dontir yan

- 1 Baat man ki tin yin dont Yennu.
 Nyaan tin yin parmaasir yan ki tur Yennu, ɲɔɔe guut.
 2 Nyaan ti baar u boor nan niipoturu,
 ki yin kpinkpammuk nan dontir yanii,
 3 kimaan ti Yomdaano tee Yabint Yennu-e,
 yabint kpanbar nba gar yenbis kur.
 4 Nɔɔe dia tingbouŋ na kur ki ɲmakitir,
 laa nyii tinpɔɔr ni ki saa tuu jɔfɔkit yura paak.
 5 Mɔkgbeɲa nan tingbouŋ na tee u yare,
 ki u diar, kimaan ɲɔɔe nann.
 6 Baat man ki tin gbaan ki jiantɔ;
 nyaan ki ti gbaan Yennu nba turit manfoor na tɔɔnn,
 7 kimaan ɲɔɔe tee ti Yennu, ki ti tee niib nba ki u goriit,
 niib nba ki u teent linba ki ti loon.
 Dinna nba na, ii gbiint waa piak linba a:
 8 "I daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar bi tuba,
 Meriba nyuntonn boor,
 daar nba ki bi din be Masa* nyuntonn boor, kunkoouk paak na.
 9 Leɲe ki bi din bikin min Yennu,
 nyaan bi lek din la maa tun linba ki turiba.
 10 N wutoor din doo bi paak bina piinna,
 ki n yet a, 'Niib na mantik teen tubkangbata damma,
 bi yêt bin sak n sennue.'
 11 N wutoor din dooe, ki n por mɔporjaann a,
 'I kan ban kɔɔ tin nba ki n bo yaa man turi foon na ni.' "

96

Yennu-e tee kpanbarjaann

(1 Barkperii 16.23-33)

- 1 Yinin yanpaanii ki tur Yennu.
 Durinya munn n yin ki tur Yennu.
 2 Yinin ki tur Yennu ki dontɔ.
 Daar kur, ii mɔontir waa tinnit na barnjaniee.
 3 Ii mɔontir u baakir kii teen digbana kur,
 kii mɔntir u yabint toona kii teen nisaarii kur.
 4 Yennu tee Yenjaanne ki ɲan nan tii dontirɔ bonchiann,
 ki turo baakir, ki lin gar kpanbar kur.
 5 Digbanlia yenbis na kur tee yanne,
 nyaan Yabint Yennu-e nan sanpaak.
 6 Dontir nan yabinte lintɔ,

* 95:8 95.8 Masa tee Meriba nyuntonn man sanleere.

paŋ nan fante gbee u jiantu ŋasaakak na ni.

⁷ Tingboun na niib kur n dont Yennu,
bin dont u baakir nan u yabint na.

⁸ Ii dont Yennu sann nba tee baakir sann na,
ki baar nan piinii u jiantu ŋasaakak ni.

⁹ Yoo nba ki kasii daano Yennu dokit,
yin baa gbaan u tɔɔnn;
tingboun na munn n jekir u tɔɔnn.

¹⁰ Pakin ki tur digbana kur a, “Yennu-e tee kpanbar.
Tingboun na see-e kenken ki kan ban nyat;
u saa jii mamomme ki bu niib buut.”

¹¹ Tiŋ nan sanpaak, ii mɔk parpeenn man.

Mɔkgbenjir nan linba be li niŋ kura, ii kpanbar man.

¹² Tinii nan linba be leŋ kura, ii mɔk parpeenn man.

Fɔɔr ni tiinii kur-ii kpanbar man,

¹³ yoo nba ki Yennu saa baar a wun dia tingboun na.
U saa dia durinya na niib nan mamomm nan ŋante.

97

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Yennu-e tee kpanbar.

Tingboun, ii mɔk parpeenn.

Yimm tinii nba foo mɔkgbenja ni na, ii kpanbar man.

² Sanpagbant nan bunbɔnne linto;

u dia niib nan binbenŋaje nan mamomm.

³ Muu gaar u tɔɔnne ki di u datai nba ŋaa linto na.

⁴ U sanyikintii tuu yent durinya nae,
ki tingboun na n la ki jekir.

⁵ Jɔfɔkit tuu nanne nan kpan na,

Yennu nba tee tingboun na kur Yomdaano na tɔɔnn.

⁶ Sanpaak mɔɔntir Yennu ŋante,

ki nisaarii kur laat waa mɔk yiikoo bianjinba.

⁷ Patmanntɔɔ kur tuu di feie;

yenbis kur n gbaan ki jiant Yennu.

⁸ Yennu, Sayɔnn niib mɔk parpeenne,

ki Juda teeb kpanbar, kimaan a buut paak.

⁹ Yabint Yennu, fine tee tingboun na kur diatɔɔ;

a tee Yenjaanne ki gar yenbis kur.

¹⁰ Yennu loon niib nba ki tuun biit nae;

ŋɔɔe guu u niib manfoor;

ŋɔɔe nyintib biit damm paŋ ni.

¹¹ Yentu tuu yent kasii damm paake;

ki parmaasir baat niŋamm paak.

¹² Yimm niŋamm kur-ii mɔk parpeenn man,

kimaan linba Yennu tun na paak.

Tiat linba ki kasii daano Yennu tun na, ki turo niipoouk.

98

Yennu-e dia durinya na kur

¹ Yinin yanpaanii ki tur Yennu,

kimaan u tun bakitnauŋ toonawa.

U jii u tiɔŋ yiikoo nan kasii paŋe ki nyann nyannu na.

² Yennu-e mɔɔnt waa nyann bianjinba,

ŋɔɔe fiit u tinnu yiikoo na ki wann niib.

³ U dia u mɔsonn nba ki u din senn ki tur Israel teeb na,
nan u mamomm nan u lonchiɔŋ nba ki u turib.

Nisaarii nba be siar kur po la Yennu nyannu nawa.

⁴ Tingboun na kur n yin nan parpeenn ki tur Yennu;
jiin yanii nan kpinkpammuk hootii ki donto.

⁵ Yinin dontir yanii ki tur Yennu.

Faan konn ki yin yan ki turo.

⁶ Pebin naatuna nan yina,
ki hoot nan kpinkpammuk ki tur Yennu;
nooe tee ti kpanbar.

⁷ Mɔkgbenjir nan linba be lej kur, ii fu man;
tingboun nan linba be lej kur, ii yiin man.

⁸ Mɔka, ii poi niipoot man;
yimm kunkona, ii taan kii yiin parmaasir yanii, Yennu toonn;

⁹ kimaan u baate a wun bu niib buut.
U saa dia durinya na nan mamomm nan nante.

99

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Yennu-e tee kpanbar; naant nisaarii gbanant n jek.
U kar bonninnant paak, naant tingboun na n damm.

² Yennu-e tee Yabint daano, Sayonn kunkonn paak;
nooe tee digbana kur kpanbarjaann.

³ Soɔ kur saa dont u sanjaann na.
U tee kasii daano.

⁴ Kpanbar-saakar, a loon linba tee mamomme;
a baar nan mamomme Israel teeb boor;
a baar nan kasiie nan ntant.

⁵ Ii dont ti Yomdaano Yennu man;
ii jianto, u naangboun boor.
U tee kasii daano.

⁶ Moses nan Aaronn din tee u mannteebe,
Samuel-e din miaro,
bi din fabin tur Yennu, ki u turib gatu.

⁷ U din be sanpagboun niɛwɛ naan piak namm;
ki bi sak u wannu nan u sennii nba ki u turib na.

⁸ Ti Yomdaano Yennu, a tur a niib gatu,
ki wannib nan a tee Yennu nba nyikinhabit niibe
nan faa lek daar bi tuba bi yanbomm paak nawa.

⁹ Ii dont ti Yomdaano Yennu man, ki jianto, u kasii kunkonn na paak,
kimaan ti Yomdaano Yennu tee kasiie.

100

Dontir yan

¹ Durinya niib kur n yin yan ki tur Yennu.

² Ii jiant Yennu nan kpinkpammuk man,
kii yiin parpeenn yanii ki baar u boor.

³ Ii bann nan Yennu-e tee barmonii Yennu.
Nooe nant, ki ti tee u niib.
Ti tee u niibe, u tiɔɔ niib.

⁴ Kɔɔn Yennu nasaakak ni nan niipoturu,
ki kɔɔ li dindonjouk ni nan dontir.
Turimo niipoouk kii dontiro.

⁵ Yennu nan, ki u lomm kaa gbennu,
ki u barmonii binbeɛ be yaayoo nan yaayoo.

101

Kpanbar mɔsonn

¹ Yennu, n yan jiin a lomm nan a barmonii binbenj poe,
ki n yiin ki teena.

² Biit kaa n toona ni. A saa baar n boor nlee yooe?

N sii be kasii binbenje, n nyaak ni,

³ n kan sak kii be binbenbiiki.

N ki loon binba ki saak Yennu mob na benu;

n ki mok siara kpiir nammi.

⁴ N kan teen faak daano,

ki bia kan lor lorsiari nan toonbiit tunna.

⁵ Wunba bor ki pak biir u loo,

daano mane ki n saa biiro,

wunba kur got u loo ninjmianj ki mok garuk,

n kii be nan li daano.

⁶ N saa gann binba saak Yennu mob nae,

ki te ki bii koo n nyaak ni.

Ninjam na kooe ki n saa sak bii tuunin.

⁷ Kpinkpannii damm kan koo n nyaak ni;

daano nba fa faak kan set n boor.

⁸ Daar n tuu daar,

n saa biir biit damm nba be tij na nie;

n saa nyinn biit damm kur Yennu doo na niwa.

102

Naasimo fabinii ki jiin u daamii po

¹ Yennu, gbiintir n fabinii,

ki gbat n monii nba jiin sommir po.

² Mi-i be daamii ni, a daa lekin a numm naan nyikitimi.

Gbiintir, ki turin gatu yama, yoo nba ki n yiina.

³ N manfoor yate yian yian nan munyuut na,

ki n gbanant di nan muu na.

⁴ Bi faa birin nan mokoont nae, ki n ji ki loon jeet.

⁵ Maa kurii sanpaapowa na, ki n ji waab,

ki tee gbouj nan kpaba.

⁶ N tee nan kunkoouk paak fiuk nae,

ki bia tee nan langbent ni fiuk na.

⁷ N doo ki ki goonti;

n tee nan noon-yemmir nae, ki lin jak mopina paak.

⁸ N datai sukiime daar kur,

ki binba laan na dia n sann ki poor moporbiit.

⁹⁻¹⁰ A wutoor nan a parbeenn paak,

ki n moo tanpent ki li tee n jeet,

ki n ninnyuut tuu nmat nan n bonnyukar;

ki a tokirin ki lun.

¹¹ N manfoor tee nan daajoouk yinyun nae;

ki n tee nan mokoont na.

¹² Naan fin Yennu-e yoo tee kpanbar,

ki maarpaanu kur sii yoo tian a po.

¹³ A saa fiir ki tin Sayonn doo ninbaauk,

kimaan yoo baar nan fan tinir ninbaauka;

yoo nba nae jan.

¹⁴ Laa lek biir na, naan timm a toontunna loonir,

laa lek tee langbent na, naan ti tiinir ninbaauk.

¹⁵ Nisaarii saa tin Yennu,

tingbouj na kpanbara kur saa tin u pan na janmaanii.

¹⁶ Yoo nba ki Yennu saa namm maa Sayonn na

u saa fiit u yabint ki wann.
 17 U saa gbat u niib nba ki u yêtib na, ki gbiint bi fabinii.

18 Sobin linba ki Yennu tun na,
 ki guun maarpaanu nba waa na,
 ki niib nba ki bi daa ki marib na n tan donto.
 19 Yennu be u kasii boor sanpaapoewa n̄aan got sikin,
 u be sanpaapoe n̄aan diit tingbouŋ na.
 20 U gbat dansarkoora kukura,
 ki nyinn binba ki bi bu biirib ki yaa bin kpib na yann.
 21 Ki li paak bi saa dont u sann, Sayonn kunkonn na paak,
 ki u saa la dontir Jerusalem,
 22 yoo nba ki digbana niib nan yent nba ni niib
 saa taan leeb ki jianto na.

23 Yennu-e teenin nichokun
 yoo nba ki n daa tee nipaŋ na;
 u jin n manfoore.
 24 Li paak ki n yet a, “Yennu, a daa jikitin
 ki saa nanin motana, maa daa ki kpet na.”

Yennu, a yoo be-e.

25 Sian yooewa ki a din nan tingbouŋ na,
 ki jii a tiŋŋ nii ki nan sanpaak.
 26 Bi tan saa bota, n̄aan fin sii yoo be-e;
 bi tan saa kpiar nan kparchant nae.
 A saa lub nan kparchant nae ki bin bot.
 27 N̄aan fin n̄arin tee yomme yoo kur, ki a manfoor kaa gbennu.
 28 Ti waas sii be bi yamanie,
 ki a fatu nie ki ti yaaboona sii be fanu.

103

Ki jiin Yennu lomm po

1 N seek, pakin Yennu.
 N gbanu kur, pakin Yennu kasii sann.
 2 N seek, pakin Yennu, ki daa tammit u n̄amm po.
 3 U tuu nyik chab n biit kure ki te n yiarii kur n gbenn.
 4 N̄ooe nyintin kuun ni, ki mok lomm nan ninbatinu n paak.
 5 U gbeen n binbeŋ nan bonjanae,
 li paak ki n tee nipaŋ ki bia mok paŋ
 nan baakir nba mok paŋ bianjinba na.
 6 Yennu-e bu ki sommit binba be mukir ni na, ki teemm monii.
 7 U din fiit u lorae ki tur Moses,
 ki te ki Israel teeb la u paŋ toona.
 8 Yennu mok ninbatinu nan lomm,
 u wutoor ki do yian, ki u bia gbee nan lonchiŋ.
 9 U ki yakii nan niib yoo kuri,
 u bia ki yoo be nan wutoori.
 10 U ki daar ti tuba ki li baat laa janit bianjinba
 koo ki pa ti biit nan ti yanbomm paatii nba tee bianjinba na.
 11 Sanpaak nan tin nba fok nan leer bianjinba na,
 nae ki u lomm mun yab ki tur binba baakito na.
 12 Yondo po nan yonbaa po nba fok nan leer bianjinba na,
 nnae mun Yennu tuu jii ti biit ki fokit nann ti boor.
 13 Baa nba mok ninbatinu ki tur u waas bianjinba na,
 nnae mun ki Yennu mok ninbatinu ki tur damm nba baakito.
 14 U mi waa jii linba ki nant, u mi nan ti tee tante.
 15 Timm n̄arin, ti manfoor tee nan moot nba tuu pia nae,
 ti tuu kpaat ki yite, ki tee nan tipuuk na,
 16 n̄aan wouju da yoo nba, lin pebirir, ki soo ji kan lari.

17 Naaŋ binba teen Yennu baakir na,
 Yennu lomm yoo be namme;
 ki u lomm be maarpaanu nba baat yoo kur paak,
 18 binba dia u molor; ki bia saak u sennu fanu na.

19 Yennu bir u naangbouj yendouj nie;
 ɲooe tee niib kura kpanbar.
 20 Yimm malakanba nba mok paŋ nan yabint na,
 ii dont Yennu man,
 yimm nba saak u sennii ki bia gbiin u maan na.
 21 Yimm sanpaapo pandamm kura n dont Yennu,
 yimm u toontunna nba tuun u loomm na.
 22 Yimm nba tee u naamii kur, ki be u naan ni kur,
 ii dont Yennu man.
 N seek, pakin Yennu.

104

Ki jiin naamii daano dontir po

- 1 N seek, pakin Yennu.
 N Yomdaano Yennu, a yab bonchiann.
 2 A gbee nan yabinte nan baakir,
 ki gbab yentu, ki li linta nan chinchenn na.
 A tant sanpagbouj nan nyungbouj nae,
 3 ki senn a doo, nyun nba be sanpaapo na paak.
 A jii sanpagbante ki teen a taantorit,
 ki jak wouj kpinkpant paak.
 4 A jii woujo ki teen a toomiinba,
 ki tuu yent sanyikintii, ki li tee a toontunna.
 5 Fine senn tingbouj na li fiakir paak,
 ki li set fanu ki kan ban chat,
 6 ki jii mokgbeŋa ki bakin li paak nan liant na,
 ki nyun dokin jojaana na.
 7 Yoo nba ki a yakii nan nyun na, ki li chiar;
 laa gbat a satianii fuur yoo nba, ki li chiar yaat,
 8 ki pubir gar jojaana yura paak ki sik baat ni,
 ki saan faa ɲamm sian ki turir na.
 9 Ki a kor koru nba ki li kan ban yakir,
 a lin guurir, ki li ji daa piint tingbouj na.
 10 Fine te ki nyun nyi nyuntona ni ki puub siik baat ni,
 ki moka puub ki gaar kunkona sinsuuk ni.
 11 Nanne teen muuk ni bonkobit kur nyun,
 leŋe ki bonii kpeent bi nyunnyukuru.
 12 Noonii tia bi tiat leŋ tiinii na paake ki mo.
 13 Fine te saak nyi sanpaapo ki baa ki maant kunkona,
 ki tingbouj na gbee nan a piisin.
 14 Fine te moot pia, ki bonkobit ɲman,
 ki jeet naan, ki nisaarii di, ki buur bi bonbuburit,
 15 ki ɲaa tiloona daan, ki li teemm parpeenn,
 ki tee kpan, ki li teemm parcheenn,
 nan jeet, ki li teemm paŋ.
 16 Lebanonn kpekii na laat saak bonchiann;
 tiinii maŋ tee Yennu tiouj tiinii nba ki u bure.
 17 Leŋe ki noonii tia bi tiat, ki janboonlot tia tiinii maŋ paak;
 18 ki piarii be jojaana na paak, ki sina koo tanfiat na ni.
 19 Fine nan ɲmaarik a wuu dakin ɲmaarii kann,
 ki yonnu mi u binbaayoo.
 20 Fine nan nyioŋ,

- ki li-i bonn, muuk ni bonfoa n nyi ki somm.
- ²¹ Yanborpaanii na tuu kpaan bi jeet n̄aan gaan jate,
ki kpaan jeet nba ki Yennu saa turib.
- ²² Yonnu-i tan̄i do yoo nba, bin n̄mat bi d̄oonii ni.
- ²³ Li yoo na ki nisaarii n nyi ki tun bi toona
ki saa tuu daajoouk.
- ²⁴ Yennu, a nan bona bonchiann.
A nan li kur nan subinchiōŋo;
tingboun na gbee nan a naamiie.
- ²⁵ A nan m̄okgben̄jir, ki li yarin ki bia f̄ok,
ki bonfoa nba be leŋ kaa kann,
bongben̄ja nan bonbis kur be leŋ.
- ²⁶ Ki n̄arint somm li paak,
ki nyun ni bonfogben̄jir nba ki a nan na lin leŋ.
- ²⁷ Bi kura gaa a paake, a fan turib jeet yoo nba ki bi loon.
- ²⁸ Ki a teemm jeet ki bi di, ki teemm jen̄ant ki bi di gboot.
- ²⁹ Li-i tee ki a lek a numm, jan̄maanii tuu sooribe,
ki fi-i jii be foon,
bi tuu kpoe ki n̄mat sik tant nba ki bi bo nyii na ni.
- ³⁰ N̄aan fi-i turib foon, bi tuu teen bonfoae;
a teen tiŋ na bonfoa manfoor.
- ³¹ Yennu yiikochiōŋ-ii yoo kii be.
Yennu-ii yoo kii m̄ok parpeenn linba kur ki u nan na paak.
- ³² Wuu got tingboun, li jekire, wuu sii jojaana ki li nyi munyuut.
- ³³ N sii yiin ki teen Yennu-e, n manfoor kur ni;
n manfoor f̄okint ni kur, n sii yiin dontir yanie ki teen Yennu.
- ³⁴ U par-ii mei n yan̄ maŋ paak,
kimaan n parpeenn nyi u boore.
- ³⁵ Wun boon toonbiit damm na tingboun na ni,
ki daa te nibiit na ji be.

N seek, pakin Yennu.
Pakin Yennu.

105

*Yennu nan u niib
(1 Barkperii 16.8-22)*

- ¹ Turin Yennu niipoouk, ki m̄oont u yabint po;
ki pak nisaarii waa tun linba.
- ² Yinin dontir yan̄ ki tur Yennu,
ki pak wann waa tun bakiŋnaun̄ toona nba.
- ³ I m̄ok parpeenn, kimaan taa tee u niib na paak,
n̄aan̄ ki wunba kur jiantirō-ii kpamm.
- ⁴ Saant Yennu boor ki boi somm̄ir po, kii jiantirō yoo kur.
- ⁵⁻⁶ Yimm nba tee u toontunn̄o Abraham yaaboona na,
yimm nba tee Jakob nba ki u din gann̄o na yaaboona na,
ii tian yaarlituk toona nba ki Yennu tun na,
nan buut nba ki u bu na.
- ⁷ Ti Yomdaan̄oe tee Yennu,
u sennu na tee tingboun na kur yare.
- ⁸ U sii yoo dia u m̄olor nae, ki u m̄osonn na sii yoo be,
ki tur maarpaanu nba kur saa baar.
- ⁹ U sii dia m̄olor nba ki u din lor nan Abraham na,
nan m̄osonn nba ki u din senn ki tur Aisak na.
- ¹⁰ Yennu din lor m̄olare ki tur Jakob,
ki li tee m̄olor nba sii yoo be.
- ¹¹ U din yet a, “N saa tura Keenann tiŋ. Li sii tee a tiŋ faare.”

- 12 Yennu niib din ki yabi, ki tee saamm Keenann tinj ni.
 13 Bi din yeeke ki loon digbana, ki nyi yent ni ki saan leer ni.
 14 Naan Yennu din ki saak soo dintib biaki,
 waa loon ki wuu guub na, ki u yakii nan kpanbara na a,
 15 "I daa paa n nigannkab na danji, i daa siit n sokiniinba na."
- 16 Yennu-e din te ki kon baa tinj na paak, ki biir bi jeet kur,
 17 naan u din tun sooe ki u gar bi toonn,
 nooe tee Joosef, wunba ki bi din kooto ki bi teeno daabir na.
 18 Bi din jii jaruko ki baan u taa, ki jii kut ki lor u turu ni,
 19 nan yoo nba ki u buntir na tan teen monii.
 Yennu momaame din pak kat nan u mok monii.
 20 Li yoo na ki Ijpt kpanbar na ji naau,
 ki doo diatoo manj nyiko,
 21 ki jiiu ki te ki u tee u toontunna saakoo,
 ki teeno tinj na kur nmakit-too,
 22 ki te ki u mok yiikoo nba gar kpanbar na naasaakab kur,
 nan yaak nba ki u saa fit kpaan kpanbar na toondamm.
- 23 Nanne ki Jakob saan Ijpt ki saa kar doo manj ni.
 24 Yennu din jii matik bonchiann ki tur u nigannkab,
 ki te ki bi mok panj ki gar bi datai,
 25 ki te ki Ijpt teeb na ki loon u niib na, ki diab nan moleemii.
- 26 Nanne ki u tun u toontunna Moses nan Aaronn
 ki bi tee binba ki u gannib.
 27 Ki bi tun Yennu manj toonjaana nan bakitnaunj toona
 Ijpt tinj ni.
 28 Yennu din te ki bunbonn baar Ijpt tinj ni,
 naan Ijpt teeb na din ki sak Yennu mobi.
 29 U din te ki bi nyun kpant son, ki bi janii kur kpo.
 30 Bi doo din gbee nan pontae,
 bi kpanbar naak gbaa, ponta din gbee leja.
 31 Yennu din te ki kpajui nan naayinyoorii baar
 ki gbee digbann na kur po.
 32 U din nyik saake, naan tun sakaana nan sanyikintii, tinj manj ni,
 33 ki biir bi daan tiinii nan bi sinsabii, ki daa tiinii manj kur.
 34 U din te ki naasuut baar, ki ki mok kann,
 35 ki nman bonbuburit nba kur be tinj na paak,
 ki bia nman bi jeet kur.
 36 U din kpui Ijpt teeb naak kur ni, bonjak nba tee bikperik.
- 37 Li poor po ki u nyinn Israel teeb na,
 ki bi jii salimpeena nan salimmona,
 bi kura din mok panj nan laafia.
 38 Ijpt teeb na din tiimm janmaaniie;
 baa ji din tan nyii na, ki Ijpt teeb para ji manj bonchiann.
 39 Yennu din te sanpagboujo joon u niib na yur paak,
 ki teemm muu nyiok, ki wantib sonu.
 40 Bi din boie, ki u turib pinpara,
 u din turib jeet nba nyii yendounj nie, ki gboommm.
 41 U din loot tanne, ki nyun nyii leja,
 ki pubir kunkoouk na paak nan mokir na.
 42 U din tiar u kasii mosonn nba ki u din senn
 ki tur u toontunna Abraham na,
 43 ki nyinn u nigannkab manj,
 ki bi yiin yanii ki hoot nan parpeenn.
- 44 U din jii nisiab tiniie ki turib,
 ki te ki bi gaar bi sarwaat,
 45 a lin te ki u niib n sak u sennii,
 ki bia dia u wannu na kur.

Pakin Yennu man.

106

Yennu namm ki jün u niib po

¹ Pakin Yennu man.

Ii tur Yennu niipoouk, kimaan u njan,
ki u lomm kaa gbennu.

² Nmee saa fit wann toonjaana nba kur ki u tumi?
Nmee saa fit donto ki lin janji? Soo kaa.

³ Parmaasir be daansiab nba saak u mob,
binba yoo tuun linba njan na paak.

⁴ Yennu, tiat n po yoo nba ki a sommit a niib na;
fi-i yaa a tinnib yoo nba, fan pukinin lej.

⁵ Njaant ki man la ki a niib mokitir, ki biit namm bi parpeenn,
ki bia biit nan a niib man parpeenn kpinkpammuk.

⁶ Ti tun ki biir, nan ti yeejamm nba din tun biir nawa,
ti tee biit nan yanbondamme.

⁷ Ti yeejamm nba din be Ijijt na
din ki bann Yennu bakitnaun toona paak;

bi din tamm bona bonchiann nba ki u tun
ki wannib u lomm nawa,

ki yet Yabint Yennu mob, Mokmun na boor,

⁸ njan u din tinnibe nan waa senn mosonn na,
a lin wann u panchion.

⁹ U din yet Mokmun na, ki li foor;
ki u poon u niib tinkoon paak.

¹⁰ U din nyinnib binba ki loomm na nuu nie,
ki fatib bi datai man nuu ni.

¹¹ Ki nyun dii bi datai na, nan bi yenokowa din ki biari.

¹² Nanne ki u niib teen u mosonn na yada,
ki yin yanii ki donto.

¹³ Li poorpo ki bi tamm waa tun linba na yama,
ki ki guur u kpaanii njan tuun bi toona.

¹⁴ Bi din gbee nan nianbiuko kunkoouk na paak
ki bikin non Yennu.

¹⁵ Li paak ki u turib baa loon linba man,
njan bia te ki yiarbiuk baa bi paak.

¹⁶ Bi din fumm nan Moses nan Aaronn
nba tee Yennu kasii toontunna nae, kunkoouk na paak.

¹⁷ Nanne ki tingboun bokit ki nak Datann nan Abiram
nan bi njaateeb;

¹⁸ ki muu nyii sanpaapo ki baa bi poorpojomu paak,
ki dii biit damm man.

¹⁹ Bi din maa salima naabike, Sainai joor paak,
ki li tee tingbann ki bi jiantir.

²⁰ Bi din nyik yabint Yennu jiantue
njan jiantir bonkobuk nba njan moot ninnaun.

²¹ Bi din tamm Yennu nba din jii u panchion toona
ki nyinnib Ijijt na poe.

²² U tun bakitnaun toona bonchiann lej,
ki bia tun yaarlituk toona bonchiann Mokmun na boor.

²³ Yennu nba yet a u saa biir u niib na,
ki u niganntoo Moses fiir set tokino,

ki goor u wutoor na, ki li ji ki biirib.

²⁴ Li poorpo, ki bi yet tinman na,
kimaan bi ki teen Yennu mosonn na yada.

- 25 Ki bi be bi lanbont ni ki burin,
ki yêt bin gbiint Yennu maan.
- 26 Nanne ki u turib ninmõnn kpayakit
nan u saa te ki bi kur n kpo kunkoouk na paak,
27 ki yat bi yaaboona ki koomm binba ki mi Yennu na doi ni,
ki bin kpo digbangana ni.
- 28 Ki Yennu niib na taan Peor teeb,
ki bi jiantir tingbann nba ki bi yi Baal na, Peor doo ni,
ki dii jeet nba ki bi mann maruŋ ki tur tingbann
nba kaa manfoor maŋ.
- 29 Bi toonbiit din donn Yennu wutoore,
ki u te ki yiarbiiuk baa bi paak.
- 30 Ki Finehas set leŋ ki dat biitdamm na tuba,
ki yiarbiiuk na ji gbenn.
- 31 Ki bi yoo tian linba na po u sann ni,
ki bia sii yoo tian li po, yoo nba baat kur.
- 32 Niib na din donn Yennu wutoor, Meriba nyuntona boor nie,
ki Moses koo daamii ni bi paak.
- 33 Bi din te ki Moses wutoor dooe ki saa gar,
ki u pak mõbonkaat.
- 34 Bi din ki kp̄ii binba ki waa Yennu na
nan yoo Yennu nba wannib a bin kp̄ib na.
- 35 Bi din kooŋt niib maŋ waase
ki gaar bi patmannu marima.
- 36 Yennu niib na din jiant yenbise, ki li baar nan bi biiru.
- 37 Bi din jikit bi bonjai nan bi bonpoie ki mann maruŋ
ki teen Keenann tingbana.
- 38 Bi din kp̄ii waas nba kaa biit,
ki bi tiŋ na biir, kimaan waas na kpinu paak.
- 39 Bi ji din ki waa Yennu,
bi toonbiit na din te ki bi ji ki be kasii.
- 40 Li paak ki Yennu wutoor doo u niib na paak,
ki u yan yêtib.
- 41 Ki u nyik ki chabib nan binba ki jiantir Yennu,
ki bi datai maŋ ji diab.
- 42 Bi datai din dintib biak, ki bi jiantirib.
- 43 Yennu din yoo nyint u niib daamii nie,
ŋaan bi din gann moyêtuko ki sik kp̄ii biit ni.
- 44 Baa bia fabin yoo nba,
ki Yennu gbat bi fabinii na ki gbiint bi daamii maŋ.
- 45 Bi paake ki u tiar u molor na po, ki lebit u dudukit,
kimaan u lonchiõŋ na paak.
- 46 U din te binba dintib biak na mo koo
nan baa dinnib biak na paak.
- 47 Ti Yomdaano Yennu, tintit, ki nyinnit digbana na ni,
ki tii mæk niipoturu ki dont a kasii sann.
- 48 Ii dont Yennu, wunba tee Israel teeb Yomdaano na;
ii donto motana nan yoo nba waa kur.
Ŋaant soo kur n yet a, "Lii tee nna."

Pakin Yennu man.

GBOUŋ NANNMU

107

(Yanii 107 -- 150)

Dontir nba jiin Yennu ŋamm po

- 1 “Turin Yennu niipoouk,
kimaan u ñan, ki u lomm kaa gbennu.”
- 2 Ii yeen mɔbona na kii lei kii dont Yennu man,
yimm nba kur ki u tinni, ki nyinni i datai nuu ni,
3 ki nyinni tingan ni, li yondo po nan yonbaa po,
niigan po nan niidiitu po, ki jen nani na.
- 4 Siab din yirib kunkoouk na paake, ki sonu kaa,
ki bi ki mi baa saa tokin siaminba ki baar doo ki koo.
- 5 Kon nan nyunnyukuru din soorib,
ki bi pon ji ki mok dindanni.
- 6 Bi daamii man nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara man ni.
- 7 U din tokin namm sonsunsonne,
ki saan namm doo nba ni ki bi sii be.
- 8 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib na paak.
- 9 Nɔɔe gboont binba ki nyunnyukuru mokib na,
ki bia gboont komma nan jeñant.
- 10 Siab din be bunbɔnn nba sumii nie,
ki tee dansarii, ki bant baab ki bi di fara,
- 11 kimaan bi din yêt Yabint Yennu sennue,
ki bia ki gaar u kpaanii.
- 12 Bi din tun toonpaarae ki tan ban,
ki tuu baa tij ni, ñaan soo kaa ki saa sommib.
- 13 Bi daamii man nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni.
- 14 Nɔɔe nyinnib bunbɔnchiɔŋ na ni,
ki cheer bi bant na ki yonniir.
- 15 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib na paak.
- 16 Nɔɔe jintir kutmɔnt gana, ki bia jintir kutlaana.
- 17 Siab din tee bonliinii ki di fara
bi biit nan bi yanbomm paak.
- 18 Bi din ki mok jeet niɔŋu, ki pon ji kor kuun tammɔb.
- 19 Bi daamii man nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni,
20 ki jii u mɔbona ki turib laafia, ki nyinnib kuun ni.
- 21 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib na paak.
- 22 Bin jii maruŋ ki turɔ niipoouk nan yanii
nba tee parpeenn yanii, ki lin wann waa tun linba kur.
- 23 Siab din somm mokgbeja paake nan ñarint,
ki kpaan bi daar diitir mokgbeja na ni.
- 24 Bi din la Yennu toona, u bakitnaun toona, nyun na paak.
- 25 U din pak maame, ki wonpaaruk piin ki da
ki fiin nyunpana na,
26 ki nyunpana na wokitir ñaruŋ na, ki dont ki bia sikint.
Ninmonboorik na ni, niib na din ki mok dindann nan waama.
- 27 Bi din ñat baantire, ki ñmaan norii nan dayibira na;
bi bannu na kur ji din ki mok nyɔɔti.
- 28 Bi daamii man nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni.
- 29 U din te ki wonpaaruk na maak, ki nyunpana na door.
- 30 Li din turib parpeenn, kimaan wonpaaruk na nba maak na,
ki u jii ki donnib gbingbann nba ki bi loon paak.
- 31 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib na paak.
- 32 Bin moont nibur ni ki wann u yabint nba tee,

ki dont u sann, tɔondamm boor.

- 33 Yennu-e din te ki moka fɔɔr,
ki nyuntona jit, ki nyun ji ki nyi.
34 Ki u te ki koorin tinj kpant tinkokirik,
kimaan binba kɔɔ lej na toonbiit paak.
35 U din te ki kunkoot kpant nyundɔɔna,
ki tinkooŋ kpant jinjabii.
36 Ki u te komma kɔɔ lej, ki teenir doo ki be li ni,
37 ki buur bonbuburit nan tilontii, tinj na ni,
ki tuu tan jaan jeet bonchiann.
38 U din teen piisin u niib paak, ki bi mar waas bonchiann;
u din ki te ki bi bonkobit waabiti.
39 Yoo nba ki siab din nyann ŋɔɔ Yennu niib
ki diab nan tonu ki dintib fara, ki teemm butimm na,
40 u din sarik binba dintib fara na,
ki te ki bi yirik kunkoouk nba ki sɔnu kaa na paak,
41 ŋaan nyinn talas damm na bi daamii na ni,
ki te ki bi pɔt nan bonkobit na.
42 Niŋamm laat na, ki mɔk parpeenn,
ŋaan ki biit damm na kur muu bi moi.
43 Binba mɔk subinii kur n dukin linba na po;
bin dukin Yennu lonchiɔŋ nba kaa gbennu na po.

108

*Yenmiaru nba loon sommir ki jiin datai biiru po
(Yarj 57.7-11; 60.5-12)*

- 1 Yennu, n mɔk dindann nba yab.
N saa yin yarj ki donta.
2 N seek, fiit. N kɔnn nan n yerik, fiit man.
N saa fiir sanyafaare.
3 Yennu, n saa tura niipoouk digbana sinsuuk ni.
N saa dont a sann nisaarii sinsuuk ni.
4 A lomm nba kaa gbennu na do ki baat sanpaak;
ki a mamɔmm na siit sanpagbant.
5 Yennu, want a yabint sanpagbant niŋ
nan a paŋ tingbouŋ na kur po.
6 Jiin a paŋ na ki tinnit, ki gat n miaru na,
ki niib nba ki a loomm na n nyi bi daamii ni.
7 Yennu be u kasii boor ŋaan yet a, "N saa jii yiikoee
ki bokit Sekem doo, ki bia chent Sukof baauk ki tur n niib.
8 Gilead yent tee n yare, ki kpab nan Manase yent,
Efraim yent tee n kut fokirike,
ki Juda yent mun tee n naan dammir.
9 ŋaan n saa jii Moab yente ki teen n nyunnitŋmanŋ,
ki Edom yent sii tee n taasaat binbir boor,
ki lii tee nyinn ki want nan n yenir.
N saa hoot nan nyannu kunkɔre, Filistia teeb paak."
10 Yennu, ŋmee saa jiin ki saan nanin digbanpaarir na ni?
ŋmee saa gar tɔonn ki saan nanin Edom-i?
11 A set kpan yetime-e?
A kan tɔk nan ti kunkɔnkɔnna na-a?
12 Sommitit, ki nyinnit ti datai nuu ni;
nisaarik sommir ki mɔk siara nyɔɔti.
13 Yennu-i taa ti po, ti saa nyanna;
ŋɔɔe saa nyann ti datai.

109

Daano nba be daamii ni fabinii

- 1 Yennu, n dontira; a daa nmini.
 2 Biit damm nan fai damm lekima. Bi fa faake ki paan,
 3 ki piak bonbiir ki jiiint n po, ki lekinin ki li kaa gbinni.
 4 Bi biirime, njaan ki n lek loomm, ki miar fin Yennu bi paak.
 5 Bi jikit biite ki pa n njaamm paak, ki jikit nan ki pan lomm paak.
- 6 Gant barbuuro nba tee tondaano ki wun bu n dataak buut,
 ki njaan ki u datai na yeno n biiro.
 7 Bin bu u buut ki turo kaat, ki u Yenmiaru sii tee biit.
 8 Njaant ki u manfoor n gbenn yiama,
 ki soo n gaar u toonn yiar na.
 9 Njaant ki u waas n teen kpeebii,
 ki u njaapoo n teen pakook.
 10 Njaant ki u waas n teen miata nba ki mok njaaki,
 ki bi-i koo langbent nba ni, nisiab n berib ki nyinnib.
 11 Njaant ki u pandamm n jii u faar kur ki yaat,
 ki saamm n jii mokint nba kur ki u tun la,
 12 ki daa te soo man nanao,
 koo ki tin kpeebii nba ki u nyikib na ninbaauku.
 13 Njaant ki u yaaboona kur n kpo,
 ki u sann n bot maarpaanu nba baat na ni.
 14 Yennu n tiar u yeejamm biit,
 ki daa nyikin chabit u naa biiti.
 15 Yennu-ii yoo kii tian bi biit po,
 njaan ki niib daa tian bi po tin na paak.
- 16 Joo man ki ban dukin wun tun njanti.
 U kprii tarii nan nandamm nan talas damm.
 17 U porintir niib moi;
 njaant u mopor n njmat u paak.
 U ki tee piisin niib paaki;
 soo mun daa tee piisin u paak.
 18 U poor mopora ki li tee nan liant nae;
 njaant ki u mopora na n njmat koo saat
 u gbanant ni nan nyun na,
 ki mann koo u kpaba ni nan kpan na.
 19 Njaant ki lin pino nan chinchenn na,
 ki biaki tun kii boobo nan gbann na.
- 20 Yennu, datir n datai tuba bianjinba na,
 binba piak mabiit ki teenin na.
 21 Njaan fin Yabint Yennu,
 a sommin nan faa senn mosonn bianjinba na,
 ki fatin, kimaan a lomm nba njan na paak.
 22 N tee talas nan nandaano, ki n par la dan ki li gbatin,
 23 N saa bot nan yinyun nba tuu bot daajoouk nae;
 wouj saa pebirin nan naayinyoorik nae.
 24 Kon te ki n duna banje,
 ki n ji ki tee siar see gbouj nan kpaba koo.
 25 Niib-i lan yoo nba, bi laame,
 ki pakin bi yura, ki sarikitin.
- 26 N Yomdaano Yennu, sommitin;
 a tinnin, kimaan a lomm nba kaa gbennu na paak.
 27 A te ki n datai n bann nan fine tee wunba tintin.
 28 Bi-i porintin moi, njaan a saa teen piisime n paak.
 Njaant ki man nyann binba biirin na,
 ki min nba tee a daabir na n la parpeenn.
 29 Njaant ki n datai n di fei, ki lia bi fei man nan liatir na.

³⁰ N saa tur Yennu niiposaakauko, ki donto niburchionj boor,

³¹ kimaan ɲɔɔe see tarik siak po,
ki nyinto binba yaa bin kpiu na nuu ni.

110

Ki jiin Yennu nan u kpanbarganjir po

¹ Yennu din yet n Yomdaano a,

“Karin n niidiitu po mɔkmɔk nan maa tan saa jii a datai
ki teemm a taakpakita.”

² Yennu sii be Sayonn nie ki tant a naangbouj.

U yeen a, “Ii dia a datai.”

³ Daar nba ki a saa kon nan a datai na, a niib saa somma.

A naasimm saa nyi ki baar a boor, kasii kunkona na paak
nan marin nba tuu baa sanyiook ni na.

⁴ Yennu senn mɔsonjaanne, ki kan ban yakir mɔsonn manj paak.

U yet a, “A sii yoo tee manntɔɔe, Melkisedek paabu ni.”

⁵ Yennu see a diitu po;

u wutoor-i doo yoo nba, u saa nyann kpanbara.

⁶ U saa bu digbana buut, ki te ki nikpeena lar tob ni;

u saa nyann kpanbara tingbouj na kur po.

⁷ Kpanbar na saa nyu kpenu nba be sɔnjokpij na ni,
ki la panj ki set ki nyann u datai.

111

Yarj nba jiin Yennu dontir po

¹ Pakin Yennu man.

N saa jii n par kure ki tur Yennu niipoouk, nibur boor.

² Yennu toona mɔk bakitnauj bonchiann.

Binba kur para mei nan u toona manj loon bin bann li paake.

³ U toona kur gbee nan baakir nan yiikooe;
ki u ɲamm kaa gbennu.

⁴ Yennu ki te ki ti tammit u jaarlituk toona po;

u mɔk burchint nan ninbatinu.

⁵ ɲɔɔe teen binba baakitɔ na jeet; u ki tammit u molor na po.

⁶ U jii boorganu tiɲe ki tur u niib
a lin wann u niib manj u yiikoo nba yab bianjinba.

⁷ U ɲane toona nba kur ki u tuun ni, ki dia mamɔmm,
ki u sennii tee senn chinchiba.

⁸ U sennii yoo be-e,

kimaan u din tur sennii manj mamɔmm nan kasii niɲe.

⁹ ɲɔɔe fat u niib ki ɲaab yann,

ki lor namm molor nba sii be yaayoo siiyoo.

U tee kasii nan yabint daanoɔe.

¹⁰ Yentinue tee yanfoon pinpiik,

ki binba kur waa u sennii na mɔk bannu.

Dontir-ii tee u yar yoo kur.

112

Ki jiin niɲano parpeenn po

¹ Pakin Yennu man.

Parpeenn be daano nba baakit Yennu paak,

wunba kpamm nan Yennu sennii dianu.

² Niɲano waas sii mɔk yiikooe tiɲ na ni;

ki piisin be u yaaboona paak.

³ U ɲaateeb sii tee gordamme ki mɔk mɔkint,
ki mokitir yoo kur.

- 4 Yentu tuu yent bunbõnn nie ki tur ninjamm,
nan binba tee ninbatinna, nan burchimm,
nan popeendamm na.
- 5 Parpeenn be daano nba nuu yaa
ki u kpentir bona ki teen niib,
ki bia dia barmõnii ki tuun u toona na paak.
- 6 Ninjano kan ban baa, bi sii yoo tian u poe.
- 7 U ki tiin janmaanii nan lababiiuk gbatu;
u yada mæk paŋ, ki u dindann be Yennu boor.
- 8 U ki be parbiir ni koo ki mæk janmaanii;
ki li joontu, u mi nan u saa nyann u dataiwa.
- 9 U nuu yaa, ki u piin tarii piinii;
ki u burchint na kan ban gbenn,
ki u mæk yiikoo ki laat chõruŋ.
- 10 Nibiit na tuu la nnae ki bi wutoor n do;
ki bi liatir nan nan ki saa kpo;
ki bi dindann kur n bot tarr.

113

Dontir nba jiin Yennu ŋant po

- 1 Pakin Yennu man.
- Yimm nba tee Yennu toontunna kur n pak dont u sann man.
- 2 Ti pak dont u sann motana nan yoo nba kur waa.
- 3 Laa nyii yonput po ki saan tuu yonbaa po,
ii pak dont Yennu sann man.
- 4 Yennu-e dia digbana kur, u baakir doo gar sanpaaka.
- 5 Soõ kaa ki tee nan ti Yomdaano Yennu na,
u be Yendõuŋ niewa,
- 6 ŋaan tuu tibin ki la sanpaak nan tinj.
- 7 U tuu fiin talas damm tanbiinii nie,
ki nyinn nandamm na bi ninbaatir ni,
- 8 ki te ŋamm nan yudamm lakin be,
binba tee u niib yudamm na.
- 9 U te ki pookanmatir mar waase,
ki be u ŋaak ni ki mæk parpeenn.

Pakin Yennu man.

114

Yukitgar tiaru yan*

- 1 Israel teeb nba din nyii Ijpt yoo nba,
ŋamm Jakob yaaboona nba din nyii tingar mar ninj yoo nba na,
- 2 ŋamm Juda yaaboona din teen Yennu kasii niibe;
Israel teeb mar din teen Yennu tiorj niibe.
- 3 Ki Mõkmun na jiant got ŋaan gbab,
ki Joõdann mækir jit, ki ji ki puub.
- 4 Ki jojaana mõbit nan buunii na,
ki kunkona yuuk nan pebis na.
- 5 Mõkgbenjir, bee teen ki a gbabi?
Ki fin Joõdann mækir muni, bee teen ki a jit ki ji ki puubi?
- 6 Yimm jojaana na, bee teen ki i mõbit nan buunii na?
Ki yimm kunkona mun, bee teen ki i yuuk nan pebis na?
- 7 Tingbouŋ, ii jekir nan janmaanii,
kimaan Yennu baaru paak,

* 114: 114.1 Yennu malaka din kpõii Ijpt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

ᵒᵒ Yennu nba ki Jakɔb din jiantir na.
 8 ᵒᵒe kpintir tanpiit ki tee nyunbua,
 ki kpintir jokunkona ki tee nyuntona.

115

Ki jiin Yen-yemmir nba tee barmɔnii Yennu na po
 1 Yennu, fin kuukɔe, ki baakir saa baar a boor,
 ᵒaan li kan baar ti boor kaa,
 kimaan a lomm nba kaa gbennu nan a barmɔnii na paak.

2 Bee ki digbana sii boit a, “I Yennu na be lee?”

3 Ti Yennu be yendɔur ni; u tuun linba kur ki u loone.

4 Digbana na yenbis na ᵒarin,
 bi jii salimmɔna nan salimpeenae ki namm,
 niibe jii bi nii ki namm.

5 Bi yenbis maᵒ mɔk mɔi, ᵒaan kan fit pak,
 ki bia mɔk ninbina, ᵒaan ki laati.

6 Bi mɔk tuba, ᵒaan kan fit gbat,
 ki mɔk miana, ᵒaan kan fit gbat nubiru.

7 Bi mɔk nii, ᵒaan kan fit soor siar,
 ki bia mɔk taa, ᵒaan kan fit sommi,
 bi ki mɔk manfoori.

8 Binba maa yenbis maᵒ nan binba teen yenbis maᵒ yada,
 bi mɔᵒ sii tee nan yenbis maᵒ nae.

9 Yimm Israel teeb, ii teen Yennu yada,
 ᵒe sommiti ki guui.

10 Yimm Yennu mannteeb, ii teen Yennu yada,
 ᵒe sommiti ki guui.

11 Yimm nba kur jiantir Yennu na, ii teenɔ yada man,
 ᵒe sommiti ki guui.

12 Yennu tian ti po ki saa teen piisin ti paak;
 u saa teen piisin Israel teeb kur,
 nan ᵒe Yennu mannteeb kur paak.

13 U saa teen piisin binba kur baakitɔ na paak,
 li paarib nan tarii kur paak yomm.

14 Yennu n turi waas, yimm nan i yaaboona.

15 Yennu nba nan sanpaak nan tin na n teen piisin i paak.

16 Sanpaak tee Yennu kuukɔ yare,
 ᵒaan u jii tingbounɔ ki tur nisaarik.

17 Kpeemm kan fit pak dont Yennu;
 wunba sik kpeentij kan fit pak dont Yennu,

18 ᵒaan timm nba fo nae saa tur Yennu niipoouk
 motana nan yoo nba kur waa.

Pakin Yennu man.

116

Wunba ki Yennu nyinno kuun ni na Yenpaku

1 N loon Yennu, kimaan u gbia n fabinii,
 u gbiintir n miaru.

2 Yoo kur mi-i yiin, u tuu gbiint ki turime.

3 Kuun bo lintime, ki kaauk ni tonu baarin,
 ki janmaanii nan dudukit kɔɔn.

4 ᵒanne ki n yiin Yennu ki yet a,
 “Yennu, n barimae ki a tinnin.”

5 Yennu tee ninbatinnɔe ki bia ᵒan.
 Ti Yennu tee ninkpabaun Yennu-e.

- 6 Yennu-e guu binba kaa guuteeb na;
maa bo be daŋ ni, u tinnime.
- 7 N par, ii ji kii foi, kimaan Yennu ŋan turin.
- 8 Yennu nyinnin kuun ni,
ki fiar n ninnyuut, ki bia te ki bi ki nyannimi.
- 9 Li paak ki n somm Yennu tɔɔnn, footib boor ni.
- 10 N mɔk yadae yoo kur, halii yoo nba ki n lek yet a,
“N poŋ kpo gbenna.”
- 11 Halii yoo nba ki jaŋmaanii soorin ki n yet a,
“Sɔɔ kaa ki jaŋ nan bin teenɔ yada.”
- 12 N saa tur Yennu bee
u ŋamm nba kur ki u tun ki turin na paaki?
- 13 N saa baar nan daame ki tan pi Yennu piinii,
ki turo niipooouk, waa tinnin na paak.
- 14 U niburchiɔŋ na sinsuuk nie ki n saa turo
maa senn mɔsonn nan n saa turo linba na.
- 15 Yennu niro yenɔkɔɔ-i kpo, li tuu yiar Yennu bonchiann.
- 16 Yennu, n tee a toontunnɔe;
n tuun a toonn nan n naa nba din tuun bianjinba nae.
Fine nyinnin kuun ni.
- 17 N saa tura niipooouk maruŋo ki jii n miaru ki tura.
- 18-19 A niib sinsuuk ni, a kasii ŋasaakak ni, Jerusalem-e,
ki n saa tura linba ki n senn mɔsonn nan n saa tura na.

Pakin Yennu man.

117

Ki jiin Yennu dontir po

- 1 Digbana kur n pak dont Yennu.
Nisaarii kur n pak dont Yennu.
- 2 U lomm yab bonchiann ti paak,
ki u popeensin kaa gbennu.

Pakin Yennu man.

118

Ki jiin datai nyannu niipoturu po

- 1 Turin Yennu niipooouk, kimaan u ŋan,
ki u lomm kaa gbennu.
- 2 Ŋaant ki Israel teeb n yet a, “U lomm kaa gbennu.”
- 3 Ŋaant ki Yennu mannteeb n yet a, “U lomm kaa gbennu.”
- 4 Ŋaant ki binba jiantiro kur n yet a, “U lomm kaa gbennu.”
- 5 N daamii nie ki n yiin Yennu,
ki u turin gatu, ki nyinnin daamii maŋ ni.
- 6 Yennu be nanin, n ki jee siar; niro saa fit teenin bee?
- 7 Yennu-e sommitin, ki n nyant n datai.
- 8 Li ŋan fin teen Yennu yada, ki chee fii maa nisaarik paak.
- 9 Li ŋan fin teen Yennu yada, ki chee fii maa tɔɔndamm paak.
- 10 Datai bonchianne ki lintin,
ŋaan ki n jii Yennu paŋ ki biirib.
- 11 Bi daan ŋaa lintime li munn po;
ŋaan ki n jii Yennu paŋ ki biir bi kur.
- 12 Bi daan waame gbangban nan sai na,
ŋaan ki n jii Yennu paŋ ki kpiib,
ki bi boont nan muu nba tuu di naamɔɔr na.
- 13 Bi daan worin nan ninmɔnne a bin nyannin,
ŋaan ki Yennu sommin.

- 14 Yennu turin yiikoo nan paŋ; ŋɔɔe tinnin.
- 15 Gbiintir parpeenn hootii nba nyi Yennu niib binbeboor
ki jiin nyannu po na a: “Yennu yabint yiikooe te ki li tun.
- 16 U yiikooe turit nyannu, u jii u panchioŋo ki kɔn tɔb ni.”
- 17 N kan kpo, n sii foe ki mɔontir linba Yennu tun.
- 18 U dat n tubir bonchiann, ŋaan u ki te ki n kpo.
- 19 Lootir Yenjiantu ŋasaakak tammɔi na ki turin,
n saa kɔɔ li ni ki tur Yennu niipoouk.
- 20 Yennu tammɔbe na, kasii damm kɔɔe saa kɔɔ leŋ.
- 21 Yennu, n saa pak donta, kimaan a gbia n fabinii,
kimaan a turin nyannuwa.
- 22 Tann nba ki tanmaara yêtir na,
ŋanne tan tee lotik ni tanŋann.
- 23 Yennu-e teen nna, ki li teent bakitnaunŋ.
- 24 Daar nba nae tee Yennu daar.
Ŋaant ki tii mɔk parpeenn kii kpamm man.
- 25 A tinnit, Yennu, a tinnit. Yennu, turint nyannu.
- 26 Piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.
Ti be Yennu ŋasaakak nie ki tee piisin i paak.
- 27 Yennu-e tee ti Yomdaano, u tun ŋane ki turit.
Ii dia faat i nii ni, ki piin jaamm na,
kii somm kii lintir maruŋ binbintir na.
- 28 Fine tee n Yennu, ki n teena niipoouk.
Fine tee n Yennu, ki n saa mɔont a yabint.
- 29 Turin Yennu niipoouk, kimaan u ŋan,
ki u lomm kaa gbennu.

119

Ki jiin Yennu sennu po

- 1 Parpeenn tee daansiab nba kaa biit na yare,
binba dia Yennu sennu na.
- 2 Parpeenn be binba waa u sennu na paak,
binba saak u mɔb nan bi para kur.
- 3 Bi ki tuun biiti, bi waa Yennu mɔbe yoo kur.
- 4 Yennu, fine turit a sennii,
ki bia wannit nan ti sakir nan barmonii.
- 5 N sunman ki n bo dia a sennu maje ki waar fanu.
- 6 Mi-i jii n yan ki kɔon a sennii na kur ni, n kan di fei.
- 7 Maa bant a kasii sennu na, n saa jianta nan par nba yeene.
- 8 N saa sak wei a sennii nawa; a daa nyikitimi.

Ki jiin Yennu sennu na saku po

- 9 Naasimo saa teen nlee ki u binber-ii yeeni?
See ki u sak gaar a sennii.
- 10 N loon man weia nan n par kurewa,
ii guun ki n daa mɔk mɔyêtuk nan a sennii.
- 11 N dia a sennu nae n par ni
a lin te ki n daa tuun biit ki teena ni.
- 12 Yennu, n dontira, wantin a sennii.
- 13 N saa pak a sennii nba ki a turit na nan kunkosaakar.
- 14 N par mei a sennii weiu paak ki gar mɔkinta.
- 15 N tumii a senniie ki fiitir a wannu na.
- 16 N par man a sennii na paak, n kan tamm li po.

Parpeenn nba be Yennu sennu ni

- 17 Ii njan ki tur min nba tee a toontunno na
ki mii mok manfoor ki sak a wannu.
18 Lootir n ninbina ki man fit la bakitnauj wannu
nba be a sennu na ni.
19 N tee saamoe tingbouj na ni, a daa boriiin a sennii.
20 N par nian mii mi a senniie yoo kur.
21 A sikint binba dont bi moj nae,
ki mopora be daansiab nba ki dia a sennii na paak.
22 Nyintin bi sukit nan bi sariku ni,
kimaan n dia a sennii na.
23 Doo diara tuu chet ki lor lorbiite ki jiin n po,
njan min sii tumii a senniie.
24 A wannue teenin parpeenn, ki teenin kpaanii.

Ki jiin Yennu sennu na dianu po

- 25 Bi nyannime ki n doo tant ni,
fiintin nan faa senn mosonn bianjinba na.
26 N pak fiit n toona kure ki wanna, ki a turin gatu,
wantin a sennii.
27 Sommitin ki man bann a sennii na paak,
ki n sii dukii a bakitnauj wannu na po.
28 Parbiir gbee ki yentima,
koontin paj, nan faa senn mosonn bianjinba na.
29 Ii guun ki n daa tuun biiti,
ki jii a njant ki wannin a sennu.
30 N loon mii tee mosakdaano, n gaar a tumiiuwa.
31 Yennu, n wei a senniiwa, a daa te ki n koo fei ni.
32 N saa sak a sennii nan n par kur,
kimaan a saa turin bannu bonchiann.

Yenmiaru ki jiin bannu po

- 33 Yennu, wantin a sennii na paak,
ki mii dia a sennii man yoo saaka.
34 Wantin a sennu man paak ki man diar,
n saa diar nan n par kure.
35 A te ki mii mok mosaku nan a sennii na,
kimaan bi niye ki n laat parpeenn.
36 Turimin nijon nba ki n saa sak a sennii ki gar mokint.
37 Ii guun ki n daa fiin linba kaa nyoot po,
ii njan ki turin nan faa senn mosonn bianjinba na.
38 Ii dia mosonn nba ki a senn ki tur min a daabir na,
mosonn nba ki a senn tur binba saak a mob na.
39 Nyintin sukit nba ki n tiin na ni,
a wannue tee wannu nba njan.
40 N loon man sak a senniie,
turimin manfopaann, kimaan a tee kasii daano.

Ki jiin Yennu sennu na yada teenu po

- 41 Yennu, wantin faa loonin bianjinba,
ki tinnin nan a mosonn nba tee bianjinba na,
42 ki man fit pak jiin daansiab nba sukiin na,
kimaan n teen yada nan a momaama.
43 Sommitin ki mii piak harmonii yoo kur,
kimaan n dindann be a sennii nie.
44 N sii yoo saak a sennue yaayoo siiyoo.
45 N sii be n yamanie, kimaan n yiab ki dia a wannu.
46 N saa moont a sennii ki tur kpanbara, ki kan tin fei.
47 N parpeenn nyi a sennii dianu nie,
kimaan n loon a sennii man.
48 N lomm be a sennii ni, ki n teen a sennii man baakir.
N sii dukii a sennii man poe yoo kur.

Parcheenn nba be Yennu sennu na ni

- 49 Tiat a mosonn nba ki a senn ki tur min a daabir na;

li turin dindanne.

- 50 N daamii ni lek, ŋaan n laa parcheenna,
kimaan a mōsonn nae turin manfoor.
51 Karinbaandamm na laame,
ŋaan n ki chat nyik a sennu na.
52 Yennu, n tian a sennii nba bo be yaayoo niwa na,
ki li teenin parcheenn.
53 Mi-i la biitdamm na ki dia a sennu yoo nba,
li tuu donn n wutoore.
54 Manfojinjin nba ki n mōk tingbouŋ na ni na,
n yiin yaniie ki jiin a sennii na po.
55 Yennu, n tian a poe nyiok, ki dukii a sennu na po.
56 Mi-i dia a senniie, ki n par tuu peen.

Ki jiin Yennu sennu dianu po

- 57 Yennu, fine tee linba kur ki n loon,
n senn mōsonn nan n saa dia a senniiwa.
58 N meia nan n par kur, a fii mōk ninbatinu n paak
nan a mōsonn nba tee bianjinba na.
59 N fiit n binbeŋewa ki senn mōsonn
nan n saa dia a wannu.
60 N kakite yian maa n sak a sennii.
61 Biit damm na pii baruko a n sik lej,
ŋaan n kan tamm a sennu po.
62 Tansuuniie ki n tuu fiir ki dontira,
kimaan a kasii sennii na paak.
63 N yōshbae tee binba kur jiantira na,
binba kur saak a sennii.
64 Yennu, tingbouŋ na kur gbee nan a lomm
nba kaa gbennue; wantin a sennii.

Yennu sennu mōk nyōt

- 65 Yennu, a dia a mōsonn nawa,
ki ŋan ki tur min a daabir.
66 Turimin yan nan bannu,
kimaan n teen yada nan a senniiwa.
67 N tuu tuun ki kpete, ki a daar n tubir,
ŋaan mōtana n saak a mōb.
68 A ŋan bonchiann, ki mōk burchint, wantin a sennii.
69 Biitdamm na fa faake ki paantin,
ŋaan n saak a wannue nan n par kur.
70 Niib maŋ ki mōk bannu,
ŋaan a sennue teenin parpeen.
71 N tubdatu na ŋammime,
kimaan li te ki n tumii a senniie.
72 Sennu nba ki a tur na mōk nyōt ki turin
ki gar tingbouŋ na ni likirii kura.

Barmōnii nba be Yennu sennu na ni

- 73 Fine namin, ki bia dian fanu,
turimin bannu ki man fit tumii a sennu.
74 Binba baakita na-i lan, bi sii mōk parpeen,
kimaan n dindann be a mōsonn nie.
75 Yennu, n mi nan a sennii tee kasiie,
ki a mōk mōnii nan faa dat n tubir na.
76 Ŋaant ki a lomm nba kaa gbennu na n turin pardōonn
nan faa senn mōsonn ki tur min nba tee a daabir na.
77 Tinimin ninbaauk ki mii mōk manfoor,
kimaan n par mei a sennu na paak.
78 Ŋaant ki karinbaandamm na n di fei
nan baa fa faak ki biirin na,
min ŋarin sii dukii a wannu na poe yoo kur.
79 Ŋaant ki binba baakita na n baar n boor,

binba kur mi a sennii na.

80 N̄aant ki n sak a sennii fanu ki daa di fei.

Yenmiaru nba jiin fat-n-məŋ po

81 Yennu, li paakima, ki n ji guu fine maa a tinnin,
n teen n dindann a maan niŋe.

82 N guur a məsonn na po ki tan bake;
ki n boi a, “Nlee yooe ki a tan saa sommimi?”

83 N ki mək nyoot nan dalenchiok nae,
ŋaan n lek ki tamm a sennii na po.

84 N saa guura ki lin wei nlee?

Nlee yooe ki a saa dat binba biirin na tuba?

85 Karinbaandamm nba ki dia a sennu na gbiir bootite
ki loon man baa leŋ.

86 A sennii kur ŋane;
niib dia faake ki biirin, sommitin.

87 Bi poŋ ŋman kpiima, ŋaan n ki yēt a sennii.

88 Tint n manfoor, kimaan a lomm nba kaa gbennu na paak,
ki man fit sak a sennu na.

Ki jiin Yennu sennu na yada teenu po

89 Yennu, a məmaan sii yoo be-e, li yoo be-e yendouŋ ni.

90 A binbenŋaŋ yoo be-e maaru kur ni,
fine senn tingbouŋ na li seenu ni.

91 A sennu na paake te ki bona kur biar be,
kimaan bi kur tee a daabae.

92 N parpeenn-i bonni kii nyi a sennu ni,
fara nba ki n di nae bo saa kpin.

93 N kan ban yēt a sennii,
kimaan a te ŋanne teenin manfoor.

94 N tee a yooe, tintin; n koore maa mii saak a sennii.

95 Biitdamm na guue a bin kpin;
ŋaan min sii dukii a sennii na poe yoo kur.

96 N bann nan bont kur mək joontue,
ŋaan a sennii na ŋarin yoo be-e.

Ki jiin waa loon Yennu sennu na po

97 N loon a sennu bonchiann. N dukii li poe daar kur.

98 A sennii be n boore yoo kur ki te ki n sub ki gar n datai.

99 N mək bannu ki gar n wantteeb kur,
kimaan maa dukii a sennii maŋ po yoo kur na paak.

100 N sub ki gar nikpera, kimaan maa saak a sennii na.

101 N yēt toonbiit kure, kimaan maa loon man sak a maan na.

102 N ki yēt a sennii, kimaan a mɔŋe tee n wanttoɔ.

103 A məmaan man bonchiann, li man ki gar siata.

104 A senniie teenin subinii, li paak ki n yēt toonbiit tumu.

Ki jiin yentu nba be Yennu sennu na ni po

105 A maan tee fitire ki wantin sɔnu, ki bia tee yentu, n sɔnu ni.

106 N saa dia n məsonjaann nba ki n senn
nan n saa dia a kasii sennu na.

107 Yennu, n biak paakima,
turimin manfoor nan faa senn məsonn bianŋinba na.

108 Yennu, gaat n niipoturu miaru na,
ŋaan wannin a sennii.

109 N teen siir nan min chibin n saanmaŋ yoo kur;
n ki tamm a sennu na po.

110 Biit damm na pii baruko ki guunin,
ŋaan n ki yēt a kpaanii.

111 A sennii tee n məkint nba yoo be-e,
ŋanne teenin parpeenn.

112 N lor man dia a senniie
ki saa tuu daar nba ki n saa kpo.

Yennu sennue guut

- 113 N ki loon binba ki waa-a fanu na,
min njarin loon a sennu.
- 114 Fine tee n guutoo nan n fat-too;
n jii n dindann ki maa a moosonn paake.
- 115 Yimm biit damm na, seetir n boor ni;
n saa sak Yennu senniie.
- 116 Yennu, turimin paɲ nan faa senn moosonn bjaɲinba na,
ki mii mək manfoor, ki daa te ki n di fei, n dindann ni.
- 117 Ii dian ki mii be n yamani; ki n sii yoo gbiin a sennii na.
- 118 A yēen binba kur ki saak a sennii nae,
bi kpinkpannii lora na ki mək nyooti.
- 119 A dia biit damm na gbaka gbaka nan kparchant nae,
li paak, n loon a sennii.
- 120 A paake ki n tiin jarɲmaanii,
n gbee nan yanputuko kimaan a sennii na paak.

Ki jiin Yennu sennu na saku po

- 121 N tun linba took ki bia nana,
a daa nyikitin nan n datai.
- 122 Sent moosonn nan a saa somm min a daabira;
a daa te ki biitdamm dintin biaki.
- 123 N guur bak a tinnu sommir na powa,
tinnu nba ki a senn moosonn li po na.
- 124 Ii dian nan a lomm nba kaa gbennu na
ki wannin a sennii.
- 125 N tee a daabire; turimin bannu, ki man bann a wannu.
- 126 Yennu, yoo baar nan fan tun siara,
kimaan niib yēen a sennu nae.
- 127 N loon a sennii ki gar salima,
n loon a sennii ki gar salinɲana.
- 128 Li paak ki n waa a wannu kur fanu,
n ki loon toonbiit tumu.

Ki jiin sennu dianu po

- 129 A wannu tee bakitnauro. N gaarir nan n par kure.
- 130 Niib-i bann a maan paak, li tuu turib yentue,
ki teen binba ki mi siar na yan.
- 131 N n̄akitir a sennii na paake.
- 132 N̄mantir n paak ki tinin ninbaauk
nan faa mək ninbatinu ki teen binba loona na.
- 133 Ii dian ki n daa baa nan faa senn moosonn na;
a daa te ki biit yentirimi.
- 134 Nyintin binba dintin biak na nuu ni, ki man fit sak a mɔb.
- 135 N̄aan ki a benu-ii tee piisin n paak, ki wannin a sennii.
- 136 N ninnyuut puub nan məkir nae,
kimaan niib nba ki dia a sennu na paak.

Barmonii nba be Yennu sennu na ni

- 137 Yennu, a tee kasii daanoɛ, ki a sennii n̄an.
- 138 Faa tur sennii nba kur n̄ane, ki bia took fanu.
- 139 N par di muue nan wutoor,
kimaan n datai ki yiin a sennii na ki li tee siari.
- 140 A moosonn tee barmoniiie,
n loon a moosonn bonchiann.
- 141 N ki tee siari, ki bi yisimin, n̄aan n ki yēen a sennii.
- 142 A popeensin sii yoo be-e, ki a sennu na tee barmonii yoo kur.
- 143 N gbee nan daamiie nan parbiir,
n̄aan a senniie teenin parpeenn.
- 144 A sennii tee mamomme yoo kur;
turimin bannu ki mii yoo kii mək manfoor.

Yenmiaru nba jiin fat-n-mɔɲ po

- 145 Yennu, n jii n par kur ki yia,

- turimin gatu, ki n saa sak a sennii.
 146 N yia; tintin, ki n saa dia a sennii.
 147 Yonnu tuu tan do na ki soo ki n yiinawa,
 ki loon sommir; n teen n dindann a mōsonn nie.
 148 N ki goont nyiook a man fit kii dukii a sennii po yoo kur.
 149 Yennu, gbiintirin, kimaan a lomm nba kaa gbennu
 na paak, want a ninbatinu ki tinn n manfoor.
 150 Nōontont damm nba biirin na ki fok nanimi,
 ŋamme tee damm nba ki dia a sennu na.
 151 Yennu, a ki fok nanimi
 ki a sennii kur tee linba yoo tee harmonii.
 152 Yaayoo niewa ki n din tumii,
 ki bann nan a sennii man yoo be-e.

Fabinii nba jiin sommir po

- 153 Gotir n daamii na ki fatin, kimaan n ki tamm a sennu.
 154 Taantin ki nyinnin barii ni;
 fatirin nan faa senn mōsonn bianjinba na.
 155 Biitdamm na kan la tinnu,
 kimaan bi ki sak a sennii na.
 156 Yennu, a ninkpabaun yab bonchiann,
 want a ninbatinu ki tinnin.
 157 N datai nan binba mukisin yab bonchiann;
 ŋaan n ki yēt a sennii saku.
 158 Mi-i got biitdamm na, n tuu yaa man put nan wutoore,
 kimaan bi ki dia a sennii na.
 159 Yennu, gotir maa loon a wannu bianjinba.
 A lomm kaa lebitu, li paak, tintin.
 160 A maan kur tee mamomme,
 ki a kasii sennii na kur yoo be.

Ki jiin Yennu sennu weiu fanu po

- 161 Pandamm tuu lekime kaat,
 ŋaan min teen a sennu nae baakir.
 162 A mōsona na turin parpeenn bonchiann,
 ki li manin nan nirō nba tuu la mōkint
 ki li manō bianjinba na.
 163 Faak tone n boor, ki n ki loon li maan,
 ŋaan mōk lomm nan a sennu.
 164 Daar nōok ni, n teena niipooak taar munlore-e,
 kimaan a kasii sennii na paak.
 165 Binba loon a sennu na be bi yamanie,
 ki siar kaa ki saa te bin baa.
 166 Yennu, n guu fine a fan tinnin, ki waa a sennu.
 167 N saak a wannu, n loon a wannu man nan n par kure.
 168 N saak a sennii nan a wannu,
 ki a laat linba kur ki n tuun.

Yenniari nba jiin sommir po

- 169 Yennu, ŋaant ki n mōnii na n baar a boor.
 Turimin bannu nan faa senn mōsonn bianjinba na.
 170 Gbiintir n miaru, ki tinnin nan a mōsonn nba tee na.
 171 N saa yin yaŋe ki donta, kimaan a wannin a sennuwa.
 172 N saa yin yaŋe ki jiin a sennu po,
 kimaan a sennu tee mamomme.
 173 A teen siir yoo kur kii sommitin, kimaan n dia a sennii.
 174 Yennu, n nian a tinnu sommir nae.
 N parpeenn nyi a sennu nie.
 175 Turimin manfoor ki man donta,
 ŋaant ki a sennii na n sommin.
 176 N lin yeeke nan pebotikauk na,
 li paak, baat ki tan lon min nba tee a daabir na,
 kimaan n ki yēt a sennii na weiu.

120*Yenmiaru nba jiin sommir po*

- 1 Maa be daamii ni yoo nba, n yiin Yennu-e, ki u turin gatu.
 2 Yennu, nyintin faak damm nan kpinkpanonii damm nuu ni.
 3 Faak damm na, Yennu saa teeni nlee?
 U saa dat i tuba nlee?
 4 U saa jii kunkonkonna peenporimii nan musankoonae
 ki dat i tuba.
 5 Maa be i boor na, li ton nan maa sii be Mesek tinj ni nae,
 koo nan Kedar* teeb boor ni benu nae.
 6 N koo nan niib nba ki loon parmaasir ki li wei bonchiann.
 7 Mi-i piak parmaasir binbenj po, namm tuu piak tob poe.

121*Yennu-e tee ti guutoo*

- 1 N got jojaana paak; n sommir saa nyi lee ki baari?
 2 N sommir saa nyi Yennu nba nan sanpaak
 nan tinj na boore ki baar.
 3 U kan te fan baa; a guutoo yoo nyoie, ki ki tinjit.
 4 Israel teeb guutoo ki tinjit koo ki goonti.
 5 Yennu sii gorii; u be a boor ki sii guua.
 6 Yonpeeuj kan paana dan yonnu ni,
 ki njmaarik mun kan paana dan nyioku.
 7 Yennu saa nyinna ninbonj kura ni;
 u saa dia-a nan laafia.
 8 U saa guura, a nyinu nan a koonu kur ni,
 motana nan yoo nba kur waa.

122*Dontir nba jiin Jerusalem po*

- 1 Li bo manjime yoo nba ki bi yetin a,
 "Njaant ki tin saan Yenjiantu njasaakak ni."
 2 Ki motana ti ji be nna na,
 ki see Jerusalem tammoi nook ni na.
 3 Jerusalem tee doo nba ki bi njammir nan fant
 nan binbenjaje.
 4 Leje tee saminba ki nibooru na baar,
 booru nba tee Israel teeb na,
 a bin tur Yennu niipoouk nan u sennu nba tee bianjinba na.
 5 Leje ki Israel kpanbara kar a bin bu bi niib buut.
 6 Ii mei Yennu wun tur Jerusalem parmaasir a,
 "Njaant ki binba loona na-ii mokitir.
 7 Njaant ki gbananmaasu-ii be a doo ni,
 ki manu-ii be a naan njei ni."
 8 N yoonnba nan n nikpiimm paake te ki n yeen Jerusalem a,
 "Parmaasir-ii be a paak."
 9 Ti Yomdaano Yennu njasaakak paake
 ki n mei maa bona kur-ii njan ki tura.

123*Yenmiaru nba jiin ninbatinu po*

- 1 Yennu, n gorii fine, n gorii yendouj ni,

* 120:5 120.5 Bi mi nan Mesek teeb nan Kedar teeb tee nitonte.

siaminba ki a naangbouj be na.

² Ti Yomdaano Yennu,
daabjak nba gaa u chanbaa paak bianjinba,
ki daabpook mun gaa u naa paak bianjinba na;
nnae ki ti mun maa a paak
nan faa tan saa tinit ninbaauk yoo nba.

³ Ii mok ninbatinu ti paak; Yennu, ii mok ninbatinu ti paak;
ti mantik la diabiuk bonchiann.

⁴ Mokita na mantik sarikitit ki li wei bonchiann,
ki karinbaandamm mantik biirit.

124

Yennu-e tee u niib guutoo

¹ Yennu-i bonni kii taa ti po, li bo sii tee nlee?
Israel teeb, turin gate.

² “Yennu-i bonni kii taa ti po, yoo nba ki ti datai worit na,

³ bi bo saa nakit foote,
kimaan bi wutoa doo ti paak ki saa gara.

⁴ Nyunmonne bo saa dit, ki nyun n bo piinit,

⁵ nyunjiinii bo saa dite.”

⁶ Naant ki tin tur Yennu niipook,
nooe te ki ti datai ki fit biiriti.

⁷ Ti mir bot nan nooj nba tuu yukir
ki nyi waaro baruk ni nae.
Baruk na jinte, ki li werikit.

⁸ Ti sommir nyi Yennu boore,
nooe nan sanpaak nan tij.

125

Ki jiin Yennu niib yamani benu po

¹ Damm nba teen Yennu yada,
li damm tee nan Sayonn kunkonn nba kan ban damm,
koo ki nyat nae.

² Kunkona nba kook ki lint Jerusalem bianjinba na,
nnae ki Yennu lint u niib motana nan yoo nba kur waa.

³ Biit damm kii tun ki dia kasii dammi,
bi-i tun ki diabi, kasii damm na mun tan saa mann tun biita.

⁴ Yennu, tumin bonjann ki tur binba tee nijamm na,
binba saak a sennii na.

⁵ Yoo nba ki a daar biit damm tuba,
fan mun dat binba yet a sonii na tuba.

Parmaasir-ii be Israel teeb paak.

126

Yan nba jiin fatu po

¹ Yennu nba din jen nant Jerusalem yoo nba na,
li din naan nan damiit nae.

² Ti din laa laat, ki bia yin parpeenn yanii bonchiann,
ki digbanlia niib na pak ki jiin ti po a,
“Yennu tun toonjaana bonchiann ki turib.”

³ Barmonii, u set tun toonjaana bonchiann ki turit,
ki ti gbee nan parpeenn.

⁴ Yennu, a namm te ki tin mokit
nan saak nba tuu baa ki koon kpenu nyun na.

⁵ Naant ki binba buur bonboorii

ɲaan mo na n tan jaan jeet kii laa.

- ⁶ Binba jii bonboorii a bin bur ɲaan mo na,
bi tan saa jaan jeet ki jent ɲaak ni, ki yiin parpeenn yaniie.

127

Dontir nba jiin Yennu ɲamm po

- ¹ Yennu-i kii maa ɲaak, tanmaara na bakint tee yanne;
Yennu-i kii guur doo, niib nba guu na, bi guuru kaa nyoot.
² Nirɔ-i nyi sanyafaar ki tuun toonn nan u paɲ kur,
ki jent koo daajobɔnbiir, a u poor n gboo paak, li kaa nyooti,
kimaan Yennu-e piin binba ki u loomm na bonloɲa,
yoo nba ki bi doo goon ni.
³ Waas tee piinii ki Yennu teen, bi tee piisime nan barmonii.
⁴ Joo-i mok bonjai u naasint ni,
li tee nan kunkonkonnɔ nba dia peenii u nuu ni nae.
⁵ Joo nba mok peenii maɲ booru bonchiann,
parpeenn tee u yare, kimaan wuu took u datai, buut boor,
ɲaan bi kan ban nyanno.

128

Nyoot nba be Yennu mosaku ni

- ¹ Binba saak Yennu mɔb ki dia u sennu na,
piisin be bi paak.
² A toonne saa tura a bonloɲa.
A sii mok parpeenne ki mokitir.
³ A ɲaapoo sii tee nan tilontik nba loon bonchiann nae a ɲaak ni,
ki a bonjai tee nan kpan tiinii na, ki lint faa di sian na.
⁴ Daano nba saak Yennu mɔb,
Yennu saa teen piisin li daano paak nnae.
⁵ Yennu n te ki piisin n nyi Sayonn kunkonn paak ki baar a paak.
A ninbinn n la Jerusalem ki li mokitir a manfoor ni kur.
⁶ Ii be a manfoor ni ki tan la a yaaboona.
Parmaasir-ii be Israel teeb paak.

129

Yenmiaru nba jiin Israel teeb datai biiru po

- ¹ Israel tiɲ, wantit a datai nba biira bianɲinba,
laa nyii a bisin niwa.
² "Laa nyii n bisin niwa, n datai yoo dian diabiuko,
ɲaan bi ki ban nyannimi.
³ Bi choon n poor po ki teenin fiat,
ki li tee nan baa tuu ko tanmonn na.
⁴ ɲaan Yennu nba tee kasii daano na nyinnin daabisin niwa."
⁵ Binba kur ki loon Sayonn maan, Yennu n nyannib ki berib.
⁶ ɲaant ki bii tee nan moot nba tuu pia ɲaak yur paak,
ki koor ɲaan daa ki kpaat na.
⁷ Soɔ ki taant li moot, koo ki lorin li mokpanni.
⁸ Wunba gar lej kur kan yet a, "Yennu n teen piisin i paak.
Ti jikit Yennu sanne ki tee piisin i paak."

130

Yenmiaru nba jiin sommir po

- ¹ Yennu, n be daanchioɲ nie ki yia.

- 2 N Yomdaano, gbiintir n monii,
ki gbat n fabinii nba jiin sommir po na.
- 3 Fi-i bonni sobin ti biitie, nnee ki a bo kan turo kaati?
- 4 Naan a nyikin chabit ti biite a tin tura baakir.
- 5 N guu Yennu sommire nan n par kur,
ki bia teen u maan yada.
- 6 N guu Yennu nan n par kur
ki gar guutoo nba tuu guu sanyiok yentu na.
- 7 Israel teeb, teent Yennu yada man,
kimaan u lomn yoo be-e,
ki u bia teen siir yoo kur a wun tinni.
- 8 U saa nyinn u niib Israel teeb bi yanbomm kur ni.

131

Yenmiaru nba jiin sikin-n-moj nan yada po

- 1 Yennu, n nyik n japaat, ki bia nyik n parbifaant nawa.
N baka kaa bargbenja ni, koo maan nba paar ki turimi.
- 2 Motana, n soor n moje, ki mok parmaasir.
N par doore soon nna
nan bik nba tuu paa u naa taa paak na.
- 3 Israel teeb, teent i dindann Yennu ni man,
motana nan yoo nba kur waa.

132

Dontir nba jiin jiantu nasaakak na po

- 1 Yennu, a daa tammit Defid
nan fara nba kur ki u dii na po.
- 2 Yennu, tiat masonn nba ki u din senn ki por mopor,
ki tur fin yabint daano, Jakob Yennu na a:
3 "N kan kun njaak ni, koo ki doo n doonu paaki;
4 n kan foi koo ki gooni,
5 halii nan maa tan saa maa njaak ki tur Yennu,
ki li sii tee Yabint daano, Jakob Yennu man yar."
- 6 Betlehem doo nie ki ti gbat Yennu molor lakir na po,
ki tan lar Jearim kpaab ni;
- 7 ki ti yet a, "Naant ki tin saan Yennu nasaakak ni;
njaant ti jianto, u naangbouy boor."
- 8 Yennu, a tok nan molor lakir nba tee a yikoo nyinn na
ki baar a nasaakak ni, kii be lej yoo kur.
- 9 Naant ki a mannteeb-ii tuun linba took yoo kur;
njaant ki a niib-ii hoot nan kpinkpammuk.
- 10 Yennu, a din senn masonn ki tur a toontunno Defid;
a daa yeen a kpanbar gannkar man na.
- 11 A din senn masonjaanne ki tur Defid,
masonn nba ki a kan ban nyik a:
"N saa dinn a bonjai na yeno naan,
ki u tan saa set a seenu ni ki dia a niib yoo nba ki a kaa.
- 12 Li-i tee ki a bonjai na dia molor
nan sennii nba ki n turib na fanu,
bi waas saa tukin kii di naan na yoo kur."
- 13 Yennu-e gann Sayonn doo; u loon wun teenir u njaake,
14 ki yet a: "Nna nae ki n sii yoo be,
nna nae ki n loon mii kaar n naangbouy paak.
- 15 N saa sat piisin Sayonn doo paak, ki turo linba kur ki u loon;
n saa gboon u nandamm nan jeet.

- 16 N saa teen piisin u mannteeb paak
linba kur ki bi tuun ni, ki u niib sii yiin yanii ki hoot.
17 Nna nae ki n saa dinn Defid yaaboona na yeno naan
ki teeno kpanbarjaann;
nna nae ki n saa te ki n kpanbarganjir naan na-ii tun kii be.
18 N saa dinn u datai fei,
njaan te ki u naangbouj na-ii mokitir kii kpaatir.”

133

Dontir nba jiin naataann lomm po

- 1 Yennu niib-i taan leeb ki be nan parmann,
li njan bonchiann ki mei par.
2 Li tee nan kpanjanin nba ki bi jii moon Aaronn yur paak,
ki li loo siik u tian paak ki siik u liatir turu ni nae.
3 Li tee nan Hermonn kunkonn paak marin nba saa baa
Sayonn kunkona paak nae.
Leje ki Yennu senn moosonn, u piisin po,
ki li tee manfoor nba kaa gbennu.

134

Yiinii nba jiin Yennu dontir po

- 1 Baat man ki tin pak Yennu,
yimm nba kur tee u toontunna na,
yimm nba be u nasaakak ni nyiok ki tuun u toona na.
2 Dont i nii sanpaapo man, Yenjiantu nasaakak na ni,
ki miar Yennu ki bia donto.
3 Yennu nba nan sanpaak nan tij na n turi piisin,
ki lin nyi Sayonn.

135

Dontir yarj

- 1 Pakin Yennu man.
Yimm nba tee Yennu toontunna na,
2 yimm nba see Yennu nasaakak ni,
ki li tee jiantu nasaakak na, ii dont u sann.
3 Pakin Yennu man, kimaan u njan,
ii yin yanii ki pak u sann, kimaan u njan.
4 U gann Jakob yaabonae ki teemm u yab,
ki jii Israel teeb manj ki teemm u niib.
5 N mi nan Yennu tee Yenjaanne,
u tee Yenjaann ki gar yennii kur.
6 U tuun linba kur ki u loone,
li sanpaapo nan tingbouj na ni,
li mokgbeja nan li mokgbeja tij po.
7 Njooe te ki sayuj nyi durinya kprij po ki tikii,
ki te ki sanyikintii be sayuj ni, ki te wouj nyi u boor ki da.
8 Ijijt tij nie ki u din kprii nisaarii nan bonkobit bonjakperii
kur yomm.
9 Leje ki u din tun bakitnauj toona,
ki dat Ijijt kpanbar nan u saakab tuba.
10 U din biir digbana bonchiann,
ki kprii kpanbara nba mok yiikoo:
11 Amor teeb bat Sihonn, nan Basann teeb bat Og,
nan Keenann batnba kur.
12 U din jii bi tinii ki tur u niib Israel teebe.
13 Yennu, bi sii yoo moontir a sanne, ki a tee Yennu,

- ki maaru kur saa tiar a po.
 14 Yennu saa kɔn ki tur u niib,
 u saa tin u toontunna maŋ ninbaauk.
- 15 Digbana yenbis na ŋarin,
 bi jii salimmona nan salimpeenae ki namm,
 niibe jii bi nii ki namm.
- 16 Bi yenbis maŋ mɔk mɔi ŋaan kan fit pak,
 ki bia mɔk ninbina ŋaan ki laati.
- 17 Bi mɔk tuba ŋaan kan fit gbat, bi poŋ ki foi kaawa.
- 18 Binba maa yenbis maŋ nan binba teen yenbis maŋ yada,
 bi mɔŋ sii tee nan yenbis maŋ nae.
- 19 Israel teeb, pakin Yennu man;
 yimm nba tee Yennu mannteeb na, pakin Yennu man,
 20 yimm Liifai teeb, pakin Yennu man;
 yimm nba kur jiantirɔ na, pakimɔ man.
- 21 Pakin Yennu, Sayɔnn kunkonn paak,
 pakin ŋɔɔ nba be Jerusalem na.

Pakin Yennu man.

136

Niipoturu yan

- 1 Turin Yennu niipoouk man, kimaan u ŋan,
 u lomm kaa gbennu.*
- 2 Turin Yennu nba gar yenbis kur na niipoouk,
 u lomm kaa gbennu.
- 3 Turin wunba tee yomdamɔ kur Yomdaano na niipoouk,
 u lomm kaa gbennu.
- 4 U kɔɔe tuun bakitnaun toonjaana,
 u lomm kaa gbennu.
- 5 U jii u subiniie ki nan tingbouŋ na,
 u lomm kaa gbennu.
- 6 U senn tingbouŋ, ki li paa nyun paak,
 u lomm kaa gbennu.
- 7 Nɔɔe nan yonnu nan ŋmaarik,
 u lomm kaa gbennu.
- 8 Ki yonnu na sii dia daar;
 u lomm kaa gbennu.
- 9 Ki ŋmaarik nan ŋmaabira sii dia nyiɔk,
 u lomm kaa gbennu.
- 10 U din kpɔi Ijɔpt teeb bijakpera,
 u lomm kaa gbennu.
- 11 U din nyinn Israel teeb Ijɔpt tin ni,
 u lomm kaa gbennu.
- 12 U jii u nuu paŋ nan u kpɔinkpouŋ paŋe,
 u lomm kaa gbennu;
- 13 ki bɔkit Mɔkmun na,
 u lomm kaa gbennu,
- 14 ki te ki Israel teeb tɔkin leŋ,
 u lomm kaa gbennu,
- 15 ŋaan te ki Ijɔpt kpanbar nan u jab dii nyun,
 u lomm kaa gbennu.
- 16 U din jii u niibe ki saan namm kunkoouk paak,
 u lomm kaa gbennu.
- 17 U din kpɔi kpanbara nba mɔk yiikoo,

* 136:1 136.1-26 "U lomm kaa gbennu" din tee niib na jiihue.

- u lomm kaa gbennu.
 18 U din kp̄ii kpanbarjaana,
 u lomm kaa gbennu:
 19 Amor teeb kpanbar Sihonn,
 u lomm kaa gbennu,
 20 nan Basann kpanbar Og,
 u lomm kaa gbennu,
 21 Ki jii bi tinii ki tur u niib,
 u lomm kaa gbennu.
 22 U din jiir ki tur u niib Israel teebe,
 u lomm kaa gbennu.
 23 Baa din nyannit na, u din ki tamm ti po,
 u lomm kaa gbennu.
 24 N̄ōe din nyinnit ti datai nuu ni,
 u lomm kaa gbennu.
 25 N̄ōe teen bonfoor kur jeet,
 u lomm kaa gbennu.
 26 Turin Yennu nba be yendouj ni na niipoouk,
 u lomm kaa gbennu.

137

Israel teeb yommisin ni fabinii

- 1 Babilonn m̄oka boore ki ti kar tij ni,
 leŋe ki ti tiar Sayonn po, ki bui,
 2 ki lakin ti bonfifaat tiinii nba be leŋ na paak.
 3 Ki binba k̄on ki nyannit na betit a tii yiin yanii;
 bi loon tii manit bi para, ki yetit a,
 "Ti yiin yanii nba jiin Sayonn po."
 4 Ti saa teen nlee ki yin yanii ki tur Yennu, boorganu tij ni?
 5 Mi-i tamm Jerusalem po, n ji daa fit faa k̄onn.
 6 Mi-i kii tiar a po,
 li-i tee ki n ki tiar nan fine tee n parpeenn nba gben,
 n ji daa fit yiin yanii.
 7 Yennu, tiat Edom teeb nba din tun linba,
 daar nba ki ti datai nyann Jerusalem na.
 Tiat baa din yeen a, "Yeetir ki sikinir tij ni."
 8 Babilonn doo, bi saa biirawa.
 Parpeenn sii be daans̄ō nba pa-a
 faa daan tun linba ki turit na paak,
 9 wunba saa jii a sanpantii ki jaatib tana paake.

138

Ki jiin niipoturu Yenmiaru po

- 1 Yennu, n teena niipoouk nan n par kur;
 n yiin ki dontira malakanba kur boor.
 2 N gbaan ki took a kasii ŋasaakak na,
 ki dont a sann, kimaan a lomm nba kaa gbennu,
 nan a mam̄omm na paak,
 kimaan a wann nan a sann nan a sennii m̄ok yiikoo
 ki gar bont kur.
 3 Mi-i yiina yoo nba, a teenin gatu,
 a jikit a paŋ nae ki k̄ontin paŋ.
 4 Yennu, durinya kpanbara kur saa kpakita,
 kimaan bi gbat a m̄osona nawa.
 5 Bi saa yin yanii ki jiin linba ki a tun na po

nan a baakchiəŋ na po.

⁶ Faa lek be sanpaapowa na, ŋaan a baka be tarii po,
karinbaandamm na kan fit bər ki a daa laatibi.

⁷ Daamii-i lintin yoo nba, a tuu fatime,
a tuu biir n datawutodamm nae, ŋaan jii a paŋ ki tinnin.

⁸ A saa tun linba kur ki a senn mōsonn nan a saa tun nawa.

Yennu, a lomm kaa gbennu, gbent toonn nba ki a piin na.

139

Ki jiin Yennu yanchiəŋ nan gotjanu po

¹ Yennu, a fiitirime ki mi maa tee bianjinba.

² A mi linba kur ki n tuun;

fi-i lekii be banfōkira, ŋaan a bant n dudukit.

³ Maa tuun toonni, maa foi-i, ŋaan a laatime, a mi n toona kur.

⁴ N tuu tan piak na ki poŋ sōo ki a mi maa saa pak linba.

⁵ A ŋaa lint n munn poe; ki tuu jii a paŋ ki nyinnin daamii ni.

⁶ Faa min bianjinba, li sumii bonchiann, ki gar n bannuwa.

⁷ N saa saan lee ki a kan lami? N saa tōkin lee ki bot a boori?

⁸ Mi-i doo sanpanaagbeŋ, a poŋ be leŋe,
mi-i sik kpeentiŋ, ki a be leŋ.

⁹ Mi-i yukir nan nōoŋ na ki saan yondopo,

koo ki be yonbaapo banfōkira,

¹⁰ a poŋ be-e ki saa gar n tōonn ki sommin.

¹¹ N bo saa yet bunbōnne ki wun bōrin,

koo yentu ki wun kpant nyiok,

¹² ŋaan bunbōn ki bōn a boori,

nyiok yeen nan yonnu ni nae ki tura.

Bunbōn nan yentu tee yomme a boor.

¹³ Fine nan n gbanant kur;

fine taan n gbanant, n naa poor ni.

¹⁴ N dontira, kimaan faa namin bianjinba,

li mōk bakitnauŋ nan yaarlituk,

linba ki a tuun kur tee bonsaanne, ki bia tee bakitnauŋ.

N mir nan n par kur.

¹⁵ Yoo nba ki a din nan n kpaba ki taanir

ki dekin birir soon nna, n naa poor ni,

siaminba ki n bōr ki kpaatir na,

a poŋ din mi nan n be leŋ.

¹⁶ A din lamewa ki bi tan marin.

Daa nba ki n sii be n manfoor ni,

li poŋ sōbe ki dōo a gbouŋ niewa,

ki n tan baar durinya na ni.

¹⁷ Yennu, n la nan a dudukit ŋan bonchiann ki turin,

ki bia yab bonchiann.

¹⁸ Mi-i kan a dudukit, li sii yab ki gar tanbiinii.

Mi-i fiir gōon ni, n be a boore.

¹⁹ Yennu, n sunman ki a kpii biitdamm nawa.

N sunman ki nikpiirit na yaat n boora.

²⁰ Bi piak biite ki jiin a po, ki piak biir a sann.

²¹ Yennu, n ki loon binba ki loona na,

ki bia yisin binba yēen a mōb na bonchiann.

²² N namm nanmōŋe, ki jikitib ki bi tee n datai.

²³ Yennu, fiitirin ki bann n yan ni,

bikintin ki bann n dudukit nba tee.

²⁴ Gotir ki laan biit be nni-i,

ki fan ŋmakitin manfokangbennuk sonu ni.

140

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, fatirin biitdamm nuu ni.

A nyinnin kpikpirukdamm boor ni.

² Yoo kur bi lorin biite, ki baat nan kɔna yoo kur.

³ Bi moi ton nan waalabirii yara nae,
ki bi maan ton nan waajɔŋ lobit na.

⁴ Yennu, nyintin biit damm paŋ ni,

ki bia gɔɔrin nikpiirit boor, binba lorin n baak po na.

⁵ Karinbaandamm pii baruko ki guunin;

bi pii tanbarae ki birin barit sɔnjouk ni, a bin soorin.

⁶ N yeen Yennu a, "Fine tee n Yennu."

Yennu, gbiintir mɔnii nba ki n mɔ ki loon sommir na.

⁷ N Yomdaano Yennu nba tee n fat-tɔɔ na,

fine nyinnin tɔb ni.

⁸ Yennu, a daa teen biitdamm na baa loon linba;

a daa te ki bi laat nyannu bi lorbiit ni.

⁹ A daa te ki n datai na laat nyannu;

a te ki bi lorbiit nba ki bi lor n paak na n ŋmat baa bi paak.

¹⁰ Njaant ki musankɔɔna n baa bi paak;

ŋaant ki bin baa bootuk ni ki ji daa mi do.

¹¹ Daa te ki binba fa faak ki paa leeb na laat nyannu;

ŋaant ki biit n nyann kpikpirukdamm ki biirib.

¹² Yennu, n mi nan fine taant tarii po,

ki sommit binba be daamii ni.

¹³ Popeendamm na set saa dontawa, bi sii be a boore.

141

Daajoouk Yenmiaru

¹ Yennu, n yia; sommitin mɔtana.

Mi-i yiina yoo nba, fan gbiint ki turin.

² Gaat n miaru ki lii tee nan bonnunubit na,

ki maa donn n nii nba na-ii tee nan daajoouk maruj na.

³ Yennu, ii dia n mɔb, kii guu n mɔmaan.

⁴ Ii guun ki n daa loon biit tumu,

koo ki n daa tokii biit damm ki tuun biiti.

Naant ki n daa ban pukii bi jaamm dinu ni.

⁵ Niŋano saa fit dat n tubir, ki jii ŋant ki ŋmakitin;

ŋaan n ki loon biit damm baakir;

kimaan yoo kur n mei ki biir bi toonbiit nae.

⁶ Bi-i lu bi diateeb na ki bi nyii joyirin ki baa yoo nba,

niib na saa bann nan n maan na tee harmoniie.

⁷ Bi kpaba sii dɔɔ kaauk boore buri buri

nan baa tuu yakit daauk ki butɔ buri buri bianjinba na.

⁸ Njaan n yada be fin Yabint Yennu nie yoo kur,

n loon a guurue; a daa te ki n kpenni.

⁹ Nyintin barit nba ki bi pii guuntin na ni,

biit damm barit maŋ ni.

¹⁰ Njaant biit damm na n baa bi barit nba ki bi bar na ni,

ŋaan ki min daa laat siara danj.

142

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ N yi Yennu ki loon sommir, n barimɔe.

² N teen ɲooe n maan kura, n want ɲooe n daamii kur.

³ Mi-i tan yaa man ɲaa tama yoo nba,
u mi maa saa teen bianjinba.

N datai pii barite sɔnu nba ki n tɔkii na ni, ki guuntin.

⁴ Mi-i got ki lint n mɔɲ, n ki laat wunba saa sommin
ki nyinnin, sɔɔ baka kaa n po.

⁵ Yennu, n mɔ nan fine ki loon sommir,

Yennu, fine tee n guutoɔ,
fine tee wunba ki n mantik loon, n manfoor ni na.

⁶ Gbiintir mɔnii nba ki n mɔ ki loon sommir na,
n gbee nan parbiire.

Nyintin n datai nuu ni, kimaan bi paɲ gar n yara.

⁷ Nyintin n daamii na ni, ki man pak donta, a niib sinsuuk ni,
kimaan faa ɲan ki turin na paak.

143

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, gbatir n miaru.

A popeensin ni, a gbiint n fabinii.

Turimin gatu a mamɔmm paak.

² A daa bu min nba tee a toontunno na buut,
sɔɔ kaa ki tee kasii a tɔɔnni.

³ N dataak tɔkiime ki saa soorin ki nyannin.

U kɔɔnin bunbɔnn dansarik nie,
ki n tee nan binba din kpo sianyooowa na,

⁴ ki n ji loon man ɲaa tamae, n be parbiir nba kaa paak nie.

⁵ N tian daa nba gar na po, ki dukii faa tun linba po,
ki tian linba kur ki a tun.

⁶ N dont n nii sanpaapo ki meia,
ki loona nan tinkoor ɲba loon nyun bianjinba na.

⁷ Yennu, turimin gatu motana.

N ji ki mɔk dindann nan waama, a daa nyikitimi.
Li-i tee ki a nyikin, n saa pukin binba sik kpeentɪn na poe.

⁸ Sanyiok kur; a tuu tiarin a lomm nba kaa gbennu na po,
kimaan fine ki n teena yada.

N miaru do a boor nie. Wantin sɔnu nba ki n saa tɔkin.

⁹ Yennu, n baat a boor ki loon guuru, nyintin n datai nuu ni.

¹⁰ Fine tee n Yennu, wantin bianjinba ki n saa tun a loomm.

Ii ɲan ki turin, ki tɔkin nanin sɔnɲanu.

¹¹ Yennu, tintin nan faa senn mɔsonn bianjinba na,
jiin a ɲant na ki nyinnin daamii ni.

¹² Faa mɔk lomm nanin na paak,
a kpi n datai ki biir binba dintin biak na,
kimaan n tee a toontunnɔe.

144

Kpanbar nba teen Yennu niipoouk ki jiin nyannu po

¹ Pakin Yennu nba tee n guutoɔ na.

ɲooe tumiin tɔb faanu, ki te ki n teen siir ki guu kɔnn.

² ɲooe tee n gaartoɔ nan n guutoɔ,
ɲooe tee n sindandiiuk nan n tinntɔɔ;
n tinnu dindann be u nie,
ɲooe sikin digbana tir ni ki turin.

³ Yennu, nisaarik tee bee ki a fiin u po,
nisaarik mun ki a baka be u ni?

- 4 Nisaarik tee nan foon nae,
ki u daa gaar nan yinyun nba gaar na.
- 5 Yennu, bokitir sanpagbouj ki sik;
a sii jojaana na ki munyuut n nyi bi ni.
- 6 Tumin sanyikintii ki lin yat a datai.
A to a peenii na ki a datai n chiar.
- 7 Tantir a nuu ki sikin tij ni,
ki datin ki nyinnin nyunsunsun ni ki fatin,
ki nyinnin boorganu nuu ni,
- 8 boorganu nba ki piak barmonii,
naan fa faak kuukoo nan bi mopora niwa na.
- 9 Yennu, n saa yin yanpaan ki tura,
n saa faa konn ki yin yan ki tura.
- 10 Fine tur kpanbara nyannu,
ki tinn a toontunn Defid, ki u nyii takoobporimii ni.
- 11 Nyintin n databiit nuu ni, nyintin boorganu yiikoo ni;
boorganu nba ki piak barmonii,
naan fa faak kuukoo nan bi mopora niwa na.
- 12 Naant ki ti bonjai nba be bi paaun ni na n kpaat
nan bonbuburit nba kpaatir nan pan bianjinba na.
Naant ki ti bonpoi-ii tee nan kpanbar naadachaata
nba be lotii ni ki fanit kpanbar naak bianjinba na.
- 13 Naant ki ti boa n gbee nan jebooru kur,
naant ki ti pei n mar pebis tusaa piik piik.
- 14 Naant ki ti bonkobit n pot bonchiann,
ki daa miin, koo ki kpenni.
A daa te ki parbiir monj be ti doo sonii ni.
- 15 Parpeenn be digbann nba ki maan na tee monii
ki turib na paak;
parpeenn be niib nba ki bi Yomdaano tee Yennu na paak.

145

Dontir yan

- 1 Yennu nba tee n kpanbar, n saa moont a yabint;
n saa tura niipoouk mokmok nan mokmok.
- 2 N sii teena niipoouk daar kur, n saa donta yaayoo siiyoo.
- 3 Yennu tee Yenjaanne, li nan ki tin donno sanpaapo.
U yabint na gar nisaarik bannuwa.
- 4 Maaryenn tuu saa wann maarleer na
fin Yennu nba tun linba, ki donta,
bi saa moont a toonjaana,
5 ki pak a baakir nan a yabint po,
ki n sii dukii a bakitnaun toona po.
- 6 Niib saa pak a toonjaana po, ki man moont a yabint po.
- 7 Bi saa pak a namm kur po,
ki yin yanii ki jiin a popeensin po.
- 8 Yennu mok lomm nan ninbatinu,
u wutoor ki do yian, ki u lomm bia kaa gbennu.
- 9 U nane ki tur soo kur,
ki mok ninkpabaun u naamii kur paak.
- 10 Yennu, a naamii kur saa dont a sann,
ki a niib kur saa tura niipoouk.
- 11 Bi saa pak a naan baakir pan po, ki wann a yabint po,
12 ki lin te soo kur n bann a pan toona,
nan a naangbouj baakir nan yiikoo po.
- 13 A naan kaa gbennu, ki a sii yoo dia a niib.

- Yennu see u mɔsona paake,
 ki mɔk ninbatinu u toona kur ni.
 14 U sommit binba be daamii nie, ki fiint binba baa na.
 15 Bonfoor kur dindann maa a paake,
 ki a teemm jeet yoo nba kur ki bi loon.
 16 A tuu tur ki lin janjibe, ki gboont sɔɔ kur.
 17 Yennu toona kur ɲane,
 ki u bia mɔk ninbatinu, u toona kur ni.
 18 Yennu ki fɔk nan binba kur yiu na,
 binba yiu nan bi para kur na.
 19 Njɔɔe teen binba teenɔ baakir na bi bonloɲa,
 u gbia bi fabinii ki tuu tinnib.
 20 Njɔɔe guu binba loonɔ na kur,
 ɲaan u saa biir biit damm nawa.
 21 N sii yɔɔ piak Yennu-e;
 ɲaant ki u naamii kur n pak dont u kasii sann
 yaayoo nan yaayoo.

146

Dontir nba saa tinnu Yennu boor

- 1 Pakin Yennu man. N seek, pakin Yennu.
 2 N saa dont ɲɔɔe n manfoor kur ni;
 n saa yin yan ki tur Yennu-e.
 3 Daa jikit a dindann ki tee nisaarii tɔɔndamm ni;
 nisaarik kaa ki saa fit tinna.
 4 Bi-i kpo, bi tuu ɲmat kpant tante,
 li daar maɲ, bi lora kur tuu kpakin yanne.
 5 Parpeenn be daanɔ nba ki Yennu
 nba ki Jakob jiantir na tee u sommtɔɔ na paak,
 wunba ki u dindann maa u Yomdaanɔ Yennu maɲ paak na,
 6 Yennu nba nan sanpaak nan tinj nan mɔkgberja
 nan linba kur be li ni.
 U yɔɔ dia u mɔsonae,
 7 ki bu sommit binba be mukisuk ni,
 ki bia teen komma na jeet.
 Yennu-e nyint dansarkɔɔra yann,
 8 ki bia te jɔɔnii nyɔɔntir.
 Njɔɔe fiint binba baa na,
 ki mɔk lomm nan u popeendamm.
 9 Yennu-e guu saamm nba be ti tinj na ni,
 ɲɔɔe sommit pakɔi nan kpeebii,
 ɲaan biir biit damm na lora.
 10 Yennu-e tee kpanbar yoo kur.
 Sayɔnn doo, a Yennu nae sii yɔɔ dia-a yaayoo nan yaayoo.

Pakin Yennu man.

147

Dontir nba saa Yabint Yennu boor

- 1 Pakin Yennu man.
 Li ɲan ki tin yin dontir yanii ki tur Yennu;
 li ɲan ki bia took nan tin kpakito.
 2 Yennu ɲammit Jerusalem-e,
 u jent nan binba ki datai din soorib ki yaat namm nae.
 3 U teen binba para ni la daɲ nae laafia, ki lorin bi fiat.

- 4 Njooe nan njmaabira, ki bi kann yab dian waa loon bianjinba,
ki u tuu yiin njmaabir kur nan u sann.
- 5 Ti Yomdaanoee tee Yenjaann ki mok panj,
ki u yanfoon kaa bikinu.
- 6 Yennu-e dont binba mok sikin-n-moj na,
njaan sikint biit damm na tij ni.
- 7 Yinin dontir yarj kii teen Yennu man;
faan konn ki yin yarj ki tur ti Yomdaano man.
- 8 Njooe te sanpagbant baak sanpaapo;
njooe te saak baa tingbouj na paak,
ki te moot pia kunkona paak.
- 9 Njooe teen bonkobit jeet ki bi di,
njooe dint kinkabira yoo nba ki bi mo kon.
- 10 U parpeenn ki be tanpaarii ni kaa,
koo u par ki mei kunkonkonna nba mok para paak kaa,
- 11 njaan u par mei damm nba baakito na paake,
nan damm nba teen yada nan u lomm nba kaa gbennu na paak.
- 12 Jerusalem, pakin Yennu.
Sayonn doo, pakin a Yennu.
- 13 Njooe te ki a tammokooka wakii.
Njooe tee piisin a niib paak.
- 14 Njooe te ki a tij be li yamani,
ki jikit jerjant ki gboonta.
- 15 U tuu tur tingbouj na mobe,
ki linba ki u yet na n tun yiama.
- 16 U tuu te ki wunn n yat nan gbent nae,
ki bia yat marin nan tangbiruj na,
- 17 ki te ki sakaana n baa nan tansakina na,
ki soo kaa ki saa fit took waat nba ki u tuu tun na.
- 18 Njaan wuu yet momaan, nyuntana na tuu nanne,
u tuu tun woujo ki te ki nyun puub.
- 19 U tuu jii momaame ki tur u niib,
ki jii u wannu nan u sennii ki tur u niib Israel teeb,
- 20 njaan u ki tun linba na booru ki tur nileeb na,
bi ki mi u sennii manji.

Pakin Yennu man.

148

Durinya kur n dont Yennu

1 Pakin Yennu man.

Pakimo man sanpagbant ni,
yimm nba be sanpaapo na.

2 Pakimo man, yimm nba tee u malakanba na,
yimm nba tee sanpaapo kunkonkonna na.

3 Yonnu nan njmaarik n pak ki donto,
pakimo man, yimm nba tee njmaabirnyinyira na.

4 Sanpaak nan nyun nba be sanpagbant liik po na n pak donto.

5 Njaant ki bi kur n pak dont Yennu sann,
kimaan u din pak momaame ki namm.

6 U sennue din te ki bi be bi binbeboa yaayoo siiyoo,
ki kan fit yet u mob.

7 Yimm nba be tingbouj na paak, ii pak dont Yennu man,

- nyun ni bonkob-gbeja nan nyunsunsunt kur,
⁸ li sanyikintii nan sakaana, nan wunn nan sanpagbant,
 nan wonpaaruk nba saak u mɔb na.
- ⁹ Jojaana nan kunkona nan tilontii nan fɔɔr,
 ii dont Yennu man,
- ¹⁰ bonkobit kur, li ɲaak ni yab nan muuk ni yab,
 bonbubokit nan bon-yuyukit.
- ¹¹ Ii pak dontɔ man, kpanbara nan niib kur,
 kpanbar ɲaajab nan doo diara kur,
¹² sapaamm nan naasimm, nikpera nan waas,
- ¹³ ɲaant ki bi kur n pak dont Yennu sann.
 U sann yab ki gar sanlia kur,
 ki u baakir yab ki gar sanpaak nan tingbouj na kur.
- ¹⁴ U te ki u digbann na mɔk paɲ
 ki li te u niib kur dontirɔe,
 Israel niib nba ki u loomm bonchiann na.

Pakin Yennu man.

149

Dontir yan

¹ Pakin Yennu man.

- Yinin yanpaaj ki tur Yennu,
 ki dontɔ, u niɲamm tintaanu ni.
- ² Israel teeb, ii mɔk parpeenn man,
 kimaan i naamii daanɔ paak.
- Sayonn teeb, ii kpamm man, kimaan i Kpanbar maɲ paak.
- ³ Ii waa waak kii dont u sann,
 ii faa gingana nan kona ki dontɔ.
- ⁴ Yennu par mei u niib paake,
 ki u teen sikin-n-mɔɲ damm na nyannu.
- ⁵ ɲaant ki Yennu niib-ii kpamm, kimaan baa nyann na paak,
 ki yin kpinkpammuk yanii nyotunmunn.
- ⁶ ɲaant ki bii hoot kii dontir Yennu,
 ki bi jukbanjai nba di bonchiann na-ii be bi nii ni,
- ⁷ ki te ki bin nyann digbana na, ki dat niib na tuba,
⁸ ki baan bi kpanbara na jarit,
 ki bia baan bi toondamm na kut jarit,
- ⁹ ki dat digbana na tuba, nan Yennu nba senn bianjinba na.
 Yennu niib nyannue na.

Pakin Yennu man.

150

Ki jii Yenpaku po

¹ Pakin Yennu man.

- Pakin Yennu, u jiantu ɲasaakak ni man.
 Pakimɔ sanpaapo nba ki u jii u paɲ ki nan na.
- ² Pakimɔ, kimaan waa tun toongbeja nba na paak.
 Ii pak dont u yabint yiiikoo na man.
- ³ Ii jii naatuna ki pak dontɔ man.
 Ii jii kona nan naagbai ki dontɔ.
- ⁴ Ii jii gingana nan waak ki dontɔ.
 Ii jii kona nan yerii ki dontɔ.
- ⁵ Ii jii duunii ki pak dontɔ.
 Ii dontɔ nan duunii mɔnii bonchiann.

⁶ Bonfoa kur, ii dont Yennu.

Pakin Yennu man.

BARJOKIT

Ki jiin Barjokit ghouj na po

Ghouj na ni mək barjokit booru booru nba ki yaayoo ni niib din tuu yeen Israel tin ni, ki bia tumii niib baa sii mək yan ki be binbenṅaṅ nba sii pent Yennu par. Baatusir ni, bi yi ghouj maṅe Profefs.

Barjokit nyoot nba tee bianṅinba

¹ Solomonn, wunba din tee Defid bija, ki bia tee Israel teeb kpanbar nae yin barjokit na.

² Barjokit nba nae saa somma ki a la yan nan kpaanṅanii, ki bia bann mɔbonjaana paak. ³ Bi saa fit wanna faa saa soor a mɔṅ bianṅinba kii be nan yan, ki bia wanna toonṅana nan barmɔnpaku nan fant binbeṅ. ⁴ Bi saa te wunba ki mək yan n subire, ki tumii nipaaun bianṅinba ki bi saa baar nan nyoot. ⁵ Barjokit nba na gbaa saa fit pukin yandaano bannu, ki mun bia ṅmakit banntoo bannu, ⁶ ki mun bia ṅmakit bannteeb ki bin fit bann barjokit nan barpaarii nba ki yandamm baat nann na paak.

Kpaanii nba saa nipaaun boor

⁷ See ki a sint tin Yennu janmaanii, ki wun tura yanfoon. Jatite ki baakit yanfoon, ki bia yeen tumiiu.

⁸ Gbiintir a baa nan a naa nba yeena linba. ⁹ Bi wannu saa ṅamm a binbeṅ, ki lii tee nan faa tuu yir fokirṅaṅ, koo ki lia laamm ki lin faṅa na.

¹⁰ N bija, yoo nba ki biitdamm kpanna, ii mi ki a sak. ¹¹ Li-i tee ki bi yet a, “Baat ki tin saan lon soo ki kpiu, ṅaant ti lek nisiab nba ki biir siar. ¹² Bi sii mək manfoor nan laafia yoo nba ki ti lab na, ṅaan ti-i lekib gbenn yoo nba bi ji sii tee nikpeenae. ¹³ Ti saa la mokinbooru kur, ki ti ṅei saa gbene nan fatuk bona. ¹⁴ Baat na ki tan pukint, ki ti chent taa saan fat linba.”

¹⁵ N bija, a daa tokii nan li nibooru. Bokitir a mɔṅ namm. ¹⁶ Bi ki guut kaawa ki tuun bonbiir. Yoo kur bi teen siire a bin kpi niro. ¹⁷ Li ki ṅan fan pii laaun yoo nba ki mɔonii nba ki a loon ki fan soorib na gorii. ¹⁸ Nibiit na booru pii baruko ki guunt bi mɔṅ, baruk nba ki bi saa kpo leṅ. ¹⁹ Nanyukin yoo nyint nanyukii manfoore; linba nae tuun ki teen daano nba be toonbiit mokitin.

Yanfoon yi

²⁰ Gbiintir man, yanfoon be sɔnjot nan dai ni, ki yi, ²¹ ki be doo na tammoi ni, nan siaminba kur ki niib taant na, ki yi sanpaapowa a,

²² “Bonjata na. I loon ki yin jii yoo nlee kii be i jatii maṅ ni? Yoo nlee ki i loon yin jii ki sukii bannu ki li maṅni? I kan ban tumii yami-i? ²³ Mi-i yakii nani yoo nba, yin gbiint, ki n saa turi kpaanṅanii, ki bia chent nani n bannu na. ²⁴ N tuu yoo yi a yin baar, ṅaan ki i ki gbiini. I baka kaa n po. ²⁵ I yēt n kpaanii kurawa, ki bia ki sak nan man ṅmakiti. ²⁶ Li paak, yoo nba ki i koo mukisuk ni, n sii laaie, ki yoo nba ninbɔṅ baari n saa sukii. ²⁷ Yoo nba ki daamii baar i paak nan wonpaaruk na, ki i be gbanantont nan parbiir ni na, ²⁸ li yooe ki i ji saa boi yanfoon po, ṅaan n kan turi gatuu. I saa lomin lokir kur po, ṅaan i kan lami. ²⁹ Bannu tuu ki mək nyoot ki turini, ki yoo kur ki i yēt yin sak Yennu mɔb. ³⁰ I tuu ki loon n kpaanii, koo ki gbiintir yoo nba ki n ṅmakitiri na. ³¹ Tɔn, i saa gaar linba jan nanniie, ki i mɔṅ binbeṅe saa turi baatuk. ³² Niib nba ki mək bannu tuu kpo, kimaan baa yēen yanfoon na paak. Ki niib nba tee bonliinii mun tuu boont, kimaan bi baka nba kaa bi mɔṅ po na paak. ³³ ṅaan daano nba kur gbat n maan saa la fatu ki sii be u yamani, ki kii tiin janmaanii.”

2

Ki jiin nyoot nba be yanfoon ni po

¹ Tumiin linba ki n wanta na, ki daa ban tammit linba ki n yeena maa a tun na. ² Gbiintir linba tee subinii maan, ki bia yabir bann li paak. ³ Miat bannu po, ki gaarir, ki bia gaar ninyentir. ⁴ Lomin yanfoon nan ninbinmɔonii nan faa saa lon salimpeena, koo nan faa saa lon gorborkar bianṅinba na. ⁵ A teen nna, a saa bann yentinu paak nba tee bianṅinba, ki bia la nyannu ki jiin faa tumii linba Yennu po na. ⁶ Yennu-e teen yanfoon, ki bannu nan subinii nyi u boor ni. ⁷ Yennu saa somm ki guur binba tee niṅamm ki bia tee barmɔnpakira na. ⁸ U nyint binba dia bileeb fanu na ninbɔṅ ni, ki guu binba loono na.

⁹ Li-i tee ki a gbiint n maan, a saa bann linba took, nan linba tee barmonii, nan linba njan, ki a sii mi faa saa tun linba. ¹⁰ A ji sii mok yanfoon, ki a bannu na saa tura parmaasir. ¹¹ A ninyentir nan minu na saa guura ¹² ki goora, ki a kan tun linba tee kpetiri. Bi saa bokita nan niib nba ki bi mobona baat nan dan; ¹³ njamme yet binbenjan benu njan be yanboncheenn ni. ¹⁴ Li man njamme ki bi tuun bonkpeti nan jat-toonbiit, ¹⁵ ki tee niib nba ki bi sonii ki tooki; a kan fit gaa bi paak.

¹⁶ A saa fit nyann poochonchon nba kur saa baar nan u momant a wun kpanna, ¹⁷ ki tee wunba ki dia u moŋ soŋ fanu, ki tamm molor nba ki u daan lor na powa. ¹⁸ Li-i tee ki a saan poo marj njaak, a tok kuun sonue. Li sonjouk saa kpeentije. ¹⁹ Binba saa u njaak marj ni, bi soŋ ki jenti. Bi kan ban jen ki tokin manfoor sonjouk na. ²⁰ Li paak, see ki a wei ninamm binbenj, kii be binbenj nba tee yentinu benu. ²¹ Niib nba tee yentinna ki tee ninamm, njamme sii be tij nba tee ti yar na ni, ²² njan Yennu saa boont toonbiit damm tij marj ni, ki njabir yanbondamm ki nyinnib nan baa tuu njabir moŋ tij ni bianjinba na.

3

Kpaanii nba saa nipaauŋ boor

¹ N bija, a daa tammit linba ki n wanna na. Yoo kur; ii tian linba ki n beta maa a tun na. ² N wannu marj saa tura manfofook nan mokint. ³ Njaant ki lomm nan yada-ii be a boor yoo kur. A liar a turu ni, ki bia sobir a par ni. ⁴ Li-i tee ki a tun linba na, Yennu nan nisaarii para sii mei a paak.

⁵ Jiin a dudukit kur kii maa Yennu paak, njan daa maa linba ki a dukii a mi na paaki. ⁶ Ii tian Yennu po linba ki a tuun kur ni, ki u saa wanna sonu nba njan. ⁷ A daa dukii nan a mok subinii ki gar faa sub bianjinba. Ii mok mosaku nan Yennu njan yet ki daa tuun biiti. ⁸ A tun nna, li sii tee nan tebuk nae ki teb a fiat, ki li tonu na n maak. ⁹ A jeet nba ki a jaan ki li mantik njan ki gar leer na, jiin tur Yennu, ki lin turŋ baakir. ¹⁰ Fi-i tun nna, a boa saa gbee nan jeete, ki a dabui saa gbee nan tiloŋna daan ki mo.

¹¹ N bija, Yennu-i njmakitira yoo nba, fan gbiint fanu, ki gaar nan li tee kpaaniie. ¹² Yennu kpaan binba ki u loomme, nan bi baa nba tuu kpaan bik nba ki u mok parbifaant u paak bianjinba na. ¹³ Parpeenn be daano nba sub ki mok bannu na paak. ¹⁴ Yan nan bannu mok nyoot ki gar salimpeena nan salimmowawa. ¹⁵ Yanfoon mok nyoot ki gar tanbinyinyira nba daauk paar; ki linba ki a loon na siar ji kaa ki saa jan nann. ¹⁶ Yanfoon saa tura manfofook, ki bia tura mokint nan baakir. ¹⁷ Yanfoon saa fit te ki a binbenj mok parpeenn nan laafia. ¹⁸ Niib nba la yan, bi mok parpeenn; yanfoon marj saa turib manfoor.

¹⁹ Yennu din nan tingbouŋ nan u yanfoome;

ki jii u bannu ki nan sanpaak.

²⁰ U yanfoon mane te moka puub,

ki bia te saak nyi sanpagbouŋ ni ki baa tingbouŋ na paak.

²¹ N bija, ii dia a yanfoon nan ninyentir na fanu. A daa te ki bi yaatir a boori. ²² Bi saa tura manfoor nba mok parmaasir nan parpeenn. ²³ A sii somm nan laafia a sonu ni, ki kan ban gbiati. ²⁴ A kii tiin janmaanii yoo nba ki a koo fan doori, a saa goon fanu ki lin tan yent. ²⁵ Janmaanii kii moka nan siar tan saa chiba, nan laa tuu tan chib toonbiit damm bianjinba na. ²⁶ Yennu saa dia a fanu; u kan te ki a sik baruk ni.

²⁷ Yoo nba ki a la yaak, fan tun linba njan ki tur binba loonir na. ²⁸ A loo-i loon sommir, ki a saa fit, fan sommo li yoo na, njan daa yaa wonna. ²⁹ A daa lorin linba saa biir a loo, kimaan u koo kpia-a ki teena yadawa. ³⁰ A daa kon nan a loo yoo nba ki u ki tuma bonbisiari. ³¹ A daa mok funfunn nan niib nba tuun biiti, koo ki loon fi tee nan njam na, ³² kimaan Yennu ki loon binba tuun biit na, njan want binba tee yentinna na u lora. ³³ Yennu sat motont tondamm jei paak, njan tee piisin popeenn damm jei paak. ³⁴ Yennu yeen karinbaandamme, njan sommit binba sikint bi moŋ. ³⁵ Yanfoon damme sii laat baakir, njan ki niib nba tee bonliini na njan njammit pukii bi moŋ fei.

4

Ki jiin nyoot nba be yanfoon ni po

¹ N waas, gbiintir linba ki i baa wanti na; njan ki i dudukit-ii be lej, ki i saa la bannu. ² Linba ki n wanti na njan, li paak ii tian li kur. ³ Yoo nba ki n din daa tee bonjabik, ki tee n baa nan n naa biyemmir na, ⁴ n baa din wantin. U din yet a, "Ii tian linba ki n wanna, ki daa ban tammiti. Teent nan maa yeena bianjinba na, ki a sii mok manfoor. ⁵ Gaat yanfoon nan ninyentir, ki daa tammit koo ki nyikin linba ki n yeena na. ⁶ A daa yeen yanfoomi, ki lin nyinna dan ni; ii loonir, ki li sii guua. ⁷ Yanfoon tee linba kpa

talase nan fan lon. Linba biar ki a saa lon pukin tee ninyentire. ⁸ Li loon yanfoon, ki li saa te ki a teen nijaann. Gaat yanfoon nijat njanlee, ki li saa tura baakir. ⁹ Li sii tee dontir nba yabe ki tura.”

¹⁰ N bija, gbatir n maan. Gaat linba ki n beera nan ninmōnii, ki a manfoor n fōkit. ¹¹ N wanna yanfoon nan bianjinba njan nan fii bewa. ¹² Li-i tee ki a somm nan yan, siar kan dōkin a sonu, ki a bia kan jar siar fi-i tiin yoo nba. ¹³ Yoo kur, ii tian linba ki a tumii na. A bannue tee a manfoor; ii guur fanu. ¹⁴ A daa saa toonbiit damm nba saa siami. A daa waa bi biit sonu manji. ¹⁵ A daa tuumir. Bokitir a mōn nan toonbiit. Yētir njan kii tok a sonu. ¹⁶ Toonbiit damm-i kii tun bonbisiar, bi ki fit gōont. Bi tuu nyōone, see ki bi tan tun ki biir sōo. ¹⁷ Toonbiit nan tonu tee nan jeet nan bonnyukar nae ki turib.

¹⁸ Popeenn daano sonu tee nan yonmōnn donu nae, ki yentir nan daar nba tuu yent gbenn na. ¹⁹ Toonbiit damm na njan sonu bone nan nyiok na. Bi tuu baae, njan ki mi baa jar linba.

²⁰ N bija, gbatir linba ki n yet na. Gbiintir n mōmaan. ²¹ A daa ban te ki li yaatir ki nyikina. Li tian li po, kii diar a par ni. ²² Wunba bann n maan na paak saa la manfoor nan laafia. ²³ Li mi faa dukii bianjinba, kimaan a dudukite nmakitir a binbej. ²⁴ A daa piak linba ki tee barmōnii. A daa dia faak nan kpinkpannii mōbona. ²⁵ Li gorii sinsonn nan barmōnii, ki daa tiin fei. ²⁶ A yaa tun linba, fan lor fanuwa, ki linba ki a tun na sii njan. ²⁷ Yētir toonbiit tumu, njan kii somm sinsonn. Li tok sonu nba njan, ki daa kpeti.

5

Kpaanii ki jiin bonchonchonsin po

¹ N bija, gbiintir, ki gbat n yanfoon nan n ninyentir mōbona na. ² Njanne ki a saa bann faa sii be fanu bianjinba, ki a mōmaan sii want faa mōk bannu bianjinba. ³ A jaloo njaapoo mōb man nan siat nae, ki u pinpakit ban nan kpan na, ⁴ njan li joontu tuu tan tee bontonne nan gbananyekitir. ⁵ Poo mane saa jiaa ki saan nana kpeentir; sonu nba ki u tok na tee kuun sōue. ⁶ U ki be manfoor sōnjouk ni, u yiribe njan ki mi nna.

⁷ Motana, gbiintir n maan na, n njaajab, ki daa tammii linba ki n yeeni na. ⁸ Bokitir a mōn nan li poo booru. A lek daa nakii u tammōb boori. ⁹ Li-i tee ki a tun nna, a leebe saa gaar baakir nba ki a mōk na, ki binba ki mōk ninbatinu na saa kpia, njan ki a daa tee bonbik. ¹⁰ Nigamme saa jii a mōkitir kur, ki faa daan tun linba na ji sii tee sōo yar. ¹¹ A sii dōo a kuun dōonu paake ki kurii, ki a gbanant fōot. ¹² Ki a ji saa yet a, “Bee ki n din ki tumii yami? Bee ki n din ki gaar kpaanii?” ¹³ N daan ki gbiint n wantteeb maami. N daan ki gbat turibi, ¹⁴ ki n la ki n dii fei yiama, paanu ni.”

¹⁵ Njaant ki a numm n gboo a mōn njaapoo, turin njoo kuukōoe a lomm. ¹⁶ Fi-i dōo nan poogamm ki maar waas, waas man kan somma siar. ¹⁷ A njaapoo waas-i kpaat, bi saa somm fine, njan li ki tee nigamm kaa. ¹⁸ Li paak, ii mōk parpeenn nan parmaasir nan a njaapoo nba ki a kōōno na. ¹⁹ U fant nan u njaatir tee nan piaro yar nae; njaant ki u ningorsin n tura parpeenn; njaant ki u lomm na n linta. ²⁰ N bija, bee ki a saa jii a lomm ki tur pooganō? Bee ki a numm saa gboo a loo njaapoo fanti? ²¹ Yennu laat faa tuun linba kur. Siaminba kur ki a saan, njan Yennu goriiiae. ²² Tondaano toonbiit tee baruko. U mōn toonbiite tuu nmat sooro nan laaur na. ²³ U tuu kpoe, kimaan u ki mi u mōn dianu. U liinsime saa jiiu ki saan nana kaauk ni.

6

Ki jiin kpaanii po

¹ N bija, a sak nan a saa gaar sōo pann ki pawa-a? ² A tiōn mōbonae soorani-i? Ki a mōsona na tee baruk ki turani-i? ³ Tōn, n bija, a ji be jōo man yikoo nie, njan faa saa teen bianjinba ki nyi leje na, saant u boor yian ki barimo ki wun nja-a. ⁴ A daa gōonti koo ki see foi kaawa. ⁵ Nyimin baruk na ni, nan nōōn koo piaro nba tuu paak waaro bianjinba na.

⁶ Gbannyakdamm, ii got languur binbej ki tumii yan. ⁷ Bi ki mōk bat, koo tōōndaano, koo yent saakōo, ⁸ njan bi bekaa bi jeet dijaan-yooe, ki tee siir ki guunt piar. ⁹ Gbannyakdaano saa jii yoo nlee kii dōo? Bia yooe ki u tan saa fiiri? ¹⁰ Gbannyakdaano tuu yete a, “N lek yaa man mun waame, n daa nyike maa n foi waan.” ¹¹ Njan waa daa dōo gōont na, namu saa pikino nan fat-tōo nae.

¹² Niib nba ki mōk nyōot, ki bia tee toonbiit damm nae lin ki faa fai. ¹³ Bi dia serimiie ki tuun nyina ki kpann leeb, ¹⁴ ki lorin bonbiir bi para ni yoo kur, ki baat nan daamii lokir kur po. ¹⁵ Linba na paak, mukisuk saa baarib, ki bi kan la li yoo, ki saa la dan bonchiann nba saa kpib.

¹⁶⁻¹⁹ Bona njanlore nba nae ki Yennu ki loon, ki kan mi saki. Njan tee:

garuk ningorsin,
 nan jerinn nba mək faak,
 nan nii nba kpi niib nba ki mək biiti,
 nan par nba lorin bonbiir,
 nan taa nba somm yian yian ki tuun toonbiit,
 nan siaradaano nba fa faak yoo kur,
 nan daano nba mək tukina u leeb sinsuuk ni.

Kpaanii ki jii bonchonchonsin po

²⁰ N bija, tumin linba ki a baa beta na, ki daa tammit linba ki a naa wanna na. ²¹ Ii dia bi mabona man yoo kur, ki njaan ki lii be a par ni. ²² A naa nan a baa wannu man saa gar a toonn, fi-i somm yoo nba, ki guua nyiok, ki bia teena kpaanii yonnu ni. ²³ Bi tumiiu man tee yentu nba nyiirie; ki bi nmakitu na saa fit wanna faa sii be bianjinba. ²⁴ Li saa fit ber pooyoona a boor ni, ki bia nyinna jaleeb poob nba piak bandakmaan na ni. ²⁵ A daa te ki a niok koo bi fant na ni, ki daa te ki bi nanyuk-ningorsin na tee baruk ki tura ni. ²⁶ Joo saa fit jii jantonn ki tan turo jeet waaminna, njaan niib njaapoo lomu njarin saa boont a faare.

²⁷ A saa fit wob muu a parbiir paak, njaan ki a tiat kan di muuwa-a? ²⁸ A saa fit somm musankona paak, njaan ki li kan pint a taawa-a? ²⁹ Li paak, li ninboj tee nan faa saa doo nan jaloo njaapoo nae. Wunba tun nna saa la tubdatuwa. ³⁰ Niib ki yisin nanyuko, li-i tee kon mako ki u jan jeeti; ³¹ njaan li-i tee ki bi sooro, see ki u ji pa waa jan linba na booru taar munlore, ki tur waa mək linba kur. ³² Njaan joo nba tuun bonchonchonn toonn, u ki mək yami, u kpan biir u moje. ³³ Niikura nan sanbiituk sii tee u yare, ki u fei kan mi gbenni; ³⁴ kimaan funfunn saa donn poosoro wutoor, ki u ji kii mək ninbatinu, u yaa wun tun jiiyo yoo nba. ³⁵ Poosoro na kan sak ki gaar siara paatii, ki piinii bia sii kaa ki maan u wutoori.

7

¹ N bija, ii tian linba ki n yet na, ki daa ban tammit maa beera a fan tun linba. ² Tumin nan maa yet bianjinba na, ki a sii mək manfoor. Ii dia n wannu na fanu nan faa guu a ninbina fanu bianjinba na. ³ Ii dia n tumiiu na yoo kur, ki sobir a par ni. ⁴ Jii yanfoon ki wuu tee a niipoo, ki jii bannu ki wuu tee a ninja. ⁵ Li saa nyinna jaleeb njaapoo weiu, nan pooyoona nba mək bandakmaan na ni.

Ki jii poochonchonn na po

⁶ N daan gorii n njaatakoru ni, ⁷ ki la naasinpaau nba ki bi yan ki chee, njaan ki bi ni ki n la yeno tee jatuk. ⁸ Njoo daan somm ki saa sonjar na gungont boor na nie, siaminba ki poosoo nna be. U daan gaar sonu nba kpia nan poo na njaake ⁹ daajook, ki soo ki li bonn na. ¹⁰ Ki poo na tooko. Poo na daan lia nan jantonn nae, ki daan tee serimii. ¹¹ U daan tee poo nba mək pare, ki bia ki tiin fei, ki somm sonjara paak yoo kur, ¹² koo ki see lotii ni ki guu, yenn yoo ki u guu sonjara ni, ki leer yoo mun ki u be dai ni. ¹³ U daan kakin joo nae, ki baro, ki got u numpo, njaan yet a, ¹⁴ "N mann n maruj dinna, ki maruj manj nant be. ¹⁵ Li paak ki n nyii loona, ki lin loma ki tan la-a nna. ¹⁶ N jii chabnann chinchenn nba nyii Ijiipt nae, ki lat n gado paak, ¹⁷ ki mii tulaarii nba ki bi yir mir, nan sinamonn, nan alos na li paak. ¹⁸ Baat na. Njaan ki tin nian leeb nyiok na kur, ki ti para sii mei nan leeb. ¹⁹ N soro kaa njaak ni. U yaat saan tinsiaka. ²⁰ U jii likiri bonchiann. U saa teen bakoi njanlee li powa." ²¹ Li paak, poo na bandakmaan na daan nyann joo na, ki u sak u momant manj. ²² Li yoo na ki joo na ji waa poo na ki saa, nan baa tuu saa nan naajak a bin kpiu, koo piaro nba tuu mobit ki saa sik baruk ni bianjinba na, ²³ siaminba ki peenu saa nmuu saaro. U daan tee nan noon nba tuu yuuk ki saa koo laauj niij nae, u ki mi nan u manfoor be danj ni.

²⁴ Motana jik, n waas, gbiintir man, ki gbat linba ki n yeen na. ²⁵ A daa te ki a niok koo li poo booru ni; a daa waa u sonii. ²⁶ Poo manj biir jab bonchiann, ki bia kpai jab bonchiann, ki soo kan fit wann bi kanni. ²⁷ Li-i tee ki a saa poo manj njaak, a tok kpeentij sonue. Li ki fok nan kuumi.

8

Ki jii yanfoon dontir po

- ¹ Gbiintir man. Yanfoon yi,
 ki bannu donn u kunkor ki ti gbat.
- ² Yanfoon too kunkona nba kpia nan sonjouk,
 ki bia see sontaana ni.
- ³ U be doo na tammoi boor, ki biak li gana na,

- ɲaan yi ki yeen a,
 4 "N barimie. N yi sɔɔ kur nba be tiŋ na paak.
 5 I daa tee waase-e? Tumiin saakab binbeŋ.
 I tee jatite-e? Tumiin yan man.
 6 Gbiintir n barɲanii nba na; maa beeri linba kur tooke.
 7 Linba ki n yeen na tee barmɔniie; n ki loon faaki.
 8 Maa yeen linba kur tee barmɔniie,
 li siar kaa ki tee faak koo kpinkpannii.
 9 Binba mɔk yanfoon na, li kur yeene ki turib;
 ki binba mɔk bannu na, siar ki dɔɔkibi.
 10 Gant n kpaanii na, ɲaan nyik salimpeena;
 gant bannu, ɲaan nyik salimmɔna.
 11 "Mine tee yanfoon.
 N ɲan ki gar tanbinyinyira nba daauk paar nawa;
 siar kaa ki a saa fit jii ki bikin nanimi.
 12 Mine tee yanfoon, ki mɔk ninyentir nan bannu
 nan dudukit nba fit gani linba ɲan.
 13 Fi-i baakit Yennu, li tee fi nan toonbiite.
 N ki loon karinbaanii nan dont-n-mɔɲ nan toonbiit sɔniɪ,
 nan faak mɔbɔna.
 14 Mine lorin lora ki bia tuun lora maŋ.
 N mɔk bannu, ki bia mɔk paŋ.
 15 Mine sommit kpanbara ki bi dia doi,
 ki te doi diateeb sent sennii nba ɲan.
 16 Doo diateeb nan toontunna saakab
 nan nijaana kur nba be tiŋ na ni dia doi nan n sommire.
 17 N loon binba loonin nae; wunba lomin see ki u lan.
 18 N dia mɔkint nan baakir nan nyɔɔt nan nyannu a man turi.
 19 Faa saa gaar linba n boor na ɲan ki gar salimmɔna
 nan salimpeenawa.
 20 N somm popeensin sɔnu na nie, ki waa barmɔnii sɔnu na,
 21 ki teen binba loonin na mɔkint ki gbeent bi ɲei nan gor.
 22 "Yennu din sint ki nan mine;
 u toonn pinpiik tee mine yaayoo niwa.
 23 Min yanfoome ki Yennu din nan sinsinn
 ki sɔɔ siar daa kaa, ki tan fit nan durinya na.
 24 Bi din marin ki sɔɔ ki mɔkgbeŋa daa kaa.
 Li yoo na ki nyuntona bia daa kaa.
 25 Bi din marimewa ki tan fit nan jojaana nan kunkona.
 26 Yennu din tan naan tinii
 nan tanbiinii nba be durinya na ni ki sɔɔ min be-e.
 27 N din be yoo nba ki u jonn sanpaak na,
 nan yoo nba ki u te ki yiar dɔɔr sanpaak
 nan mɔkgbeŋir sinsuuk ni na,
 28 nan yoo nba ki u tabin sanpagbɔuŋ sanpaapo na,
 nan yoo nba ki u loot mɔkgbeŋir tona na,
 29 nan yoo nba ki u yet nyun nba be mɔkgbeŋir ni na
 a lii mi ki lin do gar waa wann bianinba na.
 N din be yoo nba ki u bir tingbɔuŋ na fiakir.
 30 N din be u boor ni ki tee u ɲmakit-tɔɔ,
 ki tee u daar kur kpinkpammuk,
 ki n mɔk parpeenn nan maa be u boor na,
 31 ki mɔk parpeenn nan durinya,
 ki n par bia mei nan nisaarik benu.
 32 "Mɔtana, nipaauŋ, gbiintir man.
 Tumiin maa yeeni linba na, ki i sii mɔk parpeenn.
 33 Gbiintir linba ki n wanti na.
 Ii sub man, ki daa nyikitor.
 34 Wunba gbiin n maan ki be n ɲaayanɲir gann boor
 ki guu yoo kur, u sii mɔk parpeenne.
 35 Daano nba lan, u la manfoore na,
 ki Yennu sii mɔk parmaasir nanaɔ.

³⁶ Daano nba ki lan, u tur u moŋe dan, wunba ki loonin, li yoo loon kuume.”

9

Ki jiin yanfoon nan jatii po

¹ Yanfoon maa u ŋaak ki teen toota ŋalore. ² U kpii bonkobuko, ki teen jaamm siir, ki ŋmat dabooru booru, ki toon jeet nan daan na kur teebul paak, ³ ŋaan ji tun u toontunna nba tee bonpoi na, a bin nyi ki saan doo sinsuuk ni ki yiin niib a, ⁴ “Yimm nba ki mi siar na, ii baat na man,” ki bia yet jati na a, ⁵ “Baat man ki tan di n jeet na, ki bia nyu tilooŋa daan nba ki n poŋ ŋmata na. ⁶ Nyikin niib nba ki mi siar na weiu, ki la manfoor. Li tok yanfoon sɔnu.”

⁷ Fi-i ŋmakit niib nba tee dont-n-moŋ damm, bi sii sukiaae. Fi-i kpaan toonbiit damm, a saa la danje. ⁸ A daa ban ŋmakitir dont-n-moŋ daano, u sii nama li paake. ŋaan li-i tee ki a ŋmakit yandaano, u saa tura baakire. ⁹ Linba kur ki a wann yandaano, li tuu ŋamm pukino subiniie. Linba kur ki a wann popeenn daano, li tuu ŋamm pukino bannue.

¹⁰ Ki tin Yennu jaŋmaanii, ŋanne tee yanfoon pinpiik. Li-i tee ki a mi Kasii Daano na, a mok bannu. ¹¹ Yanfoon saa ŋamm pukina bina a manfoor ni. ¹² Li-i tee ki a mok yanfoon, fine saa di li nyoot, a mun bia kii yet yanfoon, fine saa di li biak.

¹³ Liisin tee nan poo bartooruk nba ki mi siar, ki bia ki tiin fei nae. ¹⁴ Poo man kaar u ŋaak tammob nie, koo doo na sinsuuk ni, ¹⁵ ŋaan ji yi niib nba gaar na, binba gbaa nan bi toona na a, ¹⁶ “Baat man, yimm nba ki mi siar na,” ki yeen jati na a, ¹⁷ “Nyunjankame man, ki jejankat nyakii.” ¹⁸ Binba ki u nyannib na ki mi nan niib nba saa u ŋaak ni na tuu kpoe, ki binba ŋarin poŋ kooŋa na ji be kpeentiŋe.

10

Ki jiin Solomonn barjokit po

¹ Linba nae tee Solomonn barjokit:

Waas nba mok yan te bi baanba para mei bi paake, ki bonjata na teen bi naanba parbiir.

² Mokint nba ki a tokin faak sɔnu ki lon na kan tura nyooti, ŋaan popeensin binbene saa tura manfoor.

³ Yennu kan ŋaan ki kom n soor binba tee niŋamm na, ŋaan u saa te ki binba tee toonbiit damm na n koŋ baa loon linba.

⁴ Fi-i tiin gbannyakir, namue saa soora, ŋaan toontumue saa te ki a mokit.

⁵ Niro nba mok yan tuu jaan jeet li-i beer yoo nbae; li tee feie nan fii goont jejaan-yoo.

⁶ Niŋamme sii laat piisin. Toonbiit daano mobona baat nan kpikpiruko.

⁷ Bi saa tiar toonŋana damm po, ki li tee piisime, ŋaan li kan yukir ki bi saa tamm toonbiit damm na po.

⁸ Niib nba mok yame gaan kpaanii, ki niib nba piak jatii saa la biiru.

⁹ Niŋamm nae mok tinnu nan bunborboor, ŋaan fai damm na faak saa nyi paanu.

¹⁰ Daano nba ki nyint barmonii baat nan daamiie, ŋaan wunba piak barmonii yeenin ni baat nan parmaasire.

¹¹ Niŋano mobona tee manfoor bunbunne, ŋaan ki toonbiit daano mobona baat nan kpikpiruk.

¹² Nan baat nan daamiie, ŋaan ki lomm dokint biit kur.

¹³ Subin damm piak yanbariie, ŋaan ki jati ŋarin jaŋ nan tubdatu.

¹⁴ Yandaano yoo kpaan yanfoon nba kur ki u saa fit lae, ŋaan jati-i piak yoo nba, daamii ki fok nan baaru.

¹⁵ Gor guu mokitoe, ki namu biir nandaano.

¹⁶ Toonŋana paaug tee manfoore, ŋaan ki toonbiit ŋarin baat nan kuun.

¹⁷ Niib nba gaan kpaanii na sii mok manfoor, ŋaan binba ki saak nan bi biira na be dan ni.

¹⁸ Wunba kur borii nan tee faak daano, ki wunba kur moontir sanjaauŋ tee jatuk.

¹⁹ Fi-i piak bonchiann, a saa tun yanbomma. Li-i tee ki a mok yan, a sii ŋmine.

²⁰ Niŋano mobona tee nan salimpeena nae, ŋaan tondaano dudukit ki mok nyoot.

²¹ Niŋano mobona saa tur niib bonchiann nyoot, ŋaan a moŋ liinsin saa fit kpia.

²² Yennu piisime te ki a mokitir, ŋaan a moŋ toontunchioŋ kan fit te ki a mokiti.

²³ Li tee jatiie nan fii mok kpinkpammuk, fi-i tun kpet. Subindamm para mei yanfoon toonn paake.

²⁴ Yentinna laat baa loon linbae, ŋaan ki toonbiit damm na ŋarin laat baa mantik tiin linba.

²⁵ Wonpaaruku baar, li tuu jii yanbøndamm nae ki yaat namm, njaan niñamm na njarin laat tinnue yoo kur.

²⁶ A daa ban te ki gbannyakdaano tuun siar ki teenani, u sii tee nan damiituk nae a nyana paak, koo nan munyuuk na a ninbina ni.

²⁷ Sakin Yennu mɔb, ki a sii mɔk manfofoouk. Yanbøndamm na tuu kpoe, ki bi yoo daa ki baari.

²⁸ Niñamm dindann teemm kpinkpammuko, njaan nibiit njarin ki laat siari.

²⁹ Yennu guu binba tee niñamm nae, njaan biir binba tuun bonkpeta na.

³⁰ Niñamm na sii mɔk linba guube yoo kur, njaan toonbiit damm na njarin kan biar tin na ni.

³¹ Niñamme piak yanfomaan, njaan jerinn nba piak bonbiir saa muuwa.

³² Niñamm mi bonnjann paku, njaan toonbiit damm na njarin piak linba teen danje yoo kur.

11

¹ Yennu ki loon niib nba dia faak bikina. U mɔk parpeenn nan barmɔnii bikinae.

² Niib nba tee karinbaandamm na saa di feie yiama; sikin-n-mɔŋ baat nan yanfoome.

³ Li-i tee ki a njan, barmɔniie nmakitira; niib nba ki piak barmɔnii, bi mɔŋ faake tuu tan biirib.

⁴ Mɔkint kan tura sommir a kuun daari, njaan a binbenɲanje saa tinna.

⁵ Binbenɲansime saa tur niñano manfoor nba tee dafur, njaan toonbiit damme tuu baar nan bi mɔŋ baak.

⁶ Binbenɲansin tint binba tee barmɔnpakira, njaan binba ki piak barmɔnii na, bi mɔŋ ninfokime tuu soorib nan baruk na.

⁷ Toonbiit damm-i kpo, bi dindann tuu kpo namme. A dudukit-i gaa mɔkint paak, li tee yanne.

⁸ Yennu tuu nyinn niñamm daamii nie, njaan ki lin baa nibiit na paak.

⁹ Niib nba ki tee yentinna, bi pinpakit saa fit biira, njaan niñamm yanfoome saa tinna.

¹⁰ Niñamm-i mɔkitir, bi doo tuu mɔk parpeenne, njaan nibiik-u kpo, niib tuu mɔk kpinkpammuko.

¹¹ Niñamm-i teen piisin doo paak, doo maŋ tuu teen digbanjaanne, njaan nibiit mɔbona saa fit te ki doo n baa.

¹² Li tee jatiie nan fi piak kii biir leeb. Li-i tee ki a mɔk dudukit, a sii nmine.

¹³ A kan fit teen sanjaanjanoo yada nan maborkaa, njaan a sii fit mɔk parbifaant nan daano nba tee barmɔnpakira.

¹⁴ Digbann nba ki mɔk tɔondamm nba njan, li saa baae. Kpaanteeb bonchiann tee nyannue.

¹⁵ Fi-i sak a a saa pa saamo pann, a tan saa bui koo njaan. Fi-i kii kɔon a nuu leje njan.

¹⁶ Poo nba mɔk ninbatinue laat baakir, njaan poo nba ki mɔk binbenɲan tuu di feie.

¹⁷ Niro nba tee gbannyakdaano kan ban la likirii, njaan wunba yiab u mɔŋ paak mɔkitire.

¹⁸ Fi-i tee burchimo, a tee a mɔŋ nante. Fi-i tee tondaano, a teen a mɔŋe dan.

¹⁹ Nitont ki laat siara nyoot, njaan li-i tee ki a tuun linba njan, see ki a tan gaar li paaok.

²⁰ Daano nba dukii a wun tun linba njan sii mɔk manfoor, njaan daano nba ki u nunii mon nan toonbiit tumu saa kpowa.

²¹ Yennu ki loon niib nba mɔk toonbiit dudukit na, njaan u loon binba tuun toonjanae.

²² I mi nan nibiit na saa la tubdatuwa, njaan ki niñamm na n nyi li ni.

²³ Poo-i fan njaan ki mɔk dudukɲant, u tee nan baa tuu jii salinban ki tuun doorik miar ni nae.

²⁴ Linba ki niñamm loon yoo kur na, li joontu tee nante. Nibiit na-i la linba ki bi loon yoo nba, soɔ kur wutoor tuu doe.

²⁵ Nisiab dia bi likirii ki piine, njaan mɔkitir saa; ki leeb mun wuun njaan bia be namu.

²⁶ Njaant ki a nuu-ii yaa, ki a saa do nyoot. Sommit leeb, ki a saa la sommir.

²⁷ Niib piak ki sarikit daano nba borii jeet, ki guu li daauk n doe, njaan piak dont daano nba nyint koi.

²⁸ A dudukit-i njan, bi sii chorimae, njaan fi-i loon daamii, a saa la njanne.

²⁹ Binba ki bi dudukit gaa bi gor paak na saa siir nan piar tituut nae, njaan ki niñamm na mɔk nyoot nan siok tituut na.

³⁰ Binba baat nan daamii bi njaanteeb paak tan kii mɔk siari.

³¹ Niib nba tee jatit na sii tun tee daabae yandamm boor.

³² Binbenɲansin teen manfoore, njaan ki kpikpiruk yaatir nann.

³³ Binba tee niñamm na saa la linba njan namme tingbouŋ na ni, li paak, i mi nan binba tee tondamm nan yanbøndamm na tan saa la tubdatuwa.

12

¹ Binba loon bannu na-i tun kpetir, ki a n̄makitib, bi tuu gaare. Li tee jatiie nan fan yêṭ n̄makitu.

² Yennu par peen niṅamm paake, n̄aan biir damm nba lorin bonbiir na.

³ Toonbiit kan tura setṅanu, n̄aan niib nba tee popeenn damme see fanu.

⁴ Poo nba m̄ok binbenṅaṅe tee u s̄oṛo parbifaant nan kpinkpammuk; n̄aan poo nba dint u s̄oṛo fei tee nan dindiik nae u s̄oṛo kpaba ni.

⁵ Niṅamme saa dia-a fanu, n̄aan tondamm na n̄arin loon bin kpannae.

⁶ Toonbiit damm m̄obona tee kuume, n̄aan ki yentinna m̄obona tee manfoor ki teen binba ki bi lorin bonbiir bi paak na.

⁷ Toonbiit damm tuu tan baee ki bi naakuut kur n boont, n̄aan yentinna na n̄arin, bi naakuut ȳoṛ see-e.

⁸ Li-i tee ki a sub, bi sii piakae; li-i tee ki a tee bonliinj, niib sii jakinae.

⁹ Li n̄an ki fii tee tarik kii tuun a poor paak, ki gar fan teen a m̄oṅ nijaann, n̄aan be kon.

¹⁰ Niṅamm tuu dia bi bonkobit fanue, n̄aan nibiit ton nan bi bonkobite.

¹¹ Kpaar̄o nba tuun toonn fanu, u m̄ok jeet ki di, n̄aan li tee jatiie nan fan biir yoo kii tuun toon-yana.

¹² Linba ki nibiit loon bin tun tee toonbiite, n̄aan niṅamm na see fanue.

¹³ Nibiit m̄obona tuu soorib nan baruk nae, n̄aan niṅamm na nyint bi m̄oṅ daamii ni.

¹⁴ A paaok saa nyi a toona nan a pinpakit nie; a saa la linba n̄an nana.

¹⁵ Jatit dukii a bi m̄ok m̄oniie yoo kur; n̄aan niib nba sub, bi gbiintir kpaaniie.

¹⁶ Jatuk wutoor-i doo yoo nba, u tuu te bin banne yama, n̄aan subindamm tuu gaar sukite ki n̄min.

¹⁷ Li-i tee ki a pak barm̄onii, mam̄omm tuu baare, n̄aan li-i tee ki a faar faak, mam̄omm ki nyi paanu.

¹⁸ M̄obona nba kaa nȳoṛ saa n̄maar ki teena dar̄ nan jukbanjiak nae, n̄aan yanfoon m̄obona saa fit teb.

¹⁹ Faak ki wei, n̄aan barm̄onii n̄arin ȳoṛ be-e.

²⁰ Binba lorin bonbiir, n̄amme tuu tan k̄oṛ leṅ, n̄aan binba tuun toonṅana m̄ok parpeenne.

²¹ Bonbisiar kan teen niṅammi, n̄aan nibiit na n̄arin ki m̄ok siar ki ji pukin daamii po.

²² Yennu ki loon faak damme, n̄aan ki u par mei binba gbeent bi m̄osona na paak.

²³ Niib nba sub ki want baa mi linba, n̄aan jatit n̄arin tuu m̄oṛnt bi jatiie.

²⁴ Fi-i loon toontumu, a sii m̄ok yiikooe, n̄aan gbannyakir n̄arin saa teena daabire.

²⁵ Daamii saa fit faa a parmaasir, n̄aan ninbatinu m̄obona saa tura parpeenne.

²⁶ Niṅan̄oe tee u ȳoṛ n̄makit-t̄oṛ, n̄aan sonu nba ki nibiit t̄ok na, bi tuu tan bote.

²⁷ Fi-i tee gbannyakdaano, a kan ban la linba ki a looni, n̄aan fi-i loon toonn, a saa la gor.

²⁸ Popeenn binbeṅe tee manfoor s̄onu; ki toonbiit tumu tee kuun s̄onu.

13

¹ Bik nba m̄ok yan tuu gbiint u baa kpaaniie, n̄aan karinbaandaano n̄arin ki saak nan u tun kpet.

² Niṅamm saa la nȳoṛ baa piak linba paak, n̄aan fai damm n̄arin loon toonbiit tumue.

³ Soot a m̄oṅ nan faa piak linba ki lin ḡoṛ a manfoor. Wunba piak yana yana biir u m̄oṅe.

⁴ Gbannyakdaano-i lekii loon bonsiar bianṅinba, n̄aan u kan ban la li bont. Wunba loon toonne saa la linba kur ki u loon.

⁵ Niṅamm ki loon faak, n̄aan nibiit m̄obona baat nan parbiir nan feie.

⁶ Popeensime saa ḡoṛ binba ki tuun biit na, n̄aan toonbiite baat nan yanb̄ondamm baak.

⁷ Nisiab kpann nan bi tee m̄okitae, n̄aan ki m̄ok siari; siab tee nan bi ki m̄ok na n̄aan m̄ok m̄okint bonchiann.

⁸ M̄okit̄oṛ tuu jii u likiriie ki tinn u manfoor, n̄aan s̄oṛ ki daamii nandaano.

⁹ Popeenn damm tee nan yentu nae ki nyiiri, ki toonbiit damm tee nan fitir nba tuu kpeent na.

¹⁰ Karinbaanii baat nan daamiie; fi-i m̄ok yan, li n̄an ki a boi kpaanii po.

¹¹ Faa saa m̄okit dafur bianṅinba, nnae ki a tan saa k̄oṅir. Li n̄an fan tun ki la faraewa ki fit m̄okit, ki a m̄okint na sii pukii.

¹² A dindann-i biir, a par tuu biire, n̄aan faa loon linba-i tun, a tuu m̄ok parpeenne.

- ¹³ Li-i tee ki a yêť kpaanjanii, a saa la daamiie; sakin kpaanii ki lin tinna.
- ¹⁴ Yandamm wannu tee manfoor bunbunne, ki saa somm ki tinn a manfoor yoo nba ki a be ninboŋ ni.
- ¹⁵ Bannteebe laat baakir, ŋaan binba ki bi kan fit teenib yada na ŋarin tok biiru sonue.
- ¹⁶ Yandamm tuu dukinewa ki tun, ŋaan binba tee jatit na ŋarin m̄ontir bi jatiie.
- ¹⁷ Toonii nba ki ŋan baat nan daamiie, ŋaan binba ki a saa teemm yada na baat nan parmaasir.
- ¹⁸ Daano nba ki loon tumiiu sii be namu nan fei nie, ŋaan wunba gbiintir ŋmakita laat baakire.
- ¹⁹ Fi-i loon linba ki tan lar, li tuu man bonchiann. Niib nba ki m̄ok yame ki loon bin nyik toonbiit tumu.
- ²⁰ Ii tokii nan yandamm, ki a saa la yan. Li-i tee ki a soor jatit ȳosi, a saa la dan̄e.
- ²¹ Toonbiit damm laat daamiie baa be siaminba kur, ŋaan niŋamm na saa la nȳot nba tee bonjana.
- ²² Niŋamm tent faare ki guunt bi yaaboona, ŋaan yanbondamm m̄okint saa saan popeenn damm boore.
- ²³ Tiŋ nba ki bi ki koo na, jeet bo saa nan lej bonchiann ki tur nandamm, ŋaan ki nitont na ḡorir ki li d̄o.
- ²⁴ Fi-i kii daar a bik tuba yoo nba ki u biir na, a ki loono i na, ŋaan wunba loon u bik tuu ŋmakitir̄e.
- ²⁵ Popeenn damm m̄oke ki di yoo kur, ŋaan toonbiit damm ŋarin be kome yoo kur.

14

- ¹ Poob nba m̄ok yame maa ŋei, ŋaan poojata ŋarin bet ŋeie.
- ² Ii tee niŋano ki lin wann faa baakit Yennu bianjinba, ŋaan a binben-i bi, li saa wann faa ki baakit Yennu bianjinbae.
- ³ Jatuk karinbaaniie te ki u piak bonchiann, ŋaan yandaano m̄obonae guu-u.
- ⁴ Fi-i kii m̄ok naakookii, a b̄or sii be yanne, ŋaan fi-i m̄ok naakookii li saa gbee nan jeete.
- ⁵ Barmonii siara daano ki fa faaki, ŋaan faak siara daano ŋarin ki piak monii.
- ⁶ Binba tee dont-n-m̄oŋ damm kan mi bann siari, ŋaan niib nba tee yandamme bant yian.
- ⁷ Bokitir a m̄oŋ nan niib nba tee jatit na, kimaan bi ki m̄ok siar ki saa wanna.
- ⁸ Bee ki subindaano m̄ok yanfoomi? Kimaan u mi linba ŋan nan tumu. Bee ki niro nba tee bonliiŋ m̄ok liinsimi? Kimaan u dukii nan u mi bont kure, ŋaan ki ki mi-i.
- ⁹ Niib nba tee jatit na-i tun bonbiir, ŋaan li ki daamiib; niŋamm ŋarin tuu boi nyikinshab poe.
- ¹⁰ A kpinkpammuk tee a m̄oŋ yare, ki a parbiir tee a m̄oŋ yar; sō kaa ki a saa chent nano.
- ¹¹ Bi saa yeer toonbiit daano ŋaake ki gbenn, ŋaan niŋano ŋaak n biar see.
- ¹² Sonjouk nba ki a dukii a li ŋan na, ŋaan li ki koo li saa kuun ŋaake.
- ¹³ Laat tuu d̄okin parbiire waan, ŋaan parpeenn-i yaat yoo nba, parbiir bee yoo kur.
- ¹⁴ Nibiit na saa la linba jaŋ namme; niŋamm saa la bi toona paauk.
- ¹⁵ Jatuk tee bont kur yadae, ŋaan yandamm ŋarin gorii bi taabanae.
- ¹⁶ Niib nba m̄ok yan tuu soor bi m̄oŋe ki nyi daamii ni, ŋaan binba tee niliinii na ŋarin tuu gbar bi m̄oŋ dianue, ki tuun yana yana.
- ¹⁷ Niib nba tee wutobiit damm na tuun jatiie; ŋaan niib nba m̄ok yan tuu ŋmin soon nnae.
- ¹⁸ Binba ki mi siar na tuu la linba jaŋ namme bi jatii paak, ŋaan yandamm ŋarin tuu la nȳot nba tee bannue.
- ¹⁹ Nibiit na tan saa gbaan niŋamm na toonn, ki sakin bi m̄oŋ ŋaan miarib a bin timm ninbaauk.
- ²⁰ Sō ki loon nandaano, nan u nikpiimma gbaa ŋaan bi ki loono, ŋaan m̄okita na ŋarin m̄ok ȳosnbae bonchiann.
- ²¹ Li-i tee ki a loon fii m̄ok parpeenn, fii sommit binba tee nandamm na; li tee yanbomme li-i tee ki a sian sō.
- ²² Li-i tee ki a tuun linba ŋan, a sii m̄ok lomn nan baakir a leeb boor, ŋaan fi-i tuun bonbiir, li tee kpetire.
- ²³ Fi-i tuun toonn, a sii laat a daar diisire, ŋaan fi-i kar ki faa labaar, a sii tee nandaano.
- ²⁴ Yandamme do yanfoon nȳot, ŋaan jatit na ŋarin, bi jat toonae want baa tee binba.
- ²⁵ Siara daano-i pak barmonii, u tuu tinn manfoae; ŋaan wuu faar faak, u tukint niibe.

²⁶ Ki tin Yennu janmaanii, ñanne saa tur fin nan a ñaateeb parmaasir nan yamani binberj.

²⁷ A loon ki a nyi kuun ni-i? A tin Yennu janmaanii, ñanne tee manfoor bunbunn.

²⁸ Bat niib nba yab bianjinbae want u naan pañ nba tee; bi-i kaa, u kii tee soo.

²⁹ Fi-i be soon nna, fine mək yan, ñaan a wutoor-i do yian yian, li want a jatii nba tee-e.

³⁰ Pardoonn teen gbanant laafiae, ñaan funfunn ñarin tee nan dindiik nae.

³¹ Li-i tee ki a mukis nandamm, a sukii Yennu nba namm nae; ñaan fi-i tiin nandamm ninbaauk, li wann nan a baakit Yennu-e na.

³² Tondamm toonbiite tuu baar nan bi moñ baak, ñaan niñamm na ñarin tuu la fatue, kimaan bi ñamm paak.

³³ Subindamm dudukit kur mək yanfoome, ñaan jatit na ki mi siar ki jiin yanfoon po.

³⁴ Popeensime te ki doo kpaatir; ñaan yanboomm ñarin dint doo feie.

³⁵ Toontunna saakab nba tuun fanu na, ñamme ki kpanbara para mei bi paak, ñaan daar binba ki tuun bi toona fanu na tuba.

15

¹ Soon nna gatu maakit wutoore, ñaan ki kunkochiok dont wutoor.

² Yandaano-i pak yoo nba, bannu tuu chat nakine, ñaan jatuk ñarin tuu fu fuute.

³ Yennu laat linba tuun lokir kur po, u gorii linba ki ti tuun kur, laa ñan koo laa bi.

⁴ Parmaasir mɔbonae teen manfoor, ñaan tonu mɔbona ñarin teen a seek dane.

⁵ Li tee jatiie nan fan yêt linba ki a baa wanna na, li ñan ki a gaar a baa ñmakita.

⁶ Popeenn damm məkint yoo be-e, ñaan toonbiit damm na ñarin koñit bi məkinte, daamii-i baar yoo nba.

⁷ Yandamme baat nan bannu, ñaan jatit ñarin ki baat nan siar.

⁸ Yennu tuu mək parpeenne, niñamm-i meio yoo nba, ñaan ki loon toonbiit damm maruñ nba ki bi teeno na.

⁹ Yennu ki loon toonbiit damm sonu nba ki bi tok na, ñaan loon binba tuun linba took na.

¹⁰ Fi-i yêt Yennu sonu na tokinu, u saa dat a tubir bonchiann. Fi-i yêt ñmakitu, a saa kpoe.

¹¹ Kpeentij gbaa, ñaan siar ki dook Yennu nan wun bann linba be leñj, ki niib ji saa teen nlee ki boɔ bi dudukiti?

¹² Dont-n-moñ damm ki ban loon ñmakitu; bi kan mi boi binba tee yandamm na ki bin turib kpaanii.

¹³ Niib-ii mək parpeenn, bi tuu laa mɔmiime, ñaan yoo nba ki bi mək parbiir ki bi ji gorii ninbiik.

¹⁴ Yandamme loon tumiiu; ñaan bonliinii na ñarin, bi numm gboo jatii nba ki bi mək nae.

¹⁵ Nandaano binberj tee beribuko yoo kur, ñaan niib nba mək parpeenne laat manfoor manu.

¹⁶ Fi-i tee yentinnɔ ñaan tee nandaano ñan ki gar fi-i tee mokitoo ñaan kii be daamii ni.

¹⁷ Fi-i di kpinafaat nan niib nba ki a loomm, ñanne ñan ki gar siaminba ki bi ñman naajakpamma ñaan ki nanj be leñj.

¹⁸ Wutoo nba do yian yian baat nan mɔnioko, ñaan ki sukuru baat nan parmaasir.

¹⁹ Li-i tee ki a tiin gbannyakir, a sii tookit bonpaarae lokir kur po, ñaan fi-i tee niñano a kan la daamii.

²⁰ Bik nba mək yan teen u baa parpeenne, ñaan bik nba tee jatuk yisin u naae.

²¹ Niib nba tee bonliinii na mək parpeenne nan bi jatii toona nba ki bi tuun, ñaan subindamm ñarin tuun linba tooke.

²² Gaat kpaanii ki lin somma, ki a nyann, ñann-i kaa, a saa baawa.

²³ Fi-i pak mɔbonn nba took yoo nba jan, li tuu mək parpeenn.

²⁴ Niib nba mək yan tok manfoor sonue, bi ki tokii kuun sonu.

²⁵ Yennu saa bit karinbaandamm ñei, ñaan guur pakook məkint.

²⁶ Yennu ki loon dudukiiiti, ñaan u par mei mɔbonjana paake.

²⁷ Fi-i tokin toonbiit sonu a fan lon məkint, a saa baar nan daamiie a ñaateeb paak. A daa gaan fobit piinii ki a manfoor n fokit.

²⁸ Niñamm tuu dukinewa ki fit tur gatu. Nibiit tuu tur bi gatue yiama, ñaan li baat nan daamiie.

²⁹ Niñamm-i mei Yennu yoo nba, u gbiine, ñaan yéen nibiit miaru.

³⁰ Niib-i laa mɔmiin, li tuu tura parpeenne, ki labanann teena pardoonn.

³¹ Fi-i gbiin yoo nba ki bi ηmakitira, fine mək yan.

³² Fi-i yēt tumiiu, a teen a mɔŋe daŋ. Fi-i sak ηmakitu, a saa la yan bonchiann.

³³ Fi-i baakit Yennu, li tee li yur po tumiue. See ki a sikin a mɔŋ sinsinn ki lian fit la jirima.

16

¹ Ti saa fit lor ti lora, ηaan Yennu-e dia mɔbonjoontik.

² A saa fit dukin nan linba kur ki a tuun na took, ηaan Yennu-e saa bu a par ni bibikit buut.

³ Boin Yennu ki wun teen piisin a lora paak, ki fan fit tun nann fanu.

⁴ Yennu nba nan linba kur mək paake, ki toonbiit damm joontu tee kuume.

⁵ Yennu ki loon binba tee karinbaandamme, u kan mi ηaan ki bin nyi tubdatu ni.

⁶ Li mək lomm nan barmɔnpaku, ki Yennu n nyik chab a yanbɔmm. Fi-i sak Yennu mɔb, bonbisiar kan teenani.

⁷ Fi-i pent Yennu par, u tuu te ki a datai ji tee a yɔɔsnbae.

⁸ Fi-i mək barmɔnii məkint waaminna, li ηan gar fi-i mək fobit məkint saama. ⁹ A saa fit lor lora, ηaan Yennu-e tee a ηmakit-tɔɔ.

¹⁰ Bat piak nan yiikojaanne, linba ki u piak ηane yoo kur.

¹¹ Yennu loon barmɔnii jaŋa nan bikinae, ki bont kur daauk-i waa leer.

¹² Kpanbara ki saak toonbiit, kimaan barmɔndianu teen doo paŋ.

¹³ Bat loon wun gbat linba tee barmɔniie, ki binba piak barmɔnii maŋ ki u loonib.

¹⁴ Daano nba mək yan yiabe a bat par-ii peen, li-i tee bat wutoor doo, li ki gar sɔɔ n kro.

¹⁵ Bat-i tur u sommir, li tee nan sayuŋ nba tuu baar nan saak nae, li nie ki manfoor be.

¹⁶ Fi-i mək yanfoon nan bannu, li ηan ki gar salimmɔna nan salimpeenawa.

¹⁷ Binba tee niŋamm na somm sɔnu nba ki mək biite, li paak, ii gorii faa saa siaminba po ki lin tinn a manfoor.

¹⁸ Dont-n-mɔŋ baat nan biirue, ki karinbaanii baat nan baak.

¹⁹ Fi-i sikin a mɔŋ ηaan be namue ηan ki gar fi-i tee karinbaandamm na yeno, ki fin nan ηamm chentir fatuk bona.

²⁰ Biiintir linba ki bi wanta na, ki a saa la nyannu. Teent Yennu yada ki a sii mək parpeenn.

²¹ Niro nba tee yandaano, bi banto u maan paku nie. U mɔbona nba man bianjinba, li bia daak niib nnae.

²² Yanfoon tee manfoor bunbunne ki tur binba sub, ηaan fi-i yiab a fan baar nan ninyentir tur niib nba tee jatit, a biir a yooe.

²³ Binba tee yandamm tuu dukinewa, ki tan pak, ki linba ki bi yet na ji tuu dat niib dudukit ki saan nann bi boore.

²⁴ Lomm mɔbona tee nan siat nae, fi-i lemm ki li man, ki bia teena laafia.

²⁵ Sɔnu nba ki a dukii a li ηan nan tɔkinu na, ηaan li ki gar sɔnu maŋ saa kuun ηaake.

²⁶ Jeet niɔŋo tuu te ki toontunno tuun toonn bonchiann, kimaan u loon wun la jeet nba saa jaŋɔe.

²⁷ Toonbiit damme loon sɔnii a bin biir leeb, bi mɔbona tee nan muyeruk nae.

²⁸ Nitonte lin nan sanjaaun, ki baat nan daamii ki biir yɔɔs.

²⁹ Tondamme kpann bi yɔɔsnba ki kɔontib ninbɔŋ ni.

³⁰ Niib nba laa momiin ki nyiitir nyana a paak, ki dia serimii ki tee nyina na, a gotib fanu, bi lor bonbisiara.

³¹ Manfofoouko tee popeendaano nyɔɔt; ki yukapeenii tee baakir fokirik.

³² Fi-i mək sukurue ηan ki gar fi-i mək yiikoo. Fi-i fit dia a mɔŋ, li ηan gar fan dia doo.

³³ Niib tuu tɔ naatɔɔte a bin bann Yennu nba loon bianjinba, ηaan Yennu mɔŋe tuu tur li gatu.

17

¹ Fi-i dii jekoont nan parmaasire sɔ ki gar bin teen jaamm ki tura ηaak nba gbee nan daamii na ni.

² Daabir nba mək yan tan sii mək yiikoo ki gar u chanbaa bijayoonn, ki saa chent faar nano.

³ Bi tuu jii muue ki bikin salimmɔna nan salimpeena, ηaan nisaarik par ηarin, Yennu-e bikii.

⁴ Binba tee toonbiit damm gbiin toonbiit mōbonae, ki binba mun tee faak damm gbiin faak maan.

⁵ Fi-i laa nandamm, a sukii Yennu nba namm nae. A saa la tubdatu, li-i tee ki soo koo ninboŋ ni ki a mōk kpinkpammuk li paak.

⁶ Nikpera mōk parbifaant bi yaaboona paak, nan waas nba mōk parbifaant bi baanba paak bianjiba nae.

⁷ Niib nba tee jirima damm ki fa faaki, ki binba tee jatit na ki mōk barmōnsia ki piakii.

⁸ Nisiab dukii a fobit piinii tuun nan nyoku nae, ki teen yada nan li saa fit tun linba kur be.

⁹ Fi-i loon niib-ii niana, bi-i tuu kii biira, fan nyik chabib. Fi-i tian bi biit, li saa biir yoose.

¹⁰ Fi-i yakii nan yandaano yomkoo, ŋaan li tuu turo kpaanii ki gar faa saa boo jatuk taapaun kobik.

¹¹ Kuun saa baar nan tondaano nae, toonbiit damm nba yoo baat nan daamii na paak.

¹² Fi-i chet naamuuk nba ki bi soor u waase so nan fan chet jatuk ki u tuun jat toonn.

¹³ Fi-i dia biit ki pa ŋant paak, bonbiir sii yoo be a ŋaak nie.

¹⁴ Mōniok pinpiik tee nan mōkir nba tuu piin patu nae; goot, a daa te ki li saa fōkitiri.

¹⁵ Ki pak biir wunba ki tun biit, koo ki nyikin toonbiit damm yann, li kur ki ŋan Yennu boori.

¹⁶ Fi-i koon jatuk sakur, li kan sommō, kimaan u ki mōk yanfoomi.

¹⁷ Yooos want bi lomme yoo kur; ki nikpiimm mun baat nan sommir; ninmōnn yoo.

¹⁸ Yankaarin daano saa sat mōb nan u saa sak gaar soo pann ki pa.

¹⁹ Wunba loon toonbiit tumu, u loon wahalae. Fi-i piak ki dont a mōŋ, a loon wahalae ki teen a mōŋ.

²⁰ Wunba dukii biit, ki bia piak mōbonbiit kan la bonŋansiari, see biiru kuukoo.

²¹ Waas nba ki mōk yan na, bi baanba ki laat siari, see parbiir nan yanŋetuk kuukoo.

²² Fi-i mōk parpeenn, li teena laafiae. Fi-i mōk parbiir yoo kur, li jirŋit a manfoore.

²³ Faak barbuura tuu bōr gaar fobit piiniie, ki ji gbar barmōnpaku.

²⁴ Subindaano dudukit tee wun tun yanfoon toonne, ŋaan jatuk ŋarin tuu ŋaje.

²⁵ Waas nba ki mōk yan baat nan parbiir nan dindankōŋire ki teen bi baanba nan bi naanba.

²⁶ Li ki ŋan fan jiar wunba ki tun biit pann a wun pa; ki niŋano-i la tubdatu, barmōnii ji tuu bote.

²⁷ Binba sub na ki piak yoo kuri. Niib nba be soon nna, ŋamme mōk barmōnii ninyentir. ²⁸ Li-i tee ki jatuk ŋmin ki tee soon nna, niib kan bann nan u ki mōk yami.

18

¹ Niib nba ki tōkii nan leeb na, bi baka kpan be bi mōŋ kuukoo poe, bi ki saak linba ki bi leeb yaa li ŋan na.

² Jatuk baka kaa waa bann bont paak koo waa ki bann; waa kpan loon linba tee wun wann waa mi bianjibae.

³ Yanbōmm nan fei lakin tōke. Fi-i kōŋ jirima, a tuu gaar sukite li paak.

⁴ Nisaarik mōbona saa fit kii tee sōnu nba ki a saa tōkin ki la yanfoon; li sumii nan mōkgbenjir nae, ki yeen nan kpenu nba puub na.

⁵ Li ki ŋan ki a pak somm biirtōo, ŋaan te ki wunba ki tun biit na n kōŋ u mōnii.

⁶ Jatuk-u piin mōniok yoo nba u loon bin booue.

⁷ Jatuk-u piak, u biir u mōŋe; u mōbona na tuu tan sooro nan baruk nae.

⁸ Sanjaauŋ man bonchiann, ki ti loon li paku.

⁹ Gbannyakdaano nan wunba tee toonbiik daano, bi kur biit tee yommo.

¹⁰ Yennu tee nan difoouk nba mōk paŋ nae, ki tee siaminba ki popeenn damm saa koo la tinnu. ¹¹ Mōkita dukii nan bi mōkint na guube, nan baa tuu maa joonfoouk li lint doo, li li guur bianjiba na.

¹² Fi-i kii mōk sikin-n-mōŋ, a kan lan baakiri, karinbaandamm na tōk biiru sōnue.

¹³ Gbiintir sinsinna, ki fit tur gatū. Fi-i kii tun nna, a tee jatuk nba dint niib feie.

¹⁴ Fi-i yiar yoo nba ki mōk parcheenn, li saa tura paŋe, ŋaan fi-i kōŋir, a dindann tuu yaate.

¹⁵ Subindamm nunii mōne, ki bi teen siir yoo kur nan bin tumii.

¹⁶ A loon fan la niŋaansōō-ō? Jiin piinii ki saa turo, ki lau yian.

¹⁷ Wunba sint pak barbuboor, li tuu naan ŋōōe mōk mōnii, see ŋōō nan wunba mōk barii na tan piin ki boi leeb buboita.

¹⁸ Li-i tee yiikoo damm banlee piak ki biir leeb barbuboor, see ki bi boi Yennu ki la li barmōnii.

¹⁹ Sommit a ninja, ki u saa guura nan baa tuu maa joonn ki loon doo bianjinba ki lin guurir na, ñaan li-i tee ki a kon nanao, u saa yêt a sommire.

²⁰ Faa piak linba kur, see ki a gaar li paaok. ²¹ Linba ki a piak saa fit tinn koo ki nyinn manfoor, li paak, see ki a gaar a mabona paaok.

²² Wunba koon poo, u la bonñanne; li want nan Yennu ñan ki turo.

²³ Nandaano-i piak, u tuu piak nan barujo, ñaan mokitoo-i piak, u tuu piak nan nyatuko.

²⁴ Yoyent ki yukii, ñaan yoyenii mun mok kpaiu ki gar naanooka.

19

¹ Fi-i tee barmonpakiro ñaan be namue ñan ki gar fi-i tee jatuk nba fa faak.

² A nunii-i mon ñaan ki bannu kaa, li ki ñani; fi-i konj sukuru see ki a koo wahala ni.

³ Nisiab liinsime tuu biirib, ñaan ki bi ji nyiir Yennu.

⁴ Mokita laa yooosnba ki pukii, ñaan nandamm nba ñarin mok binba waan na gbaa, bi ki fit diabi.

⁵ Fi-i faar faak barbuut boor, see ki a la tubdatu. A kan fit bori.

⁶ Soo kur yiabe a nijaana na nunii n gboou, ki soo kur loon wuu yookit nan wunba piin piinii.

⁷ Nandaano ki mok nyoot u ninjamm boor, li paak u kan la yooosnba, wuu lekii yiab u monj paak bianjinba, ñaan soo ki nakioo.

⁸ Sommit a monj ki tumii linba kur ki a saa fit, kii biaki tian faa tumii linba manj, ki lin tura nyoot.

⁹ Wunba fa faak barbuboor saa la tubdatuwa, u kan saan yanni.

¹⁰ Li ki ñan ki jatit-ii be manu ni, li bia ki ñan ki daaba-ii dia nijaana.

¹¹ Fi-i mok yan, fan soor a monj ki daa dont wutoor. Soo-ii tun biira, ñaan ki a nyiko, li sii tee jiringbenjire ki tura.

¹² Bat wutoor-i doo, li tee nan yanbor nba tuu be-e nae, ñaan ki u parmaasir tee nan sinsinn saak nba tuu baa na.

¹³ Waas nba tee bonliinii na, ñamme boontir bi damm manfoa. Ki poo nba tee bartooruk mun tee nan nyun nba tuu toot kpek kpek bianjinba na.

¹⁴ Joosaa fit di u nidamm faar nba tee ñei nan likiriwa, ñaan pookoont ñarin, Yennu-e teen joo poo nba mok yan.

¹⁵ Gbannyakdaano na, a loon fii doo kii goont, ñaan see ki kon tan soora.

¹⁶ Li dia Yennu sennii na, ki a manfoor n fokit; li-i tee ki a yêt li dianu see ki a kpo.

¹⁷ Fi-i tur nandaano piinii, li tee nan a kpent Yennu-e bont manj na, ki Yennu tan saa pa tura.

¹⁸ Li kpaan a waas yoo nba ki bi daa tee bonbis na, ki bin tumii yan, ñaan fi-i yêt, a sommitibe a bin tan biir bi monj.

¹⁹ Daano nba ki u wutoor do yian yian, yin nyiko, ki wun tan la li tubdatu; ñaan fi-i nyinno daar ni yomm, see ki a tan ñamm ki nyinno taar munlee.

²⁰ Li-i tee ki a gbiint kpaanii ki sak tumiiu, a tan sii mok yan dasiar.

²¹ Niib saa fit lor baa loon bianjinba kur, ñaan Yennu loomme saa tun.

²² Li tee feie nan fi-i tee jawudaano; nandamme so fai damm.

²³ Sakin Yennu mob, ki a sii mok manfofook nan ningboor nan yamani benu.

²⁴ Nisiab tiin gbannyakir nan bin jii jeet gbaa ki koon bi moi ni.

²⁵ Li ñan ki karinbaandamm na n la tubdatu, ki lin tumii binba ki mi siar na yan. Fi-i mok yan, bi-i ñmakita yoo nba, a saa tumiie.

²⁶ Niroo nba tee yukpeenn ki ki tiin fei-e tee u baa yana yana, koo ki beer u naa ki nyinto u ñaak ni.

²⁷ N bija, fi-i nyik tumiiu, li kan yukir kaawa nan faa saa tamm linba ki a daan tumii ki bann na.

²⁸ Barmonii kaa siaminba ki siara daano lor a wun pak ki biir soo. Nitont loon toonbiit tumue.

²⁹ Karinbaandaano nba tee jatuk, see ki bi boou.

20

¹ Fi-i nyuu daan bonchiann, a tuu piak ki fu nan jatuk nae. Li tee jatie nan fan yib daan.

² Bat wutoor-i doo, li tee nan yanbor nba tuu be-e nae. Fi-i donn u wutoor, a saa konj a manfoora.

³ Wunba tee jatuko baat nan moniook, ñaan fi-i loon ki fii mok jirima, fan nyik moniook.

⁴ Kpaarɔ nba tiin gbannyakir ki ki koo kpaab kpafuur yoo, jejaan-yoo-i baar, u kan jaan siari.

⁵ Nisaarik dudukit tee nan nyun nba be bunbunn nba sumii ni nae, ki daano nba mɔk yanfoome bantir.

⁶ Soɔ kur piak ki want waa mɔk lomm nan yada bianjinbae, njaan a kii yabir, a kan la barmɔnii yada daano.

⁷ Waas nba ki bi baanba piak barmɔnii ki bia tuun linba took na, bi tee yumandamme.

⁸ Bat-i kar barbunu paak yoo nbaewa, ki u tuu bann linba tee toonbiit.

⁹ Soɔ be ki saa fit yet nan nɔɔ kaa dudukbiit, ki yanbɔmm kaa u ni-i?

¹⁰ Yennu ki loon niib nba dia faak jaŋa nan bikina na.

¹¹ Waas gbaa njaan bi toonae want bi binben, li saa te ki a bann baa tee barmɔnpakira nan baa njan bianjinba.

¹² Yennu-e turit ninbina a tii laat, ki bia turit tuba a tin gbiint.

¹³ Fi-i doɔ goɔnt yoo kur, a sii be namue. Njaant ki a ninbinn n monn toonn paak, ki a saa la jeet ki di.

¹⁴ Wunba daa, u yeene yoo kur a bont maŋ daauk paaka, njaan wuu jiki seet, ki u piak dont u moŋ nan u dii daauk na fanu ki la dafura.

¹⁵ Fi-i piak yan barii, njaane mɔk nyɔot ki gar salima koo tanbinyinyira nba daauk paar.

¹⁶ Wunba teen liinsin ki sak nan u saa gaar saamo pann ki pa, see ki bi tan jii u mokit ki senn siara.

¹⁷ Linba ki a tokin faak sonu ki lon na sii tee nan jemant nae, njaan li kan yukiri ki li sii tee nan tanbiinii na, a mɔb ni.

¹⁸ Gaat kpaanjanii ki la nyannu; a daa tookit toɔ yoo nba ki a ki lori.

¹⁹ Sanjaanjanɔ kan ban bɔr barbɔrkai. Bokitir a moŋ nan niib nba piak maan bonchiann na.

²⁰ Fi-i por a baa koo a naa mɔb, a manfoor saa ghenne nan fitir nba tuu kpeen na.

²¹ Mokit nba ki a lar yian yian na, li kan tura nyɔot fanu.

²² A daa tuun biit ki jiiint binba tuma biit na. Teent Yennu yada ki wun njaan maan maŋ.

²³ Yennu ki loon binba dia faak jaŋa nan bikina na.

²⁴ Yennu-e njaan a sonu nba ki a sii toki; ki njmee ji saa fit bann u moŋ manfoor nba somm bianjinba?

²⁵ Dukint fanuwa ki fit sat Yennu piinii moɔsonn, ki tan daa mo kooŋaani.

²⁶ Kpanbar nba mɔk yame bant wunba tuun biit, ki daar u tubir, ki ninbatinu kaa.

²⁷ Yennu-e turit yan nan dudukit, ki ti kan fit kpann ti moŋi.

²⁸ Kpanbar nba saa dia u niib nan lomm nan barmɔnpaku ki lukitin kaa bianjinba na, nnae ki u naan saa wei.

²⁹ Ti numm gboot nipaauŋ paŋ nba ki bi mɔk na, ki bia baakit nikpera nba mɔk yukpapeenii na.

³⁰ Yenn yoo bontonsiare tuu teent ki tin nyik toonbiit.

21

¹ Yennu njmakitir kpanbar dudukit nan waa te kpenu puub bianjinba nae.

² A saa fit dukin nan linba kur ki a tuun na took, njaan ii tian nan Yennu saa bu a par ni bibikit maŋ.

³ Fi-i tun linba took ki bia njan, njaane teen Yennu parpeenn ki gar fan turɔ piinii.

⁴ Toonbiit damm karinbaanii nan bi dont-n-moŋe diab, linba na tee yanbɔmme.

⁵ Lorin a lora fanu ki a tan saa la nyɔot bonchiann, njaan fi-i teen yian yian, a kan ban la ki lin jaŋa.

⁶ Mokit nba ki a tokin faak sonu ki lon na, li kan yukir kaawa ki lin jii teena kuun mɔb ni, njaan yaat, ki a koŋir.

⁷ Tondamm toonbiite tuu kpib, kimaan baa yê bin tun linba took na paak.

⁸ Yanbɔndamm na tokii soŋmarimae, njaan binba ki mɔk biit na tuun linba tooke.

⁹ Fi-i doɔ njaak yur* paake so nan fin nan poo bartooruk n taan diiuk.

¹⁰ Toonbiit damm na mɔk niɔŋ yoo kur nan biit tumu, ki ki tiin soɔ ninbaauk.

¹¹ Karinbaandaano-i la tubdatu yoo nba, nan binba ki mɔk dudukit na gbaa, njaan bi tuu tumii yame. Wunba mɔk yame bant linba ki bi tumii na.

¹² Yennu tee popeenn daano, u mi linba tuun toonbiit damm njei ni, ki saa boont toonbiit damm maŋ.

* 21:9 21.9 Bi njei yura paak, bi din tuu sere.

¹³ Fi-i yêf fan gbiint nandaano mōnii, a mōŋ tan sii bui ki loon sommir, ki soo kan ghati.

¹⁴ Soo-i donn wutoor a paak, ŋaan ki a bōr turō piinii, u wutoor maŋ saa maake.

¹⁵ Barmōnii toonn-i tun yoo nba, niŋamm na tuu mōk parpeenne, ŋaan nibiit na ŋarin yan tuu pute.

¹⁶ Wunba yēen dudukŋant, kuun see li daano tammōb ni ki guu-u.

¹⁷ Fi-i be a yamani, ki nyu daan, ki di jeŋant nba ki a loon, a kan ban mōkiti.

¹⁸ Toonbiit damm nae tuu tan ŋmat di biak nba ki bi lorin niŋamm paak na.

¹⁹ Fi-i be muuk nie so nan fii be nan poo nba tee bartooruk ki bia mōk bunburimii.

²⁰ Yandamm mōkint be-e yoo kur, ki bi di bi yamani, ŋaan jatit ŋarin tuu di bi likirii kure, bi-i lar yoo nba.

²¹ Ii mōk lomm nan yentinu, ki a manfoor saa fōkit, ŋanne ki a leeb saa tura baakir ki bia dia-a fanu.

²² Kunkōnkōnno nba mōk yan saa fit lek doo nba ki paŋ damm guu na, ki nyannir, ki bit li joonpaara nba ki bi maa li paak na.

²³ Fi-i loon faa daa koo daamii ni, fan soor a mōŋ nan maan nba ki a piak.

²⁴ Wantin wunba tee gorgot daano, ki n wanna nan u tee karinbaandaano, nan dont-n-mōŋ daano, nan ningotkangboouk daano.

²⁵ Gbannyakdaano nba yēen toonn na kpi u mōŋe, ²⁶ u kpan kar dukii waa bo sii mōk linba poe; ŋaan popeenn damm ŋarin nii yaae, ki piin piinii nan burchint.

²⁷ Yennu ki loon toonbiit damm maruŋ nba ki bi teeno nae, mantik yoo nba ki bi baar nann nan dudukbiit.

²⁸ Soo ki tee faak daano siara yada, ŋaan wunba piak barmōnii, bi gbiin u maame.

²⁹ Popeenn damm na ŋarin mi bi mōŋ po, ŋaan toonbiit damm nae tuu kpann niib nan bi ŋan.

³⁰ Nisaarik yanfoon nan bannu nan ninyentir kur, ŋaan li kan fit sommo, li-i tee ki Yennu ki taa u po.

³¹ A saa fit lon taanii ki teen siir a fan took tob, ŋaan Yennu-e teen nyannu.

22

¹ Bi-i senn sanŋann nan mōkint ki yaa a gann, fan gann sanŋann.

² Mōkitoo nan nandaano kur, ŋaan Yennu-e namm.

³ Subindamme tuu doŋ bann nan daamii baat ki bin gōorir, ŋaan wunba ki dukii ŋarin tuu kpan somme ki saa koo leŋ, ki tan bui kooŋaan li poor po.

⁴ Sakin Yennu mōb, ki sikin a mōŋ, ki a saa la mōkint nan baakir nan manfofoouk.

⁵ Fi-i loon a manfoor, fan lōkit barit nba so biit damm na.

⁶ Want waas baa sii be bianjiba, ki bi-i kpaat ŋaan bi kan tammir.

⁷ Nandamm tee mōkita daabae. Fi-i kpent likirii, a teen wunba kpenta na daabire na.

⁸ Fi-i bur biit, ninbōŋe saa pia, ki faa tuu dint a leeb biak nba na saa gbenn.

⁹ ŋaant ki a nuu-ii yaa, kii piin nandamm jeet, ki a saa la piisin li paak.

¹⁰ Nyint dont-n-mōŋ daano i sinsuuk ni, ki mōniok nan kunkōna nan sanbiuuk saa gbenn.

¹¹ Fi-i tee popeenn daano ki bia piak linba ŋan, bat sii tee a yōoke.

¹² Yennu saa yêf faak damm mōbona na, ki barmōnii n la nyannu.

¹³ Gbannyakdammm tuu kar bi ŋei niŋe, ŋaan yeen a bi kan nyi nanyer po, ki yanbōr n tan mann sooribi.

¹⁴ Bonchonchonsin tee baruko ki so binba dont Yennu wutoor na.

¹⁵ Li tee waas binbōŋe nan bii tuun jatii, ŋaan fi-i kōon lanbann bi pagbina po, bi saa nyike.

¹⁶ Fi-i piin mōkita piinii, koo ki fiar tatimm a fan mōkit, see namu soora.

Ki jiin yanbarii piintaa na po

¹⁷ Gbiintir, ki n tumiia yandamm nba yet linba. Tumiin bi wannu maŋ, ¹⁸ ki a sii mōk parpeenn, li-i tee ki a tuu fit tiar linba ki bi yet na. ¹⁹ N loon ki a wei Yennu-e nan a par kur; li paak ki n yaa n beta li po mōtana. ²⁰ N sob yanbarii piintaa ki tura; ki barii maŋ mōk bannu nan kpaanŋanii, ²¹ ki li sa wanna barmōnii nba tee linba. Ki bi-i ji kii tuma a fan lon barmōnii, a saa jen nan gat u nba tooke.

-- 1 --

²² A daa ŋmaab nandamm kimaan baa namii na paaki; a bia daa ŋmaab binba see barbuut boor ki ki mōk sommitoo. ²³ Yennu saa bu bi barii ki turib, ŋaan biir daano nba dukin a wun biir bi manfoa na.

-- 2 --

²⁴ Niib nba tee wutobiit damm na, a daa sob yooosi; ²⁵ ki a tan saa mann gaar bi binbej ki ji gbar lebitu.

-- 3 --

²⁶ A daa saak nan a saa gaar soo pann ki pa turo. ²⁷ Fi-i tan gbar pann na panu, bi saa jii nan a doonuewa, ki yaat nann.

-- 4 --

²⁸ A daa ban chari kpaterik nba ki a yeejamm din bir na.

-- 5 --

²⁹ Wantin daano nba tuun fanu, ki n saa wanna nan u njan gar niib bonchiann, ki jan nan wuu be kpanbara toonn.

-- 6 --

23

¹ Fin nan nijaann-i kar ki di jeet, fii mi waa tee wunba. ² Fi-i mok lammeeuk, njan fan soor a mon. ³ A daa mok nion nan jenant nba ki u teen na, li pasiar u sii yaa wun bikinae.

-- 7 --

⁴ Ii mok yan ki daa mantik yiab a fan mokiti. ⁵ A mokint manj saa fit yaat yama, ki naan nan li pia kpinkpente ki yukir nan baakir na.

-- 8 --

⁶ A daa di jawudaano jeet nba ki u teeni, koo ki jekir u jenant na paaki. ⁷ U tuu yet a, "Ii diwa," njan u ki loon nna kaa. U binbej tee nan waa dukii bianjinba nae. ⁸ Faa dii linba na, a saa siiwa, ki a momant na kur n teen yann.

-- 9 --

⁹ A daa piak yan maan ki teen jatuku, u saa yisinire.

-- 10 --

¹⁰ Ii mi ki a ban chat terkperik, koo ki fat tinj nba tee kpeebii yar. ¹¹ Yikoo daano Yennu see bi po, ki saa bu bi barii turib.

-- 11 --

¹² Gbiintir linba ki a wantto wanta na ki tumii li kur.

-- 12 --

¹³ A daa nyikin waas kpaanii. Fi-i koon lanbann bik pagbina po, njan kaa saa kpiu, ¹⁴ njan barmonii, li saa tinn u manfoor.

-- 13 --

¹⁵ N bija, fi-i mok yan, n sii mok parpeenn bonchiann. ¹⁶ N sii mok yugontir yoo nba ki n gbia ki a piak yanfoon maan.

-- 14 --

¹⁷ A daa fumm nan niib nba tee yanbondamm na; njaant ki a baka-ii be yentinu po. ¹⁸ Fi-i teen nna, a toonn po benu sii yeene.

-- 15 --

¹⁹ Gbiintir, n bija, ii mok yan, ki njan ki a ninbinn-ii mon faa be bianjinba. ²⁰ A daa tokii nan niib nba nyu daan bonchiann, koo ki di jeet ki li gaarib na. ²¹ Dayibira nan podamm sii be namu nie. Li-i tee ki a toonn kpan tee fan tuu di ki door goonie, li kan yukir ki a sii lia bonchiat.

-- 16 --

²² Gbiintir a baa maan; u bonii kaa, a bo sii kaa. A naa-i tanj kpet, fan wannu a ninbinn nba gboou bianjinba.

²³ Barmonii, nan yanfoon, nan tumiiu, nan dukujant njan nan fan daa, njan li ji ki njan fan kai.

²⁴ Popeenn daano baa mok monii nan waa be parpeenn ni na. A bik-i mok yan, a sii mok yugontire.

²⁵ Njaant ki a naa nan a baa-ii mok yugontir a paak, turin a naa li parpeenn.

-- 17 --

²⁶ N bija, gbiintir fanu, kii be nan maa be bianjinba na. ²⁷ Poojantona nan poochonchona tee nan kuun baruk nae. ²⁸ Bi guu nan fat-teeb nae, ki te jab bonchiann chomm.

-- 18 --

²⁹⁻³⁰ Wantin wunba nyu daan bonchiann, ki tee wunba nyu daboou kur, ki n saa wanna nan u be ninbaatire, ki u yan tuu yet u mon, ki u baat nan daamii yoo kur, ki bia fabin yoo kur. Ki u ninbina mon, ki u laat dan nba ki u bo saa fit nyi leja. ³¹ A daa te daan jammita nan laa lek mon bonchiann na, ki bia daan danman ni, ki tuu tan sik poor ni soon nna na. ³² Li-i yent, li tuu tee nan waauko won juma na. ³³ A ninbina saa

la bonsaana, ki a saa dukin linba ki tee bonmōnni, ki a pinpakit kii nyi fanu. ³⁴ A sii tee nan wunba dōo ḡaruḡ ni, mōkgberḡir paak, ki u par paak pukir nae. ³⁵ A saa yet a, “Bi faan, ḡaan n ki la danḡ; ki bi boon, ḡaan ki li ki tonḡin. Nlee yooe ki n saa yeriki-i? N saa ḡamm boi daan poe.”

-- 19 --

24

¹ A daa fumm nan binba tee nibiit na, a bia daa yiaḡ a fii yōōkit nammi. ² Bi dudukit kpan tee bin baar nan daamiie, ki bi-i yaat bi moi yoo nba, bi tuu paak biir sōōe.

-- 20 --

³ Yanfoome maa ḡaak, ki bannu sentir. ⁴ Bannu-i be siaminba, li diit tuu gbee nan bonḡana nba mōk nyōōte.

-- 21 --

⁵ Fi-i mōk yan, ḡanne ḡan ki gar fi-i mōk paḡ; barmōnii, bannu mōk nyōōt ki gar paḡa.

⁶ See ki a teen siir fanuwa ki fit took tōb. Fi-i mōk kpaanteeb bonchianne tee nyannu.

-- 22 --

⁷ Yan barii sumii bonchiann ki tur bonliinii na nan bin bann li paak. Bi ki mōk siar ki saa pak somm, yoo nba ki bi piak maan nba kpaab talas.

-- 23 --

⁸ Fi-i lorin bonbiir yoo kur, bi tan saa pura wunba baat nan daamiie. ⁹ Jatuk lora kur tee biite. Fi-i tee wunba laa niib, sōō kii loon a binberḡi.

-- 24 --

¹⁰ Fi-i baa ninmōnn yoo, li wann nan a paḡ set ki yabi.

-- 25 --

¹¹ A daa yēen nan fan tinn binba ki tun biit, ḡaan ki bi loon bin kpib yann na. ¹² A saa yet a li ki tee a toonn kaa, ḡaan Yennu mi ki saa bu a bibikit maḡa. U laaḡ ki mia, ki saa tura nyōōt nan a toonn nba tee bianḡinba.

-- 26 --

¹³ N bija, ii di siat, kimaan li ḡan. Nan siat nba tuu nyi sagbounḡ ni ki man a mōb ni bianḡinba na, ¹⁴ a bann nan yanfoon mun bia man nnae ki tur a seek. Gaat yanfoon, ki a toonn po binberḡ-i ḡan.

-- 27 --

¹⁵ A daa tee nan nibiit nba lorin a bin fat niḡano, koo ki fat u ḡaak na. ¹⁶ Niḡamm na-i lekii baa taapaḡ bianḡinba, ḡaan bi tuu ḡamm fiire ki set; ḡaan toonbiit damm ḡarin, ninbōḡe tuu boontib.

-- 28 --

¹⁷ A daa mōk parpeenn yoo nba ki a datai kōō ninbōḡ ni, ki bi-i baa yoo nba, faa daa mōk kpinkpammuku. ¹⁸ Yennu saa banne, li-i tee ki a mōk parpeenn, ki u kii loon nna, ki ji kan dat bi tuba.

-- 29 --

¹⁹ A daa te nibiit benu daamiiani; daa mōk funfunn nammi. ²⁰ Toonbiit daano ki daan bonḡansiar u tōonn po, u tan saa la biirue.

-- 30 --

²¹ N bija, ii teen Yennu nan kpanbara baakir. A daa tōkii nan binba yēen Yennu nan kpanbara moi na; ²² li nibooru, bi saa boontibe yama. A bann biiru nba ki Yennu koo kpanbar saa fit baar nanna-a?

Yanfoon maan nba pukin

²³ Yandamme bia yet maan nba na a:

Li tee kpetire nan barbuuro-i mōk ningannii. ²⁴ Li-i tee ki u yet a biirtōō na ki tun biit, sōō kur sii waanto moi-e ki namō. ²⁵ Barbuura nba daar biit damm tuba sii mōk nyōōt, ki bia la sanḡann.

²⁶ Barmōnii gatue want barmōnii yōōs nyinn.

²⁷ ḡammit a kpaab ki bur jeeta ki fit piin ḡaak maanu.

²⁸ Daa piak biir daansōō nba ki mōk biiti. A daa ban fa faak u paaki, ²⁹ koo ki yet a, “N saa tun ki jiinōwa, n saa tun turo nan waa tun bianḡinba ki turin na.”

³⁰ N saan ḡbannyakdaano nba ki mōk yan kpaab ni, ³¹ ki li gbee nan kunkonii, ki muuk pia loon kpaab maḡ kur po. Baa din maa joona nba ki lint kpaab na baa tiḡ ni. ³² Ki n got kpaab maḡ, ki dukin li po, ki la yan. ³³ Dōōt ki mun waan, li-i tee ki a loon. Lorin a nii ki foi waan, ³⁴ ḡaan faa foi yoo nba nae ki namu saa baar leka, nan nanyuko nba tuu lek a wun jan bianḡinba na.

25

Ki jiin Solomonn barjokit po

¹ Solomonn barjokite na. Jab nba din be Juda kpanbar Hesehia boor nae din namm sobir.

² Ti teen Yennu baakir nan waa dokint bona bianjinba, ti baakit kpanbara nan baa fiitir bona ki want bianjinba.

³ Soo kan ban bann bat nba dukii linba, kimaan u dudukit yab gar ti yarawa, ki tee nan sanpaak nba fok, koo mokgbenjir nba sumii bianjinba na.

⁴ Nyint jakint nba be salimpeena ni, ki sakurtoo na saa kur bont nba fan. ⁵ Nyint nibiit na bat boor, ki barmompaku sii be u doo dianu ni.

⁶ Fi-i be bat boor yoo nba, faa daa want a nijaantuk nba tee bianjinba. ⁷ Bi-i yiina a fan kar nijaana kaanii ninje so nan bin tan yet a a fiir njan tur wunba tee yudaano kaanu.

⁸ A daa kakii a fan jii maan nba ki a la ki saan nann buut boori. Li ki gar soo n tan pak dinna fei.

⁹ Fin nan a loo-i la maan, i banlee n namm barii man i sinsuuk ni, ki daa nyintir paanu. ¹⁰ Nna-i kaa, soo kur saa banne nan a kan fit dia barborkai, ki a kan ban nyi fei ninji.

¹¹ Maan nba ki bi pakir fanu tee nan salimmona nba sii kpee salimpeena sen ni nae.

¹² Fi-i gaar yandaano kpaanii, li mok nyoot ki gar salinbanj koo tuliat nba ki bi jii salima nba njan ki nan nawa.

¹³ Toonii nba njan maakit wunba tumo na pare, ki tee nan dijaan-yoo nyunmaasin na.

¹⁴ Niib nba sent masonn, njan ki ki gbeent na, tee nan saak nba tuu yin ki da wouj, njan kan baa nae.

¹⁵ Sukurue maakit linba paar, li fit lebitir doo diara dudukit gbaa.

¹⁶ A daa di siat ki li gaarani, kimaan fi-i dii bonchiann, a saa sii-e. ¹⁷ A daa mantik saa a loo njaak nyoo nyoo, ki bi tan saa bak nana ki ji nama.

¹⁸ Faak siara tee nan jukbanjiak koo gbajar koo peenporinj nba tee bianjinba nae.

¹⁹ Fi-i be daamii ni ki maa daano nba ki piak barmonii paak, li tee nan a nyann nba sii yiar ki a kan fit ki njan siar, koo a taar nba sii yiar ki a kan fit somm li paak nae.

²⁰ Fi-i yiin parpeenn yanii ki teen daansoo nba be nan parbiir, li bi nan faa saa liat niro liatir, waat yoo, koo faa tuu jii yaarin ki teen fiok ni nae.

²¹ A dataak-i mo kon, fan turo jeet; nyunnyukuru-i moko, fan turo nyu. ²² Fi-i tee nna, bi saa di fei-e, ki Yennu saa tura nyoot.

²³ Sanjaauj baat nan wutoor, nan wouj nba nyi poor na nba baat nan saak bianjinba nae.

²⁴ Fi-i doo njaak yur paake* so nan fin nan poo bartooruk n taan diiuk.

²⁵ Fi-i gbat labanjann nba nyii banfokir, li tuu tee nan faa tuu nyu nyunmaasin ki lin kpeen nyunnyukuru nae.

²⁶ Ninjan-i sak nibiiuk lor, li tuu tee nan baa tuu teen berin nyun ni, koo ki teen lobit bunbunn ni bianjinba nae.

²⁷ Faa saa di siat bonchiann ki li ki njan na, li mun tee nnae ki tur niro nba loon dontir bonchiann.

²⁸ Niro nba kan fit soor u moj tee nan doo nba ki li joona baa nae.

26

¹ Fi-i piak ki dontir jatuk, li ki took; li tee nan sakaana nba saa baa piar, koo saak nba tuu baa dijaan-yoo bianjinba nae.

² Mopora kan fit teen daano nba ki tun biit siari. Li tee nan ncoonii nba tuu yuuk gaar njan ki jak nae.

³ See ki a dia taamm nan tangarika, ki dia boj nan ghann, ki jatuk mun, fan boou lanbann.

⁴ Fi-i jiin jatbuboit, a moj tee jatuko nan wunba boi na.

⁵ Jiint jatii gatu, ki wunba boi jatbuboit na n bann nan u ki mok yan.

⁶ Fi-i tun jatuk nan maan, li tee nan faa saa pot a moj taar nae, a teen a moj daamiie.

⁷ Nan wabik nba kan fit somm bianjinba na, nnae mun ki barjouk ki mok nyoot ki tur jatuku.

⁸ Fi-i piak ki dontir jatuk li ki mok nyoot, li tee nan faa saa jii tann ki lor tabin naaluubuk nae.

⁹ Jatuk-u tokii ki piak yan barii, li tee nan dayibiro nba sii yaa wun nyinn kunkonn u niipauj ni nae.

* 25:24 25:24 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

¹⁰ Toonn saakɔɔ nba jii jatuk u toonn ni, u tuu baar nan daamiie ki tur sɔɔ kur nba be toonn maɲ ni.

¹¹ Jatuk-u tun jatii taar munlee ni, li tuu tee nan bɔk nba tuu sii, ɲaan ɲmat di nae.

¹² Wunba tee jatuko sɔ wunba dukii a u sub ɲaan ki mi siar na.

¹³ Bee ki gbannyakdaano kan ban nyi ɲaak ni? U tiin bee? Yanbɔra-a?

¹⁴ Gbannyakdam dɔɔ bi dɔɔnii paake yoo kur. Bi tee nan gana nba jɔɔn tammoɪ paak yoo kur bianjinba nae.

¹⁵ Nisiab tiin gbannyakir nan bin jii jeet gbaa ki kɔɔn bi moɪ ni.

¹⁶ Gbannyakdaano dukii nan ɲɔɔe mɔk yan ki gar niib banlore nba tuu jii yanfoon ki tur gatu.

¹⁷ Fi-i kɔɔn a nuu barii nba ki la-ani, li tee nan faa saa chet bɔk ki bib u tuba nae.

¹⁸⁻¹⁹ Niɔ-i kpann u lɔɔ ɲaan tan yet nan u bo jerime, u tee nan waato nba tuu dia kunkɔntiɔk ki jerin nann nae.

²⁰ Daat-i kaa, muu tuu kpeene, ki sanjaaun mun-i kaa, kunkɔna n gbenn.

²¹ Sankɔnae te ki daan ni muu nyiin, ki daat te ki daan ni muu di mupeenu, nnae mun ki binba loon kunkɔna te ki mɔniɔk be yoo kur.

²² Sanjaaun man, ki ti loon li paku bonchiann.

²³ Faak nba saa dɔkin barmɔnii tee nan faa tuu kar bobir bianjinba nae.

²⁴ Burkɔkindaano tuu jii mɔmante ki dɔkin naɲ. ²⁵ Li tuu tee nan li ɲan nae, ɲaan a daa teer yada, kimaan u par gbee nan naɲe ki mɔ. ²⁶ Wuu lekii dɔkin u naɲ maɲ, ɲaan sɔɔ kur sii laat bonbiir nba ki u tuun nae.

²⁷ Niib nba pii bi leeb barit na, li tuu tan ɲmat soor ɲamme. Niib nba birintir tana a lin nyak leeb na, li tuu tan ɲmat nyak ɲamme.

²⁸ See ki a ki loon sɔɔwa ki fit faar faak ki turo daɲ. Kan pak barmɔnii baat nan biirue.

27

¹ A daa ban faa parbiir wonn paaki, kimaan a ki mi daar maɲ nba saa baar nan linba.

² A daa piak ki dontir a mɔɲi, ɲaant siabe n paka.

³ Tann nan tanbiinii lek kpai, ɲaan li kpaiu kan yekin jatuk nba saa baar nan daamii bianjinba.

⁴ Wutoor mɔk tonu nan biiru, ɲaan li kan yekin funfunn nba saa biir linba.

⁵ Fi-i ɲmakit niɔ paanu niɲe sɔ nan fan te wun dukin nan a baka kaa u po.

⁶ A yɔɔk-i lekii teena daɲ, u loon a ɲante, ɲaan a dataak-i jii u nuu ki kakina, fan bann a yan ni.

⁷ Fi-i dii gboo ki bi tura siat a tuu yête, ɲaan kom-i gbata yoo nba, jeet nba lek ton ji tuu mane a boor.

⁸ Daansɔɔ nba yaat ɲaan nyik ɲaak, u tee nan nɔɔɲ nba tuu yaat ɲaan nyik u tiɔk bianjinba nae.

⁹ Tulaarii nan kpanunubite saa tura parpeenn, ɲaan daamii ɲarin tuu jii a parmaasire ki yaat nann.

¹⁰ A daa tammit a yɔɔsnba koo a baa yɔɔsnba po. Li-i tee ki a be daamii ni, a daa boi a nikpiimm sommir po. A ɲakpiak saa fit tura sommir ki gar a nikpiimɔ nba be banfɔkira na.

¹¹ N bija, ii mɔk yan, ki mii mɔk parpeenn; ki wunba kur piak ki biirin, n saa turo gatu.

¹² Subindamme tuu dɔɲ bann nan daamii baat ki bin gɔɔrir, ɲaan wunba ki dukii ɲarin tuu kpan somme ki saa kɔɔ leɲ, ki tan bui kɔɔɲaan li poor po.

¹³ Wunba teen liinsin ki sak nan u saa gaar saamɔ pann ki pa, see ki bi tan jii u mɔkint ki senn siara.

¹⁴ Fi-i foont niɔ sanyafaar nan kpianpaarii ki fiinɔ gɔɔn ni, li tuu tee nan mɔtont nae.

¹⁵ Poo nba tee bartooruk tee nan nyun nba tuu toot kpek kpek saak daar bianjinba nae.

¹⁶ A saa teen nlee ki te wun ɲmini? A ban bikin a fan gɔɔr wouɲ koo ki kub kpanyun a niipaun niɲa-a?

¹⁷ Niib tumii yan leeb boore nan baa tuu dia kut ki ɲat kut bianjinba na.

¹⁸ ɲammit tilontik fanu, ki a tan saa di u lɔɔna. Toontunna nba gorii bi chanbaa fanue laat baakir.

¹⁹ Fi-i got nyun ni, a tuu la a mɔɲ numpoe, ki fi-i got a par ni, fan la a mɔɲ binbenɲ.

²⁰ Nisaarik bonlonkara ki gbent nan kpeentɲ nba kan ban gbee nae.

²¹ Muue ki bi dia bikii salimmona nan salimpeena, nnae ki bi bikii niɔ binbenɲ.

²² Fi-i lekii boo jatuk ki tan tenn u kuun darik darik nna, ɲaan a kan fit nyinn jatii nba be u ni na.

²³ Gotir a bonkobit fanu, ²⁴ kimaan mokit ki tee linba sii yoo be kaa. Naan gbaa, njan li ki be yoo kuri. ²⁵ Fi-i choo mokoont a fan tur a bonkobit, ki choo kunkona paak moot, mopaauj tuu njam pia faa choo siaminba nae. ²⁶ A saa fit jii a pei na kobit ki luu tiat. A bia saa fit koi a buunii na yemm ki jii li likiri ki daa tij. ²⁷ A buunii nba biar na saa tur fin nan a njaateeb nan a toontunna nba tee poob na kur biin.

28

¹ Toonbiit damm na tiin yoo nba ki soo ki waabe, njan ninjano njanin mok par nan yanbor nae.

² Doo nba tun yanbomm, li doo diara sii yoo dia ki gaan leebe; njan doo nba ki li toondamm mok yan, li doo sii mok paqe.

³ Tondaano nba mukis binba tee nandamm na tee nan saak nba tuu baar nan wouj ki biir jeet nae.

⁴ Fi-i kii sak sennu, a taa toonbiit damm poe, njan fi-i sak sennu na, a yet bi mabe na.

⁵ Toonbiit damm ki mi linba tee barmonii, njan binba jiantir Yennu na njanin bannir fanuwa.

⁶ Fi-i tee ninjano njan be namue so nan fi-i tee mokitoo njan kii tee faak daano.

⁷ Naasimo nba sak sennu, hooe mok yan. Wunba tokii nan niib nba ki mok nyoot baat nan fei-e ki teen u baa.

⁸ Fi-i njmab niib ki mokit, a faar manj saa saan daano nba tiin nandamm ninbaauk na boore.

⁹ Fi-i kii sak sennu, Yennu kan gbat a miaru.

¹⁰ Fi-i kpar ninjano ki u tun biit, li tee baruko ki saa njmat soora.

Binba ki tun biit saa la nyoot bonchiann.

¹¹ Mokita na dukii a njamme mok yan, njan nandaano nba mok ninyentir na mib.

¹² Ninjamm-i dii naan yoo nba, soo kur tuu mok parpeenne, njan nibiit-i dia doo yoo nba, niib tuu be bora nie.

¹³ Fi-i yiab a fan dokin a biit, a kan ban la nyannu. Katir a biit, ki nyik li tumu, ki Yennu n tina ninbaauk.

¹⁴ Sakin Yennu mob yoo kur, ki a sii mok parpeenn. Fi-i tee tubkangbatir, see ki a la biiru.

¹⁵ Nandamm ki mok sommir doo diaroo nba ton boori, u benu tee dane ki turib nan yanbor koo naamumatuk na.

¹⁶ Doo diaroo nba ki mok dukukant sii tuun tonu toonae, njan wunba ki loon fobit nan njmabir saa dia doo ki lin yukir.

¹⁷ Wunba nyinn niro manfoor, li yoo gbii u moj kaauko yian yian. A daa te ki u nyikini.

¹⁸ Li tee ninjano ki a saa nyi daamii ni. Fi-i waa faak sonu, see ki a baa.

¹⁹ Kpaaro nba loon toonn sii mok jeet bonchiann ki di, njan niib nba lin ki biir yoo na njanin sii be namue.

²⁰ Popeenn daano saa la piisin nba yab, njan fi-i yiab a fan mokit yian, see ki a la tubdatu.

²¹ Ningannii tee kpetire; barbusiab tuu tun kpetire a bin gaar fobit piinii waaminna.

²² Jawudamm loon bin mokit yiame, njan bi ki mi yoo nba ki namu saa baar lekibi.

²³ Njmakitir soo, ki u sii mok parpeenn ki gar faa bo saa yeto momant.

²⁴ Wunba yaa li ki tee biit nan fan jan a naa koo a baa bona na, hooe tee nanyuko.

²⁵ Jawuuk baat nan daamie, njan fi-i teen Yennu yada, njanne mok nyoot.

²⁶ Li tee jatiie nan fii dia a kuukoo dukukit. Fi-i waa yandamm wannu, a sii be a yamanie.

²⁷ Fi-i teen nandamm piinii a kan ban koj siari, njan fi-i lek a numm nandamm paak, niib bonchiann sii waanta motonte.

²⁸ Niib tuu be bora nie, li-i tee ki nibiit gaar doo ki dia, njan bi-i baa yoo nba, yentinnae tuu njamm gaar doo na ki dia.

29

¹ Bi-i kpaana yoo kur ki a tee tubkpaasuk, dasiar a tan saa koo biiru nie, ki gbar nyinu.

² Wantin doo diaroo nba tee yentinnoo, ki n saa wanna u niib nba mok parpeenn bianjinba. Wantin doo diaroo nba tee tondaano, ki n wanna u niib nba be ninbaatir ni bianjinba.

³ A numm-i gboo yanfoon, a baa sii mok parpeenne a paak.

Li tee jatiie nan fii dia likirii kii waa jantona.

⁴ Bat baka-i be barmonpaku ni yoo nba, doo na tuu mok paqe, njan u baka-i be likirii ni yoo nba, doo tuu biire.

⁵ Fi-i piak mōmant ki teen a yōōsnba, a pii baruکو ki guunt a mōŋ.

⁶ Nibiit toonbiite tuu tan ŋmat soorib nan baruk na, ŋaan niŋamm na ŋarin be bi yamanie nan parpeenn.

⁷ Niŋanōe mi linba tee nandamm mōnii bont, ŋaan nitont na ŋarin ki banntir.

⁸ Niib nba ki teen bi leeb jirima na pinpakit saa fit te ki doo na n baa, ŋaan niib nba mōk yame saa baar nan piisin doo na paak.

⁹ Yandaano nan jatuk-u mōk maan, jatuk na tuu kpan laae jatii, jatii, ki sukii sanpaapowa.

¹⁰ Niib nba nyint leeb manfoa na ki loon daano nba tee niŋano, ŋaan binba tee yentinna nae saa tinn li yōō manfoor.

¹¹ Binba tee jatite tuu wann bi wutoor paanu ni, ŋaan yandamm na ŋarin tuu soor bi mōŋ soon nae.

¹² Doo diarōō-i gbiin faak maan, u toontunna saakab kur sii tee faak damme.

¹³ Nandaano nan wunba mukiso na kur tee yomme, Yennu-e tur bi kur ninbina.

¹⁴ Kpanbar nba bu barmōnii buut ki teen nandamm, u saa dia doo na ki yukir bonchiann.

¹⁵ Kpaanii nan tubdatu ŋane ki tur waas, ŋaan fi-i te ki bi tuun baa loon bianŋinba, bi sii dint bi naanba fei-e.

¹⁶ Nibiit-i be yiikoo ni yoo nba, toonbiit tuu pukiie, ŋaan yentinna na sii mōk manfoor ki tan la nibiit maŋ baak yoo.

¹⁷ Datur a bik tubir ki fit kii mōk parbifaant u paak, ki u kan ban dinna fei.

¹⁸ Digbann nba ki dia Yennu sennu, li digbann toona ki waa leeri. Binba dia Yennu sennue mōk parpeenn.

¹⁹ A kan fit ŋmakit a daaba, li-i tee ki a piak mōmaan kuukōō ki teemmi. Bi saa bann faa yeen linbawa, ŋaan bi kan gbiinti.

²⁰ Niib daan jatuk paake ki gar wunba ki dukiiwa ki piak.

²¹ Fi-i teen a daabir linba kur ki u loon u bisin niwa, dasiar u tan saa yent faa mōk linba kure.

²² Niib nba mōk wutobiite baat nan daamii nan kunkōna bonchiann.

²³ Karinbaaniie baat nan baak, ŋaan fi-i sikin a mōŋ bi sii baakitae.

²⁴ Fi-i tee nanyuko yōōk, a tee a mōŋ dataake. Bi saa dat a tubire, li-i tee ki a pak barmōnii barbuboor, ŋaan Yennu mun saa sat mōtont a paak, li-i tee ki a ki pak barmōnii.

²⁵ Li tee danje ki tura, li-i tee ki a fiin linba ki a leeb yeen ki jiin a po, ŋaan fi-i teen Yennu yada, see ki a la nyannu.

²⁶ Sōō kur loon doo diarōō sommir, ŋaan Yennu kuukōō boore ki a saa la barmōnii.

²⁷ Popeenn damm ki loon nitonti, ki nitont mun ki loon popeenn dammi.

30

Ki jiin Agur mōmaan po

¹ Linba nae tee Jake bija Agur mōbonjaana:

“Yennu, n baka, Yennu, n baka, n ki mōk sommitōō.

² N naan bonkobuko ki gar nisaarik,
n ki mōk yan nba ki nisaarik mōk na.

³ N ki ban tumii yanfoon nan waama,
n ki mi siar ki jiin Yennu po.

⁴ Ŋmee mi bann sanpaapo bannu?

Ŋmee mi soor wouŋ u nuu ni?
koo ki mi pōbin nyun chinchenn ni?
koo ki chaan tinj terii?

Li daano tee ŋmee ki a miu? Ki ŋmee tee u bija?

⁵ “Yennu dia mōsona nba ki u senn na kure. U tee nan naagbankōŋir nae ki teen binba kur loon u guuru na. ⁶ Yennu-i kii yet linba ŋaan ki a yaa u yetir, see ki u kpaana ki wann nan a tee faak daanoē.”

Ki jiin barjokit nba pukin na po

⁷ Yennu, n boia maa a ŋaan ki n la bona ŋanlee nawa ki fit kpo. ⁸ A daa te ki n fa faaki, ki bia daa teen mōkitōō koo nandaano, ŋaan turimin jeet nba saa janŋin. ⁹ Fi-i turin bonchiann n tan saa mann yet a n ki loon a sommiri, ŋaan mi-i biaki be namu, n tan saa mann jan ki dinn fin Yennu fei.

¹⁰ A daa ban piak biir toontunna bi chanbaa boor ni, bi saa sat mōtont a paak, ki a di biak li paak.

¹¹ Nisiab be ki sat mōtont bi baanba paak, ki bi numm bia ki gboot bi naanba.

- ¹² Nisiab dukii a ñamme tee kasii, ñaan ñamme mantik mək biit.
¹³ Nisiab dukii a ñamm mantik ñan ki li paaka. Bi mək dont-n-məŋ bonchiann.
¹⁴ Nisiab be ki tee binba fiar talas nan nandamm, bi tee nnae ki laat bi daar diisir.
¹⁵ Dindar mək bonpoi banlee ki bi kura sana tee "Turimin."
 Bona ñannaē be ki siar kan ban janjib. Ñamme tee:
¹⁶ Kpeentij
 nan pookanmatir
 nan tinkooŋ nba loon saak
 nan muu nba di ki bi gbar kpeenu.
¹⁷ Tɔn, daanɔ nba laa u baa, koo ki yisin u naa, li ñan ki juut n di u gbanant, koo kinkaata n kpakir u ninbina.
¹⁸ Bona ñannaē be, ki n ki bann li paak; ñanne tee:
¹⁹ Baakir nba tuu yuuk sanpaapo bianjinba na
 nan waauk nba tuu book tanpiuk paak na
 nan ñaruŋ nba tuu teen bianjinba ki bann sɔnu məkŋbenjir paak na
 nan lomm nba tuu kɔɔ jɔɔ nan poo bianjinba ki bi loon leeb na.
²⁰ Tɔn, poochonchonn marimaē na: Wuu dɔɔ nan jaganɔ ki gbenn, u ji tuu wure, ñaan yet a, "A la ki n tun siara kpetiri-i?"
²¹ Bona ñannaē be, ki tingbounj mɔŋ ki sakiri:
²² Daabir nba tuu tan di naan na,
 nan jatuk nba tuu tan mək jeet kur nba ki u loon na,
²³ nan pooyoonn nba tuu tan kun jɔɔ na,
 nan daabpook nba tuu tan fat u daabnaa sɔrɔ na.
²⁴ Bona ñannaē be tingbounj na ni ki waar; ñaan mantik sub; ñamme tee:
²⁵ Languur: Bi ki mək paŋ, ñaan bi tuu bekir bi jeet dijaan-yooe.
²⁶ Sina: Bi ki mək paŋ, ñaan bi ŋei be jɔɔt niŋe.
²⁷ Naasuut: Bi ki mək bat, ñaan bi somm koonn koonne.
²⁸ Dabuna: A saa fit kub bi yeno a nuu ni, ñaan bi be kpanbara ŋei nie.
²⁹ Bona ñannaē be ki bi ñmaatir ñan; ñamme tee:
³⁰ Yanbara; bi mək paŋ ki gar bonkubit kur, ki ki tiin sɔɔ.
³¹ Bujak ñmaatir nan kojot ñmaatir
 nan kpanbara nba tuu somm bi niib tɔonn po na.
³² Tɔn, fi-i tuu kii tee jatuk nba mək karinbaanii ki lorin toonbiitie, fan nyik ñaan dukin fanu. ³³ Fi-i ñak ñak naabiin, a tuu la naabikpame; ki fi-i faa nirɔ miar, li tuu put some, nnae mun, fi-i fiint niib wutoa, lin baar nan kɔnn.

31

Ki jiin kpaanii nba teen kpanbar po

- ¹ Mɔbonjaana nba ki kpanbar Lemuel naa din pak turɔe na a:
² "A tee n mɔŋ bijae, ki bia tee gatu ki jiin n miaru po. N saa beta bee? ³ A daa dia a paŋ nan a likirii kur ki waa poobi, bi biir kpanbarawa. ⁴ Lemuel, gbiintir. Li ki ñan kpanbara-i nyun daan, koo kii mək niɔŋ nan dapaarimi. ⁵ Bi-i nyuu yoo nba, bi tuu tamm sennu nae, ki bia tamm linba took nan bin tun ki tur niib nba be daamii ni na. ⁶ Dapaarin tee niib nba kpenn koo ki be parbiir ni na yare. ⁷ Njaant ki bin nyu ki tamm bi namu nan bi parbiir po.
⁸ "Pakin somm binba kan fit pak ki tur bi mɔŋ na. Sommit binba kaa sommteeb na.
⁹ Pakin sommib kii tee barbuurɔ nba tee popeenn daanɔ. Sommit nandamm nan talas damm na ki bin la bi mɔnii."

Ki jiin poonjanɔ po

- ¹⁰ Li paar bonchiann nan fan la poonjanɔ. U mək nyɔɔt ki gar likiriiwa.
¹¹ U sɔrɔ mək parbifaant u paak, ki namu kan mi soorɔ.
¹² U tuun bonñanne ki teen u sɔrɔ daar kur, u kan ban tun u sɔrɔ bonbiiri.
¹³ U ninbinn mɔn toonn paak yoo kur, ki u dia pekobit nan gungunñant ki luu chinchena.
¹⁴ U baat nan jeet ñaak ni, nan kpinkpenta nba tuu nyi nan jeet banfɔkir ki baar nann bianjinba nae.
¹⁵ U tuu fiir sanyafaare, ki teen jeet ki tur u ñaateeb, ki bia wann u daabpoi baa saa tun linba.
¹⁶ U tuu got la tinj nba ñanewa ki daa, ki jii likirii nba ki u mək na ki daa tilontii ki bur lej.
¹⁷ U tee wunba tuun toonn bonchianne, ki u nunii mɔn kpaann paak.

¹⁸ U mi bont kur nba ki u tuun li nyoot nba tee bianjinba, li paak ki u tuu tun nan nyiook.

¹⁹ U piar gungunte, ki luu u mɔŋ chinchena.

²⁰ U nuu yaae ki u teen nandamm nan talas damm piinii.

²¹ Waat-i lekii be, ŋaan li ki daamiio, kimaan u ŋaateeb mɔk waat liata.

²² U luu gado bonlatkara, ki bia gbab chabŋann chinchena.

²³ Niib mi u sɔɔ fanu, ki u tee doo na yudamm yeno.

²⁴ U luu chinchena nan gbana ki kɔi teen kpinkpenta.

²⁵ U mɔk paŋ ki laat baakir, ki ki tiin jaŋmaanii nan tɔonn po binbenji.

²⁶ U piak nan yanfoome soon soon nna.

²⁷ Yoo kur u ninbinn mɔne, ki u gorii linba tee u ŋaateeb bonloŋa po.

²⁸ U waas wantɔ bi numm nba gboou bianjinba, ki u sɔɔ mun piak ki dontiro.

²⁹ U sɔɔ yet a, "Poob bonchianne tee poonamm, ŋaan fine mantik ŋan ki gar bi kur."

³⁰ Koruŋ tee kpinkpannie, ki fant mun kpet, ŋaan poo nba tur Yennu baakir, li ŋan ki bin pak dontɔ.

³¹ Pakimo, waa tun linba kur paak. Li ŋan ki sɔɔ kur n turɔ baakir.

BANNTOO labaar

Ki jiin Banntoo gbouj na po

Gbouj na ni yandaano, koo Yennu mōmaan mōont-tōoe loon wun bann manfoor nba mōk nyoot koo laa ki mōk. U tan joont ki yet nan linba kpaal talas tee tii baakit Yennu kii saak u mōbe. Baatusir ni, bi yi gbouj mane Eklisiastes.

Manfoor ki mōk nyooti

¹ Defid bija nba din tee kpanbar ki be Jerusalem, ki tee banntoo na mōmaame na.
² Banntoo na yet a li ki mōk nyoot, nyosiat kaa. Manfoor ki mōk nyoot, li ki mōk nyosiat. ³ Ki a biir a yoo ki tuun toonn, ki bakit. A tan saa gaar bee li paaki? ⁴ Nigbanu baat, ki nigbanu saa, ŋaan durinya na ŋarin be li bannue. ⁵ Yonnu daa do, ki bia daa baa, ki tuu ŋmat piin waa do siaminba yiama. ⁶ Ki wouj da niidiitu po, ki bia da niigan po, ki lin lintir, ki bia tan jen. ⁷ Mōkir kur puub ki siik mōkgbenjir nie, ŋaan mōkgbenjir na bia lek daa ki gbee. Nyun na ŋmat saa siaminba ki mōka na piine, ki bia ŋamii puub. ⁸ Bona kur joontir nan bakinte, ki bakint yabit gar bikinuwa. Ti ninbina nba laat linba, li kan ban la gbou. Ki ti tuba nba gbial linba ŋaan li kan ban gbat gbou. ⁹ Linba ban teen, li bia saa ŋamm teena, linba ban tun, li bia saa ŋamm tuma. Siar ki be, ki tee bonsaann durinya na ni. ¹⁰ Bi yeen a, "Gotir man, siar be nna, ki tee bonsaann." ŋaan aaii, linba na kur ban tuma, li tumewa ki bi tan marit. ¹¹ Sōo ji ki tian linba tun sianyoowa, ki sōo tan sii kaa yoo nba waa na ki tiar linba tuun mōtana ki saa tuu li yoo.

Banntoo nba tumii linba

¹² Min nba tee banntoo na, n ban teen Israel kpanbar ki kar Jerusalem-a. ¹³ N din lor nan n saa fiit ki tumii linba kur tuun tingbouj na paaka.

Yennu bir daamiie ti paak binbenj na ni. ¹⁴ N la linba kur tun tingbouj na paaka, li paak ki n yeen nan li kur ki mōk nyosiat. Li tee nan faa sii waa beer wouj nae. ¹⁵ A kan fit naat linba ŋmari. Bi ki kaan linba kaa.

¹⁶ Ki n yet n mōj a, "N ji tee nijaanne, ki mantik sub ki gar wunba kur ban dia Jerusalem n liik. N mi yanfoon nan bannu nba mantik tee linba." ¹⁷ Ki n bo dukii nan n saa tumiie ki la bannu nan jatii bokitu, ki bia la yanfoon nan waatuk bokitu, ŋaan tan la nan li tee nan faa sii waa beer wouj nae.

¹⁸ Fi-i mōk yan bianjinba, a daamii bia sii tee nnae, fi-i mantik mi bianjinba, a daamii bia sii tee nnae.

2

¹ N lor nan n saa bikin ki di manue ki tan la parpeenn nba tee linba, ŋaan n tan la nan li mun bia ki mōk nyooti. ² N tan la nan laat tee jatiie, ki bia la nan manu dinu ki sommita siari. ³ Maa mantik kpaan yanfoon na, ki n lor nan n sii maant n mōj par nan daame, ki di manu, ki dukin nan ŋanne ŋan nan niib-ii maant bi para bi binbenj nba waan ki bi daa be tingbouj na paak na.

⁴ Ki n tun toonjaana ki maa n mōj ŋei, ki bia bur daan tilontii, ⁵ ki koo kpinfraat kpabit ki bia bur tilontbooru kur, ⁶ ki gbiir mōka maa mii maantib. ⁷ Ki n daa daaba bonchiann, ki bi bia mar daaba n ŋaak ni. Ki n mōk bonkobit bonchiann ki li gar niro nba kur ban koo Jerusalem ki mōka, ⁸ ki bia gaar salimpeena nan salimmōna, kpanbara nba be tinii nba ki n dia na boor. Ki jab nan poob yiin yanii, a lin maan n par. Ki n mōk poofanii nba kur ki n loon.

⁹ Barmonii, ki n tee nijaann, ki gar wunba kur ban koo Jerusalem, ki n yanfoon ki gbent. ¹⁰ Ki n laat linba kur ki n loon, ki ki ban kōj mansau n benu ni. Ki n mōk karinbaanii nan maa tun linba, ki linba na kur tee n paatii. ¹¹ Ki n ji dukin linba kur ki n tun, nan maa yabir bianjinba ki tan tumir, ki n ji bann nan li ki mōk paaki, ki tee nan faa sii waa beer wouj bianjinba, ki li ki mōk nyoot nan waama nae. ¹² Li kur na lek, ŋaan kpanbar fit tuun toonn nba ki kpanbar kpera ban tume.

ŋanne ki n ji dukii ki jiin faa sii mōk yan po, koo a baka nba sii kaa siar po, koo faa sii tee jatuk bianjinba po. ¹³ N banna, "Yanfoon chee jatii, ki li tee nan yentu nba chee bunbōnn bianjinba na. ¹⁴ Yandamm fit laat baa saa siaminba po, jati ŋarin ki laat." ŋaan n mi nan ti joontu tan sii tee yomme. ¹⁵ Ki n dukin ki tur n mōj a, "Linba saa teen jati, li mun bia saa teenima. Ki n ji la nyolante n subinii ni?" Ki n jiin ki tur n mōj a, "N kan la siar nan bonmintika." ¹⁶ Sōo ki tian yandamm po, ki sōo mun bia ki tian jati po. Daar baate ki bi tan saa tamm ti kura po. Ti kura saa kpo nnae, li yandamm nan

jatit kurawa. ¹⁷ Manfoor ki tee siar min yaa boor jikii, kimaan linba kur be li ni na ki turin siari, see daamii. Li kura ki mok nyosiatu. N tuu waa beer woujo.

¹⁸ Siar ki nyii maa tun linba kur ni ki mok paak ki turin, kimaan n mi nan n tan saa nyike, ki n fadiiro n jii. ¹⁹ Li pasiar u tan sii tee yandaano, koo u sii tee jatuko, nmee mi? Njoo lek tan sii yen linba kur ki n tun ki la na, linba kur ki n tun nan yan ki la durinya na ni. Li kur ki mok nyooti. ²⁰ Ki n ji tan mo koo nan maa yabir ki tun toona nba na. ²¹ A jii yan nan bannu nan a mir kure ki tun la linba be na, naan a tan saa nyik li kure, ki guun wunba ki tun siar li paaki. Li ki mok nyooti; li bia ki tooki. ²² Fi-i tuun, ki daamii a moŋ manfoor na ni, nyolante ki a tan saa la? ²³ Faa daa be a manfoor ni, ki tuun linba kur, li ki teena siar, see parbiir nan yuyeeuk. Ki nyiook gbaa, a dudukit ki foi. Li ki mok nyooti.

²⁴ Nisaarik nba saa mantik tun linba tee wun tuu die, ki nyu, ki maan u par nan linba ki u tun la na. Naan n lek la nan linba na kur nyi Yennu boore. ²⁵ Nna-i kaa, a saa la lee ki di ki maan a moŋ pari? ²⁶ Damm nba tuun ki li gboot Yennu numm na, namme ki u teemm yanfoon nan bannu nan parpeenn, naan te yanbondamm tuun toona ki laat, ki bia bekii, a baa kpaan laat linba na, bin tuu jii ki tur damm nba tuun ki li gboot Yennu numm na. Li ki mok nyosiatu. Li tee nan faa sii waa beer wouj bianjinba nae.

3

Bont kur yoo be-e

¹ Linba kur tuun durinya na ni, li tuun yoo nba ki Yennu sennire.

² U senn matuk yoo, ki bia senn kuun yoo,

ki senn bonbuburit yoo, ki bia senn jinjaan-yoo,

³ ki senn nikpinu yoo ki bia senn tebu yoo,

ki senn yeeru yoo, ki bia senn maanu yoo,

⁴ ki senn ninbaatir yoo, ki bia senn kpinkpammuk yoo,

ki senn fabinii yoo, ki bia senn sawaanu yoo,

⁵ ki senn tana yatu yoo, ki bia senn tana tintikir yoo,

ki senn ki puur wob yoo, ki bia senn yetu yoo,

⁶ ki senn ki kpaan la yoo, ki bia senn koŋir yoo,

ki senn bekiru yoo, ki bia senn yatu yoo,

⁷ ki senn patu yoo, ki bia senn nyaru yoo,

ki senn nmimnmimn yoo, ki bia senn pinpakit yoo,

⁸ ki senn lomm yoo, ki bia senn nan yoo,

ki senn tobii yoo, ki bia senn parmaasir yoo.

⁹ Nyolante nyi ti toona kur ni?

¹⁰ N mi jik-kpiata nba ki Yennu jinnit. ¹¹ U senn yoo nba nane ki tur bont kur. U turit nioŋ nba ki ti sii loon, ki tii mi linba saa tun wonn, naan ji ki te ki ti mi gbenn fanu waa tuun linba.

¹² Nanne ki n bann nan taa saa fit tun linba tee ki tii mok parpeenne, ki yabir kii tuun taa saa fit linba, taa daa be ti manfoor ni na. ¹³ Ti kura n tuu di ki bia nyu, ki maan ti para nan taa tun ki la linba. Li tee Yennu piiniie.

¹⁴ N mi nan bona kur nba ki Yennu tun na, li yoo bee. A kan fit pukin siar li paaki, koo ki nyinn siar li ni. Yennu tuun linba na, a niibi baakitoe. ¹⁵ Linba kur tuun, koo ki saa fit tun, li ban tuma. Yennu-e te bont man bia namii tuun ki lei.

Biit nba be durinya ni bianjinba

¹⁶ N bia la linba pukin durinya na ni tee, tonue be sianinba ki barmonii nan linba nan bo sii be. ¹⁷ Ki n yet n moŋ a, "Yennu loon wun tan lakin bu nihamm nan niibiit buut yomm, kimaan toona kur, nan marima kur, tan saa tun yoo nba ki u senna." ¹⁸ Ki n dukin nan Yennu bikintite ki wantit nan ti ki gar bonkobit kaa. ¹⁹ Li kur lek naan joontu yennkooe guu nisaarik nan bonkobuk kur. Nisaarik saa kpowa, ki bonkobuk mun bia saa kpowa. Bi kur tee bonfoae. Nisaarik ki gar bonkobuk kaa, kimaan bi kur manfoor ki mok nyooti. ²⁰ Bi kura siik boyenn koo nie, ki li tee tant ni. Bi kur nyii li nie; bi kur bia saa nmat li nie. ²¹ Nlee ki niro setik saa fit bann nan nisaarik nariŋ do paapoe, naan ki bonkobuk nariŋ nmat siik tinpoor ni? ²² Nanne ki n ji bann nan taa saa tun linba tee ki tin di maan ti parae nan bona nba ki ti tun la, siar ki be ki ti ji saa teeni. Somsau kaa, ki saa te ki tin bann linba tan saa tun durinya ni, ti kuun poor po.

4

¹ Ki n bia nammm got toonbiit kura nba tuun durinya na ni. Ki talas damm na yikin, naan soo kaa ki saa sommib. Soo kaa ki saa fit sommibi, kimaan binba diimm na tee

yiikoo damme. ² Binba kpo na mok yumann, bi yare so nan binba daa be bi manfoor ni na. ³ Naan binba ki bi ki marib na yarae so ki gar soo kur, kimaan bi kan ban la toonbiit nba kur tuun tingbouj na ni.

⁴ Ki n bia tumii ki bann linba paak teen, ki niib tuun toonpaara a bin mokit, kimaan bi mok funfunn nan bona nba ki bi leeb mok na. Naan li ki mok nyosiati. Li tee nan faa sii waa beer wouj nae. ⁵ Bi yeen nan jajatuko saa lor u nii, naan tan kpenn kon. ⁶ Li pasiar li sii tee nnae, naan li nan ki fii mok waamina, kii mok pardoonn, ki chee faa sii tuun yoo kur, ki koor a fan soor wouj.

⁷ N namm diit ki la siar manfoor ni ki li ki mok nyooti: ⁸ Nisooe be u kuukoo, ki ki mok bik, ki ki mok ninja, naan u tuune yoo kur, ki mokint nba ki u laat na ki gboot u numm. Nmee paake ki u mantik tuun ki bakit, ki bia noi u moj ki ki di manti? Linba na mantik ki mok nyooti, ki tee parbiir binberj nba ki niro be.

⁹ Niib banlee benu so niyenokoo, kimaan bi saa fit lakin tun ki gar yenokoo. ¹⁰ Li-i tee ki yeno tan baa, loo na saa fit fiino. Naan li-i tee ki niro be u kuukoo ki tan baa, li mantik tee bonbiire, kimaan soo kaa ki saa fiino. ¹¹ Li-i tee waat be, niib banlee saa fit lakin door ki li ton, naan nlee ki a saa door a kuukoo ki lin tonji? ¹² Niib banlee saa fit taan ki kon nyann konn nba ki niyenokoo kan fiti. Nmiuk nba ki bi pianir paar nan cheeru.

¹³ Niro-i tee nipaaj ki namii naan sub, u chee kpanbar nba kpeta naan tee jatuk ki ki gaan kpaanii. ¹⁴ Li nipaaj booru saa fit nyi dansarik ni ki la nyannu; u saa fit di naan, li-i lekii tee ki bi din maro talas ni. ¹⁵ N dakin niib kur nba be tingbouj na ni powa, ki bann nan niib manj ni, soo be ki tee nipaaj ki tan saa gaar kpanbar yiar. ¹⁶ Kpanbar-i dia niib ki bi jan bianjinba, naan wuu tanji kpo yoo nba, soo kan pakoo nan waa tun linba. Li ki mok nyosiati. Li tee nan faa sii waa beer wouj nae.

5

A daa sat mob yian yian

¹ Ii mi faa tuu saa koo Yennu nasaakak na ni bianjinba. Li nan ki fan tuu saan lej ki tumii ki chee fan mann maruj, nan jatit nba ki mi bonnann nan bonbiir bokitu na. ² A tuu dukina, ki fit pak maan, naan daa sat mob yian ki teen Yennu. Yennu be sanpaapoe, naan ki fin be tingbouj na paak, li paak, a daa piak ki li gaar faa bo saa pak bianjinba. ³ Li-i tee ki a be daamii ni, a sii damii li damiite. Li-i tee ki a mantik piak maan, a tan saa mann pak jat maama. ⁴ Li paak, li-i tee ki a sat mob ki tur Yennu, fan gbeenir yian. Jatuk ki mok nyoot Yennu boori. Tumin linba ki a sat mob nan a saa tun na. ⁵ Li nan ki a daa sat mob nan waama, ki chee faa saa sat mob, naan tan kan gbeenir. ⁶ A daa te ki a moj mobona koonnta yanbomm ni, ki lin tan te ki a nmat Yennu manntoo boor ki yeto nan a bo pak kpeta. Bee ki a te Yennu wutoor do a paaki? Bee ki a saa te ki wun biir faa tun ki la linba? ⁷ Faa lek damii damiit bianjinba, koo faa mantik tuun toon-yana bianjinba, koo faa saa mantik pak maan bianjinba, naan li nan ki fii tiin Yennu janmaanii.

Manfoor ki mok nyosiati

⁸ A daa te ki li bakitira, li-i tee ki a tan la doo yudamm diin nandamm, ki ki teemm monii. Saakabarik kur saak wunba garo mobe, ki bi kur saak toondamm nba garib na moi.

⁹ Tinj na nyoot tee niib na kur yare. Kpanbar gbaa, naan u laat nyoot u jaanu nie.*

¹⁰ Li-i tee ki a mantik loon likirii, naan a numm kan ban gboori. Li-i tee ki a mantik loon fii tee mokitoo, naan a kan ban la linba kur ki a loon. Li ki mok nyooti. ¹¹ Faa sii mokitir ki pukii bianjinba, a bia sii mok niib nnae ki dintib. A sii mie nan a mok, a nyoot kpan sii tee faa mi nan a mok nae. ¹² Toontunno tuu saa la ki lin janjo, koo li kan janjo, naan u tuu saa door nyok ki goon fanu. Mokitoo lek mok bont kur, naan u be yanputuk nie, ki ki goonti.

¹³ Bonbilankant nba ki n la durinya na nie na: Niib bekii bi likirii a bin tuu tan jii yoo nba ki bi loone, ¹⁴ naan bi tuu tan konjir, li-i tee ki bi koo kpinkpoun-yana ni, ki bi tuu tan joont yanne, ki ki tent siar ki guunt bi waas.

¹⁵ Ti tuu saa nyik ti bona durinya na ni, naan nmat yanne nan taa baar bianjinba na. Taa lek saa tun ti toona kur bianjinba, naan ti tan kan jii siar ki saan nanni. ¹⁶ Li kpan ki nan. Ti tan saa saan nan taa baar bianjinba nae, ki ti tuun toona ki koor a tin soor wouj, ti tan saa la bee li paaki? ¹⁷ Taa be ki laat linba ti manfoor na ni tee bunbonne nan ninbaatir, ki ti be parbiir ni, nan wutoor nan yiari.

* 5:9 5.9 Bi maan ni, maan manj paak paar.

¹⁸ Maa fiit ki la linbae na: nisaarik nba kpan saa tun linba tee wun di ki bia nyu, ki gboon u moɲ nan waa tun ki la linba, yoo nba ki u daa be manfoor nba ki Yennu turo waaminna na nie; nisaarik joontue na. ¹⁹ Li-i tee ki Yennu tur nisaarik mokint nan faar, ki te ki u di manu, li njan ki wuu mok niipoturu ki di linba ki u tun la na ki gboo. Li tee piiniie ki nyii Yennu boor. ²⁰ Yennu nba turo yaak a wuu mok parpeenn na, li kan daamiio bonchiann, manfoor nba ki fok na paaki.

6

¹ N bia la toonbiit nba tuun tingbouɲ na ni, ki li daamii bonchiann. ² Yennu fit teen nisoo mokint nan baakir nan faar, nan linba ki u loon kur, njan u kan te daano man n di ki lin maako. Niganoe lek tan saa dir. Li ki mok nyooti, li bia ki njan. ³ Niro sii fit mok waas kobik, ki bia wei durinya na ni, njan waa lek saa wei bianjinba, li-i tee ki u ki be parpeenn ni, ki bia tan ki la piijanu, njan n saa yet nan bik nba ki bi maro kpeent, njooe sou. ⁴ Bibooru man matuk ki mok nyoot, u tuu saan bunbann nie ki bin tamm u po. ⁵ U ki fit laat daar yentu, koo ki fit bant manfoor nba tee linba, njan u laat foon njan ⁶ ki gar daano nba ki di manu, wuu lekii dii bina tusaa njanlee. Bi kur lek tan saa saan boyennkoo nie.

⁷ Nisaarik tuun u toona kur a wun kpan la jeete ki di, njan u ki laat ki li janito. ⁸ Yandaano mantik gar jatuk nlee? Li sommit nandaano nlee, li-i tee ki u mi waa saa took binben bianjinba?

⁹ Li ki mok nyosiati; li tee nan faa sii waa beer wouɲ nae. Li njan ki a numm n gboo faa mok linba ki gar faa sii loon ki pukii.

¹⁰ Bont nba kur tuun, li poɲ doɲ senn sianyooewa, ki ti kur bia mi nan nisaarik kan fit noi nan daano nba paaroo. ¹¹ Faa saa noi ki lin wei bianjinba, nnae mun biak ki li ki mok nyooti. Li mun bia kan somma. ¹² Nlee ki niro saa fit bann linba mantik tee bonjann ki tur nisaarii nba ki bi manfoa tee jinjinje, ki ki mok nyoot ki gaar nan yunyun na? Nlee ki niro saa fit bann linba tan saa tun tingbouɲ na ni, u kuun poor po?

7

Dudukit ki jiin manfoor na po

¹ Sanjann chee tulaarii nba ki li nubiru man; faa saa kpo daar nba chee daar nba ki bi mara.

² Li njan ki fan saan siaminba ki bi mo kpemonii ki chee fan saan siaminba ki bi di jaamm, li njan nisaarii n tuu tiar bi moɲ nan kuun guu ti kurawa.

³ Parbiir chee laat; li pasiar li saa biir a ningorsime, njan teena bannu.

⁴ Daano nba yoo dukii parpeenn po, li daano tee jatuko. Yandaano njan dukii kuun poe.

⁵ Li njan ki yandamme n yakii nana, ki chee niliinii-i piak kii dontira.

⁶ Jatit-i laa yoo nba, li tee nan kunkonii nba tuu put muu ni bianjinba nae, ki li ki mok paaki.

⁷ Yandaano-i nmab soo, u bontiteet tee nan jatuk nae. Li-i tee ki a gaar fobit piinii, a biir a binbenje.

⁸ Bont joontue njan ki chee li pinpiik.

Sukuru gar dont-n-moɲ.

⁹ Soot a moɲ ki daa dont wutoor. Li tee jatie, li-i tee ki a yoo be wutoor ni.

¹⁰ A daa ban boi a, "Bee teen ki sianyoo din man ki chee motana?" Li buboit ki tee yandaano yar kaa.

¹¹ Daano nba sii be yan binben, li nane ki tee nan faa saa di faar na; ¹² ki li saa tura sommir bonchiann nan likirii nba saa tura bianjinba na. Yanfoome guua, ki tee bannu nyoot.

¹³ Dukint linba ki Yennu tun po. Nlee ki niro saa fit naat linba ki Yennu nan bonjmarinni? ¹⁴ Yoo nba ki bona njan fanu ki teena na, ii mok parpeenn, ki li-i tani tee ki parbiir baar, fan ji tiar nan Yennu-e teen parpeenn, nan parbiir kura; ki a kan ban bann linba saa wei poor.

¹⁵ N binben ki mok nyoot, njan n be li nie ki laat bona kur. Nijsano saa fit kpo, njan ki loo mok manfoor, nan waa lek tee nibiiuk na. ¹⁶ Li paak, a daa mantik njan koo ki subii. Bee paake ki a saa kpi a moɲi? ¹⁷ Njan a daa mantik ton koo ki mantik tee jatuko. Bee ki a saa kpo yian, njan ki a daar ki baari? ¹⁸ A nyik marima na kur. Li-i tee ki a baakit Yennu, a saa nyann binbenja.

¹⁹ Yanfoon tuun bonjann ki teen niro, ki chee kpanbara piik nba saa somm doo.

²⁰ Soo ki be tingbouɲ na ni ki tuun linba njan yoo kur, ki ki ban tun kpeti.

²¹ A baka daa mantik be linba kur ki niib yeen po, li pasiar a tan saa gbat ki a nyaatoontunno sukiaa, ²² ki a moŋ mi nan a ban sukii siaba.

²³ N jii yanfoome ki bikin linba na kura, ki lor maa mi-i sub, ŋaan gbar.

²⁴ Nlee ki niro saa fit bann manfoor paak nba tee? Li mantik sumii ki garita, ki paar nan ti bann li paak. ²⁵ Ŋaan ki n jii yoo, ki tumii yan, ki dukin maa n lon yanfoon nan n buboit na jiinu, ki bia tumii ki bann tonu nba tee liinsin nan jatii bianjinba.

²⁶ Poo nba tee nan baruk na mantik ton ki gar kuuma. Lomm nba ki u saa tura na, li saa soora nan baruk nae, koo ki soora nan chichaak na; ki u kpinkpant nba ki u saa lora na, saa soora nan jaruk na. Joo nba tuun ki li gboot Yennu numm na, ŋooe saa fit nyi poo marj nuu ni, ŋaan ki wun soor yanbondaano. ²⁷ Min banntooe yet na, n kpaan linba nae waan waan, yoo nba ki n bo loon man la li jiinu na. ²⁸ N lon maa n la li gatlia, ŋaan n ki lari. N la jayenokooe jab tusir ni, ki u tee wunba ki n saa turɔ jirima, ŋaan poob ni ŋarin, n ki la soo. ²⁹ Linba kur ki n tumii ki lae na: Yennu nant ki ti ŋane, ŋaan timme tun ki kpet.

8

¹ Yandaano kuukooe bant bona paak nba tee bianjinba. Yanfoome te ki u laa momiin, ki te ki u numpo ŋan yoo kur.

Ki jiin kpanbar mɔb saku po

² Tumin kpanbar nba yeen linba, kimaan a sat mɔb ki tur Yennu-wa. ³ Kpanbar saa fit tun bianjinba ki u loon, li paak, seetir u numm ni, a daa be ninbonboorik marj niŋi. ⁴ Kpanbar tuun nan yiikooe, ki soo kan fit boio a, "A tuun bee?" ⁵ Li-i tee ki a mɔk mɔsaku nan u sennii, a sii be a yamanie. Yandaano mi waa saa tun linba, nan yoo nba ki u saa tumir. ⁶ Manfoor ni binbej mɔk daamii, ŋaan faa saa tun linba kur, li yoo be-e, nan bianjinba ŋan nan tumu. ⁷ Ti soo ki mi linba tan saa tun, ki soo mun ki be, ki saa wannit. ⁸ Soo kaa ki saa fit nyinnu u moŋ kuun ni, koo ki gaan u kuun daar. Linba na tee tob nba ki ti kan fit loke, ti kan fit bor ki nyi li ni.

Ki jiin nibiit nan niŋamm po

⁹ N la linba na kur yoo nba ki n dukin linba tuun tingbouj na ni, ki li tee tingbouj nba ki nisiab mɔk yiikoo, ki dia bi leeb ki bi di farae. ¹⁰ N la ki bi saan pii nibiit bi kaat ni, ŋaan baa nyii kaat paak ki ŋmat kun bi ŋei ni yoo nba, ki bi piak ki dont nibiit marj doo nba ni ki bi tun toonbiit marj. Li ki mɔk nyooti.

¹¹ Kimaan bi ki daar nibiiuk tuba yian yian, li paak, nisaarii para ji gbee nan toonbiite. ¹² Yanbondaano saa fit biir toonn taar kobik, ŋaan bia mɔk manfoor. Nn, n mi baa yeen linba a: "Li-i tee ki a sak Yennu mɔb, bont kur sii ŋane ki tura, ¹³ ŋaan li kan ŋamm toonbiit damm. Bi manfoor tee nan yunyuj nae, ki bi saa kpo ŋaan daa paan, kimaan bi ki sak Yennu mɔb." ¹⁴ Linba na paak bannu paar. Gotir linba tuun tingbouj na ni. Yennu yoo niŋamme tuu tan gaar toonbiit damm tubdatu, ki toonbiit damm mun tuu tan gaar niŋamm paatii. N pak nan li paak bannu paar.

¹⁵ Li paak, n sake nan li ŋan ki niro n di ki maan u par, kimaan linba be ki u saa maan u par manfoor na ni tee wun tuu die, ki bia nyu, ki gboon u moŋ. U saa fit tun linba na, waa daa be manfoor nba ki Yennu turɔ tingbouj na ni ki u tuun toona na.

¹⁶ Yoo nba kur ki n koor a mii sub, ki tumii linba tuun tingbouj na ni, ki tan bann nan a sii fit nyoon yonnu ni nan nyiok kur. ¹⁷ ŋaan a kan ban bann linba ki Yennu tuun na paaki. A leki yabir bianjinba, ŋaan a kan bann li paaki. Yandamm yeen nan bi mie, ŋaan bi ki mi.

9

Ki jiin nisaarii joontu po

¹ N dukin linba na po ki li wei bonchiann, ki tan la nan Yennu-e ŋmakitir yandamm nan niŋamm binbej, ki bia ŋmakitir baa loon linba nan baa ki loon linba. Soo ki mi linba doo u toonn po. ² Linba baat nimono paak, ŋanne bia baat toonbiit daano paak; linba baat niŋano paak, ŋanne bia baat nibiiuk paak; linba baat yenjiant-teeb paak, ŋanne bia baat binba ki tee yenjiant-teeb paak; linba baat binba mann maruj paak, ŋanne bia baat binba ki mann maruj paak. Niŋano ki gar yanbondaano kaa; niro nba sent mɔsona ki gar wunba ki senti; li ki mɔk bokitu. ³ Joontu yennkooe baat soo kur paak, linba na tee bonkpetir nba tuune tingbouj na ni. Nisaarii binbej ni kur, bi dudukit gbee nan toonbiit nan waatuko, ki bi tuu tan kpire kpo. ⁴ ŋaan wunba kur mɔk manfoor durinya na ni mɔk dindansiar; bok nba fo chee yanbor kpeenn. ⁵ Binba fo mi nan bi tan saa kpowa, ŋaan kpeemm ŋarin ki mi siar. Bi ki mɔk siara paatii, bi tamm bi poe fas

fas. ⁶ Binba mok lomm, koo ki mok nanj, koo ki mok nioj, bi tuu tan kpoe ki lin gbenn, ki bi ji kan ban pukin toonsiar nba tuun durinya na ni.

⁷ Fin-ii kpanji di a jeet, kii mok parpeenn; ki bia tuu nyu a daan ki maan a par. Li njan ki teen Yennu. ⁸ Ii tuu kii mok parpeenn nan parmaasir ningorsin yoo kur. ⁹ Faa loon a njaapoo na, ii mok parpeenn nanao yoo nba ki a daa be manfoor nba ni ki Yennu tura ki li tee binben-yana durinya na ni. Daar nba ki mok nyoot kur, a maan a par li ni, kimaan parpeenn manje tee a paatii tingbouj na ni. ¹⁰ Linba kur ki a tuun, a tun nan ninmoun, kimaan toonsiar tan sii kaa, koo bannu tan sii kaa, koo yanfoon tan sii kaa kpeentij, siaminba ki a saa na.

¹¹ N la siare ki pukin; nantatinna nba tiin bonchiann ki be tingbouj na ni, bi ki patin tiin ki laat nyannu; ki pardamm mun ki kon ki laat nyannu yoo kuri. Yandamm ki patin laat daar diitiri; ki subindamm ki patin laat mokint. Ki binba mi nmakita ki patin laat yudantuku. Yubonn baat soo kur paak. ¹² A ki mi a ninboj yoo, a tee nan noonii nba ki bi tuu tan soorib tiok ni nae, ki bia tee nan jani nba ki bi tuu soorib janlaauj ni na. Ti tuu tan koo bonbiir nie, yoo nba ki ti ki daanir.

Dudukit nba jiin yanfoon nan jatii po

¹³ N bia la siar ki pukin, ki li want niib nba dia yanfoon bianjinba tingbouj na ni. ¹⁴ Digbanbik nnae din be, ki niib ki yab li ni, ki kpanbarjaann tan lekir. U din set lint doo nae, ki teen siir nan wun bet li joona ki koo. ¹⁵ Jasoo din koo lej ki tee nandaano, ki mok yan ki tinn doo na, njan ki soo ki tian u po. ¹⁶ N tun yeene nan yanfoome gar panj, njan soo ki dukii nan nandaano mok yan, koo ki gbiin maan nba ki nandaano saa yeti. ¹⁷ Li njan ki fan gbiint yandaano sukuru maan, ki chee faa saa gbiint bat nba sii tantir bianjinba jatiit sinsuuk ni. ¹⁸ Yanfoon tuun bonjann ki gar jatiat, njan yanbondaano yenoeko fit biir toonjana bonchiann.

10

¹ Kpajukpeena saa fit te salenn nba tulaarii be li ni na-ii nubir kii poi, ki liinsin waaminna saa fit boon yanfoon nba yab.

² Yandaano par ni wanto ki u tuun linba tooke, ki jatuk par ni wanto ki u tuun bonkpeta. ³ U jatii na saa te soo kur nba tooko n bann nan u tee jatuko.

⁴ Li-i tee ki a toondaano wutoor doo a paak, a daa nyikin toonn ni, fi-i biir njan tee soon nna, a saa la nyikin chaba.

⁵ Toonbiit nba ki n la tingbouj na ni tee toondamm nba tuun ki biir nae. ⁶ Bi teen niliinie yudantuk, ki bi mok yiikoo, njan nyikin mokita. ⁷ N ban la yommii ki bi jak taanii, njan ki nijaana somm taatinii nan bi tee yommii na.

⁸ Li-i tee ki a gbii bootuk, fine tan saa mann baa li ni, ki fin nba bet dikpinkper, waauko tan saa juma. ⁹ Li-i tee ki a koi tana, a tan saa la danj, tana nie. Ki li-i tee ki a yakitir daat, a tan saa la danj li nie. ¹⁰ Li-i tee ki a piak gbitik, ki a ki tiarir, a tuu choo bake. Li njan fan doj lor faa saa tun linba. ¹¹ Li-i tee ki a mi waauk sooru ki tan njan ki u juma sinsinni, u sooru ji kan somma. ¹² Linba ki yandaano piak, njanne donto, njan jatuk mabonae biiro. ¹³ U tuu piin nan liinsin pinpakite, ki tan joont nan waatuk maan. ¹⁴ Jatuk kpan piak yoo kure.

Soo ki mi linba saa wei poor, soo bia ki mi linba saa baar ti kuun poor po.

¹⁵ Niro-i mantik tee bonliinj, u tuu tun toonae ki bak, ki ki laat u njaak sonu.

¹⁶ Digbann nba ki li kpanbar tee bik, ki u saakab di jaamm yoo kur, li digbann sii yoo be biiru nie. ¹⁷ Njan digbann nba ki li kpanbar dukii linba njan, ki u saakab na tuu tan di jeet dinu yoo ki li janitib, ki bi bia tee binba dia bi moj, ki ki nyu daan yibi, li digbanne be u yamani.

¹⁸ Daano nba mantik mok gbannyakir nan wun namm u diiuk mopinni, nyun sii luune, ki diiuk na n tan fib.

¹⁹ Jaamm diina teena parpeenn, ki daan mun maant a par, njan a kan fit la li yenn ki likirii kaa.

²⁰ A daa piak ki sarikit kpanbar a par ni, a bia daa sarikit mokitoo, fi-i doo diiuk ni gbaa. Nooj saa fit jii maan na ki saan wannib.

11

Ki jiin yandaano toona po

¹ Njaant ki a nuu-ii yaa, ki a saa la nyoot dasiar. ² Jiin a mokint ki tur niib banlore koo banniin, kimaan a ki mi yubonboorik nba saa baara tingbouj na ni.

³ Tiik-i baa yakir nba po, li doo laa baa siaminba nae; sanpagbant-i jon, saak tuu baae. ⁴ Wunba kur gorii wonpaaruk danu, u tan kan bur; ki wunba bia gorii sayuj, u

tan kan jaan. ⁵ Yennu-e nan bona kur, ki a kan ban bann toona nba ki u tuun, nan faa ki mi nisaarik nba naan poo poor ni bianjinba na. ⁶ A tuu bur bonbuburit sanyiok ni nan daajoouk kur. A ki mi li kur nba saa kpaat fanu, koo bonbuburit yenn nba saa nan ki gar leer bianjinba.

⁷ Yentu man, ki li njan ki tur ninbina nan waa laat yonnu na. ⁸ Bina nba ki a sii be manfoor ni na, ii di manu; faa lek saa wei bianjinba, njaan ii tian nan a saa mantik wei kpeentije. Linba kur saa baar, li ki mok nyooti.

Ki jiin kpaanii nba teen nipaauj po

⁹ Nipaauj, ii di manu i bisuk ni. Ii mok parpeenn, yaa daa paan na. Tumin linba ki i loon, ki manj i para, njaan ii tian man nan Yennu tan saa bu i buut linba kur ki i tun na paaka.

¹⁰ Ii daa te ki siar biir i para, koo ki toni. I kii tun tee nipaauj kaa.

12

¹ Li paak, ii tian a Naamii Daano po, faa daa tee bik na, ki daa guu fan kpeta li yoo na ki a ji yet a, "N ki gbia binberj manu." ² Njanne tee yoo nba ki yonnu yentu nan njaamarik yentu nan njaabira na yentu tan sii bon ki tura, ki a boor li tan sii bon nan sayuj nae yoo kur. ³ Ki a kpinkpant nba tuu guua na ji sii jekir, ki a taa nba paar na saa kpet ki banj, ki a nyana saa fokit, ki a kan fit njan jeet, ki a ninjiinii saa banj, ki a kii laat fanu. ⁴ A tuba saa kpaak ki a kan gbat sonjot ni fuut, ki li sii paar ki tura nan fan gbat yonnauj monii, koo ki fit gbat yanii nba ki bi yiin, njaan noon monii gbaa tan saa fit fiina goon ni. ⁵ Ki a tan sii tiin kunkonn paak sommir, ki sommir tan sii paar a boor, ki a yut tan saa penn; ki li tan sii paar ki tura nan fii chari, ki bona kur nionj tan saa nyi a ni.

Ti kura saa saan siaminba ki ti sii tun be-e, ki kpemonii sii be sonjot ni. ⁶ Ki salimpeena jaruk na tan saa jint, ki salimmona fitir na tan saa baa yeer; ki nmiiuk nba be bunbunn boor na tan saa cheer, ki nyun soor na saa yeer. ⁷ Ki ti gbanant tan saa nmat tanbiinii ni, tingbouj na paak, ki seek na saa nmat Yennu nba jiir ki turit na boor.

⁸ Min banntooe yet nan li ki mok nyoot, li ki mok nyoot. Li kur ki mok nyosiati.

Ki jiin maan na joontu po

⁹ Kimaan banntoo na nba din sub na paak, ki u din yoo want niib linba ki u mi. U din tumii barjokit, ki bikin la li barmonii nba tee bianjinba. ¹⁰ Banntoo na yabir a wun lon parmaasir mabona, ki mabona nba ki u sob na took ki tee barmonii. ¹¹ Yandamm monaan tee nan pekpaarii patii nba ki bi tuu kpakii pei nae; barjokit nba ki a tumii na tee nan kpai nba ki bi tuu kpaak bont ki li dia nae. Yennu nba tee ti kura Pekpaarik nae jiir turit.

¹² N bija, siar biar be, li njan ki tii mi li po. Gbouj sobu ki mok gbennu, ki gbouj karuj bonchiann teen bakint.

¹³ Linba na kur lek, bonyenn kooe be, ki n saa yet a: Ii mok baakir nan Yennu, kii saak u sennii, kimaan u nan nisaarik linba na kur paake. ¹⁴ Yennu tan saa bu linba kur ki ti tuun na buuta, nan linba ki ti lek tumir bunbonn ni, laa lek tee bonnjann koo bonjiiri.

YANKPANJII

Ki jiin Yankpanjii gbouj na po

Gbouj na tee yaniie ki joo nan poo yin ki want baa loon leeb bianjinba. Siab yaa joo nan poo na see Yennu nan u niib taar nie, ki leeb yaa li see Yiisa nan u weira taar nie. Baatusir ni, bi yi gbouj manje Soṅs.

¹ Solomonn yaj nba na mantik man ki gar yanii kura.

Sinsinn yaj

Poo lomm yaj

² Mootir n tankpinn,* kimaan a lomm man ki gar daama.

³ A nubiru man ki tee nan bonnunubit nae;

ki a sann tee nan bi kpaar bonnunubit ki moon na.

Li ki tee birisuk kaa nan sapaamm na loona.

⁴ Jiin min, ki tin chiar yaat;

ki a sii tee n kpanbar, ki jii koo nanin a diiuk ni,

ki ti saa taan ki mok parpeenn, ki nyu gboo ki lon leeb.

Li ki tee birisuk kaa nan sapaamm kur loona.

⁵ Jerusalem poob, n bone, njaan mok fant,

n bonu tee nan Kedar niib lanbont

nba be kunkoouk paak bianjinba nae,

njaan fan nan jinjonii nba be kpanbar Solomonn njaak ni na.

⁶ Daa goriin yanni, kimaan yonnue bonn n gbanant na.

N naa waas wutoa bo doo n paake,

ki bi te ki n tuun bi tilontii kpaant ni toona.

N ji ki mok yaak nan man namm n moji.

⁷ N yook, betirin siaminba ki a saa saan nan a pei ki bin nman.

Lia nie ki bi saa saan ki foi yonsukenken ni?

Bee paake ki n sii lin loona pekpaarlei ni?

Joo lomm yaj

⁸ Fin sapaan-nanchintilij na,

a ki mi maa kpaar pei siaminba-a?

Ii saa kii waa pei na taaboot;

a lon siaminba ki a saa kpaar a buunii,

ki lii kpia pekpaarii lanbont na.

⁹ N yook, a te jab niana nan tannaaj nba tuu te

Faaro taanjalona nba daar taantorit na niano bianjinba nae.

¹⁰ A yut nba soon a kpianii ni,

ki sik a turu ni na fan nan tuliat nba njan nae.

¹¹ Ti saa jii salimmona ki nmat nan salimpeena

ki namm laamm ki tura.

Poo lomm yaj

¹² Kpanbar kar u kok-foouk paake,

ki n tulaarii na nubiru man ki yent lej.

¹³ N yook na doo n biao paake,

ki nubir nan bonnunubit nba ki bi yi mir na.

¹⁴ N yook na tee nan tipuut nba be daan tiinii kpaant

nba be Engedi bianjinba nae.

Joo lomm yaj

¹⁵ N yook, a mantik fan bonchiann,

a ninbina na mantik nyirii ki mok lomm.

Poo lomm yaj

¹⁶ N yook, a mantik njan bonchiann; a mantik maant n par.

Momaata nae sii tee ti doonu,

¹⁷ ki ti sii be kpekii nan naasei nyaka ni, ki li tee ti njaak.

2

¹ N tee nan tipuuk nba be Saronn tij ni nae,

* 1:2 1.2 Bi binben ni, bi din tee nna ki want lomm.

ki bia tee nan tipuuk nba be baauk ni na.

Jɔɔ lomm yar

² Tipuuk nba fan ki gar kunkonii bianjinba na,
nnae ki n yɔɔk fan ki gar pooleeb.

Poo lomm yar

³ Tilontii nba ŋan ki gar tilei bianjinba na,
nnae ki n yɔɔk fan ki gar jaleeb.

N loon ki mii kaar u maasu, ki u loona na-ii man n mɔb ni.

⁴ U jiiin ki baar nanin u jeet dindiboor,
ki chaan lomm fariŋ n yur paak.

⁵ A jii tilɔɔnkoona ki lin turin paŋ,
ki bia turin tilɔɔnmɔna ki lin turin paŋ.

A niɔŋ te ki n baŋa.

⁶ N yur kpaak n yɔɔk niiganje, ki u niidiitu barimin.

⁷ Jerusalem poob, satir mɔb nanin.

Ii sat mɔb, piaro nan kɔɔk nba tiin bonchiann na sann ni
nan i kan te lomm n baar, ŋaan ki li yoo daa ki baari.

Yar nba pukin munlee

Poo lomm yar

⁸ N gbat n yɔɔk kunkɔr.

U baat ki tiin jɔɔt ni, ki tiin kunkona paak, ki baat n boor.

⁹ N yɔɔk tee nan kɔɔk koo pajak nba tee bianjinba nae,
ki see kpia joonn ki got gaan takoru ni, ki gorii diiuk na ni.

¹⁰ Ki n yɔɔk marj ji piak nanin.

Jɔɔ lomm yar

N yɔɔk, ii saana.

N yɔɔk, baat ki tin tɔk saan.

¹¹ Siɔk gara, saak nyik baanuwa;

¹² tipuuk yite tiŋ na ni.

Yoo nba na tee yanii yoobe, ki ti gbia lanjerii monii kpaant ni.

¹³ Kinkana piin monnuwa; ki wouŋ yent nan tipuuk nubiru.

N yɔɔk, ii saana. N yɔɔk, baat ki tin tɔk saan.

¹⁴ A tee nan ŋmandajuuk nba bɔrii tanfiat ni bianjinba nae.

Naant ki man la a ningorsin nba ŋan na,
ki bia te ki n gbat a kunkɔr nba man na.

¹⁵ Soot lunlona na ki turit, lunlona nba waar;

ki tee binba biir ti kpaant ni tilontii nba yinn puuk na.

Poo lomm yar

¹⁶ Mine yen n yɔɔk, ki u mun yenin.

N yɔɔk kpaar u pei titubira na ni.

¹⁷ Ki li-i tanj yentir ki bunbɔnn na n bot,

n yɔɔk, chiat ki jen n boor yian nan kɔɔk

koo pajak nba tuu tiin jogbaak paak bianjinba na.

3

¹ Ki n doo gado paak nyɔtunmunnn,

ki kpaan daano nba ki n par lakib u paak;
ki lin lommɔ ŋaan ki lau.

² N ji saa fiire ki lin doo ni, ki got li sɔnjot ni nan dai ni.

N saa kpaan daano nba ki n par lakib u paak nae.

Ŋanne ki n lin kpaano, ŋaan ki ki lau.

³ Ki nyiɔk guuteeb tan lan, yoo nba ki bi lin gɔnt doo na na.

Ki n boib a, "I la n yɔɔk-ii?"

⁴ Maa gar guuteeb na yoo nba, ki n ji la n yɔɔk.

Ki n kubo, ki ji kan ŋaan ki wun yaat,

see ki n tan jiiu ki saan nana n naa ŋaak,

ki koo nana diiuk nba ki bi din marin na ni.

⁵ Jerusalem poob, satir mɔb nanin,

ii sat mɔb nan piaro koo kɔɔk nba tiin bonchiann na sann ni
nan i kan te lomm n baar, ŋaan ki li yoo daa ki baari.

*Yañ nba pukin muntaa**Poo lomm yañ*

- ⁶ Wunba nyii kunkoouk po ki tee nan munyutootir,
ki puk tulaarii nan bonnunubit nba tee mir,
ki tee tulaarii nba kur ki kpinkpenta koi na tee ñmee?
- ⁷ Solomonn-e baat, ki kar u naan kok paak, ki bi jiuu,
ki Israel teeb kunkonkonjaana piinloob be u boor.
- ⁸ Ki bi kur dia jukbanjai, ki mi konn fanu.
Ki soo kur dia u jukbanjiak,
ki teen siir ki guu kpikpiruk nba tan saa mann baar nyio̅k.
- ⁹ Kpanbar Solomonn din jii danjant nba nyii Lebanonn-e,
ki ñamm naan kok na.
- ¹⁰ U din jii salimpeenae ki p̅or li dasenta,
ki p̅or li musura po nan salimm̅ona,
ki jii chab monwuwur nba ki Jerusalem poob nyar nan burchint na,
ki paan u kok na paak.
- ¹¹ Sayonn poob, baat ki tan barri kpanbar Solomonn.
U yir naan fokirik nba ki u naa din yirim̅o, u pookoont daar nae,
ki li tee u parpeenn nan kpinkpammuk daar na.

4*Joo lomm yañ*

- ¹ N yoo̅k, a mantik fan bonchiann.
A ninbina nba ki saarik dook na nyirii nan lomm,
ki a yut na lian ki tee nan buunii nba tuu yab
ki nyi Gilead kunkonn paak ki siik bianjinba na.
- ² A nyana peen nan baa tuu koor pei ki wurib bianjinba na,
ki nan nyan-yenn na ki fokiti, ki li kur too leer paak.
- ³ A m̅ogbana m̅one nan kpinkpam̅onn na.
Fi-i piak yoo nba, ki li mok fant.
A tankpina nba ki saarik dook nan nyiriie.
- ⁴ A turu tee nan Defid difoouk nba ki bi maar ki li fan nae,
ki mok tuliat nba tee nan naagbank̅oña tusire joo̅n
ki lint li kur po na.
- ⁵ A b̅iaa na tee nan piarii banlee di tutubira ni na.
- ⁶ N sii be bonnunubit nba ki bi yir mir na kunkonn paake,
ki li-i tanji yentir ki bunb̅onn na n bot.
- ⁷ N yoo̅k, a fan bonchiann, ki a siar po ki gbeen.
- ⁸ N pooyookir, a lakin tok nanin, ki tin nyi Lebanonn kunkona ni,
a tok nyi nanin Lebanonn.
- A nyi Amana kunkonn paak ki sik baar,
ki bia nyi Senir kunkonn nan Hermonn kunkonn paak,
ki li tee siaminba ki yanb̅ora nan naamuut be na.
- ⁹ N poolon̅jir, n pooyookir, a ninbina nan tuliat
nba ki a lia na yent n dudukita.
- ¹⁰ N poolon̅jir, n pooyookir, a lomm na manin,
a lomm na ñan gar daama,
a tulaarii na nubiru man ki gar bonnunubit nba bewa.
- ¹¹ N yoo̅k, siat manu na be a m̅ogbana paak;
a lamm na tee naabiin nan siate n boor.
- A liant na nubir nan bonnunubit kur nba be Lebanonn nae.
- ¹² N poolon̅jir, n pooyookir, a tee nan kpaab nba b̅or nae,
ki tee nan kpaab nba ki bi maa joonn ki lintir,
ki tee nan nyuntonn nba tee niyenok̅oo yar na.
¹³ Leñe ki bonbuburit bintir,
ki kpaatir nan tilontii nba loon loon̅hana,
nan bonnunubit nba kur be.
- ¹⁴ Ki kadaak nan jangbadui nyor leñ,
nan kamantos tiinii nan kinkakimana nan poru
nan bonnunubit booru kur nba be nyor leñ,
ki bonnunubit nba tee mir nan alos
nan bonnunubit kur nba nubiru man be leñ.

¹⁵ Ki nyuntona maant kpaab na,
ki bunii nyun nyi Lebanonn kunkona ni
ki puub nan paŋ ki kɔɔ kpaab na ni.

Poo lomm yaŋ

¹⁶ Niigaŋ po wouŋ, fiit.
Niidiitu po wouŋ, damin n kpaab paak,
ki te wamaasin n da nan nubiru nba man.
Ŋaant ki n yɔɔk n saan u kpaab ni ki saa di tiloona nba man.
Jɔɔ lomm yaŋ

5

¹ N poolonjir, n pooyookir, n kɔɔ n kpaab niwa.
N pɔ n baarii nan bonnunubit nba tee mir nae;
n di siat nan sagbente; n nyu tiloona daame nan naabiin.

Poob lomm yaŋ

N yɔɔsnba, ii di kii biaki nyu man nan yaa tan saa gboo.

Yaŋ nba pukin munna

Poo lomm yaŋ

² N dɔɔr gɔɔne, ki damii damiit,
ki li damiit ni ki n yɔɔk koon n tammɔb.

Jɔɔ lomm yaŋ

N yɔɔk, ŋaant man kɔɔ.
N poolonjir, a tee nan ŋmann nae n boor.
Marin borik n yura, ki n yut borik nan sinsamiin.

Poo lomm yaŋ

³ N dɔŋ yokita; bee paake ki n saa ŋamm yoo?
N wuur n taawa, bee paake ki n saa te ki lin ji jokin ni?

⁴ N yɔɔk tun u nuu gann fonn niwa,
ki li manjin nan waa nakinin na.

⁵ Ki n bo teen siir nan man te ki wun kɔɔ.

Ki bonnunubit nba tee mir na pɔr n nii,
ki n niibira maan mir nyun, yoo nba ki n soor ganlootir na.

⁶ Ki n loot gann na ki tur n yɔɔk, ŋaan sɔɔ ki u dɔŋ yaata.
Ki n lek loon man gbat u kunkɔr. Ki n lin lomɔ, ŋaan ki li lau.
Ki n yiu, ŋaan ki ki gbat ki u toon.

⁷ Ki nyiɔk guura na lin doo na ni ki tan lan, ki faan ki turin dan;
ki guura nba be doo na joonn boor na liat n gbakit foouk.

⁸ Jerusalem poob, ii sat mɔb nanin nan li-i tee ki i la n yɔɔk na,
i saa beto nan u niɔŋ te ki n baya.

Poob lomm yaŋ

⁹ Poo nba mantik fan ki gar poo kur na,
a yɔɔk na mɔk bɔkitu nan jaleeb nba be nawa-a?

Bia bonte be u ni, ki teen bakitnaun,
ki a loon ki tin sat mɔb nana ni?

Poo lomm yaŋ

¹⁰ N yɔɔk na ŋan ki bia mɔk paŋ,
u be u kɔɔe, li-i tee ki a got niib tusaa piik ni.

¹¹ U numpo tee nan kutmɔnt nae, ki ŋarii,
ki u yut ŋan ki bɔn nan naakpaabɔŋ na.

¹² Ki u ninbina fan nan ŋmana nba tuu be kpenu ni bianjinba na,
ki tee nan ŋmana nba ki bi wurib naabiin, ki bi see kpia kpenu na.

¹³ U kpianii na mɔk fant ki tee nan kpaab nba gbee nan kpinfraat
nan baarii na.

Ki u mɔgbana tee nan tipuuk nba ki bi gbar mir tulaar-nyun na.

¹⁴ U nii na fan,
ki u pir banii nba ki bi tabin tanbinyinyira li paak na.

Ki u gbanant na tee nan loobnyana nba ŋarii bianjinba na,
ki nyirii nan tanbinyinyira na.

¹⁵ Ki u pana tee nan tann nba chaa, ki tee jaantarik,
ki bi sikinir salima toota ni na.

Ki u paŋ tee nan Lebanonn kunkona ni kpek-foot na.

¹⁶ Ki u moǵbana na mootu* man; ki u gbanant kur po ɲan.
Jerusalem poob, n yook nba naan bianjinbae na.
Poob lomm yaɲ

6

¹ Poo nba mantik fan ki gar poob kur na, a yook na saan lee.
A betit sonu nba ki a yook na tokin,

ki lin te tin fit somma ki a kpaano.

Poo lomm yaɲ

² N yook na saan u kpaab niɲa,
ki li tee siaminba ki tinunubit be na.

U kpaar u pei kpaab na nie, ki tikii puuk.

³ Mine yen n yook, ki u mun yenin;
u kpaar u pei titubira na nie.

Yaɲ nba pukin munɲmu sp Joɔ lomm yaɲ

⁴ N yook, a mantik fan nan Jerusalem nba fan bianjinba nae;
ki bia fan nan Tirsa doo na, ki a fant na mantik teen yaarlituk.

⁵ Fi-i goriin, a niɔɲ tuu koome ki dian.

A yut na liane ki tee nan buunii nba tuu yab,
ki nyi Gilead kunkona paak ki siik bianjinba na.

⁶ A nyana na peen, ki tee nan peburuɲ nba ki bi daa wurib nae;
ki nan nyan-yenn na ki fokiti, ki li kur too leer paak.

⁷ A tankpina nba ki saarik dook na nyiriie.

⁸ Kpanbar-i lekii mok poosaakab piinloob nan poobis piinniin,
nan sapaamm nba kaa kanni,

⁹ ɲaan fin koee ki n loon, ki a mantik ɲan ki tee nan ɲmann na.
Fine tee a naa bonpoyemmir; ki tee a naa bilonkak.

Ki poob kur goriia ki piaka;
ki poosaakab nan poobis yiin yanii ki kpakitira.

¹⁰ ɲmee na, ki tan nyirii nan sanyiok na?

U mantik fan, ki yeen, ki tee nan yonnu,
koo ɲmaarik nba tuu nyokit bianjinba na.

¹¹ N nyii tilontii boore ki sik maa n got tibis nba be baauk ni na,
ki bia got fapaant nba be daan tilontii paak na,

ki bia got tipuut nba be tilontlia paak na.

¹² Fine te ki a niɔɲ koon,
ki n jekir nan taantoruk ɲmakit-too nba teen siir nan tob na.

Poob lomm yaɲ

¹³ Waan waak, Sulam sapaamɔ,
ɲaant ki tii goriia, faa waa waak na.

Poo lomm yaɲ

Bee paake ki i loon mii waa waak niib sinsuuk ni, ki yii goriimi?

Joɔ lomm yaɲ

7

¹ Sapaamɔ, a fant mantik paaka.

A taa na fan nan taasaat halii.

A pana fan nan tanbinyinyira nba ki gbanjabiro tuu jab
ki li fan bianjinba nae.

² A wurik tee nan bobir nba yoɔ gbee nan damanin na,
ki jekpekir be leɲ, ki tipuuk lintira.

³ A biao na naan nan pajaat nba nae,
ki bia naan nan koɪ banlee-e na.

⁴ A turu na tee nan baa tuu jii loobnyana ki maa difoouk nae.

A ninbina na tee nan nyuntona nba be Hesbonn doo ni,
ki kpia digbangbenɲir maɲ tammokookir nae.

A miana na mok ninbarisin,
ki fan nan Lebanonn difoouk nba tor Damaskus po na.

⁵ A yur goone nan Kamel kunkonn na.

A yupiankar nyiriie nan chinchennyinyir na,

* 5:16 5.16 Bi binben ni, bi din tuu mootir moǵbanae ki li want lomm.

ki li fant saa fit koon kpanbar niɔŋ.

⁶ A mək fant, ki ŋan bonchiann, ki gbee nan lomm.

⁷ Ki a gbanant ŋan ki tee nan kpinkparik na,
ki a biaa na fan nan kpinkpamona na.

⁸ N saa do kpinkparike, ki pɔɔr li loona.

Min yaa boor, a biaa na tee nan daan tiloonsokita nae,
ki a foon nubiru man nan saana na.

⁹ Ki a mɔb tee nan damanin na.

Poo lomm yaŋ

A ji te ki daan na n saan n yɔok boor sinsonn,
kii gaar u mɔgbana nan nyana paak.

¹⁰ N yɔoke yenin ki nianin.

¹¹ N yɔok, baat, ki tin nyi doo kpin,
ki saa doɔr digbanbis na ni nyiok na.

¹² Ti tan saa doŋ fiire ki got daan tilontii na,
ki laan bi piin kpaatuwa-a? ki got laan tipuuk na pɔbitiri-i?
ki bia laan tilontlia na mək puuku-u?

Leŋe ki n saa tura n lomm.

¹³ Ki a saa gbat manfoor tiik na nubiru,
nan tiloona nba kur nubiru man ki li kpia ti tammɔb na.

N yɔok, n bir bonmankpera nan bonmanpaana, ki guuna.

8

¹ N sunman ki a bo tee n naa bik nba mɔɔr n naa biime,
ki mi-i cheta sɔnjouk ni, ki n saa fit mɔɔt a tankpinn,*
ki sɔɔ baka sii kaa li pɔ.

² N saa jiia, ki saan nana n naa ŋaak,
ki li sii tee siaminba ki a saa tumiin lomm.

N saa tura damanin nba ki n jii tiloona nyun ki ŋaa na ki a nyu.

³ N yur kpaak a niiganj paake, ŋaan ki a niidiitu barimin.

⁴ Jerusalem pɔob, satir mɔb nanin nan i kan te lomm n baar,
ŋaan ki li yoo daa ki baari.

Yaŋ nba pukin munloob

Poob lomm yaŋ

⁵ Nma poe nyii kunkoouk pɔ, ki lɔn u yɔok nii ki baat na?

Poo lomm yaŋ

N fiina, tilontik na nyakire, siaminba ki bi din mara na.

⁶ A daa jikit a par ki teen sɔɔ, see min kuukɔɔ;
a daa lor sɔɔ see min kuukɔɔ.

Lomm mantik paar ki tee nan kuun nae;

ki niɔŋ mək paŋ ki tee nan kuun mɔŋ nba tee bianjinba na.

Li tuu tan yit ki tee muyeruko,

ki di nan muu nba tuu yabit ki di bianjinba na.

⁷ Ki nyun ki fit kpeent, nyunmɔnn ki be ki saa fit kpeeniri.

Ŋaan li-i tee ki sɔɔ koor a wun daa lomm nan u mɔkinti,
li joontu tan sii tee feie ki u saa la.

Poo maŋ ninjamm yaŋ

⁸ Ti waarɔ be, ki tee sapaanbik, ki u biaa daa waar.

Ti saa teeno nlee, li-i tee ki naasinbik baat ki daakɔ?

⁹ Ti waarɔ na-i bonni tee dikpinn,

ti bo saa maa salimpeena difoouko u paak.

Ki u bonni biaki tee gann, ti bo saa chaan kpek taabiie ki kɔrɔ.

Poo lomm yaŋ

¹⁰ N tee dikpinne, ki n biaa na tee li ditɔɔtii.

N yɔok mi nan mi-i be u boor, n tuu mək parmaasire.

Jɔɔ lomm yaŋ

¹¹ Solomon mək sarwaauk siaminba ki bi yi Baal Hamonn na ni.

Kpaara be leŋ maŋ, ki u jikit u sarwaauk na ki teemm,

ŋaan gaan salimpeenbina tusir tusir.

* 8:1 8.1 Bi binbeŋ ni, bi din tuu mɔɔtir leeb tankpinn nae ki li want lomm.

¹² Ki Solomonn tuu gaar salimpeenbina tusire,
ki kpaara na mun tuu biar nan salimpeenbina kobii ŋanlee-lee,
ki li tee bi tora; ki n baka kaa. N mɔk n tiorŋ sarwaauko.

¹³ N yɔk, a te man gbat a kunkɔr kpaab na ni;
n kɔɔnanleeb na guua, a fan pak.

Poo lomm yaŋ

¹⁴ N yɔk, baat n boor; a tee nan kɔk
koo pajak nba tuu be kunkona nba ki bonnunubit be leŋ nae.

AISAYA gbouj

Ki jiin Aisaya gbouj na po

Aisaya din tee Yennu sokiniie, ki piak Yennu mōmaan ki teen niib nba be Juda naan yent ni, yoo nba ki kpanbara banna din dia Juda ki gaan leeb na. Gbouj na bia beerit bianjinba ki Israel nan Juda teeb datai din kōn nyannibe. Aisaya nba din be u manfoor ni yoo nba na, Yennu sokiniinba leeb din be, ki tee Amos nan Hosea nan Maika. Aisaya din dōj pak Yennu Niganntōō na biak dinu nan u kuun po, ki bia yet a sanpaapo paann nan tingbounpaann tan sii be.

¹ Gbouj na maan jiin Juda nan Jerusalem poe, linba ki Yennu fiit tur Amos bija Aisaya, yoo nba ki Yusia nan Jotam nan Ahas nan Hesekia din tee Juda kpanbara ki wei leeb paak na.

Bianjinba ki Yennu yakii nan u niib

² Ki Yennu yet a, “Tingbouj nan sanpaak, gbiintir linba ki n piak na. Waas nba ki n wubirib na yēt n mōba. ³ Nei mi bi daano, ki bonii mi siaminba ki bi daano dintib. Linba na gar n niib Israel teeb nba mi linbawa. Bi ki bant maan paaki.”

⁴ Yimm biit damm na, yimm niilabindiira nba tee yanbōndamm na, i boonta. I biite tut lui. I yēt Yennu nba tee yimm Israel teeb kasii daano nae, ki ḡmant i poor turo. ⁵ Bee ki i tukin tee moyētuk dammi? I loon yin la tubdatu bonchianne-e? Israel teeb, i yura poŋ gbee nan fiate, ki i para nan i yan ji kaa laafia. ⁶ Laa nyii i yur paak ki saa tuu i taa po, i gbanu siar boor kaa ki mōk laafia. I gbanant gbee nan fetimae nan nara nan fiat. I fiat manj ki wuur, ki tana bia ki boob li paaki. Bi ki teen nyōku i fiat manj ni.

⁷ Bi biir i digbann, ki joo i doi muuwa. I goriie ki boorganu niib yent i tij, ki bont kur teen yann. ⁸ Jerusalem kuukōoe biar, ki bi bia lekira. Li tee nan lanbouj nba be daan tiinii kpaab ni, koo kpinfraat kpaab ni, ki ki mōk gaartōō nae. ⁹ Yabint Yennu-i bonni kii foor siab, Jerusalem bo saa biire nan Sodom nan Gomora doi na.

¹⁰ Jerusalem, a diateeb nan a niib tee nan Sodom nan Gomora diateeb nan li niib nae. Gbiintir linba ki Yennu piaki na. Gbiintir linba ki u wanti na. ¹¹ U yeen a, “I dukin a n loon marint nba ki i teenin yoo kur na-a? N miat pei nba ki i mann mujoonu marint ki teenin yoo kur nawa, ki bia miat i bonkob-ḡana nba ki i teenin nawa. N bak nan naajai nan pei nan buunii sōma. ¹² Nḡmee beti nan i tuu baar nan linba na kur ki turin yoo nba ki i baat a yin jiantin na? Nḡmee wanni a yii lin kii chibit n ḡsasaak ni? ¹³ Li ki mōk nyōot nan yin baar nan i piinii. N miat i bonnunubit nba ki i jokit nawa. N ji ki loon i ḡmaapaan jaamm nan i foondaa nan i jiantu tintaanii; kimaan i yanbōmm na biiriwa. ¹⁴ N ki loon i ḡmaapaan jaamm nan i daganja jaamm na, bi tee jika nba ki n bak nan li jiinue.

¹⁵ “Li-i tee ki i donn i nii ki mein, n kan fiint i po, i-i lekii miar bianjinba, ḡaan n kan gbiint, kimaan i nii gbee nan sōme. ¹⁶ Wuut i mōj man, kii yeen. Nyikin toonbiit nba ki n laat ki i tuun na. Barmōnii, ii nyik toonbiit tumu, ¹⁷ ḡaan tumii toonḡana tumu. Ii tuun ḡant, ki somm binba be mukisuk ni, ki tur kpeebii bi mōnii, ki bia kōn pakoi paak.”

¹⁸ Yennu ḡamm yet a, “ḡaant ki tin ḡamm maan manj. I toonbiit bōnniwa, ḡaan n saa wuuri ki yin penn nan ḡmaarik na. I biit nba lek te ki i bōn bonchiann na, ḡaan n saa wuuri ki yin penn nan pegbonpeen na. ¹⁹ Li-i tee ki i saa sak n mōb, i saa di jeet nba saa pia tij na paak. ²⁰ ḡaan i-i yētini, i saa kpoe. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin biit digbann na po

²¹ Digbann nba tuu tee digbanḡann nae ji tuun toonbiit na. Sianyoo li din gbee nan niḡamme, ḡaan mōtana nikpiirite ji be lej. ²² Jerusalem, sianyoo a din tee nan salimpeena nae, ḡaan mōtana a ji ki mōk nyōoti; a din tee nan tilōna daganin nae, ḡaan a ji tee nyume. ²³ A tōōndamm tee kpikpiruk damme nan nanyukii yōōsnba; yoo kur bi gaan piinii nan mōnyat. Bi ki taant kpeebii po barbuboor, ki bia ki gbiintir ki sommit pakoi, yoo nba ki bi baar nan maan.

²⁴ Li paak, mōtana, gbiintir linba ki Israel teeb Yabint Yennu nba mōk paŋ na yeen a, “N saa jiin yimm nba tee n datai na pana, ki i ji kan turin daamii. ²⁵ N saa jiin bonbiir i paak. N saa ḡammi nan baa tuu pur kut ki ḡammir bianjinba nae, ki saa nyinn i biit na kur. ²⁶ N saa turi diateeb nan kpaanteeb, ki bii tee nan binba din dia-i sinsinn na. Ki Jerusalem sann ji sii tee Kasii Digbann nba waan fanu.”

²⁷ Yennu nba tee kasii na paak, u saa tinn Jerusalem, nan wunba kur be leŋ ki nyik toonbiit tumu. ²⁸ Ŋaan u saa biir wunba kur tuun toonbiit ki yéen u mɔb, ki saa kpi wunba kur yêto.

²⁹ Ki i tan saa mɔ kɔɔ nan yaa mi jiant tiinii, ki bia mi fukin tingbana kpaant ni, ki jiantirib na. ³⁰ I saa suur nan kpinkpauŋ nba tuu yaa wun kpo ki suur nae, ki tee nan kpabik nba ki nyun kaa leŋ na. ³¹ Paŋ damm na toonbiit saa biirib nan baa tuu kpeer muu ki lu kauk paak ki lin di nae, ki soɔ kaa ki saa gɔɔr biiru maŋ.

2

Ki jiin parmaasir nba kaa gbennu po
(Maika 4.1-3)

¹ Maan nae ki Yennu tur Amos bija Aisaya, ki jiin Juda nan Jerusalem po:

² Daa baate ki kunkonn nba ki Yenjiantu ŋasaakak tɔɔ li paak na tan sii fɔk gar kunkona kur, ki be sanpaapo ki gar jojaana kur.

Digbana bonchiann saa tut baar leŋ.

³ Ki bi niib sii yeen a, “Ŋaant ki tin do Yennu kunkonn paak, ki saan Israel teeb Yenjiantu ŋaak na ni.

U saa wannit waa loon tin tun linba;

ti saa somm sɔnii nba ki u gann ni,

kimaan Yennu wannu nyi Jerusalem-e; u be Sayonn-e ki piak nan u niib.”

⁴ U saa ŋamm barii nba be digbanjaana sinsuuk ni na.

Bi saa jii bi takoobii ki kur sɔkit, ki jii bi kpana ki kur gɔtit.

Digbana ji kan ban saan tɔbu, bi kan ban teen tɔb siiri.

⁵ Tɔn, Jakob yaaboon, ŋaant ki tii somm yentu nba ki Yennu turit na ni.

Ki jiin tubdatu po

⁶ Yennu, a nyɔr nyik a niib nba tee Jakob yaaboonawa. Tiŋ na gbee nan nyɔkii toona nba nyii yondo po nan Filistia yent nie. Niib na waa binba ki waa Yennu na kaare. ⁷ Bi tiŋ na gbee nan salimpeena nan salimmɔnae, ki bi mɔkint na kaa paaki. Bi tiŋ na gbee nan taaniie, ki bi taantorit kaa paak. ⁸ Bi tiŋ na gbee nan yenbise, ki bi jiantir linba ki bi jii bi tiɔŋ nii ki nan na.

⁹ Soɔ kur yur saa sik tiŋ ni, ki u saa di fei. Yennu, a daa nyikin chabitibi.

¹⁰ Bi saa gur tanfiat nba be jɔot ni, koo ki gbiir bootii tiŋ ni, a bin bɔr Yennu wutoor nba baat na, ki bɔr nyi u paŋ nan u yiikoo ni. ¹¹ Yoo baat ki nisaarik parbifaant saa gbenn, ki nisaarik garuk n biir. Tɔn, Yennu kɔɔe ji saa la baakir. ¹² Daar maŋ ni, Yabint Yennu saa sikin wunba kur dont u mɔŋ, nan binba tee garit damm. Yennu kɔɔe tan saa la dontir, daar maŋ ni. ¹³ U saa tut lu Lebanonn kpek-foot nan kpinkpant nba be Basann tiŋ ni. ¹⁴ U saa boor naa jɔfɔkit nan kunkona na. ¹⁵ Ŋafoouk nan joonjouk kur saa biir. ¹⁶ U saa te ŋaringbeŋa nba kur tee ŋarinŋana na n kpɔii. ¹⁷⁻¹⁸ Nisaarik dont-n-mɔŋ saa gbenn, ki nisaarik garuk n biir. Yenbis kur saa bote fas. Yennu kɔɔe saa la dontir, daar maŋ ni.

¹⁹ Nisaarii saa gur tanfiat nba be jɔot ni, koo ki gbiir bootii tiŋ ni, a bin bɔr nyi Yennu wutoor ni, nan u paŋ, nan u yiikoo nba baat bi paak na, yoo nba ki u saa baar a wun nik tingbouŋ na. ²⁰ Li daar-i baar, bi saa lu bi salimpeena nan bi salimmɔna pata nba ki bi ŋamm nae, ki nyɔr nyikur nan naasɔrii nan nanjɔnt. ²¹ Yennu-i baar a wun nik tingbouŋ na, nisaarii saa gur bootit nan tanfiat nba be jɔot nie, a bin bɔr nyi Yennu wutoor, nan u paŋ, nan u yiikoo nba baat bi paak na ni.

²² A daa tee a dindann nisaarik ni. Nisaarik jan nan bee?

3

Ki jiin Jerusalem ŋmatir po

¹ Tɔn, ti Yomdaano Yabint Yennu yaa wun nyinn bont kur nan nisaarik kur nba ki niib gaa bi paak nae, Jerusalem doo ni, nan Juda tiŋ ni. U yaa wun nyik bi jeet nan bi nyun turue, ² nan bi pandamm, nan bi kunkonkɔnna, nan bi barbuura, nan u sɔkiniinba, nan bi ninnyɔɔn damm, nan bi tɔɔndamm, ³ nan bi kunkonkɔnna saakab, nan bi saakaleeb, nan bi kpaanteeb, nan binba kur dia nyɔkii ki ŋmakitir bona na. ⁴ Yennu saa te ki bonjabise-ii diab. ⁵ Soɔ kur sii ton nan u loɔ. Naasimm kan chɔrin bi saakab, ki niyana kan baakit tɔɔndamm.

⁶ Yoo baat ki naakuuk ni niib tan saa gann bi ni yeno ki yeto a, “Fine mɔk bonliakar, a teen ti tɔɔndaano, daamii yoo na.”

⁷ Ki u saa jiin a, "Aaii, min kaa. N kan fit sommi. N ki mək jeet koo lianti. I daa teen i tɔɔndaano."

⁸ Barmonii, Jerusalem be biiru ni. Juda tij boontire. Linba kur ki bi piak ki bia tuun na tee biite ki tur Yennu. Bi sukii Yennu tɔɔɔo yeenin ni. ⁹ Bi ningorsime saa pak biirib. Bi tuun biit paanu nie, nan Sodom teeb nba din tun na. Bi boonta. Njamme lon bi tɔɔɔ biiru.

¹⁰ Niɲamm para sii peene, ki bona saa fanu ki turib. Bi saa di linba ki bi tun na nyɔɔote nan parmaasir. ¹¹ Naan yanbɔndamm boonta; baa tun linba ki tur bi leeb na, nnae mun ki bi saa tun ki turib.

¹² Lik-kpent teeb mukis n niib, ki bi pana damm njaabib.

N niib, i tɔɔndamm kɔɔnti muuko, ki te ki i ki mi yaa saa nɲmant siaminba po.

Biaɲinba ki Yennu saa buu u niib buut

¹³ Yennu teen siir a wun pak u maan; u teen siir a wun bu u niib buut. ¹⁴ Yennu tan saa bu binba tee u niib tɔɔndamm nan saakab na buut. Waa tan saa bu bi buut ki biirib biaɲinbae na: "I fat daan tiinii kpaant, ki i njei gbee nan linba ki i fat tarii boor na. ¹⁵ Yaa biir n niib, ki bia nɲanɲit tarii na, li ki nani. Min i Yomdaano Yabint Yennu-e pak na."

Kpaanii nba saa Jerusalem poob boor na po

¹⁶ Yennu yet a, "Gotir Jerusalem poob nba dont bi mɔɲ biaɲinba. Bi sommi ki bi miana teek sanpaapo, ki gorii chonchon-ningorsin yoo kur; ki njaan taabatɲinii, ki banii nba be bi taakpakira ni damm. ¹⁷ Naan n saa dat bi tubawa. N saa koor bi yut ki nyikib yupaanii."

¹⁸ Daar baate ki Yennu saa jii linba ki Jerusalem poob want bi mɔɲ li paak na, ki yaat nann, njaan nyikib. Bona marje tee banii nba be bi taakpakira ni, nan bonɲana nba be bi yura paak, nan laanii nba be bi turii ni, ¹⁹ nan bi tutuuta, nan bi niibanii, nan bi saarii, ²⁰ nan bi yudaakat, nan bi saba nba ki bi piir bi nii ni, ki bia yokit bi sai ni na, ²¹ nan banii nba ki bi piir bi niibira ni, ki bia tuu bi miana ni na, ²² nan bi liatfoɲana, nan baant, nan liatsunsont, nan bi bɔɔrii, ²³ nan bi liatwotii, nan gungunɲant ninfianii, nan bobii, nan saarfokit nba ki bi yir yura paak na.

²⁴ Bi ji kii sɔ tulaarii, bi tuu sii nubir pɔie; bi kii boob gbanɲana, njaan bi sii boob nɲipianaee; bi kii mək yunanti, bi sii tee yupaanii; bi kii gbab chinchennana, bi sii gbab kparchante; bi fant na saa kpaant feie.

²⁵ Doo na ni jab nba mək panii na, njaan bi saa kpib tob niɲe. ²⁶ Doo na tammɔi saa mɔ ki fabin, ki doo na mɔɲ sii tee nan poo nba ki bi ghabitɔ, ki kaano yann tij ni nae.

4

¹ Li yoo-i baar, poob banlore tan saa bib soor jayeno kɔɔ ki pakɔ a, "Ti sii dint ti mɔɲ, ki bia gbabint ti mɔɲ, njaan fan di sukuru ki chabit yaak ki tin yet nan fine tee ti sɔɔ, ki tin fit nyi pookpaka fei ni."

Ki jiin Jerusalem njammu po

² Yoo baat ki Yennu saa te ki bonpiyat nan tiik nba kur be tij na paak n kpaat ki fanj. Israel teeb nba kur tinn na saa la parpeenn nan parbifaant, jeet nba pia tij ni na paak. ³ Wunba kur biar Jerusalem, ki Yennu ganno ki u foor na, bi sii yiu kasiie. ⁴ Yennu saa jii u yiikoo ki dat niib marj tuba ki nɲammib, ki wuur Jerusalem biit nan sɔn nba ki bi nyinn lej na. ⁵ Ki Sayonn kunkonn paak nan niib nba tikir lej na, Yennu saa te sanpagboun-ii baak bi paak yonnu ni, ki tun munyook nan muyeruk nyiɔk. Yennu baakir saa dɔkin doo na kur ki guurir. ⁶ Li saa bakin doo na ki lin nyi yonnu tonu ni, ki teenir parmaasir boor; ki lin nyi saak nan wouɲ biiru ni.

5

Yaɲ nba jiin daan tiinii kpaab po

¹ Gbiintir ki man yin yaɲ na ki tura. Yaɲ marj jiin n yɔɔk nan u daan tiinii kpaab poe. N yɔɔk mək daan tiinii kpaab, kunkonn nba kpai paak.

² Nanne ki u yɔbin kpaab na, ki bia gbab tana,
 ki bur daan tiinii nba njan bonchiann,
 ki maa difoouk a wuu guu tiinii na,
 ki gbiir bootuk a wuu tootir tilɔɔna na nyun,
 ki ji guu, a lɔɔna na n mɔnn,
 njaan ki lɔɔna na kur tee bonmiita.

³ Nanne ki n yook na yet a, “Yimm niib nba be Jerusalem nan Juda na, ii bu min nan n daan tiinii kpaab na buut. ⁴ Siar biar ki n ki tun kpaab na niñi-i? Bee teen ki li yêt loonjana nba ki n bo daan na lonuwa, ñaan lon loonmiita?

⁵ “Maa saa tun linba ki tur n kpaab mañ tee nnae: n saa bet gungouñ nba lintir nae faba, ki yeer joonjouk nba guur na, ki te muuk ni bonkobit n koo ki ñmamir, ki ñmaatir. ⁶ N saa te ki moote n pia leñ. N kan ñamm tiinii mañ ki bia kan ko li muuk. N saa nyik ki jagotuk nan kunkonië n pia ki loonir. N poñ kan te ki saak n baa leñ.”

⁷ Israel teebe tee Yabint Yennu daan tiinii kpaab;

Juda teebe tee daan tiinii nba ki u bur.

U daan a bin tun linba ñane, ñaan ki bi kpi niib.

U daan a bin tun linba tooke,

ñaan binba ki bi mukisib na mo ki loon sommir.

Ki jiin biit nba ki nisaarii tuun na po

⁸ I boonta. I daa ñei nan kpaant ki pukii linba ki i mok na po. Li kan yukir kaawa ki yiar sii kaa nan niib n kar, ki i kuukooe sii be tij na paak. ⁹ N gbat ki Yabint Yennu yeen a, “Ñagbeña nba fan bonchiann na, ñaan li kan yukir kaawa, ki li sii see langbenkoont.

¹⁰ Daan tiinii nba see kpaant piik ni na, ñaan li daan tan sii tee lena ñanñmue. Diboorii borik-gbina kobik tan saa nan dibin borik-gbina piike.”

¹¹ I boonta. I tuu fiir sanyapob ni ki jak daanyunu, ki jii daajomuna ki be dayibint ni. ¹² I di jaamm nan biat nan nayakaa nan naagbai nan daan, ñaan i ki bant Yennu nba tuun linba. ¹³ Li paak, bi saa teeni yommiie ki saan nani digbangann ni. Kome saa kpi i toondamm, ki nyunnyukuru n kpi nilee na. ¹⁴ Kpeentij ñakit bi paakewa ki guub, ki yaat mob saama. Li saa faar Jerusalem nijaana, ki kpaab nan nilee nba nyu daan yib ki mok fuut na, ki nakib.

¹⁵ Fei saa soor soo kur, ki binba dont bi moñ na kur saa sik tij ni. ¹⁶ Nnaan Yabint Yennu want u pañ ki tuun linba ñan, ki bia want u kasii binben, ki bu u niib buut. ¹⁷ Doo na langbent ni pebis saa ñman moot, ki bupanii saa ñman moomaata.

¹⁸ I boonta. I ki fit fat i moñ ki nyii biit ni. ¹⁹ I yeen a, “Ñaant ki Yennu n kakit ki tun linba ki u yet nan u saa tun na, ki tin lar. Nnaant ki Israel kasii Yennu n tun u lora na, ñaant ki tin la u dudukit.”

²⁰ I boonta. I yi bonbiire bonñann, ñaan yi bonñann bonbiir. I jii bunbonne ki teen yentu, ñaan jii yentu ki teen bunbonn. I jii linba tone ki li marii, ñaan jii linba marii ki teen linba ton.

²¹ I boonta. I dukii nan i sube, ki mok yan.

²² I boonta. I tee nijaanae dalenn ni, ki mok para ki ki tiin siar daan ñmatu yoo. ²³ Nnaan monyat paak ki i te biit damm saa yann, ñaan goi mondamn na ki bi ki laat monii. ²⁴ Li paak, kinkaka nan mokoont nba tuu di muu bianjiba na, i jiina mun saa bat, ki i puuk n koor nnae, ki wouñ n pebirir, kimaan i yêt linba ki Yabint Yennu nba tee Israel teeb kasii Yennu tumii nawa. ²⁵ Yennu wutoor doo u niib paak, ki u tant u nuu a wun dat bi tuba. Kunkona nba fok na saa damm, ki binba kpo na gbanant saa biar doo sonii ni nan moot na. Nnaan Yennu wutoor lek kan maaki, ki u nuu sii tian a lin dat niib tuba.

²⁶ Yennu tur nyinne a wun yiin digbann nba be banfokir, ki foon yiin binba be banfoka na a bin baar, ki bi baat yian yiama. ²⁷ Bi soo ki bakii, bi soo ki jarin siar. Bi ki tijit koo ki goonti. Bi soo gbann ki worik, ki bi taasanmiit ki cheer. ²⁸ Bi peenii porime, ki bi torbana teen siir nan tonu. Bi taanii taawoka wakii nan tann nae, ki bi taantorit fiia lintir nan sajaperinn na. ²⁹ Jab na gaan jat nan yanbora nba tuu kpi bonkobuk ki jii u nant ki koo nann muuk siaminba ki soo kan lab ki fat nae.

³⁰ Li daar-i baar, bi saa gaar jat Israel paak nan kunkosaakar nan mokgbenjir fuur nae. Gotir tingbouñ na. Bunbonn nan parbiir be li kur po. Bunbonn nak yentu nawa.

6

Bianjiba ki Yennu yiin Aisaya

¹ Binn nba ki kpanbar Yusia din kpo na ni, ki n la Yennu, ki u kar u binbintir paak sanpaapo nan dontir, ki u baañ yit gbee jiantu ñasaakak na kur po. ² Ki bonfoa nba nyirii nan muu na see linto, ki bonfoor kur mok kpinkpant ñanloob-loob. Ki bonfoor kur jii kpinkpant ñanlee ki dokin u numpo, ki jii kpinkpant ñanlee ki dokin u gbanant, ñaan dia kpinkpant ñanlee nba biar na ki yuuk. ³ Ki bi yeen bi leeb a:

“Kasii, kasii, kasii. Yabint Yennu tee kasiie.

U baakir gbee durinyawa.”

⁴ Ki bi kunkora na fuur te ki Yenjiantu nasaakak na fiakir n̄ak, ki munyuut gbee nasaakak man̄.

⁵ Ki n yet a, “N poŋ ji ki m̄ok dindann. N boonta, kimaan maan nba kur nyii n m̄ob ni tee biite, ki n be niib nba yaa maan kur tee biit na boor. N̄aan ki n tiɔŋ ninbinne la kpanbar; wunba tee Yabint Yennu na.”

⁶ Ki bonfoa na yeno yukir baar n boor, ki dia musankɔɔnn nba ki u jii maruŋ binbintir paak nan babuk na, ⁷ ki jii musankɔɔnn na ki suu n m̄ogbana, n̄aan yet a, “Linba na sii a m̄ogbanawa, ki motana a biit piina, a yanbomm la nyikin chaba.”

⁸ Ki n gbat Yennu yet a, “N saa tun n̄mee? N̄mee sii tee ti toomii?”

Ki n jiin a, “N saa saana. Tummin.”

⁹ Ki u betin a n saan ki pak maan na ki tur niib na a, “Yi-i lekii gbiint bianjinba, n̄aan i kan bann li paak. Yi-i lekii got bianjinba, n̄aan i kan bann linba tuun.” ¹⁰ N̄anne ki u yetin a, “Linin niib na yan, ki kpaa bi tuba, ki jɔɔn bi nuni, ki bi daa laat, koo ki gbia koo ki bant maan paaki. Nna-i kaa, bi saa jen n boore ki la laafia.”

¹¹ Ki n boi a, “Yennu, li sii tee nna ki wei nlee?”

Ki u jiin a, “Ki tan tuu yoo nba ki doi na sii tee langbent ki biar yann, ki tan tuu yoo nba ki sɔɔ sii kaa n̄ei man̄ ni, nan yoo nba ki tiŋ na m̄ɔŋ sii tee tinfukiryann. ¹² N saa saan nan niib na banfokir; n̄aan nyik tiŋ na yann. ¹³ Li-i tee ki niib piik ni yeno biar tiŋ na ni, n saa biirɔwa; u sii tee nan baa tuu chɔɔ kpinkpaun̄, n̄aan ki u dagbir n biar ki fiik tiŋ ni nae.”

Dagbir na see Yennu niib pinpiin-paann seenu nie.

7

Ki jiin maan nba saa kpanbar Ahas boor na po

¹ Yoo nba ki kpanbar Ahas, wunba tee Jotam bija, n̄aan tee Yusia yaaboonn na, din dia Juda teeb na, tɔb din baar. Ki Siria kpanbar Resinn nan Remalia bija Peka, wunba tee Israel kpanbar na, din saan lek Jerusalem, n̄aan ki fit nyanniri.

² Ki m̄ɔmaan nba baar Juda kpanbar a Siria jab poŋ be Israel yent ni na, ki n̄ɔɔ nan u niib yan put, ki bi jekir nan wouŋ nba tuu da tiinii ni na.

³ Ki Yennu pak Aisaya a, “Jiin a bija Sear Jasub ki saan la kpanbar Ahas. A saa lau sɔnu ni, siaminba ki bi luu chinchena na, bunu nba jikit nyun ki nyi nann paapo nyundɔɔnn ni na joontik boor. ⁴ A pakɔ ki wuu chek, kii tee soon nna, ki daa tiin janmaanii, koo ki li daamiiɔ. Siria bat Resinn nan u jab, nan bat Peka wutoa ki m̄ok janmaanii, ki tee nan munyuut nba tuu wubir kinkaka n̄anlee ni bianjinba na. ⁵ Siria teeb nan Israel teeb nan li bat na lor bonbiira. ⁶ Bi loon bin wor Juda-e ki jeen niib na ki bin taan bi po, ki bin fit dinn Tabeel bija naan.

⁷ “N̄aan min Yennu yet nan linba na kan mi tumi. ⁸ Bee? Kimaan Siria ki m̄ok paŋ ki gar Damaskus nba tee li digbangbenjir na, ki Damaskus mun ki m̄ok paŋ ki gar bat Resinn. Israel n̄arin, bina piinloob nan n̄anjmu sinsuuk ni na, li saa mantik biir gar nan lii tee digbann ki seewa. ⁹ Israel ki m̄ok paŋ ki gar Samaria nba tee li digbangbenjir na, ki Samaria ki m̄ok paŋ ki gar bat Peka.

“I yada-i kii paar, i kan fit gubin.”

Ki jiin Imanuel po

¹⁰ Ki Yennu n̄amm tur Ahas maleer a, ¹¹ “Boin a Yomdaano Yennu ki wun tura nyinn. Li saa fit nyi kpeentij koo sanpaapo.”

¹² Ki Ahas jiin a, “N kan boi nyinn po. N yet man bikin Yennu-e.”

¹³ Li yoo na ki Aisaya jiin a, “Kpanbar Defid yaaboona, gbiintir man. Li ki n̄an ki a te ki nisaarii n di sukuru ki miat. A saa bia te ki Yennu n di sukuru ki miata-a? ¹⁴ Tɔn, Yennu m̄ɔŋe saa tura nyinn: Sapaamunn* tan saa soor poor ki mar bonjak, ki puro Imanuel.† ¹⁵ Yoo nba ki u tan saa sibir ki ji dukii linba ki u saa tun na, niib tan sii nyu naabiime ki di siat. ¹⁶ Li yoo tan sii baat na, ki sɔɔ kpanbara banlee nba jeenta na tiŋ dɔɔr yanna.

¹⁷ “Yennu yaa wun baar nan daamiie fin nan a niib nan naan n̄aak kur paak, li daamii sii ton ki gar daamii nba mi baar; laa nyii yoo nba ki Israel tingbouŋ din bokit u m̄ɔŋ Juda tingbouŋ ni nawa. U yaa wun baar nan Asiria kpanbare.

¹⁸ “Li yoo-i baar, Yennu saa foone ki li tee nyinn ki yiin Ijipt teeb, ki bin nyi banfoka Nail kpenii kur po, ki baar ki tee nan kpajui na, ki Asiria teeb n nyi bi tiŋ ni ki baar, ki tee nan sai na. ¹⁹ Bi sii miribe jɔlont ni, nan tanfiat nba be jɔot ni, ki bi tan saa piin kunkonii nan bonkobit kpinkpaar boor kur po.

* 7:14 7.14 Bi maan ni, li sii fit tee sapaamunn koo poopaan. † 7:14 7.14 Imanuel paake tee “Yennu be nant.”

²⁰ “Li yoo-i baar, Yennu saa te yukoortōe n nyi Yufrates mək-pootir po. Nōe tee Asiria kpanbar, ki u saa koor i tianii nan i yut nan i gbanant paak kobit kur.

²¹ “Li yoo-i baar, ki kpaarō lek mək naasar yenōkōō nan buunii banlee gbaa, ²² njaan u tan saa la biin bonchiann ki lin jaŋō. Barmōnii, binba tan saa tenn waan tiŋ na paak sii mək naabiin ki nyu, ki bia mək siat ki di.

²³ “Li yoo-i baar, daan tiinii kpaant nba njan ki mək tiinii tusir tusir, ki li daauk tee likbina tusir tusire, njaan kunkonii nan jagotuko tan saa pia loonir. ²⁴ Niib tan sii dia peenii nan torbana ki gorin leje. Barmōnii, tiŋ na kur tan saa gbee nan kunkonii nan jagotuko. ²⁵ Kunkona nba paak ki bi tuu buur jeet na, njaan kunkonii kōe tan saa pia, ki sōō kan nmaa lej. Li sii tee siaminba ki nei nan pei n̄mame.”

8

Ki jiiin Asiria kpanbar baaru po

¹ Ki Yennu pakin a, “Jiin bonsōbkar nba yarin ki sōb nammigbenja li paak a: ‘Lekin Yian. Kakitir Fat.’ ² N saa yiin nichinchiba banlee nba tee Jeberekia bija Sekaria, nan manntōō Yuria, ki bii tee n siara damm.”

³ Li poor po, ki n n̄aapoo soor poor. Waa mar ti bija maŋ yoo nba, ki Yennu yetin a, “Purimō ‘Lekin Yian, Kakitir Fat.’ ⁴ Bik na nba tan saa kpaat ki fit yet ‘Naa’ nan ‘Baa’ yoo nba na, ki sōō ki Asiria kpanbar jii Damaskus mōkint nan Samaria bont kur, ki yaat nann na.”

Ki jiiin Asiria kpanbar baaru po

⁵ Yennu n̄amm pak turin. ⁶ U yet a, “Kimaan niib na nba yēt nyun nba nyii Siiloa kpenbik ni soon nna, njaan mək parpeenn bat Resinn nan bat Peka paak na, ⁷ min Yennu saa baar nan Asiria kpanbar nan u jab kur ki bin wor Juda. Bi saa tia ki lek nan Yufrates mōkir nba tuu gbee nan li mōkgbiant bianjinba nae. ⁸ Bi saa lia Juda nan nyunmōnn nae, ki do porik ki piin bont kur.”

Yennu be nant. U kpinkpanfokit nae guu tiŋ na.

⁹ Yimm digbana na, lakint nan jaŋmaanii man. Gbiintir man, yimm nba be banfōka tingbourj na kur po. Nn, teent siir nan kōnn, njaan kii mək jaŋmaanii. ¹⁰ Ii lorin lora, njaan li kan ban teen fanu. Ii piak yaa loon bianjinba. Njaan li kur tee yanne, kimaan Yennu be nant.

Bianjinba ki Yennu kpaan u sōkinii

¹¹ Yennu jii u paŋ nba yab nae ki kpaanin, a n daa waa sōnu nba ki niib na tōk na. U yet a, ¹² “Daa waa niib na lorbiit, ki bia daa tiin bona nba ki bi tiin na. ¹³ Tiat nan min Yabint Yennu tee kasiie. Mine tee daano nba ki a sii tiin. ¹⁴ N kasii binbenj nba mək jaŋmaanii na paak te ki n tee nan tann nba ki bi gbiatir baa na. N tee nan baruk nae ki saa soor Juda nan Israel tingbant, nan Jerusalem doo niib. ¹⁵ Niib bonchiann saa gbiat, ki baa but but. Baruko saa soorib.”

Kpayakit nba yaa ti daa piak nan kpeemm

¹⁶ Yimm nba tee n taatara na, ii guu kii dia maan nba ki Yennu turin na. ¹⁷ Yennu bor u mōje u niib boor, njaan ki n teenō yada, ki jii n dindann ki maa u paak.

¹⁸ N be nan waas nba ki Yennu turin na. Yabint Yennu nba naangbourj be Sayōnn kunkonn paak nae tunt, ki ti tee nan maan nba fo, Israel teeb boor.

¹⁹ Njaan niib saa yeti a yin boi ninnyōōn damm nan jabaabuura, binba burin ki lōkin na, a bin fiit maan ki turi. Bi saa yet a, “Li tee niib n tuu boi kpinkpaarii nan kpeemme, binba fo na paak.”

²⁰ Ii yetib a, “Gbiintir linba ki Yennu wanti na. I daa gbiin ninnyōōn damm yari. Linba ki bi wanti na kan sommini.”

Ki jiiin daamii yoo po

²¹ Niib na saa lin yirib muuk ni, ki sii kaa dindann, ki kon sii mōkib. Baa sii be kon nan wutoor ni na, bi saa mō Yennu nan bi kpanbar mōtont. Bi saa gokit got sanpaapo, ²² koo ki nut bi ninbina tiŋ ni, njaan bi kan la siar, see daamii nan bunbōnōn kōō, bunbōncheenn nan jaŋmaanii nba ki bi kōō na ni.

9

¹ Sōnsau sii kaa ki bi saa tōkin ki nyi daamii yoo na ni.

Ki jiiin wunba tan saa di naan po

Sebulunn nan Naftali booru tinj din ban dii feiwa, njan yoo baat ki yent manj saa la baakir, laa nyii sinsuuk ni mokgbenjir na ki saa yondo po, ki saa tuu Joodann mok-pootir tinj, ki bia gar Galilii yent, siaminba ki boorganu kar na.

² Niib nba tuu somm bunbõnn ni na ji la yentchiõna.

Bi tuu be bunbõnn tinj na nie, njan motana yeeun yent bi paaka.

³ Yennu, a turib kpinkpamjaanna, ki te ki bi mok parpeenn.

Bi kpamm faa tun linba na paake,

nan niib nba tuu jaan bi jeet ki kpamm,

koo ki chentir mokint nba ki bi fat ki kpamm bianjinba na,

⁴ kimaan a konn bi yokit nba tuu yook bi paak nawa,

ki bia jint gbann nba tuu boob bi sai ni na.

A nyann digbann nba tuu diin ki nmanit a niib nawa,

nan faa din nyann Midiann jab sianyoo bianjinba na.

⁵ Jab nba lek na taasaat, nan bi tiat nba ki son tarin na kur,

muue saa di.

⁶ Bi mar bik ki turita. Bi turit bonjaka.

Nõoe sii tee ti diatoo. Bi sii yiu, "Bakitnaunj nmakit-too,"

nan "Yabint Yennu," nan "Baa nba yoo be,"

nan "Parmaasir kpanbar."

⁷ U naan yiikoo sii kpaatire yoo kur;

u naan sii yoo be parmaasir nie,

ki u saa gaar kpanbar Defid naan yent ki dia,

ki u yiikoo sii gaa linba took nan harmonii paak,

laa nyi motana nan yoo nba waa mokmok nan mokmok.

Yabint Yennu-e lor wun tun linba na.

Bianjinba ki Yennu saa dat Israel teeb tuba

⁸ Yennu sat mob nan u saa bu Israel teeb nba tee Jakob yaaboona na buut. ⁹ Israel teeb kur nba be Samaria doo ni saa bann nan nõoo Yennu-e tun linba na. Motana bi mok garuko, ki want bi moj, ki yeen a, ¹⁰ "Tant njaak na baawa, njan ti saa njam maar nan tanae. Bi konn konn sinsabik yokaa nawa, njan ti saa jii kpek yokaee ki njam yok."

¹¹ Yennu donn bi datai wutoae ki bi lekib. ¹² Siria teeb nba be yondo po, nan Filistia teeb nba be yonbaa po na yaat moi-e, ki nak Israel teeb. Linba na lek, njan Yennu wutoor ki maaki, u nuu bia tiane a wun dat bi tuba.

¹³ Israel teeb ki nyik bi toonbiiti; Yabint Yennu nba lek dat bi tuba na, njan bi ki jen u boori. ¹⁴ Dayenn kooe ki u saa dat Israel teeb kur nan bi toondamm tuba; u saa pot yur nan joor kur. ¹⁵ Nikpera nan nijaana nae tee yur, ki faak sokiniinba na mun tee joor. ¹⁶ Binba din dia niib na diab tuntunae, ki nmatib fas. ¹⁷ Li paak, Yennu kan chab ki bi naasimm na nan yenokowa n paaki, ki bia kan tin bi pakoi koo bi kpeebii na ninbaauk, kimaan niib na kur tee binba ki waa Yennu-e, ki tee nõonnmiant damm, ki bi maan kur tee biit. Linba na lek, njan Yennu wutoor kan maaki, u nuu bia sii tiane a wun dat bi tuba.

¹⁸ Niib na biit di nan muu nba tuu di jagotuk nan kunkonii nae. Li di nan muu nba tuu di foor, ki munyuuk do nae. ¹⁹ Yabint Yennu wutoor nba doo na paak, ki u tubdatu na di nan muu na tinj na kur po, ki kpi niib manj, soõ kur gbaa a wun tinn u moje. ²⁰ Tinj na siar kur po niib bibit jeet nba kur ki bi laate, njan bi kon na kan ban gbenn. Bi porj nman bi tionj waase. ²¹ Manase booru nan Efraim booru wor bi leebe, ki bia taan leeb ki wor Juda. Linba na lek, njan Yennu wutoor ki maaki, u nuu bia tiane a wun dat bi tuba.

10

¹ I boonta. I sent sennbiit ki mukis n niib. ² I tuun nnae ki goi tarii, ki bi ki laat bi monii, ki bia ki laat nant. I tuun nnae ki fiar pakoi nan kpeebii faar. ³ I tan saa teen nlee, yoo nba ki Yennu daar i tuba na? I tan saa teen nlee, yoo nba ki u saa jii digbanbanfokir niib ki bin baar nan daamii i paak na? I tan saa chiar saan lia nie ki la sommiri? I tan saa bor i mokint lia nie? ⁴ Bi tan saa kpi-i tobii nie, koo ki soori ki teeni yommii, njan Yennu wutoor lek bia kan maaki, u nuu bia sii tiane a wun dat i tuba.

Ki jii Asiria kpanbar po

⁵ Yennu yet a, "N jii Asiria kpanbare ki teen lanbann maa n dat binba ki n wutoor doo bi paak na tuba. ⁶ N tun Asiria kpanbare maa wun saan dat niib nba ki waa min Yennu na tuba, njamme donn n wutoor. N tumoe maa wun saan fat ki jan, ki bia nmaat niib na nan bi tee sonjouk ni tante na."

⁷ Naan Asiria kpanbar na mun mək u yur po lorbiitewa. U lorin a wun biir digbana bonchianne. ⁸ U faa parbiire a, "N jab ɲmakit-tɔɔ kur tee kpanbare. ⁹ N nyann Kalno nan Karkemis doi, nan Hamaf nan Arpad doiwa. N nyann Samaria nan Damaskus doiwa. ¹⁰ N tant nuue maa n dat digbana nba jiantir tingbana na tuba, ki tingbana maɲ yab gar Jerusalem nan Samaria tingbanawa. ¹¹ N biir Samaria nan li tingbana kurawa, ki bia saa tun nnae ki tur Jerusalem nan tingbana nba ki bi jiantir leɲ na."

¹² Naan Yennu yet a, "Mi-i gbenn linba ki n tuun Sayonn kunkonn paak nan Jerusalem na yoo nba, n saa dat Asiria kpanbar tubir nan waa want u moɲ ki faa kpinkpant na."

¹³ Asiria kpanbar want u moɲ ki yeen a, "Mine tun li kur na, n tɔɔɲ. N mək paɲ, ki sub, ki mək yan. Mine chaat digbana terii, ki jii bi jeet nba ki bi bɔr kur. N chibit niib nba be leɲ na paake nan naajak na. ¹⁴ Digbana nba be durinya na ni daan tee nan nɔɔntiok nae, ki n taan bi gor na yama, nan jena na. Ki kpinkpounsiar ki damm ki saa yoomi, ki mɔb ki yaat ki koon n paaki."

¹⁵ Ki Yennu yet a, "Piak saa fit yet a u chee wunba diau ki choon na-a? Kanpinta juk saa fit yet nan u chee wunba diau ki porii bona nawa-a? Gbajar kaa wokitir niro, ɲaan niro wokitir gbajar."

¹⁶ Yabint Yennu yaa wun baar nan yiarue binba di gboot mɔtana na paak, ki dat bi tuba. Muu nba ki kpeent sii be bi ghanant ni ki yoo di. ¹⁷ Yennu nba tee Israel yentu nae saa kpant muu. Israel teeb kasii Yennu na saa kpant moyeruk nba saa jii dayenn ki di bont kur, halii kunkonii nan jagotuk kur. ¹⁸ Fɔɔr nba mun, nan kpaant nba kpai kur saa biir, nan yiarpaaruk nba tuu biir niro bianjinba na. ¹⁹ Tiinii barik barik nnae tan saa tenn, ki bik gbaa saa fit kan tiinii maɲa.

Ki jiin niib waaminna jenu po

²⁰ Yoo baat ki Israel teeb nba foor na ji kan gaan bi dindann digbann nba nyannib na paaki. Bi tan saa teen bi dindann Yennu nba tee Israel teeb kasii Yennu na nie. ²¹ Israel teeb waaminnae tan saa jen bi Yabint Yennu boor. ²² Mɔtana nba ki Israel teeb yab ki tee nan məkthanbiuuɲ na, ɲaan bi waaminnae tan saa jen. Biiru be sonu ki baat niib na paak, ki kpan saa janjibi. ²³ Nn, Yabint Yennu nba tee Yomdaano na saa baar nan biiru tiɲ na kur poe, nan bianjinba ki u yet na.

Bianjinba ki Yennu saa dat Asiria teeb tuba

²⁴ Yabint Yennu nba tee Yomdaano na yeen u niib nba kar Sayonn na a, "I daa tiin Asiria teeb na, baa lek dinti biak, nan Ijpt teeb nba din tuu dia-i bianjinba na. ²⁵ Li-i yann waan, n saa nyik i tubdatu, ki li poor po, man biir Asiria teeb maɲ. ²⁶ Min Yabint Yennu saa jii lanbanne ki boob, nan maa boo Midiann teeb, Oreb tangbenɲir boor bianjinba na. N saa dat Asiria teeb tuba, nan maa dat Ijpt teeb tuba bianjinba nae. ²⁷ Li yoo-i baar, n saa nyinni Asiria yiikoo ni, ki bi yokit na ji kii paa i bɔpiat paak ki teeni kpiasu."

Ki jiin datai leku po

²⁸ Jab nba tee datai na nyann Ai digbann-a. Bi gar Migronn-a. Bi nyik bi jeet Mikmas-e. ²⁹ Bi gar loonu nawa, ki ji doo Geba-e nyiok. Niib nba be Rama doo ni na, janmaanii jekibe, ki niib nba be kpanbar Sool doo nba tee Gibe na chiar. ³⁰ Ii hoot man, yimm nba tee Galim teeb na. Gbiintir man, Laisa teeb. Jiint man, yimm Anatof teeb. ³¹ Madmena nan Gebim teeb tiine a bin fat bi manfoa. ³² Dinna, datai na be Nob doo ni, bi be leɲe ki ɲakin bi nii Sayonn kunkonn po, Jerusalem doo na po.

³³ Yabint Yennu saa biirib nan baa tuu choo tiik yiinu ki lu nae. Bi saa choo bi parbifaara nan bi yudamm na ki butib. ³⁴ Yennu saa choo lub nan baa tuu choo fɔɔr sinsuuk ni tiinii nae, ki Lebanonn tiɲanii gbaa n baa.

11

Ki jiin parmaasir digbann na po

¹ Defid naan ɲaateeb na tee nan tiik nba ki bi choo lu-u nae; yiinu nba tuu tuk tigbir paak bianjinba na, nnae ki kpanbar paan saa nyi Defid yaaboona na ni.

² Yennu Seeke saa turɔ yanfoon nan bannu nan minu nba ki u sii dia u niib.

U sii mi Yennu loomm ki baakitɔ,

³ ki sii mək parpeenn nan Yennu mɔsaku.

U kii gorii numpo koo ki gbia bi yaa kaa ki bu buuti.

⁴ U saa bu tarii buut fanu, ki kɔn talas damm paak.

U tuu saa tur mɔbe ki bin dat niib tuba, ki nibiit na saa kpo.

⁵ U saa dia u niib nan mamomm nan binbenɲaɲ.

⁶ Kinkata nan pei tan saa lakin be nan parmaasir,

ki naamuut nan bupanii tan saa lakin doo.

Ki naabis nan yanborbis tan saa lakin di, ki waas kpaarib.

⁷ Ki nei nan naamuut tan saa lakin di,

ki bi waas lakint doo nan parmaasir.

Ki yanbora saa nman moot nan nei nba nman moot bianjinba na.

⁸ Bonbuna tan sii jerin waalabirii, njaan kan la danj.

⁹ Siar sii kaa Yennu kasii kunkonn Sayonn paak ki tee danj,
koo biiti.

Tinj na tan saa gbee nan Yennu bannu,
nan mokgbenjir nba gbee nan nyun nae.

Ki jiin binba be boorganu tinii ni jenu po

¹⁰ Daar baate ki kpanbar paanj tan saa nyi kpanbar Defid naan naakuuk ni ki tee nyinn ki tur booru kur. Bi tan saa lakin u naan digbann na ni, ki turɔ baakir. ¹¹ Li daar-i baar, Yennu saa namm jii u paaj na ki jen nan u niib nba biar Asiria nan Ijpt nan Patros nan Sudann nan Elam nan Babilonn nan Hamaf tinii ni, nan mokgbiant nan nyun ni kunkona paak na, bi doi ni. ¹² Yennu saa donn u nyinn farij ki wann digbana nan u bia lakint Israel nan Juda niib nba yat nae, ki nyi namm durinya loka nanna kur po, ki jent namm. ¹³ Israel tingboun ji kan fumm nan Juda tingboun, ki Juda teeb mun ji kii tee Israel teeb dataaki. ¹⁴ Bi saa taan ki lek Filistia teeb nba be yonbaa po, ki fat niib nba kar yondo po na bona. Bi saa nyann Edom nan Moab teeb, ki Amonn teeb saa sak bi mob. ¹⁵ Yennu saa te ki Sues mokgbenjir n foor, ki bia baar nan wontouj ki lin foor Yufrates mokir, ki kpenbis nanlore-e saa tenn, ki soo kur saa fit somm poot. ¹⁶ Sonjar saa nyi Asiria ki tur u niib nba tee Israel teeb ki tinn lej na, nan laa din tun bianjinba ki tur bi yeejamm, yoo nba ki bi din nyii Ijpt na.

12

Niipoturu yaj

¹ Yoo baat ki niib saa yin yaj a,
“N dontira, Yennu. A wutoor bo doo n paake,
njaan motana a maan n para, ki a wutoor bia ji ki do.

² Yennu-e tee n tinntoo, n saa teen nsoe yada,
ki kan tin janmaanii.

Yennu-e teenin yiikoo nan paaj, nsoe tee n tinntoo.

³ Nyunmaasin nba baat nan kpinkpammuk
kunkokoonn paak bianjinba na,

nnae ki Yennu niib tuu kpamm, yoo nba ki Yennu tinnib.”

⁴ Daar baate ki niib saa yin yaj na a, “Turin Yennu niipoouk.

Yiinto ki wun somma. Pakin digbana kur, waa tun linba.

Wantib u yiikoo nba jan.

⁵ Yinin ki dont Yennu, kimaan waa tun toonjaana nba na paak.

Njaant durinya munn n gbat li labaas.

⁶ Njaant ki wunba be Sayonn kur-ii hoot kii yiin,
kimaan namm Israel teeb kasii Yennu mok yiikoo,
ki be u niib boor.”

13

Bianjinba ki Yennu saa dat Babilonn doo tubir

¹ Momaan na jiin Babilonn doo poe, ki Amos bija Aisaya gaarir Yennu boor.

² Dont tob farij, jokoonn yur paak, ki hoot ki tur jab na, ki donn a nuu, ki li-i tee nyinn ki turib, ki bin lek digbann nba mok karinbaanii na tammoi. ³ Yennu yiin u jab nba tee kasii ki mok para, ki bia mok parpeenn u nyannu paak na, a bin faa tob, ki dat binba ki u wutoor doo bi paak na tuba.

⁴ Gbiintir fuur nba fu kunkona paak na, li tee nibur fuure, ki tee digbanchioj tikiru fuur. Yabint Yennu tee u jab tob siire. ⁵ Bi nyii digbanbanfokae, durinya na kur po, ki baat. Yennu donn wutoore ki baat a wun biir tinj na kur.

⁶ Ii kurii nan gbanantont. Yennu daar na pera, ki tee daar nba ki Yabint daano manj saa baar nan biiru. ⁷ Soo kur nii sii soon, ki soo kur saa koj dindann. ⁸ Janmaanii saa soor bi kur, ki gbanantont saa nyannib, nan poo nba tuu kar matdaaj paak ki li tonɔ na. Bi sii gorii leeb nan janmaanninbinae, ki fei n kpib. ⁹ Yennu daar baate ki tee u wutochioj nan yanyetuk dabiik na. Tingboun na saa kpant tinkokirik, ki u saa biir

yanbondaano kur. ¹⁰ Njmaabir kur nan njmaawob kur kan yenti, yonnu-i doo njan u sii bone, ki njmaarik kan yent.

¹¹ Yennu yet a, "N saa baar nan biiru tingbounj na paak, ki dat yanbondamm kur tuba, bi biit paak. N saa sikin wunba kur want u moŋ, ki dat garuk damm nan tondamm na tuba. ¹² Binba saa foor na lanu sii paar nan salima lanu nba paar bianjinba nae. ¹³ N saa te ki sanpaak n jekir, ki tingbounj na n damm li fiakir ni, daar nba ki min Yabint Yennu saa wann n wutoor na.

¹⁴ "Boorganu nba kar Babilonn saa chiar kun bi dantinii ni, ki yat nan piarii nba tuu tiin a bin bot waarib na, koo pei nba kaa pekpaarik na. ¹⁵ Bi-i soor wunba kur, bi saa jii juke ki kpiu. ¹⁶ Bi saa mat bi waas bi numm ni, ki fat bi faar, ki bia mia bi poob ki doo namm."

¹⁷ Yennu njamm yet a, "N fiint Mede teebe maa bin lek Babilonn. Bi baka kaa salimpeena po. Bi niŋj bia kaa salimmōna ni. ¹⁸ Bi saa jii bi torbana nan peeniie ki kpi naasimm na. Bi kii mōk ninbatinu nan sanpantii, ki kii mōk ninkpabaunj waas paak. ¹⁹ Babilonia-e tee digbann nba mantik fan. U niib faa parbiir u paake, njan min Yennu saa biir Babilonn* nan maa tun Sodom nan Gomora bianjinba nae. ²⁰ Soo ji kan ban kar lej. Arab teeb bonsunsommsoo kan ban chaan u lanbounj lej, ki pekpaarssoo bia kan ban kpaar u pei lej. ²¹ Li sii tee boor nba ki muuk ni bonkobit be-e, ki tee siaminba ki fiit tia bi tiat. Barjmaant sii be leje, ki sina mobit langbent man ni, ²² ki kinkata nan mōboi fuut sii toon njatootii nan naan njei ni. Babilonn yoo baara. U daa poŋ njan gbenna."

14

Ki jiin binba be boorganu tini ni na jenu po

¹ Yennu bia tan sii mōk ninbatinu nan u niib Israel teeb, ki saa njamm gannib ki teemm u niib. U saa te bin njamm koo bi tij ni, ki boorganu saa baar koo namm. ² Digbana bonchiann saa somm Israel teeb ki bin njmat bi tij nba ki Yennu turib na ni, ki digbana manj sii tee yommii ki tuun teen Israel teeb. Binba din kon nyann Israel teeb na, njan motana Israel teeb saa kon nyannib, ki Israel teeb manj sii dia damm nba din dinnib biak na.

Bianjinba ki Babilonia kpanbar be kpeentij

³ Yennu saa tur Israel teeb na foon, ki bin nyi bi gbananyekitir nan bi fara dinu nba ki bi miamm ki bi tuun ninmōnn toonn na ni. ⁴ Yennu-i tun linba na yoo nba, bi sii sarikit Babilonia kpanbar nae, ki yeen a:

"Kpanbar-touŋ na baawa. U kan ban mukis soo jikii. ⁵ Yennu te ki kpanbar-tont na panii gbenna, ⁶ binba tuu jii wutoor ki mukis niib, ki bia mukis digbana nba ki bi nyannib na. ⁷ Motana durinya kur ji be foon nan parmaasir nie, soo kur yiin parpeenn yaniie. ⁸ Lebanonn nyankpanii nan li kpekii ji kparamme, kpanbar manj baak paak; soo ji kaa ki saa choobi, kimaan kpanbar na kaa.

⁹ "Kpeentij tee siire a wun gaar Babilonia kpanbar na saauŋ. Binba din mōk yiikoo tij na paak na narimii ji njmakintire. Kpanbara narimii ji fi bi naan binbinta paake. ¹⁰ Bi kura ji yeeno a, 'Motana, a ji tee tarik nan timm nae. A ji tee ti yenoe. ¹¹ Bi tuu baakita nan bayaniie, njan motana fine ji be kpeentij na. A ji doo dundura gado paake, ki pin nanwuba kuntir.' "

¹² Babilonia kpanbar, fin nba yeen nan sanyafaar njmaajar na, a nyii sanpaapo ki baawa. Sianyoo a bo nyann digbana, njan motana bi lua tij niwa. ¹³ A din dukii fan do sanpaapoe, ki saa maa a naan binbintir njmaabira paapo. A dakin nan a saa kar nan kpanbar nae, jojaann nba be ganj po, ki yenbis tikii na paak. ¹⁴ A yet nan a saa do sanpagbant liik poe, kii tee nan Yabint daano na, ¹⁵ njan bi sikinae tinpoor ni, kpeentiŋa.

¹⁶ Kpeemm saa gota nan yaarlituko. Bi saa boi a, "Joo nba din nik tingbounj ki te digbana jek nae na-a? ¹⁷ Joo nba din biir doi ki te durinya kpanbar foor nae na-a? Joo nba din ki njan u dansarii, ki bia ki te ki bi kun nae na-a?"

¹⁸ Tingbounj na kpanbara kur doo bi kajaana ni, ¹⁹ njan fin ki mōk kaauk, ki bi lu a gbanant a lin bat. Ki jab nba ki bi kpiib tob ni na gbanant piin a yar, ki bi kpab nann ki lu tana bootuk ni, ki njmaa li paak. ²⁰ Kimaan faa teen a tij langbent, ki kpii a tiŋj niib na, bi kan piia nan baa pii kpanbarleeb bianjinba na. A njanibiit na nan yenokōowa kan biari. ²¹ Naant ki bin piin ki kpi niib. Bi saa kpi kpanbar na bonjaie, bi yeejamm biit paak. Bi soo kan ban dia tingbounj na, koo ki maa doi li ni.

Ki jiin Babilonn biiru po

* **13:19** 13.19 Babilonn-e din tee Babilonia digbansaakar.

²² Yabint Yennu yet a, “N saa lek Babilonn ki kpantir langbent. N kan tenn siar lenji; waas sii kaa, sɔɔ kan foor. Min Yennu-e pak na. ²³ N saa te ki Babilonn n borik, fiite sii be lenj. N saa jii njaanue ki piar Babilonn, ki siar kan biari. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin Asiria teeb biiru po

²⁴ Yabint Yennu por mɔpor a, “Linba ki n lor na saa tuma. Maa dukii maa n tun linba na saa tuma. ²⁵ N saa biir Asiria teeb nba be n tiŋ ni na, ki mobit bi paak, n kunkona paak. N saa nyinn n niib Asiria teeb yɔkit nan jika nba ki bi jii na ni. ²⁶ N lore na ki jiin durinya po: n nuu tian ki saa dat nighouŋ na tuba.” ²⁷ Yabint Yennu-e lor a wun tun linba na; u tant nuue a wun dat niib tuba, ki sɔɔ kaa ki saa fit ɔɔɔɔ.

Ki jiin Filistia teeb biiru po

²⁸ Mɔmaan nae din mɔɔnt binn nba ki Israel kpanbar Ahas din kpo na ni. ²⁹ Filistia teeb, lanbann nba booi na konna, njaan yaak ki chabi nan yii mɔk parpeenni. Waayouŋu kpo, waleek nba ton bonchianne tuu baar set u taar ni. Waauk jenn kaatir bonbiuko. ³⁰ Yennu sii tee u niib nba tee tarii na kpaartɔɔ, ki saa te bii be bi yamani. Njan u saa tun kon naadaake, yimm Filistia teeb paak, li kan tenn i sɔɔ ki u mɔk manfoori.

³¹ Yimm Filistia teeb doi na, ii duun kii mɔ sommir po. I kur yam-ii put. Tangbiruŋ nyii gaŋ po ki baat, ki tee kunkonkonna nba ki janmaandaano kaa bi ni.

³² Ti saa pak toonii nba nyii Filistia yent ni ki baar ti boor na bee? Ti saa pakib nan Yennu-e senn Sayɔnn, a u niib nba di fara na n la fatu lenj.

15

Ki jiin Moab teeb biiru po

¹ Mɔmaan na jiin Moab teeb poe.

Bi biir Ar nan Kir doi nyɔyemmire, ki Moab tiŋ kur nmin sirrr. ² Ki Dibonn teeb do kunkonn paak a bin fabin pookperii ni. Moab teeb fabin nan yanyɛtuk, Nebo nan Medeba doi paak; ki koor bi yura nan tianii nan yanyɛtuk. ³ Niib nba be sonii ni lia parbiir liante, ki binba be doo ni nan njei ni mɔ ki fabin. ⁴ Hesbonn nan Eleale teeb mɔe, ki bi mɔnii maŋ fokitir ki saa baat Jahas. Jab na mɔŋ gbanu jeke, ki bi ji ki mɔk kraŋ-n-mɔŋ. ⁵ N par biire, Moab teeb paak. Niib na chiar ki saan Soar doo nie, nan Eglaf Selisiya. Siab tɔkin sɔnu nba saa Luhif nae, ki mɔ njaan saa, ki siab tiin saa Horonaim ki mɔ sanpaapowa. ⁶ Nimrim kpenbik fɔɔra, ki mɔɔt nba be lenj na koor, ki siar kaa lenj ki mei. ⁷ Niib na pootir kpentiiuk baauk nae, ki loon bin chiar paak nan bi faar. ⁸ Mɔŋ doe Moab kpaar kur po. Li gbia Eglaim nan Beer Elim doi ni. ⁹ Ki sɔn te Dibonn doo ni mɔkir na mɔn, njaan Yennu lora siar ki li bi ki gar nnaawa, ki guu lenj niib na. Barmɔni, bi saa kpi niib nba biar Moab na kure, ki sɔn sii puub.

16

Ki jiin Moab teeb dindann kaarin po

¹ Moab teeb nyii Sela doo ni, kunkoouk paak, ki saan Jerusalem, ki dia peeuk, ki li tee piinii a bin tur wunba dia doo na. ² Bi be Arnonn mɔkir boore, ki lin yana yana, nan baa tuu yukin nɔɔnii bi tiat ni ki bi lin bianinba na.

³ Bi pak Juda teeb a, “Wantit taa saa tun linba. Dɔkint ti paak nan tiik nba tuu mɔk maasu yonsuuk ni bianinba na, ki njaan tin foi i maasu. Ti tee kunsontinnae. Ii borit siaminba ki sɔɔ kan lati. ⁴ Njaant ki tin kar a tiŋ ni. Fatirit binba loon bin biirit na nuu ni.”

(Mukisuk nan biiru saa gbenna, ki binba biir doo maŋ saa yaat, ⁵ ki Defid yaaboona na yɛɔ tan sii tee kpanbar, ki saa dia niib na nan binbenjaŋ nan lomm. U sii kakii nant tumu paak, ki saa te ki barmɔnii piak.)

⁶ Juda teeb yeen a, “Ti gbat Moab teeb nba want bi mɔŋ bianinbawa. Ti mi nan bi mɔk garuk nan parbifaant, njaan bi garuk na tee garyanne.”

⁷ Moab teeb saa bui, kimaan biak nba ki bi saa di na paak. Bi kur saa mɔ, yoo nba ki bi tiar jerjant nba ki bi tuu di, Kir Heres doo ni na. Bi dindann kur saa kpo. ⁸ Kpaant nba kpia Hesbonn, nan daan tiinii nba be Sibma na biira. Kpaant maŋ daame ki doodiara tuu nyu yib. Sian yoo tiinii maŋ din lat ki saa baar Jaser doo, ki saan yondo po ki saa baar kunkoouk na paak, ki saan yakleer na yonbaa po, ki saa baar Mɔk-kpeenn na. ⁹ Mɔtana n mɔ Sibma daan tiinii paak, nan maa mɔ Jaser paak bianinba nae. N ninnyuut loe, kimaan Hesbonn nan Eleale doi paak, jeet kaa ki saa maan bi para. ¹⁰ Sɔɔ kaa ki mɔk parpeenn tinjaŋ na ni mɔtana. Sɔɔ ki hoot koo ki yiin yaŋ kpaant na ni. Sɔɔ ki mat daan tilɔɔna lenj, a wun teen daami, parpeenn hootii na gbenna. ¹¹ N kuri nan

parbeenne, Moab tij paak, ki duun nan parbeenn, Kir Heres doo paak. ¹² Moab teeb bakint bi moje ki do bi kunkona paak pookperii ni, nan bi jiantu diit ni ki mei, njan li kan sommibi.

¹³ Mōmaan nba ki Yennu tur sinsinn ki jiin Moab poe na. ¹⁴ Ki Yennu ji yeen mōtana a, “Binmuna n̄antaa ni, Moab mōkint kur saa mir bot. Li nichioŋ na, njan waaminnae tan saa tinn, ki bia tee nibutimii.”

17

Ki jiin Siria teeb nan Israel teeb tubdatu po

¹ Yennu yet a, “Damaskus ji kan ban teen doo, li sii tee langbente. ² Siria dolia sii yoo dōo yanne. Li sii tee pei nan nei jediboore, ki sōo kan berib. ³ Israel tij sii kaa wunba saa kōn li paak, ki Damaskus saa kōŋ li yent-n-mōŋ. Siria teeb nba tinn na sii be fei ni, nan Israel teeb na. Min Yabint Yennu-e pak na.”

⁴ Yennu bia yet a, “Daar baate ki Israel yiikoo na saa gbenn, ki namu saa set u mōkint taar ni. ⁵ Israel sii tee nan kpaab nba ki bi jaan dii li ni nae, ki dōo yann nan baa tuu jaan Refaim baauk ni dii na. ⁶ Niib waaminnae saa foor, ki Israel sii tee nan kpaŋ saarj nba ki bi tuu pōor li saana kur, njan ki n̄anlee koo n̄antaa n saa biar jōon yur paak na, koo ki biar jōon lōuŋ ni na. Min Israel teeb Yomdaano Yennu-e pak na.”

⁷ Li daar-i baar, niib saa n̄mant bi Naamii Daano paak ki loon sommir. N̄oee tee Israel teeb kasii Yennu na. ⁸ Bi ji kan gaan bi mōŋ maruŋ binbinta nba ki bi maa nan bi nii na paak, koo ki teen bi chicherpook Asera ninnauŋ, nan maruŋ binbinta nba ki bi jokit bonnunubit li paak na yada.

⁹ Li daar-i baar, doi nba ki bi guur fanu na tan saa biar yann, ki tee langbent nan doi nba ki Hif teeb nan Amor teeb din nyik, yoo nba ki bi tin paak Israel teeb na.

¹⁰ Israel teeb, i tamm Yennu nba nyinti ki guui nan tanpigbouŋ na powa, njan i baa tingbana kpabise, a yin jiant boorganu yenbis, ¹¹ njan bi-i lekii pia ki yinn puuk sanyiok nba ki i burib na ni, njan i kan jaammii. Daamii nan tonu nba kaa tebuk kōoe sii be.

Ki jiin datai tinii nyannu po

¹² Digbana nba paar be wutoor nie, ki gaan jat, ki li tee nan mōkgbenjir nyunpana nba tuu liat leer na. ¹³ Niib na saa yian nan nyunpana nae, njan ki Yennu kpaanib, ki bi n̄mat nan kunkonn paak tangbiruŋ na, nan sajaperinn nba tuu jii mōpont na. ¹⁴ Daajoouk, bi baat nan janmaanchioŋo, njan ki li tan yentir sanyiok na, ki bi kaa. Wunba kur fiar ti tij faar, u joontu tan sii tee nnae.

18

Ki jiin Sudann teeb tubdatu po

¹ Sudann mōka liik po, tinsiak be, ki bi gbia kpinkpant fuur. ² Taatara nyi tij marj nie ki tōk Nail mōkir nan warii burgbeta. N̄matir kun man, yimm tontii nba kakii na. N̄matir nan maan, i tij nba ki mōka bōkitir na ni, i niib nba mōk paŋ nan yiikoo ki fōk ki tee gbanan̄n̄jara, ki durinya munn tiimm na boor.

³ Gbiintir man, yimm nba kur be durinya n̄aak na. Ii gorii nyinn farin nba ki bi saa donn sanpaapo, kunkona paak na. Gbiintir naatunn mōonii. ⁴ Yennu pakin a, “N sii be yendōuŋ ni, ki got sikin soon nna tingbouŋ na paak, nan marin nba tuu baa waruk daar soon nna, jejaan-yoo na, koo nan yonnu nba tuu nyi bian̄inba yonsuuk ni na. ⁵ Ki sōo ki bi daa ki pōor daan tiinii, yoo nba ki daan tipuuk tuu siir ki li lōona mōnt nae, ki datai saa biir Sudann teeb na yiana, nan baa tuu jii juk ki gbat daan tiyiinii bian̄inba na. ⁶ Bi jab gbanant sii dōo yanne, ki tur nōonii nan muuk ni bonkōbit. Nōonii sii di bi gbanant manje tuntonn, ki bonkōbit mun dir waat yoo.”

⁷ Yoo baat, ki Yabint Yennu tan saa gaar piinii, ki lin nyi tij nba ki mōka bōkitir na ni, niib nba mōk paŋ nan yiikoo, ki fōk ki tee gbanan̄n̄jara, ki durinya munn niib tiimm na. Bi saa baar Sayonn kunkonn paak, siaminba ki bi jiantir Yabint Yennu na.

19

Ki jiin Ijipt teeb tubdatu po

¹ Mōmaan na jiin Ijipt teeb poe.

Yennu baat Ijipt-e, ki jaak sanpagbouŋ paak ki saa yian yian. Ijipt tingbana jekire u boor, ki Ijipt teeb na kōŋ bi parcheenn. ² Yennu yet a, “N saa kōnn Ijipt teeb nan bi leeb, ki kōnn niro nan u ninja, ki kōnn niro nan u lōo. Digbana nba kpia leer saa kōn nan leeb, ki kpanbara nba kpia leeb saa kōn yiikoo paak. ³ N yaa n n̄mat Ijipt teeb lorae, ki biir bi dindann. Bi saa boi bi tingbana sommir po, ki bu jabaat, ki kōo tingbanbis

nan kpeemm boa ki loon n̄makitu. ⁴ N saa jii Ijpt teeb na, ki kubin kpanbar nba tee n̄ontont daano ki wuu diab. Min Yabint Yennu-e pak na.”

⁵ Nyun saa waab Nail m̄kir ni, ki m̄kir maŋ sii f̄ot waan waan ki saa gbenn. ⁶ Ki m̄kir na bunbunii ni sii f̄ot waan waan ki nubir. Ki kaar nan garii saa koor, ⁷ ki bonbuburit nba kook Nail m̄kir na saa koor, ki wouŋ n pebirir. ⁸ Ki wunba kur tee jansooro Nail m̄kir na ni, ki laa u daar diisir, tan sii kurii ki bui, ki bi janpeenii nan janlaant saa teen yann. ⁹ Binba luu chinchena na dindann saa bot; ¹⁰ binba luu nan binba mi nii toona saa la biiru nan mukisuk.

¹¹ Soann digbann t̄ondamm tee jatite. Ki Ijpt subindamm teemm jat-kpaanii. Bi teen nlee ki yet kpanbar na a n̄amme gaar yaayoo ni subindamm nan kpanbara toona. ¹² Ijpt kpanbar, subindamm nba tee a n̄makit-teeb na be lia? Bi saa fit wanna Yabint Yennu nba m̄k lora nba ki jii Ijpt po-o? ¹³ Soann nan Memfis doi t̄ondamm tee jatite. Li din tee bin n̄makit niib nae, n̄aan ki bi boomm. ¹⁴ Yennu-e te ki bi tur kpaanbiit. Li paak ki Ijpt teeb toona kur tee bonkpete, ki bi baantir nan dayibiɔ nba tuu n̄at baantir u siit ni na. ¹⁵ Soɔ kaa Ijpt, laa tee tarik koo paarɔ, nijaann koo nibunbuur, ki saa fit somm Ijpt-i.

Bianjɩba ki Ijpt teeb saa jiant Yennu

¹⁶ Yoo baat ki Ijpt teeb tan sii tee butimm nan poob na. Jarmaanii tan saa lub, yoo nba ki bi la nan Yabint Yennu tant nuu a wun dat bi tuba na. ¹⁷ Ijpt teeb tan saa tin Juda teeb jarmaanii, yoo nba ki niib tiarib Yabint Yennu nba teen siir a wun biirib bianjɩba.

¹⁸ Li yoo-i baar, Ijpt digbana n̄an̄mu ni niib tan sii piak Israel teeb danmaan, ki bia poor mopora Yabint Yennu sann ni. Doyenn sann tan sii tee “Biiru doo.”*

¹⁹ Li yoo-i baar, maruŋ binbintir sii be Ijpt ki tee Yennu yar, ki tanchaakir be Ijpt kpaar paak ki bi tur Yennu, ²⁰ ki li sii tee nyina ki want nan Yabint Yennu be Ijpt. Yoo nba ki niib na di biak ki yiin Yennu ki loon sommir, u saa tun soɔ ki wun baar sommib. ²¹ Yennu saa fiit u moŋ ki wann Ijpt teeb, ki bi saa gaarɔ ki jiantɔ, ki turɔ maruŋ nan piinii. Bi saa senn moɣonjaana ki turɔ, ki bia gbeen bi moɣona maŋ. ²² Yennu saa dat Ijpt teeb tuba, n̄aan li poor po, wun turib laafia. Bi saa n̄mat u boor, ki u saa gbat bi miaru ki turib laafia.

²³ Li yoo-i baar, soŋar sii be ki nyi Ijpt ki saa Asiria. Li digbana n̄anlee niib sii somm koo bi leeb doi ni, ki digbana n̄anlee maŋ niib saa lakin jiant Yabint Yennu. ²⁴ Li yoo-i baar, Israel tan sii m̄k yiikoo nan Ijpt nan Asiria nae, ki digbana n̄antaa na sii tee piisin ki tur durinya kur. ²⁵ Yabint Yennu saa teen piisin bi paak, ki yet a, “N saa teen piisin yimm n niib Ijpt teeb paak, nan yimm Asiria teeb nba tee n naami na paak, nan yimm Israel teeb nba ki n gann na paak.”

20

Ki jii Yennu sokinii nba be gbananbir ki tee nyinn na po

¹ Ki Asiria kpanbar Sargonn tur u kunkonkonna saakoɔ m̄b ki u wor Filistia teeb doo Asdod. ² N̄aan soɔ bina n̄antaa nba gar, Yennu din pak Amos bija Aisaya, a wun pit u taasaat, ki bia liat u parbiir liatir nba ki u lia na. Ki u sak, ki lin gbananbir, ki somm taayana. ³ Baa nyann Asdod doo yoo nba, ki Yennu yet a, “N toontunno Aisaya tuu lin gbananbire ki somm taayana bina n̄antaa. Linba na tee nyinne ki jii linba saa tun ki tur Ijpt nan Sudann na po. ⁴ Asiria kpanbar saa jii yommii nba ki u nyann digbana n̄anlee maŋ ni, ki yaat namm gbananbira. Saakab nan waas kur saa somm gbananbira, nan taayana, nan payana, ki li tee fei ki teen Ijpt. ⁵ Binba jii bi dindann ki teen Sudann ni, ki faa parbiir Ijpt paak na yan saa ȳet, ki bi dindann saa kpo. ⁶ Li yoo-i baar, niib nba be Filistia m̄kgbianu na saa yet a, ‘Gotir linba tun ki tur niib nba ki ti tuu maa bi paak a bin nyinnit Asiria kpanbar nuu ni na. Ti saa ban tinna-a?’ ”

21

Yirintu nba jii Babilonn baak po

¹ Moɣaan na jii Babilonia poe. Sajaperinn nba tuu piar kunkoouk bianjɩba na, nnae ki biak saa nyi yanputuk tij ni ki baar. ² Ki yirintu maŋ ni, ki n la bonbiir tun, ki tee fikitu nan biiru.

Elam kunkonkonna, lekin man. Media kunkonkonna, doot ki lint doi na. Yennu saa goor fara nba ki Babilonn te li baar nawa.

³ Maa la linba, nan maa gbat linba yirintu maŋ ni koonin jarmaaniie, ki turin gbanantont, li tonu tee nan poob nba tuu yaa wun mar ki li tonɔ nae. ⁴ N numpo fuune,

* 19:18 19:18 “Biiru doo,” koo “Yonnu doo.”

ki janmaanii jek n gbanu. N sunman ki daajook baara, njaan n ki laat siar ki pukin janmaanchioŋ po.

⁵ Yirintu marj ni, jaamm teen siira, bi lat kuntae, a saamm n kar li paak. Bi die ki nyu. Li yoo na ki mōmaan baar a, “Kunkonkonna saakab, njammit i naagbankoŋa.”

⁶ Yennu pakin a, “Saant ki senn tammoguurɔ, ki pakɔ ki wun tuu wann waa laat linba. ⁷ Li-i tee ki u la jab jak taanii paak banlee-lee, ki siab jak bonii nan laagumiinba, wun diitib fanu.”

⁸ Ki tammoguurɔ na yiin a, “Chanbaa, n see nna guue yonnu nan nyiok.”

⁹ Mōtana, jabe jak taanii banlee-lee ki baat na. Ki tammoguurɔ na yet a, “Babilonn baawa. Tingbana nba ki bi jantir na kur biire, ki doo yarik yarik tij ni.”

¹⁰ N niib Israel teeb, bi boori nan dii nae, njaan mōtana ki n mōontir barnjanii nba ki n gbat Yabint Yennu nba tee Israel teeb Yennu na boor ki teeni.

Mōmaan nba jiin Edom po

¹¹ Mōmaan na jiin Edom poe.

Soo be Edom ki yin a, “Tammoguurɔ, nyiok na saa wei nlee nan yentu? A wannin laa saa yent yian bianinba.”

¹² Ki n jiin a, “Sanyiok yentire, njaan nyiok bia saa bonna. Fi-i loon fan njam boi, fan jen ki tan boi.”

Mōmaan nba jiin Arabia po

¹³ Mōmaan na jiin Arabia poe.

Yimm Dedann teeb, yimm nba chaant i lanbont Arabia tinkokirik ni na, ¹⁴ turin binba ki nyunnyukuru mōkib, ki bi baar i boor na nyun. Yimm niib nba be Tema tij ni na, turin kunsontinna na jeet man. ¹⁵ Niib tiin a bin nyi takoobii nba yaa lin kpib na nie, ki bia nyi torbana nba teen siir a lin to, nan tob ninboŋ kur ni.

¹⁶ Ki Yennu pakin a, “Binyenn koo nie ki Kedar booru kur yiikoo tan saa gbenn. ¹⁷ Torbantora nba tee pardamm ki be Kedar na, njaan bi waaminnae tan saa tenn. Min nba tee Israel teeb Yomdaano Yennu nae pak na.”

22

Mōmaan nba jiin Jerusalem po

¹ Mōmaan na jiin Yirintu Baauk na poe.

Bee tuumi? Bee teen ki doo na niib kur be bi nei yura paak* ki kparamii? ² Doo na kur be fuut nie, ki gbee nan fuur nan kpinkpammuk.

I jab nba kpo tob na ni din ki kon kaa ki tan kpo. ³ I toondamm kur din chiar ki bi saa soorib, ki soo bi daa ki to nan peenyemmira. ⁴ Ton, nyikimin ki man bui n niib nba kpo na paak. A daa koor a fan maan n pari. ⁵ Mōtanae tee yanputuk nan biiru nan nmatir yoo, Yirintu Baauk na ni, ki ti Yomdaano Yabint Yennu-e te ki li baar ti paak. Bi yeer ti doo joonjot ki sikin tij niwa, ki monii yat kunkona na paak ki loon sommir.

⁶ Ki kunkonkonna nyii Elam tij ni, ki jak taanii, ki dia torbana nan peeni, ki leeb nyii Kir tij ni, ki bi naagbankoŋa teen siira. ⁷ Juda baat nba kpai na gbee nan taantorite; ki kunkonkonna nba jak taanii see Jerusalem tammoi ni. ⁸ Ki Juda tij ji biar ki ki mok linba guu-u.

Laa tun nna yoo nba, ki i nyinn jatiat nba be li diiuk ni na. ⁹⁻¹⁰ I la Jerusalem joonjot na siaminba loon njamuwa. I got Jerusalem nei kura, ki bet yenn-nba a yin la tana ki njam doo joonjot na. Ki yin lian bekir nyun, ¹¹ i bir nyunbuure doo na nok ni, ki li dia nyun nba nyi nyunbukper ni ki puub siik na. Njaan i ki gbiint Yennu po, wunba lor linba na kur sian yoowa, ki bia tan te ki li tun na.

¹² I Yomdaano Yabint Yennu bo yii-i a yin bui ki fabin, ki koor i yut, ki lia parbiir liant. ¹³ Ki i nyik nnawa, njaan laa ki kparam, ki kpai pei nan nei ki nman, ki nyu daan. I yet a, “Njaant man ki tii di kii nyu, kimaan ti won saa kpowa.”

¹⁴ Yabint Yennu tione pak ki turin a, “Bi yanbomm na kan ban la nyikinhab bi manfoor ni kur. Min Yomdaano Yabint Yennu-e pak na.”

Kpaanii nba jiin Sebna po

¹⁵ Ki ti Yomdaano Yabint Yennu pakin a man saan Sebna boor, wunba tee kpanbar njaak toontunna saakoo na, ki saa yeto a, ¹⁶ “A dukii ki a tee nnee? A la yaa lee ki gbiir a tione kaaok tanpiiuk ni?” ¹⁷ A lek tee nijaanne, njaan Yennu saa jiia ki lua siar po. ¹⁸ U saa tokira nan boor nae, ki lua tij nba yarin bonchiann ni. A saa kpo leje ki doo

* 22:1 22.1 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

kpia a taantorit nba ki a tuu faa kpinkpant li paak na. A tee fekoontuko ki tur a chanbaa n̄aateeb. ¹⁹ Yennu saa nyinna a toonjaana ni, ki sikin a saakatuk na tiŋ ni.”

²⁰ Yennu bia yet Sebna a, “Li-i tun nna yoo nba, n saa tun yiin n toontunno Eliakim, wunba tee Hilkia bija na. ²¹ N saa jii a toontunliatir ki lanno, ki jii a toontungbann ki bobino, ki jii yiikoo nba ki a tuu m̄ok na kur ki turo. U sii tee nan baa nae Jerusalem nan Juda teeb boor. ²² N saa turo yiikoo nan barm̄onii, ki u sii waa kpanbar nba tee Defid yaaboonn na paak. U sii m̄ok yiikoo peenii, wuu loot linba, soo kaa ki saa kpar, u mun-i kpar linba, soo kaa ki saa looti. ²³ N saa kpaau chib nan kpaar na, u toona ni, ki baakir sii nyi u boor ki saa u niib peŋ.

²⁴ “Naan u nikpiimm nan binba gaa u paak sii tee jikire ki turo. Bi sii gaa u paak nan boba nan n̄manii nba tuu joon dachaatir paak bianjinba nae. ²⁵ Li-i tun nna yoo nba, dachaatir nba din chaan fanu na saa worike ki baa, ki linba bo joon li paak na kur joontui na.” Yennu-e pak na.

23

M̄omaan nba jiin Fonisia tiŋ po

¹ M̄omaan na jiin Taya doo* poe.

Ii kurii nan yanȳetuk, yimm nba nyii ki be m̄okgbenjir paak, n̄arint ni na. I doo Taya biira. Li n̄ei nan siaminba ki n̄arint see na tee langbente. Yoo nba ki i n̄arint na nyii Saiprus tiŋ ni ki jent nae ki i gbat maan na. ² Ii fabin man, yimm Sidonn doo† kpinkpenta. I din tun niib ki bi ³ poot m̄okir, a bin daa ki bia k̄oi dii nba ki bi koo Ijpt tiŋ ni na, ki bia k̄pentir kpinkpouŋ digbana kur ni.

⁴ Sidonn doo, a dii feiwa. M̄okgbenjir nan m̄okjaann na sunsunt ȳetawa, ki piak a, “N ki ban mar waasi. N ki ban wubir bonjai koo bonpoi.”

⁵ Ijpt teeb gbanu saa jek ki bin n̄aa tama, yoo nba ki bi gbat nan Taya doo biira na.

⁶ Ii kurii nan yanȳetuk man, yimm Fonisia teeb. Yabit ki chiar saan Speenn tiŋ ni. ⁷ Linba na set tee parpeenn doo Taya nba ki bi maar sianyoowa na-a? Li set tee doo nba din te ki li nisiab saan poot m̄okgbenjir a bin maa yentnba na-a? ⁸ N̄mee lor ki te linba na baar Taya paak, digbanjaann nba ki li kpinkpenta tee nijaana, ki durinya niib kur mantik teemm baakir na? ⁹ Yabint Yennu-e lor linba na. U lor nna a wun boon bi parbifaant nba ki bi m̄ok bi toona ni nae, ki dinn bi jab nba ki bi baakitib na fei.

¹⁰ Ii saa ki i koo tiŋ na man, yimm niib nba be Speenn yent ni na. Soo kaa ki ji saa guurini. ¹¹ Yennu tant u nuue m̄okgbenjir paak ki nyann digbana. U tur yaak a bin biir Fonisia teeb kpinkpouŋ doi na. ¹² Sidonn doo, a parpeenn na gbenna, ki a niib ji di biak. Bi-i lekii chiar saan Saiprus n̄aan bi kii be bi yamani.

¹³ (Li din ki tee Asiria teeb kaa, n̄aan Babilonn teebe din te ki muuk ni bonkobit koo yent Taya. Babilonn teeb din maa tob difokit, ki yeer Taya n̄agbenja, ki teen doo man langbent.)

¹⁴ Ii kurii nan yanȳetuk, yimm nyun ni toontunna nba be m̄okgbenjir paak na. Digbann nba ki i tuu maa li paak na biira.

¹⁵ Yoo baate, ki bi tan saa tamm Taya po bina piinlore, ki li tee kpanbar manfoor fokit. Li bina-i gar, Taya sii tee nan bonchonchon nba ki bi yiino yanii nae a,

¹⁶ “Fin bonchonchon nba ki bi tamm a powa na,

jiin a biok ki lin doo na ni.

Ii faa ki n̄amm yin a yanii na ki lin te jab n̄ jen a boor.”

¹⁷ Bina piinlore na-i gar, Yennu saa te ki Taya n̄ n̄mat u kpinkponkperuk ni, ki k̄oi u moŋ ki tur durinya n̄aak digbana kur. ¹⁸ U likirii nba ki u la kpinkpouŋ na ni, u saa jiir ki tur Yennu. U kan b̄orir siar po kaa, n̄aan binba jiantir Yennu nae sii dia likirii man, ki daa jeet nan tiat nba ki bi loon.

24

Bianjinba ki Yennu saa dat tingbouŋ na tubir

¹ Yennu saa biir tingbouŋ na ki nyikir yann. U saa kut n̄mat tingbouŋ na, ki yat li niib. ² Soo kur saa di li biak, li mannteeb nan niib na, nan daaba nan bi chanbaanba, nan binba daa, nan binba k̄oi, nan binba k̄pentir teen, nan binba gaan, nan m̄okita nan nandamm. ³ Tingbouŋ na saa door yann ki tee langbent. Yennu-e pak na, ki li set saa tuma.

⁴ Tiŋ na kur saa koor wakit; ki durinya kur saa chok, ki sanpaak nan tiŋ kur saa dut.

⁵ Niib na biir tingbouŋ na, kimaan baa ȳet Yennu sennu, ki bia biir m̄olor nba ki u lor a

* 23:1 23.1 Taya din be Fonisia tiŋ nie. † 23:2 23.2 Sidonn din be Fonisia tiŋ nie.

lii yoo kii be na. ⁶ Li paake ki Yennu por tingbounj na mob. Li niib di biak, biit nba ki bi tun na paake. Nichaṅ nnae biar be bi manfoor ni. ⁷ Daan tiinii koore, ki daan ji namii. Wunba kur tuu mok parpeenn, ṅaan u ji be parbiir nie; ⁸ ki bi biat nan gingana monii nba man na ṅmin. ⁹ Bi ji ki yiin parpeenn yanii ki nyu daami, soṅ ji ki laat li manu. ¹⁰ Doo na ni bont kur ji be ṅmatir nie, ki niib be bi ṅei ni, ṅaan kpar gana bi moṅ paak, a bin tinn. ¹¹ Ki niib moṅ soṅjot ni, kimaan daan ji kaa. Parpeenn kpan mir bote tiṅ na paak yaayoo siiyoo. ¹² Doo na ji tee langbente, li gana biira. ¹³ Linba nae saa tun ki tur digbann kur, durinya na ṅaak. Li sii tee nan yoo nba ki bi tuu jaan bona ki gbenn, ki soṅ ki bi lebir kpan tiinii kur, ki daan tiloona nan yennkoowa ki biar tiik paak nae.

¹⁴ Binba tinn tan saa yin yanj nan parpeenn. Binba be yonbaa po na tan saa pak Yennu yabint nba tee, ¹⁵ ki binba be yondo po na saa dont u sann. Niib nba kar kpia mokḡbenṅir na saa dont Israel teeb Yomdaano Yennu maṅ. ¹⁶ Ti saa gbat yanj, ki bi yiin banfoṅkir durinya kur po, ki dont Israel digbann nba ki mok biit na.

ṅaan n yeen a, “N ki mok dindann. N boontiri na. Molanfik damm tukin ki fukitir, ki bi lorbiit na kpaatir yoo kur. ¹⁷ Soṅ kur n gbiint ki turin. Wahala nan bootit nan barit doṅ ki guui. ¹⁸ Wunba lokit wahala na saa baa bootuk ni, ki wunba lokit bootuk na saa sik baruk ni, ki sajakper matuṅ saa baa, ki tingbounj na fiakir saa damm. ¹⁹ Tingbounj na saa put bokit ki yaa. ²⁰ Tingbounj maṅ saa niṅ nan dayibiro nae, ki saa laṅ nan wouṅ nba tuu laṅ lanbounj bianṅinba na. Durinya na biit kpiakire, ki saa te lin baa ki kan ban fiiri.

²¹ “Yoo baate ki Yennu saa dat yiikoo damm nba be sanpaapo, nan tingbounj na diara tuba. ²² Yennu saa lakimm ki bin muk nan dansarkoora nba tuu be bootuk ni nae. U saa kparib dansarik nie ki tan tuu bi tubdatu yoo. ²³ ṅmaarik nan yonnu saa di fei, kimaan Yabint Yennu-e sii tee kpanbar. U sii kar Jerusalem doo ni, Sayonn kunkonn paak, ki dia doo maṅ, ki niib na toondamm saa la u yentsaakar na.”

25

Dontir yanj

¹ Yennu, fine tee n Yomdaano,
n saa tura baakir ki dont a sann.
A tun yaarlituk toonawa;
a gbeen lora nba ki a din lor sianyoo nawa.
² A te ki doi kpant langbent, ki bia yeer li ṅapaara.
Ti datai nba din maa naan ṅei nba na bote yaayoo siiyoo.
³ Digbanjaana niib saa tura baakir;
bi saa tina jaṅmaani, nibiit doi ni.
⁴ Talas damm nan tarii chiar ki baar a boor,
ki be bi yamani daamii yoo.
Fine turib gungurboor sajakper yoo,
ki bia turib maasu, wouk yoo.
Noonbiit damm tuu lek nan wonpaaruk nae,
⁵ ki bia lek nan kunkoouk paak yonkoonin na,
ṅaan fin Yennu-e muu ti datai moṅ.
Fine te ki noonbiit damm ṅmin fuut
nan sanpagbounj nba tuu maan wouk daar bianṅinba na.

Ki jiin Yennu jaamm po

⁶ Sayonn kunkonn na paake ki Yabint Yennu saa teen jaamm, ki tur durinya na ṅaak digbana kur, jaamm nba mok jeṅant nan danjanin. ⁷ Leṅe ki u saa pian biak sanpagbounj nba joon digbana kur yur paak na. ⁸ Yabint Yennu saa biir kuun yaayoo siiyoo. U saa fiar soṅ kur ninnyuut, ki boon fei nba ki u niib yoo di durinya na ni. Yennu tiṅjo pak na.

⁹ Li-i tun nna yoo nba, soṅ kur saa yet a, “ṅooe tee ti Yennu. Ti teen ti dindann u nie, ki u fatit. ṅoo-i tee ti Yomdaano. Ti teen ti dindann u nie, ki motana ti mok parpeenn nan kpinkpammuk, kimaan u tinnita.”

Ki jiin Moab teeb tubdatu po

¹⁰ Yennu saa guur Sayonn kunkonn, ṅaan bi saa ṅmaat Moab niib tiṅ ni nan nei nba tuu ṅmaat kauk, ki lin teen koorin na. ¹¹ Bi saa tant bi kpinkpant nan bi yaa bin duk nyun nae, ṅaan Yennu saa sikinib tiṅ ni, ki bi tatuṅ saa te bi nii n soṅ. ¹² U saa biir Moab ṅapaara nan bi joonfoṅkit na, ki sikinir tanbiinii ni.

26

Bianjinba ki Yennu saa tur u niib nyannu

- ¹ Daar baate ki niib man tan saa yin yan na Juda tinj ni a:
Ti doo mok panj. Yennu tɔŋo guu li joona.
- ² Lootir doo na tammɔi ki ŋaan digbann nba ki mok biit na n koo,
digbann nba niib tuun linba took.
- ³ Binba lora see fanu, kimaan bi dindann nba be a ni na,
fin Yennu-e teemm barmonii parmaasir.
- ⁴ Teent i dindann Yennu ni yaayoo siiyoo, u sii guut yoo kur.
- ⁵ U sikin binba tuu dont bi mɔŋ nawa,
ki biir digbanpaarir nba ki bi tuu be leŋ na,
ki yeer bi joona ki lur tinj ni.
- ⁶ Binba tuu di biak na ji somm li paake motana,
ki bi taapant ŋmaatir.
- ⁷ Yennu, a tuu ŋamm sɔnu nba ki ninjamm tokii nae fanu,
sɔnu nba ki bi tokii nae mur-mur.
- ⁸ Ti waa a loomme, ki teen ti dindann a ni.
A kuukooe ki ti loon.
- ⁹ N tuu dukii a poe nyiok nan n par kur.
Fi-i bu tingbouŋ na nan li niib kur buut,
bi kur saa bann ŋant paaka.
- ¹⁰ Faa lek ŋan ki tur biit damm na,
ŋaan bi ki bann bin tun linba tooki.
Ninjamm tinj na ni gbaa, ŋaan bi tuun biite;
bi yêŋ bin sak a yiikoo nba teewa.
- ¹¹ A datai ki mi nan a saa dat bi tuba.
Yennu, kooŋtib fei ki ŋaan bin di biak.
Ŋaant bin di biak nba ki a teen li siir na.
Wantib faa loon a niib bianjinba.
- ¹² Yennu, a sii teenit parmaasir;
linba kur ki ti tun, a panje te ki ti tun.
- ¹³ Ti Yomdaano Yennu, siabe tuu diat,
ŋaan fin kuukooe tee ti Yomdaano.
- ¹⁴ Motana bi kpowa, ki ji kan ban fiiri,
bi narimii kan ban fiir, kimaan a dat bi tubae ki biirib,
ki sɔɔ ki tian bi po.
- ¹⁵ Yennu, fine te ki ti digbann yabitir,
ki tantir li yent siar kur po, ki linba na tura baakir.
- ¹⁶ Yennu, a dat a niib tubae, ki bi daamii ni, ki bi miara.
- ¹⁷ Fin Yennu-e te ki ti bui nan poo nba tuu yaa wun mar
ki li tonɔ bianjinba na.
- ¹⁸ Ti daan be tont nan daamii nie, ŋaan ti tan ki mar siar.
Ti ki la nyannu ki tur ti tinji; ti ki teen siari.
- ¹⁹ Ti niib nba kpo na saa fiira.
Bi gbanant saa jen manfoor niwa.
Binba kur goont bi kaat ni na saa fiir ki yin parpeenn yanii.
Marin nba tuu pant tingbouŋ na bianjinba na,
nnae ki Yennu saa fiin binba kpo sianyoowa na.

Ki jiin buut nan ŋammir po

- ²⁰ N niib, ii kun i ŋei ni man, ki saa koo, ŋaan loon gana. Ii bɔr i mɔŋ waan nan yoo
nba ki Yennu par tan saa maak. ²¹ Yennu nyii u binbeboor Yendouŋ ni ki baat, a wun
dat tingbouŋ na niib tuba, bi biit paak. Baa bɔr ki kpai niib nba na kur maan saa nyi
paanu, ki tinj ji kan bɔr niib nba ki bi kpiib manji.

27

¹ Li daar, Yennu saa jii u takoobu nba mok panj ki bia kpi kuun nae, ki dat waagbenjir
nba tee ŋmaruŋo, ki bi yiu Lefiatann na tubir, ki kpi ŋoo bonkob-susoouk nba be
mokgbenjir ni na.

² Li daar, Yennu saa pak jiin u kpanjamm na po a, ³ N goriir fanu ki maantir nyun yoo
kur. N guure yonnu nan nyiok, a sɔɔ daa paar danj. ⁴ N wutoor ji ki do n kpaab manj
paak. Li-i bonni tee ki kunkonii nan jagotuk be leŋ ki daamir, n bo saa joo kunkonii

nan jagotuk manj muue faba. ⁵ Li-i tee ki n niib na datai loon mii guub, bin manj nanin. Barmonii, njaant bin manj nanin.”

⁶ Yoo nba baat na, Israel niib, Jakob yaaboona na, tan saa baa jiina nan tiik nae, ki yinn puuk ki yit. Lonna nba ki bi saa lon na saa gbee tingbouj na.

⁷ Yennu ki ban dat Israel teeb tuba nan waa daar bi datai tuba bianjinba na. Bi bia ki mi kɔŋ bi jab, nan bi datai na. ⁸ Yennu niib na tubdatu tee waa din saan namm digbangann ki bi saa tee yommii nae. U din jiib nan yondo po wonbiiuko, ki saan namm siar po. ⁹ Israel teeb saa la nyikin chab, li-i tee ki bi nann bi tingbana maruj binbinta tana na ki li kpat yon, ki bi yenbis bonnunubit binbinta, nan chicherpook Asera ninnant na bia kaa.

¹⁰ Digbanpaarir na ji tee langbente. Li doo yanne nan kunkoouk na. Li ji tee bonkob-kpaaje, siaminba ki bi sii di, ki bia foi. ¹¹ Tiinii na yiinii koore ki konn baa, ki poob tokii ki kuunt. Niib na nba ki bann siar na, Yennu nba tee bi nantoo na kii mok ninmaanii, koo ki timm ninbaauku.

¹² Li daar, laa nyii Yufrates mokir ki saa tuu Ijpt teeb kpaar, Yennu saa tikir u niibe yeno yeno, nan nirɔ nba tuu boor dii ki lin nyi, njaan nyik fouj bianjinba na.

¹³ Li daar-i baar, bi saa pebir naatunne ki yiin Israel teeb nba tee yommii ki be Asiria nan Ijpt tiinii ni na. Bi saa baar ki tan jiant Yennu, u kasii kunkonn nba be Jerusalem na paak.

28

Ki jiin ganj po yent na po

¹ Israel tingbouj boonta. Li baakir na kpiate, nan tipuuk fokirii nba ki bi toondamm nba tee dayibira na yir na. Bi parbifaasaakab na soor tulaariie fanu, njaan ji biar doo ki yib kpowa. ² Yennu mok soo, ki u mok panj nan yiikoo, ki saa lekib. Daano manj saa baar nan sakaana nae, koo sajakper matuj na, koo nyunmonpaarir na, ki yent tinj manj. ³ Bi saa nmaat linba ki toondamm nba tee dayibira na mok parbifaant li paak na tij ni. ⁴ Toondan-parbifaara manj baakir nba kpiat na saa bot, nan sinsinn kinkana nba tuu monn ki bin pɔɔr moo nae.

⁵ Daar baat, ki Yabint Yennu sii tee nan jirima puuk fokirik na, ki tur u niib nba tinn na. ⁶ U saa tur binba tee barbuura na mamomm yan, ki bia tur binba guu doo na tammoi ki bi ki lekin na parcheenn.

Ki jiin Yennu sokiniinba nba tee dayibira na po

⁷ Sokiniinba nan mannteeb na moŋ yib bonchiann, ki jat baantire. Bi nyuu daan booru booru bonchiann, ki ji be nmatir nie. Sokiniinba na yib halii, ki ji ki fit bant yirintu nba ki Yennu wantib na paak, ki mannteeb na mun yib halii, ki ji ki fit bu maan nba ki niib baat nann na. ⁸ Teebula nba ki bi kar li boor na siit piinira, ki li siar boor ki biar ki yeeni.

⁹ Bi burime ki jiin min Aisaya po, ki yeen a, “Joo manj dukii nan u tumii lamme? Nmee loon u maan manji? U maan manj nan nan bonbuna nba daa piint jedinu nae. ¹⁰ U yiab a wun tumiit nammir nammire, nan guunu guunu, nan taakaabu taakaabu.”

¹¹ Yi-i kan gbiint ki turimii, Yennu saa jii niboorganii nba piak maganii ki bin tumii-i yan. ¹² U loon wun turi foon nan parmaasir, njaan ki i yet yin gbiint turo. ¹³ Nanne teen ki Yennu yaa wun tumii-i nammir nammir, nan guunu guunu, nan taakaabu taakaabu. Ki i sii gbiatir baa taakaabu kur ni. I saa la danj, ki sik baruk ni, ki bi saa kooni dansarii.

Ki jiin Sayonn lotik ni tann po

¹⁴ Yimm garuk damm nba kar Jerusalem ki dia niib na, ii gbiint linba ki Yennu piak na. ¹⁵ I faa kpinkpant a yimm nan kuun lor ki taan mɔba, ki yimm nan kpeentij soor sooruwa. I mok dindann nan biak-i baar, njaan li saa lokit yimma, kimaan i tinnu dindann maa faak nan kpinkpanii paake. ¹⁶ Li paak, Yabint Yennu nba piak linbae na a: “N fokint fiakir nba wakii ki mok panje Sayonn ni. Li lotik nie ki n sent tann nba mok panj, ki mɔbona na sob li paak a, ‘Yada nba paar mun bia mok sukurue.’ ¹⁷ Mamonpakue tee fiakir na bikinu nmiiuk, ki namm mun tee lotik ni nyundaauk.”

Sajakper saa wuur faak nba ki i tuu maa li paak na, ki nyunmonn saa di linba guui na. ¹⁸ Molor nba ki yimm nan kuun lor na saa biir, ki yimm nan kpeentij motaauk na saa taat. Biak-i baar yoo nba, li saa nyanni. ¹⁹ Li sii faai yoo nan yoo, sanyiook kur. Li tee yin gubin gaarire yonnu nan nyiook. Barsaanii nba kur saa nyi Yennu boor saa baar nan jarmaanpaaniie. ²⁰ I sii tee nan joo nba be barjouk ni nae, ki yiab a wun door doonu nba jinjo paak, ki bia yiab a wun pin u moŋ kuntir nba waabo na. ²¹ Yennu saa kon nan waa din kon bianjinba Perisim kunkonn boor, nan Gibeonn baauk ni, a wun tun linba ki

u lor na; u toona sii tee nan bonsaann nae. U saa tont u toonn nawa, u yaarlituk toonn man.

²² I daa laa kpaanii nba ki n teeni na. I-i tun nna, li sii paar nan yin tinn. N gbat Yabint Daano Yennu lor nba jiin tij na kur biiru powa.

Ki jiin Yennu yanfoon po

²³ Gbiintir maa piak linba na man; koont i yan linba ki n beeri na ni. ²⁴ Kpaaro kaa ki sii kpan ko boyennkoo boor yoo kur njan ki buri. ²⁵ Wuu namm tij na yoo nba, u tuu bur bonbuburit nae, li jummir nan nanjoi, ki bur karwanta nan dii chaabu chaabu, ki bur bonboolia, u kpaab na kpinj. ²⁶ U mi waa saa tun u toona bianjinba, kimaan Yennu wanno li bannuwa. ²⁷ U ki jikit lanban-gbenjir ki boo jummir koo nanjoi ki nyint li bimi, njan u tuu jii lanbanbik nba ki li kpiasu jaje. ²⁸ U ki boo karwanta ki li gaar ki yee li bin na, njan u tuu jii toruko ki fuur fuur li paak ki bin na ki yee. ²⁹ Yanfoon na kur nyii Yabint Yennu boore. Yennu nba lorin u lora nba kur tee subinii lorae, ki li laat nyannu.

29

Ki jiin Jerusalem joontu po

¹ Yennu maruj binbintir nba tee Jerusalem tione na boonta. Defid nba din kar digbann nba ni na boonta. Naant ki binyenn koo koo njanlee n baar gar nan li diina nan li jaamm. ² Ki Yennu saa baar nan biak, digbann nba ki bi yir "Yennu maruj binbintir" na paak. Monii nan fabinii sii be, ki doo na kur sii tee nan binbintir nba ki son piin li munn po nae. ³ Yennu saa wor doo man ki njaal loon a wun yentir. ⁴ Jerusalem sii tee nan narij nba be tij niwa ki gbaa a wun pak, ki u kunkor na n nyi tij ni, ki naan nan linlokini nba nyi tant ni nae.

⁵ Jerusalem, boorganu nba kur wora na tan saa yaat nan wouj nba tuu pebir tanbiinii nae, ki bi janmaansooruk jab na tan saa yukir nan musanjant na. Yabint Yennu tan saa kpire, ⁶ ki tinna nan jat satianii nan tinjekiruk, yoo nba ki soo ki daan na. U saa tun wonpaaruk nan muu nba yab bonchiann. ⁷ Li yoo na, digbana jab nba tuu wor Yennu maruj binbintir doo na, bi jatiat nan bi tiat nan bi bont kur saa bot nan damiite na, koo nan nyiook yirintue na. ⁸ Digbana nba kur taan leeb a bin lek Jerusalem na sii tee nan wunba ki kon tuu moko bonchiann, ki u damii ki u di jeet, njan wuu fiir yoo nba, wun la ki u be kon nae, koo wunba nyunnyukuru tuu moko bonchiann, ki u damii ki u nyu nyun, njan fiir ki soo ki u kunkor be koont nae.

Ki jiin kpaanii nba ki bi ki yiinir siar na po

⁹ I-i tee bonliinii man. I-i tee joonii man. I daa nyu daan, njan yib. I-i baantir man, njan ki lemm daan. ¹⁰ Yennu-e te ki i tijit ki loon yin goon gochione. Sokiniinba nae bo sii tee niib na ninbinn, njan Yennu-e dokin bi numpo. ¹¹ Sokiniinba yirintu kur paak bore i boor; li sii tee nan gbouj nba ki bi loon li mob nae. Fi-i jiir ki saan nann wunba mi karuj boor, ki turo a wun karin ki wanna, u saa paka nan u kan fit, kimaan li mob loona. ¹² Fi-i jiir ki saan nann wunba kan fit karin boor, ki turo a wun karin ki tura, u saa paka nan u ki mi karuju.

¹³ Yennu yet a, "Niib na want a bi jiantirin, njan bi mobona na kaa gbinni, ki bi para fok nanin. Bi jiantu kpan tee bi kaar, nan bi danmarima kooe, ki bi tumiir ki tian li yetu yoo kur. ¹⁴ Li paak, n saa baar nan kpikpiruk daamii nyoo nyoo bi paak, ki put bi yan. Subindamm saa kplant jatit, ki bi subinii na saa teen yann."

Dindann nba jiin yoo nba waa na po

¹⁵ Binba yiab a bin bor Yennu bi lora na boonta. Bi tuun bi lorbiit na bunbonn nie, ki dukii soo kan lab, koo ki bann baa tuun linba. ¹⁶ Bi tuu tunn bont kure. Yok nan yokmaaro, nmeee kpaal talasi? Bonsiar kaa ki niro saa jii u nuu ki nan, ki bont na n tan yet niro man a, "Fin kaa namimi," koo ki yet niro na a, "A ki mi a toonni."

¹⁷ Nan baa yeen na, li kan wei kaawa ki foor saa kplant kpaant, njan ki kpaant n kplant foor.

¹⁸ Li daar-i baar, tuukpaar saa gbat gbouj nba ki bi karin, ki joonii nba yoo be bunbonn ni na, bi ninbina saa munt ki bin la. ¹⁹ Tarii nan sokin-n-moj damm saa namm la parpeenn nba ki Israel teeb kasii Yomdaano Yennu na saa tur. ²⁰ Li sii tee binba dint leeb biak ki bia ki gorii gboot Yennu na joontue. U saa biir biit daano kur; ²¹ ki bia biir binba fa fai ki biir leeb sana na, nan binba goi nibiit tubdatu na, nan binba fa fai ki te ninamm ki laat bi monii na.

²² Li paak, Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba din nyinn Abraham daamii ni na yeen a, "N niib, i ji kan mi di fei, ki i yura kan ban kpiak nan fei. ²³ Yoo nba ki i la waas nba ki n saa turi na, i saa sak nan mine tee Israel teeb kasii Yennu. I saa baakin ki tinin.

²⁴ Jatuk saa tumii yan kii bant maan paak, ki binba tuu mək bunburimii na-i la tumiiu, bi sii mək parpeenn.”

30

Ki jiin lorkpeewj nba ki bi lor nan Ijpt na po

¹ Yennu yet a, “Binba dia Juda tij na boonta, kimaan bi yēt n mɔba. Bi waa lor nba ki n ki lore, ki taant motaat nba ki tee n loomm, ki lakint bi biit ki birin. ² Bi tuu saan Ijpt ki loon sommir, ŋaan ki boin kpaanii po. Bi loon Ijpt-e n guurib, ŋanne teen ki bi teen bi dindann Ijpt kpanbar na ni, ³ ŋaan kpanbar na kii mək paŋ nba saa sommir. Ijpt kpanbar guuru na saa joont nan biake. ⁴ Bi taatara poŋ baar Ijpt teeb doi nba tee Soann nan Hanes nawa. ⁵ ŋaan Juda teeb saa mɔ kɔɔ nan baa jii bi dindann ki teen digbann nba kan fit sommir na ni, digbann nba dinnib fei, yoo nba ki bi loon sommir na.”

⁶ Yennu mɔmaame na ki jiin bonkobit nba be diitu po kunkoouk paak na a: “Taatara somm ki gaar daŋ tij ni, siaminba ki yanbɔra be, ki wai nba mək lobii nan waabiit nba yuuk be leŋ na. Bi tuu jinn bi bonii nan laagumiinba bona nba daauk paar, a bin tur digbann nba kan fit sommir. ⁷ Sommir nba kur ki Ijpt saa fit tur kaa nyɔɔti. Li paak, ki n pur Ijpt sanjɔk a, ‘Wauk nba kaa lobii.’ ”

Ki jiin mɔyɛtuk niib na po

⁸ Ki Yennu yetin a n sob niib na nba naan linba, ki teen gbouŋ ni, ki lin te niib maŋ binbenbiik na-ii yoo kii dɔɔ gbouŋ ni. ⁹ Yoo kur bi mək mɔyɛtuko, ki mək faak, ki bia ki saak bin gbiit Yennu wannu. ¹⁰ Bi tuu pak Yennu sɔkiniinba nae a bin ŋmin, ki tuu yet a, “I daa piakit linba ŋan po. Ii piakit taa loon tii gbia linba, ii piakit kpinkpannii nba man. ¹¹ Bakint leŋ, ki daa loo ti sɔnu. Ti ki loon tin gbat siar ki jiin Israel teeb kasii Yennu na po.”

¹² ŋaan Israel teeb kasii Yennu na nba pak linbae na a, “I yēt maa piaki linba nae, ŋaan waa kpikpiruk nan kpinkpannii maan. ¹³ I mək biit. I tee nan joonfoouk nba mək yiann ki saa sik tij ni nae; i saa baae yiama. ¹⁴ I saa yeer nan yɔkbobir nae, ki but but, ki nan sipiaka kan tenn ki fit mɔɔr muu, koo ki finn nyun bunbunn ni.”

¹⁵ Yabint Yennu nba tee Israel teeb kasii Yomdaano na piak niib na a, “Jenin man soon nna, ki tan teenin yada, ŋanne ki i sii be fanu ki mək paŋ.” ŋaan ki i yēt yin tun nna. ¹⁶ I loon yin jak taanii nba kakiie, ki chiar bot i datai. I mək mɔnii. Nantaare tee linba ki i saa tun. I dukii nan i taanii mantik kakiie, ŋaan binba waa na kakii ki gariwa. ¹⁷ I jab tusir-i la datai na jɔɔ yenɔkɔɔ, ŋaan i jab tusir maŋ saa chiare, ki jab banŋmu saa fit te ki i kur n chiar yaat. I jab na sɔɔ kan biar, see farin na kɔɔe saa biar, ki be kunkonn yur paak. ¹⁸ ŋaan Yennu lek guue a wun tini ninbaauk. U teen siir a wun tini ninbaauk, kimaan u yoo tuun linba tooke. Parpeenn be daansiab nba teen Yennu yada na paak.

Ki jiin Yennu piisin na po

¹⁹ Yimm niib nba be Jerusalem na ji kan ban bui. Yennu mək ninkpabaun, ki yi-i fabin ki boiɔ sommir po, u saa turi gatewa. ²⁰ Yennu saa te ki yin kɔɔ daamii ni, ŋaan u mɔŋ sii be ki wanti, ki li ji kii kpaat talas nan yin lon u boor. ²¹ Yi-i bot ki saan diitu po koo gan po, i saa gbat u kunkɔr i poor po, ki li yeen a, “Sɔnue na. Ii waar.” ²² I saa jii i yenbis nba ki bi jii salimpeena ki taanir, nan linba ki bi jii salimmɔna ki pɔrir na, ki lur nan bonjakinn na, ŋaan pak sanpaapo a, “Botir n sɔnu ni.” ²³ Yi-i bur bonbuburit, Yennu saa te ki saak n baa, ki lin kpaat ki nan bonchiann ki yin jaan, ki i bonkobit bia sii mək mɔɔt ki ŋman. ²⁴ I naajai nan bonii nba ko tanmɔna na sii mək mɔŋant ki ŋman. ²⁵ Daar nba ki bi saa nyann i datai doo, ki kpi li niib na, nyun sii puube ki nyi jojana nan kunkona kur ni. ²⁶ ŋmaarik sii yeen nan yonnu nae, ki yonnu yentu saa ŋamm pukin taar munlore, ki li yeeuŋ sii tee nan daa ŋanlore nba saa taan ki yent dayenn kɔɔ ni na. Linba na kur tan saa tun, yoo nba ki Yennu saa lor u niib fiat nba ki u turib na a lin buur nae.

Ki jiin Asiria teeb tubdatu po

²⁷ Yennu yiikoo nan u baakir be banfɔkir ki baat, ki niib laahir. Muu nan munyuuko want u wutoor nba tee. Wuu piak, u mɔbona na di nan muu nae. ²⁸ U tuu gan wouŋo u tɔɔn po, nan nyungbeeuk nba tuu jii bont kur ki yaat nann na. Li tuu di digbanae ki biirir, ki boont li niib lorbiit na. ²⁹ ŋaan yimm nba tee Yennu niib na sii yiin yaniie, ki mək parpeenn nan yaa tuu tuun bianjinba, ŋɔɔ Yennu jaamm daar nyiɔk na. I sii mək parpeenn nan damm nba tuu somm waa naagbai mɔnii, a bin kɔɔ Yennu nba tee Israel teeb fat-tɔɔ na jiantu ŋasaakak ni nae.

³⁰ Yennu saa te ki soɔ kur n gbat u yiiikoo kunkɔr, ki bann u wutoor paŋ nba tee. Muyeruk nan sanpagboun lootu, nan sakaana, nan sajakpera sii be. ³¹ Ki Asiria teeb na-i gbat Yennu kunkor ki bann u ninmɔnn tubdatu na, bi yan saa put. ³² Ki Yennu nba sii faab ki birin yoo nan yoo na, ki u niib mun sii faa gingana nan biat yoo maŋ kur. Yennu tɔŋo saa kɔn nan Asiria teeb na. ³³ Sian yooewa ki bi din ŋamm siaminba ki muchiɔŋ tan saa di Asiria kpanbar na. Leŋ maŋ sumii, ki yarin, ki daat bia gbee. Yennu-e saa foont moyeruk ki lin joor.

31

Bianjinba ki Yennu saa guur Jerusalem

¹ Binba saa Ijpt ki loon sommir na boonta. Bi maa Ijpt kpanbar kunkɔnkɔnna paŋ paake, li taanii nan taantorit nan li jab, ŋaan bi ki maa Israel teeb kasii Yabint Yennu na paaki, koo ki boiɔ sommir po. ² U mi waa tuun linba. U baat nan biake, u dia u lor na ki saa dat biit damm nan binba sommitib na kur tuba. ³ Ijpt teeb maŋ ki tee yennii kaa, bi tee nisaariie. Bi taanii na tee tingboun na ni bonfoae. Yennu-i wokit u nuu yoo nba, digbanpaarir Ijpt na saa but bute, ki Ijpt maŋ nba somm digbann nba na n baa. Bi banlee kur saa biire.

⁴ Ki Yennu pakin a, “Pekpaarii-i lekii yikin ki hoot bianjinba, ŋaan bi kan fit ber yanbɔr, bonkobuk nba ki u kpiiu na boori; nnae mun, ki siar kaa ki saa gɔɔr min Yabint daano Yennu, ki n kan guur Sayonn kunkonni. ⁵ Bianjinba ki nɔɔŋ tuu baŋ u tɔk paak a wun guur u waas na, nnae ki min Yabint Yennu saa guur Jerusalem ki kɔn li paak.”

⁶ Yennu bia yet a, “Israel teeb, i tun biirima, ki yɛt n wannu, ŋaan mɔtana, ii jen n boor man. ⁷ Yoo baate ki i kur tan saa lu yenbis nba ki i jii salimpeena nan salimmɔna ki nan, ki li tee biit na. ⁸ Bi tan saa biir Asiria teeb, tɔb nie, ŋaan li kii tee nisaarik paŋ kaa. Asiria teeb saa chiar tɔb ni, ki bi naasimm saa teen yommii. ⁹ Jijeet saa te ki bi kpanbar n chiar, ki janmaanchiɔŋ saa te ki u jab saakab n lu bi tɔb farimii.” Yennu nba ki bi jiantiro Jerusalem, ki u maruŋ muu yoo di leŋ na, ŋɔɔe pak na.

32

Ki jiin kpanbar-chinchibir na po

¹ Dasiar, kpanbar soɔ tan sii be ki dia doo na diachinchibir, ki doo tɔɔndamm sii be ki dia doo nan mamɔmm. ² Bi tan sii tee nan wondokitir, koo satekitir nae. Bi sii tee nan kpenii nae ki puub kunkoouk paak, ki bia tee nan tinperik paak tanjagboun yunyun na. ³ Bi ninbina nan bi tuba sii yaae, ki gbiin niib daamii. ⁴ Bi sii tee sukuru damme, ki tuun nan bannu, ki piak baa lor linba. ⁵ Soɔ kan dukin nan jatuk tee nijaann, koo nitouŋ tee niŋaɔ. ⁶ Jatuk piak jatmaame, ki dukii bonbiir nba ki u saa tun. Waa tuun linba, nan waa piak linba tee sukite ki teen Yennu, u ki ban tur binba ki kon mɔkib na jeet, koo ki tur binba nyunnyukuru mɔkib na nyumi. ⁷ Jatuko tee nibiiuko ki tuun biit; u lorin a wun jii faake ki biir tatimm, ki gɔɔrib ki bi daa laat bi mɔnii. ⁸ ŋaan niŋaɔ ŋarin tuun linba tooke, ki see barmɔnii paak kenken.

Ki jiin tubdatu nan ŋammir po

⁹ Yimm poob nba be i yamani, ki dudukdaauŋ ki waa-i na, gbiintir maa piak linba na. ¹⁰ I gboo mɔtanawa, ŋaan binn po nna yoo, i para saa biir, kimaan daan tilɔna sii kaa ki i saa tɔkirii. ¹¹ I tuu be i yamanie, ki dudukdaauŋ ki waai, ŋaan mɔtana, ii jekir nan janmaanii man. Liatir i tiat, ŋaan jii kparchant ki lor i sai ni. ¹² Li wɔb nii man nan yanputuk, kimaan tinkpiasir na nan daan tilontii na biira, ¹³ ki kunkonii nan jagotuk ji pia n niib tinj ni. Ii mɔ ŋei nba kur ki niib din mɔk parpeenn li paak na, nan doo nba din gbee nan parpeenn na paak, ¹⁴ kimaan kpanbar ŋaak na saa nyint, ki digbansaakar na saa biar yann. ŋei nan joonjaana nba tuu guur na saa kpant langbent yaayoo siiyoo. Bonnie sii lin leŋ, ki pei sii ŋman mɔot leŋ.

¹⁵ ŋaan Yennu bia tan saa turit u Seeka. Tinfukirik na tan saa kpiak, ki kpaant saa nan jenant, ¹⁶ ki popeensin nan mamɔmm sii be tinj na kur po. ¹⁷ Soɔ kur nba sii tuun ŋant na paak, parmaasir nan yent-n-mɔŋ sii yoo be-e. ¹⁸ Yennu niib saa nyi daamii ni, ki bi ŋei sii be fanu nan parmaasir. ¹⁹ Sakaana-i lekii baa fɔɔr ni, ki doo na bit, ²⁰ ŋaan soɔ kur sii mɔk parpeenn, kimaan nyun sii be ki maant bonbuburit, ki mɔot sii be, ki bonii nan bonkob-leet ŋman bi yamani, siar kur po.

33

Miaru nba jiin sommir po

¹ Ti datai boonta. Bi fate ki bia fikit, n̄aan ki soo ki fatib koo ki fikitibi. Bi fatu nan bi fikitu yoo maŋ-i genn, niib mun saa fatib ki fikitiba.

² Yennu, ii m̄ok ninbatinu nant. Ti teen ti dindann a nie. Ii guut daar kur, ki tinnit daamii yoo. ³ Li-i tee ki a k̄on ti paak, t̄ob fuur tuu te ki digbana n chiare. ⁴ Niib numm tuu chiiit bi tiat nae ki bin fatir yiama.

⁵ Yennu tee Yenjaanne, n̄ooe dia bont kur. U saa gbee Jerusalem nan mamomm nan n̄ant, ⁶ ki te digbann na be u yamani. Yoo kur, u guu u niibe, ki teenib yanfoon nan bannu. Linba mantik tee bi gor tee baa baakit Yennu nae.

⁷ Jab nba m̄ok para boi sommir po. Taatara nba yiab a bin baar nan parmaasir na m̄oe sanpaapowa. ⁸ Soŋjara na gbee nan ninboŋe, ki soo ji ki tokiiir. Lora nan m̄osona biira, ki bi ji ki teen soo baakiri. ⁹ Tiŋ na doo yanne, ki soo kaa leŋ. Lebanonn foor na koor, ki Saronn baakpiasir na ji tee nan kunkoouk na, ki Basann tiŋ ni nan Kamel kunkonn paak tiinii siir.

Ki jiin Yennu kpayakit po

¹⁰ Yennu pak digbana na a, “M̄otana, see ki n tun siar ki wann n paŋ nba tee bianjinba. ¹¹ I lorin loryana, ki linba kur ki i tuun na ki m̄ok nyoot. N Seek tee nan muu nae ki saa di boonti. ¹² I saa di ki boonte faba, nan baa tuu joo kunkonii ki lin teen tanpent na. ¹³ Naant soo kur nba be banfokir, nan wunba naak n gbat linba ki n tun, ki bann n yiikoo nba tee.”

¹⁴ Sayonn biit damm na jekire nan jaŋmaanii, ki yeen a, “Yennu tubdatu tee nan muu nba yoo di nae. Ti soo saa fit nyi muu maŋ niwa-a?” ¹⁵ Wunba piak ki bia tuun linba n̄ane saa nyi muu maŋ ni. Daa jikit a yiikoo ki n̄maab tatimm, ki bia daa gaan m̄onyat. Daa waa niib nba lorin a bin kpi kuun, koo ki tun toonbilia. ¹⁶ Nnae ki a saa tinn ki be a yamani nan a be n̄apaaruk ni na. A sii m̄ok jeet ki di, ki bia m̄ok nyun ki nyu.

Ki jiin burchinbinbeŋ nba baat na po

¹⁷ I bia tan saa la kpanbar nba m̄ok fant na dia tiŋ nba tant saan lokir kur po. ¹⁸ I jaŋmaan-kperii nba ki i tuu m̄ok ki jiin boorganii lampo gaarteeb, nan chekit teeb po na, ji sii tee tiarime. ¹⁹ I kan ban la boorganii garuk damm nba piak maan nba ki i ki gbia na. ²⁰ Gotir Sayonn, doo nba ki ti tuu di Yenjiantu jaamm leŋ na. Gotir Jerusalem. Leŋ benu kii m̄ok daamii. Li sii tee nan lanbouŋ nba yoo be nae, linba dachaata ki chaatir, ki li n̄miit ki cheen na. ²¹ Bakitnaun Yennu sii be nant leŋ. Ti sii koo kpia m̄okjaana nan kpenjaanae, n̄aan ti datai n̄arint kan somm li paak. ²²⁻²³ N̄arint maŋ bona kur tee yanne; li chinchena na kan fit tanti. Ti saa fat jab nba tee ti datai na m̄okint kure, ki li sii yab bonchiann, ki dianii gbaa saa gaar tora. Yennu tiŋo sii tee ti kpanbar; n̄ooe sii diat, ki guut. ²⁴ Wunba kur be ti tiŋ na ni kan ban yet a u yiar, ki bi biit kur saa la nyikinshab.

34

Bianjinba ki Yennu saa dat u datai tuba

¹ Digbana niib kur, baat man. Tikit man ki gbiint. Naant durinya kur, nan wunba kur be li ni n baar nna, ki tan gbiint. ² Yennu wutoor doo digbana kur, nan li jab kur paaka. U biirib ki koomm biiru niwa. ³ Bi gbanant kan pii, n̄aan sii dooe, ki bat nubir; ki kunkona sii m̄on nan soŋ, ⁴ ki yonnu nan n̄maarik nan n̄maabira saa nann ki kpan tant. Sanpaak saa bot nan baa tuu pin dind̄onm̄oŋe na, ki n̄maabira saa baa nan sinsabik tituut koo kinkana nba tuu baa bianjinba na.

⁵ Yennu n̄amm u jukbanjiake yendouŋ niwa, ki m̄otana li saa choo Edom, tiŋ nba niib ki u biirib ki koomm biiru ni na. ⁶ Bi soŋ nan bi kpapana saa piin jukbanjiak na, nan pei nan buunii nba ki bi tuu mannib maruŋ, ki bi soŋ nan kpapana n piin juk na. Yennu-e saa mann maruŋ na, Bosra doo ni; u saa te ki li tee nikpinu bonchianne, Edom tiŋ ni. ⁷ Niib na sii baa nan m̄onaajai nan naajabira nae, ki tingbouŋ na sii m̄on nan soŋ, ki kpapana n d̄okininir. ⁸ Yoo nba nae ki Yennu saa fat Sayonn doo, ki k̄on nan li datai.

⁹ Edom m̄oka saa kpan kpbouŋ, ki tiŋ na n kpan sarwuutir. Tiŋ na kur saa di muu nan kpbouŋ nae. ¹⁰ Li sii die yonnu nan nyiok, ki munyuut sii yoo do leŋ. Tiŋ na sii doo yann yaayoo siiyoo, ki soo ji kan ban gar leŋ. ¹¹ Fiit nan kinkaate saa yent tiŋ maŋ. Yennu saa n̄amm teenir tinkokiryann, nan laa din tuu tee bianjinba pinpiik ni na. ¹² Kpanbar tan sii kaa ki dia tiŋ na, ki t̄ondamm na kur sii kaa. ¹³ Kunkonii nan jagotuk saa pia naan n̄ei kur, nan doi nba ki bi maa joonjot ki lint na ni, ki m̄oboi nan fiite tan sii be leŋ. ¹⁴ Muuk ni bonkobite sii lin leŋ, ki narinbiit yi bi leeb leŋ. Nyiok bonsusoouk saa baar leŋ, ki loon yiar wun foi. ¹⁵ Fiit saa tia tiat, ki n̄aa jena, ki kaat bira, ki bia joomm leŋ. Juut saa tikir leŋ banlee-lee.

¹⁶ Gotir Yennu gbouŋ ni siaminba sɔb jiiŋ bonfoa po na, ki karin laa yaa linba. Bonfoa na nan yenokɔwa kan hoti, bonfoor kur sii mɔk u benanlɔe. Yennu-e wann a lii tee nna, u mɔŋe saa taamm boyennkɔ ni. ¹⁷ Yennu-e saa chent tiŋ na, ki tur bonfoor kur u tor. Bi sii be leŋ yaayoo siiyoo, ki tiŋ maŋ sii yoo tee bi yar.

35

Ki jiiŋ kasii sɔnjouk po

¹ Kunkoouk saa kpamm, ki puuk saa yit kunkoouk na paak.

² Kunkoouk na saa yin yaŋ ki hoot nan parpeenn;

li saa faŋ nan Lebanonn kunkona nae,

ki bia sii kpai nan Kamel nan Saronn sarwaat na.

Soo kur saa la Yennu fant, ki la u yabint nan u yiikoo.

³ Turin niib nba nii baŋ,

nan binba duna baantir nan bakint na paŋ.

⁴ Pakin wunba kur ki mɔk tama a,

“Ii mɔk paŋ ki daa tiin jaŋmaanii,

Yennu baate a wun tinna, u baate a wun dat a datai tuba.”

⁵ Joɔnii saa nyɔont, ki tuukpaa sii gbia,

⁶ ki dianii sii yuuk ki mobit, ki waa waak,

ki binba ki fit piak na saa hoot nan parpeenn.

Nyun nan kpenii saa pubir kunkoouk paak;

⁷ ki tanbiintonii saa kpant mɔkir,

ki tinkooŋ saa gbee nan nyuntona.

Mɔbɔi nba tuu be sian na saa pia kaar nan gartuut.

⁸ Sonjar sii be leŋ ki li sann tee, “Kasii Sonu.”

Biit daano kan ban tɔkin sɔnu maŋ,

ki jatit kan turin binba tɔk sɔnu maŋi.

⁹ Yanbɔra sii kaa leŋ, bonkob-biiuk kan tɔkin sɔnu maŋ.

Binba ki Yennu tinnib nae saa tɔkin sɔnu maŋ ki kun.

¹⁰ Bi saa baar Jerusalem nan kpinkpammuko,

ki yiin ki hoot nan parpeenn.

Bi sii yoo be parpeenn nie,

ki nyi parbiir nan yanyɛtuk ni yaayoo siiyoo.

36

Bianjinba ki Asiria kunkonkonna loon bin lek Jerusalem

(2 Kpanbara 18.13-27; 2 Barkperii 32.1-19)

¹ Heskia nba din dii Juda naan, li bina piik nan ŋanna nie, ki Asiria kpanbar Senakerib lek Juda digbanpaara ki nyannib. ² U din wann u kunkonkonna saako a wun nyi Lakis ki saan Jerusalem nan jab bonchian ki saa te kpanbar Heskia n jii u mɔŋ ki chabo. Yudaano na din tɔkin sɔnu nba ki bi luu chinchena nae, bunu nba ki nyun nyi paapo nyundoɔnn, ki tɔkii siik na. ³ Heskia saakab bantaa din nyii ki cheto. Ŋamme tee kpanbar ŋaasaakab Hilikia bija Eliakim, nan Sebna, wunba tee kpanbar ŋaak gbansɔbiro, nan Asaf bija Joa, wunba sɔbin naan maan na. ⁴ Asiria yudaano na din yetib a u kpanbar na loon wun bann linba tun ki tur kpanbar Heskia parcheenne. ⁵ U din yet a, “I dukii nan maan saa fit set jatuk yan nan paŋ taar niwa? I dukii ŋmee saa sommi ki yin yet Asiria kpanbar mɔbi?” ⁶ I daan Ijpt-e n sommi, ŋaan li sii tee nan niro nba saa jii mɔɔnu ki teen u patu nae. Li saa jinte ki ŋmuu u nuu. Ijpt kpanbar tee nnae ki tur wunba kur jii u mɔŋ ki gaan u paak.”

⁷ Ki Asiria yudaano na ŋamm pak a, “Koo i saa pakin nan i gaa i Yomdaano Yennu paake-e? Yennu poochianfei nan binbintae ki Heskia din bet, yoo nba ki u din pak Juda nan Jerusalem tee a bii jiantir maruŋ binbint-yennkɔ paak na. ⁸ N saa sak lor nani kpanbar sann ni. N saa turi taanii tusaa ŋanlee, li-i tee ki i saa la jab nba ki bi kann baar nna, ki saa jakib. ⁹ I poŋ kan fit yek nan Asiria jab saakabarik kaawa, ŋaan ki i loon Ijpt teeb n turi taantorit nan taanjakira. ¹⁰ I dukii nan maa lek i tiŋ ki biirir na, li ki tee Yennu sommir kaa-a? Yennu tiŋjo pakin a man lekir ki biirir.”

¹¹ Ki Eliakim nan Sebna nan Joa pak saako na a, “Pakin Aram booru maan ni ki turit. Ti gbia li maan. Daa piak nant Hiibru booru maami; * niib nba kur be joonjouk na paak gbiine.”

* 36:11 36.11 Hiibru din tee Israel teeb maame.

¹² Ki saakoo manj jiin a, “I dukii a yimm nan i kpanbar kuukoo paake te ki n kpanbar na tumin a man tan pak linba na-a? Aaii. N bia piak ki teen binba kar joonjouk na paake, bi tan saa di bi tjoŋ bint ki bia nyu bi nyarin, nan yaa tan saa di i bint ki bia nyu i nyarin bianjinba nae.”

¹³ Li poor po ki saakoo na fiir set njan pak Hiibru maan ni nan kunkoosaakar a, “Gbiintir linba ki Asiria kpanbar piaki na. ¹⁴ U kpaani nan i daa te ki kpanbar Hesekia kpanni. Hesekia kan fit tinni. ¹⁵ I daa te ki u kparimi ki yin noob i moŋ ki gaan Yennu paaki. I daa dukii nan Yennu saa tinni, njan ber timm Asiria kunkonkonna ki ti kan kon nyann i doo na. ¹⁶ I daa gbiin Hesekia maami. Asiria kpanbar na piaki a yin nyi doo na ni, ki jii i moŋ ki turo. U bo saa chab i kur ki yii di i tiinii loona, kii nyu i bunbuna ni nyun, ¹⁷ ki tan tuu yoo nba ki ti kpanbar manj saa kaani tinj nba tee nan i yar na ni, siaminba ki daan tiinii be, ki i sii laat tiloona daan, ki dii be ki i tee boroboro. ¹⁸ I daa te ki Hesekia kpanni ki i dukii nan Yennu saa tinni. Digbansiar tingbann mi tinn li doo niib ki bi nyii Asiria kpanbar nuu niwa-a? ¹⁹ Hamaf nan Arpad tingbana na be lia motana? Ki Sefarfaim tingbana na be lia? Tingbansiar ban tinn Samaria-a? ²⁰ Digbana nba na tingbana ban tinn bi doo niib ki nyinnib ti kpanbar na nuu ni-i? Ki bee teen ki i dukii nan Yennu saa fit tinn Jerusalem-i?”

²¹ Niib na din nmine, nan Hesekia nba wannib bianjinba na; bi din ki pak nan moobonna. ²² Li poorpo ki Eliakim nan Sebna nan Joa pat bi liant nan parbiir, njan saan ki saa wann Hesekia linba kur ki Asiria saakoo na pak.

37

Bianjinba ki kpanbar na boi Aisaya kpaanii po (2 Kpanbara 19.1-7)

¹ Kpanbar Hesekia nba gbat maan na yoo nba, ki u pat u liant nan parbiir, ki lia botoot liant,* ki saan koo Yenjiantu nasaakak ni, ² ki tun Eliakim, wunba tee kpanbar nasaakoo na, nan Sebna, wunba tee gbansobiro, nan mannteeb saakab, a bin saan Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sokinii na boor. Bi mun bia din lia botoot liante. ³ Waa din turib mob nba a bin yet Aisaya-e na a: “Dinna tee biak daare; bi dat ti tuba ki ti dii feiwa. Ti tee nan poo nba tuu yaa wun mar, njan ki parj kaa nan matuk nae. ⁴ Asiria kpanbar tun u kunkonkonna saakawakitire, ki u baar sukii Yennu nba fo na. A Yomdaano Yennu n gbat sukut na, ki dat binba sukii na tuba. Li paak, a miar Yennu ti niib nba daa tenn na paak.”

⁵ Aisaya nba gbat kpanbar Hesekia mob yoo nba, ⁶ ki u tur gatu na a, “Yennu beera nan a daa te ki Asiria teeb na jeenta, nan baa yeen a Yennu kan fit tinni na. ⁷ Njoo Yennu saa te ki Asiria kpanbar na n gbat biyaa maan, ki li saa te wun nmat kun u tjoŋ tinj ni, ki Yennu n te bin kpiu lej.”

Ki jiin jeenu munlee na po (2 Kpanbara 19.8-19)

⁸ Asiria saakawakitir na din gbat nan u kpanbar na nyii Lakis-a, ki kon nan digbann nba kpia nan Lakis, ki bi yir Libna nae, ki u saan lej lej a wun pak nana. ⁹ Momaan din baar Asiria teeb na nan Sudann bat Tirhaka gar Ijirt kunkonkonna toonn, ki baat a bin worib. Asiria kpanbar na nba gbat nna manj, ki u tur Juda kpanbar Hesekia gbouj ¹⁰ a wun yeto a, “Yennu nba ki a teeno yada na paka nan a kan koo n nuu ni, njan a daa te ki linba na kpanna ni. ¹¹ A gbia linba kur ki Asiria kpanbar tuu tuun ki teen digbana nba kur ki u dukin a wun biirir. A dukin nan a saa fit mir bota-a? ¹² N yeejamm din biir Gosann nan Harann nan Resef doi, ki kpil Bef Edenn niib nba din be Telasar na, ki bi tingbana din ki fit tinnib. ¹³ Digbana nba tee Hamaf nan Arpad nan Sefarfaim nan Hena nan Ifa na kpanbara be lia?”

¹⁴ Ki kpanbar Hesekia gaar gbouj na toomiinba na boor, ki karin. Li poor po ki u saan Yenjiantu nasaakak ni, ki saa paan gbouj manj Yennu toonn, ¹⁵ njan miar Yennu a, ¹⁶ “Yabint Yomdaano, timm Israel teeb Yennu nba kar a naan binbintir paak, bona nba mok kpinkpant na† paapo, fin kooe tee Yennu, ki dia durinya na naan gbant kur. Fine nan tingbouj nan sanpaak. ¹⁷ Yennu, gotir linba tuun ki teent na. Gbiintir linba ki kpanbar Senakerib piak ki sukii fin Yennu nba fo na. ¹⁸ Yennu, ti kura mi nan Asiria kpanbara manj biir digbana bonchiann, ki yaan li tinii, ¹⁹ ki joo bi tingbana muu. Tingbana manj ki tee Yennu kaa, bi tee bonninnant nba tee tikpeet nan tanae, ki nisaarii teen nan bi

* **37:1** 37.1 Botoot liante want nan bi mok parbiir. † **37:16** 37.16 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, njan mok kpinkpant.

nii. ²⁰ Ti Yomdaano Yennu, nyintit Asiria teeb na nuu ni, ki te tingbouj na digbana kur niib n bann nan fin kooe tee Yennu.”

*Ki jiin kpanbar Senakerib baak po
(2 Kpanbara 19.20-37)*

²¹ Ki Aisaya nakin ki pak kpanbar Hesehia nan u miaru jiinue na, ²² a Yennu yet a, “Jerusalem doo laa fin Senakerib-e, ki sarikita. ²³ A dukii a tuu sukii nmeee ki fiakito na? A ki tur min Israel teeb kasii Yennu baakiri. ²⁴ A tun toonii a bii dont bi moŋ n boor nan fin nan a taantorit kon nyann Lebanonn jojaana nawa. A want a moŋ nan a choo lej kpek-foot, nan lej naasei nba ŋan, ki koo baar tiuk na sinsuuk niwa. ²⁵ A want a moŋ nan a gbiir bunbuna digbangana ni, ki nyuu li nyun, ki a jab ŋmaa ki toŋ Nail mokir ki foorir.

²⁶ “A ki ban gbat nan n lor linba na sianyooewa-a? Ki motana ki n ji tun. Mine tura yiikoo ki a tunn digbanjaana ki poonir tangbiinkpeka. ²⁷ Binba din koo lej na din kaa paŋ. Bi din tiin janmaaniie ki dii fei. Bi din tee nan sarwaauk ni moot nae, koo moot nba pia moŋin paak, ki woruk baar koorib na.

²⁸ “Naan n mi a binbeŋ kur, faa tuun linba nan faa saa sian. N mi faa donn wutoor n paak bianinba. ²⁹ N gbat labaar ki jiin a wutoor nan a parbifaant na powa, ki motana n saa tuun janpeenu a miar ni, ki koon garika a moŋ ni, ki tokin nana sonu nba ki a tokin baar na, ki jiina.”

³⁰ Ki Aisaya pak kpanbar Hesehia a, “Linba saa tun na nyinne na: Binn na nan binn nba waa na ni, i sii di muuk ni bonpipiate, ŋaan binn nba ji saa wei ŋantaa na ni, i saa bur dii ki jaanir, ki bur tiinii ki di li loona. ³¹ Binba tinn ki be Juda sii mokitir nan tiik nba ki u jiina tuu sik tinpoor ni, ki u loon loona bianinba nae. ³² Niib sii be Jerusalem nan Sayonn kunkonn paak ki tee binba tinn, kimaan Yabint Yennu-e lor a linba na n tun.

³³ “Yennu nba ŋamm pak linba ki jiin Asiria kpanbar na poe na: ‘U kan koo Jerusalem, koo ki tor peenu. Jab nba lia tob liant na kan nakin doo manj, koo ki maa tob dindena ki lintiri. ³⁴ Sonu nba ki bi bo tokin baar na, bi saa ŋmat tokin li sonue ki kun, ki poŋ kan koo doo manj ni kaawa. Min Yennu-e pak na. ³⁵ N saa kon doo manj paak ki guurir, kimaan n toŋ baakir, nan moŋon nba ki n senn ki tur n toontunno Defid na paak.’ ”

³⁶ ŋanne ki Yennu malaka saan Asiria teeb kaan ni, ki saa kpji jab tusaa kobik nan piinniin nan ŋanŋmu. Laa yent sanyiok ki bi doo ki kpowa. ³⁷ Ki Asiria kpanbar Senakerib ŋmat kun Ninefe. ³⁸ Dasiar ki u tan jiantir u tingbann Nisrok jiantu diiuk ni, ki u bonjai banlee nba tee Adra-melek nan Sareser jii bi takoobii ki kpjiu, ŋaan chiar saan Ararat tij ni. Ki u bonjaleek, wunba sann tee Esar-hadonn na, gaar u naan.

38

*Ki jiin kpanbar Hesehia baatuk nan u paaku po
(2 Kpanbara 20.1-11; 2 Barkperii 32.24-26)*

¹ Yoo na ni ki kpanbar Hesehia doo nan baatuk ki per kuuma. Ki Amos bija Aisaya nba tee Yennu sokinii na yeto a, “Yennu piaka, a li tee fan ŋmakit bont kur fanue, kimaan a kan paaki. Teent siir nan kuun.”

² Ki Hesehia ŋmant u numm ki tor dikpinn, ŋaan miar Yennu a, ³ “Yennu, tiat nan n weia fanu nan baakir, ki yoo kur ki n yiab a n tun linba ki a loon man tun.” Li yoo na ki u piin ki mo nan parbiir.

⁴ Ki Yennu wann Aisaya ⁵ a wun ŋmat Hesehia boor ki saa pako a, “Min Yennu nba tee a yeeja Defid Yomdaano na gbat a miaru nawa, ki bia la a ninnyuut nawa. N saa te ki a manfoor n pukin bina piik nan ŋanŋmu. ⁶ N saa tinn fin nan Jerusalem digbann na Asiria kpanbar nuu ni, ki n bia saa tugin kii guu digbann manj.”

²¹ Ki Aisaya yet Hesehia a bin jii kinkana ki ŋann ki por u moŋa na, ki u saa la laafia. ²² Ki kpanbar Hesehia boi a, “Nyinlanne want nan n tan saa fit saan Yenjiantu ŋasaakak ni?”

⁷ Ki Aisaya jiin a, “Yennu saa tura nyinn ki lin wann nan u sii dia u moŋon. ⁸ Taanmaata nba ki kpanbar Ahas din maa na, Yennu saa te ki li taanmaata yunyuj n ŋmat poor, taar piik.” Ki taanmaata na yunyuj ŋmat poor taar piik.

⁹ Hesehia nba la laafia yoo nba ki u sob dontir yan na a:

¹⁰ N bo dukin nan manfoor sinsuuk nie ki n saa kpeentij, ki n manfoor saa pot jinjiŋe.

¹¹ N dukin nan n kan ban la Yennu koo nisaarik tingbouj na ni.

¹² N manfoor bo pote ki gbenn, nan baa tuu chaat lanbouj na, nan baa saa pot chinchenn nba ki bi daa luu na.

Ki n dukin nan Yennu gbent n manfoore na.

¹³ Tont te ki n bui nyotunmun, ki li naan yanbore konii n kpaba,
ki n dukin nan Yennu gbent n manfoore na.

¹⁴ Ki n kunkor waab ki banj, ki n mo nan nmann na.

Ki n ninbina bak nan sanpaapo gotu.

Yennu, nyintin daamii na kur ni.

¹⁵ N saa pak a bee? Yennu-e tun linba na.

N par biire, ki n kan fit goon.

¹⁶ Yennu, n sii tee a yooe, a kuuko yoo.

Turmin laafia, ki te mii fo.

¹⁷ N tont na saa kpant manue.

A nyinn n manfoor ninboj kur niwa.

A nyikin chab n biit kura.

¹⁸ Soa kaa kpeentij ki saa fit donta.

Kpeemm kan fit teen yada a mamomm ni.

¹⁹ Binba fo nae dontira, nan maa dontira motana na.

Bibaanba piak bi waas, a mamomm po.

²⁰ Yennu, a turin laafiawa.

Ti saa faa kona ki donta,

ki yin donta, a jiantu nasaakak ni, ti manfoor ni kur.

39

Ki jii toomiinba nba nyii Babilonn na po

(2 Kpanbara 20.12-19)

¹ Li sakir ni, ki Babilonn kpanbar Merodak Baladann, wunba tee Baladann bija na, gbat nan Heskia tuu yiar njan la laafiawa, ki u tun toomiinba ki turo gbouj nan piinii.

² Heskia din gaar toomiinba na saauj, njan wannib u mokint nba tee salimpeena nan salimmona nan bonnunubit nan tulaarii, nan u jatiat. Siar din ki biar u bonbibekit diiuk ni, koo u yent na siar boor ki u ki wannibi. ³ Ki Yennu sokinii Aisaya saan kpanbar Heskia na boor ki boio a, "Jab na nyii lee? Bi pak bee ki turani?"

Heskia din jii a, "Bi nyii Babilonia-e, banfokira."

⁴ Ki Aisaya boio a, "Bi la bee a naan njaak na ni?"

Ki Heskia jii a, "Bi la bona kurawa. Siar ki tenn bonbibekit diiuk na ni, ki n ki wannibi."

⁵ Ki Aisaya yet kpanbar na a, "Yabint Yennu piak ⁶ nan yoo baat ki linba be a njaak na ni, linba ki a yeejamm din bor nan dinna, Babilonn teeb tan saa jir ki kun nann. Siar tan kan tenn. ⁷ Bi tan saa jii a tior yaaboona na siab, ki yaat saan namm Babilonn, ki teenib jatooka, Babilonn kpanbar njaak."

⁸ Heskia din bann maan man paak, nan parmaasir nan manue sii be, yoo nba ki u be u manfoor ni na. Nanne ki u jii a, "Maan nba ki Yennu paka, ki a wannin na njan."

40

Ki jii dindann momaan po

¹ Ki Yennu yet a, "Maant n niib para, maant n niib para.

² Turin Jerusalem teeb na parcheenn.

Pakimm nan bi dii fara ki li yukir jaja,

ki motana bi biit la nyikinchaba.

N dat bi tuba bi biit kur paaka."

³ Soa hoot ki yeen a, "Njammit sonu muuk ni, ki tur Yennu,
njammit sonu kunkoouk paak, ki turo.

⁴ Gbeent baauk kur, ki yeer jor kur ki naa.

Kunkona saa boor naa,

ki digbann nba tee bongbetima na saa naa, ki narik.

⁵ Nanne ki Yennu yikoo saa dokit, ki nisaarii kur saa lar.

Yennu tiorjo tur masonn na."

⁶ Kunkor hoot a, "Mootir momaan."

Ki n boi a, "Momaan boorbee ki n saa mooti?"

Ki kunkor na jii a, "A moot nan nisaarii kur tee nan moot nae.

Bi ki yukii nan puuk nba ki yukii nae.

⁷ Moot tuu jooko, ki puuk n koor,

yoo nba ki Yennu tun wouj ki li da gar li paak.

Nisaarii ki yukii nan moot nba ki yukii nae.

⁸ Barmonii, moot tuu jooke ki puuk n koor,
 njaan Yennu maan njarin yoo be-e.”

⁹ Jerusalem teeb, ii do jofouuk paak ki saa moont barnanii na.

Sayonn teeb, yiint nan kunkosaakar, ki moont barnanii na.

Pakin, ki daa tiin janmaanii. Betir Juda doi na, a bi Yennu baat.

¹⁰ Yabint Yennu baat a wun dia durinya na nan yikoo.

U baat ki dia niib nba ki u tinnib na.

¹¹ U saa got u pei na, nan u tee pekpaarik nae,

ki taan pebis na ki diab u nii ni;

u saa somm nan penaant na, nan sukuru.

Ki jiin Israel teeb Yennu nba kaa loo na po

¹² Soo saa fit jii mokgbenir ki bikin u niipant niwa-a?

koo soo saa fit jii u nii ki bikin sanpaaka-a?

Soo saa fit jii tingbouj na tant kur ki bikin nmanban niwa-a?

koo soo saa fit jii jojaana nan kunkona

ki bikin churu paaka-a?

¹³ Soo saa fit wann Yennu waa sii tuun bianbawa-a?

koo nmeee saa fit tumii Yennu, koo ki turo kpaanii?

¹⁴ Yennu tuu boi nmeewa ki fit bann bont paak,

koo ki bann bona nba sii tuun bianjinba?

¹⁵ Yennu boor, digbana tee yanne,

li tee nan nyun nba tuu too kpek nae.

Kunkona nba see mokgbenja ni na fukii nan tangbiruj nae.

¹⁶ Bonkobot nba kur be Lebanonn foor ni na maruj

kan jan Yennu, ki li tiinii na kur kan jan li muu.

¹⁷ Digbana na ki tee siar u boori.

¹⁸ Ti saa bikin Yennu nan nmeee? A saa bikino nlee?

¹⁹ U ki tee nan yenbik nba ki toontunna maa na kaa,

u ki tee nan yenbik nba ki sauk damm jii salimmona ki por,

ki sennir salimpeenboota ni na kaa.

²⁰ Joo nba kan fit la salimpeena koo salimmona

tuu gann tiik nba ki dute,

ki kpaan tikpeero nba mi tikpeet fanu,

ki wun kpeer bonninauj nba kan fit baa.

²¹ I ki mi-i? Bi din ki paki yaayoo ni-i?

I ki gbat durinya na nba din piin bianjinba-a?

²² Wunba kar u naan gbant paak nae din nan durinya na.

U be tingbouj nan sanpaak liik poewa,

ki nisaarii nba be tingbouj na ni waar ki tee nan lannyanii na.

Nooe jonn sanpaghauj na nan jinjoj na,

ki li naan diiuk nba ki niro sii be li ni.

²³ Nooe sikint doo diara nba mok yikoo ki teeb yann.

²⁴ Bi tee nan bont nba tuu pia ki daa ki baa jiina nae.

Yennu-i te ki wouj da yoo nba, bi tuu koore,

ki wei wouj nan moot na.

²⁵ Ti saa bikin kasii Yennu na nan nmeee?

Soo be ki tee nan joo na-a?

²⁶ Gotir sanpaak. Nmeee nan nmaabira nba ki a laat na?

Li tee wunba gar bi toonn nan niro nba saa gar nibur toonn nae.

U mi nmaabira marj kann nba tee, ki yi nmaabir kur nan u sann.

U yikoo yab bonchiann, ki nan nmaabir yennkoowa ki boori.

²⁷ Israel teeb, bee ki i burin a Yennu ki mi i daamii,

koo u baka kaa nan yaa ki laat monii na po?

²⁸ I ki mi-i? I ki gbati-i?

Yennu tee Yomdaano nba yoo be-e yaayoo siiyoo;

nooe nan durinya na kur.

U ki bakit koo ki miatiri. Soo ki bant u dudukit paak.

²⁹ Nooe teen binba bak ki chok na panj.

³⁰ Binba paan na gbaa banjit, ki naasimm bakit,

³¹ njaan binba teen bi dindann Yennu ni ki loon sommir na,

ηοο Yennu-e saa ηamm pant bi paη.
 Bi sii mək paη nan baakaa nae, ki do sanpaapo.
 Bi saa tin, ηaan kan bakii, ki sii somm, ki ki barjit.

41

Ki jiin Yennu mɔsonn nan Israel teeb po
 1 Yennu yet a, “Yimm digbanbanfɔka damm na,
 ii ηmin man, ki gbiint turin.
 Ii teen siir ki saan nan i maan, barbuut boor,
 ki i saa la yaak ki pak.
 Naant ki ti lakin taan ki la wunba mək monii.
 2 “Nmee din nyii nan nyannu daano na yondo po,
 ki turo nyannu siaminba kur ki u saani?
 Nmee din te ki u nyann kpanbara nan digbana?
 U takoobu na choo butib nan bi tee tangbiruη nae,
 ki u peenii yatib nan wouη nba tuu yat moot na.
 3 U waa beeribe u yamani,
 ki kakii ki u taa ki baat tiη fanu.
 4 Nmee din te linba na tumi?
 Nmee te ki bona tuun, laa tuun bianjiba na?
 Min Yennu din be pinpiik ni, ki min Yennu bia sii be li joontu.
 5 “Digbanbanfɔka niib la maa tun linbawa;
 bi jekire ki jat baantir nan jaηmaanii.
 Bi kur taan leebe ki baar.
 6 Nuu toontunna na sommit bi leeb ki teemm parcheenn.
 7 Kanpinta tuu yet sauk daano a, ‘A yabira.’
 Ki wunba ηamii patir na teen wunba kpaan patir maη kpaη-n-moη.
 Bi tuu yet a, ‘Li tukinu na ηan,’ ki ji jii kpai ki kpaα patir na.
 8 “Naan yimm Israel teebe tee n toontunna,
 ki tee niib nba ki n gann, kii tee n yook Abraham yaaboona.
 9 N din nyii nani durinya na kpiniη poe,
 ki yiini banfokawa ki i baar.
 Ki n yeti a, ‘Yimme tee n toontunna.’
 N din ki yeti kaa, ηaan n din gannie.
 10 I daa tiin jaηmaanii. N be nani.
 Mine tee i Yennu. I daa te ki siar koonti jaηmaanii.
 N saa turi paη ki sommi. N saa guuri, ki tinni.
 11 “Binba donn wutoor i paak na
 saa bann baak fei nba tee bianjiba.
 Binba kon nani na saa kpo,
 12 ki bot tingbouη na ni.
 13 Mine tee i Yomdaano Yennu; n teeni paη ki beeri a,
 ‘Daa tiin jaηmaanii, n saa sommiwa.’ ”
 14 Ki Yennu bia yet a, “Yimm Israel teeb nba lek ki yab
 ki bia ki mək paη na, ηaan i daa tiin jaηmaanii,
 n saa sommiwa.
 Min nba tee yimm Israel teeb kasii Yennu nae tee i tinntoo.
 15 N saa teeni nan diboolanbana nae,
 ki i sii paan ki bia porin, ki i saa boor joot ki bet,
 ki kunkona saa boor ki kpant tanbiinii.
 16 I saa faa donnib sanpaapo, ki wouη n pebirib ki yaat,
 ki wonpaaruk saa yatib.
 Ki i ji sii mək parpeenn, kimaan mine tee i Yennu;
 ki i saa dont min nba tee yimm Israel teeb kasii Yennu na sann.
 17 “N niib nba tee tarii na kunkora-i koor,
 ki bi loon nyun yoo nba, min Yennu saa gat bi miaru.
 Min Israel teeb Yennu na kan ban nyor nyikibi.
 18 N saa te ki moka puub kunkonkoona paak,
 ki nyuntona nyi baat ni.
 N saa kpint kunkoot ki teenir nyundoona,
 ki kpint tinkooη ki teenir nyuntona.

19 N saa te kpekii nan kpinkpant nan kpan tiinii
 nan tulaarii tiinii n pia kunkoouk paak.
 Tiinii saa pia kunkoouk paak,
 li foi nan naagbasukirii nan koonsaant.
 20 Niib saa la nna, ki bann nan min Yennu-e tumir.
 Bi saa bann nan Israel teeb kasii Yennu-e te ki li tun."

Ki jiin Yenmɔnu nan tingbana po

21 Yennu nba tee Israel teeb kpanbar na piak a:
 "Yimm digbana tingbana na, baat nan i maan man.
 Baat nan i mɔna-chinchibir nba ki i mɔk.
 22 Baat nna man, ki bunt linba saa tun,
 ki li-i tun yoo nba, tin bann.
 Want barbuut na ni, linba din tun yaayoo ni, ki bia yetit li paak.
 23 Betirit linba saa tun tɔonn po, ki tin bann nan i tee yenniie.
 Tumin toonɲansiar, koo baat nan biak.
 Li te ki jarmaanii nan jaar lituk n soorit.
 24 Yimm nan i toona kur tee yanne,
 binba jiantiri na nubir pɔie n boor.
 25 "N gann jasɔɔ, ki u be yondo po.
 N saa baar nanao ki wun tan piin garj po ki lek.
 U nmaat doo diara nan tanmaatit nae,
 ki bia tee nan yɔkmaaro nba tuu nmaat yɔk tant bianjinba na.
 26 I nmeee bunt nan linba na saa tumii,
 ki tin fit yet nan u mɔk mɔnii?
 I sɔɔ ki pak mɔbɔnn ki jiin li po. Sɔɔ ki gbat ki i pak siari.
 27 Min Yennu-e tee sinsinn daano nba yet Sayɔnn teeb maan man.
 N tun toonii Jerusalem maa wun pak a,
 'A niib kpent. Bi kpent bi doo ni.'
 28 Maa got tingbana na, bi sɔɔ ki mɔk siar ki saa pak,
 nan bi yenɔkɔɔwa ki fit jiin buboit nba ki n boi na.
 29 Tingbana na kur ki mɔk nyɔɔti, bi kan fit teen siari;
 tingbana na tee butimme, bi kaa pansiaki."

42

Ki jiin Yennu toontunnɔ na po

1 Yennu bia yet a, "N toontunnɔe na, nɔɔe ki n kɔɔno pan.
 Nɔɔe ki n ganno, ki n par mei u paak.
 N jii n Seeke ki teen u ni,
 ki u saa baar nan buut nba took digbana kur paak.
 2 U kan hoot, koo ki donn kunkɔr sanpaapo,
 koo ki pak nan kunkɔsaakar sɔnii ni.
 3 U tan kan kɔnn lanbankɔɔnn ki tonti,
 ki bia tan kan kpeen fitir nba ki di fanu.
 U saa baar nan mamɔmm nba yɔɔ be-e sɔɔ kur paak.
 4 U kan nɔaa tama, koo dindanni;
 u saa baar nan mamɔmme durinya paak.
 Digbanbanfɔka damm kpan guu u tumiiue."
 5 Yennu-e nan sanpaak ki jɔnnir,
 ki nɔamm tingbouɲ na nan linba kur be li ni,
 ki tur li niib kur manfoor nan foon.
 Ki mɔtana, Yomdaano Yennu manje yet u toontunnɔ a,
 6 "Min Yennu-e yiina ki tura yikoo
 maa fan te ki mamɔmm-i be tingbouɲ na paak.
 Li saa nyi a nie, ki n saa lor mɔlor nan nisaarii;
 li saa nyi a nie, ki n saa baar nan yentu, digbana kur paak.
 7 A saa munt jɔɔnii ninbina,
 ki nyinn binba be bunbɔnn, dansarii ni na ki lub.
 8 "Min kuukɔɔe tee a Yomdaano Yennu.
 Yenɔɔ ji kaa ki saa chent nanin n baakiri.
 N kan te ki pata n chent nanin n dontir na.
 9 Maa din yet linba na teen mɔniiwa."

Motana, n saa paki bonsaanaewa, ki lin tan lian tun.”

Yan nba jiin dontir po

¹⁰ Yinin yanpaan ki tur Yennu, durinya kur n yin donto.

Yimm nba be njarint ni, nyun paak na, ii donto,

bonfoa nba kur be nyun ni, ii donto.

Digbanbanfoka nan niib nba kur be lej, ii yiin man.

¹¹ Kunkoouk nan li doi n dont Yennu,

njaant ki Kedar teeb n donto.

Njaant binba be Sela doo ni na-ii hoot nan parpeenn

kunkona yura paak.

¹² Njaant binba be digbanbanfoka na n tur Yennu dontir
nan baakir.

¹³ Yennu tuu nyi ki kon, nan u tee kunkonkonno nae,

u teen siire, ki u nunii mon tob paak.

U tuu yikin kon wuyikiniie, ki hoot tob hootii,

ki tan nyann u datai.

Ki jiin Yennu masonn po

¹⁴ Ki Yennu yet a, “N nmin ki li wei bonchiann,

ki ki tur n niib gatu.

Njaan motana, yoo baar nan man tun n toonn na;

n yikin nan poo nba tuu yaa wun mar nae.

¹⁵ N saa biir kunkona nan joot, ki te moot nan tiinii kur n koor.

N saa kpint moka ki teenir kunkoot, ki te nyundona kur n foot.

¹⁶ “N saa tokin nan n joonii na, sonu nba ki bi ki ban tokine.

N saa kpint bi bunbonn na ki teenir yentu,

ki naa digbangbetima na ki turib.

N masonae na, ki n saa dia masona mara.

¹⁷ Binba kur teen pata yada, ki yi bonninnant bi yennii na

saa sik tinj ni ki di fei.”

Bianjinba ki Israel teeb gbar bin tumii yan

¹⁸ Ki Yennu yet a, “Yimm tuukpaa na, gbiintir man,

yimm joonii na, gotir fanu man.

¹⁹ Soo tee jooj ki gar n toontunno-o?

koo ki tee tuukpaar ki gar wunba ki n tumo na-a?

²⁰ Israel teeb, i la bona bonchiann, njaan i ki jiir ki tun toonni.

I mok tuba ki gbia, njaan i kpan gbat bee?”

²¹ Yennu tee Yomdaano nba ki u nunii mon nan wun tinn niibe,

nanne ki u donn u sennii nan u wannu na sanpaapo,

ki loon u niib n turir baakir.

²² Njaan u niib na datai fatiba ki loonib dansarik ni,

ki bi nyint lej.

Bi jamme ki fat bi bona, ki soo kaa ki saa sommibi.

²³ I soo saa gbiint linba na-a?

Laa nyii motana ki saa, i sii gbiintir fanu-u?

²⁴ Nmee jii Israel teeb ki tur fat-teeb na?

Li tee Yennu nba ki ti tuun biir na tjojo.

Ti ki be nan waa loon tii be na,

koo ki sak tumii nba ki u turit na.

²⁵ Nanne te ki u wutoor gbatit, ki ti di tob wahala.

U wutoor di Israel kur po nan muu nae,

njaan ti din ki bann linba tuun ki tumii siar li ni.

43

Ki jiin Yennu tinnu masonn po

¹ Israel teeb, Yennu nba nami na yeen a,

“I daa tiin janmaani, n saa tinniwa.

N yi i sanae, kimaan i tee n yabe.

² Yi-i sik nyun sunsur ni, njaan n sii be nani.

I daamii kan nyanni. Yi-i koo muu ni, njaan li kan di-i;

ki bonpaarir nba baarii, njaan li kan teeni siari.

³ Kimaan mine tee i Yomdaano Yennu,
 Israel teeb kasii Yennu, wunba tinti na.
 N saa jii Ijpt nan Sudann nan Seba-e,
 ki lin teen i tinnu paatii.
⁴ N saa jii digbanmunne ki lin teen i tinnu paatii,
 kimaan i njan ki turin, ki n looni ki te niib teeni baakir.
⁵ I daa tiin jarmaanii. N be nani.
 "N saa jii i niib yondo po nan yonbaa po, ki kpen namm.
⁶ N saa pak gan po ki wun te bin kun,
 ki bia pak diitu po ki u daa goibi.
 Njaant ki n niib n nyi banfoka, durinya na munn po, ki nmat kun.
⁷ Bi tee n tjoŋ niibe, ki n namm a bii baakitin."

Biajinba ki Israel teeb na tee Yennu siara damm

⁸ Ki Yennu yet a, "Tikit n niib barbuut boor.
 Bi mok ninbina, njan bi tee jooŋnie.
 Bi mok tuba, njan bi tee tuukpaae.
⁹ Tikit niib na, ki bin baar buut boor.
 Bi yenlanoe saa fit bunt linba tan saa tumii?
 Bi nme'e din bunt linba tan tuun motana na?
 Njaant ki yennii man n baar nan bi siara damm
 ki wann nan bi mok monii, ki wann bi monii bi mabona ni.
¹⁰ "Israel teeb, yimme tee n siara damm;
 n gann yimme maa yii tee n toontunna,
 ki fit bannin, ki teenin yada,
 ki bia bann nan mine tee Yen-yemmir.
 Yennu ji kaa ki pukin n po;
 yensau din kaa kawa, ki yensau bia kan ban kii be.
¹¹ "Min kuuko'e tee Yennu, min koo'e saa fit tinni.
¹² Mine bunt linba saa tun, ki bia baar a man sommi.
 Yenganu ki ban tun linba na, yimme tee n siara damm.
¹³ Mine tee Yennu, ki bia sii yoo tee.
 So'o kaa ki saa fit nyi n yiikoo ni,
 so'o bia kaa ki saa fit lebit maa tuun linba."

Ki jiin Israel teeb tinnu po

¹⁴ Israel teeb kasii Yennu, wunba tinti na yeen a,
 "N saa tun kunkonkonnae Babilonn ki tinni,
 n saa biir doo man tammoi,
 ki li niib hootii na saa kpant moŋ.
¹⁵ Mine tee Yennu nba tee i kasii Yomdaano.
 Mine nan yimm Israel teeb, ki bia tee i kpanbar."
¹⁶ Sianyoo Yennu din teen sonjouk ki gaan mokgbenjir ni,
 ki faa sonu ki gaan nyunpubirkan ni,
¹⁷ ki biir kunkonkonna bonchiann,
 ki bi tee jab nba mok taantorit nan taanii.
 Ki bi sik, ki kan ban do,
 ki bot nan fitir muu nba tuu kpeen na.
¹⁸ Njan ki Yennu yet a,
 "I daa maa linba tun ki gar sian yoowa,
 koo ki gaa li paaki.
¹⁹ Ii gorii bonpaann nba ki n yaa man tun na.
 Li porj tuume, ki i saa fit lar motana.
 N saa faa sonu ki gaan kunkoouk paak,
 ki turi kpenii nba mok nyun lej.
²⁰ Muuk ni bonkobit gbaa saa baakin;
 maboi nan naamiant saa dontin,
 yoo nba ki n te moka puub kunkoouk paak
 a lin tur n nigannkab nyun na.
²¹ N nan njamme ki bi tee n tjoŋ niib, ki bi saa yin ki dontin."

Ki jiin Israel teeb biit tumu po

²² Ki Yennu yet a, "Njan yimm Israel teeb din miatime,

ki ki jiantirin.

²³ I ki baar nan i mujoonu maruŋ pei ki turimi,
i ki turin baakir nan i maruŋu.

N din ki turi jikir kaa nan maa boi-i maruŋ po na,
koo n ki bakinti kaa nan maa boi-i bonnunubit po na.

²⁴ I ki daa bonnunubit ki turin,
i bia ki maan n par nan i bonkobit kpapana,
ŋaan jinnin i biit jik-kpiata,
ki te ki n bak nan biit nba ki i tun na.

²⁵ Naan mine bia tee Yennu nba nyikin i biit ki chabiti;
n tuun linba na, kimaan maa tee wunba na paake.

N kan biiri, i biit paaki.

²⁶ “Naant ki tin saan buut boor, baat nan i maan man.
Pakin i maan, ki wann nan i mək mənii.

²⁷ I yeeja sinsinn din tun biite, ki i tɔɔndamm tun ki biirin,
²⁸ ki i doo diara biir n kasii boor.

Ŋanne ki n baar nan biiru yimm Israel teeb paak,
ki te ki bi sukii yimm n tiɔŋ niib.”

44

Yennu kuukɔɔe tee ti Yomdaano

¹ Yennu yet a, “Gbiintir man, yimm Israel teeb nba tee
Jakob yaaboona, ki tee n toontunna nba ki n gann.

² Mine tee Yennu nba nami, ki sommiti i maaru niwa.
I daa tiin jaŋmaanii, i tee n toontunnae,
ki tee niib nba ki n gann ki looni.

³ N saa tur tiŋ nba ki nyunkon be na nyun,
ki te kpenii puub tinkooŋ ni.

N saa mɔɔn n Seek i waas paak,
ki bia mɔɔn n piisin i yaaboona paak.

⁴ Bi saa yit nan mɔɔt nba ki bi maanir nyun fanu nae,
ki lat nan kpentiuk na.

⁵ “Niib sii yeen leeb yeno yeno a, ‘N tee Yennu yɔɔe.’
Bi saa baar ki tan pukin Israel teeb po.

Sɔɔ kur saa sɔb Yennu sann u nuu paak,
ki sii yi u mɔŋ Yennu niib na yeno.”

⁶ Yabint Yennu nba dia Israel teeb, ki bia guub na piak a,
“Mine tee pinpiik nan joontu, ki tee Yen-yemmir,
yensau ji kaa ki pukin n po.

⁷ Sɔɔ be ki saa fit tun linba ki n tun na-a?
Ŋmee din saa fit wann linba saa tun,
laa nyii piinu niwa ki tan tuu gbennu?

⁸ N niib, i daa tiin jaŋmaanii.

I mi nan laa nyii yaayoo niwa ki tan tuu mɔtana,
n buntir linba saa tume, ki i tee n siara damm.

Yensau ji be pukini-i?

Yensau be ki mək yiikoo, ŋaan ki n ki mi gbat u po-o?”

Bianjinba ki patmannu tee jatii

⁹ Binba kur maa pata na kaa nyɔɔti, ki bi pata nba ki bi dontib sanpaapo bonchiann
man kaa nyɔɔt. Binba jiantir pata man tee jɔɔniie, ki bia ki mi siar, ki tan saa di feiwa.

¹⁰ Li ki ŋan sɔɔ n jii kut ki nan siar ki jiantir, a li tee Yennu. ¹¹ Wunba kur jiantirir saa
di feiwa. Binba naan pata na tee nisaariie, bi ki tee siar. Ŋaant ki bin baar ki bin bu bi
buut. Bi tan saa jekir ki di fei.

¹² Saaok daano tuu jii kute ki pur muu ni, ki jii jaar ki boor kut na nan paŋ, nan laa
tan saa teen waa loon linba. Waa tuu tuun na, kon nan nyunnyukuru tuu soorɔe, ki
wun bia bak.

¹³ Kanpinta tuu bikin taabue, ki jii bonsɔbkar ki nan linba ki u loon, ki kpeerir ki li
ji naan niɔɔ, ki tee nifaŋ, ki wun sennir u ŋaak ni. ¹⁴ U saa fit choɔ kpek ki kpeer, koo
tjakper, koo kɔnsaaun fɔɔr ni, koo u saa fit bur tisiak, ki guu a saak n baa ki lin kpaat.

¹⁵ Nisaarik tuu jii tiik chianue, ki li tee daat ki u jokit muu, ki jii chianu nba tenn na
ki nan patir. Tiik bokyenne ki niɔɔ tuu jii ki teen daat ki nani, ki bia teen jeet, ki jii

bokleer na ki teen patir, ki jiantir. ¹⁶ U tuu jii tiik na dayente, ki joo muu ki pur nant, ki nman tan gboo. U tuu nanii muu nae ki yet a, "Li ton ki man bonchiann. Muu na man bonchiann." ¹⁷ Daat nba tenn na, wun jii ki nan patir, ki gbaa jiantir. U tuu mei patir mane, ki yeen a, "Fine tee n yennu, a tinnin."

¹⁸ Li nibooru liisin paak ki bi ki fit bant baa tuun linba. Bi mun bi nunii, ki nyar bi tuba, ki jiin barmonii po. ¹⁹ Wunba naan pata na ki mək yan nba ki u saa yet a, "Daat man yenn nbae ki n joo muu na. N pur boroboro nan nant li muu nie, ki nman, njan tont daat nba tenn na ki nan patir, motana n ji jiantir daat mane."

²⁰ Nirō-i di tanpent, li sō. U jatdudukit na turimō, ki li paak niuwa ki sōo ji kan fit sommo. U kan sak nan patir nba ki u dia u nuu ni na ki tee siar nan waama.

Yennu-e tee naamii daano nan tinntō.

²¹ Yennu yet a, "Israel teeb, ii tian linba na man,
ii tian nan i tee n toontunnae.

Mine nami a yii tee n toontunna, ki n kan ban tamm i po.

²² N wuur i biit ki li yaat

nan sanpagbouj nba tuu gar bianjinba nae.

Jennin n boor man; mine tee wunba tinti."

²³ Sanpaak, ii hoot nan kpinkpammuk. Tingbouj, ii hoot.

Kunkona nan fōor ni tiik kur n hoot nan kpinkpammuk.

Yennu tinn u niib Israel teebe, ki li wann u yikoo nba tee.

²⁴ "Mine tee Yennu, ki tee i tinntō.

Mine tee wunba nami. Mine tee Yennu nba nan bont kur.

Min kōoe din jōnn sanpaak.

Maa din naan tingbouj na yoo nba, sōo ki sommin.

²⁵ N nyint ninnyōon damm nae paanu,

ki nmat binba chej nmaabira na buntaa.

N tuu tunn yandamm bannu nae,

ki wann nan bi subinii na tee jatie.

²⁶ Njan n toontunno-i bunt buntir,

koo mi-i tun toonii a wun wann n lora,

n tuu te ki buntir na, nan n lora na n teen moniie.

N pak Jerusalem, a niib tan saa namm kar lej,

ki pak Juda doi, a niib tan saa namm maab.

Bi saa namm ki fiin doi man langbent.

²⁷ N din yet mōbonne, ki mōkgberjir fōor.

²⁸ Ki n pak kpanbar Sairus a, 'Fine saa dia n niib ki turin;

ki a saa tun linba ki n loon.

A saa tur mōb ki bin namm maa Jerusalem

ki bir jiantu nasaakak na fiakir.' "

45

Bianjinba ki Yennu gann Sairus

¹ Yennu gann Sairus-e ki teenō kpanbar.

U gann nōoe a wun kōn nyann digbana,

ki tumō a wun liat kpanbara.

Yennu saa loot doi na tammōi ki turo.

Yennu pak ki tur kpanbar Sairus a,

² "N mōje saa namm sōnu ki tura,

ki naa jōot nan kunkona.

N saa yeer bi kutgana na, ki biir bi kutlaana na.

³ N saa nyinn mōkint bōra ni ki tura,

ki a bann nan mine tee Yennu

ki bia bann nan min Israel teeb Yennu-e put a sann ki yiina.

⁴ N ganna maa a somm n toontunna Israel teebe,

nammee tee niib nba ki n gann.

Faa lek ki min na, njan n te ki a la baakir bonchiann.

⁵ "Mine tee Yennu, ki yensau ji kaa ki pukin n po.

Faa lek ki min na, njan n saa tura parj nba ki a loon.

⁶ N tuun linba na, a nisaarik kur nba be durinya na ni n bann

nan mine tee Yennu, ki yensau ji kaa ki pukin n po.

⁷ Mine nan yentu nan bunbōnn kura;

mine baat nan piisin nan biiru kur.

Min Yennu-e tuun linba na kur.

⁸ N saa te ki nyannu n nyi sanpaapo ki baa nan saak nae,
ki tingbouŋ saa teen siir ki gaaric,
ki yent-n-mɔŋ nan barmɔnpaku sii be.
Min Yennu-e saa te linba na n tun.”

Ki jiin naamii nan barkperii Yennu na po

⁹ Bobir nba tee nan bobilia na

saa fit noi nan wunba maau nawa-a?

Yok saa fit boi yokmaaro linba ki u tuuna-a?

Bobir saa fit yet a wunba maau na ki mi toonna-a?

¹⁰ Soɔ saa fit yet u damm a, “Bee ki i marin nna?”

¹¹ Yennu nba tee Israel teeb kasii Yomdaano,

ki tee wunba nmakitir toonn po binben na yeen a,

“A kaa yaak ki saa boin siar ki jiin n waas po,

koo ki wannin linba ki n saa tumii.

¹² Mine nan tingbouŋ na, ki nan nisaarii a bii be leŋ.

N jii n yiikooe ki jonŋ sanpaak,

mine nmakitir yonnu nan nmaarik nan nmaabira.

¹³ Mine fiin Sairus maa wun tun gbeen n loomm,

ki lin nmant bona.

N saa sont sonu nba kur ki u tokii,

u saa namm maa n digbann Jerusalem,

ki nyinn n niib nba be dansarii ni na, ki njaab.

Soɔ ki jiiu, koo ki koɔu nan likirii, a wun tun linba na.”

Yabint daano Yennu-e pak na.

¹⁴ Ki Yennu yet Israel teeb a,

“Ijipt nan Sudann mokint sii tee i yare,

ki Seba jafokit na sii tee i yommii,

ki waa i poor po, ki jarit diab.

Bi saa gbaan i toonn ki pak kat a,

Yennu be nani, u koɔe tee Yennu,

¹⁵ Israel teeb Yennu nba tint u niib nae

tee Yennu nba woont u mɔŋ.

¹⁶ Binba maa pata na kur saa di feiwa,

bi kur yura saa tibina.

¹⁷ Njaan Yennu-e tint Israel teeb,

ki bi nyannu na sii yoo be,

ki niib maŋ kan ban di fei.’ ”

¹⁸ Yennu-e nan sanpaak, nɔɔe tee Yenmonu.

Nɔɔe nan tingbouŋ na, ki li see fanu, ki bia saa wei.

U ki namir ki li doɔ yann kaa,

njaan u te ki li tee boor nba ki niib sii be-e.

Nɔɔe yet a, “Mine tee Yennu, ki yenloɔ ji kaa ki pukini.

¹⁹ N ki boɔ pak kaa, koo n ki boɔ n lora.

N ki yet a Israel teeb n lomin yann boori.

N tee Yennu-e ki piak barmonii, ki fiitir linba took ki want.”

Ki jiin Yennu nba yen durinya na po

²⁰ Ki Yennu yet a, “Lakint man, yimm digbana teeb,

yimm nba nyii digbana biiru ni na, baat buut man.

Niib nba somm nan bi pata nba tee daat,

ki mei pata nba kan fit tinnib na,

niib maŋ ki mi siar nan waama.

²¹ Baat nan i maan buut boor,

njaant i sommteeb na n pak nan bi leeb.

Yaayoo ni, nmeɛ din bunt linba tan saa tumi?

Li din ki tee min Yomdaano Yennu nba tint niib na kaa-a?

Yensau ji kaa.

²² “Durinya kur niib, baat n boor man ki la tinnu.

Min koɔe tee Yennu nba be.

²³ N moɔonn tee barmonii, ki kan lebiti.

N senn moʻsonne ki turib nan n kpan tee maa tee wunbae,
 a nisaarik kur saa baar ki gbaan n boor
 ki por senn nan u sii waan.
 24 “Bi saa yet a nyannu nan paɲ nyi n koo boore,
 njaan binba ki loon n maan na saa di fei.
 25 Min Yennu saa tinn Israel teeb nan bi yaaboona kur,
 ki bin turin dontir.

46

1 “Babilonn yennii na joontue na.
 Bi din jiantir Bel nan Nebo,
 njaan motana, boniie jii yennii maɲ,
 ki bi tee jika ki teen bonkobit nba baka na.
 2 Pata na kan fit tinn bi moɲ. Bi nyannibe ki jiiɓ yaat.
 Babilonn yennii na joontue na.
 3 “Jakob yaaboona, gbiintir turin man,
 yimm n niib nba tenn na kur. Mine dia-i bisin niɲa.
 4 Mine tee i Yennu, ki sii dia-i nan yaa tan saa kpet,
 ki i yut n penn.
 Mine nami ki sii gorii-i. N saa turi sommir ki tinni.”
 5 Ki min Yennu yet a, “I saa bikinin nan nmeɛ?
 Soo be ki tee nan min na-a?
 6 Niib tuu sat bi likboorii ki nyinn salimmona,
 ki bikii salimpeena churu paak.
 Bi tuu jii saauk daanɔe, wun nan patir,
 ki bi gbaa ki jiantirir.
 7 Bi tuu wokitire ki buk ki saan sennir,
 ki li see, ki kan fit chat baa sennir siaminba na.
 Nirɔ-i miar siar, li kan fit jiin, koo ki tinnɔ biiru ni.
 8 “Yimm yanbondamm, ii tian linba na man.
 Ii dukin maa tun linba.
 9 Ii tiar linba din tun sian yoowa na.
 Ii sak nan min kuukooe tee Yennu,
 ki soo ji kaa ki tee nan min na.
 10 Pinpiik ni, n din yet linba tan saa tumewa,
 ki wann linba tan saa teen,
 ki yet nan n lora kan ban gbar tumu;
 n saa tun linba kur ki n dukin nan man tuma.
 11 N yi jasooe, maa wun nyii yondo po ki baar.
 U saa baar nan kanbiok nba tuu sik nae, ki n lor na n gbee.
 Mine pak na, ki li lek saa tuma.
 12 “Gbiintir turin man, yimm tubkangbata nba dukii
 nan nyannu boor fokewa na.
 13 N chari nan nyannu daar nae, ki nakint, li ki fok nan waama.
 N nyannu na kan wei nan baaru.
 N saa tinn Jerusalem-e, ki Israel teeb n la baakir lej.”

47

Ki jiin Babilonn doo buut po

1 Yennu din yet a, “Babilonn, fiit a naan gbant paak,
 ki sik tiɲ ni, ki kar tanbiinii ni.
 Sianyoo, a din tee nan sapaanmunn nae,
 ki tee nan doo nba ki bi ki nyannir na,
 njaan a ji ki ban be a yamani, motana a tee yommike.
 2 Nɲmantir naar na. Nant yon. Yitir a saarik na.
 Liatir a liatɲana na. Torin a mokuuru na ki poot kpenii.
 3 Nisaarii saa la-a yann ni.
 Bi saa la ki bi sikina tiɲ ni, ki dinna fei.
 N saa pa pann, ki soo kaa ki saa goorin.”
 4 Israel teeb kasii Yennu-e nyinnit.
 U sanne tee Yabint Daano Yennu.
 5 Yennu bia din yet Babilonn a, “Ii kar bunboonn ni kii nmin.

Bi ji kan yiina digbana poobati.

⁶ N wutoor din doo n niib paake,
ki n diab nan bi ji ki tee n yab na,
ki jiiib teen a yiikoo ni, ki a ki timm ninbaauk.

Ki nikpera na gbaa, ki a diab nan ninmōnn.

⁷ A dukin nan a sii yoo tee poobate,
ki ki jii bona na ki teen a par ni,
koo ki dukii laa tan saa gbenn bianjinba.

⁸ “Fin nba loon manu na, gbiintir linba na.

A dukii nan a be a yamanie, ki be fanu.

A dukii nan a tee nijaann nan Yennu nae,
ki soo kaa ki tee nan fin na.

A dukin nan a kan ban teen pakook, koo ki korj a waasi.

⁹ Naan dayenn koo ni, yoo waaminnae,
ki bona njanlee na kur saa kpab tun.

Nan a nyoku nba ki a tee na kur,
njan a saa korj a soroo nan a waasa.

¹⁰ “A din teen a moŋ yadae, a toonbiit ni,
ki dukin nan soo kan la-a.

A yan nan a bannu nae koonna muuk, ki a yet a moŋ a,
‘Mine tee Yennu, ki soo ji kaa ki tee nan min na.’

¹¹ Ninboŋ saa baara, ki a nyokii na nan yenna kan fit goorir.

Biiru saa kpir baar a paak, ki tee biiru nba ki a ki ban dukin li po.

¹² Ii dia a nyokii tingbangbirii na kur.

A bisin niwa, a tuu dia njanne ki tuun.

Li pasiar, li sii mok sommir ki tura, koo ki jeen a datai.

¹³ Faa lek la kpaanii nba na kur, njan a ki mok yiikoo.

Njaant ki a ninnyodamm na n nyi paanu ki tinna.

Binba chakin njaabira ki tuu bikin ki bokit sanpaak,
ki wanta njaarik kur ni linba saa tun.

¹⁴ “Bi tee nan kakjina nae, ki muu saa dib.

Bi poŋ kan fit tinn bi moŋ kaawa.

Muyeruk na sii ton ki paakiba,
ki kii tee mumintik ki bi saa nanii.

¹⁵ Ninnyodamm nba ki a gaan kpaanii bi boor bisin niwa na,
bi kur saa yaat njan nyika, ki soo kan biar ki tinna.”

48

Yennu-e tee Yomdaano nba yen toonn po benu

¹ Israel teeb, gbiintir na man, yimm nba tee Juda yaaboona na.

I poor Yennu sann nie, ki want nan i waa Israel teeb Yennu na,
njan i ki fiin mobona nba ki i piak na po,

² njan bia faa parbia ki yeen a i tee kasii doo na niibe,

ki gaa Israel teeb Yennu nba sann tee Yabint daano Yennu na paak.

³ Yennu piak Israel teeb a,

“Sianyoo n din pak linba tan saa tunewa,
ki tan te ki li tun nan barmōnii.

⁴ N mi nan i tan sii tee tubkangbatae

ki sii wakii nan kut na, ki bia kaa naatuu nan kutmont na.

⁵ N din bann i binben sianyooewa, ki pak bona na powa,

ki li tan tun maa n goori ki i daa yeen a

i pata nan i bonninnante te ki li tumi.

⁶ “Linba ki n din bunt na kur tuma;

li tee yin sake nan n buntaa na kur tee barmōniie.

Motana, n saa wannii bonsaana nba saa baar,

bona nba ki n ki ban fiit.

⁷ Motanae ki n te ki li tuun,

linba na booru din ki mi tun kaawa.

Li-i mi tun, i bo saa yet a i mi li kura po.

⁸ N mi nan n kan ban teeni yada,

kimaan i yoo tee kangaarnbae,

ɲanne teen ki i ki mi gbat linba na po faba,
ki li maan nan waama ki koo i tuba ni.

9 “N dia n wutoore ki diisir; n diare ki kan biiri,
a lin te niib n dont n sann.

10 N jii wahalae ki bikinii, nan baa tuu ɲamm kut
saauk muu ni bianjinba na. ɲaan n la ki i ki mək nyooti.

11 Maa tun linba kur, n tuun n mɔɲ paake.

N kan te ki n sann n kɔɲ baakir,
koo ki te soɔ n chent nanin baakir nba tee n yar,
ki bia sii yoo tee na.”

Ki jiin Sairus nba ki Yennu gannɔ na po

12 Yennu din yet a, “Gbiintir man,
yimm Israel teeb nba ki n yiini na.

Mine tee Yennu, ki tee piinu nan joontu, ki tee Yen-yemmir.

13 N niie din nan tingboun na fiakir ki jonn sanpaak.

Mi-i yiin tij nan sanpaak, bi tuu baare yian,
ki jii bi mɔɲ ki turin.

14 “I kur n tikir ki gbiint.

Patsiar din kan fit bunt nan joo nba ki n gannɔ na
saa lek Babilonn-i; u saa tun linba ki n loon wun tume.

15 Mine yiino; mine saan nano ki saa turo nyannu.

16 “Nakint n boor, ki gbat maa piak linba.

Pinpiik niwa, n din piak paanu nie,
ki tuu te ki n mɔbona na n mann monii.”

(Mɔtana, Yabint Yennu-e turin u Seek ki tumin.)

Yennu lor nba jiin u niib po

17 Israel teeb kasii Yennu nba tinti na yet a,
“Mine tee i Yomdaano Yennu, ki loon man tumii-i,
ki lii ɲan turi, ki wanni sonu nba ki i sii tokii.

18 “Yi-i bonni sak n sennii,

piisin bo sii puub ki teeni nan mɔkir nba ki foot nae,
nyannu bo saa baari nan nyunpana nba tuu baar gbingsann nae.

19 I yaaboona bo sii yab nan tanbiinii nae,
ki n bo kan te ki biiru n baaribi.”

20 Ii nyi Babilonn kii saa i yamani;

Ii hoot nan parpeenn ki jiin barɲanii maɲ po,

ki ɲaan soɔ kur n gbat siar kur boor a,

“Yennu tinn u toontunna Israel teeba.”

21 Yennu nba din jii u niib ki gar namm woruk tinkorik paak na,
ɲaan nyunnyukuru din ki soorib.

U din te ki nyun nyii tanpiiuk ni, ki bi nyu;

u din bokit tann nae, ki nyun nyii.

22 Yennu yeen a, “Biit damm ki be parmaasir ni.”

49

Israel teebe tee yentu ki tur digbana

1 Yimm digbanbanfoka damm, gbiintir man,
yimm nba be banfoka na.

Bi din tan maarin na, ki soɔ Yennu gannin
ki teenin u toontunnɔwa.

2 U te ki n mɔbona man nan banjiak nae.

U dia u tɔɔɲ nuue ki guun.

U teenin nan peenu nae, ki n porin ki teen siir nan yeku.

3 U yetin a, “Israel, a tee n toontunnɔe;

li saa nyi a nie ki niib n dontin.”

4 Ki n jiin a, “N tun toonn-a, ɲaan dindann kaa.

N nyinn n paɲa ɲaan ki la siara nyoot.”

ɲaan n saa teen Yennu-e yada ki wun sommin n toona ni;
u saa pan, n toona paaka.

5 Bi din tan maarin na ki soɔ Yennu gannima,

u teenin u toontunnɔe a man jen nan u niib
nba tee Israel teeb ki yat na.

Yennu-e teenin baakir, n parj nyi u niɛe.

⁶ Ki Yennu yetin a, “N toontunnɔ, n mɔk toonjaanne ki teena.

Li ki tee nan a saa ɲamm teen Israel teeb

nba ki n tinnib na kɔɔ kaa-ii yabii,

ɲaan n saa te ki a tee yentue ki tur digbanlia,

ki lin te tingbounj na niib kur n tinn.”

⁷ Israel teeb kasii Yennu nba tee bi tinntɔɔ na,

yeeen wunba ki digbana yisimɔ bonchiann, ki bia namɔ,

ɲaan ki u tee doo diara toontunnɔ na a,

“Kpanbara saa la ki bi ɲaa-a, ki bi saa fiir ki tura jirima,

ki tɔɔndamm mun bia saa lar, ki gbaan jianta.”

Linba na saa tun, kimaan Yennu gann u toontunnɔwa,

Israel teeb kasii Yennu na dia u mɔsona.

Ki jiin Jerusalem ɲammu po

⁸ Yennu yet u niib a, “Yoo-i baar nan man tinni,

n saa sommi, ki saa gbat i mɔnii nba jiin sommir po na.

N saa guuri ki nyinni, ki i paak, n saa lor mɔlor nan nibooru kur.

N saa te ki yin ɲamm kar i tiɲ nba dɔɔ yann na ni.

⁹ N saa yet dansarkɔɔra na a, ‘Ti saa i yamani man,’

ki bia yet binba be bunbɔnn ni a, ‘Baat yeeunj ni man.’

Bi sii tee nan pei nba ɲman kunkona paak nae;

¹⁰ nyunnyukuru koo kon kan soorib.

Yonnu nan tinkorik wɔruk kan teenib siar;

kimaan wunba mɔk lomm namme saa gar bi tɔɔnn.

U saa saan namm nyuntona boa.

¹¹ “N saa faa sɔnjar ki gaan kunkona paak,

ki ɲamm sɔnu ki n niib n tɔkin.

¹² N niib saa nyi banfɔka ki baar.

Bi saa nyi garj po nan yondo po

nan Asuann nba be diitu po na.”

¹³ Sanpaak, ii yiin yanj.

Tingbounj, ii hoot kii kɲamm, ɲaant kunkona-ii yiin yanii.

Yennu saa maan u niib para,

u sii mɔk ninbatinu nan u niib nba di biak na.

¹⁴ ɲaan ki Jerusalem teeb yet a,

“Yennu nyɔr nyikita. U tamm ti powa.”

¹⁵ Ki Yennu jiin a, “Poo saa tamm u bik powa-a?

U kii loon u bik nba ki u marɔ na-a?

Li-i lekii tee ki poo saa tamm u bik po,

ɲaan min kan tamm i po.

¹⁶ Jerusalem, n kan ban tamm a po;

n sɔb a sann n niipant nie.

¹⁷ “Binba saa ɲamm maa-a na baate mɔtana,

ki binba bo biira na saa yaat.

¹⁸ Gotir lint ki la linba tuun na. A niib na lakinte ki kɲent.

Barmɔnii nan maa tee Yennu nba fo na,

a sii mɔk parbifaant a niib paak,

nan pooyookir nba tuu mɔk parbifaant u salinbana paak nae.

¹⁹ “A tingbounj din boonte ki teen yann.

ɲaan mɔtana li saa waab nan binba jent na karuwa.

Ki binba teen a doi langbent na saa nyi ki fokit nana.

²⁰ A niib nba ki bi din marib yommisin ni digbangann ni na

tan saa yet dasiar a, ‘Tiɲ na mantik waaba.

Ti loon yiar nba yabe ki tin kar.’

²¹ Li yoo na, a saa yet a mɔj a,

‘ɲmee mar waas na kur ki turimi?

N din kɔj n waas, ki ji din ki fit mar waasi.

Bi din ber ki nyinnin ki teenin yommik.

ɲmee wubir waas na? N din biar n kɔɔe, ki waas na nyii lee?’ ”

22 Yabint Yennu yet u niib a,
 "N saa tur digbana nyinn, ki bi saa kunn i waas.
 23 Kpanbara sii tee nan bi baanba nae ki turi,
 ki poobatnba tee nan bi naanba na.
 Bi saa baa fabin i toonn, ki turi baakir,
 ki sikin bi moŋ ki turi jirima,
 ki i saa bann nan mine tee Yennu,
 ki wunba guu n sommir kan di fei."
 24 Joɔ-i jii linba jat ni, a saa fit fata-a?
 A saa fit fat kunkonkontondaano dansariiwa-a?
 25 Yennu yeen a, "Linba saa tume na.
 Bi saa jii kunkonkontondaano dansarii na ki yaat namm,
 ki bia fat kunkonkontondaano bona.
 N saa kon nan wunba kur kon nani, ki saa tinn i waas.
 26 N saa te ki binba dinti biak na n kpi bi leeb,
 ki nikpinu nan wutoor saa yibib,
 ki niib kur saa bann nan mine tee Yennu nba tinti ki nyinti yann.
 Bi saa bann nan mine tee Israel teeb Yennu nba mok paŋ."

50

1 Ki Yennu yet a, "I dukii a n ber nyinn n niib
 nan joɔ nba tuu yet u poo ki ber nyinno nae?
 Ki li-i tee nnaie, yetu gbant be lia.
 I dukii nan n koie, ki bi soori
 nan joɔ nba tuu koi u waas ki bin teenib daaba na-a?
 Aaii. Bi din teeni yommii, kimaan i toonbiit paake.
 Bi din yaat nani, kimaan i marinbiit paak.
 2 "Bee ki n niib yet bin gbiint,
 yoo nba ki n baar bi boor maa n tinnib na?
 Bee ki bi yet gatu, yoo nba ki n yiinib na?
 N ki mok paŋ nba saa tinnibe-e?
 N saa fit yet maan ki mokgbenjir n foɔr,
 ki moka n kpat kunkoot, ki li janii na n kpo nyunkon.
 3 N saa fit te ki sanpaak n bonn, ki tee nan li mo kpemonii na."

Ki jii Yennu Toontunno na mɔsaku po

4 Yabint Yennu wannin maa saa pak linbawa,
 ki n saa fit koon binba chok na paŋ.
 Sanyiok kur, u te ki n numm mone
 nan man gbiint linba ki u saa wannin.
 5 Yennu turin bannuwa, ki n ki yet,
 koo ki lek n numm njaan nyiko.
 6 N jii n boonne ki chab binba boon na.
 N ki goorib, yoo nba ki bi sukiin, ki nabii n tian,
 ki sat masant n numm po na.
 7 Njaan bi sukut na kan teenin siar,
 kimaan Yabint Yennu-e teenin sommir.
 N tuu kpaŋ n moŋe ki gubin diar, n mi nan n kan di fei,
 8 kimaan Yennu be nanin, ki saa wann nan n ki mok biiti.
 Soɔ mok par ki saa baar nan maan n paaki-i?
 Wun njaan tin tok saan barbuut boor.
 Wun baar nan u maan maŋ.
 9 Yabint Yennu tiŋo kon n paak,
 ki nmeee mun saa yet a n mok kaati?
 Binba paantin maan na kur saa mir bote
 nan tintok nba tuu toɔ tiok bianjinba na.
 10 Yimm nba kur baakit Yennu,
 ki bia saak u toontunno mob na,
 sonu nba ki i tok na-i lekii bon bianjinba,
 njaan i teen Yennu yada kii maa u paak.
 11 Yimm nba kur lorin a yin biir leeb na,
 i tiŋ lorbiit manje saa biiri.

Yennu tiorjo saa te linba na n tun, ki i tan saa kpo ninbakuun.

51

Ki jiin maan nba saa maan Jerusalem par na po

¹ Ki Yennu yet a, “Gbiintir man, yimm nba loon tinnu na, yimm nba baat n boor ki loon sommir na.

Dukint yaa din nyii tann nba ni na po,

ki dukin baa din gbiir ki nyinni tanpiiuk nba ni na po.

² Ii dukin i yeeja Abraham po, ki bia dukin i yaa Sara po.

Maa din yiin Abraham yoo nba na, u din ki mok biki,

naan ki n teen piisin u paak, ki turo waas.

Ki n te ki u yaaboona yabit ki kaa kann.

³ “N saa wann Jerusalem nan binba be langbent ni na, n ninkpabaun.

U tin nba lek tee tinkokirik na, naan n saa teenir tinkpiasir, nan kpaab nba ki n din teen Edenn ni na.

Parpeenn nan manu sii be lej,

ki dontir nan niipoturu yanii sii yiin lej ki teenin.

⁴ “Gbiintir turin man, n niib, gbiintir linba ki n piak.

N teen digbana n tumiiu, n sennu na saa turib yentu.

⁵ N saa baar yiame ki tinnib, n nyannu yoo na pera.

N moje sii dia digbana.

Digbanbanfoka guu n baarue, ki guu nan dindann a man tinnib.

⁶ Gotir sanpaak, ki got tingbouj.

Sanpaak saa bot nan munyuut nae;

ki tingbouj n kpet nan kparchant na,

ki li niib kur saa kpo nan kpajuut nba kpenn bianjinba na.

Naan maa baat nan tinnu nba na sii yoo be-e.

N nyannu nae sii tee linba see.

⁷ “Gbiintir turin man, yimm nba mi linba nan,

ki tee binba jii n tumiiu ki teen bi para ni.

I daa tiin janmaanii, li-i tee ki niib yisimi ki sukii-i.

⁸ Bi tan saa mir bote nan tintook nba tuu too tiok bianjinba na.

Naan tinnu nba ki n baat nann na sii yoo be-e,

ki n nyannu na be yoo kur.”

⁹ Yennu, fiit ki sommit. Jiin a yiikoo na ki tinnit,

ki tun a yiikoo toonn nan faa din tun yaayoo ni bianjinba na.

Fine din gbat Ijipt nba tuu naan mokir ni bonkob-paaruk na

burii burii.

¹⁰ Fine bia din te ki mokgbenjir foor,

ki faa sonu mokgbenjir man ni,

a binba ki a tinnib na n fit poot.

¹¹ Faa tinn binba na saa baar Jerusalem nan parpeenne,

kii yiin kii hoot nan kpinkpammuk.

Bi sii yoo mok parpeenne, ki saa nyi parbiir nan yanyetuk ni.

¹² Ki Yennu yet a, “Mine koota pan.

Bee ki a tiin nisaarik nba saa kpo na,

nisaarik nba ki yukii nan moot nba ki yukii na?

¹³ A tamm Yennu nba nama na poe, wunba tant sanpaak,

ki bia nan tingbouj fiakir na poe-e?

Bee ki a yoo be janmaanii ni ki jiin binba mukisa nan wutoor,

nan binba teen siir a bin biira na po?

Bi wutoor na kan ban siia ni.

¹⁴ Li kan wei ki bi saa naa dansarkoora na yann.

Ki bi manfoor saa fokit, ki bi sii di linba kur ki bi loon.

¹⁵ “Mine tee i Yomdaano Yennu, mine tuu gbit mokgbenjir,

ki te li nyunpana fu fuut. N sanne tee Yabint Yennu.

¹⁶ Mine jonn sanpaak, ki bia teen tingbouj fiakir,

ki yet Jerusalem teeb a, ‘I tee n niibe.

N turi n wannu, ki guuri nan n nuu.’ ”

Ki jiin Jerusalem biak gbennu po.

17 Jerusalem, fiit goon ni, kutir fiir.

A nyuu tubdatu nyubitik nba ki Yennu wutoor doo ki u tura,
a fan nyu nawa. A nyuur, ki li sike, ki te ki a tukintir.

18 Soo kaa ki saa nmakita.

I ni soo kaa ki saa soor a nuu ki nmakitani.

19 Biak munlee baarawa, tob biir a tinja, ki a niib tun kon.

Soo kaa ki saa tina ninbaauk.

20 Songont boor kur, gbananchokinte tuu te ki a niib n baa,
bi tee nan waaro baruk nba tuu soor piaro nae.

Yennu wutoor pan na gbatiba.

21 Yimm Jerusalem teeb nba di wahala na,

yimm nba tukintir nan i yib na,

22 i Yomdaano Yennu kon i paak ki yeen a,

"N jikit nyubitik nba ki n bo be wutoor ni ki n turi nae,

ki yaatir nann. I ji kan ban nyu daan nba te ki i tukintir na.

23 N saa jiir ki tur binba dinti biak nae,

binba te ki i doo sonjot ni, ki bi nmaat i paak nan i tee tante na."

52

Biajinba ki Yennu saa tinn Jerusalem

1 Jerusalem, a namm kii mok pan kii paar.

Yennu kasii digbann, a lia baakir.

Binba ki mi Yennu ki bia ki yeen na ji kan ban koo a ni.

2 Jerusalem, yokin a moŋ, ki yent a moŋ.

Fiit tinj ni ki kar a naan gbant paak.

Cheet bant nba ki bi baana na,

yimm Sayonn teeb nba be yommisin ni na.

3 Ki Yabint Yennu yet u niib a, "Yaa din teen daaba, bi din ki pa likirii i paaki; li paak, siar kan pa kaawa ki bin njaai. 4 Yaa din saan kar Ijipt ki tee boorganu na, i din saan i yanboote, njaan Asiria din tan jii-i nan ninmonne ki yaat nani, ki bia ki pa siar i paaki.

5 Ki Babilonn tinj ni, li boorue bia tun na. I tee yommeie, bi ki pa siar i paaki. Binba dia-i na dont bi moŋe, ki faa kpinkpant ki ki gorii gbootin. 6 Yoo baate ki i tan saa bann nan mine tee Yennu ki pak turi."

7 Li fan bonchiann nan ki a la toomii ki u nyii kunkona paak,

ki baat nan labamann, ki li tee parmaasir barjanii.

U moontir nyannue ki piak Sayonn a, "A Yennu-e tee kpanbar."

8 Binba guu doo man na lakin hoot parmaasir hootie.

Bi fit laat nan bi tinj ninbina biajinba ki Yennu jent Sayonn.

9 Yimm Jerusalem langbent, ii hoot parpeenn po man.

Yennu saa tinn u doo, ki maan u niib para.

10 Yennu saa jii u kasii pan na ki tinn u niib,

ki durinya niib kur saa lar.

11 Yimm nba jii jiantu diiuk bona na, ii yabir ki nyi Babilonn.

I daa siit linba tee koor bont; ii teen i moŋ kasii, kii nyi.

12 Yoo nba na, li ki tee i saa nyi kpirik kaa,

i kii koor a yin mir boti.

I Yomdaano Yennu-e saa gar i toonn,

ki guuri li munn po.

Ki jiin toontunno nba di biak na po

13 Ki Yennu yet a, "N toontunno saa la nyannu u toona niwa,
u saa la baakir bonchiann.

14 Niib bonchiann nba din lau, bi gbanant din jeke;

bi din biir u gbanant bonchiann ki u ji ki naan niro.

15 Njaan motana li saa yaar lit digbana bonchiann u paak,

ki li saa teen kpanbara baktinauŋ, ki bin muu moi.

Baa ki ban la linba, njaan bi tan saa lar, ki bia bannir."

53

1 Ki niib na jiin a,

"Nmee din saa sak linba ki ti tan piak motana na.

Nmee din saa fit la Yennu yikoo bont na ni?"

- ² Li din tee Yennu lomme nan u toontunno n kpaat
nan bonpipiok na, ki baa jiina tinkooj ni.
U din ki mok sanjaann koo fant nba saa te ki ti niow n koo.
Fant siar din kaa u paak. Siar din kaa ki saa te tin nakino.
- ³ Ti din yisimoe ki yeto, ki u gubin gaar biak nan tont,
soo din ki loon wun goto.
Ki ti yeto, ki li naan nan u ki tee siar na.
- ⁴ "Naan u din gubin gaar biak nba bo sii tee ti yare,
nan tont nba ki ti bo saa di.
Li kura na, naan ki ti bia dukii nan u biak na tee tubdatue
ki nyii Yennu boor.
- ⁵ Naan ti biit paake ki bi paanu dan,
ki boou ti yanbomm paak.
Ti la laafia u biak nba ki u dii na paake.
Waa gaar tanpakii na paak, ki ti la laafia.
- ⁶ Ti kur din tee nan pei nba tuu bot nae,
ki soo kur tok u sonu.
Naan ki Yennu te ki ti tubdatu na baa u paak,
tubdatu nba bo kpaat ti kur na.
- ⁷ "Bi din diau ninmonne,
naan ki u gubin gaar nan sikin-n-moj;
u din ki pak nan mabonna,
ki tee nan pegann nba ki bi tuu yaa bin koto na,
ki bia tee nan peeuk nba ki bi tuu yaa bin koor u kobit na,
u din ki pak nan mabonna.
- ⁸ Bi din sooro ki bu u buut, ki saan nana a bin kpiu,
ki soo baka kaa u po. Bi din kpiiu, ti niib biit paake.
- ⁹ Bi din kpab noo nan biit damme ki sikin kaauk ni,
ki piuu nan mokita, naan ki u lek ki ban biir siar,
koo ki faar faaki."
- ¹⁰ Ki Yennu yet a, "Li din tee n loomme nan wun di biak.
U kuun din tee marujo a lin baar nan nyikinhab biit paak;
ki linba na paak ki u saa la yaaboona.
U manfoor saa yukir, ki u niye ki n molor saa gbee.
- ¹¹ U biak dinu poor po ki u saa la parmaasir,
ki bann nan u ki dii biak yann kaa.
N toontunmono nba ki n par mei u paak na
saa gaar nisaarii bonchiann tubdatu,
ki u paak n saa nyik chabib.
- ¹² Li paak, n saa turo binbeoor nba mok baakir,
ki li tee nijaana nan yiikoo damm sinsuuk ni.
U yanboote ki u chab u manfoor,
ki gaar yanbondamm bonchiann paak ki dii biak,
ki miar Yennu a wun nyik chabib."

54

Yennu lomm nba jiin Israel teeb po

- ¹ Jerusalem, a tee nan poo nba ki mar nae,
naan motana a saa fit yin yan kii hoot nan kpinkpammuk.
Motana a sii mok waas bonchiann
ki gar poo nba ki u soro ki ban nyiko.
- ² Yarikit a naak nba ki a be lej na,
tantir li nmiit ki pukin li dachaata pan.
- ³ A saa tant a kpaar lokir kur po,
a niib saa gaar tin nba ki digbangana niib kar lej na.
Doi nba doo koont na saa gbee nan niib.
- ⁴ Daa tiin jarmaanii, a ji kan di fei, a kan sik tinj.
A saa tamm biit nba ki a din tee poopaan ki tuun na,
ki bia tamm faa tuu be a koo nan pakook na.
- ⁵ A nantoo sii tee nan soro nae ki tura.
U sanne tee Yabint Yennu.

saa te linba na kur n tun.
 N saa te ki yin la baakir nan choruŋ.”
⁶ Jenin Yennu boor, ki miarɔ yoo nba ki u naak na.
⁷ Nitont n nyik binberŋ nba ki bi be na,
 ki bia lebit dudukit nba ki bi dukii na.
 Naant ki bin jen ti Yomdaano Yennu boor.
 U mək ninbatinu, ki nyik chabit yian yian.
⁸ Yennu yet a, “N dudukit ki tee nan i yara na,
 ki n sɔnii bia mək bəkɪtu nan i yara.
⁹ Sanpagbouŋ nba fək nan tiŋ bianjinba na,
 nnae mun ki n sɔnii nan dudukit ŋan ki gar i yar.
¹⁰ “N mɔmaan tee nan saak nan sakaana
 nba tuu nyi sanpagbant ni ki baa maant tiŋ nae.
 Ŋanne tuu te ki bonbuburit kpaatir, ki bia te li naan,
 ki bi jikit ki buur, ki bia tee jeet ki di.
¹¹ Nnae mun ki mɔmaan nba ki n saa pak na sii tee,
 ki linba ki n lor maa lin tun na kan gbar tumu.
 Ki li saa tun linba kur ki n tumir a lin tun.
¹² “I tan saa nyi Babilonn nan kpinkpammuko;
 ki nyi doo na ni nan parmaasir.
 Joɔt nan kunkona na tan sii yiin yanii,
 ki tiinii tan sii hoot nan kpinkpammuk.
¹³ Tiŋanii tan saa pia siaminba ki jagotuk be mɔtana na,
 ki tulaarii tiinii n pia kunkonii sinsetboa.
 Linba na sii tee nyinn nba sii yoo be-e, ki tee tiaru
 ki jiin linba ki min Yennu tun na po.”

56

Ki jiin Yennu niib po

¹ Ki Yennu yet u niib a, “Ii tuun linba ŋan ki bia took, kimaan li kan wei, ki n saa tinni.
² N saa teen piisin binba yoo dia foon daar ki ki teer gbaka gbaka na paak. N saa teen piisin binba ki tuun bisiat na paak.”
³ Boorganu nba tabin u moŋ nan Yennu niib na daa yeen a, “Yennu kan sak man taan u niib na ki jiantɔ.”
 Joɔ nba ki bi tɔɔu daa dukii nan waa kan fit mar waas na, u kan ban pukin Yennu niib ni. ⁴ Yennu piak li jabooru a, “Li-i tee ki a baakitin, ki dia foon daar na, ki bia tuun linba ŋan n po, ki dia n molor fanu, ⁵ ŋann bi sii yoo tian a sann, n jiantu ŋasaakak ni, nan n niib boor, ki lin yukir gar faa bo sii mək bonjai nan bonpoi. Ki a sann kan ban piini.”
⁶ Yennu piak teen boorganu nba ji pukin u niib po ki mək lomm nana, ki jiantiro, ki dia foon daar na, ki bia dia u molor na fanu a, ⁷ “N saa baar nani Sayonn, n kasii kunkonn na boor, ki turi parpeenn, n miaru ŋaak na ni, ki ji gaar i maruŋ nba ki i mann n binbintir paak na. Bi sii yi n ŋaak na nibooru kur Yenmiaru ŋaake.”
⁸ Yabint Yennu nba nyinn u niib Israel teeb yommisin ni, tingarŋ ni, ki kpen namm na, senn mosonn nan u saa baar nan nileeb ki pukin bi paak.

Ki jiin Israel teeb tɔondamm biit po

⁹ Yennu pak dighangana niib na, a bin baar kii tee nan muuk ni bonkobit na, ki ŋman u niib. ¹⁰ U yet a, “Tɔondamm nba bo tee bin kpaan n niib na tee jɔonii. Bi ki mi siar; bi tee nan bɔmui nba ki gbekin nae, bi kpan dɔɔ damii damiit kɔɔe. Bi lon gɔon halii. ¹¹ Bi tee nan bɔi nba mək jawuuk, ki ki di gboot nae. Tɔondamm na kaa yami. Sɔɔ kur tuun waa loon bianjinbae, ki loon u tiɔŋ ŋamm, ¹² ki yeen a, ‘Naant ki ti la daan ki nyu taa saa fit bianjinba, ki wonne sii man ki gar dinna.’ ”

57

Ki jiin Israel teeb patjiantu po

¹ Niŋamm kpenn, ki sɔɔ ki bant li paak, koo ki fiin li po. Ŋaan bi-i kpo, biiru kan paanib danj. ² Binba tuun ŋant na mək parmaasir nan foon, bi kuun poor po.
³ Yimm biit damm na, baat nna man, ki bin bu i buut. I ki chee jabaabuura nan pooweira nan bonchonchonna. ⁴ I yisin ŋmee? Yimm fai damm na, i mun laa ŋmee?
⁵ I jiantir tingbana, ki dɔɔ nan leeb i tingbantiinii na boor. I dia i waas ki mann maruŋ,

tanfiat nba be kpengbiant na ni. ⁶ I jikit lej tanjarsa nae, ki tee pata ki jiantirib, ki jikit daan ki mo bi paak, ki bia baat nan jeet piinii ki teemm ki mannib. I dukii n par mei linba na paaki-i? ⁷ I tuu do jofokit paake, ki mann maruj, ki bia doo nan leeb. ⁸ I maa i patyana nae, i nei tammoi ni. I yetime, ki tuu liat i liant njan doo i gado yarima paak nan i yoonsba, binba ki i tuu pa njan doo namm na. Leje ki i tuu kpeen i nioj. ⁹ I tuu soor tulaarii nan kpanunubite ki saa jiantir tingbann Molek.* I tuun toomiinba ki bi saa banfoka, ki baat kpeentij gbaa, ki kpaan tingbana a yin jiant. ¹⁰ I bakint i moj ki lin kpaan tingbanlia, njan ki ki laatik. I dukii nan i tingbanyana nae teeni pan, ki i ki banjiti.

¹¹ Ki Yennu yet a, "Tingbana na tee lanne, ki jeenti, ki te ki i fa fai, ki ji ki jiantirin nan waama? Maa tee soon nna ki li wei nae, ki i nyik ki ki baakitimi-i? ¹² Yaa tuun linba na, i dukii nan li nane, njan n saa nyinn i binben na paanu, ki i tingbana na tan kan fit sommi. ¹³ I-i tanj fabin ki loon sommir yoo nba, yin te i tingbana man i tinni. Sajaperinne tan saa jiiib ki yaat namm, njan damm nba teenin yada sii mok manfoor, tin na ni, ki bia sii jiantirin, n jiantu nasaakak ni."

Yennu masonn nba jiiin sommir nan laafia po

¹⁴ Ki Yennu namm yet a, "Njaant ki n niib n nmat jen n boor. Bakint bonjarkar kur bi sonu ni, faan sonu ki teenir siir.

¹⁵ "Mine tee Yenjaann, ki bia tee kasii, ki yoo be. N be sanpaapoe, siaminba tee kasii, njan n bia be nan niib nba sikint bi moj ki nyik bi biit, a man maan bi para ki turib dindann. ¹⁶ N tur n niib manfoor, ki kan tukin kii piak kii biirib, koo kii dont wutoor namm yoo kuri. ¹⁷ N bo donn wutoor bi paak, kimaan bi biit nan bi jawuuk paak, ki n dat bi tuba ki nyor nyikib. Njan ki bi tee tubkangbata, ki tukin saa bi tioj sonu.

¹⁸ "N la baa tun biajinbawa, njan n saa turib laafiawa. N saa gar bi toonn ki sommib, ki maan binba mo na para. ¹⁹ N teen soo kur parmaasire, binba naak nan binba be banfoka na kur. N saa tur n niib laafiawa. ²⁰ Njan biit daano tee nan mokgbenjir nba ki foi nae, ki li nyunpana ki nyikin fiiru, ki baat nan jakint nan bakir. ²¹ Biit damm ki be parmaasir ni." Yennu-e yet na.

58

Ki jiiin barmonii moloru po

¹ Ki Yennu yet a, "Li hoot nan pan. Pakin n niib Israel teeb bi biit po. ² Bi jiantirin daa kur, ki yeen a bi loon bin bann n maame ki bia sak n sennii. Bi yaa bi loon man turib sennii nba nane, ki bia yaa bi-i jiantirin, li manib."

³ Niib na boi a, "Bee ki ti sii lorin moi, njan ki Yennu ki fiin ti po? Bee ki ti sii be kon, njan ki u ki gbiini?"

Yennu piakib a, "Li mamomm tee nnae, yoo nba ki i lor moi na, i tuu tuun i tioj loomm, njan dint i toontunna biak. ⁴ I moloru man te ki i tee kpikipiruk damm ki kon, ki boo leeb. I dukii molor booru na saa te ki man gbiint i miaruwa-a? ⁵ I tuu lor moie ki dint i moj biak, ki tibint nan moot na, ki lat i botoot liant nan tanpent ki doo li paak.* I yi nanne moloru-u? I dukii nna sii mei n para-a?

⁶ "Molorbooru nba ki n loon tee nnae: li baat biak bant na, ki yokit mamomm kaarin yokit na, ki njan binba di biak na n saan yann. ⁷ Ii chentir i jeet nan komma na, ki loot i nei ki tur talas damm nba kaa nei na, ki jii i tiat ki tur binba ki mok lia na, ki daa yeen i nikpiimm sommiri.

⁸ "Nanne ki n lomn saa yent i paak nan sanyiook ni yondoor na, ki i fiat saa buur yian. N sii be nani yoo kur ki tinni; n benu i boor saa guuri lokir kur po. ⁹ Yi-i mein yoo nba, n saa turi gatu. Yi-i yinin yoo nba, n saa toon.

"Li-i tee ki i nyik niib biak dinu, ki nyik mapipaap nan mabonbiit kur, ¹⁰ ki teen komma jeet, ki gboont binba namii na, njan narin bunbann nba linti na saa kpant yonsuuk ni yeeuno. ¹¹ Ki n saa gar i toonn yoo kur, ki gboonti nan bonjana. N saa turi pan nan laafia. I sii tee nan kpaab nba ki nyun be lej bonchiann nae, ki tee nan nyuntonn nba ki foot na. ¹² I niib saa namm maa langbent nba baa li bina munna na, bi saa namm maar li fiaka paak. Bi sii mi-i ki i tee niib nba namm maa li joona nan langbent na."

Ki jiiin foon daar na dianu nyoot po

¹³ Ki Yennu bia yet a, "Li-i tee ki i dia foon daar na kasii, ki ki waa i moj loomm li daar, ki loon n kasii daar man ki turir baakir, ki ki saa sonu, ki bia ki tuun toonn, koo ki ki piak maan nba ki mok nyoot, ¹⁴ njan i saa la n weiu manu nba tee. N saa te ki

* 57:9 57.9 Molek din tee Amonn teeb tingbanne. * 58:5 58.5 Bi din tee nna a lin wann nan bi mok parbiire, bi biit paak.

durinya teeb kur n turi baakir, ki i saa di manu, tinj nba ki n tur i yeeja Jakob na ni. Min Yennu-e pak na.”

59

Ki jiin nisaarii biit po

¹ I daa dukii nan Yennu panj pot nan wun tinni, koo u tuba kpaan nan wun gbat i yiinii nba jiin sommir po. ² I biit paake ki u ki gbat i yiinii na. I biite bokit yimm nan Yennu, yoo nba ki i loon yin jianto na. ³ I mok biit nan yaa fa fai ki mok kpikpiruk nan nikpinu na.

⁴ I tuu saan buut, njaan ki ki mok monii. I tuu loon yin jii faake ki di monii. I tuu lor a yin paan leeb dajee. ⁵⁻⁶ I lorbiit manj baat nan bonbiire, nan waalabirik jena nba kaatir waalabirii na. Li jenn-i yeer, waauko tuu nyi li ni. Njaan i lorbiit manj kan sommi, li ki mok nyooti, li tee nan baa saa jii poruk tok ki teen chinchenn nae. ⁷ Yoo kur, i lorin linba bie ki kakii nan li tumu. I ki taantir nan nikaat kpinu. Yi-i saan sian, i tuu biir leje ki teenir langbent. ⁸ Ki yi-i baar sian, soo kur tuu weribe. Linba ki i tuun kur tee biite. I tok sonjmarimae, ki wunba tok li sonu kur ki be u yamani.

Bianjinba ki niib na kat bi yanbomm

⁹ Ki niib na yet a, “Motana, ti bann linba teen ki Yennu ki tinnit ti datai nuu niwa. Ti daan yentue a tii sommir lej, njaan ki li tee bunbonn kuukoo; ¹⁰ ki ti barin nan joonii na, ki gbiatir yonnu ni nan li tee nyioko na, ki naan nan ti be kpeentinj bunbonn ni na. ¹¹ Ti be yanputuk nan mukir nie, ki daan a Yennu n nyinnit mukir nan biak ni, njaan siar ki tuumi.

¹² “Yennu, biit nba ki ti tun biira na yabita. Ti biit na wantit nan ti biira. Ki ti mi ti biit manj kur po fanu. ¹³ Ti ki sak a mobi, ki bia yetawa, ki bia ki sak tin weia. Ti dint leeb biake, ki bia lek ti nunii siar po njaan nyika. Ti dudukit tee biite, ki ti mobona tee faak. ¹⁴ Barmonii yaat ti boore, ki linba took kan nakint. Ti yet mamomme, ki bia ki teen niib bi monii. ¹⁵ Mamomm mantik waar, ki li te wunba nyik yanbontoona, ki bi dinti biak.”

Bianjinba ki Yennu tee siir a wun tinn u niib

Yennu la linba nawa, ki u par biir nan niib nba ki laati bi monii na paak. ¹⁶ Li bakitoe nan waa la ki soo kaa ki saa sommir binba ki bi dintib biak na. Li paak, u saa jii u tionj yikooe ki nyinnib, ki te bin nyann. ¹⁷ U saa lia barmonii nan gbakinu nae, ki bia yir tinnu nan kut fokirik na. U sii gbee nan lonchionj nba ki u saa njamm bonae, ki dat niib tuba ki kon binba di fara na paak. ¹⁸ U saa dat u datai tuba nan bi toona nba tee bianjinba nae, nan binba be banfoka na gbaa. ¹⁹ Laa nyii yondo po ki saa tuu yonbaa po, soo kur sii tiino, u panchionj na paak. U saa baar nan nyunmonn nae, ki tee nan wonpaaruk na.

²⁰ Yennu yeen u niib a, “N saa baar Jerusalem ki kon i paak, ki tinn yimm nba kur nyik i toonbiit na. ²¹ N lor molore nani, ki turi n Seek nan n wannu, ki li sii tee i yar yoo kur; laa nyii motana ki saa, li tee yin sak n mobe, ki bia tumii i waas nan i yaaboona ki bin sak n mob yoo kur.”

60

Ki jiin Jerusalem baakir nba baat na po

¹ Jerusalem, fiit kii nyirii nan yonnu na; Yabint Yennu yentchionj na yentire a paak.

² Bunbonne saa piin digbanlia,
njaan ki Yennu manj yentu na sii yeen a paak,
ki u yentchionj na sii be nana.

³ Digbana saa baar a yentu na ni,
ki kpanbara saa baar a dapaann yentu na ni.

⁴ Gotir lint a monj ki la linba tuun,
a niib lakinte a bin kpen.

Bi saa jii a bonpoi na nan bi tee waase na.

A bonjai saa nyi banfoka ki kpen.

⁵ A saa la linba na ki gbee nan kpinkpammuk.
Parpeenn saa jek a gbanu.

Bi tan saa baar nan digbana mokint ki tura.

Bi mokint saa nyi mokgbenjir pootir ki baar a boor.

⁶ Laagumiinba saa jii jika ki nyi Midiann nan Efa
ki baar a boor.

Bi saa nyi Sieba ki baar nan salima nan bonnunubit.
 Niib saa pak barɲanii ki jiin linba Yennu tun na po.
 7 Ki bi saa baar nan Kedar nan Nebayof pei kur a boor,
 ki li tee maruɲ, ki mannir binbintir paak, ki lin maɲ Yennu.
 Ki Yennu saa faɲ u ɲasaakak na, ki lin gar laa tuu tee.
 8 ɲarinlanae naan sanpagbant na,
 ki tee nan ɲmana nba tuu ɲmat kun na?
 9 Li tee ɲarint nba nyii banfɔkae, ki kpent nan Yennu niib.
 Bi dia salimpeena nan salimmona,
 a bin tur Yennu sann baakir;
 ɲɔɔe tee Israel teeb kasii Yennu
 nba te ki digbana kur teen u niib baakir na.
 10 Yennu pak tur Jerusalem a,
 “Boorganue saa ɲamm maa a joona,
 ki bi kpanbara sii jiantira.
 N bo be wutoor nie ki dat a tubir,
 ɲaan motana n saa tina ninbaauk, ki tura sommir.
 11 A tammɔi sii yaae yonnu ni nan nyiɔk,
 ki lin te digbana kpanbara n baar nan bi mɔkint ki tura.
 12 ɲaan n saa biir digbana nba ki jiantira nae peb.
 13 “Ki bi saa baar nan daat nba tee foi nan naagbasukirii,
 nan kɔɔnsaant nba tee Lebanonn fɔɔr ni tijanii na,
 ki tan ɲamm maa fin Jerusalem, ki faɲ n jiantu ɲasaakak na,
 ki bia faɲ n doo maɲ.
 14 Binba dinta biak na yaaboona tan saa baar
 ki gbaan a tɔɔnn ki tura baakir,
 ki binba yisima na kur tan saa gbaan ki jianta,
 ki saa yiina a, ‘Yennu doo,’
 ki bia sii yiia ‘Sayɔnn nba tee Israel teeb kasii Yennu doo.’
 15 “Bi ji kan yɛta ki bia namani, a ji kan biar dɔɔ yanni.
 N saa teena digbanjaann, ki bia faɲa.
 Ki a sii tee siaminba ki kpinkpammuk yɔɔ be.
 16 Digbana niib nan kpanbara sii dinta
 nan binaa nba tuu dint u bik nae,
 ki a saa bann nan min Yennu-e tinna,
 a min Israel teeb Yabint Yennu-e nyinna ki ɲaa-a.
 17 “N saa tura salimmonae, ɲaan nyik kutmont,
 ki tura salimpeena nan kutmont, ɲaan nyik kut nan taabii,
 ki tura kut, ɲaan nyik tana.
 A diara ji kan mukisani.
 N saa te ki bin dia-a nan ɲamm nan parmaasire.
 18 Sɔɔ ji kan gbat jat fuuri, ki biiru ji kan ban bukir a tinji.
 N saa guura ki kɔn a paak nan joonjouk nae,
 ki a saa dontin, kimaan maa tinna na paak.
 19 “Yonnu kaa ji sii tee a yentu, daar ni,
 ki ɲmaarik mun kii tee a yentu, nyiɔku.
 Min Yennu-e sii yɔɔ tee a yentu yaayoo siiyoo.
 N baakir yentu na sii yeen a paak,
 20 ki a parbiir na saa gbenn.
 Min Yennu-e sii yɔɔ tee a yentu yaayoo siiyoo,
 ki saa yukir gar yonnu nan ɲmaarik.
 21 A niib kur sii tuun linba ɲan,
 ki saa yent tin na yaayoo siiyoo.
 Mine namm ki kaamm a man fiit n yabint ki wann sɔɔ kur.
 22 A ɲabik nba tee sikin-n-mɔɲ ɲaak na saa la paɲ,
 ki tee nan digbanjaann na.
 Li yoo-i baar, n saa te ki linba na n tume yiama.
 Mine tee Yennu.”

61

Ki jiin tinnu barɲanii po

- ¹ Yabint Yennu Seek be n ni.
 U gannin ki tumin a man mɔont barɲanii ki tur tatimm,
 ki maan binba para biir na,
 ki mɔont tur yommii ki bin la yent-n-mɔŋ,
 ki mɔont tur dansarkɔɔra ki bin la fat-n-mɔŋ.
- ² U tumin a man mɔont a yoo na baar
 nan Yennu n tinn u niiba, ki nyann bi datai.
 U tumin a man maan binba mɔ na kur parae,
³ ki tur binba mɔ Sayonn na parpeenn nan kpinkpammuk,
 ki li kii tee parbiir kaa, a bin nyik parbiir,
 ɲaan kii yiin dontir yanii.
 Bi sii tee nan tiinii nba ki Yennu tiɔŋ burir nae,
 ki bi kur sii tuun linba took.
 Ki Yennu saa la dontir, waa tun linba paak.
⁴ Bi saa ɲamm maa doi nba dɔɔr langbent ki li yukir na.
⁵ N niib, boorganu saa jianti.
 Bi sii gorii i bonkobit, ki sii ko i kpaant, ki ɲamii i daan tiinii,
⁶ ki bi sii yi-i Yennu mannteeb, ki yi-i Yennu toontunna.
 I saa di digbana na mɔkint,
 ki sii mɔk parbifaant nan li tee i yare.
⁷ I fei nan yukpiasir kur gbenna.
 I sii be i tiɔŋ tiŋ ni, ki i mɔkint saa pukin,
 ki i parpeenn sii be yoo kur.
⁸ Ki Yennu yet a, “N loon ɲante,
 ɲaan n ki loon mukisuk, nan toonbiit.
 N saa pa n niib nan barmonii, ki lor molor kangbennuk namm.
⁹ Bi sii tee niyikae digbana niib boor.
 Wunba lab saa bann nan bi tee niib nba ki n teen piisin bi paake.”
¹⁰ Jerusalem kpamm linba ki Yennu tun na paake.
 U tee nan pooyookir nba tuu lia tiat
 ki teen siir nan chiann nae.
 Yennu-e turo tinnu nan nyannu.
¹¹ Bonboorii nba tuu pia ki kpaat bianjinba na,
 nnae ki Yabint Yennu saa tinn u niib,
 ki digbana kur niib saa pak dontɔ.

62

- ¹ N saa pake ki maan Jerusalem par.
 N kii ɲmin see ki u tan tinn,
 ki u nyannu yeen nan nyiɔk muu na.
- ² Jerusalem, digbana saa la a popeensin,
 ki bi kpanbara kur saa la a yabint nba tee bianjinba.
 Bi saa pura sanpaanne, sann nba ki Yennu tiɔŋ pura na.
³ A sii tee nan naan fokirik nba fan bianjinba nae ki tur Yennu.
⁴ Sɔɔ ji kan yiina, “Kaadɔuŋ,” koo ki yiin a tiŋ “Pooluukir.”
 A sanpaanne sii tee “Yennu par mei u paak.”
 Ki bi sii yi a tiŋ na, “Jakunɲant,”
 kimaan Yennu par mei a paak,
 ki u sii tee nan sɔɔ na ki tur a tiŋ.
- ⁵ Naasimɔ nba tuu ji sapaanmunn ki teenɔ u poo bianjinba na,
 nnae ki a naamiidaano saa kɔɔna.
 Naasimɔ par nba tuu mei u poo paak bianjinba na,
 nnae ki Yennu par sii mei a paak.
- ⁶ Jerusalem, n kaan guuteebe a joonjouk na paak.
 Yonnu nan nyiɔk kur bi ki tee saa ɲmini.
 Li tee bii tian Yennu u mɔsona na poe, ki daa te ki u tammiti.
- ⁷ Bi daa teenɔ yaak, see ki u tan fiin Jerusalem,
 ki teenir doo nba ki durinya kur saa pak dont.
- ⁸ Yennu senn mɔsonjaanne,
 ki saa jii u yiikoo ki gbeen u mɔsonn maŋ a:
 “I dii ji kii tee i datai jeeti, ki nigamm ji kan nyu i tilɔɔna daan.
⁹ ɲaan yimm nba bur ki bia jaan dii maŋ nae

saa di li jeet, ki pak dont Yennu.
 Yimm nba namm ki bia pɔɔr li loona nae
 saa nyu li daan, n jiantu nasaakak dindouŋ ni.”
¹⁰ Jerusalem teeb, nyimin doo na ni man,
 ki faa sɔnu ki tur i niib nba jent na.
 Faan sɔnjar ki gbab tana. Li teen dɔk ki digbana na n bann
¹¹ nan Yennu mɔontir teen tingbouŋ kure a,
 “Pakin Jerusalem teeb a, ‘Yennu baat a wun tinni,
 ki tɔk nan niib nba ki u tinnib na.’ ”
¹² I sann sii tee “Yennu kasii niib,”
 nan “Niib nba ki Yennu tinnib.”
 Jerusalem sann sii tee “Doo nba ki Yennu loon,”
 nan “Doo nba ki Yennu ki yêtir.”

63

Ki jiin Yennu nyannu po

¹ “Nmee nyii Bosra, doo nba be Edom tiŋ ni ki baat na? Nmee jia lia tamont fanu ki somm nan paŋ nan yiikoo na?”

“Li tee Yennu nba mɔk paŋ ki tinnit nae baat a wun mɔont u nyannu po.”

² “Bee ki u liant jia mɔn nan jɔɔ nba tuu nmaan mit daan tilɔɔna a wun teen daan na?”

³ Ki Yennu jiin a, “N nmaa digbana na nan daan tilɔɔna nae, ki sɔɔ ki nyii sommin. N nmaa nan wutoor, ki bi sɔn nyii tat n liant. ⁴ N dukin nan yoo baar nan man tinn n niiba, li bo tee yoo nba ki n saa dat bi datai tubae. ⁵ Li bakitime, yoo nba ki n got ki la nan sɔɔ kaa ki saa sommin na. Nnaan n wutoor na turin paŋe, ki n mɔŋ kɔn ki nyann. ⁶ N wutoor nie ki n nmaa digbanmuna ki matib. N kpaar bi manfoor sɔme ki mɔɔn.”

Ki jiin Yennu ntant po

⁷ N saa pak Yennu lomm nba ki gbent na poe.

N dontirɔ nan waa tun linba kur ki turit.

U teen piisin bonchiann timm Israel teeb paak,

kimaan u ninkpabauŋ nan u lonchiɔŋ na paak.

⁸ Yennu yet a, “Bi tee n niibe, bi kan kpannin.” Li paak ki u tinnib ⁹ bi biak dinu kur ni. Li din ki tee malaka kaa, nnaan Yennu tiɔŋo din tinn u niib. U lomm nan u ninkpabauŋ paak ki u nyinnib. Yoo nba gar, u yɔɔ goriib, ¹⁰ nnaan ki bi yêto, ki te ki u kasii Seek na la parbiir. Nnanne ki Yennu kpan bi dataak ki kɔn namm.

¹¹ Tɔn, ki bi ji tiar Moses nba din be sianyoo na po, wunba din tee Yennu toontunno na, ki boi a, “Yennu nba din tinn u niib tɔndamm mɔkgebenir ni na, ji be lia? Yennu nba din jii u kasii Seek ki tur Moses na ji be lia? ¹²⁻¹³ Yennu nba din jii u paŋ ki tun toonjaana ki li nyii Moses ni, ki u bokit mɔkgebenir nyun, ki tɔkin nan u niib li sunsuŋ ni, a wun la sangbenir nba sii yɔɔ be na, ji be lia?”

Yennu-e din gar bi tɔɔnn, ki bi somm nan taanii na, nnaan ki ki gbiat. ¹⁴ Baa tuu jii bonkobit ki saan namm tinkpiasir ni bianjinba na, nnae ki Yennu tur u niib foon. U gar u niib tɔɔnne, ki u sann la baakir.

Miaru nba jiin sommir nan ninbatinu po

¹⁵ Yennu, faa be sanpaapo ki tee kasii ki mɔk baakir na, a gotit. A baka nba tuu be ti ni bonchiann na be lia? A paŋ na be lia? A lomm nan a ninkpabauŋ na be lia? A daa nyɔrin nyikinti. ¹⁶ Fine tee ti baa. Ti yeejamm, Abraham nan Jakɔb ki gaariti, nnaan fin Yennu-e tee ti baa nba yɔɔ tintit. ¹⁷ Bee ki a te ki ti nyii a sɔnu ni-i? Bee ki a kpa a ti tuba, ki te ki ti nyikaani? Jenin, kimaan binba jiantira, nan binba yɔɔ tee a yab na paak.

¹⁸ Timm nba tee kasii niib na din kɔɔ kar a kasii doo na ni waame, nnaan motana ti datai ji biirira. ¹⁹ A diat nan a ki ban teen ti kpanbar nae, ki tee nan ti ki ban teen a niib na.

64

¹ Bee ki a kan pat sanpagbouŋ ki siki? Kunkona bo saa la-a, ki janmaanii n jekib. ² Bi bo sii jekir nan nyun nba tuu yaak muu paak ki daan nae. Baat ki tan fiit a yiikoo ki wann a datai, ki te digbana n jekir a numm ni. ³ Yosau din be ki a baar ki tun yanputuk toona nba ki ti bo ki daan; kunkona din la-a, ki janmaanii jekibe. ⁴ Sɔɔ ki ban la, koo ki gbat yensau po ki u tee nan fin na, ki tuun li toonbooru ki teen binba teen bi dindann u ni na. ⁵ A tuu gaar binba para mei toonjana tumu paake, binba tian faa loon bii be bianjinba. A wutoor bo doo ti paake, nnaan ki ti tukin ki tuun linba bi; nan faa lek be a

wutochion̄ na kur ni, n̄aan ti tuun biite, laa nyii sianyooowa. ⁶ Ti kur na tee biit damme, ti toonjana kur gbaa we jakinte yoo kur. Ti biit te ki ti tee nan tituut nba tuu koor ki wouŋ n pebirir nae. ⁷ Soɔ ki baat a boor miaru ni, soɔ ki baat a boor ki loon sommiri. A bōre, ki ti ki laata, ki nyor nyikit kimaan ti biit paak.

⁸ Naan fin Yennu-e tee ti baa. Ti tee nan yok nae, ki a mun tee nan yokmaaro na. Fine nant, ⁹ li paak a daa mantik dont wutoor ti paak, koo ki dia ti biit yoo kuri. Ti tee a niibe, ii mōk ninbatinu ti paak. ¹⁰ A kasii doi na tee nan kunkoouk nae. Jerusalem tee langbenchiate, ¹¹ ki ti jiantu n̄asaakak, kasii nan fant boor nba ki ti yeejamm din dontira na, dii muu ki biira. Taa tuu loon boa nba na kur ji tee langhente. ¹² Yennu, linba na kur, a par ki lakib li paaki-i? A kan tun siar ki sommit, n̄aan te ki ti di biak nba ki ti kan fit gubin na-a?

65

Ki jiin moȳetuk damm tubdatu po

¹ Yennu yet a, “N bo teen siir maa n gbat n niib miarue, n̄aan ki bi ki miarin; n teen siir maa bin lame, n̄aan ki bi ki lomin. Digbann na ki miarin, n̄aan ki n bo teen siir maa n gatib a, ‘Mine na, n saa sommiwa.’ ² Yoo kur n teen siire maa n gaar n niib saauŋ, n̄aan ki bi jii tubkpaasuk, ki tōkii bi yur po sōnii, ki tuun linba ki n̄aan. ³ Yoo kur bi dont n wutoore, ki li ki mōkib fei. Bi mann tingbana kpaant ni, ki jokit bonnunubit pata binbinta paak. ⁴ Nyiōk, bi tuu saan tanfiat nan kaat nie ki piak nan kpeemm. Bi n̄man doorii* nan pata nant, ⁵ n̄aan yeen leeb na a, ‘Seetir ti boor ni man, ti teen kasii ki paak nan yin siita.’ N ki loon li niibooru maan. N wutoor doo bi paak nan muu nba kaa kpeenu nae.

⁶ “N por̄ soor maa saa dat bi tuba bian̄inbawa, ki bi tubdatu sōb ki be. N kan nyik baa tun linba na, n̄aan n saa pab ⁷ bi biit paak, nan bi yeejamm biit paaka. Bi joo bonnunubit tingbann mann boa nba be kunkona paak na, ki pak biit ki jiin n powa. Li paak, n saa dat bi tuba bi biit nba jaŋ bian̄inbae.”

⁸ Yennu bia yet a, “Soɔ ki biir daan tiloona nba n̄ani. Bi tuu jiir ki n̄aa daame. N mun kan biir n niib kuri. N saa tinn binba jiantirin nae. ⁹ N saa teen piisin Israel teeb nba nyii Juda booru ni na paak, ki bi yaaboona saa yent n tin̄ nba tee kunkona na. N nigannkab nba jiantirin nae sii be leŋ. ¹⁰ Bi sii jiantirin, ki tuu saan nan bi pei nan nei Saronn paanu ni, yonbaa po, ki bin n̄man mōot, ki bia saan yondo po, Daamii Baauk na ni.

¹¹ “Naan li kii tee nna kaa ki tur yimm nba yētin, ki yēt n kasii kunkonn nba tee Sayonn, n̄aan jiantir Gaad nan Meni nba tee yumann nan yubonn pata na. ¹² I joontu sii tee yin kpo jat kuume, kimaan maa yiini, ki i ki toon, ki n pak, ki i ki gbiint na paak. I lor tee yin yētime, n̄aan kii tuun biit. ¹³ Ki n beeri nan binba jiantirin ki saak n mōb na sii mōk bonchiann ki di ki nyu, n̄aan yimm n sii be kon nan nyun̄nyukurie. Bi sii mōk parpeenne, n̄aan ki yimm di fei. ¹⁴ Bi sii yiin parpeenn yaniie, n̄aan ki i mō nan yanyetuk. ¹⁵ N nigannkab saa jii i sanne ki li tee motont nyinn. Min Yabint Yennu-e saa kpi-i, n̄aan n saa tur binba saak n mōb na sanpaanne. ¹⁶ Tin̄ na ni, wunba kur loon piisin saa boi barmonii Yennu-e piisin po. Wunba senn mosonn saa por barmonii Yennu sann nie. Yaayoo ni daamii na saa gar, ki bin tamm li po.”

Ki jiin naamii nba paan po

¹⁷ Yennu bia yet a, “N yaa n nan tingbounpaann nan sanpaapo paanne. Nisaarii saa tamm linba tun ki gar na poe fas. ¹⁸ Li mōk parpeenn kii kpamm, linba ki n nan na paak yaayoo siiyoo. Jerusalem paann nba ki n naan na saa gbee nan kpinkpammuko, ki u niib sii mōk parpeenn. ¹⁹ N mōŋ saa gbee nan parpeenne, kimaan Jerusalem nan li niib paak. Mōŋ sii kaa leŋ, soɔ kii boi sommir po. ²⁰ Waas ji kii kpenn bonbuna, ki nisaarik kur tuu sii be ki saa tuu u manfoor terik. Binba dian bina kobik na, bi sii yib nipaauŋo. Bi-i kpo ki ki baar nna, li sii tee nyinne nan n dat bi tubir. ²¹⁻²² Niib saa maa n̄ei ki kōo bi mōŋ; li kii tee siab kaa saa kōo. Bi saa bur daan tiinii ki nyu li daan; li kii tee siab kaa saa nyu-u. N niib manfoor sii wei nan tiinii nba wei bian̄inba nae. Bi saa di baa tun linba ki la li manu. ²³ Toonn nba ki bi tun na sii mōk nyoōt, ki bi waas kan kōo nin̄boŋ ni. N saa teen piisin, n̄amm nan bi yaaboona paak, yoo nba kur baat. ²⁴ Bi tuu tan sii mein ki gbent na, ki n turib gatwa. ²⁵ Kinkata nan pebis saa lakin di jeet, ki yanbora saa n̄man mōot nan nei nba n̄man bian̄inba na, ki wai ji sii kaa lōbii. Ki Sayonn nba tee n kasii kunkonn na, siar sii kaa li paak ki tee dan̄, koo bonbiiri.”

* 65:4 65.4 Doorik din tee koore ki turib.

66

Bianjinba ki Yennu saa bu digbana buut

¹ Ki Yennu yet a, “Sanpaak tee n naangbounjo, ki tingbounj na mun tee n taakpakitir. Njaborbee ki i saa maa turimi? Binbebolanne ki n sii be lejji? ² N tionjo nan durinya na kur. N par mei nan binba sikint bi mɔŋ ki mɔ kɔɔ bi biit paak nae, ki tee binba tiinin ki saak n mɔb na.

³ “Niib na tuun bi yanboote. Bi boor, li kaa bokitu, baa kp̄ii bonkobuk koo nisaarik ki mann maruŋ, baa lek kp̄ii peeuk koo bok̄i, baa lek baar nan jeet piinii koo baa dia doorik sɔmi, baa lek joo bonnunubit koo baa mann patiri. Bi para mei jiantu nba tee bonbilankant na paake. ⁴ Li paak, n saa baar nan biak bi paak, ki li tee bona nba ki bi kpan tiin na, kimaan maa yiin, sɔɔ ki toon, maa pak, sɔɔ ki gbiinti. Bi lor a bin yēt n mɔbe njan kii tuun biit.”

⁵ Gbiintir linba ki Yennu piak, yimm nba tiino ki bia saak u mɔb na a: “Yaa saak n mɔb na paak, ki i nisiab nami, ki ki mɔk siara lor nani. Bi laai ki yeen a, ‘Njaant ki Yennu n wann u paŋ ki tinni, ki tin la kii kpamm,’ njan bi mɔŋe saa di fei. ⁶ Gbiintir man, fuut nba fu doo ni na, nan gbɔɔruk nba be jiantu nasaakak ni na, tee min Yennu nba daar n datai tuba nae.

⁷ “N kasii doo tee nan poo nba tuu kp̄ir mar bik, njan ki ki mɔ matyiaru nae. ⁸ Sɔɔ mi la koo ki gbat li bonbooru-u? Bi ban maa digbann dayennkɔɔ-ɔ? Sayonn digbann kan di fara ki lin wei kaawa nan li maanu. ⁹ Daa dukii nan n niib matuk yoo saa baar, njan ki n kan maribi.” Yennu-e pak na.

¹⁰ Ii taan Jerusalem po kii kpamm,

kii mɔk parmaasir u paak, yimm nba kur loon doo na na.

Yimm nba kur tuu mɔ u paak na,

ii taan u po kii kpamm mɔtana man.

¹¹ I saa di u mɔkint na mant,

nan bik nba tuu tuuk u naa biir ni bianjinba nae.

¹² Ki Yennu njan yet a, “N saa turi mɔkint nba sii yɔɔ be-e, ki digbana mɔkint sii baat i boor, nan mɔkir nba yɔɔ puub ki ki fɔɔt na. I sii tee nan bik nba ki u naa tuu mɔɔntɔ, ki diau u nii ni, ki goriio nan lomm nae. ¹³ N saa maan i para Jerusalem doo ni, nan binaa nba tuu maant u bik par bianjinba na. ¹⁴ Yi-i taŋi la ki linba na tuun yoo nba, i sii mɔk parpeenn, ki lin turi paŋ nan laafia. Ki i saa bann nan min Yennu sommit damm nba saak n mɔbe, njan dia n datai na nan wutoor.”

¹⁵ Yennu saa baar nan muue, ki baar nan sajaperinn na, ki dat binba ki u wutoor doo bi paak na tuba. ¹⁶ U saa jii muu nan banjiake ki dat durinya na niib nba kur mɔk biit na tuba, ki kpi bi bonchiann.

¹⁷ Ki Yennu yet a, “Binba njamii bi mɔŋ ki jiin pata jiantu po, ki lakin saa poochianfei ni, ki njman doorii nan loorii, ki bia di jeleet nba tee kɔɔr na, bi joontu baara. ¹⁸ N mi bi dudukit nan bi marima. N baate a man taan digbana kur niib. Bi-i lakin yoo nba, bi saa la n yiikoo nba saa tun linba, ¹⁹ ki bann nan mine daar bi tuba.

“Njan n saa tinn bi siab ki saan namm digbana nan tinii nba fok, ki ki ban gbat n sanjaann na po, koo ki la n yabint nan n yiikoo na. Li digbanae tee Speenn nan Libia nan Lidia, siaminba ki li niib mi torbantonu bonchiann na, ki bia saan namm Tubal nan Griis. Digbana na nie, ki bi saa mɔɔnt n yabint nba tee. ²⁰ Bi saa nyi nan i tinj ni nileeb na kur digbana ki jen namm, ki bi sii tee piinii ki turin. Bi saa jakinib taanii nan bontaanii nan laagumiinba nan taantorit nan jika torite, ki jen namm Jerusalem, n kasii kunkonn paak, ki li sii tee nan Israel teeb nba tuu teen jeet piinii, bona nba yeen na ni, ki baar nann jiantu nasaakak ni bianjinba na. ²¹ N saa teen bi yemm nba mannteeb nan Liifai teeb.

²² “N yiikoo nba saa te ki tingbounpaann nan sanpaapopaann yɔɔ be bianjinba na, nnae ki i yaaboona nan i sann sii yɔɔ be. ²³ Ki njmaapaan jaamm kur, nan foon daar kur, digbana kur niib saa baar Jerusalem na ki tan jiantin.” Yennu-e pak na. ²⁴ “Bi-i nyii yoo nba, bi saa la binba yēt n mɔb na gbanankpeena dɔɔ dɔɔ. Ki nanwuba nba kɔɔb na kan ban kpo-o, ki muu nba dib na kan ban kpeeni. Ki li yiar ni sii poi bonchiann ki teen nisaarik kur.”

JEREMAYA gbouj

Ki jiin Jeremaya gbouj na po

Jeremaya din tee manntɔɔe, ki bia tee Yennu sokinii, ki piak Yennu maan, ki li gar bina piinnawa, ki teen niib nba be Juda naan yent ni. U din yoo beerib nan bi-i kii nyik bi yanbɔntoona, Yennu saa dat bi tuba. U din be Jerusalem-e yoo nba ki Babilonn kunkonkonna kon ki nyann doo man na. Jeremaya bia din doj pak nan Yennu tan saa teen u sennii u niib dudukit ni, ki bia sobir bi para ni.

¹ Gbouj na maan tee linba ki Jeremaya din pake. Jeremaya din tee manntɔɔ Hilkia bijae. Hilkia tee mannteeb nba nyii Anatof nba be Benjaminn yent ni na yenɔe. ² Josaya naan bina piik nan nantaa nie, ki Yennu pak nan Jeremaya. Josaya din tee Amonn bijae, ki tee Juda kpanbar. ³ Yennu bia din namm pak nan Jeremaya, yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim tee kpanbar na. Li poor po ki Yennu pak nan Jeremaya fuunu bonchiann, ki tan tuu Josaya bija Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. Li binn nmaarii nannmu ni, ki bi soor Jerusalem teeb ki saan namm digbangann.

Bianjinba ki Yennu yiin Jeremaya

⁴ Yennu din pak nan min Jeremaya a, ⁵ "N din gannaewa ki tan tura manfoor, ki bi din tan maara na ki soɔ ki n nyinnawa, maa fii tee n sokinii, nisaarii boor."

⁶ Ki n jiin a, "Yabint Yennu, n ki mi maan paku, n daa tee bonbunne."

⁷ Naaan ki Yennu yetin a, "Daa piak nan a waabi, nnaan saant niib nba ki n tuuma na boor, ki saa pakib linba kur ki n saa wanna maa fan pakib. ⁸ A daa tiimm janmaanii, kimaan n sii be nana ki guua. Min Yabint Yennu-e pak na."

⁹ Nanne ki Yennu tant nuu ki sii n mogbana, nnaan yetin a, "Gbiintir, n teena maan nba ki a saa pake na. ¹⁰ Dinna n teena yiikooe digbana nan kpanbara paak, a fan njabir, ki bia daa sikin tij ni, ki biir, ki bia ber nnaan fat, ki maa, ki bia bur."

Ki jiin yirintii nanlee po

¹¹ Ki Yennu boin a, "Jeremaya, a la bia?"

Ki n jiin a, "N la tiik nba ki bi yi liabtiik na yiinue."

¹² Ki Yennu jiin a, "A mok monii, n guue* maa n la nan n maan na teen monii."

¹³ Nanne ki Yennu namm pak nanin a, "A la bia ki pukini?"

Ki n jiin a, "N la bobir be ganj po, ki daan, ki yaa lin moon nna na."

¹⁴ Ki u yetin a, "Biiru saa daa ganj po ki sik binba kur be tij na ni paak, ¹⁵ kimaan n yi binba be ganj po na kur a bin baar. Bi kpanbara saa maa bi naan binbinta Jerusalem tammoi ni, ki lint li joonjot, ki bia lint Juda dolia. ¹⁶ N saa dat n niib tuba, kimaan bi tun biira; bi yetima, nnaan mann maruj ki teen yenbis, ki bia maa pata ki jiantir. ¹⁷ Jeremaya, teent siir. A saan wannib linba kur ki n paka. A daa tiimm janmaanii motana, nna-i kaa, n saa te ki fan tinib janmaanii bonchiann, yoo nba ki a be namm na. ¹⁸⁻¹⁹ Jeremaya, gbiintir, soɔ kur nba be tij na ni, li Juda kpanbara, nan li saakab, nan li mannteeb, nan li niib kur saa kon nana. Nnaan dinna n teena pan nba ki a saa set ki tookibe, ki a sii tee nan dopaarir nae, ki tee nan kut-tootir na, ki bia tee nan kutmont joonn na. Bi kan nyanna, kimaan n sii be nana, ki guua. Min Yennu-e pak na."

2

Bianjinba ki Yennu loon Israel teeb

¹ Ki Yennu yetin

² a man moont maan na ki tur soɔ kur nba be Jerusalem a,
"N tian yaa din waan fanu bianjinba,
yoo nba ki i din tee nipaauj na,
yoo nba ki i din sint jii i moj ki turin na.

I din wei n poor ki gar kunkoouk paak,
tij nba ki bi ki ban bur siar na ni.

³ Israel teeb, i din tee n kuukoo niibe,
i din tee n kasii faare.

N din te ki biak bonchiann baar wunba kur paani danj.
Min Yennu-e pak na."

* 1:12 1.12 Bi maan ni, "guu" nan "liabtiik" mɔbona naane.

Ki jiin Israel teeb yeejamm biit po

⁴ Gbiintir Yennu maan, yimm Jakob yaaboona nba tee Israel teeb na. ⁵ Yennu yet a:

“Bilante ki i yeejamm din baar nann n paaki?

Bee din te ki bi lek bi numm ki nyikimi?

Bi din jiant yenbise, yenbis nba kaa nyooti,

ki li te ki bi mɔŋ mun ji kaa nyooti.

⁶ Bi din ki gbiin n po, ŋaan mine din nyinnib Ijpt,

ki somm namm kunkoouk paak,

siaminba tee tinkokirik nan tanbiiuŋ nan bootit,

ki tee tinkooŋ nan daŋ tiŋ nba ki soɔ ki kaar leŋ,

ki soɔ bia ki somm leŋ na,

⁷ ki n baar namm tiŋ nba mɔk koorin ni,

a bin tan di li jaauŋ nan bonŋana manu,

ŋaan ki bi biir n tiŋ, ki koon tiŋ nba ki n turib maŋ jakint.

⁸ Mannteeb na ki boi a, ‘Yennu be lia?’

N tiŋ mannteeb ki bannin.

Doo diara kɔn nanime, ki n sokiniinba piak tingbann

nba tee Baal na sann ni, ki jiantir yenbis.

⁹ Li paak, min Yennu saa ŋamm pak n maan ki jiin n niib po.

N saa baar nan maan ki jiin bi yaaboona po.

¹⁰ Saant yonbaa po, ki baar kunkonn doo nba foo nyun ni,

ki bi yi Sairpus na, ki tun soɔ yondo po, Kedar tiŋ ni.

I saa la nan linba na booru daa ki ban tun kaawa,

¹¹ digbansiar ki ban lebit u yenbis,

nan baa lek ki tee yenmɔnii nawa.

Ŋaan n niib nyik min Yennu nba tee baakir daano nae,

ŋaan waa yennii nba kan fit tun siar ki sommib na.

¹² Li paak, ki n yet sanpaak a wun ŋak nan yanputuk

nan bakitnauŋ nan jaarlituk,

¹³ kimaan n niib tun biit booru munlee-e;

bi ŋmant bi poor ki tur min nba teen nyunjanin na,

ŋaan gbiir gbiit nba tee bonyiant, ki nyun kan fit be leŋ.

Bianjinba ki Israel teeb toonbiit saa baar nan tubdatu

¹⁴ “Israel digbann ki tee yommik kaa,

bi din ki marɔ yommisin ni kaa. Bee teen ki u datai waa beerɔ?

¹⁵ Bi gaan jat u paak nan yanbora nae,

bi kpant u tiŋ kunkoouko, ki u doi teen langbent ki doɔ yann.

¹⁶ Nn, Memfis nan Tapanes jab yeer u yukpabuko.

¹⁷ Israel digbann, fine baar nan linba na a mɔŋ paak.

A yɛt min a Yomdaano Yennu-e,

yoo nba ki n tok nana sonu maŋ ni na.

¹⁸ A dukii li-i tee ki a saan Ijpt ki saa nyuu

Nail mɔkir ni nyun, a saa la sommlannpoe?

A dukii li-i tee ki a saan Asiria ki saa nyuu

Yufrates mɔkir ni nyun, a saa la sommlannpoe?

¹⁹ A tiŋ toonbiite saa dat a tubir;

faa nyikin na, ŋanne saa biira.

A saa bann laa ton ki bi bianjinba nan fan nyik

min a Yomdaano Yennu, ki ji ki waa n sonii na.

Min Yabint Yennu-e pak na.”

Israel teeb nba yɛt Yenjiantu bianjinba

²⁰ Ki Yabint Yennu yeen a,

“Israel digbann, sian yooewa ki a din yɛt n yiikoo,

a yɛt fan sak n mɔbe, ŋaan jiantir potuk yennii na,

kunkonn nba dokii kur paak nan timaatik kur nyakir.

²¹ N burae, ki a tee nan daan tiik nba ŋan,

ki nyii bin nba ŋan ni na,

ŋaan gotir faa ji tan tee bianjinba na.

A ji tee daan tiik nba loon loonbiite.

²² Fi-i lekii jii cheeb nba paar ki wur,

ŋaan n bia sii laat a jakint.

23 A saa teen nlee ki yet nan a ki biir a moŋi,
 ki bia ki jiant tingbann nba tee Baal na?
 Gotir faa tun biit bianjinba baauk na ni. Gotir faa tun linba.
 A tee nan muuk ni laagumii nba ki u poor sooru yoo-i baar,
 ki u lin tiin yann,
 24 ki tiin do kunkoouk nae.
 U poor sooru yoo-i baar, ηmee saa fit gɔɔɔ?
 Laagumjak nba loonɔ ji ki bakiti,
 kimaan u be-e yoo nba kur ki laagumjak tee wun lomɔ.
 25 Israel digbann, a daa chat a taa,
 koo ki koot a kunkor nan boorganii yenbis weiu.
 Nnaan a tuu yet a, 'Aaii, n kan ηmat poor.
 N loon boorganii yenbis nae ki sii waab.' "

Bianjinba ki Israel teeb jan nan tubdatu

26 Ki Yennu yet a, "Baa tuu tan soor nanyuko, ki wun di fei bianjinba na, nnae ki yimm Israel niib kur tan saa di fei. I kpanbara nan saakab, nan mannteeb nan n sokiniinba na saa di fei. 27 Yimm nba yaa tiike tee i baa, ki tann tee i naa na, i kur tan saa di feiwa. Linba na saa tun, kimaan yaa nyikin nnaan yaat na paak. Li-i tee ki i be daamii ni yoo nba, i tuu yime a man baar ki tinni.

28 "Yennii nba ki i maa ki tur i moŋ na be lia? Li-i tee ki i be daamii ni, yin te bin nyinni, li-i tee ki bi saa fit. Juda teeb, i yennii yab nan yaa mok doi bianjinba nae. 29 Bee tee i daamii? Bee ki i yetimi? 30 N dat i tuba, nnaan li ki ηamm siari. I ki sak man ηmakiti. I tee nan yanbor waatik nae, ki kpui n sokiniinba kur. 31 Israel teeb, gbiintir linba ki n piak na. N tee nan kunkoouk nae ki turini-i? N bone ki tee nan ninborɔ tin na-a? Bee ki i piak a i sii tuun yaa loon linbae, ki kan ban jen n boori? 32 Poopaaj tammit u salinbaɔ po-o, koo pooyookir tammit u chiann liant po-o? Nnaan yimm n niib tamm n po ki li wei ki gar yoowa. 33 I setik mi yoo sooru. Poochonchon saa fit tumii i boora. 34 I tiat monn nan talas damm nan nikaat some, li ki tee fat-teeb son kaa.

"Nnaan linba na kura, 35 ki i yeen a, "Ti ki tun biir. Yennu ji ki dont wutoor ti paak." Nnaan min Yennu saa dat i tuba, kimaan i noi nan i ki tun biiti. 36 I teen i moŋ dafur nan yaa jii i moŋ ki tur digbangana yennii nawa. Ijpt saa dinni fei nan Asiria nba din dinni fei nae. 37 I saa ηmant i poor ki tur Ijpt, ki i yura n kpiak nan fei. Min Yennu yet binba ki i teen i dindann bi ni nawa, ki i kan la nyosiat bi boori."

3

Bianjinba ki Israel teeb yet Yennu weiu

1 Ki Yennu yet a, "Joo-i yet u ηaapoo, ki poo na yaat saan kun jagano, u sorkperɔ na ji daa gaaro. Linba na saa biir tin nae fas. Ki fin Israel digbann mok yooɔnba bonchiann, nnaan bia loon fan jen n boor. 2 Gotir kunkona paak. Li ki mok siaminba ki a ki tun nan bonchonchon na. A kar sonjokpinii ki guu a yooɔnba, nan Arab joo nba tuu kar sonjokpin ki guu songata kunkoouk paak, a wun fat bi bona na. A biir tin na nan a bonchonchonsin nawa. 3 Nanne teen ki n goor saak, ki bia nyar nyuntona. A kpan gorii nan bonchonchon nae, ki ki tiin fei.

4 "Ki motana ki a piakin, a mine tee a baa, ki loona yoo nba ki a bo tee bik nawa, 5 a n wutoor kii do yoo kuri, n kii dia-a punpunn yoo kuri. Israel digbann, faa pak linbae na, nnaan tun biit nba kur ki a fit."

See ki Israel nan Juda teeb lebit bi binben

6 Yoo nba ki Josaya din tee kpanbar na, ki Yennu pakin a, "A la linba ki Israel digbann nba tee nan poochonchon na tuma-a? U ηmant u poore ki turin, ki tun nan bonchonchon na kunkonfoouk kur paak, nan timaatik kur nyakir. 7 N dukin nan wuu tun linba na kur gbenn, u saa jen n boora, nnaan u ki jeni, ki u niipoo Juda nba tee nan bonchonchon na la li kura. 8 Juda bia la nan n yet Israel digbann ki ber nyinno, kimaan u ηmant u poor ki turin, ki kpant bonchonchon, nnaan Juda nba tee Israel niipoo chonchoonn na ki tin janmaanii, ki mun bia teen bonchonchonne, 9 ki ki tiin siara fei. U biir tin nae nan waa jiantir tana nan tiinii ki li tee bonchonchonsin na. 10 Linba na kur poor po, ki Israel niipoo chonchon nba tee Juda na, kpann nan u jent n boore, nnaan u nunii ki monii. Min Yennu-e pak na."

11 Ki Yennu pakin nan Israel nba lek ηmant poor ki turo na, nnaan u benu njan ki gar Juda benu. 12 Yennu pakin a n saan pak Israel a, "Fin Israel, bonchonchon na, jenin n boor. N mok ninbatinu, ki kan donn wutoori. N kan ban donn wutoor a paak yaayoo

siyoo. ¹³ Fin n sak nan a mək biit, ki sak nan a yêt a Yomdaano Yennu moba. Fiitir a biit nan timaatik kur nyakir a jii a lomm ki tur boorganii yenniiwa, ki ki sak n mobi. Min Yennu-e pak na.

¹⁴ "Yimm nba ki waa min Yennu na, jenin man, i tee n niibe. N saa nyinni yeno yeno doo kur ni, ki nyinni banlee-lee yeeja njaak kur ni, ki jen nani Sayonn kunkonn paak. ¹⁵ N saa turi doo diateeb nba saak n mob, ki bi saa dia-i nan yanfoon nan bannu. ¹⁶ Ki yi-i pot yoo nba tin na ni, niib ji kan pak n molor lakir na po. Bi ji kan dukin li po, koo ki tiar li po. Li pon ji kii kpaa talas nan bii mokiri, ki boi bin teen leeri. ¹⁷ Li yoo-i baar, bi sii yi Jerusalem, 'Yennu naan binbintire,' ki digbana kur saa lakin leŋ ki jiantin. Bi ji kii tuun linba ki bi tubkangbatin nan bi yanbɔndudukit wantib na. ¹⁸ Yimm Israel teeb saa lakin nan Juda teeb, ki saa nyi yommisin ni, ganj po tin na ni, ki jen tin nba ki n tur i yeejamm, a lii yoo kii tee i yent na ni."

Ki jiin Yennu niib patjiantii po

¹⁹ Ki Yennu yet a, "Israel digbann, n loon man gaara nan n bija nae, ki tura durinya na ni tin nba nan bonchiann. N loon fan yiinin baee, ki ji daa nmantir poor ki teenin. ²⁰ Naan a tee nan poo chonchonn nae, a ki waan. Min Yennu-e pak na."

²¹ Fuur fu kunkona paak.

Israel teebe mo ki fabin, kimaan bi tuu be yanbɔnbinbeje, ki tamm bi Yomdaano Yennu po.

²² Jenin man, yimm nba nmant i poor ki tur Yennu na; u saa turi laafia ki yii tee niŋamm.

Ki i yeen a, "Nn, ti jent Yennu boore, kimaan nɔɔe tee ti Yennu. ²³ Ti ki la sommir ti kunkona paak tingbana jiantii ni. Timm Israel teeb sommir nyi ti Yomdaano Yennu kuukoo boore. ²⁴ Naan tingbann Baal nba tee fei tingbann na jiantue te ki ti koŋ bonkubit, nan bonjai nan bonpoi, nan linba kur ki ti yeejamm din tun ki bak li paak, yaayoo niwa na. ²⁵ Li tee tin dooŋ ti fei nie, ki ti fei maŋ n piinit. Timm nan ti yeejamm yoo tuun ki biir ti Yomdaano Yennu-e. Ti ki ban sak u sennii."

4

Ki jiin biit tumu nyiku po

¹ Ki Yennu yet a, "Israel teeb, li-i tee ki i loon jenui-e, yii jent na. N ki loon pata na maan. Yi-i nyinnir, naan waan fanu. ² Li sii took nan yii poor n sann ni. Ki digbana kur saa boi a n teen piisin bi paak, ki bin dontin."

³ Ki Yennu pak tur Juda nan Jerusalem teeb a, "Kon i tinii nba ki koo na, i daa buur i bonboorii kunkonii ni. ⁴ Ii dia yimm nan min Yennu moŋonn na man, ki jii i moŋ ki turin, yimm Juda nan Jerusalem teeb. Yi-i kii teen nna, n wutoor sii di nan muu nae, kimaan biit nba ki i tun na paak. Li sii die, ki soo kaa ki saa kpeen muu manji."

Ki jiin Juda po

⁵ Pebin naatunn tin na kur po, ki hoot nan kunkosaakar ki lin nyi fanu.

Pakin Juda nan Jerusalem teeb ki bin chiar saan doi nba paar ni.

⁶ Want sɔnu nba saa Sayonn. Chiat ki tinn i moŋ. I daa taantir.

Yennu baat nan biak nan biiru bonchianne, ki li nyi ganj po.

⁷ Yanbɔr nba tuu nyi u bɔr ni ki baat bianjinba na, nnae ki digbana biirtoo na nyii ki baat.

U baat a wun biir Juda-e.

Juda doi saa biar langbente, ki soo kan koo leŋi.

⁸ Li paak, lian bɔtoot liant man, kii mo kii fabin, kimaan Yennu wutochioŋ na ki nyik Juda.

⁹ Ki Yennu yet a, "Li daar ni, kpanbara nan saakab saa koŋ bi parcheenn. Mannteeb saa jek, ki lin jaar lit sokiniinba."

¹⁰ Ki n yet a, "Yabint Yennu, a kpann Jerusalem teeb nae fas. A yet a parmaasir sii be, naan banjiake dii bi turii ni na."

¹¹ Yoo baat, ki Jerusalem teeb saa gbat nan wontouŋ da ki nyii kunkoouk paak, ki baat bi paak. Li kii tee wonŋauŋ nba jikit fouŋ koo kaa; ¹² Yennu nba tur mob ki wouŋ nba baat na sii mək paŋ ki gar nna. Yennu tinŋ yeen a u saa dat u niib tuba.

Ki jiin Juda teeb datai po

¹³ Gotir, datai nae baat ki yat nan sanpagbant na, ki bi tob torit tee nan sajaperinn na, ki bi taanii kakii ki gar baakawa. Ti ki mok dindann. Ti boonta. ¹⁴ Jerusalem, wuut biit nba be a par ni na, ki lian fit la tinnu. A sii dukii yanbɔndudukit ki lin wei nlee?

¹⁵ Toomiinba nyii Dann doo ni, nan Efraim kunkona paak, ki mɔɔntir lababiiuk. ¹⁶ Bi baar a bin kpaan digbanae, ki bia pak Jerusalem nan datai nyii digbanbanfɔkir ki baat. Datai na saa hoot ki tur Juda doi, ¹⁷ ki saa ɲaa loon Jerusalem nan jab nba tuu guu tin na, kimaan u niib na yɛt Yennu mɔba. Yennu-e pak na.

¹⁸ Juda, fine baar nan linba na a mɔɲ paak, kimaan faa be bianjinba, nan faa tun linba na paak. A biite baar nan biak na, li ɲmuu ki saar a wuba.

Jeremaya yanyɛtuk ki jiin u niib po

¹⁹ Tont be. N kan fit gubin gaar tont na.

N wub! N wub ton bonchiann. N kan fit ɲmini.

N gbia naatuna nan tob hootii.

²⁰ Biak yenn tuu gare, ki leer waa.

Tin na kur tee langbente.

Ti ɲei na biira, ki li mɔpina na pat pat.

²¹ N saa la tob ninmɔnn nan naatuna mɔnii ki lin wei nlee?

²² Yennu yet a, "N niib na tee bonliiniie.

Bi ki mimi. Bi tee nan wajata nae ki ki mok bannu.

Bi mi toonbiit tumue fanu, ɲaan gbar toonɲana tumu."

Jeremaya yirintu ki jiin biiru po

²³ N got tingbouɲ na ki sɔɔ li tee tinkokirik nba fukiie, ki n got sanpaak ki sɔɔ yentu kaa.

²⁴ Ki n got jojaana ki sɔɔ ki bi jekir, ki kunkona labin.

²⁵ N la nan niib kaa, ki nɔɔnii mun bia yukir ki yaata.

²⁶ Tinkpiasir na kpant tanbiuɲo, ki li doi na tee langbent, kimaan Yennu wutoor doo bonchiann.

²⁷ Yennu poɲ pak nan tingbouɲ na kur saa kpant tanbiuɲo, ɲaan u kan biirir fasi.

²⁸ Tingbouɲ na saa bui kpemɔnii, ki sanpaak saa bɔnn.

Yennu-e pak na, ki kan lebit u dudukiti, u soor sooruwa, ki kan ɲmat poori.

²⁹ Taanjakira nan torbantɔɔra na fuur saa te ki sɔɔ kur n chiar.

Siab saa chiar ki kɔɔ fɔɔr, ki siab saa do joɔt paak.

Doi kur saa biar yann, ki sɔɔ ji kan ban kar bi ni.

³⁰ Jerusalem, a boonta. Bee ki a lia tananti?

Bee ki a lia salinbana ki ban chɔɔ?

A fanjit a mɔɲ yanne. A yɔɔsnba yɛtawa, ki loon bin kpia.

³¹ N gbat mɔɲ, ki li tee nan poo nba tuu yaa wun mar na, ki gbat wuyikiɲ ki li naan nan poo nba tuu yaa wun mar u sapaanmar na.

Jerusalem mɔ ki loon wamaasin wun foont,

ki tantir u nuu ki yeen a, "N boonta. Bi baate a bin kpın."

5

Ki jiin Jerusalem biit po

¹ Jerusalem teeb, tinin ki lin i sɔɲjot kur ni.

Gotir lint. Lamin i numm. Lomin doi ni,

ki laan i saa la niro nba ki u toona ɲan ki u loon Yennu-u?

Yi-i saa fit lau, Yennu saa nyik chab Jerusalem-a.

² Baa lek yeen a, "Nan Yennu nba be na,"

ɲaan bi poor faak mɔporae.

³ Yennu, a ninbina ki gorii ki loon mamɔmm kaa-a?

A faabe, ɲaan ki li ki torjib.

A butibe, ɲaan ki bi yɛt ɲmakitir.

Bi chee bi parae, ki li wakii gar tann, ki yɛt bin nyik bi toonbiit.

⁴ Ki n dukin a, "Niib na tee tariie ki kaa yan,

kimaan bi ki mi Yennu sɔnii, koo waa loon bii tuun linba.

⁵ Li paak, n saa saan bi tɔɔndamm boore ki pak namm,

kimaan ɲamme mi Yennu sɔnii,

ki mi waa loon bii tuun linba.”

Naan bi kur yêtu Yennu yiikoowa, ki bia yêtu bin sak u mōba.

⁶ Li paak, yambor saa nyi foor ni ki lekib,
ki kinkatir saa nyi kunkoouk paak ki biirib,
ki naamuuk sii dōo kpia bi doo ki guub,
ki saa pat wunba nyii nanyer,
kimaan bi moyêtuk na yab bonchiann,
ki yoo kur bi ki waa Yennu sōnii.

⁷ Ki Yennu boi a, “Bee ki n saa nyik chabini?
I waas yêtima, ki poor yennii nba ki tee yenmōnii sana ni.
N turib linba kur ki bi loon,
njan ki bi chomm, ki njamii saa bonchonchona njei ni.

⁸ Bi tee nan taanjai nba dii gboo,
ki ji mōk niōj nan poo nae, ki sōo kur nian u loo njaapoo.

⁹ N kan dat bi tuba linba na paaki-i?
Koo ki daa dont wutoor nihooru nba na paaki-i?

¹⁰ Saant bi daan tiinii kpaant ni ki biirib,
njan i daa biirib chainchain.

Ii choo yiinii manj, kimaan bi ki tee min Yennu yab kaa.

¹¹ Israel teeb nan Juda teeb manj ki waan nan waama.
Min Yennu-e pak na.”

Biajinba ki Yennu yêtu Israel teeb

¹² Bi faar faake ki paan Yennu, ki yet a, “U kan teent siari. Siara biak kan baar ti paaki.
Ti kan ban la kuun, koo komi. ¹³ Yennu sokiniinba na tee wouŋo, ki Yennu maan na kaa
bi ni. Li paak, njaant linba ki bi piak na n njmat bi mōj paak.” ¹⁴ Tōn, Yomdaano Yabint
Yennu nba yet linbae na a, “Kimaan niib na nba pak linba na, n saa te ki n maan na-ii
tee nan muu nae a mōb ni, ki niib na-ii tee daat nba ki li sii di.”

¹⁵ Yennu yet a, “Israel teeb, n baat nan digbanbanfōkir jabe a bin kōn nani, ki tee
yaayoo ni digbann nba mōk gbankur, ki i ki gbia koo ki bant li niib maan paak. ¹⁶ Bi
jatiat saa fit kpi niib bonchiann, ki bi kur tee kunkōnkōncheena. ¹⁷ Bi saa di i jeet kur,
ki kpi i bonjai nan bonpoi kur, ki njman i pei nan nei kur. Bi saa biir i tilontii kur. Bi saa
jii banjiake ki biir i doi nba paar ki i maa li paak na kur.”

¹⁸ Yennu yet a, “Daa manj ni, n kan biiri fas fasi. ¹⁹ Li-i tee ki niib na boi a, ‘Bee ki ti
Yomdaano Yennu tun linba na ki turiti?’ fan yetib a, ‘Baa yêtin njan jiantir boorganii
yennii bi tōj tij ni na paak, mōtana bi sii tee yommii ki tur nigamm, tij nba ki tee bi
yar na ni.’ ”

Biajinba ki Yennu yakii nan u niib

²⁰ Yennu din yet a, “A mōont linba na ki tur Jakob yaaboona, ki pakir Juda tij ni ²¹ ki
yet a: Gbiintir na man, yimm nba kaa yan, ki mōk ninbina njan ki ki laat, ki mōk tuba
njan ki ki gbia na, ²² n tee Yennu-e. I kan tinin janmaani-i? I bo kii baantir kaa n
boori-i? Mine nan tanbiiuŋ ki li kōr mōkgbenir, ki tee kōru nba ki li kan ban yakir li
paak yaayoo siiyoo. Nyunpana sii labin ki mōk fuut, njan kan fit do li paak. ²³ Njan
niib na mōk tubkangbatin nan moyêtuk, ki njmat gaar gann po. ²⁴ Bi ki yeen bi mōj a,
‘Njaant ki tii tiin ti Yomdaano Yennu, wunba teen naalouŋ, nan sakosaak li saka yoo, ki
teent jaauŋ saama na.’ ²⁵ I toonbiite boon linba na. I biite te ki i kōj linba na.

²⁶ “Nibiit be n niib na ni ki tuu dōo guu, nan niro nba tuu pii laauŋ a wun soor nōōj
na, ki bia naan nan binba tuu pii barit a bin soor jab na. ²⁷ Bi njei gbee nan kpinkpanniie,
nan nōōnii nba tuu gbee njmangouŋ na. Bi mōkite, ki la pan, ²⁸ ki di gboot, ki gbenjit. Bi
toonbiit ki mōk paak; bi ki sommit kpeebii ki bi laat mōnii bi buut ni, bi ki taant tatimm
ki bi gaan bi mōnii.

²⁹ “Njan min Yennu saa dat bi tuba linba na paaka. N saa pab bi toonbiit na paaka.
³⁰ Bontonn nba mōk gbananjekint tun tij na paaka. ³¹ Yennu sokiniinba na fa faak kōōe;
ki mannteeb na tuun nan sokiniinba nba wannib biajinba na, ki n niib ki mōk siar ki
saa paki. Njan li joontu yoo-i baar, bi tan saa teen nlee?”

6

Biajinba ki datai nja loon Jerusalem

¹ Benjaminn teeb, chiat man, ki la tinnu. Ii chiat nyi Jerusalem man. Pebin naatunn
na Tekoa doo ni, ki joo muu nba tee nyinn, Bef Hakerem doo ni. Biak nan biiru saa nyi

ganj po ki baari. ² Sayonn doo fan, njaan li saa biira. ³ Kpanbara saa baar lej nan bi kunkonkonna. Bi saa chaan bi lanbont ki lint doo na, ki soɔ kur saa kar waa loon sian.

⁴ Bi saa yet a, “Teent siir ki lek Jerusalem. Teent siir, ti saa lekir yonsuuk niɲe.” Njaan li poor po bi saa yet a, “Yoo gara, yonnu baawa, ki nyɔk ponj piin bonnuwa. ⁵ Ti saa lekeɓ nyɔko, ki biir doo maɲ jooɲot.”

⁶ Yabint Yennu-e tur kpanbara na yaak a bin chɔɔ tiinii ki teen tɔb dindena ki nja loon Jerusalem. U yet a, “N saa dat doo na tubir, kimaan li gbee nan nɔontonte. ⁷ Bunbunn nyun nba yoo bunii bianjinba na, nnae ki Jerusalem biit tee. N gbia kpikpiruk nan biiru doo na ni, ki laat yiarii nan danii lej. ⁸ Jerusalem teeb, njaant ki daamii na-ii tee kpaanii ki turi, nna-i kaa, n saa nyor nyikiiwa; n saa kpint i doo na ki teenir kunkoouk, siaminba ki soɔ kan kari.”

Ki jiin Israel teeb moyɛtuk po

⁹ Ki Yabint Yennu pakin a, “Israel tiɲ saa biar yann nan baa tuu pɔɔr daan tiloona daan tiinii paak ki bin biar yann bianjinba nae. Li paak, see ki a tinn soɔ kur nba ki a saa fit, yoo nba daa be na.”

¹⁰ Ki n jiin a, “Nmee saa gbiint ki turin, li-i tee ki n pak namm ki kpaanibi? Bi tee tubkangbatae, ki yɛt bin gbiint a maan; bi laa linba ki a wannin a n pakib nae. ¹¹ Yennu, a wutoor nba doo bi paak bianjinba, n wutoor mun doo nnae bi paak, ki n ji kan fit diari.”

Nanne ki Yennu yetin a, “Kpaat n wutoor na ki mɔon waas paak, sɔnjot ni, nan naasimm tintaanu ni. Bi saa soor jab nan bi njaapoob ki yaat namm, ki bia saa yaat nan nikpera mɔɲ. ¹² Nigamme saa gaar bi njei nan bi kpaant nan bi poob. N saa dat tiɲ na ni niib tubawa. ¹³ Nijaana nan tarii kur loon bin tɔkin sɔnbiite ki la likirii, ki n sokiniinba nan mannteeb njaab niib na. ¹⁴ Bi tee nan n niib danii na tee sankpanpui nae, ki yeen a, ‘Li kur njan,’ njaan ki li ki nani. ¹⁵ Bi marinbiit na te ki fei sooriba-a? Aaii, siara fei ki sooribi, bi ponj ki mi fei kaawa. Li paak, bi saa baa nan leeb nba baa nae. Mi-i dat bi tuba yoo nba, li sii tee bi joontue na; min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Israel teeb yɛt Yennu sɔnu

¹⁶ Ki Yennu yet u niib a, “Setir sɔnpaata ni man kii gorii. Ii boi sɔnkperii po ki la sɔnchinchibir nba be sian. Tɔkint sɔnu maɲ man, ki i saa la parmaasir.”

Njaan ki bi jiin a, “Aaii, ti kan tɔkini.” ¹⁷ Nanne ki Yennu nyinn guuteeb a bii gbiin naatunn kpaanii. Njaan ki bi yet a, “Aaii, ti kan gbiinti.”

¹⁸ Ki Yennu yet a, “Gbiintir man, boorganu na, ki hann linba saa tun ki tur n niib. ¹⁹ Tingbounj, gbiintir. N baat nan boontue niib na paak, ki li sii tee bi biit tubdatu, kimaan bi yɛt n tumiue, ki bia ki gaar n maan. ²⁰ N baka kaa bonnunubit nba ki bi nyi nann Sieba ki teenin na po, koo bonnunubit nba ki bi nyi nann digbanbanfoka na. N kan gaar bi piinii koo ki n par mei bi maruɲ paaki. ²¹ Li paak, n saa te ki niib maɲ n gbiat baa. Bibaanba nan bi bonjai saa kpo, ki yooɔnba nan bi kooanleeb mun bia saa kpo.”

Ki jiin Jerusalem leku po

²² Ki Yennu yet a, “Niib nyi ganj po digbann, ki baat. Digbanpaarir nba fɔk bonchiann na tee tɔb siire. ²³ Bi jii bi tɔrbana nan takoobiwa, ki tee tondamm nba ki tiin ninbauko. Bi fuut tee nan mɔkgbenjir nyun fuut nae, yoo nba ki bi jak taanii. Bi teen siire a bin faa Jerusalem tɔb.”

²⁴ Ki Jerusalem teeb na jiin a, “Ti gbat maan maɲa, ki ti nii ji sɔone. Yanyɛtuk nan gbananyekitir nyannite, nan poo nba tuu kar matdaaɲ paak na. ²⁵ Ti kan nyi doo kpɲɲ, koo ki somm sɔnii ni, kimaan ti datai be nan jatiare, ki ninmɔnn be siar kur po.”

²⁶ Ki Yennu yet u niib a, “Ii lia bɔtoot liant man, kii birin tanpent ni. Ii mɔ nan parbiir man, nan i bija yemmir nba saa kpo ki yin mɔ kpemonii bianjinba na, kimaan wunba yaa wun baar ki biiri na set saa lekiwa. ²⁷ Jeremaya, bikint n niib nan faa saa bikin kut na, ki la baa naan linba. ²⁸ Bi kur tee moyɛtuk damm nba tee tubkangbatae, ki wakii nan kutmɔnt koo kutbin na. Bi kur tee nibiite ki lin jaan sanjaauj. ²⁹ Saauk muu na di saamewa, njaan ki kutbiit na ki nann ki boti. Li ki mɔk nyɔɔt nan mii yoo kii njamii n niibi, kimaan nitont na ki nyii bi sinsuuk ni. ³⁰ Bi sii yib kaa nyɔote, kimaan min Yennu yɛtiba.”

7

Ki jiin Jeremaya mɔmaan po

¹⁻³ Ki Yennu tun min Jeremaya u jiantu njaasaakak nba ki Juda teeb koo a bin jiantɔ na tammɔb boor. U yetin a man set lej ki mɔont linba ki njoɔ Israel teeb Yabint Yennu loon

wun pak turib na a, “Lebitir i binberj nan i toona, ki n saa nyiki ki yii be nna. ⁴ Niib nba beeri a i tinna, kimaan Yenjiantu nasaakak be i boor na, i daa tee li maan yada.

⁵ “Lebitir i binberj ki nyik bonbiir nba ki i tuun na. Ii tuun linba njan kii teen i leeb. ⁶ I daa nmaab saamm nan kpeebii nan pakoi. I daa kpi niib kaat tij na ni. I daa jiantir pata, kimaan njanne saa biiri. ⁷ Li-i tee ki i lebit, n saa chabi ki yii be tij nba ki n jii tur i yeejamm ki li yoo tee bi faar na ni.

⁸ “Gotirii, i teen yada faak moamaan nie. ⁹ I jaan, ki kpi niib, ki chomm, ki poor faak mopora, ki mann maruj ki teen tingbann Baal, ki jiantir tingbanlia. ¹⁰ I tuun linba ki n ki loon nae, njan tuu baar ki see n boor, n jiantu nasaakak ni ki yeen a, ‘Ti be ti yamanie.’ ¹¹ I dukii nan n jiantu nasaakak na tee fat-teeb gungurboore-e? N la yaa tuun linbawa. ¹² Ii saa Siilo man, nsinn boor nba ki n gann ki bi sii jiantirin na, ki saa got maa tumir bianjinba, kimaan Israel teeb nba tee n niib na biit paak. ¹³ I tun biit na kurewa, ki n piak nani yoo nan yoo, njan ki i yet gbiintu. N yiini, ki i ki tooni. ¹⁴ Li paak, maa tun linba ki tur Siilo na, n saa tun nnae ki tur n jiantu nasaakak nba ki i teenir yada nan li saa sommi na. Maa biir Siilo doo bianjinba na, nnae ki n saa biir siaminba ki n tur i yeejamm nan yimm na. ¹⁵ N saa ber nyinni n boor ni nan maa ber i nikpiimm Israel teeb nae. Min Yennu-e pak na.”

Ki jii niib na moyetuk po

¹⁶ Ki Yennu yet a, “Jeremaya, daa mein niib na paaki. A daa mo, koo ki mein bi paaki. A daa barimin, kimaan n kan gbiint ki tura. ¹⁷ A ki la baa tuun linba juda doi ni nan Jerusalem sonii ni na-a? ¹⁸ Waas yi daate, ki jab jokit muu, ki poob miin yon a bin lo lilaat ki tur yenpook nba ki bi yi Sanpaapo Poobat na. Bi mo daan ki teen yenlia a lin gbatin. ¹⁹ Njan li setik gbia mine-e? Aaai, li gbia njamme, ki tee fee ki turib. ²⁰ Li paak, ki min Yabint Yennu saa moon n wutochiow na nna. N saa moon nisaarii nan bonkobit nan tiinii nan jeet paak. N wutoor na sii tee nan muu nae, ki soow kan fit kpeeniri.

²¹ “N niib, marunyena be, ki i tuu joo li kur maruj binbintir paak, ki marunlia mun be ki i tuu dir. Njan linba ki min Yennu piak tee nnae, i ponj tuu di li kur. ²² N din ki tur i yeejamm sennsau ki jii mujoonu maruj, koo siara maruj po, yoo nba ki n din nyinnib Ijpt tij ni na. ²³ Njan n din pakib nan bin sak n mob, ki n sii tee bi Yennu, ki bi mun tee n niib. N din betib a bii be nan maa wannib na, ki bona sii saa fanu ki teemm. ²⁴ Njan bi din ki sak n mob, koo ki gbiint linba ki n pakib na. Bi din tun linba ki bi moyetuk nan tubkangbatin wannibe; ki baa bo sii njan na, ki bi biir saa naagbaak. ²⁵ Laa jii daar nba ki i yeejamm din nyii Ijpt nawa ki tan tuu dinna, n yoo tuun n toontunna nba tee n sokiniinba nae i boor. ²⁶ Njan soow ki gbiint, koo ki koon u baka li ni. I njam teen tubkangbata nan moyetuk damm ki gar i yeejamma.

²⁷ “Li paak, Jeremaya, a saa pak maan na kur ki tur n niiba, njan bi kan gbiint ki turani. A saa yimm, njan bi kan tooni. ²⁸ A saa pakib nan bi digbann na ki sak min nba tee bi Yomdaano Yennu na mobi, koo ki tumii yan bi tubdatu ni. Mamomm kpowa. Soow ponj ji ki piak li po.

Ki jii biit po

²⁹ “Jerusalem teeb, ii mo man, koot i yut ki lu.

Ii yiin kuun yanii kunkona paak man,

kimaan min Yennu wutoor doo, ki n yet n niiba.

³⁰ “Juda teeb tun bonbiira. Bi jii bi tingbana nba ki n wutoor do li paak nae, ki bir n jiantu nasaakak ni. ³¹ Bi maa maruj binbintir nba ki bi yir Tofef nae, Hinom baauk ni, a bii dia bi bonjai nan bi bonpoi kii mann mujoonu marint lej. N ki wannib a bin tun linba na. N ponj ki dukin nna. ³² Li paak, yoo baat ki bi ji kan yiinir Tofef koo Hinom baauku, njan bi sii yir nikpinu baauko. Bi sii pii niib leje, nan yiar nba tan sii kaa nan piinu. ³³ Nisaarii gbanankpeena tan sii tee jeete ki tur noonii nan muuk ni bonkobit, ki soow sii kaa ki yoo bi. ³⁴ Tij na tan sii doo yanne. N saa boon parmaasir fuut, nan poochiann jaamm parpeenn fuut, juda doi ni nan Jerusalem sonjot niwa.

8

¹ “Li yoo na, bi saa nyinn juda kpanbara nan li saakab nan mannteeb nan Yennu sokiniinba nan nilee nba din be Jerusalem na kpaba bi kaat ni. ² Bi kan taanir ki pii kaa, njan li sii doo nan moot na. Li sii doo yeenin ni, yonnu nan nmaarik nan nmaabira nba ki niib na din loomm, ki tuunib, ki faa namm labaar, ki bia jiantirib na boor. ³ Ki biit damm digbann na niib nba tinn, ki be siaminba ki n yatib na saa dukin nan bi-i kpoi so bi-i fo. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jii biit nan tubdatu po

⁴ Ki Yennu pakin a n yet u niib a, “Niro-i baa, u ki fi-i? Niro-i tut sonu, u ki nmat poori-i? ⁵ N niib, ki bee ki i yaat n boor ki ji ki jenti? I dia i patae, ki yet yin jen n boor. ⁶ N gbiinte fanu, njaan i ki pak mamommi. Nan i yenokowa ki mo koo u biit paaki, ki i soo ki boi a, ‘N biir bee?’ Soo kur tun waa loon linbae, nan taamm nba tuu tiin ki saa tob bianjinba na. ⁷ Barjmaaun gbaa mi yoo nba jan nan u nmatu, ki pinpara nan silaantont nan naakpaapeenii mi yoo nba tee bin yaat ki lee doo, njaan yimm n niib ki mi sennii nba ni ki n diai. ⁸ Ki i saa teen nlee ki pak nan i sub, ki bia mi n sennii? Gotir, faak wantteeb na kpint n sennii nawa. ⁹ I subindamm na dii fei-e ki li nmatib ki bi sik baruk ni. Bi yet n maame, ki motana bi mok subinlannpoe? ¹⁰ Li paak, n saa jii bi kpaant na ki tur nigamme ki bii yen, ki jii bi poob na ki tur jagamm. Tarii nan nijaana kur loon bin tokin sonbiite ki la likirii. Mannteeb nan n sokiniinba gbaa nmaab niib nae. ¹¹ Bi tee nan n niib dani na tee sankpanpui nae ki yeen a, ‘Li kur njan,’ njaan ki li ki nani. ¹² N niib, i marinbiit na te ki fei sooriwa-a? Aaii. Fei ki soori nan waama. I ponj ki mi fei kaawa. Li paak, i saa baa nan leeb nba baa nae. Mi-i dat i tuba yoo nba, li sii tee i joontue na; min Yennu-e pak na.

¹³ “N loon man taan n niib nan kpaar nba tuu taan u jeet nae, njaan bi tee nan daan tiik nba kaa loona nae, ki tee nan kinkan nba kaa kinkana, ki li tituut ponj jooka na. Nanne ki n chab nigamm a bin yent tinj na.”

¹⁴ Ki Yennu niib boi a, “Bee ki ti bia daa kari? Baat man ki tin chiar saan digbanpaara ni, ki saa kpo lej. Ti Yomdaano Yennu-e chabit nan kuun, u turit lobiie a ti nyu, kimaan ti tun biirowa. ¹⁵ Ti daan parmaasire nan laafia, njaan ti ki lari; mukisuko baar. ¹⁶ Ti datai ponj ji be Dann doo niye, ki ti gbia bi taanii wuyikinii. Tinj na kur tuu jekire, yoo nba ki bi taanii mo. Ti datai baar a bin biir ti tinj, nan linba be lej kur, nan ti doo, nan li niib.”

¹⁷ Ki Yennu yet a, “Ti chek man, n tuun wai-e i boor, waatont nba ki i kan fit diinjib, ki bi saa junti.”

Bianjinba ki Jeremaya par biir u niib paak

¹⁸ N parbiir na kaa gbennu, n par ni yiare.

¹⁹ Gbiintir. N gbia n niib wuyikinii tinj na munn po a,
“Yennu ji kaa Sayonne-e? Sayonn kpanbar na ji kaa leje-e?”

Ki Yennu nba tee bi kpanbar na jiin a,

“Bee ki i jiantir i pata,

ki gbaa jiantir boorganii yennii nba kaa nyoot na,

ki donn n wutoori?”

²⁰ Ki niib na yikin a,

“Sakoouk gara, ki jaaun bia gara, njaan ti ki tinni.”

²¹ N niib nba la biiru na paak teen ki n par biir.

N mo kpemoniie, n ki mok parmaasir nan waama.

²² Tebuk kaa Gilead yent ni-i? Tebira kaa leje-e?

Ki bee teen ki n niib ki la laafia?

9

¹ N sunman ki n yur bo tee bunbunne,

ki n ninbina tee ninnyuut nyuntonn,

ki man bo bui n niib nba ki bi kpiib na paak,

yonnu nan nyok.

² N sunman ki n bo mok binbeboore muuk ni,

ki bo nyi n niib ni.

Bi ki tee nijamm kaa, bi ki waa Yennu,

³ Bi teen siir nan faake yoo kur,

bi nyik mamomme njaan dia doo na nan faak.

Ki Yennu yet a, “N niib tuu nyi toonbiyenn ni,

ki loor toonbileer nie, ki ki sak nan n tee bi Yennu.”

⁴ Soo kur-ii chek u loo paak, soo daa tee u ninja yada,

kimaan ninja kur tee faak daance,

ki soo kur gbii u yook paak.

⁵⁻⁶ Soo kur turin u yoke, ki soo ki piak mamomm,

kimaan bi tumii bi jerima faake,

ki kan nyik toonbiit tumu.

Bi-i nyii kpikpiruk yenn ni, bi tuu koo leer nie,

ki fayen-i gar, leer n wei.

Yennu yeen a u niib yêtoe.

⁷ Linba na paak ki Yabint Yennu yet a,

“N saa pur n niib nan kut nae ki bikimm.

N niib tun biita, n ji saa tun namm lannpoe?

⁸ Bi jerima tee nan peenlobit nae, ki bi fa faak yoo kur.

Soo kur piak naasinyoosire u loo boor,

ɲaan pii baruk ki guunto.

⁹ N kan dat bi tuba linba na paaki-i?

Koo ki daa dont wutoor nibooru nba na paaki-i?

Min Yennu-e pak na.”

¹⁰ Ki n yet a, “N saa fabin kunkona paaka,

ki mo momaatuk paak, kimaan bi koora,

ki soo ji ki gaar bi ni, soo ji ki gbia nei monii,

ki nɔonii nan muuk ni bonkobit chiar yaat.”

¹¹ Ki Yennu yet a, “N saa te Jerusalem n kpant langbent,

kii tee mɔboi binbeboor,

ki Juda doi bia saa kpant langbent,

ki tee siaminba ki soo kan fit kar.”

¹² Ki n boi a, “Yennu, bee ki tin na biir, ki bia koor nan kunkoouk na, ki soo ki gaar lenji? Nmee sub fanu ki saa bann linba na paaki? A wann nnee li paak, ki u mun saa wann leebi?”

¹³ Ki Yennu jiin a, “N biir tin na, kimaan n niib nyɔr nyik tumiiu nba ki n turib nae. Bi ki sak n mɔb, ki bia ki tun linba ki n wannib na. ¹⁴ Naan bi teen tubkangbatae, ki jiantir tingbann Baal, nan bi baanba nba din wannib bianjinba na. ¹⁵ Li paak, gbiintir linba ki min Yabint Yennu nba tee Israel teeb Yennu yaa man tun. N saa tur n niib jeet nba ton ki bin di, ki bia turib lobii ki bin nyu. ¹⁶ N saa yat kɔonib digbana nba ki bi yeejamm nan bi mɔɲ ki ban gbat li po, ki te ki kunkɔnkɔnna n tookib nan maa tan saa boontib.”

Bianjinba ki Jerusalem teeb boi sommir po

¹⁷ Ki Yabint Yennu yet a, “Dukint linba tuun na po.

Yiint kpemɔnii damm,

nan poob nba yiin kuun yanii na ki bin baar.”

¹⁸ Ki niib na yet a,

“Pakimm ki bin kakit ki yin kuun yanii turit,

nan ti ninbina nba tan saa gbee nan ninnyuut,

ki ti ningbant n matik nan mɔnii.”

¹⁹ Gbiintir mɔnii fuur Sayɔnn doo ni man a,

“Ti boonta. Ti dii feiwa.

Li tee tin nyi tin na nie, kimaan bi bit ti ɲeiwa.”

²⁰ Ki n yet a, “Yimm poob n gbiint ki tur Yennu;

ki i baka-ii be u maan ni.

Ii tumii i bonpoi kpemɔnii, ki wann i yoosnba kuun yanii yinu.

²¹ Kuun tokin ti takorbonae, ki koo ti diit ni,

ki bia baar ti kpanbara ɲei ni, ki kpi waas sonjot ni,

ki kpi naasimm dai ni.

²² Gbanankpeena dooe siar kur po,

nan mɔbaa nba tuu doo kpaant ni na,

koo karwantpat-teeb nba tuu choo karwanta ki bir,

ki soo ki tikirir na. Yennu nba yetin a n pak linbae na.”

²³ Ki Yennu yet a,

“Subindamm daa faa kpinkpant bi subinii paak,

ki paɲ damm mun bia daa faa kpinkpant bi paɲ paak,

ki mɔkita mun bia daa faa kpinkpant bi mɔkint paaki.

²⁴ Li-i tee ki soo loon wun faa kpinkpant,

wun faa nan u min, ki bia bant n maan paak,

kimaan n lomm yoo be-e, ki n tuun linba ɲan ki bia took.

Ŋanne mei n par. Min Yennu-e pak na.”

²⁵⁻²⁶ Ki Yennu yet a, “Yoo baat ki n saa dat Ijijt teeb, nan Juda teeb, nan Edom teeb, nan Amonn teeb, nan Moab teeb, nan kunkoouk teeb nba poon bi yut* na tuba. Niib na

* 9:25-26 9.25 Bi din poon bi yut ki baakit bi tingbanne.

kur pot bi punawa, ñaan bi ki dia molor nba ki punpotu tee li nyinn na. Niib na nan Israel teeb na kur, soɔ ki dia n molor na.”

10

Ki jiin patmannu nan barmōnii jiantu po

¹ Israel teeb, gbiintir maan nba ki Yennu yaa wun pak turi na.

² U yet a, “I daa waa digbanlia taatok,

i daa te ki bonsaana nba ki i laat sanpaapo na daamii-i,
hali nan laa lek koont digbanlia janmaanii nawa.

³ Niib maɲ jiantu tee yanne.

Tiike ki bi tuu choo ki lu foor ni,
ki tikpeera n jii bi pai ki kpeerir,

⁴ ki ñammir nan salimpeena nan salimmōna,
ki bin jii kpai ki kpa a sennir, a li daa baa.

⁵ Li pata tee nan baa tuu nan bont nba ki senn kpaab ni
ki li beer bondidiit nae,

bi kan fit pak, bi bia kan fit somm, niib-ii jikitib.

I daa tiinib janmaanii: Bi kan fit paani danj,

bi bia kan fit sommini.”

⁶ Yennu, soɔ kaa ki tee nan fin na, a tee Yenjaanne,
ki a sann yab, ki bia mok paɲ.

⁷ Ñmee kan tur fin nba tee digbana kur kpanbar na baakiri?

A jaɲ nan niib n tura baakira.

Subindamm ni nan kpanbara ni, soɔ ki be ki tee nan fin na.

⁸ Bi kura tee jatit nan bonliiniie.

Bi saa tumii bee, baa jii tiinii ki nan pata nba na boori?

⁹ Bi nyii nan salimpeena Speenn tij nie,

ki nyii nan salimmōna Ufas tij ni,

ki saauk damm tan taan bi pata maɲ ki porir.

Linba na kur tee bonninnant damm toonae.

Bi lannib tanjant nba ki taluura luue.

¹⁰ Ñaan fin Yennu-e tee barmōnii Yennu,

ki tee Yennu nba fo na, ki bia tee kpanbar yaayoo siiyoo.

A wutoor-i doo yoo nba, durinya tuu jekire;

digbana kan fit dia a wutoor.

¹¹ (Yimme tee yin pakib nan Yennu saa biir pata nawa. Pata maɲ kaa nan sanpaak nan tingboun na. Bi ji sii kaa siar po, tingboun na ni.)

Dontir yaɲ ki teen Yennu

¹² Yennu jii u yiikoee ki nan tingboun na,

ki jii u subinii ki nan durinya na, ki tant sanpaak.

¹³ U tur mabe, ki nyun nba be sanpagboun liik po na fu.

Ñooe te ki sanpagbant nyi siar kur po ki lakii.

Ñooe te ki sanyikintii nyikintir, ki wonpaaruk nyi u boore ki da.

¹⁴ Nisaarii laat linba na, ñaan kaa yan, ki tee jatit.

Binba naan pata na dii feie,

kimaan pata nba ki bi naan na tee yanne, ki kaa manfoori.

¹⁵ Bi ki mok nyoot, ki tee bin yisimme.

Yennu-i baar bi paak nan wutoor yoo nba, u saa biiriba.

¹⁶ Israel teeb Yennu na ki tee nan pata maɲ na kaa,

ñooe nan bona kur, ki gann Israel teeb a bii tee u tiɔɲ niib;

u sanne tee Yabint Yennu.

Ki jiin biiru nba baat po

¹⁷ Jerusalem teeb, bi looniwa. Tikit i faar man. ¹⁸ Yennu yaa wun ber nyinni tij na nie. U saa buti, ki nan i yenokɔɔwa tan kan tenni. Yennu-e pak na.

¹⁹ Ki Jerusalem teeb yikin a,

“Ti la danj bonchiann, ki ti fiat maɲ kan buuri,

ki ti bo dukii a li tee linba ki ti saa fit gubin gaare.

²⁰ Ti ñei kpant langbenta.

Ki ñmiit nba tuu diar na cheera.

Ti waas kur yaata,

ki soɔ ji kaa ki saa ɲamm maa ti ɲei manji,
soɔ kaa ki saa lor ti moɲmii na.”

²¹ Ki n jiin a, “Ti toondamm na tee jatite,
bi ki boi Yennu ɲmakitir po.

Ŋanne teen ki bi gbar, ki ti niib yat.

²² Gbiintir, maan baara,
ɲmatir be digbann nba be gaɲ po na ni bonchiann.

Li jab saa te ki Juda doi n kprant langbent,
ki mɔboie sii be leɲ.”

²³ Yennu, n mi nan soɔ kaa ki dia u binbenj joontu yiikoo u nuu ni,
soɔ ki yen u moɲ manfoori.

²⁴ Yennu, ɲmakitirit, ɲaan a daa mantik ton nanti,
koo ki dat ti tuba yoo nba ki a wutoor doo;

fi-i tun nna, ti saa boonte.

²⁵ Ŋaant ki a wutoor-ii be digbana nba ki jiantira na,
nan niib nba yêta na paak.

Bi kprii timm nba tee a niib nae, ki biirit fas,
ki teen ti doi langbent.

11

Ki jiin Jeremaya nan molor na po

¹ Ki Yennu pakin a, ² “Gbiintir molor na mɔmaan. Pakin Juda teeb nan Jerusalem teeb ³ nan min Israel teeb Yomdaano Yennu poor mɔpor biikur ki teen wunba kur ki sak molor na mɔmaan. ⁴ Li mɔlore ki n din lor nan bi yeejamm, yoo nba ki n din nyinnib Ijipt tin ni, siaminba din tee nan muu nba kaa kpeenu ki turib na. N pakib nan bin sak n mɔb ki tun linba kur ki n wannib. N pakib nan bi-i sak n mɔb, mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib; ⁵ ki n saa dia mɔsonn nba ki n senn ki tur bi yeejamm, nan n saa turib tin nba kpai ki mɔkint, ki bi ji be leɲ mɔtana na.”

Ki n jiin a, “Yennu, lii tee nna.”

⁶ Ŋanne ki Yennu pakin a, “Saant Juda doi ni, nan Jerusalem sonjot ni. A mɔont n maan leɲ, ki pak niib na ki bin gbiint molor na mɔmaan ki sakir. ⁷ Maa din nyinn bi yeejamm Ijipt tin ni, n din kpaanib nan bin sak n mɔb. N bia tukin kpaanib nnae nan dinna. ⁸ Ŋaan bi ki gbiint koo ki saki. Soɔ kur tukin ki tee tubkangbatire nan biit daano, nan baa din tee na. N sennib nan bii dia molor na, ɲaan bi yêta. Ŋanne ki n dat bi tuba nan molor na nba wann na.”

⁹ Ki Yennu bia pakin a, “Juda teeb nan Jerusalem teeb lorin lorbiite ki jiin n po. ¹⁰ Bi ɲmat bi yeejamm toonbiit niwa; bi yeejamm manɲ din yêta linba ki n wannib na tumue, ɲaan jiantir yenlia. Israel teeb nan Juda teeb biir molor nba ki n lor nan bi yeejamm nawa. ¹¹ Li paak, min Yennu kpaanib nan n saa baar nan biiru bi paak, ki bi kan fit nyi leɲi. Ki bi-i yiinin ki loon sommir, n kan gbiint ki turibi. ¹² Ki Juda teeb nan Jerusalem teeb saa saan tingbana nba ki bi mann maruɲ ki teemm na boor, ki boi sommir po. Ŋaan li tingbana kan fit sommir, yoo nba ki biiru na baari. ¹³ Juda niib tingbana yab nan bi doi nba yab nae, ki Jerusalem niib maa maruɲ binbinta ki li kann yab nan bi doo ni sonii kann nba yab na, ki mann maruɲ ki teen bi tingbanbiik Baal. ¹⁴ Jeremaya, daa mein koo ki barimin niib na paaki. Bi-i be daamii ni yoo nba, ki yiinin ki loon sommir, n kan gbiint turibi.”

¹⁵ Ki Yennu bia yet a, “Niib nba ki n loomm na tuun biite. Bi mɔk yiikolannpoe ki sii be n ɲasaakak na ni? Bi dukii bi-i senn mɔsona, ki mann bonkobit maruɲ, li saa fit goor biaka-a? Linba na saa marɲ bi parawa? ¹⁶ N tuu yib kpan tiinii nba mɔk faate, ki gbee nan loonɲana, ɲaan fuut nba tee nan satianii na niɲe ki n saa joo li tituut muu, ki gbat li yiinii.

¹⁷ “Min Yabint Yennu-e bur Israel nan Juda, ɲaan mɔtana n dia biake ki kpaanib. Ŋamme baar nan linba na bi moɲ paak, kimaan baa tun biit na. Bi donn n wutoore nan baa mann maruɲ ki tur tingbann Baal na.”

Lorbiik nba jiin Jeremaya manfoor po

¹⁸ Ki Yennu pakin ki jiin lorbiit nba ki n datai lorin ki jiin n po na. ¹⁹ Ki n tee nan pegann nba ki bi saa nana a bin koto na, ɲaan ki n ki mi nan n paake ki bi lorin lorbiik na ki yeen a, “Ŋaant ki ti choɔ tiik na nan u loona ki lu. Ŋaant tin kpriu, ki soɔ ji daa mi tian u po.”

²⁰ Nanne ki n miar Yennu a, “Yabint Yennu, a tee barmɔnpakirɔe, ki bikii niib yan nan bi binbeɲ. N jii n maan ki teen a nuu nie. Li paak, ɲaant ki man la a wutoor niib na paak.”

²¹ Anatof teeb loon bin kpime, ki pakin nan bi saa kpin, li-i tee ki n tukin ki mɔontir Yennu maan na. ²² Nanne ki Yabint Yennu yet a, “N saa dat bi tubira. Bi naasimm saa kpo tɔb nie, ki bi waas n kpo kon. ²³ N senn yoee ki saa baar nan biak Anatof niib paak. Li yoo-i baar, nan bi yenɔkɔɔwa kan tinni.”

12

Ki jiin Jeremaya buboit po

¹ Yennu, min nan fin-i yaa ti bu, fine sii mɔk mɔnii.

ɲaan n saa boia buboit ki jiin barmɔnii maan powa.

Bee teen ki yanbɔndamm mɔkitiri?

Bee ki ɲmabir damm paakiti?

² A buribe, ki bi baa jiina, ki kpaatir, ki loon loona.

Yoo kur bi piak fanue ki jiint a po, ɲaan bi baka kaa a po.

³ ɲaan Yennu, a min, ki laat maa tuun linba

nan maa loona bianjinba.

Berin niib na, ki bin tut saan nan pei na ki bin kpib.

Ii guub nan yoo nba tan saa jaj nan bin kpib.

⁴ Li saa wei nlee ki ti tiɲ bia daa tee tinkoorɲ,

ki siar kur boor mɔot n koori?

Bonkobit nan nɔonii kpenne, kimaan ti niib toonbiit paak,

niib nba yeen a, “Yennu ki laat linba ki ti tuun na.”

⁵ Yennu yet a, “Jeremaya, li-i tee ki a bak

nan fan poo nantaar poot nan niibi,

a saa teen nlee ki poo nan taanii?

Li-i tee ki a kan fit set paanu ni,

a saa teen nlee ki set ɲɔodann mɔkir fɔor ni?

⁶ A tiɔɲ ninjamm nba nyii a ɲaak ni na kɔotawa,

ki taan nileeɲ po ki wora.

Baa lek piak nan mɔmant na, ɲaan a daa teeb yada.”

Ki jiin Yennu yanyɛtuk po

⁷ Ki Yennu yet a, “N nyɔr nyik Israel teeba,

n yɛt n nigannkab nawa.

N jii niib nba ki n loomm na, ki kubin bi datai nuu niwa.

⁸ N nigannkab na kɔn nanime.

Bi gaan jate n paak nan yanbɔr be fɔor ni na, ki n yan yɛtib.

⁹ N nigannkab na tee nan nɔɔɲ nba ki kanbiat worɔ

lokir kur po nae.

Yiint muuk ni bonkobit ki bin baar tan di jaamm.

¹⁰ Digbangana yent damm bonchiann biir n daan tiinii kpaaba,

bi ɲmaa n kpaant ki biirir,

ki kpint n tinɲar na ki teenir kunkoouk.

¹¹ Bi teenir kankoonne ki li dɔɔ yann n boor ni.

Tiɲ na kur kpant kunkoouko ɲaan ki sɔɔ ki fiin li po.

¹² Jab saan tiɲ na kur poe a bin fat bona.

N tun tɔbo a lin biir tiɲ na kur, ki sɔɔ kii be u yamani.

¹³ N niib buur diie, ɲaan jaan mɔot.

Bi tun nan bi paɲ, ɲaan bi ki la siari.

N wutochiorɔ te ki bi jeet ɲakit.”

Ki jiin Yennu mɔsonn po

¹⁴ Ki Yennu yet a, “N mɔk siar ki saa pak tur Israel teeb kɔonanleeɲ nba biir tiɲ nba ki n tur n niib Israel teeb maɲ na. N saa nyinn nibiit maɲ bi tiinii ni, nan baa tuu ɲabir bonbuburit nae, ki fat Juda teeb bi nii ni. ¹⁵ ɲaan mi-i yaat namm, li poor po, n saa tinib ninbaauk. N saa jen nan niibooru kur bi tiɔɲ tiɲ ni, nan bi tiɔɲ digbann ni. ¹⁶ Li-i tee ki bi saa gaar n niib jiantu nan bi par kur, ki por a, ‘Nan Yennu nba be na,’ nan baa din tumii n niib a bii poor tingbann Baal sann ni bianjinba na, bi saa pukin n niib po, ki sii mɔkitir. ¹⁷ ɲaan li-i tee ki digbansiar kan sak n mɔb, ɲann ɲarin n saa ɲabirɔe ki biiro fas fas. Min Yennu-e pak na.”

13

Ki jiin chabɲann kurtajinn po

¹ Ki Yennu yetin a n saan ki daa chabɲann kurtajinn ki yoo, a ɲaan n daa sikintir nyun ni. ² Ki n daa ki yoo. ³ Ki Yennu ɲamm pak nanin, ki yet a, ⁴ "Saant Yufrates mɔkir boor ki saa bɔr kurtajinn na fɔru ni, tana ni." ⁵ Ki n saan bɔrir, Yufrates mɔkir boor.

⁶ Li din weiwa, ki Yennu tan pakin a n ɲmat Yufrates mɔkir boor ki saa jii kurtajinn na. ⁷ Ki n ɲmat saan. Maa baar lej ki lar, ki sɔɔ ki li biira, ki ji ki ɲani.

⁸ Ki Yennu ɲamm pak nanin a, ⁹ "Nnae ki n saa biir Juda parbifaant na, nan Jerusalem parbifaachioɲ na. ¹⁰ ɲamm biit damm na yɛt bin sak n mɔbe. Bi yoo tee tubkangbata nan biit damme, ki jiantir tingbana. Li paak, bi tan sii tee nan kurtajinn na nba kaa nyooɔt nae. ¹¹ Kurtajinn nba tuu janj siak ni ki dia bianɲinba na, n bo loon Juda nan Israel niib kur-ii dian nnae chinchin. N tun nnae, a biit tee n niib ki baar nan baakir nan dontir ki turin, ɲaan ki bi yɛt n mɔb."

Ki jiin dasɔɔr po

¹² Ki Israel teeb Yomdaano Yennu pakin a, "Jeremaya, pakin Israel niib nan dasɔɔr kur tee lin gbee nan tilooɲa daame. Bi saa jiin a bi mi nan dasɔɔr kur tee lin gbee nan daame. ¹³ Li poor po, fan pakib nan min Yennu loon man gboon tiɲ na ni niro kur daame nan baa tan saa yib, li kpanbara nba tee Defid yaaboona na, nan mannteeb, nan n sɔkiniinba, nan Jerusalem niib kur. ¹⁴ Li poor po, n saa butib nan soa nba tuu lia leer na, saakab nan waas kur yomm. Ninbaauk koo ninkpabaun kan fit te man nyik bi kpinu."

Bianɲinba ki Jeremaya yakii ki jiin dont-n-mɔɲ po

¹⁵ Israel teeb, Yennu paka, ii sikin i mɔɲ ki gbiint u maan.

¹⁶ Ii baakit i Yomdaano Yennu

yoo nba ki u daa ki baar nan bunbɔnn

nba saa te yin gbiat kunkona ni na,

ki sɔɔ ki u daa ki kpint yentu nba ki i daan na,

ki teenir bunbɔnchiɔɲu.

¹⁷ Li-i tee ki i kan gbiint, n saa bɔr buiwa,

kimaan i yuwannu paak.

N saa bui bonchiann, ki n ninnyuut tan sii puube,

kimaan baa yaat nan Yennu niib ki teemm yommii na paak.

¹⁸ Ki Yennu pakin a, "Pakin kpanbar na nan u naa, ki bin fiir bi naangbant paak ki sik tiɲ ni, kimaan bi naan fokirii nba fan bonchiann na yit baawa. ¹⁹ Doi nba be Juda diitu po na, bi ɲaa loonira, ki sɔɔ ji kan fit nakin bi boor. Bi soor Juda niib kur, ki saan namm yommisimewa."

²⁰ Jerusalem, gotir. A dataie nyii ganj po ki siik na. Niib nba ki bi teenib a nuu ni na be lia? A niib nba ki a dont a mɔɲ bi paak na be lia? ²¹ A saa pak a bee, li-i tee ki niib nba ki a dukii a bi tee a yooɲnba na tan kɔn nyanna, ki dia-ani? Li sii yara nan poo nba tuu yaa wun mar nae. ²² Li-i tee ki a boi linba paak ki na kur tun ki tura, ki bi muka ki liat a tiati, li tee a toonbiit nba yabit paak nii nae. ²³ Nibɔɲ saa fit lebit u gbananta-a? koo naamuuk saa fit boon u poriuwa-a? Li-i tee ki bi saa fit tun nna, ɲann ɲarin, fin nba ki tuun siar ki pukin toonbiit po na bo saa fit tumii ɲant tumuwa. ²⁴ Yennu saa yata nan mɔɔt nba ki wonfufuk tuu pebirir nae. ²⁵ U yet na a joontu sii tee nnae. Waa lor wun teena bianɲinbae na, kimaan a tamm u poe, ki waa tingbana. ²⁶ Yennu tioɲo saa liat a tiat ki senna yann, ki a di fei. ²⁷ U la-a ki a tuun linba tee u kɔɔr. U la-a ki a jiantir tingbana, kunkona paak nan kpaant ni, nan joo nba tuu mɔk nioɲ nan u loɔ ɲaapoo, koo nan taanjak nba tuu ɲakit tannaaj paak nae. Jerusalem teeb, i boonta. I saa ban teen kasiwa-a?

14

Ki jiin yonkoonbiik po

¹ Ki Yennu pak turin ki jiin yonkoonin po a,

² "Juda mɔ kpemɔniie, kimaan u doi kpenne,

ki u niib dɔɔ tiɲ ni nan yanyɛtuk,

ki Jerusalem mɔ ki loon sommir.

³ Mɔkita na tun bi daabae nyun po,

ki bi saan bunbuna boor,

ɲaan bi ki la nyun, ki ɲmat jen nan sokoona.

Bi yan ɲmate, ki bi ɲaa tama, ki bɔri bi numpo.

4 Tinj koore, kimaan saak ki baa, ki kpaara para biir,
ki bi borii bi numpo.

5 Kɔnaanj nyɔr nyik u bike muuk ni, kimaan moɔt kaa.

6 Bɔnii see kunkona paake, ki foi nabitir nan mɔbɔi na,
ki bi ninbina dij, kimaan bi ki laat jeeti.

7 N niib bui ki fabin turin a,
‘Yennu, ti para ni beerit nan ti biira,

ɲaan a sommit nan faa senn moɔonn na.

Ti nyika ki li wei bonchiann, ti tun biirawa.

8 Israel teeb yada kur gaa a paake, fine nyinnit biak ni.

Bee ki a tee nan saamɔ na ti tinj ni?

Bee ki a tee nan sinsommtɔɔ nba tuu dɔɔr nyoyemmir na?

9 Bee ki a tee nan jɔɔ nba ki bi kpiɔ na?

Bee ki a tee nan kunkɔnkɔnnɔ nba kaa yiikoo
ki saa tinn nirɔ na?

Yennu, a setik be nant, ti tee a niibe. Daa nyikititi.’ ”

10 Ki Yennu pak ki jiin niib na po a, “Bi lon n boor ni yaatu bonchiann, ki bia ki fit dia bi mɔɲi. Li paak, n par ki mei bi paaki. N saa tiar biit nba ki bi tun na, ki dat bi tubawa.”

11 Ki Yennu pakin a, “Daa piakin nan man somm niib na. 12 Bi-i lekii lor mɔi, ɲaan n kan gbiint bi mɔnii nba jiin sommir po na, ki bi-i lekii mann mujoonu piinii, nan jeet piinii maruj ki turin, ɲaan n par kan manj bi paak. N saa kpib tɔbii nan kon nan yiarii nie.”

13 ɲanne ki n yet a, “Yabint Yennu, a mi nan a sɔkiniinba na yeen niib na nan tɔb koo kon sii kaa, a kimaan a sat mɔb nan parmaasir sii be ti tinj paak.”

14 ɲaan ki Yennu jiin a, “Sɔkiniinba na fae n sann ni; n ki tumm, koo ki turib mɔb, koo ki pakib siari. Baa laat linba ki piak na ki nyii n boor kaa, bi buntaa na tee bon-yana nba ki bi dukine. 15 Min Yennu-e beera maa saa tun linba ki tur sɔkiniinba nba ki n ki tumm, ɲaan ki bi piak n sann ni, ki yeen a tɔb nan kon kan baar tinj na paak na. N saa kpib tɔb nan kon nie. 16 Binba ki bi pak maan na ki turib na mun bia saa kpo li sɔnu nie. Ki bi saa lu bi gbanant Jerusalem sɔnjot ni, ki sɔɔ sii kaa ki saa piibi. Linba na saa tun ki tur bi kur nan bi poob nan bi bonjai nan bi bonpoi. N saa te ki bin pa bi toonbiit paaka.”

17 Ki Yennu wannin a n pak tur niib na ki jiin n parbiir po ki yet a,
“N ninnyuut-ii luun yonnu nan nyiɔk.

N kan nyik mɔnii, kimaan n niib la daɲ bonchiann ki li gbatiba.

18 Mi-i kɔɔ muuk, n tuu la jab nba ki bi kpiib tɔb ni na gbanante,

ki mi-i saan doi ni, man la ki niib kpenn kon.

Yennu sɔkiniinba nan mannteeb na tuun toona,
ɲaan bi ki mi baa tuun linba.”

Ki jiin niib na baruɲ po

19 Yennu, a set yɛt Juda-e fabi-i? A ki loon Sayonn niibe-e?

Bee ki a turit daɲ nba yab ki ti kan la laafia?

Ti loon parmaasire, ɲaan bonɲansiar ki tuuni,

ki ti loon laafia, ɲaan ki woribuk baar.

20 Yennu, ti tun biirawa.

Ti fiit ti tiɔɲ biit nan ti yeejamm biita.

21 Tiat a moɔonn na po, ki daa yɛenti.

A daa baat nan fei Jerusalem nba ki a naangbouɲ be na paaki.

A daa porii mɔlor nba ki a lor nant na.

22 Tingbana na sɔɔ kaa ki saa fit tur saaki.

Sanpaak mɔɲ kan fit te saak n baa.

Ti teen ti dindann fin ti Yomdaano Yennu nie,

kimaan fine tuun linba na kura.

15

Ki jiin Juda niib boontu po

1 Ki Yennu pak turin a, “Li-i lekii bo tee Moses nan Samuel see nna ki bo fabin nanin, ɲaan n bo kan tin niib na ninbaaaku. A te ki bin seet nna. 2 Li-i tee ki bi boia baa saa yaat saan sian, fan pakib a min Yennu yet a: Yiariie saa kpi siab; bi sinsaanboore na.

Ki siab mun saa kpo tob nie; bi sinsaanboore na.
 Ki siab mun, kome saa kpib; bi sinsaanboore na.
 Ki siab mun tee bin sooribe ki yaat namm ki teemm yommii,
 bi sinsaanboore na mun.

³ Min Yennu-e lor nan bontona njanna n tun ki turib. Bi saa kpib tobii ni, ki boi saa pat bi gbanant, ki nɔɔnii saa dir, ki muuk ni bonkobit saa njman linba biar na. ⁴ N saa te ki niib kur yan n put bi paak, kimaan Hesekia bija Manase nba tun linba Jerusalem, yoo nba ki u din tee Juda kpanbar na.”

⁵ Ki Yennu yet a,

“Nj mee saa tin yimm Jerusalem teeb ninbaaaku?
 Nj mee ki li saa daamii-ɔ i paaki? Nj mee saa set ki boi i po?

⁶ Yimm niib na yɛtima, ki njmant i poor ki turin,
 njanne ki n tant n nuu ki faa mati,
 kimaan n soor n mɔɔj ki tan baka.

⁷ Tɔɔj na doo kur ni, n lui nan mɔɔt nae ki tur wouɔj.
 N biir yimm n niibe ki kpil i waas,

kimaan yaa ki nyik i yanbɔntoona na paak.

⁸ Pakɔi yab i tɔɔj ni ki gar mɔkgbenjir paak tanbiiniwa.

N kpil i naasimm bi paant nie, ki dinn bi naanba biak.

N lekib nan biake nan biiru.

⁹ Poo nba ki u waas banlore kpo na fibe, ki gbaa nan foon.

Yentu nba ki u tuu be lej na kpant bunbɔnna,
 u dii fei-e, ki li yiarɔ.

N saa te ki i datai n kpi yimm nba daa biar fo na.

Min Yennu-e pak na.”

Ki jii Jeremaya bunburinii po

¹⁰ N tee joo nba be nan parbiire. Bee ki n naa din marimi? Li tee man kon ki bia noi nan soɔ kure, tɔɔj na ni. N ki kpent likirii soɔ boor, ki soɔ mun bia ki kpent likirii n boori, njan soɔ kur porintirin mɔporae. ¹¹ Yennu, li-i tee ki n ki tun a toonn fanu, koo li-i tee ki n ki set n datai taar ni ki fabin nana, yoo nba ki bi bo be biak nan wahala ni na, fan njan ki bi mɔpora man n mann mɔnii. ¹² Soɔ kaa ki saa fit konn kut, mantik kut nba nyii garj po ki bi njmat kutmɔnt li ni na.

¹³ Ki Yennu pakin a, “N saa tun datai ki bin jii n niib gor nan bi mɔkint, ki lin dat bi tuba, kimaan bi biit nba ki bi tun tɔɔj na kur po na paak. ¹⁴ N saa te ki bin teen daaba ki tur bi datai, tɔɔj nba ki bi ki mi na ni, kimaan n wutoor di nan muu nae, ki kaa kpeenu.”

¹⁵ Njanne ki n pak a, “Yennu, a mɔk bannu. Tiat n po ki sommin. Datir binba tun bonbiir ki turin na tuba. Daa mantik mɔk sukuru namm, ki bi saa la yaak ki kpil. Tiat nan a paake ki bi sukiin. ¹⁶ A pak nanime, ki n gbiint mɔbɔnn kur. Yabint Yennu nba tee yikoo daano, n tee a yooe, a mɔmaame gbeen n par nan kpinkpammuk nan parpeenn.

¹⁷ N ki be nan nileeɔ ki laa, ki n par mei. N sak a mɔbe, ki be n koo, ki n wutoor doo bi biit paak. ¹⁸ Bee ki n sii yoo di biaki? Bee ki n danj ki mɔk tebuɔ? Bee ki li kan buuri? A lor fan dinnin fei nan kpenu nba tuu fɔɔr tuntuonn biajinba nae-e?”

¹⁹ Ki Yennu jii a, “Li-i tee ki a jen, n saa gaarae, ki a njamm teen n toontunno. Li-i tee ki a nyik baryana, njan mɔɔnt n maan nba kpaa talas, a saa njamm teen n sokiniie. Niib nae saa jen a boor, ki li ji kii tee fan saan bi boor kaa. ²⁰ N saa teena nan kutmɔnt maar nba mɔk paɔj nae bi boor. Bi saa kon nana, njan kan nyanna. N sii be nana, ki saa guura, ki dia-a fanu. ²¹ N saa nyinna nɔɔnbiit nan kpikpiruk damm nuu ni. Min Yennu-e pak na.”

16

Linba ki Yennu loon Jeremaya-ii tuun

¹ Yennu din njamm pak nan min Jeremaya a, ² “Daa kɔɔnt poo ki maar waas nna na. ³ N saa wanna linba saa tun ki tur waas nba ki bi marib nna na, nan bi damm. ⁴ Yiarbiuko saa kpil, ki soɔ kan mɔ bi kpemɔnii, koo ki piibi. Bi gbanant sii poo nan mɔba nae tɔɔj ni. Bi saa kpil tobii nie, koo bin kpo kon, ki bi gbanant sii tee jeet ki tur nɔɔnii nan muuk ni bonkobit.

⁵ “Ti mi ki a koo njak nba ni ki kuun kpo ki bi fabin. A daa fabin soɔ paak. N kan teen piisin n niib paak ki turib parmaasir, koo ki timm ninbaauk, koo kii mɔk lommm nammi. ⁶ Mɔkita nan nandamm na kur saa kpo tɔɔj na niije, njan soɔ kan piib, koo ki mɔ bi kpemɔnii, koo ki njmaar u mɔɔj, koo ki koor u yut a wun wann u parbiiri. ⁷ Soɔ kan di

koo ki nyu nan daano nba ki u nikpiimo kpo, a wun maan u pari. Soɔ kan joi u loɔ, li-i lekii tee wunba ki u baa koo ki u naa kpo.

⁸ “A daa koɔ n̄aak nba ki niib di jaamm, a daa kaar namm ki di ki nyu. ⁹ Gbiintir linba ki min Yabint Daano Israel teeb Yennu yaa man pak. N saa te kpinkpammuk, nan parmaasir, nan poochianu jaamm parpeenn fuut na n n̄min. Niib nba be nna sii be bi manfoor ni ki la linba na n tun.

¹⁰ “Fi-i pakib linba na kur, bi saa boia linba paak ki n lor man dinnib biak na. Bi saa boia, a bi biir bee, koo bi tun bonbilanne ki tur bi Yomdaano Yennu. ¹¹ A pakib nan Yennu yet a, ‘I yeejamm din nyikime, n̄aan jiantir yenbis. Bi din nyɔr nyikime, ki ki sak n wannu. ¹² I moŋ tun bonbilankant nba gar i yeejamm yar paaka. I kur na tee tubkangbata nba tee biit damme, ki ki saak n moɔb. ¹³ Li paak, n saa ber nyinni tiŋ na ni, ki koɔni tiŋ nba ki yimm koo i yeejamm ki ban mi li ni. Leŋe ki i saa jiant tingbana, yonnu nan nyiok, ki n kan tini ninbaauk.’ ”

Bianjinba ki bi saa nyi digbana ki jen

¹⁴ Ki Yennu yet a, “Yoo baate ki niib tan kan por n sann ni, a mine tee Yennu nba fo, ki nyinn Israel teeb Ijpt tiŋ ni na. ¹⁵ N̄aan bi sii poor n sann ni, a Yennu nba fo, ki nyinn Israel teeb gaŋ po tiŋ na ni, ki nyinnib digbanlia nba ki n din yat koɔmm na ni. N saa jen namm bi tiŋ digbann ni, tiŋ nba ki n tur bi yeejamm na ni. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin tubdatu nba baat na po

¹⁶ Ki Yennu yet a, “N yi jansoora bonchianne, maa bin baar ki tan soor niib na. Li poor po ki n saa tun yiin waarib bonchiann, ki bin baar tan lomm joot ni, nan kunkona paak, nan tanfiat ni. ¹⁷ N laat linba kur ki bi tuun, siar ki boɔmi, ki bi biit ki mir bot n toɔnn po. ¹⁸ N saa te bin pa bi biit, nan bi tonu toona paak taar munlee-e, kimaan bi biir n tiŋ nan bi pata nba ki manfoor kaa bi ni, nan niro nba tuu kpo ki manfoor kaa u gbanant ni nae, ki gbeen n tiŋ na nan tingbana.”

Ki jiin Jeremaya Yenmiaru po

¹⁹ Yennu, fine guun ki teenin paŋ, a sommitin daamii yoo. Digbana saa nyi tingboun na kpini po ki baar a boor, ki yet a, “Ti yeejamm din ki mok siar ki pukin faak yennii, bi din ki mok siar ki pukin pata nba kaa nyoot po. ²⁰ Nisaarik saa fit nan u moŋ yenniiwa-a? Aaii. Wu-u tun nna, bi ki tee yenmonii kaa.”

²¹ Ki Yennu jiin a, “Li paak, n saa te nisaarii n bann n yiikoo nan n paŋ yomm koɔe, ki bann nan mine tee Yennu.”

17

Ki jiin Juda niib biit nan bi tubdatu po

¹ Yennu yet a, “Yimm Juda teeb, bi jii kut makmoɔnue ki sob i biit, ki jii tanchincheenn ki sobir i para ni, nan i maruŋ binbinta lotii ni. ² I niib jiantir tingbana, maruŋ binbinta boae, ki bia jiantir chicherpook Asera ninnant na, timaatik kur nyakir, nan kunkonn kur paak, ³ nan joot nba be tiŋ na ni paak. N saa te ki i datai n jii i mokint nan i faar kur ki yaat nann, kimaan biit nba ki i tun i tiŋ na kur po na paak. ⁴ Li tee yin nyi tiŋ nba ki n turi na nie, ki n saa te yii tee daaba ki tur i datai, tiŋ nba ki i ki mi na ni, kimaan n wutoor di nan muu nae, ki kan ban kpeeni.”

Ki jiin moɔmaan booru booru po

⁵ Ki Yennu yet a, “N saa biir daansoɔ nba n̄mant u poor ki turin, n̄aan maa niro paak, ki u yada be nisaarik paŋ ni na.

⁶ Li nibooru tee nan tituuk nba pia kunkoouk paak, siaminba ki siar ki kpaatir nae.

Bonjansiar ki baat li nibooru boori.

⁷ “N̄aan n saa teen piisin wunba jii u dindann ki teen n ni na paake.

⁸ Li daano tee nan tiik nba pia kpengbion, ki tantir u jiina sikint nyun ni nae.

Li tiik ki tiin janmaanii, yoo nba ki tiŋ kooti, kimaan u faat mei-e.

Saak-i kii baa, n̄aan li ki tonɔ; u loon loɔnae yoo kur.

⁹ “N̄mee saa fit bann nisaarik par ni?

Li mok kpinkpanii ki gar bont kur,

ki li baatuk na yabit gar nan lin la tebuwa.

¹⁰ Min Yennu-e gorii niro gar ni, ki bikii niro yan.

N pa niro kur nan u binber nba tee bianjinbae,
nan waa tuun linba.”

¹¹ Daano nba nmab likirii ki mokit
tee nan korik nba wakin jena nba ki u ki nnae.

U manfoor benu ni, see ki u mokint na tan boont,
ki li joontu ni, u tan sii tee jatuko.

¹² Ti Yenjiantu nasaakak na tee nan naangbant
nba mok baakir nae,
ki too kunkonfoouk paak pinpiik niwa.

¹³ Yennu, fine tee Israel teeb dindann,
binba yetu na kur saa di feiwa.

Bi saa bot nan baa tuu sob sana tanbiinii ni nae,
kimaan bi yet fin Yennu
nba tee bunbunn nba teen nyunyanin nawa.

Ki jiin Yennu sommir po

¹⁴ Yennu, tebimin, ki n saa la laafia fanu; tintin, ki n sii be n yamani fanu. N dontir fine.

¹⁵ Niib na piak ki teenin a, “Yennu nba daan kooont janmaanii nba na be lia? Naant wun tun li bona motana.”

¹⁶ Naan Yennu, n ki yet maa a baar nan biak bi paak, n ki ban sun ki daamii n baaribi. Yennu, a mi linba na, a mi maa pak linba. ¹⁷ A daa te ki n tiin janmaanii, kimaan daamii-i baar, n tuu gur a boore. ¹⁸ Yennu, baat nan fei binba mukisin na paak, naan te ki n daa di fei. Gbeentib nan janmaanchion, naan daa te ki n tiin janmaanii. Baat nan biak bi paak, ki but butib.

Ki jiin foon daar na po

¹⁹ Ki Yennu yetin a, “Jeremaya, saant ki saa moont n maan, Niib Tammob na ni, siaminba ki Juda kpanbara koo ki bia nyi na. Li poor po, fan saan tammolia nba be Jerusalem na boa. ²⁰ A pak kpanbara na, nan Juda niib kur, nan binba be Jerusalem ki koo tammoi na kur, ki bin gbiint maa piak linba. ²¹ A pakib nan li-i tee ki bi loon bi manfoa, bi daa jikin jiksiar foon daar na ni, bi daa jikin siar ki koo Jerusalem tammoi ni, ²² koo ki jii siar bi jei ni ki nyi nann foon daari. Bi daa tuun toonn foon daar na, li tee bin diar ki li-i tee kasiie, nan maa senn bi yeejamm bianjinba na. ²³ Bi yeejamm din ki gbiint ki turin, ki bi baka bia din kaa n po. Bi din teen tubkangbatae, ki ki sak n mob, koo ki tumii siar n boori.

²⁴ “A pak niib na nan li kpaal talas ki bin sak n sennu na kur. Bi daa jikin jikir ki gaar doo na tammoi ni foon daar. Li tee bin dia foon daar nae, ki lii tee kasi, ki daa tuun siar li daar ni. ²⁵ Nanne ki bi kpanbara nan saakab tuu saa koo Jerusalem tammoi na, kii mok naan yikoo nba ki Defid din mok na. Ki nmam nan Juda teeb nan Jerusalem teeb saa jak taantorit nan taanii, ki Jerusalem doo sii yoo gbee nan niib. ²⁶ Niib saa nyi Juda doi ni, nan Jerusalem digbanbis nba kook na ni, ki saa nyi Benjaminn yent ni, nan kunkonbis ni, nan kunkona paak, nan Juda yent diitu po, ki baar. Bi saa baar nan mujoonu piinii, nan marint, nan jeet piinii, nan bonnunubit, nan niipoturu piinii, n jiantu nasaakak ni. ²⁷ Naan li kpaal talas bin sak n mob, ki dia foon daar na, ki lii tee kasi daar. Bi daa jikin jiksiar ki gaar Jerusalem tammoi na ni li daar, kimaan bi-i tun nna, n saa joo Jerusalem tammoi na muuwa, ki muu saa di Jerusalem kpanbara jei, ki soo kaa ki saa kpeen muu manji.”

18

Bianjinba ki Jeremaya saan yokmaaro naak

¹ Ki Yennu pak min Jeremaya a, ² “Saant yokmaaro na naak, ki n saa tura n maan lej.” ³ Ki n saan ki saa la ki yokmaaro na maa yok. ⁴ Li-i tee ki bobsiar ki nan, u tuu yeere ki nmam maa.

⁵ Nanne ki Yennu pakin a, ⁶ “N ki mok yaak ki saa teen yimm Israel teeb nan yokmaaro na nba tee u yok bianjinba na-a? I be n nuu nie nan yok nba be yokmaaro nuu ni na. ⁷ Yoo nba ki n yet nan n saa nabir ki yeer, koo ki biir digbann nba, koo naan yent nba, ⁸ naan ki li digbann nmat jen n boor ki nyik biit tumu, n ji kan tun linba ki n bo yaa n tun na. ⁹ Li mun bia tee nnae, li-i tee ki n yet nan n saa bur, koo ki maa digbann, koo naan yent nba, ¹⁰ naan ki li digbann yet n mob ki tuun biit, n ji kan tun linba ki n bo yaa n tun na. ¹¹ Ton, pakin Juda teeb nan Jerusalem teeb nan n lorin lorbiite ki jiint bi po, ki tee siir ki saa dat bi tuba. Pakimm ki bin nyik bi yanbonbinber na, ki lebit bi

benu nan bi marima. ¹² Nnaan bi saa jiin a, 'Aaii. Bee ki ti saa lebit ti binbenji? Ti sii yoo tee tubkangbata nan biit damm, taa loon bianjinbae.' "

Bianjinba ki niib na yê Yennu

¹³ Ki Yennu yet a,

"Boin digbann kur ki laan linba na booru ban tumewa.

Israel teeb tun bonbilankanta."

¹⁴ Lebanonn jofokit ban nak marin baanuwa-a?

Li joot ni kpenii na ban fɔɔra-a?

¹⁵ Nnaan n niib tamm n powa,

ki jokit bonnunubit ki teen tingbana.

Bi gbiatire sonu nba tee bin tokin na ni,

bi ji ki waa sonkperii na, nnaan tokii sonbukii.

¹⁶ Bi tunn tij na ki teenir woribuk boore,

a bii yoo kii yisimir yoo kur.

Wunba kur gar lej, u gbanu saa jek,

kimaan waa saa la linba na paak.

Li saa bakitib, ki bi saa pak bi yura.

¹⁷ N saa yat n niib bi datai tɔɔnn,

nan wonfufuk nba tuu yat tant na.

N saa nmant n poor ki turib,

ki biiru-i baarib yoo nba, n kan sommibi.

Lorbiuk nba jiin Jeremaya po

¹⁸ Nanne ki niib na yet a, "Nnaan man ki tin tun siar ki jiin Jeremaya po. Mannteeb sii yoo be-e ki teenit tumiui, ki subindamm yoo be ki teenit kpaanii, ki Yennu sokiniinba yoo be ki mɔɔntir Yennu maan. Nnaan ki tin paano maan, ki bia nyik waa piak linba na gbiintu."

¹⁹ Nanne ki n miar Yennu a, "Yennu, gbatir linba ki n piak na, ki gbiint linba ki n datai piak ki jiin n po na. ²⁰ Biite tee namm nyɔɔti-i? Nnaan bi gbiir bootuko a man baa lej. Tiat bianjinba ki n baar a boor ki pak sommib, nan a daa diab nan wutoori. ²¹ Yennu, nnaan bi waas n kpo kon, nnaan ki bin kpo tobii ni, nnaan ki bi poob n kɔɔ bi sorib nan bi waas, nnaan yiarii n kpi jab na, ki naasimm na n kpo tobii ni. ²² Tumin biirteeb ki bin biir bi njei, yoo nba ki bi ki mi li po, ki bin bui nan janmaanii. Bi gbiir bootuko a man baa lej, ki pii baruk a lin soorin. ²³ Nnaan fin Yennu mi bi lorbiit nba ki bi lorin a bin kpin na po. A daa chabin bi yanbomm, koo ki nyikin bi biit na. A te ki bi datai n nyannib, ki bin di biak, a wutoor ni."

19

Ki jiin buuk nba yeer po

¹ Ki Yennu pakin a n saan daa buuk, ki bia pakin a n nyinn niib na saakasiab, nan mannteeb nba tee nikpera na siab, ² ki saan gar nyi Sipiari Tammob na ni, ki saan Hinom baauk na ni. Leje ki n saa mɔɔnt maan nba ki u saa turin na. ³ U bia pakin a n yet a, "Juda kpanbara nan Jerusalem teeb, gbiintir linba ki min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu loon man pak turi. N yaa man baar nan biake nna, ki wunba kur gbat li po, li saa jek u gbanu. ⁴ N yaa man tun nae, kimaan niib na nyɔɔr nyikime, ki kɔɔn nna jakint nan baa mann maruj nna ki teen tingbana nba ki namm koo bi yeejamm, koo Juda kpanbara din ki mi siar jiin bi po na. Bi gbeen nna nan nikaat some, ⁵ ki maa maruj binbinta ki tur tingbann Baal, a bii jokit bi waas muu, ki lii tee maruj. N ki ban wannib nan bin tun nna, li ponj ki ban baar n yan ni kaawa. ⁶ Li paak, yoo baat ki bi tan kii yi nna Tofef koo Hinom baauku, nnaan bi tan sii yir Nikpinu baauko. ⁷ Nna nae ki n saa nmatai Juda teeb nan Jerusalem teeb lora kur. N saa te ki bi datai n la nyannu bi paak, ki kpiib tobii ni. N saa jii bi gbanant ki tur nɔɔnii nan muuk ni bonkobit, ki li tee bi jeet. ⁸ N saa baar nan biak nba bi bonchiann doo na paak, ki wunba kur gaar, u gbanu saa jek, ki lin yaar lito. ⁹ Datai saa nna loon ki yiab a bin kpi li niib na. Tob na sii bi bonchiann, ki binba be doo na nɔɔk ni saa nmant bi leeb, ki bia nmant bi tɔɔn waas."

¹⁰ Ki Yennu pakin a man yeer buuk na, jab nba wei n poor po na numm ni, ¹¹ nnaan yetib nan Yabint Yennu yet a, "N saa biir niib na nan doo na, ki lii tee nan yok buuk nba ki n yeer, ki li kan fit jiin taan ki mubin nae. Bi sii pii niib Tofef-e, nan yiar nba tan sii kaa nan piinu. ¹² N senn mɔɔsonn nan n saa teen doo na nan li niib nan maa teen Tofef bianjinba nae. ¹³ Jerusalem njei, nan Juda kpanbara njei, nan njei nba ki bi jokit

bonnunubit li yura paak* ki teen n̄maabira, ki m̄o daan, ki li tee piinii ki teen yenbis na, sii tee jakint nan Tofef nae."

¹⁴ Li poor po ki n nyii Tofef, siaminba ki Yennu tumin a man m̄oont u maan na, ki saan set Yenjiantu n̄asaakak dindouj ni, n̄aan pak niib na kur, ¹⁵ nan Yabint Daan̄o nba tee Israel teeb Yennu na yet a, "N yaa man baar nan tubdatu nba ki n yet nae doo na paak, nan doi nba kpia kur paak, kimaan i tee tubkangbatæe ki ki saak gbiintir linba ki n piaki."

20

Ki jiin Jeremaya nan mannt̄o Pasur k̄onn po

¹ Ki mannt̄o Pasur, wunba tee Imer bija, ki din tee Yenjiantu n̄asaakak yudaan̄o na nba gbat ki n m̄oontir maan na, ² ki u te bi soorin ki boon, ki baanin bant, ki birin kpijan Yenjiantu n̄asaakak na, Benjaminn tamm̄ob nba be paapo na boor. ³ Laa fant sanyiok ki Pasur te ki bi baatin yoo nba ki n pak tur̄o a, "Yennu ki pur a sann Pasur kaa. Sann nba ki u tura tee, 'Janmaanchioj siar kur po.' ⁴ Yennu tioj yet a, 'N yaa man teena janmaanchioj ki tur a m̄oj nan a ȳoosnba, ki a saa la bi datai dia juki ki kpiib. N saa jii Juda niib kur ki teemm Babilonn kpanbar nuu ni, ki u saa yaat nan siab ki saan namm u tij ni, ki bii tee daaba, n̄aan kpi leeb na. ⁵ N bia saa te ki bi datai n fat bi m̄okint kur doo na ni, ki yent i gor nan i faar kur, ki kpb̄an nan Juda kpanbara gor kur, ki saan nann Babilonn, ⁶ n̄aan bi saa soor fin Pasur nan a n̄aateeb kur ki saan nani Babilonn. I saa kpo leje ki bin pii-i, ki kpb̄an nan i ȳoosnba nba ki i faar faak bonchiann ki turib na.' "

Bianjinba ki Jeremaya jii u daamii ki tur Yennu

⁷ Yennu, a kpannime, ki n set be kpinkpannii ni.

A m̄ok paŋ ki garin, ki nyannin.

S̄o kur piak maame ki jiint n po, ki bi laan yontunmuna.

⁸ Yoo nba kur ki n pak,

li tee man yikin sanpaapoe ki hoot a, "Woribuk! Biiru!"

Yennu, n be tij nie ki tee yann yoo kur,

kimaan maa m̄oontir a maan na paak.

⁹ N̄aan li-i tee ki n yet a,

"See ki n nyik Yennu ki ji kan ban pak u sann ni,"

li yoo a maan na tuu tee nan muu nae ki di n par ni.

N tuu yabire maa mii diar n par ni,

n̄aan n ki fit diari.

¹⁰ N gbat s̄o kur l̄okin ki yeen a, "Janmaanchioj li munn po.

N̄aant tin poot̄o ki tur doo yiikoo damm."

N ȳonanm̄onii gbaa guu man baae.

Bi yeen a, "Li ki gar ti saa fit kpar̄o ki nyann̄owa,

ki soor̄o ki teen̄o bonbiir."

¹¹ N̄aan fin Yennu-e see n poor nan paŋ nan yabint,

ki binba waan na saa baa.

Bi saa di fei yaayoo siiyoo, kimaan bi kan nyanni.

Bi fei maŋ sii kaa tamm̄u.

¹² N̄aan fin Yabint Yennu n̄arin bikii niib fanue,

ki mi linba be bi para ni, nan bi dudukit ni.

Li paak, n̄aant man la ki a pa bonbiir ki jiin n datai,

kimaan n jii n binbej ki teen a nuu nie.

¹³ Yinin yay ki tur Yennu. Dontir Yennu.

U nyinn binba di biak na biit damm na nuu niwa.

¹⁴ Porin daar nba ki bi din marin na m̄ob.

Tamm̄it daar nba ki n naa din marin na po.

¹⁵ Porin daan̄o nba din maan n baa par na m̄ob,

wunba din baar ki kumiīo a, "Li tee bonjake, a m̄ok bija na."

¹⁶ N̄aant ki wuu tee nan doi nba ki Yennu biirir,

ki li ki m̄oko ninbaauk na.

N̄aant wun gbat tont m̄onii sanyiok ni, nan t̄ob fuur yonsuuk ni,

¹⁷ kimaan waa din ki kpiin yoo nba ki n be poor ni na.

N naa poor nie din bo sii tee n kaauk.

¹⁸ Bi din marin bia poe?

* 19:13 19.13 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

A mii be daamii nan ninbaatir ni,
ki n manfoor n tan joont nan fei-i?

21

Baa saa nyann Jerusalem bianjinba

¹ Ki Juda kpanbar Sedekaya tun Malkia bija Pasur, nan manntoo Sefania wunba tee Maaseya bija na n boor nan baruŋ a, ² “Dimin sukuru ki pak nan Yennu ki turit, kimaan Babilonn kpanbar Nebukanesar nan u jab yaa bin lek doo nae. Li ki gar Yennu n tun u bakitnaun toona na yenn ki turit, ki mia Nebukanesar ki wun ŋmat chiari.”

³ Nanne ki Yennu pak nanin ki n bet jab nba ki bi tumm n boor na ⁴ a bin pak Sedekaya, nan Israel Yomdaano Yennu yet a, “Sedekaya, n yaa man nyann a jab nba kon nan Babilonn kpanbar nan u jab nae. N saa taan a jab na jatiat ki poonir doo na sinsuuk ni. ⁵ N saa kon nana nan n paj nan wutoor kur. ⁶ N saa kpi soo kur nba be doo na ni. Yiarbiuk saa kpi nisaarii nan bonkobit kur. ⁷ Naan fin nan a saakab nan a niib nba saa nyi tob nan kon nan yiarii ni na, n saa te ki Nebukanesar nan u jab nba loon bin kpi-i na n soori. Nebukanesar saa kpi-i. U kan nyik i soo, koo ki tino ninbaauk, koo ki mok ninkpabaun nano. Min Yennu-e pak na.”

⁸ Ki Yennu pakin a man wann niib na a, “Gbiintir man. Min Yennu teeni gannue, ki jii ŋonu nba saa manfoor ni, nan ŋonu nba saa kuun ni po. ⁹ Wunba kur biar doo na ni, bi saa kpiu tob ni, koo kon koo yiarii saa kpiu, ŋaan wunba nyii nanyer ki jii u moŋ ki tur Babilonn teeb nba lekin doo na, bi kan kpiu, u saa tinn u manfoora. ¹⁰ N lorin nan man biir doo nae ki daa nyikitiri-i. N saa jii ki tur Babilonn kpanbar ki wun joor muu. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Juda naan ŋaateeb tuba

¹¹⁻¹² Ki Yennu pakin a n jii maan na, ki wann Juda naan ŋaateeb nba tee Defid yaaboona na. U yet a, “Gbiintir linba ki min Yennu piak na. Naant ki ŋant-i tuun daar kur. Fatir wunba ki bi ŋmaaboo na, ki nyinoo wunba ŋmaaboo na nuu ni. Yi-i kii tuun nna, i biit nba ki i tuun na saa donn n wutoor, ki li sii di nan muu nba di ki kaa kpeenu nae. ¹³ Yimm Jerusalem teeb kar kunkonn paake, ki doo gar baat kur, nan tanpiuk nba doo gar paanu kur na. Naan n saa kon naniwa. I yeen a soo kaa ki saa leki, koo ki biir i joonfoot na ki koo i doo ni. ¹⁴ Naan n saa dat i tuba, yaa tun linba na paaka. N saa joo i naan ŋei na muu, ki li saa di kpab linba kur lintir. Min Yennu-e pak na.”

22

Jeremaya mɔontii ki jiiin Juda naan ŋaateeb po

¹⁻² Yennu din pakin a n saan Juda kpanbar nba tee Defid yaaboonn na ŋaak, ki pak kpanbar na, nan u saakab, nan Jerusalem teeb, a bin gbiint linba ki ŋoo Yennu yet a, ³ “Min Yennu senti nan yii tuun linba ŋan ki bia took. Li nyinn wunba ki bi ŋmaaboo na wunba ŋmaaboo na nuu ni. I daa dia digbangann teeb diabiiki, ki bia daa dia kpeebii nan pakoo diabiiki. I bia daa kpi nikaati. ⁴ Yi-i setiki tuun nan maa senni na, ŋann Defid yaaboona sii yoo tee kpanbara, ki ŋamm nan bi saakab nan bi niib sii yoo be taantorit nan taanii paak, ki koo naan tammoo na ni. ⁵ Naan li-i tee ki i ki sak n sennu, n por turi nan naan ŋaak na saa teen langbenna. Min Yennu-e pak na.

⁶ “N boor ni, Juda naan ŋaak na fan nan Gilead tin koo Lebanonn jojaana nae, ŋaan n saa teenir tin-yann nba ki soo kan kar leŋe. ⁷ N tun jabe maa bin baar ki biirir. Bi kur saa baar nan bi pajara, ki choo li kpekii dachaatjana na, ki lu muu ni.

⁸ “Li poor po, digbangann teeb bonchiann sii gaar ki boi bi leeb, a bee teen ki min Yennu tun bonbooru na ki tin digbanjaann na. ⁹ Ki bi saa jiiin a kimaan yaa nyor nyik yimm nan min Yennu molor, ŋaan jiantir yenbis na paak.”

Jeremaya mɔontii nba jiiin Joahas po

¹⁰ Yimm Juda teeb, i daa mo kpanbar Josaya paaki;
i daa mo u kpemonii, ŋaan ii bui saama u bija Joahas paak,

kimaan bi jiiu yaat nano, ki u kan ban jen.

U kan ban ji la tin nba ki bi din maro leŋ na.

¹¹ Ki Yennu pak linba na ki jiiin Josaya bija Joahas, wunba gaar u baa naan ki tee Juda kpanbar na po a, “U yaat nna nawa ki kan ban jen. ¹² U saa kpo tin nba ki bi saan nano na nie, ki kan ban ji la tin na.”

Jeremaya mɔontii nba jiiin Jehoyakim po

¹³ Biiru be wunba jii fobit ki maa u ŋaak,

ki jii ɲmabir ki yarikir na paak;
wunba te ki u doo ni niib tuun toonn yann,
ki u ki pab na paak.

¹⁴ Daano nba yet a, “N saa maa ɲajaanne ki tur n moɲ,
ki maa ditɔotii nba tee dijaana na,” biiru be u paak.

Nnae ki u tuu koon u ɲaak takorbona
ki jii kpek taabii ki fanjir ki pentir bonmoɲ.

¹⁵ Li-i tee ki a jii kpek taabii ki maa ɲaak
ki li fan gar leeb ɲei, li saa fit teena kpanbarmonowa-a?

A baee la manfoor manu.

U din ɲane ki tee nimono, ki do linba kur ki u tuun ni.

¹⁶ U din bu tatimm buut fanu, ki bont kur saan fanu ki turo.
Yentinu nba want bianjinbae na.

¹⁷ Naan fin kpan laat a ninfokin lommo.

A kpi nikaat, ki dia tonu ki dint a niib biak.

Yennu-e pak na.

¹⁸ Ki Yennu pak jiin Josaya bija Jehoyakim nba tee Juda kpanbar na po a,
“Soɔ kan bui u kpemoni, koo ki yet a,

‘Li bi, n yook, li bi.’

Soɔ kan mo u paak, koo ki bui yet a,

‘N yomdaano, n kpanbar.’

¹⁹ U kuun sii tee nan boɲ kuun nae,

ki bi saa jiu ki nyi lu Jerusalem nanyer po.”

Jeremaya mōmaan nba jiin Jerusalem joontu po

²⁰ Yimm Jerusalem teeb, saant Lebanonn tiɲ ni ki saa hoot.

Ii saa Basann tiɲ ni ki saa bui.

Ii be Moab kunkonfokit paak, ɲaan kii hoot,

kimaan bi nyann i jab kura.

²¹ Yennu pak nani yoo nba ki i mokitir nae,
ɲaan ki i yet gbiintu.

I tuun nnae i manfoor kur ni, i ki ban sak Yennu mōbi.

²² Wouɲo saa pebir i tɔondamm ki yaat namm,

ki bin soor i jab ki yaat namm,

ki bii tee tob dansarkoora.

Ki i doo n di fei ki la yukpiasir,

kimaan biit nba ki i tun na paak.

²³ I be i yamanie,

i ɲei nba ki bi nyii nan kpekii Lebanonn ki maa na ni,

ɲaan tont-i baari yoo nba, i sii mək ninbaauk bonchiann,

ki tont maɲ sii tee nan poo nba tuu mo matyiaru nae.

Bianjinba ki Yennu saa dat Jehoyachinn tubir

²⁴ Ki Yennu pak Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na a, “Nan maa tee Yennu nba fo na, fi-i lekii bo tee dook ban n niidiitu ni, ɲaan n bo saa pitae, ²⁵ ki tur niib nba ki a tiimm janmaanii, niib nba loon bin kpii na. N saa jiia ki tur Babilonn kpanbar Nebukanesar-e nan i jab. ²⁶ N saa mia fin nan a naa ki yin saan digbangann. I saa saan digbangann nba ki bi ki mar i soɔ leɲe, ki i banlee kur saa kpo leɲ. ²⁷ I sii mək niɔɲ nan yin la tiɲ na, ɲaan i kan ban jeni.”

²⁸ Ki n yet a, “Kpanbar Jehoyachinn tee nan bobiyiɔɲ nba ki bi tuu lu, ki soɔ ki loonir nae-e? Nanne teen ki bi soor ɲoo nan u waas kur ki saan namm yommisin ni, digbangann nba ki bi ki mi na-a?”

²⁹ Juda tiɲ, mine tee Yennu. Gbiintir linba ki n piak na:

³⁰ “Joɔ na saa koɲ u waasa,

ki sii tee daano nba kan ban nyann.

U kii mək yaaboona nba saa dia Juda tiɲ

ki tee binba set kpanbar Defid taaboouk ni.

Min Yennu-e pak na.”

¹ Yennu buut sii bi bonchiann ki tur doo diara nba biir u niib ki yatib na. ² Linba ki Israel teeb Yomdaano Yennu pake na, ki jiin doo diara nba bo tee bii gorii u niib na po a, "I ki gorii n niibi. I yatibe ki ber nyinnib. Motana n saa dat i tuba, biit nba ki i tun na paak. ³ N saa taan n niib nba biar na, ki nyi namm digbana nba ki n din yatib na ni, ki jen namm bi dantiŋ ni. Bi saa pot pukin, ki sii yab bonchiann. ⁴ N saa gann doo diara ki bii goriib. N niib ji kii tiin janmaanii koo ki jee, ki n ji kan dat bi tuba. Min Yennu-e pak na."

⁵ Ki Yennu yet a, "Yoo baate ki n saa gann Defid yaaboonn nba tee kasii, ki dinnɔ naan. Kpanbar maŋ sii dia niib nan subiniie, ki tuun linba ŋan ki bia took, tiŋ na kur po. ⁶ Wu-u dii naan yoo nba, Juda niib sii be bi yamanie, ki Israel teeb be nan parmaasir. U sann sii tee, 'Yennu-e tee ti binben-yeen.' "

⁷ Ki Yennu yet a, "Yoo baate ki niib tan kan por n sann ni, a Yennu nba fo ki nyinn Israel teeb Ijipt tiŋ ni na, ⁸ ŋaan bi tan saa por n sann ni, a Yennu nba fo ki nyinn Israel teeb gaŋ po tiŋ na ni, nan digbana kur nba be ki n din yatib ki koomm na ni. Ki bi sii be bi dantiŋ ni."

Jeremaya mɔontii ki jiin Yennu sɔkiniinba po

⁹ N par biire, ki n gbanu jek.

N tee nan joo nba yib daan nae,

nan wunba nyuu daan ki li yabito na,

kimaan Yennu nan u kasii mɔmaan na paak.

¹⁰ Tiŋ na gbee nan niib nba ki waa Yennu-e,

ki be yanbomm binben, ki biir bi yiikoo.

Yennu mɔtonte te tiŋ na mɔ kpemɔnii, ki mɔot koot.

¹¹ Yennu yet a,

"N sɔkiniinba nan mannteeb na tee binba ki waa min Yennu-e.

N lab ki bi tuun toonbiit, jiantu ŋasaakak tiŋ ni.

¹² Sɔnii nba ki bi tɔkii na sii ŋarii ki tee bunbɔnn,

ki n saa te bin ŋat baa.

N saa baar nan biak bi paak; bi tubdatu yoo baara.

Min Yennu-e pak na.

¹³ N la Samaria sɔkiniinba toonbiita.

Bi piak tingbann Baal sann nie ki turin n niib.

¹⁴ ŋaan n bia la ki n sɔkiniinba nba be Jerusalem tuun bonbilankant.

Bi chomm ki bia fa faak, ki sommit niib ki bi tuun biit,

ki li te sɔɔ ki nyik biit tumu.

N boor ni, bi kur bi nan Sodom nan Gomora teeb nae.

¹⁵ "Li paak, min Yabint Yennu nba piak linbae na, ki jiin n sɔkiniinba nba be Jerusalem po a:

N saa turib jetont ki bin di, ki turib lobii ki bin nyu,

kimaan ŋamme te ki tonu gbee tiŋ na kur po."

¹⁶ Ki Yabint Yennu pak tur Jerusalem teeb a, "I daa gbiin linba ki n sɔkiniinba mɔontir; bi kɔonti faak dindanne. Bi wanti linba ki bi dukine, ŋaan li ki tee linba ki n wannib kaa, ¹⁷ ki yeen niib nba yɛt bin gbiint linba ki n pak na, a bont kur saa saan fanu ki turiba; ki bi piak sɔɔ kur nba tee tubkangbatir, a biiru kan baaro."

¹⁸ Ki n yet a, "Sɔkiniinba na sɔɔ ki mi Yennu bunbɔri dudukit. Bi sɔɔ ki ban gbat, koo ki bann u maan paak, koo ki gbiint, ki jii u yan kɔɔn linba ki ŋɔɔ Yennu piak na ni. ¹⁹ U wutoor na tee wonpaaruko, wonpaaruk nba saa da biit damm paak. ²⁰ Wouŋ maŋ kan nyik danu nan yoo nba ki u tan saa gbenn linba kur ki u lor wun tun na. Yoo baat, ki u niib tan saa bann linba na paak fanu."

²¹ Ki Yennu yet a, "N ki tun sɔkiniinba na, ŋaan ki bi chiar saan, ki n bia ki turib mɔmaan, ŋaan ki bi piak n sann ni. ²² Bi-i bonni mi n bunbɔri dudukit, bi bo saa mɔont n maan ki tur n niib ki te bin nyik bi toonbiit binben na, nan bi nɔontont toona nba ki bi tuun nawa.

²³ "N tee Yennu nba be siar kur poe, li ki tee n be yennkɔɔ boor kaa. ²⁴ Sɔɔ kan fit bɔr siar boor ki n kan lau. I ki mi nan n be siar kur boore sanpaapo nan tiŋ na ni-i? ²⁵ N mi sɔkiniinba nba fa faak n sann ni, ki yeen a n teenib n maan bi damiit ni na nba piak linba. ²⁶ Nlee yooc ki bi saa nyik n niib turimu nan bi faak nba ki bi dukii na? ²⁷ Bi dukii nan damiit nba ki bi mɔontir maŋe saa te ki n niib n tamm n po, nan bi yeejamm nba din tamm n po bianinba, ŋaan jiant tingbann Baal na. ²⁸ Sɔkinii nba damii damiit, wun pak nan li set tee damiite, ŋaan sɔkinii nba mun gbat n maan, wun pak nan li mamɔmm sɔnu ni. Fouŋ ŋant tee bee ki saa yek nan dii? ²⁹ N maan na tee nan muu nae, ki bia tee

nan jaar na, ki yakitir tana. ³⁰ N kɔn nan sɔkiniinba nba jikit bi leeb maan ki mɔontir a li tee n maan na. ³¹ N bia kɔn nan sɔkiniinba nba piak ki mɔontir bi tiɔŋ maan ŋaan yaa li nyii n boore na. ³² Gbiintir linba ki min Yennu piak. N kɔn nan sɔkiniinba nba mɔontir bi mɔŋ damiit nba gbee nan faak na. Bi mɔontir bi damiit manje ki kɔont n niib muuk nan bi faak nan bi parbifaant na. N ki tumm, koo ki pakib a bin saani. Bi ki mɔk siara sommir ki teen n niib. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Yennu maan po

³³ Ki Yennu pakin a, “Jeremaya, li-i tee ki n niib na yeno, koo sɔkini, koo manntɔɔ boia a, ‘Yennu maan yaa bia?’ fan jiino a, ‘A tee jikire ki tur Yennu, ki u saa nyikawa.’”
³⁴ Li-i tee n niib na yeno, koo sɔkini, koo manntɔɔ taa sann na a, ‘Yennu jikir,’ n saa dat ŋɔɔ nan u ŋaateeb tuba. ³⁵ Ŋaan sɔɔ kur n tuu boi u yooɔnba nan u nikpiimm a, ‘Gatlanne ki Yennu turi? Yennu yaa bia?’ ³⁶ Bi daa ban yeen mɔbonn nba tee Yennu jikir na, kimaan li-i tee ki sɔɔ yet nna, n saa te ki n maan na-ii tee jikir ki turɔ. Niib na ŋmat min Yennu nba fo ki tee bi Yabint Yennu na maama. ³⁷ Jeremaya, boi n sɔkiniinba na a, ‘Yennu turi gatlanne? Yennu yaa bia?’ ³⁸ Ki bii yêt n mɔb ki pak mɔbonn nba tee Yennu jikir na, fan betib ³⁹ nan n saa tɔkirib ki lub banfokirewa, ŋamm nan doo nba ki n tur ŋamm nan bi yeejamm na. ⁴⁰ N saa baar nan fei nba kaa gbennu bi paak, nan yukpiasir nba ki bi kan mi tamm li po.”

24

Ki jiin kinkana nba be kpanchibit ŋanlee ni po

¹ Ki Yennu wannin kpanchibit ŋanlee, ki li see nan kinkana, Yenjiantu ŋasaakak na tɔɔnn po. (Linba na din tun Babilonn kpanbar Nebukanesar nba din soor Jehoyakim bija Jehoyachinn, wunba tee Juda kpanbar na, ki nyii nana Jerusalem, ki saan nana Babilonn, ki kpan nan Juda tɔɔndamm nan tikpeera nan toontun-yandamm na poor poe.) ² Sinsinn kpanchibuk na din gbee nan kinkana nba ŋan, ki tee linba dɔŋ mɔnne, ŋaan chibleeuk na din be nan kinkana nba tee bonbiite ki poŋ kan fit di. ³ Ŋanne ki Yennu boin a, “Jeremaya, a la bia?”

Ki n jiin a, “N la kinkanae. Bonŋana na ŋan bonchiann, ki bonbiit na mun bi bonchiann ki kan fit di.”

⁴ Ki Yennu pak turin a, ⁵ “Min nba tee Israel teeb Yomdaano Yennu na gaar nan niib nba ki bi din jiib saan namm Babilonn na tee nan kinkana nba ŋan nae, ki n saa diab nan ŋant. ⁶ N sii guub ki tan jen namm tinj na ni. N saa te ki bin doe; n kan te bin baa kaa. N saa buribe; n kan ŋabirib kaa. ⁷ N saa turib niɔŋ nba ki bi sii loon bin bann nan mine tee Yennu, ki bi sii tee n niib, ki n mun sii tee bi Yennu, kimaan bi saa jen n boor nan bi para kur.

⁸ “Ŋaan Juda kpanbar Sedekaya nan u tɔɔndamm nba linto na, nan Jerusalem niib kura nba kar tinj na ni, koo ki saan Ijipt na ŋarin, min Yennu saa dia bi kur nan kinkana nba biir gar nan dinu nae. ⁹ N saa baar nan biak nba paar bonchiann bi paak, ki janmaani saa soor tingbouŋ nan niib kur. Niib saa laab, ki jiib teen jinjeruk, ki sarikitib, ki jii bi sann ki teen mɔpor siaminba kur ki n yatib ki saan namm. ¹⁰ N saa baar nan tɔb nan kon nan yiarrii bi paak, ki tan tuu yoo nba ki bi kur saa kpo gbenn, tinj nba ki n din tur ŋamm nan bi yeejamm na ni.”

25

Ki jiin gaŋ po datai baaru po

¹ Josaya bija Jehoyakim naan bina ŋanna nie ki Yennu maan baar n boor, ki jiin Juda niib kur po. Nebukanesar nba din dii Babilonn naan binn nbae na. ² Ki n pak tur Juda nan Jerusalem teeb kur a, ³ “Amonn bija Josaya nba dii naan, li bina piik nan ŋantaa ni, ki tan tuu bina piinlee nan ŋantaa nba na, Yennu yoo piak nanime, ki n wanti waa yaa linba. Ŋaan i ki gbiinti. ⁴ I yêt yin gbiint koo ki jii i yan kɔɔn leŋe, ki Yennu yoo tuun u toontunna nba tee u sɔkiniinba na. ⁵ Bi paki nan yin nyik i yanbonbinben nba ki i be, nan toonbiit nba ki i tuun na, ki fit kii be tinj nba ki Yennu tur yimm nan i yeejamm, ki li tee i faar na ni. ⁶ Bi pakii nan i daa jiantir koo ki waa yenbis, ki bia daa jiantir pata nba ki i maa na, ki dont Yennu wutoori. Yi-i bonni sak Yennu mɔb, u bo kan dat i tuba. ⁷ Ŋaan Yennu tiɔŋo pak nan i yêt yin gbiint ki turɔe, ki donn u wutoor nan i pata na, ki baar nan tubdatu i mɔŋ paak.

⁸ “Kimaan yaa kan gbiint ki turɔ na, ŋɔɔ Yabint Yennu yet a, ⁹ ‘N saa tun yiin gaŋ po niib na kur, nan n toontunno Nebukanesar, wunba tee Babilonn kpanbar na. N saa

* 23:33 23.33 Bi maan ni, “jikir” paake tee “maan.”

baar namm, ki bin kōn nan Juda nan li niib, nan digbana nba kur kpiar. N saa biir digbann na, nan digbana nba kpiar kur, ki teenir langbent yaayoo siiyoo, ki leŋ sii tee jaŋmaansooruk boor. Min Yennu-e pak na. ¹⁰ N saa te ki bi pinkpammuk nan parpeenn fuut na n nmin, ki kpab nan bi poochiann jaamm parpeenn fuut na. Kpan ji sii kaa bi fita ni, ki jeet bia sii kaa. ¹¹ Tiŋ na kur ji sii tee langbente ki mōk jaŋmaansooruk, ki tini nba kpia na sii tuun ki teen Babilonn kpanbar bina piinlore. ¹² Li poor po, n saa dat Babilonn kpanbar nan u niib tuba, bi biit paak. N saa biir digbann maŋ, ki li sii yoo tee langbent. ¹³ N saa dat Babilonn teeb tuba nan biak nba ki n jeen digbana nan n saa jii dat bi tuba na. Biak maŋ poe ki n din pak tur Jeremaya. Nanne tee biak nba kur sōb gbouŋ na ni. ¹⁴ N saa pa jii Babilonn teeb linba ki bi tun na paak, ki bi sii tee yommii ki tur digbana bonchiann nan kpanbarjaana.’ ”

Yennu nba saa dat digbana tuba bianjinba

¹⁵ Ki Israel teeb Yomdaano Yennu pakin a, “Danmaŋe na, ki li gbee nan n wutoor. Jiiŋ ki saan nann digbana nba kur ki n tuuma na niib boor, ki te bin nyu nman maŋ ni. Bi-i nyuu yoo nba, bi sii tiŋite ki waat, kimaan tob nba ki n baat nann bi paak na.”

¹⁷ Ki n gaar danmaŋ na Yennu nuu ni, ki tur digbana nba kur ki Yennu tumin bi boor na, ki te ki bi nyuu. ¹⁸ Ki n te Jerusalem nan Juda doi kur, nan li kpanbara nan tōondamm na nyuu danmaŋ maŋ ni, a doi na n kpan langbent nba mōk jaŋmaansooruk, ki niib-ii dia bi sann kii poor mōpora, nan laa tee mōtana.

¹⁹⁻²⁶ Binba din pukin ki saa nyu danmaŋ na nie na:

Ijpt kpanbar nan u saakab nan u tōondamm,
nan Ijpt teeb kur, nan boorganii nba be leŋ,
nan Us tiŋ ni kpanbara kur,

nan kpanbara nba be doi nba be Filistia tiŋ ni, ki tee Askelonn
nan Gasa nan Ekronn nan Asdod nba tenn waan na,

nan Edom nan Moab nan Amonn niib kur,

nan Taya nan Sidonn kpanbara kur,

nan Sinsuuk ni mōkgbenjir tini na kpanbara kur,

nan Dedann nan Tema nan Bus doi,

nan niib nba yoo pōon bi yut na kur,

nan Arabia kpanbara kur,

nan kunkoouk paak booru na kpanbara kur,

nan Simri nan Elam nan Media kpanbara kur,

nan gaŋ po kpanbara na kur, binba be banfōka,

nan binba naak kur din saa nyu yeno yeno.

Digbann kur nba be tingbouŋ na paak saa nyure; ki li joontik, Babilonn kpanbar n nyur.

²⁷ Nanne ki Yennu pakin a, “Pakin niib na nan min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na teemm sennu nan bin nyur nan baa tan saa yib ki sii, ki baa tiŋ ni ki gbar fiuru, kimaan tob nba ki n baat nann bi paak na. ²⁸ Li-i tee ki bi yēt bin gaar danmaŋ na a nuu ni ki nyu, fan betib nan Yabint Yennu yet a see ki bi nyuu nman na ni. ²⁹ N saa piin biiru na n tiōŋ doo nie. Bi dukii a bi kan la tubdatu amii? Aaii, bi saa la tubdatuwa, kimaan n yaa man baar nan tōbo nisaarik kur paak, tingbouŋ na ni. Min Yabint Daano Yennu-e pak na.

³⁰ “Li kpaa talase ki fin Jeremaya n mōont linba kur ki n paka. Li tee fan pak niib nae a,

Yennu sii be sanpaapo nnaan gaar jat, ki tian sanpagbouŋ ni.

U saa gaar jat, u niib paak,

ki hoot nan niro nba tuu nmaan mat daan tilōona

ki hoot bianjinba na.

Tingbouŋ na ni, sōo kur saa gbat u kunkor,

³¹ ki li fuut saa nik tingbouŋ na fiakir.

Yennu mōk maan nan digbana.

U saa bu sōo kur buut ki kpi biit damm na.

Yennu-e pak na.’ ”

³² Yabint Daano Yennu yet a biiru tuu saa baar digban-yenn paak, ki tōot digbanleer paake. Biirchiōŋ be banfōkir ki baat, ki tee nan wonpaaruk na. ³³ Li daar maŋ ni, niib nba ki Yennu kpiib na gbanant saa yat dōoe tingbouŋ na kur po. Sōo kan mō bi kpemōnii, sōo bia kan jiiŋ ki saan pii. Bi sii pooe tiŋ na paak nan mōba na.

³⁴ Ii mō man, yimm tōondamm, yimm nba tee n niib nmakit-teeb na, ii mō sanpaapo man, ii mō man, kii birintir tanbiinii ni. Yoo baar nan bin kpi-iwa, bi saa kōti nan

pejai nae. ³⁵ Sönsau kaa ki i saa chiar paaki. ³⁶⁻³⁷ Ii mo kii yikin sanpaapo nan parbiir, kimaan Yennu donn wutoor ki biir i digbann, ki teen i parmaasir tinj na langbenta. ³⁸ Yennu nyor nyik u niibe nan yanbör nba tuu nyor nyik u tanfiök na. Töb wahala nan Yennu wutochionj na kpint tingbounj na ki teenir kunkoouko.

26

Bianjinba ki bi bu Jeremaya buut

¹ Yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim din dii Juda naan na, li din ki weie ² ki Yennu pakin a, "Saant ki set jiantu nasaakak na dindouj ni, ki moont linba kur ki n wanna maa a moont tur binba nyii Juda doi ni, ki baar a bin jiant leñ na. A daa te ki siar biati. ³ Li ki gar niib na n gbiint ki nyik bi toonbiit na tumu. Li-i tee ki bi nyik bi toonbiit, n saa lebit n dudukit nba ki n yaa n baar nan biiru bi paak, kimaan bi biit paak na."

⁴ Ki Yennu pakin a n yet niib na a, "Min Yennu pak nan li kpaal talas yin sak n möb, ki wei wannu nba ki n turi na, ⁵ ki bia gbiint n toontunna nba tee sökiniinba ki n yoo tuunib i boor na moamaan. I ki ban sak linba ki bi piak na. ⁶ Li-i tee ki i yoo yeen bi maan manj, njann njarin n saa teen jiantu nasaakak na nan maa din teen Siilo doo bianjinba nae, ki tingbounj na niib kur saa jii doo na sann ki teen möpor."

⁷ Mannteeb nan Yennu sökiniinba nan niib na kur gbat ki n piak linba na Yenjiantu nasaakak ni. ⁸ Ki maa pak linba ki Yennu wannin na ki gbenn yoo nba, ki niib na soorin, njann hoot a, "Li tee tin kpieal linba na paak. ⁹ Bee ki a pak Yennu sann ni a jiantu nasaakak na saa teen nan Siilo doo na, a ki doo na saa biir, ki soo kan kar lenj?" Ki niib na tikir lintin.

¹⁰ Ki Juda töondamm nba gbat linba tun na, ki bi nyii kpanbar njaak, ki kakit saan Yenjiantu nasaakak na boor, ki saan kar siaminba ki bi yi Tammöpaann na. ¹¹ Nanne ki mannteeb nan Yennu sökiniinba na pak töondamm nan niib na a, "Joo na tee bin kpiu-e, kimaan u pak biir ti doowa. I möj tuba gbat waa pak linbawa."

¹² Ki n yet a, "Yennu-e tumin a man pak linba kur ki i gbat ki n pak jiiin Yenjiantu nasaakak nan doo na po na. ¹³ Li kpaal talas yin lebit i binbenj nan linba ki i tuun, ki sak i Yomdaano Yennu möb. Yi-i tun nna, u saa lebit u dudukit ki jiiin biiru nba ki u yet a u saa baar nann na powa. ¹⁴ Min njarin be i nii nie. Tumin linba ki i dukin nan li njan ki bia took. ¹⁵ Njan li kpaal talas ki yii mi linba na: Li-i tee ki i kpiin, yimm nan doo na niib kur sii be nikaar kpinu biit ni, kimaan Yennu-e tumin a man turi kpaanii na."

¹⁶ Ki töondamm nan niib na pak mannteeb nan Yennu sökiniinba na a, "Joo na pak nant ti Yomdaano Yennu sann nie, soo daa kpiu."

¹⁷ Li poor po ki saakab na siab fiir set ki yet niib nba tikir lenj na a, ¹⁸ "Yoo nba ki Hesekia din tee Juda kpanbar na, ki Yennu sökini Maika nba nyii Moresef na pak niib na kur linba ki Yabint Yennu pak na a,

'Bi saa ko Sayonn nan baa tuu ko tammönn nae,
ki Jerusalem sii tee langbent,

ki Yenjiantu nasaakak kunkonn na saa kpant föör.'

¹⁹ Kpanbar Hesekia nan Juda niib na din ki kpii Maika. Hesekia din baak Yennu-e ki kot a wun la u sommir, ki Yennu lebit u dudukit ki jiiin biak nba ki u bo yet a u saa baar nann bi paak na po. Ti yaa tin baar nan biak nba kaa paake ti möj paak na."

²⁰ (Jasoo din be ki u sann tee Yuria. U din tee Semaya bijae ki nyii Kiriaf Jearim. U mun din pak Yennu sann ni ki biir doo nan digbann na, nan Jeremaya nba pak na. ²¹ Ki kpanbar Jehoyakim nan u jab nan u saakab nba gbat linba ki Yuria pak na, ki kpanbar na ji din loon wun kpiu. Yuria din gbat li po, ki chiar saan bör Ijpt, kimaan u din tiin nan bi saa kpiu. ²² Kpanbar Jehoyakim din tun El-natann, wunba tee Akbor bija na, nan jaleeb Ijpt tinj ni, a bin kpaan Yuria. ²³ Bi din soor Yuria ki jen nanao kpanbar Jehoyakim boor, ki u te ki bi kpiiu, ki jii u gbanant ki lu niyana kaat ni.)

²⁴ Njan Safann bija Ahikam nba din taa n po na, bi din ki soorin tur niib na ki bi kpiimi.

27

Bianjinba ki Jeremaya lia naayokit

¹ Josaya bija Sedekaya nba dii Juda naan, li din ki wei kaawa ki Yennu pakin ² nan man jii gbann njamiann nan daat ki njamm yök it ki lia turu ni. ³ Yennu din pakin nan n tur EDOM nan Moab nan Amonn nan Taya nan Sidonn kpanbara möb, ki lin nyi bi taatara nba baar Jerusalem a bin la Sedekaya na boor. ⁴ Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pakin a n wannib, ki bin yet bi kpanbara a Yennu yet a: ⁵ "N yiiokochionj nan n paj nie ki n nan durinya nan nisaarii nan bonkobit nba kur be tingbounj na paak, ki tuu

jii tur wunba ki n loon. ⁶ Mine jii digbana na kur ki teen n toontunno nuu ni, wunba tee Babilonn kpanbar Nebukanesar, ki te ki muuk ni bonkobit gbaa jiantirɔ. ⁷ U sii dia digbana kur, ki bi sii tuun ki teen u bija nan u yaaboonn nan yoo nba ki u tiɔŋ digbann tan saa baa. Li yooe ki u digbann saa tun ki tur digbanjaana nan kpanbarjaana.

⁸ “Naan li-i tee digbann nba koo doo nba yê t u weiu, n saa jii tɔb nan kon nan yiarie ki dat li tubir, ki tan tuu yoo nba ki n saa te ki Nebukanesar n biirir tarr. ⁹ I daa gbiin i sokiniiinba koo binba yeen a bi saa fit bann linba tan saa tun na po, laa lek tee damiit ni, koo kpeemm lanu ni, koo nyoku. Bi kur piaki nan i daa jiantir kpanbar Nebukanesar. ¹⁰ Bi kpannie, ki saa te siab n jii-i, ki yaat saan nani digbann nba fɔk nan i digbana bonchiann. N saa ber nyinniwa, ki bi saa biiri. ¹¹ Naan digbann nba sak Babilonn kpanbar mɔb ki waau, n saa te ki li niib-ii be bi tiŋ ni kii ko. Min Yennu-e pak na.”

¹² N pak ŋanne ki tur Juda kpanbar Sedekaya a, “Jiin a mɔŋ ki tur Babilonia kpanbar. A jiant ŋɔɔ nan u niib, ki la manfoor. ¹³ Bee ki fin nan a niib saa kpo tɔb ni nan kon nan yiarii ni? Yennu yet a linba saa tume na ki tur digbann nba ki jii u mɔŋ ki tur Babilonn kpanbari. ¹⁴ I daa gbiin sokiniiinba nba piaki nan i daa jikit i mɔŋ ki teen Babilonn kpanbar na maami, bi kpannie. ¹⁵ Yennu mɔŋ yet a u ki tummi, a ŋaan bi fae u sann ni ki teeni. Li paak, ki u saa ber nyinni ki bin kpi-i, yimm nan sokiniiinba nba fa faak na.”

¹⁶ Ki n pak mannteeb nan niib na a Yennu yet a, “I daa gbiin sokiniiinba nba piak nan Yenjiantu ŋasaakak ni gor na, bi saa nyi nann Babilonn ki jen nann motana na. Bi fae ki teeni. ¹⁷ I daa gbiin bi maami. Jiin i mɔŋ ki tur Babilonn kpanbar, ki i saa la manfoor. Bee ki doo na saa kpant langbenti? ¹⁸ Bi-i tee barmonii sokiniiinba ki set dia n maan, ŋaant ki bin barin min Yabint Yennu ki n daa te ki gor nba biar jiantu ŋasaakak ni, nan naan ŋaak ni na, ki bi jikitir saa Babilonn-i.”

¹⁹⁻²⁰ (Yoo nba ki kpanbar Nebukanesar din jii Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na, nan Juda nan Jerusalem tɔɔndamm, ki saan namm Babilonia na, u din nyik toota na nan kutmɔnt nyunbuuk nan torit nan Yenjiantu ŋasaakak ni bonjaanlia.)

²¹ “Gbiintir linba ki min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na piak ki jiin gor nba biar jiantu ŋasaakak ni, nan linba be naan ŋaak nba be Jerusalem na po: ²² Bi saa jii ki saan nann Babilonia, ki li sii be leŋe nan maa tan saa ŋmant n dudukit li paak yoo nba, ki jen nann ki teenir nna na. Min Yennu-e pak na.”

28

Ki jiin Jeremaya nan Yennu sokinii Hanania po

¹ Li binn ni, Sedekaya naan bina ŋanna, ŋmaarii ŋanŋmu ni, ki Asur bija Hanania nba tee Yennu sokinii ki nyii Gibeonn na din pak turin, Yenjiantu ŋasaakak na ni. Mannteeb nan niib na numm ni ki u betin ² nan Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “N biir Babilonia kpanbar pan nawa. ³ Bina ŋanlee sinsuuk ni, n saa jen nan jiantu ŋasaakak ni gor nba ki Babilonn kpanbar Nebukanesar jii ki saan nann Babilonn na nna. ⁴ N bia saa jen nan Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na, ki kpan nan Juda niib kur nba saan be daabisin ni Babilonn na. Barmonii, n saa biir Babilonia kpanbar yiikoo nawa. Min Yennu-e pak na.”

⁵ Ki mannteeb nan niib nba kur see Yenjiantu ŋasaakak ni na boor, ki n pak tur Hanania a, ⁶ “Li ŋan bonchiann. N sunman ki Yennu tur nnawa. N sun ki a masokinkar man teen mɔniwa, ki wun jii jiantu ŋasaakak ni gor na kur, nan niib nba kur ki bi soorib daaba Babilonia na ki jen namm. ⁷ Naan gbiintir linba ki n piak ki teen fin nan niib na. ⁸ Sokiniiinba nba din pak sianyoowa, ki min nan fin daa kaa na, din bunt nan tobii nan kon nan yiarii saa baar digbana bonchiann paak, nan kpanbarjaana paak. ⁹ Naan sokinii nba bunt buntir bonŋann, bi saa sak nan u set tee barmonii sokinii nba ki Yennu tumo, yoo nba ki u mɔntii na tun ki gbeene.”

¹⁰ ŋanne ki Hanania liat yokit na n turu ni ki biirir, ¹¹ ŋaan pak niib na kur numm ni a, “Yennu yet a bianinba ki u saa biir yokit nba ki kpanbar Nebukanesar yokin digbana kur turii nie na, ki u saa tumir bina ŋanlee sinsuuk ni.” Li poor po ki n yaat.

¹² Linba na poor poe ki Yennu pakin ¹³ a man saan yet Hanania a, “Yennu yet nan a saa fit biir daat yokite, ŋaan u saa jii kut yokite ki senn li taar ni. ¹⁴ Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet nan u saa jii kut yokite ki yokin digbana na kur paak, ki bi saa jiant Babilonn kpanbar Nebukanesar. Yennu yet nan u saa te ki muuk ni bonkobit gbaa n jiant kpanbar Nebukanesar.”

¹⁵ Ki n pak linba na ki tur Hanania, ki bia pukin a, “Hanania, gbiintir. Yennu ki tumani, ŋaan ki a te niib na gaan faak na. ¹⁶ Li paak, Yennu mɔŋ yet nan u yaa wun bakinae. Binn na tan sii gbent na ki a kpowa, kimaan faa pak niib na a bin yê t Yennu mɔb na paak.”

¹⁷ Ki Hanania set kpo binn maŋ, ŋmaarii ŋanlore ni.

29

Ki jiin gbouŋ nba ki Jeremaya sob na po

¹ Ki min Jeremaya sob gbouŋ ki tur mannteeb, nan Yennu sokiniinba, nan niib na toondamm, nan niib nba kur ki Nebukanesar jiiB Jerusalem ki saan namm Babilonn ki teemm yommii na. ² Maa sob gbouŋ maŋ yoo nba na, ki soo kpanbar Jehoyachinn, nan u naa, nan kpanbar ŋaasaakab, nan Juda tiŋ toondamm, nan Jerusalem toondamm, nan tikpeet damm, nan yandantoontunna kur, ki bi soorib saan namm Babilonia-wa. ³ Ki n jii gbouŋ na ki tur Safann bija Elasa, nan Hilikia bija Gemaria, wunba ki Juda kpanbar Sedekaya din tuumo Babilonn kpanbar Nebukanesar boor na. N din sob a:

⁴ “Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na piak ki teen niib nba kur ki u chab ki Nebukanesar soorib Jerusalem ki saan namm Babilonn ki teenib yommii na a: ⁵ ‘Maan ŋei man ki koo. Baan kpaant man kii di linba ki i buur leŋ na. ⁶ Ii koont poob kii maar waas, ki ŋaan i waas mun n koon poob kii maar. Li kpaal talas yii pote ki daa waabit kaa. ⁷ Ii tuun linba saa somm doi nba ki n te ki i saan leŋ ki teen yommii na. Ii mein kii teen doi maŋ maŋ, kimaan li-i tee ki doi maŋ mək, i mun sii mək. ⁸ Min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yomdaano Yennu na kpaanii nan i daa te ki sokiniinba nba be i boor na kpanni, koo binba yaa bi saa fit bunt buntaa, ki jiin linba tan saa tun po na kpannini. I daa gbiin bi damiit maŋ po. ⁹ Bi fa faake n sann ni ki teeni. N ki tummi. Min Yabint Yennu-e pak na.’

¹⁰ “Ki Yennu yet a, ‘Li-i tee ki Babilonia bina piinlore na gar, n saa wanni n baka nba be i po bianjinba. N saa dia n moosonn nba ki n senn nan n saa jen nani na. ¹¹ Min kuukoo mi i paak lora nba ki n mək, lora nba saa turi məkint ki li ki tee biak kaa, lora nba saa baar nan linba ki i daan toonn po na. ¹² Ki i saa yiinin. I saa baar ki miarin, ki n saa turi gatu. ¹³ I saa lominn, ki lan, kimaan i saa lominn nan i yan kure. ¹⁴ Nn, n yeen nan i saa lan ki n jiin kaani i tiŋ ni. N saa nyi nani tiŋ kur ni nan siaminba kur ki n daan yat saan nani na, ki jen nani tiŋ nba ni ki n daan nyinni ki saan nani yommisin ni na. Min Yennu-e pak na.’

¹⁵ “I piak nan Yennu turi u sokiniinba Babilonia tiŋ niwa. ¹⁶ Gbiintir linba ki Yennu piak ki teen wunba dia digbann nba ki Defid din dia na, nan niib nba be doo maŋ ni na, ŋamme tee i nikpiimm nba ki bi din ki kpabib nani ki teen yommii na. ¹⁷ Yabint Yennu yet a, ‘N baat nan tobo nan kon nan yiarii bi paak, ki saa teemm nan kinkann nba tuu bat ki gar nan dinu na. ¹⁸ N saa weib nan tobo nan kon nan yiarii, ki digbana kur saa jek nan linba ki bi la. Mi-i lub siaminba kur, leŋ niib yan saa put, ki bi gbaniin jek, kimaan linba tun turib na paak. Niib saa laab, ki jii bi sann ki poor moŋora. ¹⁹ Linba na saa tun ki turib, kimaan bi ki sak moŋomaan nba ki n teen n toontunna nba tee sokiniinba, ki bi teemm yoo kur na. Bi yet gbiintue. ²⁰ Yimm nba kur ki n saan nani yommisin ni Babilonia na, ii gbiintir linba ki min Yennu piak na.’

²¹ “Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pak ki jiin Kolaya bija Ahab nan Maaseya bija Sedekaya, ŋamm nba jikit u sann ki fa faak teeni na powa, a u saa jiiB ki teen Babilonia kpanbar Nebukanesar nuu ni, ki wun kpib i numm ni. ²² Li-i tee ki niib nba ki bi din teemm yommii ki nyii namm Jerusalem ki saan namm Babilonia na loon bin por niro moŋor, bi tuu saa yet a, ‘Yennu n teena nan Babilonia kpanbar nba din joo Sedekaya nan Ahab muu foot bianjinba na.’ ²³ Bi joontu sii tee nnae, kimaan bi tun bonbilankanta, bi tun bonchonchon toona ki bia faar faak Yennu sann niwa. Yennu din ki loon bin tun linba na, u mi baa tun linba, ki tee siarae li po. Yennu-e pak na.”

Ki jiin gbouŋ nba ki Semaya sob na po

²⁴⁻²⁵ Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na turin maan, a n tur Semaya nba nyii Nehelam, ki sob gbouŋ u tiŋŋ sann ni, ki tur Jerusalem teeb kur, nan manntoo Sefania nba tee Maaseya bija na, nan mannteeb kur na. Gbouŋ maŋ ni, u din sob ki yet Sefania a:

²⁶ “Yennu teena manntoo ki senna Jehoyada taar ni, ki motana fine ji tee Yenjiantu ŋasaakak na ni yudaano. Li tee a toonne ki fan te bin soor waato nba kur pur u moŋ Yennu sokinii, ki baano jaruk, ki jii kut kantu ki lann u turu ni. ²⁷ Bee ki a ki tun nna ki tur Jeremaya nba nyii Anatof ki piak nan u tee Yennu sokinii ki teen niib na? ²⁸ Li tee bin gooro, kimaan u pak niib nba be Babilonia na nan bi sii tee yommii ki be leŋ ki lin weiwa; a bin maa ŋei, ki kar, ki baa kpaant, kii di linba ki bi ko na.”

²⁹ Ki Sefania karin gbouŋ na ki wannin; ³⁰ ki li poor po ki Yennu yetin a ³¹⁻³² n jiin maan nba jiin Semaya po na, ki tur yommii nba kur be Babilonia na a, “Min Yennu saa

dat Semaya nan u yaaboona kur tuba. N ki tumo, njaan ki u pak turi ki li tee nan u tee sokiniie na, ki te ki i gaar faak ki teenir yada. U sii kaa yaaboona i sinsuuk ni. U kii be u manfoor ni ki la bonjana nba ki n saa tun ki tur n niib na, kimaan waa pakib nan bin yet n mob na paak. Min Yennu-e pak na.”

30

Ki jiin Yennu moosonn po

¹ Ki Israel teeb Yomdaano Yennu na ² pakin a, “So bin linba kur ki n paka na ki teen gboun ni, ³ kimaan yoo baate ki n tan saa njaan n niib nba tee Israel teeb nan Juda teeb na. N saa jen namm tij nba ki n din tur bi yeejamm na ni, ki bi saa yentir. Min Yennu-e pak na.”

⁴ Ki Yennu pak tur Juda teeb nan Israel teeb a:

⁵ “N gbat yanputuk fuur,

ki li ki tee parmaasir wuyikinii kaa,
njaan tee janmaanii wuyikiniie.

⁶ Nminin njaan dukin. Joo saa fit mar bika-a?

Bee ki n laat joo kur ki u nii be u poor paak
nan poo nba tuu yaa wun mar na?

Bee ki soo kur penn nna?

⁷ Dabiir baat, ki daar kaa ki saa yek nan li daari.

Li tee yoo nba bie ki tur n niib, njaan n saa tinniba.”

⁸ Yabint Yennu yet a, “Li daar-i baar, n saa konn yokit nba yook bi turii ni na, ki bia pit jarit na, ki bi ji kii tee digbangann teeb na yommii. ⁹ Ki bi sii jiantir min nba tee bi Yomdaano Yennu na nan Defid yaaboonn nba ki n saa gann ki dinno naan nae.

¹⁰ N niib, i daa tiin janmaanii. Israel teeb, i yan daa puti.

N saa nyinni digbanbanfokir na niwa,
tij nba ni ki i tee yommii na.

I saa jen kpen, ki sii be i yamani.

I sii be fanu, ki soo kan kooni janmaanii.

¹¹ N saa baar i boor ki tan tinni.

N saa biir digbana nba ki n yati ki saan nani na,
njaan n kan biir yimmi.

N saa dat i tubawa, njaan n saa dat i tuba nan lomme.

Min Yennu-e pak na.”

¹² Ki Yennu pak u niib a,

“I fiat na kan buuri, ki i daniu na kaa tinteb-po.

¹³ Soo kaa ki saa gotini, i nara na kaa tebuku,
dindann kaa nan i saa la laafia.

¹⁴ I yoo snba kur tamm i powa, bi ji ki fiin i po.

N leki nan n tee dataak nae.

I tubdatu na paar, kimaan i biit na yab bonchiann,
i noontont na paak niwa.

¹⁵ I ji daa piak i daniu na po, kimaan li kaa tebuku.

N dat i tuba nna, kimaan i biit yab bonchiann,
ki i noontont na paak niwa.

¹⁶ Njaan motana n saa biir binba kur biiri na,
ki bi saa soor i datai kur ki teemm yommii.

Binba dinti biak na kur mun saa di biak,
ki binba fiar i bona na, siab mun saa fat bi yara.

¹⁷ N saa te ki yin la laafia, ki te ki i fiat na n buur,
nan i datai na nba lek yeen a,

‘Sayonn tee digban-yanne, ki soo ki fiin u po’ na.
Min Yennu-e pak na.”

¹⁸ Ki Yennu yet a, “N saa jiin kaan n niib bi tij ni,
ki sii mok ninbatinu njaak kur paak,

ki bi saa njaan maa Jerusalem nan li naan njaak.

¹⁹ Niib nba be lej na saa yin dontir yan,
ki hoot nan kpinkpammuk.

N piisin saa te ki bin pot, ki bia turib baakir.

²⁰ N saa pant digbann na yiikoo nba ki bi din tuu mok na,
ki njaan sennir fanu, ki dat binba dinti biak na tuba.

21-22 Bi diarɔɔ saa nyi bi tiɔŋ digbann nie,
 ki bi yudaano n nyi bi tiɔŋ niib ni.
 U saa baar n boor yoo nba ki n yiinɔɔ.
 Nmee sii mɔk par ki baar ŋaan ki n ki yiino.
 Bi sii tee n niibe, ki n tee bi Yennu.
 Min Yennu-e pak na.”

23-24 Yennu wutoor tee wonpaaruko, wonpaaruk nba saa da biit damm paak. Wouŋ
 maŋ kan nyik danu nan yoo nba ki u tan saa gbenn linba kur ki u lor wun tun na. Yoo
 baat, ki u niib tan saa bann linba na paak fanu.

31

Ki jiin Israel teeb kunu po

¹ Ki Yennu yet a, “Yoo baat, ki n tan sii tee Israel booru kur Yennu, ki bi mun tee n
 niib. ² N wann n ninbatinu ki tur niib nba nyii kuun ni kunkoouk paak na. Yoo nba ki
 Israel teeb ŋakitir ki loon foon na, ³ ki n nyii banfɔkira ki baar bi boor. Israel teeb, n yoo
 loonie, ki tukin wanti n lomm nba kaa gbennu na. ⁴ N bia saa fiiniwa. I saa ŋamm jii i
 naayaka ki waa waak nan parpeenn, ⁵ ki bia saa ŋamm bur daan tiinii Samaria kunkona
 paak, ki binba bur tiinii maŋ saa di li loona. ⁶ Barmɔnii, yoo baat ki guuteeb tan sii be
 Efraim kunkona paak, ŋaan yiin leeb ki yet a, ‘Ŋaant ti do Sayɔnn man, ti Yomdaano
 Yennu boor.’ ”

⁷ Ki Yennu yet a, “Yinin yanii nan parpeenn
 ki tur Israel nba tee digbana kur digbanjaann na.
 Yinin i dontir yaŋ a, ‘Yennu tinn u niiba,
 u fat binba kur biar nawa.’

⁸ N saa nyi namm gaŋ po ki baar namm,
 ki bia nyi namm tingbouŋ na kpini kur po
 ki baar namm.

Jooŋii nan dianii saa weib ki baar,
 ki podamm nan binba yaa bin mar kur saa baar.
 Bi saa jen ki tee digbanjaanne.

⁹ N niib sii jent ki mɔɔ,
 ki mein yoo nba ki n kpent namm na.
 N saa saan namm kpenii nba mɔk nyun boor,
 ki tokin namm sɔnu nba kaa boota, ki bi kan gbiat.

N tee nan baa nae ki tur Israel teeb,
 ki Efraim boorue tee n bijakper.”

¹⁰ Ki Yennu yet a, “Digbana, gbiintir ki turin,
 ki mɔɔnt n maan banfɔka mɔkgbiant.

N yat n niiba, ŋaan n saa tikiribe kii guub,
 nan pekpaarik nba tuu guu u pei na.

¹¹ N nyinn Israel teebe ki tinnib digbanpaarir nuu ni.

¹² Bi saa baar ki yin nan kpinkpammuk Sayɔnn kunkonn paak,
 ki bi para sii mei n piinii paak,
 ŋanne tee jeet nan tiloona daan nan kpan nan bonkubit.

Bi sii tee nan kpabik nba ki bi maantir nyun fanu nae,
 bi sii mɔk linba kur ki bi loon.

¹³ Ki sapaamm saa waa waak ki mɔk parpeenn,
 ki naasimm nan jakpera sii kpamm.

N saa maan bi para,
 ki saa kpint bi mɔnii na ki teen kpinkpammuk,
 ki kpint bi parbiir ki teen parmaasir.

¹⁴ N saa gboon mannteeb nan jeet nba ŋan,
 ki tur n niib, bi bonloŋa kur.

Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Yennu ninkpabaŋ po

¹⁵ Ki Yennu yet a, “Fuur fu Rama doo ni,
 fuur nba tee kpemɔnii nan fabinii,
 ki Rachel mɔ u waas paak,

ki bi barimɔ ki tan goo,
 kimaan u waas kaa.

¹⁶ Nyikin mɔnii ŋaan fiar a ninnyuut na.

Linba kur ki a tun ki tur a waas na kan biar yann,

ki kaa nyooti. Bi saa nyi datai tij ni ki jena.

¹⁷ Dindann be a tɔɔnn po; a waas na saa kpenna.

Min Yennu-e pak na.

¹⁸ "N gbia ki Israel teeb piak nan parbiir a,

'Yennu, ti tuu tee nan bonkobyiook nae,

ɲaan a tumiit mɔsakuwa.

Jenin nant, ti teen siir nan tin jen a boora,

fin nba tee ti Yomdaano Yennu na.

¹⁹ Ti bo yêtae, ɲaan mɔtana ti loon tin jene.

Faa dat ti tuba na, ti yura ji soone nan parbiir.

Ti din dii fei-e ki la yukpiasir,

kimaan ti din tun biit ti bisin niwa.'

²⁰ "Israel digbann, fine tee n bijalɔɲir,

bik nba ki n lomm mantik be u ni.

Yoo nba kur ki n taa a sann,

n tuu dukin a po nan lomme.

N yan tuu nyi saan a boore.

N sii mɔk ninbatinu nana.

²¹ Teent nyina ki dɔk sɔnu na.

A ɲamm la sɔnu nba ki a tɔkin ki yaat na.

Jenin man, yimm Israel teeb,

jenin doi nba ki i din nyii na ni man.

²² I saa taantir nlee, yimm yadkanpɔona damm na?

N nan bonpaann nba be li kɔɔe,

ki li be li kɔɔ nan poo nba tuu tekir jɔɔ na."

Ki jiin Yennu niib nyoot baaru po

²³ Ki Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, "Mi-i jiin niib na bi tij ni yoo nba, bi saa ɲamm pak Juda tij ni nan li doi ni a,

'Yennu n teen piisin Jerusalem kasii kunkonn paak,

kasii boor nba ki u be na.'

²⁴ Niib sii be Juda tij nan li doi kur ni, ki kpaara sii be, ki pekpaarii be nan bi pei. ²⁵ N saa maan binba bak na gbanu, ki bia gboon wunba ki kon banɔ. ²⁶ Ki nisaarii saa yet a, 'N goon ki tan yerik, ki soo ki n mɔk paɲ.'

²⁷ "Min Yennu piak nan yoo baat ki n saa gbeen Israel nan Juda tinii nan niib nan bonkobit. ²⁸ Ki maa la yaak nba ki ɲabir, ki daa bir, ki ber, ki biir, ki bet na, nnae ki n saa bia la yaak ki burib ki bia maa donnib. ²⁹ Li yoo-i baar, nisaarii ji kan yet a, 'Bibaanba mɔɔ gbiirkaa, ɲaan ki li mii bi waas nyana.'

³⁰ Naan wunba mɔɔ gbiirkaa, u nyanae sii mii, ki soo kur saa kpo u tɔɲ biit paak."

³¹ Ki Yennu yet a, "Yoo baate, ki n tan saa lor molorpaann nan Israel teeb nan Juda teeb. ³² Li tan kii tee nan molor nba ki n din lor nan bi yeejamm, yoo nba ki n kub bi nii ki nyinnib Ijpt tij ni na kaa. N lek din tee nan bi soro nae, ɲaan ki bi ki dia molor na. ³³ Molorpaann nba ki n saa lor nan Israel teeb na sii tee nnae: n ji saa teen n sennii man bi dudukit nie, ki sobir bi para ni. Mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib. ³⁴ Bi soo ki tee wun ji tumii u loo koo u ninja ki yaa, 'Bant Yennu,' kimaan bi kur tan sii min, laa nyii tarik ki saa tuu paarɔ. N saa nyik chab bi biit, ki kan ban tiar bi yanbontoona po. Min Yennu-e pak na."

³⁵ Yennu-e tur yonnu ki li teent yentu daar ni,

ki turit ɲmaarik nan ɲmaabira ki li teen yentu nyiook.

Ŋɔɔe tuu kut mɔkir ki te ki li fu, u sanne Yabint Yennu.

³⁶ U senn mɔsonn a durinya ɲaak bona nba be li seenu ni

ki yukii biaɲinba na, nnae ki Israel sii tee digbann ki yukir.

³⁷ Li-i tee ki bi saa fit bikin sanpaak, ki ɲmaa tingbounɲ,

li yooe ki Yennu mun saa yêt u niib Israel teeb,

kimaan linba ki bi tun na paak.

Yennu-e pak na.

³⁸ Ki Yennu yet a, "Yoo baate ki bi saa ɲamm maa Jerusalem, ki li tee n doo, laa nyii Hananel difoouk na boor, ki saan tuu Gungont boor Tammɔb na. ³⁹ Ki kpaar na saa nyi yonbaa po man ki saan baar Gareb kunkonn paak, ki gont baar Goa. ⁴⁰ Baauk na kur, baa pii kuun sian, ki bi lubin bonchiat na, nan kpaant nba be Kidronn nyuntonn boor

na kur, ki saan tuu Taamm Tammob nba be yondo po na, li kur sii tee kasiie ki turin. Bi ji kan ban yeer doo na koo ki biiriri.”

32

Ki jiin Jeremaya tij daanu po

¹ Juda kpanbar Sedekaya naan bina piik nie ki Yennu pak nanin. Babilonia kpanbar Nebukanesar mun yaa naan bina piik nan njanniin nie na. ² Li yoo na ki Babilonia kpanbar jab lek Jerusalem, ki soo ki bi soorin ki loonin kpanbar njaak dindouj niwa. ³ Kpanbar Sedekaya-e din loonin lej, ki nyiirin a n moontir nan Yennu yet a, “N saa te ki Babilonia kpanbar n nyann doo nae, ⁴ ki kpanbar Sedekaya kan fit chiar paaki. Bi saa sooro ki tur Babilonia kpanbar, ki u saa lau nan u ninbinn, ki pak nanao. ⁵ Bi saa soor Sedekaya ki saan nanao Babilonia, ki u sii be lej nan maa tan saa dat u tubir. Wuu lekki kon nan Babilonn teeb na, njan u kan nyanni. Min Yennu-e pak na.”

⁶ Yennu pakin ⁷ nan n baa naa bik Salum bija Hanamel saa baar n boor ki pakin a man daa u tij nba be Anatof, ki li be Benjaminn yent ni na, kimaan mine mantik kpiin nanao ki mok yaak nba saa daa tij na, ki li tee n yar. ⁸ Nan Yennu nba kpan pak bianinba na, ki Hanamel baar n boor, dindouj man ni, ki tan yetin a n daa tij na. Ki n bann nan Yennu set pak nanima. ⁹ Ki n daa tij na Hanamel boor, ki bikin u likirii turo. Li daauk din tee salinkuna piik nan njalore-e. ¹⁰ Ki n sob n sann ki te niib dii siara, ki n loon gbouj na. N din bikin likirii na churu paake. ¹¹ Li poor po, ki n jii gbant njanee nba tee tij na daanu gbant na; gbouj nba loon ki tij na daanu sennii be li ni na, nan gbouj nba ki loon na, ¹² ki tur Baruk, wunba tee Neria bija ki tee Maseya yaaboonn na. N din jii gbant man ki turo Hanamel numm nie, nan siara damm nba sob bi sana tij na daanu gbouj paak na, nan jab nba kar dindouj ni na numm ni. ¹³ Bi kura numm nie ki n pak Baruk a, ¹⁴ “Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu wanna nan a jii gbant na, linba loon na nan linba ki loon na, ki kpeenir yokbobir ni, ki lii be li ni ki wei. ¹⁵ Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a bi saa njamm daa jei nan tinii nan daan tiinii kpaant, tij na ni.”

Ki jiin Jeremaya Yenmiaru po

¹⁶ Maa tur Baruk tij daanu gbant na, ki n miar Yennu a, ¹⁷ “Yabint Yennu, a jii a pan nan a yabinte ki nan tij nan sanpaak. Siar kaa ki paar turani. ¹⁸ A wann a lomn nba kaa paak na ki tur niib tusaa, njan a mun bia daar niib tuba, bi damm biit paak. A tee Yenjaann nba mok yiikooe, ki tee Yabint Yennu. ¹⁹ A lorin yan lora ki tuun toonjaana, ki laat linba kur ki nyii tuun, ki pab ki li janjit nan bi toona. ²⁰ Yoo nba din gar na, a din tun bakitnauj nan jaarlituk toona Ijijit tij ni, ki bia tukin ki tuunir nan dinna, Israel tij ni nan digbanlia nba kur be, ki li te bi banna siar kur po. ²¹ Li nyii jaarlituk nan bakitnauj toona nba jeen ti datai na nie ki a jii a yiikooe nan pan, ki nyinn a niib Israel teeb, Ijijit tij ni. ²² A turib tij nba njan ki kpai na, nan faa din senn bi yeejamm mosonn nae. ²³ Njan baa koo tij na ni ki yentir yoo nba, bi ji ki sak a mob koo ki wei a sennii. Bi ki tun linba ki a wannib a bin tun na. Nanne ki a baar nan biiru na bi paak.

²⁴ “Babilonia teeb bir leku tanpoatae, ki lint doo na, a bin nyannir, ki ponj lekira. Tob nan kon nan yiaru saa te ki doo na n baa bi nuu ni. Linba ki a pak na teen moniwa, ²⁵ njan fin Yabint Yennu-e wannin nan n daa tij na, siara damm numm ni, njan ki Babilonia teeb lek yaa bin nyann doo nae.”

²⁶ Ki Yennu pakin a, ²⁷ “Miine tee Yennu nba tee nisaarii kur Yomdaano, siar kaa ki paar n boori. ²⁸ N saa jii doo na ki tur Babilonia kpanbar Nebukanesar nan u jab, ki bi saa nyannir, ²⁹ ki joor muu. Bi saa joo li kur muu, ki kpan nan jei nba ki bi jokin bonnunubit li ni ki tur tingbann Baal ki donn n wutoor na. Bi jokin bonnunubit man jei na yur paake,* ki bia mo daan piinii ki teen yenbis. ³⁰ Laa nyii Israel teeb nan Juda teeb pinpiik niwa, bi kpan dont n wutoore bonchiann nan linba ki bi tuun na. ³¹ Doo na teeb donn n wutoor ki biir n par, li piinu niwa. N lor man biirire, ³² kimaan Jerusalem nan Juda teeb, nan bi kpanbara nan bi toondamm, nan mannteeb nan sokiniinba biit paak. ³³ Bi njant bi poore ki turin, ki maa lek tumiib yoo kur na, njan bi ki loon bin gbiint ki banni. ³⁴ Bi ponj maa bi tingbanbiit nae, jiantu nasaakak nba tee bii jiantirin na ni, ki biirir. ³⁵ Bi maa tingbann Baal maruj binbintae, Hinom Baauk ni, a bii mann bi bonjai nan bonpoi kii teen tingbann nba tee Molek na. N ki wannib nan bin tun linba na, li ponj ki koo n yan ni nan bin tun nna ki koon Juda teeb bonbilankant ni.”

Ki jiin dindann mosonn po

* 32:29 32:29 Bi jei yura paak, bi din tuu sere.

³⁶ Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na pakin a, "Jeremaya, niib na yeen a tob nan kon nan yariii saa te ki doo na n baa Babilonia kpanbar nuu niwa. Gbiintir linba ki n mok ki saa pak pukin. ³⁷ N saa tikir niib manj ki nyi namm digbana nba ni ki n wutoor din doo ki n par biir, ki n yatib ki saan namm na, ki jen namm nna, ki te bii be bi yamani. ³⁸ Ki bi sii tee n niib, ki n tee bi Yennu. ³⁹ N saa turib dukukjar yenn kooe bi manfoor ni, ki njanne tee bii teenin baakir yoo kur, ki lii njan ki tur njamm nan bi yaabona. ⁴⁰ N saa lor molor namm, ki li molor sii yoo be. N sii yoo tuun njamm ki teemm ki saa te ki bi tiinin nan bi yan kur, ki lin te bi daa njantir bi poor ki teenin. ⁴¹ Li sii manin nan nii tuun toonjana kii teemm, ki n saa kaanib fanu, tinj na ni.

⁴² "Bianjinba ki n baar nan biak niib na paak na, nnae ki n bia saa turib bonjana nba kur ki n senn mosonn nan n saa turib na. ⁴³ Niib na piak nan tinj na sii tee nan kunkoouk nba ki nisaarik koo bonkobuk kaa nae, ki li sii be Babilonia teeb nuu ni, njan niib tan saa daa kpaant tinj na ni. ⁴⁴ Niib saa daar, ki sob bi sana li gbant ni, ki loon ki siara damm n saa. Linba na saa tun Benjaminn yent ni, nan doi nba lint Jerusalem na ni, nan Juda yent doi ni, nan kunkona tinj na doi ni, nan kunkonbis doi ni, nan Juda yent diitu po doi ni. N saa jiin kaan niib na bi tinj tinj niwa. Min Yennu-e pak na."

33

Ki jiin dindann mosonleer po

¹ Yoo nba ki n loo dindoun ni na, ki Yennu maan njamm baar n boor. ² Yennu nba nan tingbouj na ki sennir li seenu ni na pak turin. Wunba sann tee Yennu na pak nanin a, ³ "Yiintin, ki n saa toon; n saa paka bakitnauj nan jaarlituk bona nba ki a ki mi siar jiin li po. ⁴ Min Israel teeb Yomdaano Yennu piak a Jerusalem nej nan Juda naan njak na, bi saa yeerir, kimaan baa loonir ki lekir na paak. ⁵ Siab saa kon nan Babilonia jab, ki Babilonia jab na saa gbeen nej na nan niib nba ki n saa jii n wutochionj ki kpib na gbanankpeena. N lek n numm doo na paaka, kimaan biit nba ki li niib tun na paak. ⁶ Njan n saa teb doo na nan li niiba, ki turib laafia. N saa wannib parmaasir nan binbenja. ⁷ N saa te Juda nan Israel teeb n mokit, ki njamm maab, nan baa din tee na. ⁸ N saa njammib, ki nyinnib bi biit nba ki bi din biirin na ni, ki saa nyik chab bi biit nan bi moyetuk na. ⁹ Jerusalem sii tee kpinkpammuk nan baakir nan yugontir boore ki turin, ki durinya njak na digbann kur yan saa put, bi-i gbat bonjana nba ki n tun ki tur Jerusalem teeb, nan maa baar nan nyoot nba ki tur doo manj na po."

¹⁰ Ki Yennu yet a, "Niib yeen a nna tee nan kunkoouk nae, ki niib koo bonkobit kaa lej. Bi mok monii: Juda doi nan Jerusalem sonii doo koonte, niib koo bonkobit kaa lej, njan nna na, i saa njamm gbat ¹¹ fuut nba tee parmaasir nan parpeenn yar, ki poochianu jaamm kpinkpammuk fuur sii fu. I sii gbia niib yiin yanii, yoo nba ki bi baat nan niipoturu piinii a bin turin jiantu njasaakak ni na, ki bi sii yiin a, 'Turin Yabint Yennu niipoouk,

kimaan u njan, ki u lommm kaa gbennu.'

N saa te ki tinj na n mokit nan laa din tee na. Min Yennu-e pak na."

¹² Yabint Yennu yet a, "Tinj nba naan kunkoouk, ki niib nan bonkobit kaa lej na, njan momaatuk tan sii be, ki pekpaarii saa baar nan bi pei lej. ¹³ Ki doi nba be kunkona digbann na ni, nan li kunkonbis ni, nan Juda yent diitu po, nan Benjaminn yent ni, nan doi nba lint Jerusalem na ni, nan Juda yent doi nie ki pekpaarii tan saa njamm kan bi pei. Min Yennu-e pak na."

¹⁴ Yennu yet a, "Yoo baat, ki n saa gbeen mosonn nba ki n senn ki tur Israel nan Juda teeb na. ¹⁵ Li yoo, n saa ganm Defid yaaboonn nba tee popeandaano ki dinnn naan. Kpanbar manj sii tuun linba njan ki bia tooke, tinj na kur po. ¹⁶ Ki Juda nan Jerusalem niib saa foor ki be bi yamani. Doo na sann sii tee 'Yennu-e tee ti binben-yeen.' ¹⁷ Min Yennu senn mosonn nan Defid yaaboonn sii yoo be ki di Israel naan, ¹⁸ ki mannteeb sii yoo be ki nyi Liifai booru ni, ki tuun n toona, ki mann mujoonu maruj, nan jeet piinii maruj, nan marunlia."

¹⁹ Yennu pak turin a, ²⁰ "N lor molore ki tur yonnu ni nan nyiak a bin tuu baar bi binbaar yoo, ki li molor kan ban loti. ²¹ Nnae ki n bia lor molor nan n toontunnoo Defid a u sii yoo mok yaaboonn nba saa di naan, ki bia lor molor nan mannteeb nba nyii Liifai booru ni, a bi sii yoo tuun n toona; ki li molora kan ban ki loti. ²² N saa pukin n toontunnoo Defid yaabona kann, ki bia pukin mannteeb nba nyii Liifai booru ni na kann, ki bi kanu sii paar nan njmaabira kanu nba paar na, koo moktant kanu nba paar nae."

²³ Yennu pak turin a, ²⁴ "A la bianjinba ki niib piak nan n yet Israel nan Juda booru munlee nba ki n gann nawa-a? Ki li paak bi ji ki gorii gbroot n niib, ki bia ki dukii bi po

nan bi tee digbanni. ²⁵ Nnaan min Yennu mɔk mɔlor ki tur yonnu ni nan nyiɔk, ki bia senn sennii nba dia tingbouŋ nan sanpaak. ²⁶ Maa tun bona na bianjinba na, nnae ki n saa dia n mɔlor nan Jakɔb yaaboona nan n toontunno Defid. N saa gann Defid yaaboona na yence ki wuu dia Abraham nan Aisak nan Jakɔb yaaboona. N sii mɔk ninbatinu nan n niib, ki te bin mokit.”

34

Bianjinba ki Jeremaya kpaan Sedekaya

¹ Ki Yennu pak nan min Jeremaya, yoo nba ki Babilonia kpanbar Nebukanesar nan u jab, nan jab nba din tee u sommteeb ki nyii digbana kur po, nan booru kur nba tee u jiamm na din lek Jerusalem nan li digbanbis na. ² Israel teeb Yomdaano Yennu na pakin a man saan pak Juda kpanbar Sedekaya a, “Min Yennu saa jii doo na ki kubin Babilonia kpanbar nuu ni, ki u saa joor muu. ³ A kan chiar boti; bi saa soora ki kubin u nuu ni. A saa lau nan a ninbinn, ki saa pak nana, li poor po ki a saa saan Babilonia. ⁴ Sedekaya, gbiintir linba ki n piak ki jiiŋ a po na. Bi kan kpia tob ninji. ⁵ A saa kpo nan gbanmaasue. Baa din tuu joo bonnunubit yoo nba ki bi pii a yeejamm nba din doŋ dii naama ki a tan dii na, nnae ki bi saa joo bonnunubit ki tura. Bi sii mo a kpemonii ki yeen a, ‘Ti kpanbar kpowa.’ Min Yennu-e pak na.”

⁶ Ki n jii maan na ki tur kpanbar Sedekaya, Jerusalem doo ni, ⁷ yoo nba ki Babilonn kpanbar jab din lek doo na. Jab na bia din lek Lakis nan Aseka, ki li tee Juda yent ni digbanpaara nba biar.

Ki jiin daaba dianu po

⁸ Kpanbar Sedekaya nan Jerusalem teeb din lor mɔlor nan bin chab ⁹ bi leeb Israel teeb nba tee daaba na ki bii be bi yamani, jab nan poob kur, ki soɔ ji daa dia u loɔ Israel niro ki u tee daabiri. ¹⁰ Niib na kur nan bi saakab din sak nan bin ŋaa bi daaba na, ki bia ji daa ban jikitib ki tee daaba. Ki bi set din ŋaab, ¹¹ ŋaan tan lebit bi dudukit li poor po ki ŋmat soorib, ki mia teemm daaba biak.

¹²⁻¹³ Nnanne ki Israel teeb Yomdaano Yennu na pakin a n pak niib na a, “N lor mɔlor nan i yeejamm, yoo nba ki n din nyinnib Ijpt, ki fatib daabisin ni na. N din pakib nan ¹⁴ bina ŋalore ni kur, bin tuu ŋaa Israel daabir nba kur tun turib bina ŋanloob nba gar, ŋaan i yeejamm baka kaa n po, ki bi ki gbiint linba ki n pak na. ¹⁵ Daa ŋanŋaa nba gar na ni, i daan lebit i dudukit ki tun linba mei n par. I kura daan sak nan yin ŋaa Israel teeleb na, ki i daan lor mɔlor n boor ni, jiantu ŋasaakak ni, siaminba ki i jiantirin na. ¹⁶ Nnaan i bia ŋamm lebit i dudukite, ki ki turin baakir. I kur ŋmat jii daaba nba ki i daan ŋaab nan baa loon bianjinba nae, ki mia jiiimm daabisin ni. ¹⁷ Li paak, min Yennu piaki nan i yet n mɔba; i ki tur Israel teeleb bi yaaki. Ton, n saa turi yaak, ki li sii tee yaak nba ki i saa kpo tob ni, nan yiarii ni, nan kon ni. N saa te ki digbann kur tingbouŋ na ni yan n put nan linba ki n saa tun turi na. ¹⁸⁻¹⁹ Juda nan Jerusalem saakab, ki kpab nan kpanbar ŋaasaakab, nan mannteeb, nan toondamm kur lor mɔlor nanin ki somm naajak nba ki bi choɔ bokito na boka ŋanlee maŋ sinsuuk ni. Nnaan bi biir mɔlor nae, ki ki dia li mɔbona. Li paak, n saa teen niib na nan baa din teen naajak maŋ nae. ²⁰ N saa jiiib kubin bi datai nba loon bin kpib na, ki nɔonii nan muuk ni bonkubit saa di bi gbanant. ²¹ N bia saa jii Juda kpanbar Sedekaya nan u saakab ki kubin binba loon bin kpib na. N saa jiiib ki kubin Babilonia jab nba nyik i leku na. ²² N saa tur mɔb, ki bi saa jen doo na ni. Bi saa lekir ki nyannir, ki joor muu. N saa teen Juda doi nan kunkoouk nba ki soɔ ki koɔ leŋ nae. Min Yennu-e pak na.”

35

Ki jiin Jeremaya nan Rekab niib po

¹ Yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim din tee Juda kpanbar na, ki Yennu pak turin a, ² “Saant Rekab naakuuk ni, ki saa pak namm, ki jiiib baar namm jiantu ŋasaakak na diit na yenn ni, ki turib daan.” ³ Ki n jii Rekab naakuuk na niib kur: ŋamme tee Janasia (Jeremaya loɔ bija, ki Jeremaya loɔ maŋ mun din tee Habasinia bija) nan u ninjamm, nan u bonjai kur; ⁴ ki baar namm Yenjiantu ŋasaakak na ni, ki jiiib koɔ namm Igdalia bija Hanann nba tee Yennu sokinii na poorpoweiteeb diiuk ni. Diiuk na din be Salum bija Maaseya diiuk yur paake, ki kpia nan saakaleeb diit. Salum din tee saakajanne, Yenjiantu ŋasaakak na ni. ⁵ Ki n gbeen nyunyunmanii nan saanmanii nan daan ki senn Rekab niib na, ŋaan yetib a, “Gaat daan man.”

⁶ Nnaan ki bi jiin a, “Ti ki nyu daan. Ti yeeja Jonadab nba tee Rekab bija na din pakit a timm koo ti yaaboona daa nyu daan. ⁷ U bia pakit nan ti daa maa ŋei koo ki baa

kpaanti; ki bia daa buur daan tiinii, koo ki daar. U wannit nan tii be lanbont nie yoo kur, ki lin te ki tii be tij nba ni ki ti tee nan saamm na. ⁸ Ti sak sennu nba kur ki ti yeeja Jonadab turita. Ti moŋ ki nyu daan, ki ti bonjai nan ti bonpoi nan ti poob mun bia ki nyu. ⁹⁻¹⁰ Ti ki maa ŋei ki koo, ti be lanbont nie; ki ti bia ki mok daan tiinii, koo kpaant, koo bonbuburiti. Ti sak linba ki ti yeeja Jonadab sennit na fanuwa. ¹¹ Naan yoo nba ki kpanbar Nebukanesar lek tij nae, ki ti dukin nan tin baar Jerusalem ki nyi Babilonia jab nan Asiria jab nuu ni. Nanne teen ki ti kar Jerusalem na.”

¹²⁻¹³ Ki Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pakin a man saan pak Juda nan Jerusalem niib a, “Min Yennu boi-i ki laan bee teen ki i yet yin gbiint n maan, ki ki sak n sennii. ¹⁴ Jonadab yaaboona sak u sennu nba yaa bi daa nyu daan na, ki nan dinna bi soo ki nyu daan, ŋaan ki n yoo piak nani, ki i ki sak n mob. ¹⁵ N yoo tuun n toontunna nba tee n sokiniinba nae i boor, ki bi piaki nan yin nyik i toonbiit, ŋaan kii tuun fanu. Bi kpaani nan ii nyik yenis jiantu, ki fit kii be tij nba ki n tur yimm nan i yeejamm na ni. Naan i ki gbiint turin, koo ki teen i baka n ni. ¹⁶ Jonadab yaaboona sak sennu nba ki u senniba, ŋaan yimm ŋarin ki sak n mobi. ¹⁷ Li paak, min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na saa baar nan biiru nba kur ki n senn na, yimm Juda nan Jerusalem teeb paak. N saa tun linba na, kimaan i ki gbiint yoo nba ki n pak nani na, ki bia ki toon yoo nba ki n yiini na.”

¹⁸ Ki n pak Rekab niib na a Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “I sak sennu nba ki i yeeja Jonadab turi nawa, i wei u sennu na kura, ki tun linba kur ki u wanniya. ¹⁹ Li paak, min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na sent moosonn nan Rekab bija Jonadab sii yoo mok yaaboonne, ki u tuun ki teenin.”

36

Bianjinba ki Baruk karin gbouŋ Yenjiantu ŋasaakak ni

¹ Josaya bija Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ŋanna nie ki Yennu pak turin a, ² “Jiin gbouŋ ki sob linba kur ki n paka ki jiin Israel tij nan Juda tij nan digbana kur po na ki teen lej. Sobin linba kur ki n paka, laa nyii yoo nba ki n sint pak nana, ki soo Josaya daa tee kpanbar nawa ki tan tuu motana. ³ Li-i tee ki Juda niib gbat biiru nba kur ki n yaa man baar nann bi paak na, li ki gar bin nyik toonbiit tumu, ki n bo saa nyik chab bi toonbiit nan bi yanbomma.”

⁴ Nanne ki n yiin Neria bija Baruk ki wanno linba kur ki Yennu pakin. Ki Baruk sobir ki teen gbouŋ ni. ⁵ Ki n tur Baruk mobona nba na a: “Bi ki chabin nan man koo Yenjiantu ŋasaakak ni. ⁶ Li paak, n loon fan tan saan lej, yoo nba ki niib na lor moi-e. Li tee fan saan karin gbouŋ na nan kunkosaakare, ki bin gbat linba kur ki Yennu pak turin, ki n mun wanna. A tun linba na siaminba ki soo kur saa fit gbat a kunkor, ki kpan nan Juda teeb nba nyii bi doi ni ki baar na. ⁷ Li ki gar bin miar Yennu ŋaan nyik bi toonbiiti, kimaan Yennu wutoor doo niib na paak bonchiann.” ⁸ Ki Baruk karin Yennu maan na, Yenjiantu ŋasaakak ni, nan maa kpan wanno bianjinba na.

⁹ Ki Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ŋannmu, ŋmaarii ŋanyia nie, ki niib na lor moi, a Yennu par n maak bi paak. Binba din be Jerusalem, nan binba kur din nyii Juda doi ni ki baar na kur din lor moi. ¹⁰ Niib na kur din gbiine, ki Baruk karin linba kur ki n wanno na. U din tun linba na Yenjiantu ŋasaakak nie, Safann bija Gemaria nba tee gbsobiro na diiuk ni. U diiuk na din be ŋasaakak dindouŋ na paapoe, ki kpia Tammopaann na.

Bianjinba ki bi karin gbouŋ na ki tur saakab

¹¹ Mikaya, wunba tee Gemaria bija, ŋaan tee Safann yaaboonn na din gbat ki Baruk karin Yennu moamaan na. ¹² Ki u din saan kpanbar ŋaak, ki saa koo kpanbar gbsobiro na diiuk ni, ki saakab na kur be lej. Gbsobiro Elisama nan Semaya bija Delaya, nan Akbor bija El-natann, nan Safann bija Gemaria, nan Hanania bija Sedekaya, nan saakaleeb na kur din be lej. ¹³ Ki Mikaya pakib linba kur ki u gbat Baruk karin ki tur niib na. ¹⁴ Ki saakab na tun Jehudi (u din tee Netania bijae, ki tee Selemia yaaboonn ŋaan tee Kusi yaaboonlee) a wun saan yet Baruk ki wun baar nan gbouŋ nba ki u karin ki tur niib na. Ki Baruk baar nan gbouŋ na ki turib. ¹⁵ Ki bi pako a, “Karin kok paak ki karin gbouŋ maŋ ki turit.” Ki Baruk karin. ¹⁶ Waa karin gbenn yoo nba, ki bi nmat jiant leeb paak nan jijekit, ki yet Baruk a, “See ki ti wann kpanbar linba na.” ¹⁷ Bi din yeto a, “Wantit faa teen bianjinba ki tan sob na. Jeremaya-e wannani-i?”

¹⁸ Ki Baruk jiin a, “Jeremaya-e wannin li mobona kur, ki n jii bonsobkar ki sobir gbouŋ na ni.”

¹⁹ Ki bi yeto a, “Li tee fin nan Jeremaya n saan ki saa bore. I daa te ki soo bant yaa be siaminba.”

Bianjinba ki kpanbar joo gbouj na muu

²⁰ Saakab na din bir gbouj na gbansobiro Elisama diiuk nie, n̄aan saan kpanbar naakuuk ni, ki saa wann kpanbar li maan kur. ²¹ Ki kpanbar tun Jehudi a wun jii gbouj na. Ki u jii gbouj na Elisama diiuk ni, ki karin wann kpanbar nan u saakab nba see u boor. ²² Li din tee waat yooe, ki kpanbar na kar u waat naakuuk ni ki kpia muu. ²³ Ki yoo nba Jehudi karin boka n̄antaa koo n̄anna, kpanbar na tuu jii jukbike ki n̄maar li bian, ki lu muu ni. U din tee n̄nae nan waa saa joo gbouj na kur muu. ²⁴ N̄aan kpanbar na nan u saakab nba kur gbat maan na, bi soɔ yan din ki put, koo ki bi tun siar ki li saa wann nan bi para biiri. ²⁵ El-natann nan Delaya nan Gemaria lek din barin kpanbar na nan u daa jokit gbouj na, n̄aan ki u ki gbiint turibi. ²⁶ Li poor po ki u yet u n̄aasaakoɔ Jerameel, nan Asriel bija Seraya, nan Abdeel bija Selemia, a bin soor min nan n gbansobiro Baruk. N̄aan soɔ ki Yennu borita.

Bianjinba ki Jeremaya sob gbounleek

²⁷ Ki kpanbar Jehoyakim nba joo gbouj nba ki n wann Baruk ki u sob na poor poe, ki Yennu pakin ²⁸ a n n̄amm jii gbounleek ki sob linba kur bo be sinsinn gbouj ni na, ki teen lej. ²⁹ Yennu din pakin a n yet kpanbar na a, "A joo gbouj nawa, ki bia boi Jeremaya a bee ki u sob a Babilonia kpanbar saa baar ki tan biir tinj na, ki kpi li niib nan bonkobit kuri. ³⁰ Li paak min Yennu piak fin kpanbar Jehoyakim a a yaaboonsɔɔ kan ban dia Defid naan yent na. Bi saa lu a gbanant siaminba ki yonnu sii nyi li paak daar nook ni, ki marin mun baa li paak nyioɔ. ³¹ N saa dat fin nan a yaaboona nan a saakab tuba, kimaan biit nba ki i kur tun na paak. Fin nan Jerusalem nan Juda teeb kura ki gbiint n kpaanii na, ki n saa baar nan biak nba ki n wann na i paak."

³² N̄anne ki n jii gbounleek ki tur n gbansobiro Baruk, ki u sob linba kur ki n wannɔ, ki li bo be sinsinn gbouj ni na, nan m̄obonlia nba naan nna.

37*Bianjinba ki Sedekaya loon Jeremaya n miar Yennu*

¹ Babilonia kpanbar Nebukanesar din dinn Josaya bija Sedekaya-e Juda naan, ki u set Jehoyakim bija Jehoyachinn taar ni. ² N̄aan Sedekaya nan u saakab nan niib na din ki gaar maan nba ki Yennu pakin na.

³ Ki kpanbar Sedekaya tun Jehukal, wunba tee Selemia bija na, nan Maaseya bija Sefania nba tee manntɔɔ na, a bin baar yetin ki man miar ti Yomdaano Yennu ti digbann na paak. ⁴ Li yoo na ki n daa ki koo dansariki, ki lin n yamani. ⁵ Babilonia jab din faa Jerusalem tobo, n̄aan baa gbat nan Ijpt jab poot Ijpt kpaara na, ki bi n̄mat.

⁶ Ki Israel teeb Yomdaano Yennu yetin nan n pak Sedekaya a, ⁷ "Ijpt jab baat a bin tan somma, n̄aan bi saa n̄mat kuna, ⁸ ki Babilonia jab na saa jen ki tan lek doo na, ki nyannir, ki joor muu. ⁹ Min Yennu kpaani nan i daa kpann i m̄oɔj ki dukii nan Babilonia jab na kan jeni; bi saa jenna. ¹⁰ Li-i lekii tee ki i nyann Babilonia jab kur, ki binba ki i paamm dani na koo biar ki doo bi lanbont ni, n̄aan bi saa fit fiir joo doo na kur muuwa."

Bianjinba ki Jeremaya koo dansarik

¹¹ Babilonia jab na din nyii Jerusalem ki n̄mat, kimaan Ijpt jab na din baate a bin somm Jerusalem teeb. ¹² Ki n nyii Jerusalem maa n saan Benjaminn yent ni, ki saa gaar ti n̄aak faar tor. ¹³ N̄aan maa baar Benjaminn Tammob yoo nba, ki jab nba be lej na saakoɔ, ki u sann tee Irija, ki u baa sann tee Selemia ki u yeeja sann tee Hanania na goorin, ki yet a, "A tiin saa Babilonia jab boore na."

¹⁴ Ki n jiin a, "Li ki tee nna kaa. N ki tiin kaa." N̄aan Irija din ki gbiint turimi. U din soorime ki saan nanin saakab boor. ¹⁵ Bi wutoor din doo n paak, ki bi tur m̄ob a bin boon, ki kparin gann Jonatann nba tee gbansobiro na n̄aak ni. Bi din jii u n̄aak manje ki teen dansarik. ¹⁶ Bi din sikinin dansarik nba be tinj nie, ki li wei bonchiann.

¹⁷ Li poor po ki kpanbar Sedekaya tan tun a bin yiinin, ki n baar u n̄aak ni, ki u bakin ki boin a, "Labasiar be ki nyii Yennu boori-i?"

Ki n jiin a, "Labaar be. Bi tan saa soora ki kubin Babilonia kpanbar." ¹⁸ Li poor po ki n boio a, "N tun bonbilanne ki tura, koo ki tur a saakab koo niib na, ki a koonin dansariki? ¹⁹ Sokiniinba nba paka nan Babilonia kpanbar kan leka, koo ki lek a digbann na be lia? ²⁰ Chanbaa, n mei-a ki a gbiint ki turin, ki tun linba ki n saa wanna. Chanbaa, a daa jiintin dansarik ni, Jonatann n̄aaki. Fi-i tun nna, n saa kpo lej." ²¹ Ki kpanbar Sedekaya te ki bi kparin u n̄aadindouj ni. N din be leje, ki bi nyi nan boroboro kunn, baa pur sian na, ki teenin daar kur, nan doo na ni jeet nba tan gbenn.

38

Bianjinba ki bi sikin Jeremaya bunbunkoonn ni

¹ Ki Matann bija Sefatia, nan Pasur bija Gedalia, nan Selemia bija Jehukal, nan Malkia bija Pasur gbat nan n piak niib na ² a Yennu yet a, “Wunba biar doo na ni saa kpo tɔb ni, koo nan kon, koo nan yiaru. N̄aan wunba nyii ki jii u mɔŋ tur Babilonn jab, bi kan kpiu, u saa tinn u manfoora.” ³ N bia din beerib nan Yennu yet a, “N saa jii doo na ki teen Babilonia jab nuu ni, ki bi saa nyannir.”

⁴ Ki saakab na din saan kpanbar boor ki saa yetɔ a, “Li tee bin kpi joo nae, waa piak bianjinba na te ki jan̄maan̄ii koo doo na ni jab nae, ki u bia tuun nnae ki teen soo kur nba be doo na ni. U ki yaa wun somm niib na kaa. U biiribe.”

⁵ Ki kpanbar Sedekaya jiin a, “Tɔn, tumin yaa loon bianjinba ki turo. N kan fit goorini.”

⁶ Ki bi soorin, ki pirimin ŋmiit, ki sikinin kpanbar ŋaasaakoo Malkia bunbunn ni, ki li be kpanbar ŋaadindouŋ ni. Nyun din kaa bunbunn na ni, see bakir koo, ki n sik fer lej.

⁷ Ki Ebed-melek, wunba tee Itiopia jatookir, ki tee kpanbar ŋaatoontunnɔ na, gbat nan bi sikinin bunbunn ni. Li yoo ki kpanbar na bu maan, Benjaminn Tammob ni. ⁸ Ki Ebed-melek saan lej ki yet kpanbar na a, ⁹ “Chanbaa, jab na nba tun linba na tee biite. Bi sikin Jeremaya bunbunn nie, ki kon saa kpiu, kimaan jeet ji kaa doo na ni.” ¹⁰ Ki kpanbar na wann Ebed-melek a wun jii jab bantaa, ki ŋoo nan ŋamm n baar donnin bunbunn na ni, ki n daa kpenni. ¹¹ Ki Ebed-melek nan jab bantaa na saan kpanbar ŋaadidiuk nba ki bi birin bona li ni na, ki jii kparchant ki sikin nan ŋmiit turin, ¹² ki pakin a n koon kparchant na n boot ni, ki ŋmiit na daa teenin danj. Ki n tun nna, ¹³ ki bi dat nyinnin bunbunn na ni. Li poor po ki bi ji din te ki n be kpanbar na ŋaadindouŋ ni.

Bianjinba Sedekaya boi Jeremaya kpaanii po

¹⁴ Sianyoo biak ki kpanbar Sedekaya te ki bi baar nanin Yenjiantu ŋasaakak na tammob nba pukin ŋantaa na ni, ki u yet a, “N loon ki n boia siare ki fan wannin li barmonii kur.”

¹⁵ Ki n jiin a, “Mi-i paka barmonii, a saa kpime, ki mi-i bia tura kpaanii, a kan gbiinti.”

¹⁶ Ki kpanbar Sedekaya senn mosonn na ki turin woonin ni a, “N por nan Yennu nba fo ki teenit manfoor na nan n kan kpi-a, koo ki jii kubin binba loon bin kpi-a na.”

¹⁷ N̄anne ki n pak Sedekaya a Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “Li-i tee ki a jii a mɔŋ ki chab Babilonn kpanbar saakab na, a manfoor saa tinna, ki doo na kan di muu. Fin nan a ŋaak kur saa tinna. ¹⁸ N̄aan li-i tee ki a ki jii a mɔŋ ki chabib, Yennu saa jii doo na ki kubin Babilonn jab, ki bi saa joor muu, ki a kan fit nyi bi nuu ni.”

¹⁹ N̄aan ki kpanbar na jiin a, “N tiin n tinj ni niib nba jii bi mɔŋ ki tur Babilonia jab nae. Babilonia teeb na tan saa mann soorin ki turib, ki bin dinnin biak.”

²⁰ Ki n yet a, “Bi kan soora ki turibi. N barimae nan fan sak Yennu mɔb, ki a manfoor saa tinn, ki bont kur saa saan fanu ki tura. ²¹ N̄aan Yennu wannin damiit ni linba saa tun, li-i tee ki a yet fan jii a mɔŋ ki chabib. ²² Damiit marj ni, n la ki poob nba biar Juda naan ŋaak ni na, ki siab saa namm ki teen Babilonia kpanbar saakab na. Gbiintir linba ki poob na piak ŋaan saa a:

‘Kpanbar na yonanmomm nae turimo.

Ŋamme diau tuntuna. Ki u taa nba ji fer bakir ni na,

ki u yooŋnba yaat ŋaan nyiko.’”

²³ Ki n bia yet a, “Bi saa soor a poob nan waas ki saan turib Babilonia jab na, ki fin mɔŋ kan fit nyi bi nuu ni. Babilonia kpanbar saa soora, ki bi saa joo doo na kur.”

²⁴ Ki Sedekaya jiin a, “A daa te ki soo gbia siar ki jiin ti labafaant na po, ki a manfoor mun bia kii be danj ni. ²⁵ Li-i tee ki saakab na gbat nan min nan fin faa labaar, bi saa baare ki boia taa pak linba. Bi saa senn mosonn nan bi kan kpia, li-i tee ki a wannib taa pak linba kur. ²⁶ A pakib nan a bo barimime a n daa jiinta dansarik ni, ki a tan saa kpo lej.” ²⁷ N̄anne ki saakab na kur baar ki boin, ki n wannib linba ki kpanbar kpan pakin a n wannib na. Bi ji din ki mok siar ki saa teeni, kimaan soo din ki gbat ti labafaant marj. ²⁸ Ki bi din nyikin naan ŋaak na dindouŋ ni nan daar nba ki bi tan nyann Jerusalem.

39

Ki jiin Jerusalem baak po

¹ Sedekaya nba dii Juda naan, li bina ŋanyia, ŋmaarii piik nie, ki Babilonn kpanbar Nebukanesar baar nan u jab kur ki lek Jerusalem. ² Ki ŋmaarii ŋanna daa ŋanyia daar nba tee Sedekaya naan bina piik nan yenn ni na, ki bi yeer doo na joonjouk na.

³ (Baa din nyann Jerusalem yoo nba na, Babilonia kpanbar saakayudamm na din baar kar bi kaanii ni, Sinsuuk ni Tammob na boor. Njamme tee Nergal Sareser, nan Samgar Nebo, nan Sasekim, nan Nergal Sareser loo.)

⁴ Ki kpanbar Sedekaya nan u jab na nba la linba tuun na, ki bi chiar nyioƙ, ki nyii doo na ni. Bi din nyii tokin naan kpaab na poe, ki gar tammob nba ki joojot tur nann na po, ki chiar saa Joodann mokir baauk po. ⁵ Naan Babilonia jab na din weib ki soor Sedekaya, Jeriko paanu ni. Bi din jiiu ki saan tur kpanbar Nebukanesar, yoo nba ki u be Ribla doo ni, Hamaf yent ni na. Leje ki Nebukanesar bu u buut ki wann u tubdatu nba tee. ⁶ Ribla mane ki Nebukanesar kpai Sedekaya bonjai, ƙoo Sedekaya ninbinn ni, ki bia kpai Juda saakab kur. ⁷ Li poor po, ki u kpakir Sedekaya man ninbina, ƙaan te ki bi baano jarit, a bin saan nana Babilonia. ⁸ Ki soo ki Babilonia jab na joo naan ƙaak nan niib na ƙei muu, ki bia bet Jerusalem joojota. ⁹ Li jooantik ni, ki kunkonkonna ƙmakit-too Nebusaradann jii niib nba biar doo na ni, ki kpaab nan binba jii bi moƙi ki turƙ na, ki saan namm Babilonia, ki teemm daaba. ¹⁰ U din nyik talas damm nba kaa faar nae Juda tinƙ ni, ki turib daan tiinii kpaant nan tiinii.

Ki jii Jeremaya ƙaanu po

¹¹ Naan kpanbar Nebukanesar din tur Nebusaradann nba tee kunkonkonna ƙmakit-too na mob a wun tur sennu na a, ¹² “Saant man ki lon Jeremaya ki diau fanu. I daa paau dan, ƙaan i tun linba ki u loon ki turƙ.” ¹³ Ki Nebusaradann nan saakayudamm nba tee Nebusabann nan Nergal Sareser nan Babilonia kpanbar saakaleeb na ¹⁴ din jii naan ƙaak dindouƙ na ni ki nyii nanin. Bi din jii ki guun Gedalia, wunba tee Ahikam bija, ƙaan tee Safann yaaboonn nae, a wun te ki man baar ƙaak fanu. Ki n din be niib na boor.

Ki jii Ebed-melek dindann po

¹⁵ Yoo nba ki n din daa be dansarik ni, naan ƙaak dindouƙ ni na, ki Yennu paki ¹⁶ nan n pak Ebed-melek, wunba nyii Itiopia na, a Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “Nan maa yet a n saa baar nan biiru doo na paak na, nnae ki n saa tun, ki li kii tee ƙammu kaa, ki i sii be ki la linba na tuun. ¹⁷ Naan min Yennu-e sii guua, ki bi kan soora ki tur jab nba ki a tiimm na. ¹⁸ N sii dia-a fanu, ki bi kan kpiani. Ki n saa tinn a manfoor, kimaan faa teenin yada na. Min Yennu-e pak na.”

40

Biajinba ki Jeremaya nan Gedalia lakin be

¹ Babilonia kunkonkonna ƙmakit-too Nebusaradann nba din ƙaa min Jeremaya Rama na poor poe, ki Yennu pak nanin. Bi din jii nan jaruko ki saan nanin leƙ, ki kpaab nan Jerusalem nan Juda nilee nba ki bi soorib ki saan namm Babilonia na.

² Ki kunkonkonna ƙmakit-too na yiinin, ki nyii nanin kpai, ki yet a, “A Yomdaano Yennu-e senn tinƙ na biiru, ³ ki motana u tun linba ki u yet a u saa tun nawa. Linba na kur tun, kimaan a niib tun biir Yennu ki ki sak u mob. ⁴ N saa baat jaruk na a nii ni ki ƙaa-a yann. Li-i tee ki a loon fan wein ki saan Babilonia, a saa fit tun nna, ki n sii goriia. Naan li-i tee ki a ki loon saanu, faa daa saa. Tinƙ na kur be a nuu ni, ki a saa fit saan faa loon siaminba po.”

⁵ Maa din ki jii siar na, ki Nebusaradann yetin a, “Nmatir Gedalia, wunba tee Ahikam bija ki tee Safann yaaboonn na boor, ƙoo nba ki Babilonia kpanbar teeno Juda doi diaroo na. A saa fit ki be u boor kii be nan niib na, koo a saa fit saan siaminba kur ki a loon.” Ki u turin piinii nan jeet, a man saan nann, ki chabin ki n saan. ⁶ Ki n saan be nan Gedalia, Mispa doo ni, ki be nan niib nba din biar tinƙ man ni na.

Ki jii Juda tinƙ diaroo Gedalia po

(2 Kpanbara 25.22-24)

⁷ Ki Juda jab na siab nan bi saakab na siab din daa ki jii bi moƙi ki chab Babilonia jab na. Ki bi din gbat nan Babilonn kpanbar jii Gedalia ki teeno tinƙ na diaroo, ki jii binba ki bi ki saan namm Babilonn na ki teen u nuu ni. Njamme tee tinƙ na ni talas damm. ⁸ Ki Natania bija Ismael, nan Karea bija Johanann, nan Tanhumef bija Seraya, nan Efai nba nyii Netofa na bonjai, nan Jesania nba nyii Maaka na, saan nan bi jab Gedalia boor, Mispa. ⁹ Gedalia din pakib a, “N teeni n moamaan nan i daa te ki siara jaymaanii moƙi nan yin jii i moƙi ki chab Babilonn teebi. Karin tinƙ na ni ki jiant Babilonn kpanbar, ki bona saa saan fanu ki turi. ¹⁰ N moƙi sii be Mispa na ki tee i taatar, yoo nba ki Babilonia teeb baar nna, ƙaan i saa fit taan daan nan tilooƙa nan olif tiinii kpan ki beki, ƙaan kii be doi nba ki i kar na ni.” ¹¹ Li yoo na ki Israel teeb nba kur be Moab, nan Amonn, nan Edom, nan digbanlia ni na gbat nan Babilonn kpanbar chab Israel tesiab a bii be Juda,

ki Gedalia-ii tee bi diarɔɔ. ¹² Ki bi nyik boa nba bi tuu yat be na, ɲaan ɲmat Juda tiɲ ni. Bi din baar Gedalia boor; Mispa, ki tikir daan nan tiloona bonchiann leɲ.

*Ki jiin Gedalia kpɪnu po
(2 Kpanbara 25.25-26)*

¹³ Linba na poor poe, ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba ki jii bi moɲ chab Babilonn jab na, baar Gedalia boor; Mispa, ¹⁴ ki tan yetɔ a, “A ki mi nan Amonn kpanbar Baalis tun Ismael a wun kpiani-i?” ɲaan Gedalia din ki teen maan na yada. ¹⁵ Ki Johanann bakin pakɔ a, “ɲaant min saan kpi Ismael, ki sɔɔ kan bann wunba tun nna. Bee ki u saa kpiani? Li saa te ki Juu teeb nba be a boor na n chiar yate, ki lin baar nan biak Israel teeb nba biar Juda na paak.”

¹⁶ ɲaan Gedalia din jiin a, “Daa tuun nna. Linba ki a piak jiin Ismael po na ki tee barmɔnii kaa.”

41

¹ Ki binn mar ɲmaarii ɲanlore ni, ki Ismael nba tee Netania bija, ɲaan tee Elisama yaaboonn, ki nyii naan ɲaak, ki bia tee kpanbar saakab na yeno na, saan Mispa nan jab piik a wun la Gedalia. Yoo nba ki bi kur lakin kar ki di jeet na, ² ki Ismael nan u jab piik na noot bi jukii ki kpɪi Gedalia. ³ Ismael bia din kpɪi Israel teeb nba be nan Gedalia na kur, nan Babilonia jab nba taan be leɲ na.

⁴ Laa din yent ki niib tan bant nan bi kpɪi Gedalia na, ⁵ ki jab piinniin nyii Sekem nan Siilo nan Samaria ki baar. Bi din koor bi tianiie ki pat bi tiat ki ɲmaar ɲmaar bi moɲ. Bi din dia jeete nan bonnunubit a bin tur Yenpiinii, Yenjiantu ɲasaakak ni. ⁶ Ki Ismael nyii Mispa ki tookitib ɲaan mo. Waa baar bi boor yoo nba ki u yet a, “N barimie, baat ki tan got Gedalia.” ⁷ Baa koo doo na ni yoo nba, ki Ismael nan u jab na kpiib, ki jii bi gbanant ki lu bunbunn ni.

⁸ ɲaan jab piik din be bi toku na ni, ki yet Ismael a, “Ti barimae ki a daa kpit. Ti mok dii nan kpan nan siat, ki li bɔr siar po.” Ki u nyikib. ⁹ Bunbunn nba ni ki Ismael din lu jab nba ki u kpiib nae din tee linba yab, ki kpanbar Asa din gbiir yoo nba ki Israel kpanbar Baasa din leko na. Ismael din gbeen bunbunn na nan niib gbanante. ¹⁰ U din soor kpanbar bonpoi nan Mispa niib kur, ɲamme tee binba ki kunkɔnkɔnna saakoo din jiib ki teen Gedalia nuu ni na. Ismael din soorib ki tokin namm, Amonn yent poe.

¹¹ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba lakin be nana na gbat bonbiir nba ki Ismael tun na, ¹² ki bi jii bi jab ki ber dinn u paak, ki saa sooro nyunchioɲ nba be Gibeonn na boor. ¹³ Yoo nba ki Ismael yommii na la Johanann ki u tok nan kunkɔnkɔnna saakab na, ki bi par man, ¹⁴ ki bi chiar baar jab na boor. ¹⁵ ɲaan Ismael nan u jab na banniin din chiar Johanann boor; ki koo Amonn tiɲ ni.

¹⁶ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba ki u tok namm na din jii niib nba ki Ismael kpɪi Gedalia ɲaan soorib Mispa na. ɲamme din tee kunkɔnkɔnna nan poob nan waas nan jatooka. ¹⁷⁻¹⁸ Bi din tiin Babilonia jab na jarɲaaniie, kimaan Ismael kpɪi Gedalia nba ki Babilonn kpanbar jiiu ki teen tiɲ na diarɔɔ nawa. Ki bi ji din saa Ijɪpt a bin nyi Babilonia jab na nuu ni. Baa saa na, ki bi saa biar Chimham, ki li kpia Betlehem.

42

Bianjinba niib na loon Jeremaya n miar Yennu ki turib

¹ Ki kunkɔnkɔnna saakab na kur, ki pukin Karea bija Johanann, nan Hosaya bija Asaria, din baar nan nibooru kur ki tan pakin a, ² “Yabit ki tun linba ki ti wanna. Miat ti Yomdaano Yennu ki turit. Miat ki tur timm nba kur tinn na. Sianyoo ti din yab bonchiann, ɲaan motana ti ji tenn waaminnae, nan faa la na. ³ Miat nan ti Yomdaano Yennu n wannit taa sii tokii bianjinba, nan taa sii tuun linba.”

⁴ Ki n jiin a, “Li ɲan. N saa miar ti Yomdaano Yennu, nan yaa boin na, ki wuu jiin linba, n saa wanni, n kan bori siari.”

⁵ ɲanne ki bi yetin a, “Yennu-e saa teen ti barmɔnii siara daano nan ti saa tun linba kur ki u wanna. ⁶ Li-i mei ti para, koo li-i kii mei, ɲaan ti saa sak ti Yomdaano Yennu nba ki ti yet a fan miaro na mɔba. Li-i tee ki ti sak u mɔb, bont kur saa saan fanu ki turita.”

Bianjinba ki Yennu gat Jeremaya miaru

⁷ Li dapiik daare ki Yennu pak nanin, ⁸ ki n yiin Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba be nana na, nan niib na kur, ki lakimm, ⁹ ki pakib a, “Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba ki i tumin u boor a n miaro na yet a, ¹⁰ ‘Li-i tee ki i loon yii be tiɲ na ni, n saa te ki yii doe, n kan te ki yii siik kaa, n saa buriee, n kan ɲabirii kaa. Maa baar nan biak nba i paak na biir n par bonchiann. ¹¹ I ji daa tiin Babilonia kpanbar na jarɲaani. N be

nani, ki saa nyinni u nuu ni. ¹² Maa tee ninbatinnɔ na paak, n saa te wun tini ninbaauk ki te yin ɲmat kun. Min Yennu-e pak na.'

¹³⁻¹⁵ "Naan yimm nba biar Juda na, i daa yêen i Yomdaano Yennu mɔb ki nyi tinj na ni. I daa yeen a, 'Aaii, ti saa saan kar Ijipt-e, siaminba ki ti ji kan mi kɔɔ tɔb ni, koo ki gbat tɔb mɔontii, koo ki be komi.' Li-i tee ki i pak linba na, ɲann ɲarin Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yeen a, 'Li-i tee ki i lor yin saan kar Ijipt, ¹⁶ ɲann tɔb nba ki i tiinir janmaanii na saa nyanniwa, ki kon nba ki i jee na saa soori, ki i saa kpo Ijipt-e. ¹⁷ Binba kur loon bin saan kar Ijipt na, tɔb, koo kon, koo yiarue saa kpib. Bi sɔɔ kan tinn, bi sɔɔ bia kan nyi biak nba ki n saa baar nann bi paak na ni.'

¹⁸ "Israel teeb Yomdaano Yennu yeen a, 'Bianjinba ki n wutochiɔŋ kpaar mɔɔn Jerusalem teeb paak na, nnae ki n wutochiɔŋ manj saa mɔɔn i paak, li-i tee ki i saan Ijipt. Sɔɔ-i la linba ki n tun turi na, li sii mɔkɔ janmaanii, ki niib sii dia-i diayoonn, ki dia i sann ki poor moi. I ji kan ban la nna na.'

¹⁹ Ki n ɲamm yet a, "Yennu pak yimm nba biar Juda na, a i daa saa Ijipt. Ki n kpaani mɔtana ²⁰ nan i yaa yin tun kpetir nba yabe na. I te ki n miar ti Yomdaano Yennu ki turi, ki i senn mosonn nan i saa tun linba kur ki u senniwa. ²¹ Ki n wannu, ɲaan i ji yêen linba kur ki ti Yomdaano Yennu tumin a man wannu nae. ²² Li paak, ii tian linba na man, i saa kpo tɔb nie, koo nan kon, koo nan yiaru, tinj nba ki i loon yin saan kar nani."

43

Bianjinba ki bi saan nan Jeremaya Ijipt

¹ Ki n pak niib na linba kur ki bi Yomdaano Yennu tumin a n pakib na. ² Ki Hosaya bija Asaria, nan Karea bija Johanann, nan jakangbata na kur pakin a, "A fae. Ti Yomdaano Yennu ki tuma a fan pakit ki ti daa saa kaar Ijipt-i. ³ Neria bija Baruk-o beta a fan pak linba na ki jiin ti po, a Babilonia teeb na n la nyannu ti paak, ki kpit, koo ki soorit ki saan nant Babilonia." ⁴ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna na saakab, nan niib na kur, sɔɔ din ki sak Yennu mɔb ki saa biar Juda tinj ni. ⁵ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab na kur din jii binba biar Juda tinj ni na, ki kpab nan niib nba yaat ki tan jen na kur, ki saan namm Ijipt, ⁶ li jab nan poob nan waas nan kpanbara bonpoi. Bi din jii wunba kur ki kunkɔnkɔnna saakayudaano Nebusaradann nyik ki guun Gedalia, ki kpab nan min nan Baruk. ⁷ Bi din yêet Yennu mɔbe, ɲaan saan Ijipt, ki saa baar Tapanes doo ni.

⁸ Ki Yennu pakin lej manj a, ⁹ "Jiin tangbeja ki pii tinj ni, doo diaroɔ ɲaak na tammokɔɔkir tɔonn po, ki ɲaan Israel niib na siab n la ki a tuun nna, ¹⁰ ɲaan pakib nan min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yaa n baar nan n toontunno kpanbar Nebukanesar nba nyii Babilonn nae nna, ki u saa teen u naan binbintir, tana nba ki a pii na paak, ki saa lat u naangbouj na li paak. ¹¹ Nebukanesar saa baar ki kon nyann Ijipt. Binba tee bin yiar ki kpo na saa yiar ki kpo, ki binba tee bin soorib ki teemm yommii na, bi saa soorib ki teemm yommii, ki binba tee bin kpo tɔb ni na saa kpo tɔb ni. ¹² N saa joo Ijipt tingbandiit muu, ki te Babilonn kpanbar n joo bi tingbana manj muu, koo wun jii ki yaat nann. Pekpaarik nba tuu nyinn naalianbiabii u tiat ni bianjinba na, nnae ki Babilonn kpanbar saa nyinn Ijipt tinj ni bona kur ki yaat nan nyannu. ¹³ U saa biir jiantu taantoota nba be Heliopolis doo ni, Ijipt tinj ni na, ki saa joo Ijipt tingbana jiantu diit na."

44

Ki jiin Israel teeb nba be Ijipt na po

¹ Yennu din pak nanin ki jiin Israel teeb nba kur be Ijipt doi nba tee Migdol nan Tapanes nan Memfis, nan tinj na diitu po na. ² Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, "I mɔŋ la biiru nba ki n baar nann Jerusalem nan Juda dolia kur paaka. Bi bia lek daa tee langbente, ki sɔɔ ki kɔɔ leji, ³ kimaan li niib tun biit ki donn n wutoora. Bi mann marint ki tur yenbis, ki bia waa tingbana nan pata nba ki ɲamm, koo yimm, koo i yeejamm ki ban jiant. ⁴ Yoo kur n tuun n toontunna nba tee n sokiniinba nae, ki bi piaki nan i daa tuun bonbilankant na, kimaan n ki loon nna. ⁵ ɲaan i ki gbiinti. I ki nyik i toonbiit, koo yenbis jiantu. ⁶ ɲanne te ki n mɔɔn n wutochiɔŋ Jerusalem nan Juda dolia ni, ki joo doi manj muu. Doi na din kpant langbente, ki tee janmaansooruk boor nan dinna.

⁷ "Li paak, min nba tee Israel teeb Yabint Daano Yennu na boi-i linba te ki i tun bonbiir na booru ki tur i mɔŋ. I loon yin baar nan biiru, jab nan poob nan waas nan sanpanti paake, ki lin te ki i niib na daa tent amii-i? ⁸ Bee ki i jiantir pata, ki mann maruj ki teen yenbis, Ijipt tinj nba ki i baar a yii be na ni, ki dont n wutoori? I tuun linba na a yin biir

i mɔŋe, ki lin te durinya na digbann kuri laai, ki jii i sann ki teen mɔpori-i? ⁹ I tamm biit nba kur ki i yeejamm, nan Juda kpanbara nan bi poob, nan yimm nan i poob tun Juda doi ni, nan Jerusalem sɔnii ni nae-e? ¹⁰ Naan i ki sikin i mɔŋ nan dinna. I ki turin baakir, koo ki wei sennii nba kur ki n tur yimm nan i yeejamm na.

¹¹ "Li paak, min nba tee Israel teeb Yabint Daano Yennu na saa donn wutoor i paak, ki biir Juda tiŋ kur. ¹² Naan Juda niib nba tenn ki loon bin saan kar Ijpt na, see ki n biir bi kur, li ni jaana nan talas damm kur saa kpo Ijpt, laa tee tɔb ni, koo kon ni. Bi sii mɔk janmaansooruk, ki niib sii laab, ki jii bi sann ki teen mɔpor. ¹³ N saa dat binba be Ijpt na tuba nan tɔbii, nan kon, nan yiarii, nan maa dat Jerusalem teeb tuba biarjinba na. ¹⁴ Juda niib nba kur biar ki saan Ijpt a bin kar na kan tin paak koo ki tinni. Nan bi yenɔkɔɔwa kan ŋmat Juda tiŋ ni, siaminba ki bi loon bin ŋamm kar na. Bi waaminnae saa foor ki tan ŋmat."

¹⁵ Ki jab nba kur mi nan bi poob mann maruŋ ki tur tingbana na, nan poob nba kur bo see leŋ na, ki kpan nan Israel teeb nba be Ijpt diitu po na, ki bi yaba, ki pakin a, ¹⁶ "Maan nba ki a piak teent Yennu sann ni na, ti kan gbiinti. ¹⁷ Ti saa tun linba kur ki ti pak nan ti saa tume. Ti saa mann ti tingbann nba tee Sanpaapo Poobat nae, ki mɔon daan yenpiinii ki turo, nan timm nan ti yeejamm, nan ti kpanbar, nan ti tɔondamm nba tuu tuun, Juda doi ni nan Jerusalem sɔnii ni na. Li yoo ti din mɔk jeet bonchiann, ki mokit, ki siar ki daamiit. ¹⁸ Naan taa nyik Sanpaapo Poobat na mannu, ki ji ki mɔ daan piinii ki teenɔ na, ti ji ki mɔk siar, ki ti niib kpo tɔbii nan kon ni."

¹⁹ Ki poob na ŋamm pak a, "Taa din tee chinchaa ki li naan Sanpaapo Poobat na, ki mann maruŋ ki teenɔ, ki mɔ daan piinii ki teenɔ, ti sɔrib din sak nan linba ki ti tuun na ŋan."

²⁰ Ki n pak jab nan poob nba pak nna ki turin na a, ²¹ "Maruŋ nba ki yimm, nan i yeejamm, nan i kpanbara, nan i tɔondamm, nan tiŋ na ni niib mann Juda doi ni, nan Jerusalem sɔnii ni na, i dukii a Yennu ki mi li po, koo u tamm li poe-e? ²² Dinna, i tiŋ tee langbente, ki sɔɔ ki kɔɔ leŋ. Li kpant janmaansooruk boore, ki niib jii li sann ki teen mɔpor, kimaan Yennu ji din kan fit dia i nɔontont nan i yanbɔntoona na. ²³ Mɔtana, biak na baar i paak, kimaan i mann maruŋ ki tur tingbana, ki tun biir Yennu nan yaa ki sak u sennii na."

²⁴⁻²⁵ Ki n pak niib na kur, mantik poob na, linba ki Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na din piak ki teen Juda niib nba be Ijpt na a: "Yimm nan i poob kur senn mɔsonjaana ki tur Sanpaapo Poobat. I senn mɔsonn nan i sii mann maruŋ ki bia mɔ daan piinii ki teenɔ, ki dia i mɔsona maŋ. Tɔn, ii dia i mɔsona maŋ, kii tuun i mɔsonjaana maŋ. ²⁶ Naan gbiintir mɔsonjaann nba ki min Yennu senn n sanjaann ni, ki teen yimm Israel teeb nba be Ijpt na kur. N kan ban te ki yin jii n sann ki senn mɔsonn ki yet a, 'N por Yabint Daano Yennu nba fo na.' ²⁷ N saa te ki i kan mokit, ŋaan n saa biirie. I kur saa kpoe tɔb ni, koo yiarii ni, ki nan i yenɔkɔɔwa tan kan tenni. ²⁸ Naan i waaminnae tan saa nyi kuun ni, ki nyik Ijpt ki jen Juda tiŋ ni. Ki binba foor na saa bann wunba maan tee mɔnii, laa tee n maan koo bi maan. ²⁹ Min Yennu saa turi nyinn nan n saa dat i tuba nna, ki maa pak nan n saa baar nan biiru i paak na saa teen mɔnii. ³⁰ N saa jii Ijpt kpanbar Hofra ki kubin u datai nba loon bin kpiu na, nan maa din jii Juda kpanbar Sedekaya ki kubin Babilonn kpanbar Nebukanesar nba din tee u dataak ki loon wun kpiu na."

45

Yennu mɔsonn nba jiin Baruk po

¹ Ki Josaya bija Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ŋanna nie, ki Baruk sɔb linba ki n wannɔ na. Li porpo ki n yeto ² nan Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, "Baruk, ³ a piak a, 'Biak be n paak. Yennu pukin parbiir n daamii niwa. Kukura chokime, ki n ki laat foomi.'

⁴ "Naan min Yennu saa bet linba ki n maa na, ki bia ŋabir linba ki n bur na. N saa tun linba na ki tur durinya kur. ⁵ A loon fan kpaan manu ki tur a mɔŋi-i? Daa looniri. N baat nan biake nisaarii kur paak, ŋaan n saa tinn a manfoor, faa saan siaminba kur. Min Yennu-e pak na."

46

Biarjinba ki bi nyann Ijpt jab

¹ Ki Yennu pak turin ki jiin digbana na po, ² ki piin Ijpt. Waa pak linbae na ki jiin Ijpt kpanbar Neko jab po, binba ki Babilonn kpanbar Nebukanesar din nyannib Karkemis

doo ni, ki li kpia nan Yufrates məkir na. U din nyinnib Juda kpanbar Jehoyakim naan bina ɲanna nie. Yennu din yet a:

³ “Ijpt jab saakab hoot a,

’Teent siir nan i naagbankɔŋa man, ki saan tob.

⁴ Baant i taanii ki jakib.

Setir chaabu ki yir i kut fokirii.

Ŋatir i kpana man. Lian i jatiat.’ ”

⁵ Ki Yennu boi a, “N laat bee?

Bi ɲmat poor nan yanputuko.

Bi nyann bi jabe, ki janmaanii yentib,

ki bi chiar nan bi paŋ kur, ki ki jiant poori.

⁶ Binba chiar nan paŋ na, ɲaan bi kan paaki.

Jab na kan boti.

Gaŋ po ki kpian Yufrates məkire ki bi gbiatir baa.

⁷ Ŋmee gbeet nan Nail məkir na,

nan məkir nba tuu gbee ki do məkɣbiɔŋ na?

⁸ Ijpt tiŋe naan Nail məkir na,

nan məkir nba tuu gbee ki do məkɣbiɔŋ na.

Ijpt yet a, ‘N saa fiire ki dakin durinya,

ki biir doi nan niib nba be doi maŋ ni na.

⁹ A te ki taanii na-ii saa, ki torit na-ii somm,

ki te ki jab na-ii saa:

jab nba nyii Sudann nan Libia ki dia naagbankɔŋa na,

nan torbamiira nba nyii Lidia na.’ ”

¹⁰ Yabint Daano Yennu nba tee Yomdaano na daare na.

Dinnae ki u saa pa jiin niib.

Dinnae ki u saa dat u datai tuba.

U banjiak saa ɲmamm nan laa tan saa gboo,

ki nyu bi sɔn nan li par nba tan saa maak.

Dinnae ki Yabint Daano Yennu saa mann maruŋ

nba sii be gaŋ po tiŋ nba kpia nan Yufrates məkir na.

¹¹ Ijpt teeb, ii saa Gilead tiŋ ni ki saa lon tebuk.

I tebuk na kur tee yanne; siar kaa ki saa turi laafia.

¹² Digbana gbat i fei dinu powa, sɔɔ kur gbat ki i mɔ.

Jayeno tuu gbiat u loɔe, ki bi banlee n kpab baa.

Ki jiin Nebukanesar baaru po

¹³ Babilonn kpanbar Nebukanesar nba baar a wun lek Ijpt yoo nba, ki Yennu pak turin a,

¹⁴ “A mɔont maan maŋ Ijpt doi ni,

ɲanne tee Migdol nan Memfis nan Tapanes,

ki yet a, ‘Teent siir man ki kɔn fat i mɔŋ.

Yaa mək linba kur, bi saa biirir tob niwa.

¹⁵ Bee ki i tingbanjaann nba tee Apis na baa?

Yennu-e faau lu.’

¹⁶ I jab gbiate ki baa, ki yeno tuu pak u loɔ a,

‘Kakitir; ɲaant tin kun ti niib boor,

ki nyi ti datai takoobii ni.’

¹⁷ “Ii pur Ijpt kpanbar sanpaann man,

ki lii tee, ‘Fuut daano nba kɔŋ u yaak.’

¹⁸ Min Yabint Yennu-e tee kpanbar.

Mine tee Yennu nba fo na.

Tabor kunkonn nba fɔk ki gar kunkonn kur,

ki Kamel kunkonn nba kpia məkɣbenjir ki fɔk bianjinba na,

nnae ki wunba saa leka na paŋ sii tee.

¹⁹ Yimm Ijpt teeb, ii teen siir man

ki bin soori ki saan nani digbangann.

Memfis saa kpant kunkoouk,

ki tee langbent nba ki sɔɔ kaa lenji.

²⁰ Ijpt tiŋ ɲan nan naasar ɲann nae,

ɲaan ki kabik nyii gaŋ po ki baar leko.

²¹ U jab nba ki u joɔmm na gbar nan naabis nae.

Bi ki set ki kɔni, bi kur ŋmat chiare.
 Bi biiru daar baara, bi boontu yoo baara.
 22 Ijpt jab tiine ki foi nan waauk nba tuu gaan jat na,
 yoo nba ki datai na baat.
 Bi saa lekiɓ nan pajarae, nan jab nba tuu choo tiinii
 23 ki biir fɔɔr na.
 Bi jab na yab ki kaa kanni, bi yab chee naasuut.
 24 Ijpt teeb dii feiwa. Gaŋ po teeb nyanniba.
 Min Yennu-e pak na.”

25 Israel teeb Yabint Daano Yennu yet a, “N saa dat Amonn nba tee Tebes tingbann na tubir, ki kpab nan Ijpt tingbana nan li kpanbara. N saa jii Ijpt kpanbare nan binba teeno yada na kur 26 ki kubin binba loon bin kpib na, ŋamme tee Babilonn kpanbar Nebukanesar nan u jab. Njaan li poor po, niib bia tan saa koo kar Ijpt, nan baa din kar bjaŋinba na. Min Yennu-e pak na.”

Ki jii Yennu tinnu po

27 “N niib, i daa tiin jaŋmaanii man.
 Israel teeb, i daa te ki i yan puti.
 N saa nyinni digbanbanfokir maŋ ni,
 siaminba ki i tee yommii na.
 I saa jen kpen ki sii be i yan ni;
 i sii be fanu, ki soo kan te ki jaŋmaanii n soori.
 28 N saa baar i boor ki tan tinni.
 N saa biir digbana nba kur ki n yati ki i saan leŋ na,
 ŋaan n kan biir i moŋi.
 N saa dat i tubawa, ŋaan mi-i daar yoo nba,
 n sii daar nan lommo. Min Yennu-e pak na.”

47

Yennu maan nba jii Filistia tiŋ po

1 Ijpt kpanbar din tan lekin Gasa* na, ki soo Yennu pak nanin ki jii Filistia tiŋ powa a:
 2 “Gotir! Nyun do gaŋ po, ki saa pubir nan nyunmonn na.
 Li saa piin tiŋ na nan linba kur be li paaka,
 li doi nan niib nba be leŋ na. Niib saa mo boi sommir po.
 Soo kur nba be durinya na ni saa bui bonchiann.
 3 Bi saa gbat taanii taawoka monii, nan torit monii,
 nan fiia birintu fuur.
 Baanba kan jiant bi waas po, bi nii sii soone.
 4 Yoo baar nan bin biir Filistia-wa,
 ki pot sommir nba ki u tuu laat Taya nan Sidonn boor na.
 Min Yennu-e saa biir Filistia teeb na;
 ŋamme tee binba kur nyii Kret mokgbiɔŋ po na.
 5 Parbiir nba kaa paak baar Gasa teeb paaka,
 ki Askelonn niib ŋmin.
 Filistia niib nba biar na saa mo ki lin wei nlee?
 6 I yikin ki piak a,
 ‘Yennu takoobu, nlee yoobe ki a saa nyik niib kɔtu?
 Nmatir sik a toouk ni. Ii be leŋ kii foi.’
 7 Njaan li saa teen nlee ki foi?
 kimaan n turir toonn a lin tuma.
 Mine wannɔ nan wun lek Askelonn doo
 nan niib nba be mokgbiɔŋ na.”

48

Ki jii Moab tiŋ biiru po

1 Linba ki Yabint Yennu pak ki jii Moab tiŋ poe na a:
 “Ti mok ninbatinu nan Nebo teeb man. Bi doo biira.
 Bi nyann Kiriataim-a, ki yeer li joonwakita na, ki li niib dii fei.
 2 Moab fant na bota.

* 47:1 47.1 Gasa din tee Filistia doi na yenne.

Datai nyann Hesbonn-a, ki lorin a bin biir Moab teeb na.
Madmenn doo na ji sii ñmine. Jab saa saan ki lekir.

³ Horonaim niib mœ a, 'Woribuk. Biiru.'

⁴ "Bi biir Moab-a, gbiintir waas nba mœ.

⁵ Gbiintir bi mœnii fuur, sœnu nba saa Luhif na ni,
nan parbiir mœnii, Horonaim sœnu ni.

⁶ Bi yeen a, 'Kakitir ki chiar tinn i mœŋ.

Ii chiar nan kunkooouk paak bœŋ na.'

⁷ "Moab tij, a teen yada a paŋ nan mœkint nie,
ñaan mœtana bi saa nyannawa,

ki bi saa jii a tingbann Kemos nan u nijaana nan mannteeb,
ki saan namm digbangann.

⁸ Dosau kaa ki saa nyi biiru na ni,
ki baauk nan paanu kur saa biir.

Min Yennu-e pak na.

⁹ Fiint katanu ki chaan guun Moab tij.

Li saa biir mœtana;

li doi saa biar langbent, ki sœŋ ji kan kœŋ leŋi."

¹⁰ (A sat mœtont wunba ki tuun Yennu toonn nan u yan kur na paak. A sat mœtont wunba ki chœœn niib ki kpi na paak.)

Ki jiin Moab digbana biiru po

¹¹ Ki Yennu yet a, "Moab teeb tun be bi yamanie, ki sœŋ ki mi soorib saan namm digbanganni. Moab digbann tee nan daan nba ki bi tuu sennir a lin baa tint, ki ki lanŋir, ki bia ki kpaan lebitir dalenia ni nae. Li baauk ki biir, ki li manu bia ki gbenti.

¹² "Li paak, yoo baate ki n saa tun niib ki bin baar kpaar Moab teeb ki mœœn nan daan na. Dalena na saa biar koont, ki bi bia saa yeerir buri buri. ¹³ Ki fei saa soor Moab teeb nan baa jiantir tingbann nba tee Kemos na, nan fei nba din soor Israel teeb, baa din teen bi dindann tingbann nba tee Betel ni na.

¹⁴ "Moab jab, bee ki i want nan i tee paarib,
ki tee pardamm nba ki bi bikinii tœb ni?

¹⁵ Moab nan li doi kur biira;
bi kpïi Moab naasinpaara na kura.

Min nba tee Kpanbar, ki tee Yabint Yennu-e pak na.

¹⁶ Moab boontu nakina, ki u biiru baate mœtana.

¹⁷ "Yimm nba kpia digbann maŋ ki mi u sanjaann po na,
ii mœ u kpemœnii man. Ii yet a,
'Li yiikoo dianu na biira, ki li dontir nan yabint na ji kaa.'

¹⁸ Yimm nba be Dibonn na, ii nyi i baakir boor maŋ,
ki sik ki tan kar tanbiinii ni,

Moab biirtœœ na be nna, ki teen li ñapaara na langbenta.

¹⁹ Yimm nba be Aroer na, ii see sœnkpiŋ kii guu,
ki boi binba tiin yaatir na, ki laan bee teeni.

²⁰ Bi saa turi gat u a, 'Moab tij baawa.

Ii mœ u paak maŋ; u dii feiwa.

Ii kokin Arnonn mœkir ki mœœnt nan bi biir Moab-a.'

²¹ "Tubdatu baar doi nba be kunkonn yur paak nawa. Doi maŋe tee Holonn nan Jasa nan Mefaf ²² nan Dibonn nan Nebo nan Bef Diblataim ²³ nan Kiriataim nan Bef-gamul nan Bef-meonn ²⁴ nan Keriof nan Bosra. Tubdatu baar Moab doi nba fœk nan linba naak kur paaka. ²⁵ Bi biir Moab tij paŋ nan u yiikoo nawa. Min Yennu-e pak na."

Bianŋinba ki Yennu saa sikin Moab tij

²⁶ Yennu yet a, "A te ki Moab tij na n yib daan, kimaan u yêt n mœba. Moab saa dœœr birint u mœŋ siit ni, ki niib saa laau. ²⁷ Moab, a tian faa din yisn Israel niib bianŋinba-a? A din diab ki li naan nan bi tœk nanyuk tœkue ki bi soorib na.

²⁸ "Yimm niib nba be Moab tij ni na, ii nyi i doi ni ki saan kœœ tanfiat ni. Ii tee nan ñmann nba tuu tia u tiœk tanfiœk mœb boor nae. ²⁹ Moab want u mœŋ bonchiann. N gbat bianŋinba ki Moab niib want bi mœŋ, ki mœk garuk, ki bia dont bi mœŋ, nan baa dukii bi mœŋ po bianŋinbawa. ³⁰ Min Yennu mi bi garuk po. Baa want bi mœŋ na, ñaan li kur tee yanne; linba ki bi tuun na kan wei. ³¹ Li paak, n saa bui wunba kur be Moab tij ni paak, nan niib nba be Kir Heres doo ni na paak. ³² N saa bui Sibma doo niib paak, ki lin gar Jaser doo niib paaka. Sibma doo, a tee nan daan tiik nba ki li yiinii tant ki poot Mœk-kpeenn ki saa baar Jaser nae. Ñaan mœtana, bi biir a sakoouk loœna nan a daan

loona nawa. ³³ Parmaasir nan kpinkpammuk ji kaa Moab nba tee tinjan na ni. N te ki daan nyik tootu dajaaboora, soɔ kaa ki sii tee daan ki hoot nan kpinkpammuku.

³⁴ “Hesbonn nan Eleale teeb mœ, ki bi mœnii na saa gbia Jahas, Soar niib gbia, ki Horonaim teeb nan Eglaf Selisiya teeb bia gbia. Nimrim kpenu na gbaa fœora. ³⁵ N saa te ki Moab niib n nyik bi mujoonu marun nba ki bi tee bi jiant boa nawa, nan marun nba ki bi mann ki teen bi pata nan bi yenbis na. Min Yennu-e pak na.

³⁶ “N mœ Moab tinj paak, nan Kir Heres niib paak, nan soœ peeb naagbaak ki yiin kuun yanii na, kimaan baa tuu mœk linba kur ji kaa. ³⁷ Bi kur koor bi yute, ki bia poɔ bi tianii. Bi njaamar njaamar bi niie, ki lia bœtoot liant. ³⁸ Moab nœi paak* nan doo na kur po, siar kaa ki pukin kpemœnii, kimaan n yeer Moab nan bobir nba ki soɔ ki loon nae. ³⁹ Moab biira. Ii yikin man. Niib ji yisin Moab tinje. Li ji tee langbente, ki digbana nba kpiar na ji laar. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki bi saa biir Moab tinj

⁴⁰ Yennu yet a digbanne saa tabint Moab teeb nan baakir nba tuu lat u kpinkpant ki tabint bianjinba na, ⁴¹ ki bi saa nyann doi nan napaara na. Li daar, janmaanii saa soor Moab jab, nan poo nba tuu kar matdaan paak, ki janmaanii mœko nae. ⁴² Bi saa biir Moab, ki li ji kii tee digbanni, kimaan li niib yêt n mœba. ⁴³ Janmaanchioŋ nan bootit nan barit doœ ki guu Moab teeb. Yennu-e pak na. ⁴⁴ Wunba yabir a wun nyi janmaanchioŋ na ni saa baa bootuk ni, ki wunba tab doo bootuk ni saa sik baruk ni, kimaan Yennu-e te ki li tee Moab biiru yoo. ⁴⁵ Kunsœntinna nba tee tarii na yiabe a bin la gungurboor, Hesbonn doo nba ki kpanbar Sihonn din dia na ni, njaan li mun di muue. Muu dii kpanbar Sihonn njaak nan u tinj nan li mœyêtuk damm na kurawa. ⁴⁶ Tinin Moab teeb ninbaauk man. Bi boont njam nba jiantir tingbann Kemos nawa, ki jii bi bonjai nan bi bonpoi ki saan namm digbanganna.

⁴⁷ Njaan yoo nba waa na, Yennu saa njam donn Moab teeb. Linba na kure ki Yennu yet a li saa tun ki tur Moab teeb.

49

Bianjinba ki Yennu saa dat Amonn teeb tuba

¹ Linba ki Yennu pak jiin Amonn teeb poe na a: “Israel jab na be lia? Soɔ kaa ki saa kœn bi tinj paaki-i? Bee ki bi njaan ki niib nba jiantir tingbann Molek na yent Gaad tinj ki kari? ² Njaan yoo baat ki n saa te ki Amonn teeb digbansaakar Raba niib n gbat tœb fuur, ki li saa biar langbent, ki li digbanbis na saa di muu. Ki Israel teeb saa nmat gaar bi tinj binba din fat na boor. ³ Hesbonn teeb, ii mœ man. Bi biir Ai-wa. Raba poo, ii mœ kpemœnii man. Ii lia bœtoot liant kii mœ man, ii tiin kii lin nan nmatir man. Bi saa jii i tingbann Molek ki saan nanc digbangann ni, ki kpab nan u mannteeb nan u nijaana. ⁴ Bee ki yimm mœyêtudamm na want i mœni? I paŋ gbente. Bee ki i teen i yiikoo yada, ki yeen nan soɔ kan bikin a wun lekini? ⁵ N saa nyi nan janmaanchioŋ siar kur po, ki baar nann i paak. I kur saa chiar. Soɔ kur saa chiar u manfoor paak, ki soɔ sii kaa ki saa tikir i jab na jikii.

⁶ “Njaan li poor po n saa te ki Amonn teeb na n mœkit. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Edom teeb tuba

⁷ Yabint Yennu nba pak linbae na ki jiin Edom teeb po a: “Edom teeb yanfoon na ji kaae-e? Bi nmakit-teeb na ji ki fit wantib linba ki bi sii tuuni-i? Bi subinii na kur mir bote-e? ⁸ Dedann teeb, nmatir kii tiin man. Ii bœr man. N yaa man biir Esœ yaaboona, kimaan yoo baar nan man dat bi tubawa. ⁹ Jab-i poœr daan tilœna, bi tuu nyik yennbae tiinii na paak, ki li-i tee fat-teeb baar nyiœk, bi tuu jii linba ki bi loon na kœœ. ¹⁰ Njaan min kpan fat Esœ yaaboona mœkint na kure, ki bakit bi bunbœr boa, a bi ji daa fit bœri. N biir Edom teeb na kura. Nan bi niyemmira ki biari. ¹¹ Nyikin i kpeebii n boor man, ki n saa gotib. I pakœi sii fit maa n paak.

¹² “Li-i tee ki binba ki kpaa talas nan bin la tubdatu ji tan la tubdatu, i dukin tubdatu kan baar i paaki-i? Tubdatu saa baar i paaka. ¹³ N mœŋ por nan doo nba tee Bosra saa teen janmaansooruk boor ki sii tee kunkoouk. Niib sii yisin len, ki saa jii li sann ki poor mœpora. Digbanbis nba kpia len na sii yœ tee langbente. Min Yennu-e pak na.”

¹⁴ N yet a, “Edom digbann, n gaar maan nba nyii Yennu boore. U tun toomu a wun bet digbana na ki bin lakin bi jab ki teen siir ki leki. ¹⁵ Yennu yaa wun teena bonchokuŋo, ki soɔ kan tura baakiri. ¹⁶ A yuwannu na kpannawa. Soɔ ki tiina nan faa dukii bi tiina na. A be tanfiat niŋe jœfœkit paaka, faa lek be sanpaapo nan baakir na, njaan Yennu saa sikina tinj niwa. Yennu-e pak na.”

* 48:38 48.38 Bi nœi yura paak, bi din tuu sere.

¹⁷ Yennu yet a, “Biiru nba saa baar Edom paak na sii bi bonchiann, ki wunba kur gar lenj, u yan saa put, ki u gbanu n jek. ¹⁸ Yennu nba din biir Sodom nan Gomora nan doi nba kpiar na bianjinba na, nnae ki u saa tun ki tur Edom, ki soo ji kan ban kar lenji. Min Yennu-e pak na. ¹⁹ Bianjinba ki yanbor tuu nyi for nba bok Joodann makir ki do mopaaun ni na, nnae ki n saa baar ki te Edom teeb n kpir chiar ki nyi bi tin ni. Ki tondaan nba ki n saa gann na sii dia tin na. Bi saa jii nmeee ki bikin nanimi? Nmee mok par ki saa yek nanimi? Kpanbar lanoe saa fit kon nanimi? ²⁰ Li paak, gbiintir lor nba ki n mok ki jiiin Edom teeb biiru po na, nan maa loon man tun linba ki tur Temann doo niib na. Nisiab saa soor bi waas gbaa ki yaat namm, ki li saa soor soo kur janmaanii. ²¹ Edom-i baa yoo nba, fuur saa fu bonchiann, ki tingbouj na kur saa jek, ki bi wuyikinii saa fokit baar Mokmuja na. ²² Datai na saa lek Bosra nan baakir nba tuu yit u kpinkpant ki siik nae. Li daar, janmaanii saa soor Edom jab, nan poo nba tuu kar matdaaj paak ki janmaanii moko nae.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Damaskus teeb tuba

²³ Linba ki Yennu pak jiiin Damaskus poe na a: “Niib nba be Hamaf nan Arpad doi ni na, li daamiibe, ki bi para biir, kimaan bi gbat lababiuka. Dudukit gbee bi para nan moknyun nae, ki bi ki fit foi. ²⁴ Damaskus niib na choke, ki yanputuk te ki bi chiar. Bi be tont nan ninnyumooj nie, nan poo nba tuu kar matdaaj paak na. ²⁵ Digbanjaann nba tuu mok parpeenn na ji doo yanne. ²⁶ Li daar, bi saa kpi u naasimm na sonii nie, ki u jab na kur saa boont. ²⁷ N saa joo Damaskus joojot na muu, ki bia joo kpanbar Ben-hadad napaara na muu. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiiin tubdatu nba baat Kedar booru nan Hasor doo paak na po

²⁸ Linba nae ki Yennu pak ki jiiin Kedar booru, nan yentnba nba ki kpanbar Hasor dia na po. Nanne ki Babilonn kpanbar Nebukanesar din kon nyann na. “Lekin Kedar niib, ki biir yondo po booru manj. ²⁹ Fatir bi lanbont nan bi bonkobit, nan bi lanbont tammokkita, nan linba be bi lanbont ni kur. Jiiin bi laagumiinba, njaan pak niib na a, ‘Janmaanchiojo linti.’

³⁰ “Hasor teeb, min Yennu kpaani nan yin chiar fokit ki saa bor. Babilonn kpanbar Nebukanesar lor wun biirie, ki waa pak linbae na, ³¹ ‘Baat man. Ti saa lek niib nba dukii nan bi be bi yamani ki be fanu nawa. Bi doi ki mok joona nan gana, li bia ki mok gankpata, ki tee domanyaun.’

³² “Jiiin bi laagumiinba nan bi bonkob-leet. N saa yat binba poon bi yut na lokir kur po, ki saa nyi nan biak siar kur po ki baar nann bi paak. ³³ Hasor saa teen kunkoouk yaayoo siiyoo, ki sii tee moko binbeboor. Soo ji kan ban kar lenj. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Elam digbann tubir

³⁴ Sedekaya nba din dii Juda naan, li ki yuur kaawa ki Yabint Yennu pak nanin ki jiiin Elam digbann po. ³⁵ U din yet a, “N saa kpi torbantora nba te ki Elam mok paj na kure. ³⁶ N saa te ki wouj n nyi siar kur po ki da koo Elam, ki yat u niib lokir kur po, ki tan tuu yoo nba ki u niib nba tee kunsontinna saa saan tingbouj kur ni. ³⁷ N saa te ki Elam niib-i tiin bi datai nba loon bin kpi na. N wutoor nba kaa paak niye, ki n saa biir Elam teeb, ki te jab n kon namm ki saa tuu yoo nba ki n saa boontib. ³⁸ N saa biir bi kpanbara nan bi tondamm, njaan senn n naan kok lenj. ³⁹ Njaan li poor po, n saa te ki Elam teeb na n mokit. Min Yennu-e pak na.”

50

Bianjinba ki bi saa nyann Babilonn

¹ Maan nba ki Yennu ture na ki jiiin Babilonn doo nan li niib po a:

² “Pakin maan manj ki tur digbana. A moontir.

Turin nyinn ki moont maan manj.

A daa te ki li tee bunbor maami. Babilonn baawa.

Bi biir u tingbann nba tee Marduk nawa.

Babilonn tingbana dii feiwa, u bonninnanbiit na yeera.

³ “Digbann jab nyii ganj po ki baar a bin lek Babilonn, ki kpantir kunkoouk. Niib nan bonkobit saa chiar yaat, ki soo kan kar lenji.”

Ki jiiin Israel teeb jenu po

⁴ Yennu yeen a, “Yoo man-i baar, Juda nan Israel niib kur sii mo ki baat, ki loon min nba tee bi Yennu na. ⁵ Bi saa boi Sayonn sonu po, ki tokin li po. Bi saa lor molor kangbennuk nanin, ki kan ban biir molor manj.

⁶ “N niib tee nan pei nba ki bi kpaarik nyikib ki bi bot kunkona ni nae. Bi lin nan pei nba tuu nyi kunkon-yenn paak ki saan kunkonleer paak nae, ki ponj tamm bi jaak nba be siama. ⁷ Wunba lab kur tuu lekibe, ki bi datai yeen a, ‘Bi tun ki biir Yennu-e. Li paak, taa teemm linba na ki bi. Bi yeejamm din teen Yennu-e yada, ki bi mun bo sii waaun nae.’

⁸ “Israel teeb, ii tiin kii nyi Babilonn man. Nyimin tinj man ni. Ii tee sinsinn damm nba saa nyi. ⁹ N saa fiin digbanpaara nba be garj po ki te bin lek Babilonn. Bi saa set jatuk ki took digbann na ki nyannir. Bi tee waara nba mi waaruko, ki to bi peenii ki li ki norii baa boor siaminba. ¹⁰ Bi saa jii Babilonn faar, ki binba jii manj saa jii linba kur ki bi loon. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Babilonn baak po

¹¹ Ki Yennu yet a, “Babilonn teeb, i fat n niib bona. I mok parpeenne ki kpamm, ki li naan naab nba tuu nmaan dii* ki pinii na, koo ki mo nan taamm na, ¹² njaan i tjon digbangbenjir na saa sik tinj ni ki di fei. Babilonn-e tan sii tee digbana kur ni digbanbutinj. Li tan sii tee kunkokoouj nba kaa nyume. ¹³ N wutoor paak, soo kan kar Babilonn, li sii tee langbente, ki wunba gar lej kur saa jek, ki li saa yaar lito.

¹⁴ “Torbantooora, setir chunchuuntuk ki teen siir nan tob, ki nja loon Babilonn manj. Ii to Babilonn i peenii na kur, kimaan u tun biir min nba tee Yennu nawa. ¹⁵ Ii yikin tob wuyikini doo na kur po man. Motana, Babilonn gaar butinna. Bi yeer u joojot kur ki bet sikinir tinj niwa. N pa pann ki jiint Babilonn teebe na. Li paak, ii pa i pann ki jimm, ki diab nan baa tuu dia leeb bianjinba na. ¹⁶ I daa te ki bi buur jeet tinj man ni, koo ki jaan jeet. Saamo nba kur be lej, janmaanii saa sooro nan jab nba lekin na, ki u saa nmat kun u doo ni.”

Ki jiin Israel teeb kpenu po

¹⁷ Ki Yennu yet a, “Israel teeb na tee nan pei nba ki yanbor weib ki yatib nae. Sinsinn, Asiria kpanbare din leki, li poor po ki Babilonn kpanbar Nebukanesar yeer bi kpaba. ¹⁸ Linba na paak, min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na saa dat kpanbar Nebukanesar nan u tinj na tubir, nan maa din dat Asiria kpanbar tubir bianjinba na. ¹⁹ N saa jiin Israel teeb bi tinj niwa. Bi saa di jeet nba pia Kamel kunkonn paak nan Basann yent ni na, ki saa di linba kur ki bi loon, jeet nba kur pia Efraim nan Gilead yent ni na. ²⁰ Yoo man-i baar, bisiat sii kaa Israel teeb na ni, ki yanbonsiar sii kaa Juda teeb ni, kimaan n saa nyik chab niib nba ki n tinn bi manfoa nawa. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Babilonn teeb tuba

²¹ Ki Yennu yet a, “Lekin Merataim teeb nan Pekod teeb. Ii kpi bi biirib. Ii tun linba kur ki n wannii. Min Yennu-e pak na. ²² Tob fuur gbia tinj man ni, ki biiru bonchiann be lej. ²³ Babilonn jab toor durinya kure ki bit bit, ki motana li jaar mun bia biira. Digbana kur jeke nan linba tun ki tur tinj na. ²⁴ Babilonn, a kon nanima, ki baa baruk nba ki n pii guuna, njaan ki a ki mi na ni. ²⁵ N loot siaminba ki n jatiat be nawa. Ki n wutoor nie ki n nyinin jatiat na, kimaan min Yabint Yennu nba tee Yomdaano na mok toonn Babilonn ki yaa min tun. ²⁶ Ii lekir li munn po ki loon siaminba ki li jeet doo na. Ii poon linba ki i jii na nan baa tuu poon jeet na. Ii biir tinj na, ki daa nyikin siari. ²⁷ Ii kpi bi jab na kur. Ii kpi fas. Babilonn teeb boonta. Yoo baar nan bin gaar tubdatuwa.”

²⁸ (Kunsontinna tiin nyi Babilonn ki baat Jerusalem, ki piak ti Yomdaano Yennu nba pa Babilonn teeb bianjinba, nan baa din tun linba ki tur u Nasaakak na.)

²⁹ “Pakin torbantooora na ki bin lek Babilonn. A te ki wunba kur saa fit to torbann ki wun saan. Loont doo na ki daa te soo nyi. Ii pa linba ki bi tun, ki jiinib ki tumm nan baa teen leeb na, kimaan bi tun nan yuwannue ki tur min Israel teeb kasii Yennu. ³⁰ Li paak, bi saa kpi bi naasimm doo na sonii ni, ki biir bi jab kur li daar. Min Yennu-e pak na.

³¹ “Babilonn, a gbee nan yuwannue; li paak, min Yabint Yennu nba tee Yomdaano na kon nanae. Yoo baar nan man dat a tubira. ³² A niib nba mok garuk na saa gbiat baa, ki soo kan sommib ki bin fiiri. N saa joo a doi muu, ki linba kur be ki kpia saa biir.”

³³ Yabint Yennu yet a, “Israel teeb nan Juda teeb be mukir nie. Binba nyannib ki soorib na guube fanu, ki kan chabib ki bin yaati. ³⁴ Njaan wunba saa fatib na mok panj. U sanne tee Yabint Yennu. Njoo tjonjo saa gaar bi paak, ki baar nan parmaasir tingbour na paak, njaan bia baar nan biak Babilonn teeb paak.”

³⁵ Yennu yet a, “Babilonn tee kuume.

U niib nan u kpanbara nan u subindamm kur tee kuume.

³⁶ Kuun be u faak sokiniinba na paak. Bi tee jatite.

* 50:11 50.11 Bi booru ni, nei-e boo dii,

Kuun be u jab paak. Bi mək janmaanchioŋ.

³⁷ Ii biir bi taanii nan taantorit na.

Kuun be jab nba ki bi joomm na paak.

Bi tee bonchokinte. Ii biir bi məkint na, ki fat.

³⁸ Baat nan yonkoonin bi tiŋ paak, ki foor bi moka.

Babilonn tee tiŋ nba ki li tingbana mək janmaansooruko,
ki li tingbanae kpann niib na.

³⁹ "Li paak, Babilonn saa gbee nan narinbiit nan funfontit nan noonii nba ki nane. Niib ji kan ban koo leŋ, yoo nba baat kur ni. ⁴⁰ Linba saa tun Babilonn na tee linba din tun Sodom nan Gomora, yoo nba ki n din biirir ki kpaab nan doi nba kpiar nae. Soo ji kan ban kar leŋ. Min Yennu-e pak na.

⁴¹ "Niib nyi gaŋ po digbann na ki baat,
digbanjaann nba be banfokir,
ki kpanbara bonchiann teen siir nan tob.

⁴² Bi jii bi torbana nan bi takoobiiwa,
ki tee nitont nba ki tiin ninbaauko.

Bi fuur tee nan məkgebŋir nyunpana fuur nae,
yoo nba ki bi jak bi taanii.

Bi teen siire a bin faa tob nan Babilonn.

⁴³ Babilonn kpanbar gbat labaar nawa, ki u nii soone.

Yanputuk nyannowa,
ki li tonu tee nan poo nba kar matdaaŋ paak na.

⁴⁴ "Bianjinba ki yanbor tuu nyi foor nba book Joodann məkir ki do mopaauŋ ni na, nnae ki min Yennu saa baar ki te Babilonn teeb n kpir chiar ki nyi bi doo ni. Ki toondaano nba ki n gann na sii dia digbann na. Nmee ki bi saa yekinoo nanimi? Nmee mək par ki saa yek nanimi? Kpanbar lanoe saa fit kon nanimi? ⁴⁵ Li paak, gbiintir man bonbiir nba ki n lor Babilonn doo paak, nan maa loon man tun linba ki tur li niib. Bi saa soor bi waas gbaa ki yaat namm, ki li saa soor soo kur janmaanii. ⁴⁶ Babilonn-i baa yoo nba, fuur saa fu bonchiann, ki tingboun kur saa jek, ki niib wuyikinii saa gbat digbanlia ni."

51

Ki jiin Babilonn tubdatleer po

¹ Yennu yet a, "N baat nan wonbiiuko a man biir Babilonn tiŋ nan li niib. ² N saa tun boorganu ki bin baar biir Babilonn, nan wouŋ nba tuu pebir fouŋ ki yaat nann na. Biiru daar maŋ-i baar, bi saa lek lokir kur po, ki tiŋ na saa biar doo yann. ³ I daa teen bi jab na yaak ki bi yeek bi peenii, koo ki lia bi jatiati. I daa nyikin bi naasimm na. Ii boont bi jab na kur. ⁴ Bi saa la dani, ki kpo bi doi soonii ni. ⁵ Min Yabint Yennu nba tee Yomdaano na ki nyor nyik Israel teeb nan Juda teeb, nan baa lek tun ki biir min nba tee Israel teeb Kasii Yoo na. ⁶ Chiat ki nyi Babilonn man. Tinin, ki tinn i manfoor man. I daa te ki bi kpi-i Babilonn teeb biit paaki. N pa bi panne, ki daar bi tuba nan laa janjib na. ⁷ Babilonn din tee nan salima danmaŋ nae, n nuu ni, ki n te ki durinya kur yib. Digbana din nyuu li daame ki waat. ⁸ Babilonn baee ki boont. Ii mo li kpemonii man. Ii kpaan tebuk ki teen li fiat na, li pasiar li saa buura. ⁹ Boorganu nba be leŋ na yet a, "Ti yabir a tin somm Babilonn, nnaan soo yoo gara. Njaant ki tin nyik njaan nmat kun. Yennu jii u paŋ kure ki dat Babilonn tubir ki biirir chain chain." "

¹⁰ Yennu yet a, "N niib na hoot a, 'Yennu wann nan timme mək monii. Njaant ki tin saan pak niib nba be Jerusalem na, ti Yomdaano Yennu nba tun linba.' "

¹¹ Yennu fiin Media kpanbarawa, kimaan u loon wun biir Babilonn-e, waa saa teen bianjinba ki pa u Nasaakak biiru paake na.

Lek teeb saakab na tur mob a, "Ntir i peenii man. Teent siir nan i naagbankoŋa man. ¹² Turin nyinn ki bin lek Babilonn joonjot. Kooŋt guuteeb na para. Sent guuteeb na bi seenii ni. Laan jab muuk ni man."

Yennu tun linba ki u yet a u saa tun ki tur Babilonn niib nawa. ¹³ Tiŋ maŋ mək moka nan məkint bonchiann, nnaan li yoo baara, ki li manfoor jiinn cheera. ¹⁴ Yabint Yennu por nan u moŋ manfoore, nan u saa baar nan jab bonchiann, ki bin tan lek Babilonn, ki jab na sii yab nan naasuut na, ki hoot nan nyannu.

Ki jiin dontir yaŋ na po

¹⁵ Yennu jii u yiikooe ki nan tingboun na,

ki jii u subinii ki nan tingboun na nan sanpaak.

¹⁶ U sennue te ki nyun nba be sanpagbant paapo na fu,
ki nyi nan sanpagbant lokir kur po ki tikiir.

Njooe te ki sanyikintii nyikintir saak ni,
 ki te wouj nyi u boor ki da.
 17 Nisaarii laat linba na kure, rjaan tee jatit nan bonliinii.
 Binba naan pata na dii feie,
 kimaan baa naan pata nba manj tee bonninnanti,
 ki kaa manfoori.
 18 Bi kaa nyooiti, ki tee niib n yêitibe,
 ki Yennu-i baar a wun bu bi buut yoo nba, u saa biirib.
 19 Jakob Yennu na ki tee nan rjamm na kaa.
 Njooe tee wunba nan bont kur,
 ki gann Israel teeb a bii tee u tjoj niib.
 U sanne tee Yabint Yennu.

Ki jiin Yennu jaar na po

20 Yennu yet a,
 "Babilonn, a tee n jaare ki tee n tob jatock.
 N jiia ki yeer digbana nan tiniu,
 21 ki biir taanii nan bi jakira,
 ki biir taantorit nan li rjmakit-teeb,
 22 ki kpui jab nan poob, ki kpui saakab nan waas,
 ki kpui bonjai nan bonpoi,
 23 ki kpui pekpaarii nan bi pei,
 ki kpui binba dia taanii ki ko tanmõna nan bi taanii manj,
 ki kpui kpanbara nan toondamm."

Ki jiin Babilonn tubdatu po

24 Ki Yennu yet a, "I saa la ki n pa jiin Babilonn nan li niib, biit nba kur ki bi tun tur Jerusalem na paak. 25 Babilonn, a mok parj nan jojaann nae, ki biir durinya kur, rjaan min Yennu-e tee a dataak. N saa soora ki rjmata nan tant ki nyika tanpent ni. 26 Soõ kan ban jii a langhent ni tana ki maa rjaaki. A sii tee nan kunkoouk nae yoo kur. Min Yennu-e pak na.

27 "Turin nyinn nba ki bi saa lek. Pebin naatunn ki digbana n gbat. Teent niib na tob siir ki took Babilonn. Pakin digbana nba tee Ararat nan Mini nan Askenas ki bin lek. Nyint jasaakoo ki wun gar bi toonn. Baat nan taanii na, ki bii yab nan naasuut na. 28 Teent niib na tob siir ki took Babilonn. Tumin ki boi Media kpanbara po, nan bi toondamm nan bi saakab po, nan digbana nba kur ki bi dia na jab po. 29 Tingbouj na jekire nan janmaanii, kimaan Yennu tuun u lor nba ki u yaa wun kpant Babilonn kunkoouk nae, ki soõ kan kar leji. 30 Babilonn jab nyik konna, rjaan ji be bi rjapaara nie. Bi para kpoe, ki bi ji tee nan poob na. Bi yeer doo na tammõwa, ki joo rjei na muu. 31 Toomiinba ji tiine yeno yeno ki saa kumii Babilonn kpanbar na nan bi yeer u doo na lokir kur po ki koowa. 32 Datai fat punpootboor na, ki joo rjapaara na muuwa. Babilonn jab na yan pute. 33 Li kan yukir ki datai na saa kpib ki rjmaatib, nan baa tuu rjmaat dii jarik paak na. Min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu nae pak na."

34 Babilonn kpanbar pot pot Jerusalem ki nakõwa.
 U nyik doo na koonte nan sokoonn na,
 ki nakir nan waakper nba tuu nak bonkobuk bianjinba na.
 U jii linba ki u loone rjaan lu linba tenn na.

35 Njaant ki Sayõnn niib n yet a,
 "Biiru nba baarit na kur nyiuruk n baa Babilonn paak."
 Njaant ki Jerusalem niib n yet a,
 "Biak nba kur ki ti dii na nyiuruk n baa Babilonn paak."

Bianjinba ki Yennu saa somm Israel teeb

36 Yennu pak Jerusalem teeb na a, "N saa gaar i paak ki te ki i datai n pa baa tun linba ki turi na paak. N saa te ki Babilonn kpen-yura n koor, ki moka na n foor. 37 Tinj manj saa kpant langhent, ki muuk ni bonkobit sii be leji. Leji sii tee janmaansooruk boore, ki soõ kan kar leji, ki wunba kur lar, janmaanii saa sooro. 38 Babilonn teeb na kur fu nan yanbõra nae, ki mo nan yanbõrbis na. 39 Bi tee jawudamme-e? N saa teen jaamm ki turib, ki te bin nyu yib kii mok parpeenn. Bi saa goon ki kan ban yerikii. 40 N saa te bin kotib, nan baa tuu kot pei nan buunii nan pejai bianjinba nae. Min Yennu-e pak na."

Ki jiin Babilonn joontu po

41 Ki Yennu pak jiin Babilonn po a, "Bi nyann doo nba ki durinya tuu dontiro nawa. Babilonn ji tee siaminba mok janmaansooruko ki tur digbana. 42 Mokgbenjir pubir ki

doo Babilonn paak, ki nyunpana piinowa. ⁴³ Doi na kpan jarmaansooruk boore, ki tee nan kunkoouk nba kaa nyun, ki niib ki koo lej, ki bia ki gaar lej na. ⁴⁴ N saa dat Babilonn tingbann nba tee Bel na tubira, ki te wun jiin bona nba ki u jan na, ki digbana bia ji kan jianto.

“Babilonn joonjot baawa. ⁴⁵ Israel teeb, chiat ki nyi lej man. Chiat ki tinn i manfoor, n wutochionj na ni. ⁴⁶ I daa njaan tama koo ki tiin jarmaanii, yaa gbia biyaa na paaki. Binn kur mok li biyaae, biyaa nba jiin tobii po, nan biyaa nba jiin kpanbara nan bi leeb kona po. ⁴⁷ Yoo baate ki n saa dat Babilonn tingbana tuba. Digbann na kur saa di fei, ki bi saa kpi lej niib na kur. ⁴⁸ Linba kur be tingboun na paak nan sanpagbant ni saa hoot nan kpinkpammuk, yoo nba ki Babilonn saa koo jab nba nyii ganj po ki baar a bin biirir na nuu ni. ⁴⁹ Babilonn teebe baar nan durinya kur po niib kuun, ki motana Babilonn saa baa, kimaan u te ki Israel teeb bonchiann kpo. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Israel teeb nba be Babilonn na po

⁵⁰ Yennu piak teen u niib nba be Babilonn a, “I nyii kuun niwa. Ii saa man. I daa taantir. Yaa lek fok nan i doo na, njaan ii dukii min nba tee i Yennu na po, kii tian Jerusalem po. ⁵¹ I yeen a, ‘Ti dii fei ki la yukpiasira, ti la nan ti ki mok sommtoo nan yenokooowa, kimaan boorganu gaar kasii boa nba be Yenjiantu Nasaakak ni nawa.’ ⁵² Li paak, n piak nan yoo baat ki n saa dat Babilonn tingbana na tuba, ki binba la dani na saa mo tij na kur po. ⁵³ Li-i lekii tee ki Babilonn bo saa fit do ki saa maa nacheenn sanpaapo, njaan n bia bo saa tun niib lej ki bin saan yeer njaak manja. Min Yennu-e pak na.”

Biajinba ki Yennu saa namm biir Babilonn

⁵⁴ Yennu yet a, “Gbiintir monii nba be Babilonn, kpremonii nba jiin tij na biiru po.

⁵⁵ N biir Babilonn-e ki saa te lin muu sirrr. Jab tiin koo lej nan mokgbenjir ni nyunpana nae, ki lekin nan fuut nba yab.

⁵⁶ Bi baar ki biir Babilonn-e, ki nyann li jab, ki bia konn bi torbanawa.

N tee Yennu nba daar biit damm tubae, ki saa tun Babilonn linba janjo.

⁵⁷ N saa te ki li doo diara, nan li yandamm nan li toondamm, nan li jab n yib.

Bi saa goon ki kan ban yerik.

Min kpanbarjaanne pak na. Mine tee Yabint Yennu.

⁵⁸ Bi saa daa Babilonn joonpaarit ki sikin tij ni, ki joo li tammofokit na muu.

Digbann manj toona kur teen yanna, bi bakint na dii muuwa. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin Jeremaya motaanan po

⁵⁹ Kpanbar Sedekaya tionj nmakit-too din tee Seraya-e, ki u tee Neria bija, njaan tee Maseya yaaboonn. Sedekaya nba dii Juda naan, li bina nanna nie ki njo nan Seraya tok saa Babilonn, ki n tur Seraya motasiar nna. ⁶⁰ N din sob biiru nba kur saa baar Babilonn-e, ki teen gboun ni, nan linba kur pukin ki jiin Babilonn po. ⁶¹ N din yet Seraya a, “Li-i tee ki a baar Babilonn, fan karin linba kur sob na ki tur niib na. ⁶² Li poor po fan miir Yennu a, ‘Yennu, a pak nan a saa biir doo nawa, ki bonfoor sii kaa lej, laa tee niro koo bonkobuk, ki li sii tee nan kunkoouk nae yoo kur.’ ⁶³ Seraya, li-i tee ki a karin gboun na ki tur niib na ki gbenn, fan jiiir ki lor nan tann ki lur Yufrates mokir ni, ⁶⁴ njaan yet a, ‘Linba saa tun ki tur Babilonn-e na. Li saa kpil ki kan ban pukiti, kimaan biiru nba ki Yennu saa baar nann na paak.’ ”

Jeremaya motaanan na dian nnae.

52

Ki jiin Jerusalem baak po

(2 Kpanbara 24.18–25.7)

¹ Sedekaya din mok bina piinlee nan yenne ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sann din tee Hamutal, ki tee Jeremaya nba be Libna na bipoo. ² Kpanbar Sedekaya din tan tun biir Yennu, nan kpanbar Jehoyakim nba poj din tun na. ³ Yennu wutoor din mantik doo Jerusalem nan Juda teeb paak bonchiann, ki u te ki bi mir bot u toonn.

Sedekaya din yê Babilonn kpanbar Nebukanesar mobe, ⁴ ki Nebukanesar baar nan u jab kur ki lek Jerusalem, Sedekaya naan bina npanyia ni, li nmaarii piik ni, li dapiik daar. Bi din teen kaan doo na nanyer poe, ⁵ ki maa tob taanmaata ki lint li joona, ki loon doo na halii nan kpanbar Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. ⁶ Ki binn man nmaarii nanna daa npanyia daar, ki soo kon be bonchiann, ki niib ki mok jeet ki di, ⁷ ki Nebukanesar jab na daa Jerusalem joojot na. Babilonn jab nba lek din nna loon doo na, nnaan ki doo na jab nyii nyiok ki chiar bot. Bi din tokin kpanbar kpaab na poe, ki gar tammob nba ki joona nnalee che leer na ni, ki chiar tokin joodann mokir baauk po. ⁸ Naan Babilonn jab na din wei ber kpanbar Sedekaya, ki saa sooro paanu nba kpia Jeriko na ni, ki u jab kur chiar nnaan nyiko. ⁹ Ki bi soor Sedekaya ki saan nnao kpanbar Nebukanesar boor, ki soo Nebukanesar be Ribla doo ni, ki li be Hamaf yent ni. Leje ki Nebukanesar bu u buut ki turo biit. ¹⁰ Ribla tij nie ki u din kpai Sedekaya bonjai, nnao Sedekaya ninbinn ni, ki bia kpai Juda saakab na. ¹¹ Li poor po ki u te ki bi kpakir Sedekaya ninbina, nnaan baano jarit ki saan nnao Babilonn. Sedekaya din nyint dansarik nie, Babilonn, nan waa tan kpo.

*Ki jii Yenjiantu Nasaakak na biiru po
(2 Kpanbara 25.8-17)*

¹² Babilonn kpanbar Nebukanesar naan bina piik nan npanyia, li nmaarii npanmu dapiik daare, ki Nebusaradann, wunba tee kpanbar na nmakit-too, ki bia tee jab saakoo na, din koo Jerusalem. ¹³ U din joo Yenjiantu Nasaakak na, nan naan nnaak na, nan nijaana na kur nei muu, ¹⁴ ki u jab na bet doo na joojot kur. ¹⁵ Ki Nebusaradann jii niib nba kur biar doo na ni, nan binba mi toona fanu, nan binba jii bi moe ki tur Babilonn jab na, ki saan namm Babilonn, ¹⁶ nnaan nyik tarii nba ki mok mokinsiat na Juda yent ni, ki te bi tuun kpaant ni.

¹⁷ Babilonn teeb na din biir kutmont toota, nan torit nba be Yenjiantu Nasaakak ni na, nan kutmont buuk na, ki jii kutmont man ki saan nann Babilonn. ¹⁸ Bi bia din jii sipiat nan tanpenmiant nba ki bi tuu nmarii maruj binbintir ki tee lej na, nan linba ki bi tuu dia ki nmarii fita na, nan senii nba ki bi tuu dia ki tek maruj bonkobit son na, nan senii nba ki bi tuu dia ki jokit bonnunubit na, nan kutmont bonlia nba biar, ki bi tuu dia ki tuun nann Yenjiantu Nasaakak ni toona na. ¹⁹ Bi din jii linba kur tee salimmona nan salimpeena bona, ki tee kutsombis nan tatilaat nba ki bi dia ki jikit musankoonna, nan kutsenii nba ki bi tee maruj bonkobit son, nan tanpenmiant, nan fitsenta, nan kutsont nba ki bi dia ki jokit bonnunubit, nan kutsont nba ki bi dia warii daan Yenpiinii nae. ²⁰ Kutmont bona nba ki kpanbar Solomonn din teen ki tur Yenjiantu Nasaakak, ki li tee toota nan torit nan buwakitik, nan naajanaja piik nan banlee nba diar na, din kpai ki paak nan bikinuwa. ²¹⁻²² Ki toota nnaan na din jan, ki tootir kur fokint tee taabatii piinlee nan nnaan, ki li gbenju tee taabatii piik nan nnaan. Li din mok forin li sinsuuk ni, ki kpai nan niibifoouk fokint na, li kur yur paak din mok kutmont bonpaatir, ki li fokint tee taabatii nnaan nan bonjinn, ki bi luu bonluluut ki fanir nan kutmont loona li kur po, ki bonluluut na bia tee kutmont. ²³ Kutmont loona piinyia nan nnaan din be li loka ni, ki kobik mun be li yur paak.

*Bianinba ki bi jii Juda niib ki saan namm Babilonn
(2 Kpanbara 25.18-21, 27-30)*

²⁴ Ki Nebusaradann, wunba din tee Babilonn jab saakoo na jii Seraya, wunba tee mannteeb yudaano na, nan Sefania ki u paa ki tee mannteeb yudaano, nan Yenjiantu Nasaakak ni saakab nba tee nijaana bantaa na, ki saan namm. ²⁵ Doo na ni, u bia din jii joo nba tee Juda jab nmakit-too, nan kpanbar na nmakit teeb banlore nba daa be doo na ni, nan jab nmakit-too na sommtoo nba gorii jab na gbant paak, nan nijaanlia piinloob, ki saan namm. ²⁶ Nebusaradann din saan namm ki saa tur Babilonn kpanbar, ki soo ki u be Ribla doo ni, ²⁷ ki li be Hamaf yent ni. Kpanbar na din te ki bi kpai lej.

Nnae ki bi din soor Juda niib na ki saan namm yommisin ni, Babilonn. ²⁸ Niib nba ki Nebukanesar din soorib ki saan namm yommisin ni na kanne na: u naan bina nnaan ni, u din soor niib tusaa nnaan nan piinlee nan bantaa ki saan namm u tij ni. ²⁹ Ki u naan bina piik nan nnaan ni, ki u soor niib kobii nnaan nan piintaa nan banlee, ki nyii namm Jerusalem, ki saan namm u tij ni. ³⁰ Ki u naan bina piinlee nan nnaan ni ki Nebusaradann soor niib kobii nnaan nan piinlee nan banjmu ki saan namm, ki bi kur taan tee niib tusaa nnaan nan kobii nnaan.

³¹ Binn nba ki Efil-merodak din dii Babilonn naan na, u din tun nnaan ki tur Juda kpanbar Jehoyachinn ki nyinoo dansarik ni. Linba na din tun, baa din soor Jehoyachinn ki koonoo dansarik na, li bina piintaa nan nnaan ni, li nmaarii piik nan nnaan, ki bi dapinlee nan npanmu daare. ³² Efil-merodak din diau fanu ki turo baakir ki gar u leeb

nba ki ɲɔɔ nan ɲamm din lakin be Babilonn ni na. ³³ Jehoyachinn din mɔk yaak ki liatir u dansarik liant na, ɲaan lia tarant, ki bia fit lakin kaar nan kpanbar na ki di jeet, u manfoor ni kur. ³⁴ Waa din be u manfoor ni, bi din tuu teenɔ u bonloɲae daar kur ni.

FABINII

Ki jiin Fabinii gbouj na po

Gbouj na piak Jerusalem biiru fabinii poe. Ti ki mantik mi daano nba sob gbouj na, naan niib bonchiann yaa Jeremaya-e sobir. Baatusir ni, bi yi gbouj manje Lamenteesins.

Ki jiin Jerusalem ninbaatir po

¹ Jerusalem doo nba tuu gbee nan niib na ji doo yanne.

Durinya na niib din baakito,

ki motana ki u ji tee nan pakook na;

u tuu tee digbanjaanne ki gar digbanlia, naan ji biir ki butin.

² U tuu bui nyotunmunn, ki ninnyuut lo siik u kpianii ni,

ki u yokperii na kur, soo ki biar ki saa maan u pari.

Ki u toknanleeb na kur gbii u paak, ki ji tee u datai.

³ Juda teeb na tee yommii nba ki mok sommire,

ki bi ber nyinnib bi jei ni.

Ki bi ji koo siab tinii ni,

ki ki mok siaminba ki bi saa yet a li tee bi yari.

Ki bi datai na lintib, ki bi ki mok sonu nba saa chiar paaki.

⁴ Ki bi soo ji ki baat Yenjiantu nasaakak na ni,

ki jiantir Yennu, kasii daa na ni.

Ki sapaamm nba tuu yiin lej na di fara,

ki mannteeb na mun kurii ki duun.

Ki doo na tammoi be yann,

ki Sayonn doo be nan gbananyekitir.

⁵ Ki u datai na nyanno, ki diau nan yiikoo.

Yennu-e te ki u di biak na, u toonbichion paak.

Bi soor u waas ki yaat namma.

⁶ Jerusalem fant na ji kaa.

U toondamm na tee nan piarii nba kon tuu banjib nae,

ki tee nan binba tuu chiar paak kpamm,

ki bi paj n gbenn na.

⁷ Jerusalem tian u mokint nba ki u din mok

yaayoo ni na po,

naan motana ki u ji tee langbent koo.

Ki waa koo u datai ni yoo nba, soo kaa ki saa sommo;

ki binba nyanno na laau, u baak paak.

⁸ U baakir gbenne, ki u be payann, ki dii fei.

U kuriie ki borii u numpo, ki fei moko.

Noo Jerusalem koon u moj jakint nan toonbilankanta.

⁹ U jakint toona na nyoon paanu nie,

naan ki u baka kaa nan biiru nba saa baaro na po.

U baak na yab, ki soo kaa ki saa fit maan u par.

U datai na nyannowa, ki u bui fabin ki tur Yennu

a wun tino ninbaauk.

¹⁰ Ki datai na fat u mokint kur:

Ki u la ki bi koo Yenjiantu nasaakak na ni tion,

siaminba ki Yennu ki saak binba ki waau koo na.

¹¹ U niib na tuu kuriie, yoo nba ki bi kpaan jeet a bin di.

Bi dia bi mokint na ki kpentir jeete, a lin foorib.

Ki doo na yikin a, "Yennu, gotirin,

ki la maa be ninbaatir ni bianjiba."

¹² Ki u yikin ki teen songar teeb na kur a, "Gotirin man.

Soo daa ki ban la gbanantont nan n yar na na,

ki li tee gbanantont nba ki Yennu teenin,

yoo nba ki u wutoor doo.

¹³ "Yennu te muu nyii sanpaapo,

ki tee muu nba di n gbananbin ni.

U piin baruko, ki tan soorin ki sikinin tin ni,

ki nyikin, ki n ji be nan gbanantont yoo kur.

- 14 “U diit ki la n toonbiit kur,
 ki taan bobinir ki jonnir n turu ni, ki li kpiasu banjin.
 Yennu jiin ki kubin n datai nuu ni,
 ki n ji ki mək paŋ nba saa tookib.
 15 “Yennu laa n kunkonkɔnwakita nba ki n mək nae;
 u te ki kunkonkɔnna baar kp̄ii n naasinpaauŋ nawa.
 U mat n niib na ki li tee nan daan tilɔɔna
 nba ki bi ŋmaan ki nyint nyun nae.
 16 “Li paake teen ki n ninbina luun ninnyuut yoo kur.
 Soɔ kaa ki saa fit maan n pari.
 Soɔ kaa ki saa fit chee n par.
 N datai nyannima; n niib na ji ki biar nan siari.
 17 “N tantir n nii, ŋaan soɔ kaa ki saa sommin.
 Yennu te ki datai nyii lokir kur po ki lekin,
 ki ŋmanjitin nan n tee bon-yanne na.
 18 “Ŋaan Yennu-e mək mɔnii, kimaan n yêt u mɔba.
 Gbiintir man, niib nba be lokir kur po,
 gotir gbanantont nba ki n be li ni.
 Bi soor n naasinpaauŋ nan sapaamm
 ki teemm yommii ki yaat namm.
 19 “Ki n tun yiin n yoosnba, ŋaan ki bi yêt ki ki sommin.
 Ki mannteeb nan tɔɔndamm kp̄enn doo na sɔnjot ni,
 ki loon jeet a bin di ki foor bi mɔŋ.
 20 “Yennu, gotir n par nba be daamii ni ki tonin bianjinba.
 N par biir bonchiann, n toonbiit paak.
 Nikpinu be sɔnjot ni, ki kuun be diit ni gbaa.
 21 “Gbiintir n kukura, soɔ ki be ki saa maan n pari.
 N datai na kɔamme, kimaan faa te biiru baarin na paak.
 A tun linba ki a sat mɔb na,
 ki te n datai na n di biak nan maa dii bianjinba na.
 22 “A pak biirib bi tonu na paak;
 a dat bi tuba nan faa dat n tubir n toonbiit paak bianjinba na.
 N kurii nan ninbaatire, ki gbee nan parbiir.”

2

Ki jiin Jerusalem teeb tubdatu na po

- 1 Yennu din donn wutoor ki te bunbɔnn piin Sayɔnn.
 U te ki Sayɔnn məkint bonchiann biir,
 ki nyɔr nyik u ŋasaakak na,
 daar nba ki u be wutoor ni na.
 2 Yennu biir Juda digbanbis kur, ki ninbatinu kaa;
 ki bit joonpaara nba guu doi na,
 ki te digbann na nan li diara dii fei.
 3 U be wutoor ni, ki biir Israel teeb paŋ buri buri.
 U yêt wun sommit yoo nba ki ti datai baar na,
 ki fiir ti paak nan muu na, ki boont bona kur.
 4 U tɔ u peenii na ti paak, ki li tee nan u tee ti dataake na,
 ki kp̄ii binba kur ki ti numm gboob
 ki bi tuu maant ti para na.
 Jerusalem na nie ki ti bann u wutoor nba do ti paak bianjinba.
 5 Yennu biir Israel teeb nan u tee bi dataake na,
 ki te bi joonpaara nan nijaana ŋei kpant langbent,
 ki te parbiir nba kaa gbennu baar Juda teeb paak,
 6 ki yeer ŋasaakak nba ki ti jiantirɔ li ni na buri buri,
 ki gɔɔr kasii daa nan foon daa na,
 ki kpanbar nan mannteeb na kur la u wutoor
 nba doo bi paak bianjinba.
 7 Yennu yêt u maruŋ binbintir na,
 ki bia biir u kasii ŋasaakak nawa,
 ki te dataak na yeer joona na,
 ki bi yikin a bi la nyannu,

siaminba ki ti tuu jiantir Yennu ki mək parpeenn na.
⁸ Yennu-e lor nan Sayonn joona na n baa;
 u bikin li yarimu ki sak nan li saa biir fas fas,
 ki li difoot nan joona na kur ji biar tee langbent.
⁹ Ki li gana na pii tanghiina ni,
 ki ganchaata na jint buri buri.
 Ki leŋ kpanbar nan li nijaana na ji tee yommii digbangann ni.
 Bi ji ki want Yennu sennii na,
 ki səkiniinba na ji ki laat yirintu ki li nyi Yennu boori.
¹⁰ Ki Jerusalem nikpera na kar tiŋ ni ki ŋmin soon nna,
 ki puk tanbiinii bi yura paak, ki bia lia botoliant,
 ki sapaanbis na tibint bi yura nan fei.
¹¹ Ki n ninbina ji bak nan mənii; ki n kpak nyann.
 N ji bake nan ninbaatir, kimaan n niib nba kpo na paak.
 Ki waas nan sanpanti kpenndoo na sonjot ni.
¹² Ki kon nan nyunnyukuru sob,
 ki bi fabin ki teen bi naanba,
 ki baa sonjot ni nan bi turib danii na,
 ki ji kpenn bi naanba nii ni.
¹³ Jerusalem, n mantik loona, n saa pak a bee?
 Nlee ki n saa maan a pari?
 Soo daa ki ban dii biak nan linba na na.
 A biiru na yab, ki tee nan məkgebəŋir nba yab bianjinba nae.
 Ki siara dindann ji ki be.
¹⁴ A səkiniinba na ji ki mək siar ki saa beta,
 see bin faar faak kuukoo.
 Bi mōmaan na kpanna, bi ki pak fiit a toonbiit na.
 Bi te ki a ki mi nan li kpaa talas nan fin lebit a binbeni.
¹⁵ Ki niib nba gaar fin Jerusalem boor na yisima.
 Bi pakin yura, ki laa a biiru na paak, ki yeen a,
 “Digbanŋann nae na-a?”
 Doo nba ki tingbounj na tuu dontir u mən li paak nae na-a?”
¹⁶ A datai na kur sarikita, ki goriia jia-a nan nan,
 ki mian bi mōi ki yeen a,
 “Ti biirira, daar nba nae ki ti tuu guu.”
¹⁷ Yennu poŋ tun waa lor a wun tun linbawa.
 U biirite, ki ninbatinu kaa,
 nan waa din wannit sianyoo bianjinba na.
 U te ki ti datai na la nyannu, ki te bi kpamm ti biiru na paak.
¹⁸ Jerusalem, a te ki a joona na n fabin ki tur Yennu.
 A te ki a ninnyuut-ii puub nan məkir na, yonnu nan nyiok.
 Ii mō nan ninbaatir, ki tan banj.
¹⁹ A tuu fiir nyiok kur kii fabin kii teen Yennu.
 A loot a par, ki barimo ki wuu mək ninbatinu
 a waas nba kpenn kon sonjot ni lokir kur po na paak.
²⁰ Yennu, gotirii. Bee ki a mantik daar ti tuba nna?
 Poob ŋman bi waas nba ki bi loomm na nante.
 Ki bi kpi mannteeb nan a səkiniinba na, a nasaakak na ni.
²¹ Nipaauŋ nan nikpera kur dōo sonjot ni ki kpowa,
 ki datai jukbanjai na kpai naasimm nan sapaamm;
 ki a kpiib, ki ki mək ninbatinu namm,
 daar nba ki a wutoor doo na ni.
²² A yiin n datai ki bi lintin,
 ki tee nan baa tuu yiin jaamm dinu na,
 ki soo kaa ki saa fit chier paak, a wutoor daar na ni.
 Bi kpai n waas nba ki n wubirib ki loomm nawa.

3

Ki jiin tubdatu nan lebitu nan dindann po

¹ N tee daano nba mi Yennu tubdatu nba tee bianjinbae.

² U ber sikinin bunbəncheenn nie,

- 3 ki yoo faan niikura, ki ninbaauk kaa,
 4 ki tan te ki n gbanant tee fiat fiat, ki bia konn n kpaba.
 5 U koonin dansarik nba tee ninbaatir nan parbiir nie,
 6 ki mabin ki n be bunbɔncheenn nba naan kuun na ni.
 7 Ki u baanin jarit, ki n tee yommik,
 ki ki mɔk dindann nan n tan saa paaki.
 8 Ki n yikin sanpaapo ki loon sommir,
 ɲaan ki Yennu yet wun gbiint.
 9 Ki n somm lian, ki tana joona goin siaminba kur ki n tɔkin.
 10 Ki u guun nan naamuuk nba tuu guu bianjinba na,
 ki chibin nan yanbɔr nba tuu chib bianjinba na.
 11 Ki u wei ber nyinnin sɔnjouk na ni,
 ki patin buri buri, ki nyikin.
 12 Ki u dat u tɔrbann na,
 ki n tee jabenn nba ki u saa tɔ peenii.
 13 Ki u yek u peenii na, ki li koo n gbanant ni.
 14 Ki niib laan daar kur, ki n tee nilaakir bi boor.
 15 U te ki n di farbiuk, ki li tee nan jeet nan nyun na.
 16 Ki u duur n numm nan tin, ki konn n nyana tana paak.
 17 Ki n tamm laafia nan parmaasir nan parpeenn nba tee bianjinba.
 18 Ki n ji ki mɔk yoo saan ki sii be n manfoor ni;
 n dindann nba ki n mɔk nan Yennu na ji kaa.
 19 Mi-i dakin n gbananyekitir po nan maa ki mɔk binbeboor na,
 li tee lobii nba tone.
 20 Ki n yoo dukii li po, ki be ninbachiɔŋ ni, ki butin.
 21 ɲaan n dindann lek tuu jen yoo nba ki n tiar bonyennkoo na poe:
 22 Yennu ninbatinu na yoo be-e, ki u lomm kaa gbennu.
 23 Yennu lomm paane sanyiok kur, ki u ɲant na yab bonchiann.
 24 Yennu kuukooe ki n mɔk, li paak, u nie ki n mɔk dindann.
 25 Yennu ɲan ki tur wunba kur teeno yada.
 26 Li paak li ɲan ki tin guur nan sukuru, ki wun tinnit.
 27 Li mantik ɲan ki tin tumii sukuru na booru, bisin niewa.
 28 Li-i tee ki ti di wahala, li ɲan ki tin kar soon nna nan sukuru.
 29 Li ɲan ki tin gbaan nan mɔsaku,
 kimaan li ki gar dindann tan sii be.
 30 Bi-i lekii boot, ki bia sukiit, li ɲan ki tin gaar li kur.
 31 Yennu mɔk ninbatinu, ki kan nyikit fas fasi.
 32 U saa fit te ki parbiir n baarit,
 ɲaan u lomm nba ki u be nant na tee barmɔniie, ki mɔk paŋ.
 33 Li ki mano, li-i tee ki ti be parbiir nan gbanantont ni.
 34 Yennu mi yoo nba ki ti sei be mukir ni.
 35 Yennu mi yoo nba ki bi fiarit monii nba ki u turit na ni.
 36 Yoo nba ki barmɔnii ki piak buut boor na, ɲaan u mi li po.
 37 Yennu loomm kuukooe tuun yoo kur.
 38 Bonɲann nan bonbiir kur tuun nan waa senn bianjinba nae.
 39 Bee paake ki ti sii mɔk bunburimii,
 li-i tee ki ti la tubdatu ti toonbiit paaki?
 40 ɲaant ki tin fiit ti binbeŋ, ki jen Yennu boor.
 41 ɲaant tin loot ti para, ki miar Yennu nba be yendouŋ ni na.
 42 “Yennu, ti tun yanbomm ki biirawa, ki a ki nyik chabiti.
 43 “A wei berite, ki kpiit, ki wutoor dook a ninbatinu na paak.
 44 A wutoor na tee nan sanpagbouŋ nae,
 ki mantik kpakii, ki ti miaru kan fit gar baara ni.
 45 A lute nan ti tee bonjakina na, boorganu ni,
 46 ki ti datai na kur sukiit ki bia laat,
 47 ki ti kpan be baak nan biiru ni,
 ki be ninbɔŋ nan janmaansooruk ni.
 48 Ki ninnyuut nyi n ninbina ni ki puub nan kpenu na,
 kimaan n niib biiru na paak.
 49 “N ninnyuut na sii yoo puube,
 50 ki tan tun yoo nba ki Yennu saa got sikin ki lat.
 51 N tuu la parbiire,

- li-i tee ki n laat linba baar doo na poob paak.
 52 "Ki n datai nba namin kaat na soorin
 nan baruk nba tuu soor nɔɔŋ bianjinba na.
 53 Ki n fo, ŋaan ki bi lun bootuk ni, ki biin tann li mɔb paak.
 54 Ki nyun na yaa lin piinin, ki n ji mi nan kuun nakinima.
 55 "Yennu, ki n be bootuk na tinj po ki yikin teena.
 56 Yoo nba ki n tan barima, maa fan ghiint n monii na, ki a gbat,
 57 ki gat turin, ki yetin a n daa tiin janmaanii.
 58 "Yennu, ki a tan baar ki fatin, ki tinn n manfoor.
 59 A kɔn n paak, ki mi baa tun bonkpeta nba ki biirin.
 60 A mi n datai na nba namin, nan baa lorin n paak bianjinba.
 61 "Yennu, a gbat baa sukiima; a mi bi lora kur.
 62 Ki bi piak n paak daa kur ki lorin bi lora.
 63 Ki bi tuu piin sanyiok ni ki laan, ki tan tuu nyiok.
 64 "Yennu, a dat bi tuba baa tun linba na paak.
 65 A sat mɔtont bi paak, ki ŋaan bin kɔŋ bi dindann.
 66 A wei berib nan wutoor, ki boontib tingbounj na paak."

4

Ki jiin Jerusalem biiru poor po

- 1 Ti salinnyinyira na ji biire;
 ki Yenjiantu ŋasaakak na tana yat ki dɔɔ sɔnjot ni.
 2 Sayɔnn naasimm na tuu mɔk nyɔot nan salima nae ki turit,
 ki mɔtana ki bi ji diab nan yɔkboba na.
 3 Naamunaan gbaa, u tuu mɔɔnt u bonbis,
 ŋaan ki n niib na ŋarin tee nan naamiɔŋ na
 ki ton nan bi bonbis.
 4 Ki bi te bi sanpantii kpenn kon nan nyunnyukuru;
 ki bi waas na mei jeet, ŋaan ki sɔɔ ki teemm.
 5 Ki niib nba tuu di jeŋant na ji kpenn kon sɔnjot ni;
 binba tuu be bi yamani na ji ŋakitir
 ki kpaan jebura tanpena paak.
 6 Ki n niib na la tubdatu,
 ki li gar Sodom teeb nba din la biiru nba nyii Yennu boor yama na.
 7 Tɔɔndamm na din yeen, ki ki mɔk jakint nan wunn na,
 ki bia peen ki gar naabiin,
 ki bi gbanant mɔk laafia nan fant nan paŋ bonchiann,
 8 ŋaan mɔtana ki bi ji dɔɔ sɔnjot ni ki kpo,
 ki bi numpo wob bɔnn, ki bi gbanant koor ki tee nan dakoonn na,
 ki tab bi kpaba paak, ki sɔɔ kan fit bannibi.
 9 Binba din kpo tɔb ni na yar din sɔ
 ki gar binba din ki laat jeet ki fɔi,
 ki tan kpenn kon li poor po na.
 10 Biiru nba din baar n niib paak na mɔk janmaansooruk,
 ki bi naamba tan tat ŋaa bi waas ki ŋman.
 11 Yennu wutoor mantik doo Sayɔnn doo paake,
 ki u joor muu ki li dii boont.
 12 Nirɔ din ki be siar boor, koo li boorganu doi diara na gbaa,
 ki teen yada nan datai saa fit kɔɔ Jerusalem tammɔkɔɔka na ni.
 13 ŋaan li din tan tume,
 kimaan Yennu sɔkiniinba nan mannteeb na din tun yanbɔmm,
 ki kpai binba ki tun toonbiit nawa.
 14 Ki doo na tɔɔndamm lin yirib sɔnjot ni,
 nan bi tee jɔɔniie na, ki mantik gbar sɔn,
 ki sɔɔ kaa ki saa fit siibi.
 15 Ki niib na tantir a, "Seetir man. I biir i mɔŋa; i daa siitit."
 Ki bi ji lin yirib, ki nyi digban-yenn ni ki saa leer po,
 ŋaan sɔɔ ki gaamm saauŋu.
 16 Yennu ji ki fiin bi po, ŋɔɔe yatib u tiɔŋ,
 ki u baka ji kaa mannteeb nan tɔɔndamm na po.
 17 Ki ti guu sommir nba saa baar tee-e, ŋaan ki li tan ki baari,

ki bia guu sommir nba saa nyi digbann nba kan fit sommit na boor.

¹⁸ Ki datai na goriit, ki ti lek ji kan fit somm sɔnjot ni.

Ki ti daa gbenn, ki ti yoo nakin ki biiru baar ti paak.

¹⁹ Ki ti datai na tiin kakii

ki gar baakir nba tuu tiantir sanpaapo bianjinba nawa,

ki wei berit, ki tɔkii ti sɔnbuka, jɔɔt ni,

ki bɔr kunkoouk paak a bin soorit.

²⁰ Ki bi soor wunba ki ti manfoor dindann gaa u paak na,

ɲɔɔe tee kpanbar nba ki Yennu gann,

ki tee daanɔ nba ki ti teenɔ yada nan u saa guurit

ki tin nyi binba saa lekit na nuu ni.

²¹ Ii laa man, yimm Edom teeb nan Us teeb.

Ii mɔk parpeenn man, nan yaa daa mɔk yaak na.

Biiru mun bia baatie, ki i mun bia tan sii danjɛt ki be payana,

ki di fei.

²² Yennu dat Sayonn teeb tubawa,

u kan te ki ti ji tee yommii boorganu tiɲ ni;

ɲaan yimm Edom teeb, Yennu saa dat i tubawa;

u saa fiit i toonbiit na ki nyinnir paanu.

5

Miaru ki jiin ninbatinu po

¹ Yennu, ii tian linba teenit na po. Gotirit, ki la ti fei.

² Ti mɔkint na be boorganu nuu nie;

ki boorganu niib ji kɔɔ ti ɲei ni.

³ Datai na kpɛi ti baanbawa, ki ti naanba ji tee pakɔi mɔtana.

⁴ See ki ti pa nyun nba ki ti nyu na paak;

see ki ti daa daat nba ki ti sii jokit muu.

⁵ Ki bi diat nan paɲ nan ti tee bonii koo laagumiinba na;

ki ti tan bak, ɲaan ki bi ki sak ti foi.

⁶ Ki ti ji ti mɔɲ tur Ijɛpt teeb nan Asiria teeb,

a lin te ki tii laat jeet, kii mɔk manfoor.

⁷ Ti yeejamme din tun biir, ɲaan bi ji kaa mɔtana,

ki timme ji di wahala, biit nba ki bi tun na paak.

⁸ Ki niib diat, ɲaan niib maɲ ki chee yommii,

ki sɔɔ kaa ki saa fatit ki tin nyi bi nuu ni.

⁹ Nikpiirit line doo na kur po.

Ti tuu chibin ti saanmaniie, yoo nba ki ti kpaan jeet.

¹⁰ Kon te ki ti gbanant toɲ,

ki tee nan boroboro diiuk nba tuu toɲ bianjinba na.

¹¹ Bi fat ti poob ki dɔɔ namm, Sayonn kunkonn tiɲ paake;

ki Juda digbanbis kur ni, ki bi mukis ti bonpoi, ki dɔɔ namm,

¹² ki soor ti tɔɔndamm ki jɔnnib, ki ki teen nikpera na chɔruɲu,

¹³ ki mukis ti naasimm na, ki bi naan dii,

ki li tee nan bi tee daabae na,

ki bonjabis na lin jikin dakpiata nba gar bi paɲ terik.

¹⁴ Ki nikpera na ji ki kaar doo na tammɔkɔɔka boori;

ki nipaauɲ na mun bia ji ki yiin yanii ki faa bonfifaati.

¹⁵ Parpeenn nyii ti binbeɲ niwa,

ki parbiir gaar ti sawaanu yiar.

¹⁶ Taa tuu mɔk parbifaant linba paak na, li siar ji ki biari.

Ti tun yanbomma, ki mɔtana ti ji be biiru nie.

¹⁷ Ti para biir bonchiann,

ki ninnyuut piin ti ninbina, ki ti ki fit laat,

¹⁸ kimaan Sayonn kunkonn* dɔɔ yanne,

ki sɔɔ kaa li ni, ki mɔbɔi ji lin li langbent ni.

¹⁹ Yennu, fine tee kpanbar nba sii yɔɔ be,

ki sii diat nan durinya na gbennu.

²⁰ Bee teen ki a nyikit ki li wei nna? A saa ban tiar ti po jika-a?

* 5:18 5.18 Sayonn kunkonn tee siaminba ki Yenjiantu ɲasaakak be nae.

²¹ Yennu, a te ki tin jen a boor. A te ki tin jen.
A ñamm fiin ti sann nba din be yaayoo niwa na,
²² koo a kpan yêtiite nan yoo nba kaa gbennu-u?
A wutoor kpan yoo be-e?

ESEKIEL gbouj

Ki jiin Esekiel gbouj na po

Esekiel din tee Yennu sokiniie ki koo Babilonn, ɲoo nan Israel teleeb nba ki bi datai din soorib ki baar namm lej na. Gbouj na ni, bi bia yi Israel teeb maɲ Juu teebe. Esekiel din la yirintu bonchiann, ki bia pak Yennu maan ki tur niib. Gbouj na bia beerit baauk nba gbee nan nisaarii kpabkoona nba din tan la manfoor na poe.

BIANINBA KI ESEKIEL SINT LA YENNU, YIRINTU NI

(1.1-7.27)

Ki jiin Yennu naankok po

¹ Bina piintaa ni, li ɲmaarii ɲanna ni, daa ɲanɲmu daare, ki min Esekiel, wunba tee manntoo, ki tee Busii bija na, ki n din koo nan Juu teeb yommii, ki ti be Kebar mɔkir boor, ki li be Babilonn tiɲ ni. Sanpagbouj din loot, ki n la Yennu, yirintu ni. ² (Li din tee baa soor kpanbar Jehoyachinn ki teeno yommik na li bina ɲanɲmu nae.) ³ N din be Babilonn, ki kpia Kebar mɔkir, ki gbat Yennu pak nanin, ki n la u paɲ.

⁴ Ki n gokit ki la wonpaaruk nyii niigaɲ po, ki sanyikintii yentir ki nyi sanpagboung-beɲir ni; ki sanpagbouj nba lintir na yentir bonchiann. Ki siar nyirii siaminba ki sanyikintii be na, ki tee nan kutmɔnt na, ⁵ ki n la siar wonpaaruk na sinsuuk ni, ki li naan bonfoa ɲanna, ki bia naan nisaarii. ⁶ Naan ki bi yenokoo kur numm po tee ɲanna, ki bia mɔk kpinkpant ɲanna. ⁷ Ki bi taa tee taa sunsona, ki mɔk taawoka ki li naan naajak yar, ki nyirii ki naan bi saor kutmɔnt, ⁸ ki bia mɔk nisaarii nii ɲanna na, ki pukin bi numm nan kpinkpant ɲanna na na po; ki nuu kur be kpinkpouj kur loɲ ni. ⁹ Ki bonfoor yennkoo kur kpinkpant ɲanlee lee tant, ki siit loo yar, ki li te bonfoa maɲ set gungouj nba tee bonpabir, ki li-i tee ki bi sommi, bi tuu somm yomme, ɲaan ki bi gbanant ki ɲmantir.

¹⁰ Ki bonfoor kur mɔk numpo booru ɲanna, ki nisaarik numpo be u tɔonn, ki u niidiitu po tee yanbor numpo, ki u gaɲ po tee naajak numpo, ki u poor po tee baakir numpo. ¹¹ Ki bonfoor kur kpinkpant ɲanlee lee tant ki siit leeb nba kpiau na kpinkpant, ɲaan ki bi kpinkpant ɲanlee lee nba biar na, ki bi pɔbin bi gbanant paak. ¹² Ki bonfoor kur numm tor loka ɲanna na kur po, ki li te ki bi fit somm yomm, ki saa baa loon siaminba kur, ɲaan ki bi gbanant ki ɲmantir.

¹³ Bonfoa na sinsuuk ni, ki siar be ki di nan mulanbaabu na, ki lintir nyoo nyoo. Ki muu maɲ put mukpana, ki nyikintir nan sanyikitii na. ¹⁴ Ki bonfoa na moɲ chari yian yian nan sanyikintii na.

¹⁵ Maa gorii ki diitir bonfoa nae, ki n la ki fiaa ɲanna see tiɲ ni, ki kpia yenokoo kur. ¹⁶ Ki fiaa ɲanna maɲ kur jan, ki nyirii nan tanbinyinyir nba ki li daauk paar na, ki fiir kur mɔk fileer ki li saak li nook ni, ¹⁷ ki li te fiaa na kur fit lintir loka ɲanna na kur po. ¹⁸ Ki fiaa na mɔgbankookii mɔk ninbina li kur po. ¹⁹ Ki bonfoa na-i chari yoo nba kur, fiaa na mun tuu charie; ki bi-i yukir, fiaa na mun tuu yukir weie. ²⁰ Bonfoa na saa baa loon siaminba kure, ki fiaa na mun bia waa li bannu, kimaan bonfoa nae diab ki ɲmakitirib. ²¹ Li paak, li-i tee yoo nba kur ki bonfoa na chati, koo ki saa seti, koo li-i tee ki bi yukir sanpaapo, fiaa na mun tuu wei ki tun li bannue.

²² Bonfoa na yura paak, ki n la siar, ki li naan sanpagbouj, ki nyirii nan mianu na. ²³ Ki bonfoa na see sanpagbouj na loɲ ni, ki yenokoo kur tant u kpinkpant ɲanlee, ki li tuut u leeb nba see kpiau na yar, ɲaan pɔbin kpinkpant ɲanlee nba tenn na, u moɲ paak. ²⁴ Ki n gbat fuut nba ki bi kpinkpant fu, ki li monii tee nan mɔkgbeɲir ni fuur na, ki bia tee nan kunkonkonna nba yab fuut na, ki bia tee nan Yabint Yennu kunkor na. Bi-i tanj nyik yukiru yoo nba, bi ji tuu pɔbin bi kpinkpant nae, ²⁵ ɲaan ki fuur lek daa be linba naan sanpagbouj ki be bi yura paak na paapo, ki fu.

²⁶ Linba naan sanpagbouj na paapo, ki siar be ki tee nan naankok na, ki bi ɲammir nan tanbinyinyira nba daauk paar, ki bi yir safir na, ki siar kar kok na paak ki naan niro. ²⁷ Ki bont maɲ nyirii, ki tee nan kutmɔnt nba tuu be muu sinsuuk ni na, ki yeen li kur po. ²⁸ Ki yentu maɲ ni, ki li mɔk ninnaun kur, ki tee nan naatooruk nba tuu boon na. Linba nae tee yentu nba yab, ki li want nan Yennu be lej.

Yennu nba yiin Esekiel ki teeno sokinii bianinba

Maa la nna yoo nba, ki n baa fabin tiɲ ni.

2

¹ Ki Yennu yet a, “Nisaarik, n loon fan fiir set sanpaapo ki gbiint.” ² Waa yet nna manj yoo nba, ki u Seek koo n ni, ki fiin sennin. Nanne Yennu namm yet a, ³ “Nisaarik, n tuumae Israel teeb boor. Bi yetima, ki tee moyêtdamm, nan bi yeejamm nba din tuu tee na. ⁴ Bi tee tubkangbatae, ki ki gbia maan paak, njaan min Yabint Yennu-e ganna ki tuuma bi boor, maa a yetib n maan na. ⁵ Moyêtuk damm manj-i gbiint ki tura, koo bi-i kii gbiint ki turani, njaan bi saa bann nan n sokinii be bi sinsuuk ni.

⁶ “Fin Nisaarik, a daa tiin moyêtdamm manj janmaanii, koo momaan nba ki bi saa paki. Bi saa pak ki biira, ki bia sarikita, ki li sii tee nan a be nanii sinsuuk ni nae, njaan a daa tiin moyêtdamm manj janmaanii, koo baa yeen linba kuri. ⁷ A pakib momaan nba kur ki n saa wanna. Baa saa gbiint ki tura koo baa kan gbiinti, njaan ii mi baa tee moyêtdamm bianjinba.

⁸ “Nisaarik, gbiintir maa yaa min beta linba na. A daa mok moyêtuk nan namm na. Yaatir a mob ki nman linba ki n yaa n tura na.” ⁹ Li yoo na, ki n la ki nuu tant n paak, ki dia gbounpoobir. ¹⁰ Ki nuu na pobit gbounj na, ki n la sobinii be li kura po, ki li mobona tee ninbaatir nan kuun fabinii, nan yanputuk.

3

¹ Ki Yennu namm yet a, “Nisaarik, li-i tee ki a nman gbounpoobir na, fan saan ki saa pak Israel teeb.”

² Nanne ki n yaat mob, ki u turin gbounpoobir na a man nman. ³ Ki Yennu namm yet a, “Nisaarik, nmanin gbounj nba ki n teena na, ki gboon a poor.” Ki n njamir, ki li man nan siat na.

⁴ Ki Yennu namm yet a, “Nisaarik, saant Israel teeb boor ki saa wannib linba kur ki n paka na. ⁵ N ki tuuma digbana nba yaa niib maan paar na boor kaa, njaan n tuuma Israel teeb boore. ⁶ Li-i tee ki n tuma digbana nba yaa niib maan paar ki a ki gbia maan manj, bi saa gbiint ki turawa, ⁷ njaan Israel niib na soo yaa baka kii be nan bin gbiinti. Bi kan gbiint ki turimi. Bi kura tee tubkangbatae nan gotkangboook damm. ⁸ Motana, n saa teena tubkangbatire nan namm na. ⁹ N saa te ki a wakii nan tanpiiuk na, ki bia te ki a paar nan kutmont na. A daa tiin moyêtdamm manj janmaanii.”

¹⁰ Yennu tukin ki yet a, “Nisaarik, gbiintir fanu, ki daa tammit linba kur ki n beera na, ¹¹ ki ji nmat a tiouj niib nba be digbangann na boor, ki wannib nan min Yabint Yennu-e tura momaan na. Baa saa gbiint koo baa kan gbiint, njaan a wannib.”

¹² Nanne Yennu te ki u Seek fiin ki sennin, ki n gbat ki kunkopaarir tant n poor po, ki yet a, “Pakin Yennu dontir nba be Yendouj ni na.” ¹³ Ki n gbat bona manj* kpinkpant nba faa nan leer na, nan fiaa na fuur, ki li do sanpaapo ki tee nan tijj jek na. ¹⁴ Ki Yennu Seek baarin paak nan panj, ki jiin ki yaat nanin, ki li tojinj, ki n donn wutoor. ¹⁵ Nanne ki n tan baar Tel Abib, ki li kpia Kebar mokir, ki tee saminba ki yommii na be. Maa la ki bia gbat linba na nyannin, ki n kar lej daanjanlore.

*Bianjinba ki Yennu gann Esekiel ki teeno guutoo
(Esekiel 33.1-9)*

¹⁶ Daanjanlore na nba gar yoo nba, ki Yennu namm pak nanin, ¹⁷ ki yet a, “Nisaarik, n jikita maa fii tee Israel doo guutooe. A gaar kpaanii nba ki n teena na ki tur Israel teeb. ¹⁸ Li-i tee ki n yet nan toonbiit daano saa kpo, njaan ki a ki kpaano nan wun lebit u binbej, ki fit tinn u manfoori, u saa kpoe ki tee yanbondaano, ki n saa boia u manfoor po. ¹⁹ Li-i tee ki a kpaan toonbiit daano, ki u ki nyik toonbiit tumu, u saa kpoe ki tee yanbondaano, njaan a manfoor saa tinna.

²⁰ “Li-i tee ninjano piin ki tuun toonbiit, ki n te ki fara baaro, ki a ki kpaano, u saa kpo nnae, kimaan u yanbomm paak, ki n kan tiar toonjana nba ki u tuu tuun na po. Ki n saa boia u manfoor po. ²¹ Li-i tee ki a kpaan ninjano a u daa tuun toonbiit, ki u gbat ki tura ki ki tun toonbiiti, u sii mok manfoore, ki a manfoor mun bia saa tinn.”

Bianjinba ki Yennu te Esekiel gbar maan paku

²² Ki n la Yennu panj, ki gbat ki u pak nanin ki yet a, “Fiit kii siik baauk ni. Leje ki n sa saa pak nana.”

²³ Nanne ki n fiir sik baauk na ni, ki la Yennu yabint nba tee bianjinba, ki li tee nan bianjinba ki n daan kpian Kebar mokir ki la na. Ki n baa fabin tijj ni, ²⁴ njaan ki Yennu Seek koo n ni, ki fiin sennin. Ki Yennu yetin a, “Ti kun njaak ni, ki saa kpar a monj diiuk ni, ²⁵ ki bi saa lora nmiuk, ki a kan fit nyi niib ni. ²⁶ N saa soor a lamm, ki a kan fit pak maan ki kpaan moyêtdamm na. ²⁷ Ki mi-i tanj namm pak nana yoo nba, ki tura lamm

* **3:13** 3.13 Bi maan ni, bi yib “cherubim.” Bi nyii Yennu boore.

nba saa fit pak maami, a saa betib min Yabint Yennu nba yet linba. Bi siab saa gbiinta, njan siab mun saa yêti ki kan gbiint tura, kimaan bi tee moyêtdamme.”

4

Bianjinba ki Esekiel want biiru nba saa baar Jerusalem paak

¹ Yennu njam yet a, “Nisaarik, lomin biriku, ki bir tōonn, ki nan Jerusalem doo li paak, ² kii tee siir a fan lek biriku na, ki jiiir ki lii tee nan doo na, ki a maa binbintir ki lii deen nan joondaauk na, ki saa tuu doo na joonn yur paak, ki chaan datai kaan ki lintir, ki chaan dafogbenja ki lint li kur po, ki li-i tee nan a loon ki a biir doo maŋ tammoie ki koo li ni na. ³ Ki a tōon kutsoŋ, ki lii tee nan joonne be fin nan doo maŋ sinsuuk ni na. Tookit doo na. Li be biiru nie, ki fine tee daano nba yaa wun biirir. Linba na sii tee kpaaniie ki tur Israel teeb.

⁴⁻⁵ “Li poor po, ki a dooŋ tinj ni, a gaŋ lokir paak, ki n saa paan Israel teeb biit a paak, ki a saa dooŋ lej daa kobii nŋantaa nan dapiinyia, ki di biak, kimaan bi toonbiit paak. N kōonta dayennkoo loor ki li see binyennkoo taar ni, ki li tee bi tubdatu nba saa wei bianjinba. ⁶ Li-i tee ki a gbenn nna, fan labir a niidiitu lokir po, ki dooŋ di juda teeb toonbiit paak biak dapiinna, ki dayennkoo see binn yennkoo paak, ki sii tee bi tubdatu.

⁷ “Kpaan a nunii Jerusalem biiru paak. Nakin a niikur doo na paak, ki turib kpaanii. ⁸ N saa lora, ki li saa te ki a kan fit labir yenn po koo leer po, ki saa tuu yoo nba ki biiru na tan saa gbenn.

⁹ “Mōtana, jiin boroboro yon, nan dimōnii, nan toa, nan saji, nan yoi, nan boroboro yonleer, ki taan li kur ki nmat ki teen boroboro. Nanne ki a sii di daakobii nŋantaa nan daapiinyia nba ki a doo a niigaŋ paak na. ¹⁰ Daar kur ni, a tuu saa di boroboro maŋ waaminnae, ki li tuu saa fit dia-a ki tuu daleer. ¹¹ Ki a bia tuu saa nyun waamina, nyubitii nŋanlee, daar kur. ¹² Ki a saa jii niro binkoona ki joo muu, ki pur boroboro, muu maŋ ni, ki dir siaminba ki soo kur saa la.”

¹³ Yennu njam yet a, “Yoo nba ki n tan yat Israel teeb ki kōon digbanlia ni, bi tan sii di jeet nba ki yeen, nan faa saa di bianjinba nae.”

¹⁴ Ki n jiin a, “Aaii, Yabint Yennu. Maa fiir bisin niŋa, n ki ban tun siar ki biira. N ki ban nman bonkobuk nba kpo u kuukoo, koo bonkobuk nba soor linba ki kpiiu. N ki ban dii jeet nba ki a yaa li ki yeeni.”

¹⁵ Nanne Yennu njam yet a, “Li njan, n saa te ki a nyik niro binkoona, njan jii naab binkoona ki joo muu ki pur boroboro maŋ li ni.”

¹⁶ Ki u njam yet a, “Nisaarik, n yaa n waan Jerusalem jeet turue. Leŋ niib na sii be ninbaatir ni, ki bi numm sii mōn nan bii bikii jeet nan nyun nba ki bi sii di ki bia nyu. ¹⁷ Ki bi saa pot jeet nan nyun, ki sii be parbiir ni, ki saa kpo yiama, kimaan bi toonbiit paak.”

5

Ki jiin Esekiel yut kooru po

¹ Yennu njam yet a, “Nisaarik, jiin barik nba di, ki koor a tiaŋ nan yut kur, ki bikin yut maŋ ki la li kpaiu, ki bokitir taar fuunu muntaa, ² ki joo bokyenn muu doo na ni, biiru na poor po, ki jii bokleer, kii porii nan a barik, yoo nba ki a somm lin doo na kpiŋ po na, ki tont bokleer na kii yat sanpaapo, ki n saa wei chooŋ nan n juk, ³ ki tenn yut na waan, ki gbiniir a liatir mōgbann, ⁴ ki dat nyinn yut maŋ waan, ki lur muu ni, ki te lin di, ki li muu saa yat ki di Israel tinj kur po.”

⁵ Mine tee Yabint Yennu, mine njam Jerusalem, ki li tee siaminba mantik kpaal talas durinya na kur po, ki digbana nba kur lintir na numm gboor. ⁶ Njan Jerusalem teeb na yētin, ki ki sak n mob. Bi ki sak gaar n wannu, ki yaa bin wann nan bi mantik tee toonbiit damm ki gar digbana nba kookib nae. Jerusalem teeb yēti n senniiwa, ki bia ki gar n wannu na. ⁷ Mōtana, Jerusalem teeb, gbiintir linba ki min Yabint Yennu beeri na. Yaa ki sak n sennii ki bia ki gaar n wannu na, i baar nan daŋ bonchiann ki gar digbana nba kookiwa. I gaar digbanlia marujo. ⁸ Li paak, min Yabint Yennu-e beeri nan n tee i dataake. N saa bu i buut ki dat i tuba, ki li sii tee siaminba ki digbana kur saa la. ⁹ Kimaan toona nba kur ki n ki loon, njan kii tuun na paak, n saa dat yimm Jerusalem teeb tuba ki gar maa mi dat bianjinbawa, ki bia ji kan ban dat li dat booru. ¹⁰ Li paak, bibaanba saa nman bi waas, Jerusalem doo ni, ki waas mun saa nman bi baanba. Ki yimm nba biar ki mōk manfoor na, n saa dat i tuba, ki bia yati lokir kur po.

¹¹ “Li paak, nan min nba tee Yennu nba fo na, yaa tun ki biir min Yennu nasaakak nan i toonbiit na, n saa choo lui, ki kii mōk ninbatinu nani. Min Yabint Yennu mōmaame na. ¹² I niib bokitu muntaa ni yenn, kon nan yiariiie saa kpiib, doo ni. Ki bi saa kpi bokleer

na nan jukbanjai, doo kpiñ, ki bøkleeer nba tenn na, n saa jii wouñ ki yatib, ki wei berib nan jukbanjiak.

¹³ "I saa la n wutoor nba saa do i paak bianjinba, nan laa tan saa marjin. Li-i tee linba na kur tumi, i saa bann nan min Yennu-e bo pak nani, kimaan n wutoor doo i moyëtuk na paak bonchiann. ¹⁴ Ki binba kur nyi digbana nba kpia-i na ki gar i boor sii laai, ki saa fokit nani.

¹⁵ "Ki mi-i donn wutoor ki mok parbiir nani yoo nba, n saa dat i tubae, ki digbana nba kur kpia-i na, janmaanii saa soorib; ki bi saa goti nan yanyëtuk, ki laai. ¹⁶ N saa pot i jeet turu, ki te kon n soori, ki i saa bann kon tonu nba tee bianjinba, ki li sii tee nan bi yekiti peenporimii, a bin kpi-i na. ¹⁷ N saa te kon nan muuk ni bonkobit n soor i waas ki kpib. N saa te yiarii nan tobii n kpi-i. Min Yennu-e pak na."

6

Bianjinba ki Yennu pak biir Israel teeb ki jiin bi patmannu po

¹ Yennu pak nanin ki yet a, ² "Nisaarik, gotir Israel teeb kunkona na, ki wannib n moomaan na. ³ Yetir Israel teeb kunkona na ki bin gbiint Yennu moomaan, ki gbiint linba ki min Yabint Yennu yeen ki teen joot nan kunkona nan lotii nan baat. N saa te ki n jukbanjiak na n biir siaminba kur ki niib jiantir pata. ⁴ Maruj binbinta na saa beta, ki bonnunubit binbinta na kur saa yeer. N saa kpi niib nba kur jiantir pata na, pata marj toonn. ⁵ N saa yat Israel teeb gbanankpeena, ki bia yat bi kpaba ki lint maruj binbinta na kur po. ⁶ Ki Israel teeb doi kur saa biir, ki lin te bi maruj binbinta nan pata nan bonnunubit binbinta na kur n yeer buri buri, ki linba kur ki bi nammir na saa bot. ⁷ Niib saa kpo lokir kur po, ki binba biar ki mok manfoa na saa bann nan mine tee Yennu.

⁸ "N saa te siab n nyi kuun na ni, njan ki n yatib digbangana ni, ⁹ siaminba ki bi sii tee yommii. Leñe ki bi saa dukin n po, ki bann nan mine dat bi tuba, ki dinnib fei, kimaan bi yadkanpoona nba ki bi mok, ki yëtin, njan jiantir pata na paak. Bi sii nan bi moñ, kimaan toonbiit nba ki bi tuun na paak. ¹⁰ Ki bi saa bann nan mine tee Yennu, ki bia bann nan n kpaanii na ki tee jeenti kaa."

¹¹ Ki Yabint Yennu yet a, "Nisaarik, poon a nii, ki bia chib a taa, ki bui nan ninbaatir, kimaan toonbilankant nba ki Israel teeb tun na paak. Bi saa kpo tobii ni, ki kon saa kpib, ki yiarii bia saa kpib. ¹² Binba koo digbanbanfoka na saa yiar ki kpo; ki binba koo ki naak na saa kpo tobii ni, ki binba biar ki mok manfoa na, kome saa kpib, ki bi saa bann n wutoor pañ nba tee, ¹³ ki nikpeena saa yat doo lint pata nan maruj binbinta na kur po, ki yat doo kunkona kur po, ki bia be jojaana yura paak, nan timaatii nyaka nan tijakpera nyaka, nan siaminba kur ki bi tuu jokit maruj bona ki teen bi pata. Nanne soo kur saa bann nan mine tee Yennu. ¹⁴ Barmonii, n saa tant n nuu bi tij paak ki biirir. N saa te tij na n biar yann, laa nyii kunkoouk na diitu po, ki saan tuu Ribla doo nba be niigan po na, ki kan nyik siaminba ki Israel teeb be. Nanne ki soo kur saa bann nan mine tee Yennu."

7

Bianjinba ki Yennu saa biir Israel teeb

¹ Yennu pak nanin ki yet a, ² "Nisaarik, moomaan nba ki min Yabint Yennu yeen Israel teebe na. Tij na kur gbennue na.

³ "Israel teeb, i yoo gbennue na; i saa la n wutoor nba tee. N yaa n bu i buute, kimaan yaa tun ki biir na paak. N saa pa jiini, i binben-yana na paaka. ⁴ N kan nyiki, koo ki tini ninbaauku. N yaa maa n dat i tubae, toonbilankant nba ki i tun na paak, ki lin te yin bann nan mine tee Yennu."

⁵ Linba ki Yabint Yennu piake na a, "Bonbiyenn sii baat ki leer waae. ⁶ Li baar gbenna. Li-i baar, i boontue na. ⁷ Yimm nba be tij na paak na, i joontu yoo nakina. Ki yimm nba mann maruj kunkona paak na, i yoo gbenna, nmatir kooe be i ni.

⁸ "Li kan yanni, ki i saa la n wutoor pañ. N yaa n bu i buut, yaa tun ki biir na paake, ki pa jiini bonbilankant nba ki i tun na. ⁹ N kan nyiki, koo ki tini ninbaauk. N yaa man dat i tuba, toonbilankant nba ki i tun na paake, ki lin te yin bann nan mine tee Yennu, ki tee daano nba dat i tuba."

¹⁰ Biiru daar baat Israel teeb paak. Jat pukiie, ki dont-n-moñ do, ¹¹ ki jat na baat nan tonu bonchiann. Baa mok linba kur kan biari, laa tee bi mokint, koo bi faar, koo bi manu kan biari.

¹² Yoo baate, ki daar nakin ki tee yoo nba bona koiu nan li daanu ji kii mok nyoot, kimaan Yennu tubdatu na saa baa soo kur paaka. ¹³ Kpinkpenta na soo kaa ki saa wei u

manfoor ni ki tan fit nmat gaar waa koi linba, kimaan Yennu wutoor na be soo kur paak, ki binba tee nibiit na kii fit mok manfoori, ¹⁴ ki naatuna peb ki tee nyina, ki kunkontiat teen siir nan tob faanu. Naaan soo kaa ki saa nyi saan tobi, kimaan Yennu wutoor na saa baa soo kur paaka.

Tubdatu ki jiin Israel teeb biit po

¹⁵ Kunkona be sonjot ni, ki yiarii nan kon be nei ni. Ki wunba kar doo na kpj, u saa kpo kunkonn na ni, ki wunba be doo na ni, yiarii nan kon saa kpiu. ¹⁶ Ki binba biar ki mok manfoa na, bi siab saa chiar ki do kunkona paak, nan nmana nba tuu tin janmaanii ki yukir nyi baat ni bianjinba na. Ki bi kur saa fabin bi toonbiit paak. ¹⁷ Ki soo kur nii saa ban, ki bi duna sii jekir. ¹⁸ Ki bi saa lia botoliant ki wann bi parbiir nba tee, ki janmaanii sii mokib. Bi saa koor bi yut, ki bi kur saa di fei. ¹⁹ Bi saa lu bi salimmona nan salimpeena sonjot ni, nan li tee moot na, kimaan salimmona nan salimpeena na kan fit nyinnib, soo nba ki Yennu wutoor doo bi paak na. Bi kan fit jiiir ki maan bi para, koo ki gboon bi poa. Salimmona nan salimpeena nae koomm biit ni. ²⁰ Baa donn bi moj nan tuliat nba nan ki jii nammir pata na, nanne teen Yennu te ki bi mokint na torj bi paak.

²¹ Ki Yennu namm yet a, "N saa te ki boorganu nan doyeerteeb n fat bi mokint na kur ki biirir."

²² Ki n kan fiint doo yeer teeb na po, yoo nba ki bi biir n kasii Jiantu Nasaakak na.

²³ "Tij na kur be nmatir nie. Nikpiirit nan binba be jat ni gbee doo na niwa. ²⁴ N saa baar nan niib nba mantik tee toonbiit damm, ki te ki bin gaar i nei, ki i nipaarit na saa konj dindann, yoo nba ki n saa te digbanlia n koo i yenjiantboa na, ki biirir. ²⁵ Dindann konju yoo baate, ki i tan saa lon parmaasir naan kan la. ²⁶ Ki bonbiyenn sii baat, ki leer bia waa, ki lababiit sii baat yoo kur, ki i tan saa barin n sokiniinba, a bin wannii baa laat linba, ki mannteeb na tan kii mok linba ki bi saa wann niibi, ki saakab na mun tan kii mok kpaanii ki turi, ²⁷ ki kpanbar na tan saa bui fabin, ki doo diaroo tan kii mok dindann, ki niib na kur tan saa jekir nan janmaanii. N saa dat i tuba, toonbiit nba ki i tun na paak, ki bia bu i buut nan yaa bu leeb buut bianjinba na. Nanne saa wannii nan mine tee Yennu."

BIANJINBA KI ESEKIEL NJAMM LA YENNU, YIRINTU NI

8

(Esekiel 8.1-10.22)

Bianjinba ki Jerusalem teeb mann pata

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan timm nba biar, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn tij ni na, li bina nanloob, nmaarii nanloob ni daanjanjmu daare, ki Juda saakab lakin kar nanin, n njaak ni. Ki Yabint Yennu Seek koo n ni, ² ki n got la siar ki li naan nisaarik.

Laa nyii u siak ni ki sikin u taa po, ki li naan muu, ki nyii siak ni ki donn u yur po, ki li nyirii ki naan bi soor kutmont. ³ Ki u tant siar ki li naan nuu, ki soor n yut. Yirintu manj ni, ki Yennu Seek na wokitin sanpaapo, ki saan nanin Jerusalem, ki saa koo nanin Yenjiantu Nasaakak na dindonjouk tammokookir nba be niiganj po na, ki tee siaminba ki patir be ki dont Yennu wutoor.

⁴ Nanne ki n la Israel teeb Yennu yentsaakar, ki li tee nan maa din la linba Kebar mokir ni, yoo nba ki n din be lej na. ⁵ Ki Yennu betin a, "Nisaarik, gotir ki jiin niiganj po." Ki n got la patir nba dont Yennu wutoor na, ki li kpia Yennu maruj binbintir nba be tammokookir ni na.

⁶ Ki Yennu betin a, "Nisaarik, a la Israel teeb yanbomma-a? Bi yanbomm na biir n kasii boor, ki li te ki n niib na kan fit jiantin li ni. Naaan a lek saa la bonbilankant nba saa tun ki gar linba nawa."

⁷ Li poor po, ki u jiin ki saan nanin nanyer po tammob na ni, ki saa wannin fonni ki li be joonn ni, ⁸ ki yet a, "Nisaarik, faan joonn na, ki yarik fonni na." Ki n faa, ki ji bann nan li tee tammobe. ⁹ Ki u yetin a, "Koon ki saa got bonbilankant nba ki niib na tuun." ¹⁰ Nanne ki n koo, ki got la li nok ni, ki bonninnant be dikpina paak, ki tee bonfurinkaa nan bonkobit nba ki yeen, nan bonlia nba ki Israel teeb jiantir na. ¹¹ Ki Israel toondamm piinlore see lej, ki Jasia, wunba tee Safann bija na pukin lej, ki soo kur dia sipia nba ki bi jokin bonnunubit, ki bonnunubit na nubiru yent diiuk na. ¹² Ki Yennu boin a, "Nisaarik, a la bonbilankant nba ki Israel toondamm tuun bunbonn ni nawa-a? Bi kur be diiuk nba gbee nan pata nae ki jiantirib, naan yeen a n kan labi, kimaan bi dukin nan n yet namm Israel teebe.

¹³ “Naaan n lek saa wanna bonbilankant nba gar linba na.” ¹⁴ Ki u jiin saan nanin Jiantu Nasaakak na tammokokir nba be niiganj po na, siaminba ki n la poob mo ki fabin, tingbann Tamus kuun po.

¹⁵ Ki Yennu boin a, “Nisaarik, a saa fit bann poob na nba tuun linbawa-a? Naaan motana, n loon man wanna linba bi ki gar nna.” ¹⁶ Ki u jiin ki saan nanin Jiantu Nasaakak na dindonjouk ni, ki n la jab piinlee nan banjmu see kpia tammob nba gaar saa Yenjiantu nasaakak na ni, ki be barintir nan maruj binbintir na sinsuuk ni, ki jii bi poor ki tur Yenjiantu Nasaakak na, njaan boon tij ni ki tor yondo po, ki jiantir yonmonn.

¹⁷ Ki Yennu njamm yet a, “Nisaarik, Juda teeb nba tuun toonbilankant nba na mantik paaka. Bi tuun jatuk toona, ki bia tuun linba ki njan ki pukii lokir kur po, Israel tij ni, ki mantik donn n wutoor. Bi tuun nna ki dintin fei, ki bia sukiin. ¹⁸ Li paak, bi saa la n wutoor nba tee. N saa dat bi tuba, ki kan tinib ninbaauk, ki bia saa yet ki kan gbiint turib, yoo nba ki bi mein nan kunkopaarir na.”

9

Bianjinba ki Jerusalem teeb koo tubdatu ni

¹ Li poor po, ki n gbat Yennu tant a, “Baat Jerusalem, yimm jab nba ki bi ganni a yin biir doo na. Baat nan i kunkontiat.” ² Li taabaak ni ki jab banloob nyii nasaakak nanyer po, tammokokir nba be niiganj po na ki baat, ki soo kur dia kunkontiook nba saa kpi, ki jasoo pukin bi po ki lia chabnjana liatfoouk, ki dia bonsobkar. Ki jab na koo Jiantu Nasaakak na ni, ki saan set kutmont binbintir na boor.

³ Ki Israel teeb Yennu yentsaakar na seet bona nba mok kpinkpant,* ki be nasaakak nook ni na yur paak, ki chat saan nanyer po, tammob boor. Ki Yennu yet joo nba lia chabnjann liatfoouk na a, ⁴ “A lin Jerusalem doo kur po, ki lon binba be ninbaatir ni, ki bi para biir, kimaan toonbilankant nba tuun doo ni na, ki dok bi yugbia paak.”

⁵ Ki n gbat Yennu piak ki teen jab banloob nba biar na a, “Ii waau man, ki lin doo na ni, ki kpi, ki daa tent soo, ki daa tiimm ninbaauk. ⁶ Ii kpi jakpera na nan naasimm nan sapaamm nan binaanba nan waas. Naaan i daa siit daano nba mok dok u yugbiar paaki. Ii piin n Nasaakak na ni.” Njanne ki bi piin kpi toondamm nba see Yenjiantu Nasaakak boor na.

⁷ Ki Yennu yetib a, “Ii biir Jiantu Nasaakak na man, ki gbeen li dindouj nan nikpeena. Piint toonn man.” Njanne ki bi piin ki kpi niib nba be doo na ni.

⁸ Baa kpi niib na yoo nba, ki n biar n kuukoo, ki baa fabin tij ni, njaan yikin ki yet a, “Yabint Yennu, a mantik donn wutoor Jerusalem teeb paak, a fan kpi soo kur nba biar be Israel tij ni nae-e?”

⁹ Ki Yennu jiin a, “Israel teeb nan Juda teeb biir, nan baa tun toonbilankant nawa. Bi tij na gbee nan nikpiirae, ki Jerusalem gbeen nan toonbiit. Bi yeen a min Yennu nyik bi tije ki ki laat baa tuun linba. ¹⁰ Naaan n kan tinib ninbaauku. N saa teenib nan baa tun bianjinba ki tur leeb nae.”

¹¹ Ton, ki joo nba lia chabnjann liatfoouk na jen Yennu boor ki yeto a, “N tun toona nba ki a wannin na, ki gbenna.”

10

Bianjinba ki yabint Yennu yentsaakar seet Jiantu Nasaakak na ni

¹ Ki n got la mopin-yerik nba be bona nba mok kpinkpant* njanna na yur paak, ki siar be li paak ki tee nan naankok nba ki bi njammir nan tanbinyinyir nba ki li daauk paar, ki bi yir safir na. ² Ki Yennu yet joo nba lia chabnjann liatfoouk na a, “Saant ki koo fiaa njanna nba be bona nba mok kpinkpant na loj ni. A jii musankoonna ki gbeen nuu, ki yar musankoonna manj doo na paak.”

Ki n gorio ki u saa nan Yennu nba wannoo bianjinba na. ³ Ki bona nba mok kpinkpant na see Yenjiantu Nasaakak na niidiitu po, yoo nba ki u koo li ni na, ki sanpagbouj gbee njaak na nook ni dindouj na. ⁴ Ki yabint Yennu yentsaakar na fiir bona nba mok kpinkpant na boor, ki saan Jiantu Nasaakak na nanyer po tammob ni, ki sanpagbouj koo gbee nasaakak na, ki yentu yentir dindouj na ni. ⁵ Ki bona na kpinkpant nba damm na fuur gbia nanyer po dindonjouk na ni, ki li fuur tee nan Yabint Yennu kunkor na.

⁶ Yoo nba ki Yennu yet joo nba lia chabnjann liant na, a wun nyinn muu nba be fiaa na sinsuuk ni, bona nba mok kpinkpant na loj ni na, ki joo na saan set fiaa na yenn boor.

⁷ Ki bona nba mok kpinkpant manj yeno tant u nuu ki tun muu nba be bi sinsuuk ni na,

* 9:3 9.3 Bi maan ni, bi yib “cherubim,” ki bi nyii Yennu boor.

* 10:1 10.1 Bi maan ni, bi yib “cherubim.” Bi nyii Yennu boore.

ki paat musankõona na, ki teen joo nba lia chabɔnann liant na nii ni. Ki joo na gaar ki seet.

⁸ Ki n la nan bona nba mok kpinkpant na kur mok siar ki li tee nan nisaarik nuu na, ki be bi kpinkpant loɔ ni. ⁹⁻¹⁰ Ki n bia la fiaa ɔanna be ki jan, ki fiir kur kpia bona nba mok kpinkpant na yenn; ki fiaa na nyirii ki naan tanbinyinyira nba daauk paar, ki fiir kur mok fileer, ki li saak li nook ni. ¹¹ Ki li-i tee bona nba mok kpinkpant na seet, bi fit saa lokir kur po, ɔnaan ki ki ɔmantir. Bi kur tuu lakin somm yomme, ki saa baa loon siaminba kur, ɔnaan ki ki ɔmantir. ¹² Ki bi gbanant kur, ki kpab bi poor po, nan bi nii, nan kpinkpant, nan fiaa na mok ninbina li kur po. ¹³ Ki n gbat kunkor yir a, "fiaa nba lintir."

¹⁴ Bona nba mok kpinkpant na yenokoo kur mok numpo ɔanna. Sinsinn numpo na tee naajak yar, ki linba waa munlee ni tee nisaarik numpo, linba waa muntaa ni tee yanbor numpo, ki linba waa munna na tee baakir numpo. ¹⁵ (Ki bona nba mok kpinkpant na tee yomm nan binba ki n daan la Kebar mokir boor na.) Ki li-i tee bona nba mok kpinkpant na yukir ki doo sanpaapo yoo nba ¹⁶ ki saa, fiaa na mun tuu waabe, ki yoo nba kur ki bi tant bi kpinkpant a bin yukiri, fiaa na bia lek tuu waabe. ¹⁷ Ki li-i tee bona nba mok kpinkpant manɔ setie, fiaa na mun tuu sete. Li-i munii tee bona manɔ yukiri, fiaa na mun tuu waae, kimaan bona manɔe ɔmakitir fiaa na.

¹⁸ Ki yabint Yennu yentsaakar na seet Jiantu Nasaakak na nanyer po, tammokookir boor, ki chat saan be bona nba mok kpinkpant na paapo. ¹⁹ Ki bi tant bi kpinkpant, ki yukir doo sanpaapo, ki n goriib, ki fiaa na waab ki saa, ki bi saa set Yenjiantu Nasaakak tammokookir nba be yondo po na boor, ki yentsaakar na be bi yura paak. ²⁰ Ki n bannib nan ɔamme tee bona nba mok kpinkpant ki daan be Israel teeb Yennu loɔ ni, ki n lab Kebar mokir boor na.

²¹ Ki bi yenokoo kur mok numpo ɔanna, nan kpinkpant ɔanna, ki siar be ki naan nisaarik nuu ki be kpinkpouɔ kur loɔ ni. ²² Ki bi numpo tee nan binba ki n daan la Kebar mokir boor na. Ki bona manɔ kur saa sunsonn, ki ki ɔmantir.

11

Esekiel nba pak ki jii Jerusalem toondamm tonu po bianjinba

¹ Yennu Seek din wokitin ki saan nanin Jiantu Nasaakak tammokookir nba be yondo po na boor, ki n la jab piinlee nan banɔmu see leɔ ki kpia tammokookir na, ki toondamm banlee nba na pukin bi ni, ɔamme tee Jaasania, wunba tee Asur bija na, nan Pelatia, ki u mun tee Benaya bija, ki bi tee digbann na toondamm.

² Ki Yennu yetin a, "Nisaarik, jab na lorin lorbiite, ki bia teen doo na niib kpaanii nba ki ɔan." ³ Bi yeen a, "Ti bia saa ɔamm maa ɔeie. Doo na tee nan kpibobir nae, ki ti mun tee nan nant na ki be li ni; li guut, ki ti kan kabi. ⁴ Li paak, nisaarik, pakin ki biirib."

⁵ Yennu Seek na yentin, ki Yennu betin a man pak moamaan na ki tur niib na a, "Israel teeb, min Yennu mi yaa piak linba, ki bia mi yaa lorin linba. ⁶ I mantik kpai niib bonchiann doo na ni, ki li te doo na sonjot gbee nan nikpeena.

⁷ "Li paak, linba nae tee maan nba ki min Yabint Yennu beeri. Doo na tee nan kpibobir nae setik nan monii, ɔnaan ki nant na tee bee? Li tee niib nba ki i kpai na gbanante. I kii be nna na. N saa lu nyinni, doo na nanyer po. ⁸ I tiin jukbanjai janmaaniie-e? N saa te ki jab nba baar nan jukbanjai na n leki. ⁹ N saa nyinni doo na ni, ki kubini boorganu nuu ni. N chabi nan kuuma. ¹⁰ Ki bi saa kpi-i tob ni, i tiɔɔ doo ni, ki li saa te soo kur n bann nan mine tee Yennu. ¹¹ Doo na kan fit guuri nan bobir nba ki nant tuu be leɔ ki lin guurir bianjinba na. N saa dat i tuba siaminba kur ki i sii be, Israel tiɔ ni. ¹² Ki i saa bann nan mine tee Yennu, ki bia bann nan yaa din saak digbana nba kpia-i sennii na, i din mok moyetuk nan n sennii nan wannue."

¹³ Maa piak yoo nba, ki Pelatia kpo ki baa tiɔ ni. Ki n baa fabin tiɔ ni, ɔnaan yikin a, "Aba, Yabint Yennu. A loon ki a kpi soo kur nba be Israel tiɔ na nie-e?"

Yennu moosonn nba jii dindann po

¹⁴ Ki Yennu ɔamm pak nanin a, ¹⁵ "Nisaarik, niib nba koo Jerusalem na piak fin nan Israel teeb nba tee yommii ki be Babilonn na poe. Bi yeen a, 'Yommii na bann fokit nan bin jiant Yennu-wa. Yennu te ki ti yent Israel tiɔ nawa.'

¹⁶ "Naan linba nae ki n loon fan wann Israel teeb nba koo Babilonn na. Li tee barmoniie nan min Yabint Yennu-e ber nyinnib bi tiɔɔ doo ni, ki te ki bi saan koo digbangana ni. Motana n sii be namm, siaminba kur ki bi be, ki lin te bin fit kii jiantirin.

¹⁷ "Li paak, yetirib linba ki min Yabint Yennu piak na. N saa taan ki nyinnib digbana nba ki n yatib na ni, ki jii ɔamm Israel teeb tiɔ na ki jii turib. ¹⁸ Ki li-i tee ki bi ɔmat

jeni, bin lu pata nba kur be tij na ni. ¹⁹ Ki n saa turib parpaann nan duduk-paann, ki saa nyinn bi para nba wakii nan tann na, ñaan turib m̄saku para. ²⁰ Ki bi sii dia n sennii, ki bia m̄k m̄saku nan n wannu fanu. Ki bi sii tee n niib, ki n mun tee bi Yennu. ²¹ Ñaan n saa dat niib nba jiantir pata na tuba; li tee bonbilankante. N saa dat bi tuba baa tun linba na paak. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki yabint Yennu yentsaakar nyii Jerusalem

²² Yennu pak ki gbenne, ki bona nba m̄k kpinkpant na piin yukiru, ki fiaa na waab, ki Israel teeb Yennu yentsaakar d̄ok bi paak. ²³ T̄on, ki yentsaakar na nyii doo na ni, ki chat saan kunkonn nba be yondo po na paak. ²⁴ Yirintu na niñe ki Yennu Seek wokitin, ki jen nanin yommii nba be Babilonn na boor, ki yirintu na bot. ²⁵ Ki n yet yommii na linba kur ki Yennu wannin.

12

Bianjinba ki Esekiel wann Israel teeb biiru po

¹ Yennu pak nanin ² ki yet a, “Nisaarik, a k̄oɔ nan m̄ȳetdamme. Bi m̄k ninbina ñaan ki laa siari; bi m̄k tuba ñaan ki gb̄ia maami, kimaan bi tee m̄ȳetdamme.”

³ “Motana la, nisaarik, lorin a jika, ki lii tee nan kuns̄ontinn̄o nba tuu lor na, ki soor s̄onuwa, ki yonnu n fit baa. Ñaant ki s̄oo kur n la-a ki a nyi saa digbanleer ni. Li pasiar, m̄ȳetdamm̄ manj saa bann a sommir manj paaka. ⁴ Laa daa tee yonsupeen ni na, lorin a jika nan a tiin kuns̄onj na, ki bin la-a. Ñaant daajoouk ki bii goriia ki a saa nan a tiin kuns̄onj na. ⁵ A ñaan niib na n la-a, ki a loot a ñaak dikpinn, ki b̄ok nyi li ni nan a jikir. ⁶ A ñaan niib-ii goriia ki a paan a jikir na, a b̄opiok paak, kii somm̄ daajob̄onbiir, ñaan d̄okin a numpo, ki daa laa faa saa siaminba. Faa saa tun linba na na, li sii tee kpaaniie ki teen Israel teeb.”

⁷ Ki n tun nan Yennu nba wannin bianjinba a man tun na. Ki daar manj, ki n lor n jika nan kuns̄ontinn̄o nba saa lor bianjinba na. Ki li daar daajoouk, laa tan b̄ont yoo nba, ki n gb̄iir n ñaak dikpinn nan nii, ki loot f̄onn, ki nyii li ni, ki s̄oo kur goriin, ki n paan jikir na n b̄opiok, ki soor s̄onu ki saa.

⁸ Laa yent sanyaleeuk, ki Yennu ñamm pak nanin ⁹ ki yet a, “Nisaarik, motanae ki Israel m̄ȳetuk damm̄ manj ji boi a, a tuun bee na. ¹⁰ Yetirib linba ki min Yabint Yennu beerib. M̄maan na tee kpanbar nba dia Jerusalem, nan niib nba kur k̄oɔ li ni na yare. ¹¹ Yetirib nan linba ki a tun na tee nyinne ki jiin linba tan saa baarib po. Bi tan sii tee kuns̄ontinnae nan yommii, siar po. ¹² Kpanbar nba diab na tan saa paan u jikir b̄opiok paak bunb̄onn ni, ki nyi f̄onn nba ki bi saa lukir dikpinn ni ki tur̄o na. U tan saa d̄okin u ninbina, ki ji kii laa waa saa siaminba po. ¹³ Ki n saa pii baruk ki sooro, ki ji jiuu ki saan nan̄o Babilonn doo ni. Leje ki u sa saa kpo, ñaan kan la doo manj. ¹⁴ Ki n saa yat u ñaasaakab nan kpaanteeb nan binba tuu guu-u na, lokir kur po. Ki niib sii kpaanib a bin kpib.

¹⁵ “Mi-i tanji yatib ki bi saan digbanlia ni, nan boorganu doi ni yoo nba, bi saa bann nan mine tee Yennu. ¹⁶ N saa te ki bi waaminnae n nyi tobii ni, nan kon ni, nan yiarii ni. Baa sii be digbangana manj ni, bi saa bann nan bi toonbilankant nae te ki bi be lenj, ki bia bann nan mine tee Yennu.”

Nyinn nba jiin janmaanii po

¹⁷ Yennu pak nanin ki yet a, ¹⁸ “Nisaarik, i jekir nan janmaanii, yoo nba ki a di jeet ki bia nyu nyun. ¹⁹ A pak tij na kur niib nan m̄maan nba nae tee Yabint Yennu yar, ki u teen niib nba biar be bi tij ni, Jerusalem doo ni. Bi sii jekir nan janmaanii, yoo nba ki bi di jeet, ki bia tiin janmaanii, bi-i nyu nyun yoo nba. Bi tij saa biir ki biar tinkooñ, kimaan bi ton, ki ki waa sennii. ²⁰ Doi nba gbee nan niib motana na, tan saa biir, ki k̄pant tinkooñ. Ñanne ki bi saa bann nan mine tee Yennu.”

Barjouk nba ki niib mi, nan m̄maan nba ki bi ki loon po

²¹ Yennu pak nanin ki yet a, ²² “Nisaarik, bee teen ki yimm Israel teeb ñammii yeen barjouk na? I yeen a ‘Yoo gara, ki mafiitkara ki tuumi.’ ²³ Motana, yetirib linba ki min Yabint Yennu yaa a wannib ki jiin li po. N saa goor barjouk manj, ki s̄oo ji kan ban yetir Israel tij ni. Yetirib nan yoo baara, ki mafiitkara na saa teen harm̄onii.

²⁴ “Ki Israel teeb sinsuuk ni, faak yirintu koo kpinkpannii mas̄okinkara ji kii be. ²⁵ Ki min Yennu-e sii piak namm, ki linba ki n tuu yet, ñanne saa tun, ki li tuu saa tume yiama. Ki yimm m̄ȳetdamm̄ sii be i manfoor nie, ki man tun nan bianjinba ki n yet na. Min Yabint Yennu-e pak na.”

²⁶ Ki Yennu yetin a, ²⁷ “Nisaarik, Israel teeb na dukii nan yirintu nba ki a laa na, nan mas̄okinkara nba ki a piak na, li baaru f̄okewa. ²⁸ Li paak, yetirib nan min Yabint

Yennu-e piak na, nan n saa tumir yiama. Linba ki n yet, li saa tuma. Min Yabint Yennu-e pak na.”

13

Masokinkar ki jün jab nba tee faak sokiniinba po

¹ Yennu pak nanin, ki yet a, ² “Nisaarik, pakin biir Israel teeb sokiniinba, binba dia bi moñ mōmaan ki piak na. Betirib ki bin gbiint min Yennu mōmaan.

³ “Linba nae ki min Yabint Yennu yeen. Jatit nba tee faak sokiniinba na boonta. Bi ki laat yirintu, bi piak bi tiōñ mōmaame. ⁴ Israel teeb sokiniinba na ki mōk nyoot, nan linlona nba tuu koo langbent ni nae. ⁵ Sokiniinba na ki kpaan niib ki jün biiru nba saa baarib, koo laa ki njan nan bin tun ki biir min Yennu na po. ⁶ Sokiniinba na yirintu tee kpinkpanniie; baa piak mafitkara nba tee faak maame. Bi want nan bi piak n mōmaame, njan min kaa tumm. Bi kpan dukii nan bi tiōñ mōmaan na saa teen barmōniie. ⁷ Bi yeen a bi piak n mōmaame, njan gbee nan fai. N ki pak turibi.

⁸ “Li paak, n yaa n dat sokiniinba man tubae, baa dia kpinkpanni mōmaan ki kpann n niib Israel teeb na paak. ⁹ N yaa man nman sokiniinba man paake, ki kan te bin ji pukin n niib po. N ji kan ban sak ki bin yiin bi moñ Israel teebi, koo ki nmaa bi taar Israel tij ni. Ki li saa te bin bann nan mine tee Yabint Yennu.

¹⁰ “Sokiniinba na kpann n niib ki yeen a parmaasir be, njan ki parmaasir kaa. Sokiniinba man tee nan tanmaara nba tuu maa joonkpeuñ, njan ki siab n jii pent peeñ ki pentir nae. ¹¹ Yetir sokiniinba na a bi joon na saa baa tij niwa. N saa te saak n baa nan sakaana li paak, ki bia te wonpaaruk n da li paak. ¹² Ki joon na saa baa, ki soo kur saa boi-i ki laan pent peeñ na pentu sommir tee bee.

¹³ “Joon nae tee Jerusalem doo, ki min Yabint Yennu mantik donn wutoor u paak ki saa tun wonpaaruk, ki te saak n baa nan sakaana ki biir doo man. ¹⁴ Faak sokiniinba na koore a bin dokin Jerusalem toonbiit, njan n saa biir doo nawa, ki piit li fiakir. Ki li-i baa tij ni yoo nba, li saa kpi sokiniinba man, ki soo kur saa bann nan min Yennu-e tun linba na.

¹⁵ “Ki Jerusalem teeb nan bi faak sokiniinba na saa la n wutoor nba saa do bianjinba, ki n saa moont nan doo na baawa, ki faak sokiniinba na bia kpowa, ¹⁶ kimaan sokiniinba man nba yet n niib nan parmaasir be bi paak, njan ki parmaasir kaa na. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Masokinkar ki jün poob nba tee faak sokiniinba po

¹⁷ Yennu pak nanin ki yet a, “Nisaarik, pakin ki biir Israel poob nba piak mōmaan nba nyi bi tiōñ dudukit ni na.

¹⁸ “Betirib nan bi boonta. Bi piir yumann banii bi nii ni, ki bia bobint yumann bobii bi yura paak, njan kpann bi leeb nan bi saa fit bann wonn po maan. Bi kan fit chiar paak nan bi fai manji. ¹⁹ Bi want n niib mōmaan nba sukiin, njan gaan dii waan, nan boroboro waan li paak, ki fa fai ki kpi niib nba ki biiri, ki bia piak ki sommit nibiit, ki njaamm yann, njan ki n niib na gaan bi maan.”

²⁰ Mōtana, linba nae ki Yabint Yennu yeen a, “N ki loon banii nba ki i piir ki kpann niib, ki loon yin nmakit manfoor nan kuun na. N saa pitir i nii ni, njan nja niib nba ki i nmakitirib na yann. ²¹ N saa yit bobii nba be i yura paak na, njan te ki n niib na n nyi yikoo nba ki i diab na ni, ki i ji kan ban diabi. Ki i saa bann nan mine tee Yennu.

²² “I fa fai ki jeent njaamm nba ki n ki dukii nan man biirib na, ki kpanji nibiit na, ki bi njanii tuun toonbiit, ki nyint bi manfoa. ²³ Mōtana, i faak yirintii nan kpinkpanni masokinkara na ji gbenna. N yaa n fat n niibe ki nyinnib i nuu ni, lin te yin bann nan mine tee Yennu.”

14

Bianjinba ki Esekiel kpanji Israel teeb a bin jen Yennu boor

¹ Dasiar ki Israel toondamm siab baar n boor, a bin boi Yennu mōmaan po. ² Niib na nba daa be na, ki Yennu yetin a, ³ “Nisaarik, niib na piin ki mann patae, bi lek mi nan li saa koomm biit bonchiann niwa. Li paak ki n yet man turib gatuu.

⁴ “Pakin ki tur Israel teeb nan li-i tee ki bi tun biit, ki jiantir pata, njan tan saan n sokinii boor a bin bann maa yaa linba, n saa gat ki gaan nan bi biit nba tee bianjinbae ki turib. ⁵ Pata na kur nman Israel teeb dudukit ki bi nyikima, njan mōk dindann nan n mōmaan na saa te ki bin jen n boor nan barmōni.

⁶ “Mōtana la, yetir Israel teeb na a linba ki min Yabint Yennu yeene na: Bin nyik bi pata na mannu, nan bi toonbilankant tumu, njan jen n boor.

⁷ “Ki li-i tee yoo nba kur ki Israel teeb na yeno, koo boorganu niib nba koo Israel tinj ni na yeno nyikin, ki nmat ki mann pata, njan tan saan ki boi n sokinii, min Yennu-e saa gat ki turo. ⁸ N saa yaêtoe. N saa jiuu ki teeno nyinn, ki u kan pukin n niib po, ki lin te yin bann nan mine tee Yennu.

⁹ “Ki li-i tee sokinii nba tur faak gatu, li tee min Yennu-e kpanno, ki n saa nyinno n niib Israel teeb ni. ¹⁰ Ki n saa kpab sokinii manj nan daano nba saan u boor a wun boi n maan po na, ki dat bi kur tuba yomm. ¹¹ N saa tun linba nae, ki lin goor Israel teeb ki bi daa yeenin ki tuun toonbiit, ki biir bi mɔŋi. Njamme sii tee n niib, ki n mun sii tee bi Yennu. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin toonbiit digbann tubdatu po

¹² Ki Yennu namm pak nanin a, ¹³ “Nisaarik, li-i lekii tee digbanmunn tun yanbomm ki biirin, ki n dat doo manj tubir, ki te bi bonbuburit biir, ki li niib nan bonkobit kpenn kon, ¹⁴ ki li-i lekii bo tee jab bantaa nba na, Nowa nan Danel nan Job bo koo digbann manj ni, bi toonjana bo saa tinn bi kuukoo manfoae.”

¹⁵ Koo li-i tee ki n dat digbansiar tubir, ki te muuk ni bonkobit nman niib, ki li paar nan soo n tokin gar li ni, ¹⁶ ki li-i tee jab bantaa nba na koo lenj, bi lek kan fit tinn bi mɔŋ waasi. Bi saa fit tinn bi mɔŋ manfoa kooe, njan ki digbann na n kpannt muuk. Li tee barmoniie nan min Yabint Yennu nba fo na.

¹⁷ Koo mi-i te datai faa digbann manj tob, ki koo nan kunkontiat ki kpil li niib nan bonkobit kuri, ¹⁸ ki li tee jab bantaa nba na koo lenj, bi kan fit tinn bi mɔŋ waasi, bi saa fit tinn bi mɔŋ manfoa kooe. Li tee barmoniie nan min Yabint Yennu nba fo na.

¹⁹ “Ki li-i tee ki n donn wutoor ki te yiarbiuuk baa digbann manj paak, ki kpil li niib nan bonkobit, ²⁰ ki li lek bo tee Nowa nan Danel nan Job koo lenj, bi kan fit tinn bi mɔŋ waasi. Bi toonjana saa fit tinn bi mɔŋ manfoa kooe. Li tee barmoniie nan min Yabint Yennu nba fo na.”

²¹ Linba nae ki min Yabint Yennu yeen a, “N saa tun n tubdatu nba paar njanna Jerusalem paak, ki li tee tobii nan kon nan bonkob-tont nan yiaril, ki lin kpi niib nan bonkobit kur. ²² Ki binba tan saa tenn na, ki bi saa soorib bi doi ni ki saan namm Babilonn. Nisaarik, li-i tee ki a la baa tee toonbiit damm bianjinba, a saa bann linba paak teen ki n tun linba na kur ki tur Jerusalem. ²³ Ki a saa la li paak, nan n mok monii nan toona nba ki n tun na. Min Yabint Yennu-e pak na.”

15

Bianjinba ki Jerusalem ki mok nyoot

¹ Li yann waaminnae ki Yennu namm pak nanin, ki yet a, ² “Nisaarik, li-i tee ki bi poor daan tiik loona ki gbenni, bee tuu teen tiik na? Li ki tee nan tilia nba be muuk ni na, ³ kimaan a kan fit jii li tiik daauk ki nammir siar, li kan fit kpeer kpaak ki jont bona. ⁴ Li saa fit kuun muu ni kooe, njan li-i tee ki li joot dii muu, ki sinsuuk ni na bonni, li ji kan fit teen siari. ⁵ Li daat tuu ki mok nyootewa, ki bin tan fit joor muu. Li-i dii ki gbenn, ki li bia ki mok nyosiati.

⁶ “Min Yabint Yennu-e sat mob nan baa tuu jii daan tiik daat ki kuun muu ni bianjinba na, ⁷ nnae ki n saa dat Jerusalem tuba ki joob muu. Bi siab nyi mudinu yenn nija, njan li kan wei ki muu bia saa di ki boontib, ki li-i tee ki li tan tun nna, fin Esekiel saa bann nan mine tee Yennu. ⁸ Ki n saa te bi tinj n teen digban-yann, kimaan bi ki waan fanu. Min, Yabint Yennu-e pak na.”

16

Bianjinba ki Jerusalem tee nan poochonchonn na

¹ Yennu bia namm pak nanin a, ² “Nisaarik, want Jerusalem toonbilankant nba ki u tun na. ³ Yetir Jerusalem maan nba ki min Yabint Yennu beero na a:

“Bi din mara Keenann tinj nie, ki a baa tee Amor booru ni niro, ki a naa tee Hef booru* ni niro. ⁴ Yoo nba ki bi din mara na, soo din ki pot a bar, koo ki wura, koo ki soora kpami, koo ki pobina chinchenn ni. ⁵ Soo lek ki tina ninbaauk ki tun linba na yenn gbaa ki turani. Baa din mara na, soo din ki loonani. Bi din lu-a paanu nie.

⁶ “Maa gar a boor yoo nba, ki n la ki a pook matsɔn ni, ki birin, ki son piina, njan ki n ki te ki a kpo. ⁷ Ki n te ki a kpaat ki tee nan tipaanj na, ki a kpaat ki teen poofanj, ki a biao gbenj, ki a pia kobit, njan be payann.

* **16:3** 16.3 Israel teeb mi nan Amor niib nan Hef niib tee bonchonchondamm, ki bia tee patmannteeb.

⁸ “Maa bia namm gar a boor yoo nba, ki n la nan a jan jakunta, ki n jii n chinchenn ki dokin a payann na, ki sat mob nan n saa koonna. Barmonii, ki n lor pookoont molor nana, ki a teen n yoo. Linba nae ki Yabint Yennu yet.

⁹ “Ki n jii nyun ki wuur son nba be a paak na, ki soor a gbanant olif tiinii kpan, ¹⁰ ki lanna liatfoouk nba mok jabit, ki pirima taasaat nba ki li gbanii njan, ki yirima bobik nba njan, ki bia lanna liatfoouk nba daauk paar, ¹¹ ki pirima banii ki lanna tuliat, ¹² ki tura miar ni barj nan tutuuta, nan naan fokirik nba fan maa a yir. ¹³ Ki a tuu mok liant nba tee salimmona nan salimpeena, ki a lia liant nba ki bi luu nan chabnjann, ki bi jabir nan chabir nba daauk paar. Ki a njan boroboro nba ki bi pur nan yon nba njan, ki laat siat nan olif tiinii kpan[†] ki di, ki a mantik fan, ki ji teen poobat. ¹⁴ Digbana kur gbat a fant po, kimaan mine te ki a mantik fan.” Linba nae ki Yabint Yennu pak.

¹⁵ “Naan a mantik gaa a fant paake, nan a sann nba doo na paak, ki doo nan wunba kur ki a lau, ¹⁶ ki jii a chinchena na yenn nba, ki namm a jiantu boor, ki tun nan bonchonchonn na, ki jikit a moŋ ki teen soo kur. ¹⁷ Ki a jii salimpeena nan salimmona bona nba ki n tura na, ki nammir pata nba tee jab, ki jiantir pata man, ¹⁸ ki jii chinchena nba bonninnant be li paak na, nan olif tiinii kpan nan bonnunubit nba ki n tura na, ki teen pata man. ¹⁹ Ki n tura jeet nba tee boroboro yon nba njan, nan olif tiinii kpan, nan siat, njan ki a jikitir ki mann maruŋ, a lin man pata na.” Linba nae ki Yabint Yennu yet.

²⁰ “A tun linba bi ki gar nwawa, a jii bonjai nan bonpoi nba ki a marib ki turin na, ki mann maruŋ ki tur pata na. ²¹ A kpui n waas ki mann maruŋ ki tur pata na. ²² Yoo nba ki a be ki tuun bonchonchonn toonn na, a ki ban tiar a bisin nin nba din tee, ki li tee yoo nba ki a din be yann ki birin matsɔn ni na.”

Jerusalem binbej tee nan bonchonchonn binbej nae

²³ Yabint Yennu namm yet a, “A boonta. A boonta. A tuun bonbiir nba na kur, ki bia ²⁴ maa jiantboa sonjokpinii kur ki jiantir pata, ki bia tuun bonchonchonn toona len, ²⁵ ki dia a fant na ki gbilin bakir, ki dia a moŋ ki teen joo nba kur gar a boor, ki daar kur ki a bonchonchonsin pukii. ²⁶ Ki a te a leeb nba tee Ijpt teeb, ki tee poo weira na doo nana. Ki a te a bonchonchonsin na dont n wutoor.

²⁷ “Motana, n wokit n nuu maa n dat a tubir, ki wat a yent na. N jiia ki tur Filistia teeba, binba ki loon a maan, ki bia nan a binbenbiit na.

²⁸ “A waa Asiria teeb, kimaan leeb na ki kpeent a gbanant niŋ, A din tee bi poochonchonn, njan ki bi ki fit kpeent a gbanant niŋ, ²⁹ ki bia tee Babilonn jab nba tee kpinkpenta na poochonchonne, njan ki bi ki fit kpeent a gbanant niŋu.”

³⁰ Linba nae ki Yabint Yennu yeen a, “A tun linba na kur nan poochonchonn nba ki tiin fei nae, ³¹ ki maa jiantboa sonii kur ni, ki mann pata, ki bia tuun bonchonchonn toona len, njan a ki tuun gaan likirii kaa, nan poochonchonleeb nba tee na. ³² A tee nan poo nba tuu doo nan jagamm njan nyik u sɔɔ nae. ³³ Poochonchonn tuu gaar paatii, njan fin njan teen a yooŋnba piiniie, ki pa ki bi nyi banfoka ki baat ki tan doo nana. ³⁴ A tee bonchonchonn nba be a kooe; soo ki mukisa, ki a teeno. A ki gaan paatii, fine pab; barmonii, a mok bokitu.”

Bianjinba ki Yennu saa bu Jerusalem buut

³⁵ Ki Yennu namm yet a, “Jerusalem, fin bonchonchonn na, gbiintir linba ki min Yennu piak.

³⁶ “A waa daak jab ki yokitir ki doo namm. Fine bia jiantir patbilankant na, ki kpi a waas ki mann maruŋ ki teen pata man. ³⁷ Li paak, n saa tikir a yokperii na kure, binba ki a loon bi maan, nan binba ki a ki loon bi maan. Bi saa set ki linta, ki man ghabita, ki bi saa la a yann ni. ³⁸ N saa pak biira nan a tee bonchonchonn, ki bia tee nikpiiruk, ki n saa donn wutoor ki dat a tubir ki kpii. ³⁹ Ki n ji saa jiia ki kubin a yooŋnba, ki bin yeer siaminba ki a tuu doo namm ki bia jiantir pata na. Bi saa ghabita ki bia liat a tuliati, ki nyika yann.

⁴⁰ “A yooŋnba na saa lor nan nibur ki bin donn wutoor ki jaata tana ki kpia, ki pot a gbanant buri buri. ⁴¹ Bi saa joo a nei muu, ki pooleeb saa la bonbiir na booru baata. N sat mob nan n saa goora, ki a nyik bonchonchonsin, ki bia nyik ki daa pa paatii ki teen binba doo nana na. ⁴² Njan kooe saa te ki n wutoor saa maak. Ki n bia kii mok funfunn jikii. ⁴³ A tamm maa din dia-a bianjinba, yoo nba ki a din tee bik nawa. A dont n wutoor nan toonbiit nba ki a tuun na, njanne teen ki n te ki a pa toona man kur paak. Bee teen ki a tuun bonchonchonn toona ki pukii toonbilet nba ki a tuun na paaki? Min Yabint Yennu-e pak na.”

[†] 16:13 16.13 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

Ki jiin binaa nan u bipoo po

⁴⁴ Yennu namm yet a, "Jerusalem, niib sii yeen bardindenn nae ki jiint a po a, 'Binaa nba tee bianjinba, u bipoo mun tee li bannue.' ⁴⁵ A tee nan a naa nba yêt u sorɔ nan u tiɔŋ waas nae. A bia tee nan a niipoo nba yêt bi sorib nan bi waas bianjinba nae. A baa din tee Amor booru ni nirɔe, ki a naa tee Hef booru ni nirɔe.

⁴⁶ "A niipoo saakɔɔ din tee Samaria nirɔe, ki li tee doo nba be niigan po, ki u digbanbis kpiau na. Ki a niipoo waarik tee Sodom, ki li be niidiitu po, ki u digbanbis kpiau. ⁴⁷ Ki a gaar bi binbenj nan bi marinbiit; ki li ki yukir, ki a binben ji bi ki gar baa tee bianjinba.

⁴⁸ "Barmonii nan maa tee Yabint Yennu nba fo na, a niipoo nba tee Sodom nan u digbanbis nba kpiau na, bi ki ban tun toonbiit nba booru ki fin nan a digbanbis tun na. ⁴⁹ Doo manj nan li digbanbis mantik teen garit damm, kimaan bi laat linba kur ki bi loon, ki di gboot, njan bia yêt bin somm talas nan nandamm, ⁵⁰ ki dukii nan bi chee sɔɔ kur, ki tun linba ki n ki loon, ki li te ki n biirib.

⁵¹ "Yimm Jerusalem teeb, i tun yanbɔmm, ki li gar Samaria teeb nba tun na taar fuunu munlee. Barmonii, i toonbiit na te Sodom nan Samaria teeb tee nan bi ki mɔk biit na. ⁵² Li paak, bi tubdatu sii fukii ki kan yekin nan i yara. I saa butin ki di feiwa, kimaan i toonbilankant na paak."

Ki jiin Sodom nan Samaria nammu po

⁵³ Yennu pak ki tur Jerusalem teeb a, "Dasiar, n saa teen piisin Sodom nan Samaria nan digbanbis nba kpia na paaka. N bia saa teen piisin fin Jerusalem paaka. ⁵⁴ Ki a saa di fei nan faa tun linba na, ki li saa maak Sodom nan Samaria teeb, nan baa bann nan bi ki mantik tee toonbiit damm nan yimm na. ⁵⁵ Li-i tee daar man baari, yimm nan Sodom nan Samaria bia saa namm ki mɔkita, ki digbanbis nba kur kpia-i saa namm maawa. ⁵⁶ Jerusalem, a daan mantik mɔk garuk bonchiann ki laa Sodom. ⁵⁷ Njan mɔtana, sɔɔ kur bann faa ton bianjinbawa. Ki Siria nan Filistia teeb digbana, nan digbanlia ki loona, ki piak ki sukii-a. ⁵⁸ See ki a dii fara ki pa jiin a bonchonchonsin nan toonbilankant nba ki a tun na paak." Min Yennu-e pak na.

Ki jiin molor nba kaa gbennu po

⁵⁹ Yabint Yennu namm yet a, "Jerusalem, a njan nan tubdatue, kimaan a biir ki yêt ti lor nawa. ⁶⁰ Njan min njan tian molor nba ki n lor nana, yoo nba ki a din tee sapaamo nawa, li paak, n saa tura mɔsonn nba kan ban biir. ⁶¹ Li-i tee ki a tiar faa din tuu tuun linba, a saa di feie, mantik li-i tee ki n jiin a niipoo ki tura yoo nba, ki bi tee nan a waas na. Njan ti molor na lek din ki tee nna kaa. ⁶² N sii dia ninbinmɔni molor nae, ki a bann nan mine tee Yennu. ⁶³ N saa nyik chaba a biit, njan a saa dukin a yanbɔmm po, ki fei saa di-a, ki a kan fit yet mɔbonni." Min Yabint Yennu-e pak na.

17

Barjouk nba jiin baakaa banlee po

¹ Yennu bia namm pak nanin a, ² "Nisaarik, betir Israel teeb barjouk na, ³ ki te bin bann linba ki min Yabint Yennu beerib. Baakgbenjire din be, ki u kobit njan bonchiann, ki u kpinkpant yab, ki li-i yat, ki li yarin, ki u tan yukir saan Lebanonn kunkonfokit ni, ki saa jobit kpek yiinu, ⁴ ki saan nann kpinkpenta tinj ni, ki saa nyikir kpinkpenta doi na yenn ni, ⁵ ki bia jii tibik Israel tinj ni, ki saan bur tinkpiasir ni, siaminba nyun be yoo kur, ki li saa kpaat. ⁶ Ki tibik na kpaat, ki lat, ki tee daan tilontik, ki li yiinii na kpaat doo sanpaapo, ki took baakir na, njan ki li jiina mii sik tinj ni, ki li mɔk yiinii nan tutuut bonchiann.

⁷ "Ki baakgbenjleer bia be, ki u kpinkpant yarin, ki u kobit yab bonchiann. Li taabaak ni, ki daan tilontik jiina nan yiinii to ki took baakir na, ki u mɔk dindann nan baakir na sii fit teenɔ nyun bonchiann, ki gar nyun nba be kpabik nba ki u be na ni. ⁸ Tiik na njan, bi poŋ burɔ tinkpiasir nba ki nyun be yoo kure, a lin te tiik nae bintir tituut, kii biaki loon loona, kii tee tinjan.

⁹ "Nanne ki min Yabint Yennu boi a: daan tilontik na sii fit be ki kpaatira-a? Sinsinn baakir na kan soor tilontik na ki njabir, ki lebir li loona, ki bia kɔnn li yiinii, ki te lin koori-i? Li ki mantik loon panchionj, koo digbanjaann niib kaa, bin fit njabiriri. ¹⁰ Barmonii, daan tilontik bura, njan li sii fit be ki kpaatira-a? Li-i tee ki yonput po wouj na da li paak, li kan koori-i? Li kan koor siaminba ki li be na-a?"

Bianjinba ki Yennu pak wann barjouk na paak

¹¹ Yennu betin a ¹² n boi mɔyɛtdamm nba tee Israel teeb na, ki laan bi mi barjouk na paaki. Yetirib nan Babilonn kpanbar baar Jerusalem, ki tan soor Juda kpanbar nan u saakab, ki nmat namm Babilonn, ¹³ ki gann sɔɔ, ki u nyii Juda kpanbar njaak ni, ki

lor nana molor, ki te ki u por kat nan u sii see mōsonn na paak. Ki Babilonn kpanbar bia jii nijaana ¹⁴ ki saan namm a lin te Juda niib nba biar na daa laat panj, kii mōk mōsaku nan η̄oo Babilonn kpanbar kuukoo. ¹⁵ Naan Juda kpanbar paanj na tan yoōnt ki yēt Babilonn teeb, ki tun niib, a bin saan Ijpt ki saa jii kunkōnkōnna nan taanii ki jen namm. Kpanbar na saa nyanna-a? Molor nba be η̄oo nan Babilonn kpanbar sinsuuk ni na, u saa tinna-a? U kan dat u tubir nan waa tun linba na-a?

¹⁶ Ki Yabint Yennu η̄amm yet a, “Barmōnii nan maa tee Yennu nba fo na, n por kat nan Juda kpanbar tan saa kpo Babilonn-e, kimaan u biir molor nba ki u lor nan Babilonn kpanbar nba dinnō naan nawa. ¹⁷ Ijpt kpanbar na nan u kunkōnkōncheena na gbaa tan kan fit somm Juda teeb, yoo nba ki Babilonn teeb tan saa maa binbinta ki denn joona, a bin fit lek Juda doi, ki bia kpi li niib na. ¹⁸ Juda kpanbar na biir ki yēt molor nba ki u lor nan Babilonn teeb nawa, li paak, u saa la tubdatu.”

¹⁹ Yabint Yennu η̄amm yet a, “U sat mōb, min Yennu sann nie, ki senn mōsonn nan u saa dia molor nawa. Waa biir molor maŋ na, u dinnin feiwa. Nan maa tee Yennu nba fo na, see ki u pa linba ki u tun na paak. ²⁰ N saa pii baruko ki sooro, ki baar nana Babilonn, ki dat u tubir, waa ki dia u molor na paak. ²¹ Bi saa kpi u kunkōnkōnpara tob ni, ki binba saa biar ki mōk manfoor na saa yat lokir kur po. Min Yennu-e pak na.”

Ki jii dindann nba ki Yennu senn na po

²² Dindasiar, min Yennu tan saa kōnn kpek yiinu,
ki saan nann kunkōnn nba mantik fōk, Israel tij ni,
ki bur li paak, ki li tee siaminba ki li saa kpaat,
ki mōk yiinpaara, ki bia lon loongbeη̄aa.

²³ Ki nōonbooru kur saa la gungurboor tiik maŋ paak,
ki saa foi li yiinii maasu.

²⁴ Ki tiik kur nba be muuk ni saa bann nan mine tee Yennu;
ki n saa fit sikin tifoort kur tij ni,

ki bia somm tiinii nba jin ki bin kpaat.

Mine te timaatii koot, ki bia te tikoont bintir.

Min Yennu-e pak na. N sii dia n mōbona.

18

Ki jii tubdatu nba be toonbiit tumu ni

¹ Yennu yetin a, ² “Nisaarik, niib na piak barjouk boorbee Ijpt tij ni na? Bi yeen a: ‘Bibaanba mōo gbiirkaa, η̄aan ki li miik bi waas nyana.’

³ “Betirib nan mine tee Yabint Yennu, barmōnii nan maa tee Yennu nba fo na, barjouk maŋ ji kan ban pak Israel tij ni. ⁴ Niib kur manfoa tee n yare, waas baanba nan waas na tōjŋ manfoa tee n yare. Binba tuun biit kōoe saa kpo.

⁵ “Li-i tee niη̄ano be i ni, ki tee barmōnpakiro, ki tuun toonη̄ana yoo kur; ⁶ ki tee popeendaano, ki ki di jeet nba ki bi mann tingbana na, ki bia ki jiantir Israel teleeb pata na, ki bia ki dōo nan niro η̄apoo, koo ki dōo nan poo nba sik pookpenu ki be poot ni, ⁷ ki ki η̄maab ki bia ki fiar soo, ki niro-i senn siar η̄aan gaar likirii u boor, u jiiinte ki teeno yoo kur, ki teen nandamm jeet nan liant, ⁸ ki bia ki pukii nyōsiat, li-i tee ki bi kpent likirii u boor, ki ki saak tuun bonbiir, ki bia gat barmōnii kunkōna ni. ⁹ Li niboorue mōk mōsaku nan n sennii nan wannu. U tee niη̄ano, ki n sat mōb nan u sii be u manfoor ni.

¹⁰ “Naan li-i tee ki niη̄ano na mōk biyoonn, ki u jaan, ki kpi, ki bia tuun toon bibooru nba ¹¹ ki u baa ki ban tun, ki η̄man nant nba ki bi mann tingbana, ki dōo nan niib η̄apooob, ¹² ki η̄maab nandamm, ki bia fiar niib, ki niro-i senn siar η̄aan gaar likirii u boor, u ki jiiint, u yentire; ki jiantir pata, ki bia tuun toonbilankant kur, ¹³ ki kpentir likirii ki teen niib η̄aan pukii nyōot, nibiiuk nan η̄oo nna kii be u manfoor ni, η̄ooe tun toonbilankant na booru. U saa kpo u biit paake.

¹⁴ “Li-i tee yanbōndaano mōk bik, ki bik maŋ laat linba kur ki u baa tuun, η̄aan yēt ki ki tuun nan u baa na, ¹⁵ ki ki di jeet nba ki bi mann tingbana na, ki ki jiantir Israel teleeb pata, ki bia ki dōo nan niro η̄apoo, ¹⁶ ki ki ban η̄mab koo ki fat soo, u bia ki ban yent linba ki soo senn η̄aan gaar likirii u boor, ki teen nandamm jeet nan liant, ¹⁷ ki ki saak tuun bonbiiri, ki ki kpentir likirii ki teen niib η̄aan pukii nyōot li paaki, ki saak min Yennu sennii nan wannu, li nibooru sii be u manfoor ni. U tōjŋ baee tun yanbōmm, ki niη̄ano na kan kpo u baa toonbiit paaki. ¹⁸ U baee η̄mab, ki fat, ki bia tun bonbiir ki tur soo kur. U saa kpo, kimaan toon bibooru nba ki u tun na paak.

¹⁹ “Naan ki i boi a, ‘Bee teen ki bik na kan gaar tubdatu u baa toonbiit paaki?’ Ki li gat u tee nnae, bik na tun linba took ki bia η̄an, ki saak n sennii, ki waar fanu. Li paak,

u sii be u manfoor ni. ²⁰ Li tee daano nba tun biite n kpo. Bik kan kpo u baa toonbiit paaki, koo bibaa kan kpo u bik toonbiit paaki. Niñano saa gaar u paatii, u toonjana paake. Ki nibiiuk n gaar tubdatu, u toonbiit paak.

²¹ “Li-i tee ki toonbiit daano nyik biit tumu, ki dia n sennu, ki piak barmonii, ki bia tuun linba ñani, u kan kpo, u sii be u manfoor ni. ²² Ki u saa la nyikin chab, u toonbiit kur ni, ki u sii be u manfoor ni, kimaan waa tuun linba ñan na paak.” ²³ Yabint Yennu boi a, “I dukii nan li manime, li-i tee ki n la toonbiit daano kpenni-i? Aaii. N bo sii loon ki wun nyik u toonbiite, kii be u manfoor ni.

²⁴ “Naan li-i tee ki niñano nyik toonjana tumu, ki piin tuun toonbilankant nba ki nibiiit tuun na, u sii be u manfoor niwa-a? Aaii. Toonjana nba ki u tuu tuun na, n kan tiar li po. U saa kpo, kimaan u toonbiit nan moyêtuk na paak.

²⁵ “Naan ki yimm yeen a, ‘Yennu nba tuun linba na ki took.’ Gbiintirin man, yimm Israel teeb. I dukii nan maa tuun linba nae ki ñani-i? I binbeje ki ñan. ²⁶ Li-i tee ki niñano nyik toonjana tumu, ki piin tuun toonbiit, ki tan kpo, u kpo kimaan toonbiit nba ki u tun na paake. ²⁷ Li-i tee ki toonbiit daano nyik biit tumu, ñaan tuun linba took ki bia ñani, u saa tinn u moñ manfoora. ²⁸ Li-i tee ki u bann nan waa tuun linba na ki ñani, ki nyik tumu, u kan kpo, u sii be u manfoor ni. ²⁹ Ki yimm Israel teeb yaa Yennu nba tuun linba na ki took. I dukii nan n binbeje ki ñani-i? I binbeje ki ñan.

³⁰ “Motana, min Yabint Yennu beer yimm Israel teeb nan n saa bu soo kur buut nan toona nba ki u tume. Nyikin i toonbiit nba kur ki i tuun na, ki daa te ki i yanbomm na biiri. ³¹ Nyikin toonbiit nba kur ki i tuun na, ki lebit duduk-paant nan parpaann. Bee teen ki yimm Israel teeb loon yin kpo? ³² Min Yabint Yennu ki loon soo n kpo. Nyikin toonbiit tumu, kii be i manfoor ni.”

19

Ki jiin Israel tij tɔondamm kuun yanii po

¹ Yennu yet a, “Nisaarik, yinin kuun yanii ki tur Israel tij tɔondamm na a:

² I naa ðin tee yanbornaan nba mɔk pare,

ki wubii u waas yanborjai sinsuuk ni,

³ ki tumii u waas na yeno nant sooru,

ki u bann ki ji ñman niib.

⁴ Digbana niib nba gbat u po yoo nba,

ki bi gbiir bootuk ki sooro li ni,

ki gaano jaruk ki dat saan nana Ijpt.

⁵ Ki u naa gui ki daan u jenu po, ki kɔŋɔ,

ki ñamm tumii bileek,

ki u fiir ki mɔk parcheenn,

⁶ ki lin gɔrin nan yanborlia,

ki tumii nant sooru ki so niib ñman,

⁷ ki yeer bonfunjaana, ki boont doi.

Ki u monii fuur na te ki tij na niib tiin janmaanii.

⁸ Ki digbana na niib lor a bin kpiu.

Ki bi nyii lokir kur po, ki bir laant, ki sooro li ni,

⁹ ki lora jaruk ki kɔɔno ñmangouñ ni,

ki jiu saan nana Babilonn kpanbar boor.

Bi ðin loonɔe, a lin te soo ji daa ban gbia u fuur

Israel kunkona paaki.

¹⁰ “I naa ðin tee nan daan tilontik nba ki bi burɔ kpengbiɔŋ nae.

Nyunchiɔŋ nba be leñ na paak,

ki li te tiik na yiinii gbee nan loona.

¹¹ Ki u yiinii na chee ki tee naan dammaa,

ki u fɔk gar tiinii kur nba be.

Ki soo kur laat u pañ, nan waa mɔk laafia bianjinba.

¹² Naan ki n donn wutoor, ki dat fukito nan u jiina,

ki lu-u tij ni, siaminba ki wonfufuk da, ki koor li loona,

ki n jint li yiinpaara, ki li koor, ki dii muu.

¹³ Ki bi ji saan burɔ tinkokirik nba ki mɔk nyun na ni.

¹⁴ Leñe ki tiik na nyakir gaar muu,

ki muyeruk dii li yiinii nan loona.

Ki yiinii na kan ban chee, ki bin teenir naan dammaa.”

Li kpaas talas ki yii yiin kuun yanñ na nan ninbaatii.

20

Bianjinba ki Israel teeb nammit tee moyétuk damm

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan timm, ki teent yommii ki saan nant Babilonn na, li bina ñanlore ni, ñmaarii ñanñmu ni, dapiik daare, ki Israel teeb tóondamm baar n boor ki kar tinj ni, n tóonn, a bin boin ki gbat Yennu mɔmaan. ² Li taabaak ni, ki Yennu yetin a, ³ “Nisaarik, tóondamm na baar a boor a bin boia ki laan maa saa waanib linba ki bin tume. Barmonii nan maa tee Yennu nba fo na, n kan fiit masian ki turibi.

⁴ “Nisaarik, a teen siir nan fan turib kpaaniiwa-a? Ñann a tiarib toonbilankant nba ki bi yeejamm din tun na po. ⁵ Betirib nan sianyooowa dinn, ki min Yabint Yennu gann Israel teeb, a bii tee n yab. N din dokit bi yeejamm paak, Ijpt tinj ni, ki turib mɔsonn nan mine sii tee bi Yennu, ki bia sii tee bi yaaboona Yennu. ⁶ N por nan n saa fatib ki nyinnib Ijpt tinj ni, ki saan namm tinj nba ki n gann maa n turib na ni. Tinj na din ñan, ki mɔk siat nan naabiin, ki tee tinkpiasir ki gar tiniu kur. ⁷ N din betib nan bin nyik patmannu, ki bia daa ñmat bi mɔj ki jiantir Ijpt pata na. N tiarib nan mine tee bi Yomdaano Yennu. ⁸ Ñaan ki bi bia yét, ki ki mɔk mɔsaku nanin, koo ki gbiint ki turin, ki bia lek mann bi pata, ki bia jiantir boorganu pata. Ki n donn wutoor, ki dukin nan man boont Israel teeb nba be Ijpt na. ⁹ Ñaan n ki boontib. Li-i tee ki n tun nna, bi saa yiinin faak daanɔe, kimaan n dɔj sat mɔb sɔɔ kur numm ni, nan n saa fatib ki nyinnib Ijpt-a.

¹⁰ “Ñanne ki n nyinnib Ijpt, ki saan namm kunkoouk paak. ¹¹ N turib n sennii nan wannu, a lin te ki bii fit kii be fanu bi binber ni. ¹² Mine sennib nan bii baakit foon daar na, ki lin wann nan bi tee kasii, ki tee n yab. ¹³ Ñaan ki Israel teeb na lek yét n mɔb, kunkoouk na paak. Bi yét n sennu nan wannu nawa, ki dia n foon daar ki li tee nan dalia na. Tɔn, ki n donn wutoor, ki dukin nan man boont Israel teeb kur, kunkoouk na paak fas fas. ¹⁴ Ñaan n ki boontib. Li-i tee ki n tun nna, li saa biir n sanna, kimaan digbana bonchiann lan ki n fat nyinn Israel teeb na Ijpt tinj ni. ¹⁵ Ñaan n bet Israel teeb na, kunkoouk na paak, nan n kan tɔk saan namm tinkpiasir nba ki n senn mɔsonn nan n saa turib na ni. ¹⁶ N pak linba na, kimaan baa yét n sennii nan wannu, ki ki baakit foon daar na, ki jiantir pata na paake.

¹⁷ “Ñaan ki li mɔkin ninbaauk nan man te ki bin kpo kunkoouk na paak. ¹⁸ Li paak, ki n kpaan nipaauj na maa bi daa waa binbenbiit nba booru ki bi yeejamm din be na, koo ki ñmat bi mɔj ki jiantir pata. ¹⁹ N tiarib nan mine tee bi Yomdaano Yennu, ki bii saak n sennu nan wannu. ²⁰ N betib a bii baakit n foon daar na, ki lin wann nan bi tee n niib, ki n mun tee bi Yomdaano Yennu.

²¹ “Ñaan nipaauj na mun bia yét n mɔba. Bi ki sak n sennii nan wannu na, ki dia foon daar na nan dalia na. Ki n donn wutoor, ki dukin nan man boontib kunkoouk na paak. ²² Ñaan n ki boontib. Li-i tee ki n tun nna, li saa biir n sann, digbana niib nba lan ki n nyinn Israel teeb man Ijpt tinj ni na boora. ²³ Li paak, ki n por kat nan n saa yat Israel teeb na durinya na kur po, ²⁴ kimaan baa ki sak n sennii, ki bia ki gaar n wannu na, ki biir foon daar na, ki bia jiantir pata nba ki bi yeejamm ñamm na.

²⁵ “Ki n turib sennu nba baat nan tubdatu, ñaan ki ki baat nan manfoor, ²⁶ ki te ki bi mann maruj nba ki ñan, ki jikit bi bonjasinsina ki mann maruj. N tun linba na maa lin jeemme, ki bia te bin bann nan min Yennu-e dat bi tuba.

²⁷ “Nisaarik, betir Israel teeb na nan bi yeejamm din yétin ki bia sukiima, ²⁸ kimaan baa mann marint, ki jokin bonnunubit, ki bia mɔ daan ki teen pata nba be kunkona paak, nan tiniu nyaka ni na, ki n mantik donn wutoor, kimaan bi din tun linba na booru, tinj nba ki n turib na nie. ²⁹ Ki n boib maa lia nie ki bi jiantir pata manji, ki bi jin a, ‘Tingbandiit ni.’ Ki saminba ki bi jiantir na, bi daa yir ‘tingbandiit’ nan dinna. ³⁰ A boi Israel teeb na, a bee teen ki bi waa tokii ki tuun toonbiit nba ki bi yeejamm din tun na, ³¹ ki jiantir pata, ki jikit bi tionj waas ki mann maruj. Bi din tun toona nba na, ñaan bia dukii nan bi saa boin ki n turib gatu-u? Barmonii nan maa tee Yennu nba fo na, n kan turib gatu. ³² Bi dukii nan bi sii fit be nan digbanlia nba be bianjinba, ki jiantir pata nba ki bi jii daat nan tana ki nann na, ñaan ñann kan ban teeni.

Ki jin Yennu tubdatu nan nyikinhab po

³³ “Barmonii nan maa tee Yennu nba fo na, n kpaani nan n saa donn wutoore, ki dia-i nan pangarisuk nan yiikoo. ³⁴ N saa wannu n pañ nan n wutoor nba tee bianjinba, yoo nba ki n taani ki nyii nani digbanbanfɔka nba ki n bo yat kɔoni na, ki jen nani. ³⁵ N saa baar nani kunkoouk nba ki digbana lintir na ni. Leje ki n saa pak biiri, i numm ni. ³⁶ Mɔtana, n ji saa pak biirre, nan maa din biir i yeejamm, Sainai kunkoouk paak bianjinba na. Min Yabint Yennu-e pak na.

³⁷ “N saa dia-i nan mabire, ki te yin sak molor nba ki n senn na. ³⁸ N saa nyinn damm nba be nani, ki tee moyêtdamm ki tun toonbiit na. N saa nyinnib tiniu nba ki bi kar motana na ni. Njaan n ji kan te bin jen Israel tiŋ na ni. Ki i saa bann nan mine tee Yennu.”

³⁹ Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “Motana, yimm Israel teeb, ii tun linba saa maŋi. Ii ŋammit kii mann pata man. Njaan n kpaani nan linba na poor po, i tan saa sak n mɔb, ki ji kii dia piinii ki teen i pata ki biir n kasii sann. ⁴⁰ Ki tiŋ na ni, n kasii kunkonn nba fok na paake, ki yimm Israel teeb kur tan saa jiantin, ki li tan saa maŋin, ki n sii loon yin baar nan i marint nan i piinii nba ŋan, nan i kasii piinii. ⁴¹ Ki li-i tee ki n tan nyinni digbana nba ki n bo yati na ni, ki taani boyenn kuukoo ni, li poor po, n saa gaar i marint nba ki i jokin muu na, ki digbana na niib saa la nan n tee kasii. ⁴² Mi-i taŋi jen nani Israel tiŋ nba ki n senn nan n saa tur i yeejamm na ni yoo nba, i saa bann nan mine tee Yennu. ⁴³ Ki i ji saa tiar fei toona nba kur ki i tun, nan bianjinba ki i tun biir i moŋ na. Ki i sii nan i moŋ, kimaan toonbiit nba ki i tun na paak. ⁴⁴ Ki mi-i taŋi tun siar a lin tur n sann baakir, yimm Israel teeb saa bann nan mine tee Yennu, kimaan n kan dat i tuba nan i tonu nan toonbiit nba jaŋ bianjinba kaa. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin muu nba saa nyi niidiitu po na

⁴⁵ Yennu pak nanin ki yet a, “Nisaarik, gotir ki jiin niidiitu po. ⁴⁶ Pakin ki tur niidiitu po, ki sokin n maan ki tur foor nba be niidiitu po na. ⁴⁷ Yetir niidiitu po foor na, ki lin gbiint maan nba ki min Yabint Yennu piak. Gotirii, n yaa n joo muue, ki lin di tiik kur nba be a ni, laa tee timaatik koo tikoŋ, ki soo sii kaa ki fit kpeenir, ki li saa yat ki nyi niidiitu po, ki saan niigaŋ po, ki soo kur saa la li muyeruk tonu. ⁴⁸ Ki bi kur saa la nan min Yennu-e paan muu, foor maŋ paak, ki soo sii kaa ki fit kpeenir.”

⁴⁹ Njaan ki n barin, ki yet a, “Yabint Yennu, a daa te ki n piak nna. Soo kur poŋ ji burime nan yoo kur n piak barjokite.”

21

Ki jiin Yennu jukbanjiak po

¹ Yennu yetin a, ² “Nisaarik, pakin biir Jerusalem teeb. Pakin biir siaminba kur ki niib jiantir. A kpaan Israel teeb ³ nan min Yennu-e yeen na: N tee i dataake. N saa saat n jukbanjiak ki kpi i kura, li niŋamm nan nibiit kur. ⁴ N saa saat n jukbanjiak ki kpi soo kur, laa saa nyi niigaŋ po ki saan tuu niidiitu po. ⁵ Ki soo kur saa bann nan min Yennu-e saat n jukbanjiak, ki kan jiin noon.

⁶ “Nisaarik, ii kurii ki lii tee nan a yan put nan parbiire na. Ii kurii nan paŋ, siaminba ki soo kur saa la-a. ⁷ Ki li-i tee ki bi boi a bee teen ki a kurii, fan yetib nan labaar nba baat na paak, ki li-i tee yoo nba ki li baari, bi saa gbee nan jaŋmaani, ki li sii mokib kpinkpongbatuk, ki bin koŋ bi parcheenn, ki bi duna waa gbar gbar. Li yoo baara. Li be nna.” Yabint Yennu-e pak na.

⁸ Yennu ŋamm pak nanin a, ⁹ “Nisaarik, sokint niib na linba ki min Yennu piak: N jukbanjiak ŋata ki soor kpan.

¹⁰ Li teen siir nan lin kpi,
ki nyirii nan sanyikintii na.

Ki kpinkpammuk ji sii kaa,
kimaan kpaanii nan tubdatu nba ki n tur n niib na,
ŋaan bi yêb bin lebita.

¹¹ Jukbanjiak na soor kpama, ki teen siir nan lin tun toonn.

Li ŋat ki soor kpan, a lin kubin nikpiiro nuu ni.

¹² Nisaarik, ii kurii nan ninbaatir,
jukbanjiak na tee n niib yare,
nan Israel toondamm kur yar.

Bi saa kpibe ki kpab nan n nileeb na kur.

Ii wɔb nii nan yanputuk man.

¹³ N bikii n niibe, li-i tee ki bi yêb lebitu,
bonbiir nba na kur saa baariba.

¹⁴ “Nisaarik, a yakii nan n niib na, kii poi niipoouk kimaan nyannu paak. N jukbanjiak nba di na sii ŋma yoo kur, ki kpi n niib choonu kur ni. ¹⁵ Li te ki n niib yan put, ki bi gbiatir. N jeent bi doo na nan jukbanjiak nba tekin, ki kakii nan sanyikintii na, ki teen siir nan lin kpi. ¹⁶ Fin jukbanjiak nba ŋat na, a choo niidiitu po nan niigaŋ po, kii choon siaminba kur ki a ŋmant. ¹⁷ Ki n saa poi niipoouk nan nyannu, ki n wutoor saa gbenn. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Babilonn kpanbar jukbanjiak po

¹⁸ Yennu pak nanin, ki yet a, ¹⁹ "Nisaarik, dokin sonii njanlee nba ki Babilonn kpanbar na saa tokin nan u jukbanjiak. Sonii na kur saa piin digbanyennkoo nie. Chaant dok daauk sonpaata na ni, ki lin wann sonii na nba saa sian. ²⁰ Sonjoyenn saa Amonn teeb doo nba tee Raba nae, ki sonjoleer na saa Juda tinj digbanjaann nba tee Jerusalem na. ²¹ Ki Babilonn kpanbar na sii see kpia dachaatir nba be sonpaata ni na. U saa njak u peenii, ki boi u pata, ki fiit bonkobuk nba ki u mann maruj na poor, a wun bann sonu nba ki u saa tokin. ²² Ki u niidiitu ji soor peenu nba dok Jerusalem na, ki li wanto nan wun saan maa binbinta ki denn doo na joonn, njaan tant tob tintantii, ki jii dagbera, ki yeer li joona nan li kut gana, ki gbiir bootit. ²³ Jerusalem teeb kan teen linba na yada, kimaan molor nba ki bi lor nan Babilonn teeb na paak, njaan masokinkar na yaa lin tiarib bi yanbomm poe, ki bia kpaanib nan bi tan saa soorib ki yaat namm. ²⁴ Nisaarik, yetir Jerusalem teeb nan bi doo daano nan min Yabint Yennu-e yeen a: Toona nba kur ki i tuun na tee biite, ki li want yaa tee toonbiit damm bianjinba. I mok biit, ki bi saa soori ki teeni yommii.

²⁵ "Fin toonbiit daano nba tee Israel teeb diaroo na, daar nba tee a tubdatu daar na baate. ²⁶ Min Yabint Yennu-e pak na. Yitir a naan fokirik nan yufintu na. Siar ki be ki ji sii tun tee li bannu. Fiint nandamm na ki turib pan, ki sikin binba dia doo na. ²⁷ Biiru be, biiru be. Barmonii, n saa te biiru n baar doo na paak. Njaan linba na kan teen, see daano nba ki n ganno maa wun biir doo na tan baar. Li yooe ki n ji saa jii doo na ki turo."

Ki jiin Amonn teeb nan bi biiru po

²⁸ Yennu njamm yet a, "Nisaarik, Amonn teeb na sukii Israel teebe. Li paak, a pak biirib, ki betib nan mine yeen a:
'N jukbanjiak noota ki teen siir nan lin kot.

Li njat ki teen siir nan lin kpi yian nan sanyikintii na.

²⁹ Yimm Amonn teeb nba tee tondamm na, i laat fai yirintu, ki bia teen yada nan masokinkara nba tee fai. Njaan i tubdatu daar baate yian, ki n jukbanjiak na saa koti. ³⁰ N jiin n jukbanjiak li toouk ni, njaan daa ki dat i tuba-a? Aaii. N saa dat i tuba, tinj nba ki bi mari na nie. ³¹ N wutochion na saa do i paak, ki di-i nan muu nba tuu di na, ki n saa jii-i ki kubin nikpiirit nuu ni, ki bi tee binba mi nikpinu fanu. ³² Ki i tiorj tinj ni, ki bi saa jooi muu, ki yin kpo. Ki i ji saa biar ki doo tinj ni, ki bi saa tamm i po, ki saa tuu yoo nba kaa paak. Min Yennu-e pak na.' "

22

Ki jiin Jerusalem teeb toonbiit po

¹ Ki Yennu njamm yetin a, ² "Nisaarik, a teen siir nan fan pak biir Jerusalem-aa? Doo manj gbee nan nikpiirite, li paak, a tiar niib manj bi toonbiit po, ³ ki betib nan mine yeen a: Jerusalem, a mantik kpil i tiorj niib bonchiann, ki bia jiantir pata. A saa la tubdatu yian. ⁴ Toonbiit nan pata mannu nae kooni biit ni, ki li te ki n kan fit gaari. Li paak, i tubdatu nba saa joont na pera. Digbanlia saa laai, ki sii piak sukii-i. ⁵ Ki digbana nba be banfoka nan binba naaki saa pak sariki, kimaan i moyetuk na paak. ⁶ I tiorj toondamm dia bi yiikoee ki kpi. ⁷ I soo ki chorin i dammi, ki njmaab boorganu nan kpeebii nan pakoi, ⁸ ki ki chorin n kasii binbeboa na, ki bia dia foon daar na nan dalia na. ⁹ Ki i niib na siab fa fai, ki te ki bi kpi leeb, ki i siab njman nant nba ki bi mannir poochianfei ni, ki siab mun ki nyik bi nianbiiuk tumu. ¹⁰ Jab doo nan baamba poob, ki bia doo nan poob nba sik ki be nan poot, ¹¹ ki bia doo nan leeb poob, ki jasiab doo nan bi sipoi, koo bi baa waas, ¹² ki siab gaan likirii a bin kpi leeb. Ki i siab kpentir likirii ki teen i leeb Israel teeb, njaan paa nyoot nba yab. Ki i njmab ki mokitir, ki linba mantik tee bonbiir ki gar li kur tee baa tamm min Yabint Yennu po nae.

¹³ "N saa donn wutoor ki njak n niikur i fat-teeb nan nikpiirit na paak. ¹⁴ Ki mi-i dat i tuba ki gbenn yoo nba, janmaanii saa soori, ki i saa banj ki ji kan fit donn i nii. Min Yennu-e pak, ki kan lebit n dudukit. ¹⁵ N saa yati digbana kur po, tingbouj na paak, ki goor i toonbiit kur, ¹⁶ ki digbanlia saa yiini yann, ki i ji saa bann nan min Yennu-e tun linba na."

Bianjinba ki Yennu saa njamm Jerusalem

¹⁷ Ki Yennu njamm yetin a, ¹⁸ "Nisaarik, Israel teeb na ki mok nyoot n boor. Bi tee nan baa tuu nann salimpeena muu ni, ki kutbint n biar muu ni nae. ¹⁹ Li paak, min Yabint Yennu-e beerib nan baa ki mok nyoot ki tee nan njann na, n saa lakin taamm Jerusalem, ²⁰ nan bianjinba ki bi tuu jii salimpeena nan kutlia ki pur muu ni na. N wutoor saa do ki

nannib nan muu nba tuu nann kut bianjinba nae. ²¹ Barmōnii, n saa taamm Jerusalem, ki joo muu bi lōj ni, ki n wutoor saa nannib. ²² N saa nannib Jerusalem doo ni, nan baa tuu nann salimpeena muu ni bianjinba nae, ki bi ji saa bann nan min Yennu-e donn wutoor ki dat bi tuba.”

Ki jiin Israel tōondamm toonbiit po

²³ Yennu ḡamm yetin a, ²⁴ “Nisaarik, betir Israel teeb a bi tinj na gbee nan toonbiite, li paak, min Yennu donn wutoor ki yaa man dat bi tubae. ²⁵ Tōondamm na tee nan yanbōra nba tuu kpi bonkobuk ḡaan beet u paak nae. Bi kpi niib na, ki jikin likirii nan faar kur nba ki bi la. Bi kpi jab bonchiann, ki bi poob biat pakōi. ²⁶ Ki mannteeb biir n sennii, ki ki chōrin linba tee kasii. Bi ki fit bant linba tee kasii nan linba ki tee kasii bōkitu. Bi ki want niib bona nba yeen nan linba ki yeeni, ki yēt foon daar na ki diar nan dalia na. Linba na paak, Israel teeb na ki chōrimin. ²⁷ Israel teeb tōondamm na tee nan kinkata nba tuu kpi bonkobit ki patib nae. Bi kpi niibe a bin mōkita. ²⁸ N sōkiniinba na dook bi toonbiit paak, nan binba tuu pentir dikpinn nan pentpeeuḡ bianjinba nae. Bi laaf fai yirintu, ki bia want fai masōkinkara. Bi yaa bi piak min Yennu mōbonae, ḡaan ki n ki turib n mōmaami. ²⁹ Mōkita nae ḡmaab ki bia fiar. Bi diin nandamm nae, ki bia ḡmaab boorganu. ³⁰ N gote maa n laan n saa la sōo ki wun guur doo na, ki daa te ki n wutoor do li paaki, ki bia ḡōorin ki n daa biir doo manji, ḡaan n ki la sōo. ³¹ Li paak, n saa donn n wutochōḡ na bi paak, ki di boontib nan muu na, kimaan toonbiit nba ki bi tun na paak. Min Yabint Yennu-e pak na.”

23

Ki jiin niipoo banlee po

¹ Ki Yennu ḡamm yetin a, “Nisaarik, ḡbiintir labaar nba jiin niipoo banlee nba na po. ² Baa din tee sapaamm ki be Ijpt yoo nba na, ³ ki bi din kpant bonchonchona. ⁴ Bonposaakak sann din tee Ohola, ki li sann see Samaria taar ni; ki bonpowaarik sann tee Oholiba, ki li mun see Jerusalem taar ni. N din kōon bi kur, ki bi mar waas ki turin. ⁵ Ohola lek din tee n pooe, ḡaan tuun bonchonchontoona, ki doo nan Asiria teeb. ⁶ U din jikit u mōḡ ki teen kunkōnkōnna nba lia liatmōnwuwura nae, nan kunkōnkōnna saakananii, nan kunkōnkōnna nba jakit taanii kur. ⁷ Asiria kunkōnkōnna yudamm kur din doo nanōwa, ki u bia din jiantir bi patbiit na. ⁸ Waa din piin ki tuun bonchonchontoona Ijpt na, u ji din ki nyiki. Jab din doo nanō, ki u mōk niōḡ nan jab-ii ḡamii kii doo nanō. ⁹ Li paak, ki n jii ḡōo Ohola ki tur Asiria kunkōnkōnna, binba ki u loomm bonchiann na, ¹⁰ ki bi ḡbabit u chinchena ki sennō yann, ki soor u waas ḡaan kpiiu, ki poob nba be lokir kur po piak linba baarō.

¹¹ “Oholiba din la linba kur tuma, ḡaan u din tuun toonbiit, ki bia doo nan jab ki gar u niipoo Ohola nba din tuma. ¹² Oholiba mun bia din doo nan Asiria kunkōnkōnna saakananii nba lia kunkōnkōntiat, nan kunkōnkōnna nba jakit taanii, ¹³ ki tun bonmimirintoona, nan u niipoo nba din tun na.

¹⁴ “ḡaan Oholiba binbeḡ din bi gar u niipoo Ohola yara. Oholiba din la Babilonn jab nba ki bi namm dikpina paak, ki pentir bonmōḡ na, ki li tianō Babilonn kunkōnkōnna saakab na po. ¹⁵ Bi din boob ḡbana bi sai ni, ki bia fin yufintḡbeḡa bi yura paak. ¹⁶ Ki li-i tee ki u gotir yoo nba, ki u mōk niōḡ nan biī doo nanō. Li paak, ki u tun toonii a bin baar namu n boor. ¹⁷ Ki jab nyi Babilonn ki baat doo nanō yoo kur, ki u tan miatib. ¹⁸ U te ki sōo kur la u yann ni, ki u baka kaa, li-i tee niib mi nan u tee bonchonchonne, ḡanne teen ki min Yennu ḡmant n poor ki turo, nan bianjinba ki n tun ki tur u yōōo na. ¹⁹ Oholiba din ki nyik nna, ḡaan ḡamii ki tuun bonchonchonsin nan bianjinba ki u din be Ijpt ki tuun na, ²⁰ ki mantik mōk niōḡ nan wuu doo nan Ijpt jab nba tee poolonbiuk damm na. ²¹ Ki Oholiba bia daa nian jab na, ki sunman ki u daa tee sapaamō ki be Ijpt, siaminba ki jab din mōk niōḡ ki doo nanō na.

Ki jiin Oholiba tubdatu po

²² “Mōtana la, Oholiba, linba nae ki min Yabint Yennu beera. A lek bak nan a yōōs nba nawa, ḡaan n saa te ki bin donn wutoor nana, ki te bin tikir linta. ²³ N saa tikir naasinḡanii nba kur tee kunkōnkōnna nan kunkōnkōnna saakab, ki bin nyi Babilonn nan Asiria, ki leeb bia saa nyi Kaldii booru nba tee Pekod nan Soa nan Koa na ni. ²⁴ Bi kunkōnkōnna na saa nyi niḡanḡ po nan taanii nan taantorit, ki bi sii dia kunkōntiat. Bi sii dia naḡbankōḡa, ki bia yir kut fokirii, ki loon linta. N saa te ki bin dia bi tiōḡ sennii nae, ki bu a buut, ki dat a tubir. ²⁵ N wutoor doo nanawa, li paak, n saa te ki bin dia-a nan tonu. Bi saa wobit a miana nan tuba; bi saa kpi a waas, ki bia kpi wunba kur mōk

manfoor ki be a naakuuk ni. ²⁶ Bi saa fob liat a liant nan tuliat nawa. ²⁷ N saa goor a tonu nan bonchonchonsin nba ki a piin Ijpt nawa. A tan kii loon ki a tiar daa man po.

²⁸ "Min Yabint Yennu teen siir nan man jiia ki kubin a datai nba ki a namm, ki ki loon bi maan na nuu ni. ²⁹ Bi saa jii linba kur ki a tun ki la na nan tonu, ki naa-a payann, ki soo kur ji saa la nan a set tee bonchonchonne. A binbenbiik nae ³⁰ te ki linba na tan baara. Fine tee daano nba bo dukin nan fin doo nan a jab nba nyi digbanlia ni na, ki bia jiantir bi pata. ³¹ A tokin a niipoo saakoo taawa, li paak, see ki a nyuu nyubitik nba gbee nan n wutoor na ni.

³² Min, Yabint Yennu-e tur a niipoo na nyubitik nba yab, ki bia sumii, ki gbee nan n wutoor.

Ki li-i tee ki a nyuu nyubitik man ni, bi saa sarika ki bia sukia;

³³ ki li saa yiba, ki bia tura parbiir,

kimaan nyubitik man gbee nan janmaanii nan biirue.

³⁴ Naan a saa nyur ki gbenn,

ki ji faa yakit nyubitik man buri buri,

ki jii nmaar a parbiir nan yanyetuk.

Min Yabint Yennu-e pak na.

³⁵ "A kpan yetime chain, li paak, ki n sat mob nan n saa dat a tubir nan toonbilankant nba ki a tun ki tee bonchonchonn na paak."

Ki jiin bonpoi banlee na biiru po

³⁶ Yennu namm yetin a, "Nisaarik, yoo jan nan fin bet Ohola nan Oholiba a bi biira. A tiarib bi binbenbiit na po. ³⁷ Bi ki waan, njaan jiantir pata, ki bia jikit bi tiorj waas ki kpi mann maruj, pata na paak. ³⁸ Njaan li kur kaa na ki bi tumii. Bi biir n Nasaakak nawa, ki bia ki chorin n foon daar nba ki n senn na. ³⁹ Daa nba nij ki bi kpil n tiorj waas, ki mann maruj pata paak na, li daar nija ki bi koo n Nasaakak ni ki biirir, ⁴⁰ ki bia tuun toonii banfoka, ki bi yi jab ki bi baat. Bonpoi banlee na tuu wure, ki ban charo bi ninkaata paak, ki bia lia tuliat. ⁴¹ Bi tuu kar kokjanii paake, ki senn teebul bi toonn, ki jenant too li paak, ki bonnunubit nan olif tiinii kpan* nba ki n daan turib na pukin li po. ⁴² Bi diiuk tuu gbee nan danyuura nba nyii kunkoouk paak na fuute yoo kur. Ki jab na tur poob na banjanii nan naan fokirjana. ⁴³ Ki n bann nan jab na loon bin doo nan poob nae, njaan ki poob na lek miat nan bonchonchontona nawa. ⁴⁴ Barmonii, jab na din tuu doo nan poochonchona banlee nba tee Ohola nan Oholiba yoo kur. ⁴⁵ Naan nimomm lek tuu tan saa pak biir bonpoi banlee na, ki jiin bi nikpinu nan bi bonchonchonsin po dindasiar, kimaan bi set tun toonbiita.

⁴⁶ "Li paak, min Yabint Yennu ji beer bonpoi banlee na a: N saa tun yiin nibur nba tee nibiit, ki bin baar ki biiri, ki bia fati. ⁴⁷ Bi saa jaati tana ki kpi-i, ki poti buri buri. Bi saa kpi i waas ki bia joo i jei muu. ⁴⁸ Ki n saa boon bonchonchonsin digbann na ni, ki lin kpaan poob nba be lokir kur po, ki bi daa be binben nba ki i be na booru. ⁴⁹ I saa la tubdatu, kimaan yaa teen i moj bonchonchona, ki bia jiantir pata na paak, ki i saa bann nan mine tee Yabint Yennu."

24

Ki jiin jeteenbobir po

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina npanyia ni, nmaarii piik, dapiik daare, ki Yennu namm pak nanin a, ² "Nisaarik, sobin dok dinna daar nba na, kimaan Babilonn kpanbar piin ki lekin Jerusalem doo dinnae. ³ Betir n niib nba tee moyetdamm na a:

Kpaat nyun bobir ni ki yakin,

⁴ ki loon bi pekpammir na nanii nan u boot,

ki bia loon u kpaba nba mok nanbona na li ni,

⁵ ki kuun daat bobir na loj ni,

ki njaan nant nan kpaba na n daa, ki tan beer."

⁶ Mbona na want nan Jerusalem nba tee nikpiirit doo na boonta. Doo na tee nan bobir nba koo tintanii nae. Nant na lote bur bur, njaan soo baka kaa nan baa jikitiir tee linba. ⁷ Jerusalem teeb kpil nikaate doo na ni, ki bi baka kaa nan bin piin son nba puub tanpiuk paak na. ⁸ Min narin la son na, ki li mo nanin, a man gaar li paak.

⁹ Mbona na want nan Jerusalem nba tee nikpiirit doo na boonta. Min Yabint Yennu saa poon daate, ¹⁰ li paak, baat nan daat ki pukin, ki joo muu. Yakint nant na, ki njaan

* 23:41 23.41 Olif tiinii kpan njan, ki li daauk bia paar.

kpinnyun na n fɔɔr, ki kpaba na n tan kab. ¹¹ Tɔɔnt bobkoonn na musankɔɔna paak, ki ŋaan ki lin toŋ monn. Nnae saa te ki bobir na n ŋamm ki yeen, ki tintanii n di muu. ¹² N yabir tun bont kur maa n nyinn tintanii bobir na niwa. Mɔtana n ji saa jii muue ki lin di tintanii na. Maa lek yabir bianjinba na, ¹³ ŋaan Jerusalem mantik gbee nan bonchonchonsin nan toonbiit nba ki n kan fit wuur ki ŋammɔe. Li saa biar ki be jakint nie, nan maa tan saa te n wutoor n baar i paak. ¹⁴ Li yoo set saa baara. Ki li-i tee ki li tan baari, n kan tin Jerusalem teeb na ninbaauk, koo ki lebit n dudukiti. See ki bi la tubdatu, kimaan toonbiit nba ki bi tun na paak. Min Yabint Yennu-e pak na.

Ki jiin Esekiel ŋaapoo kuun po

¹⁵ Ki Yennu yetin a, ¹⁶ “Nisaarik, n saa nyinn daano nba ki a mantik loono na manfoore yiama. Ŋaan n ki loon fan fabin, koo ki bui, koo ki sikin ninnyuuti. ¹⁷ Ii kurii a par ni. A daa somm yukpenni, koo ki somm taayana ki li want nan a be kuun ni. A daa dok a numpo, koo ki di kpejeeti.”

¹⁸ Dasiar sanyioƙ ni, ki n pak nan niib na, ki li daajoouk ki n ŋaapoo kpo, ki li sanyafannuk ki n tun nan Yennu nba wannin bianjinba na. ¹⁹ Niib na nba la nna yoo nba, ki bi boin a, “Bee teen ki a ki mo fabin a ŋaapoo kuun paaki?”

²⁰ Ŋanne ki n yetib a, “Yennu pak nanin ²¹ a man wann yimm Israel teeb maan na. I dont i moŋ, Jiantu Ŋasaakak nba wakii na paak. I mantik loon yii baat li boor kii bariir, ŋaan Yennu saa biirira, ki i nipaauŋ nba biar ki be Jerusalem na, bi saa kpib toɔ ni. ²² Ki i ji saa tun nan maa tun bianjinba na. Ki i kan dokin i numpo, koo ki di kpejeet, ²³ ki i kan somm yukpenn, koo taayana, koo ki mo fabini. Ki i gbanant sii waabit kii liatir, kimaan i toonbiit paak. ²⁴ Maa tun linba na, li sii tee nyinne ki turi; ki i saa tun linba kur ki n tun na. Ki Yennu yet a linba na-i taŋi tuumi, i saa bann nan ŋɔɔe tee Yabint Yennu.”

²⁵ Ki Yennu ŋamm yetin a, “Nisaarik, n saa nyinn Jiantu Ŋasaakak nba moƙ paŋ, ki bi moƙ dont-n-moŋ nann, ki kpamm li paak, ki baat li boor ki bariir yoo kur na bi ni, ki bia nyinn bi bonjai nan bonpoi na. ²⁶ Daar nba ni ki n saa tun linba na na, soɔ saa tin nyi doo na ni, ki baar ki tan wannii li po. ²⁷ Ki daar maŋ ni, a saa fit ŋamm ki piak maan, ki pak nana. Nna bannue ki a sii tee nyinn ki tur niib na, ki bin bann nan mine tee Yennu.”

25

Yennu masɔkinkar nba jiin Amonn teeb biiru po

¹ Yennu ŋamm pak nanin a, ² “Nisaarik, pakin biir Amonn teeb. ³ A yetib ki bin gbiint maan nba ki min Yabint Yennu beerib na. I daan kpamme nan yaa la ki n Jiantu Ŋasaakak biir, ki Israel tiŋ biar yann, ki bia la ki bi so Juda teeb ki saa namm digbangann na. ⁴ Yaa daan tuu moƙ parpeenn na paak, n saa te nibooru nba be yondo po, kunkoouk po na, n kon nyanni. Bi saa chaan bi kaan i tiŋ niŋe ki kar. Bi saa di i tiloona, ki bia nyu naabiin nba tee i yar. ⁵ N saa lebit i digbansaakar Raba, ki lin teen laagumiinba kpinkpaar boor, ki bia te ki Amonn digbann kur n kpant pekpaarboor, ki lin te yin bann nan mine tee Yennu.”

⁶ Maan nba nae ki Yabint Yennu yeen a, “Yimme poi niipoot ki mobit nan kpinkpammuk, ki yisin Israel tiŋ. ⁷ Yaa tun nna na paak, ki n saa jii-i ki kubini digbanlia, ki bin fat i bona kur. N saa biirie fas fas, ki lin te ki i daa ban tee digbann jikii, koo ki moƙ i tiŋ tiŋi. Ki i saa bann nan mine tee Yennu.”

Yennu masɔkinkar nba jiin Moab teeb biiru po

⁸ Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “Kimaan Moab teeb nba yeen a Juda teeb ki moƙ boƙitu nan digbanlia na, ⁹ n saa te bin lek digbanjaana nba be Moab doo kpaar paak na, digbanjana nba tee Bef Jesimof nan Baal Meonn nan Kiriataim. ¹⁰ N saa te ki booru nba be yondo po, kunkoouk paak na, n kon nan Moab teeb, ki nyannib, ki kpab nan Amonn teeb, ki lin te Moab teeb ji daa ban tee digbann. ¹¹ N saa dat Moab teeb tuba, ki bin bann nan mine tee Yennu.”

Yennu masɔkinkar nba jiin Edom teeb biiru po

¹² Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “Edom teeb biir, kimaan baa jiin Juda teeb pann, ki bi pann jiinu maŋ paak te ki yanboŋbenjir be ŋamm Edom teeb paak. ¹³ Ŋanne ki n yet nan n saa dat Edom teeb tuba, ki kpi nisaarii nan bonkobit nba kur be lej. N saa te tiŋ maŋ n biar yanne, laa saa nyi Temann doo ki saan tuu Dedann doo, ki li niib saa kpo toɔ ni. ¹⁴ Ki n saa te n niib Israel teeb n jiin Edom teeb pann, ki te Edom teeb na n bann n wutoor nba tee. Ki mi-i dat Edom teeb tuba yoo nbae, ki bi saa bann laa tuu tee bianjinba, mi-i jiin pann. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Yennu masokinkar nba jiin Filistia teeb biiru po

¹⁵ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Filistia nitont na jiin bi datai nba din be sianyoowa na panne, ki jii narj ki biirib. ¹⁶ Li paak ki n yet nan n saa dat Filistia teeb tuba, ki boontib. N saa kpi wunba kur mok manfoor ki be Filistia tin ni. ¹⁷ N saa donn wutoor ki dat bi tuba fanu, ki bi saa la n wutoor nba tee bianjinba, ki bann nan mine tee Yennu.”

26

Yennu masokinkar nba jiin Taya doo biiru po

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piik nan yenn ni, li nmaasinsinn pinpiik daare, ki Yennu pak nanin a, ² “Nisaarik, Taya doo niib na yin yanii ki kpamm, Jerusalem biiru paak. Bi hoote ki yeen a, ‘Jerusalem baawa. Li tuu tee digbanjaann nba tee kpinkpouj boore, motana doo na baawa, ki ti saa gaar u setu.’

³ “Kimaan yimm Taya teeb nba yin yarj na na, n mok kpaanii nba nae ki teeni: Mine tee Yabint Yennu. Motana n ji tee i dataake. N saa te digbana n leki, nan nyunpana nba tuu liat mok-kpij bianjinba na. ⁴ Bi saa biir i doo joona, ki bia bet i difopaarit. Ki n saa piar li tanbura kur, ki tanpiik saa biar doo. ⁵ Ki li sii tee siaminba ki jansooro sii lat bi janlaant, ki li kpia mokgbenjir. Min Yabint Yennu-e pak na. Digbana na saa fat yimm Taya teeb mokinta, ⁶ ki saa jii bi jukbanjai ki kpi i niib nba koo digbanbis nba kpia-i na. Ki yimm Taya teeb saa bann nan mine tee Yennu.”

⁷ Ki Yabint Yennu namm yet a, “N saa te ki kpanbar nba gar kpanbara kur, ki tee Babilonn kpanbar Nebukanesar na, wun baar ki tan lek Taya. U saa nyi niigaj poe nan kunkonkonna nba yab, nan bi taanii, nan taantorit, nan taanjakira. ⁸ Ki niib nba koo doi nba kpia mokgbenjir na, bi saa kpib konn na ni, ki datai na saa gbiir bootit, ki bia maa dindena ki denn doo na joona, ki dia naagbankonja ki li guub. ⁹ U saa te ki u kunkonkonna na siab n toor i joona na nan dagbenjaa, ki bia yeer i difopaarit na nan kut lanbana. ¹⁰ Ki bi taanii na saa gbit tangbiruj ki lin dokini. Bi taanii nba daar kunkontorit nan jika torit fuur saa jek i joona na, yoo nba ki bi gaar koo doo nba kpant langbent na tammoi ni. ¹¹ U taanjakira saa lin i sonjot kur po, ki kpi i niib nan bi jukbanjai. Bi saa bet i joontoota na. ¹² I datai na saa fat i mokint nba nan. Bi saa bet i joona nan i njanii na. Bi saa jii li tana nan daat nan tangbiina na kur, ki lu mokgbenjir ni. ¹³ Ki i ji kii mok linba paak ki i saa yin yanii koo ki faa kona, ¹⁴ kimaan n saa te ki yin kpant tanpiiku, siaminba ki jansooro sii dent bi janlaant. Ki i ji kan ban namm maa doo na. Min Yabint Yennu-e pak na.”

¹⁵ Yabint Yennu mok maan nba nae ki loon wun tur Taya teeb a: “Bi-i tanj nyanni yoo nba, niib nba koo ki kook mok-kpinii na, bi saa gbat niib nba kpenn na duna nan wuyikini, ki janmaanii n soorib. ¹⁶ Ki kpanbara nba kur koo kpia mokgbenja na saa sik bi naan kokii paak. Bi saa liat bi naan liant nan bi tanjant, ki kar tin ni, ki jekir. Janmaanii saa soorib nan i biiru na paak, ki bi kan fit nyik ki kan jekiri. ¹⁷ Ki bi saa yin kuun yanii na a:

Digbanjaann nba kpia mokgbenjir na boonta.

Lej njarint na dii nyuma.

Doo na niibe din mok mokgbenja na paak yiikoo,

ki te janmaanii soor niib nba koo mok-kpinii na.

¹⁸ Motana, Taya doo manj tee langbente,

ki niib nba koo mok-kpinii na be nan yanputuk,

ki jekir nan janmaanii.

¹⁹ “Min Yabint Yennu yeen nan n saa te ki i doo na n kpant foonbiir. N saa te mokgbenjir nba sumii n piini. ²⁰ N saa sikini, ki yin sik baar kpeentij, siaminba ki i saa pukin yaayoo ni niib na po, nan doi nba ki bi din biirir sianyoowa na. Ki i saa biar be kpeentij man, ki ji kan ban teen doo ki gbee nan niibi. ²¹ I saa kpo kutuntonte. Niib tan sii kpaani, njan bi kan laini. Min Yabint Yennu-e pak na.”

27

Ki jiin Taya kuun yanii po

¹ Ki Yennu namm yet a, ² “Nisaarik, yinin kuun yarj ki tur Taya, ³ doo nba kook mokgbenjir, ki bia kpentir kpinkpouj nan dolia nba kook mokgbenjir na. Betir Taya teeb na nan yarj na nyii min Yabint Yennu boore a:

Taya teeb, i din dont i mon, i fant paak,

⁴ nan yaa mok mokgbenjir paak yiikoo bianjinba.

I tee nan njaruj nba ki bi kpaau fanu nae,

⁵ ki binba kpaa na nyii nan naajikpaloi,

Hermonn kunkonn paak, a bin teen taabii,
ki bia nyii nan kpekii Lebanonn, a bin teen jaantarik.

⁶ Bi nyii nan tijakpera Basann doo ni, ki namm njarinkandaat,
ki nyii nan langbenj daat Saiprus doo ni,
ki kpaa tij po, ki fanjir nan loobnyana.

⁷ Ki binba niamii na jii chabnann Ijijt,
ki teen jinjoŋ a fii fit kii somm nann, nyun paak,
ki lin te soo kur-ii laat.

Ki bi nyii nan chinchenbɔnwuwur nan
chinchenmɔnwuwur Saiprus ki jɔnnir, a lin tur maasu.

⁸ Ki jab nyii Sidonn nan Arfad doi ni, a bin kan,
ki a tiɔŋ toontunna tee bi saakab.

⁹ Ki njaruŋ na kanpintanba na tee
binba mi toonn fanue ki nyii Biblos.

Ki njarint nan bi kanna baat a boor ki kpentir kpinkpouŋ,
ki tuun a toona, njarint sinsetboa.

¹⁰ "Ki kunkonkonna nba nyii Peesia nan Lidia nan Libia na tee a kunkonkonna, ki bi tuu dia naagbankoŋa, ki yir kut fokirii ki guua, ki te ki a sann doo. ¹¹ Ki kunkonkonna nba nyii Arfad nan Silisia na guu a doo joona, ki jab nba nyii Gamad na see guu a njafoot, ki jonn bi naagbankoŋa a joona paak. Njamme tee jab nba te ki a mantik fanj.

¹² "Ki a saa Speenn ki kpentir kpinkpouŋ, ki dia salimpeena nan kut booru nantaa, ki pa tiat bonchiann nba ki a gaan na paak, ¹³ ki saa Griis nan Tubal nan Mesek, ki dia a tiat ki kpentir daaba nan bona nba tee kutmɔnt. ¹⁴ Ki a koi a tiat ki teen niib nba nyii Bef Togarma na, ki gaan taanii nba tuun toona, nan kunkontaanii, nan bontaanii, bi boor. ¹⁵ Ki Rodes teeb kpentir kpinkpouŋ nana, ki mɔk-kpinii digbana bonchiann niib dia bi salima nan langbenj daat ki teena, njaan gaan a tiat. ¹⁶ Ki Siria teeb daa a tiat nan linba kur ki a naan. Bi teen tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yir emeral na, nan chabmɔnwuwur, nan chabjabikir, nan chabnann, nan tanbinyinyirlia nba daauk paar, ki bi yi yenn-nba koral nan rubi na, njaan gaan a tiat. ¹⁷ Ki Juda nan Israel teeb dia bi dii nan siat nan olif tiinii kpan nan bonnunubit nba njan ki pa, njaan gaan a tiat.

¹⁸⁻¹⁹ Ki Damaskus teeb daa a bona nba ki a naan, ki pa tilɔɔna daan nba nyii Helbonn, nan bonkobit kobit nba nyii Sahar na, ki dia kutbona nan bonnunubit, ki kpentir nana.

²⁰ Ki Dedann teeb dia taankokit gunta ki teen njaan gaan a tiat. ²¹ Ki Arabia teeb nan Kedar tij diateeb gaan a tiat, njaan pa pebis nan pei nan buunii li paak. ²² Ki Sieba nan Raama teeb gaan a tiat, njaan pa tanbinyinyira nba daauk paar, nan salima, nan bonnunubit nba njan. ²³ Ki doi na kur kpentir kpinkpouŋ nana, njamme tee Harann nan Kanne nan Edenn nan Sieba nan Asur nan Kilmad. ²⁴ Bi koia chinchenjana, nan chinchenmɔnwuwura, nan chinchena nba mɔk bonninnant, nan gunta nba njan, nan nmipiana nba njan, nan liata. ²⁵ Ki bi jii a tiat nba ki a naan na, ki teen njarint nba yab ni, ki yaat nann.

Ki a ji tee nan njaruŋ nba be mɔkbenjir paak,
ki bi pak jika nba kpai, u ni na.

²⁶ Yoo nba ki njarint kanteeb jiia ki koo nana
mɔkbenjir ni na, ki a fokit nan kunkonn,
ki yonput po wouŋ pebira, ki a konn.

²⁷ Ki mɔkint nba kur be njaruŋ ni,
nan kanteeb na, nan kanpintanba,
nan kpinkpenta, nan kunkonkonna kur dii nyun.

²⁸ Ki yoo nba njaruŋ kpai na,
ki kanteeb nba be njaruŋ maŋ ni ki di nyun na wuyikinii
do kunkonn.

²⁹ "Ki njarint na kur ji be yann,
li kanteeb nan sunsomteeb nan li saakab kur
ji see mɔkbenjir na kunkonn paak.

³⁰ Ki bi kur mɔ fabin a po,
ki pukin tanbiinii bi yura paak,
ki doo birin tanpent ni.

³¹ A paake ki bi koor pit bi yura, ki lia bɔtoot,
ki mɔ mɔnii nan parbiir.

³² A paake ki bi yiin kuun yanii ki yeen a:
'Nmee ki ti saa yekino nan Taya?

Ki mótana Taya ji doo məkgebñir ni soon nna na.

³³ Digbana nba bo laat a tiat yoo nba, li bo manibe.

Ki kpanbara nba kur be lokir kur po teen məkita, nan a tiat nba daauk paar na.

³⁴ Mótana, a ji kpakin məkgebñir niwa,

ki sik kpíi məkgebñir na tiñ po;

ki a tiat nan niib nba kur tuun a boor na kur

kpakin nana məkgebñir niwa.'

³⁵ "Niib nba kur koo ki kook məkgebñir na nba gbat a biiru na po yoo nba, ki janmaanii soorib, ki bi kpanbara gbaa jekir ki gorii janmaanningorsin. ³⁶ Ki kpinkpenta nba kur be durinya na ni nba la linba tuun na, ki bi gbanii jek, ki a kuun na mək janmaansooruk, ki a saan ki ji kan ban jen."

28

Yennu masəkinkar nba jiin Taya kpanbar biiru po

¹ Ki Yennu ñamm pak nanin a, ² "Nisaarik, betir Taya doo diaroo maan nba ki min Yabint Yennu yeen na a: A donn a moñ nan karinbaanii, ki jikit a moñ ki tee yenbik, ki yeen nan a kar a naangbant paak, ki tee nan tingbann na, ki məkgebña linta. A dukii a tee yenbike, ñaan a kpan tee nisaarike. ³ A dukii a mək yan ki gar Danel-e, ki bunbərɔnsiar kaa ki a ki mi. ⁴ A yan nan bannu na tura məkint nba tee salimməna nan salimpeenae. ⁵ A tee kpinkpentoo nba sube, ki laat nyoot. A məkint na te ki a mək karinbaanii.

⁶ "Li paak, momaan nba ki min Yabint Yennu yeene na a: Kimaan faa dukii nan a sub nan yenbik na paak, ⁷ n saa te ki a datayoona n baar ki leka. Bi saa biir a bonjana nba kur ki a jii yan nan bannu ki lon nae. ⁸ Bi saa kpi-a, ki sikina məkgebñir ni. ⁹ Ki bi-i baar a bin kpi-a yoo nba, a bia sii yaa fine tee yenbiki-i? Li-i tee ki a tan took binba saa kpi-a na yoo nba, a sii tee nisaarike, ñaan a kii tee yenbik kaa. ¹⁰ Boorganu niib na tan saa kpi-a, ki a saa kpo nan niib nba ki jiantirin ki tuu tan kpo bianjinba na. Min Yabint Yennu-e pak na."

Ki jiin Taya kpanbar baak po

¹¹ Yennu bia ñamm pak nanin a, ¹² "Nisaarik, ii mək parbiir nan biiru nba baat Taya kpanbar paak na, ki yeto linba ki min Yabint Yennu beero na a: sianyoo a din tee niñanoe, ki sub, ki bia mək fant. ¹³ A din koo Edenn-e, Yennu tilontii kpaab na niñ, ki lia tanbinyinyira booru nba fan, ki li daauk paar, ki kokin li kur salima, ki bi nan li kur, ki li guua daar nba ni ki bi din mara na. ¹⁴ N senn malaka nba mək janmaansooruko, ki u guu a ñaak nba be n kasii kunkonn paak, siaminba ki tanbinyinyira nyirii nan muu na, ki a somm li ni na. ¹⁵ A set din tee niñanoe, laa nyii daar nba ki bi din mara nawa, ñaan tan piin tuun toonbiit. ¹⁶ A din kpentir kpinkpouñ nan digbanlia, ki li te ki a mək tonu, ki bia tuun toonbiit. Li paake ki n mia-a ki nyinna kasii kunkonn na paak, ki malaka nba bo guua na bera, ki a nyii tanbinyinyira na boor. ¹⁷ A fant na paak te ki a mək karinbaanii, ki a sann nba doo na, ki li te ki a tee nan jatuk na. Linba na paake teen ki n lua tiñ ni, ki nyika, ki li sii tee kpaanii ki teen kpanbar leeb. ¹⁸ A mantik ñmab a kpinkpentleeb bonchiann, ki li te ki a yenjiantboa na koo jakint, ñanne te ki n paan muu a doo paak ki li dii, ki mótana soo kur ji saa la tanpent kooe be siaminba ki a doo bo be na. ¹⁹ Ki a saa kpo ki ji kii be, ki digbanlia niib saa baar ki la-a, ki bi yan saa put, ki janmaanii saa soorib nan baa tan saa kpo nan faa kpo bianjinba na."

Yennu masəkinkar nba jiin Sidonn doo biiru po

²⁰ Yennu ñamm pak nanin a, ²¹ "Nisaarik, pakin ki biir Sidonn doo na. ²² Yetir niib nba be leñ na linba ki min Yabint Yennu yeen ki jiin bi po a: Sidonn, n tee a dataake. Niib saa pak ki dontin maa tun linba ki tura na paak. Ki bi saa bann nan mine tee Yennu, li-i tee ki n wann n kasii binben nba tee bianjinba, ki dat binba koo nana na tuba. ²³ N saa te yiarii n baa a paak, ki bia te ki son n pubir a sonjot ni. Ki a datai saa leka lokir kur po, ki saa kpi a niib. Ki a saa bann nan mine tee Yennu."

Ki jiin piisin nba saa baar Israel teeb paak na po

²⁴ Yennu yet a, "N kan te ki digbanlia nba kook lint Israel teeb, ki ñmuutib nan kunkonii koo peenii na, n ji mukisibi, ki Israel teeb na saa bann nan mine tee Yabint Yennu."

²⁵ Ki Yabint Yennu ñamm yet a, "N saa jen nan Israel teeb nba ki n yatib ki bi be digbanlia ni na, ki lin te digbanlia na kur n bann nan n tee kasii. Ki Israel teeb na saa koo bi tiññ tiñ ni, tiñ nba ki n din tur n toontunnə Jakob na. ²⁶ Ki bi saa kar leñ nan

gbananmaasu, ki maa ñei, ki bia bur tilontii. Ki n saa dat bi leeb nba kur butimm na tuba, ki Israel teeb na ji sii be bi yamani, ki ji bann nan mine tee bi Yomdaano Yennu.”

29

Yennu masokinkar nba jiin Ijpt teeb biiru po

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piik ni, ñmaarii piik, dapiik nan ñanlee daare, ki Yennu ñamm pak nanin a, ² “Nisaarik, pakin ki biir Ijpt kpanbar na. Betiro bianjinba ki ñoo nan Ijpt tij na kur saa la tubdatu. ³ Betiro nan maan nba nae ki Yabint Yennu yeen Ijpt kpanbar a: Fin bantouj bonsusoook na, n tee a dataake. Ki a doo mokir ni, ki yeen a Nail mokir na tee a yare, a fine namir. ⁴ N yaa n gaan janpeenue a yiaak paak, ki dat nyinna nyun na ni, ki jani nba kur be mokir na ni saa kpa a gbanant na paak. Ki n ji saa dat nyinna Nail mokir na ni, ki kpab nan jani nba kpa a gbanant paak na. ⁵ Ki n saa lu fin nan jani manj kunkoook paak, ki a gbanant na n baa tinkokirik na paak, ki a sii doo, ki soo kan piia. Ki n saa jii a gbanant ki tur noonii nan bonkobit, ki li sii tee bi jeet, ⁶ ki Ijpt niib kur saa bann nan mine tee Yennu.”

Ki Yennu ñamm yet a, “Israel teeb gaa yimm Ijpt teeb paake sommir po, ñaan i ki paar nan baklankpaakir nae, ⁷ ki bi-i denn i paak yoo nba, i tuu konne ki ñmuu bi boot ni, ki bin baa. ⁸ Ki motana min Yabint Yennu-e beera nan n saa te ki jabe n leka nan jukbanjai, ki bi saa kpi a niib nan bonkobit. ⁹ Ki Ijpt saa biar tin-yann. Ki a saa bann nan mine tee Yennu.

“Faa yet nan fine nan Nail mokir ki li tee a yar na paak, ¹⁰ n tee a dataake, ki bia tee Nail mokir na dataak. N saa te ki Ijpt tij na kur n teen tin-yann, laa saa nyi Migdol doo niigan po, ki saan tuu Aswann doo nba be niidiitu po, ki fokit saa tuu Itiopia kpaar paak. ¹¹ Ki nisaarik koo bonkobuk kan ban sommir ki gar Ijpt tij ni. Ki bonfosiar kan ban koo li ni ki saa tuu bina piinna. ¹² Ki n saa te Ijpt tij na n mantik teen digban-yann durinya na ni. Ki li saa jii bina piinna, ki Ijpt doi na daa tee langbent, ki saa teen langbent ki gar doi nba kur ban teena. N saa te Ijpt teeb na n teen kunsontinna. Ki bi saa tin ki saan tij kur po, ki saa koo nan boorganu.”

¹³ Ki Yabint Yennu ñamm yet a, “Bina piinna na poor poe, ki n saa jen nan Ijpt teeb nba ki n yatib digbangana ni na. ¹⁴ Ki n saa te bin koo Ijpt niidiitu po, tij nba tee bi dandoo na ni. Ki bi sii be lej, kii tee digbann nba ki paari. ¹⁵ Ki bi sii mantik tee digbanbutij nba paak nii, ki ji kan ban dia digbanlia. N saa te ki bi kii mok pansiak nba ki bi saa fit mia digbanleer. ¹⁶ Ki n niib Israel teeb ji kii gaa Ijpt teeb paak sommir po. Biiru nba saa baar Ijpt teeb paak yoo nbae, ki Israel teeb saa tiar nan bi din tuun bonkpetire, baa maa Ijpt teeb paak na. Ki Israel teeb na saa bann nan mine tee Yabint Yennu.”

Bianjinba ki kpanbar Nebukanesar saa kon nyann Ijpt teeb

¹⁷ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab ki teent yommii ki saan nant Babilonn na, li bina piinlee nan ñanlee ni, sinsinn ñmaarik pinpiik daare, ki Yennu ñamm pak nanin a, ¹⁸ “Nisaarik, Babilonn kpanbar Nebukanesar saan a wun lek Taya dooe. U te ki u kunkonkonna jii jik-kpiata, ki bi yura kokir monn, ki bi bopiat bia kokir ki pint, ñaan li kpanbar koo kunkonkonna na soo ki la nyosiat bi fara na paaki. ¹⁹ Li paak, maan nba ki min Yabint Yennu yeene na a: N jikit Ijpt teeb tij na ki teen kpanbar Nebukanesar-e, a wun saat Ijpt tij na, ki jii li mokint kur, ki lii tee u kunkonkonna paatii. ²⁰ N teeno Ijpt tij, ki li tee paatii, u toona paak, kimaan u kunkonkonna na bo tuun ki teen mine. Min Yabint Yennu-e pak na.

²¹ “Yoo nba ki linba na tan tumi, n saa tur Israel teeb paq, ki te ki fin Esekiel n pak maan na, siaminba ki soo kur saa gbat, ki li saa te bin bann nan mine tee Yennu.”

30

Ki jiin Ijpt teeb tubdatu po

¹ Yennu bia ñamm pak nanin a, ² “Nisaarik, pakin ki moont maan nba ki min Yabint Yennu yeen na. A pak moamaan na nan kunkopaarir a:

‘Biiru daar baate.

³ Daar manj nakina, ki tee daar nba ki Yennu saa tun u toona.

Li tee bunbonn nan daamii daare ki tur digbana kur niib.

⁴ Tob saa faa Ijpt,

ki parbicheenn sii be Itiopia.

Ki bi saa kpi niib bonchiann Ijpt tij ni.

Bi saa jii digbann maŋ bona, ki lin biar langbent.'

⁵ "Tob maŋ ni, bi saa kpi kunkonkonna nba ki bi joomm, ki nyii namm Itiopia nan Libia nan Lidia nan Arabia nan Kub, ki siab sii tee n tɔŋ niib Israel teeb, ki bi saa kpo tob na ni."

⁶ Ki Yennu ŋamm yet a, "Laa nyii Migdol, niigaŋ po, ki saan tuu Aswann, niidiitu po, bi saa kpi Ijpt kunkonkonna na kur tob ni. Bi saa boont Ijpt kunkonkonna nba tee karinbaandamm nawa. Min Yabint Yennu-e pak na. ⁷ Ki Ijpt tinj na saa mantik teen yann durinya na ni, ki li doi saa kpan langbent. ⁸ Mi-i tanj joo Ijpt tinj muu, ki u kunkonkonna na kur kpo yoo nbae, ki i ji saa bann nan mine tee Yennu.

⁹ "Daar nba ki n saa biir Ijpt tinj na, li daare ki n saa tun toonii ki bin saan Itiopia, ki saa moont biiru nba baatib na po. Bi dukii a bi foie, ŋaan jaŋmaanii saa kooba."

¹⁰ Ki Yabint Yennu yeen a, "N saa te ki Babilonn kpanbar Nebukanesar-e n biir Ijpt mokint na. ¹¹ Ki ŋoo nan u kunkonkonna nba tee ninkoonii damm na saa baar ki tan biir tinj na. Bi saa lek Ijpt nan bi jukbanjai, ki tinj na saa gbee nan nikpeena. ¹² N saa te ki Nail mokir na n foor, ki bia jii toonbiit damm, ki bin dia Ijpt tinj. Boorganue saa biir tinj na kur. Min Yennu-e pak na."

¹³ Ki Yabint Yennu yeen a, "N saa biir pata nan yenbis nba be Memfis doo ni na, ki soɔ tan kii be ki saa dia Ijpt, ki n tan saa koon niib na kur jaŋmaanii. ¹⁴ N saa te Ijpt niidiitu po tinj na n kpan langbent, ŋaan joo Soann, doo nba be niigaŋ po na muu. N saa dat i digbangbenir Tebes tubira. ¹⁵ N saa te ki Ijpt digbangbenir nba tee Pelusium na n bann n wutoor nba tee. N saa biir Tebes mokinta. ¹⁶ N saa paan muu Ijpt tinj paak, ki Pelusium doo niib sii be parbiir nan gbanantont ni. Ki bi saa yeer Tebes doo joona. Memfis teeb sii tiin jaŋmaaniie yoo kur, ¹⁷ ki Heliopolis nan Bubastis doi naasimm na saa kpo tob ni, ki bi saa soor bi leeb nba biar na, ki teemm yommii. ¹⁸ Bunboncheenn saa baar Tapanes doo paak, yoo nba ki n tan biir Ijpt yiikoo, ki bia goor li paŋ nba ki li mok karinbaanii li paak na. Bunboncheenn saa dokin Ijpt tinj paak, ki bi ji saa soor li doi kur niib ki teemm yommii. ¹⁹ Li-i tee ki n dat Ijpt teeb tuba nna bannue, ki bi saa bann nan mine tee Yennu."

Ki jii Ijpt kpanbar paŋ biiru po

²⁰ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li binna piik nan yenn, ŋmaasinsinn daaŋanlore niŋe, ki Yennu pak nanin a, ²¹ "Nisaarik, n konn Ijpt kpanbar kpinkpouŋa. Soɔ ki lorir kparchant, koo ki tebir a lin buur kii mok paŋ ki fit kub jukbanjiaki. ²² Li paak, betiro nan maan nba nae ki min Yabint Yennu yet: N tee Ijpt kpanbar dataake. N yaa n konn u kpinkpant kure. N saa konn linba ŋan nae ki pukin linba poŋ doŋ konn na po, ki te jukbanjiak n kubit u nuu ni, ki baa. ²³ N saa yat Ijpt teeb nae durinya na kur po. ²⁴ Ki n ji saa te Babilonn kpanbar kpinkpouŋ na-ii mok paŋ, ki n saa kubin n jukbanjiak na u nuu ni, ŋaan n saa konn Ijpt kpanbar kpinkpant, ki u saa fabin ki tan kpo, u datai numm ni. ²⁵ Barmonii, n saa banj Ijpt kpanbar na, ŋaan tur Babilonn kpanbar paŋ. Mi-i turɔ n jukbanjiak, ki u tekin Ijpt paak yoo nba, soɔ kur saa bann nan mine tee Yennu. ²⁶ N saa yat Ijpt teeb nae durinya na kur po, ki bi saa bann nan mine tee Yennu."

31

Biaŋinba ki bi saa biir Ijpt kpanbar

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li binna piik nan yenn ni, ŋmaarii ŋantaa, pinpiik daare, ki Yennu ŋamm pak nanin a, ² "Nisaarik, pakin tur Ijpt kpanbar nan u niib na kur a:

I mantik mok paŋ bonchiann.

N saa bikini ki i naan bee?

³ I tee nan Lebanonn kpek nae,

ki mok yiinŋana nba teen maasu,

ki tee tiik nba fok, ki u yiinii tuut sanpagbant.

⁴ Ki nyun be ki te ki li kpaatir,

ki kpenii kpiar ki maanto.

Ki nyun na gaar tiik na nba see siaminba na,

ki bunii yat lint tiinii kur nba be foor na ni.

⁵ Kimaan laa laat nyun fanu na,

ki li kpaat ki gar tilei na kur,

ki li yiinii gbenj ki bia fok,

⁶ ki noonbooru kur tiat bi tiat yiinii na paak,

ki muuk ni bonkobit be li loŋ ni ki maar waas,

ki digbana niib foi li maasu.

⁷ Ki tiik na mək fant bonchiann, ki kpaat fanu, ki li yiinii bia fək, ki li jiina mii sik ki saa tuu nyun nba puub tinpɔɔr ni na.

⁸ Ki kpek siak kaa Yennu kpabik na ni, ki saa yekin nano. Ki naaseek kaa ki mək yiinii nan ɲɔɔ na, ki kpentisiak kaa ki saa yekin nano.

Ki tisiak kaa Yennu tiɔŋ kpaab maŋ ni ki fan nan ɲɔɔ na.

⁹ Ki min Yennu tur tiik na u fant, ki u mək yiinii nba lat, ki tiik kur nba be Yennu kpabik Edenn na ni sun ki u tee nan ɲɔɔ nae.

¹⁰ "Ijpt kpanbar, ji gbiintir maan nba ki min Yabint Yennu piak ki jiin tiik maŋ po. Tiik maŋ mantik kpaate ki saa baar sanpagbouj. Waa kpaat na paak, ki u kɔɔ karinbaanii ki donn u mɔŋ. ¹¹ Li paak, min Yabint Yennu saa yēt tiik nawa, ki jiiu kubin boorganu doo diarɔɔ nuu ni, ki u saa dat u tubir, u toonbiit paak. ¹² Ki boorganii nba tee ninkoonii damm na saa choɔr lu, ki nyikir laa saa baa siaminba, ki li yiinii nan li titupara nba kɔnn na, saa yat kunkona paak, nan baat kur po, ki niib nba tuu kaar yiinii na maasu, saa yaat saan siar po. ¹³ Ki nɔɔnii ji saa tia bi tiat tibiaaunj na nyakir paak, ki muuk ni bonkubit na mun saa ɲmaat li yiinii paak. ¹⁴ Laa jii mɔtana ki saa, tisiak kaa ki saa kpaat nan ɲɔɔ na; bi-i leki maant tiik maŋ nyun bianjinba, ɲaan u kan kpaat ki fək tuut sanpagbant nan ɲɔɔ na. Tiik kur saa kpoe, nan nisaarik nba tuu kpo ki sik kpeentij bianjinba na."

¹⁵ Maan nba nae ki Yabint Yennu yeen a, "Daar nba ki tiik na saa kpo ki sik kpeentij na, li daare ki n saa te kpenii nan bunbunii n fabin, ki li-i tee kpemɔnii. N saa goɔr kpenii nan bunbunii ki bi kan pubir. Kimaan tiik na kuun paak, n saa te bunbonn n baa Lebanonn jojaana paak, ki bia te foɔr ni tiinii kur n koor. ¹⁶ Mi-i taŋi te ki u sik kpeentij yoo nba, u baak fuur saa jek tingbouj na niib. Ki Edenn tiinii kur, nan Lebanonn tinanii kur nba ki bi tuu maantir nyun, ki li ji be kpeentij mɔtana na, li saa manjib tiik na baak paak. ¹⁷ Ki bi kur n tok saan kpeentij, ki saa pukin binba doŋ kpo na po, ki binba kur tuu kaar tiik na maasu, ji saa yat ki be tingbouj na kur po.

¹⁸ "Tiik mane tee Ijpt kpanbar nan u niib kur. Ki Edenn tiinii na gbaa, bi ki fit fək ki bia ɲan nan ɲɔɔ na, ki mɔtana u ji saa sik kpeentij nan Edenn tiinii nba saan bianjinba na, ki wei pukin binba ki waa Yennu na ni, nan binba ki bi kpiib tobii ni na po. Min Yabint Yennu-e pak na."

32

Ki jiin kuun yaŋ nba tee Ijpt kpanbar yar na po

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piik nan ɲanlee, ɲmaarii piik nan ɲanlee ni pinpiik daare, ki Yennu ɲamm pak nanin a, ² "Nisaarik, turin Ijpt kpanbar ninmɔnn kpaanii na. Betiro mɔmaan nba saa nyi n boor na a: A dukii nan a binbej tee nan yanbor nba tuu be digbana ni nae, ɲaan a binbej tee nan bantɔunj nba be nyun ni, ki tuu gbit nyun nan u taa bianjinba na.

³ Ijpt kpanbar, gbiintir. Min Yabint Yennu-e saa lu janlaaunj ki soora, ɲaan te boorganu niib n dat ki donna kunkonn. ⁴ N saa lu-a paanu nie, siaminba ki nɔɔnii nan bonkubit saa la-a ki di a gbanant. ⁵ N saa lat a gbananpɔɔtit na kunkona paak nan baat ni. ⁶ N saa mɔɔn a sɔn na kunkona na kur po, nan laa tan saa gbee kpenii na. ⁷ Mi-i boontira yoo nba, n tan saa dokin sanpagbouj nae, ki bia piin ɲmaabira na. Ki yonnu tan saa bor sanpagbouj na ni, ki ɲmaarik na mun kan tur yentu. ⁸ N tan saa boon yentu nba kur be sanpaapoe, ki te bunbonn n kɔɔ durinya na. Min Yabint Yennu-e pak na.

⁹ "Ki digbana bonchiann nba ki a ki mi bi po tan saa gbat biiru nba baara na, ki lin daamiib. ¹⁰ Linba ki n saa tun ki tura na saa jek digbana bonchiann. Li-i tee ki n ɲak n jukbanjiak na, kpanbara saa jek nan janmaanii. Ki daar nba ki a saa baa na, bi kur sii jekir nan janmaaniie, bi manfoa paak."

¹¹ Ki Yabint Yennu beer Ijpt kpanbar a, "A saa took Babilonn kpanbar jukbanjiak nawa. ¹² N saa te ki kunkonkonna n nyi nitont digbana ni, ki saat bi jukbanjai ki kpi a niib kur, nan linba kur ki a mək karinbaanii li paak na. ¹³ N saa kpi a bonkubit nyuntona kur boor, ki nisaarii koo bonkubit ji sii kaa ki saa gbit nyun na. ¹⁴ N saa te ki a nyun na n tinte, kii yeen, ki te kpenu na-ii puub soon nna. Min Yabint Yennu-e pak na. ¹⁵ Li-i taŋi tee ki n te ki Ijpt tij kpant langbent, ki bia boont wunba kur be li ni yoo nba, bi saa bann nan mine tee Yennu. ¹⁶ Ninmɔnn kpaanii na tan sii tee kuun yaniie, ki digbana poob tan saa yin ki fabin tur Ijpt tij nan li niib kur. Min Yabint Yennu-e pak na."

Ki jiin kpeentij po

¹⁷ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piik nan njanlee ni, njaasinsinn dapiik nan njanjmu daare, ki Yennu namm pak nanin a, ¹⁸ "Nisaarik, a mo fabin Ijpt niburchion na paak. A sikinib kpeentij, ki pukinib digbanjaana niib nba be lej na po. ¹⁹ A yetib a:

'I dukii nan i mantik fan ki gar soo kure-e?

See ki i sik kpeentij,

ki saa doo binba ki waa Yennu na boor.'

²⁰ "Ijpt teeb mun bia tan saa kpo tob nie, kimaan jukbanjak teen siir nan lin kpi bi kura. ²¹ Kunkonwakitcheena nan binba kon ki taan Ijpt teeb po na, tan saa took Ijpt teeb na kpeentij, ki yet nan kunkopaarir a, 'Binba ki waa Yennu ki bi kpiib tob ni na, sik baar nna nawa, njamme doo na.'

²² "Asiria teeb be lej, ki bi kunkonkonna na kaat doo ki lint li kur po. Bi din tuu jeent tij na niibe, ki bi kpii bi kur tob ni, ²³ ki bi gbanant doo tinpoor ni. Bi kunkonkonna na kur kpo tob nie, ki bi kaat be lej.

²⁴ "Elam teeb be lej, ki bi kunkonkonna na kaat doo ki lint li kur po. Bi din kpii bi kur tob nie, ki bi tee binba ki waa Yennu ki sik kpeentij. Bi din tuu be bi manfoa ni, ki jeent bi leebe, njan motana bi ji doo kpowa, nan fei. ²⁵ Elam teeb doo ki pukin niib nba ki bi kpiib tob ni na po, ki bi kunkonkonna na kaat doo ki lintib. Bi kur tee binba ki waa Yennu-e, ki bi kpiib tobii ni. Bi din tuu be bi manfoa ni, ki jeent bi leebe, njan motana bi ji doo kpowa nan fei, ki pukin binba ki bi kpiib tob ni na po.

²⁶ "Ki Mesek nan Tubal teeb be lej, ki bi kunkonkonna na kaat doo ki lintib, ki bi kur tee binba ki waa Yennu, ki bi kpiib tobii ni, njan bi din ban jeen tij na niiba. ²⁷ Bi din ki piib piijanun, nan baa din tuu pii kunkonkonwakitcheena sianyoo bianjinba na, binba ki bi din tuu piib nan bi jukbanjai, ki kpakint bi yura li paak, njan paa bi naagbankonja bi gbanant paak na. Kunkonwakitcheena nba nae din tuu mok panii ki jeent niib.

²⁸ "Yimm Ijpt teeb na, bi saa kpi-i bonbiir, ki pii yimm nan binba ki waa Yennu ki bi kpiib tobii ni na.

²⁹ "Edom teeb be nan bi kpanbara, nan bi doo diara lej. Bi din tuu tee kunkonkoncheena, njan motana bi ji doo kpeentij, namm nan binba ki waa Yennu ki bi kpiib tob ni na.

³⁰ "Ki niigan po tij diara kaat be lej, ki pukin binba tee Sidonn teeb na. Bi kunkonkonna na din tuu mok panii ki jeent niib, njan motana bi pii tij ni, ki be kpeentij, siaminba ki bi dii fei nan kunkonkonleeb nba ki bi din kpiib tob ni na."

³¹ Ki Yabint Yennu yet a, "Li-i tee Ijpt kpanbar nan u kunkonkonna na la niib nba ki bi kpiib tob ni na, li sii manib.

³² "Mine te ki Ijpt kpanbar jeen tij na niib kur, njan n bia saa te ki bin kpi njo nan u kunkonkonna na kur, ki lakin piib nan binba ki waa min Yennu ki din kpo tob ni na. Min Yabint Yennu-e pak na."

33*Bianjinba ki Yennu gann Esekiel ki u tee doo guutoo*

(Esekiel 3.16-21)

¹ Ki Yennu namm pak nanin a, ² "Nisaarik, pakin a niib na linba saa teen, mi-i te ki tob yaa lin faa tij. Tij man niib saa gann sooe, a wuu guu tij na. ³ Ki guutoo na-i la ki datai baat, ki u peb naatunn, a lin kumii soo kur, ⁴ ki bi yeno ki ghiint, ki datai na tan baar ki kpiiu, ⁵ njan u kuun tee u tion biite, kimaan u ki ghiint kpaanii na po. Li-i bonni tee ki u ghiinti, u bo kan kpo. ⁶ Li-i munii tee ki doo guutoo na la ki datai na baat, njan ki u ki peb naatunn na, datai na saa baare ki kpi yanbondamm na kur, njan n saa nyiir tij guutoo nae, niib na kuun paak.

⁷ "Ton, nisaarik, n jikita ki tee-a Israel tij guutooe. A gaar kpaanii nba ki n teena na ki turib. ⁸ Li-i tee ki n yet nan toonbiit daano saa kpo, njan ki a ki kpaano nan wun lebit u binben, ki fit tinn u manfoori, u saa kpoe, ki tee yanbondaano, ki n saa nyiira u kuun paak. ⁹ Li-i tee ki a kpaan yanbondaano, njan ki u ki nyik toonbiit tumu, u saa kpoe, ki tee yanbondaano, njan a manfoor saa tinna."

Ki jiin niru kur toonn po

¹⁰ Ki Yennu namm pak nanin a, "Nisaarik, Israel teeb na fabine ki yaa tubdatu nba tee bi yanbomm paak na yabitiba, ki bi ki mok dindann manfoor po, ki ji nyiirin. ¹¹ Min Yabint Yennu yet nan maa set be na, li ki manin, li-i tee ki n laat yanbondaano kpenni, n bo sii loon ki wun nyik toonbiit tumue kii mok manfoor. Israel teeb, nyikin toonbiit nba ki i tuun na. Bee teen ki i loon yin kpo?"

¹² “Betir Israel teeb na, nan li-i tee ki niñanɔ piin tuun toonbiiti, toonjana nba kur ki u tuu tuun na kan fit tinno, ki wun nyi tubdatu ni. A tiarib nan li-i tee ki yanbondaano nyik toonbiit tumu, n saa nyik chabɔ u toonbiit nba ki u tuu tuun na. Ki li daano ji kan la tubdatu. ¹³ Li-i tee ki n sat mɔb ki tur niñanɔ nan u sii mɔk manfoor; ki li poor po, ki u piin ki tuun toonbiit, ñaan dukii nan u saa la tinnu, u toonjana nba ki u din tuun na paaki, li daano saa kpo nnae, kimaan toonbiit nba ki u tuun na paak. N kan tiar toonjana nba ki u din tuu tuun na po. ¹⁴ Li-i tee ki n kpaan toonbiit daano nan u saa kpo u yanbomm paaki, ki u nyik toonbiit tumu, ñaan piin ki tuun linba took ki ñan, ¹⁵ ki jiin linba ki u gaar soɔ boor ñaan kpentɔ siar na, ki ñmat jiin linba ki u jan, ki nyik toonbiit na tumu, ñaan piin saak n sennii, u sii mɔk manfoor, ¹⁶ ki n saa nyik chab u toonbiit nba ki u tuu tuun na, ki u sii mɔk manfoor, kimaan u tun linba took ki bia ñana.

¹⁷ “Nisaarik, a niib na yeen a linba ki n tun na ki ñani. Aaii, bi binberj nae ki ñani. ¹⁸ Li-i tee ki niñanɔ nyik toonjana tumu, ñaan piin tuun toonbiiti, u saa kpo toonbiit manj paake. ¹⁹ Li-i tee ki toonbiit daano nyik toonbiit tumu, ñaan tuun linba took ki ñani, u tinn u manfoora. ²⁰ Ñaan ki yimm Israel teeb yeen a maa tun linba na ki ñani. N yaa man bu i buut nan toona nba ki i tuume.”

Labaar nba jiin Jerusalem biiru po

²¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piik nan ñanlee ni, ñmaarii piik ni, daanjanjmu daare, ki jasoo bor nyii Jerusalem ki chiar baar, ki tan betin nan doo na biira. ²² Laa biar nan wonna ki joo na saa baar na, li daar daajoouk, ki Yennu panj yentini. Joo na nba baar na, ki Yennu te ki n ji fit piak.

Ki jiin niib na yanbomm po

²³ Ki Yennu ñamm pak nanin a, ²⁴ “Nisaarik, niib nba koo langbent nba be Israel tinj ni na yeen a, ‘Abraham din tee jayeno kooe, ki Yennu turo tinj na kur. Mɔtana ti ji yaba, ki tinj na tee ti yare.’

²⁵ “Betirib maan nba ki min Yabint Yennu yeen na a: Bee teen ki i dukii nan tinj na tee i yare? I ñman nant nan li son, ki mann pata, ki kpi niib, ²⁶ ki mantik maa i kunkontiat paak, ki tuun bonbilankant, ki soɔ kur tuun bonchonchon toona, ñaan dukii nan tinj na tee i yare.

²⁷ “Betirib nan min Yabint Yennu-e kpaanib nan bi saa kpi binba koo langbent na niwa. Ki binba koo doi ni na, muuk ni bonkobite saa ñmamm, ki binba bor joot nan tanfiat ni na, yiariee saa soorib ki bin kpo. ²⁸ N saa te tinj na n kpant tinkoonj. Ki yikoo nba ki bi tuu dont bi moñ li paak na saa gbenn. Ki Israel kunkona na saa teen foor, ki soɔ kan fit somm gar li ni. ²⁹ Li-i tee ki n tan dat niib na tuba bi toonbiit paak yoo nba, ki bia te tinj na door yanni, bi ji saa bann nan mine tee Yennu.”

Ki jiin Yennu sokinii na maan po

³⁰ Ki Yennu ñamm yet a, “Nisaarik, a niib na piak a poe, yoo nba ki bi chet leeb, doo na joonjot boor, koo bi ñei tammoi ni. Bi yeen leeb a, ‘Ñaan tin saan Esekiel boor, ki saa gbiint maan nba nyii Yennu boor dinna.’ ³¹ Ñanne ki bi kur tikir a boor a bin gbiint a maan, ñaan ki ki tuun linba ki a wantibi. Bi want bi moñ nan bi tee niñamme, ñaan ñmaab leeb likirii ni, yoo kur. ³² Bi yaa boor, bi jikita ki a tee daano nba yiin yanmanii, koo ki jerin jeruk, ki li manjitibe. Bi gbiintir a mɔmaan na kur, ñaan ki ki sak gaar li yennkoo gbaa. ³³ Li kan wei, ki bi saa la tubdatu, nan faa kpaanib bianjinba na, ki saa bann nan n sokiniee tuu be namm.”

34

Ki jiin Israel toondamm po

¹ Ki Yennu ñamm pak nanin a, ² “Nisaarik, pakin biir Israel toondamm na. Sokint ki turib, ki yetib maan nba ki min Yabint Yennu yeen a: Israel toondamm na, i boonta. I gorii i moñe, ñaan ki ki goon pei na. ³ I nyu pei na biin, ki lia pei manj kobit liant, ki bia kpi bonkob-kpamma na ki ñman, ñaan ki ki goon pei na. ⁴ I ki gorii pebutimii na, ki ki teb pei nba yiar na, ki ki lorin binba la dani na fiati, ki bia ki lon binba bot na ki jen nammi, ñaan diab nan tonu. ⁵ Pei na nba ki mɔk kpaartoo na paake teen ki bi yat, ki muuk ni bonkobit jiib ki teen bi jeet. ⁶ Ñanne ki n pei na lin yirib jofokit nan kunkonfokit na paak, ki yat tinj na kur po. Ñaan soɔ ki lin lommi.

⁷ “Yimm toondamm na, ji gbiintir maan nba ki min Yabint Yennu beeri na. ⁸ Barmonii, maa set be na, li bo sii ñan ki yin gbiint turin. Muuk ni bonkobit wor n pei nae ki kpiib, ki ñmamm, kimaan bi ki mɔk bonkob-kpaarik. N bonkob-kpaarii na ki kor a bin lon pei

na. Bi gorii bi mɔŋe, ŋaan ki ki dint pei na. ⁹ Li paak, gbiintirin, yimm tɔɔndamm na. ¹⁰ Min Yabint Yennu-e yet nan n tee i dataake. N saa nyinn n peie i boor; ki ji kan te yin teen bi kpaarteebi. N ji kan ban te ki i gorii i mɔŋi. N saa nyinn n pei i nuu ni, ki kan te yin ŋmammi.

Ki jiin pekpaanŋa po

¹¹ “Min Yabint Yennu-e beeri nan n mɔŋe sii gorii n pei, ki dintib. ¹² Pekpaarik nba tuu gorii u pei nba tuu yat, ki wun tikirib ki jen namm bianjinba na, nnae ki n saa tikir n niib ki bin nyi siaminba kur ki bi bo yat dabiir daar na, ki jen namm. ¹³ N saa nyinnib boorganu doi na ni, ki tikirib boyyennkɔɔ boor, ki te bin jen bi tɔŋ tiŋ ni. N saa ŋmakitib ki bin jen Israel kunkona nan kpenii na ni, ki dinnib kpinkpaar boor nba ŋan ni. ¹⁴ N saa te ki bin ŋman bi yamani, Israel kunkona na paak kpinkpaar boor, nan li baat ni, nan tiŋ na bonkob-kpaarboa nba ŋan ni. ¹⁵ N tɔŋo sii tee n pei kpaartɔɔ, ki n saa lon yiar ki turib, ki bin foi. Min Yabint Yennu-e pak na.

¹⁶ “N saa lon binba bot nawa, ki jen nan binba lin yirib na, ki lor binba la dani na fiat, ki bia teb binba yiar na, ŋaan boont binba nɔr ki mɔk paŋ na, kimaan mine tee pekpaarik nba tuun linba took.

¹⁷ “Tɔn, n pei, min Yabint Yennu-e beeri nan n saa bu sɔɔ kur buut, ki bokit bonŋann ki lin nyi bonbiir ni, ki bokit pei ki bin nyi buunii ni. ¹⁸ I siab numm ki gboot nan yaa ŋman mɔŋant na, ki ŋmaan sɔt mɔɔt nba ki i ki ŋman na, ki nyu nyunŋanin, ŋaan gbit nyun nba ki i ki nyu na. ¹⁹ N pelei na saa ŋman mɔɔt nba ki i ŋmaa sɔt nae, ki bia nyu nyun nba ki i gbit na.

²⁰ “Li paak, Min Yabint Yennu-e beeri nan n saa bokit yimm pepaarii nan pebutimii nawa. ²¹ I tut pebaatit na, ki bakintib, ki tabitib ki bi nyi pelei ni. ²² Ŋaan n saa tinn n peiwa, n kan nyikib ki i ŋmanjiti. N saa bu n pei na, sɔɔ kur nan u buuta, ki bia bokit binba ŋan ki bin nyi binba bi ni. ²³ N saa turib kpanbar, ki u sii tee nan n toontunnɔ Defid na, ki u sii tee bonkob-kpaarik yenɔkɔɔ, ki goriib. ²⁴ Min Yennu-e sii tee bi Yomdaano, ki kpanbar nba sii tee nan n toontunnɔ Defid nae sii tee bi tɔɔndaano. Min Yennu-e pak na. ²⁵ N sii mɔk molor namm, linba sii guu bi manfoa. N saa boon bonkob-susoot nba be tiŋ na paake, ki lin te n pei n fit kii be bi yamani, tiŋ na ni, kii gɔɔnt fɔɔr ni.

²⁶ “N saa teen piisin bi paak, ki te bii kɔɔ ki lint n kasii kunkonn na. Leŋe ki n saa teen piisin bi paak, kii teemm saak yoo nba ki bi loon. ²⁷ Ki li tiinii saa lon lɔna, ki kpaant saa nan jeet, ki sɔɔ kur sii be u yamani, u tɔŋ tiŋ ni. Li-i tee ki n cheer jaruk nba boob n niib, ki ŋaab yanni, ki te ki bi nyii damm nba teemm yommii na nuu ni, bi ji saa bann nan mine tee Yennu. ²⁸ Ki niib nba ki waa min Yennu na ji kan ban lekib ki fatibi. Ki bonkob-susoot na ji kan kpib ki ŋmami. Ki bi sii be bi yamani, ki sɔɔ ji kan jeemm ki kɔɔmm janmaanii. ²⁹ N saa turib tinkpasiir, ki te ki kon n gbenn tiŋ na paak. Ki digbanlia na niib ji kan ban pak ki biiribi. ³⁰ Ki sɔɔ kur saa bann nan n guu Israel teeb, ki bi tee n niib. Min Yabint Yennu-e pak na.

³¹ “Yimme tee n pei, ki tee binba ki n dintib, ki i tee n niib. Mine tee i Yennu. Min Yabint Yennu-e pak na.”

35

Bianjinba ki Yennu saa dat Edom teeb tuba

¹ Ki Yennu ŋamm pak nanin a, ² “Nisaarik, a pak biir Edom digbann, ³ ki yet niib na maan nba ki min Yabint Yennu yeen na a:

Edom yent kunkona nba fɔk na, n tee i dataake.

N saa te ki i tiŋ n biar yann.

⁴ N saa te ki i doi n kpant langbent,

ki bia ŋaan ki i tiŋ n biar yann,

ki i ji saa bann nan mine tee Yennu.

⁵ “Edom teeb, i kpan tuu tee Israel digbann dataie, ki tuu te ki bi kpi u niib yoo nba ki u be biiru nba tee u yanbomm paak tubdatgbenjir ni na. ⁶ Li paak, min Yabint Yennu yet nan maa set be na, kuume tee i joontu, ki i kan fit nyi li ni. I mɔk biit nan yaa kpi na, ki bi mun saa kpi-i. ⁷ N saa te yimm Edom teeb tiŋ na n dɔɔr yann, ki bia kpi wunba kur somm ki gar li ni. ⁸ N saa te ki nikpeena na n gbee kunkona nba fɔk na kur po, ki bia te niib nba ki bi saa kpib tɔbii ni na n gbee kunkonlia paak, nan baat ni. ⁹ N saa te ki i tiŋ n biar yann, ki saa tuu yoo nba kaa paak, ki sɔɔ kan kar i doi na ni jikii. Ki i ji saa bann nan mine tee Yennu.

¹⁰ “I yet nan i saa gaar digbana ŋanlee nba tee Juda nan Israel ki kpab nan bi tini na, ki yentir, ŋaan min Yennu-e tee bi Yomdaano. ¹¹ Maa set be na, n saa pa jiini, i wutoor nan funfunn nan narj nba ki i mɔk nan n niib na paak. Ki bi saa bann nan min Yennu-e

dat i tuba, yaa tun linba ki turib na paak. ¹² Ki i saa bann nan min Yennu gbat maan nba ki i pak ki sarikit Israel teeb, a bi tijr biar yann, a li be i nuu ni, ki i saa nakir munn nawa. ¹³ N gbat i dont-n-moŋ pinpakit nba ki i piak ki biirin nawa.”

¹⁴ Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “N saa te ki yin mantik biar yann, ki lin te durinya kur-ii kparam, yaa saa baa na paak, ¹⁵ nan yaa kparam Israel teeb nba tee n tiŋŋ niib na biiru paak bianŋinba na. Seir* jooŋ nan li Edom tijr kur saa biar yann, ki soo kur saa bann nan mine tee Yennu.”

36

Ki jiin Yennu piisin nba sii be Israel teeb paak na po

¹ Ki Yennu ŋamm yet a, “Nisaarik, pakin tur Israel teeb kunkona na, ki yetib ki bin gbiint maan nba ² ki min Yabint Yennu yeen na a: Israel teeb datai na kparam, ki yaa kunkona na ji tee bi yare.

³ “Soŋint, ki ji moŋnt maan nba ki min Yabint Yennu yeen na. Yoo nba ki boorganu din kon nyann ki fat Israel teeb kunkona na, soŋ kur din sukii Israel teebe. ⁴ Li paak, ji gbiintir maan nba ki min Yabint Yennu yeen yimm jojaana nan kunkona nan nyuntona nan baat, nan siaminba kur din kprant langbent, nan yimm nba ki bi din saat i doi, ki i biar yann, ki digbana nba kpia-i din laai na.

⁵ “Min Yabint Yennu-e be n wutoŋruk ni, ki pak biir digbana nba kpia-i na, mantik Edom teeb nba din mok kpinkpammuk nan nan, ki fat n tijr, ki yent li bonkobit kpinkpaar boa na.

⁶ “Li paak, soŋint maan na ki tur Israel teeb; yetir jooŋ ni niib, nan kunkona paak, nan nyuntona boa, nan baat ni niib, maan nba ki min Yabint Yennu yeen, ki be wutochion ni na, kimaan digbana niib na sukii-i ki butimi. ⁷ Min Yabint Yennu-e por kat nan digbana nba linti na saa di fei, ⁸ Naan tiinii nba be Israel kunkona paak na saa ŋamm bint, ki bia lon loona ki tur yimm nba tee n niib Israel teeb na. Li kan wei, ki i saa ŋmat kun i doi niwa. ⁹ N taa i poe, see ki n te ki i koo kpaant, ki bur bonbuburit li ni. ¹⁰ N saa te ki i niib n pot, ki i saa ŋamm maa langbent na kur ki kar lej. ¹¹ N saa te ki i niib nan bonkobit n pot, ki niib nba sii be sii yab gar niib nba tuu teewa. Ki i sii mok waas bonchiann, ki n saa te yin koo kar siaminba ki i tuu be na, ki te yin ŋamm mokit. Ki i ji saa bann nan mine tee Yennu. ¹² N saa jen nan yimm n niib Israel teeb, ki yin ŋamm kar tijr na ni. Ki li sii tee i tiŋŋ tije, ki li ji kan ban te ki i waas n kpo komi.

¹³ “Min Yabint Yennu ŋamm yet a: Li tee barmonnie nan niib yi tijr na nidiro, ki bia yaa li fiar digbann na waas. ¹⁴ Naan laa saa nyi motana ki saa, li ji kan ban teen nidiro, ki bia kii fiar i waasi. Min Yabint Yennu-e pak na. ¹⁵ Tijr na ji kan ban gbat ki digbana laau, koo ki gbia ki niib sarikito. Tijr na ji kan ban fat digbann na waasi. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin Israel teeb binbenpaan po

¹⁶ Yennu ŋamm pak nanin a, ¹⁷ “Nisaarik, yoo nba ki Israel teeb din koo bi dantijr ni na, bi marima din koon tijr na jakinta. N jii bi marima na ki li ki ŋan, ki tee nan poo nba tuu sik pookpeni ki be nae. ¹⁸ N din te ki Israel teeb na bann n wutoor nba tee, kimaan kuun nba ki bi kpi, nan pata nba ki bi mann tijr na ni, ki kooŋtir jakint na paak. ¹⁹ N pak biirib, kimaan bi marima nba ki bi be li ni na paak, ki yatib boorganu tijr kur ni. ²⁰ Ki siaminba kur ki bi saan, bi tuu dinn n kasii sann nae fei, kimaan boorganu na tuu yeen a, ‘Yennu niibe na, ŋaan ki u mukisib ki bi nyii u tijr ni.’ ²¹ Nanne teen ki n baka be n kasii sann na po, kimaan Israel teeb nba tuu saan siaminba kur, bi tuu dinn n kasii sann nae fei.

²² “Li paak, yetir Israel teeb moamaan nba ki min Yabint Yennu yeen na a: Maa yaa man tun linba na, li ki tee yimm Israel teeb paak kaa, ŋaan li tee n kasii sann na paake, sann nba ki i dintir fei, siaminba kur ki i tuu saan na. ²³ N saa wann boorganu na nan n sanjaann na tee kasii, ŋanne tee sann nba ki i dinnir fei boorganu man boor na, ki bi ji saa bann nan mine tee Yennu. Min Yabint Yennu-e pak na. N saa jii yimme ki wann boorganu na nan n tee kasii. ²⁴ N saa nyinni booru kur ni, nan digbana kur ni, ki jen nani i tiŋŋ tijr ni. ²⁵ N saa moŋnt nyunŋanin i paak, ki wuur nyinni pata, nan linba kur kooni jakint ni. ²⁶ N saa turi parpaann nan duduk-paann. N saa nyinn i para nba wakii na, ŋaan turi mosaku para. ²⁷ N saa koon n Seek i ni, ki te yin wei n sennii, ki bia dia n wannu kur nba ki n teeni na. ²⁸ Ki i ji saa koo kar tijr nba ki n tur i yeejamm na ni. Ki i sii tee n niib, ki n tee i Yennu. ²⁹ Ki n saa nyinni linba kur kooni jakint ni. N saa te jeet n nan bonchiann, ki li daa te kon baa-i. ³⁰ N saa te ki i tilontii lomm nan jeet naauŋ

* 35:15 35.15 Edom sanleere tee Seir.

n pukin i kpaant ni, ki kon ji sii kaa ki dinni fei boorganu boori. ³¹ Ki i saa tiar toonbiit nan binben-yana nba ki i tun, ki i sii nan i moŋ, kimaan i toonbiit nan yanbomm na paak. ³² Israel teeb, n loon yin bann nan n ki tuun linba na kur i paak kaa. N loon ki yin bann ki bia di fei nan linba ki i tuun na paake. Min Yabint Yennu-e pak na.”

³³ Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “Mi-i taŋi wuur ŋammi, ki nyinni toonbiit kura ni yoo nba, n saa te ki yin ŋamm kar i doi na ni, ki fiin langbent na. ³⁴ Wunba kur tuu gaar i kpaant ni tuu laat moot nba tuu pia ki sar bianjinba, ŋaan n saa te ki yin ŋamm ko kpaant maŋ. ³⁵ Ki soɔ kur saa pak a tiŋ nba din tuu tee langbent nae ji tan naan nan Edenn kpaab, ki doi nba siab din yeer, ki jii li məkint, ŋaan nyikir langbent na, bi ŋamm maar, ki li mək paŋ, ki niib koo leŋ. ³⁶ Ki boorganu niib nba kpia-i ki tenn mək manfoor na, saa bann nan min Yennu-e tuu ŋamm fiin doi nba tee langbent, ki bia ŋamii buur sarwaat ni. Min Yennu senn moosonn nan n saa tun linba nawa, ki set saa tuma.”

³⁷ Ki Yabint Yennu ŋamm yet a, “N saa te ki Israel teeb na n ŋamm boin sommir po, ki n saa te ki bin pot nan pei nba pot bianjinba na, ³⁸ ki doi nba tee langbent motana na tan saa gbee nan niib, nan Jerusalem nba din gbee nan pei ki bi din tuu dia mann maruŋ, ki di jaamm na. Ki bi ji saa bann nan mine tee Yennu.”

37

Bianjinba ki nisaarii kpaakoona la manfoor

¹ Nanne ki Yennu paŋ yentini, ki u Seek na jiin, ki sik nanin baauk nba gbee nan kpaba ni, ² ki lin nanin baauk na kur po, ki n la nan kpaba bonchiann be leŋ, ki tee kpaakoona.

³ Ki u boin a, “Nisaarik, kpaba na saa fit jen manfoor niŋa-a?”

Ki n jiin a, “Yabint Yennu, fin kuukoɔe mi.”

⁴ Ki u yet a, “Pakin tur kpaba na. Yetir kpaakoona na ki bin gbiint min Yennu moamaan. ⁵ Betirib nan min Yabint Yennu-e yeen a: N saa koon foon i ni, ki yii mək manfoor. ⁶ N saa turi jiina nan nanbona, ki bia dokin gbananboŋ i paak. N saa koon foon i ni, ki yii mək manfoor, ki i saa bann nan mine tee Yennu.”

⁷ Nanne ki n sokin maan na, nan Yennu nba wannin bianjinba na. Maa piak yoo nbae, ki n gbat fuur kpaba na ni, ki li piin ki tukint. ⁸ Ki n la jiina nan nanbona nan gbananboŋ na tab kpaba na paak, ŋaan ki foon kaa gbanant na ni.

⁹ Ki Yennu betin a, “Nisaarik, pakin tur wouŋ. Betir wouŋ na nan Yabint Yennu-e yet a wun nyi lokir kur po, ki tan koo gbanankpeena na ni, ki te bin jen bi manfoa ni.”

¹⁰ Nanne ki n sokin maan na, nan Yennu nba wannin bianjinba na, ki foon koo gbanant na ni, ki bi jen manfoa ni, ki fiir set ki yab bonchiann.

¹¹ Ki Yennu ŋamm betin a, “Nisaarik, Israel teeb tee nan kpaakoona na nae. Bi yeen a bi mantik kooa, ki ji ki mək dindann manfoor po. ¹² Li paak, a pak tur n niib Israel teeb, ki yetib nan min Yabint Yennu yaa man loot bi kaate, ki nyinnib, ki te bin ŋmat jen Israel tiŋ ni. ¹³ Li-i tee ki n loot kaat nba ki n niib be li ni na, ki nyinnibi, bi saa bann nan mine tee Yennu. ¹⁴ N saa koon n foon bi ni, ki te bin jen manfoor ni, ki kar bi tiɔŋ tiŋ ni, ki bi ji saa bann nan mine tee Yennu. N senn moosonn nan n saa jen nan n niib maŋ bi tiŋ ni. N set saa tun nnawa. Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa taan Israel nan Juda teeb moɔ

¹⁵ Ki Yennu ŋamm pak nanin, ¹⁶ ki yet a, “Nisaarik, jiin dakoonn ki soɔ li paak moɔbona nba na a, ‘Juda naan yent,’ ki bia jii daleuk ki soɔ li paak a, ‘Israel naan yent,’ ¹⁷ ki ji soor daat ŋanlee na nan a nii, ki tukin, ki lii tee nan dayeuŋo na. ¹⁸ Li-i tee ki a niib na boia a fan wannib li paak nba tee linba, ¹⁹ fan yetib nan min Yabint Yennu saa jii daauk nba see Israel teeb paak na, nan daauk nba see Juda teeb paak na ki tukin, ki jii daat ŋanlee maŋ ki teenir dayeuŋ, ki diar n nuu ni.

²⁰ “Soot daat ŋanlee na nan a nii, ki te niib n lar; ²¹ ki a ji yetib nan min Yabint Yennu-e yaa man nyinn n niib digbana nba ki bi saan be li ni na, ki taamm, ki te bin ŋmat jen bi tiɔŋ tiŋ ni. ²² N saa turib motaauk, ki bi sii tee niibooryeŋ, kii be Israel tiŋ na ni. Ki bi sii mək kpanbar yenokoo, ki u sii diab. Ki bi ji kan ban bokit ki tee digbana ŋanlee, koo ki bokit ki tee naangbant ŋanlee. ²³ Ki bi ji kan ban biir bi moŋ nan patmannu, koo ki ŋmat bi moŋ nan toonbiiti. Ki n saa nyinnib toonbiit nba ki bi tun biirin na ni. N saa wuurib ki ŋammib, ki bi sii tee n niib, ki n tee bi Yennu. ²⁴ Ki bi kpanbar sii tee nan n toontunno Defid na, ki u sii diab, ki bi kur saa taan moɔ, ki be kpanbar yenokoo nuu ni, ki sii mək moɔsaku nan n senniif fanu. ²⁵ Ki bi saa kar tiŋ nba ki n tur n toontunno Jakob, ki li tee tiŋ nba ki bi yeejamm din kar na ni. Ki bi saa kar leŋ nan yoo nba kaa paak. Nnae mun ki bi waas nan bi yaaboona kur saa kar. Ki bi kpanbar sii tee nan n toontunno Defid na, ki diab nan yoo nba kaa gbennu. ²⁶ N saa lor namm molor nba sii guu bi binbeŋ məkmoɔk nan məkmoɔk. N sii guub, ki pukimm nipotuk, ki te n Jiantu

Nasaakak na-ii be bi tij ni nan yoo nba kaa gbennu. ²⁷ Leje ki n sii be namn; ki tee bi Yennu, ki bi mun tee n niib. ²⁸ Li-i tee ki n senn n Jiantu Nasaakak na bi ni ki saa tuu yoo nba kaa gbennu, digbana niib na ji saa bann nan min Yennu-e gann Israel teeb, ki bi tee n tion niib.”

38

Bianjinba ki kpanbar Gog tee Yennu toontuntioƙ

¹ Yennu namm pak nanin a, ² “Nisaarik, a pak biir Gog, kpanbar nba dia Mesek nan Tubal digbana, ki li be Magog tij ni na. Pakin biiro, ³ ki yeto nan min Yabint Yennu tee u dataake. ⁴ N saa nyinn u paŋ ki gaan janpeenu u yiaƙ, ki dat ƙoo nan u kunkonƙonna na kur, ki yaat namm. Ki u kunkonƙonna, nan bi taanii, nan bi taanjakira nba lia tiat na yab, ki kaa bannu, ki kunkonƙonno kur dia naagbankonjir nan jukbanjiak. ⁵ Ki jab nyii Peesia, nan Itiopia, nan Libia digbana ni, ki be nana, ki bi kur moƙ naagbankonja nan kut fokirii. ⁶ Jab nba kur tee kunkonƙonna ki nyii Gomer nan Bef Togarma tiniu ni, ki li be niigan po na, be u boor. Ki jasiab bia be ki nyii digbana bonchiann ni. ⁷ Betiro ki wun teen siir, ki bia te ki u kunkonƙonna na kur n teen siir, ⁸ ki bina bonchiann saa gar, ki n tan saa te wun lek Israel digbann nba ki li niib din nyii digbana bonchiann ni ki jen lej, ki kar, ki ki moƙ janmaanii tobii po na. Ki u saa lek Israel kunkona nba din biar yann, ki kpan kunkoouk ki li wei, njan ji tee siaminba ki niib na kur be motana bi yamani na. ⁹ Ki ƙoo nan u kunkonƙonna, nan digbana niib bonchiann nba be u boor na, saa lek niib na nan wouj na, ki piin tij na kur po nan sayuj na.”

¹⁰ Moƙmaan nba nae ki Yabint Yennu beer Gog a, “Li-i tee ki li yoo baar, a saa dukin ki lor lorbiit. ¹¹ Ki a tan saa dukin a fan lek digbann nba ki paar, ki lej niib na be parmaasir ni nan bi yamani, ki li doi kaa joona na. ¹² Ki a saa fat niib nba ƙoo doi nba din tuu tee langbent na ki jii bi tiat. Bi nyii digbangana nie ki lakin, ki ji moƙ bonkobit nan faar, ki ƙoo durinya sinsuuk ni. ¹³ Ki Sieba nan Dedann niib nan kpinkpenta nba nyi Speenn doi ni na, tan saa boia a, ‘A taan a kunkonƙonna ki lekit, a fan fat tiate-e? A mantik lor fan jii salimpeena nan salimmona, nan bonkobit, nan faar, nan moƙint nae ki yaat nanni-i?’ ”

¹⁴ Li paake ki Yabint Yennu tumin Gog boor, a man pako linba ki u yeen a, “Motana nba ki n niib Israel teeb be bi yamani nae, ¹⁵ ki a saa nyi i yent nba be niigan po na, ki dia kunkonƙonna nba yab ki bia paar, ki nyi digbana bonchiann ni, ki bi kur jak taanii. ¹⁶ Ki a saa lek n niib Israel teeb, nan wonpaaruk nba tuu da gaar na. Li-i tee ki li yoo baari, n tan saa tumi yin saan lek n tij na niib, ki te ki lin wann digbana na niib maa tee wunba, ki bia wann n kasii binberj nba tee, ki lin nyi maa yaa man tun linba ki turi na ni. ¹⁷ Fine tee wunba ki n din tuu piak a po sianyoowa na. N din pak tur n sokiniinba nba tee n toontunna ki be Israel tij ni na, a yoo baate, ki n saa te soo n baar ki tan lek Israel teeb. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Bianjinba Yennu saa dat Gog tubir

¹⁸ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Daar nba ni Gog tan saa lek Israel teeb na, n wutoor saa do bonchiann. ¹⁹ Ki n wutochion ni n saa yet a daar man, Israel tij saa jek bonchiann. ²⁰ Ki janbooru kur, nan noonii, nan bonkob-gberja, nan bonbis kur, nan nisaarik kur nba be tingbouj na paak, tan saa tinin janmaanii ki jekir. Jojaana saa bit, ki tanjagbent saa yakit buri buri, ki joonn kur saa baa tij ni. ²¹ N saa jeen Gog nan mukisuk booru kur. Min Yabint Yennu-e pak na. U jab na tan saa nmant leeb paak nan jukbanjai. ²² N saa dat u tubir, ki te yiarii nan nikpinu-ii be u niib ni, ki te sabaagberja n sik nan sakaana, ki kpaƙ muu nan sarwuuta, u kunkonƙonna, nan digbana bonchiann nba taa u po na paak. ²³ N saa tun nna bannue, ki wann digbana na kur nan n moƙ paŋ, ki bia tee kasii, ki bi ji saa bann nan mine tee Yennu.”

39

Ki jiin kpanbar Gog biiru po

¹ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Nisaarik, a pak biir Gog, kpanbar nba dia Mesek nan Tubal digbana na, ki beto nan min Yennu tee u dataake. ² N saa te ki wun nmat gaar sonjoganne, ki nyi niigan po yent ni, nan waa tan saa baar Israel teeb kunkona boor. ³ Ki n saa faa u torbann na ki nyinn u niigan ni, ki bia faa u peenii ki nyinn u niidiitu ni. ⁴ Ki Gog nan u kunkonƙonna nan u sommteeb na saa kpo, ki doo Israel kunkona paak. Ki n saa te noonii nan muuk ni bonkobit n jii bi gbanant, ki teen bi jeet. ⁵ Ki bi saa baa doo paanu ni. Min Yabint Yennu-e pak na. ⁶ N saa te muu n di Magog tij, nan moƙgbianii nba kur ki niib kar ki siar ki daamiib na, ki soo kur saa bann nan mine tee

Yennu. ⁷ N saa te ki n niib Israel teeb n bann n kasii sann, ki n mun ji kan ban te ki n sann n di fei. Ki digbana niib na saa bann nan min Yennu-e tee Israel teeb kasii Yennu.”

⁸ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Maa pak daar nba po na, li saa baara. ⁹ Niib nba koo Israel doi ni na tan saa nyi, ki tokir kunkontiat nba ki bi datai nyik na, ki kuunir muu. Bi saa tikir naagbankonja, nan torbana nan peenii, nan kpana, nan gbajara na, ki lii tee dakuunkat ki saa tuu bina njanlore. ¹⁰ Ki Israel teeb na ji kii mok bin saan muuk ni ki saa yiir daat, koo ki choo tiinii foor ni, kimaan bi sii dia kunkontiat nba ki bi datai nyik nae ki kuu muu. Ki bi saa fat niib nba tuu fiarib na bona kur.” Yabint Yennu-e pak na.

Ki jiin kpanbar Gog piinu po

¹¹ Ki Yennu namm yet a, “Li-i tee ki linba na kur tan tumi, n saa tur Gog kaate, Israel tij ni, ki lii be Sonsommtaab Baauk ni, Mok-kpeenn na yondo po. Ki bi saa pii Gog nan u kunkonkonna na kur lej. Ki bi sii yi baauk man a, ‘Gog Kunkonkonna Baauk.’ ¹² Israel teeb saa jii nmaarii njanlore-e ki pii nikpeena na kur, ki ji namm tij na ki lii yeen. ¹³ Ki binba kur be tij na ni saa somm ki bin pii nikpeena na. Ki bi saa la baakir, n nyannu daar na ni, linba na paak. Min Yabint Yennu-e pak na. ¹⁴ Ki nmaarii njanlore na-i gari, i saa gann jab ki bin lin tij na kur po, ki lon nikpeena nba biar doo na, ki piib, ki lin te tij na-ii yeen. ¹⁵ Baa sii lin digbann na kur po na, bi-i sakii la nisaarik kpabiri, bin chaan dok lej, ki lin te bayai na n baar ki tan jii, ki saan piir Gog Kunkonkonna Baauk na ni. ¹⁶ (Ki doo sii kpia lej, ki li sann tee Gog Kunkonkonna.) Nna bannue ki tij na saa namm ki yeen.”

¹⁷ Ki Yabint Yennu namm pak nanin a, “Nisaarik, yiint noonii nan bonkobit na kur, ki bin nyi lokir kur po, ki tan di jaamm nba ki n yaa n teen turib na. Li sii tee jaangbenjire, Israel teeb kunkona na paak; ki tee siaminba ki bi saa nman nant, ki bia nyu son. ¹⁸ Li tee bin nman kunkonkonna ghanante, ki bia nyu tingboun na diateeb son. N tan saa kpi bi kur, nan baa tuu kpi pejai, koo pei, koo buunii, koo naajakpamma nae. ¹⁹ Mi-i tanji kpui niib na, ki li tee nan maruj na yoo nba, noonii nan bonkobit tan saa nman krapana, ki bia nyu son, nan baa tan saa gboo. ²⁰ Bi saa nman taanii, nan taanjakira, nan li kunkonkonna, nan jab nba kon kona na, baa saa fit bianjinba, jeet dindiboor. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu saa namm fiin Israel teeb

²¹ Ki Yennu namm yet a, “N saa te ki digbana na niib n la n baakir nba tee, ki bia wannib maa dia n yiikoo bianjinba ki tuun n dudukjant. ²² Ki Israel teeb na ji saa bann nan mine tee bi Yomdaano Yennu, ²³ ki digbana na niib saa bann nan Israel teeb datai na din miab ki bi saan digbangana, kimaan toonbiit nba ki bi tun biirin na paak. Nanne ki n yaat nyikib, ki bi datai nyannib, ki kpuiib tobii ni. ²⁴ Ki n turib linba janjib, ki yaat nyikib, kimaan bi binben-yana nan toonbiit na paak.”

²⁵ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Motana, n ji sii mok ninbatinu nan Jakob maaru nba tee Israel teeb, ki n saa te bin namm mokit. Ki n saa guur n kasii sann na. ²⁶ Israel teeb nba tan sii be bi tjon tij ni, bi yamani, ki soo ki jeentib na, bi saa tamm bianjinba ki bi din dii fei, yoo nba ki bi din tun ki biirin nawa. ²⁷ Ki n fit wann digbana bonchiann nan n tee kasii, see ki n jen nan n niib, ki bin nyi digbana kur nba ki bi datai koo na ni, ²⁸ ki n niib na saa bann nan mine tee bi Yomdaano Yennu. Ki bi saa bann linba na, kimaan mine te ki bi koo yommisin ni, ki motana ki n ji tikiib ki jent namm bi tjon tij ni, ki kan te ki bi soo n biari. ²⁹ N saa sikin n Seek, Israel teeb paak, ki kan ban nyikibi. Min Yabint Yennu-e pak na.”

**YIRINTU KI JIIN YENJANTU NASAAKAK NBA SII BE
JERUSALEM NA PO**

40

(40.1–48.35)

Bianjinba ki Yennu jii Esekiel ki saan nana Jerusalem

¹ Baa din soor kpanbar Jehoyachinn nan tisiab, ki teent yommii, ki saan nant Babilonn na, li bina piinlee nan njanmu ni, nmaasinsinn dapiik daar, ki bia tee baa din biir Jerusalem na, li bina piik nan nanna ni, ki n la Yennu pan, ki li yentin ki jii yaat nanin. ² Yirintu man ni, ki Yennu jiin ki saan nanin Israel teeb tij ni, ki saa sennin kunkonfoouk paak. Ki n la ki bonfuna be n toonn, ki tee nan doo na. ³ Ki u te ki n chat nakin, ki la niro ki u nyirii ki tee nan kutmnat na, ki see kpia tammokookir, ki dia chabnjann nmibikinkar, nan dabikinkar u nuu ni.

⁴ Ki u yetin a, “Nisaarik, ii guu. Gbiintir fanu, njaan got diit linba kur ki n wanta na, kimaan linba na paake teen ki n baar nana nna. Ki a saa yet Israel teeb na linba kur ki a saa la.”

Ki jiin yondo po tammokookir na po

⁵ Maa la linba tee Yenjiantu Nasaakak nae, ki joonn lintir. Ki joo na jii dabikinkar na, linba fokint tee taakaabii nantaa, ki u bikin joonn na, ki li fokint paapo tee taakaabii nantaa, ki kpakii taakaabii nantaa. ⁶ Ki u fiir saan tammokookir nba took yonput po na, ki doo taanmaata na paak, ki saa bikin li mob, ki li fok toonn taakaabii nantaa, ⁷ ki gar li toonn po, ki pabik be, ki mok guura diit nantaa-taa gar nan diitu kur po. Ki diit na kur fokint nan yarimu tee taakaabii nantaa-taa. Ki joonn nba foo bi sinsuuk ni na kpakii taakaabii nantaa nan waan, ki gar guura diit na toonn po, ki pabik be, ki li fokint tee taakaabii nantaa, ki gaar saa yanir diiuk nba took Yenjiantu Nasaakak na ni. ⁸⁻⁹ Ki joo na bikin diiuk na, ki li fokint tee taakaabii nantaa, ki diiuk na nanyer tammob took Jiantu Nasaakak na, ki maaru nba jiin Jiantu Nasaakak po na kpakii taakaabu. ¹⁰ (Guura diit nba be gar nan diitu, ki pabik be li sinsuuk ni na, li yabint tee yomme, ki joona nba tor namn na kpakiiu tee yomm.)

¹¹ Ki joo na jen bikin pabik na yanir, ki li tammob po yarimu tee taakaabii nantaa nan waan. Ki yiar nba be tammolootir ni na tee taakaabii nantaa, ¹² ki joonjini be guura diit na toonn, ki li fokint tee taabatu nan bonjinn, ki kpakii taabatu nan bonjinn. (Ki diit na yarin taakaabii nantaa li kura po.) ¹³ Ki joo na bikin diit na yenn lanpoor dikpinn, ki saan tuu diiuk nba pabik gaar li sinsuuk ni na lanpoor dikpinn, ki li tee taakaabii piik nan nantaa. ¹⁴ Ki u bikin naakuuk nba ki pabik gaar saa li ni na, ki li tee taakaabii piik nan yenn. ¹⁵ Laa nyii pabik nba be nanyer po joonn nba tee tammokookir na, ki saan dian diiuk nba joont na, ki li yarin taakaabii piinlee nan nantaa. ¹⁶ Ki li kur mok takorbis, lanpoor nan dindouj ni. Ki bi jab kaatii nook ni dikpina nba tor pabik na paak.

Ki jiin dindonjouk po

¹⁷ Ki joo na jiin ki gar nanin pabik ni, ki saa koo nanin dindonjouk na ni, ki n la ki bi maa diit piintaa, ki tabin nanyer po joonn na, ki ser li toonn po nan tana. ¹⁸ Ki li lint dindonjouk na kur po. Ki dindonjouk na sumii ki gar dindouj na.

¹⁹ Ki n la tammob nba gaar koo nasaakak na dindouj ni na, ki bann nan li dokii ki gar linba saa dindonjouk ni na. Ki joo na bikin nasaakak na dindonjouk tammob boor, ki saa tuu nan dindouj na tammob boor, ki li fokint tee taakaabii piinjomu nan nantaa.

Ki jiin niiganj po tammokookir na po

²⁰ Ton, ki joo na bikin tammokookir nba be niiganj po, ki saa dindonjouk po na. ²¹ Ki tammokookir na mok guura diit nantaa-taa, pabik na loka kur po, ki joona be li sinsuuk ni, ki pukin naakuuk na, ki li kura bikinu tee yomm nan linba be yondo po tammokookir na. Tammokookir na fokint tintann paak tee taakaabii piinlee nan nantaa, ki li yarimu tee piik nan nantaa. ²² Ki naakuuk na nan li takorii, nan tikpeet nba naan kaatii na, ki li kur tee nan linba be yondo po tammokookir na. Ki naakuuk na mun bia took nasaakak na dindonjouk na, ki li mok taanmaata nantaa, ki bi njaan ki koo li ni. ²³ A kpan-i koo dindonjouk na ni, a saa la tammob, ki li koo dindouj na ni, ki bia tee nan linba be yondo po tammokookir na. Ki joo na bikin laa nyii dindonjouk na tammob boor ki saa tuu nook ni tammob, ki li fokint tee taakaabii piinjomu nan nantaa.

Ki jiin niidiitu tammokookir na po

²⁴ Ki joo na bia nantaa jiin, ki saan nanin niidiitu po tammokookir na, ki bikin li nook ni joona nan naakuuk, ki li kur yarimu tee nan leernba na. ²⁵ Ki takorii be tammokookir na guura diit paak, nan leernba na. Ki tammokookir na fok tintann paak taakaabii piinlee nan nantaa, ki li yarimu tee taakaabii piik nan nantaa. ²⁶ Ki li mok taanmaata nantaa, ki bi njaan koo li ni, ki li naakuuk be kpinj ki tor dindonjouk na. Ki bi jab kaatii nook ni joona nba tor pabik na paak. ²⁷ Ki nnae mun, tammokookir be ki gaar koo dindouj na ni. Ki joo na bikin nasaakak na dindonjouk tammob boor, ki saa tuu dindouj tammob, ki li fokint tee taakaabii piinjomu nan nantaa.

Ki jiin dindouj na niidiitu po tammokookir na po

²⁸ Ki joo na jiin ki gar nanin niidiitu po, tammokookir na po, ki saa koo nanin dindouj na ni, ki bikin tammokookir na, ki li yarin nan tammokooklia na. ²⁹⁻³⁰ Ki guura diit, nan naakuuk, nan nook ni dikpina na yarimu tee yomm nan dileet nba be tammokooklia boor na. Ki diit na kur mok takorii. Ki li taan tintann paak taakaabii piinlee nan nantaa, ki yarin taakaabii piik nan nantaa. ³¹ Ki li naakuuk tor dindonjoleek na, ki bi jab

kaatii, dikpina nba be pabik ni na paak. Ki taan̄maata ḡanniin be, ki bi ḡmaan koo tammob na.

Ki jiin dindouj na yondo po tammokookir na po

³² Ki joo na jiin ki gar nanin yondo po tammokookir na po, ki saa koo nanin dindouj na ni. Ki u bikin tammokookir na, ki li tee nan leernba na. ³³ Ki li guura diit, nan naakuuk, nan nook ni dikpina, mun bia tee nan tammokooklia na. Ki diit na, nan naakuuk na kura mok takorii. Ki li taan fok tintann paak taakaabii piinlee nan ḡanniin, ki yarin taakaabii piik nan ḡanna. ³⁴ Ki li naakuuk tor dindonjouk na. Ki bi jab kaatii, dikpina nba be pabik ni na paak. Ki taan̄maata ḡanniin be, ki bi ḡmaan koo tammob na.

Ki jiin dindouj na niiganj po tammokookir na po

³⁵ Ton, ki joo na jiin ki saan nanin niiganj po tammokookir na po, ki bikinir, ki li tee nan leernba na. ³⁶ Ki li mun bia mok guura diit, nan nook ni dikpina nba ki bi jab li paak, nan naakuuk, ki li kur mok takorii. Ki li kur fok tintann paak taakaabii piinlee nan ḡanniin, ki yarin taakaabii piik nan ḡann̄mu. ³⁷ Ki naakuuk na tammob tor dindonjouk na. Ki bi jab kaatii, dikpina nba be pabik ni na paak. Ki taan̄maata ḡanniin be, ki bi ḡmaan koo tammob na.

Ki jiin diit nba kpia niiganj tammokookir na po

³⁸ Ki dindonjouk na ni, ki diiuk book nook ni tammokookir nba be ganj po na. Ki tammob lootir ki koo naakuuk nba tor dindonjouk na, leje ki bi wu bonkobit nba ki bi kpi ki jokin muu munn na. ³⁹ Ki teebula ḡanna see naakuuk na ni, ḡanlee-lee, bokir bokir. Bi din tuu kpi bonkobit na teebula na paake, ki mann maruj, laa lek tee maruj nba jokin muu munn, koo maruj nba tee yanbom̄m paak, koo mooson panu paak maruj. ⁴⁰ Ki teebula na booru ḡanna see diiuk na nanyer po, ḡanlee-lee, bokir bokir, ki be tammokookir nba be ganj po na boor. ⁴¹ Teebula ḡannae din be diiuk na ni, ki ḡanna bia be dindonjouk na ni, ki li taan tee teebula ḡanniin, ki bi kpi maruj bonkobit li paak. ⁴² Ki teebula ḡanna nba be diiuk nba book nook ni tammokookir, ki bi tuu ḡamm maruj nba jokin muu munn li paak na, tee tanjabir kara. Teebula na din dokii niibatii ḡanlee-lee-e, ki yarin niibatii ḡantaa-taa. Jukii nba kur ki bi din tuu dia kpi maruj bonkobit na, bi din tuu paa teebula na paake. ⁴³ Ki kutlokita gaa teebula na kpini paak, ki li fokint tee niibifoouk fokint. Nant nba kur ki bi din tuu jikit ki mann maruj na din tuu paa teebula na paake.

⁴⁴ U din jiin ki koo nanin dindouj na ni. Ki diit ḡanlee be, ki li tammoi be dindouj na ni. Ki diyenn tor niidiitu po, ki kpia ganj po tammokookir na, ki leer tor ganj po, ki kpia tammokookir nba be diitu po na. ⁴⁵ Ki joo na betin nan diiuk nba tor niidiitu po na tee mannteeb nba tuun Yenjiantu ḡasaakak ni na yare, ⁴⁶ ki diiuk nba tor niiganj po na mun tee mannteeb nba tuun maruj binbintir boor na yar. Ki mannteeb na kur nyii Sadok maaru ni. ḡamm kooe tee niib nba nyii Liifai booru ni, ki mok yaak nan bin koo Yennu ḡaak na ni, ki tun u toona.

Ki jiin dindouj na nan Yenjiantu ḡasaakak na po

⁴⁷ Ki joo na bikin dindouj na, ki li yarin taakaabii piin̄mu nan ḡanloob, li lotii kur po. Ki Yenjiantu ḡasaakak na be yonbaa po, ki maruj binbintir be li toonn po. ⁴⁸ Ki u jiin ki koo nanin Yenjiantu ḡasaakak na naakuuk ni, ki bikin li tammob, ki li fok toonn po taakaabii ḡantaa, ki yarin taakaabii ḡanniin, ki dikpina be boka ḡanlee na kur po, ki kpakii taabatii ḡann̄mu. ⁴⁹ Ki taan̄maata be, ki bi ḡmaan koo naakuuk na ni, ki naakuuk na yarin taabatii piintaa nan ḡanna, ki fok toonn po taabatii piinlee. Ki toota ḡanlee be tammokookir na ganj nan diitu po.

41

¹ Li poor po, ki joo na jiin ki koo nanin sinsuuk ni diiuk nba tee kasii boor na, ki bikin pabik nba gaar koo li ni na. Ki li fok toonn po taabatii piik, ² ki yarin taabatii piik nan ḡanniin, ki mok joona boka ḡanlee na kur po, ki li kpakiiu tee taabatii ḡanniin. Ki u bikin diiuk na t̄onj, ki li fok tintann paak taakaabii piinlee, ki yarin punpunn paak taakaabii piik.

³ Ton, ki u tan saan nook ni diiuk na boor, ki bikin pabik nba gaar koo li ni na. Ki li fok toonn po taakaabu, ki yarin taakaabii ḡantaa, ki mok joona boka na kur po, ki joona na kpakii taakaabii ḡantaa-taa, ⁴ ki bikin diiuk na t̄onj, ki li yarimu tee taakaabii piik, ki li fokint tee taakaabii piik. Ki diiuk na be kasii diiuk na liik po. Ki u yetin a, "Linba nae tee kasii yaa kasii boor."

Ki jiin diit nba ki bi maa bokin Yenjiantu ḡasaakak joona na po

⁵ Ki joo na bikin nasaakak na nook ni dikpina, ki li kpakii taakaabii nantaa. Dikpina nba nae ki bi maa dibis ki tur lint nasaakak na. ⁶ Ki diit na tee ditootii nantaa-taa, ki ditootuk kur mok diit piintaa. Ki nasaakak na nanyer po dikpinn nba ki ditootii tur nann na waar, ki gar linba be tij po, ki li te diit na fit too dikpinn na gbata paak, njan ki dapaatii paa dikpinn na paak. ⁷ Li paak, li-i tee ki a gorii nasaakak na nanyer po, li tuu tee nan dikpina na kur kpakiiu tee yomme na, ki nyii tij po ki saan tuu li paapo. Ki bi maa taanmaata booru munlee ki tur nasaakak na nanyer po dikpinn, ki li be diit na poor po. Nirco fit nyi tij po diiuk na, ki do sinsuuk ni, nan paapo yar na ni. ⁸⁻¹¹ Ki diit na nanyer po dikpinn kpakii taabatii nanniin; tammob yenn kooe din gaar koo diit nba be nasaakak na niiganj po, ki tammoleer be diit nba be li niidiitu po na. Ki n la fiakir ki li yarin taabatii nanniin, ki dokii taabatii piik, ki yeek nan diit manj fiakir. Ki yiar nba be fiakir nan mannteeb diit sinsuuk ni na tee taakaabii piik.

Ki jiin bonfunn nba be yonbaa po na po

¹² Ki n la bonfunn be nasaakak na yonbaa po, ki fok tintann paak taakaabii piinna nan njanjmu, ki yarin taakaabii piintaa. Ki nanyer dikpinn kur kpakii taakaabii nantaa-taa li kur po.

Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na bikinu po

¹³ Ki joo na bikin Yenjiantu Nasaakak na nanyer po. Ki li yarin tintann paak taakaabii piinjmu nan njanloob. Laa nyii yiar nba be nasaakak na lanpoor, ki saan tuu yonbaa po bonfunn na, ki li fokint bia tee taakaabii piinjmu nan njanloob. ¹⁴ Laa nyii Yenjiantu Nasaakak na tooon, ki puur saan lokleer po paanu na, ki li yarimu mun bia tee taakaabii piinjmu nan njanloob. ¹⁵ Ki u bikin bonfunn na fokint ki jiin yonbaa po, ki kpb diit nba book Yenjiantu Nasaakak na loka ni na, ki li mun bia tee taakaabii piinjmu nan njanloob.

Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na nook ni bona po

Ki Yenjiantu Nasaakak na tammokookir, nan nasaakak na kasii boor, nan kasii yaa kasii boor na, ¹⁶ laa nyii li tij po ki saan tuu li takorii na, ki bi tabin taabii kuukoo. Ki bi loont li takorii. ¹⁷ Ki taabii nba ki bi tabin Jiantu Nasaakak nook ni dikpina paak na dian gann yur paak. ¹⁸ Ki bi jab kaatii nan bona nba mok kpinkpant* li paak, ki foon yenn yenn, ki lint diuk na kur po. Ki bona manj kur mok numpo njanlee-lee: ¹⁹ ki yenn tee nirco numpo, ki nmat took kaatik nba be yenn po, ki numpo leer na tee yanbor numpo, ki mun nmat took kaatik nba be lokleer po na. Ki li kur tee nna ki lint dikpinn na kur po, ²⁰ ki piin tij ni, ki saa dian gann na paapo. ²¹ Ki kasii boor tammob na gansenta tee bonpaba.

Ki jiin maruj binbintir na po

Ki siar be kasii yaa kasii tammokookir na tooon, ki tee nan ²² taabii binbintir na, ki dokii taabatii njanjmu, ki yarin taabatii nanna. Ki li lotii gansenta, nan li musura po, nan li loka ni tee taabii kuukoo. Ki joo na yetin a, "Teebul nba see Yennu tooonne na."

Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na gana po

²³ Gann din be pabik na kpjij ki koo kasii boor na. Ki leer bia be pabik na kpjij ki gaar koo kasii yaa kasii boor. ²⁴ Li din tee gankpaabae, ki lootir sinsuuk ni. ²⁵ Bi din jab kaatii nan bona nba mok kpinkpant, kasii boor gana na paak, nan linba be dikpina paak na. Ki taabii bondokinkar din dook Yenjiantu Nasaakak na nanyer po tammob. ²⁶ Ki takorii be diiuk na loka ni, ki bi jab kaatii, dikpina na paak.

42

Ki jiin bonfuna njanlee nba kpia Yenjiantu Nasaakak na po

¹ Ton, ki joo na jiin ki saan nanin dindonjouk na po, ki gar koo nanin bonfuna nba be Nasaakak na ganj po, ki li ki fok nan bonfuna nba be Nasaakak na kpjij yonbaa po na. ² Ki bonfuna na fok tintann paak taakaabii piinjmu nan njanloob, ki yarin taakaabii piinlee nan nanniin. ³ Ki li yenn po bokir yiar yarin taakaabii piik nan yenn, ki book Nasaakak na, ki leer po bokir tee dindonjouk na. Bi din maar tootuk muntaae, ki maar yenn kur waar ki gar tij po yar. ⁴ Ki pabik be bonfunn na niiganj po, ki yarin taakaabii njanjmu nan waan, ki yarin tintann paak taakaabii piinjmu nan njanloob, ki tammoi be li po bokir. ⁵ Ki diit nba be paapo bonfunn paak na waar ki gar linba foo sinsuuk ni nan linba be tij po na, kimaan bi din maa ki waanire. ⁶ Ditootii nantaa nba din be leer paak na, din ki mok joontoota nan bonfunlia nba be dindonjouk ni na. ⁷⁻⁸ Ki bonfuna

* **41:18** 41.18 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, njan mok kpinkpant.

na nanyer po dikpinn na bokyenn tinj po fok taakaabii piinlee nan nanna, ki diit bia be yiar nba biar, ki tee taakaabii piinlee nan nanniin na ni. Ki diit be bonfuna na paapo yiar na kur po. ⁹⁻¹⁰ Ki diit na louj ni, ki jiin yondo po, siaminba dindonjouk na piin na, ki tammob be ki gaar koo dindonjouk na ni.

Ki Nasaakak na niidiitu, bonfuna be ki naan sinsinn bonfuna na, ki ki fok nan bonfuna nba be Nasaakak yonbaa po na. ¹¹ Ki diit na tounn, pabik be, ki tee nan linba be niiganj po na. Ki li yarimu tee yomm, ki li naauj tee yomm, ki tammokooka bia tee booryen. ¹² Ki gann be diit na louj ni, bonfunn na niidiitu lokir ni, yondo po, siaminba ki dikpinn na piin.

¹³ Ki joo na yetin a, "Bonfuna njanlee na kur teen kasii. Manntoo nba tuu koo Yennu boor, ki di kasii Yenpiinii na tuu be li nie. Kimaan diit na teen kasii, ki manntoo na tuu koon kasii Yenpiinii na leje. Nanne tee jeet Yenpiinii nan maruj nba tee yanbomm paak, koo pann panu Yenpiinii. ¹⁴ Ki li-i tee mannteeb na be Jiantu Nasaakak na ni yoo nba, ki tan loon bin koo dindonjouk na ni, li tee bin liat kasii liant nba ki bi tuu lia ki tuun Yennu boor nae, ki bir diit na ni. Li kpaal talas ki bin lia taganae, ki fit nyi siaminba ki niib na lakin be na."

Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na yiar bikinu po

¹⁵ Joo na nba bikin Yenjiantu Nasaakak na nook ni ki gbenn yoo nba, ki u jiin ki nyii nanin yondo po tammob na ni, ki saa bikin li nanyer po joonn yarimu, ¹⁶ ki jii dabikinkar na, ki bikin joona na yondo po bokir, ki li fokint tee taakaabii kobii njanlee nan piinniin, ¹⁷⁻¹⁹ ki bia bikin niiganj po bokir, nan niidiitu po bokir, nan yonbaa po bokir, ki boka na kur yarimu tee yomm, taakaabii kobii njanlee nan piinniin-niin. ²⁰ Ki joonboka nanna na yennkoo kur yarimu tee taakaabii kobii njanlee nan piinniin. Ki joona manj bokit siaminba tee kasii nan siaminba ki tee kasii.

43

Bianjinba ki Yennu jen Jiantu Nasaakak na ni

¹ Ki joo na jiin ki saan nanin tammokookir nba be yondo po na, ² ki n la Israel teeb Yennu na yentsaakar yentir ki nyii yondo po. Ki Yennu kunkor tantir nan mokgbenjir nyun nba tuu koon bianjinba na. Ki yentsaakar na yentir tingboun na paak. ³ Ki yirintu na tee nan linba ki n daan la, yoo nba ki Yennu baar a wun biir Jerusalem na, nan linba ki n din la Kebar mokir boor na. Nanne ki n baa fabin tinj ni. ⁴ Ki yentsaakar na yent ki gar yondo po tammob na po, ki saan koo Jiantu Nasaakak na ni.

⁵ Ki Yennu Seek na wokitin ki koo nanin dindouj na ni, siaminba ki n la yabint Yennu yentsaakar na gbee Jiantu Nasaakak na. ⁶ Ki joo na set ki kpianin lej, ki n gbat Yennu be nasaakak na ni ki pak nanin a, ⁷ "Nisaarik, Jiantu Nasaakak na tee n naan koke. N sii be nna nae, n niib Israel teeb sinsuuk ni, kii diab nan yoo nba kaa gbennu. Ki n niib Israel teeb na, koo bi kpanbara na, ji kan ban dinn n kasii sann na fei, ki jiantir yenis koo bi kpanbarkpeena na. ⁸ Kpanbara na maa tammokoraee nan gansenta bi njei tammoi ni, ki kpian n Nasaakak na tammokora nan gansenta boor, ki joonn kooe ji foo ti sinsuuk ni. Bi dinn n kasii sann na fei nan bi toonbilankant nba ki bi tuun nawa, li paak ki n donn wutoor ki boontib. ⁹ Bin nyik ki daa jiantir yenis, ki bia daa jiantir bi kpanbarkpeena na. Li-i tee ki bi tun nna, n sii be namm nan yoo nba kaa paak."

¹⁰ Yennu namm yet a, "Nisaarik, betir Israel teeb na ki jiin Jiantu Nasaakak na po, ki te bin diit ki bann li nammu nba tee bianjinba, ki te bin di fei nan bi binbenbiit na. ¹¹ Ton, ki li-i tee ki bi dii fei nan baa tun linba na paak, fan ji wannib Jiantu Nasaakak na bikinu nba tee bianjinba: ki tee li bonjabkara, nan li tammokooka, nan li pabik, nan li ninnauj, nan bona nba sii sent bianjinba, nan li sennii nan wannu kur. Sobin linba na kur ki turib, ki lin te bin bann bona nba sii be bianjinba, ki bin fit dia sennii na. ¹² Linba nae tee sennu nba jiin Jiantu Nasaakak na po: Yiar nba kur lintir, ki be kunkonn paak na, teen kasii."

Ki jiin maruj binbintir po

¹³ Linba nae tee maruj binbintir na bikinu yabint, ki li bikinu tee nan baa bikin Jiantu Nasaakak nae. Ki loonu lint binbintir na kur po, ki sumii taabatii njanlee, ki yarin taabatii njanlee, ki li mogbankookii dokii taabatu. ¹⁴ Ki binbintir na bokitu muntaa ni, ki nyii li tinj po, ki li dokii taabatii nanna. Ki bokir nba wei munlee ni nmat poor taabatu nan bonjinn, ki li mun dokii taabatii njanlore, ki bokir nba wei muntaa ni mun nmat poor taabatu nan bonjinn. ¹⁵ Ki li yur paak bokir nba ki bi jokit maruj bona li paak na fokint tee taabatii njanlore. Ki binbintir na lotii nanna na mogbangbatii dokii ki gar paapo na kur. ¹⁶ Ki binbintir na paapo tee bonpaba nanna, ki bokir kur yarin taabatii piinlee. ¹⁷ Ki sinsuuk ni yar na mun bia tee bonpabir, ki bokir kur yarin taakaabii

ɲanniin. Ki li nanyer po mɔgbankookii dokii taabatu. (Ki loonu nba lintir na yarin taabatu nan bonjinn.) Ki taanɲaata do binbintir na paak ki be yondo po bokir.

Bianjinba ki bi wuur ɲamm maruɲ binbintir na

¹⁸ Ki Yabint Yennu betin a, “Nisaarik, gbiintir linba ki n yeena na. Li-i tee bi maa maruɲ binbintir na gbenn yoo nba, fan joo maruɲ bona na li paak, ki bia jii bonkobit nba ki bi mann maruɲ na son ki mii mii binbintir na paak, ki ɲammir. ¹⁹ Ki mannteeb nba nyii Liifai booru ni, ki tee Sadok yaaboona na kooe tuu saa baar n boor, ki tun n toona. Min Yabint Yennu-e senn linba na. Ki a tuu saa turib naajabir ki bin mann maruɲ, ki li tee yanbomm paak. ²⁰ Ki a tuu saa jii li son waan ki teen binbintir na paapo lotii ɲanna na gbata, nan binbintir na lokir ni sinsuuk ni guunii lotii, nan li mɔgbankookii kur. Nna bannue ki a tuu saa tun, ki wuur ɲamm binbintir na, ki lii yeen. ²¹ Ki a tuu saa jii naajak nba ki bi mann maruɲ ki li tee yanbomm paak na, ki joou muu Jiantu Nasaakak na nanyer po, siaminba ki n gann na. ²² Ki li-i yent daleer, fan jii bujak, wunba ki mok daɲ u gbanant paak, ki mann maruɲ, ki lii tee yanbomm paak, ki jii u son na ki ɲamm binbintir na, nan faa bo jii naajak ki teen bianjinba na. ²³ Li-i tee ki a tun nna ki gbenn yoo nba, fan ji jii naajabir nan pejabir, ki bi soo daa mok daɲ u gbanant paaki. ²⁴ A baar namm n boor, ki mannteeb na saa mii yaarin bi paak, ki ji joob muu, ki lii tee maruɲ ki turin. ²⁵ Ki daar nook ni, fan tuu kpi buuk, nan naajak, nan pejak, ki saa tuu daanlore, ki lii tee yanbomm paak maruɲ. Ki bi soo daa mok daɲ bi gbanant paaki. ²⁶ Mannteeb na tuu saa jii daanlore-e ki wuur ɲamm maruɲ binbintir na, ki lin teen siir nan toonn. ²⁷ Ki daanlore maɲ-i gar, mannteeb na saa piine ki mann mujoonu maruɲ, nan niib na weinanleeb maruɲ, binbintir na paak, ki n par sii mei i kura paak. Min Yabint Yennu-e pak na.”

44

Ki jiin yondo po tammokookir koonu po

¹ Ki joo na jiin ki saan nanin Yenjiantu Nasaakak na nanyer po tammokookir nba be yondo po na. Ki tammokookir na loo. ² Ki Yennu yetin a, “Tammob na sii looe ki daa ban lootir. Nisaarik daa ban gaar li ni, kimaan min Israel teeb Yomdaano Yennu gar li niwa. Li sii kpan looe. ³ Digbann na yudaano tuu saa fit koo ki di maruɲ jeet nba ki bi teenin na. U tuu saa koo, ki bia ɲmat nyi tammokookir nba gaar koo naakuuk nba be kpinɲ na ni.”

Sennii nba jiin niib nba kan koo Yenjiantu Nasaakak na ni po

⁴ Ton, ki joo na jiin ki gar nanin niiganɲ po tammokookir na ni, ki saan nanin Jiantu Nasaakak na toonn po. Ki n got la Yennu yentsaakar na gbee Jiantu Nasaakak na, ki li taabaak ni ki n baa fabin tirɲ ni. ⁵ Ki Yennu betin a, “Nisaarik, gbiintir linba ki a laat ki bia gbia na fanu. N yaa n tura Jiantu Nasaakak na sennii nan wannue. Gotir fanu ki bann niib nba ki a sii saak ki bi koo Jiantu Nasaakak na ni, nan binba ki a kan sakib.

⁶ “Betir Israel teeb nba tee tubkangbata na, a min Yabint Yennu ji kan sak bonbilankant nba ki bi tuun na. ⁷ Bi biir n Jiantu Nasaakak nawa, ki te niib nba ki waan, ki bia ki mok mosaku nanin na koo Jiantu Nasaakak na ni, yoo nba ki i dia bonkobit nba ki i mann maruɲ na kpapana nan son, ki teenin na. Ton, n niib na biir molor nawa nan bi bonbilankant nba ki bi tuun na. ⁸ Bi ki gorii n Nasaakak na ni toona paaki, ɲaan te ki boorganu gorii.

⁹ “Min Yabint Yennu-e pak na a boorganu nba ki waan na, binba ki mok mosaku nanin na, bi daa koo n Nasaakak na ni, li-i lekii tee boorganu nba koo nan yimm Israel teeb na gbaa.”

Ki jiin Liifai teeb nba ki pukin mannteeb toona ni na po

¹⁰ Yennu yetin a, “N yaa n dat Liifai teeb nba taan Israel nileeb po ki yet n mob, ɲaan jiantir tingbana na tubae. ¹¹ Bi sii fit tuun n Nasaakak na ni, ki guu tammoi, ki kpi bonkobit nba ki niib na baat nann, ki li tee mujoonu piinii nan maruɲ yar na, ki bi tuu sii be Jiantu Nasaakak na ni, ki sommit niib ki bi jiantir min Yennu. ¹² Liifai teeb maɲ nba sommit Israel teleeb na, yoo nba ki bi mann tingbana, ki te niib na tuun yanbomm na paak, min Yabint Yennu por kat nan n saa dat bi tubawa. ¹³ Bi ji daa tee mannteeb ki tuun n toona, koo ki nakii linba tee kasii ki tee n yar, koo ki koo kasii yaa kasii boor na ni. Linba nae tee tubdatu, bonbilankant nba ki bi tuun na paak. ¹⁴ N teemm toonpaarae ki bi sii tuun Jiantu Nasaakak na ni.”

Ki jiin mannteeb po

¹⁵ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Mannteeb nba nyii Liifai booru ni, ki tee Sadok yaaboona na, nammee tun n Jiantu Nasaakak na ni toona nan barmōnii, yoo nba ki Israel teeleb daan nyikin na. Li paak, mōtana, nammee tee damm nba sii tuun n toona, ki kōō n Jiantu Nasaakak na ni, kii jikit maruḡ bonkobit kpapana nan sōn, kii teenin. ¹⁶ Namm kōōe tuu saa kōō n Jiantu Nasaakak na ni, ki tuun maruḡ binbintir na boor, kii biaki ḡmakitir niib ki bii jiantirin. ¹⁷ Li-i tee ki bi kōō tammōkōōkir nba gaar kōō Jiantu Nasaakak na dindouḡ na ni yoo nba, bin tuu lia chabḡann* liant. Bi tuu daa lia liant nba tee nan kuntir na, yoo nba ki bi tuun dindouḡ na ni, koo Jiantu Nasaakak na ni. ¹⁸ N mannteeb na n tuu fin chabḡann kparchant yufintii, ki bia yoo chabḡann kuritafōot ki daa bonbint ḡbann, ki lin te ki bi daa nyi naauku. ¹⁹ Bi-i yaa bin nyi Jiantu Nasaakak na ni, ki kōō dindouḡ na ni, siaminba ki niib be na, bin tuu sint liat tiat nba ki bi lia ki tuun Jiantu Nasaakak ni na, ki nyikir kasii diiuk na ni. Bin tuu lia liatganawa ki fit nyi, ki li daa te kasii liant na siin sōō.

²⁰ “Mannteeb na tuu daa koor bi yut ki pit, koo ki te bi yut na mantik kpaatiri. Bin tuu ḡaan ki lin kpaat jaḡ. ²¹ Mannteeb na tuu daa nyu daan, yoo nba ki bi yaa bin kōō dindouḡ maḡ ni. ²² Mannteeb na sōō daa kōōnt poo nba ki u sōrō yētō. Wun kōōn Israel sapaanmun, koo ki kōōn manntōō pakōōk.

²³ “Mannteeb na tee bin wann n niib nae, bona nba tee kasii, nan linba ki tee kasii bōkitu, ki bia wann linba ween nan linba tee jakint bōkitu. ²⁴ Ki li-i tee kunkōna be, mannteeb nae tuu saa got ki namm maan maḡ, nan sennu nba wann bianjinba na. Bin tuu dia n jiantii jaamm, nan n sennii, nan n wannu nba tee bianjinba na, kii dia foon daar na, ki lii tee kasii.

²⁵ “Manntōō daa siit kuun ki tee u mōḡ jakint, see ki li tan tee u baa, koo u naa, koo u bik, koo u baa bik, koo u naa bik nba tee bonjak, koo bonpook nba daa ki kun jōō. ²⁶ Wun wur namm u mōḡ ki bia guur daanjanlore, ²⁷ ki ji tan kōō Jiantu Nasaakak na dindouḡ na ni, ki saa mann maruḡ ki namm u mōḡ, ki lin te wun fit tun ḡasaakak na ni. Min Yabint Yennu-e pak na.

²⁸ “Nan maa biit bianjinba ki tur Israel teeb na, laa saa nyi maaru ki saa tuu leer, mannteeb na tor tee mannee. Bi kii mōk tiḡ faar Israel tiḡ ni. N sii teemm linba ki bi loon. ²⁹ Mannteeb tor sii tee jeet piinii nan yanbōmm piinii nan pann panu piinii. Bin bia tuu gaar linba kur ki bi nyinn Israel tiḡ ni ki turin. ³⁰ Mannteeb na tuu saa gaar sinsinn jeet nba ki niib na tuu jaan ki jii turin, nan linba kur ki niib na nyinn ki li tee n yar na. Yoo nba kur ki niib pur boroboro, bin tuu jii sinsinn boroboro na ki tur mannteeb na, ki li tee piinii, ki n piisin sii be bi ḡei paak. ³¹ Mannteeb na daa ḡman nōōn-kpeenn koo bonkob-kpeenn, koo linba kur ki bonkobuk soor ki kpii.”

45

Ki jiin tiḡ nba tee Yennu tor na po

¹ Li-i tee ki i tan biit tiḡ na, a yin tur booru kur nan u tori, yin jii bōkyenn ki jiin tur Yennu. Ki li fōkint tintann paak sii tee maal piik, ki musur po fōkint-ii tee maal ḡanniin. Ki li yent na kur po sii tee kasii. ² Ki tiḡ na ni, yiar sii be ki tee Yenjiantu Nasaakak yiar, ki li sii yar in taakaabii kobii ḡanlee nan piinniin, loka ḡanna na kur po. Ki yiar sii tee taakaabii piinlee nan ḡanniin, ki lint Jiantu Nasaakak na, ³⁻⁴ ki jii kasii tiḡ na bōkir nba tee maal piik fōkint tintann paak, ki musur po fōkint tee maal ḡanniin na, ki tur mannteeb nba tuun Jiantu Nasaakak na ni. Bi ḡei nan Jiantu Nasaakak na sii be bōkyenne, ki li sii mantik tee kasii boor ki gar tiḡ na kur po, ⁵ ki ji tiḡ na bōkleer, ki tur Liifai booru nba tuun Jiantu Nasaakak ni na, ki bi doi sii be leḡ, ki bi kōō.

⁶ Ki yiar nba kpia kasii tiḡ na, li bōkir fōkint tintann paak sii tee maal piik, ki yar in maal ḡanlee, ki nyinnir ki lii tee Israel teeb yar, ki pukin Jerusalem doo.

Ki jiin Israel teeb diarōō tiḡ po

⁷ Ii bia nyinn tiḡ, ki lii tee tiḡ na diarōō yar. Ki nyi kasii yiar na yonbaa po kpaar, ki saan tuu Sinsuuk ni mōkḡbenḡir na, yonbaa po, ki nyi kasii yiar na yondo po kpaar, ki saan tuu digbann na yondo po kpaar, ki li yiar fōkint-ii tee yomm nan linba ki i biit ki tur Israel booru nba na yenn na. ⁸ Ki yiar na sii tee tor nba ki tiḡ diarōō sii yen. Ki li saa te ki u ji kan daamii niib na, ḡaan te tiḡ nba biar na kur-ii tee Israel teeb yar.

Ki jiin sennu nba tee tiḡ diarōō yar po

⁹ Yabint Yennu yet a, “Yimm Israel tiḡ diara, i tun yanbōmm ki li mantik wei bonchiann. Nyikin i tonu nan yaa diin niib bianjinba na. Ii tun linba ḡan nan linba took. I ji daa ban beer ki nyint n niib bi tiḡ ni. Min Yabint Yennu-e beeri linba na.

* 44:17 44.17 Chabḡann maḡ tee linba ki mok naauku.

¹⁰ “Li kpaas talas ki soɔ kur-ii dia barmɔnii bonbikinkar kii bikint.

¹¹ “Jekoont bonbikinkar nba ki bi yi efa na, li bikinu-ii tee yomm nan bonnyun bonbikinkar nba ki bi yi baf na. Li bona piik sii tee nan bonbikinkar nba ki bi yi homer nae.

¹² “Bona kpiasu yabint nba tee-e na, gera piinlee tee sekel yennkɔɔe, ki sekel piinloob tee mina yennkɔɔ.

¹³ “Israel tɔɔndamm, niib na tuu saa baar nan bi jeet nba ki bi jaan nae piinloob ni yennkɔɔ ki turin, ki lii tee piinii. ¹⁴ Bi bia tuu saa baar nan bi olif tiinii kpan na bona kobik ni yennkɔɔ ki turin. Ii tuu jii baf bonbikinkar na ki bikin; baf bona piik tee homer yennkɔɔe, ki bia tee bonbikinkar nba ki bi yi koor na yennkɔɔ, ¹⁵ ki bia tuu kan i pei na ki nyinn peeuk, kobii ŋanlee kur ni, ki baar nana.

“Ii tuu baar nan i jeet piinii nan bonkobit nba saa joo muu munn, nan bonkobit nba tee weinanleeb piinii, ki n saa nyik chab n niib bi yanbɔmm. Min Yabint Yennu-e pak na.

¹⁶ “Ki niib nba kur be tiŋ na ni saa baar nan bi piinii na, ki tan tur Israel tiŋ diarɔɔ. ¹⁷ Li sii tee u toonne nan wun tur bonkobit, ki bin joor muu munn, nan jeet piinii, nan daan piinii, ki lii tee Israel teeb kur paak, ŋmaapaan jaamm ni, nan foon daar paak, nan jaanlia nba be paak. U tuu saa teen yanbɔmm piinii nan jeet piinii paak, nan piinii nba jokit munn, nan weinanleeb piinii, ki lin nyinn Israel teeb yanbɔmm.”

Ki jiin jaamm marint po

(Nyinu 12.1-20; Liifai teeb 23.33-43)

¹⁸ Yabint Yennu ŋamm yet a, “Ŋmaasinsinn pinpiindaar, ii tuu kpi naajak nba ki mɔk daŋ u gbanant paak, ki lin ŋamm Jiantu Nasaakak na. ¹⁹ Mannteeb na tuu saa jii yanbɔmm paak maruŋ na sɔn waame, ki lia Jiantu Nasaakak ganchaata paak, nan maruŋ binbintir na lotii ŋanna paak, nan tammɔkɔɔkir nba gaar saa dindouŋ ni na gansenta paak. ²⁰ Ki ŋmaarik marŋ ni daanlore daar, ki yin bia tun li bannu, binba kpet tun biit, nan binba tun biit ŋaan ki ki mi nan li tee biit na paak. Ii saa tun nna bannue ki ŋamm Jiantu Nasaakak na, ki lii tee kasii.

²¹ “Ŋmaasinsinn na dapiik nan ŋanna daar, yin piin ki di yukitgar* tiaru jaamm. Ii saa jii daanlore-e, ki soɔ kur saa di boroboro nba ki ŋmat datii ni. ²² Jaamm na sinsinn daare, ki doo na tiŋ diarɔɔ saa tur naajak, ki mann maruŋ, ki lii tee u yanbɔmm paak, nan niib na kur paak. ²³ Ki jaamm daanlore na kur ni, wun tuu kpi naajai banlore, nan pejai banlore, binba ki mɔk daŋ bi gbanant paak, ki joo muu munn, ki lii tee maruŋ ki teen Yennu. U bia tuu saa kpi bujak daar kur ni, ki lii tee yanbɔmm paak. ²⁴ Naajak nan pejak nba ki u tuu saa mann maruŋ kur ni na, wun bia tuu tur jeet borik-gbina piik, nan olif tiinii kpan galonn.

²⁵ “Ki li lanbont jaamm dinu nba tuu saa piin ŋmaarii ŋanlore ni, dapiik nan ŋanŋmu daar na, tiŋ diarɔɔ na tuu saa mann daanlore na ni, daar nɔɔk ni maruŋ nba tee yanbɔmm paak, nan maruŋ nba jokit muu munn, nan maruŋ nba bia tee jeet piinii nan olif tiinii kpan piinii na, nan yukitgar tiaru jaamm yoo na.”

46

Ki jiin tiŋ diarɔɔ nan jaamm dinu po

¹ Yabint Yennu yeen a, “Yondo po tammɔkɔɔkir nba gaar kɔɔ dindouŋ ni na, li sii kpan looe toontundaa ŋanloob na ni, ŋaan ii tuu lootir foon daar, nan ŋmaapaan jaamm daar na ni. ² Ki Israel tiŋ diarɔɔ na tuu saa nyi dindonjouk na ni, ki kɔɔ naakuuk na tammɔkɔɔkir, ki set kpiant tammɔb na gansenta, ŋaan ki manntɔɔ na n joo u maruŋ muu munn, ki bia mann u weinanleeb piinii maruŋ. U sii be tammɔb na boore, ki jiant min Yennu, ki bia ŋmat nyi li ni. Tammɔb na tuu daa loo, see yonnu n tan baa. ³ Ki foon daar kur ni, nan ŋmaapaan jaamm kur ni, niib na kur tuu saa gbaan tiŋ nie tammɔb na boor; ki jiant min Yennu. ⁴ Ki foon daar na ni, tiŋ diarɔɔ tuu saa baar nan pegana banloob, nan pejak, ki bi kur daa mɔk daŋ bi gbanant paak, ki mann maruŋ nba saa joo muu munn ki tur min Yennu. ⁵ Wu tuu kii baar nan pejak kur, wun pukin jeet borik-gbinn piik, wuu biaki baar nan pegann, wun pukin linba kur ki u loon wun tur. Wu tuu kii baat nan jeet piinii borik-gbinn piik, wun pukin olif tiinii kpan galonn. ⁶ Ki ŋmaapaan jaamm ni, wun tur naajapan nan pegana banloob nan pejak, ki bi kur daa mɔk daŋ bi gbanant paak. ⁷ Wun tuu pukin jeet borik-gbina piik naajak kur nan pejak piinii kur po, ki pukin linba ki u loon wun tur pukin pegann na po, ki bia tur olif tiinii

* 45:21 45.21 Yennu malaka din kpii Ijipt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

kpan galonn ki pukin jeet borik-gbinn piik kur po. ⁸ Ki tij diaroo na tuu saa nmat nyi naakuuk na tammokookir nba ki u koo na nie.

⁹ “Ki li-i tee niib na baar a bin jiant min Yennu yoo nba, jaamm nba kur ni, binba bo koo niiganj po tammokookir na, bin tan nyi diitu po tammob, ki binba bo koo diitu po tammokookir na, bin tan nyi ganj po tammob. Soo daa nmat nyi tammob nba ki u bo koo na ni, wun tuu nyi tammob nba tookir. ¹⁰ Tij diaroo tuu saa koo yoo nba ki niib na kooe, ki bia tan nyi yoo nba ki niib na nyi. ¹¹ Dinu daa nan jaamm daa na ni, li jeet piinii sii tee borik-gbinn piike, naajak nan pejak piinii kur paak, ki pukin linba ki u loon, pegann kur paak. Wun tuu tur olif tiinii kpan galonn, ki pukin jeet borik-gbina piik kur paak.

¹² “Li-i tee ki tij diaroo na loon wun tur u par ni lomm piinii, laa sii tee maruj nba jokit muu munn nie, koo weinanleeb piiniie, yin loot yondo po tammokookir nba gaar saa dindouj po na, ki turoo. Ki u saa mann maruj piinii na, nan bianjiba bi mann foon daar yar na, ki i tuu saa loon tammob na, yoo nba ki u nmat nyii.”

Ki jiin daar kur maruj po

¹³ Ki Yennu yet a, “Sanyok ni kur, ii tuu kpi pegann yenokoo, wunba dii binn, ki ki mok danj u gbanant paak, ii joou muu munn, ki lii tee piinii ki tur min Yennu. Ii tuu mann maruj na daar kur. ¹⁴ Ii bia tuu jii yon borik-gbinn njanlee sanyok kur ki tur min Yennu, ki pukin olif tiinii kpan salena njanlee, ki lin tuu nmat nan yon na. Sennii nba sii dia piinii nba ki i teen min Yennu-e na, ki i sii waar yoo kur. ¹⁵ Li pegann nan li yon nan olif tiinii kpan na, ii tuu jii turin sanyok kur, ki saa tuu yoo nba kaa paak.”

Ki jiin tij diaroo nan tij na po

¹⁶ Ki Yabint Yennu namm yet a, “Li-i tee ki Israel tij diaroo jii u tij na waan, ki tur u bonjai na yeno, ki li tee piinii, tij na sii tee u bija na yare, ki tee u njaateeb faar. ¹⁷ Njan li-i tee ki tij diaroo na tur soo u tij na waamiie, ki li tee wunba tuun u njaatoona, li tan saa nmat teen tij diaroo na yare, faar jiinu binn nba tan saa baar yoo nba na. Tij na tee joo nan u bonjai na koo yare, ki tee bi faar nan yoo nba kaa gbennu. ¹⁸ Tij diaroo na daa gaan niib na faar ni siari. Ki tij nba kur ki u saa tur u bonjai na, lin nyi tij nba ki bi bokit turoo na ni, ki li daa te ki u diin n niib na soo, ki gaan u tiji.”

Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na jeteenboa po

¹⁹ Ton, ki joo na jiin ki saan nanin diit nba tor niiganj po na nanyer, ki kpia tammob nba be dindouj ni diitu po na. Diit na tee kasii diite, ki tee mannteeb na yar. Ki u wannin siar boor diit na yonbaa po, ²⁰ ki yet a, “Siaminba nae ki mannteeb na tuu saa yakin nant nba ki bi mann maruj, ki li tee yanbomm paak koo pann panu Yenpiinii, ki bia tuu teen Yenpiinii yon na boroboro, ki li daa te bona nba tee kasii na nyi dindonjouk na ni, ki daa te niib na siitiri.”

²¹⁻²² Ki u jiin ki koo nanin dindouj na ni, ki saa wannin nan lotii njanna na ni, li yenn koo kur mok dindonbike, ki li fok tintann paak taakaabii piinlee, ki bia yarin taakaabii piik nan njanloob. ²³ Ki yennkoo kur mok tana joonn, ki li lint li kur po, ki bia mok mujooba ki li deen joonn na. ²⁴ Ki joo na betin a, “Jeteenboae na, siaminba ki Jiantu Nasaakak na toontunna sii yak maruj jeet nba ki niib na mann na.”

47

Ki jiin kpenu nba puub ki nyi nasaakak ni na po

¹ Ki joo na jiin ki nmat nanin Yenjiantu Nasaakak na tammob boor. Ki nyun nyi tammob na ni, ki puub saa yondo po, Jiantu Nasaakak nba tor siaminba po na. Ki nyun na gont ki siik nasaakak na diitu, ki gaar siik maruj binbintir na niiditu po. ² Ki joo na bia jiin ki gar nanin nasaakak na niiganj po tammokookir na ni, ki nyii nanin nanyer, ki lin nanin tammokookir nba tor yondo po na. Ki kpenbik nna puub ki nyi tammokookir na niiditu po. ³ Ki joo na jii u nyunbikindaauk na, ki bikin sikin kpenu na, ki jiin yondo po, ki li tee taakaabii kobii njanjmu nan piinloob, ki u betin a man tokin nyun na ni. Ki nyun na dian n taapant. ⁴ Ki u bia njamm bikin kpenu na taakaabii kobii njanjmu nan piinloob, ki nyun na pukin ki dian n duna. ⁵ Ki u bia njamm bikin ki sikin kpenu na taakaabii kobii njanjmu nan piinloob, ki nyun na dian n siak. ⁶ Ki u njamm bikin taakaabii kobii njanjmu nan piinloob ki pukin, ki kpenu na ji suj, ki n ki fit somm ki tokin li ni. Ki li mantik suj ki niro kan fit poot, see ki u duk. ⁷ Ki joo na yetin a, “Nisaarik, diitir linba na kur fanu.”

TON, ki joo na jiin ki nmat nanin kpengbionj. ⁷ Maa baar lej yoo nba, ki n la tiinii bonchiann be kpengbiant na kur po. ⁸ Ki u yetin a, “Nyun na puub, ki saa yondo po, ki siik joodann mokir baauk ni, ki tootir siik Mok-kpeenn ni. Ki li-i pubir sik Mok-kpeenn

na ni yoo nba, li tuu lebit Mòk-kpeenn yaarin nyun nae, ki li ji tee nyunjanin. ⁹ Ki kpenu na-i tanj pubir saan siaminba kur, bonkob-booru kur nan janbooru kur sii be lej. Ki kpenu na saa te ki Mòk-kpeenn na nyun ñan. Ki li-i biaki pubir saan siaminba kur, li saa tur manfoor. ¹⁰ Laa saa nyi En-gedi nyuntona boor, ki saa baar En-eglam nyuntona boor, jansooraa sii be mòkgbenjir na kpñ, ki saa denn bi janlaant a lin koor. Ki janbooru bonchiann sii be lej, nan baa be Sinsuuk ni mòkgbenjir na ni bianjinba na. ¹¹ Ñaan nyun nba be naagboa ni, nan biant ni, ki kook mòkir na, li saa biar ki tee yaarin nyume. ¹² Ki li kpengbiant na kur po sii mòk tibooru kur, ki li saa kpaat, ki teen jeet. Ki li tituut kan ban suur, ki bi mun kan ban nyik loona lomm, ki bi sii mòk loonpaana ñmaarik kur, kimaan nyun nba puub ki nyi Jiantu Ñasaakak ni nae sii maantir. Ki tiinii na loona sii tee jeet, ki li tituut sii teen niib laafia.”

Ki jiin tij kpaar po

¹³ Ki Yabint Yennu ñamm yet a, “Tij na teriie na, ki i saa bokit ki tur Israel booru piik nan ñanlee na, ki te Joosef booru n gaar boka ñanlee. ¹⁴ N doj sat mòb ki tur i yeejamm nan n saa turib tij na; li paak, ii bokitir i tanmion ni janjanbii.

¹⁵ “Niiganj po kpaar na nyi Sinsuuk ni mòkgbenjir na ni, ki saa yondo po, ki saa baar Heflonn doo nan Hamaf loonu, ki saan tuu Sedad doo, ¹⁶ ki gar baar Berota nan Sibraim doi, (doi na be Damaskus naan yent nan Hamaf naan yent sinsuuk nie), ki gar baar Tikonn doo (ki li kpia Haurann yent kpaar paak.) ¹⁷ Ton, ki niiganj po kpaar na nyi Sinsuuk ni mòkgbenjir na boor, ki saa yondo po, ki saa baar Enonn doo, ki ter nan Damaskus nba be niidiitu, nan Hamaf nba be niiganj po na.

¹⁸ “Ki yondo po kpaar na nyi Damaskus nan Haurann yent na sinsuuk ni, ki saa niidiitu po, ki Joodann mòkir tee kpaar, ki Israel tij be li yonbaa po, ki Gilead tij be li yondo po, ki saan tuu Tamar doo nba kpia Mòk-kpeenn na.

¹⁹ “Ki niidiitu po kpaar na nyi Tamar ki gaar saa yonbaa po, ki siik Kades Meriba nyuntona boor, ki gaar saa Ijpt kpaar nba kook niidiitu po, ki saan tuu Sinsuuk ni mòkgbenjir na.

²⁰ “Yonbaa po kpaar na tur nan Sinsuuk ni mòkgbenjir nae, ki gar doo niiganj po, ki saan tuu Hamaf loonu yondo po.

²¹ “Bokitir tij na ki tur Israel teeb na. ²² Li sii tee i faare yoo nba kaa paak. Ki boorganu nba koo nani, ki mar waas i boor na, i-i tanj bokit tij na yoo nba, yin turib tor. Li diab nan bi tee Israel teebe na, ki te ñamm nan Israel booru na n tuu lakin to tij na paak naatoot. ²³ Ki boorganu niro tuu saa gaar u tor, ki lin nyi Israel booru nba ki u koo nano na yar ni. Min Yabint Yennu-e pak na.”

48

Ki jiin Israel booru tij biitu po

¹⁻⁷ Niiganj po kpaar na nyi Sinsuuk ni mòkgbenjir na poe, ki jiin yondo po, ki saan tuu Heflonn doo, ki gar saan Hamaf loonu, ki bia saan Enonn doo, ki saan tuu Damaskus nan Hamaf naan yent sinsuuk ni, ki booru kur tuu saa gaar tij bokyenn. Ki tij na saa piin ki nyi yondo po kpaar, ki saan yonbaa po, ki saan Sinsuuk ni mòkgbenjir na po. Baa sii be ki waa leeb paak bianjinbae na:

Dann

nan Aser

nan Naftali

nan Manase

nan Efraim

nan Rubenn

nan Juda

Ki jiin tij bokyenn nba be li koo na po

⁸ Nyint tij na bokyenn ki tur Yennu, ki li fokint-ii tee maar piik, ki nyi niiganj po ki saan tuu niidiitu po, ki li yarimu yondo po ki saan tuu yonbaa po, lii tee nan boka nba ki bi tur Israel teeb na. Ki bi saa maa Yenjiantu Ñasaakak na bokitir na ni.

⁹ Ki bokitir na sinsuuk ni, ii nyinn yiar, ki li fokint tintann paak-ii tee maar piik, kii yarin maar ñanniin, ki yin jiar tur Yennu. ¹⁰ Mannteeb na saa gaar kasii yiar na waan, ki li saa nyi yondo po ki saan tuu yonbaa po, ki li fokint sii tee maar piik, ki bia nyi niiganj po ki saan tuu niidiitu po, kii yarin maar ñanna, ki Yenjiantu Ñasaakak na sii be yiar na sinsuuk ni. ¹¹ Ki kasii boor na sii tee mannteeb nba tee Sadok yaaboona na yar. Bi tun n toona fanu, ki ki pukin Israel nileeb nba tun ki biir na po, nan Liifai boorleeb nba tun na. ¹² Li paak, ki bi saa gaar bokitir nba be li kuukoo, ki kpia nan Liifai teeb yar,

leñ sii mantik tee kasii ki gar li kur po. ¹³ Ki Liifai teeb na mun bia saa gaar bokir nba be li kuukoo, ki li sii be mannteeb yar na niidiitu po. Li fokint mun bia sii tee maar piike, ki nyi yondo po ki saan tuu yonbaa po, kii yarin maar ñanna, ki nyi niigan po ki saan tuu niidiitu po. ¹⁴ Ki yiar nba ki i jii ki jiin tur Yennu na, leñe mantik tee tinjan ki gar tin na kur po, ki i daa koi tin na, koo ki jikit ki kpentir, koo ki gaant ki teen soo. Li teen kasii, ki tee Yennu yar.

¹⁵ Ki yiar nba biar ki be li kuukoo, ki fok tintann paak maar piik, ki yarin maar ñanlee na, li ki tee kasii, li tee niib na kur yare. Bi saa fit kar li ni, kii kpaar bi bonkobit. Ki doo na sii be li sinsuuk ni, ¹⁶ ki tee bonpabir. Ki doo na boka ñanna, bokyennkoo kur sii yarin taakaabii tusaa ñanlee nan kobii ñanmu nan piinlee. ¹⁷ Ki yiar saa tenn ki lint doo na kur po, taakaabii kobik nan piinna. ¹⁸ Bi-i maa doo na kasii yiar na ni niidiitu po, niib nba be doo na ni sii ko yiar nba tenn na ni. Li fokint tintann paak ki jiin yondo po sii tee maar ñanna, ki yarin maar ñanlee, ki yonbaa po fokint tintann paak sii tee maar ñanna, ki yarin maar ñanlee. ¹⁹ Ki daano nba kur koo doo na ni, waa lek sii tee booru nba kur, ñaan u saa fit ko kpaab, tin na ni.

²⁰ Ton, yiar nba be sinsuuk ni, ki bi bo nyinnir, ki li be li kuukoo na, li fokint sii tee maar piik, ki gont taar fuunu munna, ki bia kpab yiar nba ki bi maa doo na li ni na.

²¹⁻²² Tin nba tenn, ki be yiar nba ki Jiantu Nasaakak be na, nan mannteeb tin na, nan Liifai teeb tin na, nan doo na, li yondo po nan yonbaa po na tee Israel tin diaroo yare. Ki li saan yondo po ki saa tuu kpaar na, ki bia saan yonbaa po ki saa tuu Sinsuuk ni mokgbenjir. Ki niigan po kpaar tee Juda yiar, ki niidiitu po kpaar tee Benjaminn yiar.

Ki jiin Israel booru nba be niidiitu po tin biitu po

²³⁻²⁷ Tin nba be yiar nba be li kuukoo niidiitu po na, booru nba kur biar saa gaar tin na bokir waan, ki nyi yondo po kpaar na, ki jiin yonbaa po, ki saan tuu Sinsuuk ni mokgbenjir na. Ki booru na sii waa leeb paak, ki nyi niigan po ki saan tuu niidiitu:

Benjaminn

nan Simeonn

nan Isakar

nan Sebulunn

nan Gaad

²⁸ Bokir nba ki bi tur Gaad booru na, niidiitu po kpaar nyi Tamar ki jir niidiitu po, ki saan tuu Kades nyuntona boor, ki jiin niigan po, ki kook Ijpt kpaar, ki saan tuu Sinsuuk ni mokgbenjir na.

²⁹ Yabint Yennu ñamm yet a, "Bianjinba ki i saa biit tin na bokir bokir ki tur Israel boore na, ki lii tee bi faar."

Ki jiin Jerusalem tammokooka po

³⁰⁻³⁴ Tammokooka piik nan ñanlee-e be Jerusalem doo na joona ni. Ki joonn kur fokint tee maar yenn nan bonjinn, ki tammokooka ñantaa be joonn kur ni, ki tammob kur sann gaa booru piik nan ñanlee na ni yenn. Ki tammoi nba be niigan po joonn na sana tee Rubenn nan Juda nan Liifai, ki linba be yondo po joonn na sana tee Joosef nan Benjaminn nan Dann, ki linba be niidiitu po joonn na sana tee Simeonn nan Isakar nan Sebulunn; ki linba be yonbaa po joonn na sana tee Gaad nan Aser nan Naftali. ³⁵ Ki doo na joona ñanna na fokint taan tee maar ñanloob. Laa nyii dinna ki saa, doo na sann sii tee "Yennu-be-nna-na."

DANIEL gbouj

Ki jiin Daniel gbouj na po

Daniel nba din tee naasimɔ yoo nba nae, ki Babilonn kunkɔnkɔnna kɔn ki nyann Jerusalem doo, ki soor ɲoo nan Israel teleeb ki teemm yommii ki saan namm Babilonn. Gbouj na beerit bianjinba ki Daniel nan u yɔɔsnba bantaa din wei Yennu fanu, boorganu tiɲ ni nae. Daniel bia din la yirintii bonchiann, ki sobir gbouj na ni. Gbouj na bia beerit Yennu nba nyinn Daniel yɔɔsnba bantaa musaakau dinu ni, nan waa guur Daniel, yanbɔra bootuk ni bianjinbae.

KI JIIN DANIEL NAN U YɔɔSNBA PO

(1.1-6.28)

Naasimm na nba be kpanbar Nebukanesar boor bianjinba

¹ Jehoyakim din dii Juda naan bina ɲantaae ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Jerusalem, ki ɲaa loon doo na. ² Yennu din te ki u soor kpanbar Jehoyakim, ki fat Yenjiantu ɲasaakak na bonyena. U din teen siab yommie ki ɲmat namm Babilonn. Ki tiat nba ki u fat na, ki u saa kɔɔn bir tingbanɲaak tiat diit na ni.

³ Kpanbar na din yet u toontunna saakɔɔ Aspenas a wun gann Israel naasimm nba tee yommii na siab, binba nyii naan ɲaak nan binba nyii nijaana ɲei. ⁴ Li ɲan ki bii tee naasinɲanii, kii mɔk yan, kii tee binba la tumiuu fanu, kii bant bona paak yian yian, ki daa mɔk daɲ bi gbanant paaki, ki lin te bin fit jaɲ nan bii tuun kpanbar na ɲaatoona. Aspenas-e din tee wunba saa tumiib Babilonn maan ni gbouj karuɲ nan sobu. ⁵ Kpanbar na bia din tur mɔb a bii teen naasimm na jebooru nan dabooru nba ki bi teen kpanbar mɔɲ na. Bi din saa diab bina ɲantaae ki tumiib fanu, li poor po, ki bin ji piin kii tuun kpanbar ɲaatoona. ⁶ Binba ki bi din gannib na, bi siab din tee Daniel nan Hanania nan Misael nan Asaria. Bi din nyii Juda booru nie. ⁷ Toontunna na saakɔɔ din turib sanpaanae; ki Daniel sann tee Beltesasar, ki Hanania sann tee Sadrak, ki Misael sann tee Mesak, ki Asaria sann tee Abednego.

⁸ Daniel din lor nan u kan di kpanbar jeet na ki bia nyu kpanbar daan na, ki kɔɔ jakint ni, li paak ki u yet Aspenas a wun sommo. ⁹ Ki Yennu te Aspenas tin Daniel ninbaauk. ¹⁰ Aspenas lek din tiin kpanbar na jaɲmaanii, ɲanne ki u yet Daniel a, “Kpanbar na doɲ dukin yaa sii di ki bia nyu linbawa, ki li-i tee ki a ki nɔr nan naasinleeb na, ɲann u saa kpima.”

¹¹ ɲanne Daniel fiir saan ɲoo nba ki Aspenas te ki u guu ɲoo Daniel nan u yɔɔsnba bantaa na boor, ¹² ki yet a, “Chanbaa, bikint a daaba dapiik ki got, kii teent toa nan nyun kuukɔɔ, ki tii di ki bia kii nyun, ¹³ ki tan bikin ti gbanant nan naasimm nba di kpanbar ɲaajeɲant na gbanant, ki laan ti bɔkitu nba sii tee.”

¹⁴ ɲanne ki u sak, ki te ki bi bikin ki saa dian dapiik. ¹⁵ Dapiik na gbennue, ki bi mɔk gbananmansin, ki bia wakii ki gar naasimm nba di kpanbar na ɲaajeɲant na. ¹⁶ Li paak, laa nyii li daar ki ɲoo nba guub na te ki bi ɲamii di toa, ɲaan ki ki di jeet nba kpanbar yaa bii teemm na.

¹⁷ Yennu din tur naasimm banna na gbouj bannu, nan yanfoon booru kur. U bia din tur Daniel yanfoon nba fit kpintir yirintu, nan damiit bunta.

¹⁸ Bina ɲantaa nba ki kpanbar senn na gbennue, ki Aspenas jii naasimm na kur ki saan namm kpanbar Nebukanesar boor. ¹⁹ Kpanbar na din pak nan bi kur, ki u numm gboo Daniel nan Hanania nan Misael nan Asaria-e ki gar naasimm nba biar na kur. ɲanne ki bi teemm kpanbar ɲaatoontunna. ²⁰ Buboit nba kur kpanbar na boi, koo daamiit nba kur ki u baar nann, jab banna na tuu bann li paak taarfuuu piik, ki gar jabaabuura koo ninnyɔɔn damm nba kur be u yent ni. ²¹ Daniel din biar be naan ɲaake ki tan tuu Peesia kpanbar Sairus nba din tan kɔn nyann Babilonn teeb yoo nba.

2

Ki jiin kpanbar Nebukanesar damiit po

¹ Nebukanesar nba din dii naan bina ɲanlee niɲe, ki u damii damiit. Li din daamiio bonchiann, ki u ki fit gɔɔn; ² ɲanne ki u tun yiin u yandamm nan jabaabuura nan nyokdamm nan ninnyɔɔdam nan bannteeb, a bin baar ki wannɔ damiit na paak. Baa baar ki set kpanbar maɲ boor yoo nba, ³ ki u yetib a, “N damii damiite, ki li daamiin, ki n loon min bann li paak.”

⁴ Ki bi yeto na Aram maan* ni a, “Kpanbar, ii be manfoor ni nan yoo nba kaa gbennu. Betirit damiit na, ti saa wanna li paaka.”

⁵ Ki kpanbar na yetib a, “N lor nan yin yetin damiit na ki bia wannin li paak, ki li-i tee ki i ki fit wannin, n saa patie burii burii, ki te ki i ɲei n kpan langbent. ⁶ Ɗaan li-i tee ki i saa fit yetin damiit na ki bia wannin li paaki, n saa pai paatii, ki pi-i piinii, ki turi baakit. Yetirin damiit na ki bia wannin li paak.”

⁷ Ki bi bia ɲamm yet kpanbar na a, “Chanbaa, betirit damiit na, ki tin wanna li paak.”

⁸ Ɗanne kpanbar na jiiin a, “Li tee nan maa dukin bianjinba nae. I loon ki yin biir n yooe na, kimaan i bann nan n lor ⁹ man tur i kur tubdatu deede-e, li-i tee ki i ki fit wannin damiit na. I lor i taɲmion ni nan yii fa faie kii teenin, kimaan i daan nan yoo baat ki bona saa lebit. Ii betin damiit na nba tee linba, ki n saa bann nan i saa fit wannin damiit na paak.”

¹⁰ Ki ninnyodamm na jiiin kpanbar na a, “Soo kaa tingbouj na ni ki saa fit wannin fiin kpanbar faa loon linba na. Kpanbarsoo kaa, li kpanbar jaana nan kpanbar gbeɲa nba be, bi soo daa ki ban boi jabaabuura nan nyokdamm nan ninnyodamm maboarik na. ¹¹ Kpanbar, faa boi linba na paar bonchiann, ki soo kan fit bannir see yenbis kuuko, ɲaan yenbis ki soo nan nisaarii kaa.”

¹² Ki bi maan na te kpanbar wutoor doo, ki u tur mob a bin kpi yandamm nba kur be Babilonn doo ni. ¹³ Ɗanne moamaan na din lin doo na kur po, a bin kpi yandamm na kur, ki pukin Daniel nan u yooɲnba mun.

Bianjinba ki Yennu fiit damiit na paak ki tur Daniel

¹⁴ Ɗanne Daniel fiir saan Ariok, wunba tee kpanbar guura saako na boor, ɲooe ki bi din turɔ mob a wun kpi yandamm na. Daniel din pak nan Ariok yanfoon maan nan sikin-n-mɔɲ, ¹⁵ ki boio linba paake teen ki kpanbar na tur mukir sennu nba na. Ɗanne Ariok yet Daniel linba teen.

¹⁶ Ki Daniel kakit yian ki saan kpanbar na boor ki gaar yoo ki pukin, a lin fit te wun wann kpanbar na u damiit na paak. ¹⁷ Ki Daniel ji ɲmat kun ɲaak ni, ki saa yet u yooɲnba Hanania nan Misael nan Asaria linba tun, ¹⁸ ki yetib a bii mei Yennu nba be Yendouj ni, ki wuu mok ninbatinu, ki bia boio ki wun fiit damiit na paak ki turib, ki bi daa kpi ɲamm nan yandanleeb nba be Babilonn na. ¹⁹ Ton, li daar nyoko ki Yennu fiit damiit na ki tur Daniel ki bia wannɔ li paak, yirintu ni. Ki Daniel pak dont Yennu nba be Yendouj ni na, ki yet a:

²⁰ “Yennu mok yan nan yikoo.

Pakin ki dontɔ mokmok nan mokmok.

²¹ Ɗooe te yoo nan sakir lebitir.

Ɗooe dint naan ki bia liatir naan; ɲooe teen yan nan bannu.

²² Ɗooe fiitir maan nba sumii, ki be bor ni.

U mi linba bor bunbɔnn ni, ɲaan ki u mɔɲ be yentu ni.

²³ N yeejamm Yennu, n piaka ki baakit a sann.

Fine turin yan nan paɲ.

A gat n miaruwa, ki wannit maan nba ki ti saa yet kpanbar na.”

Bianjinba ki Daniel yet kpanbar na damiit ki bia wannɔ li paak

²⁴ Ɗanne Daniel fiir saan Ariok nba ki kpanbar daan turɔ mob a wun kpi kpanbar na kpaanteeb na boor, ki yeto a, “A daa kpibi, jiiimin ki tin saan kpanbar na boor, ki man saa wannɔ u damiit na paak nba tee.”

²⁵ Li taabaak ni, ki Ariok jii Daniel saan nano kpanbar Nebukanesar boor, ki yet kpanbar na a, “Chanbaa, n la Juu yommii na yeno, ki u saa fit wanna a damiit na paak.”

²⁶ Ki kpanbar na yet Daniel, wunba ki bi din puro Beltesasar na a, “A saa fit wannin damiit nba ki n damii na, ki bia wannin li paaka-a?”

²⁷ Ki Daniel jiiin a, “Chanbaa, nyokdaano koo ninnyodaano koo jabaabuuro koo banntsoo kaa ki saa fit wanna damiit na paaki, ²⁸ ɲaan Yennu nba be Yendouj ni na, ɲooe fiitir woonin ni maan. Chanbaa, ɲooe wanna linba tan saa tun. Motana, n saa wanna bona nba ki a la damiit ni na paaka.

²⁹ “Chanbaa, faa bo doo goont yoo nba, ki a damii ki la linba saa tun; ki Yennu nba fiitir woonin ni maan na wanna linba tan saa tun. ³⁰ Ton, Yennu fiitir woonin ni maan na ki wannima, li ki tee a n mok yan ki gar soo kur kaa, ɲaan li tee a fin kpanbare n bann a damiit na paak, ki bia bann a dudukit nba ki a dukii na paak.

* 2:4 2.4 Aram maame din tee kpanbar na danmaan.

³¹ “Chanbaa, a damiit na ni, a la siar see a tɔɔnn, ki tee nifopaaruk ninnaun, ki nyiriri nyokit, ki mok janmaanii nan fan got. ³² Ki bi jii salinjann ki nan li yur; ki jii salimpeena ki nan li parbiir nan kpinkpant; ki jii kutmont ki nan li siak nan pana, ³³ ki jii kut ki nan li taa, ki jii kut nan nɔɔnn ki nan li taapant. ³⁴ Faa goriir yoo nbae, ki tanpiuk nyii joo paak, njan ki soo ki siiri, ki tan jaar nifopaaruk na taapant nba ki bi nann kut nan nɔɔnn ki nan na, ki yeerir burii burii. ³⁵ Li yoo na, ki kut nan nɔɔnn nan kutmont nan salimpeena nan salimmona na yeer burii burii, ki li naan nan piar jarik ni tangbirun na. Ki woun pebir li kur ki yaat nann, ki ki tenn nan siara. Njan ki tann na ji yabit ki tee jojaann, ki piin tingbouj na kur po.

³⁶ “Chanbaa, a damiit maje na. N saa wanna li paak. ³⁷ Chanbaa, fine tee kpanbarjaann ki gar kpanbara kur. Yennu nba be Yendouj ni nae teena kpanbar, ki tura paɲ nan yiikoo nan baakir. ³⁸ U te ki a tee kpanbar ki dia niib nba be tingbouj na ni, ki te ki a gorii bonkobit nan nɔɔnii kur. Fine tee salima yur na. ³⁹ A naan na poor po, naangbounleer saa fiir, li kii paar nan a yar na, ki li poor po naangbounleer saa fiir muntaa ni, ki sii paar nan kutmont na, ki dia tingbouj na kur. ⁴⁰ Ki naangbounleer saa fiir munna ni, ki sii paar nan kut na, ki saa yeer ki bia but bont kur. Nan kut nba but bont kur bianjina na, li saa but ki bia nann digbanlia na. ⁴¹ A bia la nan nifopaaruk na taapant nan li taabira tee nɔɔnn bokir nan kut bokire. Linba na want nan naangbouj na saa bokita, ki li sii mok pansiak ki paar nan kut na, kimaan bi bo nmat kut nan nɔɔnne. ⁴² Taabira nba ki bi jii kut nan nɔɔnn ki nan na, li want nan naangbouj na bokir sii paar, ki bokir ki paari. ⁴³ A bia la nan kut na nmat nan nɔɔnne. Linba na want nan naangbouj man diara sii koor a bin taan bi nateeb yomm, ki bii kɔont leeb, njan bi kan fit teen nna, kimaan kut nan nɔɔnn kan fit nmat. ⁴⁴ Naangbouj man diara yoo, Yennu nba be Yendouj ni saa kaan naangbouj siar, ki li sii be nan yoo nba kaa paak. Soo kan ban nyannir, njan li saa boont naangbounlia na kurawa, ki li sii be mokmok nan mokmok. ⁴⁵ A la tanpiuk nba ki soo ki siir, ki li nyii joo paak ki jaar nifopaaruk nba ki bi jii kut nan kutmont nan nɔɔnn nan salimpeena nan salimmona ki nammir nawa, Yabint Yennu yeen fin kpanbar linba tan saa tume. N beta damiit nba ki a damii nawa, ki bia wanna li barmonii paak nba teewa.”

Ki jiin paatii nba ki kpanbar na tur Daniel na po

⁴⁶ Nanne kpanbar Nebukanesar gbaan ki tibin ki u yugbiar siit tin, Daniel tɔɔnn, ki turɔ baakir, njan te ki bi jii piinii nan bonnunubit ki tur Daniel, ki li tee marun. ⁴⁷ Ki kpanbar na yet a, “A Yennu nae tee Yennu nba gben ki gar yennii kur, ki tee kpanbara Yomdaano, nɔɔɔe bia fiitir woonin ni maan. Faa fit wann woonin ni maan na paake te ki n bannir.” ⁴⁸ Nanne ki u ji tur Daniel yudantuk ki pukin piinjani nba yab, ki te ki u gorii Babilonn yent, ki bia te ki u tee u kpaanteeb na kur tɔɔndaano. ⁴⁹ Daniel din yet kpanbar na a wun te Sadrak nan Mesak nan Abednego-ii tee toona saakab, Babilonn yent ni. Daniel narin din biar be kpanbar na boore.

3

Ki jiin nirɔ ninnaun nba ki Nebukanesar nan na po

¹ Kpanbar Nebukanesar din jii salima ki nan nirɔ, ki li fokint tee taabana piintaa, ki yarin taabana nantaa, ki te ki bi sennir Dura paanu ni, ki li be Babilonn yent ni. ² Ki kpanbar Nebukanesar tun yiin u saakab kur nba tee doo diara, nan toontunna yudamm, nan kunkonkonna saakab, nan yent saakab, nan likdiara saakab, nan barbuura, nan piannba, nan yent saakab booru kur nba be yent na ni, a bin baar ki tan loot nirɔ ninnaun nba ki nɔɔ kpanbar Nebukanesar nan senn na jiantu. ³ Saakab na nba taan leeb yoo nba a bin loot nirɔ ninnaun man jiantu na, ki bi set li tɔɔnn; ⁴ ki lanwokir faaro tant kunkopaarir ki mɔont a, “Baa yaa i tun linbae na, yimm digbana kur niib, nan nibooru kur nan mabooru kur niib: ⁵ Yoo nba ki i tan gbat naatuna monii nan yerii nan kona nan bonmumɔot booru kur nba be, yin gbaa gbaan ki jiant salima nirɔ nba ki kpanbar Nebukanesar nan ki senn na. ⁶ Wunba ki gbaan ki jiant salima nirɔ ninnaun na, bin sooro yian ki lu-u muu nba yab bonchiann bootuk ni.” ⁷ Li paak, digbana kur, nan nibooru kur, nan mabooru kur niib nba gbat bonmumɔot na monii yoo nba, ki bi gbaa gbaan ki jiantir salima nirɔ nba ki kpanbar Nebukanesar nan na.

Bianjinba ki bi pak biir Daniel yɔɔsnba bantaa na

⁸ Yoo nba na ki Babilonn tesiab pak biir Juu teeb, ⁹ ki yet kpanbar Nebukanesar a, “Chanbaa, a manfoor n fokit ki saa tuu yoo nba kaa paak. ¹⁰ Chanbaa, a senn nan wunba kur gbat bonmumɔot na, wun gbaa gbaan ki jiant salima nirɔ na, ¹¹ a ki wunba ki gbaa gbaan jiant salima nirɔ man, bin sooro ki lu-u muu nba yab bonchiann bootuk

ni. ¹² Njaan Juu tesaib be, ki a teenib Babilonn toona saakab, njamme tee Sadrak nan Mesak nan Abednego. Bi mok moyêtuku nan fin kpanbar sennu. Bi ki jiant a tingbana na, koo ki gbaa gbaan salima nirɔ nba ki a nan senn na tɔɔnni.”

¹³ Li paak ki kpanbar Nebukanesar wutoor doo, ki u te ki bi yiin jab bantaa nba na, Sadrak nan Mesak nan Abednego. ¹⁴ Ki u boib a, “Sadrak nan Mesak nan Abednego, li tee barmɔniie nan i yêt yin jiant n tingbana ki bia gbaan salima nirɔ nba ki n nan senn na tɔɔnni-i? ¹⁵ Mɔtana jik, li-i tee ki i gbat naatuna nan naagbai nan yerii nan biat nan kona monii, koo bonmumɔɔt nba be monii, yin gbaan ki jiant nirɔ ninnaun na. Li-i tee ki i ki jiantiri, bi saa lui muu nba yab bonchiann na bootuk nie yياما. I dukii nan Yensau be ki saa fati n nuu niwa-a?”

¹⁶ Ki Sadrak nan Mesak nan Abednego jiin a, “Chanbaa, li ki kpaat talas ki tin noi ti mɔɔn paak maan na ni. ¹⁷ Li-i tee ki a lut muu nba yab bonchiann na bootuk ni, Yennu nba ki ti jiantirɔ na saa fit tinnit li ni, ki bia fatit ki tin nyi a nuu ni, li-i tee ki u loon; ¹⁸ njaan wuu leki kii tinniti, kpanbar, ti sii loon ki a bann nan ti kan jiant a tingbana, koo ki jiant salima nirɔ nba ki a nan senn na.”

Bianjinba ki bi kɔɔn Daniel yɔɔnsba bantaa na muu ni

¹⁹ Ki Nebukanesar wutoor doo bonchiann, Sadrak nan Mesak nan Abednego paak, ki u numm lebit. Ki u te jab na njam bekinn muu na, ki li toɔn gar sinsinn yar na fuunu munlore. ²⁰ Ki u yet u kunkɔnkɔnna nba tee pandamm a bin soor jab bantaa na ki lorib, ki lub muu nba yab bonchiann na bootuk ni. ²¹ Njanne ki bi soor jab bantaa na, ki bi lia bi liafoot, ki yoo kurii, ki bia yir yufintii nan liant nba pukin, ki lorib ki lub muu man ni. ²² Kpanbar sennu na nba din paar ki te muu na toɔn bonchiann na, li muyeruk din dii guura nba jii Sadrak nan Mesak nan Abednego ki lub li ni nae. ²³ Ki jab bantaa na be nan bant ki baa muu nba yab bonchiann bootuk na ni.

²⁴ Li taabaak ni ki li bakiit kpanbar Nebukanesar, ki u yukir toor u taa paak yياما, ki boi u saakab na a, “Ti bo ki lor jab bantaa kaa ki lub muu na ni-i?”

Ki bi jiin a, “Nn, chanbaa, ti bo lub li bannue.”

²⁵ Ki kpanbar na yet a, “Gotir, n laat jab banna somm lin muu na ni, ki ki baa bant, ki siar bia ki teenibi, ki wunba pukin banna na naan Yennu bijae.”*

Ki jiin jab bantaa na njanu po

²⁶ Ki kpanbar Nebukanesar fiir saan muu bootuk na mɔgbann, njaan yiin a, “Sadrak, Mesak, Abednego, Yabint Yennu toontunna, nyimin, ki baar n boor.” Njanne ki Sadrak nan Mesak nan Abednego nyii muu na ni. ²⁷ Ki kpanbar na doo diara kur, nan toontunna yudamm, nan kunkɔnkɔnna saakab, nan kpanbar njaasaakaleeb nba be tikir lint jab bantaa na, ki la nan muu na ki sii bi gbananti, koo ki gabir bi yuti. Bi liant din ki dii muu, bi gbanant bia din ki nubir muuina.

²⁸ Ki Nebukanesar yet a, “Pakin ki dont Sadrak nan Mesak nan Abednego Yennu na; u tun u malaka ki u tinn jab nba teenɔ yada ki jiantirɔ nawa. Bi yêt n sennu njaan yit bi manfoa sarik nan bi kan gbaan ki jiant yensau see bi Yennu kuukɔɔ.

²⁹ “Li paak, mɔtana, n sent sennu nan wunba kur tee digbann nba nuro, koo nibooru nba, koo mabooru nba kur ki pak biir Sadrak nan Mesak nan Abednego Yennu, bin patɔ burii burii, ki te ki u njaak n set langbouɔn. Yensau ki be ki saa fit tinn nan wunba na na.”

³⁰ Ki kpanbar na donn Sadrak nan Mesak nan Abednego, ki turib pan Babilonn yent ni.

4

Ki jiin kpanbar Nebukanesar damiit taar munlee ni po

¹ Kpanbar Nebukanesar tur mɔmaan nba nae ki bi lin wann digbana kur, nan nibooru kur, nan mabooru kur durinya na ni a: “N foonti. ² Li tee n par lomme nan man wann bakitnaun nan yaarlituk toona nba ki Yabint Yennu tun turin.

³ Yennu nba fiit u bakitnaun toona nba ki tur niib,

li yab bonchiann.

Yaarlituk toona nba ki u tun na mok pan.

Yennu-e tee kpanbar nan yoo nba kaa gbennu.

U sii dia u niib maaru n tuu maaru.

⁴ “Min Nebukanesar tuu be n yamanie n njaak ni, ki mokitir nan kpinkpammuk, ⁵ njaan tan damii janmaansooruk damiit, ki la chin chin yirintu gɔɔn ni. ⁶ Ki n tun yiin n kpaanteeb kur nba be Babilonn a bin baar ki tan wannin n damiit na paak. ⁷ Tɔn, ki

* 3:25 3.25 Yennu bija, koo malaka.

ninnyodamm nan nyokdamm nan jabaabuura nan bannteeb kur baar n boor, ki n betib damiit na, n̄aan ki bi ki fit wannin damiit na paaki. ⁸ Ki Daniel baar n boor. (Bi bia yi n̄ooe Beltesasar, ki sann na gaa nan n tingbann.) Kasii Yennu Seek be u ni; n̄anne ki n wanno damiit nba ki n damii ki yeto a: ⁹ Beltesasar, fin nba tee ninnyodamm bat na, n mi nan kasii Yennu Seek be a ni, ki a fit bant bunbōri maan kur paak. N damiit man̄e na, wantin li paak.

¹⁰ “Maa dōo dōonu ni ki la yirintu nbae na. N la tifoouk see tingbouy na sinsuuk ni, ¹¹ ki kpaat ki saa tuu sanpaak, ki sōo kur laato tingbouy na kur po. ¹² Ki li tutuut mōk fant, ki tiik na bia gbee nan lōona nba ki durinya na niib kur saa di gboo, ki muuk ni bonkobit foi li maasu, ki n̄oonii tia bi tiat li yiinii paak, ki bonfoa kur nba be di li lōona.

¹³ “Maa dukii yirintu na po yoo nbae, ki n la malaka nyii Yendouy ni, ki diitir fanu. ¹⁴ Ki u pak nan kunkōpaarir a, ‘Chōon tiik na ki lu, ki pot li yiinii, ki suur li tutuut, n̄aan yat li lōona. Berin bonkobit nba see li lōy ni na, ki bia yōo n̄oonii nba tōo li yiinii paak na, ¹⁵ n̄aan bobin li nyakir kutbin nan kutmōnt, ki lii see muuk ni.

“N̄aant marin n baa jōo na paak, ki te ki wuu be nan bonkobit nan bonbuburit. ¹⁶ Li saa jii bina n̄anlore ki u kii mōk nisaarik yan, n̄aan sii mōk bonkobuk yame. ¹⁷ Malaka nba diitir fanu na lore na, a niib nba be lokir kur po n bann nan Yabint Yennu mōk paŋ nisaarii naan paak, ki fit dint wunba kur ki u loon na naan, li-i lekii tee nibutin nba joont gbaa.’ ”

¹⁸ Ki kpanbar Nebukanesar n̄amm yet a, “Damiit nba ki n damiie na. Tōn, Beltesasar, betirin damiit na paak. Binba tee n kpaanteeb na, sōo kaa ki fit wannin li paak, n̄aan fin saa fit wannin li paaka, kimaan kasii Yennu Seek be a ni.”

Bianjinba ki Daniel wann damiit na paak

¹⁹ Ki jijeet kōo Daniel, wunba ki bi yiu Beltesasar na, ki u ki fit yet siar. Ki kpanbar na yeto a, “Beltesasar, a daa te damiit na, koo li paak mōka janmaanii.”

Ki Beltesasar jin a, “Chanbaa, n sunman damiit na, nan laa want linba, lii bonii gaa a datai paake, n̄aan bo daa tee fini. ²⁰ Tiik nba ki a la na kpaat, ki mōk paŋ, ki li yiinii tuut sanpaak, ki sōo kur saa fit lar, tingbouy na kur po, ²¹ ki li tutuut mōk fant, ki mōk lōona bonchiann ki saa fit gboon durinya niib kur, ki muuk ni bonkobit foi li maasu, ki n̄oonii luu bi tiat li yiinii paak, ²² chanbaa, fine tee tiik nba fōk ki bia paar man̄. A yikoo kpaat ki tuut sanpaak, ki a naan lat gbenn durinya na kur po. ²³ Chanbaa, a la malaka ki u nyii Yendouy ni, ki yet a, ‘Chōon tiik na ki biirō, n̄aan nyik nyakir na ki lii see, ki bobinir kutbin nan kutmōnt, ki nyikir ki lii see muuk ni, ki te marin-i baa li paak ki lii be nan bonkobit, bina n̄anlore.’

²⁴ “Chanbaa, damiit na paak nba tee-e na, linba nae ki Yabint Yennu senn, ki li saa baara. ²⁵ Bi saa ber nyinna niib binbeboor, ki a sii be nan muuk ni bonkobit, ki sii n̄man mōot nan naab na bina n̄anlore, ki sii dōo yeenin ni, siaminba ki marin saa baa a paak. Bina n̄anlore saa gar a paak, n̄anne ki a saa bann nan Yabint Yennu-e dia nisaarii naan kur, ki u fit jikitir ki teen wunba kur ki u gann. ²⁶ Malaka na yet nan tiik na nyakir nan li jiina n biar tin̄ ni. Li paak tee, a saa n̄amm dia a naan, yoo nba ki a sak nan Yennu-e yen durinya kur na. ²⁷ Li paak, chanbaa, yabit a mōy paak ki gaar n kpaanii na; nyikin̄ toonbiit tumu, kii tuun linba n̄an, kii mōk ninbatinu nan tatimm. Fi-i tuun nna, a saa biar be a yamanie.”

²⁸ Tōn, Nebukanesar damiit na din tan teen barmoniiwa. ²⁹ N̄maarii piik nan n̄anlee poor poe ki kpanbar na somm u n̄aak ditōotuk paak, Babilonn dōo ni, ³⁰ ki yet a, “Gotir Babilonn nba yab bianjinba. Mine maar, a lii tee n digbansaakar, ki man wann n paŋ nan yikoo nan baakir nan n yabint nba tee.”

³¹ Mōbona na nba nyii u mōb ni yoo nba, ki kunkōr nyii Yendouy ni ki yet a, “Kpanbar Nebukanesar, gbiintir maa yaa n beta linba na. A naan yikoo nyii a nuu ni dinnawa. ³² Bi saa ber nyinna niib binbeboor. Ki a sii be nan muuk ni bonkobit, ki n̄man mōot nan naab na bina n̄anlore. Ki a ji saa bann nan Yabint Yennu mōk yikoo nisaarii naan paak, ki u fit jikitir ki teen wunba kur ki u gann.”

³³ Ki li taabaak ni, mōmaan nba pak ki jin̄ Nebukanesar po na set gbee, ki bi ber nyinno niib ni, ki u n̄man mōot nan naab na. Ki marin̄ nyi sanpaapo ki baa u paak, ki u yut kpaat ki fōk nan baakir kobit na, ki u taanyarii fōkit nan nōoy taanyarit na.

Bianjinba ki Nebukanesar pak ki dont Yennu

³⁴ Bina n̄anlore gare ki min Nebukanesar gokit got sanpaapo, ki n yan jen, ki n ji pak dont yabint Yennu ki turō baakir nan dontir a:

“N̄ooe tee daano nba be nan yoo nba kaa gbennu.

U naan yōo be-e mōkmōk nan mōkmōk.

³⁵ U gorii nisaarii tingbouy na paak, ki bi ki tee siar u boor;

li malakanba nba be Yendouŋ ni, nan niib nba be tingbouŋ na ni,

bi kur gur u loŋ nie.

Soo kaa ki saa fit goor Yennu waa loon wun tun linba,

koo ki bia yeto a bee ki u tun linba na.

³⁶ “Ton, n yan nba jen yoo nbae, ki n baakir nan naan dontir nmat jen n paak. Ki n saakab nan nijaana gaarin ki jiin n naan yiikoo ki turin, ki li mok baakir ki gar sinsinn yar na.

³⁷ “Motana, min Nebukanesar piak ki baakit ki dont Kpanbar nba be Yendouŋ ni na. Waa tuun linba kur, li njan, ki took, ki u fit sikint wunba kur donn u moŋ.”

5

Ki jiin dikpinn paak sobinii po

¹ Yoo nba ki Belsasar din tee kpanbar na, ki u teen jaangbenjir ki yiin nijaana tusir, ki lakin nyuu daan namm. ² Baa nyu daan na yoo nbae, ki Belsasar te ki bi jii salimmona nan salimpeena nyubitiitii nan li senii nba ki u baa Nebukanesar din jiiir Yenjiantu nasaakak nba be Jerusalem ni na. Kpanbar Belsasar din tun a bin jiiir, ki nsoo nan u saakab nan u njaapooob nan u poobis n nyu li nie. ³ Yiama, ki bi baar nan salima nyubitiitii na u boor, ki bi kur jiiir ki nyuu daan, ⁴ ki ji piak dont tingbana nba ki bi jii salimmona nan salimpeena nan kut nan daat nan tana ki nan na.

⁵ Li taabaak ni, ki nisaarik nuu dokit, ki piin sobin kpanbar njaadikpinn paak, siaminba ki fitir yeen ki took na, ki kpanbar na la nuu na sobin. ⁶ Ki janmaanii sooro, ki u numpo lebit, ki u taa jekir. ⁷ Ki u te ki bi yiin nyokdamm nan ninnyodamm nan bannteeb, ki u yetib a, “Wunba fit karin sobinii na ki bia wann li paaki, n saa lanno naan liatir, ki bia lanno salima laamm nba mok baakir u turu ni. Ki u sii tee digbann na yiikoo daano nba saa pukin bantaa ni.” ⁸ Ki kpanbar na kpaanteeb na kur nyii set toonn po, njan ki bi soo ki fit karin sobinii na, koo ki fit wann kpanbar li paak nba tee. ⁹ Nanne kpanbar Beltesasar numpo namm lebit nan janmaanii, ki u nijaana na ji ki mi baa saa teen bianjinba.

¹⁰ Ki kpanbar na naa gbat fuut nba ki kpanbar nan u saakab fu na, ki faar koo jaamm diiuk na ni, ki yet a, “Kpanbar, ii be manfoor ni nan yoo nba kaa paak; a daa tiin janmaanii ki bia daa te ki a numpo lebitiri. ¹¹ Jaso be a naan yent na ni, ki kasii Yennu Seek be u ni. Yoo nba ki a baa din be ki tee kpanbar na, joo na subinii nan bannu nan yanfoon din tee nan yennii yar nae, ki a baa kpanbar Nebukanesar din teeno ninnyodamm nan nyokdamm nan jabaabuura nan bannteeb saakoo. ¹² Nsoe tee Daniel, joo nba ki kpanbar Nebukanesar pur u sann Beltesasar na. U mok yan nan bannu ki bia fit kpintir damiit paak, ki fit want barjokit paak, ki bia fit piak ki gbintir maan nba paar. Li paak, tumin yiin joo Daniel, ki wun karin wanna sobinii na paak.”

Bianjinba ki Daniel wann sobinii na paak

¹³ Ki bi jii Daniel ki baar nanao yiama kpanbar Belsasar toonn. Ki kpanbar na yeto a, “Fine tee Daniel ki tee yommii nba ki n baa kpanbar nyii namm Juda na yeno-o? ¹⁴ N gbat nan Yennu Seek* be a ni, ki a mok bannu nan yanfoon nan subinii. ¹⁵ Ki bi yiin n kpaanteeb nan nyokdamm ki baar namm n boor, a bin karin sobinii na, ki wannin li paak, njan bi ki fiti. ¹⁶ Motana, n gbat nan a fit bant bunbori maan paak, ki bia fit gbintir maan nba paar. Li-i tee ki a saa fit karin sobinii na, ki wannin li paaki, n saa lanna naan liatmonwuwur, ki bia lanna salima laamm nba mok baakir a turu ni, ki a sii tee digbann na yiikoo daano nba saa pukin bantaa ni.”

¹⁷ Ki Daniel yet kpanbar na a, “Ii dia a piinii ki lii tee a yar, koo ki tur soo a piinii man. Chanbaa, n saa karin sobinii na ki tura, ki bia wanna li paak.

¹⁸ “Yabint Yennu-e teen a baa Nebukanesar batgbenjir, ki turso sann nan baakir nan mokint nba yab. ¹⁹ Waa din mantik tee kpanbar jaann na paake te ki digbana kur nan nibooru kur nan mabooru kur niib tiino janmaanii ki jekir. Ki li-i tee ki u loon wun kpi soo, u tuu kpiue. Ki li-i tee ki u loon wun tinn soo manfoor, u tuu tinne. U tuu fit baakit koo ki dint fei wunba kur ki u loon wun teeno nna. ²⁰ Njan ki u din tan teen tubkangbatir, ki donn u moŋ ki bia ton. Li paak, ki Yennu liat u naan, ki u koŋ u baakir. ²¹ Bi din ber nyinno niib binbeoor, ki u yan ji tee nan bonkobit yar na, ki u din be nan bonii, ki nman moot nan naajak na, ki lin soo yeenin ni, ki siar kaa ki dooko ki marin kan fit baa u paaki. Li poor poe ki u tan bann nan Yabint Yennu-e yen nisaarii naan yent kur, ki fit jikitir ki teen wunba kur ki u gann.

* 5:14 5.14 Yennu Seek, koo yennii seek.

²² “Fin nba tee u bik na, a lek mi linba na kurawa, n̄aan ki ki sikin a m̄oŋi, ²³ ki tun biir Yennu nba be Yendouŋ ni, ki jii nyubitii nan senii nba din tuu be Yenjiantu n̄asaakak ni na; ki fin nan a saakab nan a poob nan a poobis jiir ki nyuu daan, ki ji dont yennii nba ki i jii salimm̄ona nan salimpeena nan kutm̄ont nan kutbin nan daat nan tana ki nan, ki bi kan fit la koo ki gbat koo ki bann maan paak na, n̄aan ki i ki baakit Yennu nba senn yaa sii be i manfoor ni, koo yaa saa kpo po. N̄ooe yen linba kur ki i tuun na. ²⁴ Li paake teen ki Yennu tun nuu na a lin s̄ob m̄omaan na.

²⁵ “M̄omaan nba din s̄obe na, ‘Kann, kann, nan kpaiu nan b̄okitu.’ ²⁶ Li paak nba tee-e na. Kann paak tee: Yennu kan daa nba be a naan niwa, ki te ki li gbenn. ²⁷ Kpau paak tee: Bi bikin a kpiau, ki la nan a fukii; ²⁸ B̄okitu paak tee: Bi b̄okit a naan yent ki tur Mede nan Peesia teeb.”

²⁹ Ki li taabaak ni ki Belsasar yet u toontunna na a bin lann Daniel naan liatm̄onwuwur, ki bio lann̄o salima laamm nba m̄ok baakir u turu ni. Ki kpanbar na turo pan, ki u tee yiiokoo daan̄o nba paa bantaa ni, u naan yent ni. ³⁰ Li daar nyioko ki bi kpui Belsasar, wunba tee Babilonn kpanbar na. ³¹ Ki Darius, wunba tee Mede niro na din gaar u naan yent, ki tee bina piinloob nan n̄anlee.

6

Bianjinba ki Daniel be yanb̄ora bootuk ni

¹ Kpanbar Darius din gann yent saakab kobik nan piinlee, ki bi gorii toona kur nba be u yent ni. ² U din gann saakab bantaa ki bi gorii yent saakab maŋ, ki Daniel tee bantaa na ni yeno. Saakab bantaa na din tee bii gorii yent saakab na fanue, ki te yent na ni toona n saan fanu. ³ Li din ki wei kaawa ki Daniel toona wann nan u saa tun toonn na ki gar yent saakab na, koo u saakaleeb nawa. Waa din tuun toonn na fanu na paake teen ki kpanbar na din dukin nan wun teeno yent na munn toona saakoo. ⁴ Li paak te ki u saakaleeb na, nan yent saakab na koor a bin la Daniel toonkpetir yent na ni, n̄aan bi din ki fit la, kimaan Daniel din tee niŋan̄oe; u din ki tun biir soo, koo ki n̄mab soo. ⁵ Ki bi pak nan leeb a, “Ti kan ban la Daniel toonkpetir nba ki ti saa pak biiro, li-i kii tee linba jiin u Yenjiantii po-i kaa.”

⁶ N̄anne ki yent saakab nan saakaleeb na fiir saan kpanbar boor ki saa yet a, “Chanbaa Darius, ii be a manfoor ni nan yoo nba kaa paak. ⁷ Timm nba kur tee saakab nan yent saakab nan kpaanteeb nan saakaleeb na kur sak nan fin kpanbar n senn sennu, ki lii see kenken. Sent nan laa nyii dinna ki saa tuu daa piintaa, soo daa jiantir yensau, koo ki miaro siar, n̄aan ki li ki tee fin kpanbari. Wunba kur biir sennu na, fan sikin̄o bootuk nba gbee nan yanb̄ora na ni. ⁸ Li paak, chanbaa, a te bin s̄ob sennu na, ki a s̄ob a sann li paak, ki lii tee Mede nan Peesia teeb sennii nba kan ban lebit.” ⁹ N̄anne te ki kpanbar Darius senn sennu na ki s̄ob u sann. ¹⁰ Yoo nba ki Daniel gbat nan bi senn sennu na na, ki u fiir kun n̄aak ni. U din tan doo u n̄aak ditootii paak, ki gbaan, takoru nba loot ki tor Jerusalem po na boor, ki mei Yennu nan waa tuu mei bianjinba na, taar muntaa daar nook ni.

¹¹ Yoo nba Daniel datai la nan u mei Yennu na, ¹² ki bi kur fiir saan kpanbar na boor, a bin pak biir Daniel, ki yet a, “Chanbaa, a senn sennu nan laa nyii dinna ki saa tuu daapiintaa, a wunba kur jiant yensau, koo ki miaro siar daa maŋ ni, bin lu-u yanb̄ora bootuk na ni.”

Ki kpanbar na jiin a, “Nn, sennu na see-e kenken, ki tee Mede nan Peesia teeb sennu nba kan ban lebit.”

¹³ N̄anne ki bi yet kpanbar na a, “Chanbaa, Daniel nba tee yommii nba nyii Juda tin̄ ni yeno na, u ki chorin a naan koo sennu nba ki a s̄ob na. U bia mei Yennu-e taar muntaa daar nook ni.”

¹⁴ Kpanbar na nba gbat nna yoo nba, ki u la parbiir, n̄aan koor a wun lon sonu ki fat Daniel, ki yabir u m̄oŋ paak a wun fato, ki yonnu tan baa. ¹⁵ N̄anne niib na kur jen kpanbar na boor, ki yeto a, “Chanbaa, tiat nan Mede nan Peesia teeb sennii wann nan kpanbar-i senn sennu nba, li kan ban lebiti.”

¹⁶ Li paak ki kpanbar na yet a bin soor Daniel ki lu-u bootuk nba gbee nan yanb̄ora na ni. Kpanbar na din yet Daniel a, “N̄aant Yennu nba ki a jiantiro fanu na n fata.” ¹⁷ Ki bi birint tann ki biin bootuk na m̄ob. Ki kpanbar na te ki bi por m̄ob na, n̄aan ki u jii u baj nan u saakab banii ki dinn li paak, a lin te soo daa nyint Daniel. ¹⁸ Ki kpanbar na ji n̄mat kun u n̄aak ni, ki li nyiok ki u ki dii jesiat, ki ki te soo teen siar ki maan u par. U bia din ki fit gooni.

¹⁹ Ki li tan yentir sanyafaar ki u fiir kakit saan yanb̄ora bootuk na boor. ²⁰ Waa saa per yanb̄ora bootuk na yoo nba, ki u be nan yanputuk, n̄aan yiin Daniel nan kunkopaarir

a, “Daniel, Yennu nba fo na toontunno, Yennu nba ki a jiantiro fanu na fit fata yanbora mɔb niwa-a?”

²¹ Ki Daniel jiin a, “Chanbaa, ii be a manfoor ni nan yoo nba kaa paak. ²² Yennu-e tun u malaka ki u baar ki soor yanbora na mɔi, ki bi ki fit teenin siari. Yennu teen nna, kimaan u mi nan n ki mɔk biiti, ki n bia ki biir fin chanbaa siari.”

²³ Ki kpanbar na par penn, ki u kparam, ki tur mɔb a bin donn Daniel bootuk na ni. Ki bi dat donno, ki la nan siar ki dammo nan waama, kimaan waa teen Yennu yada na paak. ²⁴ Nanne kpanbar na te ki bi soor jab nba kur bo pak ki biir Daniel na, nan bi poob nan bi waas, ki lub bootuk nba gbee nan yanbora na ni. Baa siik ki saa per tinj na, ki yanbora na tabintib ki konn bi kpaba kur.

²⁵ Nanne kpanbar Darius sob gbouj ki tur digbana kur nan nibooru kur nan mabooru kur nba be tingbouj na ni a:

“N foonti. ²⁶ N senn sennu nan wunba kur be n naan yent ni, wun tin janmaanii ki bia baakit Daniel Yennu na.

U tee Yennu nba foe, ki be mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

U naangbouj kan ban biiri, ki u yiikoo kaa gbennu.

²⁷ U fiar ki bia tint manfoor.

U tuun bakitnauj nan jaarlituk toona, sanpaapo nan tinj na ni.

U tinn Daniel, ki yanbora ki kpiiu.”

²⁸ Daniel ji din teen nijaanne kpanbar Darius naan yoo, nan Peesia kpanbar Sairus naan yoo.

KI JIIN DANIEL YIRINTII PO

7

(7.1–12.13)

Bianjinba ki Daniel la yirintu ki jiin bonkobit banna po

¹ Belsasar nba din dii Babilonn naan, u sinsinn binn na nie ki min Daniel damii damiit doonu ni nyiok, ki la yirintu damiit manj ni, ki sob damiit manj. ² Maa la linba nyiok manj tee nnae:

Wouŋo da loka njanna na kur po ki fiint mɔkgbenjir na nyunpana. ³ Ki muuk ni bonkob-gbenja banna nyii mɔkgbenjir na ni, ki bisoo ki naan loo. ⁴ Sinsinn yoo na naan yanbore, njan mok kpinkpant nan baakir na. Maa gorii yoo nba, ki u kpinkpant manj tabit, ki u fiir set nan nirɔ na. Ki Yennu turo nisaarik yan.

⁵ Bonkobuk nba waa banlee na tee bonkob-susoouk, ki fiir set u nanii paak, ki bab kapirkpaba njantaa nan u nyana; ki kunkor yeto a, “Fiit ki njman nant gboo.”

⁶ Linba na poor poe, ki n got la bonkob-loo lekit set ki naan naamuuk, njan ki kpinkpant njanna chaa u paak ki naan nooj yar, ki u mɔk yura njanna. Ki bi turo yiikoo ki u saa fit dia doo.

⁷ Li poor po, ki n got la bonkobuk nba wei banna na lekit, ki mɔk panj, ki yab, ki mɔk janmaansooruk, ki fit jikit u kut nyangbenja na ki so njman, ki bia chibit linba biar na paak. Ki njoo ki tee nan bonkob-lee na, ki mɔk yina piik. ⁸ Maa gorii yina na yoo nbae, ki n la yinbik, ki li put leeb na sinsuuk ni, ki do, ki yinbik manj gbiat yina njantaa, yina piik na ni, ki bia mɔk ninbina ki li tee nan nisaarik yar na, ki mɔk mɔb ki piak karinbaanmaan.

Yirintu ki jiin daano nba mɔk manfokangbennuk na po

⁹ Maa gorii yoo nbae ki bi senn naan kokii li sinsetboa. Ki daano nba be mɔkmɔk nan mɔkmɔk na kar naan kok yeŋ paak. Ki u liant peen nan sakaana na, ki u yut peen nan gbent na. Ki u naan kok tee nan mupeenu na, ki li taa kur bia tee nan mupeenu na, ¹⁰ ki mupeenu puub nan kpenu na, ki nyi lej; ki niib tusaa tusaa be u boor ki tuun, ki niib tusaa piik taar tusaa piik set u toonn. Ki buut na piin, ki bi pobitir gbant na.

¹¹ Maa gorii yoo nbae ki n bia gbat yinbik na piak ki dont u moŋ. Maa gorii na, ki bi kpii bonkobuk nba wei banna niŋ na, ki lu-u mupeenu na ni, ki u dii boont. ¹² Ki bi nyinn bonkob-lee na yiikoo, njan te ki bi be ki sii mɔk manfoor yoo waaminna.

¹³ Yirintu nba ki n la nyiok na, n la siar ki li naan nisaarik, ki tookitin; ki sanpagbant lintowa, ki bi jiuu ki saan nano daano nba be mɔkmɔk nan mɔkmɔk na boor. ¹⁴ Ki u turo yiikoo nan baakir nan naan panj, a lin te digbana kur nan nibooru nan mabooru kur niib n sak u mɔb. Ki u yiikoo sii be nan yoo nba kaa paak, ki u naan kan ban gbenni.

Ki jiin yirintii manj paak po

¹⁵ Yirintii nba ki n la na put n yan, ki daamiin. ¹⁶ Ki n fiir saan binba see lej na yeno boor, ki saa beto maa wun wannin li paak. Nanne ki u wannin li paak, ¹⁷ ki yet a, “Muuk

ni bonkob-gbenja banna nba na tee digbanjaana nanna na, ki sii be tingboun na paak. ¹⁸ Ki Yabint Yennu niib na saa gaar tingboun na yent, ki diar mœkmœk nan mœkmœk.”

¹⁹ Nanne ki n loon man bann muuk ni bonkob-gbenjir nba pukin banna ki be u koo, ki tee bonkob-susouok, ki mœk kut nyana nan kutmont taanyarit, ki so ki bia nman ki chibit linba biar na paak. ²⁰ Ki n bia loon man bann yina piik nba be bonkobuk marj yur paak, nan yenbik nba put bi sinsuok ni na paak. Ki yenbik na nba put yoo nba, ki u te yina nantaa gbiat baa, ki yenbik na mœk ninbina, ki bia mœk mœb, ki piak dont u mœj, ki mœk janmaansoorok ki gar yinlia na.

²¹ Maa goriio yoo nba, ki yinn marj kœn nan Yennu niib, ki nyannib. ²² Ki daano nba be u manfoor ni nan yoo nba kaa paak na baar ki tan bu buut, ki tur Yabint Yennu niib mœnii. Ki yoo jan nan Yennu niib n gaar tingboun na yent.

²³ Ki wunba see lej na yetin a: “Muuk ni bonkobuk nba wei paan banna na tee digbanjaann nba pukin banna na po, ki sii be tingboun na paake, ki sii be u koo nan digbanlia, ki u saa kœn biir tingboun na kur, ki chibit bi paak. ²⁴ Ki yina piik na tee kpanbara piike, nammee saa dia digbanjaann marj, ki kpanbarloo saa dœkit, ki sii be u koo, ki kii tee nan leeb na, ki saa ber fiin kpanbara bantaa. ²⁵ Ki u saa pak biir Yabint Yennu, njaan te Yennu niib n di biak. U saa yabir a wun lebit Yenjiantu sennii nan li jaamm. Ki Yennu niib sii be u paŋ ni bina nantaa nan nmaarii njanloob. ²⁶ Naaŋ Yendœuŋ ni barbuura tan saa kar bu u buut, ki gaar u paŋ njaan biio fas fas. ²⁷ Ki bi saa jii tingboun na digbana kur paŋ nan li yabint ki tur Yabint Yennu niib, ki bi naan paŋ kan ban gbenn. Ki tingboun na diara kur sii jiantirib, ki saak bi mœi.”

²⁸ Yirintii maan marj kure na. Ki janmaanii soor min Daniel, ki n numpo lebit, njaan ki n te maan marj kpakin n ni.

8

Bianjinba ki Daniel la yirintu ki jiin pejak nan bujak po

¹ Belsasar naan bina nantaa nie ki min Daniel la yirintu taar munlee ni. ² Yirintu marj ni ki n be Susa, doo nba ki joonn maa lint, ki li be Elam yent ni na. N din see kpia Ulai mœkire. ³ Leŋe ki n la pejak, ki u mœk yinfoot njanlee, ki yenn fœk ki gar leer, njaan linba fœk nae din yœont. ⁴ Ki n gorii pejak na ki u dia u yina na, ki jobit yonbaa po nan niigan po nan niidiitu po. Ki bonkob-sœo kaa ki saa fit gœœrœ, koo ki nyi u paŋ ni. Ki u tuun waa loon bianjinba, ki u dont-n-mœj pukii.

⁵ Maa dukii man bann li paak nba tee bianjinbae, ki bujak nyii yonbaa po, ki tiin nan paŋ, ki li naan u taa ki siit tij. Ki yinjaann chaa u ninbina sinsuok ni. ⁶ Ki u faar nan jat ki tookit pejak nba ki n lau ki u see kpia mœkir na. ⁷ Ki n lau ki u lek pejak na nan wutoor, ki faa gbiat u yina njanlee na. Pejak na ki mœk paŋ nba saa fit kœn nano. Ki bujak na faau ki bir tij ni, njaan chibit u paak, ki sœo kaa ki saa fit fat pejak na.

⁸ Ki bujak na namm kœo karinbaanii ki pukin, njaan yoo nba ki u be u panchioŋ ni na, ki u yinn na gbiat. Ki yina nanna put li fœnn ni, ki yinn kur tor lokyenn po. ⁹ Yina nanna na ni, ki yinleer put yenn paak, ki piin tee bonbik, ki u paŋ tan yabit, ki saa tuu niigan po nan yondo po nan tinŋar* na po. ¹⁰ Ki li yabit ki fit kœn nan nmaabira, ki li tee Yendœuŋ ni kunkœnkœnna† na tioŋ, ki lu siab ki sikimm tij ni, ki chibit bi paak. ¹¹ U din kœn nan Yennu nba tee Yendœuŋ ni kunkœnkœnna na tœondaano, ki gœœr daar kur maruj nba ki bi tuu mann ki teeno na, ki bia biir Yenjiantu nasaakak na. ¹² Niib na din mœk moyœtuk, ki nyik daar kur maruj, ki bia nyik barmœnii jiantii. Yinn na din laat nyannu, toona nba kur ki u tuun ni.

¹³ Ki n gbat malaka yeno boi loœ a, “Li saa jii yoo nlee ki bona nba be yirintu ni na tuumi? Nanne tee daar kur maruj po, nan moyœtuk damm nba te ki bona biar yann, nan bianjinba ki bi nmaat jiantu nasaakak na, nan Yendœuŋ ni kunkœnkœnna na po.”

¹⁴ Ki malakaloœ na jiin a, “Li saa jii daa tusir nan daa kobik nan piinymue, ki bi kan mann sanyiœk ni nan daajoouk maruj na. Li poor po ki bi saa namm Yenjiantu nasaakak na.”

Bianjinba ki malaka Gabriel wann yirintu na paak

¹⁵ Min Daniel nba koor man bann yirintu na paak yoo nba, li taabaak ni ki sœo set n tœonn. ¹⁶ Ki n gbat kunkor nyii Ulai mœkir ni a, “Gabriel, want jœœ na yirintu nba ki u la na paak.” ¹⁷ Ki Gabriel baar set ki kpianin, ki janmaanii soorin, ki n baa tij ni.

Ki u yetin a, “Nisaarik, bant yirintu na paak. Yirintu na jiin durinya na gbennu poe.” ¹⁸ Waa piak yoo nbae, ki n fib, njaan ki u soor n nuu ki fiin sennin, ¹⁹ njaan yet a, “N

* 8:9 8.9 Tinŋar na tee Israel tiŋe. † 8:10 8.10 Li pasiar, li paake tee Yennu niib.

loon ki man wanna Yennu wutoor nba saa tun linbae. Yirintu na saan gaan durinya na gbennu poe.

²⁰ “Pejak nba ki a la ki u mok yina njanlee na see Mede nan Peesia kpanbara taar nie. ²¹ Ki bujak na see Griis kpanbar taar ni, ki yingberjir nba put u ninbina njanlee sinsuuk ni na tee sinsinn kpanbar. ²² Yina nanna nba bo put nyii yinn nba gbiat fonn ni na want nan digbanjaann man saa bokit ki tee digbana nanna, njan bi soo kii mok pan nan baa bo taan tee digban-yenn na.

²³ “Ki digbana man gbennu yoo-i nakini, li niib saa mantik teen tondamm ki jan nan tubdatu. Li yoo na kpanbar sii be ki tee tubkangbatir nan tondaano nan kpinkpannii daano. ²⁴ Ki u sii mok pan, njan li kii tee u moŋ yiikoo kaa. Ki u saa baar nan biiru bonchiann, ki sii laat nyannu linba kur ki u tuun ni. U saa baar nan biiru nijaana nan Yennu niib paak. ²⁵ Kimaan waa tee kpinkpannii daano na paak, u saa kpar niib ki nyann. U sii mok karinbaanii, ki saa kpir biir niib bonchiann, ki saa kon nan Kpanbar nba gar kpanbara kur. Njan bi tan saa biiro, ki li ki tee nisaarik yiikoo. ²⁶ Yirintu nba jiin daajoouk nan sanyok ni marun po, ki bi wanna li paak na, saa teen barmoniiwa, njan ii diar ki lii tee bunbori maan, kimaan li saa wei bonchiannewa ki lin tan tun.”

²⁷ Nanne ki min Daniel ban ki yiar daa waan, ki tan fiir ki nmat tuun kpanbar toonn na. Njan ki yirintu na nmat n yan. N ki bann li paak nba tee.

9

Bianjinba Daniel miar Yennu ki jiin u niib po

¹ Mede niro nba ki u sann tee Darius na din tee Serses bijae, ki dii naan ki dia Babilonn yent. ² U naan binsinsinn niŋe, ki min Daniel din karin Yennu gbouŋ, ki dukii bina piinlore nba ki Jerusalem saa kpan langbent na po, ki tee nan bianjinba ki Yennu yet u sokiniu Jeremaya na. ³ Nanne ki n nmant n Yomdaano Yennu paak, ki miaro, ki fabin nana, ki lor mob ki lia botoouk liant,* ki kar tanpent ni. ⁴ Ki n miar n Yomdaano Yennu, ki pak kat n niib biit ki turo, ki yet a:

“Yomdaano Yennu, a pan yab bonchiann, ki ti baakita. A dia a molor fanu nan a niib, ki want a lomm nba kaa paak ki teen a niib nba loona ki saak a sennii na.

⁵ “Ti tun biira, ti tee tondamme, ti tun yanbomma. Ti yet faa wannit linba a ti tuma, ki yet tin tun linba njan. ⁶ Ti ki gbiint linba ki a toontunna nba tee a sokiniinba na pak a sann ni, ki tur ti kpanbara, nan ti doo diara, nan ti yeejamm, nan ti tin niib kura na. ⁷ Fin Yennu-e tuun linba njan yoo kur, njan timme yoo tuun ki dint ti moŋ fei, timm nba be Juda nan Jerusalem, nan Israel niib nba kur ki a yatib digbana nba naak nan digbanbanfoka na, kimaan bi din tun biit ki yetawa. ⁸ Ti kpanbara nan ti doo diara nan ti yeejamm tun fei toonn ki biir fin Yennu-wa. ⁹ A mok ninbatinu nan nyikinhab, nan taa lek tun ki biira nawa. ¹⁰ Ti ki sak gaar fin ti Yomdaano Yennu sennii nba ki a tur a toontunna nba tee a sokiniinba a bin wannit na. ¹¹ Israel teeb kur biir a sennii na, ki yet bin gbiint linba ki a wannit nawa. Ti tun yanbomm ki biirawa, ki li te ki a motont nba sob a toontunna Moses sennii gbouŋ ni na baa ti paak. ¹² A tun linba ki a din yet a a saa tun tur timm nan ti doo diara nawa, ki baar nan biiru ti paak. Tingbouŋ na kur po, siar boor daa ki ban la tubdatu nan linba baar Jerusalem na na. ¹³ Nan bianjinba ki li sob Moses sennu gbouŋ ni na, biiru na kur baarita, njan ti lek ki bikii a tin penn fin ti Yomdaano Yennu par ki nyik ti yanbomm, njan gbiint a barmonii na. ¹⁴ Fin ti Yomdaano Yennu ki taantir nan fan te biiru n baariti, kimaan a tuun linba njan yoo kur, njan ti lek ki sak a mob.

¹⁵ “Ti Yomdaano Yennu, fine jii a yiikoo ki nyinn a niib Ijpt tin ni, ki li te ki a sann be nan dinna. Ti tun yanbomma, ti tun kpeta. ¹⁶ Yennu, faa tuun kasii toona na, paatir a wutochioŋ na Jerusalem nba tee a doo nan a kasii kunkonn na paak. Ti yanbomm nan ti yeejamm biit na te niib nba koo kpiat na yi Jerusalem nan timm nba tee a niib na yann. ¹⁷ Yennu, gbiintir n miaru nan fabinii na. Nammit maa jiantu nasaakak nba ki bi bet na. Nammitir ki lin te soo kur n bann nan fine tee Yennu. ¹⁸ Yennu, gbiintir kii goriit, ki la daamii nba ki ti be li ni, nan fara nba be doo nba ki a sann be li ni na. Ti meia, kimaan a mok ninbatinue, njan li ki tee a ti tuun fanu kaa. ¹⁹ Yennu, gbiintir. Yennu, nyikin chabit. Yennu, ii gbiin, ki tun siar. A daa taantir, ki lin te soo kur n bann nan fine tee Yennu. Doo na nan niib na tee a yabe.”

Bianjinba ki Gabriel wann masokinkar na paak

‡ 8:25 8.25 Kpanbar na tee Yennu-e. * 9:3 9.3 Bi din jii buunii kobit ki luu botoouk liant na, ki lia ki want nan bi mok parbiir.

²⁰ Ki n ñamii mei Yennu, ki kat n yanbõmm, nan n niib Israel teeb yanbõmm, ki boi n Yomdaano Yennu, a wun ñamm maa u kasii jiantu ñasaakak na. ²¹ Maa mei Yennu yoo nba nae ki n la Gabriel, wunba ki n lau yirintu nba gar ni na, ki u yukir baar maa see siaminba na. Li din tee daajoouk maruñ yooe. ²² Ki u yetin a, “Daniel, n baar nna na maa n wanna masõkinkar na paake. ²³ Yoo nba ki a piin ki fabin teen Yennu nae, ki u gat a miaru mañ. U loona, li paak te ki n baar man wanna li gatu nba tee. Mõtana, teent soon, ki n wanna li paak.

²⁴ “Yennu senn nan bina piinlore taar munlore poorpoewa, ki u tan saa ñaa a niib nan a kasii doo na, ki bin nyi bi yanbõmm nan biit ni. Yennu tan saa nyik chab yanbõmm, ñaan baar nan ñant nba kaa paak, ki yirintu nan masõkinkar na saa teen barmonii, ki bi saa ñamm kasii jiantu ñasaakak na. ²⁵ A diit bann na paak: laa nyii yoo nba ki sennu senn a bin ñamm maa Jerusalem na, ki saa tuu Yennu niganntoo nba tee tõondaano na baaru, bina ñanlore taar munlore-e saa gar. Bi saa ñamm maa Jerusalem nan li sonii nan joonpaara, ki goor doo na. Ki doo na sii be bina piinloob nan ñanlee taar munlore, ñaan li sii tee daamii yooe. ²⁶ Yoo mañ joontik ki bi tan saa kpi Yennu niganntoo nba tee tõondaano na kaat. Ki digbanjaann na diaroo kunkonkonna saa baar ki tan biir doo na nan Yenjiantu ñasaakak na. Joontu na tan saa baar nan nyunmonn nae, ki baar nan tobii nan biiru nba ki Yennu doñ senn na. ²⁷ Ki diaroo mañ sii mok molor jaann nan niib bonchiann, ki tuu bina ñanlore, ki bina ñanlore mañ sinsuuk ni, u saa goor maruñ nan Yenpiinii turu, ki saa paan bonbiir nba ki Yennu koo na, Yenjiantu ñasaakak na yur paak, ki li sii be leñ, ki saa tuu yoo nba ki Yennu saa biir daano nba paanir na.”

10

Ki jiin Tigris mokir boor yirintu na po

¹ Sairus nba din dii Peesia naan li bina ñantaa ni, ki mōmaan baar Daniel, ñooe ki bi bia din yiu Beltesasar. Mōmaan na din tee barmoniie, ñaan paar nan bannu. Maan na paak din fiit wannoo damiit nie.

² Li yoo mañ, ki min Daniel be parbiir ni dapiinlee nan yenn, ³ ki ki dii jeñant, koo ki ñman nant, koo ki nyuu daami,* koo ki saat n yut, nan dapiinlee nan yenn na nba tan gar.

⁴ Ki binn mañ ni, ñmaasinsinn daapiinlee nan ñanna daar, ki n see Tigris mokjaann na gbingbann, ⁵ ki gokit got ki la niro, ki u lia liatpeennyinyir, ki boob salima gbanjann. ⁶ Ki u gbanant nyirii nan tanbinyinyir nba daauk paar na, ki u numpo nyokit nan sanyikintii na, ki u ninbina tee nan muu na, ki u kpinkpant nan taa nyirii nan kutmont nba nyirii na, ki u kunkor naan nibur yar.

⁷ Min Daniel kooe la yirintu na. Jab nba be nanin na ñarin ki la siari, ñaan ki janmaanii soorib, ki bi chiar bõr. ⁸ Ki n biar see n kuukoo, ki gorii yaarlituk yirintu na, ki pansiak ki biar n ni, ki n numpo lebit ki penn. ⁹ Maa gbat u kunkor yoo nba, ki n fib ki baa faab tij ni. ¹⁰ Ñanne ki nuu soorin ki fiinin, ki n be n nii nan duna paak, ki bia daa jekir.

¹¹ Ki u yetin a, “Daniel, a daa tiin janmaanii. Yennu loona. Fiit set, ki gbiint maan nba ki n yaa man beta na fanu. Yennu-e tumin a boor.” Waa yet nna yoo nba ki n fiir set, ki bia daa jekir.

¹² Ki u ñamm yet a, “Daniel, a daa tiin janmaanii. Yennu gbat a miaru, daar nba ni ki a dukin ki sikin a moñ ñoo Yennu boor a fan fit la yanfoon naewa. N baar a miaru mañ poe. ¹³ Peesia yent na diaroo sebiik tuu goin dapiinlee nan yenn; ñanne ki Maikel, wunba tee malakanba saakayeno na baar ki tan sommin, kimaan n kuukooe biar be Peesia tij na ni. ¹⁴ N baar man wanna linba tan saa baar a niib paak wonn poe. Yirintu mañ jiin linba tan saa tun wonn poe.”

¹⁵ Waa yet nna yoo nba, ki n tibin tij ni ki ñmin soon nna. ¹⁶ Ki wunba pak nanin na tee nan niro na, ki tant u nuu ki sii n mogbana. Ki n yeto a, “Chanbaa, yirintu na te ki n banj ki kan fit nyik jekiru. ¹⁷ N tee nan yommik nba tuu see u chanbaa tõonn nae. N saa teen nlee ki pak nana ni? N ki mok pansiak koo foomii.”

¹⁸ Ki u ñamm siin, ki n ji la pañ. ¹⁹ Ki u yetin a, “Yennu loona. Li paak, a daa te siar daamiia koo ki jeentani.”

Waa yet nna yoo nba ki n ñamm la pañ, ki yeto a, “Chanbaa, betirin faa yaa a wannin linba. A turin paña.”

²⁰⁻²¹ Ñanne ki u yet a, “A mi linba paak teen ki n baar a boori-i? N baar maa n fiit wanna linba sob barmonii gbonj na nie. Mõtana, n ji saa ñmate, ki saa kon nan Peesia yent diaroo sebiik na, ki li poor po Griis yent diaroo sebiik na saa baar. Sõo kaa ki saa sommin, see Maikel kuukoo, malaka nba tee Israel teeb guutoo na.

* **10:3** 10.3 Bi din dia tiloonae ki tee daan.

11

¹ Ki li tee u toonn ki u sommitin ki bia guun. ² Maa yaa man beta maan nba na tee barmoniie.”

Ki jiin Ijpt nan Siria naan yent po

Ki u namm yet a, “Kpanbara bantaa biar ki tan saa dia Peesia yent; ki kpanbar saa wei ki pukin banna, ki saa mokit ki gar leeb na. Ki u paj nan mokit na nba saa pukin yoo nba, u saa jak Griis naan yent.

³ “Ki kpanbar jaann saa dokit, njoce saa dia naangbouj nba yab, kii tuun waa loon bianjinba. ⁴ Naan u paj nba tan saa yabit yoo nba, u naan yent saa biir; ki bokit yaka nanna, ki kpanbara nba ki nyii u maaru nie saa set u seenu ni, ki dia yent na, njaan bi kan la yikoo nan bianjinba ki u tuu mok na.

⁵ “Ijpt kpanbar sii mok paj, njaan u kunkonkonna saakayeno saa garo nan paj, ki saa dia naan yent nba yab. ⁶ Bina waan saa gar, ki Ijpt kpanbar sii mok lor nan Siria kpanbar; ki saa jii u bipoo ki tur Siria kpanbar ki wun koon, njaan bi lor man kan yukir; ki bi saa kpi kpanbar bipoo na, nan u soro, nan u bik, nan u njaatoontunna nba waa u poor na. ⁷ Li poorpoe ki poo man nikpiimm na yeno saa di naan, ki saa saan lek Siria kpanbar kunkonkonna, ki koo bi digbanpaarir na ni, ki kon nyannib. ⁸ U saa jii bi tingbana bonninnant, nan bonlia nba ki bi nammir, nan salimmona nan salimpeena, ki jii tur bi tingbana man na, ki nmat namm Ijpt. Bina waan saa gar ki gbanamaasu sii be, ki kunkona kaa. ⁹ Li poor po, ki Siria kpanbar saa lek Ijpt yent, njaan li saa paako ki wun chiar.

¹⁰ “Ki Siria kpanbar bonjai saa teen siir nan bin faa tob, ki saa taan kunkonkonna bonchiann, ki bi saa baar u boor ki tan gbee, ki tee nan nyunmonn na, ki saan bi datai digbanpaarir na ni. ¹¹ Ki Ijpt kpanbar saa donn wutoor; ki fiir saan faa Siria kpanbar tob, ki soor u kunkonkonna nba yab na, ¹² ki sii mok karinbaanii u nyannu na paak, nan kunkonkonna bonchiann nba ki u kpiib na paak, njaan u kii mok nyannu yoo kuri.

¹³ “Siria kpanbar saa nmat ki namm taan kunkonkonna nba yab ki pukin, ki lin gar waa bo dia sinsinn bianjinba na. Yoo-i tanj baar, u saa jen nan kunkonkonna nba yab nan kunkontiat bonchiann. ¹⁴ Ki niib bonchiann tan saa yet Ijpt kpanbar, ki kpiquiruk damm siab saa nyi fin Daniel digbann ni, ki yeto, kimaan yirintu nba ki bi la na paak, njaan bi kan nyanni. ¹⁵ Li poor po, Siria kpanbar saa saan lek digbanpaarir na ni nyannir. Ki Ijpt kunkonkonna ji kan fit kon konni; ki bi kunkonkonna nba paar gbaa ji kii mok paj nan waama. ¹⁶ Ki Siria kpanbar man saa teemm waa loon bianjinba, ki soo kaa ki saa gooro. U saa set kasii tinj* na ni, ki li kur sii be u yikoo ni.

¹⁷ “Siria kpanbar saa lor nan wun saan konn, ki dia u kunkonkonna kur. Ki wun fit kon nyann u dataak Ijpt kpanbar na yenti, see ki u man nano ki jii u bipoo ki turo wun koon, njaan u kan nyann u lor na ni. ¹⁸ Ki li poor po, u saa lek digbana nba kook mokgbera na, ki kon nyann bi bonchiann, njaan tondaano nba nyii digbanganne tan saa kon ki nyanno, ki goor u dont-n-moj man; barmonii u saa te Siria kpanbar n di fei ki chiar. ¹⁹ Kpanbar na saa nmat kun u tionj digbanpaarir ni, njaan bi saa kon nyannowa, ki li ji sii tee u kur kure na.

²⁰ “Ki kpanbar loo bia saa wei u poor po, ki saa tun toona saakoo, ki u sii mian niib ki bi pa lampo, a lin te kpanbar na naan yent na-ii mok mokit. Ki li kan yukir; ki bi saa kpi kpanbar na, njaan li kii tee yeenin ni kaa, li bia kii tee tob ni.”

Ki jiin Siria kpanbar touj po

²¹ Ki wunba bo piak nanin na namm yet a, “Siria kpanbar nba saa di ki wei poor na, u sii tee jatoujo, ki li bo kii tee njoce kaa saa di naan na, njaan u saa dokite yama nan kpinpannii ki gaar naan man. ²² Ki wunba kur biiro, u lekii tee Yennu mannteeb yudaano gbaa, njaan bi saa kpiue. ²³ Lora nba ki u lorin nan digbanlia na, u saa kpannib ki sii laat paj, njaan ki u digbann lek waar. ²⁴ U tan saa kpir lek digbann nba mok mokit, ki saa tun toona nba ki u yeejamm soo ki ban tumi. Ki u ji saa biit tiat nba ki u fat tob ni na ki tur u poorpoweiteeb. U sii mok dudukit nan wun lek digbanjaana, njaan ki u yoo n jin.

²⁵ “U saa jii pare, ki tikir kunkonkonna bonchiann a wun lek Ijpt kpanbar, wunba mok kunkonkonna paara bonchiann ki saa kon tooko, njaan bi saa kpann Ijpt kpanbar man ki u kan fit kon nyanni. ²⁶ U kpaanteebe saa baano. Bi saa kpi u kunkonkonna bonchiann, ki binba biar na saa chiar. ²⁷ Ki kpanbara banlee na saa lakin kar di jeet, njaan bi dudukit sii tee bonbiire, ki bi saa faar faak ki tur leeb. Bi kan la baa loon linba, kimaan li yoo daa ki baari. ²⁸ Siria kpanbar sii nmat kun u doo ni nan tiat nba ki u fat na, njaan ki u

* 11:16 11.16 Kasii tinj man tee Israel teeb tinj.

lor tee wun goor Yennu niibe ki bi daa jiantir Yennu. U saa tun waa loon bianjinba, ki ji kun u tɔŋ doo ni.

²⁹ “Li poor po, u tan saa ŋamm lek Ijpt, ŋaan yoo nba na bona saa lebite, ki ji kii tee nan sinsinn na. ³⁰ Rom teeb saa gbee ŋarint ki baar kon nanɔ, ki janmaanii saa sooro.

“Ki u saa donn wutoor, ki koor a wun biir Yennu niib Yenjiantii. U saa gaar niib nba yêŋ Yennu sennu na kpaaniie. ³¹ Ki u kunkonkonna na siab saa koon Yenjiantu ŋasaakak na jakint. Bi saa goor niib, ki bi kii mann daar kur maruŋ na, ŋaan paan bonbiir nba ki Yennu koo na, Yenjiantu ŋasaakak na paak. ³² Kpanbar na saa jii kpinkpannie, ki lin te niib nba yêŋ Yenjiantii na n taan u po, ŋaan binba waa Yennu na saa kon Yennu paaka. ³³ Niib na saakab nba tee yandamm na saa biit bi bannu ki tur niib bonchiann, ŋaan bi saa jii yoo waame ki kpi yandamm maŋ siab tobii ni, koo ki joob muu, koo ki fat bi siab bona ki koomm dansarii. ³⁴ ŋaan baa sii kpib yoo nba, ŋamm Yennu niib saa la sommir waan. Niib nba lek saa pukin bi po na, ŋaan bi bonchiann sii tee kpinkpannie damme. ³⁵ Bi saa kpi yandamm nba tee saakab na siab, ŋaan linba na saa te ŋamm Yennu niib n ŋamm kii be fanu. Li sii kpan tuun nnae nan li joontu, yoo nba ki Yennu senn na.

³⁶ “Siria kpanbar saa tun waa loon bianjinbae. U saa faa parbiir nan u mok yiikoo ki gar yennii nba be, ki gar Yabint Yennu gbaa. U sii fit tuun nna ki laat nyannu, ki tan tuu yoo nba ki Yennu saa dat u tubir. Yennu saa tun fanu nan waa senn bianjinba na.

³⁷ Kpanbar maŋ saa yêŋ yennii nba ki u yeejamm bo jiantir, nan tingbann nba ki poob loon. Barmonii, u saa yêŋ yennii kurawa, kimaan u ji dukii nan ŋooe mok yiikoo ki gar bi kura, ³⁸ ŋaan u sii baakit tingbann nba guu digbanpaara nae. U saa jii salimmona nan salimpeena nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan piinii nba kpai, ki tur tingbann nba ki u yeejamm ki nba jiantir na. ³⁹ U saa jii niib nba jiantir tingbanganne, a bin guur u digbanpaara fanu. Ki niib nba gaarɔ nan u tee kpanbar na, u saa turib baakir, ki sennib tooŋberja ni, ki bia turib tij ki lii tee bi paatii.

⁴⁰ “Siria kpanbar naan gbennu-i nakin yoo nba, Ijpt kpanbar saa leko, ki Siria kpanbar maŋ saa kon tooko nan u paŋ kur, ki sii dia taantorit nan taanii nan ŋarint bonchiann, ki saa lek digbana bonchiann nan nyunmonn nba tuu pubir na. ⁴¹ U bia saa lek kasii tij na ki kpi jab tusaa piik piik, ŋaan EDOM teeb nan Moab teeb, nan Amonn teeb nba biar na, saa chiar paak. ⁴² Yoo nba ki u tan saa lek digbana maŋ kur na, Ijpt gbaa tan kan biari. ⁴³ U tan saa jii Ijpt mokint nba be bekir ni, ki tee salimmona nan salimpeena nan linba kur daauk paar ki yaat nann. U saa kon nyann Libia teeb nan Sudann teeb. ⁴⁴ Ki labaar nba saa nyi yonput po nan niigar po saa koonɔ janmaanii, ki u saa kon nan wutoor, ki kpi niib bonchiann. ⁴⁵ U lek saa chaan u naan lanbonjaana na mokgbenjir nan kunkonn nba Yennu ŋasaakak be li paak na sinsuuk ni, ŋaan u lek tan saa kpoe, ki soo kii be u boor ki sommo.”

12

Ki jiin yoo na joontu po

¹ Ki wunba piak nanin na yet a, “Yoo maŋ, malaka jaann Maikel, wunba guu a niib na saa dokit. Tɔn, ki yoo sii be ki tee biiru yoo, li sii bi ki gar biiru nba mi baar, laa nyii durinya na pinpiik niwa. Ki yoo maŋ-i baari, niib nba kur be a digbann ni, ki bi sana sob Yennu gbouŋ ni na saa tinn. ² Ki bi bonchiann nba doŋ kpo na saa fiir kuun ni. Bi siab saa la manfoor nba kaa gbennu, ki bi siab mun tan saa di fei nba kaa gbennu. ³ Tɔondamm nba tee yandamm sii nyirii nan sanpagbouŋ na, ki binba mun tumii niib bonchiann a bii tuun linba ŋan na sii nyirii nan ŋmaabira na yoo saaka.”

⁴ Ki u ŋamm yetin a, “Daniel, motana, pobint gbouŋ na, ki bor li maan nan yoo na joontu. Tɔn, niib bonchiann sii lin yirib, ki bannu saa pukin.”

⁵ Ki n la jab banlee see ki kpia mokir, ki jayeno see gbingbanyenn, ki loo see leer po.

⁶ Ki jayeno boi joo nba lia liatpeen, ki see jiin kpen-yur po na a, “Li saa wei nlee ki yaarlituk toona maŋ n tan tumi?”

⁷ Ki joo maŋ donn u nii sanpaapo, ki n gbat ki u sent masonjaann Yennu nba yoo be na sann ni, ki yet a, “Li saa jii bina ŋantaa nan bonjinne. Yennu niib biak dinu tan sii gbent na ki linba na kur tuma.”

⁸ Ki n gbat waa yet maan nba na, ŋaan ki bann li paaki. ŋanne ki n boio a, “Chanbaa, li kur tan saa joont nlee?”

⁹ Ki u jiin a, “Daniel, ii saa, kimaan mɔmaan na tee fan bekire, ki lii be bor ni, nan yoo na joontu. ¹⁰ Ki niib bonchiann para tan saa ŋamm fanu. Binba tee biit damm kan bann li paaki, bi sii ŋamii tuun toonbiite; ŋaan binba sub, ŋamme saa bann li paak.

¹¹ “Laa saa nyi daar nba ki bi saa goor daar kur maruŋ ki bia paan bonbiir nba ki Yennu koo na, daa tusir nan kobii ŋanlee nan daapiinyiae saa gar. ¹² Damm nba be fanu

ki saa tuu daa tusir nan kobii nantaa nan piintaa nan nannmu gbennu, piisin tan sii be bi paak.

¹³ "Fin Daniel, ii be fanu ki saa tuu yoo na joontu. Ki a saa kpo, nnaan a tan saa fiir ki gaar a paauk, yoo na joontu ni."

HOSEA gbouj

Ki jiin Hosea gbouj na po

Hosea din tee Yennu sokiniie, ki kpaan niib nba be Israel naan yent nba be gar po na, a Yennu tan saa dat bi tuba, kimaan baa jiantir yenbis na. Linba na poorpo, li ki wei ki Asiria kunkonkonna biir naan yent manj. Yennu din yet Hosea a wun wann Israel teeb na a li-i tee ki bi jiantir tingbana, li tee nan poo nba tuu ki sak u sorɔ mɔb ki tuun bonchonchonsin nae.

¹ Mɔmaan nba nae ki Yennu tur Hosea, wunba tee Beeri bija na. Li din tee Juda kpanbara Yusia, nan Jotam, nan Ahas nan Heskia naan yoobe, ki Jeroboam, wunba tee Jehoas bija na mun tee Israel kpanbar li yoo.

Ki jiin Hosea ŋaapoo nan u waas po

² Yennu nba din te ki Hosea sint pak nan Israel teeb na, u din yet Hosea a, “Kɔont poo; ki a poo manj sii tee poochonchonn, ki u saa mar waas, kimaan tinj na niib tee nan poochonchonn nae, ki yɛt min Yennu mɔb, ŋaan jiantir tingbana.”

³ Ŋanne ki Hosea kɔon poosɔɔ, ki bi yiu Gomer, ki u tee Diblaim bipoo. Ki Gomer soor poor ki mar bonjak. ⁴ Ki Yennu yet Hosea a, “Purin bik na sann Jesreel, kimaan li kan yukiri nan maa saa dat Israel kpanbar tubir, u yeeja Jehu nba kpɛi niib Jesreel na paak. N yaa man pot Jehu maaru naame, ⁵ ki bia biir Israel kunkonkonna na panj, Jesreel baauk ni.”

⁶ Ki Gomer ŋamm soor poor, ki mar bonpook, ki Yennu yet Hosea a, “Purin u sann Lo-Ruhama,* kimaan n ji kan ban wann Israel teeb n lommi, koo ki nyik chabibi.” ⁷ Ŋaan Juda teeb ŋarin, n sii mɔk lomm namm. Min, bi Yomdaano Yennu, saa tinniba, ŋaan n kan tinnib tob ni kaa, koo ki jii jukbanjiak, koo torbana nan peenii kaa, koo ki jii taanii nan taanjakira kaa, ki tinnibi.

⁸ Ki Lo-Ruhama nba chekit yoo nba, ki Gomer ŋamm soor poor, ki mar bonjak. ⁹ Ki Yennu yet Hosea a, “Purin u sann Lo-Ami,† kimaan Israel teeb ki tee n niib, ki n mun ki tee bi Yennu.”

Ki jiin Israel teeb potuk po

¹⁰ Israel teeb sii tee nan mɔkbenjir paak tanbiinii nae, ki sii yab, kaa kann, koo bibuk. Mɔtana, Yennu beerib a, “I ki tee n niib,” ŋaan yoo baat ki u tan saa yetib a, “Yimme tee Yennu nba fo na waas.” ¹¹ Ki Juda teeb nan Israel teeb saa ŋamm taan mɔb. Bi tan saa gann tɔɔndaano yenɔkɔɔ bi tinj. Ki bi saa pot ki bia mokit bi tinj ni. Barmonii, Jesreel‡ daar sii tee dajaanee.

2

¹ Li paak, yiint a leeb Israel teeb a, “Yennu niib,” ki bia kii yiib “Yennu loomm.”

Ki jiin poochonchonn Gomer nan Israel teeb po

² N waas, ii kpaan i naa; u lek ji ki tee n poo, ki n mun ki tee u sorɔ. Ii kpaano ki wun nyik bonchonchonsin. ³ Li-i tee ki u ki nyik, n saa yokitɔe, ki wuu be payann, nan daar nba ki bi din marɔ na. N saa te ki u tee nan tinkooŋ nba ki naan jeet nae, ki te wun kpo nyunnyukuru. ⁴⁻⁵ N kii mɔk ninbatinu nan u waasi; bi tee poochonchonn nba ki tiin fei na waase, ki u mɔŋ yet a, “N saa saan n yɔɔsnba boore, ki bin turin jeet nan nyun, nan gungunt, nan tanjant, nan olif tiinii kpan,* nan daan.”

⁶ Li paak, n saa jii jagotkunkoniie ki loon u sɔnu. N saa maa joonne ki wun kɔŋ sɔnu. ⁷ Ki u saa wei ber u yɔɔsnba ŋaan kan baarib, ki u saa lin kpaanib ŋaan kan lab, ki ji yet a, “N saa ŋmat n sinsinn jɔɔ boore. Maa tuu be lej na sɔ maa be mɔtana na.”

⁸ “Ki poo manj yɛt wun bann nan min Yennu tee daano nba teenɔ jeet, nan daan, nan olif tiinii kpan, nan salimpeena, nan salimmona bona nba ki u dia jiantir tingbann Baal na. ⁹ Ki jeet jaanu yoo-i baari, n kan ban turo piinii nba tee jebin nan daan, nan gungunt nan tanjant nba ki n tuu teenɔ maa wuu lia na. ¹⁰ N saa yokitɔe ki wuu be yann, u yɔɔsnba numm ni, ki sɔɔ kaa ki saa fit tinnɔ n nuu ni. ¹¹ Ki n saa gɔɔr u maruj jaamm kur nba tee binn jaamm maruj, nan ŋmaarik jaamm maruj, nan foon daar jaamm maruj, nan li jiantii tintaanu kur. ¹² N saa biir u daan tilontii kur, nan kinkanii nba kur ki u yet nan

* 1:6 1.6 Lo-Ruhama paake tee “Lomm kaa.” † 1:9 1.9 Lo-Ami paake tee “Bi ki tee n niib.” ‡ 1:11 1.11 Jesreel paake tee “Yennu-e buur.” * 2:4-5 2.4 Olif tiinii kpan ŋan, ki li daauk bia paar.

u yooŋnba nae turo a wun sak dɔɔ namm na. N saa te ki u kpaant nan tilontii n kpant fɔɔr; ki muuk ni bonkobit saa biirir. ¹³ N saa dat u tubir; kimaan waa tamm n po, ŋaan jokin bonnunubit ki teen tingbann Baal, ki bia lia salima liant, ki lin waa u yooŋnba na. Min Yennu-e pak na.

Bianjinba ki Yennu loon u niib

¹⁴ "Li paak, motana n ji yaa man jiiue ki saan nana muuk ni. Leje ki n sa saa jii lomm ki fat u yan. ¹⁵ Ki n saa jiin kpaant nba tee u yar na ki turo, ki te Wahala Baauk na-ii tee dindann tammɔb. Leje ki u saa turin u yan, nan waa din be bisin ni bianjinba na, yoo nba ki u din nyii Ijpt na." ¹⁶ Ki Yennu ŋamm yet a, "Daa maŋ ni, u saa yiinin u sɔɔɔ, ki ji kan ban yiinin chanbaa, nan baa yi tingbann chanbaa na. ¹⁷ N saa nyinn Baal' sann u mɔb ni. Ki u ji kan ban yiin sann na ki boi sommir po.

¹⁸ "Ki daa maŋ ni, n saa lor molor nan muuk ni bonkobit kur, nan nɔɔnii kur, nan bonbubokit nba kur bɔɔk tiŋ ni, ki bi kan tur n niib daŋ. N saa nyinn tɔrbana nan jukbanjai nan tɔbii, tiŋ na paak, ki lin te n niib kur-ii be nan parmaasir.

¹⁹ Israel digbann, n saa teena n poo,
ki sii tee harmondaano nan burchimo.
N saa wanna n lomm nba yoo be nana,
ki sii mɔk ninbatinu;

ki a sii tee n yoo nan yoo nba kaa paak.

²⁰ N sii dia n mɔsonn, ki teena n yoo,
ki a saa bann nan mine tee Yennu.

²¹⁻²² Ki daa maŋ ni,
n saa gat n niib nba tee Israel teeb na miaru.

N saa te saak n baa tiŋ na paak,
ki tiŋ na saa nan jeet,
ki daan tiinii nan kpan tiinii saa lon loona.

²³ N saa kaan n niib tiŋ na paak,
ki te bin mokit.

N saa wann n lomm ki tur damm nba ki bi yib
'Lomm kaa' na,

ki damm nba ki bi yib, 'I ki tee n niib' na,
ki n saa yet a, 'I tee n niibe,'
ki bi saa jiin a, 'Fine tee ti Yennu.' "

3

Ki jiin Hosea ŋaapoo jenu po

¹ Yennu pak nanin a, "Ti saa ki ŋamm jii a lomm ki tur a ŋaapoo, wunba lek chomm na. Li ŋan ki fin lomɔ nan maa bia daa loon Israel teeb bianjinba na, baa lek ŋmat ki jiantir tingbana, ki mɔk niɔŋ nan bii dia tilɔnkoona kii teen pata, ki li tee piinii na."

² Li paak, ki n jii salimpeena piik nan ŋanŋmu nan dii bɔrik-gbina piinlore nan ŋanŋmu ki pa u paak. ³ Ki n beto nan li ŋan ki wun guurin, lin wei bonchiann, ki daa waa jasɔɔ, li yooe ki n sii be nana. ⁴ Ki nna bannue ki Israel teeb sii be ki lin wei, ŋaan ki bi kii mɔk kpanbara koo tɔɔndammi, ki kii mann maruŋu, koo ki mɔk jiantana, ki kii mɔk manntɔɔ liatjabiki, koo ki mɔk pata, koo ninnansiar nba ki bi sii gorii ki buntiri. ⁵ ŋaan yoo baat ki Israel teeb tan saa tunn jen bi Yomdaano Yennu nan kpanbar Defid yaaboonn na boor, ki bi sii jiantir Yennu, ki gaar u piinŋanii.

4

Bianjinba ki Yennu pak biir Israel teeb

¹ Yennu mɔk maan nba ki u yaa wun pak biir Israel teeb nba koo tiŋ na ni na. Israel teeb, gbiiintir maan nba ki Yennu yete na, "Sɔɔ ki be tiŋ na ni ki waan fanu, koo ki mɔk lommu, niib na bia ki mi min Yennu binbeŋ nba tee. ² Bi sent mɔsona ŋaan biir. Bi fa fai, ki kpi kuun, ki jaan, ki tuun bonchonchonsin. Ki toonbiit ŋammit pukii, ki bi kpi niib yoo kur. ³ Linba na saa te ki tiŋ n koor, ki linba kur be li paak saa kpo. Li bonkobit nan li nɔɔnii, nan jani nba be nyun ni, bi kur saa kpo."

Bianjinba ki Yennu pak biir mannteeb na

⁴ Ki Yennu yet a, "I daa te sɔɔ piak ki biir niib na, koo ki yakii nammi. N nyiiruk baat yimm mannteeb paake. ⁵ I somm ki jarime i toona ni, yonnu nan nyiok kur, ki n

† 2:17 2:17 Baal paake tee "chanbaa."

sokiniinba na tee nibii nan yimm na. N yaa man biir Israel digbanne, wunba tee i naa na. ⁶ N niib na nba ki min na, li biiribe, kimaan yimm mannteeb na yê yin bannin, ki bia yê n wannu na dianuwa, li paak, n mun saa yêti, ki bia kii fiin i bonjai na po nan bi tee n mannteebi.

⁷ “Yimm mannteeb na nba yabitir bianjinba nae te ki i ñamii tuun toonbiit ki biirin, li paak, n saa lebit i baakir nae ki lii tee fei bont. ⁸ N niib na toonbiit paake te ki i ñamii mokitir, ñanne te ki i loon bii ñammit kii tuun toonbiit kii pukii. ⁹ Yimm nan niib manj saa gaar tubdatu janjanbie. N saa dat i tuba, ki te yin pa toonbiit nba ki i tun na paak. ¹⁰ I saa di maruj na tora, ñaan kon bia sii moki. I saa tun bonchonchontoon, ñaan bia kan mar waasi, kimaan yaa yêtin ñaan ñmat jiantir tingbana na paak.”

Bianjinba ki Yennu pak biir pata jiantii

¹¹ Yennu yet a, “Dakper nan dapaanin na kur biir n niib yan. ¹² Bi boi dakoonn kpaanii po, ki dakoonn manj wantib baa loon bin bann linba. Bi nyikime ki jii bi moŋ ki waa tingbana nan poo nba tuu kpan bonchonchon na, ¹³ ki mann tingbana, jojaana yura paak, ki kunkona paak ki bi jokin bonnunubit tjakpera nyaka, kimaan li maasu mantik mei.

“Ki i bonpoi teen jantona, ki i sipoi kpan bonchonchona. ¹⁴ Ñaan n lek kan dat bi tuba linba na paaki, kimaan yimm jab moŋ doo nan tingbanjaak poochonchona nae; yimm nan ñamme lakint mann maruj ki teen tingbana. Li tee barmoniie, niib nba koŋ yan, li biiribe.

¹⁵ “Israel teeb, yaa lek ki waan na, ñaan Juda teeb daa tuun nna. I daa saa Gilgal, koo toonbiit doo Betel ki jiantiri. I daa poor mɔpora leŋ, min Yennu nba fo na sann ni. ¹⁶ Israel teeb tee tubkangbatae nan bonii nba tee bianjinba na. Nlee ki n saa kpaarib nan pebis na mɔpaauŋ ni? ¹⁷ Israel teeb jiantir tingbanae. Daa fiin bi po. ¹⁸ Bi-i nyuu daan bonchiann, li poor po bi ji tuun bonchonchon toonae, ki nian fei marima ki gar binbenjansin. ¹⁹ Wonpaaruk saa pebirib ki yaat namm, ki bin di fei nan bi tingbana marint.

5

¹ “Yimm mannteeb, gbiintir linba na. Yimm Israel teeb, teent soon nna. Gbiintir man, yimm nba tee naan ñaateeb na. Li bo tee ki yii kpan-ii bu barmonii buute. Li paak, bi tan saa bu biiriwa. Ki i kpan barit, Mispa doo ni, ki bia tee nan laant na, Tabor kunkonn paak. ² Ki jiantboor na ni, ki i teen moyêtdamm. N saa dat i kura tuba. ³ N mi Israel teeb nba tee linba; bi kan fit borimi. Bi nyikima, ki ki jan nan bii jiantirimi.”

Hosea kpaanii nba jiin tingbanjiantii po

⁴ Toonbiit nba ki niib na tuun na goib, ki bi kan fit baar Yennu boori. Bi jii bi moŋ ki waa tingbana, ki ki jiantir Yennu. ⁵ Israel teeb dont-n-moŋe biirib. Bi toonbiit paake te ki bi gbiatir baa, ki Juda teeb mun bia gbiatir, ki lakin baa namm. ⁶ Bi jikit bi pei nan nei, ki mann maruj ki teen Yennu, ñaan li ki ñammitibi. Bi kan fit lau, kimaan u nyikiba. ⁷ Bi ki waa Yennu, ki bi waas ki tee Yennu yabi. Bi ñmaapaanii jaamm nae saa te ki ñamm nan bi tiniu n boont.

Bianjinba ki Juda nan Israel teeb faa leeb tob

⁸ Pebint tob naatunn na, ki lin gbat Gibeana nan Rama, ki ñaan tob monii-ii be Betel, dobiuun na ni, ki te Benjamin teeb na n saan tob. ⁹ Tubdatu daar baate, ki Israel tinj saa biar doo yann. Israel teeb, linba set tan saa tume na.

¹⁰ Ki Yennu yet a, “N wutoor dooe, kimaan Juda tinj toondamm lek Israel teeb na, ki chat bi tinj kpaar. Li paak, n saa kpaar n wutoor ki moon bi paak, nan nyunmoonn nae. ¹¹ Israel teeb be daamii ni, ki li diimm; bi koŋ tinj nba bo tee bi yar nawa, kimaan bi yêtin, ñaan saa boi niib nba kan fit sommib nae sommir po. ¹² N saa baar nan biirue Israel teeb paak, ki bia biir Juda teeb.

¹³ “Israel teeb nba tan bann nan bi be daŋ ni yoo nbae, ki Juda teeb mun la bi moŋ daamii. Ñanne ki Israel teeb saan Asiria kpanbar boor, ki saa boio sommir po, ñaan u ki fit sommibi. ¹⁴ N saa lek Israel teeb nan Juda teeb nan yanbor nba tuu lek bianjinba nae. N moŋe saa patib burii burii, ki nyikib. Mi-i tanj daarib yoo nba, soo kaa ki saa fit fatibi.

¹⁵ “N saa ñaa n niibe, ki bin mantik di fara, bi toonbiit paak, ki saa tuu yoo nba ki bi saa boi n po. Li pasiar, bi-i dii fara, bi saa kot lon n boora.”

6

Ki jiin Yennu nba pak linba po

¹ Ki niib na piak a, “Naant ki tin nmat Yennu boor. U turit dana, njaan u saa tebita. U turit narawa, njaan u saa wuur turita. ² Daanjanlee koo daanjanntaa ni, u saa fiint ki njammit, ki ti sii be u toon. ³ Naant ti tumii ki bann Yennu. Laa tee barmonii nan yonnu saa do na, ki bia tee barmonii nan kpfusaak saa baa na, nnae mun li set tee barmonii nan Yennu saa dokit ti paak.”

⁴ Njaan Yennu yet a, “Israel teeb nan Juda teeb, n saa teeni nlee? I lomm nba ki i tuu mok nanin na bote yiam, nan sanyok ni malin na, li tee nan malin nba tuu kpaar yian daar ni nae. ⁵ Li paak teen ki n tun n sokiniinba i boor ni nan momaan nba tee buut nan biiru na. Maa loon linba i boor doo yeenin nie. ⁶ N loon lomm nba yoo be nae, n ki loon i bonkubit maruj kaa. N loon ki yimm n niib n bannime, ki gar yaa jikit mujoonu maruj ki teenin na.

⁷ “Njaan baa kpan koo tinj na ni, ki bi biir molor nba ki n lor namm na, nan Adam nba din tun na. ⁸ Gilead tee doo nba gbee nan nibiit nan nikpiirite. ⁹ Ki mannteeb na tee nan fat-teeb nba tuu taan leeb ki laa muuk ni, ki guu niru nae. Ki sonu nba saa kasii boor Sekem doo ni na, ki mannteeb na bia kpi niib li ni, ki mi fanuwa njaan tuun bonbiir na. ¹⁰ Ki n la toonbilankant Israel tinj ni: N niib jiantir tingbana ki tun biir bi moj.

¹¹ “Ki yimm Juda teeb njarin, n senn yoee maa n dat i tuba mun, yaa tuun linba na paak.

7

¹ “Yoo nba kur ki n yaa man te n niib Israel teeb n la laafia, ki namm mokiti, njaan maa laat linba tee bi tonue, nan toonbiit nba ki bi tuun. Bi nmab leeb ki koo niib nei ni ki jaan, ki bia fiar niib sonjot ni. ² Li ki baar bi dudukit ni nan n tan saa tiar toonbiit na kurawa. Bi yanbomm lintiba, ki n laatir yoo kur.”

Bianjinba ki kpiikipiruk lora din be naan njaak na ni

³ Ki Yennu yet a, “Niib na kpann kpanbar nan u saakabe, nan bi lorbiit na. ⁴ Bi kur tee fai damme, ki ki see kpanbar na poori. Bi tonu na tee nan muu nba tuu yekit boroboro diiuk ki ji loon lin gaar mupeenu nae. ⁵ Kpanbar na jaamm daare, ki bi te njo nan u saakab na nyuu daan ki yib, ki tee jatii. ⁶ Barmonii, ki bi para di muu nan bi lorbiit, ki tee nan muu nba tuu di boroboro diiuk ni bianjinba na. Ki bi wutoor doo nyotunmun, ki li tan yentir sanyok ni, ki li yinn mupeenu.

⁷ “Bi wutoa nba doo ki monn nae, ki bi kpii bi saakab; bi kpii bi kpanbara yeno yeno, njaan bi soo ki miarin ki boi sommir po.”

Ki jii Israel nan digbanlia po

⁸ Yennu njaan yet a, “Israel teeb tee nan boroboro nba ki bi pur ki li ki beer chianu nae. Bi mok dindann digbanlia nba kpiab na paake. ⁹ Ki bi ki bann nan bi lora nba ki bi mok nan digbanlia niib na warii bi panji. Bi per boontuwa, njaan ki mi. ¹⁰ Israel teeb dont-n-moj na pak biiriba. Linba kur lek tun na, njaan bi ki nmat jen min bi Yomdaano Yennu boori. ¹¹ Israel teeb lin yolib nan nman liinj nae. U niib sint yiin Ijpt teebe ki boi sommir po, ki bia saa Asiria teeb boor. ¹² Baa saa na, njaan n saa lat laaujo ki soorib nan noonii na. N saa dat bi tuba, toonbiit nba ki bi tun na paake.

¹³ “Bi boonta, kimaan baa nyikin na paak. Biiru saa baarib, kimaan baa yetin na paak. N bo loon man tinnibe, njaan ki bi fa faak ki teenin. ¹⁴ Bi ki mein nan bi para kuri, njaan baa birin tinj ni, ki hoot nan binba ki waan na nba tuun bianjinba na. Ki li-tee ki bi miarin jeet nan tiloona daan yoo nba, bi tuu nja bi moje nan tingbann mannteeb nba tuu tee bianjinba na. Bi tee tubkangatae. ¹⁵ Mine lek din wubiib ki te bi la pa, njaan ki bi tan lor n paak bonbiir; ¹⁶ ki njamii lekin numm nanin, ki jiantir tingbann nba ki mok yikoo siar na. Bi tee nan torban-kooj nae, a kan fit teemm yada. Bi saakab na saa kpo jat kuume, kimaan baa piak karinbaanmaan na paak, ki Ijpt teeb saa laab.”

8

Bianjinba ki Yennu pak biir Israel teeb bi tingbanjiantii po

¹ Yennu yet a, “Pebin naatunn na, kimaan dataie tut siik n tinj na paak, nan baakaa na. N niib na biir molor nba ki n lor namm na, ki bia yet n wannu na dianuwa. ² Bi lek yin bi Yennu, ki bia yeen nan bi tee n niibe, ki yeen a bi min, ³ njaan bi yet linba njana; linba na paak, bi datai saa wei berib.

⁴ “N niib gann bi kpanbara, ki bia gann bi saakab, njaan ki n ki mi siar ki jii bi po. Bi jii bi salimpeena nan salimmona, ki njammir tingbana, njaan ki li tee bi moj biiru. ⁵ N ki loon salima naajabir nba ki Samaria doo ni niib jiantir na maami. N wutoor do bi paake. Nlee yoee ki bi tan saa nyik tingbana mannu? ⁶ Israel saauk daano kur tingbann man,

li ki ban tee Yenmonu nan waama. Salima naajabik nba ki bi jiantirir Samaria na, bi saa yeerire burii burii. ⁷ Ki li-i tee ki bi bur wouju, bi tan saa jaan sajaperinne. Kinkakir nba ki mok fouj, li kan fit nan jeet. Li-i lekii namie, njan boorganue saa dir. ⁸ Israel ji tee nan digbanlia nae, li ki mok nyoot nan bobpooon nae, ⁹ ki tee tubkangbata nan boj na. Israel teeb manj saa baa loon siaminbae. Bi nyii yaat saan Asiria tij ni a bin boi sommir po, ki pa paatii tur digbanlia a bin sommib. ¹⁰ Motana, n ji yaa maa n lakin taamme, ki dat bi tuba. Bi sii labin nan gbanantont, yoo nba ki Asiria kpanbar diimm na.

¹¹ "Israel teeb nba maa maruj binbinta bonchiann bianjinba a lii nyint biit na, nnae ki bi binbinta manj bia tee toonbiit boa. ¹² N sob sennii bonchiann ki tur n niib, njan bi yetira, ki jiiir ki li tee bonsaann nan boorganu yar, ¹³ ki mann maruj ki teenin, ki bia njan maruj nant, njan min Yennu par ki mei bi paak. Motana, n ji saa tiar bi toonbiit poe, ki dat bi tuba li paak. N saa te ki bin nmat Ijijit-e.

¹⁴ "Israel teeb maa njaniani, njan tamm bi naamii daano po. Ki Juda teeb maa digbanjaana, njan n saa tun muue, ki lin di bi njananii nan digbanjaana manj ki boont."

9

Bianjinba ki Hosea moont Israel teeb tubdatu po

¹ Israel teeb, i daa di i maruj jaamm nan digbanlia nba di bianjinba na. I nyik Yennu weiuwa, ki ki jiantiro, ki koi i monj tij na kur po nan i tee bonchonchona na ki tur tingbann Baal, ki mantik nian jeet nba ki i dukii nan u pa ki turi na. ² Li kan wei ki i ji kii mok jeet nan olif tiinii kpan saamii, ki daan bia sii kaa. ³ Yimm Israel teeb na kan biar be Yennu tij na ni, njan i tan saa nmat saan Ijijit-e, ki saa saan ki saa di jeet nba tee koor, Asiria tij ni. ⁴ Ki boorganu tij manj ni, yimm Israel teeb na ji kan fit jii tiloona daan piinii ki tur Yennu, koo ki baar nan i maruj ki turo. Ki wunba kur dii jeet na, li saa kooon jakint, ki li sii tee nan jeet nba ki bi di kupei na. I tuu saa di a lin gbenn kon koo; i kan jii jeet manj siar ki li tee piinii ki saan nann Yenjiantu nasaakak ni. ⁵ Ki i ji tan saa teen nlee, li-i tee yoo jan nan yin di jaamm ki baakit Yennu? ⁶ Ki li-i tee biiru baari, ki i yati, Ijijit teeb nae saa tikir i gbanant ki pii, Memfis doo ni. Ki i mokint nba tee salimpeena, nan i nei nba tuu be siaminba na, moont nan jagotuko saa pia lej.

⁷ Tubdatu yoo janja, ki tee yoo nba ki i saa gaar linba janji. Ki li-i tanj tun nna, i saa bannir. Yimm niib na yaa, "Sokinii na tee jatuko, ki tee waato." I namin bonchiann, kimaan i toonbiit yabita. ⁸ Yennu-e tumin ki n tee sokinii, a man kpaan yimm Israel teeb nba tee u niib na, njan siaminba kur ki n saan, ki i koor ki pii barit a lin soorin nan noon na. Yenjiantu nasaakak na ni gbaa, i kpan Yennu sokiniinba na daato. ⁹ I mantik tee nifoyanae, linba kur ki i tuun ni, nan Gibeab jab nba din tee bianjinba na. Yennu saa tiar i toonbiit po, ki dat i tuba li paak.

Ki jiiin Israel teeb yanbomm nan bi tubdatu po

¹⁰ Yennu namm yet a, "Maa sint la yimm Israel teeb yoo nba, li din tee nan faa saa la tiloonmana kunkoouk paak bianjinba nae. Ki maa sint la i yeejamm, li din tee nan faa saa la kinkan loonn nba monn sinsinn nae. Njan yaa din tan baar Peor kunkonn boor yoo nba, ki i piin jiantir tingbann Baal, ki li taabaak ni, ki i biir gar tingbann nba ki i jiantir na. ¹¹ Yimm Israel teeb baakir saa yukir bote nan noon na. Ki i ji kii maar waas, ki i poob kii mok poa, ki bia kan set poor. ¹² Ki i-i lekii mar waasi, njan n saa jiibe ki yaat namm, ki kan nyik nan yenokoowa ki u mok manfoori. Mi-i nyiki yoo nba, bonbilankante saa baari."

¹³ Yennu, n laat ki datai waa beer Israel teeb waas, ki kpib. ¹⁴ N saa boi a lanpoe ki a tun ki tur Israel teeb niib na? A te ki bi poob n teen poowara. A te ki bin konj biin nba ki bi saa moon bi waas.

Bianjinba ki Yennu saa dat Israel teeb tuba

¹⁵ Ki Yennu yet a, "Bi toonbiit kur piin Gilgal-e. Leje ki n piin ki ki loomm. Kimaan toonbiit nba ki bi tun na, n saa ber nyinnib n tij na ni, ki ji kii loommi. Bi toondamm kur yet n maama. ¹⁶ Israel teeb na tee nan tiik nba ki u jiina tuu koor, ki li ji ki loon loona nae. Bi ji kan mar waasi, bi-i lekii mari, njan n saa kpi bi waloja manja."

Bianjinba ki Yennu sokinii pak jiiin Israel teeb po

¹⁷ Yennu nba ki n jiantiro na saa yet u niiba, kimaan bi ki sak gbiint u maami. Bi saa kpan nilinlijae, digbanlia ni.

10

¹ Israel teeb tuu tee nan daan tilontii nba gbee nan loona nae. Baa mokitir ki pukii bianjinba na, nnae ki bi bia maa yenbis binbinta ki pukii. Bi tij nba naan jeet fanu bianjinba na, nnae ki bi bia chaant tana, ki jiantir. ² Niib nba ki bi para ki nan na, bi saa di fara bi toonbiit paak. Yennu saa bet bi maruj binbinta na, ki bia yeer bi tana nba ki bi chaant na.

³ Ki niib marj ji sii yeen a, "Ti ki mok kpanbar, kimaan taa ki baakit Yennu na paak; ki ti-i lekii mok kpanbari, lanne ki u saa tun turit narimi?" ⁴ Ki bi piak maan nba ki mok nyoot, ki sent faak mosona, ki lorin lor yana. Ki barmonii kpant fai, ki li kur kpaatir ki pukii nan motouj nba be kpaab ni na.

⁵ Ki jarmaanii saa soor niib nba koo Samaria doo ni na, ki bi saa bui fabin, salima naajabir nba ji kaa Betafenn* doo ni na po. Doo marj niib, nan manntoo nba mann tingbann marj, saa bui tingbann marj kaalin po. Bi saa bui fabin, yoo nba ki bi nyinn li fant na. ⁶ Bi saa jii tingbann marj ki saan nann Asiria kpanbar jaann boor, ki lii tee naan baakir pukina. Israel teeb saa di fei, kimaan tingbann nba ki bi jiantir na paak. ⁷ Bi saa jii bi kpanbar ki yaat nana, nan daauk nba tuu puuk nyun paak bianjinba na. ⁸ Ki poochianfei nba be Betafenn kunkonn yur paak, saminba ki Israel teeb jiantir tingbana na, bi saa biirira. Ki kunkonii nan moote saa pia li maruj binbinta paak. Ki niib na saa tant ki yain joot na ki yet a, "Bakint ti paak," ki bia yet kunkona a, "Dokint ti paak."

Bianjinba ki Yennu sat tubdatu Israel teeb paak

⁹ Yennu namm yet a, "Israel teeb bia daa ki nyik toonbiiti, laa nyii yoo nba ki bi din be Gibeaa ki tuun biit nawa. Li paak, bi sii be Gibeaa-e, ki tobii faab. ¹⁰ N saa lek toonbiit damm na, ki dat bi tuba. Digbana saa taan leeb ki kon namm, ki bi saa la tubdatu, bi toonbichionj paak.

¹¹ "Israel teeb din tuu tee nan naajabir nba ki bi tumiio toonn fanu, ki u teen siir ki bia loon di booru nae. Ki n dukin maa n yokino yokit u turu nba fan na paak, ki weio nan ninmonn ki wun tun toonpaarir. N saa te Juda teeb nan Israel teeb-ii daar naakuure, kii yat tant na. ¹² Ki n yet a, 'Komin ki tur i moj tinpaarj ni, ki bur barmonii, ki jaan piisin nba ki i jiantirin li po na. Yoo jarj nan yin jen min Yennu boora, ki n saa baar ki teen piisin i paak.' ¹³ Naan ki i buur tonu, ki jaan biit. Fai nba ki i faar na, li lon loona nae ki i di.

"Yaa maa i tionj parj paak, nan i kunkonkonna nba yab paak na, ¹⁴ tob saa faa i niib, ki i doi nba paar na kur saa biir. Ki li sii tee nan daar nba ki kpanbar Salmann din biir Bef-arbel doo, tob ni, ki mat binaanba nan bi waas tij ni na. ¹⁵ Ki yimm Betel teeb, linba saa baariie na, kimaan bonbilankant nba ki i tun na paak, ki daar nba tob marj saa piin na, Israel kpanbar saa kpo."

11

Yennu nba loon u moyetuk niib bianjinba

¹ Yennu namm yet a,
 "Yoo nba ki Israel* din tee bik na, n din loono,
 ki dat nyinnoo Ijijit, ki u tee n bija.
² Naan mi-i ji kii yuin Israel yoo nba kur,
 u tuu lek numm nanime;
 ki n niib marj mann maruj ki teen tingbann Baal,
 ki bia jokin bonnunubit ki teen yenbis.
³ Mine lek din tumii Israel teeb sommir,
 ki tebir n niib marj n nuu ni,
 nnaan ki bi lek ki bann nan mine goriibi.
⁴ N datib nan lomm, ki bi baar n boor,
 ki n tokirib ki wobib parpaak,
 ki tuu boon tij ni, ki goomm.
⁵ "Baa yet bin jen n boor na paak, see ki bi nmat Ijijit, ki Asiria teeb sii diab. ⁶ Tobii saa faa bi doi ni, ki faa jint bi doi gana. Li saa biir n niib, kimaan bi tuun linba ki bi loone. ⁷ N niib na lor nan bin yetime. Bi saa bui sanpaapo, kimaan jikir nba be bi paak na, nnaan soo kaa ki saa jikitibi.
⁸ "Israel teeb, nlee ki n saa naaini?
 Nlee ki n saa nyikini?"

* 10:5 10.5 Betafenn paake tee "toonbiit njaak," ki gaar nan Betel, ki li paak tee "Yennu njaak." * 11:1 11.1 Israel-e tee Israel teeb.

N bo kan fit biiri nan maa tun bianjinba ki tur Adma,
koo ki bo dia-i nan maa tun bianjinba ki tur Seboyim na.

N par kan chabin ki min tun nna,
kimaan n mok lomm nani bonchiann.

⁹ N kan donn wutoor ki dat i tuba.

N ji kan biir yimm Israel teebi,
kimaan n tee Yennu-e, n ki tee nisaarik kaa.

Mine tee kasii daano, ki be nani.

N kan baar i boor nan wutoori.

¹⁰ "N niib sii waa n poore, yoo nba ki n mo nan yanbor na ki tookit bi datai. Bi saa nyi yonbaa po ki kakit baar n boor. ¹¹ Bi saa nyi Ijpt po, ki lian nan noonii na, ki nyi Asiria yent po nan lanjerii na. N bia saa te bin jen bi nej ni. Min Yennu-e pak na."

Ki jiin Israel nan Juda teeb biiru po

¹² Yennu njamm yet a, "Israel teeb na kookin nan fai nan kpinkpanii, ki Juda teeb bia lek daa yeen n mob, min nba tee barmonii nan kasii Yennu na.

12

¹ Toona nba kur ki Israel teeb tuun, li sanyiok ni ki saa tuu li daajoouk, li ki mok nyoot, li tee biirue. Tonu nan toonbiit tumu pukiie bi sinsuuk ni. Bi mok lora nan Asiria teeb, ki bia so sooru nan Ijpt teeb."

² Yennu mok maan ki saa bu nan Juda teeb. U bia saa dat Israel teeb tuba, binben nba ki bi be na paak. U saa pa paatii ki jimm, nan baa tun linba na paak. ³ Bi yeeja Jakob nba din be u naa poor ni yoo nba na, ki u soor u jaak loo Esoo taagbinn. Waa tan teen joo yoo nba, ki u gbaa nan Yennu, ⁴ ki gbaa nan malaka ki tan nyann, ki bui fabin, a wun teen piisin u paak. Ki Yennu la Jakob, Betel doo ni, ki pak nanao lej. ⁵ Ti Yomdaano Yabint Yennu marje na. Yennu-e tee sann nba ki bi sii yi ki jiantiro. ⁶ Li paak, yimm Jakob yaaboona, teent Yennu yada man, ki jen u boor. Ii mok lomm, kii tuun njant, kii guu Yennu nan sukuru ki wun sommi.

Maan nba be ki jiin tubdatu po

⁷ Yennu njamm yet a, "Israel teeb na tee njabir damm nan Keenann teeb nae; bi loon bii njmaab bi daadiira nan fai bikinae, ⁸ ki yeen a, 'Ti tee mokitae. Ti mokit bonchiann, ki soo kaa ki saa fit pak biirit, a ti la bee njmaab ki mokitiri.' ⁹ Njan min i Yomdaano Yennu nba nyinni Ijpt na saa te yin njamm koo lanbont ni, nan yaa din tuu be lanbont ni bianjinba, kunkoouk paak, ki n baat i boor na.

¹⁰ "N din pak nan n sokiniinba ki turib yirintu bonchiann. N din tokin sokiniinba nie ki tur n niib kpaanii. ¹¹ Njan ki bi lek jiantir yenbis, Gilead doo ni, ki binba jiantirib na saa kpowa. Bi mann naajai maruj Gilgal doo ni, ki binbinta nba be lej na saa kpat tangbiinkpeka paanu na ni."

¹² Ti yeeja Jakob din chiar saan Mesopotamia-e, ki saa kpaar jasoo pei, a lin te wun tan fit koon joo na bipoo. ¹³ Yennu din tun u sokiniie Ijpt tinj ni, a wun tinn Israel teeb daabisin ni, ki bia kii goriiib. ¹⁴ Israel teeb na din te Yennu wutoor doo bonchiann; bi paatii sii tee kuume, bi toonbiit na paak. Yennu saa dat bi tuba, baa dinnoo fei na paak.

13

Ki jiin Israel teeb tubdatu nba joont po

¹ Yoo nba din gar, Efraim booru din tuu pak maan, ki janmaanii n soor Israel boorleeb nba biar nae. Bi din tuu baakit Efraim boorue, njan ki Efraim booru marj tun yanbomm ki jiantir tingbann Baal. Linba na paak, ki bi kpo. ² Bi bia lek din njamii tuun yanbomm, ki dia salimpeena ki naan bonninnant ki jiantir, ki li tee nisaarik dudukit, nan nisaarik nuu toona; ki niib marj yeen a, "Ii mann maruj kii teen bonninnant na." Nlee ki nisaarii saa fit moot* tingbana marji, tingbana nba naan naajai na. ³ Li paak, niib na saa bote nan sanyiok ni wunn na, ki bia bot nan sanyiok ni marin na. Bi sii tee nan fouj nba ki wouj tuu pebir jarik ni nae, ki bia tee nan munyuuk nba tuu nyi mopin-yerik ni bianjinba na.

⁴ Yennu njamm yet a, "Mine tee i Yomdaano Yennu, wumba nyinni Ijpt tinj ni na. I ki mok Yensau ki pukin n po, min kuukooe tee i tinntoo. ⁵ Mine goti kunkoouk paak. ⁶ Njan yaa tan koo tinjan na ni ki dii gboo yoo nba, ki i koo karinbaanii, ki ji tamm n po. ⁷ Li paak, n saa baar lekie nan yanbor nba tuu lek bianjinba na. N saa door sojokpije ki guuri nan naamuuk na. ⁸ N saa lekie nan naamuuk nba tuu korj u waas ki lek bianjinba

* 13:2 13.2 Bi din mootir tingbanae, ki li want lomm.

na; ki n saa pati, ki di-i bøyennkōō ni nan yanbōr nba tuu di bianjinba na, ki bia pati burii burii nan muuk ni bonkobuk nba tuu pat nant bianjinba na.

⁹ "Israel teeb, n saa boontie, ki ηmee saa fit sommini? ¹⁰ I din yet a i loon kpanbar, ki bia loon tōondamm, ηaan bi saa teen nlee ki tinn i digbanni? ¹¹ N din donn wutoor ki turi kpanbara, ki bia donn wutoor ki yaat namm.

¹² "Israel teeb yanbōmm nan bi toonbiit sōb be gbouη ni, ki gbouη maη be bekir ni. ¹³ Israel teeb mōk yaak nba ki bi sii be bi manfoor ni, ηaan jatiie yabitib nan bin gaarir, nan baa tuu yaa bin mar sanpantik ki wun yēt poor ni nyinu bianjinba na. ¹⁴ N kan tinn niib na ki bi daa saa kpeentiji, koo ki fatib kuun paη ni. Kuun, baat nan a yiaryoonn na. Kpeentij, baat nan a biiru na. N ji kii mōk ninbatinu nan niib na. ¹⁵ Israel teeb-i lekii bint nan mōot na, ηaan n saa te ki yonput po wontouηo n nyi kunkoouk paak, ki koor bi nyuntona nan bunbuna. Wouη na saa jii linba kur mōk nyōot. ¹⁶ Samaria teeb saa la tubdatu, kimaan baa yēt min Yennu na paak. Bi saa kpo tōbii ni. Bi saa yek bi sanpantii nan tij, ki pit poob nba mōk poa na."

14

Bianjinba ki Hosea barin Israel teeb

¹ Israel teeb, jenin man i Yomdaano Yennu boor. I yanbōmm nae te ki i jarin ki baa. ² Jenin ki baar Yennu boor, ki ηaan i Yenmiaru na-ii tee Yenpiinii ki i teenō a, "Nyikin chabit ti yanbōmm kur, ηaan gaar ti miaru na, ki tin paka nan taa senn mōsonn bianjinba na. ³ Asiria teeb kan fit tinniti, ki tōb taanii kan fit guuriti. Ti ji kan ban yet tingbana na nan ηamme tee ti Yomdaano. Yennu, fine mōk ninbatinu ki teen binba ki mōk sōō ki saa boi sommir po na."

Bianjinba ki Yennu senn mōsonn nan Israel teeb saa la manfopaann

⁴ Yennu yet a, "N saa te ki n niib n jen n boor.

N sii loomm nan n par kur,

ki n ji kan ban donn wutoor bi paaki.

⁵ N sii tee nan saak nba tuu baa tinkooη paak nae

ki tur Israel teeb,

ki bi saa yit nan tipuut nae, ki saa baa jiiina fanu

nan Lebanonn tiinii nba tee bianjinba na.

⁶ Bi sii mōk manfoor nan kpaat ηanu,

ki sii mōk fant nan kpan tiinii na,

ki mōk nubirmann nan Lebanonn kpekii na.

⁷ Niib na lek sii be n loη nie,

ki bi saa bur jeet bi kpaant ni, ki lin nan.

Ki bi sann saa do nan Lebanonn daan sann nba doo bianjinba na.

⁸ Israel teeb ji kii mōk tingbana.

N saa gat bi miaru, ki gotib,

ki bakin bi paak nan timaatik na.

Mine tee bi piisin kura jiinn."

Majoontkara

⁹ Niib nba tee yandamm na, ηamme saa bann maan nba sōb gbouη na ni paak, ki bia jiiir teen bi para ni. Yennu sōnii took, ki niib nba tee niηamm waar, ηaan toonbiit damm jarime ki baa tij ni, kimaan bi yēt wannu nawa.

JOEL gbouj

Ki jiin Joel gbouj na po

Yennu sokinii Joel yoo na, naasuut din yoo baate, ki nman bona kur ki biir tinj na. Joel din kpaan Israel teeb na nan naasuut na tee Yennu tubdatue, bi yanbontoona paak, ki bia yaa naasuut na see kunkonkonna bonchiann nba tan saa baar ki kon nyannib na taar nie, bi-i kii nyik bi yanbomm njaan jiant Yennu kuukoo. Joel bia din betib Seyeen na nba tan saa baar Yennu niib kur paak bianjinba.

¹ Yennu mɔmaame na, ki u teen Joel, wunba tee Petuel bija na.

Ki jiin naasuut baaru po

² Yimm nba tee nikpera na, gbiintir man; wunba kur koo Juda tinj ni, gbiintir.

Linba na booru ban tuma, laa tee i yoo,

koo i yeejamm yoowa-a?

³ Want i waas li po man, ki bi mun saa wann bi waas, ki bi mun tan saa wann maaru nba waa.

⁴ Naasuut bonchiann saa baa bonbuburit paak.

Naasuut nba liit ki nyik linba, binba wei tuu nmamire.

⁵ Fiit kii mo, yimm dayibira na;

ii bui, yimm danyuura na.

Loona nba ki bi nja daan na biira.

⁶ Naasuut nba tee nan kunkonkonna nba yab bonchiann na lek ti doowa;

bi mok panj ki yab kaa kann;

ki bi nyana porin nan yanbor yar na.

⁷ Bi biir daan tilontiiwa, ki nman ti tilontlia.

Bi nman kokir li wakawa, ki tan nyik li yiinii ki li peen.

⁸ Yimm niib na, ii bui man,

nan sapaamo nba tuu bui fabin,

joo nba ki u yaa wun kuno kuun bianjinba na.

⁹ Jeet nan daan kaa ki bi saa tur Yennu, u nasaakak ni;

ki mannteeb na bui fabin,

kimaan Yenpiinii kaa ki teen Yennu.

¹⁰ Ki kpaant doo yann, ki tinj bui fabin,

kimaan jeet na biira, ki daan tiinii na koor,

ki kpan tiinii na suur.

¹¹ Ii mok parbiir man, yimm kpaara;

ii bui fabin, yimm nba gorii tilontii kpaant,

kimaan boroboro dii nan mukirii

nan bonbuburit nba be i kpaant ni biira.

¹² Li daan tiinii nan kinkanii na suura,

li tilontii kur suur ki kpowa, ki niib na parpeenn gbenn.

¹³ Ii lia botoliant kii mo man,

yimm nba tee mannteeb ki tuun maruj binbintir boor na.

Saant Yenjiantu Nasaakak ni, ki bui fabin nyotunmunn.

Jeet nan daan kaa ki i saa tur Yennu.

¹⁴ Turin mob ki bin lor moi, yiint ki taan niib na.

Taant saakab na nan Juda teeb na kur

ki bin baar i Yomdaano Yennu nasaakak na ni,

ki fabin turo.

¹⁵ Yennu daar na pera, ki tee daar nba

ki Yabint daano marj saa baar nan biiru.

Daar marj sii tee bonbilankante.

¹⁶ Ti gorie, ki ti jeet biir;

njaan ki ti kan fit teen siari.

Parpeenn kaa Yenjiantu Nasaakak na ni.

¹⁷ Ki bonboorii kpenn tinkoonj ni.

Ki jeet kaa ki ti saa bekiri.

Ki boa be koont ki yeer yeer.

¹⁸ Ki nei mo lin nan parbiir,
ki peburuj mun bia di wahala,
kimaan moot kaa ki bi saa nman.

¹⁹ Ki n fabin tur fin Yennu,
kimaan bonkobit kpinkpaar boa nan tiinii kur koora,
ki tee nan muue diir na.

²⁰ Ki muuk ni bonkobit na gbaa mo ki teen fin Yennu,
kimaan kpenii na foor.

2

Naasuut na tee kpaaniiie ki jiin Yennu daar po

¹ Pebin naatunn na.

Njaant ki lin mo, Yennu kasii kunkonn Sayonn na paak.

A te ki niib nba kur be Juda tij ni n jekir,
kimaan Yennu daar na baate.

² Li daar tan sii tee bunbonne, ki tee bunbonchiɔɔ,
ki tee sanpagbounbouɔ, ki yentu kaa,

ki naasuut nba yab ki tee nan kunkonkonna na
saa lat piin kunkona na kur po.

Ki li booru daa ki ban teeni, ki bia ji kan ban teeni.

³ Ki bi dii bonbuburit na nan muu nba tuu di bianjmba na.

Ki bi toonn po, bonbuburit na njan nan Edenn kpaab na,
njan baa gar sian tee tanbiisaarik, ki siar ki biar lenji.

⁴ Ki bi naan taanii, ki tiin nan tob taanii na.

⁵ Baa lin mobit kunkona na yura paak na,
ki bi mo nan tob taantorit na;
ki put nan mokoonii be muu ni na,
ki be chunchuuntuk nan kunkonkonna bonchiann
nba teen siir nan tob na.

⁶ Baa nakin yoo nba, ki janmaanii soor soo kur,
ki soo kur numpo penn.

⁷ Ki bi lek nan kunkonkonna na,
ki do joona nan kunkonkonna na.

Ki bi kur somm sinsonn, ki ki borii,
⁸ koo ki tokii loo yiar ni, ki daan joona ki gaar koo,
ki siar kaa ki saa gooribi.

⁹ Ki bi to a bin koo doo na ni, ki chiar doo joona,
ki koo ki bia doo njei na paak,
ki koo takorii ni nan nanyukii na.

¹⁰ Baa baar yoo nba, ki tij jek,
ki sanpagbouɔ waa gbar gbar,
ki yonnu nan njaarik bonn, ki njaabira ji ki nyiiri.

¹¹ Ki Yennu kunkor tantir u kunkonkonna na paak,
ki kunkonkonna nba sak u mob na yab bonchiann ki bia paar.
Li tan sii bi bonchiann Yennu daar na ni.

Lamme tan saa nyi li ni?

Ki jiin binbeɔ lebitu po

¹² Ki Yennu yet a, "Motana gbaa,
lebitir i binbeɔ nan barmonii, ki baar n boor,
ki lor moi ki bui fabin.

¹³ Ii njan ki i parbiir n wann i lebitu,
i liant patu kuukoo kan janj."

Jenin man i Yomdaano Yennu boor.

U mok burchint ki gbee nan ninbatinu;

u mok sukuru ki dia u masona,
ki teen siir nan wun nyikhab yoo kur, ki kan dat i tuba.

¹⁴ Li pasiar i Yomdaano Yennu saa lebit u dukita,
ki teen piisin i paak, ki te ki i jeet n nan bonchiann,
ki yin fit turo jeet nan daan piinii.

¹⁵ Pebin naatunn na Sayonn kunkonn paak,

ki yiin niib na ki taamm, ki te bin lor moi.

¹⁶ Taant niib na boyennkoo boor;

ki te bin teen siir nan jiantii.

Baat nan nikpera, ki taan waas nan sanpantii,

nan binba koon poopaanii

nan bi poob na gbaa n nyik bi diit naan baar.

¹⁷ Mannteeb nba tuun Yennu toona ki be maruŋ binbintir

nan nasaakak tammob sinsuuk ni na n bui ki miar Yennu a,

“Yennu, ii mok ninbatinu nan a niib.

A daa te digbanlia sarikitit, ki bia laat,

ki yeen a, ‘I Yennu na be lia?’ ”

Bianjinba ki Yennu te tij kpiak

¹⁸ Yennu baka be tij na paak,

ki u mok ninbatinu nan u niib,

¹⁹ ki turib gatu a, “Motana, n ji yaa man turi jeete

nan tiloona daan nan olif tiinii kpan, ki te yin gboo,

ki digbanlia na ji kan sarikini.

²⁰ N saa nyinn naasuut nba tee nan kunkonkonna

ki nyii niigan po nae,

ki ber bi siab ki bin saan kunkoouk po,

ki ber binba tee sonliita na ki sikinib Mok-kpeenn ni,

ki ber binba joont na ki sikinib

Sinsuuk ni mokgbenjir na ni.

Ki bi gbanankpeena saa nubir.

N saa biirib, kimaan baa tun linba ki turi na paak.

²¹ “Sarwaat, i daa tiin janmaanii,

naan ii mok parpeenn kii kpamm,

kimaan linba Yennu tun ki turi na paak.

²² Bonkobit, i daa tiin janmaanii,

kimaan bonkobit kpinkpaar boa biikite,

ki tiinii loon loona,

ki kinkana nan daan tiloona yab bonchiann.

²³ “Sayonn teeb, ii mok parpeenn man;

ii kpamm man linba ki i Yomdaano Yennu tun

ki turi na paak.

U te kpafusaak baa ki li janjiti, ki te saak baa sabouŋ,

ki bia baa sakoouk nan waa tuu baa bianjinba na.

²⁴ Jarii kur saa gbee nan jeete,

ki bui saa gbee nan tiloona daan nan olif tiinii kpan.

²⁵ Ki i bona nba din biir

bina nba niŋ ki naasuburuŋ din nman i bonbuburit na,

n saa jiinir ki turi. Mine din tun naasuut maŋ i boor.

²⁶ Motana, i ji sii mok jeet bonchiann ki di gboot,

ki i saa pak dont min i Yomdaano Yennu sann,

wunba tun bakitnauŋ toona ki turi na.

Ki yimm, n niib, ji kan ban di fei.

²⁷ Ki yimm Israel teeb saa bann nan n be nani.

Ki min Yennu-e tee i Yomdaano, ki soo ji ki be.

Ki yimm, n niib, ji kan ban di fei.

Ki jiin Yennu daar na po

²⁸ “Ki li poor po, n tan saa sikin n Seek, soo kur paak,

ki i bonjai nan i bonpoi tan sii sokint n maan,

ki i jakpera mun tan sii damii damiit,

ki i naasimm tan sii laat yirintu.

²⁹ Ki daa maŋ ni, n tan saa sikin n Seek na

n daaba paak, li jab nan poob kur.

³⁰ “Ki daa maŋ ni, n tan saa tun bakitnauŋ toona

sanpaapo nan tingbouŋ na ni;

ki son nan muu nan munyuuk tan sii be.

³¹ Yonnu tan saa kpint ki bonn,

ki njaarik mun saa kpint ki monn nan son na;

li tan saa teen nnaewa ki min Yennu dajaann
nba tee biiru daar na n fit baar.

³² Naan binba kur tan boin sommir po saa la tinnu.
Niib nba be Jerusalem, bi siab saa la fatu,
ki binba ki n gannib na sii mok manfoor
nan min Yennu nba yet bianjinba.”

3

Ki jiin tingbouŋ na ŋaateeb buut po

¹ Yennu ŋamm yet a, “Daa maŋ ni, n tan saa ŋamm jiin
Juda nan Jerusalem teeb mokinta.

² N tan saa taan tingbouŋ na ŋaateeb kur
ki baar namm Buut Baauk ni.

Leŋe ki n saa bu bi buut
nan baa tun linba kur ki tur n niib.

Bi te ki Israel teeb na yat koo digbangana ni,
ki bia biit Israel tiŋ nba tee n yar na.

³ Bi to naatooto a bin chent n niib nba ki bi soorib na,
ki koi bonjai nan bonpoi ki teemm daaba,
a bin gaar likirii ki pa jantona nan daan paak.

⁴ “I yiab a yin tun bee ki turimi, yimm Taya teeb, nan Sidonn teeb, nan niib nba kur
be Filistia teeb yent ni na? I koor a yin teen siare ki jiinimi-i? Li-i tee ki i yaa yin tun
siar ki jiinimi, ŋann n saa kakit yiamе, ki pa jiini. ⁵ I jii n salimpeena nan salimmōna,
nan n mokint kur, ki yaat saan nann i tingbanŋei niŋa. ⁶ I jii Juda nan Jerusalem teeb ki
yaat fokit namm bi tiŋ tiŋe, ki saa koib ki tur Griis teeb. ⁷ Motana, n ji yaa n nyinnibe
yaa koib siaminba na. N saa teeni nan yaa teemm bianjinba nae. ⁸ N saa te ki bin koi
i bonjai nan i bonpoi ki tur Juda teeb, ki bi mun saa koib ki tur Sabea teeb nba koo
banfoka na. Min Yennu-e pak na.

⁹ “Turin moontii na digbana kur ni a,
“Teent siir nan tob man, yiint i kunkonkonna,
ki taan bi kur ki somm namm.

¹⁰ Faan i kumoi ki teen jukbanjai,
ki faa i jukii ki kpantir kpana,
ki te i nibutimii gbaa n kon.

¹¹ Yimm digbana kur nba kpia na,
kakitir ki baar man, ki taan leeb baauk na ni.’ ”

Yennu, tumin a kunkonkonna ki bin lekib.

¹² “A te digbana na niib n teen siir,
ki baar Buut Baauk na ni.

Leŋe ki min Yennu saa kar ki bu digbana kur buut.

¹³ Bi mantik ton hali, choomm ki bir tiŋ ni
nan baa tuu choo jeet li jaanu yoo bianjinba na.

A ŋmaab nan baa tuu ŋmaa daan tilōna li ŋinŋaa boor,
ki daan n tan nyi ki gbee mo bianjinba na.”

¹⁴ Niib tusbam-bamme be Buut Baauk na ni.

Leŋe ki Yennu saa baar yiamа ki bu buut.

¹⁵ Ki yonnu nan ŋmaarik saa bonn,
ki ŋmaabira na ji kan yent.

Ki jiin piisin nba ki Yennu saa tur u niib po

¹⁶ Yennu kunkor saa nyi Sayonn kunkonn paak;
ki u kunkor n tant ki nyi Jerusalem po;

ki tingbouŋ nan sanpaak n jek,
ŋaan Yennu saa kon u niib paaka.

¹⁷ “Ton, Israel teeb, i ji saa bann
nan mine tee i Yomdaano Yennu.

N koo Sayonn-e, n kasii kunkonn na paak.
Jerusalem sii tee kasii dooe;

ki boorganu ji kan ban kon ki nyanniri.

¹⁸ Ki daa maŋ ni, kunkona saa gbee nan daan tiiniе,
ki bonkobot sii be kunkonn kur paak,
ki nyun sii be Juda kpenii kur ni bonchiann.

Ki kpenu saa pubir nyi Yennu n̄asaakak boor,
ki li nyun saa maan Kpekii Baauk na.

¹⁹ “Ki Ijipt tin̄ saa kpant kunkoouk,
ki Edom tin̄ n̄ kpant langben-yana,

 kimaan baa lek Juda tin̄,
 ki kp̄ii li niib n̄ba ki m̄ok biit na paak.

²⁰⁻²¹ N saa k̄on binba ki bi kp̄iib na paaka.

N kan nyik biirteeb na yanni,
 n̄aan niib sii be Juda tin̄ nan Jerusalem doo ni
 m̄okm̄ok nan m̄okm̄ok,
 ki min Yennu sii be Sayonn kunkonn paake.”

AMOS gbouj

Ki jiin Amos gbouj na po

Yennu-e din tun Amos a wun kpaan niib nba be Israel naan yent nba be garj po na ni, a bi-i kii nyik bi yanbontoona, bi saa la tubdatuwa.

¹ Amos nba tee pekpaarik ki nyii Tekoa doo ni na mɔmaame na. Li yoo manje ki Yusia din tee Juda kpanbar; ki Jeroboam, wunba tee Jehoas bija na, mun tee Israel kpanbar. Ki Yennu fiit ki wann Amos maan na ki jiin Israel teeb po. Li bina njanlee poor poe ki tij jek.

² Ki Amos yet a,
“Yennu kunkɔr nyi Sayɔnn kunkonn po,
ki tantir ki nyi Jerusalem po.
Ki bonkobit kpinkpaar boa koor wak wak,
ki mɔɔt nba be Kamel kunkonn paak na mɔnn.”

Bianjinba Yennu saa dat booru nba kpia Israel teeb na tuba

Ki jiin Siria teeb po

³ Yennu din yet a, “Damaskus teeb tun yanbɔmm, ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi dia Gilead teeb na ki njanjitib. ⁴ Li paak n saa te muu n sik kpanbar Hasael njaak paak, ki li saa di njaann nba ki kpanbar Ben-hadad* maa na. ⁵ N saa faa kɔnn kutlaana nba dia Damaskus tammɔkɔɔkir, ki nyinn niib nba kɔɔ Afenn baauk ni na, nan Bef Edenn doo diatɔɔ na. Ki bi saa soor Siria teeb ki teemm yommii, ki saan namm Kir tij ni.”

Ki jiin Filistia teeb po

⁶ Yennu nɔamm yet a, “Gasa teeb tun yanbɔmm, ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi soor digbanmunni ki kɔib nan daaba na ki tur Edom teeb. ⁷ Li paak n saa te muue n baa Gasa doo joona paak ki di li njaana. ⁸ N saa liat Asdod nan Askelonn doi diara. N saa dat Ekronn teeb tuba, ki Filistia teeb kur nba biar na saa boont.”

Ki jiin Taya teeb po

⁹ Yennu nɔamm yet a, “Taya teeb tun yanbɔmm ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi soor digbanmunni, ki teemm yommii ki saan namm Edom tij ni, ki ki dia naasinyɔɔsir molor nba ki bi din lor na. ¹⁰ N saa te muue n baa Taya doo joona paak, ki di li njaana na.”

Ki jiin Edom teeb po

¹¹ Yennu nɔamm yet a, “Edom teeb tun yanbɔmm, ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi wei ber bi ninjamm Israel teeb na, ki ki timm ninbaauku. Bi wutoa ki mɔk gɔɔru, ki bi ki te ki li maaki. ¹² Li paak, n saa te muue n baa Temann doo paak ki di Bosra njaana na.”

Ki jiin Amonn teeb po

¹³ Yennu nɔamm yet a, “Amonn teeb tun yanbɔmm, ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi faa tɔbii ki pit poob poa Gilead tij ni, a bin fit pukin bi yent. ¹⁴ Li paak, n saa te muue n baa Raba doo joona paak, ki di li njaana na, ki wuyikinii sii be tɔb na daar, ki kɔnn manj sii paar nan wonpaaruk nae. ¹⁵ Ki bi saa soor bi kpanbar nan u saakab ki saan namm digbangann.”

2

Ki jiin Moab teeb po

¹ Yennu nɔamm yet a, “Moab teeb tun yanbɔmm ki bia nɔamm tun yanbɔmma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi ki baakit Edom kpanbar kpaba na, ki joor muu, ki li kpant tanpent. ² N saa te muue n baa Moab tij paak, ki di Keriof doo njaana. Moab teeb saa kpo tɔbii ni, yoo nba ki kunkɔnkɔnna yikin wuyikinii, ki bia peeb naatuna na. ³ N saa kpi Moab tij diatɔɔ nan saakab kur nba be tij na ni.”

Ki jiin Juda teeb po

* 1:4 1.4 Ben-hadad din tee Hasael bijae.

⁴ Yennu namm yet a, “Juda teeb tun yanbomm ki bia namm tun yanbomma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi yêt n wannuwa, ki bia ki dia n sennii na. Kpinkpannii yennii nba ki bi yeejamm din jiantir na kpanniba. ⁵ Li paak, n saa te muue n baa Juda tinj paak, ki di Jerusalem njaana na.”

Bianjinba ki Yennu saa dat Israel teeb tuba

⁶ Yennu namm yet a, “Israel teeb tun yanbomm ki bia namm tun yanbomma, li paak, n saa dat bi tubawa. Bi koi niburchimm nba kan fit pa bi moŋ pana, nan talas damm nba kan fit pa bi moŋ taasaat paak nawa. ⁷ Bi tabit nibutumii nan fara damm, ki beer nandamm ki nyintib bi barmonii sonu ni, ki bik nan u baa taant ki doo nan poo yeno, ki biir n kasii sann. ⁸ Bi yenjiantboa kur, jab na teer chinchena nba ki bi gaar bi pandiira boor nae ki doo li paak, ki kaar n nasaakak na ni, ki nyu daan nba ki bi jiar niib ki bi pa na.

⁹ N niib, i paake ki n biir Amor teeb fas fas, bi lek din fok nan kpekii na, ki bia mok paŋ nan tijakpera na. ¹⁰ Mine din nyinni Ijpt, ki nmakitiri ki i somm kunkoouk paak bina piinna, ki tan turi Amor teeb tinj, a lii tee i yar, ¹¹ ki gann i bonjai na yemm, a bii tee n sokiniinba, ki gann i naasinpaauŋ na siab, a bii tee min Yennu yab.* Israel teeb, linba na ki tee barmonii kaa-a? Min Yennu-e pak na. ¹² Naan ki i te ki n yab maŋ nyu daan, ki bia yeen n sokiniinba na, a bi daa piak n maami. ¹³ Motana, n saa nannie buk-buka nan toruk nba tuu jii jik-kpiata ki nmaan mat bona bianjinba na. ¹⁴ Ki binba tee nantatinna gbaa tan kan chiar paaki, ki pandamm saa koŋ bi paŋ, ki kunkonkonna gbaa tan kan fit tinn bi moŋ manfoa. ¹⁵ Ki torbantora tan kan seti, ki nantatinna tan kan chiar paaki, ki jab nba jak taanii na tan kan tinn bi manfoa. ¹⁶ Daar maŋ ni, kunkonkonna nba mok para gbaa tan saa bat bi jiatat ki bir njaan chiar. Min Yennu-e pak na.”

3

Bianjinba ki Yennu saa dat Israel teeb tuba

¹ Israel teeb, gbiintir maan nba ki Yennu pak ki jiin i po na, yimm booru nba ki u nyinni Ijpt tinj ni na. U yet a, ² “Booru nba kur be tingbouŋ na ni, yimm kooe ki n ganni, ki n baka be i po, njanne teen ki n par mantik bi i yanbomm paak, ki n saa dat i tuba.”

Ki jiin Yennu sokinii toona po

³ Niib banlee saa fit lakin saa sonu ki li ki tee bi taan dudukit yennkoo kaa-a?

⁴ Yanbor fit beet muuk ni, ki li ki tee u la u jeet kaa-a?

Yanbor paan sii fit nmuut u dindoo boor ki li ki tee u soor siar kaa-a?

⁵ Nooŋ saa fit soor baruk ki jeet kaa baruk maŋ paaki-i?

Baruk saa fit fiir ki li ki tee siar kaa sik baruk maŋ niŋi-i?

⁶ Bi saa fit peb tob naatunn doo ni, njaan ki janmaanii kan soor niibi-i?

Bonbiir saa fit baar doo paak, ki li ki tee Yennu kaa tumi-i?

⁷ Yabint Yennu ki tuun siar njaan ki ki fiitir u lor ki teen u toontunna nba tee sokiniinba na.

⁸ Yanbor-i bee, nmee ki janmaanii kan sooro?

Li-i tee ki Yabint Yennu paki, nmee saa yêt ki kan sokin u maami-i?

Ki jiin Samaria biiru po

⁹ Ii moont maan na ki tur binba koo Ijpt nan Asdod naan njei ni na: “Ii taan leeb kunkona nba kook Samaria doo na paak, ki got nmatir nan toonbiit nba tuun lenj.”

¹⁰ Yennu yet a, “Niib na gbeent bi njananii nan bona nba ki bi fiar nan jate. Bi taan ki mi baa sii tuun toonjana bianjinba. ¹¹ Li paak, datai saa loon bi tinj nae, ki yeer joonn nba guub na, njaan jii mokint nba be bi njananii na ni.”

¹² Yennu namm yet a, “Li-i tee ki yanbor soor peeuk, pekpaarik tuu tan la taa njanlee koo tubire. Nnae mun ki Samaria teeb nba daa di manu na, bi waaminnae tan saa tinn.” ¹³ Yomdaano Yabint Yennu namm yet a, “Gbiintir motana man, ki kpaan Jakob yaaboona. ¹⁴ Daar nba ni ki n saa dat Israel teeb tuba bi toonbiit paak na, n bia saa bet jiantu binbinta kur nba be Betel doo ni, ki binbintir kur lotii mogbana* saa gbiat baa. ¹⁵ Ki n saa biir waruk yoo njei ki kpab nan waat yoo njei. Ki njei nba ki bi njamir nan loobnyana na kur saa baa ki kpan langbent, ki njanbenir kur saa biir.”

* 2:11 2.11 Yennu yab paak tee Nasar teeb, ki li ki tee bii nyu daan.

* 3:14 3.14 Bi binbintir lotii mogbana nanna

naan yiinae.

4

¹ Yimm Samaria poob, gbiintir man, yimm nba gbenjit nan Basann nei nba di ki gboot na, yimme nmanjit tarii, ki bia diin fara damm, ki loon i srib-ii teeni daan yoo kur. ² Yabint Yennu sat mɔb u kasii sann ni, ki yet a, "Yoo baate, ki bi tan saa soori nan kutlokita, ki i kura tan sii tee nan jan nba tuu be janpeenu paak na. ³ Ki bi saa dat soɔ kur ki nyinno joonfɔnn ni, ki lu-u nanyer po."

Bianjinba ki Israel teeb yet bin subir

⁴ Yabint Yennu njam yet a, "Israel teeb, i-i mi a li nan, yin saan kasii boor nba be Betel na ki tun yanbomm, ki saan Gilgal ki saa tun yanbomm nan i pan kur, kii njammit kii baat nan bonkobot sanyioɔ kur, kii mann maruɔ, kii biaki baat nan i bona piik ni yenn, daanantaa kur ni. ⁵ Ii njammit kii jikit i jeet Yenpiinii kii teen Yennu niipouk, kii mɔk dont-n-mɔɔ nan i Yenpiinlia nba ki i baat nann ki teenɔ na. Linba ki i loon li tumue na.

⁶ "Mine tee daano nba te ki kon baa i doi ni, nan ki i lek ki jen min Yennu boori. ⁷ Mine soor saak ki u ki baa, yoo nba ki i bonbuburit mantik loono na, ki te saak baa digban-yenn ni, nan ki ki baa leer ni, ki te saak baa kpayomm ni, nan ki kpaleeb koon, ⁸ ki te nyunnyukuru so niib, ki bi lin loon digbana, ki loon nyun, nan ki li ki janjitib. Nan ki i bia lek ki jen min Yennu boor.

⁹ "Ki n te waruk da ki koor i bonbuburit, ki te naasuut nman i kpaant nan i daan tilontii kur, nan i tilontlia, nan kpan tilontii, nan ki i lek ki jen min Yennu boori.

¹⁰ "Ki n te yiaryoonn soori, ki tee nan maa din te linba soor Ijipt teeb na, ki te ki bi kpai i naasimm tobii ni, ki jii i taanii ki yaat namm, ki te nikpeena nba be i kaan ni na poɔk ki nubiri, nan ki i lek ki jen min Yennu boori.

¹¹ "Ki n biir i yenn nba nan maa din biir Sodom nan Gomora teeb bianjinba na. Ki i siab nba biar ki be i manfoor ni na tee nan datar na, nan ki i lek ki jen n boor. Min Yennu-e pak na. ¹² Yimm Israel teeb, li paak, ki n yaa n dat i tuba. Ki maa yaa n dat i tuba na, teent siir ki min Yennu n bu i buut."

¹³ Yennu-e tee daano nba nan jɔfokit, ki bia nan wouɔ,
ki fiitir u dudukit ki teen nisaarik,

ki te yonnu baa ki nyioɔ bont,

ki somm tingbouɔ na siaminba dokii paak,

ki u sann tee: Yomdaano Yabint Yennu.

5

Fabinii nba jii binbenj lebitu po

¹ Israel teeb, gbiintir kuun yanii nba ki n yiin ki teeni na.

² Israel nba tee nan poomunn na baawa,
ki ji kan ban fiiri, ki bi yeto u tiɔɔ tɔɔ ni,
ki soɔ kaa ki saa fit sommɔ ki wun fiiri.

³ Yabint Yennu yet a, "Israel digbansiar tun kunkonkonna tusir, nan ki kobik koɔ tan jen; ki digbanleer bia tun kunkonkonna kobik, ki piik tan jen."

⁴ Yennu din yet Israel teeb man a, "Baat man n boor, ki i saa la manfoor. ⁵ I daa saa Beerseba ki jiantir, i daa koor a yin lon n boor Betel-i, kimaan Betel saa teen yanna. I daa saa Gilgal, kimaan u niib saa teen yommii digbangann niwa."

⁶ Saant Yennu boor, ki i saa la manfoor. Li-i tee ki i ki saan u boori, u saa sik yimm Israel teeb paak nan muu nae, ki bia di Betel teeb, ki soɔ sii kaa ki saa kpeeniri. ⁷ I boonta, yimm nba lebitir barmonii ki tee faak, ki bia nmaab niib bi barmonii ni na.

⁸ Yennu-e nan nmaabira, ki sennib bi sinsetboa,

ki te nyioɔ bont, ki sanyioɔ yentir.

U yi nyun nba be moka ni, ki li koon tingbouɔ na paak.

U sanne tee Yennu.

⁹ U biir pan damm, ki te ki bi digbanjaana kpanitir langbent.

¹⁰ Nɔɔ Yennu yet a, "Yimm niib na, i ki loon daano nba loon barmonii buut ni ki tee barmonpakiro na. ¹¹ I diin talas damm ki fiar bi jeet, li paak, i kan koɔ tana nananii nba ki i maa na ni, ki bia kan nyu daan nba nyi tilontjanii nba ki i bur na. ¹² N mi i biit nba yab bianjinba, nan i toonbiit nba tee bianjinba. I so ninjamm na, ki gaan fobit piinii, ki ki teen talasdammm monii, buut ni. ¹³ Li paak, yimm subindamm, nminin soon nna, kimaan yoo na tee yobiituko.

¹⁴ "I daa tuun toonbiiti; nan ki i dudukit-ii tee yin tun toonjana, ki li saa te ki i mok manfoor, ki i Yomdaano Yabint Yennu sii be nani, nan yaa yet a u be bianjinba na. ¹⁵ Ii

nan toonbiit, n̄aan kii tuun toonjana, ki te barmōnii-ii piak buut bunu ni. Li pasiar, Yennu sii m̄ok ninbatinu digbann na niib nba tenn ki m̄ok manfoor na paak.”

¹⁶ N̄anne ki i Yomdaano Yabint Yennu yet a, “Fabinīi nan ninbawuyikinīi sii be doo na sonjot ni, ki bi tan saa yiin kpaara gbaa, ki te n̄amm nan niib nba ki bi pab a bin bui kpemōnii na, ki bi saa lakin bui kpeemm paak. ¹⁷ Fabinīie tan sii be kpaant kur ni. Linba na kur tan saa tun, kimaan n baate maa n dat i tuba. Min Yennu-e yet na.”

¹⁸ Li tan sii tee bonbilankante ki tur yimm nba guu Yennu daar maɲ na. Daar maɲ tan saa tun toonjanlanne ki turini-i? Li tan sii tee bunboncheenne ki turi, li kii tee yentu kaa. ¹⁹ Li sii tee nan niro nba tuu chiar nyi yanbor boor ki saa chet naamuuk nae, koo li tan sii tee nan niro nba kun u n̄aak ni, ki paan nuu joonn paak, ki waauk jum̄o nae. ²⁰ Yennu daar na tan sii tee bunbonne, li kii tee yentu kaa; daar maɲ sii tee bunboncheenne, li kii m̄ok yentu nan waama.

²¹ Yennu yet a, “N ki loon i jiantii jaamm na. N ki loonir nan waama. ²² Li-i tee ki i baar nan i mujoon piinii nan jeet piinii, n kan gaari. N kan gaar i bonkob-gbenja nba ki i baat nann a yin turin ki lii tee piinii na. ²³ Nyikin i yanii nba tee fuut na. N ki loon man gbiint i kōna na mōnii. ²⁴ N̄aan ii te ki barmōnii-ii puub nan kpenu na, ki bia te ki binbenjansin-ii tee nan m̄okir nba ki f̄oot na.

²⁵ “Israel teeb, n ki boi-i maruɲ nan piinii po, bina piinna nba ki n saan nani kunkoouk paak na. ²⁶ Yaa din jiantir ninnaur nba tee Sakuf tingbann nba tee i bat na, nan tingbann nba tee Kaiwann ki tee n̄maajar na, li paak, see ki i jii bonninnant maɲ, ²⁷ yoo nba ki n tan saa saan nani yommisin ni, tiɲ nba f̄ok gar Damaskus na. Min i Yomdaano, wunba tee Yabint Yennu nae paak na.”

6

Ki jiin Israel teeb biiru po

¹ Li tan sii bi ki tur yimm nba be Sayonn, i yamani, nan yimm nba dukii nan siar kan daamii-i Samaria doo ni na, yimm nba tee nijaana ki be Israel digbanjaann na ni, ki tee binba ki niib saa i boor sommir po na. ² Li saa got Kalne doo, ki t̄oot kii saa Hamaf digbanjaann na ni, ki bia sik Filistia teeb doo nba tee Gaaf na. Li digbana din ki chee Juda nan Israel digbana. Bi yent din ki yarin ki gar i yar na. ³ I kan sak nan dabiir baate, n̄aan toonbiit nba ki i tuun nae saa te ki daar na n baar yian. ⁴ Li tan sii bi ki tur yimm nba kar i kaanjanii paak, ki n̄man naabikpamma nan pebikpamma na, ⁵ ki m̄ok n̄oɲ nan yin tuu dukin yar ki yin nan Defid na, ki faa kōna, ⁶ ki nyu danmangbee, ki bia s̄o tulaar-nunubit, n̄aan lek ki m̄o fabin Israel biiru paaki na. ⁷ Li paak, yimme sii tee binba saa sint saan digbangann yommisin ni, ki i jeet nan jaamm nba ki i di na saa gbenn.

⁸ Yomdaano Yabint Yennu-e por u m̄oɲ, ki yet a, “N ki loon Israel teeb dont-n-m̄oɲ na; n yisin bi n̄anjanii nba ki bi maa na. N saa jii bi digbansaakar na ki tur bi datai.”

⁹ Ki li-i tee jab piik tenn n̄ayenk̄oo ni, bi saa kpowa. ¹⁰ Nikpiim̄o nba yen kpeemm̄o kuun maruɲ saa jii gbanankpeenn na ki nyinn n̄aak na ni. Ki nikpiim̄o na saa yiin boi wunba kur biar n̄aak na ni a, “S̄oo biar be nna na-a?”

Ki niro na saa jiin a, “Aaaii.”

T̄on, ki nikpiim̄o na saa yet a, “Ii n̄min. Ti soor ti m̄oɲ, kii mi tin yiin Yennu sann gbaa.”

¹¹ Yoo nba ki Yennu tan saa tur m̄ob na, n̄ajaana nan li n̄abis kur tan saa yeere burii burii. ¹² Taanii tiin j̄oot ni-i? Niib koo nan naakookii m̄oka niɲi-i? N̄aan ki i kpintir barmōnii ki li tee l̄obii, ki bia kpintir bonjann ki li tee bonbiir.

¹³ Ki i kpamm yaa fat Lodebar* doo na paak, ki dont i m̄oɲ, ki yaa, “Ti m̄ok paɲ nan taa fat Karnaim† doo na.”

¹⁴ I Yomdaano Yabint Yennu tiɲoɲ yet a, “Israel teeb, n yaa man tun digbansiar kunkonkōnae ki bin k̄oo ki fat i tiɲ. Niib maɲ sii diini ki nyi Hamaf gaanu nba be niigan po, ki saan tuu Araba kpenu nba be niiditu po na.”

7

Yirintu ki jiin naasuut po

¹ N la yirintu ki li nyii Yabint Yennu boor, ki u nan naasuut ki bi yaba, baa ch̄oo kpanbar tamm̄oot ki gbenn ki m̄opaauɲ piin bintir na poor po. ² Yirintu maɲ ni, ki n la naasuut, ki bi n̄man tutumaatit nba kur be tiɲ na paak. N̄anne ki n yet a, “Yabint Yennu,

* 6:13 6.13 Lodebar paake tee “li tee yanne.” † 6:13 6.13 Karnaim paake tee “paɲ.”

nyikin chab a niib. Bi saa teen nlee kii mək manfoori? Bi kann mantik waar bonchiann, ki bia tee nibutimii.”

³ Ki Yennu lebit u dudukit, ki yet a, “Faa la yirintu nba na, li kan teeni.”

Ki jiin yirintu nba tee muu po

⁴ Ki n bia la yirintu ki li nyii Yabint Yennu boor. Yirintu man ni, ki n la ki u tee siir a wun dat u niib tuba nan muu, ki muu na dii boont mək gbenjir nba be tinpɔɔr ni na, ki ji piin di tingbouj. ⁵ Nanne ki n yet a, “Yabint Yennu, nyikin. Nlee ki a niib saa tinni? Bi kann mantik waar bonchiann, ki bi bia tee nibutimii.”

⁶ Ki Yennu lebit u dudukit biak ki yet a, “Faa la yirintu nba na, li kan teeni.”

Yirintu ki jiin ɲmibikinkar po

⁷ Ki n bia ɲamm la yirintu, ki Yennu see kpia joonn nba ki bi din jii ɲmibikinkar ki bikin maa na, ki dia ɲmibikinkar u nuu ni. ⁸ Ki u boin a, “Amos, a la bia?”

Ki n jiin a, “N la ɲmibikinkare.”

Nanne ki Yennu yet a, “N yaa man jii ɲanne ki wann nan n niib na tee nan joonn nba ki bi maar ki li kpet nyii bɔɔnu ni nae. N ji kan lebit n dudukit ki nyik bi tubdatu. ⁹ Siaminba ki Aisak yaabooa* jiantir na, n saa biirira, ki ɲamm Israel teeb kasii boa na kur saa kpan langbent. N saa te ki kpanbar Jeroboam† naan n boont.”

Ki jiin Amos nan Amasia po

¹⁰ Nanne ki Amasia, wunba tee manntɔɔ ki nyii Betel na tun toonii nan mɔmaan, ki bi saan nann Israel teeb kpanbar Jeroboam boor a, “Amos lorin nan niib nae a bin biira. U pinpakit na saa biir tin na niiba. ¹¹ Waa yeen maan nbae na a, ‘Jeroboam saa kpo tob ni, ki bi saa soor Israel teeb na ki nyinnib bi tin ni, ki saan namm tingar ni.’ ”

¹² Ki Amasia yet Amos a, “Yennu sokinii, li jaɲa. Ii ɲmat kii saa Juda tin ni, kii sakii sokint Yennu maan lej. A te ki ɲamme-ii pa-a li paak. ¹³ A daa sokint Yennu maan Betel na jilkii. Nna na tee kpanbar na Yenjiantboore, ki tee digbann na jiantu boor.”

¹⁴ Ki Amos jiin Amasia a, “N ki tee Yennu sokinii boorik nba sokint maan ki gaan paauk kaa. N tee pekpaarike, ki bia gorii tilontii. ¹⁵ Nnaan ki Yennu nyinnin pekpaaru ni, ki betin a man baar ki tan sokin mɔmaan ki tur u niib Israel teeb. ¹⁶ Mɔtana, gbiintir linba ki Yennu yeen na. Fine betin a man nyik ki daa sokint Yennu maan, ki bia nyik ki daa mɔontir Yennu maan ki teen Israel teebi. ¹⁷ Li paak, Amasia, Yennu beera a, ‘A ɲaapoo sii tee bonchonchonne ki be doo ni, ki bi saa kpi a waas tobii ni, ki bia saa jii a tin na ki biit siab, ɲaan ki a mɔɲ saa kpo binba ki jiantir Yennu na tin ni. Ki bi tan saa soor Israel teeb na bi tin ni, ki yaat saan namm tingar ni.’ ”

8

Yirintu ki jiin tilɔɔna nba be kpanchibuk ni po

¹ Ki n la yirintu biak, ki li nyii Yabint Yennu boor. Yirintu man ni, ki n la tilɔɔna be kpanchibuk ni. ² Ki Yennu boin a, “Amos, a la bia?”

Ki n jiin a, “N la tilɔɔnae be kpanchibuk ni.”

Ki Yennu betin a, “N niib Israel teeb yoo gbenna.* N ji kan lebit n dudukit nan man dat bi tuba. ³ Daar man ni, yanii nba ki bi tuu yiin naan ɲaak ni na, li saa kpan kpeɔnii, ki nikpeena sii doo siar kur po, ki bi saa lub ɲminɲminn.”

Ki jiin Israel biiru po

⁴ Gbiintir mɔmaan nba na, yimm nba tabit talas damm, ki bia biir tin na nandamm na, ⁵ ki piak i mɔɲ a, “Kasii daa na saa gar nlee yooe ki tin fit kɔi ti jeeti? Foon daar saa gbenn nlee yooe ki tin fit piin kii kɔi? Li yooe ki ti saa kɔi daapaaru, kii bik fai bikina, kii ɲmab daara. ⁶ Ki ti saa fit kɔi punputa daapaaruk, ki saa lon nandaano nba ki fit pa pann, ki poɲ kan fit pa taasaat paak gbaa, ki daau ki teenɔ daabir.”

⁷ Israel teeb Yomdaano Yennu por a, “N kan ban tamm bi toonbiit po, ⁸ ki li saa te tin n damm, ki wunba kur be tin na paak saa di wahala, ki tin na kur saa jekir, ki li saa pukir do ki tan maak, nan Ijipt mɔkir nba tuu pukir ki maakit bianjinba na. ⁹ Min Yabint Yennu-e yet a yoo baate ki n tan saa te yonnu n kpir baa yonsuuk ni, ki bia te lin bɔnn yonsupeuɲ ni. ¹⁰ N saa te ki i jaamm maruɲ na n kpan kuun maruɲ. N saa lebit i parpeenn yanii ki teen parbiir wuyikinii. N saa te ki yin koor i yut ɲaan lia bɔtoot liant, ki i sii tee nan bidaano nba tuu bui ki fabin, u biyemmir kuun paak bianjinba na. Yoo man tan sii tone nan li joontu.

* 7:9 7.9 Aisak yaabooanae tee Israel teeb.

† 7:9 7.9 Jeroboam din tee Israel kpanbare.

* 8:2 8.2 Bi maan ni,

“gbenn” nan “tilɔɔna” mɔbɔna naane.

¹¹ “Yoo baate ki n tan saa te kon n baa tij na paak, ki kon sii mək niib, ɲaan li kii tee jeet kon kaa; ki nyunnyukuru sii mək niib, ɲaan li kii tee nyun paak kaa. Yennu mɔmaan kon nan nyunnyukuru tan sii mək niib. Min yabint Yennu-e yet na. ¹² Niib saa yirib ki nyi Mək-kpeenn po, ki saan Sinsuuk ni məkɲenɲir na, ki bia nyi niigan po ki saan yondo po, ki saa lin lon Yennu mɔmaan na siar kur po, ɲaan kan lari. ¹³ Ki daar marj ni, li naasinpaara nan sapaanfani gbaa, nyunnyukuru saa te ki bin fib. ¹⁴ Ki niib nba poor Samaria tingbana, koo binba poor Dann tingbana, koo binba poor Beerseba tingbana na, saa baa tij ni ki ji kan ban fiiri.”

9

Bianjinba ki Yennu saa dat Israel teeb tuba

¹ N la Yennu see kpia maruj binbintir na, ki yet a, “Faan jiantu ɲasaakak na jaantarii na yura paak nan paɲa, ki lin te ɲaak na kur n jek. A jintir ki lin baa niib na paak. Ki niib nba biar na, n saa kpib tɔbii ni, ki bi sɔɔ kan chiar paak, koo ki boti. ² Ki bi-i lekii gbiir bootuk ki sik kpeentij gbaa, ɲaan n saa sooriba, koo bi-i lekii doo sanpagbounj ni gbaa, ɲaan n saa sikiniba. ³ Li-i tee ki bi bɔr Kamel kunkonn paaki, ɲaan n saa kpaan bi boor ki sooriba. Li-i tee ki bi bɔrin ki sik məkɲenɲir tij po, n saa te ki nyun ni waagɲenɲire n jum. ⁴ Ki li-i tee ki bi datai soorib ki yaat nammi, n saa te ki bin kpib. N lor man biiribe, n ki yaa n sommib kaa.”

⁵ Yomdaano Yabint Yennu tuu sii tingbounj nae ki lin jekir,
ki binba kur be li ni na bui fabin.

Ki durinya na kur saa do ki tan ɲmat sik nan Ijpt məkir na.

⁶ Yennu maa u ɲaak yendouj ni,
ki senn li fiakir tingbounj na paak.

U tuu yiin nyume ki lin nyi məkɲenɲa ni,
ki koon tingbounj na paak.

U sanne Yennu.

⁷ Yennu yet a, “Israel teeb, n loon Sudann teeb nan maa looni bianjinba nae. N jii Filistia teeb ki nyii namm Kret tij ni, ki bia jii Siria teeb ki nyii namm Kir tij ni, nan maa jii-i ki nyii nani Ijpt bianjinba na. ⁸ Min Yabint Yennu gorii Israel nigbounj nba tee toonbiit damm nae, ki saa boontib tingbounj na paak, ɲaan n kan boont bi maaru kuri.

⁹ “N saa yet mɔbe, ki lin yekir Israel teeb nan baa tuu yekir jeet yekitik ni bianjinba na. N saa yekiribe digbana kur ni, ki nyinn binba kur ki mək nyɔɔt na. ¹⁰ Yanbɔndamm nba kur be n niib ni na, bi saa kpib tɔbii ni, binba yaa, ‘Yennu kan te bonbiir n baarit na.’ ”

Bianjinba ki Yennu saa ɲamm fiin Israel teeb

¹¹ Yennu ɲamm yet a, “Daar baate ki n tan saa ɲamm fiin Defid naangbounj nba tee nan ɲaak nba baa ki tee langbounj na. N saa ɲamm maa li joona, ki fiinir, ki ɲamm maar, ki lii tee nan laa din tuu tee sianyoo bianjinba na, ¹² ki te Israel teeb n kon ki nyann Edom tij nba biar na, nan digbanlia nba kur din tee n yar na. Min Yennu nba saa te linba na kur n tun nae pak na.”

¹³ Yennu ɲamm yet a, “Yoo baate,
ki bi tuu tan sii jaan jeyent ki gbent na,
ki jeleet kpaan nan jaanuwa.

Ki daan tiinii saa lon bonchiann,
ki bi kan fit jii li kur ki ɲaa daami.

Ki damanin sii nyi jɔɔt nan kunkona paak ki puub.

¹⁴ N saa jii n niib ki jen namm bi tij ni,
ki bi saa fiin bi langbent ki kɔɔ li ni,
ki saa bur daan tilontii, kii nyu li daan,

ki ko kpaant ki di jeet nba ki bi bur na.

¹⁵ N saa kaan n niib tij nba ki n turib na niɲe,
ki sɔɔ ji kan ban fiimmi.”

I Yomdaano Yennu-e pak na.

OBADIA gbouj

Ki jiin Obadia gbouj na po

Obadia din tee Yennu sokiniie ki kpaan Edom digbana nan Yennu saa dat bi tuba nan baa dia Israel teeb diabiuk na. Edom teeb na din tee Jakob ninja Esoo yaaboonae, li paak, bi din tee ninjanne nan Israel teeb.

¹ Mɔmaan nba nae ki Yabint Yennu yet Obadia ki jiin Edom tingbouj po.

Ki jiin Edom teeb tubdatu po

Ti gbat mɔmaan ki li nyii Yennu boor,
u tun tontii digbana ni ki yet a,
“Teent siir man ki tin saan faa Edom teeb tob.”

² Yennu yet Edom teeb a,
“N saa butimi, ki te soo kur n yisimi.

³ I dont-n-mɔj nae kpanni.
I digbangbenjir na tee tanpiiuko.
Ki i ɲei be jofokit paak, ki i ji beer i mɔj a,
‘Nmee saa fit dat ki sikiniti?’

⁴ Yaa lek maa i ɲei ki li be sanpaapo
nan baakir tiok nba be na,
ki te ki li tee nan li be ɲmaabira ni na,
ɲaan n lek saa dat ki sikiniwa.

⁵ “Li-i tee nanyukib koo nyioku,
bi tuu jan linba ki bi loone;
ki li-i tee niib saan a bin tikir tilɔona,

ɲaan bi tuu loot waama,
ɲaan ki i datai ber nyinni fas fas.

⁶ Esoo yaaboonae, bi fat i faara.
⁷ Binba kur man nani, bi kpanniwa.

Bi ber nyinni i tin niwa;
ki yimm nan niib nba bo man na, bi kon ki nyanniwa.
Ki i yooɔnba, binba ki yimm nan ɲamm tuu lakin di na,
bi pii barite ki guunti.

Bi piak i paak maan a,
‘Bi subinii nba ki bi mok na be lia?’

⁸ Daar nba ki n saa dat Edom teeb tuba na,
li daare ki n saa biir u jab nba tee subindamm,
ki boon bi hannu kur,

⁹ ki janmaanii saa soor Temann kunkonkonna,
ki bi saa kpi jab nba kur be Edom tin ni.

Linba paak ki Yennu saa dat Edom teeb tuba

¹⁰ “Kimaan yaa fiar
ki bia kpi i ninjamm Jakob yaaboonae na paak,
ki n saa boonti, ki yin di fei nan yoo nba kaa paak.

¹¹ Daar nba ki bi datai daan biir Jerusalem tammɔi
ki koo ki jii bi mokint ki yaat nann
ki saa biit bi tanmiɔj ni na, i daan see-e ki gorii.

I ton nan datai maɲ nae.

¹² I daan bo kii kpamm i ninjamm nba ki bi biirib
Juda tin ni na paaki.

I daan bo kii mok parpeenn, daar nba ki bi biirib na ni.
I daan bo kii laab nan baa be parbiir ni na.

¹³ I daan bo kan koo n niib doo na ni,
ki saa kpamm, bi wahala daar ni,
ki bia fat bi mokint, biiru daar maɲ ni.

¹⁴ I daan bo kan set sonpaata na ni,
ki so binba tiin a bin paak na.
I daan bo kan soorib ki turib bi datai, parbiir daar na ni.

Ki jiin digbana nba ki Yennu saa bu bi buut na po

¹⁵ “Daar nba ki min Yennu saa bu digbana kur buut na per na. Edom, faa tun linba, bi saa tun nnae ki jiina.

A toona saa nmat a yur paake.

¹⁶ N niib na gaar tubdatu bonchiann, n kasii kunkonn na ni, nnaan digbanlia nba kur kpia na saa la tubdatu

ki lin gar nnawa.

Bi saa gaar tubdatu nae ki tan kpakin yann.

Bianjinba ki Israel teeb saa nyann

¹⁷ “Nnaan Sayonn kunkonn paak, slab saa tin paak,

ki li sii tee kasii boor.

Ki Jakob njaateeb saa yent tin nba tee bi yar nan barmonii.

¹⁸ Jakob njaateeb nan Joosef njaateeb* sii tee nan muu nae, ki saa di Esoo njaateeb

nan muu nba tuu di kinkaka bianjinba na.

Ki Esoo yaaboona na, soo kan biari.

Min Yennu-e pak na.

¹⁹ “Niib saa nyi niidiitu po Juda tin ni ki yent Edom tin,

ki binba saa nyi yonbaa po kunkonbis po na saa fat Filistia tin.

Ki Israel teeb saa koo Efraim nan Samaria yent ni,

ki Benjaminn booru saa yent Gilead tin.

²⁰ Ki Israel kunsontinna nba be Keenann tin ni na

saa kon nyann Foniaa ki saan niigan po ki saa tuu Sarefaf,

ki kunsontinna nba nyii Jerusalem ki be Saadis na

saa fat Juda niidiitu po digbana.

²¹ Ki nyannu damm nba be Jerusalem na saa nyann Edom tin,

kii diab.

Ki Yennu mon sii tee bi kpanbar.”

* **1:18** 1.18 Jakob njaateebe see Juda teeb seenu ni, ki Joosef njaateeb mun see Israel teeb seenu ni.

JONA gbouj

Ki jiin Jona gbouj na po

Yennu din pak u sokinii Jona a wun saan Ninefe doo ni, ki saa kpaan doo manj niib, a bi-i kii nyik bi yanbontoona, bi doo na saa biir. Jona din ki loon saanu, kimaan Ninefe din tee Asiria teeb digbansaakare, ki bi tee Israel teeb datai, ki Jona ki loon bin lebit bi dudukit ki nyi biiru na ni.

Bianjinba ki Jona yêt Yennu mɔb

¹ Dasiare ki Yennu din pak nan Jona, wunba tee Amitai bija na. ² U din yeto a, “Saant digbangbenjir nba ki bi yi Ninefe na, ki saa wannib bi biit. N mi bi yanbomm po.” ³ Naan Jona din chiar gaar gann poe, a wun bɔr ki Yennu daa laato, ki saan digbansiar ki bi yir Jɔpa, ki saa la njaruŋ ki li saa doo nba sann tee Speenn na. Waa din la njaruŋ manj, ki u pa koonu likirii naan koo, ki dukii wun saan Speenn ki saa bɔr.

⁴ Njaruŋ manj nba din fiir saa na, ki Yennu tun wonpaaruk mɔkgbenjir na paak. Wouŋ na nba din mantik paar na, ki njaruŋ na ji loon lin yakit. ⁵ Binba din be njaruŋ na ni yan din put bonchiann, ki bi jak wuyikini ki loon sommir. Soɔ kur din yikin ki yi u yenbika. Baa din gbaa baa saa teen bianjinba ki njaruŋ na n fukit na, bi din nyinn jika nba be njaruŋ na ni kurae ki lu nyun ni. Li yoo na ki Jona doo njaruŋ na ni ki goon kpowa.

⁶ Njaruŋ na yudaano nba lau yoo nba, ki u boio a, “A tuun bee nna? Fiit ki boi a Yennu sommir po. Li pasiar u saa tint ninbaauk ki foorita.”

⁷ Ki binba be njaruŋ na ni din yet bi leeb a, “Naant man tin lu suka ki laan nmee yen biit nba tan baat nan ninbɔŋ na.” Baa lu suka yoo nba, ki li soor Jona. ⁸ Nanne ki bi boio a, “Ti saa nyiir nmee linba na paaki? A tuun bee nna? A nyii digbanlanne? A tee boorlaŋe?”

⁹ Ki Jona jiin a, “N tee Hiibru* boorue. N jiantir Yennu-e, wunba tee yendouŋ ni Yennu, ki din nan tin nan mɔkgbenja na.” ¹⁰ Jona din tukin ki pakib nan u tiin a wun bore, ki Yennu daa laato.

Njaruŋ ni niib na yan din put bonchiann, ki bi beto a, “Bonbilankante ki a tun na.”

¹¹ Wouŋ na din nammit yabitir ki pukii yoo nan yoo, ki niib na ji tan boio a, “Ti saa teena nlee ki wouŋ na n diŋi?”

¹² Jona din jiin a, “Jiimin ki lu-n mɔkir ni, ki wouŋ na n maak. N mi nan n biit paake ki wouŋ na tan baari.”

¹³ Naan ki narinkanna na lek yiab a bin saan nan njaruŋ na gbingbankpiŋ. Wouŋ na din pukii yoo kur, ki bi ki fit saa. ¹⁴ Bi ji din tan yikin ki yi Yennu-e a, “Yennu, ti meia ki a daa daar ti tuba ki kpit, ti-i nyinn joo na manfoori. Yennu, fine te ki linba na kur tuun.” ¹⁵ Nanne ki bi ji wokit Jona, ki lu-u mɔkgbenjir na ni, ki wouŋ na nmin li taakpaak ni. ¹⁶ Linba na din te ki narinkanna na tin Yennu janmaanii bonchiann, ki bi man maruŋ tur Yennu, naan senn mɔsonn nan bi sii jiantiro.

¹⁷ Yennu din te ki jangbenjir tokir Jona ki nak. U din be jarj na poor ni yonnu nan nyiok ki saa jarj daa nantaa.

2

Jona Yenmiaru

¹ Jona nba din be jarj na poor ni na, ki u mei u Yomdaano Yennu, ki yeen a:

² “Yennu, n parbiir niŋe ki n yiina,
ki a gbiint ki turin.

N din be tinpɔɔr ni, kpeentijewa, naan fabin tura,
ki a gbiint n fabinii manj ki turin sommir.

³ A jiime ki lun nyun ni, nyun tinj powa,
siaminba ki nyun piin n munn po,
ki a nyunpana nba mɔk paŋ gaar n paak.

⁴ Ki n dukin nan min kpan nyinte na,
ki ji kan mi nakin a kasii jiantu nasaakak na,
ki n ninbinn bia ji kan mi lari.

⁵ Ki nyun piin ki murintin, ki kpengoona fin n yur.

⁶ N kpui ki saa baar jɔfɔkit fiaka ni,

* 1:9 1.9 Israel teeb sanleere tee Hiibru teeb.

tij nba tammɔi kpar yaayoo nan yaayoo,
 ɲaan fin n Yomdaano Yennu-e bia jiin sunsuɲ maɲ ni,
 ki tan donnin foot.

⁷ Yoo nba ki n dukin nan n manfoor gbente na,
 ki n fabin nan fin Yennu,

ki a be a kasii jiantu ɲasaakak ni, ɲaan gbiint n fabinii maɲ.

⁸ Binba jiantir pata na,
 bi ki laat piisin nba ki a bo sii teemm na.

⁹ ɲaan min saa yin yaɲ ki dont fine.

N saa mann maruɲ ki tura,
 ki bia tun linba ki n senn mɔsonn nan n saa tun na.

Tinnu nyi Yennu boore.”

¹⁰ Tɔn, Yennu din te ki jaɲ na wukit Jona gbingbankpin.

3

Biajinba ki Jona sak Yennu mɔb ki saan Ninefe

¹ Yennu bia din ɲamm pak nan Jona. ² U din yeto a, “Saant Ninefe, digbangbenjir na ni, ki saa pak niib na labaar nba ki n tura na.” ³ Ki Jona ji sak Yennu mɔb ki saan Ninefe, digbann nba yab bonchiann maɲ ni. Doo na nba din mantik yab na, u din jii daa ɲantaae ki somm lin cheb. ⁴ Waa din piin sinsinn daar na, ki u yeen a, “Daa piinna sinsuuk ni, Ninefe saa biir.”

⁵ Ninefe niib na din teen Yennu maan na yada, ki soor sooru nan soɔ kur n lor mɔb, ki daa di koo ki nyu siari. Niib na kur, laa nyii paarɔ ki saa tuu tarik, din lia botoliante, ki li want nan bi mɔ kɔɔ bi biit paaka.

⁶ Ninefe bat nba din gbat nna, u din fiir u naan binbintir paake, ki liat u naan liant, ɲaan lia botoliant, ki puk tanpent. ⁷ U din tur Ninefe teeb na mɔb a, “Sennu na nyii min bat nan n saakab boore. Soɔ daa di siar, li niib nan bonkobit kur daa di, koo ki nyu-u. ⁸ Niib kur nan bonkobit tee bin lia botoliante. Soɔ kur n miar Yennu nan ninbinmonii, ɲaan bia lu u noontont marima nan u yanbontoona. ⁹ Li ki gar Yennu saa lebit u dukukita. Li ki gar u saa maan u wutoor, ki ti kan kpo.”

¹⁰ Yennu din la linba ki bi tun na. U din la nan bi lu bi yanbontoonawa. Ki u lebit u dukukit, ki nyik bi tubdatu.

4

Biajinba ki Jona donn wutoor Yennu ninkpabanchiɔɲ paak

¹ Jona par din biir bonchiann, nan Yennu nba lebit u dukukit ki ji ki dat Ninefe teeb tuba na. ² U din yet a, “Yennu, maa daan daa be n doo ni na, n daan ki yet nan a tan saa tun nnae-e? ɲanne teen ki n daan gbaa maa n chiar saan Speenn. N mi nan a tee Yennu nba mɔk lomm nan ninbatinue. Yoo kur a mɔk sukurue nan ɲamm, ki teen siir yoo saaka, a fin lebit a dukukit ki nyik niib tubdatu. ³ Yennu, nyint n manfoor, mi-i kpoe so nan maa fo na.”

⁴ Yennu din boio a, “Jona, bia paake ki a donn wutoor na?”

⁵ Li poorpo ki Jona fiir saan doo na yondo po, ki saa chaan maasu ki kar lej, ɲaan gorii a wun laan Yennu nba saa teen Ninefe biarinba. ⁶ Yennu din te ki tun pia, waa kar sian na, ki kpaat teen maasu u paak, ki u gbanu maak. Jona par din maɲ bonchiann, tun na nba turɔ maasu na paak. ⁷ ɲaan nyiok nba bonn, ki li tan yentir sanyafaar, ki Yennu te ki dundura kɔɔ tun ja, ki li koor. ⁸ Yonnu nba doo gbenn, ki Yennu te ki wouɲ nan wɔruk da nyii yondopo ki kɔɔu, ki te ki u gbanu tonj bonchiann, ki u ji tee saa fib, kimaan yonnu nba mantik ton na. Jona poɲ din sun ki u kpoe man. ɲanne ki u yet a, “Mi-i kpo-i so maa be na.”

⁹ Yennu din boio a, “Lannpoe ki a donn wutoor tun na kooru paaki?”

Ki Jona jiin a, “N mɔk mɔnii nan man donn wutoor, ki sun man kpo.”

¹⁰ Yennu din yeto a, “Tun na piae, ki li yent ki li kpo. A ki tun tun na paak siari, ɲaan ki a par biir, laa kpo na paak. ¹¹ Gotirii, nlee ki min kii mɔk ninbatinu digbangbenjir Ninefe niib paaki, doo nba ki li niib gar tusaakobik nan piinleewa, ki ki mi bonjann nan bonbiir bokitu na, ki bonkobit bonchiann bia be lej na.”

MAIKA gbouj

Ki jiin Maika gbouj na po

Yennu din tun Maika a wun yet Israel nan Juda teeb nan bi saa la tubdatu, kimaan baa jiantir yenbis, ki bia n̄maab ki fiar tarii na paak. Maika bia din doj betib nan yoo baate ki parmaasir tan sii be siar kur po.

¹ Bina nba ni ki Jotam nan Ahas nan Heskia din tee Juda kpanbara ki waa leeb paak na, ki Yennu fiit m̄omaan na ki tur Maika, wunba nyii Moresef doo ni na. Yennu din fiit m̄omaan na ki wann Maika ki jiin Samaria nan Jerusalem poe.

Fabinii ki jiin Samaria nan Jerusalem po

² Gbiintir man, yimm digbana niib kur,
gbiintir linba na man, yimm nba kur be tingbouj na ni.

Yabint Yennu-e saa pak wann i biit.

Gbiintir, u be Yendouj ni ki piak.

³ Yennu saa nyi u kasii binbeboor ki baar.

U saa sik ki somm jofokit yura paak.

⁴ Ki j̄ojaana na saa nann u yaaka ni,
nan sagbouj nba tuu baa muu ni ki nann bianjinba na.

Joot na saa kpaar sik baat, nan nyun nba tuu nyi
kunkonn paak ki kpaar sik bianjinba na.

⁵ Linba na kur saa tun kimaan Israel teeb tun yanbomm ki biir Yennu-wa. N̄mee baar nan Israel teeb moȳetuk na. Samaria nba tee Israel teeb digbangbenjir nae baar nann. Ki lamme tuu mann tingbana Juda tinj ni? Li tee Jerusalem teebe. ⁶ Li paak ki Yennu yet a, “N saa te Samaria doo n kpan langbent, kii tee siaminba ki bi sii buur tilontii. N saa tut doo manj tangbiina ki sikin baaok, n̄aan nyik doo manj fiakir, ki lii doo yann, ⁷ ki li pata nan tingbana kur saa yeer burii burii, ki linba kur ki bi dia ki teen tingbanjaak ni bonchonchona na saa di muu, ki li bonninnant kur saa biir. Samaria tikir linba na kur a bii mann marujo, ki lin baar nan potuk nan mokint. Motana jik, u dataie saa jii bona manj ki yaat nann, kii sakii teen tingbanjaak ni bonchonchona siar po.”

⁸ N̄anne Maika n̄amm yet a, “Linba na paak ki n saa bui fabin. N saa somm taayana nan payanne ki wann n ninbaatir. N saa yikin nan m̄obok nae, ki bia bui nan naamioj na. ⁹ Samaria teeb fiat kan buuri, ki juda teeb mun bia saa di wahala li bannue. Biiru baar Jerusalem doo tamm̄oi niwa, ki li tee siaminba ki n niib be na.”

Datai na nba baat Jerusalem bianjinba

¹⁰ Juda teeb, i daa yeen ti datai nba be Gaaf na ti biiru po. I daa m̄o. Bef Leafra teeb, ii baa kii birin tinj ni, ki lin wann i ninbaatir nba tee. ¹¹ Yimm Safir teeb, bi saa soori ki saan nani digbangann, ki i saa somm payana, ki di fei. Binba koo Saanann doo ni na ki mok para nan bin nyi doo manj ni. Li-i tee ki i tan gbat Bef-esel teeb fabinii, yin bann nan gungurboor kaa lej. ¹² Marof teeb guu nan ninm̄onne ki loon fatu, kimaan Yennu te ki biiru nakin Jerusalem-a. ¹³ Yimm nba koo Lakis na, bobint taanii ki gaan taantorit man. Yimme tokii kii tuun Israel teeb toonbiit na booru, ki te Jerusalem teeb mun tuun toonbiit man booru. ¹⁴ Ki motana, juda teeb, yetir Moresef Gaaf doo niib, a bin saan manuwa. Israel kpanbara ji kan la somm̄ir ki lin nyi Aksib doo ni.

¹⁵ Maresa teeb, Yennu saa jii-i ki kubin datai, n̄amme saa fat i doo, ki Israel t̄oondamm saa saan ki bor Adulam tanfiat ni. ¹⁶ Juda teeb, koot i yut, ki lii tee fabinii ki jiin waas nba ki i loomm na po. Ii koor i yut ki pit, ki lii tee nan juut yara na, kimaan bi saa soor i waas ki yaat saan namm tingan̄ niwa.

2

Ki jiin binba diin nandamm na tubdatu po

¹ Li tan sii bi bonchiann ki tur binba ki goont nyiok n̄aan loriin bonbiir na. Li-i tanj yent sanyik, yoo nba ki bi la yaak bi tuu tuun toonbiit nba ki bi bo lor nae. ² Li-i tee ki bi loon sarwaatie, ki bi fiar. Li-i tee ki bi loon n̄ei, ki bi gaan, ki fiar niib n̄ei koo bi mokint.

³ Li paak ki Yennu yet a, “N lor bonbiire n baar i paak, ki lii tee linba ki i kan fit bor i m̄oj; ki i saa la ki i be daamii ni, ki lii saa te ki i ji kan fit somm nan karinbaanii. ⁴ Li

yoo-i baar, niib tan saa jii i maame, ki li tee bonbiir nba tee siara, ki bi saa yin parbiir yanii nba na ki jiin i po a:

Li biirit fas fasa. Yennu gaar ti tij,

ki jii tur niib nba soorit ki teent yommii na.”

⁵ Li paak, yoo nba ki Yennu saa jii tij na ki jiin tur u niib na, rjaan i soo tan kii mok tori.

⁶ Ki niib na yeen a, “Daa piak Yennu maan ki teenti, daa piak li po ki teent. Yennu kan dinnit fei. ⁷ A dukii nan Israel teeb be mopor nie-e? Yennu konjukurue-e? Yennu setik saa tun linba na booruwa-a? Yennu ki piak nan baakir ki teen binba tuun toonjana-a?”

⁸ Ki Yennu gat a, “I lekin n niib nan bi tee datai nae. Ki jab nyi tobii ni ki rjmat kun bi rjei ni, ki dukii nan bi fat bi morna, rjaan ki i be ki guu yin jan bi tiat. ⁹ Ki i waa beer n niib nba tee poob ki nyintib bi rjananii ni, ki bia rjmaab bi waas, ki gaan piisin nba tee bi yar mokmok nan mokmok. ¹⁰ Fiit kii saa; fat-n-morj kaa nna jikii. I yanbomm biir nna nawa.

¹¹ “Niib na loon sokinii boorik nba gbee nan faak, ki lin fa fai ki yeen a, ‘I saa la damuj nan dabonj, ki nyu gboo nae.’

¹² “Naa yimm Israel teeb nba biar na, n saa taani boyennkoo nie. N saa taani nan pei nba tuu jen pelook ni bianjinba na. Ki i bia sii tee nan pei nba tuu gbee pekpaarboor na, ki i tij saa rjamm gbee nan niib bonchiann.”

¹³ Yennu saa loot sonu ki turib, ki jiib, ki nyinnib digbangana ni, ki bi saa faa loot doo na tammokokkir ki nyi bi yamani, ki bi kpanbar nba tee Yennu na tiorjo saa rjmakitib, ki nyi namm.

3

Bianjinba ki Maika yakii nan Israel toondamm

¹ Gbiintir man, yimm Israel toondamm. Li rjan ki i baka-ii be barmonii ni, ² rjaan ki i ki loon linba tee toonjana, rjaan loon toonbiit tumu. I nya n niib rjaan ki bi fo, ki tabitir bi nant kpaba paak. ³ I rjman n niib, ki pintir n niib gbananborj, ki yee bi kpaba, ki choon bi nant, nan baa tuu choo nant ki sikin bobir ni bianjinba na. ⁴ Yoo baate, ki i tan saa yikin ki tur Yennu, rjaan ki u kan turi gatu. U tan kan gbiint i miaru, kimaan i tun bonbiira.

⁵ Momaan nba nae ki Yennu yeen sokiniinba nba turin u niib ki kpannib na, li-i tee ki soo dinnib ki bi gboo, bi tuu sat piisime li daano paak, rjaan soo-i kii fit dinnib, ki bi lorin tob u paak. ⁶ “Sokiniinba, i daar ghenna; ki yonnu baaiwa. Yaa turin n niib na paak, i ji kan ban la barfiitkara, ki i bia kan fit bann woonin ni maan.” ⁷ Sokiniinba nba fiitir woonin ni maan na, bi-i gbar yoo nba, bi saa di fei. Bi saa di fei niib ni, kimaan Yennu kan gat ki turibi.

⁸ Naa min rjarin, Yennu gbeen u Seek nan u yikoo n niwa, ki bia turin barmonii yan, nan parcheenn nba ki n saa yet Israel teeb bi toonbiit nba tee. ⁹ Gbiintir man, yimm Israel toondamm nba ki loon barmonii, ki kpintir linba rjan ki tee bonbiir na. ¹⁰ I maa Yennu doo nba tee Jerusalem na ki toont nikpinu nan toonbiit fiakir paake. ¹¹ Doo na toondamm tee fobit damme, ki mannteeb na want sennu na ki gaan paauk, ki sokiniinba na fiitir woonin ni maan, ki gaan likirii li paak, rjaan ki bi kura yaa Yennu be namm, ki yeen a, “Bonbiir kan baariti. Yennu be nant.”

¹² Ton, i biit paake ki bi saa ko Sayonn doo nan baa tuu ko kpaab bianjinba na, ki Jerusalem saa biar ki tee tangbiinkpeka, ki Yennu rjasaakak nba be kunkonn nba paak na, saa kpant foor.

4

Bianjinba ki Yennu saa dia u niib nan parmaasir

(Aisaya 2.2-4)

¹ Daar baate, ki kunkonn nba ki Yenjiantu rjasaakak see li paak na tan sii yab ki bia fok ki gar kunkona kur.

Ki digbana bonchiann niib tan sii baat li boor.

² Niib man tan sii yeen a,

“Naaant ki tin do Yennu kunkonn na paak,

ki saan Israel teeb Yenjiantu rjasaakak na ni.

Ki u saa wannit waa loon ki tin tun linba;

ki ti saa somm sonii nba ki u gann na ni.

Kimaan Yennu waa ni nyii Jerusalem-e,

ki u be Sayonn ki piak teen u niib.”

³ U saa bu niib bonchiann buut,
 ki bia pat tingbouj na kur kunkona.
 Ki bi saa faa mab bi jukbanjai ki lin kpant kubonii,
 ki bia mab bi kpana ki lin kpant gotit.
 Ki digbana ji kan ban saan tɔbi,
 koo ki ji ban dukin nan bi saa faa tɔbi.
⁴ Ki sɔɔ kur sii be nan parmaasir,
 ki kar u tiɔŋ tilontii nyaka,
 ki sɔɔ ji kan kɔɔmm jarmaanii.

Yabint Yennu-e senn mɔsonn na.

⁵ Digbann kur jiantir ki bia mɔk mɔsaku nan u tiɔŋ tingbanne, ŋaan timm ŋarin saa jiantir ki bia mɔk mɔsaku nan ti Yomdaano Yennu-e mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

Ki jiin Israel teeb nba saa jen bi tij ni na po

⁶ Yennu yet a, “Yoo baate ki n tan saa tikir niib nba ki n dat bi tuba na ki lakimm, binba dii wahala digbangann ni na. ⁷ Bi tee wabiie ki fok nan bi doo, ŋaan n saa ŋamm binbenpaaje ki tur binba biar na, ki bi sii tee digbanjaann. Ki n sii diab yoo maŋ Sayɔnn kunkonn paak, nan yoo nba kaa gbennu.”

⁸ Jerusalem, fin ŋarin tee siaminba ki Yennu be-e, ki tee nan pekpaarik na ki gorii u niib, a tan saa ŋamm teen digbangbenir, naan yent nba tuu tee a yar na ni. ⁹ Bee ki a bui sanpaapo nna? Bee ki a mann fara, nan poo nba tuu mɔ matyaru na? Li tee faa ki mɔk kpanbar, koo ki a kpaanteeb bia kpo na paake-e? ¹⁰ Jerusalem teeb, ii ŋmantir kii kurii nan poo nba tuu yaa wun mar na, kimaan mɔtana i saa nyik doo na, ki nyi saan kar muuk ni. See ki i saan Babilonn, ŋaan Yennu saa tinni lej, ki yin nyi i datai nuu ni. ¹¹ Digbana bonchiann lakine a bin leki. Bi yeen a, “Li tee tin biir Jerusalem-e. See ki ti la doo na teen langbent.” ¹² ŋaan digbana na niib ki mi linba be Yennu dudukit ni. Bi ki bann nan Yennu lakimm a wun dat bi tubae, nan baa tuu tikir jeet a bin boor bianjinba na.

¹³ Yennu yet a, “Jerusalem teeb, ii saa ki dat i datai tuba. N saa te ki i paar nan naajak nba mɔk kut yina nan kutmɔnt taawoka nae. I saa biir digbana bonchiann, ki mɔkint nba ki bi kpaan nan jatuk na, yin baar nann ki tan tur min, wunba tee durinya kur Yennu na.”

5

¹ Jerusalem teeb, taant i kunkonkonna, kimaan bi yaa bin faai tɔbe. Bi yaa bin lek Israel tɔɔndaano.

Biajinba ki Yennu senn mɔsonn nan kpanbar saa nyi Betlehem

² Yennu yet a, “Betlehem Efrata, a tee digbanbis nba be Juda yiar na ni yenne, ŋaan a niŋe ki n saa nyinn kpanbar, ki u saa dia Israel teeb, ki tee wunba ki u naakuuk bo be yaayoo niwa.”

³ Yennu saa ŋaa u niib ki tur bi datai, ki tan tuu yoo nba ki poo nba yaa wun mar na saa mar u bonjak. Ki li yoo, bik na doo ni niib nba bo kɔɔ digbangann ni na, saa ŋamm lakin ki taan nan bi tiɔŋ doo ni niib. ⁴ U-u taŋi baar, u saa dia u niib nan paŋ nba saa nyi Yennu boore, nan yiikoo nba tee ŋɔɔ Yabint Yennu tiɔŋ yar. U niib tan sii be nan laafia, kimaan durinya na kur niib tan saa bann u yabint nba tee, ⁵ ki u saa baar nan parmaasir.

Ki jiin fat-n-mɔŋ nan tubdatu po

Li-i taŋi tee ki Asiria teeb lek ti digbann ki biir ti joonkɔɔka, ti saa tun ti tɔɔndamm nba paare ki bin kon namm. ⁶ Ki kunkonkonna na saa weib nan mabir ki kon nyann Asiria, linba tee Nimrod tij na. Ki bi saa fatit Asiria teeb maŋ nuu ni, yoo nba ki bi lek ti yent.

⁷ Israel teeb nba tenn ki mɔk manfoor na, bi tan sii tee nan Yennu nba tuu te ki marin nan saak baa bonburkara paak nae, ki tur digbana bonchiann. Ki bi sii maa Yennu paak, ŋaan kii maa nisaarik paaki. ⁸ Ki Israel teeb nba tenn ki be digbangana ni na, tan sii tee nan yanbor nba tuu gorin ki loon jeet fɔɔr ni na, ki tuu tan dokit pei paak, ki baa bi paak, ki patib burii burii, ki bi ji ki mɔk dindann tinnu po nae. ⁹ Israel teeb saa kon nyann bi datai ki boont bi kur.

¹⁰ Yennu yet a, “Daa maŋ niŋe, ki n saa boont i taanii, ki bia biir i taantorit. ¹¹ N saa biir doi nba be i tij ni na, ki bia yeer joona nba lint i doi na kur. ¹² N saa biir i nyokii na, ki nyiki, ki i daa mɔk ninnyɔdammi. ¹³ N saa yeer i pata, nan tanchaaka nba ki i jiantir na; ki i ji kan ban jiantir bona nba ki i mɔŋ ŋammir na. ¹⁴ N saa ŋabir tingbanpook nba

sann tee Asera na ninnaun i tij ni, ki bia biir i doi. ¹⁵ Ki digbana nba ki sak n mɔb na, n saa donn wutoor bi paak, ki dat bi tuba.”

6

Yennu nba saa bu Israel teeb buut bianjinba

¹ Gbiintir man, buut nba ki Yennu bu nan Israel teeb. Fiit set, Yennu, baat nan a mɔmaan; ɲaant jɔɔt nan kunkona n gbat maan nba ki a piak.

² Yimm jojaana, nan yimm nba tee tingbouŋ na fiakir nba tun be na, gbiintir Yennu buut. Yennu mɔk maan nan u niib. U yaa wun wann ɲamm Israel teeb bi biite, ³ ki yet a, “N niib, n teeni bee? N tee jikir nlee ki turini? Gatir turin. ⁴ Mine nyinni Ijipt tij ni; mine fati daabisin ni, mine te Moses nan Aarɔnn nan Miriam dia-i, ki be i tɔɔnn. ⁵ N niib, tiat man linba ki Moab teeb kpanbar Balak din lor a wun tun ki turi na, nan bianjinba ki Beor bija Balam din pak ki jiino na po. Tiat linba din tun, yoo nba ki i din paa sɔnu ki nyii Akasia kaan boor ki saa Gilgal na. Tiat toona man, ki i saa bann nan n din tun nna maa n tinnie.”

Ki jiin Yennu nba loon linba po

⁶ N sii dia bee ki tur Yennu nba be yendɔun ni, yoo nba ki n baar maa n jianto? N saa dia naabikpammire ki joou muu ki mann marun ki turo-ɔ? ⁷ Li-i tee ki n tur Yennu pei tusaa tusaa, koo ki turo olif tiinii kpan* ki li puub nan kpenu nba kaa terik na, li saa manɔwa-a? N saa jii n bijakpere ki mann marun ki turo ki lin pa n yanbɔmm paaki-i? ⁸ Aaii, Yennu wannit linba ɲana. Waa loon linba ti boor tee nnae: a tii tuun linba ɲan, kii mɔk lomm nyɔɔ nyɔɔ, kii mɔk sokin-n-mɔɲ, kii waa fanu.

⁹ Li ɲan ki tii tiin Yennu janmaanii. U yeen doo teebe a, “Gbiintir, yimm nba taan ki koo doo ni na. ¹⁰ Nibiit na ɲei ni, mɔkint nba ki bi gaar fobit nae be. Bi bikii ɲmabir bikinae, ki li tee linba ki n ki loon. ¹¹ Nlee ki n saa nyik chab niib nba dia ɲmabir bikina nan fai janjiri? ¹² I mɔkita na fiar nandamm nae, ki i kura tee fai damm. ¹³ Tɔn, n poɲ piin i biiru nan i boontuwa, kimaan i toonbiit paak. ¹⁴ I tuu saa di jeet, ɲaan i kan gboo; barmonii, i kpan sii ɲakitire. I tuu saa bekir bona, ɲaan li siar kii tee i yar; linba kur ki i bekir, ɲaan n tuu saa baar nan tɔbo ki biirir. ¹⁵ I saa bur jeet, ɲaan i tan kan jaan. I tuu saa war olif tiinii kpan, ɲaan tan kan diri. I tuu saa ɲaa daan, ɲaan kan nyu. ¹⁶ Linba na saa baar, kimaan yaa gaar kpanbar Omri nan u bija kpanbar Ahab marinbiit nba na paak. I tukin ki waa bi kaare, li paak n saa biiri, ki sɔɔ kur saa yisimi. Niib nba kur be kan chorimi.”

7

Ki jiin Israel teeb binbenbiit po

¹ N be parbiir nie. N tee nan niro nba ki kon tuu mɔko, ki wun got tilontii paak, ɲaan kan la lɔɔnn nae. Bi tɔkir kinkanmana nan lɔɔnlia na kurawa. ² Niɲano ji ki biar tij na paaki, sɔɔ ki be ki waa Yennu. Sɔɔ kur guue a wun la yaak ki kpi kuun. Ki sɔɔ kur pii baruk ki guunt u naa bik. ³ Ki bi kur mi toonbiit tumu fanu. Ki toona saakab nan barbuura boi ki gaan fobit piinii. Ki doo diara yeen baa loon bianjinba, ki bi gaan bi maan. ⁴ Ki binba tuu mantik tee niburchimm nan niɲamm bi ni na biir gar mɔmuɲa.

Daar baara, ki Yennu saa dat niib tuba, nan waa pak ki tur guuteeb nba tee u sokiniinba ki bi wannib bianjinba na. Motana ki bi ji be ɲmatir ni. ⁵ A daa tee a lɔɔ koo a yɔɔk yada. Ii mi faa piak linba, li-i leki tee ki a piak nan a sɔɔ koo a ɲaapoo gbaa. ⁶ Yoo nba na ni, bonjai tee bi baanba nan bi baanba man tee jatit nae, ki bonpoi yéen bi naanba moi, ki poobis kon nan bi siponaanba. Niro mɔɲ mɔɲ ɲaateebe sii tee u datai.

⁷ ɲaan min sii gorii Yennu-e. N sii guu Yennu-e nan parcheenn; ɲɔɔe saa tinnin. Yennu saa gbat n miaruwa.

Ki jiin Yennu nba saa baar nan tinnu na po

⁸ Ti datai, i daa kpamm ti biiru paaki. Ti baawa, ɲaan ti bia saa fiira. Motana ti be bunbɔnn nie, ɲaan Yennu saa turit yentuwa. ⁹ Ti tun biit ki biir Yennu-wa, li paak ti saa koo u wutoor ni waama, ɲaan li joontu u tan saa kon ti paak, ki dat ti datai tuba nan baa tun linba ki turit na paaka. U tan saa nyinnit ki baar nant yentu ni. Ki ti sii be ti manfoor ni, ki la waa saa tinnit bianjinba. ¹⁰ Tɔn, ki ti datai saa la linba na, ki di fei. ɲamme tee datai nba bo sarikitit ki yeen a, “I Yomdaano Yennu na be lee?” Ti saa la ki bin nyannib, ki ɲmaatib nan tanmaatit na, sɔnjot ni.

* 6:7 6.7 Olif tiinii kpan ɲan, ki li daauk bia paar.

¹¹ Jerusalem teeb, yoo baate ki i tan saa ɲamm maa doo na joona. Yoo maɲ ni, i yent tan saa yarike. ¹² Ki i niib tan saa nyi lokir kur po ki jen i boor. Bi tan saa nyi Asiria nba be yondo po, ki nyi Ijpt nba be niidiitu po, ki nyi Yufrates mɔkir yent po, ki bia nyi mɔkgbeɲa nan ɔɔfokit nba be banfoka na po. ¹³ ɲaan tingbouɲ na tan sii tee tinkokirike, kimaan niib nba koo li ni na biit paak.

Ki jiin Yennu ninbatinu Israel teeb paak po

¹⁴ Yennu, i tee nan pekpaarik na, kii gorii a niib, niib nba ki a gannib na. Baa lek bokit ki koo kunkoouk paak na, ɲaan tinkpiasir be ki lintiba. ɲaant ki bin saan kii di Basann nan Gilead tinkpiasir na ni, nan baa din tuu di sianyoo bianjinba na.

¹⁵ Yennu, tumin bakitnaunɲ toona ki turit, nan faa din tun bianjinba Ijpt, daa nba ni ki a din nyinnit na. ¹⁶ Ki digbana na saa la ki di fei, ki kii mɔk paɲ. Ki ɲaɲmaanii saa soorib, ki bin pii bi moi, ki bia pii bi tuba, ¹⁷ ki saa furin tanbiinii ni nan wai na. Ki bi saa nyi bi ɲajaana ni, ki jekir nan ɲaɲmaanii, ki sii tiin ti Yomdaano Yennu ɲaɲmaanii.

¹⁸ Yennu, soo kaa ki tee nan fin na; a nyik chab a niib nba tinn na yanbomma. A ki biat a wutoor ni mɔkmɔk nan mɔkmɔki, ɲaan li mana ki a wantit a lomm nba kaa gbennu. ¹⁹ A saa ɲamm kii mɔk ninbatinu nant. A saa ɲmaa ti yanbomm na ki tut sikinir mɔkgbenir tin po. ²⁰ A saa wann a ɲant nan lomm nba kaa gbennu ki tur a niib, binba tee Abraham nan Jakob yaaboona na, nan faa din senn moosonn ki tur ti yeejamm sianyoo bianjinba na.

NAHUM gbouj

Ki jiin Nahum gbouj na po

Nahum din pak Asiria digbansaakar Ninefe biiru po, ki yet nan li tee Yennu tubdatue, kimaan baa ton ki bia tuun toonbiit na paak. Jona nba din pak Yennu maan ki tur Ninefe teeb yoo nba na, ki sokini Nahum daa kaa. Jona yoo manje ki Ninefe teeb na din nyik biit tumu, ki ki la tubdatu. Njaan li poorpo ki bi tan nmat toonbiit binbenj ni, ki Yennu boontib.

¹ Mōmaan na jiin Ninefe poe, ki tee yirintu nba ki Nahum wunba nyii Elkos doo ni na la.

Ki jiin Yennu wutoor nba do Ninefe po

² Ti Yomdaano Yennu tee funfunn daano,
binba yēen u mōb, u daar bi tuba,
u wutoor nie ki u pa jiintib.

³ Yennu ki dont wutoor yian yiami, njaan u mōk yikoo,
u kan ban te wunba tun biit n nyi tubdatu ni.
Yennu-i somm siaminba, woujo fukitir;
sanpagbante tee tangbiruj ki u taapant gbit.

⁴ U yeen mōkgbenjir ki li fōot, ki te mōka fōot,
ki te Basann tij koot, ki te Kamel kunkonn mōot koot,
ki bia te Lebanonn tij ni tipuuk suur.

⁵ Ki jōfokit jekir Yennu tōonn,
ki kunkona tuu nann u numm ni.

Yennu-i lekit yoo nba, tij tuu jekire;
ki durinya na nan li niib kur jekir nan janmaani.

⁶ U wutoor-i doo yoo nba, nmeee saa tinni?
Nmeee saa fit nyi u wutochion na ni?

U tuu mōon u wutoor nba di nan mupeenu nae,
ki tanpiit yakitir, ki kpantir tant u tōonn.

⁷ Yennu njan, u guu u niib daamii-i baar yoo nba,
ki u baka be damm nba baar u boor ni po.

⁸ U tuu biir u dataie yiama
nan nyunmōonn nba tuu pubir sik bianjinba na;
ki binba yēen u mōb, ki u te bi kpenn.

⁹ A lorin bee a lin biir Yennu?

U saa biirawa, sōo ki yēen u mōb ki pukii taar munlee.

¹⁰ Yimm dayibira na, n saa boonti
nan baa tuu nmat kunkonii nan kinkak-koona
ki lin di muu bianjinba nae.

¹¹ Ninefe, a nie ki jasoo nyii ki gbee nan dudukbiit, nōoe lorin a lin biir Yennu. ¹² Linba ki Yennu yeen u niib Israel teebe na, "Asiria teeb nba lek mōk panii, ki bia yab bianjinba na, njaan n saa biirib ki bin kpo. N niib, mine te ki i dii fara, njaan n kan te ki lin ji baarini. ¹³ N saa gōor Asiria yikoo nba dia-i na, ki bia cheer jarit nba baani na."

¹⁴ Linba nae ki Yennu senn ki jiin Asiria teeb po: "Bi kii mōk yaaboona nba ki bi sana sii gaa bi paaki. N saa biir pata nba be bi yenbis jiant diit ni na. N njamii kaate ki guunt Asiria teeb. Bi ki njan nan bii be bi manfoa ni."

¹⁵ Gotirii, toomiie nyii kunkona paak ki baat nan labamann na. U paa sōnue, a wun mōont nyannu na po. Juda teeb, ii di jaamm kii kpanm man, ki tur Yennu linba ki i senn nan i saa turo na. Ki nibiit na ji kan ban lek i tiji. N biirib ki gbenna.

2

Ki jiin Ninefe baak po

¹ Ninefe teeb, bi saa lekiwa.
Yiikoo nba yaa lin buti na baara.
Ii teen siir ki kōn i mōn paak,

kii guu sōnjouk na, ki teen siir nan tōb.

² (Yennu yaa wun namm fiin Israel teeb sanne, nan laa din tee bianjinbawa ki bi datai tan biirir na.)

³ Kunkonkonna nba tee datai na dia naagbankonj monte,
ki bia lia liatmont, ki tee siir a bin lek.

Ki bi taantorit nyirii nan muu na, ki bi taanii chibit.

⁴ Ki taantorit na kakii sonjot kur po,
ki tiin lin doo na niib tintikir boor, ki saa tunii,
ki to nan muyeruk na, ki kakii nan sanyikintii na.

⁵ Ki bi yiin kunkonkonna saakab na ki taamm;

ki bi nmaan jarib, ki tut saa toonn po.

Ki binba saa lek na kakit saan joonn na boor,

ki saa senn naagbankongbenir nba saa guur dajingbenir

nba ki bi saa tut joonn manj ki lu.

⁶ Mokir boor tammoi na loot yaae,

ki naan njaak na gbee nan janmaansooruk.

⁷ Ki bi soor kpanbar na njaapoo,

ki u toontunna nba tee poob na mo nan nmana na,

ki wob nii nan ninbaatir.

⁸ Ki niib na kakit ki tin nyii Ninefe

nan mokir nba tuu pat ki nyun gaar bianinba na.

Ki kunkor tantir ki yeen a, "Setir man, setir man,"

njan ki bi soo ki jianti.

⁹ Fatir salimpeena na man, fatir salimmona na man.

Doo na gbee nan mokinte.

¹⁰ Ninefe biira, soo ki biar li ni, siar ji kaa lej,

ki niib yan nmat nan janmaanii,

ki bi duna jekir, ki panj ji ki be, ki bi numpo penn.

¹¹ Doo nba din tee nan foru nba gbee nan yanbora na,

ki tee siaminba ki bi goon yanborbis na,

ki bia tee siaminba ki yanborjai nan yanbornaanii sii lin,

ki bi bonbis be bi yamani na ji be lia?

¹² Ki yanbor na soor bonkobuk,

ki pato burii burii, ki tur bonnaan nan u bonbis,

ki gbeen u foru na nan nanchiat.

¹³ Yabint Yennu yet a, "N tee a dataake. N saa joo a taantorit muu, ki bi saa kpi a kunkonkonna na tob ni, ki n bia saa gaar linba kur ki a fat a leeb boor na, ki bi ji kan ban gbat a toonii na kunkora."

3

¹ Biiru be fai damm nba tee nikpiirit na doo paak,

doo nba gbee nan gor, ki bi tan saa gaarir,

ki bia fatir tobii ni.

² Gbiintir bulaar monii man,

ki gbiint fiaa sommir monii,

ki gbiint taanii nba mobit bianinba,

ki bia gbiint taantorit fuur.

³ Ki taanjakira teen siir, ki jukbanjai pekin,

ki kpana tiantir, ki nikpeena doo pukii,

ki yab kaa kann, ki jab gbiatirib.

⁴ Ninefe doo nba tee nan bonchonchon na la tubdatuwa.

U fane, njan gbee nan dukubiit,

ki kpar digbana, ki teemm yommii.

⁵ Yabint Yennu yet a, "Ninefe, n saa dat a tubir.

N saa yokita, ki te digbana n la-a, ki te bin la a fei kur.

⁶ N saa yisima, ki tarima jakint,

ki niib saa gota, ki janmaanii n soorib.

⁷ Ki binba kur la-a, bi saa foj jir poor.

Bi saa yet a, 'Ninefe ji biar tee langbente.

Nmee mok ninbatinu nana?

Nmee sii loon ki wun maan u pari?' "

⁸ Ninefe, a chee Ijpt digbangbenir Tebes-ii? U mun bia din mok mokir, ki li guu-u nan joonn na. Nail mokire din tee u bontekitir. ⁹ Tebes dooe din dia Itiopia nan Ijpt, ki u yikoo kaa terik; ki Libia tee u yook. ¹⁰ Bi lek din tan soor Tebes teebe ki yaat saan namm

digbangann, ki boo bi waas ki kpiib, ki baan bi tɔɔndamm na nan jarit ki yaat namm, ki biitib tur niib nba soorib na.

¹¹ Ninefe, a mun saa nyu ki yiba. A mun sii koor a fan nyi a datai nii nie. ¹² A rjaana na kur tan sii tee nan kinkan nba mɔk kinkanmɔna nae; fi-i nik tiinii na, li loona na tuu baa a mɔb nie. ¹³ A kunkɔnkɔnna na tee nan poob nae, ki a digbann na see a datai tɔɔnn, ki siar ki guuri. Muu saa di biir kut laana nba puun a tammɔkɔka ni nawa. ¹⁴ Luunt nyun ki guun a mɔŋ, ki teen siir nan a datai, ki pukin a joona paŋ. A taa tant, ki teen birik-ŋmant siir. ¹⁵ Faa lek tun linba kur, rjaan bi saa joo-a muu ki kpi-a, koo ki kpi-a tɔb niwa. A saa boont nan naasuut nba tuu kokii bonbuburit bianjinba nae.

A pɔte nan naasuut na. ¹⁶ Ki a kpinkpenta pukin ki tee nan rjmaabira nba be sanpaapo bianjinba na. Mɔtana ki bi ji kaa, nan naasuut nba tuu lat bi kpinkpant ki yukir yaat bianjinba na. ¹⁷ A saakab na tee nan naasuut nba tuu taab joona, damaatuk daar bianjinba nae. Njaan yonnu-i taŋi nyii yoo nba, bin yukir yaat, ki sɔɔ ki bant baa saan siaminba.

¹⁸ Asiria kpanbar, a yent saakab na kpowa, ki a nijaana na bia goon tɔra, ki a niib na yat kunkona na paak, ki sɔɔ kaa ki saa jiiib ki jen namm bi ŋei ni. ¹⁹ A dani na kaa tebuku, ki a fiat na kan ban buri. Niib nba kur gbat nan biiru baara, ki bi poi niipoot ki kparam. Niroɔ din fit nyii a tonu nba kaa gbennu na niwa-a?

HABAKUK gbouj

Ki jiin Habakuk gbouj na po

Habakuk din boi Yennu linba paak ki u te nitont nba tee Babilonn teeb na dat Israel teeb nba ki ton nan njam na tuba. Yennu din jiin a u tan saa dat Babilonn teeb tuba li poorpoe. Gbouj nan jountu ni, Habakuk yet nan u lek-i konj bont kur, njan u sii kpamm ki mok parpeenn, kimaan Yennu-e tee u tinntoo.

¹ Mōmaan nba nae ki Yennu fiit ki tur u sokinii Habakuk.

Biajinba ki Habakuk pak jiin njamir po

² Yennu, n saa yiina ki loon sommir ki lin wei nleewa, ki a gbat ki tinnit kunkonbiir na ni? ³ Bee ki a te ki n laat wahalboorik na? A saa teen nlee ki gorii toonbiboorik na tuumii? Biiru nan kpikpiruk lintima, ki kunkona nan gooruk goor lokir kur po. ⁴ Sennu na ki paari, ki ki mok nyoot, ki barmonbuut kaa. Ki toonbiit damm laat nyannu ninjam paak, ki barmonii buut ji ki bu.

Biajinba ki Yennu pak nan u niib

⁵ Njanne Yennu pak nan u niib a, "Ii gorii digbana nba kookii na man, li saa bakitiie nan yaa saa la linba. N yaa man tun siare, ki li-i tee ki i tan gbat li po yoo nba, i kan teen yada. ⁶ N yaa man tur Babilonn teeb nba tee nitont nan jatdamm na yiiikooe. Bi saa lin durinya na ni, ki kon nyann tinlia. ⁷ Bi sii dont bi moj, ki tuun baa loon bianjinba, ki jeent niib, ki bi tiin janmaanii.

⁸ "Ki bi taanii sii tiin nantaar ki gar naamuut, ki ton gar kinkata nba ki kon mokib, ki bi jab jakit taanii man ki nyi digbanbanfoka, ki baat, ki taanii na taawoka luk tinj. Ki bi laan tinj na paak, nan baakir nba tuu siik a wun soor nant na.

⁹ "Ki bi kunkonkonna na baat nan jatuk a bin kon nyann. Baa baar yoo nba, ki janmaanii soor soo kar bonchiann, ki yommii nba ki bi soorib na yab, ki tee nan moktanbiinii na. ¹⁰ Ki bi sarikit kpanbara, ki laa toontunna saakab, ki poont tankpeka ki dent doo na joona, a bin nyannib, ki pansiak kaa ki saa fit goorib. ¹¹ Bi da nan wouj nae, ki saa gar. Bi paŋee tee bi yenbik."

Biajinba ki Habakuk njam pak u daamii ki tur Yennu

¹² Yennu, fine tee Yomdaano, durinya na nba piina. Fine tee n Yomdaano, ki tee kasii mokmok nan mokmok. Yennu nba tee n Yomdaano ki bia tee n guutoo, fine gann Babilonn teeb, ki turib panj, a bin dat ti tuba. ¹³ Nlee ki a sii fit be nan kpinkpanni damm nba tee toonbiit damm na? A ninbina na mantik teen kasii nan lii gorii toonbiita, ki a bia kii fit laat niib ki bi tuun toonbiiti. Bee teen ki a nmin soon nna, njan ki bi biir niib nba mantik be popeensin binber ki garib na?

¹⁴ Nlee ki a sii dia nisaarii nan bi tee jani, koo bi tee bonbubokit nba ki mok toondaano na? ¹⁵ Babilonn teeb na gaant janpeeni ki so niib nan bi tee jani nae. Bi daarib nan laant, ki hoot nan kpinkpammuk, baa soorib na paak. ¹⁶ Bi bia jiantir bi janlaant na, ki mann maruj ki teemm, kimaan bi janlaant na teemm bonjana.

¹⁷ Bi sii tun dia bi jukbanjai nae ki kpi niib yoo kur, ki ninbatinu kaa-a?

2

Biajinba ki Yennu gat tur Habakuk

¹ N saa do n ditootii na paake ki saa guur, ki laan linba ki Yennu saa wannin a man pak, nan gatu nba ki u saa turin ki jiin n buboit na po.

² Ki Yennu gat turin linba na a, "Sobin bonpatlai paak, linba ki n saa fiit ki wanna na, ki bin tuu fit karin yian. ³ A njan ki lii be sobinii ni, kimaan yoo daa ki jan nan lin tun nna, njan yoo baate yian yian, ki maa saa wanna linba na, li set saa tun nan barmoniwa. Li sii tee nan li taantire na, njan guutir, li tan saa baara, li kan yukir nan baaru. ⁴ Mōmaan mane na: 'Binba tee biit damm, bi kii mok manfoor, njan binba tee popeendamm, bi sii mok manfoore, kimaan baa waa Yennu na paak.' "

Ki jiin biit damm biiru po

⁵ Mokint tee kpinkpanniie, ki ninfokdamm mok dont-n-moj, ki bia ki foi. Kuun nba ki gbout bianjinba na, nnae ki siar ki janjitib. Li paake teen ki bi-i kon nyann digban-yenn, ki bi lo leer, a lii tee bi yara. ⁶ Ki niib nba ki bi kon nyannib na saa pak biir binba

nyannib na, ki sukiib, ki yet a, "I jii linba ki tee i yara, n̄aan li biiriwa. I saa jii yoo nlee ki mukis i pandiira ki bin pa-i, ki yin m̄okiti?"

⁷ Yimm nba nyann i leeb na tan sii bant na, ki s̄oo kii k̄oo pana niwa, ki li saa mukisi ki yin pa ki pukin nyoot. Datai tan saa baar ki k̄ooni jaŋmaanii. Bi saa fat i bona. ⁸ I din fat digbana bonchiann niib m̄okint, n̄aan binba din tenn ki m̄ok manfoa na, n̄amme saa fat i m̄okint motana, kimaan yaa din kp̄ii niib nba na, nan yaa din biir niib nba be durinya na ni, nan li doi na paak.

⁹ I boonta. I te ki i n̄aateeb m̄okit nan linba ki i jii kp̄ikipiruk ki fat, ki bia yabii a yin n̄amm i n̄jei ki li daa biir, ki i bia daa k̄oo ninb̄on ni na. ¹⁰ N̄aan i lorbiit na baar nan fei-e, ki tur i n̄aateeb. Yaa biir digbana bonchiann na, i baar nan biirue i m̄onj paak. ¹¹ I n̄aadikpina tana na yikine, ki biiri, ki ȳokaa na mun bia m̄o li bannu.

¹² I boonta. I jii toonbiit nan nikpinu m̄okinte ki maa doo na. ¹³ Digbana nba ki i k̄on nyannib na niib bak nan toon-yana tumu, ki baa maa linba kur dii muuwa. Yabint Yennu-e tun linba na. ¹⁴ N̄aan tingbouj na tan saa gbee nan Yennu baakir bannu, nan bianjiba ki nyun tuu gbee m̄okgberja nae.

¹⁵ I boonta. I donn wutoore, ki butin ki bia dinn i leeb na fei; ki te ki bi lian nan bi nyuu yib na. ¹⁶ Li paak, i m̄onj tan saa di fei-e, li kii tee baakir kaa. I m̄onj tan saa nyu ki lian n̄ae. Yennu-e saa te ki i nyu i m̄onj nyubitik nba tee tubdatu, ki i baakir na saa tunn ki tee fei. ¹⁷ I ch̄oo Lebanonn tijara nawa, ki siab mun saa ch̄ooi motana. I kp̄ii lej bonkobita, motana, bonkobite ji sii jeenti. Linba na tan saa teen, kimaan niib nba ki i kp̄iib na paak, nan kp̄ikipiruk nba ki i baar nann durinya na niib paak, ki biir bi doi na.

¹⁸ Tingbann nyoot tee bee? Tingbann tee linba ki n̄iro n̄ammire, li ki beera siar see faak kuukoo. Nyolante ki u teen wunba nam̄o na, ki u maa u paaki. Tingbann kan fit pak maan gbaa. ¹⁹ I boonta. I piak nan daauk a, "Fiit kar," ki bia yeen nan tank̄orit a, "Fiit set." Tingbann saa fit fiit siar ki turiwa-a? Li-i lekii por salimpeena nan salimmona, n̄aan manfoor kaa li ni.

²⁰ Yennu be u kasii N̄asaakak ni; n̄aant ki s̄oo kur nba be tingbouj na paak-ii tee soon nna u t̄oonn.

3

Ki jii Habakuk Yenmiaru po

¹ Linba nae tee Yennu s̄okinii Habakuk Yenmiaru:

² Yennu, n gbat linba ki a tun na powa,
ki n ji tiina jaŋmaaniie.

A bia n̄amm tun toonjaana nba ki a tuu tuun na booru
ki turit motana.

Ii m̄ok ninbatinu, li-i lekii tee yoo nba ki a donn wutoor:

³ Yennu bia saa nyi Edom poe ki jen;
kasii Yennu na saa nyi Parann kunkona na poe ki baar.
U yentsaakar na piin sanpaaka,
ki tingbouj na gbee nan u dontir.

⁴ U baat nan sanyikintii yentue;
ki yentu yentir ki nyi u nuu ni.

Leje ki u yiikoo na bor.

⁵ U tuu te ki yiaru n liit ki be u t̄oonn,
ki te kuun waa u poor.

⁶ U-u tanji set yoo nba, tingbouj na tuu damme,
u-u lekii got digbana, bi tuu jekire.
Ki j̄of̄okit nba tuu be m̄okm̄ok nan m̄okm̄ok ji bit.
Ki kunkona nba tuu ȳoo be na ji baa tinj ni,
ki tee kunkona nba ki u tuu somm li paak yaayoo niwa na.

⁷ Ki n la Kusann teeb na tiin jaŋmaanii,
ki Midiann teeb na mun jekir.

⁸ Yennu, li m̄oka nae te ki a wutoor doo-o?
M̄okgbenjir nae mantik donn a wutoori-i?

Fine jaak sanpagbant na paak,
ki wonpaaruk nba be sanpagbouj ni na tee a taantoruk,
yoo nba ki a tur a niib nyannu na.

⁹ Ki a teen siir a fan jii a todaauk,
ki bia teen siir a fan yek a peenii.
Ki a sanyikintii na to ki loot tingbouj.

¹⁰ Yoo nba ki jɔfɔkit na got ki la-a na, ki bi jekir,
 ki nyun nyii sanpagbouŋ ni ki baa.
 Ki nyun nba be tingbouŋ na loŋ ni na fu fuut,
 ki li nyunpana kpaatir do.

¹¹ Ki a peenii nba saa yian yian ki nyirii,
 nan a kpann nba nyirii na
 te ŋmaarik nan yonnu tuu biar set.

¹² A tuu somm lint tingbouŋ na nan wutoore,
 ki a be wutoor ni, ki ŋmaan digbana.

¹³ Ki a nyii, a fan tinn a niib,
 ki bia tinn a kpanbar ganntɔɔ na.
 Fine faa toonhiit damm tɔndaanɔ na ki birɔ tinj ni,
 ki bia boont u poorpoweiteeb na fas fas.

¹⁴ A peenii na ŋmuu saar u kunkɔnkɔnna saakɔɔ nae,
 baa tan baarit a bin yatit yoo nba.

Bi tee nan wonpaaruk nae,
 ki ji kpamm nan binba tuu bɔrii ki diin nandamm na.

¹⁵ Ki a te a taanii na chibit mɔkgbenjir na paak,
 ki nyunchiɔŋ na teen nyunpuuk.

¹⁶ Ki n gbiana linba na kura ki jekir,
 ki n mɔgbana jekir nan janmaanii,
 ki n gbanant ban, ki n taa ji jekir.
 N saa guur soon nnae, ki saa tuu yoo nba ki Yennu
 tan saa dat binba lekint na tuba.

¹⁷ Daan tiinii na-i lekii kii mɔk loɔna,
 ki kpan tiinii na mun ki yinn puuku,
 ki tilontlia na mun bia ki loon loɔna,
 ki tinj na mun bia ki nan jeeti,
 pei kur-i lekii kpo,
 ki naaloor na dɔɔ koont,

¹⁸ ŋaan n lek sii kpamme, ki mɔk parpeenn,
 kimaan n Yomdaanɔ Yennu-e tee n tinntɔɔ.

¹⁹ Yabint Yennu-e teenin panj.
 Nɔɔe te ki n somm fanu

nan piarɔ nba tuu somm bianjinba na,
 ki u guun fanu jɔfɔkit paak.

SEFANIA gbouj

Ki jiiin Sefania gbouj na po

Sefania din kpaan Juda niib nan yoo baate ki Yennu tan saa dat n̄amm nan digbann nba kur ki sak u m̄ob na tubir, li-i kii tee ki bi nyik bi toonbiit tumu.

¹ Maan nae ki Yennu din tur Sefania, yoo nba ki Amonn bija Josaya tee Juda teeb kpanbar na. (Sefania din tee kpanbar Hesekia booru ni n̄ir̄oe. Sefania baa din tee Kusi, ki Kusi baa tee Gedalia, ki Gedalia baa mun tee Amaria, ki Amaria baa tee kpanbar Hesekia.)

Ki jiiin Yennu buut daar na po

² Ki Yennu yet a, “N saa biir bont kur nba be tingbouj na ni, ³ li nisaarii kur, nan bonkobit, nan n̄ōonii, nan janii. N saa te ki toonbiit damm na n baa. N saa biir nisaarik kur, ki s̄oo tan kan biar ki m̄ok manfoori. Min Yennu-e pak na.

⁴ “N saa dat Jerusalem teeb nan Juda teeb kur tuba. N saa boont binba tan saa joont lej ki jiantir tingbann nba tee Baal na. S̄oo tan kan tiar mannteeb nba tuun teen̄o na po gbaa. ⁵ N saa biir binba do n̄ei yura paak* ki jiantir n̄maarik, nan yonnu, nan n̄maabira na. N bia saa biir binba jiantir min Yennu, ki sent m̄osona a bi sii waan, n̄aan bia sent m̄osona tingbann Milkom sann ni na. ⁶ N saa biir binba ȳet ki ji ki waan, ki bia ki baat n boor ki boi a man n̄makitib na.”

⁷ Daar na pera, ki tee yoo nba ki Yennu saa kar buut paak; li paak, ii n̄min man u t̄oonn. Yennu tee siire a wun chab u niib ki bin kpib, ki j̄oon bi datai a bin lekib, ki fat bi faar. ⁸ Yennu yeen a, “Nikpinu daar na ni, n saa dat saakab na tuba, nan kpanbar na bonjai tuba, nan binba kur tokii binba ki waan na tuba. ⁹ N saa dat binba kur jiantir, ki bi jiantu naan binba ki waan na tuba. Bi jaan, ki bia kpi niib, a bin fit gbeen bi tingbandiit nan fatuk bona na.”

¹⁰ Yennu n̄amm yet a, “Li daar, i saa gbat m̄onii fuur Jan Tamm̄ok̄ok̄kir nba be Jerusalem na po. I saa gbat fabinii, doo na b̄ok-paann na po, nan bona biiru fuur, kunkona paak. ¹¹ Yimm nba be doo na tij po na-i tanj gbat linba na yoo nba, yii m̄o kii fabin man, kimaan kpinkpenta na kur saa kpowa.

¹² “Yoo marj ni, n tan saa jii fitire ki lon Jerusalem teeb, ki dat binba ki bi numm gboo bi m̄oj, ki bi maa bi m̄oj paak na tuba. Bi yeen bi m̄oj a, ‘Yennu ki tuun bonn̄ann koo bonbiiri.’ ¹³ Bi datai saa fat bi m̄okint, ki bia bit bi n̄ei. Bi ji kan ban k̄oo bi n̄ei nba ki bi maa na ni, koo ki nyu daan nba nyi tilontii kpaant nba ki bi ko na ni.”

¹⁴ Yennu dajaann na nakin bonchiann, ki baat yian yian. Li daar sii tee datonne, ki kunkonkonna nba m̄ok para na gbaa saa yikin nan jan̄maanii. ¹⁵ Li tan sii tee wutoor daare, ki tee daamii daar, ki bia tee parbiir daar, ki tee biiru nan boontu daar, ki tee bunboncheenn daar, ki tee dachimm nan sayuj daar, ¹⁶ ki tee daar nba gbee nan t̄ob naatuna fuur, nan t̄ob kunkonkonna nba lek digbanjaana nba m̄ok d̄it̄ootii na wuyikini.

¹⁷ Yennu yet a, “N saa baar nan biirjaann nba nae nisaarii paak, ki te ki s̄oo kur-ii turin nan j̄ooj na. Bi tun bonbiir ki turima, ki motana bi ji saa kpib, ki bi son sii puub nan nyun na, ki nikpeena saa p̄ook tij na paak.”

¹⁸ Daar nba niñ ki Yennu wutoor tan saa do na, bi salimpeena nan salimm̄ona na gbaa tan kan fit tinnib. Ki u wutoor nba tee nan muu na tan saa di tingbouj na kur. U tan saa biir ki kpir boont wunba kur be tingbouj na paak.

2

Baruj ki jiiin binbej lebitu po

¹ Yimm booru nba ki tiin fei na, lakint man kii mei Yennu, ² ki Yennu sennu nba jiiin i kuun nan i biiru po na, nan u wutoor nba di nan muu na, nan daar nba ki u yaa wun wann u wutoor na n fit baar. ³ Jenin man Yennu boor, yimm nba tee sikin-n-m̄oj damm ki be tij marj ni kura, ki sak u sennu na. Ii tuun linba took, ki sikin i m̄oj Yennu boor. Li ki gar yimm n tan nyi tubdatu ni, daar nba ki Yennu saa wann u wutoor na.

Ki jiiin digbana nba lint Israel tij na biiru po

⁴ S̄oo tan kan biar Gasa doo ni. Askelonn doo saa yaana. Bi saa jii daar b̄okire ki ber Asdod nan Ekronn niib, ki nyinnib bi doi ni. ⁵ Yimm Filistia teeb na, i boonta. Yimm

* 1:5 1.5 Bi n̄ei yura paak, bi din tuu sere.

nba be məkɣbɔŋ na, Yennu pak ki biiriwa. U saa biiri, ki i yenəkɔɔ gbaa kan biari. ⁶ I tij nba be məkɣbɔŋ na saa kɣant pekpaarbaauk, ki pekpaarii lanbont nan peloi sii be leŋ. ⁷ Ki Juda teeb nba biar ki mək manfoa na saa yent i tij maŋ. Bi sii kpaar bi pei leŋe, ŋaan dɔɔ Askelonn teeb ŋei na ni. Bi Yomdaano Yennu sii be namm, ki ŋamm turib nyɔɔt.

⁸ Yabint Yennu yet a, “N gbat Moab nan Amonn teeb nba sukii n niib na ki laab bianjinbawa, nan baa bia faa parbia, a bi saa fat bi tij na. ⁹ Barmɔnii, min nba tee Israel teeb Yennu nba fo na, n por nan n saa biir Amonn nan Moab tini, nan maa din biir Sodom nan Gomora doi nae. Bi tij maŋ saa kɣant yaaboote, ki sii yɔɔ tee langbent, ki mɔɔt n pia ki loonir. Ki n niib nba tinn na saa fat bi tij ki yentir.”

¹⁰ Moab nan Amonn teeb nba saa la tubdatu bianjinbae na, bi dont-n-mɔŋ nan karinbaanii nan sukut nba ki bi sukii Yabint Yennu niib na paak. ¹¹ Yennu saa kɔɔmm janmaanii. U saa biir yenbis nba be tingboun na paak kur, booru kur saa jiantɔ bi tini ni.

¹² Yennu bia saa kpi Sudann teeb.

¹³ Yennu saa jii u yiikoo ki biir Asiria teeb. U saa te ki Ninefe doo n teen langbent nba kaa nyun. ¹⁴ Li sii tee siaminba ki pei nan nei, nan bonkob-booru nba be kur sii dɔɔe. Fiit sii dɔɔ langbent maŋ ni, ki dɔɔntir li takorii ni ki mɔ, ki nɔɔnbɔnii jak li tammoi paak ki mɔ. Bi datai saa jii naajiiik daat nba ki bi din jii maa na, ki yaat nann. ¹⁵ Linba nae saa tun ki tur doo nba mək garuk, ki dukii a u mɔŋ yiikooe saa tinnɔ na. Ki doo maŋ niib dukii a bi doo nae tee digbanjaann durinya na ni. Li tan sii tee langbente, siaminba ki muuk ni bonkobot sii dɔɔ foi. Ki wunba kur gar li po, janmaanii saa sooro, ki wun ŋmat poor.

3

Ki jiin Jerusalem yanbɔmm nan u tinnu po

¹ Jerusalem boonta, digbanbiik nan mɔyɛtuk doo nba dia bi mɔŋ niib nan diabiik na. ² Bi ki gbiint, koo ki gaar Yennu kpaanii. Bi ki teen Yennu yada, koo ki boio sommip po. ³ Doo maŋ toontunna yudamm na tee nan yanbɔra nae, ki li barbuura tee nan kinkata na, bi mək jawuuk bonchiann, ki kan ban tenn kɣabiri. ⁴ Ki Yennu sɔkiniinba na tee faak nan tondamm, ki mannteeb na kɔɔn Jenjiantu ŋasaakak jakint, ki lebit Yennu sennu na, ki diar baa loon bianjinba. ⁵ ŋaan ki Yennu bia lek daa be doo maŋ ni, ki tuun linba took, ki ki tuun linba bi. Ki sanyiok kur, ki u teen u niib na bi mɔnii. ŋaan ki leŋ niib nba ki tee popeendamm na tuun biit, ki ki tiin fei.

⁶ Yennu yet a, “N boont digbanmuna, ki biir bi doi; ki bi joona nan bi difoot na baawa. Doi na ji tee langbente, ki sɔnjara na dɔɔ yann, sɔɔ ki biari. ⁷ N daan dukin nan n niib na saa turin jirima, ki gaar n kpaanii, ki kan tamm maa dat bi tuba bianjinba na. ŋaan li daa ki yuur kaawa, ki bi yaan piin bi binbenbiik na.”

⁸ Yennu ŋamm yet a, “Ii tee soon; ii guu daar nba ki n tan saa pak biir digbana na. Li tee n lore nan man tikir digbana nan naan yent ki taamm, ki bin bann n wutoor nba mək paŋ bianjinba. N wutoor nba tee nan muu na tan saa di ki boont tingboun na kur.

⁹ “Ton, n ji saa lebit digbana na niib dudukit, ki bi sii mei min Yennu kuukɔɔe, bi sɔɔ kan miar yenbis nba be. Bi kur saa sak n mɔbe. ¹⁰ Halli nan n niib nba yat ki be Sudann nawa tan saa baar nan piinii ki turin. ¹¹ Li yoo maŋ, yimm nba tee n niib na ji kan di fei, toonkpeta nba ki i tun na paaki. N saa nyinn binba mək garuk nan dont-n-mɔŋ na kure, ki i ji kan mi yɛt n mɔb, n kasii kunkonn na paaki. ¹² N saa te ki niib nba mək siikin-n-mɔŋ nan soon nna binben na n tuu baar n boor ki lon sommip. ¹³ Israel teeb nba biar ki mək manfoa na ji kan tun biit ki tur sɔɔ, koo ki faar faak, koo ki kpann sɔɔ. Bi sii məkitiire, ki be bi yamani, ki kii tiin sɔɔ.”

Ki jiin kpinkpammuk yaŋ po

¹⁴ Israel niib, ii yiin yanii man, kii yikin nan kpinkpammuk.

Jerusalem teeb, ii mək kpinkpammuk man nan i para kura.

¹⁵ Yennu nyik i tubdatu nawa, u nyinn i datai kura.

Yennu nba tee Israel teeb kpanbar na be nani.

I ji daa tiin janmaanii.

¹⁶ Yoo baat ki bi tan saa yet Jerusalem teeb a,

“Sayonn doo, daa tiin janmaanii.

I daa te ki li moki kpinkpongbatuku.

¹⁷ I Yomdaano Yennu be nani;

u yiikooe teeni nyannu.

U par sii peen i paak,

ki u saa turi manfopaann, u lomm ni.

U sii yiin yanii ki mɔk kpinkpammuk i paak.

¹⁸ U sii mɔk kpinkpammuk

nan niib nba tuu di jaamm nae i paak.”

U yet a, “N nyik i biiru ki bia nyinni fei dinu niwa.

¹⁹ Yoo baate, ki n tan saa dat binba dia-i diabiik na tuba.

N saa nyinn wobii na kur bi wahala ni,

ki kpen nan binba tee yommii ki be digbangann na.

N saa ŋmant bi fei dinu na ki li ji sii tee jirima,

ki durinya niib kur saa pakib.

²⁰ Yoo baate, ki n saa kpen nan i niib nba yat na,

ki turi sangbenjir, durinya na lokir kur po,

ki yaan te yin mokit.”

Yennu-e pak na.

HAGAI gbouj

Ki jiin Hagai gbouj na po

Yennu sokinii Hagai yooe, ki Juu teeb na bonchiann din nyii yommisin ni Babilonn, ki jen Jerusalem ki be namu. Yennu din yet Hagai a wun betib nan bi be namu kimaan baa ki namm maa Yenjiantu nasaakak na paake, a bi-i namm maa Yenjiantu nasaakak na, Yennu saa teen piisin bi paak, ki te bin mokit.

Bianjinba ki Yennu pak ki jiin jiantu nasaakak na maanu po

¹ Peesia kpanbar Darius naan dinu bina njanlee ni, li nmaarii njanloob sinsinn daare, ki Yennu din pak maan na ki tur u sokinii Hagai, a wun wann Juda tinj toondaano Serubabel, wunba tee Sealtiel bija na, nan mannteeb yudaano Joosua wunba tee Jehosadak bija na.

² Yabint Yennu din yet Hagai a, “Niib na yaa yoo daa ki janj nan bin namm ki maa jiantu nasaakak na.” ³ Yennu ji din pak maan na ki tur niib na ki li nyii sokinii Hagai boor ni a, ⁴ “N niib, bee ki yimm maa i nei fanu ki be lej njan ki n jiantu nasaakak na doo langbenni?” ⁵ I ki laat linba tuumii na-a? ⁶ I buur bonchiann, njan jaan waaminna. I mok jeet ki di, njan li ki yab ki gboonti. I mok daan ki nyu njan li ki yab ki janjitini. I mok liant njan li kan gbenn i waati. Ki toontunno paauk ki janjito. ⁷ I mi linba paak ki na tuun ki teenini-i? ⁸ Motana, nyin man ki saan kunkona paak ki saa lon taabi, ki namm maa jiantu nasaakak na; ki i sii jiantirin nan maa loon bianjinba na ki n par sii mei.

⁹ “I tuu daan nan i saa jaan jeet bonchiann, njan i tuu tan jaan waaminnae. I kun nan linba ki i jaan na yoo nba, n tuu pebir yatire. Bee ki n tuu tun nna? Kimaan n Nasaakak nba biar doo langbenn njan ki i soo kur ninbinn mon u moj moj njaak toona paak na.

¹⁰ Li paak te ki saak ki baa, ki siar ki kpaatiri. ¹¹ N te ki yonkoonin set tinj na paak, nan kunkona paak, nan jeet kpaant, nan daan tiinii, nan kpan tiinii, nan bonbuburbooru kur nba bur tinj na paak, nan niib nan bonkobit, nan linba kur ki i yabir ki buur paak.”

Bianjinba ki niib na sak Yennu mob

¹² Ton, ki Serubabel nan Joosua nan niib nba kur nyii Babilonn yommisin ni na din tun linba ki bi Yomdaano Yennu wannib a bin tun na. Jarmaanii din soorib ki bi sak sokinii Hagai, wunba tee Yennu toomii na mob. ¹³ Ki Hagai ji tur niib na Yennu maan na a, “N sii be nani, linba nae tee n mosonn.” ¹⁴ Yennu din te ki soo kur mok moj nan wun tun nasaakak na toonn. Serubabel, wunba din tee Juda toondaano na, nan Joosua, wunba tee mannteeb yudaano na, nan niib nba kur din nyii yommisin ni Babilonn ki jen na, din piin ki maa bi Yomdaano Yabint Yennu jiantu nasaakak na, ¹⁵ kpanbar Darius naan dinu bina njanlee ni, li nmaarii njanloob dapiinlee nan njan na daar.

2

Ki jiin Yenjiantu napaan na fant po

¹ Binn manj ni, li nmaarii njanlore ni, li dapiinlee nan yenn daare, ki Yennu namm pak ki tur u sokinii Hagai. ² U din yet Hagai a wun pak maan ki tur Serubabel, wunba tee Juda tinj toondaano na, nan Joosua, wunba tee mannteeb yudaano na, nan niib na, ki boib a, ³ “Soo be i sinsuuk ni na ki saa fit tiar Yenjiantu nasaakak na nant nba din teewa-a? Ki li maanumm tee nlee i boor motana na? Li ji kii naan siar nan waama. ⁴ Njan motana, i soo ji daa njan tama. I tuun toonn na man, kimaan n be nani. ⁵ Yoo nba ki i din nyii Ijpt na, n din senn mosonn nan n sii be nani yoo kura. N bia daa be nani; li paak, i daa tiin jarmaanii.

⁶ “Li kan yuur kaawa, ki n saa nik sanpaak nan tingbouj na, nan mokgbenja nan tinkooj. ⁷ N saa kon nyann digbana kur, ki jii bi mokint ki baar nann nna, ki jiantu nasaakak na saa gbee nan gor. ⁸ Salimpeena nan salimmona nba kur be durinya na ni tee min Yennu yare. ⁹ Jiantu napaan na sii mok fant ki gar njakperik nawa, ki leje ki n saa tur n niib mokint nan parmaasir.” Yabint Yennu-e pak na.

Bianjinba ki Yennu sokinii na boi mannteeb na buboit

¹⁰ Kpanbar Darius naan dinu bina njanlee ni, nmaarii njanlyia, li dapiinlee nan njan na daare, ki Yabint Yennu namm pak tur u sokinii Hagai. ¹¹ U din yet a, “Boin mannteeb na ki bin tura buboit na gatu. Boimm a: ¹² Li-i tee ki soo jii marunj nant nba tee kasii ki pobin u liatir ni, ki te ki u liatir na sii boroboro, koo jebeent, koo daan, koo kpan, koo jeboorik nba kur be, li saa fit te ki jeet manj n teen kasiwa-a?”

Waa boi bubaot na yoo nba, ki mannteeb na jiin a, “Aaii.”

¹³ Ton, ki Hagai namm boi a, “Naan soo-i sii nikpeenn ki li koono jakint, nyan ki u tan sii jeet nba na yenni, u siinu marj saa koonir jakinta-a?”

Ki mannteeb na jiin a, “Li saa koonir jakinta.”

¹⁴ Ki Hagai yet a, “Yennu yet nan digbana na niib, nan bi mokint kur mun bia tee nnae. Li paak, linba kur ki bi mann binbintir na paak mok jakint.”

Ki jiin Yennu piisin masonn po

¹⁵ Yennu yet a, “I ki la linba din tumii, yoo nba ki i daa ki piin jiantu nasaakak na maanu na-a? ¹⁶ I din tuu kpekin jekpekir, ki dukin a i saa la baajii piinleewa, nyan li tuu tan tee piik kooe; ki dabuuk nba ki i dukii a i saa wuun dasoo* piinymu na, nyan i tuu tan la dasoo piinlee kooe. ¹⁷ Mine din tun wonpaaruk nan sakaana, ki li biir linba kur ki i bur na, nyan i lek ki lebit i binbenj. ¹⁸ Dinna tee nmaarii nanyia, dapiinlee nan nanna daare, daar nba ki i gbenn jiantu nasaakak na fiakir biru. Ii gorii man linba saa tun, laa nyii motana ki saa. ¹⁹ Halii nan jeet nba lek kaa, ki daan nan kinkana† nan kpan tiinii nan tilontii kur nba daa ki lon na, nyan n saa teen piisin i paak, laa nyii motana ki saa.”

Ki jiin Yennu masonn nba ki u din tur Serubabel na po

²⁰ Li nmaarik dapiinlee nan nanna daar marj nie, ki Yennu tur Hagai maan nba pukin taar munlee ni, ²¹ a wun pak tur Serubabel, wunba tee Juda tinj toondaano na a, “N tee siire a man nik sanpaak nan tinj, ²² ki nyann boorganu naan yent kur, ki biir bi yiikoo. N saa biir taantorit nan li nmakit-teeb, ki taanii na saa kpo, ki taanjakira na saa kpi bi leeb. ²³ Li daar marj, n saa jii fin, n toontunno Serubabel, ki teena n niib diatoo, ki a sii diab n sann ni. Fine tee daano nba ki n gann.” Yabint Yennu-e pak na.

* **2:16** 2.16 Bi din dia tiloanae ki tee daan. † **2:19** 2.19 Bi kinkana tee linba ki bi koi ki loonir bonchiann

SEKARIA gbouj

Ki jiin Sekaria gbouj na po

Sekaria din tee Yennu sokiniie ki bia tee manntoo. U din be sokinii Hagai yooe. Sekaria din bet niib na yirintu nba ki Yennu turo nae, a wun chekin bi para, ki bin namm tukin kii maa Yenjianu njaasaak na ki saa gbenn. Sekaria din yet bi tooondaano a Yennu yet a, "Li ki tee a pañ, koo a yiikoo kaa, njaan n Seeke saa tura nyannu." (4.6) Gbouj na bia beerit nan kpanbar tan saa baar, ki tee yiikoo daano, ki mok nyannu, njaan u tee wunba sikint u moñe ki jak boñ. (9.9)

Bianjinba ki Yennu yi u niib a bin jen u boor

¹ Darius, wunba tee Peesia kpanbar na, u naan dinu bina njanlee, li njaarii njanniin nie, ki Yennu din pak labaar na ki tur u sokinii Sekaria, wunba tee Berekia bija, ki tee Ido yaaboonn na. ² Yabint Yennu din yet Sekaria a wun wann niib na a, "Min Yennu wutoor bo doo i yeejamm paaka. ³ Njaan motana, yetirib ki bin jen n boor, ki n sii be namm. ⁴ I daa tee nan i yeejamm nba din tuu tee na. N sokiniinba nba din be sianyooowa na din betib n maan na, nan bi daa tuun toonbiit, ki bia daa be binben-yana, njaan bi din ki gbiint, koo ki sak n mabi. ⁵ I yeejamm nan sokiniinba manj poñ kpowa. ⁶ Njaan linba kur ki n din pak ki turib, ki li nyii n sokiniinba boor na, din teemm nan maa din yet a li saa tun bianjinba nawa. Li paak, bi ji din lebit bi binbeñe, ki yet a linba ki Yabint Yennu teemm na, li tee nan bi soñii nan bi toona nba tee bianjinba nae, li janjibe. U tun nan waa daan yaa u saa tun nae."

Ki jiin taanii nba ki Yennu sokinii na la yirintu ni na po

⁷ Kpanbar Darius naan dinu bina njanlee, li njaarii piik nan yenn nba ki bi yi Sebat na, li dapiinlee nan njanna daare, ki Yennu pak nanin nyiook, yirintu ni. ⁸ Ki n la soo jak tammooñ. U din see bonnunubit tiinii nie, baauk ni, ki taanlei see u poor po, ki yemm tee taanmooñii, ki leeb tee taanmookpiara, ki leeb na tee taanpeenii, ki taamm kur mok li yur po jakiro. ⁹ Ki n boi malaka nba piak nanin na a, "N yomdaano, taanii na paak tee bee?"

Ki malaka na jiin a, "N saa wanna li paaka." ¹⁰ Nanne ki joo nba see bonnunubit tiinii niñ na yet a, "Njamme ki Yennu nyinnib ki tun a bin gon tingbouj na."

¹¹ Nanne ki taanjakira leeb na bet Yennu malaka nba see bonnunubit tiinii ni na a, "Ti gon tingbouj manja, ki la nan lokir kur mok parmaasir."

¹² Yennu malaka na nba gbat linba na yoo nba, ki u yet a, "Yabint Yennu, bina piinlore-e na, ki a wutoor do Jerusalem nan Juda dolia paak. Bia yooe ki a saa timm ninbaauku?"

¹³ Ki Yennu tur malaka na par-kpanjir mabona. ¹⁴ Ki malaka na betin a n moont linba ki Yabint Yennu yet na a, "N mok lomm nba sumii ki jiin n kasii doo Jerusalem po, ki n baka be u ni. ¹⁵ Njaan n wutoor doo digbanlia nba be parmaasir nan bi yamani na paak bonchiann, kimaan yoo nba ki n wutoor doo waan, n niib paak na, digbana manje daan te ki n niib manj wahala njamii pukii. ¹⁶ Ton, n ji saa wann Jerusalem doo na, n ninbatinu nba tee bianjinbawa. Bi saa njamm maa n Nasaakak na, ki bia maa doo na."

¹⁷ Malaka na bia betin a n moont a, "Yabint Yennu yet a u doi na yaan saa njamm gbee nan mokint, ki u bia saa njamm somm Jerusalem teeb, ki gaar doo manj, ki lii tee u moñ yar."

Yirintu nba jiin yina po

¹⁸ Yirintleer manj ni, ki n la naajai yina njanna. ¹⁹ Nanne ki n boi malaka nba daan pak nanin na, maa yina nba na paak tee bee.

Ki u jiin a, "Bi see durinya yiikoo nba yat Juda nan Israel nan Jerusalem niib na taar niñe."

²⁰ Nanne ki Yennu wannin toontunna banna, ki bi soo kur dia jaar. ²¹ Ki n boi a, "Bi baar a bin tun bee?"

Ki u jiin a, "Bi baar a bin koon digbana nba daan biir Juda ki yat li niib na janmaaniie ki nyannib."

2

Yirintu nba jiin njimibikinkar na po

¹ Yirintleer ni, ki n la joo, ki u dia njimibikinkar u nuu ni. ² Ki n boio a, "A saa lia?" Ki u jiin a, "N saa maa n janj Jerusalem-e, ki la li fokint nan li yarimu."

³ Nanne ki malaka nba bo piak nanin na seet saa tɔɔnn po, ki malaka loo cheto. ⁴ Ki sinsinn malaka na yet wunba cheto na a, "Ii tiin ki saa bet naasimo nba dia nmibikinkar na, a niib nan bonkobit sii be Jerusalem bonchiann, li paak, li saa yabit nan lii mɔk joonawa. ⁵ Yennu senn mɔsonn nan u mɔɔɔe sii tee muu joonn, ki lint doo na, ki guurir, kii sii be leɲ nan u yentsaakar."

Ki jiin binba be digbangana na kpenu po

⁶⁻⁷ Yennu yet u niib na a, "Mine yati lokir kur po, ɲaan mɔtana, yimm nba be Babilonn yommisin ni na, bɔrin nyi ki ɲmat Jerusalem man. ⁸ Wunba faai, u tuu min Yennu ninbinne na."

Li paak, ki Yabint Yennu tumin nan mɔontii nba na, a n mɔn tur booru nba tuu fiar u niib bona na a, ⁹ "Yennu mɔɔe saa kɔn nani, ki niib nba tuu tee i daaba na saa nyanni, ki fat i mɔkint ki yaat nann."

Li-i teen nna yoo nba, soɔ kur saa bann nan Yabint Yennu-e tumin.

¹⁰ Yennu yet a, "Ii yiin yanii nan parpeenn man, Jerusalem teeb. N baate a mii be i boor ni."

¹¹ Li yoo man, digbana bonchiann saa baar Yennu boor, ki kpant u niib. U sii be i boor, ki i saa bann nan ɲɔɔe tumin i boor. ¹² Ki Juda yent saa ɲamm kii tee Yennu faar, kasii tiɲ na ni, ki u saa ɲamm gann Jerusalem ki teen u mɔɔɔ doo.

¹³ Soɔ kur-ii ɲmin soon nna Yennu tɔɔnn, kimaan u saa nyi u kasii binbeboor na ki baar.

3

Yirintu nba jiin mannteeb yudaano na po

¹ Yirintleer na ni, Yennu din wannin Joosua, wunba tee mannteeb yudaano na, ki u see Yennu malaka na tɔɔnn po. Ki Sintaanii see ki kpia Joosua leɲ, ki teen siir a wun pak ki biiro. ² Ki Yennu malaka na yet Sintaanii a, "Sintaanii, Yennu saa yakii nana. Yennu nba loon Jerusalem na n yakii nana. Joɔ na tee nan daauk nba ki bi dat kuutir muu ni nae."

³ Joosua din see leɲ ki lia tajakina. ⁴ Malaka na din bet u leeb na a, "Liatir tajakina nba ki joɔ na lia na," ɲaan yet Joosua a, "N jii a yanbomme na, ɲaan ji saa tura tapaant ki a lia."

⁵ Ki n yet a bin jii yufintir nba yeen ki fin Joosua yur. Ki bi teen nna, ki bia jii tapaant ki lann Joosua, ki malaka na daa see leɲ.

⁶ Malaka na din bet Joosua a ⁷ Yabint Yennu yet a, "Fi-i sak n sennii na ki tun toonn nba ki n tura na, fine sii yoo tee n ɲasaakak na nan li dindonjot kura saakoɔ, ki n saa gbat a miaru, nan maa gbia malakanba nba be n boor ni miaru bianɲinba na. ⁸ Joosua, fin nba tee mannteeb yudaano na, gbiintir. Mun gbiintir man, yimm nba tee mannteeb na, yimme tee tɔɔnn po binbenɲan nyinn. N saa baar nan n toontunno nba ki bi yiu Tiik Yiinu na. ⁹ N yaa n bir tann nba mɔk loka ɲanlore-e Joosua tɔɔnn, ki sob sobinii li paak, ki daar yennkoɔ nie ki n saa nyinn tiɲ na yanbomm. ¹⁰ Li daar man, soɔ kur tan saa yiin u ɲakpiak, ki wun baar u ɲaak ni, ki chent nana u parmaasir nan yamani binbeɲ, u tilontii nyaka." Yabint Yennu-e pak na.

4

Yirintu nba jiin fitsentir na po

¹ Nanne ki malaka nba bo piak nanin na jen ki fiinin, ki li tee nan n bo goonte na, ² ki boin a, "A la bia?"

Ki n jiin a, "N la salima fitsentire, ki kpan seɲ tɔɔ li paak, ki fita ɲanlore tɔɔ ki lintir, ki fitir kur mɔk fitɲmii kunkɔɔnboa ɲanlore, ³ ki bia la kpan tiinii ɲanlee, ki yenn see fitsentir na lokyenn po, ki leer see lokleer na po." ⁴ Nanne ki n boi malaka na a, "Chanbaa, bona nba na paak tee bee?"

⁵ Ki u boin a, "A ki mi-i?"

Ki n jiin a, "Chanbaa, n ki mi."

^{10b} Ki malaka na yetin a, "Fita ɲanlore na tee Yennu ninbina ɲanlore nba laat tingboun na kur poe."

¹¹ Ton, ki n ji boio a, "Kpan tiinii ɲanlee nba see fitsentir na kpini na paak mun tee bee? ¹² Ki kpan tiik yiinii ɲanlee nba kpia salima funfoontii ɲanlee nba ki kpan nyi leɲ na paak mun tee bee?"

¹³ Ki u boin a, "A ki mi-i?"

Ki n jiin a, "Chanbaa, n ki mi."

¹⁴ Nanne ki u yetin a, “Binba nae tee jab banlee nba ki Yennu nyinnib, ki moon kpan bi paak, a bii tuun ɲoo Yennu nba tee tingboun na kur daano na toona.”

Ki jiin mooson nba ki Yennu din tur Serubabel na po

⁶ Ki malaka na betin a n yet Serubabel maan nba nyii Yennu boor na a, “Yabint Yennu yet a, li ki tee a paɲ, koo a yikoo kaa, ɲaan n Seeke saa tura nyannu. ⁷ Bonjarkara nba gben nan jofokit na, ɲaan li kur saa mirinte a toonn. A saa ɲamm maa jiantu ɲasaakak na, ki fi-i taɲi paan tanjoontik na yoo nba, niib na saa yikin a, ‘Li fan, li fan.’ ”

⁸ Ki moaleer nyii Yennu boor ki baarin, ⁹ ki yet a, “Serubabel bir Yenjiantu ɲasaakak na fiakira, ki saa maa gbenn. U-u maa gbenn yoo nba, n niib na saa bann nan mine tuma bi boor. ^{10a} Bi din koɲ bi dindann, kimaan toona din ki somm fanu, ɲaan bi saa la ki Serubabel maa Yenjiantu ɲasaakak na, ki bi sii mok parpeenn.”

5

Yirintu ki jiin gbounpɔɔbir nba yuuk na po

¹ Ki n ɲamm got, ki ji la gbounpɔɔbir, ki li yuuk sanpaapo. ² Ki malaka na boin maa la linba. Ki n jiin a, “N la gbounpɔɔbire, ki li yuuk sanpaapo, ki li fokint tee taabatii piintaa, ki yarimu tee taabatii piik nan ɲanɲmu.”

³ Ki u bia betin a, “Yennu motont nba saa saan tiɲ na kur po nae sob li paak na. Gbounpɔɔbir maɲ yenn po yet a wunba kur tee nanyuko, bin nyinno tiɲ na ni, ki leer na mun yet a wunba kur dia moɲora ki fa faak, bin bia nyinno tiɲ maɲ ni. ⁴ Yabint Yennu yet a u saa tun u motont na, ki lin koo wunba kur tee nanyuko ɲaak ni, ki bia koo wunba kur dia moɲora ki fa fai na ɲaak ni. Li sii be bi ɲei maɲ ni ki biirib chain chain.”

Yirintu ki jiin poo nba be kpanjouk ni po

⁵ Ki malaka na ɲamm dokit ki yetin a, “Gotir. Bonsiar baat.”

⁶ Ki n boi a, “Li tee bee?”

Ki u jiin a, “Li tee kpanjouko, ki see tiɲ na kur yanboomm taar ni.”

⁷ Kpanjouk na biir din tee kute, ki n la ki biir na biit goon, ki poo kar kpanjouk maɲ ni.

⁸ Nanne ki malaka na yetin a, “Poo nae see toonbiit taar ni,” ɲaan ji dinn poo na ki sikino kpanjouk na ni, ki jiin biir na ki biin. ⁹ Ki n got la poob banlee, ki bi yuuk ki baat n po, ki bi kpinkpant mok paɲ nan baakir kpinkpant na. Ki bi jii kpanjouk na ki yukir nann.

¹⁰ Ki n boi malaka na a, “Bi saa nann lee?”

¹¹ Ki u jiin a, “Bi saa nann Babilonn-e, siaminba ki bi saa maa li jiantu diiuk. Bi-i maa jiantu diiuk maɲ ki gbenn yoo nba, bi saa teen kpanjouk na leɲe kii jiantirir.”

6

Yirintu ki jiin taantorit ɲanna po

¹ N din la yirintleer, ki yirintu maɲ ni, taantorit ɲanna nyii kutmont jofokit ɲanlee sinsuuk ni, ki baat. ² Sinsinn taantoruk na, taanmonniie din daarir, ki taanbonii daar linba waa ɲanlee ni na, ³ ki taanpeeni daar linba waa ɲantaa niɲ na, ki toruk nba waa ɲanna niɲ na, ki taanmonwuwura daarir. ⁴ Nanne ki n boi malaka na a, “Chanbaa, taantorit na paak tee bee?”

⁵ Ki u jiin a, “Binba nae tee sei* banna nba be sanpaapo, ki see Yennu nba yen durinya na kur na toonn.”

⁶ Taantoruk nba ki taanbonii daar na din saa niiganj poe, ki taanpeeni na saa yonbaa po, ki taanmonwuwura na saa tiɲ nba be niidiitu po na. ⁷ Taanmonwuwura na nba din nyii yoo nba, ki bi jekir a bin saan ki diis tingboun na. Ki malaka na yet a, “Ii saa ki saa diis tingboun na.” Ki bi saan. ⁸ Ki malaka na yetin nan kunkopaarir a, “Taanii nba gaar niiganj po ki saa Babilonn na maan Yennu wutoora.”

Baa teen Joosua toondaano bianjinba

⁹ Yennu-e turin momaan na. ¹⁰ U yet a, “Jiin piinii nba ki binba be digbangann ki tee Heldai nan Tobija nan Jedaya ki daan baar nann na, ki saan nann Josaya, wunba tee Sefania bija na ɲaak. Jab na kur nyii Babilonn-e, yommisin ni, ki jen. ¹¹ Jiin salimmona nan salimpeena nba ki bi tur na, ki nan naan fokirik, ki yirin Jehosadak bija Joosua, wunba tee manteeɲ yudaano na. ¹² Betiro a Yabint Yennu yet a, ‘Joo nba ki bi yiu

* 6:5 6.5 Sei koo wouɲ. Bi maan ni, “seek” nan “wouɲ” moɲona tee yomme.

Tiik Yiinu na sii kpaatire, waa be siaminba na, ki tan namm maa Yennu Nasaakak na. ¹³ Njoo tee wunba saa namm maa nasaakak man, ki gaar jirima nba jarj nan kpanbar, ki bia sii dia u niib. Manntoo sii be u naan binbintir boor, ki bi sii tuun nan leeb nan parmaasir nan motaauk.' ¹⁴ Naan fokirik na sii tee jirima tiarue, Yenjiantu nasaakak na ni, ki teen Heldai nan Tobija nan Jedaya nan Josaya."

¹⁵ Jab nba be banfoka na sii baat ki sommit, ki maa Yenjiantu nasaakak na. Ki bi-i maa gbenn yoo nba, i saa bann nan Yabint Yennu-e din tumin i boor. Linba na kur saa tuma, li-i tee ki i sak i Yomdaano Yennu sennii na fanu.

7

Ki jiin moloru po

¹ Kpanbar Darius naan dinu bina nanna ni, nmaarii nanyia ni, nmaarik nba ki bi yiu Kislef na, li daa nanna daare ki Yennu turin momaan.

² Ki Betel teeb tun Sareser nan Regem-melek nan bi jab, Yabint Yennu Nasaakak na ni, a bin miar Yennu ki wun turib piisin, ³ ki bia boi mannteeb nan Yennu sokiniinba na buboit nba na a, "Tii bia daa kii lorin moi binn kur nmaarii nanyimu ni, kii fabin, Yenjiantu nasaakak na biiru paak, nan taa tuun bina bina na-a?"

⁴ Yennu momaan nba din baar n boor niye na. ⁵ U din yet a, "Betir niib nan mannteeb nba be tij na nij na, a baa tuu lor moi ki mo, nmaarii nanyimu nan nmaarii njanlore binn kur ni, bina piinlore na, njaan li din ki teen min kaa baakiri. ⁶ Ki baa bia din tuu di ki nyu na, bi din maant bi moɲ parae."

⁷ Momaan nae ki Yennu din pak ki turib, ki li nyii u sinsinn sokiniinba na boor, yoo nba ki niib bonchiann din be Jerusalem nan doi nba lintir na, nan niidiitu po, nan yonbaa po kunkonbis na kur ni.

Bianjinba ki moyetuk baat nan yommisin

⁸ Yennu din tur min Sekaria momaan nba nae a, ⁹ "Yoo nba din gar na, n din tur n niib sennu nba na a, 'See ki i njaan niib laat bi monii, ki parmaasir nan ninbatinu be i leeb paak. ¹⁰ I daa mukis pakoi, koo kpeebii, koo boorganii nba be i boor na, koo wunba kur tee nandaano, ki bia daa lorin lora nba saa tur i leeb dani.'"

¹¹ "Njaan n niib na din ki gbiinti; bi din nyar bi tubae, ¹² ki te ki bi para wakii nan tanpiiuk na. Baa din yet nan bin gbiint wannu nba ki n din turib, ki li nyii n sinsinn sokiniinba boor na paake, ki n donn wutoor. ¹³ Kimaan baa din ki gbiint yoo nba ki n pak na, n mun din ki jiin gatu yoo nba ki bi miarin. ¹⁴ N din jiiibe nan wonpaaruk na, ki saan namm digbangana ni. Tinjan na ji din biare ki doo yann, ki soo kaa lenj."

8

Yennu masonn ki jiin Jerusalem nammu po

¹ Yabint Yennu din tur min Sekaria momaan nba na a, ² "N loon ki n somm Jerusalem teeb, kimaan n lomm yab bonchiann Jerusalem teeb manj paak, lomm nba te ki n wutoor doo binba tee Jerusalem teeb datai na paak. ³ N saa nmat Jerusalem nba tee n kasii doo na nie, kii be lenj. Ki li ji sii yi mamomm doo, ki min Yabint Yennu kunkonn na ji sii yi kasii kunkonn. ⁴ Nikpera nba tee poob nan jab nba somm nan patii na sii kaar doo na nook ni, ⁵ ki bonjai nan bonpoi saa namm gbee doo na ni ki jerin.

⁶ "Niib nba tenn na sii dukii nan linba na tee bonpaarire, njaan min Yennu boor ni njarin, li ki paari. ⁷ N saa fat n niib na, ki nyinnib bi datai nba saan namm siaminba kur, ⁸ ki nyi namm li yondo po, nan li yonbaa po, ki jen namm Jerusalem. Ki bi ji sii tee n niib, ki n mun tee bi Yennu, ki diab nan njant, nan popeensin.

⁹ "I mok par-kpanjir man. Mɔbona nba ki i gbiana na, njanne ki n sokiniinba din pak, yoo nba ki bi din bir n Nasaakak fiakir, a bin namm maa na. ¹⁰ Li yoo na, soo din kan fit la likirii ki joon jab koo bonkobit ki bin tun toonni, ki soo bia ki be u yamani. N din te ki niib kon nan bi leebe. ¹¹ Njaan motana, n ji kan dia n niib nba biar na nan maa din dia binba sinsinn na. ¹² Bi saa bur bi jeet nan parmaasir. Bi daan tiinii saa lon loona, ki tij na saa turib jeet, ki saak saa baa bonchiann, ki n saa tur niib nba biar na piisin na kur. ¹³ Yimm Juda nan Israel teeb, yoo nba din gar na, boorganii din tuu poor bi leeb mɔpora a, 'Biiru nba din baar Juda nan Israel teeb na n baa i paak.' Njaan n saa tinni, ki boorganii manj ji sii yeen bi leeb a, 'Gaat piisin nba din baar Juda nan Israel teeb paak na.' Li paak, ii mok par-kpanjir man, ki daa tiin janmaanii."

¹⁴ Yabint Yennu yet a, "Yoo nba ki i yeejamm din donn n wutoor na, n din lor tubdatue bi paak, ki din ki lebit n dudukit, n din tun nan maa lor bianjinba nae. ¹⁵ Njaan motana, n ji lorin maa n teen piisime Jerusalem nan Juda teeb paak. Li paak, i daa tiin janmaanii.

¹⁶ Bona nba tee yii tuume na: ii piak leeb barmonii. Ki barbuut boor, ii tuu pak barmonii nba saa baar nan parmaasir. ¹⁷ I daa lorin lora nba saa biir i leebi, ki bia daa poor faak mɔpora. N ki loon faak, nan buut nba ki took, nan kpikpiruku.”

¹⁸ Yabint Yennu-e din tur min Sekaria mɔmaan nba na a: ¹⁹ “Mɔloru nba ki i tuu lorin nmaarii nanna ni, nan nmaarii nanjumu, nan nmaarii nanlore, nan nmaarii piik ni, binn kur na, ji sii tee kpinkpammuk nan parpeenn jaamme ki teen Juda teeb. See ki i loon barmonii nan parmaasir.”

²⁰ Yabint Yennu yet a, “Yoo baate ki n niib tan saa nyi doi bonchiann ni ki baar Jerusalem. ²¹ Digban-yenn niib tuu saa yet digbanleer niib a, ‘Ti saa a tin jiant Yabint Yennu-e, ki miarɔ ki wun turit piisin. Baat, ki tin saan.’ ²² Niib bonchiann nan digbana nba mɔk yiikoo bonchiann saa baar Jerusalem, ki jiant Yabint Yennu ki miarɔ a wun turib piisin. ²³ Daa man ni, nigamm piik tan saa baar Juu nirɔ boor, ki yet a, ‘Ti loon ki timm nan fine n libin kii be, kimaan ti gbat a Yennu be nana.’ ”

9

Tubdatu ki jiin boorganii po

¹ Linba nae tee Yennu maan:

Yennu senn tubdatue ki tur Hadrak tij nan Damaskus doo. Li ki tee Israel teeb booru koo kaa ki Yennu yemmi, njan nan Siria digbansaakar na kura tee Yennu yare. ² Hamaf nba yer nan Hadrak na mun bia tee u yare, li mun bia tee nnae ki tur Taya nan Sidonn doi nan bi niib bannu na kur. ³ Taya doo maa ki namm li mɔɔ, ki mɔk pan, ki kpekin salimmona nan salimpeena lej, ki li yab nan tanbiinii nae. ⁴ Njan Yennu saa jii linba kur ki Taya mɔk na ki yaat nanna. Yennu saa lu li mɔkint man kur mɔkgebenir ni, njan joo doo na muu.

⁵ Ki Askelonn teeb na saa la linba na, ki janmaanii n soorib. Gasa doo saa lar, ki lin tonɔ bonchiann. Nnae ki li mun saa ton Ekronn teeb, ki bi dindann n yaat. Gasa teeb saa kɔɔ ni bat, ki Askelonn doo mun saa biar ki doo yann. ⁶ Boorganie ji sii koo Asdod doo ni. Yennu yet a, “N saa nyinn karinbaanii nba ki Filistia teeb mɔk na kure. ⁷ Bi ji kan mi nman nant nba mɔk sɔn, koo ki di jeet nba ki n yaa bi daa di na. Ki binba tinn na kur ji saa kpant n niib, ki tee naakuuk, Juda booru ni. Ekronn saa kpant n niib na bɔkir, nan Jebus teeb nba din teen na. ⁸ N saa guur n tij na, ki datai kan gar lenji. N ji kan sak ki niyoona-ii mukis n niibi. N la n niib nba dii biak bianjinbawa.”

Ki jiin kpanbar nba tan saa baar na po

⁹ Sayonn teeb, ii mɔk kpinkpammuk man. Jerusalem teeb, ii yikin man nan parmaasir. Gotir man, i kpanbar nae baat i boor na.

U tee yiikoo daanɔe ki mɔk nyannu,
njan u tee wunba sikint u mɔɔe,
ki jak bon nba set tee bonpaan.

¹⁰ Yennu yet a,

“N saa nyinn tob taantorit Israel teeb boor ni,
ki nyinn taanii nba be Jerusalem na,
ki biir todaat nba ki bi jii kɔn kɔnn na kur.
I kpanbar na saa baar nan parmaasir booru kur ni,
laa nyi mɔkgebenir ki saa tuu mɔkgebenir sii be u yent ni,
laa nyi Yufrates mɔkir ki saa tuu tingbouj na paak,
li be u yent nie.”

Ki jiin Yennu niib na jenu po

¹¹ Yennu yet a, “Kimaan n mɔlor nba ki n lor nani
ki jii maruj sɔn ki gbeen na,
n saa nja a niib yann, ki bin nyi yommisin
nba tee nan bunbunkoonn na ni.

¹² Jenin man, yimm yommii nba ki mɔk dindann na,
nmatir kun i doi ni, siaminba ki fat-n-mɔɔ be na,
n beerie, n saa pa piisin ki jiini,
ki lin gar biak nba ki i dii na taar munlee.

¹³ N saa te ki Juda-ii tee nan kunkonkonnɔ todaauk nae,
ki Israel-ii tee nan peenii na.
N saa jii Sayonn jab ki bi tee nan banjiak nae
ki kɔn nan Griis jab.”

- 14 Yennu saa dokit ki be u niib yur paak.
U saa to u peenii nan sanyikintii nae.
Yabint Daano Yennu saa peb naatunn,
ki sii be wonpaaruk nba saa nyi niidiitu po ki baar na ni.
- 15 Yabint Yennu sii guu u niib,
ki bi saa boont bi datai.
Bi sii yikin nan dayibira nae tob ni,
ki saa kpi bi datai,
ki bi son n pubir nan baa tuu kpaar maruj son
binbintir paak bianjinba na.
- 16 Li daar-i baar, Yennu saa tinn u niib
nan pekpaarik nba tuu nyinn u pei ninbonj ni bianjinba nae.
Bi sii nyirii u tij ni nan tanbinyinyira nba tuu be
naan fokirik paak nae.
- 17 Tij na sii njan ki bia kpai bonchiann,
ki nipaauj na saa di tij na jeet, ki nyu li daan,*
ki kpaat nan pañ.

10

Yennu mɔsonn nba jiiñ fatu po

¹ Boin Yennu kpafuur yoo ki wun tur saak. Nɔɔe tee wunba teen sayuj nan saak, ki te bonbuburit njan ki tur soɔ kur. ² Niib tuu boi pata nan ninnyɔdamme, njan baa teen gate nba tee faak nan fuute. Nisiab kpintir damiit ki want li paak, njan bi boontie, par-kpanjir nba ki bi teeni na tee yanne. Li paak, ki niib na lin ki yirib nan pei nba tuu bot na. Bi be daamii ni, kimaan bi ki mok tɔɔndaano.

³ Yennu yet a, "N wutoor doo boorganu nba dia n niib na paaka, ki n yaa n dat bi tubire. Juda teeb tee n yabe, ki min Yabint Yennu-e saa gotib. Bi sii tee n tob taanii nba mok pañe. ⁴ Bi niñe ki doo diara, nan tɔɔndamm, nan kunkonkonna saakab saa nyi, ki dia n niib. ⁵ Juda niib saa la nyannu ki tee nan kunkonkonna nba tuu nyann bi datai, ki nmaa ki birib tij ni nae. Bi saa kon, kimaan Yennu be namm, ki bi saa nyann bi datai na, hali njan taanjakira nawa.

⁶ "N saa te ki Juda teeb-ii mok pañ.

N saa fat Israel teeb na.

N sii mok ninbatinu bi paak, ki jen kpen namm,

ki bi sii tee nan n ki mi yetib na.

Mine tee bi Yomdaano Yennu; n saa gat bi miaruwa.

⁷ Israel teeb na sii mok pañ nan kunkonkonna nae,

ki mok parpeenn nan jab nba tuu nyu daan* na.

Bi yaaboona tan saa tiar nyannu nba na po,

ki mok parpeenn, kimaan linba ki Yennu tun na paak.

⁸ "N saa yiin n niib ki taamm. N saa fatib,

ki te bin pot kii tee nan baa tuu tee bianjinba na.

⁹ Mine lek yatib ki kɔɔmm digbangana ni,

ki bi be banfokir, njan bi sii tian n po.

Namm nan bi waas saa foor ki tok jen.

¹⁰ N saa nyi nan n niib Ijpt nan Asiria,

ki jen kpen namm ki kaamm bi moñ tij ni,

ki bia kaanib Gilead nan Lebanonn,

ki tij mañ kur po saa gbee nan niib.

¹¹ Yoo nba ki bi be bi daamii mokir ni na,

min Yennu saa soor li nyunjiinu na,

ki Nail nyun sunsuñ na saa fɔɔr.

Asiria teeb karinbaanii na saa maak,

ki Ijpt teeb pañ na saa gbenn.

¹² N saa te ki n niib na mok pañ,

bi saa jiantin ki sak n mɔb."

Yennu-e pak na.

* **9:17** 9.17 Bi din dia tilɔnae ki tee daan. * **10:7** 10.7 Bi din dia tilɔnae ki tee daan.

11

Ki jiin nitont na baak po

¹ Lebanonn tij, lootir a gana, ki muu n di ki biir a kpekii na.

² Ii mɔ man kii fabin, yimm tiinii nba tee naajii na,
kimaan kpekii na baawa, tifanii manj biira.

Ii mɔ man kii fabin, yimm tijakpera nba be Basann na,
kimaan bi chɔɔ fɔɔr na ki yentira.

³ Ki doo diara na yikin nan parbiir,
kimaan bi mɔkint na ji kaa.

Gbiintir yanbɔra nba mɔ,
kimaan fɔɔr nba tuu tee bi binbeboor,
jɔɔdann mɔkir boor na, ji biira.

Ki jiin pekpaarii banlee po

⁴ Ki n Yomdaano Yennu yetin a, "Ii saa kii tee pei nba ki bi lor a bin kpib na pekpaarik.
⁵ Pei man tij damm kpib ki ki laat tubdatu. Bi tuu kɔi nant nae, njan yet a, 'Pakin Yennu man, ti mɔkita.' Halii pekpaarii na mɔɔj ki tiin bi pei na ninbaauku."

⁶ Yennu yet a, "N ji kan tin sɔɔ ninbaauk, tingbounj na ni. N mɔɔje saa jii niib na kur, ki teemm bi diara na yiikoo ni. Diara manj saa biir tingbounj na, ki n kan tinnir bi boori."

⁷ Binba daa pei manj ki tɔɔt ki kɔi nae jɔɔmin, ki n tee pei nba ki bi yaa bin kpib na pekpaarik. Ki n jii gbianii njanlee, ki pur yeno "Sommir," ki pur loɔ na "Mɔtaauk." Ki n gorii pei na. ⁸ Ki n tan bak nan pekpaarii bantaa nba ki loon n maan na, ki ber bi kur njaamayen ni, ⁹ njan ji yet pei na a, "N ji kii kpaarini. Njaant ki binba saa kpo na n kpo, ki binba ki bi saa biirib na, bin biirib. Binba biar nae saa biir bi leeb." ¹⁰ Tɔn, ki n jii pekpagbiak nba sann tee "Sommir" na ki jintir, a lin piin mɔlor nba ki Yennu daan lor nan booru kur na. ¹¹ Li paak, mɔlor na din piine li daar. Binba din daa pei manj ki bia kɔib na din gorime, ki bann nan Yennu-e piak linba ki n tuun na ni. ¹² Ki n yetib a, "Li-i tee ki i loon, yin turin n paauk, njan i-i kii loon nna, yii dia." Ki bi ji turin salimpeena piintaa, ki li tee n paauk.

¹³ Ki Yennu yetin a, "Jiin salimpeena na ki teen jiantu nasaakak likbir-boor na ni." Li paak, ki n jii salimpeena piintaa nba ki bi din dukin nan li tee daauk nba njanee ki turin na, ki teen Yenjiantu nasaakak na likbir-boor na ni, ¹⁴ njan jint pekpagbiak nba pukin njanlee ni, ki li sann tee "Mɔtaauk" na, ki Juda nan Israel teeb mɔtaauk na yat.

¹⁵ Tɔn, ki Yennu yetin a, "Ii jik-ii tee nan pekpaarik nba ki mɔk nyɔɔt na. ¹⁶ N guun pekpaariki n pei manj, njan ki u baka kaa nan wun tinn pei nba ki bi yaa bin kpib na, koo wun lon pei nba bot na, koo ki teb binba la daɔj na, koo ki dinn binba mɔk laafia na, njan u njan pekamma na nante, ki bia fokitir bi taawoka. ¹⁷ Pekpaarik nba ki mɔk nyɔɔt manj saa boonta. U yɛt u pei nawa. Tɔbe saa biir u yiikoo na kur. U nuu saa kpo, ki u niidiitu po ninbinn n jɔɔn."

12

Bianjinba ki Yennu saa fat Jerusalem

¹ Mooman nba na nyii Yennu nba nan sanpaak nan tingbounj ki tur nisaarik manfoor na boore, ki teen Israel teeb. U yet a, ² "N saa te ki Jerusalem-ii tee nan daan nae, ki booru nba kpiuu na saa nyu, kii tanjii tee nan jab nba tuu yib na. Ki bi-i lek Jerusalem yoo nba, bi bia saa lek Juda digbana nba tenn na. ³ Njan li yoo-i baar, n saa te ki Jerusalem-ii kpai nan tann nae, ki booru nba bikin a wun wokito saa la daɔj. Durinya kur saa taan bi kunkɔnkɔnna ki leko. ⁴ Li yoo na, n saa njan ki janmaanii n soor bi taanii na, ki te bi taanjakira manj n waat. N sii guu Juda teeb, njan te ki datai taanii na n jɔɔn. ⁵ Tɔn, ki Juda naakuut ji sii yeen a, 'Ti Yomdaano Yabint Yennu-e teen u niib nba be Jerusalem na paɔj.'

⁶ "Li yoo, n saa te ki Juda naakuut-ii tee nan fɔɔr nba tuu gaar muu, koo nan kpaab nba tuu gaar muu ki di jeet bianjinba nae. Bi saa boont booru nba kpiab na kure, njan ki Jerusalem niib n biar ki be doo na ni, ki siara daamii kaa.

⁷ "Min Yennu saa tur Juda kunkɔnkɔnnae nyannu sinsinn, njanee saa te ki baakir nba ki Defid yaabona nan Jerusalem teeb saa gaar na kii yab gar Juda nilee yar na. ⁸ Li yoo, min Yennu saa guur binba be Jerusalem na, ki binba ki mɔk paɔj na, njan n saa te ki bi mɔk paɔj nan Defid nba din mɔk na. Defid yaabona tan sii tee niib na tɔondamm, ki nmakitirib nan min Yennu malaka, koo min Yennu mɔje nmakitirib na. ⁹ Ki n saa boont booru kur nba tan bikin a bin lek Jerusalem.

¹⁰ “N tan saa tur Defid yaaboona nan nilee nba be Jerusalem na ninbatinu seek, nan miaru seek. Bi saa got wunba ki bi n̄muu-u kpann na, ki bui fabin u paak, nan binba tuu fabin bi biyemmir kuun paak bianjinba na. Bi saa bui ki fabin nan parbiir, nan binba ki bi sinsinn bonjak tuu kpo na. ¹¹ Parbiir nan fabinii nba tan sii be Jerusalem li daar manj sii yab nan baa din fabin Hadad Rimonn* paak, Megido baauk ni bianjinba nae. ¹²⁻¹⁴ N̄aak kur nba be tinj na ni tan saa fabin li yur po fabinii: n̄aak nba nyii Defid booru ni, nan n̄aak nba nyii Natann booru ni, nan n̄aak nba nyii Liifai booru ni, nan n̄aak nba nyii Sime booru ni, nan n̄ei nba biar na. N̄aak kur sii m̄ok li yur po fabinii, ki jab nba be n̄ei manj ni na sii fabin bi kuukoo, ki poob mun fabin bi kuukoo.”

13

¹ Yabint Yennu yet a, “Li yoo-i baar, nyuntonn tan saa put, ki wuur binba tee Defid yaaboona, nan Jerusalem teeb, ki bin nyi bi patjiantu, nan bi yanbonlia ni. ² Li yoo, n saa nyinn pata nba be tinj manj ni sana, ki soo ji kan tiar bi po. Ki wunba tan tee faak sokinii, n saa beroe, n̄aan nyinn patjiantu n̄onj niib na ni. ³ N̄aan soo-i lekii bia yet a n̄oo tee n sokiniie, u m̄onj m̄onj baa nan u naa saa beto a see ki u kpo, kimaan waa tuu yaa u piak min Yennu maame, n̄aan fa faak na paak. U-u sokint yoo nba, u baa nan u naae saa n̄muu-u ki kpiu. ⁴ Li yoo-i baar, sokinii kaa ki tan sii m̄ok parbifaant nan waa laat yirintu nba na, koo ki tuun nan sokinii na, koo ki lia sokinii liant ki kpann niibi. ⁵ N̄aan u tan saa yet a, ‘N ki tee Yennu sokinii kaa. N tee kpaaroe. N kpan ko kpaabe n bisin niwa.’ ⁶ T̄on, li-i tee ki soo boio a, ‘N̄aan ki bia fiate be a parbiir paak na?’ u saa jiin a, ‘N yook n̄aake ki bi daan teenin danj manj.’ ”

Yiikoo nba jiin Yennu pekpaarik na kpinu po

⁷ Yabint Yennu yet a, “Jukbanjiak, fiit ki lek pekpaarik nba tuun n toonn na. A kpiu, ki pei na n yat. N saa lek n niib, ⁸ ki tinj na kur po niib bokitu muntaa ni, li munlee saa kpo. ⁹ Ki n saa bikin bokyenn nba biar bi manfoa ni na, ki n̄ammib, nan bianjinba ki bi tuu pur salimpeena muu ni ki n̄ammir na. N saa bikimm nan baa tuu bikin salimmona bianjinba nae, ki bi ji saa miarin, ki n gat bi miaru manj. N saa betib nan bi tee n niibe, ki bi saa jiin a mine tee bi Yennu.”

14

Ki jiin Jerusalem doo nan digbana po

¹ Daar nba ki Yennu saa bu buut na pera, ki bi saa fat yimm Jerusalem teeb bona, ki bi-i fat linba, bi tan saa chentir i ninbina ni. ² Yennu saa taan booru kur ki bin faa Jerusalem tob. Bi saa nyann doo na ki nyinn faar nba be n̄ei na ni, ki fat poob na ki doo namm. Bi saa saan nan niib na bokir digbangana, n̄aan ki bokleer na n biar doo na ni. ³ T̄on, Yennu saa kon nan booru manj, nan waa tuu kon bianjinba nae. ⁴ Li yoo na ki u saa set Olif Tiinii kunkonn nba be Jerusalem yondo po na paak, ki Olif Tiinii kunkonn manj saa bokit taar munlee, ki nyi yondo po ki saan sik yonbaa po, ki baauk n door li sinsuuk ni. Kunkonn na bokyenn saa saan niiganj po, ki bokleer n saan niidiitu po. ⁵ I tan saa bor tokin baauk nba bokit kunkonn na taar munlee nae. I tan saa tin nan bianjinba ki tinj din jekir ki i yeejamm tin, Juda kpanbar Yusia yoo nae. N Yomdaano Yennu saa baar, ki tok nan u malakanba na kur.

⁶ Li daar-i baar, waat sii kaa, ⁷ koo siara bunbonn ji tan sii kaa. Yoo kur, yentu sii be-e, halii nan nyioko. Yennu kuukooe mi yoo nba ki linba na saa tun.

⁸ Li daar-i baar, manfoor nyun tan sii puub ki nyi Jerusalem, ki li bokyenn saa M̄ok-kpeenn na ni, ki bokleer na mun saa Sinsuuk ni m̄okgbenjir na ni. Li sii puube piar nan siok kur. ⁹ Ki Yennu sii tee tingbouj na kur kpanbar, ki soo kur saa jianto, waa tee Yennu na paak, ki bia mi u sann manj.

¹⁰ Tinj na kur po, laa nyii Geba, niiganj po, ki saan tuu Rimonn, niidiitu po, saa teen paanu yennkoo. Jerusalem sii be kunkonn paak ki fok tinj na kur po. Ki doo na saa piin Benjamins Tammob ni, ki saan tuu gungont boor tammob na, siaminba ki tammokper tuu be na, ki bia nyi Hananel Difook na boor ki saan dian naan danjaaboa. ¹¹ Jerusalem teeb ji sii be bi yamanie, ki kii tiin janmaanii nan bi saa boontibi.

¹² Yennu saa baar nan yiarbiuuk, digbana nba kur faa Jerusalem teeb tob na paak. Bi gbanant saa pook n̄aan ki bi daa fo, ki bi ninbina nan bi jerima n pook.

¹³ Li yoo, Yennu saa n̄mat bi dudukit ki koomm janmaanii bonchiann, ki soo kur saa n̄mant ki lek u loo nan konn. ¹⁴ Ki Juda jab na saa kon ki somm Jerusalem jab. Bi

* **12:11** 12.11 Li pasiar, Hadad Rimonn din tee m̄omaata tingbanne, ki m̄oot-i koor yoo nba, bi tuu mi a u kpoe.

saa fat məkint bonchiann digbana kur ni, ki li tee salimmōna nan salimpeena nan tiat bonchiann.

¹⁵ Yiarbiiuk saa soor bonkobit nba be datai kaan ni, li taanii, nan bontaanii, nan laagumiinba, nan bonii.

¹⁶ Tōn, ki binba kur biar be bi manfoa ni, ki nyii digbangana nba daan lek Jerusalem na, tuu saa saan lej binn kur, ki jiant Yabint Yennu nba tee kpanbar na, ki bia di lanbont jaamm. ¹⁷ Li-i tee ki digbann nba yēt nan u kan saan ki jiant Yabint Yennu nba tee kpanbar na, nann saak kan baa bi tinj ni. ¹⁸ Li-i tee ki Ijipt teeb na yēt lanbont jaamm na dinue, Yennu saa te ki yiarbiiuk nba ki u yaa lin baar digbanlia nba yēt lanbont jaamm dinu na, lin mun baarib. ¹⁹ Linba nae sii tee tubdatu nba saa baar Ijipt, nan digbanlia nba saa yēt lanbont jaamm na dinu.

²⁰ Li yoo man, taangbekiri paak gbaa, bi saa sob mōbona nba na a, “Yennu yar.” Ki jeteenboba nba be Yenjiantu Nasaakak ni na sii tee kasiie, nan senii nba be maruṅ binbintir boor na. ²¹ Jeteen boba nba kur be Jerusalem nan Juda sii tee kasi bonae, ki bi dia jiantir Yabint Yennu. Ki niib nba mann mannu na, saa jii boba man ki nja maruṅ na nant. Li yoo-i tan baar, kpinkpentoo tan sii kaa Yabint Yennu nasaakak ni.

MALAKAI gbouj

Ki jiin Malakai gbouj na po

Malakai yoo na ki soɔ Juda teeb na nyii Babilonn ki jenna, ki bia ɲamm maa Yenjiantu ɲasaakak na ki gbenna, ɲaan ji be fara. Malakai din betib nan linba teen ki bi be fara na tee baa dint tarii biak, ki yeen bi ɲaapoob, ki bia ki teen Yennu bi bona piik ni yennkoɔ na paake. Li-i tee ki bi nyik li yanboomm booru, Yennu saa teen piisin bi paaka. Malakai paake tee "N toonii." U din doɲ pak toonii nba tan saa ɲamm Yennu sonu ki wun baar na poa.

1 Mɔmaan nba ki Yennu din pak tur Malakai a wun bet Israel teebe na.

Yennu nba loon Israel teeb bianjinba

2 Yennu yeen u niib a, "Yoo kur n loonie."

Naan ki bi boi a, "A loont nlee?"

Ki Yennu jii a, "Esɔɔ nan Jakɔb din tee naanoɔke, ɲaan ki n mantik loon Jakɔb nan u yaaboona, ³ ɲaan ki loon Esɔɔ nan u yaaboona, ki biir kunkona doi nba ki Esɔɔ yen na, ki li doɔ yann, ki mɔboi gorin lej."

⁴ Li-i tee ki Esɔɔ yaaboona nba tee EDOM teeb na yet a, "Ti doi nba ki bi bit na, ɲaan ti saa ɲamm maa doi maɲa," Yennu saa jii a, "Naant ki bin ɲamm maa, ɲaan n bia saa bit doi maɲa. Niib sii yib a 'Digbanbiuk,' nan 'Booru nba ki Yennu wutoor kan ban maak bi paaki.' "

⁵ Israel niib saa la linba na nan bi moɲ ninbina, ki saa yet a, "Yennu tee Yenjaanne, halii nan binba ki tee Israel teeb na boora."

Yennu nba yakii nan mannteeb bianjinba

⁶ Yabint Yennu yet mannteeb na a, "Bik teen u baa baakir, ki daabir mun teen u chanbaa baakir. Mine tee i baa, ki bee ki i ki teenin baakiri? Mine tee i chanbaa, ki bee ki i ki teenin baakiri? I jakime, ɲaan bia boi a, "Ti jaka nlee?" ⁷ Yaa jakin bianjinbae na, i dia jeet nba ki mok nyɔot ki teen piinii n maruɲ binbintir na paak, ɲaan bia boi a, "Ti yēt tin tura baakir nlee?" N beerie, nan i koont n maruɲ binbintir na jakinte. ⁸ Yoo nba ki i baar nan bonkobuk nba tee joɲɲ, koo baatɔɔ, koo diaɲ, ki tan mann maruɲ ki turin, i got soɔ siara kpetir kaa lej-i? Fi-i jii li bonkob-booru ki tur a doo diarɔɔ, u sii mok parpeenn a piinii manɲ paak, koo ki tura sommira-a?"

⁹ Tɔn, yimm mannteeb, yabit ki yet Yennu ki wun tint ninbaauk. Yennu kan jii i miaru manɲ, ki li sii tee i biite. ¹⁰ Yabint Yennu yet a, "N sunman ki i yenɔe n bo loon n ɲasaakak na gana, ki lin goori ki i daa jokit muu nba ki mok nyɔot n binbintir na paaki. N ki mok parpeenn a paaki. N kan gaar i piinii nba ki i baar nann ki turin na. ¹¹ Niib kur nba be durinya na ni, laa nyii kpin ki saa tuu kpinleek po, bi teenin baakir. Lokir kur po, bi jokit bonnunubit ki teenin, ki bia piinin maruɲ bona nba ɲan. Bi kura baakitin. ¹² Naan yimm ɲarin ki teenin baakir, kimaan i yeen a n maruɲ binbintir na ki mok nyɔot, ki bia dia jeet nba ki i moɲ ki loon na, ki mann maruɲ li paak. ¹³ I tuu yet a, "Ti mantik bak nan linba na nba kura," ki ji yisimin. I baat nan nanyuk-bonkobit, koo bonkobdiani, koo bonkob-baatit ki li tee piinii ki teenin. I dukii a n saa gaar i piinii maɲa-a? ¹⁴ Mɔtont be daansɔɔ nba senn moɲonn a wun tur min Yennu pejak nba ɲan, ɲaan ji tan lebit ki jii wunba mok daɲ ki mann maruɲ ki turin na paak. Kimaan n tee kpanbarjaanne, ki nibooru kur teenin baakir bonchiann."

2

¹ Yabint Yennu bet mannteeb na a, "Sennu nba na tee i yare: ² See ki i turin baakir, i binbeɲ ni. Li-i tee ki i kan gbiint linba ki n yeen na, n saa sat motonte i paak. N saa sat motont bona nba ki i gaan ki li tee i sommir na paak. Barmonii, n poɲ sat motont li paaka, kimaan i ki sak n sennu na. ³ N saa dat i waas tuba, ki jii bonkobit nba ki i dia mann maruɲ na pot ki pɔr i nunii po, ki bin ji-i saan lu-i tanpenn paak. ⁴ Nanne ki i saa bann nan min Yennu-e turi sennu maɲ, ki n molor nba be nan Liifai teeb nba tee mannteeb na kan biiri.

⁵ "N molor maɲ ni, n turib manfoor nan binbenɲaɲ moɲonn, ki linba ki n set turibe na, a bin turin baakir. Ki bi din chorimin ki baakitin yoo maɲ. ⁶ Bi din want linba tooke; bi din ki want linba tee kpeta kaa. Bi din mok mɔtaauk nanin, ki be yentinu binbeɲ; bi din tuun linba took, ki bia sommit niib bonchiann ki bi nyi bi toonbiit ni. ⁷ Li tee

mannteeb toonne nan bii want niib ki bin bann Yennu fanu. Niib-ii saa bi boor kii tumii n loomm, kimaan njamme tee min Yabint Yennu toonii.

⁸ “Naaan motana, yimm mannteeb ji nyik sonu nba took nawa. Ki i wannu na ji te ki niib bonchiann tuun biit. I biir molor nba ki n daan lor nani nawa. ⁹ Li paake ki n saa te ki i Israel teleeb n yisimi, kimaan i ki sak n mōbi, ki bia mōk ningannii, yoo nba ki i tumii n niib na.”

Ki jiin niib nba ki waa Yennu fanu na po

¹⁰ Ti kura ki tee baa yenokoo waas kaa-a? Yennu kaa nan ti kur-ii? Ki bee ki ti ji nyik mōsona nba ki ti daan senn nan leeb na dianu, ki bia yisin Yennu molor nba ki u daan lor nan ti yeejamm na? ¹¹ Juda teeb yēt bi mōsonn nba ki bi daan senn ki tur Yennu na dianuwa, ki tun bonbilankant, Jerusalem nan tij na kur po. Bi koon jiantu nasaakak nba Yennu loonir na jakinta, ki jab koon poob nba jiantir yenbis. ¹² Yennu n nyinn daano nba tuun linba na, timm Israel teeb ni, ki ji daa ban te ki u pukii ti po, yoo nba ki ti niib baat nan piinii ki teen Yabint Yennu na.

¹³ Bonleer nba ki i tuume na: i tuu buie ki fabin, ki i ninnyuut tan puub Yennu maruj binbintir na paak, kimaan waa ji ki gaan i piinii nba ki i baat nann u boor na paak. ¹⁴ I boi a bee ki Yennu ji ki gaan i piinii manji. Li paak tee, u mi nan i soō ji ki dia molor nba ki u daan lor nan u njaapoo, yoo nba ki u koono ki daa tee naasimō na. Poo mane tuu tee a sommitoo, njaan ki a tan yēt ki ki dia molor na, nan faa daan lor Yennu toonn nan a saa dia a njaapoo manji fanu, ki kan nyi u poor bianjinba na. ¹⁵ Yennu daan ki taan fin nan poo manji ki teeni gbananyenn, nan seek yennkoo kaa-a? Li paak tee bee? Li paak tee a yin mar waas nba tee barmōnii Yentinnae. Li paak, ii mi ki i soō n nyik u molor nba ki u lor nan u njaapoo na. ¹⁶ Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, “N ki loon pooyētuk. Li-i tee ki i yeno tun li tonu bont ki tur u njaapoo, n wutoor tuu doe. Ii mi man ki i soō n biir molor nba ki u lor nan u njaapoo na.”

Ki jiin buut daar nba per na po

¹⁷ I mantik njaan Yennu bak nan i pinpakita, njaan ki i bia boi a, “U bak nant nlee?” I yeen a, “Yabint Yennu dukii a toonbiit damm kur tee ninjamme, barmōnii, u loomm,” koo ki boi a, “Yennu nba teen niib bi mōnii na be lia?”

3

¹ Ki Yabint Yennu na jiin a, “N saa tun n toomu ki wun njam sonu na ki turin. Tōn, ki Yennu nba ki i guu-u na saa baar yياما, u nasaakak na ni. Toomu nba ki i gorii u sonu po na saa baar ki tan wannu n molor na.”

² Njaan njamme tan saa fit set, daar nba ki u saa baar na ni? Njamme tan saa fit tinn, u-u dōkit yoo nba? U tan sii tee nan cheeb nba mōk paŋ nae, ki bia tee nan saauk muu nba njammit kut bianjinba na. ³ U saa baar ki bu ti buut, nan baa tuu pur salimpeena muu ni ki njammir bianjinba nae. Sakurtoo nba tuu njam salimmōna nan salimpeena bianjinba na, nnae ki toomu manji saa njam mannteeb ki bin ji fit baar nan piinii nba took ki tur Yennu. ⁴ Ki Juda nan Jerusalem teeb nba ji teen Yennu bi piinii nba na, u sii mōk parpeenn li paak, nan waa dīn tuu mōk bianjinba na.

⁵ Yabint Yennu yet a, “N saa baar i boor ki tan bu binba tee jabaabuura, nan bonchonchona, nan faak siara damm, nan binba njaamaab bi toontunna bi paauk ni, nan binba fiar pakoi nan kpeebii nan nigamm bona, nan binba kur ki teenin baakir na buut.”

Ki jiin bona piik ni yennkoo turu po

⁶ “Mine tee Yennu, n ki lebitir. Li paak, yimm Jakōb yaaboona, i daa ki mantik boont kaa. ⁷ I tee nan i yeejamm nae. I nyik n wannu nawa, ki ji ki diari. Jenin n boor ni man, ki n sii be nani. Njaan i boie a, ‘Ti saa teen nlee ki jen a boori?’ ⁸ Ki n boi-i maa, li njan ki niro n njam Yennu-u? Aaii. Li ki njan, njaan i njaamaab min Yennu. Ki i boi a, ‘Ti njaamaab nlee?’ I njaamaab i bona piik ni yennkoo turu ni, nan i piinii ni. ⁹ Motont be i kura paak, kimaan digbann na kur njaamaabime. ¹⁰ Baat nan i bona piik kur ni yennkoo, jiantu nasaakak na ni, njanne saa te ki jeet bonchiann be li ni. Bikintin ki la maa saa teen piisin i paak bianjinba. N saa loot yendouŋ tammōi ki turi bonjana booru booru, ki yin tan kōŋ binbir boor. ¹¹ N kan te ki bonfoi n biir i bonburit nan i jeet, ki i daan tiinii saa lon loona bonchiann. ¹² Ki digbana kur niib saa yiini parpeenn damm, kimaan i tij na tan sii tee siaminba njan nan kōonue.”

Yennu mōsonn nba jiin ninbatinu po

¹³ Yennu yet a, “I pak bonbiir bonchiann ki jiin n po. Njaan i bia tuu boie a, ‘Ti pak bee ki jiin a po?’ ¹⁴ I yet a, ‘Yenweiu ki mōk nyōoti. Nyolante ki ti saa la, li-i tee ki ti tuun waa wann linba, koo li-i tee ki ti yiab a tin wann Yabint Yennu nan ti mōk biit nan taa

tun linba. ¹⁵ Ti laat nan karinbaandamme tee binba mək parpeenn. Ki toonbiit damme laat nyoot, ki bia dia bi toonbiit maŋ ki bikii Yennu, ŋaan ki siar ki biiribi.' "

¹⁶ Ton, niib nba tee yentinna na pak nan bi leeb, ki Yennu gbiint baa yet linba. Binba tee yentinna ki teeno baakir na kur, bi sob bi sana gbouŋ nie, Yennu toonn. ¹⁷ Yabint Yennu yet a, "Ŋamme sii tee n niib. Buut daar, bi sii tee n moŋ moŋ yabe. Ki n saa timm ninbaauk, nan bibaa nba tuu mək ninbatinu u bik nba tuuno bianjinba na. ¹⁸ N niib saa ŋamm la linba saa tun ki tur binba tee popeendamm nan tondamm, li bokitu nba tee bianjinba, ki bia bann daano nba tuun n toonn nan daano nba ki tuun n toonn na bokitu."

4

Ki jiin Yennu daar na baaru po

¹ Yabint Yennu yet a, "Daar baate, ki karinbaandamm nan toonbiit damm na tan saa di muu nan kinkaka na. Li daar maŋ, bi saa di boonte, nan bi siara kan biari. ² Ŋaan yimm nba sak n mɔb na ŋarin, n tinnu yiikoo na saa yent i paak nan yondoore yonkpana nae, ki turi laafia, ki yin la fat-n-moŋ, ki ji mək parpeenn nan baa tuu nyinn naabis naaloor ni ki bi mək parpeenn bianjinba na. ³ Mi-i tun linba na daar nba, i saa nyann tondamm nae, ki bi ji tee nan tanbiinii na, i taapant ni.

⁴ "Ii tian n toontunno Moses sennii nan wannu nba ki n din turɔ, Sainai joor paak, a Israel teeb kur n sakir na.

⁵ "N saa doŋ tun n sokinii Elaija i boor niewa, ki min Yennu daar nba tee dajaann, ki bia tee jaŋmaanii daar na n tan baar. ⁶ Sokinii maŋ saa te ki waas nan bibaanba n ŋamm taan kii mək dudukŋant. Nna-i kaa, see ki n baar ki biir i tiŋ maŋ."

Barĵanii nba ki MATIU din sob nae na

Ki jiin Matiu gbouŋ na po

Yennu maan nba ki Matiu sob na want barĵaniiie nan Yiisa-e tee tinntoɔ nba ki Yennu din senn moɔsonn ki jiin u po na. U niŋe ki Yennu gbeen moɔsonn nba ki u din tur u niib gbounkperuk ni na. Barĵanii na ki tee Juu teeb nba ki bi din mar Yiisa, ki u bia kpaat bi sinsuuk ni na kuukoɔ yar kaa, ŋaan li tee durinya kur yare.

*Ki jiin Yiisa yeejamm po
(Luk 3.23-38)*

¹ Yiisa Masia yeejamm piinue na: u din tee Defid yaaboonne, ki Defid mun tee Abraham yaaboonn.

² Abraham din mar Aisak, ki Aisak mar Jakɔb,
ki Jakɔb mun mar Juda nan u waarii.

³ Juda din mar Peres nan Sera, ki bi naa tee Tamar;
ki Peres din mar Hesronn, ki Hesronn mar Ram.

⁴ Ram din mar Aminadab, ki Aminadab mar Nasonn,
ki Nasonn mun mar Salmonn.

⁵ Salmonn din mar Boas, wunba naa din tee Rahab na;
ki Boas mar Obed, wunba naa din tee Ruf na;
ki Obed mun mar Jese.

⁶ Jese din mar Kpanbar Defid; ki Defid mun mar Solomonn,
ki u naa din tee Yuria pakooɔk.

⁷ Solomonn din mar Rehoboam, ki Rehoboam mar Abia,
ki Abia mun mar Asa.

⁸ Asa din mar Jehosafat, ki Jehosafat mar Joram,
ki Joram mun mar Yusia.

⁹ Yusia din mar Jotam, ki Jotam mar Ahas,
ki Ahas mun mar Hesekia.

¹⁰ Hesekia din mar Manase, ki Manase mar Amonn,
ki Amonn mun mar Josaya,

¹¹ ki Josaya mar Jekonaya nan u waarii,
baa din soor Israel teeb ki saan namm Babilonn yoo nba na.

¹² Baa din soorib ki saan namm Babilonn na poorpo,
ki Jekonaya mar Salatiel, ki Salatiel mun mar Serubabel.

¹³ Serubabel din mar Abiud, ki Abiud mar Elayakim,
ki Elayakim mun mar Asor.

¹⁴ Asor din mar Sadok, ki Sadok mar Akim,
ki Akim mun mar Eliud.

¹⁵ Eliud din mar Eleasar, ki Eleasar mar Matann,
ki Matann mun mar Jakɔb.

¹⁶ Jakɔb din mar Joosef, ki Joosef mun tee Meeri soɔɔ,
ki Meeri mar Yiisa nba ki bi yiu Yennu Niganntoɔ Masia na.

¹⁷ Laa din nyii Abraham yoo ki tan tuu Defid yoo din tee yeejamm piik nan bannae. Ki Defid yoo ki tan tuu yoo nba ki bi din soor niib maŋ ki saan namm Babilonn na, din tee yeejamm piik nan banna. Laa din nyii li yoo ki tan tuu Masia maaru yoo, mun din tee yeejamm piik nan bannae.

*Baa mar Yiisa Masia bianjinba
(Luk 2.1-7)*

¹⁸ Baa din mar Yiisa Masia bianjinbae na: u naa Meeri din tee Joosef sarkpeŋe, ki bi daa ki koɔn leeb, ŋaan ki bi din tan la ki u moɔk poor. Yennu Seyeeŋ paŋ nie ki u soor poor maŋ. ¹⁹ Joosef nba ki u din yaa wun kunɔ na din tee Yennu nipeemoe. Li paak, u din ki loon wun nyinnir paanu ki lin dinn Meeri fei, ŋaan u din lor u par nie nan u ji kan koɔno. ²⁰ Waa ji din dukii linba na po nae, ki Yennu malaka baar u boor, damiit ni, ki tan beto a "Fin Joosef nba tee Defid yaaboonn na, daa yeen a sarkpeŋ Meeri koɔnu,

kimaan waa mək poor nba na, Yennu Seyeej paŋe te ki u soor poor maŋ. ²¹ U tan saa mar bonjake, ki a saa purɔ Yiisa,* kimaan u tan saa nyinn u niib bi biit ni.”

²² Linba na kur din tun, a lin gbeen linba ki Yennu din te ki u sokiniiɔɔ pak li po nae a, ²³ “Sapaanmunn tan saa soor poor ki mar bonjak, ki bi saa purɔ Imanuel.” Li paak tee a “Yennu be nant.”

²⁴ Joosef nba din tan fiir goon ni yoo nba, ki u tun nan Yennu malaka na nba beto bianjinba na, ki ji sak ki gaar u sarkpej Meeri, ²⁵ ŋaan u din ki koono nan waa din tan mar u sapaanmar, bonjak na. Ki Joosef pur u sann Yiisa.

2

Bannteeb nba din nyii yondopo na labaar

¹ Bi din mar Yiisa Betlehem doo nie, ki li be Judea yent ni. Bi din marɔ Bat Herod yooe. Li yoo na ki banntesiab nyii yondopo ki baar Jerusalem ki tan boi niib a ² “Juu teeb* kpanbar saakoo nba ki bi marɔ na, u be lee? Ti daan la u ŋmaabire yondopo ki baar a ti tan jiantɔ.” ³ Bat Herod nba din gbat nna maŋ, ki li biir ŋoo nan Jerusalem teeb kur para, ki bi ji ki fit kari. ⁴ Ki u yiin mannteeb yudamm nan sennu wannteeb ki tan boib a “Lee ki bi saa mar Yennu Niganntoo Masia na?”

⁵ Ki bi jiinoo a “Betlehem, doo nba be Judea yent ni na; kimaan Yennu sokinii na din sob ki yaa Yennu yet a:

⁶ ‘Fin Betlehem nba be Juda yent ni na,
a ki tee tinbik kaa Juda yiar ni,
kimaan batsoo tan saa nyi a nie,
ki ŋooe tan sii yen n niib Israel† teeb.’ ”

⁷ Linba na poorpoe ki Bat Herod yiin bannteeb maŋ woonin ni, ki tan boib, ki fiitib fanu a wun bann yoo nba ki ŋmaabir na daan nyii; ⁸ ki yetib a, “Ii saa man Betlehem ki saa lon bik maŋ fanu; yoo nba ki i lau, yin jenna ki tan betin ki n mun saan ki jiantɔ.” ⁹⁻¹⁰ Bat na nba din pak nna ki gbenn yoo nba, ki bi nyii soor sonu; baa saa maŋ, ki bi la ŋmaabir nba daan nyii yondopo na. Baa la ŋmaabir maŋ na ki bi para penn bonchiann. Ki li gar bi tooon, ki saan set bik maŋ nba be ŋaak nba ni na, sanpaapo. ¹¹ Ki bi koo ŋaak maŋ ni, ki la bik na nan u naa Meeri; ŋanne ki bi gbaan ki jiant bik maŋ, ŋaan biit bi paka ki nyinn piinii ki turo; piinii maŋ din tee salima nan tulaarii nba ki bi yir frankinsens nan tulaar-leer nba ki bi yir mir.

¹² Ton, ki Yennu pak ki turib damiit ni, a bi ji daa ŋmat Bat Herod boor; li paak, ki bi ji din tokin sonjogaun ki ŋmat kun bi doo ni.

Joosef nba din chiar saan Ijipt bianjinba

¹³ Bannteeb na nba din kun na poorpoe ki Yennu malaka baar Joosef boor damiit ni, ki betoo a “Fiit ki jii sanpantik maŋ nan u naa kii tiin kii saa Ijipt tingbounj ni, ki saa kar lej nan yoo nba ki n tan saa tura mab, kimaan Bat Herod saa lon bik na boore a wun kpiu.”

¹⁴ Ki u din fiir nyiook ki jii bik na nan u naa ki chiar saan namm Ijipt tingbounj ni. ¹⁵ U din be leje nan yoo nba ki Bat Herod tan kpo. Linba na kur din tun ki gbeen linba ki Yennu te ki u sokiniisoo pak li po nae a “N din yiin n bija maŋ ki u nyii Ijipt tingbounj nie.”

Bonjabis kpinu labaar

¹⁶ Herod nba din tan bann nan bannteeb maŋ kparooe na, ki li gbato bonchiann, ki u tun kunkonkonna a bin saan Betlehem nan li digbanbis ni ki saa kpi bonjabis kur; ki bi kpil sanpanti nan binba tee bina ŋanlelee, nan waa daan boi bannteeb maŋ ki bann yoo nba ki ŋmaabir na nyii na.

¹⁷ Waa kpil waas na bianjinba na ki li din gbeen linba ki Yennu sokinii Jeremaya din pak na a:

¹⁸ “Fuur fu Rama doo ni,
fuur nba tee kpemonii nan fabinii,
ki Rachel mo u waas paak,
ki bi barimo ki tan goo, kimaan u waas kpowa.”

Joosef nba jen nan Yiisa nan u naa bianjinba

¹⁹ Ton, ki Bat Herod tan kpo; ki u kuun poorpo ki Yennu malaka bia saan Joosef boor damiit ni, Ijipt tingbounj ni, ²⁰ ki yeto a, “Fiit ki jii bik maŋ nan u naa, ki ŋmat saan

* 1:21 1.21 Yiisa paak tee “Yennu tint.” * 2:2 2.2 Israel teeb sanleere tee Juu teeb. † 2:6 2.6 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Israel[‡] tingbounj ni, kimaan binba din lor a bin kpi bik manj na kpowa.”²¹ Ki Joosef fiir ki jii bik manj nan u naa ki nmat saan Israel tingbounj ni.

²² Waa din tan gbat a Akelaus dii naan ki kar u baa Herod naangbant paak Judea yent ni na, ki janjmaanii sooro nan wun kun lej; ki Yennu bia wannɔ damiit ni a wun nmat saan Galilii yent ni. ²³ Ki u din saan ki saa kar doo nba ki bi yi Nasaref na ni, ki li gbeen maan nba ki Yennu sokiniinba din sob ki jiin Masia manj po na a, “Bi tan sii yiu Nasaref nirɔe.”

3

Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jɔɔnn 1.19-28)

¹ Li poor poe, ki Jɔɔnn nba wuur niib Yennu nyunwuru na be muuk ni, Judea yent ni, ki moontir Yennu barjanii ki yeen a ² “Nyikin man i biit, kimaan Yennu njaanaan dinu per na.” ³ Yennu sokinii Aisaya din ponj sob nɔɔ Jɔɔnn poewa a:

“Nisɔɔ tan sii be muuk ni ki hoot ki yaa

‘Nammitt man ti Yomdaano baaru sonu ki turɔ,
ki bia namm u sonii ki lii took.’ ”

⁴ Jɔɔnn din lia laagumii kobit liatire, ki bia boob gbann u siak ni, ki u jeet tee naasuut nan siat. ⁵ Li yoo ki Jerusalem doo ni teeb, nan Judea yent ni kur teeb, nan Jɔɔdann mɔkir tingbounj ni kur teeb, saan u boor, ⁶ ki fiit bi toonbiit, ki u wurib Yennu nyunwuru Jɔɔdann mɔkir na ni.

⁷ Waa din tan la ki Farisiinba nan Sajusiinba* bonchiann mun baat u boor ni a wun wurib Yennu nyunwuru na, ki u yetib a, “Yimm waalabirii na! Nmee kpaani a yin tin nyi Yennu wutoor nba yaa lin baar i paak na ni?” ⁸ Ii tuun linba saa wann nan i set nyik i biita. ⁹ I daa mɔk parbifaant nan Abraham tee i yeeja. N beerie nan Yennu saa fit fiin tana nba na ki lin kpant Abraham yaaboonawa. ¹⁰ Pajar ponj teen siira a wun choo tiinii; ki tiik nba kur ki loon loonjana, bi saa choore ki lur muu ni. ¹¹ Min narin wuuri nyun ki li want nan i nyik i biita, njaan wunba yaa wun baar n poor po na cheen; ki n ponj ki jan nan ki n jii u taasaati; nɔɔe saa jii Yennu Seyeen nan muu ki wuur i para. ¹² U dia u dilenn nmaniie ki yaa wun lenn fanu, ki nyinn dibin ki wuun u boor ni, njaan joo fouj na muu nba kan mi kpeen ni.”

Jɔɔnn nba din wur Yiisa Yennu nyunwuru bianjinba

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Li yoo manj ki Yiisa nyii Galilii ki saan Jɔɔdann mɔkir po, ki baar Jɔɔnn boor a wun wurɔ Yennu nyunwuru. ¹⁴ Ki Jɔɔnn ki saki, ki yetɔ a “Mine bo saa baar a boor ki a wurin, njaan ki a mun tan baat n boor ni-i?”

¹⁵ Njaan ki Yiisa yetɔ a “Naant ki lin tun nna mɔtana, kimaan nnae njan nan tin tun toonjana kura.” Li yoo na ki Jɔɔnn sak.

¹⁶ Waa wur Yiisa Yennu nyunwuru ki gbenn yoo nba, ki Yiisa nyii nyun na ni; li taakpaak ni ki sanpagbounj loot, ki u la ki Yennu Seyeen siik ki tee nan nmann, ki tan jakin u paak. ¹⁷ Ki kunkor nyii sanpaapo ki yet a “N Bilonkake na, nɔɔe ki n numm gboou.”

4

Bianjinba ki Sintaanii jamm Yiisa

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ki Yennu Seyeen te ki Yiisa koo muuk ni a Sintaanii n saa jammɔ. ² U din be lej ki ki dii siar dapiinna, yonnu ni nan nyiɔk, ki kon tan sooro. ³ Ki Sintaanii baar u boor ki yetɔ a “Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yet tana na ki lin kpant jeet.”

⁴ Ki Yiisa jiin a, “Li sob Yennu gbounj ni a ‘Jeet kuukoo paak kaa te ki nirɔ be, njaan maan nba kur ki Yennu pak na paake.’ ”

⁵ Li tonton na ki Sintaanii jiiu ki saan nanɔ Jerusalem, ki saa donno Yenjianu nasaakak mopin-yerik paak, njaan betɔ a ⁶ “Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yukir ki saa mob, kimaan li sob Yennu gbounj ni a ‘U saa te ki u malakanba-ii guua; bi sii dia-a nan bi nii, ki a taar kan gbiat tann gbaa.’ ”

⁷ Ki Yiisa yetɔ a, “Li bia sob Yennu gbounj ni a ‘Soo daa bikii u Yomdaano Yennu.’ ”

[‡] 2:20 2.20 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. * 3:7 3.7 Farisiinba nan Sajusiinba din tuu tee nisiab nba nunii mon nan Moses sennu dianu, njaan ki mɔk ninbatinu nan niibe, bi mɔk dont-n-mɔɔj kooe.

⁸ Ki Sintaanii bia jiu ki saan nanc kunkonn nba fok bonchiann paak, ki saa wannong tingbouj na yent kur nan li mokint, ⁹ njaan beto a, "Li-i tee ki a bo saa gbaan ki jiantin, n bo saa tura yent man kura."

¹⁰ Ki Yiisa beto a, "Seetir nna Sintaanii. Li sob Yennu gbouj ni a 'Niro-ii jiantir u Yomdaano Yennu kuukoo, kii bia kii waa njo kuukooe.' "

¹¹ Nanne ki Sintaanii ji yaat njaan nyiko, ki Yennu malakanba sik ki tan teeno saauj.

Yiisa nba din piin u toonn Galilii yent ni bianjinba

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Yiisa nba din tan gbat nan bi koon Jonn dansarik na, ki u saan Galilii. ¹³ Waa din baar Nasaref na u din ki yukir lenj, njaan gar saan Kapenaum doo nba be mok-kpij, Sebulunn nan Naftali tij ni na. ¹⁴ Linba na din tun a lin gbeen Yennu sokinii Aisaya nba din pak linba nae a,

¹⁵ "Sebulunn tij nan Naftali tij nba be

Joodann mok-pootir po,

ki bia be moglebenjir boor:

Galilii yent nba ki binba ki tee Juu teeb kar na;

¹⁶ yimm nba be bunbonn ni na la yentjaann;

binba kar kuun bunbonn yent ni na la

ki yentu na yentir ki baatib."

¹⁷ Li yoo man ki Yiisa piin ki moontir a, "Nyikin i toonbiit man, kimaan Yennu njaanaan dinu per na."

Yiisa nba din yin jansoor a banna bianjinba

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Yiisa nba din somm Galilii moglebenjir kpij na, ki u tan la wunba ki bi yiu Simonn ki bia yiu Piita na, nan u waaro Andru, ki bi lubin janlaauj moglebenj, kimaan bi din tee jansoorae. ¹⁹ Ki u yetib a "Ti waan man, ki n saa te ki yii daak niib kii teenin." ²⁰ Ki bi set nyik bi janlaant yama njaan waau.

²¹ Waa din nyii lenj ki saan toonn waamina, ki u la Sebedii nan u waas banlee, Jeems nan u waaro Jonn, ki bi be burgbetir ni, ki lik bi janlaant; ki u yimm. ²² Li taakpaak ni, ki bi nyik burgbetir na nan bi baa, njaan waa Yiisa.

Bianjinba ki Yiisa te ki baatib la laafia

(Luk 6.17-19)

²³ Yiisa din lin Galilii yent kur po, ki want niib Yennu maan, jiantu diit ni, ki moontir Yennu naan barnanii moontii ki teemm, ki te ki yiarboorii kur damm nan binba mok dani na kur laat laafia. ²⁴ Ki bi din lin moont u sann Siria tingbouj kur po. Ki bi din jikit baatbooru booru kur, ki baat namm u boor: binba din yiar yiarbooru nba kur, li ghanantont, nan binba din gbee nan narinbiit, nan binba baa gbitgbiia, nan gbanankpeena damm, ki u te ki bi la laafia. ²⁵ Ki nibur nyii Galilii, nan Doi-piik, nan Jerusalem, nan Judea, nan Joodann mok-pootir ki bit waau.

5

Parpeenn labaar

(Luk 6.20-23)

¹ Yiisa nba din la nibur man na, ki u doo kunkonn paak ki kar; ki u poorpoweiteeb lakin u boor. ² Ki u piin ki wantib Yennu maan ki yeen a,

³ "Binba mi nan Yennu-e teemm bont kur na, parpeenn tee bi yare, namme tee Yennu naan ni yab.

⁴ "Binba mo ki fabin, parpeenn tee bi yare, kimaan Yennu saa maan bi parawa.

⁵ "Binba sikin bi moj, parpeenn tee bi yare, kimaan namme tan sii yen tingbouj na.

⁶ "Binba ninbina mon ki bi para lakib nan Yennu toona, parpeenn tee bi yare,

kimaan Yennu saa gboom bi para nba lakib linba paaka.

⁷ "Binba mok ninbatinu nan bi leeb,

parpeenn tee bi yare,

namme ki Yennu mun saa timm ninbaauk.

⁸ "Binba para yeen, parpeenn tee bi yare,

kimaan namme saa la Yennu.

⁹ "Binba tee sindantinna nan kunkonpat-teeb,

parpeenn tee bi yare,
kimaan n̄amme ki Yennu yib u waas.

¹⁰ “Binba jiantir Yennu ki bi mukisib na,
parpeenn tee bi yare,
n̄amme tee Yennu naan yab.

¹¹ “Niib-i sukii-i, ki mukisi, ki fa fabooru kur ki biiri, kimaan yaa tee n poorpoweiteeb na paak, parpeenn tee i yare. ¹² Bi-i taji teei nna, ii m̄ok parpeenn bonchiann man, kimaan i nyoot tan sii yab Yendouj ni; nnae ki bi din mukis Yennu sokiniinba nba din be yaayoo ni na.

Ki jiin yaarin nan yentu po

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “I tee nan yaarin nae tingbouj na ni. Yaarim-i taji biir ki ji ki mani, a saa teen nlee k li lin manji? Li ji kaa nyooti; see ki bi kpaar m̄oon tinj ni, ki niib somm li paak.

¹⁴ “Yimme tee tingbouj na yentu; doo nba ki bi maa ki senn kunkonn paak kan fit bori. ¹⁵ S̄oo mun kan joo fitir n̄aan jii n̄manj ki chibini; see ki u jiir ki t̄oon linba dokii paak ki lin tur n̄aak na niib kur yentu. ¹⁶ Ii muni be nna; n̄aant ki i yentu n yent tur nisaarii, ki bii laat i toonjana kii dont i Baa Yennu nba be sanpaapo na.

Ki jiin sennu na po

¹⁷ “I daa dukii nan n baar maa n tan kpeen Yennu sennu nan u sokiniinba maan na; n ki baar maa n tan kpeenn kaa, n̄aan n baar maa n sakir nan barm̄oniie; ¹⁸ kimaan barm̄oniie ki n beeri na, sanpaak nan tingbouj na tan saa gbenn, n̄aan Yennu sennu na nan li bonmintika kan mi bot, see ki li kur tan tun gbenn. ¹⁹ Li paak, wunba yēt Yennu sennu manj yennk̄oo gb̄aa, ki bia wann leeb nna manj, u tan sii tee tarike Yennu naan ni; n̄aan wunba waa sennu manj fanu, ki bia want u leeb fanu, n̄ooe tan sii tee nijaann Yennu naan na ni. ²⁰ Kimaan mine beeri nan see ki i toonjana yab ki gar sennu wantteeb nan Farisiinba* yar, li-i kii tee nnai kaa, i kan mi k̄oo Yennu naan ni.

Ki jiin wutoor po

²¹ “I ponj gbat ki bi din yeen yaayoo ni niib a ‘Daa kpi niro, kimaan wunba kp̄ii niro tan sii be barii ni barbudaar;’ ²² n̄aan min n̄arin beerie nan wunba dont wutoor u naa bik paak (yann yann, ki li kaa paaki,) u tan sii be barii ni barbudaar; ki wunba sukir u naa bik a ‘Bon-yann na,’ u tan sii be barii ni; ki wunba bia sukir u naa bik a ‘Bonjatir na,’ u tan sii be barii ni ki k̄oo muu nba kan mi kpeen na ni. ²³ Li paak, wunba k̄oo Yennu diiuk ni a wun pi Yennu piinii, n̄aan tiar nan u m̄ok biit nan u naa bik, ²⁴ wun nyik u piinii manj lenj, n̄aan n̄mat saan u naa bik na boor ki bin saa n̄amm bi barii ki gbenna, ki wun jen ki jii u piinii manj ki tur Yennu.

²⁵ “Fin nan s̄oo-i m̄ok maan, ki saa barii manj buut, fan n̄aan ki yin taan m̄ob ki n̄amm i barii manj, yoo nba ki i daa be sonu ni na; li-i kii tee nnai kaa, daano manj saa jiia ki saan nana barbuur̄o boor, ki barbuur̄o na n mun jiia ki teena dansarguur̄o nuu ni, ki wun k̄oona dansarik. ²⁶ Barmoniie ki n beera na, a kan mi nyi lenj, see ki a tan pa pann nba ki bi jiara na kur, ki jinjema kan tenni.

Ki jiin chonchonsin po

²⁷ “I ponj din gb̄ia ki bi yeen a ‘Daa chommi,’ ²⁸ n̄aan min n̄arin beerie nan wunba got poo ki u niōj k̄oo, u chomm nan̄o u par niwa. ²⁹ Li-i tee ki a diitu po ninbinnie te ki a yaa tun toonbiit, fan kpakiro lu, kimaan li-i tee ki a k̄onj a ninbinn yennk̄oo, li chee nan Yennu n tan k̄oon a gbanant kur muu nba kan mi kpeen na ni. ³⁰ Li-i tee ki a niidiitue te ki a yaa tun toonbiit, fan pot̄o lu, kimaan li-i tee ki a k̄onj a nuu yennk̄oo, li chee nan a gbanant kur n tan k̄oo muu ni.

Pooyētu labaar

(Matiu 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “Bi bia din yeen a ‘Wunba loon ki wun yēt u n̄aapoo, wun tur̄o pooyētu gbouj;’ ³² n̄aan min n̄arin beerie nan wunba kur yēt u n̄aapoo, ki li ki tee u tun bonchonchontoonn kaa, n̄ooe saa te ki u poo manj n tun bonchonchontoonn, li-i tee ki u kun j̄oo, ki wunba k̄oon poo nba ki bi yēt̄o manj mun bia tun bonchonchontoonna.

Ki jiin m̄opor po

³³ “I ponj gb̄ia ki bi yeen yaayoo ni niib a ‘Ii mi ki a por faak m̄opor, n̄aan li-i tee ki a por m̄opor Yennu sann ni, li n̄an ki a tun gb̄een a m̄opor manj;’ ³⁴ n̄aan min n̄arin

* 5:20 5.20 Farisiinba din tee Juu nisiab n̄ba nunii m̄on nan Moses sennu dianu, n̄aan ki m̄ok ninbatinu nan niib, bi m̄ok dont-n-m̄onj k̄ooe.

beerie, nan ii mi ki a por mɔpor gbaa; daa yeen a 'N por sanpaak,' kimaan li tee Yennu naangbounjo; ³⁵ daa yeen a 'N por tingboun,' kimaan li tee Yennu taanmaatire; a bia daa yeen a 'N por Jerusalem-i,' kimaan li tee Yabint Yennu dooe; ³⁶ a bia daa yeen a 'N por n yuri,' kimaan a kan fit te ki a yukobuk yennkɔɔ n penn koo ki bɔnni; ³⁷ ɲaan ɲaant man ki i jiinu-ii tee, 'Nn,' koo 'Aaii.' Li-i tee ki a yet siar ki pukin linba na paak, li ji nyii Sintaanii boore.

Daa jiiint leeb pana man
(Luk 6.29-30)

³⁸ "I ponj din gbia ki bi yeen a 'Sɔɔ-i kpakir a ninbinn, fan mun kpakir u yar ki jiin pann; sɔɔ-i faa-a ki fokit a nyann, fan mun faau ki fokit u yar ki jiin pann;'" ³⁹ ɲaan min ɲarin beerie nan i daa jiiint leeb pana; sɔɔ-i peba tanpak a niidiitu po kpianu, fan ɲmant a garj po biak ki wun peb; ⁴⁰ sɔɔ-i saa nana buut boor a wun gaar a soot, fan sak ki wun tont a liatgbakitir kii saa; ⁴¹ sɔɔ-i mia-a a fan jii u jik-kpiatir ki saan nann maar yennkɔɔ, fan jii ki saan nann maar ɲanlee. ⁴² Wunba miara siar, fan turo; ki wunba mun bia loon ki a kpentɔ siar, fan kpentɔ ki daa miino.

Ii mɔk lomm nan i datai man
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ "I ponj din gbia ki bi yeen a, 'Ti loon a naa waas ɲaan kii nan a datai;'" ⁴⁴ ɲaan min ɲarin beerie nan yii loon i datai man, kii yeen wunba sukii-i na a 'Yennu piisin-ii be a paak;'" kii tuun linba ɲan kii teen binba nami; kii mei Yennu kii teen binba dinti biak na. ⁴⁵ ɲanne saa te ki i set tee i Baa Yennu nba be sanpaapo na waas, kimaan ɲɔɔe te ki yonnu do nibiit nan niɲamm paak, ki bia te saak baa nibiit nan niɲamm doi ni. ⁴⁶ Li-i tee ki i loon binba looni na kɔɔie, nyɔlannpɔe ki i saa la Yennu boori? Li ki tee nna kaa ki nibiit na mun tuumi-i? ⁴⁷ Ki li-i tee ki i foont i naa waas kɔɔie, toonɲanlannpɔe ki i tun ki gar leebi? Nna kaa ki binba ki waa Yennu sɔnu na mun tuumi-i? ⁴⁸ Li paak, ii be man fanu nan i Baa Yennu nba be sanpaapo na.

6

Ki jiin burchint po

¹ "I daa tuun toonɲana a niib n la ki paki kaa, kimaan i-i tuun nna, i kan la nyɔot i Baa Yennu nba be sanpaapo na boori.

² "Li-i tee ki a yaa a tur talasdaano piiniie, faa daa mɔɔntir nan kpinkpanni damm nba tuun bianɲinba Yenjiantu diit ni, nan doi ni, a niib n la bi toonɲana ki pakib na. Barmoniie ki n beeri na, bi ponj gaar bi nyɔota. ³ ɲaan li-i tee ki a yaa a pi talasdaano, fan piu, ki daa te ki a yɔnanmɔɲ gbaa mi li po. ⁴ Tumin woonin ni, ki a Baa Yennu nba laat woonin ni na saa pa-a (paanu ni.)

Ki jiin Yenmiaru po
(Luk 11.2-4)

⁵ "Li-i tee ki a yaa a miar Yennu, faa daa tuun nan kpinkpanni damm nba tuun bianɲinba na, kimaan bi loon bii see Yenjiantu diit nie, nan sɔnpaata nba be doi ni, kii mei Yennu a niib-ii laatib. Barmoniie ki n beeri na, bi ponj gaar bi nyɔota. ⁶ ɲaan li-i tee ki a yaa a miar Yennu-ie, fan kɔɔ a diiuk ni ki loon gann, ɲaan miar a Baa Yennu nba be woonin ni na, ki a Baa Yennu nba laat linba ki a tuun woonin ni na saa pa-a (paanu ni.)

⁷ "Li-i tee ki a mei Yennu-ie, faa daa mantik mei mɔbona nba yab nan patmannteeb nba mei bianɲinba na; bi dukii nan bi miaru bonchiann na paake ki bi pata saa gbat. ⁸ I daa tee nan ɲamm na, kimaan i Baa Yennu ponj mi linba ki i loon ki i daa ki miarɔ. ⁹ Yaa sii mei Yennu bianɲinbae na:

'Ti Baa Yennu nba be sanpaapo,
ɲaant ki a sann n la baakir;

¹⁰ ɲaant ki a naan n baar;

ɲaant ki a loomm n tun tingbounj nna,
nan laa tuun Yendounj ni bianɲinba na.

¹¹ Luunt dinna mann.

¹² Nyikin chab ti toonbiit

nan taa mun nyikit ki chabit binba tuumit biit bianɲinba na.

¹³ A daa te ki ti kɔɔ jinjammii ni,

ɲaan a nyinnit bonbiir* ni.

* 6:13 6.13 Bonbiir ni, koo Sintaanii nuu ni.

((Kimaan fine yen naan nan yiiikoo nan baakir
mɔkmɔk nan mɔkmɔk.))'

¹⁴ "Li-i tee ki i nyikit i leeb biiti ki chabitibi, i Baa Yennu nba be sanpaapo na mun saa nyik chabiwa; ¹⁵ ɲaan i-i kii nyikit chabit i leeb biiti, i Baa Yennu mun kan nyik chab i biiti.

Moloru labaar

¹⁶ "Li-i tee ki i yaa i lor mɔi, yaa daa biir i nunii po nan kpinkpannii damm na, kimaan bi tuu biir bi nunii po, a sɔɔ kur n la ki bann nan bi lor mɔie. Barmoniie ki n beeri na, bi ponɔ gaar bi nyɔɔta. ¹⁷ Li-i tee ki a lor mɔb, fan yibir a numm po ki saat a yut fanu; ¹⁸ linba nae saa te ki leeb kan bann nan a lor mɔbi, ɲaan a Baa Yennu nba be woonin ni na kuukɔɔe sii mi; ki a Baa Yennu nba laat linba ki a tuun woonin ni ki teenɔ na saa pa-a ((paanu ni.))

Yendouɲ ni mɔkint labaar

(Luk 12.33-34)

¹⁹ "Daa bɔrii a mɔkint tingbouɲ na ni, siaminba ki bonɲmɲmabit nan tintanii saa biirir; ki nanyukib bia saa kɔɔ ki jami; ²⁰ ɲaan bɔrin a mɔkint Yendouɲ ni, siaminba ki bonɲmɲmabit nan tintanii kan fit biirir, ki nanyukib bia kan fit kɔɔ jami; ²¹ siaminba ki a mɔkint be na, a dudukit mun be leɲe.

Gbanant yentu labaar

(Luk 11.34-36)

²² "A ninbinae tee a gbanant fitir. Li paak, a ninbina-i ɲani, a gbanant kur po sii mɔk yentue; ²³ ɲaan a ninbina-i kii ɲani, a gbanant kur sii bone. Li paak, li-i tee ki yentu nba be a ni na tan bɔni, li sii tee bunbɔnchiɔɲo.

Tingbouɲ na binbeɲ labaar

(Luk 16.13; 12.22-31)

²⁴ "Sɔɔ kan fit tun ki tur yomdammm banlee; u sii nan yenɔe ɲaan loon loɔ; koo u sii baakit yenɔe, ɲaan sian loɔ na. I kan fit kii waa Yennu ki bia waa mɔkinti.

²⁵ "Li paake ki n beeri a i daa te ki li mukisi i binbeɲ po nan yaa saa di linba koo ki nyu linba; ki bia daa te ki li mukisi i gbanant po nan yaa saa lia linba. Manfoor ki gar jeeti-i? ki gbanant mun bia ki gar tiati-i? ²⁶ Gotir nɔɔnii nba yuuk ki lin na; bi ki buuri; bi bia ki jaan ki wuu suka nan naapaat ni, ɲaan ki i Baa Yennu nba be sanpaapo na dintib. I ki mɔk nyɔɔt ki gar nɔɔnii-i? ²⁷ I manfoor paak daamii kan fit fɔkin i manfoor.

²⁸ "Bee ki i mukis i mɔɲ liant paaki? Gotir man mɔɔt puuk nan li fant; ɲaan bi ki tuun koo ki luu bi mɔɲ tiati, ²⁹ ɲaan n beerie, Kpanbar Solomonn nba lek din mɔk tajant bianɲinba, ɲaan u din ki mi lia liant ki li fan nan mɔɔt puuk na gbaa. ³⁰ Yennu-i fanjit mɔɔt nba be dinna, ɲaan wonn ki bi joo muuwa na, u kan lannini-i? Yimm yadkanpoɔna damm na!

³¹ "Li paak, i daa te ki li mukisi ki i dukii a 'N saa di bee?' koo 'N saa nyu bee?' koo 'N saa lia bee?' ³² Binba ki mi Yennu na tuu mukis bi dudukit linba na kur paake; ɲaan i Baa Yennu nba be sanpaapo na set mi nan i loon linba na kura. ³³ ɲaant man ki i baka-ii be Yennu naan ni nan yentinu labaar ni, ki u saa jii bona nba na kur ki turi. ³⁴ Li paak, daa te ki wonn barii mukisini, kimaan wonne saa dukin u mɔɲ po; daar kur mɔk daamii nba janjitɔe.

7

Leeb buut bunu labaar

(Luk 6.37-38, 41-42)

¹ "I daa bu leeb buuti, ki Yennu mun kan bu i buuti, ² kimaan yaa bu leeb buut bianɲinba na, nnae ki Yennu mun tan saa bu i buut; bianɲinba ki i bikii teen i leeb na, nnae ki Yennu mun saa bikin turi. ³ Bee ki a laat mɔɔnu nba be a loɔ ninbinn ni, ɲaan ki la dajinn nba be a mɔɲ mɔɲ ninbinn ni na? ⁴ Nlee ki a saa bet a loɔ a, 'N yɔɔk, ɲaant ki n nyinn mɔɔnu nba be a ninbinn ni na,' ɲaan ki ki laat dajinn nba be a mɔɲ ninbinn ni na. ⁵ Fin kpinkpannii daano na, nyint dajinn nba be a ninbinn ni na sinsinn, ki ji fit la fanu ki nyinn mɔɔnu nba be a loɔ ninbinn ni na.

⁶ "I daa jikit linba tee Yennu yar ki teen bɔi, kimaan bi saa ɲmat juntie; i daa jikit linba mɔk nyɔɔt ki teen doorii, kimaan bi saa ɲmatir nan tante.

Ki jiin Yenmiaru po

(Luk 11.9-13)

7 “Miat Yennu, ki u saa turi; lomin man, ki i saa la; kpaan gann, ki u saa loot ki turiwa, 8 kimaan wunba kur mei Yennu gaane; ki wunba mun loon, u laate; ki wunba kpaan gann, ki bi lootir teeno. 9 Yimm baanba, i ηmee ki u bik saa miaro jeet ki wun jii tann ki turo? 10 koo ηmee ki u bik saa miaro jan ki wun turo waauku? 11 Ki li-i tee yimm nba tee biitdamman na mi bianjinba ki i saa tur i waas bonjana, i Baa Yennu nba be sanpaapo nae mantik saa tur binba meo na bonjana.

12 “Bianjinba ki a loon soo-ii tuun kii teena na, ii muni tuun nna kii teen leeb; kimaan Yennu sennu nan u sokiniinba wannu na ni want nnae.

Tammoyebik koonu labaar
(Luk 13.24)

13 “Koon man tammoyebik na ni; kimaan tammob nba koo muu nba kan mi kpeen na ni na yarin hei, ki li sonu bia man nan sommir; ki niib bonchianne koo tammob man ni. 14 Manfoor tammob na ηarin tee bonyebike, ki li sonu bia paar nan tokinu; ki niib waaminnae koo tammob man ni.

Ki jiin tiik nan u loona po
(Luk 6.43-44)

15 “Ti mi man faak sokiniinba na po, binba baat i boor ki naan pei, ηaan tee kinkata nan barmonii na. 16 Bi toona nie ki i saa bann baa tee binba; kunkonj ki loon gaa; ki jagotuk mun ki loon kinkana-a. 17 Tinjan kur loon loonjanae; ki tikpeej kur loon loonbiit. 18 Tinjan kan lon loonbiiti; tikpeej mun kan lon loonjana. 19 Tiik kur nba ki loon loonjana, bi saa choore ki lu muu ni. 20 Li paak, faak sokiniinba toona nie ki i saa bannib.

Yennu naan ni koonu labaar
(Luk 13.25-27)

21 “Li ki tee binba yin ‘N Yomdaano, n Yomdaano’ na kur kaa tan saa koo Yennu naan ni, see binba sak n Baa Yennu nba be sanpaapo na mob. 22 Daar man-i tanj baar, niib bonchianne tan sii yin ki yeen a ‘Ti Yomdaano, ti Yomdaano, ti din ki sokint Yennu maan a sann ni-i? A sann nie ki ti din nyint narinbiit niib ni, a sann nie ki ti bia tun baktinauj toonjaana.’ 23 Li yoo ki n mun tan saa yetib a, ‘N ki miini, yimm toonbiit damm na, seetir nna man!’

Namaara banlee labaar
(Luk 6.47-49)

24 “Li paak, wunba kur gbia n maan na ki waa-r fanu, n saa nanno nan yandaansoo nba din maa u ηaak tanpiik paak nae; 25 ki saak tan baa, ki nyun gbee ki yat nan doo, ki wouj da, ki nyunpana koon ki liat ηaak manj dikpina, ηaan ki li lek see kenken ki ki baa, kimaan u maar tanpiik paake.

26 “Wunba kur gbia n maan na, ηaan yet li weiu, n saa nanno nan jajatur nba din maa u ηaak tanbiinii ni nae; 27 ki saak tan baa, ki nyun gbee yat nan doo, ki wouj da, ki nyunpana koon ki liat ηaak manj dikpina, ki li bet baa wamm, ho, baa biik jiaakii!”

Ki jiin Yiisa Masia yikoo wannu po

28 Yiisa nba din pak mobona na ki gbenn yoo nba, ki u wannu manj bakti nibur na bonchiann, 29 kimaan u wannib nan daano nba yen yikoo nae, ki li ki tee nan sennu wanniteeb nba wantib bianjinba na.

8

Yiisa nba din te ki gbaatir la laafia bianjinba
(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

1 Yiisa nba din nyii kunkonn manj paak ki sik yoo nba, ki niib bonchiann wei u poor. 2 Nanne ki gbaatsoo baar ki tan gbaan u toonn ki yeen a “N Yomdaano, li-i tee ki a loon, a saa fit te ki n ηaauk na n gbenna.” 3 Ki Yiisa tant nuu ki siiu ki yeto a “N loon nna. A ηaauk manj n gbenn!” Li taakpaak ni ki u ηaauk na set gbenn. 4 Nnan ki Yiisa kpaano a “Ti mi ki a bet soo barii na, ηaan ii saa Yennu manntoo boor ki jii a moj ki wannoo, ki bia mann maruj nba ki Moses din senn ki jiin gbaata paaku po na, ki soo kur n bann nan a ηaauk manj set gbenna.”

Ki jiin Rom tij kunkonkonna yudaano yada po
(Luk 7.1-10)

⁵ Yiisa nba din koo Kapenaum yoo nba, ki Rom* tinj kunkonkonna yudaansoo cheto sonu ni ki barimo ki yeen a ⁶ "N Yomdaano, n toontunno yiare, ki u gbanant kpowa, ki li mukiso bonchiann, ki u doo diiuk ni."

⁷ Ki Yiisa beto a "N saa saan ki te wun la laafiawa."

⁸ Ki u jiin a "N Yomdaano, daa bakint a monj ki baati; kimaan, n ki njan nan fan koo n njaak ni; njan pakin mabonne, ki n toontunno na n la laafia. ⁹ Kimaan n mok binba garin ki yenin, ki n mun dia kunkonkonna ki yemm, ki fit tian yeno paak a 'Baat,' ki u baat; ki tian loo paak a 'Saant,' ki u saa; ki bia te ki n daabir tuun maa loon bianjinba."

¹⁰ Yiisa nba din gbat linba na, ki li yaar lito; ki u jiant got niib nba waa u poor po na ki betib a "Barmoniie ki n beeri na, n daa ki mi la soo ki u teenin yada na booru yimm Israel† teeb ni gbaa. ¹¹ N beerie, niib bonchiann tan saa nyi yondo po nan yonbaa po, ki namm nan Abraham, nan Aisak, nan Jakob n lakin kar ki di jeet, Yennu naan ni; ¹² njan ki yimm nba tee naan manj niib na, bin jii-i ki lu-i nanyer po, bunbounn ni; leŋ mane ki i tan sii fabin mo ki nman nyana." ¹³ Ki Yiisa njanant ki yet kunkonkonna yudaano manj a "Ti kun! Faa teen yada bianjinba na, lin tun nna ki tura." Ki u toontunno na set din la laafia li yoo na.

Bianjinba ki Yiisa te ki baatib bonchiann la laafia

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Ton, ki Yiisa saan koo Piita njaak, ki la Piita dianpook doo yiar ki u gbanu ton. ¹⁵ Ki Yiisa sii u nuu; ki u gbanantouŋ na gbenn, ki u fiir ki teemm saauŋ.

¹⁶ Li daar manj daajoouk, bi din jii niib bonchiann nba ki narinbiit be bi ni na, ki baar namm Yiisa boor; ki u kpan pak mabonn ki nyinn narinbiit na; ki bia tur binba yiar na kur laafia. ¹⁷ Waa din tuun bianjinba na tee nan Yennu sokinii Aisaya nba din pak nae a, "U monj monje gaar ti gbanantouŋ nan ti yiarbooru booru ki yaat nann."

Binba loon bin wei Yiisa na labaar

(Luk 9.57-62)

¹⁸ Yiisa nba din la ki nibur linto yoo nba, ki u yet u poorpoweiteeb na a bin fiir ki bin saan mokgbenjir na pootir po. ¹⁹ Ki Yennu sennu wantnoosoo baar ki tan yeto a, "Wantnoo, n saa weia siaminba kur ki a saa."

²⁰ Ki Yiisa yeto a, "Lunlona mok forii, ki noonii mun bia mok tiat, njan min nisaarik Bik ki mok dindoo boori."

²¹ Ton, ki u poorpoweiteeb yeno mun tan yeto a, "N Yomdaano, njanant ki n pii n baawa."

²² Ki Yiisa jiino a, "Ti waan, njan nyik ki kpeemm-ii‡ pii bi leeb."

Wouŋ nan nyun nba sak Yiisa mab bianjinba

(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Yiisa nba din koo burgbetir ni yoo nba, ki u poorpoweiteeb na mun wei koo. ²⁴ Ki wonpaaruk fikit ki da mokgbenjir manj paak, ki nyunpana pir koo burgbetir na ni ki tan yaa lin gbee; njan ki Yiisa doo goont. ²⁵ Ki u poorpoweiteeb na baar ki fiino, ki yeto a "Ti Yomdaano, tintit, ti be kuun nie."

²⁶ Ki Yiisa yetib a "Yimm yadkanpooŋna damm na, bee ki i tiin janmaanii?" njan fiir ki tian wouŋ nan nyunpana na paak a bin njan, ki bi set njan soon.

²⁷ Ki li yaar litib, ki bi ji boi leeb a "Niro na tee niboorbee? ki wouŋ nan nyunpana saak u mab gbaa."

Ki jiin jab banlee nba ki narinbiit din be bi ni na po

(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Yiisa nba din poot Gallii mokgbenjir ki koo Gerasa tinj ni na, ki jab banlee nba gbee nan narinbiit na nyii kaat ni ki cheto; bi din mok janmaansooruk hei, ki soo ki fit gaar baa be siami. ²⁹ Ki bi din yikin sanpaapowa ki yeen a, "Fin Yennu Bija, timm nan fin, nlee mantiki? A baar nna a fan dinnit farae-e? njan ki li yoo daa ki baari."

³⁰ Ton, doorii bonchiann din see kpini po nna, ki di, ki ki fok nammi. ³¹ Ki narinbiit manj din barin Yiisa bonchiann ki yeto a, "Li-i tee ki a nyinnit, fan chabit ki tin saan koo doorii na ni." ³² Ki Yiisa betib a "Ti saa man." Ki bi nyii jab manj ni, ki saan koo doorii na ni; ki doorii na kur tin birr, ki sik kunkonn na ki saan baa mokgbenjir na ni ki dii nyun.

³³ Ki binba guu doorii manj fiir ki chiar saan doo ni, ki saa moont linba kur teen, nan bianjinba ki narinbiit nyii jab na ni. ³⁴ Ki doo na niib kur bit ki saan ki saa took Yiisa. Baa din lau yoo nba, ki bi barimo a wun nyi bi tinj ni.

* 8:5 8.5 Rom teeb din nyann Juu teeb ki diab. † 8:10 8.10 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. ‡ 8:22 8.22 Kpeemm tee binba ki waa Yiisa nae.

9

Yiisa nba din te ki gbanankpeenn daano la laafia bianjinba
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Nanne ki Yiisa nmat koo burgbetir na ni, ki poot mokgbenjir na gbingbanleer, ki kun u doo ni. ² Nisiab din tan jii jasoo ki u gbanant kpowa; ki bi paano lian paak ki baar nanao Yiisa boor. Yiisa nba la baa teeno yada bianjinba na, ki u yet baatoo na a "N bik, ii mok parcheenn; n nyik chab a biita."

³ Ki sennu wantesiab jii dukii bi para ni a "Joo na yekint u moŋ nan Yennu-e."

⁴ Yiisa narin din bann bi dudukit manja, ki boib a "Bee teen ki i dukii dudukbiit na i para ni? ⁵ Maa yet baatoo na a 'N nyik chab a biit' koo maa saa yeto a 'Fiit kii somm na,' maan munlee na lannpoe paari? ⁶ N jii saa wannu nan min nisaarik Bik mok yiikoo tingbouŋ na ni ki saa nyik chab niib bi biit," njaan jiant bet joo nba ki u gbanant kpo na a "Fiit ki jii a lian kii kun."

⁷ Ki joo manj firir ki kun. ⁸ Nibur na nba la nna manj, ki janmaanii soorib; ki bi piak dont Yennu nan waa tur nisaarik yiikoo na booru na.

Yiisa nba din yiin Matiu bianjinba
(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ki Yiisa nyii leŋ ki saa, ki saa la jasoo, ki bi yiu Matiu, ki u kar u toonn paak lampogaar-diiuk ni; ki Yiisa beto a "Fiit kii waan." Ki u firir ki waau.

¹⁰ Yiisa nba din saan Matiu manj njaak ki saa kar di jeet yoo nba, ki lampogaarteelb nan biitdamm bonchiann koo ki tan kar pukin Yiisa nan u poorpoweiteeb po ki di namm. ¹¹ Farisiinba na nba din la nna manj, ki bi boi u poorpoweiteeb na a "Bee ki i wanttoo manj di nan nibooru na?"

¹² Ki Yiisa gbat bi pinpauk manj ki yetib a "Binba mok laafia ki loon tebtoo; binba yiar, njamme loon tebtoo. ¹³ Li sob Yennu gbouŋ ni a 'Yennu loon ninbatinue ki gar maruŋ.' Ii saa man ki saa tumii ki bann linba na paak. N ki baar a n yiin popeendamm kaa; njaan n baar a n yiin biitdamme, ki bin nyik bi biit."

Moloru labaar
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Ki Jooon nba wuur niib Yennu nyunwuru na poorpoweiteeb tan baar Yiisa boor ki boio a "Timm nan Farisiinba lorin moŋ yoo kura; bee teen ki a poorpoweiteeb ki lorimi?"

¹⁵ Ki Yiisa jiiin ki boib a "Poochiann-i be, saamm sii mok parbiir, yoo nba ki pooyookir soro daa be bi boor ni nawa-a? Aaii. Njaan yoo baat, ki bi tan saa nyinn pooyookir soro na bi boor; li yooe ki bi saa lor moŋ.

¹⁶ "Soo kan jii chabpaann ki lik takperi; li-i tee ki u teen nna, chabpaann na saa pat takper nae, ki li patimin saa njam pukin. ¹⁷ Soo bia kan sak liak dapaanin wajakorkper ni; wunba tun nna, dapaanin na-i tani mo, li saa put koruk nae, ki daan na n moon, ki koruk na n mun biir. Njaan bi tuu jii dapaanin ki liak korpaann nie, a li kura daa biiri."

Yudaansoo bonpobik kuun labaar
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Yiisa nba din daa piak ki teemm yoo nba na, ki yudaansoo baar ki tan gbaan u toonn, ki yeto a "N bipoo doo ki kpowa; li paak, baat ki tan jii a nuu ki yii u paak, ki wun la manfoor."

¹⁹ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb weio, ki bi saa.

Poosoo nba sii Yiisa liatir ki la laafia bianjinba
(Mak 5.25-34; Luk 8.42-47)

²⁰ Poosoo mun din be, ki siik fabouŋ ki tan jan bina piik nan njanlee; ki din tan baar ki bar lint Yiisa poorpo ki sii u liatir mogbann; ²¹ kimaan u poŋ din dukin u par niewa a, "Mi-i lekii sii u liatir gbaa, n saa la laafiawa."

²² Ki Yiisa jiant ki la poo na, ki beto a, "N niipoo, ii mok parcheenn. Faa teenin yada na paake te ki a la laafia." Li taakpaak ni, ki u set la laafia.

Yiisa nba fin bonpobik na kuun ni bianjinba
(Mak 5.35-43; Luk 8.49-56)

²³ Yiisa nba din saa baar yudaano manj njaak ni yoo nba, ki u la yerpebira peeb yerii, ki nibur bia bui kpemonii ki fabin. ²⁴ Ki u betib a "Ii nyi man; bonpobik na ki kpo kaa, njaan u goonte." Ki bi laau. ²⁵ Nanne ki bi ber niib manj ki nyinnib; li yoo na ki Yiisa koo ki soor bonpobik na nuu, ki u yeent ki firir. ²⁶ Ki bi din moont li labaar tingbouŋ manj kur po.

Yiisa nba nyooont jooonii banlee bianjinba

²⁷ Yiisa nba din nyii leŋ ki gaar saa toonn po na, ki jab nna banlee tee jooonii ki waa u poorpo, ki yikin yeen a “Fin Defid yaaboonn, a tint ninbaauk.”

²⁸ Yiisa nba din saan ki saa koo ŋasiak nna ni yoo nba, ki jooonii na baar ki koo leŋ. Ŋanne ki u boib a “I teen yada nan n saa fit turi laafiawa-a?”

Ki bi jiin a “Ti Yomdaano, nn.”

²⁹ Ŋanne ki u jii u nuu ki sii bi ninbina, ki betib a “Yaa teen yada bianjinba na, lin tun nna ki turi.” ³⁰ Ki bi ninbina maŋ nyooont; ki u kpaamm fanu a bii mi ki bin bet soo li po.

³¹ Ŋaan ki bi nyii ki moont u labaar tinj maŋ ni kura.

Bianjinba ki Yiisa te muuk pak

³² Baa din fiir ki nyii yoo nba, ki siab mun baar nan jasoo, wunba ki narinbimuuk be u ni na, Yiisa boor. ³³ Ki Yiisa nyinn narinbimuuk na joo na ni, ki u ji piin ki piak li yoo. Li din yaar lit nibur maŋ, ki bi ji yeen a “Ti daa ki mi la bonbooru na, timm Israel teeb* tinj ni na.”

³⁴ Ŋaan ki Farisiinba na daan nyatuk a “Narinbiit bate teeno yiikoo a wuu nyint narinbiit niib ni.”

Bianjinba ki Yiisa mok ninbatinu nan niib

³⁵ Ton, Yiisa din kak lin doi nan digbanbis kur ni, ki koo Yenjiantu diit ni, ki moontir Yennu naan barŋanii ki want niib, ki te binba yiar yiarboorii boorii kur la laafia. ³⁶ Waa din la nibur maŋ, ki ninbaauk sooro, kimaan bi din tee tatimme ki kaa sommtoo, ki naan pei nba kaa pekpaarik. ³⁷ Ŋanne ki u bet u poorpoweiteeb a “Dii na beer ki bia yaba, ŋaan ki dijaara waar. ³⁸ Li paak, ii mei man kpaab maŋ daano ki wun ŋamm pukin dijaara, ki te ki bin saan jaan u dii maŋ.”

10

Ki jiin toomiinba piik nan banlee na po

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Yiisa din yiin u poorpoweiteeb piik nan banlee na, ki turib yiikoo a bii nyint narinbiit niib ni; ki te ki binba yiar yiarboorii boorii kur n la laafia. ² U toomiinba* piik nan banlee maŋ sanae na: Sinsinn yooe tee Simonn, wunba sann bia tee Piita na; nan u waaroo Andru; nan Jeems nan u waaroo Jooon, binba din tee Sebedii waas na; ³ nan Filip nan Batolomiu; nan Tomas, nan Mati, wunba din tee lampogaartoo na; nan Jeems nba din tee Alfeus bija na, nan Tadeus; ⁴ nan Simonn nba din loon ŋamm Juu teeb-ii yen bi moŋ na, nan Judas Iskariot wunba din tan nyii Yiisa poor na.

Yiisa nba din tun u poorpoweiteeb maŋ bianjinba

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Ki Yiisa tun u poorpoweiteeb piik nan banlee maŋ, ŋaan kpaamm a bii mi ki bin saan binba ki tee ŋamm Israel teeb[†] na boor, a bii mi ki bin koo Samaria teeb doi ni, ⁶ a ŋaan bin saan Israel teeb nba tee nan pei nba bot na boor kuukoo. ⁷ U din yetib a, “Yaa saa na, yii moontir Yennu naan barŋanii na, kii yeen a ‘Yennu naan dinu per na,’ ⁸ ki te ki baatib-ii laat laafia, kii fiint kpeemm, ki bia te ki gbaata-ii laat laafia, kii bia kii nyint narinbiit niib ni. I gaar yanne, ii muni teen man yann. ⁹ I daa jikit likirii. Ii mi man ki yin jii kobu gbaa ki teen i likboorii ni. ¹⁰ Ii mi man ki yin jii paka ki saan i soonu maŋ, koo liata ŋanlelee, koo taasaati, koo kii dia patii; kimaan li ŋan ki toontunno n di u toona ni.

¹¹ “Ŋaan digbangbeŋa koo digbanbis nba ni ki i saa koo, yin boi ki la popeendaano ŋaaka, ki koo kii be leŋ nan i fiiru daar. ¹² Ki yoo nba ki i yaa i koo ŋaak nba ni, yin foont ŋaak maŋ ni teeb fanu. ¹³ Ŋaak maŋ teeb-i tee burchimm, i parmaasir n biar bi paak; ŋaan burchimm-i kaa leŋi, i parmaasir maŋ n jen i boor. ¹⁴ Wunba saa yet i gaaru, ki bia yet wun gbat i barŋanii moontii maŋ, yoo nba ki i nyi ŋaak maŋ ni, koo doo maŋ ni, yin pit pit i taapant ni tant ki lu leŋ maŋ. ¹⁵ Barmoniie ki n beeri na, daar nba ki Yennu tan saa bu niib buut na, doo maŋ niib tubdatu tan saa gar Sodom nan Gomora teeb yara.

Biak baaru labaar

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

* **9:33** 9.33 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

* **10:2** 10.2 Bi yi u poorpoweiteeb piik nan banlee maŋe toomiinba.

† **10:5** 10.5 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

¹⁶ “Gotir man, n tuumie, ki i sii tee nan pei nba be kinkata sinsuuk ni na. Ii sub man nan wai‡ na, njaan kii be soon nna nan nmana na. ¹⁷ Ii mi man niib po, kimaan bi tan saa soori ki saan nani barbuteeb boor, ki bia booi Yenjiantu diit ni. ¹⁸ Bi tan saa saan nani tin yudamm nan kpanbara boor ki bin bu i buut, kimaan yaa waan na paak; njaan i tan saa bet namm nan binba ki tee Juu teeb na n barnjanii. ¹⁹ Njaan bi-i tanj saan nani buut damm boor, i daa te ki li daamii-i nan yaa saa pak linba, nan bianjinba ki i saa pak, kimaan li yooe ki Yennu Seyeen saa turi mabona nba ki i saa pak jiinib, ²⁰ kimaan li ki tee yimm kaa tan saa paki, njaan i Baa Yennu Seyeen tan sii be i ni ki piak.

²¹ “Li yoo man, niroo tuu tan saa fikis u moon moon ninja ki bin kpiu; ki baanba mun tan saa fikis bi waas ki bin kpiib; ki waas mun bia tan saa kon nan bi damm ki chabib nan kuun. ²² Ki soo kur tan sii nami kimaan yaa waan na paak; njaan wunba tan gubin nan biak yoo na joontu tan saa la tinnuwa. ²³ Bi-i tanj mukisi digban-yenn ni, yin nyi lenj ki loor digbanleer ni; njaan barmonii ki n beeri na, i kan fit lin ki gbenn Juu teeb digbana kur kaawa, ki min nisaarik Bik jenna.

²⁴ “Ton, tumiitoo ki gar u wantoo; daabir mun bia ki gar u yomdaano. ²⁵ Li njan ki tumiitoo binben-ii tee nan u wantoo binben na; ki daabir binben-ii munii tee nan u yomdaano binben na. Bi-i tanj pur njaadaano narinbiit bat Beelsebul-i, bi ji sii yi u njaateeb bia?

Ti saa tin nmeee janmaanii?

(Luk 12.2-7)

²⁶ “I daa tiin niib janmaanii, kimaan barsai kaa ki be woonin ni ki tan kan wooti, koo ki bor ki tan kan nyi paanu. ²⁷ Linba ki n beeri bunbonn ni na, njaan nyintir man yeenin ni; ki linba ki n lokinii na, nyintir man paanu ni. ²⁸ I daa tiin binba saa fit kpi i gbanant, njaan kan fit kpi i sei; ii tiin man Yennu, wunba saa fit biir i gbanant nan i sei kura muu ni na. ²⁹ Bi koi jinjera banlee jinjen kuukooe, njaan li-i kii tee i Baa Yennu loommi, bi yenokoo gbaa kan baa tinj ni. ³⁰ Yimm narin, Yennu mi i yut kann gbaa. ³¹ Li paak, i daa tiin janmaanii, kimaan i mok nyoot ki gar jinjera bonchiann.

Ii nyint a moon paanu nan a tee Yiisaweiroe

(Luk 12.8-9)

³² “Wunba nyint u moon paanu nan u tee n weiroe, nnae ki n mun tan saa nyinno paanu n Baa Yennu nba be sanpaapo na boor. ³³ Wunba yaa u ki tee n weiro, niib ni, nnae ki n mun tan saa yet a n ki miu, n Baa nba be sanpaapo na boor.

Bokitu labaar

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “I daa dukii nan n baar nan parmaasire tingbouj na teeb paak; n ki baar nan parmaasir kaa, njaan n baar nan bokitue. ³⁵ N baar maa n tan tukin bonjake nan u baa, bonpook nan u naa, poo nan u siponaa. ³⁶ Niroo moon moon njaateebe tan sii tee u datai.

³⁷ “Wunba loon u naa koo u baa ki garin, u ki njan nan wun teen n poorpoweitoo; wunba mun bia loon u bija koo u bipoo ki garin, u ki njan nan wun teen n poorpoweitoo. ³⁸ Wunba ki jii u kuun dapunpunn ki waami, u ki njan nan wun teen n poorpoweitoo. ³⁹ Wunba dekii u manfoor tan saa konjira, njaan wunba likin u saanmanj n paak, u tan saa la u manfoor manj.

Binba tan saa la paauk labaar

(Mak 9.41)

⁴⁰ “Wunba gaari saauj, u gaar mine; ki wunba mun gaarin saauj, u gaar Yennu nba tumin nae. ⁴¹ Wunba gaar Yennu sokinii saauj nan waa tee Yennu sokinii na paaki, u tan saa gaar Yennu sokinii nyoot. Wunba gaar popeendaano saauj nan waa tee popeendaano na paaki, u tan saa gaar popeendaano nyoot. ⁴² Wunba finn nyunmaasin waaminna ki tur n poorpoweitoo yeno nba po i ni gbaa, nan waa tee n poorpoweitoo na paak, barmonii ki n beeri na, u kan mi konj li nyooti.”

11

Joonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar

(Luk 7.18-35)

¹ Yiisa nba din wann u poorpoweiteeb piik nan banlee na ki gbenn yoo nba, ki u nyii lenj ki saan bi doi ni ki moontir Yennu maan ki want niib.

‡ 10:16 10.16 Bi yaa waauko mantik sub.

² Tɔn, Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na din be dansarik ni, ki tan gbat Yiisa Masia toona po, ki tun u poorpoweiteeb Yiisa boor ³ a bin saa boio a “Fine tee wunba yaa wun tan baar na, koo tii daa kii guu soɔ?”

⁴ Ki Yiisa bet Jɔɔnn toomiiinba maŋ a “Ii ŋmat man ki saa bet Jɔɔnn linba ki i gbat ki bia la na, ⁵ a i la ki jɔɔnii nyɔɔntir, ki wɔbii taa naatir ki bi somm, ki gbaata ŋaat gbent, ki tuukpaa ji gbia, ki kpeemm fi kuun ni, ki talasdammi gbiiintir barŋanii na mɔɔntii. ⁶ Parpeenni be wunba ki birisin na paak.”

⁷ Tɔn, Jɔɔnn toomiiinba na nba nyii leŋ ki ŋmat kun yoo nba, ki Yiisa ji piin ki boi niib maŋ buboit ki jiiin Jɔɔnn po a “Yaa daan saan Jɔɔnn peŋ muuk ni na, i daan dukii a i saa la bee? I daan mi a i saa la muuk nba ki wouŋ damm nae-e? ⁸ I mantik jia daan saan a i la bee? Niro ki u lia taŋant amii? Binba lia taŋant be kpanbara ŋei nie. ⁹ Naan i mantik jia daan saan a i la bee? I daan dukii a i saa la Yennu sokiniie-e? Barmoniie ki n beeri na, Jɔɔnn ŋarin gar sokiniywa. ¹⁰ U poe ki Yennu gbouŋ poŋ din soɔ ki want na a, ‘N saa tun toomu ki wun liit ki ŋamm a baaru soɔ.’ ” ¹¹ Ki Yiisa bia yetib a “Barmoniie ki n beeri na, bi daa ki mi mar soɔ ki u chee Jɔɔnn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru na, ŋaan wunba joont tarik Yennu naan ni chee Jɔɔnn. ¹² Laa nyii Jɔɔnn maŋ yoo ki tan tuu motana, binba ninbina mɔn nan bin tan koo Yennu naan ni na, dia nan ninmɔnne a bin tan koo nan paŋ. ¹³ Yennu sennu nan u sokiniinba maan na poŋ din pak ŋɔɔ Yennu naan poewa, ki Jɔɔnn tan baar. ¹⁴ Li-i tee ki i loon yin teen linba na yadaie, ŋɔɔ Jɔɔnn-e tee Yennu sokinii Elaija, wunba yaa wun tan baar na. ¹⁵ Wunba mɔk tuba, wun gbiint.”

¹⁶ Ki Yiisa bia yet a “Yimm, motana nighbouŋ na, n saa bikini nan bee na? I naan nan waas nba tuu tikir kar daak ni ki tian leeb paak nae a ¹⁷ ‘Ti peeb yerii ki teeni, ŋaan ki i ki waa. Ti mɔ kpeemii ki teeni, ŋaan ki i ki fabini.’ ¹⁸ Yimm motana nighbouŋ na naan waas maŋe, kimaan Jɔɔnn din baar ki lorin mɔb, ki bia ki nyu daami, ki i yaa u waate; ¹⁹ ki min nisaarik Bik mun tan baar ki di ki nyu, ki i bia yaa ‘Gotir man, a u tee podaano nan danyuuruko, ki bia tee lampogaarteeb nan biitdammi yɔɔk.’ Tɔn, Yennu toona nie want nan u bannu na tee barmonii.”

*Ki jiiin binba ki nyik bi toonbiit na po
(Luk 10.13-15)*

²⁰ Li yooe ki Yiisa piin ki piak biir doi nba daan la u bakitnauŋ toonjaana nba ki u tun leŋ, ŋaan yêb bin nyik bi toonbiit na. ²¹ Ki u yet a, “Li tan sii bi yimm Korasinn teeb paak; li tan sii bi yimm Bef-saida teeb paak mun; kimaan mi-i bonni tun bakitnauŋ toonjaana Taya nan Sidonn doi ni nan maa daan tun i doi ni na, bi daan bo saa nyik bi toonbiite yama, ki puk bi mɔŋ tanpent ki ŋak fauk ki lin wann nan bi dii sindanta. ²² Naan n beerie, daar nba ki Yennu tan saa bu niib buut na, i tubdatu tan saa gar Taya nan Sidonn teeb yarawa. ²³ Ki yimm Kapenaum teeb, Yennu tan saa donni sanpaapowa-a? Aaii. U tan saa sikini kpeentiŋe, kimaan mi-i bonni tun bakitnauŋ toonjaana Sodom doo ni nan maa daan tun i doo ni na, Sodom doo maŋ bo daa be man. ²⁴ Naan n beerie, barbuut daar maŋ, i tubdatu tan saa gar Sodom teeb yarawa.”

*Baat n boor ki tan gaar foon man
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Li yoo maŋ ki Yiisa yet a “N Baa Yennu nba tee sanpaapo nan tingbouŋ na Yomdaano, n piaka, kimaan a bor a maan na subindamm nan bannteebe, ŋaan fiit wann waas; ²⁶ kimaan nnae ki a tuun a toona ki li mana.

²⁷ “Tɔn, n Baa Yennu-e wannin barii na kura; ki soɔ ki mi maa tee wunba, see n Baa maŋ; ki soɔ mun bia ki mi n Baa maŋi, see min, u Bija na, nan binba ki n loon ki n fiit wannib na.

²⁸ “Yimm nba tun toona ki jii jik-kpiata ki bak na, baat n boor man, ki n turi foon. ²⁹ Ii sak n weiu man, kii tumii n wannu, ki i saa la foon, kimaan n tee sikin-n-mɔŋ daanoe, ki n par mei. ³⁰ N weiu ki paar, ki n jikir bia ki kpai.”

12

*Ki jiiin foon daar na po
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Li poor po ki Yiisa nan u poorpoweiteeb tan gaar dii kpaab ni foon daar; ki kon mɔk u poorpoweiteeb na, ki bi konii dikara ki pinii ŋman. ² Farisiinba na nba la nna maŋ, ki bi bet Yiisa a “Gotir, a poorpoweiteeb na tuun linba ki ti sennu ki chab nan tii tuun foon daari.”

³ Ki Yiisa boib a “I ki karin Yennu gbouŋ ni Defid nba din tun bianjinba-a? Kon nba din soor ŋɔɔ nan u joomu, ⁴ ki u koo Yennu ŋasaakak ni ki saa jii Yennu boroboro, ki ŋɔɔ

nan u joomu na nman; njan ki sennu na din ki chab nan bi soo n di Yennu boroboro manj, see Yennu mannteeb kuukoo. ⁵ Koo i ki karin Yennu sennu gbouj ni, mannteeb nba din tuun bianjinba-a? Bi din tuu yoo tuun toona Yenjiantu nasaakak ni foon daar kur; ki biir sennu na, njan kaa biiti. ⁶ Njan n beerie, wunba chee Yenjiantu nasaakak na be nna. ⁷ Li sob Yennu gbouj ni a 'Yennu loon ninbatinue ki gar maruj.' Li-i tee ki i bo bann linba na paaki, i bo kii piak ki biir binba kaa biiti; ⁸ kimaan min nisaarik Bike yen foon daar."

*Yiisa nba din te ki nuukpeenn daano paak bianjinba
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Ki Yiisa nyii lej ki saan koo bi jiantu diiuk ni. ¹⁰ Ki jasoo mun din be lej, ki u nuu kpo. Ki siab din loon bin la Yiisa biit ki biiro; li paak, ki bi boio a "Ti sennu sak a niro n te ki baatoo n la laafia foon daari-i?"

¹¹ Ki u mun nmant boib a "I yeno-i mok peyenokoo, ki peeuk manj tan baa bunbunn ni foon daar, u kan donno foon daar na-a? ¹² I ki mi nan nisaarik mok nyoot ki gar peeuku-u? Li paak, sennu na chab a tii tuun toonjana foon daar." ¹³ Njanne ki u nmant bet nuukpeenn daano na a "Tantir a nuu na." Ki u tant, ki li la panj ki tee nan leer na.

¹⁴ Ki Farisiinba na nyii nanyer, ki lor nan leeb baa saa teen bianjinba ki kpi Yiisa.

Ki jiin Yennu bigannkak na po

¹⁵ Ki Yiisa bann bi lor manj po, ki nyii lej. Ki niib bonchiann waa u poor. Ki u te ki baatib kura la laafia, ¹⁶ njan kpaamm nan ninmooon a bi daa moontiro. ¹⁷ U din tun nnae a linba ki Yennu sokinii Aisaya din sokin na n gbee a,

¹⁸ "N toontunnoe na, njooe ki n gann, ki mantik loono.

N par mei u paak.

N saa jii n Seeke ki teen u ni.

U tan saa moont buut nba took

ki tur binba ki tee juu teeb.

¹⁹ U tan kii mok moniak,

ki bia tan kii tee kpayok daano,

koo ki pak nan kunkosaakar sonii ni.

²⁰ U tan kan konn lanbankooon ki tonti,

ki bia tan kan kpeen fitir nba ki di fanu.

U tan saa te ki barbuut nba took n la nyannu.

²¹ U sann paake, ki binba ki tee juu teeb na tan sii mok dindann."

*Yiisa nan narinbiit bat Beelsebul labaar
(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)*

²² Li yoo na ki nisiab baar nan jasoo ki narinbiit be u ni, ki teeno muuk, ki bia teeno jooj; ki Yiisa te ki u la laafia, ki u ninbina nyoot, ki u ji laat, ki bia muut ki ji piak.

²³ Ki li yaar lit niib na kur bonchiann, ki bi boi bi leeb Yiisa po a "Joo nae nok tee Defid yaaboonn na-a?"

²⁴ Njan Farisiinba na nba gbat nna manj, ki bi yet a "Narinbiit bat Beelsebul-e* teen joo manj yikoo, a wuu nyint narinbiit niib ni."

²⁵ Ki Yiisa bann baa dukii linba, ki betib a "Naan niib-i nmat kon ki tookit bi leeb, bi naan manj saa biira. Ki doyenkkoo niib koo nayanokoo niib-i nmat kon nan leeb, li kan seti. ²⁶ Li-i tee ki Sintaanii nyint Sintaanii, li want nan u kon ki bokitir u moje; nlee ki u naan na saa seti? ²⁷ Ki li-i tee Beelsebul teenin yikoo a mii nyint narinbiit niib ni, ki yimm muni, nmee chab i niib a bii nyint narinbiiti? I moj niib manj toonae want nan i ki mok monii. ²⁸ Njan min narin, Yennu Seyeen paake ki n nyint narinbiit niib ni; njanne mun bia want nan Yennu naan be i boor ni.

Yiisa fit lor Sintaanii

²⁹ "Soo kan fit koo jawakitir† njaak ni ki bakir u bona ki nyi nann, li-i kii tee li yoo doj loro nmiiti kaawa, njan fit koo ki bakir u bona manj.

³⁰ "Wunba ki see n poor, u kon nanime; ki wunba mun ki tikii niib ki teenimi, u yatibe.

³¹ Li paake ki n beeri na, Yennu saa nyik chab nisaarik u biit nan barbiit kura; njan wunba sukii Yennu Seyeen, Yennu kan mi nyik chab li daano. ³² Wunba piak barbiit ki teen min nisaarik Bik, Yennu saa nyik chabo; njan wunba piak barbiit ki teen Yennu

* 12:24 12.24 Sintaanii sanleere tee Beelsebul. † 12:29 12.29 Jawakitir manje tee Sintaanii, njan Yiisa mok panj ki garo, ki loro nmiiti.

Seyeenji, Yennu kan mi nyik chab li daano durinya na ni, koo durinya nba tan saa baar na ni.”

Tiik nan u loona barjout
(Luk 6.43-45)

³³ Ki Yiisa bia yet a “Li-i tee ki tiik nan, u loon loonjanae; njan li-i tee ki tiik ki nani, u loon loonbiite, kimaan tiik loona nie ki bi banto. ³⁴ Yimm waalabirii booru na, yaa tee nifobiit bianjinba na, nlee ki barjanii saa nyi i moi ni? Kimaan linba ki nisaarik dukii u par ni, njanne bia nyi u mob ni. ³⁵ Ninjanoe tuun toonjana, kimaan u par ni nan; ki nibiiuk mun tuun toonbiit, kimaan u par ni bi.

³⁶ “N beerie, barbuut daar Yennu tan saa bu niib buut nan baa pak baryana kur nba paak, ³⁷ kimaan soo kur pinpako tan saa nyinnoo koo ki koonoo daar man ni.”

Ki jiin binba loon bin la nyina na po
(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

³⁸ Njanne ki sennu wannteeb nan Farisiinba na bet Yiisa a “Wanntoo, ti loon ki a tun bakitnauj nyinne ki wannit.” ³⁹ Ki u jiin a, “Motana nighbouj nba tee biitdamm ki bia ki waa Yennu na loon bin la bakitnauj nyinae; njan n kan mi tun nyinsiar ki turibi; Yennu sokinii Jona nyinbooru na kooe ki n saa wannib: ⁴⁰ Jona nba din be jangbenjir poor ni yonnu nan nyiok ki saan janj daa nantaa na, nnae ki min nisaarik Bik mun tan sii be tij ni yonnu nan nyiok ki saa janj daa nantaa. ⁴¹ Buut daar, Ninefe teeb tan saa set wann nan motana nighbouj na mok biit; kimaan Jona nba din moont Yennu maan ki turib na, bi din nyik bi biite; gotir man, wunba chee Jona be nna. ⁴² Buut daar, poobat nba din nyii niidiitu po na mun bia tan saa set wann nan motana nighbouj na mok biit, kimaan u din nyii digbann banfokirewa ki tan baar a wun gbiint Bat Solomonn yanfoon na pinpauk; gotir man, wunba chee Solomonn be nna.

Narinbiiuk nba tuu jen koo niro ni bianjinba
(Luk 11.24-26)

⁴³ “Li-i tee narinbiiuk tan nyii niro ni, u tuu yeeke ki lin kunkoouk paak, ki loon foon boor; njan ki ki laati; ⁴⁴ li paak, u tuu tan yet u moje a ‘N saa nmat saan njaak nba ki n daan nyii na nie;’ wu-u ji kii nmat baar, ki la ki li doo yann, ki bi piar namma, ⁴⁵ u ji saa nmat nyie ki saa yiin narinbilee banlore, binba bi ki chee u, ki baar namm, ki bin koo ki lakin be; niro man binbenj sii bi bonchiann ki gar waa daan tuu be sinsinn bianjinba na. Linba nae tan saa baar motana nighbouj nba tee biitdamm na paak.”

Ki jiin Yiisa waarii nan u naa po
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Yiisa nba din daa piak ki teen niib na yoo nba, ki u naa nan u waarii baar ki see nanyer po, ki tun soo a wun yiino ki bin pak nana. ⁴⁷ Njanne ki soo beto a “Gotir, a naa nan a waarii see nanyer po ki loon bin pak nana.”

⁴⁸ Njanne ki Yiisa boi niro nba beto na a “Nmee tee n naa? ki lamme tee n waarii?” ⁴⁹ njan tant u nuu ki wann u poorpoweiteeb ki yet a “Gotirii, n naa nan n waariie na. ⁵⁰ Wunba kur tuun n Baa Yennu nba be sanpaapo na loommu, njoee tee n ninja, nan n niipoo, nan n naa.”

13

Tanburtoo barjout
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Li daar man ki Yiisa nyii njaak na ni ki saan kar mokgbenjir kprij. ² Ki nibur lakin u boor; li paak, ki u saan koo kar burgbetir ni, njan ki nibur na see gbingbann. ³ Ki u yimm barjokit bonchiann ki yet a “Jasoo din doo kpaab a wun saa bur tan. ⁴ Waa din buur na ki bonboorii na yenn nba yat baa sonjouk ni, ki noonii baar ki dii. ⁵ Ki leer mun baa tanpuut paak, siaminba ki tant ki yabi, ki pia ki kpaat yiama, kimaan tant ki yab lenji, ⁶ njan yonnu nba din tan toj yoo nba, ki li joo. Laa din ki fit sikin jiina na paak, li kur din kpoe. ⁷ Ki leer mun bia baa kunkonii jiina ni, ki tan lakin pia ki kpaat nan kunkonii na, njan ki kunkonii na nmabirir. ⁸ Ki leer mun baa tinjan ni, ki nan naanjaun; ki siab nan kobik kobik, siab piinloob-loob, ki siab mun piintaa-taa. ⁹ “Wunba mok tuba, wun gbiint.”

Barjokit na yinu paak
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Njanne ki Yiisa poorpoweiteeb na baar u boor ki tan boio a “Bee ki a piak barjokit kuukoo ki teen niib na?”

¹¹ Ki u betib a “Yimm narin, Yennu chabi a yin bann woonin ni barii ki jiin u naan po, n̄aan n̄amm n̄arin, u ki chabibi. ¹² Tɔn, wunba mɔk Yennu bannu, n̄ɔɔe sii laat pukii ki mɔk bonchiann, n̄aan wunba ki mɔki, u saa kɔŋ linba ki u mɔk na gbaa. ¹³ Li paake te ki n yimm barjokit, kimaan bi goriie, n̄aan ki ki laati, ki bia gbia, n̄aan ki ki bant li paaki. ¹⁴ Bi binbenj na paake te ki Yennu sɔkinii Aisaya nba din sɔkin linba na set tan gbee nan monii. U din yaa Yennu yet a:

‘Niib maŋ set saa gbat,

n̄aan bi kan bann li paaki.

Bi set saa la,

n̄aan bi kan bann baa la linba maŋ paaki.

¹⁵ Kimaan niib na yan dɔkine,

bi tuba mun paar,

bi bia mun bi ninbinae,

kimaan bi ki loon bin la siari,

ki bia ki loon bin gbati,

ki bia ki loon bi yan n dɔkiti,

ki bia ki loon bin nyik bi toonbiit,

ki n te ki bin la laafia.’

¹⁶ “Tɔn, yimm narin, parpeenn tee i yare, kimaan i ninbina laat; ki i tuba bia gbia.

¹⁷ N̄aan barmɔniie ki n beeri, Yennu sɔkiniinba nan yentinna bonchiann din loon bin la linba ki i laat na, n̄aan ki la, ki bia din loon bin gbat labaar nba ki i gbia na, n̄aan ki gbati.”

Tanburtɔɔ barjouk na paak

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ Ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a “Gbiintir man ki bann tanburtɔɔ barjouk na paak. ¹⁹ Niro-i gbat Yennu naan barjanii, n̄aan ki bann li paaki, Sintaanii tuu baare ki tan nyinn linba bo kɔɔ li daanɔ par ni na; n̄anne tee bonboorii nba baa sɔnjouk paak na.

²⁰ Bonboorii nba mun baa tanpuut paak na tee nan wunba gbat Yennu maan ki gaar yiama nan parpeenn; ²¹ n̄aan ki li daa ki sik u par ni fanu, u tuu yabir waamina; n̄aan biak koo mukisuk-u baarɔ Yennu maan na paak, u tuu foke lu yiama. ²² Bonboorii nba baa kunkonii jiina ni na mun tee nan wunba gbat Yennu maan na, n̄aan ki tingbounj na daamii nan mɔkint lomm nyakin maan maŋ u par ni nae, li kan nami. ²³ Ki bonboorii nba baa tinjanj ni na tee nan wunba gbat Yennu maan na, ki bann li paak, ki li tan kpaat ki nan; ki siab nan kobik kobik, siab mun nan piinloob-loob, ki siab mun bia nan piintaa-taa nae.”

Dinatimii barjouk

²⁴ Ki Yiisa bia yimm barjouk na ki pukin a “Yennu naan tee nan jasɔɔ nba din doo u kpaab ni ki saa bur diboornanii, n̄aan n̄mat kun. ²⁵ Ki niib tan dɔɔr, ki u dataak saan bur dinatimii ki kɔɔn diboornanii na ni, n̄aan yaat. ²⁶ Dii na nba din tan puk ki ji maar yoo nba, ki bi ji bann nan dinatimii be lej. ²⁷ Nanne ki u n̄aatoontunna baar ki boiɔ a ‘Chanbaa, diboornanii kuukɔɔ kaa ki a daan bur a kpaab na ni-i? N̄aan li teen nlee ki dinatimii tan be lej?’ ²⁸ Ki u betib a, ‘Datasɔɔe tun nna.’ Ki bi boiɔ a, ‘Ki a loon tin saan ki n̄abir dinatimii maŋ-i?’ ²⁹ Nanne ki u jiin a ‘Aaii, kimaan i-i yaa yin n̄abirir, i tan saa kpet n̄abir dijaniiie. ³⁰ Li paak, nyikin man ki lii be nan dijaan-yoo; ki dijaan-yooe ki n tan saa bet dijaanteeb na ki bin choɔ dinatimii na sinsinn ki poon ki joo muu; n̄aan kpen nan dijanii na ki tan wuun, n dii sinsɔŋ ni.’ ”

Bonboorik barjouk

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Ki Yiisa bia yimm barjouk na ki pukin a “Yennu naan tee nan kanperik binn nba ki niro din jii ki bur u kpaab ni, ³² ki li waar ki gar bonboorii kur, n̄aan ki li tan pia ki kpaat, ki tan teen tiik, ki yab bonchiann, ki n̄ɔɔnii baat ki jak li yiinii paak nae.”

Datiŋ barjouk

(Luk 13.20-21)

³³ Ki Yiisa bia yimm barjouk na ki pukin a “Yennu naan tee nan datiŋ nba ki poo tuu jii ki n̄mat nan boroboro yon nba yab, ki lin tan miik ki ji fuut do nae.”

Barjokit maŋ yinu paak

(Mak 4.33-34)

³⁴ Yiisa din yiin barjokite ki piak linba na kur ki teen nibur na. U din ki pak siar ki turib ki li ki tee barjouk ni kaa. ³⁵ U tun nnae a linba ki Yennu sokiniisoo din sokin na n gbee a,

"N tan saa yaat n mob ki yet barjokite,
ki pak fiit wann woonin ni bona nba din woon
ki ki nyii paanu durinya piinu niwa ki tan tuu motana na."

Dinatimii barjouk na paak

³⁶ Nanne ki Yiisa nyik nibur man lej, njaan saan koo u njadootik ni. Ki u poorpoweiteeb baar u boor ki tan yeto a "Betirit dinatimii barjouk na paak."

³⁷ Ki u betib a "Min nisaarik Bike tee wunba bur diboornanii na. ³⁸ Tingbouj nae tee kpaab na; ki diboornanii na tee Yennu naan ni niib; njaan ki dinatimii na mun tee Sintaanii niib. ³⁹ Dataak nba bur dinatimii na mun tee Sintaanii; ki dijaan-yoo na tee durinya na gbennu; ki dijaanteeb na mun tee Yennu malakanba. ⁴⁰ Bianjinba ki bi tikir dinatimii ki joo muu na, nnae ki li tan sii tee durinya na gbennu daar. ⁴¹ Min nisaarik Bik tan saa tun n malakanba ki bin gann nibiit kur nba te ki leeb tuun toonbiit, nan biitdamm kur nba be n yent ni, ⁴² ki lub musaakau ni; leje ki bi tan sii mo fabin ki njman bi nyana. ⁴³ Njaan li yoo man, yentinna kur tan sii be bi Baa Yennu njanaan niewa, ki nyirii nan yonnu nba nyirii na. Wunba mok tuba, wun ghiint.

Barjouk nba jiin mokint nba bor na po

⁴⁴ "Yennu naan tee nan mokint nba din bor tin ni soo kpaab ni nae; ki jasoo tan baar ki la ki njamm gbiir tant piinir, njaan saan nan parpeenn ki saa koi waa mok linba kura, ki jen tan daa kpaab man.

Tuliat barjouk

⁴⁵ "Ton, Yennu naan bia tee nan daakoo nba din kak lin ki loon tuliat nba njan, a wun daa nae. ⁴⁶ U din saa la yenn ki li daauk paar bonchiann; ki u njmat saa koi waa mok linba kur, ki saan daa tuliat man.

Janlaauj barjouk

⁴⁷ "Yennu naan bia tee nan janlaauj nba ki bi lu ki soor janbooru booru nae. ⁴⁸ Laa din gbee yoo nba, ki bi dat donn gbingbann, ki kar gann janjanii ki teen chibit ni, njaan lu janbiit na. ⁴⁹ Li tan sii tee nnae durinya na gbennu daar; Yennu malakanba tan saa baare ki gann ninjamm, njaan nyik nibiit. ⁵⁰ Bi tan saa jii nibiit man ki lub musaakau ni. Lejewewa, ki niib tan sii mo fabin ki njman bi nyana."

Ki jiin barkperii nan barpaanii po

⁵¹ Nanne ki Yiisa boib a "I bann barjokit man kur paaka-a?"
Ki bi sak a "Nn."

⁵² Ki u betib a "Li paak, Yennu sennu wantoo nba kur tumii n wannu, ki jiin Yennu naan po ki bann li paak fanu, u tee nan njadaaano nba nyint bonkpera nan bonpaana u mokint ni nae."

Bianjinba ki Nasaref doo ni teeb yet Yiisa

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Yiisa nba din yin barjokit na ki gbenn yoo nba, ki u nyii lej, ⁵⁴ ki kun u moj moj doo ni, ki saa want niib Yennu maan, jiantu diiuk ni. U wannu man din teen niib na bakitnauj bonchiann, ki bi boi bi leeb a "Lee ki joo na la yanbooru na? Lee ki u la pan ki tuun bakitnauj toonjaana na? ⁵⁵ Waa! Kanpinta bik na kaa na-a? U naa kaa tee Meeri na-a? U waarii kaa tee Jeems nan Joosef nan Simonn nan Judas na-a? ⁵⁶ U niipoob kaa ki timm nan njamm lakin be doo na na-a? U la bannu na kur lee?" ⁵⁷ Li paak, bi din ki teeno yada.

Nanne ki u betib a "Yennu sokinii ki konit baakiri, see u moj moj doo ni, nan u njateeb boor." ⁵⁸ Li paak, u din ki tun bakitnauj toonjaana bonchiann leji, kimaan niib man nba ki teeno yada na paak.

14

Jooonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na kpinu labaar

(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Li yoo man ki Galilii batsaakoo Herod gbat Yiisa bakitnauj toonjaana na po, ² ki yet u jamm a "Jooonn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru na fir kuun nie na, li paak te ki u mok pan ki tuun bakitnauj toonjaana na." ³⁻⁴ Njaan soo Herod man pon kpui Jooonn na.

Linba paak ki u daan kpiiu na tee nnae: Herod din fat u moŋ moŋ waaro Filip ŋaapoo Herodias-e ki koono. Ki Joonn din tuu beero a “Yennu sennu ki chaba nan fan fat a waaro ŋaapoo ki kooni.” Li paak, ki Herod soor Joonn ki koono dansarik, ki baano bant, ⁵ ki loon wun kpiu, ŋaan tiin niib janmaanii, kimaan soo kur mantik din teen Joonn yada nan u tee Yennu sokiniie.

⁶ Ki Bat Herod maaru jaamm daar tan baar; ki Herodias maŋ bipoo baar ki waa siak bi toonn, ki li maŋ Bat Herod bonchiann. ⁷ Li paak, ki u por moŋpor a u saa tur bonpobik na linba kur ki u saa yet a u loon. ⁸ Ŋanne ki u naa Herodias wanno waa saa boi linba po, ki bonpobik maŋ yet Bat Herod a wun pot Joonn, wunba wuur niib Yennu nyunwuru na yur, ki kpeen tatilaauk ni ki turo.

⁹ Linba na din biir bat na par hei; ŋaan waa doŋ por moŋpor saamm na toonn na paak, u ji ki fit yeti; ki chab a bin tun nna, ¹⁰ ki tun siab a bin saan dansarik ni ki saa pot Joonn yur. ¹¹ Ki bi saan ki saa pot u yur ki kpeen tatilaauk ni, ki tan tur bonpobik maŋ; ki u mun gaar saan tur u naa. ¹² Ŋanne ki Joonn poorpoweiteeb baar ki tan jii u gbanant ki pii; ŋaan ji saan ki saa bet Yiisa.

Bianjinba ki Yiisa dinn jab tusaa ŋanŋmu
(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Joonn 6.1-14)

¹³ Yiisa nba gbat Joonn kpinu po yoo nba, ki u fiir leŋ ki koo burgbetir, a wun poot koo muuk. Nibur na nba la nna maŋ, ki bi somm taatin ki kokin mokir na ki saa cheto mok-pootir maŋ. ¹⁴ Yiisa nba nyii burgbetir ni ki la nibur maŋ na, ki ninbaauk sooro bonchiann, ki u te binba yar ki be leŋ na kura la laafia.

¹⁵ Yonnu nba tan maakit yoo nba, ki u poorpoweiteeb baar u boor ni, ki yeto a “Nna na tee muuk nie, ki yonnu mun yaa lin baee; li paak, ŋaant ki niib na n saan digbanbis nba kpia na ki la jeet ki daa.”

¹⁶ Ŋanne ki u betib a “Bi daa saa. I moŋ n turib jeet ki bin di.”

¹⁷ Ki bi beto a “Boroboro kuna ŋanŋmu nan janbis ŋanlee kuukooe be ti boor ni.”

¹⁸ Ŋanne ki u betib a “Jiin turin man,” ¹⁹ ŋaan bet nibur na a bin kar moot paak. Ki u jii boroboro kuna ŋanŋmu nan janbis ŋanlee na, ki gokit got sanpaapo, ki tur Yennu niipoouk jeet na paak, ki ji ŋmit ŋmit boroboro na ki tur u poorpoweiteeb, ki bi tor nibur na. ²⁰ Ki bi kur dii gboo ki tenn. Ki u poorpoweiteeb tikir jeet nba tenn na, ki li gbee kpanchibit piik nan ŋanlee. ²¹ Jab nba din dii jeet maŋ teen nan tusaa ŋanŋmu nawa, ŋaan ki poob nan waas kann ki pukin lenji.

Yiisa nba din somm nyun paak bianjinba
(Mak 6.45-52; Joonn 6.15-21)

²² Li poorpo ki Yiisa te ki u poorpoweiteeb koo burgbetir ni ki tok nyunpaanu saa u toonn po pootir, ŋaan ki u biar a wun chab nibur na. ²³ Waa chab nibur na ki gbenn yoo nba, ki u doo kunkonn paak a wun miar Yennu. Ki nyiok tan baar ki u bia daa be leŋ u koo. ²⁴ Li yoo ki u poorpoweiteeb ŋarin ji be burgbetir na nie nyun ni, ki fok nan gbingbanawa, ki nyunpana dia ki labimm, kimaan bi din tookit woujo.

²⁵ Li poorpoe ki Yiisa tan nyii kunkonn na paak kojomook ki sik somm nyun paak, ki saa bi boor. ²⁶ U poorpoweiteeb nba tan lau ki u somm nyun paak ki baat na, ki janmaanii soorib bonchiann, ki bi yaa “Gotir man, kpeemmoe,” ŋaan yikin janmaanwuyikini.

²⁷ Li taakpaak ni ki u betib a “Cheen i para man, li tee mine; i daa tiin janmaanii.”

²⁸ Ki Piita yeto a “N Yomdaano, li-i setiki tee finie, fan te ki n somm nyun na paak ki cheta.”

²⁹ Ki u jiin Piita a “Baat na.” Ki Piita nyii burgbetir na ni ki sik nyun na paak, ki piin somm ki che Yiisa. ³⁰ Waa la ki wouŋ pir nyunpana ki baat yoo nba, ki janmaanii sooro, ki u piint kpii li yoo, ŋaan yikin a “N Yomdaano, tintin!”

³¹ Ki Yiisa tant nuu yiam ki sooro, ŋaan boio a “Fin yadkanpoonn na, bee ki a birisimi?”

³² Baa ŋmat saan koo burgbetir na ni yoo nba, ki wouŋ na nyik danu. ³³ Ki binba be burgbetir na ni baar ki tan gbaan jiantir Yiisa ŋaan yeen a “Barmoniie, a set tee Yennu Bijae.”

Yiisa nba te ki baatib la laafia bianjinba
(Mak 6.53-56)

³⁴ Baa saa baar mokgbenjir na pootir yoo nba, ki bi nyii doo Genesaret. ³⁵ Doo maŋ teeb nba bann Yiisa na paak, ki bi moont tur leŋ niib kura, ki bi tikir bi baatib kur ki baar namm u boor ni, ³⁶ ki tan barimo a wun sak ki baatib maŋ n sii u liatir mogbann. Ki binba siir na kura la laafia.

15

Juu teeb yeejamm kaar labaar
(Mak 7.1-13)

¹ Li yoo na ki Farisiinba nan sennu wannteeb nyii Jerusalem ki baar tan boi Yiisa a
² “Bee ki a poorpoweiteeb ki waa ti yeejamm kaari? Kimaan bi ki waa ti kaar nba yaa ti tuu nit ti niuwa ki di na.”

³ Ki u mun boib a “Bee ki yimm ki sak Yennu sennu weiu njaan waa i yeejamm kaari?
⁴ Yennu-e senn u sennu a ‘Turin a baa nan a naa baakir; ki wunba tan sukir u naa koo u baa, bin kpiu;’⁵ njaan yimm njarin yaa ‘Niro-i bet u naa koo u baa a, Maa bo saa tura linba na, li kpant Yennu yara, li ki tee miar kaa nan wun tur u damm siari.’

⁶ Yaa tuun bianjinba na, i ki dia Yennu sennu na, kimaan i yeejamm kaar weiu na paak.
⁷ Yimm kpinkpannii damm na, Yennu sokinii Aisaya nba din pak i po bianjinba na set tee barmoniie. U din yet a Yennu yaa,

⁸ ‘Niib na teenin baakir bi moi ni kuukooe,
njaan bi para fok nanin bonchiann.

⁹ Bi jiantirin yanne,
kimaan bi dia nisaarii kaare ki want niib,
li ki tee min Yennu sennu kaa.’ ”

Linba be nisaarik par ni labaar
(Mak 7.14-23)

¹⁰ Njanne ki Yiisa yiin nibur na ki tan yetib a “Gbiintir man, ki bann linba ki n yaa n yeti na paak: ¹¹ Linba koo nisaarik mob ni ki fit tee jakint u par ni; njaan linba be nisaarik par ni ki nyi u mob nie teeno jakint.”

¹² Njanne ki u poorpoweiteeb na baar u boor ki tan boio a “A mi nan Farisiinba na nba gbat a maan man, bi wutoa doo a paaka-a?”

¹³ Ki u jiin a “Tiik nba kur ki n Baa Yennu nba be sanpaapo na ki bur, see ki bi tan njabire ki lu. ¹⁴ Li paak, njaantib man ki bii saa, kimaan bi tee nan joonii nae ki daar bi joonlei; ki li-i tee ki jooj daar u loo, see ki bi kur baa bootok ni.”

¹⁵ Njanne ki Piita beto a, “Wantit barjouk na paak.”

¹⁶ Ki Yiisa jiin a “I mun bia lek daa ki bant n maan na paaki-i? ¹⁷ I ki mi nan linba koo mob ni, li yaa lin sik poor nie, ki kpant bint ki nyii-i? ¹⁸ Njaan barbiit nba ki nisaarik piak u mob ni, li nyii u par nie, njann mune teeno jakint. ¹⁹ Niro par nie ki dudukbiit na nyi: nikpinu, nan bonchonchontoona, nan nanyukin, nan faak siara, nan sanjaaun.
²⁰ Linba na nbae teen nisaarik jakint, njaan niijakina dinu kan fit teen niro jakinti.”

Poosoo nba din teen Yiisa yada bianjinba
(Mak 7.24-30)

²¹ Ton, ki Yiisa nyii lej ki saan Taya nan Sidonn bokir po. ²² Njanne ki Keenann tinj ni poosoo nna mun be bokir man po, ki tan baar Yiisa boor ki yet a “N Yomdaano, Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk. Narinbiik be n bipoo ni, ki mukiso bonchiann.” ²³ Ki Yiisa ki jiin siari; njaan ki u poorpoweiteeb beto a, “Berin poo na, kimaan u waa ti poor ki mok fuut.”

²⁴ Njanne ki Yiisa jiin a, “Israel teeb* nba tee nan pei nba bot na, njamm kuukooe ki Yennu tumin a man saan bi boor.”

²⁵ Ki poo man baar ki tan gbaan Yiisa toonn njaan yeto a “N Yomdaano, sommitin.”

²⁶ Ki Yiisa jiino a “Li ki njan ki niro n jii waas jeet ki tur boi.”

²⁷ Njanne ki poo na jiin a “N Yomdaano, li set tee moniie; njaan boi nba doo bi daamm saanmanii boor ki konjit jebura nba baa ki tokii di.”

²⁸ Njanne ki Yiisa ji yeto a “Poo, a teenin yada bonchiann. Linba ki a loon na, lin tun nna ki tura.” Li taakpaak ni ki u bipoo man la laafia.

Yiisa nba din te baatib bonchiann la laafia bianjinba

²⁹ Li poorpoe ki Yiisa nyii lej ki gar Galilii mokgbenjir kpin, ki saan doo kunkonn paak ki kar. ³⁰ Ki nibur baar u boor ki dia wobii, nan joonii, nan mui, nan dianii, nan binba yiarbooru booru kur, ki tan birib u toonn; ki u te ki bi kura la laafia. ³¹ Nibur na nba la ki mui piak, ki dianii somm fanu, ki wobii somm, ki joonii laat na, ki li yaar litib, ki bi piak dont njamm Israel teeb Yabint Yennu na sann.

Yiisa nba dinn jab tusaa njanna bianjinba
(Mak 8.1-10)

* 15:24 15.24 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

³² Ki Yiisa yiin u poorpoweiteeb ki tan yetib a “Ninbaauk mokin nan niib na, kimaan daa nantaae na ki bi be n boor nna, ki ki mæk jeet ki di. N ki loon man kunnib komi, ki bi tan saa mann fib.”

³³ Ki u poorpoweiteeb boio a “Lee ki ti saa la jeet muuk na ni ki tur nichion na ki bin di gboo?”

³⁴ Ki u boib a “I mæk boroboro kuna njanjae?”

Ki bi jiin a “Nanlore, nan janbis waamina.”

³⁵ Ki u bet niib na a bin kar tin ni; ³⁶ njaan jii boroboro kuna njanlore nan janbis na, ki tur Yennu niipoouk li paak, njaan nmit nmit tur u poorpoweiteeb, ki bi jii tor niib man. ³⁷ Ki niib na kur dii ki gboo njaan ki li tenn; ki u poorpoweiteeb tikir jeet nba tenn na, ki li gbee kpanchibit njanlore. ³⁸ Jab nba dii jeet na din tee tusaa nanna, ki poob nan waas kann ki pukin lenji. ³⁹ Li poorpo ki Yiisa chab niib man, njaan koo burgbetir ki poot koo Magadann tingbourj ni.

16

Baa loon bakitnauj nyinn bianjinba

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Nanne ki Farisiinba nan Sajusiinba baar Yiisa boor. Baa loon ki bin jammoo na paak, ki bi yeto a wun tun bakitnauj nyinn ki lin wann nan Yennu set mi u po. ² Ki u jiin a “Li-i tee ki sanpagbant mon daajouk, i tuu yet a ‘Wonn njarin, daar won sii yeen.’ ³ Njaan li-i tee ki sanyioek ni sanpagbant mon njaan tan bont, i tuu yet a ‘Dinna njarin, saak saa baawa.’ I fit buntir sanpagbant nyina, njaan ji kan fit bukit motana yoo na. ⁴ Motana niib, biiddamm nba ki waa Yennu na loon bin la bakitnauj nyina; njaan n kan mi tun nyinsiar ki turibi; Yennu sokinii Jona nyinbooru na kooe ki n saa wannib.” U yet nnae, njaan seet ki nyikib.

Ki jiin Farisiinba nan Sajusiinba wannu na po

(Mak 8.14-21)

⁵ Ton, Yiisa nan u poorpoweiteeb nba din saa poot mægbenjir na pootir yoo nba, ki u poorpoweiteeb na ji tiar nan bi ki jii boroboro. ⁶ U din betib a “Ii mi man Farisiinba nan Sajusiinba datinii na po.”

⁷ Ki bi ji piin ki beer bi leeb a “Taa ki baar nan boroboro na paake te ki u yeen nna.”

⁸ Nanne ki u bann baa yeen linba man, ki boib a “Yimm yadkanpoona damm na, bee ki i beer i leeb nan yaa ki baar nan boroboro na paake? ⁹ I bia lek daa ki bann li paaki-i? I ki tian maa daan jii boroboro kuna njanjmu ki dinn jab tusaa njanjmu na-a? Kpanchibit njanjae ki i daan tikir jeet nba tenn na? ¹⁰ Ki i bia ki tian jab tusaa nanna nba ki n daan jii boroboro kuna njanlore ki dinnib na-a? I daan tikir jeet nba tenn na ki gbeen chibit njanjae? ¹¹ Bee ki i ki bann nan li ki tee boroboro po kaa ki n piaki? Ii mi man Farisiinba nan Sajusiinba datinii na po.”

¹² Nanne ki u poorpoweiteeb ji bann nan li ki tee datinmon po kaa ki u piak a bii guu bi monji; njaan Farisiinba nan Sajusiinba wannu na poe.

Piita nba din pak barjaann nba ki jiin Yiisa po

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Yiisa nba tan baar Siisarea Filipi tin ni yoo nba, ki u boi u poorpoweiteeb a “Niib yaa min nisaarik Bik tee nmee?”

¹⁴ Nanne ki bi jiin a “Siab yaa a tee Joonn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru nae, ki siab yaa a tee Elaija-e, ki siab mun yaa a tee Jeremaya-e, koo Yennu sokiniisoo nba din be yaayoo niwa nae.”

¹⁵ Ki u ji boib a “Ki yimm muni, i yaa n tee nmee?”

¹⁶ Nanne ki Simonn Piita yeto a “Fine tee Yennu nba fo na Bija Masia, wunba ki u ganno na.”

¹⁷ Ki Yiisa beto a “Fin Simonn, wunba tee Jona bija na, parpeenn be a paak, kimaan nisaarik kaa fiit barii na ki wannani, njaan n Baa Yennu nba be sanpaapo nae fiit ki wanna. ¹⁸ Fin Piita, min njarin beerae, a tee tanne; ki tanpiiuuk* na paake ki n saa jii n niib ki senn; ki kuun kan fit nyannibi. ¹⁹ N saa tura Yennu naan gann peenii; li paak, linba ki a tan lor ki yaa li koo tingbourj na ni, njanne mun bia ponj koo Yendouj ni; ki linba ki a bia yaa li ki koo, njanne mun bia ponj ki koo Yendouj ni.”

²⁰ Nanne ki Yiisa kpaan u poorpoweiteeb na nan ninmonn a bii mi ki bin bet soo nan njooe tee Yennu Niganntoo Masia na.

* **16:18** 16.18 Bi maan ni, baa yi tanpiiuuk bianjinba nan baa yi Piita bianjinba, li naane.

Yiisa nba pak u biakdinu po bianjinba
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Laa din nyii li yoo manj ki jii saa, ki Yiisa piin ki beer u poorpoweiteeb linba tan saa teeno. U din yeen a "See ki n fabir saan Jerusalem, njaan ti tij saakab, nan Yennu mannteeb yudamm, nan sennu wantteeb saa dinnin biak bonchiann, ki bia tan saa kpima; njaan daa njaataa daar, Yennu saa finin kuun ni."

²² Ki Piita yiino kpjij po, ki kpaano a "N Yomdaano, Yennu n boer bonbiir na ki li daa baat a paaki."

²³ Njanne ki Yiisa jiant bet Piita a "Sintaanii na, seetir nna na. A tee tangbiatkare n sonu ni, kimaan a ki dukii linba tee Yennu yar po, njaan dukii linba tee nisaarik yar,"

²⁴ njaan bet u poorpoweiteeb a "Wunba-i loon wun wein, see ki u likin u saanmanj ki jii u kuun dapunpunn kii waan, ²⁵ kimaan wunba ki sak wun jii u manfoor ki turin, njooe tan saa kojir, njaan wunba likin u saanmanj n paak, njooe tan saa la u manfoor nan barmonii. ²⁶ Li-i tee ki niro yen tingbounj na mokint kura, njaan tan kojij u manfoor, nylannpoe ki u la? Soo kan fit jii siar ki daa u manfoori. ²⁷ Min nisaarik Bik tan saa jen nan n Baa Yennu panj, nan n malakanba, li yoo manj, n tan saa pa soo kur nan u toona nba tee bianjinba. ²⁸ Barmoniiie ki n beeri na, siab be nna, ki kan kpo see ki bi tan la min nisaarik Bik naan dinu."

17

Yiisa gbanant lebitu labaar
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Li daa njanloob daar, ki Yiisa jii Piita, nan Jeems nan u naa bik Joonn, ki doo namm kunkonfook paak, bi kuuko. ² Li yoo na ki bi la ki u lebit; ki u numm po kpint nyirii nan yonnu na; ki u liant penn ki nyirii bonchiann. ³ Ki bi la Moses nan Elaija lekit yomm, ki see piak nana. ⁴ Njanne ki Piita yeto a, "N Yomdaano, li njan nan taa be nna na. Li-i tee ki a bo saa saki, n bo saa faa lanbont njaataae, ki yenn-i tee a yar, ki leer-ii tee Moses yar, ki leer-ii munii tee Elaija yar."

⁵ Piita mob daa ki baa tij kaawa, ki sanpagbounpeeuj sik bakin bi paak; ki bi gbat kunkosiar nyii sanpagbounj na ni, ki yet a "N Bilonkake na, wunba ki n numm gboou, gbiintir u mob man."

⁶ Yiisa poorpoweiteeb na nba gbat kunkor manj, ki janmaanii soorib, ki bi baa fabin tij ni. ⁷ Ki Yiisa baar ki tan yii yuib, njaan betib a "Fiit man. I daa tiin janmaanii." ⁸ Ki bi gokit got, njaan ji ki la soo bi boor, see Yiisa kuuko.

⁹ Baa nyii kunkonn na paak ki siik yoo nba, ki Yiisa kpaamm a "I daa beer soo linba ki i la na, ki saa tuu yoo nba ki min nisaarik Bik tan saa fiir kuun ni."

¹⁰ Njanne ki u poorpoweiteeb manj boio a "Bee ki sennu wantteeb yaa see ki Yennu sokinii Elaija baar Masia sinsinni?"

¹¹ Ki u jiin a "Li set tee moniie nan see ki Elaija manj baar sinsinn ki tan njamm bonsiar kur ki sennir li sonu ni. ¹² Njaan mine beeri na, Elaija ponj din baara, njaan bi din ki banno, ki diau gbaka gbaka nna, baa loon bianjinba. Nnae ki bi mun bia saa teen min nisaarik Bik na, ki dinnin biak."

¹³ Njanne ki u poorpoweiteeb na ji bann nan u piak Joonn, wunba din wuur niib Yennu nyunwuru na poe.

Yiisa nba nyinn narinbiik naasinbik ni bianjinba
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb bantaa manj tan baar nibur na boor; ki jasoo baar ki tan gbaan Yiisa toonn, njaan yeto a ¹⁵ "N Yomdaano, tinin n bija na ninbaauk, kimaan u baa gbitgbiire; li daamo bonchiann ki u baa muu ni, ki bia baa nyun ni yoo kur. ¹⁶ Ki n baar nana a poorpoweiteeb boor ni, ki bi gbar u tebu."

¹⁷ Ki Yiisa jiin boib a "Yimm motana niib nba mantik kaa yada, ki bia ki waa Yennu fanu na, n saa yukir nani nlee? Yoo nlee ki n saa di sukuru nani mantiki? Baat nan bik manj nna." Ki bi baar nana. ¹⁸ Ki Yiisa tian narinbiik na paak, ki u nyii yama, ki nyik bik na. Li taakpaak ni ki u la laafia.

¹⁹ Li poorpo, ki Yiisa poorpoweiteeb baar u boor, bi kuuko, ki tan boio a "Bee ki timm njarin bo ki fit nyinn narinbiik manj?"

²⁰ Ki u jiin a, "I yada kaarin paake. Barmoniiie ki n beeri na, li-i tee ki i teen Yennu yada ki li yab nan kanpotik binn na, i saa fit yet jojaann na a 'Fiit ki saa baa nawa,' ki li set saa fiire; i bo saa fit tun bonsiar kura. ²¹ Njaan narinbiik na booru njarimi, i kan fit nyinn see ki i lor moi ki mei Yennu."

*Yiisa nba namm pak u kuun po bianjinba
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Ton, Yiisa poorpoweiteeb nba tan lakin leeb Galilii yent ni yoo nba, ki u betib a “Bi tan saa jii min nisaarik Bik ki kubin niib nuu ni ²³ ki bin kpin, njaan daa nntaa daar ki n saa fiir kuun ni.”

Li din biir u poorpoweiteeb para bonchiann.

Yenjiantu nasaakak likgaaru labaar

²⁴ Yiisa nan u poorpoweiteeb nba baar Kapenaum yoo nba, ki Yenjiantu nasaakak likgaarteeb baar ki tan boi Simonn Piita a “A wantoo ki pa likirii manji-i?”

²⁵ Ki Piita jiin a “U pa,” njaan koo njaak ni. Li yoo na ki Yiisa donj piin li barii ki boio a “Simonn, a dukii nlee? Lamme tuu pa lampo ki teen tingboun na kpanbara? Bi moŋ booru ni niib amii saamme?”

²⁶ Ki u jiin a “Saamme.”

Ki Yiisa yeto a “Ton, li-i tee nnaie, li want nan bi moŋ booru nuu kaa li ni. ²⁷ Njaan taa ki loon ki tin biir bi para na paak, ii saa mokgbenjir na ni, ki saa lu janpeenu. Jarj nba ki a sooro sinsinn ki donno na, fan yaat u mob; a saa la likirii nba saa fit pa min nan fin paak, ki fan jii pa.”

18

Nmee tee nijaanni?

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Li yoo na ki u poorpoweiteeb baar u boor ki tan boio a “Nmee tee nijaann Yennu naan ni?”

² Ki u yiin bik nna ki tan sennoo bi sinsuuk ni, ³ njaan betib a “Barmoniie ki n beeri na, wunba ki lebit u binberj ki li tee nan bik binberj na, u kan koo Yennu naan ni kaawa.

⁴ Wunba sikint u moŋ ki u binberj tee nan bik na binberj na, njoee tan sii tee nijaann Yennu naan ni. ⁵ Wunba gaar bik na booru n paak, u gaar mine.”

Jinjammii labaar

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Waas nba teenin yada na njarin, wunba te ki bi yenokoo tun toonbiit, bi-i bonni lann naar li daano turu ni ki tut lu-u mokgbenjir ni ki u dii nyun gbaa, li bo sii so ki turo. ⁷ Bonbiir sii be tingboun na teeb nba kpann bi leeb ki bi tuun toonbiit na paak. Jinjammii set saa baara, njaan li sii bi ki tur wunba te ki jinjammii manj baat niib paak.

⁸ “Li-i tee ki a niipaunj koo a taapaunj te ki a yaa a tun toonbiit, fan potir lu. Li-i tee ki a mok niipaunj yennkoo, koo taapan-yennkoo, ki la manfoor nba kaa gbennu, li chee fii mok a niipant kur nan a taapant kur njaan Yennu n tan koonna muu nba kan mi kpeen na ni. ⁹ A ninbinn-i te ki a yaa tun toonbiit, fan kpakiro lu. Li-i tee ki a mok ninbin-yenn ki la manfoor manj, li chee fii mok ninbina njanlee njaan Yennu n tan koonna muu manj ni.

Pebotikauk barjouk

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Ti mi man ki soo n sian waas manj yenokoo; kimaan li tee barmoniie, bi malakanba nba be sanpaapo na be Yennu toonne yoo kur. ¹¹ Ton, min nisaarik Bik baar a n tan tinn binba bote.

¹² “Li-i tee ki niro mok pei kobik, njaan ki yenokoo tan boti, i dukii u saa teen nlee? See ki u nyik pei piinyia nan banyia na kunkona paak, njaan saan ki saa lon pebotikauk na. ¹³ U lau yoo nba, barmoniie ki n beeri na, u sii mok parpeenn nan monii pebotikauk nba ki u lau na paak, ki gar pei piinyia nan banyia nba ki bot na. ¹⁴ Nnae mun ki i Baa Yennu nba be sanpaapo na ki loon waas na ni yeno n boti.

Ti leeb biit nyikinshab labaar

¹⁵ “A naa bik-i tun siar ki biira, fan saan u boor, yoo nba ki u be u kuukoo na, ki pak wanno u biit; ki li-i tee ki u bann u biiti, i bia namm teen naa waase na. ¹⁶ Njaan li-i tee ki u ki sak wun gbat turani, fan yiin niyeno, koo niib banlee, ki pukin a paak, ki yin saan u boor, ki niib banlee koo bantaa manj n gbat barii manj ki teen a siara damm. ¹⁷ Li-i tee ki u bia ki sak wun gbat ki turibi, fan wann Yennu niib kura; ki li-i tee ki u bia ki sak wun gbat ki tur Yennu niibi, yin ji njaan ki wuu tee nan wunba ki tee Yenweiro na, koo lampogaartoo na.

Yiisa nba tur u weira yikoo bianjinba

¹⁸ “Barmōniie ki n beeri na, linba ki i tan lor ki yaa li koo tingboun na ni, ñanne mun ponj koo Yendoun ni; ki linba ki i bia yaa li ki koo, ñanne mun ponj ki koo Yendoun ni.

¹⁹ “N bia beerie, i ni banlee-i taan mōb tingboun na ni ki mei n Baa Yennu nba be sanpaapo na siar paak, u saa tun yaa loon bianjinba ki turiwa. ²⁰ Kimaan siaminba ki niib banlee koo bantaa taan leeb n sann ni, leje ki n mun be bi sinsuuk ni.”

Daabir nba kaa nyikinhab barjouk

²¹ Ñanne ki Piita baar Yiisa boor ki tan boio a “N Yomdaano, li-i tee ki n naa bik tuumin biit, taar munjaae ki n saa nyik chabo? Taar munlore-e?”

²² Ki Yiisa jiin a “Aaai, taar munlore kuuko kaa, ñaan taar piinlore ki saa jarj taar munlore. ²³ Li paak, Yennu naan tee nan batsoo nba din tan yiin u ñaadaaba a wun kan bi likirii pana nae. ²⁴ Waa piin kanu yoo nba, ki bi koo nan jasoo nna, ki u dia bat na pann botooku tusbam-bamm. ²⁵ Ki u kan fit la pa; ki bat na tur mōb a bin koi ñoo nan u ñaapoo nan u waas, nan waa mok linba kur, ki tan pa pann manj. ²⁶ Ñanne ki joo manj gbaan bat na toonn nan baruj, ki yeen a ‘Chanbaa, n saa pa li kura; lek din sukuru.’ ²⁷ Ki ninbaauk soor bat na bonchiann, ki u chabo pann manj, a wuu saa.

²⁸ “Joo manj nba ñarin nyii yoo nba, ki u chet u daabiloo, ki u mun dia u pann likirii waaminna; ki u soor u turu ni, ki faa birinto, ñaan beerō a ‘Pan n pann na motana.’

²⁹ Ki u loo na mun gbaan u toonn nan baruj, ki yeen a ‘Din sukuru, ki n saa paawa.’

³⁰ Ki ñoo ñarin ji ki sak u loo na baruj na, ñaan te ki bi jiu ki koono dansarik, a see ki u tan pa pann na, ki wun nyinno. ³¹ Ki u daabileeb na nba la nna yoo nba, ki li biir bi para bonchiann, ki bi ñmat ki saa yet bat na linba kur tun. ³² Ki bat na tun a bin yiin joo manj na; ki piin u sukut a ‘Fin bonyoonn na, faa bo barimin na paak, ki n chaba faa dia n pann nba kur. ³³ Li mun bo ñan nan fan chab a loo na ki tino ninbaauk, nan maa bo chaba bianjinba na.’ ³⁴ Bat na wutoor nba doo bonchiann bianjinba na, ki u jii joo manj ki saan koono dansarik a wuu be lej ki saa tuu daar nba ki u tan saa pa pann na kur.”

³⁵ Barjouk na poorpo ki Yiisa ji yet a “Li-i tee ki i ki nyikit chabit i leeb nan i para kuri, nnae ki n Baa Yennu nba be sanpaapo na saa teen i mun.”

19

Pooyetu labaar

(Mak 10.1-12)

¹ Yiisa nba pak mōbona na ki gbenn yoo nba, ki u nyii Galilii ki saan Judea yent nba be Joodann mok-pootir po na. ² Ki nibur wei u poorpo, ki u te binba yiar na kura la laafia lej.

³ Ki Farisiinba siab baar u boor ki loon bin jammō, ki boio a “Yennu sennu chabit nan joo n yet u ñaapoo waa loon bianjinba-a?”

⁴ Ki u jiin a “I ki karin Yennu gbounj nba yet bianjinba na-a? a ‘Piinu niwa, Yennu din nan joo nan pooe, ⁵ ki yet a, Li paak, ki joo saa nyik u baa nan u naa, ñaan koon u poo, ki bi niib banlee n taan ki teen gbananyennkoo.’ ⁶ Tōn, li-i tee nna, bi ji ki tee niib banlee kaa, ñaan ji tee niyenokooe. Li paak, binba ki Yennu taamm, nisaarik-ii mi ki wun bokitib.”

⁷ Ki Farisiinba na boio a “Bee ki Moses ñarin din tur yaak u sennu na ni, nan joo saa fit tur u ñaapoo yetu gbounj ñaan yeto?”

⁸ Ki Yiisa jiin betib a “I tubkangbatin paake ki Moses din tur yaak a yii yēen i ñaapoob, ñaan piinu ni li din ki tee nna kaa. ⁹ Barmōniie ki n beeri, wunba yet u ñaapoo, ki li ki tee poo na tun bonchonchontoonni, ñaan koon pooganō, joo manj tun bonchonchontoonna; ((ki wunba mun koon poo nba ki u soro yetō na, u mun tun bonchonchontoonna.))”

¹⁰ Ki Yiisa poorpoweiteeb na yeto a “Li-i tee nnaie joo nan u ñaapoo sinsuuk ni, ñann ñarin joo-i kii koon poo, li so.”

¹¹ Ki u yetib a “Soo kur kan fit dia wannu manj; binba ki Yennu turib li yaak na, ñamm kooe saa fit diar. ¹² Kimaan bona bonchianne te ki jasiab ki koono poobi; bi tuu mar siab, ki bi ki tee jabi; siab mun, niibe tuu teemm jatooka; ki siab mun, Yennu naan paake tuu te bin yetu poo koonu; ñaan wunba saa fit dia wannu manj, wun diar.”

Yiisa nba din gaar waas bianjinba

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Tōn, ki nisiab tan baar nan bi waas Yiisa boor, a wun yii u nii bi paak ki miar Yennu ki turib; ñaan ki u poorpoweiteeb tian niib manj paak. ¹⁴ Ki Yiisa yet a “Ñaan man ki waas manj-ii baat n boor na, ki daa tiammi, kimaan bi boorue yen Yennu ñaanaan,” ¹⁵ ñaan jii u nii ki yii yii bi paak, ñaan ji seet saan.

*Naasin-məkitsəɔ labaar**(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)*

¹⁶ Tɔn, ki naasimɔ nna baar Yiisa boor ki tan boio a “Wanntəɔ, toonɲanlannpoe ki n saa tun, ki la manfoor nba kaa gbennu?”

¹⁷ Ki Yiisa jiino a “Bee ki a boin toonɲann po? Niyeno kɔɔe tee niɲano; ɲaan li-i tee ki a loon manfoor nba kaa gbennu, fii dia Yennu sennu na.”

¹⁸ Ki naasimɔ na boi Yiisa a “Sennlanupoe?”

Ki u betɔ a “Daa kpi niro; daa tuun bonchonchonsin; daa jaami; daa tee faak siara; ¹⁹ ii teen a baa nan a naa baakir; kii loon a loɔ nan faa loon a mɔɲ bianɲinba na.”

²⁰ Ki naasimɔ na betɔ a “N poɲ waa sennu na kura. Lannpoe ki n bia saa tun pukin linba na paaki?”

²¹ Ki Yiisa betɔ a “Li-i tee ki a loon a binberɲ-ii tee fanu nan barmɔnii, fii saa ki saa koi faa mək linba kur, ki jii li likirii ki tur talasdamm, kii mək məkint Yendouɲ ni, ki ji kii waan.”

²² Naasimɔ na nba gbat nna yoo nba, ki u seet nan parbiir, kimaan u məkint yab bonchiann.

²³ Nanne ki Yiisa ji yet u poorpoweiteeb a “Barmɔniie ki n beeri na, li sii paar bonchiann nan məkitoɔ n tan koo Yennu naan ni. ²⁴ N ɲammit beerie nan li paar nan məkitoɔ n koo Yennu naan ni ki gar laagumii n kuut kparpeenu miar ni nae.”

²⁵ Ki u poorpoweiteeb nba gbat nna manɲ, ki li jaar litib bonchiann, ki bi piin ki boi bi leeb a “Li-i tee nnaie, ɲmee ji saa fit la tinnu?”

²⁶ Nanne ki Yiisa gokit gotib ɲaan yet a “Nisaarike kan fit tun linba na, ɲaan Yennu ɲarin saa fit tun bont kura.”

²⁷ Li yoo na ki Piita yetɔ a “Gotir, timm ɲarin nyik ti bonsiar kure ɲaan waa-a. Ti nyoot tan sii tee bee?”

²⁸ Nanne ki Yiisa betib a “Barmɔniie ki n beeri na, yoo nba ki min nisaarik Bik na tan kar n naangbant paak nan paɲ bonchiann, durinya paann na ni, yimm nba tee n poorpoweiteeb na mun tan saa kar naangbant piik nan ɲanlee paake, kii bu Israel teeb* booru piik nan ɲanlee na buut. ²⁹ Ki wunba kur nyik u ɲaak, koo u yoorib, koo u waarii, koo u baa, koo u naa, koo u waas, koo u kpaant, n sann paak, u tan saa la li booru kobik, ki bia la manfoor nba kaa gbennu. ³⁰ Nnaan niib bonchiann nba doɲ tɔɔnn mɔtana, bi tan saa joont poora; ki bonchiann nba mun bia joont poor tan saa gar tɔɔnna.”

20*Toontunna barjouk*

¹ “Kimaan Yennu naan tee nan ɲaadaano nba din nyii sanyapob ni ki loon niib a wun jiiɲ ki bin ko u kpaab nae. ² Ki bi dii daauk ki u sak ki saa pab daar paauk, ɲanne ki bi doo ki saa jak konu. ³ Laa tan baar kut munyia yoo nba, ki ɲaadaano manɲ fiir saan daak ni, ki saa la siab ki bi see ki bi tuun siari. ⁴ Ki u betib a ‘Ii do man n kpaab ni kii saki ko, ki n pai linba jan.’ ⁵ Ki bi doo. Ki li tan baar kut piik nan munlee yoo, ki u bia ɲmat teen nna; ki kut muntaa yoo, ki u bia ɲmat ki teen nna. ⁶ Ki li baar kut munɲmu, ki u bia ɲmat saan ki la siab ki bi lakin see, ki u boib a ‘Bee ki i see nna yann damunn ki ki tuun siari?’ ⁷ Ki bi jiin a ‘Soo ki jiiɲ toonni.’ Nanne ki u betib a ‘Ii muni do man n kpaab ni kii saki ko.’

⁸ “Laa tan bont yoo nba, ki ɲaadaano na bet u toontunna saakɔɔ a ‘Ii saa ki yiin kpaara manɲ na, ki tan pab. Fi-i yaa a pab yoo nba, fan piin kii pa binba bo joont baar na, ki tan joont binba bo doɲ baar na.’ ⁹ Ki u toontunna saakɔɔ manɲ piin ki pa binba bo joont baar na daar paauk. ¹⁰ Tɔn, laa tan baar binba bo baar sanyapob niwa na paak yoo nba, ki bi dukii a bi yar sii yabe, ɲaan ki u pab daar paauk mun biak. ¹¹ Baa gaar bi likirii gbenn yoo nba, ki bi piin ki burin sukii ɲaadaano na, ¹² ki yeen a ‘Gotir, binba joont ki doo kut munɲmu na koo yoo waaminnae, ɲaan ki timm nba ɲarin la fara sanyiok niwa, ki yonnu faat bonchiann na, ɲaan ki timm nan ɲamm tan lakin gaar payouɲ kuukɔɔ.’

¹³ “Nanne ki ɲaadaano na yet bi yeno a ‘N yook, gbiintir, n ki ɲmabani, kimaan ti bo dii daauko ki a sak daar paauk. ¹⁴ Li paak, jiin a yar kii saa. Li tee n lomme nan ki n pa fin nan binba bo joont baar manɲ yomm. ¹⁵ N ki mək yaak ki saa jii n likirii ki tun maa loon bianɲinba-a? Koo a mək funfunn nan maa ki wuun na paake-e?’ ”

¹⁶ Yiisa nba din yin barjouk na ki gbenn na poorpoe, ki u ji betib a “Li paak, binba joont poor tan saa doɲ tɔɔnn, ki binba doɲ tɔɔnn tan saa joont.”

* **19:28** 19.28 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

*Yiisa nba pak u kuun po taar muntaa ni bianjinba
(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)*

¹⁷ Yiisa nba din tan do Jerusalem na, ki u yiin u poorpoweiteeb piik nan banlee na ki tan bɔr betib a ¹⁸ "Gotir man, ti do Jerusalem-e na; ki bi sa saa jii min nisaarik Bik ki teen mannteeb yudamm nan sennu wantteeb nuu ni, ki bi saa bu n buut ki yet a n njan nan kuume. ¹⁹ Bi tan saa jiin ki tur binba ki tee Juu teeb ki bin fiakin, ki boon kpaasir,* ki kpa a tabinin dapunpunn paak ki man kpo, njan li daa njantaa daar, n saa fir kuun niwa."

*Ki jiin Jeems nan Jɔɔnn naa miatuk po
(Mak 10.35-45)*

²⁰ Li yoo na ki Sebedii njaapoo jii u waas banlee Jeems nan Jɔɔnn ki baar namm Yiisa boor ki tan gbaan u tɔɔnn, ki miarɔ sommir po. ²¹ Ki Yiisa boio a "A loon bee?"

Ki u jiin a "Turimin mɔsonn nan n waas na yeno tan saa kar a diitu po, ki loo na mun n kar a ganj po, yoo nba ki a tan dii a naan na."

²² Yiisa din bet Jeems nan Jɔɔnn a, "I ki mi yaa mei linba. I saa fit jii jik-kpiatir nba ki n yaa n jii nawa-a?"

Ki bi jiin a "Ti saa fita."

²³ Ki Yiisa betib a, "Tɔn, i set saa jii n jik-kpiatir nawa; njan n ki mɔk yaak, li ki tee min kaa saa gann wunba tan saa kar n diitu po koo n ganj po, kimaan n Baa Yennu mɔɔ mɔɔe gann binba tan saa kar li kinkaani paak."

²⁴ Yiisa poorpoweiteeleeb na nba gbat nna manj yoo nba, ki bi wutoa doo banlee manj paak. ²⁵ Ki Yiisa lakin bi kura u boor ni, ki betib a "I mɔɔ mi nan tingbouɔ na njaateeb yudamm dont bi mɔɔe; ki nijanaa bia dia bi niib nan ninmɔɔne; ²⁶ njan yimm njan, li daa tee nna i sinsuuk ni. Li-i tee ki sɔɔ loon yudant i ni, li njan wun kpant tarik kii tuun kii teen i kura. ²⁷ Ki li-i bia tee ki sɔɔ loon wun tan gar sinsinni, wun kpant i daabir; ²⁸ nan min nisaarik Bik nba tee bianjinba na, kimaan n ki baar maa niib n tun turin kaa, njan n baar maa n tun ki tur niibe, ki bia kpo ki lin te niib bonchiann n la tinnu."

*Yiisa nba din nyɔɔnt jɔɔnii banlee bianjinba
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)*

²⁹ Ton, baa din tan nyi Jeriko yoo nba, ki nibur waa Yiisa poorpo. ³⁰ Ki jɔɔnii banlee kar sɔnjokpiɔ ki gbat a Yiisa baat a wun gar lej. Ki bi piin ki yikin sanpaapowa a "Ti Yomdaano nba tee Defid yaaboonn, tinimit ninbaauk."

³¹ Nanne ki nibur na tian bi paak a bin nmin. Njan ki bi namm yikin sanpaapowa a "Ti Yomdaano nba tee Defid yaaboonn, tinimit ninbaauk."

³² Ki Yiisa set njan yimm ki tan boib a "I loon ki n tun bee ki turini?"

³³ Ki bi jiino a "Ti Yomdaano, ti loon ki a nyɔɔnt ti ninbinae."

³⁴ Ki ninbaauk sooro, ki u sii sii bi ninbina manj, ki li nyɔɔnt, ki bi ji waa.

21

*Yiisa nba baat Jerusalem ki bi dontiro bianjinba
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jɔɔnn 12.12-19)*

¹ Baa din tan per Jerusalem ki baar Bef-fej doo nba biak kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na, ki Yiisa tun u poorpoweiteeb na banlee u tɔɔnn po, ² ki betib a "Ti saa man digbanbik nba be i tɔɔnn po na ni. I saa la ki bi lor bonnaan nan u bik; ki yin lotib ki baar namm n boor ni na. ³ Li-i tee ki sɔɔ boi-i siarie, yin beto a i Yomdaano loomm, ki u saa chabi ki yin baar namm."

⁴ Linba na din tun a lin gbeen linba ki Yennu sokinii Aisaya din sokin nae, a

⁵ "Yetir Sayɔnn doo teeb a,
'Gotir man, i kpanbar nae baat i boor na.
U tee wunba sikint u mɔɔe
ki jak boɔ nba set tee bonpaan.' "

⁶ Ki Yiisa poorpoweiteeb na set saan ki saa tun nan waa betib bianjinba na, ⁷ ki baar nan bonnaan na nan u bik, ki tan jii bi liata ki paan bi boona paak a Yiisa n jak. ⁸ Ki niib na siab lat bi tiat sɔnjouk ni, ki leeb mun choon tiinii yiinii nan tutuut ki lat sɔnjouk na ni. ⁹ Ki nibur nba gar u tɔɔnn po nan binba din waa u poorpo ji yikin ki yeen a

"Hosaana,* ii piak man Defid yaaboonn manj.
Piisin-ii be wunba baat Yennu sann ni na paak.
Yimm nba be sanpaapo, ii hoot man a 'Hosaana.' "

* 20:19 20.19 Bi kpaasa din mɔk kut koo tanae li mɔi paak.

* 21:9 21.9 Hosaana paak tee "tintit."

¹⁰ Waa din tan koo Jerusalem yoo nba, ki doo man niib kur fiir, ki boi leeb a “Nmee na?”

¹¹ Ki nibur na jiin a “Yiisa, wunba tee Yennu sokinii ki nyii Nasaref nba be Galilii yent ni nae.”

Yiisa nba namm Yenjiantu nasaakak bianjinba
(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Joonn 2.13-22)

¹² Yiisa din koo Yenjiantu nasaakak ni ki ber nyinn binba koi nan binba daa na kura, ki labir chibin lik-kpenta teebula nan nmankoi teeb kokii na ¹³ ki betib a “Li sob Yennu gboun ni a njo Yennu yet a ‘N njaak na sii tee Yenmiaru njaake,’ njaan yimme kpintir ki teen fat-teeb kinkarboor.”

¹⁴ Ki joonii nan wobii baar u boor Yenjiantu nasaakak na ni, ki u te ki bi kura la laafia. ¹⁵ Njaan mannteeb yudamm nan sennu wannteeb nba la bakitnauj toona nba ki u tun na, ki bia gbat ki waas yikin Yenjiantu nasaakak ni ki yeen a “Hosaana! Ii piak man Defid yaaboonn na,” ki li donn bi wutoa. ¹⁶ Ki bi boio a “A gbat baa yeen linba na wa-a?”

Ki u jiin a “Nn, njaan li sob Yennu gboun ni a ‘A te ki waas nan sanpantii piaka fanu,’ i ki mi karimi-i?”

¹⁷ Nanne ki u nyikib njaan nyii Jerusalem ki saan Betani doo ki saa doo.

Yiisa nba tun kinkan bianjinba
(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Laa din yent ki Yiisa nyii lej ki nmat Jerusalem. Ki kon moko; ¹⁹ ki u la kinkan see sonjokpij. Ki u saan a wun poor kinkana, ki soo siar kaa kinkan na paaki see faat kuukoo. Nanne ki u yet tiik na a “Laa nyii dinna ki saa, a kan mi lon loona.” Li taakpaak ni, ki tiik na koor.

²⁰ U poorpoweiteeb na nba la nna yoo nba, ki li baktib, ki bi boi bi leeb a “Li teen nlee ki kinkan na taan koor yama na?”

²¹ Nanne ki u betib a “Barmoniie ki n beeri na, li-i tee ki i teen Yennu yada nan barmonii ki ki biriso, i mun sii tuun nan maa tun tiik na bianjinba nae; njaan li ki tee nna kuukoo kaa ki i saa tumi, njaan li-i tee ki i bet jojaann na gbaa a wun fikit ki saa baa məkgebenir na ni, u saa fikita. ²² Linba kur ki i saa miar Yennu li po, li-i tee ki i teen yada a i saa la, i set saa lawa.”

Nisiab nba boi Yiisa u yiikoo po bianjinba
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Yiisa nba din saan koo Yenjiantu nasaakak ni ki want niib Yennu maan yoo nba na, ki mannteeb yudamm nan tinj man ni saakab baar u boor ki tan boio a “yiikolannpoe ki a mok ki tuun linba na kuri? Ki nnee chaba li yiikoo?”

²⁴ Ki Yiisa jiin a “N mun mok buboit ki saa boi-i; li-i tee ki i fit jiini, n mun saa wannii yiikoo booru nba ki n dia ki tuun linba na: ²⁵ Joonn nba din tuu wuur niib Yennu nyunwuru na, Yennu-e chabo li yiikoo amii nisaarike?”

Ki bi nmant faa leeb baann ki yeen a “Ti-i yet a Yennu-e chabo li yiikoo, u saa boit a ki bee teen ki ti ki teeno yada; ²⁶ ki ti mun bia tiin nibur na janmaanii nan tin yet a ‘Niibe chabo li yiikoo,’ kimaan soo kur teen yada nan Joonn set din tee Yennu sokiniiie.” ²⁷ Nanne ki bi bet Yiisa a “Ti ki mi.” Ki Yiisa mun betib a “Ton, n mun kan beti wunba chabin li yiikoo ki n tuun linba na.”

Ki jiin jasoo waas banlee po

²⁸ Li poorpoe ki Yiisa boib a “I dukii nlee linba na po? Jasoo nna din mok waas banlee, ki tan yet wunba tee saakoo po na a ‘N bik, don kpaab ni ki saa ko dinna.’ ²⁹⁻³⁰ Njaan ki u bet u baa a u kan do. Nanne ki u baa nyiko ki ji yet bonbik po nan waa bo bet u yooo bianjinba na. Ki njo narin sak ki jiin a ‘N baa, min saa dowa,’ njaan ki ki doo. Li poorpoe ki saakoo na ji tan lebit u dudukit ki doo.” ³¹ Yiisa nba din yimm barjouk man ki gbenn na, ki u ji boi niib na a “Waas banlee na ni, nnee tun u baa loommu?”

Ki bi jiin a “Saakoo po na.”

Ki Yiisa betib a “Barmoniie ki n beeri na, lampogaarteeb nan bonchonchona tan saa donji Yennu naan ni koonuwa, ³² kimaan Joonn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru na daan baar i boor ki wannii yentinu binbera, njaan ki i ki teeno yada, njaan ki lampogaarteeb nan bonchonchona teeno yada. Yaa lek la linba na nba kur poorpo, i ki lebit i dudukit ki teeno yada.”

Toontunna barjouk
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Ki Yiisa bia betib a “Gbiintir man barjok leer. Naadaansoo nnae din be ki koo tilontii kpaab, ki chaan gungoun ki lintir, ki bia gbiir gbiouk nba ki bi tuu sii nmakii tiinii manj loona nyun lej, ki maa difoouk a wuu guu tiinii na; ki jii kpaab na ki teen toontunna nii ni a bii gorii. A li-i tanj jan nan p̄ooru, bin p̄oor ki tur̄o, n̄aan mun p̄oor bi yar. Li poorpo ki u yaat saan digbansiar. ³⁴ Ki tiloona manj punp̄oor yoo tan baar, ki n̄aadaano na tun u daaba a bin saan toontunna na boor ki saa gaar u tiloona na. ³⁵ N̄aan toontunna na din soor u daaba manje, ki boo yeno bonchiann, ki kp̄ii loo, n̄aan jaat loo na mun tana. ³⁶ N̄anne ki u bia n̄amm tun daabileeb, ki bi yab ki gar sinsinn yab na, ki toontunna na bia teemm nna. ³⁷ Linba na poorpo ki u ji tun u moŋ moŋ bija, n̄aan yeen a ‘N mi nan bi saa baak n bija nawa.’ ³⁸ N̄aan toontunna na nba din tun ninbinn ki la u bija na baat, ki bi bet bi leeb a ‘U fadiir̄oe na; n̄aant tin kp̄iu, n̄aan ki faar na n kp̄ant ti yar.’ ³⁹ Bi din soor̄oe ki nyii nana kpaab na kp̄in ki saa kp̄iiu.”

⁴⁰ Yiisa nba yin barjok na ki gbenn na ki u boib a “T̄on, kp̄adaano manj-i tanj baari, u saa teen toontunna manj nlee?”

⁴¹ Ki bi jiin a, “U saa kp̄i toonbiit damm manj gbenna, n̄aan jii u kpaab manj ki tur toontunsiab nba saa sak kii yoo kii teeno li loona, punp̄oor yoo.”

⁴² Ki Yiisa boib a “I daa ki mi karin laa sob Yennu gbouj ni bianjinba-a? Li sob a:

‘Tann nba ki tanmaara ȳetir na,
n̄anne tan tee lotik ni tanjann,
Yennu-e teen nna, ki li teent bakitmanj.’ ”

⁴³ Ki Yiisa ji betib a “Barm̄oniie ki n beeri na, Yennu tan saa gaar u naan i boor ki tur nibooru nba saa te ki wun di u naan nyoot. ⁴⁴ N̄aan wunba tan baa tann manj paak, u saa but bute, n̄aan tann manj-i baa wunba paak, bimm, see ki li nanno buk buk nan yon na.”

⁴⁵ Mannteeb yudamm nan Farisiinba na nba din gbat barjokit na ki gbenn, ki bi bann nan Yiisa yin barjokit na ki denn n̄amme. ⁴⁶ Ki bi ji din loon bin soor̄o, n̄aan tiin nibur na janmaanii, kimaan soo kur teen yada nan u set tee Yennu sokiniie.

22

Poochiann jaamm barjok (Luk 14.15-24)

¹ Ki Yiisa bia piin ki yiin barjokit ki teen niib manj a: ² “Yennu naan tee nan batsoo nba din teen siir a wun teen poochiann jaamm ki tur u bija nae. ³ U din tan tun u daaba a bin saan bet niib nba ki u daan poib na a bin baar; n̄aan ki bi ki loon bin baari. ⁴ Ki u n̄amm tun daabileeb ki betib a ‘Ii saa man ki bet niib nba ki n daan poib na, a jaamm jeet teen siira; n poŋ kp̄ii naajai nan bonkob-kpamma, ki li kur teen siira; i paak, bii saana ki tan di jaamm manj.’ ⁵ N̄aan waa daan poi binba manj ki gbiint ki tur u daaba, n̄aan yaat yaat ki saan bi toona ni: ki yeno doo u kpaab, ki loo mun saan bont koiu daak ni. ⁶ N̄aan ki siab mun soor u daaba na ki boob ki saa kp̄iib. ⁷ N̄anne ki bat na wutoor doo bonchiann; ki u tun u kunkonkonna, ki bi saan ki saa kp̄ii nikpiira manj, n̄aan joo bi doo muu. ⁸ Li poorpo bat na ji din yiin u daaba ki tan betib a ‘Poochiann jeet na teen siira, n̄aan niib nba ki n daan doŋ poib na ji ki n̄an nanni. ⁹ Li paak, ii saa man sonjara ni, ki yiin binba kur ki i lab, ki bin baar na ki tan di jaamm manj.’ ¹⁰ Ki u daaba na nyii ki saan sonjara ni, ki saa yiin binba kur ki bi lab, li nibiit nan niŋamm; ki bi baar tan gbee poochiann n̄aak na kenken.

¹¹ “T̄on, ki bat na tan koo a wun gon poochiann niib manj, ki la joo nna ki u foo bi sinsuuk ni ki ki lia poochiann jaamm tiati. ¹² Ki bat na boio a ‘N yook, a teen nlee ki tan koo nna n̄aan ki ki lia poochiann jaamm na tiati?’ Ki joo na ki jiin siari. ¹³ Ki bat na bet u n̄aajab na a, ‘Lorimo man, u niy nan u taa, ki nyi saa lu-u nanyer po bunb̄onn ni. Lejewa ki u sii mo fabin ki n̄man nyana.’ ”

¹⁴ Ki Yiisa joont, ki yet a “Yennu yiin niib bonchianne, n̄aan u tan saa gann waaminnae.”

Ki jiin lampo panu po (Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Ki Farisiinba na saan ki saa lor baa saa teen bianjinba ki la Yiisa m̄obonkpetir. ¹⁶ N̄anne ki bi tun bi poorpoweiteeb nan Bat Herod poorpojoomu Yiisa boor, ki bi saa boio a “Wan̄ntoo, ti mi nan a tee barm̄onpakir̄oe, ki want niib Yennu sonu nan barm̄onii, ki ki fiin niib po, kimaan a baka kaa nan nisaarik nba tee wunba. ¹⁷ Li paak, betirit, a dukii nlee ki jiin lampo panu po? Ti sennu chabit nan tii pa lampo kii teen Rom tinj kpanbar Siisa, amii ti daa pa?”

¹⁸ Yiisa din mi bi dudukbiit manj. Li paak, ki u jiin betib a “Yimm kpinkpanonii damm na, bee ki i loon yin koonin jinjammii ni? ¹⁹ Wantin man likirib nba ki ti saa jii pa lampo manj.” Ki bi jii likirib ki turo. ²⁰ Ki u boib a “Nmee naauj nan sanne be likirib na paaki?” ²¹ Ki bi jiin a “Siisa yare.” Ki Yiisa betib a “Ton, ii yenn-ii pa man kii teen Siisa linba tee u yar, njan mun bia kii pa kii teen Yennu linba tee Yennu yar.” ²² Baa gbat linba na ki li ji bakitib, ki bi seet nyii, njan nyiko.

Ki jiin kpeemm fiiru po
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Li daar manj ki Sajusiinba siab baar Yiisa boor. (Njamme din tuu yaa kpeemm tan kan fiir kuun ni na.) ²⁴ Bi din bet Yiisa a “Wanntoo, Moses din wann nan li-i tee ki joo koon u poo njan kpo ki ki mar biki, a u naa bik n faar u pakook manj ki mar waas tur kpeemm na. ²⁵ Jab banlore nba tee naanook din be doo na ni, ki saakoo po tan koon poo ki ki mar biki, njan kpo, ki u naa bik faaroo. ²⁶ Ki li tun nna ki tur wunba pukin banlee, nan wunba pukin bantaa ni, ki saa gbenn jab banlore manj. ²⁷ Li poorpo ki poo na tan joont kpo. ²⁸ Li paak, li-i tee ki kpeemm fiiru daar baari, bi nnee tan sii yen poo manj? Kimaan bi kur din koonowa.”

²⁹ Ki Yiisa betib a “I bota, kimaan i ki mi Yennu gbouj, ki bia ki mi waa mok pañ bianjinba. ³⁰ Kpeemm-i taji fiir kuun ni, bi sii tee nan malakanba nba be Yendouj ni nae. Pookoont nan jakunt tan sii kaa. ³¹ Ton, ki jiin kpeemm fiiru po, i ki mi karin linba ki Yennu piaki u gbouj ni na-a? ³² a, ‘Mine tee Abraham Yennu, nan Aisak Yennu, nan Jakob Yennu.’ Niib na nba din poñ kpo sianyoowa na, njan bi bia lek daa fo, kimaan Yennu ki tee kpeemm Yennu kaa, u tee footib Yennu-e.”

³³ Niib na nba din gbat u wannu manj, ki li bakitib.

Sennu nba gar leer labaar
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Farisiinba na nba din gbat a Yiisa momaan na nyann Sajusiinba na, ki bi taan leeb ki baar. ³⁵ Ki bi ni yeno nba tee sennu wantoo na boi Yiisa buboit, a wun jammoo, a ³⁶ “Wanntoo, sennlanupoe tee sennjaann ki gar sennii na kuri?”

³⁷ Ki Yiisa jiino a “ ‘Ti loon a Yomdaano Yennu, kii mantik-ii loono nan a par kura, nan a seek kura, nan a dudukit kura.’ ³⁸ Sennu na tee sennjaanne ki bia tee sinsinn sennu. ³⁹ Linba pukin njanlee ni ki tee barkpann mun bia tee nnae, ‘Ti loon a loo nan faa loon a moñ bianjinba na.’ ⁴⁰ Moses sennu na kura, nan Yennu sokiniinba wannu na kura gaa sennii njanlee na paake.”

Ki jiin Masia nba tee wunba po
(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Farisiinba na nba din lakin leeb yoo nba, ki Yiisa boib a ⁴² “I dukin nlee ki jiin Yennu Niganntoo Masia na po? U tee nnee yaaboonne?”

Ki bi jiin a “U tee Defid yaaboonne.”

⁴³ Ki u ji boib a “Ki bee ki Defid din yiino a ‘Yomdaano?’ Yennu Seyeen nba din gbee Defid na ki u yet a

⁴⁴ ‘Yennu din yet n Yomdaano a,

Karin n niidiitu po

mokmok nan maa tan saa te fan nmaa a datai a taapauj ni.’

⁴⁵ Li paak, Defid nba din yiin Masia a ‘Yomdaano’ na, nlee ki Masia tee noo Defid yaaboonni?”

⁴⁶ Soo din ki fit jiin u buboit manj; li paak, laa nyii li daar manj ki saa, soo ji din ki mok par ki saa boi Yiisa buboisati.

23

Ki jiin sennu wanteeb nan Farisiinba binben po
(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46; 20.45-46)

¹ Nanne ki Yiisa piin ki piak teen nibur na nan u poorpoweiteeb a, ² “Sennu wanteeb nan Farisiinba nae ki bi turib yaak nan bii sokint Moses sennu na. ³ Li paak, li njan ki yii saak kii waa baa wanti linba na kura, njan kii mi man ki yin gaar bi binben, kimaan bi ki tuun baa want linba manj. ⁴ Bi jint niib jik-kpiata nba paar nan jiinu, njan kan sak jii bi niibir gbaa ki babir soo ki wun jii. ⁵ Linba kur ki bi tuun na, bi tuun a niib n la ki pakibe. Gotir baa jii Yennu sennu na waan nba sob gbanbis paak, ki lor lor bi yugbia nan bi nii paak, ki li yarin bianjinba; bia gotir bi liatbaant mogbana nba fok ki bia yarin bianjinba. ⁶ Bi-i saan jaamm ni, bi tuu loon bin kar yudamm kinkaanii paake; bi-i koo Yenjiantu diit ni, bi bia loon nijaana kaanii boae. ⁷ Bi bia tuu loon ki niib-ii

foontib burchinfoontii dai ni, kii yib a 'Wannteeb.' ⁸ Naan yimm narin, i daa te ki bi yi-i 'Wannteebi,' kimaan i kura tee naa waase nan leeb, ki mok Wanntoo yenokoo. ⁹ I daa yi soo 'Baa' tingbouj na ni, kimaan i mok Baa yenokoo; hooe tee Yennu nba be sanpaapo na. ¹⁰ I bia daa te ki niib yi-i 'Yomdammi,' kimaan i mok Yomdaano yenokoo; hooe tee min Yiisa Masia. ¹¹ Wunba tee nijaann i ni, wun teen u moŋ i kura toontunno. ¹² Wunba dont u moŋ, Yennu tan saa sikinowa; naan wunba sikint u moŋ, Yennu-e tan saa donno."

Kpinkannii damm labaara

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ Yiisa bia yet a "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi, kimaan yimme loo Yennu naan tammob a niib daa koo. I moŋ moŋ ki koo, naan dok binba loon bin koo tammob marj na. ((¹⁴ Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi, kimaan i gaan pakoi nej, ki mei Yennu ki yukii ki kpann a i tee yentinnae, i tubdatu tan sii bi bonchiann.))

¹⁵ "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi, kimaan i pootir moka ki gaar digbana ki loon wunba saa kpint u binbey kii waa i poorpoe, ki li-i tee ki i tan la soo ki u waaini, i tuu te ki u biit nba jikito saa Sintaanii muu ni na n namm pukin taar munlee-e ki gar i yara.

¹⁶ "Yimm joonii nba daar i leeb na, li sii bi turi. I want niib na a 'Soo-i por Yenjiantu nasaakak na, li ki kpaa talasi, naan li-i tee ki soo por likirii nba be nasaakak marj ni na, a see ki u gbeen u mopor na.' ¹⁷ Yimm joonii nba daar i leeb na, bona njanlee na ni, lannpoe tee barkpanni, likirii na amii Yenjiantu nasaakak nba te ki likirii na tee Yennu yar na? ¹⁸ Ki i bia yet a 'Li-i tee ki soo por maruj binbintiri, li ki kpaa talasi, naan li-i tee ki soo por maruj bonkobuk nba paa binbintir na paak na, see ki u gbeen u mopor marj.' ¹⁹ I set tee jooniie nan barmoonii. Bona njanlee na ni, lannpoe tee barkpanni, maruj bonkobuk na koo binbintir nba te ki li tee Yennu yar na? ²⁰ Li paak, li-i tee ki soo por maruj binbintiri, li want nan u por binbintir na nan linba kur paa li paak nae. ²¹ Li-i tee ki soo bia por Yenjiantu nasaakak na, li want nan u por njaak marj nan Yennu nba be lej nae. ²² Li-i bia tee ki soo por Yendouj, u por Yennu naangbouj nan hoo nba kar li paak marje.

²³ "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi. I jikit baarii nan bukuj nan narii nan li bonlia piik nook ni yennkoo ki teen Yennu, naan nyik linba tee barkpana u sennu ni; njanne tee barbunu nba took, nan ninbatinu, nan yada teenu. Linba na nbae bo nan nan yii tuun, ki daa nyikit li yenn nba tumu. ²⁴ Yimm joonii nba daar i leeb na, i tuu lot kpajuuke nyun ni ki lu, naan nak laagumii nan nyun.

²⁵ "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi, kimaan i sokii nyunnyurmanii nan senii poorpoe, naan ki nook ni gbee nan fatuk nan jawuuk. ²⁶ Yimm Farisiinba nba tee joonii na, sokit man nyunnyurmanii nan senii noi ni sinsinn, ki li poorpo saa nyiwa.

²⁷ "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi. I tee nan kaat nba ki bi maa ki pent nae, ki li poorpo fan, naan ki li nook ni gbee nan kpaba nan poi. ²⁸ Nnae ki niib gorii i nanyer po ki i nan, naan ki i para gbee nan kpinkannii nan toonbiit.

Yiisa nba piak bi tubdatu po bianjinba

(Luk 11.47-51)

²⁹ "Yimm sennu wannteeb nan Farisiinba nba tee kpinkannii damm na, li sii bi turi. I maa Yennu sokiniinba kaat, ki jabib, ki sent, ki li tee linba saa tiar niib yentinna kuun po, ³⁰ naan yeen a 'Ti-i dinj bonni be ti yeejamm yoo, ti din bo kan tun baa din tun linba ki kpai Yennu sokiniinba na.' ³¹ Linba na want nan i set sak nan i tee binba din kpai Yennu sokiniinba na yaaboanae. ³² Li paak, i yeejamm nba din piin ki tuun toonbiit nba na, tontir man. ³³ Yimm wai! Yimm waalabirii waas na, nlee ki i tan saa nyi tubdatu nba tee muu nba kan mi kpeen na ni? ³⁴ Li paake ki n beeri na, n tan saa tun Yennu sokiniinba nan yandamm nan wannteeb i boor ni, naan i tan saa kpi bi siabe, ki kpaa siab dapunpuna paak, ki boo siab Yenjiantu diit ni, ki bia wei tokii bi taa ki nyi doyenu ni ki tootir doleu ni. ³⁵ Li paak, baa din kpai yentinna nba na kura tubdatu be i paak, laa nyii nipeemo Abel ki saa tuu Berekia bija Sekaria, wunba ki bi din kpaii Yenjiantu nasaakak nan maruj binbintir sinsuuk ni na. ³⁶ Barmooniie ki n beeri na, motana nigbouj na tan saa la tubdatu, toonbiit marj kur paake.

Yiisa nba loon Jerusalem teeb bianjinba

(Luk 13.34-35)

³⁷ “Nbaayoo-o, Jerusalem teeb, yimm nba kpi Yennu sokiniinba, ki bia jaat u toomiinba nba ki u tumm i boor na tana, bikinu taar munjaae ki n gbaa maa n lakini yomm nan korik nba tuu lakin u waas u kpinkpant ni na, ki i ki saki. ³⁸ Gotir man, Yennu nyik i jiantu nyaak nae, ki li doo yann. ³⁹ N beerie, laa nyii motana ki saa, i kan mi lan ki saa tuu daar nba ki i tan saa yet a ‘Piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.’ ”

24

Yenjiantu nasaakak biiru po

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yiisa nba din nyii Yenjiantu nasaakak ni ki saa na, ki u poorpoweiteeb baar u boor ki tan wanto jiantu nyaak man diit. ² Nanne ki u boib a “I la linba na nba kura-a? Barmoniie ki n beeri na, bi tan saa tut li kur ki lu tij niwa, ki li tann yennkoo tan kan biar ki paa leer paaki.”

Mukisuk nan biak labaar

(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Yiisa nba din tan saan kar kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn paak na, ki u poorpoweiteeb baar u boor, bi kuukoo, ki boio a “Bia yooe ki linba na kur tan sii tee? Bee tan sii tee a baaru nyinn, nan durinya na gbennu nyinni?”

⁴ Ki u betib a “Ii mi man ki soo n tan kpanni, ⁵ kimaan niib bonchiann tan saa jii n sanne ki baar ki yeen a njamte tee min Masia na, ki kpann niib bonchiann. ⁶ I tan saa gbat tob fuut i koonn ni, nan li labaar banfoka, njaan i daa jee, kimaan li kpaal talase nan linba na kur n tun, njaan li ki want nan durinya gbennu baare na. ⁷ Nibooru nan nibooru tan saa kon nan leeb, ki kpanbar nan kpanbar mun tan saa took leeb ki kon. Ki kon nan tij jekirik tan sii be loka kur po. ⁸ Linba na nba kur tan sii tee nan matyiaru pinpiik nae.

⁹ “Li yoo man bi tan saa soori ki dinni biak, ki kpi-i, ki booru kur tan sii nami kimaan yaa waan na paak. ¹⁰ Li yoo man, niib bonchiann tan saa yet n weiu, ki fikisir leeb, ki bia nan leeb. ¹¹ Ki faak sokiniinba tan saa nyi ki kpann niib bonchiann. ¹² Biit nba tan saa mantik yabit tingbouj na ni na paak, niib bonchiann lomm tan saa maak. ¹³ Njaan wunba tan gubin nan biak yoo man joontu tan saa la tinnuwa. ¹⁴ Ki bi tan saa moont Yennu naan barnanii moontii na tingbouj na kur po, a nibooru kur n gbata, ki durinya gbennu n yen fit baar.

Jajmaanbiiuk labaar

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “I tan saa la bonbiir nba ki Yennu sokinii Daniel din yet li po na, linba ki Yennu koo na, ki li see Yenjiantu nasaakak ni.” (Wunba kur tan karin sobu na, wun bann laa want linba.) ¹⁶ “Li yoo man, binba tan be Judea yent ni, bin chiar kii do kunkona, ¹⁷ ki wunba tan be u nyaak yur paak,* waa daa gbaa koo u diiuk ni a wun jii u siari, ¹⁸ ki wunba tan be u kpaab ni, u daa njmat a wun jii u liatiri. ¹⁹ Yoo man ni, podamm nan binba dia walai tan saa di biak bonchiann. ²⁰ Ii mei Yennu man ki u daa te ki biak na baat sabouj, koo foon daari. ²¹ Kimaan li yoo man, biak sii be; Yennu nba nan durinyawa nan dinna, li biak booru daa ki mi baari; li booru mun bia ji kan mi baar linba na poor po. ²² Yennu-i tanjii kii wat daa man yabinti, soo tan kan tinni; njaan u nigannkab paak ki u tan saa wat daa man yabint.

²³ “Li yoo man, soo-i tanjii beti a ‘Gotir man, Masia be nna,’ amii ‘U be nawa,’ i daa tee li daano yada, ²⁴ kimaan li yoo man, faak Masia-nba nan faak sokiniinba tan saa nyi ki tuun nyina nan bakitnauj toonjaana a bin kpann niib; ki li-i tanjii fit gbaa, bi tan saa kpann Yennu nigannkab tiona. ²⁵ Gbiintir man, n donj betiewa, ki yoo man daa ki baari.

²⁶ “Li paak, bi-i tanjii beti a ‘Gotir man, u be muuk ni,’ i daa saa; koo bi-i beti a ‘Gotir man, u be diiuk ni,’ i daa tee yada, ²⁷ kimaan min nisaarik Bik baaru tan sii tee nan sanyikintii nba tuu nyi yondo po ki saan sik yonbaa po nae.

²⁸ “Siaminba ki bonkpeenn be, leje ki juut tikii.

Yiisa jenu labaar

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Biak na poorpo ki yonnu tan saa bonn, ki njmaarik ji kan yenti; ki njmaabira tan saa nyi sanpaapo ki baa, ki linba kur be sanpaapo tan saa damm ki njmat njmat. ³⁰ Li yoo man, niib tan saa la min nisaarik Bik jenu nyinn sanpaapo, ki nibooru booru nba be tingbouj na ni kur tan sii fabin, ki la min nisaarik Bik, ki n be sanpagbouj ni, ki siik

* **24:17** 24.17 Bi jei yura paak, bi din tuu sere.

nan paŋ nan yentsaakar. ³¹ Naatunn tan saa mo, ki n tun n malakanba ki bin saan ki tikir n nigannkab nba be tingbouŋ na kur po, ki baar namm.

Sinsabik nyinn labaŋar

(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² "Ii jii sinsabik ki tumii yan man; yaa tuu la ki tiik maŋ bintir yoo nba, i ji tuu mi nan siok pere na. ³³ Nnae mun, yoo nba ki i tan laat ki linba na nba kur tuun, yin bann nan n jenu maŋ pere na, li ji kan yukiri. ³⁴ Barmõnie ki n beeri na, motana nigbouŋ na kan kpo ki gbenn kaawa ki linba na kur n tumi. ³⁵ Sanpaak nan tij tan saa gara, ŋaan n maan ŋarin kan mi gari.

Soo ki mi Yiisa jenu daŋar

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

³⁶ "Ŋaan soo ki mi daŋar maŋ koo yoo nba ki n saa jeni; li sanpaapo malakanba, koo min Yennu Bija moŋ ki mi, see n Baa Yennu kooe mi. ³⁷ Laa din tee bianjinba Nowa yoo na, li mun bia tan sii tee nnae min nisaarik Bik jenu yoo. ³⁸ Nowa yoo maŋ, yoo nba ki nyunchioŋ din daa ki baar na, niib din di ki nyu, ki kooŋt poob, ki jikit bi waas ki teemm jab, ki tan tuu daŋar nba ki Nowa koo ŋaringbeŋir ni na. ³⁹ Niib maŋ din bia daa ki bann linba tuumi, ki tan tuu daa nba ki nyungbeek baar ki dii bi kur na. Li bia tan sii tee nnae, yoo nba ki min nisaarik Bik tan saa jen. ⁴⁰ Daŋar maŋ ni, jab banlee tan sii boo kpaab ni ki ko, ki n tan saa jii yeno ŋaan nyik loo. ⁴¹ Poob banlee tan sii lakin boo naan dii, ki n tan saa jii yeno ŋaan nyik loo.

⁴² "Li paak, ii chek i moŋ paak man, kimaan i ki mi daŋar nba ki min i Yomdaano saa jeni. ⁴³ Ŋaan bant nan li-i tee ki ŋaadaano poŋ mi yoo nba ki nanyuko yaa wun baar u ŋaak ni nyioku, u sii kare guu; u kan sak ki nanyuko na n tan koo ki jamo. ⁴⁴ Li paak, li ŋan ki i mun teen siir yoo kura, kimaan min nisaarik Bik mun bia tan saa jen, yoo nba ki i ki dukii n jenu poe.

Daabir nba saa sak u yomdaano moob bianjinba

(Luk 12.41-48)

⁴⁵ "Daabilano tee yandaano ki tuun u chanbaa nba wanto bianjinba? Njooe tee wunba ki u chanbaa teeno daabiyudaano a wuu gorii u daabileeb, kii teemm mann nan li sono. ⁴⁶ Li-i tee ki u chanbaa tan kpen ki la ki u tuun nna, parpeenn sii tee daabir maŋ yare. ⁴⁷ Barmõnie ki n beeri na, u chanbaa maŋ saa jii u moŋint kur ki teen daabir maŋ nuu ni, a wuu gorii. ⁴⁸ Ŋaan li-i tee ki daabir maŋ tee daabiyoonn ki dukin a u chanbaa kan kpen yiami, ⁴⁹ ki piin ki boo u daabileeb, ki ŋoo nan danyuurit bia lakin ki nyu ki di, ⁵⁰ u chanbaa maŋ tan saa kpen daŋar nba ki u ŋaa u kpenu tamae, nan yoo nba ki u ki mi. ⁵¹ U chanbaa na saa dat u tubir bonbiir; ki teeno nan baa tuu teen kpinkpanni damm bianjinba na. Leŋ mane ki u ji sii mo fabin ki ŋman nyana.

25

Ki jiin sapaamm piik po

¹ "Yennu naan labaŋar tee nan sapaamm piik nba din jii bi fita ki saa a bin took pooyookir soŋo nae. ² Sapaamm maŋ ni banŋmu din tee jatite, ki banŋmu mun tee subindamm. ³ Sapaanjata na din jii bi fita, ŋaan ki tenn kpan ki guun bi moŋi, ⁴ ki sapaansubindamm na ŋarin jii kpan ki liak salena ni, ki dia pukin bi fita po. ⁵ Pooyookir soŋo maŋ din ki baar yiami, ki goon tan soor sapaamm na kura, ki bi goon.

⁶ "Ki tansuunii ki bi tan gbat kunkor a 'Gotir, pooyookir soŋo nae baat na. Nyin man ki tooko.' ⁷ Ki sapaamm piik na kur fiir ki ŋak bi fita na. ⁸ Ŋanne ki sapaanjata na miar subindamm na a 'I kan turit i kpan na waami-i? Kimaan ti fita na loon lin kpeene.' ⁹ Ki subindamm na jiin a 'Aaii, li kan jaŋ timm nan yimmi. Ii saa man binba koi kpan boor ki saa daa i yara.' ¹⁰ Sapaanjata na nba din yaat ki saan a bin daa kpan yoo nba, ki pooyookir soŋo na dokit. Subindamm banŋmu nba teen siir na din wei pooyookir soŋo mane, ki saan poochiann ŋaak na ni ki koo diiuk ni, ki bi loon gann ki kpar.

¹¹ "Li poorpo, sapaanjata na nba tan jen yoo nba, ki bi baar see tammob na boor ki yi a 'Chanbaa, chanbaa, lootir gann ki tin koo.' ¹² Ki pooyookir soŋo na jiin a, 'Barmõnie ki n beeri na, n ki miini.' "

¹³ Yiisa bia din betib a "Ii mi man, kimaan i ki mi daŋar nba koo yoo nba ki min i Yomdaano tan saa jeni."

Ki jiin daaba bantaa po

(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Yennu naan labaar bia tee nan ñaadaansoo nba din lor a wun saan sɔnu, ñaan yiin u daaba ki tan chentib likirii a bin gaar kii kpentir nae. ¹⁵ U din tur sinsinn yoo na bɔtoot tusbamm ñanñmu, ki tur wunba paa na tusbamm ñanlee, ki tur wunba joont na tusbamm yennkoo. U din tur soo kur nan waa mi li yoo kotir nba tee bianjinbae, ñaan yaat saan. ¹⁶ Wunba din gaar tusbamm ñanñmu na din nyiie nba u likirii yiama ki piin kpinkpou, ki la nyoot tusbamm ñanñmu ki pukin li paak. ¹⁷ Nnae ki wunba din gaar tusbamm ñanlee na mun nyii ki kpentir ki la nyoot tusbamm ñanlee ki pukin li paak. ¹⁸ Ñaan wunba gaar tusbamm yenn na ñarin din nyiie, ki gbiir bootuk, ki pii u yomdaano likirii na.

¹⁹ “Li din yukir bonchiann, ki ñaadaano mañ tan jen, ki yiin u daaba na, a wun kan bi likirii mañ, ki la baa la nyoot bianjinba. ²⁰ Wunba din gaar tusbamm ñanñmu na nba koo yoo nba, ki u jii tusbamm ñanñmu leer ki pukin tur u yomdaano, ñaan yet a ‘N yomdaano, a din turin tusbamm ñanñmue, ñaan gotir, n mun bia la nyoot tusbamm ñanñmu.’ ²¹ Ki u yomdaano na beto a ‘N faan, a tee daabinjano, ki bia tuun fanu; faa dia waaminna fanu bianjinba na, li paak, n saa jii saamewa ki teen a nuu ni. Parpeenn nba ki n mok na, li ji tee min nan fin yare.’

²² “Ki wunba mun din gaar tusbamm ñanlee na koo ki baar u yomdaano na boor, ki yeto a ‘N yomdaano, gotir, a din turin tusbamm ñanlee-e, ñaan n kpent ki la nyoot tusbamm ñanlee pukin.’ ²³ Ki u yomdaano yeto a ‘N faan, a tee daabinjano, ki bia tuun fanu; faa dia waaminna fanu bianjinba na, li paak, n saa jii saamewa ki teen a nuu ni. Parpeenn nba ki n mok na, li ji tee min nan fin yare.’

²⁴ “Ki wunba mun din gaar tusbamm yenn na ñarin koo ki baar u yomdaano boor ki yeto a ‘N yomdaano, n mi nan a tuu tee wunba di fobite, kimaan linba ki a ki dii fara li paak na, fin ñarin loon ñaninbae ki fii di; siaminba ki a lek ki buri ñaan fin ñarin jaan leje. ²⁵ Li paak, n daan tiina janmaaniie, ki jii a tusbamm yenn na ki gbiir pii tij ni. Li paak, ñanne na. Gaat a bont.’

²⁶ “Ñanne ki u yomdaano na beto a ‘Fin daabiyoonn na, a tee gbannyakdaano; a poñ mi nan n tee wunba di linba ki n ki dii fara li paake, ki bia mi nan n jaan siaminba ki n ki bure, ²⁷ ki bee ki a ki kpent niib n likirii mañ ki bin tan paanin nyooti? Maa bo tan jen na n bo saa la n bont ki nyoot paa li paake. ²⁸ Li paak, gaat likirii mañ u boor man, ki pukin wunba mok tusbamm piik na; ²⁹ kimaan wunba kur mok bona, bi saa pukino ki wun mokit bonchiann; ñaan wunba koñ bont, bi bia saa tont bonmintik nba ki u mok nae. ³⁰ Ñaan jayann na ñarin, jii mo man kii nyi ki saa lu-u nanyer po, bunbonn ni. Leñewa ki u sii mo fabin ki ñman nyana.’

Yiisa nba saa bu niib Bukit bianjinba

³¹ “Ton, min nisaarik Bik-i tanj jen nan n pañ nan malakanba kur yoo nba, n saa kar n naangbou paak, ki la baakchion, ³² ki lakin tingbouj na nibooru kur n tooonn, ki bokitib nan pekpaarik nba tuu bokit pei nan buunii bianjinba na. ³³ N tan saa jii pei ki sennib n niidiitu po, ñaan jii buunii na mun ki sennib n niiganj po. ³⁴ Ki min Bat saa yet binba see n niidiitu po na a ‘Yimm nba ki n Baa Yennu teen piisin i paak na, ii saana man ki tan koo naan nba ki Yennu ñamm ki guuni durinya piinu niwa na, ³⁵ kimaan kon din mokin, ki i dinnin; ki nyunnyukuru mokin ki i turin nyun. N din tee saamo, ki i gaarin saauj i ñei ni. ³⁶ N din somm yanne, ki i turin tiat; ki n yiar, ki i sommin; bi din koonin dansarik, ki i yoo gontin.’

³⁷ “Ki yentinna na tan saa jiin ki boin a ‘Ti Yomdaano, bee yoee ki ti din la-a ki kon moka ki ti dinnani? koo bee yoee ki nyunnyukuru din moka ki ti tura nyumi? ³⁸ koo bee yoee ki ti din la-a ki a tee saamo ki ti gaara saauj ti ñei ni? koo ki a somm yann ki ti tura tiati? ³⁹ koo bee daare ki ti din la ki a yiar ki ti sommani? koo ki a koo dansarik, ki ti baar ki gonani?’ ⁴⁰ Ki min Bat mun tan saa jiin a ‘Barmoniie ki n beeri na, yaa din tun linba ki tur wunba tee tatimoo n naa waas sinsuuk ni na, i din tuun ki teen mine.’

⁴¹ “Li poorpo, n tan saa jiant ki bet binba see n niiganj po na a ‘Yimm nibiti nba ñan nan tubdatu na, seetir nna. Ii saa man ki saa koo muu nba di ki kaa kpeenu, ki Yennu ñamm ki guun Sintaani nan u niib na ni, ⁴² kimaan kon din mokin, ñaan ki i minnin jeet; ki nyunnyukuru mokin, ñaan ki i minnin nyun. ⁴³ N din tee saamo, ki i ki sak gaarin i ñei ni; ki n tan somm yann, ñaan ki i minnin tiat; ki n tan yiar, ki i ki sommin, ki n bia tan koo dansarik, ki i ki gonin.’

⁴⁴ “Li yoo ki bi mun tan saa ñmat ki boin a ‘Ti Yomdaano, bee yoee ki ti din la-a ki kon moka, koo nyunnyukuru moka, koo ki a tee saamo, koo ki a somm yann, koo ki a yiar, koo ki a koo dansarik, ñaan ki ti yet a sommiri?’ ⁴⁵ Li yoo manje ki n saa jiin a, ‘Barmoniie ki n beeri na, yaa din yet yin tun linba ki tur wunba tee tatimoo n naa waas sinsuuk ni na, i din yet yin tun ki tur mine.’ ⁴⁶ Binba na tan saa saan ki saa la tubdatu

nba kaa gbennu na, njaan ki yentinna na n mun saan ki saa be manfoor nba kaa gbennu na ni."

26

Yudamm nba lor a bin kpi Yiisa bianjinba

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jɔɔnn 11.45-53)

¹ Yiisa nba din pak maan na kur ki gbenn yoo nba, ki u bet u poorpoweiteeb a, ² "I mi nan daarpoee tee yukitgar* tiaru jaamm. Bi daan saa jii min nisaarik Bik ki tur niib ki bin kpaan dapunpunn paak."

³ Li yoo marj ki mannteeb yudamm nan Juu teeb saakab tikir leeb Kayafas njaak ni, wunba tee mannteeb yudamm saakoo na. ⁴ Bi din lor baa saa teen bianjinba ki boor soor Yiisa-e ki kpiu. ⁵ Njaan bi din lor nan bi kan sooro jaamm daa na ni, kimaan bi-i teen nna, see ki kpiikiruk baar.

Poosoo nba din but tulaarii Yiisa yur paak bianjinba

(Mak 14.3-9; Jɔɔnn 12.1-8)

⁶⁻⁷ Ton, Yiisa nba din be Betani doo ni, Simonn nba din tee gbaatir na njaak, ki kar di jeet, ki poosoo koo ki dia salenjan,† ki li gbee nan tulaarii nba daauk paar bonchiann, ki u baar tan but Yiisa yur paak. ⁸ Yiisa poorpoweiteeb na nba la nna yoo nba, ki bi burin nan leeb nan wutoor ki yeen a "Bee ki poo na biir tulaarii na nna mani?" ⁹ Bi bo saa fit kor ki gaar likirii bonchiann ki somm talasdammm."

¹⁰ Ki Yiisa bann bi bunburimii marj paak, ki boib a "Bee teen ki i burin ki daamii poo na? Bonjanne ki u tun ki turin marj. ¹¹ Talasdammm njarin sii yoo be i boore, njaan min njarin kii yoo be nani kaa. ¹² Tulaarii nba ki u but n paak na, u teen n piinu siire. ¹³ Barmoniie ki n beeri na, siaminba kur ki bi saa moont baryanii na tingbouj na ni, bi bia saa moont poo marj nba tun linba na, ki li sii tee tiarin ki jiin u po."

Judas nba sak nyii Yiisa poor bianjinba

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Li yoo na ki Yiisa poorpoweiteeb na ni yeno, wunba ki bi yiu Judas Iskariot na, nyii ki saan mannteeb yudamm boor, ¹⁵ ki saa boib a "I saa turin bee njaan ki n lon sonii ki Yiisa n koo i nuu ni?" Ki bi kan salimpeena likbina piintaa ki turo. ¹⁶ Laa din nyii li yoo marj ki u lon sonii nba ki u saa jii Yiisa ki kubin bi nuu ni.

Yiisa nan u poorpoweiteeb nba din dii yukitgar tiaru jaamm bianjinba

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jɔɔnn 13.21-30)

¹⁷ Boroboro nba ki bi din ki tee datinj na jaamm piinu daar, ki Yiisa poorpoweiteeb baar u boor, ki tan boio a "A loon ki tin saan lee ki teen siir ki guuna yukitgar tiaru jaamm na dinu?"

¹⁸ Ki u betib a "Ii saa man doo na ni, jasoo nna njaak, ki saa betoo a "Ti Wanntooe tunt a ti tan beta a u yoo pera, ki u loon njoon nan u poorpoweiteeb n di yukitgar tiaru jaamm na njaak na ni." "

¹⁹ Ki u poorpoweiteeb na set tun nan waa wannib bianjinba na, ki teen jaamm marj jeet siir.

²⁰ Daajoouk nba din tan baar, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb piik nan banlee na koo ki kar a bin di. ²¹ Baa di yoo nba, ki Yiisa yetib a "Barmoniie ki n beeri na, i ni yeno saa nyi n poora."

²² Ki u poorpoweiteeb na para biir bonchiann, ki bi piin ki boio yeno yeno a "N Yomdaano, barmoniie, a yeen mine-e?"

²³ Ki u jiin a, "Wunba ki min nan njoon lakin sukii kpinsenyey nie saa nyi n poor. ²⁴ Min nisaarik Bik set saa kpo nan Yennu gbouj nba wann bianjinba nae, njaan bonbiir sii be wunba yaa wun nyi n poor na paak. Bi-i bonni kii mar li daano gbaa, li bo so."

²⁵ Nanne ki Judas nba yaa wun nyi u poor na mun boio a "Wanntoo, a yeen mine-e?" Ki Yiisa jiin a "Nan faa yaa na."

Ki jiin ti Yomdaano jeet dinu po

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Korint teeb 11.23-25)

²⁶ Baa di jeet marj yoo nba na, ki Yiisa jii boroboro, ki tur Yennu niipoouk, njaan nmit nmit, ki tur u poorpoweiteeb na, ki betib a "Gaat man ki di. Linba nae tee n gbanant," ²⁷ ki bia jii nyunnyunmarj nan tilooona nyun, ki tur Yennu niipoouk ki jii turib, ki betib a, "Gaat man, ki i kura n nyu. ²⁸ Linba nae tee n son nba gbeen Yennu moolor na, son

* 26:2 26.2 Yennu malaka din kpii Ijipt teeb bijakpera, njaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29) † 26:6-7 26.6-7 Bi din jii tanjann nba ki bi yir "alabaster" nae ki nan salenn marj.

nba tan saa nyi n gbanant ni, nisaarii bonchiann paak, ki Yennu n nyik chab bi biite na. ²⁹ N beerie, n ji kan mi nyu tiloona nyun na, see daar nba ki min nan yimm tan saa lakin nyu li bonpaann, n Baa Yennu naan ni.”

³⁰ Nanne ki bi yin Yenjiantu yanii, njaan nyii ki saan Olif Tiinii kunkonn paak.

Yiisa nba yet a Piita saa noi a u ki miu bianjinba
(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jɔɔnn 13.36-38)

³¹ Li yoo na ki Yiisa betib a “Nyioɔk na, i kura saa tin njaan nyikima, kimaan li sob Yennu gbouj ni a ‘Yennu tan saa kpi pekpaarik na, ki pei nba ki u tuu kpaarib na saa yat.’ ³² Njaan mi-i tanji fiir kuun ni, li poorpo, n saa liit i tɔɔnn ki saan Galilii.”

³³ Ki Piita jiin a, “N Yomdaano, soɔ kur-i lekii tanji tin nyika, njaan min njarin kan mi tin ki nyikaani.”

³⁴ Ki Yiisa beto a “Barmoniee ki n beera na, dinna nyioɔk na, nan kojosinsinn n tan bui na, ki a noi taar muntaawa a a ki mimi.”

³⁵ Ki Piita jiin a, “Li-i lekii baar nan min nan fin n lakin kpo gbaa, n kan mi noi nan n ki miani.”

Ki Yiisa poorpoweiteeb na kura mun bia yet nna.

Yiisa nba miar Yennu nan ninmɔnn bianjinba
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Nanne ki Yiisa nan u poorpoweiteeb saan siaminba ki bi yi Gefsemene na; ki u saa betib a “Ti be nna man, njaan ki n saan i tɔɔnn po ki saa miar Yennu.” ³⁷ Ki u jii Piita nan Sebedii waas banlee na ki pukin u mɔn po, ki bi saan. Ki u saa la parbiir nan yanyɛtuk, ³⁸ ki betib a “Parbibooru nba soorin na per lin kpima. Biat nna man kii nyoi ki pukin n po.”

³⁹ Nanne ki u chat saan waaminna bi tɔɔnn, ki baa fabin, ki u yugbiar siit tin, njaan mei Yennu ki yeen a “N Baa, li-i bonni saa fiti, fan njaan ki biak nba baat n paak na n yakirin. Njaan njaant ki a loommo n tun, ki li daa tee n loommu.”

⁴⁰ Ki u tan nmat u poorpoweiteeb bantaa na boor, ki baar soɔ ki bi goɔnt; ki u boi Piita a “I lek kan fit kii nyoi ki pukin n po yoo waami-i? ⁴¹ I nyoi man njaan kii mei Yennu, ki i tan daa kɔɔ jinjammii ni, kimaan i sei njarin loon lin tun linba njan, njaan ki i gbanant kaa paaji.”

⁴² Ki u din nmat taar munlee ni ki saa mei Yennu ki yeen a “N Baa, li-i tee ki biak nba baat n paak na kan fit yakirin njaan ki n saa dirie, njaant ki a loomm n tun.” ⁴³ Ki u nmat ki saa baar soɔ ki u poorpoweiteeb na bia goɔna, kimaan goɔn din mɔkib bonchiann.

⁴⁴ Ki u bia nmat taar muntaa ni, ki saa mei Yennu ki yeen li bian nan waa bo miar sinsinn na, ⁴⁵ ki tan nmat baar u poorpoweiteeb man boor ki boib a “I bia lek daa goɔnt ki foi-i? Gotir man, yoo man pera. Bi jii min nisaarik Bik na, ki teen biitdamm nuu niwa. ⁴⁶ Fiit man, ki tin saan. Gotir man, wunba nyii n poor na pera.”

Baa soor Yiisa bianjinba
(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jɔɔnn 18.3-12)

⁴⁷ U mɔb daa ki baa tin kaawa, ki Judas, wunba tee u poorpoweiteeb na yeno, dokit nan nibur, ki siab dia jukbanjai, ki siab mun dia gbajara, ki nyii mannteeb yudamm nan saakab boor. ⁴⁸ Judas, wunba nyii u poor na poɔn daan wann niib man nyinsiare a “Mi-i saki foont wunba ki mɔɔt u tankpinn,‡ yii mi nan njoɔe na, ki yin sooro kenken man.”

⁴⁹ Judas nba tan baar yoo nba, li taakpaak ni ki u saan ki saa set Yiisa peɔ ki yeto a “Wanntɔɔ, a nyioɔk po,” njaan mɔɔt u tankpinn.

⁵⁰ Ki Yiisa jiant beto a “N yɔɔk, toonbooru nba ki a tun na paaki-i?”

Li yoo na ki niib na ji wuur baar ki tan bib Yiisa. ⁵¹ Nanne ki u poorpoweiteeb na ni yeno kakit noot jukbanjiak ki chɔɔ pot mannteeb yudaano daabir tubir. ⁵² Nanne ki Yiisa beto a “Jiint a jukbanjiak man ki nɔɔn li took ni, kimaan wunba kon nan juk, u kpenn juk kuume. ⁵³ A ki mi nan n bo saa fit miar n Baa Yennu sommir po, ki u bo saa tun malakanba yiama, ki bin gar tusaa piik nan njanlee-e? ⁵⁴ Njaan mi-i teen nna, nlee ki li saa tun ki gbeen linba sob Yennu gbouj ni ki yet a see ki n dii biak nba baat na?”

⁵⁵ Nanne ki u boi nibur na a, “I baar nan jukii nan gbajara a i tan soorin nan n tee fat-tɔɔe na-a? N daan tuu be Yenjiantu nasaakak ni daar kura ki want niib Yennu maan, njaan ki i tuu ki somi. ⁵⁶ Njaan linba na kur tun a lin gbeen Yennu sokiniinba nba din sob linba Yennu gbouj ni nae.”

Li yoo ki u poorpoweiteeb na kur chiar njaan nyiko.

‡ 26:48 26.48 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want lomm.

*Bianjinba ki bi jii Yiisa ki baar nanc̄o buut boor**(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jɔɔnn 18.13-14, 19-24)*

⁵⁷ Ki binba soor Yiisa na jiiu ki saan nanc̄o mannteeb yudaanc̄o Kayafas ɲaak, siaminba ki sennu wannteeb nan tinj na ni saakab kar ki guu na. ⁵⁸ Baa saa nan Yiisa na, ki Piita waa u poorpo banfɔkira, ki saa baar see mannteeb yudaanc̄o manj ɲaananyer po, ki tan kɔɔ dindouj ni, ki saan kar toontunna na boor; a wun la li joontu. ⁵⁹ Ki mannteeb yudamm nan saakab manj kur yabir bi mɔɔj paak a bin gbat faak siara damm mɔi ni ki la Yiisa biit ki kpiu. ⁶⁰ Ki niib bonchiann set dii faak siara u paak, ɲaan kɔɔj u biit. Li poorpo ki jab banlee nyii set ki yet a ⁶¹ “Jɔɔ na daan yet a u mɔk yiikoo ki saa fit bet Yenjiantu ɲasaakak na, ɲaan bia jii daa ɲantaa ki maar.”

⁶² ɲanne ki mannteeb yudaanc̄o manj fiir set, ki boi Yiisa a, “Linba ki jab na piak ki jiin a po na paak tee bee? A ki mɔk li jiinu-u?” ⁶³ ɲaan ki Yiisa ki jiin siari. Ki mannteeb yudaanc̄o manj ɲamm boic̄o a, “Betirit Yennu nba fo na paak, fine set tee u Niganntɔ Masia ki bia tee u Bija na-a?”

⁶⁴ Ki Yiisa jiin a “Nan faa yaa na. ɲaan n beerie, laa nyii mɔtana ki saa, i tan saa la min nisaarik Bik kar Yabint Yennu niidiitu po, ki bia tan lan ki n be sanpagbana ni ki siik.”

⁶⁵ ɲanne ki mannteeb yudaanc̄o manj fɔb u mɔɔj liatir ki pat, ɲaan tian a “U yekint u mɔɔj nan Yennu-e. Ki ti porj ji loon siaradamm a ti teen bia? I kura na gbat waa yekint[§] u mɔɔj nan Yennu bianjinbawa. ⁶⁶ Ki i la nlee?”

Ki bi jiin a “Li tee wun kpoe.”

⁶⁷ Li yoo na, ki bi ji siin mɔsant u paak, ki boou, ki siab pebito tanpakii, ⁶⁸ ɲaan yeen a “Fin Masia, buntir wunba pebita na.”

*Piita nba din nɔi a u ki mi Yiisa bianjinba**(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jɔɔnn 18.15-18, 25-27)*

⁶⁹ Piita nba kar mannteeb yudaanc̄o ɲaadindouj ni na, ki ɲaak manj ni bonposiak baar u boor ki tan betɔ a “A mun tuu yɔɔ be nan Yiisa nba nyii Galilii na.”

⁷⁰ Ki Piita yet niib manj kur boor a “N ki mi faa piak linba na paaki;” ⁷¹ ɲaan fiir nyii ki saa be tammɔb boor. Ki ɲaak manj ni bonpoleek bia nyii lau, ki yet binba be lej na a “Jɔɔ na mun tuu yɔɔ be nan Yiisa nba nyii Nasaref na.”

⁷² Ki Piita nɔi ki por a ɲɔɔ taan ki mi jɔɔ manj. ⁷³ Ki li yann waaminna ki jab nba see lej na nakin ki yet Piita a “A set tee bi ni yenɔe, kimaan a maame want.”

⁷⁴ Ki Piita por mɔb a li-i tee ki u faar faakie, Yennu n dat u tubir, a ɲɔɔ ki mi jɔɔ manj. Li yoo manj ki kojouk bui. ⁷⁵ Ki Piita ji tiar Yiisa nba bo betɔ linba na a “Kojouk kan bui kaawa ki a saa nɔi taar muntaa a a ki mimi.” Ki Piita nyii nanyer po ki saa bui fabin bonchiann.

27*Baa jii Yiisa ki saan Pailat boor bianjinba**(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jɔɔnn 18.28-32)*

¹ Laa yent sanyapɔb ni, ki Yennu mannteeb yudamm nan saakab lor baa saa kpi Yiisa bianjinba. ² Ki bi baanc̄o bant ki saan nanc̄o tinj yudaanc̄o nba ki bi yiu Pailat* na boor:

*Bianjinba ki Judas kpo**(Toona 1.18-19)*

³ Judas, wunba kɔi Yiisa na nba gbat a bi bu joont ki yaa bi saa kpi Yiisa na, ki u par biir bonchiann; ki u jii salimpeena likbina piintaa na ki ɲmat saa jiin tur Yennu mannteeb yudamm nan saakab manj, ⁴ ɲaan yet a “N tun biita, kimaan n kɔi wunba kaa biita.”

ɲanne ki bi jiin a “Ti baka mun ji be linba na ni-i? Li tee a maame.”

⁵ Ki Judas jii likirii na ki lu Yenjiantu ɲasaakak na ni, ɲaan nyii ki saan jɔnn u mɔɔj. ⁶ ɲanne ki mannteeb yudamm tɔkir likirii manj ɲaan yet a “Linba na ji tee sɔn likiriie, ki ti sennu nba tee bianjinba na, ti kan fit jii pukin Yenjiantu ɲasaakak likirii ni.” ⁷ Li paak, ki bi kar dukin likirii manj po, ki tan jii ki saan daa yɔkmaarc̄o tinj, a bii pii saamm lej. ⁸ Li paake ki bi yi tinj manj a “Son Tinj” ki tan tuu dinna.

⁹ Ki li gbeen Yennu sɔkiniu Jeremaya nba din pak linba na a, “Bi jii salimpeena piintaa nba ki Israel tesiab din pa ki li tee u daauk na, ¹⁰ ki daa yɔkmaarc̄o tinj, nan Yennu nba wannib bianjinba na.”

[§] 26:65 26.65 Bi sennu ni, sɔɔ-i yekint u mɔɔj nan Yennu, li tee bin kpiue. ^{*} 27:2 27.2 Pailat din tee Rom teeb nba nyann Juu teeb na saakayenɔe.

Pailat nba bu Yiisa buut bianjinba

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jɔɔnn 18.33-38)

¹¹ Ki Yiisa see tin̄ yudaano Pailat tɔɔnn; ki Pailat boio a “Fine set tee Juu teeb kpanbar na-a?”

Ki u jiino a “Nan faa yaa na.” ¹² N̄aan mannteeb yudamm nan saakab nba fikisiro na narin, u ki jiimm siari.

¹³ Ki Pailat bia boio a “A ki gbia baa piak biira bianjinba maŋ-i-?”

¹⁴ N̄aan Yiisa ki pak siar jiino, ki li ji bakit Pailat bonchiann.

Pailat nba chab a bin kpi Yiisa bianjinba

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Jɔɔnn 18.39-19.16)

¹⁵ Tɔn, yukitgar tiaru jaamm dinu kur yoo, tin̄ maŋ yudaano tuu nyinn niyenokooe dansarik ni, wunba ki niib na loono, ki ŋaau. ¹⁶ Sɔɔ din be dansarik ni li yoo, ki u sann yi Barabas, ki niib na miu fanu nan u toona nba tee bianjinba. ¹⁷ Baa tan lakin yoo nba, ki Pailat boib a “N̄mee ki i loon ki n nyinno dansarik ni ki ŋaau? Barabas koo Yiisa nba ki bi yiu Masia na?” ¹⁸ kimaan Pailat mi nan nan̄ paake ki bi soor Yiisa ki teen u nuu ni.

¹⁹ Pailat nba daa kar buut kok paak na, ki u ŋaapoo tun toomii ki tan beto a “Nyint a nuu Yennu nipeemo na maan ni, kimaan nyiōk n won la daamuk bonchiann n daamiit ni u paak.”

²⁰ Ki mannteeb yudamm nan saakab maŋ biir niib na a bin yet Pailat a wun nyinn Barabas ŋaan kpi Yiisa. ²¹ Ki Pailat bia ŋamm boib a “Niib banlee na ni, i loon ki n nyinn ŋmee ki ŋaau?”

Ki bi jiin a “Barabas.”

²² Ki Pailat bia ŋamm boib a “Ki Yiisa nba ki bi yiu Masia na ŋarimi, i loon ki n teeno nlee?”

Ki bi kura jiin a “Kpaamo ki tabino dapunpunn paak.”

²³ Ki Pailat boib a “Bee paake? U biit mantik tee lannpo?”

Ki bi ŋamm teen fuur sanpaapowa a “Kpaamo tabin dapunpunn paak.”

²⁴ Pailat nba bann nan wuu piak saa, li kaa nyoōt, ki bia saa baar nan dataar nan moyetuk na, ki u jii nyun ki wuur wuur u nii, niib na numm ni, ŋaan yet a “N nuu kaa joo nba kaa biit na son nyinnu ni. Li tee i maame.”

²⁵ Ki niib na jiin a “Nn, u son n jii timm nan ti waas yura paak.”

²⁶ N̄anne ki Pailat nyinn Barabas ki ŋaau, ŋaan te ki bi boo Yiisa kpaasir, ki jiiu tur kunkonkonna a bin saan kpaau dapunpunn paak.

Kunkonkonna na nba din sarikit Yiisa bianjinba

(Mak 15.16-20; Jɔɔnn 19.2-3)

²⁷ Ki tin̄ yudaano Pailat kunkonkonna na jii Yiisa ki koo nano dindouy ni, ki bi kunkonkonleeb na kur tikir ki linto. ²⁸ Bi din liat u liant nae, ŋaan jii liatmuŋ nna ki lanno, ²⁹ ki luu kunkonii fokirik ki yirimɔ, ki jii patu† ki kubin u niidiitu ni, ki gbaan u tɔonn ki sarikito ki yeen a “Juu teeb bat, ti foonta.” ³⁰ ki piin ki siin mosant u paak, ŋaan gaar patu nba ki bi bo kubino na ki faa u yur paak. ³¹ Baa tan sariko gbenn yoo nba, ki bi liat liatmuŋ na, ŋaan jii u moŋ liant na ki lanno, a bin ji saan ki saa kpaau tabino dapunpunn paak.

Baa din kpaau Yiisa ki tabino dapunpunn paak bianjinba

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jɔɔnn 19.17-27)

³² Baa din saa na, ki bi chet Sairene tin̄ ni jasoo nba ki u sann tee Simonn, ki sooro, ki miau jinno Yiisa kuun dapunpunn na. ³³ Baa saa baar siaminba ki bi yi Golgota, ki li paak tee “Yukpabuk boor na” ³⁴ ki bi jii daan nba ŋmat nan bonkobuk yan‡ ki turɔ a wun nyu; ŋaan waa lemm yoo nba, ki u yet nyunu.

³⁵ Baa kpaau ki tabino dapunpunn paak gbenn yoo nba, ki bi to naatoōt ki chent u tiat na, ³⁶ ŋaan ji kar leŋ ki guu-u. ³⁷ Bi din sob baa yaa u tun biit nba na, ki tabin u dapunpunn na yur paake. Baa din sob linba na want a “Yiisa nba tee Juu teeb Kpanbar nae na.” ³⁸ Bi mun bia din kpaau fat-teeb banlee dapunpuna paak leŋ, ki pukin Yiisa po, ki yeno be u niidiitu po, ki loo mun be u niigan po.

³⁹ Ki binba somm gaar leŋ na gumii bi yura ki sukiiɔ, ⁴⁰ ki yeen a “Fin nba yaa a saa fit bet Yenjiantu ŋasaakak na ŋaan bia jii daa ŋantaa ki maar na, fine na, tint a moŋ. Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan nyi dapunpunn na paak ki sik.”

⁴¹ N̄nae biak ki mannteeb yudamm nan sennu wannteeb nan saakab kura mun din sarikito ⁴² ki yeen a “U tuu tint leebe, ŋaan kan fit tinn u moŋi. Tɔn, u yaa u tee Israel

† 27:29 27.29 Patu maŋ din see dammir taar niŋe.

‡ 27:34 27.34 Li pasiar yan din̄it tonte, li pasiar poosiabe din tur linba na.

teeb[§] bate, wun sikin u moŋ dapunpunn na paak ki tin mantik teeno yada. ⁴³ U teen Yennu yadawa, ki yaa u tee Yennu Bijae. Ton, li-i tee ki Yennu set loono, ŋaant wun tinnno motana.”

⁴⁴ Ki baa kpaat fat-teeb nba banlee ki pukin u po na mun bia sarikito nna.

Yiisa kuun labaar

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Joŋonn 19.28-30)

⁴⁵ Laa tan baar yonsuuk ni, ki digbann na kur ji bonn ki saa tuu yenlekir kut muntaa. ⁴⁶ Kut muntaa man yoee, ki Yiisa yikin sanpaapowa a “Eli, Eli, lema sabaktani?” Li paak tee a “N Yennu, n Yennu, bee ki a nyikimi?”

⁴⁷ Binba see lej na nba gbat u yiini man, ki bi siab beer leeb a, “U yi Elaija-e na.” ⁴⁸ Ki bi ni yeno tin saa jii saapo ki suunt damiituk nna ni, ki jii sakin daauk paak, ki donn turu a wun nyu.

⁴⁹ Ki u leeb na beero a wun nyiko, ki laan Elaija saa baar ki tan tinnowa-a?

⁵⁰ Ki Yiisa ŋamm yikin sanpaapowa ŋaan ji kpo.

⁵¹ Li yoo na ki chinchenn nba tuu joon ki puun Yenjiantu ŋasaakak sinsuuk ni na bokit li yur paak ki tan sik tin ni; tin din damme, ki tanpiit bokit, ⁵² ki kaat bia loot, ki kpeemm nba din kpo ki tee Yennu niib na bonchiann fiir kuun ni, ⁵³ ki nyii bi kaat ni. Ki Yiisa kuun fiiru poorpo ki bi koo Jerusalem, ki niib bonchiann lab nan bi ninbina.

⁵⁴ Ki kunkonkonna saakoo nan kunkonkonna nba pukin u po ki guu Yiisa na nba la tin dammu nan linba kur tun na yoo nba, ki janmaanii soorib bonchiann, ki bi yeen bi leeb a “Barmonii, joo na set tee Yennu Bijae.”

⁵⁵ Ki poob nba din tuu waa Yiisa ki nyii Galilii ki sommito na ji wokir see banfokira ŋaan gorii linba tuun man. ⁵⁶ Bi yemme din tee Meeri Magdaliinn, nan Sebedii waas naa, nan Meeri nba din tee Jeems nan Joses naa na.

Yiisa gbanant piinu labaar

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Joŋonn 19.38-42)

⁵⁷ Ki daajoouk nba tan baar yoo nba, ki Arimatea doo ni mokitsoo baar, ki u sann tee Joosef. U mun bia din tee wunba waa Yiisa-e. ⁵⁸ Ki u saan yudaano Pailat boor, ki saa miaroo a wun chaboo ki wun kpaat Yiisa gbanant ki pii. Ki Pailat tur yaak a bin saan jii Yiisa ki turu. ⁵⁹ Ki Joosef saan ki jii Yiisa gbanant ki pobin katin-yeen ni, ⁶⁰ ki jiiu saan ki saa piuu u moŋ moŋ kapaauŋ nba ki u din gbiir tanpiik lokir ni na, ŋaan birint katangbenjir ki biin kamob, ŋaan ji ŋmat kun. ⁶¹ Ki Meeri Magdaliinn nan Meeri loo na kar kpia lej, ki took kaauk man.

Kunkonkonna nba guu kaauk man bianjinba

⁶² Laa yent sanyiok, daar nba tee ŋamm Juu teeb foon daar na, ki mannteeb yudamm nan Farisiinba saan Pailat boor ki saa beto a ⁶³ “Chanbaa, ti tian nan faak daano man nba daan be na, u daan yet a li-i tee ki u tan kpo, a ŋaan daa ŋantaa daar u bia saa fiir kuun niwa. ⁶⁴ Li paak, turin kunkonkonna na mob ki bin saan kii guu u kaauk man bonŋann ki saa tuu daa ŋantaa man daar; li-i kii tee nnai kaa, u poorpoweiteeb tan saa baar ki piitoe, ŋaan yet niib a u fiir kuun nie. Ki pinkpannii man tan saa gar sinsinn yar na paaka.”

⁶⁵ Ki Pailat betib a “Jiin guuteeb man ki bin saan kii guu kaauk man yaa loon bianjinba.”

⁶⁶ Ki bi jii guuteeb ki bi saan saa guu kaauk na, ŋaan buun tant ki por kaauk na fanu.

28

Yiisa kuunfuru labaar

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Joŋonn 20.1-10)

¹ Ki Juu teeb foon daar na gar, ki lasir daar sanyafaar ki Meeri Magdaliinn nan Meeri loo na nyii saan a bin gon kaauk na. ² Ton, tin din damm bonchiann, kimaan Yennu malakae nyii sanpaapo sik, ki tan bikit katangbenjir na ki loot kamob, ki ŋmant kar li paak. ³ Ki u gbanant nyirii nan sanyikintii na, ki u liant peen nan sanpagbounpeeun na. ⁴ Ki janmaanii soor guuteeb na bonchiann, ki bi ji jekir ki tan baa ki doo doo nan kpeemm na.

⁵ Ki malaka na bet poob man a “Yimm daa tiin janmaanii. N mi nan i loon Yiisa nba ki bi daan kpaau dapunpunn paak nae. ⁶ U kaa nna, u fiir kuun niwa nan waa daan yet bianjinba na. Li saana man ki tan got waa daan doo siaminba. ⁷ Li saa man yian yian,

§ 27:42 27.42 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

ki saa yet u poorpoweiteeb a u fiir kuun ni ki gar saan Galilii-wa. Lejewa ki i saa lau. Barmoniie ki n beeri na.”

⁸ Ki poob na nyii kaaok maŋ boor ki chyar saan a bin saa bet u poorpoweiteeb; ki janmaanii lek məkib, ŋaan ki bi bia mək parpeenn bonchiann.

⁹ Baa din saa na, ki Yiisa chetib sɔnu ni ki foontib; ki bi gbaan, ki soor u taapant ki jiantɔ. ¹⁰ Ki u betib a “I daa tiin janmaanii; ii saa man ki saa bet n naa waas maŋ a bin saan Galilii; lejewa ki bi saa lan.”

Guuteeb na nba ŋmat ki saa pak bianjinba

¹¹ Poob maŋ nba din saa na, ki guuteeb nba guu kaaok na siab ŋmat saan doo ni, ki saa wann mannteeb yudamm na linba teen na kur. ¹² Nanne ki mannteeb yudamm maŋ nan saakab na lakin kar ki lor lor; ki tur guuteeb na likirii bonchiann, ¹³ ŋaan betib a “Ii yet a Yiisa poorpoweiteebe baar tansuunii, yoo nba ki i gɔont na, ki tan jan piit u gbanant; ¹⁴ ŋaan li-i tee ki tin yudaano na gbat nnaie, timm saa dɔkin i paak u boor ki nyinni.”

¹⁵ Ki guuteeb maŋ gaar likirii na, ŋaan ŋmat ki saa mɔont, saakab maŋ nba wannib bianjinba na. Ki Juu teeb gaar maan na ki teen barmonii mək mək nan dinna.

Yiisa nba dokit u poorpoweiteeb paak bianjinba

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jɔonn 20.19-23; Toona 1.6-8)

¹⁶ Ki Yiisa poorpoweiteeb piik nan yenokɔɔ na saan Galilii jɔsiar paak, siaminba ki Yiisa din wannib a bin saan na. Ki bi din tan lau lej. ¹⁷ Baa lau yoo nba ki bi gbaan ki jiantɔ; ŋaan bi siab din birisɔwa. ¹⁸ Nanne ki u chat nakimm, ŋaan yet a “Yennu turin sanpaak nan tin yent kurawa. ¹⁹ Li paak, ii saa man tingbouŋ na ni, nibooru kura boor ki teemm n poorpoweiteeb, ki wurib Yennu nyunwuru, n Baa Yennu maŋ sann ni, nan min u Bija sann ni, nan Seyeeŋ sann ni, ²⁰ ki wannib ki bin sak linba ki n wannu na kur. Nnaan ii tian man nan n sii be i boor yoo kura mək mək nan durinya gbennu.”

Barjanii nba ki MAK din sob nae na

Ki jiin Mak gbouj na po

Yennu maan nba ki Mak din sob na piin nan mɔmaan nba tee “Barjanii nba jiin Yiisa Masia nba tee Yennu Bija na poe.” U wann nan Yiisa tee wunba kakiee ki bia mɔk yikoo. U yikoo na nyii paanu u wannu ni, nan waa nyann Sintaanii, nan waa nyikit chabit niib bi biit bianjinbae.

Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar

(Matiu 3.1-12; Luk 3.1-18; Jɔɔnn 1.19-28)

¹ Barjanii na jiin Yennu Bija Yiisa Masia poe. ² Li din piin nan Yennu Sokinii Aisaya nba din sob bianjinba nae a, “Yennu yet a

‘Nnara, n toomue na, ki n yaa n tumo
ki wun doŋ gar a tɔɔnn,
ki ŋamm a sonii ki tura.’

³ Soɔ be muuk ni ki hoot a,
‘Ŋammit man ti Yomdaano baaru sonii
ki lii took ki turo.’ ”

⁴ Jɔɔnn din be muuk ni, ki wuur niib Yennu nyunwuru, ki mɔɔntir a niib n nyik bi toonbiit ki wun wurib Yennu nyunwuru ki Yennu n nyik chabib. ⁵ Ki niib bonchiann nyii Judea yent ni nan Jerusalem doo ni, ki baar Jɔɔnn boor ki tan fiit bi toonbiit, ki Jɔɔnn wurib Yennu nyunwuru, Jɔɔdann mɔkir ni.

⁶ Jɔɔnn din lia laagumii kobit liatire, ki bia boob gbann u siak ni, ki u jeet tee naasuat nan siat. ⁷ Ki u mɔɔntir ki teen niib a “Niro nba yaa wun tan wei n poor ki baar na cheen, ki n ki jan nan ki n gbaan u tɔɔnn ki lot u taasaŋmii gbaa. ⁸ Min ŋarin wuuri nan nyume, ŋaan ŋɔɔ tan saa jii Yennu Seyeenje ki wuur i para.”

Jɔɔnn nba wur Yiisa bianjinba

(Matiu 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Li yoo na ki Yiisa nyii Nasaref doo nba be Galilii yent ni na, ki baar Jɔɔnn boor, ki Jɔɔnn wurɔ Yennu nyunwuru Jɔɔdann mɔkir ni. ¹⁰ Yiisa nba nyii nyun man ni ki doo yoo nba, li taakpaak ni ki u la ki sanpaak loot, ki Yennu Seyeenje sik tɔɔn u paak ki tee nan ŋmann; ¹¹ ki u gbat kunkɔr sanpaapo, ki kunkɔr na yet a “Fine tee n Bilonkak; fine ki n numm gboo.”

Bianjinba ki Sintaanii jamm Yiisa

(Matiu 4.1-11; Luk 4.1-13)

¹² Ŋanne ki Yennu Seyeenje te ki Yiisa kɔɔ muuk ni; ki u din be muuk man ni ki saa jan dapiinna, ki Sintaanii tan jammɔ. ¹³ Yiisa nan muuk ni bonkobite din be; ki Yennu malakanba sik ki teenɔ saauŋ.

Yiisa nba din yiin jansooraa banna bianjinba

(Matiu 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Tɔn, ki bi tan soor Jɔɔnn, wunba wuur niib Yennu nyunwuru na, ki kɔɔnɔ dansarik; ki li poorpo ki Yiisa saan Galilii yent ni, ki mɔɔntir Yennu barjanii ¹⁵ ki yeen a “Yoo baara, ki Yennu ŋaanaan baaru per na; li paak, teent man barjanii man yada ŋaan nyik i toonbiit.”

¹⁶ Yiisa nba din somm Galilii mɔkgbenjir kpɪŋ na, ki u tan la Simonn nan u waarɔ Andru, ki bi lubin janlaauŋ mɔkgbenjir na ni, kimaan bi din tee jansoorae. ¹⁷ Ki u yetib a “Ii waan man, ki n saa te ki yii daak niib kii teenin.” ¹⁸ Li taakpaak ni ki bi nyik bi janlaant na, ŋaan fiir ki waa.

¹⁹ Ki u bia saan tɔɔnn po waaminna ki la Jeems nan u waarɔ Jɔɔnn, binba din tee Sebedii waas na, ki bi be bi burgbetir ni ki lik bi janlaant. ²⁰ Li taakpaak ni ki u yiumm; ki bi nyik bi baa Sebedii nan u toontunna burgbetir man ni, ŋaan waa.

Jɔɔ nba ki narinbiuk be u ni na labaar

(Luk 4.31-37)

²¹ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb na saan kɔɔ Kapenaum doo ni; ki Juu teeb foon daar tan baar, ki u kɔɔ Yenjiantu diiuk ni, ki piin ki want niib Yennu maan. ²² Ki u wannu

manj baktib bonchiann, kimaan u wannib nan u tee daano nba yen yiikoo nae, ki ki wannib nan sennu wantteeb nba tuu wantib bianjinba na.

²³ Ki li yoo na ki joo nba narinbiik be u ni na be Yenjiantu diiuk na ni, ki yikin sanpaapo ki yeen a ²⁴ "Fin Yiisa, Nasaref niro na, timm nan fin nlee mantiki? A baar a a tan biirite-e? N mi faa tee wunba; a tee Yennu Popeendaano nae."

²⁵ Ki Yiisa tian u paak a, "Nminin fuut, njaan nyi u ni."

²⁶ Ki narinbiik na fuun joo na ki tan lu-u, njaan yikin sanpaapowa, ki ji nyii u ni. ²⁷ Li din teen bi kur yaarlituko, ki bi boi leeb a "Bee na? Wannsaann jiaki! U mok yiikoo ki yeen narinbiit, ki bi saak u mob." ²⁸ Li taakpaak ni ki u sann moont ki lin Galilii yent ni kur.

Yiisa nba din te ki baatib bonchiann la laafia bianjinba
(*Matiu 8.14-17; Luk 4.38-41*)

²⁹ Baa din nyii Yenjiantu diiuk manj ni na, ki njoo nan Jeems nan Joonn saan koo Simonn nan Andru njaak ni. ³⁰ Ki Simonn dianpook doo nan gbanantouj, ki bi bet Yiisa u yiaru manj po. ³¹ Ki Yiisa saan soor u nuu ki fiino kaan, ki u gbanantouj manj gbenn, ki u fiir ki teenib saauj.

³² Li daar manj daajonyiak, ki niib jii baatib nan binba ki narinbiit be bi ni na, ki baar namm Yiisa boor. ³³ Ki doo manj ni niib kura lakin ki tan be diiuk na tammob boor. ³⁴ Ki u te ki niib bonchiann nba yiar yiarbooru kura la laafia, ki bia nyinn narinbiit niib bonchiann ni, njaan ki ki sak narinbiit manj n yet siari, kimaan bi din mi waa tee wunba.

Yiisa nba din moontir barjanii Galilii digbana ni bianjinba
(*Luk 4.42-44*)

³⁵ Ki Yiisa doj nyii njaak na ni ki kojouk daa ki mo, ki koo muuk ni ki saa mei Yennu. ³⁶ Ki Simonn nan u leeb na ji din lin ki loon u boor, ³⁷ ki saa lau ki beto a "Soo kura loon bin la faa be siame."

³⁸ Ki u yetib a "Njaant man ki tin saan digbana nba be ti toonn po na, ki n saa moont barjanii na lej mun, kimaan li paake te ki n baar."

³⁹ U din lin Galilii yent ni kura, ki moontir barjanii manj, Yenjiantu diit ni, ki bia nyint narinbiit niib ni.

Yiisa nba din te ki gbaatir la laafia bianjinba
(*Matiu 8.1-4; Luk 5.12-16*)

⁴⁰ Ton, ki gbaatsoo baar Yiisa boor, ki tan gbaan u toonn ki barimo a "Li-i tee ki a loon, a saa fit te ki n njaauk na n gbenna."

⁴¹ Ki ninbaauk soor Yiisa, ki u tant u nuu ki siiu, njaan yeto a "N loon nna. A njaauk manj n gbenn," ⁴² Li taakpaak ni ki joo manj njaauk gbenn, ki u gbanant ji jen li bannu ni.

⁴³ Ki Yiisa kpaano fanu, ⁴⁴ ki yeto a, "Ii mi ki a bet soo li barii; ii saa jii a moj ki wann Yennu manntoo na, ki mann maruj nba ki Yennu sokinii Moses din senn ki jiiin gbaata paaku po na, ki soo kur n bann nan a njaauk manj set gbenna," ki ji nyiko ki u saan.

⁴⁵ Nanne ki joo na saan ki moont u paaku manj labaar lokir kura po; nanne din te ki Yiisa ki fit nyi paanu ki koo digbansiar ni, njaan ji kpan be muuk ni; ki niib bonchiann nyi lokir kur po ki baat u boor.

2

Yiisa nba din te ki gbanankpeenn daano la laafia bianjinba
(*Matiu 9.1-8; Luk 5.17-26*)

¹ Laa teen daa njanjaa nna, ki Yiisa bia nmat Kapenaum; ki bi moont nan u nmat njaak powa. ² Ki niib bonchiann tikir, ki nan yiar bonmintik nnawa tan kaa njaak manj ni, ki soo saa fit baar tammob ni; ki u moontir Yennu maan ki teemm. ³ Niib banna din tan jii baatsoo ki u gbanant kpowa; ki bi paano lianj paak a bin baar nano Yiisa boor. ⁴ Bi din ki fit baar u boor, kimaan niib nba din yabit na paak, njaanne ki bi choo loot diiuk na yur paak,* ki sikin baatoo na nan lianj ki tan biro Yiisa toonn. ⁵ Yiisa nba din la baa teeno yada bianjinba na, ki u yet baatoo na a "N bik, n nyik chab a biita."

⁶ Li yoo na ki Yennu sennu wantesiab kar lej manj ki boi bi para ni a, ⁷ "Bee teen ki joo na piak nna? U yekint u moj nan Yennu-e. Nmee saa fit nyik chab niro biiti, ki li ki tee Yennu kuukoo kaa?"

⁸ Dudukit na nba din be bi para ni yoo nba na, ki Yiisa bann ki boib a "Bee ki i dukii linba na? ⁹ Maa yet baatoo na a 'N nyik chab a biit,' koo maa saa yeto a 'Fiit ki jii a lianj kii somm na,' maan munlee na lannpoe paari? ¹⁰ Njaan n saa wannu nan min nisaarik

* 2:4 2.4 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

Bik mək yikoo tingbouŋ na ni, ki saa fit nyik chab niro biit.” Nanne ki u jiant bet wunba ki u gbanant kpo na a ¹¹ “N beerae, fiit, ki jii a lianŋ kii kun a ŋaak ni.”

¹² Li taakpaak ni ki u fiir jii u lianŋ ki nyii bi kura ninbina ni. Ki li bakitib bonchiann; ki bi piak dont Yennu sann ki yeen a “Ti daa ki mi la bakitnaunŋ toona na booru.”

Bianjinba ki Yiisa yiin sɔɔ ki u sann tee Liifai

(Matiu 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Li poorpoe ki Yiisa bia ŋmat Galilii məkŋbenjir na kpiŋ, ki niib bonchiann tikir u boor ki lintowa, ki u wantib Yennu maan. ¹⁴ Nanne ki u tan gar toonn po ki saa la jasɔɔ nna ki u sann tee Liifai, wunba din tee Alfeus bik, ki u kar u toonn paak, lampogaar-diiuk ni. Ki Yiisa beto a “Fiit kii waan.” Ki u fiir ki waau.

¹⁵ Ki Liifai maŋ teen jaamm u ŋaak ni ki tur Yiisa; ki lampogaarteeb bonchiann nan biitdamm bonchiann lakin kar nan Yiisa nan u poorpoweiteeb ki di jeet. Bi din yab bonchiann ki waau. ¹⁶ Ki sennu wantteeb, binba din tee Farisiinba na, la ki Yiisa di jeet nan biitdamm nan lampogaarteeb na; ki bi boi u poorpoweiteeb na a “Bee ki u lakin di nan nibooru na?”

¹⁷ Yiisa nba gbat nna ki u betib a “Binba mək laafia ki loon tebtɔɔ; ŋaan binba yiar, ŋamme loon tebtɔɔ. N ki baar a n yiin popeendam kaa, ŋaan n baar a n yiin biitdamme.”

Moloru labaar

(Matiu 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Li yoo maŋ ki Joonn, wunba din wuur niib Yennu nyunwuru na poorpoweiteeb, nan Farisiinba din lor mɔi; ki nisiab baar ki boi Yiisa a “Joonn poorpoweiteeb nan Farisiinba poorpoweiteeb lorin mɔi; bee teen ki a poorpoweiteeb ki lorimi?”

¹⁹ Ki Yiisa boib a “Poochiann-i be, saamm saa lor mɔi, yoo nba ki pooyookir sɔɔ daa be bi boor ni nawa-a? Aaii. Pooyookir sɔɔ nba daa be bi boor ni na, bi kan lor mɔi. ²⁰ ŋaan yoo baat ki bi tan saa nyinn pooyookir sɔɔ na bi boor; li yoee ki bi saa lor mɔi.

²¹ “Sɔɔ kan sak jii chabpaann ki lik takperi; li-i tee ki u teen nnaie, chabpaann na saa pat takper nae, ki li patimin saa ŋamm pukin. ²² Nnae mun ki sɔɔ kan jii dapaanin ki liak kɔrkper ni; li-i tee ki u teen nnaie, ki dapaanin na tan mɔ yoo nba, li saa put koruk nae, ki daan maŋ n mɔɔn yann, ki koruk na n mun biir. Li paak, bi jikit dapaanin ki liakit kɔrpaann nie.”

Juu teeb foon daar labaar

(Matiu 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Ton, Juu teeb foon daaris, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb gaar dii kpaab ni. Baa saa maŋ ki u poorpoweiteeb na toktir dikara ki pinii ŋman. ²⁴ Nanne ki Farisiinba na boio a “Bee ki bi tuun linba ki ti sennu ki chab a tii tuun foon daari?”

²⁵ Ki u yetib a “I ki mi karin Yennu gbouŋ ni Defid nba din tun bianjinba-a? Yoo nba ki kon din gbat ŋɔɔ nan u joomu, ki bi ki mək jeet na, ²⁶ ki u din kɔɔ Yennu ŋaak ni, ki saa jii boroboro nba ki bi tur Yennu na ki ŋman, yoo nba ki Abiatar din tee mannteeb yudaano na. Sennu na din ki chab nan sɔɔ n di boroboro maŋ see Yennu mannteeb kuukɔɔ; ŋaan Defid maŋ din ŋmame, ki bia tur u joomu na gbaa ki bi mun ŋman.”

²⁷ Ki Yiisa ŋamm yetib a “Nisaarik sommir paake ki Yennu senn foon daar; li ki tee foon daar paak kaa ki u din nan nisaariki. ²⁸ Li paak, min nisaarik Bike tee foon daar na Yomdaano.”

3

Ki jiin nuukpeenn daano po

(Matiu 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Nanne ki Yiisa ŋmat kɔɔ Yenjiantu diiuk ni, ki jasɔɔ be leŋ ki tee nuukpeenn. ² Ki nisiab be leŋ ki gorii Yiisa, a bin laan u saa te ki nuukpeenn daano maŋ n la laafia foon daari, ki bin pak biiro. ³ Nanne ki Yiisa yiin nuukpeenn daano na a “Baat nna,” ⁴ ŋaan boi niib na a “Ti sennu chab a tii sommit niib foon daar koo ti biiribe? Ti tinn niib koo ti kpibi?”

ŋaan ki bi ŋmina. ⁵ Ki u gotib ki lint nan wutoor, kimaan u par din biir bonchiann bi ninkoonii na paak; ki u ŋmant ki bet jɔɔ maŋ a “Tantir a nuu maŋ.” Ki u tant, ki li la laafia. ⁶ Li yoo na ki Farisiinba na ŋmat nyii, ki ŋamm nan Bat Herod poorpojɔɔmu lor soor nan leeb baa saa teen bianjinba ki kpi Yiisa.

Niib bonchiann nba din waa Yiisa poor bianjinba

⁷ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb fiir ki sik Galilii məkŋbenjir na kpiŋ, ki nibur wei u poor. Bi din nyii Galilii nan Judea ⁸ nan Jerusalem nan Idumea nan Joɔdann mək-pootir, nan

Taya nan Sidonn tingbouñ nie, ki yab bonchiann, ki tikir u boor; baa gbat nan u tuun toongbeja na paak, ki bi baar u boor məkgebenjir na kpɪj. ⁹ Ki u bet u poorpoweiteeb a bin la burgbetir ki turo, ki wun koo kar ki wann niib mañ Yennu maan, ki nibur na tan daa tuto, ¹⁰ kimaan waa din te ki baatib bonchiann la laafia na paake ki binba kur yiar ji nakii a bin siiu. ¹¹ Narinbiit nba be binba ni na nba din tuu lau yoo nba kur, bi din tuu baa u toonne ki faa wuyikiñ ki yeen a “Fine tee Yennu Bija.”

¹² Ki u kpaamm nan ninmønn a bi daa moontiro ki teen niibi.

Yiisa nba din gann u toomiinba piik nan banlee bianjinba
(Matiu 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Li poor po ki Yiisa doo kunkonn paak ñaan yiin binba ki u loon na, ki bi baar u boor. ¹⁴ Ki u gann niib piik nan banlee, ki yib toomiinba, a bii be u boor ki wuu tuumm ki bii moontir u barñanii, ¹⁵ kii bia kii mək yikoo kii nyint narinbiit niib ni.

¹⁶ Waa din gann niib nba piik nan banlee na, bi sanee na: Simonn, wunba ki Yiisa din purɔ Piita na; ¹⁷ nan Jeems nan u naa bik Joonn, binba din tee Sebedii waas na, ki Yiisa purib Boanejes, ki li paak tee satianii waas; ¹⁸ nan Andru nan Filip, nan Batolomiu, nan Matiu, nan Tomas, nan Jeems wunba tee Alfeus bija na, nan Tadeus, nan Simonn, wunba din loon ñamm Juu teeb-ii yen bi moñ na, ¹⁹ nan Judas, wunba din tan nyii Yiisa poor na.

Narinbiit bat Beelsebul labaar
(Matiu 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Li poor po ki Yiisa kun; ki nibur tikir ñoo nan u poorpoweiteeb boor, ki bi tan koñ yaak nan jeet dinu. ²¹ U ñaateeb nba din gbat nna, ki bi mi a u waate, ki bi baar a bin sooro.

²² Ki Yennu sennu wanntesiab nba nyii Jerusalem na mun din yet a “Narinbiit bat Beelsebul nae be u yur ni, ki u nyint narinbiit niib ni ñoo Beelsebul yikoo ni.”

²³ Ki Yiisa yiin wantteeb mañ a bii baat na, ñaan yimm barjokit ki boib a “Sintaanii saa sak nyinn u moña-a? ²⁴ Naan niib-i ñmat kon ki tookit bi leeb, bi naan mañ kan fit seti. ²⁵ Ki ñaak niib-i ñmat kon nan leeb, bi ñaak mañ kan fit seti. ²⁶ Ki Sintaanii-i ñmat kon nan u moñi, u kan fit seti, u joontue na.

Yiisa nba fit biir Sintaanii pañ bianjinba

²⁷ “Soo kan fit koo pañ daano ñaak ni ki saa jan u məkinti, see ki u doñ loro ñaan yen ji fat u ñaak mañ.”

²⁸ Ki Yiisa tukin ki yetib a “Barmoniie ki n beeri na, Yennu saa nyik chab nisaarii bi biit nan bi barbiit kura; ²⁹ ñaan wunba kur piak barbiit ki teen Yennu Seyeer, Yennu kan mi nyik chab li daano faba.” ³⁰ Linba din te ki Yiisa pak nna mañ tee nnae, baa din yet a “Narinbiiko be u yur ni na.”

Yiisa naa nan u waarii labaar
(Matiu 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Li yoo na ki Yiisa naa nan u waarii baar ki see nanyer po, ñaan tun soo a wun yiino na. ³² Ki nibur kar ki lintowa, ki u be sinsuuk ni; ki bi yeto a “A naa nan a waarii be nanyer po ki loona.”

³³ Ki u boib a “Ñmee ji tee n naa, ki lamme mun tee n waarii?” ³⁴ ñaan got binba kar u boor na ki yet a, “N naa nan n waariie be nna na. ³⁵ Wunba kur tuun Yennu loomm, ñooe tee n ninja nan n niipoo nan n naa.”

4

Tanburtoo barjouk
(Matiu 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Ñanne ki Yiisa yaan piin ki want niib Yennu maan, Galilii məkgebenjir kpɪj, ki nibur baar u boor. Waa la ki nigbanu na yabit na, ki u koo burgbetsiar ni, ki sik nyun ni, ñaan ki niib na biar see gbingbann. ² U din yimm barjokite ki wantib barii bonchiann.

³ U din yin a, “Jasoo din doo u kpaab a wun saa bur tan. ⁴ Waa din buur na, ki bonboorii na yenn-nba yat baa sonjouk ni, ki noonii wei tokir. ⁵ Ki leer mun baa tanpuut paak, siaminba ki tant ki yabi. Tant nba ki yab na, ki li pia ki kpaat yiama, ⁶ ñaan yonnu nba tan faar yoo nba, ki li joo. Laa din ki fit sikin jiina na paak, li kur din kpoe. ⁷ Ki leer mun baa kunkonii jiina ni, ki tan lakin pia ki kpaat nan kunkonii na, ñaan ki kunkonii na ñmabirir ki li ki fit nan. ⁸ Ñaan ki leer mun baa tinñaj ni, ki pia, ki kpaat fanu, ki nan naanñauñ, ki yenn nba nan bin piintaa-taa, ki leer nba mun nan piinloob-loob, ki siab mun nan kobik kobik.”

⁹ Yiisa nba yin barjoux na ki gbenn yoo nba, ki u yet a “Wunba mok tuba ki saa gbat, wun gbiint.”

Barjokit man yinu paak
(*Matiu 13.10-17; Luk 8.9-10*)

¹⁰ Li poorpoe ki nisiab nba din tuu be Yiisa pen, namm nan u poorpoweiteeb piik nan banlee na baar u boor, yoo nba ki u be u kuukoo na, ki tan boio barjokit na paak. ¹¹ Ki u yetib a “Yimm narin, Yennu fiit woonin ni barii nba jiin u naan po na ki wannina, nnaan binba ki be nani na narin gbia bonsiar kura barjokit nie,

¹² a ‘Bin got nnaan daa laat,
ki bia gbiint nnaan daa bant li paaki;
kimaan bi-i la ki bann,
bi saa jen ki baar Yennu boore
ki wun nyik chab bi biit.’ ”

Tanburtoo barjoux na paak
(*Matiu 13.18-23; Luk 8.11-15*)

¹³ Nanne ki Yiisa boib a, “I ki bann barjoux na paaki-i? Nlee ki i ji saa mi bann barjoklia paaki? ¹⁴ Tanburtoo na tee nan wunba piak Yennu maan nae. ¹⁵ Ki nisiab naan bonboorii nba baa sonjoux paak na; bi-i gbat Yennu maan yoo nba, nnaan Sintaanii tuu baar ki nyinnir bi para nie yama. ¹⁶ Nisiab mun naan bonboorii nba baa tanpuut paak nae; bi tuu gbat ki gaar maan man nan parpeenne, ¹⁷ nnaan maan man ki fit siik baa jiina bi para ni fanu, li paak bi ki diar ki yukii; yoo nba ki niib dintib fara, koo mukisuk tan baarib maan man paak, bi tuu lue yama. ¹⁸ Ki nisiab mun bia naan bonboorii nba baa kunkonii jiina ni na. Bi-i gbat maan man, ¹⁹ nnaan tingbouu na daamii, nan mokint loomm, nan bonbooru booru lomm tuu koo nyakin maan manje ki li kan nani. ²⁰ Nnaan nisiab narin tee naan bonboorii nba tuu baa tinna ni nae. Bi gbia maan man ki gaan, ki li naan. Siab naan piintaa-taa, ki siab naan piinloob-loob, ki siab mun bia naan kobik kobik.”

Ki jiin fitir po
(*Luk 8.16-18*)

²¹ Ki u bia boib a, “Soo mi ki koo nan fitir naak ni, ki chibin nman li paak, koo ki gurir gado louu ni-i? Aaii. See ki u jiir ki toon bonsiar nba dokii paak. ²² Barii nba kur woo, see ki li tan woot nyii paanu, ki linba kur mun liik, see ki li likit. ²³ Wunba mok tuba ki saa gbat, wun gbiint.”

²⁴ Ki u bia yetib a, “Gbiintir man yaa gbia linba na fanu. Yaa bikii bianjinba ki teen, nnae ki Yennu saa bikin ki turi, ki lin gar nna. ²⁵ Wunba gbat ki gaar bonnann, nsoe saa namm gaar ki pukin, nnaan wunba ki gbiintir, u saa kon waan nba ki u mok nawa.”

Bonbuburit barjoux

²⁶ Ki Yiisa bia namm yet a, “Yennu naan tee nan niru nba tuu bur tan u kpaab ni, ²⁷ ki koo goon nyok, ki tan fiir sanyok ni, ki soo bonboorii na kura pia ki kpaata; nnaan ki u ki mi laa tee bianjinba ki pia kpaatiri. ²⁸ Tin nae tuu te ki bonboorii man pia ki kpaatir ki bia naan bin. Nyakire tuu nyi sinsinn, li poor po ki fouu n wei, ki ji teen bin. ²⁹ Dii man-i beer yoo nba, kpaaru na ji tuu piin li jaamue nan u dijaanjuk, kimaan jaanu yoo ji baare na.”

Bonboorik barjoux
(*Matiu 13.31-32, 34; Luk 13.18-19*)

³⁰ Linba na poor po ki Yiisa boib a “Ti daa saa bikin Yennu naan nan lannpoe? Ti saa yin barjoux lanne ki lin yent niib nunii po? ³¹ Li tee nan kanperik binn nba ki soo jii ki bur kpaab ni, ki li waar ki gar tingbouu na bonboorii kur, ³² ki li tan pia ki kpaat ki ji yab bonchiann, ki mok yiiigbeja; ki noonii ji tia tiat li yini na paak.”

³³ Yiisa din yin barjokit bonchiann nan linba na na, ki nyint Yennu maan ki teen niib, baa saa fit bann bianjinba. ³⁴ U din ki mi pak namm maan ki li ki tee barjokiti. Nnaan u din tuu tan namm wann u poorpoweiteeb barjokit man kur paak, yoo nba ki bi tuu biar be bi kuukoo na.

Wouu nan nyun nba sak Yiisa mob bianjinba
(*Matiu 8.23-27; Luk 8.22-25*)

³⁵ Li daar daajoouk ki Yiisa bet u poorpoweiteeb a, “Naant man ki tin poot mokgbenir na pootir.” ³⁶ Li yooe ki bi nyik nibur na, ki koo waa kar burgbetir nba na ni; ki namm nan nsoe lakin saan. Nnaan burgbetlia bia din be lej. ³⁷ Baa be burgbetir man ni ki ki mi yitian, namm tan soo wonpaaruk fikite, ki nyunpana piin liat ki koo burgbetir man ni,

ki li tan yaa lin gbee. ³⁸ Li yoo Yiisa din dɔɔ burghetir maŋ poor po ki kpaak yukpakitir ki goont. Nanne ki u poorpoweiteeb fiino ki yaa, “Chanbaa, taa yaa ti kpo na, a baka kaa ti po-o?”

³⁹ Ki u fiir set ki tian wonpaaruk na paak, ki bia bet nyunpana na mun a “Dɔɔt soon nna.” Ki wonpaaruk maŋ nyik, ki nyun na mun ji dɔɔ ki muu dik dik. ⁴⁰ Nanne ki u boi u poorpoweiteeb maŋ a “Bee ki i tiin jaŋmaanii? I daa ki teen Yennu yada-a?” ⁴¹ Ki jaŋmaanii soorib bonchiann, ki bi boi bi leeb a “Niboor bee na? Wouŋ nan nyunpana gbaa saak u mɔbe.”

5

Yiisa nba nyinn narinbiit jasɔɔ ni bianjinba
(Matu 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yiisa nan u poorpoweiteeb din poot Galilii mɔkgbenjir na gbingbanleer po, Gerasa yent ni. ² Yiisa nba nyii burghetir na ni yoo nba, li taakpaak ni ki jasɔɔ nyii kaat ni ki cheto. Narinbiituk din be jɔɔ na ni, ³ ki u dɔɔ kaat na ni. Sɔɔ din kaa ki saa fit baano banti, ki bia kan fit lorɔ jarit gbaa; ⁴ kimaan bi-i baan u nii nan u taa bant, ŋaan u din tuu yabit bant na kure, ki bia biir kut nba be u taa ni na. U din mɔk paŋ bonchiann, ki sɔɔ ki fit goi-o. ⁵ Nyiok nan yonnu ni kur ki u lin kaat nan kunkona ni ki yikin ŋaan dia tana ki ŋma u mɔŋ.

⁶ Waa din daa be banfokira ŋaan la Yiisa na, ki u tin ki tan gbaan Yiisa tɔɔnn, ⁷ ŋaan yikin sanpaapowa ki yet a “Yiisa, Yabint Yennu Bija, min nan fin nlee mantiki? Yennu paak ki n barima, a daa mukisimi.” ⁸ U yet nna, kimaan Yiisa poŋ yakii nan narinbiituk na a “Fin narinbiituk na, nyimin jɔɔ na ni.”

⁹ Li poorpo ki Yiisa boio a, “A sanni?”

Ki u jiin a “N sann tee Bure, kimaan ti yab bonchiann.” ¹⁰ Ki narinbiit na te ki jɔɔ na barin Yiisa a u daa nyintib ki bi saa tingaŋ ni.

¹¹ Doorii bonchiann din see kunkonn na paak ki kpia ki di. ¹² Ki narinbiit na barin Yiisa a, “Chabint ki tin saan kɔɔ doorii na ni.” ¹³ Ki Yiisa chabib sonu, ki bi nyii jɔɔ na ni, ki kɔɔ doorii na ni. Ki doorii na kur tin sik mɔkgbenjir na ni, ki dii nyun. Doorii na kann din teen nan tusaa ŋanlee nawa.

¹⁴ Ki binba guu doorii na fiir chiar ki saa mɔɔnt li labaar doo ni nan kpaant ni. Ki niib baar a bin la linba kur tun maŋ. ¹⁵ Baa baar Yiisa boor yoo nba, ki la jɔɔ nba ki narinbibur tuu be u ni na kar leŋ nan laafia nan u dudukit kura fanu, ki ji lia tiat, ki jaŋmaanii soorib. ¹⁶ Ki binba lar na betib linba tun ki tur jɔɔ na, ki bia betib doorii na labaar.

¹⁷ Nanne ki niib na ji barin Yiisa a wun nyi bi tiŋ ni.

¹⁸ Yiisa nba din tee siir a wun kɔɔ burghetir na yoo nba, ki jɔɔ nba ki Yiisa nyinn narinbiit u ni na barimo a, “Ŋaant min nan fin n lakin saan.”

¹⁹ Ŋaan ki Yiisa ki saki, ki beto a, “Ti ŋmat kii kun a niib boor ki saa betib Yennu nba tina ninbaauk ki bia tun toonjaann ki tura bianjinba.”

²⁰ Nanne ki jɔɔ na ji lin yent nba ki bi yir Doi-piik na ni, ki mɔɔntir linba kur ki Yiisa tun turo maŋ, ki li teen sɔɔ kur yaarlituk.

Jairus bonpobik baatuk labaar
(Matu 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Li poorpo ki Yiisa bia ŋmat poot mɔkgbenjir na gbingbanleer. Waa saa baar mɔk-pootir na, ki nibur tikir ki linto. ²² Ki jasɔɔ baar leŋ, ki u sann yi Jairus; u din tee Yenjiantu diiuk ni saakɔsɔɔe. Jɔɔ na nba la Yiisa yoo nba, ki u gbaan Yiisa tɔɔnn, ²³ ki barimo nan u par kur a “N bonpobike yiar ki per kuuma. A kan baar na ki tan yii a nii u paak ki wun lek la laafia ki tinni-i?”

²⁴ Nanne ki ŋɔɔ nan Yiisa ji saa u ŋaak ni. Ki nibur mun bia waa ki muk ki tut Yiisa.

Poosɔɔ nba sii Yiisa liatir ki la laafia bianjinba
(Matu 9.20-22; Luk 8.42-47)

²⁵ Poosɔɔ nna mun din be ki siik fabouŋ ki tan jaŋ bina piik nan ŋanlee, ²⁶ ki lin tebteeb bonchiann boor a wun teb u mɔŋ, ki tan gbenn u faar, ŋaan ki yiaru na bia pukii. ²⁷ Ki u tan gbat Yiisa po; li paak, ki u baar nibur na ni, ki waa u poorpo, ŋaan bikii u par ni a ²⁸ “Mi-i lekii sii u liatir kuukɔɔ gbaa, n saa la laafiawa;” ²⁹ ki set tan sii u liatir. Li taakpaak ni ki u fabouŋ na jit; ki u bann u gbanant ni nan u la laafiawa. ³⁰ Li yoo ki Yiisa bann u par ni nan paŋ nyii u niwa. Ki u jiant boi niib na a “Ŋmee sii n liatiri?”

³¹ Ki u poorpoweiteeb na mun ηmat boio a, “Fin la nibur na muk nna, ηaan ki a boit a ηmee siiani?”

³² Nnaan ki u lek bia gorii lintir, a wun la nirɔ nbae siiu. ³³ Poo na nba bann linba tun u gbanant ni na paak, ki janmaanii sooro, ki u jekir yor yor, ki baar tan gbaan Yiisa tɔɔnn, ki beto barmɔnii kur. ³⁴ Nanne ki Yiisa beto a “N niipoo, faa teenin yada na paake te ki a la laafia. Ii saa nan parmaasir. A yiaru kur gbenna.”

Yiisa nba fiin bonpobik na kuun ni bianjinba
(Matuu 9.23-26; Luk 8.49-56)

³⁵ Yiisa nba daa piak linba na ki siab nyii Jairus na ηaak ki baar yet Jairus maη a, “A bonpobik na taan kpowa. Bee ki a ji daamii Wanntɔɔ na?”

³⁶ Ki Yiisa lek teen nan u ki gbat na, ηaan bet Jairus maη a, “Daa tiin janmaanii. Teentin yada.” ³⁷ Nanne ki Yiisa ki sak ki soo n weio saan ηaak na ni, see Piita nan Jeems nan u waarɔ Jɔɔnn. ³⁸ Baa din baar ηaak na ni yoo nba, ki Yiisa gbat fuut nan kpemɔnii. ³⁹ Nanne ki u koo boib a “Bee fuute mani? Bee ki i bui? Bik na ki kpo kaa, u goonte.” ⁴⁰ Baa gbat u barri na ki bi laau. Nanne ki u ber nyinnib, ηaan jii bik na baa nan u naa ki pukin u poorpoweiteeb bantaa na po, ki bi koo diiuk nba ki bik na doo na ni. ⁴¹ Baa koo yoo nba, ki u soor bik na nuu ηaan yeto a “Talita kum.” Li paak tee, “Bonpobik, n yeen fine, fiit.”

⁴² Li taakpaak ni ki bonpobik na fiir set kakibii, ki somm lin. Ki li yaar litib bonchiann. (U din tee bina piik nan ηanlee bike.) ⁴³ Nnaan ki Yiisa kpaamm a bii mi bin yet soo, ki bia betib a bin tur bik na jeet ki wun di.

6

Bianjinba ki Nasaref doo ni teeb yet Yiisa
(Matuu 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Li poorpoe ki Yiisa nan u poorpoweiteeb nyii leη ki ηmat kun u moη doo ni. ² Ki foon daar ki u tan koo Yenjiantu diiuk ni a wun wann nibur nba be leη na Yennu maan. Niib na nba gbat u wannu na ki li yaar lit bi kura, ki bi boi leeb a, “Yanboor lannpoe ki u moη mani? U teen nlee ki tuun bakitnaun toonjaana na? U la linba na kur lee? ³ Kanpinta na kaa na-a? Meeri bija na kaa-a? Nɔɔ kaa tee Jeems nan Joosef nan Judas nan Simonn yooɔ na-a? U niipoo kaa be nna na-a?” Li paak ki bi yeto.

⁴ Nanne ki u betib a “Yennu sokinii ki koηit baakir see u moη moη doo ni nan u tiɔn niib boor, nan u moη moη ηaak ni.”

⁵ U din ki tun bakitnaun toonjaana leηi, see baatib banηa nnae ki u din yii u nii bi paak, ki bi la laafia, ⁶ kimaan niib maη nba ki teeno yada na; ki li yaar litɔ bonchiann.

Bianjinba ki Yiisa tun u poorpoweiteeb piik nan banlee na
(Matuu 10.5-15; Luk 9.1-6)

Nanne ki Yiisa lin digbanbis ni ki want niib Yennu maan, ⁷ ki din tan lakin u poorpoweiteeb piik nan banlee na ki turib paη a bii nyint narinbiit niib ni, ki tumm banlee-lee; ⁸ ki betib a “Yoo nba ki i saa, i daa jikit siar ki saa, see patii kuukoo. I daa dia jeeti, i bia daa dia paka, i bia daa wuu likirii. ⁹ Ii pir taasaat, ηaan i daa jikit liata ki pukii.” ¹⁰ Ki u bia betib a “Li-i tee ki i baar ηaak nba ni, ki bi gaari, ii be leη nan i nyinu daar. ¹¹ Li-i tee ki i baar doo nba ni, ki niib na ki gaari, ki bia ki gbiintir i momaan, yin nyi doo maη ni, ki pit i taapant ni tant bir li doo ni, ki lin teen siarbiuk ki turib.”

¹² Ki u poorpoweiteeb na fiir saan ki moontir a niib n nyik bi toonbiit, ¹³ ki bi bia nyint narinbiit niib bonchiann ni, ki bia jii kpan ki soor baatib bonchiann ki bi la laafia.

Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na kpinu labaar
(Matuu 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Tɔn, Bat Herod din gbat Yiisa labaar, kimaan u sann din doo bonchiann. Ki nisiab yeen a “Jɔɔnn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru nae fiir kuun ni. Nanne te ki u moη paη ki tuun bakitnaun toona na.”

¹⁵ Ki siab mun yaa, “U tee Yennu sokinii Elaija-e;” ki leeb mun bia yaa, “U tee Yennu sokiniie, nan yaayoo ni sokiniinba yeno na.”

¹⁶ Bat Herod ηarin nba gbat nna yoo nba, ki u yet a “U tee Jɔɔnn, wunba ki n daan te ki bi pot u yur nae, ηaan ki u jen be u manfoor ni.” ¹⁷ Kimaan Herod-e daan te ki bi soor Jɔɔnn ki baano bant ki kooɔɔ dansarik, ηoo Herod waarɔ Filip ηaapoo paak. Bi din yi poo maη Herodias-e, ki Herod fato ki kooɔɔ. ¹⁸ Jɔɔnn din tuu beer Herod a Yennu sennu ki chabo nan wun fat u waarɔ ηaapoo ki kooɔɔ. ¹⁹ Linba na paake Herodias ji din nan Jɔɔnn, ki loon wun kpiu, ηaan ki ki fiti, kimaan Herod moη moη din ki saki. ²⁰ Herod din tiin Jɔɔnn, kimaan u mi nan Jɔɔnn tee popeendaano nba tiin Yennu-e. Li paak ki

u tinn Jōonn. Ki Jōonn nba mōontir Yennu maan na, ki li ηmat Herod yan bonchiann, ηaan ki u lek gubin ki gbiintir u maan maη.

²¹ Li poorpo ki Herodias lora din tan soor Jōonn. Herod maaru jaamm daar nba tan baar, ki u yiin u naan kpaaka, nan kunkonkonna yudamm, nan Galilii yent ni saakab kur. ²² Nanne ki Herodias bipoo baar ki waa siak, ki Bat Herod nan u saamm para penn, ki u boi bonpobik maη a “Bee ki a loon ki n turani? N saa tura linba kur ki a loon,” ²³ ki tur bonpobik na mōonn a, “N saa tura linba kur ki a loon, haliu li-i lekii baar ki n tura n naan yent na bōkir gbaa.”

²⁴ Nanne ki bonpobik na nyii, ki saa boi u naa a “N taan saa yeto a n loon bee na?” Ki u naa jiin a “Betiro a a loon Jōonn nba tuu wuur niib Yennu nyunwuru na yure.” ²⁵ Li yoo na ki bonpobik na ηmat yama ki saan Bat Herod boor ki beto a “N loon Jōonn nba tuu wuur niib Yennu nyunwuru na yure, ki a kpeen tatilaauk ni ki turin motana.”

²⁶ Ki linba na tur bat na parbiir bonchiann, ηaan u ji din kan fit yēt bik maη nba loon linba na, kimaan u dōη senn mōonn saamm na boora. ²⁷ Nanne ki u tun kunkonkonnō li taakpaak ni, ki beto a wun jen nan Jōonn yur ki turo. Ki kunkonkonnō na saan dansarik ni ki saa pot Jōonn yur, ²⁸ ki kpeenn tatilaauk ni, ki jen nann ki tan tur bonpobik maη, ki u mun jiir ki tur u naa. ²⁹ Jōonn poorpoweiteeb nba gbat nna yoo nba, ki bi baar ki tan jii u gbanant ki pii.

Yiisa nba dinn jab tusaa ηanηmu bianjiba
(*Matiu 14.13-21; Luk 9.10-17; Jōonn 6.1-14*)

³⁰ Li poorpoe ki Yiisa toomiinba maη ηmat jen u boor ki tan yeto linba kur ki bi tun ki bia wann niib. ³¹ Nigboun din tute, ki siab baat ki siab ηmat, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb tan kōη yaak nan bin di jeet. Li paak ki u betib a “Nnaant ki ti yaat saan muuk ni, ti kuukō, ki foi waan.” ³² Nanne ki bi kōo burgbetir na ni, bi kuukō, ki poot saan muuk ni.

³³ Baa din saa yoo nba, ki niib bonchiann lab ki bannib, ki nyii bi doi ni ki tin kokin mōkgbenjir na ki dōη chetib. ³⁴ Yiisa nba tan nyii burgbetir na ni, ki u la ki nigbanu na poη tikir ki muk, ki ninbaak soorō bonchiann, kimaan bi binbenj din tee nan pei nba ki mōk pekpaarik nae. Ki u piin li yoo ki wantib maan bonchiann. ³⁵ Yoo nba tan gar, ki u poorpoweiteeb baar u boor ni ki yeto a “Yoo gara, ki nna na mun tee muuk nie. ³⁶ Nyikin niib maη ki bin saan doo ni, nan digbanbis nba kpia na ni, ki la jeet ki daa ki di.”

³⁷ Nanne ki u mun yetib a “I mōη n turib jeet ki bin di.”

Ki bi ηmat boio a, “A loon ki ti jii salimpeena* kobii ηanleewa ki saan daa jeet ki tan turib ki bin di-i?”

³⁸ Ki u boib a “I mōk boroboro kuna ηanηae? Ii saa got man.”

Baa saan got ki bann yoo nba, ki bi jen ki tan beto a “Li tee boroboro kuna ηanηmue nan janbis ηanlee.”

³⁹ Nanne ki u bet nibur na a bin bōkit kar mōpaauη paak wora wora. ⁴⁰ Ki bi bōkit koonn kobik ki kar paabu piinηmuηmu. ⁴¹ Ki u jii boroboro na, nan janiη ηanlee na, ki yaat got sanpaapo, ki tur Yennu niipoouk, ηaan ηmit ηmit boroboro kuna na ki tur u poorpoweiteeb a bin tor niib maη; ki u bia ηmit ηmit janiη ηanlee na, ki bi tor sōo kur. ⁴² Ki sōo kur dii ki tan tenn. ⁴³ Ki u poorpoweiteeb tikir jeet nba tenn na, ki li gbee kpanchibit piik nan ηanlee. ⁴⁴ Jab nba din dii jeet maη din tee tusaa ηanηmue.

Yiisa nba somm nyun paak bianjiba
(*Matiu 14.22-33; Jōonn 6.15-21*)

⁴⁵ Linba na poorpoe ki Yiisa te ki u poorpoweiteeb na kōo burgbetir ki gar u tōonn ki poot mōk-pootleer po, ki saa Bef-saida; ηaan ki ηōo biar a wun chab nibur na. ⁴⁶ Waa chab niib maη gbenn yoo nba, ki u doo jōsiar paak ki mei Yennu. ⁴⁷ Li din tan baar nyiōk, ki burgbetir na daa be nyunsinsuuk ni, ηaan ki u mun daa be jōor maη paak u kuukō, ⁴⁸ ki tan la ki u poorpoweiteeb gbaa nan burgbetir kanu, kimaan bi din kan tookit woujo. Nanne ki u tan fir somm nyun paak ki saa bi boor sanyafaar. Waa tan baat yoo nba, ki u teen nan u yaa wun garibe na. ⁴⁹ Ki bi lau ki u somm nyun paak, ki bi mi a kpeemmōe, ki yikin sanpaapowa, ⁵⁰ kimaan bi kur lauwa, ki janmaaniη soorib bonchiann. Li taakpaak ni ki u yetib a “Cheen i para man. Li tee mine; i daa tiin janmaaniη,” ⁵¹ ηaan kōo ki pukimm burgbetir maη ni; ki wouη na ji ηmin soon. Ki li bakitib bonchiann, ⁵² kimaan bi daa din ki bann waa won jii boroboro ki tun bakitnaun toonn bianjiba na paaki. Bi dudukit daa din ki soorir fanu.

* 6:37 6.37 Salimpeena kobii ηanlee din tee daa kobii ηanlee paauko.

Yiisa nba te ki baatib la laafia bianjinba

(Matiu 14.34-36)

⁵³ Baa tan nyii mɔkgbenjir na ni ki doo kunkonn paak, Genesaret tirj ni na, ki bi lor bi burgbetir ki senn. ⁵⁴ Ki lej niib na nba la Yiisa, ki bi banno yama, ⁵⁵ ki tiin saa yent manj loka kur po ki jikit bi baatib ki baat u boor. Baa tuu gbat ki u be siaminba kur, bi din tuu jii bi baatib lianii paake ki saan namm u boor. ⁵⁶ Wuu dokit doi nan digbanbis nba kur ni, ki niib bonchiann dia bi baatib ki tookito nan dai niwa, ki barimo a wun te ki bi baatib n lek sii u liant mɔgbana, ki binba din siir na kur la laafia.

7

Juu teeb yeejamm kaar labaar

(Matiu 15.1-9)

¹ Tɔn, ki Farisiinba nan sennu wannteeb din tan nyii Jerusalem ki baar Yiisa boor. ² Nanne ki bi la ki u poorpoweitesiab ki waa bi yeejamm kaar, kimaan bi di jeet, njan ki nit bi nii.

³ (Kimaan Farisiinba nan Juu teleeb kur din tuu ki gbia bi di jeet, see ki bi nit bi nii fanu nan bi yeejamm kaar nba din want bianjinba na. ⁴ Li-i tee ki bi daa siar daak ni, bi ki di see ki bi tan wuur sinsinna ki fit lian di. Bi bia din tuu dia kaar bonchiann ki pukin linba na po. Bi din tuu dia kaar nba jiin nyunnyunmanii sokiru, nan bi boba sokiru, nan bi dindɔɔnii wuru po.)

⁵ Ki Farisiinba nan sennu wannteeb manj boi Yiisa a “Bee ki a poorpoweiteeb na ki dia ti damm kaar nba ki ti yeejamm din wannit na, njan kpan di jeet ki ki nit bi nii?”

⁶ Ki Yiisa jiin a “Yennu sokinii Aisaya nba din yet linba po na set tee moniie. I tee kpinkpannii damme nan waa din sob bianjinba na a, ‘Yennu yet a:

Niib na teenin baakir bi moi ni kuukɔɔe, njan bi para fok nanin bonchiann.

⁷ Bi jiantirin yanne, kimaan bi dia nisaarii kaare ki want niib, li ki tee min Yennu sennu kaa.’ ”

⁸ Ki Yiisa tukin yet a “I bakin Yennu sennue ki bir siar powa, njan sak nisaarii kaar nba want linba. ⁹ Yimm, i lek yet Yennu sennu weiu, a yin dia i mɔj mɔj kaare; ¹⁰ kimaan Moses din senn a, ‘Turin a baa nan a naa baakir; ki wumba sukir u baa koo u naa, bin kpan kpiu.’ ¹¹ Njan yimm narin yaa niro-i bet u baa koo u naa a ‘Maa bo saa tura linba na kpan Yennu yara;’ ¹² a u ji mɔk yaak ki kan somm u baa koo u naa. ¹³ Yaa want niib kaar manj bianjinba na, njan i yeen Yennu bariie na. I bia tee bonlia bonchiann ki li tee linba na booru.”

Linba be nisaarik par ni labaar

(Matiu 15.10-20)

¹⁴ Nanne ki Yiisa namm yiin nibur na u boor ki tan betib a “Yimm nba kur be nna na, gbiintir man ki bann maa yaa n pak linba na paak. ¹⁵ Bonsiar kaa ki saa kɔɔ nisaarik mɔb ni ki teen jakint u par ni. Njan linba nyi nisaarik par nie fit teenɔ jakint. ¹⁶ Wunba kur mɔk tuba, wun gbiint.”

¹⁷ Waa betib nna gbenn yoo nba, ki u nyikib, njan saan kɔɔ nsiak nna ni. Ki u poorpoweiteeb boio a wun wannib barii manj paak. ¹⁸ Nanne ki u boib a, “I mun bia lek daa tee yankpeenae-e? I ki mi a linba kur ki nisaarik di, li ki teenɔ jakinti-i? ¹⁹ kimaan li ki kɔɔ u par ni kaa, njan u poor nie ki li kɔɔ, ki bia kpan bint ki nyi.” (Waa yet bianjinba na want nan jeet kura njan nan dinu.)

²⁰ Ki u yet pukin a, “Linba set nyi nisaarik par nie teenɔ jakint, ²¹ kimaan u par nie ki dudukiit baat nan poo weiu nan jab weiu, nan nanyukin, nan nikpinu, ²² nan bonchonchontoon, nan nianchion, nan biitbooru booru, nan faak, nan toon-yana, nan funfun, nan sanjaauj, nan karinbaanii, nan jat toona. ²³ Linba na kur nyi niro par nie ki teenɔ jakint.”

Poosɔɔ yada labaar

(Matiu 15.21-28)

²⁴ Linba na poorpo ki Yiisa nyii lej ki saan Taya nan Sidonn yent ni, ki kɔɔ nsiak nna ni, ki ki loon sɔɔ n bann nan u be lej; njan u din ki fit bor u mɔji. ²⁵ Ki poosɔɔ nba ki narinbiuk be u bonpobik ni na gbat u po, ki baar u boor ki tan gbaan u tɔonn. ²⁶ Poo manj din ki tee Juu niro kaa; bi din marɔ Fonisia tirj nie, Siria tingbouj ni. Ki u barin

Yiisa a wun nyinn narinbiik na u bonpobik manj ni. ²⁷ Nanne ki Yiisa beto a, "Nnaan ki ti dinn waas bi jeet sinsinn, kimaan li ki nan ki niro n jii waas jeet ki tur boi."

²⁸ Ki poo na jiin a "N Yomdaano, li set tee moniie, nnaan boi nba tuu doo teebul louj ni na mun tokii waas jebura nba baa na."

²⁹ Ki Yiisa beto a "A jiinu nba na paak, ii kun; a saa baar soo ki narinbiik na nyii a bonpobik na niwa."

³⁰ Ki poo manj fiir kun ki saa baar la ki u bik na doo u dindoonu paak, ki narinbiik na set nyiwa.

Yiisa nba din te ki muuk muut bianjinba

³¹ Ton, Yiisa ji din nyik Taya yakir nae, nnaan tokin nyii Sidonn yakir, nan tinj nba ki bi din yi Doi-piik na mokmok ki saa baar Galilii mokgbenjir na. ³² Ki nisiab baar nan jasoo ki u tee muuk; ki bi barin Yiisa manj a wun yii u nuu joo manj paak. ³³ Ki Yiisa jiin ki bi nyii kpinj po, bi kuukoo, ki jii u niibira ki tun joo manj tuba ni, ki siir mosant nnaan sii joo manj jerinn, ³⁴ ki got sanpaapo nnaan kurint sakin, ki bet joo manj a "Efata," ki li paak tee "Lootir."

³⁵ Li taakpaak ni ki joo na ji gbia, ki bia fit piak fanu. ³⁶ Nanne ki Yiisa kpaan niib na a bii mi ki bin bet soo linba ki u tun manj po; nnaan ki bi lek namii yarin barii manj. ³⁷ Ki binba kur gbat labaar manj, ki li teemm bakitnaunj bonchiann; ki bi boi bi leeb a "Toonjanboorbee ki joo na tuun na mani? ki tuukpaa gbaa tan fit gbia, ki mui bia fit piak."

8

Yiisa nba dinn niib tusaa nanna bianjinba

(Matu 15.32-39)

¹ Linba na poorpo, li din ki yukiri ki nibur yaan lakin leeb Yiisa boor ki ki mok jeet; ki Yiisa yiin u poorpoweiteeb na ki tan betib a ² "Ninbaauk soorin bonchiann nibur na paak, kimaan daa nantaae na ki bi be nanin, nnaan ki ki mok jeet ki di. ³ Mi-i kunnib komi, bi saa fib sonu niwa, kimaan bi siab doi fokaa."

⁴ Ki u poorpoweiteeb na boib a "Ti saa la jeet lee muuk na ni ki lin janj nibur na kuri?"

⁵ Ki u boib a "Boroboro kuna njanjaae be i boor ni?" Ki bi beto a "Nanlore."

⁶ Li yooe ki u te ki nibur na kur kar tinj ni. Nanne ki u jii boroboro kuna njanlore na, ki tur Yennu niipoouk, nnaan nmit nmit ki tur u poorpoweiteeb na a bin tor nibur manj. ⁷ Bi bia din mok janbis waan bi boor; ki u bia tur Yennu niipoouk li paak, nnaan bet u poorpoweiteeb manj a bin jii torib. ⁸⁻⁹ Ki soo kur dii waa loon bianjinba. Bi din teen nan niib tusaa nanna nawa. Ki u poorpoweiteeb tikir jeet nba tenn na, ki li gbee kpanchibit njanlore. U ji din chab niib manje, ¹⁰ nnaan ki njoo nan u poorpoweiteeb kakit ki koo burgbetir, ki saan Dalmanuta tinj ni.

Fariisiinba nba loon bakitnaunj nyinn bianjinba

(Matu 16.1-4)

¹¹ Li poorpoe ki Fariisiinba siab baar Yiisa boor ki tan tee serimii, a bin bikino ki la u mbonkpetir, ki yeto a wun tun nyinn ki lin wann nan Yennu set mi u po. ¹² Li yoo ki u kurint, nnaan boib a "Bee teen ki motana nibooru na loon nyinni? Barmoniie ki n beeri, n kan tun nyinn ki tur motana niib na."

¹³ Li poorpo ki u nyikib, nnaan nmat koo burgbetir na ni, ki pootir mokgbenjir na.

Ki jiin Fariisiinba nan Bat Herod wannu po

(Matu 16.5-12)

¹⁴ Ton, Yiisa poorpoweiteeb din tamm ki ki dia boroboro ki li yabi. Bi din dia boroboro kun-yennkooe burgbetir na ni. ¹⁵ Ki Yiisa kpaanib a "Ii mi man, kii guu i moon nan Fariisiinba nan Herod datinj na po." ¹⁶ Nanne ki bi ji piak bi leeb sinsuuk ni a "Taa ki dia boroboro nae ki u piak linba na."

¹⁷ Nnaan ki u bann baa piak linba na, ki boib a "Bee ki i piak ki yaa i ki dia boroboro? I daa ki bann siar biaki-i? I dudukit ni bia daa ki yenti-i?" ¹⁸ I mok ninbina, nnaan bee ki i ki laati? I bia mok tuba, nnaan bee ki i ki gbia? ¹⁹ I tian yoo nba ki n nmit boroboro kuna njanjmu ki dinn niib tusaa njanjmu na-a? Kpanchibit njanjaae ki i tikir boroboro nba tenni?"

Ki bi jiin a "Piik nan njanlee."

²⁰ Ki u bia boib a, "Ki yoo nba ki n nmit boroboro kuna njanlore ki dinn niib tusaa nanna na, kpanchibit njanjaae ki i tikiri?"

Ki bi jiin a "Nanlore."

²¹ Nanne ki u boib a "Nnaan ki i bia lek daa ki bann siari-i?"

Yiisa nba te ki jɔɔŋ nyɔɔnt bianjinba

²² Ki bi din tan baar Bef-saida; ki nisiab jii jajɔɔŋ nna ki baar nanao Yiisa boor ki tan barimo a wun siiu. ²³ Ki Yiisa soor u nuu ki nyii nanao doo kpɛn, ki siir mɔsant jɔɔ na ninbina ni, ki jii u nii ki yii u paak, ŋaan boio a “A laati-i?”

²⁴ Ŋanne ki jɔɔ maŋ gokit got, ŋaan yet a, “Nn, n laat niib, ŋaan bi naan tiinie ki somm.”

²⁵ Ki Yiisa bia jii u nii ki yii jɔɔ maŋ ninbina paak; li yoo na ki jɔɔ maŋ ji got sirrr, ki soɔ ki u ninbina mɔk laafia, ki u ji laat bonsiar kur pur pur. ²⁶ Ki Yiisa kpaano a wuu mi ki wun ŋmat doo maŋ ni jik, ŋaan te ki u kun u ŋaak ni.

Piita nba din pak barjaann nba ki jiin Yiisa po

(Matiu 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Ŋanne ki Yiisa nan u poorpoweiteeb yaat ki saa Siisarea Filipi digbanbis ni. Baa daa be soɔu paak ki saa na ki u boib a “Betirin man, niib na yaa n tee ŋmee?”

²⁸ Ki bi betɔ a “Nisiab yeen a a tee jɔɔnn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru nae, ki siab mun yaa a tee Elaija-e, ki siab mun bia yaa a tee Yennu sɔkiniinba na yence.”

²⁹ Ŋanne ki u boib a, “Ki yimm muni, i yaa n tee ŋmee?”

³⁰ Ki Piita yeto a “Fine tee Yennu Niganntɔ Masia na.”

³¹ Ŋanne ki Yiisa kpaamm a bii mi ki bin bet soɔ labaar maŋ.

Yiisa nba pak u biakdinu po bianjinba

(Matiu 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Ki Yiisa ji want u poorpoweiteeb a “See ki min nisaarik Bik dii biak, ki tin saakab, nan mannteeb yudamm, nan sennu wannteeb n tan yɛtin, ki bia kpɛn; ŋaan li daa ŋantaa daar ki n saa fiir kuun ni.” ³² U din pak linba na ki yent bi kura numpoe fanu. Ŋanne ki Piita yiino ki nyii nanao kpɛn po, ki saa yakii nanao a u ji daa mi yeen nna. ³³ Ki Yiisa jiant got u poorpoweiteeb na, ki mun yakii nan Piita a “Sintaanii na, seetir nna na. A ki dukii linba tee Yennu yar po kaa, ŋaan dukii linba tee nisaarik yar.”

³⁴ Ŋanne ki Yiisa yet u poorpoweiteeb nan nibur nba waa u na a bin nakino, ki betib a “Wunba-i loon wun wein, see ki u likin u saanmaŋ, ki jii u kuun dapunpun kii waan, ³⁵ kimaan wunba ki sak wun jii u manfoor ki turin, ŋooe tan saa koŋjir, ŋaan wunba likin u saanmaŋ, min nan barjanii na paak, ŋooe tan saa la u manfoor nan barmɔnii. ³⁶ Niro-i la tingbouŋ na mokint kura ŋaan koŋ u manfoor, nyolannpoe ki u la? ³⁷ koo niro saa fit jii bee ki daa manfoori? ³⁸ Ki wunba-i tiin fei ki jiin min nan n wannu na po tingbouŋ na biitdamm nan tubkangbata damm paak, min nisaarik Bik-i tani jen nan n Baa Yennu paŋ nan u malakanba, n tan saa tin fei nan man jiiu ki pukin n niib niwa.”

9

¹ Tɔn, linba na poorpo ki Yiisa bia yet a, “Barmɔniie ki n yaa n beti na, siab be nna ki kan kpo see ki bi tan la Yennu naan baaru nan li paŋ.”

Yiisa gbanant lebitu labaar

(Matiu 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Li daa ŋanloob daar, ki Yiisa jii Piita nan Jeems nan jɔɔnn ki doo namm kunkonfoouk paak, bi kuukoɔ. Li yoo ki bi la ki u lebit, ³ ki u tiat nyirik ki peen par par. Ki soɔ kaa tingbouŋ na ni ki saa fit penn tiat nan ŋann na. ⁴ Ki bi la ki Elaija nan Moses lekit yomm ki piak nanao. ⁵ Ŋanne Piita yet Yiisa a “Wanntɔɔ, li ŋan nan taa be nna na. Ti saa faa lanbont ŋantaae, ki yenn-ii tee a yar, ki leer-ii tee Moses yar, ki leer mun-ii tee Elaija yar.” ⁶ Janmaanii nba din soor Piita nan u leeb maŋ bonchiann na paake ki u din ki mi waa yeen linba.

⁷ Li yoo ki sanpagbouŋ dokit ki piimm; ki bi gbat kunkor sanpagbouŋ na ni, ki li yet a “N Bilonkake na; gbiintir u mɔb man.” ⁸ Ki bi jiant got, ŋaan ji ki la soɔ bi boor, see Yiisa kuukoɔ.

⁹ Baa nyii kunkonn maŋ paak ki siik, ki Yiisa kpaamm a bi daa beer soɔ linba ki bi la na ki saa tuu yoo nba ki ŋoo nisaarik Bik saa fiir kuun ni.

¹⁰ Ki bi sak u kpaanii na, ki dia labaar maŋ bi sinsuuk ni. Ki bi bia boi bi leeb a “‘Kuun fiiru’ na paak tee bee?” ¹¹ Ki bi tan boio a “Bee teen ki sennu wannteeb yaa see ki Yennu sɔkiniii Elaija baar Masia sinsinni?”

¹² Ki Yiisa betib a “Elaija set baate sinsinn a wun tan ŋamm bonsiar kur fanu. Ŋaan li bia sob nlee Yennu gbouŋ ni? Li sob a see min nisaarik Bik lek tan dii biak, ki niib bia tan saa sianin. ¹³ N beerie, Elaija poŋ baara, ki niib diau gbaka gbaka nna baa loon bianjinba, nan laa sob Yennu gbouŋ ni bianjinba na.”

Yiisa nba nyinn narinbiiuk naasinbik ni bianjinba

(Matiu 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Tɔn, Yiisa nan Piita nan Jeems nan Jɔonn nba din tan baar u poorpoweiteeleeb boor yoo nba, ki bi la nibur lakin; ki sennu wantteeb noi namm mɔnɔk. ¹⁵ Nibur maɲ nba la Yiisa yoo nba, ki li teemm bakitnaɲ, ki bi tin baar ki foontɔ. ¹⁶ Nanne ki u boi u poorpoweiteeb na a “I noi namm lann paake?”

¹⁷ Ki jasɔɔ nyii nibur maɲ ni ki jiin a “Wanttɔɔ, mine baar nan n bija a boor, kimaan narinbiiuk be u ni ki te ki u ki fit piaki. ¹⁸ Siaminba kur ki narinbiiuk maɲ fiir, li tuu lu-u tiɲ nie, ki mɔsankunkouɲ nyi, ki u nyana n sar nan leer, ki u gbanant kur n wakir kenken; ki n barin a poorpoweiteeb na a bin nyinn narinbiiuk maɲ, ɲaan ki bi gbar.”

¹⁹ Li yoo ki Yiisa ji yakii ki yeen a “Yimm mɔtana niib yada mantik pɔ hei; n saa yukir nani nlee? Yoo nlee ki n saa di sukuru nanini? Baat nan bik maɲ nna.” ²⁰ Ki bi baar nanao Yiisa boor. Narinbiiuk na nba la Yiisa yoo nba, ki li fiir bik na ni ki lu-u tiɲ ni, ki u dɔɔ birin, ki mɔsankunkouɲ nyi. ²¹ Ki Yiisa boi u baa a “Nlee yooe ki li piin ki teeu nna?”

Ki u jiin a “Li piinɔ u bisin niewa. ²² Yoo bonchianne ki narinbiiuk na tuu te ki u baa muu ni, nan nyun ni, a wun lek kpiu. Li-i tee ki a saa fit teen siari, fan lek tint ninbaauk ki sommit.”

²³ Ki Yiisa jiin a, “Nn, a mɔɲ-i saa fit teenin yadaie, bonsiar ki paar wunba teen yada boori.”

²⁴ Ki jɔɔ na yikin sanpaapowa a “N teena yadawa, ɲaan sommitin ki n teena yada ki pukin.”

²⁵ Yiisa nba la ki nibur na ɲammit tut baat bi boor na, ki u tian narinbiiuk na paak a “Fin narinbimutuukpaar na, mine tura mɔb, nyimin u ni ki ji daa mi jent u ni.”

²⁶ Ki narinbiiuk na yikin ki tɔkir bik maɲ ki lu-u tiɲ ni gbab, ɲaan nyii u ni; ki bik maɲ ji naan nan u kpoe na, ki niib na bonchiann fabin a “U kpowa.” ²⁷ Nnaan ki Yiisa soor bik maɲ nuu ki sommo ki u fiir set.

²⁸ Yiisa nba din tan kɔɔ ɲaak na ni yoo nba, ki u poorpoweiteeb boiɔ, bi kuukɔɔ, a “Bee ki timm ɲarin bo ki fit nyinn narinbiiuk na?”

²⁹ Ki u betib a, “I kan fit nyinn narinbiiuk na booru see ki i ((lor mɔi ki)) mei Yennu.”

Yiisa nba ɲamm pak u kuun po bianjinba

(Matiu 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb maɲ nyii leɲ ki tɔkin Galilii yent po. Nnaan u din ki loon sɔɔ n bann waa be siaminba, ³¹ kimaan u din beer u poorpoweiteeb na a “Bi tan saa jii min nisaarik Bik ki teenin niib nuu ni ki bin kpin, ɲaan li daa ɲantaa daar, n tan saa fiir kuun niwa.”

³² Ki u poorpoweiteeb maɲ ki bann barii maɲ paaki, ɲaan bia tiin ɲanmaanii nan bin boiɔ.

Nmee tee nijaanni?

(Matiu 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Tɔn, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb nba baar Kapenaum ki tan kɔɔ ɲaak ni yoo nba, ki u boib a “I bo dia labalannpoe sɔnu ni na?”

³⁴ Nnaan ki bi ɲmina, kimaan sɔnu ni bi noi nan bi leeb, yudantuk paaka. ³⁵ Nanne ki u ɲmant kar, ɲaan te ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na nakinɔ, ki betib a “Wunba kur loon wun teen yudaano, see ki u kpint u mɔɲ ki teen tarik i kur ni, ki bia teen i kur yommik.” ³⁶ Ki u jii bik nna ki sennɔ bi sinsuuk ni, ki puur wɔb bik maɲ, ɲaan betib a ³⁷ “Wunba kur gaar bik na booru n sann paak, mine ki u gaarin; ki wunba gaarin, u ki gaar n kuukɔɔ kaa, ɲaan u gaar wunba tumin nae mun biak.”

Wunba ki kɔn nan Yiisa, u see u poore

(Luk 9.49-50)

³⁸ Tɔn, ki Jɔonn bet Yiisa a “Wanttɔɔ, ti la ki jasɔɔ nna mun taan a sann ki nyint narinbiit niib ni, ki ti yakii nanaɔ a wun nyik, kimaan u ki tee ti ni yeno.”

³⁹ Ki Yiisa betib a “I daa beero mani, kimaan wunba saa taa n sann ki tun bakitnaɲ toonn, li poopo u ji kan fit pak siar ki biirimi. ⁴⁰ Wunba kur ki kɔn nant, u see ti poore. ⁴¹ Barmɔniie ki n beeri na, wunba kur turi nyun, yaa tee n yab na paak, li daano tan kan mi kɔɲ u paaku.”

Jinjammii labaar

(Matiu 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² Ki Yiisa bia ɲamm yet a “Wunba te ki waas nba teenin yada na yenokɔɔ tun toonbiit, bi-i bonni lann naar li daano turu ni ki tut lu-u mokgbenjir ni gbaa, li bo sii sɔ ki turo.”

43-44 Li paak, a niipaun-u te ki a yaa a tun toonbiit, fan potir lu. Li so ki niro-ii mok niipaun yennkoo ki la manfoor nba kaa gbennu, ki gar wuu mok niipant kur njan Yennu n tan koono muu nba kan mi kpeen na ni. ⁴⁵⁻⁴⁶ A taapaun-u te ki a yaa a tun toonbiit, fan potir lu. Li so ki niro-ii mok taapan-yenn ki la manfoor nba kaa gbennu, ki gar wuu mok taapant njanlee njan Yennu n tan koono muu man ni. ⁴⁷ A ninbinn-i te ki a yaa a tun toonbiit, fan kpakir lu. Li so ki niro-ii mok ninbinn yennkoo ki tan koo Yennu naan ni, ki gar wuu mok ninbina njanlee njan Yennu n tan koono muu man ni. ⁴⁸ Leje ki 'nanwuba nba dib kan kpo, ki muu na bia ki kpeent.'

⁴⁹ "Yennu tan saa jii muue ki namm soo kur nan baa tuu jii yaarin ki namm marun nant bianjinba na.

⁵⁰ "Yaarin man; njan yaarin manu-i tanj saat, nlee ki a ji saa te lin manj?

"Ii njan ki i binben-ii tee nan yaarin na, ki manu-ii be yimm nan i leeb sinsuuk ni."

10

Pooyetu labaar

(Matiu 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Ki Yiisa nyii lej ki saan Judea yent ni ki poot Joodann mokir. Ki niib bonchiann lakin u boor ni, ki u yaan wantib Yennu maan nan waa pon tuu want bianjinba na.

² Ki Farisiinba baar u boor ki loon bin bikino, ki boio a "Sennu na chabit nan joo n yet u njaapoo-o?"

³ Nanne ki u mun boib a "Moses din turi sennu nlee ki jii li po?"

⁴ Ki bi jii a "Moses din chab yaak a joo saa fit sob pooyetu gbouj ki yet u njaapoo."

⁵ Ki Yiisa betib a "I tubkangbatin paake din te ki Moses sob sennu man ki turi. ⁶ Njan Yennu nba din nan durinya pinpiik ni, 'U din nan joo nan pooe.' ⁷ Li paak, ki joo saa nyik u baa nan u naa njan koon u poo, ⁸ ki bi niib banlee n taan ki teen gbanan-yennkoo, bi ji ki tee niib banlee kaa, njan bi ji tee niyenokooe. ⁹ Li paak, binba ki Yennu taamm, nisaarik-ii mi ki wun bokitib."

¹⁰ Baa din tan jen njaak ni yoo nba, ki u poorpoweiteeb na boio barii manj paak. ¹¹ Ki u jii a, "Joo nba yet u njaapoo njan koon poogano, u tun bonchonchontoonne, waa koon loo na paak. ¹² Nnae mun biak, poo-i yet u soroo njan saan kun jaganoo, u mun tun bonchonchontoonne na."

Yiisa nba din gaar waas bianjinba

(Matiu 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Ton, ki nisiab tan baat nan bi waas Yiisa boor, a wun yii u nii bi paak; njan ki u poorpoweiteeb tian bi paak. ¹⁴ Waa tan la ki bi tian bi paak na, ki u wutoor doo, ki u betib a "Njaant man ki waas man-ii baat n boor ni na, ki daa tiammi, kimaan bi boorue yen Yennu naan. ¹⁵ Barmoniie ki n beeri na, wunba ki gaar Yennu naan nan u tee bik na, u kan mi koo li ni faba." ¹⁶ Ki u gaar waas manj, ki yii yii u nii bi paak, ki teen piisin bi paak.

Ki jii mokitsoo po

(Matiu 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Yiisa nba din nyii lej ki saa manj, ki jasoo tin cheto ki gbaan u toonn, njan boio a, "Wanntoano, n saa teen nlee ki tan la manfoor nba kaa gbennu?"

¹⁸ Ki Yiisa jii a "Bee ki a yin niyano? So kaa ki tee niyano see Yennu kuukoo. ¹⁹ A pon mi Yennu sennii nba want bianjinba, a 'Daa kpi niro; daa chommi; daa jaami; daa di faaksiara ki biir a loo; daa njaab; turin a baa nan a naa baakir.' "

²⁰ Ki joo na yeto a "Wanntoo, n pon sak linba na kur n bisin niewa."

²¹ Ki Yiisa goto sirr nan lomm, njan beto a "Bonyennkooe pota; ii kun ki saa koi linba kur ki a mok, ki jii li likirii ki tur talasdam, ki a saa la mokint Yendouj ni, ki ji kii waan." ²² Joo na nba din gbat linba na, ki u par biir bonchiann, ki u nmat kun nan parbiir, kimaan u mok mokint bonchiann.

²³ Ki Yiisa nmant got u poorpoweiteeb na ki lint, njan yetib a "Li sii paar bonchiann nan mokita n tan koo Yennu naan ni."

²⁴ Ki u barii manj jaar litib; ki u bia namm yetib a "N waas, li set paar nan niro n koo Yennu naan ni. ²⁵ Li paar nan mokitoo n koo Yennu naan ni ki gar laagumii n kuut kparpeenu miar niwa."

²⁶ Ki barii manj jaar litib bonchiann, ki bi boi bi leeb a "Li-i tee nnaie, nmee ji saa fit la tinnu?"

²⁷ Ki u kpaa u nunii bi paak, njan tan betib a "Nisaarike kan fit tun linba na, njan li ki tee Yennu kaa, kimaan Yennu saa fit tun bont kura."

²⁸ Nanne ki Piita tɔr yeto a “Gotirii, timm narin nyik bonsiar kure njaan waa-a.” ²⁹ Ki Yiisa betib a “Barmɔnie ki n beeri na, wunba kur nyik u njaak, koo u ninjamm, koo u niipoob, koo u naanba, koo u baanba, koo u waas, koo u kpaant, n sann paak nan barjanii na paak, ³⁰ u tan saa la bona ki lin gar waa nyik linba nawa. U tan saa la nei, nan ninjamm, nan niipoob, nan naanba, nan waas, nan kpaant, kobii-kobiie tingbounj na ni, ki bia gaar mukisuk ki pukin; ki yoo nba baat na ki u tan saa la manfoor nba kaa gbennu. ³¹ Naan niib bonchiann nba dɔŋ tɔɔnn mɔtana na, bi tan saa joont poora, ki bonchiann nba mun bia joont poor mɔtana tan saa gar tɔɔnna.”

Yiisa nba pak u kuun po taar muntaa ni bianjinba
(*Matiu 20.17-19; Luk 18.31-34*)

³² Li yoo na ki Yiisa nan u poorpoweiteeb na nyii sɔnu ni ki do Jerusalem, ki u gar bi tɔɔn; ki li yaar litib, ki janmaanii bia mɔk nibur nba waa na. Nanne ki u yaan nyii nan u poorpoweiteeb piik nan banlee na kpinj po, ki betib linba saa teeno, ³³ a “Nnara, ti do Jerusalem-e, siaminba ki bi saa jii min nisaarik Bik ki kɔɔn mannteeb yudamm nan sennu wantteeb nii ni ki bin bu n buut a bin kpin, ki jiin tur binba ki tee Juu teeb na; ³⁴ ki bi saa sarikin, ki siin mɔsant n paak, ki boon kpaasir, ki bia tan kpin, njaan li daa njaantaa daar ki n saa fiir kuun ni.”

Jeems nan Jɔɔnn nba miar Yiisa yudantuk bianjinba
(*Matiu 20.20-28*)

³⁵ Li yoo ki Jeems nan Jɔɔnn, binba din tee Sebedii waas na, baar Yiisa boor ki tan yeto a “Wanntɔɔ, ti loon ki a tun siare ki turit.”

³⁶ Ki u boib a “I loon ki n tun bee ki turini?”

³⁷ Ki bi jiin a “Yoo nba ki a tan saa di a naan nan baakir na, a tan njaan ki ti yeno n kar a niidiitu po, ki lɔɔ mun n kar a niigaŋ po.”

³⁸ Ki u jiin betib a “I ki mi yaa mei linba po. I saa fit jii jik-kpiatir nba ki n yaa n jii nawa-a? koo i saa fit di biak nan maa saa di bianjinba nawa-a?”

³⁹ Ki bi jiin a “Ti saa fita.”

Ki u betib a “I set saa jii n jik-kpiatir nawa, ki bia di biak nan maa saa di bianjinba nawa. ⁴⁰ Naan li ki tee min kaa saa gann wunba tan saa kar n niidiitu po nan n niigaŋ po. Yennu-e gann binba tan saa kar li kinkaani paak.”

⁴¹ Ki Yiisa poorpoweiteeb piik na nba gbat nna yoo nba, ki bi wutoa doo Jeems nan Jɔɔnn paak. ⁴² Ki Yiisa yiin bi kura ki lakimm u boor, ki betib a, “I mɔŋ mi nan binba yi bi mɔŋ tingbounj na yudamm na dont bi mɔŋe; ki nijaana mun bia dia bi niib nan ninmɔnn; ⁴³ njaan yimm narin, li daa tee nna i sinsuuk ni. I sɔɔ-i loon wun teen nijaann, see ki u teen u mɔŋ sɔɔ kura yommik; ⁴⁴ ki wunba mun loon wun teen yudaano, see ki u teen sɔɔ kura daabir; ⁴⁵ kimaan min nisaarik Bik ki baar a niib n tun turin kaa, njaan n baar maa n tan ki tur niibe, ki bia kpo a niib bonchiann n la tinnu.”

Yiisa nba nyɔɔnt jɔɔŋ bianjinba
(*Matiu 20.29-34; Luk 18.35-43*)

⁴⁶ Tɔn, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb baar Jeriko, ki tan nyi, ki namm nan niib bonchiann tɔk; ki jɔɔnsɔɔ be ki tee miato, ki kar sɔnjokpinj, ki u sann tee Bartimeus, wunba tee Timeus bija na. ⁴⁷ Waa tan gbat a Yiisa nba tee Nasaref niro na be yoo nba, ki u yikin sanpaapowa a “Yiisa, Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk.”

⁴⁸ Ki niib na bonchiann tian u paak a wun nmin. Njaan ki u bia namm yikin sanpaapowa a “Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk.”

⁴⁹ Ki Yiisa set ki yet a “Yiinto na man.”

Ki bi yiino, ki beto a “Cheen a par. U yia. Fiit ki set.”

⁵⁰ Nanne ki jɔɔŋ maŋ liat u liatir ki bir, njaan fiir set, ki baar Yiisa boor. Ki Yiisa boio a “A loon ki n tun bee ki turani?”

⁵¹ Ki u jiin a “Chanbaa, n loon ki a nyɔɔnt n ninbinae.”

⁵² Ki Yiisa beto a “Tɔn, ii saa. Faa teenin yada nae te ki a nyɔɔnt.”

Li taakpaak ni ki u ninbina nyɔɔnt, ki u ji laat, ki waa Yiisa, ki bi saa.

11

Yiisa nba baat Jerusalem ki bi dontirɔ bianjinba
(*Matiu 21.1-11; Luk 19.28-40; Jɔɔnn 12.12-19*)

¹ Yiisa nan u poorpoweiteeb nba din tan per Jerusalem, ki baar doi nba ki bi yi Bef-fej nan Betani, ki li biak kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na, ki u tun u poorpoweiteeb na banlee, ki yetib a: ² “Ti saa doo nba be tɔɔnn po na ni man. I-i saki baar, i saa la boŋ nba ki sɔɔ daa ki mi jako, ki u lor nanyer po. Ii loto ki baar nana n

boor nna. ³ Sɔɔ-i boi-i, a bee ki i lot boŋ maŋi, yin betɔ a i Yomdaanɔe loonɔ, ŋaan u saa jiinɔ yiaama.”

⁴ Nanne ki bi set saan la boŋ lor ŋasiak nna nanyer po. Baa set lotɔ yoo nba, ⁵ ki nisiab nna see lej ki boib a “Bee ki i lot boŋ maŋi?”

⁶ Ki bi betib nan Yiisa nba bo yaa bin yet bianjinba na; ki niib maŋ biar ŋmin, ki bi lotɔ ki saan. ⁷ Baa din baar nan boŋ maŋ Yiisa boor yoo nba, ki bi jii bi tiat ki paan boŋ maŋ boonn paak, ki Yiisa jak. ⁸ Ki niib bonchiann jikit bi chinchena ki lat sonu ni, ki siab mun ŋat faamaasa ki lat sonu ni. ⁹ Binba din gar Yiisa tɔonn nan binba waa u poor po kura din yikin ki yeen a

“Hosaana, * piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.

¹⁰ Yennu piisim-ii bia kii be ti yeeja Defid naan nba baat na paak.

Yimm nba be sanpaapo, ii hoot man a ‘Hosaana.’ ”

¹¹ Ki Yiisa baar Jerusalem ki kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak ni, ki lin got bonsiar kur; ŋaan laa din yaa lin boonn na paak, ki ŋɔɔ nan u poorpoweiteeb piik nan banlee na nyii ki ŋmat saan Betani doo.

*Yiisa nba tun kinkanŋ bianjinba
(Matiu 21.18-19)*

¹² Li sanyafannuko ki Yiisa nan u poorpoweiteeb nyii Betani ki jent Jerusalem; ki kon mɔkɔ. ¹³ Ki u la kinkanŋ nba mɔk faamaasa see banfɔkira. Ki u saan tiik maŋ nyakir a wun saa la siar li paak ki di; ŋaan waa baar lej ki u ki la siari, see faat kuukɔɔ, kimaan kinkana yoo daa ki baari. ¹⁴ Nanne ki u yet tiik na a “Sɔɔ ji kan mi di a loona, laa nyii dinna ki saa.” U poorpoweiteeb na din gbat u mɔmaan maŋa.

*Yiisa nba ŋamm Yenjiantu ŋasaakak bianjinba
(Matiu 21.12-17; Luk 19.45-48; Joɔnn 2.13-22)*

¹⁵ Tɔn, ki bi tan baar Jerusalem; ki Yiisa saan kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak ni, ki beer koiteeb nan daateeb kur ki nyintib, ki tut lik-ƙpenta teebula ki lubin, ki tabit binba koi ŋmana na kokii ki lubin, ¹⁶ ki lek ki sak ki sɔɔ n jii bonsiar gar nann Yenjiantu ŋasaakak na barintir ni, ¹⁷ ki ji want niib na a, “Li sɔb Yennu gbounŋ ni a ŋɔɔ Yennu yet a ‘Bi sii yi n ŋaak na nibooru kur Yenmiaru ŋaake,’ ŋaan yimme ƙpintir ki teen fat-teeb kinkarboor.”

¹⁸ Ki mannteeb yudamm nan sennu wannteeb gbat waa tun bianjinba na; ki bi ji loon sonu nba saa ƙpiu, ŋaan tiinɔ janmaanii, kimaan u wannu din teen nibur na kura jaarlituk bonchiann.

¹⁹ Daajoouk nba tan baar yoo nba, ki ŋɔɔ nan u poorpoweiteeb nyii Jerusalem.

*Kinkanŋ na kooru labaar
(Matiu 21.20-22)*

²⁰ Li sanyafannuko biak ki bi somm sonu ni ki gaar, ki la ki kinkanŋ na koor nan jiina niwa ki see. ²¹ Piita nba tiar Yiisa nba won yet linba na, ki u betɔ a “Wanntɔɔ, gotir, faa won yet kinkanŋ nba mɔb na koor.”

²² Ki Yiisa betib a, “Teent Yennu yada man. ²³ Barmɔniie ki n beeri na, wunba kur yet jojaann na a lin fikit ki saa baa mɔkɔgbenŋir ni, ki ki mɔk birsuk u par ni, ŋaan teen yada nan waa yet linba maŋ saa tuma, li set saa tun turɔwa. ²⁴ Li paake ki n beeri, li-i tee ki i mei Yennu ki boiɔ siar po, yii mɔk yada i para ni nan i poŋ gaar bont maŋa, ki i set saa lawa. ²⁵ Li-i tee ki i yaa yin miar Yennu, ŋaan tiar nan sɔɔ tun ki biiri, yin nyik chabɔ, ki i Baa Yennu nba be sanpaapo na mun saa nyik i toonbiit nba ki i tun ki chabi. ²⁶ ŋaan li-i tee ki i ki nyikit chabit i leeb bi biit, i Baa Yennu nba be sanpaapo na mun kan nyik chab i biiti.”

*Nisiab nba boi Yiisa u yiiƙoo po bianjinba
(Matiu 21.23-27; Luk 20.1-8)*

²⁷ Tɔn, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb maŋ yaan tan jen Jerusalem, ki u kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak ni ki somm lin. Ki mannteeb, nan sennu wannteeb, nan tinŋ maŋ ni saakab, baar u boor, ²⁸ ki tan boiɔ a “yiiƙolannpoe ki a mɔk ki tuun linba na kuri? Nmee chaba li yiiƙooe?”

²⁹ Ki u yetib a “Ŋaant ki n boi-i buboit yennkɔɔ sinsinn. Li-i tee ki i saa fit turin li gatɔ, ŋann n saa wannɔ yiiƙoo booru nba ki n mɔk ki tuun linba na kura. ³⁰ Joɔnn nba din tuu wuur niib Yennu nyunwuru na, Yennu-e chabɔ li yiiƙoo koo nisaarike? Betirin man!”

³¹ Ki bi ŋmant faa leeb baann, ki yeen a “Ti-i yet a Yennu-e chabɔ li yiiƙoo, u saa boit a ki bee te ki ti ki teenɔ yada; ³² ki ti saa fit yet a nisaariie chabɔ-ɔ?” (Bi din tiin niib na,

* 11:9 11.9 Hosaana paak tee “tintit.”

kimaan soɔ kur sak nan Joɔnn manɔ din tee Yennu sɔkiniie nan barmɔnii.) ³³ Li paak, ki bi jiin Yiisa a "Ti ki mi."

Ki u mun betib a "Tɔn, n mun kan beti wunba chabin yiikoo ki n tuun linba na."

12

Toontunna barjouk

(*Matiu 21.33-46; Luk 20.9-19*)

¹ Li yoo ki Yiisa yimm barjouk a "Jasɔɔ din koo tilontii kpaab, ki chaan gungouɔ lintir, ki gbiir gbiouk nba ki bi tuu sii nɔmakii tiinii manɔ loɔna nyun leɔ; ki bia maa difoouk a wuu guu tiinii na; ki jii kpaab na ki teen toontunna nii ni a bii gorii. Li-i tanɔ jan nan pɔɔru, bin pɔɔr ki turo, njan mun pɔɔr bi yar. Li poorpoe, ki u din yaat saan digbansiar. ² Loɔna na punpɔɔr yoo nba tan baar, ki u tun daabir a wun saan gaar tiloɔna u toontunna na boor; ki u saan. ³ Ki toontunna na saa sooro ki boou fanu, njan berɔ, ki u kun yann. ⁴ Ki kpadaano manɔ bia tun daabiloo, ki toontunna na bia saa faa u yur ki pat, ki dinno fei. ⁵ Ki kpadaano na bia namm tun daabiloo bi boor, njan ki bi saa kpui nɔɔ. Li poorpo ki u bia namm tun daabileeb bonchiann bi boor, ki bi bia saa tun nna, ki boo siab, njan kpui leeb. ⁶ Kpadaano manɔ tɔɔn bilonkake din tan biar, ki u tumo toontunna manɔ boor, ki yet a 'Bi saa baak n tɔɔn bija nawa.' ⁷ Njan ki toontunna manɔ yet bi leeb a 'U fadiiroe na, njan tin kpui, njan ki faar na n kpant ti yar.' ⁸ Njanne ki bi sooro ki kpui ki nyii nanao kpakpinɔ ki lu."

⁹ Yiisa nba pak nna gbenn ki u boib a "I dukin ki kpadaano na saa teen nlee? U saa baar ki tan kpi toontunna manɔ, njan jii kpaab na ki teen toontunsiab nii ni. ¹⁰⁻¹¹ I daa ki mi karin laa sob Yennu gbouɔ ni bianɔnba-a? Li sob a, 'Tann nba ki tanmaara yetir na, njanne tan tee lotik ni tannann, Yennu-e teen nna, ki li teent bakitnaun.' "

¹² Yiisa nba pak nna gbenn yoo nba, ki Juu teeb yudamm na bann nan waa yin barjouk nba na, saan gaan bi poe, ki bi loon bin sooro, njan tiin nibur na janmaanii; li paak ki bi nyiko njan yaat.

Ki jiin lampo panu po

(*Matiu 22.15-22; Luk 20.20-26*)

¹³ Njanne ki bi tun Farisiinba siab nan Bat Herod poorpojoɔmu na siab Yiisa boor a bin tan boio buboiti ki la u mobonkpetir. ¹⁴ Ki bi tan baar ki yeto a "Wanntoo, ti mi nan a piak barmɔnii, ki ki mok janmaanii nan niib nba saa dukin li po bianɔnba. A bia want niib Yennu sonu nan barmɔnii, ki a baka bia kaa nan niro nba tee wunba. Li paak, betirit, ti sennu chabit nan tii pa lampo kii teen Rom tin kpanbar Siisa, koo ti daa pa?"

¹⁵ Ki Yiisa bann ser nba ki bi tee na, ki jiimm a "Bee ki i loon yin koɔnin jinjammi ni? Baat nan likirib na ki n got." ¹⁶ Ki bi baar nann. Njanne ki u boib a "Nmee naauɔ nan sanne be li paak na?"

Ki bi yeto a "Siisa yare."

¹⁷ Ki Yiisa yetib a "Tɔn, ii yenn-ii pa kii teen Siisa linba tee u yar, njan kii mun-ii pa kii teen Yennu linba tee Yennu yar."

Ki li yaar litib bonchiann nan u jiinu manɔ.

Ki jiin kpeemm firu po

(*Matiu 22.23-33; Luk 20.27-40*)

¹⁸ Njanne ki Sajusiinba, binba din tuu yaa niib tan kan fiir kuun ni na, baar Yiisa boor ki tan yeto a ¹⁹ "Wanntoo, Moses din sob sennu ki yet a 'Joɔ-i kpo ki nyik u njaapoo nba ki maro bik, li njan ki u naa bik n faar pakook na ki mar waas ki tur kpeemmo na.' ²⁰ Tɔn, jab banlore din be ki tee naanoɔk, ki saakoɔ po tan koɔn poo, njan kpo ki ki mar waasi. ²¹ Njanne ki wunba waa u paak na faar poo manɔ, njan mun tan kpo, ki waas kaa; ki wunba waa bantaa na ni mun faar poo manɔ biak, njan mun tan kpo, ki ki mar waas nanao. ²² Nnae ki binba waa na kura koɔn poo manɔ, njan tan kpo, ki bi soɔ ki mar bik nanao. Li poorpo, ki poo manɔ mun tan kpo joont. ²³ Tɔn, ki kpeemm firu daar, bi nnee tan sii yen poo manɔ? Kimaan bi banlore manɔ kura koɔnowa."

²⁴ Ki Yiisa yetib a "I ki mi siari. Linba teen ki i ki mi na tee nnae: i ki mi Yennu gbouɔ, ki bia ki mi waa mok panɔ bianɔnba; ²⁵ kpeemm-i tanɔ fiir kuun ni, bi tan sii tee nan malakanba nba be Yendouɔ ni nae; pookoont nan jakunt tan sii kaa. ²⁶ Tɔn, ki jiin kpeemm firu po, i ki mi karin Yennu sokinii Moses sobu ni, siaminba yeen jagotuk po na-a? Li sob a Yennu din bet Moses a nɔɔ Yennu-e tee Abraham Yennu, nan Aisak Yennu,

nan Jakob Yennu. ²⁷ Niib nan nba din ponj kpo li yoowa na, njaan bi bia lek daa fo, kimaan Yennu ki tee kpeemm Yennu kaa, u tee footib Yennu-e. Yaa want nan niib tan kan fiir kuun ni na, li ki tooki.”

Sennu nba gar leer labaar
(*Matiu 22.34-40; Luk 10.25-28*)

²⁸ Ton, sennu wanttosoɔ din be leŋ ki gbat Yiisa nan Sajusiinba na labafaanu manj, ki la Yiisa nba gat bi buboit manj fanu bianjinba. Li paak ki u baar Yiisa boor, ki mun tan boio a “Ki sennlanupoe kpan tee sennjaanni?”

²⁹ Ki u jiino a “Linba tee sennjaann tee nnae: ‘Israel teeb, gbiintir man, ti Yomdaano Yennu tee Yen-yenokooe. ³⁰ Ii loono nan a par kur, nan a seek kur, nan a dudukit kur, nan a paŋ kura.’ ³¹ Sennjaann nba pukin njanlee tee nnae: ‘Ti loon a loo nan faa loon a moŋ bianjinba na.’ Sennsau ji kaa ki gar sennii njanlee nba na.”

³² Ki sennu wanttoo manj yet Yiisa a “Wanttoo, niipoouk. A pak barmoniie, a ti Yomdaano Yennu tee Yen-yenokooe, ki yensau ji kaa ki pukin u po; ³³ a nisaarik-ii loon Yennu-e nan u par kur, nan u dudukit kur, nan u paŋ kura, kii biaki loon u loo nan waa loon u moŋ bianjinba na. Li kpaal talas bonchiann nan niro n sak sennii nba njanlee na, ki gar wun jii bonkobit ki mann mannsau ki tur Yennu.”

³⁴ Yiisa nba la ki u gat nan yan na, ki u beto a “A ki fok nan Yennu njaanaami.”

Linba na poorpo soɔ ji din ki mok par nan wun boi Yiisa buboisati.

Ki jiin Masia nba tee wunba po
(*Matiu 22.41-46; Luk 20.41-44*)

³⁵ Yiisa nba din tumii niib, Yennu diiuk ni na, ki u tan boib buboit a “Bee ki sennu wantteeb yaa Yennu Niganntoo Masia tee Defid yaaboorni? ³⁶ kimaan Yennu Seyeenje din gbee Defid ki u yet a,

‘Yennu din yet n Yomdaano a,

Karin n niidiitu po

mokmok nan maa tan saa te fan nmaa a datai

a taapauj ni.’

³⁷ Defid moŋ moŋ nba din yiin Masia a, ‘Yomdaano’ na, ki nlee ki Masia tee njoɔ Defid yaaboorni?”

Ki jiin sennu wantteeb binberj po
(*Matiu 23.1-36; Luk 20.45-47*)

Niib bonchiann din gbiint Yiisa wannu manj nan parpeenn. ³⁸ Waa wantib na, ki u yetib a, “Ii mi sennu wantteeb binberj na po man; njamme loon bii lia baant kii lin, kii biaki gaan burchinfoontii dai ni na; ³⁹ bi-i koo Yenjiantu diit ni, bi loon bii kaar nijaana kaanii nie; bi-i saan jaamm ni, bi bia loon yudamm kinkaani boae; ⁴⁰ njamme bia di pakoi fobit, njaan ji tuu jenna ki mei Yennu ki yukii, a bin kpann niib nan bi tee yentinnae. Bi tubdatu tan sii bi bonchiann.”

Ki jiin pakooɔk piinii po
(*Luk 21.1-4*)

⁴¹ Ton, ki Yiisa kar Yenjiantu njaasaakak na ni ki kpia Yennu piinii lakir na, ki gorii niib nba kpee likirii bianjinba. Ki mokita bonchiann kpee likyura, ⁴² njaan ki pakotalasdaansoo mun tan baar kpeen likbina njanlee; njanne tee kobu* na. ⁴³ Ki Yiisa yiin u poorpoweiteeb na ki betib a “Barmoniie ki n beeri na, pakotalasdaano na kpeen piinii nba yab lakir na ni ki gar soɔ kura, ⁴⁴ kimaan bi kur nyinn bi piinii bi mokinchiɔŋ nie, njaan pakotalasdaano na njarin tur waa mok linba kure.”

13

Yenjiantu njaasaakak na biiru po
(*Matiu 24.1-2; Luk 21.5-6*)

¹ Yiisa nba nyii Yenjiantu njaasaakak ni yoo nba, ki u poorpoweiteeb na yeno yeto a “Wanttoo, gotir digberja na, nan tangberja nba ki bi jii ki maa diit manj.”

² Ki u jiin a “I la digberja maŋa-a? Njaan bi tan saa tut li kur ki lu tinj niwa, ki li tanyennkoo tan kan biar ki paa leer paaki.”

Mukisuk nan biak labaar
(*Matiu 24.3-14; Luk 21.7-19*)

* 12:42 12.42 Kobu: li kobik din tee daar paauko.

³ Ki Yiisa tan saan kar Olif Tiinii kunkonn na paak, ki li be Yenjiantu nasaakak tɔɔnn po; ki Piita nan Jeems nan Jɔɔnn nan Andru tan baar u boor, bi kuukɔɔ, ki boio a ⁴ “Betirit, bee yooe ki linba na kur tan sii tee? ki bee tan saa tun ki wann nan yoo man pera ki li kura n teeni?”

⁵ Ki u betib a “Ii chek i mɔŋ paak man, ki daa te ki sɔɔ kpanni. ⁶ Niib bonchiann tan saa baar ki jii n sann, ki kpann a ŋamme tee min Masia, ki kpann niib bonchiann. ⁷ I tan sii gbia tɔbii dammir nna, nan banfɔka; ŋaan i daa tiin ŋarjmaanii. Li bonbooru tan saa fabir a li tun, ŋaan durinya joontu kaa na.

⁸ “Nibooru nan nibooru tan saa kɔn nan leeb; ki kpanbar nan kpanbar mun tan saa took leeb ki kɔn. Tiŋ jekiruk tan sii be tingboun na kur po. Ki kon tan sii be. Linba na tan sii tee nan matyiaru pinpiik nae.

⁹ “Ii chek i mɔŋ paak man. Bi tan saa soori ki saan nani buutdamm boor ki booi Yenjiantu diit ni. I tan saa set tiniu yudamm nan kpanbara tɔɔnn, n sann paak, ki betib n barjani na. ¹⁰ Bi tan saa mɔɔnt barjani na tur nibooru kurewa, ki yoo man n baar. ¹¹ Bi-i tanji soori ki saan nani buut boor yoo nba, yaa daa te ki li daamii-i nan yaa saa pak linba; li yoo-i tanji baar, yin pak linba ki Yennu saa wann li yoo man, kimaan barii nba ki i tan saa pak na kii tee i mɔŋ mɔŋ barii kaa, li tan saa nyi Yennu Seyeeŋ boore. ¹² Li yoo man, nirɔ tuu tan saa fikis u mɔŋ mɔŋ naa bik ki bin kpiu; baanba mun tan saa tun nnae ki tur bi mɔŋ mɔŋ waas; ki waas mun bia tan saa kɔn nan bi damm, ki te bin kpib. ¹³ Ki sɔɔ kura tan sii nami kimaan yaa waan na paak, ŋaan wunba tan gubin nan biak man joontu tan saa tinna.

ŋarjmaanbiiuk labaar

(Matiu 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “I tan saa la ki bonbiir see laa bo ki ŋan nan lii see siaminba.” (Wunba tan karin sobu na, wun bann laa want linba.) “Li yoo man, binba tan be Judea yent ni, bin chiar ki do kunkona. ¹⁵ Wunba tan be u ŋaak yur paak,* u tan daa siik ki kɔɔ diiuk ni a wun jii siari. ¹⁶ Wunba tan be kpaab ni, u daa ŋmat a wun jii u liatiri. ¹⁷ Li yoo man, podamm nan binba dia walai tan saa di biak bonchiann. ¹⁸ Ii mei Yennu man ki u daa te ki biak na baat saboun, ¹⁹ kimaan Yennu nba din nan durinya na pinpiik niwa ki tan tuu mɔtana, sɔɔ daa ki mi la biak ki li bi ki baar biak nba tan sii be daa man ni na. Ki biaksiar mun ji kan mi baar nan ŋann na. ²⁰ ŋaan ti Yomdaano wat daa man yabinta. Li-i tee ki u bo ki watiri, sɔɔ bo tan kan tinni, ŋaan u nigannkab paak ki u wat daa man yabint.

²¹ “Li yoo man, sɔɔ-i tanji beti a ‘Gotir man, Masia be nna;’ koo ‘U be leŋe,’ i daa teuu yada, ²² kimaan faak Masia-nba nan faak sokiniinba tan saa baar ki tuun nyina nan baktinauŋ toona, a bin kpann niib. Ki li-i tanji tiŋ gbaa, bi saa kpann binba tee Yennu nigannkab tiŋɔ. ²³ N poŋ beti bonsiar kurewa, ki yoo man daa ki baari. Ii chek man fanu.

Yiisa jenu labaar

(Matiu 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ “Daamii na poorpoe, ki yonnu tan saa bɔnn, ki ŋmaarik ji kan yenti, ²⁵ ki ŋmaabira tan saa nyi sanpaapo ki baa, ki linba kur be sanpaapo tan saa damm ki ŋmat ŋmat. ²⁶ Li yoo man min nisaarik Bik tan saa dokit sanpagbana ni nan panchioŋ nan yentsaakar. ²⁷ N tan saa tun malakanba tingboun na kur po, ki bin tikir Yennu nigannkab ki lakimm.

Sinsabik nyinn labaar

(Matiu 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ “Ii jii sinsabik ki tumii yan man; yaa tuu la ki tiik man bintir yoo nba, i ji tuu mi nan siok pere na. ²⁹ Nnae mun, yoo nba ki i tan laat linba na nba kur tuun, yin bann nan n jenu man pera, li ji kan yukiri. ³⁰ Barmoniie ki n beeri na, mɔtana nigboun na kan kpo gbenn kaawa ki linba na n tumii. ³¹ Sanpaak nan tiŋ tan saa gara, ŋaan n maan ŋarin kan mi gar faba.

Sɔɔ ki mi Yiisa jenu daar

(Matiu 24.36-44)

³² “Sɔɔ ki mi daar man koo yoo nba ki n saa jeni; malakanba nba be Yendouŋ ni ki mi; min Yennu Bija bia ki mi; n Baa Yennu kɔɔe mi. ³³ Ii mi man, kii chek, kimaan i ki mi yoo nba ki n saa jeni. ³⁴ Li tan sii tee nan jasɔɔ nba yaa wun nyi u ŋaak ni ki yaat saan sɔnbanfɔkir, ki chab u ŋaajab yaak a bii dia u ŋaak, ki bia chent bi kura toona, ŋaan bet u ŋaguuro a wuu guu, ŋaan saan nae. ³⁵ Ii muni guu man, kimaan i ki mi yoo

* 13:15 13.15 Bi ŋei yura paak, bi din tuu sere.

nba ki min i Yomdaano saa jeni; li pasiar daajoouko, koo tansuuniie, koo sanyafaare, koo sanyoak nie. ³⁶ Li-i tee ki n tan jen yama, li ki njan man lai ki i goonti. ³⁷ Li paak, maa yeeni linba na, njanne ki n yeen soo kur, ii guu man.”

14

Yudamm nba lor a bin kpi Yiisa bianjinba
(Matiu 26.1-5; Luk 22.1-2; Joonn 11.45-53)

¹ Tɔn, daa njanlee din biar nan yukitgar* tiaru jaamm, nan daa nba ki bi di boroboro nba ki bi tuu ki tee datinj na n piin, ki Yennu mannteeb nan sennu wannteeb loon sonu a bin bor soor Yiisa ki kpiu, ki yeen a ² “Ti daa sou jaamm daa na ni, li pasiar ki kpikpiruk n tan fiir.”

Poosoo nba din but tulaarii Yiisa yur paak bianjinba
(Matiu 26.6-13; Joonn 12.1-8)

³ Tɔn, Yiisa din be Betani, joo nba din tuu tee gbaatir, ki bi yiu Simonn na njaak ni, ki di jeet. Li yoo ki poosoo tan koo nan salenjann,† ki li gbee nan tulaarii nba mok nubiru bonchiann, ki li daauk bia paar bonchiann, ki bi yir naad na. Ki poo manj biit salenn na ki but tulaarii manj Yiisa yur paak. ⁴ Ki niib nba be lej na siab piak nan wutoa ki yeen a “Bee teen ki u biir tulaarii na nna? ⁵ Bi bo saa fit koir ki la likirii ki lin gar salimpeena‡ kobii nantaawa, ki jii somm talasdamm.” Ki bi jii poo manj nan duj.

⁶ Ki Yiisa yetib a, “Nyikin poo manj. Bonjanne ki u tun ki turin, ki bee ki i kpirimo nna? ⁷ Talasdamm sii yoo be i boor ni yoo kura, ki i saa fit sommib yoo nba kur ki i loon; njan min njarin kii yoo be nani kaa. ⁸ Poo manj tun waa saa fit tun linbae ki turin. Waa but tulaarii nba n gbanant paak na, u teen n kuun piinu siire. ⁹ Barmoniiie ki n beeri na, siaminba kur ki bi saa moont n barnanii na tingbouj na ni, bi bia saa moont poo manj nba tun linba na, ki li sii tee tiarin ki jiin u po.”

Judas nba sak nyii Yiisa poor bianjinba
(Matiu 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Njanne ki Yiisa poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno, wunba ki bi yiu Judas Iskariot na, saan mannteeb yudamm boor a wun koi Yiisa. ¹¹ Ki bi para penn, waa yetib linba Yiisa po na, ki bi senn moosonn a bi saa pau likirii li paak. Ki u ji piin loon sonu nba ki u saa jii Yiisa ki kubin bi nuu ni.

Yiisa nan u poorpoweiteeb nba dii yukitgar tiaru jaamm bianjinba
(Matiu 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Joonn 13.21-30)

¹² Tɔn, sinsinn daar nba ki bi tuu di boroboro nba ki bi ki tee datinj na, ki din tuu kpi pegana li yoo ki tee yukitgar tiaru jaamm jeet nae, ki Yiisa poorpoweiteeb boio a “A loon ki tin saan lee ki teen jaamm manj jeet siir ki turani?”

¹³ Ki u tun bi ni banlee ki betib a “Ti saa doo na ni man. I saa la jasoo ki u jii nyunsoor. Ii waa man ¹⁴ nan njaak nba ki u saa koo na ni, ki yin bet li naadaano a ‘Wanntoo na yaa ti boia a saamm diiuk nba ki njoon nan u poorpoweiteeb saa di yukitgar tiaru jaamm jeet na be lee?’ ¹⁵ Ki u saa wannii ditootuk nba yab ki bi ponj teen bonsiar kur siira; ki yin teen jeet manj lej.”

¹⁶ Ki Yiisa poorpoweiteeb banlee manj saan doo manj ni, ki set saa la ki siar kura tun nan waa betib bianjinba na. Ki bi teen jaamm manj jeet.

¹⁷ Ki Yiisa nan u poorpoweiteeb piik nan banlee na tan baar daajoouk. ¹⁸ Baa kar ki di jeet yoo nba, ki u tan betib a, “Barmoniiie ki n beeri na, min nan yimm nba di jeet na, i yence yaa wun nyi n poor.”

¹⁹ Ki li biir bi para; ki bi boio yeno yeno a “A yeen mine-e?”

²⁰ Ki u jiin a, “Li lek tee i piik nan banlee na ni yeno nba ki min nan njoon lakii tuun sen-yen ni ki di nae. ²¹ Min nisaarik Bik set saa kpo nan laa sob Yennu gbouj ni bianjinba nae, njan bonbiir sii be daano nba yaa wun nyi n poor na paak. Bi-i bonni kii mar li daano gbaa, li bo so u po.”

Ki jiin ti Yomdaano jeet dinu po

(Matiu 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Korint teeb 11.23-25)

²² Baa di jeet manj yoo nba na, ki Yiisa jii boroboro ki tur Yennu niipoouk, njan nmit nmit ki tur u poorpoweiteeb, ki betib a “Gaat man. Linba nae tee n gbanant.”

* **14:1** 14.1 Yennu malaka din kpai Ijpt teeb bijakpera, njan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29) † **14:3** 14.3 Bi din jii tanjann nba ki bi yir “alabaster” nae ki nan salenn manj. ‡ **14:5** 14.5 Salimpeenn din tee daar paauko.

²³ Nanne ki u bia jii nyunnyunman nan tiloona nyun ki tur Yennu niipoouk, ki jii turib. Ki bi kura nyuu. ²⁴ Ki u yetib a "Linba nae tee n son, ki n son saa nyi n gbanant ni, nisaarii bonchiann paak, ki wann nan Yennu senn masonpaann na. ²⁵ Barmoniie ki n beeri na, n ji kan mi nyu tiloona nyun na see daar nba ki n tan saa nyu li bonpaann Yennu naan ni."

²⁶ Nanne ki bi yin Yenjiantu yanii, njaan nyii ki saan Olif Tiinii kunkonn na paak.

Yiisa nba yet a Piita saa noi a u ki miu bianjinba

(Matiu 26.31-35; Luk 22.31-34; Joohn 13.36-38)

²⁷ Ki Yiisa betib a "I kura na tan saa tin ki nyikima, kimaan li sob Yennu gbouj ni a 'Yennu tan saa kpi pekpaarik na, ki pei na n tin yat.' ²⁸ Naaan mi-i tanji fiir kuun ni, n saa doj gar i toonn ki saan Galilii."

²⁹ Ki Piita yet a, "N leeb na kur-i lekii nyika, njaan min njarin kan nyikani."

³⁰ Ki Yiisa beto a "Barmoniie ki n beera na, nyiook na, a saa noi nan a ki min taar muntaaewa ki kojouk n bui leer."

³¹ Ki Piita njaan yet nan ninmonn a "Li-i lekii tee min nan fin n lakin kpo gbaa, njaan n kan mi noi nan n ki miani."

Ki u leeb na mun bia yet nna.

Yiisa nba miar Yennu nan ninmonn bianjinba

(Matiu 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Li poorpo ki bi saan siaminba bi yi Gefsemene na. Leje ki Yiisa bet u poorpoweiteeb a "Karin nna man njaan ki n saan ki saa miar Yennu." ³³ U din jii Piita-e nan Jeems nan Joohn, ki bi saan. Ki u par biir ki li tee nan u yaa wun kpoe na; ³⁴ ki u yetib a "Parbibooru nba soorin na per lin kpima. Biat nna man kii nyoi."

³⁵ Nanne ki u chat saan toonn waaminna, ki baa fabin, ki u yugbiar siit tij, ki mei Yennu, a li-i bonni saa fiti, Yennu n njaan ki biak nba baat u paak na n yakiro, ki yet a ³⁶ "N Baa, n Baa, siar kaa ki a kan fit tumi. Daa njaan ki n koo bonbiir nba baat n paak na ni; njaan daa te ki li tee maa loon bianjinba kaa, njaan lin teen faa loon bianjinbae."

³⁷ Nanne ki u jen u poorpoweiteeb bantaa na boor, ki soo ki bi goona. Ki u boi Piita a "Simonn, a goonte-e? A kan fit kii nyoi waami-i?" ³⁸ Njaan betib a, "Ii nyoi man njaan kii mei Yennu ki i tan daa koo jinjammii ni. I sei njarin loon lin tun linba njaan, njaan ki i gbanant kaa paaji."

³⁹ Ki u bia nmat Yenmiaru ki saa mei nan waa bo miar sinsinn bianjinba na, ⁴⁰ ki bia jen soo ki u poorpoweiteeb na goona, kimaan goon din mokib bonchiann. Ki bi ki mi baa saa yeto linba li yoo na.

⁴¹ Waa tan jen taapaun muntaa ni, ki u boib a "I bia lek daa doo goont ki foi-i? Li jaja man. Yoo man baara. Bi jii min nisaarik Bik ki teen biitdamm nuu niwa. ⁴² Fiit man ki tin saan. Gotir, wunba nyii n poor na pera."

Baa soor Yiisa bianjinba

(Matiu 26.47-56; Luk 22.47-53; Joohn 18.3-12)

⁴³ Yiisa nba daa piak na, ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na ni yeno, wunba ki bi din yiu Judas na, baar nan nibur nba ki mannteeb yudamm nan sennu wantteeb nan saakab tumm na, ki bi siab dia jukbanjai, ki siab mun dia gbajara. ⁴⁴ Ki Judas wunba nyii u poor man poj wannib nyinsiara a "Mi-i saki foont wunba ki moot u tankpinn, yii mi nan hooe na. Yin sooro kii diau fanu kii saa nanao."

⁴⁵ Judas nba baar yoo nba, li taakpaak ni ki u saan Yiisa boor ki yiin a, "Wanntoo" njaan moot u tankpinn. ⁴⁶ Ki niib na ji soor Yiisa ki diau kenken. ⁴⁷ Njaan ki u poorpoweiteeb na ni yeno nba see lej na noot u jukbanjiak ki choo mannteeb yudaano daabir tubir ki pot. ⁴⁸ Nanne ki Yiisa boib a "I baar nan jukbanjai nan gbajara na a yin tan soorin nan n tee fat-tooe na-a? ⁴⁹ N daan tuu be i boor Yenjiantu nasaakak ni daar kura ki want niib Yennu maan, ki i tuu ki somi; njaan li kpaal talas nan Yennu gbouj ni maan man n gbee."

⁵⁰ Ki u poorpoweiteeb na kur ji chiar njaan nyiko.

⁵¹ Ki naasimo nna gbaab chinchenn kuukoo ki waa Yiisa poorpo. Ki bi tan bibo ki soor u chinchenn, ⁵² ki u nyik chinchenn man bi nuu ni, njaan chiar yann.

Baa jii Yiisa ki saan nanao buut boor bianjinba

(Matiu 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Joohn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Ki bi jii Yiisa ki saan nanao mannteeb yudaano njaak, siaminba ki mannteeb yudamm, nan tij na ni saakab, nan sennu wantteeb lakin na. ⁵⁴ Njaan ki Piita be Yiisa poorpo, ki waa banfokira mokmok nan baa tan koo mannteeb yudaano man njaak. Ki Piita saan kar ki pukin toontunna na po, ki bi nanii muu. ⁵⁵ Nanne ki mannteeb yudamm nan

saakab maŋ kur yabir bi moŋ paak a bin gbat siaradamm moi ni, ki la Yiisa biit ki kpiu, ŋaan koŋ u biit. ⁵⁶ Siaradamm bonchiann din fa fai ki teeno, ŋaan ki bi fai maŋ ki waa leeri.

⁵⁷ Ŋanne ki jasiab fiir set ki faar faak paano a, ⁵⁸ "Ti gbat ki u yet a u saa bet Yenjiantu ŋasaakak nba ki niib din maa na, ŋaan jii daa ŋantaa ki maar, ki li ji kii tee niro kaa maari." ⁵⁹ Ŋaan li kur yann; bi fai maŋ lek bia din ki wei leeri.

⁶⁰ Ŋanne ki mannteeb yudaano na fiir ki boi Yiisa a "Barii nba ki jab na piak ki jiin a po na paak tee bee? A ki mok li jiinu-u?"

⁶¹ Ŋaan ki Yiisa lek ŋmina, ki ki jiin siari. Ki u bia ŋamm boio a "Fine set tee Yennu Niganntoo Masia wunba tee ŋoo Yennu Bija na-a?"

⁶² Ki Yiisa jiin a "Nn, mine na. I tan saa la min nisaarik Bik kar Yabint Yennu niidiitu po, ki bia tan saa lan ki n be sanpagbant ni ki siik."

⁶³ Ŋanne ki mannteeb yudaano maŋ soor u moŋ tiat ki pat, ŋaan yet a "Ti poŋ ji ki loon siara damm. ⁶⁴ I moŋ gbat waa yekint u moŋ nan Yennu bianjinba. I dukii nlee?"

Ki bi kur sak a u biira, ki kpan ŋan nan kuume.

⁶⁵ Ki bi siab siin mosant u paak; ki pii u numm po, ŋaan pebito ki yeen a "Buntir wunba peba na." Ki toontunna na gaaro, ki jako nan tanpakii.

Bianjinba ki Piita noi a u ki mi Yiisa

(Matiu 26.69-75; Luk 22.56-62; Joohn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ton, Piita lek daa din be nanyer po ki naniu muu, ki mannteeb yudaano ŋaasapaantoontunyeno tan baar lau, ⁶⁷ ki goto sirrr, ki tan yeto a, "A mun tuu waa Nasaref niro Yiisa maŋ."

⁶⁸ Ki Piita noi a, "Min ki miu, min ki mi barbooru nba ki a piak na paaki;" ŋaan fiir nyii. Li taakpaak ni ki kojouk bui.

⁶⁹ Ki sapaamo na bia lau leŋ ki ŋammit beer nisiab nba see leŋ na a "Joŋ na mun tee u poorpoweiteeb na yenoe." ⁷⁰ Ki Piita bia ŋamm noi.

Ki li bia yann waamina ki binba see leŋ maŋ ŋamm jak Piita a "A set tee niib na ni yenoe, kimaan a mun tee Galilii niroe."

⁷¹ Ŋanne ki Piita por a, "Li-i tee ki n faar faakie, Yennu n dat n tubir, min ki mi yaa yeen joŋ nba na po."

⁷² Li yoo maŋ ki kojouk bui pukin taapaun munlee; ki Piita ji tiar bianjinba ki Yiisa bo beto na a, "A saa yet a a ki min taar muntaaewa, ki kojouk n lian bui leer." Li yoo na ki Piita libit nan monii.

15

Baa jii Yiisa ki saan Pailat boor bianjinba

(Matiu 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Joohn 18.28-38)

¹ Mannteeb yudamm, nan tin na ni saakab, nan sennu wannteeb, nan Juu teeb saakab kur din lakin sanyapob ni, ki lor lora, ki baan Yiisa bant ki jii saan nano tin yudaano nba ki bi yiu Pailat* na boor. ² Ki Pailat boio a "Fine set tee Juu teeb kpanbar na-a?"

Ki Yiisa jiin a "Nan faa yaa na."

³ Ki mannteeb yudamm maŋ lek bia dia sonii bonchiann ki piak biir Yiisa. ⁴ Ki Pailat bia boio a "A kan jiin siari-i? Gbiintir baa piak ki biira bianjinba."

⁵ Ŋaan ki Yiisa lek yet jiinu; ki li ji bakit Pailat.

Pailat nba din chab a bin kpi Yiisa bianjinba

(Matiu 27.15-26; Luk 23.13-25; Joohn 18.39-19.16)

⁶ Ton, yukitgar tiaru jaamm dinu yoo kur, Pailat tuu nyinn niyenokoŋe dansarik ni, wunba ki niib na loono, ki ŋaau. ⁷ Li yoo maŋ jasoo din be dansarik ni, ki u sann tee Barabas. Ŋoo nan nisiab din be dansarik ni, kimaan bi moyetuk nba ki bi tuu mok doo na ni ki kpi niib na paak. ⁸ Ŋanne ki nibur maŋ din lakin ki mei Pailat a wun yaan tun burchint. ⁹ Ki u boib a, "I loon ki n nyinn Juu teeb bat nae-e?" ¹⁰ Kimaan u mi fanu nan naŋ paake ki mannteeb yudamm jii Yiisa ki teen u nuu ni.

¹¹ Ŋanne ki mannteeb yudamm maŋ ŋamm pak tur nibur na a bin beto ki wun nyinn Barabas-e ki turib. ¹² Ki Pailat bia ŋamm boib a, "Ki wunba ki i yiu Juu teeb kpanbar na, i loon ki n teeno nlee?"

¹³ Ki bi tian jiin sanpaapowa a "Kpaamo dapunpunn paak."

¹⁴ Ki Pailat boib a "Bee paake? U biit mantik tee lannpoe?"

Ki bi bia ŋamm tian sanpaapowa a "Kpaamo dapunpunn paak."

* 15:1 15.1 Pailat-e din tee Rom teeb nba nyann Juu teeb na yudaano.

¹⁵ Ki Pailat loon wun penn nibur maŋ para, li paak ki u nyinn Barabas ki turib, ŋaan te ki u kunkonkonna na boo Yiisa, ki u jiiu turib a bin kpaau dapunpunn paak.

Kunkonkonna na nba din sukii Yiisa bianjinba
(*Matiu 27.27-31; Joonn 19.2-3*)

¹⁶ Ki kunkonkonna na jii Yiisa ki koo nanao tinj na yudaano Pailat ŋaadindounj ni, ki yiin bi leeb kur. ¹⁷ Ki bi jii baanmunj nna ki lanno, ŋaan jii kunkonii ki luu naan fokirik ki yirimō, ¹⁸ ŋaan jii foontō nan baa foont bat bianjinba na, ki yeen a “Juu teeb Bat, naa-a naa-a,” ¹⁹ ŋaan jii lanbann ki faa u yur paak, ki siin moŋant u paak, ki gbaa bi duna paak u toonn. ²⁰ Baa daano nyatuk ki gbenn yoo nba, ki bi liat baanmunj na, ŋaan jii u moŋ moŋ tiat na ki lanno, ki jiiu ki nyii nanao a bin saan kpaau dapunpunn paak.

Baa din kpaau Yiisa ki tabinō dapunpunn paak bianjinba
(*Matiu 27.32-44; Luk 23.26-43; Joonn 19.17-27*)

²¹ Baa be sonu ni ki saa yoo nba, ki bi chet jasoo nna ki u sann tee Simonn. Ki kunkonkonna maŋ miau a wun gaar Yiisa kuun dapunpunn na. (Li joo din tee Sairene jooe, ki nyii digbanbik ni ki baat Jerusalem. U din tee Aleksander nan Rufus baee.) ²² Ki bi jii Yiisa ki saa nanao siaminba ki bi yir Golgota, ki li paak tee “Yukpabuk Boor na.” ²³ Leŋe ki nisiab din turo daan nba ŋmat nan nyoku nba ki bi yir mir na, ŋaan ki u yēt li nyunu. ²⁴ Ki bi jii kpaau dapunpunn na paak, ki ji to naatoōt ki chent u tiat. ²⁵ Bi din kpaau sanyiok nie, kut munyia yoo. ²⁶ Bi din sob baa yaa bi la u biit nba na, ki tabin u dapunpunn na paak a, “Juu teeb Kpanbar maŋe na.” ²⁷ Bi bia din kpaau fat-teeb banlee dapunpuna paak ki pukin u po, ki yeno be u niidiitu po, ki loo na mun be u niigaŋ po. ²⁸ Ki li gbeen linba sob Yennu gbounj ni a “Bi teeno nan baa tee toonbiitdamm bianjinba nae.”

²⁹ Ton, ki binba somm gaar leŋ na gumii bi yura ki sukii, ki yeen a “Fine yaa a saa fit bet Yenjiantu diiuk na ŋaan bia jii daa ŋantaa ki maar. ³⁰ ŋann, nyimin dapunpunn na paak ki sik ki tinn a moŋ.”

³¹ Nnae ki mannteeb yudamm nan sennu wannteeb mun bia sukii, ŋaan yeen bi leeb a “U tuu tint leeb, ŋaan tan kan fit tinn u moŋi. ³² Juu teeb bat nba tee Yennu Niganntoo Masia na n nyi dapunpunn na paak ki sik motana, ki tin la ki teeno yada.”

Ki binba ki bi pukimm u po ki kpaab na mun bia sukii.

Yiisa kuun labaar

(*Matiu 27.45-56; Luk 23.44-49; Joonn 19.28-30*)

³³ Laa din tan baar yonsuuk ni, ki digbann na kur ji bonn ki saa tuu yenlekir kut muntaa. ³⁴ Kut muntaa maŋ yooe, ki Yiisa yikin nan kunkosaakar a, “Eloi, Eloi, lema sabaktani?” ki li paak tee a “N Yennu, n Yennu, bee ki a nyikimi?”

³⁵ Ki binba see leŋ na gbat u yiini maŋ, ki bi siab yet a “Gbiintir man, u yi Elaija-e.”

³⁶ ŋanne ki bi ni yeno tin ki saan jii saapo ki suunt damiituk nna ni, ki jii sakin daauk paak, ŋaan donn ki turo a wun nyu, ki bia yet a “ŋaant ki ti laan Elaija saa baar ki sikino dapunpunn na paaka.”

³⁷ Ki Yiisa ŋamm yikin nan kunkosaakar, ŋaan jii kpo li yoo.

³⁸ Li yoo na ki chinchenn nba tuu jooŋ ni puun Yennu diiuk sinsuuk ni na bokit yur paak ki tan sik tinj ni. ³⁹ Ki kunkonkonna yudaano nba din see dapunpunn maŋ boor na nba la bianjinba ki Yiisa kpo na, ki u ji yet a “Barmonii, joo na set tee Yennu Bijae.”

⁴⁰ Ton, Meeri Magdaliinn nan Meeri nba din tee Joses nan Jeembsik naa na, nan Salome, din pukin poosiab po ki see banfokira ŋaan gorii. ⁴¹ Bi poŋ din waa Yiisa, yoo nba ki u din be Galilii naewa, ki sommito. Pooleeb bonchiann nba wei Yiisa ki baar Jerusalem na mun bia din be leŋ.

Yiisa gbanant piinu labaar

(*Matiu 27.57-61; Luk 23.50-56; Joonn 19.38-42*)

⁴²⁻⁴³ Li daar daajoouk ki Arimatea doo ni joo nba sann tee Joosef na din baar. U din tee Juu teeb barbuura saakayeno, ki tee burchimo nan barmonii, ki din guu Yennu naan baaru. Li daar sanyafannuk din sii tee foon daare; li paak, ki u din saan nan parcheenn ki yet Pailat a wun chabo Yiisa gbanant. ⁴⁴ Pailat nba gbat a Yiisa poŋ kpowa na, ki li ji yaar lito; ki u yiin kunkonkonna yudaano na ki tan boio a, “Yiisa nba kpo, li yukira-a?”

⁴⁵ Yoo nba ki u gbat yudaano maŋ mob ni na, ki u yiin Joosef maŋ ki tan chabo a wun jii Yiisa gbanant na. ⁴⁶ Joosef poŋ din daa katiŋewa, ki kpaat Yiisa gbanant dapunpunn na paak, ki pobino leŋ, ki jiiu pii kaauk nba ki bi poŋ din jaar tanpiuk ni na, ki bikit katangbenjir, ki biin li mob. ⁴⁷ Ki Meeri Magdaliinn nan Meeri, wunba din tee Joses naa na la siaminba ki bi pii Yiisa gbanant na.

16

*Yiisa kuun fiiru labaar**(Matiu 28.1-8; Luk 24.1-12; Jɔɔnn 20.1-10)*

¹ Foon daar nba din tan gar, ki Meeri Magdaliinn, nan Salome, nan Meeri, wunba tee Jeems naa na, din saan ki saa daa bonnunubit a bin saan but Yiisa gbanant paak. ² Lasir daar sanyapob ni, ki bi saan kaaok manj boor ni. ³⁻⁴ Baa daa din be sɔnu ni yoo nba, ki bi boi bi leeb a, “Nmee sa saa birint katanu, kaaok manj mɔb paak ki turiti?” (Li katanu din gbej bonchiann.) Nanne ki bi tan per lej, ki got la ki katanu manj pon birinta ki doo li koo. ⁵ Ki bi koo kaaok manj ni, ki saa la naasimɔ nna lia baanpiouj ki kar niidiitu po. Ki li teemm jijeet bonchiann.

⁶ Ki naasimɔ manj yetib a “I daa jee siar mani. N mi nan i loon Nasaref nirɔ Yiisa nba ki bi kpiu dapunpunn paak nae. U kaa nna; u fiir kuun niwa. Gotir man, baa daan biro siaminbae na. ⁷ Ii nmat ki saa bet u poorpoweiteeb nan Piita a u gar bi toonn ki saan Galiliwi; leje ki bi saa lau nan waa pon daan betib bianjinba na.”

⁸ Ki li jaar lit poob manj, ki bi gbanant jek bonchiann, ki bi nyii kaaok na ni, ki chiar, njan lek ki faa soɔ li labaa, kimaan janmaanii soorib bonchiann.

*Yiisa nba din dokit Meeri Magdaliinn paak bianjinba**(Matiu 28.9-10; Jɔɔnn 20.11-18)*

⁹ Tɔn, Yiisa nba din fiir kuun ni, lasir daar sanyɔk ni na, u din doj dokit Meeri Magdaliinn paake, wunba ki u din nyinn narinbiit banlore u ni na. ¹⁰ Ki poo manj saan saa bet Yiisa weinanleeb nba mɔ ki fabin na. ¹¹ Baa gbat ki u yaa Yiisa jen u manfoor ni ki u lau na, njan bi din ki teeno yada.

*Yiisa nba din dokit u poorpoweiteeb banlee paak bianjinba**(Luk 24.13-35)*

¹² Linba na poorpoe ki Yiisa poorpoweiteeb banlee din nyii doo na ni ki somm sɔnu ni. Ki u lebit u moj ki dokit bi paak. ¹³ Ki bi nmat jen doo na ni ki tan yet bi leeb, njan ki bi lek ki teemm yada.

*Yiisa nba din dokit u poorpoweiteeb piik nan yenɔkɔɔ na paak bianjinba**(Matiu 28.16-20; Luk 24.36-49; Jɔɔnn 20.19-23; Toona 1.6-8)*

¹⁴ Li poorpo biak ki Yiisa poorpoweiteeb piik nan yenɔkɔɔ na din kar ki di jeet, ki u tan dokit bi paak, ki yakii namm bi yada pɔorin, nan bi tuba nba kpaɔ bianjinba, nan baa ki teen binba lau ki u fiir kuun ni yada na paak. ¹⁵ Ki u bia yetib a “Ii saa kii moontir barjanii na ki tur soɔ kur, tingbouj na kur po. ¹⁶ Wunba kur teenin yada, ki bi wurɔ Yennu nyunwuru, u saa la tinnu; njan wunba ki teenin yada, Yennu saa bu u buut ki biirɔwa. ¹⁷ Njan binba teenin yada saa tun jaarlituk toona nae: bi sii taan n sann ki nyint narinbiit niib ni; ki bia pak maboorganii nba ki bi ki mi paki; ¹⁸ bi-i tanj soor wai, koo bi-i tanj nyuu nyɔkbiuuk, li kan teemm siari; bi bia saa yii bi nii baatib paak, ki bin la laafia.”

*Yiisa nba doo Yendouj ni bianjinba**(Luk 24.50-53; Toona 1.9-11)*

¹⁹ Ton, Yiisa nba pak barii na ki gbenn yoo nba, ki Yennu te ki u doo Yendouj ni ki saa kar njoɔ Yennu niidiitu po. ²⁰ Nanne ki u poorpoweiteeb na saan ki saa moontir u barjanii na lokir kur po, ki ti Yomdaano manj be namm, ki te ki bi tuun jaarlituk toona, ki li toona wann siara nan bi moontii manj set tee barmɔniie.

Barŋanii nba ki LUK din sɔb nae na

Ki jiin Luk gbouŋ na po

Yennu maan nba ki Luk din sɔb na want a Yiisa-e tee Israel teeb* tinntɔɔ nba ki Yennu din tur mɔsonn ki jiin u po, ki bia tee nisaarii kur tinntɔɔ.

1-4 Chanbaa Teofilus:

N loon ki a bann nan maan nba ki bi poŋ daan wanna na, li tee barmɔnii mɔniie.

Li piinu ni, nisiab din la linba tun ti leeb sinsuuk ni na, nan bi ninbina. Ŋamme tee binba din mɔɔntir maan maŋ, ki niib bonchiann kot bi mɔŋ paak ki sɔb linba ki bi wannib na. Li paak, n mɔŋ mɔŋ boi ki fiitir bonŋann ki la nan li bonsiar kur nba tee bianŋinba li piinu ni, nan laa saa bianŋinba, ki n dukin nan li ŋan nan ki n sɔb ki lii tɔok sɔnu, ki tura.

Malaka nba pak baa saa mar Jɔɔnn bianŋinba

⁵ Yoo nba ki Herod din tee Judea yent batsaakoɔ na, ki Yennu manntɔɔɔ be ki u sann tee Sekaria, ki u tee manntɔɔ Abija paabu ni nirɔ, ki u ŋaapoo tee manntɔɔ Aarɔnn yaaboonn, ki u sann tee Elisabef. ⁶ Bi banlee maŋ binbeŋ din ŋan Yennu boor, ki bi sak u wannu nan sennu kur nyiknyik; ⁷ ŋaan bi din ki mɔk biki, kimaan Elisabef din tee pookanmatire, ki bi kur bia poŋ gar nan matuko.

⁸ Ŋanne dasiar ki Sekaria paabu ni toontun-yoo tan baar, ki u din tan yaa wun tun u toonn ki tur Yennu, nan waa tuu tuun ki teenɔ bianŋinba na. ⁹ Li yoo na ki bi tɔ naatɔot nan bi mannteeb kaar nba tee bianŋinba, a bin gann wunba sii kɔɔ Yennu ŋasaakak na ni kii wubint bonnunubit. Baa tɔ, Sekaria din dii. Li paak ki u tan saan kɔɔ ŋaak maŋ ni, ¹⁰ ŋaan ki nibur na kur biar see nanyer ki mei Yennu, yoo nba ki u wubint bonnunubit na.

¹¹ Li yoee ki Yennu malaka dokit Sekaria paak, ki set bonnunubit binbintir na diitu po. ¹² Sekaria nba din tan lau yoo nba, ki u yan put ŋmat, ki janŋaannii sooro. ¹³ Ki malaka maŋ beto a, "Sekaria, daa tiin janŋaannii. Yennu poŋ gbat a miaruwa, ki a ŋaapoo Elisabef tan saa mar bonjak ki tura, ki a saa pur u sann Jɔɔnn. ¹⁴ Ki li tan saa maŋa ki a par n penn, ki niib bonchiann para mun tan saa penn u maaru maŋ paak. ¹⁵ U tan sii tee niŋaanne Yennu tɔonn, ki bia tan kii nyu dabooru kur. U tan saa gbee nan Yennu Seyeen y matuk yoowewa. ¹⁶ U tan saa te ki Israel teeb† bonchiann n jen bi Yomdaano Yennu boor. ¹⁷ U sii mɔk Yennu Seyeen nan paŋ, nan Yennu sokinii Elaija nba din mɔk bianŋinba na, ki tan saa doŋ liit ti Yomdaano, ki tunn mɔtana nigbouŋ na yan, ki te ki waa nan bibaanba n ŋamm taan kii mɔk dudukŋant, ki bia tunn moyɛtdamm yan ki bin bann yentinbinbeŋ, ki u bia tan saa te ki niib n teen siir kii guu bi Yomdaano."

¹⁸ Ki Sekaria bet malaka maŋ a, "N saa teen nlee ki bann nan linba na tee mɔnii? Kimaan n kpeta, ki n ŋaapoo mun bia kpeta." ¹⁹ Ki malaka maŋ jiino a, "Mine tee Gabriel wunba be Yennu tɔonn na; ki u tumin a boor, a n tan pak nana ki wanna barŋanii na. ²⁰ Ŋaan a saa muu nan li yoo nba tan saa baar ki lin teen mɔnii, kimaan a ki teen n maan nba saa teen mɔnii na yada." ²¹ Tɔn, niib nba biar see nanyer ki guu Sekaria na, li din bakitib kimaan waa yukir Yenŋiantu ŋasaakak ni bianŋinba na. ²² Waa ji din tan nyii yoo nba, u din ki fit piaki, ki bi ji bann nan u la yirintue Yenŋiantu ŋasaakak na ni; ki u ji piak muutir ki labin nii ki teemm. ²³ Yoo nba ki u toona din tan gbenn Yenŋiantu ŋasaakak ni na, ki u kun ŋaak ni.

²⁴ Li poorpoe ki u ŋaapoo Elisabef din soor poor, ŋaan bɔrii u mɔŋ ŋaak ni tatata nan ŋmaarii ŋanŋmu, ²⁵ ki din tan yet u mɔŋ a, "Linba nae ki Yennu tun turin ki tinin ninbaauk ki nyinnin fei ni."

Malaka nba pak baa saa mar Yiisa bianŋinba

²⁶ Tɔn, Elisabef poor sooru ŋmaarii ŋanloob nie, ki Yennu tun u malaka Gabriel a wun saan doo nba be Galilii yent ni, ki bi yi doo maŋ Nasaref na, ²⁷ ki saa pak tur sapaanmunn nba ki u sann tee Meeri na. Sapaamo maŋ din tee jasɔɔ sarkpeŋe, ki u sann tee Joosef. Joosef din tee kpanbar Defid yaaboonne. ²⁸ Ki malaka na tan baar Meeri boor ki yeto a, "N foonta. Yennu par mei a paak, ki u bia be nana." ²⁹ Waa yet bianŋinba na, ki Meeri yan ji put ki saa baa nɔok ni, ki u ji dukii maan maŋ paak. ³⁰ Ki malaka na

* : 1.0 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. † 1:16 1.16 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

bia beto a, "Meeri, daa tiin janmaanii, kimaan Yennu par mei a paak. ³¹ A tan saa soor poor ki mar bonjak, ki tan saa pur u sann Yiisa. ³² U tan sii tee nijaanne, ki bi yiu Yabint Yennu Bija. Ti Yomdaano Yennu saa te ki wun di u yeeja Defid naan, ³³ ki u sii tee Jakob yaaboonna ni kpanbar mɔkmɔk nan mɔkmɔk, ki u naan bia kan mi gbenni."

³⁴ Nanne ki Meeri boi malaka mar a, "N tee sapaanmunne, ki nlee ki n saa soor poori?" ³⁵ Ki malaka na yeto a, "Yennu Seyeen saa sik a ni, ki Yabint Yennu mar par n bakin a paak; li paak, bik nba ki a tan saa maro mar sii tee popeendaano, ki bi yiu Yennu Bija. ³⁶ Naan bant nan a niipoo Elisabef, wunba kpeta na, motana u soor poora ki saa mar bonjak. U nmaarii nanloobu na, nɔɔ nba ki bi din yiu pookanmatir na; ³⁷ kimaan siar kaa ki Yennu kan fit tumi." ³⁸ Ki Meeri beto a, "Ton, n tee Yennu daabire. Njaant ki lin teen nan faa betin bianjinba na." Ki malaka na ji yaat nyiko.

Bianjinba ki Meeri saan gon Elisabef

³⁹ Li poorpo ki Meeri fiir yama ki saan Juda yent nba mɔk kunkona na dosau ni, ⁴⁰ ki koo Sekaria njaak ki foont Elisabef. ⁴¹ Yoo nba ki Elisabef gbat Meeri foontii na, ki bik nba daa be Elisabef poor ni na ji kpir kutib. Li yoo na ki Yennu Seyeen gbee Elisabef, ⁴² ki u yikin sanpaapowa a, "Wuya, wuya, Yennu piisin be a paak ki gar pooleeb kura, ki u piisin bia be bik nba be a poor ni na paak. ⁴³ Bee ki li teenin nna ki n Yomdaano naa tan baar n boori? ⁴⁴ Maa gbat a foontii yoo nba, ki bik nba be n poor ni na ji kutib nan parpeenn. ⁴⁵ Faa teen yada nan Yennu maan nba ki u pak tura na tan saa teen monii na, parpeenn tee a yare."

Meeri nba din pak Yennu bianjinba

⁴⁶ Nanne ki Meeri ji din yet a
 "N piak Yennu n par ni,
⁴⁷ ki mɔk parpeenn, Yennu nba tee n Tinntoo na paak,
⁴⁸ kimaan u tin min nba tee u sapaandaabir na ninbaauk,
 njaan ki n pon ki tee siari.
 Laa jii dinna ki saa, nigboun kur tan sii yeen
 a n tee parpeenn daano,
⁴⁹ kimaan par daano Yennu tun toonjaana ki turin,
 ki u sann tee kasii.
⁵⁰ U bia mɔk ninbatinu nan nigboun kur nba tiino.
⁵¹ U tant u nuu ki tun par toona,
 ki yat karinbaandamm ki biir bi lora,
⁵² ki liat kpanbara, njaan donn tatimm,
⁵³ ki gboon komma jejant, njaan te ki mokitaa nmat niikoonii.
⁵⁴ Waa din senn mosonn ki tur ti yeejamm Israel teeb
 nba tee u toontunna na,
 u tian li po ki sommitib.
⁵⁵ U bia tian ki tiin Abraham nan u yaaboonna ninbaauk
 mɔkmɔk nan mɔkmɔk."
⁵⁶ Ton, li din teen nan nmaarii nantaa na ki Meeri daa be Elisabef boor, ki tan nmat kun.

Baa mar Joonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na bianjinba

⁵⁷ Li poorpoe ki Elisabef matuk yoo tan baar, ki u mar bonjak. ⁵⁸ Ki bi nɔkpiasnba nan u ninjamm din gbat bianjinba ki Yennu tino ninbaauk bonchiann na, ki bi kur ji mɔk parpeenn nana.

⁵⁹ Ton, ki li daa nanniin daare ki bi baar a bin pot bik mar punn, ki loon bin jii u baa sann ki puro; ⁶⁰ njaan ki u naa gatib a, "Aaii, u sanne tee Joonn." ⁶¹ Ki bi yeto a, "Njaan na ni, soo sann ki yi Joonn-i." ⁶² Nanne ki bi pak muutir nan bik mar baa, a bin boi ki laan u loon bii yi u bik mar bee; ⁶³ ki u wann muutir ni a bin jii dapouk turo. Baa jii ki turo ki u sob a, "Bik mar sanne tee Joonn." Ki li ji baki bi kura.

⁶⁴ Li taakpaak ni ki Sekaria muut, ki ji piin maan paku ki piak Yennu. ⁶⁵ Ki janmaanii soor bi doo niib kura. Ki labaar na moont yat Juda yent nba mɔk kunkona na kur po, ⁶⁶ ki li tur binba kur gbat nna mar dudukit, ki bi boi bi leeb a, "Bik na tan sii tee niboorbee?" kimaan bi pon la nan Yennu par nana.

Bianjinba ki Sekaria din sokint Yennu maan

⁶⁷ Li yoo na ki Yennu Seyeen din gbee Joonn baa Sekaria, ki u sokint Yennu maan ki yet a:

⁶⁸ "Njaant man ki tin pak timm Israel teeb Yomdaano Yennu, kimaan u baar a wun somm u niib ki fat njaabe.

69 U turit Tinntoo nba mok paŋ
 ki tee Yennu toontunnɔ Defid yaaboonn.
 70 Yaayoo ni, Yennu din pak nan u popeenn sokiniinba ki turit,
 71 ki yet a u tan saa nyinnit ti datai nii ni,
 ki bia tan saa nyinnit binba kur namit na nii ni.
 72 U bia yet a u sii mok ninbatinu nan ti yeejamm,
 ki kan mi tamm u popeenn mosonn
 73 nba ki u din senn ki tur ti yeeja Abraham na.
 74 U din senn a u saa nyinnit ti datai nii ni,
 ki tin fit jianto ki janmaanii daa mokiti,
 75 ki ti sii tee popeendamm nan burchimm u boor
 nan ti manfoa gbennu.
 76 N bik, bi tan sii yia, 'Yabint Yennu sokiniie.'
 A saa gar ti Yomdaano toonne ki namm u sonii ki turo,
 77 ki wann u niib ki bin bann nan u tan saa tinnib
 yoo nba ki u nyik chab bi biit na.
 78 Barmoniie, Yennu mok ninbatinu nan burchint,
 ki ti tinnu daar maŋ tan sii tee nan yondoora nae,
 79 ki li tan saa yent sanpaapo
 ki tur binba be kuun bunbɔnn ni na;
 ki bia yent ti taa ni ki tin tokin parmaasir sonjouk na."
 80 Bik maŋ din kpaatire ki pukii nan Yennu bannu, ki koo muuk ki saa be tatata nan
 yoo nba tan baar nan wun dokit Israel teeb‡ paak.

2

Baa mar Yiisa bianjinba (Matu 1.18-25)

¹ Li yoo na ki kpanbara yudaano Ogustus tur mob u yent ni a bin sob soo kur sann
 nikant ni. ² Nanne tee sinsinn nikant sobu, ki Kirinius tee Siria tin yudaano li yoo. ³ Li
 paak, soo kur din kun u doo ni a bin saa sob u sann, ⁴ ki Joosef mun din nyii Nasaref nba
 be Galilii yent ni na, ki saan Judea yent ni, ki kun kpanbar Defid doo Betlehem, kimaan
 u din tee Defid yaaboonne. ⁵ Ton, ki u kpen a bin sob hoo nan u sarkpen Meeri sana; li
 yoo, ki Meeri mok poor.

⁶ Baa din daa be Betlehem na, ki Meeri maaru yoo tan jaŋ, ⁷ ki u mar u sapaanmar
 bonjak, ki jii tana ki bobino, ki biro bonkobit burghetir ni, kimaan saamm diiuk na ji
 din ki mok yiar nba ki bi saa doori.

Ki jiin pekpaarii nan malakanba po

⁸ Pekpaarii mun din be doo maŋ ni ki kpaar pei nyiook, muuk ni. ⁹ Ki Yennu malaka
 tan dokit bi paak, ki Yennu maŋ yentsaakar yent lintib. Ki janmaanii soorib bonchiann.
¹⁰ Naa ni malaka na betib a, "Daa tiin janmaanii man, kimaan n baar nan barjaniie
 maa n wanni, linba saa tur niib kur parpeenn. ¹¹ Dinna nyiook na bi mar i Tinntoo,
 wunba tee Yennu Niganntoo Masia na. Bi maro Defid doo nie. ¹² I saa la sanpantik na
 boob tana ki doo bonkobit burghetir ni; linba nae sii tee nyinn ki turi."

¹³ Li yoo na ki Yendouŋ ni malakanba bonchiann dokit ki pukin malaka na po, ki yiin
 piak Yennu a:

¹⁴ "Dont Yennu sann sanpaapo man;
 parmaasir-ii be u nigannkab paak, tingbouŋ na ni."

¹⁵ Ki malakanba na tan nyik pekpaarii na, njan nmat doo Yendouŋ ni. Ki bi yet bi
 leeb a, "Naaŋ man ki tin saan Betlehem ki saa got linba tun, ki ti Yomdaano Yennu betit
 na."

¹⁶ Nanne ki bi fiir saan yian yian ki saa baar ki la Meeri nan Joosef; ki sanpantik maŋ
 doo bonkobit burghetir ni. ¹⁷ Baa baar lau yoo nba, ki bi moont linba ki malaka na betib
 ki jiin bik maŋ po. ¹⁸ Ki binba gbat pekpaarii na nba moont linba na, ki li bakit bi kur.
¹⁹ Naaŋ Meeri din tian linba tun na kur; ki dukii li po u par ni bonchiann. ²⁰ Li poorpoe
 ki pekpaarii na nmat bi pei boor muuk ni. Baa saa na, ki bi piak dont Yennu sann, linba
 kur ki bi gbat ki la na paak; ki li set tee nan malaka nba betib bianjinba na.

Yiisa sanpuru labaar

²¹ U maaru daa nanniin nie ki bi din pot u punn ki pur u sann Yiisa, sann nba ki
 malaka din pur njan ki u poor daa ki soor na.

‡ 1:80 1.80 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Baa din jii Yiisa ki tur Yennu bianjinbae na

²² Ton, li din tan jarj nan Joosef nan Meeri n tun nan Moses sennu nba wann bianjinba, ki mann maruj ki namm bi moɗ Yennu boor na. Nanne ki bi ji din jii bik na ki saan nanno Jerusalem, a bin saa jiiu ki tur Yennu, ²³ nan laa sob Yennu sennu ni na a, "Bikperik kur nba tee bonjak sii tee Yennu yooe." ²⁴ Ki bi bia mann maruj nan Yennu nba din senn bianjinba na a, "Bin lon lanjerii banlee koo nmanbira banlee ki mann."

²⁵ Li yoo na ki jasoɗ nna be Jerusalem, ki u sann tee Simeonn. U din tee burchimo nan yentinnoe, ki Yennu Seyeeɗ be u ni, ki u guu yoo nba ki Yennu tan saa tinn Israel* teeb. ²⁶ Yennu Seyeeɗ marj poɗ din fiit ki wanno a u kan kpo see ki u tan la Yennu Niganntoo Masia, wunba ki u din senn moɗonni a u saa tumo na. ²⁷ Li yoo na ki Yennu Seyeeɗ marj te ki Simeonn koo Yenjiantu nasaakak ni, ki saa la Yiisa baa nan u naa ki bi baar nanno a bin teeno nan sennu nba wann bianjinba na. ²⁸ Ki Simeonn gaar bik marj njaan pak Yennu ki yet a:

²⁹ "N Yomdaano, min nba tee a daabir na,

njaant ki n saan nan parmaasir

nan faa poɗ din betin bianjinba na,

³⁰ kimaan n moɗ moɗ ninbinn la Tinntoo nba ki a tumo nawa,

³¹ wunba ki a gann ki sennu ki tur nibooru kura.

³² U sii tee yentu ki fiit a sono ki wann binba ki tee Israel teeb na,

ki bia baar nan dontir ki tur a niib Israel teeb."

³³ Ton, Simeonn nba pakib ki jiin bik marj po bianjinba na, ki li bakit bik na baa nan u naa bonchiann. ³⁴ Ki Simeonn sat Yennu piisin bi paak, njaan bet bik na naa Meeri a, "Nnara, Yennu nyinn bik na ki sennu a Israel teeb bonchiann n baa yann u paak; ki leeb bonchiann mun bia tan saa tinn u paake. Nooe tan sii tee nyinn nba ki niib bonchiann saa pak ki biir na; ³⁵ linba na saa te ki bi woonin ni dudukit n nyi paanu. Njaan bonsiar tan saa tun ki biir a moɗ moɗ par bonchiann."

³⁶ Ton, ki Yennu sokiniiloo mun be leɗ ki tee poo, ki u sann tee Anna, wunba tee Fanuel bik, ki bia tee Aser booru ni niro, ki din tee pookperchianwoɗ, wunba din yoo bina njanlore, ³⁷ ki u soroo kpo njaan nyiko pakook ki u ji tee biniinniin nan nanna; njaan u din tuu ki nak Yenjiantu nasaakak na ni yonnu nan nyiok, ki jiantir Yennu ki lorin moɗ ki meio. ³⁸ Li yoo na ki u baar ki lab ki teen Yennu niipoouk, ki din piak bik na po ki teen binba kur din guu yoo nba ki Yennu yaa wun tinn Jerusalem teeb na.

Baa nmat kun Nasaref bianjinba

³⁹ Ki Joosef nan Meeri nba din tun gbenn Yennu sennu nba wann bianjinba na, li yoo ki bi nmat kun Nasaref nba be Galilii yent ni na. ⁴⁰ Ki bik na tan kpaat nan parj nan subinii bonchiann, ki Yennu par mei u paak.

Yiisa nba tun bianjinba u bisin ni

⁴¹ Ton, binn kur ki Yiisa baa nan u naa tuu saan Jerusalem ki saa di yukitgar† tiaru jaamm. ⁴² Yoo nba ki Yiisa din tan baar binpiik nan njanlee na, ki bi saan a bin saa di jaamm marj nan bianjinba ki bi tuu tee na. ⁴³ Jaamm daa marj nba din tan gbenn yoo nba, ki bi ji piin kunu, njaan Yiisa biar be Jerusalem, ki u damm ki mi nan u biari. ⁴⁴ Bi din dukii a u be nibur na nie, ki bi somm daar marj kur; nanne ki bi ji loono bi niib ni nan bi leeb ni, ⁴⁵ njaan ki ki lau. Ki bi din nmat saan Jerusalem ki saa loono leɗ. ⁴⁶ Daa nantaa daar ki bi tan lau Yenjiantu nasaakak ni, ki u lakin kar nan wantteeb yudamm ki gbiintir bi maan njaan bia boib buboit. ⁴⁷ Ki li bakit binba kur gbiintiro na, nan waa teen bianjinba ki moɗ bannu ki piak ki jiintib na. ⁴⁸ Ki u baa nan u naa nba lau leɗ na, ki li bakitib bonchiann; ki u naa ji boio a, "N bik, bee ki a teent nna? A ki mi a min nan a baa la parbiir hei ki loomani-i?"

⁴⁹ Ki u jiin ki boib a, "Bee ki i loonimi? I ki mi nan n saa fabir kii be n Baa toona nie-e?" ⁵⁰ Njaan bi din ki bann u maan marj paaki.

⁵¹ Nanne ki bi din nmat nan Yiisa ki sik Nasaref, ki u saak bi moɗ. Ki u naa tian linba tun na kur u par ni. ⁵² Ki Yiisa kpaatir ki pukii nan subinii, ki Yennu nan nisaarii para mei u paak.

3

Jooɗn nba din wuur niib Yennu nyunwuru bianjinba

(Matuu 3.1-12; Mak 1.1-8; Jooɗn 1.19-28)

* 2:25 2.25 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. † 2:41 2.41 Yennu malaka din kpai Ijipt teeb bijakpera, njaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

¹ Kpanbara yudaano Taiberias nba din dii naan bina piik nan njanjmu ni, ki Ponsius Pailat mun tee Judea yudaano, ki Herod mun tee Galilii batsaako, ki u waaro Filip mun tee Iturea nan Trakonitis batsaako, ki Laisanias tee Abilene batsaako, ² ki Annas nan Kayafas mun tee mannteeb yudamm, li yoo na ki Yennu jii u maan ki tur Joonn nba tee Sekaria bija na; ki u din be muuk ni. ³ Nanne ki Joonn din lin Jooddann mokir po kur, ki moontir ki teen niib a bin nyik bi toonbiit ki wun wurib Yennu nyunwuru, ki Yennu n nyik chabib. ⁴ Linba na tee nan Yennu sokinii Aisaya nba din sob Yennu gbouj ni bianjmba nae a:

“Nisoo be muuk ni ki hoot a:

‘Nammit man ti Yomdaano baaru sonu ki turo,
ki njamm u sonii ki lii took.

⁵ Baat kur saa gbee ki naa;

ki joot nan kunkona kur saa bit ki naa.

Sonu nba nmar siaminba kur, li saa sont fanu;
sonboota saa piin ki lat naa,

⁶ ki tingbouj niib kur saa la bianjmba ki Yennu saa tinnib.’ ”

⁷ Nann manje ki niib bonchiann din baar Joonn boor a wun wurib Yennu nyunwuru; ki u betib a, “Yimm waalabirii na. Nmee kpaani a yin tin nyi Yennu wutoor nba yaa lin baar i paak na ni?” ⁸ Li tuun man linba saa wann nan i set nyik i toonbiita. I daa daan i para ni nan Abraham tee i yeeja. N beerie, Yennu saa fit fiin tana nba na ki lin kpant Abraham yaaboona. ⁹ Pajar poj teen siira a wun choo tiinii; ki tiik nba kur ki loon loonjana, bi saa choore ki lu muu ni.” ¹⁰ Ki nibur manj din boio a, “Ki ti ji saa teen nlee?” ¹¹ Ki u jiin a, “Wunba mok liata njanlee, see ki u paat yenn ki tur wunba ki moki, ki wunba mok jeet, wun wat tur wunba ki moki.” ¹² Nanne ki lampogaartesiab mun baar a wun wurib Yennu nyunwuru, njan boio a, “Chanbaa, timm saa teen nlee?” ¹³ Ki u betib a, “I daa gaan likirii ki gaar baa senni bianjmba na.” ¹⁴ Ki kunkononna mun baar ki tan boio a, “Ki timm muni, ti saa teen nlee?” Ki u betib a, “I daa mukisir soo ki gaan siari, koo ki fa faak ki paa niib; i numm n gboo i paauk nba ki i gaan na.”

¹⁵ Ton, ki niib ji piin ki dukii dudukit bi para ni ki mok dindann Joonn po, a li pasiar u sii tee Yennu Niganntoo Masia-e. ¹⁶ Li yoo manj ki Joonn bet bi kur a, “Min njarin wuuri nyume, njan wunba cheen baat. N ki njan nan ki n lot u taasanmii. Njooe saa jii Yennu Seyeej nan muu ki wuur i para. ¹⁷ U dia dilenn njanii a wun lenn bonnjann, ki nyinn dibin bi wuun u boor ni, njan lu fouj na muu nba kan mi kpeen ni.”

¹⁸ Joonn nba din moontir barjanii manj ki teen niib na, u din pak pinpakbooru booru ki kpaamm. ¹⁹ U bia din kpaan batsaako Herod, kimaan u din fat u moj waaro njapoo Herodias ki koon, ki bia tun toonbiit bonchiann ki pukin. ²⁰ Li poorpoe ki u tan koon Joonn dansarik, ki li mantik tee bonbiir.

Joonn nba din wur Yiisa Yennu nyunwuru bianjmba

(Matu 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Yoo nba ki Joonn din wur niib na kur Yennu nyunwuru na, ki Yiisa tan baar u boor, ki u wur u mun Yennu nyunwuru. Lenj manje ki Yiisa mei Yennu, ki sanpaapo tan loot, ²² ki Yennu Seyeej sik u paak ki tee nan njann na, ki kunkor nyii sanpaapo ki yet a, “Fine tee n Bilonkak; fine ki n numm gboo.”

Ki jiin Yiisa yeejamm po

(Matu 1.1-17)

²³ Yoo nba ki Yiisa din piin Yennu toonn na, ki u tee nan bina piintaa na. Niib din mi a u tee Joosef bijae.

Joosef baa din tee Heli-e,

²⁴ ki Heli baa tee Matat, ki Matat baa tee Liifai,

ki Liifai baa tee Melki, ki Melki baa tee Janai,

ki Janai baa tee Joosef,

²⁵ ki Joosef baa tee Matatias, ki Matatias baa tee Amos,

ki Amos baa tee Nahum, ki Nahum baa tee Esli,

ki Esli baa tee Nagai,

²⁶ ki Nagai baa tee Maat, ki Maat baa tee Matatias,

ki Matatias baa tee Semeinn, ki Semeinn baa tee Josek,

ki Josek baa tee Joda,

²⁷ ki Joda baa tee Joanann, ki Joanann baa tee Resa,

ki Resa baa tee Serubabel, ki Serubabel baa tee Sealtiel,

ki Sealtiel baa tee Neri,

²⁸ ki Neri baa tee Melki, ki Melki baa tee Adi,

ki Adi baa tee Kosam, ki Kosam baa tee El-madam,
 ki El-madam baa tee Er,
²⁹ ki Er baa tee Joosua, ki Joosua baa tee Elieser,
 ki Elieser baa tee Jorim, ki Jorim baa tee Matat,
 ki Matat baa tee Liifai,
³⁰ ki Liifai baa tee Simeonn, ki Simeonn baa tee Juda,
 ki Juda baa tee Joosef, ki Joosef baa tee Joonam,
 ki Joonam baa tee Elayakim,
³¹ ki Elayakim baa tee Melea, ki Melea baa tee Menna,
 ki Menna baa tee Matata, ki Matata baa tee Natann,
 ki Natann baa tee Defid,
³² ki Defid baa tee Jese, ki Jese baa tee Obed,
 ki Obed baa tee Boas, ki Boas baa tee Salmonn,
 ki Salmonn baa tee Nasonn,
³³ ki Nasonn baa tee Aminadab, ki Aminadab baa tee Adminn,
 ki Adminn baa tee Arni, ki Arni baa tee Hesronn,
 ki Hesronn baa tee Peres, ki Peres baa tee Juda,
³⁴ ki Juda baa tee Jakob, ki Jakob baa tee Aisak,
 ki Aisak baa tee Abraham, ki Abraham baa tee Tera,
 ki Tera baa tee Nahor,
³⁵ ki Nahor baa tee Serug, ki Serug baa tee Reu,
 ki Reu baa tee Peleg, ki Peleg baa tee Eber,
 ki Eber baa tee Sela,
³⁶ ki Sela baa tee Kainann, ki Kainann baa tee Afaksad,
 ki Afaksad baa tee Sem, ki Sem baa tee Nowa,
 ki Nowa baa tee Lamek,
³⁷ ki Lamek baa tee Metusela, ki Metusela baa tee Enok,
 ki Enok baa tee Jared, ki Jared baa tee Mahalaleel,
 ki Mahalaleel baa tee Kainann
³⁸ ki Kainann baa tee Enos, ki Enos baa tee Sef,
 ki Sef baa tee Adam, ki Adam baa tee Yennu.

4

Bianjinba ki Sintaanii jamm Yiisa

(*Matiu 4.1-11; Mak 1.12-13*)

¹ Li yoo na ki Yiisa nyii Joodann mokir po, ki gbee nan Yennu Seyeen, ki Seyeen man te ki u koo muuk ni, ² ki be leŋ daa piinna, ki Sintaanii jammɔ. Ki u ki dii siar daa man ni; ki kon ji din tan sooro.

³ Ki Sintaanii yeto a, "Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yet tann na ki lin kpant jeet." ⁴ Ki Yiisa yeto a, "Li sob Yennu gbouŋ ni a, 'Jeet kuukoo kaa te ki niro be.'" ⁵ Li poorpoe ki Sintaanii ji jiiu ki doo nano sanpaapo, ki saa wanno tingbouŋ na yent kur yama, ⁶⁻⁷ ŋaan beto a, "N bo saa tura paŋ nan mokint na kur. Bi din tur mine paŋ nan mokint man, ki n mun saa fit tur wunba ki n loon. Li-i tee ki a bo saa gbaan ki jiantin, li kur bo sii tee a yare." ⁸ Ki Yiisa beto a, "Li sob Yennu gbouŋ ni a, 'Niro-ii jiantir u Yomdaano Yennu kuukooe, kii bia kii waa ŋoo kuukoo.'" "

⁹ Ŋanne ki Sintaanii bia jiiu ki saan nano Jerusalem, ki saa doo nano Yenjiantu ŋasaakak moŋin-yerik paak, ŋaan beto a, "Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yukir ki sik, ¹⁰ kimaan li sob Yennu gbouŋ ni a, 'U saa te ki u malakanba-ii guua fanu.'" ¹¹ Li bia sob a, 'Bi sii dia-a nan bi nii ki a taar kan gbiat tann gbaa.'" "

¹² Ki Yiisa yeto a, "Yennu gbouŋ bia yet a, 'Soo daa bikii u Yomdaano Yennu.'" "

¹³ Sintaanii nba jamm Yiisa ki tan goo na, ki u daa nyiko.

Yiisa nba din piin u toonn Galilii yent ni bianjinba

(*Matiu 4.12-17; Mak 1.14-15*)

¹⁴ Yiisa din gbee nan Yennu Seyeen paŋ, ki tan ŋmat saan Galilii. Ki bi moont u labaar ki li yat tin man kur po. ¹⁵ U din wantib Yennu maan, bi Yenjiantu diit ni; ki niib kur piako.

Bianjinba ki Nasaref doo ni teeb yet Yiisa

(*Matiu 13.53-58; Mak 6.1-6*)

¹⁶ Li poorpoe ki Yiisa din saan Nasaref, siaminba ki u din tan ŋmant niro na. Ki foon daar ki u tan koo Yenjiantu diiuk ni, nan waa poŋ din tuu koo bianjinba na, ki tan fiir

a wun karin Yennu gbouj. ¹⁷ Ki bi jii gbouj nba ki Yennu sokinii Aisaya din sob na ki tur; ki u pint gbouj na ki la saminba ki li sob a:

¹⁸ "Yennu Seek be n ni,

ki u gannin a n moont barjanii ki tur tatimm.

U tumin a n tan bet yommii a n saa nyinnib yann,

ki bia bet joonii ki bin nyooont,

ki bia fat binba be biak ni ki lub yann,

¹⁹ ki bia moont a li jaj nan Yennu n tinn u niiba."

²⁰ Yiisa nba karin gbenn yoo nba, ki u pin gbouj na ki jii tur Yenjiantu diiuk toontunno, njaan kar. Ki niib kur nba be diiuk na ni ji gorioo. ²¹ Ki u piin piak ki teemm a, "Maan nba ki n karin Yennu gbouj ni na, li teen barmonii dinna, laa baa i tuba ni na." ²² Ki bi kur ji piako; ki li bakitib nan mamamm nba ki u pak na, ki bi ji boi bi leeb a, "Joosef bija na kaa na-a?"

²³ Li yoo na ki u betib a, "N kan biris nan i tan saa betin barjouk nae a, 'Fin tebtso, tebin a moj moj,' ki bia tan saa betin a n tun baktinauj toonjaana n moj doo ni, nan bianinba ki i gbat ki n tun Kapenaum na. ²⁴ Barmoniiie ki n beeri na, niib kan gaar Yennu sokinii u moj moj doo ni. ²⁵ Barmoniiie, pako bonchiann din be Israel tij ni, yoo nba ki Elaija daa din be na. Yoo man ni, saak din ki baa bina nantaa nan njaarii njanloob, ki kon din tan baa bonchiann tij man kur po, ²⁶ njaan Yennu din ki tun Elaija soo boor faba tij man ni; u din tumo pakook nba din be Sarefaf doo nba be Sidonn tij ni na boore. ²⁷ Yoo nba ki Elaisa daa din be na, gbaata bonchiann din be Israel tij ni, njaan bi soo din ki la laafia tij man ni; Naamann nba din tee Siria joo na, joo kuukooe din la laafia."

²⁸ Ki niib kur nba be Yenjiantu diiuk man ni nba gbat Yiisa maan man na, ki bi ji donn wutoa u paak. ²⁹ Ki fiir ber nyinnoo doo na ni, ki saa nana kunkonn nba ki bi maa bi doo na kpil, a bin lu-u baauk ni, ³⁰ njaan ki u buut bi ni ki yaat.

Joo nba ki narinbiik din be u ni na labaar

(Mak 1.21-28)

³¹ Li poorpo ki Yiisa sik Kapenaum nba be Galilii yent ni na. Foon daar ki u koo Yenjiantu diiuk ni ki want niib Yennu maan; ³² ki u wannu man bakitib bonchiann, kimaan u maan na din mok panj. ³³ Ki jasoo nba ki narinbiik be u ni na din be Yenjiantu diiuk na ni ki tian sanpaapo a ³⁴ "Fin Yiisa nba tee Nasaref niro na, timm nan fin, nlee mantiki? A baar a a tan biirite-e? N mi faa tee wunba; a tee Yennu popeendaano nae." ³⁵ Ki Yiisa yakii nan narinbiik man a, "Nminin fuut, njaan nyi joo na ni." Ki narinbiik na lu joo na tij ni, bi sinsuuk ni, njaan nyii u ni; waa lek lu-u tij ni na, njaan u ki paano danj. ³⁶ Ki li teen soo kur yaarlituk, ki bi boi bi leeb a "Mobonboor-bee na? U mok yiikoo nan panj ki teen narinbiit mob, ki bi nyi niib ni." ³⁷ Li paak, ki bi din moont Yiisa sann tij man kur po.

Bianinba ki Yiisa te ki baatib bonchiann la laafia

(Matiu 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Li yoo na ki Yiisa nyii Yenjiantu diiuk na ni ki saan Simonn njaak, ki saa la Simonn dianpook yiar yiaru nba paar; ki bi fabin tur Yiisa ki jiiin poo na po. ³⁹ Ki Yiisa baar ki set waa doo saminba na, njaan tur yiaru na mob, ki li gbenn; ki poo na fiir yiama ki teemm saauj. ⁴⁰ Yonnu nba tan baa yoo nba, ki binba kur mok baatib bi nei ni na jiiib ki baar namm Yiisa boor; ki bi yiar yiarbooru booru. Ki u yii yii u nii baatib na kur paak ki te ki bi la laafia. ⁴¹ U bia din te ki narinbiit nyii niib bonchiann ni. Baa nyi yoo nba, ki bi tian sanpaapo a, "A tee Yennu Bijae." Njaan ki u din ki sak ki bi pak jiki, kimaan bi mi nan u tee Yennu Niganntoo Masia-e.

Yiisa nba din moontir barjanii Judea digbana ni bianinba

(Mak 1.35-39)

⁴² Laa din yent ki Yiisa nyii doo na ni ki saan muuk ni; ki niib na din tan lin loono ki saa lau. Baa lau yoo nba, ki bi ji gooro a u daa yaatir njaan nyikitibi. ⁴³ Ki u betib a "See ki n saan digbanlia biak kii sakii moontir barjanii nba jiiin Yennu naan po, kimaan li paake ki Yennu tumin." ⁴⁴ Nanne ki u lin Judea digbana ki koo Yenjiantu diit ni ki want niib barii man.

5

Bianinba ki Yiisa din gann u sinsinn poorpoweiteeb

(Matiu 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Dasiar ki Yiisa din see Genesaret mɔkgbenjir* boor ki want niib Yennu maan; ki nibur tut baat a bin gbiint u maan manj. ² Ki burgbeta njanlee be mɔkgbenjir manj gbingbann, ki jansooriteeb nyikir njan chat saan a bin wuur bi janlaant. Yiisa nba din la burgbeta manj yoo nba, ³ ki u koo Simonn yar ni, njan beto a wun chatir waan ki sikin nyun ni. Waa chat sikin na, ki Yiisa kar burgbetir manj ni, njan want nibur na Yennu maan.

⁴ Waa din wann niib na ki gbenn yoo nba, ki u bet Simonn a "Jirin nyunsunuj po ki lu i janlaant ki soor janii." ⁵ Naan ki Simonn jiin a, "Chanbaa, wonn nyiok munna ti won yabir a ti soor janii, njan ki fit soor siari. Ton, faa pak linba na, njan n saa lu ki got." ⁶ Ki Simonn nan u leeb na ji lu bi janlaant na ki soor janii bonchiann; ki bi janlaant ji yaa lin pat. ⁷ Li paak, ki bi kabint bi leeb nba be burgbetleer na ni a bin baar ki sommib. Baa baar yoo nba, ki bi donn janii na ki tan gbeen bi burgbeta njanlee na kur, ki li din kpiak ki ji yaa lin kpai nyun ni.

⁸ Ki Simonn Piita nba la linba tun na, ki u gbaan Yiisa toonn njan yeto a "N Yomdaano, n tee biitdaano. N ki njan nan ki n nakinani. Nyikimin njan kii saa," ⁹ kimaan baa soor janii bonchiann bianjinba na, ki li bakit Simonn Piita nan u naasinyoosnba na kur, ¹⁰ nan u leeb, Jeems nan jooon nba din tee Sebedii waas na. Ki Yiisa bet Simonn a "Daa tiin janmaanii. Laa jii dinna ki saa, a saa saan kii daak niib kii baat namm n boor."

¹¹ Njanne ki bi ji din tut bi burgbeta manj ki donn gbingbann, ki nyik bi bont kur lenj njan waa Yiisa.

*Yiisa nba din te ki gbaatir la laafia bianjinba
(Matiu 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Sianyoo ki Yiisa be dosau nna ni, ki gbaatir† be lenj, ki yiaru na be u paak bonchiann. Waa din tan la Yiisa yoo nba, ki u baar ki fabin u toonn ki miaro a "N Yomdaano, li-i tee ki a loon, a saa fit te ki n njaauk na n gbenna."

¹³ Ki Yiisa tant nuu ki siuu, ki yeto a "N loon nna. A njaauk manj n gbenn." Li taakpaak ni ki u njaauk na set gbenn. ¹⁴ Naan ki Yiisa kpaano a "Daa piak soo barii na. Ii saa Yennu manntoo boor ki jii a mɔn ki wannoo, ki bia mann maruj ki tur Yennu, nan Moses nba din senn ki jiin gbaata laafia lanu po na, ki soo kur n bann nan a njaauk manj set gbenna."

¹⁵ Barmonii, Yiisa sann set din doo bonchiann ki gar sinsinn yoo na, ki nibur din lakin u boor a bin gbiint u maan, ki baatib nba be lenj na bia loon bii laat laafia. ¹⁶ U din tuu nyie ki saa muuk ni ki mei Yennu.

*Yiisa nba din te ki gbanankpeenn daano la laafia bianjinba
(Matiu 9.1-8; Mak 2.1-12)*

¹⁷ Sianyoo ki Farisiinba nan sennu wantteeb mun din nyii Galilii doi kur ni, nan Judea doi kur ni, nan Jerusalem doo ni, ki baar Yiisa boor. Li daar ki Yiisa want niib Yennu maan njaasiak nna diiuk ni, ki Farisiinba nan sennu wantteeb manj kar lenj, ki Yennu panj din be Yiisa ni a wun te ki niib n la laafia. ¹⁸ Ki nisiab tan baat ki jii baatoo lianj paak, wunba ki u gbanant kpowa, ki bi koor a bin koo nanao diiuk manj ni ki biro Yiisa toonn, ¹⁹ njan bi din ki la yiar nba saa koo, kimaan niib din yab bonchiann. Li paak ki bi jiiu ki doo nanao diiuk na yur paak‡ ki choo loot, ki sikino nan lianj na ki tan biro Yiisa toonn, niib na sinsuuk ni. ²⁰ Yiisa nba la baa teeno yada bianjinba na, ki u bet joo na a "N yook, n nyik chab a biita." ²¹ Ki sennu wantteeb nan Farisiinba na ji dukii bi para ni a "Nilanopoe mun piak nna ki yekint u mɔn nan Yennu? Nmee saa fit nyik chab niro biiti, ki li ki tee Yennu kuukoo kaa?"

²² Yiisa njanin din mi baa dukii bianjinba, ki u boib a "Bee ki i dukii nna? ²³ Maa yet baatoo na a 'N nyik chab a biit,' koo maa saa yeto a 'Fiit kii somm na,' maan munlee na lannpoe paari? ²⁴ N ji saa wannu nan min nisaarik Bik mɔk yikoo tingboun na ni ki saa nyik chab niib bi biit." Njanne ki u bet joo nba ki u gbanant kpo na a "Fini, fiit ki jii a lianj kii kun a njaak ni." ²⁵ Li taakpaak ni ki joo manj fiir set bi numm po, ki jii u lianj manj, ki kun. Waa saa na ki u piak dontir Yennu. ²⁶ Ki li bakit bi kura, ki janmaanii bia soorib; ki bi piak dont Yennu ki yeen a "Dinna ti jia la durinya-a."

*Yiisa din yiin soo ki u sann tee Liifai
(Matiu 9.9-13; Mak 2.13-17)*

²⁷ Li poorpoe ki Yiisa din nyii njaak manj ni ki saa, ki saa la lampogaartoo, ki u sann tee Liifai, ki u kar u toonn paak, lampogaar-diiuk ni; ki Yiisa beto a "Fiit kii waan." ²⁸ Ki u nyik bont kur njan fiir ki waa.

* 5:1 5.1 Njanne bia din tee Galilii mɔkgbenjir. † 5:12 5.12 Bi maan ni, njaauk paak tee gbanant paak yiar yoonne.

‡ 5:19 5.19 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

²⁹ Nanne ki u tan teen jaangbenjir u njaak ni ki tur Yiisa; ki lampogaarteeb nan niib bonchiann din baar ki lakin dii namm. ³⁰ Ki Farisiinba siab nan sennu wantteeb nba tee Farisiinba na baar ki burin nan Yiisa poorpoweiteeb a, "Bee ki i di ki nyu nan lampogaarteeb nan biitdammi?"[§]

³¹ Ki Yiisa gatib a "Binba mok laafia ki loon tebtoc; binba yiar, njamme loon. ³² N ki baar a n yiin popeenn damm kaa, njaan n baar maa n bet biitdamme a bin nyik bi toonbiit."

Moloru labaar

(*Matiu 9.14-17; Mak 2.18-22*)

³³ Nanne ki nisiab din yet Yiisa a "Jocnn poorpoweiteeb yoc lorin moi ki mei Yennu, ki Farisiinba poorpoweiteeb mun bia tee nna, njaan a poorpoweiteeb njarin di ki nyu."

³⁴ Ki u boib a, "Poochiann-i be, soc saa fit ki te ki saamm n lor moi, yoo nba ki pooyookir soc daa be bi boor ni nawa-a? Aaii. ³⁵ Njaan yoo baat, ki bi tan saa nyinn pooyookir soc na bi boor; li yooe ki bi saa lor moi."

³⁶ Yiisa din yimm barjouk biak a "Soc kan pat tapaann chabir ki lik takperi. Li-i tee ki u teen nnaie, u saa biir tapaann manje, njaan chabpaann nan takper man bia lek kii jami. ³⁷ Nnae mun ki soc kan jii dapaanin ki liak korcker ni. Li-i tee ki u teen nnaie, dapaanin na-i mo yoo nba, li saa put koruk nae, ki daan man n mocn yann, ki koruk na n mun biir. ³⁸ See ki a jii dapaanin ki liak korpaann ni. ³⁹ Wunba nyu dakper, u-i la dapaanin, u ki loonir. U saa yet a 'Dakper nae man.' "

6

Ki jiin foon daar po

(*Matiu 12.1-8; Mak 2.23-28*)

¹ Ton, foon dasiar ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din gaar dii kpaab ni, ki u poorpoweiteeb na din somm konii dikara ki pinii nman. ² Ki Farisiinba siab boib a "Bee ki i tuun linba ki ti sennu want nan ti daa tuun foon daari?"

³ Ki Yiisa jiin boib a "I ki mi karin Yennu gboun ni, Defid nba din tun bianjinba na-a? Kon nba din mok noc nan u jocomu na, ⁴ ki u din koc Yenjiantu njaak ni ki saa jii Yennu boroboro ki nman, ki bia tur u jocomu na, njaan sennu na din ki chab nan soc n di boroboro man see mannteeb kuukoc."

⁵ Ki Yiisa bia betib a "Min nisaarik Bike yen foon daar."

Yiisa nba din te ki nuukpeenn daano la laafia bianjinba

(*Matiu 12.9-14; Mak 3.1-6*)

⁶ Foon daleer ki Yiisa koc Yenjiantu diiuk ni ki wann niib Yennu maan, ki jasoc be lej ki u niidiitu kpo. ⁷ Ki sennu wantteeb nan Farisiinba siab mun din be lej, ki gorii Yiisa a bin laan u saa turc laafia foon daari,* kimaan bi din loon bin la linba ki bi saa biirce. ⁸ Njaan Yiisa din mi linba be bi dudukit ni, ki bet joc nba ki u nuu kpo na a "Fiit ki set toonn po." Ki joo man fiir set. ⁹ Ki Yiisa yetib a "N yaa n boi-ie ki laan ti sennu sak nan ti somm niib foon daar koo ti biiribi? Ti tinn niib koo ti kpibi?" ¹⁰ Nanne ki u got lint niib man kura njaan bet nuukpeenn daano na a, "Tantir a nuu man." Ki u tant, ki li la paj.

¹¹ Ki sennu wantteeb nan Farisiinba na ji din yaa bin put nan wutoa, ki ji piin beer leeb baa saa teen Yiisa bianjinba.

Yiisa nba din gann u toomiinba piik nan banlee bianjinba

(*Matiu 10.1-4; Mak 3.13-19*)

¹² Li daa nba tan gar ki Yiisa doo kunkonn paak a wun saa miar Yennu, ki din saa mei Yennu nyiok nan laa tan yent. ¹³ Ki sanyiok ni ki u yiin u poorpoweiteeb ki tan gann piik nan banlee ki yib toomiinba.† ¹⁴ U din gann Simonn (wunba ki u din purc Piita na) nan Simonn waarc Andru, nan Jeems nan Jocnn, nan Filip nan Batolomiu, ¹⁵ nan Matiu nan Tomas, nan Jeems nba din tee Alfeus bija na, nan Simonn (wunba ki bi din yiu Nikakitik na), ¹⁶ nan Judas nba din tee Jeems bija na, nan Judas Iskariot (wunba din tan nyii Yiisa poor na).

Yiisa nba din want niib ki bia te baatib laat laafia bianjinba

(*Matiu 4.23-25*)

§ 5:30 5.30 Biitdammi din tee binba ki waa bi sennu fanu nae. * 6:7 6.7 Wunba tun toonn foon daar, bi din tuu kpiae. † 6:13 6.13 Njamme din tuu saa mocntir Yennu maan.

¹⁷ Yiisa nba din nyii kunkonn na paak ki sik namm yoo nba, ki u saan set paanu ni; ki u poorpojoomu lakin bonchiann; ki niib bonchiann mun doŋ nyii Judea nan Jerusalem ki pukin Taya nan Sidonn doi kur nba kpia mokgbenjir na, ¹⁸ ki baar a bin gbiint u maan, ki bia loon wun te ki bin la laafia. Binba ki narinbiit daamiib na mun din baar, ki u te ki bi la laafia. ¹⁹ Ki soo kur nba yiar loon wun sii Yiisa, kimaan paŋ din nyi u nie ki te ki bi kur laat laafia.

Parpeenn nan parbiir labaar
(Matiu 5.1-12)

²⁰ Li yoo na ki Yiisa got u poorpoweiteeb na ŋaan yet a “Yimm tatimm, parpeenn tee i yare, kimaan Yennu naan tee i yare. ²¹ Yimm nba ki kon moki motana, parpeenn tee i yare,

kimaan i tan saa gboowa.

Yimm nba mo motana, parpeenn tee i yare,
kimaan i tan sii laae.

²² “Niib-i nami ki bokitiri, ki sukii-i ki biir i sana, kimaan yaa waa min nisaarik Bik na paak, parpeenn tee i yare. ²³ Ii mok parpeenn kii kpamm, kimaan i nyoot tan sii yab Yendouj ni; bi yeejamm mun din tee Yennu sokiniinba na nnae.

²⁴ “Yimm mokita, li sii bi i paak,
kimaan i doŋ la i yanboota.

²⁵ “Yimm nba gboo motana, li sii bi i paak,
kimaan kon tan saa gbatiwa.

“Yimm nba laa motana, li sii bi i paak,
kimaan i tan sii fabin ki mo.

²⁶ “Yimm nba ki niib kur piaki, li sii bi i paak; bi yeejamm mun din piak faak sokiniinba na nnae.

Ii mok lomm nan i datai man
(Matiu 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Yimm nba gbiintir n maan na, n beerie, ii mok lomm nan i datai, kii tuun linba ŋan kii teen binba nami na. ²⁸ Binba porintiri mopora, yin jiumm a ‘Yennu piisin-ii be i paak.’ Binba sarikiti, ii mei Yennu kii teemm. ²⁹ Wunba peba tanpak, fan ŋmant leer po ki wun peb. Wunba jii a liatir, fan ŋaan ki wun gaar a soot pukin. ³⁰ Wunba kur miara siar, fan turo. Wunba fat a bona, a ji daa waa gaani. ³¹ Bianjinba ki i loon niib-ii tuun kii teeni na, ii muni tuun nna kii teemm.

³² “Li-i tee ki i loon binba looni na kuukoie, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun loon binba loomm na gbaa. ³³ Li-i tee ki i tuun linba ŋan ki teen binba tuun linba ŋan ki teeni na, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun tuun linba na gbaa. ³⁴ Li-i tee ki i kpentir ki teen binba ki i daan nan i tan saa gaar, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun kpentir nnae, ki teen bi leeb, ki bia tuu tan gaar bi bont bian.

³⁵ “Li paak, ii mok lomm nan i datai man, kii tuun linba ŋan kii teemm. Li-i tee ki i kpent niro ki li yukir, yaa daa biir i para li paaki, kimaan i nyoot tan sii yab, ki i bia tan sii tee Yabint Yennu waas, kimaan ŋooe tuun linba ŋan ki teen binba ki teeno niipoouk, nan binba tee biitdamm na. ³⁶ Ii mok ninbatinu man nan i Baa Yennu nba mok ninbatinu bianjinba na.

Leeb buut bunu labaar
(Matiu 7.1-5)

³⁷ “I daa bu leeb buuti, ki Yennu kan bu i buuti. Daa piak biir niro ki gbentoo, ki Yennu kan biir ki gbenniini. Nyikin chab niib, ki Yennu saa nyik chab i mun. ³⁸ Ii teen niib, ki Yennu mun sii teeni. Li sii tee nan Yennu nba saa jii u ŋmanbanj ki chaat dii, ki lin tan gbee nan mogbana, ki wun ji dinn ki lin tan gbee ki saa mo, ki jii turi bianjinba ki i saa fit dia nae. Yaa jikit ŋmanbanj ki chaatir bont bianjinba ki teen niib na, Yennu mun saa chaat nnae ki turi.”

³⁹ Li poorpo ki Yiisa yimm barjouk na a, “Joŋ ki fit daar u loo. Bi kur saa baa bootuk nie. ⁴⁰ Tumiitoo ki gar u wanttoo; ki tumiitoo-i bann gbenn, ŋaan ŋoo nan u wanttoo sii jame.

⁴¹ “Bee ki a laat moonu nba be a loo ninbinn ni, ŋaan ki ki la dajinn nba be a moŋ moŋ ninbinn ni na? ⁴² Nlee ki a saa bet a loo a ‘N yook, ŋaant ki n nyinn moonu nba be a ninbinn ni na,’ ŋaan ki ki laat dajinn nba be a moŋ ninbinn ni na? Fin kpinkpanni daano na, nyint dajinn nba be a ninbinn ni na sinsinn, ki ji fit la fanu ki nyinn moonu nba be a loo ninbinn ni na.

*Ki jiin tiik nan u loona po
(Matiu 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ "Tijan kan lon loonbiiti, ki tikpeeuṅ mun kan lon loonṅana. ⁴⁴ Tiik loona nie ki bi bantō. Bi ki pō kinkana kunkonṅ paak ki bia ki pō gaa jagotuk paaki. ⁴⁵ Ninṅaṅe tuun toonṅana, kimaan u par ni ṅan; ki nibiiuk mun tuun toonbiit, kimaan u par ni bi. Linba be niro par ni, ṅanne ki u piak.

*Namaara banlee labaar
(Matiu 7.24-27)*

⁴⁶ "Bee ki i yin i Yomdaano ṅaan ki tuun maa loon bianṅinba? ⁴⁷ Wunba kur baat n boor ki gbiintir n maan ki saak ki tuun li bian, n saa wannī waa naan wunba; ⁴⁸ u naan jōo nba din maa u ṅaak nae. Sinsinn u din gbiir fiakir ki li sunṅ, ki saa tuu tanpiiuuk, ki u ji fōkin fiakir maṅ li paak. Li poorpo ki saak tan baa bonchiann, ki kpenu gbee, ki nyunmōnn doo ki yir ṅaak maṅ, ṅaan ki li ki baa, kimaan u din maar bonṅanne. ⁴⁹ ṅaan wunba gbiintir n maan ṅaan yēt li weiu, u naan nan jōo nba mun din maa u ṅaak tanbiinī ni, ṅaan ki ki gbiir fiakir nae, ki nyunmōnn din tan gbee ki saa doo ki yir ṅaak maṅ, ki li baa yiama. Bia ninboṅe na jiaki."

7

*Ki jiin Rom tij kunkonṅonna yudaano yada po
(Matiu 8.5-13)*

¹ Yiisa nba din wann niib bont na kur ki gbenn yoo nba, ki u ji gar saan Kapenaum. ² Ki Rom tij kunkonṅonna yudaansō be leṅ ki mōk u daabilonkak, ki yiaru sooro, ki u per kuuma. ³ Li yoo maṅ ki kunkonṅonna yudaano na gbat Yiisa po, ki tun juu teeb saakab u boor, a bin saan ki saa barimō ki wun baar ki tan te ki u daabir na n la laafia. ⁴ Ki bi saan Yiisa boor ki saa barimō bonchiann ki yetō a, "Jōo maṅ jan nan fan sommōwa, ⁵ kimaan u loon ti niib. U bia maa Yenjiantu diiuk ki turita gbaa."

⁶ ṅanne ki Yiisa weib saan. Waa saa per ṅaak maṅ yoo nba, ki kunkonṅonna yudaano maṅ tun u yōosnba ki betib a bin yet Yiisa a, "N Yomdaano, daa bakint a mōṅ ki baati, kimaan n ki ṅan nan fan baar kōo n ṅaak ni. ⁷ N bia ki ṅan nan ki n nakin a boori. ṅaan pakin mōbonne, ki n daabir n la laafia, ⁸ kimaan n mōk binba garin ki yenin, ki n mun dia kunkonṅonna ki yemm, ki fit tian yeno paak a 'Baat,' ki u baat; ki tian loo paak a 'Saant,' ki u saa; ki bia te ki n daabir tuun maa loon bianṅinba."

⁹ Yiisa nba din gbat linba na, ki li yaar lito, ki u jiant ki got nibur nba waa u poorpo na ki betib a "N beerie, n daa ki mi la sōo ki u teenin yada na booru, yimm Israel teeb* booru ni gbaa."

¹⁰ Li yoo mane ki kunkonṅonna yudaano maṅ yōosnba na ṅmat saan u ṅaak ni, ki saa baar sōo daabir maṅ la laafiawa.

Yiisa nba din fiin pakōok bija kuun ni bianṅinba

¹¹ Li poor po ki Yiisa saa doo nba ki bi yi Neenn na, ki u poorpoweiteeb nan nibur waa. ¹² Waa din saa baar doo maṅ tammōb ni yoo nba, ki u la ki niib bonchiann nyii doo maṅ ni ki jii kuun a bin saan pii. Kpeemmō maṅ naa din tee pakōoke; ṅōōe tee u bijayemmir. ¹³ Yiisa nba la pakōok na, ki ninbaauk sooro, ki u yetō a "Daa mō," ¹⁴ ṅaan saan sii kuun na lian, ki binba jiiu na set. Ki Yiisa yet a "Naasimō, fiit." ¹⁵ Ki kpeemmō maṅ manfor jen, ki u fiir kar, ki piin piak. Ki Yiisa jiiu ki kubin u naa.

¹⁶ Ki janmaani jī soor niib nba be leṅ na kur, ki bi dont Yennu sann. Bi din yeen leeb a "Yennu sōkiniijaann be ti sinsuuk ni. Yennu-e sik a wun somm u niib." ¹⁷ Yiisa labaar na din yat Judea yent nan digbankpinii nba kpia leṅ maṅ kur.

*Jōonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar
(Matiu 11.2-19)*

¹⁸ Li poorpoe ki Jōonn nba wuur niib Yennu nyunwuru na poorpoweiteeb din saan ki saa betō li labaar kur; ki u tan yiin u poorpoweiteeb banlee, ¹⁹ ki tumm Yiisa boor, a bin saa boio a "Fine tee wunba yaa wun tan baar na, koo tii daa kii guu sōo?" ²⁰ Ki bi din saan Yiisa peṅ ki saa betō a "Jōonn nba wuur niib Yennu nyunwuru nae tunt a peṅ a ti tan boia ki laan fine tee wunba yaa wun tan baar na koo tii daa kii guu sōo?"

²¹ Li yoo mane ki Yiisa din te ki baatib nan baatpaaruk damm bonchiann la laafia, ki u bia nyinn narinbiit siab ni, ki nyōōnt jōōnii bonchiann. ²² Ki u ji bet Jōonn toonii na a, "Ii ṅmat man ki saa bet Jōonn linba ki i la ki bia gbat na; a i la ki jōōnii nyōōntir, ki wōbii taa naatir ki bi somm, ki gbaata ṅaat ghent, ki tuukpaa ji gbia, ki kpeemm fi

* 7:9 7.9 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

kuun ni, ki talasdamm gbiintir barnanii na moontii. ²³ Parpeenn be wunba ki birisin na paak."

²⁴ Joonn toomiinba na nba din nmat na poorpoe ki Yiisa ji piin ki boi niib buboit ki jiin Joonn manj po a "Yaa daan saan Joonn penj muuk ni na, i daan dukii a i saa la bee? I daan mi a i saa la muuk nba ki wouj damm nae-e? ²⁵ I mantik jia daan saan a i saa la bee? Niro ki u lia tanjanti-i? Niib nba lia tanjant ki be bi yamani na be kpanbara nei nie. ²⁶ Ton, wantin man nibooru nba ki i daan saan muuk na ni a i saa la. I daan dukii a i saa la Yennu sokiniie-e? Barmoniie ki n beeri na, Joonn narin gar sokiniwa. ²⁷ U poe ki li sob Yennu gbouj ni a, 'N saa tun n toomu ki wun liit a toonn, ki namm a baaru sonu.' " ²⁸ Ki Yiisa bia yetib a "N beerie, bi daa ki mi mar soo ki u chee Joonn-i, njan wunba joont tarik Yennu naan ni chee Joonn."

²⁹ Ki niib kur nan lampogaarteeb din sak a Yennu njan, kimaan bi din gbat Joonn moontii, ki te ki u wurib Yennu nyunwuru, ³⁰ njan ki Farisiinba nan sennu wantteeb na ki gaar linba ki Yennu lor turib na, kimaan bi din ki sak Joonn n wurib Yennu nyunwuru.

³¹ Ki Yiisa bia yetib a "Yimm motana nigbouj na, n saa bikini nan bee na? N mi i taan tee niboorbee na? ³² I naan nan waas nba tuu tikir kar daak ni ki tian leeb paak nae a 'Ti peeb yerii ki teeni, njan ki i ki waa. Ti mo kpermonii ki teeni, njan ki i ki fabini.' ³³ Yimm motana nigbouj na naan waas mape, kimaan Joonn din baar ki ki di jemonti, ki bia ki nyu daami, ki i yaa u waate; ³⁴ ki min nisaarik Bik mun tan baar ki di ki nyu, ki i bia yaa 'Gotir man, u tee podaano nan danyuuruko; ki bia tee lampogaarteeb nan biitdamm yook.' ³⁵ Ton, binba gaar Yennu bannu nae want nan bannu manj tee barmonii."

Yiisa nba din be Farisiisoo njaak bianjinba

³⁶ Farisiisoo din be, ki tan yiin Yiisa a wun baar ki di jeet u njaak ni; ki Yiisa saan joo manj njaak, ki bi saa lakin kar ki dii. ³⁷ Poosoo mun din be doo manj ni ki tee bonchonchon. Waa tan gbat a Yiisa di jeet njaak manj ni na, ki u baar nan salenjanann nba gbee nan tulaarii, ³⁸ ki din set Yiisa poor po, u taapant boor, njan mo; ki u ninnyuut baa Yiisa taapant paak ki tan matik; ki u jii u yut ki fiar Yiisa taapant, ki mootir u taapant manj,† ki tan but tulaarii na li paak. ³⁹ Ki Farisii niro nba yiin Yiisa na nba la linba na, ki u dakin u par ni a "Joo na-i tee Yennu sokiniie nan barmonii, u bo saa bann poo nba siino na nba tee wunbawa. U bo saa bann nan u tee biitdaance."

⁴⁰ Nanne ki Yiisa yet Farisii manj a "Simonn, n mok mabonsiar ki yaa n beta."

Ki Simonn jiin a, "Wantoo, betirin."

⁴¹ Ki Yiisa yeto a "Jab banlee din be ki mok lik-kpentitoo pann. Yeno din mok u pann salimpeena kobii njanjmu, ki loo na mun mok u pann salimpeena‡ piinjmu. ⁴² Bi banlee manj soo din ki fit pa. Nanne ki u chab bi kura a bii saa. Ton, a dukii nan nmeee mantik sii loon lik-kpentitoo manj?"

⁴³ Ki Simonn jiin a, "N dakin nan li sii tee wunba pann yab ki u chabo nae."

Ki Yiisa yeto a "A mok monii," ⁴⁴ ki din jiant got poo na, njan bet Simonn a, "A la poo na-a? N koo a njaak nna, ki a ki turin nyun ki n wuur n taapant, njan poo na narin wuur n taapant nan u ninnyuut, ki bia jii u yut ki fiarin. ⁴⁵ Fin narin ki moot n tankpinii,§ njan joo narin ki nyik n taapantmootu, maa baar yoo nbawa nan motana. ⁴⁶ A bia ki soor n yut kpami,* njan poo manj bia jii tulaarii ki soor n taapanta. ⁴⁷ N beerae, n nyik u biit nba yab ki chabawa, li paake ki u mantik loonin. Njan wunba ki n nyik chab u biit waamina, u mun loonin waaminae."

⁴⁸ Nanne Yiisa jiant ki yet poo na a "N nyik a biit ki chabawa." ⁴⁹ Ki niib nba kar ki di na ji piin boi bi leeb a "Wuya, nmapoe saa fit nyik chab niro biiti?"

⁵⁰ Ki Yiisa bet poo na a, "Faa teenin yada na, a la tinnuwa. Li paak, ii saa nan parmaasir."

8

Poob nba din waa Yiisa na labaar

¹ Li poorpoe ki Yiisa din lin digbansaakara ni nan digbanbis ni, ki moontir Yennu naan baaru po, ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na waau. ² Poob nba ki u din nyinn narinbiit bi ni, ki bia te ki bi yiarii gbenn na mun din be lej manj ki waau. Yeno din tee Meeri (wunba ki bi din yiu Magdaliinn na). Njoe tee wunba ki Yiisa din nyinn narinbiit banlore u ni na; ³ ki leeb mun tee Chusa njaapoo Joana (Chusa din tee Herod

† 7:38 7.38 Bi binbenj ni, waa mootir u taapant na, li want lomm bonchian. ‡ 7:41 7.41 Salimpeenn din tee daar paauko. § 7:45 7.45 Bi binbenj ni, bi din tee nnae ki want lomm. * 7:46 7.46 Bi din tuu moon kpame saamo yur paak, ki turo nyun wun wuur u taapant.

njaatoontunna saakooe), nan Susaana, nan pooleeb bonchiann. Ki bi kur din jikit bi moŋ moŋ bona ki teen Yiisa, ki sommit ɲoo nan u poorpoweiteeb na.

Tanburtɔɔ barjouk
(*Matiu 13.1-9; Mak 4.1-9*)

⁴ Niib din nyi digbana ki baat Yiisa boor. Baa tan yabit yoo nba, ki Yiisa yimm barjouk a:

⁵ “Jasoo din doo kpaab a wun bur tan. Waa din buur yoo nba, ki bonboorii na yenn-nba yat baa sonjouk ni; ki niib gaar ɲmaat li paak, ki noonii bia tokii ki di. ⁶ Ki leer mun baa tanpuut paak. Bonboorii man nba din tan pia yoo nba, ki li kpo, kimaan li din ki baa maatuk ni. ⁷ Ki leer mun baa kunkonii jiina ni, ki tan lakin pia ki kpaat namm, ki kunkonii na ɲmabirir. ⁸ ɲaan ki leer mun baa tinɲar ni, ki pia kpaat bonɲann, ki tan nan nyik nyik nyik.”

Yiisa nba yimm barjouk man ki gbenn yoo nba, ki u yet a “Wunba mok tuba ki saa gbat, wun gbiint.”

Barjokit yinu paak
(*Matiu 13.10-17; Mak 4.10-12*)

⁹ Li poorpoe ki u poorpoweiteeb na boio a “Barjouk na paaki-i?” ¹⁰ Ki u jiin a “Yimm ɲarin, Yennu chab a yin bann woonin ni barii ki jiin u naan po, ɲaan nileeɲ ɲarin, u yimm barjokite, a bin got ɲaan daa laati, ki bia gbiint, ɲaan daa bant li paaki.”

Tanburtɔɔ barjouk na paak
(*Matiu 13.18-23; Mak 4.13-20*)

¹¹ “Barjouk na paak tee nnae: Bonboorii nae tee Yennu maan. ¹² Ki linba baa sonjouk ni na naan niib nba ki n maan koo bi tuba ni, ɲaan ki Sintaanii baar ki nyinnir bi para ni, a bi ji daa tee-n yada ki laat tinnu na. ¹³ Ki linba mun baa tanpuut paak na naan binba gbat n maan nan parpeenn, ɲaan ki li daa ki sik bi para ni fanu, ki bi tuu teenin yada yoo waaminna, ɲaan yoo nba ki jinjammii baarib, bi tuu yet n weieue. ¹⁴ Ki linba mun baa kunkonii ni na naan binba gbat n maan man, ɲaan binber na daamii nan mokint lomm nan nianbiik nba be tingbour na ni tuu nyakin maan man bi para ni, ki lin ɲakit. ¹⁵ Ki linba mun baa tinɲar ni na ɲarin naan nan popeendam nba gbat n maan man, ki bi para ni be fanu, ki bi dia maan na kenken, ki bia mok sukuru, ki nan bonɲann nae.

Ki jiin fitir po
(*Mak 4.21-25*)

¹⁶ “Soɔ kan joo fitir ɲaan likin ɲman li paaki, koo ki gurir gado loɲ ni. See ki u jiir toon bont nba dokii paak, ki niib-i jiki koo yoo nba, bii laat yentu na. ¹⁷ Barii nba kur woo, see ki li tan nyii paanu; ki linba mun liik, see ki li likit.

¹⁸ “Li paak, ii mi man yaa gbiintir Yennu maan bianɲinba. Tɔn, wunba gbat ki gaar bonɲann, u saa ɲamm gaar ki pukin, ɲaan wunba ki gbiintir; u saa koŋ linba ki u dukii a u mok nawa gbaa.”

Yiisa waarii nan u naa labaar
(*Matiu 12.46-50; Mak 3.31-35*)

¹⁹ Li yoo na ki Yiisa waarii nan u naa baar, ɲaan ki ki fit la sonu nba ki bi saa nakino, kimaan niib din yabita. ²⁰ Ki soɔ tan beto a “A naa nan a waarii be nanyer po ki loon bin la-a.”

²¹ ɲanne ki u yetib a “Binba gbia Yennu maan ki saak ki bia tuun li bian, ɲamme tee n naa nan n waarii.”

Wouŋ nan nyun nba sak Yiisa mob bianɲinba
(*Matiu 8.23-27; Mak 4.35-41*)

²² Dasiar ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din koo burgbetir ni; ki u betib a, “ɲaant man ki tin poot mokgbenɲir na gbingbanleer po.” Ki bi piin saanu. ²³ Baa saa yoo nba, ki Yiisa door goon. Ki wonpaaruk tan fikit ki da mokgbenɲir man paak, ki nyunpana pir ki koo burgbetir na ni ki tan yaa lin gbee, ki bi ji koo ninboŋ ni. ²⁴ Ki u poorpoweiteeb na baar ki fiinto ki yi a “Chanbaa, chanbaa, ti be kuun nie.” Ki u fiir ki tian wouŋ nan nyunpana na paak a bin ɲmin, ki li ji din maak ki ɲmin soon. ²⁵ Ki u jiant boi u poorpoweiteeb na a, “I ki teenin yada-a?”

Ki janmaanii din soorib, ki li bia yaar litib, ki bi boi bi leeb a “Jaboor bee na? Ki u yeen ki wouŋ nan nyunpana saak u mobu.”

*Ki jiin joo nba ki narinbiit din be u ni na po
(Matiu 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ Ki bi tan baar Gerasa tij ni, ki set, njaan ki Galilii yent biar pootir po. ²⁷ Yiisa nba nyii burgbetir ni na, ki Gerasa joo nba ki narinbiit be u ni na cheto. U din ki lia siar ki li yukir hei. U bia din ki saak kaar njaak ni, njaan doo kaat ni. ²⁸⁻²⁹ Yoo kur narinbiit manj din tuu fiir u nie, ki u doo ni teeb tuu guu-u, ki baan u nii nan u taa jarit, njaan wun yan jarit na; ki narinbiit manj beero ki kooonto muuk. Waa din la Yiisa yoo nba, ki u yikin sanpaapowa, njaan gbaan Yiisa toonn ki tian yet a "Yiisa, wunba tee Yabint Yennu Bija, min nan fin, nlee mantiki? N barimaa, a daa mukisirimi." U din yet nna kimaan Yiisa ponj yakii nan narinbiit naewa a wun nyi joo na ni. ³⁰ Ki Yiisa boio a, "A sanni-i?"

Ki u jiin a "N sann tee bure;" li paak tee narinbiit bonchianne be u ni. ³¹ Li yoo na ki narinbiit manj ji barin Yiisa a u daa te ki bi saa bootsunsun na ni.

³² Doorii bonchiann din be kunkonn na paak ki di; ki narinbiit na barin Yiisa a wun chabib ki bin saan koo doorii manj ni; ki Yiisa chabib sonu. ³³ Nanne ki narinbiit na nyii joo na ni ki saan koo doorii na ni; ki doorii na kur tin burburbur, ki nyii kunkonn na paak, ki sik ki saa baa mokgbenjir na ni, ki dii nyun.

³⁴ Dookpaarii na nba din la linba teen manj, ki bi chiar li yoo na, ki saan moont li labaar; doo ni nan kpaant ni. ³⁵ Ki niib baar a bin la linba tun na, ki baar Yiisa boor, ki soo joo nba ki narinbiit ponj nyii u ni na kar Yiisa boor, ki mok laafia nan u dudukit kura fanu, ki ji lia tiat; ki janmaanii soor niib na. ³⁶ Ki binba lar nan bi nunii na betib bianjinba ki Yiisa te ki joo na la laafia. ³⁷ Nanne ki Gerasa tij ni niib kur baar Yiisa boor ki barimo a wun seet kii saa, kimaan janmaanii soorib hei.

Ki Yiisa ji koo burgbetir na ni a wun nmat poot; ³⁸ njaan waa din yaa wun nmat yoo nba na, ki joo nba ki narinbiit nyii u ni na barimo ki yeen a "Njaant ki min nan fin n lakin saan." Ki Yiisa te ki u nyik njaan beto a, ³⁹ "Ii nmat kii kun a njaak ni ki saa moont toonjaann nba ki Yennu tun ki tura na."

Ki u nmat ki lin doo na kur po, ki moontir toonjaann nba ki Yiisa tun ki turo na.

*Jairus bonpobik baatuk labaar
(Matiu 9.18-26; Mak 5.21-43)*

⁴⁰ Yoo nba ki Yiisa nmat ki saa poot mokgbenjir na, ki soo ki nibur tookito nan parpeenn, kimaan bi kur ponj din guu u baarue. ⁴¹ Jasoo din be lej ki bi yiu Jairus; ki u tee Yenjiantu diiuk saakoo; ki u tan baar ki gbaan Yiisa toonn ki barimo a wun baar u njaak ni, ⁴² kimaan u bonpoyemmir nba tee bina piik nan njanlee nae yiar, ki per kuuma.

*Poosoo nba sii Yiisa liatir ki la laafia bianjinba
(Matiu 9.20-22; Mak 5.25-34)*

Noo nan Yiisa nba tok saa na ki nibur na mun waa u gbin muk ki tuto. ⁴³ Ki poosoo mun be lej, ki tee wunba siik fabouj ki tan janj bina piik nan njanlee, ki din yat u bont kur ki tur tebeeb, njaan bi soo ki fit tebo ki u la laafia. ⁴⁴ Ki u tan baar Yiisa poor po ki sii u liatir mogbann. Li taakpaak ni, ki u fabouj na ji jit. ⁴⁵ Ki Yiisa boi a "Nmee siimi?" Ki soo kur nba be lej na yeen a "Min kaa, min kaa." Ki Piita tan boio a "Chanbaa, a ki la niib nba muki-i?"

⁴⁶ Njaan ki Yiisa yet a "Soo siima, kimaan n bann nan panj nyii n niwa." ⁴⁷ Nanne ki poo na ji bann nan u kan fit bor u moj Yiisa boori, ki ji din nyii paanu ki jekir, ki tan gbaan Yiisa toonn, njaan yeto soo kur numm ni linba paak ki u siiu, nan bianjinba ki u la laafia yama na. ⁴⁸ Ki Yiisa beto a, "N niipoo, faa teenin yada na paake ki a la laafia. Ii saa nan parmaasir."

*Yiisa nba fiin bonpobik na kuun ni bianjinba
(Matiu 9.23-26; Mak 5.35-43)*

⁴⁹ Yoo nba ki Yiisa daa din see ki piak na, ki toomu nyii saakoo manj njaak ni ki baar yet a "A bonpobik na taan kpowa; ki a ji daa bakint Wanntoo."

⁵⁰ Njaan ki Yiisa gbat nna ki jiant bet saakoo na a "Daa tiin janmaanii; teent yada kuukoo, ki u saa la laafia."

⁵¹⁻⁵³ Yiisa nba baar koo njaak manj ni yoo nba, ki u la nibur be lej ki bui kpemonii ki fabin bik manj kuun paak. Ki Yiisa betib a "I daa mo man; bik na ki kpo kaa, u goontie." Njaan ki bi laau, kimaan bi mi nan bik na ponj kpowa. Li yoo na ki u ki sak ki soo n weio ki koo kpediiuk na ni, see Piita nan Joonn nan Jeems, ki pukin bik na baa nan u naa. ⁵⁴ Yiisa din soor bik na nuue njaan yiin a "N bik, fiit." ⁵⁵⁻⁵⁶ Ki u manfoor jen, ki u fiir yama. Ki li ji bakit u baa nan u naa bonchiann. Ki Yiisa betib a bin tur bik na jeet ki wun di; njaan bia kpaamm a bii mi ki bin bet soo linba tun na.

9

*Bianjinba ki Yiisa tun u poorpoweiteeb piik nan banlee na
(Matiu 10.5-15; Mak 6.7-13)*

¹ Li poorpo ki Yiisa din tan yiin u poorpoweiteeb piik nan banlee na ki lakimm, ki turib yikoo nan paŋ nba ki bi sii nyint narinbiit kur, ki bia te ki baatib-ii laat laafia. ² U din yetib a bin yat kii lin kii moontir Yennu naan po, ki bia te ki baatib-ii laat laafia, ³ ki bia betib a “I daa jikit siar ki saa nanni; i daa dia patii, koo miat-kora, koo jeet, koo likirii, koo liata ŋanlelee. ⁴ Ŋaak nba ki i saa koo, yin biar lej nan yaa tan saa nyi doo maŋ ni. ⁵ Siaminba kur ki niib ki tooki nan parpeenni, ii nyii doo maŋ ni ki pit i taapant ni tant ki bir li doo ni, ki lin wannib nan bi mok biit.”

⁶ Ŋanne ki u poorpoweiteeb na nyii lin digbanbis kur ni, ki moontir Yennu barnanii, ki bia te ki baatib laat laafia.

*Ki jiin Herod yanŋmatuk po
(Matiu 14.1-12; Mak 6.14-29)*

⁷ Galilii batsaakoo Herod din tan gbat linba tun na kur, ki li ŋmat u yan, kimaan siab din yaa Joonn-e fiir kuun ni. ⁸ ki leeb yaa Yennu sokinii Elaija-e* dokit, ki leeb mun yaa yaayoo ni sokiniinba yeno fiir kuun ni. ⁹ Ki Herod yet a “N daan te ki bi pot Joonn yura, ŋaan ŋmee ki n gbia u po na muni?” Ki u ji din koor li yoo na a wun la Yiisa.

*Bianjinba ki Yiisa dinn jab tusaa ŋanŋmu
(Matiu 14.13-21; Mak 6.30-44; Joonn 6.1-14)*

¹⁰ Li poorpoe ki toomiinba† maŋ tan jen ki bet Yiisa linba ki bi saan tun. Ki u ji jiib ki bi saan dosau nba ki bi yi Bef-saida na, bi kuukoo. ¹¹ Nibur na nba din gbat nna maŋ, ki bi wei Yiisa ki saan. Waa la ki bi baat yoo nba, ki u tookib nan parpeenni, ki wannib Yennu naan po, ki bia te binba yiar na la laafia.

¹² Yonnu nba din tan maakit yoo nba, ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na baar u boor ki yeto a “Ŋaant ki nibur na n saan digbanbis nan kpaant nba kpia na ni ki la jeet nan dindooboa, kimaan nna na tee muuk nie.” ¹³ Ki u jiin a, “I moŋ n turib jeet ki bin di.” Ki bi yeto a “Ti ki mok siar ki pukin boroboro kuna ŋanŋmu nan jani ŋanlee po, nokira ki ti saan saa daa jeet ki tan dinn nibur na.” ¹⁴ (Jab nba din be lej na teen nan tusaa ŋanŋmu nawa.)

Ki u bet u poorpoweiteeb na a, “Ŋaant ki niib na n bokit kar piinŋmuŋmu.”

¹⁵ Ki u poorpoweiteeb na te ki bi kur bokit kar paabu paabu. ¹⁶ Ki u jii boroboro kuna ŋanŋmu nan jani ŋanlee na, ki yaat got sanpaapo, ki tur Yennu niipoouk jeet na paak, ki ji ŋmit ŋmit ki tur u poorpoweiteeb na, a bii toor niib na. ¹⁷ Ki bi kur dii ki tan gboo. Ki u poorpoweiteeb na tikir jeet nba ki niib na dii ki tenn na, ki li gbee kpanchibit piik nan ŋanlee.

*Piita nba din pak barjaann nba ki jiin Yiisa po
(Matiu 16.13-19; Mak 8.27-29)*

¹⁸ Sianyoo Yiisa din mei Yennu u kuukoo, ki u poorpoweiteeb tan baar u boor li yoo na; ki u boib a “Niib yaa n tee ŋmee?”

¹⁹ Ki bi jiin a, “Siab yaa a tee Joonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru nae, ki leeb yaa a tee Elaija-e,‡ ki siab mun yaa yaayoo ni sokiniinba yeno fiir kuun ni.” ²⁰ Ki u boib a “Ki yimm ŋarin yaa n tee ŋmee?”

Ki Piita jiin a, “Fine tee Masia, wunba ki Yennu gann na.”

*Yiisa nba din pak u biak dinu po bianjinba
(Matiu 16.20-28; Mak 8.30-9.1)*

²¹ Ŋanne ki Yiisa kpaamm nan ninmonn a bi daa beer soo labaar maŋ, ²² ki bia yetib a “Li kpaat talas nan min nisaarik Bik n di biak bonchiann; ki ti tin ni saakab nan Yennu mannteeb yudamm nan sennu wantteeb saa yetin, ki bia kpima, ŋaan li daa ŋantaa daar, Yennu saa fiinin kuun ni.”

²³ Ŋanne ki u yet bi kur a “Wunba-i loon wun wein, see ki u likin u saanmaŋ ki jii u kuun dapunpunn daar kur kii waa-n. ²⁴ Wunba ki sak wun jii u manfoor ki turin, ŋooe tan saa koŋ u manfoor, ŋaan wunba likin u saanmaŋ n paak, ŋooe tan saa la u manfoor nan barmonii. ²⁵ Niro-i la tingbouŋ na mokint kur, ŋaan biir u moŋ binbeŋ ki koŋ u manfoor, nyolanpoe ki u saa la? ²⁶ Wunba tiin fei ki jiin min nan n wannu na po, min nisaarik Bik-i taŋi jen nan n yentsaakar, nan n Baa Yennu nan u malakanba yentsaakar,

* 9:8 9.8 Yennu din jii Elaija-e ki saan nana Yendouŋ ni. (2 Kpanbara 2.11) † 9:10 9.10 Toomiinba maŋ din tee u poorpoweiteeb piik nan banlee na. ‡ 9:19 9.19 Elaija tee Yennu sokinii nba din be yaayoo ni.

li yoo maŋ n tan saa tin fei nan man jii li daano ki pukin n niib niwa. ²⁷ Barmoniie ki n beeri na, siab be nna ki kan kpo see ki bi tan la Yennu naan baaru yoo.”

Yiisa gbanant lebitu labaar

(Matiu 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ Waa din pak nna poorpoe, ki li teen nan daa ŋanniin na, ki u jii Piita nan Joonn nan Jeems, ki doo namm kunkonn paak a wun saa miar Yennu. ²⁹ Waa din mei Yennu na ki u numm po tan kpint, ki u tiat penn ki nyirik. ³⁰⁻³¹ Li yoo na ki jab banlee nna lekit leŋ, ki bi tiat nan bi gbanant nyirii. Jab maŋ din tee Moses nan Elaija-e, ki bi piak nan Yiisa ki jiin u kuun po, nan bianjinba ki u saa kpo Jerusalem ki gbeen Yennu loomm na. ³² Ŋaan goon din soor Piita nan u leeb na bonchiann, ki bi goon ki tan yerik, ki la ki yentsaakar yent ki lint Yiisa, ki bia la jab banlee nba see u boor na. ³³ Jab maŋ nba din tan nyikit Yiisa na, ki Piita yeto a “Chanbaa, li ŋan nan taa be nna na. Ti saa faa lanbont ŋantaee, ki yenn-ii tee a yar, ki leer-ii tee Moses yar, ki leer mun-ii tee Elaija yar.” Piita nba din pak linba maŋ, u kpan din gbua u pake.

³⁴ Waa din daa piak nna maŋ, ki sanpagoon dokit ki piimm, ki janmaanii soor ŋoo nan u leeb na nan sanpagoon nba dokit ki piimm na. ³⁵ Ki bi gbat kunkor sanpagoon na ni, ki li yet a “N Bija nba ki n gannoe na. Gbiintir u mob man.” ³⁶ Kunkor na nba din pak gbenn yoo nba, ki bi ji la Yiisa kooe biar see. Ki bi ji din biar ŋmin ki jiin baa la linba na po, ki ki kumii soo labaar maŋ, ki li yoo tan gar.

Yiisa nba nyinn narinbiik naasinbik ni bianjinba

(Matiu 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Li din tan yent ki Yiisa nan u poorpoweiteeb bantaa na nyii kunkonn na paak ki sik, ki nibur tooko. ³⁸ Jasoo din be nibur na ni, ki tian yiin Yiisa a “Wanntoo, n barimae, tan gotir n bija na; kimaan ŋooe kpan tee n biyemmir, ³⁹ ki narinbiik tuu fiir u ni ki te wun yikin ki baa gbightbiir ki tabit, ki mosankunkouŋ nyi u mob ni, ki li ŋammit fi u ni ki gbiau, ki tuu tan bariko waaminna, ŋaan ki bi nyikitoo. ⁴⁰ Ki n barin a poorpoweiteeb a bin nyinn narinbiik na, ŋaan ki bi gbar.”

⁴¹ Ki Yiisa yetib a “Yimm motana niib nba kaa yada, ki bia ki waa Yennu fanu na, n saa yukir nani nlee ki di sukuru nani mantiki?” U bia din bet joo maŋ a “Baat nan a bija maŋ.”

⁴² Ki bik na nba baat Yiisa boor yoo nba, ki narinbiik na libiro nan tin gbakit, ki u doo tabit. Li yoo maŋe ki Yiisa tian narinbiik na paak, ki te ki bik na la laafia, ki u jiiu ki tur u baa. ⁴³ Ŋanne ki li jaar lit niib na kur nan Yennu paŋ nba yab bianjinba.

Yiisa nba ŋamm pak u kuun po bianjinba

(Matiu 17.22-23; Mak 9.30-32)

Li daa din bakit nibur nae nan waa tuun linba kur na, ki Yiisa ŋmat bet u poorpoweiteeb na a, ⁴⁴ “Lootir i tuba man ki gbat linba ki n yaa n paki na fanu. Bi tan saa jii min nisaarik Bik ki kubin niib nuu ni.” ⁴⁵ Ŋaan bi lek din ki bann li paaki, kimaan Yennu dookin bi yame a bi daa banti; ki bi bia tiin janmaanii nan bin boio li maan paak.

Ŋmee tee nijaanni?

(Matiu 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶ Li poorpoe ki moniak tan baar u poorpoweiteeb na sinsuuk ni, ki bi noi ki yaa, “Ŋmee tee nijaann ti sinsuuk ni na?” ⁴⁷ Ki Yiisa bann baa dukii bianjinba. Ŋanne ki u jii bik nna ki senn u numm ni, ⁴⁸ ŋaan betib a “Wunba gaar bik nba na n sann paak, u gaar mine; ki wunba mun sak ki gaarin, u gaar wunba tumin nae mun. Ki wunba mun tee tarik i ni, ŋooe tee nijaann ki gar i kura.”

Wunba ki kon nan Yiisa, u see u poore

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Ŋanne ki Joonn beto a “Chanbaa, ti daan la jasoo ki u taan a sann ki nyint narinbiit niib ni, ki ti beto a wun nyik, kimaan u ki tee ti ni yeno.”

⁵⁰ Ki Yiisa yet a, “I daa beeroo mani, kimaan wunba kur ki kon nani, u see i poore.”

Samaria digbanbik niib nba yet Yiisa bianjinba

⁵¹ Ton, yoo nba din tan per nan Yiisa n do Yendouŋ ni na, ki u faa par ki soor sono a wun saan Jerusalem, ⁵² ŋaan tur mob a bin gar ki saa yet a u be sono, ki bin teen siir ki soo ki u baar; ki bi doŋ gar ki saa baar Samaria teeb digbanbik nna ni; ⁵³ ki leŋ niib na ki sak u baaru maŋi, kimaan bi din mi nan u saa Jerusalem-e. ⁵⁴ Ki u poorpoweiteeb

Jeems nan Joonn nba gbat nna man, ki bi boio a “Ti Yomdaano, a loon ki ti te ki muu n nyi sanpaapo ki sik di biiribi-i?”

⁵⁵ Ki Yiisa jiant ki gaar jat bi paak. ⁵⁶ Ki ηoo nan u poorpoweiteeb saan digbanleer ni.

Binba loon bin wei Yiisa na labaar

(*Matiu 8.19-22*)

⁵⁷ Yoo nba ki bi din saa na ki jasoo tan yet Yiisa a “N saa weia siaminba kur ki a saa.”

⁵⁸ Ki Yiisa yeto a “Lunlona mok forii, ki noonii mun bia mok tiat, njan min nisaarik Bik ki mok dindoo boori.”

⁵⁹ Ki u tan yet jaloo a “Ii waa-n.” Ki joo man beto a “N Yomdaano, njaant ki n saan ki pii n baa sinsinna.”

⁶⁰ Ki Yiisa beto a, “Njaant ki kpeemm-ii* pii bi kpeenleeb. Fin, ii saawa kii sakii moontir Yennu naan po kii teen niib.”

⁶¹ Ki loo mun yeto a “N Yomdaano, n saa weiwawa, njan njaant ki n kun ki saa chab n njaateeb sinsinna ki lian weia.”

⁶² Ki Yiisa beto a “Soo kan fit dia naasok ki ko njan gorii poor po. Li-i tee wunba gorii nna man, u ki njan wun teen Yennu naan na toontunno.”

10

Yiisaweira piinlore nan banlee tumu labaar

¹ Li poorpoe ki ti Yomdaano namm gann jaleeb piinlore nan banlee ki yaa wun tumm banlee-lee ki bin doη gar doi ni, siaminba po kur ki u saa baar. ² Njanne ki u betib a “Dii na beer yaba, njan ki dijaara waar. Li paak, ii mei man dii na daano ki wun namm pukin dijaara, ki te bin jaan dii* man. ³ Ii saa man. N tuumie, ki i sii tee nan pebis na kinkata sinsuuk ni. ⁴ Njan i daa jikit likboorii koo miat-nmanii koo taasaati. I bia daa see sonu ni ki foont soo. ⁵ Njan njaak nbae ni ki i saa koo, yin doη yet a ‘Parmaasir-ii be njaak na niib paak.’ ⁶ Ki njaadaano man-i loon parmaasir, u saa gaarir. Li-i kii tee nna, parmaasir man bia saa jen i paaka. ⁷ Li-i tee ki i koo njaak nbae ni, ii be leη kii di kii nyu linba ki bi teeni, kimaan toontunno njan ki wun gaar u paauko. I daa lin loon ηei ki doo. ⁸ Li-i tee ki i baar doo nbae ni ki bi tooki nan parpeenn, ki turi jeet nba, yin di; ⁹ njan bia te ki baatib-ii laat laafia doo man ni, kii beer niib man a ‘Yennu naan nakiniwa.’ ¹⁰ Li-i tee ki i baar doo nbae ni, ki niib na ki gaari, yin nyi set sonii ni njan kii yeen a ¹¹ ‘Ti taapant nba tab i doo na tanbiinii nba na, ti pit njanne ki lubin ki chabiti. Ii mi man nan Yennu naan poη baar ki nakiniwa.’ ¹² N beerie nan buut daar, doo man niib tubdatu tan saa gar Sodom teeb yara.”

Ki jiin binba ki nyik bi toonbiit na po

(*Matiu 11.20-24*)

¹³ “Li sii bi yimm Korasinn teeb paak; li sii bi yimm Bef-saida teeb mun yaa paak; kimaan mi-i bonni tun baktinauη toonjaana Taya nan Sidonn doi ni nan maa daan tun i doi ni na, bi bo saa nyik bi toonbiite yama, ki lia soot nba tee bonsisioκ, ki puk bi moη tanpent, a lin wann nan bi nyik bi toonbiit tumue. ¹⁴ Daar nba ki Yennu tan saa bu niib buut na, i tubdatu saa gar Taya nan Sidonn teeb yarawa. ¹⁵ Yimm Kapenaum teeb, Yennu saa donni sanpaapowa-a? Aaui, u tan saa sikini kpeen tiηe.”

¹⁶ Li yoo na ki u bet u poorpoweiteeb a “Wunba gbia i maan, u gbia n maame; njan wunba yeηi, u yeη mine; ki wunba yeη min, u yeη Yennu nba tumin nae mun biak.”

Yiisaweira piinlore nan banlee na jenu

¹⁷ Njanne ki Yiisaweira piinlore nan banlee na din tan jen nan parpeenn ki beto a “Ti Yomdaano, a sann paη nie ki narinbiit gbaa saak ti moi.”

¹⁸ Ki u betib a “N la Sintaanii nyii sanpaapo nan sanyikintii na ki tan baa. ¹⁹ Gbiintir man, n poη turi yiikoo nba ki i sii njaat wai nan nani, kii nyant i dataak Sintaanii paη kur; ki siar kan teeni. ²⁰ Njan i daa mok parpeenn nan narinbiit nba saak i moi na kuukoo paak kaa, njan kii biaki mok parpeenn nan baa poη sob i sana Yendoun ni na.”

Yiisa nba la parpeenn bianjinba

(*Matiu 11.25-27; 13.16-17*)

²¹ Li yoo man ki Yennu Seyeeη te ki Yiisa mok parpeenn hei, ki ji yet a “N Baa Yennu, wunba tee sanpaapo nan tingboun na Yomdaano, n piaka, kimaan a bor labaar man subindamm nan bannteeb, njan fiit wann waase; nnae ki a loon ki tun.” ²² Ki Yiisa njam yet a “N Baa Yennu-e wannin barii na kura; ki soo ki mi maa tee wunba see n

* **9:60** 9.60 Kpeemm tee binba ki waa Yiisa nae.

* **10:2** 10.2 Dii na tee niib nba saa teen Yiisa yada, njan daa ki miu nae.

Baa maŋ, ŋaan soo mun bia ki mi n Baa maŋ nba tee wunba, see min u Bija na, nan binba ki n loon ki n fiit wannib na.”

²³ Li yoo na ki Yiisa ji ŋmat got u poorpoweiteeb ŋaan boŋ betib a, “Parpeenn tee i yare nan yaa laat linba na. ²⁴ N beerie nan Yennu soƙiniinba nan kpanbara bonchiann din loon bin la linba ki i laat na, ŋaan ki la, ki bia din loon bin gbat labaar nba ki i gbia na, ŋaan ki gbati.”

Ki jiin Samaria burchimɔ na po

²⁵ Sennu wantsoo din fiir set ki loon wun bikin Yiisa, ki boio a “Wantsoo, n saa teen nlee ki la manfoor nba kaa gbennu?” ²⁶ Ki Yiisa ŋmat boio a “Li sob nlee Yennu sennu gbouŋ ni? A karin ki laat nlee?”

²⁷ Ki joo na jiin a “Ii loon a Yomdaano Yennu; kii mantik kii loono nan a par kur, kii bia kii loono nan a seek kur, nan a paŋ kur, nan a dudukit kur, kii bia kii loon a loo nan faa loon a moŋ bianjinba na.”

²⁸ Ki Yiisa yeto a “A jiinu na ŋan. Ii tuun nna ki tan la manfoor maŋ.”

²⁹ ŋaan ki sennu wantsoo na lek loon wun wann nan u ki moƙ biit ki jiin sennu na po, ki boi Yiisa a “Ton, ki ŋmee tee n loo?”

³⁰ Ki Yiisa jiino a, “Jasoo din nyii Jerusalem ki siik Jeriko; ki fat-teeb tan pikino ki liat u tiat ki fat, ki boou bonchiann, ki tan tenn u kuun darik darik nna, ŋaan nyiko. ³¹ Li poor po ki Yennu manntoo nna mun tok li sono ki siik, ki tan la joo na doo, ki u lok gar ŋaan nyiko. ³² Nanne na biak, ki Liifai jasoo mun baat ki tan la joo maŋ ki bia lok gar ŋaan nyiko. ³³ Ki Samaria jasoo mun tok li sono ki baat, ki tan dokit joo maŋ paak. Waa lau yoo nba, ki ninbaauk sooro bonchiann, ³⁴ ki u baar ki jii kpan nan daan† ki banj u fiat na ŋaan fin tana, ki jiiu paan u boŋ paak, ki saan nana saamm ŋaak ni ki saa goto. ³⁵ Laa tan yent yoo nba, ki u jii salimpeena‡ ŋanlee ki tur wunba gorii saamm ŋaak na, ŋaan beto a, ‘Ii gorii joo na, ki mi-i tani jen daar nba, n saa pa-a linba ki a dinno ki pukin na paak.’ ”

³⁶ Yiisa nba pak nna ki gbenn, ki u boi sennu wantsoo na a “Jab bantaa na ni, ŋmee want nan u tee wunba ki fat-teeb fato na loo? A dukii nlee?”

³⁷ Ki u jiin a “Wunba tino ninbaauk na.”

Ki Yiisa yeto a “Ton, ii saa kii tuun li bianj mun.”

Yiisa nba din gon Maata nan Meeri bianjinba

³⁸ Li poorpoe ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din saa bi sono, ki saa baar digbanbik nna ni; ki pooso be leŋ ki bi yiu Maata, ki u gaar Yiisa nan parpeenn u ŋaak ni. ³⁹ U din moƙ u niipowaarik, ki u sann tee Meeri; ki Meeri maŋ baar ki tan kar tinj ni, ki nakin Yiisa taa po ki gbiintir u maan. ⁴⁰ ŋaan ki Maata mun gbaa nan saauŋ kur kur, ki tan baar bet Yiisa a “N Yomdaano, maa gbaa nan saauŋ, n kuuko, ŋaan ki n naa bik na ki sommitin na, a baka kaa li po-o? Betiro ki wun baar ki tan sommin.”

⁴¹ Ki Yiisa jiino a “Maata, n mi nan a gbaa nan bona bonchiann, ki li mukisa ki biir a par; ⁴² ŋaan bonyennkoƙe kpaal talas. Meeri ŋarin gann linba ŋane, ki soo kan nyinnir u ni.”

11

Ki jiin Yenmiaru po

(Matiu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Yiisa din be siarpo ki mei Yennu. Waa miar gbenn yoo nba, ki u poorpoweiteeb yeno tan beto a, “Ti Yomdaano, wantit taa sii mei Yennu bianjinba, nan jooon nba din wann u poorpoweiteeb na.”

² Ki Yiisa betib a “Yaa sii mei Yennu bianjinbae na:

Ti Baa, ŋaant ki a sann n la baakir.

ŋaant ki a naan n baar.

³ Luunt dinna mann.

⁴ Nyikin chab ti biit nan taa mun nyikit ki chabit binba tuumit biit bianjinba na.

A daa te ki ti koƙ jinjammii ni.”

⁵⁻⁷ Li yoo maŋ ki Yiisa bia betib a “Li-i tee ki saamo baar a ŋaak ni nyioƙ, ki a ki moƙ jeet ki saa turo, ŋaan ki a mun moƙ a yook ki saan u ŋaak ni tansuunii na, ki beto a wun kpenta boroboro kuna ŋantaa, a ki saamo baar a ŋaak ni; a yook sii be u diiuk ni ŋaan beta a ‘Daa mukisimi; n poŋ kpar ganna; min nan n waas bia doora; n kan fit fiir turani.’ ⁸ Barmonii, u kan sak fiir ki tura jeet maŋ, a faa tee u yook na paaki; ŋaan li-i tee ki a ki tiin fei ki bia meio, see ki u tan tat fiir ki tura bianjinba ki a loon.

† 10:34 10.34 Bi din dia tiloƙnae ki tee daan.

‡ 10:35 10.35 Salimpeena ŋanlee din tee daa ŋanlee paauko.

⁹ “Li paak, n beerie, miat Yennu man, ki u saa turi; lomin man, ki i saa lawa; kpaan gann man, ki u saa loot ki turi; ¹⁰ kimaan wunba kur mei Yennu, u gaane; ki wunba mun loon, u laate; ki wunba kpaan gann, bi lootir teeno. ¹¹ Yimm baanba, i ηmee ki u bija saa miaro jaŋ ki wun jii waauk ki turo? ¹² koo ηmee ki u saa miaro jenn ki wun jii naŋ ki turo? ¹³ Ki li-i tee yimm nba tee biitdam na mi bianjiba ki i saa tur i waas bonjana, i Baa Yennu nba be sanpaapo na mantik kan jii u Seyeen maŋ ki tur binba meio li po na-a?”

Yiisa nan narinbiit bat Beelsebul labaar
(*Matiu 12.22-30; Mak 3.20-27*)

¹⁴ Tɔn, joo nba ki narinbiit teeno muuk na din be leŋ. Ki Yiisa nyinn narinbiit maŋ joo na ni; ki u muut, ki ji fit piak. Ki li bakit nibur na bonchiann. ¹⁵ Nnaan ki yemm din yet a “Narinbiit bat Beelsebul-e* teen Yiisa yikoo a wuu nyint narinbiit niib ni.”

¹⁶ Nnaan ki siab mun din loon bin bikin Yiisa, ki yaa wun tun nyinn ki lin wann nan Yennu set mi u po. ¹⁷ Ki Yiisa bann baa dukii linba, ki betib a “Naan niib-i ηmat ki kon tookit bi leebi, bi naan maŋ saa biira; ki ηaak niib-i munii ηmat kon nan leebi, li kan seti. ¹⁸ Nnae mun biak, li-i tee ki Sintaanii yent bokitir u moŋ ki kon nan leeb, nlee ki li saa seti? ¹⁹ I yaa Beelsebul-e teenin yikoo a mii nyint narinbiit niib ni; ki yimm muni, ηmee chab i niib a bii nyint narinbiiti? I moŋ niib maŋ toonae want nan i ki mok monii. ²⁰ Tɔn, min ηarin, Yennu paŋ nie ki n nyint narinbiit niib ni; ηanne mun bia want nan Yennu naan poŋ baar i boor niwa.

Yiisa paŋ nba gar Sintaanii yar bianjiba

²¹ “Jawakitir† nba teen siir nan u jatiat ki guu u ηaak, soo kan fit fat u siari, ²² ηaan u paaro mun-i tanj pikino ki paako, u saa fat u jatiat nba ki u maa li paak nae, ki bia jii u mokint na ki tor niib.

²³ “Wunba ki see n poor, u kon nanime; ki wunba mun ki tikii niib ki teenimi, u yatibe.

Narinbiit nba tuu jen koo niro ni bianjiba
(*Matiu 12.43-45*)

²⁴ “Li-i tee ki narinbiit tan nyii niro ni, u tuu yeeke ki lin kunkoouk paak, ki loon foon boor, ηaan ki ki laati; li paak, u tuu tan yet u moŋe a ‘N saa ηmat saan ηaak nba ki n daan nyii na nie;’ ²⁵ wu ji kii ηmat baar, wun la ki bi piar ki ηamma, ²⁶ u tuu ηmat nyie ki saa yiin narinbileeb banlore nba bi ki cheeu, ki baar namm, ki bin koo ki lakin be; ki niro maŋ binbeŋ sii bi bonchiann ki gar waa tuu be sinsinn bianjiba na.”

Ki jiin barmonii parpeenn po

²⁷ Yiisa nba pak nna maŋ, ki poosoo be nibur na ni ki yet sanpaapowa a “Poo nba mara ki moona na, parpeenn tee u yare.” ²⁸ Ki Yiisa jiino a, “Binba gbia Yennu maan ki saakir na, ηamme ki parpeenn tee bi yar.”

Ki jiin binba loon bin la nyinn na po
(*Matiu 12.38-42*)

²⁹ Nibur nba din gbin Yiisa boor yoo nba na, ki u yetib a “Motana nighbouŋ na tee biitdamme, kimaan bi loon bin la nyinn, ηaan n kan mi wannib nyinsiari; Jona nyinbooru na kuukooe ki n saa wannib. ³⁰ Bianjiba ki Jona din tee nyinn ki kpaan Ninefe teeb na, li bianje mun ki min nisaarik Bik saa teen nyinn ki kpaan motana nighbouŋ na. ³¹ Buut daar, poobat nba din nyii diitu po na tan saa set wann nan motana nighbouŋ na mok biit, kimaan u din nyii digbanbanfokirewa ki tan baar a wun gbiint Bat Solomonn yanfoon na pinpauk; ki gotir mani, wunba chee Solomonn be nna. ³² Buut daar, Ninefe teeb tan saa set wann nan motana nighbouŋ na mok biit, kimaan Jona nba din moont Yennu maan ki turib na, bi din nyik bi biite; ki gotir mani, wunba chee Jona be nna.”

Gbanant yentu labaar
(*Matiu 5.15; 6.22-23*)

³³ “Soo kan joo fitir ηaan jii ki teen woonin ni, koo ki likin ηmaŋ li paaki. See ki u jiir ki toon bont nba dokii paak ki lin yent, ki niib-i jiki koo yoo nba, bii laat yentu na. ³⁴ A ninbinae tee a gbanant fitir; a ninbina-i ηani, a gbanant kur sii mok yentue; ηaan a ninbina-i kii ηani, a gbanant kur sii be bunbonn nie. ³⁵ Li mi man ki yentu nba be i ni na daa tee bunbonni. ³⁶ Tɔn, a gbanant kur-i yeen bonnann ki siar po ki boni, li sii yeene ki nyirii pipirpir, ki naan fitir nba yeen ki teena yeenjanu na.”

* **11:15** 11.15 Sintaanii sanleere din tee Beelsebul. † **11:21** 11.21 Jawakitir na tee Sintaanii.

*Yiisa nba din pak biir Farisiinba nan sennu wantteeb bianjinba
(Matiu 23.1-36; Mak 12.38-40)*

³⁷ Yoo nba ki Yiisa pak gbenn na, ki Farisiisoo beto a wun weio ki bin saa di jeet. Ki u din wei saan ki saa koo kar a wun di. ³⁸ Ki li teen Farisii niro na baktinauj nan Yiisa nba ki nit njan yaa wun di marj. ³⁹ Ki ti Yomdaano marj yeto a “Yimm Farisiinba, i sokii nmanii nan senii poorpo kuukooe; njan ki i para ni gbee nan fatu nan bonbiir. ⁴⁰ Yimm jatit na! Yennu nba din nan nanyer po na, njo kaa din nan nook ni-i? ⁴¹ Turin talasdamm linba be i nmanii ni nan i senii ni, ki i nanyer po nan i nook ni kur sii yeen.

⁴² “Yimm Farisiinba, li sii bi turi. I jikit baarii nan nanjoi nan li bonlia piik nook ni yennkoo, ki teen Yennu, njan bakin buut bunu nba took, ki bia ki loon Yennu. Linba na nbae njan ki yii tuun, ki daa nyikit li yenn-nba tumu.

⁴³ “Yimm Farisiinba, li sii bi turi, kimaan i loon nijaana kaanii boa Yenjiantu diit ni, ki bia loon niib-ii foonti baakir foontii dai ni. ⁴⁴ Li sii bi turi. I tee nan kaat nba ki niib tuu soom li paak njan ki laahir nae.”

⁴⁵ Nanne ki sennu wanttoyo beto a, “Wantto, faa yet nna na, njan a sukiite na mun.” ⁴⁶ Ki Yiisa yeto a “Yimm sennu wantteeb, li sii bi turi mun, kimaan i jint niib jik-kpiata nba paar nan bin jii, njan i moŋ ki saak ki siin jika marj kii sommitibi. ⁴⁷ Li sii bi turi, kimaan i maa sokiniinba kaat ki sent bonjann; njam manje tee sokiniinba nba ki i yeejamm din kpiib na. ⁴⁸ Yaa tuun nna na, njanne want niib nan i set sak i yeejamm nba din tun bianjinba nawa. Njamme din kpii sokiniinba marj, njan ki i mun saan ki maa bi kaat na. ⁴⁹ Li paak, ki Yandaano Yennu yet a ‘N saa tun sokiniinba nan toomiiinba bi boor; ki bi saa kpi siab njan mukis leeb,’ ⁵⁰ a motana nighbouj n tan la tubdatu sokiniinba kur kpinu na paak. Kpinu marj din piin durinya namu yooewa, ⁵¹ baa din kpii Abel yoo nba na, ki tan tuu Sekaria kpinu, wunba ki bi din kpii Yennu maruj binbintir nan jiantu nasaakak sinsuuk ni na. N beeri barmoniie, motana nighbouj n tan saa la tubdatu sokiniinba kur kpinu na paaka.

⁵² “Yimm sennu wantteeb, li sii bi turi, kimaan i dokin Yennu maan, a niib daa bant li paak. I moŋ yet li bannue, ki bia dok binba koor a bin bannir na.”

⁵³ Yiisa nba seet lej na, ki sennu wantteeb nan Farisiinba wutoa ji doo bonchiann, ki bi ji piin boio buboit ki jiin labaar bonchiann po, ⁵⁴ ki lek koor a bin la u mabonkpetir ki fit biro.

12

*Kpinkpanni damm labaar
(Matiu 10.26-27)*

¹ Li yoo marj ki niib tusaa tusaa din lakin leeb ki muk, ki tan njaamat leeb taagbina, ki Yiisa din pak nan u poorpoweiteeb sinsinn ki yaa, “Ti mi man Farisiinba binbenj po, kimaan bi tee kpinkpanni damme. ² Barsai kaa ki dook ki tan kan nyi paanu; siar mun ki be woonin ni ki bi tan kan banniri. ³ Li paak, labaar nba ki i pak woonin ni, njan see ki li tan nyii paanu; linba ki i lek lokin diit ni gbaa, njan li tan saa woot ki nyiwa.”

*Ti saa tin nmee janmaanii?
(Matiu 10.28-31)*

⁴ “N yooosnba, gbiintir, i daa tiin niib janmaanii man, kimaan bi saa fit kpi i gbanant kuukooe; njan i kuun poorpo bi ji kan fit teeni siari. ⁵ N yaa n wannu wunba ki i sii tiinoe. Tinin Yennu, wunba saa fit kpi ki bia mok yiikoo nba saa lui muu nba kan mi kpeen na ni. N beerie, tinin njooe man.”

⁶ “Bi koi jinjera banjmu koku kuukooe, njan Yennu ki mi tamm bi yenokoo po. ⁷ Yennu mi i yura paak yut kann gbaa. Li paak, i daa tiin janmaanii, kimaan i mok nyoot ki gar jinjera bonchiann.

*I nyint a moŋ paanu nan a tee Yiisaweiroe
(Matiu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Wunba nyint u moŋ paanu niib boor nan u tee n weiroe, min nisaarik Bik mun tan saa nyinno paanu Yennu malakanba boor, ⁹ njan wunba yaa u ki tee n weiroe, niib ni, min nisaarik Bik mun tan saa yet a n ki miu, Yennu malakanba boor.

¹⁰ “Wunba pak mabonn ki biir min nisaarik Bik, Yennu saa fit nyik chabo; njan wunba sukii Yennu Seyeen, Yennu kan nyik chab li daano.

‡ 11:40 11.40 Li paak tee: Yennu mi niro nanyer po nan u nook ni biak. § 11:47 11.47 Bi moŋ din ki sak sokiniinba marj wannu.

¹¹ “Bi-i soori ki baar nani Yenjiantu diit ni, koo kpanbara boor; koo tin yudamm boor; i daa te ki li daamii-i nan yaa saa pak jiin bianjinba, koo yaa saa pak linba, ¹² kimaan li yooe ki Yennu Seyeen saa wannu bianjinba ki i saa pak.”

Mokitsɔɔ nba din tee jatuk labaar

¹³ Li yoo manj ki jasɔɔ be nibur na ni ki yet Yiisa a “Wanntɔɔ, betir n yɔɔɔ na ki wun bokit ti baa faar ki turin.”

¹⁴ Ki Yiisa yetɔ a “Li ki lami nan ki n teen i barbuuro ki bokit i faar ki turi.” ¹⁵ Nanne ki Yiisa namm pak nibur na a “Ti mi man mokint lonchion po. Mokint bonchiann kaa saa te ki niro-ii mok manfoori.”

¹⁶ Nanne ki u yimm barjouk na a, “Mokitsɔɔ din be ki mok kpaab, ki u kpaab na teeno jeet bonchiann; ¹⁷ ki u tan dukin dudukit a ‘N saa teen nlee, kimaan n ki mok yiar nba ki n ji saa teen n jeet na kur lenji.’ ¹⁸ Li poor po ki u yet a, ‘N saa teen nnae; n saa yeer n bokpera nae njan namm maa bosaakara. Leje ki n ji saa teen n dii nan n bonkokoot kura. ¹⁹ N ji saa yet n moɔj a: N mok jeet nba saa janin bina bonchiann; n ji sii foie ki di ki nyu ki mok parpeenn.’ ²⁰ Nanne ki Yennu yetɔ a, ‘Jajatuk na! Nyioɔk na, a manfoor saa kat. Ki laan a mokint nba ki a mok na, nmeɔ saa yenti?’

²¹ “Tɔn, wunba kur tikii mokint ki teen u moɔj, njan ki mok mokint Yennu boori, u mun tee nan jajatuk na nae.”

Teent Yennu yada

(Matiu 6.25-34)

²² Nanne ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a, “Li paak ki n beeri, i daa te ki li mukisi i binbeɔ po nan yaa saa di linba, ki bia daa te ki li mukisi i gbanant po nan yaa saa lia linba, ²³ kimaan manfoor gar jeeta, ki gbanant mun gar tiata. ²⁴ Gotir noonii: bi ki buur jeeti, ki bia ki jaami, ki bia ki mok dii naapaat koo suka, njan Yennu dintib; i ki mok nyoot bonchiann ki gar noonii-i? ²⁵ I nmeɔ saa fit fokin u manfoor u dudukit nba mukiso na paaki? ²⁶ Yaa ki fit tun bonmintik na, bee ki li sii daamii-i nan bonlia manj? ²⁷ Gotir man puuk nan li njan. Bi ki tuun toona koo ki luu bi moɔj chinchena; njan n beerie, kpanbar Solomonn nba lek din mok tanant bianjinba, u din ki mi lia tiat ki li njan nan puuk na gbaa. ²⁸ Moɔt nba be dinna, njan wonn ki bi joo muuwa na, Yennu nba fanjitir bianjinba na, u kan lannini-i? Yimm yadkanpoona damm na!

²⁹ “I daa gbaa nan yaa saa di linba koo yaa saa nyu linba, ki bia daa mukis i dudukit, ³⁰ kimaan durinya na njaateeb tuu mukis bi dudukit linba na paake. Njan yimm njanin, i Baa Yennu poɔj mi nan i loon linba na. ³¹ Li paak, njaant ki i baka-ii be Yennu naan ni, ki u saa jii bona nba na ki turi.

Yendɔɔj ni mokint labaar

(Matiu 6.19-21)

³² “Yimm n niib nba ki yab na, i daa tiin janmaanii, kimaan i Baa Yennu-e yaa wun dinni naan, ki bia mok parpeenn nan waa saa dinni na paak. ³³ Li paak, koin i bona nba ki i mok, ki jii li likirii ki tur talasdam, ki i tan saa la mokint nba ki mok gbennu. Mokint man sii be Yendɔɔj ni, ki kan wati, kimaan nanyuko kan kpan lenji, ki bonjmirjmbabit bia kan njanmiri. ³⁴ Siaminba ki a mokint be na, a dudukit mun be leje.

Daaba nba teen siir barjouk

³⁵ “Teent siir man ki daa yokitir i tiati, ki njan ki i fita-ii di, ³⁶ kii tee nan niib nba tuu guu bi chanbaa nba saa nyi poochiann ki kpent, ki tan baar yiin, ki bin loot yiama na. ³⁷ Daaba nba ki bi chanbaa kpen ki lab ki bi guu u kpenu, parpeenn tee bi yare. Barmoniie ki n beeri na, bi chanbaa na saa te ki u daaba manj n kar ki wun baar nan jeet ki turib ki bin di. ³⁸ Li-i tee ki bi chanbaa tan kpen tansuunii koo kojomook, ki la ki bi guu-u, parpeenn sii tee daaba manj yare.

³⁹ “Nnara, li-i tee ki naadaano poɔj mi yoo nba ki nanyuko saa baarie, u kan njan ki wun koo; u sii guue. ⁴⁰ Yimm mun-ii teen siir kii guu, kimaan min nisaarik Bik tan saa jen yoo nba ki i ki daanime.”

Daabir nba saa sak u chanbaa moɔb bianjinba

(Matiu 24.45-51)

⁴¹ Nanne ki Piita boi Yiisa a “N Yomdaano, a yiin timme barjouk na amii soɔ kure?” ⁴² Ki Yiisa jiino a, “Daabilanoɔ tee yandaano ki tuun u chanbaa nba wanto bianjinba? Noɔe tee wunba ki u chanbaa saa teeno daabiyudaano, ki wuu gorii daaba kur nba be u njaak ni, kii teemm mann yoo nba jan. ⁴³ Li-i tee ki u chanbaa tan kpen ki la ki u tuun nna, parpeenn sii tee daabir manj yare. ⁴⁴ Barmoniie ki n beeri na, u chanbaa manj saa jii u mokint kur ki teen daabir manj nuu nie a wuu gorii. ⁴⁵ Njan li-i tee ki daabir manj

yet u mɔŋ a u chanbaa kan jen yiama, ki ji piin boo daabilia na, li jab nan poob, ki bia di ki nyu daan ki yib, ⁴⁶ u chanbaa tan saa jen daar nba nan yoo nba ki daabir maŋ ki daan nan u saa jene. U chanbaa na saa dat u tubir bonbiir; ki teeno nan baa tuu teen mɔyɛtdamm bianjinba na.

⁴⁷ “Daabir-i mi linba ki u chanbaa loon wun tun, ŋaan ki teen u mɔŋ siiri, ki bia ki tumi, bi saa boou kpaasir bonchiann. ⁴⁸ Daabir-i kii mi linba ki u chanbaa loon wun tun, ki kpet tun bonkpetir nba jaŋ nan boot, bi saa boou waaminnae ŋaan ŋaau.

“Wunba ki bi turo ki li yab, ŋooe ki bi tan saa boi gaar linba yab; ŋaan wunba ki bi turo ki li yab bonchiann na, ŋooe ki bi tan saa boi ki gaar bonchiann mun.

Bɔkitu labaar

(Matiu 10.34-36)

⁴⁹ “N baar maa n lu muue tingbouŋ na ni, ŋaan n sunman ki li poŋ yinna. ⁵⁰ Bi saa te ki n sik nyun yiaka. Li turin parbiir bonchiann mɔkmɔk nan laa tan saa tun ki gbenn. ⁵¹ I dukii nan n baar nan parmaasire tingbouŋ na ni-i? Aaii. N beerie, n baar nan bokitue. ⁵² Laa jii dinna ki saa, niib banŋmu-i taŋi be ŋaak ni, bi tan saa bokit; ki bantaa sii biir banlee, ki banlee na mun biir bantaa maŋ. ⁵³ Baanba tan sii biir bi waas, ki waas mun biir bi baanba; ki naanba tan sii biir bi bonpoi, ki bonpoi mun biir bi naanba; ki siponaanba tan sii biir bi sipoi, ki sipoi na mun biir bi siponaanba.”

Yoo bannu labaar

(Matiu 16.2-3)

⁵⁴ Li yoo maŋ ki Yiisa pak tur nibur na a, “Yoo nba ki i tuu tan la sanpagbant do yonbaa po na,* i tuu yete yiama a saak saa baawa, wun set tan baa. ⁵⁵ Yoo nba ki i laat wouŋ nyi diitu po ki da na, i tuu yaa naauk sii be, ki lin set tan toŋ. ⁵⁶ Yimm kpinkpanni damm na, i fit bukitir saak nan naauk baaru yoo, ŋaan bee teen ki i kan fit bann motana yoo na paaki?

Maan ŋammu labaar

(Matiu 5.25-26)

⁵⁷ “Bee teen ki i kan fit dukin ki bann linba tooki? ⁵⁸ Li-i tee ki fin nan soo mɔk maan kii saa nan maan maŋ bat boor, yaa daa be sonu paak ki saa na, li bo ŋan ki i kot ki ŋamm maan maŋ. Li-i kii tee nnai kaa, u saa dat baar nana barbuuro boor, ki barbuuro na mun saa jii ki teena dansarguutoo nuu ni, ki dansarguutoo na mun saa koona dansarik. ⁵⁹ N beerie, bi kan mi ŋaa-ani, see ki a tan pa likirii nba ki bi jiiara na kur, nan jinjema kan tenni.”

13

Niro-i kii nyik toonbiit tumu u saa kpo

¹ Li yoo na ki nisiab baar ki yet Yiisa ki jiin Galilii teeb kpinu po, binba ki Pailat* din kpiib, yoo nba ki bi mann maruŋ ki teen Yennu na. ² Ki Yiisa boib a, “Galilii teeb nba la biak maŋ bianjinba na, i dukii a bi mantik din tee biitdamm ki gar bi leeb kure-e? ³ Aaii; ŋaan n beerie, li-i tee ki i ki nyik i toonbiit, i kur mun tan saa kpo nnae. ⁴ Donfoouk nba din be Siiloam ki tan baa ki nyak niib piik nan banniin ki kpiib na, i dukii a niib maŋ din jia mantik tee biitdamm ki gar leeb nba kur be Jerusalem nae-e? ⁵ Aaii; ŋaan n beerie, li-i tee ki i ki nyik i toonbiit, i kur mun tan saa kpo nnae.”

Tiik nba ki loon loona barjouk

⁶ Nanne ki Yiisa yimm barjouk a, “Jasoɔ din mɔk tilontik u kpaab ni, ki tan baar a wun poor loona, ŋaan ki la siari. ⁷ Nanne ki u bet u kpaguuro na a ‘Nnara, bina ŋantaae na ki n yoo baat tiik na boor maa n poor loona, ŋaan ki i laat siari. Choɔmɔ lu. Bee ki li sii see biir tin yanni?’ ⁸ Ki u kpaguuro na yeto a, ‘Chanbaa, daa nyikin binn na, ki n gbiir li nyakir ni ki pii lulin, ⁹ ki tin got laan li saa lon loona binn po-o? Li-i tee ki li ki lonie, fan ji ŋaan bin choou.’ ”

Yiisa nba te ki poowaagorik la laafia foon daar bianjinba

¹⁰ Foon dasiar ki Yiisa din want niib Yennu maan, Yenjiantu diiuk ni; ¹¹ ki poosoɔ be diiuk maŋ ni, ki narinbiik be u ni, ki teeno yiaru binpiik nan ŋanniin, ki ji tan teeno waagorik, ki u ki fit naatir faba. ¹² Yiisa nba tan lau, ki u yiino a wun baar, ki yeto a “A yiaru maŋ ŋaawa,” ¹³ ŋaan jii u nii ki yii poo maŋ paak. Li taakpaak ni ki u naat u mɔŋ ki ji piak Yennu.

* 12:54 12.54 Bi tin ni, saak nyi yonbaa poe.

* 13:1 13.1 Pailat din tee Rom teeb yudaance.

¹⁴ Nanne ki Yenjiantu diiuk yudaano wutoor doo, kimaan Yiisa nba te ki niro la laafia foon daar na paak; ki u bet niib na a "Daa njanloobe bakoi nook ni ki ti tuu sii tuun toonn. Li tuu baar li daa ni kii laat laafia, njan i daa baat foon daar ki loon laafia."

¹⁵ Ki Yiisa gato a "Yimm kpinkpannii damm na, i kur tuu lootir i nei nan bonii bonkobloi ni ki saa namn ki nyuntib foon daa. ¹⁶ Ki poo nba tee Abraham yaaboonn na, hooe ki Sintaanii teeno yommik binpiik nan nanniin, li ki jan nan ki n nyinno yommisin ni foon daari-i?" ¹⁷ Yiisa nba pak linba na yoo nba, ki u datai na kur ji dii fei; ki nibur na ji mok parpeenn nan waa tuun bakitnaun toona nba kur na.

Bonboorik barjouk

(*Matiu 13.31-32; Mak 4.30-32*)

¹⁸ Li poorpo ki Yiisa boi niib maj a, "N saa bikin Yennu naan nan lannpoe? N saa nannir nan bee na?" ¹⁹ Li naan nan kanperik binn nba ki niro tuu jii ki bur u kpaab ni, ki lin kpaat ki teen tiik, ki noonii baat ki tia tiat li yiinii paak nae."

Datiñ barjouk

(*Matiu 13.33*)

²⁰ Ki Yiisa bia namm boib a, "N saa bikin Yennu naan nan lannpoe? ²¹ Yennu naan tee nan datiñ nba ki poo tuu jii ki nmat nan boroboro yon nba yab, ki lin tan miik ki ji fuut do nae."

Tammoyebik koonu labaar

(*Matiu 7.13-14, 21-23*)

²² Yoo nba ki Yiisa din be sonu paak ki saa Jerusalem na, u din gaar digbangbenja nan digbanbis ni, ki want niib Yennu maan; ²³ ki soo tan boio a, "Chanbaa, niib nba tan saa la tinnu na, bi tan sii tee waaminna amii bi sii yaba?"

Ki Yiisa yetib a ²⁴ "See ki i yabir i moñ ki koo tammoyebik na ni. N beerie, niib bonchiann tan sii loon bin koo lej, njan gbar koonu. ²⁵ Naadaano-i tanji fiir ki loon tammob na, njan ki i biar see nanyer po, ki kpaan tammob ki yi ki yaa, 'Chanbaa, lootir turit,' njan li yoo, u tan saa jiini a, 'N ki miini; i nyii lee?' ²⁶ Ki i tan saa jiino a, 'Ti din tuu di ki nyu nana; ki a wantit Yennu maan ti doi ni.' ²⁷ Ki u bia saa jiin ki beti a 'N ki mi yaa nyii siami, yimm biitdamm na kur, seetir nna man.' ²⁸ Ki u tan saa jii-i ki lui nanyer; njan ki i gorii Abraham nan Aisak nan Jakob nan Yennu sokiniinba kura, ki bi be Yennu naan ni; njan ki i mo fabin ki nman nyana. ²⁹ Niib tan saa nyi yondo po nan yonbaa po nan diitu po nan ganj po, ki tan koo Yennu naan ni ki kar ki di jeet. ³⁰ Nisiab nba joont tan saa doñ liik, ki siab nba mun doñ liik na tan saa joont."

Yiisa nba din loon Jerusalem teeb bianinba

(*Matiu 23.37-39*)

³¹ Li yoo na ki Farisiinba siab baar Yiisa boor, ki yeto a, "See ki a nyii nna ki saan siar po, kimaan Herod loon wun kpiiae."

³² Ki Yiisa betib a "Noo lunlonn,† ii saa man, ki saa yeto a 'Gotirii, dinna nan wonne ki n sii beer narinbiit niib ni njan bia te ki niib-ii laat laafia, ki daa nantaa daar n saa gbenn n toonn.' ³³ Laa jii dinna nan wonn ki saa, see ki n lek fabir somm n somma. Bi kan kpi Yennu sokinii siar po, li-i kii tee Jerusalem-i kaa.

³⁴ "Jerusalem teeb, nbaayoo-o, yimm nba kpi Yennu sokiniinba, ki bia jaat u toomiinba nba ki u tumm i boor ni na tana, bikinu taar munjaae ki n gbaa maa n lakini yomm, nan korik nba tuu lakin u kobis u kpinkpant ni na, ki i ki saki. ³⁵ Gotir man, Yennu nyik i jiantu nasaakak nawa. N beerie, laa nyii dinna ki saa, i ji kan mi lan ki saa tuu daar nba ki i tan saa yet a 'Piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.' "

14

Yiisa nba din te ki baatoo la laafia bianinba

¹ Ton, foon dasiar ki Yiisa din tan koo Farisiinba yudaansoo njaak, a wun di jeet; ki binba be lej maj diisiro. ² Li yoo na ki baatoo baar u toonn, wunba ki bonwuunkar wuuno. ³ Nanne ki Yiisa boi sennu wanteeb nan Farisiinba a "Ti sennu sak a niro n te ki baatoo n la laafia foon daari-i?" ⁴ Ki bi nmina. Ki Yiisa te ki baatoo na baar u boor; ki u te ki u la laafia. Li poorpo ki u chabo a wuu saa, ⁵ njan betib a "I yeno-i mok bik koo naab ki u tan kpet baa bunbunn ni foon daar; u kan donno foon daar manji-i?"

⁶ Ki bi ki fit jiino siari.

Ki jiin sikiñ-n-moñ nan saamm gaaru po

† 13:32 13.32 Bi boor, lunlonne tee bonkobit nba sub ki bia ton.

⁷ Li yoo na ki Yiisa la binba tikir na loon bin gann yudamm kaanii boa ki kar. Li paak, ki u yimm barjouk na a: ⁸ “Bi-i yiina poochiann ki a baar, faa daa kaar yudamm kaanii boori, li pasiar bi porj bo yiin soewea, wunba cheea, ⁹ ki yiintoo manj saa baar a boor ki tan yeta a, ‘Fiit njan turɔ kaanu.’ Li yoo na, ki fan ji di fei ki fir ki saan kar kpɔɔ, ¹⁰ Tɔn, bi-i yiina poochiann ki a baar, fan kar kpɔɔ; ki yiintoo n tan fit baar ki yiina a, ‘N yoo, baat ki tan kar yudamm kaanii boor.’ Li yoo na ki a saa la baakir a leeb boor. ¹¹ Kimaan wunba kur dont u moɔ, Yennu tan saa sikino; njan wunba sikint u moɔ, Yennu tan saa donno.”

¹² Nanne ki Yiisa bia yet wunba yiino na a “Li-i tee ki a yiin jaamm, faa daa yi a yooɔnba, koo a yooɔrib, koo a ninjamm, koo a mokitleebi, kimaan namm tan saa jininawa, ki a gaar a pann. ¹³ Li-i tee ki a yiin jaamm, fan yiin talasdamm nan wobii nan dianii nan jooɔni, ¹⁴ ki Yennu saa pukina, kimaan bi kan fit jiina baa dii linba na. Yennu-e tan saa jiina, daar nba ki burchimm tan saa fiir kuun ni na.”

Jaangbenjir barjouk

(*Matiu 22.1-10*)

¹⁵ Binba din di nan Yiisa na yeno nba gbat linba ki u pak na, ki u yeto a “Binba tan saa di jaamm Yendouj naan ni na, parpeenn tee bi yare.”

¹⁶ Ki Yiisa yeto a “Jasoo din be ki tan yaa wun di jaangbenjir, ki poi niib bonchiann. ¹⁷ Jaamm na yoo nba tan baar, ki u tun u daabir a wun yiin niib nba ki u daan poib na, ki jeet na kur teen siira. ¹⁸ Ki bi kur piin ki loon sonu nba ki bi saa yet saanu: Ki sinsinn yoo na bet daabir na a, ‘N daa kpapaan, li paak, chabimin ki n saan saa got;’ ¹⁹ ki loo beto a ‘N daa naakookii piik, li paak, chabimin ki n saan bikimm;’ ²⁰ ki loo na mun bia beto a ‘N daa yonn poopaanje, li paake ki n kan fit baari.’ ²¹ Nanne ki daabir manj nmat ki saa bet u chanbaa linba na kur. Ki u chanbaa na wutoor doo bonchiann, ki u bet daabir na a, ‘Nyimin ki saan doo ni yian yian, ki saa got sonii ni, ki yiin talasdamm nan wobii nan dianii nan jooɔni ki jen namm na.’ ²² Li poorpoe ki u daabir na saan ki jen yet a ‘Chanbaa, n tun faa yet linba nawa, njan ki yiar bia tenn.’ ²³ Nanne ki u chanbaa na yeto a, ‘Nyimin biak ki saan digbankpinii ki saa got pana paak nan sonjabis ni, ki te niib n baar, ki n njaak na n gbee. ²⁴ Njan binba ki n daan yimm, ki bi yet baaru na, bi soo porj kan lemm n jaamm jeet na kaawa.’ ”

Yiisa weiu labaar

(*Matiu 10.37-38*)

²⁵ Sianyoo ki nibur waa Yiisa; ki u tan jiant yetib a ²⁶ “Wunba loon wuu be nanin, see ki u loonin ki gar waa loon u baa, nan u naa, nan u poo, nan u waas, nan u yooɔrib, nan u waarii, nan u moɔ manfoor bianjinba na. Li-i kii tee nnai kaa, u kan fit teen n poorpoweitoo. ²⁷ Wunba ki likin u saanmanj ki jii u kuun dapunpunn ki waami, u kan fit teen n poorpoweitoo.

²⁸ “Wunba loon wun maa douj, see ki u kar sinsinn, ki dukin waa saa teen bianjinba ki soor li moɔ, ki laan u likirii saa janj koo li kan janj; ²⁹ kimaan li-i kii janj, njan ki u fokin fiakir ki tan ki fit kaar maaru manj, ki niib tan la nan u ki fit kaar douj manj, bi ji sii lauae ki sarikito. ³⁰ Bi ji sii yeen a ‘Joo na daan fokin u douj njan tan gbar kaaruwa.’

³¹ “Kpanbar-i mok niib tusaa piinlee ki saan namm a wun kon nan kpanbar loo nan u niib tuspik mun, nlee ki kpanbar nba mok niib tuspik na saa teeni? See ki u kar sinsinn ki dukin ki bann baa saa janj nan baa kan janj nan u tooku. ³² Bi-i kii janjie, see ki u tun toomii ki bi njak faauk, waa daa be banfokira na.

³³ “Tɔn, niro-i kii nyik u mokint kuri, u kan fit teen n poorpoweitoo.

Yaarin labaar

(*Matiu 5.13; Mak 9.50*)

³⁴ “Yaarin man; njan li manu-i tanj saat, nlee ki li ji sii mani? ³⁵ Li lek ki njan ki a jiiir ki pak kpaab ni, ki bia ki njan ki a pukin lulin po. See ki a lu. Wunba mok tuba, wun ghiint.”

15

Pebotikauk barjouk

(*Matiu 18.12-14*)

¹ Sianyoo ki lampgaarteeb nan biitdamm bonchiann din baat Yiisa boor ki ghiintir u maan. ² Ki Farisiinba nan sennu wannteeb burin ki yeen a “Joo na gaan biitdamm ki bia di namm.”

³ Li paak, ki Yiisa yimm barjouk na a ⁴ “I yeno-i mok pei kobik, ki yeno tan boti, u saa teen nlee? See ki u nyik pei piinyia nan banyia na muuk ni, njan saan lon peeuk nba

bot na nan waa tan saa lau. ⁵ Wuu lau yoo nba, ki u ji mək parpeenn. Li yoo wun jiiu ki buko ɓɓiat paak, ⁶ ki kun ɲaak ni, ki yiin u yooɓnba nan ɲakpiasnba ki lakimm ki yet a, 'Ii mək parpeenn man, kimaan n la n pebotikauk nawa.' "

⁷ Ki Yiisa bia yet a, "Nanne mun ki n beeri, biitdaanyeno-i nyik u biit, parpeenn sii be Yendouŋ ni ki jiin li daano po, ki gar laa sii be bianjinba niburchimm piinyia nan banyia nba li ji ki kpaə talas bin lebit na po.

Likbinn nba bot barjouk

⁸ "Ki poo mun-i mək likbina piik, ki yenn tan boti, u saa teen nlee? See ki u joo fitir ki piar u diiuk, ki lon fanu nan waa tan saa lar. ⁹ Wuu jiki lar yoo nba, wun yiin u yooɓnba nan ɲakpiasnba ki lakimm ki yet a 'Ii mək parpeenn man, kimaan n laa n likbinn nawa.' "

¹⁰ Ki Yiisa bia yet a, "Nanne mun ki n beeri, li-i tee ki biitdaanyeno nyik u biit tumu, Yennu malakanba sii mək parpeenn ki jiin u po."

Barjouk nba jiin bibotikak po

¹¹ Nanne ki Yiisa ɲamm yet a "Jasoo din mək bonjai banlee, ¹² ki waaro po tan yet u baa a 'N baa, n loon ki a jii faar nba ki n tan saa gaar nae ki turin.' Nanne ki u baa bokit faar marj ki turo. ¹³ Li ki yukiri ki waaro po na jii u məkint kur ki yaat saan digbann banfokir. ¹⁴ Waa saa be doo na ni, ki u teen yana yana ki biir u likirii kur. Likirii na nba gbenn yoo nba, ki kon baa tinj marj ni bonchiann, ki gbato hei. ¹⁵ Nanne ki u ji saan be jasoo ɲaak, doo marj ni, ki u tuumo u kpaab ni ki u dint doorii. ¹⁶ Ki u tuu loon wun di doorii jeet na; ɲaan ki soo ki teeno jesiati. ¹⁷ Li poorpo ki u subir, ki yet a 'N baa toontunna kura laat jeet di ki li janjib, ki bia tent, ɲaan ki n tan kpenn kon nna na. ¹⁸ Laa ji be na, n saa kun n baa boore ki saa yeto a, Chanbaa, n tun bonbiir ki biir Yennu nanawa. ¹⁹ N ji ki ɲan nan ki a yiinin a bija. Teentin a toontunna na yeno.' ²⁰ Nanne ki u ji fiir ki ɲmat kun u baa boor.

"Yoo nba ki u daa be banfokir ki kpent na, ki u baa lau; ki ninbaauk sooro bonchiann, ki u chiar ki baar puur wobo ki moot u tankpin.* ²¹ Nanne ki bik na yet a, 'N baa, n tun bonbiir ki biir Yennu nanawa. N ji ki ɲan nan ki a yiinin a bija.' ²² Nnan ki u baa yet u daaba na a, 'Teent yamaa ki jii tanant, nan ban, nan taasaat, ki lanno, ki bia pirimo barj nan taasaat na, ²³ ɲaan kii saa man ki saa soor naajakpammir na ki kpiu ki tin teen jaamm. ²⁴ N tuu mi a n bija na kpoe, ɲaan ki u be; ki bia mi a u bote, ɲaan ki u tan jenna.' Nanne ki bi ji piin bi jaamm dinu ki mək parpeenn.

²⁵ "Li yoo na ki u bijakper na daa be kpaab ni, ki ji tan kpent ki per ɲaak ki gbat fuut, ki jeruk jerin ki siak waa. ²⁶ Ki u yiin u baa toontun-yeno ki tan boio a, 'Bee fuute fu ɲaak ni na?' ²⁷ Ki toontunno na yeto a 'A waaro nae kpen, ki a baa te ki bi kpai naajakpammir, kimaan u jen nan laafiae.' ²⁸ Nanne ki u yooɓo marj wutoor ji doo hei, ki u yet ɲaak na ni koonu. Ki u baa nyii ki barimo a wun koo. ²⁹ Nnan ki u yet u baa a, 'Barmonii, mine tuuma bina bonchiann. N bia ki mi yet a mobu, ɲaan a ponj taan ki mi turin buuk ki n kpai ki yiin u yooɓnba, ki ti dii ki mək parpeenni. ³⁰ A bija nae biir a faar kur, ki wei poochonchona. Waa tan jen yoo nba, ki a bia kpai naajakpammir ki turo.' ³¹ Ki u baa yeto a 'N bik, fin ɲarin ponj tuu be nanin yoo kure; ki linba kur ki n mək, li tuu tee a yare. ³² Li ɲan nan tin teen jaamm kii mək parpeenn, kimaan n tuu mi a a waaro na kpoe, ɲaan ki u be; ki bia mi a u bote, ɲaan ki u tan jenna.' "

16

Toona saakoo barjouk

¹ Ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a "Mokitsoo din be ki mək u toona saakoo, ki bi din tan kumii mokitoo na a u toona saakoo na biir u likirii nan u bona. ² Nanne ki mokitoo na yiino ki tan boio a, 'Bee teen ki n gbia a po nna? A ji kan mi teen n toona saakoo. Ii saa ki sob faa mək n bona nba ki tan turin.' ³ Ki toona saakoo marj ji dukin dudukit a 'N chanbaa yaa wun berin u toonn nie na. N saa teen nlee? N ki mək parj nba saa ko, ki n bia tiin fei nan mii mei. ⁴ N mi maa saa teen bianjinba ki niib n gaarin bi nei ni, yoo nba ki n chanbaa nyikin ki gbenn na.' ⁵ Nanne ki u yiin u chanbaa pandamm na kur yeno yeno; ki boi sinsinn yoo a, 'A mək n chanbaa pann yinnje?' ⁶ Ki u jiin a, 'Kpaboba kobike.' Ki u beto a, 'Jiin kadaauk ki saan kar yian ki sob kpaboba piinɲmu.' ⁷ Ki u bia yiin loo ki tan boio a, 'Fini, yinnjae ki a mək n chanbaa panni?' Ki u jiino a 'Dii bootii kobike.' Ki u yeto a 'Jiin kadaauk ki sob dii bootii piinniin.' ⁸ Ton, yoo nba ki u chanbaa na gbat u toona saakoo fobdiiro na nba tun bianjinba na, ki u kpakito, a u tun nan yame." Ki Yiisa ɲamm yetib a "Binba waa tingbourj na soɓue mək yan bi moŋ niib

* 15:20 15.20 Bi din tee nna ki want lomme.

sinsuuk ni ki gar binba waa yentu sonu na. ⁹ Mine beeri na, ii dia tingbouj na likirii kii sommit niib; ki likirii na-i tanj gbenn yoo nba, Yennu saa gaari Yendouj ni, nei nba sii yoo be na ni. ¹⁰ Wunba tuun toonbik fanu, u bia saa tun toongbenjir fanue. Wunba di fobit nan likmintik, u bia saa di fobit nnae nan likhion. ¹¹ Li-i tee ki a di fobit tingbouj na ni, Yennu saa jii sanpaapo mokit ki teen a nuu niwa-a? ¹² Li-i tee ki a di leeb yar fobit, njmee saa tura a yari?

¹³ “Tɔn, daabir kan fit tun ki tur chanbaanba banlee. U sii nan yenoe njaan loon loo; koo u sii chorin yenoe njaan sian loo na. A kan fit waa Yennu ki bia waa likirii.”

Ki jii Yiisa mɔbonsia po

(Matiu 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Yoo nba ki Farisiinba gbat linba na, ki bi ji daan Yiisa nyatuk, kimaan bi din tee liklonnae. ¹⁵ Ki Yiisa yetib a “Yimm nba want i moɔj nan i tee burchimme na, njaan Yennu mi i para ni. Linba ki nirɔ dukii nan li tee bonjaanne, njaan li ki mɔk nyooɔ Yennu boor.

¹⁶ “Moses sennu nan Yennu sokiniinba sobu din mɔk paɔ mɔkmɔk nan Joɔnn nba din tan baar. Laa nyii Joɔnn baaru yoowa, ki bi moɔntir Yennu barjanii ki jii Yennu naan po, ki soɔ kur mukis u moɔj a wun koo Yennu naan maɔj ni. ¹⁷ Sanpaak nan tin tan saa gbenn, njaan Yennu sennu nan bonmintika kan gbenni.

¹⁸ “Wunba yet u njaapoo njaan kooɔn pooganɔ, njaanne tee bonchonchontoonn; ki wunba mun kooɔn poo nba ki u soɔo yetɔ na, u mun bia tee bonchonchonne.”

Ki jii mokitɔo nan talasdaano Lasarus po

¹⁹ Yiisa bia din yetib a “Mokitsɔo din be, ki daaryeejanakur ki u lia tanant, ki be u yamani nan parpeenn. ²⁰ Ki talasdaansɔo mun din be, ki u sann tee Lasarus, ki u mɔk fiat hei. Ki bi tuu baar nanao ki wun kar mokitɔo na njaatammɔb ni, ²¹ ki tuu loon wun di mokitɔo na jebura nba baa na; ki boi tuu baar gbaa ki lenii u fiat na.

²² “Li poorpoe ki talasdaano na tan kpo, ki Yennu malakanba jiiu ki saan nanao Abraham boor Yendouj ni. Ki mokitɔo na mun tan kpo, ki bi piiu; ²³ ki u be kpeentij biak boor, ki li mukisɔo bonchiann. Ki u tan yaat got ki la Abraham banfokira, ki Lasarus be u boor. ²⁴ Nanne ki mokitɔo na yiin sanpaapo a, ‘Chanbaa Abraham, tinimin ninbaauk, ki tun Lasarus ki wun pak u niibir nyun, ki tan teen n jerinn paak ki lin maak, kimaan n di biake muu ni na.’ ²⁵ Njaan ki Abraham yeto a ‘N bik, tiat faa tuu be a manfoor ni na, a tuu mɔk bonjanae, njaan Lasarus mun mɔk bonbiit. Motana u be u yamanie nna na, njaan fine ji be biak ni na. ²⁶ Ki linba pukin, Yennu bir bootsunsuj timm nan fin sinsuuk ni, ki soɔ kan fit nyi ki loor saan a boor ni, ki soɔ mun kan fit nyi a boor ki loor ti boor ni na.’ ²⁷ Nanne ki mokitɔo na yeto a ‘Chanbaa, li-i tee nnaie, n barimae, tumin Lasarus n baa njaak, ²⁸ ki wun saan kpaan n waarii banjmu nba biar na, ki bi ji tan daa baat biak boor na ni.’ ²⁹ Ki Abraham yeto a ‘A waarii mɔk Moses nan Yennu sokiniinba gbouj. Bin ghiint bi maan.’ ³⁰ Ki mokitɔo na yeto a ‘Chanbaa Abraham, aaii, nna kan saki; soɔ-i fiir kuun ni ki saan bi boori, njaanne ki bi saa nyik bi toonbiit.’ ³¹ Ki Abraham yeto a ‘Bi-i kii ghiint Moses nan Yennu sokiniinba maan, nirɔ-i lekii fiir kuun ni gbaa, njaan bi kan sak u mɔbi.’ ”

17

Toonbiit labaar

(Matiu 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Li yoo maɔj ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a “I daa dukii nan jinjammii kan baari; njaan li sii bi ki teen wunba te niib tuun biit na. ² Bi-i bonni jii naar ki lanno, ki lu-u mokit ni, li bo sii soɔ nan wun te waas na yeno n tun toonbiit. ³ Soot i moɔj!

“A naa bik-i tuma bonbiir, fan kpaano; ki li-i tee ki u yaa u biira, fan nyik u biit ki chabo. ⁴ Li-i tee ki u tun ki biira taar munlore daar nook ni, njaan tuu baar a boor taar munlore ki yaa u biira, fan nyik chabo.”

Yada labaar

⁵ Li yoo maɔj ki Yiisa toomiinba yeto a “Pukint ti yada.”

⁶ Ki u yetib a, “Li-i tee ki i bo mɔk yada ki li yab ki baar nan kanperik binn na, i bo tuu saa fit yet kpiik na a, ‘Nabit ki saan wuu mɔkgbenjir ni,’ ki kpiik maɔj saa sak i mɔb ki set njabir.

Ki jii daabir toonn po

⁷ “Tɔn, i yeno-i mɔk daabir ki u ko tanmonn koo ki kpaar pei, ki daabir na-i nyii kpaab ki kpen, a kan yeto a ‘Baat yian ki tan kar ki di jeeti.’ ⁸ See ki a beto a ‘Liatir a kpakoliant,

njaan lia tayeenii, ki teen jeet ki sennin ki n baar ki di ki nyu. Li poorpo ki a mun di ki nyu.⁹ Chanbaa maŋ saa tur u daabir na niipoouk kimaan waa sak u moŋ na paaka-a? Aaii.¹⁰ Li mun bia tee nnae i boor. Yoo nba ki i tun toonn nba ki Yennu turi na ki gbenn, yin yet a "Ti tee daabiyoona. Ti kpan tun linba tee tin tun na kooe." "

Yiisa nba te ki gbaata piik la laafia bianjinba

¹¹ Yiisa nba din saa Jerusalem yoo nba na, ki u gar Samaria nan Galilii sinsuuk ni,¹² ki tan baar digbansiar; ki gbaata piik cheto len, ki set banfokira,^{*} ¹³ njaan yiin sanpaapowa a "Chanbaa Yiisa, tinimit ninbaauk."

¹⁴ Yiisa nba lab yoo nba, ki u yetib a, "Ii saa man Yennu mannteeb boor ki bin bikini got."

Ki bi nmat saa Yennu mannteeb boor; ki bi nmat maŋ ji saa gbenn soŋu ni.¹⁵ Ki bi yeno jen Yiisa peŋ ki pak Yennu nan kunkosaakar, kimaan waa bann nan u njaauk gbenn na.¹⁶ U din baa finfabir Yiisa toonn ki turo niipoouk. Joŋ maŋ din tee Samaria niroe.¹⁷ Ki Yiisa boi a "Niib piik kaa bo la laafia-a? Ki banyia na be lia? ¹⁸ Bi soŋ ki jen a wun tur Yennu niipoouk see boorganu na kooe-e?" ¹⁹ njaan bet joŋ maŋ a "Fiit kii saa. Faa teenin yada na paake te ki a la laafia."

Ki jiin Yennu naan baaru po

(Matiu 24.23-28, 37-41)

²⁰ Ton, ki Farisiinba na boi Yiisa a, "Yennu naan saa baar nlee yooe?" Njanne ki u betib a "Li ki tee i saa got la Yennu naan nba saa baar bianjinba kaa. ²¹ Soŋ kan yet a 'Gotir, njanne na,' amii 'Li be nawa,' kimaan Yennu naan na be i ni."

²² Njanne ki u bet u poorpoweiteeb na a, "Yoo baat ki i tan sii sunman ki i la min nisaarik Bik baaru, njaan kan la. ²³ Bi tan saa beti a, 'Gotir, u be len,' koo 'Gotir, u be nna na.' I daa saa gorii, ki bia daa waabi, ²⁴ kimaan min nisaarik Bik baaru tan sii tee nan sanyikintii nba tuu nyikint ki yent sanpaapo kur nae. ²⁵ Njaan sinsinn n tan saa di biak bonchiann; ki motana nigboun na bia tan saa yetin. ²⁶ Nowa yoo nba din tee bianjinba na, li mun bia tan sii tee nnae min nisaarik Bik baaru yoo. ²⁷ Nowa yoo, bi din di jeet ki nyu, ki kooŋt poob, ki jikit bi waas ki teemm jab, ki tan tuu daar nba ki Nowa koo njarinbenjir ni njaan nyikib; ki nyunchion baar ki dii bi kur na. ²⁸ Lot yoo mun bia din tee nnae; ki bi di ki nyu, ki daa bona ki koi bonkukoit, ki buur tan, ki maa nei; ²⁹ njaan daar nba ki Lot din nyii Sodom, ki sarwuuta nan muu nyii sanpaapo ki tan baa ki dii bi kur. ³⁰ Daar nba ki min nisaarik Bik tan saa dokit, li mun tan sii tee nnae.

³¹ "Li daar maŋ, joŋ nba be njaak yur paak,[†] u daa siik ki koo u diiuk ni a wun jii u bona; ki wunba mun bia be kpaab ni, u daa nmat jikin siari. ³² Tiat Lot njaapoo[‡] labaar na po. ³³ Ton, wunba ki sak wun likin u saanmaŋ n paak, u tan saa koŋ u manfoor; njaan wunba likin u saanmaŋ n paak, njoŋe tan saa la barmonii manfoor. ³⁴ N beerie, yoo nba ki n saa baar na, niib banlee tan sii doŋ doŋnu ni, ki n tan saa jii yeno njaan nyik loŋ. ³⁵ Poob banlee tan sii be ki naan dii, ki n tan saa jii yeno njaan nyik loŋ. ³⁶ Jab banlee mun tan sii be kpaab ni, ki n tan saa jii yeno njaan nyik loŋ."

³⁷ Ki u poorpoweiteeb na boio a "Ti Yomdaano, lia ni?"

Ki u jiin a, "Siaminba ki bonkpeenn be, leje juut tikii."

18

Ki jiin pakook nan barbuuro po

¹ Li yoo na ki Yiisa yimm barjouk a wun wannib nan li njan ki bii mei Yennu yoo kura, ki daa mok kpinkpangbatuku, ki betib a ² "Barbuuro din be dosau nna ni, ki ki tiin Yennu ki boi wun baakit niro. ³ Pakook mun din be doo maŋ ni, ki yoŋ baat u boor, ki yeeno a 'Bumin n maan na ki turin, ki n nyi niro nba mukisirin na nuu ni.' ⁴ Njaan ki barbuuro na tuu yet. Li poorpo ki u tan dukin a, 'N porj taan ki tiin Yennu, ki bia ki baakit niro gbaa, ⁵ njaan pakook na daamii paak, n saa tat bu u maan maŋe ki turo, nna-i kaa, u baaru saa turin bakinta.' "

⁶ Ki Yiisa njam yetib a "Gotir barbubiiuk daano na nba dukin bianjinba. ⁷ Waa yaa u saa turo monii na, ki Yennu nigannkab nba meio yonnu nan nyok na, njoŋ Yennu kan bu ki turibi-i? U saa taantira-a? ⁸ N beerie, u saa bu ki turibe yian. Njaan min nisaarik Bik-i baar yoo nba, n saa la niib nba teenin yadawa-a?"

Ki jiin Farisii niro nan lampogaartoo po

* **17:12** 17.12 Bi binben ni, gbaatir din ki tee wun nakin niro. † **17:31** 17.31 Bi nei yura paak, bi din tuu sere.

‡ **17:32** 17.32 Lot njaapoo din jiane ki kpan yaatann. (Pinpiik 19.26)

⁹ Njanne ki Yiisa yin barjouk na ki tur binba dukii bonnjann bi moŋ po, njan sian bi leeb na a: ¹⁰ “Jab banlee din saan koo Yenjiantu nasaakak ni a bin miar Yennu, ki yeno tee Farisii niro, ki loo mun tee lampogaartoo. ¹¹ Ki Farisii niro na set njan miar u moŋ dudukit ni ki yet a, ‘Yennu, n teena niipoouk, kimaan n ki tee biitdaano nan leeb na. N ki tee ninfokdaano, ki bia ki di fobiti, ki bia ki tee bonchonchonone. Niipoouk nan maa ki tee nan lampogaartoo na na. ¹² N lorin mob taar munlee daa njanloore nook ni; maa tuu la linba, n bia teena yennkoo piik nook ni.’ ¹³ Ki lampogaartoo na njarin set dannuwa, ki ki loon wun yaat got sanpaapo, njan pak yur ki yet a ‘Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan n tee biitdaano.’” ¹⁴ Ki Yiisa namm yetib a “N beerie, lampogaartoo nae, li ki tee Farisii niro na kaa, ki Yennu din sak u miaru ki gaaro, ki u ji kun. Wunba kur dont u moŋ, Yennu saa sikino; njan wunba mun sikint u moŋ, Yennu tan saa donno.”

Yiisa nba din gaar waas bianjinba
(*Matiu 19.13-15; Mak 10.13-16*)

¹⁵ Ton, nisiab din baat nan bi waas Yiisa boor, a wun yii u nii bi paak. Ki u poorpoweiteeb nba la ki bi baat nan waas man na, ki bi tian bi paak. ¹⁶ Njan ki Yiisa yiin waas man a bii baat u boor na, ki yet u poorpoweiteeb na a “Njaant ki waas man-ii baat n boor na man, ki daa tiammi, kimaan bi boorue yen Yennu naan. ¹⁷ Barmoniie ki n beeri na, wunba ki gaar Yennu naan na, nan u tee bik na, u kan mi koo li ni faba.”

Mokitsoo labaar
(*Matiu 19.16-30; Mak 10.17-31*)

¹⁸ Li yoo na ki yudaansoo baar Yiisa boor ki tan boio a, “Wanntoŋano, n saa teen nlee ki la manfoor nba kaa gbennu?”

¹⁹ Ki Yiisa nmat boio a, “Bee ki a yin niŋano? Niŋansoo kaa see Yennu kuukoo. ²⁰ A poŋ mi Yennu sennu. Njanne tee: Daa chommi, daa kpi niro, daa jaami, daa di faak siara ki biir a loo, turin a baa nan a naa baakir.” ²¹ Ki joo man jiino a, “N poŋ sak linba na kur n bisin niewa.”

²² Yiisa nba gbat u jiinu na ki u beto a “Bonyennkooe pota; koin linba kur ki a mok ki jii li likirii ki tur talasdam, kii mok mokint Yendouŋ ni, ki ji kii waan.” ²³ Waa gbat linba na, ki u par ji biir, kimaan u din mok mokint bonchiann.

²⁴ Yiisa nba bann nan u la parbiir na, ki u yet a “Li paar nan mokita n koo Yennu naan ni. ²⁵ Li mantik paar nan mokitoo n koo Yennu naan ni ki gar laagumii n kuut kparpeenu miar ni.”

²⁶ Niib na nba gbat waa piak bianjinba na ki bi boio a, “Li-i tee nnaie, nnee ji saa fit la tinnu?”

²⁷ Ki u betib a, “Linba ki niro kan fit tumi, njan Yennu saa fit tuma.”

²⁸ Ki Piita yeto a, “Gotir, timm njarin nyik linba ki ti mok nae njan waa-a.”

²⁹ Ki Yiisa betib a, “Barmoniie ki n beeri, wunba kur nyik u njaak, koo u baa, koo u naa, koo u poo, koo u waas, koo u yoorib, koo u waarii, Yennu naan paaki, ³⁰ u saa la li booru tingbouŋ na ni, ki lin gar waa nyik linba na; ki yoo nba baat na, u bia tan saa la manfoor nba kaa gbennu.”

Yiisa nba pak u kuun po taar muntaa ni bianjinba
(*Matiu 20.17-19; Mak 10.32-34*)

³¹ Li yoo na ki Yiisa yiin u poorpoweiteeb na ki nyii namm kpin ki saa betib a “Gotir man, ti saa Jerusalem-e, leŋe ki bi saa teen min nisaarik Bik linba kur ki Yennu sokiniinba din sob ki jiin n po na, ³² kimaan bi tan saa soorin ki teenin binba ki tee Juu teeb na nuu ni, ki bi tan saa daanin nyatuk ki sukiin ki siin mosant n paak, ³³ ki boon kpaasir, ki bia tan kpin; njan daa nantaa daar ki n saa fiir kuun ni.”

³⁴ Njan u poorpoweiteeb na din ki bann barii na paaki, kimaan Yennu-e din dokin bi yan, ki bi ki bann linba ki Yiisa pak na paaki.

Yiisa nba din nyooŋt jooŋ bianjinba
(*Matiu 20.29-34; Mak 10.46-52*)

³⁵ Yiisa nba din tan per Jeriko na, ki jooŋsoo kar soŋjokpin, ki mei, ³⁶ ki tan gbat ki nibur gaar, ki u boi a “Bee tee?”

³⁷ Ki bi beto a “Yiisa nba tee Nasaref niro nae gaar.”

³⁸ Ki u yiin sanpaapowa a “Yiisa, Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk.” ³⁹ Ki soŋliita na tian u paak a wun nmin; njan ki u bia njamii yi sanpaapo a “Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk.”

⁴⁰ Ki Yiisa set, njan betib a bin dat jooŋ man ki baar nana u boor. Waa baar kpin Yiisa yoo nba, ki Yiisa boio a ⁴¹ “A loon ki n tun bee ki turani?”

Ki u jiin a, “N Yomdaano, n loon ki a nyooŋt n ninbinae.”

⁴² Ki Yiisa beto a “Nyooñtir! Faa teenin yada nae te ki a ninbina na la laafia.”

⁴³ Li taakpaak ni ki u ninbina nyooñtir ki u ji laa, ki waa Yiisa ki saa, ki dontir Yennu sann. Niib na nba la nna man, ki bi kura ji piak Yennu.

19

Ki jiin Yiisa nan lampogaarteeb yudaansoo po

¹ Li poorpoe ki Yiisa din baar Jeriko ki gaar. ² Ki jasoo be lej man ki tee lampogaarteeb yudaano, ki u sann tee Sakeus; ki u mok mokint bonchiann. ³ U din koor a wun la Yiisa nba tee wunba, ñaan ki fit lau. Niib din yabit nan wun lauwa, kimaan u din tee ninjinje. ⁴ Li paak ki u chiar ki gar tooññ po ki saa doo sinsabik a wun la Yiisa, kimaan u yaa wun gar leje. ⁵ Yiisa nba tan baar sinsabik man boor, ki u yaat goto ki yet a “Sakeus, kakitir sik na. See ki n dii a ñaak ni dinna.”

⁶ Ki Sakeus kakitir sik ki foontoo nan parpeenn, ki bi tok saan u ñaak ni. ⁷ Niib na nba din la linba na ki bi ji burin ki yeen a “Joo na saan koo biitdaano ñaak nie.”

⁸ Li poorpo ki Sakeus fiir set ki yet Yiisa a, “N Yomdaano, gotir, n saa bokit n mokint kur ki tur talasdamm, ki wunba ki n mi diiu fobit, n saa jiino taar munna.” ⁹ Ki Yiisa yeto a “Tinnu baar a ñaak na niib paak dinnawa, kimaan a mun tee Abraham yaaboonne. ¹⁰ Min nisaarik Bik baar a n lon binba bot nae ki lab ki tinnib.”

Ki jiin daaba po

(Matiu 25.14-30)

¹¹ Ñanne ki Yiisa yin niib nba gbiñtir maan man na barjouk, kimaan bi dukii a Yiisa nba per Jerusalem na, li paak Yennu naan saa baar yiame. ¹² Ki u yetib a, “Nijaansoo din be ki tan nyii saan digbann banfokira, a bin dinnoo naan, li poorpo ki wun jen kpen ñaak ni. ¹³ Waa daa din ki saan yoo nba na, ki u yiin u daaba piik ki turib salinkuna* yenn yenn, ki betib a, ‘Ii saa man kii kpentir kpinkpouñ nan likirii man nan maa tan saa jen.’ ¹⁴ Ñaan ki u doo ni niib na ki loon u maan. Waa saan yoo nba, ki bi tun toomii kpanbar na boor, a bi ki sak ki joo na n teen bi bati.

¹⁵ “Ton, ki nijaann na saan ki saa dii naan man ki jen. Waa jen yoo nba, ki u te ki bi yiin u daaba nba ki u daan turib likirii na, a u loon wun bann nyoot nba ki bi la likirii nba ki u daan turib na ni. ¹⁶ Ki sinsinn yoo na baar u boor ki tan yeto a ‘Chanbaa, salinkunn nba ki a daan turin na, n kpent kpinkpouñ ki la salinkuna piik.’ ¹⁷ Ki u chanbaa man yeto a ‘N faan, a tee daabinano. Faa fit dia bonmintik fanu bianinba na, li paak, n saa tura doi piik yudant.’ ¹⁸ Ki wunba mun paa u paak na baar u chanbaa na boor ki tan yeto a ‘Chanbaa, salinkunn nba ki a daan turin na, n kpent kpinkpouñ ki la salinkuna ñanñmue.’ ¹⁹ Ki u chanbaa na yeto a ‘N saa tura doi ñanñmu yudante.’

²⁰ “Ki loo mun bia baar ki tan yeto a ‘Chanbaa, gotir a salinkunn nae na. N daan gbin n ninfiar nie ki bor, ²¹ kimaan n tiina, a tonu na paake. A tuu jikit linba ki tee a yar, ki bia jaan linba ki a ki buri.’ ²² Ki u chanbaa na yeto a ‘Fin daabibiik na, n saa jii a moñ moñ moñ moñmaame ki pak biira. A pouñ mi nan n tuu tee nitouño, ki tuu jikit linba ki tee n yar, ki bia jaan linba ki n ki buri. ²³ Bee teen ki a ki kpent niib n likirii man, ki bin tan paanin nyooti? Maa bo tan jen na, n bo saa la n likirii nyoota.’ ²⁴ Ñanne ki u yet binba see lej na a ‘Gaat salinkunn man u nuu ni, ki tur wunba mok salinkuna piik na.’ ²⁵ Ki bi beto a ‘Chanbaa, u pouñ mok salinkuna piik.’ ²⁶ Ki u jiimm a ‘N beerie, wunba mok bona, bi saa pukino; ñaan wunba koñ bont, bi bia saa tont bonmintik nba ki u mok nae. ²⁷ Ton, n datai na nba ki loon ki n teen bi bat na, ñann baat namm nna na, ki tan kpib n numm ni na.’ ”

Yiisa nba baat Jerusalem ki bi dontiroo bianinba

(Matiu 21.1-11; Mak 11.1-11; Jooññ 12.12-19)

²⁸ Yiisa nba pak ki gbenn na ki u gar bi tooññ, ki bi saa Jerusalem. ²⁹ Ki bi tan per Bef-fej nan Betani doi nba kpia kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na; ki Yiisa tun u poorpoweiteeb na banlee, ³⁰ ki betib a “Ii saa digbanbik nba be i tooññ po na ni. I-i saki baar, i saa la bonjak lor, ki soo daa ki mi jako. Yin loto ki baar nana; ³¹ ki wunba-i boi-i a ‘Bee teen ki i loto?’ yin beto a ‘Ti Yomdaano loono.’ ”

³² Ki bi saan la bont kur nan Yiisa nba pakib bianinba na. ³³ Baa saan ki saa lot boñ man yoo nba, ki bondamm lab ki boib a “Bee ki i lot boñ manji?”

³⁴ Ki bi jiin a, “Ti Yomdaano loono,” ³⁵ ñaan dat boñ man ki baar nana Yiisa boor. U poorpoweiteeb na din jii bi liant, ki paan boñ na paak ki jakin Yiisa. ³⁶ Waa jak boñ na yoo nba, ki nisiab jikit bi chinchena nan bi liata ki lat sonu ni.

* **19:13** 19.13 Salinkunn din tee ñaarii ñanta paauko.

³⁷ Waa tan per Jerusalem ki baar sònsinsikir nba nyi Olif Tiinii kunkonn paak na, leje ki u poorpojoomu na bonchiann piin ki piak Yennu nan kpianpaarii, ki mək parpeenn, kimaan baa din la bakitnaurj toonjaana nba kur ki Yiisa tun na. Ki bi yeen a:

³⁸ “Piisin be kpanbar nba baat Yennu sann ni na paak.

Parmaasir be Yendouj ni; ii dontir Yennu sann sanpaapo man.”

³⁹ Nanne ki Farisiinba siab nba be nibur na ni yet Yiisa a, “Wanntoo, betir a poorpojoomu na ki bin nmin.”

⁴⁰ Ki Yiisa yetib a “N beerie, niib maŋ-i nmin, njaan tana gbaa sii yikin piak Yennu-e.”

Yiisa nba mɔ Jerusalem teeb paak bianjinba

⁴¹ Waa din per Jerusalem na, ki u gotir ki mɔ doo na teeb paak, ⁴² ki yet a “Li-i bonni tee ki i bann parmaasir sɔnu dinna, li bo sii njan turi. Njaan mɔtana li liir i yan, ki i ki fit banni. ⁴³ Yoo baat ki i datai tan saa baar, ki maa joonjouk ki lint i doo ki loon i paak lokir kur po, ⁴⁴ ki libit i kur nan tiŋ ki kpi-i perrr. Bi tan saa biir i njei maŋe chain, ki tangbiinn gbaa kan tenni. Mukisuk na kur tan saa tun, kimaan yaa ki bann Yennu tinnu yoo na paak.”

Yiisa nba namm Yenjiantu nasaakak bianjinba

(Matiu 21.12-17; Mak 11.15-19; Jɔonn 2.13-22)

⁴⁵ Li poorpoe ki Yiisa saan koo Yenjiantu nasaakak ni, ki ber binba koi bonkobit na, ki nyinnib, ⁴⁶ njaan yetib a “Li sɔb Yennu gbouj ni a ‘N njaak sii tee Yenmiaru njaake,’ njaan yimme kpintir ki teen fat-teeb kinkarboor.”

⁴⁷ Tɔn, daar kur ki Yiisa be Yenjiantu nasaakak ni ki want niib Yennu maan. Ki mannteeb yudamm nan sennu wanteeb nan tiŋ maŋ yudamm loon bin kpiu, ⁴⁸ njaan ki fit la sɔnu nba ki bi saa kpiu, kimaan niib na kur din chaa tubae gi biin u maan.

20

Nisiab nba boi Yiisa u yiikoo po bianjinba

(Matiu 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Dasiar Yiisa nba be Yenjiantu nasaakak ni ki mɔontir Yennu barjanii ki want niib li paak na, ki mannteeb yudamm nan sennu wanteeb nan saakab baar u boor ² ki tan yeto a “Betirit, yiikolannpoe ki a mək ki tuun linba na? Nmee chaba yiikoo maŋi?”

³ Ki u jiin a “N mun mək buboit ki saa boi-i. Betirin man, ⁴ Jɔonn nba din tuu wuur niib Yennu nyunwuru na, Yennu-e chabo li yiikoo amii nisaarike?”

⁵ Ki bi nmant faa leeb baann ki yeen a “Ti-i yet a Yennu-e chabo li yiikoo, u saa boit a bee teen ki ti ki teeno yada. ⁶ Ki ti-i biaki yet a nisaarike chabo, niib na kur saa jaatit tanawa, kimaan bi teen yada nan Jɔonn din tee Yennu sɔkiniie.” ⁷ Li paak, ki bi yet Yiisa a bi ki mi u yiikoo nba nyii siami. ⁸ Ki Yiisa betib a “Tɔn, n mun kan beti wunba chabin yiikoo ki n tuun linba na.”

Toontunna barjouk

(Matiu 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Li yoo na ki Yiisa yin niib na barjouk a, “Jasoo din koo tilontii kpaab, ki jii kpaab na ki teen toontunna nii ni a bii gorii, ki tan yaat saan siar po ki saa yukir. ¹⁰ Ki punpooŋ yoo tan baar ki u tun u daabir a wun saan toontunna na boor ki bin turɔ tilooŋna na waan. Ki toontunna na saa boo daabir na ki jiino yann. ¹¹ Nanne ki u bia tun daabiloo; ki toontunna na saa boo u mun, ki dinno fei, ki bia jiino yann. ¹² Ki kpadaano maŋ bia tun daabiloo; ki bi saa paan nɔɔ daŋ ki jiiu lu. ¹³ Nanne ki kpadaano na yet a ‘N saa teen nlee na? Laa ji be na, n saa tun n mɔŋ mɔŋ bilonkake. Nɔɔ narin, li pasiar bi saa turɔ baakira.’ ¹⁴ Njaan toontunna na nba tun ninbinn ki la bik na baat na, ki bi bet bi leeb a ‘Kpadaano maŋ fadiiroe na. Njaant tin kpiu man, ki u faar maŋ n ji teen ti yar.’ ¹⁵ Ki bi sooro ki nyii nanao kpaab na kpɔŋ ki saa kpiiu.

“Tɔn, toontunna maŋ nba tun bianjinba na, kpadaano na saa teemm nlee? ¹⁶ U saa baar ki kpibe, njaan bia jii kpaab maŋ ki tur siab.”

Niib maŋ nba gbat linba na, ki bi yet a “Yennu n bɔr nann.”

¹⁷ Ki Yiisa gotib njaan yet a “Li sɔb Yennu gbouj ni a ‘Tann nba ki tanmaara yêtir na, njaanne tan tee lotik ni tanjann.’

Maan na paak tee bee? ¹⁸ Tɔn, wunba kur baa tann maŋ paak saa but bute; njaan tann maŋ-i baa wunba paak, see ki li nanno buk buk nan yon na.”

Ki jiin lampo panu po

(Matiu 22.15-22; Mak 12.13-17)

¹⁹ Ki sennu wantteeb nan mannteeb yudamm bann nan Yiisa nba yin barjouk nba na saan gaan bi poe; li paak, ki bi ji din koor a bin sooro li tonton na, njan tiin niib na janmaanii. ²⁰ Li paak, ki bi ji waa pikii, njan bia tun pikiiteeb nba kpann a bi tee popeendamme, a bin la u mabonkpetir, ki fit sooro ki teeno tin yudaano nuu ni. ²¹ Ki pikiiteeb man tan baar bet Yiisa a “Wantto, ti mi nan faa yeen linba ki bia want na njan. A bia ki tee lukitindaano, njan fine bia want Yennu sonu nan barmonii. ²² Ton, ti sennu chabit nan tii pa lampo kii teen Rom tin kpanbar Siisa amii ti daa pa?”

²³ Ki Yiisa bann ser nba ki bi tee na, ki yetib a, ²⁴ “Wantin likirib. Ton, ki nmeee naaun nan sanne be likirib na paaki?”

Ki bi yeto a “Kpanbar Siisa yare.” ²⁵ Ki Yiisa betib a “Ton, ii yenn-ii pa kii teen Siisa linba tee u yar, njan mun-ii pa kii teen Yennu linba tee Yennu yar.”

²⁶ Ki pikiiteeb na lek ki la u mabonkpetir niib na toonni; Yiisa jiinu man din teemm yaarlituko, ki bi ji nmin.

Ki jiin kpeemm firu po

(Matiu 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ki Sajusiinba siab baar Yiisa boor, njamme din tuu yaa niib tan kan fir kuun ni na. Bi din beto a, ²⁸ “Wantto, Moses din sob sennu ki yet a ‘Niro-i koon poo ki ki mar waas njan kpo, li njan ki u naa bik n faar pakook na ki mar waas ki tur kpeemmo na.’ ²⁹ Ton, jab banlore din be ki tee naano, ki saako po tan koon poo, ki ki mar waasi, njan kpo; ³⁰ ki wunba mun paa u paak na faar poo man, ki mun bia ki mari, njan kpo; ³¹ ki binba biar na kura tan faar poo na, ki ki mari, njan mun tan kpo. ³² Li poor po ki poo man mun tan kpo. ³³ Ki laa ji be na, kuun firu daari, bi nmeee tan sii yen poo man? kimaan bi banlore na kur koonowa.”

³⁴ Ki Yiisa yetib a “Tingbouj na niib koon poob ki bia teen bi waas jab, ³⁵ njan binba njan nan kuun firu ki tan saa fir kii be durinya paann ni na, tan kii koon poobi, bi bia kii teen bi waas jabi, ³⁶ kimaan bi ji kan mi kpo; bi sii tee nan malakanba nae, ki bia tee Yennu waas, kimaan bi fir kuun niwa. ³⁷ Ton, Moses-e din wann nan kpeemm tan saa fir kuun niwa. Moses nba din sob ki jiin tibik nba di muu po na, u din yi Yennu a, ‘Abraham Yennu, nan Aisak Yennu, nan Jakob Yennu.’ ³⁸ Niib man nba din kpowa na, njan bi bia lek daa fo, kimaan Yennu ki tee kpeemm Yennu kaa, u tee footib Yennu-e, kimaan u toonn, bi kur tee footibe.”

³⁹ Nanne ki sennu wanttesiab yet Yiisa a “Wantto, a jiin bonnanna.” ⁴⁰ Ki bi ji din jee nan bin boi Yiisa buboisiat.

Ki jiin Masia nba tee wunba po

(Matiu 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Nanne ki Yiisa boib a “Nlee ki bi yeen a Yennu Niganntoo Masia tee Defid yaaboondi?”

⁴² Kimaan Defid moj moj sob Yar gbouj na ni a

‘Yennu din yet n Yomdaano a,

Karin n niidiitu po

⁴³ mokmok nan maa tan saa jii a datai ki teemm a taakpakta.’

⁴⁴ Defid nba din yiin Masia a ‘Yomdaano’ na, nlee ki Masia tee njo Defid yaaboondi?”

Ki jiin sennu wantteeb binbej po

(Matiu 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Niib na kur numm ni ki Yiisa din yet u poorpoweiteeb a ⁴⁶ “Soot i moj man nan sennu wantteeb; njamme loon bii lia liatbaant, kii lin kii somm, kii bia kii gaan burchinfontii dai ni; bi-i koo Yenjiantu diit ni, bi loon bii kaar nijaana kaanii nie; bi-i saan jaamm ni, bi bia loon yudamm kinkaani boae; ⁴⁷ njamme bia di pakoi fobit; njan ji tuu jenna ki mei Yennu ki yukii, a bin kpann niib nan bi tee yentinnae. Bi tubdatu tan sii bi bonchiann.”

21

Ki jiin pakook piinii po

(Mak 12.41-44)

¹ Nanne ki Yiisa got lint ki la mokita kpeent likirii Yennu piinii lakir ni; ² ki u bia la pakotalasdaano mun kpeen likbina njanlee* Yennu piinii lakir na ni. ³ Ki Yiisa yet a “Barmoonie ki n beeri na, pakotalasdaano na kpeen ki gar soo kura, ⁴ kimaan bi kur paat bi likchiant na nie, njan pakotalasdaano na kpan jii linba ki u yaa wun di na kure ki kpeen.”

* **21:2** 21.2 Likbina njanlee: li kobii njanlee din tee daar paauko.

*Yenjiantu n̄asaakak na biiru po
(Matiu 24.1-2; Mak 13.1-2)*

⁵ N̄anne ki siab din piak Yenjiantu n̄asaakak na po, ki yeen baa fañir nan tanjana nan piinii nba ki bi tur Yennu na bianjinba. Ki Yiisa yetib a ⁶ “Yaa laat linba kur na, n̄aan yoo baat ki bi tan saa tut li kur ki lu tin̄ ni, ki li tanyennkoo kan tenn ki paa leer paaki.”

*Mukisuk nan biak labaar
(Matiu 24.3-14; Mak 13.3-13)*

⁷ Waa pak nna man̄e, ki bi boio a “Wanntoo, bee yooe ki linba na tan sii tee? ki li nyinn tan sii tee nlee, li-i yaa lin teeni?”

⁸ Ki u yetib a “Ii mi man ki bi tan saa kpanni. Niib bonchiann tan saa jii n sann ki yeen a ‘Mine tee Masia,’ koo ‘Masia yent yoo pera.’ Li nibooru, i daa waabi. ⁹ I saa gbat tobii nan kunkona po, n̄aan i daa te ki li moki janmaansooruku, kimaan li kpaal talas nan linba na kur n tun sinsinna, n̄aan li ki wann nan durinya gbennu baat li tonton nae.”

¹⁰ Ki u n̄amm yetib a “Nibooru nan nibooru tan saa kon nan leeb, ki kpanbar nan kpanbar mun tan saa took ki kon nan leeb. ¹¹ Tin̄ jijek-jaana nan nikuuk nan kon tan saa baa tingbouj na lokir kur po. Niib bia tan sii laat nyinsaakara nan linba sii mokib janmaansooruk sanpaapo. ¹² N̄aan linba na kur kan teen daann kaawa, ki bi saa soori ki dinni biak, ki kubini Yenjiantu diit yudamm nii ni, ki kooni dansarii; ki bi tan saa saan nani kpanbara nan tin̄ yudamm boor ki bin bu i buut, kimaan yaa waan na paak. ¹³ N̄anne tan saa te ki i la yaak nba saa pak n po ki turib. ¹⁴ Li paak, ii tan soor i moñ man, ki daa te ki li daamii nan yaa saa pak jiin bianjinba buut man̄ yoo, ¹⁵ kimaan li yoee ki n saa turi yan nan mōbona nba ki i tan saa pak, ki i datai kan fit nyann i mōbona koo ki noini. ¹⁶ N̄aan i baanba nan i naanba, nan i yoorib, nan i waarii, nan i n̄aateeb, nan i yoošnba moñ tan saa nyi i poor ki fikisiri; ki bi tan saa kpi i siab. ¹⁷ Ki soo kur tan sii nami, kimaan yaa waa-n na paak. ¹⁸ N̄aan i yut yennkoo gbaa kan guti. ¹⁹ I-i kii nyik n weiu, i tan saa la manfoor nba kaa gbennuwa.

*Ki jiin Jerusalem biiru po
(Matiu 24.15-21; Mak 13.14-19)*

²⁰ “N̄aan yoo nba ki i tan la kunkonkonna lint Jerusalem, yin bann nan li yaa lin biire na. ²¹ Li yoo man̄, binba tan be Judea yent ni, bin chiar ki do kunkona; ki binba mun be Jerusalem, bin nyi ki yaat; ki binba mun be digbankpinii-kpinii na ji daa baat doo man̄ ni, ²² kimaan li yoo tan sii tee tubdatu yoee. Linba na kur tan saa teen nan laa sob Yennu gbouj ni bianjinba nae. ²³ Yoo man̄ ni, li tan sii bi ki teen podamm nan binba dia walai, kimaan biak bonchiann tan saa baar tin̄ na paak, ki Yennu wutoor tan saa do niib man̄ paak. ²⁴ Ki kunkonkonna tan saa baar ki kpi bi siab nan jukbanjai, ki bia tan saa soor siab ki saan namm tinii kur po, ki teemm yommii. Ki binba ki tee Juu teeb na tan saa yent Jerusalem mokmok nan bi yoo nba tan saa gbenn.

*Yiisa jenu labaar
(Matiu 24.29-31; Mak 13.24-27)*

²⁵ “Nyina tan sii be yonnu ni nan n̄maarik ni nan n̄maabira ni. Ki tingbouj na ni mun, parbiir tan saa baar digbana ni, ki janmaanii bia tan sii be, kimaan mokgbenjir nyunpana nba tan sii fu bonchiann na paak. ²⁶ Ki linba be sanpaapo kur tan saa damm ki n̄mat, li paak, li janmaanii tan saa jek niib, yoo nba ki bi yoo linba yaa lin tan baar tingbouj na ni na. ²⁷ Li yoee ki bi tan saa la ki min nisaarik Bik dokit sanpagbouj ni ki baat nan panchioñ nan yentsaakar. ²⁸ Ki linba na nba-i tani piin teenu, yii mok parcheenn, kimaan i tinnu yoo pera.”

*Sinsabik nyinn labaar
(Matiu 24.32-35; Mak 13.28-31)*

²⁹ N̄anne ki Yiisa yimm barjouk a “Gotir sinsabik nan tiinii kur. ³⁰ Yaa tuu la ki tiinii man̄ faat bintir, i ji tuu bann nan siok pere na. ³¹ Nnae mun, yoo nba ki i tan laat ki linba na nba kur tuun, yin bann nan Yennu naan pera.

³² “Barmōnie ki n beeri na, motana nigbouj na kan kpo ki gbenn kaawa ki linba na kur n tumi. ³³ Sanpaak nan tin̄ tan saa gara, n̄aan n maan n̄arin kan mi gari.

Ii guu man kii mei Yennu

³⁴ “Ii mi man ki daa te binben̄ na daamii-i, nan dayibu nan li yiaru boonti, ki n baaru daar tan saa kpir baar, ³⁵ ki daar man̄ tan saa nyak niib kur nba be tingbouj na ni nan

tanbar nae. ³⁶ Ii guu man kii mei Yennu yoo kur ki wun turi paŋ nba saa te ki i nyann bikinu kur nba tan saa baar, ki bia set min nisaarik Bik tɔɔnn.”

³⁷ Tɔn, daar kur Yiisa din be Yenjiantu ŋasaakak ni, ki want niib Yennu maan, ki din tuu tan saan nyiok ki saa be kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na paak; ³⁸ ki sanyiok ni ki niib kur baat u boor, Yenjiantu ŋasaakak ni, ki gbiintir u maan.

22

Yudamm nba lor a bin kpi Yiisa bianjinba

(*Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Jɔɔnn 11.45-53*)

¹ Yoo nba din tan per nan bin teen jaamm ki ŋman boroboro nba kaa datinj, ki bi yi jaamm maŋ yukitgar* tiaru jaamm na, ² ki mannteeb yudamm nan sennu wantteeb din koor a bin la baa saa teen bianjinba ki kpi Yiisa, ŋaan tiin niib na janmaani.

Judas nba sak nyii Yiisa poor bianjinba

(*Matiu 26.14-16; Mak 14.10-11*)

³ Li yoo na ki Sintaanii kɔɔ Judas, wunba ki bi yiu Iskariot, ki u bia tee Yiisa poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno. ⁴ Ki ŋɔɔ Judas saan ki saa pak nan mannteeb yudamm nan bi kunkɔnkɔnna yudamm bianjinba ki u saa wannib ki bin soor Yiisa. ⁵ Ki bi ji mɔk parpeenn ki sak nan bi saa pa Judas likirii. ⁶ Ki u sak bi lor maŋ, ki ji piin loon sonu nba ki u saa jii Yiisa ki kubin bi nuu ni, yoo nba ki niib na kaa.

Yiisa nba tee siir a wun di yukitgar tiaru jaamm bianjinba

(*Matiu 26.17-25; Mak 14.12-21; Jɔɔnn 13.21-30*)

⁷ Boroboro nba kaa datinj na jaamm daar nba ki bi yaa bin kpi pegana ki teen yukitgar tiaru jaamm jeet na, ⁸ ki Yiisa tun Piita nan Jɔɔnn doo na ni, ki betib a, “Ii saa man ki saa teen yukitgar tiaru jeet na siir ki tin di.”

⁹ Ki bi boio a “Lee ki a loon tin saan teen siiri?”

¹⁰ Ki u betib a “Yoo nba ki i baat doo na ni, i saa la jasoo ki u jii nyunsɔɔr. Ii waau nan ŋaak nba ki u saa koo; ¹¹ yin bet li ŋaak daano a ‘Wanntoo na yaa ti boia a saamm diiuk nba ki ŋoo nan u poorpoweiteeb yaa bin koo di yukitgar tiaru jaamm jeet na be lee?’

¹² Ki u saa wanni diɔɔtuk nba yab ki poŋ teen siira; ki yin teen jeet maŋ lej.” ¹³ Ki bi din saan ki set saa la bont kur nan Yiisa nba betib bianjinba na; ki bi ji teen jaamm maŋ jeet siir.

Ki jiin ti Yomdaano jeet dinu po

(*Matiu 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Korint teeb 11.23-25*)

¹⁴ Jaamm na jeet dinu yoo nba tan baar, ki Yiisa kar a wun di; ki u toomiinba piik nan banlee na mun kar a bin di nana. ¹⁵ Ki u yetib a “Li mantik want n par ni nan min nan yimm n lakin di yukitgar tiaru jaamm jeet daannewa ki biak n lian baarin. ¹⁶ N beerie, n ji kan mi ki di jaamm na mɔkmɔk nan yoo nba ki barmonii jaamm na tan saa teen Yennu naan ni.” ¹⁷ Nanne ki u jii nyunnyuŋmaŋ nan tilooŋa nyun, ki tur Yennu niipoouk, ŋaan yetib a “Gaat na man ki chent i leeb ki nyu. ¹⁸ N beerie nan laa jii dinna ki saa, n ji kan mi nyu tilooŋa nyun na, see ki Yennu naan tan baar.”

¹⁹ Nanne ki u jii boroboro ki tur Yennu niipoouk, ki ŋmit ki turib ŋaan yetib a “Linba nae tee n gbanant ki n yaa n jii chab, i paak. Ii yoo kii tee nna kii tian n po.”

²⁰ Dinu na poorpoe ki u bia jii nyunnyuŋmaŋ na nan tilooŋa nyun na, ki yetib a “Tilooŋa nyun na tee Yennu molorpaanne, linba ki n lor nan n son, ki li nyii i tinnu paak.

²¹ “Gotir man, wunba yaa wun nyi n poore na, ŋooe kar ki di nanin na. ²² Min nisaarik Bik set saa kpo nan Yennu nba senn bianjinba nae, ŋaan bonbiir sii be wunba yaa wun nyi n poor na paak.”

²³ Ki bi ji din piin ki boi bi leeb a, “Ti ŋmapoe yaa wun tun linba na?”

Saakotuk paak mɔniok

²⁴ Li poorpoe ki mɔniok baar u poorpoweiteeb maŋ sinsuuk ni, ki bi noi ki yeen a ŋmee tee nijaanni. ²⁵ Ki Yiisa yetib a “Tingboun na ŋaateeb kpanbara dia bi niib nan ninmonne, ki niib bia yi bi yudamm ‘bi somnteeb,’ ²⁶ ŋaan yimm ŋarin, li ki tee nna. Wunba tee nijaann i ni, see ki u teen nan tarik na; ki yudaano mun n teen nan daabir na. ²⁷ Tɔn, ŋmee tee nijaann ki gar loo, wunba di jeet, koo wunba teene? Li ki tee wunba di na kaa-a? Naan min ŋarin be i sinsuuk ni nan toontunno nae.

* **22:1** 22.1 Yennu malaka din kpii Ijpt teeb bijakpera, ŋaan yakir Israel yab. (Nyinu 12.29)

²⁸ “Yimm poŋ be nanin n jinjammii ni yoo kur. ²⁹ N Baa Yennu nba dinnin naan bianjinba na, nnae mun ki n yaa n dinni naan, ³⁰ ki yin di ki nyu nanin n naan ni, ki bia tan kar naangbant paak ki bu Israel teeb† booru piik nan banlee na buut.”

Yiisa nba yet a Piita saa noi a u ki miu bianjinba
(*Matiu 26.31-35; Mak 14.27-31; Jɔɔnn 13.36-38*)

³¹ Ki Yiisa yet Simonn Piita a “Simonn, Simonn, gbiintir, Sintaanii barin a wun la yaak nba ki u saa bikini, ki lenni nan baa tuu lenn dii na, ki laan i tee dii amii fouŋo. ³² Nnaan fin Simonn, mine miar Yennu a paak, maa a yada daa baa; ki yoo nba ki a ji jen n boor ni, a tot a naa waas.”

³³ Ki Piita jiin a, “N Yomdaano, li-i lekii tee dansarik koo kuumie, n teen siira nan min nan fin n saan.”

³⁴ Ki Yiisa beto a “Piita, n beerae, nyiok na kojouk daa kan bui kaawa ki a saa noi taar muntaa a a ki mimi.”

Ki jiin binbenpaan po

³⁵ Nanne ki Yiisa boib a “Maa din tumi doi ni, ki i ki dia likbɔɔrii koo kaliit koo taasaat na, i din pot siari-i?”

Ki bi jiin a, “Aaii.”

³⁶ Ki u yetib a “Motana, wunba mok likbɔɔrik koo kaliuuk, wun jiir; ki wunba mun ki mok jukbanjiak, wun koi u liatir ki daa. ³⁷ Mine beeri na, li sob Yennu gbouj ni a ‘Bi teeno nan baa tee toonbiitdamm bianjinba nae.’ Ki bi set saa teenin nnae, kimaan linba kur ki bi sob ki jiin n po Yennu gbouj ni na, li set saa tuma.”

³⁸ Ki bi yeto a “Ti Yomdaano, gotir, jukbanjai njanlee-e na.”

Ki u yetib a “Nnaant man.”

Yiisa nba miar Yennu nan ninmɔnn bianjinba

(*Matiu 26.36-46; Mak 14.32-42*)

³⁹ Nanne ki u nyii lej ki saan Olif Tiinii kunkonn paak, nan waa poŋ tuu tee bianjinba na, ki u poorpoweiteeb weio saan. ⁴⁰ Waa saa baar lej, ki u betib a “Ti mei Yennu man ki i tan daa koo jinjammii ni.”

⁴¹ Nanne ki u chat bi boor ki saan nan faa tuu jaa tann ki lin fokit bianjinba na, ki saa gbaan tij ni ki miar Yennu, ⁴² ki yet a “N Baa, li-i tee a loomm, daa nnaant ki n koo bonbiir nba baat n paak na ni; nnaan nnaant ki a loommo n tun, ki li daa tee n loommu.” ⁴³ Ki malaka nyii sanpaapo ki dokit u paak ki toto. ⁴⁴ U din dii biak bonchiann ki miar Yennu nan u yaak kur, ki naauk tan pu ki toot ki naan son.

⁴⁵ Ki u tan fiir Yenmiaru ni ki nmat u poorpoweiteeb na boor, ki saa la ki bi goont, kimaan parbiir nba banjib na paak. ⁴⁶ Ki u boib a “Bee teen ki i goonti? Fiit kii mei Yennu man ki i tan daa koo jinjammii ni.”

Baa soor Yiisa bianjinba

(*Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Jɔɔnn 18.3-11*)

⁴⁷ Waa din daa piak namm na, ki u la ki nibur baat. Ki Judas nba tee u poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno, gar bi tɔonn, ki tan baar Yiisa boor a wun moot u tankpinn.‡

⁴⁸ Ki Yiisa boio a “Judas, a mootir min nisaarik Bik tankpin a a nyi n poori-i?”

⁴⁹ Li yoo na ki u poorpoweiteeb na la linba yaa lin teen na, ki boi Yiisa a “Ti Yomdaano, ti kon namm nan jukbanjai-i?” ⁵⁰ Nnaan ki bi yeno taan kakit choo mannteeb yudaano daabir niidiitu po tubir ki pot.

⁵¹ Ki Yiisa betib a “Nyikin man,” nnaan siin joo na tubir ki li jen li bian.

⁵² Nanne ki Yiisa boi mannteeb yudamm nan bi kunkonkonna yudamm nan saakab nba baar a bin sooro na a “N tee fat-tɔoe ki i baar nan jukbanjai nan gbjajara-a? ⁵³ N poŋ tuu yoo be nani daar kur Yenjiantu nasaakak ni, nnaan ki i ki somi. Tɔn, nnaan yoo na lek tee yimm nan bunbɔnn pan daano Sintaanii yare.”

Piita nba din noi a u ki mi Yiisa bianjinba

(*Matiu 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jɔɔnn 18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ Li yoo na ki bi ji din soor Yiisa ki saan nanao mannteeb yudaano nnaak ni; ki Piita ji saa waa u poorpo banfokira. ⁵⁵ Nnaak man ni, niib din joo muu dindonsinsuuk ni ki kar lintu, ki Piita tan koo ki kar pukimm. ⁵⁶ Waa kar lej, ki bonpotoontunyeno lau muu yentu ni, ki goto sirr; ki tan yet a “Joo na tuu be nan Yiisa.”

⁵⁷ Ki Piita yeto a “Bonpobik, n ki miu.”

⁵⁸ Laa yann waamina, ki jasoo mun lau ki yeto a “Fini, a tee u poorpoweiteeb yeno.”

† 22:30 22.30 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. ‡ 22:47 22.47 Bi din tuu moot bi yoonsbae ki foontib.

Ki Piita yeto a “Kai, joo na, li ki tee min kaa.”

⁵⁹ Laa bia yann waaminna, ki jaloo nna mun bia yet a “Yaunwa, barmõnie, joo na tuu be nana, kimaan u mun bia tee Galilii nirõe.”

⁶⁰ Ki Piita jiinõ a, “Joo na, min taan ki mi linba ki a yeen na kaawa.”

Waa daa piak nae ki kojouk fan bui. ⁶¹ Ki Yiisa jiant got Piita; ki Piita ji tiar nõõ Yiisa mõbona na, waa yet bianjinba a “Nyiook na, kojouk daa kan bui kaawa ki a saa noi taar muntaa a a ki mimi.” ⁶² Ki Piita ji nyii nanyer ki saa bui fabin bonchiann.

Baa woontir Yiisa ki boou bianjinba
(*Matu 26.67-68; Mak 14.65*)

⁶³ Li poorpoe ki Yiisa guuteeb na daanõ nyatuk ki boou, ⁶⁴ ki jii chinchenn ki bobin u numm po nãan faau ki bia yeenõ a, “Bukitir wunba faa-a na.” ⁶⁵ Ki bi pak biir u sann bonchiann ki sukiiõ.

Baa baar nan Yiisa buut boor bianjinba
(*Matu 26.59-66; Mak 14.55-64; Jõõnn 18.19-24*)

⁶⁶ Laa yent sanyiook ni ki Juu teeb saakab nan mannteeb yudamm nan sennu wanteeb taan kar bi yudamm tituk kaanu; ki guuteeb na baar nan Yiisa bi boor. ⁶⁷ Ki bi beto a “Fi-i setiki tee Yennu Niganntõõ Masia-ie, fan betit.”

Ki u jiin a, “Mi-i beti, nãan i poñ kan teenin yada gbaa, ⁶⁸ ki mi-i munii biaki boi-i buboit, i kan sak jiin n buboit manji. ⁶⁹ Li kan yukiri ki min nisaarik Bik sii kar Yabint Yennu niidiitu po.”

⁷⁰ Ki bi kura boio a, “Ki nãnn fine tee Yennu Bija-a?”

Ki u jiinib a, “Nan yaa kpan yaa na.”

⁷¹ Ki bi yet bi leeb a “Ti poñ ji loon siaradamm bia poe na? kimaan ti gbat u moñ momaama.”

23

Tij yudaanõ Pailat nba bu Yiisa buut bianjinba
(*Matu 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jõõnn 18.28-38*)

¹ Nãanne ki niib na kura fiir jii Yiisa ki saan nanõ Pailat* boor. ² Leje ki bi ji din piin ki want u biit ki yeen a “Ti la nirõ na ki u biir ti niib ki yaa bi daa pa lampo ki teen Kpanbar Siisa, ki yeen a nõõ tee Yennu Niganntõõ Masia, ki bia tee kpanbar.”

³ Ki Pailat boio a “Fine tee Juu teeb kpanbar na-a?”

Ki u jiin a “Nan faa yaa na.”

⁴ Ki Pailat yet mannteeb yudamm nan nibur na a, “N ki la joo na biit-i.”

⁵ Ki niib na bia yakii nan Pailat ki yeen a “U want niib wannu nba te ki bi fiir jirjir. U din piin ki want Galilii niibe ki tan saan Judea doi ni kura, nan waa tan baar nna na.”

Bat Herod nba bu Yiisa buut bianjinba

⁶ Pailat nba gbat nna na ki u boib a “Joo na tee Galilii nirõe-e?” ⁷ Waa bann nan Yiisa nyii Galilii yent nba ki Bat Herod yen na, ki u nãan ki bi saan nanõ Herod boor, kimaan nõõ Herod mun din be Jerusalem li yoo. ⁸ Herod poñ din tuu gbia Yiisa po, ki loon wun lau ki li yukira. Waa din tan la Yiisa yoo nba, ki u ji mõk parpeenn bonchiann, ki loon Yiisa n tun bakitnaun toonn ki wun la. ⁹ Li paak, ki u boi Yiisa buboit bonchiann; nãan ki u ki jiinõ siari. ¹⁰ Mannteeb yudamm nan sennu wanteeb mun din see lej ki piak nan ninmõnii ki biir Yiisa. ¹¹ Ki Herod nan u kunkõnkõnna ji sian Yiisa ki daanõ nyatuk, ki tan gbabino chinchennãnn ki jiinõ Pailat boor. ¹² Li daar manje ki Pailat nan Herod soor leeb yõõs, nãan bi din tuu tee dataie.

Pailat nba chab a bin kpi Yiisa bianjinba
(*Matu 27.15-26; Mak 15.6-15; Jõõnn 18.39-19.16*)

¹³ Ki Pailat yiin mannteeb yudamm nan Juu teeb yudamm nan nileeb ¹⁴ ki tan yetib a “I baar nan nirõ na ki yaa u kpann niibe. Gotir, n bu u buut i numm nie, ki ki la u biit nba ki i yaa u tun manji. ¹⁵ Herod mun bia ki la u biiti. Li paake ki u jiinto ki teent na. I lawa-a? Joo na ki tun bisiat ki li jan nan kuumi. ¹⁶ Nãnn amii n saa boou kpaasire, ki nãau ki wu saa.”

((¹⁷ Binn kur, yukitgar tiaru jaamm yoo, Pailat din tuu fabir ki nyinn dansarkõõrõe, ki nãan ki wun saan yann.)) ¹⁸ Ki nibur na tian sanpaapo ki yeen a “Kpin joo na. Nyint Barabas ki nãau.” ¹⁹ (Barabas moyëtuk nba ki u din mõk doo na ni nan u nikpinu na paake, ki bi din kõõõõ dansarik.) ²⁰ Nãan ki Pailat bia lek loon wun nyinn Yiisa ki nãau,

* **23:1** 23.1 Pailat din tee Rom teeb kpanbar Siisa yudamm yenõe.

li paak ki u bia namm pak nan nibur na; ²¹ ki niib na mun bia tian sanpaapo ki jiint Pailat a "Kpaamɔ dapunpunn paak! Kpaamɔ dapunpunn paak!"

²² Ki Pailat boib taar muntaa ni a, "Bee paake? U biit mantik tee lanmpoe? N ki la linba ki u tun ki li jaj nan kuumi. Nann amii, n saa boou kpaasire, ki njaau ki wuu saa."

²³ Njan ki niib na bia lek tian tintianii a wun kpaai Yiisa ki tabinɔ dapunpunn paak; ki bi tintianii manj tan nyann Pailat. ²⁴ Ki Pailat ji chab a baa loon bianjinba na, lin tun nna, ²⁵ ki nyinn joo nba ki bi loon wun njaau na, wunba ki bi din koono dansarik, kimaan u moyetuk nan u nikpinu paak na, njan chabib Yiisa nan baa loon lin teen bianjinba manj.

Baa kpaai Yiisa ki tabinɔ dapunpunn paak bianjinba

(Matiu 27.32-44; Mak 15.21-32; Joonn 19.17-27)

²⁶ Li yoo na ki kunkonkonna jii Yiisa ki saa nana, ki saa took jasoo ki u sann tee Simonn, wunba din tee Sairene joo, ki u nyii digbankpin nna ni ki baat Jerusalem; ki bi sooro ki jii Yiisa dapunpunn na ki bukinɔ, ki u waa Yiisa poor.

²⁷ Ki nibur waa Yiisa ki bi saa. Bi ni manj poosiab din waa ki bui fabin u paak. ²⁸ Ki Yiisa tan jiant bi paak ki yetib a "Jerusalem poob, i daa bui n paaki, njan ki bui i moɔj nan i waas paak. ²⁹ Gbiintir, yoo baat ki niib tan sii yeen a 'Pookanmata nba ki mar waas ki moomm biiri, namme mok parpeenn.' ³⁰ Li yoo manje ki niib tan sii yeen joot nan kunkona a 'Baan ti paak ki piint.' ³¹ Muu-i di tana, ki dagbira jiki-i?"

³² Nanne ki bi ji din jii doyeerteeb banlee ki pukin Yiisa paak a bin kpiib. ³³ Baa din baar siaminba ki bi yi Yukpabuk na, leje ki bi kpaai Yiisa ki tabinɔ dapunpunn paak, ki bia kpaai doyeerteeb banlee na dapunpuna paak, ki yeno be Yiisa diitu po, ki loo na mun be u ganj po. ³⁴ Ki Yiisa yet a, "N Baa Yennu, nyikin chab niib na, kimaan bi ki bann baa tuun linba na paaki."

Bi din to naatote ki chent u tiat. ³⁵ Ki niib na see ki gorii; njan ki Juu teeb yudamm na daano nyatuk ki yeen a "U tuu tint leeb; li-i tee ki u set tee Yennu Niganntoo Masia naie, wun tinn u moɔj."

³⁶ Ki kunkonkonna na bia daano nyatuk, ki tan baar nan damiituk ki teeno, ³⁷ njan yaa, "Li-i tee ki a set tee Juu teeb kpanbarie, fan tinn a moɔj."

³⁸ Bi bia din sob sobinii ki tabin dapunpunn na yur paak, ki li yet a "Juu teeb kpanbare na." ³⁹ Ki doyeerteeb nba taab na yeno sukii Yiisa ki yaa, "A ki tee Masia kaa-a? Tint a moɔj njan mun tinnit."

⁴⁰ Ki loo na tiau ki yet a "A ki tiin Yennu-u? kimaan fin nan joo be tubdatyennkoo nie na. ⁴¹ Timm narin njan nan li tubdatu, kimaan bi jiintit pankpera nba ki ti tuu tuun nae; njan joo na narin ki tun bisiatii," ⁴² njan bet Yiisa a "Yiisa, yoo nba ki a dii a naan, a tan tiar n po."

⁴³ Ki Yiisa beto a "Barmoniie ki n beera na, dinna, min nan fin sii be Paradais† ni."

Yiisa kuun labaar

(Matiu 27.45-56; Mak 15.33-41; Joonn 19.28-30)

⁴⁴ Li din tee yonsuuk nie, ki yonnu ji dokin, ki digbann na kur ji bonn mokmok nan yenlekir, kut muntaa yoo. ⁴⁵ Ki chinchenn nba din tuu joo ki puun Yenjiantu diiuk sinsuuk ni na ji soor bokit. ⁴⁶ Ki Yiisa tan yikin sanpaapo ki yet a "N Baa Yennu, n jikit n seek ki kubint a nuu ni." U yet nnae njan ji kpo.

⁴⁷ Ki kunkonkonna yudaano nba la linba teen na, ki u pak Yennu ki yet a "Barmoniie, joo na set tee popeendaanoe."

⁴⁸ Ki nibur nba lakin lej a bin la linba tee na, din la linba tun na, ki ji nmat kun nan parbiir ki pakin yura. ⁴⁹ Ki u yosnba kur nan poob nba nyii Galilii nanao din be lej ki see banfokira njan gorii linba tuun.

Yiisa gbanant piinu labaar

(Matiu 27.57-61; Mak 15.42-47; Joonn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Jasoo din be ki u sann tee Joosef, ki u nyii Juu teeb doo nba ki bi yir Arimatea na, ki din tee nijano nba ki bi chorimo, ki u guu Yennu naan baaru. U din tee Juu teeb yudaan-yeno, njan u din ki sak nan Juu teeb yudaanleeb lora, nan bi toona nba ki bi tuun teen Yiisa na. ⁵² Ki joo manj saan Pailat boor ki saa miao a wun turo Yiisa gbanant; ki u chabo. ⁵³ Nanne ki u saan kpaat gbanant na dapunpunn na paak, ki jiuu pobin katinj ni, ki piuu kapaauj ni, linba ki bi ponj din jaar tanpiiu lokir ni na, ki bi din daa ki pii soo kaauk manj ni. ⁵⁴ Li din tee daar nba ki bi tee siir ki jiin foon daar na poe, ki foon daar ji yaa lin piin.‡

† 23:43 23.43 Bi bia yi Yendoun "Paradais-e," ki li paak tee siaminba ki parpeenn bonchiann be. ‡ 23:54 23.54 Bi foon daar tuu piin yoo nba ki yonnu siike.

⁵⁵ Ki poob nba nyii Galilii ki waa Yiisa na din wei Joosef, ki saa la Yiisa kaauk nan baa piiu bianjinba. ⁵⁶ Nanne ki bi ji din nmat kun njaak ni, ki saa teen siir ki namm kpanunubit nan tulaarii.

Ki foon daar^S ki bi din foi nan Yennu sennu nba want bianjinba na.

24

Yiisa kuun fiiru labaar

(Matu 28.1-10; Mak 16.1-8; Jɔɔnn 20.1-10)

¹ Lasir daar sanyafaar, ki poob man nyii saan kaauk na boor nan bi kpanunubit nan tulaarii nba ki bi pon namm na. ² Baa baar lej ki bi la ki katangbenjir na nyakit kaauk na mɔb paaka, ki birint ki saa dɔɔ. ³ Ki bi kɔɔ kaauk man ni ki ki la Yiisa gbanant, ⁴ ki ji biar see jiaa. Li taakpaak ni ki jab banlee dokit set, ki lia liatnyinyira; ⁵ ki li teen poob na jarmaansooruk, ki bi gbaan ki tibin, ki bi yugbia siit tij ni. Ki jab na boib a "Bee ki i loon footɔɔ kpeemm ni?" ⁶ U kaa nna. U fiira. Tiat man waa daan yeti bianjinba, yoo nba ki u daan be Galilii na, ⁷ a bi tan saa soor nɔɔ nisaarik Bik ki jiuu teen biitdamm nuu ni ki bin kpaau tabin dapunpunn paak, njan u tan saa fiir kuun ni daa nantaa daar."

⁸ Nanne ki poob na ji tiar u maan man, ⁹ ki ji seet kaauk na boor ki nmat kun, ki saa yet linba kur tun, ki tur u poorpoweiteeb piik nan yenoɔɔ na, nan binba be lej na kura. ¹⁰ Poob man sanae din tee Meeri Magdaliinn, nan Joana, nan Meeri nba din tee Jeems naa na; ki pooleeb pukin bi po ki be namm. ¹¹ Nanne din bet Yiisa toomiinba barii man; ki toomiinba na narin dukii nan li tee poob maame, ki bi ki teemm yada. ¹² Njan ki Piita lek fiir chiar saan kaauk na boor, ki saa tibin got ki la katiŋ na dɔɔ li kuukɔɔ; ki u ji nmat kun njaak ni nan jaarlituk, linba tun man paak.

Emaus sɔnu paak labaar

(Mak 16.12-13)

¹³ Li daar mane ki bi ni banlee din saa digbanbik nba ki bi yi Emaus na. Lej nan Jerusalem din tee nan maar njanlore nae. ¹⁴ Ki bi din somm piak nan leeb ki jiin linba kur tun na po. ¹⁵ Baa piak ki faa labaar nan leeb yoo nba na, ki Yiisa mɔŋ nakimm ki lakin tɔk namm; ¹⁶ njan ki li liirib ki bi ki banno. ¹⁷ Ki u boib a "I somm piak bee?"

Ki bi set nan ninbiik. ¹⁸ Nanne ki bi yeno, wunba sann yi Kleopas na boib a "A kuukɔɔ tee saamo nba be Jerusalem, ki tan ki gbat linba tun lej daa njanlelee na-a?"

¹⁹ Ki u boib a "Lannpoe?"

Ki bi yeto a "Ki jiin Nasaref niro Yiisa na po; joo na daan tee Yennu sokiniie, ki tun toonjaana; ki u maan bia daan mɔk pan; ki u pent Yennu nan niib kur para. ²⁰ Ki ti yudamm nan manteebe yudamm jiuu ki teeno barbuuro nuu ni a wun bu u buut, ki yet a u njan nan kuume; ki bi tan kpaau dapunpunn paak. ²¹ Ti tuu daan nan nɔɔe tan saa nyinn timm Israel teeb* ti datai nuu ni; njan dinna tee daa nantaae na laa tun. ²² Nanne biak, ki ti ni poosiab pakit u po ki li jaar litit, kimaan baa saan kaauk man boor sanyafaar na, ²³ bi saa ki la u gbananti. Baa jen yoo nba, ki bi betit a namm saa la Yennu malakanba nan bi numm; ki malakanba man yetib a Yiisa jen u manfoor niwa. ²⁴ Nanne ki ti siab tan saan kaauk man boor, ki saa la nan poob nba dɔŋ betit bianjinba na, njan bi ki la Yiisa."

²⁵ Ki nɔɔ Yiisa betib a "Bee yankpeensime ki i mantik moki, ki mei nan yin teen Yennu sokiniinba maan kur yada. ²⁶ Li kpaat talase nan Yennu Niganntɔ Masia n di biak man, ki la baakir." ²⁷ Nanne ki u wantib u barii nba sob Yennu gboun ni na kur paak, ki piin Moses sobu ni ki saan tuu Yennu sokiniinba kura sobu ni.

²⁸ Ton, ki bi tan per digbanbik nba ki bi saa na; ki Yiisa teen nan u gaare na. ²⁹ Ki bi gooro a "Biat nant nna, kimaan yonnu baawa, ki li ji bonte." Li paak ki u weib koo. ³⁰ Ki u tan kar a wun di namm; njanne ki u jii boroboro na ki tur Yennu niipoouk njan bokit ki turib. ³¹ Li yoo na ki bi numm po ji yent, ki bi banno. Li taakpaak ni ki u lir bot. ³² Ki bi ji beer teeb a "Waa bo piak nant sɔnu ni ki wantit linba sob Yennu gboun ni paak na, li bo ki tee nan muu na kaa ti para ni-i?"

³³ Li taakpaak ni ki bi fiir nmat Jerusalem, ki saa la u poorpoweiteeb piik nan yeno na nan siab, ki bi lakin leeb. ³⁴ Nanne ki u poorpoweiteeb na betib a "Ti Yomdaano set fiire nan harmonii. U dokit Simonn paaka."

³⁵ Ki niib banlee na mun betib linba teen sɔnu ni, nan waa tan bokit boroboro yoo nba, ki bi banno.

^S 23:56 23.56 Foon daar din tuu piin Asuma daajoouko ki saa tuu Sibit daajoouk. * 24:21 24.21 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Yiisa nba dokit u poorpoweiteeb paak bianjinba

(Matiu 28.16-20; Mak 16.14-18; Joann 20.19-23; Toona 1.6-8)

³⁶ Baa beerib linba na, li taakpaak ni ki Yiisa set bi sinsuuk ni ki yetib a, “Parmaasir-ii be i paak.”

³⁷ Ki jjekit nan janmaanii koob hei, kimaan bi mi a bi la siara bonfuntikare. ³⁸ Nanne ki u boib a, “Bee ki i yan puti? Bee ki birsuk be i ni? ³⁹ Gotir n nii nan n taa man, ki bann nan li set tee mine. Siimin ki bann nan mine. Bonfuntikar ki mok gbanant nan kpaba, nan yaa la ki n mok bianjinba na.”

⁴⁰ Waa yet nna man ki u wannib u nii nan u taa. ⁴¹ Nnaan ki bi para penn paak ki bi ki teen yada nan li tee nsoe; ki li yaar litib. Ki u boib a, “I mok jesiat nna-a?” ⁴² Ki bi jii janpurikir bonjinn ki turo; ⁴³ ki u gaar nman bi numm ni.

⁴⁴ Nanne ki u betib a “Ii tian man n moomaan nba ki n daan wanti maa daan be i boor yoo nba na, a n barii kur nba sob Moses sennu ni, nan Yennu sokiniinba sobu ni, nan Yennu gboun nba ki bi yi yanii na ni kpaa talas nan li kur n tan tun ki gbeen.”

⁴⁵ Nanne ki u ji yent bi numm, a bin bann linba sob Yennu gboun ni na paak, ⁴⁶ ki yetib a “Li sob a Yennu Niganntoo Masia saa di biak ki kpo, ki tan fiir kuun ni daa ntantaa daar; ⁴⁷ a bin saan ki moont u sann ni, a niibi-i nyik bi biit, Yennu saa nyik chabib; a bin piin moont barii man ki tur Jerusalem teeb, ki bia moont tur nibooru kur.” ⁴⁸ Ki u betib a “Yimme tee linba na siara damm. ⁴⁹ Nnara, mine yaa n tan turi n Baa Yennu Seyeen nba ki u senn mosonn a u saa turi na. Ii daa biar kii be Jerusalem na mokmok nan yoo nba ki Yennu Seyeen man saa nyi sanpaapo ki sik i paak ki turi pan na.”

Yiisa nba doo Yendoun ni bianjinba

(Mak 16.19-20; Toona 1.9-11)

⁵⁰ Nanne ki Yiisa nyii namm doo man ni ki saan per Betani. Leje ki u saa donn u nii sanpaapo ki teen piisin bi paak. ⁵¹ Waa teen piisin bi paak yoo nba, ki u nyikib nnaan doo Yendoun ni. ⁵² Ki bi ji jianto ki tan nmat Jerusalem nan parpeenn bonchiann, ⁵³ ki ji din be Yenjiantu nsaakak ni yoo kura, ki piak dont Yennu sann.

Barŋanii nba ki Jöonn din sob nae na

Ki jiin Jöonn gbouŋ na po

Yennu maan nba ki Jöonn din sob na want a Yiisa tee Yennu mɔbɔnn nba yoo be-e, ki “kpant niro ki be nant.” Nan gbouŋ na mɔŋ nba yet na, Jöonn din sob barŋanii na, a li karinteeb n teen yada nan Yiisa-e tee tinntoo, Yennu Bija na, ki bi-i teeno yada bi sii mok manfoor. (20.31)

Ki jiin wunba tee Yennu mɔb na po

¹ Pinpiik ni dinn ki soo ki siar daa din kaa na, ŋaan wunba ki bi yiu Yennu Mɔb na ŋarin poŋ din be-e, ki Yennu Mɔb maŋ taa nan Yennu. Njooe bia tee Yennu. ² Yennu Mɔb maŋe din be nan Yennu sinsinn, ³ ki u nie ki Yennu nan bont kur, ki siar din kaa ki Yennu nan ki li ki nyii u ni, ⁴ ki u nie biak ki manfoor be, ki u jikit teen niib, ki manfoor maŋe teen niib yentu, ⁵ ki yentir bunbɔnn, ki bunbɔnn na ki fit kpeent yentu maŋi.

⁶ Jasoo nna din be ki u sann yi Jöonn, wunba wuur niib Yennu nyunwuru na, ki Yennu tumo ⁷ a wun baar ki tan mɔont yentu na po, ki bin gbat ki teen yada. ⁸ Ŋaan Jöonn maŋ kaa din tee yentu na. Njoo kpan din baar a wun bet niib yentu maŋe poe. ⁹ Yiisa-e tee barmonii yentu nba din baar tingbouŋ na ni, ki yentir niib kur ni. ¹⁰ Waa din baar tingbouŋ na ni na, ŋaan tingbouŋ na ŋaateeb lek din ki banno, ŋaan u nie setik ki Yennu din nan tingbouŋ na. ¹¹ Waa din baar tingbouŋ na ni, u din be u tɔŋ niib juu teeb nie, ŋaan bi lek din ki gaaro. ¹² Ŋaan binba kur gaaro ki teeno yada, ŋamme ki u chabib yaak ki bi ji teen Yennu waas. ¹³ Yennu nba din turib u manfopaann na paak ki bi teen Yennu waas. Li ki tee nisaarii kaa din turib li manfoor, baa marib yoo nba na, ŋaan li din tee Yennu-e.

¹⁴ Yoo nba ki Yennu Mɔb maŋe din baar ki tee nisaarik na, u din be nant tingbouŋ na ni, ki gbee nan ninbatinu, nan barmonii wannu, ki timm nba din be nant na laat u yentsaakar, ki li yentsaakar nyii u Baa Yennu boor, kimaan u tee u Biyemmir.

¹⁵ Yoo nba ki Jöonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na tan lau, ki u nyinn u siara ki yikin sanpaapowa a, “Daano nba ki n daan beeri ki yaa u tan saa baar ki cheen, ki poŋ din beewa ki bi tan marin na, njooe na jik.”

¹⁶ Tɔn, waa gbee nan ŋant bianjiba na, ki ti kur la u ŋant maŋe, ki bia laat sommir yoo kur. ¹⁷ Moses din turit Yennu sennue, ŋaan Yiisa Masia ŋarin baar nan ninbatinue ki turit, ki bia wannit barmonii wannu. ¹⁸ Soo ki mi la Yennu; u mɔŋe biyemmir nba mantik kpiau ki bia jan nant na, njooe fiito ki turit.

Jöonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar

(Matii 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Tɔn, juu teeb yudamm nba din be Jerusalem na tun mannteeb yudamm nan Liifai teeb Jöonn boor, a bin boio a, “A tee ŋmee?” ²⁰ Ki Jöonn mun ki yet jiinu, ŋaan pak yentib paanu ni a, “Min kaa tee Yennu Niganntoo Masia.” ²¹ Ŋanne ki bi boio a, “Ki a tee ŋmee? A tee Elaija-ee?” Ki u jiin a, “N ki tee njooe kaa.” Ki bi bia boio a, “Ki a tee sokinii nba nae-e?” Ki u jiin a, “N ki tee njooe kaa biaki.” ²² Ŋanne ki bi boio a, “Ki a tee ŋmee? Wantit faa tee wunba ki tin ŋmat saa bet binba tunt na. A yaa mɔŋe po, a tee ŋmee?” ²³ Ki Jöonn yaa:

“Mine tee kunkor nba be muuk ni, ki hoot na a:

Teent Yennu baaru siir.”

Jöonn din jii Yennu sokinii Aisaya gbouŋ ni maame, ki pak na ki wann waa tee wunba.

²⁴ Tɔn, niib maŋe din nyii Farisiinba* boor nie. ²⁵ Bi bia din boi Jöonn a, “Li-i tee ki a ki tee Masia, ki bia ki tee Elaija, ki bia mun ki tee Yennu sokinii nba na, ki li teen nlee ki a wuur niib Yennu nyunwuru?” ²⁶ Ki Jöonn yaa, “Min ŋarin wuur niib nyume, ŋaan soo be i sinsuuk ni na ki i ki miu. ²⁷ Njooe tee wunba yaa wun wei n poor, ŋaan n ki jan nan ki n lot u taasanmii gbaa.”

²⁸ Tɔn, bi din boio bubiit na doo nba sann yi Betani, ki be Jöodann mok-pootir na nie. Leŋe ki Jöonn din wuur niib Yennu nyunwuru.

Bianjiba ki Jöonn yaa Yiisa tee Yennu maruŋ pegann

* 1:24 1.24 Farisiinba nunii din mɔn Moses sennu weiu paak.

²⁹ Laa yent sanyiok, ki Joonn manj la Yiisa ki u baat, ki u bet niib na a, “Gotir man! Yennu maruj Peganne na. Njoe saa nyinn tingboun na jaateeb biit. ³⁰ Njoe tee daano nba ki n won beeri a u tan saa wei n poor kii tuun Yennu toona, njaan bia chee-n na. U ponj din beewa ki bi tan marin. ³¹ N tuu ki mi a njoe na, njaan n baar maa n wur niib Yennu nyunwurue, ki lin wann Israel teeb† waa tee wunba.”

³²⁻³³ Ki Joonn bia yet niib na a, “Maa daan daa ki bann waa tee wunba manj, ki Yennu nba tumin a n tan wur niib u nyunwuru na betin a ‘Daano nba ki a tan la ki n Seyeen siik ki tan toon u paak ki biar be nanc, fan bann nan njoe tee wunba saa jii n Seyeen ki wuur niib para.’ Ki n set la Yennu Seyeen, ki u nyii Yendouj ni ki siik, ki naan njmann, ki tan toon Yiisa paak ki biar be nanc. ³⁴ N set la nna, ki beeri nan njoe tee Yennu Bija.”

Ki jiin Yiisa sinsinn poorpoweiteeb po

³⁵ Laa bia yent, ki Joonn see nan u poorpoweiteeb na banlee, ³⁶ ki tan la Yiisa gaar, ki u yet a, “Gotir man, Yennu maruj Pegann nae na.” ³⁷ Joonn poorpoweiteeb banlee na nba gbat ki Joonn yet nna manj, ki bi nyiko, njaan waa Yiisa. ³⁸ Ki Yiisa saa jiant ki la ki bi waa, ki u boih a, “I loon bee?” Ki bi jiin a, “Wanntoo, ti loon ki ti bann faa be siame.” ³⁹ Ki Yiisa yetib a, “Ii waa man ki saa la maa be saminba.” Li din tee kut munna yoee jayenn, ki bi weio ki saa la waa be saminba, ki ji biar be nanc daar manj ni.

⁴⁰ Bi banlee manj nba din donj gbat Joonn nba yet linba, ki waa Yiisa na, bi yencoe din tee Andru, wunba tee Simonn Piita waaroo na. ⁴¹ Waa din nyii Yiisa boor na poorpoe, ki u saan yiam a ki saa lon u yoozo Simonn manj boor, ki beto a, “Ti la Masia nawa,” (ki Masia paak tee Yennu Niganntoo,) ⁴² njaan baar nanc Yiisa boor. Ki Yiisa goto sirri; ki tan beto a, “Fine tee Simonn, wunba tee Joonn bija, njaan a sann bia sii yi Siifas-e.” (Siifas nan Piita tee yomme, ki li paak tee tann.)

⁴³ Li sanyafannuko ki Yiisa loon wun saan Galilii, ki la Filip ki beto a, “Ii waa-n.” ⁴⁴ Filip din nyii Bef-saida-e. Leje tee doo nba ki Andru nan Piita mun din nyii na. ⁴⁵ Ki Filip mun saan ki saa lon Natanael boor ki beto a, “Ti la wunba ki Moses din sob u po Yennu sennu gbouj ni, ki sokiniinba bia din sob u po, ki pak a u saa baar na. Njoe tee Yiisa, wunba tee Joosef bija, ki nyii Nasaref na.” ⁴⁶ Ki Natanael yeto a, “Nasaref-ii? Bonnjann saa fit nyi Nasaref-aa?” Ki Filip beto a, “A monj monj n mun baar ki tan got.”

⁴⁷ Yiisa nba la Natanael baat u pej na, ki u pak u po a, “Israel nimonoe na, kimaan u tee burchimoe.” ⁴⁸ Ki Natanael boio a, “A teen nlee ki mimi?”

Ki Yiisa jiin a, “Filip nba daa bo ki baar ki yiina na, njaan soo ki n ponj la-awa, ki a kar kinkanj nyakir.” ⁴⁹ Ki Natanael yeto a, “Wanntoo, a tee Yennu Bijae, ki bia tee Israel teeb kpanbar.” ⁵⁰ Ki Yiisa boio a, “Maa yet a n la-a ki a kar kinkanj nyakir nae, ki a teenin yada-a? njaan a sii laat toonjaana ki lin gar linba na paak. ⁵¹ Barmoniie ki n beeri na, i saa la sanpaapo loot, ki Yennu malakanba siik Nisaarik Bik na paak, ki njmat do sanpaapo.”

2

Poochiann nba din be Keena na po

¹ Li daa njantaa daar, ki poochiann be doo nba sann tee Keena, ki be Galilii yent ni na. Ki Yiisa naa saan lej. ² Bi din poi Yiisa nan u poorpoweiteeb, a bin baar. ³ Ton, ki tilooa daan nba ki bi din nyu na tan gbenn. Ki Yiisa naa baar ki bet Yiisa a, “Poochiann daan na gbenna.” ⁴ Ki Yiisa beto a, “N naa, li la-a lee? N yoo daa ki baari.” ⁵ Nanne ki u naa manj bet toontunna na a, “Linba ki u beti a i tun, yin tun nna.”

⁶ Ton, ki bui njanloob see lej, linba ki Juu teeb tuu tee nyun ki fini nit, nan bi jiantu nba tee bianjinba na. Li bui din fit koo nyun galint nan piinlee-lee koo piintaa-taa nawa. ⁷ Ki Yiisa bet toontunna na a, “Gbeent bui na nyun.” Ki bi gbeen nan mogbanawa. ⁸ Ki u ji betib a, “Durin nyun manj, ki saan tur jaamm na saakoo.” Ki bi jii saan tur. ⁹ Ki u gaar nyun nba ponj kpanit daama na ki lemm, njaan u din ki mi daan na nba nyii siami, njaan toontunna nba dur nyun bui ni na njarin din mi. Nanne ki saakoo na yiin poo na soroo ¹⁰ ki yeto a, “Soo kur tuu tor damamm sinsinnewa. Li-i tee ki bi nyuu saama, wun ji tor linba ki man fanu na, njaan ki yimm njarin njmina, ki ji tan joont toor daan nba man ki gar siar kur na.”

¹¹ Ton, Yiisa nba din tun toonjaann manj Keena nba be Galilii yent ni na, njanne din tee u sinsinn toonjaann, ki li wann niib waa mok Yennu yiikoo bianjinba; ki u poorpoweiteeb na teeno yada. ¹² Li poorpo ki Yiisa nan u naa nan u waarii nan u poorpoweiteeb na saan Kapenaum, ki saa be lej daa njanlee nna.

† 1:31 1.31 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

*Yiisa nba namm Yenjiantu nasaakak bianjinba
(Matu 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)*

¹³ Nanne ki Juu teeb yukitgar* tiaru jaamm tan per, ki Yiisa saan Jerusalem, a wun saa di jaamm manj. ¹⁴ Waa baar Jerusalem yoo nba, ki u koo Yenjiantu nasaakak na ni, ki la jab ki bi koi nei nan pei nan nmana, ki bia la lik-kpenta ki bi kar kpentir likirii. ¹⁵ Ki u jii nmiit ki pian kpaasir, ki ber bonkobit na kur, ki nyinnib Yenjiantu nasaakak manj ni, njaan tut tut lik-kpenta teebula na ki lu, ki likirii na baa yat; ¹⁶ njaan bia bet binba koi nmana na a bin nyinn nmana manj, ki bia yetib a, "I daa tee n Baa njaak kpinkpounj boori." ¹⁷ Li yoo na ki u poorpoweiteeb na ji tiar Yennu gbounj nba yet bianjinba na a, "N numm mon n Baa jiantu nasaakak na paak bonchiann."

¹⁸ Nanne ki Juu teeb yudamm na boi Yiisa a, "A saa tun nyinlannpoe ki wannit nan a mok yiikooe ki tun linba na?" ¹⁹ Ki Yiisa jiin a, "Ton, yii yeer Yenjiantu diiuk na, njaan n saa jii daa nantaee ki maar." ²⁰ Ki bi yet a, "Waa! Bi jii bina piinna nan njanloobo ki maa Yenjiantu nasaakak na, njaan ki fin tan yaa a saa jii daa nantaa kuukooe ki maa." ²¹ Yennu diiuk nba ki Yiisa din pak na tee u monj gbanante. ²² Yennu nba din fiino kuun ni na poorpoe, ki u poorpoweiteeb tiar linba ki u daan yet na, ki ji teen Yennu gbounj nba want Yiisa kuunfiru po na yada, ki bia teen Yiisa maan na yada.

Yiisa nba mi soo kur dudukit bianjinba

²³ Yukitgar tiaru jaamm na yooe ki Yiisa din be Jerusalem, ki tuun baktinauj toona, ki niib bonchiann la ki teeno yada, ²⁴ njaan Yiisa din ki jii u monj ki chabibi, kimaan u mi soo kur nba tee wunba. ²⁵ U din mi niib dudukit bonjann. Li paak, li din ki kpaal talas ki soo n wannoo nisaarik binbenji.

3

Ki jiin Yiisa nan Nikodemus po

¹ Joo nna din be ki u sann tee Nikodemus. U din tee Juu teeb yudaano, ki bia tee Farisii niro; ² ki nyoslok ki u tan baar Yiisa boor, ki yeto a, "Chanbaa, ti mi nan a tee wantoo nba nyii Yennu boore, kimaan soo kan fit tun toonjaana nba ki a tuun na booru, li li ki tee Yennu be nana."

³ Ki Yiisa beto a, "Barmoniie ki n beera na, soo kan fit koo Yennu naan ni, bi-i kii njaamm maro-i kaa." ⁴ Ki Nikodemus boio a, "Nlee ki bi saa njaamm mar niro nba ki tee biki? Kimaan u ji kan fit nmat koo u naa poor ni, ki wun maro." ⁵ Ki Yiisa yeto a, "Barmoniie ki n beera na, soo kan fit koo Yennu naan ni, see ki u la maaru munlee, ki li tee Yennu Seyeen nan Yennu nyunwuru yar. ⁶ Nisaarik narin maar nisaarike, njaan ki Seyeen na mun maar Seyeen yooe. ⁷ Li paak, a daa te ki li teea baktinauj nan maa yaa 'See ki bi njaamm mari na.' ⁸ Wouj da ki saa laa loon siaminbae, ki a ki mi laa nyi sian ki da. A bia ki mi laa saa siami, njaan a gbia ki li dae. Li mun bia tee nnae ki tur soo kur nba ki Yennu Seyeen* maro."

⁹ Ki Nikodemus boio a, "Nlee ki li saa teen nna?" ¹⁰ Ki Yiisa jiino a, "A tee daano nba want Israel teeb† Yennu maame, njaan tan ki mi linba na paaki-i? ¹¹ Barmoniie ki n beera na, ti beeri linba ki ti mi, nan taa bia la linbae, njaan ki i ki gaan ti maami. ¹² Li-i tee ki i ki teenin yada, nan maa beeri tingbounj na bona po na, li-i tee ki n beti Yendouj ni bona po, nlee ki i ji saa teenin yada? ¹³ Soo kaa ki mi doo Yendouj ni see min Nisaarik Bik nba nyii Yendouj ni na."

¹⁴ Moses nba din jii kut waauk ki fin daauk paak ki donno muuk ni bianjinba na, li mun bia tee nnae ki bi tan saa jii Nisaarik Bik ki donno sanpaapo, ¹⁵ ki wunba teeno yada, u saa la manfoor nba kaa gbennu. ¹⁶ Kimaan Yennu mantik loon tingbounj na bonchiann; li paak, ki u turit u Biyemmir, ki wunba teen u Bija manj yada, u tan kan koo muu ni, njaan u sii mok manfoor nba kaa gbennue, ¹⁷ kimaan Yennu nba din tun u Bija tingbounj na ni, u din ki tumo a wun tan bu tingbounj na niib buut ki biirib kaa, njaan u din yaa wun tinnibe. ¹⁸ Ki daano nba teen Yennu Bija manj yada, Yennu kan bu u buut ki biiro, njaan wunba ki teeno yada, Yennu ponj bu u yaa buut ki biirowa, kimaan waa ki teen njo Yennu Biyemmir manj yada na.

¹⁹ Linba paak te ki Yennu bu bi buut ki biirib manj tee nnae: Yennu Bija na din baar tingbounj na ni a wun yent tingbounj na niib numpoe, njaan ki nisaarii loon bunbonn ki gar yentu, kimaan bi toona nba bi bianjinba na paak. ²⁰ Daano nba kur tuun toonbiit, u ki loon yentue, ki ki loon wuu nakiir, kimaan u ki loon u toonbiit na n nyi paanu. ²¹ Njaan

* **2:13** 2.13 Yennu malakae din kpai ljipt teeb bijakpera njaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29) * **3:8** 3.8 Bi maan ni, "wouj" nan "seek" mabona tee yomme. † **3:10** 3.10 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

wunba waa Yennu barmonii wannu na ki bia tuun li bian, ijooe baat yentu boor, a soo kur n bann nan Yennu be u toona kur ni.

Joonn nba want Yiisa po bianjinba

²² Li poorpoe ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din nyii leŋ ki saan Judea yent ni, ki saa be leŋ nan daa ŋannaa na, ki wuur niib Yennu nyunwuru.

²³⁻²⁴ Li yoo na ki soo Joonn nba wuur niib Yennu nyunwuru na daa ki koo dansariki, ki be Enonn, siaminba ki nyun din yab na, ki niib din tuu baat u boor, ki u wuurib Yennu nyunwuru. Enonn din ki fok nan Salim-i.

²⁵ Nanne ki moniok tan fiir Joonn manj poorpoweiteeb nan Juu niro nna sinsuuk ni, ki jiin Yenjiantu nyunwuuru po. ²⁶ Ki Joonn poorpoweiteeb na saan u boor, ki saa beto a, "Chanbaa, niro nba ki a daan be nanao Joodann mok-pootir, ki yaa u tee Yennu Niganntoo na, ti gbat ki u wuur niib Yennu nyunwuru, ki soo kur saa u boor ki u wuurib." ²⁷ Ki Joonn betib a, "Niro kan fit tun siar ki li ki tee Yennu nyinnoo. ²⁸ I moŋ poŋ mi gbat ki n yet maa min kaa tee Yennu Niganntoo Masia, ŋaan min ŋarin, Yennu doŋ tumime, a n tan teen u baaru siir. ²⁹ Poosoro tee wunba yen pooyookir. Wunba tee poosoro na yook, ki be u boor ki gbiin na, ijooe mok parpeenn, yoo nba ki u gbat poosoro na kunkor. Nnae ki n mun set mok parpeenn bonchiann Masia paak.

³⁰ "Li kpaat talas ijoo Masia sann-ii yabitiir, ŋaan ki n sann-ii waabit."

Wunba nyii Yendouŋ ni labaar

³¹ Wunba nyii sanpaapo, ijooe chee soo kur; ŋaan binba nyii tingbouŋ na ni, ŋamm tee tingbouŋ na teebe, ki bia piak nisaarii maan. Wunba nyii Yendouŋ ni, ijooe chee soo kur, ³² ki bia jenna ki beer niib linba ki u la ki bia gbat, ŋaan soo ki gaan u maami. ³³ Ki wunba gaar u maan manj, li want nan ijooe sak nan Yennu maan tee barmonii. ³⁴ Yennu Bija nba ki u tumo na piak Yennu maame, kimaan Yennu tur u Bija manj Seyeen nba yab ki kaa bikinu. ³⁵ Yennu loon u Bija, ki kubin bona kur u nuu ni.

³⁶ Daano nba teen Yennu Bija yada, u sii mok manfoor nba kaa gbennu, ki daano nba mun ki saak Yennu Bija na mob kan la manfoor manj, ŋaan Yennu wutoor saa do u paak ki kan maaki.

4

Samaria poosoo labaar

¹ Ton, ki Farisiinba din gbat a Yiisa daak niib ki wuurib Yennu nyunwuru ki bi tee u poorpoweiteeb, ki yab gar Joonn yab. ² Barmonii ŋarime, Yiisa din ki wur soo u moŋi, ŋaan u poorpoweiteebe din wuurib. ³ Yiisa nba bann nan Farisiinba na gbat nna manj, ki u nyii Judea yent ni ki ŋmat saa Gallii yent ni. ⁴ Ki u sonu manj ni, ki li tee talas turo nan wun gar Samaria yent ni. ⁵⁻⁶ Ki yonsuuk ni, waa din tan per Samaria teeb digbansiir ki bi yir Saika, ki u baar Jakob bunbunn boor. Leŋ din ki fok nan kpaab nba ki Jakob tur u bik Joosof na.

Waa din baar bunbunn na boor, ki bakint ji sooro, kimaan sommir na paak, ki u biar kar bunbunn na nyakir. ⁷ Nanne ki Samaria poosoo tan baar bunbunn manj boor, a wun luun nyun. Ki Yiisa yeto a, "Turimin nyun ki n nyu." ⁸ Li yoo na ki soo ki u poorpoweiteeb poŋ saan doo niwa, a bin saa daa jeet, ŋaan ki u biar u kuukoo. ⁹ Juu teeb na din tuu siŋ Samaria teebe, ki ki loon bii taant nammi. Li paak, ki poo na boio a, "A tee Juu niroe, ki n mun tee Samaria poo, ki li teen nleewa ki a tan mein nyumi?" ¹⁰ Ki Yiisa jiino a, "Li-i tee ki a bo mi bakitnaun piinii nba ki Yennu loon wun pia na, ki bia mi maa tee wunba ki meia nyun na, a bo saa boin a n tura manfoor nyun, ki n set bo saa turawa."

¹¹ Ki poo na yeto a, "Chanbaa, bunbunn na sumii hei, ki a mun bia ki mok gooka. Lee ki a saa luun manfoor nyun manj? ¹² Ti yeeja Jakob-e din lukir bunbunn na, ki ijoo nan u waas nan u bonkobit kur nyu leŋ. A dukii nan a gar Jakob-a koo?"

¹³ Ki Yiisa yeto a, "Wunba nyuu bunbunn na nyun, nyunnyukuru tan saa ŋamm sooroa, ¹⁴ ŋaan mi-i tur wunba n nyun na ki u nyuu, nyunnyukuru kan mi sooro, kimaan mi-i tur wunba n nyun na, li sii bunii manfoor nyume u ni, ki bia turo manfoor nba kaa gbennu." ¹⁵ Ki poo na yeto a, "Chanbaa, turimin li nyun, ki nyunnyukuru ji daa mi somi, ki n bia ji daa mi ki baat nna ki tan lu nyumi."

¹⁶ Ki Yiisa beto a, "Ti saa ki yiin a soro ki jen nanao na." ¹⁷ Ki u beto a, "N ki mok soro." Ki Yiisa jiino a, "Faa yaa a ki mok soro na, ŋann a mok monii, ¹⁸ kimaan a poŋ kun jab banjmuwa, ki joo nba ki a daa be nanao motana na ki tee a soro kaa. A set pak moniie."

¹⁹ Ki poo na yeto a, “Chanbaa, n ji bann nan a tee Yennu sokiniie. ²⁰ Timm Samaria teeb yeejamm din jiantir Yennu, kunkonn na paake, njan ki yimm Juu teeb njan yaa Jerusalem-e tee siaminba njan nan Yenjiantu.”

²¹ Ki Yiisa beto a, “N niipoo, teent n maan yada, yoo baat ki niib tan kii jiantir ti Baa Yennu kunkonn na paaki, ki bia tan kii jiantiro Jerusalem-i. ²² Yimm Samaria teeb ki mi yaa jiantir wunba, njan timm Juu teeb njan mi taa jiantir wunba, kimaan tinnu labaer nyii Juu teeb nie. ²³ Naan yoo baat, ki porj set baara, ki binba jiantir ti Baa Yennu nan barmonii na sii jiantiro u Seyeej panj nie ki mi waa tee wunba, kimaan li niboorue ki Yennu loon bii jiantiro nna. ²⁴ Yennu tee Seeke, ki binba jiantiro na, li kpaalalase bii jiantiro nan barmonii, u Seyeej panj ni.”

²⁵ Ki poo na yeto a, “N mi nan Masia nba ki bi yiu Yennu niganntoo na tan saa baara. U-u tanj baar yoo nba, u saa betit barii kura.” ²⁶ Ki Yiisa jiino a, “Mine na, min nba piak nana na.”

²⁷ Li yoo manje ki Yiisa poorpoweiteeb jen, ki li teemm bakitnaunj nan Yiisa nba piak nan poo na, njan bi soo ki boi poo na a u loon bee, ki bia ki boi Yiisa a bee ki u piak nana.

²⁸ Nanne ki poo na nyik u nyunsoor na, njan nmat saan doo na ni, ki saa yet niib a ²⁹ “Baat man, ki tan got joo nba betin bonsiar kur nba ki n porj mi tun. I dukii nan hooe tee Yennu Niganntoo Masia na-a?” ³⁰ Baa gbat nna yoo nba, ki bi nyii doo na ni ki saan Yiisa penj.

³¹ Li yoo manj, ki Yiisa poorpoweiteeb barimo, ki yeen a, “Wanntoo, dimin jeet.” ³² Ki Yiisa jiumm a, “Min mok jeet nba ki n saa di, njan ki i ki mi li po.” ³³ Ki u poorpoweiteeb na ji boi bi leeb a, “A mi soo tan sii turo jeeti-i?” ³⁴ Ki Yiisa jiumm a, “Min yaa jeet tee man sak Yennu nba tumin na mabe, ki tun u yanbootoona ki gbenn.

Dijaamu barjok

³⁵ “I tuu yaa li teen nmaarii njan nae nan bin jaan dii. Naan n beerie, gotir kpaant man, jeet na porj teen siir nan jaamuwa. ³⁶ Ki dijaara tan saa gaar bi paauk, ki dii nba ki bi jaan na mun, njamme tee niib nba tan saa la manfoor nba kaa gbennu, ki damm nba buur nan binba jaan, bi kur tan sii mok parpeenn dii manj paak. ³⁷ Ti mok barjok a, ‘Yenoe buur, ki loo jaan,’ ki li set tee monii. ³⁸ N te ki i jaan siaminba ki i ki kooe. Siabe porj koowa, ki bi konu manj sommi ki i la dii.”

³⁹ Nanne ki Samaria doo ni niib bonchiann gbat poo na nba beerib a, “Yiisa betin bonsiar kur nba ki n porj mi tun,” ki bi teen Yiisa yada, ⁴⁰ ki saan bunbunn na boor Yiisa penj, ki barimo a wun biar kii be namm. Ki u sak ki biar be namm daa njanlee, ⁴¹ ki piak u maan ki teemm. Baa din gbat nna, ki bi bonchiann teeno yada. ⁴² Li yoo na ki bi ji bet poo na a, “Taa teeno yada motana na, li ki tee faa betit u po na kuuko kaa, njan taa gbat u monj mob ni na paak ki ti teeno yada, ki bann nan hooe set tee tingbounj na Tinntoo.”

Yiisa nba din te ki yudaansoo bija la laafia bianjinba

(Matiu 8.5-13; Luk 7.1-10)

⁴³ Li daa njanlee poorpoe ki Yiisa nyii lej ki saan Galilii yent ni, ⁴⁴ kimaan u monj porj yet a, “Yennu sokinii kan la baakir u monj doo ni.” ⁴⁵ Naan waa baar Galilii yoo nba, ki niib na gaaro, kimaan baa daan saan yukitgar tiaru jaamm Jerusalem na, bi daan la linba kur ki u tun Jerusalem, jaamm yoo nawa.

⁴⁶ Waa din lin Galilii yent ni na, ki u saan Keena, siaminba ki u din te ki nyun kpant tiloona daan na.

Ki yudaansoo din be Kapenaum, ki u bija yiar. ⁴⁷ Ki u gbat a Yiisa nyii Judea ki baar Galilii yent ni. Ki u baar u penj, ki barimo a wun baar Kapenaum, ki te ki u bija n la laafia, kimaan u yaa wun kpoe. ⁴⁸ Ki Yiisa beto a, “Li-i tee ki i ki la nyina nan bakitnaunj toonjaana, i kan teenin yada.” ⁴⁹ Ki yudaano na jiin a, “Chanbaa, njan tin saan, ki n bik manj daa ki kpo na.” ⁵⁰ Ki Yiisa beto a, “Ti kun. A bija na la laafiawa.”

Nanne ki yudaano na teen yada nan Yiisa nba pako linba manj, ki ji nmat kun. ⁵¹ U be sonu nie ki u toontunna cheto nan labaara, “A bik na la laafiawa.” ⁵² Ki u boib a, “Nlee yooe ki bik manj la laafia?”

Ki bi yeto a, “Wonn, kut younj yenlekire ki u gbanu won maak.” ⁵³ Ki joo na tiar nan li yooe ki Yiisa won beto a, “A bija na la laafiawa na.” Li paak ki hooe nan u njaateeb kura teen Yiisa yada.

⁵⁴ Yiisa nba din tun toonjaann manj na, li din tee toonjaann nba ki u tun pukin njanlee-e, yoo nba ki u nyii Judea yent ni ki baar Galilii yent ni na.

5

Yiisa nba te ki baatɔɔ la laafia bianjinba

¹ Li poorpoe ki Juu teeb jaansar tan baar, ki Yiisa saan Jerusalem. ² Leɲe ki kukintuk dɔɔ nan nyun, ki lanbont ɲanɲmu chaan linta, ki Juu teeb maan ni, ki bi yir Bef-sata, ki li kpia pey tammɔb na. ³ Baatib bonchiann din tuu dɔɔ leɲ, ki siab tee jɔɔni, ki siab tee dianii, ki siab mun tee gbanankpeena damm. ((Bi tuu dɔɔ ki guu nyun na dammue. ⁴ Yosau Yennu malakasɔɔ tuu sike ki damm nyun maɲ. Yoo nba ki u damm nyun na, ki baatɔɔ nba sint sik li ni, u yiaru tuu gbenne.))

⁵ Tɔn, jasɔɔ din be leɲ, ki yiar bina piintaa nan ɲanniin. ⁶ Ki Yiisa tan baar la ki u dɔɔ leɲ, ki u bann nan jɔɔ maɲ yiaru yukira, ki u boio a, "A loon ki a la laafia-a?" ⁷ Ki baatɔɔ na jiin a, "Chanbaa, nyun na-i damm yoo nba, n ki mɔk wunba saa jiin ki sikinin li ni. Ki mi-i yaa n sik, sɔɔ tuu dɔɲ sike, ɲaan nyikin." ⁸ Ki Yiisa betɔ a, "Fiit, ki jii a dɔɔnu kii somm." ⁹ Li taakpaak ni ki jɔɔ na la laafia, ki fiir ki jii u dɔɔnu ki ji somm.

Daar nba ki jɔɔ na la laafia na din tee foon daare. ¹⁰ Li paake teen ki Juu teeb yudamm din betɔ a, "Dinna tee foon daare. Ti sennu ki chab nan fan jii a dɔɔnu kii somm nanni." ¹¹ Ki u jiin a, "Jɔɔ nba te ki n la laafia na, ɲɔɔe yetin a n jii n dɔɔnu kii saa nann." ¹² Ki bi boio a, "Jalanɔpoe yeta a a jii a dɔɔnu kii saa nanni?" ¹³ ɲaan jɔɔ na din ki mi wunba te ki u la laafia, kimaan Yiisa ji din nyii leɲa, niib bonchiann nba din tikir na paak.

¹⁴ Li poorpoe ki Yiisa tan lau Yenjiantu ɲasaakak ni, ki betɔ a, "Gotir, a la laafiawa, ɲaan a ji daa mi tuun toonbiiti, ki bonbisiar tan saa baara ki gar na."

¹⁵ Yiisa nba pak nan jɔɔ na ki gbenn yoo nba, ki jɔɔ na nyii ki saan Juu teeb yudamm na boor ki saa betib a, "Yiisa-e te ki n la laafia." ¹⁶ Ki yudamm maɲ ji piin Yiisa mukisuk, kimaan waa te ki jɔɔ na la laafia foon daar na.

¹⁷ Ki Yiisa betib a, "N Baa Yennu yɔɔ tuume, ki n mun tuun nnae." ¹⁸ Yiisa nba yet nna yoo nba, ki Juu teeb maɲ ɲamm loon bin kpiu ki gar sinsinn na, kimaan li ki tee waa biir foon daar sennu na kuukɔɔ paak kaa, ɲaan waa bia yaa Yennu tee u Baa, ki yek u mɔɲ nan Yennu na paak.

Yiisa nba mɔk yiikoo bianjinba

¹⁹ ɲanne ki Yiisa betib a, "Barmɔniie ki n beeri na, min Yennu Bija laat n Baa Yennu nba tuun linbae ki mun tuun. N kan fit tun siar nan n mɔɲ yiikoo. N Baa maɲ nba tuun linba, n mun tuun ɲanne, ²⁰ kimaan n Baa maɲ loonin, maa tee u Bija na, ki u wantin linba kur ki u mɔɲ mɔɲ tuun. Ki bia jenna, u saa wannin toonjaana mii tuun, ki lin gar linba na, ki li saa teeni bakitnaun. ²¹ N Baa nba fiint kpeemm ki teemm manfoa bianjinba na, nnae mun, ki min nba tee u Bija na mun saa tur binba ki n gann na manfoa.

²² "N Baa ki bu sɔɔ buuti, ɲaan u chab min, u Bijae, a mii bu niib buut, ²³ a ki sɔɔ kur-ii teenin baakir nan baa teen n Baa Yennu baakir bianjinba na. Wunba ki teenin baakir, li want nan u ki teen n Baa Yennu nba tumin na baakiri.

²⁴ "Barmɔniie ki n beeri na, daano nba gbat n maan na, ki bia teen wunba tumin na yada, ɲɔɔe mɔk manfoor nba kaa gbennu; ki Yennu kan bu u buut ki biirɔ. U bia poɲ nyii kuun nuu niwa, ki be manfoor maɲ nie.

²⁵ "Barmɔniie ki n beeri na, yoo baat, ki poɲ baara, ki kpeemm tan saa gbat min Yennu Bija kunkɔr, ki binba gbat n kunkɔr maɲ saa la manfoor nba kaa gbennu. ²⁶ N Baa nba yen manfoor ki teen niib na, nnae mun ki u te ki min u Bija mun yen manfoor ki teen niib, ²⁷ ki u bia turin yiikoo a mii bu niib buut, kimaan n tee Nisaarik Bike. ²⁸ I daa te ki li teei yaarlituku. Yoo baat ki niib nba kur poɲ kpowa na tan saa gbat n kunkɔr, ²⁹ ki fiir kuun ni; ki binba tun bonɲann tan saa fiir ki be bi manfoa nba ki mɔk gbennu na ni, ki binba mun tun toonbiit na tan saa fiir, ki n bu bi buut ki biirib.

³⁰ "N kan fit tun siar nan n mɔɲ yiikoo. Mi-i bu niirɔ buut bianjinba, Yennu-e tuu betin a n bu nna. Li paak teen ki n buut took, kimaan n ki loon ki n tun n mɔɲ yanbɔɔtoona kaa, ɲaan n tuun Yennu nba tumin na yanbɔɔtoona.

Ki jiin binba tee Yiisa siara na po

³¹ "N pinpauk na-i want maa tee wunbaie, ɲann niib kan gaar n tiɔɲ maan maɲ. ³² ɲaan sɔɔe bewa ki piak linba want niib maa tee wunba. ɲɔɔe tee Yennu; ki n mi nan waa piak linba n po maɲ na tee barmɔniie.

³³ "Tɔn, i tun i niib jɔɔnn nba daan wuur niib Yennu nyunwuru na boor, a yin gbiint u maan, ki waa daan piak linba ki teen niib n po na, li tee barmɔniie. ³⁴ Li ki kpaa talas kaa nan niirɔ n pak n po, ɲaan n beeri linba na a yin la tinnue. ³⁵ Jɔɔnn maɲ daan tee nan fitir nba ki bi tuu joo, ki li yentu nyɔkit nae, ki i daan jii yoo waaminna ki nian u yentu maɲ.

³⁶ “Bakitnauj toonjaana nba ki n tuun na, njanne want n siara ki chee Joann siara na. Ki bia jenna, toonjaana nba ki n tuun na, n Baae yaa mii tuun, ki toona manj tee siara nan n Baa Yennu-e tumin.

³⁷ “Ki bia jenna, n Baa Yennu nba tumin nae mun tee n siara. I ki mi gbat u kunkori, ki bia ki mi lau nan i ninbina. ³⁸ Ki u tumin i boor, njan ki i ki teenin yada; njanne want nan u maan kaa i para ni.

³⁹ “Ton, i tuu karin Yennu gbouj, kimaan i mi nan i saa la manfoor nba kaa gbennu leje, ki Yennu gbouj manj want n poe, ⁴⁰ njan ki i lek yet yin baar n penj ki n turi manfoor manj.

⁴¹ “N ki loon dontir nisaarii boor. ⁴² N poej mi nan i ki loon Yennu i yan ni faba. ⁴³ N baar n Baa Yennu sann nie, ki i ki gaarimi. Njan li-i tee ki soo baar u moej sann ni, i tuu gaaroe. ⁴⁴ I loon ki yii laat dontir i leeb boor, njan ki fiin nan ki i la dontir njo Yennu nba tee Yen-yemmir na boori. Li paak mune te ki i set kan fit teenin yada. ⁴⁵ I daa dukii nan n saa pak maan ki biiri n Baa Yennu boori. Daano nba saa pak biiri, njo tee Moses nba ki i teeno yada na. ⁴⁶ I-i setiki bonni teen Moses sobu na yada, i bo saa teenin yadawa mun, kimaan u din sob ki jiin n poe. ⁴⁷ Njan yaa ki teen waa sob linba manj yada na, nlee ki i ji saa teen n moamaan na yada?”

6

Yiisa nba dinn jab tusaa njanjmu bianjinba
(Matiu 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Li poorpo ki Yiisa poot Galilii mokgbenjir nba ki bi bia yi Taiberias na. ² Ki nibur waa u poor po, kimaan bi din la u bakitnauj toonjaana nba ki u tuun ki te ki baatib laat laafia na. ³ Ki njo nan u poorpoweiteeb doo kunkonn paak ki saa kar. ⁴ Li yoo ki soo Juu teeb yukitgar tiaru jaamm pera. ⁵ Yiisa nba din kar manj na, ki u tan la ki nibur baat u penj. Ki u boi Filip a, “Ti saa la jeet lee ki daa, ki dinn niib na kuri?” ⁶ U din boi nna manj ki loon wun bikin Filip-e, njan njo njan poej din mi waa saa tun linba. ⁷ Ki Filip jii a, “Ti-i yaa ti daa boroboro ki tur niib na, li saa gar salimpeena* kobii njanleewa, ki soo kur n fit la waan.” ⁸ Ki u poorpoweiteeb na yeno nba ki bi yiu Andru, ki u tee Simonn Piita waaro na, yet Yiisa a ⁹ “Bisiake be nna ki mok boroboro kunbis njanjmu nan janbis njanlee. Njan li mun kan janj niib na kuri.”

¹⁰ Ki Yiisa betib a, “Njan man ki niib manj n kar.” Mopaaunj bonchiann din be lej, ki bi kar, ki jab tee tusaa njanjmu. ¹¹ Ki Yiisa jii boroboro na, ki tur Yennu niipoouk, njan te ki bi tor niib nba kar manj; ki u bia jii jani na ki teen nna, ki bi kura dii ki saa janj baa loon bianjinba. ¹² Baa gboo yoo nba, ki u yet u poorpoweiteeb na a bin tikir jeet nba tenn na, ki li daa biiri. ¹³ Ki bi tikir baa dii boroboro kunbis njanjmu na njan tenn linba na, ki li gbee kpanchibit piik nan njanlee.

¹⁴ Niib manj nba la bakitnauj toonjaann nba ki Yiisa tun na, ki bi yet a, “Barmoniie setik, niro nae tee Yennu sokinii nba yaa wun baar tingbouj na ni na.” ¹⁵ Ki Yiisa ji bann nan bi yaa bin sooro ki dinn naame. Li paake te ki u din nyikib njan nmat kunkona boor, ki saa be u kuuko.

Yiisa nba din somm nyun paak bianjinba
(Matiu 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ Daajoouk nba tan baar, ki Yiisa poorpoweiteeb sik mokgbenjir na ni, ¹⁷ ki saan koo burgetir ki kan saa a bin poot mokgbenjir na, ki took Kapenaum. Ki li din tan bonn, ki soo Yiisa daa ki baar bi boori. ¹⁸ Ki wonpaaruk tan fikit ki da nyun na paak. ¹⁹ Yoo nba ki u poorpoweiteeb kan saan nan maar njantaa koo njanna na, ki bi la Yiisa somm nyun na paak ki tookit burgetir manj, ki janmaani ji soorib. ²⁰ Ki Yiisa betib a, “I daa tiin janmaani mani. Li tee mine.” ²¹ Baa bann nan Yiisa-e na, ki bi ji mok parpeenn nan wun koo burgetir na ni. Li taakpaak ni ki burgetir na baar siaminba ki bi saa na.

Niib bonchiann nba din lon Yiisa bianjinba

²² Niib nba din biar mok-pootir po na, ki li ji din tan yent sanyiok ni, ki bi la burgetyennkoo biar see lej, ki bi bann nan Yiisa won ki koo burgetir na ki wei u poorpoweiteebi, kimaan baa won saa na, Yiisa won kaa bi ni.

²³ Ki burgetlia bia nyii Taiberias ki baat ki per siaminba niib won dii jeet nba ki Yiisa won tur Yennu niipoouk li paak na. ²⁴ Nibur na nba la nan Yiisa kaa lej, ki u poorpoweiteeb bia kaa na, ki bi saan koo burgheta na ni, ki saan Kapenaum, a bin lomo.

Yiisa nba tee manfoor jeet bianjinba

* 6:7 6.7 Salimpeenn din tee daar paauko.

²⁵ Niib na nba din poot mokgbenjir manj na, ki bi la Yiisa, ki boio a, “Wanntoo, a baar nna nlee yooe?” ²⁶ Ki Yiisa yetib a, “Barmoniie ki n beeri na, maa won turi jeet ki i dii gboo nae te ki i loonin na, njaan li ki tee yaa la n bakitnaurj toonjaana na kaa. ²⁷ I daa tuun toonn jeet nba biir paaki, njaan ii tuun toonn jeet nba mok manfoor nba kaa gbennu na paak. Min Nisaarik Bike saa turi li jebooru, kimaan n Baa Yennu-e turin yiikoo na a mii teeni, kimaan u numm gbooma.”

²⁸ Nanne ki bi boio a, “Ti sii tuun bee ki li tee Yennu toona?” ²⁹ Ki Yiisa jiimm a, “Toonn nae ki Yennu loon yii tuun: Ii teen wunba ki u tumo na yada.” ³⁰ Ki bi bia boio a, “Toonjaanlannpoe ki a saa tun ki tin la ki teena yada? A saa tun bee? ³¹ Ti yeejamm nba din be muuk ni yoo nba na, bi din tuu di jeet nba ki bi yi mana na, nan laa sob Yennu gbouj ni bianjinba na, a ‘Moses din teemm jeet nba nyi Yendouj ni a bii di.’ ” ³² Ki Yiisa yetib a, “Barmoniie ki n beeri na, li ki tee Moses kaa din teeni jeet manj, njaan li din tee n Baa Yennu-e. Ki motana ki u ji loon wun turi jeet nan monii nba nyi u boor. ³³ Jeet nba ki Yennu teeni manj, njanne tee wunba nyii Yendouj ni ki teen tingbouj na njaateeb manfoor.” ³⁴ Ki bi yeto a, “Chanbaa, ii teent jeet manj daar kur.” ³⁵ Ki u betib a, “Mine tee manfoor jeet manj. Daano nba baar n boor, kon kan mi sooro, ki wunba teenin yada, nyunnyukuru kan mi sooro.”

³⁶ “N ponj beti nan i lama, njaan ki teenin yada. ³⁷ Njaan wunba kur ki n Baa Yennu jiiu ki turin, u saa baar n boor ki teenin yadawa. N kan mi yet wunba baar n boori, ³⁸ kimaan n nyii Yendouj ni ki sik maa n tun Yennu nba tumin na yanboote, njaan li ki tee n mon yanboot kaa. ³⁹ Njoo Yennu nba tumin na, u loomm tee a binba ki u turin nae nan yenoowa daa boori, njaan man tan fiimm kuun ni durinya gbennu daar. ⁴⁰ Nnae ki n Baa Yennu loon, a soo kur nba bann min, u Bija, ki teenin yada, u saa la manfoor nba kaa gbennu; ki n tan saa fiimm kuun ni durinya gbennu daar.”

⁴¹ Nanne ki Juu teeb manj ji burin nan leeb, waa yaa njooe tee jeet nba nyii Yendouj ni na paak. ⁴² Ki bi boi leeb a, “Yiisa nba tee Joosef bija na kaa na-a? Ti mi u baa nan u naa. Nlee ki u yaa u nyii Yendouj ni?”

⁴³ Ki Yiisa betib a, “I daa burin nan leeb maa pak linba na paaki. ⁴⁴ Soo kan fit baar n boor ki teen n yoo, ki li ki tee ki n Baa Yennu nba tumin na kaa te ki u baari, ki n tan saa fiin li daano kuun ni, durinya gbennu daar. ⁴⁵ Yennu sokiniinba din sob Yennu gbouj ni a ‘Yennu saa wann soo kur.’ Soo kur nba gbiintir n Baa Yennu ki bia gaan u maan, njooe saa baar n boor ki kpant n yoo. ⁴⁶ Njaan soo daa ki mi la n Baa Yennu manj, see min nba nyii u boor na kooe laato.”

⁴⁷ “Barmoniie ki n beeri na, daano nba teenin yada, njooe mok manfoor nba kaa gbennu. ⁴⁸ Mine tee manfoor jeet na. ⁴⁹ Yoo nba ki i yeejamm din be muuk ni na, bi din tuu di mana mane, njaan bi kpowa. ⁵⁰ Njaan jeet nba nyi Yendouj ni na, wunba diir, u kan kpo. ⁵¹ Mine tee manfoor jeet nba nyii Yendouj ni na. Wunba dii jeet manj sii be nan yoo nba kaa gbennu, ki jeet nba ki n saa turu na tee n gbanante, ki n tan saa jii n gbanant manj ki chab, ki tingbouj na njaateeb n fit la manfoor manj.”

⁵² Nanne ki monok fiir Juu teeb manj sinsuuk ni ki jiin Yiisa nba pak linba na po, ki bi boi bi leeb a, “Nlee ki joo na saa turit u gbanant ki tin di?” ⁵³ Ki Yiisa betib a, “Barmoniie ki n beeri na, see ki i njman min Nisaarik Bik gbanant, ki bia nyuu n son. Nna-i kaa, i kii mok manfoor manj i ni. ⁵⁴ Ki daano nba njman n gbanant ki bia nyuu n son, u mok manfoor nba kaa gbennu, ki n tan saa fiino kuun ni, durinya gbennu daar. ⁵⁵ Kimaan n gbanante tee jeet nan monii, ki n son mun tee bonnyukar nan monii; ⁵⁶ ki daano nba njman n gbanant, ki bia nyuu n son, njooe be n ni, ki n mun be u ni.”

⁵⁷ “N Baa Yennu nba yen manfoor nae tumin, ki u paake ki n mun mok manfoor. Li mun bia sii tee nnae, wunba njman n gbanant, n paak, u sii mok manfoor. ⁵⁸ Mine tee jeet nba nyii Yendouj ni ki sik. Ki wunba dii jeet na, u sii yoo be nan yoo nba kaa gbennu; ki jeet manj ki tee nan jeet nba ki i yeejamm din dii njaan tan kpo na kaa.”

⁵⁹ Yiisa-e din pak linba na, waa daa din be Kapenaum, Yenjiantu diiuk ni, ki want niib na.

Manfoor nba kaa gbennu labaar

⁶⁰ Yiisa poorpoweiteeb bonchiann nba din gbat u wannu manj, ki bi yeen bi leeb a, “Wannu na paar ki turit. Nmee saa sak linba na?” ⁶¹ Soo din ki wann Yiisa njariimi, njaan u din bann nan u poorpoweiteeb na mok bunburimii u wannu manj paak. Ki u boib a, “Maan nae te ki i birisimi-i? ⁶² Li-i tee ki i la min Nisaarik Bik do Yendouj ni siaminba ki n din tuu be na, i ji sii dukii nlee? ⁶³ Yennu Seyeenje teen niib manfoor; njaan gbanant na tee yanne. Momaan nba ki n pak turi nae baat nan Yennu Seyeenje nba teen niib manfoor manj. ⁶⁴ Njaan i siab lek ki teenin yada.”

Yiisa din pakib linba na, kimaan sinsinn u porj mi binba tan kan teeno yada, nan wunba mun tan saa nyi u poor.⁶⁵ Ki u bia namm yet a, "Li paake te ki n beti a soo kan fit baar n boor ni ki teen n yoo, see ki n Baa Yennu-e te ki u baar."

⁶⁶ Li paake te ki u poorpoweiteeb bonchiann din nmat poor, ki ji ki tokii nanao. ⁶⁷ Nanne ki u din boi u poorpoweiteeb piik nan banlee na a, "Ki i mun saa nyikima-a?" ⁶⁸ Ki Simonn Piita jiino a, "Ti Yomdaano, ti mun ji saa nyika njan saan nme boori? Fine mok manfoor nba kaa gbennu wannu. ⁶⁹ Ki motana ti teena yadawa ki mi nan fine tee Yennu popeendaano." ⁷⁰ Ki Yiisa yetib a, "Yimm jab piik nan banlee na, mine ganni, njan ki i ni yeno tee Sintaanii yoo." ⁷¹ U din yet ki jiin Judas nba tee Simonn Iskarriot bija na poe; hooe din tee u poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno, njan lek yaa wun nyi u poor.

7

Yiisa waarii nba ki teeno yada bianjinba

¹ Li poorpoe ki Yiisa ji din be Galilii yent ni, ki lin lej digbana. U din ki loon wuu be Judea yent ni, kimaan Juu teeb yudamm nba be lej na loon bin kpiue. ² Ki Juu teeb jaamm nba ki bi yi lanbont jaamm na tan per. ³ Nanne ki Yiisa waarii yeto a, "Nyikin nna, njan saan Judea yent ni, ki a poorpoweiteeb nba be lej na n la toona nba ki a tuun na. ⁴ Li-i tee ki niro loon wun wann u moj nan u tee soo, li ki njan ki wun bor toona nba ki u tuumi. Li-i tee ki a tuun toonjaana, fan wann niib paanu ni nan a set tee li daano." ⁵ U waarii na lek daa din ki teeno yada; li paak ki bi pako nna man. ⁶ Ki Yiisa jimm a, "N yoo daa ki baari. Yimm narin, yoo kur nane ki turi, ⁷ kimaan tingbouj na nateeb ki namiini, njan min narin bi namin, kimaan maa beerib a bi sonii ki njan na paak. ⁸ Ton, yimm-ii saa jaamm man, njan min narin daa ki saa, kimaan n yoo daa ki baari." ⁹ U din betib nnae, njan biar be Galilii.

Yiisa nba din saan jaamm man bianjinba

¹⁰ Yiisa waarii na din saan jaamm naewa, ki Yiisa tan wei. U din ki saan paanu ni kaa, njan u din bore ki saan.

¹¹ Ki Juu teeb yudamm din lin loono jaamm man ni, ki boi niib a, "U be lee?" ¹² Ki niib bonchiann nba be lej na burin bonchiann ki jiin u po; ki siab yaa, "U tee nijanoe," ki leeb yaa, "Aaai, u kpann niibe;" ¹³ njan soo din ki pak u po paanu ni, kimaan bi tiin Juu teeb yudamm na janmaani.

¹⁴ Baa dii jaamm na ki koo sinsuuk ni yoo nba, ki Yiisa saan koo Yenjiantu nasaakak ni, ki piin want niib Yennu maan. ¹⁵ Juu teeb nba gbiintiro yoo nba, ki li teemm baktinauj; ki bi boi a, "Nlee ki niro na jia mi gbouj nna, njan ki koo ti sakursaakari?" ¹⁶ Ki Yiisa yetib a, "Maa want wannu nba na, li ki tee n moj wannu kaa, njan li nyii Yennu nba tumin na boore. ¹⁷ Wunba loon wun tun Yennu yanbootoona, hooe saa bann nan linba ki n want na nyii Yennu boor, koo n piak n moj yare. ¹⁸ Daano nba piak u moj yar, hoo loon baakir ki teen u moje. Njan wunba loon niib-ii baakit wunba tumo na, hooe tee popeendaano, ki ki mok biiti.

¹⁹ "Moses kaa din turi sennu na-a? Njan i soo ki dia sennu manji. Ki bee ki i loon yin kpimi?" ²⁰ Ki niib na yeto a, "Narinbiuk be a ni. Nmee yaa wun kpiani?" ²¹ Ki Yiisa betib a, "N tun toonjaann foon daar, ki toonn man teen i kura baktinauj. ²² Njan li-i tee ki i pot bonjabik foon daar, i mun tun toonn foon daare na. Moses-e din senn a yii porii i bonjai, njan i yeejamme din piin punpotu sinsinn. ²³ Ton, li-i tee ki i porii bonjabis foon daar, a i daa kpet Moses sennuie, bee ki i donn wutoor n paak maa te ki baatoj la laafia foon daar na? ²⁴ Daa gorii niro nanyer po binberj ki bu u buuti, njan i tuu dukin fanuwa ki la li barmonii."

Niib na nba boi bi leeb ki jiin Yiisa po bianjinba

²⁵ Nanne ki Jerusalem nisiab boi bi leeb a, "Niro nba na kaa ki bi yiab a bin kpiu na-a? ²⁶ Gotir, u piak paanu nie, ki soo mun bia ki pak siar a wun tiau. Li pasiar ti yudamm dukii a u tee Yennu Niganntoo Masia nae. ²⁷ Ti mi joo na nba nyii siaminba, njan Yennu Niganntoo Masia na-i tanj baar, soo kan bann waa nyii siami."

²⁸ Yiisa nba want niib Yenjiantu nasaakak ni na, ki u tan pak sanpaapo a, "I dukii nan i min bonjann, ki bia dukii a i mi maa nyii sian. N ki baar n moj baaru kaa. Daano nba tumin na, hooe tee barmonii; ki i ki miu. ²⁹ Njan min miu, kimaan n nyii u boore, hooe tumin."

³⁰ Nanne ki bi ji yiab a bin sooro, njan bi soo ki sooro, kimaan u sooru yoo daa din ki baari. ³¹ Nibur na ni bonchiann din teeno yada, ki boi bi leeb a, "Yennu Niganntoo Masia na-i tanj baar, u saa tun toonjaana ki lin gar joo na yara-a?"

Yiisa nba yaa u saa yaat bianjinba

³² Ki Fariisiinba na gbat niib na burin ki jiin Yiisa po, ki namm nan mannteeb yudamm tun Yenjiantu nasaakak guura a bin saan ki soor Yiisa. ³³ Naan ki Yiisa bet nibur na a, "N sii be nani yoo waaminnae, ki li poorpo ki n nmat ki saan wunba tumin na penj. ³⁴ I tan saa lon n boor, naan kan lami, kimaan siaminba ki n tan sii be na, i kan fit baar lenji." ³⁵ Ki Juu teeb toondamm na boi bi leeb a, "U yaa wun tan saan lee, ki ti kan lau? U yaa wun tan saan Griik doi ni, siaminba ki Juu teeb be na, kii sakii want Griik teeb na amii? ³⁶ Waa yet a ti tan saa lon u boor naan kan lau, ki bia tan kan fit saan siaminba ki u sii be na, li paak tee bee?"

Manfoor nyun labaar

³⁷ Ton, jaamm man ghennu daar din tee dajaanee. Li daar mane ki Yiisa fiir set ki pak sanpaapowa a, "Wunba ki nyunnyukuru gbat, wun baar n boor ki tan nyu, ³⁸ kimaan Yennu gbouy yet a 'Wunba teenin yada, manfoor nyun sii to nyunkpanae ki nyi u par ni.' " ³⁹ Yiisa nba din piak na, u din want Yennu Seyeej poe; ki binba teen Yiisa yada na yaa bin tan la Seyeej manj. Li yoo na Yennu daa din ki tur niib Seyeej manj, kimaan u daa din ki donn Yiisa.

⁴⁰ Niib bonchiann nba din be nibur na ni ki gbat ki u yet nna manj, ki bi yet a, "Joo na set tee Yennu sokiniie nan barmonii," ⁴¹ ki siab yaa, "U tee Yennu Niganntoo Masia-e," ki leeb mun yaa, "Yennu Niganntoo Masia na kan nyi Galilii. ⁴² Yennu gbouy wann a Masia na tan sii tee Defid yaaboonne, ki bi bia tan saa maro Betlehem doo nba tee joo Defid doo na nie." ⁴³ Ki niib na ji mok dudukit jiak jiak ki jiin Yiisa po. ⁴⁴ Ki siab bia loon bin sooro, naan bi soo ki sooro.

Juu teeb yudamm nba ki teen yada bianjinba

⁴⁵ Li poorpoe ki guura na ji nmat mannteeb yudamm nan Fariisiinba na boor; ki bi boib a, "Bee teen ki i ki jen nana?" ⁴⁶ Ki guura na jiin a, "Soo daa ki mi pak mabooru nba ki joo na piak na." ⁴⁷ Ki Fariisiinba na boib a, "Ki u kpann i mune-e? ⁴⁸ I tan mi la ki ti yudamm koo Fariisiinba soo teeno yada-a? ⁴⁹ Naan nighbouy na nba ki mi Yennu sennu na, mopor be bi paak."

⁵⁰ Ki Fariisiinba man ni yeno tee Nikodemus. Njoo tee daano nba din saan sianyoo, a wun saa la Yiisa na; ki u betib a ⁵¹ "Ti sennu ki wann nan ti bu niru buut ki biiru, naan daa ki gbat u mob ni ki bann waa tun linba." ⁵² Ki bi boio a, "A mun ji tee Galilii niru-e? Gotir Yennu gbouy ni. A saa la nan Yennu sokinii ki mi nyii Galilii yent ni."

8*Poochonchonsoo labaar*

((1 Li poorpoe ki soo kur kun, naan ki Yiisa doo Olif Tiinii kunkonn na paak. ² Ki li yent sanyapob ni, ki u nmat koo Yenjiantu nasaakak na ni; ki niib bonchiann tikir linto, ki u kar ki wantib.

³ Nanne ki sennu wantteeb nan Fariisiinba baar nan poo nba tun bonchonchontoonn na, ki te ki u set bi kur toonn, ⁴ naan ki bi yet Yiisa a, "Wanntoo, ti la poo na, ki u tuun chonchontoonne, ki ti sooro li yoo na. ⁵ Ti sennu ni, Moses din senn a li poobooru naan ki bin jaato tanae ki kpiu, ki fin narin yaa bia?" ⁶ Bi din yet nna, ki loon bin kpar Yiisa-e, ki fit la u biit. Ki Yiisa tibin ki jii niibir ki sobin tin ni.

⁷ Baa see ki boio buboit na, ki u tibit ki betib a, "Wunba ki mi tun toonbiit, li yoo n sint jaa poo na tann," ⁸ naan namm tibin ki sobin tin ni. ⁹ Baa gbat ki u yet nna manj, ki bi yat yeno yeno, ki nikpera na don yaat. Ki Yiisa biar, ki poo na bia daa see u toonn. ¹⁰ Ki u tibit boio a, "N niipoo, bi be lia? Soo ki biar a wun pak biirani-i?" ¹¹ Ki u jiin a, "Chanbaa, soo ki biari."

Ki Yiisa yeto a, "N mun kan pak biirani. Ii kun. A ji daa mi tuun toonbiiti.")

Yiisa nba tee durinya yentu bianjinba

¹² Nanne ki Yiisa bia pak nan niib Yenjiantu nasaakak ni a, "Mine tee tingbouy na niib yentu, ki daano nba waan, njoo sii mok yentu nba yentir u binben, ki u kii turin bunbann ni." ¹³ Ki Fariisiinba na bia yeto a, "Faa piak ki want a moj po na, naan li tee yanne." ¹⁴ Ki Yiisa betib a, "Mi-i lekii piak ki want n moj poie, naan maa yeen linba, li tee moniie, kimaan min mi maa nyii siaminba, ki bia mi maa saa siaminba. Yimm narin ki mi maa nyii siami, ki bia ki mi maa saa siami. ¹⁵ Yimm gorii niru nanyer poe ki bu u buut, naan min narin ki bu soo buuti. ¹⁶ Mi-i ponii yaa n bu niru buut gbaa, n saa bu u buut nan barmoniie, kimaan n ki bu buut n kuukoo kaa, naan n Baa nba tumin nae be nanin. ¹⁷ Ton, li ponj sob i sennu ni a niib banlee siara-i jami, nanne tee barmonii.

18 N piak want n moŋ po, ki n Baa nba tumin na mun bia piak want n po nnae." 19 Ki bi boio a, "A baa maŋ be lee?"

Ki Yiisa jiiimm a, "I ki mimi, ki tan boi n Baa. I-i bonni mimie, i bia bo sii mi n Baa."

20 Yiisa din pak maan na, yoo nba ki u want niib Yennu maan, Yenjiantu jasaakak ni, siaminba ki bi sent Yennu piinii lakir nae; ŋaan soo ki sooro, kimaan u sooru yoo daa ki baari.

Yiisa nba kpaan Juu teeb na bianjinba

21 Ki Yiisa bia ŋamm yetib a, "N saa yaata, ki i tan saa lomin ki kan lami. I tan saa kpo ŋaan poŋ ki la nyikinchabi; i bia tan kan fit saan maa saa siami."

22 Nanne ki Juu teeb na yet a, "U yaa ti kan fit saan waa saa siami. U yaa wun kpi u moŋe-e?" 23 Ki Yiisa jiin a, "Yimm tee tiŋ na ni yabe, ŋaan min tee sanpaapo yoo; yimm nyii tingboun na nie, ŋaan min ki nyii tingboun na ni kaa. 24 Li paake te ki n yeti maa i tan saa kpo ŋaan poŋ ki la nyikinchab na; ki li-i tee ki i ki teen yada nan n tee maa tee wunbae, i set saa kpo ŋaan poŋ ki la nyikinchabi." 25 Ki bi boio a, "A tee ŋmee munii?"

Ki u jiiimm a, "N tee wunba ki n tuu yoo beeri nae. 26 N bo sii fit piak maan bonchiann ki biiri; ŋaan wunba tumin nae tee barmonii daano; ki n beer tingboun na niib linba ki n gbia u boor nae."

27 ŋaan niib na din ki mi nan u piak u Baa Yennu poe. 28 Li paak ki Yiisa betib a, "Yoo nba ki i saa jii min Nisaarik Bik ki donn sanpaapo na, li yooe ki i tan saa bann nan n tee maa tee wunbae, ki i bia saa bann nan n ki tuun siar nan n moŋ yiikoo, ŋaan n bia yeen linba ki n Baa wannin a n yete. 29 ŋoo nba tumin nae be nanin. U ki nyikitin, kimaan n tuun linba gbout u numme." 30 Niib bonchiann nba din gbat ki Yiisa pak nna maŋ, ki bi teeno yada.

Binba set nyii daabisin ni labaar

31 Nanne ki Yiisa yet Juu teeb nba teeno yada na a, "Li-i tee ki i saak n moŋmaan, i set tee n poorpoweiteebe, 32 ki i bia saa bann barmonii na, ki barmonii maŋ saa nyinni daabisin ni." 33 Ki bi yeto a, "Ti tee Abraham yaaboonae, ti ki mi teen soo daaba. Nlee ki a yaa ti tan saa nyi daabisin ni?"

34 Ki u yetib a, "Barmonii ki n beeri na, soo kur nba tuun toonbiit, u tee biit daabire. 35 Daabir ki tee ŋaak yoo kaa, ŋaan ŋaak bik ŋarin tee ŋaak yoo yoo kur. 36 Li-i tee min Yennu Bija nyinti daabisin niie, i set saa nyi nan barmoniiwa. 37 N mi nan i tee Abraham yaaboonae, ŋaan ki i lek yiab a yin kpin, kimaan n maan maŋ ki koo i tuba ni. 38 Maa tuu be n Baa peŋ ki laat linba, ŋanne ki n piak, ŋaan yimm tuun linba ki i baa beti a yii tuun nae."

39 Ki bi jiino a, "Ti baa tee Abraham-e."

Ki Yiisa betib a, "Li-i tee ki i bo tee Abraham waas nan moniie, i bo sii tuun Abraham toonbooru nae, 40 ŋaan ki motana ki i yiab a yin kpin, ŋaan ki n tee niro nba beeri barmonii nba ki n gbat Yennu boor na. Abraham ŋarin din ki tun nna. 41 ŋaan yimm tuun i baa nba tuun bianjinbae."

Ki bi jiin a, "Timm ki tee kpenŋmia kaa. Ti mok baa yenokooe, ki ŋooe tee Yennu."

42 Ki Yiisa betib a, "Li-i bonni tee ki Yennu moŋ tee i baa, i bo sii loonima, kimaan n nyii ŋoo Yennu peŋe ki baar nna. N bia ki baar nan n moŋ yaak kaa, ŋaan ŋooe tumin.

43 Bee teen ki i ki bann n maan na paaki? kimaan yaa ki fit gbiin n maan maŋ na. 44 I tee i baa Sintaanii waase, ki loon yii tuun i baa maŋ yanbootoona. Pinpiik niwa u poŋ tee nikpiiruko, ki bia fok nan barmonii, kimaan barmonii kaa u ni nan waama. Ki wuu faar faak, li poŋ tee u toonkpere, kimaan waa tee faak daano na. Fai kur nyi u boore.

45 Maa beeri barmonii nae te ki i ki teenin yada. 46 I ŋmee saa fit wann n biiti? Aaii, soo kaa. Maa beeri barmonii bianjinba na, bee teen ki i ki teenin yada? 47 Wunba nyii Yennu boor, ŋooe gbia Yennu maan; ŋaan yaa ki nyii Yennu boor na, li paake ki i ki gbia Yennu maan maŋi."

Ki jiin Yiisa nan Abraham po

48 Nanne ki Juu teeb na yet Yiisa a, "Taa yet a, 'Fin Samaria niro na, narinbiik be a ni' na, li ki tee nna kaa-a?" 49 Ki Yiisa jiin a, "Narinbiik kaa n ni. Min baakit n Baa Yennu, ŋaan ki yimm ŋarin sianin. 50 Min kaa loon baakir ki teen n moŋi. Yennu-e loon ki niib n turin baakir, ki ŋooe tee buut daano. 51 Barmonii ki n beeri na, daano nba saak n maan, u kan mi kpo."

52 Ki Juu teeb na beto a, "Motana ti set bann nan narinbiik be a ni. Abraham din kpowa, ki Yennu sokiniinba bia kpowa, ŋaan ki a yaa daano nba saak a maan kan mi kpo. 53 Ti chanbaa Abraham nba din kpo na, a mi a a cheeue-e? Yennu sokiniinba bia

din kpowa. Ii got! Fin mi a a tee n̄mee?” ⁵⁴ Ki Yiisa jiiimm a, “Mi-i bonni dontir n m̄onje, li bo sii tee yanne, n̄aan wunba dontirin nae tee n Baa. N̄oɔe tee daano nba ki i yaa u tee i Yennu na. ⁵⁵ I ki miu, n̄aan min n̄arin miu. Li-i bonni tee ki n yaa n ki miu, n bo saa teen faak daano nan yimm nawa. N̄aan n miu, ki bia saak u maan. ⁵⁶ I chanbaa Abraham din m̄ok parpeenn bochiann, nan waa yaa wun tan la yoo nba ki n saa sik tingboun na ni; ki u set tan la yoo manja, ki li man̄o.” ⁵⁷ Ki Juu teeb na boio a, “A daa ki baar binpiin̄jmu, n̄aan din la Abraham-ii?” ⁵⁸ Ki Yiisa jiin a, “Barm̄oniie ki n beeri na, baa din tan maar Abraham na, n̄aan soɔ ki min n̄arin kpan be-e.” ⁵⁹ N̄anne ki bi ji tokii tana a bin jaato ki kpiu; ki u n̄miat ki nyii Yenjiantu n̄asaakak na ni.

9

Yiisa nba din nyooɔnt jajooɔɔn bianjinba

¹ Li poorpoe ki Yiisa din lin ki saa la joo nna, ki u tee jooɔɔn, u maaru niwa. ² Ki u poorpoweiteeb boio a, “Wanttoɔ, n̄mee toonbiite te ki bi mar joo na jooɔɔn? Li daa tee u m̄onj toonbiit amii u damme?” ³ Ki u jiiimm a, “U toonbiit paak kaa te ki u jooɔɔn. Li mun bia ki tee u damm toonbiit paak kaa, n̄aan u jooɔɔn a Yennu n te ki wun nyooɔnte, ki niib n la Yennu toonjaann. ⁴ Yoo nba ki yentu daa be na, li kpaa talase ki tii tuun wunba tumin na toona, kimaan nyioɔk baat, ki soɔ tan kan fit tun toonni. ⁵ Maa daa be tingboun na ni na, n tee tingboun na niib yentue.”

⁶ Waa yet nna man̄ poorpoe ki u siir m̄osant tin̄ ni, ki buun tant, ki p̄or jooɔɔn na ninbina, ⁷ n̄aan beto a, “Ii saa Siiloam* b̄ion̄ ni ki saa yibir.” (Siiloam paake tee “Te.”) Ki u saan ki saa yibir, ki nyooɔnt, ki kun.

⁸ N̄anne ki u leeb nan niib nba tuu laato ki u tee miato na boi bi leeb a, “Jajooɔɔn nba tuu mei na kaa na-a?” ⁹ Ki siab yaa, “N̄oɔe,” ki leeb yaa, “Aaai, n̄oɔo kaa. U naanoɔe.” N̄anne ki joo man̄ tin̄j yet a, “Mine na.” ¹⁰ Ki bi boio a, “A teen nlee ki tan nyooɔnti?” ¹¹ Ki u jiiimm a, “Joo nba ki bi yiu Yiisa na, n̄oɔe buun tant ki p̄or n ninbina, n̄aan betin a mii saa Siiloam b̄ion̄ ni ki saa yibir; ki n saan ki saa yibir ki nyooɔnt.”

¹² Ki bi boio a, “U be lee?”

Ki u jiin a, “N ki mi.”

Fariisiinba nba boi jajooɔɔn na u nyooɔntu po bianjinba

¹³ N̄anne ki bi jii joo man̄ ki saan n̄ano Fariisiinba boor. ¹⁴ Daar nba ki Yiisa buun tant ki nyooɔnt jooɔɔn na din tee foon daare. ¹⁵ Ki Fariisiinba na bia n̄amm boi joo na a u teen nlee ki nyooɔnti. Ki u betib a, “Yiisa-e buun tant ki p̄or n ninbina, ki n yibir ki nyooɔnt.”

¹⁶ Ki Fariisiinba na siab yet a, “Yiisa ki nyii Yennu boor kaa, kimaan u ki dia foon daar sennu na.”

Ki bi siab mun boi a, “Nlee ki biitdaano sii fit tuun toonjaana na booru?” Ki bokitu baar Fariisiinba na sinsuuk ni.

¹⁷ Li paak ki bi n̄amm boi joo na a, “Joo nba nyooɔnta na, a dukii nlee u po?”

Ki u bia jiiimm a, “U tee Yennu sokiniie.”

¹⁸ Ki li lek paar nan Juu teeb yudamm na n teen yada nan bi maro jooɔɔn ki u tan nyooɔnt. N̄anne ki bi yiin u damm, ¹⁹ ki tan boib a, “U tee i bijae-e? I set yaa i maro jooɔɔn-e? Ki li teen nlee ki u ji laat motana?” ²⁰ Ki bi jiin a, “Ti mi nan u tee ti bija n̄arime, ki ti bia mi nan ti maro jooɔɔn. ²¹ N̄aan ti ki mi laa teen bianjinba ki u tan nyooɔnt, ti bia ki mi wunba nyooɔnto. U m̄onj ji ki tee bik kaa. Boimo man. U saa fit pak u m̄onj paaka.” ²² U damm din yet nna man̄, kimaan bi tiin Juu teeb yudamm na janmaanii, kimaan yudamm man̄ pon̄ taan m̄ob ki yet a wunba yaa Yiisa-e tee Yennu Niganntoɔ Masia, see ki bi nyinno bi Yenjiantu ni. ²³ Li paak te ki u damm din yaa u ki tee bik kaa, a bin boio.

²⁴ Li taar munlee nie ki bi bia n̄amm yiin joo nba tuu tee jooɔɔn n̄aan tan nyooɔnt na, ki tan beto a, “Ii teen Yennu-e baakir nan niipouk; kimaan ti mi nan Yiisa n̄arin tee biitdaanoɔe.” ²⁵ Ki joo na yetib a, “Waa tee biitdaano koo waa ki tee, n ki mi. N̄aan bonyennkooɔe ki n mi: n tuu tee jooɔɔn, n̄aan motana n ji laat.”

²⁶ Ki bi n̄amm boio a, “U teen nlee ki nyooɔntani?” ²⁷ Ki u jiiimm a, “N pon̄ betiwa, n̄aan ki i ki gbati. Bee ki i loon ki n n̄amm betini? I mun loon ki i teen u poorpoweiteebe-e?” ²⁸ N̄anne ki bi wutoor ji doo, ki bi sukio, n̄aan beto a, “Fine tee niro man̄ poorpoweitoo, n̄aan timm n̄arin tee Moses poorpoweiteebe. ²⁹ Ti mi nan Yennu din piak nan Moses, n̄aan niro na n̄arin, ti ki mi waa nyii siami.” ³⁰ Ki joo nba nyooɔnt man̄ yetib a, “Bia paruko mani, ki i tan yaa i ki mi waa nyii siami, n̄aan u nyooɔnt n nuniwa. ³¹ Ti mi nan Yennu ki gbia biitdamm miaru, n̄aan gbia damm nba jiantiro ki tuun waa loon

* 9:7 9.7 Bi din te ki nyun tokii loonue ki siik b̄ion̄ na ni.

bianjinbae. ³² Laa nyii durinya piinu niwa, ti daa ki mi gbat a soo nyooont wunba ki bi maro jooji. ³³ Li-i bonni tee ki joo manj ki nyii Yennu boori, u bo kan fit tun bakitnaunj toonn na booru."

³⁴ Ki bi jiin a, "Fin nba ki bi mara nan biit na po, a tee nmee ki want timmi?" Ki bi nyinno bi Yenjiantu ni.

Ninyentir labaar

³⁵ Yiisa nba gbat a bi nyinno bi Yenjiantu ni na, ki u lomoo ki tan lau, ki boio a, "A teen Nisaarik Bik na yadawa-a?" ³⁶ Ki u boio a, "Chanbaa, nmee tee Nisaarik Biki? Betirin waa tee wunba, ki n teeno yada." ³⁷ Ki Yiisa beto a, "A poŋ lauwa. Njooe tee min nba piak nana na." ³⁸ Ki joo na yeto a, "N Yomdaano, n teena yadawa," njaan gbaan u toonn ki jianto.

³⁹ Nanne ki Yiisa yet a, "N baar tingbouŋ na ni a n bu niib buut, ki bia yent binba ki mok ninyentir na numm poe, njaan dookin binba mok ninyentir na numm po." ⁴⁰ Ki Farisiinba nba be lej na gbat ki u yet nna, ki bi boio a, "A yaa ti mun ki mok ninyentire-e?" ⁴¹ Ki u jiimm a, "Li-i bonni tee ki i ki mok ninyentiri, i bo kii mok biiti, njaan yaa sat yaa i mok ninyentir na, i mok biit."

10

Barjouk nba jiin pekpaarik po

¹ Ki Yiisa njam yelib a, "Barmoonie ki n beeri na, niro nba ki tokin pelook tammob ki koo, njaan doo joonn ki koo, li yooe tee nanyuko. ² Njaan niro nba tokin pelook na tammob ki koo, li yooe tee pei manj kpaarik. ³ Wuu tanj baat a wun koo, tammoguuru na saa loote, ki wun koo; ki u yi u moŋ pei na sana, ki bi gbia u mob, ki u nyintib. ⁴ Wuu nyinn u moŋ pei kur ki yoo nba, u tuu gar bi toonne, ki bi waa u poor, kimaan bi mi u kunkor. ⁵ Njaan bi kan wei saamo njarimi, see ki bi chiar, kimaan bi ki mi u kunkori." ⁶ Yiisa din yimm barjouk na, njaan ki bi ki bann li paaki.

⁷ Li paak, ki u bia njam betib a, "Barmoonie ki n beeri na, mine tee pelook na tammob. ⁸ Binba kur gar n toonn ki baar na tee nanyukibe nan fat-teeb, ki pei na ki gbia bi mobu. ⁹ Mine tee tammob na, ki daano nba tokin n ni ki koo, njooe saa la tinnu, ki sii yoo gaar koo, ki nmat nyi, ki laat jenant. ¹⁰ Nanyuko njarin baat a wun tan jan pei nae, ki bia kpib, ki bia biirib. Mine baar a bin la manfoor nba tee manfoor nan barmonii.

¹¹ "Mine tee pekpaaranj, ki pekpaaranje kpenn u pei paak. ¹² Njaan wunba kpaar pei likirii paak, ki ki tee pekpaarik nan monii, ki bia ki yen pei na, li-i tee ki u la kinkatir baat yoo nba, see ki u chiar njaan nyik pei na; ki kinkatir na n ji baar ki soorib, ki binba tenn na n yat. ¹³ U tuu chiare, kimaan u kpaar pei na likirii paake, ki u baka kaa pei na po. ¹⁴⁻¹⁵ Mine tee pekpaaranj. N Baa Yennu nba mi-n, ki n mun miu na, li mun bia tee nnae ki n mi n pei, ki bi mun mi-n, ki n saa chibin n saanmanj bi paak. ¹⁶ Pelei be ki tee n yab, njaan njam kaa pelook na ni. See ki n baar nan njam mun biak, ki bi saa sak n mob, ki bi kur ji sii tee pebooryen, ki mok pekpaaryen koo.

¹⁷ "N Baa Yennu loonin, kimaan n yaa n chab n manfoore, ki lin te man njam lar li poor po. ¹⁸ Soo kaa ki saa nyinn n manfoor manj, njaan n moŋe yaa n jii chab, kimaan n mok yiikoo ki saa fit chabir, ki bia mok yiikoo ki tan saa lar. Linba nae ki n Baa betin a n tun."

¹⁹ Waa yet nna yoo nba, ki Juu teeb yudamm na bia njam bokit; ²⁰ ki bi bonchiann yaa, "Narinbiik be u ni, ki waatuk bia moko; ki bee teen ki i gbiintir u maami?" ²¹ Ki leeb mun yaa, "Niro nba ki narinbiik be u ni kii piak nna. Nlee ki niro nba ki narinbiik be u ni saa fit nyooont jooji?"

Juu teeb yudamm nba yet Yiisa bianjinba

²² Li poorpoewa ki bi tan mok bi jaamm nba ki bi teen Yennu niipoouk bi jiantu nasaakak paak na. Jaamm manj din be Jerusalem-e. Li yoo din tee waat yooe; ²³ ki Yiisa din somm lin barintir nba ki bi yir Solomonn barintir na ni, ki li be Yenjiantu nasaakak na ni. ²⁴ Ki Juu teeb yudamm din baar ki tikir linto, njaan boio a, "A yaa lin yukir nleewa, ki tin tan bann nan a tee Yennu Niganntoo Masia-a? Fi-i tee njooie, fan betit barmonii." ²⁵ Ki Yiisa jiimm a, "N poŋ daan betiwa, njaan ki i ki teenin yada. Toona nba ki n tuun n Baa Yennu yiikoo ni nae want maa tee wunba. ²⁶ Njaan yaa ki tee n pei na paak ki i ki teenin yada. ²⁷ N pei saak n mob, ki n mib, ki bi waan, ²⁸ ki n teemm manfoa nba kaa gbennu, ki bi kan mi kpo, ki soo bia kaa ki saa fit fatib n nuu ni. ²⁹ N Baa nba jiih ki teen n nuu ni na, njooe gar soo kur. Li paak ki soo kan fit fatib n Baa manj nuu ni. ³⁰ Min nan n Baa manj tee yomme."

³¹ Li yoo na ki Juu teeb yudamm na tokii tana a bin jaato ki kpiu. ³² Ki Yiisa yetib a, "I ponj la ki n tun toonjana bonchiann, linba ki n Baa Yennu yaa n tun, ki toonjana manj ni, lann paake te ki i yaa i jaatimi?" ³³ Ki bi jiin a, "Ti ki loon ki tin jaata tana toonjansiar paak kaa, njaan faa jikit a moŋ ki yek nan Yennu na paak. A kpan tee niroe, njaan yi a moŋ Yennu, li tee bonbilankante." ³⁴ Ki Yiisa yetib a, "Li sob i moŋ sennu nba be Yennu gbouj ni na a njoŋ Yennu yet a barbuura na tee u waase, ³⁵ ki ti mun mi nan Yennu gbouj kan faar faak faba; ki njoŋ Yennu yib u waas, kimaan njamme tee niib nba ki u din pak u maan ki turib na. ³⁶ Njaan min njarin, n Baa Yennu-e gannin ki tumin tingbouj na ni; ki maa yet a n tee Yennu Bija na, nlee ki i yaa li tee bonbilankanti? ³⁷ Li-i tee ki n ki tuun n Baa Yennu toonaie, njann i daa teen yada. ³⁸ Njaan li-i tee ki n tuun njoŋ Yennu toona manje, li-i lekii tee ki i ki teenin yada, njaan yin teen n toona manj yada. Njanne ki i saa bann barmonii nan n Baa Yennu be n ni, ki n mun bia be u ni." ³⁹ Njanne ki Juu teeb na yaa bin sooro; ki u buut nyii, ⁴⁰ ki njmat poot Joodann mok-pootir, ki saa be siaminba ki Joonn din tuu wuur niib Yennu nyunwuru na. ⁴¹ Niib bonchiann din baar Yiisa penj, ki piak nan bi leeb a, "Joonn njarin din ki tun toonjaansiar, njaan linba kur ki u din piak ki jiin Yiisa po na tee barmonii." ⁴² Niib bonchiann din teen Yiisa yada lej.

11

Lasarus kuun labaar

¹ Ton, jasoo din be Betani, ki u sann tee Lasarus, ki din tan yiar. Betani din tee Meeri nan u yooŋ Maata dooe. ² Meeri-e din tee daano nba but tulaarii Yiisa taa paak, njaan jii u yut ki fiar na. Ki Meeri manj naa bik Lasarus yiar. Waa yiar na, ³ ki u niipoo Meeri nan Maata tun toonii, a wun saan ki bet Yiisa a, "Ti Yomdaano, a naasinyook nba ki a mantik loono na yiare."

⁴ Yiisa nba gbat nna yoo nba, ki u yet u poorpoweiteeb na a, "Lasarus nba yiar na, yiaru manj ki tee u manfoor terik kaa na, njaan li tee linba ki niib saa dont Yennu sann li paake, ki bia saa dont min Yennu Bija sann mun."

⁵ Ton, Yiisa lek din loon Maata nan Meeri nan Lasarus, ⁶ njaan waa gbat a Lasarus yiar na, ki u biar daa njanlee ki daa be lej.

⁷ Li poorpoe ki u tan bet u poorpoweiteeb na a, "Njaant man ki tin njmat saan Judea." ⁸ Ki bi yeto a, "Wanntoo, daa njanlelee nae ki Juu teeb yudamm na daan yaa bin jaata tana, njaan ki a bia yaa ti njmat lenji-i?" ⁹ Ki Yiisa betib a, "Yentu tuu be sanyiook nie ki saa tuu daajoouk. Li-i tee ki niro somm yonnu ni, u kan gbiati, kimaan waa laat tingbouj na yentu na paak. ¹⁰ Njaan wuu somm nyiook, u gbiati, kimaan yentu kaa." ¹¹ Yiisa din yet nae, njaan bia yet a, "Ti yook Lasarus goonte, njaan n saa saan fiinowa." ¹² Ki u poorpoweiteeb na yeto a, "Ti Yomdaano, li-i tee ki u goontie, u saa la laafiawa." ¹³ Yiisa din want nan Lasarus kpoe, njaan njamm din mi a u want a Lasarus goonte. ¹⁴ Li paak din te ki i ji betib gbenn a, "Lasarus kpowa, ¹⁵ njaan i paak n mok parpeenn nan maa daan kaa u boor na, kimaan njanne saa te ki i teenin yada. Njaant tin saan u penj man." ¹⁶ Ki Tomas, wunba ki bi yiu Jaak na yet u leeb manj a, "Njaant ki ti saan man. Li-i sakii tee kuun, timm nan njoŋ n kpo."

¹⁷ Yoo nba ki bi tan per Betani na, ki u gbat a baa pii Lasarus, li daa njannae na. ¹⁸ Betani din ki fok nan Jerusalem-i; li fokint din tee nan maar njanlee nae. ¹⁹ Li paak teen ki Juu teeb bonchiann din baar Maata nan Meeri penj, a bin maan bi para, kimaan bi naa bik na kuun paak.

Wunba fiint kpeemm ki teemm manfoa na labaar

²⁰ Maata nba tan gbat a Yiisa baat yoo nba, ki u nyii cheto, njaan ki Meeri njarin biar be njak ni. ²¹ Ki Maata bet Yiisa a, "N Yomdaano, li-i tee ki a daan bo be nna na, n naa bik na daan bo kan kpo. ²² Njaan n mi nan motana gbaa, li-i tee ki a miar Yennu linba kur po, u saa turawa."

²³ Ki u beto a, "A naa bik na saa fiir kuun niwa."

²⁴ Ki Maata jiino a, "N mi nan u tan saa fiir kuun ni durinya gbennu daar, daar nba ki kpeemm tan saa fiir na."

²⁵ Ki Yiisa beto a, "Mine fiint kpeemm ki teemm manfoa. Daano nba teenin yada, njoŋe sii mok manfoor, wuu lekii kpo gbaa; ²⁶ ki daano nba mok manfoor njaan teenin yada, u kan mi kpo. A teen yada nan linba nawa-a?" ²⁷ Ki u jiin a, "N Yomdaano, nn, n teen yada nan fine tee Yennu Niganntoo Masia, ki bia tee njoŋ Yennu Bija, wunba ki ti tuu daan u baaru na."

²⁸ Maata yet nna mane, njaan njmat kun, ki saa yiin u waaro Meeri soon nna, ki beto a, "Wanntoo na be nawa, njaan yiia." ²⁹ Meeri nba gbat nna yoo nba, ki u fiir yama, ki

saan u boor. ³⁰ Ki soo Yiisa daa ki baar digbanbik manji, njaan daa be siaminba ki Maata cheto na. ³¹ Ki Juu teeb nba be nan Meeri njaak ni ki maant u par na nba la ki u nyii yian na, ki bi mun wei nyii, kimaan bi mi a u saa kaaok boore a wun saa bui kpemonii.

³² Meeri nba baar Yiisa boor ki lau yoo nba, ki u gbaan u toon, njaan yeto a, “N Yomdaano, li-i tee ki a daan bo be nna na, n naa bik na daan bo kan kpo.” ³³ Ki Yiisa la ki u mo, ki Juu teeb nba weio ki baar na mun mo, ki ninbaauk soor njo Yiisa bonchiann, ki li daamiio. ³⁴ Ki u tan boib a, “I piiu liapoe?” Ki bi beto a, “Ti Yomdaano, wein ki tan got.” ³⁵ Ki Yiisa bui. ³⁶ Ki Juu teeb na yet a, “Gotir man waa jia loon Lasarus bianjinba.” ³⁷ Ki siab yaa, “Daano nba daan nyooont jooj na, u daan bo kan fit te ki Lasarus daa kpeni-i?”

Yiisa nba fin Lasarus kuun ni bianjinba

³⁸ Ki Yiisa par biir bonchiann, ki u saan kaaok na boor. Kaaok na din tee tanfiiooko, ki katanu bii li mo. ³⁹ Ki Yiisa betib a, “Biitir kaaok man man.”

Ki Maata, wunba tee kpeemmo na niipoo na, yeto a, “N Yomdaano, li sii poi hei, kimaan baa piiu, daa janna na.”

⁴⁰ Ki Yiisa boio a, “N bo ki beta a li-i tee ki a teenin yada, a saa la Yennu nba mok panchion bianjinba-a?” ⁴¹ Nanne ki bi biit kaaok na. Ki Yiisa gokit sanpaapo, njaan yet a, “N Baa Yennu, n teena niipoook nan faa sak n miaru na. ⁴² N mi nan yoo kur a saak n miaru, njaan n yet nna, kimaan n loon nibur nba be nna na n gbat ki teen yadae nan fine tumin.”

⁴³ Waa yet nna man, ki u yiin sanpaapowa a, “Lasarus, nyimin na.” ⁴⁴ Ki kpeemmo na nyii; ki katiñ fin u taa nan u nii, ki chinchenbik boob u numm po. Ki Yiisa betib a, “Fintir katiñ man ki njaau.”

Yudamm nba lor a bin kpi Yiisa bianjinba

(Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Juu teeb bonchiann nba din baar a bin maan Meeri par na nba la linba ki Yiisa tun na, ki bi teeno yada. ⁴⁶ Njaan ki bi siab saan Fariisiinba penj, ki saa betib linba Yiisa tun.

⁴⁷ Li paak ki Fariisiinba man nan mannteeb yudamm yiin tintaankaanu, ki bi tikir ki boi bi leeb a, “Joo na tuun toonjaana bonchiann. Ti saa teen nlee? ⁴⁸ Ti-i njaan ki u njammit tuun nna ki pukii, soo kur saa teeno yadawa, ki Rom teeb n tan baar ki yeer Yenjiantu nasaakak na, njaan bia boont ti niib.” ⁴⁹ Ki bi yeno nba ki bi yiu Kayafas, ki u tee mannteeb yudaano li binn ni na, yetib a, “Yimm njarin ki mi siari. ⁵⁰ I ki mi nan li njan ki niyenoko n gaar niib na kur paak ki kpo, ki gar ti niib kur n tan boonti-i?” ⁵¹ U din ki pak linba na nan u yan kaa, njaan waa din tee mannteeb yudaano binn man ni na paak, ki Yennu te ki u pak masokinkar na, a Yiisa tan saa gaar Juu teeb paak ki kpo. ⁵² Njaan li ki tee Juu teeb kuuko kaa ki u tan saa gaar bi paak ki kpo, njaan nan binba kur tee Yennu niib ki yat be tingboun na ni nae ki u saa gaar bi paak ki kpo, ki bin taan leeb kii tee yomm.

⁵³ Laa nyii li daar ki saa, ki Juu teeb yudamm na lor a bin kpi Yiisa. ⁵⁴ Li paak ki u ji din ki somm paanu ni Juu teeb tin ni, njaan tan yaat saan doo nba ki bi yi Efraim, ki li kpia kunkoook na; ki njo nan u poorpoweiteeb ji be lenj.

⁵⁵ Ton, ki Juu teeb yukitgar tiaru jaamm tan per, ki niib bonchiann nyii digbana ki baar Jerusalem, a bin daa njam bi moja, ki fit lian teen siir ki di jaamm na. ⁵⁶ Ki niib na nba tikir Yenjiantu nasaakak ni yoo nba, ki bi loon Yiisa ki boi bi leeb a, “I dukii nlee? U kan baar jaamm na-a?” ⁵⁷ Ki mannteeb yudamm nan Fariisiinba na tur mo, a, “Wunba mi u boor, wun baar ki tan njaat taar ki tin sooro.”

12

Meeri nba din but tulaarii Yiisa taa paak bianjinba

(Matiu 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ton, daa njanloob din biar nan yukitgar tiaru jaamm n di, ki Yiisa nan u poorpoweiteeb saan Betani, doo nba ki Lasarus be na. Njoo ki Yiisa din fiino kuun ni na. ² Leje ki bi din teen jeet, ki Maata jii baar nann ki tan turib; Lasarus din pukin binba kar nan Yiisa ki di na ni. ³ Ki Meeri jii tulaarii saama, linba daauk paar bonchiann, ki bi yir naad na, ki but Yiisa taapant paak, njaan soor u moñ yut ki fiar fiar; ki njaak na ji nubir tulaarii na gbimm. ⁴ Ki Yiisa poorpoweiteyeno nba ki bi yiu Judas Iskariot, (njoo din tee wunba yaa wun nyi Yiisa poor na,) yet a ⁵ “Bee teen ki bi bo ki koi tulaarii man salimpeena* kobii njantaa ki jii li likirii ki tur talasdamm?” ⁶ Waa din yet nna man, li din ki tee a u baka be talasdamm na ni kaa, njaan u din tee nanyuko. Njoo din

* 12:5 12.5 Salimpeenn din tee daar paauko.

tee wunba dia likirii pakir ki tuu jaan. ⁷ Ki Yiisa yeto a, “Naanto! U teen nna ki guun n piinu daare. ⁸ Talasdamm sii yoo be nani yoo kura, njaan min narin kii yoo be nani kaa.”

Mannteeb yudamm nba lor a bin kpi Lasarus bianjinba

⁹ Nanne ki Juu teeb bonchiann gbat a Yiisa be Betani, ki bi saan lej. Bi din ki saan Yiisa kuuko paak kaa, njaan bi din loon bin saa la Lasarus-e mun, wunba ki Yiisa fiino kuun ni na. ¹⁰ Li paake ki mannteeb yudamm din lorin a bin kpi Lasarus mun biak. ¹¹ Li din tee Lasarus kuun fiuru paake ki Juu teeb bonchiann nyik mannteeb yudamm man, njaan teen Yiisa yada, ki waau.

*Yiisa nba baat Jerusalem ki bi dontiro bianjinba
(Matiu 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)*

¹² Li yent sanyoko ki nibur nba baar Jerusalem a bin di yukitgar tiaru jaamm na gbat a Yiisa baat. ¹³ Ki bi ji nat biabfaat ki che a bin tooko, ki yikin sanpaapowa a, “Hosaana,† Piisin-ii be wunba baat Yennu sann ni na paak. Yennu n teen piisin timm Israel teeb* kpanbar paak.”

¹⁴ Yiisa ponj din te ki bi lon bojewa, ki u jak ki baat, nan laa sob Yennu gbouj ni bianjinba na a:

¹⁵ “Sayonn doo teeb, i daa tiin janmaanii. Gotir, i kpanbar jak bonpaaje ki baat.”

¹⁶ Ki u poorpoweiteeb daa ki bann linba na paak li yoo manji. Njaan Yennu nba din tan donn Yiisa sanpaapo na, njaane ki bi ji tiar nan linba na sob Yennu gbouj ni ki jiin u po, ki bia tiar nan niib na mun set din teeno nnae.

¹⁷ Nibur nba din be Yiisa boor Betani doo, yoo nba ki u yiin Lasarus a wun nyi kaauk ni, ki fiino kuun ni na, din la ki moont li barrii. ¹⁸ Li paak, niib bonchiann din cheto, kimaan baa gbat ki u tun toonjaann manj na. ¹⁹ Nanne ki Farisiinba na yeen bi leeb a, “Ti ji kan fit teen siari. Gotir, tingbouj na niib kura wauee.”

Bianjinba ki Griik nisiab loon bin la Yiisa

²⁰ Niib nba din saan Jerusalem a bin saa di yukitgar tiaru jaamm na, Griik siab din be bi ni; ²¹ ki bi tan saan Filip penj, wunba nyii Bef-saida nba be Galilii yent ni na; ki yeto a, “Chanbaa, ti loon ki ti la Yiisa-e.” ²² Ki Filip mun saan ki saa bet Andru, ki Andru nan Filip ji saan ki bet Yiisa. ²³ Ki Yiisa betib a, “Yoo nba ki Yennu saa donn Nisaarik Bik na sanpaapo na baara. ²⁴ Barmoniie ki n beeri na, li-i tee ki bi bur dibinn tij ni, li tuu piae, njaan ki kpensook na n kpo. Li poorpo ki dib na n kpaat, njaane ji tuu te ki lin nan dii bonchiann. Njaan li-i tee ki bi ki bur dibinn manj, li kan kpo, ki bia kan nan; li sii yoo tee dibinyenne. ²⁵ Ton, daano nba loon u manfoor ki gar waa loon min Yiisa bianjinba, u saa konj u manfoore; njaan daano nba loonin ki gar waa loon u manfoor bianjinba tingbouj na ni, njoek kan boon u manfoori; li tan sii tee manfoor nba kaa gbennue. ²⁶ Daano nba loon wuu tuun n toonn, see ki u waan, ki maa tan sii be siaminba, ki n toontunno mun tan sii be lej. Ki bia jenna, daano nba tuun n toonn, n Baa Yennu tan saa donnowa.”

Yiisa nba pak u kuun po bianjinba

²⁷ Nanne ki Yiisa yet a, “N mok parbiir bonchiann, ki ki mi maa saa teen bianjinba. N nok boi n Baa Yennu ki wun nyinnin biak nba baat n paak na ni-i?” Njaan bia yaa, “Aaai, kimaan n baar tingbouj ni mi maa n tan di biak marje,” ²⁸ njaan miar Yennu a, “N Baa, njaant ki a sann n la dontir.” Nanne ki kunkor pak sanpaapo a, “N sann ponj la dontira, ki bia saa njaamm la dontir ki pukin.”

²⁹ Niib bonchiann nba din see lej na din gbat kunkor nba pak sanpaapo na, ki siab yaa, “Li tee satianiie,” ki leeb yaa, “Malakae pak nanao.” ³⁰ Njaan ki Yiisa betib a, “Li ki tee n monj paak kaa ki kunkor na paki, njaan li tee i paake. ³¹ Yoo nba ki Yennu yaa wun tan bu tingbouj na njaateeb buut na, li yoo baat; ki u bia saa biir tingbouj na yudaano Sintaanii paj. ³² Bi-i tanj jii-n ki donnin sanpaapo yoo nba, n saa dak niib kur ki bin baar n penj.” ³³ U maan na din want waa tan saa kpo bianjinbae. ³⁴ Ki nibur na yeto a, “Yennu gbouj wantit a u niganntoo Masia na sii mok manfoor nba kaa gbennue. Bee ki a yet a bi saa jii Nisaarik Bik na ki donno? Nmee tee Nisaarik Bik manji?” ³⁵ Ki u jiin a, “Min nba tee yentu na sii be i boor waaminnae. Li paak, ii somm man yentu manj ni, laa daa be na, ki bunbonn daa baati, kimaan wunba somm bunbonn ni, u ki mi waa saa siaminba po. ³⁶ Ton, min nba tee yentu na nba daa be na, teentin yada, ki i sii tee niib nba ki n yentu sii yentiri ni.”

† 12:13 12.13 Hosaana paak tee “tintit.” * 12:13 12.13 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Juu teeb nba ki teen yada bianjinba

Yiisa nba din yet nna marj poorpoe ki u nyii niib na ni, ki saan bor. ³⁷ U lek din tun toonjaana bonchiann bi numm ni, njan bi ki teeno yada. ³⁸ Baa din ki teeno yada na, njanne te ki Yennu sokinii maan na ji fit gbee a:

“Ti Yomdaano, nmeee gaar ti maami?
Nmee ki Yennu fiit u parj ki wanno?”

³⁹ Bi din ki fit teeno yada kimaan Yennu sokinii Aisaya mun bia yet a:

⁴⁰ “Min Yennu-e teemm joonii, ki bia te ki bi gbar bannu,
a bi numpo daa yentiri, ki bi bia daa bant li paaki,
li paak, bi kan fit baar n boor, ki n te ki bin la laafia.”

⁴¹ Aisaya din yet nna, kimaan u din la Yiisa yentchionu, ki pak jiin u po.

⁴² Ton, Juu teeb yudamm gbaa bonchiann din teen Yiisa yadawa, njan bi ki nyinn bi moŋ paanu, kimaan bi tiin janmaanii a Farisiinba na saa nyinnib bi Yenjiantu ni.

⁴³ Linba na wann nan Juu teeb yudamm marj din loon niib n pakibe, ki gar Yennu n pakib.

Bianjinba ki Yiisa mabona saa bu niib buut

⁴⁴ Nanne ki Yiisa tan pak sanpaapowa a, “Daano nba teenin yada, u ki teen min koo kaa yada, njan u teen Yennu nba tumin nae yada. ⁴⁵ Ki bia jenna, wunba laatin, u ki laat min koo kaa, njan u laat Yennu nba tumin nae mun. ⁴⁶ N baar tingbouŋ na ni a mii tee yentue ki tur niib, ki daano nba teenin yada, u kan biar bunbonn ni. ⁴⁷ Ki bia jenna, wunba gbat n maan na, njan ki saki, min kaa saa bu u buut, kimaan n ki baar tingbouŋ na ni a man bu niib buut kaa, njan n baar man tinnibe. ⁴⁸ Ki wunba yeenin ki ki saak n maan na, barbuuro be ki saa bu u buut; maan nba ki n pak ki u ki sak nae tan saa bu nano durinya gbennu daar. ⁴⁹ Ki bia jenna, maan nba ki n pak na, li ki tee n tiorj maan kaa, njan maa pak linba marj, li tee n Baa Yennu nba tumin nae betin a mii want. ⁵⁰ Ki u maan marj teen niib manfoor nba kaa gbennu. Maa pak linba na, njanne ki n Baa Yennu yaa n pak.”

13

Sikin-n-moŋ labaar

¹ Yoo nba ki yukitgar tiaru jaamm daa ki piin na, njan ki Yiisa mi nan u yoo baara, ki u saa nyi tingbouŋ na ni, ki nmat u Baa peŋ. U din loon u tiorj poorpoweiteeb nba be tingbouŋ na ni na, ki ji yaa wun wannib bianjinba ki u mantik loomm.

² Li yoo na ki njoŋ nan u poorpoweiteeb di jeet; ki Sintaanii poŋ doŋ te ki Judas Iskariot nba tee Simonn bija na dukin a wun nyi Yiisa poora. ³ Njan Yiisa narin din mi nan u Baa Yennu teen bont kur njoŋ Yiisa nuu niwa, ki bia mi nan u nyii u Baa Yennu boore, ki saa nmat u peŋa. ⁴ Nanne ki u fiir jeet na paak, ki liat u liatir ki bir, njan jii ninfiaŋ, ki gbab siak ni, ⁵ ki jii nyun ki wat teen tatilaauk ni, ki piin wu u poorpoweiteeb taapant, njan tuu soor ninfiaŋ nba ki u gbab na ki fiar, ⁶ ki tan baar Simonn Piita boor. Ki Piita boio a, “N Yomdaano, a yaa a wuur n taapante-e?” ⁷ Ki Yiisa jiino a, “Motana, a daa ki bann maa tuun linba na paaki, njan li poor po, a saa banna.” ⁸ Ki Piita beto a, “Min narin, a kan wuur n taapant faba.” Ki Yiisa beto a, “Mi-i kii wuur a taapant, a ji kan mi teen n yoo.” ⁹ Nanne ki Simonn Piita ji beto a, “N Yomdaano, daa wu n taapant koo kaa, njan wuut n nii nan n yur.” ¹⁰ Ki Yiisa beto a, “Daano nba poŋ wur, li yoo ji ki mok jakinti. Li paak, li ki kpaa talas wun njam wuri, see wun wur u taapante. I kura ji ki mok jakinti, njan yenokooe mok jakint.” ¹¹ Yiisa poŋ din mi wunba saa nyi u poor na. Li paake ki u din yet a, “I kura ji ki mok jakinti, njan yenokooe mok jakint.”

¹² Yiisa nba wuur bi taapant ki gbenn yoo nba, ki u ji jii u liatir na ki lia, ki jen kar jeet na boor, njan boio a, “I mi maa tun linba ki turi na paaki-i?” ¹³ I yi-n Wanntooe, nan i Yomdaano. Li set njan nan yaa yi-n bianjinba na, kimaan n set tee nnae. ¹⁴ Ton, ki min nba tee i Yomdaano nan i Wanntoo, njan tan wuur i taapant na, li mun njan ki yii wu i leeb taapant; ¹⁵ kimaan n wanni nyinne na; ii mun-ii tuun nna man nan maa tun bianjinba ki turi na. ¹⁶ Barmoniie ki n beeri na, daabir ki chee u daano, ki toomu mun ki chee wunba tumo na. ¹⁷ Motana i ji mi linba na, ki li-i tee ki i tuun nna, parpeenn tee i yare.

Bianjinba ki Yiisa yet a soŋ saa nyi u poor

(Matu 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

¹⁸ “N ki piak i kura po kaa. N mi yimm nba ki n ganni na para ni. Li sob Yennu gbouŋ ni a ‘Daano nba ki min nan njoŋ lakin di na, njoŋe nyii n poor.’ See ki sobu na fabir gbee

nan monii. ¹⁹ N beeri labaar marje motana na, ki li set tan saa teen, ki li-i tanji tun gbenn yoo nba, yin teen yada nan n set tee maa tee wunbae.

²⁰ "Barmõniie ki n beeri na, daano nba gaar n toomu, u gaar mine, ki wunba gaarin, u gaar Yennu nba tumin nae mun."

²¹ Yiisa nba yet nna poorpoe, ki parbiir baaro bonchiann; ki u betib a, "Barmõniie ki n beeri na, i ni yeno yaa wun nyi n poore." ²² Ki li nmat bi yan nan waa yeen wunbaie; ki bi jiantir gorii leeb. ²³ Ki bi ni yeno nba ki Yiisa mantik loono na kar kpiau. ²⁴ Ki Simonn Piita kabinto, ki beto a, "Boimo ki laan u yeen nmapoe." ²⁵ Ki u poorpoweitoo marj donn nakino, ki boio a, "N Yomdaano, li tee nmee?" ²⁶ Ki Yiisa jiin a, "Mi-i tanji nmit boroboro ki suk kpint ki tur wunba, yin bann nan li yooe na." Nanne ki u nmit boroboro na ki suk kpint ki jii tur Judas nba tee Simonn Iskariot bija na.

²⁷ Judas nba gaar boroboro marj yoo nba, ki Sintaanii koo u ni. Ki Yiisa ji beto a, "Teent faa yaa a teen linba na yian." ²⁸ Naan bi soo din ki bann linba ki Yiisa pako na paaki. ²⁹ Kimaan Judas nba din tua dia likirii pakir na, ki bi siab mi a Yiisa tumo a wun saan daa jaamm na jeete, koo u beto a wun saan tur talasdamme likirii. ³⁰ Judas nba din gaar boroboro na, li tonton na ki u fiir nyii. Li din tee nyioko.

Ki jiin Yiisa dontir na po

³¹ Judas nba din nyii na poorpo, ki Yiisa bet u poorpoweiteeb a, "Motanae ki min Nisaarik Bik saa la dontir, ki n nie Yennu mun saa la dontir. ³² Li-i tee ki Yennu la dontir n ni, li kan yukiri ki u mun saa tee ki min Nisaarik Bik n la dontir u ni.

³³ "N waas, n ji kan yukir nani bonchianni. I tan saa lomin, naan kan lami, nan maa bet Juu teeb yudamm bianjinba na, n bia beeri nanne na, a i kan fit baar siaminba ki n saa na.

Ki jiin Yiisa sennpaann na po

³⁴ "Motana, n teeni sennpaanne: a ii loon i leeb. Maa looni bianjinba na, ii muni loon i leeb nna. ³⁵ Li-i tee ki i loon i leeb, soo kur saa bann nan i tee n poorpoweiteebe."

Yiisa nba yet a Piita saa noi a u ki miu bianjinba (Matiu 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Nanne ki Simonn Piita boio a, "N Yomdaano, a yaa a tan saan lee?" Ki Yiisa jiin a, "Maa saa siaminba, i kan fit wei motana, naan li poorpo i saa weina." ³⁷ Ki Piita bia boio a, "N Yomdaano, bee teen ki n kan fit weia motana? Min narin ponj teen siir nan ki n gaar a paak ki kpowa." ³⁸ Ki Yiisa boio a, "A set teen siir nan monii nan ki a gaar n paak ki kpo-o? Barmõniie ki n beera na, kojouk daa kan bui kaawa, ki a saa noi taar muntaa a a ki mimi."

14

Yiisa nba yaa nsoe tee sonu bianjinba

¹ Yiisa din betib a, "I daa mok parbiiri. Teent Yennu yada, ki mun teenin yada. ² Diit bonchiann be n Baa Yennu nnaak, ki n kun maa n saa teen i diit siir. Li-i bonni kii tee barmonii, n bo kan betini. ³ Ki mi-i kun ki saa teen diit na siir ki gbenn, n bia saa jenna ki tan jii-i, ki i tan sii be siaminba ki n be na. ⁴ Ki bia jenna, i ponj mi maa saa siaminba, ki bia mi sonu nba saa lej." ⁵ Ki Tomas boio a, "N Yomdaano, ti ki mi faa saa siami. Nlee ki ti saa bann sonu nba ki ti saa saan leji?" ⁶ Ki Yiisa beto a, "Mine tee sonu na, ki bia tee mamomm, ki bia tee manfoor. Soo kaa ki saa baar n Baa Yennu boor, ki li ki tee ki u sint baarimi. ⁷ Li-i bonni tee ki i min, i bia bo sii mi n Baa nawa; naan laa nyii motana ki saa, i ji miu ki bia laato."

⁸ Ki Filip yeto a, "N Yomdaano, wantit a Baa marj, taa loon linba kure na." ⁹ Ki Yiisa jiin a, "Filip, n ponj be nani ki li yukira, naan ki a daa ki bannimi-i? Wunba lan, u set la n Baa marje na. Ki bee ki a yaa n wann n Baa marji? ¹⁰ N be n Baa nie, ki n Baa mun be n ni; i ki teen linba na yada-a? Maan nba ki n pak ki turi na, li ki nyii n ni kaa, naan li nyii n Baa Yennu boore. Nsoe be n ni ki tuun u toona marj. ¹¹ Li paak, teentin yada nan n be n Baa Yennu ni, ki n Baa Yennu mun be n ni. Li-i kii tee nna biaki, yin teen baktinauj toona nba ki n tuu tuun na yada.

¹² "Barmõniie ki n beeri na, daano nba teenin yada, u sii tuun toonjaana nan maa tuun bianjinba nae, ki u toonjaana marj gbaa saa gar n yara, kimaan n saa n Baa Yennu boore. ¹³ Ki linba kur ki i sii mei n sann ni, n saa tuma, ki nsoe Yennu n la dontir n paak.

¹⁴ Ki li-i tee ki i miar* linba kur po n sann ni, n saa tuma.

Yennu Seyeen baaru labaar

* 14:14 14.14 "Miar: Siab kpintu tee "miarin."

¹⁵ “Li-i tee ki i loonin, i sii saak n mɔb, ¹⁶⁻¹⁷ ki n saa miar n Baa Yennu, ki u saa turi Sommtɔɔ. Nɔɔe tee u Seyeen nba want barmonii wannu, ki sii be nani yoo nba kaa gbennu. Ki tingbounj na njaateeb kan fit gaarɔ, kimaan bi ki miu, ki bia ki mi nan u be. Naan yimm narin miu, kimaan u be nani, ki bia sii yɔɔ be i ni.

¹⁸ “Mi-i tanj yaat saan, njan n kan nyiki yann ki sɔɔ ki goriini, kimaan n saa jen i perj na. ¹⁹ Ki li-i yann waaminna, tingbounj na njaateeb ji kan lami, njan yimm narin bia saa lama. Tɔn, maa saa jen n manfoor ni na, i mun tan saa jen i manfoa niwa. ²⁰ Ki bia jenna, mi-i tanj jen n manfoor ni yoo nba, i saa bann nan n be n Baa Yennu nie, ki i mun bia be n ni, ki n mun be i ni.

²¹ “Daano nba bant n sennii ki bia saakir, li daanoɔ loonin. N Baa Yennu sii loon nɔɔe, ki n mun sii loonɔ, ki saa fiit n mɔɔj ki wannɔ.” ²² Ki Judas, (wunba ki tee Judas Iskariot na) boio a, “N Yomdaano, bee teen ki a saa fiit a mɔɔj ki wannit, njan kan fiit a mɔɔj ki wann tingbounj na njaateebi?” ²³ Ki Yiisa jiin a, “Daano nba loonin, u sii saak n maan, ki n Baa Yennu sii loonɔ, ki min nan n Baa Yennu saa baar u boor ki sii yɔɔ be u ni. ²⁴ Njan daano nba ki loonin, u ki saak n maami, ki yaa gbat maan nba na, li ki tee n yar kaa, njan li tee n Baa Yennu nba tumin na yare.

²⁵ “Maa daa be nani nae ki n beeri maan nba na. ²⁶ Njan n Baa Yennu saa tun Sommtɔɔ i boor, n sann ni. Li Sommtɔɔe tee u Seyeen na; nɔɔe saa wannii barii kur, ki bia saa tiari linba kur ki n ponj beti.

²⁷ “Mi-i yaa n saan, n saa pi-i piinii nba tee n parmaasir na. Li ki tee tingbounj na parmaasir na booru kaa. I daa mɔk parbiiri. I bia daa tiin janmaanii. ²⁸ I ponj gbat ki n yeti a ‘N nyikitie, njan n bia saa jen i boor niwa.’ I-i set kii loonimie, i sii mɔk parpeenn nan maa saa n Baa Yennu boor na, kimaan u cheen.

²⁹ “N daa beeri linba tan saa tume, ki yoo nba ki li tan tumi, yin teen yada. ³⁰ N kan pak nani ki yukiri, kimaan tingbounj na yudaano Sintaanii baat, njan u ki mɔk n yaaki. ³¹ N loon tingbounj na teebe n bann nan n loon n Baa Yennu nan monii; li paake teen ki n tuu tuun linba ki u betin a n tun.

“Naant ki tin fiir yaat man.”

15

Tilontik barjouk

¹ Yiisa din yet a, “Mine tee tilontik nan monii, ki n Baa Yennu tee li nammtoɔ; ² ki u tuu choɔ yiinu nba kur gaa n paak njan ki loon loona nae. Njan yiinu nba kur narin loon loona, u tuu gbat gbate, ki lin namm lon loona bonchiann. ³ Motana, yimme tee ninamm, maan nba ki n pak ki turi na paak. ⁴ Ii gaa n paak man, ki n sii be i ni. Yiinu kan fit lon loona, see ki u gaa tiik paak. Li mun bia tee nnae, i kan fit lon loona, see ki i gaa n paak.

⁵ “Mine tee tilontik manj, ki i tee li yiinii. Wunba gaa n paak, ki n mun be u ni, nɔɔe sii loon loona bonchiann, kimaan mi-i kaa i ni, i kan fit tun siari. ⁶ Ki jenna, wunba ki yɔɔ gaa n paaki, Yennu saa choɔe ki lu, nan baa tuu choɔ yiinu ki lu ki lin koor na. Li yiinboorue ki bi tuu tikir ki joor muu. ⁷ Ki bia jenna, li-i tee ki i yɔɔ gaa n paak, ki n maan na be i ni, miat Yennu linba kur ki i loon, ki i saa lawa. ⁸ Li-i tee ki i loon loona bonchiann, njanne saa wann nan i set tee n poorpoweiteeb nan barmonii, ki n Baa Yennu saa la dontir.

⁹ “N Baa Yennu nba loonin bianjinba na, n mun looni li bianje. Ii be n lomm ni man. ¹⁰ Li-i tee ki i saak n mɔb, i sii be n lomm nie nan maa saak n Baa Yennu mɔb, ki be u lomm ni na.

Leeb lomm labaar

¹¹ “N pak na ki turi a n parpeenn na boorue-ii be i ni, ki yin gbee nan parpeenn. ¹² Nae tee n sennu ki n senn turi, maa yii loon i leeb nan maa looni bianjinba na. ¹³ Lonjaansiar kaa ki gar niro n sak gaar u yɔɔsnba paak ki kpo.

¹⁴ “Li-i tee ki i tuun maa beti linba na, i tee n yɔɔsnbae. ¹⁵ N ji kan yiini daaba, kimaan daabir ki mi u yomdaano dudukiti. Maa yi-i n yɔɔsnba na, kimaan labaar kur nba ki n gbat n Baa Yennu boor, njanne ki n wannii. ¹⁶ Yimm kaa gannimi, njan mine ganni, ki turi toona maa yii saa kii loon loona bonchiann, loona nba sii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk, a n Baa Yennu n turi linba kur ki i miarɔ n sann ni. ¹⁷ Linba nae ki n senni, maa yii loon i leeb.

Tingbounj na njaateeb nanj labaar

¹⁸ “Tɔn, li-i tanj tee ki tingbounj na njaateeb nami, yin bann nan bi ponj nan minewa. ¹⁹ Li-i bonni tee ki i tee tingbounj na njaateebie, tingbounj na njaateeb bo sii looni nan

baa loon bi moñ niib bianjinba nae. Njaan n ganni ki nyinni tingbouj na niib niwa, ki i ji ki tee tingbouj na njaateeb yabi; li paake teen ki bi nami. ²⁰ Li tian maan nba ki n paki na man, a 'Daabir kaa ki chee u yomdaano.' Ton, bi-i mukisin, bi mun saa mukisiwa; ki bi-i saak n maan, bi mun bia saa sak i maama. ²¹ Bi set saa mukisiwa, kimaan yaa tee n yab na, ki jenna, baa ki mi Yennu nba tumin na paak.

²² 'Mi-i diñi kii baar ki tan pak turibi, bi bo kii mək biiti. Njaan maa sat baar pak turib na, sonsau ji kaa ki bi saa fit bor bi biiti. ²³ Njaan wunba namin, u nan n Baa Yennu-e mun. ²⁴ Mi-i bonni kii tuun toonjaana nba ki soo daa ki mi tun na bi boori, bi bia bo kii mək biiti. Bi lek la toonjaana nba ki n tuu tuun nawa, njaan nan min nan n Baa Yennu. ²⁵ Linba na teen nnae, a baa din sob linba n po bi sennu ni na n fit teen monii a: 'Bi namin, ki li ki mək paaki.'

²⁶ 'Ton, n saa tun Sommtoo i penj, wunba tee Yennu Seyeen ki want barmonii wannu na. U saa nyi n Baa Yennu boore ki baar i penj, ki pak n po. ²⁷ Ki i moñ moñ sii piak n po ki teen niib, kimaan i poñ yoo be nanime, laa nyii yoo nba ki n din piin ki tuun n toonn nawa.

16

¹ "N poñ mi paki mukisuk na poewa, a i tan daa nyikit n weiu. ² Bi tan saa yoo nyinni Yenjiantu ni. Ki yoo baat ki wunba tan kpi-i, u sii mi a u tuun nna ki teen Yennu-e. ³ Bi tan saa tun linba na ki turiwa, kimaan bi ki mimi, ki bia ki mi n Baa. ⁴ Njaan n beeri linba na motana, a li yoo-i tanj baar; i ji saa tiar maan nba ki n paki na.

Ki jiin Yennu Seyeen toona po

"N din ki beti linba na sinsinni, kimaan min nan yimme tuu be. ⁵ Motana n saa Yennu nba tumin na peñe. Njaan i soo ki boin ki laan n saa lee. ⁶ Ki maa ji beti linba motana na, ki i mək parbiir bonchiann. ⁷ N beeri barmonii nan li sii njan turi nan ki n yaat saan, kimaan mi-i kii saani, Sommtoo na kan baar i penj. Njaan mi-i tanj saan, n saa tumo i penj na.

⁸ "Wuu tanj baar yoo nba, u saa wann tingbouj na njaateeb a bi mək biit. U bia saa wannib yentinu nba tee bianjinba, ki bia wannib Yennu barbuut nba tan sii tee bianjinba. ⁹ U saa wannib a bi mək biit, kimaan bi ki teenin yada. ¹⁰ Ki jenna, u saa wannib yentinu nba tee bianjinba, kimaan n saa saan n Baa Yennu boor; ki i ji kan lami. ¹¹ Ki bia jenna, u saa wannib Yennu barbuut nba tan sii tee bianjinba, kimaan u poñ bu tingbouj na teeb yudaano Sintaani buut ki biirowa.

¹² "Maan be bonchiann ki n bo saa paki, njaan i kan fit gaar motana. ¹³ Yennu Seyeen nba want barmonii na, wuu tanj baar yoo nba, u saa wann barmonii kura. U tan kii piak u moñ moñ maan kaa, njaan u tan sii wanti linba ki u gbia Yennu boore, ki bia sii beeri linba tan saa teene. ¹⁴ Ki jenna, u bia tan sii dont n sann, kimaan u tan sii jikit n labaare ki fiitir ki wanti. ¹⁵ Linba kur ki n Baa Yennu mək, li tee n yare. Li paake teen ki n yet a Yennu Seyeen sii jikit n labaar ki wanti.

Ki jiin parbiir nan parpeenn po

¹⁶ "Li-i yann waaminna, i ji kan lami, njaan li-i biaki yann waaminna, i saa lama." ¹⁷ Ki u poorpoweitesiab boi bi leeb a, "Linba na paak tee bee? U yaa li-i yann waaminna, ti kan lau, a njaan li-i biaki yann waaminna, ti saa lauwa, ki bia yaa, kimaan u saa u Baa peñe. ¹⁸ 'Li-i yann waaminna' paak tee bee? Ti ki bann waa piak linba na paaki."

¹⁹ Ki Yiisa bann nan bi yaa bin boio buboite. Li paake ki u boib a, "Maa yaa li-i yann waaminna, i kan lami, ki bia yaa li-i bia yann waaminna, i saa lama na, i boi i leeb a yin bann li paake-e? ²⁰ Barmonii ki n beeri na, i tan sii mo fabin, njaan tingbouj na njaateeb narin tan sii mək parpeenne. I sii mək parbiir, njaan li poorpo ki i parbiir manj saa tunn ki teen parpeenn.

²¹ "Li tee nan poo nba tuu yaa wun mar, ki mək parbiir nae, kimaan u biak yoo baara, njaan wuu tanj mar bik yoo nba, u ji tuu tamm u biak na poe, ki ji mək parpeenn nan waa mar bik tingbouj ni na paak. ²² Li tan sii tee i mun nnae; motana yaa mək parbiir na, njaan n bia tan saa laiwa, ki i para tan saa penn bonchiann, ki soo kaa ki tan saa nyinn parpeenn manj i ni.

²³ "Li yoo-i tanj baar, i tan kan boin buboiti. Barmonii ki n beeri na, linba kur ki i miar n Baa Yennu n sann ni, u saa turiwa. ²⁴ Njaan nan motana, i daa ki mi miaro bonsiar n sann ni. I miaro, ki i saa la, ki gbee nan parpeenn.

Linba tan saa baar labaar

²⁵ "N poñ tuu yiini barjokite. Yoo baat ki n ji kii yiini barjokiti, njaan n tan sii piak ki yentir i numm poe ki jiin n Baa Yennu po. ²⁶ Li yoo-i tanj baar, i tuu saa miaro n sann ni. Li bia tan kan kpaal talas nan ki n gaar i paak ki miaro ki turini, ²⁷ kimaan n Baa

Yennu moḡ moḡ looni; waa looni linba paak tee nnae, kimaan yaa loonin ki bia teen yada nan n nyii n Baa maḡ boore na. ²⁸ N din nyii n Baa maḡ peḡe ki baar tingboun na ni, ki moḡana n ji nyikit tingboun maḡe na, ḡaan ḡmat u penj.”

²⁹ ḡanne ki u poorpoweiteeb na yeto a, “Moḡana a ji kpan piak yentir ti numm poe. A ki yiint barjokit kaa. ³⁰ Moḡana ti ji bann nan a mi bonsiar kur, ki poḡ bia mi ti bubaot ḡaan ki ti daa ki boia. Li paake ki ti teen yada nan a nyii Yennu peḡe.” ³¹ Ki Yiisa boib a, “I ji teenin yada moḡanawa-a? ³² Yoo baat, ki poḡ baar gbenna, ki i kur tan saa yat kun, ḡaan ki n biar n kuukoḡ. ḡaan li set ki tee n tan sii be n kuukoḡ kaa, kimaan min nan n Baa Yennu-e tan sii be. ³³ N beti biak na baaru po a yin tan fit la parmaasire, kimaan yaa gaa n paak na. I tan saa di biak tingboun na ni. ḡaan yii moḡ parcheenn man, kimaan n nyann tingboun nawa.”

17

Yiisa nba miar Yennu bianjinba

¹ Yiisa nba din pak nna maḡ, ḡaan gokit got sanpaapo, ki yet a, “N Baa, yoo maḡ baara. ḡaant ki min a Bija n la dontir, ki lian te ki a mun la dontir, ² kimaan fine turin yiikoo niib kur paak, a man fit tur niib kur nba ki a turin maḡ manfoor nba kaa gbennu. ³ Ki manfoor maḡe tee niib n bann fin nba tee Yennu nan barmonii, ki soḡ ji kaa; ki bia mun saa bann min Yiisa Masia nba ki a tumin na. ⁴ Toona nba ki a turin a n tun na, n tun gbenna, ki dont a sann tingboun na ni. ⁵ N Baa, turimin dontir a boor moḡana, dontbooru nba ki n din laat, maa din be a boor ki a daa ki nan durinya na.

⁶ “Niib nba ki a din gann ki turin na, n te ki bi bannawa. Bi din tee a yabe, ki a jiib ki turin, ki bi mun sak a maama. ⁷ Ki moḡana bi mi nan bonsiar kur nba ki a turin na nyii a boore, ⁸ kimaan n pakib maan nba ki a turin nawa, ki bi mun gaara, ki moḡana bi ji bann nan n set nyii a peḡe nan monii, ki bi teen yada nan fine tumin.

⁹ “Toḡ, moḡana n ji meia bi paake. N ki meia tingboun na niib kur paak kaa, ḡaan n meia binba ki a turin na paake, kimaan bi tee a yabe. ¹⁰ N yab kur tee a yabe; ki a yab kur mun tee n yab; ki bi dont n sann. ¹¹ Ki moḡana n ji baat a boor nie na; n ji kii be tingboun na ni, ḡaan ḡamm ḡarin daa saa biar tingboun na niwa. Toḡ, n Baa, Popeendaano, i diab fanu a sann ni, sann nba ki a din purin na, ki bin taan yomm nan min nan fin nba tee yomm na. ¹² Maa daa be namm na, n diab fanu nan a sann nba ki a din purin na ni. N baak bi paak, ki bi ni soḡ ki teen yanni, see wunba tee Sintaanii yoo na. Waa teen yann na, li teen nan laa sob fin Yennu gboun ni bianjinba nae. ¹³ Ki moḡana n baat a peḡe; ki maa daa be tingboun na ni na, n piak linba nae ki teemm, a bi para n gbee nan parpeenn nba ki n moḡ na.

¹⁴ “N pak a maan na turiba. Li paak bi tingboun na ḡaateeb namm, kimaan bi ki tee tingboun na ni yabi, nan maa mun ki tee tingboun na ni yoo na. ¹⁵ N ki meia maa a nyinnib tingboun na ni kaa, ḡaan n meia maa fii baak bi paake fanu, ki bonbiik daano Sintaanii daa baat ki biiribi. ¹⁶ Maa ki tee tingboun na yoo na, bi mun ki tee tingboun na yabi.

¹⁷ “Wantib a maan nba set tee barmonii na, ki lin teemm popeendam. ¹⁸ Faa din tumin tingboun na ni bianjinba na, nnae ki n mun tumm tingboun na ni. ¹⁹ Ki bi paake ki n jikit n moḡ ki teena na, a bin teen a toḡ yab nan barmonii.

²⁰ “N ki meia ki teen ḡamm kuukoḡ kaa; n meia ki teen nan binba tan saa teenin yada bi moḡontii paak naewa. ²¹ N bia meia maa bi kura n taan moyomme. N Baa, faa be n ni, ki n mun be a ni bianjinba na, ḡaant ki bi mun n taan nant moyomm nna; ḡanne saa te ki tingboun na ḡaateeb n teen yada nan fine tumin. ²² Popeenn binberj nba ki a turin na, n mun turiba, ki bi saa taan moyomm, nan min nan fin nba taa moḡ bianjinba na. ²³ N be bi ni, ki a mun be n ni, a bin fit lian taan moḡ chib. ḡanne saa te ki tingboun na ḡaateeb n bann nan fine tumin, ki bi saa bann nan a loonib nan faa loonin bianjinba na.

²⁴ “N Baa, a jiib ki tur mine, ki n loon bii taḡi be maa tan sii be siaminba, ki bin la faa dont n sann bianjinba, kimaan a din loonime, yoo nba ki a daa ki nan durinya na. ²⁵ N Baa, Popeendaano, tingboun na ḡaateeb ḡarin ki miani, ḡaan min ḡarin mia, ki n poorpoweiteeb na mi nan fine tumin nna. ²⁶ N fii a binberj ki wanniba, ki bia sii ḡammit fitir a binberj ki wantib, ki bii moḡ lomm nba ki a loonin na booru, ki n mun sii be bi ni.”

18

Baa soor Yiisa bianjinba

(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Yiisa nba din miar Yennu ki gbenn na poorpo, ki ηjoo nan u poorpoweiteeb yaat saa, ki saa poot kpenu nba ki bi yi Kidronn na. Kpaab nna din be lej; ki bi saan koo kpaab maŋ ni.

² Tɔn, Judas, wunba din nyii Yiisa poor na din mi kpaab maŋ boor, kimaan yoo kur Yiisa din tuu saa nan u poorpoweiteeb leje. ³ Nanne ki Judas tan baar kpaab maŋ ni nan kunkonkonna, nan mannteeb yudamm nan Farisiinba toontunna; ki bi dia jatiat nan fita nan mulanbaabii.

⁴ Yiisa ηarin din mi bonsiar kur nba yaa lin teeno, ηanne ki u nyii tɔonn, ki boib a, "I loon ηmee?" ⁵ Ki bi jiin a, "Yiisa nba tee Nasaref niro na." Ki u betib a, "Mine na." Ki Judas, wunba nyii u poor na, see namm lej. ⁶ Yiisa nba ηarin yet a, "Mine na" yoo nba, ki bi ηmat potuntuna, ki baa baa tiŋ ni. ⁷ Ki Yiisa ηamm boib a, "I loon ηmee?" Ki bi bia yet a, "Yiisa nba tee Nasaref niro na." ⁸ Ki Yiisa betib a, "N poŋ beti a mine na. Li-i tee ki i loon minie, yin ηaan ki binba be nanin na-ii saa." ⁹ U din yet nna maŋ, a waa poŋ yet Yennu linba na n teen mɔnie, a "Faa turin binba kur na, bi soo ki teen yanni."

¹⁰ Li yoo maŋ ki Simonn Piita dia jukbanjiak, ki noot choo Yennu mannteeb yudaano daabir niidiitu po tubir ki pot. Daabir maŋ sann din tee Malkus-e. ¹¹ Ki Yiisa bet Piita a, "Jiint a jukbanjiak maŋ ki noon. A mi a biak nba ki n Baa turin na, n kan di-i?"

Baa jii Yiisa ki baar nanao Annas peŋ bianjinba

(Matiu 26.57-58; Mak 14.53-54; Luk 22.54)

¹² Nanne ki kunkonkonna nan bi yudaano nan Juu teeb yudamm toontunna na ji soor Yiisa, ki lora, ¹³ ki jiiu ki saan nanao Annas boor sinsinn. Annas din tee Kayafas diamme, ki Kayafas tee Yennu mannteeb yudaano li binn. ¹⁴ Kayafas mane din bet Juu teeb yudamm a li ηan ki niyenokoo n gaar niib kur paak ki kpo, a ηanne chee nan soo kur n kpo.

Piita nba din noi a u ki mi Yiisa bianjinba

(Matiu 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Baa din saa nan Yiisa na ki Simonn Piita nan Yiisa poorpoweitelo waa; ki poorpoweitoo maŋ tee daano nba ki mannteeb yudaano na miu fanu. Li paak, ki u baar koo mannteeb yudaano na ηaadindouŋ ni, siaminba ki Yiisa be na. ¹⁶ Naan ki Piita ηarin biar see nanyer po yanŋir tammoo ni, ki poorpoweitelo nba ki mannteeb yudaano na miu na ηmat yanŋir tammoo na ni, ki pak nan sapaamo nba guu tammoo na, ki u koon Piita dindouŋ na ni. ¹⁷ Ki sapaamo maŋ boi Piita a, "A ki tee joo na poorpoweiteyeno kaa-a?" Ki Piita jiino a, "Aaii! N ki tee u poorpoweiteyeno kaa." ¹⁸ Waat din be li yoo, ki toontunna na nan kunkonkonna na joo sankoona muu, ki see nanii, ki Piita tan saan taamm ki bi nanii.

Bianjinba ki mannteeb yudaano boi Yiisa buboit

(Matiu 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Nanne ki mannteeb yudaano na boi Yiisa u poorpoweiteeb nan u wannu na po. ²⁰ Ki Yiisa beto a, "N poŋ tuu piak yeenin ni ki teen soo kur, ki ki boi n wannu kur nba ki n tuu wanti. N tuu want niib Yenjiantu diit ni nan Yenjiantu ηasaakak ni, siaminba ki Juu teeb kur tuu baat lakint na. Min ηarin ki mi pak siar woonin ni. ²¹ Ki bee teen ki a boimi? Boin binba gbat linba ki n tuu beerib na. Nanne mi maa tuu yeen linba." ²² Yiisa nba yet nna maŋ, ki kunkonkonna na yeno pebo tanpak, ηaan boio a, "Bi piak jiint mannteeb yudaano nnae-e?" ²³ Ki Yiisa beto a, "Mi-i pak bonbisiarie, fan bet soo kur laa tee linba. Naan mi-i pak linba tokinie, bee teen ki a ji pebimi?"

²⁴ Li yoee ki Annas te ki bi jii Yiisa ki saan nanao Kayafas, wunba tee mannteeb yudaano na peŋ; ki Yiisa bia lek daa lor ηmiit.

Bianjinba ki Piita ηamm noi a u ki mi Yiisa

(Matiu 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Piita nba din see ki nanii muu na, lej maŋ ki bi boio a, "A ki tee u poorpoweiteyeno kaa-a?" Ki Piita yetib a, "N ki tee u poorpoweiteyeno kaa." ²⁶ Ki mannteeb yudaano daabiyeno, wunba ninja ki Piita choo u tubir ki pot na boio a, "N bo ki la ki a be nan Yiisa kpaab na ni-i?" ²⁷ Ki Piita bia noi. Li taakpaak ni ki kojouk bui.

Bianjinba ki Pailat bu Yiisa buut ki chab a bin kpiu

(Matiu 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Kayafas nba din boi Yiisa buboit ki gbenn na poorpoe, ki Juu teeb yudamm jiiu ki saan nanao tiŋ na yudaano nba ki bi yiu Pailat* na ηaak. Li din tee sanyapob nie. Juu

* 18:28 18.28 Pailat din tee Rom tiŋ kpanbar Siisa yudamm yeno.

teeb yudamm mañ din ki loon bin koo ñaak† mañ ni, kimaan bi loon bin dia bi moñe bonnjann Yennu boor, ki tan fit di yukitgar tiaru jaamm na. ²⁹ Li paak ki Pailat nyii nanyer bi boor, ki boib a, “Joo na teen bee ki i biiro?” ³⁰ Ki bi yaa, “Wuu bonni kii tun bonbiir, ti bo kan baar nanao a boori.” ³¹ Ki Pailat betib a, “I moñ n jiiu ki bu nanao, i sennu nba want bianjinba.” Ki Juu teeb yudamm mañ yaa, “Ti ki mok yaak ki saa kpi niro.” ³² Yiisa nba din yaa kubooru nba ki u tan saa kpo na, li set tan teen nnae, ki fit gbee.

³³ Ki Pailat ñmat koo ñaak na ni, ñaan yiin Yiisa, ki boio a, “A tee Juu teeb kpanbare-e?” ³⁴ Ki Yiisa jiin boio a, “Fine daa boin buboit na koo siabe beta n po?” ³⁵ Ki Pailat boio a, “N tee Juu niro-ee? A moñ niib nan mannteeb yudamme jiia ki tan turin. A jia biir bee?” ³⁶ Ki Yiisa yeto a, “N naan ki tee tingbouñ na ni yar kaa. N naam-i bonni tee tingbouñ na ni yarie, n poorpoweiteeb bo saa kon n paaka, ki Juu teeb yudamm bo kan soorimi. Aaii, n naan ki tee tingbouñ na ni naami.”

³⁷ Ki Pailat boio a, “A set tee kpanbare-e?” Ki Yiisa jiin a, “Nn, fine yet a n tee kpanbar. Bi din marin a n wann niib barmonii wannue. Li paake ki n baar tingbouñ na ni; ki soo kur nba waa barmonii wannu mañ gbia n maan.” ³⁸ Ki Pailat boio a, “Bee tee barmonii?” ñaan ñmat nyii nanyer, Juu teeb yudamm na boor ki betib a, “N ki la joo na biit ki saa biiro. ³⁹ I mok siar ki tuun binn kur ni, ki n tuu nyinn dansarkooyeno yukitgar tiaru jaamm yoo ki turi. I loon ki n nyinn Juu teeb kpanbar na ki turini-i?” ⁴⁰ Ki bi tian ki yeen a, “Ti ki loon joo na kaa. Ti loon ki a nyinn Barabas-e ki turit.” Barabas din tee fat-tooe.

19

¹ Li yoo na ki Pailat te ki bi boo Yiisa kpaasir. ² Ki kunkonkonna na luu kunkonii fokirik ki yirimo, ki lanno baanmunj nna, ³ ki baat u boor, ki yeen a, “Juu teeb kpanbar, ti foonta,” ñaan pebito tanpakii.

⁴ Nanne ki Pailat bia ñamm nyii nanyer ki bet yudamm na a, “Gotir man, n baat nanao i boore, a yin bann nan n ki la u biiti.” ⁵ Nanne ki bi baar nan Yiisa, niib na boor, ki u yir kunkonii fokirik ki bia lia baanmunj na. Ki Pailat betib a, “Gotir, niro manje na.”

⁶ Mannteeb yudamm nan bi toontunna nba lau yoo nba, ki bi tian a, “Kpaamo dapunpunn paak! Kpaamo dapunpunn paak!”

Ki Pailat betib a, “I moñ n jiiu ki kpaau dapunpunn paak, kimaan min ki la u biiti.”

⁷ Ki Juu teeb yudamm na jiin a, “Ti mok sennsau, ki sennu mañ want nan u kpan lek tee wun kpoe, kimaan u yaa u tee Yennu Bijae.”

⁸ Pailat nba gbat nna mañ, ki janmaanii ji sooro bonchiann; ⁹ ki u ñmat koo ñaan yiin Yiisa, ki tan boio a, “A nyii lee?” Ñaan Yiisa din ki jiino siari. ¹⁰ Ki Pailat bia boio a, “A kan pak jiinimi-i? A ki mi nan n mok yikoo ki saa te bin ñaa-a, ki bia mok yikoo ki saa te ki bin kpa-a dapunpunn paaki-i?” ¹¹ Ki Yiisa ji jiino a, “Yennu-i bonni kii chaba yikoo, a bo kii mok n paak yikoo. Li paak, daano nba soorin ki jiin kubina na, u biit yab ki gar a yara.”

¹² Pailat nba gbat nna mañ, ki u lek ji loon ki wun ñaa u nan ninmonn, ñaan ki Juu teeb yudamm na yakii ki yaa, “Li-i tee ki a ñaa u, ñann a ji ki tee Kpanbar yudaano Siisa yook kaa, kimaan daano nba pur u moñ kpanbar, u tee kpanbara yudaano na dataake.”

¹³ Pailat nba gbat nna, ki u nyii nan Yiisa nanyer po, ki kar u buut kaanu paak, ki bi yir Tann Binbintir. (Juu teeb maan ni, bi yir Gabata-e.)

¹⁴ Li din tee yonsuuk nie, ki li saa yent ki yukitgar tiaru jaamm n di. Ki Pailat yet Juu teeb yudamm na a, “I kpanbare na.” ¹⁵ Ki bi yakii ki yaa, “Kpimo! Kpimo! Kpaamo dapunpunn paak.”

Ki Pailat boib a, “I kpanbar ki i loon ki n kpaau dapunpunn paaki-i?”

Ki mannteeb yudamm na jiin a, “Ti ki mok kpanbarsoo see kpanbar yudaano Siisa kuukoo.”

¹⁶ Ki Pailat ji chab a bin kpa Yiisa dapunpunn paak.

*Baa kpa Yiisa ki tabino dapunpunn paak bianjinba
(Matiu 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)*

Ñanne ki Rom teeb kunkonkonna na ji gaar Yiisa, ¹⁷ ki nyii nanao doo na kpin; ki u jii u kuun dapunpunn. Ki bi saa baar siaminba ki bi yir “Yukpabuk” na. (Juu teeb maan ni, bi yi leje “Golgota.”) ¹⁸ Leje ki bi kpaau dapunpunn paak; ki bia kpa niib banlee dapunpuna paak ki pukin Yiisa po, ki yeno be chianu ki loo mun be chianu, ñaan ki Yiisa be sinsuuk ni. ¹⁹ Ki Pailat sob sobinii ki bi tabin Yiisa dapunpunn na paak, ki li yaa, “Nasaref niro Yiisa nba tee Juu teeb kpanbare na.” ²⁰ Juu teeb bonchiann din karin

† 18:28 18.28 Bi-i koo wunba ki tee Juu niro ñaak, li teemm jakinte.

sobu manja, kimaan siaminba ki bi din kpaa Yiisa dapunpunn paak na din ki fok nan Jerusalem-i. Sobinii na din sob Juu teeb nan Rom teeb nan Griik teeb maan nie.

²¹ Nanne ki Juu teeb mannteeb yudamm saan Pailat boor, ki saa beto a, "Li bo ki njan ki a sob a 'Juu teeb kpanbare na.' Li bo njan ki a sob a 'Joo na pur u mɔŋ Juu teeb kpanbare.'" ²² Ki Pailat jiin a, "Maa sat sob linba na, n sobe."

²³ Kunkonkonna na nba kpaa Yiisa na poorpoe, ki bi jii u tiat ki chentir taar munna, ki kunkonkonno kur gaar tor. Li poorpoe biak ki bi jii u tiŋ po liatfoouk, linba ki bi luur bonmun, ki li ki mok nyarmu na, ²⁴ ki yet bi leeb a, "I daa pati. Naaŋt ki ti to naatoot ki laan wunba saa yentir." Li din teen nna, a Yennu gbouŋ nba din yet linba na n fit gbee-e a:

"Bi chent n tiat,

ki bia to naatoot n tiŋ po liatfoouk na paak."

Nnae ki kunkonkonna na set din tun.

Yiisa nba chabit u naa ki kubintɔ sɔɔ bianjinba

²⁵ Yiisa naa din see kpia u dapunpunn nae: ki Klopas ŋaapoo nba ki bi yiu Meeri na, ki u tee Yiisa naa man niipoo na, see kpiau, ki Meeri Magdaliinn pukin leŋ. ²⁶ Ki Yiisa la u naa, ki bia la u poorpoweitoo nba ki u mantik loono na, ki u mun see leŋ, ki Yiisa yet u naa a, "N naa, a bijae na jik," ²⁷ ŋaan bet u poorpoweitoo man a, "A mun, a naae na jik." Laa din nyii li yoo, ki poorpoweitoo na ji jii Yiisa naa ki kun nano u ŋaak ni.

Yiisa kuun labaar

(Matiu 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Ton, Yiisa din mi nan bonsiar kur nba ki u din tuun na ji gbenna, ki u yet a, "Nyunnyukuru mokin." U yet nna a lin gbeen linba sob Yennu gbouŋ ni nae. ²⁹ Nman din see leŋ nan damiituk, ki bi jii saapo ki tun damiituk man ni, ki jii saapo na ki fin daauk paak, ki teen u mob ni, ³⁰ ki u foont ki nak, ŋaan yet a, "Li gbenna," ki tibin ki chab Yennu u seek.

Bianjinba ki bi jii kpann ki ŋmuu Yiisa lokir ni

³¹ Ton, laa saa yent ki tee foondaar na, Juu teeb yudamm na din ki loon niib na-ii be dapunpuna paak foondaari, kimaan foondaar nba din saa yent man din tee dajaanne. Li paak, ki bi din saan Pailat boor, a wun chab ki bin konn konn niib na taa, ki bin kpo yian, ki bin fit kpaatib dapunpuna man paak. ³² Li paak, ki kunkonkonna na saan ki saa konn binba lakin kpaa nan Yiisa na taa, ³³ ŋaan baar Yiisa boor, ki sɔɔ ki u kpowa. Li paak bi din ki konn u taa. ³⁴ Ki kunkonkonna na yeno jii kpann ki ŋmuu Yiisa lokir ni. Li taakpaak ni ki son nan nyun nyii.

³⁵ Min nba sobin gbouŋ nae la baa teen bianjinba nan n mɔŋ ninbina, ki teen siara, ki mi nan n siara man tee barmoniie, ki n sobin linba tee barmonii na a yin fit lian teen yada. ³⁶ Li din teen Yiisa nna a lin gbeen linba sob Yennu gbouŋ ni nae a, "Bi kan konn u kpabir nan yennkɔɔwa." ³⁷ Ki Yennu gbouŋ bia yet siar boor a, "Niib tan sii gorii baa ŋmuu wunba kpann na."

Yiisa gbanant piinu labaar

(Matiu 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Li poorpoe ki Joosef, wunba tee Arimatea niro na, saan Pailat boor, ki saa miaro Yiisa gbanant. Joosef din tee Yiisa poorpoweitooe, ŋaan u din waau woonin nie, kimaan u tiin Juu teeb yudamme janmaanii. Ki Pailat chabo; ki u saan kpaat Yiisa ki jiiu. ³⁹ Ki Nikodemus, wunba poŋ mi baar Yiisa boor nyok na mun baar ki dia bonnunubit nba saa teen Yiisa gbanant paak, ki li tee nan borik-gbina piik nan ŋanŋmu na. (Bi din jii bona nba ki bi yir mir nan alos nae ki ŋmat ki teen bonnunubit man.) ⁴⁰ Ki bi jii Yiisa ki pobino chinchennana ni nan bonnunubit na, nan Juu teeb kupiinu kaar nba tee bianjinba na. ⁴¹ Baa din kpaa Yiisa siaminba na, kpaab din be leŋ, ki kapaauŋ poŋ be leŋ, ki bi din daa ki pii sɔɔ kaauk man ni. ⁴² Juu teeb foondaar nba per na, ki kaauk na boor bia ki fok na, ki bi pii Yiisa leŋ.

20

Yiisa nba fiir kuun ni bianjinba

(Matiu 28.1-10; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Ki Juu teeb foon daar tan gar, ki lasir daar sanyapob ni ki sɔɔ li daa bon, ki Meeri Magdaliinn saan Yiisa kaauk boor, ki la ki bi birint katanu kaauk man mob paaka; ² ki u chiar saan Simonn Piita nan Yiisa poorpoweitooe nba ki Yiisa mantik tuu loono na perŋ, ki betib a, "Bi piit ti Yomdaano kaauk na niwa, ki ti ki mi baa biro siaminba."

³ Nanne ki Piita nan Yiisa poorpoweiteloo na nyii ki tiin saa, ⁴ ki Yiisa poorpoweiteloo na tin paak Piita, ki saa doŋ baar kaaok maŋ boor; ⁵ ŋaan ki koo. U din tibine ki la katiŋ na. ⁶ Ki Simonn Piita tan yooŋt baar ki koo, ki la ki katiŋ na doo, ⁷ ki bia la chinchembik nba ki bi daan fin Yiisa yur na, ki ŋann fin li bian ki doo li kuukoo. ⁸ Nanne ki Yiisa poorpoweiteloo nba din doŋ baar na mun koo ki ji la li bian, ki teen yada nan Yiisa fiir kuun nie. ⁹ Nnan bi daa din ki bann linba sob Yennu gbouŋ ni na paaki, a Yiisa saa fiir kuun ni na. ¹⁰ Ki bi ŋmat kun.

*Yiisa nba din dokit Meeri Magdaliinn paak bianjinba
(Mak 16.9-11)*

¹¹ Meeri ŋarin din biar see kaaok maŋ boor nie ki mo, ki tan tibin ki got kaaok na ni, ¹² ki la malakanba banlee lia tapeenii, ki yeno kar siaminba ki bi daan bir Yiisa na yur po, ki loo na mun kar li taa po. ¹³ Ki bi boio a, "Poo na, bee ki a mo?" Ki u jiin a, "Bi piit n Yomdaano, ki n ki mi baa teeno siami." ¹⁴ Waa yet nna, ki u ŋmant la ki Yiisa see, ŋaan ki u ki bann nan Yiisa-e na. ¹⁵ Ki Yiisa boio a, "N niipoo, bee ki a mo? A loon ŋmee?" Meeri ŋarin din mi a u tee kpaab na toontunnoo. Ki u yeto a, "Li-i tee ki a jiuie, fan betin faa teeno sian, ki n saan ki saa jiuu." ¹⁶ Ki Yiisa yiino a, "Meeri." Ki u ŋmant ki tokino, ki yiino juu teeb maan ni a, "Raboni!" (Li paak tee "Wanntoo.") ¹⁷ Ki Yiisa beto a, "Daa somi, kimaan n daa ki doo sanpaapo n Baa boori; ŋaan i saa n naa waas boor, ki saa betib a n saa do sanpaapo, wunba tee n Baa nan i Baa na boora; ŋooe bia tee n Yennu nan i Yennu na." ¹⁸ Ki Meeri Magdaliinn ŋmat Yiisa poorpoweiteeb penj ki saa betib a, "N la ti Yomdaano nawa," ŋaan yetib waa beto linba.

*Yiisa nba dokit u poorpoweiteeb paak bianjinba
(Matiu 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)*

¹⁹ Lasir daar maŋ nyioko, ki Yiisa poorpoweiteeb na tan lakin leeb ki be diiuk ni, ŋaan kpar gann, kimaan bi tiin juu teeb yudamm na jaŋmaanii, ki tan soo Yiisa see bi sinsuuk ni, ki betib a, "Parmaasir-ii be i paak." ²⁰ Waa yet nna poorpoe, ki u wannib u niipant ni fona nan u lokir ni fonn na. Ki u poorpoweiteeb nba lau maŋ, ki bi ji mok parpeenn bonchiann. ²¹ Ki Yiisa bia ŋamm yetib a, "Parmaasir-ii be i paak. N Baa nba tumin bianjinba na, n mun yaa n tumi li bianje." ²² Li poorpoe ki u fount bi paak ŋaan yetib a, "Gaat Yennu Seyeen man. ²³ Li-i tee ki i nyik chab soo biit, u set la nyikinhab u biit maŋ paaka; ŋaan li-i tee ki i ki nyik chab soo biiti, u kan la nyikinhabii."

Ki jiin Yiisa nan Tomas po

²⁴ Nnan u poorpoweiteyeno nba tee Tomas, ki bi yiu Jaak na din kaa, yoo nba ki Yiisa baar bi boor na. ²⁵ Ki Yiisa poorpoweiteeb na beto a, "Ti la ti Yomdaano." Ki Tomas yetib a, "Min ŋarin, li-i kii tee ki n tan la u niipant ni fona na, ki jii n niibir ki tun siaminba ki bi kpaa kpai na, ki bia jii n nuu ki tun u lokir na ni-i kaa, n kan teen yada."

²⁶ Li daa ŋanniin daare ki Yiisa poorpoweiteeb na bia lakin leeb ki be diiuk ni, ki Tomas ji be bi ni, ki bi yaan kpar gann; ki Yiisa tan baar see bi ni, ki betib a, "Parmaasir-ii be i paak," ²⁷ ŋaan bet Tomas a, "Jiin a niibir ki tun n niipant ni, ŋaan bia tant a nuu ki tun n lokir ni, ki ji daa birisi, ŋaan teenin yada." ²⁸ Ki Tomas yeto a, "Fine tee n Yomdaano ki bia tee n Yennu." ²⁹ Ki Yiisa boio a, "Faa ji lan na paake ki a teenin yada-a? Binba ki lan ŋaan teenin yada na, parpeenn tee bi yare."

Linba paak ki bi sob gbouŋ nae na

³⁰ Yiisa din tun bakitnauj toonjaana bonchiann u poorpoweiteeb penj, ŋaan li kur ki sob gbouŋ na ni. ³¹ Linba sob ki be gbouŋ na ni, bi sob a yin teen yada nan Yiisa-e tee Yennu Niganntoo Masia, ki bia tee Yennu Bija. Li-i tee ki i teeno yada, u paake ki i saa la manfoor nba kaa gbennu.

21

Bianjinba ki Yiisa dokit u poorpoweiteeb banlore paak

¹ Li poorpoe ki Yiisa ŋamm dokit u poorpoweiteeb paak, mokgbenir nba ki bi yir Taiberias* na ni. Waa dokit bianjinbae na: ² Simonn Piita nan Tomas (wunba ki bi din yiu Jaak na) nan Natanael (ŋooe din nyii Keena nba be Galilii yent ni na), nan Sebedii waas, nan Yiisa poorpoweiteeb banlee din lakin be Taiberias mokgbenir maŋ ni. ³ Ki Simonn Piita tan bet u leeb na a, "N sik jansooru jen."

Ki bi beto a, "Timm nan fine saa sik." Ki bi saan koo burgbetir ni, ki lubin bi janlaauŋ nyun na ni, ŋaan li nyiok bi din ki soor siari. ⁴ Li din tan yent sanyapob ni ki Yiisa

* 21:1 21.1 Galilii mokgbenir sanleere tee Taiberias-e.

see nyunkpij, njaan ki u poorpoweiteeb ki mi a njooe. ⁵ Ki u boib a, “Njaajab, i ki soor siari-i?”

Ki bi jiin a, “Nn.”

⁶ Ki u betib a, “Lumin i janlaauj i diitu po, ki i saa soor jani.” Ki bi lu janlaauj na, ki ji gbar donnu, kimaan jani nba ki bi soor na kpiatu din paaka.

⁷ Nanne ki Yiisa poorpoweitoo nba ki u mantik loono na yet Piita a, “Ti Yomdaano.” Simonn Piita nba gbat a bi Yomdaano na, ki u lia u liatir nba ki u bo liat bir na, ki yukir sik nyun ni ki baar Yiisa boor. ⁸ Lej din ki fok nan nyunkpiji; li fokint din tee nan taapauj kobii njantaa nae; ki Yiisa poorpoweiteeb ji kan burgbetir na ki li daar janlaauj na, ki li gbee nan jani, ki baar nann nyunkpij.

⁹ Baa nyii burgbetir na ni yoo nba, ki bi la boroboro nan sankoona muu, ki janj paa muu na paak ki beet. ¹⁰ Ki Yiisa betib a, “Jiin jani nba ki i soor na waan, ki baar nann nna.” ¹¹ Ki Simonn Piita koo burgbetir na ni, ki dat janlaauj na ki donn kunkonn, ki li gbee nan jangbeja; ki bi kan, ki li tee jani kobik nan piinjmu nan njantaa. Li din yab bonchiann, njaan janlaauj na lek ki pati.

¹² Nanne ki Yiisa betib a, “Saana man ki tan njman.” Njaan nan bi yenokoo wa lek ki mok parcheenn nan wun boio a u tee njmee, kimaan bi mi nan u tee Yomdaano nae. ¹³ Ki Yiisa jii boroboro na ki turib, ki bia jii jan na ki turib.

¹⁴ Linba nae din tee taar muntaa ni ki Yiisa jii u moj ki wann u poorpoweiteeb, Yennu nba din fiino kuun ni na poorpo.

Bianinba ki Yiisa pak nan Piita

¹⁵ Baa din dii jeet manj poorpoe, ki Yiisa boi Simonn Piita a, “Simonn, fin Joonn bija, a loonin ki gar linba nawa-a?”

Ki u jiin a, “Nn, n Yomdaano, a mi nan n loona.”

Ki u yeto a, “Ti dint n pebis.” ¹⁶ Ki Yiisa bia boi Simonn Piita taar munlee ni a, “Simonn, Joonn bija, a loonimi-i?”

Ki u jiin a, “Nn, n Yomdaano, a mi nan n loona.”

Ki u beto a, “Ti kpaar n pei.” ¹⁷ Ki taar muntaa ni ki Yiisa boio a, “Simonn, fin Joonn bija, a loonimi-i?”

Ki Piita par ji biir, kimaan Yiisa nba boio taar muntaa a, “A loonimi-i?” na. Ki u yeto a, “N Yomdaano, a mi bonsiar kur. A mi nan n loona.”

Ki Yiisa beto a, “Ti dint n pei. ¹⁸ Barmoniie ki n beera na, faa din tee naasimo na, a din tuu bob a gbanne, ki saa siaminba ki a loon; njaan a-i tanj kpet yoo nba, a saa tant a nii, ki soo saa lora, ki mukisa ki saan nana siaminba ki a ki loon.” ¹⁹ Yiisa nba yet linba na din want bianinba ki Piita tan saa kpo ki te Yennu sann n la dontire. Li poorpo ki Yiisa yeto a, “Ti waa-n.”

²⁰ Ki Piita tan jiant ki la Yiisa poorpoweiteloo nba ki u mantik loono na ki u waa; njoo mane din kar ki kpia Yiisa, yoo nba ki bi lakin di jeet, ki donn boio a, “Njnee yaa wun nyi a poori?” na. ²¹ Piita nba lau yoo nba, ki u boi Yiisa a, “N Yomdaano, njaan joo na njarimi-i?” ²² Ki Yiisa yeto a, “Mi-i loon ki wuu be nan maa tan saa jen, li ki la-ani. Fin-ii waan.”

²³ Li paake teen ki Yiisa poorpoweiteeb na din yeen a Yiisa poorpoweitoo manj kan kpo. Njaan Yiisa din ki pak a u kan kpo kaa. U din yet a, “Mi-i loon wuu be nan maa tan saa jen, li ki la-ani.”

Ki jiin wunba sob gbouj na po

²⁴ Ton, Yiisa poorpoweitoo mane tee wunba yeen niib barii manj, ki bia sobir gbouj na ni; ki ti mi nan waa yeen linba na tee barmoniie.

²⁵ Njaan bona bonchiann be ki Yiisa din tun ki pukin linba sob gbouj na ni paak. Bi-i bonni sob linba kur ki u din tun manj, n dukin nan gbant nba ki bi bo saa sob na bo kan la yiar tingbouj na ni kii be.

TOOMIINBA TOONA

Ki jiin Toomiinba Toona gbouŋ na po

Toomiinba toona sɔbu na tee Luk barŋanii sɔbu na tukire.

Li barjar mantik tee lin wann Seyeen nba din te ki Yiisa sinsinn weira mɔont ŋɔɔ Yiisa barŋanii na “Jerusalem doo ni, nan Judea nan Samaria tini kur po, ki saan tuu tingbouŋ na lokir kur po nae.” (1.8)

¹ Chanbaa Teofilus:

N sinsinn sɔbu na ni min Luk din sɔb bona bonchiann nba ki Yiisa din tuun ki bia want niib, u toonn pinpiin-yoo na mɔkmɔk nan Yennu nba din tan donnɔ Yendouŋ ni. ² Waa daa din ki doo na, Yennu Seyeen sommir nie ki u din wann waa gann binba ki teemm u toomiinba na nba sii tuun bianjinba. ³ U kuun poorpoe ki u din jii dapiinna ki yoo want u mɔŋ ki teemm, ki li want nan birsuk kaa nan u set jen u manfoor niwa, ki bi din tuu yoo laato, ki u piak namm ki jiin Yennu naan po.

⁴ Yosau yaann ki u tan lakin be namm, ki din tan turib mɔb a, “I daa nyi Jerusalem-i, ŋaan kii be kii guu piinii nba ki n Baa Yennu senn mɔsonn a u saa turi, nan maa poŋ beti li po na. ⁵ Jɔonn ŋarin din wuur niib nan nyume, ŋaan daa ŋanlelee na ni, Yennu Seyeen sae wuur i para.”*

Bianjinba ki Yennu donn Yiisa Yendouŋ ni

⁶ Toomiinba nba din lakin nan Yiisa yoo nba, ki bi boio a, “Ti Yomdaano, yoo nba nae ki a yaa a fat timm Israel teeb† yent ki jiint koo nlee?” ⁷ Ki Yiisa yetib a, “Li ki lai nan yin bann yoo nba ki n Baa Yennu senn a lin tun na; ŋɔɔe mɔk yaak ki senn u yoo. ⁸ ŋaan yoo nba ki u Seyeen saa sik i paak na, i saa la paŋ, ki tan sii tee n siara damm Jerusalem, nan Judea yent kur ni, nan Samaria yent ni, nan tingbouŋ na lokir kur po.”

⁹ Waa pak maan maŋ ki gbenn yoo nba, ki Yennu te ki u do Yendouŋ ni, ki bi goriiɔ, ki u saa koo sanpabant ni, ki bi ji ki lau. ¹⁰ ŋaan baa lek biar see ki kpaa nunii ki gorii sanpaapo na, ki sɔɔ jab‡ banlee see ki lia tapeenii, ¹¹ ki boib a, “Yimm Galilii teeb, bee ki i see nna ki gorii sanpaapo nna? Yiisa nba nyii i boor ki doo Yendouŋ ni bianjinba na, u bia tan saa nyi Yendouŋ maŋ ni ki jen sik nan yaa goriiɔ ki u do sanpaapo bianjinba nae.”

Ki jiin wunba gaar Judas yiar na po

¹² Li yoo na ki Yiisa toomiinba na nyii Olif Tiinii kunkonn na paak ki ŋmat Jerusalem. Leŋ maŋ nan Jerusalem din tee nan maar jinn nae. ¹³ Baa baar Jerusalem yoo nba, ki bi saan koo ŋaak nba ki bi tuu be na ni ki doo ditɔɔtuk paak. Binba din koo maŋ tee Piita nan Jɔonn nan Jeems nan Andru nan Filip nan Tomas nan Batolomiu nan Matiu, nan Jeems wunba din tee Alfeus bija, nan Simon Nikakitik, nan Judas wunba tee Jeems bija na; ¹⁴ ki bi kura tuu yoo lakint nan leeb ki pukin poosiab nan Yiisa naa Meeri, nan Yiisa waarii, ki mei Yennu nan dudukyent ki ki naki.

¹⁵ ŋanne ki daa ŋanlee nna tan gar, ki Yiisaweira teen nan kobik nan piinlee nawa ki taan kar, ki Piita tan fiir set ¹⁶ ki yet a, “N naa waas, linba ki Yennu Seyeen din te ki Defid din sint buntir ki jiin Judas po, ki li sɔb Yennu gbouŋ ni na, li kpaa talase ki lin set tan gbee. Judas mane tee daano nba daan wann niib ki bi soor Yiisa na. ¹⁷ ŋaan Yiisa din gann timm nan ŋɔɔe a tii tuun Yennu toonn nba ki ti tuun na, ki u din pukin ti kann ni.”

¹⁸ (Judas toonbiit likirii nba ki u la nae, ki u jii ki daa kpaab; leŋe ki u bia tan baa ki put poor, ki u nɔɔt kur nyii. ¹⁹ Ki Jerusalem teeb kur gbat nna maŋ, ki pur kpaab maŋ sann bi mɔŋ maan ni a Akeldama, ki li paak tee “Sonkpaab.”)

²⁰ “Tɔn, li sɔb yan gbouŋ nba be Yennu gbouŋ nɔɔk ni na a:

‘ŋaant ki u ŋaak n set langbouŋ ki sɔɔ daa koo leŋi.’

Ki bia jen sɔb a:

‘Li ŋan ki sɔɔ n gaar u toonn yiar na.’

²¹⁻²² “Li paak ti loon ki tin gann niyence ki pukino ti po, ki wun teen Yiisa kuunfiiru siara daano. Li ŋan ki wuu tee timm nba daan tuu yoo lin nan ti Yomdaano Yiisa maŋ ni yeno, yoo nba ki Jɔonn din wuur niib Yennu nyunwuru mɔkmɔk ki tan baar yoo nba ki Yiisa nyii ti boor, ki Yennu donnɔ Yendouŋ ni na.”

* **1:5** 1.5 Li paake tee “Yennu Seyeen saa gbee i ni.” † **1:6** 1.6 Juu teeb sanleere tee Israel teeb. ‡ **1:10** 1.10 Bi din tee malakanbae.

²³ Nanne ki bi nyinn jab banlee: Joosef wunba ki bi din yiu Basabas na (bi din bia yi ḡoḡe Justus na), nan Matias, ²⁴ ki ji miar Yennu a, "Ti Yomdaano, fine mi soḡ kur par ni, li paak, wantit jab banlee na ni, wunba ki a gann, ²⁵ ki wun teen toonii ki gaar a toonn yiar nba ki Judas nyik ḡaan saan saa be siaminba ḡan nana na." ²⁶ Baa miar Yennu ki gbenn yoo nba, ki bi to naatoḡ, a bin gann bi banlee maḡ ni yeno, ki Matias dii, ki bi jiu ki pukino toomiinba piik nan yenoḡoḡ na ni.

2

Yennu Seyeḡ baaru labaar

¹ Toḡ, ki jaamm nba ki bi yir Pentekost na daar baar; daar maḡe ki Yiisaweira kura lakin leeb boyennḡoḡ ni. ² Li taakpaak ni ki fuur nyii sanpaapo ki fu nan wonpaaruko da na, ki sik gbee diiuk nba ki bi kar na ni. ³ Ki bi la ki siar naan nan mupeuḡ na, ki yat toḡ soḡ kur paak, ⁴ ki Yennu Seyeḡ gbee soḡ kur ni, ki bi piin piak maboorganii nan Yennu Seyeḡ nba wannib bianjiba na.

⁵ Ki Juu teeb nba tee yentinna na mun din be Jerusalem li yoo, binba nyii tingbouḡ na tini kur po ki baar leḡ. ⁶ Baa gbat fuut maḡ yoo nba, ki nibur tikir leḡ, ki li teemm yaarlituk, kimaan Yiisaweira maḡ piak soḡ kur maan ni ki u gbia. ⁷ Ki li teemm baktinauḡ ki yaar litib, ki bi boi bi leeb a, "Niib nba piak na kur ki tee Galilii teeb kaa-a?" ⁸ Ki li teen nlee ki ti kura tan jia gbia ki bi piak ti maḡ maan nna? ⁹ Ti siab nyii Patia nan Media nan Elam nan Mesopotamia nan Judea nan Kapadosia nan Pontus nan Asia, ¹⁰ nan Frijia nan Pamfilia nan Ijjipt, nan Libia yaka po siaminba kpia nan Sairene na; ki ti yemm mun bia nyii Rom; ¹¹ ki ti siab tee Juu teeb, ki siab mun bia tee boorganu nba din lebit bi jiantu ki waa Juu teeb Yennu na; ki ti yemm mun bia nyii Kret nan Arabia, ḡaan ki ti kura lek gbia ki bi piak ti maḡ maan ni, ki dont Yennu sann nan u baktinauḡ toona nba ki u tun na." ¹² Ki li baktitib ki ḡmat bi yan, ki bi boi bi leeb a, "Linba na paak tee bee?" ¹³ Ki siab mun bia laa ki sarikit Yiisaweira maḡ a, "Bi nyuu daame ki yib."

Ki jiin Piita maḡontii po

¹⁴ Nanne ki Piita nan u leeb piik nan yenoḡoḡ na fiir set nibur na toḡon; ki Piita pak sanpaapowa a:

"Yimm Juu teeb, nan yimm nba kur be Jerusalem na, gbiintir man maa yaa n paki linba na, kimaan n maḡ siare ki loon ki i bann. ¹⁵ Yaa dukii nan ti yibe na, ḡaan ti ki nyuu siari, kimaan li daa tee sanyayondanne. ¹⁶ Li tee linba ki Yennu soḡini Joel din yet a li tan saa teene a:

¹⁷ Yennu yet a: Durinya joontu yoo n tan saa tun linba nae:

n tan saa siki n Seek soḡ kur paak,
ki i bonjai nan i bonpoi tan sii soḡint n maan,
ki i naasimm mun tan sii laat yirintu,
ki i jakpera tan sii damii damiit.

¹⁸ Ki li yoo maḡ n tan saa siki n Seek n daaba paak,
li jab nan poob kur,

ki bi mun bia tan sii soḡint n maan.

¹⁹ N tan saa tun toonjaana sanpaapo,
nan baktinauḡ nyina tingbouḡ na ni;
ki soḡ nan muu nan munyuuk tan sii be.

²⁰ Yonnu tan saa kpint ki boḡn,
ki ḡmaarik mun saa kpint ki maḡn nan soḡ na;
li tan saa teen nnaewa ki min Yennu dajaann
nba tee biiru daar na n fit baar.

²¹ Ki soḡ kur nba tan boin sommir po saa la tinnu.' "

²² Nanne ki Piita bia ḡamm yet a, "Yimm Israel* teeb, gbiintir man linba ki n yaa n beti ki jiin Yiisa nba tee Nasaref niro na po; i maḡ mi nan Yennu-e te ki u tuu tuun baktinauḡ toona nan nyina i boor ni, ki li set want nan Yennu-e tumo. ²³ Nnan Yennu mi linba yaa lin tan teen. Li paak ki u doḡ lor ki kubino i nuu ni, ki i te ki biiddamm kpaa tabino dapunpunn paak ki u kpo, ki li want nan yimme set kpuii.

²⁴ "Waa daan kpo ki daa be kuun nii ni na, ki Yennu fato ki fiino kuun ni, kimaan kuun ki maḡ paḡ ki saa diau. ²⁵ Defid din bunt buntir ki jiin Yiisa po ki yaa 'N mi nan Yennu yoḡ be nanin,

* 2:22 2.22 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

ki u bia see n poorpo ki guun ki n ki laat danj.

²⁶ Li paak n mək parpeenn ki piak parpeenn maan.

Mi-i lekii tanj kpo, ɲaan n sii mək dindann,

²⁷ kimaan u tan kan nyik n seek ki lin kpakin kpeentinj.

N tee u popeendaanɔ,

ki u kan sak ki n gbanant n tan bati;

²⁸ ki u bia te ki n bann manfoor sɔni,

ki tan saa baar kii be u tɔɔnn

kii mək parpeenn bonchiann.' "

²⁹ Ki Piita bia ɲamm yet a, "N naa waas, n yaa n pak yent i numpoe ki jiin ti yeejasaakɔ Defid po. U din kpo, ki bi piuu, ki u kaaok daa be nna na. ³⁰ U din tee Yennu sɔkiniie, ki din mi nan Yennu senn mɔsonn ki turɔ, ki yet a li-i tee ki u kpo, u tan saa jii u yaaboonyenɔ ki dinnɔ u naan. ³¹ Defid din mi linba ki Yennu yaa wun tan teen. Li paak ki u din pak Yennu Niganntɔ Masia kuunfiiru po, ki yet a Yennu Niganntɔ tan kan kpakin kpeentinj, ki u gbanant bia kan bati."

³² Ki Piita bia ɲamm yet a, "Yiisa nba nae ki Yennu daan fiino kuun ni, ki ti kura na mun tee u kuunfiiru maɲ siara damm. ³³ Ki Yennu bia donno a wun kar u niidiitu po. Waa kar yoo nba, ki u gaar Seyeen nba ki Yennu din senn mɔsonn ki yaa u tan saa turit na, ki sikin ti ni. Tɔn, Seyeen maɲe ki i laat ki bia gbja na. ³⁴ Defid nba ɲarin din kpo na, u din ki doo Yendɔɲ ni nan u gbananti. Tɔn, u buntir maɲ din ki want u mɔɲ donu po kaa, ɲaan u din want Yiisa poe, ki yet a:

'Yennu din yet n Yomdaanɔ a,

Karin n niidiitu po

³⁵ mɔkmɔk nan maa tan saa jii a datai

ki teemm a taakpakta.' "

³⁶ Ki Piita bia yet a, "Li ɲan ki yimm Israel teeb kur n bann nan Yiisa nba ki i daan te ki bi kpaaɔ dapunpunn paak na, ɲɔɔe ki Yennu wann nan u tee u Niganntɔ Masia, ki bia tee ti Yomdaanɔ."

Bianjinba ki niib tusaa ɲantaa teen Yiisa yada

³⁷ Niib na nba gbat nna maɲ, ki bi para biir bonchiann. Ki bi boi Piita nan u leeb na a, "Ei! ti naa waas, ti saa teen nlee?" ³⁸ Ki Piita betib a, "See ki i kur nyik toonbiit tumu ki tin wuri Yennu nyunwuru Yiisa Masia sann ni, ki Yennu n nyik i biit ki chabi, ki turi piinii nba tee u Seyeen na; ³⁹ kimaan u poɲ senn mɔsonn a u saa jii u Seyeen na ki tur yimm nan i waas, nan binba kur be banfɔka, yimm nba kur ki u tan saa yiini ki yin sak u mɔb na."

⁴⁰ Li poorpoe ki Piita pak mɔmaan bonchiann ki nyinn siara, ɲaan bia kpaamm a, "Hei! Nyint i mɔɲ man Yennu tubdatu nba baat mɔtana nibiit paak na ni." ⁴¹ Ki bi bonchiann sak u maan maɲ, ki teen nan niib tusaa ɲantaa nawa, ki bi wurib Yennu nyunwuru, ki bi pukin bi paak li daar maɲ. ⁴² Ki bi ɲammit tumii ki bant toomiinba maɲ wannu, ki jii bi yoo ki dia leeb nan mɔtaauk, ki lakint di jeet, ki bia tikii mei Yennu.

Ki jiin Yiisaweira benu po

⁴³ Ki jijeet ji mək sɔɔ kur kimaan toomiinba na tun bakitnaɲ toona bonchiann, Yennu paɲ ni. ⁴⁴ Ki Yiisaweira maɲ kura bia lek dia leeb nan mɔtaauk, ki chentir bi bona ki teen leeb, ⁴⁵ ki tuu koi bi faar ki jikit li likirii ki toor leeb, sɔɔ kur nba saa gaar bianjinba, ki lin jaɲo.

⁴⁶ Daar kur bi bia lek tuu taan leebe Yenjiantu ɲasaakak ni ki jiant Yennu, ɲaan ji nyi ki baa jedikpaguua bi ɲei ni, ki di nan leeb ki mək parpeenn, ki ninfokin kaa nan leebi.

⁴⁷ Ki yoo kur ki bi piak dont Yennu sann, ki sɔɔ kur par mei bi paak. Ki daar kur ki ti Yomdaanɔ bia ɲammit te ki niib laat tinnu ki pukii bi paak.

3

Bianjinba ki bi te ki wabik somm

¹ Dasiar yenlekir ki Piita nan Joɔnn tan saa Yenjiantu ɲasaakak ni Yenmiar-yoo.

² ɲanne ki bi saa yaa bin kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak tammɔb nba ki bi yi Tammɔɲaɲ na, ki la jasɔɔ kar leɲ, ki poɲ tee wabik u maaru niwa; ki daar yeejaɲaakur ki bi tuu jiiu ki baar nanɔ tammɔb maɲ boor, a wuu mei niib nba baat Yenjiantu ɲasaakak maɲ ni na likirii.

³ Yoo nba ki u tan la Piita nan Joɔnn ki bi yaa bin kɔɔ na, ki u miarib likirii. ⁴ Ki bi jiant ki goriik sirrr; ki Piita tan yeto a, "Ii goriit." ⁵ ɲanne ki u ji nur nunii ki goriib, ki mi a u saa gaar siare bi peɲ. ⁶ ɲaan ki Piita beto a, "N ki mək likirii, ɲaan maa mək

linbae ki n yaa man tura. N tura mɔb Yiisa Masia nba tee Nasaref niro na sann ni, fiit kii somm,⁷ 7 ɲaan soor u niidiiu ki fiino. Li taakpaak ni ki joo na taa kakit,⁸ ki u tab fiir set, ki ji piin somm ki lin, ki tan weib koo Yenjiantu ɲasaakak maɲ ni, ki yuuk mobit nan parpeenn, ki piak dont Yennu.⁹ Ki niib kur lau ki u somm ki piak dont Yennu.¹⁰ Baa ji bann nan ɲooe tee miato nba tuu kaar ki mei niib likirii Yenjiantu ɲasaakak tammɔɲaɲ ni na, ki li ji yaar litib nan waa somm na.

Bianjinba ki Piita mɔontir Yiisa barɲanii

¹¹ Ki wabik maɲ puur wɔb Piita nan Jooɲn; ki li teen niib na kura bakitnaun bonchiann, ki bi chiar lakin bi boor. Baa lakin sian na yi Solomonn barintire.

¹² Piita nba la niib na yoo nba, ki u yet a, “Yimm Israel* teeb, bee ki li yaar liti niro na po? Bee ki i barii timm nna? Taa te ki wabik na fiir somm na, i dukii a li tee ti mɔɲ paɲ koo ti mɔɲ yentiu paake-e? ¹³ Yennu nba din tee Abraham nan Aisak nan Jakɔb nan ti yeejaleeb Yennu na, ɲooe tee daano nba donn u Toontunno Yiisa ki turo u mɔɲ yabint. Yiisa maɲe ki i jiiu ki teeno ti yudamm nuu ni na, ki Pailat daan bikin a wun ɲaau, ki i bia yeto Pailat boor na. ¹⁴ ɲooe lek tee Yennu niro, ki jenna tee Popeendaano, ɲaan ki i yeto, ki miar Pailat a wun nyinn nikpiiruk ki turi. ¹⁵ Li paak, yimme te ki bi kp̄ii Manfoturtoo maɲ; ɲaan ki Yennu fiino kuun ni, ki timme tee linba na siara damm.

¹⁶ “Yiisa maɲ sann paɲ nba ki ti yi nae te ki joo na somm. Wabik na tee wunba ki i poɲ tuu miu ki bia laatoe, ɲaan ki u tan somm, kimaan waa teen Yiisa sann yada na paak. Waa teen Yiisa yada na paake te ki u somm ki see i numm ni na.

¹⁷ “Tɔn, n naa waas, n mi nan yimm nan i yudamm nba daan te ki bi kp̄ii Yiisa na, i daan ki bann yaa tun linba maɲ paaki. ¹⁸ ɲaan Yennu din pak u maan ki tur u sokiniinba, ki bi mun bia pak tur niib, ki bi yet a see ki u Niganntoo Masia n dii biak. Tɔn, Yennu set tan te ki li teen mɔnii, nan yaa tun bianjinba na.

¹⁹ “Li paak, ii nyik biit tumu man, kii waa Yennu sonu, ki wun nyik chab i toonbiit, ²⁰ ki turi foon, ki bia tan tun Yiisa Masia i boor, wunba ki u poɲ ganno ki turi na; ²¹ ɲaan Yiisa maɲ lek sii be Yendouɲ nie, ki Yennu n tan ɲamm bona kura, nan waa din te ki u popeenn sokiniinba nba din be yaayoo ni na yet bianjinba, ki bi mun pak turit na.

²² “ɲann maɲe ki Moses mun din yet a ‘I Yomdaano Yennu saa turi sokiniisoo, ki u sii tee i mɔɲ niro, nan waa nyinnin bianjinba ki teenin u sokinii i boor ni na. Gbiintiro man ki tun linba kur ki u saa pak turi; ²³ ki daano nba ki gbiint sokinii maɲ maami, Yennu saa nyinn li yoo u niib ni ki biiro.’

²⁴ “Yennu sokinii Samuel nan sokiniinba nba wei u poor, ki din piak Yennu maan, bi kura din want linba tan saa teen Yennu Niganntoo Masia ti yoo nae. ²⁵ Yennu mɔsona nba ki u din senn ki tur u sokiniinba maɲ, li mɔsona tee i yare; ki lor nba ki u din lor nan ti yeejamm na, li lor mun bia tee i yare, kimaan u din yet Abraham a ‘A yaaboonyeno nie ki tingbouɲ na teeb kura tan saa la n piisin.’ ²⁶ Li paak ki Yennu gann u Toontunno Masia maɲ ki tumo i boor sinsinn, a wun te ki i kur n nyik i biit tumu ki la piisin maɲ.”

4

Baa bu Piita nan Jooɲn buut bianjinba

¹ Yoo nba ki Piita nan Jooɲn daa see ki piak teen niib maɲ na, ki Yenjiantu ɲasaakak kunkonkonna yudaano nan Sajusiinba nan mannteeb kp̄ir baar Piita-nba boor, ² kimaan bi wutoa doo Piita nan Jooɲn nba want niib a Yiisa daan fiir kuun ni na paak, ki li want nan kpeemm tan saa fiir kuun ni ki jen bi manfoor ni biak.

³ Li paak ki bi soorib, ki kooɲm dansarik a lin yenta, kimaan yoo poɲ gara. ⁴ ɲaan niib bonchiann nba gbat Piita maan maɲ na teen Yiisa yada, ki pukin Yiisaweira po. Ki jab na kur kann tee nan tusaa ɲanɲmu na.

⁵ Laa tan yent sanyiok, ki juu teeb yudamm nan saakab nan sennu wannteeb lakin bi tituk kaanu ni Jerusalem; ⁶ ki bi lakin nan mannteeb yudaano Annas, nan Kayafas, nan Jooɲn nan Aleksander nan mannteeb yudaano maɲ ɲaatesiab, ⁷ ki te ki Piita nan Jooɲn fiir set bi sinsuuk ni, ki bi boib a, “Panboor bee ki i moki? Ki ɲmee sann nie ki i fiin wabik nba na?”

⁸ ɲanne ki Yennu Seyeɲ fiir Piita ni, ki u yetib a, “Yimm chanbaanba nan saakab, gbiintir man, ⁹ li-i tee ki i boit dinna na ki jiin toonɲann nba ki ti tun ki tur wabik na, nan waa somm na paakie, ¹⁰ ɲann li ɲan ki i kura n bann, ki Israel teeb* kur n mun bann nan Nasaref niro Yiisa Masia sann nie ki joo maɲ somm ki see i numm ni na. Li Yiisa-e ki i daan te ki bi kpaau dapunpunn paak, ɲaan ki Yennu fiino kuun ni na. ¹¹ ɲooe

* 3:12 3.12 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

* 4:10 4.10 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

tee daano nba ki Yennu gbouŋ piak u po na, a “Tann nba ki yimm tanmaara yêtir na, ñanne tan tee lɔtik ni tanjann.”¹² Ki sɔɔ sann ji kaa tingbouŋ na ni ki Yennu tur niib a bin la tinnu, see Yiisa kuukɔɔ.”

¹³ Tɔɔndamm tituk maŋ nba din la Piita nan Joɔnn parcheenn nba ki bi mɔk na, ki bia bann nan bi tee damm nba ki mi gbouŋ bonjann na, li din yaar litibe, ki bi ji bann nan bi tuu tee Yiisa weinanleebe. ¹⁴ Baa la joɔ nba ki bi won te ki u somm na see Piita nan Joɔnn boor na, ki bi ji ki mɔk mɔb nba saa pak biiribi.

¹⁵ Ñanne ki bi daa ñaan ki bi nyii bi lakinu diiuk maŋ ni, ñaan ki bi biar faa leeb sawara, ¹⁶ ki boi bi leeb a, “Ti saa teen jab na nlee na? kimaan sɔɔ kur nba be Jerusalem na poŋ mi yaarlituk toonn nba ki bi tun na. Li paak ti ji kan fit noi; ¹⁷ ñaan ñaant man ki tin kpaamm, ki bi ji daa mi yi Yiisa sann ki teen niibi, ki Yiisa maan maŋ ji daa bia yat ki saa niib boor.”

¹⁸ Ñanne ki bi yiimm, ki bi jen kɔɔ diiuk na ni; ki bi betib a, “Ti mi man ki i jii Yiisa sann ki pak wann sɔɔ.” ¹⁹ Ki Piita nan Joɔnn jiin a, “Ki i yaa mɔŋ mɔŋ po ñarin, i dukin nan lanne took Yennu boori? Ti ji sak i mɔb ñaan nyik Yennu mɔb koo nlee? ²⁰ kimaan timm kan fit nyik pinpauk, linba po ki ti la ki bia gbati.” ²¹ Tɔɔndamm tituk maŋ lek kpaamm nan ninmɔŋjar, ñaan ñaab a bii saa, kimaan bi ki la sonu nba ki bi saa dat bi tuba, kimaan niib na din piak ki dont Yennu sanne, baa din fiin wabik na paak. ²² Joɔ nba ki bi te ki u somm na bina din gar piinnawa.

Bianjinba ki bi miar Yennu parcheenn po

²³ Baa ñaa Piita nan Joɔnn yoo nba, ki bi ñmat kun bi leeb boor, ki saa yetib linba ki mannteeb yudamm nan saakab maŋ pakib.

²⁴ Baa mun gbat nna maŋ ki bi kur taan leeb nan dudukyent ki miar Yennu a, “Ti Yabint Yennu, fine nan sanpaak nan tinj, nan mɔkgeŋa nan linba kur be li ni, ²⁵ ki a Seyeeŋ maŋ nie ki a din wann ti yeeja Defid, wunba tee a toontunno, ki u bunt buntir ki yet a:

‘Binba ki tee Israel teeb na pir nan wutoa,

ki Israel teeb lorin lor yana,

²⁶ ki tingbouŋ na kpanbara nan yudamm taan leeb

a bin kɔn nan Yennu nan u niganntɔɔ Masia na.’

²⁷ “Li tee barmɔniie nan Herod, nan Ponsius Pailat, nan binba ki tee Israel teeb† na, nan Israel teeb set daan lakin doo na ni, ki lor lora a bin kpi a popeenn toontunno Yiisa, wunba ki a gann ki sennɔ na. ²⁸ Ñanne ki bi lakin, a bin tun linba kur ki a poŋ din dukin a yanboot nan a paŋ ni, ki yaa li tan saa teen na. ²⁹ Tɔn, mɔtana, Yennu, gbiintir niib na nba fɔ kɔnfɔɔt nan ninmɔnn ti paak na, ki ñaan timm nba tee a daaba na-ii piak a maan nan parcheenn bonchiann, ³⁰ ki tant a nuu ki te baatib n la laafia, ki ñaan ki tii tuun bakitnauj toona, a popeenn toontunno Yiisa sann paŋ ni.”

³¹ Baa gbenn Yenmiaru na yoo nba, ki siaminba ki bi tikir na ji jek, ki bi kura gbee nan Yennu Seyeeŋ, ki piin piak Yennu maan nan parcheenn.

Baa chentir bi bona ki teen leeb bianjinba

³² Li yoo na ki Yiisaweira maŋ kura taan leeb nan dudukyent ki chentir bi bona ki teen bi leeb. Bi sɔɔ din ki yaa u yen siari. ³³ Li yoo na jik ki toomiinba maŋ nyint ti Yomdaano Yiisa kuunfiuru siara, ki siara maŋ mɔk paŋ bonchiann, ki Yennu piisin bonchiann be bi kur ni. ³⁴ Ki sɔɔ din kaa bi ni ki pot siari, kimaan binba din mɔk bi mɔŋ mɔŋ kpaant nan bi ñei din tuu kɔie, ki gaar li likirii ki baar nann, ³⁵ ki tan tur toomiinba na, ki bi chentir ki teen bi leeb nan baa loon bianjinba. ³⁶ Jasɔɔ din be lej ki u sann tee Joosef, ki u tee Liifai booru ni niro, wunba ki bi marɔ Saiprus, ki toomiinba na yiu Banabas (ki li paak tee Sommtɔɔ), ³⁷ ki u tan koi u kpaab, ki gaar li likirii ki baar nann, ki tur toomiinba na.

5

Ki jiin Ananias nan u ñaapoo Safaira po

¹ Jasɔɔ mun din be ki u sann tee Ananias, ki u ñaapoo sann mun tee Safaira, ki u tan koi u kpaab ki gaar li likirii, ² ki paat likirii maŋ ki bor, ki u ñaapoo mi li po, ñaan jii linba tenn na, ki baar nann ki tan tur toomiinba maŋ. ³ Ki Piita boio a, “Ananias, bee ki a ñaan Sintaanii kɔɔ yent a pari, ki a faar faak ki loon ki a kpaann Yennu Seyeeŋ, ki paat likirii nba ki a koi a kpaab na paaki? ⁴ Faa daan daa ki koi a kpaab maŋ na, li daan ki tee a yar kaa-a? Ki faa bia kɔir na, likirii maŋ bia ki be a yent ni kaa-a? Bee teen ki

† 4:27 4.27 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

a lor a par ni ki tun linba na? A ki faar faak maŋ ki tur nirɔ kaa, ŋaan a faar ki tur Yennu-e.”

⁵ Ananias nba gbat nna maŋ yoo nba, ki u kpo ki baa li yoo na. Ki janmaanchion koo binba kur gbat u kuun maŋ po. ⁶ Ki naasimm jiuu ki pɔbin chinchenn ni, ki nyii ki saan piuu.

⁷ Nanne ki li yann waaminna, ki u ŋaapoo baar koo, ŋaan daa ki mi linba teeni. ⁸ Ki Piita bia boio a, “Betirin, li set tee barmɔnie nan fin nan a sorɔ kpaab likirii nba ki i gaar na kurii na-a?” Ki u jiin a, “Nn, li kure na.” ⁹ Ki Piita boio a, “Bee ki fin nan a sorɔ taan mɔb, ki lor a yin bikin ti Yomdaano Seyeeri? Naasimm nba jii a sorɔ ki saan piuu na, ŋamme koo tammɔb ni na, ki bi mun bia saa jii nnae ki saan pii.” ¹⁰ Li taakpaak ni, ki u kpo ki baa, ki naasimm na koo ki la ki u kpowa, ki bi bia jiuu ki nyii ki saan piuu ki kpian u sorɔ. ¹¹ Li yoo na ki janmaanchion soor Yiisaweira kur nan binba kur gbat maan maŋ na.

¹² Ton, ki toomiinba na tuun nyina nan yaarlituk toona bonchiann niib na ni. Ki Yiisaweira kura tuu taan leeb Yennu ŋasaakak bokir nba ki bi yir Solomonn barintir na ni. ¹³ Binba ki tee Yiisaweira na din ki mɔk par nba saa lakin nammi, ŋaan niib din piak dont Yiisaweira maŋ bonchiann, ¹⁴ ki jab nan poob bonchiann teen yada ki pukin Yiisaweira na po.

¹⁵ Nanne niib din nyi nan baatib, ki doontib gadoi nan dindɔonii paak sonjokpinii a Piita-i taŋi gaar yoo nba, u yunyun n lek baa bi paak, ki bin la laafia. ¹⁶ Ki niib nba din be Jerusalem digbanbis ni mun jikit baatib, nan binba ki narinbiit daamiib na, ki baat namm, ki bi kura laat laafia.

Ki jiin toomiinba na biak dinu po

¹⁷ Li paak ki mannteeb yudaano nan u weinanleeb kur nba tee Sajusiinba na fiin punponn bonchiann nan toomiinba na, ¹⁸ ki te ki bi saan soor toomiinba maŋ ki koomm dansarik. ¹⁹ Li nyiok mane ki Yennu malaka sik loot dansarik na tammɔi, ki nyinn toomiinba maŋ, ŋaan betib a ²⁰ “Ii saa man Yennu ŋasaakak ni, ki saa set, ki moont tur niib manfopaann na po.” ²¹ Baa gbat u maan maŋ, ki bi saan ki saa koo Yennu ŋasaakak maŋ ni, sanyapob ni, ki ji piin ki want niib manfopaann na maan.

Ki mannteeb yudaano nan u weinanleeb na yiin Israel teeb* yudamm kura, ki lakimm tituk kaanu, ki bi tan tun a bin nyinn toomiinba maŋ ki baar namm. ²² Ki bi saan dansarik maŋ ni ki saa got, ki ki labi, ki ŋmat toondamm tituk maŋ ni ki saa betib a ²³ “Taa baar dansarik na boor yoo nba, ti la ki tammɔi kpare kenkema, ki dansarguura na be tammɔi boor ki guu, ki ti loot tammɔi na, ŋaan ki ki la soo dansarik diiuk maŋ ni.”

²⁴ Yenjiantu ŋasaakak yudaano nan mannteeb yudamm nba gbat nna maŋ, ki li teemm yaarlituk toomiinba na po, ki bi ji biris linba saa teen. ²⁵ Ki taan soo jasoo nna koo, ki yetib a, “Gotir man, jab nba ki i won koomm dansarik na see Yenjiantu ŋasaakak ni ki want niib Yennu maan.” ²⁶ Li yoo na ki yudaano na jii u jab, ki bi saan ki saa nyinn toomiinba maŋ ki jen namm, ŋaan bi ki nyinnib nan panj kaa, kimaan bi tiin janmaanii a niib na tan saa mann jaatib tana.

²⁷ Baa baar namm yoo nba, ki bi te ki bi saan set toondamm tituk na sinsuuk ni. Ki mannteeb yudaano na yetib a ²⁸ “Ti daan turi mɔb nan ninbinmɔnii, ki yaa i daa want niib Yiisa sann ni, ŋaan gotir yaa tan tun linba na, yaa jii i wannu maŋ ki yat Jerusalem kur po, ŋaan ji loon yin nyiirit Yiisa kuun paak.” ²⁹ Ki Piita nan toomiinba leeb na jiin a, “See ki ti lek sak Yennu mɔb ki gar nisaarik mɔb. ³⁰ Yiisa mane ki i daan poŋ kpaab tabino dapunpunn paak ki u kpo na, ŋaan Yennu nba tee ti yeejamm Yennu na, ŋooe fiin Yiisa kuun ni. ³¹ Ki jii donno ki kaano u niidiitu po, ki teeno Yudaano nan Tinntoo, a Israel teeb n nyik biit tumu, ki wun nyik bi biit ki chabib. ³² Timm nan Yennu Seyeeri tee Yiisa kuunfuru maŋ siara damm; ki Yennu jii u Seek maŋ ki tur wunba saak u mɔb.”

³³ Toondamm tituk maŋ nba gbat nna yoo nba, ki bi wutoa fiir, ki bi ji yaa bin kpi toomiinba maŋ. ³⁴ Nnaan Farisiisoo nna din be tituk na ni, ki u sann tee Gamaliel, ki u tee sennu wantoo, ki niib kur teeno baakir, ki u fiir set, ki yet a bin daa nyinn toomiinba na nanyer po; ³⁵ ŋaan bet toondamm tituk damm maŋ a, “Hei, Israel teeb, ii mi man yaa yaa yin teen niib na linba na. ³⁶ Sianyoo dinn, ki Tiudas want u moŋ nan u tee nijaansooe, ki niib nan kobii ŋanna na tee u poorpojoomu, ŋaan baa din tan kpiuu, u joomu na kur din yate, ki u jagberin na gbenn. ³⁷ Ki ŋann gar, ki Judas, wunba din tee Galilii nirɔ na mun nyii set nikant yoo, ki want u moŋ, ki tunn niib bonchiann yan ki bi wauu; ki niib bia mun din tan kpiuu, ki u joomu na kur yat. ³⁸ Motana, kpan ŋaant Yiisaweira maŋ, ki daa teeb siari; ki li-i tee bi lora nan bi toona na tee nisaarik yarie,

* 5:21 5.21 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

li tan saa gbenna. ³⁹ Naan li-i tee Yennu yarie, i kan fit nyannibi. I saa la ki i kpet kon nan Yennu-e gbaa.”

Nanne ki toondamm tituk man ji sak Gamaliel mob na, ⁴⁰ ki yiin toomiinba man ki koomm, ki te ki bi boob kpaasir naan naab, ki turib mob a, “Ti mi man ki i jiki moontir Yiisa sann man.”

⁴¹ Nanne ki toomiinba man nyii toondamm tituk na ni nan parpeenn, kimaan Yennu nba la ki bi jan nan fedinu Yiisa sann paak na. ⁴² Ki daar kur ki bi saa Yenjiantu nasaakak ni, ki bia lin niib nei ni, ki want niib a Yiisa tee Yennu Niganntoo Masia-e, ki bia moontir u barjanii na, ki ki nyikiti.

6

Bianjinba ki bi gann sommteeb banlore

¹ Li poorpoe ki Yiisaweira nammit pukii, ki bunburimii tan baar Juu teeb nba piak Griik maan, nan Juu teeb nba piak bi moŋ maan na sinsuuk ni; kimaan binba piak Griik maan na din yet a bi-i toor jeet daar kur, bi pakoi ki laat bi tora nan leeb na. ² Nanne ki toomiinba piik nan banlee na yiin Yiisaweira man kura, ki tan yetib a, “Ti naa waas, li ki nan ki tin nyik Yennu maan moontii naan biar jeet toru ni. ³ Li paak, gotir ki gann jab banlore i sinsuuk ni, binba ki i mi nan bi binben nan, ki bi bia mantik gbee nan Yennu Seyeen nan yanfantir, ki tin teemm toona na yudamm; ⁴ naan timm n jii ti moŋ yoo ki teen Yenmiaru ni, nan Yennu maan wannu ni, ki daa naki.” ⁵ Niib na kur ji din mok parpeenne toomiinba maan man paak. Nanne ki bi gann Stiifenn, wunba mantik gbee nan Yennu Seyeen nan yada na, nan Filip, nan Prokorus, nan Nikanor, nan Timonn, nan Pamenas, nan Nikolaus, wunba nyii Antiok, ki ki tee Juu nirɔ, naan din kpint u jiantu ki waa Juu teeb jiantu na. ⁶ Niib na nba gannib yoo nba, ki bi te ki bi saan set toomiinba na toonn, ki toomiinba man yii bi nii bi paak naan miar Yennu ki turib.

⁷ Li poorpoe ki Yennu maan nammit yat koo niib ni, ki Yiisaweira mun bia yabibir ki pukii bonchiann Jerusalem, ki Yennu mannteeb bonchiann sak Yiisa barjanii na ki teeno yada.

Stiifenn sooru labaar

⁸ Stiifenn din la Yennu sommir nan yikoo bonchiann, ki din tuun bakitnaun toonjaana, niib na sinsuuk ni. ⁹ Naan nisiab din ki sakɔ. Binba din noi nan Stiifenn man tee Juu teeb nba din tee daaba, ki bi naab bi daabisin ni, ki bi nyii Sairene nan Aleksandria nan Silisia nan Asia nae. Bi mun din mok bi moŋ Yenjiantu diiuko. ¹⁰ Ki Yennu Seyeen tur Stiifenn yanfantir bonchiann, ki bi ki fit nyanno, u maan man ni. ¹¹ Baa din ki fit nyanno na, ki bi koo nisiab a bin yet a, “Ti gbat ki u piak bonbilankant ki biir Moses nan Yennu.” ¹² Baa yet nna man yoo nba, ki niib na nan saakab nan sennu wanteeb na wutoa doo, ki bi fiir ki sooro, ki saan nana toondamm tituk boor; ¹³ ki bi tan baar nan nisiab nna biak a bin faar faak, ki yet a, “Yoo kur joo na yoo piak ki biir Yenjiantu nasaakak, nan Moses sennu nae, ¹⁴ kimaan ti gbat ki u yeen a Yiisa nba tee Nasaref nirɔ na saa bet Yenjiantu nasaakak na, ki bia lebit Moses kaar nba ki u din senn na.” ¹⁵ Binba kur din lakin kar tituk man ni din kpaa bi ninbina ki gorii Stiifenn, ki tan la ki u numpo lebit ki ji naan malaka numpo.

7

Stiifenn pinpauk

¹ Nanne ki mannteeb yudaano boi Stiifenn a, “Li set tee monie-e?” ² Ki Stiifenn yaa: “Chanbaanba nan n naa waas, gbiintir man. Yoo nba ki ti yeeja Abraham din be Mesopotamia yent, Kaldii tij ni na, li yoo ki u din daa ki saan Harann, ki pan daano Yennu dokit u paak, ³ ki yeto a ‘Nyikin a tij nan a niib, naan saan siaminba ki n saa wanna.’ ⁴ Li yooe ki u fiir ki nyik Kaldii tij man, naan saan ki saa kar Harann doo ni. U baa kuun poorpoe ki Yennu bia te ki u fiir, ki baar tij nba ki ti be na ni. ⁵ Naan Yennu daa din ki turɔ tij na nan bonmintika a wun yenti, naan senn moosonn a u tan saa turɔ tij na, ki hoɔ nan u yaaboona-ii yen. Yennu nba din senn moosonn na yoo nba na, ki soo Abraham daa ki mok biki. ⁶ Yennu din yeto a ‘A yaaboona tan sii be tingarj niewa, ki tee daaba lej, ki tan saa la mukisuk bonchiann, ki saa tuu bina kobii nanna. ⁷ Naan tij man niib nba ki bi sii tuun ki teemm na, n tan saa dat bi tuba. Li poorpo, a yaaboona man saa nyi tij man ni, ki baar tij na ni, ki jiantin.’

⁸ “Yennu din senn moosonn ki tur Abraham, ki bia wannɔ moosonn man nyinn, a hoɔ nan u yaaboona-ii porii puna. Ki Abraham din tan mar Aisak, ki li daa nanniin daar ki u potɔ; ki Aisak mun din tan pot u bik Jakob; ki Jakob mun din tan pot u waas piik nan

banlee, binba tee ti yeejajaana na. ⁹ Ki Jakɔb waas maŋ din tan mɔk punponn nan bi waarɔ Joosef, ki din soorɔ ki kɔɔ, ki siab daau ki saan nanaɔ Ijpt tiŋ ni, ŋaan Yennu din be nanaɔ, ¹⁰ ki nyinno biak kura ni, ki bia turɔ yan, ki te Ijpt kpanbar Faaro nianaɔ ki jiiu teeno yudaano Ijpt tiŋ ni, ki bia te ki u tee yudaano u ŋaak ni.

¹¹ “Li poorpo ki kon tan baa Ijpt tiŋ ni nan Keenann tiŋ ni kura, ki kon soor niib bonbiir, ki ti yeejamm koŋ jeet. ¹² Jakɔb nba din gbat a jeet be Ijpt yoo nba, ki u tun u waas lej. Ŋanne din tee bi sinsinn saanu.

¹³ “Ki bi saanu taar munlee nie, ki Joosef ji din te ki u naa waas maŋ banno. Ŋanne ki Faaro ji bann Joosef baa ŋaateeb. ¹⁴ Ki Joosef ji tumm a bin ŋmat kun u baa Jakɔb boor, ki saa jii ŋɔɔ nan u ŋaateeb kur ki jen namm Ijpt na; ki bi din tee niib piinlore nan banŋmu.

¹⁵ “Ŋanne ki Jakɔb nan u ŋaateeb maŋ fiir saan Ijpt ki saa kar; li poorpo ki ŋɔɔ nan u waas din tan kpo gbenn lej. ¹⁶ Ki bi jii bi gbanat* ki kun nann Sekem nba be Keenann tiŋ ni na, ki saa pii kaauk nba ki Abraham din daa Hamor ŋaateeb boor na ni.

¹⁷ “Yoo nba din tan ten Yennu n gbeen u mɔsonn nba ki u senn Abraham na. Li yoo maŋ, ti niib Israel teeb† nba be Ijpt na ji din yab bonchiann. ¹⁸ Li poorpoe ki soɔ dii Ijpt naan, ŋaan ŋɔɔ din ki mi Joosef po. ¹⁹ Ki kpanbar maŋ din dia ti niib diabiuk, ki ton namm bonchiann, ki bia tuu miab a bin nyinn bi sanpantii ŋei ni ki lub ki bin kpo.

²⁰ “Ŋanne ki bi din tan mar Moses, ki u fan bonchiann, ki be u baa ŋaak ŋmaarii ŋantaa. ²¹ Baa din tan nyinno ŋaak ni yoo nba, ki kpanbar na bipoo lau, ki gaarɔ ki wubii; ki u ji tee u moŋ bik. ²² Ki bi din wann ŋɔɔ Moses yan kur nba ki Ijpt teeb mɔk, ki u tan tee wunba mi pinpauk bonchiann, ki bia tuun paŋ toona.

²³ “Moses nba din tan ten binpiinna yoo nba, dasiar ki u tan dukin a wun gon u moŋ booru Israel teeb. ²⁴ Waa lin gonɔb na, ki u tan la ki Ijpt niro boo Israel niro; ki u baar a wun fatɔ, ki kpui Ijpt niro na. ²⁵ (U din mi a u naa waas na saa bann nan Yennu tan saa te ki ŋɔɔ n nyinnib daabisin ni, ŋaan bi din ki bann nna.) ²⁶ Ki li yent sanyioɔk, ki u bia la Israel niib banlee koŋ; ki u loon wun taamm ki bin man nan leeb, ki yetib a ‘Gotir man, i tee naa waase, ki bee teen ki i boo leebi?’ ²⁷ Ki wunba mɔk kaat na pii Moses, ŋaan beto a, ‘Soɔ ki teena ti yudaano koo ti barbuuro. ²⁸ A yaan loon ki a kpin nan faa won kpui Ijpt niro nae-e?’ ²⁹ Moses nba gbat nna yoo nba, ki u chiar nyii Ijpt tiŋ ni, ki saan Midiann tiŋ ni ki be lej, ki tan koɔn poo ki mar bonjai banlee.

³⁰ “Bina piinna poorpoe, ki u saan muuk ni dasiar, ki saa baar Sainai joor boor ki la mupeenu, ki li di tibik paak ki lenii, ki malaka dokit muu maŋ ni.

³¹ “Moses nba din la nna maŋ ki li teeno jaarlituk. Ki u chat nakin a wun ŋamm got, ki ji gbat Yennu kunkor ki u beero a, ³² ‘Mine tee Abraham Yennu, ki bia tee Aisak Yennu nan Jakɔb Yennu na. Mine tee a yeejamm maŋ Yennu.’ Moses nba gbat nna yoo nba, ki jarmaanii koɔu, ki u ji see ki jekir ki ki mɔk par nan wun goti. ³³ Ki Yennu beto a ‘Pitir a taasaat, kimaan siaminba ki a see na tee kasii boore. ³⁴ Ton, n la Ijpt teeb nba dint n moŋ niib Israel teeb biak Ijpt tiŋ ni bianjamba, ki n bia gbat bi fabinii. Ŋanne ki n sik maa n fatib. Li paak, n saa tuma Ijpt.’ ”

³⁵ Ŋanne ki Stiiffenn bia lek piak ki saa a, “Moses nba nae ki Israel teeb din yeto na, ki beto a, ‘Soɔ ki teena ti yudaano koo ti barbuuro,’ ŋaan ŋɔɔ ki Yennu ganno a wuu tee bi yudaano nan bi fat-ɔɔ; ki ŋɔɔ Yennu te ki malaka pak nanaɔ tibik paak, muu ni, ki tumɔ na. ³⁶ Ŋoo Moses-e din tee daano nba nyinnib Ijpt tiŋ ni, ki bia tun bakitnaun toona Ijpt tiŋ maŋ ni, nan baa din saa poot Mɔkmun na, nan baa bia din be muuk ni binpiinna na. ³⁷ Li Moses-e bia din yet Israel teeb a ‘Yennu tan saa tun sokiniisoɔ i boor nan waa tumin bianjamba na, ki u sii tee i booru.’

³⁸ “Moses maŋe bia din be nan ti niib Israel teeb, bi lakinu ni, muuk ni na. U din be leŋe ki tan doo Sainai jojaann paak, ki saa be nan Yennu malaka, ki malaka maŋ pak nan Moses, a Moses n sokin ti yeejamm Israel teeb na. Li yooe ki Moses gaar Yennu manfoor maan na ki turit. ³⁹ Ŋaan ti yeejamm din ki loon bin sako. Li paak ki bi yeto, kimaan bi yan tunn Ijpt-a; ⁴⁰ ŋaan din bet Aaronn a wun maa yenbis, ki bii tee bi ŋmakit-teeb, ki bia yeto a ‘Moses ŋarin, wunba nyi nant Ijpt na, ti ki mi linba teeno.’ ⁴¹ Ŋanne ki bi maa tingbann ki nanno naajabik, ki mann marun li paak, ki teen jaamm a bin mantik donno, linba ki bi maa nan bi moŋ nii na.

⁴² “Li paak ki Yennu ji ki goriibi, ŋaan chabib ki bi ji jiantir ŋmaabira, nan laa soɔ bianjamba Yennu sokiniinba gbounyeun ni na, a Yennu yet a:

‘Israel teeb, yaa din kpi bonkobit
ki mann marun muuk ni bina piinna na,
i din ki mann marun maŋ ki teen min kaa.

* 7:16 7.16 Li din tee Jakɔb nan Joosef gbanante. † 7:17 7.17 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

43 I din tuu jikit tingbann Molek lanbouŋ,[‡]

ki bia jikit ŋmaabir Refann naauŋ,

ki li tee tingbann, ki saa namm.

Bi din tee yenbise ki i maa ki jiantir.

Li paak, n saa te ki i datai n nyinni i tinj ni

ki saan nani siaminba fok ki gar Babilonn.’ ”

44 Nanne ki Stiifenn bia piak a, “Ti yeejamm din faa Yennu lanbouŋ muuk ni, ki li want a Yennu be namm. Yennu-e din wann Moses baa saa faa lanbouŋ maŋ bianjinba, ki bi faa. Li din tee nan Yennu nba te ki Moses lar bianjinba nae.

45 “Li poorpo ki ti yeejamm ji tan jii lanbouŋ maŋ ki tur bi waas, ki bi gaar ki mun jikit ki saa nann, ki ŋamm nan Joosua tan baar nna, ki fat tinj nba ki boorganii daa din yen li yoo na. Yennu-e din ber nyinn niib maŋ ti yeejamm tɔɔnn, ki lanbouŋ na ji din be nna dik dik nan Defid yoo mun. 46 Yennu numm din gboot Defid maŋ, ki u tan miar Yennu a wun chabɔ ki wun maa ŋaak ki tur ŋɔɔ Yennu nba tee u yeeja Jakob Yennu na.

47 Nnaan ŋɔɔ Defid bija Solomonn-e din tan maa ŋaak maŋ.

48 “Ti lek mi nan Yabint Yennu ki kaar ŋei nba ki niib maa ni kaa. Li tee nan Yennu sokinii nba din yet a:

49 Yennu yet a, Sanpaak tee n naangbouŋo,

ki tingbouŋ na mun tee n taakpakitir.

Nbaoorbee ki i saa maa turimi?

Binbebolanne ki n sii be?

50 Min kaa nan bona na kuri-i?’ ”

51 Ki Stiifenn lek bia piak ki saa a, “I mantik tee nigbaba hei, ki i dudukit bia fok nan Yennu bonchiann, ki i ki sak yin gbiint Yennu maan. I kpan mun kɔn nan Yennu Seyeŋ nan i yeejamm nba din tun bianjinba nae. 52 Yennu sokinii sɔɔ kaa ki i yeejamm ki mukiso. Bi bia din kpɔi binba poŋ sɔkint a Yennu Popeendaano Masia tan saa baar nawa. Tɔn, motana yimme tee damm nba nyii u poor ki bia tee u kpiira. 53 Yimme bia tee damm nba din gaar Yennu sennu nba ki i yeejamm din gaar malakanba nuu ni, ŋaan bia lek ki sakir na.”

Bianjinba ki bi din kpɔi Stiifenn

54 Tɔɔndamm tituk na nba gbiint Stiifenn maan maŋ, ki bi donn wutoor bonchiann ki gabab mɔgbaba.

55 Nanne ki Yennu Seyeŋ fiir Stiifenn ni, ki u yaat got Yendouŋ ni, ki la Yennu maŋ yentsaakar, ki Yiisa see ŋɔɔ Yennu niidiitu po; 56 ki u yet a, “Gotir, n la ki Yendouŋ loot ki Nisaarik Bik see lej, Yennu niidiitu po.” 57 Nanne ki tɔɔndamm tituk na yikin sanpaapo, ŋaan pii bi tuba; ki bi kura wuur baar ki worɔ, 58 ki dat nyii nana doo maŋ kpɔi, ki liat bi liata ki bir naasimo nba ki bi yiu Sool na boor, a wuu guu, ŋaan jaat Stiifenn tana. 59 Bi din jaatɔe dik dik; ki u tan yiin ti Yomdaano a, “N Yomdaano Yiisa, gaat n seek;” 60 ŋaan gbaan ki yiin sanpaapowa a, “N Yomdaano, daa jikit bi biit na ki biiribi.” U yet nnae ŋaan ji kpo.

8

Bianjinba ki Sool mukis Yiisaweira

1 Ki Sool sak nan baa kpɔi Stiifenn na, li ŋan.

Li daar maŋe ki mukisubiik baar Yiisaweira nba be Jerusalem na paak; ki bi kur nyii yat ki saan Judea nan Samaria yentnba po, ŋaan nyik toomiinba na kuukoo lej. 2 Ki yentinsiab jii Stiifenn, ki saan saa piiu, ŋaan mɔ fabin bonchiann u paak.

3 Sool ŋarin din loon wun biir Yiisaweira, ki lin koo ŋaak ŋaak, ki so Yiisaweira, jab nan poob, ki nyintib ki saa kɔontib dansarii.

Bianjinba ki Filip mɔont Yiisa barŋanii na Samaria doo ni

4 Yiisaweira nba din yat na ji din saa lokir kur poe ki mɔontir Yiisa maan maŋ. 5 Ki Filip nyii sik Samaria doo ni, ki saa mɔont Yennu Niganntoo Masia na po ki tur lej niib. 6-7 Ki nibur tikir ki gbiint Filip mɔontii maŋ, ki bia la u bakitnaunj toona nba ki u tuun. U din nyinn narinbiit niib bonchiann ni, ki bi yikin sanpaapo ki nyi; ki u bia te ki gbanankpeena damm nan wobii bonchiann la laafia. Li paak din teen ki bi mantik gbiint u maan fanu nan dudukyent. 8 Ki parpeenn be doo maŋ ni bonchiann.

9 Joo nna mun din be doo maŋ ni, ki tee nyokdaano, ki u sann tee Simonn, ki yosau ki u tuu tan tun bakitnaunj toona, ki lin bakit niib kur nba be doo maŋ ni, ki u yi u mɔŋ nijaann. 10 Niib kur din baakitɔe, li nijaana nan tarii, ki yaa, “Joo na mok paŋ nba nyii

[‡] 7:43 7.43 Bi din dia bonkobit gbante ki faa lanbont.

Yennu boore.” Li paak ki bi yiu Panchion Daano. ¹¹ U bakitnaun toona manj din yaar litib ki yukira. Li paak ki bi din teeno baakir ki bia gbiin u maan.

¹² Naan ki Filip nba din tan baar ki moontir Yennu naan barnanii nan Yiisa Masia po na, jab nan poob din sak u moontii manj, ki u wurib Yennu nyunwuru. ¹³ Simonn moñ mun din teen yada, ki u wurō. Ki u teen Filip weinanloo, ki laat bakitnaun toona nba ki u tuun na, ki li tuu yaar litō.

¹⁴ Ki Yiisa toomiinba nba din be Jerusalem na gbat a Samaria teeb gaar Yennu maan manja; ki bi tun Piita nan Joonn, ¹⁵ ki bi saan Samaria ki saa miar Yennu ki turib, a bin gaar Yennu Seyeen, ¹⁶ kimaan Yennu Seyeen manj daa din ki sik bi soo ni. Bi kpan din wurib Yennu nyunwuru ti Yomdaano Yiisa sann ni kuukoöe. ¹⁷ Ki Piita nan Joonn yii yii bi nii bi paak, ki bi gaar Yennu Seyeen.

¹⁸ Simonn nba din la ki toomiinba na yii bi nii niib na paak, ki Yennu teemm Seyeen na, ki u yaa wun tur toomiinba na likirii, ¹⁹ ki yetib a, “Chabimin yiikoo na man, ki n mun tuu yii nii soo paak, ki wun gaar Seyeen manj.” ²⁰ Naan ki Piita beto a, “A saa kpo yiake nan a likirii manj, kimaan a mi a a saa jii likiriie ki gaar Yennu piinii. ²¹ A lek kan tun siar ti toonn na ni, kimaan a par ki be fanu nan Yennu. ²² Li paak, nyikin dudukbiit manj, ki lebit a binberj naan kii mei Yennu; li pasiari u saa nyik chaba dudukbiit manja, ²³ kimaan n la nan a gbee nan noontonte, ki bia tee biit yommik.” ²⁴ Ki Simonn betib a, “Miat i Yomdaano ki turin man, ki linba ki i yet na ji daa baat n paaki.”

²⁵ Ton, li poorpoe ki Piita nan Joonn pak siara ti Yomdaano po ki tur niib, ki bia moont u maan, naan nmat saan Jerusalem. Baa din saa nae ki bi moontir Yiisa barnanii, Samaria digbanbis bonchiann ni.

Ki jiin Filip nan Itiopia nijaann na po

²⁶ Nanne ki ti Yomdaano malaka tan baar ki bet Filip a, “Fiit saan tokin sonu nba nyi Jerusalem ki gaar kunkoouk paak ki siik Gasa na.” ²⁷⁻²⁸ Ki Filip fiir ki saan. Ton, ki Itiopia jatookir nna mun din nyii u sonu ki kun. Joñ manj tee nijaann nba tee Itiopia poobat nba ki bi yiu Kandes na likirii karachinba yudaanoöe. U din saan Jerusalem-e, a wun saa jiant Yennu, ki tan nmat kun, ki kar u toruk ni, ki taanii daaro.

Waa saa yoo nba, ki u karin Yennu sokinii Aisaya nba sob gbouj nba na ni. ²⁹ Ki Yennu Seyeen yet Filip a, “Ti saa nakin toruk na.” ³⁰ Ki u chiar saan lenj, ki gbat ki u karin Yennu sokinii Aisaya gbouj na. Ki u boio a, “A bant linba ki a karin na paaki-i?” ³¹ Ki u jiin a, “Nlee ki n saa bann li paaki, ki li ki tee soo wannin kaa?” naan barin Filip a wun koo wannō. Ki u koo toruk manj ni, ki bi lakin kar.

³² Yennu gbouj ni maan nba ki nijaann manj din karin na, nanne na a:

“Ki u sak saan nan peeuk nba ki bi daaro a bin saa kpiu na, ki nmin nan pegann nba ki bi tuu porii u kobit ki u nmin na, ki ki pak nan mōbona.

³³ Ki bi sikin u baakir ki yet bin bu u buut bonjann, u din ki mok yaaboona,

kimaan u manfoor jit tingbouj na niwa.”

³⁴ Ki nijaann na boi Filip a, “Betirin, nmeee ki sokinii na piak u po? U yeen u moñ po amii soöe?” ³⁵ Ki Filip piin siaminba ki nijaann manj karin na ki saa, ki piak Yiisa barnanii.

³⁶ Baa tok sonu manj ki siik yoo nba, ki bi la nyun nna doo. Ki nijaann na yeto a, “Gotir, nyume na, bee yaa lin teen ki a kan wurin Yennu nyunwuru?”

((³⁷ Ki Filip yeto a, “Li-i tee ki a teen Yiisa yada na a par kura, n saa wurawa.” Ki u jiin a, “N teen yada nan Yiisa Masia tee Yennu Bijae.”)) ³⁸ Ki nijaann manj te taanii na set, ki noñ nan Filip sik nyun na ni, ki Filip wurō Yennu nyunwuru. ³⁹ Ki bi tan nyii nyun na ni ki doo; ki Yennu Seyeen jii Filip ki yaat nana, ki nijaann na ji ki lau; ki u namm soor u sonu ki kun nan parpeenn.

⁴⁰ Filip ji din saa be Asotus-ewa, ki lin digbana kur ki moontir Yiisa barnanii mokmok nan waa tan baar Siisarea.

9

Bianjinba ki Sool teen Yiisaweiro

(Toona 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ton, Sool lek bia din foñ konfoot, ki yeen a u sii dint ti Yomdaano Yiisa poorpoweiteeb biake, ki kpib; ki tan saan mannteeb yudaano boor ni, ² a wun gaar kadaat, ki saan Damaskus ki saa wann Yenjiantu diit yudamm, a wuu la wunba waa Yiisa sonu manj, li jab koo poob, wun soorib ki lorib ki jen namn Jerusalem.

³ Tɔn, waa ji din saa yoo nba ki saa per Damaskus, ki yentu nyii sanpaapo, ki sik yent linto. ⁴ Ki u baa tij ni, ki gbat ki kunkor yiu a, “Sool, Sool, bee ki a mukisirimi?” ⁵ Ki u boi a, “Yomdaano, fin njmee?” Ki kunkor na jiin a, “Min Yiisa-e ki a mukis. ⁶ Nnaan fiit ki saan doo na ni, ki bi saa beta faa saa teen bianjinba.”

⁷ Li yoo na, ki jab nba chiant Sool na ji biar see surimm. Bi din gbia kunkor na njarin, nnaan ki laaŋ siari. ⁸ Ki Sool tan fiir tij ni, ki munt u nunii, nnaan ki laati. Nnanne ki bi dat u nuu ki saan nanao Damaskus. ⁹ U din ki fit laaŋ ki saa tuu damunjaa njantaa. Li daa man ni, u din ki dii koo ki nyuu siari.

¹⁰ Ki Yiisaweiso din be Damaskus man, ki u sann tee Ananias, ki ti Yomdaano yiino yirintu ni a, “Ananias!” Ki u jiin a, “Mine na, n Yomdaano.” ¹¹ Ki ti Yomdaano yeto a, “Fiit ki saan tokin sonu nba yi Sɔnsunsonn na, ki saa koo Judas njak ki boi joo nba nyii Tarsus, ki u sann tee Sool na po. U mei Yennu-e motana, ¹² ki la jasoo yirintu ni, ki u sann tee Ananias, ki u koo ki jii u nii ki yii u paak, a wuu jikii laaŋ.”

¹³ Ki Ananias jiin a, “N Yomdaano, niib bonchianne piak joo na po, ki jiin linba kur ki u tuun a moŋ niib Jerusalem. ¹⁴ U daan gaar yiikoo mannteeb yudamm boor ki baar nna, a wun soor wunba kur yi a sann.” ¹⁵ Ki ti Yomdaano beto a, “Fini saawa, njoo tee wunba ki n ganno a wuu tuun n toonn, ki te boorganu nan bi kpanbara nan Israel teeb* n bann n sann, ¹⁶ ki n moŋ saa wanno biak nba kur ki u saa di n paak.”

¹⁷ Nnanne ki Ananias saan koo njak na ni, ki yii u nii Sool paak, nnaan yeto a, “N naa bik Sool, n Yomdaano Yiisa-e tumin. Njoo tee daano nba ki a daan baat nna ki tan lau sonu paak na, ki u tumin a n tan te ki fii jikii laaŋ, ki bia gbee nan Yennu Seyeej.” ¹⁸ Li taakpaak ni ki siar nyii u ninbina ni ki baa, ki naan wakii, ki u ji laaŋ ki fiir set; ki bi wuro Yennu nyunwuru, ¹⁹ ki u dii jeet ki paŋ jen.

Bianjinba ki Sool moont Yiisa barjanii

Li yoo na ki Sool lakin be nan Yiisaweira nan daa njanlee na Damaskus, ²⁰ ki tan saan yiama Yenjiantu diit ni, ki moontir Yiisa po, a Yiisa kpan set tee Yennu Bijae. ²¹ Binba kur din gbat u moontii man, li din teemm yaarlituko, ki bi boi a, “Joo na kaa daan kpi binba yi Yiisa sann Jerusalem na-a? U yaan ki baar a wun soor ki lor Yiisaweira, ki njmat namm ki saa turib mannteeb yudamm kaa na-a?”

²² Nnaan ki Sool moontii man bia lek njammit pukii nan Yennu paŋ, ki u maan man want nan Yiisa-e set tee Yennu Niganntoo Masia ki birsuk kaa; ki Juu teeb nba be Damaskus na ki fit jiino siari. ²³ Ki daa bonchiann tan gar, ki Juu teeb na lakin leeb ki lor a bin kpi Sool, ²⁴ ki yonnu nan nyiok ki bi guu doo man tammoi bonnjann a bin kpiu. Ki soo tan kumiio baa lorin u paak bianjinba; ²⁵ njan nyayouŋ ki u weinanleeb tan jiiu ki teeno chibuk ni, ki nyinno doo man joonfonn ni, ki sikino tij ni.

Ki jiin Sool benu Jerusalem ni po

²⁶ Nnanne ki Sool saan Jerusalem ki saa yabir u moŋ paak a wun lakin nan Yiisaweira na, njan ki bi ki teeno yada nan u ji tee Yiisaweiro, ki tiino jannamaanii. ²⁷ Ki Banabas tan jiiu ki baar nanao toomiinba na boor, ki kat wannib bianjinba ki Sool daan la ti Yomdaano Yiisa sonu ni, nan waa pak nanao bianjinba, ki bia njamm wannib Sool nba daan moontir Yiisa po nan parcheenn Damaskus bianjinba. ²⁸ Banabas nba wannib linba na, ki Sool lakin be namm, ki bi kak lin Jerusalem kur po, ki moontir ti Yomdaano sann nan parcheenn. ²⁹ U bia din pak nan Juu teeb nba piak Griik maan na ki jiin Yiisa po, njan ki bi noi nanao, ki koor a bin kpiu. ³⁰ Nnaan yoo nba ki Yiisaweira bann nna man, ki bi jii Sool ki sik nanao Siisarea, ki te ki u kun Tarsus.

³¹ Nnanne ki Yiisaweira nba be Judea nan Galilii nan Samaria na ji ki laaŋ mukisuk, ki njammit tumii ti Yomdaano barii, ki tee yentinna, ki Yennu Seyeej be namm ki moontib para, ki bi pukii.

Bianjinba ki Piita tun bakitnauj toona

³² Li poorpoe ki Piita lin lokir kur po, ki tan sik a wun gon Yennu niib nba be Lida na. ³³ Leje ki u din saa la jasoo, ki u sann tee Eneas, ki u tee gbanankpeenn daano, ki din ki fit fi u doonu ni tee-e ki tan tuu bina njanniin. ³⁴ Ki Piita tan yeto a, “Eneas, Yiisa Masia te ki a la laafiawa. Fiit ki njamm a doonu.” Li taakpaak ni ki u fiir. ³⁵ Ki Lida nan Saronn doi niib kur lau, ki lebit bi binben, ki waa ti Yomdaano.

³⁶ Poosoo mun din be Jopa, ki u sann tee Tabiita, njan Griik maan ni, ki bi yiu Dokas, ki li paak tee piaro. U din tee Yiisaweiroe, ki tuun toonjana bonchiann ki teen niib, ki bia sommit talasdam. ³⁷ Ki u din tan yiar ki kpo, ki bi wuro, ki doo nanao ditootuk ni ki saa biro. ³⁸ Jopa mun din ki fok nan Lida saami, ki Yiisaweira nba be Jopa na gbat nan Piita be Lida, ki bi tun jab banlee u boor a wun kakit ki baar na. Ki jab banlee man

* 9:15 9.15 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

saan ki barin Piita. ³⁹ Ki u fiir, ki bi jen nano. Waa baar yoo nba, ki bi jiiu ki doo nano ditootuk manj ni. Ki pakoi be diiuk na ni, ki bi kur ŋaa lint Piita, ŋaan mo, ki jikit bi sootnba nan liata ki wanto, ki yeen a, “Dokas nba tuu be u manfoor ni ki nyar linba ki teente na.”

⁴⁰ Ŋanne ki Piita nyinn bi kur diiuk na ni, ŋaan gbaan ki miar Yennu, ki tan ŋmant kpeemmo na paak, ki yiin a, “Tabiita, fiit.” Ki u munt ki la Piita, ki ji fiir kar. ⁴¹ Ki Piita donn soor u nuu ki fiin senna, ŋaan yiin pakoi na nan Yennu nileebe, ki tan jiiu ki wannib nan u jen u manfoor niwa.

⁴² Ki li labaar yat saan Jopa kur po; ki niib bonchiann teen ti Yomdaano Yiisa yada. ⁴³ Ki Piita ji biar be Jopa daa bonchiann; u din be jasoo nba tee gbanfabirtoo ki bi yiu Simonn na ŋaak nie.

10

Piita yirintu labaar

¹ Ton, jasoo din be Siisarea, ki u sann tee Konelius. U din tee Rom teeb lanjimanba yudaano, ki dia lanjimanba kobik, u paabu ni. Ki paabu manj yi Itali tinj paabu. ² U din tee Yenjiant-tooe; ki ŋoo nan u ŋaateeb kura jiantir Yennu. U din sommit Juu teeb talasdam bonchiann, ki bia mei Yennu yoo kur. ³ Li din tan tee yenlekire, ki u la Yennu malaka nan u ninbinn, yirintu ni, ki u koo ŋoo Konelius diiuk ni ki tan yiin a, “Konelius.”

⁴ Konelius nba la malaka manj na, ki janmaanii sooro, ki u yet a, “N yomdaano, bee?” Ki malaka manj jiin a, “Yennu gaar a miaru, ki bia sak a ninkpabaun toona nba ki a tuun ki teen niib nawa, ki tian a po. ⁵ Motana, tumin siab Jopa, ki bin saa yiin joo nba ki bi yiu Simonn, ki u sanleer tee Piita na. ⁶ U tee saamo ki be gbanfabirtoo nba ki bi yiu Simonn na ŋaak, ki u ŋaak manj kpia nan mokgbenjir na.”

⁷ Malaka nba pak nano manj ji din yaate, ki Konelius yiin u ŋaatoontunna banlee nan lanjima nna, wunba din tee Yenjiant-too, ki tee u kpaakyeno. ⁸ Waa betib linba kur teen na poorpoe ki u tumm Jopa. ⁹ Laa yent sanyiok, ki bi saa, ki saa per Jopa; li yoo na ki Piita mun doo ditootuk paak yonsuuk ni, a wun miar Yennu. ¹⁰ Ki kon tan gbatoo, ki u ji loon jeet wun di. Baa tee jeet manj na, ki u la yirintu, ¹¹ ki sanpaapo loot ki bonsiar nna naan chinchenn ki nyii sanpaapo, ki bi dia li mogbana ŋanna ki sikint tinj ni, ¹² ki u la ŋamm Juu teeb koot booru kur ki li be chinchenn manj ni, bonkobit nan bonfurinkaa nan bon-yuyukit linba kur koo; ¹³ ki u gbat kunkor yiin a, “Piita, fiit ki kpi ŋman.” ¹⁴ Ŋaan ki Piita jiin a, “O! O! O! N yomdaano, nna kaa. N ki mi dii ti kooti.” ¹⁵ Ki kunkor na bia ŋamm yeto a, “Linba ki Yennu ŋammir ki li yeen, daa yaa li koo.” ¹⁶ Li din teen nna ki jan taar muntaa, ki bi jiin bont manj sanpaapo.

Binba ki tee Juu teeb na nba teen Yiisaweira bianjinba

¹⁷ Piita din daa biris waa la yirintu nba na paake. Li yoo na ki Konelius toonii na boi, ki bi wannib Simonn ŋaak, ki bi baar ŋaak manj tammob ni ki set, ¹⁸ ŋaan yiin ki boi a, “Soo be nna ki u sann tee Simonn Piita-a?”

¹⁹ Ki Piita daa koor a wun bann yirintu manj paak, ki Yennu Seyeen yeto a, “Gotir, jab bantaa be nanyer ki loona. ²⁰ Li paak, fiit ki sik, ki daa biris nan a tok nammi, kimaan mine tumm.”

²¹ Ŋanne ki Piita sik, ki bet jab na a, “Mine ki i loon na. Bee teen ki i baari?” ²² Ki bi jiin a, “Chanbaa Konelius-e tunt. U tee Rom teeb lanjimanba yudaano, ki bia tee niburchimo, ki jiantir Yennu, ki Juu teeb kur teeno baakir. Ton, Yennu malaka won baar beto a wun yiina ki a baar u ŋaak ni, ki wun tan gbat linba ki a saa pako.”

²³ Ki Piita yiin jab na a bin koo kii be ki sanyiok n yenta. Laa tan yent, ki u teen siir, ki bi saa; ki Yiisaweira nba be Jopa na siab chiano.

²⁴ Li din tan bonn ki yentewa ki bi baar Siisarea, ki soo Konelius ponj yiin u ninjamm nan u yoo nba, ki bi kur ji kar guu Piita baarue. ²⁵ Piita nba tan baar ki yaa wun koo, ki Konelius cheto tammob ni, ki gbaan pukio. ²⁶ Ki Piita yeto a, “Fiit, n moŋ tee niroe,” ŋaan fiino. ²⁷ Waa din piak nan Konelius ŋaan koo ŋaak manj ni na, ki u la niib bonchiann tikir ki guu-u. ²⁸ Ki u betib a, “I moŋ mun mi nan timm Juu teeb sennu ki chabit nan tin saan binba ki tee Juu teeb boori, koo ki taan nammi; ŋaan Yennu wannin a n daa yeen soo, waa ki tee Juu niro na paaki. ²⁹ Li paak, yaa yiinin na, n baar, ki ki yeti. Ŋanne ki n boi-i maa n laan bee teen ki i tun yinimi.” ³⁰ Ki Konelius yeto a, “Li daan tee nna yooe dinna daar kut muntaa yenlekir; ki n mei Yennu n ŋaak ni. Li yoo na ki n la ki soo nna see ki lia tannyinyira n toonn, ³¹ ki yet a ‘Konelius, Yennu gbat a miaruwa, ki bia tian a ninkpabaun toona po. ³² Li paak, tumin soo Jopa, ki wun saan yiin wunba ki bi yiu Simonn, ki u sanleer tee Piita na. U tee saamo, ki be gbanfabirtoo Simonn ŋaak nba kpia nan mokgbenjir na.’ ³³ Li paake ki n daan tun a po yiama, ki a

mun tun bonnjann ki baar na. Tɔn, ti kura be Yennu tɔonn, ki ji guu a tin gbat linba ki ti Yomdaano Yennu tura mɔb a fan pak turit.”

Piita mɔmaan

³⁴ Nanne ki Piita piin paku ki yaa, “N ji bann nan li tee mɔnie nan Yennu set ki lukitir sɔɔ, ³⁵ ɲaan nibooru kur ni, daansɔɔ nba jiantiro ki bia teeno baakir, ki bia tee popeendaano, ɲooe ɲan nan Yennu. ³⁶ I mi nan Yennu din tur Israel teeb* u maan nba want barjanii na po, a Yiisa Masia nie ki timm nan Yennu maɲ nan leeb; ɲoo Yiisa Masia-e tee ti kur Yomdaano. ³⁷ I poɲ mi nan Joɔnn nba din mɔont u nyunwuru po ki gbenn na, li poorpoe ki Nasaref niro Yiisa din piin ki tuun u toonn Galilii yent ni, ki tan saan tuun Judea yent kur po. ³⁸ I bia poɲ mi bianjinba ki Yennu nyinn Yiisa maɲ, ki turo u Seyeeɲ nan u paɲ, ki u lin tuun toonjana, ki bia te binba kur ki Sintaanii teemm baatib na la laafia, kimaan Yennu be nana. ³⁹ Ki ti la toona kur nba ki u tun Juu teeb tingbounj ni nan Jerusalem doo ni, ki ti tee u siara damm. Ki bi kpaau dapunpunn paak ki u kpo. ⁴⁰ Ki daa ɲantaa daar, Yennu fiino kuun ni, ki ti din laato. ⁴¹ ɲaan niib kur kaawa din lau. Timm nba ki Yennu gannit a tii tee u siara damm nae din lau, ki bia dii ki nyuu nana, u kuunfiuru maɲ poorpo. ⁴² Ki u chabit mɔb a tii mɔontir Yennu barjanii kii teen niib, kii beerib nan ninmɔnn a Yiisa-e tee daano nba ki Yennu nyinn a wuu tee footib nan kpeemm barbuuro. ⁴³ Yiisa nba nae ki Yennu sokiniinba kur din piak u po, ki yeen a sɔɔ kur nba teeno yada, Yennu saa nyik chab u toonbiit, Yiisa maɲ sann ni na.”

Bianjinba ki binba ki tee Juu teeb na gaar Yennu Seyeeɲ

⁴⁴ Piita nba din daa piak na, ki Yennu Seyeeɲ sik koo binba kur gbiin maan maɲ ni. ⁴⁵ Ki Yiisaweira nba tee Juu teeb ki nyii Jopa ki chian Piita na, ki li teemm bakitnaun nan Yennu nba jii u piinii nba tee u Seyeeɲ, ki tur binba ki tee Juu teeb na mun, ⁴⁶ kimaan bi gbia ki bi piak maboorganii ki dont Yennu sann. Nanne ki Piita yet a ⁴⁷ “Niib na gaar Yennu Seyeeɲ nan taan mun din gaar nae, ki sɔɔ be nna ki saa tiat a ti daa wuurib Yennu nyunwuru-u?” ⁴⁸ ɲaan chab a bin wurib; ki bi wurib Yennu nyunwuru Yiisa Masia sann ni. Nanne ki bi goor Piita a wun biar namm nan daa ɲanlee na.

11

Linba ki Piita wann Yiisaweira nba be Jerusalem

¹ Li yoo na ki Yiisa toomiinba nan Yiisaweira nba be Judea lokir kur po na gbat a binba ki tee Juu teeb na mun gaar Yennu maama. ² Li paak, Piita nba din tan doo Jerusalem, ki bisiab nba dukii nan punpotu kpaat talas ki tur Yiisaweira kur na yakii nana, ki beto a ³ “A saan ki saa be binba ki pot ɲaak ni, ki bia di namm gbaa.”

⁴ Nanne ki Piita piin li pinpiik, ki kat wannib linba kur tun a, ⁵ “N daan be Jopa ki mei Yennu-e ki tan la yirintu, ki bonsiar nna naan chinchengbenjir ki nyii sanpaapo, ki bi dia li mɔgbana ɲanan ki sikint n boor. ⁶ Ki n doont li nook ni, ki la ti kooɔ booru booru kur, bonkobit nan bonsusoot nan bonfurinkaa nan bon-yuyukit kura. ⁷ Nanne ki n gbat ki kunkor yet a ‘Piita, fiit, ki kpi ɲman.’ ⁸ Maa, ‘O! O! O! N Yomdaano, nna kaa. N poɲ ki mi dii ti kooɔ.’ ⁹ Ki kunkor na bia ɲamm yet Yendouj ni a ‘Linba ki Yennu ɲamm ki li yeen, a daa yaa li kooɔ.’ ¹⁰ Li daan teen nna ki jan taar muntaae, ki bi jiin donn sanpaapo.

¹¹ “Li tonton na ki Siisarea jab bantaa nba ki bi daan tumm n peɲ na baar ɲaak nba ki n be na ni. ¹² Nanne ki Yennu Seyeeɲ betin a n tok namm ki daa yeeni. Ki Yiisaweira nba be Jopa na, bi ni banloob nba be nna na mun chianin ki ti saan Siisarea, ki ti kura baar koo Konelius ɲaak. ¹³ Ki u betit bianjinba ki u la malaka baar set u ɲaak ni ki beto a ‘Tumin sɔɔ Jopa, ki wun saa yiin joo nba ki bi yiu Simonn, ki u sanleer tee Piita na, ¹⁴ ki u saa pak maan ki tura ki fin nan a ɲaateeb kura n la tinnu.’

¹⁵ “Tɔn, maa piin maan paku yoo nba, ki Yennu Seyeeɲ sik bi paak, nan waa din sik ti paak li pinpiik bianjinba na. ¹⁶ Nanne ki n tiar ti Yomdaano Yiisa nba din yet a Joɔnn ɲarin din wuur niib nan nyume, ɲaan yimm ɲarin, Yennu Seyeeɲ saa wuur i para.* ¹⁷ Tɔn, li-i tee ki Yennu set pib u Seyeeɲ maɲ nan waa din pit bianjinba, yoo nba ki ti din teen ti Yomdaano Yiisa Masia yada naie, n tee ɲmee ki mun sii yaa n tia Yennu ki u daa te boorganu tee u niibi?” ¹⁸ Baa din gbat nna maɲ yoo nba, ki bi ji nyik kpayakit na, ɲaan dont Yennu sann, ki yeen a, “Yennu chab binba ki tee Juu teeb mun a bin nyik biit tumu ki teen Yiisaweira ki la manfoor nba kaa gbennu na.”

Antioq teeb nba teen Yiisaweira bianjinba

* 10:36 10.36 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

* 11:16 11.16 Li paake tee “Yennu Seyeeɲ saa gbee i ni.”

¹⁹ Tɔn, Stiifenn kpinu poorpoe ki mukisuk baar Yiisaweira paak, ki bi yat; ki bi siab yaat saan Fonisia, nan Saiprus, nan Antiok, ki moontir Yiisa maan ki teen Juu teeb kuukoo. ²⁰ Nnaan ki Yiisaweira siab nba tee Saiprus teeb, nan Sairene teeb na, saan Antiok, ki saa moontir ti Yomdaano Yiisa barjanii ki teen binba ki tee Juu teeb na; ²¹ ki Yennu paɗ be namm, ki niib bonchiann teen Yiisa yada ki lebit bi binberɗ ki teen u weira.

²² Ki Yiisaweira nba be Jerusaalem na gbat labaar maɗ, ki tun Banabas a wun saan Antiok. ²³ Waa din saa baar leɗ ki la Yennu nba turib sommir bianjinba, ki li turo parpeenn bonchiann, ki u chee bi para, ki kpaan bi kur a bi daa nyikit Yiisa weiu. ²⁴ Banabas din tee ninjance, ki mantik gbee nan Yennu Seyeerɗ nan yada, ki niib bonchiann din teen ti Yomdaano Yiisa yada ki waau.

²⁵ Nanne ki Banabas tan saan Tarsus, a wun saa lon Sool. ²⁶ Waa saa lau yoo nba ki u jen nanao Antiok, ki bi jii binmunn ki taant leɗ Yiisaweira nba yab bonchiann, ki wantib Yennu maan. Li din tee Antiok-o ki bi din sint pur Yiisaweira, “Kristo yab.”

²⁷ Li yoo maɗe ki Yennu sokiniinba siab nyii Jerusaleem ki sik Antiok. ²⁸ Bi yeno sann din tee Agabus, ki Yennu Seyeerɗ paɗ ni ki u fiir set ki bunt buntir, ki yet a kon bonchiann tan saa baa tingbouɗ na kur po; ki kon maɗ din set tan baa yoo nba ki Klodius din tee kpanbara yudaano na. ²⁹ Yoo nba ki Yiisaweira gbat a kon yaa lin baa na, ki bi lor a bi saa tur sommir; a wunba fit nyann bianjinba, wun tur Yiisaweira nba be Judea na. ³⁰ Ki bi teen nna, ki tun Banabas nan Sool nan likirii na, a bin saan tur Yiisaweira saakab, Judea yent ni.

12

Baa koon Piita dansarik bianjinba

¹ Li yoo na ki kpanbar Herod din jak Yiisaweira na siab nan mukisuk, ² ki te ki bi kpui Joonn yooɗo Jeems nan jukbanjiak. ³ Kpanbar Herod nba bann nan waa tun bianjinba na penn Juu teeb para na, ki u ɗammit tee nna, ki tan soor Piita, yosau nba ki bi mok jaamm ki di boroboro nba kaa datin na. ⁴ Waa soor Piita yoo nba, ki u koono dansarik, ki turo dansarguura. Bi din tee paabu munnae ki guu-u, ki paabu kur mok guura banna; ki Herod lor a jaamm paɗ poorpoe wa ki u saa nyinn Piita, ki Juu teeb n bu u buut ki kpiu. ⁵ Ki Piita daa be dansarik ni, nnaan ki Yiisaweira paa Yenmiaru paak ki jiin u po nan ninmɔnn.

Bianjinba ki malaka nyinn Piita dansarik ni

⁶ Tɔn, Herod din lor nan li-i yent sanyiok u saa nyinn Piita ki bu u buut, li daar nyiok maɗ ki Piita daa lor nan jarit njanlee, ki goont guura banlee na sinsuuk ni, ki guura maɗ siab mun guu dansarik diiuk na tammɔl.

⁷ Li taakpaak ni ki ti Yomdaano malaka dokit, ki yentu yent dansarik diiuk na ni, ki u nik nik Piita bopiok ki munto, ki yeto a, “Fiit yian yian.” Ki u fiir. Waa fiir yoo nba, ki jarit na pit u nii ni ki baa. ⁸ Ki malaka na yeto a, “Lian a tiat, ki pir a taasaat.” Ki Piita teen nna. Ki u bia beto a, “Gabin a chinchenn kii waa-n.” ⁹ Ki u gbab ki waau; ki bi nyii dansarik diiuk na ni, nnaan Piita din ki bann nan malaka nba tuun linba na tee moniie. U din mi a u laat yirintue. ¹⁰ Ki bi din baar gar sinsinn guuro na boor, ki bia tan baar gar loo na boor, ki ji saa baalar kutganjoontik na boor. Ki gann maɗ loot li tiorɗ ki turib. Ki bi nyii nanyer, ki tokin sonu ki saa, ki malaka na lir bot nnaan nyiko. ¹¹ Nanne ki Piita ji yerik, ki yet a, “Mɔtanae ki n ji daa bann nan li set tee moniie nan Yennu-e tun u malaka ki u baar nyinnin kpanbar Herod nuu ni, ki bia nyinnin Juu teeb nba lor a bin tumin bianjinba na ni.”

¹² Waa bann u moɗ po na, ki u saan Joonn Mak naa Meeri njaak; ki soo niib bonchiann ponj tikir leɗ ki mei Yennu. ¹³ Ki u kpaan kpaan nanyer po gann, ki sapaantootunno, wunba sann tee Roda na, baar gann maɗ peɗ a wun laan njeeme, ¹⁴ ki ji bann Piita kunkor, ki chiar nmat nan parpeenn niib na ni, nnaan ji ki loot gann na, ki yetib a, “Piita be nanyer po.” ¹⁵ Ki bi beto a, “Waatuko moka.” Nnaan ki u bia ɗammit lek yeen a u be; ki bi yaa, “Li tee u malakae.” ¹⁶ Ki Piita bia lek see ki kpaan gann na; ki bi tan loot gann maɗ ki lau, ki li ji yaar litib. ¹⁷ Ki u donn nuu a bin nmin, nnaan wannib bianjinba ki ti Yomdaano nyinnin dansarik ni. Ki u betib a, “Li saa man, ki saa bet Jeems nan Yiisaweira leeb linba na po.” Li poorpo ki u nyikib nnaan yaat saan siar po.

¹⁸ Nanne ki li yent sanyiok, ki mukir muk dansarguura na, ki li ki tee jeruku, kimaan bi ki mi Piita nba ji be siami. ¹⁹ Ki kpanbar Herod tur mob a bin lon u boor. Ki bi lomo ki ki lau. Ki u boi guura maɗ buboit, nnaan tur mob a bin kpiib.

Li poorpo ki kpanbar Herod nyii Judea ki sik Siisarea, ki yann leɗ waan.

Ki jiin Herod kuun po

²⁰ Kpanbar Herod par din biir bonchiann Taya nan Sidonn teeb paak. Bi din tuu laat jeet kpanbar Herod yent nie; li paak, ki bi lakin leeb a bin saan lau. Sinsinn baa baar ki la Blastus, wunba tee kpanbar Herod saakayenɔ na, ki bi marik moi ki man nano, ki tan saan kpanbar Herod boor ki saa diiu sindant. ²¹ Nanne ki kpanbar Herod senn daar, ki tan lia u kpanbar liatgebera, ki nyii kar u naangboun paak, njan pak tur niib na, ki bi wuus a ²² "Nisaarik kunkor kaa na. U tee yensaue." ²³ Li taakpaak ni ki ti Yomdaano Yennu malaka te ki yiarbiiuk baa u paak, ki tee gungobii ki moou ki u kpo, kimaan u din ki tur Yennu dontir manj.

²⁴ Li yoo mane ki Yennu maan nhammit yat koo niib ni.

²⁵ Yoo nba ki Banabas nan Sool gbenn bi toona nba ki bi saan a bin tun na, ki bi ji jii Joonn Mak ki nyii Jerusalem ki nmat kun Antiok.

13

Bianjinba ki Yennu Seyeen tun Banabas nan Sool

¹ Yennu sokiniinba siab nan wannesiab din be Yiisaweira na ni Antiok. Namme din tee Banabas nan Simeonn (wunba ki bi yiu Jabon na), nan Lusius, wunba nyii Sairene na, nan Manaenn (wunba ki bi din lakin wubii njo nan kpanbar Herod na), nan Sool. ² Dasiar ki bi daa be ki jiantir ti Yomdaano ki lor moi, ki Yennu Seyeen tan betib a, "Nyint Banabas nan Sool, ki bin tun toonn nba ki n yimm a bii tun na." ³ Ki bi lor moi ki miar Yennu, ki yii nii bi paak njan te ki bi saan.

Saiprus tij ni labaar

⁴ Yoo nba ki Yennu Seyeen tun Banabas nan Sool a bin saan tun u toonn na, ki bi sik Selusia ki koo njarun, ki saa baar Salamis nba be Saiprus tij ni na, ⁵ ki nyii njarun na ni, ki saan Juu teeb Yenjiantu diit ni, ki moontir Yennu maan ki teemm. Ki Joonn Mak tee bi kpaakir ki be namm. ⁶ Li poorpoe ki bi nyii Salamis, ki gar tij manj doi kur ni, ki saa baar Pafos. Leje ki bi din la nyokdaano, ki u sann tee Bajiusus, ki u tee Juu niro nba kpann a u tee Yennu sokinie. ⁷ U din be Saiprus tij yudaano boore; ki yudaano man sann tee Sejius Poolus; u din tee yandaano, ki din yiin Banabas nan Sool a bin tan pak Yennu maan ki wun gbat. ⁸ Njan ki nyokdaano manj, wunba sann tee Elimas, Griik maan ni na, ki sakibi, ki koor a wun tia yudaano manj ki u daa tee Yiisa yada.

⁹ Nanne ki Yennu Seyeen fiir Sool ni, wunba sann bia tee Pool na ni, ki u got nyokdaano na sirr, ¹⁰ ki tan yeto a, "Fin nibiiuk nba gbee nan kpinkpanni na. Fine tee Sintaanii bik, ki bia tee toonjana kur dataak. Fin njarin, yoo kur a jikit Yennu barmonii ki kpintir faake. ¹¹ Ton, Yennu saa sikin nuu a paak ki a joon ki kan la yentu ki lin yann." Li taakpaak ni, ki wunn nba bon baa u ninbina ni, ki u ji somm turin, ki loon soo n dato.

¹² Ki yudaano na nba la linba teen na, ki u teen Yiisaweiro, kimaan linba ki u bann ki jiin ti Yomdaano po na jaar lito bonchiann.

Antiok nba be Pisdia yent ni na labaar

¹³ Li poorpoe jik ki Pool nan u weinanleeb koo njarun, ki nyii Pafos ki saan Pega nba be Pamfilia yent ni na. Leje ki Joonn Mak nyikib njan nmat saan Jerusalem. ¹⁴ Ki bi nyii Pega, ki toot baar Antiok nba be Pisdia yent ni na. Ki foon daar ki bi saan koo Yenjiantu diiuk ni ki kar, ¹⁵ ki la ki bi karin Moses sennu ni nan Yennu sokiniinba sobu ni. Ki Yenjiantu diiuk manj ni saakab yetib a bin yet Pool nan Banabas a, "Ti naa waas, li-i tee ki i mok labarjann nbaie ki saa pakiti, yin pak." ¹⁶ Ki Pool fiir set ki donn nuu njan piin paku a:

"Yimm Israel teeb* nan yimm nba kur be ki jiantir Yennu na, gbiintir man. ¹⁷ Timm Israel teeb, Yennu din gann ti yeejamme ki te ki bi yabit bonchiann, yoo nba ki bi daa din tee saamm ki be Ijpt tij ni na; ki njo Yennu jii u panj ki nyinnib lej. ¹⁸ Ki baa din be muuk ni binpiinna na, ki u goriib. ¹⁹ Li poorpo ki u biir nibooru munlore nba be Keennan tij ni na, njan te ki u mojn niib Israel teeb yent tij manj. ²⁰ Linba na kur din tun bina kobii nanna nan piinjmu sinsuuk nie.

"Yoo nba ki bi din yent tij manj na, ki u turib yudamm a bii bu bi maan daann nan yoo nba ki Yennu sokini Samuel tan saa baar. ²¹ Li poorpo, bi bia din tan boi Yennu a wun turib bat. Nanne ki Yennu gann Sool, a wuu tee bi bat. U din tee Kis bijae, Benjamin booru ni niro, ki dii naan manj bina piinna. ²² Ki Yennu tan liat u naan na, njan dinn Defid a wuu tee bi bat jik. Nnae ki Yennu din pak Defid po a 'N la nan Defid nba tee Jese bik na mantik gboo n numm, kimaan u saa tun linba kur ki n loona.'

²³ "Joo na yaaboona nie ki Yennu nyinn ti Tinntoo Yiisa, a wun tinn Israel teeb, nan waa din senn moosonn bianjinba na. ²⁴ Njan Joonn-e din dojn baaru ki moontir teen Israel

* 13:16 13.16 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

teeb kura a bin nyik biit tumu, ki wun wurib Yennu nyunwuru. ²⁵ U toonn nba ji din tan gbent na, ki u boib a 'I dukii a n tee nme? N ki tee Yennu Niganntoo Masia na kaa. Gotir man, njooe yaa wun tan baar n poorpo, ki n ki njan nan ki n pit u taasaati.' "

²⁶ Nanne ki Pool bia yet a, "N naa waas, yimm nba tee Abraham yaaboona, nan i kur nba be nna ki jiantir Yennu na, maan nba ki Yennu turit ki li want tinnu manj po na tee ti yare. ²⁷ Niib nba be Jerusalem, nan bi yudamm na, din ki mi nan niro nba nae tee Yennu Niganntoo, ki bia ki bann Yennu sokiniinba maan nba ki bi tuu karin foon daar kur na paaki; njan baa din pak biiro na, bi din gbeen Yennu sokiniinba maan manja. ²⁸ Bi din ki la u biit nba tee linba nan bin kpiu, njan lek bia yaa Pailat n kpiu. ²⁹ Baa din tun Yiisa linba kur ki gbenn, nan Yennu gbouj nba want bianinba na, ki bi kpaato dapunpunn na paak, ki sikino ki piuu kaaok ni; ³⁰ njan ki Yennu fiino kuun ni. ³¹ Ki binba din tok nanao ki nyii Galilii ki lin tee-e ki tan baar Jerusalem na, ji din laato daa bonchiann, waa din fir na. Li paak ki bi ji tee u siara damm motana, ki teen niib.

³²⁻³³ "Nanne te ki ti baar i penj a tin wannu Yennu barjanii na. Ton, Yennu nba din senn ti yeejamm moosonn na, u gbeen tur timm nba tee bi yaaboona nawa, kimaan waa din fiin Yiisa kuun ni na. Nnae ki li sob Yennu gbouj ni, yanii nba pukin munlee na ni, a njo Yennu yeto a:

'Fine tee n Bija,

ki dinnae ki n teen a Baa.'

³⁴ Ki bia jenna, Yennu din yet a u saa fiin Yiisa kuun ni, ki u ji daa mi kpenni, njan yeto a:

'Moosona nba ki n moj moj din senn Defid na,

see ki n set tur fin nba tee u yaaboonn na.'

³⁵ Ki bia jenna, gbouj na siarpo, Defid din yet Yennu a:

'A kan sak ki a Popeendaano gbanant n bat kaaok ni.'

³⁶ Ton, Defid din tun linba ki Yennu wannu ki gbenn; li poorpoe ki u kpo, ki bi piuu, u yeejamm kaaok ni, ki u gbanant bat. ³⁷ Njan Yennu din fiin Yiisa kuun niwa, ki njo Yaa gbanant ki bati.

³⁸⁻³⁹ "N naa waas, li paak, i kura n bann nan li set tee harmoiiie ki n beeri, li-i tee ki i teen Yiisa yada, u paake ki Yennu saa nyik chab i biit. N beerie nan daano nba kur teen Yiisa yada, njo wur nyii biit niwa; njan Moses sennu na njan, niro kan fit wur nyi biit ni.

⁴⁰ "Li paak, soot i moj man, ki daa te ki Yennu sokiniinba nba din yet linba na n diini. Nnae ki Yennu din yet a:

⁴¹ 'Gotir man, yimm garuk damm na,

njaant ki lin bakiti;

toona nba ki n tuun i yoo na,

soo-i lekii beti li po nyik nyik gbaa,

li tee linba ki i kan mi teen yadae.

Li paak, see ki i kpo.' "

⁴² Baa gbenn lakinu yoo nba, ki Pool nan Banabas nyii Yenjiantu diiuk na ni, ki niib na barimm a bin teen paaru ki daan jen foon daar nba baat na, ki tan wannib labar manj ki pukin. ⁴³ Boorganu bonchiann nba din lebit bi jiantu ki waa Juu teeb jiantu na, nan Juu teeb bonchiann ji din waa Pool nan Banabas. Ki bi piak namm ki kpaamm a, "Ti kpanji dia nna man, kii waa Yennu ki yabir la Yennu ninbatinu." ⁴⁴ Ki foon daleer nba baar, li din biar waaminnae nan doo na ni soo kur n baar ki gbat Yennu maan.

⁴⁵ Juu teeb nba din la nibur tikir na, ki bi fiin punponn, ki piak biir Pool wannu, ki bia sukii. ⁴⁶ Njan ki Pool nan Banabas lek bia yeen nan parcheenn a, "Li daan kpaalalase ki ti sint pak Yennu maan ki tur yimm Juu teeb. Njan yaa yet maan manj, ki bia dukin nan i ki njan nan yin la manfoor nba kaa gbennu na, li paake te ki ti nyikiti, njan saa binba ki tee Juu teeb na boor; ⁴⁷ kimaan Yennu turit mob, nan laa sob u gbouj ni ki yet Yiisa Masia a:

'Mine ganna a fii tee yentu,

kii yentir kii teen binba ki tee Juu teeb,

kii bia kii baat nan tinnu kii teen tingbouj na teeb kur.' "

⁴⁸ Ton, binba ki tee Juu teeb manj nba din gbat nna, ki bi ji mok parpeenn, ki piak dont Yennu maan. Ki binba ki Yennu gannib a bin la manfoor nba kaa gbennu na teen Yiisa Masia yada.

⁴⁹ Ki Yennu maan manj yat tinj na lokir kur po. ⁵⁰ Li yoo na ki Juu teeb na fiin Antiok yudamm, nan poojaana nba tee yentinna wutoa, ki bi jak Pool nan Banabas mukisuk, ki

ber nyinnib bi yent ni. ⁵¹ Ki toomiinba na ji yet a, “Ti nii nan ti taae na,”[†] njaan yaat saan Ikonium. ⁵² Ki Yiisaweira nba biar Antiok na gbee nan Yennu Seyeen nan parpeenn.

14

Ikonium doo ni labaar

¹ Pɔɔl nan Banabas nba din baar Ikonium, ki bi saan Juu teeb Yenjiantu diiuk ni, ki mɔɔntir Yiisa barjanii, li paak ki nibur teen Yiisa yada; bi siab din tee Juu teeb, ki siab mun tee Griik teeb. ² Njaan ki Juu teeb nba tee kangbata na biir Yiisaweira na sann, ki fiin boorganu na wutoa. ³ Ki toomiinba manj ji jii yoo bonchiann ki be leŋ, ki njammit piak nan parcheenn ki jiin ti Yomdaano Yiisa po, ki u turib panj a bii tuun baktinaun toona, ki li want nan baa piak u ninbatinu po na, li maan set nyii u boore. ⁴ Ki doo na niib bokit, ki siab see Juu teeb nba tee kangbata na poor, ki leeb na mun see toomiinba na poor. ⁵ Njanne ki Juu teeb na siab, nan boorganu na siab, nan bi doo manj yudamm lakin leeb, ki lor a bin dinn toomiinba na biak ki jaatib tana kpib. ⁶ Toomiinba na nba ji tan bann nan bi yaa bin jaatibe na, ki bi chiar saan Listra nan Debe, nan digbanbis nba be Likaonia yent ni.

Listra nan Debe doi ni labaar

⁷ Baa din saa baar leŋ yoo nba, ki bi mɔɔntir Yiisa barjanii na. ⁸ Ki jasoo nna be Listra ki tee wabik. Bi din maro ki u tee wabike, ki ki mi sommi. ⁹ Ki u tan gbat Pɔɔl mɔɔntii na. Ki Pɔɔl goto sirri; ki tan bann nan u mok yada nba saa la laafiawa. ¹⁰ Ki u yeto sanpaapowa a, “Fiit ki set a taa paak.” Ki u tab naat ki fiir ki ji sommi.

¹¹ Niib na nba din la Pɔɔl nba tun linba manj na, ki bi ji piin yeen sanpaapowa bi maan ni a, “Ti yenniie kpant nisaarii ki sik ti boor.” ¹² Ki bi taan pur Banabas a Seus, ki Pɔɔl mun, ki bi puro Hemes, kimaan njoɔe din tee barpakiro. ¹³ Ki bi yennu nba ki bi yiu Seus na poochianfeek din see doo na toonn poe, ki u manntoo baar nan naajai nan tipuut, doo na tammob ni, ki njoɔ nan nibur na loon a bin mann mannu ki tur toomiinba manj.

¹⁴ Ki toomiinba manj, Banabas nan Pɔɔl nba gbat baa yaa bin tun bianjinba na, ki bi para biir, ki bi pat pat bi liata, ki chiar koo nibur na ni, njaan yikin a, ¹⁵ “Bee ki i tuun nna? Ti mun tee nisaarii nan yimm na, ki mɔɔntir Yiisa barjanii, a tin njamanti ki yin nyik bon-yana manj, njaan kii waa manfodaano Yennu, wunba nan sanpaak nan tij nan mokgbenja nan linba kur be li ni. ¹⁶ Yaayoo niewa ki u din njaan nibooru kur tuun bi yamani mokmok nan motana, ¹⁷ njaan yoo kur u tuun bonjana, ki li set want nan u be; ki u te ki saak nyi sanpaapo ki baa ki teeni, ki bia teeni dii dijaan-yoo, ki gboonti jeet, ki i laat parpeenn.” ¹⁸ Toomiinba na nba pak nna manj, njaan bi lek din la faraewa ki tan goor nibur manj a bi daa mann mannu ki teemmi.

¹⁹ Li poorpoe ki Juu tesiab nyii Antiok nba be Pisidia yent ni, nan Ikonium doo ni, ki baar ki pak tann nibur na yan a bin biir Banabas nan Pɔɔl. Njanne ki nibur na jaat Pɔɔl tana, ki ji fuuro nyinn doo na ni, kimaan bi mi a u kpoe. ²⁰ Ki Yiisaweira baar ki set linto; ki u tan fiir, ki njamn nan njoɔ nmat doo na ni biak.

Bianjinba ki bi nmat jen Antiok nba be Siria yent ni

Ki li yent sanyioɔ, ki Pɔɔl nan Banabas saan Debe ki saa mɔɔnt Yiisa barjanii na leŋ, ²¹ ki dak niib bonchiann, ki bi teen Yiisaweira. Njaan ki bi nmat saan Listra nan Ikonium nan Antiok nba be Pisidia yent ni na, ²² ki njammit want Yiisaweira u maan, ki cheen bi para doi manj ni, ki beerib a, “Ii kpanjii dia i yada manj nna man,” ki wantib a, “Nan tin tan koo Yennu naan ni na, see ki ti dii biak bonchiann.” ²³ Ki doi kur ni, ki bi tuu gann Yiisaweira saakab, ki mei Yennu ki lorin moɔi, ki jikit Yiisaweira nan bi saakab na ki kubintib bi Yomdaano Yiisa nuu ni, wunba ki bi poŋ teeno yada na.

²⁴ Baa din gar Pisidia digbanbis na poorpoe ki bi baar Pega nba be Pamfilia yent ni na, ²⁵ ki pak Yiisa maan leŋ ki fit lian sik Atalia. ²⁶ Leŋe ki bi din koo narun, ki nmat saan Antiok nba be Siria yent ni na, njaan soo leŋ ki Yiisaweira poŋ teemm Yennu nuu niwa, a wun sommib bi toonn ni. Ki motana bi tun toonn manj ki gbenna.

²⁷ Bi baaru Antiok manj nie, ki bi tikir Yiisaweira na, ki tan betib linba kur ki Yennu tun namm, nan waa loot sonu bianjinba ki tur binba ki tee Juu teeb a bin teen Yiisa yada kii waau. ²⁸ Njaan ki bi ji din biar leŋ ki yukir bonchiann nan Yiisaweira manj.

15

Toomiinba na nan Yiisaweira saakab lakinu labaar

[†] 13:51 13.51 Bi maan ni tee “Bi nɔk bi taapant ni tant.”

¹ Li yoo na ki jasiab nna nyii Judea ki sik Antiok, ki want Yiisaweira na a, "Li kpaalalase ki i pot i puna, nan Moses sennu nba wann bianjinba na. Nann-i kaa, i kan la tinnu." ² Ki Pɔɔl nan Banabas nan namm noi nan leeb nan ninmonn, ki Yiisaweira na tan lor ki nyinn Pɔɔl nan Banabas nan bi ni siab, a bin saan Jerusalem, ki saa la toomiinba nan Yiisaweira saakab na, maan manj po.

³ Tɔn, ki Yiisaweira na turib sonu, ki bi saa ki gaar Fonisia nan Samaria yentnba po, ki bet Yiisaweira nba be lej na, a binba ki tee Juu teeb na siab lebit bi binbenj ki teen Yiisaweirawa. Ki labaar manj turib parpeenn ki li saa yakir.

⁴ Baa baar Jerusalem yoo nba, ki Yiisaweira nan bi saakab nan toomiinba na gaarib saauj. Nanne ki Pɔɔl nan Banabas betib linba kur ki Yennu te ki bi tun. ⁵ Naan ki Yiisaweira na siab nba tee Farisiinba na fiir set, ki yet a, "Li kpaalalase ki boorganu na n pot bi puna, ki bia dia Moses sennu na."

⁶ Li paak ki toomiinba nan saakab na lakin leeb, a bin dukin maan manj po. ⁷ Nanne ki bi din pak yukir nan leeb, ki Piita tan fiir ki yet a, "N naa waas, i mi nan yoo nba gar, Yennu din gannin a n wann Yiisa barjanii na ki tur boorganue, ki bin fit lian gbat ki teen Yiisa yada. ⁸ Yennu nba mi nisaarik par ni na, nɔɔe tur boorganu u Seyeer, nan waa kpan din turit na, ki li wann nan boorganu nba teen yada nae ki u gaarib. ⁹ U ki mɔk lukitimi, kimaan baa teen Yiisa yada na paak, ki u nyik bi biit ki chabib, nan waa din nyik chab timm na. ¹⁰ Li paak, bee ki i loon ki i bikin Yennu? Bee ki i loon ki i te ki boorganu nba tee Yiisaweira na n dia sennu nba ki timm nan ti yeejamm gbaa din ki fit dia na. ¹¹ Ti daa tee nna. Timm nan namm jame; ti kur teen ti Yomdaano Yiisa yada ki la tinnu, u ninbatinu paake."

¹² Nanne ki Yiisaweira na kur nmin, nnaan ji gbiin Banabas nan Pɔɔl. Ki bi beerib bakitnauj toona nba ki Yennu din te ki bi tun ki tur boorganu na.

¹³ Baa betib gbenn yoo nba, ki Jeems yetib a, "N naa waas, gbiintir man, ¹⁴ Simonn betit bianjinba ki Yennu sint tin boorganu ninbaauk, ki nyinn bi siab a bii tee u mɔj yab.

¹⁵ Ki Yennu sɔkiniinba mɔmaan mun bia pak nnae, kimaan li sɔb Yennu gbouj ni a:

¹⁶ 'Li poorpo min Yennu saa jen,

nnaan Defid yaaboona nba lek ki dia u naan na,

see ki n dinn u yaaboonyeno, ki namm naan manj,

¹⁷ li paak, niib kur nba be tingbouj na ni ki ki tee Israel teebi,

nnaan ki n gannib a bin nakin min nba tee bi Yomdaano.

¹⁸ Nnae ki Yennu,

wunba te ki bi bann linba na yaayoo niwa na din yet.' "

¹⁹ Ki Jeems bia yet pukin a, "Li tee n dudukite nan ti daa jikit linba paar ki teen boorganu nba lebit ki waa Yennu sonu na. ²⁰ Laa sii tee bianjinba, li njan ki tin sɔb gboujo, ki betib ki bi daa di linba ki bi mann pata, kii so bi mɔj nan bonchonchontoona, nan joonbaanu, ki daa nman bonkobuk nba ki bi nmakir kpai,* ki bia daa di sɔmi. ²¹ Moses sennu na narin, binba mɔontir sennu manj ponj bee doo kur ni yaayoo niwa ki tan tuu dinna, ki bi karin u sennu manj, Yenjiantu diit ni, foon daar kur."

Baa sɔb gbouj ki tur binba ki tee Juu teeb na bianjinba

²² Nanne toomiinba manj, nan saakab na, nan Yiisaweira na kura lor, ki nyinn siab bi ni, a bin tun namm nan Pɔɔl nan Banabas ki bin saan Antiok. Namme din tee Judas, wunba sann tee Basabas na, nan Sailas. Bi jab banlee manj din tee Yiisaweira tɔondamm na yemme.

²³ Ki bi din yaa bin tumm nan gbouj, ki sɔb a:

"Timm Yiisa toomiinba nan Yiisaweira saakab sɔbin gbouj na, ki foont yimm ti naa waas nba ki tee Juu teeb ki be Antiok nan Siria nan Silisia na. ²⁴ Ti gbat a ti siab baar i pej, ki piaki barsai ki li damii-i ki nmat i yan, nnaan ti ki tummi, ²⁵ li paake te ki ti taan leeb ki soor ki gann Judas nan Sailas, ki tummi i boor, ki namm nan ti naa walonkai Pɔɔl nan Banabas-e saa tɔk baar, ²⁶ binba likin bi saanmanii ti Yomdaano Yiisa Masia toona paak na. ²⁷ Judas nan Sailas manj bia saa beti linba ki ti sɔbin na. ²⁸ Yennu Seyeer nan timm kure sak nan li njan ki ti te ki i dia sennu nba kpaalalase, nnaan daa pukii linba paari. ²⁹ Yaa sii tuun linba manje na: I daa di jeet nba ki bi mann pata. I bia daa di sɔmi. Ii biaki mi ki i nman bonkobuk nba ki bi nmakir kpai, ki bia soor i mɔj nan bonchonchontoona nan joonbaanu. Li-i tee ki i dia i mɔj nna, li sii njan i po. Li kure na."

³⁰ Nanne ki bi tumm, ki bi sik Antiok, ki saa lakin Yiisaweira na kur, ki turib gbouj na. ³¹ Niib na nba karin gbouj manj yoo nba, ki bi la parpeenn bi kpaanii manj paak. ³² Ki Judas nan Sailas nba tee sɔkiniinba na yukir namm ki betib Yennu maan bonchian, ki

* 15:20 15.20 Kimaan u sɔn ki nyii.

cheen Yiisaweira maŋ para ki totib. ³³ Bi yukiru maŋ poorpoe ki Yiisaweira na chabib, ŋaan yetib a, “Yennu n turi taanŋann.” Ki bi ŋmat kun binba tumm na boor. ((³⁴ Ŋaan ki li maŋ Sailas ki u biar Antiok.))

³⁵ Pɔɔl nan Banabas mun bia din yukir Antiok-a. Ki ŋamm nan leeb bonchiann moontir ti Yomdaano maan ki teen niib ki bia wantib li paak.

Bianjinba ki Pɔɔl nan Banabas bokit leeb

³⁶ Li din yann waame ki Pɔɔl yet Banabas a, “Ŋaant ki tin ŋmat gon ti naa waas nba be digbana nba kur ki ti din saan ki saa moont ti Yomdaano maan na, ki laan baa be bianjinba.” ³⁷ Ki Banabas loon bin jii Joonn Mak, ³⁸ ŋaan ki Pɔɔl ki sak bin jiiu, kimaan u din tan ki joont namm bi toona na ni, ki nyikib Pamfilia, ŋaan ŋmat kun. ³⁹ Ki moniok fiir Pɔɔl nan Banabas sinsuuk ni, ki bi bokit leeb. Ki Banabas jii Mak, ki bi koo ŋaruŋ ki saan Saiprus. ⁴⁰ Ki Pɔɔl mun gann Sailas, Yiisaweira na ni. Ki Yiisaweira na jiiib ki kubimm Yennu nuu ni, a wun sommib. ⁴¹ Ki bi din saan, ki saa gar Siria nan Silisia yentnba po. Ki Pɔɔl piak ki cheen Yiisaweira para doi na ni.

16

Ki jiin Timoti po

¹ Li poorpoe ki Pɔɔl nan Sailas tan baar Debe nan Listra, ki la Yiisaweitooso, ki u sann tee Timoti, ki u be lej. U naa din tee Juu niro nba tee Yiisaweiroe, ŋaan ki u baa tee Griik niro. ² Yiisaweira kur nba din be Listra nan Ikonium na din pak Timoti po bonŋann. ³ Pɔɔl din loon wun jiiu ki bii saa sonii. Ŋaan Juu teeb nba din be digbann na ni yakir kur din mi nan Timoti baa tee Griik* nirɔe. Li paak ki Pɔɔl pot Timoti punn. ⁴ Ki bi din saa doi ni, ki teen Yiisaweira na sennu nba ki Yiisa toomiinba na nan saakab din senn Jerusalem na. ⁵ Ki linba na chee Yiisaweira maŋ para u sonu ni. Ki niib bia tee yada ki pukii Yiisaweira po daar kur.

Bianjinba ki Pɔɔl la yirintu

⁶ Ki bi gar saan Frijia nan Galasia yentnba ni, ki loon bin saan Asia yent ni, ŋaan Yennu Seyeen din ki sak bin pak Yiisa maan Asia yent ni. ⁷ Baa din tan baar Misia kpaar paak, ki bi koor a bin saan Bitinia yent ni, ŋaan ki Yiisa Seyeen ki sak bin saani. ⁸ Ŋanne ki bi gar Misia, ki sik Trowas. ⁹ Leje ki Pɔɔl la yirintu ni nyiok, ki Masedonia niro baar see ki barimo a, “Pootir moŋgbenjir na ki baar Masedonia na, ki tan sommii.”

¹⁰ Pɔɔl nba la yirintu maŋ na, li taakpaak ni ki ti teen siir a tin saan Masedonia, kimaan ti ji din la nan Yennu-e betit a tin saan kii sakii moontir Yiisa barŋanii kii teen lej niib na.

Bianjinba ki Lidia teen Yiisaweiro

¹¹ Ŋanne ki ti bia koo ŋaruŋ, ki nyii Trowas, ki tokin baar Samotras, ki li yent ki ti baar Neapolis. Leje ki ti nyik ŋaruŋ na, ¹² ŋaan gar baar Filipi, doo nba tee digbansaakar Masedonia yent ni na. Doo maŋ din tee Rom teeb yente. Ti din be doo maŋ ni ki li mann daa ŋanŋawa. ¹³ Ki foon daar ki ti nyii sik doo maŋ kpenu ni. Ti din mi a Juu teeb Yenmiaru boor tee leje, ki ti baar kar ki pak nan poob nba tikir lej na. ¹⁴ Poob nba gbat ti maan maŋ, bi yeno sann din tee Lidia. U din nyii Tiataira-e, ki tee chinchenmont nba ki li daauk paar na koiɔo, ki bia tee wunba jiantir Yennu. Ki Yennu loot u par ki u sak maan nba ki Pɔɔl pak na. ¹⁵ Ki ti din wur ŋoo nan u ŋaateeb Yennu nyunwuru. U din goorit, ki yet a, “Li-i tee ki i mi nan n set teen ti Yomdaano yada nan barmoniie, yin baar kii be n ŋaak ni.” Ki ti baar be.

Baa kooŋ Pɔɔl nan Sailas dansarik bianjinba

¹⁶ Dasiar ki ti tan ŋmat saan Yenmiarboor, ki sapaandaabir nna mok u yomdamm, ki tan chetii. Narinbiiuk din be u ni ki yento, ki teeno ninnyooɔntoo. U ninnyooɔnsin maŋ ni, ki u laat likirii bonchiann ki teen u yomdamm maŋ. ¹⁷ Ki u waa timm nan Pɔɔl poor ki tian sanpaapowa a, “Niib na tee Yabint Yennu daabae. Bi moontir ki teen yimm doo na teeb bianjinba ki i saa la tinnue.” ¹⁸ U din tian nna ki li mann daa ŋanŋawa. Ŋanne ki Pɔɔl ji tan miat nan u yikini maŋ, ki jiant bet narinbiiuk nba be u ni na a, “Yiisa Masia sann ni, n tura moɔb, nyimin u ni.” Li taakpaak ni ki narinbiiuk na nyii u ni.

¹⁹ U yomdamm na nba bann nan bi lik-kpaan sonu ghenne na, ki bi soor Pɔɔl nan Sailas, ki dat baar namm bi yudamm linlakin boor. ²⁰ Baa baar namm Rom teeb barbuura boor yoo nba, ki bi yet a, “Niib na tee Juu teebe, ki baat nan daamii bonchiann ti doo paak, ²¹ ki wantit bi kasia nba ki ti sennu ki chab a tin gaari, kimaan ti tee Rom teebe.”

* 16:3 16.3 Griik teeb ki porii bi waas puna.

²² Nanne ki nibur nba be leŋ na mun lek Pɔɔl nan Sailas. Ki barbuura na te ki bi liat Pɔɔl nan Sailas liata, ŋaan boob lanbann. ²³ Baa boob bonchiann ki gbenn yoo nba, ki bi ji saan kɔɔmm dansarik, ŋaan bet dansarguuro na a wun kparib kenkema. ²⁴ Waa gbat bi mɔb maŋ, ki u mun jiib ki kɔɔmm dansarik diiuk maŋ ni piba, ki baamm daat baana.

²⁵ Laa din tan baar tansuunii, ki Pɔɔl nan Sailas mei Yennu ki yiin yanii ki piako, ki dansarkɔɔleeb na ji gbiin. ²⁶ Li taakpaak ni ki tinj jek bonchiann ki ŋak dansarik na fiakir, ki tammɔi loot, ki jarit nan baana na yabit yommii na kur nii nan bi taa ni, ki baa baa. ²⁷ Li yoo na ki dansarguuro na fiir gɔɔn ni, ki la yommii diit tammɔi na loot yaa yaa, ki u mi a yommii maŋ kur nyiie, ki u nɔɔt u jukbanjiak a wun kpi u mɔŋ. ²⁸ Ki Pɔɔl tian sanpaapowa a, “Daa tee a mɔŋ danji, kimaan ti kur be.”

²⁹ Nanne ki guuro na yaa bin turo muu, ŋaan faar kɔɔ yommii diiuk maŋ ni, ki gbaan ki jekir Pɔɔl nan Sailas tɔɔnn, ³⁰ ki tan fiir nyinnib, ŋaan boib a, “Chanbaanba, n saa teen nlee ki la tinnu?” ³¹ Ki bi jiin a, “Teent ti Yomdaano Yiisa yada, ki a ŋaateeb n mun teeno yada, ki i saa la tinnu,” ³² ŋaan pak ti Yomdaano barŋanii na ki tur ŋɔɔ nan u ŋaateeb kura.

³³ Li nyiok na, ki u jiib ki wuur bi fiat na. Li poorpoe ki bi wur ŋɔɔ nan u ŋaateeb na kur Yennu nyunwuru. ³⁴ Ki u bia jii Pɔɔl nan Sailas ki kɔɔ namm u ŋaak ni, ki saa turib jeet ki bi dii. Nɔɔ nan u ŋaateeb ji mɔk parpeenn ki li saa yakir, kimaan baa teen Yennu yada ki kpint teen Yiisaweira na paak.

³⁵ Li din yent sanyio, ki Rom teeb barbuura na tun lanjimanba dansarguuro na boor a bin yeto a, “Naan jab maŋ ki bii saa.” ³⁶ Ki dansarguuro na bet Pɔɔl a, “Barbuura na tun lanjimanba a n te ki fin nan Sailas n nyi. Li paak, ii nyi man kii saa nan laafia.” ³⁷ Ki Pɔɔl jiant bet lanjimanba na a, “Bi daa ki bu ti buuti, ŋaan won boot lanbann niwor ni, ŋaan ki ti lek tee binba ki Rom teeb chabit† bi yaak nae, ki i barbuura bia won jiiit ki lut dansarik ni, ki motana ki bi ji loon bin bor ŋaati-i? Waa! Nann kan teeni. Nnaant barbuura maŋ n baar bi mɔŋ ki tan nyinnit.” ³⁸ Ki lanjimanba na ŋmat ki saa bet barbuura maŋ Pɔɔl nba pak linba.

Barbuura maŋ nba ji bann nan Pɔɔl nan Sailas tee binba ki Rom teeb chabib bi yaake na, ki janmaanii soorib. ³⁹ Li paak, ki bi baar Pɔɔl nan Sailas peŋ, ki tan teemm gafara, ŋaan nyinnib dansarik na ni, ki barimm a bin lek nyi bi doo ni. ⁴⁰ Ki Pɔɔl nan Sailas seet leŋ, ki saan kɔɔ Lidia ŋaak. Ki Yiisaweira tan baar; ki bi pak Yiisa maan ki chee bi para, ŋaan yaat.

17

Tesalonika doo ni labaar

¹ Tɔn, ki Pɔɔl nan Sailas ji gar Amfipolis nan Apolonia, ki baar Tesalonika. Leŋe ki juu teeb jiantu diiuk din be. ² Ki Pɔɔl tan saan kɔɔ leŋ nan waa tuu kɔɔ bianjinba na. U din jii foon daa ŋantaae ki kɔɔ leŋ, ki fiitir Yennu gboun, ³ ki want binba be leŋ na, ki karin Yennu gboun ni, a li wann nan li kpaa talase ki Yennu Niganntɔɔ Masia na dii biak ki kpo ki bia tan fiir kuun ni, a “Yiisa maŋ nae ki n piaki u po, ŋɔɔe tee Yennu Niganntɔɔ Masia maŋ.” ⁴ Ki u din tan pak tann bi siab yan, ki bi ji baar taan ŋɔɔ Pɔɔl nan Sailas. Ki Griik teeb bonchiann nba jiantir Yennu na, nan poojaana bonchiann mun pukin bi po ki waa Pɔɔl nan Sailas maŋ.

⁵ Juu teeb nba din la nna yoo nba, ki bi jii punponn, ki lin tikir niyoona ki taamm, ki te ki bi muk doo na, ki tan baar lek Jasonn ŋaak, ki loon Pɔɔl nan Sailas, a bin nyinnib ki baar namm niib na boor. ⁶ Baa ki lab yoo nba, ki bi soor Jasonn nan Yiisaweitesiab, ki dat baar namm doo na yudamm boor, ki tian a, “Niib na lin labii tingboun na ki te ki mukir muk niib, ki motana ki bi ji tan baar ti doo na, ⁷ ki Jasonn gaarib u ŋaak ni, ki bi lin want niib barsaanii ki biir kpanbar Siisa sennu, ki yaa kpanbarlɔɔ mun be, ki bi yiu Yiisa.” ⁸ Baa yet nna yoo nba, ki li daan nibur na nan yudamm na para bonchiann. ⁹ Ki yudamm na te ki Jasonn-nba pa likirii ŋaan ki bi ŋaab.

Berea doo ni labaar

¹⁰ Nyiok nba tan bɔnn yoo nba, ki Yiisaweira na chab Pɔɔl nan Sailas, ki bi saan Berea, ki saa kɔɔ juu teeb jiantu diiuk ni. ¹¹ Leŋ niib yan din kɔɔ Yiisa maan maŋ ni ki gar Tesalonika teeba, ki bi sak maan na nan bi para kur, ki daa kur ki bi karin Yennu gboun, ki gorii, a bin laan Pɔɔl nba piak linba maŋ set tee mɔnii koo nlee. ¹² Nanne ki bi bonchiann teen yada ki lebit ki teen Yiisaweira. Ki Griik jab nan poojaana bonchiann mun teen yada ki lebit ki teen Yiisaweira.

† 16:37 16.37 Rom teeb-i chab niro yaak, bi sennu ki sak ki soɔ n dat u tubir, ŋaan ki bi daa ki bu u buuti.

¹³ Njaan Juu teeb nba be Tesalonika na nba gbat a Pool bia moontir Yennu maan Berea na, ki bi baar lej ki pak biir Pool, ki fiin nibur na wutoa, a bin kpirɔ. ¹⁴ Li taakpaak ni ki Yiisaweira na chab Pool nan binba chiantɔ na, ki bi nyii tɔkin sɔnu ki baar mɔkɔgbenjir na ni, njaan ki Sailas nan Timoti narin biar Berea.

Atens doo ni labaar

¹⁵ Niib nba din chiant Pool na din baar nanao Athens-ewa, ki tan yaa bin nmat kun, ki Pool betib a bin saa bet Sailas nan Timoti ki bin yabir ki baar yian na. Ki niib na ji din nmat kun Berea.

¹⁶ Pool nba din daa be Athens ki guu Sailas nan Timoti na, ki u la tingbana gbee doo manj ni, ki li biir u par bonchiann. ¹⁷ Ki u tuu koo Yenjiantu diiuk ni, ki faa labaar nan Juu teeb nan boorganu nba jiantir Yennu na, ki bia tuu saan bi linlakin boor daa kur, ki faa labaar nan binba baat lej na ki jiin Yiisa barnanii na po. ¹⁸ Ki saakayandaansiab nna din be, ki bi yi bi yemm Epikurus teeb, ki yi leeb mun Stoik teeb, ki bi mun tan baar ki mɔk mɔniɔk nan Pool. Ki bi siab tan pak nan bi leeb a, "Barifofooouk daano nba want u moŋ na mun yeen bee na?" Ki bi yemm jiin a, "Li taan tee nan u piak digbangana yennii poe na." Bi din yet nna manj, kimaan Pool moontir Yiisa nan u kuunfiiru poe.

¹⁹ Nanne ki bi jii Pool ki baar nanao bi saakab tintaankaanu boor nba ki bi yi Areos Kunkonn na, ki yet Pool a, "Ti sii loon tin bann barsaann nba ki a want na, ²⁰ kimaan a piak baryena, ki li tee barsaaniie ti peŋ, ki ti loon tin bann li paak." ²¹ (Atens niib kur nan binba nyii tinganii ki baar be na, din tuu jii bi yooe ki faa labaar, ki bia gbiintir barsaani nba yooŋt baar na.)

²² Ton, ki Pool fiir bi tintaankaanu manj ni, ki set bi tɔonn, ki yetib a, "Atens teeb, n la nan i benu kur ni, i loon jiantu bonchiann; ²³ kimaan maa kak lin i doo na, n got i tingbana, ki bia la jiantu binbintir ki li sɔb li paak a 'Yennu nba ki ti ki miu na.' N loon ki n wannu Yennu nba ki i pukiiɔ njaan ki miu nae. ²⁴ Yennu manje din nan durinya sɔɔ bont kur nba be li ni. Njoo tee sanpaak nan tinj Yomdaano; u ki be poochianfei ni kaa. ²⁵ Nisaarik kan fit tun siar nan u nuu ki turo ki lin pukiiɔ siari, kimaan njoo tee daano nba teen nisaariik kur manfoa nan bona kur. ²⁶ Njoo te ki niibooru kur nyii yeeja yenokɔɔ ni, ki bia te ki bi be tingbouŋ na kur po, ki u moŋ moŋ senn yoo nba ki niibooru kur sii be, ki bia teen bi binbeboa terii. ²⁷ U din teen nna manj a bin lomɔe, a li pasiar bin turin ki tan nakin banno. Njaan njoo Yennu set ki fok nan ti sɔɔ, ²⁸ nan sɔɔ nba din yet a: 'Li tee Yennu paake ki ti be ki tuun.'

I yandamm pinpakit mun bia lek want nna manje a:

'Ti mun tee Yennu waase.'

²⁹ Ton, timm nba tee Yennu waas na, li ki njan ki tin dukin nan Yennu tee nan siara bonninnaunj nba tee salima, koo tann nba ki niro jii u yan koo u dudukit ki nammiri. ³⁰ Yoo nba din gar, ki niib ki mi Yennu na, u din ki jii bi biiti. Njaan motana u yeen a sɔɔ kur n nyik biit tumu, ³¹ kimaan njoo Yennu poŋ senn daar nba ki u saa bu tingbouŋ na njaateeb kur buut chib chiba. U saa te ki wunba ki u ganno nae n bu buut manj. Waa set fiino kuun ni na, ki li tee nyinn ki tur sɔɔ kur a njooe sii tee barbuuro."

³² Baa gbat ki Pool pak kuunfiiru po na, ki siab laa ki sarikito, njan ki siab mun yaa, "Ti bia loon ki tin namm gbiint linba ki a saa pak nae." ³³ Nanne ki Pool fiir njan nyikib. ³⁴ Ki bi siab mun teen yada ki lebit ki teen Yiisaweira. Ki bi yeno tee Dionisius, wunba din tee Areos Kunkonn barbuura na yeno. Ki poosoo mun din be ki teen yada, ki u sann tee Damaris. Ki leeb mun be ki pukin.

18

Korint doo ni labaar

¹ Li poorpoe ki Pool nyii Athens ki saan Korint doo ni. ² Leŋe ki u din saa la Juu nisoo, ki u sann tee Akuila, njan bi din maro Pontus-e, ki njoo nan u njaapoo Prisila nyii Itali ki baar Korint, kimaan kpanbara yudaano Klodius din tur moɔb a Juu teeb kur n nyi Rom. Bi din daa ki yukir Korint-i. Ki Pool tan baar bi njaak ni, ³ a wuu be namm, kimaan bi kur din tee gbanjabirae ki tuun nan leeb. ⁴ Ki foon daar kur Pool tuu koo Yenjiantu diiuk ni, ki faa nan Juu teeb labaar ki jiin Yiisa po, ki yiab u moŋ a wun tunn Juu teeb nan Griik teeb yan ki jiin li po.

⁵ Li poorpoe ki Sailas nan Timoti tan nyii Masedonia ki baar. Ki Pool ji jii u yoo kur ki moontir Yiisa maan ki teen Juu teeb na, ki want nan ninmɔnn a Yiisa-e tee Yennu Niganntɔ Masia na. ⁶ Njaan ki bi lek ki sak maan manj, ki sukiiɔ. Ki u pit u nii nan u taa, ki betib a, "Li-i tee ki i tan koŋ i manfoori, li jii i moŋ moŋ yura paake. N nuu ji kaa li ni. Laa jii dinna ki saa, see ki n nyiki, njaan wann boorganu Yiisa maan manj."

⁷ Nanne ki u nyikib njan saan be soo njaak, ki bi yiu Titius Justus. Ki u tee boorganu ki jiantir Yennu. U njaak manj din kpia Juu teeb jiantu diiuku. ⁸ Ki jiantu diiuk manj yudaano Krispus nan u njaateeb kur teen Yiisa yada ki lebit ki waau. Ki Korint nilee b onchiann mun gbat Yiisa maan na ki teeno yada ki ji waau. Ki bi wurib Yennu nyunwuru.

⁹ Dasiar nyiok ki Pool tan la yirintu. Ki u yirintu manj ni ki ti Yomdaano Yiisa beto a, "Daa tiin jajaamanii, njan kii moontir n maan manj ki daa nyikiti, ¹⁰ kimaan n be nana, ki soo kaa ki saa leka ki tura danj, kimaan niib onchiann be doo na ni ki tee n yab."

¹¹ Li paak, Pool din be lej binn nan njaarii njanloobe, ki want niib Yennu maan.

¹² Ton, yoo nba ki Galio din tee Akaya yent* yudaano nae ki Juu teeb tan taan leeb ki lek Pool ki sooro, ki saan nana buut boor, ¹³ ki saa yet a, "Joo na kpann niib ki bi jiantir Yennu bianjinba ki waa ti sennu." ¹⁴ Pool nba din yaa wun pak yoo nba, ki Galio yet Juu teeb manj a, "Yimm Juu teeb, li-i tee maan na tee mabiuk koo moyetukue, li bo sii njan ki n di sukuru ki gbiint, ¹⁵ njan laa tee maan nba jiin i mojn momaan, nan i sana, nan i mojn sennu po na, i mojn n got li ni, kimaan n ki sak man bu li mabooru," ¹⁶ njan ber nyinnib buut boor manj. ¹⁷ Nanne ki bi soor Sosenes, wunba tee Juu teeb jiantu diiuk yudaano na, ki boou buut boor, njan ki Galio baka taan kaa li po.

Baa jen Antiok bianjinba

¹⁸ Pool din be nan Yiisaweira nba be Korint na njaarii onchiann, ki tan chabib, njan yaa wun saan Antiok nba be Siria yent ni na. Ki njo nan Prisila nan Akuila saan Senkrea a bin koo njaruj. Baa yaa bin koo njaruj ki saan na, ki Pool nba senn moosonn nba nan Yennu na gbenn, ki u ji koor u yut.

¹⁹ Nanne ki bi din saa ki saa baar Efesus, siaminba ki Prisila nan Akuila yaa bin biar na; ki Pool saan koo Juu teeb Yenjiantu diiuk ni, ki faa labaar nan Juu teeb manj, ki jiin Yiisa Masia po. ²⁰ Ki bi tan yaa wun biar namm ki yukir, njan ki u ki saki. ²¹ Waa din yaa wun chabib ki saan na, ki u betib a, "Li-i tee ki Yennu saki, n bia saa jen i boora," njan koo njaruj ki saa.

²² Waa tan baar Siisarea yoo nba, ki u toot gar Jerusalem ki saa foont Yiisaweira, njan gar sik Antiok biak, ²³ ki saa yukir lej, ki bia tan nyii lej ki saan Galasia nan Frijia yaka po, ki saa cheen Yiisaweira kur para.

Ki jiin Apolos po

²⁴ Juu jasoo din be, ki u sann tee Apolos, njan bi din maro Aleksandria-e, ki u tan baar Efesus. U din tee banntooe, ki mi Yennu gboun fanu. ²⁵ Bi din ponj wannu ti Yomdaano Yiisa sonuwa. Ki u tan baar ki piak want Yiisa po bonnjan nan ninmonn, njan u daa din ki bann Yiisa maan manj kuri, kimaan u kpan din mi Joonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru bianjinba na kuukooe. ²⁶ Ki u piin piak Yennu maan nan parcheenn, Juu teeb jiantu diiuk ni. Ki Prisila nan Akuila gbat u maan manj, ki tan kun nana ki fiit Yennu sonu fanu ki wannu.

²⁷ Li poorpoe ki Apolos lor a wun saan Akaya. Ki Yiisaweira nba be Efesus na sommo, ki sob gboun ki tur Yiisaweira nba be Akaya na, a wuu tanj baar, bin gaaro saauj. Waa tan baar lej yoo nba, ki u set tot binba teen yada, Yennu ninbatinu paak na, ²⁸ kimaan njo nan Juu teeb nba din tan noi nan leeb na, ki u jii Yennu gboun, ki wantib a Yiisa-e set tee Yennu Niganntoo Masia, ki pak nan parj ki nyannib niwor ni.

19

Efesus doo ni labaar

¹ Apolos nba din daa be Korint na, Pool njan din gar Galasia nan Frijia yentnba nie ki saan Efesus. Leje ki u la Yiisaweisiab, ² ki boib a, "Yaa din teen Yiisa yada na, i gaar Yennu Seyeenja-a?" Ki bi jiin a, "Aaii. Ti ponj ki mi gbat a Yennu Seyeen be kaawa." ³ Ki Pool boib a, "Ki njan, bi wuri Yennu nyunwuru njeee sann nie?" Ki bi yeto a, "Bi wurit nan Joonn nba din wuur niib bianjinba nae." ⁴ Ki Pool betib a, "Joonn din wuur niib Yennu nyunwuru, ki li want a bi nyik bi biite, njan beerib a bin teen wunba tan saa baar na yada, ki njo tee Yiisa."

⁵ Baa gbat nna yoo nba, ki bi ji wurib Yennu nyunwuru, ti Yomdaano Yiisa sann ni. ⁶ Ki Pool jii u nii ki yii bi paak, ki Yennu Seyeen sik bi ni, ki bi ji piak maboorganii, ki bia sokint Yennu maan. ⁷ Jab manj din tee nan piik nan banlee niwa.

⁸ Pool din be Juu teeb jiantu diiuk ni njaarii nantaee, ki want niib na nan parcheenn, ki faa labaar namm, ki yiab a wun lebit bi yan ki jiin Yennu naan po. ⁹ Njan niib na siab din tee tubkangbatae, ki ki sak maan na, ki piak barbiit nibur na ni, ki jiin ti Yomdaano weiu po. Nanne ki Pool nyikib, njan jii Yiisaweira na ki saan namm Tiranus wannu

* 18:12 18.12 Korint doo din be Akaya yent nie.

diiuk ni; ki daar kur jik ki u faa labaar leŋ. ¹⁰ Li din teen nna bina ŋanlee-e. Li paak, niib nba din be Asia yent ni ki tee Juu teeb, nan nileeb na kura, din gbat ti Yomdaano maan maŋa.

Ki jiin Skefa waas po

¹¹ Li yoo na ki Yennu te ki Pool tuun toonjaana nba be li koo. ¹² Ki niib tuu jii u ninfianii nan u liat paatii gbaa, ki paa baatib paak, ki bi yiarii gbent, ki narinbiit bia nyi baatib ni.

¹³ Li yoo na ki Juu nisiab be, ki tuu lin nyint narinbiit niib ni, ŋaan ji din tan yi ti Yomdaano Yiisa sann a bii nyint narinbiit, ki din yeen narinbiit na a, "Timme turi mɔb Yiisa nba ki Pool mɔontir u maan na sann ni, nyimin man."

¹⁴ Binba din tuun nna maŋ din tee jab banlore nba din tee Juu teeb mannteeb yudaano Skefa na waase. ¹⁵ Baa tan yaa bin nyinn narinbiituk jasoo nna ni, ki narinbiituk na yetib a, "N mi Yiisa po, ki bia mi Pool po, ŋaan yimm muni, i tee lamme?" ¹⁶ Ki joo nba ki narinbiituk na be u ni maŋ yukir ki tan chibib bii, ki turib dani, ki bia pat pat bi tiat ki nyannib, ki bi kur chiar ghananbira, ki nyii u ŋaak ni. ¹⁷ Yoo nba ki Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb ki be Efesus na kur gbat nna, ki janmaanii soorib, ki bi dont ti Yomdaano Yiisa sann bonchiann.

¹⁸ Nanne ki Yiisaweira na bonchiann pak kat bi biit niib ni, ki wann linba ki bi tuu tuun. ¹⁹ Ki nyokdamm bonchiann ji tikir bi gbant nan bi saba ki baar nann, ki tan joo muu, niib kur nunii ni; ki bi bikin gbant na likirii, ki li yabint sii tee salimpeena* tusaa piinjmu.

²⁰ Nanne te ki ti Yomdaano maan na ji din ŋammit yat koo niib ni, ki pukii nan paŋ.

Efesus doo ni kpikpiruk labaar

²¹ Li poorpo ki Yennu Seyeen te ki Pool lor a wun saan Masedonia nan Akaya, ŋaan saa paat saan Jerusalem, ki yet a, "Li poorpo, see ki n saan bann Rom." ²² Li paak ki u tun Timoti nan Erastus, u sommteeb na banlee, ki bi gar saan Masedonia, ŋaan ki u biar Asia yent ni.

²³ Li yoo maŋ kpikpiruk din fiir bonchiann, ti Yomdaano Yiisa weiu paak. ²⁴ Jasoo mun din be ki u sann tee Demetrius, ki u tuu jii salima ki maa bi tingbann nba ki bi yiu Diana† na poochianfei bonninnana, ki koi; ki din jii niib ki bi tuun li toona, ki bi laa likirii bonchiann. ²⁵ Nanne ki u tan yiimm ki taan bi kura, ki bia taan binba kur tuun li toonbooru na, ki betib a, "N ninjamm, i mi nan ti nyoot nyi ti toona na nie. ²⁶ I mɔŋ mɔŋ poŋ gbat ki bia la Pool nba yeen linbawa. U yaa yennu nba ki niro maa nan u nii, a ŋann ki tee Yennu kaa, ki u maan na tunn niib bonchiann yan Efesus na, ki maan maŋ per lin cheb Asia yent kura. ²⁷ Li pasiar ti toona na sann n biir, ki bia jenna, ki ti tingbanjaann Diana poochianfeek tan saa teen yann, ki ti tingbann Diana baakir n waab, ŋooe ki soo kur nba be Asia yent ni nan tingbouŋ na kura jiantiro."

²⁸ Nibur na nba gbat nna yoo nba, ki bi wutoa fiir, ki bi tian ki yeen a, "Timm Efesus teeb tingbann Diana tee tingbanjaanne." ²⁹ Ki doo na kur muk. ²⁹ Ki soor Gayus nan Aristakus ki chiar saan koo namm tituk ni. Jab banlee maŋ din tee Masedonia niibe, binba ki Pool tuu tokii namm na. ³⁰ Ki Pool loon wun koo niib na ni, ŋaan ki Yiisaweira na ki sak wun koo. ³¹ Ki doo na yudamm na siab nba tee Pool yooosnba na tun toonii, a Pool n di sukuru, ki daa koo tituk maŋ ni.

³² Li yoo na, tituk maŋ din tian ki yakii jiaak jiaak, ki niib nba tikir na yan ŋmat saa gar, kimaan bi bonchiann din ki bann lakinn maŋ paaki.

³³ Ton, ki Juu teeb nyinn joo nba ki bi yiu Aleksander na, ki senna toonn, a wun pak bi paak. Ki Aleksander donn nuu sanpaapo, ŋaan ji loon wun pak tur nibur na, ki nyinn Juu teeb monok maŋ ni. ³⁴ Naan baa tan bann nan u tee Juu niroe na, ki bi ji ki sak wun paki, ŋaan tian ki yeen a, "Timm Efesus teeb tingbann Diana tee tingbanjaanne." Ki bi kur tian nna ki li yukir bonchiann.

³⁵ Li joontu ki doo maŋ saakoo te ki nibur na ŋmin, ki u betib a, "Yimm Efesus teeb, soo kaa tingbouŋ na ni ki mi nan Efesus teebe guu yabint Diana poochianfeeki, ki bia guu tanŋann nba nyii sanpaapo ki tan baa na. ³⁶ Soo kaa ki saa fit noi linba na. Li paak, li ŋan yin di sukuru, ki daa tee jatii. ³⁷ I baar nan niib na nna na, ŋaan bi ki jan ti jiantu diit bona, koo ki pak biir ti tingbanni. ³⁸ Li-i tee ki Demetrius nan u toontunleeb mok maan nan sooie, ŋann buut boor poŋ be ki mok li daa, ki buut damm wun bia be. Naant bin saan kii sakii pootir bi leeb leŋ. ³⁹ Naan li-i tee ki i mok barii nba ki tee yin saan nann buut boor maŋi, li ŋan yin saan i mɔŋ yudamm boor.

* 19:19 19.19 Salimpeenn din tee daar paauko. † 19:24 19.24 U sanleere tee Artemis.

⁴⁰ “Li pasiar Rom teeb tan saa la ti biit, ki yet a ti tee doyeerteebe ki jiin linba tun dinna na po. Li ki mək paaki, ki ti mun bia kan fit wann kpikpiruk na paak.” ⁴¹ U yet nnae, njan ji yat niib na.

20

Pɔɔl saanu Masedonia nan Akaya yentnba ni labaar

¹ Fuut man nba din nmin na poorpoe, ki Pɔɔl ji yiin Yiisaweira na, ki tan chee bi para, njan chabib, ki yaat saan Masedonia yent ni, ² ki lin Masedonia yent yaka ni, ki bia pak Yiisaweira nba be lej na Yennu maan bonchiann ki kɔɔmm para, njan gar saan Akaya, ³ ki ji be lej ki saa jan nmaarii nntaa. Li poorpo, ki u ji tee siir a wun saan Siria, njan bann nan Juu teeb lorin lorbiit u paak, ki u ji lor wun nmat ki saan gar Masedonia yent ni. ⁴ Pirus bija Sopata, wunba nyii Berea na, nan Aristakus nan Sekondus, binba nyii Tesalonika na, nan Gayus, wunba nyii Debe na, nan Tikikus nan Trofimus, binba nyii Asia yent ni na, nan Timoti, njamme din saan nan Pɔɔl. ⁵ Ki bi gar tɔɔnn ki ji saa guut Trowas.

⁶ Jaamm nba ki bi tuu di boroboro nba kaa datinj na dinu poorpoe ki ti kɔɔ njarun, ki nyii Filipi, ki saa Trowas. Ki daa njanjmu daar ki ti baar bi boor Trowas, ki biar lej ki jan daa njanlore.

Trowas doo ni labaar

⁷ Tɔn, ki foon daar daajook ki ti tikir leeb, ki taan nan Yiisaweira nba be lej na, a ti di ti Yomdaano jeet. Ki Pɔɔl mɔont Yennu maan dik dik nan tansuunii, kimaan laa saa yent ki wun gar na paak. ⁸ Ti din tikir ditɔotuk nna nie, ki bi joo fita bonchiann lej. ⁹ Ki naasinsɔɔ mun din be ki u sann tee Yutikus, ki u kar ditɔotuk na takorbonn paak. Ki Pɔɔl mɔontir Yennu maan ki li wei, ki u kar tinj, ki tan gɔon ki libit nyii ditɔotuk muntaa na ni, ki saa baa tinj ni. Ki bi sik jiuu, ki sɔɔ ki u kpowa. ¹⁰ Ki Pɔɔl nyii ditɔotuk na paak, ki somm sik ki tan wokin u paak, ki puur wabɔ, njan yet a, “I daa te ki i para biiri. U fo,” ¹¹ njan nmat doo ditɔotuk na ni, ki saa dii jeet. Li poorpo ki u bia mɔont Yennu maan mɔkmɔk nan laa tan yent, ki u ji nyikib, njan yaan gar. ¹² Ki bi ji jii naasimɔ na, ki u mək manfoor, ki bi kun nanc nan parpeenn bonchiann.

¹³ Li poorpo ki ti bia kɔɔ njarun, ki dɔn gar saan Asos. Leje ki ti din yaa ti jii Pɔɔl, kimaan nɔɔe betit a tin chetɔ. U din loon wun somm taatinje ki baar lej.

Pɔɔl nba baar Miletus bianjinba

¹⁴ Waa din baar Asos yoo nba, ki u lat. Ki ti jiuu ki kɔɔnɔ njarun na ni, ki saan Mitlene ¹⁵ ki bia tan tɔot lej ki baar Kios li sanyafannuk. Ki li yent ki ti baar Samos, ki li bia yent ki ti baar Miletus. ¹⁶ Pɔɔl din ki loon wun saan Efesus-i, kimaan u din ki loon wun yukir Asia yent ni, njan loon yian a li-i saa fiti, wun baar Jerusalem dajaann nba ki bi yi Pentekost na daar.

Bianjinba ki Pɔɔl chabit Yiisaweira saakab

¹⁷ Nanne ki Pɔɔl tun toonii a bin nyi Miletus doo ni, ki saan Efesus ki saa yiin Yiisaweira saakab na. ¹⁸ Baa baar yoo nba, ki u betib a, “I mi n binbej nba tuu tee bianjinba, maa baar Asia yent ni na daar nba ki tan tuu dinna. ¹⁹ I bia mi maa din tuun Yennu toona ki mantik sikin n mɔn bianjinba, ki be nan ninnyuut, ki bia dii biak Juu teeb lora ni. ²⁰ Ki i bia mi nan maa din mɔontir Yennu maan, ki wanti niib ni nan i njei ni na. N din paki linba kur saa sommi, ki ki nyiki, ki bia ki tenn siari, ²¹ ki kpaan Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb kur a bin nyik biit tumu kii waa Yennu sɔnu, ki teen ti Yomdaano Yiisa yada.

²² “Tɔn, motana Yennu Seyeeje te ki n saa Jerusalem, njan n ki mi linba saa teenin leji. ²³ Njan maa lin doo na kur ni, Yennu Seyeeje tuu wantin nan ninmɔnn, a dansarik nan biak tan sii tee n yare Jerusalem. ²⁴ Njan n ki jii n manfoor ki li tee siari, kimaan min narin loon ki n tun toona nba ki ti Yomdaano Yiisa turin nae ki gbenn, ki li toona tee mii mɔontir barnanii nba want Yennu ninbatinu na poe.

²⁵ “I mi nan n din lin i kura njei ni, ki mɔontir Yennu naan labaar. Tɔn, ki motana, n mi nan i ji kan mi lami. ²⁶ Li paake te ki n beeri dinna na, aho, wunba kɔn manfoor nba kaa gbennu na, n nuu ji kaa u ni, ²⁷ kimaan n ki mi forint nan man mɔont Yennu maan man kur ki wannini. ²⁸ Li paak, ii dia i mɔn man bonjann, ki bia dia Yiisaweira nba ki Yennu Seyeej kubin i nuu ni, a yii tee bi yudamm kii gorilb na. Njamme ki Yennu jiib ki teemm u niib, kimaan u jii u Bija some ki daab. ²⁹ N mi nan mi-i kaa, nibiit tan saa baar i sinsuuk ni, ki biir Yiisaweira siab nan kinkata nba tuu so pei bianjinba na. ³⁰ Yoo bia baat ki siab tan saa nyi i mɔn sinsuuk ni, ki fa fai ki jiin Yennu barmonii wannu na po, ki kpann Yiisaweira, ki tunii bi yan ki te ki bi waab. ³¹ Li paak, ii guu man, ki daa

tammit maa din kpaan i kur nan ninnyuut, ki ki nyik, yonnu nan nyiook, ki tan janj bina nantaa na.

³² "Motana, n jikiti ki tee Yennu nuu ni, ki bia mi nan yaa bann u maan nba want u ninbatinu po na, maan manj saa fit te yin weio fanu, ki bia saa fit turi yiar sanpaapo, binba kur ki u teemm u niib na sinsuuk ni. ³³ I moŋ bia mi nan n ki nian soo likirii koo tiati. ³⁴ Maa din be i sinsuuk ni na, i moŋ mi nan n din dia n nii nae ki tuun, ki min nan n weinanleeb di ki bia lia. ³⁵ Maa din tuun nna manj paake want nan see ki ti tun bonchiann ki fit somm talasdam. Li nan ki ti tiar ti Yomdaano Yiisa maan nba ki u yet a, 'Parpeenn tee daano nba piin piinii yare, ki gar wunba gaan.' "

³⁶ Pool nba gbenn maan manj yoo nba, ki bi kur lakin gbaan ki miar Yennu. ³⁷ Baa ji yaa bin chab Pool yoo nba, ki bi kura mo, ki jii bi nii ki kakino, ki moot u tankpin,* ³⁸ kimaan bi para din mantik biir nan waa yaa bi ji kan lau nae. Ki bi chiano ki saan nano mokgbenjir na boor, a bin saa chabo ki wun koo narun.

21

Pool nba saan Jerusalem bianjinba

¹ Nanne ki ti tat nyik Yiisaweira saakab manj, njan tokin baar Kos, ki li yent ki ti baar Rodes, ki bia nyii lej ki saan Patara. ² Leje ki ti la narun nba saa Fonisia yent ni, ki koo narun manj ki saa. ³ Taa tan laat Saiprus yoo nba na, ki ti gaar ganj po, ki tan baar Siria yent ni, ki nyii narun na ni, doo nba ki bi yi Taya na ni, ki narun manj damm yaa bin nyinn tiat lej.

⁴ Leje ki ti la Yiisaweira, ki ji biar be bi boor ki saa janj daa njanlore, ki Yennu Seyeen te ki bi bet Pool a u ji daa saa Jerusalem-i. ⁵ Ki ti saanu yoo tan baar ki njamn nan bi poob nan bi waas chianit, ki saa nyinnit doo na. Ki ti kur gbaan mokkpinj ki miar Yennu. ⁶ Li poorpo ki ti chab leeb, njan yaan koo narun na ki saa, ki bi mun nmat kun.

⁷ Nanne ki ti nyii Taya ki baar Tolemais, ki saan foont Yiisaweira, njan biar bi boor dayennkoo. ⁸ Ki li yent sanyiook ki ti nyii Tolemais, ki baar Siisarea, ki saan Filip, wunba moontir Yiisa barjanii na njaak ki be. U din tee jab banlore nba ki bi gannib Jerusalem a bii tee jetorteeb yudamm na yeno. ⁹ U din mok bonpoi banna nba ki kun jabi, ki bi mun tee binba sokint Yennu maan. ¹⁰ Ti din be lej ki teen nan daanjanja nawa; ki Yennu sokinii nba ki bi yiu Agabus na tan nyii Judea ki sik, ¹¹ ki baar ti boor, ki jii Pool gbann, ki lor u moŋ taa nan u nii, njan yet a, "Yennu Seyeen nba yaa bianjinbae na: Juu teeb nba be Jerusalem na tan saa lor gbann na daano nnae, njan jiu kubino binba ki tee Juu teeb na nuu ni."

¹² Taa ji din gbat nna manj, ki ti kura barin Pool a u ji daa saa Jerusalem-i. ¹³ Njan ki u jiin a, "Bee teen ki i mo ki saa konn n kpinkpanti? Min porj teen siir nan ki n kpo ti Yomdaano Yiisa paaka, li ki tee baa tan saa lorin Jerusalem na kuukoo paak kaa." ¹⁴ Waa yet nna, ki ti ji bann nan ti gbaroe na, ki ti nyiko, ki ji biar njan, njan yet a, "Njaant ki ti Yomdaano loomm n tu."

¹⁵ Ti yukiru manj porpoe ki ti ji teen siir ki saa Jerusalem. ¹⁶ Ki Yiisaweira nba be Siisarea na siab mun weit ki saan, ki jiit, ki saan nant Minasonn njaak. Minasonn manj porj din tee Yiisaweikpere, ki tee Saiprus niro.

Pool nba gon Jeems bianjinba

¹⁷ Taa baar Jerusalem yoo nba, ki lej Yiisaweira gaarit nan parpeenn bonchiann. ¹⁸ Ki li yent sanyiook, ki timm nan Pool saan a ti saa foont Jeems. Yiisaweira saakab kura mun din be lej li yoo.

¹⁹ Nanne ki Pool foontib, njan kat wannib linba kur ki Yennu tun ki tur binba ki tee Juu teeb na, ki li nyii njo Pool moontii na ni. ²⁰ Baa ji gbat u maan manj na, ki bi kura pak Yennu, njan bet Pool a, "Ti naa bik, a mi Juu teeb nba tee tusaa bianjinba ki teen Yiisa yada, ki bi kura bia dia Moses sennu kenken ken, ²¹ ki bia gbat a po, a a tuu want Juu teeb kura nba be boorganu tinii ni a bin yet Moses sennu, ki bia beerib a bi daa porii bi waas puna, ki bia daa waa Juu teeb sennii na. ²² Ki ti saa teen nlee? kimaan Juu teeb nba tee Yiisaweira na lek saa gbat nan a baara. ²³ Li paak, ti-i beta bianjinba, fan tun li bianj. Jab banna be nna ki por nan Yennu. ²⁴ Ton, fin nan njamn-ii saa ki saa njamn i moŋ, njan ki a pa likirii bi paak, ki bin koor bi yura, ki soo kur n fit bann nan maan nba ki bi tuu piak a po na ki tee monii kaa, njan a moŋ porj waa Moses sennu manj nan li sonu. ²⁵ Binba ki tee Juu teeb njan teen Yiisa yada ki waa u njan, ti porj sob gbounj ki turib, ki betib a bi ji daa mi di jeet nba ki bi mann patiri, koo ki njan somi, koo bonkobuk nba ki bi nmakir kpai, ki bia soor bi moŋ nan bonchonchontoona."

* **20:37** 20.37 Bi binben ni, bi din tee nnae ki want loomm.

²⁶ Nanne ki Pööl jii jab man, ki li tan yent sanyiook, ki ηoo nan ηamm ji ηamm bi moη, ki koo Yenjiantu ηasaakak ni, a bin wann daa nba ki bi sii be nan baa tan saa baar nan piinii ki tur Yennu, ki gbeen bi moηora man.

Pööl sooru labaar

²⁷ Daa ηanlore man nba tan per gbennu yoo nba, ki Juu teeb nba nyii Asia ki baar Jerusalem ki be Yenjiantu ηasaakak ni na, tan la Pööl, ki sooro, ki te ki niib na kur fiir jir jir, ²⁸ ηaan bia tian a, "Juu teeb, sommit man. Joo nae lin lokir kur po, ki want niib ki biirib ki jiin Juu teeb, nan Moses sennu, nan Yenjiantu ηasaakak na po, ki bia baat nan binba ki tee Juu teeb gbaa ti jiantu ηasaakak na ni, ki biir ti ηaak nba yeen man." ²⁹ Baa doη la Pööl nan Trofimus nba din tee Efesus niro, ki bi be doo na ni na, ki bi mi a Pööl koo nana Yenjiantu ηasaakak na nie.

³⁰ Nanne ki ηmatir baar doo na kur po, ki niib na kura chiar, ki baar lek Pööl, ki sooro ki pii nyinno Yenjiantu ηasaakak na ni. Li taakpaak ni, ki siab loon ηaak na tammoi. ³¹ Ki niib na ji loon bin kpi Pööl. Li yoo na ki Rom teeb lanjimanba yudaano ji gbat a Jerusalem teeb kur fiir nan kpikpiruka. ³² Ki u kakit jii lanjimanba nan bi saakab, ki bi wuur saan nibur na boor. Niib na nba lau nan lanjimanba na yoo nba, ki bi ji nyik Pööl boot.

³³ Ki lanjimanba yudaano na saan soor Pööl, ηaan tur mob a bin baano jarit ηanlee, ki boib a, "Niro na tee ηmee? U biir bia?" ³⁴ Ki nibur na ni, siab tian Pööl paak jak jak. Bi barηmatuk man paak ki lanjimanba yudaano na ki fit bann li paak bonηanni. Li paak, ki u tur mob a bin jiiu ki saan nana lanjimanba diiuk ni.

³⁵ Baa baar li tammob taanmaata paak, ki lanjimanba na jiiu sanpaapo, kimaan nibur nba loon bin kpiu na paak. ³⁶ Ki bi ji waa bi poor ki tian a, "Kpimo man! Kpimo man!"

Linba ki Pööl pak tur nibur na

³⁷ Lanjimanba man nba ji yaa bin koo nana, ki u boi lanjimanba man yudaano na a, "Yiar sii be ki n pak siar ki turani-i?" Ki u jiin boio a, "A gbia Griik maami-i?" ³⁸ N mi a tee Ijpt niro nba te ki niib baar nan kunkonn doo na paak, ki jii nikpiirit tusaa ηanna, ki saan namm ki be muuk ni yoo nba gar nae." ³⁹ Ki Pööl jiin a, "N tee Juu niroe, ki bi marin Tarsus ki li be Silisia yent ni. N tee digbangbenjir ni niroe. N barimae, ηaant ki n pak tur niib na."

⁴⁰ Ki lanjimanba yudaano na chabo mob. Ki Pööl ηmant set lanjimanba diiuk tammob taanmaata na paak, ηaan ηak u nuu ki tur niib na, a bin ηmin. Baa ηmin yoo nba, ki u pak namm Juu maan ni, ki yet a:

22

¹ "Chanbaanba nan n naa waas, gbiintir man maan nba ki n yaa n pak turi na." ² Baa gbat ki u piak bi moη maan ni na, ki bi ji ηmin soon nna. Ki u piak ki saa a ³ "N tee Juu niroe, ki bi marin Tarsus ki li be Silisia yent ni, ηaan ki n tan ηmant niro Jerusalem na. N wantoo din tee Gamaliel-e. Ki u din wannin ti yeejamm sennu chib chib. Ki n lek waa Yennu nan ninmonn, nan i kur nba waau dinna bianjinba na. ⁴ Maa din tuu la niib nba waa Yiisa sonu na, n din tuu mukisiribe, ki poη kpib gbaa, ki bia so jasiab nan poosiab ki koontib dansarii.

⁵ "Li-i tee ki i loon siara li po, mannteeb yudaano nan ti tooondamm tituk kur saa fit teen siara linba ki n piak na po nan li set tee barmoniie; ki dasiar ki n tan saan gaar gbat bi peη ki tur Juu teeb nba be Damaskus na, ηaan saa leη maa n soor niib nba waa Yiisa na, ki baamm bant, ki jben namm Jerusalem na, ki bin dat bi tuba.

Pööl nba betib u lebitu po bianjinba

(Toona 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Tön, maa saa ki saa per Damaskus yonsuuk ni, min taantir na ki soo yentsaakar nyikint sanpaapo, ki sik yent ki lintima. ⁷ Ki n baa tiη ni, ki gbat kunkor yin a 'Soöl, Soöl, bee ki a mukisirimi?' ⁸ Ki n jiin boi maa 'N Yomdaano, fin ηmee?' Ki u betin a 'Min, Nasaref niro Yiisa-e ki a mukis.' ⁹ Niib nba din chiantin na ηarin din la yentu nawa, ηaan ηamm din ki gbat kunkor nba piak nanin na.

¹⁰ "Nanne ki n boio a, 'N Yomdaano, n saa teen nlee?' Ki u betin a, 'Fiit kii saa Damaskus, ki bi saa wanna linba kur ki Yennu nyinna a fan tun.' ¹¹ Tön, n din jooηa, kimaan yentu nba yent ki nyokit n ninbina ni na paak. Ki n toknanleeβ na ji soor n nuu ki saan nanin Damaskus.

¹² "Jasoo mun din be Damaskus, ki u sann tee Ananias, ki u tee yentinnoo, ki bia dia Moses sennu fanu, ki Juu teeb kura nba be Damaskus na din teeno baakir bonchiann. ¹³ Ki u din baar n boor ki set, ki yetin a 'N naa bik Soöl, nyooontir.' Li taakpaak ni ki n

nyoont ki lau. ¹⁴ Ki u betin a 'Yennu nba tee ti yeejamm Yennu na poŋ ganna, a fan bann u yanbootoona, ki bia la u popeendaano Masia, ki bia gbat u moŋ kunkor, ¹⁵ kimaan u loon fine n teen u siara daano, kii piak kii teen soɔ kur faa la linba ki bia gbat linba. ¹⁶ Li paak a ji kar guu bia? Fiit, ki n wura Yennu nyunwuru ki a sii yi Yiisa sann ki Yennu saa nyik chab a toonbiit.'

¹⁷ "Ton, ki n ji din ŋmat Jerusalem, ki saa koɔ Yenjiantu ŋasaakak na ni, ki mei Yennu, ki tan la yirintu. ¹⁸ Ki yirintu maŋ ni, ki n la ti Yomdaano Yiisa, ki u betin a 'Kakitir ki nyi Jerusalem, kimaan li-i tee ki a beer Jerusalem teeb n maan, bi kan gaar maan maŋi.' ¹⁹ Ki n jiin a 'N Yomdaano, bi poŋ mi nan mine tuu lin koɔ Yenjiantu diit ni, ki so niib nba waa a sonu na, ki boob koontib dansarii. ²⁰ Ki bia jenna, baa din yaa bin kpi a siara daano Stiifenn na, n moŋ din be leŋ, ki sak nan bin kpiu. Mine bia din dia niib nba kpiiu na tiat.' ²¹ Ki ti Yomdaano betin a 'Fini saawa, mine yaa n tuma niib nba be banfoka ki ki tee Juu teeb na tini ni.' "

²² Ton, Pɔol nba piak nna maŋ, ki niib na lek maak bi moŋ ki gbiin waa pak linba maŋ, ŋaan waa tan pak joont ki bi ji ki saki, ki tian sanpaapowa a, "Joɔ na ki ŋan nan wuu be tingboun na ni. Yimm kpimo man." ²³ Ki bi yikin wuyikini ki tian, ki liatir bi tiat ki pat ŋakin, ki wo tant ki yarin sanpaapo, bi wutoa nba doo na paak.

²⁴ Nanne ki Rom lanjimanba yudaano na tur moɔ a bin jii Pɔol ki koɔ nana bi diiuk na ni, ki bia betib a bin boou, ki ŋoɔ yudaano* n bann biit nba ki u tun ki Juu teeb tian tintianii maŋ. ²⁵ Ki bi loro, ki ji yaa bin boou. Nanne ki u boi lanjimanba saakabik nba see leŋ na a, "Min nba ki Rom teeb chabin yaak, yaa daa ki bu n buut na, sennu na chabi a yin boomi-i?"

²⁶ Lanjimanba saakabik maŋ nba gbat nna yoo nba, ki u saan bi yudaano boor, ki saa yeto a, "A kare-e? Rom teebe tur joɔ na bi yaak."

²⁷ Ki lanjimanba yudaano na mun fiir, ki baar boi Pɔol a, "Betirin, Rom teeb set tura bi yaak nae-e?" Ki Pɔol jiin a, "Nn." ²⁸ Ki lanjimanba yudaano na yeto a, "Min ŋarin din pa likirii saamewa ki bi chabin yaak maŋ." Ki Pɔol yeto a, "Min ŋarin, bi poŋ marin nan yaak maŋe."

²⁹ Li taakpaak ni ki lanjimanba nba bo loon bin boo Pɔol ki boio buboit na ji furin ki ŋmat potuntuna. Ki janmaanii ji soor lanjimanba yudaano na, kimaan waa bann nan Rom teebe chab Pɔol bi yaak, nan waa bia te ki bi loro jarit na.

Baa bu Pɔol buut bianjinba

³⁰ Nanne ki lanjimanba yudaano maŋ lek yiab a wun bann maan nba ki Juu teeb paan Pɔol na paak chib chib. Ki li ji tan yent sanyiok, ki u te ki bi loto, ŋaan bia tur moɔ a mannteeb yudamm na nan bi toondamm tituk kura n tikir na, ŋaan te ki Pɔol baar set bi toonn po.

23

¹ Nanne ki Pɔol got toondamm tituk maŋ sirrr, ki tan yet a, "Chanbaanba nan n naa waas, maa be ki tan tuu motana, n mi nan li fan nan Yennu."

² Waa yet nna, ki mannteeb yudaano Ananias bet binba see ki kpia Pɔol na, a bin faa Pɔol moɔ paak. ³ Ki Pɔol beto a, "Yennu saa faa fin kpinkpanni daano na. A kar leŋ ki bu n buut nan ti sennu nba want bianjinba na, ŋaan yaa bin faa-n, ki sennu maŋ ki chab nna." ⁴ Ki binba see ki kpia Pɔol na beto a, "A tan sukii mannteeb yudaano-o?" ⁵ Ki u jiin a, "N naa waas, n ki mi nan u tee mannteeb yudaano. Yennu gboun poŋ yet a 'Li ki ŋan ki a pak barbiiuk ki jiin a yudaano po.' "

⁶ Ton, Pɔol nba ji bann nan toondamm tituk maŋ siab tee Sajusiinba-e, ki leeb mun tee Farisiinba na, ki u yet sanpaapowa a, "N naa waas, n tee Farisii nirɔe, Farisii bike teen. Ki n moɔ dindann nan kpeemm tan saa fiira. Li paake te ki bi bu n buut na."

⁷ Waa pak nna maŋ yoo nba, ki moniok fiir Farisiinba nan Sajusiinba maŋ sinsuuk ni, ki bi ji bokit leeb, ⁸ (kimaan Sajusiinba na din yaa kpeemm fiiru kaa, ki malakanba bia kaa, ki sei bia kaa, ŋaan Farisiinba ŋarin teen li kur yadawa.)

⁹ Nanne ki bi tintianii na ŋammit do ki pukii. Ki sennu wantteeb nba tee Farisiinba na fiir pak nan ninmonn a, "Ti ki la joɔ na biiti. Li pasiar Yennu-e set tun seek koo malaka, ki u pak turɔ." ¹⁰ Ki moniok na ŋamm fiir bonchiann, ki lanjimanba yudaano na mi a bi tan saa mann dat Pɔol ki pat pato. Li paak ki u tur moɔ a lanjimanba n saan ki nyinn Pɔol tituk kaanu damm maŋ ni, ki saan nana bi ŋaak na ni.

¹¹ Li daar nyiok, ki ti Yomdaano Yiisa baar Pɔol boor, ki tan beto a, "Ti moɔ parcheenn. A poŋ turin siara Jerusalem-a, ki li tee talase ki a bia tun nna Rom."

* 22:24 22:24 Li pasiar, yudaano maŋ din ki gbia Juu teeb maan nba ki Pɔol pak tur niib maŋ na.

Bianjinba ki bi lorin a bin kpi Pɔɔl

¹² Laa din tan yent sanyioɔk, ki Juu tesiab tikir, ki kar lor, ki por a bi kan di siar koo ki nyu siari, see ki bi tan kpui Pɔɔl-a. ¹³ Binba din lor lor maŋ din yab gar niib piinnawa. ¹⁴ Nanne ki bi fiir saan mannteeb yudamm nan saakab boor ki yetib a, “Ti por por nba paare a ti kan di siar koo ki nyu siari, see ki ti tan kpui Pɔɔl-a. ¹⁵ Li paak, yimm nan tɔɔndamm tituk na n tun toomii Rom lanjimanba yudaano na peŋ, ki wun nyinn Pɔɔl ki baar nana i boor nna, ki lii tee nan i loon ki i boio buboite, ki bann u maan maŋ po chib chib na. Nnaan ti saa kpiu ki u daa ki baari.”

¹⁶ Nnaan ki Pɔɔl niipoo bija mun gbat bi lora maŋ, ki saan lanjimanba diiuk na ni, ki saa bet Pɔɔl li bannu. ¹⁷ Pɔɔl nba gbat nna maŋ, ki u yiin lanjimanba saakayeno, ki tan beto a, “Jiin naasimo na, ki saan nana yudaano boor, kimaan u mok siare ki yaa wun beto.” ¹⁸ Ki lanjimanba saakayeno na jiiu ki saan nana bi yudaano na peŋ, ki yeto a, “Pɔɔl nba ki ti diau yommik na yet a n baar nan naasimo na a boor, a ki u mok siare ki loon wun beta.”

¹⁹ Ki lanjimanba yudaano na soor u nuu soon nna, ki saan nana kpin, ki saa boio a, “A mok barlanie ki loon ki a betimi?” ²⁰ Ki u yeto a, “Juu teeb taan mob ki loon bin won boia ki a nyinn Pɔɔl ki sik nana bi tɔɔndamm tituk ni, ki lii tee nan bi loon bin boio buboite, ki bann u po chib chib na. ²¹ Nnaan a daa fiin bi po, kimaan juu tesiab yab ki gar jab piinnawa, binba saa bor guu a bin kpiu. Bi kura por pore, ki yaa bi kan di jeet koo ki nyu siari, see ki bin tan kpuiwa. Bi kpan teen siirewa nnaan ji guu a mob.” ²² Nanne ki lanjimanba yudaano na bet naasimo na a, “Ii mi ki a yet soɔ nan a kumiin li labaar,” nnaan te ki u nmat.

Bianjinba ki bi jii Pɔɔl ki saan nana Siisarea

²³ Ki lanjimanba yudaano na yiin u saakab na ni banlee ki tan betib a, “Jiin lanjimanba kobiinlee, nan taanjakira piinlore, ki jii kpantɔɔra kobiinlee mun, ki teen siir ki saan Siisarea. Ii nyi gotomm yoo nyioɔk na, ki saan, ²⁴ ki jii taamm ki tur Pɔɔl ki wun jak, ki tenn taanlei kii dia, kii saa nana soon nna, ki saa baar yudaano Fiiliks boor, ki daa te ki u laat danji.” ²⁵ U din sob gbounjo ki turib, a bin saa tur yudaano Fiiliks, ki li want a:

²⁶ “Min Klodius Lisias-e sobin gboun na, ki teen chanbaa, yent yudaano Fiiliks, n foonta.

²⁷ “Juu teebe daan soor joo na, ki bo saa kpiuwa, nnaan ki n gbat a Rom teeb turo bi yaaka. Li paak ki n jii lanjimanba, ki saan fato, ²⁸ ki loon ki n bann linba paake ki bi paau mapipaat maŋ. Li paak ki n jiiu ki baar nana bi tɔɔndamm tituk boor, ²⁹ ki bann nan li tee bi maŋ sennu paake ki bi paau maan maŋ. Nnaan li ki tee bisiat kaa ki li bo jan nan u kuumi, koo dansarkoonu.

³⁰ “Nanne ki bi kumiin a Juu teeb lorin a bin kpiu. Li paake ki n yaa lanjimanba n jiiu ki baar a peŋ yian yian, nnaan ki n bia bet binba paau maan maŋ, a bin baar a boor, ki tan wanna u biit nba tee bianjinba.”

³¹ Nanne ki lanjimanba na jii Pɔɔl nan bi yudaano nba turib mob bianjinba na, ki saa nana, ki saa baar doo nba ki bi yi Antipatiris na, nyioɔk maŋ. ³² Ki li yent sanyioɔk, ki lanjimanba nba somm taatin na ji nmat kun Jerusalem, lanjimanba nnaak na ni, nnaan chab taanjakira na a bin saan nana.

³³ Ki bi jiiu ki saan nana Siisarea, ki saa jii gboun na ki tur yudaano Fiiliks, nnaan bia jii Pɔɔl ki kubino. ³⁴ Ki yudaano maŋ gaar gboun na ki karin, ki boi Pɔɔl a, “A nyii tinlaje?” Ki u jiino a, “Silisia.” Waa bann nna maŋ ³⁵ ki u yeto a, “Binba paa-a maan maŋ-i baar yoo nba, n saa bu a buut,” nnaan tur mob a guuteeb-i diau nnaak nba ki kpanbar Herod din maa na ni.

24*Juu teeb nba paa Pɔɔl maan bianjinba*

¹ Tɔn, daa njanjmu daar, ki mannteeb yudaano Ananias, nan saakab, nan looya nba ki bi yiu Tetulus na, tan baar Siisarea ki saan yudaano Fiiliks boor, ki bia yaa bin paan Pɔɔl maan. Ki Fiiliks te ki bi yiino.

² Li yoo na ki Tetulus jak ki paa Pɔɔl maan, ki yeen a, “Chanbaa Fiiliks, a paake ki ti tin na mei, ki a minu paak ki a yiab ki namii ti tin na. ³ Siar kur po ti mok parpeenn linba na paak yoo kur, ki ti teena niipoook bonchiann.

⁴ “N ki mantik loon ki n biir a yoo, nnaan n barimae ki a di sukuru ki gbiint ti maan na waan.

⁵ “Ti la joo na ki u tee damii daanoe, ki bia jenna, ki u tuk Juu teeb, tingboun na kur ni. Njooe bia tee Nasariinn jiantii yudaano gbaa. ⁶ U daan loon wun biir Yenjiantu nasaakake. Nnaan te ki ti sooro ((ki daan bo loon tin bu u buut nan ti sennu nba want

bianjinba na, ⁷ ɲaan ki lanjimanba yudaano Lisias baar, ki tan kpir ti niib nan paŋ ki fato ti peŋ, ⁸ ki bia tur mɔb a binba paau maan maŋ n baar a boor na.) Chanbaa, li-i tee ki a boi ɔo na, a mɔŋ saa fit bann linba paake ki ti piak ki biiro.” ⁹ ɲanne ki Juu teeb mun bia yaa, “Li kpan set tee moniie.”

Pɔɔl nba piak nyint u mɔŋ bianjinba

¹⁰ Li yoo na ki yudaano na wann Pɔɔl nuu a wun fiir pak. Ki Pɔɔl yet a, “N mi nan faa teen timm Juu teeb barbuuro, li dii bina bonchiann. Li paak, li turin parpeenn nan maa yaa n pak n mɔŋ paak a boor na.

¹¹ “Li-i tee ki a loon, a saa boi ki bann nan li ki gar dapiik nan ɲanlee ki n daan doo Jerusalem, maa n saa jiant Yennu. ¹² Ki Juu teeb daan ki la ki n noi moniok nan soɔ Yenjiantu ɲasaakak ni, koo ki tikii niib ki fiint bi wutoa Yenjiantu diit ni, koo doo maŋ ni. ¹³ Bi bia kan fit wann nan maan nba ki bi paan na tee barmoni.

¹⁴ “Min beerae nan maa waa sonu nba ki Juu teeb yeen a li sonu ki ɲan na, ɲaan min lek jiantir ti yeejamm Yennu-e. Linba sob Moses sennu gbant ni nan Yennu sokiniinba gbant ni na, n teen li kura yadawa, ¹⁵ ki mok dindann, ki binba paan maan na mɔŋ mun bia mok li dindann boorue, nan Yennu tan saa fiin binba tee niɲamm nan binba tee nibiit kur kuun ni. ¹⁶ Li paak, n yiab n mɔŋ yoo kur maa n tun linba took, ki n par-i be fanu Yennu nan nisaarii boor.

¹⁷ “Ton, maa din nyii Jerusalem, li din yukir bonchiann, ki n ji tan ɲmat leŋ maa n tur n niib nba tee talas damm na likirii, ɲaan bia mann mannu ki tur Yennu. ¹⁸ Ton, sinsinn, maa daan ɲamm n mɔŋ gbenn na, ki n daa be Yenjiantu ɲasaakak ni, ki daa mann mannu maŋ, ki bi koo ki lan. Li yoo na niib daan ki yab ɲaak maŋ ni, ki fuut mun bia kaa. ¹⁹ ɲaan ki Juu tesiaab nba daan nyii Asia yent ni na ɲarin be Yenjiantu ɲasaakak na ni. Li-i bonni tee ki bi la n biit, li bo kpaal talas ki bin baar ki pak biirin. ²⁰ ɲann-i kaa, fan ɲaan ki niib nba be nna n wann biit nba ki bi daan la ki n tun, maa daan see bi toondamm tituk ni yoo nba na. ²¹ Bi daan ki la n biiti, see bonyennkoo nba ki n daan yet bi sinsuuk ni na a, ‘Buut nba ki i bu nanin na tee maa yet a kpeemm fiiru be na paake.’ ”

²² Fiiliks nba ɲarin mi Yiisa weiu po bonɲann na, ki u nyik maan na, ɲaan yaa, “Lanjimanba yudaano Lisias-i tani baar yoo nba, n saa bu i maan maŋ.” ²³ Ki u ji din bet u lanjimanba saakayeno a wuu guu Pɔɔl, ki wuu be u yamani, ɲaan bia chab Pɔɔl yooɔnba a bii teeno linba ki u loon.

Bianjinba ki Pɔɔl pak tur yudaano Fiiliks nan u ɲaapoo

²⁴ ɲanne ki daanɲa nna gar, ki Fiiliks baar u buut boor nan u ɲaapoo Drusila, wunba din tee Juu niro na, ki te ki bi yiin Pɔɔl ki baar nanao. Ki Pɔɔl piak bianjinba ki niro saa teen Yiisa Masia yada. Ki ɲoo Fiiliks gbiin.

²⁵ Ton, Pɔɔl nba piak ki want yentinu nan mɔŋdianu nan buut daar baaru po yoo nba, ki janmaanii ji soor Fiiliks, ki u yet a, “Mɔtana, i daa kii saa, ɲaan li-i tee ki n la yaak, n bia saa ɲamm yiina.”

²⁶ ɲaan ki Fiiliks daan a Pɔɔl n koou nan likirii. Li paake te ki u din tuu yoo yi Pɔɔl ki piak nanao.

²⁷ Ton, bina ɲanlee poorpo ki Posius Festus mun gaar Fiiliks setu ki gaar yudant maŋ. Fiiliks nba din yaa wun nyik toonn na, ki u loon wun penn Juu teeb para, ki ɲaan ki Pɔɔl be dansarik ni.

25

Pɔɔl nba gaan u maan ki tur kpanbar Siisa bianjinba

¹ Yudaano Festus nba baar Siisarea, li daa ɲantaab poor poe ki u nyii leŋ ki doo Jerusalem. ² Leje ki mannteeb yudamm nan Juu teeb yudamm baar Festus peŋ ki paan Pɔɔl maan, ɲaan miar Festus ³ a wun te ki bi para-ii mei, ki te Pɔɔl n baar Jerusalem, ɲaan lor a bin bor ki kpi Pɔɔl sonu ni.

⁴ Ki Festus jiin a, “Pɔɔl be dansarik ni Siisarea, ɲaan n mɔŋ saa ɲmat saan leŋ daa ɲanlelee na. ⁵ Li paak, ɲaant man ki i yudamm n wein, ki tin sik Siisarea. Li-i tee ki ɔo na tun bonbiirie, bin biiro.”

⁶ Festus din dii nan daa ɲanniin koo piik na ki be namm, ki tan fit ɲmat Siisarea. Ki li yent sanyiook ni, ki u ji kar u buut binbintir paak, ɲaan te ki bi nyinn Pɔɔl ki baar nanao. ⁷ Pɔɔl nba baar yoo nba, ki u ji jak buut bunu. Ki Juu teeb nba nyii Jerusalem na fiir ki lint Pɔɔl, ki pak bonbiir bonchiann ki biiro, ɲaan bia lek ki fit wann nan bi maan maŋ tee monii.

⁸ ɲanne ki Pɔɔl pak u mɔŋ paak, ki yet a, “N ki tun biir Juu teeb sennu. N bia ki tun biir Yenjiantu ɲasaakak siari, koo Rom kpanbara yudaano.”

⁹ Njan ki Festus loon wun penn Juu teeb para. Li paak, ki u boi Pɔɔl a, “A loon ki a saan Jerusalem, ki n saa bu a buut lenji-i?” ¹⁰ Ki Pɔɔl yeto a, “N kpan daa see Kpanbar Siisa buut boore na, siaminba njan nan ki a bu n buut. N ki tun Juu teeb bisiat, ki a mɔɔ mun bia mi nna. ¹¹ Mi-i bonni tee mɔyɛtdaanɔie, ki tun bonbiir nba jan nan kuun, n kan yet a n nyi kuun ni. Njan li-i tee ki bi paanin maamie, sɔɔ kan fit jiin ki kubin bi nuu ni. Njan see ki n gaan n maan manj ki tur kpanbar Siisa.”

¹² Njanne ki Festus pak nan u saakab maan manj po, njan bet Pɔɔl a, “A gaan a maan manj ki tur kpanbar Siisa-wa. Li paak, a set saa saana.”

Bat Agripa nan u naapoo nba gbiint Pɔɔl maan bianjinba

¹³ Daa njanlee nna nba gar, ki Bat Agripa nan u niipoo Beniis tan baar Siisarea a bin foont yudaano Festus. ¹⁴ Bi din teen lej daanjanjawa, ki Festus tan wann bat na Pɔɔl maan nba tee bianjinba, ki yet a, “Filliks daan yaat, njan nyik sɔɔ dansarik ni, ¹⁵ njan maa daan saan Jerusalem yoo nba na, ki Juu teeb saakab nan mannteeb yudamm pak biiro, ki yaa n bu u maan manj ki biiro. ¹⁶ Ki n mun jiin ki betib a “Timm Rom teeb yaa boor narin, li ki tee ti kaar kaa ki tin chab niro nba ki bi yaa u tee biirtɔɔ ki bin kpiu, njan ki u biir teeb daa ki baar buut boor, ki nɔɔ nan njam daa ki took leeb ki u pak a wun nyinn u mɔɔj.”

¹⁷ “Li paak, bi kura nba daan tan baar nna yoo nba, n ki taantiri, ki li yent sanyiok ki n kar n buut binbintir paak, njan tur mɔb ki bi kɔɔ nan Pɔɔl.

¹⁸ “Njanne ki binba biiro manj fir set a bin pak ki biiro, njan ki fit la u biit nba tee linba nan maa daan bo dukii laa sii bi bianjinba na, ¹⁹ njan bi kpan nɔi mɔniok ki jiin bi mɔɔ Yenjiantu poe, nan jɔɔ nba din kpo, ki u sann tee Yiisa, wunba ki Pɔɔl yeen a u be u manfoor ni na po.

²⁰ “Ki li maan jarin. Li paak ki n bet Pɔɔl a li-i tee ki u loon wun saan Jerusalem ki n saa bu u maan lenjie, wun yetin. ²¹ Ki u yet a bii diau dansarik ni mɔkmɔk nan yoo nba ki bi tan saa saan nana kpanbara yudaano boor, ki wun saa jar u maan manj. Njanne ki n tur mɔb maa bii guu-u, ki n tan te ki bin saan nana kpanbara yudaano manj pej.”

²² Ki Bat Agripa yet Festus a, “N mɔɔ loon ki n gbat niro manj mɔb ni.” Ki Festus jiino a, “Wonnewa ki a won saa gbat u mɔb ni.” ²³ Ki li yent sanyiok, ki Bat Agripa nan u niipoo Beniis muk mukit, ki lanjimanba yudamm nan doo na yudamm wei bi poor ki baar kɔɔ buut diiuk na ni ki kar. Ki yudaano Festus ji tun toonii a bin jii Pɔɔl ki baar nana.

²⁴ Njanne ki Festus yet a, “Bat Agripa nan yimm nba kur be nna na, i la jɔɔ nba na, nɔɔe ki Juu teeb nba be nna, nan binba kur be Jerusalem baar n boor nan u maan, ki biiro, ki yakii nanin, ki yaa li ki njan ki wuu be. ²⁵ Njan min narin la ki u ki tun bisiat ki li jan nan kuumi. Ki u mɔɔ bia yaa u loon ki wun gaan u maan manj kpanbara yudaano peje.

“Tɔn, li paak ki n dukin maa n te ki wun saan. ²⁶ Njan n ki mi maa saa sɔb gbounj ki tur kpanbara yudaano na, ki pakɔ linba ki saan gaan u po. Njanne te ki n baar nana i kur numm ni na, njan li mantik kpaa fin Bat Agripa-e. Ki u buboit fiitu poorpo, n saa la maan nba ki n saa fit sɔb ki tur kpanbara yudaano manj, ²⁷ kimaan li kaa paak nan ki n te ki dansarkɔɔɔ n saan kpanbara yudaano boor, njan ki n kan fit wann waa biir linba.”

26

Bianjinba ki Pɔɔl kɔn u mɔɔj paak, Bat Agripa boor

¹ Li yoo na ki Bat Agripa yet Pɔɔl a, “N chaba mɔb. Pakin nyinn a mɔɔj.” Ki Pɔɔl donn u nuu a wun pak ki nyinn u mɔɔj, ki yet a:

² “Bat Agripa, li manj bonchiann nan maa see a tɔɔnn dinna, ki yaa n pak ki nyinn n mɔɔj, ki jiin linba kur ki Juu teeb biirin na po. ³ Ki bia jenna, n mɔk parpeenn bonchiann nan maa see a tɔɔnn na, nan faa tee banntɔɔ, ki mi Juu teeb sennu nan bi mɔniok nba tee bianjinba kur na. Li paak, chanbaa, n barimae, dimin sukuru ki gbiint maa yaa n pak linba na.

⁴ “Maa fiir n bisin niwa nan mɔtana, Juu teeb kur mi maa din tuu be bianjinba, n tij ni nan Jerusalem. ⁵ Bi poj mi-n ki li fɔk. Li-i tee ki bi loon, bi saa fit wann nan n tuu waa Farisiinba Yenjiantu sɔnu nba mantik paar nae. ⁶ Ki mɔtana n ji see ki bi bu n buut, kimaan n mɔk dindann nan mɔsonn nba ki Yennu din senn tur ti yeejamm na. ⁷ Mɔsonn manj paake ki timm Juu teeb booru piik nan munlee tuu mɔk dindann ki dukii nan ti tan saa lar. Li paak ki bi jiantir Yennu nan ninmɔnn yonnu nan nyiok. Chanbaa Agripa, dindann manj paake ki Juu teeb piak ki biirin na. ⁸ Bee ki li paar i boor nan ki i teen yada a Yennu fiint kpeemmi?”

⁹ “Sinsinn, n moŋ din dukin nan li kpaa talase ki n tun bonsiar kur ki biir Nasaref niro Yiisa sann. ¹⁰ Nnae ki n din tuun Jerusalem. Mannteeb yudamm din tuu chabin yiikoo ki n so Yennu niib ki kooŋtib dansarii. Baa din tuu bu bi maan ki tan gbenn ki chab a bin kpib na, n moŋ mun din tuu taa binba tuu chab a bin kpib na po.

¹¹ “Yoo kur n din tuu yoo ki mukisiribe, Yenjiantu diit kur ni, ki loon ki bii noi a bi ki waa Yiisa. N din mantik donn wutoor bi paak, ki li saa yakira. Li paak, n bia lek din tuu saa doi nba be tinganii ni, ki saa dintib biak.

Pool nba betib u lebitu po bianjinba

(Toona 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Li paake ki n yaan tan fiir saa Damaskus, maa n dinn Yiisaweira biak nan mannteeb yudamm nba chabin yiikoo, ki bia turin moŋ a n tun na.

¹³ “Ton, Chanbaa Agripa, li din tee yonsuuk nie ki n be soŋu paak ki saa, ki tan la ki yentu nyii sanpaapo ki yeen gar yonnu, ki yent nyokit ki lint min nan n toknanleeb na.

¹⁴ Ki ti kura baa tin ni. Ki n gbat kunkor pak timm Juu teeb maan ni, ki yin a ‘Sool, Sool, bee ki a mukisimi? Li tee jatiie nan fii kon nanin.’

¹⁵ “Ki n jiin a, ‘N Yomdaano, fin nme?’ Ki ti Yomdaano jiin a ‘Min Yiisa-e ki a mukis maŋ. ¹⁶ Nnaan fiit ki set. N nyinn fine a a teen n toontunn. Linba nae te ki n dokit a paak. Teent siara ki wann niib faa lan bianjinba dinna, nan linba ki n sii fiitir wanta yoo nba waa. ¹⁷ Maa tan saa tuma siaminba na, n bia tan saa nyinna daar ni Juu teeb nan nileeb nii ni. ¹⁸ Fine tee wunba saa yent bi numm po, ki bin nyi bumbonn ni ki koo yentu ni, ki bia nyinnib Sintaanii nuu ni ki bin koo Yennu nuu ni, ki wun nyik bi biit ki chabib, ki bin la yiar, binba ki Yennu teemm u niib na sinsuuk ni, kimaan baa teenin yada na paak.’

Pool nba want u toona po bianjinba

¹⁹ “Li paak, Chanbaa Agripa, n din ki yet Yendouŋ ni yirintu maŋi. ²⁰ Nnaan sinsinn, n din moont Yennu maan ki tur Damaskus teebe, ki pukiŋ Jerusalem nan Judea yent ni dolia nba be lokir kur po. Li poorpoewa ki n tan moont tur binba ki tee Juu teeb. N wannu nba ki n teen niib na kur tee bin nyik biit tumue kii waa Yennu soŋu, kii tuun bonjana, ki lin wann nan bi set nyik bi toonbiit nan monii.

²¹ “Li din tee linba na paake ki Juu teeb soorin, maa daa be Yenjiantu nasaakak ni na, ki loon bin kpib, ²² nnaan laa jii ki tan tuu dinna, ki Yennu guun, ki n ji be ki see ki moontir u maan ki teen tatimm nan paarib kur. Maa piak linba na, nnaan nan Moses nan Yennu sokiniinba nba din tuu piak linba kur ki mok bokitu. Namm din piak linba tan sii tuune, ²³ a Yennu Niganntoo Masia tan saa fabir di biak ki kpo, ki njoce bia sii tee sinsinn daano nba tan saa fiir kuun ni, li paak ki u bia saa moont ki tur Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb, ki beerib barii nba sii yentir bi numm po.”

²⁴ Pool nba din piak a wun nyinn u moŋ na, nanne ki Festus tian u paak a, “Pool, a waata. A bannchiouŋ na paake te ki a waat.” ²⁵ Ki Pool jiin a, “Chanbaa Festus, n ki waat kaa. Maan nba ki n piak na tee barmoniie, ki bia mok paak. ²⁶ Chanbaa Agripa, n mok parcheenn ki saa pak tura, kimaan a moŋ mi linba na po, ki n bia teen yada nan barii nba jiin Yiisa po na ki bor a boori, kimaan linba din teen maŋ din ki woon kaa. ²⁷ Chanbaa Agripa, a teen Yennu sokiniinba maan yadawa-a? Nnaan n lek mi nan a teen yadawa.”

²⁸ Ki Bat Agripa jiin Pool a, “Fin mi a a pinpauk mintik na saa fit dakin ki n teen Yiisaweirae.”

²⁹ Ki Pool jiin a, “N pinpauk-u fok koo laa ki fok, min yaa Yenmiaru tee ki fin nan niib na kura nba ghiint n maan na dinna na n teen Yiisaweira nan maa tee bianjinba nae, nnaan jarit nba na kuukooe ki i kii moki.”

³⁰ Nanne ki Bat Agripa, nan yudaano Festus, nan Beniis, nan binba kur kar lej na fiir ki nyii. ³¹ Baa yaa bin yat yoo nba, ki bi ji beer bi leeb a, “Joo na taan ki tun biit ki li jar nan bin kpiu, koo ki kooŋo dansariki.” ³² Ki Bat Agripa yet Festus a, “Niro na-i daan bonni kii miar a wun gaan u maan na ki tur Kpanbar Siisa, ti bo saa fit njaauwa.”

27

Pool nba piin Rom doo saanu bianjinba

¹ Baa ji din tan lor a bin jii Pool ki saan nana Rom, Itali tin ni na, ki bi jii njoce nan dansarkooleeb, ki tur Rom lanjimanba saakoo nna, ki u sann tee Julius, ki u be lanjimanba paabu nba ki bi yi Kpanbara Yudaano Paabu na ni, ki u jii lanjimanba na, ² ki ti* kur koo naruŋ nba nyii Adramitium, kimaan naruŋ maŋ pon teen siir nan wun nyi

* 27:2 27.2 Luk nba sob gbouŋ maŋ mun bia din tok namn ki saan.

Siisarea ki saan Asia yent ni doi nba kpia mɔkgbenjir na; ki Masedonia niro Aristakus, wunba nyii Tesalonika na, chianit. ³ Ki li tan yent sanyiok ni, ki ti baar Sidonn. Ki lanjimanba saakoo Julius dia Pɔɔl fanu, ki chabo a wun saan Yiisaweira nba be lej na pen, ki bin turo u bonloja. ⁴ Ki ti tan nyii lej ki yaat saa, ki wouj fukit ki da tookit, ki ti pek kpian Saiprus tij ki saa, ki tij manj tia wouj na ki turit. ⁵ Taa puur mɔkgbenjir na paak yoo nba, ki ti per Silisia nan Pamfilia tini ki ji baar Maira doo, Lisia yent ni.

⁶ Leje ki lanjimanba saakoo na la njaruj nba nyii Aleksandria ki saa Itali tij ni. Ki u te ki ti loor njaruj manj, ⁷ ki saa soon-soon nna, ki li tan gbatit. Ti din jii daa saamewa, ki tan baar Kinidus doo boor, Kret tij ni. Ki wouj na bia lek ki nyik tin saan taa saa siaminba po na. Li paak, ti din bokin ki gar Kret tij manj poe. Li poe ki wouj din ki paari, ki ti tan kpian Salmone, Kret tij ni, ki gar. ⁸ Taa din saa na, li din paar bonchiann nan taa tan baar Kret doo nba yi Sinsetbonjann na. Lej ki fok nan Lasea doo, Kret tij ni.

⁹ Taa yukir bonchiann na, Juu teeb moloru dagbenjir ji din gara, ki yoo nba ki ninboj tuu baar mɔkgbenjir paak na tan baar; li paak ki Pɔɔl kpaanib a, ¹⁰ “N yooɔnba, n mi nan ti sonu na ni, ninboj saa baarit bonchiann, li ki tee tiat nba be njaruj na ni, koo njaruj na kuukoo paak kaa, njan ti moj manfoa gbaa sii be danj ni.” ¹¹ Njan lanjimanba saakoo na baka din taan kaa linba ki Pɔɔl pak na po, u din fiin njaruj na saakoo nan li daano na poe. ¹² Njan njaruj manj nba din see siaminba na din ki njan nan tin set lej sakoouko, li paak, bi bonchiann ji din yaa bin njan ki bin fiir lej ki saan, a li pasiar bi saa baar Fiiniks-a. Lej din tee Kret tij dooe, ki njaruj sinsetboor be ki took yonbaa po, ki bi loon bii be lej sakoouk.

Ninboj nba din baar mɔkgbenjir na ni labaar

¹³ Li yoo na ki bi la wouj da niiganj po soon-soon nna, ki bi ji dukin a li tee wounnjaruj nba saa te ki bin fit nyann baa dukii bianjinbae, ki bi ji fiir ki dat kutkpiatir nba so njaruj ki sent na, ki koon njaruj manj ni, ki yaan jak bi sonu ki saa, ki book Kret mɔk-kpinj.

¹⁴ Li ki yukiri ki wonpaaruk nba nyi yonput po na fikit tij na ni, ki da siik mɔkgbenjir na ni, ¹⁵ ki tan baar wurrr njaruj na paak ki tutir, ki li ji paar bonchiann nan niro n fit kan njaruj manj ki took wouj na; ki ti tat nyik wouj na tooku, ki wouj na ji tut njaruj manj ki saa nann, ¹⁶ ki li jii, ki ti saa baar ki gar tinbik nba ki bi yi Koda na boor. Taa gaar yoo nba ki tinbik manj goor wouj na ki u barik, ki ti gbaa goor burgbetir nba tuuk njaruj paak na, ¹⁷ ki bi ji dat burgbetir na ki koon njaruj na ni, ki bia lor njaruj na nmiit kenkema ki lint. Bi din tiin janmaanii, ki mi a bi tan saa kpet kpian Libia tij, siaminba ki nyun ki sumii, ki li tee ninboj boor na. Njanne ki bi sikin njaruj chinchenn na ki ji nyik ki wouj na yaan jii bi saa.

¹⁸ Wonpaaruk nba din mantik da na, ki li yent sanyiok ni, ki bi piin ki nyint jika njaruj manj ni, ¹⁹ ki li sanyafannuk, ki bi jii bi moj nii ki nyinn njaruj manj bona, ki lu mɔkgbenjir na ni. ²⁰ Li din jii daa bonchiann ki sanpagbant dokin sanpaapo, ki ti ki fit la yonnu koo njaabaira, ki wouj na lek bia da nan panj. Ki ti ji ki mɔk dindann nan ti saa tinni.

²¹ Li din yukir bonchiann ki bi ki dii, ki Pɔɔl tan fiir set ki yet a, “N yooɔnba, i-i daanj bonni sak n mɔb, ki ki nyii Krete tij ni, li bo sii njan. I bo tan kii laat ninboj ki di fara na booru. ²² Njan motana, ii sak n mɔb kii mɔk parcheenn man. I soo nan yenokoowa kan kpo; njaruj na kooe saa biir. ²³ Kimaan Yennu nba ki n tee u yoo ki jiantiro na, u malaka won baar n boor nyiok, ²⁴ ki tan betin a ‘Pɔɔl, daa tiin janmaanii. See ki bi tan jii ki saan nana Kpanbar Siisa boor. A paake ki Yennu yaa wun tinn niib kur nba be nana njaruj na ni.’

²⁵ “Li paak, n yooɔnba, ii mɔk parcheenn man, kimaan n teen Yennu yada nan li kpan sii tee nan waa betin nae. ²⁶ Wouj na lek saa tutit nan panj, ki daamiit, ki te ki tin baar tinsiak nba ki nyun lintira.”

²⁷ Laa din tan teen nyotunmuna piik nan njanna ki wouj na lek da, ki saa nant mɔkgbenjir nba ki bi yir Adria† na paak, ki tansuunii ki njaruj kanna na ji mi a ti per tijje. ²⁸ Njanne ki bi jii bonbikinkar, a bin bikin ki laan li sumii amii li ki sumii, ki bikin ki soo li sumii baar taapauj kobik nan piinleewa. Ki li yann waaminna, ki bi yaan bikin, ki soo li sumiiu ji tee taapauj piinyiae. ²⁹ Ki janmaanii kooɔb, kimaan bi dukii a bi njaruj na tan saa kpet do tana paak. Li paak ki bi ji jii kutkpiata njanna nba so njaruj ki sent na, ki lu nyun ni, ki gaan njaruj manj poorpo, njan lek ji mei Yennu a lin yent sanyiok. ³⁰ Njanne ki njaruj kanna na ji loon bin bot njan nyik njaruj na, ki sikint burgbetir na nyun paak, njan ji tee ser ki li tee nan bi yaa bin sikin kutkpiata njaruj manj toonn poe na.

† 27:27 27.27 Li sanleere tee “Sinsuuk ni mɔkgbenjir.”

³¹ Njaan ki Pɔɔl yet lanjimanba nan bi saakoo na a, "Njaruŋ kanna na-i kaa ŋaruŋ na ni, i soɔ kan tinni." ³² Njanne ki lanjimanba na pot pot ŋmiit nba ki bi lor burgbetir maŋ, ki te ki li baa nyun ni.

³³ Tɔn, ki li yaan tan per yentu, ki Pɔɔl bet bi kura a bin di jeet, ki yet a, "Dinna li pukii daa piik nan ŋanna na ki i mɔk janmaani ki ki dii siari. ³⁴ Li paak, n barimie ki i lek di jeet, kimaan li tee linba saa te ki i ŋamm la paŋe. I soɔ kan la daŋi." ³⁵ Pɔɔl nba pak nna, ki u jii boroboro, ki tur Yennu niipoouk bi numm ni, ki ŋmit dii. ³⁶ Njanne ki bi para ji chee, ki bi kura jak jeet na ki di. ³⁷ Ti kur kann din tee kobiinlee nan piinlore nan banloobo. ³⁸ Soɔ kur nba dii jeet na ki jan yoo nba, ki bi jii boroboro dii nba tenn ŋaruŋ maŋ ni na ki lu mɔkgbenjir na ni, a ŋaruŋ na n fukit.

Njaruŋ na yakitu labaar

³⁹ Laa tan yent sanyioɔk, ki ŋaruŋ kanna na la tiŋ na ki ki banni, ŋaan la lotuk nna mɔkgbenjir na kpɪn, ki li mɔk gbingbanŋann, ki bi bikin a li-i saa fit, bin te ki ŋaruŋ na n saan koo leŋ ki fer tant ni. ⁴⁰ Njanne ki bi ji pot ŋmiit na, ki kutkpiata maŋ baa nyun ni, ŋaan bia lot ŋmiit nba lor daat nba ki bi dia kan ŋaruŋ na, ki ji fit donn chinchenn ŋaruŋ na numm po, a wouŋu da kii saa namm. Njanne ki bi tan per gbingbann, ⁴¹ ki ŋaruŋ na tɔonn po fer tiŋ ni. Li tɔonn po nba fer tiŋ ni bianjinba na, ki ŋaruŋ na gbar saanu, ki nyunpaana ji lia li poorpo nan paŋ ki li yakit yakit.

⁴² Tɔn, ki lanjimanba na ji loon bin kpi dansarkooora na kur, a nna-i kaa, li pasiar bin duk poot ki chiar bot. ⁴³ Njanne ki lanjimanba maŋ saakoo na ŋarin loon ki wun tinn Pɔɔl. Li paak, ki u tiab a bi daa kpibi, ŋaan tur mɔb a binba kur mi nyunduku, bin yukir baa nyun na ni sinsinn ki duk poot. ⁴⁴ Njaan binba biar ki ki mi duku na n mun soor ŋaruŋ daat koo ŋarin-yaka ki wɔb ki duk poot. Ti kura ji din teen nnae ki tinn.

28

Malta teeb nba gaarit bianjinba

¹ Taa din tinn na poorpoe ki ti bann nan tiŋ maŋ sanne Malta. ² Leŋ niib din diat bonŋann. Saak din baa, ki waat be bonchiann, ki bi joo mugann ki turit a ti nanii, ŋaan teen ti kur sommir sommir. ³ Ki Pɔɔl tan tikir daginganii ki kpab nan waaok, ki teen muu na ni, ki muu na tonu gbat waaok na, ki u nyii, ki juu Pɔɔl nuu. ⁴ Ki leŋ niib nba la ki waaok na juon Pɔɔl nuu paak na, ki bi ji beer leeb a, "Joo na kpan tee nikpiiruko. Waa lek tinn u moŋ mɔkgbenjir ni na, ŋaan kpeemm ŋarin kan nyiko ki wuu be u manfoor ni." ⁵ Ki Pɔɔl ŋak u nuu, ki waaok na baa muu na ni, ŋaan ki li ki teen Pɔɔl siar nan waama. ⁶ Ki bi ji daan a bin laan u siar po saa mɔr, koo u tan saa baa ki kpo-o. Baa ji daan daan ki tan bak ki ki la siar teeno na, ki bi lebit bi dudukit ki yaa u tee yensaue.

⁷ Leŋ bia din ki fok nan bat Publius kpaanti. Nɔɔe din tee tiŋ maŋ ni bat. Ki u din gaarit saauŋ ki saa jan damunjaa ŋantaa. ⁸ Ki Publius maŋ baa mun doo yiar gbanantouŋ nan noŋiikak ni. Ki Pɔɔl tan koo u diiuk ni, ki yii nii u paak, ki miar Yennu, ki u la laafia.

⁹ Li paak ki baatleeb nba be leŋ na kur baar, ki u te ki bi la laafia. ¹⁰ Ki bi pit piinii bonchiann. Taa bia din tan fi a tin koo ŋaruŋ yoo nba, ki bi baar nan linba ki ti tan sii loon soŋu ni, ki koon ŋaruŋ ni ki turit.

Taa saan Rom bianjinba

¹¹ Ti benu leŋ ŋmaarii ŋantaa poorpoewa ki ti koo ŋaruŋ nba nyii Aleksandria ki be Malta sakoouk na, ki bi yi ŋaruŋ maŋ Yenjaasnba. Ki li fiir saa, ¹² ki yaan tan baar doo nba ki bi yi Sairakus na, ki biar leŋ daa ŋantaa, ¹³ ki tan tɔot baar Regium doo. Ki li tan yent ki wouŋ yaan jak danu, ki nyii niigan po ki tutit. Ki ti jii daa ŋanlee ki yaan baar Puteoli doo. ¹⁴ Leŋe ki ti la Yiisaweisiab. Ki bi yaa tii be namm ki jan daa ŋanlore. Ki ti be namm, ki tan nyii leŋ ki saa Rom doo ni.

¹⁵ Yiisaweira nba be Rom doo ni na nba gbat ti po, ki bi fiir chetit Apius daak na ni, ki siab mun chetit Saamŋei ŋantaa nba kpia Rom na. Pɔɔl nba lab yoo nba, ki li turo kpaan-moŋ, ki u tur Yennu niipoouk.

Pɔɔl benu Rom doo ni

¹⁶ Taa baar Rom yoo nba, ki bi chab Pɔɔl ki u be ŋaak ni, ki bi te ki lanjima guu-u.

¹⁷ Tɔn, li daa ŋantaa poor poe ki Pɔɔl yiin Juu teeb yudamm ki lakimm, ki yetib a, "N naa waas, n lek ki tun bonbisiar ki biir ti niib koo ti yeejamm sennu, ŋaan bi din soorin ki koonin dansarik Jerusalem-e, ki jii kubinin Rom teeb. ¹⁸ Ki bi boin buboit, ki tan loon bin nyikin, kimaan bi ki la maa tun bonbisiar nba jan nan bin kpimi. ¹⁹ Njaan Juu teeb nba din ki sak bin nyikin na, li paak ji din te ki n yaa n saa gaan n maan ki tur kpanbara yudaano Siisa-e, ŋaan li din ki tee n loon ki n pak biir ti niib kaa.

²⁰ “Li paake ki n yiini maa n tan lai ki beti labaar na. Maa moontir Yennu Niganntoo, wunba ki Juu teeb mok dindann u po na, nanne te ki bi baanin jarit na.”

²¹ Ki bi beto a, “Ti ki la gbant nyii Judea ki baar ki want a po, koo ti soo bia ki nyii lej ki baar nan labasiari, ki soo mun bia ki pak bonbisiar ki gaan a po. ²² Nnaan ti loon ki tin bann a dudukite. Ti ponj mi nan siar kur po, niib bonchiann piak ki biir jiantu nba ki a waa na.”

²³ Li paak ki bi senn daar. Ki niib bonchiann tan baar Pool penj daar manj ni. Ki u kat wannib nan ninmann, Yennu naan na po, sanyiok ni mokmok nan daajoouk, ki wantib Yiisa barii nba be Moses sennu ni nan Yennu sokiniinba sobu ni bianjinba, ki yiab a wun tunn niib na yan ki jiiin Yiisa po. ²⁴ Ki bi siab yan din tunn ki koo Yiisa ni, Pool maan manj paak, ki siab mun ki teen yada. ²⁵ Ki bi jak leeb nan moniok, ki yaa bin yat. Nnanne ki Pool pak bonyennkoo a, “Yoo nba ki Yennu Seyeen din te ki u sokinii Aisaya pak tur ti yeejamm na, u din pak moniie, ²⁶ ki yet a,

‘Ii saa ki saa bet niib na a:

I tan saa gbiint ki gbiint, nnaan lek kan bann li paaki,

ki bia tan saa got ki got, nnaan lek kan la,

²⁷ kimaan niib na tee yankpeena,

ki bi bia kpa a bi tuba a bi daa gbia,

ki bia mun bi nunii a bi daa laat.

Bi-i bonni kii mun bi nunii, bi bo saa lawa,

bi-i biaki bonni kii kpa a bi tuba, bi bo saa gbata,

ki bi-i biaki bonni kii tee yankpeena, bi bo saa bann li paaka.

Li-i kii teen nna bonni, bi bo saa nyik bi toonbiite,

ki n te ki bin la laafia.’ ”

²⁸ Ki Pool namm yet a, “Li nan ki yin bann nan Yennu tinnu maan baar niib nba ki tee Juu teeb paaka, ki bi saa gbiint.”

((²⁹ Pool nba din pak nna yoo nba, ki Juu teeb na ji yat saa, ki jak leeb nan moniok bonchiann.))

³⁰ Pool nba din be siaminba na, u din pa likiriie, ki be lej bina nanlee. Niro nba kur tan baar u boor, wun gaaro bonnann. ³¹ Ki u din tuu moontir Yennu naan na po, ki want niib ti Yomdaano Yiisa Masia po, ki piak u yamani nan parcheenn.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur ROM TEEB nae na

Ki jiīn Rom teeb gbouj na po

Pɔɔl din sɔb gbouj na ki tur Rom doo teeb, a lin ɲamm sɔnue, ki wun baar gɔn Yiisaweira nba be leɲ. U lor din tee wun tun nan leɲ Yiisaweira nae waama, li poor po bin sommo ki wun saan Speenn tij̄ ni.

¹ Min Pɔɔl-e sɔbin gbouj na. N tee Yiisa Masia toontunnɔe, ki u yiinin a n teen u toonii, ki Yennu gannin a n mɔont u barɲanii na.

² Yennu din dɔɲ senn u mɔsonn barɲanii maɲ poewa, ki u sɔkiniinba din mɔontir u mɔsonn maɲ, nan laa sɔb u kasii gbouj ni na. ³ Barɲanii maɲ want u Bija poe; ɲɔɔe tee ti Yomdaano Yiisa Masia; waa teen nisaarik yoo nba, ki bi marɔ ki u tee Defid yaaboonn, ⁴ ki Yennu Seyeerj wann nan paɲ nan u set tee Yennu Bija, u kuunfiiru paake. ⁵ U paake ki Yennu ninbatinu be n paak ki te ki n tee u toonii, ki n jii u sann ki saan nibooru kur boor, ki te ki bi teeu yada ki saak u mɔb; ⁶ ki i mun be daansiab nba ki Yiisa Masia gannib na kann ni.

⁷ Li paak ki n sɔbin gbouj na ki teen yimm nba be Rom doo ni, ki Yennu looni ki ganni a yin teen u mɔɲ niib na. Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaurj nan parmaasir-ii be nani.

Pɔɔl nba teen Yennu niipoouk bianjinba

⁸ Sinsinn, n teen Yennu niipoouk Yiisa Masia sann ni, i kura paak, kimaan tingboun na teeb kur gbia i yada po. ⁹ Yennu tee n siara daano nan n ki mi nyik Yenmiaru i kura paaki. Nɔɔe ki n waau nan n par kura, ki mɔontir barɲanii nba jiīn u Bija po na. ¹⁰ N mejo a li-i tee u loommie li kan yukir ki n saa baar i boor ki goni, ¹¹ kimaan n mantik loon ki n sommi ki yin gaar Yennu Seyeerj piinsiare, ɲanne saa te ki yin set fanu kii mɔk paɲ u weiu ni. ¹² Maa want linba tee a min nan yimm nba teen yada bianjinba na, ti sii kɔont leeb para, ti yada teenu na paake.

¹³ N naa waas, n loon yin bann nan n yabir nan taar munɲaa nawa a n baar goni, ɲaan ki siar gɔin mɔkmɔk nan mɔtana, ki n ki fit gɔnini. N loon ki n te ki niib nba be i boor na n wei ti Yomdaano nan maa daan teen bianjinba nileeb sinsuuk ni na. ¹⁴ Li kpaa talas ki n bet niib kura barɲanii na po, binba mɔk yan, nan binba ki mɔk yan, nan binba mɔk ninjentir nan binba ki mɔk ninjentir. ¹⁵ Li paak ki n ninbinn mɔn bonchiann a n mɔont barɲanii maɲ ki tur yimm nba be Rom doo ni na.

Yiisa barɲanii na nba mɔk paɲ bianjinba

¹⁶ Fei ki mokin nan ki n mɔont barɲanii maɲ, kimaan li tee Yennu paɲ nba tint wunba kur teen Yiisa yadae; sinsinn li tee Juu teeb yare, ki bia tee booru kur yar. ¹⁷ Barɲanii maɲ want nan Yennu yeen a nirɔ tee niɲano u tɔonn, yada teenu paake; nae nyii paanu ki tur binba teen Yiisa yada, nan laa sɔb Yennu gbouj ni bianjinba na a, "Wunba teen niɲano Yennu boor, u yada paak, li daanɔe mɔk manfoor nba kaa gbennu."

Nisaarii kur nba mɔk biit bianjinba

¹⁸ Yennu wann nisaarii a u donn wutoor bi paak, kimaan bi tuun toonbiit ki ki waa u sɔnu, ki bi biit sɔnii maɲ te ki niib ki bant u barmɔnii. ¹⁹ Yennu donn wutoor, kimaan nisaarik nba sii fit mi u po bianjinba, ɲanne fiit ki be paanu ni, kimaan ɲɔɔ Yennu mɔɲ mɔɲe fiitir ki wannib. ²⁰ Yoo nba ki Yennu din nan durinya na mɔkmɔk nan mɔtana, u naamii maɲ nie ki bi bann u benu nba ki nisaarik ninbinn ki fit laa na, ki bia mi nan u mɔk paɲ nba kaa gbennu, ki set tee Yennu. Li paak, bi ji ki mɔk yaak Yennu tɔonn ki saa yet a bi ki mi bi biiti. ²¹ Bi mi Yennu, ɲaan bi ki teeno baakir nba ki u yen na, bi bia ki teeno niipoouku. Bi mɔk jatdudukit, bi yan ki yenti, ki bia ki mɔk nyɔɔti. ²² Bi yaa bi mɔk yame, ɲaan tee jatit; ²³ baa bo sii jiantir Yennu nba tun be na, bi ki saki, ɲaan jiantir yennii nba ki niib namir, ki li naan nisaarii, koo nɔonii, koo bonkobit, koo bonfurinkaa na.

²⁴ Li paak ki Yennu nyikib, ki bi tuun toonbiit nba ki bi para loon, ki dint bi mɔɲ fei, ɲamm nan bi leeb gbanant toona ni. ²⁵ Bi jii linba tee Yennu barmɔnie ki lu, ɲaan sak faak, ki lebit ki jiantir linba tee Yennu naamii, ɲaan nyik Yennu mɔɲ mɔɲ, wunba yen baakir kur mɔkmɔk nan yoo nba kaa gbennu na. Mamɔmm.

²⁶ Li paak ki Yennu nyikib, ki bi tuun bi mɔɲ loomm nba mɔk fei, ki bi poob nyik bii dɔɔ nan jab ɲaan ɲmat ki dɔɔ nan bi leeb; ²⁷ ki jab mun nyik bii dɔɔ nan poob ɲaan

ηmat ki dɔɔ nan bi leeb, ki bi niɔŋ be bi leeb ni bonchiann, ki jab tee bonsia nba mɔk fei nan bi leeb, li paak ki bi laat tubdatu nba jaŋ nan bin gaar bi gbanant ni, bi biit maŋ paak.

²⁸ Nisaarii nba din ki loon bin bann Yennu na, li paake ki Yennu nyikib nan bi dudukbiit, ki bi tuun toona nba bi bonchiann. ²⁹ Ki biit kur be bi ni, ki bi ghee nan biit nan nianchiɔŋ nan yanbɔmm nan funfunbiit nan nikpinu nan kunkɔna nan fai nan dudukbiit, ki bia tee sanjaanjanna; ³⁰ ki piak biir bi leeb, ki ki loon Yennu, ki sukii bi leeb, ki mɔk garuk ki dont bi mɔŋ, ki bia ηmii dukii biit sɔnii, ki ki teen bi naanba nan bi baanba baakir. ³¹ Bi bia ki mɔk yansian bi ni; bi ki waa bi mɔsona biaki; bi ki mɔk lomm koo ninbatinu nan bi leebi. ³² Bi mi nan Yennu sennu wann nan binba tuun linba na booru, bi nyɔɔt tee kuume, ηaan bi lek kpan tuun ηanne, ki bia mɔk parpeenn nan binba tuun li toonbooru mun.

2

Yennu buut labaar

¹ Li paak, fin nba want a lɔɔ biit, a ki mɔk sɔnu, kimaan faa want a lɔɔ biit na, li want nan a mɔŋ mɔŋ mɔk biit, kimaan faa want a lɔɔ biit na, a mɔŋ mun tuun nnae. ² Ti mi nan Yennu tan saa bu binba tuun nna na buuta; ki u buut maŋ tee barmɔniie. ³ Faa want leeb nba tuun biit bianjɔnba, ηaan mun tuun nna na, a dukii Yennu kan dat a tubiri-i? ⁴ Koo a yisin loonchiɔŋ nan sukuru bonchiann nba ki Yennu mɔk nant nae-e? A ki mi nan Yennu mɔk burchint nana a wun te ki a nyik a biit na ηaan kii be parnae-e? ⁵ ηaan a par wakii, ki a lek ki sak nan fan nyik toonbiit tumu, li paak, a pukii a mɔŋ tubdatu nba ki a tan saa la, daar nba ki Yennu wutoor saa nyi paanu, ki u saa bu niib buut nan barmɔnii nae; ⁶ kimaan sɔɔ kur saa la nyɔɔt, u toona nba tee bianjɔnbae. ⁷ Nisiab mɔk mintir ki tuun toonηana ki loon Yennu n pakib ki turib nyɔɔt nan manfoor, ηamme set saa la manfoor nba ki mɔk gbennu. ⁸ ηaan binba mɔk kunkɔna, ki ki sak barmɔnii na, ηaan tuun toonbiit, Yennu wutoor saa do bi paaka. ⁹ U saa jii biak nan mukisuk ki tur nisaarii nba kur tuun toonbiit na; Juu teeb nae saa la tubdatu sinsinn na, ki binba ki tee Juu teeb na n mun bia la; ¹⁰ ηaan Yennu saa jii paku nan baakir nan parmaasir ki tur binba kur tuun toonηana na; Juu teebe saa sint gaar, ki binba ki tee Juu teeb na n mun bia gaar; ¹¹ kimaan Yennu ki mɔk ningannii.

¹² Binba kur ki mi Yennu sennu ki tuun toonbiit na, bi saa kpo bi toonbiit tumu na paake, li ki tee baa ki dia sennu maŋ na kaa. Binba kur mi Yennu sennu, ηaan tuun toonbiit na, Yennu saa jii sennu maŋe ki bu namm. ¹³ Binba gbia sennu na, ηamm kaa tee niηamm Yennu boori, ηaan binba tuun bianjɔnba ki sennu na wann na, ηamme tee niηamm u boor. ¹⁴ Binba ki tee Juu teeb na, bi ki mɔk sennu na, ηaan bi-i tuun sennu na nba wann bianjɔnba nan bi tiɔŋ yamie, bi mɔk bi tiɔŋ sennu bi para ni, nan baa lek ki mɔk sennu maŋ nawa. ¹⁵ Baa tuun bianjɔnba na want nan sennu na nba yaa bianjɔnba na be bi para ni, ki bi dudukit mun wantib linba ηan nan linba ki ηan, kimaan sianyoɔ bi dudukit tuu tan sak bi toon-yena nan li ηan, ηaan yosau bi dudukit n bia yêt bi toonlia nan li ki ηani. ¹⁶ Tɔn, li tan sii tee nnae daar nba ki Yennu saa bu niib kur para ni buut Yiisa Masia paak, nan maa mɔɔntir barηanii maŋ bianjɔnba na.

Ki jiin Juu teeb nan sennu na po

¹⁷ Gotir, a yi a mɔŋ Juu niroe, ki mɔk parbifaant nan sennu na tee a yare, a li paak a tee Yennu yɔɔe, ¹⁸ ki mi linba ki Yennu loon fii tuun, ki a bia tumii sennu na ki mi linba ηan nan tumu, ¹⁹ ki teen yada nan a fit want jɔɔnii sɔnu, ki bia tee yentu ki tur binba be bunbɔnn ni na; ²⁰ ki fit kpaan jatit, ki bia want binba ki mi, kimaan a mi barmɔnii na nba sɔb bianjɔnba sennu gbouŋ na ni. ²¹ A want leeb barmɔnii na, ηaan bee ki a ki want a mɔŋi? A want leeb a bi daa jaami, ηaan fin ki jaami-i? ²² Fine want niib a bi daa tuun bonchonchonn toona, ηaan fin ki chommi-i? Fin nba ki loon pata maan na, ηaan a ki jaan patjiantu diit ni bona-a? ²³ Fin nba nyu bara sennu maŋ paak na, a yêen sennu maŋ ki dint Yennu fei, ²⁴ nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni a, "Yimm Juu teeb paake ki binba ki tee Juu teeb na piak bonbiir ki jiin Yennu po."

²⁵ Fi-i sak Yennu sennu, a punpotu mɔk nyɔɔt, ηaan fi-i kii sak sennu na, li ηman a ki poti. ²⁶ Binba ki tee Juu teeb ki ki pot, ηaan sak sennu maŋ mɔbona ki waa-r, Yennu saa gaarib nan wunba pot nae. ²⁷ Yimm Juu teeb mɔk sennu maŋ ki li sɔb gbouŋ ni; ki i bia porii puna, ηaan yimme bia biir sennu na; ki binba ki pot bi puna ηaan waa sennu na, ηamme saa bu i buut ki biiri. ²⁸ Niro nba tee Juu niro paanu ni kuukɔɔ, u ki tee Juu niro nan mɔnii. Potu nan mɔnii mun ki tee gbanant potu nba be paanu ni kaa. ²⁹ Juu niro nan barmɔnii tee wunba tee Juu niro par nie. Potu nan mɔnii mun tee par nie, ki

li potu tee Yennu Seyeen toonne; li ki tee gbanant paak kaa. Li daano laat paku Yennu boore, li ki tee nisaarik boor kaa.

3

¹ Tɔn, nyɔlante ki Juu teeb la ki gar binba ki tee Juu teebi? Bi punpotu mɔk nyɔɔti-i? ² Li mɔk nyɔɔt bonchiann. Sinsinn tee Yennu din jii u sennu mɔbona na ki guun Juu teebe; ³ ki bi siab-i diŋi kii dia bi mɔsonn, li want nan Yennu ki dia u mɔsonni-i? ⁴ Aaai, li ki want nna kaa. Niib kur-i bonni tee fai damm, ŋaan Yennu ŋarin tee barmɔnpakirɔe. Li waa nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni bianjinba nae a: “Fin Yennu-i pak, bi saa la nan a mɔk mɔnii, ki bii bu a buut, a bia saa di mɔniie.”

⁵ Ŋaan ti toonbiit-i fiit wann nan Yennu mɔk mɔnii, ki ti saa yet a bee? Waa daar ti tuba na paake ki ti ji saa yet a u mɔk biiti-i? (Nisaarik dudukite ki n yet nna.) Aaai, n kan yet nna kaa. ⁶ Yennu-i kii be fanu, u kan fit bu tingbouŋ na niib buuti.

⁷ Tɔn, sɔɔ-i boi a, “N faak na-i want nan Yennu set tee barmɔnii daano, ki te ki niib teeno baakir, bee teen ki u saa dat n tubir a n tee biitdaano?” ⁸ Siab bia yeen a, “Ŋaant ti tun toonbiit ki bonŋann n baar.” Nisiab sukiin ki yeen a mine yet nna. Yennu saa dat bi tuba nan laa janjib bianjinba.

Nirɔ kaa ki tee niŋano

⁹ Ti saa yet a bia? Timm nba tee Juu teeb na binbeŋ chee binba ki tee Juu teeb na binbeŋ amii? Aaai, ti binbeŋ ki chee bi yari. N poŋ doŋ yet a Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb be biit yiikoo nie ¹⁰ nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni a:

“Sɔɔ kaa ki tee niŋano, aaai, nan yenɔkɔɔwa gbaa.

¹¹ Sɔɔ kaa ki mɔk minu, sɔɔ kaa ki loon Yennu.

¹² Sɔɔ kur kpet sɔnuwa, sɔɔ kur tuun biite;

sɔɔ kaa ki tuun toonŋana, sɔɔ kaa, nan yenɔkɔɔwa gbaa;

¹³ bi mɔi yaa nan kayaant nae, ki fai nyi bi mɔi marŋ ni,

ki linba nyi bi mɔi ni tee nan waauk lobii na;

¹⁴ mɔpora nan mɔtont kuukɔɔe nyi bi mɔi ni.

¹⁵ Bi tuu kpi nirɔ yiamewa;

¹⁶ ki siaminba kur ki bi gar, biiru nan parbiir tuu baar leje.

¹⁷ Bi ki tuun linba saa baar nan parmaasiri.

¹⁸ Bi binbeŋ ni, bi ki tiin Yennu.”

¹⁹ Tɔn, ti mi nan Yennu sennu-i yet linba, li yeen ki teen binba be li yiikoo nie, li paake ki niib kur sii muu bi mɔi, ki tingbouŋ na teeb kur be Yennu buut ni, ki u tɔɔnn, sɔɔ kaa ki mɔk mɔnii. ²⁰ Sɔɔ kaa ki saa fit wei sennu na nba wann bianjinba ki teen niŋano Yennu tɔɔnn; sennu na paake te ki nisaarik bann nan u tuun toonbiit.

Bianjinba ki Yennu te nisaarik tee niŋano u tɔɔnn

²¹ Ŋaan mɔtana, Yennu mɔŋ nba lon sɔnsau nba saa te ki nisaarik n teen niŋano na ji be yeenin nie, ki u sɔkiniinba maan nan sennu nae wantit li po, ŋaan li ki nyi sennu na saku ni kaa. ²² Yennu-e te ki nisaarii nba teen Yiisa Masia yada na tee niŋamm u tɔɔnn, li nyii baa teen Yiisa Masia yada nae, ki lukitin kaa, ²³ kimaan nisaarii kur tun toonbiit ki ki be fanu nan Yennu nba loon bianjinba na. ²⁴ Yennu ninbatinu paake ki u yet a bi tee niŋamm u tɔɔnn; li tee piiniie, kimaan Yiisa Masia pa bi paak ki nyinnib daabisin niwa. ²⁵ Yennu-e te ki Yiisa Masia nyii yeenin ni, ki bia te ki u sɔn nba nyii u ni na tee maruŋ ti biit paak, ki ti-i teen linba na yada, Yennu saa nyik chab ti biiti; ŋanne wann nan Yennu be fanu. Yoo nba gar, Yennu din ki dat nisaarii tuba bi toonbiit paaki, kimaan u sukuru paak; ²⁶ ŋaan mɔtana u nyik chabit ki loon wun wann nan u set be fanu, ki bia yet a wunba teen Yiisa yada na mun tee niŋanoe ŋɔɔ Yennu tɔɔnn.

²⁷ Li paak, siar be ki ti mɔk parbifaant nanni-i? Aaai, li ki tee a taa waa sennu na paak kaa ki ti saa la tinnu, ŋaan li tee taa teen Yiisa Masia yada na paake. ²⁸ Ti yeen a nisaarik yada teenu paake ki Yennu yet a u tee niŋano; li ki tee waa waa sennu na paak kaa. ²⁹ Yennu tee Juu teeb kuukɔɔ Yennu-ee? Aaai, u tee Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb na Yennu-e. ³⁰ Yennu tee Yen-yenɔkɔɔe ki saa yet a Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb na kur n teen niŋamm u tɔɔnn, bi yada teenu paak. ³¹ Tɔn, taa yet a nisaarik laat tinnu u yada teenu nie na, ŋanne saa te ki sennu na n teen yanni-i? Aaai, li ki tee nna kaa. Ti lek see sennu na poe.

4

¹ Tɔn, ti saa yet a bee ki jiin ti yeeja Abraham nan u binbenj po? ² Waa din waa sennu na-i dinji te ki Yennu yet a u tee niɲanɔ u tɔonn, u bo sii mɔk linba saa te ki u mɔk parbifaant, ɲaan u ki mɔk parbifaant Yennu tɔonni. ³ Li sɔb Yennu gbouɲ ni a, “Abraham din teen Yennu yadae, ki u yada maɲ paak ki Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ u tɔonn.” ⁴ Niro-i tuun toona, u nyoot kii tee piinii kaa, ɲaan li sii tee paauko. ⁵ Niro nba ki teen sennu weiu na yada, ɲaan teen Yennu nba nyikit biitdamm ki chabitib na yada, Yennu saa jii li daano ki u tee niɲanɔ u tɔonn; li daano yada paake ki Yennu saa jiuu. ⁶ Nnae ki Defid din yet a daano nba ki Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ u tɔonn ki li ki tee u toonɲana paaki, li daano mɔk parpeenn bonchiann. ⁷ Defid din yet a: “Damm nba ki Yennu nyik bi biit ki chabib ki kpeen bi biit na, bi mɔk parpeenn;

⁸ Damm nba ki Yennu ki tian bi toonbiit po, bi mɔk parpeenn.”

⁹ Li parpeenn tee binba pot na kuukoo yar amii? Aaii, nan binba ki pot nawa. Ti poɲ bo yet a li sɔb Yennu gbouɲ ni a, “Abraham din teen Yennu yada, ki u yada maɲ paake ki Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ u tɔonn.” ¹⁰ Nlee yoobe ki Yennu din tun nna? Yennu din yiu niɲanɔewa ki u tan pot amii u din potewa ki Yennu yiu niɲanɔ? Yennu poɲ din yiu niɲanɔewa ki u tan pot. ¹¹ U din pota, ɲaan u potu maɲ tee siara nba want nan u yada maɲ paake ki Yennu poɲ din jiuu ki u tee niɲanɔ, li poorpowa ki u ji tan pot. Li paak, binba kur teen Yennu yada ɲaan ki pot na, Abraham tee bi baae; baa teen Yennu yada na paake ki Yennu yib niɲamm. ¹² Abraham tee binba pot na mun yaa baae, li ki tee baa pot na paak kaa, ɲaan baa bia teen Yennu yada nan bianjinba ki ti baa Abraham din teen na, u din teen yadaewa ki tan pot; bi yada paake ki Abraham tee bi baa.

Taa gaan Yennu mɔsonn yada paak bianjinba

¹³ Yennu din senn mɔsonn ki tur Abraham nan u yaaboona a tingbouɲ na tan sii tee bi yare, li din ki tee Abraham nba waa sennu na paak kaa ki Yennu senn li mɔsonni, ɲaan li din tee u yada paake ki Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ u tɔonn. ¹⁴ Li-i bonni tee ki Yennu mɔsonn na tee binba dia sennu maɲ yarie, ɲann ɲarin, niro yada bo sii tee yanne, ki Yennu mɔsonn bo kii mɔk nyooti. ¹⁵ Sennu na yɛtue baat nan Yennu wutoor, ɲaan sennu-i kaa, mɔyɛtuk sii kaa.

¹⁶ Yennu mɔsonn na tee binba teenɔ yada na yare; u ninbatinu paak, ki u senn mɔsonn maɲ, ki li set tee Abraham yaaboona kur yar, li ki tee binba waa sennu na kuukoo yar kaa, ɲaan binba kur teen Yennu yada nan Abraham nba din teen bianjinba na, li tee bi yare, kimaan ɲoo Abraham-e tee ti kura baa, ¹⁷ nan laa sɔb Yennu gbouɲ ni a, “N teena niibooru bonchiann baae.” Li paak, Yennu boor Abraham tee ti baae, Yennu nba ki Abraham teenɔ yada na, ɲooe te ki kpeemm laat manfoa, ki tuu te linba kaa ki li ji be. ¹⁸ Siar din ki want dindann, ɲaan Abraham lek din mɔk dindann nan Yennu saa turo bika, ki bia teen yada, ki u yada teenu paake ki u teen niibooru bonchiann baa, nan Yennu nba yeto a, “A yaaboona tan saa pot bonchiann.” ¹⁹ Abraham din la nan bina kobik nawa, ki mi nan u gbanant baɲa, ki u ɲaapoo Sara bia tee pookanmatire, ɲaan nan li kura gbaa, Abraham yada din ki wati. ²⁰ U mantik din teen Yennu yada, ki ki mɔk birsuk nan Yennu mɔsonn na, u yadae din te ki u mɔk paɲ bonchiann, ki piak Yennu. ²¹ U mantik din teen Yennu yada ki ki birisi, ki mi nan Yennu nba senn bianjinba, u set saa fit tuma. ²² Li paak ki “Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ,” kimaan waa teen Yennu yada na. ²³ ɲaan Abraham kuukoo paak kaa ki li sɔb Yennu gbouɲ ni a, “Yennu jiuu ki u tee niɲanɔ,” ²⁴ ɲaan li sɔb ki teen timm nba ki Yennu saa gaarit mun ki ti tee niɲamm u tɔonn nae, kimaan taa teen ɲoo Yennu nba fiin ti Yomdaano Yiisa kuun ni yada na. ²⁵ ɲooe din jii Yiisa ki chab ki bi kpiuu ti toonbiit paak, ɲaan bia fiino kuun ni, a wun te ki tii tee niɲamm u boor.

5

Binba ki Yennu yet a bi tee niɲamm

¹ Tɔn, taa teen Yiisa yada na paake ki Yennu yet a ti tee niɲamm u boor, ki parmaasir ji be timm nan Yennu sinsuuk ni, ti Yomdaano Yiisa Masia paak. ² U paake ki Yennu tint ninbaauk, ti yada maɲ paak; ki ti la u ninbatinu maɲ ki mɔk parpeenn, kimaan ti mɔk dindann nan ti tan sii mɔk binbenɲaɲ nba ki Yennu saa turit na. ³ Ti bia mɔk parpeenn ti biak dinu ni, kimaan ti mi nan biak dinu baat nan sukurie, ⁴ ki sukuru mun baat nan binbenɲaɲ, ki binbenɲaɲ mun baat nan dindann, ⁵ ki dindann maɲ ni ti tan kan di fei, kimaan Yennu jii lomm nba ki u mɔk nae ki teen ti para ni, u Seyeen nba ki u turit na paak.

⁶ Kimaan yoo nba ki ti daa din ki mɔk sommir na, ki Masia gaar timm biitdamm paak ki kpo, ki li tee yoo nba ki Yennu gann. ⁷ Li paar nan niro n gaar niipeemo paak ki kpo,

ɲaan li pasiar a saa la soɔ n gaar niɲano paak ki kpo; ⁸ ɲaan Yennu wann nan u set loonit bonchiann, kimaan taa din tee biitdamm na ki Yiisa Masia gaar ti paak ki kpo. ⁹ U sɔn paak, ki Yennu yet a ti tee niɲamme; li paak, u set saa nyinnit tubdatu nba baat ti paak na niwa. ¹⁰ Ti din tuu tee Yennu dataie, ɲaan mɔtana jik u teent u yɔɔsnbae, kimaan u Bija nba din kpo na sɔn paak, ki taa tee u yɔɔsnba na, birsuk ji kaa, u saa tinnit u manfoor paaka. ¹¹ ɲaan li kur kaa na; ti bia mɔk parpeenn Yennu nba sommit bonchiann bianjinba, ti Yomdaano Yiisa Masia paak na, kimaan u paake ki Yennu ji teent u yɔɔsnba.

Ki jiin Adam nan Masia po

¹² Tɔn, niyenokooɔe din te ki biit baar tingbouɲ na ni, ki u biit na paake te ki kuun be. Li paake te ki kuun kpi niib kur, kimaan nisaarik kur tun toonbiita. ¹³ Biit din be tingbouɲ na niewa ki Yennu tan tur Moses sennu na, ɲaan sennu-i kaa, soɔ kan fit yet niro a u biir sennu. ¹⁴ Laa nyii Adam yoowa ki tan tuu Moses yoo, kuun lek mɔk yiiikoo soɔ kur paak, ki kpi binba mɔk biit nba ki tee nan Adam biit nba din tee bianjinba na.

Tɔn, Adam din tee wunba din yaa wun wei poor na ninnauɲo. ¹⁵ ɲaan bi banlee na ki jan, kimaan Yennu piinii nba ki u pit yann na ki tee nan Adam toonbiit na kaa. Li tee moniie nan niib bonchiann kpo niyenokooɔ maɲ toonbiit paake. Yennu ninkpabaun yab, ki u piinii nba ki u teen niib bonchiann, ki li tee yenoɔkoo Yiisa Masia ninkpabaun paak na mun bia yab. ¹⁶ Bokitue be Yennu piinii nan niyenokooɔ Adam toonbiituk sinsuuk ni; kimaan niyenokooɔ Adam toonbiituk maɲ poorpo, ki Yennu din bu u buut, ki yet a u toonbiituk maɲ ɲan nan tubdatu; ɲaan ɲoo Yiisa Masia piinii nba ki u pit yann na tee nyikinhabe, toonbichioɲ poorpo. ¹⁷ Niyenokooɔ toonbiituk paake ki kuun kpi soɔ kur, kimaan niyeno maɲ paak; ɲaan linba wei, niyenokooɔ Yiisa Masia toonn na gar nnawa; niib nba kur la Yennu ninbatinu nba yab, nan u piinii nba tee nyikinhab na, bi saa la nyannu nan manfoor, Yiisa Masia paak.

¹⁸ Niyenokooɔ maɲ toonbiituk paake te ki soɔ kur ɲan nan tubdatu, nnae mun, niyenokooɔ toonɲann paake te ki soɔ kur laat tinnu nan manfoor. ¹⁹ Niyenokooɔ nba ki bi yiu Adam na moyɛtuk paake te ki niib kur teen biitdamm; li mun tee nnae nan niyenokooɔ nba ki bi yiu Masia na mɔsaku paake ki niib bonchiann teen niɲamm Yennu boor.

²⁰ Sennu na baar a lin ɲamm fiit wann toonbiit nba yab bianjinbae; ki toonbiit nba yab na, Yennu ninbatinu mun yab ki gar nnawa. ²¹ Li paak, biit nba din te ki nisaarii kpenn bianjinba na, nnae mun ki Yennu ninbatinu paak ki u yet a bi tee niɲamm u boor, ki turib manfoor nba kaa gbennu, ti Yomdaano Yiisa Masia paak.

6

Ki jiin toonbiit nan yentinu po

¹ Li paak, ti saa yet nlee? Ti bia sii be ti toonbiit tumu nie ki Yennu ninbatinu na n pukin amii-i? ² Aaii, nna kaa. Li tee nan ti kpo nae, li paak, biit ki mɔk ti yaaki. ɲann amii ti kan biar toonbiit tumu ni. ³ Timm nba ki bi wurit Yennu nyunwuru Yiisa Masia sann ni na, li tee nan ti lakin kpo nanae. ⁴ Li paak, ti din kpoe nan Yiisa Masia ki bi piit nanao Yennu nyunwuru ni; ki u Baa Yennu jii u paɲ ki fiino kuun ni, nnae ki ti mun fiir a tii be manfopaann na ni.

⁵ Li-i tee ki timm nan Masia lakin kpo, nnae ki ti bia saa lakin fiir kuun ni nan waa din fiir bianjinba na. ⁶ Ti mi nan ti binbenkerperik na lakin kpo nan Masia, u dapunpunn paak, a ti binbenkerperik maɲ ji daa mɔk yaak, ki ti ji kii tee daaba biit paɲ ni. ⁷ Niro-i kpo, u nyii biit paɲ niwa. ⁸ Taa kpo nan Masia na, ti mɔk yada nan ti sii mɔk manfoor nanao. ⁹ Ti mi nan Yennu fiin Masia kuun niwa ki u ji kan mi kpo; kuun ki mɔk u yaaki. ¹⁰ U din kpo ti biit paake taar yomm, ɲaan waa ji be u manfoor ni na, ɲooɔ nan Yennu-e lakin be. ¹¹ Li paak, ii mun jii i moɲ ki lii tee nan i kpoe na, ki biit ji ki mɔk i yaaki, ɲaan Yiisa Masia paak i ji be i manfoor ni, Yennu boor.

¹² Li paak, i daa te ki biit n yent i gbanant ki te ki i tuun biit loommu. ¹³ Daa teen i gbanant siar po yaak ki li tuun toonbiit, ɲaan jii i moɲ ki tur Yennu, kii tee nan i nyii kuun nie ki koo manfoor ni na; jiin i moɲ kur ki tur Yennu ki wun jii-i ki tun yentinu toona. ¹⁴ Biit daa mɔk i yaaki, kimaan sennu na ki yenini, ɲaan Yennu ninbatinu nae yeni.

Yentinu daaba labaar

¹⁵ Tɔn, sennu na nba ki yent, ɲaan ki Yennu ninbatinu nae yent na, ti saa biar toonbiit tumu ni amii? Aaii, ti kan teen nna kaa. ¹⁶ Fi-i jii a moɲ ki pet niro ki tee u daabir ki saak u mob, li tee moniie nan a set tee u daabire. Fi-i sak ki tuun toonbiit, a tee biit daabire,

ki li joontu tee kuume; njaan fi-i sak Yennu mɔb, a tee mɔsakdaano, njanne saa te ki a teen nɔnɔnɔ Yennu boor. ¹⁷ Sianyoo, biit din mɔk i yaak, njaan motana i mantik saak barmɔnii wannu nba ki bi din wanti na; li paake, ki n teen Yennu niipoouk. ¹⁸ Mɔtana i ji ki tee biit daaba, njaan yentinue ji mɔk i yaak. ¹⁹ (Yimm nisaarii nba ki fit bant Yennu maan yian na paake ki n yaa n pak nisaarik yan ki wannu i labaar.) Yaa din jii i mɔɔj ki tuun toonbiit ki li nɔb na, motana, jiiin man i mɔɔj kii tuun yentinu toona kii tee popeendam. ²⁰ Yaa din tuu tee biit daaba na, i din tuu ki tee yentinu yabi. ²¹ Toona nba ki i din tun ki li mɔki fei motana na, li mɔk nyɔlante ki turini? Li toonbooru baat nan kuume. ²² Njaan motana i ji nyii biit daabisin niwa ki ji tee Yennu daabae; li paak ki i teen popeendam, ki mɔk manfoor nba kaa gbennu; njanne tee i nyɔɔt. ²³ Kimaan biit nyɔɔt tee kuume, njaan Yennu piinii tee manfoor nba kaa gbennue, ti Yomdaano Yiisa Masia paak.

7

Jakunt nan pookɔɔnt labaar

¹ N naa waas, i kur mi sennu po, li paak, i saa fit soor maa yaa n yet linba na paaka. Sennu so wunba be u manfoor nie. ² Li paak, sennu na nɔɔk ni, li kpaal talas nan poo n taan nan u sɔɔɔ, yoo nba ki u sɔɔɔ daa be u manfoor ni na, njaan u sɔɔɔ na-i tanj kpo yoo nba, sennu na ji ki so poo na. ³ Njaan amii, yoo nba ki u sɔɔɔ daa be u manfoor ni na, li-i tee ki u waa jagano, bi sii yiu poochonchon; njaan li-i tee ki u sɔɔɔ kpo, sennu na ji kan soorɔ. Li-i tee ki u ji kun jagano u sɔɔɔ na kuun poorpo, u ki tee poochonchonni. ⁴ N naa waas, li mun tee nnae ki turi; i tee Masia gbanant bɔkire, ki din kpo ki sennu na ji ki soi; njaan motana i gaa nan Masia nba din fiir kuun ni a tii tuun linba njan ki tur Yennu nae. ⁵ Yoo nba ki ti din tuun ti gbanant loomm nae, ki sennu na te ki ti mɔk nianbiik ki li tuun ti gbanant ni, ki baat nan linba tee kuun ti paak. ⁶ Mɔtana njan, sennu na ki diati, kimaan ti din kpoe ki sennu na ji ki mɔk ti yaaki. Li paak, ti ji fit tuun ki teen Yennu nan manfopaann nba ki u Seyeej turit na; ti ji ki tuun nan sennkperu nba ki bi din sɔb gbouj ni na kaa.

Ki jiiin sennu nan biit po

⁷ Li paak, ti saa yet a bia? Ti yet a sennu na ki njan amii? Ti kan yet nna kaa. Sennu na-i bonni kaa, n bo kan bann biit nba tee linba. Sennu na-i bonni kii wann a n daa mɔk niɔɔj n loɔ bont paaki, n bo kan bann niɔɔj nba tee linba, ⁸ njaan ki biit la yaak sennu na ni, ki te nianbooru booru bonchiann fiir n par ni. Sennu na-i bonni kaa, biit bo sii tee bonkpeenne. ⁹ Yoo nba ki n din ki mi sennu manj na, n din mɔk manfoore; njaan maa tan bann sennu manj, ki biit nba be n par ni na fiir, ki n kpo. ¹⁰ Sennu nba bo yaa li baat nan manfoor na, ki li ji baar nan kuun ki turin. ¹¹ Biit la yaak sennu na nie ki kpannin, ki kpiin.

¹² Sennu nan wannu na niɔɔj njan yeene, ki tee barmɔnii, ki bia njan. ¹³ Tɔn, li want nan linba njane baar nan kuun n paaki-i? Aaii, li ki want nna kaa. Biit na wei linba njane ki baar nan kuun turin, a lin wann biit nba tee linba. Njanne ki ti ji bann nan biit tee bonbillankante.

Ki jiiin toonbiit nan toonjana tumu po

¹⁴ Ti mi nan sennu na nyii Yennu boore, njaan min njan tee nisaariki, ki tee biit daabir, ¹⁵ kimaan linba ki n tuun na, n ki mi li paaki: N ki tuun toonjana nba ki n looni; njaan toonbiit nba ki n ki loon na, njanne ki n tuun. ¹⁶ Mi-i tun toonbiit nba ki n bo ki loon ki n tun na, li want nan n sak nan sennu na njane. ¹⁷ Li paak, li ki tee n mɔɔj kaa tuumiri, njaan biit nba be n ni nae te ki n tuun. ¹⁸ N mi nan bonjansiar kaa n par ni; n loon ki n tun linba njan, njaan n kan fit tumi; ¹⁹ kimaan maa loon ki n tun toonjana nba, n ki tuumiri, njaan toonbiit nba ki n ki loon ki n tun na, njanne ki n tuun. ²⁰ Li paak, mi-i tuun linba ki n bo ki loon mii tumi, li ji ki tee min kaa tumi, njaan li tee biit nba be n ni nae tuun. ²¹ N la ki bonsiar be n ni yoo kura, mi-i yaa n tun linba njan, njaan biit bia lek tuu be nanin. ²² Yennu sennu nae te ki n par peen, ²³ njaan ki n laat sennsiar nba tuun n gbanant ni, ki li ki sak nan sennu nba ki n par loon na, ki lorin nan dansarkɔɔɔ na, a n sak biit nba be n ni na. ²⁴ Aba, n tee parbiir daano. Nmee saa fatin ki nyinnin gbanant nba saa nanin kuun ni na? ²⁵ N piak Yennu nba fatin ki lun, kimaan Yiisa Masia paak na. Li paak, n mɔɔj waa Yennu sennu na n par ni, njaan ki n gbanant waa biit sonu na.

8

Yennu Seyeej ni benu labaar

¹ Tɔn, mɔtana Yennu kan bu ki biir binba be Yiisa Masia ni na. ² Kimaan maa tee Yiisa Masia yoo na paake ki Seyeen nba teent manfoor na fatin biit nba baat nan kuun na nuu ni ki lun. ³ Yennu-e tun u moŋ Bija tingbouŋ na ni, ki u baar nan gbanant nba naan nan timm biitdam gbanant na, ki tan gaar ti paak ki kpo. Ki u kuun maŋ paak ki Yennu biir biit nba be timm nisaarii para ni na paŋ. Sennu na ki fit tun nna, kimaan timm nisaarii ki fit diar fanu. ⁴ Yennu-e tun nna, a timm nba ki ti binben waa Yennu Seyeen ki li ki tee nisaarii loomm na, saa sak ki wei barmonii sonu, nan sennu nba wann bianjinba na. ⁵ Binba binben waa nisaarik loomm na jikit bi dudukit ki tee nisaarik loomm nie, ŋaan binba binben waa Yennu Seyeen na mun jikit bi dudukite ki tee Seyeen na loomm ni. ⁶ Fi-i jii a yan ki gaan nan nisaarik loomm, li tee kuume, ŋaan fi-i jii a yan ki gaan nan Yennu Seyeen loomm na, li tee manfoore nan parmaasir. ⁷ Fi-i jii a yan ki gaan nan nisaarik loomm, a tee Yennu dataake, ki ki saak Yennu sennu, ki set kan fit sakiri. ⁸ Wunba waa nisaarik loomm kan fit penn Yennu pari.

⁹ Yennu Seyeen-i setiki be i ni, i benu kii waa nisaarik loommi, ŋaan li sii waa Yennu Seyeen na loomme. Wunba ki mok Masia Seyeen maŋ u ni, li daano ki tee Masia yoo. ¹⁰ I gbanant nba lek kpo biit paak na, ŋaan Masia-i be i ni, i sei mok manfoor, kimaan Yennu yet a i tee niŋamme u boor. ¹¹ Ki ŋoo Yennu nba fiin Masia kuun ni na, u Seyeen na-i be i ni, ŋoo nba fiin Masia kuun ni na, ŋooe bia saa tur i gbanant manfopaann, u Seyeen nba be i ni na paak.

¹² Li paak, n naa waas, ii mi man ki tin wei gbanant loomm. ¹³ Li-i tee ki i waa gbanant loomm, i saa kpowa, ŋaan li-i tee ki i kpi gbanant loomm Yennu Seyeen paŋ na paak, i saa la manfoora. ¹⁴ Binba ki Yennu Seyeen ŋmakitirib sonu na, ŋamme tee Yennu waas. ¹⁵ U Seyeen nba ki u turi na, u ki te ki i tee daaba nan jaŋmaandamm kaa, ŋaan u te ki i tee Yennu waase ki yi Yennu a, "Ti Baa." ¹⁶ Yennu Seyeen maŋe te ki ti moŋ sei mi bonŋann nan ti tee Yennu waas. ¹⁷ Taa set tee u waas na paak, ti saa la bonŋann nba ki u bir ki guun u niib nawa; ti bia tan saa lakin nan Masia ki gaarira. Kimaan ti-i di biak Masia paak, u tan saa donnit u boora.

Ki jiin baakir nba ki ti tan saa la na po

¹⁸ N mi nan biak nba ki ti di mɔtana na, li kan fit yekin nan baakir nba ki Yennu tan saa te ki ti la na. ¹⁹ Linba ki Yennu nan na guu nan ninmɔnne nan yoo nba ki Yennu tan saa nyinn u waas yeenin ni, ²⁰ kimaan linba ki Yennu nan na din biira ki ji ki mok nyooŋti, li din ki tee li loomm kaa, li din tee Yennu loomm ki li teen nna; ŋaan ki u bia lek te ki li mok dindann. ²¹ Dasiar be ki linba ki Yennu nan maŋ tan saa nyi kuun daabisin ni, ki kuun ji kan diar, ki li mun tan sii be li yamani ni nan Yennu waas nba tan sii be na. ²² Ti mi nan li yiar linba ki Yennu nan na kur, ki li kurii ki tan tuu mɔtana, nan poo nba tuu mo matyiaru ki kurii bianjinba nae. ²³ Li ki tee linba ki Yennu nan na kuukoo kaa kurii, ŋaan timm nba mok Yennu Seyeen nba tee sinsinn piinii na mun kurie ti para ni, ki guu yoo nba ki Yennu tan saa nyinn ki wann yeenin ni a ti tee u waase, ki te ki ti gbanant n nyi daabisin ni na. ²⁴ Ti dindanne* te ki ti la tinnu. Tɔn, niro-i la linba ki u bo mok dindann li paak na, ŋann ŋarin, li ji ki tee dindanni. Ki ŋmee ji sii mok dindann linba ki u poŋ lar paaki? ²⁵ ŋaan ti-i mok dindann linba ki ti ki laat paak, ŋann ti ji tuu guu nan sukuru.

²⁶ Nnae mun ki Yennu Seyeen na baar a wun sommit ti bakint ni, kimaan ti ki mi bianjinba ki ti sii mei Yennu. ŋoo Yennu Seyeen moŋe mei Yennu ki teent ki te ki ti kurii ki mei ti para ni, ki mɔbona kan fit wann li paaki. ²⁷ Yennu nba laat nisaarik par ni mi Seyeen na dudukit nba tee, kimaan Seyeen na mei Yennu, u niib paak, ki li waa nan ŋoo Yennu nba loon bianjinba na.

²⁸ Binba ki Yennu yiimm na, u mok linba paak ki u yiimme, ki bi mok lomm nanao, ki ti mi nan linba kur tuun, u te ki li tee bonŋann ki teen ŋamme. ²⁹ U poŋ din senn nan binba ki u yiimm na, bi binben-ii tee nan u Bija binben nae, ki u Bija na n teen Bikperik, waas bonchiann sinsuuk ni. ³⁰ Yennu-e yiin binba ki u senn na, ki binba ki u yiimm na, ki u yet a bi tee niŋamm u boor, ki binba ki u yet a bi tee niŋamm u boor na, ki u donnib.

Yennu lomm labaar

³¹ Ti-i got linba na kur, ti saa yet a bia? Li-i tee ki Yennu be ti po, ŋmee ji be ki saa biiriti? ³² Yennu ki minnit u moŋ Bija na, ŋaan jiiu ki u tee maruŋ ti kur paak. ŋoo Yennu-e turit u Bija maŋ, ki nlee ki u ji kan turit linba kur biari? ³³ ŋmee saa pak biir Yennu nigannkabi? Yennu-e nyinnib ki bi ki tee biitdam u boori. ³⁴ ŋmee be ki saa bu bi buut ki biiribi? Soo kaa. Yiisa Masia nba din kpo ki fir kuun ni na be Yennu niidiitu

* 8:24 8.24 Dindann, koo yada.

po ki tee ti sindantinno. ³⁵ Lanne saa fit nyinnit Yiisa Masia lomm ni? Ti biak dinu amii maan amii sukut amii kon amii namu amii parbiir amii kuume? Aaii. ³⁶ Li teen ki turit nan laa sob bianjinba Yennu gbouj ni nae a:

“A paake ki ti be kuun ninboj ni yoo kur,
ki tee nan peuk nba ki bi tuu tee siir a bin kpiu na.”

³⁷ Njaan linba na kur tee yanne, kimaan ti la nyannu kur Yiisa Masia, wunba loont na paaka. ³⁸ N mi fanu nan siar kaa ki saa fit bokit timm nan Masia lommi; kuun amii manfoor amii malakanba amii kpanbara amii yentdamm amii linba tuun motana amii linba tan saa tun ³⁹ amii linba be sanpaapo amii tinpoor ni amii? siar kaa naauj kur ni ki saa fit bokit timm nan Yennu lommi, lomm nba nyii ti Yomdaano Yiisa Masia ni na.

9

Ki jiin Yennu nan Israel teeb po

¹ N tee Masia yooe ki ki fa faaka. Yennu Seyeen nae yen n dudukit ki teen siara a n ki fa faaka, linba ki n yaa n pak na tee moniie: ² N mok parbiir nba kaa gbennu, ³ n moj booru paak. Li-i bonni saa fit ki n set n niib paak ki Masia n biirin, n bo saa sak nnawa. ⁴ Njamme tee Israel* teeb, ki Yennu din gannib ki te ki bi tee u waas, ki wannib u yentsaakar, ki turib molora, ki bia turib u sennu, ki wannib barmonii jiantu, ki senn masona ki turib. ⁵ Bi yeejamm din tee nijaanae, ki Masia nba din kpant nisaarik yoo nba na, ki u teen bi booru ni yeno. Yennu nba yen bont kur na n la paku nba ki mok gbennu. Mamomm.

⁶ N ki yeen a Yennu masonn na ki tuun kaa, kimaan Israel niib kur kaa tee Israel teeb nan barmonii. ⁷ Abraham yaaboona kur kaa mun tee u yaaboona nan monii, kimaan Yennu din yet Abraham a, “Aisak maarue tan sii tee a yaaboona.” ⁸ Li paak, binba ki Abraham marib nisaarik maaru na ki tee Yennu waasi. Binba tee Yennu masonn maaru waas na, njamme set tee Yennu waas. ⁹ Yennu masonn na din tee a, “N saa jen binn nna yoo ki soo Sara mar bonjaka.”

¹⁰ Njaan li kur kaa na. Ti yaa Rebeka bonjai banlee na din tee jaasinbae, ki bi baa tee ti yeeja Aisak. ¹¹⁻¹² Yoo nba ki bi daa din ki marib ki bi ki tun linba njan koo linba bi na, ki Yennu yet a bikperik nae tan sii tee waaro po na jiamo. Yennu yet nna a u loomme n tun. Li paak, u loomm tee wun gann niibe, li ki tee bi toona paak; njaan li tee waa loon ki gann bianjinbae. ¹³ Li tee nan Yennu nba yet u gbouj ni bianjinba nae a, “N loon Jakob maame, njaan ki loon Esso maami.”

¹⁴ Ki ti ji saa yet a bia? Ti saa yet a Yennu ki tun linba njan amii? Aaii, ti kan yet nna kaa. ¹⁵ Yennu din yet Moses a, “Binba ki n loon ki n tinib ninbaauk na, njamme ki n saa tinib ninbaauk.” ¹⁶ Li ki tee nisaarik loomm koo waa tuun linba kaa, njaan li tee Yennu ninbatinu paake. ¹⁷ Li sob Yennu gbouj ni ki yet bat Faaro a, “Min Yennu dinna naan linba na paake, a n jiia ki wann n paj, ki te ki n sann n moont lin tingbouj na kur po.” ¹⁸ Li paak, binba ki Yennu loon ki wun tinib ninbaauk na, njamme ki u tinib ninbaauk, ki bia teen siab kangbata nan waa loon bianjinba na.

Ki jiin Yennu wutoor nan u ninbatinu po

¹⁹ Ton, li pasiar ki i yeno n boin a ki li-i tee nnaie, nlee ki Yennu laat nisaarik biiti? Nmee saa fit yet Yennu loommi? ²⁰ Njaan n yook, a tee njmee ki saa pak jiin Yennu? Bobir kan fit boi bobmaaro a, “Bee ki a maa-n ki n tee nna?” ²¹ Bobmaaro mok yaak ki saa jii yok bur ki maa bobnann nan bobir nba ki njan. ²² Nnae ki Yennu tun ki loon wun wann u wutoor ki niib kura n bann u paj. Li paak ki u mok mintir nan binba ki u wutoor doo bi paak ki li bo jay nan wun biiriba na; ²³ ki u bia doj gann niib nba ki u tinib ninbaauk na, a wun donnib ki wann waa mok burchint bonchiann bianjinba. ²⁴ Li tee timm nba ki u gann nae; li ki tee Juu teeb kuuko kaa, njaan nan binba ki tee Juu teeb nawa. ²⁵ Li tee nan Hosea nba din sob bianjinba, a Yennu yet a,

“Niib nba din ki tee n niib na,
njamme ki n saa jiib ki bii tee n niib;

ki booru nba ki n din ki loon na,

njamme ki n saa yiimm booru nba ki n loon;

²⁶ ki saminba ki bi din yetib a bi ki tee n niib na,

leje biak ki bi saa yiimm manfodaano Yennu waas.”

²⁷ Yennu sokinii Aisaya din pak jiin Israel teeb po ki yet a, “Israel teeb-i lekii yab nan mokgbenjir tanbiinii na, njaan bi waaminnae saa tinn; ²⁸ kimaan Yennu saa dat tingbouj na teeb tuba ki gbenn yian, nan waa yet bianjinba nae.” ²⁹ Li tee nan Aisaya man nba

* 9:4 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

bia din yet nae a, "Ti yabint Yennu-i bonni kii tennit waas, li bo tan saa tun turit nan laa din tun Sodom nan Gomora doi ni niib bianjinba nae."

Ki jiin Israel teeb nan barjanii na po

³⁰ Tɔn, ti saa yet nlee? Binba ki tee Juu teeb na din ki koor a bin teen niɲamm Yennu boori, ɲaan ki Yennu yet a bi tee niɲamm u tɔɔnn, bi yada paak. ³¹ ɲaan ki Israel teeb nba koor a bin la sennu nba saa te ki Yennu n yet a bi tee niɲamm u tɔɔnn na ji kɔɲ. ³² Bee ki bi din kɔɲi? Bi ki koor a Yennu n yet a bi tee niɲamm u tɔɔnn bi yada paaki; bi din koor a Yennu n yet a bi tee niɲamm u tɔɔnn bi toona paake. Ki bi gbiat tangbiatkar na ki baa, ³³ tann nba ki bi sɔb li po Yennu gbouɲ ni a "Gotir, min Yennu bir tanne Sayonn doo ni, linba saa te ki niib n gbiat; ki tee tann nba saa te ki niib baa. ɲaan wunba teeno yada kan di fei."

10

¹ N naa waas, n mei Yennu nan n par kure a wun tinn n mɔɲ booru Juu teeb. ² N saa fit teen bi siara nan bi waa Yennu nan ninmɔniie; ɲaan bi ki mi u sɔnu nan barmɔnii. ³ Bi ki mi sɔnu nba te ki Yennu yet a niib tee niɲamm u boor; ɲaan loon bi mɔɲ sɔnu, ki li paak, bi ki jii bi mɔɲ ki lor nan Yennu sɔnu na. ⁴ Kimaan Moses sennu weiu ji kan te ki Yennu n yet a sɔɔ tee niɲano u boori; ɲaan wunba kur teen Masia yada, Yennu saa yet a li daanɔe tee niɲano u boor.

Tinnu nba tee sɔɔ kur yar bianjinba

⁵ Moses din sɔb a, "Wunba tee popeendaano nan sennu nba wann bianjinba na, u saa la manfoor li paaka." ⁶ Ki jiin yada nba saa te ki niro be nan Yennu fanu na po, ɲɔɔ Yennu gbouɲ yet a "A daa dukii a par ni a 'ɲmee tan saa do Yendouɲ ni?' " (Li paak tee a "ɲmee saa do Yendouɲ ni ki te Masia n siki?") ⁷ "A bia daa boi a 'ɲmee tan saa sik kpeentiji?' " (Li paak tee a "ɲmee saa sik ki te Masia n fiir kuun ni?") ⁸ Yennu gbouɲ nba want bianjinba na tee a, "Yennu barjanii na nakinawa; li be a mɔb ni nan a par ni." Barjanii maɲ tee yada labaar nba ki ti mɔontir nae. ⁹ Li-i tee ki a set pak a mɔb ni ki yet a Yiisa tee Yomdaano, ki bia teen yada a par ni nan Yennu set fiino kuun ni, Yennu saa tinnawa. ¹⁰ Kimaan niro nba teen Yiisa yada u par ni na paake, ki Yennu yet a u tee niɲano u tɔɔnn, waa pak kat na paake ki u la tinnu. ¹¹ Li sɔb Yennu gbouɲ ni a, "Daano nba teeno yada, u kan mi di fei." ¹² Bɔkitu kaa Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb sinsuuk ni. Yennu kuukɔe tee ti kura Yomdaano, ki binba kur meio, u sommitib nan burchint. ¹³ Li sɔb Yennu gbouɲ ni a, "Wunba kur mei Yennu sommir po, u saa la tinnu."

¹⁴ Tɔn, niib-i kii teeno yada, bi saa teen nlee ki miaro sommir po? Ki bi-i kii gbat barjanii maɲi, bi saa teen nlee ki teeno yada? Ki bi-i kii mɔont barjanii maɲi, nlee ki niib saa gbati? ¹⁵ Ki Yennu-i kii tun toomiinba, nlee ki barjanii maɲi saa mɔonti? Li sɔb Yennu gbouɲ ni a, "Binba lin mɔontir barjanii na baaru ɲan bonchiann." ¹⁶ ɲaan niib kur kaa sak barjanii maɲi. Aisaya din sɔb Yennu gbouɲ ni a, "Yennu, ɲmee sak barjanii na?" ¹⁷ Li paak, niro-i gbat barjanii na, ɲanne saa te ki wun teen Masia yada; ki niib-i mɔontir Masia barjanii na, li mun saa te ki wun gbat.

¹⁸ N loon ki n boi ki laan niib ki gbat barjanii maɲi amii? Mamɔmm, bi gbata. Li sɔb Yennu gbouɲ ni a "Niib gbat bi kunkora nan bi mɔmaan tingbouɲ na lokir kur powa."

¹⁹ N yaa n ɲamm boie ki laan Israel teeb din ki bann li paak amii? Moses tɔɔɔn din dɔɲ jiin sinsinn, a Yennu din yet Israel teeb a u saa te ki bii mɔk funfunn nan niib nba ki mɔk booru na, ki te ki bi wutoa n do booru nba tee jatit na paak. ²⁰ Ki Aisaya mɔk par, ki yet a Yennu yaa niib nba ki fiin u po na, bi tan lauwa; ki niib nba ki boi u po na, ki u fiit u mɔɲ ki wannib. ²¹ ɲaan ki u pak jiin Israel teeb po a u tian u nuu yoo kur a wun gaarib, ɲaan ki bi tee tubkangbata ki ki saak u mɔbi.

11

Yennu nba mɔk ninbatinu Israel teeb paak bianjinba

¹ N loon ki n boi laan Yennu nyik u mɔɲ niib Israel teeb amii? Aaii, u ki nyikib kaa. N mɔɲ tee Israel niroe, ki tee Abraham yaaboonn, ki nyii Benjaminn naakuuk ni. ² Yennu ki yet u niib nba ki u dɔɲ gannib na. I mi laa sɔb Yennu gbouɲ ni ki want Elaija nba din beer Yennu, Israel teeb biit po bianjinba a ³ "N Yomdaano, bi kpai a sɔkiniinba kura, ki biir a binbinta na, ki n kuukɔe biar, ki bi koor a bin kpin." ⁴ Yennu din jiin a bia? U

din jiin a u mōk niib tusaa ŋanlore, binba daa ki mi jiant tingbann Baal-e. ⁵ Li tee nnae mōtana. Israel teeb* waaminnae daa be ki Yennu gannib u ninbatinu paak. ⁶ Yennu-i gann niib, u ninbatinu paake ki u gannib, li ki tee bi toona paak kaa. Yennu-i bonni gani niib bi toona paakie, u ninbatinu na bo kii tee barmonii ninbatinu.

⁷ Tōn, li want nan Israel teeb ki la baa loon linba. Bi waaminnae ki Yennu gannib ki bi lar; ŋaan ki binba biar na teen tubkangbata. ⁸ Li tee nan laa sōb Yennu gbouŋ ni a, “Bina nba gar ki tan tuu dinna, Yennu te ki bi yan lin, ki bi ki laati, ki bia ki gbia.” ⁹ Ki li ji sōb Yennu gbouŋ ni a Defid yet a:

“Yennu n te linba ki niibooru na jiantir na,

lii tee tanbar ki soorib, ki bin di biak;

¹⁰ ki te ki bin jōon, ki daa laati,

ki bii bōo, ki bi sai daa naatiri.”

¹¹ N loon ki n boi laan Israel teeb din gbiat baa ki boonte-e? Aaii, li ki tee nna kaa. Baa tun toonbiit na paak, ki Yennu tinn binba ki tee Juu teeb na. Yennu tun nna a ŋamm Juu teeb-ii mōk funfunn binba ki tee Juu teeb na paake. ¹² Ki Juu teeb biit paake te ki tingbouŋ na teeb la tinnu; ki ŋamm Juu teeb nba din ki tun Yennu loomm nae te ki binba ki tee Juu teeb na la tinnu, li paak, Juu teeb maŋ kur-i munii nyik bi biit ki la tinnu, tingbouŋ na teeb saa mantik la piisin ki gar nnawa.

Binba ki tee Juu teeb na tinnu labaar

¹³ N piak ki teen yimm nba ki tee Juu teeb nae: Yennu nba te ki n tee Masia toonii i boor na, n sii mōk yuugontir n toonn maŋ paak. ¹⁴ Mi-i bonni saa fit te ki n mōŋ niib Juu teeb-ii mōk funfunn binba ki tee Juu teeb na paak, li pasiar ŋanne bo saa te ki Juu teeb na siab n tinn. ¹⁵ Yennu nba din yēt Juu teeb na, ki u ji te ki tingbouŋ na teeb sooro yōos; Yennu-i ŋmat gaarib ki bi tee u niib, li ji sii tee nlee? Li sii tee manfoore ki tur kpeemm. ¹⁶ Li-i tee ki sinsinn boroboro na tee Yennu yarie, linba biar na mun bia tee u yare. Li-i tee ki tiik jiina tee Yennu yarie, li yiinii na mun bia tee u yare. ¹⁷ Juu teeb na tee nan ŋaak ni tiik nba ŋan nae, ki Yennu kōnn tiik na yiinsai, ki jii muuk ni tiik yiinii, ki tukin nan ŋaak ni yar na, ki li taan yomm. Yimm nba ki tee Juu teeb na tee nan muuk ni tiik yiinu nae, ki gaan Yennu barŋanii nba nyii Juu teeb boor na, ki tee nan muuk ni tiik yiinu nba gaan bonŋann nba nyii ŋaak ni tiik ni na. ¹⁸ Li paak, a daa yisin binba ki Yennu kōnnib ki lu ki bi tee nan ŋaak ni tiik yiinii na. Daa mōk parbifaant, kimaan a tee yiinuu, jiinae teena sommir, fin kaa teen jiin na sommiri.

¹⁹ ŋaan a saa jiin a, “Mōniie, Yennu kōnn yiinii na ki tur min nba tee muuk ni yiinu na yiare.” ²⁰ Li set tee mōniie; baa ki teen yada na paak ki u kōnnib, ki fin nba teen yada na paake ki u jiaa tukin li paak. ŋann amii a ji daa mōk parbifaant li paaki, ŋaan kii mōk ŋaŋmaanii. ²¹ Juu teeb nba tee nan ŋaak ni tiik na, ŋaan Yennu din dat bi tubawa; li paak, a daa dukii nan u kan dat a tubiri. ²² Gotir, Yennu nba mōk ninbatinu ŋaan bia mōk ninkoonii biaŋjinba. U mōk ninkoonii ki tur binba ki teen yada, ŋaan u tiina ninbaauk; fi-i kpaŋi teen yada, u bia sii tiina ninbaauk, ŋaan li-i kii tee nna, u mun bia saa kōnnae ki lu. ²³ Juu teeb-i lebit bi duduikit ki ŋmat teen Yiisa yada, Yennu saa te ki bin tukin nan ŋaak ni tiik na, kimaan u saa fit tun nnawa. ²⁴ Yimm nba ki tee Juu teeb na tee nan muuk ni tiik yiinu nae, ki Yennu kōnnir ki tukinir nan ŋaak ni tiik na. Li ki paar ki wun jii yiinii nba ki u kōnn ŋaak ni tiik paak na, ki bia tukin nan li mōŋ tiiki.

Yennu nba tiin sōo kur ninbaauk biaŋjinba

²⁵ N naa waas, n loon ki yin bann woonin ni bonsiar, ki lin te ki i daa dukii nan i tee yandammi: Ki li tee a Juu tesiab tee tubkangbatae, ki li sii tee nnae ki tan tuu yoo nba ki binba kur ki tee Juu teeb ki Yennu gannib na n tan teen Yiisa yab. ²⁶ Nnae ki Juu teeb kur saa la tinnu. Li tee nan laa sōb Yennu gbouŋ ni a,

“Tinntōo saa nyi Sayōnn doo nie,

ki baar ki tan nyinn Jakob yaaboona biit kur ni.

²⁷ N saa lor mōlor nba na namm, yoo nba ki n nyinnib bi biit ni.”

²⁸ Juu teeb nba din ki sak Yiisa barŋanii na paake ki bi teen Yennu datai, ki li te yimm nba ki tee Juu teeb na la tinnu; Yennu nba din gann Juu teeb booru ki loomm na, bi yeejamm paake te ki u loomm; ²⁹ kimaan Yennu-i gann niib ki turib piinii, u ji ki lebitir u pari. ³⁰ Yimm nba ki tee Juu teeb na, i din ki sak Yennu mōb; ki mōtana ki u ji tini ninbaauk, kimaan Juu teeb nba ki sako na paak. ³¹ Mōtana, Juu teeb ki sak Yennu nan yaa din ki sako biaŋjinba; Yennu nba din tini ninbaauk biaŋjinba na, u saa tinib ninbaauk nnae mun. ³² Yennu loon ki niib kur n bann nan bi tee moyētuk dammewa, ki wun fit tinib ninbaauk.

* 11:5 11.5 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Yenpaku labaar

³³ Yennu məkint ki mək gbennu; ki u yan nan bannu sumii bonchiann. N̄mee mi ɲɔɔ Yennu dudukit ki saa fit bann u sɔnii? ³⁴ Li sɔb Yennu gbouɲ ni a:

“N̄mee mi Yennu dudukit ki saa kpaanɔ?”

³⁵ N̄mee mi tur Yennu siar ki li tee wun pa jiinɔ?”

³⁶ Yennu-e din nan bonsiar kur, ki dia li kura, ki u paake ki li kur be. N̄aant ki wun la paku mək mək nan mək mək. Mamɔmm.

12*Nirɔ nba saa tun Yennu toona bianjinba*

¹ Li paak, n naa waas, Yennu ninbatinu paake te ki n barimi maa yii jii i gbanant ki turɔ, ki lii tee mannu nba fo, kii waa ɲɔɔ kuukɔɔ, ki lin maɲɔ; ɲanne tee Yenjianu nan barmonii. ² I daa te ki i binbeɲ tee nan tingbouɲ na niib binbeɲ na. N̄aant ki Yennu n lebit i dudukit nan barmonii, ki ɲamm i binbeɲ fanu; ɲanne ki i saa bann Yennu yanbɔɔt nba ɲan ki bia tee fanu bianjinba.

³ Yennu nba tinin ninbaauk na paake ki n yeen i kur a i sɔɔ daa dukii u par ni a u tee nijaann ki gar waa tee bianjinba; ɲaant ki sɔɔ kur n dukin ki bann yada nba ki Yennu turɔ na bikinu. ⁴ Tɔn, nirɔ gbanant bəkite, ki bəkir kur mək li toonn, ɲaan taan ki tee gbananyennkɔɔ. ⁵ Li mun bia tee nnae nan taa yab bonchiann na, ɲaan timm nan Masia lakin tee gbananyennkɔɔ, ki ti kura na gbanant taan ki ji teen gbananyenn. ⁶ Li paak, sɔɔ kur n jii piinii nba ki Yennu Seyeerɲ turɔ na ki tun nan Yennu nba turɔ yaak bianjinba na. A piinii na-i tee fii sɔkint Yennu maamie, li ɲan fii tuun a yada bian; ⁷ ki a piinii na-i tee a somm leebiie, li ɲan fii sommit; li-i tee fii want leebiie, li ɲan fii want; ⁸ li-i tee ki a kpaan a leeb kpaaniie, fii tuun nna; fin nba mun pi piinii, ii tuun nan burchint; wunba mun mək yikoo niib paak, li ɲan ki wuu tuun yikoo toonn maɲ bonɲann; ki wunba mun mək ninbatinu nan niib, li ɲan wuu mək ninbatinu maɲ nan parpeenn.

⁹ N̄aant ki lomm-ii tee barmonii lomm, ki soor linba ɲan na fanu, ɲaan kii n̄an biit. ¹⁰ Ii loon leeb man bonɲann nan nirɔ nan u naa bik nba tuu loon leeb bianjinba na, ki kot kii baakit leeb; ¹¹ kii tee nikakiti, ki daa tiin gbannyakiri, ɲaan kii tuun ti Yomdaanɔ toona nan i para kura, ¹² kii mək parpeenn i dindann paak, kii mək mintir i biak dinu ni, kii mei Yennu yoo kur; ¹³ ki paat linba ki i mək ki tur Yennu niib nba ki mək na, kii gaan Yennu niib nba tee saamm kii chantirib i ɲei ni.

¹⁴ Binba mukisi, yin yetib a, “Yennu piisin-ii be i paak.” Mamɔmm, ii yetib nna, ki daa poorib. ¹⁵ Nirɔ-i mək parpeenn, yii mun-ii mək parpeenn nanɔ; ki wunba mək parbiir; yii mun-ii mək parbiir nanɔ. ¹⁶ Ii mək man dudukyennkɔɔ ki daa mək dont-n-mɔɲ; ɲaan kii saak toona nba ki mək dont-n-mɔɲ, ki daa dukii nan i mək yami.

¹⁷ I daa tuun biit ki jiint biit paaki; kotir i mɔɲ kii tuun linba ki niib kur saa la ki li ɲan. ¹⁸ Ii yabir i mɔɲ man kii mək parmaasir nan niib kur. ¹⁹ N naa walonkai, i kpan daa tuun biit ki jiint biit paaki, ɲaant ki Yennu n pa pann maɲ. Li sɔb Yennu gbouɲ ni a, “Min kuukɔɔe mək yikoo nba saa dat niib tuba; mine saa pa pann maɲ, min Yennu-e pak na.” ²⁰ Ii tee nan laa sɔb Yennu gbouɲ ni na a, “A dataak-i mɔ kon, fan dinno, nyunnyukuru-i soorɔ, fan turɔ nyun wun nyu; ki fi-i tee nna, a dinto feie.” ²¹ Daa ɲaant ki biit n nyannani, ɲaan jii toonɲana ki nyann biit.

13*Taa saa sak yent damm mɔi bianjinba*

¹ Nirɔ kur-ii sak yent damm mɔi; kimaan sɔɔ ki mək u mɔɲ yikoo ki li ki nyii Yennu boori. Yennu-e te ki binba mək yikoo na mək yikoo. ² Wunba ki saak yent damm sennu, li want nan u bia ki saak Yennu mɔbi; ki wunba kur tuun nna baat nan tubdatue u mɔɲ paak. ³ Binba tuun toonbiit nae tiin yent damm jaɲmaanii, ɲaan binba ki tuun toonbiit, bi ki tiin yent damm jaɲmaanii. Yi-i kii loon yii tiin yent daano, li ɲan ki yii tuun linba ɲan, ki wun paki; ⁴ u tee Yennu toontunnɔe ki tuun linba ɲan ki teeni; ɲaan yi-i tuun toonbiit, yii tiinɔ, kimaan u mək yaak nba saa dat i tuba. U tee Yennu toontunnɔe ki see Yennu taar ni ki daar binba tuun toonbiit na tuba. ⁵ Li paak, li kpaal talas ki i gaar yent damm mɔi, ki li daa tee i mantik tiin tubdatu na kaa, ɲaan ki i mi nan li tee linba ɲane. ⁶ Li paake te ki ti pa lampo, kimaan Yennu-e senn yent damm na a yoo kur bin jiir ki dia tingbouɲ na bonɲann. ⁷ Li paak, turimm linba tee bi yar; li-i jaɲ nan bin gaari lampo, amii linba ki i mək paak lampo, yin pa turib; li-i jaɲ nan ki i baak nirɔ, yin baako; li-i biaki jaɲ nan yii tiin nirɔ, yin tino.

Taa sii loon leeb bianjinba

⁸ Daa mək sɔɔ panni. Yaa sii mək pann nba tee, ii loon i leebe. Wunba loon u lɔɔ, li daanɔ gbeen Yennu sennu na kura. ⁹ Yennu sennu na yet a, “Daa chommi; daa kpi niro; daa jaami; daa mək niɔŋ a lɔɔ bont paaki;” ki senn-yena biar ki pukin linba na paak ki li kur taan ki yet a, “Ti loon a lɔɔ nan faa loon a mɔŋ bianjinba na.” ¹⁰ Ki fi-i loon a lɔɔ, a kan tun bonbiir ki turɔ; kimaan lomme tee Yennu sennu na kur saku.

¹¹ Li tee nna man kimaan yaa mi yoo na nba tee bianjinba na paak. Yoo maŋ baar nan yin fiir goon niwa. Ti tinnu daar pera, ki ki fɔk nan laa din fɔk bianjinba, yoo nba ki ti din piin ki teen Yiisa Masia yada na. ¹² Nyiok na gaare, ki li ji yentir. Li paak, ŋaant man ki tin nyik bunbɔnn ni toona na, ŋaan jii yentu tɔbtiat. ¹³ ŋaant ki ti toona-ii yeen nan niib nba tuu be yentu ni na, ki daa nyu daan ki yibi, ki daa tuun yuukpeentoona, koo ki chomm ki tuun jakint toona, koo ki tuun toonbiit booru booru, koo ki kɔn kunkɔna, koo ki mək funfunn nan leebi. ¹⁴ Ti tee nan ti Yomdaano Yiisa Masia nba tee bianjinba na, ŋaan nyik i gbanant loonbiit, ki ji daa dukii li po.

14

Daa biir a lɔɔ

¹ Gaat yadkanpɔɔna damm na man, ki daa noi namm mɔniok bi yada po. ² Sɔɔ yadae te ki u di jeet kur, ki wunba yada ki paar na mun kɔɔ nant. ³ Wunba di jeet kura na daa yisin wunba kɔɔ jesiat, ki wunba mun kɔɔ jesiat na daa biir wunba di jeet kur na sanni, kimaan Yennu gaarɔwa. ⁴ A tee ŋmee ki saa biir sɔɔ toontunnɔ? Li tee u mɔŋ Yomdaano nae n yet waa do koo waa baa, ki u set saa dowa, kimaan ti Yomdaano mək paŋ nba saa te ki wun do. ⁵ Ton, nisiab mun dukii a dayena ŋan ki gar dalia, ki siab mun jii daa kur ki li jan. Sɔɔ kur-ii dia waa teen linba yada. ⁶ Wunba dukii a dayena ŋan ki gar dalia na, u tuun nna ki teen ti Yomdaano baakire; ki wunba mun di jeet kur na, u tee nna ki teen ti Yomdaano baakire mun, kimaan u teen Yennu niipoouk jeet na paak; ki wunba mun kɔɔ jesiat na mun tuun nna ki teen ti Yomdaano baakir, ki mun bia teen Yennu niipoouk. ⁷ Sɔɔ kaa ki be ki fo u yur po, koo ki kpenn u loomm kuumi. ⁸ Ti-i fo, ti Yomdaano paake te ki ti fo; ki ti-i kpo, u loomm paake ki ti kpo. Li paak, taa fo amii taa kpo, ti tee ti Yomdaano yabe. ⁹ Masia din kpo ki bia fiir kuun ni a wun teen footib nan kpeemm Yomdaano. ¹⁰ Ki fini, bee teen ki a biir a naa bik? Bee teen ki a yisin a naa bik? Ti kur tan saa set Yennu tɔonne ki wun bu ti buut. ¹¹ Li sɔb Yennu gbouŋ ni a,

“Maa set be na, booru kur saa gbaan n tɔonn,
ki sɔɔ kur saa yet a n set tee Yennu.
Min Yennu-e pak na.”

¹² Li paak, sɔɔ kur tan saa fiit u mɔŋe ki tur Yennu.

Daa te ki a naa bik baa

¹³ Li paak, ti daa biir leeb sana, ŋaan kii mi i para ni nan i kan te ki i naa bik n baa. ¹⁴ Min nan ti Yomdaano Yiisa nba taan leeb ki ji tee niyeno nae teen ki n bann nan jeet kaa ki kɔɔ. ŋaan sɔɔ-i dukin nan jesiat kɔɔ, ŋann li kɔɔ u boor. ¹⁵ Fi-i te ki a naa bik par biir jeet nba ki a di na paak, ŋann a ji ki tuun lomm toonn kaa. Niro nba ki Masia din gaar u paak ki kpo na, a daa te ki wun nyik Yennu sonu, a jedinu paaki. ¹⁶ Linba ki a dukii a li ŋan, a daa te ki niib n pak biit ki jii li po. ¹⁷ Kimaan Yennu naan labaar ki tee dinu koo nyunu labaar kaa, ŋaan li tee popeenn nan parmaasir nan parpeenn yare ki Yennu Seyeŋ turit. ¹⁸ Wunba waa Masia nna, Yennu sii mək parpeenn nana, ki niib bia teenɔ baakir.

¹⁹ Li paak, ŋaant man ki tin yabir ki tun linba baat nan parmaasir, nan linba saa somm ti leeb. ²⁰ Li mi ki a biir Yennu toona, jeet paak. Jeet kur ŋane, ŋaan li ki ŋan ki a di jeet nba saa te ki a naa bik n baa. ²¹ Linba ŋan tee ki a nyik linba saa te ki a naa bik n baee, li-i lekii tee nant ŋmamuu koo daan nyunu. ²² Faa teen yada ki jinin jeet dinu po bianjinba na, ŋaant ki lii be fin nan Yennu sinsuuk ni. Wunba tun linba ki u dukin nan li ŋan, ki ki mək birsuk li paaki, parpeenn tee u yare. ²³ ŋaan wunba mək birsuk linba ki u di na paak, ŋaan di, u mək biit, kimaan u ki dir nan yada kaa. Niro-i teen yada nan bonsiar ki ŋani, ŋaan tan tun li bont, li tee biite.

15

Ki jii leeb sommir po

¹ Timm nba ki ti yada chee na, li ŋan ki tii mək sukuru ki somm ti leeb nba yada daa ki chee na, ki daa tuun ti mɔŋ loomm kuukɔɔ kaa. ² ŋaant man ki ti kura baka-ii be ti naa waas ni ki sommib ki bin wei Yiisa Masia sonu fanu. ³ Njɔɔ Masia din ki loon wun

tun u mɔŋ loommi. Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, “Binba sukii fin Yennu na, bi sukii mine.”
⁴ Linba kur sɔb Yennu gbouŋ ni na, li sɔb a tii tumiie. U gbouŋ maŋ teent sukuru, ki bia kɔɔntit para, a tii mɔk dindann. ⁵ Yennu nba teent sukuru ki kɔɔntit para na, wun turi dudukyennkɔɔ nan Yiisa Masia nba loon bianjinba na; ⁶ ki i kura sii mɔk dudukyennkɔɔ ki dont Yennu nba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na.

Binba ki tee Juu teeb na Yenjiantu labaar

⁷ Ii gaan leeb man nan Masia nba gaari bianjinba na, ki Yennu sann n la paku. ⁸ Maa yeen linba na paak tee a Masia din kpint u mɔŋ ki tee Juu teeb na toontunnoe, ki wann nan Yennu set tee mamɔmm daano, ki gbeen ŋɔɔ Yennu mɔsona nba ki u din senn ki tur bi yeejajaana na, ⁹ ki te ki binba ki tee Juu teeb na dont Yennu sann, u ninbatinu paak. Li sɔb nnae Yennu gbouŋ ni a Defid yet a:

“N saa tura niipooŋ binba ki tee Juu teeb na boor, ki yin yanii ki paka.”

¹⁰ Li bia sɔb a: “Yimm nba ki tee Juu teeb na, ii mɔk man parpeenn, yimm nan Yennu niib.”

¹¹ Li bia sɔb a:

“Yimm nba ki tee Juu teeb na,
 pakin man ti Yomdaano Yennu;
 niibooru kur n pakɔ bonŋann.”

¹² Aisaya mun din sɔb Yennu gbouŋ ni a:

“Jese yaaboonn tan saa baar ki Yennu saa chabɔ yaak,
 ki u tan sii tee binba ki tee Juu teeb na yudaano,
 ki bi tan sii mɔk dindann u ni.”

¹³ Yennu nba turit dindann na, yaa teenɔ yada na paak, u saa turi parmaasir nan parpeenn bonchiann, ki ŋɔɔ Yennu Seyeen paŋ saa te ki i dindann na n ŋamm yabit.

Linba paak ki Pɔɔl sɔbir nan parcheenn

¹⁴ N naa waas, n mi n par ni nan i binben ŋan, ki i mi Yennu maan bonŋann ki fit ki kpaan i leeb; ¹⁵ ki maa sɔbin gbouŋ nba ki teeni na, n mɔk parcheenn ki yaa n tiari baryenii, kimaan Yennu mɔk ninbatinu n paak ¹⁶ ki te ki n tee Yiisa Masia toontunno, a n mɔont u barŋanii ki tur binba ki tee Juu teeb na, ki bi sii tee piinii ki teenɔ, ki u Seyeen na saa te ki bin teen niŋamm ki penn u par. ¹⁷ Yiisa Masia paake ki n mɔk yuugontir Yennu toonn ni. ¹⁸ N loon ki n wannii toona nba ki Masia te ki n tun nae, ŋaan n kan fit pak nisiab toona po; u te ki n mɔont u labaar na ki tur binba ki tee Juu teeb, ki bia tun baktinauŋ toona nba din te ki bi sak u mɔb. ¹⁹ Yennu Seyeen paŋ nae te ki n tuun baktinauŋ toona na, ŋanne te ki bi bann paŋ nba ki u mɔk. Ki n nyii Jerusalem ki lin doi ni ki tan baar Ilirikum tiŋ ni ki mɔontir Masia barŋanii na siar kur po. ²⁰ ŋanne ki n lin nan ninmɔnn ki mɔontir Masia barŋanii na ki teen niib nba ki mi gbatii; n ki loon mii lin kii lei siaminba ki niib poŋ dɔŋ mɔonti, ²¹ kimaan li sɔb Yennu gbouŋ ni a:

“Niib nba ki bi daa ki mɔont u maan ki turib na saa lar,
 ki binba daa ki gbat u po na saa bannir.”

Pɔɔl nba din lor a wun saan gɔn Rom teeb bianjinba

²² Tɔn, bona bonchiann tuu gɔɔr n sɔnu ki n ki fit baat ki gɔntini. ²³ ŋaan mɔtanae ki n ji daa gbenn n toona nba be yaka na ni, li jii bina bonchianne ki n tuu loon man gɔni, ²⁴ mɔtana n saa gɔniwa; ki n gɔnu maŋ poorpo li kan wei, ki n sii loon yin sommin ki n saan Speenn tiŋ ni. ²⁵ ŋaan sinsinn n saa saan Jerusalem-e, Yennu niib sommir paak, ²⁶ kimaan Yiisaweira nba be Masedonia nan Akaya yentnba ni na dakin dudukit, ki yent bi para a bin lakin likirii ki tur Yennu niib nba tee tatimm ki be Jerusalem na. ²⁷ Li tee mɔniie nan bi mɔŋ loomme ki bi teemm piinii na. Li ŋan bin turib, kimaan Yennu barŋanii nba nyii Jerusalem niib boor ki baarib na paak. ŋanne te ki li ŋan nan bin teen piinii maŋ. ²⁸ Mi-i baar Jerusalem ki turib piinii maŋ, n saa nyi leŋ ki baar i boor ki gar saan Speenn tiŋ ni. ²⁹ N mi mi-i baar i boor, Masia sommir sii be ti ni bonchiann.

³⁰ Tɔn, n naa waas, ti Yomdaano Yiisa Masia sann paak, nan Yennu Seyeen lomm paak, n barimi, a yii mei Yennu nan ninmɔnn n paak kii taantin, ³¹ ki wuu guun ki Judea yent ni niib nba ki teen Yiisa Masia yada na daa kpimi; kii biaki meio a piinii nba ki n saa tur Yennu niib na, bin gaar nan parpeenn. ³² Li-i tee ki Yennu loon, n saa baar i boor, ki mɔk parpeenn, ki foi waan. ³³ Yennu nba teent parmaasir na-ii be nani. Mamɔmm.

¹ Tɔn, n loon ki n wannɔ ti niipoo Fiibe po; u be Senkrea doo ni ki sommit Yiisaweira leŋ. Li-i tee ki u baar i boor; ² yin gaaro ti Yomdaano Masia sann paak, nan Yennu niib nba bo sii gaan bi leeb bianjinba na, ki sommo waa loon linba i boor, kimaan u mun tuu sommit niib bonchiann, nan n moŋ gbaa.

³ N foont Prisila nan u sorɔ Akula, binba tee n toontunleeb Yiisa Masia toona ni na. ⁴ Bi din jii bi manfoa ki tinn n manfoor; li paak ki n teemm niipooouk. Li ki tee n kuuko kaa teemm niipooouku, ŋaan nan binba ki tee Juu teeb ki tee Yiisaweira nawa. ⁵ N bia foont Yiisaweira nba lakii ki jiantir Yennu bi ŋaak ni na.

N foont n yoŋaŋ Epanetus, wunba din tee Asia yent ni sinsinn niro nba teen Masiaweira na. ⁶ N foont Meeri, wunba din tuun bonchiann ki teeni na. ⁷ N foont Andronikus nan Junias, binba tee n booru ni niib, ki min nan ŋamm din lakin koɔ dansarik; ki Masia toomiinba miib bonŋann na, ŋamme din sint teen Masiaweirawa ki n tan wei.

⁸ N foont n yoŋaŋ Ampliatu, wunba ki n loono ti Yomdaano paak na. ⁹ N foont Urbanus, wunba tee ti toontunnaano Masia toona ni na. N foont n yoŋaŋ Stakis mun biak. ¹⁰ N bia foont Apeles, wunba din la bikinu ŋaan lek bia daa waa Masia nan barmonii na. N foont Aristobulus ŋaateeb. ¹¹ N foont n booru ni niro nba ki bi yiu Herodiann na, ki foont Nasisus ŋaateeb nba teen ti Yomdaano yada na.

¹² N foont Traifena nan Traifosa, binba tuun ti Yomdaano toona na. N foont n yoŋaŋ Pesis, wunba tuun ti Yomdaano toona bonchiann na. ¹³ N foont Rufus, wunba mantik waa ti Yomdaano sonu bonŋann na. N foont u naa, wunba tuu loonin nan n tee u moŋ bike na. ¹⁴ N foont Asinkritus nan Flegonn nan Hemes nan Patrobas nan Hemas nan Masiaweira kur nba be namm na. ¹⁵ N foont Filologus nan Julia nan Nereus nan u niipoo, nan Olimpas nan Yennu niib kur nba be namm na.

¹⁶ Ii foont leeb kii kpamii man. Masiaweira nba be lokir kur po foonti.

Kpaanjoontii

¹⁷ N naa waas, n kpaanie, ii mi man binba bokitir Yiisa niib, ki dokib u sonu ni, ki bia ki saak wannu nba ki i gaar na. Lokitirib man. ¹⁸ Li niibooru ki waa ti Yomdaano Masia kaa, bi waa bi moŋ niŋo. Bi dia momante ki kpann binba yaa dudukit ki chee na. ¹⁹ Tɔn, soɔ kur gbat yaa gaar Masia barŋanii bianjinbawa. Li paake ki n mok parpeenn nani. N loon ki ii mok yan ki jiiin linba ŋan po, ŋaan daa saak bonbiiri. ²⁰ Li kan yukir ki Yennu nba teent parmaasir na saa te ki yin ŋmaa Sintanii yur paak.

Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nani.

Foontii biak

²¹ Tɔn, n toontunnaano Timoti foonti; ki n ninjamm Lusius nan Jasonn nan Sosipata mun bia foonti. ²² Min Tesius nba sobin linba ki Pɔol pak na foonti, ti Yomdaano sann ni.

²³ Gayus, wunba tee min Pɔol ŋaadaano, ki Masiaweira jiantir u ŋaak ni na mun foonti. Erastus, wunba tee doo na likdiaro na, ŋoo nan ti naa bik Koɔtus mun foonti. ((²⁴ Ti Yomdaano Yiisa Masia n sommi kura.))

Yenmiarjoontik

²⁵ Li ŋan ki tin baak Yennu, kimaan u fit te ki i set waa fanu nan maa moont barŋanii ki jiiin Yiisa Masia po, ki li fiit woonin ni barmonii nba din bor bina bina na. ²⁶ Ŋoo Yennu sokiniinba gaar ki sobir gbouŋ ni ki li fiit barmonii na; ki Yennu nba yoɔ be maŋ tur moɔ a booru kur n bannir; ki la yaak ki teen Masia yada ki sak u moɔ. ²⁷ Ŋoo koɔe tee Yennu ki tee yandaano. Niib kur n pako mokmok nan mokmok, Yiisa Masia sann paak. Mamomm.

Pööl gbounsinsinn nba ki u din söb ki tur

KORINT TEEB

nae na

Ki jiin 1 Korint teeb gbouj na po

Pööl din söb gbouj manj a lin saan Korint teeb boore, ki njmakit daamii nba jiin Yiisaweuu nan li binben po, Korint doo ni.

¹ Min Pööl nba ki Yiisa Masia yiinin a n teen u toonii Yennu loomm ni, min nan ti naa bik Sosenes söbin gbouj na ² ki teen yimm Yenweira nba be Korint doo ni, yimm nba ki Yennu yiini a yii tee u popeenn damm na, yimme tee u yab ki taa nan Yiisa Masia, ki pukin niib nba be siaminba kur ki jiantir ti Yomdaano Yiisa Masia; njöoe tee bi Yomdaano, ki mun bia tee ti Yomdaano na.

³ Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabauj nan parmaasir-ii be nani.

Pööl nba teen Yennu niipoouk bianjinba

⁴ N teen Yennu niipoouk yoo kur i paak, nan waa turi sommri Yiisa Masia paak na, ⁵ kimaan i la bonsiar kur i pinpakit ni, nan i minu ni, u boore. ⁶ Masia labaar nba ki ti din wannu na, i gaarir fanuwa. ⁷ Li paak, i ki pot Yennu Seyeer piinii na yenn gbau, nan yaa guu daar nba ki ti Yomdaano Yiisa Masia tan saa jen na. ⁸ U sii guui nan ti Yomdaano Yiisa Masia jenu daar manj, ki i tan kii mək biiti. ⁹ Yennu-i yaa u saa tun linba, u tuun njanne. U yiinie a yimm nan u bik ti Yomdaano Yiisa Masia-ii mək mətəauk nan leeb.

Masiaweira bökitu labaar

¹⁰ N naa waas, n barimie ti Yomdaano Yiisa Masia sann ni, a yin taan möb, ki möniök daa be i sinsuuk ni, ki yii taa möyemmköö nan dudukyennköö. ¹¹ N naa waas, Kloe njatesiab betin a i mək möniök nan leeb. ¹² Linba ki n yeen na tee a i siab yaa bi tee Pööl yabe, ki leeb mun yaa bi tee Apolos yabe, ki siab mun bia yaa bi tee Piita yabe, ki yemm mun yaa bi tee Masia yabe. ¹³ Masia manj bökite-e? Bi din kpaa min Pööl dapunpunn paak i paaki-i? koo bi wuri Yennu nyunwuru min Pööl sann paake-e?

¹⁴ N teen Yennu niipoouk nan maa ki wur i söö Yennu nyunwuru na, see Krispus nan Gayus. ¹⁵ Li paak, söö kan fit yet a bi wurö Yennu nyunwuru n sann ni. ¹⁶ N bia wur Stefanas njateeb Yennu nyunwuru, njaan n ji ki tian maa wur wunba ki pukini. ¹⁷ Kimaan Masia ki tumin a n tan wur niib kaa; njaan u tumin a n tan möont u barjanii nae. Li ki tee a n jikit nisaarik mir kaa ki mööntiri; mi-i bonni tuun nna, li bo saa te ki Masia nba kpo dapunpunn paak na, u kuun n teen yanna.

Masia kuun nba wantit Yennu yan nan pañ bianjinba

¹⁸ Binba bot Yennu sönu ni na jii Masia kuun dapunpunn paak labaar na ki li tee yanne, njaan timm nba tinn na mi nan li tee Yennu pañje. ¹⁹ Li söb Yennu gbouj ni a u yet a,

“N saa biir yandamm minu na

ki te ki bannteeb bannu na n biar yann.”

²⁰ Li paak, tingbouj na yandamm nan bannteeb nan mönödamm na be lee? Yennu te ki tingbouj na yanfoon teen yanna.

²¹ Yennu nba mək yan na te ki tingbouj na teeb yan kan fit te ki niib n banno. Li paak, ki u te ki binba teen Yiisa yada na tinn, jatii labaar nba ki ti mööntir ki teen niib na paak. ²² Juu teeb loon bin la bakitnauj toonaewa ki fit teen yada, ki Griik teeb mun loon yan. ²³ Timm njarin mööntir ki wantib bianjinba ki Masia kpo dapunpunn paak nae, ki maan manj dont Juu teeb wutoa, ki bia tee jatmaan ki teen binba ki tee Juu teebi. ²⁴ Juu teeb nba ki Yennu gannib na, nan binba ki tee Juu teeb ki Yennu bia gannib na njarin mi nan Masia kuun labaar na tee Yennu pañ nan u yame. ²⁵ Linba ki Yennu tuun ki nisaarik jiir ki li tee jatii na, li mək yan ki gar nisaarik yan; ki linba ki Yennu teen ki nisaarik dukii a li ki mək pañ na, njaan li mək pañ ki gar nisaarik yar.

²⁶ N naa waas, dukint man yaa din tee bianjinba, yoo nba ki Yennu yiinii na. Nisaarik minu ni, i waaminnae din mək yan, koo pañ, koo ki tee nijaana. ²⁷ Njaan Yennu-e gann binba tee jati tingbouj na teeb boor; a wun te ki yandamm n di fei; ki bia gann tatimm tingbouj na teeb boor; a wun te ki pañ damm n di fei. ²⁸ Yennu-e gann tarii, nan binba ki mək nyoot, nan binba ki tee siar; a wun teen linba ki niib dukii a li mək nyoot na yann. ²⁹ Yennu teen nnae a söö daa nyu bara u töonn. ³⁰ Njöö Yennu-e taan timm nan Yiisa Masia ki u tee ti yan. U paake ki Yennu nyinnit daabisin ni, ki yet a ti tee nijamm

u boor, ki ji tee u niib. ³¹ Li paak, ii tuun linba sob Yennu gbouj ni na a, “Wunba faa parbiir, li njan ki wuu faa parbiir linba ki Yennu tun paake.”

2

Masia dapunpunn paak kuun labaar

¹ N naa waas, maa din baar i boor ni na, n din ki moontir Yennu labaar na ki teeni nan momant koo nisaarik minu kaa. ² Naan maa din be nani na, n din ki mok duduksiat ki pukin Yiisa Masia nan u dapunpunn paak kuun na po. ³ Maa baar i boor yoo nba, n din choke, ki jarmaanii nan jijekit soorin. ⁴ N ki pak labaar man nan minu nba saa man niib kaawa ki bin sakiri, naan n pake ki Yennu Seyeen na wann u panj. ⁵ Yaa teen Yiisa Masia yada na, li ki tee nisaarik yan paak kaa, naan li tee Yennu panj paake.

Ki jii Yennu yan po

⁶ Mamomm, ti piak nan yame ki teen binba ki bi para chee Yiisaweiu ni na. Li ki tee tingbouj na niib yan, koo tingbouj na panj damm nba ki bi panii saa teen yann na kaa. ⁷ Yan nba ki ti piak na tee Yennu woonin ni yan nba wooe ki niro ki mi, linba ki Yennu donj gann a wun donnit, ki soo durinya daa din ki nan na. ⁸ Tingbouj na yudamm soo kaa ki mi yan na. Bi-i bonni mir, bi din bo kan kpaa ti Yomdaano, wunba yen paku kura na dapunpunn paaki. ⁹ Li sob Yennu gbouj ni a:

“Linba ki niro ki la, ki bia ki gbati,
linba ki niro ki dukin a li saa fit teen na,
njanne ki Yennu teenir siir ki guun binba loono na.”

¹⁰ Nanne ki Yennu Seyeen na te ki ti bannir, kimaan Seyeen na mi bont kur, nan Yennu woonin ni maan gbaa. ¹¹ Nisaarik seek nba be u ni na kuukoee mi nisaarik dudukit. Nnae mun, soo ki mi Yennu dudukit see Yennu Seyeen na koo. ¹² Seek nba ki ti gaar na, u ki tee tingbouj na seek kaa, naan u tee Yennu Seyeen nba saa te ki tin bann piinii nba ki u turit nae.

¹³ Li paak, ti ki piak maan nba tee nisaarik yan wannu; naan ti piak linba ki Yennu Seyeen wantit, ki bia want Yennu barmonii ki teen niib nba ki Yennu Seyeen be bi ni nae; ¹⁴ naan wunba ki mok Yennu Seyeen man, li yoo ki gaan Yennu Seyeen na maami, kimaan li tee jatie ki turo, ki u kan bann li paaki, kimaan li bannu nyi Seyeen na nie. ¹⁵ Ki wunba mok Seyeen na bant bona kur paake, naan niro kan fit bann wunba mok Seyeen na binben ni, ¹⁶ nan laa sob Yennu gbouj ni a:

“Nmee mi Yennu dudukit ki saa nmakito?”
Nnaan timm njarin mok Masia dudukit.

3

Yennu toontunna labaar

¹ N naa waas, li tee moniie, n din ki fit pak ki turi nan maa din bo saa pak ki tur niib nba mok Yennu Seyeen na; n din pak ki turi nan maa bo saa pak tur tingbouj na teeb nae, ki i binben bia tee nan waas binben nae Masia sonu ni. ² N moonti biime, li ki tee jekpakira kaa, kimaan i ki jar nanni. Motana gbaa i bia lek daa ki jar nanni, ³ kimaan i binben bia daa tee nan tingbouj na niib binben nae; kimaan funfunn nan moniook-u be i sinsuuk ni, i ki waa tingbouj na niib binben kaa-a? ⁴ Ki soo-i yet a u tee Pool yooe, ki loo mun yet a u tee Apolos yooe, nann i ki tuun nan tingbouj na niib na kaa-a?

⁵ Nmee tee Pool-i, ki nmee mun tee Apolos-i? Ti kpan tee Yennu toontunna nba din te ki i sak Yiisa mob nae. Ti kur na tuun toona nba ki ti Yomdaano turit a tii tuume. ⁶ Min din bur bonboorie, ki Apolos mun maant nyun, naan Yennu-e te ki li pia kpaat. ⁷ Wunba bur nan wunba maant nyun njarin ki tee siari; Yennu-e tee siar, kimaan njoee te ki li kpaatir. ⁸ Bokitu kaa wunba buur nan wunba maant nyun na sinsuuk ni. Yennu-e saa turib nyoot, baa tun linba na paak. ⁹ Ti lakin tuun ki teen Yennu-e. I tee nan Yennu kpaab nae, ki bia tee nan Yennu diiuk na.

¹⁰ Yennu nba sommin bianjinba na paak, n tee nan tanmaanano nae, ki piin fiakir, ki soo mun maa toont li paak. Naan wunba kur maa ki toont li paak, wuu mi. ¹¹ Yennu din jii Yiisa Masia ki u tee fiakire, ki fiaksiar ji kaa ki soo saa fit piinii. ¹² Siab saa jii salimae, koo nabint, koo tanchincheena, ki maa fiakir man paak; siab mun saa jii daate, koo moot, koo kaka, ki chaan fiakir man paak. ¹³ Masia baaru daar man nie ki soo kur toona nba tee bianjinba tan saa nyi paanu. Muue tan saa bikin soo kur toona ki fiit wann laa tee bianjinba. ¹⁴ Muu-i kii dii linba ki niro maa toon fiakir man paak na, nann njarin u saa la nyoota. ¹⁵ Wunba yar dii muu, u saa konj li nyoota, naan u moonj njarin saa tinna, ki li sii tee nan u chiar nyii muu ni nae.

¹⁶ I tee Yennu diiuko, ki Yennu Seyeen be i ni; i ki mi nna-a? ¹⁷ Li paak, wunba biir Yennu diiuk, Yennu mun saa biir li yooowa. Kimaan Yennu diiuk tee diyeenje; ki yimme tee diiuk manj.

¹⁸ Sɔɔ daa kpann u mɔŋi. Sɔɔ-i be i sinsuuk ni ki dukii nan u tee yandaanɔe tingbounj na binberj ni, li njan wun kpan u mɔŋ jatuk ki set teen yandaano. ¹⁹ Linba ki tingbounj na teeb dukin ki li tee yan na, li tee jatiie Yennu boor, nan laa sɔb Yennu gbouj ni a, "Yennu biir yandamm bannu," ²⁰ ki bia sɔb leer boor a, "Ti Yomdaano mi nan yandamm dudukit tee yanne." ²¹ Li paak, sɔɔ daa mɔk dont-n-mɔŋ nisaarik paaki. Siar kur tee i yare; ²² min Pɔɔl, nan Apolos, nan Piita, nan tingbounj na, nan manfoor, nan kuun, nan motana, nan yoo nba baat na, yimme yen linba na kura. ²³ Ki Masia mun yeni, ki Yennu mun yen Masia.

4

Masia toontunna labaar

¹ Nann ii jiiit ki tii tee Masia toontunna nba ki Yennu gann ki guunit u woonin ni maan na. ² Li paak, linba tee majaann tee nnae, li njan ki toontunno-ii tuun nan barmɔnii. ³ Njan li-i tee ki i bu n buut nan nisaarii nba tuu bu bi leeb buut na, n baka kaa; n ki bu n mɔŋ buut gbaa. ⁴ N nɔɔk ni yeene, njan li ki want a n ki tuun biiti, njan ti Yomdaanɔe tee wunba bu n buut. ⁵ Li paak, i daa bu sɔɔ buut motana, kii guu yoo nba ki ti Yomdaano tan saa baar na, nɔɔe tan saa jii linba be bumbonn ni ki wannir paanu ni, ki fiit para ni maan paanu ni. Li yooe, sɔɔ kur tan saa la u nyooɔ nba tee linba Yennu boor.

⁶ N naa waas, i paake ki n bikin linba na kur ki tur n mɔŋ nan Apolos, a yii tumii ti boor ki wei Yennu gbouj nba wann bianjinba na bonnann, ki sɔɔ daa dont u mɔŋ ti yeno paak ki gaar loɔ na. ⁷ Njnee tura saakatuk leeb ni? Yennu kaa tura linba kur ki a mɔk na-a? Ki bee teen ki a dont a mɔŋ, ki li tee nan linba ki a mɔk manj ki tee piinii kaa na?

⁸ I poj mɔk linba kur ki i looni-i? I poj teen gordamma-a? Taa lek ki tee kpanbara na, njan i tee kpanbara-a? N sunman ki i set tee kpanbarae, ki timm nan yimm n taan kii tee kpanbara. ⁹ Min yaa boor, n dukin nan Yennu gann timm nba tee toomiinba na ki ti tee tariie, ki tee nan niib nba ki bi saa kpib paanu ni, ki teemm yaarlituk niib, ki tingbounj na teeb kur nan malakanba gorii nae. ¹⁰ Ti tee jatite Masia paak, njan yimm njan teeb yandamme Masia sɔnu ni; ti ki mɔk panj, njan yimm njan mɔk panj; ki niib teeni baakir njan yisin timm. ¹¹ Laa nyii sianyooowa mɔkmɔk nan motana, ti lin kome nan nyunnyukuru, ki lia tachiat; ki bi boot, ki ti lin yirib ki kaa binbeboori. ¹² Ti ninjite ki ti di; bi-i sukirit, ti tuu jimm manjamme; bi-i dintit fara, ti tuu mɔk sukurue; ¹³ bi-i pak biir ti sana, ti tuu pak jimm nan lomme. Ti kpan tariie, ki tee nan tingbounj na tanpenn paak mɔɔt na, ki bia tee nan tingbounj na jakint na ki tan tuu motana.

¹⁴ N ki sobin na ki teeni a n dinni fei kaa, njan n kpaaniie, yaa tee n walonkai na paak. ¹⁵ Njan li-i tee ki i lek mɔk wannteeb tusaa piik Masia ni, i ki mɔk baanba bonchianni; kimaan Yiisa Masia nie ki n mari, barnanii nba ki n wannu na paak. ¹⁶ N barimie, ii waa n binberj man. ¹⁷ Linba na paake ki n tuun Timoti i boor, wunba tee n bilonkak ki tee barmɔnii daano ti Yomdaano ni; u saa tiari maa be bianjinba Masia ni, nan maa lin want Masiaweira bianjinba, siar kur po.

¹⁸ Siab mɔk dont-n-mɔŋe, ki dukii a n kan baar ki gonini. ¹⁹ Li-i tee ki ti Yomdaano loon, n saa gonu motana, ki la dont-n-mɔŋ damm na, li ki tee bi pinpakit paak kaa, njan n yaa n laan bi set mɔk panj amii bi ki moki. ²⁰ Yennu naan ki tee mɔb ni yetu kaa, li tee panje. ²¹ I loon lanne? I loon ki n baar i boor nan ninmonn amii n baar soon nnae?

5

Bonchonchonsin nba din baar Masiaweira ni na po

¹ Li set tee mɔniie ki bi yeen a joonbaanu be i ni, linba ki binba ki waa Yiisa Masia na mɔŋ kan tumi. N gbat a sɔɔ be i sinsuuk ni ki dɔɔ nan u baa njaapoo; ² njan ki i mɔk dont-n-mɔŋ ki ki tiin fei li paaki. Li ki jan nan i para n biiri-i? Li njan ki yin nyinn li niibooru i ni. ³ Maa lek be banfokir nani na, njan n dudukit be i ni, ki n poj dukin ki bu daano manj buut, ti Yomdaano Yiisa sann niwa, ki li tee nan n lakin be nani nae. ⁴ Ti Yomdaano Yiisa sann paak, n seek nan yimm-i tanj lakin, ti Yomdaano Yiisa panj ni yoo nba, ⁵ yin jii niro nba tun toonbiit manj ki teeno Sintaanii nuu ni ki wun biir u gbanant, ki lin te u seek n tan la tinnu, ti Yomdaano baaru daar na ni.

⁶ Li ki ñan ki yii dont i mɔŋi. I ki mi a datinj* waaminnae te ki boroboro yon kur fuutir piiri-i? ⁷ Li paak, nyikin i binbenkperik na, kii tee nipaamm, nan i set tee niib nba nyik biit tumue na, kimaan Masia nba tee ti maruŋ na gaar ti paak ki kpowa. ⁸ Li paak, taa waa u sɔnu bianjinba na, ñaant ki tin nyik binbenkperik na, ki nyinn dudukbiit nan biit kur, kii jikii tee u weira nan barmonii, ki biit kaa ti ni.

⁹ Maa poŋ sɔb gbouŋ nba ki turi na, n betiwa a i daa tokii nan bonchonchona. ¹⁰ Li ki tee n yaa ii nyinn i mɔŋ tingbouŋ na bonchonchona ni, koo nianchiŋŋ damm ni, koo nanyukii, koo patmannteeb ni kaa; li-i tee nna ñarimi, see ki i nyii tingbouŋ na ni. ¹¹ N sɔb ki yeeni a i daa tokii nan daano nba yaa ñɔɔ waa Masia-e ñaan chomm, koo ki mɔk nianchiŋŋ, koo ki mann pata, koo ki mɔk sanjaauŋ, koo ki tee danyuuruk, koo ki tee nanyuko. I poŋ daa kaar nan li daano ki di jeeti.

¹² Li ki tee n toonn kaa ki n sii bu binba ki waa Masia na buuti. Yennu-e saa bu bi buut; ñaan i leeb nba tee Masiaweira nae ki i sii bu bi buut. ¹³ Li poŋ sɔb Yennu gbouŋ ni a, "Ti ber biitdaano na ki nyinno i ni."

6

Buut bunu labaar

¹ I yeno-i mɔk maan nan u loo nba waa Masia, ñaan ki i ki saan nann Masiaweira boor ki bi saa ñammir, ñaan saan nann binba ki waa Masia na buut boor, li sii mɔk fei hei. ² I ki mi a Masiaweirae tan saa bu tingbouŋ na teeb buuti-i? Ki li-i tee ki i tan saa bu tingbouŋ na teeb buut, ñann i kan fit bu barbisbis mɔtana-a? ³ I ki mi a ti tan saa bu malakanba buuti-i? Nlee ki i kan fit bu mɔtana binberj na barii? ⁴ Li-i tee ki i mɔk maan, bee ki i saa nann binba ki tee Masiaweira na boori? ⁵ Linba na tee feie ki turi. Mɔniok-u baar yimm Masiaweira sinsuuk ni, sɔɔ kaa i ni ki mɔk yan nba saa fit ñamm maan manji-i? ⁶ Ñaan i naawayemm saa nan bi leeb barbuuro nba ki teen Masia yada na boor, ki u bu bi buut.

⁷ Yaa lek mɔk barii nan i naa waas na gbaa, ñaan li tee biite. A naa bik-i tun biira koo ki ñmaba, ki a kurint sikin, li ki sɔɔ? ⁸ Ñaan yimme tuun biit ki teen leeb ki jaan leeb, ki bia lek tee nna ki teen i leeb nba tee Masiaweira na. ⁹ I ki mi nan biitdamm tan kan koo Yennu naan ni-i? I daa kpɔnn i mɔŋ; binba tee joonbaarit, koo bonchonchona, koo patmannteeb, koo jab nba mɔk niŋŋ ki dɔɔ nan bi jaleeb, ¹⁰ koo nanyukii, koo nianchiŋŋ damm, koo danyuurit, koo sanjaanjanna, koo fat-teeb, binba na kur nan bi yenokɔɔwa kan koo Yennu naan ni. ¹¹ I siab din tuu tee nnae; ñaan ki Yennu wuur i biit na, ki i ji tee u niib ki bia tee popeendamm u peŋ, ti Yomdaano Yiisa Masia nan Yennu Seyeŋ na paak.

Jiin i gbanant kii tuun linba sii dontir Yennu

¹² I siab yeen a, "Siar ki koo." Li tee moniie, ñaan bont kur kaa ñan ki turini. N saa fit yet a siar ki koo, ñaan n kan sak ki bonsiar n yentimi. ¹³ I siab yeen a, "Jeet tee poor yare, ki poor mun tee jeet yar." Mɔniie; ñaan Yennu saa goor li ñanlee na kur. Yennu ki nan ti gbanant a tin jiir kii chomm kaa, ñaan a ti jiir ki lii tee ti Yomdaano yar. Ti Yomdaano yeen ti gbanant na. ¹⁴ Yennu-e din fiin ti Yomdaano kuun ni, ki u mun tan saa jii u paŋ ki fiinta.

¹⁵ I ki mi nan i gbanant na gaa nan Masia gbanante-e? Li paak, daa jikit gbanant nba gaa nan Masia gbanant na ki gaant nan poochonchona. ¹⁶ Wunba jii u mɔŋ ki taan nan poochonchon, ñɔɔ nan li daano ñarin taan gbananyennkɔɔe na. Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, "Joo nan u poo saa taan ki tee gbananyennkɔɔe." ¹⁷ Wunba taan u mɔŋ nan ti Yomdaano, ti Yomdaano nan li daano taan ki tee seyennkɔɔe.

¹⁸ Ii nyinn i mɔŋ bonchonchonsin ni man. Toonbiit kur nba biar, li ki tuun gbanant ni, ñaan wunba chomm ñarin biir u mɔŋ gbanante. ¹⁹ I gbanant na tee Seyeŋ nba ki i gaar Yennu boor na diiuko, ki u be i ni. I ki mi nnae-e? I ki yen i mɔŋi, Yennu-e yeni; ²⁰ u daaie; li paak, ii jii i gbanant kii tuun linba sii dont u sann.

7

Buboit nba jiin pookɔɔnt po

¹ N yaa n jiin i buboit nba ki i daan sɔb turin nae. Joo-i kii kɔɔn poo, li ñan, ² ñaan bonchonchonsin paak, li ñan ki joo kur-ii mɔk u mɔŋ poo, ki poo kur-ii muni mɔk u mɔŋ sɔɔ. ³ Li ñan ki joo n jii u mɔŋ ki chab u poo, ki poo mun n jii u mɔŋ ki chab u sɔɔ. ⁴ Poo ki yen u mɔŋ gbananti, u sɔɔ yeen. Joo mun ki yen u mɔŋ gbananti, u pooe yen. ⁵ I daa yeen leeb i gbanant loommi, see yoo nba ki i tan taan moyommkɔɔ a yin

* 5:6 5.6 Pool yekint biit nan datine.

miar Yennu; ki li poorpo yin bia taan leeb, ki Sintaanii daa fit bikinti ki nyanti, yaa kan fit soor i mɔŋ na paak.

⁶ Li tee maame ki n yet, ŋaan li ki tee sennu kaa. ⁷ N bo loon ki soɔ kur-ii be nan maa be bianjinba nae, ŋaan soɔ kur nan u piiniie ki li nyii Yennu boor jgak jgak.

⁸ N yeen na ki teen jakpaka nan pookarankaana nan pakɔie, a bi-i saa sak kii be bi kɔɔ nan maa be bianjinba na, li bo sii ŋan ki turib. ⁹ Naan bi-i kii fit so bi mɔŋi, ŋann bin kɔɔn poob, ki poob mun n kun jab; li so nan yaa sii mɔk li niɔŋ ŋaan kan fit kpeeniri.

¹⁰ Binba mɔk jab, n teeni sennue, li ki tee min kaa senni, ŋaan ti Yomdaano senn, a poo daa mi nyikit u soɔ. ¹¹ Naan wuu nyik u soɔ, u ji daa kun jagano, ŋaan kii tee pookarankaann; koo wun di sindant ki ŋmat u soɔ boor. Joɔ-ii munii mi wun yɛt u ŋapoo.

¹² N piak na ki teen binba biar nae, ti Yomdaano kaa paki, nan Masiaweiro-i mɔk poo, ki poo na ki tee Masiaweiro, ŋaan ki li tee poo manj loommue a wuu be u boor, joɔ na daa lubino. ¹³ Poo nba tee Masiaweiro mun-i mɔk soɔ nba ki tee Masiaweiro, ŋaan ki li tee joɔ manj loommue a wuu diau, poo manj daa yaatir ŋaan nyikit u soɔ na. ¹⁴ Joɔ nba ki tee Masiaweiro, ŋaan ki u ŋapoo tee Masiaweiro, poo manj paake saa te ki joɔ na tan yeen; ki poo nba ki tee Masiaweiro na mun, ŋaan ki u soɔ tee Masiaweiro, joɔ manj paake saa te ki poo na tan yeen. Li-i bonni kii tee nna, bi waas bo kii yeeni, ŋaan laa tee nna na paak, bi waas mun tan sii yeene. ¹⁵ Naan wunba ki tee Masiaweiro-i loon wun yɛt u loɔ nba tee Masiaweiro, wun ŋaan ki wuu saa. Naan ŋarin sennu ji ki so bi soɔ. Yennu-e yiinit a tii be nan parmaasir. ¹⁶ Fin poo, a teen nlee bann nan a kan tinn a soɔ? Ki fin joɔ muni, a teen nlee bann nan a kan tinn a poo?

Li be nan faa be bianjinbawa ki Yennu yiina na

¹⁷ Li be binbeŋ nba ni ki Yennu senna, nan faa be bianjinba ki u yiina na. Nae ki n lin want Masiaweira kur. ¹⁸ Wunba doŋ pot u punn ŋaan tan teen Masiaweiro, ŋaant ki wun dian nna; wunba mun ki pot ŋaan teen Masiaweiro, wuu kii loon, u ji daa porii u punni. ¹⁹ Wunba pot nan wunba ki pot, li kur tee yanne. Linba mantik tee barkpann tee ii dia Yennu sennue bonŋann. ²⁰ Soɔ kur-ii be binbeŋ nba ni ki u tuu bewa ki tan teen Masiaweiro na. ²¹ Li-i tee ki a din tee daabir yoo nba ki a teen Masiaweiro na, a daa te ki li daamiia ni, ŋaan fi-i saa la yaak ki nyinn a mɔŋ daabisin ni, fan teen nna. ²² Wunba poŋ tee daabir yoo nba ki u teen Masiaweiro na, u ji tee ti Yomdaano yooe. Nnae mun, li-i tee ki a yen a mɔŋ yoo nba ki a teen Masiaweiro na, a ji tee Masia daabire. ²³ Yennu-e daai; li paak, i daa tee niib daaba. ²⁴ N naa waas, ii be nan Yennu man nan yaa daan be binbeŋ nba ni, yoo nba ki i teen Masiaweira na.

Ki jiin jakpaka nan pookarankaana nan pakɔi po

²⁵ Mɔtana, n ji piak ki teen binba daa ki kɔɔn poob, koo ki daa ki kun jab nae, ŋaan ti Yomdaano ki chabin a n betib nna; ti Yomdaano ninbatinu paake ki n teen barmonii daano. ²⁶ Mɔtana ninmɔnn na paak, n dukin nan li ŋan ki niro-ii be bianjinba ki u tuu be na. ²⁷ Li-i tee ki a mɔk poo, ŋann ŋarin a daa beero. Li-i tee ki a ki kɔɔn poo, faa ji daa kɔont. ²⁸ Fi-i kɔɔn poo, li ki tee biiti; poo mun-i kun joɔ, li ki tee biiti; ŋaan n loon ki n nyinni mukisuk nba ki binba mɔk poob nan binba mɔk soɔrih laat tingbouj na nie.

²⁹ N naa waas, n loon ki n wannu nan yoo na ki fɔk, li paak, laa nyii mɔtana ki saa, li ŋan ki binba mɔk poob-ii be nan bi ki kɔɔn poob na; ³⁰ ki binba mɔ, bii be nan bi ki mɔ na; ki binba mɔk parpeenn, bii be nan bi ki mɔk parpeenn na; ki binba kpentir; bii be nan bi ki mɔk na; ³¹ ki binba di tingbouj na manu, li ŋan ki bii be nan bi baka kaa leŋ na. Kimaan tingbouj na nba tee bianjinba mɔtana na, li kan yukir nan garu.

³² N ki loon ki siar n daamiini. Jakpakir ŋarin gorii waa saa teen bianjinba ki tun ti Yomdaano toonae, ki lin penn ti Yomdaano par; ³³ ŋaan poodaano baka be tingbouj na bona nie, waa saa teen bianjinba ki penn u ŋapoo par. ³⁴ Li paak, u dudukit bokit munlee-e. Pookarankaann koo sapaamo baka mun be ti Yomdaano toona nie, nan waa saa teen bianjinba ki u gbanant nan u seek-ii tanji tee Yennu yar fanu; ŋaan wunba mɔk joɔ ŋarin gorii tingbouj na bona, nan waa saa teen bianjinba ki penn u soɔ pare.

³⁵ N piak linba na, i mɔŋ sommir paake, li ki tee a n yaa n bari baruk kaa, ŋaan n loon yii be fanue, ki jii i mɔŋ pet ti Yomdaano.

³⁶ Joɔ-i mɔk sarkpeŋ ki u tan beer poo, ki joɔ na mɔk dudukit u po ki kan fit soor u mɔŋi, ŋaant ki wun tun bianjinba ki u loon; li ŋan ki bin kɔɔn leeb. Li ki mɔk biit bi sinsuuk ni. ³⁷ Naan wunba par chee, ki u mi nan siar kan daamo, ki u saa fit soor u mɔŋ niɔŋ, ki dukin u par ni a u kan kɔɔno, ŋanne ŋan. ³⁸ Li paak, wunba kɔɔn u sarkpeŋ, li ŋan; wunba mun ki kɔɔn u sarkpeŋ, u tun linba ŋan ki gar wunba kɔɔn nawa.

³⁹ Poo-i mɔk u soɔ ki u daa be u manfoor ni, u ki yen u mɔŋi; ŋaan u soɔ-i kpo, u ji mɔk yaak ki saa kun wunba ki u loon, ŋaan li ŋan ki u joɔ manj-ii tee Masiaweiro.

⁴⁰ Naan min yaa boor narin, n dukin nan li-i tee ki u be ki ki kun joo, li sii mano ki gar waa bo saa kun joo; nnae ki n dukin, njan n mi nan n moŋ mok Yennu Seyeen.

8

Ki jiin pata nant n̄mamu po

¹ Tɔn, ki jiin pata nant po, ti mi nan ti kur mok bannu, ki li set tee monii. Bannu te ki niro dont u moŋ, njan lomm narin sommit niroe Masia weiu ni. ² Wunba dukii nan u mi siar, li daano daa ki bann nan waa bo sii mi bianjinba na. ³ Daano nba loon Yennu, n̄jooe ki Yennu miu.

⁴ Tɔn, ki jiin nant nba ki bi mann pata na n̄mamu po; ti mi nan patir tee bont nba ki foe, ki bia mi nan Yen-yenokooe be. ⁵ Bona bonchiann be sanpaapo nan tingbouŋ na ni, ki bi yib yennii nan yomdam, njan bi soo ki tee Yennu koo Yomdaano. ⁶ Timm yaa boor ni narin, Yen-yenokooe be; n̄jooe tee ti Baa Yennu nba din nan bonsiar kur; ki u nie ki ti fo. Ki Yomdaan-yenokooe be, n̄jooe tee Yiisa Masia. U paake ki bonsiar kur nan; u paake biak ki ti fo.

⁷ Soo kur kaa mok li yami. Siab mantik tuu maan pata ki yukira, li paak, bi-i dii li jeboorik, bi bia tuu daa dukii nan nant maŋ set tee patir nante. Bi dudukit ki paari, ki bi dukii a bi mok biit. ⁸ Jeet kaa saa te ki Yennu n gaariti. Ti-i dii, li ki pukiit siari; ti-i biaki kii dii, li bia ki jiiintit poori.

⁹ Li mi man yin tan jii i yaak na ki lin kpant baruk ki tur niib nba yada waar na. ¹⁰ Ki wunba yada waar-i la yimm nba mok bannu na, ki i be poochianfeek ni ki di, li saa te ki n̄joo n ji di jeet nba tee pata yare. ¹¹ Fin nba tee banntoo na, a bannu na saa biir a naa bik nba yada ki paar nae, wunba ki Masia din gaar u paak ki kpo na. ¹² Fi-i tee nna ki tuun biit ki teen a naa waas, ki biir bi dudukit nba ki chee na, li want nan a tuun biit ki teen Masia-e. ¹³ Li-i tee jeet nba ki n di na paakie te ki n baant n naa biki, njan n ji kan n̄man nant ki lin te wun baa.

9

Toomiinba binbeŋ labaar

¹ N ki yen n moŋi-i? N ki tee Masia toonii kaa-a? N ki la ti Yomdaano Yiisa-a? N toona nba ki n tuun ki teen ti Yomdaano na paak kaa ki i mun tee mosakdammi-i? ² Siab-i kii sak a n tee Masia toonii, njan yimm narin, li kpaa talas yin sak, kimaan yaa tee mosakdam na, njanee saa wann nan n set tee toomiie.

³ Niib-i piak ki biir n sann, n saa jii linba ki n yaa n pak nae ki nyi leŋ. ⁴ Ti ki mok yaak nba ki ti sii di ki nyu-u? ⁵ Ti bia ki mok yaak nba saa jii ti poob kii lin namm, nan toomiinba siab, nan Piita, nan ti Yomdaano naa waas nba tee bianjinba na-a? ⁶ I dukii a min nan Banabas kuukooe sii tuun ti poor paaki-i? ⁷ Kunkonkonno lanooe tuun toonn njan pa u moŋi? Ki n̄mee sii wuu tilontii njan kan di li loona? koo n̄mee sii kpaar bonkobit njan kan nyu bi biimi?

⁸ N jii nisaarik binbeŋe ki yet nna; njan Moses sennu na ki yet nna kaa-a? ⁹ Li sob sennu maŋ ni a, "Daa bobint naajak mob, yoo nba ki u boo dii."* Yennu baka be nei kuukooe nie-e? ¹⁰ koo u ki yeen timm kaa-a? Mamom, li sob ki teen timme. Wunba ko nan wunba jaan tuun nnae ki mok dindann nan bi tan saa chent dii maŋ. ¹¹ Ti din turi Yennu Seyeen yare; ki li bo ki jar nan yin turit gbanant yari-i? ¹² Siab-i mok yaak ki saa gaar bona i boor; timm narin ki mok li yaaki-i?

Naan ti ki jii yaak na ki tun nann toonni. Ti di farae bonsiar kur ni, kimaan ti ki loon ki tin te ki Masia barjanii na n jir poori. ¹³ I poŋ mi nan binba tuun Yenjianu nasaakak ni na, bi jeet nyi bi toonn maŋ nie; ki binba mann mannu ki teen Yennu ki n̄mami binbintir na mun gaan bi yar leŋe. ¹⁴ Nnae mun ki Yennu tur mob a binba moontir u barjanii na, bi jeet mun sii nyi leŋe.

¹⁵ Naan n ki jii yaak na ki tun nann toonni, ki bia ki sobin na a yin turin siari. Mi-i kpo, li so nan soo n te ki n parbifaant-ii tee yann. ¹⁶ Li ki tee a n mok parbifaanu barjanii nba ki n moontir na paak kaa, kimaan li kpaa talas ki n moontir. Mi-i kii mon barjanii na, parbiir sii tee n yare. ¹⁷ Mi-i bonni gann toonn maŋ n tiorue, n bo saa la nyoota, njan min kaa gann n moŋi, Yennu-e guunin toonn maŋ. ¹⁸ Lanne tee n nyooti? N nyoot tee maa moontir barjanii maŋ yann nae, ki ki jii yaak nba ki n mok barjanii toona ni na ki gaan siari.

¹⁹ N ki tee soo daabiri, njan n jii n moŋ ki kpant daabire ki tur soo kur; a n te niib bonchiann n baar Yiisa Masia boor. ²⁰ Juu teeb boor; n jii n moŋ ki teen nan n̄mami nae,

* 9:9 9.9 Bi booru ni, nei-i boo dii.

a n te bin tinn. Binba mun waa Moses sennu na, n jii n mɔɔj ki teen nan bi yeno nae, ki loon binba waa sennu na n tinn, ɲaan n mɔɔj ki be sennu na ni. ²¹ Binba ki waa sennu na, ki n jii n mɔɔj ki teen nan bi yeno na, a bin tinn. Linba na ki wann nan n ki waa Yennu sennu na; n waa Masia sennu na. ²² Binba yada waar na, ki n kpint ki teen nan bi yeno na, a bin tinn. N lebit n mɔɔj bonsiar kur ni ki tur niib kur, ki loon bi siab n lek tinn.

²³ Barɲanii na paake ki n tee linba na kur, a n tan la li nyoot. ²⁴ Li-i tee nantaar, nantatinna kur tuu tiine, ɲaan yenoƙooe tuu tan di ki gaar paatii. Li paak, yabit ki tin di ki gaar paatii maɲ. ²⁵ Nantatinna kur so bi mɔɔje bont kur ni a bin gaar paatii nba ki wa nan lin gbenn na, ɲaan timm so ti mɔɔj a ti tan gaar paatii nba kaa gbennue. ²⁶ ɲanne teen ki n tiin, a n saa baar li paak; ɲanne teen ki n tee nan niikur faaro nba ki lubin u niikura yann yann na. ²⁷ N ki loon min nba moontir barɲanii ki teen niib na n tan koɲ paatii na. ɲanne teen ki n mukis n gbanant ki u saak.

10

Ki jiin patmannu po

¹ N naa waas, n loon ki yin bann nan sanpagbouɲ din tuu baak ti yeejamm kur paake, ki bi kur bia poot mɔkɲbenɲir na. ² Li naan nnae nan bi kur lakin wur Yennu nyunwurue sanpagbouɲ nan mɔkɲbenɲir na ni, ki ɲamm nan Moses lakin teen yomm. ³ Ki bi kur lakin dii jeet nba ki Yennu Seyeenɲ turib na; ⁴ ki bia lakin nyuu nyun nba ki Seyeenɲ maɲ turib na; kimaan bi lakin nyuu nyun nba nyii Yennu Seek, tanpiik nba chiamm na ni. Tanpiik maɲ din tee Masia-e. ⁵ ɲaan linba na kura, Yennu din ki mɔk parpeenn nan bi siabi, ki te ki bi kpo kpo, ki bi gbanant yat doo kunkoouk paak.

⁶ Li paak, li tee nyinne ki kpaanit, a ti daa loon biit nan baa din loon bjarɲinba na. ⁷ Ti bia daa jiantir tingbana nan bi siab nba din tuun na; ki li soɓ Yennu gbouɲ ni a, “Niib na kar ki dii ki nyuu, ɲaan ji fiir ki chomm leɲ.” ⁸ Ti daa tuun bonchonchonsin, nan bi siab nba din tuun na; dayennkoo ki niib tusaa piinlee nan ɲantaa kpo. ⁹ Ti daa bikii ti Yomdaano, nan bi siab nba din tun, ki wai kpiib na. ¹⁰ Ti daa mɔk bunburimii, nan bi siab nba din mɔk, ki kuun malaka kpiib na.

¹¹ Linba na kur tun ki turib ki li tee kpaanii ki tur leeb, ki li soɓ Yennu gbouɲ ni ki tee kpaanii ki tur timm nba be yoo nba ki durinya loon gbennu na.

¹² Li paak, wunba mi nan u be fanu, wun soor u mɔɔj ki daa baa. ¹³ Bikin nba kur baari, li tee linba yoo baat niibe; ɲaan Yennu tee barmonii daano ki kan te ki bikin n baari ki gar i paɲ teriki; ɲaan yoo nba ki bikin baari, u saa turi paɲ nba ki i saa nyannir ki nyi leɲ.

¹⁴ N naa waas, li paak, ii nyinn i mɔɔj patbooru booru ni. ¹⁵ N piak ki teen yimm yandamme, ii mun dukin linba ki n pak ki turi na. ¹⁶ ɲmanbinyuutik nba ki ti tuu tur Yennu niipoouk ɲaan nyu leɲ na, ɲanne tee Masia soɲ; ki boroboro nba ki ti tuu ɲmit ɲmit ki ɲman na, ɲanne mun bia tee Masia gbanant na. ¹⁷ Laa tee boroboro kunn na, timm ɲarin yaba, ɲaan ti taane ki tee gbananyenn, kimaan ti kur lakin ɲman boroboro kunn nae.

¹⁸ Gotir Israel teeb nba mann maruɲ ki teen Yennu ki ɲman li nant na; ɲamm nan Yennu taan yomme na. ¹⁹ Maa yeen linba na, li wann nan patir nan li nant nba ki bi mann na mɔk nyooti-i? Aaii, li ki mɔk nyooti. ²⁰ N yeen a binba mann maruɲ ki teen pata na, bi set mann ki teen Sintaanii-e, li ki tee Yennu kaa. N ki loon ki soɓ n taan nan Sintaanii. ²¹ N kan sak ki i lakin kar ki nyu ti Yomdaano ɲmanbinyuutik ni, ki bia lakin kar ki nyu Sintaanii ɲmanbinyuutik ni. N kan sak ki i lakin kar ki di ti Yomdaano saanmaɲ ni, ki bia lakin kar ki di Sintaanii saanmaɲ ni. ²² Ti koor a ti donn ti Yomdaano wutoore-e? Ti paaroe-e?

²³ Siab yeen a, “Soɲu be nan ti tun bont kur.” Mamomɲ; ɲaan bont kur kaa ɲani, bont kur kaa bia mɔk nyooti. ²⁴ Daa dukii a mɔɔj kuukoo po, ii biaki dukii a leeb po.

²⁵ Ii ɲman nant nba ki bi koi daak ni, ɲaan daa boi ki laan bee nante, ki daa te ki li daamii a dudukiti, ²⁶ kimaan li soɓ Yennu gbouɲ ni a, “Tingbouɲ na nan li bont kur tee Yennu yare.”

²⁷ Wunba ki tee Masiaweiro ɲaan tan baanta jeet, fii diwa, ki daa boi buboit jeet maɲ po, ki daa te ki li daamii a dudukiti ni. ²⁸⁻²⁹ ɲaan soɓ-i wanna a bi mann nant na patire, faa daa ɲman, ki a saa ɲmat u yan.

ɲaan soɓ saa boi a, “Li saa teen nlee ki n yan nba loon linba saa biir loo dudukiti? ³⁰ Li-i tee ki n tur Yennu niipoouk n jeet na paak, nlee ki soɓ saa pak ki biir n sann, jeet nba ki n tur Yennu niipoouk na paaki?”

³¹ Tɔn, li-i tee ki i di, koo ki nyu, koo ki tuun linba kur, yii tee man linba saa tur Yennu baakir. ³² Daa tee linba ki njan juu nirɔ boor, koo Griik nirɔ boor, koo Yennu niib boori. ³³ Ii tuun man nan maa tuun bianjinba na; n loon ki n tun ki penn sɔɔ kur par bont kur ni; njan li ki tee a n tuun linba ki n loon, koo linba njan ki turin kaa; njan n tuun linba njan ki turibe, kimaan n loon njanne n tinnib.

11

¹ Li paak, ii waa n binberj nan maa waa Masia binberj bianjinba na.

Ki jiin yur dɔkinu po Yenjiantu ni

² N naa waas, n mɔk parpeenn nan yaa tian linba kur ki n wann, ki tuun na. ³ Njan bonyennkɔɔe be ki n loon ki n tiari, a Masia-e tee jɔɔ kur yudaano, ki jɔɔ kur mun tee u poo yudaano, ki Yennu mun tee Masia yudaano. ⁴ Li paak, jɔɔ nba yaa wun miar Yennu, koo ki mɔont barjanii na, njan yir siar ki dɔkin u yur, u ki tur Masia baakiri. ⁵ Poo nba yaa wun miar Yennu, koo ki mɔont barjanii na njan ki ki yir siar, u dinn u sɔrɔe fei; li tee nan u koor u yur nae. ⁶ Njan li-i tee ki poo ki yir siar ki dɔkin u yur, njan li njan wun koor u yur; njan laa tee fei ki poo n koor u yur, koo ki jɔɔ u yur na, li njan wun yir siar ki dɔkin u yur man. ⁷ Li ki tee jɔɔ n yir siari, kimaan u naan Yennu-e ki bia tee Yenpaku; njan poo narin tee jɔɔ pakue. ⁸ Kimaan jɔɔ naauj ki nyii poo ni kaa, njan poo naaujo nyii jɔɔ ni. ⁹ Yennu ki nan jɔɔ ki tur poo kaa, njan u nan poe ki tur jɔɔ. ¹⁰ Ki malakanba paak, li njan ki poo n yir siar ki dɔkin u yur, ki lin wann nan jɔɔe mɔk poo yiikoo. ¹¹ Njan ti Yomdaano boor narin, jɔɔ-i bonni kaa, poo mun bo sii kaa, ki poo-i munii kaa, jɔɔ sii kaa; ¹² kimaan sintansimm, poo din nyii joo nie, ki poe mun maar jɔɔ, njan bont kur nyi Yennu boore.

¹³ Ii boi i mɔn ki laan li njan ki poo-i mei Yennu ki daa dɔk u yur siari-i. ¹⁴ Ti binberj ni, li ponj wann nan jɔɔ-i tee yuumunt, li tee feie ki turɔ; ¹⁵ njan poo-i tee yuumunt, li teenɔ fante, kimaan poo yuumunt tee u bobike. ¹⁶ Njan sɔɔ-i loon wun nɔi moniɔk ki jiin li po, n saa yet a timm koo Yenweileeb nba be kur ki mɔk sennleer ki pukin na po.

Ki jiin ti Yomdaano jeet dinu po

(Matiu 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Maa yaa n beti linba na narin, n ki piaki kaa li paaki, kimaan yaa tuu lakin leeb ki tuun bianjinba na, li ki mɔk nyɔɔt ki turini, njan li tee biite. ¹⁸ Sinsinn, n gbia ki bi yeen a yaa tuu lakin leeb na, lukitin be i sinsuuk ni, ki n set gaar waama ki li tee mamomme. ¹⁹ Li tee moniie nan lukitin-ii be i sinsuuk ni, kimaan njanne saa wann binba set waa barmonii sonu na yeenin ni. ²⁰ Li-i tee ki i lakin leeb ki di, li ki tee ti Yomdaano jeet kaa ki i dii. ²¹ Kimaan yaa lakin leeb yoo nba na, sɔɔ kur di u dinue, ki siab mɔ kon, ki leeb mun yib. ²² I ki mɔk i mɔn njei nba ki i sii be ki di ki nyu-u? koo i loon yin sian Yennu niibe ki dinn tarii fei-i? N saa yeti a nlee? N saa paki linba na paaka-a? Aaii, n kan pakini.

²³ N gaar wannu na ti Yomdaano boore ki mun tɔɔt ki turi: a nyiɔk nba ki bi din fikit ti Yomdaano Yiisa na, ki u jii boroboro ²⁴ ki tur Yennu niipooouk, ki nmit nmit ki tur u poorpoteeb a bin njan, njan yetib a, "Nae tee n gbanant nba ki n yaa n tur ki bin kpir i paak na, li paak, ii yɔɔ kii tee nna kii tian n po." ²⁵ Jeet na dinu poorpo, ki u bia jii nyunyunmanj nan tilɔɔna nyun, ki yetib a, "Tilɔɔna nyun nae tee n son nyinn, ki wann nan Yennu senn mɔsonpaann ki tur niib; ki yoo nba kur ki i yaa yin nyu, yin nyu kii tian n po."

²⁶ Yoo nba kur ki i tan njan ti Yomdaano boroboro ki nyuu tilɔɔna nyun manj, i want nan u din kpo ti paake, ki i sii tee nnae mɔkmɔk nan yoo nba ki u tan saa jen. ²⁷ Njan amii, wunba kur njan ti Yomdaano boroboro na, ki nyuu u tilɔɔna nyun na, njan bo ki jaj nan wun tun nna, li daano tun biit ki tur ti Yomdaano gbanant nan u son nawa. ²⁸ Sɔɔ kur n njan u mɔn fanuwa, ki lian fit njan boroboro na ki bia nyu tilɔɔna nyun na. ²⁹ Wunba ki bann ti Yomdaano gbanant na paak njan njan ki nyuu, u saa la tubdatu nba bi, waa njan ki nyuu na paak. ³⁰ Njanne teen ki i bonchiann chɔk ki yiar, ki siab mun kpo. ³¹ Njan li-i tee ki i njan u mɔn fanu ki njan, i kan la tubdatu. ³² Njan ti Yomdaano-i bu ti buut ki ti la tubdatu, u ji tan kan biir timm, yoo nba ki u saa biir tingbouj na nilee na.

³³ Li paak, n naa waas, li-i tee ki i lakin leeb a i di ti Yomdaano jeet, yin guur leeb. ³⁴ Njan wunba ki kon mɔkɔ, ki u kan fit guur ti Yomdaano jeet dinu na, njan wun di u njaak niwa, ki fit lian baar, njanne kan baar nan tubdatu ki turɔ, yoo nba ki i lakin leeb na. Maan nba biar na, mi-i tanj baar, n saa pak turi.

* 11:10 11.10 Siab mun yaa poo bobike tee u yiikoo.

12

Ki jiin Yennu Seyeen piinii po

¹ N naa waas, n loon yin bann Yennu Seyeen piinii nba tee bianjinbae nan barmonii. ² I mi nan yoo nba ki i daa din ki teen Masia yada na, i din waa patae, linba ki piak, ki li kooanti bonbiir ni. ³ N loon yin bann nan Yennu Seyeen na-i be wunba ni, li daano kan fit yet mɔb ki biir Yiisa; sɔɔ mun kan fit yet a Yiisa-e tee ti Yomdaano, see Yennu Seyeen na be u ni ki te ki u yet nna.

⁴ Seyeen piinbooru booru be, ɲaan Seyeen yenokɔɔe teen piinii maɲ. ⁵ Yenjianbooru booru mun be; ɲaan Yomdaan-yenokɔɔe ki ti jiantir. ⁶ Toonbooru booru mun be, ɲaan Yen-yenokɔɔe te ki sɔɔ kur tuun u toonn. ⁷ Seyeen na teen Masiaweira kur linba want Seyeen na benue, a tin somm Masiaweira na kur. ⁸ Seyeen na saa tur sɔɔ yan maan; ki bia tur sɔɔ bannu ki u piak mabooru maan; ɲaan li kur nyi Seyeen yenɔɔ nie. ⁹ Seyeen maɲe teen sɔɔ yada, ki bia teen sɔɔ paɲ nba te ki baatib laat laafia na; ¹⁰ ki bia teen sɔɔ yaak ki u tuun baktinaun toona; ki bia teen sɔɔ yan ki u sokint Yennu maan; ki bia teen sɔɔ yan ki u bant piinii nba nyi Yennu Seyeen boor nan linba ki nyi Seyeen boor; ki bia teen sɔɔ yan ki u piak mabooru booru; ki bia teen sɔɔ yan ki u fit kpintir mabooru maɲ. ¹¹ Linba na kur tee Seyeen maɲ toonae, ki u pi sɔɔ kur li piinii nan ɲɔɔ Seyeen nba loon bianjinba.

Gbanant paak labaar

¹² Masia tee nan gbanant nae; gbanant tee yennkɔɔe ɲaan ji bokit bokit, ɲaan laa lek bokit bokit na gbaa, li tee gbananyenne. ¹³ Ti kura nba tee Juu teeb, nan binba ki tee Juu teebi, nan daaba, nan yent-n-mɔɲ damm, bi wur ti kur Yennu nyunwuru, u Seyeen yenokɔɔ sann nie, a ti taan teen gbananyennkɔɔ; ki Seyeen yenokɔɔ maɲe gbee ti kura.

¹⁴ Gbanant na ki tee bok yennkɔɔ kaa, ɲaan li yaba. ¹⁵ Li-i tee ki taar yet a u ki tee gbanant bokiri, kimaan u ki tee nuu, ɲann kaa saa te ki u ki tee gbananti. ¹⁶ Ki tubir mun-i yet a waa ki tee ninbinn na, li paak, u ki tee gbanant bokiri, ɲann kaa saa te ki u ki tee gbananti. ¹⁷ Gbanant na kur-i taan ki tee ninbinnie, li saa teen nlee kii gbia? Ki li-i taan tee tubir, nlee ki li saa gbat nubiru? ¹⁸ ɲaan Yennu-e taan gbanant na kur ki teen gbananyennkɔɔ, waa loon bianjinba. ¹⁹ Li kur-i bonni taan tee bonyennkɔɔ, li bo sii tee gbananta-a? ²⁰ Laa tee bianjinbae na, linba gaa gaa gbanant paak yaba, ɲaan li tee gbananyennkɔɔe.

²¹ Ninbinn kan fit yet nuu a u ki loono; ki yur mun kan fit bet taa a u ki loommi. ²² Ki ti gbananbɔka nba gaa gbanant paak ki tee nan bi ki mok paɲ na-i kaa, gbanant na kan tun sjar. ²³ Gbananbɔka nba ki ti gorii a li ki mantik mok baakir na, ɲamme ki ti mantik diab fanu, ki gbananbɔka nba ki ɲan nan niib-ii laat na, ɲanne ki ti bori. ²⁴ Gbananbɔka nba ɲan na, li ki loon sommiri. Yennu maɲe ɲamm li gbanant, a lin tur gbananlia nba ki ti gorii ki li ki mok baakir na fant. ²⁵ Li paak, ti gbanant ki mok lukitimi. Gbanant kur nba gaa gaa na, bi fiin bi leeb po. ²⁶ Gbananbokir yennkɔɔ-i di fara, gbananbɔklia na mun tuu di li farae; gbananbokir yennkɔɔ-i la baakir, lia na mun tuu mok parpeenne.

²⁷ Yimme lakin tee Masia gbanant, ki sɔɔ kur tee u gbanant nba gaa na yenn-nba. ²⁸ ɲanne ki Yennu gann toomiinba u niib sinsuuk ni, ki bi tee saakab; ki wei gann sokiniinba; ki gann wantteeb; ki wei paan binba tuun baktinaun toona; ki gann binba te ki baatib laat laafia, ki gann sommteeb; ki wei paan saakab nba ɲan ki gorii toona paak; ki wei paan binba piak maboorganii. ²⁹ Ti kur kaa tee toomiinba, koo sokiniinba, koo wantteebi. Ti kur kaa sii mok yiikoo ki saa tun baktinaun toona. ³⁰ Ti kur kaa bia mok yiikoo ki saa te ki baatib-ii laat laafia, koo ki pak maboorganii, koo ki kpint maboorganii. ³¹ Ii loon man piinii nba tee piinjaana nan ninmɔnn.

N saa wannu sonu nba gar li kur.

13

Ki jiin lomm po

¹ Tɔn, mi-i leki fit piak maboorganii kur, koo ki fit piak malakanba maan, ɲaan ki ki mok lommi, n tee nan gingann koo gbekiru fuut nae. ² Mi-i fit sokint Yennu maan, ki bant woonin ni maan kur, ki mok bannu, ki mok yada nba saa fit te ki jofokit n fikit ki saan leer po, ɲaan ki ki mok lommi, n tee yanne. ³ Mi-i jii n mokint kur ki tur tatimm, ki lek jii n gbanant chab ki bi joo muu gbaa Masia paak, ɲaan ki ki mok lommi, n ki mok nyɔɔti.

⁴ Wunba mok lomm, u mok sukurue nan burchint niib paak; u ki mok funfunn, ki bia ki mok garuk, ki bia ki mok dont-n-mɔɲi. ⁵ U ki mok nyatuku; u ki loon u mɔɲ nyɔɔt kuukɔɔ kaa; u ki dont wutoor yann yanni; u bia ki dia bonbiir nba ki bi tumɔ.

⁶ Wunba mək lomm, u ki mək parpeenn nan biit po, ɲaan mək parpeenn nan barmonii poe. ⁷ Wunba mək lomm, u ki bakit; u yada nan u dindann nan u sukuru ki mək baanu.

⁸ Lomm ki mək gbennu. Barsəkinu, nan maboorganii paku, nan bannu tan saa gara. ⁹ Ti bannu nan barsəkinu na waar; ¹⁰ ɲaan linba na kur-i tanji baar, li yooe ki ti saa nyik linba waar na kur.

¹¹ Maa din tee bik, n pinpakit, nan n bannu, nan n dudukit din tuu tee bisuko; ɲaan maa ji tan beer niro, n nyik bisin ni bonae. ¹² Taa mi linba mətana waar; ki tee nan faa saa got a mɔɲ nyun ni, ki li tee bonlinlinn bianjinba nae; ɲaan ti tan saa lare yeenin ni. Maa mi linba, li daa waar; ɲaan n tan sii mir fanu nan Yennu nba min bianjinba nae.

¹³ Ton, yada, nan dindann, nan lomm, li bona ɲantaa na be; ɲaan lomme gar li kur.

14

Seyeej piinii labaar biak

¹ Li loon lomm ki gar bont kur; ɲaan kii biaki loon Yennu Seyeej piinii nan ninmɔɲjar; kii mantik-ii loon piinii nba tee Yennu barsəkinu. ² Wunba piak maboorganii nba ki Yennu Seyeej wannɔ na, u piak teen Yennu-e, u ki piak teen niib kaa, kimaan sɔɔ ki bant li paak, waa piak woonin ni maan Seyeej paɲ ni na; ³ ɲaan wunba səkint Yennu maan ki teen niib, u teemm paɲe, ki kooɲtib para, ki bia teemm parpeenn. ⁴ Wunba piak maboorganu, u sommit u mɔɲ kuukɔɔe; ɲaan wunba səkint Yennu maan, u sommit Masiaweira.

⁵ N sunman ki sɔɔ kur-ii piak maboorganii, ɲaan n mantik sunman ki i kura-ii səkint Yennu maame. Wunba səkint Yennu maan, li mək nyɔɔt ki gar wunba piak maboorganu, see ki sɔɔ be ki fit kpint maan na ki wann Masiaweira ki li sommit. ⁶ N naa waas, mi-i baar i boor ki tan piak maboorganii, sommlanne ki n sommitini? Sommir kaa; see ki n baar ki fiit bona nba nyii Yennu boor ki wann, koo man baar nan yan, koo ki sokin Yennu maan ki turi, koo ki wann wannsau.

⁷ Li-i lekii tee bona nba ki mək manfoor nɔn yerik koo biok nna, ki li ki tee a li mɔ kɔɔt kɔɔt ɲaan lakin taan moyommu, a saa teen nlee ki bann yerik monii nan biok monii? ⁸ Wunba peeb naatunn nae kii peb ninmɔɲn pebu faanu, ɲmee saa teen siir nan tobu? ⁹ Nnae mun, li-i tee ki i piak maboorganii, nlee ki bi saa bann yaa piak linba? Li paku sii tee yanne, see ki i piak linba ki bi saa fit bann li paak. ¹⁰ Mabooru bonchiann be tingbouɲ na ni, ɲaan li kur mək paak. ¹¹ ɲaan mi-i kii mi maan paak, n tee boorganue ki tur wunba piak nanin na; wunba mun piak ki teenin na tee boorganue n boor. ¹² Yaa set loon Seyeej piinii na, yii loon piinii nba saa sommit Masiaweira na.

¹³ Wunba piak maboorganu, wuu mei Yennu ki wun tee wun fit sokin linba ki u piak maɲ. ¹⁴ Mi-i mei Yennu maboorganu ni, n seeke mei, ɲaan n yan kaa lenj. ¹⁵ N saa teen nlee? N saa miar Yennu nan n seeke, ki bia miarɔ nan n yan; ki yin yanii ki tur Yennu nan n seek, ki bia yin yanii nan n yan. ¹⁶ Fi-i jii maboorganu ki dontir Yennu nan u Seyeej paɲi, ki niro nba ki a be nana na ki mi faa yeen linba, u saa teen nleewa ki sak nan a niipoouk turu na tee mamomme? ¹⁷ A niipoouk turu na lek ɲan, ɲaan li ki mək sommir ki teen sɔɔ.

¹⁸ N tur Yennu niipoouk nan maa piak maboorganii ki gar i kur na; ¹⁹ ɲaan mi-i be Masiaweira sinsuuk ni, n sii loon man pak mɔbona ɲanɲmu nba mək paake ki lin sommit leeb na, ki gar man pak mɔbona tusir maboorganu ni.

²⁰ N naa waas, i daa dia bisin dudukiti, ɲaan biit ni, ii tee nan sanpantii na; ɲaant man ki i dudukit-ii tee subir teeb dudukit. ²¹ Li sɔb Yennu gbouɲ ni a,

“N tan saa tun siab bin nyi siarpo
ki tan pak maboorganii ki tur n niib,
ɲaan bi lek kan gbiint ki turimi.”

²² Li paak, maboorganii tee nyinne ki tur binba ki teen Masia yada na, li ki tee binba teenɔ yada na kaa. ɲaan Yennu maan sokinuu tee nyinne ki tur yada damm, ki li ki tee binba ki teen Masia yada na kaa.

²³ Masiaweira kur-i lakin leeb, ki sɔɔ kur piin piak maboorganii, ki binba ki tee Masiaweira koo binba ki mi li po tan kɔɔ, bi kan yet a i waate-e? ²⁴ ɲaan Masiaweira-i lakin leeb, ki gaan Yennu maan ki sokinuu teen niib, ki wunba ki tee Masiaweira, koo wunba ki mi li po tan kɔɔ ki gbat baa sokinuu linba na, ɲanne saa te ki wun bann u biit ki bu u mɔɲ buut, ²⁵ ki u saa bann u woonin ni dudukit ki li dɔɔ yeenin ni, ki u saa gbaan ki pukii Yennu ki yet a, “Mamomm, Yennu be nani.”

Masiaweira nba sii jiantir Yennu bianjinba

²⁶ N naa waas, n ji saa yet a bia? Li-i tee ki i lakin leeb a yin jiant Yennu, ki sɔɔ mək paɲ, ki sɔɔ mək wannu, ki sɔɔ mək mafiitkar ki saa wann, ki sɔɔ mək maboorganu paku,

ki sɔɔ mun mɔk maboorganu maŋ kpintu; ii tuun linba na kur ki lin somm Masiaweira. ²⁷ Bi-i loon bin pak maboorganii, bi daa gaar niib banlee koo bantaa, bii piak yeno yeno, ŋaan ki sɔɔ mun-ii kpintir li paak yenn yenn. ²⁸ Wunba saa fit kpint maan na paaki kaa, wunba piak maboorganu na n ŋmin Masiaweira na sinsuuk ni, ŋaan pak tur u maŋ nan Yennu. ²⁹ Naant man ki niib banlee koo bantaa n sokin Yennu maan, ki binba biar na n got maan na ni. ³⁰ Naan li-i tee ki lɔɔ be i sinsuuk ni ki tan yaa wun sokin Yennu maan, wunba bo piak na n ŋmin. ³¹ I kur saa fit sokin Yennu maan yeno yeno, ki lin te sɔɔ kur n tumii, ki lin chee u par. ³² Yennu sokinii saa fit soor u maŋ, yoo nba ki li baaro; ³³⁻³⁴ kimaan Yennu ki yiinit a tii tee kpir kpir kaa; ŋaan u yiinit a tii tee soon nnae.

Poob n ŋmin bi mɔi soon nna Masiaweira sinsuuk ni, nan laa tee bianjinba Masiaweileeb kur sinsuuk ni na. Yaak kaa ki bi saa pak, nan Yennu sennu nba wann a bi ki mɔk yaak nan bin pak siar, koo ki teen yudamm na. ³⁵ Siar-i be ki bi loon bin boi bann, bin boi bi sɔrib ŋei niwa. Li tee feie ki poo n pak Masiaweira tintaankaanu ni.

³⁶ Labaari-i? Yennu mɔmaan na nyii i boore-e? Li baar i kuukɔ boore-e? ³⁷ Wunba mi nan u tee Yennu sokinii koo ki mɔk Yennu Seyeen piinii, wun bann nan linba ki n sobin ki teeni na tee ti Yomdaano sennue. ³⁸ Naan wunba yê, i mun daa gaan u yari.

³⁹ Li paak, n naa waas, ii loon Yennu maan sokinu man, ŋaan bia daa yêen maboorganii paku. ⁴⁰ Naant ki bont kura-ii tuun bonŋann kii waa leer.

15

Masia kuun firu labaar

¹ N naa waas, n loon ki n tiari barŋanii nba ki n din mɔont ki turi, ki i gaar ki diar fanu na poe. ² Li-i tee ki i diar fanu, i saa tinna. Nna-i kaa, i yada na sii tee yanne.

³ Kimaan n din beti labaar nba ki n mun din gaar na, ki li tee barjaann ki gar barii kura: a Masia din gaar timm biit damm paak ki kpo, nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni bianjinba na; ⁴ ki bi piuu; ki u firu kuun ni daaŋantaa daar, nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni bianjinba na; ⁵ ki u dokit Piita paak, ki bia dokit toomiinba piik nan banlee na paak. ⁶ Li poorpo biak ki u dokit u poorpoweiteeb nba taan ki yab gar niib kobii ŋanŋmuwa na paak, ki wann u maŋ. Bi bonchiann daa be bi manfoa ni, ki bi siab mun kpowa. ⁷ Li poorpoe ki u bia tan dokit Jeems paak, ki ji tan dokit toomiinba kura paak.

⁸ Linba na kur poorpo, ki u bia dokit n paak, min nba tee nan bik nba ki bi marɔ ki u daar ki baar na. ⁹ Toomiinba na kur, ŋaan mine tan joont, ki n bo ki jaŋ nan bii yin toonii, kimaan maa din dinn Yiisaweira biak na paak. ¹⁰ Naan Yennu sommir paake ki n tee maa tee wunba, ki sommir nba ki u turin na, li ki teen yanni; n tun ki gar toomiinba na kura, ŋaan min kaa tumi, Yennu sommir nba be n ni nae tun. ¹¹ Li-i tee minie, koo ŋammie, ŋanne ki ti kur want niib, ŋanne ki i mun teen yada.

Ki jiin kuun firu po

¹² Li paak, taa mɔontir barii nba a Masia din firu kuun ni na, ki nlee ki i siab yeen a binba kpo na tan kan fiiri? ¹³ Li-i tee ki kuun firu kaaie, li want nan Masia din ki firu kuun ni; ¹⁴ ki Masia-i diŋi kii firu kuun ni-ie, ŋann ŋarin ti ki mɔk labaar nba ki ti ji saa mɔontii; ki i mun ki mɔk linba ki i saa teen yada. ¹⁵ Ki li-i tee nnaie, ŋann ŋarin ti teen fai siara damme na ki tur Yennu, kimaan ti poŋ teen Yennu siara damm, a u din fiin Masia kuun niwa; ŋaan kuun fiiru-i kaa, u set din ki fiin kuun ni. ¹⁶ Kpeemm fiiru-i kaa, ŋann ŋarin Yennu din ki fiin Masia kuun ni. ¹⁷ Masia-i diŋi kii firu kuun ni, i yada tee yanne, ki i bia daa be i toonbiit nie. ¹⁸ Li bo bia want nan binba teen Yiisa yadawa ki kpo na bote. ¹⁹ Taa teen Masia yada na, li-i tee ki li mɔk nyɔot tingbouŋ na benu ni kuukɔie, ŋann ŋarin ti bo sii mɔk ninbaauk ki gar sɔɔ kur.

²⁰ Naan li tee barmɔniie, Yennu set din fiin Masia kuun niwa. Nɔɔ Masia-e tee daano nba firu kuun ni sinsinn; ki li want nan binba kur kpo na mun tan saa firu kuun niwa. ²¹ Nirɔe baar nan kuun tingbouŋ na ni; nnae mun ki nirɔe bia baar nan kuun fiiru. ²² Kimaan Adam paake ki nisaarik kur kpenn; nnae mun, Masia paak, nisaarii saa la manfoa. ²³ Sɔɔ kur saa firu, kuun fiiru yoo; Masia-e firu sinsinn, ki binba tee u niib na mun tan saa firu, u baaru daar maŋ. ²⁴ Li poorpo ki joontu n baar, ki u tan saa nyann naan yent nan paŋ nan yiikoo kur, ki jii naan maŋ ki tur u Baa Yennu. ²⁵ Masia tan sii yen yent kur mɔkmɔk ki tan tuu yoo nba ki Yennu saa nyann u datai kur ki teemm u nuu ni. ²⁶ Dataak nba ki u tan saa joont biirɔ tee kuume. ²⁷ Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, “U jii bont kur ki teen u nuu ni.” Tɔn, li ki wann a Yennu maŋ pukin bont kur maŋ ni. ²⁸ Ki bont kur-i taŋi be Masia nuu ni yoo nba, ŋann u maŋ tan sii be Yennu nuu nie, wunba te ki bont kur be u nuu ni na; ki ŋɔɔ Yennu yen bont kur.

²⁹ Nirɔ-i kii fi kuun ni, bee ki bi wur siab Yennu nyunwuru ki ki wurib bi maŋ paak, ŋaan wurib kpeemm paaki? Kpeemm-i kii fi, bee ki bi tee nna? ³⁰ Bee ki ti yen sii kɔɔ

ninboŋ ni yoo kuri? ³¹ N naa waas, n mok parbifaant i paak nan yaa be bianjinba nan ti Yomdaano Yiisa Masia na, linba na paake ki n yeen a n tookit kuun yoo kur na. ³² Ki min nan Efesus doo ni niib nba tee nan bonkobibiit na kon, ki mi-i tee nisaarik nba kan fiir kuun nie, li nyoot tee lanne ki turimi? Kpeemm-i kii fi kuun ni, ŋaant man ki tii di kii nyu, kimaan ti won saa kpowa.

³³ I daa saak ki soɔ n kpanni. Niŋamm nan nibiit-i tokii, li saa biir niŋamm maŋ binbeŋa. ³⁴ Ŋaant ki i yan n jen, ki ji daa tuun toonbiiti. I siab ki mi Yennu; ŋanne ki n sobin na ki yaa n dinni fei.

Ki jiin gbanant nba saa fiir na po

³⁵ Soɔ saa boi a, “Nlee ki binba kpo na tan saa fiir kuun ni? Bi gbanant tan sii tee nlee?” ³⁶ Jatuk na, linba ki a bur, li kan fit pia li yoo; see ki li kpo daanna ki tan fit lian pia. ³⁷ Fi-i bur bonboorik, li kii tee nan linba saa pia na kaa; a buur bonboorik nae, li pasiar fan bur dii koo linba kur; ³⁸ ŋaan Yennu-e saa te bonboorik maŋ n pia ki tee nan waa loon bianjinba na; ki bonboorik kur mok li moŋ ninnauno.

³⁹ Bonfoor kur mok u ninnauno, nisaarii gbanant tee yomme, ki bonkobit yar mun tee yomm, ki noonii yar mun tee yomm, ki janii yar tee yomm.

⁴⁰ Sanpaapo bona mok bi gbanant li kooe, ki tingbouŋ na ni bona mun mok bi gbanant li koo. Sanpaapo bona gbanant fant be li kooe, ki tingbouŋ na bona gbanant fant mun be li koo. ⁴¹ Yonnu mok yentu li kooe, ki ŋmaarik mun mok yentu li koo, ki ŋmaabira mok yentu li koo, ki ŋmaabira maŋ yentu tee koot koot.

⁴² Li tee nnae kuun fiiru ni; bi-i pii gbanant tin ni, li tuu tan pooke, ŋaan li-i tanj fiir, li ji kan mi kpo. ⁴³ Bi ki piit nan fanti, ŋaan ti tan saa fiir nan fante; bi bia ki piit nan paŋi, ŋaan ti tan saa fiir nan paŋe. ⁴⁴ Bi piit nan tingbouŋ na gbanante, ŋaan ti-i fiir ti sii tee gbanant nba tee Seyeeŋ yare. Gbanant nba tee tingbouŋ na yar be, ki gbanant nba tee Seyeeŋ yar mun be. ⁴⁵ Kimaan li sob Yennu gbouŋ ni a, “Sinsinn niro Adam na din tee nisaarika.” Ton, niro nba joont ki baar na tee Seyeeŋ nba teent manfoor nae. ⁴⁶ Gbanant nba tee Seyeeŋ yar na kaa baar sinsinni, ŋaan tingbouŋ na gbanant nae baar sinsinn, li poorpo ki Seyeeŋ yar na wei. ⁴⁷ Sinsinn niro na din nyii tant nie, ki niro nba wei na nyii Yendouŋ ni. ⁴⁸ Tingbouŋ na teeb tee nan joo nba ki Yennu jii tant ki namo nae; ki binba tee Yendouŋ ni yab na tee nan joo nba nyii Yendouŋ ni na. ⁴⁹ Ti kura gbanant tee nan Adam nba nyii tant ni na yar nae; dasiar ti bia tan sii tee nan joo nba nyii Yendouŋ ni nae.

⁵⁰ N naa waas, n beerie nan gbanant nba tee nant nan son na kan fit koo Yendouŋ ni; ki gbanant nba kpenn kan fit la manfoor nba kaa gbennu.

⁵¹ N yaa n beti woonin ni maame. Ti siab tan saa kpo; ki siab mun tan sii be mokmok nan Yiisa baaru daar; ŋaan ti kur tan saa lebite. ⁵² Li daar, naatunn-i tanj mo, ti kur saa lebit yomme yama nan ninbinn kabintu na; naatunn saa mo, ki kpeemm n fiir nan gbanant nba kan mi kpo, ki timm nba tan be manfoor ni li daar, ti gbanant saa lebite. ⁵³ Li kpaal talas nan gbanant nba pookit na n tan kpan gbanant nba ki pookit, ki gbanant nba kpenn na tan saa kpan gbanant nba ki kpenni. ⁵⁴⁻⁵⁵ Li paak, linba na kur-i tan teen, li yoo na linba sob Yennu gbouŋ ni na saa gbee, a “U nyann kuun gbenna.” Li bia sob a: “Kuun, a nyannu na be lia? Kuun, a tonu na be lia?”

⁵⁶ Kuun tonu tee biite, ki biit kpit sennu paŋ ni. ⁵⁷ Ti teen Yennu niipoouk nan waa teent nyannu, ti Yomdaano Yiisa Masia paak na.

⁵⁸ Li paak, n naa waas, ii be man fanu ki daa baa Masiaweiu ni. Ii jii i moŋ kii tuun ti Yomdaano toona yoo kur, kimaan i mi nan toona nba ki i tuun ki teen ti Yomdaano na, li tan kan baa yanni.

16

Baa saa lakin likirii bianjinba

¹ Ton, n loon ki n wanni ki jiin likirii nba ki i lakin ki yaa i somm Yennu niib nba be Judea yent ni na poe; ii tun nan bianjinba ki n wann Masiaweira nba be Galasia tin ni na. ² Lasir daar kur, soɔ kur n tuu nyinn likirii, waa tun ki la bianjinba, ki bir, ki mi-i tanj baar, ki i ji daa lakii likirii. ³ Mi-i tanj baar, n tan saa sob gbouŋ ki tun binba ki i gann na, ki bin saan nan i piinii maŋ Jerusalem. ⁴ Li-i tanj jan nan man saan n moŋ, tin tok saan.

Pool nba lor wun tun bianjinba

⁵ N lor ki n saan Masedonia yent niewa, ki ji baar i boor. ⁶ Li pasiar n tan sii be i boor yoo waan, koo piar na kur; ki i tan saa sommin ki n gar saan siaminba kur ki n saa. ⁷ N

ki loon ki n baar i boor ki goni yoo waamina kaa njaan gari, njaan ti Yomdaano-i saa sak, n saa yukir i boora.

⁸ N sii be Efesus doo ni na mokmok nan yukitgar tiaru jaamm dapiinnmu poorpo.

⁹ Sonu loot ki yaa bonchiann ki turin ki n saa tun Yiisa toona, njaan datai bonchiann mun be.

¹⁰ Timoti-i tani baar i boor, ii mi man ki yin koono janmaanii, kimaan u tuun ti Yomdaano toonae nan maa mun tuun bianjinba na. ¹¹ Ii mi man ki soo n sianoo, njaan ii te ki wun nyi nan parmaasir ki baar n boor, kimaan n gorii njoon nan ti naa waas sonu po.

¹² Ti naa bik Apolos njarin, n barimoe ki loon njoon nan ti naa waas na n tok baar i boor, njaan u ki loon wun baar motana; li-i tee ki u la yoo, u saa baara.

Ki jiin kpaanii nan foontii po

¹³ Ii guu man kii be fanu i yada ni, kii mok par nan panj. ¹⁴ Ii tuun man bont kur nan lomn.

¹⁵ I ponj mi Stefanas nan u njaateeb po, njamme din tee niib nba sint teen Masiaweira, Akaya yent ni, ki jii bi moŋ ki tuun ki teen Yennu niib. ¹⁶ N naa waas, n barimie, ii tokii ni booru na binbenj, nan bi toontunleeb kur binbenj, nan binba tuun bonchiann ki teen Yennu niib na.

¹⁷ N mok parpeenn ki jiin Stefanas, nan Fotunatus, nan Akaikus baaru na po, kimaan yaa daan kaa n boor ni na, n daan mok parbiir, njaan baa baar na, n ji ki mok parbiiri, ¹⁸ kimaan bi chee min nan yimm parawa; li paak, ii tur li ni booru baakir.

¹⁹ Masiaweira nba be Asia yent ni na foonti. Akuila nan Prisila, nan Masiaweira nba lakii ki jiantir Yennu bi njaak ni na foonti fanu, ti Yomdaano sann ni. ²⁰ Ti naa waas na kur foonti.

Ii foont leeb kii kpaanii man.

²¹ Min Pool-e jii n moŋ nuu ki sobin foonti.

²² Wunba kur ki loon ti Yomdaano, mopor-ii be u paak. Maranata: li paak tee "Ti Yomdaano, baat."

²³ Ti Yomdaano Yiisa ninkpabaun-ii be nani. ²⁴ N loon i kur nan barmonii, Yiisa Masia sann paak. Mamomm.

Pööl gbouj nba pukin ñanlee ki u din söb ki tur KORINT TEEB nae na

Ki jiin 2 Korint teeb gbouj na po

Pööl din söb u gbouj nba pukin ñanlee ni, ki li saa Korint teeb boor, yoo nba ki ñoo Pööl nan Yiisaweira nba be leñ na binbenj paar bonchiann nae.

¹ Min Pööl nba ki Yennu loomm ni ki u teenin Yiisa Masia toonii na, min nan ti naa bik Timoti-e söbin gbouj na ki teen Yennu niib nba be Korint, nan u niib kur nba be Akaya tingbouj kur ni. ² Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabauj nan parmaasir-ii be nani.

Pööl nba teen Yennu niipoouk bianjinba

³ Ñaant ki ti tur Yennu nba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na niipoouk; ñooe tinit ninbaauk; u boor nie ki ti parmaann kur nyi. ⁴ Ñooe maant ti para ti biak kur ni, a tin mun fit maan binba be biak booru booru ni na para, nan Yennu nba maan ti para bianjinba na. ⁵ Ti biak dinu Masia sann paak nba yab bianjinba, nnae ki ti parmaann mun bia yab kimaan ñoo Masia paak. ⁶ Taa loon ki tin maan i para ki te ki yin la tinnu na paake te ki ti di biak. Ti-i la parmaann, li tee i paake, a tin mun maan i para, ki yin mun la sukuru ki di biak nan taa dir bianjinba na. ⁷ Li paak, ti mok dindann ki jiin i po nan i saa saan tɔonna, kimaan ti mi nan yaa di biak nan taa mun di bianjinba na, nnae ki i mun bia sii laat parmaann nan taa laat bianjinba na.

⁸ N naa waas, n loon ki n tiari biak nba ki ti din dii Asia yent ni na poe. Biak manj din mantik gar ti panj terik ki tan te ki ti ñaa dindann ti moñ manfoa powa, ⁹ kimaan ti ji din tan dukii nan kuun ki fok nanti, ñaan linba na din tun a lin wannit nan li ki ñan ki tii maa ti moñ paaki, ñaan kii maa Yennu nba fiint kpeemm na paak. ¹⁰ Ñooe din nyinnit kuun dangbenjir na ni. U saa tinnita, ki ti mok dindann nan u bia saa tinnit yoo nan yoo. ¹¹ Yi mun bia sommit nan Yenmiaru man, ki u saa gat niib bonchiann miaru nba ki bi mei ki teent na, ki saa sommit, ki niib bonchiann saa turo niipoouk ti paak.

Ki jiin Pööl lora lebitu po

¹² Linba te ki ti mok yuugontir na tee nnae: ti dudukite wantit nan ti mok barmɔnpaku nan yentinu, tingbouj na niib boor, mantik taa daa be nani ki timm nan yimm tee weinanleeb na; Yennu sommir paake te ki ti be nna manj, li ki tee nisaarii yan paak kaa. ¹³ Ti söbin linba ki i saa fit karin bann li paake ki teeni na, ñaan mok dindann nan i tan saa bann fanu ¹⁴ nan yaa poñ bann waamina bianjinba na, a i tan saa fit kii mok yuugontir ti paak, nan taa mun sii mok yuugontir i paak, ti Yomdaano Yiisa jenu daar bianjinba na.

¹⁵ Maa bann linba na paake ki n daan lor maa n poñ jen i boor, ki yin la sommir taar munlee, ¹⁶ kimaan n daan lor nan mi-i tanji gaar saa Masedonia man bot gɔnie, ki mi-i tanji jent man bia bot gɔni, ki la sommir i boor, linba saa sommin ki n ñmat saan Judea. ¹⁷ Ki n lor manj daan tee kpinkannii lore-e? koo maa daan lor maa n tun linba manj tee nan tingbouj na yab nba tuu yet a, "Nn, nn," ñaan bia tan yet a "Aaii, aaii" nae-e? ¹⁸ Ñaan Yennu nba tee barmɔnii daano na paak, n moɔonn nba ki n daan turi na ki tee "Nn" nan "Aaii" kaa. ¹⁹ Kimaan Yiisa Masia nba tee Yennu Bija, wunba ki min nan Saillas nan Timoti din moont u po ki turi na, u ki tee "Nn" nan "Aaii" kaa, ñaan u tee "Mme." ²⁰ Kimaan ñooe tee "Nn" Yennu moɔona kur ni. Linba na paake te ki ti yet a "Mamomm" Yiisa Masia ni, ki li dont Yennu sann. ²¹ Yennu-e din gannit ki ti be ti koo, ki senn timm nan yimm fanu Masia ni. ²² Ñooe jii u Seyeenj ki teen ti para ni, ki li tee dok ti paak, ki want nan u tan saa turit linba kur ki u bir guunit nawa.

²³ Yennu-e tee n siaradaano nan linba daan te ki n ki baar Korint i boor na tee n ki loon ki n dat i tubae. ²⁴ Ti kan fit mukisi ki wannu yaa saa teen yada bianjinba, kimaan ti mi nan i mok yada ki see fanu, ñaan ti tuun nani a tii wanti yaa saa teen bianjinba kii mok parpeenre.

2

¹ Li paake ki n ji daan lor n par ni nan n kan baar i boor ki tan turi parbiiri. ² Li-i tee ki n baar ki tan biir i para, ñmee ji saa penn n pari, see yimm nba ki n biir i para na. ³ Li paake ki n din söbi gbouj, maa n ki loon ki n baar ki tan la parbiir yimm nba bo saa penn n par na boori. Kimaan n teen yada nan n parpeenn tee i mun yaa parpeenre.

⁴ Maa din sɔbin gbouj na ki teeni, n din sɔbir nan parbiir bonchiann nan ninnyuute; li din ki tee a n loon ki n biir i para kaa, ɲaan n din loon ki yin bann lomm bonchiann nba ki n mɔk ki jiin i poe.

Ki jiin nyikinhab po

⁵ Li-i tee ki sɔɔ tun i yeno biit, u ki biir min kɔɔ kaa, ɲaan u biir i kuraewa, maa ki loon lin mantiki tee ninmɔnn na paake ki n yeen linba na. ⁶ I kure daan lakin ki dat u tubir; li paak, li jaɲa, ⁷ li ɲan ki yin nyik chabɔ, ɲaan kii maant u par; ki daa te ki u baa tarrri. ⁸ N barimie, ɲaant ki wun bann nan i bia daa loonɔ bonchiann. ⁹ Linba na paake ki n din sɔbin maa n laan i set saak n mɔb bonsiar kur ni-i. ¹⁰ Li-i tee ki i nyik chab wunba u biit, n mun nyik chabɔe na, kimaan mi-i nyik chabɔ linba paak, i paake te ki n nyik chabɔ Masia tɔɔnn; ¹¹ a Sintaanii daa laat yaaki, kimaan ti mi u sɔnii nba tee bianjinba.

Ki jiin Trowas doo po

¹² Maa din tan baar Trowas doo ni maa n mɔont Yiisa barɲanii nae, ki n bann nan Yennu set loot u toona sɔnjouk leɲa. ¹³ ɲaan maa din ki la n naa bik Taitus leɲ na paake ki n ki la pardɔɔnn; li paak ki n chab leɲ teeb, ɲaan gar saan Masedonia.

Masia nba teent nyannu bianjinba

¹⁴ Ti teen Yennu niipoouk, kimaan taa gaa nan Masia na paake ki ti nyant bonsiar kur. Yennu jii a ti fiit Masia-e ki wann sɔɔ kur; ki u barɲanii bannu tee nan tulaarii nba nubir man bianjinba nae. ¹⁵ Ti tee nan bonnunubmana nae, ki Masia jii ki wubint ki teen Yennu, ki li yat kɔɔ binba laat tinnu nan binba ki laat tinnu na kura. ¹⁶ Binba ki laat tinnu na boor; ti tee nan nubiru nba baat nan kuun nae, ɲaan binba laat tinnu na ɲanimie, ti tee nan nubiru nba baat nan manfoor nae. Nmee jaɲ nan toona maɲi? Sɔɔ kaa. ¹⁷ Tɔn, ti ki tee nan binba dia Yennu mɔmaan maɲ ki li tee kpinkpouj ki turib na kaa, ɲaan ti piak barmɔnie, kimaan ɲɔɔ Yennu-e tunt; li paak ki ti be u tɔɔnn, ki mɔontir u mɔmaan Yiisa yiiikoo ni.

3

Ki jiin Yennu mɔlorpaann na po

¹ Ki linba na want nan ti bia want ti mɔɲe-e? Li tee talase nan sɔɔ n sɔb ti siara gbant ki turini-i? Koo ti gaar ti siara gbant i boor nan siab nba tuun bianjinba na-a? Aaii. ² Yimme tee ti siara gbouj ki taab ti para ni, a sɔɔ kur n karin ki bann. ³ Li dɔɔ paanu nie nan yimme tee Masia gbouj maɲ ki u sɔb ki tunt nann; li ki tee gbouj nba ki nisaarik jii makmɔɔnu ki sɔb tanpatlai paak kaa, ɲaan manfodaano Yennu Seyeenje sɔbir nisaarii para ni.

⁴ Linba paak ki ti piak nna na tee taa teen Yennu yada Masia sann paak nae. ⁵ Ti ki want ti mɔɲ nan ti saa fit tun siar nan ti mɔɲ paɲ kaa, ɲaan Yennu sommir paake ki ti fit tuun toonn na. ⁶ Nɔɔe din te ki ti jaɲ nan u mɔlorpaann toonn na; ki mɔlorpaann maɲ ki tee Moses sennu nba ki u din sɔb na kaa, li tee Seyeenj yare; kimaan sennu maɲ baat nan kuume, ɲaan ki Yennu Seyeenj teent manfoor nba kaa gbennu.

⁷ Yoo nba ki Moses din sɔb sennu maɲ tann paak na, li yooe ki Yennu maɲ yentsaakar sik ki nyirik Moses numm po; ki li nyiriu paak, ki Israel teeb na ki fit goriɔ. Ki li-i tee ki sennu nba din baat nan kuun ki bia gaar na din baar nan yentsaakar; ⁸ i mi a nlee ki Seyeenj sonu kii be nan yentsaakar ki gariri? ⁹ Li-i tee ki sennu nba wann niib a bi mɔk biit na din baar nan yentsaakar; Seyeenj sonu nba te ki niib tee niɲamm na be nan yentsaakar ki garira. ¹⁰ Sennu nba din tuu be nan yentsaakar na din tan kɔɲ li yentsaakara, kimaan yentsaakar nba yab garir na paak. ¹¹ Li-i tee ki sennu nba din gar na din baar nan yentsaakar; Seyeenj sonu nba sii be nan yoo nba kaa gbennu na, li yentsaakar sii yab bonchiann ki gar nna.

¹² Taa mɔk dindann nba na paake ki ti mɔk parcheenn. ¹³ ɲaan ti ki tee nan Moses na kaa; ɲɔɔe din jii chinchenn ki pin u numm po, a Israel teeb daa laat yentu nba be sennu nba yaa lin gar na ni. ¹⁴ Bi dudukit din ki yenti; bi-i karin Yennu gbounkperuk na yoo nba, li tee nan chinchenn maɲ bia daa dɔɔk bi dudukit nae. See wunba jii u mɔɲ ki tabin nan Masia-e ki chinchenn maɲ tuu dɔkit u dudukit. ¹⁵ Ki tan tuu dinna, bi-i karin Moses sennu na, chinchenn na bia daa dɔɔk bi para. ¹⁶ ɲaan li-i tee ki nirɔ ɲmat waa ti Yomdaanoie, chinchenn maɲ saa dɔkite. ¹⁷ Ki ti Yomdaano tee Seyeenj nae; ki siaminba ti Yomdaano Seyeenj na be, yent-n-mɔɲ be leɲe. ¹⁸ Li paak, chinchenn maɲ ji ki dɔɔk ti numm po, ki ti laat ti Yomdaano nba mɔk ɲant bonchiann bianjinba, ki li kpintit ki ti naano, ki ti ɲant bia pukii yoo kura, ki ɲant maɲ nyi ti Yomdaano nba tee Seyeenj na boore.

4

Mökint nba be yökmaanu ni

¹ Yennu ninbatinu paake ki u jii toona na ki teen ti nii ni, ki li te ki ti ki mök kpinkpangbatuku. ² Li paake ki ti yêt bumbonn ni toona, nan bontiteet nba baat nan fei, ti ki tuun ki dök niib na, ti ki lebit Yennu maan ki kpann niibi, ñaan ti möj be Yennu töönn ki mööntir u maan paanu ni nan barmöni, a söö daa mök dudukbiit ki jiin ti bontiteet po. ³ Li paak, li-i tee ki Yennu barnjanii börie, li böe binba kpet Yennu sönu na boore. ⁴ Bi ki teen Masia yada, kimaan Sintaanii nba ki tingbounj na niib jiantiro na dökin bi dudukita. Ñöoe dökind bi numm po a bi daa laat yentu nba dökit bi paak na. Li yentu nyi barnjanii nba want Masia pañ na boore; ñöoe tee Yennu ninnaun. ⁵ Ti ki mööntir ti möj po kaa, ñaan ti mööntir Yiisa Masia poe, a ñöoe tee ti Yomdaano na, ñaan want nan timme tee u toontunna ki teeni, u sann paak. ⁶ Yennu nba din yet a “Yentu n yent bumbonn ni na,” ñöoe te ki u yentu na yentir ti para ni, a ti bann u yentsaakar nba tee bianjinba; li yentue yeen Yiisa Masia numm po.

⁷ Ñaan timm nba mök Seyeen mökint na tee nan yökbooba nae, ki li want nan pañ nba gar pañ kur tee Yennu yare, li ki tee ti yar kaa. ⁸ Ti di biak bonchiann yoo kur, ñaan li kan fit nyanniti; ti tuu köñ sommir sianyoo, ñaan ti ki köñit dindann; ⁹ bi dintit biak, ñaan Yennu ki nyikiti; bi lut tir ni, ñaan ki fit kpiiti; ¹⁰ Yiisa kuun na be ti gbanant ni yoo kur, a lin te ki u manfoor na n mun nyi paanu ti gbanant ni. ¹¹ Yoo nba ki ti fo na, ti be kuun nuu nie Yiisa paak, a u manfoor nba be ti gbanant nba yaa lin tan kpo na ni n nyi paanu. ¹² Ki ti jii ti möj ki chab kuun, a yimm n la manfopaann.

¹³ Li söb Yennu gboun ni a “Maa teen yada na paake ki n pak,” ki ti mun mök Seyeen nba din te ki niro mañ teen yada na, li paak, ti mun teen yadae ki piak na. ¹⁴ Kimaan ti mi nan Yennu nba din fiin ti Yomdaano Yiisa kuun ni na, ñöoe tan saa fiin timm nan yimm nba waa Yiisa mañ kuun ni mun, ki baar nant u möj boor. ¹⁵ Kimaan linba na kur be a lin somm yimme, ki niib bonchiann nba tan saa la Yennu ninbatinu na tan saa turo niipook bonchiann, ki dont u sann.

Ki jiin yada po

¹⁶ Li paake ki ti ki mök kpinkpangbatuku; hali nan ti gbanant nba kpet saa na gbaa, ñaan Yennu pantir ti seeie daar n tuu daar. ¹⁷ Li paak, biak waaminna nba ki ti di, ki li kan yukir nae, tan saa baar nan parpeenn nba yab ki kaa gbennu ki turit, ki parpeenn mañ tan sii yab ki gar ti biak na bonchiann, ¹⁸ kimaan ti baka kaa linba ki ti laat na po, ñaan ti baka be linba ki ti ki laat na poe; kimaan linba ki ti laat na, li kan yukiri ki li saa gar, ñaan linba ki ti ki laat na ñarin tan sii be nan yoo nba kaa gbennu.

5

¹ Tön, ti mi nan gbanant nba ki ti mök motana na-i tanji kpo, ti mök ñaak* nba ki Yennu saa turit sanpaapo, ki li ki tee nisaarik kaa maa ñaak mañi, ki li bia tan sii be nan yoo nba kaa gbennu. ² Li paak, ti ji jikire ki guu daar nba ki Yennu tan saa jii ti sei ki köön ñaak mañ ni. ³ Kimaan ti-i tanji köö lej, ti sei ji kan mi köñ binbeboori. ⁴ Ñaan ti sei nba daa woo gbanant na ni na, ti kuriie. Li ki tee a ti ji ki loon gbanant na benu kaa, ñaan ti loon sanpaapo gbanant na, a li daar manfoor na n tan nak kuun ki lin gbenn. ⁵ Yennu-e ñammit ki ti teen siir lebitu na po, ki turit u Seyeen, ki li wantit linba ki u tan saa turit na po.

⁶ Li paak, ti mök parcheenn yoo kura, ki bann nan ti sei-i be tingbounj na gbanant na ni, ti kaa sanpaapo, ti Yomdaano boori; ⁷ kimaan ti waa yada sönu, ti ki waa linba ki ti ninbinn laat na kaa. ⁸ Ti mök parcheenn ki sunman tin nyi gbanant na nie ki kun ti Yomdaano boor. ⁹ Li paak, taa be tingbounj na ni, koo u boori, ti ninbinn mön tin penn u pare. ¹⁰ Kimaan ti kur binberj tan saa nyi paanu Masia töönn, buut daar, ki söö kur tan saa gaar paauk nan u toona nba tuu tee bianjinba tingbounj na ni nae, laa tan ñani, laa bii, li fan nana.

Taa kpan Yennu yöönba Masia paak bianjinba

¹¹ Taa baakit ti Yomdaano bianjinba na, li paak ki ti daak niib a bii waa. Yennu mi ti binberj nba tee bianjinba; ki n mök dindann nan i mun bia mi i para ni, n binberj nba tee bianjinba. ¹² Ti ki dont ti möj kaa i boori, ñaan ti loon ki tin turi yaake ki yin fit faa parbia ti paak, ki pak tur binba gorii nisaarik nanyer po ki mök yuugontir u paak, ñaan ki gorii u binberj na. ¹³ Ti-i tee ninkanmanjit dammiie, Yennu paake ki ti tee nna; ñaan ti-i munii kii tee ninkanmanjit dammi, i paake te ki ti ki tee nna. ¹⁴ Masia lommu diat; taa ji bann nan ñöo niyenököoe din gaar söö kur paak ki kpo na, li want nan söö kur

* 5:1 5.1 “Ñaak” paak tee gbanant nba ki Yennu saa turit yendounj ni.

kpo nanoe. ¹⁵ Njooe din gaar soɔ kur paak ki kpo, a binba fo na daa be ki tur bi mɔŋ-i, ŋaan kii be ki tur wunba din gaar bi paak ki kpo ki bia fiir kuun ni nae.

¹⁶ Li paak, ti ji ki gorii niro nanyer po kaa; taa din got Masia nanyer po bianjinba na, ŋaan ti ji ki gorii nna kaa. ¹⁷ Li paak, niro nba be Masia ni, li yoo ji tee nipaamɔoe; u binbenperik kur ji gara; gotir man, binbenpaan ji baar li yoo niwa. ¹⁸ Linba na kur nyi Yennu boore. Njooe ŋammitit Masia paak, a ti ji daa tee u datai, ŋaan kii tee u yooɔnbae, ki bia turit u toona a ti te ki niib n mun teen u yooɔnba. ¹⁹ Li want nan Masia nba din kpo na, ŋanne tur Yennu sonu a wun teen tingbouŋ na niib u yooɔnba, ki nyik chab bi toonbiit, ŋaan jii u barŋanii nba wantib bianjinba ki u teeb u yooɔnba na, ki teen ti nuu ni.

²⁰ Li paak ki ti ji tee Masia taatara ki Yennu te ki ti yi niib. Masia paak ki ti barimi a yin tunn ki teen Yennu yooɔnba. ²¹ Kimaan ti paake ki Yennu din te ki Masia, wunba ki mi tun biit na, set timm biitdamm seenu ni, a tin la yentinu binben ŋoo Masia ni.

6

¹ Li paak, timm nba tuun Yennu toona u sommir paak na, ti barimie, i daa te ki u ninbatinu na tee yanni. ² Kimaan Yennu yet a:

“Yoo nba din tan jaŋ na,
n din gbiint i miaruwa.

Ki yoo nba din tan jaŋ nan ki n tinni na,
n din tinniwa.”

Gbiintir man, dinnae tee daar nba jaŋ. Dinnae ki yaak be ki niib saa la tinnu maŋ.

³ Timm ŋarin ki tuun linba saa goor soɔ Yiisa Masia sonu ni, ki soɔ n tan mann yet a ti toona ki ŋani. ⁴ Ti binben nba tee bianjinba nae want niib nan ti set tee Yennu toontunnae, kimaan ti laat biak, nan mukisuk, nan maan, ŋaan lek di sukuru li kur na ni. ⁵ Niib dia kpaasa ki boot, ki loontit dansarii; ti paak ki niib fu fuut; ki ti lek tuun toona ki ki goont nyiooku, ki ki di yenn yoo gbaa. ⁶ Ti tee popeendamme, ki mi Yennu moomaan, ki mok sukuru nan burchint, ki gbee nan Yennu Seyeen, ki loon niib, ⁷ ki beerib Yennu moomaan nba tee harmonii na, ki mok ŋoo Yennu paŋ; ki bia mok yentinu binben nba tee jatiat nba be ti niidiitu ni, nan ti niigan ni na. ⁸ Nisiab teent baakir, ki siab mun sukiit, siab biir ti sana, ki siab mun piakit; siab yeen a ti lin kpann niibe, ŋaan ki ti piak harmoniie. ⁹ Ti ki mok sann niib boori, ŋaan ti mok sann Yennu boor. Kuun tiin ki waate, ŋaan ki ti lek mok manfoor; Yennu-e te ki biak baatit, ŋaan u ki te ki li kpiti. ¹⁰ Ti mok parbiir ŋarin, ŋaan Yiisa paak ti mok parpeenne yoo kura. Ti tee tariie, ŋaan timme te ki niib bonchiann tee mokita Yennu boor. Ti ki mok tingbouŋ na mokint siari, ŋaan ti mok linba gar mokint kura. Linba na kura want nan ti set tee Yennu toontunnae.

¹¹ Yimm Korint doo ni teeb, ti poŋ beti ti nook ni barii kura. Ti looni bonchiann; ¹² li ki tee timm kaa ki loonini; yimme ki loonit. ¹³ N piak teeni nan niro nba bo saa pak u tiŋŋ waas bianjinba nae; yii loonin man nan maa looni bianjinba na.

Ii mi binba ki teen Masia yada na po man

¹⁴ I daa mok weinanleeb nan niib nba ki teen Masia yada na. Linba ŋan nan linba ki ŋan saa fit lakin be nan leeba-a? Yentu nan bunbonn saa fit lakin taan mob ki be nan leeba-a? ¹⁵ Masia nan Sintaanii saa fit taan moba-a? Niro nba waa Yiisa sonu nan wunba ki waa-r saa fit taan binben-yeŋa-a? ¹⁶ Yennu diiuk nan poochianfeek tee yomme-e? Aaii. Timme tee diiuk ki tur manfodaano Yennu, kimaan ŋoo Yennu din yet a:

“N sii be n niib para nie, kii be namm.
N sii tee bi Yennu-e, ki bi mun tee n niib.”

¹⁷ Li paak ki Yennu bia yet a,

“Bokitir i mɔŋ man,
ki nyi tingbouŋ na niib sinsuuk ni,
ki nyik biit kur tumu, ki n saa gaari.

¹⁸ N sii tee i Baae,
ki i tee n naasimm nan n sapaamm.
Min, Yabint Yennu-e pak na.”

7

¹ N naa walonkai, Yennu nba senn masona ki turit na paak, yi ŋaan ki ti nyik linba kur tee toonbiit, nan linba kur tee dudukbiit, ŋaan kii tiin Yennu, kii tee popeendamman harmonii.

Pool parpeenn labaar

² Ii loonit man. Ti ki mi tun soo bonbiiri, koo ki tun siar ki biir soo, koo ki nmab soo. ³ N ki sob nna a n biiri kaa. Ti lek looni, nan maa poŋ beti bianjinba na. Mi-i lekii kpo koo mii be n manfoor ni, ŋaan ti lek sii looni. ⁴ N ki mok birsuk i paaki; n mok yuugontir nani, ki n par mei i paak bonchiann. Ti biak dinu kur ni, ŋaan n mok parpeenn nani.

⁵ Taa din baar Masedonia ti din ki fit foi. Ti din la mukisuk lokir kur po; niib din kon nant Yennu moamaan na paak; ki janmaanii din be ti para ni, ⁶ ŋaan Yennu nba maant binba mok parbiir para na daan te ki Taitus baar ti boor; ki tan maan ti parawa. U baaru ti boore daan te ki ti para maak. ⁷ Ŋann kuukoŋ kaa daan maak ti para, ŋaan u bia daan betit i binberŋ nba tee bianjinba; ŋanne bia daan te ki ti para maak. U daan betit a i ninbinn mon nan ki i bia lan, a i mok parbiir i toonbiit paak, ki i ninbinn mon nan ki i sak n mob. Linba nae te ki n mantik mok parpeenn.

⁸ Maa din sob gbouŋ nba ki turi na, li gbouŋ din turi parbiir waama, ki n mo koobia i parbiir maŋ paaka, motana n ji ki mo koobia li paaki, ⁹ ŋaan n ji mok parpeenne. I parbiir maŋ paak kaa te ki n mok parpeenni. I parbiir nba te ki i nyik i toonbiit na paake ki n mok parpeenn. Yennu-e din te ki i para biir i toonbiit paak, li paake ki li gbouŋ mok nyoot turi. ¹⁰ Kimaan Yennu-i te ki nisoo la parbiir u biit paak, ŋanne saa te ki wun nyik u biit tumu ki la tinnu, ki li kan mi biir u par jikii; ŋaan tingbouŋ na parbiir ŋarin baat nan kuume. ¹¹ Yennu nba te ki i la parbiir na, i moŋ la bianjinba ki li turi nyoota: i baka be Yennu labaar ni, ki i bia loon yin wann nan i ki mok biiti; i bia tiin Yennu; i loon ki i bia lan; i bia loon yin tun Yennu loomm; i poŋ dat biitdaano na tubira. Yaa tun nna maŋ, li set want nan i ki mok bisiat maan maŋ ni.

¹² Maa din sob gbouŋ maŋ ki turi na, li ki tee niro nba tun toonbiit na paak kaa ki n din sobiri, li bia din ki tee niro nba ki u biiro na paak kaa ki n sobiri. N din loon yin bann i baka nba be ti po bianjinba Yennu boore, ŋanne din te ki n sobir. ¹³ Motana ti para maak i paaka.

Ti bia mok parpeenn bonchiann, kimaan Taitus daan la pardoonn i kur paak, ki li daan turo parpeenn, li paake te ki ti mun mok parpeenn. ¹⁴ N poŋ din paki u boor niwa, ki i ki te ki n dii fei. Taa tun beeri labaar nba kur na, li tee barmoniie. Nnae mun, taa din piaki Taitus boor ni na, ti din piak moniie. ¹⁵ U tiar yaa daan gaaro saauŋ bianjinba ki baako, ki bia baak waa beti linba ki saakir na. Ŋanne te ki u mantik looni. ¹⁶ N mi nan i lek bia sii ŋammit tuun linba kur ŋane. Li paake ki n mok parpeenn bonchiann.

8

Yisaweira piinii labaar

¹ Ti naa waas, ti loon ki yin bann Masiaweira nba be Masedonia na nba tur Yennu piinii bianjinbae. ² Bi din dii biak ki la bikinn nan namu bonchiann, ŋaan lek mok parpeenn. Bi namu ni ŋaan bi din wann burchint ki tur Yennu piinii bonchiann. ³ N saa fit teen bi siara nan baa din mok linba, bi din turo nan bi paŋ terike, ki poŋ din saa gar baa bo saa turo bianjinba gbaa; ⁴ ki din barint a tin gaar bi piinii maŋ ki tur Yennu niib nba tee tarii na. Li din tee bi yanboote nan bin turib. ⁵ Bi din tur ki li gar taa poŋ din dukii baa saa tur bianjinbawa. Sinsinn bi din jii bi moŋe ki tur ti Yomdaano, ki lian fit jii bi moŋ ki turit, Yennu loomm ni. ⁶ Ŋaan yimm ŋarin, Taitus-e daan te ki i piin gaan likirii ki teen Yennu. Ti daan beto a wun yabir ki sommi ki yin tun likirii toona maŋ kur ki gbenn nan lomm. ⁷ Ton, i teen Yiisa yada, ki mi u labaar fanu, ki fit piak leeb u moamaan, ki waa nan ninmonn, ki bia loonit; yaa tun linba na kur nan ninmonn na, ti loon ki yii tuun toonŋana maŋ mun nnae nan ninmonn.

⁸ Maa yeeni linba na, li ki tee n mukisi kaa a yin turi; n wanni Yennu nisiab numm nba mon bianjinba nan bin turo piinii, kimaan n loon ki n bann yaa loono bianjinbae. ⁹ I mi ti Yomdaano Yiisa Masia nuu nba yaa bianjinba. U din tee mokitoo, ŋaan ki i paak ki u kpant tarik, ki u tarik kpantu maŋ paak te ki yimm ji teen mokita. ¹⁰ Maa saa beti mobonn nba tee nnae: yaa din piin ki gaan likirii nba binn po na, li ŋan ki yin gaar ki tont motana. Yimme din doŋ leeb ki loon Yennu piinii turu, ki bia piin ki teen piinii maŋ. Ii yabir i moŋ paak ki gaar tont. ¹¹ I ninbinn din mon nan piinii maŋ turu. Ii ŋaan ki i ninbinn-ii biaki mon piinii maŋ turu paak, nan yaa saa fit tur bianjinba, ki gaar linba tenn na tont. ¹² Niro nba loon ki wun tur Yennu piinii, ki turo nan waa mok bianjinba, Yennu saa gaara. Yennu ki loon ki niro n turo ki gar waa mok bianjinba. ¹³ N ki loon ki yin tur leeb ŋaan di fara li paaki. N loon ki i kur-ii jame. ¹⁴ Linba te ki n yeen na tee nnae: yaa mok ki li yab motana na, li ŋan ki yin somm binba ki mok na, ki li-i tee ki i mun tan ki mok yoo nba, ŋaan ki bi mun mok ki li yab, bi mun saa sommiwa. Ŋanne saa te ki i kur jan, ¹⁵ nan laa sob Yennu gbouŋ ni bianjinba na a, "Wunba din tokir bonchianni u, u din ki dii tenni; ki wunba tokir waamina na, li din ki pota."

Taitus nan u toontunleeb labaar

¹⁶ Ti piak Yennu nan waa te ki Taitus baka be i ni nan ti baka nba mun be i ni bianjinba na; ¹⁷ kimaan taa barimo a wun saan i boor na, u saka; ki u moŋ numm mon nan wun baar i boor; ki u yaa wun baar nan u moŋ loomme. ¹⁸ Ti tan saa te ki ti naa bisoo n weio ki baar i boor. Ti naa bik maŋ nba moontir Masia barjanii bianjinba na paak te ki Masiaweira kur piako bonchiann. ¹⁹ Bi bia ganno a wuu waa-t ki tin somm Yennu niib nba tee tarii na. Linba nae saa dont ti Yomdaano sann, ki bia wann nan ti set loon ti leeb sommir. ²⁰ Ti tan saa jii likirii bonchiann ki saa sommiib, ŋaan ti ki loon ki soo n pak biir ti sann a ti loon likirii na ni siari. ²¹ Yennu mi nan ti tuun nan li soŋu, ki ti loon niib n mun bann nan ti set tuun nan li soŋue. ²² Li paak, ti saa tun ti naa biloo mun ki wun chian Taitus nan u weinanloo ki bin baar i boor. Yoo kur, ti laat ti naa bik maŋ binbeŋ nba tee bianjinba, ki bann nan u numm set mon Yennu toona paak, kimaan u ki mok birsuk i paaki. Ŋanne te ki u mantik loon ki wun saan i boor. ²³ Nisiab-i boi-i Taitus po, yin betib nan u tee n toontunnao, wunba sommitin ki n beeri Masia barjanii. Nisoo-i boi-i ti naa waas nba waa Taitus na po, yin beto a bi tee Masiaweira toontunnae, ki bi binbenŋaŋ paake te ki niib dont Masia sann. ²⁴ Ii wann ti naa waas maŋ nan Masiaweira kura yaa loomm bianjinba, ki bin bann nan taa daan piaki bianjinba bi boor na tee moniee.

9*Leeb sommir labaar*

¹ Li ji ki kpaal talas ki n sob gbouŋ ki beti bianjinba ki i saa somm Yennu niibi. ² N mi nan i loon ki yin sommiib. N daan paki Masedonia teeb boor, ki betib bianjinba ki yimm nba be Akaya yent ni na din loon yin somm Yennu niib binn po. I numm nba din mon Yennu niib sommir paak na, li din te ki Masedonia teeb mun loon bin sommiibe. ³ N loon ki n te ti naa waas na n baar i boor nie ki la nan taa piaki bianjinba na set tee moniee; i be nan maa yetib bianjinba na ki teen siir ki tur likirii na. ⁴ Nna-i kaa, Masedonia yent ni niib maŋ-i taŋi wein ki baar i boori, ki soo ki i daa ki teen siiri, li saa dinnin feiwa; ki li kii tee min kuukoo kaa saa di fei, ti kurae saa di fei, kimaan ti daan paki bi boor niwa. ⁵ Li paak, n dakin nan li ŋan ki n barin ti naa waas na, ki bin gar n toonn ki baar i boor; ki sommi ki yin gaar likirii maŋ, nan yaa daan senn i mosonn bianjinba na, ki mi-i taŋi baar yoo nba man la ki i poŋ gaar tonta. Ŋanne saa wann nan i tur nan i moŋ loommo, ŋaan soo kaa mia-i ki i turi.

⁶ N beerie, wunba bur waaminna tan saa jaan waaminnae; ki wunba mun bur saama tan saa jaan saame. ⁷ Wunba kur dakin u par ni a wun pi piinii bianjinba, li yoo n pi nna, ki daa piin nan parbiiri, koo ki pi nan mukisuku, kimaan Yennu loon niro nba piin piinii nan parpeenne. ⁸ Yennu saa fit turi bont kur, ki i kan koŋ siari. I saa la ki lin gar yaa loon bianjinba, ki fit somm binba kur ki mok na, ⁹ nan laa sob Yennu gbouŋ ni a "Wunba nuu ŋarin yab ki teen tarii, u burchintuk kan mi gbenni." ¹⁰ Yennu nba teen niib bonboorii ki bi buur, ki bia teemm jeet ki bi di na, ŋooe saa turi bont kur ki lin jaŋi ki saa gar, ki yin ji mantik somm niib. ¹¹ Li-i tee ki i sommit niib bonchiann, Yennu saa sommi bonchiann. Yaa turit piinii a ti somm leeb na, niib bonchiann saa pak Yennu, i piinii maŋ paak. ¹² Li-i tee ki i sommit Yennu niib ki teemm linba ki bi ki mok, li saa te ki niib bonchiann n tur Yennu niipoouk. ¹³ Li-i tee ki i sommitib, ŋanne saa wannib nan i set gaar Masia barjanii na ki sakira, ki i nuu yaa ki i chentir namm, ki bia chentir nan niib kur yaa mok linba. Ŋanne saa te ki bin dont Yennu sann, ¹⁴ ki miaro ki turi, kii looni, kimaan Yennu-e te ki i nuu yaa bonchiann. ¹⁵ Ŋaant man ki tin tur Yennu niipoouk, kimaan ŋooe turit u Bija nba gar piinii kur na.

10*Bianjinba ki Pooal kon u toona paak*

¹ Toŋ, i siab yeen a mi-i be i boor ni, n ki mok par, a ŋaan mi-i saan ki be siarpo, n tuu mok pare, ki ji sobin gbant ki kpaani. Min Pooal toŋ, n mok baakir ki be soon nna nan Masia nba be bianjinba na, ki barimi a yin ŋamm i binbeŋ, ² ki mi-i taŋi baar i boor yoo nba, n kan dat i siab tuba. N mi nan mi-i baar i boor yoo nba, see ki n dat binba yaa ti waa tingbouŋ na niib nba waa linbae na tuba. ³ Li tee barmoniee nan ti mun lek tee nisaariie, ŋaan ti ki kon kunkonn nba tee nisaarii yar kaa. ⁴ Li paak, ti ki jikit nisaarik paŋ kaa a ti kon li konni, ti jikit Yennu paŋ nba saa biir Sintaanii paŋ kur nae ki kon. Ti piak ki nyant niib nba ki saak Yennu moomaan nae, ⁵ ki nyant niib nba mok karinbaanii ki dukii a bi mok yan ki gar Yennu na, a ti te ki soo kur dudukit n gaar Masia. ⁶ Ti-i bonni mi binba be i sinsuuk ni ki sak Yennu mob na, ti bo saa dat binba ki sak na tubae.

⁷ Yimm gorii nisaarik numm po kuukooe. Soo-i be i sinsuuk ni ki yaa u tee Masia yooe, li yoo n tiar nan i mun tee Masiaweirae nan waa tee bianjinba na. ⁸ Ti Yomdaano din turin yudantuk na a n sommie ki yin fit weio fanu, u din ki turin a n biiri kaa. Mi-i lekii nyu bara ki gar maa bo saa nyu bianjinba, njan n kan di fei. ⁹ I daa dukii nan n loon ki n sob ghouj nba saa jeenie. ¹⁰ Nisiab yeen a n sobin gbant ki li tee nan pandaansoo yare na, a njan mi-i tanj baar i boor yoo nba, n ji tuu ki mok pan, a ki n mabona na ji tuu tee yanne. ¹¹ Li njan ki li niib n bann nan taa sobin ti gbant ni a ti saa tun bianjinba na, ti-i tanj baar yoo nba, li bianje ki ti set saa tun.

¹² Mamomm, ti ki loon ki tin jii ti moj ki bikin nan siab nba dont bi moj na, ki bia ki loon ki tii tee nan bi yemm na. Bi ki mok yami, bi gorii leeb binbej nba tee bianjinbae ki bikii nan bi moj. ¹³ Njan timm narin, ti ki dont ti moj ki gaar ti toona nba tee bianjinba. Ti mok yuugontir toona nba ki Yennu nyinnit ki turit na paake. Taa beeri Yennu momaan nba nae tee toona manj yenn-nba. ¹⁴ Ti din doj siabe ki baar i boor ki beti Masia labaar. Taa tuun linba nae tee Masia nba sennit linba a ti tuun. ¹⁵ Ti ki loon tin gaar paku siab toona paaki. Ti mok dindann nan i saa namm teen Yiisa yada bonchiann, ki sommit ki tin namm tun Yennu toona bonchiann i boor, nan waa jii ki turit a ti tunn bianjinba na. ¹⁶ Ki ti saa fit saan doi nba fok ki gar i doo na, ki moont li barnanii. Ti kan saan siaminba ki siab poj tun na, ti ki loon tin gaar paku nisiab toona paaki.

¹⁷ Li sob Yennu ghouj ni a, "Wunba faa parbiir, li njan ki wun faa parbiir linba ki Yennu tun paake." ¹⁸ Kimaan niru nba piak u moj, li ki want nan Yennu numm gboou kaa; ti Yomdaano-i piak wunba, njanne want nan Yennu numm gboou.

11

Ki jii Pool nan faak toomiinba po

¹ Mi-i piak jatiie, njan yimm n lek yabir i moj ki di sukuru nanin. ² N looni bonchiann nan Yennu nba looni bianjinba na. I tee nan sapaamo nba ki mi joo nae, ki n loon ki n jii-i ki tur Masia ki yii waa njo kuukoo. ³ N mok jijeet i paak a niib tan saa mann kpanni a i ji daa waa Masia fanu, nan Sintaanii nba din kpann Adam njaapoo lif bianjinba na. ⁴ Nisoo nba tuu baar i boor ki beeri labalia nba ki tee Yiisa labaar nba ki ti din beti na, bee teen ki i tuu di sukuru nan li yoo? Bee teen ki i gaan maan nba ki tee Yiisa barnanii, ki bia gaan seek nba ki tee Yennu Seyeenji?

⁵ Niib nba kpanni a bi tee Yiisa toomiinbae na, n ki dukin bi garimi. ⁶ Li-i lekii tee ki n ki mi barii paku fanu, njan n mi Yennu momaan na nan li sonu, ki yoo kur ti bia wanti li kura paanu ni.

⁷ N lek sikin n moje maa n donni, kimaan maa din beti Yennu barnanii manj na, n ki gaar i siar li paaki. Ki maa din tun nna manj, n mok biite li paaki-i? ⁸ Maa din beeri Yennu momaan na, Masia nisiabe din tuu pan li paak, njan ki yimme bo saa turin li sommir. ⁹ Maa din be i boor ni yoo nba, ki ki mok siar na, njan n lek din ki mukisi maa yin sommin nan siari. Ti naa waas nba din nyii Masedonia nae baar nan bont kur nba ki n loon. Maa lek din be bianjinba li yoo na, n bia lek sii be nnae; n kan mukisi a yin sommin nan bonsiari. ¹⁰ Mamomme ki n piak Masia paak, n kan mi mukis i soo, Akaya tingbouj ni lokir kur po, a li yoo n sommin nan bonsiari. ¹¹ Bia paake? Linba na want a n ki loonie-e? Yennu narin mi nan n looni.

¹² N lek bia sii beeri Yennu maan na, njan n kan mi boi-i li paatii po. Li paak, kpinkpannii damm manj nba gaan paatii na kan fit donn bi moj ki yet a bi mun tee nan timm na. ¹³ Li nibooru kpannie a bi tee Masia toomiinba, njan bi ki tee u toomiinba kaa. Baa tuun bianjinba na, bi kpannie. ¹⁴ Baa tuun nna manj, i daa te ki li teei jaarlituku; nnae ki Sintaanii tioj nant u moj yentu malaka. ¹⁵ Li paak, Sintaanii toontunna-i kpanni a bi tee Yennu yab, i daa te ki li teei jaarlituku. Yennu-e tan saa dat bi tuba nan bi toona nba janjib bianjinba.

Pool biak dinu Masia paak labaar

¹⁶ N saa namm betiwa, i daa dukii nan n tee jatuku. Li-i tee ki i lek dukii nnaie, njan yin di sukuru nanin ki n pak n moj waaminna. ¹⁷ Maa yaa n beti linba na ki tee ti Yomdaano maan kaa. Mi-i piak n moj maan, n set piak nan n tee jatuk nae. ¹⁸ Niib bonchiann want bi moje; li paak, n mun saa wann n moja. ¹⁹ I dukii a i mok yame, njan bee teen ki i di sukuru nan jatit, ki mok parpeenn nammi? ²⁰ Maa yeen linba na tee nnae: nisoo-i soori ki teeni u daaba, ki nmab i bont, ki kpanni, ki mok karinbaanii, ki pebiti tanpakii, njan i tuu di sukuru nan li yooe. ²¹ Taa din ki teeni nna na paake ki i biir ti sana a ti ki mok panj amii nlee?

Nisoo-i mək par ki want u mən, n mun saa teen nnae. N set piak nan jatuk nae. ²² Kpɔnkpannii damm man-i yi bi mən Hiibru* booruue, n mun tee Hiibru nirɔe; bi-i yi bi mən Israel yabie, n mun tee Israel yooe; bi-i tee Abraham yaaboonaie, n mun bia tee yenɔe; ²³ bi-i yi bi mən Masia toontunnaie, mine mantik tuun; (n piak nan jatuk nae; teentin gafara man;) mine set tun Masia toona bonchiann nan barmɔnii, ki koo dansarii bonchiann. Niib boon kpaasa bonchiann Masia paak. N din la ninbɔn ki per kuuma. ²⁴ Taar munjmu ki Juu teeb boon kpaasa piintaa nan njanja. ²⁵ Rom teeb din boon lanbana taar muntaa. Niib din jaatin tana sianyoo. Njarint din libit chaan nanin nyun ni taar muntaa; ki yontunmunnn nan nyotummunn ki n be njarin-yakir paak, məkɔgbenjir ni. ²⁶ N din tuu saa soonii, ki laat nyungbeeuk ninbɔn, ki bia laat ninbɔn fat-teeb boor; nan n tɔnɔn niib boor, nan boorganu boor, ki bia laat ninbɔn digbangberja ni, nan muuk ni, nan məkɔgberja ni, nan nisiab nba kpann a bi tee Masiaweira na boor. ²⁷ N din set tuun Yiisa Masia toona nan ninmɔnn, ki di biak, ki ki gɔonti. Kon nan nyunnyukuru din tuu soorin; ki n bia lorin mɔb yoo nan yoo; ki waat son; ki n bongbabkar ki janjitimi. ²⁸ Linba na kuukoo kaa din tee linba nba ki n laati; n din tuu mək parbiire daar kura Masiaweira kur paak. ²⁹ Nisoo-i tee yadapɔorin daano, li mun tuu ban j n kpinkpante; nisoo-i te ki u loo tun toonbiit, n par tuu di muue.

³⁰ Mi-i faa parbiir, n sii faa parbiir n kpinkpant banu paake. ³¹ Ti Yomdaano Yiisa Baa Yennu, wunba yen paku nan yoo nba kaa gbennu na, nɔɔe mi nan n piak barmɔniie. ³² Maa din be Damaskus doo ni, Bat Aretas yoo na, doo man ni saakoo din loon wun soorime, ki te ki lanjimanba see doo man tammob ni, ki guu a bin soorin. ³³ Nanne ki n yooɔnba jiin ki kpeenin kpanchib-gbenjir ni, ki nyinin takoru nba be doo man jonn ni na, ki n nyii joo man nuu ni.

12

Bakitnant nba ki Pɔɔl din la na labaar

¹ Li kpaas talas ki mi leki mək parbifaant, njan li ki mək nyɔti. Motana n saa beti ti Yomdaano nba wannin bakitnant nba, ki kat labaar nba ki wannin. ² Li bina piik nan njan nae na, ki Yennu din jiin ki donnin u boor sanpaapo; n ki fit bann waa din jii n seek kooe ki doo nann, koo u din jii n seek nan n gbanante, nɔɔ kuukooe mi. ³⁻⁴ Maa mi linba tee waa din jiin ki donnin u boor sanpaapo, Paradais* ni nae. Leje ki n din gbat labasia nba ki n kan fit kumii soo; Yennu kan sak man kumiiri. ⁵ Li bakitnaun bont kuukoo paak ki n sii mək parbifaant; n kan pak n mənji; see n butun po. ⁶ Mi-i loon ki n faa parbiir, njan n kii tee nan jatuk na kaa, kimaan mamɔmm kooe ki n kpan sii piak; njan min ponj ki loon ki n faa parbiiri. Min ki loon ki nisoo n pakin ki gar paku nba jan nanin. N loon ki bin got n binben nba tee bianjinbae, ki gbat maa piak bianjinba, li poorpo ki bin bann maa tee niibooru nba.

⁷ Yennu nba din wannin bakitnant bonchiann na, njan u ki loon ki n donn n mən li paaki, ki din te ki mukisuk nyii Sintaanii boor ki baarin. Li mukisuk yarin nan kunkonn nba tuu nmuu nirɔ ki li yiarɔ bianjinba nae. ⁸ N miar ti Yomdaano taar muntaa maa wun nyinn li mukisuk n ni, ⁹ njan u lek ki saki, ki betin a “N sommir na saa te ki a nyann mukisuk manja, kimaan wunba ki mək u mən pan na set saa la n parje.” Li paak, n sii faa parbiir n butun na paak nan parpeenne, a Masia pan-ii be n ni. ¹⁰ Li-i tee Masia paak ki n di butinn, ki laat sukut, ki di biak nan mukisuk, ki laat barri, n mək parpeenn, kimaan mi-i tanj kii mək n tɔnɔn pan yoo nba, li yooe ki n laat Masia pan.

Pɔɔl baka nba be Korint teeb ni bianjinba

¹¹ Li-i bonni tee ki yimme piakin, njanne bo sii njan; njan yaa ki piakin na paake ki n piak n mən nan n tee jatuk na. Mi-i kii tee siar, njan binba kpann a bi tee Masia toomiinba na ki garimi. ¹² Maa din be i boor ni ki tuun bakitnaun nyina nan toonjaana, ki di sukuru yoo kur na, njanne want nan n set tee Masia toonii. ¹³ Nlee ki Masiaweileeb na cheeini? Maa ki boi-i sommir po na, njanne te ki bi cheeini? Li-i tee njanne te ki n mək biit, yin teenin gafara.

¹⁴ Taar muntaa nae na ki n yaa n baar ki goni. Njan n ki yaa n baar ki loon siar kaa i boori. N loon yimme, li ki tee n loon i likirii kaa. Waas kaa loon bont ki teen bi dammi. Wadamme loon bont ki teen bi waas. I tee n waase, ¹⁵ li paake ki li manin nan man jii n mən ki turi, ki tun nan ninmɔnn ki sommi. Ki mi-i looni bonchiann, yimm sii loonin waaminnae-e?

* **11:22** 11.22 Juu teeb sanleere tee Hiibru teeb ki bia tee Israel teeb. * **12:3-4** 12.3 Yendounj sanleere tee Paradais.

¹⁶ Li tee barmõniie, n din ki mukisi a yin turin bonsiar, n̄aan ki i siab yeen a n din kpannie ki fati. Nlee ki n din fatini? ¹⁷ Maa din tun niib nba i boor na, bi soo din mi ki n̄mab i bonsiar ki tan turimi-i? ¹⁸ N din barin Taitus maa wun saan i boor, ki bia te ki ti naa bisoo weio. Taitus din mi ki n̄mab i bonti-i? Ti ki mok li dudukiti. Maa tuun bianjinba, u mun tuun nnae. Maa waa sonu nba, u mun waa n̄anne.

¹⁹ I dukii taa piak na, ti loon ki ti nyinn ti moŋ barii nie-e? Li ki tee nna kaa. Ti be Yennu toonne, ki piak Masia nba loon bianjinba. Ti naa walonkai, ti loon ki ti sommie ki yin wei Yennu sonu fanu. N̄anne te ki ti piaki linba na. ²⁰ N yan put i paake nan maa tan saa baar i boor ki kan la ki i be nan maa loon yii be bianjinba na; ki i mun kan la ki n be nan yaa loon mii be bianjinba na: n mok jijeet nan n saa lai ki i kon nan leeb, ki mok funfunn nan leeb, ki dont wutoor leeb paak, ki lukitir leeb, ki sukii leeb, ki biir leeb, ki mok karinbaanii, ki tee kpirkpir; ²¹ n bia mok jijeet nan Yennu saa te ki n di fei i paak; ki n par saa biir i bonchiann paak, kimaan bi poŋ tun toonbiit, nan jakint toona, nan bonchonchonn toona, nan lammeeuk, ki ji ki tiin fei, ki bia ki nyik bi biit maŋ tumu.

13

Kpaanjoontii nan foontjoontii

¹ N saa baar ki tan foonti ki pukin taar muntaa. Li-i tee ki i jii soo taari, n kan saki, see ki siaradamm banlee koo bantaa pak biir li yoo. ² Maa din baar i boor taar munlee ni na, n din kpaan yimm nba poŋ tun toonbiit na, nan i leeb kura. Maa ji ki be i boor ni na, n̄aan n lek kpaani nan maa din poŋ kpaani bianjinba sinsinn nae; mi-i tanji baar, n saa dat bi tubawa. ³ N̄anne saa wann nan Masia-e te ki n piak. U ki tee butimoo kaa i sinsuuk ni, u mok paŋ i boor. ⁴ U din jii u paŋ maŋe ki bakin bir n̄aan sak ki bi kpaau dapunpunn paak. Motana, Yennu paŋ paak ki u be manfoor ni. Timm nba lakin be u ni na ki mok paŋi, n̄aan taa lakin taan nanoo na paak, ti mun mok manfoor, Yennu paŋ paake, ki fit wanti li paŋ.

⁵ Gotir i moŋ binbenj ni ki laan i set teen Yiisa Masia yada amii i ki teeni; li kpaal talas ki yii gorii i moŋ binbenj nba tee bianjinba. I ki mi nan Yiisa Masia be i nie-e? U set be i ni, kimaan li-i tee ki u ki be i ni, n̄ann i ki tee u niib nan barmõnii. ⁶ N mok dindann nan i saa bann nan timm n̄arin tee u niibe nan barmõnii. ⁷ Ti mei Yennu teeni a i daa tuun toonbiiti. Li ki tee ti yaa tin wann a ti mok mõnii kaa; li-i lekii tee ki i dukii a ti ki mok mõnii, n̄aan ti loon ki yii tuun toon̄anae, ⁸ kimaan ti ki loon ki tin jiiin Yennu mõmaan poori; ti loon ki mõmaan maŋe n doŋ toonn. ⁹ Li-i tee ki i mok paŋ ki tuun toona nba n̄an, n̄anne saa maŋ ti para, kimaan ti ki loon ki tin wann i paŋ kaa; li paake ki ti mei Yennu ki teeni, a yin n̄amm i binbenj. ¹⁰ Li paak, maa ki be i boor nae ki n sobin gbouŋ na ki teeni, a mi-i tanji baar i boor yoo nba, li kii kpaal talas ki n dat i tuba ki wann i paŋi. Ti Yomdaanoe din turin yudantuk na a n sommi ki yin wei u sonu fanu. U din ki turin yudantuk maŋ a n biiri kaa.

¹¹ N naa waas, linba ji biar tee min chabie. N̄ammit i sonu kii saak n kpaanii man, kii mok motaauk nan parmaasir; ki Yennu nba loonit ki teent parmaasir na sii be nani.

¹² Ti foont i leeb kii kpaanii man.

Yennu niib nba kur be nna na foonti.

¹³ Ti Yomdaanoo Yiisa Masia ninkpabaun, nan Yennu lomm, nan Seyeeŋ motaauk na-i be nan i kura.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur GALASIA TEEB nae na

Ki jiin Galasia teeb gbouj na po

Baa din piin ki mɔontir barjanii nba jiin Yiisa po ki teen binba ki tee Juu teeb, ki bi teen yada na, buboit nae din baar, a li kpaalalase ki niro n sak wei Moses sennu nawa ki fit teen Yiisaweiro nan monii amii. Pɔɔl din wann nan linba na kaa kpaalalasi, a linba kpaalalasi ki jiin manfoor nba nyi Yiisa ni na tee niro n teen Yiisa yadae, a njanne saa te ki nisaarik tee kasii Yennu boor.

¹⁻² Min Pɔɔl nba tee Masia toonii, nan ti naa waas nba be nna na kur foont Masiaweira nba be Galasia tij ni. Nisaarik kaa teenin Masia toonii, nisaarii kaa bia tumin, njan ti Baa Yennu nan Yiisa Masia nba ki u din fiino kuun ni nae gannin.

³ Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabauj nan parmaasir-ii be nani.

⁴ Yiisa Masia-e din sak ti Baa Yennu loomm ki kpo ti biit paak a wun fatit tingbouj na biit daabisin ni. ⁵ Nɔɔ Yennu kooe yen dontir mokmok nan mokmok. Mamommm.

Barjanii yennkooe be

⁶ Li bakitime nan yaa gaar labagann na yama, njan nyik Yennu nba yiini Masia ninbatinu paak na. ⁷ Nisiab be ki yiab a bin lebit Masia barjanii na ki nmat i dudukit; njan barmoniie, barjansiar ji kaa. ⁸ Li-i lekii tee Yendouj ni malaka koo timmie mɔontir barjansiar, ki li be li kuuko, ki ki tee taa ponj din mɔontir linba turi na, mɔpor-ii be li yoo paak. ⁹ Ti ponj din betiewa, njan n bia njammit beerie motana: nisoo-i mɔontir labaar ki turi, ki li ki tee linba ki i din gaar na, mɔpor-ii be u paak.

¹⁰ N ki yiab maa n gaar nisaarik paku kaa, njan Yennu yare ki n loon, kimaan mi-i loon nisaarik pakuie, n bo kii tee Masia daabiri.

Bianjinba ki Pɔɔl teen Masia toonii

¹¹ N naa waas, n yaa n tiari nan barjanii nba ki n mɔontir teeni na ki tee nisaarik nba din pak linba na kaa. ¹² Nisaarik kaa din wannin ki n gaar, njan Yiisa Masia mɔn mɔnɔe din fiit wannin.

¹³ I ponj gbat maa din tuun bianjinba, yoo nba ki n din waa Juu teeb Yenjiantu na, nan n din tuu mukisir Yiisaweira bonchiann, ki yiab maa n biirib ki gbenn. ¹⁴ Timm Juu teeb jiantu sɔnu ni, mine din gar tɔonn ti waakir ni, kimaan n din jii n par kura ki waa ti yeejamm kaar nba want linbae.

¹⁵ Njan Yennu ninbatinu paak, ki u din gannin ki bi daa ki marimi, ki yiinin a man tun u toona. ¹⁶ Ki waa din dukin ki nyinn u Bik man paanu ni ki wannin a n mɔontir u barjanii ki tur binba ki tee Juu teeb yoo nba, n din ki saan nisaarik boor ki faa sɔɔ baanni. ¹⁷ N bia din ki saan Jerusalem ki saa la binba teen toomiinba n liik na, njan n din fiire li taakpaak ni ki saan Arabia tij ni; li poorpoe ki n nmat saan Damaskus doo ni. ¹⁸ Ki bina nantaa poorpowa ki n tan saan Jerusalem ki foont Piita, ki biar u boor daa piik nan njanmu kuuko. ¹⁹ Li-i jikii kii tee ti Yomdaano Yiisa naa bik Jeems-i kaa, n din ki la toomiinba na sɔɔ.

²⁰ Yennu mɔn mi nan maa sɔb linba na tee barmoniie, ki faak kaa lenji.

²¹ Li poorpoe ki n din saan Siria nan Silisia yentnba ni, ²² njan li yoo na Masiaweira nba be Judea yent ni na din ki mimi. ²³ Baa din mi linba tee bi leeb nba din yeen a "Joo nba tuu mukisirit na mun ji dia barjanii nba ki u din yaa wun biir nae ki mɔontir teen niib." ²⁴ Tɔn, ki bi ji din piak Yennu n paak.

2

Pɔɔl nan toomiinba leeb labaar

¹ Tɔn, li bina piik nan njan na poorpoe ki min nan Banabas, ki pukin Taitus, din nmat saan Jerusalem. ² Yennu-e din fiit li sɔnu saanu ki wannin, li paake ki n saan. Leje ki n yiin saakab na, ti kuuko, ki wannin maa mɔontir barjanii man bianjinba ki teen binba ki tee Juu teeb na, kimaan n ki loon maa tun linba, nan maa saa tun linba na n tan biar yanni. ³ Tɔn, n toknanoo Taitus man tee Griik niroe, njan sɔɔ din ki miau a wun pot u punni. ⁴ Binba be ki fa faak bi mɔn paak a bi mun tee Masiaweira na njan din loon ki Taitus n tun nae. Li niib din woo ti sinsuuk ni, a bin bann taa mok yent-n-mɔn nba Yiisa Masia ni na. Bi loon tii tee Moses sennu na daabae, ⁵ njan taa mun loon tin dia barjanii nan li barmoni sɔnu ki turi na paak, ki ti ki sakib nan waaminawa.

⁶ Nnaan binba ki bi yib saakab na, (baa tee nijaana koo baa ki tee, li ki kpaal talas min yaa boor, kimaan Yennu ki bikii nan ningannii;) namm nba ki bi yib saakab na din ki turin kpaanpaanii. ⁷ Nnaan baa set la linba n boor tee Yennu nba gannin a n moont u barjanii ki tur binba ki tee Juu teeb, nan bianjinba ki u din gann Piita a wun moont li barjanii ki tur Juu teeb nae. ⁸ Kimaan Yennu paaj paak, Piita nba din tee toomii ki tur Juu teeb bianjinba na, nnae ki n mun tee toomii ki tur binba ki tee Juu teeb. ⁹ Jeems nan Piita nan Joonn moŋ nba ki bi yib saakab na, nnaan bi moŋ din bann nan Yennu-e turin toonganir na; li paak min nan Banabas nan namm din foont leeb ki yokin leeb nii ni, njanne din want nan ti kura mok motaaok nan leeb. Timm nan namm din sake a min nan Banabas-ii moontir barjanii kii teen binba ki tee Juu teeb na, ki bii mun-ii moontir kii teen Juu teeb. ¹⁰ Linba na kuukooe ki bi din betit: a ti daa tammit talasdamm nba be bi sinsuuk ni na po. Li mune ki n set poj loon tumu.

Pool nba yakii nan Piita bianjinba

¹¹ Njanne ki n tan yakii nan Piita, waa din be Antiok yoo nba na, kimaan u din mok biit. ¹² Jeems din tun Juu tesiab Antiok doo ni. Baa din daa ki baar yoo nba na, Piita nan binba ki tee Juu teeb na din lakii di, nnaan baa tan baar yoo nba, ki u ji ki sak wun di nammi, kimaan u din tiin niib nba teen punpotu yada nae. ¹³ Li paak, ki Juu leeb na mun piin tuun jaanmaantoona, ki waa Piita nba tun linba marj, ki Banabas moŋ mun nmat waa bi jaanmaantoona marj. ¹⁴ Maa din la ki bi ki tok barjanii soun marj fanu yoo nba, ki n bet Piita bi kur numm ni maa, "A tee Juu niroe, nnaan a binberj tee nan wunba ki tee Juu niroe nae, ki bee ki a mukisib a bii tee nan Juu teeb na?"

Niib yada paake ki bi saa tinn

¹⁵ Ton, ti tee Juu teeb matie, ti ki tee niboorganu nba ki bi yib biitdamm na kaa, ¹⁶ nnaan ti mi nan see ki niroe n teen Yiisa Masia yada, njanne saa te ki Yennu n yet a u tee ninjano u boor; li ki tee taa tuun sennu nba yaa tii tuun linba kaa; li paak, ti moŋ mun teen Yiisa Masia yada a Yennu n yet a ti tee ninjamm u boor, yada marj paake, nnaan li ki tee sennu toona tumu paak kaa. Kimaan Yennu kan yet a soe tee ninjano u boor, sennu marj toona tumu paaki. ¹⁷ Li-i tee taa yiab a Yennu n yet a ti tee ninjamm u boor Masia paak na, nnaan ti lek bia tee biitdamm Juu teeb boor, nan binba ki tee Juu teeb na, linba na want nan Masia-e te ki ti tee biitdamm amii? Aaii, li ki want nna kaa. ¹⁸ Kimaan mi-i jinji piin ki sent sennu nba ki n din biira naie, njan want nan n moŋ tee sennu marj biirtooe na. ¹⁹ Nnaan sennu na paak ki n kpo sennu marj boor, a mii mok manfoor Yennu boor. Li tee nan bi din taan kpaal min nan Masia dapunpunn paake na. ²⁰ Li paak, li ji ki tee min nba fo na kaa, nnaan li tee Masia nba fo ki be n ni nae. Motana, maa mok manfoor ki be n gbanant ni na, n teen Yennu Bija Masia-e yada, li paake ki n be; njooe loonin ki din gaar n paak ki kpo. ²¹ N ki yet Yennu ninbatinu na; li-i tee ki Yennu bo saa yet a niroe nba sak sennu nae tee ninjano u boor, li want nan Masia kuun marj tee yanne.

3

Yada nba gar sennu bianjinba

¹ Yimm Galasia teeb, bonjata na! Yimm nba poj mi Yiisa Masia dapunpunn paak kuun po nyik nyik na, njmee tan kpannini? ² Ii betin bonyennkoo man, yaa din tuun sennu na toona paake ki i gaar Yennu Seyeen amii yaa din gbat barjanii na ki teen yada na paake? ³ I ki mok yame-e? I din piin Masiaweiu nan Yennu Seyeen paaje; bee ki i ji loon yin gbenn nan i moŋ paaji? ⁴ Yaa din la Yennu jaarlituk toona nba na kura kaa nyoot nan waama i boori-i? N dukin li mok nyoot. ⁵ Yaa din tuun sennu toona na paake ki Yennu turi Seyeen, ki tuun jaarlituk toona i sinsuuk ni amii yaa gbat barjanii ki teen yada na paake?

⁶ Li sob Yennu gbouj ni a "Abraham din teen Yennu yadae, ki u yada marj paak ki Yennu jiuu ki u tee ninjano u toonn." ⁷ Njanne want nan niib nba teen Yiisa yada nae tee Abraham yaaboona. ⁸ Ki li bia sob Yennu gbouj ni a njoo Yennu din poj mi nan u tan saa yet a binba ki tee Juu teeb mun tee ninjamm u boor, bi yada paak. Njan paake ki u poj din yet Abraham barjanii marj a: "A paake ki n tan saa teen piisin booru kur paak." ⁹ Li paak, Yennu tee piisin binba teeno yada na paak, nan waa din teen piisin Abraham nba teeno yada na paak nae.

¹⁰ Binba waa sennu ki dukii a sennu na saa tinnib na, Yennu motomm be bi paak, kimaan li sob Yennu gbouj ni a "Wunba ki waa sennu nba sob gbouj ni na kur, Yennu motomm be u paak." ¹¹ Njanne want fanu nan sennu dianu kan fit te ki niroe-ii tee ninjano Yennu boori, kimaan li sob Yennu gbouj ni a "Wunba teen Yennu yada, ki Yennu yet a u tee ninjano u boor, li yoo yada paak, u sii mok manfoor nba kaa gbennu." ¹² Nnaan

sennu dianu nan yada teenu bokita; kimaan li sob Yennu ghouj ni a “Daano nba waa sennu na fanu, u sii mok manfoor.”

¹³ Naan ti din be Yennu motomm nie, kimaan ti din ki fit wei sennu marj fanu, rjaan Masia tjojo din gaar ti paak, ki be motomm marj ni ki nyinnit li motomm ni, kimaan li sob Yennu ghouj ni a “Wunba ki bi kpaau dapunpunn paak, Yennu motomm be u paak.” ¹⁴ Yiisa Masia din tun linba na a rjoo yaa paak ki binba ki tee Juu teeb n mun la piisin nba ki Yennu teen Abraham paak na; a ti-i teen yada, tin gaar Seyeej nba ki Yennu din senn msonn a u saa turit na.

Sennu nan msonn na labaar

¹⁵ N naa waas, rjaant ki n jii nisaarik nan u loo binberj ki bikin, ki yin bann linba ki n beeri na paak: niib banlee-i sak ki lor lor a bin tun siar, ki sob bi sana, bi yeno ji kan fit nyi u loo na poor nan waama. ¹⁶ Yennu nba din tur Abraham nan u yaaboonn u msona marj yoo nba, u din ki yet a “A yaaboona” kaa, rjaan u din yet a “A yaaboonn” yeno koo, wunba tee Masia na. ¹⁷ Maa want linba tee nnae: Yennu din senn msonjaann; ki sennu nba din tan baar bina kobii rjana nan piintaa poorpo na kan fit kpeen Yennu msonn marj. ¹⁸ Kimaan li-i tee sennu dianu paakie ki Yennu teen niib u piinii, rjann li wann nan u bo kan tur soo piinii u msonn na paak; rjaan li din tee Yennu msonn na paake ki u tur Abraham u piinii marj.

¹⁹ Ki sennu na nyoot tee bee? Toonbiit paake ki Yennu din tur nisaarii sennu na ki pukin u msonn na paak, ki loon sennu marj-ii diab mokmok nan yoo nba ki Abraham yaaboonn nba ki rjoo Yennu senn msonn ki turo na tan saa baar. Ki malakanba jii sennu marj ki teen nisaarik nuu ni a wuu tee sokintoo, ²⁰ rjaan Yennu tjojo din tur Abraham u msonn marj, li din ki tee sokintoo kaa turo.

Sennu na nyoot labaar

²¹ Ton, li want nan sennu na kon nan Yennu msonae-e? Aaii, li ki want nna kaa; rjaan Yennu-i bonni senn sennu nba saa fit tur niru manfoor, u bo saa yet a niib tee nijamm u boor, sennu marj weiu paake. ²² Naan li sob Yennu ghouj ni a soo kur mok biit, a Yennu n tur binba teen Yiisa Masia yada na piinii nba ki u din senn msonn a u saa turib na; bi yada marj paake ki u saa turib.

²³ Sennu na din tuu diat nan ti be dansarii ni nae, ki tan baar yoo nba ki Yennu fiit yada teenu labaar ki wannit. ²⁴ Li paak, sennu na din rjman ti yomdaano ki diat mokmok nan yoo nba ki Masia tan baar, a tin teeno yada, ki Yennu n yet a ti tee nijamm u boor. ²⁵ Naan motana ti teen Masia yadawa; li paak, sennu na ji ki tee ti yomdaano.

²⁶ Yaa teen Yiisa Masia yada ki be u ni na, li paake ki i tee Yennu waas. ²⁷ Yimm nba ki bi din wuri Yennu nyunwuru, Masia sann ni na, yimme gaar u moj binberj. ²⁸ Li paak, bokitu ji ki be binba tee Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb sinsuuk ni, li bia ki be binba tee daaba nan yent-n-moj damm sinsuuk ni, li ki be poob nan jab sinsuuk ni; yaa be Yiisa Masia ni na paake ki i kura taan tee yeno koo. ²⁹ Ki yi-i tee Masia yabie, rjann i tee Abraham yaaboona, ki tan saa gaar piinii nba ki Yennu din senn msonn a u saa turo na.

4

¹ Ton, n bia rjamii yeen a rjaak bik nba lek tuu yaa wun tan di u baa faar na, rjaan yoo nba ki u daa tee bonbunn na, bi tuu diau nan daabir nae. ² Yoo nba ki u tee bonbunn na, nisiabe tuu diau ki wubii mokmok nan waa tan saa beer joo, ki jarj yoo nba ki u baa senn na. ³ Ti mun tee nnae; yoo nba ki ti din ki mi Yiisa na ti din tee nan bonbuna nae, ki durinya ni na seek parj din diat. ⁴ Naan yoo nba din tan jarj na, ki Yennu tun u moj Bija, ki poo maro, ki u sak Juu teeb sennu, ⁵ a wun tinn binba be sennu marj ni na, ki tin kpant Yennu waas.

⁶ Taa tee u waas na paake ki u tun u Bija marj Seyeej na ki u be ti para ni, ki ti yi rjoo Yennu a “N Baa, n Baa.” ⁷ Li paak, a ji ki tee daabir kaa, rjaan a ji tee Yennu bike; ki faa tee u bik na paak, u saa tura linba kur ki u mok ki teen u waas nawa.

Pool baka nba be Galasia teeb ni bianjinba

⁸ Sianyoo i din tuu ki mi Yennu, li yoo i din tuu tee daaba ki tur linba set ki tee Yennu-e, ⁹ rjaan motana i bann Yennu-wa, ki Yennu mun mi-i, li ji teen nlee ki i loon yin rjmat wei bona nba ki mok yiikoo nba saa sommi na? Bee teen ki i jin loon ki i kpant bi daaba? ¹⁰ I mantik rjaan ki i baka be daganakaa, nan rjmaagannkaa nan sakgannkaa nan bingannkaa ni bonchiann, ¹¹ ki li te ki n mok jijeet i paak nan maa tun linba kur turi na biar yanna.

¹² N naa waas, n barimie, ii tee nan min na man, kimaan n moj mun ji tee nan yimm nae. I ki tun siar biirimi. ¹³ Maa din yiar na paake ki n sint moont barjanii na ki turi.

¹⁴ Li yoo maŋ n yiaru na din daamiwa, ŋaan i lek din ki yêtimi; i din gaarin nan yaa bo saa gaar Yennu malaka bianjinba nae, ki bia gaarin nan yaa bo saa gaar Yiisa Masia bianjinba na. ¹⁵ I din mək parpeenn; ki bee teen ki i ji ki mək? N mɔŋ saa yet nan li-i diŋi bonni saa fit, i din bo saa sak ki nyinn i mɔŋ ninbina ki turima; ¹⁶ ki mɔtana, maa beeri barmɔnii na, n ji kɔant i dataake-e?

¹⁷ Nisiab bikii a bi mək lomm bonchiann nani, ŋaan bi dudukit ki ŋani. Bi lorin a bin bokit min nan yimme, ki yin tunn kii waab. ¹⁸ Niro baka-i be sɔŋŋanu ni yoo saaka, li ŋan, mi-i lekii be i boor koo mi-i kaa. ¹⁹ N walonkai, li yiarin bonchiann i paak mək mək nan yoo nba ki Masia binbeŋ na tan saa gbee i ni. ²⁰ N yan ŋmat i paake. Ki n sunman ki n be i boor mɔtana ki lek ŋamm jii binbeŋ nba sɔ nani.

Bibuk nba jiin Hagar nan Sara po

²¹ Yimm nba loon ki sennu-ii dia-i na, i ki gbat sennu maŋ nba yet bianjinba-a? ²² Abraham din mək bonjai banlee; ki bi yeno naa tee daabir, ki loo naa mun tee pookuur poo.* ²³ Ki daabir na din mar u bonjak maŋ nan niib nba maar bianjinba nae, ŋaan ki pookuur poo na mar u bonjak na nan bianjinba ki Yennu din senn mɔsonn turo na. ²⁴ Bi poob banlee na see Yennu mɔlora ŋanlee na seenu nie. Daabir maŋ sann din tee Hagar; ki u see mɔlor nba ki Yennu senn Sainai joo paak na seenu ni, ki din mar u bik daabisin ni, ²⁵ kimaan Hagar see Sainai joo nba be Arabia tiŋ ni na seenu nie, ki ŋman nan tingbouŋ na ni Jerusalem na, ki ŋoo nan u waas tee daaba, ²⁶ ŋaan sanpaapo Jerusalem na tee yent-n-mɔŋ dooe, ki bia tee ti naa; ²⁷ kimaan li sɔb Yennu gbouŋ ni a: “Yimm pookanmata, ii mək parpeenn!

Yimm nba ki mi matyiaru tonu na, ii yiin parpeenn yanii man!

Kimaan poo nba be u kuukoo tan sii mək waas bonchiann

ki gar poo nba soro daa ki mi gɔrin ki nyiko.”

²⁸ Ton, n naa waas, timme mun tee Yennu mɔsonn waas nan Aisak nba din tee bianjinba na. ²⁹ Baa din mar bonjak nba nan niib nba maar bianjinba na din tuu mukis wunba ki bi din maro Seyeen yiikoo paak nae, ki li mun bia lek tee nnae nan mɔtana. ³⁰ ŋaan li sɔb nlee Yennu gbouŋ ni? Li sɔb a “Berin poo nba tee daabir na nan u bija na, kimaan daabir bija na kan mi lakin di bi baa faar nan pookuur bija na.” ³¹ N naa waas, maa yeen linba tee a ti ki tee poo nba tee daabir na waas kaa, ŋaan ti tee pookuur poo na waase.

5

Ki jiin yent-n-mɔŋ dianu po

¹ Yiisa Masia poŋ fat timma, ki ti be ti yamanie. Li paak, i daa te siar ji dia-i ki i tee li daaba.

² Min Pooł mɔŋe beeri a li-i tee ki i sak ki dia punpotu sennu na, li want nan Masia ki mək nyosiat turini. ³ N ŋammit beer daano nba waa punpotu sɔnu nae, nan li kɔaa talase ki wun wei sennu na kur. ⁴ Yimm nba yiaa a Yennu n yet a i tee niŋamm u boor sennu weiu paak na, i poŋ bokit i mɔŋ nan Masia, ki bia nyinn i mɔŋ Yennu ninbatinu niwa. ⁵ ŋaan timm teen Masia-e yada, ki u Seyeen mun be ti ni; li paak, ti mək dindann ki guu yoo nba ki Yennu saa yet a ti tee niŋamme u boor. ⁶ Kimaan ti-i be Yiisa Masia ni, ti-i lekii pot ti puna amii ti-i kii poti, li ki kɔaa talasi. Ti-i teen Yiisa Masia yada ki loon leeb, ŋanne tee linba kɔaa talas.

⁷ Yaa din tuun fanu na, ŋmee tan te ki i nyik barmɔnii maŋ weiu? ⁸ Yennu nba ganni na kaa tun linba na. ⁹ Bi tuu yeen a “Datŋ waaminnae te ki boroboro yon kur fuutir piir.” ¹⁰ Ton, ti Yomdaano paak, n bia mək yada a i sii mək dudukyenn nanin; ki li-i tee niro nbae ŋmat i dudukit, Yennu saa dat daano maŋ tubira.

¹¹ N naa waas, mi-i biaki mɔontir a niib-ii porii bi puna gbaa, bee ki bi bia mukisimi? Li-i bonni tee barmɔniie ki n mɔontir punpotu po nan maa mɔontir dapunpunn po na, ŋann li bo kii mək mukisuku. ¹² Min bo sunman ki binba ŋmat i dudukit na n nyik punpotu, ŋaan too bi mɔŋ.

¹³ N naa waas, Yennu yiini yent-n-mɔŋ nie, ŋaan i daa te ki i yent-n-mɔŋ maŋ n tan te ki i gbanant niɔŋ n nyannini. ŋaan yimm n jii lomm ki somm i leeb man. ¹⁴ Kimaan sennu maŋ yur yet a “Ii loon a loo nan faa loon a mɔŋ bianjinba na.” ¹⁵ ŋaan li-i tee ki i tee i leeb danii ki biir i leeb nan muuk ni bonkobit na, i set saa biir i leeb ki gbenna.

Yennu Seyeen nan nisaarik binbeŋ labaar

¹⁶ ŋaan n beerie, ŋaant ki Seyeen-ii dia i binbeŋ man, ki daa te ki i niɔŋ tuun nisaarik loommu. ¹⁷ Kimaan nisaarik loommu nan Seyeen maŋ loommu ki waa leeri. Loommu nba

* 4:22 4.22 Sara-e din tee pookuur poo na.

taar munlee na tee dataie nan leeb i ni; li paak, i ki tuun yaa loon linba. ¹⁸ Li-i tee ki i saak ki Yennu Seyeen n̄makitiri, i ji ki be sennu na ni.

¹⁹ Nisaarik binben nba want li m̄onj linba ni tee bonchonchonsime, nan jakint toona, nan lammeeuk, ²⁰ nan patmannu, nan nyokdinu, nan dataar, nan kunkona, nan funfunbiuk, nan wutoor, nan bokitu, nan lukitin, ²¹ nan punponn, nan dayibu, nan lor yona, ki bia jii bonlia nba naan nna ki pukin. N beeri nan maa ponj beti bianjinba na, binba tuun linba na kan mi koo Yennu naan ni.

²² Naan Yennu Seyeen te ki niro mok lomm, nan parpeenn, nan parmaasir, nan sukuru, nan burchint, nan n̄amm, nan binbenjan, ²³ nan sikin-n-m̄onj, nan m̄onjdianu. Sennsau ji kaa ki saa biir wunba diari. ²⁴ Ki Yiisa Masia nba yen binba na n̄arin ponj kp̄ii bi nisaarik binben nan li loonbiit kura. ²⁵ Yennu Seyeen nba turit manfoor na, li kpaa talas ki wuu n̄makitir ti binben. ²⁶ Li ki n̄an ki tii mok karinbaanii, koo tii fiint ti leeb wutoa, koo tii mok funfunbiit nan ti leebi.

6

Jiin i leeb jik-kpiata man

¹ N naa waas, li-i tee ki i la soo tun toonbiit, yimm nba be nan Yennu Seyeen na, li n̄an ki yin sommo nan lomm, sonii kur ni, ki wun n̄amm set fanu, kii mi ki bikinu saa te ki i mun bot. ² Li jii i leeb jik-kpiata man, ki gbeen Masia sennu. ³ Soo-i kii tee siar, n̄aan bikii a u mun tee soo, u kp̄ann u m̄onje. ⁴ Li n̄an ki soo kur n bikin u m̄onj binbenja, ki fit kii mok yuugontir u m̄onj toonjana paak, ki daa bikii waa tun linba nan u loo toona, ⁵ kimaan li kpaa talase ki soo kur n tun u m̄onj toona.

⁶ Niro nba ki bi wanto Yiisa Masia barjanii na, li n̄an ki li yoo n mun jii linba ki u mok kur ki chent nan u wantoo manj.

⁷ I daa kp̄ann i m̄onj mani; soo kan fit kp̄ann Yennu; nisaarik nba bur linba, n̄anne ki u kpan tan saa jaan. ⁸ Wunba bur u m̄onj gbanant loomm, u tan saa jaan kuume, u gbanant loonbiit manj paak; n̄aan wunba bur Seyeen nba loon bianjinba na, u tan saa jaan manfoor nba kaa gbennue, Seyeen manj paak. ⁹ Li paak, ti daa bakit nan toonjana tumu mani, kimaan ti-i kii nyik toonjana, ti tan saa gaar li nyoot yoo nba jaje. ¹⁰ Li paak, ti-i la yaak, tin tun linba n̄an ki tur soo kura; n̄aan mantik kii tuun kii teen binba teen Masia yada ki waa na.

Kpaanjoontik nan foontii

¹¹ Ton, ii la maa sob sobingbenja nba na nan n m̄onj nuu. ¹² Niib nba loon bin penn Juu teeb para na, n̄amme mukisi a yin pot i puna, ki Juu teeb manj daa dintib biak, Masia dapunpunn na paaki. ¹³ Binba porii bi puna na m̄onj ki waa Yennu sennu, n̄aan bi loon ki yin pote ki bii mok japaat i punpotu manj paak; ¹⁴ n̄aan min n̄arin kan mi faa parbiir see ti Yomdaano Yiisa Masia dapunpunn na kuukoo paak; kimaan u dapunpunn manj paake ki n kp̄ii tingbouj na nioj n gbanant ni, ki tingbouj na nioj mun nyii n gbanant ni. ¹⁵ Bokitu kaa wunba pot nan wunba ki pot sinsuuk ni. Linba ji kpaa talas tee binbenpaan nba ki Yennu turit nae. ¹⁶ Parmaasir nan ninbatinu-ii be binba kur waa wannu nba na paak; bi tee Yennu niibe.

¹⁷ Ii mi man ki soo n ji turin daamii, kimaan n ponj mok biak dokit n gbanant paak, ki li want nan n tee Yiisa daabire.

¹⁸ N naa waas, ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nani. Mamomm.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur EFESUS TEEB nae na

Ki jiin Efesus teeb gbouj na po

Pɔɔl gbouj nba ki u din sɔb tur Efesus doo ni niib na, u sinsinn barjar tee “Yennu lor nba ki u yaa wun lakin taan naauj kure, linba be sanpaapo nan tingbouj na ni, ki Yiisa-ii tee yudaano.” (1.10)

¹ Min Pɔɔl nba ki Yennu gannin a n teen Yiisa Masia toonii na foont Yiisa Masiaweira nba teeno yada ki be Efesus doo ni na.

² Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaubj nan parmaasir-ii be nani.

Yennu Seyeen nba sommitit Masia paak bianjinba

³ Naant ki ti tur Yennu, wunba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na niipoouk man, kimaan taa be Yiisa Masia ni na paak ki ɛɔɔ Yennu turit Seyeen piinii kur nba be sanpaapo. ⁴ Yennu nba poɔj daa din ki nan tingbouj yoo nba naewa, ki u gannit a tii tee u niib, Yiisa Masia paak, kii tee popeendamm ki daa mɔk biit u boori.

⁵ Yennu loonit. Li paak, u loomm nan u lora ni, u poɔj din dukinewa a Yiisa Masia nie ki u saa teenit u waas. ⁶ Naant ki tin pak Yennu kimaan u ninbatinu nba yab bonchiann bianjinba, nan waa tint ninbaauk u Bilonkak paak na. ⁷ Kimaan Yennu nyik chab ti biit ki nyinnit daabisin ni, u Bilonkak man sɔn paake. ⁸ Gotir, Yennu ninbatinu nba be ti paak ki ki mɔk bikinu bianjinba.

Yennu nba mɔk yan nan bannu bonchiann bianjinba na, ki u tun waa dukin bianjinba ⁹ ki fiit wannit woonin ni lora nba ki u din senn a wun tan tun Masia ni na. ¹⁰ Yoo man-ɛ tarɔj jarɔ, u ji saa tun gbenn u lora manɔ, ki lakin u naamii kur nba be sanpaapo nan tin ni, ki Masia-ii tee yudaano.

¹¹ Yennu tuun siar kur u dudukit nan u lora nie, ki gannit a tii tee u niib, nan u bibikit nba tee bianjinba pinpiik niwa na. ¹² Timm nba doɔj mɔk dindann Masia ni na, tii piak Yennu kii dontir u sann man.

¹³ Naan yimme mun din gbat tinnu barnanii nba tee harmonii manɔ ki teen Yiisa Masiaweira. Yaa teen Masia yada na paak, ki Yennu jii u Seyeen nba tee u yent doɔk na ki turi, nan waa din lor bianjinba na. ¹⁴ Nanne tee siara nan ti tan saa la yiar Yennu boor, ki bia want nan u saa tur u niib yent-n-mɔɔj nan harmonii. Tii piako kii dontir u sann man.

Ki jiin Pɔɔl Yenmiaru po

¹⁵ Li paak, yoo nba ki n din gbat yaa teen ti Yomdaano Yiisa yada, nan yaa loon Yennu niib bianjinba na nan dinna, ¹⁶ n teen Yennu niipoouk i paak ki ki nyikit. N tun tian i poe, n miaru ni, ¹⁷ ki lek mei ti Baa Yennu manɔ, wunba tee pan daano, ki bia tee ti Yomdaano Yiisa Masia Yennu, a wun turi Seyeen nba saa turi yan ki fiit Yennu wannii, ki yin ɛamm banno. ¹⁸ N bia meio maa wun yent i numpo, ki yin bann dindann nba paak ki u yiini na, ki bia bann nan bona nba ki u tan saa tur u niib na ɛan bonchiann, ¹⁹ ki bia bann u pan nba yab bianjinba ki saa somm timm nba teeno yada na. ²⁰ U panchioɔj manɛ ki u din jii ki fiin Masia kuun ni ki kaano Yendouɔj ni u niidiitu po na. ²¹ Masia-e yen sanpaapo yent damm, nan yiikoo damm, nan pan damm, nan yomdam kur; ɛɔɔe mɔk sann nba gar yiikoo kur sana nba be durinya na ni nan durinya nba baat na ni. ²² Yennu jii bonsiar kur ki teen Masia nuu nie. U jii ɛɔɔe a wuu tee ɛɔɔ Yennu nigannkab kura Yomdaano. ²³ U nigannkab manɛ tee u gbanant, ki u gbanant manɔ gbee nan u panɔ, ki u mun gbee nan Yennu panɔ.

2

Kuun nan manfoor labaar

¹ Yoo nba din gar na, i moyetuk nan biit tumu paak, ki li tee nan i kpoe na. ² I din waa tingbouj na biit sɔnue, ki sak Sintaanii nba dia narinbiit nba bi sanpaapo, nan niib nba ki saak Yennu mɔb na. ³ Barmonii, ti kura mun din naan nan li nibooru nae, ki waa ti gbanant niɔɔj, ki tuun ti gbanant nan ti dudukit loomm. Timm nan ɛamm toona din baat nan Yennu wutoore ti kura paak.

⁴ Naan Yennu lomn nan u ninbatinu yab bonchiann ki kaa bikinu, ⁵ li paak, taa din yet Yennu mɔb, ki li tee nan ti kpoe na yoo nba, li yoee, ki u nyinnit kuun ni, ki koonit manfoor ni, Masia paak; Yennu ninbatinu paak ki i tinn. ⁶ Taa be Yiisa Masia ni na

paake ki Yennu din lakin fiin timm nan ɲoo, ki ti lakin dii naan nano Yendouɲ ni. ⁷ U din tun linba na a wun wann soo kura u ninbatinu nba yab bianjinbae, ki tun burchint turit, Yiisa Masia paak. ⁸ Yennu ninbatinu na paake ki i tinn, kimaan yaa teen Masia yada na. ⁹ Soo kan fit nyu bara li paaki, kimaan li ki tee u tɔɲ toona paak kaa; li tee Yennu piiniie. ¹⁰ Yiisa Masia nie ki Yennu teent taa tee binba, ki turit toonjana tumu binbeɲ, a tii tuun linba ki u din poɲ lor a ti tun na.

Masiaweira kur tee yomme u ni

¹¹ Yimm nba ki tee Juu teeb na, Juu teeb yi yimm ɲarin punjoote, ɲaan yi bi moɲ sankpana; ii tian man yaa din tee niibooru nba yoo nba gar na. ¹² I din ki mi Masia li yoo. I din tee saamme, ki bi ki kaani ki pukint Yennu nigannkab ni. I din be tingbouɲ na ni ki ki mi Yennu, ki bia ki mok dindann, kimaan waa din tur u niib moosona nba, i din ki pukin li ni; ¹³ ɲaan motana i ji be Yiisa Masia nie, li paak, yimm nba tuu be banfokira na ji nyat nakinoo, u kuun paak, ¹⁴ kimaan ɲooe taan Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb ki teemm niibooryenn, ki parmaasir baar; waa kpo na paak, ki u biir dataar nba din tuu be bi sinsuuk ni na. ¹⁵ U din kpeen Juu teeb sennu nan li koot na kura, a wun te parmaasir n baar niibooru munlee maɲ sinsuuk ni, ki bii be u ni, ki taan kii tee nipaamm booryeɲ. ¹⁶ U dapunpunn paak kuun maɲ te ki u biir dataar maɲ bi sinsuuk ni, ki jiiɲ ki taamm booru yennkoo, ki jen namm Yennu boor. ¹⁷ Li paak, Masia din baar moont parmaasir barɲanii moontii ki tur yimm nba ki tee Juu teeb, ki din fok nan Yennu na, ki bia baar nann ki tur Juu teeb nba kpiau na. ¹⁸ Masia paake ki Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb na kura fit baar ti Baa Yennu maɲ boor, u Seyeɲ yenkoo ni.

¹⁹ Motana, yimm nba ki tee Juu teeb nan Yennu niib na tee tinyeɲkoo waase, ki ji tee Yennu ɲaateeb; i ji ki tee saamm kaa. ²⁰ Fiakir yennkoo nba ki sokiniinba nan toomiinba din fokin na paake ki bi mun toon, ki Yiisa Masia moɲ tee li tanjaann. ²¹ ɲooe dia Yennu niib maɲ ki bi be fanu ki kpaatir ti Yomdaano boor. ²² Yimm nan ɲoo nba taan na paak, ki yimm nan ɲamm mun bia taan teen diiuk nba tee Yennu yar, ki u Seyeɲ be li ni na.

3

Pool nba tuun ki teen binba ki tee Juu teeb bianjinba

¹ Linba na paake, ki min Pool nba koo dansarik Yiisa Masia toona paak na lek mei Yennu, yimm nba ki tee Juu teeb na paak. ² N ki biris nan i poɲ gbat nan Yennu turin toona na, i sommir paaki. ³ U din fiit u woonin ni lor na ki wannima. ⁴ (I-i karin maa din sob linba waamina na, i saa bann nan n set mi siar ki jiin Masia po.) ⁵ Motana, Yennu ji ɲaan ki u Seyeɲ fiit u woonin ni lor na ki wann u toomiinba nan u sokiniinba nba ki u gannib na, ɲaan li din ki tee nna kaa sianyoo. ⁶ U woonin ni lor maɲ tee nnae: barɲanii maɲ paak ki binba ki tee Juu teeb na ji fit taan ki la yiar Yendouɲ ni nan Juu teeb; ki bia taan namm ki tee gbananyennkoo ki fit mok waa din senn moosonn nba Yiisa Masia ni na.

⁷ Yennu ninbatinu paak ki u din turin yaak a n teen u toonii kii moontir u barɲanii, nan waa turin paɲ bianjinba na. ⁸ Yennu niib sinsuuk ni, mine tan joont ki ki tee siar, ɲaan Yennu tur mine yaak a man jii barɲanii nba wantit Masia nba sii teen binba ki tee Juu teeb na bonjana bonchiann bianjinba, ⁹ ki bia te ki niib kur nunii n yent, ki bin bann bianjinba ki Yennu woonin ni lor maɲ tuun ki gbeent Masia ni. Yaayoo niewa ki Yennu nba nan bonsiar kur na din diar woonin ni, ¹⁰ a Masiaweira paak, malakanba ni yent damm, nan Yendouɲ ni yiiikoo damm n tumii motana u subinbooru booru na. ¹¹ Ti Yomdaano Yiisa Masia nie ki u din tun linba na, nan waa lor bianjinba na. ¹² Taa teen Masia yada ki be u ni na paake, ki ti mok yuugontir ki saa baar Yennu boor nan parcheenn. ¹³ Li paak, n barimie, i daa te ki i para biir nan maa di biak i paak na, kimaan li tee i sommir paake.

Masia lomm labaar

¹⁴ Linba na paak ki n gbaa n duna paak ti Baa Yennu toonn, ¹⁵ wunba yaa boor ki Yendouɲ ni nan tingbouɲ na ni maaru kur gaan bi sann. ¹⁶ Yennu paɲ nba yab bonchiann bianjinba na, n meio a wun turi paɲ maɲ u Seyeɲ paak, ki paɲ maɲ-ii be i ni. ¹⁷ N bia meio a Masia n jii i para ki teen u binbeboor, i yada paak, ki meio a wun te ki yin fit set chib, ki baa jiina ki fokin fiakir, ki lomm na-ii paar, ¹⁸ ki yimm nan Yennu niib kur n fit bann Masia lomm yarimu, nan li fokint, nan li sumiiu nba tee bianjinba, ¹⁹ ki bann Masia lomm nba gar siar kur, ki i benu-ii tee nan Yennu benu na.

²⁰ Yennu paɲ nba tuun ti ni na paak, u saa fit tun bonsiar kur ki turit ki gar taa dukii linba ki meio. ²¹ ɲoo Yennu tan saa la baakir Yiisa Masia nan u weira paak, yoo kur, yaayoo siiyoo. Mamomm.

4

Yiisaweira mōtaauk labaar

¹ Min nba koo dansarik ti Yomdaano toona paak na, n kpaanie a yin ŋaan ki i binbenji tee fanu nan Yennu nba loon ki lii tee bianjinba na. ² Ii sikinti i mōŋ, kii be soon nna nan sukuru, kii mōk yandinjir nan i leeb, nan lomm. ³ Yennu Seyeen nba teeni mōtaauk nba na, ii yabir i mōŋ kii diar nan parmaasir nba taani na. ⁴⁻⁵ Masiaweira tee gbananyenne, ki Yennu Seyeen yenokooe be, ki Yennu tinni ki turi dindann yennkoo. Yomdaan-yenokooe be, ki ti taan ki teeno yada, ki Yennu nyunwuru mun tee yennkoo. ⁶ Yennu tee yenokooe ki tee nisaarii kura Baa, ki bia tee soo kura Yomdaano nba tuun siar kur, ki bia be siar kur ni.

⁷ Masia nba turit linba na, ti kura gaar piinganjire, ⁸ nan laa poŋ sob Yennu gbouŋ ni bianjinba na a:

“Waa din doo sanpaapo yoo nba,

ki u nyinn yommii ki ŋaab yann, ki tur nisaarii piinii.”

⁹ Ton, “U din doo sanpaapo” paak tee bee? Li want nan sinsinn u din sik tingbouŋ na nie.* ¹⁰ Ŋoo nba din sik tingbouŋ na ni maŋe bia doo sanpanaagbenj a wun gbee yent durinya na. ¹¹ Ŋooe tur nisaarii u toona na: U gann siab ki teemm toomiinba, ki leeb tee sokiniinba, ki yemm mun tee barŋanii mōont-teeb, ki siab mun tee ŋoo Masiaweira diara, ki siab mun tee wantteeb. ¹² U tun linba na a binba tee Yennu niib na kura n fit jaŋ nan u toona maŋe, ki chee ŋoo Masiaweira para. ¹³ Li paak, taa teen Yennu Bija yada ki banno na, ti saa taan yomme kii tee niib nba binbenj ŋan, ki tee nan ŋoo Masia yar na. ¹⁴ Ti ji kii tee waas kaa, ki nibiit nan kpinkpannii damm sii diat laŋ, nan baa tee nileeb bianjinba na. ¹⁵ Ŋaan ti sii piak barmoniie nan lomm, kii nob kii pukii, ki Masia tee ti yudaano. ¹⁶ Ŋooe te ki gbanant bokka kur dia bi leeb, ki gbanant maŋ tukita dia nan leer; li kura-i tuun nan leeb chib chib, gbanant maŋ sii nobe.

Binbenpaarj labaar

¹⁷ Ti Yomdaano sann paak, n kpaanie, i ji daa be nan binba ki mi Yennu, ki bi dudukit be bunbonn ni, ki ki mōk nyoot na. ¹⁸ Bi tee tubkangbatae ki ki bant siari, li paak, bi ki pukin Yennu nba tur manfoaann nba na ni. ¹⁹ Bi ki tiin fei, ki lin tuun jakint toona, ki ki dia bi mōŋ nan waaminawa.

²⁰ Ŋaan yimm din ki tumii ŋann kaa Masia boori. ²¹ I din gbat u po, ki teen u weirae, ki bi bia wanni barmoniie nba be u niwa. ²² Li paak, yabit i mōŋ man ki nyann i binbenkperik niōŋ nba tuu biiri na. ²³ Ŋaant ki i dudukit nan i para n gann pant, ²⁴ kii dia binbenpaarj nba ki Yennu turi na, kii naan Yennu, kii be fanu, kii tee popeendamm nan barmoniie.

²⁵ Li paak, ii nyik faak, ŋaan soo kur-ii piak barmoniie kii teen u loo, kimaan ti tee niyenokooe Masia ni. ²⁶ Li-i tee ki a donn wutoor ŋaan faa daa tuun toonbiiti, ki bia daa diar a par ni ki yonnu baa, ²⁷ ki daa teen Sintaanii yaaki. ²⁸ Wunba tuu jaan u leeb bont na, wun ji nyik jamu, ŋaan yabir tun toona ki dinn u mōŋ, ki bia fit tur tatimm linba ki bi loon. ²⁹ I daa piak mōbonbiit ki teen i leebi, ŋaan te ki i mōbona-ii tee linba kpaal talas ki mōk nyoot, ki i leeb-i gbat, lin pukimm binbenj nba ŋan. ³⁰ I daa tuun linba saa te ki Yennu Seyeen n la parbiiri. Ŋooe tee Yennu dok nba want nan Daar baate ki Yennu tan saa turi yent-n-mōŋ setik nan mōnii. ³¹ Ii nyik tonu binbenj kur, ki daa mōk wutoori. Soo ji daa mōk kunkochok nan u loo, soo daa sukii u loo, ki bia nyik nan dudukit kur. ³² Ii tee burchimm nan ninkpabaunj damm man i leeb boor. Ii nyikit leeb biit kii chabitib, nan Yennu nba nyikit i yara ki chabiti bianjinba, Masia paak na.

5

Ki jiin yentu ni benu po

¹ Yaa tee Yennu walonkai na, ii yabir i mōŋ kii tee nan ŋoo na, ² ki ŋaan ki lomm-ii dia-i, nan Masia nba din loont bonchiann, ki gaar ti paak ki kpo, ki teen maruŋ nba ki Yennu loon na.

³ Yaa tee Yennu waas na paak, li poŋ ki ŋan nan bonchonchonsin, koo jakint toona, koo nianchiōŋ toona-ii be i sinsuuk ni. ⁴ Ii teen Yennu niipoouk yoo kura, ŋaan daa te ki bonchonchonsin barii koo jakint barii koo baryana nyi i moi ni. ⁵ Li ŋan yii mi nan wunba tee bonchonchonn koo joonbaaruk koo jakint daano koo nianchiōŋ daano, ŋooe kan la yar Masia nan Yennu naan ni; nianchiōŋ tee nan patmannu nae.

⁶ Li toonbiit tumu paake te ki Yennu wutoor baat moyētdamm paak. I daa te ki soo n jii u jat wannu ki kpannini. ⁷ Ii bokit i mōŋ, ŋaan nyik li damm. ⁸ I ji tee Yennu waase,

* 4:9 4.9 Tingbouŋ, koo tinpooŋ ni.

ki be yentu ni; i ki be bunbõnn ni kaa, nan yaa din tuu be na; li ñan ki yii tee yentu na waas,⁹ kimaan linba tee barmonii nan yentinu nan toonjana kura tee yentu yare.¹⁰ Li paak, ii yabir i mɔŋ ki tumii linba saa penn ti Yomdaano par,¹¹ ki daa tokii binba tuun bunbõnn ni toona ki nyoot kaa li ni na, ñaan te ki bi bunbõnn ni toona maŋ n koo yentu ni.¹² Linba ki bi tuun bunbõnn ni na mɔk fei bonchiann nan tii piak li po gbaa.¹³ Ñaan baa tan saa nyinn bonsiar kur yeenin ni yoo nba, bi bunbõnn ni binber maŋ kura saa fiite perr.¹⁴ Kimaan linba kur ki bi fiit li gbina, li ji tuu doo yeenin nie. Li paake ki li din sob Yennu gbouŋ ni a:

“Fin nba goont, fan fiir goon ni, ki fiir kuun ni, ki Masia saa tura u yentu.”

¹⁵ Li paak, ii mi man yaa be bianjinba, ki daa be jatbenu, ñaan kii tee subindamm.¹⁶ Ii jii i yoo kii tuun fanu, kimaan yoo na tee yobiiuko.¹⁷ Li paak, ii bant linba tee ti Yomdaano loomm, ki daa tee i mɔŋ jatiti.

¹⁸ Ii daa nyu daan ki yibi; ñann saa biirie, ñaan ii yabir i mɔŋ paak kii gbee nan Yennu Seyeer.¹⁹ Ii yiin yanii, nan Yennu gbouŋ ni yanii, nan Seyeer yanii kii teen i leeb, kii piak ti Yomdaano nan i para kur.²⁰ Yoo kur, ii teen ti Baa Yennu niipoouk bonsiar kur paak, ti Yomdaano Yiisa Masia sann ni.

Poob nan bi sɔrib labaar

²¹ Masia paak, ii sikin i mɔŋ ki tur i leeb man.²² Poob, yaa baakit Masia bianjinba na, ii saak i sɔrib moi nna,²³ kimaan Masia nba mɔk yikoo u niib paak bianjinba na, nnae ki joo mun mɔk yikoo u poo paak. Masiaweira tee u gbanante, ki u tee bi Tinntoo.²⁴ Poob mun-ii saak bi sɔrib moi bont kura ni, nan Masiaweira nba saako bianjinba na.

²⁵ Jab, ii loon i poob nan Masia nba loon u niib ki gaar bi paak ki kpo bianjinba na.²⁶ U din tun linba na, ki bia jii Yennu barii nan nyun ki wurib, a wun ñammib fanu²⁷ ki jiin teemm u mɔŋ nuu ni nan fant, ki bi fant na daa mɔk dansiari, kii biaki tee popeendamm, ki daa mɔk biit nan waama.²⁸ Joo nba loon u poo, u loon u mɔŋe. Li paak, li ñan ki jab-ii loon bi poob nan baa loon bi mɔŋ gbanant bianjinba na.²⁹ (Soo ki mi yet u mɔŋ gbananti; soo kura gorii u gbanante fanu ki dint u mɔŋ, nan Masia nba tuun bianjinba teen u niib na.³⁰ Timme tee u gbanant maŋ.)³¹ Yennu gbouŋ yet nnae a, “Li paak, ki joo saa nyik u baa nan u naa, ñaan koon u poo, ki bi niib banlee n taan ki tee gbananyennkoo.”³² Yennu mɔmaan na sumii bonchiann, ñaan min mi nan li want Masia nan u niib poe.³³ Ñaan li bia want yimme a li ñan ki joo kura-ii loon u poo nan waa loon u mɔŋ bianjinba na, ki poo kur-ii munii baakit u soro.

6

Waas nan bi damm labaar

¹ Waas, ii saak i damm moi ti Yomdaano Masia paak, kimaan ñanne took nan yin tun.² Sennu nba ki Yennu mɔsonn pukin li paak sinsinn na tee a, “Turin a baa nan a naa baakir,³ ki a bont kur n somm fanu, ki a manfoor n bia fokit tingbouŋ na ni.”

⁴ Baanba, i daa dia i waas diabiuk ki dont bi wutoa, ñaan kii wantib kii kpaamm ti Yomdaano nba loon bianjinba.

Daaba nan bi chanbaanba labaar

⁵ Ton, yimm nba tee daaba na-ii munii saak i chanbaanba moi, kii tiimm jarmaanii, kii tuun toonn kii teemm nan i para kura, nan yaa bo sii tuun ki teen Masia bianjinba na.⁶ Ii daa tuun ki teemm yoo nba ki bi gorii-ii na kuukoo kaa, a bin paki. Yaa tee Masia daaba na, ii jii i mɔŋ kii tuun linba tee Yennu loomm nan i para kura.⁷ Ii tuun i toona nan parpeenn, ki lii want nan i tuun ki teen ti Yomdaano Masia-e, ñaan daa dukii nan i tuun teen nisaarike,⁸ kii tian nan ti Yomdaano tan saa tur wunba yen u mɔŋ nan daabir kura bi toonjana paauko.

⁹ Chanbaanba, ii muni dia i daaba bonñann ki daa diab nan ninmõnni, kii biaki tian nan yimm nan i daaba maŋ kur taan mɔk Yomdaano yenokooe Yendouŋ ni, ki u ki mɔk lukitimi.

Yennu naagbankɔŋir labaar

¹⁰ Linba joont tee nnae, ii chee i para ti Yomdaano ni, kii mɔk yabint paŋ nba ki u turi na.¹¹ Ii jii Yennu naagbankɔŋir na ki lia, ki lin te yin fit nyann Sintaanii lorbiuk na.¹² Kimaan ti ki kon nan nisaarii kaa, ñaan ti kon nan narinbiit kure nan bi yikoo damm, nan motana durinya bunbõnn ni yudamm, nan sanpagbouŋ ni narinbiit.¹³ Li paak, ii jii Yennu naagbankɔŋir na ki lia, ki fit kon dabiir nba tan saa baar maŋ ni, ki daa nyikiti, ki li poorpo ki i bia see chib.

¹⁴ Ii set man, ki jii barmõnii ki bobin i sai ni, kii mæk yentinu nba tee nan naagbankõnjir na, ¹⁵ ki teen siir kii mõontir barñanii nba teen niib parmaasir ki tee nan taasaat na. ¹⁶ Linba pukin na paak tee, ii jii yada nba tee nan naagbankõnjir nba ki i saa fit kpeen Sintaanii peenii nba mæk muu na, ¹⁷ ki dia i tinnu nba tee nan kut fokirik na, ki bia dia Yennu barii nba tee nan jukbanjiak nba ki u Seyeen tuun nann na. ¹⁸ Ii mei Yennu yoo kur nan ninmõnn, u Seyeen nba sommiti bianjinba na; ki chekin i mõj nan gbankur ki pukin Yenmiaru kii teen Masiaweira kura, ¹⁹ ki bia miar Yennu ki tur n mun ki man fit la sõnu ki pak nan parcheenn, ki mõn woonin ni barñanii na, ²⁰ kimaan li paake ki n tee toomii ki be dansarik ni. Ii mei Yennu kii teenin ki man mõn barñanii mañ nan parcheenn, nan laa kpaa talas nan man pak bianjinba na.

Foontjoontii

²¹ Mõtana ti naa bilonkak Tikikus, wunba tee ti Yomdaano toontunno nan barmõnii na saa beti maa be bianjinba, nan linba ki n tuun. ²² Li paake ki n tuumo i boor, maa wun turi labaar ki yin bann taa be bianjinba, ki bia chekini.

²³ Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia n tur yimm Masiaweira kur parmaasir, nan lomm, nan yada. ²⁴ Yennu ninkpabaun-ii be nan binba kur loon ti Yomdaano Yiisa Masia na nan lomm nba kaa gbennu.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur FILIPi TEEB nae na

Ki jiin Filipi teeb gbouj na po

Pɔɔl gbouj nba ki u din sɔb tur Filipi doo ni niib nba ki u din mɔont Yiisa barnanii ki turib ki bi teen Yiisaweira na boore. U din sɔb gbouj na yoo nba ki u be dansarik ni nae.

¹ Min Pɔɔl nan Timoti, timm nba tee Yiisa Masia toontunna nae sɔbin gbouj na ki teen Yennu nɔjamm kur nba tee Yiisa Masiaweira ki be Filipi doo ni na, nan bi yudamm nan bi sommteeb.

² Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun nan parmaasir-ii be nani.

Pɔɔl Yenmiaru

³ N teen Yennu niipooak yoo nba kur ki n tiar i po. ⁴ Yoo kur mi-i mei Yennu teeni, n tuu mei nan parpeenne, ⁵ kimaan yaa sommitin bianjinba barnanii maɲ toona ni pinpiik niwa, ki tan tuu mɔtana na paak. ⁶ Li paak, n ki mɔk birsuku, Yennu nba din piin toonɲann na i para ni na sii diar nna, mɔkmɔk nan yoo nba ki u tan saa gbenn toonɲann maɲ, Yiisa Masia daar na. ⁷ N yan be i ni. Ki maa dukii i po nna, li set ɲan, kimaan laa nyii yoo nba ki n din be n yamani ki gbaa barnanii maɲ paak maa n sennir nawa, ki tan tuu yoo nba ki n ji kɔɔ dansarik na, i kura sommin nan toonn nba ki Yennu turin maɲa. ⁸ Yennu-e tee n siara daano nan n yan set be i ni nan Yiisa Masia mɔɲ mɔɲ lomm.

⁹ N mei Yennu maa i lomm-ii yoo kii pukii yoo nan yoo, ki i barmɔnii bannu nan i subinii kura-ii biaki pukii, ¹⁰ ki yin fit gann linba mantik ɲan, ki li poorpo ki i tan daa mɔk jakint koo biit Masia daar maɲ ni, ¹¹ ki i binbeɲ-ii mɔk yentinu ki yii tuun toonɲana bonchiann, Yiisa Masia paɲ ni, ki Yennu sann n la dontir nan paku.

Manfoor paak nba tee linba

¹² N naa waas, n loon ki yin bann nan linba kura tumin na somm barnanii maɲ, a lin saan tɔonne nan barmɔnii. ¹³ Li paak, kpanbar gbanjot nan nileeb nba be nna na kur bann nan maa tee Masia toontunno na paake ki n be dansarik ni na. ¹⁴ N sarik ni benu na tur ti naa waas bonchiann yuugontir ti Yomdaano sɔnu ni, ki pukii yoo kur, ki bi mɔontir Yennu maan nan parcheenn, ki jaɲmaanii ji kaa.

¹⁵ Siab mɔontir Masia maan maɲ kimaan bi tee punpondamm nan kunkɔnkɔnae, ɲaan ki siab mun mɔontir nan barmɔnii lomm. ¹⁶ Binba tuun nan bi lomm na mi nan Yennu-e poɲ turin barnanii toona na. ¹⁷ Nisiab ki mɔontir Masia po nan bi para, ɲaan bi tuun nan funfunne; ki dukii nan bi pukii mine biak, yoo nba ki n daa be dansarik ni na.

¹⁸ ɲaan ɲann ki biiri. N mɔk parpeenn li paak, ɲamme saa fit mɔont Masia maan maɲ sɔnbooru nba kur ni; bi-i mɔontir bi dudukɲant ni, koo bi dudukbiit ni, min lek bia sii mɔk parpeenn li paak, ¹⁹ kimaan n mi nan i Yenmiaru nan i sommir nba nyi Yiisa Masia Seyeɲ boor na paak, n saa nyi dansarik na niwa. ²⁰ N par loomm nan n dindann tee ki n daa dint n mɔɲ feie, ɲaan kii mɔk parcheenn mɔtana nan yoo kura, ki mi-i lekii kpo amii maa be, ɲaan n saa te ki Masia sann n la dontira, ²¹ kimaan mi-i be n manfoor ni, li tee Masia paake; ɲaan li-i tee kuun ki n kpo, ɲanne saa mantik turin nyooɔ. ²² Li-i tee ki n sii be n manfoor ni, n saa fit ɲamm tun toona nba kpaa talasa, li paak, n ki fit bann n par ni linba ki n saa ganni. ²³ Li bona ɲanlee nae daarin: n mantik bo loon man nyik manfosiar nba nae, ki saan kii sakii be Masia boor, ɲanne bo sii ɲan ki gar. ²⁴ ɲaan i paake te ki li mantik kpaa talas nan mii be n manfoor ni. ²⁵ N mi nan ɲanne ɲan ki birsuk kaa, li paake ki n mi nan n sii be-e. N sii be i kura boor, ki i sii mɔk parpeenn ki i yada n chee, ²⁶ ki mi-i tarji jen i boor yoo nba, n binbeɲ saa turi yugontir Masia paak bonchiann, ki i saa pakɔ n paak.

²⁷ Tɔn, linba kpaa talas tee i ɲaan ki i binbeɲ-ii tee nan Masia barnanii nba wann bianjinba na, ki mi-i lekii fit baar lai, koo mi-i kii laini, ɲaan n saa gbat a i see fanu nan dudukyennkɔɔ, ki taa mɔb ki yiab i mɔɲ ki barnanii maɲ saa tɔonn. ²⁸ I daa tiin i datai mani; ii mɔk parcheenn ki lin wannib nan ɲamme tan saa baa ɲaan ki yin do, kimaan Yennu-e teeni li nyannu. ²⁹ I poɲ mɔk yaak nan yin tun ki tur Masia, ki li ki tee yaa teeno yada na kuukɔɔ paak kaa, ɲaan yaa bia di biak u paak, ³⁰ ki gbaa nan yaa poɲ din la maa gbaa bianjinba, ki mɔtana, i bia gbat nan n daa gbaa nna.

2

Masia sikin-n-məŋ nan u yudantuk labaar

¹ Yaa be Masia ni bianjinbae teeni paŋ, ki u lomm maant i para, ki i mək burchint nan ninbatinu i leeb paak, ki mək Seyeen weinanleeb, ² ŋanne te ki n beeri maa yii mək dudukyennkɔɔ ki pukinin parpeenn na, kii mək lomm yennkɔɔ, ki i dudukit kura-ii tee yomm. ³ I daa tuun siar ki li nyi funfunn nan karinbaanii loomm ni, ŋaan kii be soon nna nan i leeb man, kii dont i leeb ki gar yaa dont i məŋ bianjinba na. ⁴ I daa te ki i baka be i kuukɔɔ bona ni, ŋaan te ki i baka-ii be i leeb bona ni biak. ⁵ Ii ŋaan binbeooru nba ki Yiisa Masia din mək nae-ii mun-ii be i ni:

⁶ U din yɔɔ be nan Yennu nae,

ŋaan u din ki mi dukin a wun jii u məŋ ki yekin nan Yennu,

⁷ ŋaan sak nan u məŋ məŋ loomm ni

ki nyik waa mək linba na,

ki kpint u məŋ ki teen nan daabir na,

ki teen nisaarik,

ki tan dokit ki tee nisaarik.

⁸ U din sikin u məŋ,

ki sak ki kpo dapunpunn paak gbaa.

⁹ Linba na paake ki Yennu donno ki gar sɔɔ kur,

ki turɔ sann nba tee sanjaann ki gar sana kur,

¹⁰ a lin te ki binba be sanpaapo nan tingbounj na ni nan kpeentij,

bi kur n tan gbaan bi duna paak

ki tur ŋɔɔ Yiisa sann maŋ baakir,

¹¹ ki sɔɔ kura tan saa yet a

ŋɔɔ Yiisa Masia-e tee Yomdaano,

ki lin dont ti Baa Yennu sann.

Ii nyirii nan ŋmaajara na man

¹² N naa walonkai, maa din be i boor ki i sak n mɔb bianjinba na, maa lek kaa i boor na, ŋaan li kpaa talas ki yin sak n mɔb. Ii biaki tuun nan yentinu nan gbananjijekit man, kii tee nan niib nba tinn na, ¹³ kimaan Yennu yɔɔ tuun nanie, a yii loon u loomm tumu, kii biaki tuun u loomm maŋ.

¹⁴ I-i tuun bont kur, yaa daa burimi, koo ki mək mɔniɔku, ¹⁵ ki lin te ki i daa mək biit, ŋaan kii tee popeenn damm, kii tee Yennu waas nba ki mək daŋ, kimaan i be niyoona nan biitdamm sinsuuk nie na. Li kpaa talas ki yii nyirii bi sinsuuk ni, nan ŋmaajara nba nyirii sanpaapo bianjinba na, ¹⁶ ŋaan yetib manfoor labaar. Li-i tee ki i tuun nna, n tan sii mək yaak nan mii mək yuugontir i paak Masia daar maŋ, kimaan li tan saa wann nan n fara nan n toona ki teen yanni.

¹⁷ Li-i tee ki n lu n miar na ki pukin fara nba ki n poŋ dii maa n te ki yin teen yada na, li bo sii manin, ki min nan yimm sii mək parpeenn. ¹⁸ Nnae mun ki li kpaa talas ki yimm nan min kur saa lakin mək parpeenn.

Timoti nan Epafrodaitus labaar

¹⁹ N mək dindann ti Yomdaano ni nan man tun Timoti i boor motana, ki gbat i labaar ki n par n doɔr. ²⁰ Ŋɔɔ kuukɔɔe fiin i po nan barmɔnii nan maa fiin i po bianjinba na. ²¹ Sɔɔ kur nba ji biar gbaa nan u məŋ yare, ki ki fiin linba tee Yiisa Masia yar na po. ²² I məŋ mi waa tun ki wann u kotir bianjinba, ki tuun nanin barjanii toona na ni, nan bik nba tuu tuun nan u baa bianjinba na. ²³ Mi-i la binberj nba saa bianjinba, n mək dindann maa n tumɔ yama i boor. ²⁴ Ti Yomdaano paak, n mək yada nan n məŋ saa fit baar i boor motanawa.

²⁵ N dukin li kpaa talase nan man tun ti naa bik Epafrodaitus, wunba tuun nan ninmɔnn ki gbaa a wun sommin nan Masia toonn na, ŋɔɔe bia tee wunba ki i daan teenɔ i toonii ki u sommin na. ²⁶ U set loon wun la i kura. U par daan biir bonchiann nan yaa daan gbat a u yiar na. ²⁷ Li set tee barmɔniie, u daan yiar ki per kuuma, ŋaan Yennu-e daan tino ninbaauk, ki li ki tee u kuukɔɔ kaa, ŋaan u bia tin n mune ninbaauk, ki nyinnin parbijaann ni. ²⁸ Li paak, n jekire nan man tumɔ i boor, ki i-i lau yoo nba, yin yaan la parpeenn, ki n məŋ parbiir n bot. ²⁹ Ii gaarɔ nan parpeenn man nan i naa bik na ti Yomdaano ni. Ii tur nibooru nba tee nan ŋɔɔ na baakir man, ³⁰ kimaan u daan ki kon u manfoor paak, ki tan yaa wun kpo Masia toonn na paak gbaa, a wun turin sommir nba ki i daan ki fit turin na.

3

Ki jiin barmonii yentinu po

¹ N naa waas, linba biar tee, ii mək parpeenne, kimaan yaa tee ti Yomdaano yab na. Min yaa baka kaa nan man njamm sob linba ki n porj daan sob turi sinsinn na; mi-i tuun nna, li sii tee i yumanne. ² Ii mi man biiddamm na po, binba naan boi ki porii gbanant na. ³ Timm jiantir Yennu u Seyeer nie, ki mək yuugontir Yiisa Masia paak; linba nae tee barmonii punpotu. Timm ki teen nisaarik yar kaa yada. ⁴ Wunba-i dukii a njoo saa fit teen nisaarik yar yada, n moŋ saa fit teen li bonbooru yadawa. N mək linba te ki n saa tun nna, ⁵ njanne tee n mun din tee daa njanniin bike ki bi pot n punn. Bi marin ki n tee Juu nirɔe, Benjaminn booru ni, ki tee Juu nirɔ nan barmonii. Li-i tee Juu teeb sennu dianu nba tee bianjinba naie, n din waa sennu marj nan Farisiinba nba waa bianjinba nae nan ninmɔnn, ⁶ ki din tan mukis Masiaweira gbaa. Nirɔ-i saa sak sennue ki fit kii tee yentinnɔ, min din ki mək bisiat ki jiin li po. ⁷ Ki n din bo saa fit kan linba na kur nan li mək nyoot, njaan min yiinir linba kaa nyootɔe Masia paak. ⁸ Li ki tee li kuukoo kaa ki mək nyoot turimi; min yiin bonsiar kura linba kaa nyootɔe; kimaan maa bann n Yomdaano Yiisa Masia, ki li bannu nyoot yab bonchiann na paak, kimaan u paake ki n fok bonsiar kur ki lu; min yi li kur tanpenn paak moote, maa n tan la Masia nan n ninbinn, ⁹ kii be nanao nan barmonii. N ji ki mək n tɔɔŋ yentinu nba be sennu weiu ni na kaa. Motana, maa teen Yiisa Masia yada nae ki n gaar yentinbooru nba na, li yentinu gaa yada paake, ki nyi Yennu boor. ¹⁰ Linba kur ki n ji loon tee ki n bann Masia-e, ki bann u kuun fiuru panj, ki di biak nanao, ki n binbenkperik na n kpo nan waa din kpo bianjinba na, ¹¹ ki mək dindann nan n tan saa fiir kuun ni ki la manfoora.

Ki jiin poot nantaar po

¹² N ki yaa n porj nyann ki yent binberj marj koo n ji be fanu kaa; n gbaae maa n nyann ki yent binberj marj, kimaan Yiisa Masia din fatime, ki n ji tee u yoo. ¹³ N naa waas, n ki dukii a n porj nyannir ki li tee n yari, njaan bonyennkooe ki n tuun, n tammit linba be n poorpoe, njaan gbaa maa n baar linba be n toonn po na. ¹⁴ Li paake ki n tok poot sonu marj ki tiin sunsonn ki saa nyannu boonu marj penj, maa n saa gaar paauk nba tee sanpaapo manfoor, ki Yennu yiinin li paak, Yiisa Masia ni na.

¹⁵ Li kpaalalase ki timm nba kur tee subirteeb Seyeer ni na-ii mək dudukit marj booru, njaan i siab-i mək dudukgantie, Yennu saa te lin yent li damm nunii powa. ¹⁶ Njaan man ti tukin kii dia barmonii na kuukoo, nan taa din dia bianjinba nan motana na.

¹⁷ N naa waas, ii tokiin man. Ii jii i dudukit ki teen damm nba waa siarnjann nba ki ti din senn turi na ni. ¹⁸ N porj din beti linba na po yoo nba gar nawa, njaan n bia njammit beerie motana nan ninnyuut, a nisiab be ki bi binberj teemm Masia dapunpunn paak kuun na datai. ¹⁹ Bi tan saa joont nan tubdatu nba kaa gbennue, kimaan bi poore tee bi yennu. Bi mək yuugontir nan linba dintib fei nae. Bi dukii linba tee tingbounj na bona kuukoo poe. ²⁰ Njaan timm njarin tee Yendounj ni waase, ki jekir ki guu ti Tinntoo, wunba tee ti Yomdaano Yiisa Masia, a wun nyi Yendounj ni ki baar. ²¹ U tan saa lebit ti gbananchokint nba saa kpo na ki li naan u tɔɔŋ gbanant nba mək baakir nae. U tan saa jii panj nba te ki u yen bonsiar kur nae ki tun nna.

4

Kpaanii

¹ Li paak, n naa waas, yimm nba ki n looni, ki loon ki n lai na, yimme te ki n mək parpeenn nan yuugontir. N naa walonkai, setir fanu man Yennu sonu ni, ti Yomdaano toonn.

² N niipoob Yuwodia nan Sintike, n barimie, ii yabir kii be nan parmaasir nan i leeb ti Yomdaano paak. ³ Ki fin nba mun tee n weinanloo nan barmonii na, n loon ki fin somm poob banlee na, kimaan njamm nan Klement nan binba kur tee n toontunleeb, ki bi sana be Yennu manfoor gbounj ni na, din lakin tun nanin bonchiann, barjanii marj monu ni.

⁴ Yaa tee ti Yomdaano yab na, ii mək parpeenn yoo kur man. N bia njammit beerie, ii mək parpeenn man.

⁵ Ii njaan ki soo kur n bann i ninjantin. Ti Yomdaano baate motana. ⁶ I daa biir i para bonsiar paaki. Yimm-ii mei Yennu linba kpaalalase talas turi paak. Ii mei Yennu, kii teeno niipoouk i para ni yoo kura, ki beto yaa loon linba. ⁷ Ki Yennu parmaasir nba yab gar nisaarik bannu na saa dia i para nan i dudukit, Yiisa Masia ni.

⁸ N naa waas, linba joont tee nnae, ii njaan ki i dudukit n gbee nan barii nba tee monii, nan linba janj nan baakir; nan linba njan, nan linba mək burchint, nan linba took, nan linba yeen, nan linba mək fant, nan linba njan nan paku. ⁹ Jiin linba ki i tumii nan linba

ki i gaar n boor, nan n mɔbɔna nan n toona na, kii tuun nann. Ki Yennu nba teent parmaasir na sii be nani.

Ki jiin niipoturu po

¹⁰ N mɔk parpeenn bonchiann ti Yomdaano ni nan laa yukira ŋaan ki i tan fiin n po na; setik nan mɔnii, i loonima, ŋaan i daan ki mɔk yaake. ¹¹ N ki dukii nan i tamm n po kaa ki n yeen linba na, kimaan min poŋ tumii bianjinba ki n numm saa gboɔ linba ki n mɔka. ¹² N mi koŋir ni binbeŋ, nan janir ni binbeŋ. N poŋ tumii li kura; li paak, mi-i be siaminba kur ki li tee kon, koo gboor, li-i lekii yab koo li-i waar, ŋaan n numm gboot linba ki n mɔke yoo kur. ¹³ Masia nba teenin paŋ na paak, n saa fit kii be binbeŋ kur niwa.

¹⁴ Ŋaan i daan tun fanu bonchiann nan yaa daan sommin n fara dinu ni na. ¹⁵ Yimm Filipi teeb mi nan maa din mɔɔntir Masia barnanii pinpiik ni, yoo nba ki n din nyii Masedonia yent niwa, i kɔɔe din tee Masiaweira nba sommitin; ki i din gaan piinii nba tee Yennu Seyeeŋ yar na n boor, ŋaan mun teenin i piinii nba tee tingbouŋ na yar. ¹⁶ Maa din tan be fara ni Tesalonika doo ni na, yimme din tun teenin sommir. ¹⁷ Li ki tee a n kpan loon piinii kaa i boor, ŋaan n loon ki yin gaar Seyeeŋ nyɔɔt nba be piinii turu nie. ¹⁸ N gaar i piinii na munna ki li janjima. Piinii nba ki i daan tun Epafrodaitus nann na te ki n gboowa. Li piinii naan nan mannu nba nubir man nae ki teen Yennu, ki penn u par, ki u gaarir. ¹⁹ Li paak, Yennu saa turi linba ki i loon kur, ki lin nyi u mɔkint nba yab sanpaapo na, Yiisa Masia paak. ²⁰ Niib-ii dontir ti Baa Yennu sann mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

Foontjoontii

²¹ Ii foont Yiisa Masia popeendamm kura. Yiisaweira nba be nanin nna na, ²² nan u weira kur foonti, mantik binba tee Kpanbar Siisa ŋaatoontunna na. ²³ Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nani.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur KOLOSA TEEB nae na

Ki jiin Kolosa teeb gbouj na po

Pɔɔl gbouj nba ki u din sɔb tur Kolosa doo ni niib na din saa Yiisaweira nba be leɗ na boore. Kolosa din tee dojaanne ki be Asia yent ni, Efesus yondo po.

¹ Min Pɔɔl nba tee Yiisa Masia toonii Yennu loomm paak, nan ti naa bik Timoti-e sɔbin gbouj na ² ki teen Yennu niib nba be Kolosa doo ni, ki tee ti naa waas nba teen Masia yada na. Ti Baa Yennu ninkpabaun nan u parmaasir-ii be nani.

Pɔɔl nba mei Yennu ki teenɔ niipoouk bianjinba

³ Yoo nba kur ki ti mei Yennu nba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na i paak, ti teenɔ niipoouko, ⁴ kimaan ti gbat yaa teen Yiisa Masia yada bianjinba, ki bia loon Yennu niib kura na, ⁵ kimaan pinpiik ni, yaa din gbat barjanii nba tee barmonii yoo nba, i din gbat bonjana nba guui Yendouj ni na poe. ⁶ Ki barjanii manje baari, nan laa yat ki kpaatir tingbouj na kur po ki nhammit niib binbej, ki bia tuun nna i moɗ boor ni, laa nyii daar nba ki i din gbat ki bann Yennu ninbatinu nan barmonii manje nba tee bianjinba nawa. ⁷ I din tumii Yennu ninbatinu manje po ti toontunnaɓɓo Epafras, wunba ki ti loonɔ na boore; ɗɔɔe tee Masia toontunna nba tuun nan barmonii i boor ki turit, ⁸ ki bia betit i lomm nba tee bianjinba, Yennu Seyeej ni.

⁹ Linba na paak, taa daan gbat i po, ti ki nyik Yenmiaru i paaki, a ɗɔɔ Yennu n te ki i bann u loomm nba tee bianjinba, ki turi Seyeej yan nan li subinii kur, ¹⁰ ki yin fit kii be nan ti Yomdaano nba loon bianjinba na, ki bia fit kii tuun linba sii pent u par, ki fit kii tuun toonjana kur, ki nhammit bant Yennu. ¹¹ Nɔɔ Yennu n turi paɗ bonchiann, nan waa mɔk paɗ kur bianjinba na, linba saa te ki i mɔk gbankur nan sukuru nan parpeenn bonsiar kur ni. ¹² Ii teen ti Baa Yennu niipoouk man. Nɔɔe te ki ti jarj nan tin la yiar u boor, yentu ni, u niib sinsuuk ni, ¹³ ki bia nyinnit Sintaanii bunbonn naan ni, ki jiit ki koont u Bilonkak manje naan ni. ¹⁴ U Bija manje paak, ki u nyik chab ti biit, ki nyinnit daabisin ni.

Masia nan u toona labaar

¹⁵ Sɔɔ kan fit la Yennu, ɗaan u Bija Masia-e tee u naauj. Nɔɔe gar bont kura, ki tee Yennu bonnankara kur yur, ¹⁶ kimaan u nie ki Yennu din nan bonsiar kur nba be sanpaapo nan tingbouj na ni. Nɔɔe din nan taa laat bona nba, nan taa ki laat bona nba kur, narimii nba tee yentdamm, nan yomdamm, nan yudamm, nan yiikoo damm. Li din nyii Masia nie ki Yennu nan bonsiar kura ki jii bonsiar kur turo. ¹⁷ Nɔɔ Masia din be ki sɔɔ siar daa kaa, ki u paake ki bont kur be. ¹⁸ Nɔɔe tee u niib yur, ki bi tee u gbanant. U niib manje manfoor nyi u boore. Nɔɔe tee pinpiik, ki tee Yennu Bija, ki din kpo ki fiir kuun ni sinsinn, a u kuukɔɔ-ii tee bonsiar kur yudaano, ¹⁹ kimaan li din manje Yennu tiɔɗ nan Masia-ii mɔk ɗɔɔ Yennu binbej nan barmonii. ²⁰ U Bija manje paake ki Yennu te bont kur nba be sanpaapo nan tij ni nhamm teen u yɔɔsnba. Ki sɔn nba nyii u Bija manje ni dapunpunn paak na paake, ki u te ki parmaasir be timm nan ɗɔɔ Yennu sinsuuk ni.

²¹ Sianyoo, i dudukiit nan i toonbiite din te ki i tee Yennu datai, ki fɔk nana, ²² ɗaan mɔtana, u Bija gbanant kuun manje paak ki u ji teeni u yɔɔsnba, a wun jii-i ki yii tee popeendamm, ki daa mɔk jakint koo biit, ki baar u boor. ²³ Li paak, ii yiab nan barmonii kii be i yada ni kii see chimm, ki daa fɔrii nyi i dindann ni, dindann nba ki i la yoo nba ki i din gbat barjanii na; ki bi din mɔont barjanii manje ki tur niib kur nba be tingbouj na ni; ki min Pɔɔl tee li toontunna na.

Pɔɔl nba teen Masiaweira toontunnaɓɓo bianjinba

²⁴ Mɔtana n mɔk parpeenn n biak dinu ni i paak, kimaan maa di biak manje bianjinba na, n tontir biak nba ki Masia din senn a n di, u gbanant nba tee u weira paak nae. ²⁵ Ki Yennu nba turin toonn manje a n tun na, ɗɔɔe teenin Masiaweira manje daabir, i sommir paak, a niib n bann Yennu barii manje. ²⁶ Barii manje tee woonin ni maan nba ki Yennu din woon sianyoo, ki niibooru kur ki bannir, ɗaan ki u tan fiit wann u niib mɔtana na. ²⁷ Yennu lor a wun fiit woonin ni maan na ki wann u niib manje. U woonin ni maan manje ɗan bonchiann, ki tee niib kur yar. Li want nan Masia be i ni; li paak, i mɔk dindann nan Yennu saa te ki i be fanu nan waa be na. ²⁸ Li paak, Masia manje poe ki ti mɔontir, ki kpaan sɔɔ kura, ki dia yanbooru kur ki want sɔɔ kur, a tin te sɔɔ kur n chee Masia

weiu ni, ki tin jiiib tur Yennu. ²⁹ Linba na paak ki n lek yiab nan paŋ kur nba ki Masia turin, ki li yab bonchiann na.

2

¹ N loon yin bann n baka nba be yimm, nan Masiaweira nba be Laodisea na, nan binba daa ki mi lan na ni bianjinbae. ² N yaa bi para n chee-e, ki bin lakin taan leeb nan lomm, ki bann Yiisa barii paak, ki teeno yada nan barmonii, ki bann Yennu woonin ni maan nba tee Masia na; ³ ɲoo kuukooe mok barmonii yan nan bannu kura.

⁴ Li paake ki n beeri, i daa te ki soo n jii momant ki kpannini, ⁵ kimaan maa lek ki be i peŋ nan n gbanant na, ɲaan n seek be nani, ki n par peen i paak, maa la yaa be fanu bianjinba, nan yaa teen Masia yada nan barmonii bianjinba na.

Barmonii manfoor be Masia nie

⁶ Bianjinba ki i din gaar Yiisa Masia a wuu tee i Yomdaano na, ii be u ni nna man, ⁷ ki sikin i yada jiina u ni, ki i yada-ii be u ni, kii mok paŋ nan baa din wannu bianjinba na, kii teeno niipoouk yoo kur.

⁸ Li paak, i daa te ki soo dia nisaarik yan kpinkpann-yana ki kpanni; linba ki gaa nan Masia, ɲaan tee tingbouŋ na yan nan nisaarik wannu, ⁹ kimaan Masia gbanant nie ki Yennu binbeŋ be, ¹⁰ ki i gaar barmonii manfoor, kimaan yaa gaa nanao na paak. ɲooe tee yudamm nan paŋ damm kura saako.

¹¹ Yimm nan Masia benu paake ki i gaar punpotu, ɲaan li ki tee nisaarik nba jii u nuu ki pot i gbanant na kaa, ɲaan Masia nba poti nae. Li potu nyinnit biit ni, ¹² kimaan baa din wuri Yennu nyunwuru yoo nba na, i din pukin Masia poe ki bi pii-i, ki i bia fiir nanao nyunwuru maŋ ni, i yada nba be Yennu paŋ toona nba din fiin Masia kuun ni na paak. ¹³ I din tee kpeemme sianyoo, kimaan i toonbiit paak nan yaa din ki tee Juu teeb, ki bia ki mok sennu na paak. ɲaan motana, Yennu nyik chab i toonbiite, ki turi manfoor, Masia ni. ¹⁴ Baa din kpaau dapunpunn paak yoo nba na, u din kpeen ti biit pann nba din sob doo na nan li sennu munna. ¹⁵ Dapunpunn maŋ paake ki Masia din biir Sintaanii nan narinbiit paŋ kura, ki nyinn waa din nyannib bianjinba na siara paanu ni.

¹⁶ Li paak, i daa te ki soo senti sennu yaa sii di linba, koo yaa sii nyu linba. I daa te soo gani jaamm dagana, koo ɲmaapaan daa, koo foon daa ki teenini. ¹⁷ Li sennu booru din tee yunyujɔ ki want nan soo baat. Li yooe tee Masia. ¹⁸ Soo-i yaa ɲooe gar leeb ki laa yirintii, ki loon yin sikin i moŋ kii jiantir malakanba, i daa saaki; nna saa biirie. Li daano dont u moŋ, u dudukbiit ni, ki li kaa paaki. ¹⁹ U ji ki dia Masia; Masia-e tee u niib yur, ki taamm, ki bi gaa nan leeb ki tee nan gbanant tukita nan li jiina na, ɲoo Masia-e dintib ki bi nobii nan Yennu nba loon bianjinba na.

Barmonii manfoor nyi Masia nie

²⁰ I kpo nan Masia-e, ki u fati durinya na narimii paŋ yent ni, ki bee ki i ji be nan i bia daa tee tingbouŋ na yabe na? Bee teen ki i jobi i moŋ ki teen sennii nba yaa ²¹ "A daa dia na," koo "A daa lemme linba na," koo "A daa siit na?" ²² Linba ki niro saa di ki lin biir ki kan yukiri. Li sennii tee nisaarii wannue. ²³ Setik nan monii, li sennbooru naan linba mok yame, ɲaan li ki moki; bi jiantir baa loon bianjinbae, ki kpann a bi sikint bi moŋe, ki mukis bi gbanant; ɲaan niro-i wei linba na kur, li kan fit sommo ki wun dia u gbanant loommu.

3

¹ I din fiir nan Masia kuun niwa, li paak, ii jii i para ki gaan nan sanpaapo bona, siaminba ki Masia kar Yennu niidiitu po na. ² Ii lor i dudukit nan lej bona, ɲaan daa lorin nan tingbouŋ na bona kaa, ³ kimaan i poŋ din kpo nan Masia-e, ki i manfoor be nanao, Yennu boor. ⁴ Masia nba teent manfoor na nba tan saa dokit yoo nba, i mun tan saa dokit nanao nan yentchiɔŋ.

Manfopaann nan manfokper labaar

⁵ Li paak, ii nyik tingbouŋ na ni niɔŋ nba tuun toona i ni na; li yenn-nbae tee bonchonchonsin, nan jakint toona, nan kunkomaasu, nan dudukbiit, nan nianchiɔŋ. Nianchiɔŋ tee nan patmannu nae. ⁶ Linba na nba paake ki Yennu wutoor tan saa do binba ki sak u mob na paak. ⁷ Sianyoo linba na nbae din tuu yeni, ki i be li ni.

⁸ ɲaan motana, ii fian linba na nba munn ki lu; ɲanne tee naŋ, nan wutoor, nan nifobisin. Ki niib sanbiik, nan barbiit ji daa nyi i moi ni. ⁹ I daa fa faak ki teen leebi, kimaan i poŋ nyik linba tuu tee i binbenkperik na nan li toonawa, ¹⁰ ɲaan ji mok linba tee binbenpaane. Binbenpaan nae ki Yennu nba tee li nantoo na pantir yoo kura, ki li naan u moŋ binbeŋ, a wun te ki yin banno setik nan monii. ¹¹ Li paak, bokitu ji kaa

binba tee Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb sinsuuk ni; binba pot puna nan binba ki pot kura ji ki mək bokituu nan leebi; bokituu ji kaa nigamm nan muuk ni yab sinsuuk ni; bokituu bia kaa daaba nan yent-n-məŋ damm sinsuuk ni, ŋaan i kur tee Masia yabe, ki u be i kur ni.

¹² Li paak, yaa tee Yennu nigannkab ki tee popeendam ki bia tee u walonkai na, ii mək ninkpabaŋ, nan burchint, nan sikin-n-məŋ, nan soon nba binbeŋ, nan sukuru, ¹³ kii di sukuru nan leeb; ki sɔɔ-i mək bunburimii nan u loo, wun nyik chabɔ. Li kpaas talas ki yin mun nyik chab leeb nan ti Yomdaano nba poŋ nyik chabi bianjinba na. ¹⁴ Ii pukin lomm; ŋanne fan ki gar binbeŋ kur, ki taan dia li kur nan barmonii mɔtaauk. ¹⁵ Ii ŋaan ki Masia parmaasir na-ii ŋmakitir yaa dukii linba; Yennu lakin yiini gbananyennkoo ni, a yii mək parmaasir maŋe. Li paak, ii teen Yennu niipoouk man. ¹⁶ Li kpaas talas ki Masia labaar na-ii be i para ni chib chib, ki yii want i leeb, kii bia kii kpaan i leeb nan yan; kii yiini Yennu gboŋŋ ni yanii, nan Yenpaku yanii, nan Seyeeŋ yanii; kii yiini yanii maŋ nan niipoturu para kii teen Yennu. ¹⁷ Li paak, yaa tuun linba, koo yaa yeen linba, ii tuun ti Yomdaano Yiisa sann ni, kii teen ti Baa Yennu niipoouk u paak.

Masiaweira binbeŋ labaar

¹⁸ Poob, ii jii i məŋ tur i sorib, nan laa kpaas talas ki Masiaweira-ii tuun bianjinba na.

¹⁹ Jab, ii loon i poob man, ki daa diab nan tonu.

²⁰ Waas, ii saak i damm moi yoo kura, kimaan ŋanne pent Yennu par.

²¹ Baanba, i daa dont i waas wutoa, i-i tee nna bi ji kii mək kpaŋ-n-məŋi.

²² Daaba, ii saak i yomdam mɔi bonsiar kur ni, ki li daa tee yoo nba ki bi gorii-i na kuukoo kaa, a yin penn bi para ki bin paki, ŋaan ii tuun nan ninmɔnn yoo kura, kimaan yaa baakit ti Yomdaano na. ²³ I-i tuun linba kur, yin tun nan i para kur, nan i tuun teen ti Yomdaano na, ki li ki tee nisaarik kaa. ²⁴ Ii tian man nan ti Yomdaano maŋ tan saa turi nyoot nba tee u niib yar sanpaapo, kimaan Masia-e tee barmonii Yomdaano ki i tuun teeno. ²⁵ Biitdaano kur mun tan saa gaar u toonbiit tubdatu, waa tun linba paake, kimaan Yennu tan saa dat u tubir, ki lukitin kaa.

4

¹ Yomdam, ii tuun fanu kii teen i daaba man, kii mi nan i məŋ mun mək Yomdaano Yendouŋ ni.

Kpaanii

² Ii yiab nan Yenmiaru man, kii mei ŋoo Yennu nan ninmɔnn, kii teeno niipoouk, ³ kii biaki meio kii teent ki tin fit la yaak ki mɔont barŋanii na, ki fiit Masia woonin ni barii, kimaan barii maŋ paake ki n be dansarik ni na. ⁴ Li paak, ii mei Yennu kii teenin ki n fit pak nan laa kpaas talas min pak fanu bianjinba na.

⁵ Ii mi man i binbeŋ nba tee bianjinba ki tur binba ki tee Masiaweira na, ki jii i yoo kii piak u po. ⁶ Li kpaas talas ki i mɔbona-ii man, kii mək baakir, ki yii mi bianjinba ki i saa gat buboŋ ki lii took ki tur sɔɔ kur.

Foontjoontii

⁷ Ti naa bilonkak Tikikus, wunba tee ti barmonii toontunno, ki bia tee ti toontunnanloo ti Yomdaano toona ni na saa beti n po. ⁸ Li paake ki n tuumo i boor, a wun beti ti kur nba be bianjinba, ki i para n door. ⁹ Ŋoo nan Onesimus, ti naa bilonkak nba ki i teeno yada ki u tee i yoo nae saa baar. Bi saa beti bonsiar kur nba tuun nna na.

¹⁰ Aristakus nba ki min nan ŋoo be dansarik ni na foonti, ki Banabas pooro bija Mak mun bia foonti. (I daan poŋ gaar n kpaanii nan Mak-i tanji baar i boor, yin gaaro.) ¹¹ Joosua, wunba sanleer tee Justus na mun teeni u foontii. Bi bantaa nba na kooe tee Juu teeb nba waa Masia ki tuun nanin Yennu naan toona maŋ. Ŋamme maant n par.

¹² Epafra, wunba mun tee i yeno ki bia tee Yiisa Masia toontunno na foonti. U mei Yennu nan ninmɔnn yoo kura ki teeni, a Yennu n te yin set kenken, kii tee subirteeb nba tuun Yennu loomm, ¹³ kimaan n dii u siara nan u set tun bonchiann ki somm yimm nan Laodisea teeb nan Hierapolis teeb. ¹⁴ Ti naa bilonkak Luk, wunba tee doкта na, ŋoo nan Demas foonti.

¹⁵ Ii foont ti naa walonkai nba be Laodisea na, ki bia foont ti niipoo Nimfa nan Masiaweira nba lakint leeb u ŋaak ni ki jiantir Yennu na. ¹⁶ I-i karin gboŋŋ na gbenn yoo nba, yin yabir ki bia karin ki tur Masiaweira nba mun be Laodisea na, bi tintaanu ni, ki bia karin Laodisea teeb gboŋŋ nba ki n daan sob turib na. ¹⁷ Ii bet Akipus a wun yabir u məŋ kii tuun toona nba ki ti Yomdaano din turo na fanu.

¹⁸ Min Pool sobin nan n məŋ məŋ nuue ki foonti na.

I daa tammit nan n be nan bante.
Yennu ninkpabaaj-ii be nani.

Pööl gbounsinsinn nba ki u din söb ki tur TESALONIKA TEEB nae na

Ki jiin 1 Tesalonika teeb gbouj na po

Tesalonika din tee digbansaakare Masedonia yent ni, ki li tee Rom teeb yent. Pööl nba din nyii Filipi na poor po, u din mōont barjanii na ki tur siab lej, ki bi teen Yiisaweira.

¹ Min Pööl nan Sailas nan Timoti-e söbin gbouj na ki teen niib nba be Tesalonika ki tee ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia nigannkab na; ηοο Yennu ninkpabaun nan parmaasir-ii be nani.

Tesalonika teeb yada nan bi binbey labaar

² Ti teen Yennu niipook i kura paak, ki tian i po yoo kur; ti Yenmiaru ni. ³ Yennu nba tee ti Baa na toonn, ti tian bianjinba ki i teeno yada ki tuun toonjana, nan i lomm nba te ki i tuun nan ninmōonn bianjinba, ki i dindann be ti Yomdaano Yiisa Masia ni chib chib na. ⁴ Ti naa waas, ti mi nan Yennu-e looni ki poj ganni a yii tee u yab, ⁵ kimaan barjanii na din ki tee ti möb ni maan kuukoö kaa ki ti din baar turini, ηaan li bia din mök Seyeer yiikooe ki ti piakir ki birsuk kaa. Yoo nba ki ti din be i perj na, i mi taa din be bianjinba; nan taa sommi bianjinba. ⁶ I din waa ti binbey nan ti Yomdaano binbey, ki gaar barjanii manj, i farchioj ni, nan parpeenn nba nyi Seyeer boor na. ⁷ Ki yaa din be bianjinba na din wann ti naa waas nba be Masedonia nan Akaya yentnba ni na baa sii be bianjinbae. ⁸ Kimaan ti Yomdaano barjanii manj din nyii i boore, ki lin Masedonia nan Akaya yentnba ni; ki linba bia pukin, yaa teen Yennu yada bianjinba poj lin lokir kur powa. Li paak, li ji ki kpaal talas ki ti pak siar bi boori. ⁹ Niib na kur piak jiint yaa din gaarit bianjinbae, taa din baar i boor yoo nba na, nan bianjinba ki i nyik pata ηaan baar Yennu boor, a yii jiantir ηοο Yennu nba fo na, ¹⁰ ki guu u Bija Yiisa, wunba tan saa nyi Yendouj ni ki baar na; wunba ki Yennu din fiino kuun ni, ki u fatit ηοο Yennu wutoor nba baat na ni na.

2

Pööl toona Tesalonika doo ni

¹ Ti naa waas, i möj mi nan taa din baar i boor na tan ki teen yanni. ² I mi taa din be Filipi doo ni, ki bi dintit biak nan fei bianjinba, ηaan taa baar i boor; siab lek din yiab a bin goor ti wannu na, ηaan ki ti mök parcheenn nba nyi Yennu boor ki mōontir barjanii manj ki teeni. ³ Taa din beeri linba na ki tee linba nyii faak nan dudukbiit ni. Ti din ki kpanni kaa, ⁴ ηaan ti mōontir Yennu nba loon tii mōontir u maan bianjinbae, kimaan u poj la ki ti jaj nan tin dia barjanii manja. Li paak, ti ki mōontir a ti penn nisaarik par kaa, ηaan ti loon tin penn Yennu nba bikii ti dudukit na pare. ⁵ I möj mi fanu nan ti din ki baar i boor nan momant, koo maan nba dokint nianchioj kaa. Yennu-e tee ti siara daano. ⁶ Ti din ki loon i söö n pakiti. ⁷ Taa tee Masia toomiinba na, ti din mök yaak nba ki ti saa boi-i sommir powa, ηaan ti din be i sinsuuk ni soon nnae, ki tee nan poo nba tuu gorii u waas bianjinba na. ⁸ Taa din looni bonchiann na paake ki ti din mōontir Yennu barjanii ki teeni; li kuukoö kaa, ηaan ti bia din teen siir nan tin chibin ti saanmanii i paak, kimaan i mantik teen ti niloηa ki li yabita. ⁹ Ti naa waas, setik nan möniie, i mi taa din tuun ki di fara bianjinba. Taa din be i boor ki mōontir Yennu barjanii manj ki teeni na, ti din tuun yonnu nan nyioko, a ti daa tee jikir i söö paaki.

¹⁰ Yimm nan Yennu-e tee ti siaradamm ki jiin taa din be nan yimm Yiisaweira nan binben-yeer nan yentinu, ki kaa biit bianjinba. ¹¹ I mi bianjinba ki ti din kpaani nan ηοο nba tuu kpaan u waas bianjinba na, ¹² ki maant i para, ki tun kpaani a yii be binbensiak nba saa gboo Yennu numm. Nöoe yiini a wun kooni u tioj naan ni nan yentchioj ni.

¹³ Linba yaa paak bia te ki ti piak Yennu yoo kura na tee nnae: Taa din baar nan Yennu maan i boor na, i din gbat ki gaarir; i din ki gaarir nan nisaarik yar na kaa, ηaan gaarir ki li tee Yennu yar. Ki li set tee ηanne, kimaan yimm nba teeno yada na, maan manj tuun i para ni. ¹⁴ Ti naa waas, mukisbooru nba baari na, li mukisboorue mun din baar binba tee Yennu niib Yiisa Masia paak Judea yent ni na; yimm nan ηamm dii mukisbooryeje. I möj möj niib nba mukisi bianjinba na, li mukisboorue ki bi niib, Juu teeb, mun din mukisib. ¹⁵ Namm Juu teebe din kpai ti Yomdaano Yiisa Masia nan Yennu sokiniinba, ki bia mukis timm na. Linba na paak, bi ki penn Yennu pari, ki bia tee söö kur datai. ¹⁶ Bi yiab bi möj paak gbaa a bin goorit ki ti daa mōontir Yennu barjanii ki teen binba ki

tee Juu teeb na ki bi laat tinnu. Linba nae want nan bi pukii toonbiit nba ki bi tuu tuun nae nan Yennu wutoor nba ji tan baar nan tubdatu bi paak.

Pool nba loon wun namm gon Tesalonika teeb bianjinba

¹⁷ Ti naa waas, laa jii yoo waaminna ki ti ki be i boor ni na, ti tee nan kpeebii nae, njaan ti dudukit njarin be nani, ki ti lek bia yiab a tin baar lai nan ti ninbina, ¹⁸ kimaan yoo kur, min Pool lek loon ki n baar i boore, njaan ki Sintaanii goin sonu. ¹⁹ Ti Yomdaano Yiisa-i jen yoo nba, yimme sii tee ti dindann nan ti nyoot, ki i paake ki ti tan saa set u boor nan parpeenn nan yuugontir. ²⁰ Setik nan monii, i paake ki ti mok sann nan parpeenn.

3

¹ Li paak, laa ji daan tan paak ti nii yoo nba, ki ti tat biar Atens doo ni, ² njaan tun ti naa bik Timoti, wunba ki timm nan njo taan tuun ki teen Yennu ki moontir Masia barnanii na, a wun chee i yada ki kooni para, ³ ki lin te ki i soo daa nmat poor mukisuk na paaki. I moŋ mi nan li mukisbooru tee Yennu loomme ki turit, ⁴ kimaan taa din daa be i boor ni yoo nba na, ti din beti a bi tan saa mukisit; ki motana i moŋ mi fanu nan li set tan teen nnae chib chib. ⁵ Li paak, laa daan tan paak n nii yoo nba, ki n tun Timoti, a wun saan ki laan i nyik Masia sonu koo Sintaanii bikini, ki ti toona fara kur teen yanne-e?

⁶ Motana, Timoti poŋ jenna, ki turit labaar nba penn ti para ki jiin i yada nan i lomm po. U betit a i kpan tun tian ti poe fanu, ki loon yin lat nan taa loon tin lai bianjinba na. ⁷ Ti naa waas, ti be biak nan parbiir kur ni, njaan taa gbat i yada po, li te ki ti para doore. ⁸ Motana, li set manjit nan yaa set chib ti Yomdaano sonu ni na. ⁹ Ti teen Yennu niipook bonchiann i paak, kimaan taa mok parpeenn bianjinba u boor i paak na. ¹⁰ Yonnu nan nyiok kur ti meio nan ti para kura a wun te ki timm nan yimm n la leeb ki tin namm gbeen i yada.

¹¹ Ti Baa Yennu moŋ nan ti Yomdaano Yiisa n namm sonu turit ki tin baar i boor. ¹² Yaa loon i leeb nan soo kur bianjinba na, wun te ki i lomm manj n pukin bonchiann nan taa looni bianjinba na. ¹³ Nnae ki u saa chee i para, ki i sii tee popeendamm nba ki mok biit ti Baa Yennu boor, yoo nba ki ti Yomdaano Yiisa tan saa jen nan u yab kur na.

4

Binberj nba pent Yennu par

¹ Ti naa waas, yaa din tumii ti peŋ yaa sii tuun bianjinba ki pent Yennu par na, nnae ki i poŋ tuun. Motana, ti barimie ki kpaani ti Yomdaano Yiisa sann paak, ii njammit kii tuun nna man, ² kimaan i mi kpaanii nba ki ti din turi, ti Yomdaano Yiisa sann ni na. ³ Kimaan Yennu loon ki yii tee popeendamme ki daa tuun bonchonchontoon. ⁴ Soo kur n bann waa sii be nan u poo, binben-yeen nan baakir sonu bianjinba, ⁵ ki daa tuun nna nan nianbiuk binberj nan binba ki mi Yennu nba be bianjinba na. ⁶ Soo daa tuun li biitbooru ki teen u loo nba waa Masia, koo ki nmaab u loo. Ti poŋ din beti li powa, njaan bia kpaani nan ninmonn, a Yennu tan saa dat binba tuun nna tuba. ⁷ Yennu ki yiint a tii tee biitdamm kaa, njaan u yaa tii tee popeendamme. ⁸ Li paak, wunba ki sak wannu nba na, li ki tee nisaarik yar kaa ki u yeti, njaan u yet Yennu nba teeni u Seyeen na moŋ moŋe.

⁹ Li ki kpaal talas ki tin sob gbouŋ ki tiari yaa sii loon Masiaweira bianjinba. Yennu poŋ wanni bianjinba ki i sii loon i leeba. ¹⁰ Ki i set tuun li bianje na, ki loon ti naa waas kur nba be Masedonia yent ni na. Ti naa waas, ti barimie, ii njammit kii tuun nna man, ¹¹ ki njaan ki lii tee i dudukit ki yii be soon nna, ki i baka-ii be i moŋ toona ni, kii tuun kii dint i moŋ, nan taa poŋ din beti bianjinba sinsinn na. ¹² Nanne saa te ki binba ki tee Masiaweira na n turi baakir, ki li ji kii kpaal talas ki yin jooŋ i moŋ ki denn soo, i bonlonkara paaki.

Ti Yomdaano jenu labaar

¹³ Ti naa waas, ti loon yin bann barmoniie ki jiin Masiaweira nba kpo na po, ki daa mok parbiir nan binba ki mok dindann nba mok na. ¹⁴ Ti teen yada nan Yiisa din kpo njaan bia fiir kuun niwa; li paak ki ti bia teen yada nan Yennu tan saa te Yiisa n jen nan u weira nba kpo na. ¹⁵ Taa wanti linba na tee ti Yomdaano moomaame: ti Yomdaano manj jenu daar, damm nba tan sii be bi manfoa ni na kan doŋ binba kpo na ki chet Masia sanpaapo, ¹⁶ kimaan ti Yomdaano tan saa nyi Yendouŋ ni ki sik nan tintianpaari, nan malaka saakoo yiinii, nan Yennu naatunn monii, ki Masiaweira nba kpo na tan saa fiirewa; ¹⁷ li yoo, damm nba tan sii be bi manfoa ni na nan namm saa chet ti Yomdaano sanpaapo; ki timm nan ti Yomdaano ji saa taan leeb ki be mokmok nan mokmok. ¹⁸ Li paak, ii dia moamaan na kii maant i leeb para.

5

Teent siir ti Yomdaano jenu po

¹ Ti naa waas, li ki kpaas talas ki tin sob wanni yoo nba ki linba na tan saa tumi, ² kimaan i moŋ poŋ mi fanu nan ti Yomdaano jenu daar maŋ tan sii tee nan nanyuko nba tuu baar nyioŋk bianjinba nae. ³ Yoo nba ki niib tan sii yeen a "Parmaasir nan laafia be" na, li yoo maŋe ki biiru tan saa baarib ylama, nan matyiaru nba tuu baar poo bianjinba na, ŋaan bi tan kan fit nyi li biiru ni. ⁴ Ti naa waas, yimm ki be bunbonn ni kaa; li paak, li daar tan kii tee nan nanyuko baaru na kaa i boori, ⁵ kimaan i tee yentu waase. Ti ki tee nyioŋk yab kaa; ti ki be bunbonn ni. ⁶ Li paak, ti daa doo goont nan nisiab nba tuun bianjinba na, ŋaan tii nyoi kii sub, ⁷ kimaan binba goont na goont nyioŋko, ki binba nyu daan yib na mun yib nyioŋk. ⁸ ŋaan timm nba ki tee nyioŋk yab na, tii sub, ki jii yada nan lomm ki lia, ki lii tee nan naagbankoŋir na, ki bia jii tinnu dindann ki yir, ki lii tee nan kut fokirik na. ⁹ Yennu din ki gannit a wun tan dat ti tuba kaa, ŋaan u gannit a tin la tinnue ti Yomdaano Yiisa Masia paak; ¹⁰ ŋooe din gaar ti paak ki kpo, a ti-i lekii kpo amii ti-i be u jenu yoo maŋ, timm nan ŋoo n taan kii be. ¹¹ Li paak, ii koont i leeb para kii sommit i leeb nan yaa poŋ tuun bianjinba motana na.

Kpaanjoontii nan foontjoontii

¹² Ti naa waas, ti barimie, a i baka-ii be binba tuun ti Yomdaano toonn i boor, ki tee i yudamm u sonu ni, ki teeni kpaanii na ni. ¹³ Ii teemm baakir nan lomm nba yab, kimaan ki toona nba ki bi tuun na paak. Ii be nan leeb nan parmaasir man.

¹⁴ Ti naa waas, ti barimie, a yii kpaan gbannyakdamm, ki chee janmaandamm para, ki somm tarii, ki di sukuru nan soo kura. ¹⁵ I daa tuun biit ki jiint biit paaki, ŋaan ii te ki lii tee i lor yoo kur nan yin tun linba ŋan ki tur i leeb nan soo kur.

¹⁶ Ii mok parpeenn yoo kur man, ¹⁷ kii mei Yennu yoo kur, ¹⁸ kii teen Yennu niipoouk bonsiar kur ni, kimaan Yennu nba loon bianjinbae na, yaa tee Yiisa Masiaweira na paak.

¹⁹ I daa goi Yennu Seyeen nba loon bianjinba; ²⁰ i daa fiakit Yennu sokiniinba maami, ²¹ ŋaan ii tuu mintaa ki bikin bonsiar kur, ki gaar linba ŋan, ²² ki nyi biitbooru kur ni.

²³ Yennu nba teent parmaasir na tioŋ n teeni popeendamm nan barmonii, ki dia i sei nan i manfoa nan i gbanant mun, ki li daa mok biit, ti Yomdaano Yiisa Masia jenu yoo maŋi. ²⁴ Yennu nba yiini na saa tun nnawa, kimaan u tee barmonii daano.

²⁵ Ti naa waas, ii mei Yennu kii teent man. ²⁶ Ii foont Masiaweira na kura ki kpamii.

²⁷ Ti Yomdaano sann nie ki n kpaani, ii karin gbouy na ki tur Masiaweira na kur.

²⁸ Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nani.

Poal gbouj nba pukin ñanlee ki u din sob ki tur TESALONIKA TEEB nae na

Ki jiin 2 Tesalonika teeb gbouj na po

Nmatir nba jiin Masia jenu dindann po na din ñammit pukiie Tesalonika Yiisaweira boor. Poal gbouj nba pukin ñanlee ki u din sob ki tur Tesalonika teeb manj na piak ki jiin wannu nba yaa ti Yomdaano jenu daar manj ponj baara nae.

Poal din ñmakit li dudukite, ki wann yeenin ni nan Sintaanii nan biit tumu tan saa yabit bonchiann wunba ki bi yiu "Biit Daano" na naan dianu niewa ki Masia n fit jen.

Biit daano manj nan Masia tee dataare.

¹ Min Poal nan Sailas nan Timoti-e sobin gbouj na ki teen ti Yomdaano Yiisa Masiaweira nba be Tesalonika ki tee Yennu yab na. ² Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaunj nan parmaasir-ii be nani.

Masia jenu labaar

³ Ti naa waas, li kpaa talase nan tii teen Yennu niipoouk yoo kur i paak. Ti-i tuun nna, li ñan, kimaan i yada mantik pukii bonchiann, ki yaa mok lomm nba ki teen i leeb na pukii. ⁴ Ti mok yuugontir i paak Yennu niib boor, kimaan sukuru nan yada nba ki i mok i mukisuk nan i biak ni, ki be nan gbankur na.

⁵ Linba nae want nan Yennu buut tee monii; li paak ki u tan saa yet a i janj nan yii be u naan ni; u naan manj paake ki i di biak manj. ⁶ Yennu-e tuun linba took; u saa te ki binba dinti fara manj n mun di fara nnae, ⁷ ki u saa fat yimm nba di fara na, ki mun bia fatit. Yennu tan saa tun linba na yoo nba ki ti Yomdaano Yiisa nan u yabint malakanba saa nyi Yendouj ni ki baar nan mupeenu nae, ⁸ ki dat binba ki sak u barnjanii ki bia ki mi Yennu na tuba; ⁹ ki ti yabint Yomdaano nba be yentchionj ni tan saa nyinnib u boor, ki bi saa la biiru nba kaa gbennu; ¹⁰ u tan saa tun nnae daar nba ki u saa baar ki gaar dontir nan paku u weira kur nba teeno yada na boor. I mun tan sii tee bi yemme, kimaan i ponj teen barnjanii nba ki ti din beti na yadawa.

¹¹ Li paake ki ti mei Yennu yoo kur a wun te ki i binberj n janj nan yii tee u yab. Ti meio a wun jii u panj ki te ki yii tuun toonjana kur nba ki i loon yii tuun na, ki gbenn toona kur nba ki i tuun, i yada paak na. ¹² Nnae saa te ki ti Yomdaano Yiisa sann na n la dontir i paak, ki yin mun la dontir u paak, Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninbatinu paak.

2

Nibiiuk na labaar

¹ N naa waas, ki jiin ti Yomdaano jenu manj nan timm nan ñoo nba tan saa chet leeb ki taan be na po, ² n loon ki n beti ki i daa mok jijeet i para ni, koo jekiruk nan siab nba yaa daar manj ponj baara na. Li pasiar bi beeri a timme din yet nna sokinii momaan wannu ni, koo barii ni, koo gbouj ni. ³ I daa te ki soo kpanni nan waama, kimaan li daar kan baar see ki moyetuk yoo baar sinsinn, yoo nba ki niib bonchiann tan saa yet Yennu mob na; ki nibiiuk na bia tan saa nyi paanu. Yennu-e ponj senn a wun biiro. ⁴ U tan kan sak jiantbooru kur, ñaan teen u moñ yudaano nba gar linba ki niib jiantir kura. U tan saa koo Yenjiantu nasaakak ni gbaa ki pur u moñ Yennu.

⁵ Maa din be i boor yoo nba na n din beti linba na kura; i ki tiani-i? ⁶ Siare lek daa diau; i mi laa tee linba, ñaan u tan saa dokit Yennu tionj yoo nie. ⁷ Nibiit ñarin ponj be ki tuun bi toona woonin ni, ki wunba diab nae lek daa sii diab mokmok nan yoo nba ki Yennu tan saa beru. ⁸ Ki yoo manj, nibiiuk na tan saa nyi paanu, ki ti Yomdaano Yiisa saa kpiu nan ñoo Yiisa momaan, ki ñoo Yiisa baaru nan u yentchionj saa biiro. ⁹ Nibiiuk manj tan saa baar nan Sintaanii yaake ki tuun jaarlituk nan bakitnaunj toonbooru kur a wun kpann niib. ¹⁰ U tan saa joob faabooru kur ki kpann binba ki Yennu tan saa biirib na. U tan saa biiriba, kimaan baa ki loon barmonii nba bo saa tinnib ki yetir na paak. ¹¹ Li paake ki Yennu te ki faak panj tuun bi ni, ki bi tee linba ki tee barmonii na yada. ¹² Yennu tan saa biir binba ki teen barmonii manj yada ñaan loon toonbiit tumu nae.

Yennu nba ganni ki tinni bianjinba

¹³ Ti naa waas, yimm nba ki ti Yomdaano looni na, li kpaa talas ki tii piak Yennu yoo kur i paak, kimaan u din ganni pinpiik niewa a yin la tinnu. I din teen barnjanii nba tee barmonii na yada, ki u Seyeerj bia ñammi ki teeni popeendam, li paak ki i la tinnu

na. ¹⁴ Taa din moont barɲanii nba ki turi nae, ki Yennu yiini ki tinni, a yii be fanu nan ti Yomdaano Yiisa Masia nba be bianjinba na. ¹⁵ Ti naa waas, li paak, setir man chib, ki dia wannu nba ki ti din wannu ti moamaan ni, nan ti gbouɲ ni na.

¹⁶ Ti Yomdaano Yiisa Masia nan ti Baa Yennu nba loonit, ki turit pardoonn nba kaa gbennu, nan dindann nba yab, u ninbatinu paak na, ¹⁷ wun chee i para ki turi paɲ, ki yin fit tun linba ɲan, kii biaki piak barii nba ɲan yoo kur.

3

Ii mei Yennu kii teent man

¹ Ti naa waas, linba joont tee nnae, ii mei Yennu kii teent, ki ti Yomdaano barɲanii maɲ n lin yian yian, kii mɔk yiikoo, nan laa din tee i boor ni bianjinba na. ² Ii biaki mei Yennu ki wun nyinnit nibiit nan biitdam nuu ni, kimaan soɔ kur kaa teen barɲanii maɲ yada.

³ Naan ti Yomdaano tee barmooni daano, ki saa turi paɲ, kii guui, ki biitdaano Sintaanii kan fit teeni siari. ⁴ Ti Yomdaano paak ki ti teen yada nan i tuun taa din beti linba na, kii bia sii tuun nna yoo kura.

⁵ Ti Yomdaano maɲ n sommi ki yin bann Yennu nba loont bianjinba, kii mɔk gbankur nba ki Masia teent na.

Ki jiin toontumu po

⁶ Ti naa waas, ti Yomdaano Yiisa Masia sann nie ki ti beeri, ii nyinn i mɔɲ ti naa wasiat nba tee gbannyakdam ki bia ki waa taa daan turi kpaanii nba na.

⁷ I mɔɲ poɲ mi fanu nan li kpaal talase ki yii tuun nan taa din tuun bianjinba na. Taa din be i boor na, ti din ki tiin gbannyakiri. ⁸ Ti din ki mi gaar soɔ sommir yann ki ki pa li paaki. Naan ti kpan din tuune ki nyi naauk, ki lek tuun yonnu nan nyiɔk, a ti daa tee jikir i soɔ paaki. ⁹ Taa din tuun nna maɲ, li ki want nan ti ki mɔk yiikoo nba saa boi-i sommir po kaa; ti din tun nna a lii tee nyinne ki turi ki yin weir. ¹⁰ Taa din be i boor na, ti din tuu yoo beeri a "Wunba kur ki saak toontumu, li yoo ki ɲan nan wun di."

¹¹ Ti gbia a siab be i sinsuuk ni ki ki loon toona, ɲan lin koo bi leeb barii nie, li paake ki ti beeri linba na. ¹² Ti Yomdaano Yiisa Masia sann nie ki ti beer niib maɲ ki kpaamm a bi baka-ii be bi tiɔɲ toona ni, kii be soon nna, kii di bi naauk.

¹³ Ti naa waas, ii mi ki i bak nan toonɲana tumu man. ¹⁴ Li pasiar taa teeni labaar nba ti gbouɲ na ni na, soɔ kan sakiri. Li-i tee nnaie, yin bann i yan ni nan li yoo, ki i baka daa be u po, ki wun di fei. ¹⁵ Naan i daa teeu nan u tee i dataak na, ii kpaano nan u tee i weinanlooe na.

Mobonjoontii

¹⁶ Ti Yomdaano nba teen parmaasir na n turi parmaasir yoo kur, siar kur ni. Ti Yomdaano-ii be nan i kur.

¹⁷ Min Pɔɔl soɔbin nan n mɔɲ mɔɲ nuue ki foonti na. N gbant kura siarae na; n soɔbin ki joontir n gbant nnae. ¹⁸ Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nan i kura.

Pɔɔl gbounsinsinn nba ki u din sɔb ki tur TIMOTI nae na

Ki jiin 1 Timoti gbouj na po

Timoti din tee Yenweirɔ nba tee naasimɔe ki nyii Asia yent ni, ki u naa tee Juu nirɔ, ɲaan ki u baa tee Griik nirɔ. Pɔɔl barɲanii somma nie ki Timoti maɲ din teen ɲɔɔ Pɔɔl toontunnanlɔɔ nan u sommtɔɔ.

¹ Min Pɔɔl tee Yiisa Masia toomiie, kimaan ti Tinntɔɔ Yennu nan Yiisa Masia, binba tee ti dindann nae turin li yiikoo; ² mine sɔbin gbouj na ki teen fin Timoti, wumba tee n bimɔɲ, ti yada paak na. Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia lomm nan ninbatinu nan parmaasir-ii be nana.

Ki jiin faak damm po

³ Ii be Efesus nan maa poɲ wanna bianɲinba, yoo nba ki n din be sɔnu paak ki saa Masedonia na. A kpaan nisiab nba want faak wannu na ki bin nyik ⁴ ki daa fiin bi yeejamm ni tianii nan yaadindont kanu nba baat nan mɔniɔk na. ɲann ki mɔk sommɪr ki teen niib ki bi saa tumii Yennu sɔnu; yada paake ki ti bannir. ⁵ ɲaan n kpaanii maɲ paak tee a lin fiin lomm nan popeenn nan dudukɲant nan barmonii yadae. ⁶ Ki nisiab nyik linba nawa, ɲaan bot kɔɔ jat labafaant ni. ⁷ Bi loon bii tee Yennu sennu wantteebe, ɲaan ki mi bi mɔɲ mɔɲ mɔbona paak, ki bia ki mi baa piak linba maɲ paaki.

⁸ Ti mi nan sennu maɲ ɲan, li-i tee ki sɔɔ diar ki tuun nan laa want a tii tuun nann bianɲinba na. ⁹ Ii tian nan sennu ki see niɲamm paak kaa, ɲaan li see binba tee mɔyɛtdamm na paake, nan binba ki tiin Yennu, nan biitdamm, nan jakint damm, nan binba ki teen Yennu baakir na paak, nan binba kpi bi baanba nan bi naanba, nan nikpiira, ¹⁰ nan binba tuun bonchonchonsin, nan binba mɔk niɔɲ ki dɔɔ nan bi jaleeb, nan binba jaan niib, nan binba tee faak damm, nan binba di faak siara na, nan linba kur ki waa barmonii wannu na paak; ¹¹ ki Masia barɲanii nba wann Yennu nba ɲan bonchiann bianɲinba na mun wann nnae; ki ɲɔɔ Yennu din teen barɲanii maɲ n nuu ni ki n mɔɔntir.

Ki jiin Yennu ninbatinu po

¹² N teen ti Yomdaano Yiisa Masia niipoouk, ɲɔɔe turin paɲ a man tun u toona kimaan u yet a n jaɲ nan toona maɲa, ki te ki n tuun teeno. ¹³ Maa lek din biir u sann ki mukis u niib, ki sukilo na, ɲaan u bia gaarin u ninbatinu niwa, kimaan n din ki mie, ki bia ki teeno yada, ki tuun nna. ¹⁴ Ki ti Yomdaano Yiisa Masia tan tinin ninbaauk nba yab ki kaa bikinu, ki te ki n teeno yada ki loono. ¹⁵ ɲɔɔ Yiisa Masia din baar tingbouj na ni, a wun tinn biitdamme; labaar maɲ tee barmoniiie ki ɲan ki ti gaarir ki teenn yada; ki mine din bi ki gar biitdamm kura, ¹⁶ ɲaan ki u tin min nba din tee biitdamm yudaano na ninbaauk ki dii sukuru nanin, a lii tee siara ki wann binba tan saa teeno yada ki gaar manfoor nba kaa gbennu na. ¹⁷ Dontir nan baakir tee Yennu yare mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ɲɔɔe tee kpanbar nba kan mi kpo, ki sii be yaa yoo nan yaa yoo; ki sɔɔ ki laato; ki u tee Yen-yemmɪr na. Mamomm.

¹⁸ N bik Timoti, n jikit kpaanii maɲ ki tee a nuu ni. Kpaanii maɲ tee nan mɔbona nba ki sɔkiniinba din poɲ pak a po sianyoo nae. Jiin barii maɲ ki lii tee jatiat ki a kɔn fanu, ¹⁹ ki teen barmonii wannu yada, kii tuun linba ki a mi nan li tee toonɲana. Nisiab ki sak nna; li paake ki bi yada biir gbenn. ²⁰ Bi siabe tee Haimeneus nan Aleksander, binba ki n daan jiib ki teen Sintaanii nuu ni a wun mukisib na. Linba nae saa wannib yan ki bin nyik barbiit nba ki bi piak ki teen Yennu na.

2

Ki jiin Masiaweira jiantu po

¹ Li paak, linba kpaa talas tee yii puk Yennu, kii meio, kii boio, kii teeno niipoouk niib kur paake. ² Ii mei Yennu, batnba nan binba kur tee yiikoo damm na paak, a tii be nan laafia nan parmaasir; kii tee yentinna, kii be soon nna. ³ ɲanne ɲan ki pent ti Tinntɔɔ Yennu par; ⁴ ɲɔɔe loon sɔɔ kur n bann u maan nba tee barmonii na ki wun tinnib; ⁵ kimaan Yen-yenɔkɔɔe be, ki sindantinnɔ tee yenɔkɔɔ ki be Yennu nan nisaarik sinsuuk ni; li yɔɔe tee Yiisa Masia, ⁶ wumba din jii u mɔɲ ki mann mannu ki tur sɔɔ kur; a wun nyinnib daabisin ni na; ki bi mɔɔnt barɲanii maɲ yoo nba jaɲ. ⁷ Li paak ki Yennu gannin ki n tee Masia toonii, ki mɔɔntir barɲanii maɲ ki teen binba ki tee Juu teeb na,

ki wantib ɲoo Masia maan nba tee barmonii na, a bin teeno yada. Maa beeri linba na, n ki fa faak kaa, li tee barmoniee.

⁸ N loon ki jab-ii mei Yennu siar kur boor. Jab nba set tee popeendamm ki ki mok wutoor koo monok na saa fit donn bi nii sanpaapo ki miar Yennu. ⁹ N bia loon ki poob na mun-ii be nan Yiisaweira nba bo sii be bianjinba na, ki bann chinchengbabu nan talianu nba ɲan nan Yiisaweira. Li-i tee ki bi lorin bi yut nan kut nyinyirit, koo ki piir salinbana amii laan nyinyirit nan tiat nba ki li daauk paar, linba na kaa saa turib fanti. ¹⁰ Linba saa turib fant tee binbenɲaje, nan pooyentinna nba bo sii be bianjinba na. ¹¹ Poob-ii be soon nna kii tumii nan mosaku kur. ¹² Min ki sak ki poosoo n wann jab, amii wuu mok yiikoo ki gar jabi; poo-ii be soon nna; ¹³ kimaan Yennu din nan Adam-e sinsinn, ki li poorpo ki u nan Adam ɲaapoo Iif. ¹⁴ Ki nyik nna, Sintaanii din fit kpann Iif-e ki u biir Yennu sennu na, u din ki kpann Adam kaa. ¹⁵ ɲaan poo-i teen Yiisa yada, ki loon niib, ki tee popeendaano, ki be soon nna, Yennu saa tinno u matuk niwa.

3

Ki jiin Masiaweira yudamm po

¹ Barii nba na tee barmoniee, ki joo nba loon wun teen Masiaweira yudaano, li tee toonɲanne ki u loon. ² Li ki ɲan ki Masiaweira yudaano-ii mok bisiatii. Li kpaa talase ki wuu mok poo yenokoo, kii tee subindaano, kii dia u moɲ fanu, kii gaan saamm u ɲaak ni kii chantirib, kii tee wunba saa fit wann niib Yennu maan, ³ ki daa tee daanyuuruku, ki daa tee kpiikpiruk daano, ɲaan kii be soon nna nan parmaasir, ki daa tee liklonbiiuk daano. ⁴ Li kpaa talase ki wun fit dia u moɲ ɲaak niib fanu, ki te ki u waas n sak u mob kii mok baakir. ⁵ ɲaadaano-i kii mi waa saa dia u ɲaak niib bianjinba, nlee ki u saa fit dia Yennu niibi? ⁶ Li kpaa talas ki wuu tee daano nba poɲ waa Masia ki li yukira; nna-i kaa, u tan saa mann donn u moɲ nan karinbaanii ki la tubdatu nan Sintaanii nba din tun bianjinba ki la tubdatu na. ⁷ Li kpaa talas ki wuu tee daano nba ki binba ki waa Masia na gbaa n yet a u binben ɲan, ki u daa di fei, ki Sintaanii baruk tan saa mann sooro.

Ki jiin Masiaweira sommteeb po

⁸ Li bia kpaa talas ki Masiaweira sommteeb-ii munii mok binbenɲan, ki daa tee moleemii dammi. Bi daa nyu daan* bonchiann, ki bia daa tee liklonbiiuk dammi. ⁹ Li kpaa talas ki bii dia yada barii nba ki Yennu fiit wannit na fanu, ki daa mok biiti. ¹⁰ Li kpaa talas ki bin bikimm sinsinn; bi-i kii mok biit bi bikinu maɲ ni, bi sii fit tuun sommteeb toona. ¹¹ Li kpaa talas ki bi poob-ii munii mok binbenɲan, ɲaan daa tee sanjaanjanna, ki daa nyu daan bonchiann, ɲaan kii tuun bi toona kur fanu. ¹² Li kpaa talas ki Masiaweira sommtooo-ii mok poo yenokoo, ki bia fit dia u waas nan u ɲaak niib fanu. ¹³ Masiaweira sommteeb nba tuun bi toona fanu saa la baakir Masiaweilleeb boor, ki bia sii mok parcheenn ki bet niib baa teen Yiisa Masia maɲ yada bianjinba.

Barɲanii na nba tee barjaann bianjinba

¹⁴ Maa sobin gbouɲ nba teena na, ɲaan n mok dindann nan man baar motana ki la-a, ¹⁵ ɲaan li-i yukir ki n ki baar, gbouɲ na saa te ki a bann taa sii be bianjinba Yennu ɲaaniib sinsuuk ni, binba ki ɲoo Yennu nba fo gannib na. ɲamme dia barɲanii nba tee barmonii na, ki bia see li paak. ¹⁶ Li tee barmoniee nan Masia labaar nba ki Yennu fiit wannit na sumii bonchiann:
U din dokit nan gbanante,
Yennu Seyeen wann nan u be fanu;
ki malakanba din lau.
Ki niib din moont u labaar ki tur nibooru booru,
ki bi teeno yada tingbouɲ na ni,
ki Yennu tan donno sanpaapo ki u la dontir.

4

Ki jiin faakdam po

¹ Ton, Yennu Seyeen set wantit yeenin ni nan yoo nba waa poorpo na, nisiab tan saa nyik Masia labaar nawa, ɲaan sak narinbiit nba saa kpannib na, ki bia wei Sintaanii wannu na. ² Binba want li faak wannu na fa faake, ki bi dudukit ji ki mukisib li paaki. ³ Li nibooru want a jakunt nan pookoont ki ɲani, a ki jesiat bia ki ɲan nan dinu; ɲaan timm nba bann Masia barɲanii ki teeno yada na, ti mi nan Yennu nan jebooru kura, a

* 3:8 3.8 Bi din dia tiloanae ki tee daan.

niib n tuu turo niipoouko li paak njaan di. ⁴ Bont nba kur ki Yennu nan na tee jejante. Ti-i turo niipoouk li paak ki dii, li njan nan dinu; ti daa yeen li siari, ⁵ kimaan Yennu yet a li kura njan; ki taa meio ki teeno niipoouk li paak na, njanne bia te ki jeet man njan nan dinu.

Ki jiin Yiisa Masia toontunjanoo po

⁶ Li-i tee ki a jii kpaanii nba na ki tur Yiisa Masiaweira na, a sii tee u toontunjanoo, ki sii dint a moŋ nan maan nba ki ti teen yada na, nan wannjanu nba ki a waa man na. ⁷ Daa saak faak maan, kimaan li ki tee Yennu yari; li ki mok nyooti; njaan a tumii yentinu binberj nan ninmōnn. ⁸ Fi-i tumii a gbanant bianjinba ki li sii kakii, li mok nyoota, njaan yentinu binberj tumiiu mantik mok nyoot. Kimaan li mok nyoot ki turit tingbouj na ni motana, nan Yendouj ni, yoo nba baat na. ⁹ Linba na tee harmōniie, ki li njan ki niib n gaarir. ¹⁰ Ti gbaae ki tuun nan ninmōnn, kimaan ti mok dindann Yennu nba fo na boor, njoo tee soɔ kur Tinntoo, mantik binba teeno yada.

¹¹ Wantib ki kpaamm linba na kura. ¹² Daa te ki soɔ siana, faa daa po na paaki. A te ki a pinpauk na a binbenjan, nan a lomm, nan a yada, nan a binben-yeen n wann Masiaweira nba bo sii be bianjinba. ¹³ Jiin a yoo nan a yaak kii karin Yennu gbouj, kii wantib li paak, kii moontir Masia barii na mokmok nan yoo nba ki n tan saa baar. ¹⁴ Daa tammit Yennu Seyeerj piinii nba be a ni na po; Yennu din tura piinii man yoo nba ki sokiniinba din pak a po, ki yudamm bia yii bi nii a paak nae. ¹⁵ Ii tuun linba na nan ninmōnn, ki soɔ kur n la a kpaatu Yiisa toona ni. ¹⁶ Ii mi a moŋ nan a wannu po. Ii dia wannu nba na, kimaan li-i tee ki a diar, a saa tinn a moŋ nan binba ki a wantib nawa.

5

Timoti nba sii dia Masiaweira bianjinba

¹ A daa yakii nan jakpersoo, njaan pak turo nan a moŋ baa na, kii dia naasimm nan a moŋ ninjamm na, ² ki jii pookpera na ki bii tee nan a naanba na, ki poopaanii na-ii tee nan a moŋ niipoob na nan binben-yeen kura ni.

³ Ii teen pakoi nba ki mok got-teeb na sommir, ⁴ njaan pakook nba mok waas koo yaaboona, u waas koo yaaboona man n piin ki tumii bi yentinu toona nba tee linba ki tur bi moŋ nej, nnae ki bi damm mun saa di bi niwubit nyoot, kimaan linba ki Yennu loone na. ⁵ Pakook nba be u kuukoo ki kaa soɔ, njaan ki u dindann be Yennu ni, ki u mei Yennu yoo kur, njoo tee harmōniie pakook. ⁶ Njaan pakook nba tuun chonchonsin, u poŋ kpoewa njaan daa be manj. ⁷ Wantib kpaanii na ki bii waa ki daa mok biiti. ⁸ Wunba ki gorii u nikpiimm, mantik wuu kii fiin u moŋ njaak niib po, li daano ji ki mok yada Masia ni; ki wunba ki tee Masiaweiro gbaa soɔ.

⁹ A daa kaan pakoi nba daa ki kpet gar bina piinloob na ki koont pakoi kann ni. Linba pukin, li kpaat talas ki wuu tee wunba din kun joo yenokoo, ¹⁰ ki poŋ tuu mok sanjann u toona paak, ki tee wunba tuu mi waas wubiru fanu, ki gaan saamm u njaak ni, ki tuun sikin-n-moŋ toona ki teen u leeb nba waa Masia na,* ki sommit niib nba be fara ni, ki jii u moŋ kur teen toonjana tumu ni.

¹¹ Njaan a daa pukii pakopoopaanii na pakoi kann ni, kimaan bi-i tanj loon jakunt yoo nba, bi nyikit Masiaweiu li yoee, ¹² ki pot bi moosonn nba ki bi din senn turo na,† ki li tee biiti. ¹³ Linba pukin, bi bia ki loon toona, njaan lin loon nej ki tumii sanjaaun, nan niib barii ni koonu, ki lin piak linba ki njan nan bii piaki. ¹⁴ Li paak, min bo sii loon ki pakoi nba tee poobis na n kun jabe ki mar waas, ki got bi nej fanu, ki ti datai daa laat yaak ki piak biiti ki jiint ti po, ¹⁵ kimaan pakosiab poŋ tunn waa Sintaanii-e. ¹⁶ Njaan poosoo nba tee Masiaweiro ki mok pakoi u njaak ni, li kpaat talas ki wun gotib fanu, ki daa jikit bi jik-kpiata ki jint Masiaweira, ki Masiaweira na mun n got pakoi nba ki mok got-teeb na.

¹⁷ Masiaweira saakab nba diab fanu na njan nan baakir nan paauk; mantik binba moontir Masia labaar ki wantib li paak na, ¹⁸ kimaan li sob Yennu gbouj ni a "Daa bobint naajak mob, yoo nba ki u boo dii,"‡ ki bia sob a "Toontunno njan ki wun gaar u paauko."

¹⁹ Ton, bi-i paan saakasoo barii, a daa te ki a baka be li ni, nokira siara damm teen niib banlee amii bin gar nna. ²⁰ Binba tuun toonbiit na, a yakii namm Masiaweira numm ni, ki binba biar na n tin janmaanii.

²¹ Yennu nan Yiisa Masia nan joo Yennu malakanba toonne ki n teena kpaanii nba na, a fan sak wannu na, ki daa mok ningannii, koo lukitin nan soɔ bonsiar ni. ²² A daa

* 5:10 5.10 Koo: Ki wu Masiaweira taapant. † 5:12 5.12 Bi-i kaan pakook, li wann nan u senn moosonn nan u ji kan kun joo. ‡ 5:18 5.18 Bi booru ni, nei-i boo dii.

mantik jekir ki yiin nii sɔɔ paak a wun teen Masiaweira saakɔɔ. A daa kɔɔnt a nuu siab toonbiit tumu ni; ii dia a mɔŋ fanu.

²³ A laafia nba ki jaŋa na paak, a daa nyu nyun kuukɔɔ, ŋaan a tuu nyu tilɔɔna daan waan ki lin somm a nɔɔk ni.

²⁴ Nisiab toonbiit poŋ dɔɔ paanu nie ŋaan ki bi daa ki bu bi buuti; ki siab toonbiit mun saa nyi paanu bi buut bunu poorpoe. ²⁵ Toonŋana mun bia tee nnae, li yenn-nba nyii paanuwa, linba lek ki nyii paanu na gbaa, ŋaan li kan fit bori.

6

¹ Li kpa a talase ki binba tee daaba na n tur bi yomdamm baakir, ki sɔɔ daa piak biir Yennu sann nan u wannu. ² Binba ki bi yomdamm tee Masiaweira na daa fiakit bi yomdamm maŋ, baa yib bi naa waas na paaki, ŋaan li kpa a talas ki ŋamme n mantik tun fanu, kimaan bi yomdamm nba gaan bi toona nyɔɔt na teen Masia yadawa, ki Yennu loonib. Ii wantib kii kpaamm toona na po.

Ki jiin faak wannu po

³ Sɔɔ-i want wanŋanu ki ki wei ti Yomdaano Yiisa Masia mɔbona, nan Yennu weiu wannu na, ⁴ u gbee nan karinbaaniie ki ki mi siari, ki bia mɔk mɔniɔk nan kunkona niɔŋ, ki li baat nan funfunn, nan kunkona, nan nisukit, nan pinpakbiit, ⁵ nan mɔniɔk yoo kura nibiit boor; ŋamm yaa dudukit ki somm fanu, ki ji ki mɔk barmɔnii; bi dukii nan Yennu weiu tee a niro n teen mokitɔɔe.

⁶ Li-i tee ki niro numm gboot waa mɔk linba, Yennu weiu set mɔk nyɔɔte, ⁷ kimaan ti din ki baar nan bonsiar tingbourŋ na ni, ki ti bia tan kan nyi nan siar tingbourŋ na ni, ⁸ ŋaan ti-i mɔk jeet nan tiat, li ŋan ki ti numm n gboor; ⁹ ŋaan binba loon bii tee mokit, ŋamme kɔɔ jinjammi ni, nan barit ni, nan jatii niɔŋ nba tee daŋ ki biir niib ki baantib yann na ni, ¹⁰ kimaan likirii lomme tee bonbiir kur jiinn. Nisiab poŋ jii bi mɔŋ ki teen likilonbiituk nie; ki ji ki teen Masia yada. Ŋanne teen ki bi laat parbibooru booru.

Pɔɔl nba kpaan Timoti bianjinba

¹¹ Tɔn, fin Timoti nba tee Yennu niro na ŋarin, li ŋan ki a dɔŋ nyi linba na kura ni, ŋaan yabir kii be fanu, kii mɔk yentinbinbeŋ, kii tuun Yennu toona fanu, kii loon niib, kii mɔk sukuru, kii be soon nna. ¹² Yabit a mɔŋ kii waa yada sɔnu nan ninmɔnn, kii dia manfoor nba kaa gbennu na. Yennu din yiina ki a gaar manfoor maŋe, yoo nba ki a din nyinn a mɔŋ paanu ki tur Masia, niib bonchiann numm ni na. ¹³⁻¹⁴ N kpaanae, Yennu nba teen bont kura manfoor na, nan Yiisa Masia nba din nyinn u mɔŋ siarjann Ponsius Pailat numm ni na tɔɔnn, a fii dia Yennu sennu fanu, ki li daa mɔk biit mɔkmɔk nan daar nba ki ti Yomdaano Yiisa Masia tan saa dɔkit na. ¹⁵ Yennu nba ki ti piako na, ŋɔɔ kuukɔɔe tee Yudaano, ki tee kpanbara kur Kpanbar, ki bia tee yomdamm kur Yomdaano; ŋɔɔe tan saa te ki Yiisa n dɔkit yoo nba jaŋ; ¹⁶ ŋɔɔ kuukɔɔe kan kpo; u be yentchiɔŋ nba ki niro kan fit nakin na ni; ŋɔɔe ki sɔɔ daa ki mi lau koo ki saa fit lau; ŋɔɔe yen paku nan paŋ yoo nba kaa gbennu. Mamɔmm.

¹⁷ A kpaan mokit a na ki bi daa mɔk dont-n-mɔŋ, koo ki tee bi dindann mokit ni, kimaan li mokit tee wouŋo; ŋaan bin teen bi dindann kur Yennu ni; ŋɔɔe turit bont kur a ti gaar kii mɔk parpeenn. ¹⁸ Bii tuun toonŋana, ki bi toonŋana maŋ-ii yab; ki bi nii-ii yaa nan piinii turu. ¹⁹ Nnae saa te ki bii mɔk mokit sanpaapo, ki li guub nan yoo nba tan saa baar; ki bi sii fit mɔk manfoor nba tee barmɔnii manfoor. ²⁰ Timoti, ii guu barŋanii nba ki Yennu jii teen a nuu ni na. A nyik jat mɔniɔk nan labafaanu nba ki mɔk nyɔɔt ki bia ki tee Yennu yar; ki siab yir “bannu” na; ²¹ kimaan siab poŋ yaa ŋamm mokit; ki li paak bi nyik Masia sɔnu na.

Yennu ninkpabaun-ii be nani.

Pɔɔl gbouj nba pukin ŋanlee ki u din sɔb ki tur

TIMOTI nae na

Ki jiin 2 Timoti gbouj na po

Pɔɔl gbouj nba pukin ŋanlee ki u din sɔb ki tur Timoti na din mantik tee kpaanii ki teenɔ, ki u tee u toontunnanlɔɔ nba tee bik, ki bia tee u sommtɔɔ. Li baryur jiin gbankur poe. U teen Timoti kpaanii nan kpaŋ-n-mɔŋ a wuu mɔɔntir Masia po, kii dia barmɔnii wannu nba tee barŋanii na, nan Yennu gbounkperuk ni maan na, ki bia tun u toonn nan waa set tee wanttɔɔ nan barŋanii mɔɔnt-tɔɔ na, kii di biak.

¹ Min Pɔɔl, wunba teen Yiisa Masia toonii, Yennu loomm paak, a n mɔɔnt manfoor nba ki Yennu din lor turit Yiisa Masia paak na, ² n sɔbin gbouj na ki teen n bilonkak Timoti. Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia lomm nan ninbatinu nan parmaasir-ii be nana.

Ki jiin niipoturu nan kpaanii po

³ Yennu nba ki n jiantirɔ nan dudukŋant, nan n yeejamm nba din tuun bianjinba na, mi-i meɔ, n tian a po yoo kura n miaru maŋ ni, nyɔk nan yonnu ni, ki teenɔ niipoouk a paak. ⁴ N tian a ninnyuut po, ki lek loon ki n la-a kii mɔk parpeenn bonchiann. ⁵ N tian faa teen Yiisa Masia yada nan barmɔnii bianjinba; ki a yaa Lowis nan a naa Yunis mun poŋ din teenɔ yadawa. N ki mɔk birsuk, a mun bia teenɔ yadawa. ⁶ Li paak ki n tiana maa fan fiin piinii nba ki Yennu tura yoo nba ki n din yii n nii a paak na, ⁷ kimaan Seyeen nba ki Yennu turit na ki teenit jaŋmaandamm kaa, ŋaan Seyeen maŋ teent paŋ nan lomm, nan dia-n-mɔŋ binbeje.

⁸ Li paak, ii mɔɔntir ti Yomdaano labaar na ki daa tiin fei. A bia daa tiin fei nan maa be dansarik ni u paak na, ŋaan sak biakdinu u barŋanii maŋ paak, nan Yennu nba tura paŋ bianjinba na. ⁹ Nɔɔ Yennu-e tinnit ki yiinit a tii tee popeendamm. Waa yiinit bianjinba, li ki tee ti toonjana paak kaa, ŋaan u mɔŋe din senn a u saa tint ninbaauk, Yiisa Masia paak. U din senn nnae yoo nba ki u daa ki nan durinya na. ¹⁰ ŋaan ti Tinntɔɔ Yiisa Masia-e baar ki fiit wannit li po. Nɔɔ Yiisa Masia din biir kuun paŋ, ŋaan bia wannit a ti-i sak u barŋanii maŋ, ti saa la manfoor nba kaa gbennu.

¹¹ Yennu poŋ din yiinin a n teen toonii nan wanttɔɔ ki mɔɔnt barŋanii maŋe. ¹² Li paake ki n di biak ŋaan ki tiin fei, kimaan n mi maa jii n mɔŋ ki teen wunba nuu ni, n mi ki birsuk kaa nan u saa fit dia linba ki u jii teen n nuu ni na fanu mɔkmɔk nan joontu Daar na ni. ¹³ Ii dia maa din wanna barŋanii sɔnu nba na fanu, kii waa-r nan yada nan lomm nba ki Yiisa Masia teent na. ¹⁴ Yennu Seyeen paŋ nba be ti ni na paak, ii dia barŋanii nba ki u jii teen a nuu ni na.

¹⁵ A poŋ mi nan sɔɔ kur nba be Asia yent ni na nyikima; bi siabe tee Fijelus nan Hemojenes. ¹⁶ Ti Yomdaano n tin Onesiforus ŋaateeb ninbaauk, kimaan u daan yoo cheen n par, ki ki tin fei nan maa be dansarik ni na. ¹⁷ Waa daan tan baar Rom doo ni yoo nba, ki u piin loon maa be siaminba nan waa tan la n boor. ¹⁸ Ti Yomdaano n tino ninbaauk joontu Daar maŋ ni. A mɔŋ mi fanu waa din sommin bonchiann bianjinba, Efesus doo ni.

2

Ki jiin Yiisa Masia lanjinŋano po

¹ N bik, fin ŋanimin chee a par Yiisa Masia nba somma bianjinba, u ninbatinu ni na paak. ² Faa poŋ din gbat wannu nba n peŋ, niib bonchiann numm ni na, a jiir ki wann nisiab nba tee yadadam, binba saa fit wann leeb mun.

³ A sak di biak nanin, faa tee Yiisa Masia lanjinŋano na. ⁴ Lanjima nba loon u saako numm n gboou, u ji ki ŋmat u binben nan linba ki tee lanjimanba toona. ⁵ Wunba tiin poot nantaar kan fit nyann ki gaar li nyɔt, see ki u sak wei li sennu kur. ⁶ Li kpaat talas ki kpaarɔ nba tun nan ninmɔnn n sint gaar jeet na tor. ⁷ Ii dukii linba ki n beera na po, kimaan ti Yomdaano saa te ki fan fit bann li kura paak.

⁸ Ii tian Yiisa Masia po, wunba tee Defid yaaboonn, ki din fiir kuun ni, nan maa mɔɔntir barŋanii na ki teen niib bianjinba na. ⁹ Barŋanii maŋ paak, ki n be nan jarit ki di biak, nan n tee toonbiitdaano na; Yennu barii maŋ ŋarin ki be nan jarit kaa. ¹⁰ ŋaan Yennu nigannkab na paak ki n lek di sukuru biak kur ni, a bin mun la tinnu Yiisa Masia paak, kii mɔk parpeenn nba kaa gbennu na. ¹¹ Barii na tee mamomme a:

“Ti-i kpo nano,

ti mun tan sii mək manfoor nanœ.

¹² Ti-i ŋammit yabii, ti mun tan saa di naan nanœ;

ŋaan ti-i yaa ti ki miu, u mun tan sii yaa u ki miti.

¹³ Ti-i kii mək yada, ŋaan ŋoo tee barmonii daanœ, kimaan u kan mi noi u moŋ binbeni.”

Ki jiin toontunno nba pent Yennu par po

¹⁴ A tiar a niib linba na, ki turib kpaanii Yennu boor, a bi daa kon mabona paaki; ŋann ki mək nyoot, ŋaan li biir binba gbiin nae. ¹⁵ Yabit a moŋ paak ki Yennu n paka, kii tee toontunno nba dia barmonii momaan ki want niib fanu, ki tan daa di fei u toona ni. ¹⁶ A nyinn a moŋ labafaanu nba ki tee Yennu yar ki bia ki mək nyoot, ki saa te ki niib n fokit nan Yennu na ni. ¹⁷ Li wann-booru tee nan fok nba tuu di gbanant nae. Haimeneus nan Filetus daan want li wann boorue. ¹⁸ Bi ki want niib barmonii labaar, ŋaan tuni siab yada ki yaa kuun firu yoo na poŋ baar gara; ¹⁹ ŋaan Yennu momaan na ŋarin see-e chib nan fiakir nba kan mi damm na; ki mabona nba sob li paak tee nnae a: “Ti Yomdaano mi binba tee u yab.” Li bia sob a, “Wunba kur yet a u tee ti Yomdaano yooe, li kpaal talas ki wun nyik toonbiit tumu.”

²⁰ Nmanbooru boorue be ŋasaakak ni; kutsont kuukoo kaa be li ni, siab tee ŋmanii, ki siab mun tee yok. Ki li siab nyoot yab bonchiann, ki siab nyoot ki yabi. ²¹ Wunba-i nyik toonbiit ki tee popeendaano, u sii tee nan ŋman nba mək nyoot ti Yomdaano boor, ki ŋan nano, ki teen siir a wun tun toonjana kura nae. ²² Nyint a moŋ nipaauŋ nianbiik na ni, ŋaan kot ki fin nan binba para yeen ki bi yi ti Yomdaano ki loon sommir na n wei yentinu sonu, nan yada sonu, nan lomm sonu, nan parmaasir sonu. ²³ A nyik jatii nan liinsin moniat. A poŋ mi nan li joontir nan kunkonae. ²⁴ Li ki ŋan ki ti Yomdaano toontunno-ii kon nan niibi. Li ŋan ki wuu tee burchimoe soo kur boor, kii tee wanntoŋano nba mək sukuru, ²⁵ kii tee wunba be soon nna kii kpaan binba noi nana na, li pasiar Yennu n tan turib yaak ki bin nyik bi dudukiit maŋ ki bann barmonii wannu, ²⁶ ki la yan ki lokit Sintaanii barit, ki sak ŋoo Yennu loomm.

3

Ki jiin dajoontii po

¹ Ii mi nan tingbouŋ na dajoontii yoo tan sii paar. ² Niib tan sii tee jawudamme, nan liklonbiiuk damm, nan karinbaandamm, nan want-n-moŋ damm, nan binba sukii niib, nan binba ki saak bi damm moi, nan binba ki tian ŋamm po, nan binba ki tiin Yennu. ³ Bi tan kii mək lomm nan niibi. Bi tan sii tee molanfkdamme, ki kan soor bi moŋji, ki sii tee kpikpiruk damm; ki naan bonsusoot; bi tan kii loon toonjanae, ⁴ bi tan sii nyi leeb poae, ki tee kaatkaat damm, ki dont bi moŋ; bi tan sii loon linba mamme ki gar Yennu, ⁵ bi tan sii dia Yenjiantu sanne, ŋaan ki saak Yennu paŋ. Nyint a moŋ li nibooru ni. ⁶ Bi siabe lin ki doi ŋei ki kpann ki nyant pooliinii nba tuun toonbiit bonchiann ki waa bi para nianbiit booru booru na. ⁷ Yoo kura, li poob tumiie ŋaan kan mi bann barmonii sonu. ⁸ Janes nan Jamberes nba din ki sak nan Moses bianjinba na, li jabooru mun tee nnae, bi kon nan barmoniie, bi dudukit ki ŋani, bi bia ki waa yada sonu; ⁹ ŋaan bi kan fit kpann niib ki yukiri, kimaan soo kur tan saa la bi jatii nba tee bianjinba, nan baa din la Janes nan Jamberes jatii bianjinba na.

Kpaanjoontii

¹⁰ ŋaan fin ŋarin poŋ wei n wannu, nan n binben, nan n dudukita. A poŋ mi maa teen Masia yada bianjinba, nan n sukuru, nan n lomm nan niib, nan n gbankur; ¹¹ nan niib nba mukisin bianjinba, nan n biakdinu ni. A mi linba kur tumin Antiok, nan Ikonium nan Listra doi ni. A mi maa din la mukisubiit bianjinba; ŋaan ti Yomdaano nyinnin li kur ni. ¹² Barmoniie, niib saa mukis wunba kur tee Yiisa Masia yoo ki loon wuu tee yentinnœ na; ¹³ ki nibiit nan kpinkpannii damm lek tan sii ŋammit pukii bi toonbiit, ki kpann leeb, ki bi leeb mun saa kpannib. ¹⁴ ŋaan fin ŋarin, ii dia barii nba ki a tumii ki teenir yada na, kimaan a poŋ mi nan binba din tee a wanttee na tee barmonii damme; ¹⁵ ki a bisin niwa, a poŋ mi Yennu gbouŋ nba fit teena yan, ki wanta faa saa teen Yiisa Masia yada ki tinn bianjinba. ¹⁶ Maan nba kur be Yennu gbouŋ ni na nyii u mob nie, ki li kur mək nyoot, ki wantit u po, ki kpaanit, ki ŋammit ti benu, ki wantit yentinu sonu, ¹⁷ a Yennu toontunno binben-ii ŋan, ki wun teen siir kii tuun toonjanbooru kur.

4

¹ Yiisa Masia nba tan saa jen ki di naan ki bu footib nan kpeemm buut na, ɛɔɔ nan Yennu tɔɔnne ki n beera, ² a fii mɔɔntir u barii; ki yoo-i leki jan koo li-i kii janji, fin-ii mɔɔntir, kii piak niib bi toonbiit po, kii kpaanib, kii kɔɔntib para, kii wantib barii man nan sukuru yoo kura, ³ kimaan yoo baat ki niib ji tan kii gbiin wannjanu, ɲaan tan sii waa bi mɔɲ nianbiite, ki gbiin wannteeb bonchiann nba sii wantib baa loon bii gbia linba. ⁴ Bi kan gbiint barmɔnii manji, ɲaan loon bii gbiin labagana. ⁵ ɲaan fin-ii tee subindaano yoo kur, kii saak biakdinu, kii mɔɔntir Yiisa Masia barnanii, kii tuun toona kur nba ki Yennu tura na.

⁶ Kimaan min ɲarin, yoo baar nan man lu n miara; yoo baar nan man nyi tingbouŋ na niwa. ⁷ N gbaa gbigbaananna; ki tun n toonn gbenna; n lek dia yada labaar na. ⁸ Li paak, nyɔɔt nba tee yentinu nyɔɔt dɔɔ guun sanpaapo; ki ti Yomdaano, wunba bu niib buut nan barmɔnii na tan saa turin nyɔɔt man, buut daar. U tan kan tur min kuukɔɔ kaa, ɲaan u tan saa tur binba kur mun loon wun jen nae.

Majoontik

⁹ Yabit ki baar n peŋ yian yian na. Kreskens saan Galasia-wa, ki Taitus mun saan Dalmasia-wa, ¹⁰ Demas mantik loon tingbouŋ na bona bonchiann, li paak u nyikin ki mun saan Tesalonika-wa. ¹¹ Luk kuukɔɔe ji be nanin. Jiin Mak baar nana na, kimaan u toona mak nyɔɔt ki turin bonchiann. ¹² N tun Tikikus ki u saan Efesus-a. ¹³ Fi-i baat yoo nba, fan jii n liatir nba ki n daan nyik Trowas, ki li be Kapus boor na; a bia jii n gbanpɔɔbir nan n kadagbant na.

¹⁴ Aleksander, wunba kur saauk na din tumin linba bi bonchiann; Yennu saa dat u tubir, waa tun linba na paak. ¹⁵ Ii mi a mɔɲ nana, kimaan u kɔn nant, barnanii nba ki ti mɔɔntir na paak bonchiann.

¹⁶ Maa daan piin n mɔɲ paak konn na, sɔɔ ki set n poorpo; bi kur daan nyikimi. Yennu daa teemm biit li paaki. ¹⁷ ɲaan ti Yomdaano daan be nanin, ki turin pan, ki n fit mɔn barnanii man kur ki tur binba ki tee Juu teeb na kura, a bin gbat. ɲɔɔe daan nyinnin kuun ni. ¹⁸ ɲɔɔe bia saa nyinnin bonbiir kur ni, ki kɔɔnin u naan nba be sanpaapo na ni nan laafia. ɲɔɔe yen dontir mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

Foontjoontii

¹⁹ N jikit n foontii ki teen Prisila nan Akuila, nan Onesiforus ɲaateeb. ²⁰ Erastus daan biar Korint-a. Trofimus daan kaa laafia, ki n nyiko Miletus. ²¹ Yabit ki baar nnawa ki tinkook n do. Yubulus nan Pudens nan Linus nan Klodia teena bi foontii; ki Masiaweira kura bia foonta. ²² Ti Yomdaano-ii be nana. Yennu ninkpabaun-ii be nani.

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur TAITUS nae na

Ki jiin Taitus gbouj na po

Taitus din ki tee Juu niro, ɲaan teen Yiisa yada, ki tee Pɔɔl toontunnanlɔɔ nan u sommtɔɔ, barnani na toona ni. Pɔɔl gbouj nba ki u tur Taitus na din want a wun biar Kret tinj nie, kii gorii Yiisaweira na benu.

¹ Min Pɔɔl, wunba tee Yennu daabir nan Yiisa Masia toonii na, mine ki Yennu gann ki tumin u nigannkab boor a n chee bi yada, ki te bin bann u barmɔnii labaar nba wantit yentinu sɔnu na, ² ki bia turib dindann nan bi sii mɔk manfoor nba kaa gbennu. Yennu nba ki fa faak na din senn mɔsonn ki sɔɔ durinya daa ki piin, a u tan saa turit manfoor man, ³ ki yoo nba din tan jarj na ki u fiit wann li labaar u maan ni; ki jii labaar man ki teen n nuu ni, ki n mɔɔntir nan ti Tinntɔɔ Yennu nba turin mɔb na. ⁴ N sɔbin gbouj na ki teen fin Taitus nba tee n bimɔj, yada yennkɔɔ ni nae. Ti Baa Yennu nan ti Tinntɔɔ Yiisa Masia ninkpabauj nan parmaasir-ii be nana.

Ki jiin Taitus toona po

⁵ N din te ki a biar Kret tinj ni maa a ɲamm bonsiar kur nba kpaa talase, ki gann Masiaweira saakab doo kur ni, nan maa wanna bianjinba na: ⁶ Li kpaa talas ki Masiaweira saakɔɔ daa mɔk biiti; kii mɔk poo yenɔkɔɔ; ki u waas n teen Masia yada, ki daa tee wabiit nan tubkangbata; ⁷ kimaan Masiaweira yudaanɔe yen Yennu toona. Li paak, li kpaa talas ki u daa mɔk biiti: U daa tee bongaann, koo wunba dont wutoor yann yanni, koo ki tee danyuuruk, koo kpikpiruk daano, koo liklonbiiuk daano. ⁸ Li kpaa talas ki wuu mi saamm gaaru, kii loon toonjana tumu, kii sub, kii be fanu, kii tee popeendaano, kii mi u mɔjɲdianu, ⁹ kii dia barmɔnii labaar nba ki bi din wannɔ na. ɲanne saa te wun fit wann niib wannu nba took, ki fit nyann binba ki saak barmɔnii wannu man.

¹⁰ N beera linba na, kimaan mɔyɛtdamm be bonchiann, ki Juu tesiab mantik tuun nnae, ki dia bi mɔmaan nba kaa nyɔot ki kpann leeb. ¹¹ Li kpaa talas ki fan gɔɔr bi labaar man, kimaan bi liklonbiiuk paak ki bi lin want niib linba ki ɲan nan bii want, ki ɲmat ɲasai niib dudukit. ¹²⁻¹³ Kret jasɔɔ, wunba din tee bi tiɔj sokinii na din yet a: “Kret teeb fa faak yoo kur; bi tee nan bonkobibiit nae, ki bia tee forinfoona nba loon diina kuukɔɔ.” Waa din yet bianjinba na tee barmɔniie. Li paak, li kpaa talas ki a yakii namm fanu, ki bin dia Masia labaar na nan barmɔnii, ¹⁴ ki ji daa fiin Juu teeb faak po, ki bia daa fiin niib nba ki saak barmɔnii wannu na po. ¹⁵ Popeendamm boor, bonsiar kur yeene; ɲaan biitdamm nba ki teen Masia yada na, siar ki yeen bi boori, kimaan bi dudukit nan bi yan ki yeeni. ¹⁶ Bi yi bi mɔj Yenmiirae, ɲaan ki bi toona want nan bi ki mi Yennu. Bi tee mɔyɛtdamme, ki nubir Yennu boor; ki bia kan fit tun toonjansiari.

2

Ki jiin wannmɔnu po

¹ Taitus, fin-ii want wannmɔnu na. ² A kpaan jasaakab na ki bii be soon nna, kii sub, kii dia bi mɔj, kii dia Masia labaar fanu, kii loon niib, kii mɔk gbankur. ³ A bia kpaan poosaakab na ki bii tee popeendamm. Bi daa tee sanjaanjanna, ki daa mantik tee danyuura. Li kpaa talas ki bii want linba ɲan, ⁴ kii want poobis na ki bii loon bi sɔrib nan bi waas, ⁵ kii dia bi mɔj, kii tee popeendamm, kii tee ɲapooɲamm, kii be fanu, kii saak bi sɔrib mɔi. ɲanne saa te ki sɔɔ kan fit pak bonbiir ki jiin Yennu maan na po.

⁶ A bia kpaan naasimm ki bin dia bi mɔj. ⁷ A mɔj-ii be fanu bonsiar kur ni, kii want leeb baa sii be fanu bianjinba. A wann niib Masia labaar nan barmɔnii, kii sub, ⁸ kii piak linba took ki sɔɔ kan mi yiinir yanni, ki binba loon ki bii kon nant daa laat bonbiir nba ki bi saa pak ti po; ɲanne saa te ki bin di fei. ⁹ Li ɲan ki daaba-ii saak bi yomdamm mɔi, kii pent bi para bonsiar kur ni. Bi daa nɔi nan bi yomdammi, ¹⁰ ki daa jaan bi siari. Li kpaa talas ki bin wann bi mɔj nan bi be fanu nan barmɔnii yoo kur; ɲanne ki bi binbej kur saa wann nan ti Tinntɔɔ Yennu wannu na ɲan bonchiann.

¹¹ Kimaan Yennu tur nisaarik kur sɔnu a wun la tinnu; ɲanne fiit wann u ninbatinu nba yab bianjinba. ¹² Li ninbatinue wannit a tin nyik linba kur ki tee yentinu na, nan tingbouj na loonbiit, ɲaan dia ti mɔj, kii be fanu, kii tiin Yennu, tingbouj na ni, ¹³ kimaan ti guu ki mɔk dindann nba turit parpeenn nan ti Yabint Yennu nan ti Tinntɔɔ

Gbouj nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur FILEMONN nae na

Ki jiin Filemonn gbouj na po

Filemonn din tee wunba waa Yennu yoo kure, ki tee Kolosa doo ni Masiaweira na yeno, ki bia tee daabir nba ki bi yiu Onesimus na daano. Daabir manj din chiar yaat u daano boore, ki tan chet Pɔɔl dansarik ni.

Li din nyii Pɔɔl boore ki Onesimus tan teen Masiaweiro. Pɔɔl din sɔb gbouj na ki barin Filemonn a wun nyik chab daabir Onesimus manj nba ki ɲɔɔ Pɔɔl jiinto u boor na, ki li daa tee waa tee daabir nba la nyikinhab na kuukoo kaa, ɲaan waa mun bia tee Yiiisaweiro na paak.

¹ Min Pɔɔl nba be dansarik ni Yiisa Masia sann paak na, nan ti naa bik Timoti-e sɔbin gbouj na ki teen fin ti toontunnanloo Filemonn nba ki ti loona na, ² nan Masiaweira nba lakii jiantir Yennu a ɲaak ni na; ki bia teen ti niipoo Afia nan ti toontunnanloo Akipus. ³ Ti Baa Yennu nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun nan parmaasir-ii be nani.

Ki jiin Filemonn lomm nan u yada po

⁴ N naa bik Filemonn, yoo nba kur ki n tiar a po n miaru ni, n teen Yennu niipoouk, ⁵ kimaan n gbat faa teen ti Yomdaano Yiisa yada ki loon u yab kur bianjinba. ⁶ N mei Yennu, a timm nan fin nba taan ki teen Masia yada na, lin te ki tin bann fanu binbenɲan nba tee ti yar u ni na. ⁷ N naa bik, a lomm manj turin parpeenn nan pardoonn bonchiann, kimaan a cheen Yiisa yab kur para.

Ki jiin Filemonn daabir Onesimus po

⁸ Ton, Masia paak, n bo kii mok janmaanii nan man beta ki fan tun linba tooki, ⁹ ɲaan lomm paak ki n meia, min Pɔɔl nba tee saakoo, ki bia be dansarik ni motana Yiisa Masia paak na, ¹⁰ n meia ki teen Onesimus, wunba tee n bik na, kimaan maa be dansarik ni nae ki n pakoo barɲanii na ki u teen yada. ¹¹ Sinsinn, u daan tuu ki mok nyoot ki turani, ɲaan motana u ji mok nyoot bonchiann ki teen min nan fin kura.*

¹² Motana, n yaa wun ɲmat a boore; ki n par kur be u ni. ¹³ N bo loon ki mii diau n boor nna na, ki wun gaar a paak ki sommin, yoo nba ki n be dansarik ni Masia barɲanii paak na. ¹⁴ ɲaan n ki loon ki n mukisa kaa ki a sommimi, ɲaan n loon ki a sommin nan a moɲ loomme. N ki loon ki n tun siar ki li ki tee a loommi.

¹⁵ Li pasiar, u yaatu na paak saa te ki a ji diau yoo kur. ¹⁶ Motana, u ji ki tee daabir kaa, ɲaan u chee daabir: u tee ti naa bilonkake. Maa loono bonchiann bianjinba na, ɲaan a sii loono ki gar nnawa, kimaan u tee a daabire ki bia tee a naa bik, ti Yomdaano ni. ¹⁷ Li paak, li-i tee ki a mi a n tee a yookie, fan gaarɔ nan faa bo saa gaarin bianjinba na. ¹⁸ Li-i tee ki u biira siar, koo ki u dia a pansiarie, fan te ki n pa. ¹⁹ N sɔbin nan n moɲ moɲ nuue na: Min Pɔɔl-e saa pa-a; ɲaan min kaa saa beta, a moɲ mi nan a dia n pann a manfoor paak. ²⁰ Li paak, n naa bik, sommitin ti Yomdaano paak, ki doon n par, taa tee weinanleeb Masia ni na paak.

²¹ N sɔbin gbouj na ki teena, ki ki mok birsuk nan a saa sak tun ki lin gar maa beta linba na kura. ²² A bia lon diiuk ki guunin, kimaan i Yenmiaru paak, n mok dindann nan Yennu saa te ki n jen foontiwa.

Foontjoontii

²³ Epafra, wunba ki min nan ɲoo be dansarik ni Yiisa Masia paak na teena u foontii; ²⁴ ki n toontunnanleeb, Mak, nan Aristakus, nan Demas, nan Luk, mun bia teena bi foontii.

²⁵ Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun-ii be nani.

* **1:11** 1.11 Onesimus paake tee “mok nyoot.”

HIIBRU TEEB

Ki jiin Hiibru teeb gbouj na po

Sooe din sob gbouj na tur Yiisaweira nba tee Juu teeb. Juu teeb sanleere tee Hiibru teeb. Namme din di biak Yiisaweiu paak, ki li ji din tenn waan nan bin nyik Yiisa weiu.

Yennu nba turit u moomaan u Bija Yiisa ni bianjinba

¹ Yaayoo ni, Yennu din jikit yoo bonchiann nan sonii bonchianne ki te ki sokiniinba piak teen timm Juu teeb yeejamm; ² naan motana u te ki u Bija nba ki u ganno a wun yent bonsiar kur nae pak nan timm. U din te ki u Bija mane nan durinya na kur. ³ Nsoe tee Yennu moŋ moŋ ninnaun, ki yentir Yennu man yentu na, ki dia durinya yaka kur nan u moomaan nba mok paŋ. Waa din tun linba saa te ki niib n la nyikinchab bi biit paak yoo nba na, ki u ji kar Yabint Yennu niidiitu po, Yendouj ni.

Ki jiin Yennu Bija paŋ po

⁴ Yennu nba te ki u Bija man sann gber gar malakanba sana bianjinba na, nnae ki u Bija man set garib. ⁵ Kimaan Yennu daa ki mi yet malakasoo a:

“Fine tee n Bija, ki dinnae ki n teen a Baa.”

Yennu bia ki mi pak malakasoo po a:

“N tan sii tee u Baa, ki u tee n Bija.”

⁶ Yennu nba din tan yaa wun baar nan u Bija, wunba tee bonnankara yur tingbouj na ni yoo nba, ki u gbouj yet u po a,

“Li kpaal talas ki Yennu malakanba kura n jianto.”

⁷ Naan malakanba na po narin nsoe Yennu din yet a:

“U te ki u malakanba tee sei,
ki bia teemm ki bi tee mupeenu.”

⁸ Naan u yet u Bija na narin a:

“Yennu, a naan na sii be mokmok nan mokmok.

Ki nante sii tee a naan dammir.

⁹ Faa loon nant naan ki ki loon biit na paak
te ki min Yennu ganna ki tura parpeenn bonchiann
ki gar maa tur a yoonsba bianjinba.”

¹⁰ Yennu gbouj bia din yet a

“Yennu, pinpiik niwa fine din nan tingbouj na,
ki nan sanpaak nan a moŋ nii.

¹¹ Bi tan saa kpowa, naan fin lek sii yoo be-e;

bi kur tan saa kpete ki chat nan chinchenn na,

¹² ki fan pobimm nan baauj na,

ki bin lebit nan chinchenn na.

Naan fin narin tee yomme yoo kur,

ki a manfoor na kaa gbennu.”

¹³ Ton, Yennu daa ki mi bet malakasoo a:

“Karin n niidiitu po

mokmok nan maa tan saa jii a datai ki teemm a taakpakita.”

¹⁴ Li paak, malakanba tee bee? Bi kur tee sei nba jiantir Yennu-e, ki nsoe Yennu tuumm a bii sommit niib nba saa la tinnu na.

2

Ki jiin tinnjaann po

¹ Li kpaal talase ki tin gbiint barmonii nba ki ti din gbat na fanu ki tan daa konitiri. ² Maan nba ki malakanba din mon ki tur ti yeejamm na tee barmoniie, ki wunba din ki sak ki weir tuu la tubdatu nba janoe. ³ Li paak, ti-i kii sak ki gbiint tinnjaann man labaar fanu, ti saa teen nlee ki nyi tubdatu ni? Ti Yomdaano tioro din doŋ mon tinnu labaar man, ki binba gbat na din wannit a li set tee barmoniie; ⁴ ki Yennu nba tuun baktinaun nan jaarlituk toona nan nyina, ki bia teen niib u Seyeej piinii u loomm ni bianjinba nae pukii u siara bi wannu man paak.

Ki jiin wunba yen tinnu na po

⁵ Durinya nba baat ki ti piak li po na, Yennu din ki yaa malakanbae tee li yudammi.

⁶ Li sob Yennu gbouj ni siarboor a:

“Yennu, nisaarik tee bee ki a dukii u po;

u mun tee bee ki a baka be u ni?

⁷ A din te ki u pɔ malakanba boor waaminna,
ki bia te ki u la dontir nan paku,

⁸ ki te ki u yen bonsiar kura."

Li yet a Yennu din teen nisaarike "bonsiar kur yudaano." Li want nan u yen bont kurewa, ɲaan motana nisaarik daa ki yent bonsiar kuri. ⁹ ɲaan ti laat Yiisa-e. ɲɔɔe ki Yennu din te ki u pɔ malakanba boor yoo waaminna, a wun gaar sɔɔ kur paak ki kpo, ɲɔɔ Yennu ninbatinu ni na. U kuun biak dinu maɲ paak ki Yennu te ki u la dontir nan paku. ¹⁰ Yennu nba nan bonsiar kur ki bia dia li kur na, ɲɔɔe jii u waas bonchiann ki kɔɔmm u naan na ni, ki li took u boor a wun te ki bi tinnu daano Yiisa-ii setiki tee bi Tinntɔɔ nan barmɔnii, u biak dinu paak.

¹¹ ɲɔɔe te ki nisaarii teen popeendamm, ki ɲɔɔ nan ɲamm kur ji taan ki mɔk Baa yenoƙɔɔ. Li paake ki Yiisa ki tiin fei nan wun yiimm u naa waasi. ¹² U bet Yennu a, "N saa wann n niib faa tun ɲamm nba ki turin,

ki saa dont a sann bi lakinn ni."

¹³ U bia yet a, "N tan saa teen Yennu yada," ki bia yet a, "Min nan waas nba ki Yennu turin nae be na."

¹⁴ Tɔn, Yennu waas nba tee nisaarii na paak, Yiisa mun din tee nisaarike nan ɲamm na, a u kuun ni wun tan biir Sintaanii nba mɔk kuun paɲ na, ¹⁵ ki nyinn binba tiin kuun ɲaɲmaanii na bi ɲaɲmaanii maɲ ni. Bi din tee ɲaɲmaanii yommiie bi manfoa kur ni. ¹⁶ Barmɔniie, li ki tee malakanba kaa ki u somniti, ɲaan Abraham yaaboonaie ki u sommit. ¹⁷ Linba na want nan li din kpaa talase wuu tee nan u naa waas na u binbeɲ kur ni, ki teen bi manntɔyudaano nba tee ninbatinu daano, ki bia tee barmɔnii daano, ki jii u mɔɲ ki teen maruɲ ki tur nisaarii Yennu boor, ki wun nyik chab bi biit. ¹⁸ Ki u saa fit somm binba yaa bin kɔɔ jinjammii ni, kimaan u tiɔɲ din dii biak, ki jinjammii bia jammɔwa.

3

Yiisa-e tee nijaann ki gar Moses

¹ N naa waas nba tee Yennu niib ki u ganni na, ii dukii Yiisa po, wunba ki Yennu din tumɔ a wun teen manntɔyudaano ti Yenjianu sɔnu ni na. ² Moses nba din tee barmɔnii toontunno Yennu ɲaateeb sinsuuk ni biaɲinba na, nnae ki Yiisa mun tee barmɔnii toontunno Yennu nba ganno na boor. ³ ɲamaarɔe ɲaɲ nan bii teenɔ baakir ki gar ɲaak nba ki u maa na; nnae ki Yiisa ɲaɲ nan bii teenɔ baakir ki gar baa teen Moses biaɲinba na. ⁴ ɲaak-i taɲi see, sɔɔe sennir; ki Yennu-e sent bonsiar kur. ⁵ Moses din tee barmɔnii toontunno Yennu ɲaateeb sinsuuk ni, ki wann linba ki Yennu yaa wun tan pak sianyoo na. ⁶ Masia ɲarin tee barmɔnii daano nba yen Yennu ɲaak maɲe ki tee u Bija. Ti-i mɔk parcheenn nan yuugontir ti dindann paak, ɲann timme tee Yennu ɲaateeb maɲ.

Yennu niib foon labaar

⁷ Li paak, ii sak man Seyeerɲ nba yet biaɲinba na a:

"I-i gbat Yennu kunkɔr dinna,

⁸ yaa daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar

bi tuba biaɲinba

ki kɔn nano, ki bikinɔ,

baa din be muuk ni yoo nba na.

⁹ Yennu din yet a, 'Bi poɲ din la maa tun linba kur

ki saa ɲaɲ bina piinna na,

ɲaan leɲe ki bi din bikinin.

¹⁰ ɲanne din te ki n donn wutoor niib maɲ paak

ki yet a, Bi para ni, bi yɛtima, ki ki waa n sɔnii.

¹¹ N din donn wutoor ki betib a bi kan mi baar

maa bo yaa n turib foon tiɲ nba na ni.' "

¹² Tɔn, n yɔɔsnba, ii bann i yan ni ki sɔɔ daa tee biitdaano ki kɔɲit yada ki tan mann ɲmat poor ki nyik manfodaano Yennu na. ¹³ ɲaan ii sommit leeb man daar n tuu daar, taa daa be ti manfoor ni yoo nba na, ki biit daa kpanni ki i tee tubkangbata. ¹⁴ Kimaan ti-i dia ti sinsinn yada na chib ki saa baar ti manfoor joontu, timm nan Masia sii tee toontunnanleebe.

¹⁵ Nnae ki bi din sɔb Yennu gbouɲ ni a:

"I-i gbat Yennu kunkɔr dinna,

yaa daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar

bi tuba bianjinba,
ki din kon nan Yennu ki yeto na.”

¹⁶ Ki lamme din gbat u kunkor njaan kon nanao ki yeto? Njamm kaa din tee binba nyii Ijjipt ki Moses tee bi toondaano na-a? ¹⁷ Ki lamme biak ki Yennu wutoor din doo bi paak ki saa jarj bina piinna na? Li ki tee binba din tun toonbiit, ki tan kpo muuk ni na kaa-a? ¹⁸ Yennu daa din bet lamme a, “Bi kan mi baar maa bo yaa n turib foon tij nba na ni.” Li din tee binba yet u mob nae. ¹⁹ Li paak, bi din ki fit koo tij marj ni, kimaan bi yadakaarin paak.

4

¹ Ton, Yennu ji tur timme molor marj a tin la foon nba ki u din pak li po na. Li paak, ii bann i yanni man ki daa te ki soo n tan kon foon marji. ² Ti gbat barjanii na nan baa mun din gbatir bianjinba nae, njaan li din ki turib nyooti, kimaan baa din gbatir, bi ki gaarir nan yada. ³ Li paak, timm nba teen yada na, ti la foon marja. Li din tun nan Yennu nba yet bianjinba nae a:
“N wutoore doo, ki n betib a
bi kan ban koo tij nba ni ki n bo yaa n turib foon na.”

Njaan waa din tan yeen linba na, ki soo ki u tun u naamii toona ki gbenna. ⁴ Kimaan Yennu gboun ni siar po li pon yet daanlore daar marj po a, “Yennu din nyik u toona kur ki foi daanlore daar.” ⁵ Njaan ki u bia yet nna a, “Bi kan ban koo tij nba ni ki n bo yaa n turib foon na.” ⁶ Binba din gbat barjanii na sinsinn na din ki la li foon, kimaan bi din yet Yennu mabe. Li paak, nisiab be ki tan saa la foon marj. ⁷ Yennu bia senn daleer ki yi daar marj “Dinna.” Ki bina bonchiann din gar, ki Yennu te ki Defid yet li po nan laa pon pak bianjinba na a:
“I-i gbat Yennu kunkor dinna, yaa daa nyar i tuba.”

⁸ Joosua-i diji turib foon, Yennu ji bo kan pak daleer po. ⁹ Li paak, foon dasiar bia daa be ki tee Yennu niib yar, nan waa din foi daanlore daar bianjinba na. ¹⁰ Kimaan wunba la Yennu foon marj, u nyik u toonae nan Yennu nba din nyik u naamii toona bianjinba na. ¹¹ Li paak, njaant man ki tin yabir ti moji ki la foon marj, ki ti soo tan daa konit nan baa din yet Yennu mob ki konir bianjinba na. ¹² Yennu momaan marj tee barii nba foe, ki mok pan, ki bia di ki gar jukbanjiak nba nja moji njanlee na. Yennu momaan fit nja ki koo baat nisaarik seek nan u manfoor boor ni, ki koo baat u tukita nan u kpaba beesin ni, ki koo bokitir u dudukit nan u par ni bibikit. ¹³ Bont kur doo yeenin nie, ki Yennu nba tan saa bu bi buut na ninbina laatir; ki siar kaa ki bori.

Yiisa-e tee ti manntoyudaanjaan

¹⁴ Njaant man ki tii dia ti yada nba ki ti fiit wann na kenken, kimaan ti mok manntoyudaanjaan, njooe tee Yennu Bija Yiisa, wunba pon gar saan Yennu tikon boora na. ¹⁵ Ti manntoyudaano marj ki tee wunba kan fit tint ninbaauk ti butun paak kaa, njaan u moji din la bikinu sonii booru kur ni, nan taa mun laat bianjinba na, njaan u lek din ki tun biiti. ¹⁶ Li paak, njaant man ki tii mok parcheenn ki baar Yennu nba tee burchindaano na naangbouj boor, ki la ninbatinu nan sommir ki lin sommit yoo nba ki ti loonir.

5

¹ Ton, mannteeb yudaano kur nba ki bi ganno niib sinsuuk ni na, bi senna a wun gaar u leeb paake, kii mann mannu bi biit paak, kii teen Yennu. ² Njaan u moji nba tee butimoo sonii bonchiann ni na paak, u sii fit dia binba poot yan ki kpet sonu na soon nna, ³ ki u moji nba tee butimoo na paak, li kpa talas ki wun mann mannu u moji toonbiit paak nan waa mann niib toonbiit paak bianjinba na. ⁴ Soo ki fit nyint u moji a wuu tee mannteeb yudaano, see ki Yennu ganno, nan waa din gann Aaronn ki teeno mannteeb yudaano bianjinba na.

⁵ Nnae mun, Masia din ki nyinn u moji ki donn u moji a wuu tee manntoyudaano, njaan Yennu-e din yeto a:

“Fine tee n Bija; dinnae ki n teen a Baa.”

⁶ Ki siar po u bia yet a:

“A sii yoo tee manntooe, Melkisedek paabu ni.”

⁷ Ton, Yiisa nba din be tingbouj na ni yoo nba na, u din mei Yennu ki barimo, ki bui nan ninnyuut, Yennu nba saa fit fato kuun ni na boor. Waa din baakit Yennu na paak, ki Yennu gbat u miaru. ⁸ U tee Yennu Bijae, njaan u lek dii biake, Yennu mosaku ni. ⁹ Ki tan gbenn biak dinu marj, ki te ki binba kur saak u mob na la tinnu nba kaa gbennu. ¹⁰ Nanne ki Yennu yiino mannteeb yudaano, Melkisedek paabu ni.

Yada lunu kpaanii

¹¹ Ti bo saa pak Masia nan Melkisedek po bonchiann, ñaan li paar nan ki ti wann, kimaan i ki bant li paak yiami. ¹² Nna yoo li ji bo kpaal talas ki yii tee wanteebe, ñaan i bia loon ki soo n wann Yennu moamaan pinpiik ni sonii na. I bia daa ñan nan biime, i ki jaŋ nan jeŋmankati. ¹³ Wunba daa moor biin tee bibunne, ki daa ki bann yentinu wannu na fanu. ¹⁴ Ñaan jeŋmankat tee saakab yare, ñamme tuu tumii ki bann bonbiir nan bonjann bokitu.

6

¹ Li paak, ñaant man ki tii dia saakayan kii tumii Masia barrii kii saa toonn; ki ñamm tumii u barrii bonchiann ki pukin pinpiik ni wannu na po; li ji ki kpaal talas bin ñamm wann i a, nyikin toonbiit nba tee kuun sonu, ki teen Yennu yada, ² ki bia wann Yennu nyunwuru po, nan niyiinu niib paak, nan kpeemm fiiru po, nan tubdatu nba kaa gbennu na po. ³ Yennu-i sak, ti saa san toonna.

⁴ Masiaweira nba yet u weiu, li tan sii paar nan bin jen ki lebit bi dudukit. Sianyoo bi din tuu be Yennu maŋ yentu nie, ki gaar bi tora nba tee Yennu Seyeer na, ki lemm Yendouŋ ni piiniwa, ⁵ ki din tuu mi Yennu moamaan na manu po, ki mi durinya nba baat na paŋ po, ⁶ ñaan ji tan yet Masia weiu. Li ji paar nan bin jen ki lebit bi dudukit, kimaan bi ñamii kpi Yennu Bija maŋe dapunpun paak ki dinto fei paanu ni.

⁷ Ton, tij nba ki saak baa li paak ki li maakit ki tee jeet teen binba ñammitir na, Yennu-e teen piisin tij maŋ paak; ⁸ ñaan tij maŋ-i pia kunkonii nan mobiit, li ki mok nyooti. Li kan yukir ki Yennu saa porir mob ki lin di muu ki biir.

⁹ Ti naa walonkai, taa lek piak linba na, ñaan ti ki mok birsuk i po. Ti mi nan i benue nae chee, ki i mok tinnu. ¹⁰ Yennu-e ñan, ki kan tamm yaa tun linba ki turo, koo yaa loono bianinba ki somm Masiaweira, ki bia daa sommitib na. ¹¹ Ti loon ki i soo kur n yabir u moŋ paake mokmok nan li joontu, ki yaa mok dindann nba na n teen monii ki turi. ¹² Ti ki loon ki yii tee gbannyakdammi, ñaan ti loon ki yii tee binba teen Masia yadae, kii mok sukuru, ki tan gaar linba ki Yennu senn moosonn li po na.

Ki jiin Yennu moosonn nba kaa birsuk na po

¹³ Yennu nba din senn u moosonn tur Abraham yoo nba na, u din sat mob a u tan saa tun waa senn moosonn nba nawa. Soo ki be ki chee Yennu tior; li paak, u din jii u moŋ sanne ki sat mob. ¹⁴ U din yet a, “Li tee barmoniie, n set saa teen piisin a paak ki bia tura yaaboonna bonchiann.” ¹⁵ Abraham din mok sukuru, ki tan gaar linba ki Yennu senn a u tan saa turo na. ¹⁶ Niro-i sat mob, u tuu jii wunba garo sanne ki sat, ki mob nba ki u sat na n kpi moniok kur. ¹⁷ Ton, binba din yaa bin gaar Yennu nba din senn moosonn nba na, u din loon wun wannib nan u kan mi lebit u dudukiti; li paak ki u din sat mob ki pukin u moosonn maŋ paak. ¹⁸ Ton, bona ñanlee nba kaa lebitu na be ki wann nan Yennu set saa gbeen u moosonn maŋa. Li paak, timm nba chiar saan u boor ki tinn na mok parcheenn, ki gaar dindann nba be ti toonn po na chib. ¹⁹ Dindann nba ki ti mok na tee manfoor jaantarik nba dia ti manfoor fanu nae. Li tee dindann nba gar Yendouŋ ni diiuk kaaruk nie ki koo diiuk maŋ kasii boor na. ²⁰ Yiisa din gaar ti paak ki teen sonliitoo, ki gar saan diiuk maŋ ni, ki teen ti manntoyudaano mokmok nan mokmok, ki tee Melkisedek paabu ni manntoo.

7*Ki jiin Yennu manntoo Melkisedek po*

¹ Melkisedek maŋ din tee Salem doo bate ki bia tee Yabint Yennu manntoo. Abraham nba din tan nyii tob nba ki u kon nyann batnba banna na, ki Melkisedek cheto ki teen piisin u paak; ² ki Abraham nyinn bona piik ni yennkoo, waa kon fat bont nba na kur ni ki turo. (Melkisedek sann maŋ paak tee a, “Yentinu Bat,” U din tee Salem doo bate; ki Salem paak tee parmaasir, li paak ki u bia tee “Parmaasir Bat.”) ³ Labasir ki be ki want Melkisedek baa po, koo u naa po, koo u yeejamm po. Labasir kaa ki want u maru po, koo u kuun po. U naan Yennu Bijae ki yoo tee Yennu manntoo mokmok nan mokmok.

⁴ Li paak, i la waa tee nijaann bianinba, kimaan ti yeejajaann Abraham din nyinn waa kon fat bona nba tob ni piik ni yennkoo ki turo. ⁵ Ki sennu din wann a Liifai teeb yaaboonna nba tee mannteeb na n tuu gaar bi niib Juu teeb nba mok linba, li bona piik ni yennkoo, ñaan bi niib maŋ mun bia lek din tee Abraham yaaboonnae. ⁶ Melkisedek din ki tee Liifai teeb yaaboonna kaa, ñaan u din gaar bona piik ni yennkoo Abraham boor, ki bia teen piisin joo Abraham nba din gaar Yennu moosona na paak. ⁷ Moniok kaa nan niro nba teen piisine tee nijaann ki gar wunba gaan piisin maŋ. ⁸ Mannteeb nba din tuu gaan niib nba mok linba li bona piik ni yennkoo na din tee nisaariie ki tuu tan

kpo; ñaan Melkisedek, wunba din gaar Abraham bona piik ni yennkoo na ñarin be, nan Yennu gbouj nba wann bianjinba na. ⁹ Ti saa fit yet a yoo nba ki Abraham din nyinn u bona piik ni yennkoo na, u yaaboona Liifai teeb nba din tan gaan bona piik ni yennkoo man, mun din mi bi bona piik ni yennkoo nyinnu, ¹⁰ kimaan baa lek daa din ki mar Liifai na, ñaan ti saa fit yet a yoo nba ki Melkisedek din chet Abraham na, ñoo Liifai din be u yeeja Abraham mar ni.

¹¹ Yennu din tur Juu teeb sennu ki wann Liifai teeb bi mannu toona nba sii tee bianjinbae. Ki Liifai teeb man toona-i diji be fanuie, li din bo kii kpaal talas ki manntogano, wunba ki nyii Aaronn maaru ni ñaan see Melkisedek setu ni na n baari. ¹² Kimaan yoo nba ki mannteeb yudantuk lebitu din tuu tan baar ki bin lebit na, sennu mun bia din tuu lebite, ¹³ ki ti Yomdaano Yiisa, wunba tee manntogano man nyii boorganu nba ki bi soo ki mi tun mannu toonn na nie. ¹⁴ Soo kur poñ mi nan ñoo Yiisa nyii Juda booru nie, booru nba ki Moses din ki mi pak siar bi po ki jiin mannteeb po.

Ki jiin manntoo nba tee nan Melkisedek na po

¹⁵ Yoo nba ki manntogano nba tee nan Melkisedek na din tan baar nae ki ti mantik bann barii man paak. ¹⁶ Njoo tee manntoo, ki nisaarik sennii ni kaa ki u teen manntoo, ñaan manfoor nba kaa gbennu na pañ nie ki u teen manntoo. ¹⁷ Kimaan bi din sob u po Yennu gbouj ni a, “A sii yoo tee manntoo, Melkisedek paabu ni.” ¹⁸ Li paak, sennkperu na ji din bakine, kimaan li ji ki mok pañi, ki bia ki mok nyooti. ¹⁹ Moses sennu man din kan fit te ki siar be fanu. Ñaan motana ti ji mok linba teent dindann nba chee na, ki li nie ki ti chat nakin Yennu. ²⁰ Ki Yennu bia sat mob ki pukin li paak. Yennu din tuu ki sat mob yoo nba ki bi kaant mannteeb na. ²¹ Ñaan Yiisa din teen manntoo, yoo nba ki Yennu din sat mob ki beto a:

“Min Yennu sat mob ki ji kan lebit n dudukit, ki yet a
‘Fine sii tee manntoo mokmok nan mokmok.’ ”

²² Li paak, Yiisa-e tee wunba wann nan molor nba chee na be ki kaa lotu.

²³ Ton, yaayoo ni mannteeb man din tuu tan kpoe, ki bi leeb na n mun gaar bi toona; li paak ki bi din yab. ²⁴ Ñaan Yiisa ñarin sii yoo be-e, ki tee manntoo mokmok nan mokmok, ki u toona na kan mi nyi u nuu ni ki soo n gaarir. ²⁵ Li paak, binba chat nakin Yennu, ñoo Yiisa sann ni na, u saa fit tinnib motana nan yaayoo siyoo, kimaan u be u manfoor ni yoo kur, ki mei Yennu ki teemm.

²⁶ Li paak, Yiisa-e tee ti manntoyudaano nba sommitit, taa loon bianjinba. Njoo tee popeendaano, ki ki mok bisiat; u be u kooe ki ki tee nan biitdamm na, ki Yennu donno ki gar Yendouñ ni teeb kur. ²⁷ Manntoyudaanleeb na din tuu mann maruj daar n tuu daare bi toun biit paak sinsinn, ki bia mann maruj niib paak; ñoo Yiisa ki tee nna kaa; u din jii u moñ ki mann maruj yomkooe, ki maruj siar ji kaa. ²⁸ Moses sennu na tuu gann nisaarii ki teemm mannteeb yudamm, ki bi lek ki be fanu. Sennu man poorpoe ki Yennu din sat mob nan u Bija Yiisa, wunba sii yoo be fanu mokmok nan mokmok, ki teeno manntoyudaano.

8

Yiisa-e tee ti manntoyudaano

¹ Barii na barnook want nan ti mok manntoyudaano nba tee nna mun, ki kar Yennu nba mok pañ kur na naangbouj niiditu po, Yendouñ ni, ² ki tuun mannteeb yudant toona Yennu kasii yaa kasii boor; li kasii boore tee barmonii jiantu langbouj ki ti Yomdaano din ñammir, linba ki tee nisaarik ñammu.

³ Manntoo kur nba ki bi ganno, li tuu kpaal talase ki wun jii piinii ki bia mann maruj ki tur Yennu, nnae ki li mun kpaal talas ki ti manntoyudaano n tur siar. ⁴ Li-i bonni tee ki u be tingbouj na ni, u bo kii tee manntoo faba, kimaan mannteeb nba teen Yennu piinii, nan Juu teeb sennu nba tee bianjinba na, poñ be. ⁵ Baa tuun linba na tee Yendouñ ni diuk toona ninnaujo; Moses nba din tun linba na naan nnae; kimaan Moses nba din yaa wun faa Yenjiantu lanbouj yoo nba na, Yennu din kpaano ki yet a, “A tuu bonsiar kur nan maa wanna bianjinba joor na paak na.” ⁶ Ñaan Yennu tur Yiisa mannu toona nba chee bi mannu toona na, nan u molor nba chee ki be Yennu nan nisaarii sinsuuk ni bianjinba na, kimaan u molor man gaa nan masona nba chee Moses yar nae.

⁷ Kimaan sinsinn molor na-i diji fit te ki nisaarii be fanu, li ji din bo kii kpaal talas ki Yennu n tur molor pukin taar munlee. ⁸ Ñaan Yennu din la nisaarii biite yoo nba ki u yet a:

“Min Yennu beeri a,

yoo baat, ki n tan saa lor molorpaann nan Israel teeb

nan Juda teeb.

⁹ Li tan kii tee nan molor nba ki n din lor nan bi yeejamm, yoo nba ki n kub bi nii ki nyinnib Ijpt tij ni na kaa.

Bi din ki teen molor nba ki n lor namm na yada, li paak, ki n baka din kaa bi po.

¹⁰ Min Yennu yet nan n saa senn molor nba nae ki tur Israel teeb, daa nba baat na ni:

N ji saa teen n sennii maṇ bi dudukit nie, ki sɔbir bi para ni.

Mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib.

¹¹ Li ji kii kpaa talas ki bi sɔɔ n wann u lɔɔ koo u ninja a, 'Fini, bant Yennu,' kimaan sɔɔ kur sii min,

laa nyii tarik ki saa tuu paarɔ.

¹² N tan saa nyik chab bi biit, ki kan ban tiar bi yanbɔntoona po."

¹³ Yennu nba pak molorpaann maṇ po nae, ki sinsinn molor na teen molorkper; ki bonsiar nba kpet ki kokir, li kan yukir ki li ji sii kaa.

9

Ki jiin tingbouy na ni nan Yendɔuy ni Yenjiantii po

¹ Tɔn, Yennu nba din lor sinsinn molor ki turib na, ki u bia turib sennii nba ki bi sii waar kii jiantirɔ fanu; ki bi bia mɔk siaminba ki bi sii jiantirɔ. ² Bi din faa bonkob-gbant lanbouy, ki li mɔk paklooru nan linn po, ki yi paklooru na kasii boor. Bi din senn fitire paklooru na ni, ki teebul see leṇ, ki boroboro tɔɔ li paak ki bi teen Yennu. ³ Li linn po na mun ki bi yi leṇ kasii yaa kasii boor. ⁴ Salima binbintir din be, ki bi jokit bonnunubit li paak ki teen Yennu, ki Yennu molor lakir be, ki bi tabin salima li kur po, ki salima bobir be lakir na ni nan jeet nba yi mana na. Ki Aarɔnn patu nba din bint fapaant na kpee lakir maṇ ni, ki tana ṇanlee nba ki bi din jabir ki sennii sɔb li paak na kpee li ni.

⁵ Bonsia nba mɔk kpinkpant* din tɔɔ lakir maṇ paak, ki bi kpinkpant baak siaminba tee toonbiit nyikinhab boor na, ki li want nan Yennu be leṇ. Ṇaan mɔtana kaa tee yoo nba ki ti saa pak bont maṇ po nan li barnɔɔk kuri.

⁶ Bi din senn bona kur nnae, ki mannteeb tuu kɔɔ Yenjiantu lanbouy maṇ paklooru ni daar kur ki tuun Yenjiantu toona. ⁷ Ṇaan mannteeb yudaano kuukoɔe din tuu kɔɔ lanbouy na linn po yomkɔɔ binn nɔɔk ni. U din tuu jii some ki tur Yennu, u mɔṇ toonbiit paak, nan niib nba tuu kpet tuu biit na paak. ⁸ Yennu Seyeṇ din want Yenjiantu lanbouy na po fanu, a siaminba tee kasii yaa kasii boor na daa ki loot, yoo nba ki paklooru maṇ daa be na. ⁹ Linba na tee barjokite ki tur timm nba be mɔtana, ki want nan binba din jiantir Yennu na nba din tuu teenɔ bi piinii nan bi bonkobit sɔn nba na kan fit wuur bi para ni biit Yennu boor; ¹⁰ kimaan ṇann din tuu tee jeet nan bonnyunyuu nba kɔɔ nan linba ki kɔɔe, nan gbanant ṇamm po. Linba na kur din tee gbanant paak senniie a bii waar mɔkmɔk nan yoo nba ki Yennu tan saa senn u sennpaann.

¹¹ Ṇaan Masia, wunba tee sɔnṇanu na manntɔyudaano baara. Waa kɔɔ jiantu lanbouy nba ni ki tuun na tee lanbonjaann nba be fanu nan barmoniie; li ki tee nisaarik nba faa linba kaa, li bia ki tee tingbouy na ni yar kaa. ¹² Masia nba din saan kɔɔ jiantu lanbouy maṇ ni ki saa baar kasii yaa kasii boor yomkɔɔ yoo nba, ki li gbenn nna, u din ki jii buunii nan naajai sɔn kaa ki mann maruṇ, ṇaan u din jii u mɔṇ some ki pa ki nyinnit daabisin ni mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ¹³ Bi din tuu jii buunii nan naajai some, ki bia jii naasar ki mann ki joo muu, ki jii li tanpent nan sɔn na ki mii mii niib nba mɔk yanbɔmm Yennu tɔɔnn na paak, a lin ṇamm bi gbanant ki bii yeen. ¹⁴ Linba na-i ṇamm gbanant, ṇaan Masia some mantik saa nyinn biit ti para ni ki tii waa manfodaano Yennu, kimaan Seyeṇ nba yɔɔ be na paṇ nie ki ṇɔɔ Masia jii u mɔṇ ki mann maruṇ nba be fanu fanu ki tur Yennu.

¹⁵ Li paak, Masia-e tee wunba ṇamii molorpaann na, a Yennu nba yiin binba na n la yiar sanpaapo mɔkmɔk nan mɔkmɔk, nan ṇɔɔ Yennu nba lor na. Bi saa la yiar maṇ, kimaan Masia poṇ din kpowa; li paak, binba din tuun toonbiit yoo nba ki sinsinn molor daa din see na, u kuun maṇ nyinnib toonbiit maṇ tubdatu niwa.

¹⁶ Tɔn, niro-i sɔb u fadinu gbouy, see ki bi tan wann nan wunba sɔb gbouy na kpowa, ¹⁷ kimaan yoo nba ki wunba sɔb fadinu gbouy maṇ daa be u manfoor ni na, gbouy maṇ ki mɔk yiikoo. Li yiikoo be u kuun poorpoewa. ¹⁸ Li paake te ki sinsinn molor na din

* 9:5 9.5 Bi maan ni, bi yib "cherubime", ki bi naan bonkobit, ṇaan mɔk kpinkpant.

tuu mək yiikoo sən maruḡ poorpo. ¹⁹ Sinsinn, Moses din tuu mən Yennu sennu na kure nan laa sɔb bianjinba na. Li poorpo wun jii dufatlai ki lor nan pekobmɔnt ki pakii naajai nan buunii sən nba ḡmat nan nyun na, ki miit sennu gbouḡ na paak, nan niib maḡ kur paak, ²⁰ ki beerib a, “Mɔlor nba ki Yennu senn turi a yin sakir na some na.” ²¹ Moses bia din tuu mii sən maḡ Yenjiantu lanbouḡ na paake, nan bona kur nba ki bi dia jiantir Yennu na paak. ²² Barmɔniie, Yennu sennu wannu ni, some din tuu ḡamm bont kur ki li be fanu ki ki mək biiti, ki sɔm-i kii nyii, Yennu kan nyik chab niib biiti.

Masia maruḡ nae kpeent biit

²³ Li paak, li din tuu kpaal talase ki bin mann maruḡ ki ḡamm bona nba tee Yendouḡ ni bona ninnauḡ na; ḡaan maruḡ nba chee na saa ḡamm Yendouḡ ni bona tɔḡo. ²⁴ Nisaarik nba din ḡamm boor nba tee kasii ki nannir nan Yendouḡ ni bont nba tee li barmɔni na, Masia din ki saan koo lej kaa, ḡaan u din saan koo Yendouḡ mɔḡ mɔḡ nie, siaminba ki u be Yennu tɔḡon, ti paak na. ²⁵ Juu teeb mannteeb yudaanɔ na din tuu koo nan bonkobit sən, siaminba tee kasii yaa kasii boor na yomkooe, binn kur nɔok ni; ḡaan Masia ḡarin ki yaa wun mann maruḡ taar munḡaa kaa. ²⁶ Li-i diḡi bonni tee nnaie, ḡann laa din nyii durinya namu pinpiik niwa, u din bo saa di biak taar munḡaaewa. ḡaan mɔtana, yoo nba per joontu na, ki u dokit a wun jii u mɔḡ ki mann maruḡ ki kpeen biit. ²⁷ Yennu senn a see ki niro kur n kpo yomkoo, ki li poorpo ki wun bu u buut. ²⁸ Li paak, Masia nba din jii u mɔḡ ki mann maruḡ yomkoo ki nyinn nisaarii bonchiann biit na tan saa jena, ki ji tan kan boi biit po kaa, ḡaan u tan saa tinn binba guu-u nan bi para kur nae.

10

¹ Juu teeb sennu na din tuu tee Yendouḡ ni bonḡana ninnauḡ nba din be sɔnu ki baat nae, ḡaan li din tuu ki tee li mɔḡ mɔḡ kaa. Li paak, binn kur maruḡ nba din ki gbent na kan fit teen binba baat nan maruḡ na kasii. ² Li maruḡ-i bonni fit ḡamm bi para, bi din bo saa mann yomkooe ḡaan ji nyik, ki biit ji kii waabi. ³ ḡaan binn n tuu binn maruḡ toona na kpan din tian niib na bi biit poe. ⁴ Kimaan naajai nan buunii sən na kan fit nyinn biiti.

⁵ Li paak, Masia nba din yaa wun sik tingbouḡ na ni yoo nba na, u din bet Yennu a:

“A ki loon maruḡ nan piinii kaa,
ḡaan a ḡamm gbanante ki turin.

⁶ A ki mək parpeenn nan bonkobit nba ki bi mann maruḡ
ki jokitir muu, biit paak na.

⁷ Li paake te ki n din yet a,

‘Yennu, mine na, n saa tun a loomma

nan laa sɔb a gbouḡ ni ki yet n po bianjinba nawa.’ ”

⁸ Sinsinn, u din yet a, “A ki mək parpeenn nan maruḡ nan piinii, nan bonkobit nba ki bi mann maruḡ ki jokitir muu na, nan maruḡ nba ki bi tuu mann biit paak na kaa.” Bi din tuu mann maruḡ maḡ kura nan sennu nba wann bianjinba nae. ⁹ Li poorpo ki u bia yet a, “Yennu, mine na, n saa tun a loomma.” Li paak, Yennu faa kpeen marunkpera kura, ḡaan jii Masia maruḡ na ki senn li seenu ni. ¹⁰ Yiisa Masia din tun linba ki Yennu loon wun tun nae, ki jii u gbanant ki mann maruḡ yomkoo ki te ki ti teen Yennu niib.

¹¹ Mannbooryeḡ nba ki juu teeb manntoo kur tuun daar n tuu daar na kan fit nyinn biiti. ¹² ḡaan Masia ḡarin din mann maruḡ yomkooe, linba mək yiikoo yoo kur, biit paak, ḡaan ḡmat doo Yendouḡ ni ki kar Yennu niidiitu po. ¹³ Leḡe ki u be ki guu mɔkmɔk nan Yennu nba tan saa teen u datai u taakpakita. ¹⁴ Li paak, ḡoo din mann marunyemmire ki te ki binba ki u nyinnib biit ni na be fanu yoo nba kaa gbennu.

¹⁵ Ki Yennu Seyeeḡ mun bia teent u siara a:

¹⁶ “Yennu yet a

‘Maa yaa n turib mɔlor nbae na daa nba baat na ni:

N tan saa teen n sennii bi para ni,

ki sobir bi dudukit ni.’ ”

¹⁷ Li poorpo ki u bia ḡamm yet a, “N ji kan mi tiar bi yanbomm nan bi biit po.” ¹⁸ Yennu nba nyik chab biit na, u ji ki loon marunsiar biit paaki.

Ti chat nakin Yennu man

¹⁹ N naa waas, Yiisa kuun maḡ paak ti mək parcheenn nan tin koo boor nba tee kasii yaa kasii na ni. ²⁰ Yiisa gbanant nba tee sɔnpaanu nan sɔnu nba mək manfoor nae loot tammɔb maḡ. ²¹ Ti manntɔjaann nba yen Yennu ḡaak maḡ na paak, ²² ii ḡaan ki tin chat nakin Yennu man nan para nba be fanu, nan barmɔni yada, ki daa mək birsuk, nan ti para nba ki Yiisa sən nyinn dudukbiit li ni na, nan ti gbanant nba ki ti din wuur

nan nyuun nba kaa jakint na. ²³ Ii njaan ki tii dia dindann nba ki ti fiit wann na fanu ki daa birisi, kimaan wunba din senn mōsonn ki turit na tee barmōnii daanōe. ²⁴ Ii njaan tin yabir ki fiin leeb lomm nan bi toonjana, ²⁵ ki daa nyikit lakinu nan leeb, nan siab nba nyikit bianjinba na, njaan ii sommit leeb man, taa ji mantik laat ti Yomdaano daar man nba nyarii nakii bianjinba na paak.

²⁶ Taa bann barmōnii nba ki bi fiit wannit na, ti-i biaki njammit tuun toonbiit, marunsiar ji kaa ki saa wuur ti biit marji. ²⁷ Linba ji biar tee buut bunu nba mōk janmaaniie, nan muchioŋ nba baat ki tan saa biir binba yēt Yennu na. ²⁸ Wunba din yēt Moses sennu na weiu, ki niib bann ki teen siaradamm banlee koo ki gar niib banlee, bi din tuu kpiu, ki ninbatinu kaa. ²⁹ Li paak, niro nba fiak Yennu Bija man ki ki baakit sōn nba namm Yennu molor ki nyinno u biit ni na, ki sukii burchinseyeen na, bikint li yoo nba tan saa jan nan tubdatu nba. ³⁰ Kimaan ti mi nan Yennu-e yet a, "Mine saa pa pann ki jiin biit." U bia yet a, "Min Yennu-e tan saa bu n niib buut." ³¹ Li tee janmaansooruko nan sōn n kōo Yennu nba fo na wutoor ni.

³² Ii tian man yoo nba gar na labaar; Yennu man yentu nba din yent i paak na poor po, i din dii biak bonchiann, njaan li siar din ki nyannini. ³³ Sianyoo bi din tuu sukii-i paanu ni, ki daamii-i bonbiir, ki yenn yoo ki i tuu tan teen siir nan yin pukin binba ki bi tumm nna man po, ki di biak namm. ³⁴ I din mōk ninbatinu nan binba be dansarii ni; ki sianyoo bi din tuu fat i yent, njaan ki i lek mōk parpeenn, kimaan i mi nan yaa mōk yent nba chee, ki bia ki mōk gbennu yaayoo. ³⁵ Li paak, i daa nyikit yabiru mani, kimaan i yabiru na baat nan nyochioŋo. ³⁶ Li njan ki yii mōk sukuru, ki fit tun Yennu loomm, ki la waa din senn mōsonn a u saa turit linba na. ³⁷ Li sōb Yennu gbouj ni a: "Li tenn yoo waaminnae ki wunba baat na saa baar,

ki kan yukir nan baaru.

³⁸ Njaan n niŋamm na njarin tan saa teenin yada kii mōk manfoor, njaan bi yeno-i nmat poor, n tan kii mōk parpeenn nano."

³⁹ Timm ki tee nisiab nba nmat poor ki baa yann kaa, njaan ti teen Masia yada ki u tinnita.

11

Ki jiin yada po

¹ Yada tee, taa ki mōk birsuk nan bont nba ki ti mōk dindann li paak, ki mi nan linba ki ti ki laat nan ti ninbinn set be nae. ² Yennu din pak yaayoo ni niib na, bi yada paake.

³ Ti yada paake ki ti bann nan Yennu mōmaame din nan durinya na, ki taa laat bona nba na, u din ki jii bonsiar kaa ki nanni.

⁴ Abel yada paake ki u din mann mannu tur Yennu, ki li mannu njan gar Keenn yar. U yada paake ki Yennu din pakō ki purō yentinnō, kimaan njo Yennu din gaar u piinii nawa. Abel din kpowa, njaan u yada paake ki u bia lek daa piak.

⁵ Enok yada paake ki u din tan ki kpo, njaan ki Yennu jiiu ki doo nano Yendouŋ ni, ki sōo ji ki lau; kimaan Yennu-e jiiu. Ki li sōb Yennu gbouj ni a yoo nba ki Yennu daa din ki jiiu na, njo Yennu numm din ghoouwa. ⁶ Niro-i kii teen Yennu yada, li yoo kan fit penn njo Yennu pari, kimaan wunba kur baat Yennu boor, li kpaa talas ki li yoo n teen yada nan Yennu set be, ki teen binba loonō na nyoot.

⁷ Nowa yada paake din te ki u gbat Yennu kpaanii ki jiin bona nba ki u daa kan fit lar nan u ninbinn na po. U din sak Yennu mōb ki kpaa njarinbenjir, ki njo nan u njaateeb kōo lej ki tinn. Nanne din wann nan tingbouj na niib mōk biit; njaan ki u yada man paak ki Yennu din purō yentinnō.

⁸ Yada paake din te ki Abraham sak Yennu yiinii ki saan tij nba ki Yennu man senn mōsonn a u saa turō na ni. U din nyik u mōŋ dooe, njaan saa siaminba ki u ki mi. ⁹ U yada paake ki u din saa tee saamo, tij nba ki Yennu senn mōsonn a u saa turō na ni. U din be bonkōb-gbant lanbont nie. U waas Aisak nan Jakōb nba din tan gaar Yennu mōsonn na mun din be li bianje. ¹⁰ Kimaan Abraham din guu a wun tan kōo doo nba ki Yennu bōon ki maa na nie, ki li dooe tee linba sii yoo be.

¹¹ U njaapoo Sara din kpeta ki ji kan fit mari, njaan njo Sara yada paake ki u din tan soor poor ki mar, kimaan u mi nan Yennu nba senn mōsonn na tee barmōnii daanōe. ¹² Li paak, Abraham nba din ji tan ki fōk nan kuun na, njaan u kuukōo yaaboonae tan yab nan njaabira nba yab bianjinba na, ki bia yab nan mōktanbiinii nba yab ki kaa kann bianjinba na.

¹³ Niib nba na kur din tuu tan kpo nan bi yadae, njaan daa ki gaar Yennu nba senn mōsonn a u saa turib linba na, njaan bi yada man paak, bi din dōŋ lar banfōkirewa, kimaan bi din bann ki sak nan bi tee saamme, ki bia tee nitintaaka tingbouj na ni.

¹⁴ Niib-i yeen linba na, li set fiit ki want nan bi lek daa gorii bi tior digbann siar poe. ¹⁵ Ki niib manj baka kaa baa poŋ din nyii digbansiar nba na po. Bi-i diŋi dukii li po, bi din bo saa fit ŋmata. ¹⁶ Naan bi baka din be siaminba chee ki tee yendouŋ na poe. Li paak, Yennu mok yuugontir nan bin yiino bi Yennu, kimaan u poŋ din ŋamm dosaue ki guumm.

¹⁷ Yoo nba ki Yennu din bikin Abraham na, u yada paake ki u din jii u bija Aisak, a wun mann mannu ki tur ŋoo Yennu. Gotir, ŋoo Abraham nba din gaar Yennu moŋona manj na, ŋooe bia din jii u biyemmir a wun mann mannu ki tur Yennu. ¹⁸ Yennu din yeto a, "Aisak nie ki a tan saa la yaaboona nba ki n senn moŋonn a n saa tura na." ¹⁹ Ki Abraham ji bann nan Yennu fit fiint niib kuun ni; ki li set want nan Abraham din gaar Aisak kuun nie.

²⁰ Aisak yada paake din te ki u senn moŋonŋann nba yaa lin tan baar Jakob nan Esoo paak.

²¹ Yoo nba ki Jakob din yaa wun kpo na, u yada paake din te ki u teen piisin Joosef bonjai na paak, ki din tan diin u patu ki jiant Yennu.

²² Joosef manfoor nba din tan yaa lin gbenn yoo nba na, u yada paake ki u din pak Israel teeb nyinu po Ijpt tiŋ ni, ki wannib baa tan saa teen u kpaba bianjinba.

²³ Moses baa nan u naa nba din maro yoo nba ki la ki u fan bonchiann na, bi yada paake ki bi din boŋo ki tan jan ŋmaarii ŋantaa, ki din ki jee bat sennu na.

²⁴ Moses nba din tan kpaat yoo nba, u yada paake ki u din ki sak bii yiu Bat Faaro bipoo bija. ²⁵ U din sak nan wun di biak nan Yennu niibe, ŋaan ki ki sak toonbiit parpeenn nba tee waaminna na. ²⁶ U din dukin a bi-i sukilo Masia paak, li mok nyoot bonchiann ki chee Ijpt tiŋ ni moktir kur, kimaan u ninbinn din kpa nyoot nba baat na paake.

²⁷ ŋoo Moses yada paake din te ki u nyii Ijpt ki ki jee bat na wutoori, ŋaan lek saa toonn nan u set la Yennu nba ki soo ki laato nan ninbinn nae. ²⁸ U yadae te ki u din piin yukitgar jaamm, ki senn sennu a bin mi son bi ŋei tammoi paak, ki kuun malaka na tan daa kpi Israel teeb bijakpera.

²⁹ Israel teeb yada paake ki Mokmur na din bokit ki teen tinkooŋ ki turib ki bi poot, ki Ijpt teeb na mun yabir a bin poot, ŋaan ki mokir manj nyun jiin mubin ki diib.

³⁰ Israel teeb nba din tan baar Jeriko yoo nba, bi yada paake ki bi din somm lint li joona daa ŋanlore, ki li baa. ³¹ Poochonchonn nba ki bi yiu Rahab na yada paake din te ki Israel teeb ki kpiiu, ŋaan kpii binba din ki gbat Yennu moŋ na, kimaan Israel niib nba din baar a bin diis doo manj na, ŋooe gaarib saauŋ.

³² N bia beti siab labaar ki pukini-i? Yoo-i bonni yab, n bo saa beti Gideonn labaar, nan Barak labaar, nan Samson labaar, nan Jefta labaar, nan Defid labaar, nan Samuel labaar, nan Yennu sokiniinba labaa. ³³ Bi yada paake ki bi siab din kon nyann tini, ki siab mun tun linba tee fanu, ki siab mun gaar Yennu moŋona, ki siab soor yanbora moi, ³⁴ ki siab mun kpeen muchioŋ, ki siab tin nyii jukbanjai kuun ni. Ki siab mun tee tariie ŋaan din tan kpat paarib, ki siab mun took tobii nan paŋ ki te ki boorganu lanjimanba chiar. ³⁵ Ki poosiab la bi nikpiimm nba din kpo na fiir kuun ni.

Ki siab nba din teen Yennu yada na paak ki bi boo kpiib, ki bi ki yê Yennu weiu a bin nyi kuun manj ni, kimaan bi loon bin fiir kuun ni ki la manfoor nba chee. ³⁶ Ki niib din daan siab nyatuk, ki bia boob kpaasir; ki bi baan bi siab jarit, ki jiib saan koomm dansarii. ³⁷ Bi din jaat bi siab tanae, ki ŋma bi siab bi porii; ki bi jikit jukbanjai ki kpi bi siab; ki leeb din lia pegbant, ki leeb bia lia bugbant ki lin namu, ki niib mukisib ki dintib biak. ³⁸ Tingbouŋ na teeb din ki jan nan bii be nammi. Ki bi din lin yeek kunkoot paak nan kunkona ni, ki lin doo tanfiat nan forii ni.

³⁹ Binba na kur yada paake ki Yennu din pakib, ŋaan ki bi daa ki gaar linba ki u senn a u saa turib na, ⁴⁰ kimaan ti paake ki u din mantik dukii bonsiar nba chee na po, ŋanne ki u saa te ki timm nan ŋamm n tan lakin kii be fanu nan barmonii.

12

Ki jiin ti Baa Yennu po

¹ Binba na kur tee siaradamme ki lintit. Li paak, ii ŋaan ki tin yabir ki fok lu linba kur saa goorit Masia sonu ni, nan biit nba saa soorit; ii ŋaan man ki ti di sukuru ki gbaa gbaar nba yaa lin baarit na. ² Naant ki tin kpan kpaat ti ninbina Yiisa paak; ŋooe ki ti yada gaa u paak li pinpiik niwa nan li joontu na ni. Dapunpunn na din ki te ki u nyik yabiru. Parpeenn nba din baat u paak na paak, u din ki dukin ki li moko fei nan wun kpo li dapunpunn paaki, ŋanne te ki u ji kar Yennu naangbouŋ paak, u niidiitu po motana.

³ Ii lek bikin waa din gaar nan biitdamm boor bianjinba. Li paak, i daa te ki i gbanu banjit ki i nyikit yabiru. ⁴ Yaa yabii ki kon nan biit na, njaan i soo daa ki mi yabir ki li saa baar kuurni. ⁵ I ki tian Yennu nba kpaani, nan baa nba tuu kpaan u waas bianjinba na-a? Li sob a:

“N bik, Yennu-i teena kpaanii yoo nba, fan gbiint, li-i tee ki u dat a tubir, faa daa nyikit a yabiru,
⁶ kimaan Yennu kpaan wunba ki u loonoe, ki wuu gaar wunba ki teeno u bik, li yooe ki u daar u tubir.”

⁷ Yabit i fardinu ni nan bik nba ki u baa tuu dat u tubir ki wun di fara bianjinba na. Yennu-e teeni tubdatu, yaa tee u waas na paak, kimaan bik kaa ki ki laat tubdatu u baa boori. ⁸ Li-i tee ki u ki dat i tuba nan waa tee u waas kur bianjinba na, nann li want nan i tee kpenjmaie, i ki tee u waas kaa. ⁹ Ti baanba nba be tingbouj na ni daar ti tubae, ki ti teemm baakir. Li paak, li njan ki ti mantik sikin ti moj ki tur ti baa Yennu nba be Yendouj ni na, ki la manfoor. ¹⁰ Ti baanba nba be tingbouj na ni jikit yoo waaminna ki daar ti tuba baa loon bianjinbae, njaan Yennu njanin daar ti tuba, ti moj sommir paake, a ti binberj n njam kii yeen nan joo Yennu binberj na. ¹¹ Tubdatu yoo tone, li ki mok parpeenni, njaan li poorpowa, ki binba dii tubdatu fara na ji tuu la nyoot nba tee parmaasir nan yentinu binberj.

Kpaanii

¹² Li paak, kakitir i dunkpeena, ki chekin i nii nba banj na, ¹³ kii tok sonu nba took, ki wunba ki waa barmonii na n set fanu ki daa baa.

¹⁴ Yabit kii mok parmaasir i leeb sinsook ni, kii mok binben-yeen, kimaan soo-i kii mok nann, li yoo tan kan la ti Yomdaano. ¹⁵ Ii chek man ki tan daa kojit Yennu ninbatinu na. I soo daa mok tonu u par ni, ki li tonu na n baar nan parbiir leeb paak, ki biir niburchioju. ¹⁶ I soo daa chommi, koo ki gorii Yennu barii yann ki tee nan Esoo, wunba din jii u saakatuk ki kpent jeet ki dii yomm na. ¹⁷ I mi nan li poorpo, u din tan loon wun gaar u baa mosonjann ki mo nan ninnyuut, njaan ki lar, kimaan u ji din ki la sonu nba ki u saa tokin ki lebit waa poj biir linba na.

¹⁸ Ton, yimm ki baar bonsiar nba ki i saa fit siir, nan Israel teeb nba din baar Sainai jojaann boor na kaa, siaminba ki muchioj di, ki bunbanchioj be, ki wonpaaruk da, ¹⁹ ki naatunn mo, ki kunkor pak na kaa. Baa din gbat li kunkor yoo nba, bi din jak barujo ki ji ki loon li kunkor n pak pukini, ²⁰ kimaan sennu nba ki bi gbat na paak bi niiwa. Li din yet a, “Bonkobuk-u lekii sii joor manj gbaa, bin jaato tana ki kpiu.” ²¹ Li boor din mok janmaansooruk bonchiann, ki Moses yet a, “Janmaanii mokin, ki n gbanant jekir.”

²² Njaan yimm njanin baar kunkonn nba sann tee Sayonn, linba tee manfodaano Yennu doo, ki tee Yendouj ni Jerusalem, siaminba ki malakanba tusaa tusaa lakin nan parpeenn nae. ²³ Yimm tan baar niib nba ki Yennu teemm u waas, ki bi sana sob Yendouj ni na boore. I baar Yennu nba tee nisaarik kur barbuuro na boore, nan popeendamm nba ki Yennu te ki bi sei be fanu na boor. ²⁴ I baar Yisa, wunba tee sindantinno na boore, ki bia baar Yennu molorpaann na boor. Ki u son nba din nyii na want barii nba njan ki gar Abel son yar.

²⁵ Li paak, ii mi man ki i yet Yennu nba kpaani na mob, kimaan Israel teeb nba din yet wunba din kpaamm tingbouj na ni moe na, Yennu din tan ki nyik bi tubdatu; ki ti-i yet kpaanii nba nyii Yendouj ni na, ti tan saa teen nlee ki nyi tubdatu ni? ²⁶ Li yoo na, Yennu kunkor din nik tingbouj nae, njaan motana u senn mosonn ki yet a, “N ji kan nik tingbouj na kuuko kaa, njaan n tan saa nik tingbouj na nan sanpaapo kurewa.” ²⁷ Mobera nba yet a, “N ji” na, li fiit want nan bonnankara kur tan saa nik ki mir bote, njaan linba tan kan fit nik na njanin tan saa biar be-e.

²⁸ Li paak, taa gaar naan nba kan mi ki nik na paak, ii njaan ki tii teen Yennu niipoouk man, ki jianto nan baakir nan janmaanii ki u numm n gboo, ²⁹ kimaan Yennu manj tee nan mudikau nae.

13

Ki jiin toona nba pent Yennu par po

¹ Yaa tee Masiaweira na paak, ii loon i leeb man yoo kur. ² I daa tammit saamm gaaru po, kimaan nisiab din tan gaar malakanba saauj, njaan ki ki mi a bi tee malakanbae. ³ Ii tian nisiab nba be dansarii ni na po, nan yimm nan njamme lakin be li ni na; kii tian nisiab nba laat mukisuk na po, kimaan i mun daa be tingbouj na nie nan i gbanant.

⁴ Ii mok baakir nan i leeb, i pookoont nan i jakunt ni, ki daa chommi, kimaan Yennu tan saa dat bonchonchona nan joonbaarit nan sapaanwobira nan naasinwobira tubawa.

⁵ Ii nyinn i niɔŋ liklomm ni, ŋaan te ki i numm n gboo yaa mək linba; kimaan Yennu yet a, “N kan mi ki nyikani, n bia kan mi ki ŋaanani.” ⁶ Li paak, ŋaant ki tii mək parcheenn ki yet a:

“Yennu-e tee n sommtɔɔ, n kan tin janmaanii, nisaarik saa teenin bee?”

⁷ Ii tian man i yudamm nba din tuu piak Yennu maan ki teeni na po; kii dukii bi binberj nyɔɔt nba tee bianjinba, kii tokii bi yada. ⁸ Yiisa Masia nba won tee bianjinba wonn na, u bia tee nnae dinna, u bia sii tun tee nnae mək mək nan mək mək. ⁹ I daa ŋaant ki wannaanbooru booru n boonini, ki i tan saa mann tut sɔŋŋanu maŋ. Li ŋan ki Yennu sommir n tur niɔɔ paŋ u par ni; jeet sennii nba jiin jeet dinu po weiu kan turɔ paŋi. Nisiab nba dia jeet sennii na poŋ ki laat sommsiar li ni.

¹⁰ Ton, binba mann mannu Juu teeb Yenjiantu boor na ki mək yaak nan bii di linba be ti maruŋ binbintir na paaki. ¹¹ Ki Juu teeb mannteeb yudaano tuu kɔɔ nan bonkobit sɔn Yennu diiuk ni, kasii yaa kasii boor na, ki mann maruŋ biit paak, ŋaan joo bonkobit maŋ nant muu bi doo na kpɪŋ po. ¹² Li paak ki Yiisa mun din kpo doo na kpɪŋ, a wun nyinn niib bi biit ni, nan u moŋ sɔn. ¹³ Li paak, ŋaant ki tin nyi ki saan u boor man, ki sak di fei nano. ¹⁴ Kimaan doo nba saa biar kaa tingbouŋ na ni; dosau nba baat nae ki ti guur. ¹⁵ Li paak, ii ŋaan ki tii dontir Yennu yoo kur Yiisa sann ni; paku nba nyi ti moi ni nae tee mannu ki turɔ. ¹⁶ I daa nyikit toonŋana tumu, kii chentir yaa mək linba nan i leeb. Li maruŋ boorue pent Yennu par.

¹⁷ Ii saak i yudamm moi ki sikin i moŋ ki turib, kimaan bi baka be i benu ni, kimaan bi tan saa wann Yennu bi toona nba ki bi din tuun nawa. ŋaant ki bin tan wannɔ nan parpeenn, ŋaan tan daa wantɔ nan parbiiri. ŋann tan kii mək nyɔɔt ki turini.

¹⁸ Ii mei Yennu man ti paak. Ti ki mək dudukbisiat ti toona ni, kimaan ti loon tin tun linba tooke yoo kur. ¹⁹ ŋaan n mantik barimie, ii mei Yennu man kii teenin ki wun te ki n jen i boor motana.

Yenmiarjoontik

²⁰ Yennu nba teent parmaasir nae din fiin ti Yomdaano Yiisa kuun ni. ŋɔɔ Yiisa-e tee ti guutojaann, kimaan u din kpo, ki u sɔn ŋamm Yennu mɔlor nba sii see mək mək nan mək mək na; ²¹ ŋɔɔ Yennu n ŋamm i binberj fanu ki yii tuun u loomm, kii tuun toonŋana kur. Yiisa Masia paak wun te ki tii tee binba sii pent u par. ŋɔɔe yen dontir mək mək nan mək mək. Mamɔmm.

Mɔbonjoontii

²² N naa waas, n barimie, ii di sukuru ki gbiint kpaanii na; kimaan maa sɔb gbouŋ nba turi na ki fəki. ²³ N loon ki yin bann nan bi nyinn ti naa bik Timoti dansarik niwa. Li-i tee ki u baar n boor daa na ni, i saa la min nan ŋɔɔ.

²⁴ Ii foont i yudamm kura nan Yennu niib na kura ki turit. Ti naa waas nba nyii Itali tiŋ ni na foonti.

²⁵ Yennu ninkpabaun-ii be nan i kura.

Gbouj nba ki JEEMS din sob nae na

Ki jiin Jeems gbouj na po

Jeems gbouj na tee tumiiu mobona nba taan ki yabe ki tee kpaanii. Li sob ki teen "Yennu niib nba kur yat ki be durinya na munn poe."

¹ Min Jeems nba tee Yennu toontunno ki bia tee ti Yomdaano Yiisa Masia toontunno na fount Israel* booru piik nan njanlee nba yat ki be tingbouj na kur po.

Ki jiin yada nan yan po

² N naa waas, ii mok man parpeenn, yoo nba ki i di farbooru booru na, ³ kimaan i poj mi nan fara manje baati ki i bant nan i set teen Yiisa Masia yada nan barmonii, ki li teeni gbankur. ⁴ Li namm kii mok gbankur fanu nan li joontu, ki i tan kan koj binbenjari. ⁵ Li-i tee ki i soo pot yan, wun miar Yennu nba pi soo kur piinii nan burchint, ki ki dint soo fei na, ki u saa turowa. ⁶ Fi-i mei Yennu, fan teen yada ki daa mok birsuku; njan wunba meio nan birsuk, u tee nan mokgbenjir nyunpana nba ki wouj tuu da ki li fi ki baa nae. ⁷ Li nibooru daa dukii nan u saa la siar Yennu boori, ⁸ kimaan waa mok dudukit munlee-lee na.

Ki jiin nandamm nan mokita po

⁹ Li njan ki ti naa waas nba tee nandamm-ii mok yuugontir, Yennu nba donnib na paak, ¹⁰ ki ti naa waas nba tee mokita-ii munii mok yuugontir Yennu nba sikinib na paak, kimaan li kan yukiri ki bi saa gar nan moot puuk nba tuu koor ki baa na; ¹¹ kimaan yonnu-i nyii ki yekit puuk, li tuu koore ki baa, ki li njant n ji biir. Li mun bia tee nnae ki tur mokita: yoo nba ki bi dukii bi toona nba saa saan toonn bianjinba na, li yooe ki bi tuu kpo.

Ki jiin bikinu po

¹² Binba nyann bikinu, parpeenn tee bi yare, kimaan Yennu saa turib nyoot nba tee manfoor nba ki u din senn mosonn a u saa tur binba loono na. ¹³ Soo-i la jammii, u daa yaa Yennu-e jammoo. Siar kaa ki saa fit jamm Yennu. Yennu mun ki jammii soo. ¹⁴ Niro-i loon wun tun u moj nianbiiuk toona, njanne tee jammii. ¹⁵ Nianbiiuk-u soor niro, li tuu baar nan toonbiite, ki toonbiit joontu tee kuume.

¹⁶ N naa walonkai, i daa te ki siar kpannini. ¹⁷ Bonnjann kur nyi sanpaapoe ti Baa Yennu boor, wunba din nan sanpaapo yentu kur na. Njoo njarin ki lebitir nan yentu man nba lebitir bianjinba na; u bia daa tee njoo Yennu-e. ¹⁸ U moj loommo ki u teent u waas, u maan nba tee barmonii na paak, a tii chee u bonninnant kura.

¹⁹ N naa waas, n loon yin bann linba nae; ii gbiintir yian yian njan kii mi bianjinba ki i piak, ki bia daa dont wutoor yian yian, ²⁰ kimaan nisaarik wutoor ki tuun Yennu toonjana. ²¹ Li paak, n naa waas, ii nyik i yanbomm nan biit kur nba be i para ni na, njan sikin i moj Yennu toonn, ki gaar u maan nba ki u kooont i para ni na, kimaan maan manje mok pan nba saa tinni.

²² Njan ii tuun bianjinba ki maan manj wann na; li-i tee ki i gbat maan manj, njan ki ki tuun bianjinba ki li wann na, i kpann i moje. ²³ Wunba kur gbat maan manj, njan ki ki tuun bianjinba ki li wannii, u tee nan niro nba tuu got ki la u moj mianu ni nae; ²⁴ kimaan wuu got ki la u moj mianu ni, njan seet, u ji tuu tamm waa bo got ki la u moj ki u tee bianjinba nae. ²⁵ Njan wunba dukii sennjann nba fit nyint niib biit daabisin ni, ki ki tammir, njan mok gbankur ki tuun bianjinba ki li wann na, parpeenn tee li daano yare, kimaan u toonn na paak.

²⁶ Wunba mi nan u tee Yiisaweiro njan ki ki so u mobi, li daano kpann u moje. Li want nan u weiu na tee yanne. ²⁷ Wunba sommit kpeeibii nan pakoi bi fara ni, ki bia nyinn u moj tingbouj na toonbiit ni, njoo set tee Yiisaweiro nan barmonii, ki ki mok biit ti Baa Yennu boori.

2

Ki jiin ningannii po

¹ N naa waas, yaa teen ti Yomdaano Yiisa Masia nba tee panj daano yada bianjinba na, i daa mok ningannii. ² Li-i tee ki mokitoo nba lia tanjant ki pir salinbanj koo i Yenjiantu

* 1:1 1.1 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

diik ni, ki nandaano nba lia tachiat mun koo, ³ ki i tur mokitoo na baakir, ki beto a wun kar toonn po, njaan bet nandaano na a wuu see koo wun kar tij ni, ⁴ n naa waas, li-i tee ki i tuun nna, i tee niib nba mok ninganniie, ki bia mok dudukbiit.

⁵ N naa walonkai, gbiintir man, Yennu-e gann binba tee nandamm tingbouy na niib boor, a bin teen mokita u boor, kimaan bi teeno yadae, ki teen u waas nba saa di naan nba ki u senn mosonn a u saa tur binba loono na.

⁶ Njaan ki yimm yisin nandamm. Mokita nae mukisiri, ki so-i ki saa nani buut boor. Nna kaa-a? ⁷ Njamme bia piak biir Yiisa Masia sanjann nba ki Yennu turi na.

⁸ Li sob Yennu gbouy ni a, "Li loon a loo nan faa loon a moŋ bianjmba na." Li-i tee ki i waa Yennu naan sennu marj, li njan, ⁹ njaan li-i tee ki i mok ningannii, li tee biite, ki sennu marj fiitir ki want nan i set tee sennu biirteebe.

¹⁰ Wunba sak ki waa sennii na kur, njaan tan biir sennii marj yenn, li want nan u biir sennii na kure. ¹¹ Sennii marj ni, Yennu nba yet a, "Daa chomm" na, njooe bia yet a, "Daa kpi niro." Li paak, li-i tee ki a ki chomm, njaan kpi, a biir sennii marj kura. ¹² Ii piak njaan kii tuun kii mi nan Yennu tan saa jii sennu nba nyint niib biit daabisin ni nae ki bu i buut. ¹³ Binba ki tin bi leeb ninbaauk, Yennu saa bu bi buut ki kan tinib ninbaauku; njaan ninbatinue nyant tubdatu.

Ki jiin yada nan toona po

¹⁴ N naa waas, daano nba yaa u teen Yiisa Masia yada, njaan ji ki tuun popeenn toona, li mok nyooti-i? U yada marj booru saa fit tinnowa-a? ¹⁵ Li-i tee ki a naa bik be ki ki laat gbab, ki bia ki laat di, ¹⁶ ki a ji beero a, "N naa bik, a kun manuwa, kii gbab, kii biaki di," njaan ki turɔ siari, li mok nyooti-i? ¹⁷ Yada kuukoo-i be, njaan toonjana kaa, yada marj tee yadakpeenne.

¹⁸ Li-i tee ki niro yet a, "Sooe mok yada, ki loo mun tuun toonjana," n mun saa jiin a, "Li-i tee ki a ki tuun toonjana, lanpoe want nan a set mok yada? Njaan n toonjana nae wanta nan min set mok yada." ¹⁹ A teen yada nan Yen-yenokooe be-e? Li njan. Narinbiit mun teen yada nan Yen-yenokooe be, ki bi jekir nan janmaanii. ²⁰ Fin jatuk na, li-i tee ki a mok yada njaan toonjana kaa, li tee yanne; a loon ki a bann na-a? ²¹ Ti yeeja Abraham nba din jii u bik Aisak ki paano binbintir paak a wun kpiu ki mann maruj ki tur Yennu na, toonn marj paake ki Yennu din yet a u tee nijanɔ u boor. ²² A la nnawa-a? Waa teen Yennu momaan yada na paake ki u din tun toonn marj; toonn mane mun wann nan u teen Yennu yada nan barmonii. ²³ Ki Yennu momaan nba sob u gbouy ni nae tan teen mamomm. Li sob a, "Abraham din teen Yennu yadae, ki u yada marj paak ki Yennu jiiu ki u tee nijanɔ u toonn." Li paak ki bi yiu Yennu yook. ²⁴ A la nnawa-a? Niro toonjana paake ki Yennu saa yet a li daano tee nijanɔ u boor; li ki tee u yada kuukoo paak kaa.

²⁵ Li din tee nnae mun ki tur poochonchon nba sann din tee Rahab na. Waa din gaar toomiinba nba ki Israel teeb din tumm, ki bia wannib sonu nba ki bi tokin nmat kun na, u toonn marj paake ki Yennu din yet a u tee nijanɔ u toonn.

²⁶ Ton, gbanant nba kaa seek, li tee gbanankpeenne, yada-i munii be ki toonjana kaa, li mun bia tee yadakpeenne.

3

Ki jiin jerinn po

¹ N naa waas, i bonchiann daa loon yin teen Yennu maan wantteebi, kimaan i poj mi nan binba tee wantteeb na, bi buut tan sii paar ki gar binba ki tee wantteeb. ² Ti kur tuun linba ki took sonii bonchiann ni, njaan wunba ki piak mabiit, li daano set tee wunba chee, ki saa fit soor u moŋ. ³ Ti-i jii taangarika ki wukin taanii a bii tuun taa loon bianjmba, bi gbanant parj kur be ti nuu nie. ⁴ Bia dukint njaruj po; li yab bonchiann, njaan wonpaaruk-u da, li saae, njaan dabik nnae ki kantoo na dia ki kan, ki li saa waa loon siaminba. ⁵ Jerinn mun tee bonbik nnae, njaan mok yaak bonchiann.

Gotir, mupunporirik nnae tuu di fogbenjir. ⁶ Jerinn tee nan muu nae; li tee ti gbanant bokire ki mok biitbooru booru, ki saa fit biir ti gbanant kur, ki bia di nisaarik binber nan muu na; li muu nyii Sintaanii boore. ⁷ Nisaarike mok bonkobit, nan noonii, nan wai, nan nyun ni bona kur yaak, ⁸ njaan nisaarik kan fit soor u jerinn. Li mok biite, ki gbee nan lobii nba baat nan kuun, ki bia ki foi. ⁹ Jerinn nba ki ti dia ki piak dont ti Baa Yennu na, li jerinne ki ti bia dia piak mabiit a lin biir nisaarii, binba ki Yennu namm ki bi naan u moŋ na. ¹⁰ Mɔb nba ki manamm nyi na, li mɔb nie ki mabiit bia nyi. N naa waas, li-i tee nnae, li ki nani. ¹¹ Bunbunn nba bunii nyunmanin nae bia bunii nyuntouu-u? ¹² Ki kinkarj saa fit lon saanawa-a? Koo gaak saa fit lon kinkanawa-a? Nnae mun ki bunbunmimiruk kan fit bunn nyunmammi.

Ki jiin yan nba nyii Yendouj ni na po

¹³ Nmee mək yan nan bannu i sinsuuk ni? Soo-i be, wuu be fanu ki sikin u mɔŋ kii tuun toonjana, ki lin wann nan u set mək yan. ¹⁴ Naan li-i tee ki i mək funfunn nan dont-n-mɔŋ i para ni, ɲann i daa nyu bara, ki fa faak, ki yēen barmonii. ¹⁵ Li yan ki nyi Yennu boor kaa, li tee tingbouj na nan gbanant loomm nan Sintaanii yare, ¹⁶ kimaan funfunn nan dont-n-mɔŋ nba be sian, daamii nan biitbooru booru kur be leje. ¹⁷ Naan yan nba nyi Yennu boor, li ki mək biiti; wunba mək yan maŋ, u baat nan parmaasire, ki be soon nna, ki gbia u leeb maan; ki mək ninbatinu yoo kur; ki bia tuun toonjana bonchiann; u ki mək lukitin, ki bia ki mək kpinkpanni. ¹⁸ Binba mək parmaasir ki te ki parmaasir baat niib sinsuuk ni na, ɲamme te ki yentinu be.

4*Ki jiin nisaarik nianbiik po*

¹ Bee te ki i kɔn ki nɔi nan leebi? Nianbiik nba be i para ni nae kɔn. ² I loon bonsia ɲaan ki laa, ki ji teen siir nan nikpinu. I mək funfunn i leeb bona paak, ɲaan ki laa, li paak ki kunkona nan moniat be i sinsuuk ni. I ki laa yaa loon linba, kimaan i ki mei Yennu li po. ³ I mei Yennu ki ki laa, kimaan i meio ki loon i mɔŋ nianbiik yare. ⁴ I nyik Yennu-wa, ki waa bonliae. Li-i tee ki i tee tingbouj na yooŋbaie, i tee Yennu dataie. I ki mi nna-a? Wunba loon wuu tee tingbouj na yoo, li yoo teen u mɔŋ Yennu dataake. ⁵ Li sɔb Yennu gbouj ni a, “U loon Seek nba ki u teent na bonchiann.” ⁶ Naan u bia teent sommir bonchiann. Li paak, li sɔb Yennu gbouj ni a, “Yennu kɔn nan karinbaandamme, ɲaan sommit binba sikint bi mɔŋ.”

⁷ Li paak, ii saak Yennu mɔb man, ɲaan yēt Sintaanii, ki u saa chiar nyiki. ⁸ Chatir nakin Yennu man, ki u mun saa nakini. Yimm biitdamm, wuut i nii man; yimm dudukit ɲanleledamm maŋ, ɲammit i para man. ⁹ Ii mək parbiir kii bui kii fabin i biit paak; i ji daa laa, ii mɔ man; ki ɲaan ki i parpeenn n kpant parbiir. ¹⁰ Sikint i mɔŋ Yennu tɔɔn, ki wun donni.

Daa piak mabiit leeb paaki

¹¹ N naa waas, i daa piak mabiit leeb paaki. Wunba piak mabiit u naa bik paak ki biirɔ, u piak biir Yennu sennue. Li-i tee ki a biir sennu na, a ki tee wunba waa-r kaa, ɲaan a tee li biirtɔɔe. ¹² Yennu kuukɔɔe mək yaak ki saa fit senn sennu, ki bia saa fit bu ti buut, ki bia mək paŋ nba saa fit tinn niib, ki bia saa fit biirib, ki ɲmee mun be ki mək yaak ki saa pak biir u loɔ?

Ki jiin manfoor yaak po

¹³ Gotir man, yimm nba tuu yet a, “Dinna koo wonn, ti saa saan digbann, ki saa di binn kii kpentir kpinkpouj ki la nyooɔ bonchiann,” ¹⁴ i ki mi linba saa baar wonni. I manfoor tee bee? Li tee nan wunn nba tuu baa sanyiok ni, ɲaan li-i yann lin yant nae. ¹⁵ Li paak, li ɲaan tin tuu yet a, “Li-i tee Yennu loommie, ti sii mək manfoor, ki tun na nan na.” ¹⁶ Naan i mək karinbaaniie ki nyu bara. Yaa nyu bara bianjina na, li ki ɲani. ¹⁷ Li paak, wunba mi toonjana tumu, ɲaan ki tuumi, li daano mək biit.

5*Kpaanii nba saa gordamm boor*

¹ Yimm gordamm, gbiintir man. Ii mɔ man kii fabin, kimaan biak nba baat i paak na. ² I məkint na kur biir, ki wobii mɔɔ i tiata. ³ I likirii na mun biira, ki li tan saa wann nan i mək biit, ki li saa biir i gbanant, nan muu nba di bianjina na. I sent i məkint maŋe ki guunt i buut daar. ⁴ I ɲmab i toontunna nba jaan i dii kpaant ni na, ki ki pabi, ki bi mɔ; ki bi monii na koo Yabint Yennu tuba ni. ⁵ Yaa be tingbouj na ni na, i be i yamanie, ki waa i gbanant niɔŋ; i dint i moje, ɲaan i lek tee nan naajakpamma nba ki bi saa kpib nae. ⁶ I din piak ki biir popeendamme ki kpib, ɲaan bi ki kɔn nani.

Ki jiin sukuru po

⁷ N naa waas, ii mək sukuru man, kii guu ti Yomdaano baaru daar maŋ. Gotir man kpaarɔ nba tuu mək sukuru, ki guu kpafusaak mək mək nan sajoontik ki u jeet n ji tan nan bonjann na. ⁸ Li paak, ii muni mək sukuru, ki chee i para, kimaan ti Yomdaano baaru daar per na.

⁹ N naa waas, i daa mək bunburimii i leeb paaki. Li-i tee ki i burin, Yennu saa bu i buuta. Gotir man, barbuurɔ na nakin ki see i tammɔi ni. ¹⁰ N naa waas, Yennu sokiniinba nba din pak u sann ni na, gotir baa din laa biak ki mək sukuru bianjina, ki lii tee wannu ki turi. ¹¹ Baa din mək gbankur na, ti yib parpeenn damme. I poŋ gbat Job nba din mək

sukuru nan gbankur bianjinba, ki li poorpo ki Yennu tan nyinnɔ u biak ni. Li want Yennu nba mɔk ninbatinu ki tiinit ninbaauk bianjinbae.

¹² N naa waas, linba kpaa talas tee nae: i daa poor ki sent mɔsonna. I daa yi sanpaapo koo tinj ni bonsiar sann ki poor mɔpori. Naant ki i “nn” ii tee “nn,” ki i “aaii” ii tee “aaii,” ki Yennu tan daa daar i tuba.

Ki jiin Yenmiaru po

¹³ Sɔɔ-i be i ni ki mɔk parbiir, wun miar Yennu. Wunba mun mɔk parpeenn, wun yin yanii ki pak Yennu. ¹⁴ Sɔɔ-i be i boor ki yiar, wun yiin Masiaweira saakab ki bin tan sɔɔɔ kpan ti Yomdaano sann ni, naan miar Yennu ki turɔ. ¹⁵ Bi-i miar nan yada, u saa la laafiawa, ti Yomdaano saa te ki wun la laafia; ki li-i tee ki u tun toonbiitie, Yennu saa nyik u biit maɲ ki chabɔ. ¹⁶ Fiitir i toonbiit ki wann leeb, ki miar Yennu ki tur leeb, ki Yennu saa te ki i la laafia. Popeendaano-i miar Yennu nan ninmɔnn, li mɔk paɲ bonchiann. ¹⁷ Elaija din tee nisaarika nan timm na, naan din miar Yennu nan ninmɔnn a saak daa baa, ki saak set din ki baa ki saa jaɲ bina nantaa nan nmaarii njanloob. ¹⁸ Li poorpo ki u bia miar Yennu, ki saak ji baa, ki tinj maak, ki jeet nan fanu.

¹⁹ N naa waas, sɔɔ-i nyii mamɔmm sonu na ni, ki sɔɔ jen nana, ²⁰ i mi nan daano nba nyinn biitdaano sonbiuk na ni, u nyinn li daano kuun nie, ki te ki Yennu nyik chab toonbiit bonchiann.

PIITA **gbounsinsinn nba ki u din sob nae na**

Ki jiin 1 Piita gbouj na po

Piita sinsinn gbouj na din saa Yiisaweira nba ki bi yib “Yennu nigannkab” na boore. Namme din yat be Asia garj po yent na ni.

Gbouj na barjar tee lin tur binba be mukir nan biak ni, bi yada paak nae kpan-n-moŋ.

¹ Min Piita nba tee Yiisa Masia toonii nae sobin gbouj na ki teen Masiaweira nba yat ki be Pontus nan Galasia nan Kapadosia nan Asia nan Bitinia tini ni ki tee saamm na. ² Ti Baa Yennu doŋ ganni, ki mi nan i tan saa teen u niiba, ki u Seyeerj te ki i tee popeendamm, ki u ganni a yii saak Yiisa Masia mob, ki u wuur i para nan u son. Yennu ninkpabaun nan parmaasir-ii be nani bonchiann.

Ki jiin barmonii dindann po

³ Pakin Yennu nba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na man, kimaan u tint ninbaauk bonchiann ki turit manfopaann Yiisa Masia kuun fiiru paak. Linba nae te ki ti mok dindann nan ti tan sii mok manfoor, ⁴ ki la linba tee Yennu waas yar, ki li sii be mokmok nan mokmok, ki kan biir, li fant bia kan siiri, ki li be Yendouj ni ⁵ ki guu yimm nba ki Yennu panj dia-i, i yada paak, a yin la i tinnu nyoot nba teen siir ki saa nyi paanu, dajoontii na.

⁶ Li paak, ii mok parpeenn man; li-i lekii tee ki i mok parbiir yoo waaminna motana, yaa la biakbooru booru na paak, ii mok parpeenn. ⁷ Biak manj bikii-i a lin laan i teen Masia yada fanuwa-a? Li tee nan baa tuu jii salima ki teen muu ni a bin la li ntant nae. I yada teenu nan Yennu boor ki gar salima gbaa. I yada teenu-i nan, nanne saa te ki yin la paku nan dontir nan baakir, yoo nba ki Yiisa Masia tan saa nyi paanu na.

⁸ I ki mi lau nan loono; i bia ki laato motana, nan teeno yada, ki mok parpeenn bonchiann nba ki niro kan fit wann laa tee bianjinba. ⁹ Yaa teeno yada na paak, i la tinnuwa. ¹⁰ Tinnu nae ki sokiniinba din loon bin bann li paak nan ninmonn, ki sokint a yimme ki Yennu saa tini ninbaauk na. ¹¹ Masia Seyeerj nba din be bi ni na din wannib a u tan saa di biak; ki li poorpo ki u bia tan saa la baakir bonchiann; ki bi koor a bin bann yoo nba ki li tan saa tun, ki bia loon bin bann laa tan saa tun bianjinba. ¹² Ki Yennu fiit wannib a bi ki sokint bi moŋ sommir paak kaa, nan i sommir poe ki bi sokint. Yennu Seyeerj nba ki u din tumo a wun nyi Yendouj ni nae mun te ki binba moontir barjanii na beeri barii manj. Linba nae ki malakanba gbaa loon bin bann li paak.

Ki jiin kasii binbej po

¹³ Li paak, ii teen i dudukit siir nan yan, ki soor i moŋ, kii mok dindann nan barmonii nan i saa di man bonchiann, yoo nba ki Yiisa Masia tan saa nyi paanu na. ¹⁴ Ii sak Yennu mob man, ki ji daa waa loonbiit nba ki i din waa, yoo nba ki i din ki mi Yiisa Masia na. ¹⁵ Yennu nba yiini na tee kasiie, li paak, ii muni tee kasii man, ¹⁶ kimaan li sob Yennu gbouj ni a “Ii tee kasii man, kimaan min Yennu tee kasiie.”

¹⁷ Li-i tee ki i mei Yennu, i yiu Baa; nooe bu niib kur buut nan baa tun bianjinba na, ki ningannii kaa; li paak, yoo nba kur ki i be tingbouj na ni, ii tiino man. ¹⁸ I mi nan Yennu nba nyinni binbenbiik nba ki i din gaar i baanba boor na, u ki jii bont nba saa biir nan likirii nba saa biir bianjinba na kaa ki pa, ¹⁹ nan u jii Yiisa Masia son nba nan gar likirii nae; ki u tee nan maruj pegann nba ki mok biit koo dok u paak na. ²⁰ Yennu nba daa din ki nan durinya yoo nba na, nan ki u ponj gann Masia a wuu tee maruj man, ki u tan nyii paanu dajoontii na ni, ti paak. ²¹ U paake ki i teen Yennu yada. Nooe din fiino kuun ni ki turo panj; li paake ki i mok yada nan dindann Yennu boor.

²² Yaa gaar Masia labaar nae ki i nyii biit ni, ki ji loon i naa waas nan barmonii; li paak, ii loon i leeb man nan i para kura. ²³ I la manfopaanna. Li manfoor ki nyii bonboorik nba kpenn ni kaa, nan li nyii bonboorik nba ki kpenn na nie. Yennu maan nba mok manfoor ki sii be mokmok nan mokmok nae turi manfoor manj. ²⁴ Li sob Yennu gbouj ni a:

“Nisaarik kur tee nan moot nae,

ki u fant tee nan moot puuk na.

Moot jookit ki li puut suur baa,

²⁵ nan Yennu maan na nanarin kaa gbennu.”

Maan manje tee barjanii nba ki bi din moontir ki teeni na.

2

Ti Yomdaano tee manfoor tann

¹ Tón, ii nyik biit kur, nan faak kur, nan kpinkpanni, nan funfunn, nan sanjaauy. ²⁻³ I ponj la nan ti Yomdaano nane, li paak, ii loon Yennu moamaan man nan sanpantik nba loon biin bianjina na; kimaan maan mane saa te ki yin kpaat tinnu sonu ni.

⁴ Baat ti Yomdaano boor man; hooe tee manfoor tann nba ki niib yeto, njan ki Yennu ganno ki u njan bonchiann na. ⁵ Njaant man ki Yennu n jii-i ki yii tee nan manfoor tana na, ki wun maa njaak nba ki u Seyeen sii be li ni; ki i sii tee Yennu moonj moonj toontunna kii tuun u toonn nan u Seyeen panj, ki u saa gaar li toonn Yiisa Masia paake; ⁶ kimaan li sob Yennu gbouj ni a:

“Gotir, n gann tann ki bir Sayonn doo ni,
ki li tee lotik ni tann, ki bia njan bonchiann,
ki wunba kur teeno yada, u kan di fei.”

⁷ Yimm nba teeno yada na mi nan u njan bonchiann ki turi; njan binba ki teeno yada na, bii mi nan li sob Yennu gbouj ni a:

“Tann nba ki tanmaara yetir na,
njanne tan tee lotik ni tannann.”

⁸ Li bia sob a:

“Tann mane ki niib saa gbiat,
tanpiituk mane saa te ki niib n baa.”

Baa ki sak Yennu moamaan paake ki bi gbiatir, nan waa din sennib bianjinba na.

⁹ Njan yimm njanin tee Yennu nigannkabe, ki bia tee u naan ni niib nba jiantiro, ki bia tee niibooru nba tee popeendamm, ki bia tee u tiorj niib, ki yii moontir hoo nba nyinni bunbonn ni, ki baar nani u bakitnaun yentu ni na burchintuk po. ¹⁰ Sianyoo i din ki tee Yennu niibi, njan motana i jii tee u niibe; sianyoo u din ki tini ninbaauku, njan motana u tini ninbaauka.

Ki jiin Yennu daaba po

¹¹ N naa walonkai, yaa tee saamm tingbouj na ni na, n kpaanii a ii nyik gbanant loonbiit nba kon nan i sei na, ¹² njan kii be fanu tingbouj na niib sinsuuk ni, ki li-i tee ki bi sukii-i a i tee biitdamm, bin la i toonjana ki dont Yennu, daar nba ki u tan saa baar na.

¹³ Ti Yomdaano paak, ii saak man yentdamm moi: ii saak kpanbar nba tee yent kur daano na mob, ¹⁴ ki waa senn sennu damm nba a bii daar binba tuun toonbiit na tuba, njan kii piak binba tuun toonjana na, ii saak bi moi man. ¹⁵ Kimaan Yennu loomm tee yii tuun toonjanae ki goor jatit maan nba ki mok nyooti. ¹⁶ Ii be yent-n-moj binbenj; njan i daa dia i yent-n-moj binbenj manj ki li tee yaak ki i tuun toonbiiti, njan kii mok Yennu daaba binbenj. ¹⁷ Ii teen soo kur baakir, kii loon Masiaweira, kii tiin Yennu, kii teen kpanbar manj baakir.

¹⁸ Yimm nba tee daaba na, ii saak i saakab moi kii teemm baakir, ki li daa tee ninjamm kuukoo kaa, njan nan niibiita. ¹⁹ Li-i tee ki a la tubdatu a toonjana paak, ki dukii Yennu po ki di sukuru, njanne saa penn u par; ²⁰ njan fi-i tun biit ki bi dat a tubir, ki a gaar tubdatu na soon nna, nlee ki bi saa pakani? Njan fi-i tun linba njan ki gaar tubdatu li paak soon nna, njanne saa penn Yennu par. ²¹ Yennu din yiinit a tii di biak, kimaan Masia tiorj din dii biak ti paak, a tii gorii u binbenj kii waa u taabana. ²² U din ki tun biit gbaa; ki faak bia ki mi nyii u mob ni. ²³ Baa din sukii, u din ki jiin sukiti; baa din dintoo biak na, u ki jeen soo, njan jii u moonj ki teen Yennu nba bu niib buut barmonii na nuu ni. ²⁴ Njoo Masia moonj moone din jii ti toonbiit u gbanant ni, ki bi kpaau dapunpunn paak, a tin nyi biit ni kii tee ninjamm. U daaj paake ki i la laafia. ²⁵ I din tuu tee nan pebotkai nae, njan motana i jen i kpaaritoo nba guu i sei na boora.

3

Ki jiin poob nan bi sorib benu po

¹ Poob, sakin man i sorib moi. Bi siab-i kii teen banjanii na yada, njan li pasiar i binbenjanj paak, bi saa teen yadawa, ki li kii kpaat talas yin yet siar gbaa, ² kimaan bi-i la nan yimm nba teen Yiisa yada na binbenj nani, bi mun saa teeno yadawa. ³ Poob, daa jikit i moonj ki want i fant nan yuloru, koo salima tuliat, koo chinchennana gbaabu kaa. ⁴ Njaant man ki i fant-ii tee para nba be soon nna nan njinnjinn; njanne tee fant nba kan biiri, ki bia njan bonchiann Yennu boor. ⁵ Yaayoo ni poonjamm nba din teen Yennu yada na, nnae ki bi din fanjit bi moonj, ki saak bi sorib moi. ⁶ Nnae ki Sara din saak u soroo

Abraham mob ki yiu u yomdaano. Li-i tee ki i tuun ki li njan, ki ki tiin siari, njan i tee Sara man bonpoie.

⁷ Jab, ii muni be fanu man nan i poob, kii mi nan bi tee tariie i boor, kii teemm baakir, kimaan yimm nan namm kur tan saa gaar Yennu piinjann nba tee manfoor na; njanne saa te ki Yennu n gaar i miaru.

Ki jiin Masiaweira binberj po

⁸ Linba biar tee nnae; i kur-ii mok ddukyenn man, ki i baka-ii be i leeb ni, kii mok lomm nan Masiaweira, kii tiin i leeb ninbaauk, kii sikint i moŋ. ⁹ I daa tuun biit ki jiint biit paaki, i bia daa sukii ki jiint wunba sukii-i, njan jiino a “Yennu n teen piisin a paak,” kimaan Yennu din yiini a yin gaar piisime. ¹⁰ Li sob Yennu gbouj ni a:

“Wunba loon manfoor nba mok parpeenn,

ki loon wun tan la benu nba njan,

wun nyinn u moŋ barbiit nan faak maan ni,

¹¹ ki nyik biit tumu, njan kii tuun toonjana,

ki lon parmaasir sonu kii waa-r,

¹² kimaan ti Yomdaano kpa a u ninbina ninjamm paake,

ki bia gbia bi miaru yoo kura;

njan kon nan toonbiit damm na.”

¹³ Li-i tee ki i numm mon nan toonjana tumu, soo be ki saa teeni siar-ii? ¹⁴ Li-i lekii tee ki i la tubdatu i toonjana paak, parpeenn sii tee i yare; i daa tiin nisaarik, ki bia daa te ki li daamiini. ¹⁵ Tinin ti Yomdaano Masia i para ni. Ii teen siir yoo kur ki jiin wunba boi-i yaa mok dindann nba na po. ¹⁶ Ii gato soon nna kii tiin Yennu, ki njan ki i benu-ii njan, ki bi-i sukii-i, yaa tuun toonjana Masia paak na, bin di fei bi sukit man ni. ¹⁷ Li-i tee Yennu loomm nan i di biak toonjana paak, li chee yin di biak toonbiit paak; ¹⁸ kimaan Masia din gaar timm biitdamm kur paak ki kpo yomkooe; ninjano mane din gaar biitdamm paak ki kpo, a wun te tin saan Yennu boor. Bi din kpuii, njan ki u bia fiir kuun ni, Yennu Seyeen panj ni. ¹⁹ Li Seyeen nie ki u din saan sei nba koo sarik kpeentij na boor; ki saa pak Yennu maan ki turib; ²⁰ njamme din tee niib nba ki sak Yennu mob, yoo nba ki u din dii sukuru Nowa yoo na, yoo nba ki njo Nowa din namm njaringbenjir; ki niib banniin kuukoo din koo njarun manj ki tinn nyun ni na. ²¹ Nyun mane tee Yennu nyunwuru ninnaun nba tinnit motana; li ki tee ti gbanant paak wuru kaa, njan li tee taa mei Yennu a wun wuur ti para, Yiisa Masia kuunfiiru na paake. ²² U saan Yendounj nie ki be Yennu niidiitu po, ki malakanba nan sanpaapo yentdamm kur saak u mob.

4

Ki jiin toonbiit nyiku po

¹ Masia nba din dii biak ti paak na, ii mun chee i para kii dukii nna, kimaan wunba dii gbanant paak biak, u nyii toonbiit tumu niwa. ² Laa jii yoo na ki saa, i daa jikit i gbanant ki tuun nisaarik loonbiiti, njan kii waa Yennu loomm. ³ Yoo nba gar, i din jii i yoo ki tuun toonbiite. I din tuun i moŋ loonbiite, ki nyu daan yib, ki di diina ki mok fuut, ki tikii leeb danyuboa, ki mann pata, ki tuun nan binba ki tee Masiaweira na nba loon bianjinba na. ⁴ Njan motana, yaa ki waab ki tuun li toonbiit na, li gbatibe, ki bi ji biir i sana. ⁵ Njan bi tan saa pak bi moŋ biit ki tur Yennu nba teen siir a wun bu footib nan kpeemm buut na. ⁶ Njanne teen ki Masia din pak barjanii na ki tur binba kpo na gbaa; bi lek din kpo nan soo kur nba kpenn bianjinba nae; ki u din pak barjanii mane ki turib a bin la yaak ki bi sei n mok manfoa, Yennu boor.

Ki jiin yan nba ki Yennu teeni na dianu po

⁷ Bona kur gbennu ji ki fok; li paak, ii soor i moŋ kii sub ki fit kii mei Yennu. ⁸ Linba gar bont kur tee yii loon i leebe fanu, kimaan lomm dokint biit bonchiann. ⁹ Ii gaan leeb saauj ki daa burimi. ¹⁰ Soo kur nan waa gaar yan nba nyii Yennu boore, i diar fanu ki jii yan manj ki somm i leeb. ¹¹ Wunba ki Yennu senna a wuu moontir barjanii na, wuu moontir linba ki Yennu teeno nae; wunba mun ki Yennu senna a wuu sommit leeb, wuu sommitib nan u panj nba ki Yennu teeno na, ki Yennu n la paku bonsiar kur ni, Yiisa Masia paak; njo Yennu-e yen paku nan panj kur mokmok nan mokmok. Mamomm.

Ki jiin Masiaweiu biak dinu po

¹² N naa walonka, yaa di biak nba bikii-i na, i daa te ki li baktiri ki tee bonsaann i boori. ¹³ Yaa di biak Masia paak na, ii mok parpeenn man, ki yoo nba ki u tan saa nyi paanu nan yentsaakar na, i saa la parpeenn bonchiann. ¹⁴ Bi-i sukii-i Masia sann paak, parpeenn tee i yare, kimaan Yennu Seyeen nba mok panj bonchiann na be i ni. ¹⁵ Njan soo biak dinu-i tee nikpinu koo nanyuk koo toonbiit tumu koo kplikpiruk toona paak, li

ki njani; ¹⁶ fi-i di biak faa tee Masiaweiro na paak, a daa tiin fei, njaan dont Yennu, Masia sann paak.

¹⁷ Yoo baara ki Yennu saa piin ki bu niib buut. U saa bu u tiɔŋ niib buute sinsinn; ki li-i tee ki u bu timm nba tee u niib na buut sinsinn, ki binba ki sak u barnanii na yar ji sii tee nlee? ¹⁸ Li sob Yennu gbouŋ ni a

“Li-i paar ki niŋamm n tinn,
ki biitdamm nan binba ki tiin Yennu na

ji saa teen nlee ki tinni?”

¹⁹ Li paak, binba di biak Yennu loomm paak na, bii tuun toonnjana, ki jii bi mɔŋ ki pet bi nantɔɔ Yennu nba tee barmonii daano na.

5

Kpaanii

¹ Yimm tɔondamm nba be Yiisaweira sinsuuk ni na, n kpaaniie, min nba mun tee tɔondaano, ki n ninbinn din la Masia nba dii biak bianjinba, ki n bia saa lakin di manu bonchiann nba tan saa nyi paanu na, ² n kpaaniie, ii guu Yennu niib nba be i nuu ni na, ki li daa tee miar kaa, njaan kii tee i yanboote, Yennu nba loon bianjinba; ki li bia daa tee likirii paaki; njaan tee i kpan koor a i tume. ³ Daa mantik dia niib nba ki Yennu turi na nan ninmɔnni, njaan te ki i binbenjaj n wannib baa sii be bianjinba. ⁴ Ki Masia nba tee yudamm kur yudaano na-i tanj jen, i saa la nyɔɔt nba kan biiri.

⁵ Nnae mun, yimm nba tee nipaauŋ, ii saak saakab mɔi; ki i kur-ii gaan leeb mɔi, ki teen tarii i leeb boa, kimaan li sob Yennu gbouŋ ni a “Nɔɔ Yennu yéen karinbaandamme, njaan sommit binba sikint bi mɔŋ na.” ⁶ Li paak, ii sikiin i mɔŋ ki teen Yabint Yennu nuu ni, ki u saa donni yoo nba ki u loon. ⁷ Jjin man i daamii kur ki turɔ, kimaan u baka be i ni.

⁸ Ii dia i mɔŋ man, kii mi i dataak nba tee Sintaanii na po; u line nan yanbɔr na, ki loon wun la sɔɔ ki soor. ⁹ Yɛtiro man, njaan teen Masia yada fanu, kimaan i mi nan Masiaweira leeb nba be tingbouŋ na ni mun di biak nan yaa di bianjinba nae. ¹⁰ Njaan li-i tee ki i dii biak yoo waaminna, Yennu nba mɔk ninbatinu kur na saa njamm i binbenj, ki chee i para, ki turi paŋ; njooe din yiini Masia paak a yii di u manu nba kaa gbennu na. ¹¹ Njooe mɔk paŋ kura mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

Foontjoontii

¹² Sailas nba ki n mi nan u tee Masiaweiro nan barmonii na, njooe sommin ki n sob gbouŋ nba ki fɔk na a n chee i para, ki kpaani, nan njanne tee Yennu maan nan barmonii. Li paak, ii diar fanu man.

¹³ I leeb nba be Babilonn ki Yennu din gannib na foontii. Mak, wunba tee nan n bija na mun foonti. ¹⁴ Ii foont i leeb nan lomm.

Parmaasir-ii be yimm nba kur tee Masiaweira na paak.

PIITA **gbouj nba pukin njanlee** **ki u din sob nae na**

Ki jiin 2 Piita gbouj na po

Piita gbouj nba pukin njanlee na din saa sinsinn Masiaweira na bonchiann boore. Li barjar tee lin nyann faak tumiiu nan bonchonchonsin nba nyii tumiiboorig manj ni nae.

¹ Min Simonn Piita nba tee Yiisa Masia daabir nan u toonii nae sobin gbouj na ki teen binba teen Yiisa Masia nba tee ti Tinntoo nan Yennu yada u burchint paak, nan taa mun teen yada bianjinba na. ² Yaa bann Yennu nan ti Yomdaano Yiisa na, ninbatinu nan parmaasir n njam pukin i paak.

Ki jiin Yennu niib binberj po

³ Yennu paŋ yab bonchiann; ki u teent linba kur tee manfoor nan yentinu yar, kimaan taa miu na paak; nɔɔe din yiinit u yentsaakar nan binbenŋaŋ ni. ⁴ Li paak, ki u senn moŋsonjaana nba njan bonchiann ki turit a tin nyi kuun nba be tingbouj na ni loonbiit paak na, njan gaar u binberj. ⁵ Linba na paak, ii yabir i moŋ ki pukin binbenŋaŋ i yada paak man; ki bia pukin Yennu bannu i binbenŋaŋ manj paak; ⁶ ki bia pukin moŋdianu i bannu manj paak; ki bia pukin gbankur i moŋdianu manj paak; ki bia pukin yentinu i gbankur manj paak; ⁷ ki bia pukin naataann i yentinu manj paak; ki bia pukin lomm i naataann manj paak. ⁸ I binberj-i be nnaie, li saa te ki i njamii bant ti Yomdaano Yiisa Masia yoo kur, kii moŋ nyooŋ bonchiann ki turu. ⁹ Njan niro nba ki moŋ binbenbooru manj, li yoo jooe, ki poŋ tamm nan Yiisa din nyinn u toonbiit sianyoowa.

¹⁰ N naa waas, Yennu-e yiini ki ganni, li paak, ii njam yabir i moŋ paak man, ki te ki lin set wann nan i tee u niibe. Li-i tee ki i tuun linba na, i yada kan mi baa; ¹¹ ki Yennu saa te ki yin tan koo ti Yomdaano Yiisa Masia nba tee ti Tinntoo na naan ni; u naan manje yoo be ki ki moŋ gbennu.

¹² Li paak, n sii yoo tiani labaar nae yoo kur; n lek mi nan i poŋ gbatira, ki mir fanu, ki diar chim; ¹³ njan n dukin nan li njan ki n njam tiari, ki fiin i dudukit, maa daa be n manfoor ni na. ¹⁴ N mi nan li kan yukiri ki n saa nyi n gbanant ni, nan ti Yomdaano Yiisa Masia nba din betin na. ¹⁵ Li paake ki n yabir n moŋ ki sob gbouj na, a lii tiani labaar na po yoo kur; n kuun poorpo.

Yennu nba donn Masia bianjinba
(Mak 9.7)

¹⁶ Taa poŋ din beti nan ti Yomdaano Yiisa Masia tee paŋ daano, ki bia tan saa jen na, labaar manj ki tee faak kaa, li tee barmonie. Ti ninbinae din la waa moŋ paŋ bianjinba. ¹⁷ Ki ti din be nana yoo nba ki ti Baa Yennu turu baakir yentsaakar ni. Li yoo manje ki kunkor nyii ti Yabint Yennu nba tee yentsaakar daano na boor ki yet a, "N Bilonkake na, nɔɔe ki n numm gboou." ¹⁸ Ti moŋ moŋ tubae din gbat kunkor manj ki li nyii Yendouj ni na. Li yooe ki ti din be nana, kasii jojaann na paak.

¹⁹ Njanne mantik kat wannit nan Yennu sokiniinba nba din pak Yiisa labaar nba na tee barmonie. Li njan ki yin gbiint baa din yet linba na fanu. Bi moŋona manj tee nan fitir nba teen yentu bunbonn ni bianjinba nae, moŋmoŋ nan yoo nba ki Yiisa tan saa jen; njanne saa te ki i numm n yent fanu. ²⁰ Njan linba gar li kur tee nnae; ii tian man nan Yennu sokiniinba nba din sob Yennu gbouj ni barii nba na ki tee bi tior moŋaann kaa, ²¹ kimaan Yennu sokiniinba soo din ki mi dukin u moŋ loomm ni ki paki, njan Yennu Seyeeje din wantib bianjinba ki bi saa pak labaar nba nyii nɔɔe Yennu boor na.

2

Ki jiin faak wanteeb po

¹ Faak sokiniinba nba din be juu teeb sinsuuk ni sianyoo bianjinba na, nnae ki faak wanteeb mun bia sii be i sinsuuk ni, ki wanti faak wannu woonin ni, linba saa biiri. Bi saa yet ti Yomdaano Yiisa, wunba din daab na gbaa; ki Yennu saa dat bi tuba yama. ² Niib bonchiann saa weib ki mun tun bi moŋ loonbiit. Bi paak ki niib saa fiak barmonii sonu na. ³ Bi sii moŋ nianchion, ki sii kpanni ki njabi. Yoo nba din gar na Yennu poŋ din yet a bi tee biitdamme, njan li kan yukir ki u saa dat bi tuba.

⁴ Malakanba nba din tun toonbiit na, Yennu din ki nyik bi tubdatu. U din jii jarite lorib, ki lub muu nba kan mi kpeen na ni; muu manj be bootuk nba sumii ki bia bon bonchiann nie; bi sii be leje moŋmoŋ nan daar nba ki u tan saa bu bi buut. ⁵ Nnae biak, u din ki

nyik yaayoo ni tingboun niib na. U din te ki nyume dii tingboun maṅ, ki kp̄ii binba kur ki tiino na, ṅaan tinn Nowa, wunba din m̄ontir Yenweiu po, ki tinn u ṅaateeb banlore ki pukin. ⁶ ṅoo Yennu bia din biir doi nba tee Sodom nan Gomora na, ki te ki li dii muu ki kp̄ant tanpent, ki doi maṅ ni niib kura kpo. Linba nae tee nyinn, ki want biitdamm waa tan saa dat bi tuba bianṅinba. ⁷ U bia din tinn Lot, wunba din tee niṅaṅo na. Biitdamm nba din tuun bi gbanant loonbiit bianṅinba na, li din biir ṅoo Lot par bonchiann. ⁸ Lot, jaṅaṅo maṅ, din be, ki laaṅ bi toonbiit, ki gbia baa piak m̄obonbiit bianṅinba. Baa din tuun toonbiit yoo kur bianṅinba na, li din biir u par bonchiann, kimaan u din tee niṅaṅo. ⁹ Ti Yomdaano Yennu mi bianṅinba ki u saa fat niib nba tiino, ki nyinnib mukisuk ni, ṅaan dat biitdamm tuba m̄okm̄ok nan daar nba ki u tan saa bu bi buut. ¹⁰ Niib nba waa bi gbanant loonbiit ki chomm, ki sian yudamm, Yennu tan saa dat li damm tuba ki gar waa tan saa dat nileeṅ tuba bianṅinbawa.

Faak wannteeb nba be i sinsuuk ni na tee tubkangbatae, bi ki tiin soṅ. Bi sukii malakanbae ki ki m̄ok jaṅmaani. ¹¹ Malakanba m̄ok paṅ nan yiikoo ki gar faak wannteeb maṅa, ṅaan bi ki yeen biit ki sukiib, Yennu boori. ¹² Li nibooru ki mi malakanba nba be bianṅinba, ṅaan sukiib. Niib maṅ ki m̄ok dudukiti; bi tuun linba ki bi loone, ki naan muuk ni bonkobibiit nba ki niib tuu nyannib ki kpi na. Bi m̄oṅ toonbiite saa mantik biirib; ¹³ bi toonbiit nyoot sii tee biirue. Bi tuun bi gbanant loonbiit yeenin nie. Bi-i be i ni yoo nba, bi tee nan jakint nba tuu taab chinchenn paak bianṅinba nae. Bi-i di jeet nani yoo nba, ṅaan bi lek dukii bi toonbiit na poe. ¹⁴ Bi-i la poo, bi ki nyikit u bandakiri, ki bia kan nyik bi biiti. Bi kp̄ann niib nba ki mi Yennu sonu fanu nae ki boontib. Bi para ni, bi tumii nianchiṅo, ki te ki Yennu m̄otomm be bi paak. ¹⁵ Bi ki saak ki waa sonu nba tooki, ṅaan tokii songanu; bi waa Beor bija Balam nba din waa sonu nba nae. U par din mei toonbiit nyoot paake, ¹⁶ ki Yennu kpaano u toonbiit maṅ paak, ki u boṅ pak nana nan nisaarik kunkor, ki kpaano a wun nyik u waatuk toona maṅ.

¹⁷ Niib maṅ booru tee nan bunbunn nba kaa nyun nae; bi tee nan sayuṅ nba ki wouṅ tuu gaano nae. Yennu tan saa jiib ki lub bunbonchiṅ ni, m̄okm̄ok nan m̄okm̄ok. ¹⁸ Bi piak karinbaanbarii nba ki m̄ok nyoot, a bin kp̄ann niib nba yiab bi m̄oṅ a bin nyi biitdamm ni na, ki kp̄annib a bii tuun gbanant loonbiit nan bonchonchonsin, ¹⁹ ki beerib a bi tan saa la fat-n-m̄oṅ, ṅaan ki bi m̄oṅ tee biit daaba, kimaan bonsiar nba nyann niro, li bont tuu te niro maṅ be daabisin nie. ²⁰ Niib nba din mi ti Yomdaano Yiisa Masia, wunba tee ti Tinnṅoo, ki poṅ din nyik biit nba be tingboun na ni na, li biit-i tanṅi jen ki nyannib, bi joontu sii bi ki gar bi pinpiik nba din tee bianṅinbawa. ²¹ Bi-i bonni kii mi popeenn binben, li bo sii so nan baa bannir ṅaan ji ki sak barṅanii nba ki bi din gbat na. ²² Bi tuun ki gbeent barjokit nba yet bianṅinba nae a “Boke tuu ṅmat ki di u m̄oṅ siit,” ki “Doorik-i wur nyun, ṅaan u tuu ṅmat ki gbar u m̄oṅ bakire.”

3

Ti Yomdaano Yiisa jenu m̄osonn

¹ N naa walonkai, maa sobin gbouṅ nba ki teeni na ji pukii gbant ṅanlee-e na. Li gbant ṅanlee kur ni, n poṅ tiari bona na powa, maa n fiin i dudukṅant. ² N loon ki ii tian m̄omaan nba ki Yennu sokiniinba din pak li po yaayoo ni na, kii biaki tian sennii nba ki ti Yomdaano, wunba tee ti Tinnṅoo din pak na, ki timm nba tee u toomiinba beti na. ³ Sinsinn, n loon ki ii tian nan nisiab nba waa bi para loonbiit tan sii be dajoontii ni, ki sarikiti, ⁴ ki yeen a, “Yiisa Masia nba din senn m̄osonn a u tan saa jen na, ṅoo lia-a? Ti baanba nba kpowa nan dinna, bonsiar kur kpan tee nan laa poṅ din tee bianṅinba durinya pinpiik ni nae.” ⁵ Li nibooru ki saak bin tian nan Yennu din yet m̄omaame ki nan sanpaak nan tiṅ yaayoo ni, ki nyinn tiṅ na nyun ni, ki te ki li be nyun na sinsuuk ni, ⁶ ki bia tan te ki nyun dii tingboun maṅ ki li biiri. ⁷ ṅaan ṅoo Yennu m̄omaame bia lek sii dia sanpaak nan tiṅ nba be motana na m̄okm̄ok nan yoo nba ki u tan saa te ki li kura ni di muu, ki biir biitdamm, kimaan li daar u tan saa bu bi buut ki biiriiba.

⁸ N naa walonkai, i daa tammit barii na po: Yennu boor ṅarin, dayennṅoo tee nan bintusir nae; ki bintusir mun tee nan dayennṅoo na. ⁹ Nisiab dukii a li yukir nan Yennu n tun m̄osonn nba ki u din senn nawa, ṅaan li ki tee nna; u m̄ok sukurue nani; u ki loon soṅ n tan soṅ muu ni, u loon ki soṅ kur n nyik u biite ki tinn.

¹⁰ Ti Yomdaano daar maṅ baaru tan sii tee nan nanyuko baaru nae. Li daar maṅ, sanpaapo saa gbenn nan fujaann; ki muu nba di bonchiann tan saa di sanpaapo bonsiar kur, ki tingboun na nan bonsiar kur nba be leṅ tan saa di muue ki boont. ¹¹ Ki bont na kur nba tan saa di muu nna na, i dukin li ṅan ki yii tee niboorbee mani? Li ṅan ki yii m̄ok binben-yeen, kii tiin Yennu, ¹² kii guu Yennu daar maṅ, ki yabir i m̄oṅ paak ki daar

maŋ n baar yian. Li daare ki sanpaapo tan saa kab ki biir, ki muu na tonu saa nann sanpaapo bonnankara. ¹³ Naan ti guu yoo nba ki sanpaapo paann nan tingbounpaann tan sii be nan Yennu nba din senn moosonn nba nae, ki popeenn toona kuukoo sii be lej.

¹⁴ N naa walonkai, yaa guu bona maŋ na paak, ii yabir i moŋ kii mok parmaasir, nan binben-yeen, ki daa mok biit Yennu boori. ¹⁵ Ti Yomdaano nba di sukuru ki daa ki jen na, u loon ki yin bann nan u teen niibe yaak a bin tinna ki wun jen. Ti naa bilonkak Pool mun daan sob gbounsiok ki turi ki beti linba nawa, nan Yennu nba turo yan ki u be bianjinba na. ¹⁶ U gbant kur ni, u din sobin ki piak Yennu daar maŋ poe, ki wanti li labaar. Labasia be u gbant na ni ki paar nan niro n bann li paak, ki nisiab nba ki mok yan, ki bia ki mok baa see sian na, jikitir ki kpintir faake, nan baa tuu kpintir Yennu gbouŋ maŋ paak, bolia ni bianjinba na. Linba na paake ki Yennu tan saa dat bi tuba.

¹⁷ N naa walonkai, i poŋ mi baa tee bianjinba. Yimm nba waa barmonii na, ii bann i yan ni, ki daa waa biitdamm faak sonii na, naan yabir ki daa baa. ¹⁸ I namm gaar ti Yomdaano Yiisa Masia nba tee ti Tinntoo na lomm nan ninkpabaun, kii tumii u moamaan na ki pukin. Nooe yen dontir mokmok nan mokmok. Mamomm.

JÖÖNN

gbounsinsinn nba ki u din sōb ki tur Masiaweira nae na

Ki jiin 1 Jöōnn gbouj na po

Jöōnn sinsinn gbouj na jiin barjara ŋanlee poe: Sinsinn tee lin kpaŋ karinteeb nae ki bii mōk mōtaauk nan Yennu nan u Bija Yiisa Masia, ki leer tee lin kpaamm ki bi daa waa faak tumiiu nba saa biir mōtaauk na.

Ki jiin Yiisa Masia nba tee Yennu Mōb na po

¹ N sōbin gbouj na ki teeni, a man wannu wunba ki bi yiu Yennu Mōb nba teen niib manfoa na poe. Yoo nba ki Yennu din tan naan durinya na, ŋaan sōo ki Mōb maŋ poŋ be-e. Mōmaan maŋ nba din sik tingbouj na ni yoo nba, ki ti gbiint u pinpauk, ki bia laato nan ti ninbina ki gorioo, ki ti nii bia siito, ² ki u din fiit ki ti set lau, ki mōontir li siara ki teeni ki jiin manfoor nba kaa gbennu na po. Manfoor maŋe din be ti Baa Yennu poŋ, ki ti Baa maŋ jiu ki wannit. ³ Linba ki ti la ki bia gbate ki ti mōontir ki teeni na, a yin fit taan nant mōtaauk. Barmōniie setik, ti mōtaauk ni, ti taant nan ti Baa Yennu nan u Bija Yiisa Masia, ⁴ ki ti loon ki ti kur n ŋamm la parpeenn bonchiann. Li paake teen ki n sōbin teeni na.

Ki jiin yentu na po

⁵ Tōn, barii nba ki ti din gbat ŋoo Yiisa Masia boor ki mōontir teeni na, li tee nnae: Yabint Yennu tee yentue, ki bunbōnn kaa u ni. ⁶ Ki ti-i yaa timm nan Yennu mōk mōtaauk nan leeb, ŋaan ki bunbōnn be ti ni, ŋann ti fa faake ti moi ni, ki ti toona set want nan ti fa faake. ⁷ ŋaan li-i tee ki ti waa yentu sōnu yoo kur; nan Yennu nba be yentu ni bianjiba na, ŋann ti mōk mōtaauk nan ti leeb, ki u Bija Yiisa some ŋammit ti para ki nyint biit kur. ⁸ Tōn, ti-i yaa ti ki mōk biit, ŋann ti kpann ti mōŋe, ki barmōnii kaa ti ni. ⁹ ŋaan ti-i yoo nyint ti toonbiit ki teen Yennu, tii mi nan u sii nyikit chabit ti toonbiit, ki bia ŋammit ti para ki nyint biit kur, kimaan u tee barmōnii daanōe ki bia tee popeendaano. ¹⁰ Ti-i yaa ti ki tuun toonbiit, ŋann ti yiino faak daanōe na, ki u maan maŋ kaa ti ni.

2

Ki jiin Yiisa Masia nba tee ti sindantinnō na po

¹ N waas, n ki loon ki yii tuun toonbiiti. Li paake ki n sōbin teeni na, ŋaan li-i tee ki sōo tun toonbiit, ti mōk sindantinnō ti Baa Yennu boor, ki ŋooe tee Yiisa Masia, wunba tee popeendaano na. ² Waa din sik ki tan gaar ti paak ki kpo na, ŋooe ji teen ti maruŋ Yennu boor ti toonbiit paak; ki u maruŋ maŋ ki tee timm Masiaweira kuuko toonbiit paak kaa, ŋaan li tee timm nan tingbouj na ŋaateeb kur toonbiit paake.

³ Ti-i dia Yennu sennii, ŋanne saa wann nan ti set miu, ⁴ ki li-i tee ki sōo yet a “N miu,” ŋaan bia ki dia u sennii, li yoo tee faak daanōe, ki barmōnii kaa u ni. ⁵⁻⁶ Ki wunba dia ŋoo Yennu maan, ŋooe set loonō nan u yan kur. Ki jenna, daano nba yaa u gaa nana, see ki u binbeŋ tee nan Yiisa binbeŋ nba din tee bianjiba na. ŋanne ki li daano saa bann nan u set gaa nan Yennu.

Ki jiin lomm sennu po

⁷ N walonkai, maa sōbin lomm sennu nba ki teeni na, li ki tee sennpaann kaa, ŋaan li tee sennu nba ki i din doŋ gbat ki li yukira na poe, ki sennkperu maŋe tee Yiisa maan nba ki i din gbat na. ⁸ ŋaan motana li bia daa tee nan sennpaann nae ki n sōbin ki teeni, kimaan yoo lebitire, ki bunbōnn yentir, ki niib nunii yentir nan Yiisa barŋanii. Sennu nae ki Yiisa binbeŋ ni din want nan monii, ki i binbeŋ na mun bia want nnae.

⁹ Li-i tee ki wunba yaa u be yentu ni ŋaan ki ki loon u naa bik, ŋann u lek daa be bunbōnn ni; ¹⁰ ki daano nba loon u naa bik, u be yentu na ni, li paak, siar kaa u ni ki saa te wun tun biiti. ¹¹ ŋaan wunba ki loon u naa bik, u be bunbōnn nie, ki u benu ni mun bia bon, ki bunbōnn maŋ dokin u numm powa, ki u ki laat waa saa siaminba po.

¹² N waas, Yennu nyik chabi i biita, Yiisa Masia sann ni; li paake ki n sōbin teeni na. ¹³ N chanbaanba, i mi Yiisa nba poŋ din yoo be mōkmōk nan mōkmōk na; li paake ki n sōbin teeni na. Naasimm, i nyann Sintaanii, bonbiuuk daano nawa; li paake ki n sōbin teeni na.

¹⁴ N waas, yaa mi ti Baa Yennu na, li paake ki n sōbin teeni na. N chanbaanba, yaa mi Yiisa nba poŋ din yoo be mōkmōk nan mōkmōk na, li paake ki n sōbin teeni na.

Naasimm, yaa mək paŋ, ki Yennu mōmaan bia be i ni, ki i nyann Sintaanii, bonbiiuk daanɔ maŋ na, li paake ki n sɔbin teeni na.

¹⁵ I daa loon tingbounj na ŋaateeb binberji. I bia daa loon tingbounj na bona. Li-i tee ki sɔɔ loon tingbounj na ŋaateeb binben, u ki loon ti Baa Yennu. ¹⁶ Niib mək niɔŋ nan bin tun bi mɔŋ loomm, ki bia nian bona nba ki bi laat na, ki bia mək parbifaant, ŋaan linba na kur lek tee tingbounj na ŋaateeb niɔŋ; li ki nyii ti Baa Yennu boor kaa. ¹⁷ Tingbounj na tan saa gbenn, ki tingbounj na ŋaateeb niɔŋ na mun bia saa gbenn, ŋaan wunba tuun Yennu yanbɔotoona, ŋɔɔe tan sii be mək mək nan mək mək.

Ki jiin Yiisa Masia dataak na po

¹⁸ N waas, durinya gbennu yoo baat. I poŋ mi gbat a Masia dataak na saa baar; ki mɔtana, Masia datai bonchiann poŋ baara, ŋanne te ki ti set bann nan durinya gbennu yoo baat. ¹⁹ Masia datai maŋ nyii ti nie, ŋaan bi ki tee ti yab kaa. Bi-i bonni tee ti yabie, timm nan ŋamme bo sii lakin be; ŋaan bi nyikita, ki li want nan bi ki tee ti yab setik nan monii.

²⁰ Yiisa Masia nba tee popeendaanɔ nae sikin u Seyeerj i paak, ki u te ki i kur mi wannu nba took. ²¹ Tɔn, li ki tee a i ki mi wannu nba took kaa ki n sɔbin ki teeni na, ŋaan yaa poŋ mi wannu maŋ na paake, ki bia mi nan faak wannu fɔk nan barmonii wannu na. ²² Ki ŋmee tee faak daanɔ? Li tee wunba yaa Yiisa ki tee Yennu Niganntɔɔ Masia nae. ŋɔɔe tee Masia dataak maŋ, ki yēen ti Baa Yennu nan u Bija Yiisa maŋ. ²³ Daanɔ nba yēen Yennu Bija Yiisa, ti Baa Yennu ki be nanɔ, ŋaan wunba piak ki yeen a u teen yada nan Yiisa tee Yennu Bijae, ti Baa Yennu be nanɔ.

²⁴ Yaa din sint gbat Yiisa maan nba pinpiik ni na, ii diar maŋ. Li-i tee ki i dia maan maŋ, i sii gaa nan ti Baa Yennu nan u Bija Yiisa-e, ²⁵ ki mɔsonn nba ki u senn ki turit na tee manfoor nba kaa gbennue.

²⁶ N sɔbin linba na ki teeni ki chekinti ki jiin niib nba yaa bin kpanni na poe; ²⁷ ŋaan yimm ŋarin, Masia sikin u Seyeerj maŋ i paaka. Seyeerj maŋ nba biar be i ni na, i ji kii loon sɔɔ n wanni, kimaan Seyeerj maŋ mɔŋe wanti bont kur; ki u wannu manje tee barmonii wannu, ki ki tee faak wannu kaa. Li paak, ii yoo kii gaa nan Yiisa man, nan Seyeerj maŋ nba wanti bianjinba na.

²⁸ Barmonii, n waas, ii gaa nan Yiisa man. Li-i tee ki i yoo gaa nanoie, ti sii mək parcheenn, ki kan di fei u boor; yoo nba ki u tan saa jen na. ²⁹ I mi nan Yiisa Masia tee popeendaanɔ; li paak, i mun bann nan binba kur tuun popeenn toona, bi mun tee Yennu waase.

3

Ki jiin Yennu waas po

¹ Lek gotir man lonbooru nba ki ti Baa Yennu mantik loont na. U lomm maŋ yab bonchiann, ki u teent u waas, ki ti set mun tee u waase. ŋaan tingbounj na ŋaateeb ki mi taa tee nibooru nba, kimaan bi ki mi Yennu. ² N walonkai, mɔtana ti tee Yennu waase, ŋaan li lek daa ki wann yent taa tan sii be bianjinba. ŋaan taa daa mi linbae na, a Yiisa-i tani jen, ti tan saa la waa set tee bianjinbawa, li paak, ti tan saa kpint ki tee nan ŋɔɔ nae. ³ Ki bia jenna, binba kur daan u jenu maŋ po, ŋamme dia bi mɔŋ fanu, nan waa be fanu bianjinba na.

⁴ Binba kur tuun biit, ŋamme biir Yennu sennu, kimaan toonbiit tumu biir Yennu sennue. ⁵ I mi nan Yiisa Masia din baar tingbounj na ni a wun nyinn niib biite; ki biit kaa u ni. ⁶ Ki wunba kur gaa nanɔ, u ki tuun biiti. ŋaan wunba tuun biit, u daa ki bann Yiisa nba tee wunba, ki bia ki miu.

⁷ N waas, i daa saak sɔɔ n kpannini: daanɔ nba tuun popeentoona, ŋɔɔe tee popeendaanɔ, nan Yiisa nba tee popeendaanɔ na. ⁸ Sintaanii poŋ tee biitdaanɔe piinu niwa nan mɔtana, ki daanɔ nba tuun biit, ŋɔɔe tee Sintaanii yoo. Yennu Bija Yiisa baar a wun biir Sintaanii toonae.

⁹ Binba kur tee Yennu waas nyii bi Baa Yennu-e, ki ki tuun biiti. Bi ki fit tuun biiti, kimaan baa gaar bi Baa Yennu binberj na paak. ¹⁰ ŋaan binba kur ki tuun popeenn toona, bi ki tee Yennu waas kaa. Ki bia jenna, binba kur ki loon bi naa waas, bi ki tee Yennu waas kaa. ŋanne want binba tee Yennu waas nan binba tee Sintaanii waas.

Taa sii loon ti leeb bianjinba

¹¹ Yaa din doŋ gbat Yiisa maan nba pinpiik ni na tee nnae: a tii loon ti leeb. ¹² Li ki ŋan ki tii be nan Keenn nba din be bianjinba na; ŋɔɔ din tee bonbiiuk daanɔ Sintaanii yooe, ki kpui u waarɔ. Bee paake ki u din kpiiu? Kimaan u waarɔ toona din ŋan, ŋaan ki u yar bi. ¹³ Tɔn, n naa waas, li-i tee ki tingbounj na ŋaateeb nami, i daa te ki li tee bakitnauju.

¹⁴ Taa loon ti naa waas na, ñanne want nan ti nyii kuun paŋ ni, ki be manfoor nba kaa gbennu ni. Ñaan daano nba ki mək li lonbooru, ɲoo ɲarin biar be kuun paŋ nie. ¹⁵ Ki jenna, wunba mun nân u naa bik, u tee nikpiiruko; ki i mi nan manfoor nba kaa gbennu kaa nikpiiruk ni.

¹⁶ Gotir man, Yiisa nba din gaar ti paak ki kpo nae wantit lomm nba tee bianjinba; ki li mun kpaal talase ki tin chibin ti saanmanii ti naa waas paak. ¹⁷ Daano nba mək ki li janjito, ɲaan la ki u naa bik pot siar, ki u baka kaa u ni, Yennu lomm kaa daano maŋ ni. ¹⁸ N waas, ti lomm maŋ daa be ti moi ni kuukoo kaa; ɲaan kii tee barmonii lomm nba sommit niibe.

Bianjinba ki ti sii mək parcheenn Yennu boor

¹⁹ Li-i tee ki ti tuun nna, ɲanne ki ti saa bann nan ti waa barmonii wannu, ki bia sii mək parcheenn Yennu boor. ²⁰ Li-i tee ki ti dudukit wantit nan ti mək biit, ɲaant man ki ti tiar nan Yennu-e chee ti dudukit, ki bia mi barii kur. ²¹ Tɔn, n walonkai, ti dudukit-i kii wannit nan ti tun bonkpetiri, ɲann ti mək parcheenn Yennu boor. ²² Ki jenna, ti-i dia u sennii ki tuun linba pent u pari, ɲanne saa te ki u teent linba ki ti meio. ²³ Linba nae tee u sennu maŋ, a ti teen u Bija Yiisa Masia yada, kii loon ti leeb nan waa sennit bianjinba na. ²⁴ Binba kur dia u sennii maŋ, ɲamme gaa nana, ki u mun be bi ni. ɲanne teen ki ti bann nan u yoo be ti ni, kimaan u Seyeen na be ti ni.

4

Ki jiin Yennu Seyeen bannu po

¹ N walonkai, i daa tee binba kur yaa bi mək Yennu Seyeen na maan yada, ɲaan bikintib man, ki laan bi sei maŋ nyii Yennu boor amii lee, kimaan faak sokiniinba bonchiann nba kpann niib na poŋ baara, ki lin niib ni.

² Wunba kur ki seek piak u ni, ki u yaa u teen yada a bi din mar Yiisa Masia nisaarrike, ɲooe mək Seek nba nyii Yennu peŋ. Li-i tee ki u yeen nna, ɲanne ki ti saa bann nan li tee Yennu Seyeenje. ³ Ñaan wunba ki seek piak u ni, ki u yaa u ki teen yada nan bi mar Yiisa nisaarrike, ɲooe ki mək Yennu Seyeeni. Li seek tee Yiisa dataak na yare. Bi din poŋ beti nan Yiisa dataak maŋ saa baara, ki motana u poŋ baar tingboun na niwa.

⁴ N waas, yimm tee Yennu yabe, ki Yennu Seyeen be i ni, ki mək paŋ ki gar Sintaanii nba be tingboun na ni. ɲanne te ki i nyann faak sokiniinba maŋ. ⁵ ɲamme tee tingboun na yab. Li paak te ki bi piak tingboun na niɔŋ po, ki tingboun na ɲaateeb fiin bi po. ⁶ ɲaan timm ɲarin tee Yennu yabe; ki binba mi Yennu, ɲamme fiin ti maan ni. ɲaan binba ki tee Yennu yabi, bi ki fiin ti po. ɲanne te ki ti saa bann wunba mək Yennu Seyeen nba want barmonii wannu, nan wunba mək Sintaanii seek nba want faak wannu na.

Yennu tee lomme

⁷ N walonkai, tii loon ti leeb man, kimaan lomm tee Yennu yare, ki binba mək lomm, ɲamme tee Yennu waas ki bia miu. ⁸ Yennu tee lomme, ki binba ki mək lommu, bi ki miu. ⁹ Yennu din sikin u Biyemmir tingboun na ni a tin la manfoor u paak, ki nae fiit wannit nan Yennu set loont. ¹⁰ Lomm nba set tee lomm nan barmonii ki tee timm kaa loon ɲoo Yennu, ɲaan li tee ɲoo Yennu-e din loont, ki sikin u Bija tingboun na ni ki u gaar ti paak ki kpo, ki teen ti maruŋ ɲoo Yennu boor, a tin la nyikinhab ti biit paak.

¹¹ N walonkai, Yennu nba loont bianjinba na, li kpaal talas ki tii munii loon ti leeb nna. ¹² Soɔ kaa ki mi la Yennu nan u ninbina, ɲaan ti-i loon ti leebie, Yennu sii yoo be ti ni, ki ti sii mək lomm nba ki u teent na nan barmonii.

¹³ ɲooe bia sikin u Seyeen ki turit, ɲanne te ki ti bann nan ti gaa nana, ki u mun be ti ni. ¹⁴ Linba pukin biak, ti din laat u Bija, ki motana ti moontir nan u Baa Yennu-e sikino tingboun na ni, a wuu tee tingboun na ɲaateeb Tinntoo. ¹⁵ Wunba yaa u teen yada nan Yiisa tee Yennu Bija, ɲooe ki Yennu be u ni, ki u mun bia gaa nan Yennu. ¹⁶ Ki ti moŋ moŋ mun bann Yennu nba loont bianjinba, ki bia teen yada nan u set loont.

Yennu tee lomme, ki daano nba yoo mək lomm nna, ɲooe gaa nan Yennu, ki Yennu mun be u ni. ¹⁷ Ki jenna, li-i tee ki ti waa lomm sonu nan barmonii, Yennu buut daar-i tani baar, ti kii mək jijeet, kimaan Yiisa binben nba tee bianjinba na, ti binben mun tee nnae tingboun na ni. ¹⁸ Ti-i mək lomm, jijeet sii kaa. Li-i tee ki lomm setik be, jijeet kan la yaak kii be ti ni, kimaan tubdatu paake ki ti tuu jee. Li-i tee ki niro mək jijeet, u ki mək lomm nan barmonii.

¹⁹ Yennu-e sint loonit; ɲanne teen ki ti mun mək lomm. ²⁰ Daano nba yaa u loon Yennu, ɲaan bia ki loon u naa bik, u tee faak daano. Li-i tee ki u ki loon u naa bik nba ki u laato nan u ninbina, nlee ki u sii fit loon Yennu nba ki u ki laato na nan u ninbina? ²¹ Yiisa din senn sennu ki yet a wunba loon Yennu, see ki u loon u naa bik mun.

5

Taa saa nyann jinjammii bianjinba

¹ Binba kur teen yada nan Yiisa tee Yennu Niganntoo Masia na, li yabe tee Yennu waas. Ki daano nba loon niro, u bia sii loon niro man waase. ² Li-i tee ki ti loon Yennu ki tuun linba ki u sennii want na, nanne saa te ki tin bann nan ti loon Yennu waas; ³ ki li-i biaki tee ki ti dia u sennu, nanne want nan ti loono. Ki bia jenna, u sennu man ki paari, ⁴ kimaan binba kur tee Yennu waas, namme fit nyant tingboun na ni jinjammii. Linba te ki ti nyant tingboun na jinjammii na tee ti yada teenu nie. ⁵ Ki nmee sii nyant jinjammii man? Wunba teen yada nan Yiisa tee Yennu Bija.

⁶ Noo Yiisa Masia-e tee wunba din baar nan nyun nan son; u din ki baar nan nyun kuuko kaa, naan u din baar nan son biak. Ki Yennu Seyeen tee siaradaano, kimaan Seyeen mane tee barmonii daano. ⁷ Ton, binba tee siaradamm man tee bantaae: ⁸ namme tee Yennu Seyeen, nan nyun nan son man; ki bi bantaa na taan moyomm ki tee siara. ⁹ Nnae ki Yennu teen siara u Bija Yiisa po, ki u siara man chee niro yar. Ti-i tee niro siara yadaie, nann ti saa teen Yennu siarae yada ki gar niro yar. ¹⁰ Wunba teen Yennu Bija man yada, noo mok Yennu siara man u par ni; ki wunba ki teen u siara man yada, u yiino faak daano na, kimaan u ki teen yada nan linba ki Yennu pak u Bija po na tee monii. ¹¹ Yennu siara man tee nnae: a u turit manfoor nba kaa gbennu, ki manfoor man nyii u Bija Yiisa nie. ¹² Wunba gaa nan Yennu Bija na, noo mok manfoor man; naan wunba ki gaa nan Yennu Bija man-i, u ki mok li manfoori.

Ki jiin manfoor nba kaa gbennu na po

¹³ N sobin gboun na ki teen yimm nba teen Yennu Bija yada nae, kimaan n loon ki i bann nan i mok manfoor nba kaa gbennu. ¹⁴ Ton, ti mei Yennu nan parcheenn, kimaan ti mi nan li-i tee ki ti meio linba ki u loon wun turit na, tii mi nan u gaan ti miaru. ¹⁵ Ti-i mi nan u set gaan ti miaru, tin bann nan ti pon gaar linba ki ti miaro li po nawa.

¹⁶ Soo-i laat u naa bik ki u tuun biit nba kan baar nan kuumi, li daano-ii mei Yennu u paak, ki Yennu n chab biitdaano man ki turo manfoor, kimaan u chabit binba tuun biit nba ki tee kuun yar ki teemm manfoa. Naan toonbisiar be, ki tee kuun toonn. N ki yaa yii mei Yennu kii teen binba tuun biit man booru kaa. ¹⁷ Toona kur nba ki nan lek tee biite, naan toonbisiar be ki kan baar nan kuumi. ¹⁸ Ki ti mi nan damm nba tee Yennu yab, bi ki tuun biiti, kimaan Yennu Bija Yiisa guub, ki bonbiuk daano Sintaanii kan fit teemm siari. ¹⁹ Ki ti bia mi nan timm Masiaweira tee Yennu yabe, naan tingboun na naateeb kur nba ki tee Masiaweira na be Sintaanii nuu nie.

²⁰ Ti mi nan Yennu Bija Yiisa din sik tingboun na ni ki tan turit yan a tin bann noo barmonii Yennu. Taa gaa nan u Bija Yiisa Masia na paak, nanne bia te ki ti gaa nan u Baa Yennu; ki noo set tee barmonii Yennu, ki bia tee daano nba teent manfoor nba kaa gbennu.

²¹ N waas, nyint i monj pata ni man.

JÖÖNN

gbouj nba pukin ñanlee

ki u din sob ki tur Masiaweira nae na

Ki jiin 2 Jöonn gbouj na po

Jöonn nba din tee Masiaweira saakoo nae sob gbouj nba pukin ñanlee na ki teen poo nan u waas, li paake tee Yiisaweira.

Gbounjinjin na tee barunjo a bii loon bi leeb, ki bia tee kpaanii nba jiin faak wantteeb nan bi wannu po.

¹ Min Jöonn nba tee Masiaweira saakoo nae sobin gbouj na ki teen fin n niipoo nba ki Yennu ganna na, nan a waas. N looni nan barmonii, ñaan min kuukoo kaa loonini. Binba kur saak Yennu barmonii wannu na mun bia looni nnae. ² Min nan ñamme looni, kimaan barmonii wannu be ti para ni ki sii yoo be ti ni mookmook nan mookmook.

³ Ti Baa Yennu nan u Bija Yiisa Masia lomm nan ninbatinu nan parmaasir-ii be nan timm nba mi barmonii ki loon leeb na.

Ki jiin lomm sonu po

⁴ N daan mook parpeenn bonchiann nan maa la a wasiat, ki bi waa barmonii wannu nba ki ti Baa Yennu sennit na. ⁵ N niipoo, n meia, ñaant ki ti kur-ii loon ti naa walei. Linba na ki tee sennpaann kaa ki n sobina, ñaan li tee sennu nba ki ti din doj gbat pinpiik niwa mookmook nan dinna nae. ⁶ Ti-i yoo saak Yennu sennu, ñanne want nan ti loono nan monii, ki sennu man nba ki ti din gbia pinpiik niwa mookmook nan dinna na, li sennu yaa tii waa lomm sonu.

Ki jiin kpinkpannii damm po

⁷ Ton, kpinkpannii damm bonchiann pon yat lokir kur po tingbouj na niwa, binba ki teen yada nan bi mar Yiisa ki u tee nisaarik na. Li nibooru tee kpinkpannii damme, ki bia tee Yiisa datai. ⁸ Li paak, ii mi man ki i tan koj linba ki i yiab li paak na, ki tan la i nyoot kur Yennu boor.

⁹ Daansoo nba ki gaan Yiisa Masia wannu bonñann ñaan pukii u moj yar, Yennu ki be nana, ñaan wunba saak wannu man ki ki nyikiti, ti Baa Yennu nan u Bija Yiisa Masia be u ni. ¹⁰ Li-i tee ki daano nba baar i boor, ki ki want Yiisa Masia wannu nba tooki, i daa gaano i ñei ni, ki taan daa foonto gbaa, ¹¹ kimaan wunba foonto, u moj taa daano man toonbiit poe na.

Mabonjoontii

¹² N mook mabona bonchiann ki loon ki n bo turi, ñaan n ki loon ki n sob gbouj ni kaa ki turini. N mook dindann nan n saa baar ki goni, ki tin pak nan leeb, ki li-i tun nna, li saa manjit bonchiann.

¹³ A niipoo nba ki Yennu ganno na waas foonta.

JÖÖNN gbouj nba pukin njantaa ki u din sob nae na

Ki jiin 3 Jöonn gbouj na po

Jöonn nba din tee Masiaweira saakoo nae sob gbouj nba pukin njantaa na ki teen toondaano nba sann tee Gayus na. Sobtoo na din dont Gayus-e nan waa mok sommír nba ki teen Masiaweira na, ki bia tee kpaanii ki jiin biit daano nba ki bi yiu Diotrefes na po.

¹ Min Jöonn nba tee Masiaweira saakoo nae sobin gbouj na ki teen n yook Gayus, fine ki n nian nan monii.

² N yook, n mei Yennu a paak a fii mok laafia, ki a bont kur n somm fanu nan a seek nba be fanu Yennu boor bianjinba na. ³ N mok parpeenn bonchiann nan ti naa wasiat nba daan baar, ki tan betin faa waa Yennu barmonii wannu na bianjinba, ki a benu nae bia want li sonu nan monii. ⁴ Siar ki penn n par ki mantik baar maa gbat a n waas waa wannu nba took na.

Ki jiin Yiisa barjanii moontii damm sommír po

⁵ N yook, faa sommit ti naa waas, nan binba lek tee saamm na, a tuun linba njane. ⁶ Baa tuu baar Masiaweira lakinu ni yoo nba, bi tuu tiar a burchint marj po. Li paak, bi-i tuu kii baar a boor, ki a njammit bi sonii ki sommitbie, njann a tuun bonjanne na. Ii diab bonjann kimaan bi tee Yennu yabe. ⁷ Laa tee Yiisa sann paak nae ki bi lin moontir u maan marj, njann ki ki gaan siar binba ki tee Masiaweira na boori, ⁸ li paak, timm Masiaweira njarin, li kpaal talase nan tii gaan li niibooru saauj. Njanne saa te ki timm nan njamm-ii chentir Yiisa barmonii na wannu moontii.

Ki jiin joo nba ki bi yiu Diotrefes na po

⁹ N ponj mi sob barsai nna ki tur Masiaweira nba be a boor na, njann ki Diotrefes yeen n mob, kimaan u loon wun pur u moej nijaanne. ¹⁰ Li paak, mi-i tanj baar, n saa fiit linba kur ki u tun, ki li tee bonbiir nan faak nba ki u pak biirit na. Njann biit nba ki u tuun marj, li lek daa ki gboo u nummu. Ti naa waas nba tuu baar u boor na, u tuu ki gaanibi, ki damm nba tuu loon bin gaar ti naa waas marj saauj, u bia tuu ber nyinnib Masiaweira lakinu marj nie.

¹¹ N yook, daa tokii soo toonbiiti, njann kii tuun linba njan. Wunba tuun bonjann, u tee Yennu yooe; njann wunba tuun toonbiit, u ki bann Yennu.

Ki jiin joo nba ki bi yiu Demetrius na po

¹² Soo kur piak Demetrius-e; ki u benu nae want nan u waa barmonii wannu; ki ti moej mun piako; ki a mi nan ti set tee barmonii damme.

Foontjoontii

¹³ N mok maan bonchiann ki loon ki n pak tura, njann n ki loon ki n sobir gbouj ni kaa ki turani. ¹⁴ Njann n mok dindann nan n saa baar ki la-a daa njanleee na, ki tin pak nan leeb.

¹⁵ Parmaasir-ii be a paak. Ti yooosnba foonta. Ti yooosnba nba mun bia be a boor ni na, a foontib yeno yeno.

Gbouj nba ki JUUD din sob nae na

Ki jiin Juud gbouj na po

Juud din sob gbouj na a wun tur kpaaniie ki jiin faak wantteeb nba yaa bi tee Masiaweira na po.

¹ Min Juud nba tee Yiisa Masia toontunno, ki bia tee Jeems naa bik nae sobin gbouj na, ki teen niib nba ki ti Baa Yennu gannib ki loonib, ki Yiisa Masia guub na. ² Yennu ninbatinu nan parmaasir nan lomm-ii be nani bonchiann.

Ki jiin fai damm po

³ N naa walonkai, n ninbinn daan mon nan ki n sob gbouj ki turi, ki saan gaan tinnu nba tee ti kur yar na po; njaan motana li ji kpaal talas ki n sob kpaaniie, ki yin yabir i moŋ ki dia yada labaar nba ki Yennu tur u niib na fanu, ki daa saak ki soo lebitiri, ⁴ kimaan nisiab nba ki tiin Yennu na koo i sinsuuk ni woonin nie, ki lebiti ŋoo Yennu ninbatinu labaar na, a bii tuun bi gbanant loonbiit; ki ki saak Yiisa Masia mabi; ŋoo kuukooe tee ti Yudaano nan ti Yomdaano. Biitdamm man tubdatu poŋ sob Yennu gbouj ni, ki li yukira.

⁵ Maa yaa n beti linba na, i poŋ gbat li kura, ki mir, njaan n loon ki n tiari li poe: Yennu din fat u niib ki nyinnib Ijpt tin ni, njaan li poorpo ki u kpai bi siab nba ki teeno yada na. ⁶ Nnae biak, malakanba nba din ki dia yaak nba ki Yennu turib na nan li sonu na, ki bia din ki biar be bi binbeboa sanpaapo na, ki Yennu baamm bant ki lub sarik bootsunsuŋ nba bon ni, ki guu dagbenjir nba ki u saa bu bi buut na. ⁷ Nnae biak ki doi nba tee Sodom nan Gomora, nan digbana nba kpiar na niib din tuun chonchonsin, ki waa niŋ nba bi bonchiann, ki bi la tubdatu nba tee muu ki li dib mokmok nan mokmok; ki li tee kpaanii ki tur soo kur.

⁸ Nibooru man mun bia daa mok dudukit nba ki bi tuun biir bi gbanant, ki tee tubkangbata, ki bia sukii Yennu malakanba. ⁹ Njaan malakanba saakoo nba ki u sann tee Maikel na, ŋoo nan Sintaanii nba din kon Moses gbanant paak na, njaan Maikel moŋ din ki sukir Sintaanii, u din betoe a "Yennu saa wanna yan." ¹⁰ Njaan niib na njarin sukii bont kur nba ki bi ki bann li paake, ki tuun linba kur ki bi loon, nan bonkobit nba ki mok dudukit na, ki biir bi moŋ. ¹¹ Bonbiir be bi paak; kimaan bi wei Keenn sonbiik nawa; bi bia tee kpinkpannii damme likirii paak, nan Balam nba din tee bianjiba na; ki bia tuun nan Kora nba din tun ki ki sak Yennu mob ki tan kpo na; bi mun tan saa kpo nnae. ¹² Bi tee barite i motaauk jeet dinu ni, ki ki tiin Yennu, ki mok jawuuk ki dint bi moŋ kuukoo. Bi tee nan sanpagbant nba ki baat nan saak njaan ki wouj da nae; ki bia tee nan tiinii nba ki loon loona nae, nan li lomm yoowa gbaa. Bi kpoe ki tor, kimaan bi jiina kur fikite ki koor. ¹³ Bi tee nan mokgbenjir nyunpana nba fi ki pukir nan jakint nae. Bi bia tee nan nmaabira nba tuu njabir ki lin nae; ki bunbonchior nba kaa gbennu be ki guub.

¹⁴ Enok, wunba waa Adam yaaboona munlore ni na, din sokin ki yet bi po a "Yennu nan u kasii malakanba tusaa tusaa baat ¹⁵ a wun bu nisaarik kur buut, ki biir binba kur ki tino, ki ki sak u mob, ki tun toonbiit bianjiba; nan biitdamm kur nba pak mabiit nba kur ki biiro, ki bi baka kaa nanao bianjiba na."

¹⁶ Bi tee bunburimii damme; bi numm ki mi gboo; ki bi tuun bi moŋ loonbiit, ki mok parbifaant bonchiann, ki korin niib a bin la baa loon linba.

¹⁷ N naa walonkai, ii tian man maan nba ki ti Yomdaano Yiisa Masia toomiinba din yet na. ¹⁸ Bi din yet a "Dajoontii man ni, niib nba waa bi moŋ gbanant loonbiit na tan saa fiir ki sarikiti." ¹⁹ Li nibooru baat nan bokitu i sinsuuk ni. Bi gbanant loomm kooe diab. Yennu Seyeen na kaa bi ni. ²⁰ N naa walonkai, ii chee i para man, Masia labanjann nba tee kasii na ni, kii mei Yennu, u Seyeen paŋ ni, ²¹ kii tee niib nba ki Yennu loonib, kii guu yoo nba ki ti Yomdaano Yiisa Masia saa turi manfoor nba kaa gbennu, u ninbatinu na paak.

²² Binba dudukit laŋ na, ii tinib ninbaauk, ²³ ki fat leeb ki nyinnib Sintaanii muu ni; ki binba mok bi loonbiit dok na, ii tinib ninbaauk, ki bia kii mok janmaanii, ki daa nakii bi biit boori.

Yenpaku

²⁴ Yennu saa fit guui ki i daa baa, ki saa baar nani u tɔɔnn, yentsaakar ni, ki i ki mɔk biit, ki i sii mɔk parpeenn bonchiann; ²⁵ ɲɔɔ nba tee Yen-yenɔkɔɔ ki tinnit ti Yomdaano Yiisa Masia paak na, u yen paku nan yent nan paɲ nan bont kur yudant, yoo nba din gar na, nan mɔtana, nan mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

FIITU nba ki Yiisa Masia din fiit wann Jöonn

Ki jiin Fiitu gbouj na po

Jöonn fiitu gbouj na din sob, yoo nba ki Yiisaweira di biak, baa teen yada nan Yiisa Masia tee Yomdaano nae.

Sobtoɔ na barjar tee wun tur li karinteebe dindann nan kpanj-n-mɔɔ, ki bia te bii see bi yada ni, biak dinu ni nan mukisuk yoo.

Gbouj na ni bonchiann tee fiitu nan yirintue, ki tee nyina nba ki yoo maɔ Masiaweira saa bann li paak, ɲaan tee linba ki nileeb na kan fit bann li paaki.

¹ Maan nba ki Yiisa Masia din fiit na sob gbouj na nie. Yennu-e din turɔ maan maɔ a wun wann u toontunna linba saa teen motana. Masia din tun u malaka, u toontunno Jöonn boor, a wun beto maan maɔ kur. ² ɲanne ki Jöonn fiit linba ki u la na kur ki wann, ki li tee barii nba nyii Yennu boor, nan linba ki Yiisa Masia fiit ki wannɔ na. ³ Wunba karin sokinii momaan nba sob gbouj na ni, parpeenn tee u yare, ki binba gbia momaan maɔ ki saakir, parpeenn tee bi yare mun, kimaan yoo na pera ki linba na kur saa tun.

Ki jiin Masiaweira nba be digbana ɲanlore ni na po

⁴⁻⁵ Min Jöonn-e sobin gbouj na ki teen Masiaweira nba be digbana ɲanlore ni, Asia yent ni na. Yennu nba din be, ki bia daa be, ki bia tan sii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk, ki sei ɲanlore be u naangbouj toonn na, nan Yiisa Masia, wunba mɔontir Yennu maan nan barmɔnii, ki tee sinsinn daano nba din fiir kuun ni, ki bia tee tingbouj na kpanbara kur Kpanbar na, bi lomn nan parmaasir-ii be nani. U loont, ki gaar ti paak ki kpo, ki nyinnit ti toonbiit daabisin ni, ⁶ ki te ki ti tee u naan ni niib nba tee mannteeb, a tin tun u Baa Yennu toonn; ɲooe yen paku nan paɔ mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

⁷ Gotir man, u sii be sanpagbant ni ki baar. Soɔ kur ninbina tan saa lau, nan binba din ɲmu-u na gbaa. Yoo nba ki u sii baat na, tingbouj na niib kur saa bui u paak. Mamɔmm, li saa teen nnawa.

⁸ Ti Yomdaano Yennu, wunba mɔk paɔ kur; ki din be, ki bia daa be, ki bia tan sii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk na, ɲooe yeen a “Mine tee bont kur pinpiik nan li joontu.”

⁹ Toɔ, min Jöonn nba tee i naa bik, ki taan nani ki di biak nan sukuru Yiisa paak na, maa din lin ki mɔontir Yennu maan, nan Yiisa barɲanii na paake, ki bi jiin ki saan nanin Patnos tiɲ nba ki nyun lintir na ni. ¹⁰ Ki lasir dasiar ki Yennu Seyeen fiir n ni, ki n gbat kunkɔsaakar, ki li naan naatunn ki piak n poorpo, ¹¹ ki betin a n sob linba ki n laat na ki teen gbouj ni, ki nakin tur Masiaweira nba be digbana ɲanlore na ni, binba be Efesus nan Simirna nan Pegamum nan Tiataira nan Saadis nan Filadelfia nan Laodisea na.

¹² Ki n ɲmant ki yaa n got wunba piak ki teenin na; maa ɲmant yoo nba, ki n la salima fitsenta ɲanlore see. ¹³ Ki soɔ be li sinsuuk ni ki naan nisaarik Bik, ki lia liatfoouk ki li siit u taapant, ki salima gbann boob u nyaauk ni, ¹⁴ ki u yut yeen gungant na, ki u ninbina naan mupeenu, ¹⁵ ki u taapant nyirii nan kut nba ki bi tuu pur muu ni ki li nyirii bianjinba na, ki u kunkor fu nan siok kpenu nba tuu fu bianjinba na. ¹⁶ Ki u kub ɲmaabira ɲanlore u niidiitu, ki jukbanjiak nba di moleemii tant nyii u mɔb ni, ki u numm po yeen nan yonnu nba tuu yeen yonsuuk ni na. ¹⁷ Maa lau yoo nba, ki n baa doɔr u toonn nan kpeemmo na. Ki u jii u niidiitu ki yii n paak, ɲaan yet a “Daa tiin jaɲmaani; mine tee bont kur pinpiik nan li joontu; ¹⁸ ki bia tee footɔɔ na, ki din kpo, ɲaan motana n fiira, ki sii fo mɔkmɔk nan mɔkmɔk, ki bia mɔk kuun nan kpeentij paɔ; ¹⁹ li paak, a sob linba ki a la motana na, nan linba be motana, nan linba tan saa tun yoo nba waa. ²⁰ ɲmaabira ɲanlore nba ki a la n niidiitu ni, nan salima fitsenta ɲanlore na woonin ni paak tee nae: ɲmaabira ɲanlore nae tee n weira nba be digbana ɲanlore na malakanba, ki fitsenta ɲanlore na mun tee n weira bujir munlore maɔ.”

2

Masia mɔmaan nba tee Efesus teeb yare na

¹ Ki wunba ki n lau na betin a n sob mɔmaan na ki tur u weira nba lakin be Efesus doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii wunba dia ɲmaabira ɲanlore u niidiitu ni, ki bia somm salima fitsenta ɲanlore sinsuuk ni na boore. ² ɲooe yet a: N mi i toona nba tee bianjinba, nan yaa yabir ki tuun toonɲana nan sukuru bianjinba, ki bia mi nan i ki loon nibiit i sinsuuk ni, li paake ki i din bikin binba tuu yaa bi tee n toomiinba ɲaan ki ki tee na, ki bann nan bi tee fai damme. ³ N mi nan i mɔk sukuru ki dii biak n paak, ɲaan

i ki nyikimi. ⁴ Naaan i biit tee nnae: i ji ki loonin nan yaa din sint loonin bianjinba na. ⁵ Tiat man yaa din tuu be bianjinba naan ji tan lebit na. Nyikin i biit man naan kii tuun yaa poŋ tuu tuun bianjinba sinsinn ki li naan; li-i tee ki i kan nyik i toonbiiti, n saa baar i boor ki jii i fitsentir na li sinsetboor. ⁶ Naaan yaa tuun linba ki li naane na: i ki loon toona nba ki Nikola teeb tuun na, nan n moŋ nba ki loon toona nba ki bi tuun na.

⁷ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeen na yeen ki teen Masiaweira na.

“Wunba nyann nyannu na, ɲɔɔe ki n saa turo sɔnu ki wun di manfoor tilɔɔna nba be Yennu boor, siaminba ki bi yir Paradais* na.”

Masia mɔmaan nba tee Simirna teeb yare na

⁸ Ki wunba ki n lau na bia betin a n sɔb mɔmaan na ki tur u weira nba lakin be Simirna doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii wunba tee bont kura pinpiik nan li joontu na boore; ɲɔɔe din kpo ki tan bia fiir kuun ni na. ⁹ Nɔɔe yet a: N mi i biak dinu po, ki bia mi nan i tee nandamme, naan mamomm, Yennu boor, i tee mokitae; ki n mi nan nisiab piak ki biir i sana, ki bia yaa bi tee Juu teebe, naan ki ki tee; bi tee Sintaanii niibe. ¹⁰ I daa tiin janmaanii nan biak nba baat i paak na. Gotir man, Sintaanii saa te bin soor i siab ki kɔomm dansarik ki bikimm, i bia tan saa di biak ki saa dian daa piik; naan ii teenin yada mək mək nan i kuun, ki n tan saa pi-i piinii nba tee manfoor.

¹¹ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeen na yeen ki teen Masiaweira na.

“Wunba nyann nyannu man, u kan la kuun nba pukin munlee na.”

Masia mɔmaan nba tee Pegamum teeb yare na

¹² Ki wunba ki n lau na bia betin a n sɔb mɔmaan na ki tur u weira nba lakin be Pegamum doo ni na malaka, ki yet a:

“Labaar na nyii wunba mək jukbanjiak nba di mɔleemii na boore. ¹³ Nɔɔe yet a: N mi nan siaminba ki i be na tee siaminba ki Sintaanii naangboon na be-e, ki n mi nan i set dia n sann. Baa din tan kpai Antipas nba din tee n siara daano nan barmonii, i moŋ doo nba ki Sintaanii be na ni, li yoo man gbaa ki i ki yet n sɔnu. ¹⁴ Naaan mamomm, i mək biit naanlee nnae, ki n yaa n wannii: siab be i sinsuuk ni ki dia Balam sennu; ɲɔɔe din wann Balak waa saa teen bianjinba ki te ki Israel teeb n tun biit na. U din te ki bi naan tingbann nant, ki bia te ki bi chomm nan leeb.† ¹⁵ Li mun bia tee nnae i sinsuuk ni, ki i siab mun waa Nikola teeb man wannu. ¹⁶ Li paak, ii nyik i toonbiit man; li-i kii tee nnae kaa, n saa baar motana nan jukbanjiak nba tantir ki nyi n moŋ ni na, ki kon biir li nibooru.

¹⁷ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeen na yeen ki teen Masiaweira na.

“Wunba nyann nyannu na, ɲɔɔe ki n saa turo jeet nba be woonin ni ki bi yi mana na, ki wun di, ki n bia saa turo tanpeenn nba ki sanpaann sɔb li paak, ki sɔɔ ki mir, see fin nba gaar na kuukɔɔ.”

Masia mɔmaan nba tee Tiataira teeb yare na

¹⁸ Ki wunba ki n lau na bia betin a n sɔb mɔmaan na, ki tur u weira nba lakin be Tiataira doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii Yennu Bija nba ki u ninbina naan mupeenu, ki u taapant bia nyirii nan baa tuu nyirik kutmont bianjinba na boore. ¹⁹ Nɔɔe yet a: N mi i binberj nba tee bianjinba, ki bia mi i lomm, nan i yada teenu, nan i toona, nan yaa mək mintir bianjinba, ki bia mi nan i toonjana tumu pukii ki gar i sinsinn toona nawa. ²⁰ Naaan i biit tee nnae: yaa sak poo nba ki bi yiu Jesebel, ki u yaa u tee Yennu sokiniie, ki ji taan be i boor ki kpann n toontunna, ki wantib a bii chomm nan leeb kii biaki di pata jeet na. ²¹ N turo yoo a wun lebit u binberj, naan ki u ki sak wun nyik u chonchonsin na. ²² Li paak, n saa jiiu ki lu-u biak gado paak, nan binba tuu lakin chomm nana na kur; li-i kii tee ki bi nyik biit nba ki bi lakin tuun nana na, n saa kɔomm biak ghenir ni, ²³ ki kpi u weira na kur; ki n weira na saa bann nan mine tee wunba mi niib dudukit nan bi loomm nba tee bianjinba, ki saa tur sɔɔ kur u toona nyɔɔ nba tee bianjinba.

²⁴ “Yimm nba biar Tiataira ki ki waa poo man wannbiuk, ki bia ki waa linba ki siab yir Sintaanii woonin ni labaar na, n yeen yimme a n kan jinni jik-kpiata. ²⁵ Ii dia man linba ki i mək na fanu, mək mək nan yoo nba ki n tan saa baar.

* 2:7 2.7 Yendouj sanleere tee Paradais. † 2:14 2.14 Bi din naan Moab tingbann nant, ki chomm nan Moab poob.

²⁶⁻²⁷ Wunba nyann nyannu na, ki tuun n loomm ki ki nyiki, n saa turo paŋ nba ki n gaar n Baa boor na booru, ki wuu mək tingboun n nibooru kur yiikoo, ki sii diab nan paŋ, ki saa fit biirib nan faa tuu dia kut patu ki faa boba yee bianjinba na. ²⁸ N bia saa tur li yoo sanyafaar ŋmaabir na.

²⁹ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeeŋ na yeen ki teen Masiaweira na.”

3

Masia mōmaan nba tee Saadis teeb yare na

¹ Ki wunba ki n lau na bia betin a n sob mōmaan na ki tur u weira nba lakin be Saadis doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii wunba mək Yennu Sei ŋanlore nan ŋmaabira ŋanlore na boore. ² Njooe yet a: N mi i toona nba tee bianjinba, ki bia mi nan niib dukii a i fo, ŋaan i ki fo. ³ Li paak, fiit man ki yabir ki i binbeŋ nba biar na daa kpenn gbenti, kimaan toona nba ki i tuun na ki gboot Yennu nummi. ⁴ Li paak, ii tian man wannu nba ki i din gbat ki waa na. Ii diar man ŋaan nyik i toonbiit na tumu, ŋaan li-i tee ki i ki fiir, n saa baar i boor nan nanyuko nba tuu baar bianjinba nae, ki i kan bann n baaru yoo. ⁵ ŋaan i siab be Saadis ki bi para ki mək jakinti. ŋamme saa lia tapeenii, ki min nan ŋamm sii tok, kimaan baa jaŋ nann na paak. ⁶ Wunba nyann nyannu na, u tan saa lia tapeenii na, ki n tan kan kpeen u sann binba mək manfopaann na gboun na ni. Ki n tan saa yet n Baa nan u malakanba na paanu ni a li daano tee n yooe.

⁶ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeeŋ na yeen ki teen Masiaweira na.”

Masia mōmaan nba tee Filadelfia teeb yare na

⁷ Ki wunba ki n lau na bia betin a n sob mōmaan na ki tur u weira nba lakin be Filadelfia doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii wunba tee Popeendaano, ki bia tee Barmonii daano na boore; ki u dia Defid peenu* na, ki li-i tee ki u loot gann, soo kan fit looni; ki wuu biaki loon, soo kan fit looti. ⁸ Njooe yet a: N mi i toona nba tee bianjinba. Gotir, n loot ganne ki turi, ki soo kan fit looni. N mi nan paŋ nba ki i mək na waar, ŋaan linba na kura, i bia lek dia n wannu na, ki ki noi nan i ki mimi. ⁹ Nnara, binba tee Sintaanii niib, fai damm nba yaa bi tee Juu teeb ŋaan ki i tee na, n saa te ki bin baar ki baa fabin i toonn, ki bann nan n set looni. ¹⁰ Kimaan yaa sak n maan ki mək mintir na paak, n saa dia-i bonŋann ki i tan kan koo bonbiir nba baat durinya na kur paak a lin bikin tingboun na niib na ni. ¹¹ N baate motana. Ii dia man linba ki i mək na fanu, ki soo tan daa fiar i nyoot maŋi. ¹² Wunba nyann nyannu na, n saa teeno Yennu diiuk ni jaantarike, ki u ji kan nyi leŋi. Ki n bia saa sob Yennu sann u paak, ki sob Yennu doo sann u paak, ki bia sob n moŋ sanpaann na u paak. Yennu doo maŋe tee Jerusalem paann nba saa nyi Yendoun ni, Yennu boor, ki sik tin na ni na.

¹³ “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeeŋ na yeen ki teen Masiaweira na.”

Masia mōmaan nba tee Laodisea teeb yare na

¹⁴ Ki wunba ki n lau na bia betin a n sob mōmaan na ki tur u weira nba lakin be Laodisea doo ni na malaka a:

“Labaar na nyii wunba sann tee Monii na boore; ki u tee siara daano nba tee barmonii daano ki tee siara fanu; ki bia tee linba kur ki Yennu nan na yudaano. ¹⁵ Njooe yet a: N mi i toona nba tee bianjinba; i ki toni, i bia ki mei, ŋaan n bo loon ki yii tee li yenne; ¹⁶ ŋaan yaa ki ton ki bia ki mei na, n saa siirie pia teriku.

¹⁷ “Yimme yeen a i tee mokitae ki mək linba kur ki i loon, ki siar kan potiini, ŋaan ki ki mi yaa mək parbiir nan ninbaauk bianjinba. I tee nandamme, ki somm yana, ki tee joonii. ¹⁸ Li paak, n kpaaniiie a ii daa salima nba tee salimmōna n boor ki set la mokint, ki bia daa tapeenii ki dokin i fei na, ki bia daa kpan ki ban i ninbina kii laat. ¹⁹ Binba kur ki n loonib na, n kpaamme ki daar bi tuba. Li paak, nyikin man i toonbiit ki daa jerimi. ²⁰ Nnara, n see tammob ni ki kpaan gann; wunba gbat n kunkor ki loot gann maŋ, n saa koo u boor, ki min nan njoo saa lakin di. ²¹ Wunba nyann nyannu na, n saa turo yaak ki wun tan lakin kar nanin, n naangboun na paak, nan maa nyann nyannu kur ki lakin kar nan n Baa Yennu, u naangboun paak bianjinba na.

²² “Wunba mək tubir, wun gbiint linba ki Yennu Seyeeŋ na yeen ki teen Masiaweira na.”

* 3:7 3.7 Defid peenu paak tee “u yiikoo.”

4

Baa jiantir Yennu bianjinba Yendouj ni

¹ Li poorpo ki n bia la Yendouj gann loot, ki n gbat kunkor nba ki n mi gbat na, ki li bia piak ki teenin, ki naan naatunn nba tuu mo bianjinba na; ki kunkor man betin a, "Doin nna, ki n saa wanna linba na poorpo linba saa tun." ² Li taakpaak ni, ki Yennu Seyeej na fiir n ni, ki n la ki soo kar naangbouj paak Yendouj ni, ³ ki u numm po nyirii nan tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yir jasper nan kaneliann* na, ki naatooruk boon ki lint naangbouj na, ki naatooruk man tee nan bonbonwuwur na. ⁴ Ki naangbant piinlee nan njanna doo lint naangbouj manj. Ki saakab piinlee nan banna lia tapeenii ki yir salima fokirii, ki kar naangbant piinlee nan njanna manj paak. ⁵ Ki sanyikintii nyi naangbouj manj ni nan fuut nan satianii. Ki fita njanlore lakin di naangbouj na toonn, njanne tee Yennu Sei njanlore na. ⁶ Ki siar naan mokgbenjir ki doo naangbouj na toonn ki nyirii nan mianu na.

Ki bonfoa banna be lej ki lint naangbouj na, ki mok ninbina bonchiann bi numm po nan bi poorpo kur. ⁷ Ki sinsinn bonfoor na naan yanbor, ki wunba waa banlee na mun naan naajak, ki wunba waa bantaa na numm po naan nisaarik numm po, ki wunba waa banna na mun naan baakir nba yukir. ⁸ Ki bonfoa banna na kur mok kpinkpant njanloob-loob, ki bia mok ninbina bonchiann bi gbanant kur po. Ki yonnu nan nyiok kur bi ki nyikit yanii yinu. Bi yiin a,

"Kasii, kasii kasiie tee ti Yomdaano Yennu,
wunba mok panj kura, ki din be, ki bia daa be,
ki bia tan sii be mokmok nan mokmok."

⁹ Bonfoa banna na-i tani teen wunba kar naangbouj na paak ki be mokmok nan mokmok na niipoouk nan dontir nan paku, ¹⁰ li yooe ki saakab piinlee nan banna na tuu baa fabin wunba kar naangbouj manj paak na toonn, ki pukii njoo nba be mokmok nan mokmok na. Bi bia tuu yit bi fokirii nae ki bir naangbouj na toonn njan yeen a, ¹¹ "Ti Yomdaano Yennu, li jarj nan tin jianta,

ki tura baakir nan pakuwa,
kimaan fine din nan bont kura.
A loomm paake ki a naamii manj kur be,
ki mok manfoor."

5

Ki jiin gbanpobir nan Pegann na po

¹ Njanne ki n bia la wunba kar naangbouj paak na dia gbanpobir u niidiitu, ki gbouj manj mok sobnii li numm po nan li poor po, ki bi jii tiik yiit ki tabin li moi njanlore na. ² Ki n la malaka nba mok panj, ki u moontir nan kunkosaakar a "Nmee jarj nan wun tabit gbanpobir na yiit ki pobitiri?" ³ Njan ki soo kaa Yendouj ni, koo tingbouj na ni, koo kprentij, ki jarj nan wun pobit gbanpobir na, ki got li nook ni. ⁴ Ki n bui bonchiann, kimaan soo nba kaa ki jarj nan wun pobit gbanpobir na, ki got li nook ni na. ⁵ Njanne ki saakab na yeno yetin a n daa bui, a n got wunba nyii Juda maaru ni, ki u sann tee Juda Yanbor na, wunba tee Defid Yaaboonjaann ki nyann bonsiar kur na, njooe saa fit tabit yiit njanlore na ki pobit gbanpobir manj.

⁶ Ki n la Pegann ki u see naangbouj na boor, ki bonfoa banna nan saakab na see ki lint; ki Pegann na tee nan Pegann nba ki bi kpiiu njan ki u fiir kuun ni na, ki mok yina njanlore, ki bia mok ninbina njanlore nba tee Yennu Sei njanlore nba ki u tumm tingbouj na kur ni na. ⁷ Ki Pegann na saan gaar gbanpobir na, daano nba kar naangbouj paak na niidiitu ni. ⁸ Waa gaar gbanpobir na yoo nba, ki bonfoa banna, nan saakab piinlee nan banna na baa fabin u toonn, ki saakab na kur dia bai nan salima senii, ki bonnunubit nba see Yennu niib miaru taar ni na gbee senii na. ⁹ Ki bi yiin yanpaan ki teen Pegann na ki yeen a:

"A set jarj nan fan gaar gbanpobir na
ki tabit li yiit njanlore nawa,
kimaan a din kpoe ki jii a son
ki daa niib ki tur Yennu;
niib manj nyii booru kur ni,
nan mabooru kur ni, nan maaru kur ni,
nan tingbouj na yent kur nie.

¹⁰ A bia te ki bi tee a naan ni niib nba tee mannteeb,

* 4:3 4.3 Jasper tee bonbonwuwure, ki kaneliann tee bonmunj.

a bin tun Yennu toona;
ki bi sii yen tingbouŋ na teeb.”

¹¹ Li poorpo biak ki n got la malakanba tusaa tusaa tusaa, ki bia gbat bi kunkora, ki bi ŋaa lint bonfoa banna nan saakab nan naangbouŋ na. ¹² Ki n gbat ki bi yeen nan kunkosaakar a:

“Pegann nba ki bi din kpiiu ki u fir na,
ŋɔɔe jaŋ nan wun gaar paŋ nan mɔkint nan yan
nan nyannu nan baakir nan dontir nan paku.”

¹³ Ki linba kur Yennu din nan, ki li be sanpaapo, nan tingbouŋ na ni, nan kpeentiŋ, nan linba be mɔkgberja ni na, n gbat bi kur yeen a,
“Paku nan baakir nan dontir

nan paŋ kur-ii be wunba kar naangbouŋ na paak
nan Pegann na paak mɔkmɔk nan mɔkmɔk.”

¹⁴ Ki bonfoa banna na sak ki yet a “Mamomm.” Ki saakab na kur baa fabin Yennu nan Pegann na tɔɔnn ki jiantib.

6

Ki jiin yiit na po

¹ Li poorpo ki n la Pegann na tabit yiit ŋanlore na yenn, ki n gbat bonfoa banna na yeno kunkor, ki li tee nan satianii na ki yiin a “Baat.” ² Ki n got ki la taanpeen, ki wunba jako na dia tadaauk, ki bi turɔ naan fokirik, ki u nyii, ki tee paŋ daano, a wun kon nyann bonsiar kur.

³ Ki Pegann na bia tabit yiit nba pukin ŋanlee na, ki n gbat bonfoor nba pukin banlee na kunkor, ki u yiin a “Baat.” ⁴ Ŋanne ki n la taanmɔŋ nyii ki set, ki bi tur wunba jako na yaak, a wun nyinn parmaasir tingbouŋ na ni, ki te ki niib-ii kpi bi leeb; ki bi bia kubino jukbanjagberir.

⁵ Ki Pegann maŋ bia tabit yiit nba pukin ŋantaa na, ki n bia gbat ki bonfoor nba pukin bantaa na yiin a “Baat.” Ki n bia la ki taanboŋ see leŋ, ki wunba jako na dia linba ki bi bikii bona na u nuu ni. ⁶ Ki n gbat fuut, ki li tee nan kunkor na, ki nyii bonfoa banna na ni, ki yeen a, “Boroboro dii ŋmanbanj tee daar paauko, ki karwanta ŋmanbanj muntaa mun tee daar paauk; a ŋaan daa te ki kpan tiinii nan daan tiinii na namii.”

⁷ Ki Pegann na tabit yiit nba pukin ŋanna na; ki n gbat kunkor nyii bonfoor nba pukin banna na boor, ki yiin a “Baat.” ⁸ Ŋanne ki n la taanpeenwuwur, ki wunba jako na sann tee Kuun; ki kpeentiŋ mun waa u poor; ki Yennu turib yiikoo a bin kpi tingbouŋ na niib bokitu munna yenn, a bin kpib tɔbii ni nan kon nan yiarii, ki bia te tingbouŋ na bonkobiiit n kpib.

⁹ Ki Pegann na bia tabit yiit nba pukin ŋanŋmu na, ki n la linba ki niib din kpiib kimaan baa din dia Yennu maan, nan barŋanii nba ki bi din mɔk na paak, ki bi be binbintir na nyakir ni, ¹⁰ ki yikin sanpaapo ki yeen a, “Ti Yomdaano Yennu, fin nba tee popeendaano ki bia tee barmonii daano, li saa yukir nleewa ki a tan bu tingbouŋ na niib buut ki dat bi tuba, baa kpiit na paaki?” ¹¹ Ŋanne ki bi tur bi kur liatfopeenii, ŋaan yetib a “Ii foi waan kii guu yoo nba ki bi tan saa kpi i toontunleeb nan i naa waas ki gbenn, nan baa din kpii-i bianjinba na.”

¹² Ki n la Pegann na tabit yiit nba pukin ŋanloob na; ki tiŋ jek bonchiann, ki yonnu bonn chimm, ki ŋmaarik mun mɔnn nan sɔn na. ¹³ Ki ŋmaabira nyii sanpaapo ki baa tiŋ ni, nan wouŋ nba tuu nik kinkan, ki u loona n baa bianjinba na. ¹⁴ Ki sanpaak pɔbin pɔbin nan gbanɔɔbir na ki bot, ki kunkona nan gbingbana kur chat chat siaminba ki li tuu be na. ¹⁵ Ŋanne ki tingbouŋ na kpanbara, nan nijaana, nan lanjimanba yudamm, nan nitarinyika, nan pandamm, nan sɔɔ kur, binba tee daaba, nan binba yen bi mɔŋ, ki bi kur chiar ki kɔɔ tanfiat nan wontii, jɔɔt ni, ¹⁶ ki yeen a jɔfokit nan tana na n baa bi paak, ki wunba kar naangbouŋ paak na daa laatib, ki tin nyi Pegann na wutoor ni, ¹⁷ kimaan wunba kar naangbouŋ paak na nan Pegann na wutoor dagberir daar maŋ baara, ki sɔɔ kaa ki saa set bi wutoor maŋ tɔɔnni.

7

Ki jiin Israel teeb po

¹ Li poorpo ki n la malakanba banna, ki bi see tingbouŋ na loka ŋanna na ni, ki dia wouŋ nba nyi loka kur po na, a li daa da tiŋ na paak, koo mɔkgberja ni, koo tisiak paaki. ² Li yoo ki n la malakagano, ki u nyii yondopo, ki dia dɔk nba tee manfodaano Yennu yar na; ki u yikin nan kunkosaakar, ki yeen malakanba banna nba ki Yennu turib yaak a bin biir tiŋ nan mɔkgberja na, ³ a bi daa biir tingbouŋ na, nan mɔkgberja na, nan tiinii

na, see ki bi tan dok Yennu toontunna bi yugbia paak sinsinna. ⁴⁻⁸ Ki n gbat binba ki bi dokib Yennu dok na kann, ki li tee niib tuskobik nan tusaa piinna nan tusaa nanna, ki bi nyii Israel booru kur ni.

Niib tusaa piik nan njanlee-e nyii Juda booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Rubenn booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Gaad booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Aser booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Naftali booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Manase booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Simeonn booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Liifai booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Isakar booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Sebulunn booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee nyii Joosef booru ni,
 ki niib tusaa piik nan njanlee mun nyii Benjaminn booru ni.

Ki jiin nibur nba din lakin na po

⁹ Li poorpoe ki n la nibur ki bi kaa kann, ki nyii tingboun na yent kur ni, nan nibooru kur ni, nan maaru kur ni, nan mabooru kur ni, ki lia liatfopeenii, ki see naangboun nan Pegann na tounn, ki dia biabfaat bi nii ni, ki yikin nan kunkosaakara ki yeen a, ¹⁰ "Tinnu nyi ti Yomdaano Yennu nba kar naangboun paak nan Pegann na boore." ¹¹ Ki malakanba na kur set ki lint naangboun na, nan saakab na, nan bonfoa banna na, ki baa finfaba naangboun na tounn, ki jiantir Yennu, ¹² ki yeen a, "Mamomm, paku nan dontir nan yan nan niipoturu nan baakir nan paj nan yiikoo tee Yennu yare mokmok nan mokmok. Mamomm."

¹³ Ki saakab na yeno boin a "Ki binba lia liatfopeenii na tee lamme, bi nyii lee?" ¹⁴ Ki n jiin a, "Chanbaa, fine mi, njan min ki mi."

Ki u yetin a, "Niib na nyii biakgbenir na nie, ki wuur bi liatfokit Pegann na son ni, ki li ji peen, ¹⁵ li paake ki bi see Yennu naangboun na tounn, ki tuun teeno, yonnu nan nyok, u jiantu diik na ni, ki njo Yennu nba kar naangboun na paak na sii be namm, ki u maasu sii dok bi paak; ¹⁶ ki kon koo nyunnyukuru kan mi soorib, ki yonnu tonu koo tongbensiar kan mi toj bi gbanu, ¹⁷ ki Pegann nba be naangboun tounn na sii guub, ki saan namm nyunbuur nba teen manfoor na boor, ki Yennu saa fiar bi ninnyuut kur."

8

Ki jiin yiit nba pukin njanlore na po

¹ Pegann na nba tabit yiit nba pukin njanlore na yoo nba, ki Yendoun ni nmin surimm, ki yann waan. ² Li poorpoe ki n la malakanba banlore nba see Yennu tounn na gaar naatuna njanlore. ³ Ki n bia la malakagano ki u dia salima sej ki saan set binbintir na tounn. Ki Yennu turo bonnunubit bonchiann a wun pukin Yennu niib kur miaru na ni, ki jii paan salima binbintir nba see naangboun tounn po na, ki tur Yennu. ⁴ Ki bonnunubit na munyuut nan Yennu niib na miaru nyii malaka nba see Yennu tounn na nii ni, ki do sanpaapo. ⁵ Ki malaka na jii salima sej na ki moor muu binbintir na paak, ki gbeen sej na, ki kpaar moon tingboun na ni. Ki saak tian, ki fuut fu, ki sanyikintii nyikii, ki tinj damm.

Ki jiin naatuna njanlore na po

⁶ Ki malakanba banlore nba dia naatuna njanlore na teen siir nan bin peb naatuna manj.

⁷ Sinsinn malaka na nba donj pebir u naatunn na, ki sakaana nan muu nmat nan son ki moon tingboun na ni, ki tingboun na bokitu muntaa ni yenn, nan li tiinii nan li moomaasa kur dii muu.

⁸ Malaka nba pukin banlee na nba pebir u naatunn na, ki bi lu siar ki li naan jogbenir ki di muu, ki tan baa tingboun na mokgberja kur ni, ki mokgberja na bokitu muntaa ni yenn kpant son, ⁹ ki linba be mokgberja na ni bokitu muntaa ni yenn kpo kpo, ki narint nba paa mokgberja paak na, ki li bokitu muntaa ni yenn biir.

¹⁰ Malaka nba pukin bantaa na nba pebir u naatunn na, ki nmaabir gbenir nba di ki naan muu na nyii sanpaapo, ki tan baa kpenii nan nyuntona nba be tingboun na ni, li bokitu muntaa na yenn ni. ¹¹ (Nmaabir na sann din tee "Ton.") Ki nyun na bokitu muntaa ni yenn toj; ki niib bonchiann nba nyuu nyun na kpo, kimaan nyun na nba ton na paak. ¹² Malaka nba pukin banna na nba pebir u naatunn na, ki yonnu nan nmaarik nan nmaabira bokitu muntaa ni yenn bonn. Ki yonnu nan nmaarik nan nmaabira yentu

na bokitu muntaa ni yenn bõnn. Ki yentu nba tuu yeen yonnu ni na bokitu muntaa ni yenn ji ki yeeni, ki nmaarik nan nmaabira na mun ji ki yeeni, ki nyiok bonnu mun bokit li bian ki bõnn nna. ¹³ Li yooe ki n la kanbagbenjir yuuk sanpagbant ni, ki yikin nan kunkõsaakar a "Parbiir, parbiir, parbiir, malakanba bantaa nba biar na-i tanj pebir bi naatuna na, parbiir sii be tingbouj na niib paak."

9

¹ Ki malaka nba pukin banjmu na pebir u naatunn na, ki n la ki nmaabir nyii sanpagbant ni, ki tan baa tingbouj na ni; ki bi turõ bootuk nba sumii ki kaa terik na peenu. ² Ki nmaabir na loot bootuk man, ki munyuut nyii lej, ki tee nan musaakau munyuut na, ki li munyuut dokin yonnu, ki tingbouj na bõnn. ³ Ki tõorii nyii munyuut na ni ki sik tingbouj na ni, ki Yennu turib yaak nan nanii nba mæk yaak tingbouj na ni bianjina na. ⁴ Ki Yennu yetib a bi daa biir mõot nan titubira nan tiinii faat kaa, njan mukis niib nba ki mæk Yennu døk bi yugbia paak na; ⁵ ki u turib møb a bi daa kpi niib man, njan te bin di biak ki saa dian nmaarii njanjmu. Bi-i jun nirõ, li tonu sii tee nan nanj tonu nae. ⁶ Li yoo, li nibooru saa lon kuun njan kan la, bi bia tan sii loon bin kpo, njan kuun saa chiar ki nyikibe. ⁷ Tõorii na tee nan taanii nba tuu teen siir nan tøb nae; ki yir linba naan salima naan kifirii, ki bi numm po naan nisaarii numm po, ⁸ ki bi yut tee nan poob yut na, ki bi nyana naan yanbõra nyana. ⁹ Ki bi lia naagbankõja ki li naan kut, ki dõok bi parbia, ki bi kpinkpant fu fuut nan tøb taanii nba tuu teen siir ki daar torit, ki saa tøb na. ¹⁰ Ki bi mæk joa nba mæk lõbii ki li naan nanii yar, ki lõbii man mæk pañ ki saa mukis nisaarii, ki saa jan nmaarii njanjmu na. ¹¹ Ki malaka nba guu bootsunsun man tee bi bat, ki Hiibru maan ni bi yiu Abadonn, ki Griik maan ni bi mun yiu Apoliõnn. (Sann man paak tee "Biirtõõ.")

¹² Sinsinn parbiir na gara, njan parbiir munlee biar, ki waa.

Ki jiin naatunn nba pukin njanloob na po

¹³ Ki malaka nba pukin banloob na pebir u naatunn, ki n gbat ki kunkõr nyii salima binbintir nba see Yennu tõonn na mõgbanjoontii njanna na ni, ¹⁴ ki kunkõr na yet malaka nba pukin banloob ki dia naatunn na, a wun lot malakanba banna nba ki bi lorib mækir nba ki bi yir Yufrates ni na ki lub; ¹⁵ ki u lootib. Yennu-e din diab ki teemm siir ki guun daar nba ki bi saa kpi nisaarii bokitu muntaa ni yenn na. ¹⁶ Ki n gbat lanjimanba nba tee taanjakira na kann, ki li tee tusbamm kobii njanlee. ¹⁷ Ki n yirintu man ni ki n la taanii nan bi jakira na, ki bi tee nna: ki taanjakira na lia naagbankõja nba dõok bi parbia, ki li mõn nan muu na, ki tee nan bonbõnwuwura na, ki bia mõn nan dukpan na; ki taanii na yura naan yanbõra yura. Ki muu nan munyuut nan sarwuuta nyi bi mõi ni.

¹⁸ Ki muu nan munyuut nan sarwuuta nba nyi taanii na mõi ni na kpii nisaarii bokitu muntaa ni yenn. ¹⁹ Taanii man yiikoo be bi mõi nan bi joa nie, ki bi joa na naan wai ki mæk yura, ki bi dia junt niib. ²⁰ Ki niib nba biar, ki bonbiir man ki kpiib na, din ki nyik baa jiantir bi mõj bonninnant nba na, nan narinbiit. Bi din jiantir chicherii, nan pata nba tee salimmona, nan salimpeena, nan kutmõnt, nan tana, nan daat, linba ki nyõi, ki bia ki gbia, ki bia ki sommi. ²¹ Niib man bia ki nyik nikpinu, nan jabaa bunu, nan bonchonchonsin, nan nanyuk toona.

10

Ki jiin malaka nan gbanpõob-bik na po

¹ Li yoo ki n bia la malakajaansõõ ki u nyii Yendõuj ni ki siik, ki gbab sanpagbouj nan chinchenn na, ki naatooruk bõõn lint u yur, ki u numm po naan yonnu, ki u taa naan jaantarii nba di muu. ² Ki u dia gbanpõob-bik u nuu ni, ki li põbita, ki u diitu taar tõõ mækgenjir paak, ki u ganj taar mun see tij ni; ³ ki u tian nan kunkõsaakar nan yanbõr nba tuu beet bianjinba na. Waa tian gbenn yoo nba, ki satianii njanlore mun tian ki jiin. ⁴ Satianii man poorpo ki n teen siir maa n sõb waa pak linba, njan gbat kunkõsiar nyii Yendõuj ni ki yet a n bõr satianii njanlore nba yet maan nba na, ki lii be n ni, ki daa sõbin.

⁵ Malaka nba ki n lau ki u see mækgenjir paak nan tij ni na donn u niidiitu sanpaapo, ⁶ ki por nan Yennu nba yõõ be mæk mæk nan mæk mæk na, wunba din nan sanpaak nan tingbouj nan mækgenja nan bona nba kur be li ni na, ki yet a li ji kan yukiri; ⁷ ki malaka nba pukin banlore na-i tanj pebir u naatunn na daar nba, Yennu tan saa jii woonin ni maan ki tun nann toonn, nan waa din yet ki tur u sòkiniinba nba tee u toontunna bianjinba na.

⁸ Ki kunkõr nba ki n gbat ki li nyii Yendõuj ni ki pak turin na bia pakin, a man saan gaar gbanpõob-bik nba põbit ki be malaka nba see mækgenjir nan tij ni na nuu ni.

⁹ Nanne ki n saan malaka na boor a man gaar gbanpooob-bik maŋ, ki u chabin a n gaar nman; a li sii tone n nook ni, n̄aan n m̄ob ni n̄arin li sii man nan siat nae.

¹⁰ Nanne ki n gaar gbanpooob-bik maŋ ki nman, ki li man nan siat na n m̄ob ni, n̄aan laa sik n poor ni, ki li ji ton. ¹¹ Nanne ki bi betin a “Li kpaa talas nan fan n̄amm s̄okin Yennu maan ki tur nibooru bonchiann, nan tingbounj na yent bonchiann, nan mabooru bonchiann, nan kpanbara bonchiann.”

11

Ki jiin siara damm banlee po

¹ Nanne ki soo turin dabikinkar ki yetin a “Fiit ki saan bikin Yennu diiuk nan li binbintir, ki bia kan binba jiantir Yennu lej maŋ; ² n̄aan daa bikii li dindounjouku, kimaan n jii n̄anne ki tur binba ki tee Juu teeb na, ki bi tan saa yent Yennu doo na n̄maarii piinna nan n̄anlee; ³ n̄aan n tan saa te ki n siaradamm banlee n lia botoliant, ki n saa turib yiikoo ki bi s̄okint n maan ki teen niib, ki saa jaŋ daa tusir nan kobiinlee nan piinloob maŋ.”

⁴ Siara damm banlee nae tee Olif kpan tiinii n̄anlee nan fita n̄anlee nba see Yennu toonn; n̄ooe yen tingbounj na. ⁵ Ki soo-i tanj loon wun turib daŋ, muu saa nyi bi m̄oi ni ki di bi dataak maŋ; ki wunba kur loon wun turib daŋ, nnae ki bi saa teeno wun kpo. ⁶ Bi bia m̄ok yiikoo ki saa soor saak, ki saak kan baa yoo nba ki bi moontir Yennu maan na, ki bia m̄ok yiikoo ki saa te ki nyun n kpant soŋ, ki bia saa fit te ki biak bonchiann n baar tingbounj na ni, yoo nba kur ki bi loon.

⁷ Yoo nba ki bi tan saa gbenn bi siara toona na, bonkob-sioŋ nba be bootsunsunj nba kaa terik ni na saa nyi ki tookib nan t̄ob, ki nyannib ki kpib. ⁸ Ki bi gbanant tan sii doo dogbenjir na soŋjouk ni, siaminba ki bi din kpaa bi Yomdaano dapunpunn paak na. Yennu pur doo maŋ Sodom, koo Ijijpt-e. ⁹ Ki niib nba nyii maaru kur ni, nan booru kur ni, nan mabooru kur ni, nan tingbounj na yent kur ni, tan saa tikir ki got bi gbanant damuna n̄antaa nan bonjinn, ki kan chab ki bin pii gbanant maŋi. ¹⁰ Tingbounj na niib sii m̄ok parpeenn bonchiann niib banlee na kuun paak, ki bi saa jerin ki pi bi leeb piinii, kimaan bia, sokiniinba banlee na te ki tingbounj na niib dii biak bonchiann. ¹¹ Ki daa n̄antaa nan bonjinn na nba gar, ki foon nba teen manfoor na nyii Yennu boor ki baar k̄oob, ki bi manfoor jen, ki bi fiir set; ki jaŋmaanii soor binba lab na bonchiann. ¹² Li yoo na ki s̄okiniinba banlee na gbat kunkosiar nyii sanpaapo ki yetib a “Domin nna na.” Li yooe ki bi k̄oob sanpagbounj ni ki doo Yendouj ni, ki bi datai na see ki gorii. ¹³ Li taakpaak ni ki tinj damm, ki dogbenjir maŋ bokitu piik ni yenn biir, ki niib tusaa n̄anlore kpo tinj maŋ dammu ni, ki jaŋmaanii soor binba biar na, ki bi dont Yennu nba be Yendouj ni na sann.

¹⁴ Gotir man, parbiir nba pukin munlee na gara, n̄aan parbiir nba pukin muntaa na saa baar motana.

Ki jiin naatunn nba pukin n̄anlore na po

¹⁵ Li yoo ki malaka nba pukin banlore na pebir u naatunn, ki kunkosaakara yeen Yendouj ni a “Tingbounj na naan kur kpant ti Yomdaano Yennu nan u Niganntoo Masia yara, ki u saa diab m̄okm̄ok nan m̄okm̄ok.” ¹⁶ Ki saakab piinlee nan banna nba kar bi naangbant paak Yennu toonn na baa finfaba ki ji jiantir Yennu, ¹⁷ ki yeen a “Ti Yomdaano Yennu, fin nba m̄ok paŋ kur,

ki din yoo be, ki bia daa be na, ti teena niipoouk,

kimaan a jii a pangbenjir ki dii tingbounj na naan.

¹⁸ Binba ki waa-a nae donn wutoor,

ki a wutoor mun doo.

Ki yoo baar nan ki a bu binba kpo na buut,

ki pa a toontunna nba tee a s̄okiniinba na,

nan a niib kura nba jiantira na,

binba tee nijaana nan tarii kur.

Ki yoo bia baar nan ki a biir binba biir tingbounj na na.”

¹⁹ Nanne ki Yenjiantu diiuk nba be Yendouj ni na loot, ki n la lakir nba ki Yennu sennu be li ni na, diiuk maŋ ni. Ki sanyikintii nyikintir, ki satanii tian nan fuut, ki tinj damm, ki sakaangbenja bonchiann baa.

12

Ki jiin poo nan waakperbiik po

¹ Li poorpo ki nyingbenjir dokit sanpaapo; ki pooso gbab yonnu nan chinchenn na, ki see nmaarik paak, ki nmaabira piik nan njanlee bia be u yur paak ki tee naan fokirik; ² ki poo manj mok poor, ki bui matyiaru.

³ Nanne ki nyinleer bia dokit sanpaapo; ki waakperbiik nba tee bonmunj see ki mok yura njanlore nan yina piik; ki naanfokirii njanlore yir u yura njanlore na paak. ⁴ Ki u jii u joor ki dat nmaabira bokitu nantaa ni yenn, ki nyinnir sanpaapo, ki lu tingbouj na ni, njan ji see poo nba mo matyiaru na toonn, ki guu wun mar gbenna, ki wun njan sanpantik na. ⁵ Ki poo manj tan mar bonjak, wunba yaa wun tan dia nibooru kur nan panj na; ki bi nyiar bik na ki saan nanao Yennu boor, njo Yennu naangbouj paak. ⁶ Ki poo na mun chiar ki saan muuk ni, siaminba ki Yennu teen siir ki guuno, ki sii dintu ki saa dian daa tusir nan kobiinlee nan piinloob na.

⁷ Nanne ki tob fiir Yendouj ni. Ki malaka nba ki u sann tee Makel, ki njo nan u malakaleeb kon ki tookit waakperbiik nan u mun yaa malakanba na; ⁸ ki bi nyann waakperbiik nan u malakanba na, ki ki chabib a bii be Yendouj ni; ⁹ ki bi nyinn waakperbiik na; u ponj tuu tee wauk nba be-ewa, ki u sann tee Sanbiirtu koo Sintaanii, ki tuu kpann tingbouj na teeb kur na. Ki bi nyinn njo nan u malakanba ki lub tingbouj na ni.

¹⁰ Li yoo ki n gbat kunkosaakar Yendouj ni, ki li yeen a "Motana, ti Yomdaano Yennu tinnu, nan u panj, nan u naan, nan u Niganntu Masia yiikoo baara, kimaan bia? Bi nyinn Sintaanii na Yendouj niwa; njo Sintaanii tee wunba tuu biir Masiaweira, Yennu boor, yoo kur na; ¹¹ Pegann na son nan u barnanii nba ki bi moontir nae te ki bi nyann Sintaanii; ki bi ki tiin bi manfoa nyinu ki sak nan kuum-i baarib, bi saa gaara. ¹² Li paak, yimm nba be Yendouj ni na, ii mok parpeenn manj. Njan tingbouj na niib nan binba be mokgbenja ni na njan, parbiir be bi paak, kimaan Sintaanii sik bi paak nan wutogbenjire, waa mi nan u yoo ji ki yab na paak."

¹³ Waakperbiik na nba la nan bi jiiu ki lu tingbouj na ni na, ki u ji waa poo nba mar bonjak na, a wun sooro. ¹⁴ Ki Yennu jii kanbagbenjir kpinkpant njanlee ki tur poo na, a wun yukir njan nyik waakperbiik na, ki saan muuk ni kii sakii be siaminba ki bi sii dintu bina nantaa nan bonjinn. ¹⁵ Ki waakperbiik na puut nyunpana poo na paak nan mokir ni nyun na, a nyun na n diu; ¹⁶ njan ki tinj somm poo na, ki yaat njan jiiin mubin nyun nba nyii waakperbiik mob ni na paak. ¹⁷ Ki waakperbiik na wutoor doo nan poo na bonchiann, ki u saan a wun saa kon nan poo na waas nan u yaaboona nba be ki waa Yennu sennu ki dia Yiisa barnanii na, ¹⁸ ki saan see mokgbenjir kpinj.

13

Ki jiiin muuk ni bonkobit banlee po

¹ Ki n la ki muuk ni bonkobuk nyii mokgbenjir ni, ki mok yina piik nan yura njanlore, ki naanfokirii piik yir u yina piik na paak; ki sana nba sukii Yennu na sob u yura na paak. ² Ki muuk ni bonkobuk nba ki n la na naan naamuuk, ki mok taanyargbenja, ki u mob naan yanbor mob. Ki waakperbiik na tur muuk ni bonkobuk na u moj panj, nan u naangbouj, nan u yiikoo nba yab. ³ Ki n la muuk ni bonkobuk na yuyenn ki li naan bi choo pate na, njan ki li lek buura; ki li bakit tingbouj na teeb kur, ki bi ji wau. ⁴ Ki niib ji jiantir waakperbiik na, kimaan waa jii u panj ki tur muuk ni bonkobuk na paak. Ki niib na bia jiantir muuk ni bonkobuk na ki yeen a "Nmee parje tee nan muuk ni bonkobuk na panj na? Ki nnee saa fit kon nan muuk ni bonkobuk manji?"

⁵ Ki Yennu chab muuk ni bonkobuk na yaak ki u piak nan karinbaanii ki sukii njo Yennu. Yennu bia chabo yiikoo ki saa dian nmaarii piinna nan njanlee. ⁶ Ki u piin ki piak sukii Yennu, nan u sann, nan siaminba ki u be na, nan binba kur be Yendouj ni manj. ⁷ Ki u bia chabo yaak a wun kon nan njo Yennu niib ki nyannib, ki bia chabo yiikoo ki u saa yent maaru kur, nan nibooru kur, nan mabooru kur, nan tingbouj na yent kur nba be. ⁸ Niib kur nba be tingbouj na ni, ki bi sana ki sob binba mok manfopaann na gbouj ni, yoo nba ki durinya daa din kaa na, bi saa jiantir muuk ni bonkobuk na. Manfoor gbouj na tee Pegann nba ki bi din kpiiu na yare.

⁹ Li paak, wunba mok tubir, wun gbiint. ¹⁰ Wunba ki Yennu senn nan u sii tee daabir, u set sii tee daabire. Ki wunba dia jukbanjiak ki kpi u leeb, bi mun bia tan saa jii jukbanjiak ki kpiu.* Li paak, li njan ki Yennu niib-ii mok mintir ki teeno yada fanu.

¹¹ Li poorpo ki n bia la muuk ni bonkob-oo, ki u nyii tinj ni, ki mok yina njanlee nba naan Pegann yina, ki u piak, ki u kunkor naan waakperbiik na kunkor; ¹² ki see muuk ni bonkob-sinsinn na toonn po, ki jii muuk ni bonkob-sinsinn manj yiikoo nba yab na,

* 13:10 13:10 Koo: Wunba ki Yennu senn nan bi saa kpiu nan jukbanjiak, bi set tan saa kpiu nan jukbanjiak.

ki mukis tingbounj na teeb kur, a bii jiantir muuk ni bonkob-sinsinn nba la danj nba yaa lin kpiu, ki u tan la laafia na. ¹³ Ki bonkobuk nba pukin banlee manj bia tun bakitnaunj nyina, ki te ki muu nyii sanpaapo ki sik tinj na ni, niib ninbina ni. ¹⁴ Ki Yennu nba chaboo ki u tuun bakitnaunj nyina, muuk ni bonkob-sinsinn toonn na, ki u kpann tingbounj na teeb, ki betib a bin maa tingbann, ki lii naan muuk ni bonkobuk nba la jukbanjiak danj nnaan tan ki kpo na. ¹⁵ Ki Yennu chab muuk ni bonkobuk nba pukin banlee na yaak, ki u foont foon ki tur tingbann nba naan muuk ni bonkob-sinsinn na, ki tingbann manj fit piak, ki te ki bi kpi binba ki sak bin jiantoo na. ¹⁶ Ki muuk ni bonkobuk manj bia mukis niib kur, binba tee tarii nan nijaana, nan mokita nan fara damm, nan daaba nan yent-n-moj damm, a wun dok bi niidiitu koo bi yugbia paak. ¹⁷ Niro nba ki dok na kaa u paak, u kan fit daa siar koo ki koi siari; ki dok nae tee muuk ni bonkobuk na sann, koo u sann kann.

¹⁸ Linba na tee yanfantir yare. Wunba kur mok bannu yan, wun dukin bann muuk ni bonkobuk manj kann bianj. Kimaan bia, kann manj paak tee jasoo sanne. Li kann tee kobii njanloob nan piinloob nan njanloobo.

14

Ki jiin tinnu yanj po

¹ Ki n yirintu manj ni ki n bia gokit ki la Pegann na, ki u see kunkonn nba ki bi yir Sayonn na paak, ki niib tuskobik nan tuspiinna nan tusaa njanna, binba mok u sann nan u Baa sann bi yugbia paak, ki bi lakin see nana. ² Ki n gbat ki kunkor nyii Yendouj ni, ki fu nan sutik ni nyun na, ki bia naan satiangbeja nba tuu tian bianjinba na, ki bia naan bafaara nba tuu faa biat, ki li mo bianjinba na. ³ Ki niib tuskobik, nan tuspiinna, nan tusaa njanna manj see naangbounj, nan bonfoa banna na, nan saakab na toonn po, ki yiin yanpaanj nba ki soo ki fit tumii, see niib nba ki Yennu gannib tingbounj na njaateeb ni ki tinnib na kuukoo. ⁴ Njamme tee jab nba dia bi mojan fanu ki ki koon poobi, ki ki mi doo nan poo gbaa; njamme bia waa Pegann na ki saa siaminba kur ki u saa; njamme tee binba ki Yennu gannib nisaarii sinsuuk ni, a bin teen sinsinn niib nba ki njoo Yennu nan Pegann na gaarib. ⁵ Faak bia ki nyi bi moi ni; bi tee popeendamme.

Ki jiin malakanba bantaa po

⁶ Ki n bia la malakasoo, ki u yuuk sanpaapo ki dia barnjanii nba be mokmok nan mokmok, ki moontir ki teen tingbounj na teeb: nibooru kur, nan maaru kur, nan mabooru kur, nan yent kur niib nba be tingbounj na ni; ⁷ ki u yet nan kunkosaakar a "Ii tiin Yennu ki biaki dontir u sann, kimaan yoo nba ki u saa bu niib buut na baara; ii jiantir njoo Yennu nba din nan sanpaak, nan tingbounj, nan mokgbeja, nan nyuntona kur na."

⁸ Ki malaka nba pukin banlee na wei, ki yet a, "Dogbenjir Babilonn na baawa, u din te ki nibooru kur tun chonchonsin, li paak ki Yennu wutoor doo."

⁹ Ki malaka nba pukin bantaa na wei, ki yet nan kunkosaakar a "Wunba kur jiantir muuk ni bonkobuk na nan u ninnaunj na, ki mok bi dok u yugbiar paak, koo u nuu ni, ¹⁰ li daano saa la Yennu wutoor nba tee nan dapaarin nba ki u kpaar danjmanbanj ni na. Li daano bia tan saa la biak, muu nba di nan sarwuuta na ni, Yennu malakanba nan Pegann na toonn po. ¹¹ Ki bi mukisuk muu manj munyuut saa do sanpaapo mokmok nan mokmok; bi bia kan la foon yonnu ni ki boi nyioku. Njamme tee binba jiantir muuk ni bonkobuk na nan u ninnaunj, ki mok u dok nba tee u sann bi paak na."

¹² Li paak, li njan ki Yennu niib nba sak u momaan ki teen Yiisa yada na-ii mok gbankur.

¹³ Ki n bia gbat kunkor nyii Yendouj ni ki yeen a man sob maan na a "Laa nyii motana ki saa, parpeenn be damm nba kpo ti Yomdaano sono ni na paak." Ki Yennu Seyeen na sak a "Mamomm, bi saa la foon bi toongbeja paak, kimaan bi toona nyoot nae waab."

Ki jiin tingbounj na jaanu po

¹⁴ Ki n bia gokit ki la sanpagbounpeej, ki soo kar li paak ki naan nisaarik bik, ki yir salima fokirik, ki dia gotuk nba di u nuu ni. ¹⁵ Ki malakasoo nyii Yenjiantu diiuk ni, ki yeen nan kunkosaakar, ki teen wunba kar sanpagbounj paak na a "Jiin a gotuk na ki jaan tingbounj na, kimaan jaanu manj yooe na, li kur beera." ¹⁶ Ki wunba kar sanpagbounj paak na jii u gotuk manj, ki jaan tingbounj na.

¹⁷ Ki malakasoo mun nyii Yenjiantu diiuk nba be Yendouj ni na, ki dia gotuk nba di.

¹⁸ Li yoo ki malaka nba tee muu saakoo na nyii binbintir na boor, ki yeen nan kunkosaakar, ki teen malaka nba dia gotuk nba di na a "Jiin a gotuk na ki poot tingbounj na tiloona na, kimaan loona manj kur monna." ¹⁹ Ki malaka na jii u gotuk na, ki poot tingbounj na tiloona, ki jii loona manj, ki teen gbiouk nba ki bi njmakii loona li ni na. Gbiouk na tee Yennu wutogbenjir nyinne. ²⁰ Ki bi njmakir loona na doo na kpinj, ki son

nyii siaminba ki bi njmakii loona na ki tan pubir, ki li fokint saan nan maar kobiinlee nawa, ki li sumiuu saa baar taabatii njannmuwa.

15

Ki jiin malakanba nan biak booru booru nba joont na po

¹ Li yoo ki n la baktinauj nyinjaann sanpaapo, ki malakanba banlore dia biak booru munlore nba tee Yennu wutoor nba biar poor na.

² Ki n la siar ki li naan mokgbenjir, ki yeen nan mianu na, ki njmat nan muu; ki n bia la binba kon ki nyann muuk ni bonkobuk nan u ninnauj nan u sann kann na, ki bi see kpia mianu mokgbenjir na, ki dia kona nba ki Yennu turib na; ³ ki bi yiin yarj nba ki Yennu toontunno Moses din tuu yiin na, nan Pegann na yarj a:

“Ti Yomdaano Yennu nba mok panj kur,
a toona tee toonjaana nba yaar litite,
a sonii took ki bia tee barmonii.

Fine tee niibooru kur Kpanbar.

⁴ Ti Yomdaano, njmee be ki kan tina
ki bia kan dont a sanni?

Kimaan fin kooe tee popeendaano.

Niibooru kur tan saa baar ki jianta,
kimaan a barmonii toona nyii paanuwa.”

⁵ Li poorpoe ki n bia la ki Yenjiantu diiuk nba be Yendouj ni na loot, ki Yennu lanbouj na be lej. ⁶ Ki malakanba banlore nba dia biak booru njanlore na nyii jiantu diiuk manj ni, ki lia tapeenii nba kaa jakinsiati, ki jii salima chinchenlotii ki lor bi nyaat ni. ⁷ Ki bonfoa banna na yeno jii salima senii njanlore ki tur malakanba banlore na; ki Yennu nba be mokmok nan mokmok na wutoor gbee senii manj, ⁸ ki Yennu manj yentsaakar nan u panj te ki munyuut gbee jiantu diiuk na, ki soj ji ki fit koo lej nan yoo nba ki biak booru njanlore nba ki malakanba banlore dia na tan saa gbenn.

16

Ki jiin senii nba gbee nan Yennu wutoor na po

¹ Li poorpoe ki n bia gbat ki kunkosaakar nyii Yenjiantu diiuk na ni, ki piak teen malakanba banlore na, a bin jii senii njanlore nba gbee nan Yennu wutoor na, ki kpaar moon tingbouj na paak.

² Ki sinsinn malaka na saan ki saa kpaar linba be u sej ni na, ki moon tingbouj na paak, ki nara nba bi, ki ton bonchiann na soor binba mok bonkobuk na dok, nan binba jiantir li ninnauj na.

³ Ki malaka nba pukin banlee na mun kpaar linba be u sej ni na, ki moon mokgbenja ni, ki nyun na kpant son ki naan kpeemmo yar, ki bonfoa nba kur be mokgbenja na ni kpo.

⁴ Ki malaka nba pukin bantaa na mun kpaar linba be u sej ni na, ki moon kpenii nan nyuntona ni, ki li nyun kpant son. ⁵ Li poorpo, ki n gbat malaka nba tee nyun saakoo na yeen a, “Ti Yomdaano, Popeendaano, fin nba tuu yoo be ki bia daa be na, a buut na tee linba tooke, ⁶ kimaan baa kpaii a niib nan a sokiniinba nae, ki a jii son ki turib a bin nyu. Nanne jarj namm.” ⁷ Ki n bia gbat ki kunkor nyii maruj binbintir na boor ki yeen a, “Ti Yomdaano Yennu nba mok panj kur, a buut na tee mamomme, ki tee linba took.”

⁸ Ki malaka nba pukin banna na kpaar linba be u sej ni na ki moon yonnu paak, ki chabo yaak, a li tonu na n njamm funn niib, ki yekitib nan muu na. ⁹ Ki tonu na nba njamm yekitib nan muu na yoo nba, ki bi ji sukii Yennu nba mok biak na panj na sann, njan bia lek ki sak bin lebit bi dudukit kii dontiro.

¹⁰ Ki malaka nba pukin banjmu na kpaar linba be u sej ni na, ki moon bonkobuk na naangbouj paak, ki bonkobuk manj naan yent kur kpant bunbonn, ki niib njan bi nyana, tont na paak, ¹¹ ki bia sukii Yennu nba be Yendouj ni na, kimaan bi tont nan bi nara na paak, ki bia ki sak bin nyik bi toonbiit na.

¹² Ki malaka nba pukin banloob na mun kpaar linba be u sej ni na, ki moon mokir nba ki bi yir Yufrates na ni, ki li nyun na foor ki bir sonjouk, a kpanbara nba be yondopo na n poot. ¹³ Ki n la narinbiit bantaa, ki bi naan panta, ki nyii waakperbiik na, nan bonkobuk na, nan faak sokinii na moi ni. ¹⁴ Bi tee narinbiit nba tuun baktinauj toonae, ki lin tingbouj na kpanbara kur boor, ki tikiib a bin took tob, ti Yomdaano Yennu, wunba mok panj kur na dagbenjir manj daar.

¹⁵ Ton, Yiisa yet a “Nnara, n baat nan nanyuko nba tuu baar bianjinba nae. Parpeenn be daano nba ki goont, ki lia u tiat ki ki somm yanni, ki niib kan la u fei na paak.”

¹⁶ Ki narinbiit na tikir kpanbara na, ki saan namm siaminba ki Israel teeb yi Amagedonn na.

¹⁷ Ki malaka nba pukin banlore na mun kpaar linba be u seŋ ni na, ki moon wan ni; ki kunkosaakar nyii naangbouŋ nba be Yenjiantu diiuk ni na ki yet a "Li tuma." ¹⁸ Ki sanyikintii nyikintir, ki satianii tian fu, ki tiŋ damm bonchiann. Li tiŋ dammu booru ki mi damm, laa nyii yoo nba ki Yennu din nək nisaarii nawa, kimaan li damm bonchiann. ¹⁹ Ki dogbenjir na bokit taar muntaa, ki nibooru kur digbana baa, kimaan Yennu-e tiar dogbenjir Babilonn maŋ niib na biit po, ki u wutogbenjir nba doo bi paak bianjinba na, ki u dat bi tuba bonbiir. ²⁰ Ki digbana nba ki nyun lintir na kur mirint, ki kunkona kura mun bia mirint. ²¹ Ki sakaana nba gbeŋ, ki li yenn kpaiu tee nan naar na nyii sanpaapo, ki tan baa niib paak, ki bi sukii Yennu, kimaan sakaangbeŋa nba baa bi paak na. Li din tee biak gbenjire.

17

Ki jiin poochonchonbiuuk po

¹ Li yoo ki malakanba banlore nba dia senii ŋanlore na yeno baar n boor ki betin a "Baat, ki n wanna poochonchonbiuuk nba kar nyun bonchiann paak na buut nba tan sii tee bianjinba; ² ki tingbouŋ na kpanbara chomm nano, ki tingbouŋ na niib nyuu u bonchonchontoonn nba tee nan daan na ki yib."

³ Ki Yennu Seyeen na sik n paak, ki malaka na jiin ki saan nanin muuk ni, ki n la poo ki u jak muuk ni bonkob-məŋ, ki sana nba sukii Yennu na sɔb lint bonkobuk maŋ gbanant kur powa, ki bonkobuk maŋ mək yura ŋanlore nan yina piik. ⁴ Ki poo na lia tamont, nan salima tiat, nan tana nba nyirii bonchiann, ki dia salima seŋ nba ki u bonchonchontoonn jakint nan linba nubir Yennu boor na gbee leja. ⁵ Ki sann nba ki sɔɔ ki mi li paak sɔb u yugbiar paak a "Dogbenjir Babilonn, poochonchona nan tingbouŋ na bona nba nubir Yennu boor na naa." ⁶ Ki n la ki poo na nyuu popeendam sɔn, nan Yiisaweira nba ki bi kpuiib na sɔn ki yib.

Maa lau nna maŋ ki li bakiitin bonchiann. ⁷ Ki malaka na boin a bee ki li yaar litimi, a u saa wannin poo na nan bonkobuk nba ki u jak ki u mək yura ŋanlore nan yina piik na paak nba tee: ⁸ a bonkobuk nba ki n la na daan fo sianyoo, ŋaan ji ki fo, ŋaan saa nyi bootsunsuŋ nba kaa terik na ni ki do, ki saa saan siaminba ki bi saa biirɔ na; a ki niib nba be tingbouŋ na ni ki bi sana ki sɔb manfopaann teeb gbouŋ ni, yoo nba ki durinya daa din ki piin na, saa got bonkobuk na, lin bakiitib, kimaan bia? Bonkobuk na din fo, ŋaan ji ki fo, ŋaan bia tan sii fo; ⁹ a linba na loon yan nan bannue; a yura ŋanlore na tee kunkona ŋanlore nba ki poo na kar li paake; ¹⁰ ki bia tee kpanbara banlore, ki banjmu kpo, ki wunba pukin banloob na tee kpanbar mɔtana, ki loo na daa ki dii naan; wuu taji dii naan, u naan maŋ kan yukiri; ¹¹ a bonkobuk nba daan fo, ki ji tan ki fo na, pukin kpanbara banlore na po, ki teen banniin, ki mun tan saa saan siaminba ki bi saa biirɔ na; ¹² ki yina piik nba ki n la na tee kpanbara piik, ŋaan bi daa ki dii naan, ki ŋamm nan bonkobuk na tan saa lakin di naan, ki yukir waaminna, ¹³ ŋaan bi piik na tan saa taan məb, ki jii bi paŋ nan bi yiikoo na ki tur bonkobuk na, ¹⁴ ki bi tan saa kon nan Pegann na, ki Pegann na saa nyannib, kimaan u tee yomdamm kur Yomdaano, nan kpanbara kur Kpanbare, ki u poorpoweiteeb mun tee binba ki u yiinib ki gannib, ki bi bia tee nimomm.

¹⁵ ŋanne ki malaka na bia betin a nyun nba ki n la, ki poochonchon kar li paak na tee nigbouŋ nba tee nibooru, nan maaru, nan mabooru kur niibe; ¹⁶ a yina piik nba ki n la na, ŋamm nan bonkobuk na sii nan poochonchon na, ki fat linba kur ki u mək na ki nyiko gbananbir, ki pat u gbanant ki ŋman, ki bia joou muu, ¹⁷ kimaan Yennu-e te ki bi loon bin tun u loomm, ki taan məb, ki jii bi naangbouŋ ki tur bonkobuk na məkmək nan ŋɔɔ Yennu maan maŋ nba tan saa gbee; ¹⁸ a ki poo nba ki n la na mun tee dogbenjir nba ki li kpanbar tee tingbouŋ na kpanbara yudaano.

18

Ki jiin Babilonn baak po

¹ Li poorpo ki n bia la malakasɔɔ, ki u mək yiikoo bonchiann, ki nyii Yendouŋ ni, ki u yentu ŋamm yent ki lint tingbouŋ na lokir kur po, ² ki u yeen nan kunkosaakar a "Dogbenjir Babilonn na baawa, li set baawa, ki ji kpant siaminba ki narinbiit kur, nan noonbiit nba mək sinsint na be. ³ Kimaan booru kur poŋ nyuu u nianbiuuk nba tee nan daan nawa, ki tingbouŋ na kpanbara chomm nano, ki tingbouŋ na kpinkpenta kpant məkita, u nianbiuuk nba yabit na paak."

⁴ ŋanne ki n bia gbat kunkosiar nyii Yendouŋ ni ki yeen a,

“N niib, nyint i mɔŋ u ni man,

ki daa lakin tuun toonbiit nana,

ki u biit maŋ tubdatu daa taabitini,

⁵ kimaan u biit na doo ki baar sanpaaka,

ki Yennu tian u biit maŋ po.

⁶ Tɔn, bin mun tun ki jiɔn nan waa tuu tuun bianjinba na,

ki pau u biit pann taar munlee, ki dat u tubir bonbiir,

kimaan u te ki niib tun toonbiit bonchiann.

⁷ Bin te wun la mukisuk nan parbiir

ki lin jaŋ nan waa din tuu be u yamani

ki dont u mɔŋ bianjinba na,

ki yeen u par ni a ŋɔɔ poobate kar na,

a u ki tee pakɔɔk kaa,

a li paak, u kan mi la parbiiri.

⁸ Li paak, biak saa baarɔ dayenn,

ki yiaru nan parbiir nan kon saa soorɔ,

ki muu bia saa diu;

kimaan ti Yomdaano Yennu nba bu nana na

tee yabint daano.

⁹ Tɔn, tingboun na kpanbara nba chomm nana ki dii u mant na, bi-i tanj la u mudinu munyuut na, bi saa bui ki fabin u paak. ¹⁰ Bi tan saa tin jaŋmaani u biak na paak, ki see banfɔkira ki ji yeen a “Wuya, dogbenjir na, wuya, Babilonn, doo nba mɔk paŋ na, a tubdatu baare yama.”

¹¹ Ki tingboun na kpinkpenta tan saa bui fabin u paak, kimaan soɔ nba tan sii kaa ki saa daa bi tiat na paak, ¹² soɔ ji kan mi daa bi tiat nba tee salimmɔna, nan salimpeena, nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan gbakni, nan chinchennana, nan tammɔna chinchena, nan daat nba mantik fan, nan linba ki bi jii loobuk nyana ki nan, nan bona nba ki bi dia daat nba daauk paar ki naan na, nan kut, nan bont nba kur fan, ¹³ nan kakaduro, nan gasinbunn, nan tulaarii, nan tulaarbooru nba tee mir nan frankinsens na, nan daan,* nan kpan, nan yon, nan dii, nan nei, nan pei, nan taanii nan li torit, nan daaba, nan nisaarii manfoa gbaa. ¹⁴ Ki kpinkpenta na yeeno a “Tiat nba ki a bo loon fii mɔk na, nan a mɔkint na, nan taŋant na gara, a ji kan mi lar.” ¹⁵ Ki kpinkpenta nba kpentir ki tan la gor doo maŋ ni na tan sii see banfɔkire ki mɔ fabin, kimaan bi tiin u biak na jaŋmaani. ¹⁶ Bi sii bui fabin ki yeen a “Wuya, dogbenjir nba naan poo nba gbal chinchennana, nan tammɔna chinchena, nan salima, nan laanii nba daauk paar na, ¹⁷ yoo waamina sinsuuk nie ki a mɔkint na kur biir.”

Ki binba tee ŋarint yudamm, nan binba kɔɔ ki saa bi sɔnii na, nan ŋarinkanna, nan binba kur tuun mɔkgbeŋa ni, ji see banfɔkir, ¹⁸ ŋaan yikin, baa la ki muu diu ki li munyuut do sanpaapo na, ki bia yeen a “Ti ki mi la dogbenjir na booru;” ¹⁹ ki bi fini tant ki pukin bi yura, ki bui fabin ki yeen a, “Wuya, dogbenjir nba ki niib mɔk ŋarint ki lin mɔkgbeŋa ni, ki kpentir, ki laat gor leŋ na, ki li kur biir yoo waamina nɔk ni.”

²⁰ Yendouŋ ni teeb, nan Yennu niib, nan u sɔkiniinba, nan Yiisa toomiinba, ii mɔk parpeenn man, kimaan Yennu bu dogbenjir maŋ buut ki biirɔ ki turiwa.

²¹ Ki malakapaarɔ tɔkir tann nba gbeŋ nan nagbenjir na, ki lur mɔkgbeŋir ni, ŋaan yet a “Bi tan saa wokit dogbenjir Babilonn na ki lu-u nnae wun biir; ki soɔ ji kan mi lau, ²² ki ji kan mi gbat ki bafaara faa biat, koo ki yan-yinna yiin yani, koo ki yerpebira peeb yerii, koo ki kikapebira peeb kikai doo maŋ ni; ki toontunnao bia kan mi ki be leŋi, ki soɔ bia kan mi ki gbat naar fuut leŋi; ²³ ki fitir yentu ji kan yent doo maŋ ni; ki jakunt nan pookɔnt ji sii kaa leŋ biaki. Doo maŋ ni kpinkpentae tuu tee tingboun na paarib, ki doo maŋ niib bia lin dia nyokii ki kpann tingboun na niib kur; ²⁴ ki Yennu sɔkiniinba, nan u niib, nan binba ki niib kpilil tingboun na kur ni na, bi sɔn be Babilonn doo maŋ paak, li paake, Yennu dat u tubir.”

19

¹ Linba na poorpo, ki n gbat fuut Yendouŋ ni, ki li tee nibur pinpauk, ki bi yeen a “Haleluya,* tinnu nan dontir nan paŋ tee ŋɔɔ Yennu yare; ² ki u buut ŋan ki bia tee mamɔmm; ki u bu poochonchonbiik nba biir tingboun na nan u chonchonsin na buut, ki dat u tubir, waa kpilil ŋɔɔ Yennu toontunna na paak.” ³ Ki nibur na bia yikin ki yeen a “Haleluya, doo nba ki bi joo na munyuut do sanpaapo mɔkmɔk nan mɔkmɔk.” ⁴ Ki

* 18:13 18.13 Bi din dia tilɔnae ki tee daan.

* 19:1 19.1 Haleluya paake tee: “Pakin Yennu man.”

saakab piinlee nan banna na, nan bonfoa banna na baa fabin, ki jiant η̄oo Yennu nba kar naangbouj paak na, ki yeen a “Mamomm, haleluya.”

Ki jiin Pegann na poochianu jaamm po

⁵ T̄on, ki kunkosiar nyii naangbouj na boor ki yet a “Pakin Yennu man, yimm nba kur tee u daaba, yimm nba tiino, li nijaana nan tarii.” ⁶ N̄anne ki n bia gbat kunkosiar, ki li fu nan nibur nba tuu piak ki fu na, ki bia fu nan sutik ni nyun na, ki bia fu nan satiangbenja na ki yeen a “Haleluya, kimaan ti Yomdaano Yennu nba mok pan kur na tee Kpanbar. ⁷ Naant man ki tii kpamm, kii mok parpeenn, kii dont u sann, ki turo baakir, kimaan yoo na baara ki Pegann na loon wun koon u poo, ki u sarkpen poŋ teen siira. ⁸ Ki Yennu tur sarkpen na chinchennann nba nyirii ki yeen bonchiann, a wun gbab.” (Chinchennann nae tee Yennu popeendamm binben-yeen.)

⁹ Ki malaka na yetin a n sob a “Binba ki bi yiimm ki bi baar Pegann manj pookoont jaamm ni na, parpeenn tee bi yare.” Ki malaka manj bia yetin ki pukin a “Maan na tee Yennu maame, ki tee mamomm.”

¹⁰ Li yoo ki n baa fabin u toonn, a n jianto. Ki u yetin a n daa tee nna kaa, a u tee min nan n naa waas nba dia Yiisa barjanii na toontunnanlooe, a n jiant Yennu-e.

Yennu sokiniinba nba sokint ki yeen na, bi piak Yiisa poe.

Ki jiin taanpeen jakiro po

¹¹ Li poorpo ki n la ki Yendouj loot, ki taanpeen see lenj, ki wunba jako na sana tee Nimono nan Barmondaano; ki u bu buut nan li barmonii, ki bia tookit tobii nan barmonii. ¹² Ki u ninbina naan mupeenu, ki u yir naanfokirii ki li yaba u yur paak, ki sann sob u paak, ki soo ki mi sann manj paak see u kuukoo. ¹³ Ki liatir nba ki u lia na gbar son; ki sann nba ki bi yiu na tee “Yennu Momaan.” ¹⁴ Ki Yendouj ni tob niib jak taanpeeni, ki lia chinchennana nba peen ki ki mok jakinti, ki waau. ¹⁵ Ki jukbanjiak nba di bonchiann tant ki nyii u mob ni, ki u saa jiiir ki kon nyann nibooru kur; ki yentib nan panj, ki saa η̄makirib siaminba ki bi η̄makii tiloona na, ki li tee Yennu nba mok panj kur na wutochioj. ¹⁶ Ki sansiar sob u liatir nan u pann paak a “Kpanbara kur Kpanbar, yomdamm kur Yomdaano.”

¹⁷ Nanne ki n la malaka, ki u see yonnu ni, ki tian ki yi noonii nba yuuk sanpaapo, a bin tikir ki baar Yennu jaangbenjir na ni, ¹⁸ ki tan di kpanbara, nan lanjimanba yudamm, nan panj damm, nan taanii nan taanjakira, nan niib kur, binba tee daaba nan yent-n-moj damm, nan nijaana, nan binba tee tarii kur gbanant.

¹⁹ Ki n la muuk ni bonkobuk na, nan tingbouj na kpanbara nan bi tob niib, ki bi tikir a bin kon nan wunba jak taamm manj na nan u mun yaa tob niib. ²⁰ Ki bi soor muuk ni bonkobuk na, nan u faak sokinii nba daan tuu tuun bakitnauj nyina u toonn po, ki kpann binba mok muuk ni bonkobuk manj dok na, nan binba daan jiantir u ninnauj na, ki lu muuk ni bonkobuk manj nan u faak sokinii na foot, bootsunsuj nba ki muu nan sarwuuta di na ni. ²¹ Ki wunba jak taamm, ki jukbanjiak tant nyii u mob ni na, jii jukbanjiak manj ki kpai binba biar na, ki noonii na dii bi gbanant ki tan gboo.

20

Ki jiin bintusir na po

¹ Ki n bia la malakasoo, ki u nyii Yendouj ni ki siik, ki dia bootsunsuj nba kaa terik na peeni nan jaruk nba gbenj u nuu ni, ² ki soor waakperbiiuk nba din tun be ki tee Sanbiirtoo koo Sintaanii na, ki loro, ³ ki jiu lu bootsunsuj na ni bintusir, naan kpar ki kpaai kpai ki tabin, ki u ji kan fit kpann tingbouj na nibooru kur, bintusir na nook ni; ki bintusir na-i gar, bi saa loot ki wun nyi paanu waan.

⁴ Ki n la naangbant, ki Yennu tur binba kar li paak na yaak, a bin bu buut. Ki n bia la binba ki bi din pot bi yura na sei; baa din moontir Yiisa barjanii nan Yennu momaan na paake ki bi kpiib; bi din ki jiant bonkobuk na, koo li ninnauj, ki bia din ki gaar bonkobuk manj dok bi yugbia paak, koo bi nii ni. Bi fir kuun nie, ki lakin dii naan nan Masia bintusir. Linba nae tee sinsinn kpeemm firu. ⁵ Kpeemm nba biar na η̄arin kan fir kuun ni nan bintusir na nba tan saa gar. ⁶ Binba doj pinsinn kuun firu na ni, bi tee popeendamme, ki parpeenn bia tee bi yar; kuun nba pukin munlee na ji ki mok bi yiikoo; bi sii tee Yennu nan Masia mannteebe, ki saa lakin di naan nan Yiisa bintusir.

Ki jiin binba nyann Sintaanii na po

⁷ Bintusir na-i tanj gar, bi saa loot Sintaanii bootsunsuj na ni ki η̄aau, ⁸ ki u saa lin ki kpann nibooru nba be tingbouj na kur ni, binba ki bi yib Gog nan Magog na. Sintaanii saa tikir bi kura ki bin faa tob; bi kann tee nan mokgbenjir ni tanbiinii nae. ⁹ Ki bi tia lint lokir kur po, ki tant ki saa bia lint Yennu niib nba be sian na, nan doo nba ki

Yennu mantik loon na. Ki muu nyii Yendouj ni ki tan diib. ¹⁰ Ki malakanba jii Sintaanii nba kpaan tingbouj na niib na, ki lu-u bootsunsuj nba ki muu nan sarwuuta di na ni, siaminba ki bi douj lu bonkobuk na nan u faak sokinii na. Leje ki bi saa di biak yonnu nan nyiok mokmok nan mokmok.

Ki jiin buut nba joont po

¹¹ Ki n bia la naangboungbenir nba peen bonchiann, nan wunba kar li paak na; ki tingbouj nan sanpaak mir bot u toonn, ki soo ji kan mi lar. ¹² Ki n la binba din kpo, nijaana nan tarii na, ki bi see naangbouj na toonn po; ki soo pobit gbant, ki bia pobit gbounleer nba ki bi sob binba mok manfopaann na sana. Ki Yennu bu binba kpo na buut, ki li waa bi toona nba tee bianjiba, ki li sob gbant manj ni. ¹³ Ki mokgbenja nyinn kpeemm nba be nyun ni, ki kuun nan kpeentij mun nyinn binba kpo ki be bi ni na. Ki Yennu bu bi buut nan baa tun bianjiba na. ¹⁴ Ki bi jii kuun nan kpeentij ki lub bootsunsuj nba ki muu gbee lej na ni. Kuun nba pukin munlee nae tee muu bootsunsuj manj. ¹⁵ Ki wunba sann din ki sob binba mok manfopaann na gbouj na ni, bi saa lu-u bootsunsuj nba ki muu gbee lej na nie.

21

Ki jiin sanpaapo paann nan tingbounpaann po

¹ Ki n bia la sanpaapo paann nan tingbounpaann. Ki sanpaapo kper na, nan tingbounkper na mir bot; ki mokgbenir ji kaa. ² Ki n la Yennu doo nba tee Jerusalem paann na, ki li nyii Yennu boor Yendouj ni, ki siik, ki tee nan pooyookir nba tuu teen siir ki fajit u moj ki tookit joo nba yaa wun koono na. ³ Ki n gbat ki kunkosaakar nyii naangbouj na boor ki yeen a "Nnara, Yennu njak ji be nisaarii boore, ki njoo Yennu sii be namm, ki bi sii tee u niib, ki njoo Yennu moj sii be bi boor ki tee bi Yennu. ⁴ ki saa fiar ninnyuut kur bi numm po; ki kuun, koo parbiir, koo monii, koo tont ji sii kaa, kimaan bonkpera na kur gara."

⁵ Ki wunba kar naangbouj manj paak na yet a "Nnara, n tee bont kur bonpaanne." Njanne ki u bia betin a n sobir, kimaan mobona na tee moniie, ki tee linba ki yada be li ni. ⁶ Ki u bia yetin a "Li poj tuma. N tee Alfa nan Omega-e; li paak tee piinu nan joontu. Binba ki nyunnyukuru mokib na, n saa pib manfoor nyun nba bunii ki nyi nyuntona ni na, ki bin nyu. ⁷ Ki wunba nyann nyannu na, u saa gaar linba na n boor, ki n sii tee u Yennu, ki u mun tee n bik. ⁸ Njan jarjaandamm, nan binba ki teen Yiisa yada, nan bonbilankant damm, nan nikpiirit, nan bonchonchona, nan jabaabuura, nan patjianteeb, nan fai damm kur, bi binbeboor tee bootsunsuj nba ki muu nan sarwuuta di na nie; njanne tee kuun munlee na."

Ki jiin Jerusalem paann na po

⁹ Li yoo na, ki malakanba banlore nba daan dia senii njanlore, ki li gbee nan biak booru munlore nba joont na yeno betin, a n baar ki wun wannin Pegann na pooyookir. ¹⁰ Njanne ki Yennu Seyeen sik n paak, ki malaka na jiin ki saan nanin kunkonn nba fok bonchiann paak, ki wannin Jerusalem nba tee Yennu doo na, ki li nyii Yendouj ni, Yennu boor ki siik, ¹¹ ki nyirii nan Yennu baakchion na, ki bia nyirii nan tanbinyinyir nba daauk paar ki bi yir jasp na, ki yeen nan mianu na. ¹² Ki doo manj mok joongben-foot; ki joona manj mok tammoi piik nan njanlee, ki malakanba piik nan banlee guu tammoi manj, ki Israel booru piik nan njanlee na sana sob tammoi piik nan njanlee manj paak. ¹³ Ki tammoi njantaa-taa be joona njanna na paak, njantaae din be yondopo, ki njantaa be diitu po, ki njantaa be ganj po, ki njantaa be yonbaapo. ¹⁴ Doo manj fiakir see tana piik nan njanlee paake, ki Pegann na toomiinba piik nan banlee na sana sob tana piik nan njanlee na paak.

¹⁵ Ki malaka nba piak nanin na dia salima patu nba ki bi bikii bona na, a wun bikin doo manj, nan li tammoi, nan li joona na. ¹⁶ Ki li mok joona njanna, ki joona manj fokint tee yomm. Ki malaka na bikin doo na nan u patu, ki li yarimu tee maar tusir nan kobii njannmu. Li yarimu, nan li sanpaapo fokint, nan li fokint tintann paak kur tee yomm. ¹⁷ Ki u bia bikin li joona, ki li tee taabana kobik nan piinna nan njanna. Malaka manj din bikin nan nisaarik nba tuu bikii bona bianjiba nae.

¹⁸ Ki joona na maa nan tanbinyinyira nba daauk paar ki bi yi jasp na, njan ki doo na moj tee salimmona, ki nyirii nan mianu na; ¹⁹⁻²⁰ ki bi jii tana nba daauk paar bonchiann, booru booru, ki fokin fiakir na, ki tanbooru manj te ki li njan bonchiann.

Sinsinn fiakir tann nae ki bi yi jasp, ki tann nba pukin munlee na yi saafir, ki muntaa ni yar yi agat,

ki munna ni yar yi emeral,
 ki munjmu ni yar yi onik,
 ki munloob ni yar yi kaneliann,
 ki munlore ni yar yi krisolat,
 ki munniin ni yar yi beril,
 ki munyia ni yar yi topas,
 ki piik ni yar yi krisopas,
 ki linba pukin piik nan yenn na yi jasint,
 ki piik nan njanlee ni yar mun yi ametis.

²¹ Ki li gana piik nan njanlee na tee tanbooru nba daauk paar, ki bi yir peel na, li mun yaa piik nan njanlee, ki gann kur tee peel man yenn yenn, ki doo na sonu tee salimmona, ki nyirii nan mianu na.

²² N ki la Yenjiantu diiuk doo man ni; kimaan ti Yomdaano Yennu nba mok pan kur na, nan Pegann na, namme be lej, ki niib jiantirib. ²³ Ki doo man ki loon njaarik koo yonnu yentu, kimaan yabint Yennu baakchion nae tee li yentu, ki Pegann na mun tee li fitir. ²⁴ Ki tingboun na niib sii be li yentu ni; ki tingboun na kpanbara saa koo nan bi mokint ki bir lej. ²⁵ Doo man gana ki loo, kimaan nyiook kaa lej. ²⁶ Ki tingboun na nibooru kur saa koo doo na ni nan baakir nan mokint ki bir lej. ²⁷ Linba tee jakint, nan wunba tuun fei toonn, nan fai damm, kan koo doo man ni, see binba sana sob Pegann na manfoor gboun na ni kuukoee saa koo doo man ni.

22

¹ Li yoo ki malaka na wannin mokir nba mok manfoor nyun na, ki li nyi Yennu nan Pegann na naangboun na ni, ki yeen nan mianu na, ² ki puub gaar doo na sonjosinsuuk ni, ki tiik nba ki bi yir manfoor tiik na see mok-kpinii njanlee na kur po; ki tiik man loon loona booru piik nan njanlee, ki binn nook ni ki li loon taar piik nan munlee, li loone njaarik kur ni; ki li faat na tee tebuk ki tur nibooru kur. ³ Yennu nba por linba mob, li ji kii be doo man ni; Yennu nan Pegann na naangboun man sii be doo man ni, ki u toontunna na sii jiantiro. ⁴ Ki bi saa la u numm po, ki u sann saa sob bi yugbia paak. ⁵ Nyiook ji tan sii kaa, bi tan kii loon fitir koo yonnu yentu, kimaan ti Yomdaano Yennu sii tee bi yentu. Ki bi saa di naan kii be mokmok nan mokmok.

Ki jiin Yiisa baaru po

⁶ Ki malaka na bia yetin a “Mabona na tee monie, ki yada bia be li ni. Ki ti Yomdaano Yennu nba jikit u Seyeer ki teen u sokiniinba na, njoee tun u malaka, a wun baar ki wann u toontunna linba saa tun motana.”

⁷ Yiisa yet a “Gotir man, n baate motana.”

Ton, binba saak sokinii moomaan nba sob gboun na ni na, parpeenn tee bi yare.

⁸ Min Joonn-e gbat ki bia la linba na kura. Maa gbat ki bia la na, li yooe ki n baa fabin malaka nba wannin linba na na toonn, ki yaa n jianto. ⁹ Ki u yetin a n daa tee nna kaa; a u mun tee min nan n naa waas nba tee sokiniinba, nan binba saak linba be gboun na ni na toontunnanlooe; a n jiant Yennu-e. ¹⁰ Ki u bia betin a n daa borii sokinii moomaan nba be gboun na ni, kimaan yoo na pera; ¹¹ ki wunba tuu tuun toonbiit, wun biar kii tuun nna, a ki wunba mun tuu tuun jakint toonn, wun biar kii tuun nna; ki wunba tuu tuun toonjana, wun mun biar kii tuun nna, ki wunba tuu tee popeendaano, wun mun biar kii tee nna.

¹² Yiisa yet a “Gotir man, n baate motana, ki dia soo kur toona nyoot, a n tan turo. ¹³ Mine tee Alfa nan Omega, sinsinn nan joontu, pinpiik nan gbennu.”

¹⁴ Damm nba wuur bi para nan Yiisa son na, parpeenn tee bi yare; li paak ki bi mok yaak nba saa di tiloona nba teen manfoor na, ki saa koo tammob na ni ki saan doo na ni. ¹⁵ Ki bonbilankant damm, nan jabaabuura, nan bonchonchona, nan nikpiirit, nan patjiant-teeb, nan binba tee fai damm bi moomaan ni nan bi toona ni na, bi kur tan sii be doo man nanyer poe.

¹⁶ “Min Yiisa-e tun n malaka, a wun tan fiit maan na ki tur n weira. Mine tee Defid yaaboonn, ki bia tee sanyafaar njaajar nba nyokit na.”

¹⁷ Ton, ki Yennu Seyeer nan Pegann na pooyookir na yet a “Baat.”

Ki wunba gbatir n mun yet a “Baat.”

Ki wunba kur ki nyunnyukuru sooro, wun baar; ki wunba loon nyun man, wun gaar yann.

Momajoontik

¹⁸ Wunba kur gbat sokinii moomaan nba be gboun na ni, min Joonn kpaano nan ninmonne, a wunba pukin siar moomaan man ni, Yennu saa jii biak booru booru nba

sɔb gbouŋ na ni na, ki pukiŋ u tubdatu po. ¹⁹ Ki wunba mun nyinn siar sɔkinii mɔmaan nba be gbouŋ na ni, Yennu saa nyinn u tor nba be manfoor tiik loona na ni, nan Yennu doo nba ki bi sɔb li po gbouŋ na ni na.

²⁰ Ton, wunba pak linba na yet a "Mamɔmm, n baate mɔtana."

Mamɔmm, ŋaant ki lii tee nna. Ti Yomdaano Yiisa, baat.

²¹ Ti Yomdaano Yiisa ninkpabaŋ-ii be nan i kur. Mamɔmm.